'Y

SACRORUM CONCILIORUM NOVA, ET AMPLISSIMA COLLECTIO,

IN QUAPRÆTER EA, QUÆ

PHIL· LABBEUS. ET GABRt COSSARTIUS.

Et noviffme Nicolaus Coleti *tn lucem edtJere,*

ET 0MN1Λ INSUPER IN SUIS LOGIS OPTIME DISPOSITA EXHIBENTUR, QUÆ.

JOANNES DOMINICUS MANS

ARCHIEPISCOPUS LUCENSIS EVU.LGAVIT.

EDITIO NOVISSIMA

AB EODEM OPTIME MERITS PRA- SULE,

POTISSIMUM FAVOREM ET1AM ET OPEM PR.A.SIANTE

EAL° CARDINALI DOMINICO PASSIONEO*

SANCTÆ SEDIS APOSTOL1CÆ BIBLIOTHJLCARIO»

ALIISQUE ITEM ERUDITISSIMIS VIRIS MANUS AUXILIATRICES FERENTIBUS CURATA

Novorum Conciliorum, novorumqiie, Documentorum Additionem locupletati,

Ad MS. Codiccj Vaticanos, Lucenies, aliolque rccenht*, & pertcfti.

ACCEDUNT ETIAM NOT<, ET DISSFRTATIONfS QI'AMPt.URtMj», QVJE IN CATFRIS EDITIONIBUS DFSIDEXaNTUA

TOMUS 'VICESIMUS NONUS.

Ab anno MCCCCXXXI. ufaue cui annum MrCCCXXXX.

VENETUS MDCCLXXXVIII

APUD ANTONIUM ZATTA.

SUPERIORUM PERMISSU, AC EXCEL· SENATUS PRIVILEGIO.

(Editio ittrela ad Edt:v>ni> frmitpii cxemfCum ab Hubtrlc M'/.tfr. Ribitcpoca, I'ia ihda fitraard fhliuy ♦ f'vry/iu .V D l.(((IT.)

ED

TYPOGR APHUIS.

L B C T O \R I S.

z^^Uod longius ftwte quam par erat ediôionem diftu-
5 ÿ Ierim hujus Voluminis quod nunc tandem prodit
^SsL^in lucem, ne mihi, Benigne Leélor , aut ncgligentiæ vertas, aut minus gratæ voluntati in Te meæ. Neutrum enim a quoquam de meexiftimari poiïe arbitror, qui noverit , nihil eorum, quæ meis me prælis iubje£lurum pollicitus fum, fuiiTe defideratum. Itaque velim Tibi ita periuadeas, ideo lente, ac per dilationes in eo vulgando proceiTum fuifle, ne partes meæ fcilicet deiiderarentur in iis quæ Bafileenièm Synodum fpeôant, cujus Atta in hoc volumine continentur. Nam cum nuntiatum mihi fuiflet plura cum Romæ tum Florentiae & alibi etiam in Bibliothecis dclitefccrc monumenta nunquam antehac edita, quæ fupra ditio Concilio lucem afferre potuiflenr, neque Rudio, neque laborij neque fumptui parcendum mihi efTe duxi, donec diligentimme deicripta ad me mitterentur omnia : ex quibus, doôtorum hominum ope, confilioque, deligerem ea quæ ad rem magis facere vifa fuiiTent. Quod quidem
6 maxima cura facium effe, iubjctlus Monumentorum Index teilabitur; &' quanto temporis f^atio opus fuerit, ut accurate fieret, cuique juRo nujufcemodi rerum eRimatori foede patebit. Sic igitur habeto, hac temporis prorogatione additlum potius aliquid ad meum erga Te Rudium, quam quidquam efle detratium : quod ut æqui bonique facias rogo: Vale.

I. *In/huRto a Concilio dala legàtis j'ui< ad Bohemos mi[fi.*

II. *Refponfio Domni Juhani Card, ad infiruflhones Domini Parentini faBa.*

III. *Exhortatio Domni Juliani Card. S. Angeli ad Bokemos , ut ad Catholicam Fidem revertantur, habita tn Congregatione Generali [acri Concilii Bafileenfis .*

IV. *Luere Joaunis dc /togxfio, & Simonir Treran jimharaatiiruni [acri Concilii Bafileenfit LeSa m Congregatione .*

V. *Oratio Donum Ludovici Ponlam Romam utnufque Juns illuminatoris excellentiffimi , dpofidica Sedis Prothonofarii,* 0- *Sacn Palani dpofnlid Auditons benemenii , habita in Concilio Bafileenfi* m *primo eyun adventu.*

VI. *Propofitio Domini Legati m adventu Grecorum fada Bafilea tn Congregatione Generali, anno* z#}^.

V°H. *Propofitio Ambaaatorum de Grecta ad Sactvfanfhim Bafileenfc Concilium m Congregatione eadem.*

VIII. *Tenor Utere Domini Juliani Prefidéntis Concilii Bafileenfii Domino ApofioBco , ut non permittat Concilium tttfolvi, ndge .* t

IX. *Fpi/k>la Joannis Card, ad Eetgrmum JF. Pontificem Max. pro revocanda Concilii Bafiltenfis difiolutione .*

SYL-

SYLLABUS

EORUM, QUÆ TQMO XXIX. CONTINENTUR.

Qu« hoc lodke ζφ nouu (uni, huic noftr* Editioni oovitcr acccflere.

anno' I*
:,'*'ST' tg^ILBENSE CONCILIUM DECUMEJD NÏCUM. Pag. j.
Inchoano Concilii. ibid.
Hoc Condit» exordium us enuntiatum reperi oi MS. Cod. oitM En. Card. Paffionei . ibid.
Seffio I. „
Decretum Conflantiense , de celebratione conahorum . 7
Infirumentum eLtBionis civttatu Bafileerffis pro concilio celebrando . t
Buiia Marhni V. super poteflate fa&a prafidanhbus ehgendt locum coocuu. t
Bulla Martini Γ. qua Julianus Cardinalis S. Ληgelt preset Concilii confUtuMr. t/
—\
Bulla Eurent! JF. qua eadcm potrfias Juliano Cordinali confirmatur. »j
Stabilimentum Concdit Bafileenfis, 0· alia adrlud perttnentu. ibid.
I4U Saffir II tt
' ecnetum , quod Concilium eft legitime inchoatum . ibid.
Decretum , quod Concilium efl supra Papam . ib.
Quod tnobedientrs Concilio puniantur . sj
Quod persona concilii non debeant extra concilium train vel impedin . ibid.
Quod non recedant fine licentia,quitenentur intfrfr- . ibid.
Seffio III. „s
Decernitur dsgalvi non page Concilium . 24
Seffio IV. „
Solvus conduBus Bakemorum . ibid.
EpifMa Concilii ad Bohemos . sq
Ne Papa , fi sedes vacaverit, alibi quam m Concilio eligatur. ft
Ne quis se vt jura senti altcujus obfiriBum putei , ne ad concilium venire poffit. jf
It fonci/ium tn lueris suis utatur bulla plumbea . ibid.
Quod Papa durante Concilio non poffit creare Cardinales, nec creatos publicare. ibid.
Commigro faBa de regtmtne ctvuatu Avinsotienfis , & comitatus 1 enavfint. ibid.
F. n
De caufis fidei, & eorum admtnfiru. ibid.
Seffio VI. 1f
Fromotores Concilii Eugemum Papam , & Cardinales ei adhoretues , occufastt coauimacu. ib.
Seffio VII. . 4i
Apoftohca sede vacante, entra conati** , a> «-dense , non procedatur ad eletbonem . ibid.
Prorogatio tempons Cardinabunt veniendi ad Concilium . ibid.
Quod Papa non disponat de beneficus Cardtnalutm. 4J
Seffio VIII. ibid.
Decernitur confra Eupemum & Cardinales ipfius procedendum , nifi revocet die diffiolutsoaam COncdu a se faBam . <5-c. jbid.
Mandatur Cardinalibus & aliis, ut a cuna Pomona recedant intra ex. diet. ibid.

AWRU
ciitUTi Decretum , quod unicum debet egi Crmdhum . pj
Ne incorporatorum bénéficia conferri poffint per Papam vel ahbm . 4y
Quod Papa non poteft tmponqn novas gabelles frt terras Pomona eccVefia , <Fa ibid.
„4Π Seffio IX. 4K
Concilium recipit Sigismundum Imp. jbid.
Synodus cagat pmcegus omnes contra Sigismundum Imp. & altos adherentes Condito, ibid.
Seffio X. 4p
Exlenfio duorum decteto/um ssffionis oRoVe. oq
Accusatio contumacia Pape. Ibid.
Seffio XI. /Jt
Decernitur, teneri Papam per se vel per legatos interoge Concilio ; nec poge ab eo illud mutan , prorogari , dtfsim . ibid.
Quod liberum fit cuiftbet ventre ad Cottciltum .
Decreta alio de modo mutandi, dsgbivendtve concilii, sequentis intUcendi, tfic. j+
Quod eleSorn Papa juvent, quod fi quis eorum ehgeuur , teroabii diiia decreta. jf
Seffio XII. }f
Decretum citattonu contra Eugerrium Papam, ib.
Decretum de elefhonibus 0- confirmationibus episcopo'um fp pralatorven .
Seffio XIII. t4
Accusatio contumacia Papa . ibid.
Prorogatur ei spatium dierum «xr.
Deentum pro twhone suppqfieorum Concilii. 7»
Seffio XIV, 7t
Alta prorogatu) monitionis Papa ad nc. dies. ib.
Forma adbafioms a Concslto Papa praoennta. 7>
XV r
Do condins provinâaübus Φ dUeesunis. jbid.
UÎ4 XVI. 79
Pulla Jtugenri Pepa, qua profitetur se adhereers Conatio Bafilleenfi , éb tres priores bullas suas revocat. t jbid.
Tenor trium bullarum, qua suntrevocata . 70.^0.
Seffio XVII. „t
Super admigtone profidentium in Concilio nomine Eugenü IV. jbid.
Seffio XVIII. tt
Innovatur decretum Concilii Conflantienfis de au· Bontate & potegate Conciliorum generalium , absentibus legatss Papa. ibid.
Seffio XIX, pf
De satione procurando Grmmritn . ibid.
Mandatum Imperatoris CP. fub bplla aurea. pt
latera Petomtrcha CP. sub bulla plumbea , ad Cardinales 0· alios Bofiiae congregatos , an*> tcif- qp
Confirmatio oapetulorum superioribus literis compnhentorum. qt
Decretum de Judau neophytis. ibid.
*m*ni' 99
i*J5 191
Decretum de comcubismrui. ibid.
De excommunicatis non uiundit cono modo non vocatis. laJ
De interdiBis non levettr ponendu . ibid.

Con-

Contre frivole appellant". ibid.
Seffio XX/. ιβ4
De Annaris. ibid.
De paafiou pofcfordbus.
Quomodo divmum ofiaum ta ecclefia celebran-, dum fit, &c. ibid.
Seffio XXII. Itl
Condemnatio HbeUi AuguÊim de Rome. ibid.
Seffio XXIII.
De fUaiane ~nmmi Pontifiât. ibid.
Zβπιμ profeffiunis ijffiui . in
De numéro & quahlaie Cardinalium. m
De defhoinbus. m
De nseroattanibus. ibid.
Seffio XXIF, „tl
ASa quofiam cum Crocit. ibid.
Salvia conduBus Gracorum.
Bulla aurea Imperatoris Crocorum . uj
Bulla plumbea Patriarche CP. m
Bulla indulgentiarum in favorem subfidu pro reduSione Crocorum . m
Sefio XXr.
De locit futuri Condlii pro Crocis . ibid.
Decretum pro cautione Avistionenfi. iit
Seffio XXn. „fj
Monitorium. & citatio contra Rugeruum Papam & Cardinales. ibid.
Seffio xxrII, „4,
Cafatur nomtaaHo (fi creatio Canhnahvm faSta P*ptun .ibid.
Ccfantvi litero falso bullate . i4i
Avenionenfis ctmias in saboogardtam Concilii recipitur, t*s
Seffio XXrIII. „47
Declaratur Lugvnius Papa contumax . ibid.
Sefio XXIX. „fl
De revbcauone bulla Papa super translatione Concilii. ibid.
Sefio XXX. /ft
De communione sub una specie . ibid.
*4)8 Sefio XXXI. IX,
De cauis. ibid.
De collationibus beneficiorum . ih
Qualifications dr onio in conferendis beneficus per Ordinanos . a?
Decretam de suspenfione EugennPapa. iIr
Sefio XXXII. „7e
Cafaito eleflionis loci pro conciliofails a »wir»o-n parte . ibid.
*4)9 Sefio XXXIII. nt
De ventate fidei Catholka per tres veritates. >b.
Sefio xxxiv. „79
De depofitione Eugenii Papa. ibid
Sefio XXXP. „tl
De fiabilitate concilu Badleenfis . ibid
Sefio xxxvi. iti
De Conceptione B. Mana Virginis . ibid.
Seffio XXXVII. „t4
Revocatio protefiationum , &c. obviantium ele-Stoni Papa facienda . ibid.
Decretum de modo eligendi summum Pontifi-cem j ibid.
Forma juramenti ab elefio prafiantü . iff
Decretum inhibitionis , ne bona elcfti ep eligem-'num rapiantur . ibid.
Ne tempore eleStonit fiat audientia . I-»
Seffio XXXFill. „„
Contra taveRioam (Eugenii Papa teilieet.) ib.
Decretu dt eleSionibus, de nominatis ad eligendum Papam, efic. tff

AWWO CHHIST1
■«I» Sefio XXXJX. ift
Confirmatio aleStonis Àmodci Subaudit ducis tn Papam. ibid.
M4O Seffio XL. en
Consensus Amedei five Fefvis V. tn Papam . ib.
Declaratio quod domno Felici fit obedsendum.
Sefio XII. taj
Condemnantur scripta quadam Eugenn Papa ib.
Sefio XLII. in
De promfione Felicis Papa F. ibid.
144» Ceffio XL1II. tu
De vifitateont B. Mana Virginis. ibid.
'Suffio XLIV. ns
De tuitione suppofitorum Concilu Bafileenfis. ib.
Sefio XLV. tfi ultima. m
>442 Lugdunum defignatur locus futim Concsiu pofi triennium , &c. ibid.

Haâenus iefliones.

Indulgentia incorporatis cvnctfa , anno tajf. 111.
Decrtfpm quinque conclufiontm, anno eodem . ii/
Bulla Htcolai Pape V. super approbatione afio rum in Concilio Bafileenfi. anno Iaaf. J-7
Epiilolc & Refpon/iones fynodiJes , ift
t. Bpifiola ad Bohemos . ibid.
1. Ad omnem ecdefiam ; Quod Patres intendunt manere m Bafilea n
3- Responfio spnodalis de auBoritate cujuslibei Conctia genendis supra Papam. i}f
a. Mon qfe eceeptasidas htenu JSugenii Papa de difoluRone Concilii . 1^7
■ Ruporfio oratoribus Fugemi, acceptationem decretorum a Papa pnut efe faciendam , quam a Concilio fiat ei pmnfio. 173
Responfio Domint Juliam Cardinalis ad tn-firuHumes Domtns Parentini faSa. 179
I. Ad Fugentum Papam ; Quod pro unione Crecorum non decet Confiantmopoh synodum celebrari . sti
7. Responfio legatis Fugemi, Quod pofit Concilium concedere indulgentias plenarias pro «-mone Crocorum , &c. st2
t. Responfio synodalis ad invedivam (ut xo-cant) Furenti Papa. stf
9. Responfio synodalis faRa oratoribus Imperii. i»}
■no. Responfio synodalis contra Concilium Ferra-rienfe. itf
/1. Responfio synodalir ad schedulam pniteftatio-nts contra procefium Papa , per Oratorem du-cis Medudam . Jtf
is. Responfio synodalis ad schedulam obiatam per oratores pnneipum, super mutatione loci concilii.
13· Responfio ad eosdem, de eadem mutatione loci. fjs .
te. Sententia contra sequentes Curiam Fugrnu PaP* . 39*
17. Responfio synodalis ad invefhvam (ut 10-cont) Fugenii Papa. f44
II. Xpifitda synodaBs ad universos fideles, de abediendo Concihis generalibus. &c. jpi
17. Responfio synodalis JaSa crateribus Regis Romanorum ac Pnndpum EleBorum. jit
it. Epifiola Regis Anglii ad Eugenium Papam . j72
if. Ejus-

if. F/usdem ad synodum BaftUenser . 374
»». Sigismunds Cesares ad eamdem. j /j-J

APPENDIX

Concilii Bisiiiiinsis.

I Articuli varii . *377*

i. De modo procedendi in Concilio. ibid.
1. Inffru&iones deferenda ambafjicitoribus Concihi. a st,
3. Declaratio sahtcondullus. jt/
4. Reformationes de suppojitis Concilii. 3S2
j. Artiruh oblati ex pane regni Bohemia. j/r
JnffntDw a Cinctho data Legatu stas ad Bohèmes mtffis. Ambaxiatores Concilu sunt miffi ad Bohemiam <5<. 4/7
/. Inftrumentum fade pacts inter regent Francia 6- ducem Burgundu, per legatos Conclliii. }t9
7. I^raRafusAtrtbalenfis tnlereosdem. 342
/. ^Visamenta Conventus Bituncenjis , aunt irti. , ast
». Afapdatilm nunciorum Conciitt exfijleiittum Uornitbe'ga ad tradandum cum Bohemis . 4t>S*
jo. Taxati^ notariorum tn Conulio fada fr h- muata . 497
11· torueffum Conciln pro suppojitis ipfius, ut nemo piaponatur illis ifl adeptione benefit10- vur. , prelextu pnvtlegu ah Fugemo Papa accepti. 4ot
is Juramentum ambajfiatorum Papa. 404
if. Concordata deputationum. ibid.
i 4. Prerogative giaduatorum Incorporatorum . 41e
ij Responses fafla ambaffiatonbus Imperatons, super jadis Bohemorum. 4 n
*16. Sententia patriarchs Aquilejetifis. ◆'**
/7. Sententia difmttva tn causa TrajeBenffs eerieft . j ibid.
it. Caffantur que fecit dominus Papa in p'erudicum incorporatorum Concilio . 41 3

II. Ppdlolæ Concilu fecundum dat»i ordinat».

ia. Fps/Mα Concilii ad Bohemo.s . ibid
n. Solvus eondiiHus Bohême conceffus. 41 '
11. I.itrra miffa regi Francis , Canolo FU, 41S
11 Ad confiharios regis Francis. 420
2t. Ad rtommum de Tremoilui . ibici.
14- Ad arvhiepiscopum Remensem , cancellarium Fran.ie. 4 »»
ir. Ad arcktepi scopum Lugdunsem . ibid,
26. Ad regem Polcnie , (fr alios. 422
17. SalviHcondudus Conceffus ambafiatanbus Pa-P-. 414*
il. Bulla Concilii ad Imperii eleQores . 423
24- Ltcentta exercendi officium procurationis causarum durante Concilio. 42/
39. F.xsecutona presbyteri Lyrenfis super sententia diffmtiva in cuna Romana. 424
it. Carolina sub latiori forma. 43e
Ji. Bulla prorogativarum con< effurum incorporatu Concilio. 43j
33- Bulla indulgentiarum in venerationem sacra- menti Corpons Chnfli. - 433
34- Contra colledores Camera Apojhlut. 433

III. Ainbafli.itorum Concilii epiflola. *441*

is. Ffnfiola miffa Bohemis peF legatos Concilii. ibid.
36. Boruindem ad eosdem . 443
^37. Promifffones facta Greets per ambaffiatorvs Concilii.
3îo'Promtjfuj altera eorum fiem.
34- Propofiho ambajfatorum Concilii faQa Creas ConffanImopoh &c. ibid.
Proamtum decreti, quod non placuit Jmpera- 7- ^^. V
Articuli Am^patorum Concilii,
Articuli Imperatoris CP. ibid.
Alu ArtKult responsorum ambaffiatorum Conn- /n .

IV, Orationes aliquot in fynodo Bafileenfi habit», 6cc.4}4

4e CollnUo JoaMnis de Baciienftein faiia coram Papa . Florentia . ibid.
41· Rerpcmffo Kugenii Papa . 434
42. Responffones fafla oratoribusConcilii, xda
43· (Jrc.tia Gerardi Landrtaniepiscopi Laudenpis , ai regem Angha eF epiicopos regni. 463
44. Oratto Andrea de Petra archiepiscopt Coloffenfis, nmbaffiatons Papa. 461
.tr. Oratui arvhfeptsvopi I Tarentini ad Bafileenses pm Fugenio Pupa. 4I2
4f. Orafio prajidenns ad convertendum Buhenios.
47. Joanms Patriarcha Antiocheni, de supeiiontote inter Concilium & Papam, 312

V. Epiflolx Eugenu IV. Papa ad fynodum Batilcenfem , vel conti a cam datx .

Oratio Domini Ludovici Pontani Romani utruesque juris IUnminatoris Fsecellentiffimi Apoffohea Sedis Prothonotarii L- Sacri Palatii Apofloltci, habita in Concilio Bafilienfi ec. 334

41. Bulla ad archiepiscapum Coloniensent. 377.
4<>· Informatio miffa ad regem Romanorum. sr9
jo Litera Apcflolica de poteflale legati Papa . 3i/
S·. Bulla revocationis per commiffionem foliam Juliano Cardinali legato . ibid.
ri. Litem revocationis Concilii, publicata Roma, dr abbi.
33· Ad Regem Romanorum super Concilii diffbluitone. y4p
S4. Ad Concilium , prasentaia per ambaffiatores FleRorum Imperil. jp?
js. Ad Imperatorem, responfiva super foRis concilii. 37I
}6. Bulla capitulorum mitorum inter Papam, & regem Romanorum . y71
37. Bulla prasentuta per Imp. deputatis Concilit. p74
ft. Ad Bartholomaum Spalatensem, &c, j7g
Sf. Bulla prafidentrum. ibid.
i». Ad Joannem archieptscopum Tarentinum , d" ahos. i77
ii. Ad Julianum Cardinalem, ^7g
A2. 43. Ad Concihum. ibid. *ú" 374*
**4. Ad legatos suos Concilio prefidentes. jg»*
it- Bulla translationis Concilii Bafileenfit ad civitatem Ferrariensem. ftt

t i. Epifto!» Sigifmundi **Imp.** ConCi'i"~ vel pro Concilio.

àt· Ad Papam , suppln atm. jf-
Ad eumdem , super fclb connhi. ibid.
Julianum Cwamaltm , O' *ah'... jtf*
J..' *Purmm , surer f.céi-e eodrm . jtj*
A'i^aneora at Papam . super eodem. rs4
/n,?ru?io aiw '/ç *ez pant Casans a i Pa^*
P¡'.'"' *jf»*
44 Bafi:err.s»s , de eancordia cum Papa, tjs
A i eoiJem , Je -rJine sedends >rt *toncdio . /fj*
Ad eosdem , df :»3<>π *Bobemonmi ads er.*
Tabon'as . Jf4
Ad e^'dem , dr ie>n< Bokemoiirm . ibid.
Liter , per quas promittit adherere incon.
cuffe Couclim . /f/
71. Mandatum mtfun Pap.i per Begem Poma. "orrim . 197
?S. Forma ruranenti prtfliti per ambaijtajores Romanorum .
?9 ta. tpifloli n: mcuium. Petit cautam ad re , qua fu'vt ad corii dium appellato·, alm-ui ptotejhitur antre C-miltum. t·»,. & !
»»/.
//. S.ii.u,· conductui enfin Concilio .
ts. Lp'dola , qua promittit st confirmathruri cer-ta capitula Concdir.

Vil, I piflol» diverforum ad fynodum . .

f Philippi dticis Burgund· , super cano-ni-altone Pet'i de Lutgenburgo . Eiusdem, de pace tractanda ‹ um rtge Eraritie. £- gjf
»j. Candi regis hancu . de pace metandarum duce Bwgu idi . f-?*
ti. Ambaffiatorum Conciln in Bohemia esfi-.en-tnim . fii.9
t7. Archiepitcopi Lugduuenfis. em.& tu
4t. Ambaïfialorum Conciln in *Bohemia ecfijle'i·* Wn . ai 2 j
/?. Kmbaffiotomm Çoncilu Noninbe'gi exfiflen-ttum. fi *i* '
ça. *Impe'orons CP. Joan-tis RdleoP^t* Ai'h
9'·. E'ii fgis S..cs.e. 1Π *faioreni oïdinis* ù *Brigitte.* a ! p !
92. Petn Lunderfic . & aliorum , de tcdt'i o-dine.
fj. *Batomagenfiutn .vκτ!ι,·'ι J~* u·ι«·ι.. 0.2
9s- Joannis Polaviugi Lmp. CP.
9s· Amedet ducit Subaudit. a ·a
fA. *Philippi rim.it Wedr hrne<ip*\.
f7. Loannis Palec/ogt Lmp. CP, f·,'
9t. Joseph Patriarche. CP s, f,
99. Conflantini Paleologi, fratris Imp. CP. ibid.
tio. Fn.ienci ^unions ducts Aufint. f:g
tri. Alphonfi regis Arragonum .
<A2. *Albetti ducts Aujine.* a j‹

VIH. F.piftol» diverforum ad diverfos Je fynodo IUfileenfi.

· tj. PragenJÎum ad consules civitatis Egrenés. Ara.
i t. Borumdem ad nuncios ^nodi Nuremberg* esfifientes·.*
*10,·. Eorumden ad cansules Nurembergensts. *i*·.*
sci, Anaitjffu ad episcopum Lausanensem ibid.

f. Arnrfii .'em:'‹ LmpetatOns . a
t. P.-.-rerfu-tt ›d N'·'daine 'U'
rtbl· no H· fteno › ‹» .
; h-c.r 00 , tie ea-d'm T-iQoric
'T.;!ort:> tes
c. B hr· αι·..·η 0 C-iT'/h r.delfi . '.tretir.i
.·. Egr/i .tim ad tum'ioc (' do S ·.'emir·g erfiltrr.'es
; P'.'senfium id nmci's Conri'n I
i ■v.-in', *de rein- P.ihinliCis*

› I r. *T·α· ?· jfim ad suos O'nmiff.icias. ^9i·*
-7' ■-y Cupun-iei 'uiutdaci de reb:·· Tabon-

i /. *Fiopr-'mt ri Lmp. ad Eugean'"" Priori*

110, Co;,...rd. Lmp &o^·' ^? nnl"
cia'O'imi Co-· 1..1 ~
'ii· Gei:, nnfio Pair ?"Ii CP f:êl.i -iaem. «fi
111. Iegrut 1I›·1·:·O *›ri* ,'r.çu.·. I /' ·,· ·›..«· «bld.
tu Lileia /■n t'lis d' Bugti/io . birno-W· lier n ec ir'
'II. Laurel M·[,'α Rei eren.ùtF.mo Pomma Lecit ;er frani■:: Joanort: Je R^gu/io e i/
£·^> -Ji. *Lit-ni M■■■ t-ı S.-iom· L-errnt e· . t Lueta J'annis de Rigu/fo IFa'·'?1*
\ncn Con· du ad Grtiiam *4·*¹
AA. *Γ·η·›, f-.et Do'iim L. v.I pr dentis Cnn do Bu/deenfii ec. ntf*
c^' it? Jy'i/lchi Joni:-s Cwdinalis ad Euge-r:u"i LC. P r t,j I · ; . ■‹.
ζ^P /.'■1 7 I *ni';·· 1I›·ı,'·;ı 7.^!·αι;ı Cardinalis S. 4' r.e e.J F demos G'·* . j

1 ‹ Orj.iones, quatuor in Concilio Bafilccnfi habitz .

Z. *J· .r ·i j de Ragufw, Ordinis Predi. armm ,* Be (\ mmuninne fub utraque Specie . *49*
II Æ r.dii Ca'lem. C,n-ir-arcj,·· . Be voir ^endu pecc.uis publiât. *fis*
Iit LLtnrni Riid eisen. Ordini.. Predtcatwu Ti · Be libera prxdicat.one verbi Dei. *9"*
II' 7 */‹ J, 'm·;·. A' '.idmon: R:· 10-*
"-'/ › , J‹ . ivdi Don.tnio Ciciic· rum . . ^r
Ae.-e *Binit in (vr.uitt. m ntt*

APPENDIX NOVA

Coschh 'Bash uvis

*J. * ARi Cotii'lu al* Plerrii.nfiratertses sprétan-*Ria. 1179*
*1. * C in/innaito putilegio-tm Prfnoiifioit'n-fium.* ' jbid,
2. · (ludlelmi Belliccnfii epnuopi fuer campui-son in ausa niuuuflcm S. Joar.nts Amt:a-nenfis. ,,t9*
*■ * Sementia Depithitoium Concihi m fatonm r)Usdrm M01. .ı/h t :t .*
*. * L/tei* rxeento' 'ec Con.J.i, S't7*
*J. * A'xau/w p'i iiR,l'uni Itirorum. HI9*
. · L'ter .-xecutortaies Corit..ti, itio*
7- · Innovai™ àuoium pmilegnrum Ordmif P^mofiflrat. »129
*t. * Stntentia in favorem monti/le-n Bclb-Por-* *i 29 f*
*IL * Oratio G 'g.nu C,,rttrii ad Snnsmundum Lmp. pro Consdio B.ifleenfi. J ti,t*

HI- - Articuli a unciis Bugenit oblali regi Chriftiav.ii'ftmo . till
* De Concilii Bafileenfis editione sententia I*t Holfiemt. tats
J- * Bpifiola CoAcilu Bafileenfis ad Chimacen-

A
Altfra Concilii Basilzenms

APPENDIX

i. Oratio Philippi Archiep. Turonenfis. titj
i. liters synodi Bafil. ad Joannem abbatem BontvalUs. tijv
3- Bulla Bugenti IV. 1*31
4- Litera tegis Arragonum mifia in Conci- !>o. uja
■ Responfiones faSa per regem Arragonum capitulis oblatis per oratorem synodi Rafil. t*3i.
i. Epiftola Henna Anglorum regis ad Concilium Bafilbense. 1*34
r. Propofitio Domint legati ui adventu Grtcorum faRa B<\files tn Congreg. Generali. Anno Domini 1434. >*3S
t. Propofilio Ambasciatorum de Gracia ad SacrosanRum Bafileense Concilium &c. 1144
9. Anibrofit Catnaldulenfis generalis otàtio habita in Concil. Bafil. its»
1». Litera synodi Bafiletnfis ad Joannem Ab. Bonsoallis. i*f7
s■ Bto.latio Card. Sabinenfis Legal' ad Concilium Bafil. isjf .
13. Bpifioja Conctlii ad Joannem Σp. Sal^burgensem. uij
13. Oratid prsambula responfion'ibps Deputatarum Concdii Bafil. ad articulos Bohemorum per D. Abbatem Cficrciensem. 11i9

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Revifione, ed Approvazione del *P. D. Filippo Rofa Lanzi* Inquifitor Generate del Santo Offizio di *Venezia* nel libro intitolato: *Sacrorum Conciliorum &c. Auctore P. Pbihppo Labbeo Soc. Jeju, curante NtColao Coleti,* à* *Joanne Dominico Maηβ &c.* Non v' efler coia alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per atteflato del Segrctario Noftro, niente contro Principi c buoni coitumi, concediamo Licenza ad *Antonio Zatta* Stampator *di Veneiaa* che poffi eflere ftampato, oflervando gli ordini in materia di ftampe, e prefentando lo fohte Copic allé I^ubbliche Librcnc di Venezia, e di Padova.

Data li ao. Dicembrc 1767.

(Sebaftian Zuftinian Rifbrm.
(Alviie Valarefi'o Riform.
(Franccico Morofmi 1,0 Cav. Proc. Riform.

Rcgiftrato in Libro a Carte 335. al Num. »304.

Davidde Marcbefini Segr.

CON-

* CONCILIUM-

bBASILEENSE c (ECUMENICUM

Sub Eugenio IV. celebratum , A ex parte reprobatum.

ea nimirum que ibidem de e auCloritate Concilii & depofitione Eugenii Pape fancita fuerunt, { incboaturn anno domini MCCCCXXXI. *& abfolutum anno* MCCCCXL1I.

INCHOATIO CONCILII BASILEENSIS.

e Jovis decimanona Julii, de anno domini MCCCCXXXI. applicuerunt Bafile* domini, fcilicet, Joannes Polmar cappellanus fummi pontificis, & auditor facri palatii, & magifter Joannes de Kagufio dodoc in theologia Parificnfis, procurator generalis Ordinis praedicatorum, delegati ad perdidendum Concilio a domino Juliano Cardinali fandi Apgeli Legato Apoftolico, litteras Calvorum conduduum domini Imperatoris deferi-5>tas habentes. Remanfitque dominus Dionyius expedans ambaxiatam prefati domini Imperatoris. Qui quidem praefidentes, vicefimatertia Julii, convocatis omnibus Ecclefiafticis perfonis tam extraneis quam iotraneis, in capilulo majoris Ecclcfise Bafdeenfis inchoaverunt Concilium, legitima poteflate eidem Cardinali a felicis recordationis domino Martino, & domino Eugenio prsfenti, & deinde eorum fubfcriptione faâa a prediâo Legato, quorum prtediâus.....fecit collationem folemnem luper themate : *Venit angelni tejlanunti* fww *voi vnllit :* Malachias 3. In quo oflendit poteflatem domini Legati, & eorum legationem, & omnimodam voluntatem , ad Concilium quod tunc inchoaverunt & flabilierunt, prout etiam refcripferunt Ambaxiatores Univerfitatis PariGenfis; & decreverunt miilam (olemocm textis feriis poll petitionem celebrari.

Λ (jjT *Hoc Concilii exordium ita ,mincietnm reptri* ia «u. *Cod. ohm Eminentifi. Card. Paffionti pag.* So.

IN nomine Domini. Arnen. Anno Nativitatis ejuidem millcfimo quadringenteftmo trigefimo primo, vicefima qumta die menfisJunii , Indiâionc nona , Pontificatus SS. in Ghriflo Patris & Domini noflri Domini Eugenii Divina providentia Paps IV. anno eius Prirno Reverendifs. in Chriflo Pater At Dominus Dominus Julianus S. Angeli Diaconus Cardinalis A. S. L- auâoritate f. r. Martini V. it Sanâiflîmi Domini noflri Eugenii Papae moderni, faâum prsdeceflbrisiui connrmantts-& ratum habentis, juxta flatuta & ordinationemConflantienfis & Seneofis Gonciliorum venerabiles Viros magiflrum Joannem Polmar Palatii Apoflolici, caularum auditorem, & Joannem de Ragufio in Theologia magiftrum, & Ordinis EF. Prrdicatorum Procuratorem, ad civitatem Bafilicnfem pro ibidem inchoando Concilium Generale , deflinavit. Qui eadem die ingredi portmiflam de Spiritu Sando iolemniter in Ecdefia Bafilienfi cantatam, Ac aliis ceremoniis devote peraâis Concilium Generale in eadem Civitate etfe praedicaverunt, Domino Cardinali intra Bohemicam & circa fines ejus fuper extirpationem Hatrefum Huflitarum fe invicem folicire occupante, & hc creverunt de die in C diem.

CHKQII **DECRETA BT ACTA CONCILII**

** ~,bT'· Ddûmpta n authentico exemplaribm piuaabo
in·» Omt epddetn facrafan&i Caoctlii firesatis.

IxrofonAi Coacilu 4r-

SESSIO PUMA.

h tuutiHt fail tf niroidt* Trifitttii fi-*
Ikttrr .

L

CEntetur utique dignum & congruum, pro-
ut id tingularirtr expofcit nimium labilis B
hominum memoria, ut ea qua per tecroruaa
Generalium Conciliorum tenftionm ad Det ian-
dem ft communem reipublicm utilitatem fora
noicumur taûittita, iUa debite fcripinre com-
mencentur, ut per haoc ju^ts e(*umetiam ad
porteras tranfeat recordatio. Hine eft igitur,
quod in iubterjptis continentur , ft font de ver-
bo ad verbum intima decieta , cotdlitutioaes,
ate ft ordinationes, cetcraqun grfla in hoc
facro Generali BaHleenii Cooctlio , prefidcote in
tndem auûoritate apofiolica reverendtfhno in
Chrülo patre domino Juliano, miteratioredi-
vina facrolante Romane Ecclefni fandi An-
geli diacono Cardinali, ApoAoltas (edis Lega-
to, collcda, viis, ordinata per nos protono-C
tarins, notarios, ft fcribas infraicriprot, ad id
per diâum dominum prefidtmem, facro eo-
dem approbante Concilio, depuratos, fab an-
nu , indiâiooibu*, diebus , borts, mentibus ft
Pontificatu tafcrius anootatis pariter ftdeticri-
ptH.

Anno liquident a Nativitate Domini miilcfi-
mo quadnngentefimo tricefunoprimo, IndiAio-
ne nona, die autem Veneris feptima mentis Dé-
cembre, pontificatus fanâiffimi in Chriflo pa-
rtisj & domini noftri domini Eugenii divina
providentia P^pβ quant snno primo, prefato
reverend iditDOpairt domino Cardinal: pretideo-
te & Legato jam per mentes aliquot in civitate
Bafilieenfi mttenir Germanice, provincie Bi- D
ftrtt p* lamina, * pqpdiAi generalis Gracilii adjuvan-
did. te Domino congregatione ft celebratione inibi
juxta mandatum apoflolicam alias tibi iuper hoc
direâum, & infra plenius definitum, legitime
f. 'faciendam, perfonaliterexirteote. Convocatis
itaque jam per eum dida audoritaie hujus rei
caufa ad di&am civitatem Bafikeufem dc di-
vertis mundi partiras pluribus dominii, Prela-
tis, necnon perfouis aliis , & viris Ecclefiafti-
cis, qu* de jure vel confuetudine ad Concilium
Generale venire tenemur, ac etiam quampluri-
bus abis ad diâum Concilium convocatis, eif-
qne una cum dido domino prefideote Letato
in certa aula domus EcrlefuaS Leonard! Bati-
leenfia, in qua teliti lum pro Conciliis tenen-
dis in unum convenire, ad hac fpeciatiter con-
gregatis, unanimi inter cos inito cooteofu , ex-
titit ordinatum ft decretum, primam diAi Ge-
neralis Concilii Bafdeenfis tertionem teoeudam
fore auâore Domino, atque celebrandam die Ve-
neris extunc proxime tecutura, quartadeenna
dtetimeofis Decembris ia Ecdefia cathedrals Ba-
tilecnti, prout in tebcdula, cujus tenor inferius
primo loco deferibisur, plenius continetur.* quam
fcbedulam io multis duplicatam ft rraatiunptam
juflit idem dominus prefidens, ob dite print·
fdbonis publicationem faciendam, io pluribus

Adite civitatis Bedefiaram valvb
ft sppnai, cufas «or foquitw, ft al talis: AMMO
Ad leak- omafewmibDei, «aafatioaon. C«wn
que Fidei catholic*, nee noa tnreynUltsisut M' '
ft pacsm rodus Chritesteatis, rrfisrmatiomin

tente temaass Ecdefin Σ AaguUdiacoaiCar-
dioalfo, ta pretend facro Generali CosKilioBa-

Ib Coocild intimator par penfcMcsomatesft
fiugnlie h boeipfo Generali CMdUoBaeacnTi
taiereOemtes, ft hoartAa drheaitee, quod
autere Deo die Veneris praciau poβ tafisns
faflom S. Lucie, qua ericaaartadadmaaecnAs
bujus Decembris, prima efaUem tecri Generaiis
Conrflii feffio celebrabitur in Ecciefia cathedraN
civitatis hujus Balifoenfis, bora nona ejufoem
diet a media aofle in antea cootpacanda. JUao»
que precipiiur ft mandait» omtabus ft fioguU·
in prédite rivitate Bafacentir ad cautem diâl
facti Concilii jam exttestIfas, ncmrifgue ad
quorum notitiam prefeatts devenerint, Indite

perfonaliter interdie poternat in eodcm, mm·
tenus dite die *tt* bora ia Ecciefia predtAa
perfonaliter ft débite comparcant fob pomis *ju-*
ris , niti legitimo prepedhi faeriat impedimeo-
to. Datum Bafdre die feptimo difti menfis
Decembris, anno a Nativitate Domini miBeA»
tnoqnadrinpntetia» trkufimoprimo, pontifica-
tus tenftiflsmi domini oortri Papu Eugeoii
quarti anao primo, fub figfflo coofuato *diAi*
domini prefidentisia tefifaaoiuu) premifloram.

Diâa diaVeoemquartadcclma pnadiAi mea-
tis Decembris, anno, iadsteMse, bora , ftpon.
tificatu, quibus proxime fiipra, fecroianftaGe-
nerali Synodo BafilecoG prediâa, dido do.
mino Cardlnaii Legato anâorftata qua tepra pre-
fideme, tegftitne ubi fupra congregata, eek-
brataque ftldera fotemni miflâ de Spbhu faute
per reverendum in Cbrifto patrem dominum
Pbilibertum Dei ft apofiobeu fedia gratias Epi-
fcopum Coafiantienfem prodocte Rothomageo-
fis, iafuper eaatatw ft periete' litaniis, anti-
pboois, alitique devoljs orationtes ta talibus
ordinatis, Deoquo fappliciter ft devote exhi-
bitis, idem dominos Cardinalia pretidene fa
pontificalibus, fedans fuper cathedram ad boc
tibi pruparatam , aHMque finguiis Pririatis tusse
ad premifla aditantibus ta pontificali habito ,
timui cum mitris planis capitttau eorum impo-
titia exifieottes, gratum fermooem ad Syno-
dum pruditem tecratenâam habuit, famem
pro themate fiso : *Ueieeni*
o mm: Itete 51. io qoo pteratnqot fplubri exhor-
tatione, fecundum quod *talicounrtaMateximte*
congregatio^, ft in primosdio talis ates de»
Bout, omnes deportata, qnmdhla, ftvteto»
·egritate fisiemr facaritaMOOofi&a ndnaomur,
pracipueque exhortatus cf, ut ta cetabratfcrae
Deo grata prwfcutb teri CoacilH, Ecdeteuni-
verfaH tam *aect&rio dtatili* , ut utre docet vi,
roe Ecdefiallfcm, conAanti ftbono animo jugi-
ter adeteu, vigilaroatquo, ac ddigeotiue m-
tenderent ad profrAum ftutititasemreipubliau
ft CbriAiama retigtauM faciliter peragendum.
(feo quidam fermooe per eum fisîteo, tandem
memoratus domiam PhiltenusEpifcnpmCoa-
flaotiaofis eminentem thalamum afcendit, M-
que de mandato dite facre Synodi pettagk al-

ta

iiAt da «esto ad ribm Aidemnonaul- i viris dominis amforant rnaienta atque fobfcriptiooe, alium lo> AMNO cum print deputato loco viclnlorem Λ aprum, ^1^n tab eadem tamen nattaop (obrogare, nifiidem vel fimile impedimentum per totam illam na-

iAufiribaa dominis allia ^umptari Coacilmm poteritcoovocari, ad quem Pradati, fle alii qui ad Concilium (olent convocari, accedere teneantur, *aefi* a principio locus ille fuiifet cleâus fle deputatus. Quam tamen loci mu-

m *ittiaki ftüitHtfvt tt* uMaarvr *li-* lationem , vel termini abbreviatiooem , per asunun ante praefixum terminum teneatur fammt» Pontifex légitime fllfolemniter publicare fle intimare, ut ad ipfam Concilium celebrandum BpnadiAi poffint Aatuto termino convenire.

Atque pro ipfius erreurtone Decreti civitas Papi» apud Italiam fuit elcâa, pro Generali Concilio in fine tunc proxime fequemis quinquennii celebrando. Quod quidem Concilium (uo detero tempore in dite ci- irate Papienfi celebrari extitit incboaiupn, fle inde certn ex caufis ad civitatem Senenfem translatum. In quo qnidem Generali Condiio Papie inchoato, flt in Senenficivnate celebrato, haec Bafi|erofis civitas pro celebratione tunc futun Generalis Concilii port frptenntum a fine ipfius Senenfis Concilii celebrandi fuit elete flt debite aflignata, ut conflât in Inftrumento publico inde confete bujuûnodi ferici.

II.

Dtcrtti à ctttr» Iʻλλ «· prisas *Jieri Cntrtiu Cexiio* ***WM–***

Ad omnipotentis Des gloriam, Fidei catholic* exakarioocm, Chriftianequcreligioùis profcâum, iacieus fundamentum ta (ummo angulari lapide CbriAo Jcfu, ta quo Oman adificatio conflrute crtacit in templum fenânm ta Domino, bcrotanâe *Synodus* Bafilcenfisumverialetn Ecclefiam reprefentani, ta Spiritu fante légitimé congregate, prafideme reverendiibmo ta Cbrite pan» domino Juliano, fente Romeo· Ecciefie fanât Angeli diacono Cardinali, Apofiolic* ledi» Legato, attendens quod (iacra General» Synodw Cooftaotienfis ta Spiritu fan-C te celebrata, fatabre exiftimans & multimode fnsteofam ta fonte Dei Ecclefia Generalia Concilia frequentari, hoc (uodcctooconfliituit bufofmodi fob tenore.

IV.

*faftrmrentan tltSivut tiviutii R.ifilttn/h fri Gf*ev*lt Γetcilia* .

III.

DrrrtltBi Cttfaniinft it ctlebitim CeKilitnm.

In nomine domini. Arnen. * TenOre pr·- *vw« Tl feni is publici Inftrumcnii cunâis pateat evideoter, At (it notum, qnod Anno a Nativitate rjuf** dem Domini.millefimoquadringenrcfimoviccfimoquarto, Indiâione facunda, die verofebbati 19 menfis Februarii, hora tentarum, vel qmli, Pontificatus lancbffim} io Cbrifto patris fit domini noftri domini Minini divina provi- auintt anno (eptimo, vigente flt fando Generali Concilio Senenfi ia civitatem Senarum, ac prefidentibas eidem Concilio vice fit nomine prefati domini noftri Pap· & pro eo rcverendilfimis in Chrifto aatrtes dominis dominis Dei & apoftolioe ledis gratia Petro Archiepifeopo Cretenfi, Jacobo Epitropo Spbletano, PetrO Abbate de Rufstio Aquikjenfis dlecefis , ac Leonardo de Florentia magiftro flt Generali Ordinis prwdicatorum, per enodem dominum noilrum Papam ad infra (cripta fpccialitcr deputatis fit ordinatis, tidem domini pneGdentes quamdam convocationem deputatorum omnium inclytarum nationum prâfentis Concilii Senenfis, luper ele&iooe loci futuri Concilii fecerunt. Io qua adfuerunt prediâi domiBni prefidentes Concilii una cum reverendis patribus ac venerabilibus flt circumfpete viris omnium quinque nationum, videlicet pro Italica pro pane Pmlatoram & aliorum de extra territorium Senenfis (a) dommi Petrus tfantes E* pifeopus Caftreufis, flcDoarinlcm de faute Gominiano decretorum doftor, carnem apoflotaauditor. Pro pane Pralatoromflc aliorum nsbeotium titulos io territorio Senenfi, dominus Nicolaus Abbas fenôi Donati, Ordinis vallis Umbrof», fe non habere mandatam adaAum infra fcrlpnun faciendum dicem, fed ad audiendum & referendum, quorum quilibet fe

Drrrtlt Bi Cttfaniinft it ctlebitim CeKilitnm.

Frequens Generalium Conciliorum celebratio agri Dominici precipua cultura eti, qiur ve- E„ (pinas A tribulos harefam, errorum fle nutum extirpât, excedus corrigit, deforMta reformat, fle vineam Domini ad frugem uberrima fertilitatis adducit : illorum veroncgletes, pramida dideminat atque fovet. Huc pnsteritorum temporum recordatio, flt praefertim coufideratio, ante oculos noftros ponunt. Qpaprapter hocEdiâo perpetuo feocimus, decernimus, atque ordinamus, ut amodoConcilia Generalia celebrentur, ita quod pritftom a fine hujus Condiit ta quinquennium immediate fequeus, fecundum vero a fine illius immediate fequemn Concilii in feptenaium, fle deinceps de decennio ia decennium perpetuo celebremur, in locis que femmas Pontifex per mentam ante finem cnjuslibet Concilii, approbante vel confentieote Concilio, vd ta efos defetemipfem Concilium deputare fle afegoare teneatur, ut fic per qua indam continuationem tamper aut Concilium «igeat, aUt per termini pendendam expetetur, quem terminum liceat fiunmo Pontifia tfe frauum fisorum faute Romane Ecclefia Cardituliuir confilio , ob emergentes forte ca(ua, abbreviare , fed nullatenus prorogetur . Locum autem pro futuro Concilio celebrando deputaram, abfaue evidenti neceffitate, non ratet. Sed fi forte cafes * aliquis occurrerit, quo aeceflarium vidbretur ipfiun locum mutari, puta obfidfoob, gnerrsram, peftis, aut fimifis, tuae liceat tammo Pontifici de pnsdite

—-didam Italicam ntaioneài reyrofentare *affere-* Afcfieoe habetur, fit alias integrius In Concilii .....
AMMƆ bat. Pro-natione-Gallicana-reverenGbpâmsjgaG, frfGooe 39. AMMO
CHUHTi domita domita GnilMmm BpifcopoeCavaUiccn- Tenor Btate talis *fl.

fis, Ludovicm de Patade mali* Trenovchieo-
fis. Ovdinis Anfki Beoedidi, Cambilooenfisdice-
crfs, & Joanne Urificampi Ordinis Gfarcieo-
fis, NoviomanfisdieMfis. Abbates. Pronatio-
ne Germanica rrvsisndm pater dominas Har-
tuncu· de Cappel decretorum dofioc, Acri pa-
latii apoftolici caularum- auditor, ac venerabi-
lis & religiofae vir frater Theodoricus de An-
dri, monachus Oditas Promonfiratanfis, in
decretis iicentialus, ac cjtadem Ordinis procura-
tor. Pro natione HUpanka Petrus Alfenfi Ab-
bas fandi Vinoeniii, fit. canonicus Ecclefin To

I *leitntt*, qui Umeo ditat fe non habere * ali- B
* 'I'"* euod mandatum a natione fua ad hunc adum

faciendum , nifi folum ad audiendum & refe-
rendum de quo etiam folemtater fuit proteftа-
tus. Pro natione Anglin reverendus pater &
dominus dominus Fraodfcus Epifcopu* Auuen-
fis, & venerabilis vir magiftar Thomas de Mer-
* ASrirtas, dona canonicus * Afcolaneufis, io facra pagma
baccalaureus. Qui deputati Apradidi, fingu-
lariter finguli, infra (cripta mandata fua io pu-
blioam formam, illis de territorio Senoufi fit na-
tiooe HifpaoMB exceptis, Senis in cappella do-
mus operarii majoris Ecclefin Senenfis prope
eandem Ecdcfiam fita produxerunt, & quilibet
eorum produxit. Quibus tie congregatu, ac
miffarum (blemniis alnlque ceremoniis debitis C
& coofuctis ibidem completis, fupra didi do-
mini deputati lingularum nationum, ad infra
feripta lingularia mandata, de quibos per in-
ftrumenta publica tignis fit iubicriptiotabus no-
tarioium publicorum tunc ibidem protentiora
figuata fit fuhfcripta, legitimam feccruot fidem,
& ad hujufmodi elefiioocm loci per ordinem
procéderont. Et inter cetera quamplurimisal-
legationibus , propofilfotabus , altercatioo&us
& diffenfionitan diverforum locorum fic provin-
ciarum hinc *inde inter* ipfos deputatos habiti*
atque faâts, demum pro loco futuri Λ tunc ce-
lebrandi Concilii proxime fecuturi, pifta for-
mam & tenorem decreti five confthutionis Con-
liantiertfis defuper fafii, civitatem Bafilcenlem
in natione Germanica coofiflentem, & in pro-
vincia BHunlina , tanquam habilem , fufficien-
tem, & idoneam, ex iplorum certa fcientia
unammitci & concorditer nominaverunt & ele-
gerunt, diftû tamen Nicolao fanâi Donati,
α Petro Alroofi abbatibus, pro tune exprefle
contendentibus. Quo loco fic per ipfos domi-
nos deputatos elaâo, fupradifii domini qua-
tuor prtaidsntes'Concilii *ex* parte domita nofiri
Pape diâum decretum five coafiftatioaem Con-
cilii Conilantienfi*, in quo continetur de modo
·figendi loca Conciliorum, nec non Uttera* apo-
Ataicas domita uofiri Pape pntdiâi ejus vera
Bulla plumbea (ut prima facie apparebat)mo-
re Romann curio mutatas, fuper poteftatedi-B
Ûis dominis praefidentibus adpntaentem aâum
a domino noAro Papa pnedieo cooccffa, per,
venerabilem virum dominum Michaclem de ri-
fis decretorum doâorem, & profati domini
Dofai Pape teeretarium ibidem prudentem , pu-
blice aha fit inteiligibili voce coram domiois
Mefideotibus ac deputatis nationum, aliifque
fiipradiAis, infra (criptorom tenorum leta fit
publkari fecerunt. Tenor vero decreti fequ»·
tor , fit eft talis--

Frequens Generalium Conciliorum celebratio,
qgri Dominici, fitf. fient fupra in hac eadem

***hi fritniu** Petr· ArtUtfifaf· Crrtttfi, & Jtnit BjifapSfattett t eckUbijUintn AHtti ⁄ RefaitfaiH Pttri .ipnltfafit die· -tfi,* Mr nos *Leeeerde de **Fltnitù**, Ordiait Jretrttatpreüteitrvee, & fare pcgiaefrefoffe-rt, ec tjufdeeeOrdèùsgeeereii ae^tflrt t ttfri tf tftRMte fait Neatib. faetem&efaÛi~*

Nupcr liquidera cupiente* Generate Concilium
juxta deliberationem fit ordinationem faoâs Sy-
nodi Confaotienfls, ad deputatiooem loci otim
eadem approbatae Synodo per dos fa&am, in
civitate rapienti audoreDomino celebrari, ut
illa in eo flatoereoiur & fierent onai cederent
ad laudem Dei & bonum publicum Ecclefin fan
iaoâe.· vos ad civitatem pnadidam, profutu-
ro ibidem tenendo B(celebrando Concilio Gene-
rali, noArot & apofloficc fodis Nuntios de fra-
trum oollroram confilio, providimus defliMo-
dos; vobis inter cetera nomine fie audoriUite
noflris ipti Coodlio pesfidendi, & inibi pro ve-
ftra fapientia illa providendi, deliberandi, fta-
tuendi, decernendi & concludendi, qunadeoo-
lervationrm & augmentum religionis & fidei
Chriilian», & reformationem cleri & flatus ec-
cleflaftki pertinent, potetatem plenariam coo-
cedcntes, prout io aliis noftris litteris plenius
continetur. No* igitur attendentes, ut io bene
terendis rebus drûl Concilii eo utilius fie perfe-
ctius proficere valeatis, quo ampliori fueritis
per no* audoritate muniti, & ne propter ali-
quem cafum, qui folct quandoque contingere,
celebratio & continuatio qjufiicm Concilii retar-
dator, opportune providere volentes, diferetio-
ni veflra, ubi legitima caufa fubfiflat, ipfum
Concilium de jrrvtlate prodida ad quamcumque
civitatem aliam ejuldem nationis ad boc libe-
Dram, habilem, & fulficiemem, de qna votas
videtur, auAoritate noftra transferendi, ilhid-
qoe prorogandi, mutandi fit difiblycndi, ipfum-
que Concilium io bujtamodi alia civitate, ad
quam id forfan transferri & mutari contigerit,
continuandi, tenendi, fic celebrandi, A ad il.
lud Prolatos & alios evocandi, eique Doatioc
& aoâoritate prodiâte pretfideodi, ficquiccum-
qise Ineo decreta, eodem approbatae Coacilio,
ordinandi, ftataendi & decernendi, iliaque io
publicis tefixxribu* juxta morem fotemtater pu-
blicandi & approbandi, ut olhUo ttanus ante
ditioluUooem potientis Concilii ioeum uro alio
futuro Coocibo inde ad fepccntatmi Cdtcbrando,
juxta deliberationem, declarationem, & ordi-
nationem pmdiftas, ctiaaa ante mentem, nta
rationabilis comte effet, ne aliqoo modo hum-
modi locidepotatiodi&ratar> nominandi, do.
putandi, fitaOignMdi, & alias ta pmmifih ont-
tabus <endi, deponendi, ftataendi, & «►
qoendi, μ rocclntenrfi, qon pro fata honore-
que noArie, fit Homan· Ecdcfro, ac tranquil-
litate fit pane rdpubficn Chriftiaon, noveritis
profutura-, plenam fit Uberam de diôoramfra-
trum confitto anAoritete apofiolicatenorepr».
Antinin coocedimus fsunltatem, ratum fitgra-
tum habitari quidquid per vos Aper praashC*
in eodem Concilio propofilum , dd&eratam,

fla·

•flatutum, ft decretum fieerit ac coodnfem. Id-
kmvo >> fades»», anfloteDomteo, ufeueadfatis-
laRionem cond^oam inviolabiliter obforvari.
' Datum Rama apod faaflum Pietram oRavo Ka-
lendae Martii Pontificates noflri anno foxto.

fic JaRis ft pubficalis, pnedifti domini quatopr proûdeutcsftidcm mwfentes, per organum didi rovosendiflimi patmdomfai Petri ArehiepHcopi Cretcofis, unius ex IpfisprafidentAus, iaipfam locum, videlicet civitatemBafiJecnfcm, fic(nt pnonitltar) per iptbe dominos deputatos deftam, contemerant, ac eandem civitatem Bafiloea&m, in provmda Bilbntina confiflentem, una cum difla dominis deputarisaatiooum, flt ipfi dapotaU narionom, videlicet Italic· de ax- B
tra territoriumScoenfe, Gallicane, Germaniae & Anglican*, juxta difli decreti Conftaorieofit CoocÜii vim, formam flt tenorem, ac potefiatls a domino noflro Papa pnedifto ais tradit· < ut premittitur) A cooccB*, elegerant ft nominaverunt, ac cMtalcm ipfiam habilem ft idoneam pro loco futuri proxime celebrandiConcilii deputarunt, a£gnaram, ftproauodaraat .-Proieflantes tamen, quod propter hoc Ipfiim Concilium Senento non ccnfeatur diflblutum eflt, fed quod ipfi prefidentes cum inclytis nationibus ad omnem reformationem hic poffibdem concurrere vallent. Bt hoc idem proflui deputati per ordinem fimilitcr fuerunt proteflaU quilibet pro natione flu, quod ad C
reformarionem hic poflibiJem attendere vellent, Quo loco taliter ejecto ftpronmsriato, acaffiSato & deputato, vocati fuerunt in locum ha txmgrefuicois reverendiffimi patres ft domini *Joannes Archiepifconus* Toletanus nationis Hifparuce profideus , Joannes Archiepifcopus Rotbomageofis nationis Gallicans prssfidens, Ricaidus eleftw Eboracentis Anglicans nationis profidena , ft Andreas Epîfcopus * Pocznaaienfis nationis German*· pro-
-MI. fidens. In quorum pnefenlia didi loci eleftio fuit folcnroiter publicata, ft per ipfos dominos Archiepifcopos ft Epifcopos approbata ft confirmata . Bncepto quod difius twertuddfimus pater dominusJoannes Arthiepifcopus Toletanus,* HK-
paniarum Primas ragnique Caftelfla major Cancellarius, & fupradiR* nationis Hifpanic* profidens, ad diâam eleRionem refooirdit rturha
bere dues voces; imam, ut prsbdens nationia firn Hifpaniro, aliam vero, ut Archiepifcopus & Primas Hffpanlaram. Qpantum ad primam vocem, non portet confondre, ntfi irqwfita & confontlente nat tone fua pnediAa. Qpantum vero ad fecundam vocem, videlicet ut ArchiepHcopus & Primas , dixit ft confentire, & exprefr fe confenfit. De & (aper quibus oamims ft fingulis ^ramiiGs ficaRis, faRis ft geflis, profati donumprnfidentcsdomininoftriPapn, nec r»n deputatï fapradiftfpcr ordinem ', âc hono^
rabilis vir magWer Martiam Velle dericusSam B
bienfia durceus in decretis baccalaurem, acdo. mitanoftri Pap* profati procurator fiftalis, & hujotmodi facri Scaenfis Concilii procurator , fibi a me notario publico infra fcripto & aliarum nationum notariis ibidem tunc pmfentibus, fieri petierant ft quilibet eoram fieri petiit , atque tradi unum vel plura, publicum frb

die, bora, loco, ft pontificatu, quibusfupra, pnricntibusMdem venerabilibus ac honorabilibus
Γ-^,I.- Aт diferetis vine dominis Dominico dc * Crapa-

Pifis fupradiflo, decretorum doftoribus, nec AMMO
non ma^iftris Antonio »fi olim Michaele de α*®π '
ùa&o Gsmioiano curie cautorem camera apo- u, uL.

ftolfc* ft Italica de extra territorium Seven- «μ η »
to, Hanuadb VFeynen de Bucken, cterieoMonafterieofis dkeceüs, apoflolica ft importai auRoritaribus ac Inclyta nationis Germanica μ»
pradMboConcilioSenenfi notai», oec non Laurentio Stafibrde AngUcarwe, nariomun prndiftarum notariis clericis, Florentioenfis, Monaflerieofis ac Lincoluienfis, dràeceium, acFraoedeo de. Bononia, (erviante armorum domini noAri Papa, pradiflis teftibos ad pnemifla vo caris fpecialttcr. atque rogatis.

VI.

*Stojcrififontt notorior**.

Et ego Petrus Clerici, clericus Ambitnenfis diecefis, raagifter ia artibus, publicus anAoritate apoflolica ft inclyta turionis Gallicano, in nrodiRo tacro Concilio Senenfi notarius, quia bujufmodi elcftiooi, procantlationi, affignauoni, fle deputation! loci futuri Concilii (, ut prsr mittitur) proxime celebrandi potiens fui, caque fic fieri fle vidi & audivi, ideoque hoc pr·fem publicum Inftrumantum manu mea propria feriptum exinde confeci, fuNcripfi, fle publica*vi*, fignoque fle nomine meis (editis ft coufaetis (ignavi, in fidem fle teftimonium omnium & fingutoram pnemiflorum requifitus ft rogates.

VII.

Stofenftio alttrint notorii.

Et eg© Laurentius Staflbrde clericus Lincolnienfu dimccfis, publicus auRoritate apqttoiica ft inclyta nationis Anglican·, in prudiftofo* eno Senenfi Concilio notarius, pramrflâsomnibus flt fiqMri »n* cum praoominatis teflibus fle notario prarfens fai, eaque fic fieri vidi, flt
Daudivi, flt exinde hoc Infinimentum per alium fideliter fcrfptum figno meo fobto cum dido notario requlfitus fignavi lo tefiimoniiun ompromiftbrum

VIII.

hitiMi tf offrtoetto Concito .

Cum vero fiais inflaret feptennii, quod afl tempus ex proinierto Concilii Conftantienfie decreto cckbratioai hujus Concilii praefinitum, felicis recordationis dominas Martinis Papa quintus, (anftai Romanas ac univerfalfr Ecclefietunc pmfidens pontifex, voiena celebrationem Generails Concilii fieri, justa promemoratnm decretum, cui tamen propter statem decrepitam, fle multiplices fui corporis morbos, in pcrfcua propria non poterat profidere, diftmn dominum Julianum fanft* Romana Ecdefin fanfti Angeli diaconum Cardmakm, de fratrum inoram confilio, ad edebrandum tpfam Concilium, ac eidem vke ft loco ipfins fanmi Pontifi-.
cis * prefidendi, fuum ac fcdis apofloliesdo- IM ».
Amavit Legatum per fuas apoflolieas litteras, prout ccce :

IX.

ANNO
CHKtm
•◀*. ••*Martntti* *fervarm M d&Ae*
i diacne Cardnail,
fidit Luat· "falattn t3 ·&Λκλλ
bntdi&ntn.

AdUn prsfedendl, ac in Utoprotna fepfande»
ia proponendi, deUbcrandi, ordinandi, tarae»
di, Λ decernendi qu* ad laudem fitbonoram
Det, & confervadonem fle ««menram Religio. 1
tes, Fidei ChrdUanas, flaram Eccle6«, raformatfoacm quoque totius dari fltecdeâteHte flatus

Dutn onus untverialis gregis Dominici iaperna difpoflciooe notes injunflmn diligenter attendimus & quod (jpgulis Chnftiane republic* occurrentibus per nos ipfas dete'rum apofloiic* fcivitutis cxequi bon poflumos animo oofiro revolvimus, nonnunqoamviro* fide ferventes, dignitate *o fefentia predilifos, flt rerumCflrnda· rum experientia coofpicuibos, in partem noflro- g nun flt Bcclcfi* Romane negotiorum aflottemua uc, diun tempui poflulat, corum opciationite* vice* ne Aras fuppteotes, mioifterium notes commilTutn , divina afliflentc gratia, juxta vires nobis ex alto conctefas cxequi veternam. Ekidura liquidera iacrum Generate Conftantienfe Concilium, ex cenis caofis tunc expreflû, flatter flt dotrevit primum Generate Concilium in qtenqocontum extunc proxime futurum, fecundum vo» >o a fine illius immediate icqraeurâ Concilii in feptennium de deinceps de decennio in decennium perpetuo fore ceteteanducæ, in locia per Roma, num pontificem per meteem-antc tone neopislibet Concilii, approbante & confcoiteote Concilio, vel indefefl peripfum Concilium C deputandis ac al , ut illa qu* circa flatum & bonum i genda ft expedienda reflabant, matarapoifeot deliterdtk>ne compleri, prout, quantum io no* b:; fuit in Concilio Senis ultimo celebrato iadum es <>tit : io quo per noflioa flt fedis apoflolic* Nuncios tunc in dido Concilio Scoeofi pmfid.ates, eodem approbante Concilio civitas Bafileeids pro loco proxime faturi tunc in feptennium celebrandi Concilii deputata extitir, prout in decreto praefati ScnenGs Concilii flt aliis noflris litteris defuper confcdi» plenius continetur . Cum autem nois bujulmodi fepeennii, quo Concilium ipfam in eadem civitate Bafilectei tenendam fle celebrandam fore flaturam fuir, in- D flare nofcatur, cumque propter notoriam io ip> fo futuro BatilecoG Concilio Deo auflore celebrando, luxta defiderium cordis oofiri interefle non poffimus, te vir* integritate fle fapientla preciarum, & magnitudinecouGlii coofpicuum, ac in maximis noflris fle profat* Ecclefos negoui* diuturna experientia comprobatum, Loguu-i cum plena fit omnimoda poteflate Legati de· latere, de fratrum ooftrorum cootilm, antoritate apofiolica, tenore ptefeotium facimus, cooflituimus, fle etiam ordinamus, tcque ad civitatem Batilecteem pradiflam, pro futuro ibidem, auflort Domino, tenendo fle celeteando Concilio Generali, juxta deliberationem flt ordinationem praefatas, tanquam angelum pa.itote frufinofis operibus 6uftm Optati pravornant quo» fperamus: tnque deinde Olam, qms pias cateaa agaatebm fapera» retributione Impenditur, gloriam ccnfopi moraaris fcBchaib etenm.

runs ecclefiaflicum, qui boc.temoore indigete videtor, abundante nequitia, & frigefeenie caritate hominum , fafeitatts inter hddesbeUhft difeordife, ac invalefccnte ia ptaribos mundi partibus tesrttka pravitate, ad bojtemodi h*> refes extirpaadas, flt pacem inter catholicos principes At ceterae Chriflianoscomponendam, animum eficacitcr intendamus.- iuper qua re, dusmum ia notes fuit, dedimus operam afltea. ccm, tibi nomine & automate *noflris* ipfi Con-

vatiooem ecdeflaflk* Ubertatis, fatetem quoque, quietem fle pacem regnorum, regum, ducum , prioc^um, flr quoramltot Adeltem populorum, noveris pertioere,ac etiam ibidem cum debita maturitate flr deliberatione, prout ia tanta re convenit, ea omnia proponendi, decernendi, condodetodiflexequendi, perqsm berries flt errores tam de Bohemia, quamde aliis quibufeumque regnis, provinciis, terrisflt locis, io quibus font, penitus extirpentur. Ec nihilominus de pramiflis barreium fle quibutcumque aliis cautis Fidem catholicam concernentibus quomodolibet cum confilio difli Concilii coguoicendi, iliaque per te, vel peralhnn, feualios a te deputandos, audiendi, decidendi, flt fine debito cum profato Concilio terminasti., Et contraditote» quoslibet fle rebelles, cujufcwmqae flatus, gradus, proemioentm, vd conditionis exrflam, flt quavis ccdtfaftica vel mundana , ctiamfi regali vd pomilkali prafalgeant dignitate, attfloritate noflra per ceduram ecdetiafiicam, flt alia juris remedia appellatione poflpotita, compefeendi, flt fuper his, quocfea ofKu filerist auxilium brachii foetearis iovo» candi omniaque alia & fagtea in eodem Bafitectei Concilio agendi, inflandi, dffponendl, flatuendi, declarandi, decernendi4 conrluden dl, qu* in promifif fic circa ep pro flatu noAro fle ejtedem Eccicfi*, ae fateee atemarvm fideliom, extirpatiooe harteum flt erraram de agro Dominico, Fiduflionequoque obenaatimn populoruni, & confervatiooe etxfetiaflic· lfeer tatis, ac pro qte.to flatu reipublica Chriftianas, nec no* reformatione te oeotebm membeia fois, noveris piofotnra, plenam fle liberam aufloritateprodiflatesmre pratentium eoorj quidquid luper premifln per te una cum eodem BaGleenfiGinctuo ordinatum, flaturam, deliberatum fit decretum faerit, Rcondofom: idque factemus an&ora Domino, teqne *ti* tetisfaflionem cdndfgnam inviolatefiter obfervari. Qpocirca circumipcfliomtu*MrapoflaUcaferiK mandamus, quatenus tibi injun&um mmitum laboris hujtemodi, pro divina fledifl* fedis ac noflra reverentia, bc io eodem fatur9 Fafilccnfi Condito diflo nomina pro tempore pratidens, ad honorem Dei,Ecctefi*f atque ooflram, folntem quoque flt focmn populorum fidelium, juxta datam tM/Dumino prudentiam, landabiliter ràeqnaris, quod ex

lendi» Fete
tnoquarto

AMNO amort '«1».

Ari, qui de jure vel cooflisramne adGcnerplia· Concilia accedere font adflrifli. ANNO CNR.I3T1

XII.

creMSC.

ftrtafM *Ctncilii* .

firvwDti UkSt

Ceteram cam umunquodeue co di

Cartificari tam per litteras tamquam altes de feiiritndtaeft chcumijpedta diitecotia qnamhabm ia prafeqrendo cautem Fidei contra Bohcmas barerices, tuam prudentiam rommradamm > ft te ad pmfeverandum hortamur, quantum cum decentia fieri potefl. Preterea qnm feUds reeofdatiottts MartfausPape V. predeceflor nofler teter cetera tibi tejaaamit prefidere debere etebnritste apofloiica teConcOfo Generali te BaMmafi dritrne cefebraado fi talis efletoMcurtes ft coagNCaifo **Matorum** quod meritoft ssihasbiliter rebhrari debmflet ft deberet, ft (ficati acceptants) tdqncmiar paud am ouBi commaerant, ft progressa non fit opus alium defitasre, fed fit poetes erpeflindam, placet

nu· expedito negatio Bofimnorum, cujus finis exse&atnr te brevi, tuoe greffas dirigas ad prediftam cMtamoa Ihfilremtm, ft ibi (prout o-Ctqm grandia bona fperari pus sideris eSs) juxta ribiiajunâa ft ordinata in Cresce» Conflandesffl, optime provideas

mtn» aano laMfMiloobDtooMBfce iqjt.* fecundo Kalendas Junii, Pootfflcatus nofiri mm

Primo, ut omnium hrrrium a Ghriftiani populi fusibus tenebris profligatis, lumen catholica veritatis, Cbriflo vent luce largiente, refulgeat. Secundo ut bellorum rabie, qua fatore ûaaaia feminante, ia dhrerHs partibus mundi affligitur ft diffipatur popuhit Chriflianus, congrua meditatione fedata, pacis auâore pr··ftaote, in flatum reducerer pacificum ft tranquillum. Tertio, ut cum multiplicius vitioram tribulis ft fpinb Ghrifti vinea jam quali filvefeat pre nimia denfitate, ut illis debite culture Audio refecatis, evtngdieo agricola caditus operante, refloreat, hooeflatifque fruftus ft honoris felici ubertate prodocat. Er quoniam ablque osleftis inflexu gPatin haec Chriffl fideles in Domino propenflus exhortatur ,<ir ad obtinendam prauniflbrum coafatumatiorem felicem, devotis orationibus, jejuniis ft dcctnofynip , apud nujcftatcm divinam diligenter fefiftaot, ut pius ft miferteors Deus humilibus placatus obfequiis, optatam rerum coofummatioaem huie lacra Concilio foa pietate fodica proflare dignetur K eis in remU&onem fuonxn pcccaftinum hoc iojunges.

XI.

J/ritenretuw *f*ri C—tilii*

JpCtMtoa reverendiflimue dominus Legatos

pore, quo pun teflabat celebrationem Concilii D tachoari, ewca expaditioaem adverfos pefliferam terefimHotlkananeflct-pro ceufa Fidei adcmodum **ocamna**, fiios ad banc civkatem vices

ratem accafit, uttejeoftum legationis oAcium poflbt in celebratione hujm Generalis Concilii, proflante divini numinis gratia, adimplere , prout etiam ftnfliflitMS dominus nofler domiam **Mentes** divina providentia Papa IV. repetitis fure fen&itaiis litteris fibi mandavit. In qaa civitate jam per tres mentes ft ultra cum Ptadatis ft ceteris, ani ad ipfam civiratem conte cdcbratioois dMM GeaaraUs Concilii advenerare, quatnpfarima· coMregariones fecit, B habuhque traftatm forer ipnus ftabihmento ft cchbntidacCoocilii. Tandem decretum cftprefimrem fotemarm fieri feffloaem, te ^ua pri-

eflfl deputatae, ft adfit a joosdlucitratempus IpfimConriUi celebrandi, fecroflsnâaqoe Cadis

GensiraieCMcilfamfiabilitiim canentes ftfan-

tar accedere **cane tan Prelati**, quant cat·

XIII.

X«ferrati· *CmàAi.*

Praterre cam **pramià·**, ad qua bujus fjcri Concilii tendit exhortatio, flat plurimum curatum fludium exigant, tnultique fiat iolidtudinc ft cura perrigili pertraftanda , exhortatur omnes in boc fecro Concilio * petûflcntes, ft *d ipfum veafeutei , m · rrfnr-. diligenter fecum üla cogitent, atque cum alits excogitata penra&ant, qua en videbuntur ad eadem utilia vd etiam opportuna, ut inde coaunuai dcbitoqne fuper eis trbftatu habito ft matura dclflieratioeedigcfio, mdiusft utiltai per ferrum Coreilmn io premMSs queat, afflidate Spiritus fenfli gratia, pro. videri. In hac **amne** fecra Synodo con-

ad agenda afie videbuntur accommoda **jam** materias in ipfius Copcilli dcl&cratioM pro-

XIV.

Oc autem qua morum & gefles vaaullate ■mrfpfflqee ia feffionibus ft **eoopegatMaahe*»** feed Concilii debeat fe habere, exam»quorum Patrem jam dia **Minnis** regulis boo-

, - —tefcat, decretum Toletani Concilii prsefemibas A nientes , flantes , aut recedentes ab hacfenfla—■.....—
ammo duximus inferendum. Synodo, in pertona *rd bone impedire, hjn·* ANNO
riari, vd moieftare prefismpferint, locum ha- C‘‘l,‘5n
bere declarat ac dvecrnit, jaxta ipfius (que *
talis efl) fcriem flt tenorem·

XV.

Decretae» Cluilii Teletaai.

_J In loco beoediâioob confidentes domini fa-
XI ·. cerdotes * nullus debet sur *indiicreta vocibus*
v e· 'I 1,1 pcrftrepere, aut quibuslibet tenaultibcs * per-
tutbare, * nullus etiam vanis fabulis vel 'rifi-
·neiik de- bus, vel (quod efl deterius.) obflinatis difee-
piationibus tutnultoofas voces effundere. *Sifair*
· rwurb·· (ut ajt Apoflolus) petar*firtlifiefataeft,*
* nulli·, *Je* **** *refteaaai üagaaa» faata^ ftdfedacearcerfaaat,*
'»■ >. fejar *vaaa efi rtirgie.* Cultum enimfiium jufli
îcwto*' 4 *** › * cura flentia judicii obfirepentium
rir*"ÎJj£ ,ur^â confundit, dicente propheta: *Erit* iw*
<>um, *ifas exilai jxfliitia fiùatiaai.* Débet ergo quidquid
)'λ! aut * confidentium confultationibus agitur, aut
ab accuiantiutn parte proponitur, fiemitiflima
roiu<kwi- verborum relatione proferri, ut nec contentio.
?". fis vocibus fenfus audientium turbent, nec ju-
*'-F· dkii vigorem * in tumultu enervent. (ficum-
que ergo in conventu Concilii hare quai pne-
miffa fnnt violanda crediderit, & contra hax
inrerdrâa aut tumultu aut contumeliis, vel ri-
tibus ipfut^ Concilium perturbaverit, justa di-
vinat legis ediffum, quo predpitur: *Ejice der».*
,rv ' ». firtx», G txikit tant* w jurgia*, cum Otnni
dedecore a confeflione aMIraflus, a communi C
ccetu fecedat, & trium dierum fententiam cx-
conununkationis ferat.

XVI.

De heneribar.

Ad obviandum controverfii» quas folentex htijuftnodi in Conciliis & pubHcis Congregatio-
nibus fuboriri, & nonuunquarn ipforam pro-
greflum per longa tempora impedire, hccfacra
Synodus ordinat, ftatuit flt decernit, quod per
quofeumque aftus, nominationes, intitulatio-
bct, honoris exhibitiones, tam infede, quam
in aliis qutbufeumque didis aut fecieodis in hoc D
Concilio, per quotcumque Prelates, principes,
vel eorum aut Univerfitatum fle Communitatum
quarumcumque Nuntio·, vel Legatos, feu ipfis
vel de ipfis, vel eorum altero, in eodem Con-
cilio nullum jus de novo acquiratur, nullique
prcjudicium generetur, nulliufque jus in pro-
prietate vel pofleffione ledatur. Etperpremif-
fa, vel hujufmodi Legatorum admiifionem, jus
vel titulus alicujus approbari nullatenus cen-
featur , vel etiam reprobari, aut jus vel pofle-
ffio Generali Concilio interefTendi, vel taliter
vocem dandi, cuiquam acquiri, fed ia omni-
bus & per omnia unumquemque in eodem fla-
tu poll hoc Concilium remanere, in quo ante
ipfius Concilii celebrationem permanebat.

XVII.

^ iatpedinmto veaieatiaa» ad Ceacilian.

Sane quoniam opus aliquod intendenti non fatis efl «dificatioai operam dare, ii ex adver-
fo impedientibus nonrefiflat, idcirco decretum
in lacro Conflantieofi Concilio editum adverfus
eoa qui venientes ad Concilium , flantes, vd ru-
deunt.es impediunt, injuriantur vd moleftant,
exfuperabundanti cautela contra *cos,* qui vo-

XVIIL

Prectffxr eeatra ima/tni fia ffiùitrti renif».·
tien» ad CeaciÜaae, ovl **iiuduMis***
s» m».

Sacrefint&a CnrtJii înîuCttfiriitefi, aai· 9°*?*^^
verfilna Ecclffixarepreflatear, fa Spiritefier
De ad extirpatlean» fcUflaatut iarrfaatfae, aa t>
I *tJ emrxxe, wc* a* *ipfiar Eetfifi»* m *capite*
b fa mnadrir *debitaxe refirxutxant* hgirfaw
cwgnga/a, *ad fittaran*

Juflitiam & «quitatem exerceri non dubita-
tur, fi quos noxi· voluntatis adeo cavtivat
perverti» intentio, quod proceflibus Apoflolicis
impudenter obviare, auâôriiatemfanâioob ca-
nonica contemnentes, in aliorum prolabantur
injurias flt ofienfas, Bcdcfiaflica reniera percel-
lat, & pro demerito culpat rigorem adjiciat ju-
diciarie poteftatis. Nam fi quilibet per cam-
pum licenti·, freno depofito modefli·, vagare-
tur impuoe, *facile* quilquc feriret in proximam,
fle nervus difeiplioaotis juflitie rumperetur. Sa-
ne licet nonnulli Romani pontifices, antiquos
Roman· Ecclcfi· morem flt confuetudinem ob-
fervantes, prout ad eos ex debito Apoflohtus fibi
injon&i oificii pertinebat, per certos fisos proce-
fus in dic creo* Domini annis fingults foleinniter
publicantes, inter alios omnes flt fiogulos, qui
ad fodem ApoAolicam vementes, vel recedentes
ab ea, nccnon in iflos omnesflt fiogulos, qui
per fe vel per alium, feu alios, quafenmque
perfooas Ecdefiaflic* vdfircolares, ad Roma-
nam curiam fuper eonnn caufis flt negotiis ac-
cedentes ^iliaque in eadem coria profequeotes,
aut procuratores, geflores, advocatos flt pto-
motores ipforqtn, ac etiam auditores, fini ju-
dices, qui fiiper didis caufis feu negotiis <ks
putamur, occafione caufarum emergentium bu-
jufmodi verberant, mutilant, vel occidunt ,
cujufcumque dignitatis, ordinis, conditionis
·<m flatus forent, prodifla vel eorum aliqu
committentes, excommunicatioob flt anatm
matixatioriis fententias, a quires nullus per
alium quam Romanum Pomificra potet, ptat-
terquam in mortis articulo conftitmus, abfol-
vi, nec etiam time, nifi de flando mandatis
Ecclcfi· ac fatisfaflione pretflanda, fu&ciantt
cautione premifla, candelis accenfis, flt ad ter-
ram projeta, promulgaverint, fle eos qai ta-
liter excommunicatis flt anatbematieatv, vel
eorum alicui privfiimereot abfetacionis benefi-
cium impendere, fimilibas fetUsau» innoda-
Bverunt, clique predications, letamis , ad-
miniflratkmis (acramenronmi Eccfefiaflicorom,
& confeflioaem audiendi, mserdixenmt offidam;
nec non quicumque fejariaiores quorumli-
bet ad fiera Genendis Concilia venientium,
feu ftanûuaa fa ipfis, aut recedentium abeif-
dem, diverfes cenluras Ecdefiaflicas & pasnas
tam ex canonis quam divini juris difpoütiooe
incurrasu: tamen, fictu ad no&ram fide di-
gnorum multitudine valida inGnuatiooc perve-
nit notitiam , nonnulli iniquitatis fiM, perdi-
tionis alumni, hujufmodi ccofuras vilipcMe··
tes, ac hujufiuodi fecri Concilii, extir^rtfams

fdufinati·, hacrefom ac erronun, ipGufqraEc- A diAo. Quod fi terra ejufdem duas diœcefe* vel- — -
ctefia reformationis perturbatore*, diabolico ampUu* contineat, dominio domicilii prisci-
fpirim iafl«ante, nec ·· necOrdini de- p^ii* jpfitu, A illam etiam in qua focritdeli- a ^ 1fr
festam·, Dd timore , nefarii* ac Aum commiflum, fi foa fit, & duas alias qur U'

focrflqgitaafibo· perfossas EeclefiaAK fob ipfo fiuu, eidem loco magis vicinas, in
cas de famulares, etiam pontificali dignitate terdiAo fqbjacere volumus fupradiâo, A etiam
pnadicae, nd f***m vd Romanam omne· A Gajpstos hujufmodi excommunicationis
curiam ira ptafcos Generate Concilium in civi, & anathematiurioni* iententiis ligato* , in
sate Conftamicnfi prarincie Maguntiaenfis , onibustibet Ecclcfiis, loco, ubi tale ddiAum
ubi mmc Romana curia exiftk, in Spiritu fan- fuerit perpetratum, vel terris & locis ptopter
Ao tegkime congregata, vcfocutcs aut rece- hoc iaterdi&s magi* couviciui» ubilibet exiflen-
dentes ab etfiem, tavaderv, capere, arrefla- tibns, omnibas diebus dominicalibus & ftflr
re, detinerf, incarcerate, mutilare, occide- vis, pullati* campanis, candelis accenfis, pu-
re, ac fpolfare bonis fuis, vel injurii* affligc- blice nuntiari, ac terras, civitates, villas, ca-
re quamptartab, A alia* mate traAare, temo fira, oppida, & loca * Ecctefiaflico interdfflo · E«it6»-
K, R dietim prafe- B prediAo fuppofita, donec fic excommunicat! te»
A facri Concilii vi- meruerint ab hujufmodi feutentiis beneficium
lipeadfom A contemptum, ac fedattonufehif- abfolutionis obtinere , didumque intcrdiAum
matis, reformationis Ecctefi*·, A corrcAionis debuerit relaxari: ita tatneb, quod nullus ex
morum, nec non focrefum A errorum prssdi- tranfgrelforibua ac contemptoribus hujufmodi
Aonim extirpation!* diflurbium, fuaramque per alium quam per Romanum Pontificem, vel
animaram periculum, A icaodalum plurimo, facri Concilii auAoritate, poffit, nifi dunta-
rum. No* igitur volente* in pramiffi», nec non xat io morti* articulo conditurus, nec etiam
advertet qoofcumque ad ipfum Concilium A que- tunc, nifi de flando mandatis EccleGx, fatis. r
Mbet alia futura Generalia Concilia accedentes, fsAtone, vel fufficicnti cautione (fi hoc com-
aut flantev in ipfis, feu recedentes abcifdem, mode facere poffint) primiru* prrfttra, abfol-
oe ab alit* Deum non timentibus temerariis in- vi, vel intcrdiAum hujufmodi relaxari. Eo*
jurii* infoflentur A opprjmanrui violentiis, A vero cujufcumqne dignitatis, ordinis, flatu*,
nc quibufvh delinquendi, aut csceflus commit- vel conditioni* fuerint, etiamfi pontificali di-
tendi pateat audacia, de opportuno A falu- Sitate prafolgeant, qui contra tenorem pre-
bri remedio providere htqufmodi, nec non om- C trium proccffuum, talibus vel eorum alicui
nes alios A fingulo* proceffus, fententlat A ceo- abfolutionis beneficium impendere prafompfe-
furas adverfob quarumlibet perfooarom Ecciefia- rint, volumus, flatuimus, A decernimus, fi
Aicaram, vel latcularium, ad facra Generalia milibus excommunicationis A anatheroalitatio-
Concilia venientium, vd flantium in ipfis, fra nis fententiis fore innodatos eo ipfo, ipfifque
recedentium ab eifdem, moleflatores, pertur- pirdicâtionis , leAionis, adminiflrationi* fa-
batore* , vd injuriatorr*, auAoritate Dei om- cramcotorum A confetfiones audiendi ofiicium,
nipoteoris, Patris, A Filii, A Spiritus fan- auAoritate interdicimus fupradiAa, infinuan-
Ai extendentes, omnes A fingulos, cujufcum- tes tranfgreffbribus A contemptoribus io predi-
qne dignitatis, flatus, gradus, vel conditio- Ats, quod fpiritualiter A temporaliter (prout
sus fuerint, etiamfi pontificali, imperiali, re- eorum requirent exceflu* A demerita) gravius
gali, vel alia quaemnque Ecclcfiaflica vel mun- procedetur, non obflantibu*quibufcutnqueccn-
dana prrfulgeanc dignitate, qui quafcumque flitutionibus, A quibuslibet privilegiis, indul-
uerfona* EcdefiaflicM vel faculares, qua ad gentiis, A litteris Apoflolicis, generalibus vel
Bujufmodi ladcia Apofloficam Romanam curiam fpecialibus , quorumcumque tenorum exiflaot,
hoc piutenti facro durante Concilio, vdadip- Deifdctn tranfgrefforibu*, aut contemptoribus,
fimi A quacumque alia Generalia Concilia ve- qutbuiviaalii*communiter vel diviiim a di-
nientes, aut flantes ia ipfis, aut ab gj* rece- Aa fede conceffis, etiam quod fufpeodi vel ex-
dentes, temeritate propria per fe vd alium feu communicari , put eorum terrae, dominia, cP
alio* arreftare , invadere, capere, detinere , vitate*, ville, caflra, oppida, A alia loca
incarcerate, mutilare , occidere , aut bonis Interdici non poffint, etiamfi de ipfi» A eorum
fob fpotiarc, vel injuria affligere, feu ipfo» tenoribus effet in ipfis proceflibu* mentio facien-
ite delinquentes receptare, aut alia»quomodo- da fpecialis, que ne contra bujufmodi lenten-
libet impedire, foa ea perpetrantium faffa A tia» A proceffus, quo minus includantur in
oommifla rata A grata habere, vd eis dare eis, per ea valeant fe, terras, dominia, ci-
auxilium , confilinm vd favorem, publice vd vitates, villas, caflra, oppida , A lpca bujuf-
occulte, direAe vel indireAe prcfumpferiut, modi tueri, A que quoad hoc tollimus A pe-
vel praifumeot io foturam , fimilibu* excom- nitus revocamus. Et infuper mandamus, ut
municationis A anatbematisatioais fentemiis hujufmodi pratens proceffus ad communem om
innodamus eo ipfo. Terra* quoqueipforam A nitun notitiam deducatur, chartas five membra-
cnjtaiibet; qui io prrmifli· ref eorum aliquo b nas proceffus continentes eofdem in majori A
tranfgredor 'vd contemptor foerir , dum tamen finAi Srepbsni Cooftantienfis Ecclefiarum val-
uniufcujufque fic tranfgrefforam vel contempto- vi* affigi, qui proceffus ipfo fuo quafi fonoto
runs ultra eoamdiœcefim non ooatmeat, nec praconio A patulo * judicio publicabunt, ut . iHi,,,
tXMi omnia, civitate*, villas, caflra, oppida, prndiAi, quos proceffus concernent, nullam
poffint exculationem pnetendere, vd ignoran-
ceffaom patratores, lea coram receptator», tiam allegare, quod ad cosproceffushujufmo-
rd ipfis «oafiMMtomcr, favente», aut dames di non pervenerint, vd ignoraverint eofdem,
MDtflMm, cMffifinm vd favore» , *publice mo- cum non fit verifimilc remanere incogmram
tabuntw,* nec non illa, in quibus hujufmodi quoad ipfo», quod tam patenter /fuit publi-
catum. Ceterum omnibus A fingmi* Domini*
Patriarchis, Primatibus, ArchicptKopis, Epi-
rata auAoritate Ecdcfiaflico fupponunu* inter, fcopia, cctcrifquc locorum Ordinarii·, preci-

ANNO CSAJVTI

tfimus & mandamus, ut *iffi* fle eorum quili-A
CHRKTt f* I- ** KC afiwn lc" alto» » fub pceoa
,,,, excommunicalionir, quam ipforam quemlibet, qui mandatorum nolirorum bujufinedl tranfgreflbr flt contemptor fuerit, incunxre volumus ipfo fado, prefentes nuftros proeeflus per coram aut chartarum; vel membranarum, *itu* rraofumptoram continentiam , eofdcm , quibus ficuti noftris proceffibos tantam volumus üdem adhiberi, in Ecdefiarum valvisfeu aliis locis affixiooe publicent , & profatos rraofgrcflores flt contemptores hujaftnodi, excommunicationis & anathematiutionis fententiis ligatos , ac terras , civitates , cadra , villas, oppida, & loca prsfata hujufinodi eo-efe&aftico mterdido fuppofita, quam primum B ipfis vel eorum alicui de hoc legitime conftiterit, tamdiu io Ecclefiis, dominicis & aliis
*teat*b. * feita diebus, dum inibi fuerit major populi multitudo, carapanis pullatis, & candelis accenfis & extiodk, denuntient, flt interdidum hujufmodi inviolabiliter obfervari faciani, per cenfuras ecclefiafticas, & alia juria remedia, invocaro ad hoc (fi opus fuerit) auxilio brachii fiecularis, donec ipfi traufgrcffores flt contemptores meruerint ab hujufmodi excommunicationis fit anathematizations fententiis abfolutionis beneficium obtinere , didumque interdidum merito debuerit relaxari, non obtiantibus omnibus fupradidis , ficu fi aliquibus conjundim «ei divifim a fed· prac-Ç dida indultum exiftat, quod inWrdici, fufpendi, vel excommunicari non poffint per litteras Apoftolicas, non facientes plenam &expreflam, ac de verbo ad verbum, de induito hujufmodi mentionem.

Aropridi*. Datum Confiantir * fecundo Nonas Julii, anno a Nativitate Domini millefimoquadringentefieno decimoquinto , fede Apoftolicavacante, regnorum iereniflfint Principis domini Sigifmuodi Romanorum flt Hungari· &c. regis , videlicet cledionts quinto, coronationis primo , Huogaric vero vicefitnooono ·

XIX.

Dt impoditntihu Coaevum.

Porro , quia nonnuoquam lingua fubdola plurimum impedit & perturbat, faifa vel detradoria feminando, quodque cum nimis grave fit, tam grandem Chriftianitatis impedire proiedum omni animadverfionc fit dignum, idcirco malignorum conatibus cupiens obviare dida fanda Synodus omnes & finguloa fub cbtcfiatione divini judicii admonet, ne impedimentum, perturbationem, prorogationem vel ditfblutiooem hujus facri Concilii moliantur . Si quis autem fcienter animo impediendi vel perturbandi hoc (aerum Generale Concilium verbo, fado, vel litteris, palam vel occulte impedimenta, perturbationem, prorogarioocm vel dilfolutionem, fieri procuraverit, experietur ultione poenali perpetrati facinoris gravitatem, & contra eum tanquam communis pacis perturbatorem rigide procedetur , cum «K hoc herefum extirpationem, pacis procura tionem , & morum reformationem impedire vi deatur .

D· ^Morea^^rtifioudit for

Qua hi qui mterfimt in hoc facro Generali Concilio, pro communi bono totius Ecclefis congregato, non debeant minori prorogativa gaudere, quam quicumque alii quarumvis Ecclefiaram negotiis quibuslibet vel uciutatibas intendentes, ideoque tanquam caafa reipubi:-e* aMcntes, debent pro prsefentibus merito reputari, adindar *facri Conftauticofis Concilii,* m quo modo confimili extitit ordinatum ; Prefers Concilium ftatuit, ordinat, & decernit , quod omnes & finguli qui in eodem Concilio tanquam ipfius tuppofita funt recepti, vel recipientur m pofterum, ab eo die quo iter arripuerint ad didam Caecilium vehiendi , & quaradia permanlerim in eodem, & etiam recedentes per tantum tempos, qno ad fiium pofliat domicilium reverti, fradus bmnium beneficiorum fuorum cum ea integritate percipiant, cum qua eos percipient, fi io ipfis beneficiis reliderent, non obftautibus in contrarium quibufeumque.

XXI.

Do oficialihar Cmcilii.

Quia vero ad perfeeutionem hujus facri Concilii requiruntur officiales fle mioiftri , ideo deputat & ordinat notarios ad feribendum ada ipfius Concilii, Lucam de * Vvillo fecreta-*Vvtfb' rium didi domini Legati, & Rodulphum Sapientis dimcefis Gebennenfis. Et ut omnia eo decentius ordinentor, quo majori fuerint direda confilio, deputat & ordinat venerabiles Henricum Nithart decretorum do&orem, flt Ludovicum rarifii licentiatum in decretis, de- pf*leai ' canum Ecdefie Beats Marias Laete de Aneffiaco dide Gebennenfis dicœcefis, qui ada Concilii univerfa per didos notarios feripta afpiciant, debiteque (fi opus fit) corrigant & Demendent. Promotores quoque ipfius Concilii deputat magifirum Nicolaum Amici, magifirum in artibus & licentiatum in theologia, 6c Henricum Aoefter licentiatum in decretis, prepofitum Turicenfem Conftanticnfis dicœcefis . Sediumqoe ordinatores, qui exifientes in Concilio in locis & fedibus debitis collocent, 2^?" quorum ordinationi omnes obedire teneantur, Henricum Stater artium & * medicine do- . >||1î:1__ dortm, decanum Trajedenfem , & Sande- w<'ftnn·, rum de * Marthufen, in legibus bmealau- * reum , flt canonicum Eccleue fandi Pe* **** tri Maguntinenfis . Ledis CquMtan (ut prefertur) decretis , Bulla fle Inftramento preiofertis, memoratus dominus Efdfcopus &Conftanticnfis confimili voce, alta videlicet & intelligibili, interrogans, feifeitatus eft an omnia & fiogula per eum fic (ut prsfertur) leda ipfi facts Synodo placerent. Ad cujus interrogationem prslibaras reverendiffimus pater dominus Cardinalis prsGdens, primo, fle deinde ceteri omnes, & finguli domini Praslati, in eadem feifione ac facra Synodo tunc prefentes, concorditer nullo *dUcrepantc* refponderant viva voce : Placet . Qvibua pMk mrffis fic peradi profati dide facrofiinds Synodi promotores , five procuratores Capra deputati ; petierunt , & qudibet ipforaaa

Aimo au»n

•pflrifc, per nos procouatorios, notarios, ft renhes, ad hoc fopra deputatos, fieri fteonfici de pranniffis omnffina ft (rogalis unam rei plora publica Tnftrumw, io tefitaroutam veritatis ptanifenun, ft ad perpetuant rei memoriam. Datam Bafibna deomonono Calendas Januarii, *anno* a Nativitate Domini millefimo quadrtngentefitno trigefitno primo.

SESSIO II.

Sacrafaa&a Gtatradù Sjeadbu Bjfilatqfis, Ecrittfi— aûditaataa r^pr^nteat, ad jwyv-

L

D laodem Dei ornai

ANNO CHRISTI hooartm, pro hsrefiun atque errorum extirpations, moram in capite ft in membris Ecclefin Dei reformatione, ac regum ft regno* rum ceterorumque Cbrifttcolania ad invicem, auâorc difcordiaram procurante , diffidentium pacificattone, in Spiritu (aoâo legitime con* gregata, decernit, (latuit, diffinit, declarat , ft ordinat, ut (equitur.*

II.

Pacretann, fuad *Ctactlittat Pafilttafe tfi ItgitiattC ncbtataai.* in eadem Synodo

Et primo, quod eadem facra BafileenGs Synodus, (acris Conftantienfi ftSenenfi Conciliis Generalbus decernentibus atque ordinantibus, ft auâoritate Apoftolica interveniente, fialt ft eft in hoc loco Bafileenfi debite legitimeque ac rite initiata ft congregata. Et ne de ejufdem faers Bafileenfis Synodi potefiate a quoquam dubitetur, ipfa eadem Synodus duas declarationes ex decretis Synodi Conflantienfis in pnsfenti feffiooe, aliis fuis decretis editis fm edendis inferendias, ordinat, ft decernit, quarum quidem declarationem tenor primat

III.

Dtcrttaat, qari Ctacilatat Gtaeralt tftfaptrPa· paro *ia bis yta fidei & febifinatis* /irat^ fte.

CmAsm- Croc- faff- r

Et primo declarat, quod ipia Synodus in Spiritu fanâo legitime congregata , Generale Concil'um faciens , & Ecdefiam militantem reprn- (rotans, potefiatem immediate a Chrifto habet, cui quilibet cujufictnnque fiatus vel dignitatis,

do boc wri.

Tniiirroi uro ia iro ÎZL™ u i—J**

«»Amfi papalis exiftat, obedire tenetur in his qt» pertinent ad fidem, ft extirpationem di- & fehifinatis, ft ad Generalem reformationem E Ecclefm Dei in capice ft io membris. Alterius

radwtaH,*

IV.

Çatd iacMitaits CtatHit piaicatar:

Item declarat, quod quicumque cajufcum* C fiatus vel dignitatis, etiamfi papaila exi- , qui mandatis, flaturis feu ordinationibus, 'aut pneceptis bojas facras Synodi , ft cnjufcumqvc alterius Concilii Generalis legitime

A congregati, fuper pnmtiffis feu ad ea percinentibus, faâts vel faciendis, obedire contumadter conteftipferic, nifi refipoerit, condigne poenitentia iubjiciatur , de debite puniatur: etiam ad alia juris fubftdia (fi opus fuerit) recurrendo. Prnmiffis igitur ft nonnullis alita Conftanticnfis Concilii, prefertim capituH qturf iÿfHt Froquros, in priori hajus (acre Synodi Bafileenfa feffiooe recitati, decretis attentis, prnlibata Synodus Bafileenfis decernit & declarat, quod ipia pro tuarefan extirpatiooe ac morum Generali reformatione EcdeGn io capite & io membris, nec non pace inter Chriftianos procuranda (uiOMinwa erprcmittiiur) io Spiritu fanâo legitime coo.

ANNO CHRISTI

Conflant.

Bgregata, per nullum quarts auftoriiate, et-™110'

umfi papali dignitate prnfitlgeat , diflolvi aut ad alium locum transferri, (eu ad aliud tempus prorogari debuit, aut potuit, debet, aut poteft, debebit, aut poterit in futurum , ■bique ejuidem Synodi Bafileenfis deliberatione & coofcnfu.

V.

jQwd *perfta/t Ctacilii atn diktat <*trt Cmilitat trabi j Vfl iatptdiri.*

Item diffinit, ordinat ft decernit *htte* fanda Synodus, quod nulla pertona, cujufcumque fiatus, dignitatis feu conditionis fuerit , aâu exiftens aut futura , eidem incorporata vel incorporanda, a tempore arrepti itineris ad ipfam fanâam Synodum fine fraude continuati, ad recedendum ab eadem a quoquam -quavis auâoritate, etiamfi papali dignitate prafidgeant, direfte vel indireâe in Infionem feu perturbationem did* fan* &* Synodi, invita fine deliberatione ft conlento ipiius faoân Synodi requiri, moneri, compelli, citari, crocari ad altum locum, etiam curiam Romanam valear, feu ne ad eandem fanâam Synodum veniat, poffit aut debeat quomodolibet impediri . Si autem a quoquam quavis auâoritate, etiamfi papali D dignitate praefulgeat, (ut pnemittitur) *in* contrarium attentatum fuerit, feuattentaretur in futurum, aut proceflus poenales vel mandata, etiam cenfuras Eccleuaflicas feu translationa Praelatorum invitorum, vel privationes aut inhabitationes eorundem feu aliorum betxficiatorum quorumeumque, aliafve quaicumque pœnaa continentes, ut ab eadem fanâa Syoodo recédant, vel non accedant ad eandem , aut eidem non adhaereant, fulminati fiserint, fulminentur , aut fulminarentur in futurum, totum fir irritum & inane, nec efi dem proceflibus, cenfuris ac pcenis7 tanquam irritis ft inanibus quomodolibet obediendum fore, prediftofque proceflus & cenfuras, eunt omndnis inde fecutis ft inde fecuturis, quatenus de fafto proceflifiicnt, aut procederent in futurum, caflat, ft irritat, ft annullat, ft pro cattis, irritis, atque nullis habendos decernit, diffinit, ordinat & declarat.

|η,η"ζ2 -

«urar «-

—«o»» feflu.

VI.'

^aad *U jai ttatatar iatrrtff» Cncilio* 'sm *rtttdaat fiat lientia.*

Item, decretis (acri Concilii ConflantienGs inhaerendo, (latuit, ordinat & decernit, quod

— ft alii R"' «cnemer huic facro Cood-
aWW> |io interceffe, ab hoc loco aure finitum Coo*
* ciiium» "'fi ex *"*i* rationabili» per depeta-
t» ico ab hoc facro Concilio deputando· a·*
micanda, non recedant. Qna quidam caufii
«•minata & légitimé approbata, poflint re-
cedere de licentia illius vel illorum, qui pro
tempore habent vel habebant au&oritatem. Et
tunc taliter secedens, teneatur dimittere alita
in loco remanentibus foam poteflatem, fob
parait juris per hoc (aerum Concilium indi-
cendis, <5t in facientes contrarium «equendu-
Pronorarn Item quia plures protnotorcs in eadctnfao-
«w. a* Synodo, ft etiam notarii ad coofctiben-
dum afta ejuidem font neceflârii, citra alio*
rum per ipfam (anAam Synodum in ipfius pri-
ma frifione deputatorum remcatiooeni, magi*
AJIlwt Arc» * Ademarium de Roflilione, licentiarum
lua. in decretis, archipreibyterum Virarienfetn, de
canonicum Lugdunenlem, Henricum de Be*
henheym, licentiatum in decretis, officialem
BaGleenfetn, promotore», fle Petrum "Btunati,
batcalrurcum in Decretis, canonicum Atreos
tenfem, notarium efuidem ordinat & deputat.

Datum io (eflrone publica ejuidem (an3x
Synodi in EccleGa maiore Bafileenfi folemni*
ter celebrata, decimoquinto Kalcndas Martii,
anno a Nativitate Domini millcfimo quadrio-
gentefimo ttigefimv fecundo.

S E S S I O III.

ftcrrfmflt Cntrtiit Sntdtu , ». Sfi-
rn» it^iinrrr , vuvrrfr-
*Um EcciffauH rtfr*jr*ti»J.*

OLIM factura Cooflantjenfe Concilium vo-
lens futurs Ecckfic necefi·tatibus pro-
videre, matura deliberatione flatuit & decie-
vit, ut pofl finem ipfiusConcilii in quinquen-
nium , deinde in feptennium, & poflea perpe-
tuo faturis temporibus de decennio in decen-
nium, Generale Concilium celebretur: cuius
Decretg vigore felicis recordationis Mininus
Papa quintus, ipfo Conflautienfi approbante
Concilio, flatuit in Civitate Papienu prosi- d
mum tunc Concilium celebrari, quod ibictni
cceptum fuit, & de confenfu fit 'approbatione
ipfius Concilii ad civitatem Senentem transla-
tum . In quo Senenfi Concilio fait eleûa lure
Bafileenfis civitas, profuturo tunc Concilio in
feptennium celebrando. Appropinquante autem
fine ipfius feptennii, prxforus dominus Papa
Mattinus volens Decreto Conflantienfis & or-
dinationi Senenfis Conciliorum fatisfacere, ut
debebat, reverendiflimum in Cbrifto patrem &
dominum dominum Julianum, S. Roman* Ec.
clefix S. Angeli diaconum Cardinalem, Sedis
Apollolicx deflrnavit Legatum, cum plena po-
teflate eidem Concilio vice ftan&oritate Sedis
Apofiolicn prscfidendi. Quod etiam ianâiÆmus B
dominus Papa Eugenios IV. ratum habuit ft
approbavit. Proinde hocfacru Generale Con-
cilium in Spiritu fan&oirg, ime con^i *gatum,
•rorida flt matura deliberatione coufiderans,
Harefe itat- nereticam peflera in partibus Bobcmiat nimis
•Ik l. lwire crudoiiter, qma, Dei occulto judicio,
bell· pluries attentato non pOtuit faperari,
atque qnod tn divertis mundi partiras dam
turretica peflis pullulat atque ferpit, quodque,
proh dolor ! mulus Chriftiaoas prcriociasbei-
Y!» loram deferat rabies & devaftai, morumque
•svsv»·»· ojraja deformatio divisum aujcftatem ofien-
Adit, tantis & tam puflifarto malis, rwnripo , ..
ternis Dei gratia larrimnu, ad extirpatioaem A»JO
hsarefam, pacenaqne in Cbriflisao populo com-
ponendam, ft refcrmatieoem generalem Ec- ' '
defias Dei in capite ft ia membris flodfofe
occurrere, ft iahttaribns rsmedib providere,
difpoinit: ft ut base nd optatos fines commo-
dius duci pollent, coufiderans hac fanda Sy-
nodos pnsfentiam famini pontificis reverendif-
fimorumque fands» Romanas Ecdefin Cardi-
nalium , in ipfio Concilio effe accommodam ft
multimode fraftneiam, venerabilem virum me-
giflrum Joaoocm Ptdcripatris, (acre theologi·
profeflorem, ad fanAsAmnm dominum Euge-
nium fummum pontificem deflmarit, atque ad
prnfatos rcveroodüfimoa domino· Cardinales, I
prsfatum laoâiflûman dominum Papam exo-
rando ft (applicando, ut hnc (fi commode
poffet) perfooalicer accederet, ipfique facro
Concilio favocibu· ft amniiis atTiflcret oppor-
tunis. Dsnuoqoe venerabiles viror feccbnm
Sirik fcbolaflicum Trevirenfem, ft Thomam
* Fieno Decretorum doftorem, fisos pro ea-
dem caufa Oratores ad eundem dominum Pa- h '
para & dominos Cardinales tranfmifit. Cum
Mitem ad notitiam ipfius CooCiVi pervemflet,
prefatum dominum Papam ex fimflra infcsr- aiMti.
mallone motum, diflolulfooem ipfius Concli-
lii attentaffe, quas quidem diflofatio *in* peri-
culum evetfioob fidei cederet evidenter, nec
Cnoo Ecclcfiar Dei grave fcaodalum , ad eun-
dem dominum Papam atque reverendiffimo· do-
minos Cardinales, luos deflinarit protinus Ora-
lores, reverendum patrem dominum Lndovi- «tu.
cum de Plaude Epiicopmn Lauianenfctn, ft
magiftrum Henricum Stater deeamun Traj--
ftenfem, ad fitpplicaodam, inflandum ft re-
quirendum profatum dominum Papam, utip-
sem diflolutioocm revocare dignaretur, huic-
que facro Concilio in tam laqdabitibus ope- x
tibus fuffragaretur auxiliis ft cOnfdiis oppor-
tunis .

Premitur *Cenatil wtlUttws*

Confideranfquc h«c fanâa Synodos praefa-
tam diflolutiooem Concilii contra Decreta Coo·
ftantienfis Concilii cfle faftam, tendereque in
cvetfioois fidei grave periculum, ft flatusEc-
clefiaftici turbationem ft detrimentum, atque
fcandahira totius populi Chriftiani, eandem
diflolutioaem decrevit nullatenus finii potutf-
fe: quinimmo, ipfsminhneobfiflente, ad pro-
fecntionem eorum qu· pro fidei Habilitate ft
ialute Chriflianl pqpbli laudabiliter font ince-
pta , e(Te cum Spiritus fanfti gratia proceden-
dum . Verum cum redeuntibus pradati· Epifco-
po Laufanenfi ft decano TrajedMfrj optata e
rcfpottfio a fanftif&mo domino Papa non fise- '
rit reportata, licet non fistasiaprariiftikCon-
cilii Oratorftus ipfius CoociiH homine , <ed
etiam a fererw^-no domino S^ifmnodo roge
Romanorum fault EcclefitVadvocato, praefa-
tus fanâiflinras dominus Papa (applicatus, m-
terueflatus, requtfitus, rogatus fuerit, ft totis
nifibars multiplicatis viribus obfecranss, *idcirco*
hnc fimfta Synodos inaitens Decretb facri Coo·
flantienfis Concilii, qoorum verba face font:
Quod faa&â Synodus in Spiritu faufto legiti-
me co^rcgata, Generale Coocflium farinas,
Ecclefiam Catholicam militantem reprefentaos,
poteiatem a Chrifio immediate habet , cut

— yiHit rajsfrvupx wldfonketis. etiam Adaverit/ft permiferit ordo juris, ft ncceffiia·— anno , a^Tf "

temtor fo bis quat tibos Ecdeb· Akifiimo largiente providere eurabi: · In pnemifiss autem difta Synodus reve rendiffimutu dominum Cardinalem iao&arCracis, quamdhi tradatftua pacis regnorum Franci· ft Anglus infiftct, includere non intendit, atque quoad revercadiflimos dominos Cardioafcs, Placentinum ft de Fuxo vulgariter nominatos , ft Cardinalem fandi Eufiachü, cam ia popioquiotibus locis exiftaat, ad duorum fpatiom menfium refiriagit terminum fu pradidum. Mandat infuper hcc fanda Synodus uuiverfis & Sagula dominis Patriarchis, ^rchieptteop·, Eptfcopts, ft aliis Eeciefiaram Prariatia, clesicifqoe, notariis, & serfouis&defiafticis, nec non aliis Chri&i fidrhbus, cujufcumque datus, dignitati», gradus ft conditionis exiftant, omoefque ft ungulos principes ft dominos, etiamu imperiali , regali, ducali, feu quavis alta pratfiifgeaot poreflate, requirit, ft rogat, qui pro premiffis fuerim requtfitf, feu requifitus , in virtute (and· obedirati· ac obtefiatione divini judicii, ft fob pressa excommunicatronis, quatenus prsedida omnia ft fingula dido fanâiuimo domino Pape , atque revereodiffimis dominis Cardinali, bus infinuaot, intiment , ft notificent, ac intimari , ft infirmari , feu notificari faciant perfonaliter eifoem, fi ad bos tutus ft accommodas *pateat* acccftu. Sio autem, ei vel ilCiis , ad quos perionafiter accedendi faculis» non fit; in eorwn habitationibus , nec non in porta palatii Apoiiolici ft in Ecdefos fandi Jouants Lateraoenfis. fandi Petri, ft faud· Mari· Majoris dc Urbe, per publicum notarium coafefUs affigendo, fi hoc tute fieri poffit. Sin autem, in principalibus Ecdrfiis ct· vitatum Sotrin·, Vttetbli, ft Senentis, vel aHarum trium cintatum vicinarum, de quibus fuerit bene vifum Q·#ⁱ quidem loca hcc fanda Synodus decernit die idjnea pro exe cutiooe omnium ptsnufiortun. Et nihilo mi" nus hate fanâa Synodus futuris cupiens obwa. re cafibus, ut omnis evittiur difpeadiofas rircurtus, cum rebus, de quibus agitur, fupra rimolum perietdofa fit mots, ordinat ft de cernit, hujufmodi edm' uuoai» ft citationis Dcerrtnm, poftquatn in hac folemai feflione kdtun tocrit ft publicatum, Eocfefic catbe«traits Bafileenfis valvis affigt, ut fi forte contingat tpfius intimationem exequi non pofle modo aliquo prcmritorutn, co cafu ex nunc tanquam poblico edido, ad quatuor mcofium fpatitun ab hac dic in antea computandum, cenitatur quoad omnes ejus efiêdus fada infiauatio, monitio ft citatio, ficque fins omises effeâus fortiri, ft ar&arc eo» quibus dirigitur , decernit, ac fi pcrfooaliter infiouatnm ft pritfentatum fuiflet, viribus peremptoriis ft comminatfonfous (ugraferiptis hic habitis pro infertis. Infuper hta^fanâa Synodus declarat ft protcftatw, quod nihilo minus praedi&is dilationibus pendentibus, cum jam prncedcni a jure vocatio ex decrero Concilii CooAantienfis, renunque neceffitas id fttadeat, ft qualitas agendorum in ulteriore profecutione Concijii ft agendis in eo, procedere intendit ordinate, debite, ac mature, nec propterea fopcrftdere aliqualiter in proceAs. Tandem hsac fanda Synodus decernit citationes contra omnes Prolatos , ft alios qui ad Generale Conçilium venire tenentur, otnncfque & f»agnfos generales Ordinum qtsorumcumque, ac etiam

fuhfida (fi opus foerit) racurrendo. In hac fideuMi ftfisat ipfuua ûmdiflîmum domimam B

dhrates modo ft forma infra fcriptb interpellaredecrevit. Hac igitur fanda Synodus in

mmu reverentia ft inftantia fopplkat, ft per vifcera mifericordiu Jefu Chrtfii exorat, requirit, ftobreftatur, ac monet, quatenus pneisnfsm dMntotioocm, ficut defafto proccffir, de fado revocet, ft ipfam revocationem, qua. midmodum ft dMblmionem fecit, per divenfas mundi patres tranfauttat ft publicet, ab omnlque impedimento didi Concilii penitus defifia». Quialmmoeidem (ut debet) faveat ft afifiat, omniaqua praebear fabfidia ft au-

xiUa opportuna , ooc non infra trium mcofidha fpetiutn, quod ad hoc pro termino peremptorio pnafigit ft aflignat, *fi corporalis* tpfiusdiipofitio patiatur, perfonaliter veniat. Sin autem , periboam vel perfonas loco ft vice foi defiinet ft tranimittat cum riensna potefiate , ad omnia ft fingula in boc Concilio peragenda ufque ad totalem ipfiua coochsfioncra , per omnes ft finguloe adus gradetim & fuccefiive. Alioquin fi bare fanditas fua facere neglexerit (quod de Chrifii Vicario non efi aliqualiter iperandntn) fanda Synodus, prout jultam fuerit ft Spiritu fandus diâaverit, neretfitalibus Ecclefi· providere curabit, ft procedet fecundum quod juris fuerit divini pari-

ter ft humani. Similiter piofatos revereodiffimoe dominos Cardinales, qui tanquam principales Ecclefi· Dd cardines ad hiec furentius intendere debent, exorat, requirit, obteftatnr ft admonet, quatenus cum prefato douo Papa fuper pnadiâis folicitam infLintiam faciant, buicque facro Concilio faveant, affifiaot, ft amuUentur mode omnibus opportunis. Et cum prurientia ipforum, pro eorum audorttate magnaque prudentia ft experientia teram, fit buw facto -Concilio plurimum opportuna , ipfos dominos Cardinales, ft quem. tibet eorum, requirit, monet, ft citat, quatenus infra fpatmtn trium menfium ab intimalione prmfentium (quem terminum pro trina

ac cahcnica monitione pnacilc ft peremptorie prsffigit ft afiigoat) ad didum facram Concilium Generale veniant, canonico impedimento ceffente: alioquin, cum ecram offigentia ad ipfum facram Generale Concilium venien**di, ut tant**· neceftttatibus Ecclefi· faccurratur, fo periculum gravis iadune fidei catbo-

■ira Mfkariac , eorum exigente contumacia, procedet, psoot dtviai pariter ft bumani dt-

eenteris ** ciaofalb oppensml·. Dw >> laflb ltm ia *ieAoae* publica isnft» Synodi Béâtes·· 6s, celebrata ia Bcekfia maiori hujus civita· tb, fab faHfo aMÜm üoâ» Synodi, fob •ano a NacMtace Daanjai miltefieM qnadrfa genrcfiato trigrihnofecuodo, Indiâteu· déci- me, die.vero Man» >9. uMufieAprilb, pro- tentibus notari» ft forte bnfas tente Syuo- *di* faprafcriptb.

Maor· alU hem, quia plum notarii ft forte adcoa> foribcndam afta hup· *ùat* Concilii tec ne* cellarii, bec *fsuftì* Synodus, citra tamen eho*

a murti
» oraa I ulla
mota, I

t, juxta
da firitu

Uugaia. tholooNRim de * Locgniano, civem Seneo- fera, ft Tbotnam Cbeïaetoti baccalauréat» in decretb RJbcmenfis dieacefis, notario·ciuldam deputat ft ordinat. Datum Bsfiteu fo, ftc. ut flatim fupra.

SESSIO IV.

5afow> *mtdalht MttaerHH.*

SecrtfaB Gnertiit $τ*Λι , i» Sfi- ηî»·iηΛ ifgitiiKf* cmgvmra, avwr-

TEnore pmfentiom fignificamus uoiverfis, quod «notes ft finguli· fecerdotibus, barontes, nobiltes, militaribus, popularibus, ft ali» qnibufcamqoe viris, cujufcumqoe Astus, conditionis aut qualitatis extftaot, de regno Bohemia, ft marchionatu Morari*, de raga, ft ciritattes, ac alib locis eorum- dem, ft ouata aliis Ecclefiaflicb & famu- laribus perfoab, qui aut qux una cum ipfis ad Generate Bafileenfe Concilium mittentur, ac profe&uri exiflunt, orantes noram perfo- nis. nuocumonC nomine centeaotor· aut sa- lsant nuncupari, infra ramea numerum du- ceutarum peribnarum, tenore pratentium, no- flrum pUuiffitnum ac perfetem telvunt eoo- duAnm concedimus atque damus, vcriflünam- Îue fecuritatcm veniendi ad hanc ciriratem lafileenfem, ibidemquemanendi, flandi, mo- randi, Dobifcumquc de qutefcis negotiis op- portunis ipfis commiflis tra&attdi, placitandi, dilpooendi, concludendi, ft terminandi, im- pertimur. ac in loco vel in locis bofpittorum fuorum divina officia fine impedimento itoflro- rum peragere permittimus; fic etiam, dt pro- pter illorum pmfentiam neque in itinere, ne- que in alio loco itineris, in eundo, manen- do, aut redeundo, neque io ipfa civitate Bo- fiteenfi, a divinis oflkirs cefletur quovis modo per modum iruerdifti. Ceterum in Generali Concilio fcu Synodo Bafiteeofi articulo· qua- tuor, pro quorum claritate iuflant, ore tenus •ut in foriptb libere poterunt offerre, aut propalare, fcripturis facris, beatoramqoadofto- ram verbis, tententiis ft raiicntes eos declara- re, adUraere, perfuadere, ft, fi opus fue- rit, etiam ad obteAa Concilii General» rei- pondere, am cum aliquo vel aliqutesdeCo^ cilio faper etCdcm difputare, aut carUatbe abfque omni impedimento conterre, opprobrio, convicio aut contumelia procul mot», terra- tamen deputandorum per Concilium, ut pro tunc opportune fecuritati eorum prouideatur fine dolo ft frauda. Nihilo minus ia hoc eo- ram lalvo coodoft» mum quafcumque clau- falas includi ac contineri votam·, ac pfO in- dui» haberi, qua pro plena fteficoci ftfaf- ficieoti fecuritate ia eundo, ftando, ac vedeun- do, ncceflaria font ** opportuna, hac no- taoter propter bonam paci· procurandam ft obfervandum luculenter expreflamm. Qpod fi quifpiam aut aliqui ex iilb, fire in itiner·ad nos in Bafileam remando, tira telam damn raodo aut redeundo, aliquod enorme (quod C abiit) egerit aut ecerint, per quod podetat fecaratioots coram beneficium eu ant eorum alieni cooccflum annullari aut cafiari, volaram etiam, ac admittimus, ft concedimus, ut ta- in rd tale· ia facinore hujufinodi dcprehenfi vel depreheote· ab ipfie dantaxat, ft non ab aliis, condigna aoimadverfiooe cam emen- da fuficieoti, per partem aoAram marito ap- probanda ft laudanda, mox' puniatur aut pu- niantur, illorum aflscurationb forme, condi- tionibus ft modis omnino maneatte· inte- ris. Bt oariformiter, fi qaifoiam, rei aliqui ex noflrts, fire in itinere ad nos in Bafileam veniendo, five ibidem demorando, aat rede- D «ut egerint, per quod po&et afiecaritat» ip- forum beneficium cis ant alieni eorum coacef- fnm, annuHari aut caflari, rohamu ut tali· rei tales fit fadaote bopimodi deprabeofi, a nobis aut a noftris dantaxat, ftaoa abalib, condigna animadvtrfiooe, cum emenda infi- cienti, per partem dominorum Ambaxiamrana ft Nuatioram merito approbanda ft laudanda, mox puniatur mit puntetur, pnafenti aflecu- raiioais forma, coodiriontes ft modia oanamo manenttes illibatis. Volumm etiam «aod li- ceat ipfis Ambaxiatoribus ornate· ft fiagnlis toties quottefcumqoe opportunum fuerit ten oeceflàrium ad auram capiendam «fo· da ci- vitate Bafileaufi, ft reverri ad eandem, nec nou Nantium vel Nuntio· fime ad qMKumque loca pro fids ncceflaria negotiis ordiuandbH- bete mittere fcu dcftiaare, ac ipfoc mibbefcu

quod aliqui vel atiqub per deputando· Conci- lii focicmor, qui eoram fecuriuii provideant vd provideat, lafaper nec iafrrmonte·, ten premicaiioMbus publieb aut abb coilatioostte·, in pntfadicsura, derogationem fcu deurioea- tionem, caute ipforum quatuor articulorum, pan Dofira termfais qtuqasltet in coufiifio. nem vergeottes, poterit aut debebit nti ft

qao ia noAns A notaonam ftdfionis coram ipfiN tafcjpi contigerit, fle ufipae ad Baüleam ■nrafaici, ac toto tempora manfioais coram ibidem» fle natam poil fiafidentem andieo- *tiata hAitaat,* (patio riginti dierum pramifi <b, com ip£ perierint, aat GosscOtam habita hntafinedl audienda iptis rorotfam *iodixait, a Bafiea* afime ia Tuftaa, * Tatoniam, aut ftagtifcw·, la «ta «x loris ifte maluerint.

firesctefis- ctiaai pro uatatrfis A fimmta Ohrifti fidetibes, ** tperialiter pro (anftmimo domiao Rosaaao^Pontifice^ pro fereniifimo■ Romanorum, flea dais Cardinalibus, ac dominb Abbanec noa illuArif-

litibus, univerfitattes, & communitaribus civitatum, ctftraram A villarum, «aramqueeonfidfces, fcahmis,o£ciallMis, A Aliis oiNfcumque coaditfotiis, A ftatus, Ecdefiaftki vel fiecwlarit, cxMaot, quocumque nomine ccofeantar, A pro fiAmtis ornatam pcamUJbnan, A Etota parte aonmdem, promittimus bona

A froailtanat, quod aosomaes A fingdi pradifti pnsferiptam aflacaratiooan flt (alri-C conduAm eoram Carmam, la ooutbus fuis condttionbas, pradAii, ft daufiUts fisperius expradatis, tavMabiliter ft incoocufla bona *hia*dc puro corda cbfervabimus fle cuftodiemus, dbfervaboat & cuftodieot. lufoper promittentes fine fraude fle quolibet dolo , quod nolumus , neque debemus, occulte vel manifefle, quacumque occhfiooe pnatenla, uti aliqua auAoritate, vd potentia, juro, ftatuto, vd privilegio tom bd canonum, A quorumcummra Coowioram, fpecialiter CooAantieofis fle

in aliquod praejudicium ialvocooduAai , lie ' affecuratiom, ac public· audienti·, ip6s per nos couccfi· vd concerto. Qjsod fi nos aut aliquis ex nobis, vdnobis, cujufcamque conditionis rd ftatus, aut pnaariaenti· cxiftans, prafcripts aflccuradoois & CdviconduAus formate & modum, in quocumque punAo vel clanfda violaverit, (quod tamen evertere dignetur Omnipotens) Afufiiciens emenda non tuerit mox fobfecuta, & ipforum arbitrio merito approbanda & laudanda, habeant nos & habere poterunt iocidiflc in omnes poenas, quas jure divino & humano, aut confuetudinc, hujuimodi (alvorum conduftuum violatores incurrere poffunt, abique omni excufattone, aut quavis in hac parte contradiftiooc. Datum io Critone publica ejuidem fanâss Synodi, in Ecciefia majori Bafiieenfi celebrata, duodecimo Kalendae Julii, aniso a Nativitate Domibi millefimo quadriageotefimo trigcfimofecundo.

Bpifiala tarifait triffa fitprr nacU/riar ri Erra aBa, ri farta frika ftfiàet MU.

SacrafeaSa Cattralit Sjariai Bafikf/it, ri Sarite feeSe hgiriau taagngaia, arivrr/ahe Btdt/ue nfi^fnlau , «nfovgb *riru Eckfiajlicù, aariliku, U Mi* ftpab rms *Beriana, anitattat , & fern» ri Criijb* Jtfa

PridieOratoras notai ex oppido Egra *ad* ooa revetfi, & ibidem cum Nuntiis vêtais conclu, (a feriolc référantes, magno gaudio hanefan-

Syoodum repleverunt. Aflerant enim, cum taata caritate flt maofaetudinc hoc facram aaionh negotium fiiifle traâatum, nt non aliud exitasnemus quam Spiritum fanÂum pacis fit unitatis auAorem in medio interve* nifle . Concepimus ex his que referunt magnam fpem fetune unionis & indiflblubilis inter nos caritatis. Pro qua re (fient dignum eft) ipfi Spiritui fanâo, cujus munere hoc faftum efle non dubitamus, gratias ex toto corde retulimus , deqsnofynas jejuniaque fle orationes folemnes indiximus, & ubique ufquc ad rem optato fine coodufam indici faciemus. Laudamus fle benedicimus Dominum, qui tam fenfimus lastiosem, poflquam hunc locum attigimus. Parari enim temitam videmus ad magnam Dei gloriam & grandem populi Chriftiani profeftnm. Nemonoftrum fuit, dumipfi Oratores fingula vobifeum aAa recenfebant, qui vel oculis vd corde non fleret. Commovebantur ioufitato gaudio vifcera audientium rem tam concorditer fuifiie conduism , *fpe*rantiumaue poft hanc aliam multo lctiorcm diem adhuc fucceffuram. Exultemus igitur & jubilemus invicem Deo falutari notao, qui recordatus mifericordta fu*, incipit plebem fisam tanta cum factitia vifitare . Levemus manus notaas ad orium, glorificantes Dominum Dnotaum Jcfum Chriftum, quia pacem, quam quotidie diebus notais Ecdcfic dari petimus, jam appropinquare videmus . Magnificemus Spiritum paracletum, qui animos paulo ante diffidentes in hanc ipem pacisrepcnte convertit. Sed fi pro hac fae tantum gaudii fufccphnus, quam magna fle inenarrabilis erit illa tatitia tam ooflra quam vcftra, quando optatum pacis fle unitatis finem re ipfa intuebimur? Ut autem recogoofcatis quantum haec res nobis eft cordi, ipfis notais nuntiis in communi congregatione auditis, formam falviconduAus, fle ea que cum vetais ambaxiatoribus coocluferuot, nihil addito vel retraAo, fuse fanda Synodus unanimi omnium coolenfu approbabit . Et ecce ipfum falvumconduAum in publica leflione decretum, de verbo ad verbum t quemadmodum io Egra * conditus fuerat,

vos deftinamus. Mifimus etiam ,* ut nil ex parte notaa defit,. fratrem Joannem de Mulbrano, unum ex Nuntiis nollris, qui ia Egra fuerant, ad Tereniilimum Principem dominum regem Romanorum, ut ab eo falvumconduAum in ea qua optatis forma obtineat. Quem ut primum habuerimus, ad vos fine mora traounittemus , parati femper agere omnia qu· pro vefta tutela fle libera aitdicntia neeeflaria videbuntur. Urinam ficu/ fas eft nobis

ANNO CHftvn

bis verte exprimere, ita---------- r_
bticmn exltibcre potiemus. Urinam fient hanc epifiriam Icteri rite, ita corda noftra palam mipiocre potietis . Ptofete non dubitamus, quin refaite noftra in vos fumma caritate, mox fine ulteriori traftatu b natale Spiritus

---------- ,---------- ---------- ....
brata in Ecdcfia aeajore Bafilrenfi, die Toacris vigefima meafis Junii, anuo a Nativitate Dommi milliefimo quadringemefimo trfgcfi* mofecundo.

ANNO CMusn MI»·

III.

na per Spiritum fandtem bsqus facri negotii

MM/·

ita firmiter ooritiamerque rique ad ver· ante nh complementum pertereretis. Speramus m Chrifio Jefia videro diem, ft jam prope eft ferte, quo alter alterum fratemacaritate notio-* vicem compléterons, & unanima ia eadem fente matris Ecdefin domo cum jucunditate perpetuo habitabimus . Confidimus in Domino tamam adhuc iovkcsn futuram diteteonem, ut nullum feter nos fuifle olim dtfpendium videatur. Et quamquam nondum hase fente uruo, pro qua laboramus, completa fit, tamen ipfeSptrjtus fentes tantam hujus rei fpera ft affetem cordibus notais iosprcflit, ut quod futurum eft jam quodammodo m foribus adeffe credamus. Vos corpore abfcntcs eflis, fed ob hanc fpem in vifceribus caritatis ft vinculo vero dtleâioois quafi pnsfeom amplefti-mur, ft pre gaudio nofipfi fientes, tanquam mater filium ex longinqua patria redeuntem, C vos tenerrime ofculamur. Jam igitur 'quafi atrham proximo mutua unitatis pepigifle videmur , ft vos dudnm futuros notaos dileâiffimas fratres jam cffecxillimamus. Talia enim ipfe Spiritus fentes initia dedit, ut non aliud ·'csaiiaan quam pacem, caritatem ft unitatem hinc ' attingere fperemus. Larto ergo animo utrique fimus, ft jucunda mente invicem vivamus, cum prope in januis gaudium , quod nemo tollet a nobis, per S0ritttm fantem accepturi fimus. Sed ut citius faciliuique coufequamur, vigilemus fupplices in orationibus , ft cootinuis precibus Dominum uoflrum Jrium Chriftum devotu mem bus exoremus, ut quod operari incepit confirmet atque perficiat. Ho D ra jam eft ut fanda mater Ecclefia, quepro tam duro filiorum fuorum di&dio diu * coo-*.'"*"*'* fternata eft , pro pace ft unitate lutari ft exultarc incipiat , kiclumqoe praeteriti temporis convertat in gaudium. Tempus jam advenit , ut qui eodem Chrifii charaAere infigniti font, ft eodem baptifmatis fonte renati, depofita omni diffeotione , eundem caritatis ft unitatis fpiritum induant, & ad argmentum gloriatnque nominis Chrifiiani totis viribug in. tendunt , fidemque orthodoxam protegere curent , quam infideles pagani multis ia locis igitominiofe peffutndant, ft extingere molrun tnr. Eja igitur cum noftrn diletiionis ft fio-

ftalavioMis, ur cum regies felvufcondutes advenerit, cum pleno mandato ad hoc factum Concilium proficifcantur. Quor ira grate be* mgneque fufcipiemtts, ut a parentibus filii fb* iripi confiseverant. Spiritus fentes paracletus, ta cute aotuioe hue faute Synodal eft coa* gregata, nobis ft vobb ft coci populo Qari* fttano bit veram dileftiooem fit paten, aciu tearo fiaculo vitam aeternam donare dignetar, qui cum Paire & Filio regnat beuedites io facula. Amcu.

Sacrofeote Genentis Sjrundue Bafitanf·, ia Spirina fente kgbtae congregata, aster* falcmEcdefiam repnifcMMe, aurate, quod

qua rcipublka po&nt mfene difpeodia fidobetter providero. Cum itaque eadem faute Synodus ad exairpatioacin barriunt, potem in Chrifii populo, ft morum trionaattonem cum Spiritus fenfti gratia, prom, ftam renaa & temporum confiderato, eft admodum necellarmm, fit intenta, ft propterva venerabiles in Chrifio patres fente Romana BtecTm Cardinales ad ipfum iacrum Concilium evocaverit, exiftimans eorum in (aero Concilio pra* fentiam pro eorum auteritate, fepientia, re-*rumque* notitia, multimode frateofem: rifi que tanquam veris obedieori· filiis ad iacrum Concilium venientes , fi alibi cootiagaree apoftolicn fedia vacatio», ia jateram rorum qui obcdfaatts · vacationis facri Concilii de- ·) r' -**" fer*irent, utilitati Eociefi· potiet redundaro,<M|'

cum tamen ut obedientia aou jateram afinrat, fed potius utilitatis ft honoris argmeo* x tum, ratio cwute nota fnadrst. Et ne ali* quibus forfitan venire negfigeatibus prodetie iaobedieotia videatur, luse ft alia ^ua atti-

piciens hac fente Synodus, ftatnit, decanit, atque difimit, quod io auntiim vacationis fodis Apottolic·, hoc facto Generali durante Concilio, eWHo fummi pontificiim locoHUus facri Concilii Set, & interdicit m aÛM ede* bretur. In contrarium attentata quavis auteritate, etfamfi papali, oga obftentibus qrihe (cumque c<MdliiMi(teb«M editis vel edendis, aut aliis in contrarium ferientibus, ac fi de jpfis effet de vetbo ad vestem ferienda mea* tio fpccialb, aut juraaaemn firmata cxifiaot, quibus ex cena fdeotia derogat, ** decentis, nulla ft irrita rife, msHtequcroboris velum* menti ipfo jure.* contrarium vero attentâmes, fint tam aftive quam paflive, quoad eMtionem Romani pontificis, ft ad qnafcumcue alias dignitates inhabites, ft omniben habitis digaitatites perpetuo privati, ft no* tam ac etiam excommunicationi» fmtontiam incurrant ipfo fate. Qpod fi foriaa aliqua de fate primenia ricftk» Mifimaeretur, tam eletea pristenfas, quam. Oi adherentes, ft eum pro tali gerentes, fispradiftas pressas in* currant pari modo. Abfblntioacm vero omnium ft tegulorum, qui prmniffai feotemias aut earum aliquam laotneriat quoquo modo, dite Synodus'tantummodo, maorquam m

fena decretum ligare, ateere, vim ft efiatem habere atque fectiri, poft quadraginta dies cooamaos proxime fecararas a die publicationis ejUdem.

IV.

AMMO oun

VI.

ANNO OHKisn »«--

CthhuJti, tm erutu ftUiun,

Item ordbet, ftatutt, deecrair & declarat, nd quicumpis ft fandi Caïd males, Patrilari, rpges, principes, duces,marcbixNS,comites , barones , sicarii Ecclefa Romane, vafialli, coasmunitares, Romanar eurus oMficbmque nominibm oenfeantur, propter jura-Bvd meuu, promHGoum, val alias oblinatfoues, profato fammo Pbntifid, feu alteri boram forma profitai itu proflanda, oollattmss nbIrgsurar ft adfIriuguorar, aut fe Impeditos a «antario ad hoc facrofan&um Cos», cilium oceafanedIftoram juramentorum , pro* snilbomN·, vol aliarum obliptiooum. protendet* pofluut, s·· poterant ia faturum, quo minus abfaue perjurii fcu infamio nota ad ipfam Synodum teneantur accedere, qui de i·» aut confeetudine funi adfIrifti. Cetori vero qui vocati ft raquifiti fuerint, ftom-Ct uram pnediftoram procuratores, obedire ft adhortre ipfi Concilio, ft Ubere accedere poffiot, ft teneantur, ft eidem libit* inietefle. Proccflos vero qoofcumaue iufpenfionis ft excommunicationis , Interdiftt, nec non privationis dignitatum, beneficiorum, feu officiorum quorumcumque, & commendaram revocationes, ac inhab'litatb (ententtat feu perjurii, aliafvc ponas , mulftas ft cenfaras in f< continentes, in tpfos oceafioee promiflorum per qoemcumque quavis, etiam Romani pontificie, auftoriiat* fulminatos, cum omnibus inde foculis aut fecmuris, eadem facta Synodus nulloe, cados ft irritos, ae nullius roboris feu momenti extftere proouniiat, declaret, D ft diffinit, ft quatenus de fafto procéderont fcu proceflerint , revocat, caflat, irritat, ft anmillat, ft pro caffis, irritis ft nullis habendos flatuir ft decernit.

Item, ut gefla in ipfa Synodo durabiliori tcftimooto roborentur, ftatuit ft ordinat Ipfa Synodus, quod de cetero in litteris fais at», thenticb utatur Bulla plumbea pandeme -cum cbordula cannabis aut feriri, prout «arietatm caufaram ft rerum, faper quibas litteras g osdem conficientur, poftdabit, in uno miffione Spiritus fanfti in foede cohsmbe, in alio ven» lateribus, horum verborum, Sacrolanfta Generalis Synodus Bafileenfis, fculpntras concinente, decernens -eifdcm plenam ft omnimodam fidem adhftendam font-

Item, cam mnktplicatto Cardmalium *Gt* Ecdefi* dilpendiofaftouerofa, propterea ft ex aliis ratioaabihbua ft legitimis caufis eandem fan&ara Synodum movemb* , ftatnit, ordmat, «tqua ex ceru fcieotia hoc irrefragabili decreto decernit ipfa fanfta Synodus, quod dorante hoc facro Çoncilio, Romanus pontifex a loco Mm fari Concilii abiens perfcxuliter, non debeat pec poOit aliquem, aliquos, cujufcumque dignitatis, cooditionb, grados, fen flatus exidant, Ib fandas Romam Ecclefisr Cardinalem, sel Cardinales, quovis erodo atx quocumque qunfito colore tel caufa afamci*, pronuntiare leercte am publiée, aut pronuntiatos leu aflumpios fecreto publicart. Et fi ferus attentatum fuerit, ex none b antea *'irritam Gt* ft inane, nulliufque roboris tel moosemi. Qpod fi forfan taliter de fafto afliampti aut pronuntiati *it* pro Cardinalibus gerere aut nominare prufumpferiot, quibulcumquc dignitatibus privati, & ad omnes ft fiogulas futuras inhabiles, ac quicumque cos pro Cardinalibus gerentes ft reputantes, exnunc, prom extunc lententia excommunicatfonts innodati fm< ipio fafto, a qua praterquam in mortis articulo, wifi a profata Sy. nodo, abfoluitonis five habilitatiooibus béneficiant obtinere non podrnt.

Datum in feffione publica * ejufdem fanftc * <d«br«ti Synodi, in Ecdefia majori Baf.teenfi fotan- m· mter celebrata, duodecimo Kalendas Julii, anno Domini millefimo quadringentefimo tri- v«arb ,·. gefanofecundo.

Nnivitan. ftr.

VII.

Ctntifi» ftr CtanUttm h taitm frfitm iteiat Cerinalr falli Btfiathii, /qprr f> ytaww *civiletif & rratiiatru* Fintoifa'.

StcnfHÜt Cntrilii Sjitiu

ton *rtfrtftittM*, dtfrifo *JUit AL fatlh* Arferiri /«aft* faromr AccAA« diacans *CtriMli, Jpt/Utt ftdbLtfttt, oviutij Awaimm/i/ naiuiu* * *vttttf·½ dti µ iffrituiiiv* dT *ttMftralihtu pn* as- rra«r · *Ur]·»Àλ rtrairt Ettltfia virant g/nrtnr· Ii, fitlattm t/ eeuüfttmtù Dti UatMit.*

In pacis AuAore bec fanda Synodus congregata, corn uniterfi populi Chrifliaoi paeamft tranquillitatem exoptans per divarias mundi partes ad procuranduM ea utre pacb font, ft leandalts ebriandum, fuss iolicitpdinb opus unpeadant, Eccicfi· proprium patrimonium ab hoc procurande pacis ft tranquillitatis ftudio expers ede nullatenus decuit, quinimmo ipfam debet fpeciata intuitus cura forer*. Cum itaque ad ipfius farst Synodi notitiam fide dignorum fit «datione dedudum, quod civiias Avintoncnfis, que fanft* Dei Ecciefiu fenycr fideliffima ft obfequemrÆma fuit, earth urgentibus rationibus ft caufis Mceflartts, Vicarium perfimsmttm Pontificem ad ipfius regiasua deftinatum *U* ad-

mittere non debere pvstteodat, atque U emi' baillivis, * aliis oteiaUbm qutetemque

aNMO dem fanwwm Pontificem amb̈axiatas dcfiiuave- quovis nomine eenfeantw,*Jk Mr* un'verfa , AMMO
αΛβT1 rit, pro utili ft fotehn gubernatione cimatia quatenus tibi ft per te defutandu oAetaNhu CHRISTY
• vlîmM c^foem, ac comütws ' Veuayciôl etdem adja- UMUvh
centis, iuppiicMcr potelam ut dealio otili et*
provideretur Vicano, q«od buculqu* obtinere
nequivit, net ipetat pofle obtinere, qammnmo t*
qui pro Vicario deflioacu* eft intendit ft nititur
lofctpcre gubernationis officium Invita civitate,
congregari fatagem multitudinem gentium ar-
matarum. Unde faper pntmïilis informatione ro·
cepia ex his ft uliis qua boneAas cenfct cala-
mo non promenda, de turbatione ft periculo
gravi flatus civitatis illiiu ft wtriae eft ex ve-
rifimilibusft urgenites rationtes dubitandum
etïeique nimis grave dlfpendiom , fi forte (quod B
avertere dtgnctui Altiflimut. Ecclefia perderet il-
lud tam nobile patrimonii lui membrum , aut
guerrarum inquietudine turbaretur. Idcirco h«c
faoâa Synodus hujufmodi periculis cupiens ob-
viare, civitaremque illam ft comitatem' io pa-
ce & quiete fovere, regimen ft gubernationem
civitatis ipfiu* ft comitatus , ufquequo cum
luairoo Pontifice per iplam faaftam Synodum ,
vel aliquo ejus nnmine habito pleniori trate-
tu, fuerit aliter ordinatum, maxime attento,
quod propter locorum dtflantiam, ft viarum
difclimina non potefl facile haberi recurfosad
ditem fummum Pontificem, & periculum fit in
moray tihi, cujus fotum utili ft fideli gubcr.
nattoni fidem facit aliarum terrarum Ecclefi* re- <
gimeu per te haftenus fideliflimc plurimumque
utiliter eeftum , duxit ad honorem Dei, fanft*
mitris Ecclefi*, ac hujus faq* Synodi, tenore
prrieniium plenarie committendum, cum ple-
naria potefl«te regendi & gubernandi ditem ci-
vtMyM *',4lCrn Aviaionenlem ft comitatum * Veoayci-
ni. omoemque in eifdem forifdi&iooetn , me-
tum ft mixtum imperium, per te vel alium feu
alios exercendi, officiales amovendi etiamfi poo-
tificali pnrfulgeant dignitate, ft alios vel eof-
drm inflituendi, juramenta feu promiflionea re-
cipiendi , ac illa relaxandi cum quibufcutnque
(ernei vel pluries, quoties vifom tibi fuerit op-
portunum . Qu«(cumque pecunias, fruftus , pro-
ventus & emolumenta, in illis rivitate&comi- D
i»ru, ratione juris papalts, vel fante Ramo-
r>« Ecdefiu, aut quocumque jure vel tifuto ,
pro tempore praeterito, prrfcnti, & foturo ,
earner* apoflolice debitas & debita, recipiendi
ft exigendi, ac iccipift exigi faciendi ; contra-
diAores quoslibet vel inobedientes cenfuris Ec-
defiaflicis, & aliis coropefccodi remediis op-
portunis. Et generaliter cum omnibus illi* po-
teflatibus ft facultatibus, quas bone memori*
Francifcus Archiepifcoput Narbonenfis fante
Roman* Ecclefi*camerarius, a felicis recorda-
tioni* domino Martino Papa V.& alias habuit,
dum agerer in humanis, licet etiam hicfpecifi-
ce non exprimantur. Mandans tibi in virtute
fante obedienti* ft fub pcenis juris, quatenus E
ruram ft regimen prediftum humeri* tuis impo-
fitum reverenter fufeipia*, ac diligenter ft fide-
liter exequari*, utilitatem publicam, tranquil-
lttmque ft pacificum ftatum civitatis illius ft
cornuatus fic procurare folicire fludea*, ipfum-
que regimen & gubernationem pro modo tu*
fapiemte fic utiliter gerere, ut apud Deum as
• r«Md«w terne vtte merita, ft apud ' mandatum fama
m. tua laudis ft glorias fofeipiat incrementa. Man-
dat infuper omnibns olhcialibus, ctvtes, inco-
li*, ft habitatoribus dite civitatis ft comita-
tus, capitancis, nccnon c*flrorum cailcllanis,

dite civitatis ft comitatus regimen ft guber-
nationem gereret > faciebant, ft facere tenebat*'
lar qiubulrtunque promiflionibua, juramentis ,
obligationtea, & aliis qutbufcuasque difpofi-
tionibusia cootrariura facientibus, nonobflan
tibes ullo modo. Haec namque fanAa Synodus
omnium qvorumcunsqne praufiflu obviantium
vim ft effir&um prsrfeuttam auftorltate fuipen-
dii. Et quidquid |mt te rite. fptritualetcr ft
temporaliter geduta ft ordinatum, aftutn vel
fententiatum fuerit, vd provtfum, hate fonte
Synodus ratum & gratum habebit, ac faciet au-
Aore Domino inviolabiliter obfervari

Datum m (cflione publica eiufdem (anteSy-
nodi io Eccleiia majori Bafilccnfi dic Veneris ' · ,
vigefima roenfis Junii, anno Domini millcfimo «, jÛih .
quadringeutefimo trtgefimofccundo

SESSIÜ V,

habitt jo
u rlvlu
UOi U»

Di cvft Fila.

SAcrofaofta generalis Synodus Bafileenfis, in Spiritu fanâo legitime congregata, unirer·. falem Ecclefism reprcfentaM, confideretis quod ipfo inter alia fiuâuoia opera ad bnrcfes extir-pandum, & a Fide devios ad cjufdem Fidei *or-*thodox* unionem reducendo*· in Spiritu fante principaliter congregat* dignofeitur , ft propre-rea conflituit accoosmodum fore, immoacccf-fanum, pro caufis Fidem concernentibus, in hoc facro Concilio iraâandi* ft examinandis. de per-fools idoneis providere, eapropter confttttuit ft FMstiulfct deputat judice* ad andiendum ornat* ft lingp-lat caufas Fidem quomodolibtt coocemesres f *venerabiles Franeikum* Papieniem, Conradum Ratifpooenfem, Epifcopoa, ft dileâum filium Ecclefis Joarmetn Abbatem Ciflctcieafcm, qui-bus in caufis hujufmodi per-deputatos ad hoc prius examinatis, ipfiique defignatb ftrrmifli* dat poteflatem in pradiâts caufis in hoc loco Concilii ft extra, arandi ac audiendi, cogoo-fcendi, decidendi, ft alia faciendi, qtm ad di-das caufas pertinent ft pertinebunt, ufque ad fententtam diflwntivam exclufive. *Et* ut 00fa-cilius caufu pradtte fimm finem debitum con-fequantur, eadem fante Synodus, ut ipfi fodi-ces praedite', aut duo ex eis, tenio ftaraii* ho-ris non veniente, terminos in caufis hLfofmo-di tpne occurrenti*, tenere & obfervari tacere, ft alla* fummarie , fimpficirer ft de plano ac fi. ne flrepitu ft figura judicii procédera nleanr, flatuit ft decernit.

II.

Dt pnarnirt FM.

Item fonte Synodus prafoite depotatftcoo-flitult dileâum Ecclefi* filium Nicolaum Amici, e™."..1 licentiarum in theologia, in caufis Fidei pna-mite Procuratorem generalem , hoc duranto Concilio, cumpoteftate fubftiniendi deconfen-fuft auâoritate judicom pnuditexum, qui ooi-

I«B

I iam mi■ p——ifg, uifi primons per de-Afin dMWri debeam, A qua· tnftmidm fen-.....
fMMiMMinM fam Wfa| A admiflâ. in Generali Congrtgactom'rtferanda·, roubt ***®.
α^η » lit W

judicaverint, ad ipfae judiem tumincrc habeam · *f-·» »'>*
dcfigMMa, fab modification· procedendi pr®- fa**· ·
diAa. Et tafi ad «a fic (nt ptamitntar)
remitfa fiacrim, de Ufa fc non impediant quovia modo.

AfiaMIAV *fadsCUf λΛ* MMMRMfafa* Ma/fa
fmrofimr.

sodus, ne bear catena
ms prorurmriir fammo-
iaihMfa panai·, pro

V.

aaaAtek, mdtoot, Adapntat judices fan com*
mMhrioe ad aadtedâm aaam cauiaa, ad di-1
ftam tanAomS^aafam devotataefan devolve»,
daa, dednftm Cradedneendes, canfis conceracotfaaa Fidem eacepds, ecnerabtlm Bcsengarfom
Fniaatwineaiiaa. Bmvm Angnfienfam, provinctoNfaÿratfan, A DdpMoum Parmonfam, E-
pifaap··, qutausin cMfiapnafafia per deputata· ad hoc pdm examinatis , Jpfifaoe rémi®·
A defignatis, dat potefiatem, non obfiantftm
facile,la heeCbncifii <otra citandi, audiendi, cofaofaaadl, tefaroodi A diCaicndi, Aalit faemndi ami ed diAa· coûtas pertinent A
pertfaabnat. Et at en CbcKu· canfin fan oe-

Item, decernit Iηκ faaAa Synodus, quod
mA rrm menfas cominuoa a die prnfcntir publicationis computando· , tam judicum pro
Fide, quam pro aliis caufis prndiAit audiendis, drôetatorum pariter A prneognitorum po
teton finiatur. Sit tamen in poteftate diAs
Generalia Congregationis, in locum qtiorumlfact prndiAoratn etiam citra fa&Mon publicam, quos decreverit, deputate, x

VI.

Air facarperasr trafaarar ad judinuav ranw fa
cam farjatr *Cticilii.*

Item . datait A difinit, quod nuOna haw
kgfthae admiflum incorporait», etiam procurator tpfa eat incorporanda·, m iatnrum a
tempore arrepti itineris fine traadc contionati,
aoia» ad banc Bafiloenfam Synodum veniendi, pro ^aarnmipia caufa law Rte mota fan
movenda, ant quads alia occafione, ad Romanam curiam fan coram qaocumque indicé
ordinario vd delegato, extra iocmn Concilii,
illo durante, tovfaa trahi fai evocari, aut
contra ipfae iovitoa, rot aliquem eorundem

tematum rate. quo·» rkmd ^r quwcuor*
pne, quarts, etiam fammi Bonttficis, auAo.
rtiate, decerni irritum A ■■■■^ nullatnus
Rowmi arriuin A ■■■■^ nullatnus
hac iroAa Syoodua ofiert fa paratam de ooniboa fappofah cjuidem aut aliquo eorutn,
queralantmua, fan aAhmcm movere voteotibumioiftratu juAitm comptanentum.

lari- M veafaaie, Urmiaai facaaiiiÇfacro Concilie per fa vd iuem procuratorem
kgfthae admiflum incorporait», etiam procurator tpfa eat incorporanda·, m iatnrum a
tempore arrepti itineris fine traadc contionati,
aoia» ad banc Bafiloenfam Synodum veniendi, pro ^aarnmipia caufa law Rte mota fan
movenda, ant quads alia occafione, ad Romanam curiam fan coram qaocumque indicé
ordinario vd delegato, extra iocmn Concilii,
illo durante, tovfaa trahi fai evocari, aut
contra ipfae iovitoa, rot aliquem eorundem

MΠM pvWBCV vMHK g uaw a veteran,
crofi· tamro Ecclsfiaram cathedralinm majo-

•Mdem.etlm• citra ccSoncm publicam com-
aaMfaae frarfaH . Ratificatqu· aftfia *ariaaa

Atan to GnmpU Congregatione diAb faadfei*
baa fiat alii· coaomifierii·haAcoua taAas, nee
aaa procafim «fade facatoa, ac etiam io an-Drobori· exfiere fan oMMnqnti. Nthifo mínus

Ofafaafar prongatorom.

VII.

Item, *99 hdfcc· pnafiAI qnmUbct* canfas
■d hoc Cenum Concilium delatas faudefitrem

CbdâMfar anditar arduMVM/ Mmsrw,

•entium drviAi, endtadm

Aa Syeodue confinait A deputat dileAoa Ec-
cMte filfee, JuHamim Apofioiku Sedis Leg»
turn fanAi Augdi, A Dominicum faote Ma.
rim in via Lata, facroiaaâa Romana Eccle-Bdmaritim.* dam A concedens eidem omnem
fiai diacono· Cardinales, A quemvis pnsfi.
dentem nunc A in futurum pro tempore esiAansem, A venerabdem Frandicum Gebe»
neniam Bpifcnpunr, ac dileAum Ecdefin fi.
Num Hroricum Flcckel, palatii Apofioiki cantarum andhorom, diAarum cantaram procogniarom, dans A cuocadene quinque prsadiAis
v«l mafasi perd, alfa fe abdomantibuevcl non
eMfauttandro·, pnmfiatem cautas hnjufinodi
primum rttomw nmmiaaodi A difcernendi,
qtro nm quam Meram in hoc facro Concilio
traAari, atadH , comofct decenter podint,

na aaafa

filtuit dileânm Eccteun filium Henricum Flecm Apofinlici pdatii caufaram anditorem,
hujus facri Coedlii judicem A auditoreoi oc-
potcAatcm fcu jurifiiiAiooctn, quam in Romana curia de jure fau jonfiaetudine exercet,
ico exercer· habet Apoftolicm camero audi.
tor.

VIII.

JWdmnr rrofifaifaip·

Item, cooftituicA derotatditeâHmBcctefao
filium Titiaaaun de Lande ioidanum ·, cum p»
teftate quant habet fieidanu* curto Romana.

ANNO CRABTI

/ JL·

. Dr adiit efUeriif.

Item, de ceteris oificiariis m hac fecraSvnodo necc&riis ordinetur ft difponatur ia Om<regaiione Generali ; ft quccnmqtse ibidem fuper deputatione eorundem officialium aâa feu ordinata fiseriut, ejuidem firmitatis ft auftoricatM cxfiflanc, ac fi fefta fuiflent iit publica feffiooc.

X

DftfaUsr *aatani.*

Item, quia ploies notarii ft fcrib® ia eadem fenfia Synodo ad confcrtandttm afta oufdetn font neccflarii, titra aliorum per iptara fanâam Synodum in aliis feflioiibus deparatorum revocationem, inagiftroeEafelinum de Cuifcardb de Blesriaco juris canonici profeflbrem, Gerardum RouieUi, Geo/gium Frey de Vikhoven, Conradom Knculin de Dyepurgh, Petram de Noxeco clericos Vercelicnfis, NoriomenGs, Paiavienâa, Magumroenfis/ & Placentioenfis dfaeccfis, notarios & feribas ejufdem ordinat & deputat.

Datum Bade® in iefGone publica ejufdem iaoâe Synodi, in Ecdefia majori BaGleenG C lolemniter celebrata , quinto Idus Augufti, anno a Nativitaie Domini millefitno quadriageotefimo.trigefitnofecuudo.,

S E S S I O VI.

ANno Domini millefimo qusdringentefimo trigfefitnofecuodo, die Sabbati texta meofu Septembris , fuit in Ecclefia major* Bafleenfi, in quanteffiones celebrari Iblent, texta hujus fecre Synodi Bafilcenfis felfio celebrata hoc modo. Primo videlicet Miffa fotemnl de beata Virgine Maria per dominum Philihertum Epifccpum Conflantieofera pnefidentem celebrata, ft demum iufiragiis Anripbooa le £*aadi, ac Litaniis cum Evangdio fecuqdum Lucam, *Dixit Jcjat difitptiiu fet : Qx vtn»·* di/ , avr audi/ : ft ver /f*rw7 » *·* *ferait ;* ac hymno, Fita *enatrr Spirttxr, &c.* cum verGculo ft colleâa decantatis: riGflcntibus dominis Legato Placentino ft Firmano Cardinalibus cum triginta duobus aliis Pnelatis in y.^. ******* eorum mitris planis ft · pluvialibus exliflentU bus ; & domino duce Vitelmo Bavarias proteflore hujus facti Concilii, venerabiles viri k®f. BmmlL ®SRiflr* Nicolaus Amici, ft Hugo * Berardi, promotores hujus iacri Concilii, per organum magiftri Hugonis iuam petitionem fecerunt in fetiptis, ut fcquitur.

Prtractorer Concilii dant prtitioneat.

„ Rcverendiflimi Patres , & vos alii domi-
„ ni mei pmflantiflimi, factofanâum Gene-
„ tale Concilium io Spiritu fanfto legitime
„ congregatum celebrantes , ac univeriakm
„ EccTeüam repnetentantes, cum ex decreto
„ tertiat feflioms hujus iacri Concilii fandif-
„ funus dominus nofler Papa Eugenius cum
„ omni reverentia ft inflantia fuerit per vi-
„ fcern mitericordue Jeiu Chrifti exhortatus·,
„ reqmûtus, ac monitus, quatenus pncicnfem

A„ diflbhttiOMm bujua fem CoocBii 4« fefto· & populum Chrifiiamsm; fit ipiam revoca* tiooem , quemadmodum * diflblutioaem fecerat, per diverfas mundi panestranimitteret & publicaret, ⁄\ emutate impedlmen- j to dUH Concilii penitus defifterae ; quinimmo cidem (ut debebat) beem * aftftoret, omnaaque prafiem febfidia ft anxtôa opportuna : necnon infra trinm meofium fpatfem peremptorie psssfaumft aCgnatum (fi corporalis ipfi» difpoGtio pateretur) perfbaaliter veniret : fin autem, periomm

Bl„ tranfoMtranet cum plenaria poteflate adom-
„ nia ft fingula ta hoc Concilio peragenda,
„ ufque ad totalem coodufioofen tpfius, per
„ omnes ft fingulos a&us gradatim ft Giceef-
„ five. Et diftus dominus Eugenius Papa IV.
„ ea iuper quibus monitus fuit, facere non M curaverit, fed tn fua pnstenfe didplu(iooc n perieveraverit, ft etiam pertererer,· acom-
„ nem perturbationem ft everfionvm hujus fe-
„ cri'ConcÜii muliipticiter moliatur, nec ia-
„ fra terminum pnafixnm venbrit autmiferit;
„ idcirco nos promotores bujus facti Conciliix
„ producentes memoratum decretum monitio-
„ nis ft citationis ac exfecutiooem legitime
„ ft debite fefiam, petimus, fispplicamus io-
„ ftantiifime , ft requirimus, diftum dominuqp 7
„ Engenium Papam IV. per hanc facramSy-
„ SKidum decerni ft declarari contumacem in
„ pvscdi^ds; atque ad ulteriora debite proce-
„ di, prout oeccflitates Ecclefin Dei exigunt
„ ft requirunt, ac prout efl divini juris pa-
„ riter ft humani. " Deinde produftis per cos monitione ft citatione contra dominum noflrnm Papam Eugeaium modernum ft dominos Cardinales, cum duobus Inflrumentis cxfecutionis ejuidem, etiam petito ftlnttanter requilito, per facrofenftum Concilium prstfatum dominum uoflrum Papam contumacem reputari, & ad ulteriora procedi, prediftus dominos Epifcopus Confiantienfis pnsfidens, Bafs de mandato Concilii injunxit reverendis in Chriflo patribus, ft"dominis dominis Petragoriccnfi ft ~~Ratiponenfi Epfcopis,~~ ut interrogarent fi dominus nofler Papa, aut aliquis pro oo potcftatem vd mandatum fufficiens habens eflet ht difta feOione, fe reprefeotarci. Qui quidem domini ambo Eptfcopi, videlicet PetragoricenGi ft tUtifponenfia, primo fuper gradus ante altare diftss tedtaris ter eundem dominum noflrwn Papam vocaverant alta & intelligibiU voce fubhis vertus; „ Eft-
„ ne aliquis hic pro domino Eugenio Papa
„ IV. cum legitima poteflate, «ejus coot»
„ macia nunc accufata efl ? Comparcar in hac
„Jeffione publica Similiter hoc Idem feco- £ ruet ter ante majus portate difiac Bcclefiac. Deinde iââa relatione per pattern dominos Epilcopoc domino Epifcopo pnefidemi, quod oeminem pro prnfeto domino nafito Papa reperer-ant, acceflerunt ad diftam feflionem Nuntii

pifeopi, Eptfcopus « Magdatoneofis, ft domi- c X, mu Antonius de fanfioVito facti palatii cau· tnh-rUfc ferum auditor. Et ipfu fedenttau in eadem justa dominum ducem prote&orem, diftus magHier Hugo alter promotorum, alio Gbi afliflenic, trioa vice cum inflantia petiit ab

ctf. '

rnoter, IIMUO quod diâi Oratore· nullam feciobam fidem de mandato. nooune Coarilil

atf, alter di&o- alias in princl* mo fiu adventu· littera· oedentiales dominis hic in Befiiaa eoneregasi· exhibuifle ** prefeatrife. Et quod nla qn* dicere intendebant, to eorum nsdsntis cuntinebaotur . Deinde dooriuna Aichiepifeopus Tarentinus ibidem B dum feandala, domini dignarentur fuperfede* n in negotia pvocrifaa contra dominum no* Aram Papam Ac Cardinales. Q»«a fupplicatio-- na fic requifitiooe faâa, 8r habita inter dominos aliquali deliberatione, dominus prrfidena addam dominis .Oratoribu· refpoodit , quod inpar propofitis per promotorem Coneilii, & per eofdem domiuos patitis\ domini de facio Concilio délibéraient ,·& tantum facertMqumf totus mandas merito de Csncilio C pradiAo deberet conternari. Et tunc dominus Cototfeofis Arcbiepttcopus, de hujufmodi gra* ffofa rtfpoufiooe regradatus eft. Et his fic pemftts, domini Nuntii & Oratores prediâi d loco publicas feffranis recefleront. Qt fe ah. festqrunt. Demum piornorores Concilii prediâi per organum magiftri Hugouis (prout Cupra) accufenmt contumaciam dominorum Cardinalium, ut io fchedula quam in fois .anebat manibus continetur, videlicet: „ Item „ confimili modo accufatnus contumaciam reverendifiimoram dominorum Cardinalium, „ qui vigore didi decreti moniti & citati „ fueruntM procedi petentes ad ulteriora, ut iupra, Jordani Epifeopi Sabioenfis, deUrfinisp vulgariter nominati, Antonii Epifeopi Oilicofie, Bonooienfis vulgariter nuncupati, Hugoois Epifeopi Pnaoeftioi, de Cypro vulgariter nominati , Pletri tituli fanâi Laurentii in Cadio monte presbyteri Cardinalis, de Fuxo valgaritcr nominati, Joannis tituli fanâi Laurentii m Locina presbyteri Cardinali· Rototnageniis, Ludonci tituli lanâo Crcilia presbyteri Cardinalis Arelatoofis , Hcorici fanât Eufebii presbyteri Cardinalis de Anglia, Antonu tituli fanâi Marcelli presbyteri Cardinalis, Dominici tituli fen&orum Joannis & Pauli presbyteri Cardinalis Ileidenfi· , Joannis tituli fandi Petri ad vincula presbyteri Cardinalis, Joaunis tituli fanâi Sixti presbyteri Cardinalis g Wilehni fanda Anaftafia presbyteri Cardinalis de Montcforti, Angeloti tituli fanâi Marci presbyteri Cardinalis , Fraocifci tituli fanâi Qementi· presbyteri Cardinalis Venetiarum , Alpbonfi fanâi Euftachii diaconi Cardinalis, Luridi lanâa Marie in Cofinedin diaconi Cardinalis de Comite , Ardccini fandorum Crime At Damian diaconi cardinalis Nova* rienfis, Profperi fenAi Georgii ad velum au* reum diaconi Cardinalis de Columna. Tunc ·ero diâ/ domini Petragoricanfis & Ratifpo* neafi· Epifeopi, de mandato facri Concilii, défias etûm ter, eoldcm domino· Cardinala aut aliquo· pro ipfis vocaverunt. Et fada ·oram relaiiooe de premiffu, quod neminem invenerunt, dominus auditor · domini Legati furrexit in médian}, Λ dixit quod paratum *ie* offerebat exhibere mandatum fufficiens coram dominis a Concilio deputandis, pro quin* que dominis Cardinalibus vocatis, videlicet dominis de Cypro Areiatenfi , fandi Sixti, RotomagenG, & de Monteforti.- fimiliter allegare caufas rationabiles, propter quas domi* ni, llerdenfis, qui jam habitus eft inCoogregatiooe generali excufetus, necnon fanâi Petri ad vincula, fenâi Euflachii, de Fuxo, & de Anglia, Cardinales, merito pro excufatis habebuntur. Praeterea magiftri Simon de Valle, fit Joannes de Ragufio Ordinis praedicatorum, pro & nomine domini Cardinalis fynoaienfis „ dixerunt *(e* habere mandatum lufticieas, ** obtulerunt ie coram eifdem domi· uis deputatis producere velle- Similiter magifter Laurentius de Rotella obtulit fe rationa* bilibus de caufis excufaturum dominum Car. dinalem de Columna. Et tandem his peraâis, Concilium per organum domini pnefideatis deputavit dominos Frifmgenfcm & Bellicenfem Epifeopoa, qui viderent & examinarem produâa per promotores , & petita ; necaoo mandata dominorum Cardinalium , ac hujufmodi excufetiones audirent » & omnia Cooalio referrent. De quibus omnibus & finmilts prasmiflis, praefati promotores nomine Concilii petierant,. & quilibet eorum petiit, ad perpetuam rei memoriam, fibi fieri a nobis notariis & aliis unum vel plura loftrumentum Ac Inftrumenta .

Datum io feftione publica ejufdem fanâc, &c. ut iupra.

anno J, ”

«/. c<r.

S E S S I O VII.

Qmm/ *ftJtnto Concilio, vocentt feJe dfpofalitt t tpire Cfecilinm* wn *procederer àà oleOtonm.*

Sactofanfta Generalis Synodus Bafileenfis , in Spiritu lanfto legitime congregata, univerfaletn Ecclefiam reprefentans , ad perpetuam rei memoriam.

HaLin eA d>« vi.No Mi».

Dudum bec fanâa Synodus fuper elcâione Romani Pontificis, iu cafu vacationis fedis Apoftolien, hoc fecro durante Concilio , quoddam edidit decretum hujufmodi fub tenore: Ad providenti® fpedat officium perfpicaci coofideratione futura profpicare , «Te. *in qnert* ftgiant·. ileo ■·· tfi nxtfft bit inftrtrt.*

Pnmgnti· tneftrii Cnrdmnüitnt vntndi nd CenciluM import vnettionit Pnpotns.

Cum autem ex eodem decreto apud aliquos exorta fit dubitationis occafio, ne tempus decem dierum ad iatraodum conclave prefinitum, fan&sRomanaEcdefiseCardinalibus, pcrcoe ftitutioucm editam in Generali Concilio Lugduncnfi, faitrm a tempore note vacationis in loco bqjus Concilii curreret & arâaiw, quod nimis rigidum videretur, & terminus nimisbre* vis propter multos ex cffdcm Cardinalibus, qui

•Mtt foria
Oman

vocotteaj· fa»
db ApoteticB proteste durante CtettiM enta teagiot· a die vacationw laattea· OMaputandoa, ad «teâioocm Romani ftotifate abatepocafatv

W gratin· fa»

prontma

MB

tom decretum aliquid paBfiMapfattetoneorom,

4BNMM fl

chorte· provifiome, etiamfi «tient BocMmmotropoUtanat, cathedral·, ont alia ^WMnaagM beneficia quocumque nomme eenfeantnc, w m in 11totem v«l commend*· a pradtilis Card baltes tenentur, refarvationtea ApoAoticis Ipecialtes, ant genoraUb·, A alih in com barium fecfcnttea minime cbteatibn·.

Danna io feftoee poblica efaldcm fente Sjmodi io fiedefia tnapxi Bafiieeofi fokmedeer 'cekbrata, * oAavo Ido· Mπventbrie, Aano a r-r*4. Nq· Nativitate Domini nuilefimo^nadda^ButefiaN» nigpfimo *itcoaio*.

famti fovebis Bedel· Bateau» tooth - falfaqroaM, dites pr»-

A bote facro ConriNo etiam pmw adhatreat realitcr & caadWb, A dehade cetera ia profofarto decrstoeooie· ta adimpleat corn e&te. Alfoqufa fi infra prodidtem wrminu· prodite· prma nfas dMil tationem ** convocationem non revocaverit pn> bike, A ipfi facro Concilio pore « fiwpirl ter (oc pr—titiitar) non adtefcrk, dite fonte Sjnàodw aMque uheriortaaaastfoBe, requtfitionc, vocation·, fai citsrieai, cancro

SESSIO VIII

rtfri /»&· irftfHBr aagn^ate, aaiirrf*·*

DKanbrb MI·»

CIM jamdiu de menfe Aprilie inhuju· fa-cri Condlii feflione fokvnni editum A po-Micanem foerit dccmam buptimodi ieriri ; CMK.M.t-croian&· , Ac. Oiim Ac. quod qutdcm vocationi· decretum debite estitit emeatum, A in termioo conftrtnto felemni fafitoue akinta terra die menG· Septembri· per promotort· bmm iacn Concilii faertt ipGue domioi Pap· A CardinalHun ebfeotium contumacia debtte aceofata Arabmtiatoribus ipfiu· futnmi RootL fids ranc in bac civitate pcrfooaliter conAttoei» : qui quidem Ambeiiatom ad locum ipfiu· fetent· veniente·, magnis praeter a dtitofacro Concilio perierunt, io procedendo cootra dtitem dominum Eugemom Papam A Cardinale· fapevfeden: A Gcct fecundum *j^rh* or- g tUneot, attenta magna diâi dotnini Eogcoii A ditetum CardiaaUnn contumacia, A multi· fapplicatiootee A infiaotii» in ditedeere-

otnoi maMeeradtee A lenitate, A fi fanem* fipifaeteM eicpeAarc , maxime attende· Tend carMCmo· Ecclefi· filter Romàaoram re* Altifirt·, A fideiic EccleGn advocatu· jugiter a* pud eundem dominum Eugenium A Ordina* k» iuilaùat ambaxiaib, littq-is A traArtrbui

prit procedendum ; adpeien·, wodfidite· Anmtout Eogente Papa pnamMfiepaemocon··»-Siedt, A dite termino fecagtata dierum pan» dente, atiqu·· promotion·· NCOrit ad cathodrales Ecclcfiaflicas dignkatoa, vd alia quacumque beneficia vd otefa in famenrom di>

diminotioocm, leu impedimentum hoi· fa* cn Concilii, de quo ipfi· fieri Coodlli rnbfr trio judkabtfar, aa fatefuerfot io fooeanun talea promotio··, bec fanât Synodo· caAat, irritat A anouUar. Mandat promue ia virtute *tante* obedient» & fub pena ^tivatiooâa, quam *ipfo* fate focurro·, ornatas faorun beneficiorum k oficioram, raanawiirom , pcoConum, A gratiaro* quanMMHMM, etiam expeAattvarmn, omntea A fiognInfanteRo mana Ecdefin CardinaUten, Patriartkl·, A» chiepifcopb, Epifcopi·, nc alii· Bccfofiaram PtiBlati·, oteiariit curte, A devici· qutefcumque in Romana curia coifiemtet, cnfafi cnrnaua ftatua AcooditiotteexiAant, qoatenute cafa radite pofi laptam dtiti termini in* fra »©- dies promme A bnamdioee faquantea - curia Romana recedant, A dainde Continate· omnino fab poena praedite ad hoc facrwa Concilium, omni mora poApofita, veniant Patriarche vero, Ardricpiiropi, Epifcopi, a« alu

%

ANNO CHAUTJ *-**.

, atil Euefefieflect prautde jure vel eonfimudme A ad Generate Csascamm ire tcoeomr, fotr mb- ajg μ_{2}* taf fam *fate fraude* mutin——de, ad bee ik—ı CoodMum veniant : rrbqui vero, qui ad Generate Coocitium non teuenver venire, ad rtfiitendnm ft Deo frryimdum maneant in prapriia bcnrficur, rd ad hoc laeram Generate Cotai—— fine mow dKpendio fit omni fraude eeflame fe tranricraut ft accedant. Decernit tandem bac fanfta Synodvs, hnp» decreti publicationem in pentanl ieflk». ne faftain, ejofaue afteionem in valvis majotia Ecdcfrn Bafiteenfa, habere vim monitio· ab, cttatioon, ft execwtiooü, ft ita univerfoe arâaft, ac fi pcribnaliter apprthenfi ft eu Ultimatum fuirtet. Iniupcr, arout in prtorisBad quos de jure Ip»Hat , etiamii catl«edrales n^onitionts edi&o commetor, une ianâa Synodus dedolat ft proteflatur, quod oihilominos hujufmodi dilattone fcxagiora dierum pen deme, cum id rerum neceffitas iuadeat ft qualitas agendmum, in ulteriori profecutionc Concilii ft agendorum m eo, procedere intendit ordinate, debite ft mature, nec propterea fuperfedete aliqualiter in peoct&i

Dotum in fr&ooe publica quidem ianftn Synodi, in Ecclefia majori Bafiicenfi fotemni- «er celebrata, * decimouointo*Kalendas* |«nuaXjano a Nativitate Domini milieTimo quadringemefimo trgcfiasoiccuuoo.

ANNO QiAtSTJ '«I".

accedefe vel inscrefle, *·- recurrere quoquo modo, neque pro Concilie Generali jutae, reputare. ant etiam notmnare pruiunuat, ·- liamfi jam mdiftum prsricndarur. Are in iu raium indict attentetur. Si qua veto parions Ecctefiaftica, ettamfi fauôe Romano Ecdefnt Cardinalia, aut ait· qun«.umquc cipanni flatna, gradus, ra coud>uonu, cxrflai. Booo nirm vel ad aliquem locum hbi nomine Generalia Concilii, «flo durante, ptufumat recedere. *d te manere. lenientium ercommunieattonra ft privationis omniutn beneficiorum» dignitatum, ft o^ккuпı ft inhafelarloors ·d «pia, incurrar ipio fsfto. Ei de d*gnatrbut, cdS««n ft beneficus tsluim , pt' eoa aut metropotitana Ecekbn foetior, libere diiponalur.

I.

Dttrttw quad mirans *Mrt.tfff CtnaUnm.*

*Xlγπ/·*Al Qcorroht* ***fyte*** *BnJUotqfi', nSpi rtf* J·*&» cufrofoto, natvtrfoLm Eetldioi* rqrefmtimj, *4 ptrfttuee» rtf* m»

Sicut unica efi Ecctefia (aofta catholica, Chrifto ipfint fponfo dicente. Uu qd ctaustfa ■m, dtbfta ——, ft fitfet an.culo hoc profitente, cum unitas dtvifiooetn non captat; fic cfla non poteft ni6 unicum Generale Concilium, ipiam fanftata Ecclefiam catholicam reprwfcutaaM. Cum ergo in hac e vitate Bafile Dproprio conleratur , non fotum rure , quod aufi decretis facroram Generalium Conciliornas Conftaotieofia ft Seneofis, ft duorum Rotnanorum approbatione Pontificum, fcilicet felicis recordationis Martini quieti ft *Eufetüi* quarti. Generate Concilium iuiliiatum ft fiabilitum Ct, ft in Spiritu fanfro legitime congregatum, 1R0 durante Concilio conflat aliud Generale Concilium ahbi efle ron porte. Qiiicumque iginsr hoc facr-u duran' mcilio aliam congregationem fidi nomine .,<ralis Conrilii erigere aut facere prrfompient, non catholice Ecclefia» Concilium, fed fcfiifmancorum conventiculum erigere aur facere convincitur . Idcirco hac lanfta Synodus omnes Chnflifideles, cujufcumque flatus aur dignitatis, etiamfi papulis, imperialis, vel regalis, exiftaot, fub obteflatione divini judicii, quod in Core, Dathan ft Abtroo auÅotibua febifmatis feriptura facra eotnmemorat, admones ft hortatur, ft in virtute fanftb obedientin ft fub penis *contra* fehifmaticoe a jure India t, diftride pr» cipit atque matsdat, nc hoc lacro durante Concilio allant congregatiooem fub nomme Gencralis CooriMi, quo revere sun eHet Concilium, facere, aut congregare , nec ad ipfam Unquam ad Generale Coâciliuir , etiam prattextu cujufoMnqoc promirtranü mI juramenti, in tali J^cclcfia , dignitate, officio feu beneficio bibere praetendit , fed etiam omoibos beneficiis fit ipfo jure privatut , ft ad obtinendum in futuram inhabilis . Si oui vero ante hufufinodi editionem decreti tales Impeuiuones aut attentationes habuerint carrant gratiis etiam proprio motu conccffu-

II

Drcrrttnn prt nmrftretu . feed mraiu tarjfrir *co*fern* - pqT»r«r pr» Pvpvw rr/ a/raur

Ambitroforum accrois cupidius. non con fetua de arcrpus beneficia gravas uon agere, & hc inaniisto <n le jura iioltrc, interdum adeo eaaidekit, ut cos, qui ctcdita bin ol ficta diligents» obiervanr, ft iracunâa agunt, Cut omni laude finr digni, fubvertete molia tor. ft « fui« deficere beneficiis, cum tamen pro eorum bonis afltombus, ut extollerentur, amplius dignum effet Ideo opus efl juris providere remediis, ut tuu iit mfpr improbos innocentis , ft io'ipfii improbis formidato fappheio refrenetur audacia, ft nocendi iaculta) . Qntquis igitur tanie ambitionis fuerit , ut Ecdefiam caibtdralem . dignitatem, officuim aut beneficium, pimfionem vel commendem , alicujus ex 'incorporatis , Icu incorporandis, poAquatp fuerint incorporati , feu adherentibus huic facro Concilio, attentaverint a Romano Pontifice vel quovis alio impetrare , aut etiam acceptare , fi moto

III.

Qwd Papa van peTrjl *intptnfrf nuvti* ***gMUi*** *m ttrrAj* PeaMxa *Ettlifa, tJ dt λλ»* uIm- . *Irrrii Ecchfit.*

Ceterum cum ad notitiam bujus iacre Synodi fide dignorum fit relauonc dcduâum, quod diftus dominus Eugenius Pap fuper alienandis nonnullis civitatibus, caflris ft terris Ecclefi* Romann, ft aliarum Ecclefiartun, habuit ft habet diverfor variofque traftatus , qu· quidem aliénai rones in focneutum didst pranenfu bujus facri Concilii diflohstioo·. ft ipfius Concilii enervationem fieri moliuntur, ft iα damnum ft jaftnraà patrimonii beati Petri aliarumqoe Ecdeiiaratn codereot manifefle ; idcirco his ft ahas ex bonis ft jeflis caufis, qua ad hoc

-hoc cujueibet rèôe fentientis animum inducere debent, hax fanda Synodus eidem domino Eugenio omne alienationis, infirodationis, &. impigaorationis genus bonorum immobilium, ac etiam mobilium pretioiorom Λ jurium Ec» elefie Romane, Λ aliarum EccJcfiarum quarumcumque, nec non audorisationem *ebeat*tioafun bonorum immobdium & jurium aliarum Ecdefiarum, omnemque iodi&ooem feu impofilioocm novarum gabellarum, fit aliorum <me» rum in alma urbe Romana At alii» terris Ecclefis Romanae, nec non irapofirionem cujtricumque gravaminis feu ftibfidii fub nomine decisn» vel quocumque alio nomine cenleantur, penitus interdicit, omncfque alienationes, *io*feudationes, & imptgnorationes , de erfdem bonis immobilibus, & turibus Ecclefi· Romane , & aliarum Ecelefiarum, & auâoruaiionem bujufinodi per didum dominum Eogenfam fadas & fiendas, ac gsbellas At alia»onera per eundem dominum Eugcnium impolitas feu impolita caflat, revocat, irritat, & aooullat, adeo ut nec jus aliquod tribuant, nec prnfcribendi etiam caufam pariant.

Datum in feflione publica quidem fande Synodi in Ecclcfia majori Bafilcenfi folctnniter celebrata , decimo quinto Kalendas Januarii , anno a Nativitate Domini millcfimo quadringentefimo trigefimofecundo.

S E S S I O IX.

Ctatiliaat rrripit Sigifaaaitoa tmftrtttmu·

SaertftnSt Gnrrtlii Sytaiai Bt/ürtafil· raJ/w*ntt ftaflt k&iritat , taiivtrftkae .Ectltjw* rrprafrnttt], td ftrpthuua rtf areaarirai .*

TNTER Jufliu'» opera oil jaflius nilqtc dix gnius cfe conflat, quam eos, qui pro univerfjiiu ficclefir utilitate folicitudioisfiudia utilefque labores impendunt, ac puro meatis affedu folertibufque viginis Ecclcfiaflica jura tuentur, ipfius Ecclefi» munire prafidiis, adverius ca prsfertim incommoda, qua in cos pro impenfis Ecclefi» Dei obfcquiis moliuntur. Cum itaque cariflimus Ecclefi» filius & ejufdcm fideli(fimm advocatus Sigifmundus, Romanorum , Hungari», Bobcmi» , &c. rex , pro univerfalis Ecclefi» utilitate, hujus facri Concilii Generalis ipiam repreientantis proteâionetn in fe iuicipiens, ipfique conflantcr adherens, fu» laudabilis folicitudints fiodiis virtuofifque labotibus, tam cum domino Eugenio Papa IV. ut attentatam difiolutionem ipfius Concilii revocando ipfi Concilio adhateret, quam etiam cum Chrifiianitatis principibus & Prelatis , dominique , 6c communitatibus, ipfius facri Concilii favorem & augmentum fioduerit & fiudeat multifarie promovere ; idcirco gratitudmis vicem rependens hrcfanâa Synodus , eundem fibi fpecialis proteâloms fuo munimine lulcipir, nec non quofetunque procdfus, etiam privationem regnorum, provinciarum, dominiorum, hooorum, & quarumlibet dignitatum forfan continentes , contra pr»fatum Romanorum regem fados , aut etiam fub ernfuris & pernis Ecclefiafiicis, aut aliis Ìuibufosmque, per ipfum dominum Eugeoium 'apam , aut alium ejus nomine, prolatos , vel m poflerum quovis modo faciendos, aut etiam proferendos , auûoritate omnipotentis Dei caflat, irritat, 8c aoonBat, ac, fi decetero attententur fieri, none pro tone caflb» Λ nullo· *eOe* decernit ac nullius exrflererobo. rf» *el momenti. Ustiverfia auram Chritti fide» Ubo» etiam fub punis hit* itvttvti· rrromtmi Dicationis & privationb dignitatis cujosIAet EcdefiaAka vd mnadaa· inttsdictr, se qttifpiam ipfi domino Fi<ram Pap·, aut alteri ejus nomine, circa proccffi· hmufmadi fado» vd fende», Ht eorum execution! movi»modo obedire vel parère pnafumat . Qptaimmo prefato régi qmlibet obadiat, fit parere te neatur, fièut pria» de *jure* teoefetur, ac fi didi proceflus nunquam emauaAcot, vel etiam emanarent.

AWD t rn Mt**

I» taitar Jtfiaa eeffet S^eitu frectffuf eeutre dettei Vviltbataa prete/itnut C'tariHi, tf afetr adfervaiar *Ceatitit.*

Et infuper pari modo quoslibet proccffus per prafetum dominum Eugeoium Papam , aut alium ejus nomine, contra quaslibet aliasperfonas cujufvis gradu», ftatos, praemittenti· At honoris extiterint, etiamfi regali, reginali, ducali , aer alia quavis prsrfuJgeant dignitate, & pradertim contra dilednm Ecclefi» filium nobilem virum Vvilelmum ducem Bavaria , huius facri Coocflfl nomine prefati regi·: Romanorum protedorem, necnon civitates, univerfiiates quarumcumque civitatum Ac tenuium, & maxime Romana Ecclefi· mediate vel immediate fubje&as, Vicarios quoque, redores gentium armigerorum, fit capitaneo», officiales At fingulares perionss earundem , huic fanda Synodo adherentes fades & prolatos, vel in pofierum faciendos aut proferendos, etiam contra fimiles perfonas, civitate», Ai univerfiiates, qu» in fururutn adberebuot , pofiquam adhseferint, have fanda Synodus caffat, irritat & annullat, &, fi in futurum fieri attententur, turns pro tunc cado» & nullos eflie decernit, ac nullius exiflere robore vel momenti. Univcrfis quoque Chrifti fidelibus, etiam fob firnili peroa lata lententi·excommunicationis, & privationis dignitatis cuiuslibet Ecclefialiic* vel mundane interdicit, ne quifpiam ipfi domino Eugenio Pap·, aut alteri *ejus* nomine, circa proceflus hujufmodi fados vel fiendos, aut eorum execution!, quovis modo obedire vel parere pnefnmat. Celebrata fuit h*c feffio die *vigelim»* fecunda Januarii , anno Domini raillefimo quadringentefimo irigefimotertio. Leda & publicata per reverendum patrem & dominum dominum Francifcnm Epifcopum Cumanum, celebrante reverendo domino Patriarcha Antiocheno.

aWO CHRISTI

S E S S I O X

ANNO Domini millefimo uuadringentefimo trigefitno-tertio, lodidione undecima, die vero Jovis decima nooa menfis Februarii , celebrata fuit *ic&o decima* in nari Ecclefi» Bafileenfis. In qua pod miffam de Spiritu-fando per reverendum in Chriflo patrem dominum Mattheum EpHcopum ASfaganentem folctnniter decantatam, oratiouibufque , Lduniis, Evangelic fecundum Mattharasn, *Dimû Pttru ti J·/"·· , Ecet a i reit^uiaau ttaut, &e.* alirfque fnffragiis, cum hymno, Veni creator Spiritu, decantatis, affigentibus & prscientibus in eadem quadraginta fex

Db F*- bnnrH· ,*,> w—1.

» AMMO w** Prulati» in mitris eorum piatus, de quorum numero tres Presbyteri At duo diaconi Cardi- MIrn in utrMqne lateribus collocati extiteruot; nc M* AHmAmo principe domino Vvilci- oso duro Bavari*, .flce. ñujushujufmodi Conpriten procnâore, tana cum nilis quampluribus hooo- rabiUbus otriulqne un (piritaiis maam («cula- ris Auras pertona, ex injuuâo libi mandato pro parte ipfius (aera Synodi, reveseodus iu Chriffo peser dominas fcilicet ' Critnanus Epii- copus ambooem ad hoc ornatura afeendens, decreta infra (cripta da verbo ad verbum al- ta & iotelligibili voce kjii, fle folcmniter pu- blicavit.

8ι&·[μ Λι Ginfruiit Jpaadatr , *i· Spi- rit» [μ Λ» IημM* ctBgrtttle, tnivtrf»h»t tttlifa» rtpr^ntetu*, pd *prrpctiMUH rti* avr-

Pridem io oAava feffiooe hujus facri Concilii in decreio citAtioob domitu Eugenii Pap* IV. claulula quadam infra feripti tenori· adjeAa fuit, videlicet adjicient, quod fi didui domi- no· Eugenius Papa pramidn parere contempte- rit, & diAo tempore fexaginta dierum pen- dente aliquas promotiones fecerit ad cathédra- le· Ecclebas, vel ecdcfiaffica· dignitates, vel alia quacumque beneficia vel omeia, in fo- mentum diA* fu* pnsteoi* diflblutionis, & enervationem, diminutionem , feu impedimeo- rum boja· (acri Concilii, de quo ipfins (acri Concilii arbitrio judicabitur, an faA* fuerint in fomentem tales promotiones, hnc faoAa Synodus caflat, irritat & annullat. Hanc au- tem claufulam pro tuitione hujus (acri Concilii & perfonarum eidem adherentium, hac (anâa Synodus extendit * vires habere vult, uique- quo per ipiant fanâam Synodum fnper hoc ali ter fuerit ordinatum.

II.

drertfi ι·op>î: At+ih·/·»*.*

Ex eadem etiam caufa decretum illud quod incipit: Ambitioforum, &c. in eadem feffio- sse promulgatum hec fanda Synodus extendit ad pertonas collegiorum , capitulorum, mo- nafferiorum, flt conventuum , (eu ahas quaf- cumque qu* aliquem admittere feu recipere ptae- (umpierint in pofleifiooem dignitatum, officio- rum vel beneficiorum, perionarum qua in dido decreto exprimuntur.

III.

Atc»ft>ii» et»ita»4cie Pep.*

Deinde diAis decretis pronuntiatis, promo- tores prsfatx fande Synodi, per oraculum ma- giflri neurici de Behenbeym officialis curia Ba- fileenfis, flce. contumaciam domini noflri Pa- pe Eugenii IV. accularunt, prout in fchedula continetur, cujus tenor (equitur, flt eff talis : Reverenditfimi reverendique patres flt domini, cum jamdudum de menu Aprilis proxime pro- terito ia publica feffiooe hoc fauAa Synodus exorafler , monuidet, ac debite omni cum inftantia humiliter requifiviffet dominum Eu- genium Papam IV. ut illam fuam protenfam

A diflblutiooem hujus (acri Conditi alias per ipium faAam, ficui fie faAo procefferat, de faAo etiam revocare deberet, ac ipfam etiam revo- catiooem , quemadmodum Ac diflolutionem lam, per divertas mundi par- tes tcanfanitam fle publicaret, ac ipfi (aero Concilio Bafilcenfi (fient tenebatur) aflifteret favoribus opportunis, fuerit quoque Oatutus exinde fibi terminus quatuor menfiom ad ve- niendum pertbtuliter, vel alias perfonas ido- neas mittendum ad hoc (aerum Concilium cum jilctu poteflate ad omnia fle fingula perageoda in hoc (aero Concilio, prout bec latius io decretis ipfius (anAae Synodi contineatur , A diAo termino quatuor menfium adveniente, B luerit per nos ldpe diâc lacrn Synodi promo- tores & procuratores, ac nomine ejutdem co- ram veftris reverendiffimis paternitatibus ipfius domini Eugenii, nullatenus in pracmiflu pa- rentis , cOq^umacia debite acculais , petitum- que ipfiim contumacem declarari . Et licet tunc (anâa Synodus (blita utens maniuetodmt hujufmodi petitionem noftranj non fpreverit, neque contumaciam petitam declaraverit, pro- ducta tamen noftra affumens, interloquendo (e deliberare velle decrevit. Que quidem de- liberatio per tres menfes exinde lubtequcntes perduravit , per quos huc faoAa Synodus ad omnem ejus gravitatem fle manfoctudinem in procedendo clare offendendum, ipfi domino C Eugenio expeâato, û forte refipifcerec in prs- mmis, nec tamen adhuc parente, die deci- mo oâavo menGs Decembris proxime prsteri- ti in publica (effsone, cum adhuc viderent pnrtatum dominum Eugeoium in priori (ua contumacia perdurare, ac etiam , quod tonge deterius erat, hoc (aerum Concilium (ubverte- re varii? modis fatagere , nec non quamdam congregationem fub nomine Generalis Concilia in praejudicium flt everfionem hujus fact* Syno- di indicere, ipium per ium decretum iofanoe iterato ad fuperabundantem cautelam , fit ut in magis manifeffa conftitueretus contumacia , omni cum reverentis admonuit, exhortata eff, ac eidem ex parte omnipotentis Dei praecepit D stque mandavit, quateons infra 60. dies a diffa die decitnaoAava menGs Decembris fub- iequentes prediAas pr*teofas diflolutionem flt convocationem congregationis iub nomine Ge- neralis Concilii publice revocaret, huicque ia- cro Concilio publice puseflltfimpltciter adhore- ret, realiter flt cum affc&u : alioquin haec (an- âa Synodus abique ulteriori monitione leu ci- tatione contra ipium fuper prorai(fis flt omni- bus aliis io ipfo facro Concilio peragendis uf- que ad finem debitam inclufive procederet, prout Spiritus (an&us diffaret, flt tam de jure divino quam humano foret procedendum. Ve- rum reverendiflimi reverendiqiae putres & do- mini, eum pnsfaffus dominus Eugenios, didis B όα. diebus jam elapfis pro ultimo flt peremptо- rio termino fibi quoad premiffa affignatis , circa omnia & fingula fibi per hanc (aeram Synodum, ut eff pramiffum, praeceptafiltman- data ncgligentem te reddiderit, fltmioime pa- ruerit , tmmo in ejus priori ^ontumaqia (quod dolenter referimus) adhuc perfeveret fle perdu- rer, nos duos magifler Hugo flt ego, promo- tores flt procuratores prodidi, ad probationem flt juffificationem omnium flt fiugulorutn prse- miflbnim pridie iu generali congregatione in domo Praedicatorum 17. hujus menfis habita producentes flt repetentes omnia fit fingula in-

D ftru-

.....■ ftrutWNWa As decreta, ari· * a&taia, Al mo* A publicum Ad p«
snno nimenta m pnemiilii facientia, Al maxime pri- nwmociam, &c.. C^a ite i»^< trin· prafta. ANNO
CHRirn mociiion,, & ecquifuioni· cut· execution· mttKNH, ncmiMque pro difto doanmo Eqp. cwurn
lytw/X * uanindam debite faria, aec non ejufdcm domini Bugcwii contumaciam alia· accufatam *. ac decretum tejos facuod· citationia cum ofaf debita publicatione At execuiiooe , prout hec omaia latius apud aria hujus fan&u Synodi funt cunfcripta, prufati dommi Papas cuonsmuciam acculavernous, debita cum iollaotia requirente», ut eundem relire reverendidiaM par«rnitares pro contuniaec haberi vellentAl reputari: contraque eundem (uper pcamifiss Al omnibus in hoc (aero Concilio peragendis ulquc ad fiuMt debitum Inclubve , fine ulteriori chatioM * prout Spiritus faorius di&aret procedere t nuci non certam diem pro cefliotse publica habenda •d hujuimodi contumaciam folemniter accusandam deputer·, ri locum congregationis generalis fore habilem pro hiqulnaodi aftu cornumaria accuiaiu, declarare dignarentur : veftnaque reverendidimepaternitatespoft nonnulla» deliberationes dirium locum eongregariouia ad hoc habilem At idoneum ad przmifla decernentes, Al declarantes, pro pratmifla contumacia per nos scrutin.l», hanc diem , Rec non Al felhonem publicam prcfcnrera, nobis nailcncordtici Ihtueredc ailsgnare decreviftis, prout hec omnia io (upradiriu adis hujus facri Concilii plenius concinentur, ad que, quoad hoc, nos referimus. Unde reverendiflimi reverendi- Cdivit haec fanria Synodus relationem fariaai que patres & domini, juxta pnediftim fa(Eoni.< poblice aflrgnationem, nobis (m prefertur) gratioGus cooceflam, nos prsdifti protuotores iterato cum ea qua poiiumu»Ac.debemus inflantia » apud reverendi&tnas domiiK tiones veflras At coram hoc (aero Concilio, prufati domini EugemiPapn fuper omnibus <k (ingu)is m diriis titaiiooum decretis contentis contumaciam accufanws, petentes, Ai eadem tum inflantia requirentes, ut revereodiflitn* paternitates veflrz (prout puAitia fuadet, At ordo furis poflulat Ar rationis) declarent ipfum dominum Eugcmurn in praemittis contumacem, ac pro tali eum habeant & reputent, At infu- *pe'* contra iplum (uper pretniflis Ac omnibus •bis in boc (aeroConcilio peragendis uiquead finem debitum mclufive, fme uhcnoii citatione, (prout Spiritus fandus diriaverit) At de jure divino pantei & humano fuerit procedendum , procedi, ac prout in huius tasrz Synodi decretis pleni continetur- Qua liquident cont jtnacia , ficut przlcrtnr, lo (criptis accuiata , reverenditVimus pater dominus Cardinalis , rm Legarui · pro & nomine facri Concilii injunxit reverendis, patribus dominis Uticenli Ac Novarienfi Epiicopts, quatenus ad valvas eiufdem Ecdefoe irent, ad inquirendum utrum fandiffimus dominus nofler EugcniusPapa IV. cujus contumacia nunc per promotores fuit accufata , aut aliquis alius ejus nomine effet ibi- E dem, qui vellet comparere cotam facrofanria Synodo ibidem exiflente, fariurus Ac adimpleturus illa ad que per ducs citationes fcu monitiones citatus feu monitus fuit. Qui quidem duo domini EpUcopi de mandato quo fupra, affumptis etiam nobis notariis iofraferiptis, ad cafdem valvas iveram, altaque Ac mtclligibiii voce per organum pnefati domini Epifcopi Novarienfis trina vice proclamaverunt , inquirentes prout etfdem per dirium domimim Legatum nomme di&i facri Coocilii fuerat injundum , petentm a nobis *nourrit* mo comparent· , ad MStfeuuum qjuiden, facri Qoaciliiin aadeu» Ecdcfia conflitmi redevotes, retulerunt, prout fap·, darodfe. nec rahquem nomine predirii domini Eugunis coram eiscomparuille . Pori qaam quidem relationem proorotores fieri Concilii per organum domini oftciaus BaGleeuGs propooente·, dixerunt in eBrriu fan·lia verb* : .KeverendtfJiMi reverendique patres Ac domini* andtvenrat veftrae re- «creadU&ms peterniutes rdatioaem per domino· (Jciccnfem & Novarienfem Epifcopoe fadun , & qoia prefaiu· domimis Eugeoiua , licet debite vocatus ^experiatus, per lc vel altum non cornparuit, prone oeque comparet Eps contumaciam iterum Ac et laperabundanti accufarunc , trine rice petente· ipfum per facruts Concilium pro contumace reputari Aide clarari, reprodneentes Ar repetente* aria At decreta hujus facri Concilii BaGleenfis, nec non duas citatione· Alearum rxecudones , una eum omnibus adis Ac ariHatu in hupfmodi caufa , pctcniciquc diem certam po feftone publica iuper bufatmodi declaratione Rende sifdemaL lignari. Qpibu· petitis dominus Caniiaalô Legatus At prattid··· generalis didi (aeri Concilii *Cf,* nomine ciafdem verba fus dirigens ad tpfo· promotores dixit' Venerabiles promototes* aut per pratfato· domino· Epifcopos, Ac petitionem veflram, idcirco h*c Unda Synodus Judices hujus (acri Qrtcilit deputat & ordinat ad videndum At ad examinandum procedam £arium contia eundem dominum Eugenhim * referant in congregatione generali. Qua faria relatione , facrum Concilium deliberabit fucer declaratione contumaciae Ac aliis in hnjuimodi caufa peragendis, ac in feffiooefuper hoc decernenda vobis reipondebit. De At fuper quibus omnibus Ac Ungulis fupradirii promotores Ac eorum quilibet, ad perpetuam rei memoriam, petierunt Ac petiit a nobis nota, riisfieri unum vel plura publicum * Al publica DInftrumenta.

Datum in feflione publica cjuidctn Caorin Synodi in Ecdcfia majore Bafileeufi folemniter celebrata, die Jovis decimanona tnenfla Februarii , anno a Nativitate Domini millaûmo quadi ingenteGmo trigefunotertio.

* *frtt* I Wt J-Nm». I»- ftruaMOM* v*l lata.

SESSIO XL

L

*S*cref*r>tl* Cfoerebi Sjn&lKr m Spiritu JtH&> legiti*" ct*grtC*H , awrr/tltn ini^un , eà ptrpt·

QUoniam frequens Generalium Conciliorum edebratio, taoquam agri Dominici p«-cipua cultura, univerialemEcdefiat (latum concernit, ideo furam· cum diligentia intendendum eû, ut condis obftaculi», que tam falubrem inflitutionon impedire pollent, accurate obvietur. Inhasrens igitur haac fao&a Synodus ordinationi decreti Concilii ConftantieoGa, quod Canft··· incipit, Frequens, cupteofque nefeandaia, qun tfcnfi» Ce» (proh dolor !) diebus noriris coatigemat, firturis temporibus in pensicieu· Ecdefaa repuUnfam, ftatnit Ac decernit ut Romanus Pontifex, qui *.

* - µ µ ad Maenasa· trahere tenetur, *per ' it* m Legatum de latera aut Legatos, eligendum, «d digm4os, de-cosfiUoftafteufu naa auriculari duaraa· uartium Cardinalium, in Coo· cdifaGratraliui debeat interdie: nccnonoaines fit Gannis prrfaou Ecckfiafiics, quu dejura vel routertudme GeoeraUbua Conciliis adede debent, deinceps ad tpfe Generalia Concilia tam vigore ipfiua conAdutions Frequens indifta , quam hujus facri Concilii Bafileenfis, vel alterius fateri iejtâase congregati au&oritate inActada, Gae alia vocatione veairc peribEaliterUddringaatur, mû legitimo detineantur imnedimento: quo caA perfimas idoneas cum foficienCi mandate deftinarc teneantur. Quod *d* ipfe Romans Pontifex, ft alis pnsdiftxperterne, hoc fecere neglexerint, aut ipfam Concilio· quoquo «nodo de fafto impedire, motare , prorogare, dlflbivere, operam dederint, & infra quatuor monies cum reali fatisfaftiooe non reûpuèrint, extunc Romanus Pontifex a papaIII ft prmdiftc aeribnsB a faaram dignitatum ndmintfiratsone uot ipfo fafto fafpcnfi. Que quidem mmlis adminiftratio ad facnunCoocilicmipfo jure devolvatur, (Xrad fi pcenasprasdiftasper duos mentes poft diftos quatuor animo failmuerint indurato, contra tam Romanum Pontificem, qnam prsdiftas perfooas, ufque ad privationem ioclufive, per Concilium Generale procedatur.

II.

liitrn fit cnihkt κχηιτι nd Ctnriiin*.*

Statuit quoqne hate fanfta Synodus, ut non nbfiante quacumque etiam Romani Pontificis prohibitione , omnibus quibufeumque, cujufcumoue flatus ft conditionis exiflant, etiamfi finf uoftc Romaoac Ecckfir Cardinales, liberum fit ad Generalia Concilia proficifci. Quodque ipfe Romanus Pontifex ad ipfa Concilia Generalia accedere volentibus , & prrfcrtim prediftis Cardinalibus , licentiam (fi petierint) impertiri teneatur.

III.

ZtaJara/Ouc/Znr* *wrht* de frnrtgniinnr Centiiii,* dr cs/a/ *nttrntain in etntrnrin* , vei .nttenTnedn in fntnrtaH.*

Declarat qooque bare fanfta Synodos verba IHa videlicet, nullatenus prorogetur, in difto decreto pofita, ita prohibitive inlelligi , ut etiam per Papam prorogari non poiiit.I quodque Concilium aftu congregatum diffolvi, aut de loco ad locum mutari, fine ipfius Concilii exprefib confenfa, per Romanum Ppotificem nullatenus poiiit : caffatque, irritat, ft annul- E 1st, fi quid forfitan contra haec vel etiam in. derogationem aut impedimentum ipfiusConcilii Generalis, perfonaramque ft Prolatorum ac fuppofitorum ejufdem, per privationem, transUtiooem, cenfurafque tcckfiaftica», vel aliter quomodolibet in futurum contigerit atteo tari.

IV.

ANNO CHRISTI ·tn

Qttd m *di^tlv^twr ««/ mntttnrCmcilin*,* a^i *dt ctnftnfn iunx ferrie* en* je/lfiet, ftc.*

Statuitque ex certis rationabilibus caufis, at prefens Bafileenfe Concilium per neminem, etiamfi papalis fuerit dignitatis, diffolvi, aut de loco ad locum mutari poflit, nifi deexpreffoconfeofu duarum partium cuiuslibet deputa' lioois, «otis Cingulorum (crotalis, fabiequentique approbatiooe duarum paritum congregatiorils GeBeratis, fimilicer ferutatis votis fingulorum, ac demum in fcflsooe publica faftadaclarationc. Obfecratque per «libera mifencordic Jefa Chrifti, & per afperfiooem fui Sanguiou prcliofi, omnia fuppoutahujns facriConcilii tam prufeotia nuam futura obieflatur, ut ante completam rerormatiooem in capite ft in membris, quantum rationabiliusJieri poterit , nuUatenus diflbluriont confeniutu prefleot , nec loci mutationem fieri permittant. ni£s ex caufis jullis & manifeflis.

V.

^·sd *IxarCtetilii rlifttnr ptr* M */-Intime*,* <'T *dttUretnr w lad, in dttmnutnt.*

Juxta IpfiuaConftanticnfis Concilii ordinationem , vult omnino faltem per mcofem auletemCis dMolutionia eligi locum pro foturo celeaodo Concilio, declaratque ad abundantem cautelam , verbum illud, in decennium, in pnedifta pofitutn Conflitunooe, fic intcliigi debere, ut decennium totaliter compleatur, ft eo integra completo extunc facultatem ConcUii Generalis celebrandi incipere. Quod fi cafa aliquo contingat eos, qui Conciliis Generalibus interefle tenentur, in principio temporis non advenire, declarat non propterea didam Concilii celebrandi facultatem expirare, fed ut * quanto citius commode fieri poterit, celebretur. Ne autem diu differre poilit, ftatuit, ut per viginti dies ante prmdiftum decennii tempus completum, vel aliud , fi forfan ex caufa per Concilium praefigi contingat, Romanus Pontifex per fe vel Legatum aut Legatos fuos, nec non Archkpifcopus, in cujus provincia vel draeccfi fuerit Concilium celebrandum , ft omnes Prolati vicini loco celebra bonis Concilii per quatuor durias vulgares, reflante impedimento canonico, in propriis periods, vel eo obfiflcale per viros idoneos ad hoc Vicarios conftitutos, adeffe teneantur, ut de loci difpofitiooe, ft aliis pnepara foriis Concilii valeant habere traditum. Dic autem inchoationis Concilii Generalis praefinita, hi qui ibidem fuerint, miflàm de Spiritu fanfto iblemnitcr celebrent, ft Concilium ex co die ftabilitum ft inchoatum efle efficaciter cenfeatur. Verum propter multas Mcefiitatesquae contingere pofluut venientibus ad Concilium , exhortatur haec fanfta Synodus eos qui tunc prasfentes fuerint, ut ad ardua oegotia concludenda , nifi decenti expeftatioae tamtium moderata, congruo intervallo temporis non procedant, fed fic divino timose previo procedatur io eundis cum debita gravitate, fient tama magnitudo negotiorum univerfalis Ecclcfias exigit ft requirit. In bis autem cafibus,

*«uaatocios

-in quibus, fecundum ſtatutum decreti Coo-
ſtantienſis, Papas licet locum futuri Concilii
de conſenſu fanſt· Romanas Ecdeſin Cardi-
CateteMte^ nalicm mutare, ſtatuir at, ſi Papa id facem
tu Capitii negligat, collegium Cardinalium bocſuppteat,
ita tamen ut due partes ipſorumCardinalium
conſentiant, ſervaodo nihilo minos modem
qui in dido capitulo, Frequens, continetor.
Jaſam autem loci mutationem, ſi fieri con-
tingat, jurabunt didi Cardinale», ſecundum
Deum ſt conſciemiam ſoam, illam facere, &
ex caulis manifeſtis io capitulo , Frequens,
coalentis.

VI.

Qeod ebibret iue e»te ingreſſm omlmiijurent › «asd , *Jt f^it remet eligeinr* ***imiil iidi*** *decrete.*

Ut promiſſa facilius execution! demandentur, ſtatuit ipſa ſanda Synodos, quod eleſtores Romani Pontificis ante ingremim conclavis jurare Deoque & Eccleſio promittere teneantur, quod, ſi 'contingat aliquem ex cis in Papam aſlumi, pnemiria ſupradida decreta, ſtatuta ſt ordinata ſervabit, ſt pro polle adimplere *realiter & cum eSeſtu curabit, adjiciens* quod qufcumqoe in Romanum Pontificem futuris deinceps temporibus effumetur, inter alia qur profiteri debet, juxta decretum Concilii Conſianticoſis, quod incipit: Quanto Owedii Romanus pontifex, ſtc. juret etiam profens decretum efficaciter obſervare. Quam quidem profeſſiooem teneatur poſtea *io primo* publico coofiſtorio de novo facere, profiteaturque, ſi eorum qute in hoc decreto continentur fuerit violator, nec non ratione cujuslibet notorii criminis Eccleſiam ſcandalixantis, judicio Generalis Concilii ſe etſe fitbjeſtum. Hancqoe profetſionem tam ipſc quam collegium Cardinalium inferant litteris, quas *de nova ei*lumptione Papas per orbem de more tranimittent.

VII.

Qnod ſyUicelnr tec decrttim ή Synodit .

Ut tam ſalutaris ac neceſsarii decreti nullité periit ignorantiam praetendere, mandat hzc lanAa Synodus in virtute ſando obedienti· omnibus melropolitanis Epiicopis, ut io provincialibus ſt Synodalibuy Conciliis Prxlatis tebgionum iu ſuis capitulisGeneialibus hujuſmodi dccre'um legi faciant ſt publicari .

VIII.

iahibMto- *Con:iiium ceſſet ' i»rifditſioiuei ſtſlare curie·têtu* ***RvMe*** *curie, ne w.ient ed if/rm Concilium.*

Cum liberum cſse debeat omnibus ad hoc (icrum Concilium Genetale , quod univetſalem tepretcntat Eccicſiam, proficilci , ſt coule-qaente; quidquid in contrarium quacumque audoritate, etiamſi papali , Üatuitur, irritum ſit crnfendum, ideo hare ſanda Synodus caſſ* , irritat, & aonullat qusreumque mandate . etiam ſub eenſuns, privationibus beneficiorum ſt ofiinorutn , iahafiihtaiipa&us ad eadem, ſt aitis quibuicwnque pcenu facia ſt Afienda, tam per dominam Eugeninm Papa·' quartum, quam ejus camerariam, vd alium «oram auâoriute, curiatibus ſt o&cialibaB Roman· curias, vel aliis qutbofcumqac peribnis, cujulcumque ſtatos ſt dignitatis eaaſtanr, ne de curia Romana recedant, per que facultas ad hoc ſocrom Concſlium veniendi, tolli, Impediri, vd reſlriDgi qoomodoiſtec poſrec. ANNO cmum *«η.

Datum Baſilee in feſlſooe poblica celebrata in Ecciefia majori, Baſilccnſi , quinto Kalendae Maji, anno a Nativitate Domini millcſimo quadringenteſimo trigeſimotenio.

S E S S I O XII.

*Dccntia» citetimi **Mrt*** Papa·. ferta «ante. MH-

SeerefeeBe Beſiiertſi Gteerelii Sjmler, û* Jp»·· *ri/a fenſh legilim ceogregete, teeiverfeleee fcti^ſiene refrefatenu*, ad *ferfeteeoe rei m-*

SAnria catholica Eccieſia in iacro Conſlan tienſi Concilio conveniens, cum animadverteret negleſtum factorum Conciliorum proteritis temporibus occaſipoem fuiſlê hrrefum, errorum, ſchiſmaium, ac plurimarum deſormitatum in populo Chriſiiano, ipſorumque Conciliorum frequentationem, optimum fore diſtanim peſtium ac malorum antidotum, divina inſpiratiooe ioſtituit, deinceps certis modo & tempore Generalia Concilia celebrati. Prius autem, ne quiſquam de ipſorum Coociliorum poteſtate hſtſitanet, *declanvit* Coocilium Generale, catholicam Ecclefiam reprolentans, poteſtatem a Chriſto immediate habere, cui quilibet cbjufcumque ſtatus vel dignitatis , etiamſi Papalis exiſtat, obedire tonetur in his que pertinent ad Fidem, ſt exttrpatiooem ſchilmatis, atque ad Generalem reformationem Ecclefic in capite ſt in membris. Quodque *ejus* mandatis, ſtatntis, ordinationibus ſt prsceptis ſuper promittis, ſeti ad ea pertinentibus, quicumque, etiamſi palis fuerit dignitatis , obedire contumaciter cotntemneni, nifi ſcſipuerit, condigne poenitentiae ſubjiciendus eſt, ſt debite puniendus, etiam ad alia juris ſubſidia (ſi opus fuerit) recurrendo. Auctoritate igitur memoratiConſtantknſis Concilii, ac deinde ex inſlituto lacri Concilii Senenſis, approbationeque felicis recordatioaus Martini Pape quinti, ſt moderni domini Eugcnii Pape quarti, hoc ſanda Synodus Baſileenſis legitime congregata, ad opus Generalis reformationis Ecdcſir in capite & in membris, nec non ad extirpatiooem hxrefum, omni cum diligentia ia fuo primordio procedere decrevit. Sed quooiam abſque pace Cbriſtianorum Principum hoc duo fanEſtifluna opera non facilem exeentionem habere poterant, profeſla eſt etiam ad pacem concordiamque Chriſtiaoi populi *velle totis* viribus laborare , quemadmodum baſtenua fecit fcciſfetque uberius, ac forte felicius, nifi gravibu* fuiſlet per profatum dominum Eugcnium ob ſtacuiis impedita . Et quoniam inter Cbrtſtiano» nemo eſt, cujus pro ſua dignitate magis intetſit quam futpmi Pontificis i bujuſmodi ſacris operibus intendere, hec ſabſta Synodos a ſur Congregationis initio dominum Euge nium per binas ambaxiatas ivm magna inſtantia deprecata eſt, ut luas operas confiliaque

la Ov Bμ · cilii (rOtr

di.i mt mm

CoaOot- ».·*A». Co··

ft auxilia ad ipfa> Synodum fovendam ft promovendam vellet impendere. Cum vero ab

MKM> QfiMM MM8 tOMMUt 0C tUOngll ipCT revues, lugubri Nuntio ad nos perlatum eft hoe facnun CosscìHom tam folctaoiter infli-tutas-, ft pro tam neccflariis negotiiscoogro-gatum, ia publico coofiAcrio de fofto, cum de jure nou po&t, teutafle diflolvere. Qiod nos audiottes, trifttitia coofleroati magouque mcerate confodi fumus. Nec modo noafacrum Concilium celebrantes hujnfmodi pesetenfa dii-fohuio fopra modum fcandalixavit, fed ft om-nem populum Cbrifliastum, qui tamfonfttvum operum felicem exitum magno cum defidevio expeftabat. Exiflimaua tunc haec fanda S|no> flos fiaiftris informationibus ipfum dbminum Engenium fiufle circumventum, mox ad eum venerabilem Epifcopom Laulanenfem ft deca-num Trajcftenfem Oratores deflinavit, eidem ofteofuros caulas pcetenfo diflolutionis a ve-ritate procul efle, fupplicaturoique ut, cum hujulmodi ras graviter ac -notorie EccleGam perturbaret, plurioMique in Chrifltano populo exinde calamitates fecutur* eflênt, ipfam dif-fdfotioocm tam fcandalofe fadam omnino re. vocaret, & huk fonda Synnodo, ficut digni-tatem fuam decebat, cum eflcdu adhereret. Sed ipforum Oratorum rationibus ac precibus nequaquam motus, eos ad nos vacuos remifit Quod tam grave *ac* notorium fcandalu* b*cc ianda Synodus ferre non valens, ipfum do-minum Eugenium ia publica feffione monuit, ut infra quatuor menfes pretenfom ditfolutio-netn tot fcandaloram caufam penitus abole-ret. Interm autem & poll carilfimus EcclcGc filios Sigifmuodus Romanorum imperator il-ludris, tanquam EccleGx ndel.s advocatus, pluribus notabiliby ambaxiatis ac crebris lit-teris ipium dominum Eugenium humillime deprecatu: eft, ut ab hujufmodi Ecckfix per. turbatione omnino deGUeret. Idipfum etiam jelo Fidei & Ecclefi* fucceofi quamplures re-ges & principes, Cardinales ac Prelati, tam in curia Romana quam extra, rogando, ob fecrando . monendo, fedula , cum inflantia fecerunt. Et quidem tot preces & requi tones undique Gbi porreft* funt tam pie, hu-militer & devote, ut, (quod dolenter refe-rimus) fi pax ft tranquillitas Ecclcfi* fibi fuiffet cordi, nullatenus diflentire potuiflet. Circa autem ipforum quatuor menfium exitum ad nos quatuor Oratores tranlmifit, non ut emendarent, fed errata defenderent, nolque increparent, quod mox fu* pretenf* non pa-ruiflemus diflolutioni. Quibus per relponfiones hujus facri Concilii, veritas'tam juris divini & humani, quod fine confenfu Concilii dif-folvcre nequiverat, quam fa&i, qu.»d caufc prxteofis dilfoluttonis ver* non fuerant, exti-tit luce clarius patefada. Tranfââis his qua-tuor meofibus, cum in publica feflacne pro-morores facri Concilii, ipfius domini Eugenii contumaciam accufantes , cum contumacem declarari peterent , fanda Synodus a didis Oratoribus exorata , ut fupcrfedere dignaretur, pro tunc ft ufque ad tres menfes poflea di-Üuitt. Et cum interim nulla fu* emendatio-nis indicia apparerent, imrno quotidie io fuo propofito durius perfeverans, innumeris modis, quos hosteftatiscaufa reticemus, ipfam fandam Synodum ditEpare & evertete conaretur ; nos, liact faedente juflitia acrioribus remediis uti

potuiflcraus, nihilo minus manfuetudinis no-ftr* non immemores, iterum iptum monui-mus, & ex parte omnipotentis Dei piccepi-mus , ut infra fexaginta dies diflbimionoun prartenfam prorfus revocaret, & (aero Conci-lio pure, Gmplkiter, & cum efledu adhere-nt. Qiibus exadis, iterum per promotores Concilii ipfius domini Eugenii contumaciam fortius accufantes, ioftaotius interpellati fu-mus , ut ad declarationem contumaci*, & ad poenas, quas tanta contumacia exigebat, pro-ceJeicmus. Et nihilo minus aliquamdiu dif-ferre decrevimus, fi forte tantam facri Con-cilii pietatem videas, ipte quoque ad pietatem fiederetv. Interea quatuor alii fui Oratores Bad dos iupcrveucrunt , varias focum facultа-tes, immo verius difficultates ft involutiones a&rcntes, per quas monitioni noflr* nullate-nus parebatur, nec pr*ten(a irritabatur, fed potius firmabatur , diliotatio. Multa etiam alia io his continebantur non mediocriter ablurda, & focro prcjudicialia Concilio, quibus, fine Dei offonfa *6t* gravi ja&ura Ecdefi-, nulla-tenus aflentire poteramus, prout hrc in icf-ponfiooe di&is Ambaxiatoribus fcxiadccuna die Junii tradita diflufe deicribuntur . Poil itaque duos menfes, qui decimanooa Februa-rii expirarunt, ufque ad prsfontem diem p<-lienter diflulimus, fperaotes iplum dominum Eugenium plenam tandem adheremum pr*-biturum: led (ut rei evidentia /am demou-ftrat) quo magis puifatur, eo amplius fuas obturat aures : ft quanto fecum benignius ac modeflius agitur, eo tenacius in tu* didulu-tionis propofito perfeverat : ft quantum cxUec.fcm cju< verbis fa&ifque colligi poteft, nil aliud Λ *banJ|·· prstendere videtur, mfi ul EccleGam pefltun-£2"^e,be det, juique fibi & fucceflorlbus faciat, non <· ιχχ»ώ-folum abrogandi ritum factorum Conciliorum, <c" & ea pro libito diflnfveodi ·, fed & ipiorum ,ul' facratiflima decreta Spiritu Dei promulgata, a quibus flatus pendet univerfalis Ecdefi*, irritandi & abolendi, & prcfertim declaratio-nem illam, quod in his qu* ad Fidem, extir-pationem fchifmatis, & Generalem Ecclcfi* reformationem in capite & in membri, peni-Dcot, quilibet, etiam papalu dignitatis , de-cretis Generalis Concilii tubjicimr. Ex quibus quot quantaque mala ac fcandala ex nunc & in futurum fucccdere poflint, tatis omnibus liquet , & in pratfaca rcfpoofiooe late expri-mi.ur. Cum ergo jam ultra annum & dimi-dium iocaflum apud eum laboraverimus, nec noflris aut aliorum precibus & monitionibus fledi velit, nec eum quantacumque manfuetu-dii& ac patientia ad ea qu* pacis & rationis funt movere queant, quid amplius fruftraim-morandum eft ? Forfan noflram pariem iam putat aflenfum, ft ex lonca dilatione fiduciam perieverandi affumit, quau arbitretur fe rede E fecifle, nec EccleGam in cum quid quam pofle , cui nullam irrogare poenam aufa efl. Vere-mur de facilitate vente incentivum fibi tribuat delinquendi. Timemus, nc fi deli&a notoria intada dimittamus, fovere ipfa judicemur. Cbriflus Deus noder cum in Jeraialem per-geret, opus noftr* redemptionis impleturus, & Petrus eum prohibete vellet, compeicwt enas dicens: Fade *ptfl ett [λIμ λ , JieadthtM*

Ce Amvümmv . Beatus Paulus cum vidiffet stum Petrum Apoftolorum Principem circa obfervattoncm legalmm repicbcnfibilem fore,

& D0Q

——ft non ambulare ad veritatem Evangclii, re» ftitit ei coram omnibus in fociem ft cum a HJI. fimulatioDC, in quam alio* deducebat, veritatis scio reprefl^t. Ecctefia catholica tepent*» mero fumosos Pontifiera, five a Fide delirantes , five praris moribus notoria Ecclcfiam feandalirantes, correxit ft judicavit, neque, ubi de Fidei periculo aut fcandalo religion· Chriflian* agoiatur, Romanis Pontificibus pepercit. Hic exemplis ac rationibus hac fanda Synodus excitata, habens a Deo audoritatem animadvertendi in eo* qui ipfom non audierint , confiderantque expedire tam faluii anime ipfius domini Eugenii, quam ftalui univerfolis Ecctefic modernis futurifque tempopbus, amodo in didum dominum Eugenium acdse ribus remediis , quandoquidem leniora non profunt, procedere decrevit. Et quamquam in ram notorie & iocorrigibiliter fcandabxantetn Ecclcfiam ftatim portet finalem fere fententiam, nefeiens tamen materne pietatis oblirifci, infuitu etiam prefati fereniffimi imperatoris , qui per fuas littera* fuper hoc nos exade rogavit , adhuc ipfurn dominum Eugeninni tertio monere, ac etiam tertiam ei indulgcrc dilationem proponit, ùt in fua potellate fit, fi velit, poenam evitare. Idcirco hrc fonda Syooduc praefatum dominum Eugenium, cum quanta poteft inflantia & afiedu , per vifcera mifericordie Jefu Chrifli rogat, orat, obfe- \ erat, monet, citat, ft requirit, & cx parte I omnipotentis Dei ultimo ft peremptorie mandat ft praecipit, ut predidam pretenfam notorie fcandalofam dirtolutionem penitus revocet , ft hoc facrum Bafiteenfe Concilium, per Generalium Conftaotienfi* ftv Seneofi* Çonciliorum flatuta, approbaiionetnque felicis recordationis Martini rape V. ftjpfius domini Eugenii legitime inchoatum, declaret a tempore hujufmodi inchoationis continuatum foHle & effe, proiecutiooemque Temper habuiJe, continuarique ac profecutionem habere debere, & ipfi pure & fiospliriter adhereat & cum effedu, ft hujufmodi revocationem declarationemque & puram adhefionem per fuas litteras more Romane curi· bullatas huic fa- ero Concilio noiificet infra fexaginta die* a die praetentis public· fertioni* immediate fequentes. Quod fi dida omnia ft fingula infra praefatos dies adimpleverit cum effedu , haec fonda Synodus cx fua folita benignitate & clementia ipfum dominum Eugenium, quantum cum Deo poterit, honorare & honorari facere intendit . Si vero (quod abfit) in pertinacia perdurans omnia & fingula praedida infra praefatos fexaginta die* realitcr & cum effcdu non adimpleverit, elapfis didis fexaginta diebus , exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc hax fanda Synodus in virtute omnipotentis Dei, a quo taper omnes Chriili, fideles immediate poteilatem vendical, g prsedidum dominum Eugenium manifeile contumacem , notorie , iocorrigibiliterqoe fcandalitantem Ecclcfiam, ab omni, adminiflratione Papatus in fpiritualibus ft temporalibus ipfo fado fufpendit, ft fufpeofum effe declarat, procedure tandem ad ulteriora, ulque adfeotentiam finalem incltifive, fi opus fuait, ipfo domino Eugenio amplius non citato, prout Spirit·· fandus didsvcrit : omnem autem ipfius Papatus adminiftrationem in his omnibus que in fpiritualibus ft temporalibus ad folum Papam, vel ad folam fedem Apofloiicam, de

A jure pertinere nefowtur, eadem fanda Synodus pod didum terminum ad feipfam decanit ft ammo declarat ipfo fade efle devolutam. Qpidquid amB'n autem in cafe prssdido per ipfom dominum Eugenium, lapfo dido'termino, «ratiooe papariis fadum fuerit ft attentatum, decernit irritum ft inane . Quo cafo omnes rege*, principes, communitates ft alios quofeumque, cujufvis flatus & dignitatis cxKlaul, hast fam da Synodos monet ft requirit, ft eifitem in virtute land· obedientie, & fob divini obteflatidne judicii, mandat, Ecdefiafikis veto perfonis quacumque dignitate, etiamfi Cardinalatos, Patriarchall, aut Pontificali prefulgéant, fub penis quas *ipfo* fado incurrant excommunicationis ft fiifpcnflonis ab omnibus dignitatibus, beneficii* ft officiis, quocumque nomine nüncupentur, etiamfi forait metra. politan· aut cathédrales Ecclcfi-, five in titulum , five in commeodam obtineant. Vicariis autem, gubernatoribus, vartallis, feudaforiis, ft fubditis Roman· Ecctefie, fob pana privationis ipfo fado omnium feudorum, ft aliorum quorumcumque jurium ft privilegiorum que ab ipfa Romana Eccfefia obtinent, difiride praecepit ut praefato domino Eugenio,

litatis, nullatenus ratione Papam* obcdiaot Adjicit quoque hase fonda Synodus, quod fi praefatus Dominus Eugcnius, dido termino 60. dierum pendente, aliquas pranxrtioQCS fecerit ad cathédrale* Ecclefias, vd Ecclefiafticss dignitates, vd «uia quareumque beeefieia vel officia in fomentum difte iurprvtenfc diObfutionis, & enervationem, diminuiionem feu impedimentum hujus facri Concilii, de quo ipfius facri Concilii arbitrio jodicabitur, an fade fuerint in fomentum, eadem fanda Synodus hujufmodi fic *fa&u* promo» tiones cadat, irritat, & annulhrt · Mandat praeterea in virtute Tanfos obedientin, ft fub poena privationis, quam ipfo fofto incurrant, omnium Tuorem beneficiorum ft officiorum, commendaram, penfiooum, ft gratiarum quaDrumcumque, etiam expedativaram, omnibus & finguli* food· Roman· Boclefi· Cardina* libus, Patriarchis, Archiepifcopi*, Epifcopis , & aliis Ecdcfiarum Praelatis, officiariiscuria, & clericis quibufeumque in Romana curia exiftentibu* cujufvis flatu* ant conditionis exiftaot, quatenus in cafu pradido poft lapfom didi termini infra triginta dies proxime ft immediate fequentes a curia Romana recedant , & deinde Cardinate* omnino fob pana prssdida ad hoc iacrum Concilium , omni mora poftpofita , veniant : Patriarche vero, Archiepifcopi, Epifeopi, ft alii *Ecdefsaftici,* prout de jure vel coofueiudioe ad Generate Concilium ire tenentur, Tub possis juc» iter fisum fine fraude continuando ad hoc facram Concilium arripiant. Reliqui .vero , qni ad Generale Concilium doo tenentur venire, ad relidendum ft Deo iendum in propriis beneficiis, vel ad boc Concilium fine more difi __ i fr certante, fe transferant, accedant. Omne* autem canfas, tam Ecctefiafticas quam profana*j dvflc* ft erinunale* , inter quafcumqoe perfonas , cujafcumque datus, conditioni* aut dignitatis exiftant, in curia Romana pendentes , lapfo dido termino do. dierum, in cafo prafifio ab ipfa curia Romana eadem fanfta Synodus

ad

----------ad fo advocat, Ac advocatas efle vult, expref- A exprimenda. Et ut eo firmius hoc falubre de-—
***** fo iahffiens fub pena excommunicationis 1st* cretum cudodiatur, .vult eatkm fanda Sy· ANf12
7^,7. fontonti· oaxdbus fodidbur, auditoribus, Ac nodus, ut inter alia, que Rotnauus pontifex 0?*, '
OMBmiflariia qjtubufcumqM predid* curie „ ia fua affamptione profitebitur, furet decre-
m poft didos dies in pnefstis caufis procede- tura hoc inviolabiliter oblervare. Et quoniam
re aut quidquam agere qnoquotnodo pntfit- tales (ut pnedidum ed) oportet efle Prela,
r nam. Quidquid autem contra hanc advoca- tos, hi, ad quoi jus pertinet eligendi, om
tionem & inhibitionem attentari contigerit, nem curam adhibeant, ut dignam coram Deo
ipfo fore decernit irritum & inane. Decernit & hominibus dedioom faciant, exadamque l
undem hssc fanda Synodus hujus decreti pu- proinde apponant folicitudioem, ut tales eli
blicationem in prsfenii (cfltone fadam, ctuf- gant qui tanto officio valeant fotisfacere.
nue affixionem in valvis majoris Ecclefi· Bn- Scientes quod ii vel dolofe vel negligcnter ac
uleenfis, vim habere monitionis, citationisAc timore Domini pollpofito. in re tam gravi fo
exeeutionis, Ac ita untverfos ardare, ac fi geflerint, ficut audores erunt & caufa malo·
perfonaliter apprebenfi Ac eis intimatum foil- rum paftorum, ita participes fient ·pcenarum,
(et. Infuper b*c fanda Synodus declarat Ac B quas ipfi mali pallores in diftrido Det judicio
procellatur, quod nihilo minus hujuimodi di- patientur. Et cum bureaus fragilitatis cona
latione do. dierum pendente, cum id rerum tua nihil fine omnipotentis Dei fuffragto queat
neceffitas fuadeat, Ac qualitas agendorum, in efficere, a quo omne datum optimum, Atom
ulteriori profocutione Condiit Ac agendorum ne donum perfedum defeendit, adveniente die
in eo procedere intendit ordinate, debite & eledionis, ni, ad quos Pontificis vel Abbatis
mature, nec propteaea. iuperfodere aliqualiter fpedat eledio, in Ecclefia conveniant ma-
in peoceffii. gna cum devotione nudam de Spiritu fondo
Datum in foffione publica ejufidem fanda auduri, quem humiliter exorabunt, uc eos
Synodi in Ecclefia maiori Bafilen, 1П. Idus ad dignum eligendum pallorem tnipirare di-
Julii, anno a Nativitate Domini millefimo gnetur. Et ut eo facilius banc gratiam obii
quidringentefimo trigefimocertio. nere mereantur, quo devotius ad adure ele-
dionis accedant, contriti & confodi focramcn
Dfcrthtm h tlt&Mtknt & ctnj>riniuû»uhù Efi- tum Eucharidi* reverenter fulcipient. Ad lo-
I *jeep?** & Pμ lλIκio* ful·* **tttot** da»· cum vero eledionis ingreffi pro quocumque
CRrclato, qui per eledionem affumitur, jura-
bunt in manibus ejus qui capitulo prxbdebit,
.T__ r[t^ . ' Quemadmodum'in coodruenda domo pf-- & ipfo pnefideos io manibus eum immediate
Ac. «d forTcipna cll archkcdori» cura , ut tale jaciat (equentis, fub bac forma : Ego N. juro &
pewM· nl fundamentum , fuper quo firmum petduret promitto omnipotenti Deo & tali fando vel
•«eria· xdificium , ita in gênerali Ecclefi* reforma- .fandae, fub cujus vocabulo dedicata efl Ec-
®c' ticoc potifiimum efl hujus fond* Synodi (lu- cleGa, eum eligere quem credam futurum £c-
dium, ut tales EcckGu prvficiantur pailores, clebn in fpiritualibus & temporalibus utilio-
qui tanquam column· fit baies ipfam Eccle- rem, nec illi vocem dare quem venGmiiiter
fiam dodfin* At meritorum viribus firmiter (civero promiffiooe aut datione aheu/us rei
fufleotent. Qjianta autem in eligendis Prela- temporalis, feu prece per (e aut alium inter-
tis diligentia adhibenda fit, officium eis in- posa, aut alias qualitercumque direde vel
jundum evidenter oftcndic, Ad regimen enimi indirede, pro fe eledionem procurare Idem
aflureuntur animaram, pro quibus Dominus juramentum preftec, confitcaiurquc & com-
noder Jefos Chriflus mortuus efl, Ac (anguis. munieet, qui couduituit procuratorem ad eb-
ejus pretiofus effisfns. Propterea (acri canones D geodutn cenam perfonam. Nec noo Ac pro-
Spiritus Dei promulgati, provide (latuerunt, curator generaliter ad eligendum conftitutus
ut unaquaeque Ecclefia ac collegium feu con- in cafibus, in quibus fecundum juris commu-
ventus fibi Pmlaturn eligant. Quibus h*c fon- nis difpofitianem in hujufmodi eledionis ne-
da Synodus eodem Spiritu congregata inhe- gotio procurator conditui potell *. Qpod etiara . glTlt|e)U
rent, (latuit & diffinit, generalem refervatio- juramentum pnsdetur ab his, in quos con- rmemum
nem omnium Ecclefiarum metropolitanarum, tinget fnper ekdione futuri Pnefoti fieri com- iubni (f«rr«
cathcdralium, collegiatarum , Ac monailerto- promiffum, qui etiam confiteri fic communi-
rum, ac dignitatum cledivarum, per Roma- care teneantuc. Quod fi prcdicla non foce- qut «mmu
num Pontificem de cetero fieri, aut fada uii rinr, pro illa vice eligendi fun ipfo jure po- meet u» pra-
non debere, reletvatiootbus in corpore turis tedate privati. Deinde eligant in prefatum
claufis, & bis quas in terris Roman* Eccle- Prslatum virum ctatis legitime , moribus gra-
fi* ratione diredi feu utilis dominii mediate vem , litterarum fcientia prxditum , in facris
vel immediate fubjcdis fieri contigerit, fefts- ordinibus conditutum, Ac alias idoneum, fe-
per exceptis; fcd qood per ekdiones & con- cundum canonicas fondiones. Quod fi aliter
firmationes canonicas, fecundum luris commu- B & de alia perfonS, quam ut paedidum ed ,
ois difpofuionem predicts metropolitanis, wut per fimoniacam prbvitstem eledionem
cathedrakbus, monaileriis & collegiatis Eccle- fieri contigerit, eledio fit ipfo jure irrita Ac
ins ac dignitatibus dc&iyis vacantibus, debite inanis. Et fic fimoniace eligentes, prmer a-
provideatur, non derogando propterea data- lias pœoas, perpetuo fiat ipfo fa&o jure eli-
tis, puvilegiis Ac confuetudinibus rationabili- gendi privati. Alii vero canonicis poenis fub-
bOs, quibuicumque podtilationfcus in difpofi- jaceant. Simoniace autem cledi, & -qui bu-
tiooe foria communis remanentibus . Decernit- juftnodi fimoniac* eledionis participes fuerint, ·
que haec fonda Synodus rationi fixe coufon- taiiterque eligentes Ac confirmati, in horrorem
laneum Aç republic* accommodum, ut con- tanti criminis pœnam ipfo fado excommuni-
tra hoc falutarc decretum Romanus pontifex cationis incurrant, nec a tali reatu Ac excom-
nihil attentet, oifi ex magna rationabili ac municatione cledi Ac confirmati abfolvi pei-
evidenti caufo, litteris Apoftolicii nominarim fint, nifi Ecclcfias Ac dignitates, ad quas tur

7

*NMO CHRISTI

plicr aiTumptt funt , libere refignaverint, & ad est obtinendas , quas nefario mgreflu adepti funt , perpetuo reddantur inhabiles. Ad tollendam autem omnem ambitionis radicem, obfetrat per vifcera mifcricordi* Jcfu Chiifii hzc ianâa Synodus ac inflantifliiDc exhortatur reges & Principes, communitates, & alios, dijufcumque gradus & dignitatis exiilsnt, EcclcGaftiCz vel mundane, ne eledotibus Interas feribant , aut preces porrigant pro eo qui per le vel per alium tales preces leu litteras ptexurabir, multoque minus commiuaitones , impreibooes, aut aliud faciant, qqu minus libere ad cledioocm procedatur. Similiter in virtute faoAz obedientiz iplius elcâoribus precipitur, ne ad hujufmodi litteras vciB preces, comminationes vel imprelTtones (ut przmittitur) quemquam eligere przlumaut*. FaAa autem cleAione, & ei ad quem jusperfiner confirmandi przlcntata, 6 appareat coeleAus, vel fç opponens eieâioot, nominatrm vocetur, ad videndum difeuti ckâtonh negotium. Et nihilo minus generaines edktum pu blxum in Ecclefia , in qua faâa cil eledio, proponatur justa conHituttoncm felicis recordationis Booifacii VIII. * Comparentibus autem aliquibus vel non, nihilominus tpfc confirmator ex ofticio tanquam in negotio inquiùtionis procedat omnem , adhibiturus diligentiam , ut tam forma electionis quam merita elcâi, & amnes citcumilaurr debite examinemur & difcunamur. Et fi eledio cunhrmanda ft vel infirmanda , judicialiter confirmetur vel infirmeiur . Et ut omnia munde & fine labe ac labis fufpicicne procedant , non iolum exigere aliquid quantutneumque parvum , led etiam gratis oblata , confirmator ratione confirmationis fub nomine tubjcdioms , iubfidii, gratitudinis , ■ut alio coloris piziextu cujuivis cunfuciudmis aut priulcgn , per te vel alium nullatenus recipere prztumat. Notariis autem, it hrs qui fcriplerunt in hujuimodis caufis, emolumentum aliquod moderate laxetur habendo reipedum au laborem & operam fcripturz, non ad truduum pizlaium valorem. Si vclOcoohimatorcs przdidi elcAioncs, non fervatis fu-DStephanus promotor in fuis tenebar manibus, penus ordinatis, & de pcrfoois non idoneis (ut pntmutiiui) fadas, vel alias per fimooiacxm pravitatem confirmaverint , eo ipfo confirmationes'hujufmodi fiut oullz. Confiemantes * autem alias perfonas , quam fupta rr «auuwaodidum eft, pio ea vice, per iimomacam audi Aar per- u-m · labem, fi eam commiferint, etiamfententiam excommunicationis incurrant eo ipfo, loauMtpro- a qua Ulli per Romanum pontificem, preterprer tfUoi 6- quam in moi ! is articulo , abfolutiorus beneficium p^****|*'obtinere non poÆnt. Summum vero Pontificem > bboa, Ir«c fanda Synodus exhortatur , ut, cum fepcn>r«uo(ip-culum & *norma omnis* laudi tatis & munditie ' Pro confirmatione earum eledi hatpi»a.ûionum , quas ad eum deferri contigerit, ni-B ti. «mhitohil penitus exigar aut recipiat: aiioquin , li fccus faciendo notarie & incotrigibiliter ex hoc x—___ , Ecclefiam fcandaluct , futuro Concilio defelabu·, 6 ratur. Pro oneribus autem que ipfum pro regimine univerfalis Ecdefic fubire oportet, proone fuftcnianooc Sandae Roman* Ecclefiat Cardinalium & aliorum neceflariorum officialium, hoc facrum Concilium aute fui diflbliuboem omnino debite & congruenter provideat. Quod fi contingat aliquam circa hrc provifionem non (acete, tone illx Ecclcfue & beneficia, que ufquc nunc ex novi Prxlali allumptionc ccr-

<tam iaxam folveriot, deinceps medietatem hu* jufmodi ' caper* per annum poft adeptam pacificam poflertiooetn folvere in partibus teneantaxsH· lur ,.duratura hujufmodi provifiooe, donec pr·-- diAis Pape fit iuileaiaiioorCardioalium fuerit aliter provtfam. Per hec eadem ian&a Synodus non intendit in aliquo pr*jqK$icare4aoâat Romanas & univerfaii Ecclefia, nec alteri cuicumque.

Datum in (cilione publica ejufdem ianâseSynod r m Ecclefia majori Bafileenfi folemnrtev celebrata, die Lunaedecunatcnia Julii, anno Domini mille limo quadtingentefuno trigefimotcr lio

sessio x 11

L

^i^ajitia taataatacia Papa faSa ptr praantaτa Jieri Caactlii ia detiaraferiia diSii Caacihi feffivu ctitbrala.

Die Veneris 11. mentis Septembris, ano· Domini 1433. m Ecclefia majori BafileenG fuit celebrata decima tertia hujus facrc Synodi Bafilecnfis feiGo hoc modo fcilicer, mifla de Spiritu fando per referendum patrem dominum Matthaeum Epifcopum Albinganeofem Italice nationis celebrata, antiphonis, litaniis Ac fufiragiis, ut in aliis fcitionibus, didis , Icâoque Erangelio fecundum Matthzum, *h ilia Inapart ttfptanu Jtfar* m *di/apalti fati iiait Siawai Para: Si ptccavtrif 1» ft frater faai, wait, tJ campt taat laitr tt & tpfaat falaat,* &<. ac hymno Veni creator Spiritus &c. decantato, cum verficulo dccolkda, feptem dominis Cardinalibus & aliis dominis Praelatis & patribus in eorum mitris planis & pluvialibus cxillentibus in multitudine copiofa, afbftente domino Guilicimodoce Bavatin, factiCoociiit numine fcreniflimt ptiucipis domini imperarons proteftorc , promotores facri Concilii per organum venerabilis viri ddtaioi Stepbani de Novaria legum dodoris , alterius promotorum hujus iacri Coocilii, accufarunt contumaciam iandiiTimi domini ooftri Eugenrt Papae IV. prout in quadam fchedula , quam ipfe magifier quamque de verbo ad verbum alta & intelligibili voce legis, latius continetur, cujus tenor *(equitur* , Aditalis,- Reverendiflimirevercadique patres & ceteri domini metueodiflimi, quia nuper de meofe Julii proxime praKerito, Ac dic decimatcnia ejuidem , bate fanda Bafileenfis Synodus ia poblica feffiooeia praefenti Ecclefia Bafileenfi celebrata, attente coofideraos fanâiflimum dominum Eugenium Papam IV. exhortationes, obfecrationes,requifitiooes, citationes & monitiones per eandem factam Synodum fibi repetitis vicibus fadas, at huiefacrofanâo Concilio adhrrertt, & eidem £avores (prout tenetur) impenderat, aure forda pettraofire , nec ipfum aliquatenus ad vota (prona tamen ipium facra Synodus fperabat) isKlia·ri, & quamquam extunc ipfa (aera Synodos propter tpfius domini Eugenii manifiefiam contumaciam ad hujufmodi contumace declarationem contra ipfum procedere oon immerito potuiifet, quemadmodum etiam pro tunc per pramotorcsÂ procuratores diûi facrofanâi Coocilii Bafileeofis *i* licet * immerito debita fair cum · F«rrr, a» inflantia poflulatum, volem folita fua manfuetudinc adverfus eundem dominum Eugenium uti, & iterato ipfum ex fuperbbundapti caritative requirere & uxxicrc, certum decretum monito-

4NNO oousn

Jb

ANNO CHKIJTI -4M-

*nitoriatn edidit, & decrevit, quo idem domi- A runt ; quibus apertis, & deinde Jcâîs, utmonus Eugeolus exocpras, -rvquifitus, monitus, ft efl, *praefati dominus* nollet Archiepifeopus interpellatus , ac in virtute omnipotentis Dei Spalatenfis, ft EptfcOpus Cervienfis, propofob cenis pmnis, modis ft qualitatftus eidem seront in eflcftu quod ipfi ad (find iac rum mandatum enttit, ut infra lexaginta dies, a Concilium turbationis cauta nullo modo accedifta feflìooe habita computandos, pure, (im- debant , fed folum ex eo, qma ipfis relatum pliciter ft fibere huic faerofanfto Bafileeofi Con- erat per aliquem ex luis commenialibus , quod cilio adhaereret, nec non jsrotenfam diflblutio- in diâa generali ietïiooe ipfius domini nofln nem cjufdem facri Cootilii, per ipfatn altas Papc *contumacia* fuerat accuiata , ac fi conti a attentatam , revocaret, ft alia in hujufmodi profatum dominum noftrum Papam procedecreto contenta cum cffcftu adimpleret, alio- rehtf , vel procedi petereturr . Et quoniam (ut Ìutopœoai in hujufmodi decreto contentas ipio «(ftrebant ipfi Ambaxiatorct) terminus citaafto incurreret, prout hac in dido decreto tionis decreti Concilii , quem lexagmta dielatius continentur ; ad quod nos promotores rum dicebant, hac die hodierna non cadebat, prodifti nos referimus in hac parte, ft hic nec Ju*1* 'Hum terminum prefixùm citaiioms pro repetito cum aliis omnibus aftis facri Con- B dominus noller Papa profatus eadem die per *if* cilii ad cautam facientibus haberi volumus & vel alium comparere renebatur ideo (dium repetimus. Cum autem finis profatorum lexa- pro (ui informatione , ft ne contra profatum ginta dierum inflet de profemi, ft nec ipfe dominum noftrum Papam quoquomodo (altem *' * indtUt*. dominus Eugenius per fe, neque per alium, debite procederetur, illuc accefierant prout ac. hanc laeram Synodum de hu/ufmodi fua adhat- cedebant, proteflantes de bupaimodi termioo ft fione pura, fitnpiici ft libera, ac revocatione militate proceflus antediâi, petentes de his a diftr pranentedHfolutionis, altorumque in diâo nobis notariis Inilrumcnta. Quibus auditis, redecreto contentorum adimpletione , aliquatenus vetendiflimus in Cbriflo pater domrnps Cardinacnificaverit, nec de profemi certifictt, fed lis fanfti Angeli Lrgatw , & huius (acri Concieidem decreto ft contentis in eo contumaciter lii Generalis prsqfidens, verba lepra did oram finis facere contemnat, in non modicum uni- Archiepifcopi Spalatenfn , ft Cervienfis Eglicoverfaln Ecclefias damnum , Chrifti fidelium pi , io effriiu reiumens , eiidem nomine (acri icandahnn , atqne hujus facri Concilii Bafileen- Concilii efftftualiicr refpondit, qualiicr facrum fis nolverfaletn Ecckfiam reprofentantia eoo- Concilium propofira per pietatum Archiepilcolemptnm ; idcirco nos promoters ft procura- C pum Spalsteniem. Epifcopum Ccrvienlem , betore* antedifti, ax officio nobis incumbenti, nigne & cum manzuetudinè audivit f lcd qqia coeam hac facrofanda Synodo debita cum in- aftcrebant le audivifle facrum. Concilium com ta flantia hbmilirer requirimus, quatenus eundem profatum dominum neit -im Papam prqcedere, dominum Engeniom contumacem (prout efl) ideo dixit (e male mfr»nn*tu»fuirtc. Sed bene declarare, tpfumqne pmnas in decreto conten- verum erat quod hodie terminus .-vaginta die> tas inciditis, decernere, ac, ipfiuscontumacia tum aliaa per decretum lacri Concilii Ifrefato *txiftou,* ad uherfora (prout Spiritus faoflus domino noflro Pape pnefixus, de adherendo debit, ft ordo ruris ft rationis exigit) procedere dignaretur^l fuper hu/ufmodi reqoifirione, prefato Concilio pure & fimnliciter „ pi«tenft comtnnacicaccufatione, & aliis, requiren- famque dilTolutionctn didi Concilii revocando, tes per vos domine notario· publica fieri In- hodie inflabat , idcirco promoior<-s acri Conflromenta . Pnrdiftis autem, ut promittitur, cilii volentes termine prasdido iattriacere , ipfadis ft contumacia accolata , illuftris princeps ftus domini noilrt Pape contumaciam accuiadominus dux GuilicHnus per organum venera verant, petendo, & requirendo, cum nullus bili· ftatris Petri Ordini· canonicorum regula pro domino Papa adeffet, volent decreto mo- I rhjm, nomine ft ex parte ferenifiiimi domioi Df'torio prodido ipûue.domini nothi Pape noimperatoria ft foorum, & dominus Joannes mine fansfacere, quatenus eum contumacem O&nlhirg Nuntius profati domini imperatoris, & in ptrnas in decreto contentas modifie derepAlarunt ilia qus alias, videlicet die Lune clararent, proccderentque ad uberiora, prout proxime proterite, dixerant ft promiferant in daret Spiritus fandus, & dideret ordo ratiocongrcg}tiooe generali, pro dilatione ft pro·' nis. Quapropter petiit ipfe dominus Cardinalis rogatione triginta dierum coufequeoda, eadem Legstus ft prrfidcnsnornineiacnConcilii ,j,uaiterum dicentes, repetentes, ft promittentes. tenus ii diâam adhartionem iplius domini Papa Similiter magifler civium, & nonnulli alii, haberent, ipf.que dominus Papa prafatoConnomine Coocili» & civitatis Bafileenfis , pro cilii decreto iausfecifler, aut ipfi cius nomine hojuftnodi dilatione infixerunt, ft quod am- debite faiisfaccre vellent, de prrmilfis adhaplius pro ulteriori dilatione nunquam facerent fione & iatisfaftiooe fidem facerent cum efic- inflanttam font prbteflati; de quibus fimilitee ftu. Nam fic laciendo, domini ft patres de petita font per promotores Inftrumeuta publica. Concilio illam adbafioncmcum magno gaudio, decantares Te Deum laudamus, fulcipe-

Pofl bate contumacia diftl domini noftri Pa- Brent. AJioquin venerabiles patres ipfius facri pe in (criptis (ut profertur) accufata, ftde- Concilii citius mortem eligerent, quam Eccleduda ad notitiam dominorum protentarum Ar- fiam Det pretext· talis diffolutiosus periclitari ebiepifeopi Spalatenfis, & Epilcopi Cervienfis, permitterent , adjiciens quod *bene* veram *erat,* Ambaxiatc.um ejuldem nomini noftri Pap«, qood ad tereniflimi principis domini imperatoris mo* ipfi ad diâên congregationem acceflcrunr, lupplkattonem & inftantiam ücramCoociliua *A Wbrtm* decreturum, quam «verendus pa- pralatum icxaginta dierum terminum domino ter duminu· Martinos Epifcopus LeAoreofis Papa pransum nique ed triginta dies ab hac Gallicam nationis de mandato facri *Concilii* die computandos prorogandum duxerat, ft pro- jam inceperat, isuerruperaot, quique qusadam rogare intendebat fob ' modis & formis in de- \ —da - verba imermifecotes duas Bullas claufas lub Bul- creto primo contentis. Et mhilomious, quia)a didi domini noftri Papia Eugenii credendam diftat Bulbs fimplicetn credentiam conttoebsor, ia cfleflu continentes exhibueram ft obiulc- dixit idem dominus Legatus, quod fi aliquid

---------- exponere volebant, quod libenter a patribus A
*,?*** Ctwilii audirentur. Dc quibus ipfe rcveren-
diffimus pater dominus Cardinalis Legatus &
4 ' pi«fidens nomiue facri Concilii petiit a nobis
4 nolarih Inflrumentum hoc Idem nomine *U*
cri Concilii petierunt promotores . Poflque
prefasus magifler Stephanas alter ex promo-
toribus refpondens his qiuc prius dixerant di-
ûi Qratores Papc, dixit, quod quintum ad
ipium, & alkn promotores, fatis erant quod
tunc contumaciam PapJB acculèrent, & alia
facerent & peterent, ut in fua ichedula <u-
praferipta continetur, flt quod pncdiâa face-
te poterant de jure, quit tunc expirabat ter-
minus , cum tempus deberet de momento in
momenfam computari, fit G ulterius expedi-
rent, non haberent docninos congregatos, co-
ram quibus facerent ea quas effent ncceflaria
facienda pro pnrmiflis: fit quantum ad ipfos
promotores pertinebat, officium eorum erat
ita facere, deliberatio vero ad ipfam Synodum
pertinebat , petens de his omnibus publica In-
finimentl . Tandem cum non conflaret de
adhcfiooe pracdiûa, vel alias fatisfaâione ef-
ficaci ipfius dommi Eugenii, ipfifquc Archie
piicopo SpalateoG , fle Cervienfi Epifcopo ,
per illuftriffimum dominum Wilirlmum du-
cem Bsvari-, facri Concilii nomine didi im-
perstaris proteâorem flt 'vices gcrenttm, pet
™ organum difereti viri fratns Petri Ordinis ca-
nonicorum regularium fandi Auguflini , gra
tiofe requifitis, ut fi adhcGooem humimodi
haberent, illam facno Concilio offerent, flt
oh hoc totus mundus letaretur.· alioquin fa-
crum Concilium in fuis agendis nullo modo
perturbarent, flt ad uhertortm diâorum de-
cretorum pronuntiationem flt publicationem
procedere permitterent, flt tandem neque ad
requifitionem prefati domini Legati , nenue
ad requifitionem ipfius domini ducis prartati
ambaxiatores Papc aliquam adhefiooem of-
ferent, five aliquam credentiam exponere vel-
?..« »·< lent, · placuit diâis dominis Ambaxiatorilxu
λ*-' v. tpf|Us domini noflri Pape diâi decreti prorogabo I Quibus quidem fic pera&is, flt didis Ambaxiatoribus a loco leffionts recedentibus flt fe-abtentantibus, praefatus rcverendiffimut pater dominus EpifcopusLe&orenfi; , demandato fieri Concilii, publice alta flt intclligibili voce, loco ad hoc deputato, hujufmodi decreta de verbo ad verbum legit fle pronuntiavit fub his vvrbis .

π.

*Surtfen/li Cntrilit Sy*odni Bifiltrrifii, iaSpiritu fin&e Utitimr ctn^rrget· ,* mm-
e^rfiltnt tcrirfirm rrpr»fenti>u I

Dudum fiquidem hcc fanât Synodus volens penculis & graviflimis fcaodalii, que ex
prztenfa hujus *fieri* Concilii drflblutione per
dominum Eugenium Papam quartum faâa
umvcrGli Ecclcfae notorie imminebant, ftlubriter providere, poftquam reiterat· exhortationes ac requifitiones Synodi prafat· & multorum priueipum ac dominorum, fpecialiter cariffimi Eccku* filii Sigifmundi Romanorum imperatoris ilhsrtris, & ejufdem Eccfefus advocati , ut didam dirtolutiooem revocaret, *fit* puram ac fimplicem adbcfiooem perit te Synodo faceret, minime profuerunt: tandemjuflitiz «lo compulfa, & ne morbus hujufmodi

in exitium flt fcandalum intolerabili militator· I
tis Ecclefiar perduraret, die dedmatertia meofis Julii proxime praetenti,-in fotemni feffione decretum monitorium fub certis pernis flt aliis
jn eo contentis adverfus hirtum dominum Eu- Coocifc id-
geuium Papam decrevit, cujus tenor de verbo fc** **.
ad verbum fhbjicitar, & eft talis : Sacrofanâà
catholica Ecclcfia in (aero Gonflantienfi Coucilio, fite. ut fupra eft totaliter feriptum. Cum
autem die termini ' adveniente folemorter in
majori Ecclefta Bafilcenfi. publicam tenentes
feifionem iederemus, fdrvatis fervandis, ui fi
ipfe dominus Eugenios aut alius pro parte ejufdem comparoe, flt 1aerum Concilium de paritiooe contentorum* io decreto pnediâo certi-
B Scare vellet , facultatem haberet, dtlc&i Ecdefi- hlii * Hugo * Baraldi dc Vercellis, flt · Saphene s
Stephauus de Novaria legum do&or, hujus ^ °TVIt
facri CoQCilii promotores, prxfati domini Eugenii Papc contumaciam nec per fc nec per p
alium, dc adhefione fua pura flt fimplioi, λ forer»»·
nec non de paritione omnium fic fingulorum •«°·d·
contentorum in dido decreto , qu« facere
tenebatur, accufarunt, fle cum inflantia portulannit , ut ad ulteriora advertam eum
(piout exigeret juftitia) procederemus. Cum
autem circa proccflum hujufmodi irtfenderemus , dile&i Ecdefiat filii Wilidmus Bavarie
dux, hujus facri Concilii protedor, fit Joannes
Offenburg miles tk civis BafileenGs , litteras
C credentials in epnun crfonis pro parte didi
cariffimi, Ecciefua filii igifmuadi Romanorum
imperatoris, huic lacr«Synododirc&as; altas
in facri generali congregatione exhibitas, flC
io vim ' earum explicata repetierunt. Quorum ·
cxpdfirorum tboor in effisdu talis extitit : Re- plicai» .
verendiffimi in Chriflo patres flt domini, mandat nobis illaftriffmuts flt itrriâtflimus Romanorum imperator, ut fblitas recommendationes flt oblationes fieraiiffimo huic cestui exhibeamus fui parte, nec non perieveraotiam
animi fui circa adhefionem continuo eidem
Concilio faciendam nuntiemus: quodque, Ilcef notiffievum fit fuam ferenit item viriis Nuntiis flt Oratoribus ac litteris continuo di&um
dominum Eugenium Papam fuper adhafionc
plenaria fieri Coociiti folicitartc fic exeitaffe,
etiam <« ad ipfam perfonalitcr tsansfèrendo,
non fine maximis periculis , incommodis fit
expenfis, tamen poll habitam notitiam per litteras fibi p.zfcntatas facri Coocilii, decreto monitorio cum fufpenfionis penna contra ipium,
cum fammam fecifle diligentiainRom·, dum
ibi fuit, ut ad parendum mjunâis perfacrum
Concilium inclinaret, firaificaremus: fit cutn
fperaret in ea re fe poire proficere, cumque
(ut aderit) immemorcs exiftere non debetis
de his qu· in Âcro Coofianticûfi Concsho fis
Cit pro unione Ecclefi· fil dc periculis fit incommodis que fabivit, fit qu· ctiam paflus
E extitIt patitorque pro ifto, fpcm non mediocrem eum in rcftra beneficentia recipere, debetis merito exiftimare. Nata exploratrffimf
fiant commeatus per com faâi ad Cathalaaniam, flt Galliis, Angtiamque, prodiâafiusâilfima Ecdefi· uoiooe, fit noviflime ad Italiam pro iftius facratiffim· Synodi felici progrefu, unde hac fiducia fretus nobss injunxit, ut
cum maxima inflantia pro oufdem parte eaidem
veflras reverendiffimaa dominationes rogarem*·
fit deprecaremur., ut trnnurasn alias fexagtma
dierum domino Eugenio Pap* pmfixam, in
proxima precedent) teffione per trigita din to
·if

ANNO CHRISTI »♠>

«ildcm modis A qualitatius, prout eft, pro rogare ob'fisam coutemplatiooem A fiogularem complacentiam dignaremini: quodque laeram Concilium certificaremus, quod de cetero nullam aliam circa procefltun Pap· ip. fins peteret dilationem, fed libere permitteret per facram Concilium procedi, prout diâa▼erit & ordinaverit faciendum , & eundis per facram Concilium ordinatu fle ordinandis acquiefeet fle obtemperabit, A quantum poterit, inviolabiliter faciet obfervari I Et ut in ma* jori^iobore h*c fanAa Synod» perfeveret, indicamus foam exiftere intentionem , infra iftoe triginta dies quoa petimus, ubibujufmodi prorogatio concedatur, diAam*fuam ferenttatem huc profe&uram Statimque habita notitia prorogationis ejufdem, omnes Alctnanie principes convocaturum ad btsuc locum, A cum cis efficaciter infidere, ui eidem Concilio debeant adhaerere Et infuper, ne hujufmodi dilatio faoo Cooeitio, vel eius (uppofitis/ aut ipforam bmiliaribue , poflit efte damnofa, contestatur idem imperator , quod durante hujufmodi triginta dierum prorogatione , fi quid Papa attentaverit contra aliquem prediftorutn , exnunc illud A alta que antea attentaverit , per facram Concilium irritentur & aunullemur. Cum autem inter noftra pe dora revolveremus ejufdem Sigiimundi Romahoram imperatoris grandia obfequia univerfali Ecclefi· impeofa," A qu· in futuram impen di non dubitamus, quamquam thu)ulmodi dilati· uommllu ex multis caufis uoiverfali Ecclefi· onerofa videatur, tamen diAoram obsequiorum intuiru , ac etiam a certo tenentes, qua per diAos VZilietmum ducem illuftretn, A Jnannetn Oftenburg militem, pro diAt imperatoris parte-cxpofiia fit oblata fuere, fibeere obfervabuntur, petitioni hujufmodi annuendum decrevimus. Spiritus fandi ergo nomme invocato, cujus nutu dirigitor io agendis hec facra Synodus, A per ejus gratiam fperat omnia feliciter producere ad optatum diAum terminum (exag'ota dierum, alias diAo domio Eugenio rap· IV. in proxima (ut peremiititur) folemai fe&oste praecedenti aifigna-1D cum, ad certificandum facrum Concilium de fua pura , Cmpbci A libera adhefione , A di. Aa proteofis didolutiosus Concilii revocattone, A aliis qua in diAo decreto continentur , cum omnibus qualitatibus, poenis ac modis, A quibufeumque altis dependentibus ab eifdesn, in eo infertis, ad triginta dies proxime futuros lmk fanda Synodos prorogat, A hone terminum prorogatum eandem vim, exeeutiooem A modum, quem habebat terminus fexagima dierum , recipere decernit, ordinat A declarat, ac exnuuc ftaruens A decernens, quod fi infra boc fpatium triginta dierum plenarie idem dominus Eogeniusi non adimpleverit omnia A fingula in prafa- E to decreto monitorio contenta (ut premittitur) abfque alia declaration· facienda fu·•er diâa non paritiooe, A alia quaqumque (olemnitate requifita , ad. ulteriora procedet, nt in d&t monitorio decreto continetur. Et proinde, omnibus fuper praefata fufpeofioM, quam durare vult, quoufquc aliter per Concilium fuerit ordinatum, A aliis in bujufmodi proceflQbus contentis , litteras opportunas lab Bella facri Cooeilit poflulantrbos , per dircAes Ecclefi· filios Julianum (anâi Angeli fanAa Ronaatur Ecclefi· diaconum Cardi-

Analem, Apoftolicd Sedis Legatum, & hujus facri Concilii, nec non & aljjos (aerarum deputationum prefidenrcs , vel duos ex eis, c(- C»JR,S'· le tradendas, decernentes quod de cetero nuila alia dilatio ad cuiufcumque inftannam concedatur .

Datum sBafitae in publica fe$one ipfius facre Synodi, in Ecclcfia ma/ori rBafiletnfi ibiemniter celebrata, tertio Idus Septembris, anno s Nativitate Pommi tnilicfimo qoadrin gemebmo tngefimotertio

1 11

turrim fn faptfitwnf ttHimr.*

S»cnjen&· Gtwrtlii Sytobu, »· Sprit ftude Ugtttmt rtn^rrgtt*, nwrftieat ficcittim rrprtfnitm t ftrptfwt rti* avr- «WTMM.

Ut facri Concilii flt fuppofitorum ejufdem indemnitati congrue provideatur , (latuit flt decernit hasc fanda Synodus, quod quacumque per dominum Eugepium Papam IV. vel alium fua aoAoritate in pntfudicidm, Irfionetn, derogationem feu injuriam facri Concilii vel incorporatorum feu incorporandorum eidem, per fe vel procuratorem, A familiarium ipforum, feu in eorum ici vitiis ubteumCqoe exiftentrum, fa&a feu difpoGia fuerint, a die inchoationis Concilii praelibat i, hemque flt difponentur forfitan in futurum, titulum vel pofteffionein quomodocumque tangentia, five in Cardinalatus flt Patriarch stus dignitatibus, aut in Pralaturis etiam c<thedtal:um flt metropolitanarum Ecdefiarum flt etiam monafteriorum, vel aliis Ecdefiaflicis beneficiis , preftimoniis, cotnmendis , unionibus, penfionibus, officiis flt rebus Ecclefiafticis vel temporalibus, flt circa ipia aut alias quomodo* cumque flt qualitercumque , etiamii motu proprio directe vel iodire&e, per fe vel alium. Got ipio jura irrita flt inania, A pro infpftis penitus habeantur. Et exnunc hcc fanda Synodus parces ksfas in prillinum llatutn integre reponit, & mandat per quemlibet judicem competentem, audita querela partis I«f«, & probata, incorporatione & novitate prsediàis ipfo Fado omni exceptione remota, ftrepitu flt figura judicii ceffirntibus, omnia reponi in eum ftaiurn in quo fuerant ante diâam faûam novitatem. Quod fi diâus judex in tali repolitiunc dolofc vel alias perperam le habuerit , ipfo faâoofententiam excommunicationis incurrat, a qua nifi per facram Concilium , eo durante , non valeat abfolutionia beneficium nifi in mortis articulo obtinere. Et ut psene formidine arceantur, qui ambittofe feu temere aliorum Prstlaruras, dignitates & beneficia Ecclefiaftica, A unione/, commendas preftimonia, vbKpeofioncs feu officia, nec non bona A juri qualiacumque fuerint , occupare procurarunt A attentarunt , feu in fu·turum procurabunt A attentabunt : (latuit A decernit diâa fanda Synodus, quod quicomque clericus, five laicus, quacumque dignitate Ecclefiaftica vel mundana, etiamfi Cardinalatus prcfulgeat, five fit collegium, aut univerfitas , vel monaAerium , ab eodem domino Eugenio five alio fus auAoritate impetraverit feu obiinucrit , feu impetrabit A obtinebit , etiamfi motu proprio aliquid quod

ANNO CUtUVH MJJ

'in pr»judicium, ieGonem, derogationem, feu injuriatTK^alicujua ex pneditas incorporati*, ♦d incorporandis, aut fuorum familiarium, *& in* eorum Cervini* ubicumque exiftcntium, vel adherentium huic ficro Concilio, per fe vel procuratorem, valeat redundare, fi virtu* te hujufmodi concciTtonis ad aliquem occupa, tioncm deventum (it, nifi infra decem die*, rlapfis fexaginta diebus a die publicationis de» creti hujufmooi, vel poflquam ipfius ft^ram & indubitatam notit'am habuerit, & per par. tem fuerit requifitut, a tali occupatione & turbatione realiter & pute deftiterit, & five occupatio fecuta fuerit, five ootr, praefate conceffioni & omnibus fecttitisex ea coram notari/fc teftibu* renuntiaverit, &. rem dimi B ferit cum efttat, Je parti hci« de percepti» poll cooceflionem hujufmodi fatitfecerit, omni jure r quod 'in ditas perlaturis, dignitatibus, beneficiis, Ecclefiaflicis officiis, penfio» nibus , prrflimoniis , & commendi* , boni* temporalibus & juribus, feu "eorum altero, habere pretenderit , fit privatu* , ac etiam aliis officiis fit beneficiis quibufeumque, qua* tempore hujufmodi impetrationis obtinebat, & eo ipio fententiam excommunicationis incurrat, a qua nifi pe' diflum facrumConcilium, *eo durante,* ve! ejus aufloritater nifi tn mor» tis articulo, abfolvi nequeat quoquo modo: *te nihilo* minus ad obtinenda ptvdifla & quecumque alia beneficia feu officia perpetuo fitC inhabili*. Talium etiam conccflronum exeeutorrs ptxdita* pernis volumus fubjacere. Ut tutem haudibus quos excogitari pollent obvietnr, quia cum datarum anticipationibus in praejudicium aliorum littera: papales, vel aliorum ipfiu* Papx aufloritate, fub data ante dilTolutionem hujus facri Concilii in praejudicium alicurus predi&orum tendentes , produci pofltnt, nifi ante didam Concilii diflblutionem fuerint public?!· , eis nulla fides debeat adhiberi, & pro nulli* penitus habeantur.

Datum in feflione publicaejuidem fantae Synodi , in Ecclefia majori Bafilecnfi folcmniter celebrata tertio Idus Septembris, anno a Na D tivitate Domini millefimoqeadringentcfimo trigrfimotertH .

Qiitbut fic Ictas & pronunciatis, petitoque per eundem dominum Epifropum, an niuufmodi decreta prarfatis domini* de Concilio placerent , generaliter refponfum extitit per verbum, Placer, nem'oe *(e* ad hoc opponente vel reclamante : tunc praefati magifler Stephanas, Λ «hi promotores facri Concilii, deprsrmiffi» omnibus *te fingtili** modo quo fupra afta & fata funt a reverendis patribus dominis fantae fe-iia Apoflolics pronnorsrii*, & nobis no tarii», te alii* in feflione prefentibus, ad perpetuam rei memoriam petierunt InflrumentuiD, affiflentes in tcftimonium praemitiorum invo-B cando.

Poll *remo* vero prefatus dominus dux, pro. tr&or nomine diâi domini imperatoris atque foo, de prtefata termini prorogatione modo quo per decretum fataam eft, dominis de iaero Conci!» regratiatua efl, & fimiliter magifler civium, & nonnulli alti nomine Concilii ft civitati* Bafileeufi·', afferens te affirmans idem dominos dux, quod de omnibus, quas io ipfis decreti* modo leâis continentur, contenti(limus erat; ft quod ex hujafmodi dilatione novtter data fecerat facrum Concilium maxi-Amam complacentiam domino noflro Imperatori. De quibui etiam prefati magifler Stephamu, & aiii promotores, fimiliter petierunt a Dobis notarii* publica Inftnnnenta. Subfeq«enter vero hi· pcra&is, inflante fupradiâo ma* gtfltro Stéphane de. Novari· promotore, Ale» xander pnefatl domini Cardinali* Legati & prefidentis ac fscri Concilii carior, hujuimodi decreta tam prorogationi* termini, quam etiam pro tuitione fijppofitonm ejuidem iacri Coo» cilii, fub Bulla dita facri Concilii confeta in valvis EccteG· msjorie Bafileenfi* , cantas intuentibus, more folito affixit, & pdF fpatium antas horae rei circa affixam dimiur' De quibus ipfe magifter Stephana* nomine promotorio a nobis notarii» petiit Inflrumentum.

S E S S I *O X1V.

Decrete ejxfdm fifanit ctk^rate in Eccltfet Λλ· fiittnfi, effifante dentine impereten i» AadsSu *intftriah* . ia,, Novevbris

I.

J'.ie praregetioneenitiseut! Fapt eui teenepimn diet.

Secrefenile Genereiit Syttodm B^fiJeenfii, in Spirifn fentio le^ittme con^refete, tentvrrfelem Eccifiene rtprnftntenu.

TERMINUM fexaginta dierum datum fanâiffimo domino Eugenio Pape IV. juxta formam monitorii, citationis & *fulpenfionis* in *feiflone* duodecima promulgati, ac deinde ad triginta dies, & pnflea pluribus vicibus uf que tn prefentem diem prorogatum , *haec* fsn. fla Synodos volens erga ipfum dominumEugenium omni msnfuetndinc & benignitate uti, tenore prsefentiam ad nonaginta dies ab hac die immediate fequenres, cum omnibo*chufufis, qualitatibus & conditionibus in decreti* rath monitoriis fexaginta dierum, quam proroga, tient* ad triginta dies infertis, prorogat, fle D prorogatum efle flatuit; ita tamen, quod fi infra prrdidos nonaginta dies omnia & fiogula contenta in quadam fchedula, cujas tenor infertur defrribirar, realiter *te cum effeflit przfatus* dominus Eugenios non adimpleverit, pens in dita» decreti* monitorii ac proroga, tionis contente eo ipfo inflifle fint ft efle in. telligantur. Tenor autem praeditas fchedulm fequitur, & eft talis:

II.

Etqpniitj Epifcopat feront ftrojvatn Dti «d *ftf>pttnnnt rei fnentnrrnne.*

Ut mentis noflre integritas ac devotio, quam 12?»^ ad onircrfalem Ecclefiam ft -ad facrum Gene- Bφ»îo feral Concilium Bafiieenfe gerimus, omnibus F· «Cmdconflet evidenter, ideo tres Ihteras noilra* , Îjuarum tenor de verbo ad verbum iaferiusde. crffiitar, ft alias qoafcamque, & qoidqtsidper no* aut Dofiro nomine in prejudictum autderogatiocem pnadifti facri Bafikenfis CoucflA, feu contra ejus auftoritatem, faftum ftatten. ratum ten aflertum efl, caflamua, revocamus, irritamus ft annuUamm, caflas, nullas ft irritas fuifle ft cffedeclaraffius. Vel fitu Pridem tres noflras litteras *ia* fplatio Apoflofico pro-

·Mil-

..... muigart fecimus, quarutn tenor de verbo ad A omnibus, qui fe de didis dignitatibus, be- I
AMNO vertam fcquïtnr, flt eft talis: Vitrum cum ex ncficiis , commeudis, & ofliciis , juribus & ANNO
"* B "..*...*.diaia*Wtteris nocnuUa fcaodala orta fint, bonis intromiliffeni, vel ratione di&arum prr-

* d<üu ησ- oriri pofiint, ideo ipfas fle alias quafcum- vationum itu iuarum ordinationum quarum-
*ri>. que, ac quidquid per nos aut noftro nomine cumque fc vellent intromittere, ut ab ipla
in pnejudicium aut derogationem predifti facri intromilfione & omni moledia penitus déb-
Bafileenfis Goncihi, feu contra ejus atUtoritatem, faftum flr attentatum feu affertum eft, itant. Utrum autem fuerit legitima citatio
Γ-affamtis, revocamus, irritamus fle annullamui, fledefenfio, flabitur judicio iplius iacr' Con-
caffu , tmlbs fle irritas fiiiffe flt elle dcchra. cilii. Quodque deinceps a novitatibus fle gra-
mus. Vel fic fe fioe.litternadbnfioms. Qua- vaminibus feu praejudiciis inferendis ipli facro
propter ires litteras noftras pridem fe palatio Concilio, vel fuppofitis ejus fle adherqntibus
Apoftobco promulgatas, quarum tenor de vtr- eidem, realiter fit cum effcftu defifiet, ut fit
bn ad verbum *mieriut deferibitur, fle aliat* vera caritas inter facrum Concilium fle fuam
quafcumque: aut quidquid per nos aut noftro faoditatem ad Det honorem & utilitatem uni-
numine in praejudicium aut derogationem prae- B verfalis Eccleltr, ac fine aliquo rancore aut
difti facri Bafileenfis Concilii, feu contra ejus fuipicione confiftere valeat : fle ut ipfe domi-
, au&oritatem, faftum flt attentatum leu affer- nus Eugenius poflit agnofixre puram ac rcâam
rem eft, cadamus, revocamus, irritamus fle lacri/Concilii intentionem, ac veram carita-
ainnullamus, caffas , nullas, flt irritas fuiffe fle tem , quam erga ipium habet, fle habere in
effe declaramus. Poterit piaffatus dominus Eu- futurum intendit, oblationem ,alias fattam in
genios eligere unam.de prndiftis formis que refponfiooe data primis Ambrxiatortbus iplius
Abi magis placuerit domini Eugenii, que incipit , Cogitanti, &c.

in.

Ftmu

gqgmtar *Epifntpnt frrxms ftrvonv" Du nd ptr-fxtnuM ra atemormai.*

iterum haec farjAa Synodus, etiam alia adden-
do, repetit in hunc modum: Ecce fi quid
culpae commiffum eft attentando diffoluiiunem,
aut in confeâionc fle publicatione trium Bulla-
rum in revocatione per ipfum dominum Euge-,
nium fienda contentarum, facrum Concilium
penitus abolet, dummodo ipfe dominus Euge-
nius omnia & lingula fuperius contenta reali-
yanmadh*. - , _ _ C ter & cum elfcftu adimpleverit, & *infra ter-* *x*
boaMiCoo- Dudum facrum Generale Concilium Bafi- minum in prefenti decreto nofirat prorogatio-
feenfe prr Generalium Confl antienfis & Senenfis nis Ûatuium huic facro Concilio per iuas
F«fcripr»· Qxjciliorumv Astuta, approbatiooemque felicis authenticas litteras fignificaverit. Quod fi fe-
recordationis **Minini** Papas V. ac noftram, cerit , nemo erit noftrum qui pedes ejus ut
pro extirpattotie herefum, ac Generali refor- beati Petri non ofculetur, qui ut Vicarium
matione Ecclefie in pptte & in membris, & Chrifti non honoret. Erit Concilii caput: otn- **q Jm'***
pertinentibus ad ea, (legitime inchoatum, ex nes ad eum refpicient: omnes ei complacere ,
certis caufis fe alus noflris litteris expreffis de obfequt, & quantum cum Deo poterunt defer-
fratrum noArorum fanâ* Elomanae Ecclefie vite curabunt. Offerimus etiam quidquid dici
Cardinalium confilio diffolvimus verum cum aut cogitari poteA nos fideliffime failures ,
er diAa diflolutiooe orne fint graves diffenfio- quantum cum Deo heri poterit pro omni fle
nea, dt graviores oriri poffent, nihilquc magis honoré & Aatu tam fwe fanditatis quam otn.
optemus quam quod, prediâa fanâa opera fuum nium fuorum.
debitum Ioniantor effc&um, decernimus prae- Datum in feffiooe publica ejufdem fandas
fatum Generale Concilium Baûlegnfe a tem-D Synodi in Eccjefia majori Bafileenfi folemni-
pure pradidie inchoationis fee legitime con- ter celebrata, feptimo Idus Novembris, anno
rinuatum fuilte fle effe, profecutionemque fem- a Nativitate Domini mi/lefimoquadringentefi-
per habuifle, continuari ac profecutiooem ha- mo trigefimotertio.
bere debere ad prndifta fit pertinentia ad ea ,
periode ac fi nulla diffblutio fa&a fidffet. Qii-
sümmo praefatam diffolutiooem irritam & inanem
declarantes, ipium iacnam Bafileenfe Concili-
lium pure, (impliciter fle cum effecta ac omni
devotione & favore profequimur, & profequi
intendimus.

S E s's I O XV.

t>t Cmciliii Prtviitcinhtef & ffijifaj .

3tenfinite Gntrnlit Synadnt **Btfiftrfj,** *rn Spi-ritu fenfa boitte* ctn^rtgetn, tflùvtrfilt»i Eccbjtem* **rtprtftVM,** *nd* **ptrptiw** *rti* nw.

Item praefatus dominus Eugenios revocabit
- qnofcumqoe proccflus quarumcumque cenfura-
rwn, privationum & fuipenfionum faâos con-
tra foppofita bojae facri Concilii Bafileenfis flt
adherentes eidem, nec non omnia gefla & B
fa&a in prnjudknuo, Issfiooem & derogatio-
nem eorundem, eis legitime non citatis , nec
legitime defenfis, de quibufeumque dignitati-
bus, beneficiis, commendis & officiis, etiam-
fi Cardinalats» , Patriarchates , Arcbïepifcopa-
tnsK Epifcopatus, Abbatiae, flte. exiftant juri-
bus de bonis quibufeumque , fle fpecialiter
contra reverendiimoe dominos Cardinales de
Cypro, (an&i &xtiz, & Firmanum, ac om-
nia in prifliMtn ftatum per iuas litteras redts-
cer, ac fi non emanaflent cufa clauiulis op-
portunis, mandando fub pttms formidabilibus

Totidem hasc fanfta Synodus quoddam falu-
II berrimum promulgavit decretum, pro fta- |bk frfr.in1
biliiate & robore Generalium Conciliorum ,
quorum frequens celebratio praecipua eft agri pemo» α-
Dominici cultura . Verum cum ad eandem cui-
turam non dubium fit pertinere Epifcopales Sy-
nodos, & Concilia Provincialia, prout veteres
canones decreverant frequentari; ideo eadem
fanda Synodos antiquos & laudabiles mores
noftris cupiens temporibus obiervarl, flatuit
atque arstciph Synodum Epifcopaletn in qualibet
diceceu poft oâavas dominie· Refisrreâionis,
vd alia die fecundum confisetudinem diatcefum,
ad minus feme! in anno, ubi non eft confect«do

bis,

anno

bit, annuatim celebrari per dicœcefanum pro-
pria in perfona, nifi canonico impedimento
'fuerit praepeditus, ft tunc per Vicarium ad
hoc idooefen. Synodus faltem biduo vel
triduo duret, vel prout neceffarium Epifcopis
vifum fuerir.

Prima autem die convenient ifetsdiceeefano ft.
Omnibus aliis qui hujufmodi Synodo intereffe
tenentur, infra miffxrum iolemnia, vel poft,
dicœcefanus vel alius ejus nomine verbum Dei
proponar, exhortando omnes ad bonos mores
friandum, abftinendum a vitiis, ft ad ea
que pertinent"W Ecdefiadicsm difciplinamft
officia fingulorum, ft préfet tim ut hi, qui-
bus animarum eut a commifla efi, diebus do-
minicis ft aliis faiemnitatibui plebem fubje&am
do^nms. & monitis falutaribus infimant. Poft-
u libantur fiatuta provincialia ft Synodilia,
& inter alia aliquis compendiofus traâatus,
docens quomodo Sacramenta minifirari debeant,
ft aha utilia pso iofiruftioo^facerdotum. De-
inde ipie dierccfanus de vita ft moribus fub-
ditorum folerter inquirat, labem fimoniac-
pravitatis, contraâus uturaribr, concubina-
tum, fornicationem, & alia qoevis crimina
& cxceffus, debita corrcâione cohibeat. Alie-
nationes rerum Eccleliafticarum a jure prohibi-
tas revocet, clericorum abufus, & aliorum
lubjeâorum, qui circa divinum officium ft
delaitçncm debiti habitus 'defecerint, in me-
libio lius umet ft emender. Et quoniam multa
fcandalA i«pe contingunt, eo quod conflit»,
tio Jionifscii; Papae VIII. que incipit, Pericu-
lofa, edita fuper claufera moniabum, non
fervatur, pudeat ipfe dicœcefanus, ut omnino
juxta ipfius «onfiitutionis tenorem executions
Da rtiub- demandetur: neC non ut quicumque religtofi
llhut. dicœccfano fubjcâi, regulas & conflitutiones
iuarum religionum, prrfertitn ut ab eis omnis
proprietas abdicetur, inviolabiliter obfervent.
Ne etiam in receptione ipforum ad religionem
O» herrf- quidquam per fjmpniam exigatur Precipua
autem in ipfa Synodo Epifcopi cura fit, io.
quirere ac debitis remediis occurrere, ne ali-
quod dogma haereticum, erroneum, aut feto-
dsiofum, feu piarum aurium offenfivum, lor-D
ttlcgi.n, divinationes, *incantationes*, fuperfii-
tiones, ft quevis diabolica figmenta, diece-
fim iuam inficiant. 1 nilituanturque preterea
telles Synodales, virigravts, providi & honefii,
legis Dci zclum habentes, juxta dicœcefum la-
titudinem in numero competenti, aut afis eo-
rum potefiatem habentes, ubi alit non font
ad hoc inihtuti, qui fi dioecefano minus ido-
nei videantur, eos amovendo, alios(prout ei
videbitur expedire) infiituat. Hi aurem in ma-
nibus ipfius Jicecefani vel fui vicarii jurare te-
neantur, ut tradit canon, Epifcopus in Syno-
do: qui per anni circulum luflrantes ipfam
dicœcefim, qu* corrigenda vel reformanda vi-
dennt, his ad quos talia corrigere vd rcfor-B
maie pertinet, referant. Qp» nifi correfta vel
reformata jam fuerint, ad Synodum iubfeqoen-
tem perferant, in qua debitis remediis occur-
ratur. Sed ft preter illa que a teftibus Syno-
dalibus, vel aliis eorum officia exercentibus,
dicœcefanus audierit, inquirat ft ipfe diligen-
ter de cuoftis iubditorum fuorum excefibus,
ft taliter in delinquentes infurgat correftionis
debit· difciplina, ut ahis malignari volentbos
iranien in exemplum.

Celebretur quoque in fingulis provinciis (Ii-
tem inita biennium a fine Concilii Generalia.

Aft deinde ad minus fomel de triennio fhtrieu- —
mum, provinciale Concilium M loco tutor ANNO
in quo tam Arcbiepifcopus quam fufiraganri CHMIA
omnes, & alti qui in hnjuimodi Conciliis
provincialibus interefle tenetuur, debite vocati
rtmerimt. Quod *A Epifcopw---canooico fuerit*
impedimento detentus procuratorem, fuun*
deflinet, non 'fotam ad excuiandum*ft proba»-
dum abfemiat caufas, fed etiam ipfius nomine
Concilio intereflendum, fuicipienduotque qnid-
'quid Concilium duxerit fiatuendum. AHoquin
ipie Eptfcopns a perceptione medietatis fruftaum
unius anni fu» EccicCe, qui per perionam
in ipfo Goncilio deputandam Ipfius Ecclefise
fu» fabricam cffcffualiter ronwenantur, eo
ipio fit fbipenfu». Alit vero venire ocgli-
gentes Gonethiv arbitrio .puniantur, aliis ju-
ri^.perms in foo robore duraturis. Concilio
autem Generali durante, & pkr fex menfes
ante, humfmodi provincialia Concilia non
celebrentur- Porro in hujus inchoatione Con-
cilii ipfe mctropolitanus, vel alius ejus nomi-
ne, infra miffarum folemnia, vdpoft, exhor-
tqtorjum fertnoocm faciat, ea que ad fiatum
Ecclefiafticum, ft pmcipue ad pontificale
officium pertinet, feriofememorando, commi-
nandoque fingulis, quod juxta Prophète femen- <«**- »-
tiam, fi eorum culpa cujufvis anima perierit,
illius languis de manibus eorum a Domino
exigetur. Prrcipue autem fiat tnne monitio
Cexada, ut dignis ft bene meritis, quorum
vita fufficienti teftimonio nota fit, ordinis ft
beneficia fine ulla fimoniaca labe conforantor-
Et fuper omnia, ut io animarum cura com-
mittenda, fununa diligentia & matura ur»
quifitio adhibeatur. Et ut bona Eccfefiaftica
nullatenus *ad* ufosillicitos, quinimmo ad hono-
rem Det, Ecclcfiarum confervatiooem, (ha-
bendo fecundum facros canones praecipuam ct».
ram pauperqm ft indigentium) laudabiliter
convertantur-, fcicotes quod dc his omnibus |(
apud tribunal aeterni Judicis ufque ad minimum
quadrantem rationem reddituri font. Io qui-
bus quidem Conciliis de corrigendis excefibu*,.
moribufque fnbditorum reformandis, ft praci-
pue qualiter Epifcopi in conferendis beneficii-
ft confirmandis eleftionibus, miniftrandis or-
dinibus, deputanda confefloeibus, pradicando
ad populum, ft jptmiendo excefius fobdltorum,
obfervatiooequc Epifcopelium Synodorum, ce
terifque ad officium Epifcopale ac jurifdiftio-
octn ft admifirattooem eorum in fpiritaalibw
& temporalibus quomodolibet fpeftantibos fu
geflerint, ft prefertim an a fimoniaca labe
manus innoxias fervent, diligens inquifitio fe.
eundum juris difpofitiooem nat, ut omnes qui
in prmmiffis deiiquiffe comperti fuerint, -per
ipfum Concilium corrigantur ft perciantur. Si-
mili modo de ipfo metropolitan© circa omnia
fupradi&a diligenter inquiratur, CNjue excefius
defeftua ipium Coocuiunt eidem ÌMcialiter
exprimat, ipfum admooeodo ft oMterando,
ut, cum aliorum pater vocetur ft efle debeat,
a talibus omnhx, defiftat.' Et nihilo minus ie-
quifitiooem de ipfo habitam, fo fcripeto rwdo-
âam, ad Romanum Pontificem vel alium ejm
iuperiorem, fi quem habeat, fine mora trauf-
mittat, ut ab eo punitionem ft reformationem
fufeipiat coodecentem- Inter cetera, fi que
difeoedi», coutcntiooe· ft inimicitm, inter
quotcumque viguerint, qua quietem ft tran-
quillitatem provjoei« poffeot perturbare, curet
omni Audio facrum Concilium ilia fodare, ft

more

-~~~-raore piorum patmm ad pacem concordiam A Qhr ctj „oe ",lor uln intendat. Et fi rmer «m «Rn* » jproviocia» & principatus hujufmodi difcordiaa fnfeitari contingat, mox fandi Dei Artiftites Concilia provinciarum tuarum fimul congregari procurent, & fibi invicem confilium auxilium impendentes cueda difcotdiarum foment^ amputare Audeantneque hoc aficujus amore vel odio pnetermittant, fed ad Deum fotum & falutera populi mentis oculos erigentes , adulandum pacis opus omni lepidiute fbmota invigilent.

Cogitentur iufuper in provinciali Synodo, qua: immediate Generale *Concilium* fubfequens antecedit, omni* qu® in eodem Generali Concilio vifa fuerint, profeqixoda, ad Dei gloriam B & pi ovinei® commodum, falutemque Cbridiani populi. Ibidemque eligantur in numero competenti qui ad proximum Generale Concilium vice tutius provinci® debeant profkifci, quibus per fubfidium vel alias provideatur, prout de jure & Concilio provinciali fuerit vifutn expedire, ita tamen, quod illi qui ultra pertonas (ut prasdiduin efi) deputatas ad ipfum Concilium Generale accedere voluerint, aut eorum *clerus, nullatenus* propterea graventur. Rele-

Ruitur quoque in unoquoque provinciali Con‹ dio, qu® fecundum canonicas fandiones in ufdem legi praecipiuntur, ut ca & inviolabiliter obferventur, & traofgretforibus pen® debite inferantur. Quod fi metropolitan! vel dicecefa-C ni pnedidis terminis iu celebtandis provincialibus & Epifcopalibus Synodis, «flante legitimo impedimento, fuerint négligentes, medietatem omnium fruduura At obventionum , ratione 'harum Ecclcfiarum ad cos pertiuentium, fabric® ipfarum Ecckfiarum applicandam eo ipfo amittant. Qui 6 in eadem negligent!· par tres proximos menfes perfeveraverint, ab officiis & beneficiis fint ipfo fadi fufpcnfi. Quibus tranfadts temporibus, fub aotclcripiis pœnis, antiquior in provincia ordine Epifcopus ipfius metropolitan! Epifcopi, aut major indignitate lofi pontificalem in *(acris* coillbtutus, nifi ad alios forfan de confuetudioe vel privilegio pertineat, negligentiam in celebrandis prrdidiso lium, per Generalium Conflanlicnli* & Senenfis provincialibus Λ Epifcopalibus Synodis fupplere teneantur. Jubet infuper hcc ianda Synodus omnibus PrsUatts religionum & ordinum quorumcumque , ad quos celebrare capitula pertinet , quod illa fiaiutis temporibus fub pned&it }>aenis fervent, & fervari faciant, in quibus ccundum canonicas fanâiooes & religionum confiilutiones, cum omni Audio & diligenti* ad veram Cingularum religionum Ac ordinum reformationem intendant, ita ut deinceps in fmgulls monafieriis juxta proprias regulas & confli tubooes debite regularis vigeat obfervantia.· Ac pnecipue, ut tria fubfianlialia profeffionis vota omnino obferventur. Per prxmifl* autem hac fanâa Synodusnon intendit juribus E quorumcumque quomodolibet derogarç.

Datum Bafile® in (eflione publica celebrata in Ecdefi* majori Bafilecnfi, fexto Kalendas Decembris, anno a Nativitate Damini mille-(imo quadi ingentefimo kigefimotertio ·

SESSIO XVI. ANNO

Per quam declarat Papam Eugeniam Concilie addarere, celebratis ceremoniis confactis, Û in ea incorporantur Balla Engenii.

Smrofaafla Btflrenfii Generalu Synodat, in Spiritu Janfh legitime congregata , aniverjalem Ecclifiam reprafentans, ad perpetuam rei memoriam .

Litteris fanâliTimi domini Eugenii Pap® quarti more curi® Roman® bullatis. *c pei nonnullos fanâ® Roman® Ecdefi® Cardinales fujdtriptis, quarum tenor de verbo ad verbum interius dricribitnr, huic facro Concilio in Generali Congregattonc per venerabiles Joannem Archiepifcopum Tarentinum & Chnllophorunn Cervienfcm Epifcopum Oratores fuos pr®fcntatis , *leAis, csaminutis & diligenter* mfpeâis, eadem fanda Synodus decernit & declarat , prefatum dominum Eugenium per prcdiâas litterasfatisfccifTt plenarie monitioni, citafiouI & requifitieni hujus fiftri Concilii, prout io decreto in decimaquarta frffionc promulgato, & in ichedula *in eodem decreto inferta, con Unetur. Ipfafque* litteras approbat, acceptat , & admittit, ratafque habet & gratas, & fic ab omnibus haberi vult ; mandans diâarum litteratum traufumpta fub Bulla facri Ccncihi dari debere omnibus, habere volentibus, quibus tranfumptis eandem fidem dari decernit qu® ipfis litteris originalibus daretur. Tenor vero diclarum litterarum fequilur, *tc* eft talis.

'''''η(^'^'· ^remûr «tum impe- 1*» «-·«· uti umu- tmr»,«~« phon c«pi- <*"· rorum

II.

Bagtniut Epifcopur fervui fervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. }

Dudum facrum Generale Bafileenfe Concilium, per Generalium Conflanlicnli* & Senenfis Concilforum liatuta, ordinationefque felicis recordationis Martini Papie quinti ac nollras , pro extirpations h®reium , pace populi Chriliiani , ac *generali reformatione* Ecdefi® in capite & in membris & pertinentibus ad ea , legitime inchoatum , ex certis caufis in aliis noftris litteris exprefiis, de fratrum *noilmtum fand®* Romanae Ecdefi® Cardinalium contiho *& aflenfu ditfolvimus. Verum cum* ex did* dilloiutione ortae tint graves diffcnlrooes , & graviores oriri poifent, nihilque magis optemus, quam quod praedida fanda opera debitum *ioniantur efiedum , de ccnftlio & atTenfu* venerabilis fratris Jordani Epifcopi Sabincnfis, & diledorum fihoiutn noftrorum Antonii faudi Marcelli, Fraocifci fandi Clementis, An-«loti tituli fandi Marci presbyterorum, ac Lucidi fandx Marie in Cofmedin , & Ard» cini fandorum Cofmc & Damiani diaconorum fande Romane Ecdefie Cardinalium, decernimus & declaramus, praefatum Generale Concilium Bafileenfe a tempore pnedid· inchoationis fu® legitime continuatum fuiflê Ac effe, profecutioocmque femper habuifle, continuari, ac profecutionem habere debere ad prsdida & pertinentia ad ea, perinde ac fi nulla dififolutio fada fuiflet, Qtinimmo prxfatam ditfolu-

E'!!Γ?,5ΰ· Ck.

ANNO CKBISTj

folutionem irritam fic inanetn de confilio fi{. aflenfu fimili declarantes, iptum factum Generale Concitum Bafilecnfe pure , fimplictterfic cum *effeâu ac omni* devotione fic favore prOfequimur-, fic profequi intendimus. Prrteraa, ut mentis noftr® integritas fic devotio, quam ad univerialem Ecclcfiam fic iaerum Generale Concilium Bafileenlr gerimus, omnibus confier ‹ videnter, duas noftras litteras pridem in palatio \pofiolico promulgatas, nam tertias , quarum tenor de verbo ad verbum inferius deicribittir, qu® dicuntur incipere, Deus novit, cum a nobis aut de fcitu noftro nunquam emanarint, liret fuperfluum- videatur quod non extat revocare, tamen quia petitum etl, fic adcaqtelam, li ullo unquam tempora apparent, fic aHAs quaicumque , fic quidquid per nos aut noftro nomine in prejudicium aut derogationem pnad cli iacriConcilii BafileenGs , feu contra ejus audoritatem, faâum fit aitentatum feu afterl tum eft , catiamus, revocamus, irritamus fie annullamus, nullas & irritas fuiffe *fie* elfe declaramus. Item revocamus quofeumque proceffus, quarumcumque ceniurarum , privationum fit fufpenGonum, fados contra (uppofita hujus facri Concilii BafileenGs, fic adherentes eidem , nec non omnia getia fit fada io. prsriudicium, l®fioncm fit derogationem eorundem, eis non legitime citatis nec legitime defenfis, dequibufcimque dignitatibus, beneficiis, commendis officiis, etiamfi Card nalatus/Patnarchatus, Ar-C ebiepilcopatus Epilcopaius , Abbatis, &c. exifiant, junbus fit bonis quibufeumque, fic fpo* ciahtei contra Cardinales de Cypro, fanâi Sivit fit Firmanum, ac omnia in pnftinum flatum, perinde ac fi non cmanatient, cumclaufulis opportunis Mandantes iob pernis formidabilibus omnibus, qui fe d;çl.s dignitatibus, beneficiis, officiis, juribus fic bonis intromifiiifent, vel ratione dictarum privationum, fei notiraromordinationum quarumcumque fe vellent intromittere, ut ab ipfa intromitiione fic omni moleftia penitus defiftaut. Utrum autem fuerit legitima citatio fic defeniib, ftabitur judicio ipGus facri Concihi. Noe autem deinceps a novitatibus fic gravaminibus feu praejudiciis inferendis ipG iacro Concilio, vel luppofiiis ejus fic adherentibus eidem, realuer fic cum effectif deGftemus. Tenor vero praefatarum litteratura ieuuuur, & pft tabs.

B

D

ANNO onum

Aftro **nomine preGderint, continuari debere** , prout in diverfis defuperconfeâis noftris litteris pleniusxrontioetur Cum autem qui Bafilec congregati erant, prout funt, etiam port dtffolutionem & decretam hujufmodi, *ac* etiam ante ad* ventum diâorum Legatorum, non ad coaunu* nem utilitatem, fed ad privatas paffiones intenti , nullaque auâoritafb fedis apoftolies fufiuiil, multa & gravia, etiam poeter illa tria propter .quae fuerat ibi principaliter Concilium a principio conftitutum, tamquam baberent Generalis Sÿnodi , nobis etiam coniradicentibuf , poteftatem, difponere, ordinare, ftituere, fancirc , declarare, & mandare prcfumpferint, in no4 flrutn & fedis apoftolic® ac venerabilium fratrum noftrorun. Cardinalium fic aliorum nobis adherentium grave prsjudicium, prêter fic contra fandorum patrum decreta & canonicas fandiones: Nos attendentes quod ea quae per eos fic perperam ftatuta , fada & ordinata exiftunt, G fub diflimulattone &Gtentio pneferirent, in magnum atque evidens praejudicium EccJefix sequeapoftolk® fedis, \ grave fcandalorn plurimorum veriGmiliter redundare potient, cum non ad reformationemr', fed ad deformationem , non ad unitatem , fed iciffuram Ecclcfiz, non ad hcrefes tollendas, fed nutriendas, non Ad paerm fidelium, fed difeordiam feminandam fpeâare videantur · aepropterea volentes, proufiex debito paftoralis officii tenemur, quantum Altiflimus ptrmiferir, futuris feandalis celeri re* medio providere, omnia & Gngula getia , f*fea & ordinata, fancies, decreta & declarata per prefatos BaGlec congregatos fit cxiifentes, videlicet citationes, proceffus fitfententuias, fta<u'a decreta, qua: de nobis feu contra -nos» jura & libertatem oollram & fedis apoftolicsB vel venerabiles fratres noftros fsnâc Romane EccleG®Cardinales, feu ipforum aliquem, aut Prelstos quofeumque, five curiales, «ut Romanam curiam fequentes, ufquead prclentem diem facere, (latuere, attentare, & ordinaro nimium praefumpferum, & qua ufque ad acceftum ipforum Legatorum ad fuprafcriptatn civitatem Bafilerrdcm, & in ipfoConcilio pra» fidentium, quomodoFibet per eoa *ia* futurum fient, agentur, ordinabuntur, iancicntur, ftatuentur, attentabuntur, fic mandabuntur, e*, ccptis his in quibus eis per nofiras litteras facultatem cooceffunus, irrita effe fit inania, nullumque effectum debuiffe aut debere foftirr , nuâoritate Apoflolica, do confilio & afleoGi praefatorum fratrum pofirorum fanâr Roman* EccleG® Cardinalium', tenore prefentium declaramus, decernimus, fit pro infcâis haber» volumus fic mandamus. Ipfaque, fic maxime Legationes m terris Ecclefi®, creationes fic ordinationes officialium, beneficiorum collationes , ac omnia fic fingula ihdc tecuta, vd quit inpofterum fcqui potient, exnunc prxfata auEéforitate cum de fafto procefferint, deApoftoiicas poteftatis plenitudine cadamus, irritamus, fit aonuliamus, ac nullius effe decernimus roboris vel momenti; diftriâius inhibentes uoiverfis Chrifti fidelibus, ne decretis ,*ordinatio·nibus, mandatis, faâis fiegeftis hujufmodi aliquo modo pareant vel intendant, aut pro talibus reputent ; declarantes omnes ft Gngulos , cujufcumque ftatus, grados ft preeminent/® exiftant, etiamfi imperiali ,regali, Cardinalatus, five quacumque ali.a Ecckfiaftica five fieculari praefulgeant dignitate, nullo vinculo juramenti, promitiionis, fadi, aut conventionis pra>didit

iπΛi *Buila revocata.*

Eagtniui Epifiopiti fervuf [trwum Dti ai foturam rt> mtmtrtjm.

Inierutabilis Divina^providentt® altitudo ad hoc not, maxim® poteftaris defuper plenitudine nobi» tradita (upcr univerium gregem Domi-
nicum in Prcfulem conftituit, ut ad removendum atque extirpandum de agro Dominico ve* pres, ex quibus potïent EccleG® fus fanâcfic Chriftian® Reipublic® difienfiones A fcandala provenire, cura aftidua fic pervigili inteodamus. Sane cum dudum ex certis & rationabilibus eau· in Concilium, quod nonnulli Bafile® congregatumeffe dicebant, difiolventes, illud ad civiletem noilram Booonienfem duxerimus comma* tandum ; poftmodum, celTantibus diâiscauGs, praefatum Concilium in ipfa civitate BaGkenG decrevimus per noftros Legatos, qui ibidem UQ*

di&tsLa«e, quomodolibet fe teneri. Nulli ér A & qualitercumque failas & fiendat, & omnia-
ANNO cmysfi WJi. go omnino hominum liceat hanc paginam no inde iecuta notorie, nulftus extitjffe vel exifte- anno
lirae declarationis „'confiifutionis, voluntatis , re firnfitatis. Mandamus iniuper omnibus & fin- CHR,yTI
mandati , caffationis, *irritationis*, annullationis gulis Chrifii fidelibus, Ecclcfiafiicis & («cularibus, cujufcumque dignitatis, ftatus feti conditionis extfiant, etiamfi imperiali, regali, reginali, Cardinalaius, Patriarchal!, vel quavis aiia praefulgeant dignitate, fub anathematis perna, & privdtionis, quam contrafaciciites incurrere volumus ipfo fa^o, dignitatum, offirroramif beneficiorum inorum quorumcumque & iohabilitationis-ad illa feu alia in pofiettim obtinenda „ne Cardinales, Patriarchas, Archiepifcopos, Epifcopus,Perlatos, Officiarios, Clericos, ieu alios Romanam curiam fequenres, in eorum Bpericlis, leu rebus Ecclcfiafticis, beneficiahbus fpirituatbus, vel profanis, occafione praefati decreti turbent quomodolibet vel moleflent, nec ea facientibus preftent auxilum, conftlium vel favorem. Pari quoque perna illos, qui auâoritate fas occafione quacumque, ea aut eorum aliqua aufi fuerint attentare, volumus lubjacc-
re , inhabilitantes cos‹ ad qualcumque dignitates, honores, officia beneficia in polierunt oblinenda, fupplentes ex eadem poteftatis ple-' nitudme omnes defeâus , fi qui forfan intervenerint in premiffis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nolirae pronuntiationis, confiitutioms, declarationis, revocationis, callationis , irritat oms, voluntatis, mandati, c ftatuti , inhabihtatioms & fuppletioms infringere, vel ci aulu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prefumplent , indignationem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apoilolorum ejus, fe noverit incuriurum.

Datun? Romae apud fandum Petrum anno IncArnatsoois Dominice millcfimo quadringentefimo trigefimo tertio, quarto Kalendae Augnfti, Pontificatui nollri amo terito

Datum Roma apud ianâum Laurentium in Damalo, anno Incarnationis Dominice millefimo quadringenrefimo trigefimotertio , Idibus Septembris, Pontificatus noftri anno tertio.

IV.

irciwiZ» ***MU*** *rrvocott*

Epifcopee fervei ferverem Qti ad *feterom pi memeriom.*

In arcano nofirto mentis fiepiffime cogitantes quod nifi fuperinr/Icicenti hominum malitia: qui Ecclefiam Dei variis qusefitis coloribus perturbare conati funt , auâoritas Romanorum Pontificum reftitillet, diverts in Ecclefia Dei fcandala cmerfiffent; non folum debitum, fed etiam neceffarium reputamus, m nos quoque ea que in Ecckfi- fcandilum, noftrumque & fedis Apofiolice contemptum Cc dedecus fieri coofpicimttf i debitis remediis comprimamus. c Sane cum ad nofiram notitiam nuper perveuilfet, qnoddam' pretenfum decretum datum tertio Idus Julii anno Domini 1433. emanaffe, in quo inter cetera contineri videtur, nos infra fexaginta dierum fpatium diâis congregatis pure & fimpliciter adherere debere: venerabilibus autem *fratribus aoftrit* fandr Romanae Ecdclix Cardinalibus, nec non quibufeumque in Romana curia exiftentibus , mandari dicebatur, ut poft ipfum terminum lapfuin, infra viginti dies proxime fequentes, iub pcena privationis omnium beneficiorum iuoram, commendatum , penfionum , officiorum , & gratiarum quarumcumque , quam incurrent ipfo faâo, Romanam curiam relinqticient : omnes infuper cau q fasin ipfa cura pendentes ad le eo cafu advocabant , prout hcc & nonnulla alia in ipfo pretenfo decreto dicuntur plenius contineri : nos ex incumbenti nobis cura officii palloralis adfiriâi ad tuendam noftram fedifque Apofiolice auâoritatem, Cardinalium quoque, Patriarchatum, Archiepiicoporum, Epifcoporum, Prolatorum, Officiariorum, & aliorum curialium pras-
- *fora dmft* d,a°rum· efferentium ipfius decreti ' exdefed*f«aiMB ^âuporeftatis condentium, ac in hac parta fup-
/r« >>wUi‹' plicantium, ut fuper praemittis providere vellemus, p»vi querela commoti, auâorirate Domitem ·
ni nofiri Jelu Chrifii, qui nos -fuum in terris Vicarium confiituit, ac de potefiatis noftra: pleoittsdine pronuociamus, decernimus, ac etiam £ declaramus , prztniffum affectum decretum , ac omnia & lingula io co contenta, nullum & inane penitus extititte , & exiftere, nullkffque audoriratis , valons trel momenti : ipfumque & queeumque in ea comprebenfa eadem audoritate revocamus, cadamus, irritamus, & pro iofedis haberi volumus , & mandamus, decernentes infaper & etiam flatuentes, proceffus omnium beneficiorum, officiorum, dignitatum , penfionum, commcndarum feu titulorum quoramcumqoc collationes & difpofitiones quafcumque, in vim cjufdem decreti quomodocumque

V.

Tertio BelU rrvxota.

Eκξηΐνδι Epifcopm ftrvtet fervorem Dei wuytrfii Cbnjii fidelibes JeÎHtrm G ^poftoiicom beeedifliontm.

Deus novit fecrerorum omnium optimus per- h*0. b·j
ferutator, quod ufque adeo fummopere atque *·“ **in-**
diligenti (ludio procuravimus, ne facrilegum te i;-ien««
fchifma in Dei Ecclefia nafcerctur, quod pauci etiam fandae Romanae Ecclelir Cardinales Bafiler convenientes, ipfiim pollent verifimiliter (, li ab inceptis non dcfitlerent) inducere, nos etiam ad illa humiliando, ut fcandala vitarentur , ac ipfis plurima permittendo, ad quae de jure minime tenebamur, credentes ut exinde pacati , pax & tranquillitas inter nos & ipios, immo verius inChrilliana religione, oriretur; Sed non profuerant, five prodeffe poffunt, per nos pie, manfuete ac modefte cum ipfis dida & gefta , ut poteft notorie animadvertere Chrtfticola quilibet orthodoxus, quin ipfi velint (e a fanfta (ede Apoftolica fcindere, & divinum corpus Dominicum, idefl fandam matrem Ecclcfiam, Chrifii tunicam inconfutilem , lacerare , ac fcifluram pediferam in ipfa conficere , nofque Petri fuccefforem legitimum , licet immeritum , pro poiTc confundere; quas rea haâenua Chriftian® religionis principibus patefacere non curavimus, (perantes noftra cum mantuetudine *& patientia omnia Ad debitae julliti» femitas poffe* deducere, ac ipios ab eorum co-

— naribus flt proribus revocare. Sed, proh dolor! A cordia poûent al.qna pcrtraâari, m in Conci- ■
an*» uimhun ifie morbos eorum canccrofits invaluit fits primum cfi decens inquirere. Doâoraraflt anno
CHRHTI £ quotis convalefeit, quia noftra danentia magsftrorame fere nulli intercram, qui Heretl- MCCCnl
'1,h flt nimia benignitas ipfes contra noa quotidie coram verfetiis refiftere pedent, ac argumenta MU'
eorusn fephiftica fcireot refellere flt coofistere.

reBafileaConcilium celebrari, ipfitamen quoniam nobis oupMo font infefli, flt quos tolerafie, flt ipfis fisarum contra fedem Apoftolicam rebellionum indulgentiam obtulifle, non profuit, eorum tamen intentiooem exeeutioni gaudent flt cupiunt prascipoe demandare, nos fallo de vatiis crimimbus impetentes, ut valeant inhumaniicr omni pontificali potcAatenoe proturbare.* quorum callide diâa & gefta opus efl refellere ne falfis detraâionibus de nobis confidis valeant B Chriûianam circumvenire religionem, *ac* omnibus Chrilli fidelbus coram geûa, diâa, flt fade horrenda (apere pofle in· futurum fchilma flt pefliferam harefim oflendamus, nortris his litteris fingulariter eorum objeâxs refpondentes. Objiciunt igitur primum, de nobis obloqueotes, quod icandalr fle perturbationis caufa in Ecclefia Dei introducendi perperam conati fornus facrum Bafilecnfe diiTolvere Coocilium, quodque ex hoc univerfalera Ecclefiam conturbavimus, nec fine confenfuConcilii diflolatiooem illam facere valuimus: quas tunâa veritati juris flcfaâi penitus funt adverfe: quoniam primum noftra nunquam fuit atst erit intentio facrum diifelvendo exinanire Concilium, ac nolle fecuo-C dura Confiantieofis & Senentis fiatuta Concilioram ipiam faerxm Synodum celebrari, in qua perfide harefes evellerentur, flt Deo militantium in Ecclefia reformarentur mores improbi, , ac alta pax flt dulcis tranquillitas Chrifliano ' populo traderetur .' quin potius hoc tam falube negotiant femper infedit flt refidet cordi ooflro. Et his dc rebus cupientes ut ipfum per ApoAolica nofirc folertia (ludium finem debitum confequcretur, in nofirc affumptionis principio ad furnmi Apofiolatus apicem, mandavimus per dileâum filium Julianum fande Romanat Ecclefia fanâi Angeli diacooumCardinalem ibidem'Baîilcafanâamsynodum celebrari. Verum quoniam portmodum, ut a'lis nofirisoefle dicentes, flt ut alio in loco transferremus litteris curavimusChrillicoli alam facere, jufiis de caufis ex parte Jjflius Juliani flt nOonullorum tunc Bafilea venientium, per diteâum filium Joannem/Ptifcripatris ipforum Oratorem, ad nos fpecfyliter deputatum, noa informati veridica relati rcepimus, quod Bafiles pro tunc fine magno temporis intervallo ipfius fande Synodi celebratio non edet poflibilis, Concilium ipfum penitus non difloivtmus ut ipfi non bene interpretati funt, fed ad nofiram Bunonienfem civitatem commutavimus, fic quod ipfum in fiia eflentia coufificre voluimus, ac aBafileenfi civitate folum exolvimus. Qiiare nos indebite criminantur, quod fcandala in Ecclefia Dei introducendi cauliCoocilium B diflipavirnus, cum ipfum aBafilca commutare, neccflitaiibus urgentibus, coaâi fuerimus. Et quamvis nunc nobis ipfes caufas per praefatum Oratorem intimatas infitiari non vereantur, orbi tamen tqti notilfimum eft, illas caufas edebrandi Concilii impeditivas extitifie veras. Nam fere odo mentes effluxerant, pofiquam inia initiari debuit fanda Synodus, nec adhuc Bafilea convenerant tres Epifcopi, aut alii in toro numero decem Pralsti, Regumque flt Prmdpum Procuratores five Nuntii pauci five nulli aderam cum quibus deCbriftianoram pacatione five eoo-

Locus etiam ipfe Bafifeeefis civitatis minime tetre videbatur, tum propter armatam finitimam hnrefim Bobemoram, tum propter febortam guerram inter diteâoa fiUos viros illutires Burgundm flt Auftria Duces. His igitar flt aliis jullis flt legitimis de caufis, non fcandalixandi Clerum, five errores Audio conficiendi, de ipferum Cardinalium plurimorum confilio fitadenfu, qui nunc Bafilea conveniunt, At banc cornmutationem damnant, illam fecimus, prefertim his etiam de caufis moti, quia fperabamus quod io Italia confident cariflimo in Chrifto filio noAro Stgifmuodo, Romanorum tunc re* ge, nos facilius ambo potuiflemus Bononia convenire, adeflearque ibidem Boston* tunc celerius Prolati flt Principes in numero copiofo, fise ipforum Procuratores fltNuntii, com quibus melius flt graviori maturitate fiogula in Concilii* agenda expedirentur, <k majori cum reverentia ab omnibus Chrifti fidelibus reciperentur quam illa que per paucos Bafilea convenientes heri foriitan cootigiflEent. Ncfcimus prgo quomodo ipiam audent commutatiooemreprobare, cujus ipfi plurimi fuerunt aufeorta praecipui, damnant nanque eorum gefla^ non nofira, quia tunc eramus gravifiima corporali infirmitare gravati, cutr. ipfi diflolutionem fit transietionem ipfam promovebant, fuadcbant, & effi- cere floduerant, nobis praecipue ad memoriam reducentes, & his rationibus compellente», quod dum eramus in miporibua confbtuti, una cum ipfis fic aliia fratribus noAris ianâeRomβ- αχ EccleGc Cardinalibus, voto fle juramento nos adflrinximus, quod io loco Coocilium teneremus, in quo majori parti Cardinalium magia expediens videretur, cum Baftlcse non (perare- tur pofle Coocilium celebrari temporibus a jure decretis, jam fine temporis inflante, Qc kopedimeotis fubfiftcntibus antea enarratis, ficque ipfi mutaiiootm five translationem occeflariam fedu'o requirentes. Tandem fuit caufa finalis ut ipiâm translationem five commutationem faceremus, quam tamen flt juflara fuifle, flt nobis feli cum venerabilibus fratribus noflrisfan- ċx· Romane Ecdcfise Cardinalibus fecere lienif- le (prout egimus) etiam abfque alterius confessfu Concilii, nemo fena ment» ambigere debet. Nam etfi canonCooftantfeofisConcilii qui incipit, Frequens,.ab ipfoConcilio editus, flt a n^, q*. felicis recordationis Martino pmdecdJore no- dU M·- ftro non improbatus, locum mutare, vdtem- M **. pus inceptionis Concilii prorogare nobis fine Concilii coofenfu prohfeere uidtatur, non tamen debet fic abufive interpretari, ut, caufa imminente nobis etiam foil adempta feeritcirca loci mutationem, temporis prorogatioocm, difpenfendi fecujtaa, cum, etiûnfi a Martino çditus extitifiirt, ifla non fisMfet five eBe debuiifet prahibeucis intentio, qm» fitccnfluribuB feb noftum potuit In hac pene pvnjudicinm generare, nari poA ipfem* quinimmo eadem, potoftate funâaris, flt infertur (prout eft fecundum omnia jura) in hac parte Coocilium iuferiue femmo Pontifice, Papamque ipfis priorem nequeunt felvere vd Hfare, fed noc in his Concilio faperiores ipfism pofflaus pro libitu regulare. Nam hoc dc jure uotiffimum eft,

que imu, *décru-* A», ibidem poftmodum Bafitess edDvcutemcs •état tocuA·· arephali canouicwn fine noflris aWJO muGdsndbm dm fecere Conctlinm, cam a» °*--

fenyniMDAahr pro Doftte amorare & com. pera Mbtai votauutis : & contra fendre ko «fret louMram ab tauvfi. Veil· Ijure manu· Vicarii JefaChrifli ft ia terris DriLegati, fi-

tieufis Seaenfifaue atque felicis recordatiosus Martini ac nottra anftoritaic ipforam Concilium vires haborrir ft habeat. Nam nos predifti· eerfe eaufis fubfiftemibns, ft aaoftram ft fe· memoria Martini» ft ipforam Conciliorum auftoritates» ot fere fecimus, revocare potuimus, ut patule Cupra infipuavimos : quare pofl ipfam canonicam diflofuuonem ft anftoritatum pnsdiftaram revocationem» abfaue ulla Apoftolica auâoritate conveniebant hve

nos fen&am Sy-

wWttiHWaTnnms, ut cjm po* B conventant . Unde verum non efl dicere eorum

tram non frufttaretaar ulterios, quod jam mentibus ofto fine frnân aliquo exciterai arotoga- «MD, ft ipfius inhiandi poftmodum Bafileu ve- '—Sftfeia csMomoda ausfta ridebamur' Prafcfto ·ultas per ferto tramites ambulans, ft non yefiono fadu&u·, aftereret quod Ecdefi· fecerim·· pemarburionem, fed fetarem.- nec celcbracfooem Concilii fruflravuDus, fed id accelerare 0Mcuphlmus. Taceant ergo hi qui ûc saetas inhumaniter detrahunt ; quoniam non ad Chriftianoram ft Ecdefea oosam cotnmu- ' talionem fectaaus, fed pro fetate tutiffima, ut citius oust ta Concilio forent agenda finem debitum fartirtntur. Fait igitur a Bafilecnfi civitate legitima promue aoAra Concilii diflb- latio» ac Tofine ad Bononiam fertiflima translatio» ft affermes contra foot penitus ab omni veritam ac fide catholica alicas. Noa infoper cimmeatur ft di&maat» quod fecro Conci, lio pare ft fimpUciter non aditaremus, fed quotidie magis ft magis .contemnimus ft defpifeimas, quodque nos modefte ft maofacte monere curaverint, ttt fesndalofaet diSotattostem ft Ecctafio Chrifti perturbationbm amovere deberemus . quas res » inquiunt , nos pertinaciter rwufarc, ft has ob cautas dos cil tare ft monere non feat veriti, ft tandem » (quod èû deterius) fi coram votf infra texal tiara dies aoa adimpleverimus, nos *ah* «imml Pbatificali dignitate fufpendifle profitentur : qM quantum cootra omnia font divina fera ~~pariter ft humana~~ » ~~ac tatrefim··menifefte··nu~~trientia» breviter ofteodemus ; nam diflbtationem, quam feaodalofam ft Ecclcfiam perturbantem «fle dicunt » legitimis de cauGs ft neccflàtiis fere fecimus», ut ante retulimus. Qaod igitur feandatem » quod fefte, boocfte ft urgente nceeflitate feftum exdtit, potuit generate? profefto nullum, cum omnia qua ad fetarem Chriftiana religionis debuiflent in Bafileeofi Concilio expediri, ft qua protuoc » cwh ipfem fanâam Synodum commutavimus, ibidem Bafifeu fieri dm poterant » melius , ceterius ft commodius io ipfe Bouooienfi *Sj*nodo perfici vateiflcDt. Quam etiam Ecdcus g turbotfanem ferta·nr , eum (m patrio ance narravimus) Olo ta tempore quo Concilium commutavimus fert nulli Praelati convenerant? dm poterant igitur perturbari qui non aderam) quia quod Concilium Bafilesa fieret non curabant. Nam Gafteftaflcnt, Mdem ta tempore cMveniflent. Nec quoad Olas qui convenerant » quia ita pauci nomen» erant » quod fine uoftra auftoritate Scdefiaa uoiverfalem roprufentare dm poterant» quamvis ipfi eam temfeotare fe dixerint. Concilio igitur ad jpum BonMieofem civitatem légitime transformai. *Gmrd.* Tom. XXIX

Martini ac nottra anftoritaic ipforam Concilium vires haborrir ft habeat. Nam nos predifti· eerfe eaufis fubfiftemibns, ft aaoftram ft fe· memoria Martini» ft ipforam Conciliorum auftoritates» ot fere fecimus, revocare potuimus, ut patule Cupra infipuavimos : quare pofl ipfam canonicam diflofuuonem ft anftoritatum pnsdiftaram revocationem» abfaue ulla Apoftolica auâoritate conveniebant hve canonicum poft noftram diflbhuionrtn ft fine DOtttis pnefideotibus futile vd efle Concilium » quoniam nulla rata eft vd unquam erit Synodos Generalis, que famini Pontificis um firent auâoritate iuffulta. Nec etiam eorum Spiritus fandus eft caput, cum tnilcricors Teras Cbrifius faper omnia fummum Pontificem ' Ecdefis poA tranfitum vetbi ad Patrem caput ft Principem ab ipfoQtrifio & Ecdefia conflitutom Ecdefin infiituerit, nos videlicet qui locum retinemus ipfius Vicarii JefaChrifti, quamvis immeriti. Sacrilegum igitur a nobis poûulaot ft hmeticum, ut declarare velirnuActraa- &is temporibus Bafdeat cootituro faidê Coo- Ccilium, cum poft nofiram ddfolatioaen» fioe nofiris praefidentibus regulare non facerem Concilium ; quia eorum «Ûâa » gefta ft fefta omnia contra divina fera pariter ft humana perperam font confefta» ft quae per dos «allatenus faut debita comprobari. fit in hoc cfl quod Chriflianam religionem circumvenire cupiunt, ut fab colore» quod continuo Bafifea Conditum fuifle declarenuss , omnia eorum geAa ft faâa comprobemus, que adeo font mino·bencompoûta, ut» etiamfi ab habentibus poscâatem promnlgaia faifleot, cflêot irritatioaw » anmdlatronc, ft revocationedteniffima. Nam.fr—.. quod nunquam eft leftum» ipu in civitate no-aw-»» ftra Ariniooettfi ft contra nofiram voluntatem AiB»»taii. di unitas Cardinalis nuper cum eis convenientis»· mt··» fubjiciendo, fpreto vero Legato de latere perCmita» nos ft fedem Apoflolicam cooftituro.* unde tot guenarum flrages, tôt rapine, tot homicidia» tot incendia fiabona fiant. Sod tandem ctementiffimus Deus faa mifericordia favit parti feftiorem caufam habenti, quiaooftro vero dominio , ft fob noftro Legato ipfe civitas eft fabjeâa. Ipfi fofaper de finguhs ftomaiM osria oftciis inter feipfo» difpcncrc dm fout v«rit^, prefidetès adprafidendum ia eorum Gcnertfli Concilio deputando, noftris petairas pnsfidenttous fpeetis, cum quibus pocuilfem ac dubuiftent ranomeana Synodum tacere ft firmare. Cantaram etiam auditores a fetpfis confliraerunt, qaaod traiquam vifuni eft, pontifice fammo Romanam curiam tenente dum ad iptam enirpMiosaem taurafem » reformationem moram, pacemqoe Chrifticolarnm univerfam tatentiefledeberent» finguloramcaàafasparticulares frudem notius ventilare. Exercitatam etiam vicccancellartatus officii uni ex ipfis cootra **> SSX ftram voluntatem tribuere prufampfcram ac et-oi-^·

iuat nobû ft fedi ApoftoUc* fpecialiter referra. „ ta » période ac 6 univerfis carnis viam efaemus to.

F * greffi,

——ı -grefii, vd fi omnis pontificali* inmaur dig·A
-Aîi'θ uti* poiefia* diet notis adboc viventibus ft
a^"Tl m Petri *icde* legitima cooflirum apud ijdoa
devotare·. quod alleverare eft Knretkum ft
pralaBum, ctm potcfls* «pod no* & ipfo·, &
fie du©«, in folidum cfle non poffit: quia
imaginari non podTumua qua auftoritate, quo
fare, nobis in fede Apoftolica confiftcntibus
beneficia conferam, mû quod durpant contra
pftittam »ara nolha: ft, quod deteftabiliu*
nA, ilia que in noflris pradecdloribua malc-
fada damnant , monaftcriorum rdigioforum
fucularibu* clerk it admiaid rat tones concedas
jpfi ad inftantiam cujuldam principi* fecularis
fecerunt. Nam oftkium Generali* Humiliato
rum, de illius Ordini* principale tnouaitenatn, B
cusdam fnculari clerico in commendant five
·dietmfiratione concefleruot : quant rem ,
exemple veluti pernicioiam, no» antea facere
tecufavimu* . Ipfi vero ut Epifcopo* habeant,
continuo cognita contraria voluntate facere
lentaverunt, & fub tali eorutn colorato titulo
ckrieus autediftu* in dicta admiuiflratione in-
imfut eft, ita ut dici poflâc quod fere centum
monafleria regularia, qu* fub oScio Genera*
fis didi Ordinis regulari debuident, tub uuiu»
clerici iccularis funt adminiftratione fuppo6-
ra: que quantum juri, quantum honeflati ,
quantum bonis moribus conventant, quifque
prudens animadvertere.putell. Pbfl*remo* tan-
dem ultra aliud, quod nos & plurimo*fratre*C
Qoftros iaodn Romane Ecclefi* Cardinale*
citare conati funt, etiampoftquam decrevimus
iterum ibidem Baltic* debere Concilium agi-
tari, no» etiam abadminiftrationefummi Pon-
rificattn fufpendcre freti funt, ut adipfo*pol-
ient faltem de fa&o Ipfam ooftram fummi
Pontifici» poteflatem advocare, ft ejus adminl·
Arationem exercere , conferendo beneficia vel
officia, flt alia faciendo quae nobis tantum fiant
a jure concefla five prsmifla. Ift* funt ergo
caulas, quare continuo Bafile* furfle Concilium
per no* declarari cupiunt. Illi lunt qui, quo-
niam eorum vota pari non volumus, de no-
bis tot mendacia confingunt. Ifta* font harre-
fe* qua* extirpate eupiunt. IA* funt reforma- D
tiones debite qua* in Ecclefia Dei introducunt,
& pax & tranquillitas qua* univerfit Ghrifij
fidelibus difpoounc, quia inter feipfos poteftа-
tem noflram dividunt, & fibi ipfis adteribere
cupiunt, ut quae beneficia vel officia , five ho-
nores, quos a nobis confequt non valuerunt,
fcindendo Dei Ecclefiam confequantur. Abfit
igitur a nobis, abfit, ut talem declarationem
faciamus, ft quodgtalia gella comprobemus .
Prius cit enim ut non folum pontificatum vel
panem cjus, fed animam tollant, quam Fidem
i «U» *ub-* catholicam nobis auferant. De hoc autem re-
imru» ro noftram fioceram ftpariff-
fimam intentionem , quam habemus ut Con-
cilium fiat, fit quod omnia ad finem debitumB
perducantur, contenti tumus & volumus pure
& fimpliciier continuo futlTe Concilium, ita
tamen, quod omnia gefla & attentata contra
no*, five fedis Apollolice libertatem vel pri-
vilegia , fanfteque Romane Ecclefi* Cardina-
le* ac nobis adherente*, prout de fafto fece-
runt , fie de fafto ante omnia revocem , no-
ilrofque Legatos juxta *furit* regulas pnefideotes
admittant. Obiciunt etiam nobis, & admirari
videmur, quod Bafile* /udimus facram Syno-
dum celebrari, ac mandavimus cum Coocilii
coofiho agenda per pnefidentes perfici. Dic»·

dmus, quod CobcsUmo duotaxat potens
ipfaa autem prefideme* fcqui nccdfe eft : ft anno
ideo fi Coociimm di&arct five confideret ali- CMUSTI
quid Ecdefi* expedire, prafideoribu*verouou >w
placeret, hoc ipfam numme fieri pe&t, Ge
quod de judice CoocQium coofiliarius forma-
retur. Sed hi fie dicentes, fi nulla juravidif. .
fenr, fatis edict. Nam G * ipfi ornata mundi * 'ri*
jara percontantur, omnia votant quod qu*
Concilio flatuuntur, dedaramur, fcu fenciun-
tur, a Papa vel ejus Legaro conftituantur at-
que promulgentur, facro Concilio confidente,
live etiam approbante. Nam fi Papa vel Lega-
tus ejufdem nollent difponere aliqua, contra
Concilium affcftaret, Papas feotentia, vel ejus
Legari perfouam fommi Pontificis reprefentao-
tis, nen Concilii voluntas fequeoda foret,
cum fuper omnia Concilia habet. poteflatem
Papa, nifi forte qu· flatuenda^forent catho-
licam Fidem refpicerent, vel, fi non fierent,
flarum univcrlali* Ecdcfi* principaliter pertur-
barent , quia tunc Concilii fententia eflet po-
tius attendenda. Verba igitur noflrarom litte-
rarum fecundum juris formam interpretanda
lunt, ut qu* ad folum Concilium ipe&arent,
qu* funt numero plurima, cum Concilio.ex-
pediantur ft fiant, alii vero juri* tramitem
imitentur. Et hoc eft in quo potillime fallun-
tur qui Bafile* conveniunt. Nam credunt in
lingulis agendi* effe judice* fupra Pontificem,
quod eorum aftionc* demonftrant. Nam in
linguli* fe nobis, fuperiorc* reputant, quod ta-
men afleverare cft bsrreticum ft profanum. Ob-
mutefeant igitur, ft nofcant quod etiam fic
cum Concilio fieri mandavit felici* recordatio-
ni* Martinus nofler proximos pnedeceflor, nec
velint noftram puram intentionem in fingulis
lacerare, quam ettatn. cum aliis laceflere co-
nantur, afleverante* noftram ad fitmmt Apo-
floiatus aoiccm non faille canonicam ele&io·
nem. Sed, n mifericon Deus, cur oculos
tu* ni* juftithe contra praefatos non conver-
tis? Nam plurimi ex hi* qui talia proferunt,
funt qui no* io Petri cathedram dirigentes
inthroniaaverant, ifli no* confccravenmt , illi
nos coronaverunt, ft aliqui cx eis, ut a vero
Chrifli Vicario pontificatu* infignia fufccpcnrat,
alii vero cx eia fere omnes gratias five bene-
ficia plurima funt adepti, ft nos anni* pluri-
mis pro lutnmo vero Pontifice venerati tant.
Igitur imaginari non podismus qua fronte, qua
audacia, quo colore, polfint noftram^catholi-
cam eleftionem in dubium revocare, praefertim
cum ipforum allegent maximam turpitudinem .
Quare, principe* Chrifliani religiofiflsmi, vof-
Jiue alii Chrifticohe orthodoxi, per vifcera mi-
ericordi* Jefa Chrifli prefatoe Bafile* cou-
veniente* adhortamini, ut defiftentc* ab ince-
ptis, velint noflro* prcGdcuus admittere, ut
canonicam Synodum fademes, poffiot bona
illa, propter qua (aeram Concilium eft mftt-
tutum , debit* execution! demandare. Quod
fi ictus (quod abfit) fecerint, ft Dei Ec-
clefiam fcindere (ut baftenua font cocati)
concupiverint, nec pnsfidentibus intendere re-
formationi Ecclefia ftuduerint, tunc vos Qsrl-
flicofe* principe* iterum per cjufecm mifericor-
dism oMccramu* qui pro nobi» mortem fubiit
temporalem, ut velitis eoram improbis cona-
tibus pro poffe rcfiftere, pnafertim ne fchifina
nefanditfimum in Dei Ecclefia oriatur. Nam
hoc ad principes pertinet Cuculi ChnAiaoos.
ut eorum temporibus pacatam velint efla ma-

trem

-trem Eeclefiam, unde font fpsrttualitcr nati. An: contumaciter comcmpieillt, urfi rvfiuuerii, verbum offendit^ cum io- condign* pernitenti* (objiciatur, flt debite pu- ANNO CHRISII
<»kktl »«j7 qsfo: *£i* aaac *vtjgrt luteürgiie t* «radruMu fa< JudmiSir Svrruaa. *Stnitf Ajz* m /uuarr, & *txnhitr n cm tmm,* ftc-Scd quomodo fervfant principes io timore, uifica, «M contra (anftam matrem Ecclefiam ft jufla Domini foot, reiigiofa (everitate prohibendo atque pledeudo? Agite igitur, viriliter agite advetius Chrifli vineam & agrum Dominicum devaftare cupientes, nec permittere velitis quod fine sudoritue Pontificis conciliabule , nor· Concilia . fiant, quomodo in foturum poftet efle exemplum pernkiofiffimum, ut decem five plores ad fibuum fine fedia Apoftolic* audoritat* aliquo in loco Prélati convenirent, (candalitareutque populum Chriflianum orthodoxum, ac contra Chcitli vicarium pro libitu rpfilirent, ut refiftcntes malis adionibus , -sternam gloriam mertamini. Datum Rom* apud fandum Laurentium in Damafo, anno Incarnationis Daminice 143;. Idibus Septembris , pontificatus noftri anno tertio. Nulli ergo omnino hoanioum liceat hanc paginam noflr* cooiilituiionto, declarationis, profecutionis, intentionis, caflationis, revocationis, irritationis, annuUarioait , voluntatis , redu&ionis, ft mandati infringere, vel ei aufu temerario contraire . Si quis autem hoc attentare prsfumpfcrit, indignationem omnipotentis Dei fle beatorum fle Pauli Apoftoiorum ejus le noverit in curiurum. Datum Rome apud fandum Petrum, anno Incarnationis Dominice 1433. xvin. Kalcndas Januarii, pontificatus nottri armo tertio. Ego JorJanus Epifcopus Sabineufis manu propria fobicripli. Ego Antonius tituli fandi Marcelli manu pcoptia fubfcripfi. Ego Lucidus Cardinalis de t Comite manu propria fubicripfi. Joannes de Nurfia. Poggius .

13«Comiti

fiHpror E«- gnat Pc*£i- w XdM?rvr rMUioi- P** hir. *

Dvtum in fetfionc publica in Ecclcfia matori Bafilecnfi fblemnitcr celebrata, Nonis Fe- ^nur'*> enno a Nativitate Domini millcfimo 9®*driogeniefimo trigefnno quarto.

Die (abbati xxiv. Aprilis 1434. ,n congregatione Generali Domini Legati fanftrlfimi domini noftri incorporati font facroConcilio00minibus orivatis , ut fcqtutur, videlicet reverendifltmi revcrcodique patres domini Cardinalis fande Crucis, Archiepifcopus Tarentinus , Epifcopus Paduanus, & Abbas faodx Jufti- D*, fltC.

Oratores fandiifimi donaini Eugenii Pap* quarti in eorum incorporatione jurabunt nominibus propriis fideliter laborare pro flatu fle honore hujus (acri Coocilfi fle ejus decreta dc-

tua» facri Concilii Conflamtenfis, cujus tenor ML·». 4.' Icquitur, & cft tali*.- Primo, quod Generalis Synodus in Spiritu fando legitime congregata, Generale Concilium faciens, Ecdefiam catbo iicam militantem repnefenuns, poteflatem a E Chrillo immediate habet, cui quilibet cujuscumque flatus vel dignitatis, etiamfi papalis exiflat, obedire tenetur in his que pertinent ad Fidem & extirpationem fchifmafs, & ad generalem reformationem Ecdefi» in capite ft in *membri».* Item declarat, quod quicumque cujoicumqui^flatus vel dignitatis, etiamfi papalis exiflar, qui mandatis, Astutis, five ordinatwntbtu, aut praeceptis hujus (and* Synodi , & cujufcumque alterius Concilii Gcne-

B

C

E

ralis Concilii, tunc * primus Pr*latus(ot pesmit- titur) pro illo die faciat officium praefidentis. Item , quod omnia ada hujus facri Concilii (ficut hadenus eft obfervatum) fiant & expediantur fub nomine ft Bulla ipfius Coocilii .

Datum *in feflione publica ejufdem (and** Synodi in Ecclcfia majori Bafilcenfi folemniter celebrata, fexto Kaleudas Mail, anno a Nativitate Domini miUcfimo quadrfogcntcfimo trigcfitnoquarto.

' F"»"'-

SESSIO XVII.

Saper adtuijjloat prafideutiam r» *Caucilia* warrur dMuivi fqgnwr *Papa quarti.*

SACROSANCTA Generalis Synodus Bsfile* entis, in Spiritu fando legitime congregata , univerfaletn Ecclefiam reprsfentans, diledos Ecclefi* filios Nicolaum tituli fandae Crucis In Jerufalem presbyterum, Julianumfandi Angeli diaconum, (and* Romans Ecclefi*Cardinales, flt venerabiles, Joannem Archiepifcopum Tarentinum, flt Petrum Epifiopum Paduanum, ac diledum Ecclefi* filium Ludo-1 vicum Abbatem fande JufliosPaduanc, tantum admittit tu perfidentes in hoc facro Concilio , numine, vice ft foco (andiffimi domini Eugenii Pap* quarti, cum infraferiptis condi" tionibus ft claufulis , pleni(fimum robur flt effertum per omnia habituri», videlicet, fine ' omni jurifdidione coadiva, falvo etiam modo ' Uk. procedendi tn hoc facro Concilio hadenusobservato , prefertim qui continetur in ordinationibus hujus facri Concilii, qu* incipiunt : Primo lint quatuor dcpufatfonc*, ficut foot, inter quas omnes de Concilio diftribuaotur *■ qualiter, quantum fieri poterit, ftc. Ordinat etiam quod prêter fatam fextam, in qua ordinaria eft congregatio Generalis, non poifit fieri alia, nifi luerit cooclufum prius per tres deputation» ad minus. Et tunc intimetur ipfis prefidentibus, vel alteri ex *eis* , quod ponat fchcdulas. Ec fi non fecerint, unus ex Dpromotoribc* Concilii, vel unus ex deputationibus quicumque fit, ponat fchedulas. Et omnes de Concilio veniant ad congregationem. Alias fi non fuerit conclufom per tres deputaliones, nullus ad ipfam congregationem accedat . Et quidquid ibi fadum fuerit, nullius fit roboris. Et idem de feflione. Item, quod ledis in congregatione Generali his qu* conduis font per deputations?, primus interpmfidentes ibidem prefentes, etiam aliis vel alio ex eis abfentbis, concludat juxta ordioatiooes facri Concilii. Quod fi nolit iple aut alittsdc prefidentibus ibidem praefidentibus facere, tunc proximior Prdatus fubfequcosin ordine confidendi concludat. Et ipfo nolente, alius lucceffive faciat. Ec fi forte nullus de prefidentibus veniat ad congregationem, vel ad icfitoncm Generaa

In

ANNO CHRISTI !»!♦.

* Ia lue 17. fefliooe ram folemoiter cetobra-A ta interfoit Sigifmuodns Romanonuu imperator, fodem coronatos com aJfts oobiUbos fibi aftantibus. Umas dux b dextro tencna edcm evaginatum te manu, *juxta* quern dux Wilsdmas Bavan-, habeas & tenens pomma roton» dum desarstum cam cruce te fignum mundi, & a finiflro domines marcbio Bnuadctevgenfis, onus elcâoram imperii, habeas feu tenens iceptrum regale deauratum, fltc. & bene centum Praiati fedenccs cum mitris aibia, ut morts eft flee.

SESSIO XVIIL

HukMiMi >« »bo i»- «erfaKiaap·· n BaJUcb di trefa.

^aprr iutvatitae Jttrtfi CMtiliiCeaflmtinfijitl aaAritett tT pttffitte Gntra- intimt JS^tatii

Stcnfnfl üa/iknfit, Gnfféih taSpi. rite itfitiaM* caagrrgara, *tauvtrfaint Ectlifitat nprajtntm,* ad *ptrpttmn rti mtl*

Coaa»·»!— tn Coar teC «. Ei iaprt In hoc »»6- Ireal>. M.

AD magnam Ecclefue catholic· utilitatem pertinere digoofciiur, at ipfius auâoritas (ent omnes fabefle tenentur > io facro oliin Conftsnn'enfi Concilio declarata, lapins manifeftetui, & ad omnium notitiam perducatur. Fr quemadmodum nonnulla Concilia precedes», tiam Synodorum falubres infiitutiooes dc declarationes renovare coufeevenmt, ita flt fame

Cotesarim. fanda Synodus necriliriam illam declarationem de Generalium Conciliorum audoritata, in dido Coaftatnienû Concilio promulgatam, fob eodem qui feqdhur tenore moovat ; Primo, quod General· Synodus in Spiritu fando legit ime congregata, Generale Coociltem isdem, Ecdefiam catholicam militantem rmrefentans, poteftatem a Chriflo immediate nabet, cui quilibet cnjafcumque flatus vd dignitatis, eriamfi papalis exiftat, obedire tenetur ia bi» qu· pertinent ad fidem & extirpatboem fchifsnatts, & ad generalem reformation tmEccte» fic in capito flt in membris. Item declarat, quod quicumque cnjufcumque flatus vel digni-Boem plurimum afledos codpicimos. Ut pritatis, etiamfi papalis exiftat, qui mandat·, ftatutis, five ordinationibus, aut preceptis hujus fanda Synodi, aut cujufcumqne alterius Concilii Generalis legitime congregati, fuper pretnifiss, fen ad ea pertfaentibtu faftis vel faciendis, obedire contumaciter contempferit, niG refipoerit, condign· pernitenti· fubjidatur, & debite puniatur, etiam ad alia juris fubfidia (fi opns fuerit) recurrendo.

Datum in feflteoe publica ipfius land· Synodi, in Ecclefia majori Bauleenfi iolemniter celebrata, fexto Kalendae Julii , aoco Domini miUefimo quadrtogemefimo trigefimo» quarto.

S E S S 1 O XξX.

anno CHRIST M>*

h ftu farrant ittnte ή» uuittriu

£r«srwv , arc mb *Jtitirn, &* Nrvpiytsrwv |

Sttnfn&t Bjtkeitfs Gntrtlit SyetJiu, as *5prrilt [n&o Ugit.mr mgrtgatt, mivtrfaieni Eccitjiatt rtprrfmfm, ad prrpttaaiK ni* as». wenJ w .

Sicut pi* mater pro filiorum falute Temper anxia cll, nec ui.quam qu'cictt, donec fi qua mter ipios diflenfio fit, topics fuerit; fic « muliu amplius fanda mater Ecclefia, qu» filiosadperpet«atnvi:.rmregenerat, cmnicooatu laborare confucvic, ut omnes, quiChriflivOO nomine cenfentur, fublatoomnidiffidiocandem tidci unitatem , fine qua falus effe oon potcfl, fraterna caritate cuftodiant. (^tamobrem hujus fand· Synodi ab initio fa· congregationis precipua cura fuit, illud recens Bobemorum anriquuinque Grecorum di&dtum prorfus exünguere, fit eos nobiicum te eodem fidei flt cantans vinculo perpetuo copulare. Bobemos igitur viciniores primo, deinde Grecos per noftras litteras cl Oratores pro fanda unione facienda, Ceum omni caritate ad hoc faensm Concilium vocavimus. Et quamquam Bobemorum negotteaa multi ab initio noo folnm diflkile, fdbene impodibije ssftimartnt, noftradque tanquam fupervacum & inutiles indicarent labores, attamen Dominus nofter *Jei»* Cbriftus, cui nihil impolfibile eft, fic felubricer rem ipfitm ufqna ad hanc diem direxit, ut multo amplius hinc ipfa Bobemorum vocatio Ecdcfi· fanda profuerit, quam multi posencilfimi exercitus, qui fiepe Bubemiam armata thana iagrefli font. Qp· res eo ampliorem fpem nobis pnebet, ut hanc Grecorum udonem cum omni fiducia & conflantia prafcqnamnr. Qmd quidem eo libentias aggredimurquo ipfas ad haoc uniomum cqim fetenifimus Grecorum *imperator* flt Patriarcha Conflantteopolitauus per noAros requifiti luat Oratores, mox tres infigor: viros, de bis qui apud em magna videntur andorkat:s, (quorum primus ipium imperatorem eoofaugunurate attinet)ad bene fandam Synodnm defttearuot, fulfirieoti ipfius imperatoris mandato cum Bulla aurea & ejus manu propria fiteferipta, ac Patriarcha litteris munitos, qui tam in Generali congregatione, quam coramcommiftariis noftris fervcntiflaram imperatoris flt Patriarch· totiufque Ecclefia orientalis ad haoc udonem defiderium expoMom» aoaminsm te modum ad tam fandi operis profrqmHinstem pdE faot, ac quotidie excitant, do· teter alia firmiter conftaoterque aflervates, uatoocmipCam nifi in Synodo untverfaU, te qua tam Ecclefia occidentalis quam orientalis conveniat, fieri nullatenus poflir : fc io ea Synodo fi fiat , < ut infra conventam eft) omâten ipfam udonem fecuturam. His auditis, fitmmauobis tatitia ac jucunditas nimirum acccfit. Qdd adm catholic» Ecckfi» feUctes gloriofidqueeontte. gere unquam poflet, quam quod tot orientales populi, qd numero hominum ab his qd noftre fidei foot non mdtmn diftare videntur, ieadem nobifeum fidei unitate conjungantur ?

ANNO CWOT1

■Qaid. utilius atit f^utiuofius ab exordio na-Aes icentia Ecclefia populus Chriftiamss vidit vel audivit, quam quod tam diuturnum perniciofumque fchifma penitus cnirpetur. Unde & aliam rdpubüca Cbriftian·, Deo propitio, utilitatem accrefepre confidimus, quoniam ex hac mwooe, cum fada fuerit, ptarimoe ex nefanda Mabumeti feda ad fidem catholicam conveni iperandum eft. Quid *igitur pro tam* piu ac falutaribcs rebus perChrifti fideles lentandam facicodumque non eder? Qpû catholici* f*o tanto nominis Chriftiani A orthodox· Fidei incremento non modo caducam huius mundi fubftantiam, fed & corpus & animam exponere non deberet? Qxxrirca omnem

rfti». jî. cogitatum noflrum jadaotes in Deum fad /a-B *cit ettrMii» etegu ftltu*, venerabiles fanda Romana Ecclefia Cardinales, praefidentes feriis Apoftolica , Patriarcham Antiochenam, Archiepifcopos , Epifcopos, Abbates, magiftrofque & dodores in numero competenti deputavimtr 't una cum ipfis Gracorum Ambaxiatormus rem illam tratiare, & quo ordine ad exeeutionem deducenda effet profpicerc deberent. Qui tam inter fe, quam cum ipfis Oratoribas, fapenumero convenientes, habito inter fe digefto confilio, ad infraferipta cum ipfis devenerunt capitula, que poftea fecundum moram hujus facri Concilii per facras deputationes mature deliberata, ac deinde per generalem Congregationem conduis firmata-C que folcmniier extiterunt: quorum tenor una cum mandato ipfis domini imperatoris fub Bulla aorea fequitur, & eft talis.

Ambaxiatores fereniffimi domini imperatoris Gracorum, & domini Patriarcha Contlann-

Tt nopolirani, videlicet dominus Demetrius * pro-

liari«rf«r- tonoftiarina, Palaeologus Marotides, venerabi-

t praaotba. lis Ifidoraa Abbas monafterii fantii Demetrii, & dominus Joannes * Diflipatus, ejuidem im-

rp*ra*perstoris familiaris, convenientes cum domi-

ηά deputatis facri Concilii, primo expoiueraot, quod fi Ecclcfi· occidentali placeret, ut huc Synodus Conftantinopoli celebraretur, Ecclefia orientalis propriis expenfis ibidem conveniret, nec oporteret, ut Ecclefia occi-Dbus ipfa occidentalis Ecclefia imçenfas faciet dentalia Pralatis orientalis aliquas expeufas faveret. Quinimmo ipfe dominus imperator, ipfarum feptingentarum perionarum, a ia qaibtis poffet, Pralatis Latinis Conflanti nopolim venturis fubveniret. Sio autem placeret , ut Pralati Ecclefia orientalis ad terras Latinorum pro pred&a Synodo accederent, necefiarium fore propter legitimas caufas, ut

- F«rrr *e-expeoCs Ecclefia ·occidentalis (obvenirent. Et cum didis dominis deputatis videretur multis de caufis hanc unrooem commodius fieri poOc in hac civitate Bafileenfi, ubi adu Concilium congregatum eft, (rpe ac multum apud ipios dominos Oratores ioftirerunt, ut hic locus pro hac fanda unione eligeretur, oArrentes impenfas ad hoc aeceftarias. SedipfiOra toribus refpondcoiibus, quod cum eorum ioftratiiones limitata de cenis locis per iplcs imperatorem & Patriarcham *cit* data fint, noo hunc locum eligere qui in ipfis inftratiionibus nominatus non effet, nomine deputati facri Concilii cognofcentes fandam ac perfetiam ipfius Concilii intentionem, qu*v eft ut pro honore Dei & profetiu Fidei catholic· nullis parcatur laboribus & impends, judica, runt noo expedire , ut propter locum duntaxat tantum booum oegligerctur. Acceptarunt igitur , fi placeat facro Concilio › unum de lo-

infertus nominandis, cum hoc, quod < ficut inferios eft conventum) mittantur aliqeri vel aliquis ad ipfum dominum imperatorem, Patriarcham, & alios, quibus perfuadeant per efficaces ratiooes, ut in hanc civitatem Bafileenfetn vdint afteotire. Loca nominata funt, Calabria , Ancona, vel alia terra maritima , Bononia, Mediolanum, vel alia civitas in Italia : extra Italiam, Buda in Hungaria , Vienna in Auftria, & ad ultimumSabaudia. Convenerunt tamen didi domini deputati cum ipfis dominis Ambaxiatoribus in his qua le» quuntur, fi facro Concilio placeant. Primo didi Ambaxiatores promiferunt quod ad hujufmodi Synodum convenient imperator Grreorum & Patriarcha Conftantinopoli*tanus, &c* ceteri tres Patriardhs, & Archiepifcopi, & Epifcopi, & alii Ecclefialici, qui commode venire poterant. Similiter quod venient ab omnibus regnis dc dominiis que fubjieiuonir Ecclefiis Gracorum cum plena poteflate & mandato vallato juramento & aliis <laufulis opportunis, tam ex parte farcularrum dominorum quam Prelatorum. Item, quod mittatur unus vel plurcs Ambaxiatores , ex parte facri Concilii aim odo millibus ducatorum , pro facienda congregatione Praefatorum Ecclclise orientalis ad Conflantinopolim, que odo millia expedientur ab ipfis Ambaxiatoribus (acri Concilii, prout ipfi domino imperatori, aut ipfis Ambaxiatoribus facri Concilii, vide bitur. Ita tamen, quod fi dsdi Ptaciati nollent Conftanttnopolim venire , vel, potkuam Conftantinopolim venerint, nollent ad Synodum proditiam accedere, tunc teneantur ditius imperator reddere ditiis Ambaxiatoribus facri Concilii quidquid pio ea re expenderint. Item , quod Eccktia occidentalis folvat expenfas quatuor galearum groflarum , quarum dua fint de Loollantinopoli , & dur aliunde, pro conducendo, dum tempus erit, ad portum oollrutn, & reducendo Conftantinopolim dominum imperatorem , & Patriarchas , & Praelatos Ecclefia orientalis cum fuis, ufquc ad numerum feptingentarum petfionarum . Quihoc modo: Quia pro expenfis ipl tus imperatoConftantinopoli ufque ad portum noftrum ultimum , dabit ipfi imperatori quindecim millia ducatorum. A ditio autem ultimo portu ufque ad locum ditia Synodi, & deinde, quamdiu -manebant in Synodo , & ufquc ad reverfionem ipiorum ad Conftantinopolim, faciet ditio imperatori Cum ditiis fcprirgentts perfonis impenias honeflas. Item quod infra decem menies incipiendos a mente Novembris proxime fequenti, teneatur facrum Concilium mittere duas galeas grofsas & duas fubtiles verfus Conftantinopolim cum trecentis Salifiâ-Eriis. Super quibus galeis aunt Ambaxiatores facri Concilii, & dominus Donarius * proto noftiarius Palccdogus, primus de ipfis Amba-tU^-/T" xiatoribus domini imperatoris. Qui quidem Am· ηΞΓΖΓργο- baxiatores facri Concilii habebunt fecum quin. rafpMbuua, dccim millia ducatorum danda domino imperatori pro expenfis fuis fit Patriarcharum & Prelatorum, ac aliorum venientium ufquc ad numerum feptingentarum perionarum, faciendis a Conftantinopoli ufquc ad portum ultimum, ad quem debebunt applicare, ut fupra. Item praditii Ambaxiatores facri Concilii, ituri cum praditiis galeis, ordinabunt quod decem millia

procovtft.

dis-

ducatorum erunt parata ad exponendum, fi nereflârium fuerit, pro cuftodia cttitaiuConflantinopditans, propter periculum quod poffet intervenire a Turcii civitati tempore ahª lentis difti domini imperatoria, quà pecuniar exponentur per aliquem a diète Ambaxiatoribus facri Concilii ª deputandis, prout neeeffitas foetit. Item ordinabunt prasdi&i Amhaxiatorci facri Concilii, ft ■ expenfis duarum galearum fubtilium ft trecentorum- baliftariorum pro cuftodia civitaiis Conflaotinopolitan- tempore abfentie domini imperatoris, &qood gentes diâaruip galearum ft ipfi baliâarii jurabunt in manibus imperatoris fideliter fe habere. Et capitanei eorum fint quos imperator rnflitucrit. Item quod pradidt Ambaxiatores ■ habeant expeofas duarum galearum groflarum, tot quot expendi confueverunt io armando tales galeas. Item quod hujufmodi Ambaxiatores facri Concilii ituri cum predidis galeis Conflantinopolim nominabunt domino imperatori portum, ad quem ultimo debebit applicare, & locum unum de pronominalis, in quo cfle debeat dida univerfabs Synodus. Laborabunt tamen cum omni inflantia, ut civi. lat Bafileenfis eligatur, prout fperandum ilood hoc ^urum Bafileenfe Coociiium interim flabit firmiter in Bafilca, nec diflolvetur legitimo impedimento ceflante, quo interveniente (quod Eleus avertat) pro continuatione ſui juxta difpofitionem capituſ ,Ccri Frequens, ad aliam civitatem fe transferet. Et in cafu quod dpminus imperator nonconlentaretur de iflo loco, tunc infra menfem, pofiquam prriatus dominus imperator applicuerit ad didum portum ultimum, facrum Concilium fe trajuferet ad unum de prifai&is locis nominatis per ipfum facrum Concilium (ut fiipra didum eft) eligendum . Item quod io omnem eventum prndida omnia utrimque adimpleantur. Item quod praadiftaomnia fient firmiori modo, ft cuin majori robore & fecuritate quo fieri pofluot per facrum Concilium , videlicet per decretum ft fab Bulla. Item qyod prrdidis omnibus conclufis ftconcordatis, ac (ut promittitur) firmiter ro-Dgeret boratu, fummus Pontifex expreftum prebeat aflenfum per fuas patentes Bullas. Et quod predida omnia ft fingula intelligi debeant boita fide, fine dolo ft fraude , & abfque impedimento legitimo ft manifeflo. His omnibus adimpletis, dicunt fapradtdi Ambaxiatores Graecorum, ft promittunt quod omnino venient, etiamfi bellum foret ft inflaret civitati. Et ob earum omnium rerum confirmationem .tradent mandatum prefati imperatOiis fub Bulla aurea facro Concilio, ft pro predido imperatore ipfi ft alii jurabunt, feribendo ft fubfcribendo propter firmam & veram fidem, quod fieri debeat cum Deo ualverfalis faoda Synodus, fi mors imperatoris non in-B terveoerh, aut impedimentum aliquod manifeflum & verum , quod fugi vitarique non poffit.

Pofiremo petitum eft ab ipfis Ambaxiatoribos GrsKorum, ut exponerent qwadam nomina , in eorum infirudiooibus contenta · Et primo quid intelligunt per verbom, Synodus univenalis: refpoodernnt quod Papa ft Patriarch· fint in dido Synodo per fe vd procuroª tora fuos; fimiliter ft alii *Prélati* fint ibidem vere vel reprefentative, promittentes (ut fnpra) quod dominus imperator Grarcorum ft A Patriarcha Conflantfoopolitanus Intererunt per ■; — fonalIter ª liberi fle invidenti, hoc eft, quod unicuique liceat libere dicere judicinm (num fine cujofquam impedimento vel videnda : Si- ·, > ne contcbtiooc, hoc eft fine contentione rixo» tavidau. fa ft cootumeUofa: non tamen excluduntur e difpotatioocs & coilationca noetdbri·, pacifies, boaefts, & caritative. ApoAdica ft canonica hec omnia quomodo, intelligi debeant, ft de modo procedendi in Synodo, remittunt le ad ea que ipfa uoirerfalis Synodusd clarabit ft ordinabit. Item quod imperator Graco* rum ft eorum Ecciefia habeat honorer foot, hoc eil quos habebat tempore exorti psafentis fchifmatis, falvis femper juribus, horroribus, privilegiis & dignitatibus fammi Rmuficb, & Roman· Ecclefis, flt imperatoria Romano* nun. Et quod G qua dubitatio oriatur, detur declarationi univerfalis Concilii praefati -

π.

Semiter tntr maacGti d&i favprmrsrri ***fiA Betla*** s«t m ***df Greet m Latitem tratiiati.***

Quoniam mifli fuerunt ad facrofaoâum Concilium Generale Bafileenfe nofiri ft imperii nofiri Ambaxiatores, familiaris noder ª protonofliarius Demetrius Paleologus MsotWes , & honorandiflimus in facris monachis Abbas fa- nofter Joannes k Difilipatus, ad conftitutiooem b) p/« D<a notus folicirati Generalis ft «cumenici Coocilii, pro unione praemeditata Ecclcfianun Chriſti , ft dedimus eis Ambaxiatoribua perfc&am ft plenam poteftatem ft bayliam fisper ft in prediftis, mandat, diffinit ft ordinat imperium nofirum per pnsfens chryfnhnl—t fuum, quod omnia ft fingula illa qu· ordinaverint, promiferint, juraverint, fecerint, ftcooftitueriot per feripturam five fcripmras fuper pra»didis profati nofiri Ambaxiatores, reputentur a noftro imperio, ft affirmata fint, tanquam fi a perfona nofira prefeotialitcr fafta, ordinata, promifla & jurata forent. Et fi contio, aquo didorum Ambexiatonun, tunc quod *fe&atn* eft, ft promtflum erit per duo· ex eis, firmum ft validum fit,'tanquam fi per omnes tres fadum foret. Et in robor ft firmitatem predidorum, jurat imperium ooftrum per juramentum debitum & coocedcns nobis, tanquam Chriftiano fideli imperatori, ft peroratiooem & benedi&iooan fandi mei imperato* ris domini & patris ooftri felicis mensori·, & per animam meam. Fadumque oftprafcns chryfobulum imperii ooftri a mundi creatione fexies millefimo nouageotefimo quadragefimo fecundo, ft a Domini noftri^efii Chriſti Nutivicate millffimo quadringentefimo trigefiotertio, die undecimo Novembris CooftantiM»poli in palatio noftro imperiali t Er fubicriptum litteris rubeis manunoffra propria moro imperiali, cun pendemi «area Balia. I

·f»rtt de- PkUndum , a F. expvn-

I» Conflii»· *i*icnto Cone, fell, j, El in procemio 1Xu«>. Û

ANNO CHturrr -tu-

IIf.

ANNO CHRISTI

Litter Dumi fetriercdu CeedUutivfeltieeu dt Gruce* m ZaTsaaw rraariaAs /sd faite

Jtfod Drigreti efnUtpifiifw Ceafle^tMpelite· mu,* wow *KwtwrJ*litfetrier<b», Rrvr. mdifutu CerdûuMiu* Ammw *Btcltf* & &r. vtmtdii Bpifafit b eeeeibu eiiii deviit ne. gngetir* «a *Syiede, evdigvutbtM-dientm etili» vii/ tvtiifu* m *fut ttunf certtete tf evUitie ffiritueti felititu.*

Litteras reverenti* veftr* recepimus per *reve-* rcodum Antoniam Epifcopam Sadenfem, flt *. fratrem* Alienum de CAfpis, Caere théologie magiftruin, Oratores vcftros, ex quibus fit etiam relationibus pmfatonim bene notavimus opti- *' txuun* difpofitioacm atque intentionem Deo amabilem, quam veftra reverentia pro tota Chriftianitate gerit, fpecialiter pro nobis, id eft oro unitate Ecclefus fande Cbrifti. Et fuper hoc Jastati fuimus maxime, quoniam hortamini no* pro illis, pro quite» fit nos jamdiu horutifuimusinftanterEcdefiamRomanam. Multeities enim fcripfimus, fit mifimns illuc pro unitate praedida, ut omnibus patet. Tantis autem legationibus ex parte noftra fadis, fit tenta folicitndine oftenfa, non permiferunt tamen circumfiantias rerum, ut finem acciperet noftra voluntas & traders». Ad pnefetu igitur de iftis fit eifdem, fit confimili fit eadem difpofitiooe, veftr· reverenti* fcribtmos, fieri Concilium Ccumenictam fub tia omnium ionarum debentium arioadede, una antiquum ordinem fit confuetudioem, fit tale Concilium fieri canonicum, liberum , inviolatum , fit fimplicitcr fecundum formas antiquorum *cumenicorum Conciliorum : fit illud omne, quod Deo dame in tali Concilio unanimiter fit concorditer cootluium fuerit, hoc firmum haberi indubitanter fit fine contradidiooe& lite quacumque Qu® Omnia dida fuerant fit concafta, fit confirmata a fanda Romana Ecclefia per plores tegatiooei ad eam noftra parte fada* Impedita vero fuit iftorum coocluGo & efiêâus propter temporales circumflantia*, nt fupra didum eft . Sed quoniam veftra reverentia in potienti tempore tantam promptitudinesn fuper illis ofiendn, per legationem (pecialera quam fecit pro ift». & hortata fuit nos litteris & relattonims fisorum Oratorum, propter hoc fit nos minimus Arobaxiatores noftras familiarem imperii * protonoftiarium Demetrium Pafaaoksgum Meotidem, flt hoooraodiflimum io facris monachis Abbatem facri monafterii iandi Demetrii lùdorum, & Joannem* Difiîpâtum *t per* quôs petimu* & rogamus veftram reverentiam , quod ad hoc Deo amabile opu« u asionis conferatis omnem curam fit fidicundinem, ut fiat & concludatur didum landabtle opus, veftris Audio & diligentia noftns corre (pendentibus. Cum vero uni aliqua neceilaria ad hoc & ejus operis executive, commifimus de iftb pnSdidi* noftik Ambaxiatoribus, qui vefins reverentias latius & clarius omnia reterent fit manifeftabunt, placeatquc veftr* reverential eifiicm plenam fidem adhibere.

Datum in urbe Conftantinopoii, millefimo quadringentefimo trigefimoterrio, die decimoqmmo meofis Odobri*.

Cbnril Gawra/. Tom- XXIX.

A *Anted· Cwl.iefi·*

*j · f H ****

' protOW- Alarius

• fr», Dw- ▸a»· ·

A

IV.

5ry«i/ar req^-aurte /'«prsdsdforaMi captftiArww.

Suprafcripta igitur capitula & conventione» hsac' fanda Synodus audoritate oniverfalia Fc clefi» praetenti decrero approbat, ratificat confirmat, ftatuuque ac decernit, & pollicetur ea fit eorum quodlibet fervare fit incuocufla tenere, ut prsmittitur. Qtus cum ad incrementum fidei orthodox*, utilitatemque Ecclefi* catholicas, & totius populi Chriftiani pertinent, omnibus fidem Chrifii diligenafbus , grata plurimam fit accepta effe*debent. Et quoniam (nt praricriptum eft) ipfi Gr*ci propter nonnullas caufas poftulant, ut ùnâiiîimu* dominas Eugentus Papa quartus, didis capitulis & convent ioniteu exprefie confentiat, ne propter hoc tantum bonum negligetur, ipfum Eugenium have fanda Synodus cum omni caritate obfecrat & deprecatur, ac per vifcera mifericordi· Jefu Chrifii cum quanta poteft inftantia exorat ac requirit, ut in favorem Fidet & Eccleiiaftic· unitatis prefatis capitulis fit conventionibus Syoodali decreto approbatis & rattficatis per fuas litteras more Roman* curias Bullatas expreffum aifeufum pnebeat.

Datum in feliooe publica, in Ecclefia majori Bafileenfi folemniter celebrata, feptimo Idus Septembris, anno a Nativitate Domini millefimo quadringentefimo trigefimoquarto.

V.

Alùtd dtrrrtvt fit JtuLut tf eriphytii i» ttinn Iffint proetelgeteut.

Stcrtfoii Gmtrtltt Sytediti Bjfikrtfi t i» Sptnt* finth i^itnnt nugrrgeti,* aarôrr/âfiw *Ecci^M»* , «d *ptrfthuuH rn eet-*

marusv. !

C Alvatoris noftri Jefu Chrifti fequens vefHO gia hec fanda Synodus illud gerit potifliime u> vifceribas caritati*, at omnes evangchcem veritatem agoofcant, & met, poftquam agnoverint, fideliter perfeverent. Proinde, ut Jodri aliique infideles ad orthodoxam convertantur Fidem, quique ad ipfam cooverfi fuerint in illa conftantcr permaneant, his falubribu» indituris providere decernens, io primi» ftaruit, ut omnes dicecefani quoidam/in litteris divin» bene eruditos aliquot vicibus anouatim deputent In locis, ubi Judaei aut alti infideles degunt, ad praedicandum & explanandam taliter catholic* Fidei veritatem, ut ipfi infideles qui audiunt, foot valeant errores recogoofcerc. Ad ~~quam praedicationem fub~~ L ~~ponses tam~~ , commercii per fideles illis interdicendi, quam ali» ad hoc opportunis ipos infideles cutufcumque fexus in annis difcretionia eoo* flitutos accedere compellant. Ipfi ratem diceceiani ac praedicantes ka fe erga illos propitios ac caritate plenos exhibeant , ut non iolum propalatione veritatis, fed fit aliis homanis officiis ipfo» Chrifio lucrifaciant. Cbriftiados autem cuiufcumque dignitatis aut ftatus, quomodolibet impedientes, ne Judasi adhujuf» modi pnedicationcm conveniant , aut arceantur, notam fautori* infidelitatis incurrere ipfo

G fado

'faâo decernit. Ut autem h*c praedicatio eo
***O 6t fntâuofior, *- qud predicantes linguarum
habuerint peritiami, omnibus modis fervari
f~" prccipimus confiiationem editam io Concilio Vienoenfi, de duobus docere debentibus in Andib ibidem expreffis linguas Hebraicam, Arabicam, Graecam, fle Chaldasam: qu® ut efficacias obferveiur, redores ipforum ftudiorum inter alia, quas in affiimptioneredonatus jurant, hoc etiam addi volumus, operam *ft* oro ipfius confiitutionis obfervatiooe daturae. In Conciliis etiam illarum provinciarum, in quibus bujufinodi ftudia conftituta funt, omnino difpooatur, ut hi, qui pnedidas linguas doduri tout, ftipendia debita percipere valeant. Sacros ipfuper canones renovantes, praecipimus tam dknceianis, quam poteftatibtis fascularibus, ut modis omnibus prohibeant, ne Judei aut alti infideles, aut Chriflianos, aut Chri-Aianas in familiares, feu (ententes, aut filiorum fuonim nutrices, habeant, ac nc Chriliiani eum ip6s in eorum feQivitatibus, nuptiis. & conviviis, aut balneis, (eu nimiaconverfstione communicent, aut medicos, vel matrimoniorum proxenetas, feu aliorum coo trsduum mediatores de publico conftitutos a(-fornant, nec aliis publicis proponant officiis, aut ad gradus quotcumque fcholafticos admittant, nec eis locentur prodia, vel alii redditos Bcclefiaftici. Prohibeantur etiam libros Ecclefiafticos, calices, cruces, fle alia Ecclefiarum ornamenta, fub pana perditionis rei emere, aut pignori (ub pona amiffionis pecunimutuate accipere. Sub gravibus quoque panis cogantur aliquem deferre habitum, per quem a Cbrifitanis evidenter difeerni çoifint. Quorupa ut evitetur nimia converfatio, in ali Juibus civitatum fle oppidorum locis a Chri- ianorum cohabitations feparatis habitare compellantur, & ab Ecdefiis longius quantum neri potefl. Nec diebus Dominicis fle aliis (oletnnibus feftivit at ibus apotheca» apertas tc nere, vel in publico laborare preiumaut.

VI.

£>» ku y» veittni ttd Fidem converti.

Si quis eorum ad Fidem catholicam converti voluerit, bona fus, queeumque habet mobilia fit immobilia, ei intaAa tllxfaque permaneant. Quod fi hujufmodi bona ex uturaaut illicito queftu fuerint acquifita, ac note fini perfone, quibus foret de rure reftitutio facienda, (quia non dimittitur peccatum, nifi reftitnatur ablatum) illis reflitui omnino oportet. His vero periunis *ooa* extantibus, quia talia per manus Ecdefi* in pios eflent ufus convertenda, hec fanâa Synodus vicem gerens univerfalis Ecdefi», In favorem concedit tu- E icepti baptiftnatis tanquam in pram ufum apud ipfos remanere debere, fub pana divini anathematis tam Ecdefiaflicis quam Iccularibus interdicens, ut nullam ftwcr his, quovisquacfito colore, moleftiam inferant aut taferri patiamur, fed magnum fe fcciflc lucrum exiAiment, dum tales Cbrifto hierati fuerint. Et quoniam (ut (criptum eft) *keknerit [nkfantiem mendi knjnt, tf viderit frtlrem fiutm necefoetent kjkert, tf cUnferit vifcer* fnn nk* ro, *quomodo centet Dei mttmt* Λ *tpfo?* Si ipfi «.unvciftoiHs tempête inopes, aut iudt-

A gentes fuerint, per vifcera mlfericordie Dei omnes tam Ecclefiafticoe quam firculares haec (aoâa Synodus exhortatur, ut ipfis aooverfir manus porrigant adjutrices. IpG quoque diecefani non fotam ChriftiatXM ad (obveniendum illis exhortantur, fed tam de redditibus Ecclcfiarum, prout poterant, quam de his qu* ad pauperum ufes per ipfos convertenda devolvuntur, hujufmodi neophytos fuftentare non negligent, ipfofque adetra&iontbus, contumeliis, paterna aftc&ione defendant. Et quoniam per gratiam baptifmi cives fandorum Λ domeftici Dei efficiuntur, longeqne dignius fit regenerari fpiritu, quam nafei carne, hac * edi- * «diuB. âali lege ftatuimus, ut civitatum & locorum,

B in quibus facro baptifmate regenerantur, privilegiis, libertatibus fle immuntrstffius *gaudeant,* qu* ratione duntaxat nativitatis fit originis alii confequuntur. Curent infuper facerdotes baptizantes, & hi qui de facro fonte fufdpiunt, tarn ante baptifmum quam port, illos ia aniculis Fidei ac legis nova: proceptis, catholicasque Ecdefi* ritibus diligenter inttruere. Er tam IpG quant draecefani operam dent, ne cum Jndeis feu infidelibus, faltem per longum tempus, penitus converfentur, ne, ficut noviter contingit ab infirmitate curatis, modica oceafio ad priftinam perditionem recidivos efficiat. Et quoniam, experientia telle, mutuam inter fe neophytorum coovcrfatkmem

C ipios in Fide nofira fragiliores reddere, ac ialuti ipforum plurimum officere compertum eft, exhortatur hcc (anAa Synodus locorum ordinarias, ut quantum pro incremento Fidei viderint expedire, curent fle Audeant neophytos ipfos cum originariis Chrifttanis matrimonio copulare. Prohibeatur fle his neophytis fub gravibus pœnis, ne mortuos more Judarorum fepcliant, aut fahbata aliafque folemnitaies fle antique feAe ritus quoquo modo obiervent. Sed fic Ecclefias fit predication's noftras, prout alii catholici, frequentent, fle ra omnibus (e ChriflianOruin moribus conformes reddant. Contemptores autem preJiAorum, per iacetdotes in quorum Pa-

D rochiis fiti funt, aut ^I.<^ ad quos de jure vel poitqua- coofoetudinc de talibus inquirere ipeftat, ac etiam per altos quofeumque, diacehnis, (eu inquifitoribus heretics pravitatis dderafitur : & invc.ato, fi opus fuerit, auxilio brachii fateulam, per eos taliter puniantur, quod fic aliis tranleat in eretnplam. De his omnibus in Conciliis provincialibus fle Synodalibus diligens fiat inquifitio, fit tam citra Epifcopos flt facerdotes in promittis négligentes, quam ipfos neophytos fle infideles Erediâotum contemptores, opportunum .adibeatur remedium. Si qjjis aurem, cujufcumque gradus vel proéminentl*, hujufmodi neophytos, ne ad oblrrvaiiouem ritus Chriftiaui,

E feu alicujus promiflorum compellantor, foveat atque defendar, panas contra fautores here(ieorum promulgatas incurrat. Neophyti vero fi fe corrigere poft canonicam monitionem neglexerint, quin ad vomitum judaizantes redire comperti fini, contra eos tanquam perhdos iuereticos fecundum factorum canonum inlUtuta procedatur. Si qua vero tpfis Judcis vel infidelibus induira feu privilegia per quofeumque Ecclefiaftkos feu icculares cujuicutnque flatus (eu dignitatis, etiamfi papalis vel imperialis eaiftaot, coocefl* jam fint, vel in futurum concedi contingat, vergentia quo-

quo

—"—■quo mod^ia&trlincntam catholica Fidei, aut A dignitatum, beneficiorum vel officiorum fiat IMP. /
cmusTi oomtais Chriftianl, feu qoorumcumque prntnK- forum, bac lanâ* Synodes caffa ft irrita *taie* deccnüt, decretis ft coaftitatfotabus Âpoftolicis acSynodalibus, que taper pnaoriffis condita bat.hîM robore derarom. Etottataf·»-di fente coo&tutiooia jagis metnoria htaeacar, ft «t µ qntfquam ipfiwignorantiamprotendere poflit, jubet bac fenfta Synodus, nt per Gngulas cathédrales ft coftegiatas Ecdefias, aliaque pia loca, in quibus uberior eft fidcUum concurius, (eroel ta anno ad minus infra "divina aramtdnetur.

Damm in feffiooe poblica ipfiue fente Synodi, in Eccicfia majori Bafileenfi fotamuliter celebrata, feptimo Idus Septembris, anoo a Nativitate Domini BMtlefimo quadringentefioso trigefimoquarto.

SES S I O XX.

ANNO CHRISTI I.

Dtcnieie it cetttAâunriit n ftfieet vi^/inte pneuttfehni.

Stcrrfe»&t Bifilttjfif GtetraJit Syatitu i» Spirite fee8* ItgttitHt nagngete, nivtrfeietn Rttitfim nfrtffetttet,* ad *perpttiMt ni* mv·

TAnttf fiunus ad concedendum petentibus laudabili per nos ordinatione fiatuta ft decreta fob forma authentica proniores, quato ck hoc ftatutis ft decretis hujulmodj circa eorum, obfervaefonem valeat fides certior adhiberi - Hinc efi quod nos tenore eooftitutionum' infertus deferiptarum, per nos dudum editarum ft in fefixMC publica jor noata majori EccleGal Bafikenfi Undecimo Kalendae Februarii, anno Domni millcfimo quadringentefimo trigefimoquinto celebrata publicatarum, ft apud afta noftra de mandato ooftro defcriptarum, ad dileftoram Ecdefias filiorum, ftc. N. ft N. qui tenores hujuimodi fein judicio ft extra afleruat indigere, (applicationis Inftrumentum de adis ipfis extrahi ft profemibus annotari fecimus , que fequuntur ta hac verba .' Quicumque clericos, cujufcumque fiatus, conditionis, religionis , dignitatis, etiamfi pontificalis vd alterius pmemtoentie exifiat, qui poft hujus conftitutfoois notitiam, quam habere pnefamatur, per dntw menfa poft publicationem ejufdem in Ecclefitacathedralbus, quam ipfi diccefeni om. ntao facere teneantur, poftquameademcoofiitutin ad eorum notitiam pervenerit , *fuerit* publicus concubinalius, *a* perceptione fru&uum onustam fuorum beneficiorum ctium menfium (patio Gt ipfo fate fuipeofos, quos fuostaperior in fabricam vel aliam evidentem Ecclcuarutu utilitatemex quibus hi firuftus percipiuntur, convertat: nec non ft hnjuimodi publicam coacubtaartum, ut primum talem cfle innotuerit, mox (uus (operior monere teneatur, M infra breviftimwn terminum coMtibtaam dimhta». Qsam fi non dimKcrit, vel dtatiflam aut etiam publice rriumpferir, jubet hac fante Spondas ut ipfam fuis omaibue beneficiis «natae privet. Et nihilo mfota hi publici coacubtonrü, ufqueqno cum eis per fana fapdriores eoft iptarum eoacubinarum dimiiimsam, mamfcftarnque vita emendationem, fuerit diipenfetum, ad tafcnpttonem quorumcnmqucbonorum,

dignitatum, beneficiorum vel officiorum fiat inhabiles. Qui fi poft diipcnfationcm recidivo vomitu ad bujoimodi publicum concubinatum redierint» fine fpe alicujus difpcnfationts ad pradifta prorius inhabiles exiftant. Quod fi ni » ad quos talium eorreftio pertinet, eot (ut paadiftum eft) punire neglexerint, eorum (uperiorea tam ta ipfos de oe^leftu, quam iu ftios pro concubinatu, modu omnibus digna punitione animadvertant. Iu Conciliis etiam provincialibus ft Synodalibus adverfus tales punire négligentes, vel de boc crimine diffamatos, etiam per fufpcnfieticm a collatione beneficiorum vel alia condigna poena leveriier

Anno

*****

proceeetur. Et G hi, quorum deftitutio ad fummum Pontificem fpeftat, per Concilia proviociatia aut faos fuperiores propter publicum concubinatum reperianrur privattone digni, ftatim cum praccflu inquifitionis ipfi fiinuno Pontifici deferantur. Eadem diligentia ft inquifitfo ta quibuicumque capitulis Generalibus ft provincialtbue quoad luos fervetur, pernis aliis contra prasdiftos ft alios non publicos coucubinarios ftatutis in fuo robore permanfaris . Publici autem iatelligeodi funi non fotam hi quorum concubinatus per fementiam aut copfeffionem in jure fallam, feu per rei evidentiam, qua nulla poffit tergiveriatiooe celari, notorias eft, *fed* qui mulierem de incontinentia (uipeftam ft infamaram tenet, & per iuum Cluperiorem admonitus ipfam cum effeftu non dimittit. Qyia vero in qtribufdam regionibus nonnulli juriidiftionem Ecclefidfticam habentes, pecuniarios quatftus a concubinariis percipere non erubefcuot, patiendo eos in tali fceditate (ordeicert: fub pcena maledifiionis «tenue precipit, tw deinceps fub pafto, compofitione, aut (pe alicujus quartus, talia quovismodo tolerent aut diffimulent : alioquiu ultra prerniffara negligeutia pœcarp, duplum ejus quod proprerea acceperint, reftitucre ad pios uius omnino teneantur ft compellantur. Ipfas autem concubinas, feu mulieres fafpe&as, Pralati modis omnibus curent a fuis fubditis etiam per braehji Jacularis auxilium, fi opus Dfuerit, penitus arcere: qui etiam ex tali concubinatu procreatos filios apud patres tuos cohabitare nou permittant . Jubet infaper hae fanfta Synodus, ut etiam in pradiftis Synodis ft capitulis hac cooftirotio publicetur, ft quilibet luos fubditos ad ipfarum concubinarum dimiffionem moneat diligenter. Injungat praterea. omnibus GscuUribus viris, etiamG regali prefulgeant dignitate, ne ullum quaiecumque inferant impedimentum, quocumque quehto colore, Frenatis qui ratione fui officii adverius fuos fubditos pro bujufusodi concubinam prOcedunt. Et cum omne fornicationis crimen lege divina prohibitum fit, ft fub peccati mortalis pcena uecclario evitandum, monet omEnes laicos tam uxoratos quam folutos , ut fiotiliier a coocuhinaruabfttaeant. Nimis eninu seprehenfibilis eft qui uxorem habet, & ad alienam mulierem accedit: far *writfithaitt tfit Jt u^rietrt eelit' juxta* Apoftoli confdfam, umstm- dares. Pro hujus autem divini dbfervatiooe pcsscepti, hi, ad quos pertinet, tam faluuribus monitis quam aliis canonicis remediis osnoi ftadio laborent.

c*.

anno CHfttSTT

Dt emvsaauaarcari/ vm *vitMàj Ctrl· enit* ·vw «McaTr/.

XT vitandum fcandala & multa pericula, tabveniendumque confcientni timoratis, ftatuit etiam quod nemo deinceps a communione alicuius in facramentoruffl adminiftratiooe vel receptione, aut aliis quibufeumque divinis, vel extra, pmrextu cujufcumquefeoteociatauit ccnfur* Ecclcfiadicn, teu impeofionis , aut prohibitionis, ab homine vd a jure generaliter promulgat*, teneatur abrtinera, vd aliquem vitare „ taut iorerditem Ecclefiafiicum B obfervare, nifi lententia, prohibitio, fufpenfio, *jft*\ etntarà hujufmodi, fuerit io vel confia petfonam, collegium , univerfitatem , Ecclefiam aut locum.certum aut certam, a judice publicata vd denuntiata fpecialiter amexpretfe.- aut fi aliquem ita notorie excommuoicationtx lententiem coortiterit focidifie , quod nulla poffit tergiveifatiooe celari, aut aliquo modo jutis fuflragto excuferi. Nam a com-

E.eUta- munione illius abtliocri »u1t juxta canonicas* Λκ** fanâioncs. Per hoc tamen hujufmodi cxcommumcatos , tafpenfos, interdite·, few prohi-

' trt«lar·. bitos, non intrudit in aliquo relevare, * œc eis quomodohbct fuffiagari.

III.

De iutrrdiflii ■»· *irrvtrr*

Quoniam ex mdilcreta interdiâorom pro. tnulgstionc multa eontaœrunc frsndala eremre , Gxtuit hac fsnte Synodus, quod nulla civitas, oppidum, callrum, villa, aut locus, Ecdefiaftico fuppont potant interdite. nifi ex csnfa, feu culpa ipforum locorum aut domini feu rcterum vel officialium . Propter culpam autem, feu canfam alterius cujufcumque privata perfon*, hujufmodi foca interdici nequaquam poffint aoteritate quacumque ordinaria vel delegata, nifi talis pertona prras D taerit excommunicate ac denuntiata, feu in Ecdefia publicata, ac domini feu redores vd officiales ipforum tecorum, aoteritate judicis

rttal ûù. requifiti ' hujufmodi perfonam excommunicarem infra biduum inde cum effirâu non ejecerint , aut ad fatisfaciendum compulerim: qua etiam port biduum ejeûa, recedente vel (atisfadente , mox di"ina reiumi poffint . Quod

UfceUi. etiam io pendentibus Ipcum habeat. '

IV.

Cestre frivtit afftlUatf·.

Ui hies citius terminentur , taper eodem g gravamine , aut tapcr eadem intcrlccutoria vim diffiniti»e non habente , nullatenus liceat fecundo appellare. tyodque ante diffinitivam frivole vel injufte appdlam, ultra condemna, tiooem expenfaram, damnorum, & taterefle, ta quindecim Adeems auri de camera parti appellat» per appellationis judicem condemnetur.

, Datum in feflioce poblica ipfius faute Synodi , in Ecdefia majori Bafiieenfi felemniter celebrata, undecimo Kajcadas Februarii, an* no a Nativitate Domini miUcfirnoquadrtagentetano trigetanoquinto.

V.

ANNO ·UJ

c Jbqarfiri·.

Lcte & pronuntiatis fityratariptit deeratis de mandato facri Coacffii per reverendum mtrem dominum Epifcopum Leterentom, todyue nationis Gallicane, ipfc reverenda· pater dominae Lctereufu Epsfcopns reqnifirit, omnes domino· Arduepteopos ft Epifcopos ia Condito ft feffione pendite pmfentes, ut prodite decreta, profertim de concubinariis, mittant ad Ecdcfia· tarn, ft faciant folemniter publicari. Item quod Archiepifcopi bie exiflemes mittam fafiniganeis fois abfentibus, quod fimiliier publicem . Item Pridati qui tant ex perte altcujus regni intiment Pnslatis ·bfcnttoss. Item quod procuratores Archicpifcoporwn & Epiicoporura intiment ifta tais dominis .

S Ɛ s s I o XXI.

I.

Semfn&t tetlrmAr *Ceatreiit Sjtttàtu, /»Sn'*

C *ictlifaat ptrfthu»! m mr-*

IN nomine fm&i neradeti ftatuit bcc fsoAa , quod tam m curia Romana quam alto, pro tau in confirmatione eleftiooutn, adrniffioo· poftulationum, w»fentationum ptovlfiom, CMtalioae, dMpowione, rictem· , potelatfooe , pmfcniatione, etiam a laicis facienda, faflituesone, inftaOa. tiooe, & invertitura, de Ecdcfiia etiam ca. tl cdralto» ft metropolitan*, monafleriis, dignitatibus, beneficiis, officittau· Ecdefiafiicis quibufeumque, nec non ordinto» (aeris be-Dedtâiooe ac palliq., dn cetero nihil pebitus ante vd poft exigatur rattooe litterarum Bul-1* figilli, annataram communium , ft tninutorum tarvitioram, primorum frateum , depommm, aut fob quocumque alio titulo, colore, vd nomine, prmexru cujufvtscontaensdittis, privilegii vd flaturi, aut alia quavis caufa vd occafionej dlrete vd indirefte, talum feriptoribos, abbreviatortbuique ft rugltratoribas litterarum fim minutarum, pro ipforum labore competenti falerio tabendo-

rit, ptraam incurrat advertas fisnoniaeos mflitem, & ipfis dignitattov ar tenefid* tali ter obtentis nullum J«n ee titulum acquirat. Obligationes quoque, promifliona fit ceafar* ac mandata. & quidquid is pnrjudic creti hujus fahiberrimi fieri comtactt obtinere rires atque irrita crnfeamur. Etfi

ftodire ciaaeer debet, advmtas hanc feefiio non aliquid faciendo Ecdefieee fcanfaUaet, Generali CnaciHo deferMor. Ceteri «eu» pro modo culpas juxta rnnnnicm fanBionea per foot fapcnores digna ultione punientur.

IL

T

JC'A OBBrm MO*

II.

Ar pKUfev *ftftftâu.*

aoa violentus, *ici* habens coloratum titulum, pacifice & fin· **Ite** Pralattaraao » dignitatem » beneficium » •ri officium trieurio proximo haActms **poflriir**, vel io faturum poÆdsbit » aoa podii pofica in petito* rio vri poCeflbrio a quoquam ettara ratione juris noviter impetrari, moleftan, excepto bo-

Vfeoaeric ildorf **iariaurtteaedur. Ut** antem hoc cafit quoad foturae cmareverfias inteHigator, fi ad exacmioncm ritadooM , jurifqn· fui in judicio «hibitioaMa, ac termiuoram omnium obfarvatfaam, proecdum fuerit.Or. diserti ausas diligenter inquirant, ne quia fine titulo besafirisun poflideat. Qsod fi talem quandocumque reperermt, declarem jus illi no· competere, vd boic (fi fibi videtur) riG fit fatrafas, fim violentus, aut alias iodignes, vd alteri idoneo provideant.

III. ialvis Ecdefiaram

{hauris diri—— qffcfam ∝ jbafofo aWrsu- **dms>.** in ptocefliosribos

S quis priorimm fierait rogatura·, habito

piri» fed dtfifoAa, attenta quoque nante, fri*

(mbit- na Deam» hac * omoioo facete* carere débet? Surah igior ianAa Synodos, ut facunftte caehriralibm ac coUegiatts Ecdefiis, bo* rit dcbhto, figois congrua prilatiooc pramiffie, larice diriaa per fingnlas Horas ooocar.

*«fcMba«rfiai oc fefifaaocer, Ari * afiatim « trribm, """"". ft eam paria deceati» pnsfenim ia medio cujusfibet verficuli pialmoram, debitam feritado ima folcmoe ac fcriale oificium difieredam , reverenter ab omribus perfolvaotw. Home ceMHMCM diffori, cum ttrnica talari ac fi^erpeUtriis maddis ultra media tibias longis uri ceppb, jueta temeoram ac regtooum diverfutem, Ecclefia ingrediamur, non ctputa, fed almorim vd arrêta -tepentes incani- **m.fei** cum ia choro faerint, gravitatem fer. veut, quem flt locus flt ofirium erigunt ; non iri—— i aut cum ali» coofâbrianus feu coiioquonta , atu litteras feu ieripeunts alias legemw. * Et cum pfollendi gratia Mdem convariant, jua&a ac clntfa labia tenere non debent, fed **omaa**, prafertim qui majori firagant* honore, ia ptaimb, hyriois & cantica Deo alacriter **modriattur.** Cent dicitur, Gtoria Patri fle Filio flt Spiritui ferito, om B na confer]*aut.* Cnm nominatur gforiofism il-

Hitb. ». hri nomen Jrius, m fu» aspw gmo **jWbrar,**

Acririnae* Urrdfnem, *& mfcrtrtt,* otunu l capot inclinent. Nemo ibidem, dam **Hoi^** io communi poblice cantantur, legat vd dicat privalim **ofidurn-** nam non fohun obfeqiiiom, quo obooxius **rit,** chore fubtrahit, fed ahos piallemcs perturba^ Super his débite cbfervandis, aliilqoe ad divini officii profecutioncm ae chori difeipiiuam fpcAsntibos , decanes, vd cut ones incumbit , diligenter invigiler, hinc ioda, ne quid inordinate **fiat,** circwmipideos. Horam autem transgrrifores, illius **Hora** in que circa pradiAa excelfcrint , vel alia majori, prout tranigreffioms gravitas exi**git,** pleâesûar pcena.k

IV.

jQw *tttfert feifat Mrt cge* sa cfere.

Qpi *ia* Matutinis ante fioem pfalmi, Venite exaltemus, in alHs Horis ante finem primi pfalmi, in etifla ante ultimum Kyrie e'eiioa, ufeue in finem divino ofecio noo interfuerit nii forte nocriliute cogente ac petita & obtenta a prefideme chori licentia difcedere oporteat, pro illa Hora abiens cenfeatur , coofuetud inibas , fi qua

forte circa hoc ardiores exifiaat. Idem io his obforverar, qui a principio uique fo finem noo permarierfat. Pro cujus

C exectuiooe depetetur aliquis, oom habeas notandi periboas fiogulas Qatuto tempere non tonienimtes, juramento adftri&ns ager· fideliter, & nulli parcere. Jubet etiam hac ianAa Synodus, quod in illis Ecdefiit, in quibus fiogulh Horis certa drfiributiooes ftarute non fiiat, omnino etiam de groSis ftritibus (fi opus fit) deputentur, tn furti maofuram laboris plus miorfve quilqne capiat emolumenti , tollens prorim abufrnn illum, quo. in una duotaxat hora prafens totius dici diftributio**na** riarpet, & filem quo prapofiri » vel decani, aut alii oftciaks, ex hoc fotam ouod oSeiala font, licet ribuliter pro utilitate Ecclefia ooo abfiut, quotidianas diftributio**na** pracipiant.

V.

QulUtr Utre retake tefre cieret dictée Jiet .

QuoTatmqee etiam alibi bénéficiâtes, feu fo factis coafiitutos, cum ad Horas canonicas seneamur, admonet hac fanAaSynodi», fioratioaa fias Deo acceptas fore cupiunt, « aoa in gutture, vd inter dentes, feu degiutiendo aut fyncopando diAlooa nec * colloquia, vd · ra rifia mtcrmifctedo, fed five **foil,** five afibciari, diuram· noAurnumque ofitriam reverenter vetbilque difttnAis peragant, ac tali in loco, unde a devotione non retrahantur, ad quam fe difponere **ft** prsparare debeat, juxta

SvWfenRM *Hi ttrit.*

ftddpMama. *UMemr.cékttérifii* mm *,ttr.*

———U id good fcripcum eft : *Aaf* arsSMom· pro-A qui talem illicitam contrafiam fecerfot trium·—

AJWO *ftM MiauHt* rwe *M ft ftû* MW mafia· frofius ipfi&dtfie appHrandm ipfo ***2, Mo amittant. ETgoamdta dfotaa non ro*

VL

fumpferfat, nuflos cx ipfo Ecdefi· provcntm percipiam.

o^çfnir

Qpicbreqne in Ecclefia bénéficiâtus, pnder* ton de materibus , dtvmonun tempore per Ecdefiant vd font circa ipfom dmmtadando, aut cum aiûs colloquendo, vagari vifus fee* rit, noo folum illius Hons, fed totius diei pmfentiam ipfo fafto amittat. Q?i fi feme! correftus noo defliterit, per mcnicra diftrftu-BQŷi tioaibui careat, vd graviori (fi pertinacia exegerit) poen· fubfocest, ita ut tandem defi. flere cogatur. Prohibeatur etiam ne divina officia tumultoofi quoromeumque per Bctlefiam difeorim impediant aut perturbent. Rent -y-uu. eutares qui in cooventualibas Ecclefi» circa bu« predida excefierint, gravi poena foperioris * *„**rtera"· arbitrio cafljgencur.

Prohfoet tare fanfia Synodus, ut tempore mifl· mqforis, prnfertim folmntas diebac, capital· foa sfim capitulare*, ant alH trafiatus, per canonicos ata* cdebrsntur. oi- .. vora ad talem Horam capitatam Indixent , a djfiributionibus qootidianis per hebdo» madam fit fafpenfa , neque ipfi canonici pm Hora iUa dilribotiocs ipfiu lucrentor.

VIL

Ut confia h» domo Dei ordinare procedant, & quilibet friat quod fibi agendum imminet, c ftatnatur tabeUa aliqua contions pendens m, choro , in qua quid per uoumquemme ex canonic», vel alih beoeficiacb, in hagulis Horis per hebdomadanymu mafos tempus, legendum caotandumve fit feriharur. Qfo autem fecundum quod ibi deferiptum fuerit facere per *(e* vel altum neglexerit, progosUbet Hora drftribuiioocr unius diei amittat·

XL

Dt fyt&ttuHt h Ectl&e as· *fecin£f.*

Turpem etiam illum aboftun rn.quiraldam frequentatum Ecdefib, quo certfo aod celc· britatibos aoaaoUb cum mitra ,\bscuio, ae veftibus pomificaUbm *more* Epifcoporum beoe- dkuotalii at teges ac daces indnti *, good feftum fatuorum vd tanecorum , fina ptMtorumi, je gribufdam reglosdhm nuncupatur , alii larvales ft theatrales focos, «Hl chioreas & tripodia auriom ac nudicrum feriente *ia»· mines ad feeftacula dt cacbiaMtiosKS * movent, alii comeffetfooea ft convivi· ibidem pmparam : hate feofia Synodus dettfiaas , fomtit ft rubet tam ordinarib, guam Betlefiaram decanis ft rtfioribus, fit fafpeafioabom. niom provsniuum

VI JL

Dr *bit fifi* ra *aaffa* ·*· Credo, t»rl *C4*t*»t* , CvZ *Wfll bft Biftat*

que etiam mercantiae foo negotiationes tundinarum io Ecctefia, qu· domus oratfonb efle debet, ac etiam * camerario exerceri amplius · i» permittant, tratufrefiorrigueper oeufiiramEcdefiaflicam, altaque jerb remedia poire noo pnegligaot. Obmks aatem coaToetudfaes f ftatuta ac privilegia qu· his noo concordant circa taae dccretb, n«fi forte maforts adjicereot poenas, irritas cfte hate fanfia Synodos decernit. * - .

Abufum aliquarum Ecclcfiarum , In quibus < rrds fa «msv *Dram*, qood eft fymbolum ft confeftio Fidei noflra, non complete uique ad finem cantatur, adk prefatio *in* oratio Dominica omittitor, sei In Ecckfii* cantilena firculares voce admiicentar, icu mi&i etiam privata fine miniAro. aut (1) per fccvetas orationes ita fubmiila voce dicitur , good a circumflantibus audiri noo poteft, abolentes, flatuimus ut qui in his tranfgrefior inventus fuerit a foo fuperiorc debite cafligctur.

Datum lo fcflxMc poblica in Ecclefia majori Bafileeofi folemnitcr cetebrau , * die To- · e vis nona menfis Junii, anoo a Nativitate Do- W· mini millefirno goadriofsoeefimn trigrfimoqoimo.

IX.

S E S S I O XXII.

ZV *piportmtiitu cuiteat dnhfHHt.*

Zk caadnoMrisur *tiMli* foJU \ ma *erchitpfcqi NetMt,*

1 Cmsrnb/^mdta ftqfilmifir, u» ffo-

· *rita hgitiaer* MqgRfsS·, awvm/dbm EcriO&saa r^ra/mtsaj, ad popurium m a·-- MBTM9·.

Abufam etiam illum cultui divino manifcfta derogantem, quo nonnulli Eccktiarum canonici contrahentes debita, fic fo creditoribus Obligant, ut, oififtatoto temporetatMaciant, F. c*aest.A divin» · ceftetur offici» , abolentes , ft obligationem hujufmodi, etiamfi jurejurando firmata fit, irritam decernentes, (latuimus at

ΓM inter cetera pietatis opera ad confer* Ovandam Fidei catholic· veritatem, extirpaodofeuc errores ft tasrefês, hoc fenfta Sy-

(Ⅱ) LtgemfaM , m opcimM MSS. - VanrO» «UMsaitas ; a* adaravfc b bsa, ta MIC, sfotear. ft-
*. DUivrt. XV.

——————nodus potiflime convenerit, noftr* foifcitodi-dtdb aut feriptb fandorum doctorum in pr*- I —
AMMO ob procipuuns ftudium eft, illico ut pullula- nominatis materiis loqurntium, quinimmo ea *****I
re aliquid noverimus, quod Fidri Chriftisn* recipit ft ampledttur juxta eorum veram in- c\?7n
raritatem aftrodere , fe IpJeodorem lutninis teUigeotiam per eos aut alios catholicos dofto-
M mentibus fidelium quomodolibet obnubilare res in theologica fchola communirer expofitam
poifit, pestitus refciodcre, agnimqoe Domini- ft declaratam. Nec per hanc feoreoiiam net-
corn a mk H· lôMMts fit vepribus com omni foo* profati anttorfe prejudicarc intendit huc
diligentia expurgate. Proiode libellum quem- eadem fanda *Sfoodjjt*: quia etfi debite vocatus
dam editum a magiftro Auguftino. vulgariter fuerit, cautos tamen abfenti» allegavit, ft in
dito de Roma, Archieptfcopo Naureno, cu- abqoïbm fois feriptis ft alias dodrinam fuam
jos primus tradatus de facramenro unitatis detcnntnatiooi Ecclefue fubmifit. Ceterum hac
Info Chrifti & Ecrlefi·, five de Cbtifio inte- fanda Synodos mandat ft praecipit omtubos
gro mtitulatur ; fecundus de Chrifto capite, Archtepiicopis, Epifcopis, cancellariis univet-
fe ejos inclyto principatu: aUus de caritate fitatum, ft lomiibtoribuj heretic* pravitatis,
Chriûi circa eledos, fle ejus infinito amore, ad quorum feeder officium, quatenus diligen
taoquam non fanam ft erroneam in Fide do- B tiam foteliem adhibeant, ft provideant, ne
ftrinam continentem , cum lui» dcfeoforiis aliquis didos librum ft libellos defenforio· *ha-*
dauMut ft reprobat. Et? potiflime feandakdam *beat* , aut ptefumat penes fe coofervare, aut
illam apertionem , erroneam io Fide, io ipfo •encre, immo iplos prodidi»affignarehabeat ,
Jfoclto contentam, quam piat fidelium aures ut de ilii» faciant prout rura difpoouot.· alias
fine horrore audire non poflunt, videlicet : contra tales canonica animadverfioae proce-
Chriflus quotidie peccat, fe ex quo fiiitCbri- datur.
* M· ^ftt* quotidie peccavit, quamvis * de capite Datum in feflione publica iu Eccicfia majori
^Dfcleu* Cbrifto Jeiu lalvatore noftro dicat Bafiteenfi foletnnirer celebrata Idibus Odobris,
fe non imelligere, fed ad membra faa, que. Pono a Nativitate Domini millcfimo quadrio-
Cum Cbrifto capite unum rile Chriftum afflc- gentefimo trigefimoquinto.
nrit, intelligentiam eius effe referendam dicat.
Nec non ft propofitiooes iftas, ft eis ia ten-
ternis fimiles, quas ia articulos damnatos ia
fecro Conftaorienfi Concilio incidere declarat,
videlicet: Non omnes fideles juflificari frntC
membra Chrifti, fed foli eledi, finalité* io
perpetuum regnaturi cum Chrifto. Secundum
ineffabilem prstfeientiam Dei fumuntnr mem-
bra Chrifti, ex qudms condat Ecclefia , que
samen non confiat nifi ex eis qui fecundum
prapofittun eledioms vocati funt. Non fuSrit
Cbrifto uoiri vinculo caritatis, ut aliqui effi-
ciantur membra Chrifti, fed remtiritur alia
suo. Has etiam qtt* fenuuntur : Humana na-
tura ia Chrifto vere eft Chriflus. Humane na-
tura in Chrifto, eft pertona Chrifti. Ratio
luppofitahs determinans^ humanam naturam in
Chrifto non nealirer diftinguirur ab ipfa natu-
ra determinata. Nature humana in Chrifto
procul dubto eft pertona Verbi: & Verbum in
Chrifto natura aiTumpta, eft realircr pertona
aflumens. Natura humana aiTumpta a Verbo
er unione pcrfbnali, eA -veraciter Deus na-
ruralis & proprius. Chriflus fecundum volun-
ratem creatam tantum diligis naturam huma-
nam unitam purfooc Verbi, quantum dili-
git naturam divinam. Sicut du* perfone in
divmis font «qualiter diligibiles, ita dem na-
tura fa Chrifto, humana flt divina, funt «-
quafitcv diligibiles propter pertonem commu-
nem. Anima Chrifti videt Deum tam clare
& iotenfe, quantum clare fe intente Deus
videt feipfam. Quas quidem propolittones, fe
alias ex eadem radice procedentes, in praedi-
do libello contentas, tanquam errooeas in Fi
de, damnat A reprobat haec fanda Synodus.
Ne igitur per bnfufmodi dodnnam m erro-
rem quempiam fidelium prolabi contingat, di-
ftrifte predpit ne quiiquam praefati libelli
dnftnnam , fe pneletrim luprafcriptas propo-
fittones (ut promittitur) damnatas fe re-
probatas , ac etiam ejus ttadatus delento-
rios, docere, prodicere, defendere aut ap-
probare profumat. Eos autem qui fecus e-
priat, tanquam haereticos, fe alias animad-
vuritooe canonica puniendos decernit . In
nulk» autem per hax derogate -mcodit di-

S E S S I O XXIII.

I.

Dr rUBirre farni Peefijktj.

Jacru/rada *Grotralit Syrirdut Brfarifit* , ru 5p».
ritu /m£» Ivgrrira cssgrtgdia, Muvrr/afe*
EftiijUi rtprefatan»* ad perpefasm rw ssr·

QUONIAM fatus populi paflor bonus, me-
rito hanc fandam Synodum, quantum
pio humans legis fieri potell induftria, nui · pe». a.·,
decet ut Romanus Pontifex , qui gregis Do-
mfoici primus & fiunmus eft patior, talis fiat,
talifque perieverer, qui eundarum animatum
falnti ac totius Chriftiani orbis utilitati pro-
Drideat, & tanto oftiriu digne latisfaciat: pn>
inde conflituttones tam facrorum Conciliorum,
<uam fummonim Pontificum, fuper Romani
ledtone Pontificis editas, innovanrharc fonda
Symdus, fe eis auaedam Glubi ia adjiciens ,
liatuit ut, quoticfcumque fedem Apofiolicam
vacare contigerit, land* Roman* Eccleû*
Cardinales pratentes in loco, quofummiFan-
tificis eledio celebranda eft, decima die poft-
quam fedes *vacaverit*, omnes in cappeilam ali-
quam vel locum propc conclave conveniant.
Inde praecedente Cruce bini cum devotione can-
tando, Veni creator Spiritus, incedentes, fo-
cum conclavis ingrediantur · quo non nifi duos
familiares neceflarios quilibet introducat. Ce-
KrrmoniarutB autem gratia duo clerici. quorum
fjltem unus fit notarius, etiam admitti pofliot.
Camerarius vero cum his quibus conclavis cu-
ftodia coosmiffa fuerit curet ne quis prater
prodiâos concisrc ingrediatur. Ipfe autem poft
tngj-cflum Cardinalium, daufis foribus, cum
deputatis intret, & finguloram Cardinalium
cellas diligenter perquirat. Exceptifque infir-
morum aut debilium medicinalibus, fi " qua
ibidem vidualis vel confedkmes reperiantur,
amoveat. Exits» iqde, claudenfque conclavia
oftium, cuftodiam tolkitc cbfervet, ac fingo-
iis diebus cibaria qu* Cardinalibus deferuntur

accurate perquirat, nec introferri permittat,A q»od P*» moderata rcfe&faoe nacedarmm videatur , decretis hujus iacri Concidi, * quas

anau«awm

die Cardinales omnes coram his qui fa coach»! fuerint, audita mifla de fao&o Spirit·, facraoi fitment Eoduriftiam. Ec antequam fcratinioui inchoent, anrepofitis fanft· Evangeliis , jurent hiper hac farms : Ego N. Calls Cardinalis juro Ar prpmit» omnipotenti Doo Patri, de Filio, de Spiritui fanâo, ac Beato Petro Apoftotorum principi, eum aliger» ia Pontificem, quem credam Ecclefi· mstueriali in fpirituaMtas At temporalius mitem , dc tanre dignitati idoneum; nec flli vocem dare quem verifimiliter fcivrro pTomiftooe aut datiooe alicuius rei temporalis, feu prece perte vel alium interpoli», aut alias qualitercumque direâe vel indkede, pro fe cfcâionem procurare, eleAoque in Pontificem non prius obedientiam tacere , quam juret juxta formin' decreti lacri Bafileenfis Concilii, ita me De* adruve», cui in die tremendi iudirii reddiij · rus funs de hoc juramento dc eundis operibu. meis rationem.

Poll haec quilibet eorum khedulam dabit in qua ultra tres non nominet, inter quos fi ultra unum nominaverit aliquis, fit extra Cardinalium collegium. Neque ima die mfiunum fiat feratinium , At immediate poff miflam. Le Θıı fchedulis, nifi duarum partium in unum vota concurrant, mox comburantur. Ante autem fex completa krutinia, acceffas ad quemquam fieri non poffit. Recogitent eo tempore Cardinales, At attenta mente confiderent quantum fibi ipfis meritum vel demeritum, pantumqoe populе Chriihano frudum vc' pnr/odiciom, bonum vel nudum , eligende Pontificem, faduri lunt. In nulla profeAo r< magis Domitu oofin Jefu Chrifli gratiam vel iram aflequi poliunt, quam cum de Vicario ejus fuis proficiendo ovibus agitur, quas ita dilexit ut pro ipfis At mori At Crucu tormentum pati dignatus fuerit

II.

prtfffliint e;«Atea *ftenn PanhjSctr* .

* Sfitufr te

* Decernit fanda Synodus, ut ekdus in Papam eleâioni de fe faâe per intra feripti modi expreflіooem coofenitre teneatur. Qjiam exprcilionem fi pratfens id curia per Cardinales, vel extra per eorum aliquem , vel alium rb ipfis ad hoc habentem mandatum, rn pnalentia notarii Ac decem fidtem perfooarum fieri convenit , qui prefentata fibi elcdiooe , re* quifitus *intra* diem naturalem ab bora reunifitionis, fi non fecerit, ck&io fisa pro infeâa habeatur, Ac ad aliam in nomine Domini Car- B dinalci procedere teneantur. Expreflo auten (ut praedicitur) hujufmodi confenlu, Cardinales eidem ut fummo Pontifici mox ubedfentiam debitam exhibeant. Pofiquam vero per Cardinales obedieotia prstflita foerit, nulli dc ejus Pontificatu ambigere fas fit.

IIL

Fente cnfeefiu.

h aamias *feeSe Ů ieMut Tmittiit, Pétritt* 4P *FXit & Xpirittu fnSi.*

Ego N eleftus in Pawn· omnipotenti Deo, cuius Ecdefiam te prabdio regendam fefcipio, dc Beato Petro Apoüotoenm praecipi, corde dc ore confitoor dc profiteor , qoamtttn in hac tragill vita eonftfama fuero, me firmiter credere Ac tenere Fidem catholicam, fecundum traditionem ApoAolorum, Generalium Conciliorum, g Ac aliorum fandorum patrum, maxime autem fanâorum ofeo Conciborum UniverfaHum, videlicet primi Niconi, lecundt Conftsntmopo- Uiant, tertii Ephefim primi, dc quini Calchndonenfts, quinti Ac (exii item Conftantfoopotitani, feptimi hUcmu. odiri quoque Coonantinopolitani, nec non L»ter.n*enli<, Lug· duoenfia, Vitnncnfis, Conftantienfis. dc Bsfileenfis Generalium etiam Conciliorum, Ac illam fidet· ufque ad unum apicem immutilatam fervar», Ac ulquc ad animam At fanguinem defendere At praedicare , ritaeaoe pariter Sacramentorum Ecclefialhcoram Ecclefi· 'traditum omnimode profequi-Ac obfervare. Polliceor etiam fideliter laborare pro tuitione Fidei ca- C tbolicB, Ac extirpatione herefiun Ac errorum, reformatione morum, ac pace io populo Chrifliano. Juro etiam proliequi celebrationem Conciliorum Generalium, Ar confirmationem ele-&iomsm , juxta decreta facri Bafileenfis, Concilii . Hanc aurem profeflionem mea manu fubfcripfi, Ac tibi omnipotenti Deo, cui tn dic tremendi judicii reddituras lum de hoe Ar omnibus operibus meis rationem, purs mente fnper altara odero, quam in primo publico confifforio folemniter repetam.

Ne lapfu temporis htc tam fahsbris inftitu-.' tio de memoria fununi Pontificis elabatur, tegulis annis, die quo anniverfarium celebratur etaflіouis vel coronationia it», intramifiaram D fUemma primus Cardinalis, qui ibidem affuerit , publice At alta voce coram fummo Pontifice legat fie; Sanâtflime pater, attendatfanâiras tua, Ac diligenter confideret promiflsonem hanc, quam dic ckâionts tua .Deo fecifii. Pofica eam legens, ia fine dicat : Curet igitur fanâitas tua, pro honore Dei, At felute anime tuae, At utilitate univerfalis Eeclefic, praadiâa omnia pro viribus obfervare bon* fide fine dolo Ac fraude. Recogites etiam cujus vicem geras in terris, *ifimav*sdaUcc»q«M animam tuam pro ovibus fois pofnît, qui ter, antequam oves fua» beato Pttro committeret, petiit an ipfum diligeret: qdSqM ficut juflus judex, Ac quem nullum latet foeterem, ratio- B nem exiget a te dc omnfeoa uiqoc ad asinimum quadrantem. Memiocria qisid beatus Petrus allique fibi fliccedcntcs Pontifices fecerant, qui nihil aliud cogitabant, nifi honorem Dei, propagationem Fidei, publicum Ecclefi· bonum , falutemque At «tlUtatan filiarum fisorum : Ac tandem imitantes magiftrum Ac Dominum , animas fisas pro fibi commendatis ovibus exponere non dubitarunt. AWi *tili eet init tiefnrieen i» terri/, tine &* orasN *Jnftütar*, wli *ferti & letmu e/èHeat, fed tktfuriu tiki it celii.* Aisu *fit accepter ftrfonrtae, etc fngaintt,* mc *petrie. eeteetinil.*

Om-

ANNO onurn

'Ocaxi 6üi Dei font, fit tn* cur* ac cuflodi* pariter commit. Dica· exemplo Oiriffi. Ari *frtrrfr vriirtetni Petri/* aari pe «I râ *triu,* attr amer *fréter, freer & meter,* «I. In diftribueudia dignitatibus ft beneficii·, mm carnem, boo owners, mo qwd aliud temporale, fed fota* D**m ft rirtures arque bomioam merita dW proposa·. Iu corrigendis cxeeffibos Ecc>efiaAicam*a*rcediiriplmam, manor quam gratiam Phinee·, quamve posM* Heli, alter injuria· Dri ulcifcoido, alter diflimulando, OMtucnMt. Pauperet ante* ac miferabiles perfoaaa defende, java ft fufeaata. Ad osbucs aatem paiornam lube caritate*.

PoA expleta corooatioaM fofemnia, ac finSdta annis poft ~~ab~~ionis aooiverfarium, cum •trims fei ofto (a~~lte~~n cootmuis diebus (ummus pontifex vigili cura pettradet excqui qood tam folemniter Deo pollicitus eft- Io primis igitur perienatetur io qua orbis parte Cbriftiana religio vexetur a Tureis, Saracenis, Tartaris , ft aliis infidelibus : in qua regione viget hurrefis, fehifma, vel quelibet iuperftitionis ipecres; in quibo· provinciis mores, ft divinorum obfervantia mandatorum , redaque vivendi norma , tam in ftatu Ecclefiafticn quam firculari, dilabantur : ubi etiam libertas Ecclefiaftica conculcatur *t inter* quos reges principeique> ft populos vigeant odia, vel bella, vel bellorum metus, ft ubique ficut pios pater cum fratribus fui· remediis opportunis diligenter providere Audeat. His untverfalibas expeditis negotiis, ad ea qu* proximiora tant manum apponens, mox domum, familiam, ft curiam Romanam, ubi ** prout neceffarium fuerit exemplaritcr componere, veraciterque reformare incipiat, ut ab ejus oculata reformatione, quo ceterarum eft Ecdefiamm caput, inferiores Ecclefi· morum hauriant puritatem, nec aliquibo» catamniandl ac maledicenti* prssftetur occafio: ft tam circa magnos quam parvos inquirens vigilantiftime , ft inquiri faciens , quidquid emendatione dignum repent, corngere nullatenus differat «ut diflwnnia; (ciens duplex efle peccatam, unum quod ibi perpetratur , aliud longe gravi*· quod inde (equitur. Quidquid enim ibidem agitur, facile trahitur in ^emplum. Uudc fit ut iangueicente capite reliquum poftea corpus morbus invadat. Pontificalis domus ac curia tanquam (peculum mundem efledebet, in quo omnes profipieientes ad ejus exemplum fe componant & vivant. Proinde ab ea penitus diflipet ft evellat quidquid fimoniac· labis, quidquid concubinari* fordis, quidquid denique vel Deum offendere, vel homines feandalisare poteft . Curet ne officiales perperam officia fua admmiftrent, ne quemquam gravent, nec per eeocuifiooem aut illicit* quidquam extorqueant, ft ut hi qui officialibus pnspofiti font, ipforom exceflus inultos non pariantur. Neminem permittant veflibus ft coloribus per facro· canones prohibitis uti : clerum Romanum , qui *Ubi* principaliter ft immediate (ubjeftus eft , principaliter in omni Ecdefiaftica honeftate inftruat, monens non in veflimcniorum pompis & nitore beneplacitum Dei, (ed in humilitate, docentia, mentis puritate , (implicitate cordis, in morum eaftimonia, ft reliquarum virtutum ornatu, qu* habentem Deo ft hominibus commendant: led reformet, ft prafertim ut cultus divinus in Ecclefi· Urbis cum ea qua decet veneratione & disciplina obfervetur. Populum quoque

A Urbis, qu* peculiaris ejus eft parochia , docear, iaftnuu, ft in via (alutis dirigat. Imperet Cardinalibus ui titulos ac parochias iuas, prout eorutn incumbit officio, vifitcut & re- ANNO C"**^T' *41

torment. Pnalatum aliquem magn* (cienti* , prabatoque ft exemplaris vit*, in Urbe vicarium cooftituat, qui vice fua cleri & populi EpüeopaJem curam serat, de quo an oneri (uo diligenter incumbar iaspe perquirat. Poft h«c cum etidem *frtiribuf* de temporalitate Ecclefi* Romane bene (alubritetque regenda accurate cogitatu, provideat ut provinci*, Civitates, oppida, cadra £ cerre ipfi Ecclefi* (ùbjcâ*, jufte ac pacifice gubernentur, tali quidem moderamine, ut inter regimen Ecclefiafticorum ac fas-

B cuiarium priocipum fic diftet, ficut inter patrero ft dominum. Non queflui, fed protedioni ac tuteie intendat, ft paterna caritate eundos fovens, noo tam fubditos quam filios cxiftitnct. Et quoniam Ipiriuialem temporalemque ipiorum curam habet, invigilet omnes parnalitates ac (editiones inde amovere prelcnim Guelforum ftGibellinonam , ft quacumque his fimilia pcrnicioia nomina , animas corporaque pariter perimentia, omnem det operam , poenis (piritualibus & temporalibus , quibuicumque poteft modis, iublatis inde cun&is diffenuonum fomentis, cos unanimes ad dekufioncm Ecclefi* confervere. Ad regendum provincias ac civitates principale» deflinet Cardinales, vel

C Prolatos integre & incorrupt* fame , quos non inhiare pecuniis, led juftiti* ac paci (ubdi torum intendere verifimilc fit: quorum legatio biennio, aut ad plus triennio elapio, ex piret. Et quia dignum eft ut quilibet (u* villicationis rationem reddat, deputetur expleta legatione aliquis, vel aliqui infignes viri, qui (u* adminifliationis rationem , nec non querelas ac petitiones provincialium audiant , ft juftitiam exhibeant, ft quod ipfi commode facere nequeunt, Papc deferant, qui omnino gefta eorum (cire fludeat , & , li quid illicit* perpetrafle tpfo* conliliterit , nullatenus inultum dimittat, ut ft (ucceflores ' fui qoc non licent luo exemplo facere fo< mident.

D Et ne officiales manus forfitan ad illicita apponant , competens talarium, unde vivere honefte poffint, eis conftituatur. Sepe etiam fummus pontifex inquirat, quomodo tam Legati gubernatores ft commiffarii, quam Roman* Eccleb* vicarii ac feudatarii, fobditos regant, & an novis gabellis ft cxaftionibus gravent. Quidquid autem aufteritacis feu injufti oneris foper cervices fubditorum fieri cognoverit, nequaquaun toleret. Pati c nim impium eft ut hi , quos Papa per fe paterne regeret , per alios tyrannice traftentur. Statuta & confliiuttones antiqua·, quibus provinci* ac terr* (alubtiter regi conluevenant, inviolata fervari faciat. Quod fi qua

E poflea irrationabiliter vel ad «mulatiooem ieu partialiter edita tint, cauta cognita, retraâentur & reformentur. Infra annum ab eleâionis die Romanus Pontifex ad fe oratores feu procuratores provinciarum ac principalium civitatum Ecclefi* Romane accerfat, ftofteodens erga eos patern* cantatis affeffum, ab ipfis de ftatu & conditione patriarum , & quemadmodum pr*deceiToris (ut tempore reâi font, num etiam aliquo mjtifto graventur onere, ft quid pro falubri ipforum regimine faciendum fit, pet(enitetur: & tandem inomuibus utilitati & indemnitati ipiorum, ac bo-

. ... -no publico , provifionis remedia tanquam filiis A mittat . t go faltcm ta hebdomada—— ,
anno adhibeat . Hoc idem (alicm dc biennio in ------- r._ ,---------ftatuat audientia, ;e anno
bennium repetere non pigeat. Inter cetera omnes, pratfertun pauperes 6c oppreffcs , Chr ist i
qua feudatarii, capitaoei, gubernatores, fena- tienter & bqnigne audiat, & quantum '«<*.
tor, caflellani; aliique pracipui officiales ur- Deo poteft, exaudiat, cuoâtfque 6cut pater
bis fit terrarum Ecdefia jurare fatear, hoc filiis, prout cuique opus fuerit, juxta vires
etiam adjiciatur, ut io eorum ioftitutiooe ju- coufilio & auxilio provideat benigne.. Et fi
rent , quod fede vacante, ad mandatum Car- corporali neceflitate impeditus feerit, alicui
dinalium civitates, terras, loca, arces, flcca- vel Cardinali vel alteri usfigtii viro omnia fi-
ftra, ac gentes nomine Romana Ecdefia te- bi relaturo committat, omnibufque curie offi-
nebunt ac tradent libere À fine contradiâio- cialibus jubeat, pnefertim vicecancellario, pce-
ne. Ne fummus pontifex carnaliiatis trahi vi- nitentiario, fle camerario, ut ipfct pauperes
deatur aflcâu , magis quam judicio rationis, cito gratiique expediant, memor Apoftoliae
atque ut (caudalis obvietur, qua (experien- caritatis, qua Petrus fit Paulus invicem dex-
tia tefte) fape fecuta funt, nullum de cete- teras dederunt, nt pauperum memores «flent.
CmiMgBi- ro coofang tioeum vel affinem ufque ad ter- B Diebus vero dominicis & (cilivis ad miffam e-
**-■ tittin gradum inclufive, ducem, marchionem escat publicam, poû qtiam aliquanto temporis
do P»pe (uat ® fpatio indigentibus audientiam prabeat. Sin-
bibeodi. comitem, feudatarium, emphyteotam, vica- gulis hebdomadis, vel faltcm io meofe bis,
rium, gubernatorem, officialem, caftcilanum confiftoria poblica teneat, in quibus negotia
alicujus provincia, civitatis, oppidi, caflri, for- Ecdefiarum cathedralium ac monaflejiorum
talitii, aut loci Romana Eccfefia, nec fuper feu priocipum ac univerfitatum , aliaque ma-
his jurifdiâionem feu poteflatem aliquam ha- gni ponderis audiat. Lites autem & caufes
bere, nec eapitaneum, feu condoâorcm gen- minores remittat ad vicccancellariom. Ipfe
ftrtt «r- tium ' armorum faciat, aut effe permittat. autem quanto amplius pctefl, litigiis ac mi
Ipfi quoque Cardinales fummo Pontifici fecus noribus negotiis fc eximat, ut maioribus inten-
agere volenti nequaquam aflentiant : quodque dat liberius. Qtoniam fanâa Romann Eccle-
fuccedcns Pontifex aliter faâa prorius rctra- fie Cardinales, pan corporis Romani Pontifi-
ftet ac revocet. Juxta Nicolai Papa IV. coo- cis effe cenfentur, reipoblicae admodum expe-
ftitutiooem ftatuit fanâa Synodus, ut ad fa»- diens eft, ut juxta yetuftnm morrm gravia &
fla Romana Ecciefia Cardinales omniumfru- âuum, redditnnm, proventuum, œufâaram, Cardua negotia 'deipforam confilio, direâiooe^
condemnationum, ac_ceofuum ,_dequibuicutn- caufa quoque mature cognita, deinceps fiant,
que terris fle locis Roman* Ecciefia ftibje- prafertim caufarum Fidei decifiooes, fanâorum
âis provenientium, medietas pertineat, inftti- canonizattones, ercâioocs, feu fappneffiooes ,
utioque & deftiiutio omnium rcâortun, gu- divifiooes, fabjcâtoncs, uniones Ecclefiarum ca-
bernatorumque, & cuftodum, quocumque no- thedralium & maoafteriorum, promotiones Car-
mine cenfeantur, qui ^cerant didis terris & dinalium, confirmationes ac provifionesde Ec-
locis, ac etiam diflorum fruftuum collçâo- clefiis cathedralibus&monaftcriis, privationei-
rum, de confilio flt confcnfq ipforum Cardi- que flt translationes Abbatum, Epifcoporum, fle
nalium fieri debeat I Ipfos igitur Cardinales fuperioram, leges, feu conftitutiooes, legatio-
admonet fanâa Synodus, ut terras & fubdi- ne» de latere, feu vicariorum ac nuntiorum au-
tos Romana Ecciefia ab injuriis fle oppreflio- âoritate legatorum de latere fungendum com-
nibus protegant , de paceqve ac fahite & bo- miffiones, nova religionis raftirutio, exemptio-
no ipforain regimine cogitantes, apuJ furn- nes nova Ecclefiis, mouafteriis, feu cappellis,
mum Pontificem, & , ubi onus fuerit, ipfos ant ipiarum jam fsâarum revocationes , ialvo
omni favore promoveant . Etfi de omnibusD decreto facri Cooftantienfis Concilii, de Pra- Cortiawle,.
Romana Ecciefia terris magna cura fummo latis non transferendis invitis. fc Concilii
Pontifici ac Cardinalibus efle debeat, ad ur-
bem tamen Romanam mentis intuitum fedu-
lo convertere, fle ad ipfam tanquam peculia-
rem filiam & principalem eorum parochiam,
in qua beatorum Petri & Pauli ac innumera-
bilium Chrifti martyrum & fandorum facra
corpora requiefeunt, ubi fedes eft Romani Pon-
tificis, unde & ipfe ac Romanum denomina-
tur imperium, & ad quam omnes Chriflieola
devotionis caufa confluere folent, fingularem
quamdam caritatem fle pracipuum aflcâum
gerere tenentur, ut io noce, tranquillitate ac
juftitia gubernetur, in fuifque Ecclefiis, met-
nibus, viis & fecuritatc Aratarum detrimeu-E
tum non patiatur. Quocirca ftatuit hac fan-
âa Synodus, ut de quibufeumque ipfius Ur-
bis redditibus flt proventibus aliqua competens
portio ad coofervationem Ecdefiarum, moe-
nium , viarum, pontium, fecuritatifaue itine-
rum ipfius Urbis & diftriâuc , per aliquqs vi-
ros probata fama de coufilio Cardinalium e-
ligeodos re ipfa exponatur. Sicut (ervum fer-
▼orum Dei lummus pontifex fe profitetur, ita
opere comprobet; fle, dum ad ipium tan-
quam communem patrem undique homines
confugiant, adiri fe ab omnibus facile per-

IV.

De Msuerv *tf pul/lttt*

Cum fummo pontifici fanâa Romana Eccle-
fi* Cardinales in dirigenda Chriftiana reipubli-
ca collaterales affiflant, neccfle eft ut tales io-
ftituantur qui fient nomine, ita re ipfaCardi-
nes fine, fuper quos oAia aniverfaiisvertentur
flt fuftententur Ecciefia. Statuit igitur fanâa
Synodus, ut deinceps eoram numeros adeo fit
moderatus, quod nec fit gravis Ecdefia, (qua
nunc ob temporum malitiam plcriiquc gravibus
affligitur iocommodis) neefeperflua mtmrrofi-
tate vilefeat. Qui de XNMdbus Chriflianitatis

gentium facilius haberi, & faper his mattarios
deliberari poflit, fic ramea, quod numerum
viginti quatuor infer hos qui nunc fimt & aflu-
mendos non excedant, ita quod de una natio-
ne ultra tertiam partem refpeâu Cardinalium
pro tempore eximentium, ac de una civitate *A*
diceccfi ultra unum inde oriundum, & de ea
natione que nunc ultra tertiam pattern habet,
uf-

ANNO CHRISTI

nequeaot. Sint viri in fcientia moribufque ac rerum experientia excellentes, non minores triginta annis , magiftri, doftores feu licentiati cum *rigore examinis io* jure divino vd humano. Sit fahesn tertia vel quarta pars de magtftris aut lieentiaiis in facra feriptura. Inter hov autem ffginri quatuor effis aliqui poterant admodum pauci filii, fratres aut nepotes regum feu magnorum principum, in quibus cum circumfpeftiooe ft maturitate morum competens litteratura fisflkiat.

Non fiant Cardinales nepotes ex fratre vd forore Romani pontificia, aut alicujus Cardinalia viventia, non illegitime nati, non corpore vitiati nec alicujus criminis aut infami- nota ref perfi. Prcdifto autem numero viginti quatuor,v pro magna Ecdefi- neceffitate vel utilitate, duo alii in qwbus vit- faaftitas vd eximie virtutes refulgeant, quamquam memoratos gradus non habeant, ac de Greets (cum Romane Ecdefi- uniti fuerint) tnfignes aliqui viri adjici poterunt.

Non fiat Cardinalium eleftio fotam per auricularia vota, fed *illi* fotam affumi poffint, ia quos, fafto vero ferutinio ac publicato, ma. tarem partem Cardinalium per tabfcriptionem manus proprie confiltterit collegialiter coofenftffe. Defuper etiam Apoflolic- Nitere cum fubirrtptiooe CardHialtam conficiantur, decreto hujus facri Coocilii in quarta feflsone folemniter publi. c cato, quod incipit : Iiem cum multiplicatio Cardinalium , ftc. in tuo robore inviolabiliter permantaro. Cum recipient Cardinales fuedignitaiisinfignia, quorum fignificatio eft, ut pro booo univerfalis Ecclefi- /anguioem proprium (fi opus fit) non vereantur effundere, jurabunt in pubheo confifforio, fi fint in curia ; fi vero abfeotes, ia manibus alicujus Eqifcopi, & publice> cui per litteras Apoflolica», *in* quibus forma /uramenti inferta iit, commiflum fuerit, in hunc modum

OrtffMflk

Ego N. nuper atfomptus in fanfte Romanas Ecdefi- Cardinalem , ab hac bora in antea ero fidelis bear o Petro , nniverfalique & Romane Ecdefi- ac fummo Pontifici, ejufque fucceflori» Dper bos canonice mirantibus: laborabo fideliter pro dcfenfiooe Fidei catholice, extirpâtioneque h«refum & errorum ac fchifmatum, reformatione moram, ac paee io populo Chriftiano. In alie* oationftxn rerum & bonorum Eecletae Romanae, ant aliarum Ecclefiarum A beneficiorum quorumcumque, non coafeotiam, nifi in cafibes a ture permhfis, ft pro alienatis ab Ecclefia Romana recuperandis pro pofle operam dabo. Non confidam quidquam fummo Pontifici, nec fub&ribam me, nifi fecundum Deum flt confeientiam meam. Qj» mihi perfedem. Apoftolicam commifla feerint fideliter exequar. Cultum divinum in Ecclefia tituli mei, ft ejus bona confervebo, fic me Deus ad B jtfver.

Pro confervendis Cardinalium midis, quorum aliqui tatp in divino cultu quam ^fictif.nimium , proh'dolor, in opprobrium frdis ApoftolicK & ipiorum Cardinalium collapfi font, ftatuit hac fanda Synodus, ut de redditibus feu proventibus terrarum Romane Ecclefi^ quorum medietas juxta cooftitutiooem Nicolai Papas ad Cardinales (ut pnadiftum eft) pertineat, decima per» ejus quod fpeftat ad quemlibet Cardinalium proprio titulo fingulis annis applicetur. Et nibfto minos vel in vita vel in morte quili»

Abet Card.nali» tantum proprio titulo relinquat, unde communiter una perfona taftentari poftit. Quod fi non fecerit, tam pio hoc, quam pio difta decima parte , bona omnia ipfius Cardinalis obligata fint nfquc ad debitam fatisfaftionetn. Et ad execuiioncm hujus, oneramus primum Cardinalem itlias ordinis de quo ille defundes erat. Vifitet per fe quilibet Cardinalis prefens in curia, abiens vero per vicarium idoneum fingnlis annis titulum taum, clericolque & populum Ecclefiarum fubjeftarum , & cum diligentia inquirat, & falubriter provideat, taper cultu divino bonifque ipfarum Ecclefiarum , ac vita & moribus clericorum & parochianorum, de quibus, cum fu- fint oves, in diftrifto Dei B judicio rationem redditurus eft. Er tam quoad tempus vifitandi, quam quoad alia , fervet que inftituta tant in decreto ooftro de Conciliis Sy- Cidiaatibu, nodalibus. Etfi quemlibet Cardinalium tam ip- ia dignitas quam propria perurgeat pollicitatio pro memoratis fanftis laborare operibus, nihilo minus ut eo efficacius res fiant , quo lingulis quafi peculiariter ditlribuuntur, Epifcopi Cardinales indagare curent, qu·regiones*hcrcfibus,* erroribus, taperftitiemibus novis aut veteribus infcfts fint : prabyteri, ubi mores & divinorum mandatorum obfervantia ac EcclefiafiicaJifcipltna deficiant: diaconi, qui reges & principes fcu populi bellis agitentur, vel agitari timeantur: & tanquam apes argumcntola tam c apud fummum Pontificem , quam inter feiptas diligenter ac accurate negotia bate fanda promoveant, operam dantes, ut ubi neceflarium fuerit, falubri remedio provideatur. Jpfc autem tammus Pontifex, tanquamcommunis omnium pater & paftor, non talum rogatus ac folicita- 'tus, fed proprio motu ubique inveftigari faciat, & quam poteft omnibus filiorum morbis falutarem conferar medicinam. Si quando Papam (quod abfit) negligentem aut remiffum, feu agentem qu- ftainrn illius non decent, ipfi Cardinales infpexerint , filiali reverentia & caritate tanquam patrem obfecrent, ut officio paftorali hoorique ac debito *luo fatisfaciat. Et* primo quidem aliquis vd aliqui * de “ per fe, deinde fi fe non corrigat, omnescollegialiter accrfitia quibu/dam notabilibus Prelaws , praedicentes quod fi non abftinuerit proximo Generali Concilio deferant : nec pro falute ipfivs fummi Pontificis & booo publico ejus odium vel quidquam alivd timeant, dum tamen reverenter ft caritative id agant. Multo magis, fi quem ex Cardinalibus aliquid perpe* ram feu reprehenfione dignum facientem Papa cognoverit, paterna femper caritate ft *juxta* doftrinam Evangdicam corrigat, ut fic alter in alterum, pater in filios, ft filii in patrem caritatis opera exercentes, Ecdcfiam exemplari ac falubri moderamine guberncnt . Praelatos ft qooicomqne alios, to fignes pneferrim viros ad B curiam Romanam proficiicentes, Cardinales be* nigae & booorifice um publice qu«n private pertrafteat, & spud fummtun Ptatificem eorum negotia gratis ac libcraliter *rccoauniffa* faciant. Et cum ei qui communis eft omnium pater, Cardinales afliftant, perfonarum acceptatore» fieri vel advocatos valde indecens eft. Propterea interdicit bare fanda Synodus, ut tanquam jo» dicis collaterales partialitatem nullam accipiant ; etiamfi de terra partiali originem ducant. Nec fint principum aut communitatum , fcu aliorum contra quemquam , cum pretio vel fine, par» tiales ptoteftpres, aut defcnforcs ; fed exuti

H 1 om»

ASNO CHRISTI

omnem paffionem , io fedandis concordia vel A juftitia litibus Pap* affiliant. Principum autem & quorumcumque, prefertim pauperum ac rcbgiolorum, gratis &finc ullo qwritu promovere jufta negotia, tanquam caritatis opus , peiibadet fanda Synodus , & commendat. Cum affabilitate & benignitate fervent Cardinales gravitatem ac modefliam que huiccogiuunt dignitati: pietatem autem, yan (fe-
«· T. eundum Apoffolum) *eJ* Mvaia *etiHi tffi*, fervent ad omne*. Affines fuos, prefertim bene meritos ac pauperes, quamquam negligere non debeant, non tamen ipfos opum aut benchciorum multitudine accumulent, ut alii inde fcandalum patiantur. Caveant ne bona abEcclcliis profeda, ultra quam neceffitatis ratio B poffulat, in carnem & (anguinem effundant. Cum tales flc ambulate in magnis Pontifex iufpexcrit, arguat atque obviet, ut decet, neque enim culp· erit expers, fi juxta officium fuum corrigenda non corrigat. Familia, menta , lupellex rerum & equorum tam Papc quam Cardinalium, nec munerofitate, nec fallu, aut pompis, neque aliquo excfn repnehrnfibilts fit. lia domum & qu· io domo funt moderate componat, ut aliifnon fcandaium, fed frugalitatis capere exemplum poffint . Tam fuminus Pontifex & Cardinales, quam ceteri Epifcopi, conffitutionem beati Gregorii in Generali Synodo editam fervare ftudeant, cujus tenor hic eft, quam haec fanda Synodus iu- C novat.

Cam palloris vita ' exemplo debeat efledi-
l .imrfl *He.* lcipub*, plerumque clerici, qualis in fecreto fui Pontificis nefciunt, quam tamen
i''/**3" firculcarcs pueei fount : de qua re prefentide-
· ri.mpium creto Ustuimus, ut quidam ex clcncis vel·· tum ex monachis cledi, in miniildno cubiculo Pontificali obtequantur, ut is qui' in lo eo regiminis eft, tales habeat telles qui veram *ejus* tn fecreto converlationem videant, &. ex fedula vi ńone exemplum profcilus fumani.

Pafchalis etiam Pap* verba advertant dicentis: Epifcopi ledioni & orationi vacent, & femper presbyteros ‹5c diaconos, aut aliosD boni tellimonii clericos habeant, ut fecundum Apoffolum, & fandorum patrum inffituta ,
› ?■*·. j- poffint irnrprchcnfibiles inveniri. Non expedit reiptibl'C· , ut Cardinalibus, quos rebus arduis univerfalis Ecclcfix intentos fore oportet , ali* caufat quam c-Jeftionum Ecclriiarum cathedralium , aut monafferiorum , vel principum ; aut
· jrwrlli- umvcrtitaium, feu fimiles, per Papam aut ' canceliariam delegentur. Minore» igitur litigiotz caul« in auditorio Rotae, quod ad hoc inilitutum elt, committantur. Neque Papa, neque Cardinales tamiliares fuos, quafi munera accepturos , ad confirmato* vel prorifos P-aelatos dé cetero mittant, oe, quod per *fe* facere non decet, per alios fieri patiantur. B Quod aliquando fadum e(l, ut pro annule in a/fignatione tituli Cardinalibus tradito poll mortem ejus aliqua pecuni* fumma vel res àlia de bonis fuit arnpiatur, de cetero non fiat, cum labores eoium pro reipublica impenfi exequias, fi pauperes forent, potius dc publico mertentur ,

V.

ânNO CHRWTT

De

Licet dodum hec fanda Synodo*, abolit* per eam generali omnium Ecclefiarutn & dignitatum ekdivarum refervaticoe , provide decreverit, ut prcdidis Ecdefi» & dignitatibus per canonicas eledionca & confirmationes provideri deberet, rolem etiara fpeciales feu particulare* ipisrum Ecdefiarum de dignitatum elcâivarum prohibere referral tone*, per quas libera io eifdem eligendi de confirmandi facultas impediri poflët, quodque adverfus hoc decretum Romanus Pontifex nihil attentaret nifi ex magna, rationabili & evidenti caufa, › in litteris Apoilolicis nominarim exprimenda.* quia tamen contra ipfius decreti mentem non pauca fine hujufmodi caufa gefta funt, unde gravia hadenus faceefferunt, A graviora in die* timentur fcandala, cupiens haec facrofanda Synodus his obviare, nolenfqite ut ipfius decreti mens, quae fuit omne obtlacultssn a canonicis eledionibus *it* confirmationibus tollere, fuo fruftrcttir effêdu; ftatuit «t eledioncs in didi* Ecdefiis tine impedimento aut obliaculo omnino fiant, que caufa cognita juxta juris communis & didi noftri decreti Jifpofitionem confirmentur. Veruntatnen fi forte aliquando contingat ele&ionem aliquam ettiam aliae canonicam fieri, qua» in perturbationem Ecdefi* aut patri· vel boni publici vergere timeatur, fammus Pontifex, cum ad ipfum confirmatio delata fuerit, fi talem ur> gentiffimam caufam adefle manifefte cognoverit , ea prius mature difeufla , ac. parte plene difenfa, accedente poftea Roman· Ecdefi* Cardinalium, aut majoris partisfubfcriptione, hujufmodi caufam veram fufficientemque fore attellaotium, reseda tali eledione, ad capita. lum vel conventum remittat , ut vel infra tempus juris vel aliud , juxta loci dlft&ntiam, ad aliam , ex qua evenire talia non formidentur , cieflionem procedant,

VI.

L>e rrftfvetienihu.

Et quia multiplices Ecclefiarutn fit beneficiorum hadenus £ad* per fummos Pontifice* refervationc* non parum Ecclefu* onerofie exliiterant, ipfas omnes tam generales quam fpeciales five particulares de quixifcumque Ec> defiit & beneficiis, quibus tam per eledionem, quam collationem, aut alias· diïpofitionem provideri folet . five per extravagante», Ad regimen, & ExecraMh, five per régula* cancellari·, aut alias Apoftolicas conftitutiooe* intrododas, haec fanda Synodu* abolet, ftatuenj ut de cetero nequaquam fiant, nefervationibus io corpora juris expneffe daufis, fit his qua* in terri* Roman· Ecdefi·, ratione direœ feu otii» domnrii, mediate vel immediate fubjedis fieri contigerit, duotaxat excepti*.

VII.

.«■.«wwwAaâMhKaK

AMNO CHRISTI

VII.

De Citantme litteris.

β

Licet in ApoAolicis *el «lits littéris quibufcuniwue aliquem dignitati, beneficio, aut juri OMfurnque reounbaflc, aut privatum effe, feu sÿiquid cgiffe, per quod jus proprium auferatur, narratum iit, hujufmodi litterae io his non pnejudicent, etiam6 fuper ipfis gratia vel intentio narrantis fundetur, nifi per telles aut alia legitima conftiterit documenta.

Datum in felfiooe publica hujus Caere Synodi , in Ecclcfia majori Bafileenfi fokmniter Celebrata, odavo Kalendas Aprilis, anno Do-B rami millcfuno quadringentefimo tngcfimofexto.

S E S S I O XXIV.

^uiiufdam cum Greets, C de Indulge. tin , tJc.*

I.

***Secnfmdt** Generalis Synodus Baiiicenjit , ia Spiritu Jaudio legitime congregata, univerfasem Ecdefiam repretfnttns, ad perpetuam rei memoriem.*

QUIA Ambaxiatores noftri ad Conflantinopolim tranfinifli, vice & nomine ejuf-, dem fandas Synodi fereniffimo imperatori Romanorum, d reverendiffimo domino Patriarche Conftautinopolbano , propter nonnullas caufas promiferunt, capitula alias in hac fanda Synodo fuper modo univerfalis & Œcumenici A utriuique Ecdcfias Concilii celebrandi hinc *fc* inde conelufa & firmata dare , & cum eftedu exhibere, fub confueta hu/us fanûeSynodi Bulla plumbea, data prsfeuti , & fub tenore de verbo ad verbum fubfequenti, nolens btr fanda Synodus omittere aliquid eorum que pro unione Ecckfiarom Chrifti fieri poffunt, did.»m fuorum Ambaxiatprum promiifioncm prefenti decreto acceptat", approbat , ratificat & confirmat , fle praefata capitula de verbo ad verbum, prout per prsfatos Ambaxiatores promiffum ell, prefentibus inierit, fub tenore qui fequitur:

II.

Sacrofa&a Generalis Synodus BufileenUs, inSpttntu Sdnfio legitime congregato, univerfalem Ealejsam raprafntans, ad perpetuam rei* wr*muriam*'.

Cum inter cetera toti populo Chriftiano neceffaria opera, propter qufc hoc prefens, fandum Concilium extitit congregatum, unio occidentalis & orientalis Ecclefiarum Chrifti praecipuum & maximum fit, merito pro hac perficienda ab initio fue congregationis omni conatu laboravit. Etenim quamprimum potuit ad fereniffimum imperatorem Grecorum & reverendiflimum Patriarcham Conftantinopoljtanum cum litteris fuos tranfmifit Ambaxiatorea, ad ipfos cum omni caritate & inflantia exhortandum quatenus & ipG cum plena potcftate mitterent aliquos qui nobtfcum tradarent de modo didam fandam unionem con-

Afequendi; qui mox ut requifiti luerunt, tres infignes viros de his quj apud eo» magne videntur *audoritatis*, quorum prnnusiplom imperatorem confisnguinitate attinet , a<l hanc fandam Synodum deftinarunt, fufhcicnti ipfius imperatoris mandato , cum Bulla aurea 8t ejus propria manu fubfiripto, ac Patriarchae litteris munitos, qui tam m generali congregatione, quam coratn «.oinmiffiriis noiinsiciventiffimum ipfius imperatoris *6c* Pjtnanhz totiuique Ecciefiz orientalis ad hanc unionem defiderium exponentes, nos nurum m modum ad tam fanâi operis profecutiohem pulfant, ac quotidie excitant, duo inter alia firmitei conftanterque afferentes, unionem ipfam nifi in Synodo uorverlali , in qua tam Ecdefia occidentalis quam orientalis conveniat, fieri nullatenus poffe. & in ea Synodo (fi fiat , ut infra conventum eft) ipfam unionem fecuturam fperari. His auditis, fumma nobis laetitia & jucunditas nimirum acceflit. Quaruobrera omnem cogitatum noftrum jaftantes in Deum, qui facit mirabilia m^gna folus , venerabiles fandr Romana: Ecdefia: Cardinales prefidentes fedis Apoftolicc , Patriarcham Antiochenum, Archiepifcopos , Epifcopos , Abbates , magiftrofque & dodores ia numero competenti deputavimus, ut una cum ipfis Grzcorum Ambaxiato· ibus rem itlam tradare , & quo ordine ad exeeutionem deducenda effet C profpicere deberent : qui tam inter fe quam cum ipfis ' Ambaxiatoribus fepenumero con- Or»ton venientes, habito inter fe maturo & digefto u" confilio, ad infra fcripta cum ipfis devenerunt capitula , qur potiea fecundum morem hujus facri Concilii per facras depbtationcs mature deliberata, ac deinde per generalem congregationem conclufa firmataque folemniter extiterunt quorum tenor una cum mandato ipfius domini imperatoris fub Bulla aurea fequitur, & eft talis : Ambaxiatores fcieniftimi domini imperatoris, &c. ut decreto Concilii fuperius inferto latius continetur. Et quia tempus fuperius expreffum, infra quod predida debebant adimpleri , effluxit , non D propter defe&um alicuius partium, fed quia ita contigit variis intervenientibus tradatibus hate fanda Synodus teinpus per prxfatos fereniffimum imperatorem Grxcorum & reverendiffimum Patriarcham Conftanfioopolitanum parte ex una, *6c* Ambaxiatores hujus facre Synodi parte ex altera, ftatutum fit firmatum , quod eft a menfc Majo immediate icquenli ad annum , ita quod per totum menfem Maji ad annum fequentem utraque partium fit parata ad exequendum fupradida, quantum ad quamlibet partium attinet, acceptat & promittit fe impleturam, quantum ad ipfam pertinet, infra didum tempus quidquid iqj fupradidis capitulis continetur.

Datura Bafilea in feffione publica hujus fandas SyiKxii, folemniter celebrata decimo odavo Kalendas Maji, anno a Nativitate Domini milleftmo quadringentefimo trigefimofexto.

ANNO ^HK„iTi M,'

AFfNO OOIBTI

in.

ANNO ONUSTI

>U<* *Saimu cteiie&ii Cr^eenaH detiu ierft-retari Cr^ttnei tJ Pitrurt^i tntfttit»» λ fatrtCttKili· B&trtf.*

Jocrv/aadla *Gtivrtlu t mSfi. hia fatBt UtitiuM etegngata, aarwfe-itM Tffref"U*U.*

Qtaa «odore Deo in regione noftra occidentali ft obedientiu Ecekun Romane eft univerfalis ft Ccuntteica Synodos celebranda, in qua juxta concordata ta hac Goda Syaodo, ft Conftantinopoii denoo ratificata, tam occidentali* quam orientalis Ecclefia conveniet , ut eundis erga eandem EccleGam orieotalem noflrc tatennoni* finceritas pateat, ft omnis fufpicio qsfas circa fecuritarem ac liter latent venientium oriri poflct *it* medio auferatur, tenorc prefcotis decreti Ink fanftaSynodus BaGleeaGs, acrnioe ft vice tortas EccleGu occidentalis, ft omnium de eadem Ecclcfia cujufcumqw ftatus, etiamG papali, imperiali, regali, pontificali vel quacumque alia iasferiori fpirituali vel Gaculari pnafcjgeaot dignitate , poreflate vel officio, decernit , dat & concedit fereniflimo imperatori Graecorum, reverendiflimis Patriarchis Cooflaotrnopolnano , Alexandrin»·, Antiocheno , ft Jerofolymitaoo, ceterilquc uiqoe ad numerum fepttngentarum pertonarum, etiamG imperiali, regah , Archiepifcopali, ft cufulcnmqoe alterius ftatus, dignitatis aut conditionis fuerint, ad ptxdirinm univertate ft flkumcntcutn Concilium io regione occidentali (ut ptemattitur) celebrandum , venientibus *aut* venturis, plenum ft liberum falvum condurium, omnefque prm diAo* ft quemlibet ipiorum, tam iu pertoni* quam in honoribus & retes quitefcumqbe, ipforum nominibus, regnis , provinciis dominiis, territoriis, communitatites, civitatibu*, cafttis, oppidis, & villis, ft omnibus locis obedientir noflr* EccleGu occidentalis, per quu five eundo, Are liando, Gve etiam redeundo, tranfnuri funt, aut eostranGre contigerit; in foam tutam fccuramqne fslviguardiam recepit ft recipit per prsrfentes, promittens., ft cooerdeos omnibus ft Gngulis ex ipf»s hoc profenti edi&o Syoodali , tutam, & hberam facultatem accedendi ft veniendi ft ad civitatem feu locum ta qua vel quo erit didum fq-*croitn&um* univerfale Concilium celebrandum : ibique flandi, morandi, rcGdeodi, habitandi cum omnibus immunitatibus, libertatibus ft fccuritatibus , quibus illi qui erunt deobedienria EccleGe Romana habitabunt.· difpuiandi etiam ft ratiocinandi, ft jura ft audoritates aNegandi, ft omnia alia libere ft hoc cum-(cumque impedimento dicendi, faciendi & tradaodi, que pro unione EccleGarum Chri-11i eis expedire videbitur ft opportunum. inde etiam fetnel & pluries, & toties quoties eis ft cuilibet eorum videbitur, & placebit, Gmul ft feparatim , & cum eonsm bonis rebus ft pecuniis ft Gne, pvo lfoitu recedendi ft redeundi tute, libere , & impune , omni impedimento reali ft perfonali ceflanre, penitufque remoto, etiamG talis unio (<pod abfit) non fequerctur, oec efierium haberet : QuO caftt, ft in omnem alium eventum , perlati fercrufiimus imperator, domini Patriarcha, ft AalO fapra nominati, ooftrto dymaxat expenfis ft galeis, abfque aliqua dilatfooc temporis, omaique remoto impedimento, cum etfdem honoribus, besmvotentia ft amicitia , tmibus ad prartatum tmtverfaie cekbraodum Conciiram dedocemur, edam ta ft ad Cooftamida celabraada Syaoflo Bkwmenica, five non, Non Obflaotfeu* m pradàftis vel aliquo prediriorum qateafcmnquc differentiis, ddcordtu ft diflcafiaoftaa ad ptadettf rigentibus, dtmas* in futurum oriri & «tgcrv poflcot inter diaas Ecciefiaa occidentalem ft orientalem, ieu tatar ipfam Bccfefiatn Romanam ft diebÿeAo· ft aggregatos, pnt&rutn inenMumm impeBratorem, ft alios Ecdefin Confiam inopolitatus aggregatos, ft ooα obflamibus aHqufbus (ententiis, décréta, condemnationibus,*juribus* iam ooo obflaotibns aiiqwbus criminibus, exccfGbus, culpis & defiftis, fi qua per pradiftos vel alteram coram quoavodocunqua & qualitercumque commifla ft perpetrata forent .' ** gpneraliter non qhflantibus quttefcuiMue aliis, edam talia forent, de quibus neceÆstana effet fpecialem m praient ites facere men. tiooem. fit G cootiogat aliquem vel aliquos ex Doflris eis vel aiirai ipforem injuriari, (quod abGt) vel aliquam mokfliam inferre C in pertona , honore, retes ft aliis quihufcumque. taliter excedo» judicabitur per nos aut ssofiraa, ufqua ad condignam ft ratiosubilcm fatisfafttaoem parti taf*. Et e converto, fi ahqais ipihrum alicui ex noflris aliquam (ut praemittitur) ioyurlsm infersi , fodicabitur per eos taqoe fad ^condignam ft rationabilem faitofaâfoocm ei qui injuriam paflus eft, fecundum morem ft coniuetudrncm iKriuique partis. De aliis autem criminlbua, exctflibos ft culpis qubufcumque, qmelibct parttam cognoicet ft fodicabit de ftus.

Hortatur autem hnc facrofinfta Synodua uQivertos Chrifii fideles, ft nihilo minus auftoritate oniverto* Cbrifti fideles , ft nihilo D minus audoritate Univerfalto Ecclcfue in virtute Spiritin faadi ft iaoftx obedient i* mandat ft precipit omnibus ft ffogulis Pnslatis, regite* , ducibus, prfodpftus , ofkiabtea , com. munitatitec ft alito Gngularibus perioola , * cujufvis flatus, cooditiooto ft dignitatis exi flant , ooftrm occidentali Ecdehas aggregati* , quatenus pradifta omnia ft Angola inviolabiliter obferveut, ft, quantum in eto eft, ob> fervati faciam: diftoupse fereni&muoi imperatorem, Patriarchas, ft alioe omnes ft fan. gukx antedidos, ad dirions iacrum celcbran dum Concilium accedentes, ft inde recede-tes , Gmul ft diviGm favorabiliter & rcverenter honorent ft rraftcnt, ac honorari ft tradari faciant. Si qua vero dubitatio circa didum (alvum condodum ft contenu ta eo oriri contigerit, flabitur declarationi pmfatn univerfali* Synodi celebrandas. Voit autem htrc fanda Synodus prtofentcm faJvumcondafttun valere , ft in fuo robore permanere, qooufeuc ad ultimum didi fertsnfliaaw imperator, Patriarche , ft alii fapradifti , cum fuis nobilibus ft famulis nique ad numerum (ut pnm mittitur) feptingentarum pertonanttn, ahiique retes ft bonis, fint reverti in ft ad civitatem Gonflaottaopolnanarn. & quis autem contra prndida aut aliquod ipforum aliquid

fa-

-facere quoqim modo (rotaverit , fodignatio- ... - - icaqoe fic progredfa, ft inter noaconctudacri,

ü fa aonrit facurifaum.
Dmm* Bâta fa fc&N publica hufas

Domini aaiUcfimoqttadriugemdûmo trigefimo-

IV.

Λ«τμ damn· *ieiptrauru Gr*ettt* Itffa*

Quoolam defltnate faerunt ab imperio "1 nofiro ft iiDâifiîœo domino facutneufco Patriarcha Ambaxian» ad faerofao&am Ecclefiam Romanam, videlicet ad beatiflimum Papam dominons Mariioum quintam, flt ad modernum fimüiter ianâiiîtnum Papam dotnfaum Eogeoiom quartum, fimiliter flt ab ipfis iras»· nnflte fneruat «salratcs ad not pro uotooe Eeclcfiarum Chrifti , flt moltii laboribm cura mwlta diligentia utrtasqua faâis, taman propter aliquas circumflantia! temporaneas non pervenit ad fioem tale booutn fit fao&wn opoi unionis. Poft bcc autem deflinavit ad nos de hac ipia re Arabaxiaroras foot facra Synodus m Bafilea congregata, iacroianâam Ecclefiam Romanam reprsrientans, propter quod C ft noa noflros ad com deftinan mus, videlicet familiarem imperil noflri Demetrium Paleotagum Mawidem, dc bonorandiflamita io factis monachis Abbatem facti tnonafterii fandi Demetrii Ifidonstu, & familiarem imperii * noflri Joannem Lafcari - Diffipdnuu, qui ib lue accedentes oflenderunt, io ipfam quodam neceflario ab eo tra&ari io praeparationem flt cqaftiraCMMcm untvcrfalts & «cumenid Coocilii, ia qon necctfe eft traftari flt celebrari ft. perfici (Deo duce) prsediâam feoftam unionem, qoo quidem taec ipfa Synodus Bafileenfrt acceptavit, fle promifit Illa adimplere- Unde flt Ambaxistores face ad ooa deftinavit, fratrem Joannem de Ragnfio , Ordinis Dnam, jurat imperium * noflrum per debitum paedicatorum profeflbrem, ft in (aera pagina magiflnun, Heroicum Meogex decretorum doâorem , canonicum Ccaftatitienfeui, ft Simonam * Freron facre theologi· baccalaureura, canonicum Aurelianeufrm , cum decreto ipfius generali. In quo de hia continebatur particulariter in capitulis. Proiedto itaque tali decreto apud nos, quodam ex bis que continebantur in eo non placuerunt nobis, ut in ipfo jacebant, procmhim videlicet talis decreti, ft> capitulum in quo feribabatur de modo reverfioois noftnr a loco celebrandi Concilii ad Cocftandoopolim, fi, permittente Deo (quod abfit) non fieret unio Ecrlefiarum Chrifli in tali Synodo, quia noo exprimebatur in eo de e hoc determinate flt manifefle, prodifti autem Ainbaxiatores videntes difpiicentiam flt refidentiam noftram, nec aliter rem ipfam pofte habere progreflsm, concerteront ft promtie. nmt curare in pnediftts, videlicet quod difta (anfta Synodos dabit flt exhibebit nobis capitula in dido decreto contenta , cum praemio, modo ft forma, quibus io litturis ipfo rum pranMoriis cootipetur. Et circa reverfiooem noftram de Synodo in Cooftaortnopolim, ia cafe quo noo femseretor did* unio, (qoûd abfit) *tecere A adimplere ,* prout hapetierunt ft ipfi Ambaxiatores, m prominamus ft nos abfqee cootradiflraoe, *irt ft* accedere ad locum, fa quo celebrabitur (Deo concedente) utrimque catholica ft flfcumenica *Synodo».* Qui quidem locus rife debet unos ex nonwnarie io * decretis, quicnmqne ordi- · *étemo* nabitur per diftum facrum Concilium Bafileenfe, ficut io lopradifto decrc.o ipfius facti Coociiit * continentur. Etiam quod exire de- * «·*»»■ beamur hinc e Cooflantinopoli, in accedendo "· ' verius torum celebrandi facumenici Concilii, ' a principio fequenti Junii, tndi&ionisdccimmquinta, ficut conventum eft inter nos ft ipfoe Ambexiatorrs facri Concilii. Et quia ettiam ad majorem cautelam ft firmitatem horum omnium, petierunt fieri litteram chryiobuli imperii * noflri , irapenum * noflrum * -"·grato «in» rationabili petitioni eorum annuens prefent chryfobulum largitur ft concedit : per quod acceptat, determinat, ft pro mittit, qaod fi difta Synodos Bafiteenfis remedium appofaerit in prodiAis, videlicet fi prsMÛâa capitula in fiipradiâo decreto contenta , cura praemio in forma, fiçut hic per Arcbaxiatorcs ipfius Synodi concordatum eft, nobis direxerit, ft compleverit omnia in riftdem capitulis (cripta opportune, fimiliter ft fecerit falvumconduftum cum capitulis demodo reverfionh oofiras ad Conftantinopolim , ut prodicitur, reliqua etiam, ut Ambaxiatores ipfius nobis promiierunt, & oobifcum convenerunt : ecftat ft * imperium noflrum cum Deo fine cootradi&one Cooflantinopoli fecundum prediAutn tempus, cum prrflantiflimo domino cecumetuco Patriarcha Conflanttnopolitatto , ft ceteris debentibus intererte, ad secedendam ad locutn ubi celebrabitur fanflum catholicum & (Scumenicum Concilium, abintse impedimento rationabili, vero & manifefto, etiamfi bellum (quod alsfit */ ab infidelibus* foret fltjnftaret civitati noflraConflantinopolitanc. Er in robur ft confirmationem fle confcrvationem inviolabilem fupraferipto- ' «w·· * notfis juramentum tanquam Chrifliano ft ' aihl fideli imperatori, ft per orationem fanât mei ~~docnm ft imperatoris panis imperii mei ca~~ mofiflimi ft felicis memoria, dc per antmatn meam: faftumqoe eft (iiper ifth przfenschry-(obulum imperii * noflri , in anno feamillefimo nooagenfcfimo qoadragefitnoqoarto, in menfc Novembris, indt&ionc deetmaqaarea , a Nativjtate vero Domini ooftri Jefu Chrtfli millcfimo quadringentefimo trigciimoqutneo . die vicefimofexto meofis Novembris ·

·1. Hv-

V.

Mit fleatiet fttriercht Cmfa»intop»-
Utmi arifft {aert Caaalie

Quoniam deflinat· fuerunt ab humilitatu noftra ft potentiflimo ft findo meo imperatore Ambaxiat· ad facrofaoftam Ecdefiatn Romanam, videlicet ad beatiflunum Papam dominum Mininum quintum, ft ad modernum fimiliter faoAHTimum Papam dominum Eugenium quartum fimiliter flt ab ipfis trans mrlwe fuerun: midtoties ad pro ur.ionc £cclefiarura Chrifti, ft multis laboribus cum multe diligentia utrimque fafth, tamen propter ali

quis

ANNO WH

■qua· àrramftaotias temporaneas non pervenit ad finem tale bonum & ianânm opus unionts. Poft h«c autem dcfliuavit nd eoe de hac ipfa re Ambaxiatores fuo· fiacre Synodus in Bafiîca congregata, facnflaoâamEeclefiam Romana repraientans I propter quod & nos no-(bos ad eam delimavimus, videlicet familiares potcnttfCmi & fanâi mei imperatoris, in *Spiritu fanâo* dileâos filios noftrnt humilitatu, videlicet Demetrium Pahvologum M*otidem, & honorandiflintum in lacris monachis Abbatem iacri monaflerii fanât Demetrii 1fidorum, & Joanoem Lafcari Dilfipatum, qui iliac accedentes, ollenderuot in ipfam quedam neceffario ab ea traâari in praeparationem Ac cooftnutionem univerialu flt *cwnenici Concilii, io quo neccflc eft traâari A celebrari & perfici (Deo duce) prstdiâam fandam unionens. Quas quidem bec «pia Synodus Bafileeofis acceptavit, & illa promi fit adimplere. Unde & Ambaxiatores fisos ad nos deflii.avit, fratrem Joannem de Ragufio, Ordinis predicatorum profeflorem, tn facra pagina magiftrum, Heoricum Menger decretorum dodorem canonicum Conflantienfem, & Simonem Freron facra theologus baccalaureum canonicum Auteliaoenfem, cum decreto tpfius generali, lo quo de his continebantur particulariter in capitulis. Perlefto iiaque tali decreio apud nos, quasdam ex bis que continebamur in eo non placuerunt nobis, utC in ipto tacebant pvortinium videlicet talis decreti, & capitulum in quo feribebatur de modo reverfionis nothe a loco celebrandi Cooulli ad Conflantinupohm, fi permittente Deo (quod abfit) noo fieret unio Ecclefiarum Chtidi in tali Synodo, quia non exprimebatur in eo de hoc deteimmate & nranifefte. Prrdifti autem Ambaxiatores videntes diiplicentiam i< retifleotiam noflram, nec aliter rem iplam poile habete progreflum, conecflerunt, & promucrunt curare in p edidit, videlicet quod d da Unda Synodus dabit exhibebit nobis cap.iula in dido decreto contenta, cum prooemio, modo & forma, qu.bus in litieris iploiuin promiflornt continetur. Et circa re D verfiooem noiham de Synodo inConftaoitnopolim, in catu quo non lequeretur dida unio, (quod abfit) tacere adimplere, prout habcuir m forma talvicondudus prajifti. His itaque fic progreifis, & inter nos concordatis, petierunt & <pfi Ambaxiatores, i.i & promittamus & nos abique contradiâionc ire & accedete ad ficum, id quo celebralnur (Deo concedente ' utrimque catholica & (Crumenica Synodus Qui quidem Jocus efte debet unus ex nominato in decreio, quicumquc nominabitur per didam lacrum Concilium Batilecnle, ficut io fuprad fto decreto ipfius iacri Concilii coniinetur. Luam quod exire debeamus hinc a Conii ant‹nopol i, in accedendo verlus E lo<um celebrandi dFcumenici Concilii, a prmcrpiu feqnenus Junii, indidionis decim*qtiinta, ficut cooveutum eft inter nos & ipios Ambaxiatores iacri Coocilii. Et qu;a etiam ad maiorem camelam & firmitatem horum omn>um penerunt fieri figillum noflra humilitatis, humilitas noflra grato animo rationabili petitioni cotum annuena, praefens figillu;n largitur & concedit, pct quod in Spiritu fando difpuoit: quod fi dida facra Synodus Bafileenfis remedium appofucrit in prediâu, videlicet, ũ capitula in ptadido decte-

A'to contenta cum praeeaate, in forma fient hic per Ambnsiaiorm tpfius Synodi concordatum eft, nobb direxerit, & compleverit omnia in *dUen esqshnfla* feripta opportune, 6militer & fecerit falvumcoodnânm cam capitate de modo reverGoob noAm ad Conflan* tinopolim, m pradicinu: neliqua etiam, ut Ambaxiatores ipfius nobis promiknmt fe nobifcum convenerunt, exBit humilitas ncftra cam potemiffiroo fit fanâo meo imperatore cum Deo fine cootradiAiooe a Confiantinopoli fecundum predidnm tempus, & cum ceteris debenture interdie, ad accedendum ad focum ubi celebrabitur fandum catholicum & Ccumenlctam Concilium, abfque impedimento B ratinnabili, vero & mamfeflo, etiamfi bellum (quod abfit) ab infidelibus foret & inflaret civitati noftrcConftantioopolitaoat. Et in robur A confirmationem iupradtftorum faâum eft peadeos tigillum noftm humilitatis in menle Novembris, indidtonis decimequann, anno ab Adam feu mundi conflituttone * fex milkfimo nongcnrcfitno quadragefimoquarto, a Nativitate vero Domini rnilieumo quadringetrtejimo itigcfirnoquiuto.

ANNO αηιιιτι

i«Ú».

VI-

JfadZa *rrmiffiorût trmùttr» prerrlertmt fratri t» vita, tf fratri* ή* aver/r, ia *favtrtm fdJUu pn rtdtiffitut Grecmun* prveartedi.

SacrtfraSa Gratralu Effilarufil, ia Spirit» faailt Ir^itimt esqgrigata, *ttaivtrfalt*t Ecclffiaat rtprafrni ant, awtrfir Cirtfti jtie-*Al«i /aZwmv *tj tmniprintM Dti ktntfiiflio·*

Vox illa yucendltatis Alatitia ad populum Iiraeliticum olim de celo lapfa, eadem nunc per os huius lanâe Synodi in auribus populi Chrifliani infonaru, clamat: Caa/a/aanai, csa. Ψ *fitaarini, poptlt ntm, iidt Datum Dm vrfirr. £i^at»iai ai ctr Jrrttfaltat, tf aivocatt* H*, yvMtaar aarplv/a *tfi mrlitir tj»if tT* dixtrj/à *r/i irqiaUj illitu*. **Merito iatari & coololarï te debes, plebs Chriftiana, cum his Dovillimis diebus tacta latine caula offertur, quantum vix unquam experta es. Uno enim eodemque tempore plenariam otnotnm peccatorum veniam confequeris, & fratres tuos, quorum inQumcrabtlis eft multitudo, quingentis ferme annis a tuo confortio fegregatt», tibi proxime reuniri fperas. O quanta erit ifla jubilatio! O quam luave cordibus Chtiftunorum orietur gandsum, cum primum homines Deo, & ipfi inter fe fraterna caritate conciliabuntur! Quas igitur Chriflo noflropio hac duplici Ictitia, qua nulla major defiderari, Jteft, gratias agemus. Quis Dominimilericordias ad plenum enarrabit, qui ,x>puhim Chriftianum variis undique calamitatibus hoc tempore afffiâum lauta gaudii novitate conlolatur? Eccc, popule Dei, adeft tibi annui** jubilsrus, **annus remiffionis omnium peccatorum, annus generalis unionis Ecclefi*. Proinde loquimini omnibus Chrifli fidelibus, qui in fanda habitant Jerufalem peregrinante in** terris, **ad cor eos confolando, & advocate** cos **ad hanc dppheem Jciiiiam, quoniam mahn*m tam diuturni fcbilmstis, quod innume** rab.fi* Ecclefie fande **Dei miia** Intulit. **au-**

xi-

I ANNO cwum

xiliaataDnmfoo (nt coafidimns) cito coro-A pfsbtcnr , ft finem accipiet . Iniquitas quo-

S peccatorum, qu* bojus tchifmatis & ir* Caafa fait, divina dementia remittitur.

•odem 6det & caritatis visKnlo unito· conf-•icies? Ingemuiffi haftcmas nimio dolore af-Bi&a, cum a ferifimis Tureis ft Saracenis, afiifque Chrifiiani nomino inimicis, innumeras patereris injurias, jafturas, perfecutioocs ft opprobria, ft nemo te [illegible] poterat; cum paflitn *ideres filio· tvoa omnis fexus , b sutis ft dignitatis io fervitote» trahi, ft (quod fervitute deterius efi) plurimo· ab tsbcnbos luis abftraflns, ad impium Mahumeti cultum perduci. Harum aatem calamitatum quid aliud, quam boc diuturnam ac peftifcrum (chifma, cauta extitit ? Sed divino munere appropinquat jam tempos, ut Omni penitus extiofto diffufio unitas fanfta fiat. Qu* cum impleta fuerit, atque hi msgni populi occidentales ft orientales fraternum foedus final inierint, nemo tunc fortitudini tu* refiflere poterit. Tunc abjeftis lugubribus , coufarges regina Ecclefia in vefiitu deaurato, circumdata varietate: ft qui re olim perfequentes conculcabant, procident coram te ; ft ve-cfieculi' , fe ft faa multis periculis homines nient ad te qui detrahebant tibi, ft adorabunt vefiigia pedum tuorum. O vos omnes qui Cbrifiiano nomine cenfemini, expergiicimini jam talia audientes . Plaudite manibus , ft jubilare Chrifio falutari oofiro *Eat an» umt tmftu ucctfttUif, tter* ums *dtti fthait;* Ecce jam Pater milericordiarutn ft Deus totius confolationis vtfitat nos in abundantia grati* ft felicitatis. Aflurgire, ft occurrite illi tu humilitate fpiritus, in orationibus atque clcemoiynaruin largitate, ut qui pro peccatis vefiris jufie iratus tamdiu hoc fchrlma durare pafius efi, ft multis perfccutionum flagelli i ab his qui intus, & ab his qui foris funt, vos redi permifit, nunc purgatu ft emendatis indulgens, fandam inter vos unionem inipiret, uniitique non folum perdita rcftauret, led & vobis «eûros fubjiciat inimicos. Audtilis pridem folemncs Ambaxiatorcs tcrenifiimi Impe. satoris Grccorum , ac Patriarch* Confiantinopolitaoi, ab hac fanda Synodo accerfitos Bafileam adveniffe, & tandem Deo propitio concluiilie oobilcum modum bujus fande unionis perficiende. afienfu (aodiflimi domini Eueenii P.p* accedente, ut videlicet ad locum Synodi univcrfalis tam nofiri quam fui Archiepifcopi & Epifcopi, ipfcque Imperator, & Patriarcha Confiantmopoliianus, alliquc orientalis Ecclcli* Patriarchs accedant. Ut autem tantum opus certius firmaretur, tres nofiros Or<torcs pofiea Conftantinopolira defiinavimus , ut ab ipfis Imperatore ft Patriarcha latificationem eorum qu* hic fui cooduferant Ambaxiatores obtinerent . Qu* omnia ipfi Imperator & Patriarcha,)uxta nofiridecreti capitula, ratificarunt & approbarunt, ac litteras Latino Grscoque 1ermone (criptas, ft eorum manibus fubfcriptas, Bullilque aurea ft plumbea munitas, per unum ex- tribus nofiris Oratoribus ad nos nuper revertum iranfmiferunt. Et cum ad ipiam Synodum propriis txpcufis tam procul de partibus orientalibus

. L».

Graaci pcoficifci nequeant, opus fait ntexpen.··· ■ ..

fas in veniendo fiaodoque ft redeundo necaf- ANNO
£ana>i £ qtufdam alias pro tuitione ctritatis Conftaatinopolitan· , ne Imperatore abfente a Tureis forfitan expugnari pollet polliceremur. Et quamquam. hujufinodi impends noomillis graves viderentur, nos tamen animadvertentes , quantus Det, honor & profaftus Ecckfie, quanta exaltatio Fidei orthodoxa , quantum incrementum nominis Chrifiiani, quot millium animarum lalus , quantaque utilitas , ft innumerabilia bona populo Chrifiiano fiioc forent proventura, non fotam ipfas impenfas, fed & pertonas proprias *fore* exponendas, dignum effe judicavimus , fpem pooentes in Domino, cujus negotium agitur , ft in caritate ac devotione fidelium , qui, dum talia intellexerint , fubtidu* ft auxiliis opportunis non deerunt . Si Chrifius Deus nofier (anguinem itium toto pretiofio rem mundo pro oofira redemptione effudit 6 ejus veftigia fecuti Apoftoli', atque alii fandi viri, pro falute proximorum & incremento Fidei corpora fua libenter morti objecerunt , quid nos facere oportet , a quibus non nsfi caduca bnjus mundi fdtgantia efflagitatur ? Si reges & principes pro recuperandis expugnaudilqne civitatibus ft oppidis multo amplioiem hunoum exponere foliii funt : fi denique pro augendis facultatibus & vanitatibus fubjiciunt, ft tu exemplo utamur Salvatoris , qurrens aliquis pretioLam margaritam, cum invenerit ipfam, vendit omnia bona fua , ft emit illam: nonne Ecclefia Dei ft univerfus populus ChrifiiantM facere hanc impenfam poterit ft debebit, ex qua nihil terrenum , nihil caducum, fed omnia qu* fupra memoravimus bona fuccedent ? Si una duntaxat anima Chrifio carior efi quam totum mundi aurum : nos, ubi millia millium falvanda funt, arari aut négligentes videbimur 7 Confncvit •liquando Ecckfia ad liberandum de manibus infidelium terram fanfiain, feu pro debelandis h*retkis, indicere Generale pafiagium, Dcoovocareque reges ft principes ft alios "bellatores , ut armis ifia peragerent , nec non ft pro aliis jufiis caulis ab omnibus Qsrifiia. nis fiibfidium pofiulare , ad qu* ut promptiores efficeret , donis fpiritualibus plenarie lemilfioois peccatorum invitavit . Profedo fi veterum revolvantur bifiori*, nulla unquam adfuit caufa juftior quam ifia efi, nec pro qua Ghrifticolc omnes *fe ft* iua libentius exponere deberent . Hic enim non io lum ad recuperandam' terram intenditur , led etiam millia millium animarum, pro quibus mediocre fiibfidium petitur, unde impenfc Gracia promifi* , fine quibus tam fandum opus perfici nequit „ inveniri ,pofiim . BQuis igitur pro tanto univerfc Ecclefi* bt>no , proque tanto anime fu* merito portiunculam rerum fuarum , quis dono Det obtinet, denegare audebit? O felicem ft pretiofam elecmofynam, qu* regnum criorum promerebitur, ft qu* tantam ridet catholics utilitatem dabit! O beatum illum hominem, quem Dominus ad tam (anftum opus infpiraio rit ! Have quidem (ficut feriptum cft) «· dis *uuU Ubtr»hit Dtmitiu.* Licet autem ex debito Chrifiian* prok.Tionis quitque ad hoc fandum negotium pro vitibus contribuere ac. fubvenire obnoxius fit, toihiJo minus, ut co KBentiiu

*»

omnes laciant, quo le hic flt in futuro iateu- to peramplius remunerandos fore intellexerint, decrevit hac ùnâa Synodus udveriaiem Ecdefiam reprafentans fpoufun Chrifli, affluter «perire fpirituales tbefauroa , quos ipm Salvator afccndras in otium fibi reliquit - Omnibus igtrar Chrifli fidelibus utrtufquc (exus, qui •d hoc fandntn opus tantum contribuerim, quantum quifquc una integra hebdomada pro fast pcrfoMB ac familias, fi cam habuerit, refedionc exponit, vd fi da proprus viveret , exponeret, reiigiofis quoque pro quibus fans conventus, aut (uperior, vel altus juxta predifram rationem erogaverit, omnium peccatorum fuoriMD , de quibus corde contriti & ore conlefli fuerint, auâoritaie omnipotentis Dei Λ de ejus mifericordia coafifa, illam plenariam .remiflionem impertitur iemd in vita , flt femel flt in mortis articulo , quam Ecclefia concédera (olet omnibus euntibus Romam tempore |ubdrt. vel cruce Agnatis ad récupérai innem terre (anfiss tempore paflagti generalis. & in retributione juflorum («lutis uteros pollicetur augmentum Ita tamen quod ver armum integrum (fi vixerint) fingulis (extis feriis impedimento ceflante, aut fi di* tbs fextisferiis ex precepto Ecdefic, regulari oblervantia, iojunâa poenitentia, voto vel alias teiunare teneantur, una klia die lingularum feptimanarum ejuldem anni, qua ad iefuoandum non fint adflii&i, jejunent , aut ad judicium lui conieflori s in alia pietatis opera commutent. Ac etiam eadem die qua Kjunabunt, vel (ut prcmittitur) jejunare deberent , fi Gnt clerici, (eptem pialmos, vtl miflatn, fi laici, (eptem Pater nofler , fcptte s Ave Maria, dicere fint adflnâi, rd alia pietatis opera judicio fui conieflori s gant . Quod fi conventus tales fint, qui nihil in communi poflideant, vel alie perform viânm vera mendicitate quzrentes, feu alias contribuere non ralente*, ne hujus fpintualu muneris ûnt expertes, Q ultra KNiutn (ut praedicitur) obier»andum fingulis diebus unius anni pra^iiâos pialmot & mif- *(n, ii* Clerici, fi laici , pracdiâas orationes, ceflante legitimo impedimento, eo modo quo iupra exprimitur fuppleodo dixerint, rcl alia pietatis opera lui confefloria judicio (ut praemittitur) exercuerint/ ac pro felici hujus negotii conlumtnatione Deum fuppliciter exoraverint , eandem plenariam remiflionem coniequaotqr I Erogantibus autem ad idem opus quantum una die pro le (usque famine expenfis expenderent, rei 6 de proprus viverent exponerem , feptem annos & totidem quadragenas de injunefiv fibi poenitentiis elargitur. Et ut hi omnes ad hujultuodi Indulgcntua gratiam aptiores exilUnt , omnibus facerdotibus izcuJaxtbus flt regularibus alias djicretiSi quos in coofeffores pro hujulmodi confequenda Indulgentia elegerint, indulget , ut coulefliooibus eorum auditis, ipfos a quacumque excommunicationis , fuipenfxmis flt interdidi lententia, a jure rei conftitutiooe , feu etiam non nominatim, fed generaliter ab homine lata, & a quibufeumque aliis propter que etiam iedes Apoflolica merito diet confnieoda , impofita fatiafaâione flt refliturione his quorum interert facienda, («lutarem injungant penitentism , & debits abfoluttonis In foro penitential! duntaxat in forma Ecdcfic bcoefi-

Actum impeudaot. Qpam latirfaftiouHh ac r»·· ftktttttooem, fi infra ttnntaun a confefloee ftacutum facere neglexerint, hujufmodi Induigentia ha nullo (uflragetur. At cum deride fuper irregularitate occulta, alias, quam ex btgamtas vd homicidii voluntaria cauta coritrefta, difpeufrnt. taper voti» vero peregrinouonfr, feu abflinentim, OM aliis Umihbuv, quar tofi fideles emtferinr etiamfi ufrvamarma, aut alta loca, lina lμ »M ünftoevm Petri & Paoli ac Jacobi Apofloloram, vifitate voluerint, ira altas non impletis, ddpenfandi rif dem contefloribua etiam facultatem concedit ita ramen quod ipfi, *corn* qo&u* talites difpenfari continget, expenfas qua» ad loca hu jufmodi vel pro aliis votif implendis *furt»* iplorum confertorum taxationem fecrflent, ad hanc caufam contribuant. Et ut nollam cuiquam peccati robigo remaneat, vult Λ iodulget hinc faofra Synodus, ut quicumqoe cx uforario vel nou debito qucftu, fru qualitercumque illicite aut indebite aliquid percepK- (et, feu bona ablata aut quevta incerta poffideat, fi non extent vel ignorentur perfon· quibos faclenda dtet rcfthuno, «ut res qualcumque tenentes, cujuicumque Batut rat rdrgio nis exiflant, in quorum detentione eonfcientne eorum gravantur , ref que de jure ad piss caufas per Ecdcfiam deberent exponi, buMiimodi res & bona feu valorem, nec non β(qui atma vel alia prohibita infidelibus *in* hereticis portaverint , lucrum quod Me *feret·* perunt ad hoc opus juxta foam flt fui coofefforis confcientiam dc arilimationem tradere teneantur . Jubet infuper eadem ianâa Synodus ut, habita huius decreti notitia, omnes diœfani in cathedralibus, collegiatis RparochtaUbiM, m quibus eis vifum fuerit, ac etiam Generales Ordinum rnendieaotram in conventus libus Ecclefiis eis (ubjefiis, mox déponent , quatenus verbum Det per prwdtcatorrs idoneos ad populum annuntietur, prssdifras Indulgente i publicando, & fideliter exhortando ad fubfidium in tam piiflima cauta impendendum , quibus paedicatoribus , & predicationem audientibus ac etiam omnibus aliis, qui circa prediâam «rfiimationem lubfidium aliquod vel auxilium in hae re dede rmt , centum dies de injunfris penitentiis fmgulis vicibus in forma Ecclefiae relaxat Ne autem in colligendis ac eonfervandis pecuniis fraus aliqua committatur , ordinat fanâa Synodos, quod in qualibet cathedraIi, in civitatibus , in oppidis vero & aliis locis in principali Ecclcfia unus cippus, truncus vel capfa ponatur, ubi tanquam in gazophylacio Domini quilibet pecunias erogandas, ac incerta & «Nata feu illicite qmsfita reponere poftt flt debeat, sQtjua fint tres claves, quarum unam teneat Epifcopus , vel cui voluerit ipfe committere, pro quoUbet trunco in omnta locis civitatis flt * ditare- * dtari·*. fibus, capitulum aliam in catbedrali, Prelaws feu redor in principali , tertiam timoratus aliquis vir, quem civitas, oppidum, feu loeus deputare voluerit, qui dictas per eoa ftatuendis talem cippum, truncum vel capiam coram notario vel duobus fide dignis aperiant periods, flt pecunias ad fidas manus deponant, eas fine fraude, dimioutione vel comradiflione illi vel illis «dignaturi quas hcc fanâa Synodus ad hoc deputaverit . Qpod A in campcflribus locis vel alibi periculum feu

cwum

dauiiuiuiii—io coolerratione pecuniarum per modum inperisn expeeflam verifianiliter timeretur, dieccfani, vel ad colligendum hujufmodi pecunias ab hoc Concilio deputandi, (prout magia expadiena vilem *fuerit*) utililittr provideam. Qpimnaqar autem, etiamft pontificali aut ragili porfulgeat dignitate , fraudem, fanum, five rapinam circa praadiAas pecootas, fas impedinaoimm ex psopoGto fle maiitiofe ia bac fko&iflimo opere feterit, ultra indignationem omnipotentis Dei fit reatum 1'upremi facrilegü, iententiam excommunicationi* incurrat, a qua , nifi prius plenaria fada reftitutione fle impedimento fublato, ablolvi non poffit. Vult autem huc fanfta Synodus, quod elapfo biennio a die patientia decreti pnediâ* Indulgenti* ac facultate* nemini eoo- «di valeant, prsterquam in morti* articulo, quoad illos qui infia biennium (ut fupra didum eft) cootriboermt. Qiodque perioois illi* qu« fub fee hujus *greiiee* flt Indulgenti* aliquid commiierint, in nullo hujufmodi grati* ac fpecialt* coocelfio fuffrigetur. Et quia difficile foret pr*i'eotes littera* finguli* exbibere, decernit h*c fanâa Synodus ut ea rum traniumpto manu publica auâoritate Archiepifcopi in tota provincia, flt Ordinarii in fua dicecefi , proprio figillo monito, tanquam litteris originalibus plena fides in omnibus adhibeatur .

Datum ia feffione publica hujus fande Synodi folemniter.celebrata in majori Ecciefia Bafileenfi , decimo oâavo Katenda* Maji. anno a Nativitate Domini millcfimo quadringciitefimo tr^gefitnofexto .

SESSIO XXV.

ANNO Chr isti

I.

Dt lecit fidtri (f OEcemnici Ceealtt pre Great.

Secnfee&e Gnu'tll·! Syn^dn **Brfiterft,** */· Spiritu fail·» knitter ιβΛζτΥβΛιΛ , tauvtrftim iaiffitUH rrpreftm<nit, id prrpcten rumem.*

NUper h*c facrofanâa Synodal inter tarns folicitudine*, quibus inicrutabilis divin* altitudinis providentia, eam invocatio fui Spiritus Paracleti, ad excolendum Dominici gregis agrum adunari operarique dignata eft. intero* mentis oculos more agricole pervigilii revolvens, & attente profpiciens , quam deflenda diutine occidentalis & orientalia Ecdefiarum in ejuidem Fidei profeflione divifio in Dei perfliiit & duravit Ecciefia , de clementiflima ejus bonitate, apud quem nihil eft impoflibile, quique digne poftulantibus affluenter dat fle large, fpem fufeipien* & fiduciam, ad procurandam inter ipfas Ecclefiat catholice Fidei unitatem , fu* diligenti* curas tanto accuratius, non parcendo laboribus ve) impenf* , adhibere decrevit , quanto ex hoc, ad omnipotenti* Dei laudem fle gloriam, uberiorem animarum falutem, majufque ipfius Fidei incrementum provenire cognovit. Cupienique propterea, fuffragaate Spiritus Sanâi gratia, tam falubcrrimum unioni* negotium aggredi flt amplillud fereniflimum 1 Romanorum Impe» ratorem fle venerabilem Patriarcham Conflan

A dnopoiitanum, eeterofque Pr*latos & alium Grccorum populum per divertes Oratore* fli litteras duxit invitandos pariter flt exhortandos. Qii quidem Imperator fle Patriarcha & alii Graeci, volente fle eorum corda Aliit&mo inflammante, exhortatione* hujufinodi alacribut animis fufeipiente*, ipiumque unionis negotium aggredi finceris aficâibus perhibentes , tuas fotemua Oratores & Nuntios fufficienti mandato Bulla aurea & proprie manus fubicripttone Imperatoris, bullaque plumbea Patriarche paedidorum munito iufiul to*, fer veniiArmum eorundem ad hanc Fidei unitatem scium devotiflirae explicantes, ad eandem facroiaoâam Synodum duxerunt deftlnsndos , B cum quibus ipfa fanâa Synodus diverfu traâatibua & deliberationibus piatviis, proexeeutione & conlummationc felici tam falutan* operis*^ nonnulla decreta dc capitula ad hoc futnmopere nccefiaria & uiiha, iuperiu* inferta, flt dudum io certa fcfliooc ipfius fande Synodi in majori Ecciefia Bafileenfi celebrat*, publicata , animo concordi conclufit. Votentque deinde h*c fanâa Synodus decreta fit capitulata huiufmodi viis & modi* omnibus *ne*cellariit & opportunis profequi, ac juxta Ula ad eiedionem loci pre futuro Scumenico Concilio, in quo Imperator & Patriarcha prodiâi, aliique Gr*ci, convenire pollent & deberent, celebrando, mature procedere, habitiiC que fuper his fle alii* hanc piam rem concernentibus, in divertis ipfius land* Synodi deputationibu* muli iplicibus propotitionibus & traâatibu*, illifque cum votorum luppofiturum eorundem fcrui inio diligenti receniitir, demum in Generali congregatione ad hoc m nvpri Ecciefia prndida (ut moris eft) indida , flt iterum votis Cingulorum in eadem tcrutatis, repertoque duplo majorem partem & multo plus vola fua direxitle in Bafileam, Avinionem , vel Sabaudiam , invocata Spiritu* Sanâigratia, poft miflarum folemnia conclufum fuit & conventum , quod apud Imperatorem, Patriarcham, & alios Grrcosprxdiâos, diligens & debita beret inflantia, cum alteD gauombu* & expofitionibtis plurimarum rationum que ad id allegari fle adduci poffent, ut ex divertis boni* refpedibus civitatem Bafiteenfem acceptarent pro dido Ccutncnico Concilio ibidem celebrando; quam fi eoa omnino necula re contingeret, extunc civitas Avinidoenfis locus effet ipfius Ccumenici Concilii ibidem celebrandi. Si tamen illud in eadem celebravi non poflet, extunc iunc in Sabaudia Concilium celebraretur antedidum. Ut igiiur pr*mifla omnia fle fingula debitum fle votivum fortiaotur eftcâum, cum omni lolcmnitate alias in hoc facyo Balileenfi Concilio in rebus arduis expediendis adhiberi folita, patribus io majori Ecciefia Bafileenfi poft miflarum fotemoia confidentibus, h*c fanâa Synodus decernit, vult, flatuit, ordinat fle declarat, futurum Ccumenkum Concilium in Bafileenfi, aut, illa recufata , in Avinionenfi- civitatibus, alioquin in Sabaudia, juxta conclufiooem fupradtdam, debitis fle conventi* temporibus debere celebrari. Quodque Imperator flt Patriarcha fle afii Gratei prediâi, juxta capitulata flt décrétera hujufmodi, mc non omne* fle finguli alii cujufcumque grades, flatus, dignitatis vel poeeminenii* exiftant, qui Generalius Conciliis de jure vel confuetudine ioterefle debent , etiamfi pontificali dignitate prsfid-

I s gcani,

——2--------8e*®* » a<* ••hrf *W*«U ft teneamur, aaaxi-Ate Domini millefitno quadringesttefirao rrige-
ANNU CHRJSTI MJ* me pro confmnmaHone tam faiutaria operis, accedere, ft etiam convenire. Et hanc pm-miflam nooMnationem ft cleâionem vsalc, Ratait ft decernit b»e fanâa Synodus, tu ht firme, incoKafta ft bttolabtüs, «macumque alia modificatione, ordinatione, dilpoGtione, nominatione, feu cleftione per ipfom (aeram Concilium feu alium vel alto» , quacumque auâoritate etiam papali fungentes, in contrarium faâa feu fadis, minime valitura feu velitaris, quaai feu quas hac fanâa Synodusex certa (cientia exnunc irritat, caflat, revocat, & anmsUat, feu caSa, nulla ft irrita nunciat, et pro irreats ilsem reu litas habere vult, ft prxfentibus habet, quatenus in to-B tum vtl in partem prsmiâ* âteâioi obviant vel repugnant. Supplet eritm hac fanâa Synodus rx certa (cientia omnem defeâum, fi nuis in pramiflh vel aliquo pramiffontm forfitan intervenerit. Et tnfeper cuA res tam ardua, plurimum in Dei Ecclefia frudum-allatura , fine gravibus eepeniaram faicinis conlutnmari, ft Graci prsdifti adduci, addtsftique fuftentari non valeant, d^numque ft debitum exiftat, ut pro confiaramatiooc tam felicis operis Chrifti fideles univeifi , maxime Ecclefiaftk* perfone, de commiffi fibi patrimonii Domini Noftri Jefu Chrifti (ubftantife lihersli difpeofatione miniftrnnt, hac fanâa Synodus univerfis ft fingatis Ecdcfiafticisper-Cdamnum pariantur, indemnitati legaiiter proonis exemptis & non exemptis, fub quacumque verborum forma, etiam ordinis fandi Joannis Jerofolymitani , cuiufcumque ftstus, dignitatis, gradus, ordinis »el conditionis, exifiant, etiamfi Cardinalatoj vel Pontificali praafulgcant dignitate, generalem omnium ft fingnlorum fuorum Ecclefia(lrcorum fruâuum ft proventutun, quotidiane diftrrbutiooibus dun* taxat excepti» , det imam de fuis Ecclefiis, monafteriis, dignitatibus fic olfi.ns, ccterifque Ecclefuilicrs beneficiis in fua generali congre* gii'one pm impolitam ft conclulam, perfol› rudam fit exigencsm , decernit, tluuit ft declarat impoiitndain , eamque imponit per prxfentet Prxterea dicla Unda Synodus de-1D rernit , vuk . ordinat A declarat, quod venerabiles Joannes Lubiccnfis Ludo^L ut Vjfenfis, Delphmus Parmenfis , Ludoi icut Lauianenfii, Epikopi , ipfius lacrohn&r SynoJi Oratore*, ad lon.lucendum Grxcos ad locum IBcumenici Concilii , rorumque major pars tunc prafem, portum Latinum locis fupra eieâis ft nominatis aptiorem ft propinquiorem, ad quetn diâi Greci ultimo debeant applicare , eligendi ft nominandi plenam ha. beant potefiatem , illatnque eiidern concedit per praefentes, juxta formam aliarum hueraeis fuperinde ducatum. Poftretno eadem fanâa Synodus vulr, ordinat ft decernit, quod pro pnemidorum & ex cis dependentium de-■Eks ft accommodas in fuos colie&orcs nomi bita ft votiva exeeutione, di&orumquc Syn4 dicorum ft Concilii fecuricate pleniori . ad omnem coram, aut fuorum procuratorum vel nuntiorum petitionem ft inflantiam, eis quaevis alix littera opportuna, utiles ft necefTaria?, fub Bulla ejutdem fenftx Synodi per ip4 fios cancdlariam in forma debita & hooefia concedantur, conficiantur, ft etiam expediantur .

Datum in fciTlooe publica ipfius fandae Sy noli, m Ecclefia nutori Bafileenfi foletnniter celebrare, Nonis Maji, anno a Nativita

fimofeptimo. ANNO CHRISTI m;.

IL

*Jlutd itcrnwi Mhu** m ««don *feffi—t pn*

*StcnfaSt B^ter^r Gfr*hiSjMMbu,* »* Jp,-
fittt ftaB» Itgitim fiagrtyrtt, MUtwrfebm
nprdfntMU, ad /u«rew *rti* a»r-

Cum nuper dileâi Ecclefia lilii Syndici ft Concilium civitatis Avinionenfis, fummarà feptuagtnta millium flore.iorum «uri de camera, cooduâiooc fercniflimi * Grxcoram · »·«««» imperatoris, ft venerabilis Patriarch»Conflan- "*?* tinopolitani aliorumque Graxorum ad <rutnenkum Concilium, dante Domino , venturorum juxta concordata ft conciufa cum eorum Ambaxiatoribus, necedariam haip facrofanâ» Synodo ft uusv«riali Ecclefin liberaliter mutuare obtulerint, jusque ejus partem cxolverint, ac reflantem , expeditis nonnullis pro eorum cautione ab ipü fanâa Synodo Siitw, rn pecunia numerata cxolvere paratos offerant ; eadem faoda Synodus Cupiens (prout decens eft ft debitum) diftorutn Syn dicorum ft Concilii, ne ex fua liberalitate provldere, omoes & Gogulaa pecuniarum quanti* taies, quai ex lodoteentiia aer tpfam fanftam Synodum uniwGs Chrifli fidelibus de bon» fibi a Deo collati», pro prosecutione unionis occidentalis & oriental» Ecclefiarum, ad eandem Chrifltanc Fidei profeflïonem in diâo Concilio, Domino largiente, procurande & perficiende largientibus, per en» littera» ad diverfa» mundi partes diredas, ft jam in ple rifquc locis folemniter publicatas, cooceflas, nec non ex decima generali per eahdcm fanftitn Synodum ciuGm ob p<*«miffam impolita & conclura, haftcnus provenerunt, ac provenient in futurum , Syndicis ft Concilio pinfuis ud(ue ad fununam fupradiâam exnunc ob igando , hypothecando , & a'ffignando, vult, Patuitft decernit, quod ridemSyndicidcConcilium in omnibus & lingulis, quibus malutint, & qu» eligenda duxerint, ft prafertim Francis , Aragon», Delphinatus, Britannis, Sabaudie & Burgundi» regnjs , ducatibus, terris, provinciis, civitatibus ft draxefibus, auâoritate eiufdem fanâa Synodi & univerfalis EccleGx , ad levandum, exigcodu.n ft recipiendum de pecuniis ex Indulgentiis, ft decima przdi&is (ut pnemittttur) provenientibus , tifquc ad fummani praadjftam . ft quouique illa cifdem integraHrir fuerit pcrfohtra, quafcumque pertonas idoneas ad hoc eis utt nare , eligere, deputare ft ordinare, quodque perform ipfes fic per cos nominat», eleft· ft deputat» , de pecuniis hujufmodi uique ad fummatn prsediâtm nomine Syndicorum ft Concilii prardtftorum, petere, exigere ft levare poflint & debeant perinde ac per tpfam fanâam Synodum ad hoc dèputais ft uominat» fuiHent, nec non illo» folventes quefenmque, debita afttgnata quitanna, a fulutis Tint Uberi penitus ft immunes . Promittu infuper ft pollicetur hcc fanda Synodus, quod ipia colleftorea iplot fie per diâov Syndicos ftCon

ciliotn deputatos, qudmfvw eoiore rei oece, t'oee caecam * direfte vel tndirefte, fine ex- F*0* ft Concilii paedidorum voluntate atque coefcniu nullatenus revocabit, nec oecsmias bujufmodi per alios tn eligendis per didos Syndicos ft Conditum regnis, ducatdxtf, terris, provinces, civitatibus ft dicecefibus pmdiftit fine confenfu *funili* exigi, colligi, vd levari faciet, aut eorum coilcftorioas hajuftnodi , quo minas illas ufque ad iumnaam pnudiâam pro Syndicis & Concilio pnadiâjt libere colligere ft levare valeant, impeduuenuim aliquod praflabtt, feu praftari patietur quoquo modo : 'quinimmo regum , principum ft aliorum dommonun, io quorum legnis, territoriis ft dominus eofdetn Syndicos ft Concilium eleftionem amedidam facete contigerit, luper libeta exaftione & colleftione pecuniatum ex Indulgentiis ft deci* ma hujufmodi (ut préfettur) provenientium, favorrm ft confenfum, coercitionem quoque (fi opus fuerit) ft brachii fiecularis auxilium, procurabit ft ordinabit, aliafque eoldetn Syndicos ft Concilium fuper integra ft reali re- (litnttone ft latisfaftiooe dift« Cumme omnino reddet indemnes. Praterea eadem fanda Synodus vult, (latuit ft decernit, quod fuper exaftiooe pecuniarum hujufmodi Syndicis ft Concilio prediftis, quscumque littera ft proceffus compulociales ft pornales, cum omnibus ft finguhs claufulis *neeefljnit ft* opportuems concedantur .tconficiantitr. ft etiam per ipfius cancellariam expediantur . niti» litteris in pramiflis ft circa prxmifla pm concetlis, in fiso robore duraturis.

Datum in fefliooe publica hujus iaerx Synodi , in Ecclefia majori Bahlrcnfi folcmniter celebrata , Nonis Maji, anno I Jomini miliefimo quadrtogentcfiino (rigeiimoleptuno.

varicatores ad cor, ft obfervarent legem domini Dd lui. Denique fahihria decreta ft ia- f***° eros canones mflituit, quibus peflis avaritie , α^γT1 fimoeta, arabtiioaK , & altorum vitiorum,//, qun multorum corda .nimium incendebant . arcerentur a grege Domini, ft juxta precepta Chrilii arque fandorum paiiutu inftilut*, di gnirates Ecclefiaflicc atque beneficia digni ft idoneis palloribus ac miniflris gratuita *coha tiooc* , juftifque & canonicis eleft»ombu* ec inftitutiooibus diftribuerentur, quotum medio univerfus cient» ft populus falubrirer regeretur ac perduceretur in falutem· Sed , quod heu dolcntiffime referimus , ille qui primus hac exequi deboerat, quemque ft Quitu pracepia ft canones faerprum Conciliorum prx celent fervare oportuerat, immo Ût ceteros »1 horum obiervatttlam efficaciter inducere, nuih uu quam monitione , nulla exhortatione mduu lam longo tempore potuit, ut aliquam mu tum emendationem Chiifto placentem . aut tsotifljtnqrum abufuum coireftionem in Ecclefia fanfta Dei efficere fatageret · Quin pottus confptcit univerfis orbis , fub c/us regimme majora femper fcandala gravioraque exurni , (fanftifljmum dominum Eugenium Papam IV loquimur) quem frequentibus munitis hzc fanda Synodus cum plurima caritate ft bent gnitate, tum per ipfius Synodi Oratores, tum per litteras, tum etiam per ejuidem domini Eugeoii Nuntios-, inducere curavit, atque eitiam per aliquorum regum ft principum Am basiatores hortata ell , ut pro Chrifli reverentia & animarum falute, falutari animarum gubernationi operam daret, eleftiones proborum paftoram fieri aflentiret, beneficia a Chrjflogra tisaecepta gratis dtftribuerct, ccteraquem edifi carioncm Ecclcfie agerer, quas juxta canones faoftonun patrum eadem Synodus pro animarumialute ft univerfalts Ecclefi* ordinaverat, ft quemadmodum facrofanftum Generale Coo ftantienfc Concilium ircefrafabtfi catholica vecitatis declaratione diffinivit, in his rebus qu* ad reformationem univerfalis Ecclefie in capite ft in membris pertinent obediret. Partter quoque notum fit, quod facra Generalia Concilia jurifdiftiorie luper Papam uti poffinr, cum ci.imofa infinuatione, vel alias ipfe ut fcandahiator Ecdcfis facro Conulio defer tur. Monuit quoque hrc fanfta Synodus)pfum dominum Eugenium , quatenus dignatetur ambulare unanimiter cum conlenlu ejufdem in domo Dei, & adhafionem , quam, litterarum fisarum tellimonio folemniter huic eidem Synodo exhibuit , faftis ft operibus adimpleret, ut pax & tranquillitas falutans per univeriam vigeret Ecclefiam. Sed in ad verfutn , proh dolor, deftiones Pontificum ft pallorum iedulo perturbare vitus eft, trans, lationes Prclatorum, eis <nvitis, contra ian E/lorum parram lacroram canonum atque facri Concilii Conflantlenfis ftacutoram for-MdM» mam ft tenorem facere, divtfiones, fcandala ft fchifmata per fingulas fere vacantes Ecclefias ingerere.' ut plurimum enim unus eligitur , alteri vero per ipfum, fisis refervationibus jam fublatis, innuentem providetur, ipla eleftione rejefta , immo ft adverfus filios obedtenrt*, qui decretis hujus fanftx Synodi obedite voluerunt, graves compertus efl *fulminare* fententias, ipfos pro libito voluntatis a beneficiis ft dignitatibus mandando privari, *tn*habilitati, ft excommunicari In collatione pra

Mriui.h*. Synodo (par rw <p· Pô»- r»tici ft «-ju» µ Aoγïµ 'l

SESSIO XXVI.

rll aswirivri*·» èy *eitgtw erntr»*
Eugnittnt Panget è7 Card***/// .

cavte tram- ***' x. Vkievtiw de hi* Mb retraftatio*

Sgmfggâg Gtnng.ii Sj^dnt , inSpirit» fn&» lcfitin" ceagrygofa, *tauverftltm Retirent rtprg/tntgni . al gtrpruuum rei* rw- —

If· «m bir*« hsbusr.

/'"'"Um ChriAi Ecclefia vicanis & acerrimis V-4 languoribus fubtaccref, hominumque peccata & praevaricationes divin» legis magis ac magis- in dies perniciofo crefcerent augmento, dignatus eft omnipotens Deus fidelium inipirare cordibus, ut in Bafileam civitatem, profefto undique integerrimam , facrofanfta Generalis Synodus conveniret, qu« prafemm in reformandis moribus tam in capite, quam io membris, ft excitandis cordibus in obiervatiooc legis Dei, vigilantem impenderet opelam, ut ft divinus honor refloreret in terris, ft reprelfis enormitatibus peccatorum ad procurandam animarum falutem efficacius con- ^verteretur hominum folicitudo. Jam vero pluribus annis in ea re per ipfam Synodum *ex*htbtli fuut indefeffi labores : commemorata frequentius extitit regnantium fcelcram multitudo, que univftfamChriflianitatem io multas clades multaque diferimina adducere confpiciiur. Ecclefia in Chrifli nomine congregata , cunftis palam curavit ingerere tnonita fatura, die ac nofte clamitans ut redirent pra-

ANNO Ilib

praeterea feu expeditione dignitatum A benefictorem , A alferem renem difpenfettooc, «rix® “0*·* iocoufoeto graves faaunas pecuniarem erigere, abufes peftiferoa derrilabili A horrenda fpecie Gmooiac* labis rcfperfcs, advtrfem jura divina A humana in animarum perokiem A Ecdefiarum orbis no* mediocre pnejudkium, ac provinciarum, regnorum A (togularum patriarum tfepauperattooem exfeanitioeem · cum pluribus favet* incrementis, dignitatibus etiam feu vacantibua bcfl«fici*^providendo caraalitatis affcAu, non ndrcio raitoois, nec eo* erigendo qui fe Ecdefiis proficere poffunc, fed quorum vel precibus delinitus exiitit, vel pro quibus quifpiam majorum rogate compertus eft, aut, quod B deterius eft, qui ut bénéficiât! fierent muneribus impetrarunt, non advertens nihil eflie quod. Ei defiat Dei magis officiat, quam quod indigni *effumantur* Prelati ad regin^en atumamm . Sententiis infuper S oodalibus (pretia, quas olina fuosmi Pontifices maxima cum veneratione profequebantur, pnrtenfas appellationes ab eifeem interpofitaaadmittk, fetstentias hujufmodi exprete revocando. Ipfe infeper illos, quos hscc fanAa Synodus pro caufis jufiiffimis alligavit, folvere de faAo conatus eft, nulla fattsfaâione peraAa. Ceterum eum deceat Romanum Pontificem juxta factorum canonum & fammorum Pontificum infiituta per fratres fuos faoA* Roman* Ecdefi* Car- C dmales, qui fibi in exeeutione (ui officii coadjutores exiftunt, fisa exercere conGlia, ut ipforum falubribus A prudentibus confettis flatus Ecdefi* tam in fpiritualibus, quam temporalibus Rationabiliter dirigatur, ipfe dominos Eugetius etiam in rebus graviffimis min rne eoruAem conGlia requirere fertur, qui funt pars corporis fi>i, fed altorum extraneorum confeltationem fcAatur, quod non ex *rationis judicio*, fed ex carnali affcAu nonnusquam provenire videtur'. Difpenfetiooe quoque fibi credita abutitur, eam in diffipatio- Dem convertendo, A poteftatem fibi datam fe «dicationem , vertendo in deftrudionem. Plura vero gravia nobis omittentibus, novif- Dgt fima occurrunt coofideratione miferanda. Audivimus quidem nuper civitatem Prsneftinam, cujus Epifcopali titulo onus ex Romane Ecclefi* Cardinalibus confeevit infigniri , per tolerantiam ejus A fisorum domedicoruat» ac ftipendiis Roman* Ecdefi* militantium opera, io ruinam mirabiliter decidite. Oppida fefuper plurima, in ejufdem fanA* Roman* Ecdefi* patrfeaonio confidentia , aliquando praede expofita , ut oppidum Buttii Bonooic proximum , aliquando folo «quata. Et qui augmentum efficere debuerat, operatus eft dimioutionem, cum tamen ex dignitate fummi Pontificatus non peccandi licentiam, fed bene vivendi neceffitatem affecutus ede nofcatur. BIn operibus prsterea fidem concernentibus, *cum* hoc tempore pro Ccumenico Concilio cum Graecis celebrando Ecdefia indigeret, prout A de pnefemi indiget, fdbvcntionibus fidelium populorum , ipfe febftantiam eorum aliorfum divertere fatageiu, A fubGdia Fidei catholice multipliciter impediens, Indulgentias plenarias per loca diverfa multiplicate dicitur, abfque caufis urgentibus eas diflemiando , in gravem pertuibationem fanAiffimi qperis pro ipfa Fide orthodoxa per hanc Synodum fechoati ; ahaque plurima hucufquc

Aperegiffe atque procuraffe dfcftur, qms profecuttooi<reruea ad boouua..Eidci..orthodox.. & ejua prodsocionem perttaenttom magnum in> pcdimentum A multam retardationem attulerunt . Illud quoqpe multa reprehenfioM in

ANNO CHRISTI

per certis ondiuatiouffius pntftitutn, ac deinde poft ipfius affiimptiooem fub Bulla feafolenmttcr confirmatum, minime fervaffe dicitur, fed, quod dolenter referimus (ut a plurimis afferitur, A fama publica laborat) ipfom notarietranfgreffiu en. Denique eum ita agere eonfpicit uofeerfi* orbis, (nam ha» qu* notoria ïï dicuntur, EccleGam untvcrfalem, fcandaliaantia , r*cen(emus > ut occa- Gone fai univerla Ecdetia graviffimis turbationibus fubjaceat: quibus nifi divina miferatio provideat, ruina prioribus inaudita feculis Chriftiano populo profpiciatur imminere. Non autem folum in rerum fpiritualium regimine hanc ipfam ruinam conGderamus, fed & in gubernatione temporalium dominorum fanA* Romane Ecdefi* notorio* defeAus attendimus , quorum alienatores honorem perdet* felicis recordationis Symmachus Papa decrevit. Quantas enim terras ipfe do· la Syvodn minus Engenius alienaverit, quantaque ejus incuria A *iafolerti* re^imioe deperdite A °«· *w cupat· Got, quantas firages fubditorum Ro· /mw w ui. man* Ecdefi*, quos etiam, ut Booooienfis civitas in fuis fuppeGtis atteftari poteft, peremptos audivimus, fine paoitentic & Eucharifii* (aeramentis, quam etiam miferanda vallatio fuo tempore fubfecwa fuerit, notoria faAa tefiari videntur . ExpeAavit autem jam plurimis annis h*c fanAa Synodus cum multa patientia, ut h*c omnia ipfe dominus Eugenius corrigeret, atque in melife\c*»endaret, ac, vduti vices gerentem Chrifti & Petri feccefferem decet, totum orbem exemplo ~~bonarum...aAionum~~ in ~~viam fatotis~~ dirigere ^wReret. Dum vero videmus cunAa jugiter in pejus ruere, A omnia magis conturbari, pturimis anxiamus doloribus, ac vehementer grefere defelatiooem per fecrânenta fcaodalorum , divifioum ac vitioiarum deformitatum decidere*formidamus , nifi debito regimini Eccleûc Dei conveniens provifio apponatur, A confutatur publice faluu. Videre itaque haec fanAa Synodos, que per fummariam informationem ex abundanti fsAasn ipfum dominam Eugenium in pradjA» Jublice A notorie diffamatum competit neceiutatem providendi debito regimini Ecdefi* *imminere,* ut, G Concilium congregante not» effet, femme necciTartun foret probis rebus ipfem~ongregari: attendentes preterea *Jm* judicio Dei oportere reddere rationem taper tantorum diiGmuiatiooe maiorem A fcandaiormn, qtubus corrigendis pro falute totius Chrrftiaa* 'plebis ex officio fuo totis virias incumbere tenetur, & ex poteftate quam taper cunAos fideles cujufcumque auAontatts , etiamfi papalis exiliant, a Chrifto accepit, juxta fupradi&am declarationem fe Concilio CouflamienG habitam , *& in hoc* praefenti dudnm renovatam, eum etiam coram Deo & hominibus graviffime reprehendenda veniret, G fin hfe urgenti(Tima Ecdefi* neçcÆtacæ/îaum officium (prout tenetur 1 etiam nemine poflulante exequi negIrgcrct.· decernit, ut intra fexagio-

ta

ANNO own w-

ta dies a die ptafentis feffaonia & affhrioob A imoacfuodos, queer terminum pmfaco domino Eugenio peremptorie prefigit, m fi qua interim cocam bac fan&a Synodo taper parmifis 8t aid pvopommdh, pro fol defcnfione aut cxcufetioM .-alleganda vel proponenda duxerit, per fe vri altam ad hoc legitime deputatum coram eadem Synodo BaGtas compareat. *Dtâo autem elapio termino, fm* didas domitws Eugeotas per lie vd ahum com paruerit. five m-, hsâc faoâa Synodus ad sdteriora procedat, cognofoendb & terminasdo prout Ecdcfia fandae Dei, Spiritu (auftn difianie, confpcxcrit expedite. Umvcrfis uitaper feûâs Romana Ecdefia Cardinalibus io virtute fanâa obediertiàe, & fob poena B aliae prafiili huic *fuero* Concilio per ie vel aiium nomine luo luramentt, fit quoad eos qui juramentum non prafiltcrun}, fob poena privationis fruâuum luoπμη beneficiorum , mandat tar praeipit, ut infra cugdèm terminum m hac civitate Bafileenfi compareant, faiutt lande matris Ecdefia eum ceteris in Synodo congregatis confoltun & opportune provriuri, prout Spiritus fanftus difiaverit Hoc ipfam quoque uoiverfis principibus dt populis QsriAianis innotefeere voluimus , ut vsdentes fanda matris Ecdefia & univerie Qutftianttaris at<uftias, in unam fententiam pro honore Dei creatoris nothi & animarum falute pariter conveniant, & quod toti orbiC falutare inerit commotu confenfa atnpiexentur. Decernit tandem huc lanâa Synodus, hu/t» decreti publicationem in prafeoti feflione ta&am, ejufque affixionem in valvis maioris Ecdefia Bafilesnfis, vim habere monitionu & citationis, quoad omnes & fingulos aâus io hac re fieri necedarios, ufque ad finatem terminatiooera, etiam ad fententiam dilfinitivam audiendum, & ejus exeeutiooem laciendum ioclufive, *A* ita univerfo* arâare, ac It perioοaliter apprehenfi , & 'eis iutimalutn tuiffet.

Datum Baiilec in ooftra feflioοe publica, folemniter in Ecdcfia majori Bafileenfi celebrata , pride Kalendas Augufii, anno a Na- D tivitate Domini luillciimo quadringentefimo ttigefimofeptimo.

SESSIO XXVII.

As *f*a taffatur naminatic & trratio Cardinali*m per deetiattm Ea^rnini» Papam /K faila.*

I.

SecnfaaBa Gaiteraiit Syrtanat , fotyi. riltt Seaih iagttitot cMgrrgaM, *ttaiwrfalrm Beclffiaio raprefntmi, ad yerprinam rti ott* E «wriaav.

TANTAM reverentiam faeris canonibus Generalium Conciliorum faoâi patres cen> fneniot adhibendam, ut violâtores eorum voluntarior graviftime vindicarent , & unumquemque in fui ipfius deftrudiooc agerd arbitrarentur ea definiere conantem qus univerfali coofenfu fuerunt mftituta. Gravi* quoque que exiode jaâura toti Eccleftafiico immineret ordini, fi, decreta Synodalia Conciliorum Genoralium, quibus nervus regule Ecdefiafticat sc difeiplia* fatatari innititur, jufpiam voluntatem, & nuirin» laciente adbuc ipfa univerfali Synodo, abrumpi fineren- anno °**MI*TI tuz. Dudum autem hac latt&a Synodus Car dinalfcus fanâs Romane Ecdefis offomon. Caar.fcf-adis, inter cetera duo falubria edidit decreta, quorum tenores ad lucidiorem univtrfooitn informationem de verbo ad vertxim hic tnle sere & innovare decrevimus.

II

Iterfi , cum multiplicatio Cardinalium lit luaem Ecdefia difpcndiofa dc on/roh, propterea Ac & ex aliis rationabilibus & legitimis caufo eandem fanâam Synodum moventibus, (latuit, ordinat, atque ex certa (cientia hoc irrefragabili decreto decernit ipfa fanâa Synodus, quod, durante boc *tacto* Concilio . Romanus Pontifex, a loco ifitrn (acri Concilii abiens perfonaiirer, non debeat neqtre portât aliquem vel aliquos, ciijufcumque dignitatis, conditionis, grados feu ftatus exiftant, in fande Romana Ecdefia Cardinalem vel Cardinal», quovis modo, aut quocumque quefito colora rei cauta affumere, pronuntiare fecrete aut publice, aut pronuntiatos feuaflumptos fecrete publicare- Et *ii* (ecus attentatum fuerit , Ccxouoc in antea irritum fit fit inane , nulliulque roboris vel momenti. Quod fi forfan raliter de faâo affumptl aut pronuntiati, *ie*pro Cardinalibus gerere, aut. nominare pnafampferint, quibuicumque dignitatibus * F'*-*'. fuo«w· fit ad omnes & lingulas futuras inhabiles Et u. h quicumque eoy pro Cardinalibus gereotes Bt reputantes, exnunc prout extunc fentenitam excommunicationis innodati lunt ipfo fado, a qua, praeterquam mortis articulo, nili a prsfata Synodo abfolutionis Coe habilitât fonts beneficium obtinere non poffiru .

III-

Tener factmii dtertti.

Cum fummo Pontifici fanâc Romane Ecdefine Cardmales in dirigenda Chriftiana reipublica ^flaterates affiliant, necefle eft ut tales inftiiuantur, qui ficut nomine ita re tpia Cardines fint, taper quos allia utriverialfi vertentur & foftententur Ecdefia. Statuit lanâa Synodus , ut deinceps rorum numvrui adeo fit moderatus, quod nec fit gravis Ec defis, nec fopcrtiua numerofitate vilefcat . Qui de omnibus Chriftianitatis regionibus, quantum fieri poterit commode, afiumantur , ut notitia rerum in "Ecdefia emergentium û cilius haberi, flt lupet his maturius deliberari poilit : fic tamen, quod numerum vigintiquatuor inter hos , qui nunc foot, fit affamendos , non excedar: ita quod de una natione ultra tertiam partem relpeftu Cardinalium pro tempore exifiemtam, ac de una civitate A discefi ultra unum iode oriuodum, At de m natione qu* nunc ultra tertiam partam habet , ufque ad ipfius tertiat par.is nedofilionesn effe nequeant. Sint viri in fcientia moribuf* que ac rerum experientia excellentes , non minores triginta annis , magiflri, doAore*, few iicentiati, cum rigore examinis in jure divino vel humano. Sit faltem tertia vel quarto

pan

ANNO CHRIST! pars de magiftris aut lieeotiatis in facra fieriptora. Inter ho» autem vigtntiquaioor die aiiqui poterunt admodum pauci , filii, fratres, aut nepotes regum feu magnorum principum, in quibus cum crcumfpcdiaoe ft maturitate morum competens litteratura fuÆciat . Nou fiant Cardinales nepotes ei fratre vel forore Romani Pontificis, aut alicujus Cardinalis visentis, non illegitime nati, doo corpore vitiati, nec alicujus ctiminis aut infamiae nota relperfi Paedido autem numero viginiiquatuor, pro magna Ecclefir neccffitate vd uti. litate duo alit, in quibus vita fanftitas vel eximia virtutes refulgeant, quanpquam memorato» gradus non habeant, ac d« Gracia, Cum Romana Ecclefia uuui fuerint infignes ahqui viri- adjici poterunt . Non fiat Cardinalium eleâio luium per auricularia vota, fed-Jlli affumi poiint, in quos , fado vero icrutituo a< publicato, macorem partem Cardinalium per fubfcnptionem manus proprie Conflitteiit coilegiabter confenfiffe. Deluper etiam Apoiies- iter littera cum fubicriptiooe Cardinalium confi- lauun , decreto hujus facri Concilii ia quarta fefTione folemniter publicato, quod io* ctpit : Item, cum multiplicatio Cardinalium, ftc. in fuo robore inviolabiliter permanfueo.

Adve fus autem pramillorum decretorum mentem ft tenorem, nuper , non fine gravi dolore , eomperirius venerabilem Joannem Pairiarcham Alexandrinum, in facrofanda Ro mana Ecdtfie Cardinalem (licet de fario & nullitet) per dominum Eugenitim Papam futfc aflumptum, cum nec iummtrs Pontifex abiens a loco huius facti Concil i ipfwm in Cardinalem creare debuerat , contra primum decretum in fua adhrfionc folemniter approbaHim , neque proportionem Cingulis nationibus convenientem, ft qualitates in fecundo decrero deferiptas omittere, ficut in promotione difti Patriarch* faftum efle comperitur. Et cum fruflra bec fanâa Synodus fttra coden'C *I,&orit«te qu.im ex Chrifti dono immediate fufeepit eadem tueretur: utque evretaitiumGelafius Pjpa profitetur, & nullum jam veraciter Ch'illianum ignorare credit, uniufcu- jufcumque Synodi conilitutum , quod univerfalis Ecclefir probavit aiTeafas, nurtam migis exequi fedem, ac ptx cereris oportere, quam primam: neceffitafquc urgeat illis ttanfgreffo- ribus iurium occurrere, ex quibus com, hires illaqueationes animarum ft gravia m futurum fchifmata provenire valerent, (nam ft qui rvlcm Cardmalem reputant, mxta fupradiâi decreti tenorem , vinculo excommunicationis eo ipfo innodantur) & in futuris eleftionibus Romanorum Pontificum varia fihiimata poterunt exoriri, fi prcienfi Cardinales, quorum irrita ft inanis promotio decreta cXtiterit, hujufmodi eledionrbus fe voluerit immittere, ad obviandum itaque tantis diferiminibus , admonet ft exhortatur haec faoftaSyno dus prefatum dominum Eugenrum, fub obteftatione Divini judicii, per vtfcera tnifericor* dis Domini noftri Jefu Chrifli, ft eidem ex parte Dei omnipotentis prstciptt atque mandat , ut pro futurorum fchifmatutn , ft fcandjilorum evitatione, paedidam ft alias quacumque vocationes per eum faâas ad Cardinalatus honorem , contra prardiftorum decretorum formam & tenorem, ficut de faâo proceflerunt, eas revocet, ejflet publice ft annullet, nullafque fuiffe & cfic decernat, prout h*c fanda Synodus hoc Synodal! decreto, ficut de faâo proceflisraat, eas caflac, irritat & ansaullat, nallaiqoe, caffas ft irritas decernit atque declarat, ultariufqoe a talibus vocationibus a&ioeat , alias providebit hsac fanfta Synodus, prout Spiritu fitnâo didante utilitatr Ecclefiae viderit expedire I Declarat infuserhec fanfta Synodus, unirerfos, qut pratatum Joanoem Patriarduas , aut «lkm taliter.de faâo promotos, pro Cardinalibus gefferint ft reputaveriat , pumas io pariatis decretis annotatas eo ipfo incurrere.

Datum io frifione noâra publica , lo majori Ecclefia Balileeofi folemniter celebrata , fexto Kalendas Oâobris, anno a Nativitate Domini millciuno quadringentefimo trigefimfeptimo ,

IV.

Dmt sTvw cj^jrfvsn/ A/rerariaiw *fdfe r»* m tidm ;-fftanr* .

Secrofsnft Genertin Sjvdnt Btfleerfi, n Spira* fenEit legitieite congreget**, «mrorr/â/rw Ecclffiene repr^fntequ* , ad ptrptfvnt rei* eruvnaaa.

Cum dudum ex ordinatione noOra concorditer concluf a littetu fub Bulla hupu ffcrr-~ x Concilii fuper nominatione locorum Bafile-, C Avinionis, ft Sabaudia, pro celebrando <cumeoico Concilio ia adventu Grecorum foe-_ J rint expedita, & deinde ad notitiam noftram pervenerit qualdaro alias litteras, nominationem Florentia ft Urini continentes, clandcfline ft contra ordinationem hujus facri Concilii futile Bullatas , cuaiens hac fanda Synodus unumquemque de his rebus veraciter informari,- ne quempiam falfa pro veris recipieado decipi cofetingat, decernit ft declarat omnes litteras continentes nominallonem quorumcumque aliorum locorum pro antedtfto Concilio celebrando , prater jam diAa loca Bafilea, Avinionis, ft Sabaodia, quibus Bub Dla facri Concilii inveniretur appenia, fuifle (alio Bullata, ft contra hujus fan&a Synodi ordinationem , nec litteris talibus ullam fidem effc adbibendam, aut ipfis feu earum tranfumptis , quacumque audoritate, etiamfi papali tranfompta fuerint, effc urendum · hujufmodi litteras fic falfo Bullatas caflat, irritat ft damnat, ac caffas ft irritas effis dncernit, inhibens omnibus ft finguks, quavis dignitate pnefulgeans, etiamfi legatione papali Je latere, dilpofitione, mandato, vel quavis alia feu alio fungerentur, fub pcenis excommunicatione , quam ipfo fa&o iocurraut, ac inhabilitarionis aftrve ft paffive ad quakumque Pontificales, aut altas^digoitates Ec- Eckfiaflicss ve* fteculartS, ft ad beneficia obtenta & obtmenda, ne prsriatis lirterr falfo Bullatis aut earum tranfumptis utantur , aut utentibus auxilium, confilium vel favorem in his perflare pnafumant.

Datum io feffione noftra publica in majori Ecclefia Bafileenfi folemniter celebrata, fexto Kalendas Oâobris, anno a Nativitate Domini milkfimo quadrmgtntefimo trigefimo feptimo .

V. AH-

aNWO chmlst i

V.

Mini êttntKtn h taie ftfa* It&tt*, f*ai et-*
Mat M* *fajfit atieaàri,*
tf ncifutur ra /âfosgMr-

etnfa&t Gneralit Sptoduf ,. ns *Spt-*
rittt feaUt irfrli'' ta^regata, teuvrrjatm*
*Ecc*l^*Smi rtfre/nitm, ad futur/nt ni* ave

Cum noflra folicitudo ad hec inter alia jugiter afpiret, ut fanda pndertim Romana Ec. clefia feliciter in fpiritualibus gubernetur, fi- mul quoque cum virtutum ornatu, temporalium rerum obtineat ubertatem, fine quibus fpiritualium admissifl ratio diu fabfifterc non valeret; prîtes quoque patres hac confideratione permoti, largam praediorum, dominiorum & poflefliooum amplitudinem ipfi Ecclefi- acquirere curaverunt, quorum alienationem fub il fit. Sy- gravibus pernis ccnfneruot prohibendam, adeo ut Symmachus Papa Spiritu Dei repletus in ya» leillliM- fiao canone roverit, etiam Pap. non licere predia Ev^.cfiac alienare aliquo modo pro aliqua neceffitate, nec in ufumfrudum rurq tradere, oifi tantummodo domus, qos in quibufdam urbibus non modica impeofa fuflentantur, qua lege omises cuftodes & Ptelatos C adflringi voluit, ut donator, alienator, venditor, honorem perderent, dt qui fubfcribe ret cum eo qui rçcipettt, nifi reflituertt, anathema foret. Cicere etiam voluit quibuslibet Ecdefiaflkis perionis contradicere, & cum frudibus alienata repofccre, qtsod non tantum in Apofloika Ecclefia fervaodum effe dixit, verum etiam unrverfis Ecclefiis per provincias arbitratus efl convenire. Nos eorum vefligta imitando vigilanter curare convenit, ne quidqusm terrarum Ac poffctlionum, qujam Deo & ipfi Romane Ecdefise in fallentalionem fifinmi Pontificis & miniflrorum luolum dedicate tant, diftrahi a quoquam vel alienari patiamur; illa prclertim loca infignia D in quibus neccilitatu tempore libere valeat Romanus Pontifex cum fua curia commorari, ubi nullus fircolans poreflatis metus exterreat, nullus temporalis favor abforbeat, nui lus terror irir seat, nihil fuam fanditatem & venerabiles land- Roman- Ecclefi- Cardinales a vero & veri Concilii foliditate removeat, cum non abique provifiooe divina ipfa loca Apoflolic- fedi proveniffe credantur. Ex bis autem caufis Λ aliis nos jufle & me- .ito moventibus provifiooe congrua occurrere duximus, ne inclyta civitas Avinioois; qufe femper devoriffimam & fidebflimam Ecclefi« exhibuit, & noviflime in Fidei catholice obfequium de luis facultatis copiofiflimam fab E ventionem pro unione Giscorum cum Latinis profequenda miniflravit, quoquo paâo ab ipfius Roman- Ecclefi- dominio alienetur, aut zd manda aliena' transferatur, cum ex his *ft* aliis Ecclefi- univerfali per Ipfam inclytam civitatem itnpenfis obfequiis non impeti, non damnificari, non in alios ufusaliénait, fed beneficiis attolli merito debear. Ecclefiafltcis enim utilitatibus infudantes Ecdefiaftka dignum efl remunerattone gaudere. Decernit igitur haec fanda Synodus ut, nullus, cu/ufcumque dignitatis vel preeminenti-

Afuerit, etiamfi pspalis, civitatem prrdidatn & — — etiam comitatum Veneayfini cum terna & do- anno miniis fibi adjacentibus audeat vel pnefamat i|ootis modo feu *paru* colore qi·a fito vendere, eu pignori obligare, aut in frudum ve) ccnfum dare, aut quovis modo alienare. Qjxxl ii fecos per Romanum pontificem vel alium quemvis aftutn fit de prefenti, vel io futurum agi contingat, h*c fanda Synodus totum id. *a* quidquid inde (equatur, exnunc prout extunc caffat, initat & annullar, & omni carere decernit robore firmitatis. Atque etiam flattait, quod ipfe Rorranui pontifex, >el atius quivis, fi quidquam contra lyijulmodi decretum attentaverit, facro Generali Coacibo Bdeferatur. Recipientes quoque, etiamfi Cardinalatus, Patriarchal·, Pontificali/imperiali, regali, ducali, vel alia «piaris Ecclefiaftica vel fcculari prefulgeant ' dignitate, rel etiamfi communitas fuerit, decernit lure fanda Synodus pomis excommunicationis, privationis cujufcumqtie dignitatis Ecdefiaflicc rel lecularia, etiam omnium feudorum, ipecialiter que a Romana rei alia tenent Ecclefia, fabjacete, Dtc doo perpetue inhabititationis ad quafcumque dignitates Ecclefia lltcas rei Irculares *tc* queeumque beneficia & officia in poflerum oblinenda. Communitas vero Ecclefiaflico interdiflo ultra poenas fupra exproflas fibi convenientes, eo ipfo fabjaceat. quas,poenas fingu- Uriter finguli, qui ahquid predidorum attentaverint, ipfo fado tncurrapt. Infuper civitatem predidam Avinioneniem, que magnate mercedem ab univcrfali promeretur Ecclefia, cuique indignifli num effet pto ejus optimis ineritis mala quevis per aliquem irrogari, pr·-iertim cum multa contra jpfius civitatis flatum lea enervationem, d'flurbium & difL/u-tonem huius fande Synodi & fisorum fando rum operum, attentari & machinari poflent, Iiuibus hase fanda Synodus non valeret ex poft ado faltem commode & fine gravi damno providere, cumque jam ipfi civitati Ô civibus gravia comminata fini, veluti ex informatione fammarir competimus, eadem fanda Sy nodus civitatem ipfam & fappofita ejufdcoa in foam & Ecclefi· univerfalis, quam repr·-fentat, (pedalem protedionem & falvamguardiam fufeipit, ac reponit; prohibens fub pe ms predidis omnibus fit fingulis, quacumque dignitate vel preeminentta^Ecclefiafiica vel is culari, etiamfi Cardinalatus, Patriarchal·', Pontificali, imperiali, regali, ducali vel alia qualibet prefalgeaot dignitate, vel etiamfi communitas fuerit, ne ipfi, aut ipforum aliquis, dtrede vel indirede civitatem pnrdidam difisdare, perturbare, invadere, vel inquietare temporaliter vel fpiritoaiiter, aut ejus habitatores violenter capere, aut in perfossis vel bonis eorum damnificare atque moletlare pnafamaot. Quod fi quis fecerit, pernas fuperius expreffa, ipfo fado incurrat. Romanus vero pontife» fi aliquid paedidorum attentaverit, facro Concilio deferatur, *ft* ipia attentata oullita.ti ipfo fado (objaceant. Et quoniam id quoque pariter indignum effet, ut venerabilis Petitis Epifeopus Albaocafis, facrotandai Romanas Ec elefie Cardinalis, de Fuxo vulgariter nuncupatus, & Apoflolicse fedis Legatus, qui ad ipfius civitatis Aviaiooenfis *ft* comitatus Vcosyfini. prsdidt gubernationem depuratus efl, quique pro expeditione fubfidiorom fande matri Ecclcfic preftitorum in eadem civitate Avi-

---------- oionenG ad profequendam uaioDeta Greconnu A humani furis msgiftris , doâoriboi ft tetentifi·
AffNO fideliter & efficaciter laboratit, huic *tante Sy-* cis viris pcncipuin' fpiriiualium ft temporalium
a^JSTI nodo feobfequentiflimam exhibendo, perquam ac almarum univerfstatum flodiorum genera-
piam vexaretur, inquietaretur, aut moMtar»· Usual Nuoths ft Ambsxiatoribus, ac «ili» de
tur, cujus etiam perturbatio & moleftatio io diverGs mundi partibus ibidem adftantlbus in
magnum difpendium fle ingravem calamitatem magno numero ft nralritvdinv copiola, ean-
iplius civitatis Avinionenfis veriGmilitcr prove- dem fandam Synodum univerfalem Ecrlefiam
niret , idcirco fub eadem proteâiooe ex pras- repr®ientan(em celebrantibus, conflituti .in ju-
miflu cautis recipit haec fanda Synodus eun- re coram eadem Synodo protribunab(edente,
dem venerabilem Petrum Epifcopum Albane»- venerabiles viri domini promotores ft procura-
fem, flt iuos familiares dorneÜico» fle conti- tor fifcalis ejufdem fanflsa Synodi, per orga-
nuos commenfales, decretoque pariter prohi- num diAi promotoris fifcalis foa verba eidem
bet eadem fanda oynodus fub pernis anted»· Synodo in peribnam diâi domini Epifcopi Vifen-
itis, ne quiquam cijufcutnquc dignitatis, e- fis prsfideotls dirigentesΓaudientiam publicam
tiamfi Cardinalatus, Patrisrchalis, Pontificalis, Ibidem tuoc Qbi darl ft concedi ad Hanc ho-
imperialis, regalis, ducalis, aut alterius, vel B rem humillime fle inflantes petierunt, fupplli- k
etiam communitas, ipfum fl(fuos pe*diâosin- carunt flt poAtu'kiaht , ČoI··(applicationi eadem
vadere, diffidare, moleflare, aut de faâo in fenfta Synodus per Organum ipGusdocnini pre-
tuis beneficiis, bonis fle rebus quibufctnnque Gdemis annuit. Tunc iidetn domini promoto-
pet turbare prefumat, vel fpirituaiqer, vel tem- res flt procurator fifcalis decretum originale
poraliter quoquo modo contra eundem fteof- monirorri five citatorii ab eadem fanda Syno-
dem procedere. Si vero Romanus Pontifex ali- do emanatum contra fanfliflimum dominum
quid preediâorum attentaverit , facro Concilio nofirnm Papam Eugenium quartum, ejus Synodi
deferatur, fimilique nullitatis vit» in contra- vera Bulla plumbea impendenti bullatum, de quo
rium attentata eo ipfo fubjaceant. Quodque io fchedula infla feripta fit memio, nec non
abiolutio Ac relaxabo apredifiarum excommu- Inftrumentum publicum executfoois ejufdem per
nicationum (prrterquam in mortis articulo) aflixionem in valvis praedite EcriefisBtfIleen-
ac interdiâi *fit* mhabili tationis fle ceterarum pœ- fis die date ipfias decreti faâi, unarumfche-
narum (entent<n facto Generali Concilio-ro- dula aecufatioois contumaci® ipfiusdomini no-
fervata intelligatur. flri Papqt, quam accuiaront, atque petierunt,

Datum in feflxxse noflra publica, InEccle- C ut in eadem per Ipfun procuratorem alta ft
fba maiori Bafileenfi (olemnrter celebrit*fexto intelligibir voce IcAa continetur, cujus febo-
Kalends» Odobric , anno a Natnitate Domini dule tenor (equitur in hrc verba . *
MCCCCXXXV11.

Reverendiflimi. reverendique in Chrifio pa-
tres at metuendi domini, ac ceteri «niverfi
domini noftri preflantiflimi, hanc facrofan-
flam Generalem Synodum Bafileenfem, uni-
verfalem Ecdefiam reprsfcntantem, conflituen-
tes fit celebrantes, cum jamdudum, videlicet
pridie Kalendas Augufli anui pnefentis mllefi-
mi quadringentefuni trigefuniieplimi, bsac fan-
âa Synodus confiderans mala, deformitates ,
flt fcandala ac pericula quas in Ecclefia Dei
haftenus viguerunt, prout adhuc rident, qui-
bus corrigendis pro falute totius Chrtflianc ple-
bis ex oftelo fuo fotis viribus fuis incumbere
tenetur, etiam ex potentate quam fuper eun-
dos fideles cujufcumque auâoritatis, etiamG
papalis exiftant, a Cbriflo accepit contra fan-
Aiflimum dominum noflrum Eug nium Papam
quartum, quoddam citatorium, edidum, qua-
tenus per fe, vel alium ad hoc legitime de-
putatum , coram eadem fanfta Synodo de flt
fuper contentis in diAo citatorii decreto &a-
liis proponendis, infra fexaginta dierum fpa-
tium pro fui defenGone aut cxcufatione alle-
ganda vel proponenda compareret, terminam
peremptorium eidem flatueodo (ut Id eo latius
continetur) decreverit: quod quidem citatorium
in pnefenti civitate flt in valvis hujus majoris
EEccleG® BaGleenGs, juxta illius formam ft te-
norem , per ediâum exeeutum fuerit, flt debi-
te execution! demandatum, nos BartholonuRU
de Fraxino & Joannes * Slitxenrodc promoto- * *sktnen-*
res, ft ego Joannes * Spaflerii procurator fif- rodt
calis, ac ofliciarii hujus facrofan&e Synodi, * si*rerii
Bullam citatorii diâ® fan&s Synodi vera Bul-
la plumbea bullatam, una cum Inflrumcnto
execution!* ejufdem citatorii (ut premittitur)
fa&® realiter, faâo ft in fcriplis oflerirous ,
repnrientamus, ft producimus , ac pnxfati
(andiflimi domini Eugenii per fe aut alium
cum fufficieuii mandato infra diflos fexaginta
dies

SESSIO XXVIII.

Jn yas *accttfatnr cenfnmacia Papa, O declara-tar centmax.*

Sacr^aètHa Gmeraiù Synadaj BaJUef^Ir , ia Spi-rit Confie légitimé cengregata, ann'trfaltM Fxxlt^trn rtprafrntaat, ad perpeiatant rti* Jtpe-

Die Martii prima menGi Odobris , anno D a Nativitate Domini millefimo quadrio-gentcfimo tngcfimoleptimo, in Eccleiia to- ion BafileenG , in qua feflione» prcfcntis f*. crofanRx Generali» Synodi BaGleenfn celebra-ri iolent , vicefimaoftava ipfujs fanfir Syno-ui feflio hoc modo extitit celebrat*, videli-cet mtila iblemni de Spintu ianito per reve-rendum patrem dominum Georgium Epifco-pum Vilenfem nationi» inclytae Hifpanioe ce-lrhrata, Ac demum lufiregiis, antiphona exau-di , fcc. litamis , Evangelic, fecundum Mat-thrum , *Accefl'rrunt dtfcipuh ad Jrfnm , dicen-te' . putas entier rji tn rrgne colortent ? Ft attonant Jefut parvulum*, flee. ac hymno, Veni creator Spiritu», cum verGculo & *colle-fta* . ft oratione, Deus qui corda, decantati», prafidente in eadem feflione praefato refere-rendo patre domino Epifcopo Vifenfi ante ma-ius altare, ub· difta miiTa celebrata extitit, in pontificalibus cum mitra aurifabrata & pluvia-li , in cathedra & fede eminentiori , pluribuf-que alin dominis Praelatis cum mitris plania & pluvialibus, ut m talibus in eadem Synodo heri (olitum efl, fuperroribus & erninentiori-bus ledibus fuis locis tam a dextris quam a tiniflris confidentibus in multitudine copiofa ; compluribulque dominii Ecckfiaihcu, divini ft

F

■ dies in ipfo citatorio fibi prrfixor, per fe aut A efl) vocaflc flt proclamvfld , Ac per didos «r
aNnK) alium non comparcatis, neque comparera cu- fores vocatum ft proclamatum tuiffe, quodque ANNO
CHKisn rantü (licet fcpit&mc ipfa fanda Svnodus quam ipie nec aliquis pro eo comparucrat, neque CMK1*r'
phares celebraverit congregationes, in quibus aut refponderat, eidem fande Synodo retulerunt *u
rpfarum aliqua ipfe domiutu Eugenius comparera Praeterea prrfati promotores & procurator fif-
infra didum terminum potuiflet) contumaciam cahs, per organum ipfius proedratoris contu-
occulamus, ipfumque cootamacem reputari, ac tflaciam preootymati domini notlri Pape ite-
io contumacia ft defedu poni ft declarari per rato aecufarunt, ipfumque < iuper omnibus dc
hanc fandam Synodum , petimus cum inflantia, fingulis in dido citatorii decreto conten'is con-
atque poflulamus. Nec non eundem dominum tumacem reputari, flt ad ulteriora procedi, Ac
Eugentum alta voce ad valva? hujus majoris alias decerni & heri,, ut m quadam aha fche-
Ecclefi- BaGleenfjs Ffr duos reverendos infÇhri- dula per ipfum procuratorem etiam "alti &
fto patres dominos Epifcopoa, una cum nota- intcliigibili voce ibidem leda continetur , cu-
riis hujus facri Concilii, jwtta mores antiquos jus tenor talis efl. Nos promotores & procu-
vocari, ft relatiodem vocationis fierijnilanter rator fdcalis antedidi , quo fupra nOmine i-
requirimus, de quibus omnibus per nos'promo- B ftam vocationem & relationem (ut pnemitti-
tores ft procuratorem fifcalem anted idos, pro- tur) fadas, inter ada hujus caufe , & .acri
pofi'is ft requifitis, nomine quo fupra, a ve- Concilu petimus regiilran . didamque citato-
bis reverendis patribus dominis Protoootdriis , rii Bullam fit Inftrumentum exeeutioais (prout
m etiam hujus facri Concilii notariis ft- feri- fupetius produfla lunj) iterato repetimus , ft
bn, petimus ad futuram rei memoriam unum reproducimus, & apud aâa facri Concilii, &
vel plura, publicum vel publica confici Inflru- caule hujufmodi inferi & regiftrari petimus.
menta. Ad qoo«um petitionem ft mandatum Et quia prsfatus dominus Eugenius dc & iu
ipfius fande Synodi, ledo prius prndidoexc- per contentis in dicio citatorii decreto legiti-
cuttonis luflramento , fle dido monitorii feu ci- me citatus, fwftcicnterque expeditus, nec pei
tatorii decreto, cura in eodem loco dum edi- ie nec per alium infra âidos lexaginta dies
tum fuit emanatum, alias ledum fuiflet, ha- curavit atque curat comparere, ipfius contu-
bko pro ledo, reverendi in Chriflo patres & maciam accufamus: ipfumque iuper omnibus
domini domini Matthcus Aldinganenfis, Ac & fingulis in ' didi citatorii decreto conteo- . dlfto
Aymo Gratianopolii anus Epifcopi, demandato lis, prout juflitia luadet , & juris ordo poflu-
dtdat fande Synodi, per organum didi domi- C lat atque rationis, contumacem reputari, m
oi prefuientil *eis fado,* prcdidutn *dominum* caufaque hujulm.jdi in ejus contumaciam , c-
Dolirum Papa primo luper gradua antedidum jus ablcntia divina repleta ptatfcntia ut ipfi
tnajus akare alta & intelligibili *voce* per orga- fande Syn.do videbitur expedire, & univeria-
num ipCiU domini Epifcopi Alb.ngancnfis vo- li Ecclcfiic fanfle Dei neceflarium fuerit &
carunt, & proclamarunt clamorofa inGouaiio- utile, ad ulteriora procedi, ac proccflum per
ne, fub his verbis. audientiam contraditarum, aut alias (prout

Ef~>arte facrofand* Synodi publice flt fo- videbitur) decerni per ipfam fandam Syno-
iemoiter requiritur fandilfunus dominus Euge- dum inflantiilime poftnlamus. requirentes do-
nius rapa IV. quatenus li vigore citationis minos Protonotarios ft notarios hujus lande
contra eum noviflime per eandem fandam Sy- Synodi, ut omnia in caufa hujufmodi adaft
nodum decreti duxerit ie confpedui huius lan- produda ac ordinata, apud aâa facri Concilii
ds Synodi praetentandum, ad ie dck.sden- & cauis hujufmodi icgiftretis : nec non quo
dum fle excufanJum iuper his , de quibus fupra nomine a vobis dominis Jjrotonotaras ft
huic fande Synodo delatus eft, compareat notariis petimus , ad futuram rei memoriam,
coram hac fanda Synodo ad hunc adum Dunum, vel plura, publicum , vel publica con-
pro tribunali icJente, que eidem pvilicctur fici Inftrumcota . Hujulmodique fchcdula fic
(ratam dc debitam audientiam. Similiter ex lcâa, & per eandem fanâatn Synodum audi-
parte ejufdem fande Synodi omnibus intima- ta, ipfa fanda Synodus per organum praedidi
tur , quatenus fi quis fit, qui mandatum ha- domini prefidentis prateepit Ai injunxit prefa-
beat fufficiens ad con parendum pro eodem do- lo domino Epifcopo Albinganenfi, ut ambo-
mino Eugenio, comp*reat coram eadem le- nem , in quo decreta ipfius fande Synodi per
dente, ut fupra . Hec autem fanda Synodus eandem fandam Synodum pronuntiari & legi
pollicetur cuilibet, exigente juflitia, audien- folent, dum eduntur, afcctxJeret, declaratro-
tiam gratam , &c. Qui dominus noiicr Papa kc nemoue contumaciae pramominati domini no-
vocatus ft proclamatus , nec aliquis pro eo com- flri Eapc alta Ac intrliigtbili voce, nomine
parait, nec rclpoodit. *Unde ipfi duo domini* ipfius iacrofande Synodi legeret & pronuntia-
Epifcopi ante valtas feu portas ipûus Ecckfl- ret , prout infra . Qui quidem dominus Epif-
acceflerunt, & iterum & cum pauiata interme- copus Albinganenfis, mandatis ipfius Synodi
dia inflantia trina vice alta & tntefligibili vo- obedirs, didum ambonem afceodic, didam-
ee Ac clamorofa infinuaiione prefatum domi- E que ipfius domini noflri Pape contumacum,
num noflrutn Papam vocarunt flt proclamarunt Ac procpflus ad ulteriora declarationem , in
per organm cujus fupra, fub eifdcm verbis fcriptH alta fle inteUigibili voce nomine ipfius
fupraferiptis , prout etiam providi viti Arnoldus facrofand* Synodi legit & pronuntiavit, ut in
Amici, Joannes Kempener , flt Gotfndus Dor- eadem fchedula per eum leda continetur. Cu-
fien, ipGtu fande Synodi curiores, vocibus jus tenor fequitur fob his verb's: Hcc fanda
elevatis, reiteratis vicibus, vocarunt fit procla- Synodus Baülcenfis in Spiritu fando legitime
marunt . Qui dominus r.ofler Papa Eugenius congregata, univerfalcm Ecclefiam raprefen-
nec aliquis pro eodem ibidem comparait, ne- tans , ft ad hujufmodi adutn legitime congre-
que refpondit. Qpibus fis fadis , ipfi duo do- gata , ft pro tribonali *(edent,* audita petitione
mini Epifcopi ante confpedum ipfius faucte promotorum ft procuratoris fifcalis ejufdctjn
Synodi flt ia medium reverfi, ie predidum fande Synodi, ft cx eorum relation- ft pro-
dominum noflrum Papam (ut fupra kriptum dudione Inflratneotonim vifa ejufdem domi-

ni Eugenii Pap· contumacia io parendo citatorio eiuflem iacri Concilii, recepta etiam anwo ^^'yMuper hoc ad majorem cautelam per deputatos ejulet* Synodi informatione tam de pr·* didis, quam de notitia e/aidem citatorii ra Romana curia, dectrnit, declarat, & reputat diflum dominum Eugenium legitime citatum·» fufl icicnterquc expedatum , futile dc cte contumacem , & ejus abfentia non obflante, divina eandem replente pndenàa , contra eundem dominum Eugeowm Papa ad ulteriora fore procedendum, prout facro Concilio videbitur , confideretis neceflitatibus & utilitatibus umvcrlalis Ecclefi* . Qua liquidera contumaci* declaratione & proceflus decreto ficleâo, przfams dominus Epifoopus AlbiuganenGs pe B tiit eidem facroiandc Synodo, an htyufmodi declarationis & decreti pronuntiatio per cunj de mandato fande Synodi (ut prefertur) fa- A* & leda ipfi fand· Synodo placeat. Que (acrofanda Synodus alta voce refpondit per verbum , Placet. De quibus omnibus & fingulis prrraitTis prrfati domini promotores nomine promotorio ejuidem petierunt a dominis fan- A* fedis Apoflolic* Protonotartis & nobis notariis & fertbis ipfius Synodi ad perpetuam rei memoriam fieri unum vel plura, publicum vel Afl· fiw publica, inflrumenturovel inflrumcnta, * CeuThiÊrtte· ^bcara quidem iolemniter extitit prssdida ii »oor< fef&o, & ada fuerunt hcc omnia fupradida , jiiik-n/;, in ubi flt prout fupra (cripta funt. Et interfuerunt rjuT '5^ venerabiles & crrcumfpedi vi- Synodi r' domini & magiftri Ægidtus Camineti in Mraimtn medicina Parifienfis, & Joannes de Segobra in 'h«>logia magiflri Salamantieenfis almarum kmdii Oâœ univcrûtatom (ludiorum generalium In dida hrn. tMMi tanâs Syuodo Ambaxiatores, Guillielmus Kir- NIroIMI cher didus de Conflantia. & Joannes *de comitibus* Archipresbytcr Papicnfa décrétât um , d Stephanas de Novatta legum doftores, Cr Robertus Avelon licentiatus in decretis canonicus Cameracenfis, cum pluribus aliis rogatis & requifuis.

SESSIO XXIK.

De rroxttionr prumfi BidL Pef* fuper irem· Utiene Concilii fi&i.*

Gtnii jlù Sjtoeltir Bofileeafij, ixSpi ritu finiio legitime congregate, tmiverfehm Eccl{ffam reprtfentoni* ad *perpetuem rei metnorimt.*

COMPATIENS hrc fanda Synodus mifeRabilibus Ecclefi* ruinis , & languoribus capitis atque membrorum ex intimis condoleris vticeribus, pofl editionem faluberrimorum decretorum In obfervationem legis Domini flt antiquorum canonum, poll benignas & canta* rivas admonitiones fummo Pontifici per Oratores plurimos direûas . pofl annorum plurium B cxpeftationerh cnm multa patientia deduflam, cum & decreta contemni, & admonitiones parvipeodi, fle inde fcandala, divifiones & fchifi mata crefcere videret, vitiaque 3t peecaumajoribus adolefcere incrementis , compulfa eft tandem Synodus ipfa regimini Ecclefiaflico proviGonem querere falutatem, & iummum Pontificem ad hoc Vehementius excitare, ut ea qu* ad ipGus Cc univerf· Ecclefi* falutem e*rant efficaciter* agere curaret, cujus exemptum fubditi facile imitantur. Et quoniam (ut Sapiens loquitur) *melior eft mmufefli cerri&io,* *«««· emor otfcmoiitoj tmelmre foot volmre elt- - - ligentiJ , fum fremhileote UemUtiUiJ oftmk ,* aNMO dcfcAns aliquos debiti regiminis (qui Eccle- Chr ist I fi· diAi fuerunt) flebili querela comraetno- ''iJ' ravit, ut tq melius emendarentur, nec ipfius iummi Ppntificis aut aliorum valereur diutius obefle faluti. Et ut omnis patientia exhibere- lut .nulla pofita eft pcenarum adjedio, fied tantum terminus conveniens pnefixus extitit , ut infra illum aut per le aut per alium ipfe in bac fanda Synodo comparertt, atque fic debito regimini Ecclefia (prout publica necef- (itas maxime impellebat) oppottffoe provideretur , vcluti forma citationis edita apertius indicavit, quod & maxime h*c fanfta Syoodus aigerc urgebaturdum poteflatem habet immediate a Chriflo fuper univerfos Chrifli fideles , cujufonmquc ftatus, etiamfi papalis, exiflant, in his pririertim que ad reformationem pertinent. Dumque ob ipfam cauTam reformationis congregata eft, que nullatenus perfid poteft, nifi foramus Pontifex ad eam reforma- › tionem cum eflêâu capeflendum fuum inclinaverit animum, cum etiam experientia docuerit ex editione decretorum, * ex quafaluseffi- * 90« f»i»· ci debuerat, in focis pluribus turbationem fuif- - »» - *» fe fabfecutatD, dum ea per fummum Pontificem infringuntur F cujus auAoritatc fe luentur qui hujufmodi decretis adverfari volunt ; Diffi- cile quoque ceteri corriguntur, fi regimen ip* Cfius ac curi· fwe non viderint emendatum, quod ab ipfa trahitur in exemplum. Verum furamus ipfe Pontifex prxfatsm citationem pro tanta neceffitatepublic»(alutisemanatam, quctfi non placentia , tamen falubria continebat, aliquantulum moleflius primo afpeftu ferens ?|uamdam ordinationis fu· paginam in adverum promulgate dicitur . In qua primum de profecutione * redufttonis Grxcorum varia re- · rltaos, ad impugnationem eleftionia loci pro (Scumenico Concilio per hanc fanftam Synodum fafle, fe convertit, fotam Aviaionenfetn civitatem commemoratu, qua rebus utique gerendis commodiflima elle dignofeitur, omriique pace & fecuritate gaudere, tacita veritate Dde Bafilea fit Sabaudia in eademdeftione conjuoftis. Verum cora noftram illam eleftionem * & decreto cum Greets edito plene (ausface- · d» re conflet, atque loca rebus agendis commodtflima, omni quoque nationi ovportuna manifefte conttoere, non necete ea ut de hac re longiorem fennonem protrahamus: nec fommus ipfe Pbntifex laborem declinandi m alterum locorum ilforum recufaredebet, (i bonum rei hujus tanto sfleftu deftderat, ficut in fuis litteris praedicavit. Refert pneterea divifionem in hujus cleftionis focorum negotio, proh dolor, fofdtaum, quam fit fe confirmate oftendit· quam utinam potius extingnere cnraflet. Nam flt poftquam gak« flt pecuni» in Avinlooe pro focis per hanc fandam Synodum eleftis expedit· nieram, ipfe alias galea* in Conflantinopolim mittere curavit, dtvifiooem Latina Ecclefia coram Gnscta cx duplici legationis miflfoue demooftraturus: qu· quantum honori Ecclefi· Latina, quantum unioni Graecorum profequend· difeooveniant, nemo eft qui noo videat. Infuper jufliificare nititur, qood per venerabilem Joatmem Archiepifcopum Tarentinum Oratorem fuum, in miftione certarum litterarum, fuper hujufmodi divifione eleftioni* tranimmTarum faftufo eft, quod fubllicere honefliu* Zfuiflet, ne nos pro tuenda

**-nofira ---- p: fCf»v HMgf* aperire con-

CHKKtl -♦is. & litterai illii clandefline & falfe baflatis fuiflê jacq notorium efl. Et fi fumosus Pontifex *de conic Aloae* ipfius Archicpifeopi & aliis circumflantiu veram informationem acceperit, non impinget in hujus iaeri Concilii libertatem, quod ipfe Arcbiepifcopur fis caufam propter eam rem tsaâus fit j aut in dotno propria arrêtatus-. Sed ad impugnandam eandem libertale*k ctajuidam procuratoris ipfius-Archiepifeopi. captionem nobis objicit, quam juflu ooftro · conQat\ nullatenus faille peraâam, immo procuratorem ipium julfu culufdam Pariati fcandol pf« turbationi obviare volentis, quam procorutor ipfe per appellationem ^mittendam ab hoc facro Concilio, venfimiliter ridebatur .effir fa £urus, per publicum officialem captum hrc faoâa Synodus proj fua manfuctudine illico jjuffit expediri, qui procurator adhuc nobifeum in plena libertate verietur. Nec preterea wrum eft per hoc (aeram CoociHnm aut juifionem ipfius, aliquod fpolium priori Furnenfi (velut memorate litters prétendant) fuifle irrogatum , licet littera aliqua plurima fcandaloia adverius hanc (anâam Synodum Ac fuppofita eruldcm conrinentet, abfque tamen noftro fcitu, longe ab hac civitate eidem dicantur erepte. Nec tam leves colores ad impugnationem libertatis hujus f|cH Concilii querere oportuit, cum jam toti mundo Conflare poifst lanie libertatis ^ lecuritatis plenitudinem hic ideifc, ut nuilum locum uberiorem aut fecuriorem quam ip£anf civitatem Éafileenfem fab imperiali protee&iooe conflitutam, optima polii ia gubernatam, credamus inveniri. Ceterum adverlus citationem emanatam plurima proferre conatur, qu* omnia ф fuperioribus rationibus evidenttifime conferantur Er fperandum ell, ubi re ipfa plenius digeûa iummus Pontifex effeâum citationis bujmmodi animadverterit, in querenda ipfius At alnxum falute verfari, ut languor acerrimus a corpore myftico Ecdcti» depellatur, ηοή adeo adverfus citationem ipfam faccenfebit; qu» etfi aliquid amaritudinis more (alubris medicinz in primo guftu ferre videator, eam tamen in noviifimts jucundam At falutiferam eflie (Deo afpirante) perfentiet, twc eam bono puVico aut caritati adveriim, iauno potius fuat faluti ac Ecclefi» neccflitati acconsodam fuifle cognofcct. Quod vero tale aliquid priora ignoraCfe fecula commemorat, fi rerum geflarum percurrat hiflorias , non tuitum fummos Pontifices de corrigendis defeftibus fuiflfe admonitos confpiriet, fed etiam dc pofitos a papalu, ac etiam nonnulli» obedienttam ex mullis caufi fuiffc (ubtriflam. Sed fi abuluum incrementa nunc vigentia, fi longam At fortem adverfus ianâsm Synodum At reformationem Ecclefias refifteniiam p rantem, qu» priora fecula ignorarunt, mi-1 madvertat, nihil admirabitur hujus citationis nunc repertum fuifle antidotum. Omittimus verba, qu» adverfum nos gravia proferuntur , recenfere, omnia maniuetis Cc mitibus animis fufimenies, dum falutetn Ecclefi» profequamur. Sad denique fummns Pontifex talibus qualibus fupradi&is coloribus (ufulius, dom huic fante Synodo,, in bis prefertim qu» ad reformationem pertinent, obedire tenetur, 8c ad eandem evocatus , aut taper rebus propofitis in ewd excufationem afferret. aut cunâis in melina emendatu, Tegimini Ecdcfiaflico donaAre falutem, ipie hanc fanftam Synodum diffolvcre ac in civitatem Fernricrriem trausferre conatur , cum plunum adjeft one Centurarum, fi virtute prefan citatorii in aliquo proceflutn fuerit aut adverlui cum, feu (ante Roman* Ecclefue Cardinales, aut *pratMentct* Oratores lues , qui in hoc Concilio luerunt , vel aliquem iplorum , aliqua novitas illata luerit , vel etiam quidquam a die citatorii (aAum , continuatum vel fervatum extiterit . Eftne haec obedientia , quam Conciliis Generalibus per (utn mos Pontifice» & alios quoicumque *laera* Conflinticafis Synodus, in his praicrimi qua: ad reformationem pertinent, declaravit exhibendam? memor verborum .Chrifli, qui poftquam Simon» Petro dixerat : *Sii fe w* audierit, iit Eceltji* : fi EcclrHim* w» *aniterii , Jit itfx* tayi· 4«aw *Ethicen (J pnl>licj»Ki,* continuo (ubjecii · *-Ante* dicti vfai* l Qnctcinqt" hiaveritit* terras* rrww/ *licete & i/t e^e* : quam At Ecclefi» auâonnatem a Chriflo donatam, cfle etiam fupra Papam , il qois prius ambigeret , jam hoc ipfiur magna Synodi Conflanticnlis auAoritas aperte declaravit, cujus luce verba lum.· Jpfa Synodus in *Spiritu fanâo* legitime congregata, univerfalem Ecdefiim rcpntientans, poteflaicm a Chriflo immediate habet, cui quilibet cujufcumque (latus vel dignitatis, etiamli papalif exiliat, obedire tenetur in his que pertinent, ad Fidem & extirpationem pntCd>âi Ichifmatis, aC generalem reformationem Ecclefi» Dei io capite & in membris, hem declarat, quod quicumque cujufcumque (latus, etiamQ papalis extfln , qui mandatis, flatuiis, (eu ordinationibus hujuc^fante Synodi, & cu juslibst alterius legitime congregus , (eu pertinentibus ad ea, faflis & faciendis , contumaciter obedire contempierit , nifi refipueritcon digne pernitentia! (ubjiciatur, Ac debite puniatur, etiam ad'alia juris fubfidia recurrendo. Quorum virtute decretorum (ubfecuta fuit felicis recordationis Papr Martini eleâio , cui ip(e dominus Eugenius fuccedit, qui etiam ipfi Conflantienfi Concilio , cum edet in minoribus , pnefens interfuit . Jam vero ipfe non Dfolunr non obedit Synodo Generali, fed At (uper illam in reformationis proprio negotio fe judicem confliruere molitur, eam propria voluntate diflolvere volens, atque in alium locum fua origini propinquum evocare, ubi(ficut verifimihter creditur } ita dominari fperar, ut refill! iu» non potfir voluntati. Sed nec eum decuit oblivifci quod jam ahera vice diifolutionem Synodi facere attentaverit, quam deinceps revocare & manem atque irritam fateri oportuit. Scire in(uper debuit, jamdudum in hac fanât Synodo fuifle folctnniter decretitum , aiTenfientibtis plurimis fanda Roman» Ecclefi» Cardinalibus , quorum aliqui adhuc de potienti cum eo funt, ut boc Concilium per Papam fine exprrfio confenfu duarum partium ejufdem Concilii, votis fingulorum par deputations in Generali congregatione leniaris, poilea folemni (cilione iubiecuta, dflohri non poffir, aut de loco ad locum tranlmutari, panis omnibus atque cenluns ferendis in adverfum extunc cadatis & irritatis. Formidare prwterea debuit aliud Concilium in Ferraria erigere, cum alio'decreto per antea edito declaratum fit, ooane Concilium quod illo durante alibi contigerit eligi, non fore Concilium , fed fchifmaticorum conventiculum I Intclligtiur autem durare hoc Concilium juxta

ANNO CHRISTI

/Mtuh *l

Covft»·tirât» Cmcib> ft* »It §

Coefu»·ucefii Coatl In (ciW

âWiiiT.rjCmk tlu Wf-

Uidm

ANNO 'C^S

■I prrmilTi decreti feriem , donec ex confenfudua-rum ejus partium fuerit diflblutum : qur de-pL-Creta ipGus domini Eugenii fubfequenti adhr-
* / ltone corroborata fuut, ac per fuos Oratores prrGdentes faltcm nominibus propriis jurata. Sed *d* antea in decreto Concilii Conftantien-
I £s quod incipit, Frequens fuerat ordinatum, ut locus futuri Concilii cum confenfu ipfius
Comtl»- »n6« Con iu irfbone Concilii congregat) eligi deberet : & G Coocilio diflbtuto jocum illum mutari oporjeret ex
*. & it. caulis legitimis, tunc alius locus ejuldam nationis eligi deberer- Si vero cauix illx rotam nationem concernerent, lo.us vicinior .iiïamcretur. Quod fi locum futuri Concilii alio tempore celebrandi fine conienfu Concihi adu congregati aflrgnaie, ÔC. nili sd loca ibidem declarata mutare non porcit , multo minus Concilium congregatum incontinenti Gnc^jolius confcnlu ad locum alium ma voluntate transferre . Denique non debuit oblivilci decreti fri-
B.âfe«r4> per conventione Gratcorum per ipfum approCoe.u<> let- ban, quo cavetur, Concilium in Bafilea fin-
,WUf "" miter efle permaniurum, donee Gracci ad porturn per hanc fandam Synodum eis nominandum pervenerint. Quopadoigitur, quoveconfilio nunc hujus Concilii diflblutionern aut translationem efficere huftra conatur ? Sed quis ille ufas ~~dit~~ plenitudinis ~~fax~~ poteftatis, dum ii coorta aliquem Oratorum tuorum, utpote Archiepilcopum Tarentinum, (de quo mentionem tecerat) quidquam agatur pro debito
' Hiftitia, ob eam caufam vult etiam Conciliumi diflbjvif Denique unionem Bohcmorum, quam
; tantis laboribus hrc fanda Synodus perquiG-\t , dum pro ultimato ejus complemento infidmus, conturbare nititur hujus *prxtenix* ordinationis feries, quz ultra triginta dies hanc fandam Synodum huic negotio prohibet intendere . O admiraiida roniilia, que ad enervationem audoritaus Eulefir, & fui ipfius de* firuflivnem fummo Poorfk i luggeruntur : qur fi conniventibus oculis pettranhree hac fanâa Synodus, tota contundi timeretur Ecclcfie au* âoritas; &* quiiquis in papatum afTumptus poftet umvcifam Chrdliatiiutcm pro fua voluntate decolorare, nec ulla effet refiileniii. Qui-
nitumo ix acvufatus de hzrcfi aut quovis crimine, confi-jllim Synodum accufantein & corriyientem diffolvere tentaret , ne fubiret judicium . Nunc quoque dolentiiTime ferendum eft tak exemplum a domino Eugçnio donari pofleris, ut judicium fi.bterfugienio, ad deteftabile refugium prztenla; diflolutionis Concilii fe convertat Qii & non refte de auâoritate EcctefuE fentire videtor, dum ipfius Ecclefiae congregatae, cui (uti declaratum eft ~~obedire tenetur~~, ipfie fe judicem conftituit , & adverfus tot decreta, tot fanâiones Concilio~~rum~~, eam conatur diftolvere, qui umen dudum in adhz-
BaUkri.lfe * Gone fua, cum de revocatione litterarum inci-
(:oκφι irf pieotium, Deus novit, mentio haberetur, ip-
>« fe quidquid per eum aut fuo nemine in praejudicium aut derogationem hujus Bafileenfis Concilii, feu contra ejus auâoriratemfaâum, attentatum feu affenum erat, caflavit, irritavit & annullavit , nullaque *d* irrita faille & efle declaravit, & fe deinceps a novitatibus & gravaminibus feu pnrjudiciis inferendis huic Gtcro Concilio, aut fuprofiris ejus dc adherentibus eidem, realiter & cum efFeAu deGfterc pollicitus aft. Cum :gitur talia in adverfum pvrpeirata , qur umverfis fidelibus deteftandafic abhorrenda luat, nullatenus fub diffimul.qioDC

A pcrtranûre valeamus, volens bre fanâa Synodus (Gcut tenetur) de opportunis remediis providere, declarat hujufmodi pretenfamdiflblutionem hujus Concilii ac translationem in civitatem Fcrrarienfem per dominum Eugenium Papam quartum fadas, cum omnibus cenfuri.-, pœois & aliis inde fecutis, nullas efle, pear, tufqùe trritas & inanes, Tnaodans, obfecraas, *d* praecipiens adern, ut hsc (fient de faâo proceflerunt) revocare habeat, *d* advertatipfe pœnas quae dudum in decreto hujus fandae Synodi, quod incipit. Quoniam* frequens, etiam ante ipfius adlwefiooem io undecima fefGone promulgato, contra Romanum Pontifiçem ad Concilium Generale quoquo modo difB lolvendum, muten- lum , prorogandum operam danftftn , prolate luerunt, ubi exprefle cavetur, quod G Romanus Pontifex talia agens infra ?fatuor menfes cum rea fatisfaâione non reIpuerit, extuoc a papali admiiiiftratione Gt iplb (aâo fufpcnfus quae quidem papalis qdminiftratio ad facrum Generale Concilium ipfo jure devolvatur. Quod G pcenam ipfiun per duos menies poft przdiâos quatuor menksfuftinuerit animo indurato, contra ipfum ufque ad privationem incluflve per Concilium Generale procedatur : quas quidem poenas hrc fanâa Synodus ipfum dominum Eugenium , mG refipuerit, decernit & declarat mcurfurum , juxta terminos in przdiâo decreto undecimas kflionis przfixos, ad quarum poenarum exeeutionem, nifi refipuerit, (ut prrlibatum eft) merito procedemus.

D Infuper hase fanâa Synodus omnem nominationem , cledioom , aflumptionem loci Ferrarienfis fadam, tanquam *dnreiit ipfius Synodi* repugnantem, Gcut de faAo procellit, caffat & initat, inuno verius caflam & irritam efle declarat. Et cafu, quo in eadem civitate aut alibi adverfus praefatorum decretorum noftrbrum tenorem fummuc ipfe Pontifex Concilium erigere inceperit vel incipiet in >u(urum, mandat & praecipit haec fanâa Synodus untverGa fanâae Romanas Eccleflas Cardinalibus , Patriarchis, Archie-pifcopis, Epifcoprs, & aliis quibufeumque in curia diâi domini Eugenii exiftentibus, qui Synodis Generalibus de jure vel confuetudine jntereife tenentur, ut ad hoc facrum Concilium Bafileenfe, ceteri vero ad loca luorum beneficiorum vel alibi extra curiam fe transferant, fub penis excommunicationis, privationis omnium beneficiorum, & dignitatum *d* officiorum & inhabiliiationis perpetuae, quas , G contra fecerint, ipfe faâo incurrant

E Inhibet preterea fub eifdem pœnis hec fanâa Synodus, ne quifquam, cujufvis ftatu» & dignitatis, etiam ~~fi~~ Cardinalis, Patriarcha, Archicpifcopus , vel Epifcopus fuerit, ab hav fanâa Synodo vigore feu praetexta diflolutionis aut translationis per ipfum dominum Eugenium faâ* recedere audeat , vd ab a&ibus conciliaribus ullo pàâo defrftere, feu hujufmodi translationi vel diifofattoai quomodolibet obcdire. Decernit quoque h®c fanâa Synodus, ut omnes & finguli ad hoc Concilium libere accedere polfint, ac fi praefate diflbluiio & translatio precenfz nullattous emanatTcnt, nec guifquatn venientes ad hoc facrum Concilium quovis modo habeat impedire. Univcrfis quoque Chrifti fidelibus fub poenis excommunica* tionis inhibet, quacumque dignitate Ecciefia* ftica vel üeculari, ciiamG Cardinalatus, Patriar*

ANNO CGAKT1 M,r

BaAleevs V'

***

triarchali, ArcÙepifcopaii, Pootifiçali, impe-Aquoad communitates & capitula «cuniverlita----------

CHRHrrt ri*11' ^K*1· rcl alit quacumque prrfulgeant, A^Q
14Γ„ Mcl la,c Pr*tenfum Concilium per ifrtum dominum Eugenium (ut przmittitur) ereftum vel erigendum, accedere ve) mittere prrlumant, neque etiam univeriitates, collegia, capitula, communitates ad tale prztcnfun» Concilium «mittant. Quod fi fecerint, ipfo fafto Eccleliaftico fubjaceant interdiâo.

Denique, ne ipfe dominus Eugenius jugiter -graviora gravioribus addere praefumat, nova ichiimata & fcandala fufeitando, audonta-
t temque univerfalis Excietur vehementius impugnando , inhibet eidem hsec fanâa Synodus ne deinceps adverfus ipfatn quidquam innovet , eandem vel ejus iuppofita & eidem adherentes B perturbando, vel moleftando, feu jam attentata continuet, ac etiam univerfos qui béné-ficia, dignitates, perfonatus & officia fuppotitonim hujus facri Concilii, leu eidem Concilio adhaerentium impetraverint, feu obtinuerint, feu impetrare tentaverint vel obtincrc, etiamfi motu proprio concerta fuerint, Ac omnes qui hujufmodi impetrationi vel provilioni beneficiorum, dignitatum, perfonatuunrt & olficio-
nfilutn rOi^ 9uorumcum<lue» artenfum, favorem, vel
ct> 1 * auxilium dederint, quacumque pnefulgeant dignitate (ut praemittitur) Eccleiiafttca vel frculari, etiamfi univerfitates, communitates , collegia, vel capitula fuerint, aliquod, feu a-liqua fuppofrtorum hujus Concilii Ac eidem ad- C hrrentium, vigore fçu pratextu prrtcnl* ordinationis per ipium dominum Eugenium fa da, in fuis beneficiis ac aliis rebus moleftaverint vel perturbaverint, quacumque audorinte ordinaria vel delegata. Decernit eadem fanâa-bynodus, pcen<$excommunicationis^ privationis ab omnibus beneficiis, officiis Ac dignitatibe' , ac inhabilitarionrs ad eadem , quantum ad Cingulares perfonea, etfi univerfitates, communitates, vel collecto, aut capituli fuerint , interd ifto Ecclefiafilco ipfo fado iubjacere, decretis hujus lanâz Synodi quz incipiunt, Ambitioforum , At , Ut facri , Ac, Cum Chrifti Ecclefia, & aliis quiftufcumque ipfius
i decretis & ordinationibus In luo robore dura-D turis. Iqfuper univerfis Rrelatis , etiam Pontificafi dignitate przfulgentibus, capitulis, univerfitatibus , communitatibus & collegiis , ac altis quibufeumque pefTonis Ecclefiafttcis, fub poenis przdidis quoad Cingulares perfonas, Al quoad communitates , unnrerfitafs$|| collegia , capitula, fub pcenis certationis a divinis At interdidi , quas . fi contra fecerint, incurrant ipfo fa&o. Prohibet bzc fanâa Synodus, ne aliquem qui przfata beneficia, dignitates, perfonatus , At officia fuppofitorum hujus facri Concilii At eidem adherentium (ficut przmittitur) obtinuerit, recipere feu admittere ad potfedionem vel invêftire quovis modo audeant :
* provrfcr- litteris quoque, provifionibus , & mandatis E num. papatibus , vel aliis quibufeutaque, quacumque auâoritate ordinaria vel delegata , fub quibufeumque cenfuris, vel pcenis emanatis , fuper hujufmodi privationibus ac prefatorum beneficiorum, dignitatum, perfonatuum , At officiorum collationibus , hrc fanda Synodus decernit nullatenus fore obediendum , quodque adverfus pcenas fuperius przmiffas nullus reftitui , etiam ad divinorum celebrationem réhabilitas!, reintegrari, fed nec a fententia excommunicationis (excepto duntaxat in mortis articulo) abfolvi, vel etiam tes & collegia interdiâa relaxati , nifi umm hanc fanâam Synodum, potlmt. Ut nullus hujus nolirz ordinationis AtdecrenQ^^ fit quovis modo prztcndere ignorantiam , volumus & mandamus hanc prattentem paginam valvis hujus Ecclefiz calhcdralis Bafdeentis fufnoftra Bulla affigj atque publicari, At peraffixionem ipfam eidem domino Eugenio, ac n niverfis At fingulis intimari. Nulli ergo om mum hominum hccat hanc paginam nortrse voluntatis, decreti, mandati, calTationis, irvitationis, inhibitionis, inhabilitatioms, pr: vationis, excommunicationis, interdidi, adi vinis certationis, declarationis, aftixionis&in timationis ioflinge-e , vel ei aufu temera* rio contraire . Si quis autem hoc attentai re prefumpferit , indignationem omnipotentis Dei & univerfalis Ecclefiz fe noverit incurfurum.

Datum in feifione noftra publica , in Ecclefia majori Bafileenti quarto Idus Odobris celo brata . anno a Nativitate Domini miltefimo qua» dringentefimo trigefimoicptimo .

SESSIO XXX

Sgptr modo Cummumaut I

StKroftnili Centrait Sjnedm Btfilrtnfit, « ia;- *rit* StnRa Itgiti'ne wagregtta , Ktivrr/titm EccufiAfn ripr^fcnium, ad prrpetmm rti mi moriam.*

UT lucidius videatur pro declaratione catholicae veritatis, quid circa perceptionem facrz Euchanfliz tenendum fit, & agendum pro utilitate & falute populi Cbnibani , port diligentem perfcrulationem divinarum feripturarum, facrorumque canonum & doânnariim a fandis patribus & doâoribus tût- Θ*i')'ηΓ<'0 ditarum, in hac fanâa Synodo longis tempo- choaniX ribus habitam, confidentifque omnibus quz iuu untuc pro declaratione hujus rei confidcranda fue- 'I**·· · runt, decernit & declarat eadem fanda Synodus, quod fideles laici five clerici communicantes, & non conficientes, non adftrmguntur ex ptaccepto Domini ad fufeipiendum fub utraque ipecie, panis fcilicet & vini, factum Eucharifiiz Sacramentum . Sed Ecclefia , quas regitur Spiritu veritatis fecum manente in zternum , At cum qua Chriftus manet uique ad confummationem fzculi, (ficut ait divina *1 feriptura) ordinare habet, quomodo ipfrt non conficientibus miniftretur, prout pro reverentia ipfius lacramenti & falute fidelium viderit expedire . Sive autem fub una fpeciq, five fub duplici quis communicet, fecundum ordinationem feu obfervantiam Ecclefiz, proficit digne communicantibus ad falutem · Nec ullatenus ambigendum eft, quod non fub fpecie panis caro tantum, nec fub fpccie vini fanguis tantum, fed fub qualibet fpecie eft integre totus Chriftus. Laudabilis quoque confuetudo communicandi laicum populum fub una fpecie , ab Ecclefia & fanâis patn'bus rationabiliter iniroduda , & hadenus diutillime obfervats , At a doâoribus divine legis facrarum feripturarum atque canonum multam peritiam habentibus , jam a longzvo tempore commendata , pro lege habenda eft, nec alicui hcyum eft eam reprobare, aut fine auâoritate Ecclefiz iplam immutare.

Da-

Datum Bafijee tn floflraJUemni & publica A

CHuirn ^A·°η€› decimo Kalendas Januarii, anno a Nativitate Domini quadringentéfimo quis oflen trigefimofeptimo.

S E S S I O XXXI.

ANNO CHRISTI

I.

Dt C*4%£s.

*StcnfanUi Ctrurdit ' noduf Bajilee^t, i*Spt-.ritu /tniio legihmt untverfilnrt Eccleiiem rtprijditin/ ,* ad *Juturi/* rd t*r-* uwhwiv * I .

Ecclesiastica foiicitudinis fludtumju. giter invipilare convenit , ut fraterna caritas in clero ac populo Chriftiano vige at, nec qqifqoatn per vexationes & affliibones indebitas proximum fuum opprimere permittatur: ficque jullitia ordine debito cuilibet minifiretur , ut & viris dolofis auferatur nocendi licentia, & quies ac tranquillitas reôorum non facile pertuibetur Inoleverunt autem „haftenus intolerabilium vexa tionum abufus permulti , dum nimium frequenter remotiilunts etiam partibus ad Romanam curiam , & interdum pro parvis & minutis rebus ac negotiis quamplurimi citari & evocari confuevemot, atque ita expen-C lis & laboribus fatigari, ut nonnunquam commodius arbitrarentur juri fuo cedere, aut vevatmnem luam gravi damno redimere, quam in tam longinqua regione litium fubire dilpendia . Sic facile extitit calumniofts opprimere pauperes , fic beneficia Eccleliaflica plerumque minus jufle per Litium antraftus obtecta funt, dum piflis poffcfforibus eorum, feu quibus illa de jure competebant, neque opes neque faciiltater-ad iHos funaptus fuffirere poterant , quoi longinqua proteftio ad Romanam cunam , & litis agitatio in eadem depoicebant . Confunditur etiam exinde ordo Ecclefiafticiis, dum ordinariis judicibus fua jurifJiftio minime fervatur, pecuniz & facultates regnorum ac prov:t>ciaruin hoc pacto non parum dftninut® funt . Et quod univerfr» Ecdefiaftico ordini admodum noce· »c compertum eft, hi, quoi ad fumma negotia ChnAiane rcbgionis fublimitas dignitatis evocabat , minus illis reddebantur intenti , dum ipforum mentes nimium occupabat atlidua caufarum multitudo. Qua: attendens hec fanfta Synodus, & pro reformatione Ecclefi® Dei m capite & in membris, juxta pote flatem fibi a Domino cooceftam evigilans , ut omnia deinceps ordine congruo peragantur , ad falutem animarum, & pacem ac quietem cnnftorum , flatuit & decernit , quod la partibus ultra quatudr dictas a Romana eu-E ria dtflaanbns, omnes quaecumqtte caulae, exeeptis maronbus in ture cxpreffe enumeratis, *ti* eleft'onum Ecclefiarum eathedralium , & monafleriotum, quas immediata fubje&io ad fedem Apoftolicam devolvit , apud silos judico in partibus qui de jore aut confuetudine prrfcrtpta vel privilegio cognitionem habent terminentur & finiantur . Et ne fub umbra appellationum, que nimiam leviter, 0c nonnunqtum frivole haftenus interponi vifc funt, atque etiam io eadem inflantia ad protogationem litium farpe multiplicari, ma

Datum Bafijee tn floflraJUemni & publica A teria fovendis InjiiAis vexationibus relinqua- I I tur, flatuit eadem fanâa Synodus, quod .ft lenfus coram fuo Judice habere non poffit juftiti® complementum , ad immediaturn fuperioiem per appellationem recurfum habeat : nec ad quoucumque, etiam ad Papam / oniiffo medio, neque a gravamine in quacumque inflantia ante diffinitivam fententiam quomodohbet appelletur , nifi forfltan tale gravamen extiterit quod in diffinitiva lententia repargri nequiret.- quo eafu, non ai as, ad iinmed.atum fuperiorem licet appellare. St vero qurfpiam a fcdis Apoflolicat immediate fubjeâo ad ipfam fedem duxerit appellandum, caufa per referiptum ufque ad B-B nem litis indufive in partibus committatur, nili forte propter deiedum juflitie) waut tuftum metum, etiam in partibusconvicinis, de quibus in commillione exprimendis legitimo prius documento, alias quam per juramentum fummatie conflitcrit, apud ipfam fedem foret merito retinenda - Ei quidquid in contrarium hujus faluberrimi decreti attentatum, faftum vel obtentum fuerit , fit nullum ipfo faâo . Litigantes , qua contra fecerint , in expenlas condemnentur . Romane vero Eciefi® Cardinales , vicecancellarium , camera sium, magnum pcmitentiarium , Protonotarios, & alios ledis Apoftolic® officiales, aftu -in Romana curia fuis officiis inliftentes , hoc decreto non intendimus comprehendi. Ne tamen in dilTbliHionem vel translationem prefentis Concilii, aut ereftionem conventiculi a pad Ferrariam, vel alibi fub nomine Concilii Generalis, qaas dominus Eugenius Papaquartus efficere conatus eft, vel conaretur u) foturum , eaufas illas, & maxime incorporatorum aut incorporandorum in hoc facro Concilio, quas bxc fanfta Synodus remitteret, aut non reciperet , in canam ipfius domini Eugcnii, aut prrfatum conventiculum Ferraricnle, vel aliud de fado trahi contingeret in fomentum difiblutioois , translationis & ereftionis prsdidarum, voluit eadem fanda Synodus , eaufas quafcumque pendentes & commiffas , Daut etiam quafcumque eaufas incorporatorum atque incorporandorum, atque alias per appellatiooem devolutas aut devolvendas , nec non illas qu® obiervàtionen» decretorum ipfius fanft® Synodi concernunt, ajlud eandem fandam Synodum, ipfa durante feu donec aliter fuerit ordinatum , tranari , falvis etiam advocatiohibus caularum pcudentium in Romana curia per queeumque noflia decreta faiis aut faciendis, decretis etiam altis & otdinaiionibus ejuidem fande *Sfoodi in* fuc robore remanentibus.

Datum in feflione noflra publica, in majori Ecclefia Bafilecnfi folcmniier celebrata , nono Kalendas Februarii , anno a Nativitate Domini miUefimo quadringentefimo *aigeü·* mooûavo.

AMWO c^^um HI*

IL

dtentem it rttUtienibes «·
«adaav *frfuei pMtttun,*

Jma/aadfa *Gntrtiit Sjeedvt Bufibrufit, in Spirite feetk ceerregete, eeiwrftltet*
I *EccIK§Kuh rtprttfntmi* ad *perprteem rri mt-*

Placuit divin® pietati hoc tempore animos bominum'qta 'variis abufibus irretiri coeperant vehementhujrxcfiare , ut (alus quererettur cuu^ ftorum, ffc per Synedum univerlalem meres'B Ecclcfie in melius reformarentur, cum falutari dirtâiooe capitis fit membrorum in viam ÿuAitie fit faaâitatis. Quod ut facilius atque ordinalius fiéret, *fit* ne fub pretextu variarum opinionum aut Romani Pontifices, aut alii quicumque, non latis Univerfalibus Conciliis obedPent, predifpofuit eadem divina pietas ia lacro Coiiftantienfi Concilio Synodorum univerfaliutn jurifdidionem ita declarari, ut nulli relinqueretur ambigendi occafio, cum decreto folemni diffinitum extitit, Untverfale Concilium habere auâoritatcm immediate a Chriflo, Cbi quilibet, cujufcumquc ftatus fic dignitatis, etiamfi papalis fuerit, obedirc te Detur in bis, qu® pertinent ad Fidem, ad extirpatiooem fchifmatis, fic reformationem Ec cleft® Dei in capite fic in membris ac peninentibus ad ca- Dum autem hcc cura reformande Ecclcfix huic (and® univerlali Synodo Bafileenfi incumbit, 1k»c unum Angulari folicitudini profequendum arbitratur, ut per finguias Ecclefias miniftri mftituantur idonei, qui fcientiis fic virtutibus effulgeam , ad Chri-Ai gloriam fit univerfi populi Cbrtftiani ®dificationem falutarem, cui rei grave impedimentum haâenus afferre vifa eft gratiarum expeHativarum multitudo, que gravem ordini fic ftatui Ecdcfiaftico perturbationem, variafque inordinationes ac plurima difciimina comperitur injeciffe. Ex his enim frequentius daiifunt Ecdefiis tuiniftri non probati, nec cogoiti, vacaturorumque beneficiorum cxpeftatio, que, ficut antiqua tura teftamur, occa fionem dcCderanJe mortis aliene preftarcfolet, quod plurimum prejudicac animarum laluti ; fed fic infiiper lites innumere fic contentiones inter fervos Dei excitantur, rancores ficjurgia nutriuntur, pluralitatis beneficiorum fovetur ambitio , facultates ac pecunie regnorum fic provinciarum minrm' in modum exnariuntur, pauperes difeurrendo ad Romanam curiam innumerabiles vexationes fubeunt, fic inter viarum diferimina nonnunqtiam (poliantur, occiduntur, ac variis affiguntur pcftibus: atque etiam fuis patrimoniis ac parentum opibus exhauftis gravi egeftati lubjacere coguntur. Plurimi abfquc jufto titulo beneficia fibi vendicant, fic non quibus de jure debentur illa obtinent, led nonnunquam hi, quibus aut circumveniendi proximum major alloua, aut ad litigandum facultas fuppetit uberior fub involutionibus quoque przrogativarum, antelationum, aliorumque hujufmodi gratias concomitantium , fraudes plurimas fic deceptiones contingit inveniri. Juvenibus etiam qui Audio litterarum fic virtuofis operibus intendere deberent, datur materiaevagandi, qui

IMF.

* A f®pius per litium anfradu» ⁂ varios difeurfas ratione gratiarum ipiarum turbantur fic tnquietantur. Ordinariis collatoribus tuum rium fubtrahitur, fic confunditur ordo Ectlefiailicus, dum unicuique fua junfdiâio bon fervatur . Rotnanique Pontifices , dum officia inferiorum .nimium fibi jindicant, a majoribus fic magis fruduofis operibus univerlale bonum concernentibus retrahtMHtrr, nec inferiorum dirrffioni atque corredioni invigilant, ficu ii publica utilitas expolcit. Qu® omnia .gravem confufionem ftatui clericali fic facerdotali'in. ditpendium divmi cultus fic prejudicium publice (alutis afferunt , pollentquc gravorem in futurum afferre ruinam , rebus his in deteriora jugiter prolabcmibus , nifi provideretur in adverium · Volens itaque haec lanâa Synodus luper his opportunum remedium adhibere, ftatuit & decernit, ut Romanus Pontifex , qui pto tempore luerit, eas deinceps gtalias expedauvas aut nominationes nullo modo nuiiave cx cauta concedat , cum ipie pre ceteris, ne fit laniorum occalio malorum, abilinere debeat . Fruftra enim inferioribus inhiberetur , li iple ; qui aliis debet efle omnium bonorum fic virtutum exemplar, non abftineret. Ut enim ille fandiflimus & dodiflimus Leo Papa inquit, totius familiae Domini ftaius & ordo mutabitur, fi quod inquiritur in corpore non invenitur ib capite . Integritas cliam prefidenuum , laius dignolcitur die inferiorum . Ceilcnique de cetero jam faff®.· fic ram ipl® , quam etiam fiend®, ii qu® fiant, null® lint ipio fado , exceptis illis gratus & r.ominalKHubus fuper quibus proceflus pm lint expediti, quas cx certis rationabilibus caulis in odo mentibus, quibus haffenus curfum coniueverunt habere, tolerandas duximus, donec aliter fuerit oidtnatum. Relervatiuiies etiam particulares, quaecumque fuerint , beneficiorum vacaturorum , tam per Romanos Pontifices, quam per Legatos ledis Apoftolic», de cetero null® lint ipfo tado. Non tamen iniendit prohibere h®c fanda Synodus hoc prxfenu decreto, quo minus futuri Romani Ponjifices tempore Pontificatus fui, modo honefto fic couvcniemi, dc uno beneficio ad collationem , in qua fuerint decem beneficia, & de duobus ubi luerint quinquaginta, fic ultra, dilponant, ita tamen ut in eadem Ecdefia cathedrali, vel collegiati, duas prrbendas luo tempore noncom ferant , ut qual ficationes graduatorum inferius defigoat® io ipfis prrbcndis fuum valeant lortiii cfieâum . Neque etiatn collationes pet preventionem flendas intendit impedire ; decreto noftro de refer vationibus , quoad cetera , & aliis decretis hujus fanff® 'Synodi in fuo robore duraturis. Ut vero ceteri ad quos beneficiorum, dignitatum, perfonatuum, of- *ficiorum* , fic adminillratiomim collatio , feu quzvis difpofitio fpeâat, ad providendum litteratis viris & (cientia perornatis fpecialius adfiringantur, voluit eadem fanâa Synodus certas qualitates virorum litteratorum fic gradnatorum defignari , quibus certo ordine debeat provideri, prout inferius annotatur ; adjiciens quod fi per Prclatos fit doâores alicujus nationis in hoc Concilio confiilentes, pro bono fu® nationis aliter circa hujufmodi quahfications dilpouendum videatur in futurum , quidquid per illos fuerit ordinatum , fic in Generali congregatione prefentis Conci-

——-——lu conclufuai, exnunc prout extunc rauam ft firmum habeatur, ft vim decreti habeat, ac OHPRKTI '° F»fco<' decrete de verbo ad vatium exprertum foret . Qpodfi quis cufulcumque ftauis , etiamfi Cardinaiatus , Patriarchalis, Pontificalis, aut alterius cuiuslibet dignitatis, contra prxdi&um ordinem ft qualifientiones (ut praemittitur) defignatas vel defignandas, de ipfu beneficiis , dignitatibus , periboetibus , officiis & adminiArationbus quovis modo difpoiucrit, eo ip(o fit initum ft inane, collâttoque htijufmodi ac provifio, (eu qu»·vis dilpofitio, ad fiipenorem proximum devolvatur, qui fimiliter habeat providera: quod fi non fecerit, ad alium fuperiorem proximum devolvatur, gradatim ufque ad iammum Pon-B tificem afeendeodo . Non volumus tamen Ordinarios collatores, ft eos ad quos prefeotatio feu alia quavis di(potitio beneficiorum (pedat , in quatuor tnenfibus , quibus preface gratie expedative vel nommatiooes curium non habent, donec ipie gratie *tf.* nominatio nes ad eorum collationem, provifiooem , pra-(entationem (cu difpofitionem concede certaverint , ad qualification» infralciiptas obiervandas sdftringi.

1 Π

Stytutu ***O*** *9rde* r»
hnefkü> p<r ***Ordiurni,*** *dt nufat* ***fur4***

Primo, cum per Generalis Concilii ftaruta (aaffe ordinatum cxitlat, quod quehbet Ecclefia mctropolitica teneatur & debeat unutn habere **theologum, qui fui doétrina & prodi»rationibus irultum** (alutis afferat, ordinat bec i.vkU Synodus, quod ex'rodatur etiam hu-/utmodi **ordinatio ad Ecddias** cathédrales, ta* liter **videlicet, quod quiltbet collator ipfarum prebendarum teneatur & debeat canomcatom & prehendam, quamprimum facultas le obtulerit, ft inveniri poterit, uni magiflro licentiato, vel in theologia baccalanreo torma* to conferre, qui .pcî decennium in unirerfita te privilégiais Ttuduent, ft onus refidenticac leâuro ft piddicationis fubtre voluerit, quiane bis aut femel ad minus per lingulas hebdomadis, ccqante legitimo impedimento, legere habeat; quoties ipfum in hujufmodi leftura deficere contigerit , ad arbitrium capituli in fubtraâiooe ditlributionnm lotius hebdomade puniri poffit. fi refidentiam deferuent, de alio provideatur. Veruatamen, ut liberius (ludio vacare poffit, nihil perdat cum abiens fuerit a divinis. Infuper quod in quabbet Ecclciia caihcdrali vel collegiata, ultra prxdiâam prehendam theologo (ut promiltiThvoKt»·lul» l» ◄ mrdrtlibu·«rllefit» rur *•4* miaut unuaa efc oportaM I >ur) a(lignandam , tertia pars piabenda rum conteratur graduant alias idoneis modo & forma inicriptis , fic quod prima vacatura hujufmodi graduate, ft deinde poft alias duas fcqueoseo modo conferatur, & fic deinceps, videlicet magiftrts aut licentiatis leu baeralaureis formatis m theologia, qui per decennidtn in aliqua univerfitate privilégiais doâoribusfeu Keentiatis in altero jurium vel medicina, quj per ieptem annos in fua facultate flodoeriot tn tmiverfitate, ut fupra , magtftris feu licentiatis in artibus, cum rigore examinis , qui per quinquennium in aliqua univerfitate a logicaltbos joclufive & fupra in artibus , vel io alia fupenori facultate Auduariat, nec mu in thaulu ■ gia, qui per fex anuoe vel in «troque aut M altero jurions, baccalaum qui per trienoMm, fi nobUcs ex utroque **pamte**, ft ex antiquo genere, alias aurem per quinquennium cooûmiUtar ia aliqua uaiverfitatepriviiegutaadmi sms fisum fttsdium fecerint, qui de arodi&is Sradfeus, tempore ft nobilitate fiwradi&is fi em facere teneantur collatori per kgiüma documenta. Exhortamur tamen Ordinarios colla tores, quod in conterendis beneficiis hutufmodi, profertim quoad dignitates, refpcAumhabeant fingulariter ad magiftros, nec non licentiates ft baccalaureos formatos in theologia. In dignitatibus vero non elefttvis, perfonaribus, adtrimftrationibus ft officiis diftarum Ecdefiarum, idem ordo, modus ft forma in omnibus obterventur. Quod fi quis ex diftis qualficatis, tempore vacationis probend» leu dignitatis hujulmodi alias duas obtineat prehendas , leu dignitates ft prehendas, vel aliud leu alia beneficium aut beneficia , quod vel que refidecdo m ahero ipforum , ft horis divinis intereflendo, valeret (eu valerent ufque ad fommam (eu stOimatioDem ducentorum florenorutn camera, fimilitet quiconque duas prehendas catbedrales, obtinuerit, nullatenus tn ïpla renia pane inclari feu comprehendi ceo» (eatur. In Ecdefiis autem parochialibus, qu» in civitatibus aut vilis muratis exitiunt, inC ftituantur perfon» ficut fupra qualificata:, aut ad minus qui per tres annos ia theologia, vel in altero jurium, feu magiflri in artibus, qui in aliqua univerfitate pririlegiata findentes fuerint, ft hujufmodi gradum adepti fuerint, 6 tales potuertut inveniri, qui voluerint hujufmodi beneficiis defervite. Et, ut facilius inveniri poffint, datait bate fanAa Synodus , quod quolibet **anno**, durante tempore qaadragefitnr, omnes ft finguli hoc modo qoalificatt, de ipfa ditecefi ft alii qui voluerint, habeant per fe vel per procuratorem fua .nomina exhibere illts ad quos beneficiorum curatorum colianc vel preientario fpeftat, feu eorum vicariis. Qsod fi non fecerint, collatio feu ptieientatio vel dilpofitio aliter quam (ut praemittitur) fafta non propter hoc irrita «enicatur. Er fimiliter in collatione terti» partis prsbendarum fnperiua memorata intelliganM', *b* tot graduate feu qualificati modo pmsUfo potuerint h>veturi, teooanmrque C M pnamittitur) ipfi graduati & qualificati fua nomina tempore pr®di&o ipfis ad quoa beneficiorum difpofiik» (pedat , leu eorum vicariis, exh&ere per fe vel per procuratorem. Quod fi non fecerint, collatio feu prafentatlo ve) dilpofitio aliter quam (ut promittitur) faâanoo propter hoc irrita cenfeatur. Si aurem illi^ ad qooabcocfidoram quevrs dilpofitio fpcftat, coataa feftodiAaiwm qualificaciomim defignatioecm & ordinem ali* lquod beneficium contulerint, feuadipfampr··ientaveriM, vel qaomodolibet **difpowmm**, fit ipfo faAo trrttum ft inane, vetatfisptrruspo»·tniffum eft. Et nihilo minos per Concilia provmcialia cum io his defecerint, aut etiam per(oois non idoneis 9°oqoo modo providerint, juxta tenorem conflitOtion» Concilii Genet»·lis, qu» incipit, Grava de probandis, corrigantur ft debita puniantur. IIII vero, adquoa benefit iorum rqpslarium fpcAat collatio fen difpofitio, protermirtu *indignis,* eadem re llgiofis idoneis conferant ft affignem. Qpod *fi alita* fecerint, per eorum fupertam ft ca*

phu-

pjtuls provincialia *corrigeatur, Bt debite* ρα-Adolôre referimus) *ifie* dominos Eagenius nv··—- –

ANNO tdCMUr.

‹ ** Datum fit frffi»t aeffm pnbliea, in *at-*fori Bcdcfia Bafileeofi folemnhsr celebrata, nono Kalendae Februarii, anno a Nativitate Domini miUefiaso quadringentefimo trigefimo oâavo.

TV

Dfcrttem tortum frmtefgtotm ùuedm ftfim, dr /a/ga^rar dsranw Argrur» Fapw /F.

SacwfmB» BjSlfttfi GmtreluSyUv, "■ Spr* rtr« /isedfe *kgidm* euqçrsga/a, «arver/afius *rtpr*fat"U> favmt rd m*

Audivit omnis Ecclefia jam a plurimo tempore quo paflo base fanda Synodus inter cetera ob reformationem ipfius Ecciefiat Dei in capite Bt in membris fpccialiter congregata, cum fua decreta falubria paffim contemni profpteeret, abufuumqne deformitatem continuari, arqoe etiam pin* felito invalefcero io divina majeflath offenfam, Bt univerfi faccrdotii atque totius Chriflianta rdigioob ruinam mifentbilera, videretque pericolofimmum fchifma per ere&ionem alterius protend Concilii, iflo durante, Bt alia plurima fcandala imminere populo Dei, it univerfo urbi perturbationem non modicam ex reGllentia, quam adverius debitam reformationem Ecclefia & falubria bufo* fanda Synodi opera dominus Eugeoiua Papa IV. divifionem affiduam fovendo, & libitum propria voluntatis decretis & ordinationibus Synodalibus preferendo, praftare videbatur i impulfa eff port longam plurium annorum expedationem, fuper regimine Ecdefiaftico falubrcm providonem querere, Bt ipfam dominam Eugetnum inducere, at ea qua faluti (ui ipfius fit univerfa Ecclefia congruebant in tantis tamqae urgentibus occeffi tatibus agere curaret, cum hoc ipfam eidem fanda Synodo maxime liceret atque incumberet ex ea auâoritatc quam a Chrilio immediate accepit, cui univerfi fideles, cujufeumque flatus, etiamfi papalis exiffaot , obedire tenentur in his qua pertineat ad Fidem, extirpaiiooem fchifmatis & reformationem Ecdeua in capite & io membris, veluti determinatio uoiveriali* Ecclefia in facrisfcripturis fondata, & in celeberrimo Concilio Conoanticafi promulgata, diflinivit, adjiciens quod

tt (W. fe£ quacumque contumaciter ipfi uaiverfali Coocilio obedire cootempicric in pradidts & peninantibus ad ea, coodigna poenitentia fubjiciatur, & debite puniatur, ad alia juris remedia ,

«. A *.

Mlaedb °Pa* facr'r» recurrendo. Et tandem pridia

Cam. K Kalendas mends Augufli noviffune prnteriti,

.*. decrevit bnc fanda Synodus, terminum (exaginta dierum peremptorie praefigere, infra quem Il pariatos dominus Eugcnius coram eadem Synodo per fe vel per alium comparem, fi qua ' fuper prasdiâia ac aliis in diâo monitorio cx> preffis , ccterifque in foturum proponendis, quas tunc non fine rationabili cauia tacebantur, pro foi excufatiooe vel defenfione doceret proponenda . Qpo termino elapfo, five «fiât» dominus Eugcnius comparem , five non, hcc fan&a Synodus ad ulteriora procédera decrevit , cogoofccodo Bt terminando,, prout Ecclefia fanea Dd, Spiritu fanffo diftaote, videretur expedire. Sed (quod ctun

fra afftgoanam terminum neque per le orque per aliom compartre »o.'ui:, aut minimam excufatfoocm , fi quam haberet, traoimittçre, immo eorrcâioœai effugere volet», dtflofoiionem & translationem Concilii, quam de jure doo poterat, dc fado, pendeote termino, at tentavit : cum ramen jam altera vice diffolu tioncm hop» Concilii per etun attentsum revocaffiet, declarans eam irritam fit inanem , dicenique ipium Concilium pro reformatione Ecclefir io capite & in *rnembru Irgttimc in* cboarum, continuatum fuiffe , & profequutio nem habere debere, perinde ac fi nulla diffo iutlo fada fuiffet. Quibus attentis, eiapio di- Bâc citationii termino, foam contumaciam iα publica feffiooe promotores & procurator Alcalis hujus (acri Concilii accufarunt. Exigerteque juflitia, bnc landa Synodut in eadem feffiooe contumaciam ipfam domini Eugenii iufiktetiter accufatara declaravit, ipfumque eoo· tumacera reputavit, decernent, cim abfentia non obffante, ad ulteriora procedendum fore, prout ipiâ fanâar Synodo videretur, confidcratis ncccffitatibas & utilitatibus univcfialis Ecclefin. Er quamquam attenta Contumacia magnitudine, eadem fanda Synodus abfque ultçriori expeditione in ea re procedere potuiffet , volens tamen nihilo minus cura omni manfuetudine & benignitate procedere, ad inftanCtiam inclyte memoria Sigiimundi Ekomanorum imperatoris , & venerabilium Archiepifcoporum ceterorumque illuftrium principum Eleâorum facri imperii, per fexaginra dies adhuc cenfuit differendum , ut pci hujus fande Synodi patientiam probaretur, fi ipfius domini Eugcnii animas ad fatuum foi ipGus fic tmiverfalis Ecclefia inclinari valeret. Confcftim autem plenius innotuerunt ea qua adverfus hanc fandam Synodum Bt ejus fuppofita in prcieO' fa diffulutione jam attentata ipfe dominus EuSiius perpetraverat, transferendo hoc lacrum

ociliura in civitatem Ferrarienfem , (i contra ipium aut aliquam Oratorum inorum ulterius procederetur. Et pracipiendo fub penis Bt ce·· Hur A id Dfuris graviflimis, quas tamen inferre nou po- pm »·'* terat, (uppofitis bujas facri Concilii, ut ab eo ▷<*)'!* 'difoederent : qua in re decreta facr® Synodi 2^ »» ** Conflantienfis fit iflius manifefle violabat, transferendo Concilium pro libitu voluntatis, poeter conienfum ipfius, ac etiam ufurpando fibi aurioritatera fupra fandam Synodum, de reformatione Ecclefisa ia capite agentem, non rede fenugn* (ut videbatur) de audoritate fir crorurn Conciliorum Bt determinationibus Ecclefia: Fidem concarnent ibas, tam in ipfo Confla» ticnfi Concilio, quam in iflo promulgatis fu per obedientta quam furami Pontifices Synodis uaiverialibas exhibere tenentor, ac etiam fchifma introducens, Bt aliud Coociliam iflo daraote erigens, quod non fore Concilium, fed conventiculum fchifmatkorum, jam praecedentibus decretis foerat declaratum, ad diflolutionem Concilii jam fcmel per ipium revocaram iterum redeundo, & ex modo diffduxiools ac poenarum adjeftioois, fupra Concilium junidiâionem in faâo matrimonii afliimendo, fenon Concilio, fed Concilium fibi obedire teneri, faâis fui* proteffasdo. Mercbiturque tantarum tamque gravium offenfarum in Ecdefiam Dei Btfcandafom fefios jam pluries attentatum ac projudicium Fidei multitudo, ut illico in ipium dominam Eugenium jufli judicii fcquercrer

ANNO CHRIST!

-ultio pro ipfius fit onîverùlïs Ecclefia *latete*: A oem , ipfiufque Eceicfia fiaaris temporibus----------
fed oou immemor hoc laoda Synodus mater-
na pietatis, adhuc expedaro vetuit, fi forte
ipfe dominus Eugenius‹ a tante teobedteotia
refipKcens converteretur ad cor, evldeatiffi-
miiqoe juribus ft raliombas declaravit hanc dif.
(olutionem ft translationem nullas penitus ef-
fe, nalHnfque roboris ft moasenli cum omni-
bus iode feculis. Intcnniffa quoque celeriori
condignarum infliftiooe poenarum , hoc fanda
Synodus eas doataxat poenas adverfiis profa-
tam dominam Eugenium cx tunc promulgare
duxit, qua adverfas Romanos Pontifices fib-
ers Generalia Concilia diflblvere ft pertarbe-
re tentantes ordinatu lucrant, ut videlicet,
mfi infra quatuor menfes a die diflbtatioms B
ft translationis per cum atteniatarum refi-
pifccret cum farfafaâiooe reali, ab omni ad-
miniftratiooe papali effet ipfo fado fufpenfos-
Qpu quidem papalis adminiftnUio ad Generate
Coocilium devolveretur. Et fi haoe ptuaam
per duos tnenies foftineret animo indurato,
poft quatuor prodidos menfes contra ipfum
ufque ad privationem inclufnre per Concilium
Generale procederetur, quas ponas hae fan-
da Synodus ipfum dominum Eugenium, fi
non retipifccret cum fatisfaftiooe reali (ut
przmittifur) declaravit, ft non folum decla-
ravit, fed etiam exprefie decrevit incuriarum.
Cum vero jam ft prior fermions fexaginta die-
rum indultorum poft contumaciam accufatam, C
ft alius quatuor menfium poft diem proteaia
drffblutionis & translationis hujus Concilii per
ipfum dominum Eugenium attentatarum, cla-
pfi fint, ft , pendentibus ipfis dilationibus,
palla corredio aut emendatio confpkiator pro-
veniffe, immo potias continuatio abofoum ft
deformitatum in of&nfam divino majeftatisft
interitum animarum, rebellioeoe ftinobedie»»-
tia domini Eugenii adverfiu fanftam Synodum
Univerfalem ft decreta ipfius, procuratio infu-
per aftidua ercâionis illius pmtenfi Concilii
Ferrarienfis per tranfmiffiooem litterarum ad
direrfas regiones, & convocationem plurimo-
rum ad idem Concilium, quod fore conven-
ticulum fchifmaticorum jam declaratum com-D
memoravimui. Ex quibu» ft suftoritalis fan-
âorum Conciliorum peffumdatio, ft reforma-
tionis Ecclefia Dei extinâfo, ft indiâio fehif-
maiis inauditi per ereâiooem alterius pretenfi
Concilii, iflo durante Concilio , ao denique
determinationum Ecclefia univerfalis parvi-
penfio, in Icfionem irreparabilem catholica
Fidei fequetxtur, nifi divina pietas fua Eccle-
fia in tantii languoribus fubveoiret. Urgetur
tandem hac fanàa Synodus , ne tanta mala
diffimulaodo affenfum illis proflare videatur:
& ne facilitas venio incentivum tribuat delin-
quendi ieu male agendi, cum tovtqra remedia
non proficiunt, utiliorem & falubriorem ad-
bibere medicinam: atque poft varias exfpeôa-B
stones tandem faluti univerfalis Ecclefia pro-
videre , ft ad fufpcnfioncm ipfius domini Eu-
?;enii ab adminiftralionc papali, quam poenam
aera ConfUntienfis Synodus Romanis ponti-
ficibus in variis cafibus cenfoit inferendam,
procedere: alias pœnas duriores adhuc profua
manfucUidine differendout faltctn per com-
puffionem juflitia cum temperamento mifcri-
confia, ipfiusRomani Pontificis animus ad ea
que funt falutis ft pacis, in teformationem
debitam Ecclefia univerfalis ft anima fua ft
(Otius populi Chrifliani falutiferam *ttdifktlio-*

pacificationem gratdlimam, ft audoritata (a- ANNO
erarum Conciliorum roufetvstitinem , valeat uiau>n
iacüaari. In virtute ighnr omnipotentis Dei, «◆·.
in cujos nomine hoc fanda Synodos congre-
Sata exfiftit, ft a quo immediate potefiarem
»oer uohrerfos fideles cujufcumque dignitatis,
etiamfi papalis esfiftant, (ut pramiflum eft)
accepit ; eadent fanda Synodos prodidum do-
minum Eugenium Papam quartum manifeflum
coutomacem, ft in aperta rebellione perfifteo
tem, ac ootorie incocrigibiiitesqne Ecckfiam
Dei fcandaluaotem, omnibus prnmiffis tam
coojundim quam dlrifim attentis, ab omni
adminiftratfooe pupates in fpirituaiibns ft tem-
poralibus fufpeodit, ac fnipeofan effe decla
rat; procefiurá tándem -■■)-dlieriora nique ad
fenteoriam finalem inclufiw, fi opus fuerit ,
ipfo domfoo Eugenio amplius non vocato, Sufieadfatr
prout utilitati ft oeceffitali Ecclefia, Spiritu KafMMn
Laudo didante, confpexerit expedire. Omnem IV. a Pa
aurem ipfius papatus admimftrationem in his
omnibus, oms in fpiritnalibus fic temporalibus
ad folum rapam ft fodem Apofiohcam de
jure pertinere nofcuotur, eadem fanda Syno-
dos ad feipfam decernit ac dederat efle de-
volutam; ne propter gubernationis defeâum
Ecclefia interim varia diicrimina pati poflit ;
decernens irritum ft inane quidquid durante
hac iufpenfiooe ner ipfum dominum Eugenium
ratiooe'papatus fadum fuerit vel attentatum.
Omnes quoque reges. Principes, communita-
tes ft alios quotcumque, cnjufvit flatus ft di-
gnitatis exfiflant, h«c fanda Synodus mmmt
ft requirit, & effdem in riram fonda obe-
dientia ft fob divini abseflatiooe judicii man-
dat; Eccfefiafticis vero perfoois quacumque
dignitate, etiamfi Cardinatetus, Patriarchal!
aut Pontificali prafulgeant, fub ponis quas
ipfo fado incurrant excommunicationis ft fnf-
penfioots ab omnibus dignitatibus, benefits
ft officiis, quocumque nomine noocupenlur,
etiamfi forent metropolitans aut catbedralis
Ecclefia, five in titulam five in commendata
obtineam: Vicariis autem , gubernatoribus,
vafallis, feudateriis ft fubditis Romana Ee-
clefia, fob pœoa privationis ipib fafto om-
nium feudorutn ft aliorum qooraincumqoe
jurium & privilegiorum qua «b ipia Romana
Ecclefia obtinent, diflioâe prndpit ; ut du-
rante hac iufpenfiooe pncrextu cujufvl· jura-
menti , fiibjcâiooM aut promifle fidelitatis ei-
dem domino Eugenio oollateow obediant. Ip-
fos quoque ad hutofmodi juramenta flt pramif-
fiooes, durante ipia fufpcnfiooe , nuUatenua
adfiringi declaramus : fed ad hoc facrum Con-
cilium io omnibus recurrant, pro quibus 'ad
Romanum Pontificem recurrere foliti font.
Intendit enim Ink fanda Synodus mande,
jufte ac fande neceffitatibus qfiorumcumqne
providere. Mandat protesta ia virtute fanda
obedientia, ft fub 'pena privationis, qnam
ipfo fafto incurrant, ocimum fisorum benefi-
ciorum , dignitatum, officiorum, commenda-
rum, pcofionum, ft gratiarum quaramcun·*
que, etiam exfpeftativarom, omnibus fic fin-
gulis fandas Romana Ecdcfin Cardinatibus,
Aicbieptfcopb, Epifcoote ft aliarum Eertefin-
mm Pnsiaiis, o&ciarits curia, ft clericis qui-
bufomnqne in Romana curia «tfiftentftos, en-
jufvis flatos ft coodittoois exfiflaat, quaterna
infra quadraginta dies proxime feqwcotes poft
diem profeotis fefiioais a Romana caria two»

----------dant. Et deinde Cardinales', Patriarche, Ar-A
AMO cWeptfsbpi , Epifcopi , A alii Eccfofiaftid

S E S S I O XXXIL awno OHCtSTI

Dt ceffetiaae pr^tafi tltStaaii hei « atiatri M"

ferti (λ1.

SemfaaGe Caatrelit S/usdei , «· *Sft-*rita *faa/h icpIffat ca^n^ata, aâivrrfaitai Efclefieat rffreftnteat, aJ ftrfftaaai rti* avr-*atarieai.*

fate Cnt finde rontfcmaodo, ad hoc facram CbncÜhMn arripiant: retiqtsi vero, qui ad Generale Coocslmm non tcncutur venire, ad refideadom Ac Deo forriendum in propriis beneficiis, vel ad boc facram Generale Concilium fine moro difpcndio Ac omni fraude cvfi faute, fe transferant, Ac accedant, decretu aoftro <l*>d incipit, Compedem, At aliis qui-
CoaciUt tif-bufcutnque bajus faute Synodi, in fuorpbo-
Ora· m· re duraturis. Omnes aurem caufas tam Ecdefiaflicas (piritaales, quam etiam profanas, civiles Ac criminales atque mteps, inter quaicumque perfooas, cujufcnmqoe flatus aut conditionis exiiflant, m Romana curia pendentes, ab ipfe Romana curia hoc fanfta Synodus in eo flatu in quo funt ad *(a* advocat, & advocatas efle vult At déclarai: exprefleiohtberu omntes judicibus, auditoribus Al commiliariis qmbufcumquc prodite curiis, etiamfi Cardmalatus, Patriarcteli , Pontificali, aut aha quavis dignitate prafislgeant, m in profais caufis procedere aut quidquam agere quovis modo prafumaot. Quod fi poft notitiam hujus daervti noftri quidquam fecerint, poenas excMtamonicatioais ipfo fate incurrant, ab Ipfiue excommunicatioais lententia huic fente Synodo duntaxat, ipfa durant·, abfolutiooeC refervatai aut cognitione jufti impedimenti (fi quod allegaretur) quare a Romana curia ad hanc fontem Synodum accedere debentes, non acfafcront, aut recedere debentes non reccfleraot. Cujus quidem impedimenti alie-

eutem contra hanc advocationem & Inhibi. tionem attentari contigerit, tpfo jure dccernit irritam & inane. Et nt fraudibus quo excogitari poflent, obvietur, quia cum dataram anticipationibus in pracfeotis * fufpenfjoois ac hujus decreti noflri ctaliooem littera» papales vel altorum, ipûus auftoritate fublata , ante ipfan fuipenfionem produci poflênt, nifi ante D hujus decreti noAri promulgationem fuerint intimata & publicate, efi nulla fides adhibeatur , Ac pro nullis habeantur . Decernit tandem hac faute Synodus , bujus decteti publicationem io pradenti icÆooe fateon , ejuique afixionem in valvb majora Ecclefia Bafileenfis, vim habere monitionis, citationis & exfeeutlonis ; & ita umvufos arftare, ac fi perfonaliter appreheni, & eis intimatum fumet.

Datum in fedtone publica , in Ecclefia majori Bafileenfi folemniter celebrata, nono Kalendas Februarii, anno a Nativitate Domini milleflmo quadringentefimo trigefimo oftaro.

pRidcm m decreto vigefimonomt feffionis
R hujus faute Synodi, quod incipit, Compatiens, lucide exftitit declaratum , ddfotationem huius faute Synodi At translationem Bejcs in civitatem Fcrraricofem per dominum Eugenium Papam quartum de fafto attentatas, tam in eo cata quo contra ipfum virtute citatorii in noflra vigefimafexta leflíooc promulgati, aut contra quempiam prefidentium in Concilio Oratorum fuoruai in aliquo procederetur, quam io eo cata quo Grocos contingeret advenire, nullas effe, penitufquc irritas & inanes: hujulmodique diflolulioacm ac translationem repugnare veritati declarato per facram Synodum Conflautienicm, dicenti CMtnuuod Generale Concilium univerfitlem Ecdctiam militantem reprwfentans , potefiatem a «Hi fe®*·, Chrifto immediate habet , cui quilibet, cu>u- 4 ** ?' (cumque flatus At dignitatis fuerit, etiamfi pa palis, obedire tenetur in his quo pertinent ad Fidem, cxflirpatioocm fcbifmatis, Ac generalem reformationem Ecclefio in capite Ac in membris.- quodque fi in his Ac pertinentibus ad ea obedire contumaciter cootempferit, condigno peemteotio fubjicialur. Que veritas in verbis Chrifti fundata efl, dicentis Simoni Petro: Si *Ecclcflijuit* ara «adirrit, *fit tiki fini* . *1(* *ttbaitai & faiUtaaat . Qaetaetqiit Mgavrrilli* *fuptr terreat, areat It&Ua & m teli: & qae-*caarçw *Jalveritit fatr terreat, arant friate & ia tale.* Et poft pauca fubdit: *UU faat elan vtl tree ctauregeti ia aaatiae arta, iit faat ta attùa terant.* Eadcmquc facrorum Conciliorum auftoritas fuper Romanum Pontificem & quemlibel alteram, in Aftibus Apotlolorum, decktiooibus univerfaium Gonciliorum, doftrinis fan&orum , multipliciter invenitur patefate . Repugnabat quoque talis difloiutio & translatio veritati in hac tante Synodo dudummultipliciter declarata, quod Papa Concilium U- a»rau·» civeriale fine contenta ipfius diffolvere non ** poteft, aut de loco ad locum transferre. Cui ^ium ... dominus Eugenhis poft longam refiftentiam, quam eidem veritati io prima pratcnfa didolutione hujus Coocili, & translatione in Bononiam olim faftis, & per univerfum orbem publicatis, fub colore redoftionis Grocorum, quam etiam veluti caufam neccflariam protunc allegabat, tandem aflenfit , revocan» bu-
Ejufmodi diflolutionem & translattonem ; & dicens, ea 000 obflante, Concilium a tempore fus inchoationis legitime continuatum fiaiSe, & decernetis ac declarans irritam & inanem j ac etiam revocans quidquid per cum aut fiso nomine faftum, attentatum feu aflertum erat contra Ipfitm Bafileenfe Concilium fon ejus auftoritatem : At deinceps a gravaminibus eidem inferendis abflinere pottichus eft, prout per quartamdecimam feffionem bujus faute Synodi, urafente fodis Apofloticm Legato, & pluribus tante Romano Ecdefias CardfaaHbus ·ffentientibns, etiam inclyto memorio 3igif.

mun-

mundo Romanorum Imperatore› ÛM feerai indiânm. In qua feflfooe forma prafata revocationis ft coofeffionis veritatis per ipfan dominum Eugcnium faciende decreta fuerat, In bac quoque veritate conquievit nniverfa catholica Ecckfia, reputans ipfam diiTolutionem per eum fine confeofu Coocilii minime fieri potuifle. Nec ullatenus adverfus veritatem repugnandi, flt ad errorem femel dimiffum redeundi caufam a(Tumere potuit ipfe dominus Eugenios ex prndiâo citatorio. Iu quo pofl plurimas admonitiones fibi faâas, ut aliquam emendationem poneret efficacem ioEcclefiaflico regimine miferabiliter defluente, flt decreta faiobria per banc fanftam Synodum edita firiciperet, aliifaue exempla bonorum operum prà'flaret, (ciplum flt ceteros dirigeado in viam falutis?\cum ipfe ex adverfo .in contemptum hujus IIn#· Synodi flt totius Ecclefi· defolationena, plurimarumque divifionum fufeitationem, faluberrime reformationi ipfius corporis Ecclefia longo tempore refifleret : univerfalis Ecclefia congregate ipfum dominum Engcnium, ficut mater filium delinquentem, in viam falutis dirigere fatagens; flt ficut Paulus reprehendit Petrum coram omnibus, cum non ambularet ad veritatem Evangdii, eundem dominum Engenium arguens, atque ex auâoritate a Chriflo eidem Ecclefia data corripiens; defeftus notorio», in quibus animam fuam fle univeriam rempublicam ni-C mium gravabat, commemoravit: vocans ipfum fle alios convocans, ut io regimine Ecclefi· falutaris apponeretur provifio. Quod port longam tolerantiam tandem id agere impulfa fuit tare fanâa Synodus; dum pofl contemptum reformationis falutaris ad fufcitationem graviflimi fchifmatis ft lafiooem veritatis, ipfius matris Ecclefi· vulnerationem graviflimam ^Jdem dominus Eugenius realtter procedebat, cui perprediftum citatorium fumxne occciTarium erat obviare, dum fub coloribus exquifitis eandem fandam Synodum ft ejus opera diflipare, atque quoddam conventiculum in loco fus voluntati dedito nullite ac de faflo erigere in fcifluram Ecclefi· dii-1> pofuerat: cujus rei perficiende gratia jam triremes ft Oratores in Gneciam tranfinittebar, ad impediendum adventum Grccorum in locum per hanc fanftam Synodum nominatum, & perturbandum efleftum noflr· legationis in Conflantinopolim tranfmiflie, atque rumpendum ea que inter ipfam Synodum flcGracos concordata erant, in quibus etiam ipfe dominus Eugenius expreflie confenferat. Sed nec ullum colorem drflolveodi boc* facrum Baflcente Concilium , & ipfum io Ferrariam transferendi , in cafu adventus Grscorum pariatus dominus Eugenius potuit aflumere ex fchedu1« per quamdam prsteniam feffionem conventiculi Ferrarienfis (utdicitur) commemorata.*! quam fchedulam illi conventionalem dixerunt iuper termino Avinioneofibus praefixo in expeditione pecuniarum facienda: quam fi noa facerent, alium locum nominare feu eligere poflêmus, & teneremur, atque aliunde unirerfali Ecclefi· providere. Vei ex quadMn alia fchedula, quam temerarie decretum appellant , incipiente, Hcc facrofaoAa Synodis inter fux congregationis exordia, quod in vigcfimaquinta hujus fand· Synodi promulgatum allegarunt ; cum ex rationabilibus ft noceflariis cautis in ipfa noflra feffione vigefima-

Aquata oommatiooem trito· foeonm BaCltoi Avinionb, Or Sabaudta, pro CcnmanidoConcilio celebrando, fafemnl decrero noflro incfoiente, Nuper bate facrofonfta Synodus, pabUcavarimosr volentes eam foconasflEmi flt inviolatata permanere, omnemya aliam nomi-* nationem Ten ele&onem cujuKumqne alterius loci decernentes irritam fle inanem. Uoiverfique facile confpiciunt dominum Eugeniumax bis rebus nullum fundamentum ereftxxib penfati conventiculi aflnmere potuifle, qui veritatem geflorum confiderent. Quamquameoim inter deputatos qoofdam noflra congregationis aflum fuerit, ut niG per Avteioneaics infra prefixum terminum fieret pecunia expeditio, Bad aliam nominationem procedendum forat, atque in noflra Generali congregatione concluÍum, non^'tamen /dikipotoft hâncSyoodtnu per viam contractas cum «liquo coovcnifse.* nullus entas tunc aderat cum quo coornritaas butufmodi celebraret Nec venit tn dubiam, qoemquam cqm fcipfo non ρού· coatrabere, cum inter (poodeniem recipientensque fponfionem debeat efae diflin&io perfonarmn. Ipfius autem ooftr» cooclariioai· interpretatio, declaratio, moderatio, mutatio, juxta caufaa occurrente, atque omnimoda difpofirio ad ipfum Concilium pertinebat, maxime cum non ageretur de fa&» privato cujufcumque perforrm, fed de rebut flatum univerfalb Ecclefie C coocertsentita», quarum difpofirio ab^ univerfall Goncilio fub direftione Spiritus Paracleti conflituto per cujuicumque aut quarumcumque pcrfooarum arbitrium noo tollitur. Supervenit autem proteftatio Legatorum fedis Apoflolic· advenus decretalionem loci Avinioneofis, qui pariter cum Bafilea flt Sabaodia io ipfa conclufiOoe coocofdhcr capta tunftua erat. Qua proteflatio non modicam occationem retrahendi animos Avtnipnenfium a pras* di&a expeditione pecuniarum prsftabat: feoruntque ex alia parte per dominum Eugenium fle fisos, adverius hanc expeditionem pendent· termino aifignaro, gravia impedimenta inAvinioe praflita. Idque accidit, ut Oratoribus noflris io Aviniooemvenientibus, pnecipuigubernatores civitatis tuoc abfentes efcent, une quibus re» non poterant traftari. Quibus deinceps advenientibus, ha actam eft , ut Avinioncnfcs ipfi circa terminum prefixum capi* taneum triremium ooftrarum de triginta millibus flt o&mgentis florenis aeri de camera' conternarent, ft Oratores noflros de refidoo totius pecunia expetitas cautos ac tecuros facerent, prout ipfi Oratores noftri hoc idaaa fuis litteris nobis intimaverunt Requirebant autem ipfi Ariofonenfes , ot decretariooem ekftioais fen nominationis loci per nos fota expediremus. Qu· nos attentius confideran* tes, flt intentioni hujus luftf âyuodi fatis* faflum else judicantes, per talem expeditionem pecuniarum, attentis maxime impedimentis interea appofitis, (quoniam legitima Impedimenta in omni conclufione rerum agendarum intelliguntur excepta) cam fle per tatae modum longe melius providebatur univeriali Ecclefiat, qudm dimittendo omnia qu· parata erant pro legatione mittenda in Gratiam flt intrando magnas difficultates eleftioets alterius'loci in turbationem rorum agendarum, maxime quoniam urgebamur conventiones no* ftras cum capitaneo cladis triremium Ecclefue initas fervare, cui dile&us Ecclefi· filius Jn>

Ha-

onto

liamas tfaili faaftat Sabrés presbyter Cardina- A
fodis Apofatic*, rexdtam Ecctefi- * Caculam peregrinationis in noftra congregatione generali nomine noftro tradiderat, famma pecunia per *Arien*9 rwirtufimiw* ad ipInronsm prine steftonun videlicet Bafitea, Avinioais, ft Sabondin,

Concilii ft ampliue in eandem fentemiam convenerant, beet pauci de hoc non contenti aliam locum pro celebratione ecumeniti Concilii nominare ft deputare pfafumpfenmr, abfque hoc quod talis poieflm ete competere dnclarata fatftct. Opibus nec competebat deftatu totius Concilii ft univerfalis Ecclefia, fa-B fttlque Fidei fas peniaemibus ad ea, contra cocdfafiim duarum panium Concilii, ft morem permaxime io GeoeraUbus Coreiliis a principio nafccntis Ecclefia obfervatum, diiponas, q« tamen adhuc in nominando loca non concorda extiterunt, pouciffaniqae fuerunt , qui tandem in hoc rdeddse dicuntur, quod nomioatiooem facaent Utini ft Florentis, aut alterius Joci qui tutus citet, ac Papa ft Gratis accommodus, quique galeas ft pecunia primo expediret. In aliqua quoque noftraruai quatuor deputationum, in quaoftogfota peribas aaat, unus fohisfarmam talis nominationis vetatt decretandam propria voluntate produxillc, folus deliberafle ft coaeta-C
fille dicitur. Ia aliifaue deputatlonibus valde pauci hoc idem egifle dicuntur adrerfus ordination» hnjus fanftn Synodi. Et demum, cum ie&onem noAram faper dareratione locorum Bafirér, Ayioionta, ft Sabaudia , celebraresmi, icgereturque noftrum decretum in amhono majoris Ealefia Bafileenfa juxta morem confiaetum, unos ex illis pauciilunis ia loco inferiori ft lolito quamdam fchedutam legere prefmnpfit, a paucis vel nullis intelteftara, qoa nominationem locorum Utini ft Florentia aut altatas loci (ut premittitor) per pauciQunos faftam continere dicebatur, qui etiam In ea Synodum Genaalem contra coufenfam dnarum panium Concilii ft amplius D
fe (ut dicitur) appellare prefnmebsnt, fact milliter ft de faâo. Sed non propterea dimifimns decreti ooAri prefati publicationem fuper nomiaatiooe Bafiles, Avmionit, ft Sa-

nem locorum irritam declaravit . Nam «fi ha permitteretur, ut longe minorpars in Conciliis Generalftos adrerfas partem multo maiorem aliqua dccrenret, fibique anftoritatem totius Concilii aflbmeret, ingreflus pericnlofiffimus ad multas divifiones excitandas In faturum, ft drftoftiooem ipforum Conciliorum preberetur. Neque litteras faper illo pretcnfo decreto, fie per nos irrito declarato, Bulla bujas fanfta Synodi buDari toleravimus , liret B
quidam faifo ft claodeftioe aliquas bellaverint, *ucut* eas fahb bullatas faille declaravimus, per folemne decretum in vigefimafeptima feflioue hujus fanftu Synodi promulgatum - Sed DCC ipfius pretenfi decreti tenorem obfavaqit dominas Eugenios, immo e&ftnm efafilem (fi quis fiaflev) evacuavit, dum Florentiam,
CaacUU® quB in illo (ut djchor) oomioata arat, ft ptcuoias arene galea difponebet, per cumae-
ΣriSZ cepestaoi rejecit, deinde Bononiam, ficmfcn-

• prtafiqttam Grati

ad portum aliquem chramarinumapplicuiOent, — I –
concilidbolum ia ipfa civitate Ferrarieufi ere xit. Neque ad ipfam arbùrari ipcftabat, quis ^/t»
locus tuus erat pro Concilio celebrando, cum fafe talem locum tutum judicare poterat quem fanfta Synofas minime tutam rcputaflei I Nec aflaere poteft fibi facultatem per profatum pretenfam decretum attributam, ut nunc in ano Io», nunc ia altao (prout vellet > Concilium fiai ordinaret, ac dc ejus fecuritate judicaret, quod nec illi pauci fecerunt, nec fob nomine Generalis Synodi adrerfus Synodum ipfam ft ejus libertatem atque auftornarem tale aliquid faciendi, ipfatnque voluntati Papae fabjiciendi, colorem aliquem habuerunt
Neque etiam in Concilio unquam convenarunt ad judicandum , vel declarationem faciendam faper facuritate loci Ferraricnfa, aur adimpletione primo fafta ex «ne loci illius in expeditione galearum ft pecuniarum, de quibas in ipfo pretcnfo decreto agi dicebatur Denique nec per cos qui illud condididc di cuniur hoc obfarvatum eft, ut firmiter in Bafiles fteterint, donec Greci ad portum appli cuidcnt. Quodque deinde infra meniem ve ceflerint ad locum ipfa Greets per Oratores Concilii nominatum, neque in hoc eonven tiones com Greets concordatu obiervarum, ficquc tarueifi pretenfum illud decretum aliquam apparentiam prius habuiflet, quam tamen veraciter non' habuit, fuit ex coafequentibus effeftibus evacuatum; ipfumque cafltan nullum ft irritumr penitusede ft faille , nulIrufque roboris & momenti, decernit ft declarat bare fanfta Synodus, inhibens ne quis quacumque dignitate, ctiamfi papali praful geat diftnm pretenfam decretum lub nomus legitimi ft Syuodalis decreti audeat nominare nec illius necununi favores quomodolibet impendere, fub penis ft ceniuris contra violatores ft turbatora unitam ac pacis Ecclefia fticw a jure impofitfc, m quas decernit hac 'fanfta Synodus eos incirere ipfofafto, notum faciens univerfa fuum rerum decretum leghime ronclufam, ex aflcufu duarum partium ft amplius juxta decreta ft ordinationes ipfms,& ex commuai omnium *fappofitorntn Concilii concordia, nemine diferepante, vera ejoiBulli plumbeis bullstum , rerstiter per cam faille obiervatnm, fie in executiooem deduftum, coarentkjoHqtM mitai cum Gretis ex pane fus, qaaoram in. fa fait, adimpletae ertUMfe. Qya quidem iinâa Spoodur Oratores fans venerabiles Eptfcopos Vifeniem, fit Laofanaafem ac Nicolaum de Mentone militem, cum galeis dt pecuniis in Graciant mifit, qui caram imperatore * Romanorum, ft Patriardia * Umo CooAantinopolitano omnia ex Integro a*m* *** plere obcnlenmt qua ipfa procudi fatrant, ucuti faa relatio cum atteflationc publicorum notariorum nobis fafta› indicavit, losumque Ccumenicl Goncilii celebrandi nominaverunt, qui antea per ipfcs Grec» in fais conventionibus exprefle acceptatus facrat ft concordatus. Roinun etiam tali loco aptiorem afa-
Eiverunt, rcqairentei eofdem imperatoremft triarcham, ut pariter faa protntdi adimplerent. Qui fe «culaverunt faper non adventu eorum , allegantes tempus adimplendarum protniffionum elapfiun faitfe, prout per Htteras faas nobis rdcripicruot, quamquam tamen huic refpoafioni fuerit plene fatfafa-
&um per Oratores ooftros, quoniam ipfi eoo-

—venienti tempore, meafe fcilicer Februarii, anno pystcrito ab boc facro Concilio recetterant pro veniendo illuc ante terminum affignatum, fi non fuiflent multiplicia impedimenta fibi deinceps objeda, qu· notoria tunt: quoniam in conventionibus com Grech per nos in:via cxpreffe cautum erat, omnia intd* ligi deuere bona fide, fa* fraude ft dolo ft «bique impedimento legitimo ft manifiefto. Sed ultra bcc etiam prefatus imperator alteri Oratorum noflrorum Joanni de Ragufio in facra theologia magi(lro, Ordinis praedicato, rum apud eum exinenti , dixerat fe efle contentum , ut Oratores ipfi ft gale· ante meufem Oâobris in Conftantinopolim non venirent. Plurimas vero praelitas in Gnecia fadas accepimus per eos qui ex parte domini Eugenii tranfmifli fuerunt, ut adventum ipforum Gracorum ad alterum locorum per nos nominatorum , impedirent, atque ipfos in locum, quêta veHet dominus Eugenios, antahcrent. Et in una triremi, in qua ·principalis Oratorttm fuorum pneiens erat, Nuntius quidam , <pem noAri Oratores prrmiieraoc cum litteris facri Concilii ft plurium priocipumChriftianonim, captus eft, velutt per debitam informationem cognovimus, nec deinceps de vita ejus quidquam nobis aut noftris Oratoribus compertum extitit. Domus quoque prefati Joannis de Ragufio Oratoris noflri io Conflantioopoli invafiooe balifl^riornm fuit impetita: Jaliquaque ibidem faâa font, que non eft neceflarium recitare per fingula, ut fic ad files foot pertingere poflent, quos miferat dominus Eugenius, its ut noflri Oratores fine Gesscis ipfis, proteftat*ione* tamen forrmoi contra eofdetn prius fafta, redire oportuerit . Qu· omnia pravalere non potuerunt adverfos veritatem. Sic hase fanât Synodus cunâa cum Greets concordata ex parte faa adimplevit, nee per ipfam remanfit, quo minus Concilii Ccumenici celebratio cum Green loco ttiam per cos nominato habita tucrK, juxta ea qu· cum ipfis conventa o sant, fi ills promtifa fua fervaffenr, aut per alios non furffent impediti feu retraâi. Intcn-D ditque ft proponit eadem fanâa Synodus, Deo adfpirante, auâoritatem & veritatem catholic· ft univerfalis Ecclefi·, quam ipia reprrfentat, ac integritatem Fidei orthodoxe fugiter iltefas conservare, pro honore ipfius om-Dipotentis Dei & falute animarum.* nec bono ipfius univerfalis Ecclefi· conveniens exiflinut, per quafcumque praâicas aut cxqnifitos colores, etiam fub fpe dubiaprofequendi, modis aliunde excogitatis, alia negotia, quorum eventus inceni font , auâoritatem Conciliorum Univerfalium conculcari, veritates declaratas per Ecclefiam , ft Fidem orthodoxam concernentes , proftemi, viam aperiri Romanis pontificibus ad diflokeoda Concilia Gene- B, ralia per varios modos fine iplorum coafenfo, cx quo facile poteftatem datam ad aedificationem in deflruâionem veni contingeret, reforma ttonemque Ecclcfiaflici flatus, pro qua jam tot funt adhibiti labore?, fruftrari , atque ipfius Ecclefi· flabilitatem ft decorem hoc modo deperire io perditionem animarum ft totius populi Chrifliani lamentabile detrimentum . Sic enim poflemus ft illa bona maxima exnunc perdere, ft illa alia non aequirere, atque fic totam Ecclefiam io coofuuone relinquere. Primum quidem nobis incum-

Abit, Ecclefi· fidem, veritatem ft aoâoritatem confervarc, ft deinceps cuoftos ad ejus unitarem redire volentes fioccra caritate ampledi, po* ft nos fanper parati farnus ft erimus. Famrtjife Cum itaque ea nulla efle ft penitus invalida, nue dominus Eàeenius advenus hanc fandam Synodum, io ipbus prctenft diSolutiooe ft translaiiooe in Ferrariam, eotorie conflet, ipfitmque conventiculum Ferrarienie non fore Concilium, fed ftbifmaticorumconventiculum, dudum praefato decreto vigcfimacoon· fefbonis hujus fande Synodi declaraverimus , meritoque peenam fialpenfioois ab adminiflratioae papali in fpiritualibus & temporalibus jamdiadum contra Romanum pontificem, Concilium Univerfale fine ipfius coofeofu diflolvere aut transferre attentantem, ordinatam, in ipfom dominum Eugenium tulerit, ft latam efle declaraverit hac fanda Synodus, ac etiam qua-(cumqtae fententias, penas & ccnfuras excommunicationis, privationis, inhabilitaiionis,ioterdidi, ft alias contra hujus 'fandas Synodi fuppoGta ft eidem adherentes, per ipfum dominum Eugenium latas & ferendas, cattas ft nullas faille, ft cfte declaraverimus, non necefte arbitramur ut denuo ad ea cafsaadum ft irritandum procedamus, queeumque per ipfum dominum Eugenium , aut prnfaram Ferrarienie conventiculum faâa font adverfas eandem Synodum, quacumque .ejus fuppofiC'a, ft quofeumque ipfis adherentes, etiam ante ipfius domini Eugeoii fufpcnfioncm ab admfniftratione papali, ft que dnraqte ipfius fufpcnfione aut prefato conventiculo, *toSto* font, fiunt, aut fient in futurum, in qtubt»-fcumque per ipfum videlicet dominum Eugenium ratione papatus, aut ipfum conventiculum fub Generalis aut «cotnenici Concilii nomine, qui etiam vidualia fuppofitis hujus fande Synodi auferri, ft portantes ea fpoliari, eorumque (polia primo capientium occupanti cedere * mandavit ; qu· quam gravia fint verius univerfalem Ecclefiam, ft quanta reprebenfione digni fint qui talia agunt, cunâi confpicere pofsuot. Nos quoque omnibus & lingulis mdnifaftaoies veritatem , declaramus omnia pradiâa, per tpfam domicum Euge» oHim, ant ipfuln conventiculum faâa & tocienda, etiam contra dileâoa Ecdcfi· fiUos civet Bafilcenfcs ft eorum civitatem, nolle penitus, cafta ft irrita faifte ft efte, nee aliquem ipfius domini Eqgenii profatique con. vcntkuli preceptb, mandatis aut proUbiüonibus, etiam pretextu cujufcumque juramenti aut obligationis, in quibuslibet pnadidis teneri obedire, immo potius ad noo obedteadnm illis, omnes & Cingulos catholicos ex praecepto Domini & EccleG· fooof· ejus quam ab *»■ nibus audiri jubet, eueadftriftoc. Roquirimufque & monemus univerfas Cbrifti fideles, m Ecclefi· catholic· (qu· a dkcâore dirigitor fapientiflimo ft infaWbili) per hanc fanâam Synodum reprefeotat· firmiter adhercant nique in finem, nec nilis tentatiotubw per voluntatem cujufcumque fufeitatis aut fafeitandis, ab ipfius Ecdefi· firmitate ft veritate foot animos dimoveam confidentes la fimrno Salvatoris noflri auxilio, qui ad Ecdedam foam dixit: *Ega—Ufa* fa» teuùhu OAu U foli:* manentefaoe perieveranter m ipfa Ecclefi· domo, quas ut ait beatus Hieronymus , declarans facr· feripturn veritatem, dicitur aedificari fupra firmam

■*»«*· ». Cew' *·

..... mam peftam, que unica columba appellatur,
,4|Ïμ - ττ fpoofe paiera fine ru^a fit macula, qusе
^7,1. domne «tiam claves accepit, At potefiatem ligandi fie Loivendi. Hanc domum ù quis conigentem corripientemqoe coatempferic, *fit tibi*
Mμ Λ. >·. (inquit) *fint etheticut tf ptMkmu,* (olidiatetnqne Fidei femper teneant, memorante* etiam didum illud beati Cypriani: Alienus efl, profanus efl, boAis efl, habere non pocefl Devra patrem, qui unircrfalr* Ecclefue non tenet unitatem.

Infuper quonitm ht fupradiâo decreto viceGaMBnoMi noflne fef&onis, prana* & cenfuras juflifGma* promulgarit haec fanâa Synodus adveritu omnes qui ad pmfatum conventiculum Perraricofe accederem, aut mirarent, pnacepitque fub eifdem parais & cenluris omnibus fit ûngulia in curia, quam dominus Eu genius quondam tenebat, aut etiam adu de facio tenet, exiflentibus, ut û conventiculum Fcrrarienfe per eum erigi contigcret, ab ejus curia recederent, & deinceps declarata fufpenGone ipfius ab adminiflratiooe papali, etiam iub poenis fit cenfuris in decreto noflrs viccCnMEOooa feflioni* contentis, mandavimus, tat infra quadraginta dierum fpatium ab eadem curia recederent : ideo omnes & fiogulos in conventiculo Ferrarienfi aut prstenfa ipfius domini Eugenii curia exiflemes, & in przdiâis nofltis decretis comprehenfos, qui eorundem decretorum monitionibus non paruerunt, Cdoâritmb, aut per repugnandum dogmatum citat huc faoâa Synodus, ut trigefimo die a data pnefentis decreti computando, in ooflra Generali congregatione (ii tunc eam celebrari contingat) aTioquin in proxima fubfcquente, comparcant coram eadem fanâa Synodo, vifuri u declarari in pranas pnediâas incidiffe, aut juflas caufas (û quas habeant) allegaturi; quem terminum ipfis peremptorie & una vice pro omnibus hcc laoda Synodus duxit aflignandum , & aflignat, decernens ulterius contra eos procedendum fore, & declarandum, prout juris ‹Jc rationis fuerit, quorum omnium nomina & cognomina haberi vult pro fuflkienter exprefli*. Infuper cum in prima feflione hujus fanâc Synodi perne ex-D communicationis, aoathemat sationis fit interdi&i decrete fuerint advcrlus omnes & Cingulo· , qui quafcumque perfonas Ecclcfiaflicas vel Cuculares, ad hoc facium Concilium venientes, feu in eo flantes, ut ab eodem recedentes, temeritate propria per fe vel altum feu alios arreflare, invadere, capere, detinere, incarcerate , mutilare , occidere , vel bonis fuis ipoliare, vel injuriis affligere, feu ipios fic delinquentes receptare, aut alias quomodolibet impedire, feu ea perpetrantium faâa & commifla rata & grata habere, vel eis date conGhum, auxilium vel favorem , publice vel occulte, vel dire&e vel indireâe praelum pferjnt vd prsfument in futurum, qwe per- E ne folemni decreto Concilii Gonflantienfis adverfus pnediâo· fuerunt ordinate , ultra esfdem poenas dc ctnfuras, quas omne* & fingulosqui mandato prefati domini Eugenii, vel prefatt conventiculi Ferraricniis, qmdquam priadido rum fecerint aut facient t.i futurum, expreffe jocurrifle, At iacurfuros elfe decernimus ac declaramus. Etiam contra coidem, tanquam contra femore· fchiûnati-, ad graviora procedendum fore decernit bsc fanâa Synodus, omnibus aliis decretis & ordinatkxiibus ejufdem fanâa Synodi io fuorobore duraturis. Decer-

nit tandem haec (ancla Synodus omne* Ac r— - gulos fuptadiflus per publicationem pnefemis anno decreti in valvis majoris Ecclefiz Bafiteenfis affigendi, perinde atdari ac arâatos inielligi, ac û diâz citationis , ordinationis & declatatioots exeeutio ad eorum proprias perlonas/aâa fuiflet.

Datum in feflione noflra publica, in majori Ecclcfia Bafileenfi folemniter celebrata, nono Kalendas Aprilis, anno a Nativitate Domini millcfimo quadriogentefimo trigefimo oâavo.

S B S S I O XXXIII.

De writute Fidei ntboiicu per iret veritulei.

SucroftuSu Generdiu Sjuedui Befileetfi, i» Spiritu fuuile legitime cougregetu, uuiverfelm Ecelefim reprufentum, «id *perpetem rei treenerim.*

SICUT una efl Chtifli Ecclefia , yae (ut - — — ait Apoflolus) *efl caiuuenu (ffirmmentum* ANNO *veritutii,* Gc Omnia Ecclefiz membra unita- CHRIsri tem femper obfervare occefle eft in profeflione """ catholice veritatis, atque fideliter & firmiter credere, quidquid per spfam Ecckfiani de veritate Fidei fuerit declaratum, ut non Gcut parvuli fluâusntes circumferantur omni vento varietatem in diviGones & fchifmata prolabantur. Dudum autem in facra Generali Conflanticnfi Synodo conveniens catholica Ecclefia CondMtbnvetitatem de Generalium Conciliorum auâoritate folemniter declaravit. Deinde in hac kÀt r .hI^- fscra Generali Bafilccnfi Synodo eandem ne- 1 M- >. ceffariatn declarationem iub eodem qui fequitur tenore innovavit. Primo, quod Generalis Synodus in Spiritu fanâo legitime congregata, Geneiale Concilium faciens, Ecclefiam catholicam militantem reprzfcnians, pereflatem a Chriflo immediate habet, cui quilibet , cujufcumqve flatus vel dignitatis, etiamfi papalis exiflat, obedire tenetur in his quae pertinent ad Fidem, ad extirpationem (ch fmatis , Ac ad generalem reformauoocm Ecckfic in capite & in membris. Item declarat, quod quicumque , cu/ufeumque dignitatis, etiamfi papali* exiflat, qui mandatis, flatuti* five ordinationibus aut prasceptis hujus fanâz Synodi, & cujufcutuque alterius Concilii Generalis legitime congregati, foj>er przmiflis feu ad ea pertinentibus faflis vel fiend is obedire contumaciter contempfcrit, nifi refipuerit, condignz poenitentiz (ubjiciatur, & debite puniatur, etiam ad alia juris fubfidia (fi ofus fuerit j recurrendo . Cumque (ficut prztcrtur) quilibet cujufcumqne dignitatis, etiamfi papalis exiflat , Concilio Generali in ' premi(Tu obe- * predia·» dire teneatur : declaratum etiam fuit frequenter ac dilucide , quod ipfum Generale Concilium preraifTis eaque concernentibus, aut aliquo przmiflorum a&u congregatum , fine tpuus confcnfu per nullum quavis audoiitate, etiamfi papali dignitate przfuigeant, diflolvi, transferri , aut ad aliud tempus prorogari porefl · Et licet has efle veritates Fidei catholics fetis conflet ex plurfous declarationibus pneeedentibus, tam in przfato Conftantienfi Coocilio quam in hoc BaGleenfi faâis, ad majorem tamen foliditatem Ac firmitatem omnium catholicorum in unanimi profeifione veritatum

-ipianen, hue fâoâa Synodus definit, decla-
AWNO rat, prout fequitnr.

Chr Ist I Veritas de potcftate Concilii Generalis, uverfalem Ecclefiam repraefentaatis, fopra Pa-
dum Mare- pam & quemlibet alterum, declarata per Coo-
r«.re« d»»»- ftaotienfe & hoc Bafileenfe Generalia *Good·*
oîıŋ'îv^H- *eritas Fidei catholice.
de intra M, Veritas hcc , quod Papa Concilium Gcncra-
<·· le univerfalem Ecclefiam repnrientans, aâo legitime congregatum fuper declaratis in pras-ina veritate , aut aliquo eorum, fine ejus confenfu nullatenus auâoritattve poteft diffol-vere, aut ad aliud tempus prorogare, aut de loco ad locum transferre, eft veritas Fidei ca-tholice .

Veritatibus duabus prediâis pertinaciter re· B pugnans eft cenfeodus hereticus.

Datum in feffione noftra publica, in ma-jori Ecciefia Bafileenfi folemniter celebrata, decimoicpiirno Kalendas Junii, anno a Nari-vitate Domini millefimo quadriogentetimptri-geCmonono.

SESSIO XXXIV.

Dt dtpqfiiimt Ettgtnii Pap jaarti*

Sacrofjnfla Generalis Synodus Eafilettfis, in Spi-rit fantfo légitima congregata, tcniwfalem Ecclefiam reprafentans* , ad *perpetuam ret* ■*· *moriam* .

No« rood 'pR.OSPEXIT Dominus de excelfo fando luo, de celo in terram afpexitj u: an-
kjitlieum, diret gemitus plorantis Ecciefia 'fuper perdi-
& cfctdom- tiooibus animarum pretiofo Tefu Chrifti fan-
nia iaacifa gtune redemptarum , flt malis innumeris, qua
nullius efft in religionem Chriftianam irruerunt. Et quo-niam juftus eft ipfe Dominus, & juftitias di-lexil, in unum hominem , per quem fcanda-lum venit univerfo orbi, & quo graviter pec-cante, atque correâionem fpemente, ira fu-per omnem populum venire videtur, judicium facere diipofuit, per minifterium Ecciefiafua congregata in nomine ipfius Chrifti Salvatoris omnium, qui *att :· Loicnmqnt fmrtni dita vel tres congregati i» mmine meo, ibi tgo fttm* f· *mtdia torum,* & qui de peccatore nolente Ec-clefum audite , dixit *:' Si Ecckfiam* ara *audit, rit, fit tibi fiiat etbaictif pabiicaiuu* . E/uf-detn quoque divina providentia prevldens re-fiftenthis flt oppugnationes, quas adverfus re-formationem Ecciefia Dei & auâoritatcm fa-crorum Generalium Conciliorum ipfam Ec-elefiam repraientantium, ac bonum publicum totius religionis Chriftianr, fuicitaturus erat in tempore fuo Eugenius Papa quartus, quan-taque fcandala , divifiones & fchiimata faâu-
anifliolic· rus 10 or^* » facram Synodum Confiantienfem
tuCMK.feif. excitavit per Spiritum fandum, ut declaratio-
« & ,.etB*- nem veritatis Fidei catholics toti orbi expli-
îĘî MΓα » dicentem quod Concilium Generale u-
' niverlalcm Ecclefiam reprefentans poteftatem a Chrifto immediate habet, cui quilibet,'Wujuf-cumque dignitptis , etiamfi papalis exiftat , obedire tenetur in bisque pertinent ad Fidem, extirpationem fchifmatis, & reformationem ge-neralem Ecclefise in capite & io membris. Item quod fi quis, cujufcumque OatuP vel dignita-tis, etiamfi papahs exiftat, qui mandatis, fta-·utis , five ordinationibus, aut praeceptis ipfius Concilii Generalis ia pnediftis & pertinentibus Aad ea contumaciter obedtee cootempferit, uifi refianetit, condigne pcttatte'nttoabjidMtnr, · Ac dibit pmtalur , eriam ad alb juris fabô-dta (fi opus fuerit) recurreodo. Qia fiquidem declaratio·· viam paravit KuieratorEXx minus, per quam Ecciefia Dei in pnriatum Eugenium multipike* exceffus, qui adeo no-torii funt, quod nulla tergiveriatione celari po&mt , perpetrantem & contumaciter Ec-defiam andire, ac pracepcis, flaturis & or> dinationibui Synodalibus obedire coatemnctH tem , juftum judkium ferre haberet, juxta cujus veritatis declarat· dtfpoGticuem, hcc fanâa Synodus Bafileeofis in Spiritu iaoâo le-gitime congregata, univerfalem Ecclefiam re-prefenuns , neceffarium effe judicans , ut cui pia non prodeft correâio, debita oon par-cat abfciffo; poftquam ia inulta Jongamini-tate, patientia & maninetudine poft plures admonitiones cxpeâavtt eundem Eugenium , ut falutarem emendationem fit cxeeffutn pre-diâorum correâionem efficeret , tandem cum atnpltus differri non poffit, quo minus ca-tholice Fidei fit faluti univerfs Chriflianc re-ligkuua fub auxilio Spiritus Paracleti provi-deatur, ne ex ulteriori procelatiooe juftiti-languis pereuntium animaram de noftris ma-nibus requiratur, fed cum diligentia falubre regimen gregi Domituro prebeatur, ut poft-quam veritas de terra militantis Ecclefix or-Cia eft, & juftitia de caelo proipexit, Deoa·«· ipfe donet benignitatem , & terra noftra pro-ferat fruâum falutarem , oriaturque fiaul no-ftria diebus jufthia fit. abundantb pacis; ea-dem fanâa Synodus pro tribunali fedens, per hanc finm lententiam djffinitivam , quam fert in bis feriptis, pronuntiat, decernit dc declarat, Gabrielem prius nominatum Euge-nium Papam IV. iuiffe & efle notorium & manifeflum contumacem, mandatis feu pna-ceptis Ecclefi· univerfaiis inobedientem, & na Iφ-in aperta rebellione perfiftentcm, violatorem affiduum atque contemptorem lacrorum cano-num Synodalium , pacis & unitatis Eccle-fix Dei perturbatorem notorium , univcrla-Olis Ecciefia feaodahutorem notorium niacum, perjuram , incorngtbikm, fchifma*-tic.una, a Fide devium , pertinacem iuereri* cum, dilapidatorem jurium & bonorum Ec-ckfia, inutilem ac damnofum ad admiaiftra-tionem Romani Pontificii, omni titulo, gra-du, honore & dignitate fe rcddidMc indi-gnum . Quem propterea eadem fanâa Syno-dus a papatu & Romano Pontificio ipfo ju-re privatum elle declarat & pronuntiat, ac ipfum ab ctfdem amovet, deponit, privat & abjicit., decernendo nihilo minus contra eun-dem, ad exedutioaem etiam aliarum juriapee-naram, ad quas h@c eadem fanâa Synodes hac eadem fua fententia ipfum condemnat, Ruiterius fore procedendum. Aeneidem inhù bet, ne deinceps pro Papa vel Romano Pon-tifice fe quovis modo nominet feu gerat - Omnefque Chrifticolas ab ipfins obedientia, fidelitate ac juramentis & obügationihus ei-dem quomodolibet preftitis, abfoirit & abfotatos effe declarat, ac omnibus & fiogulis Chrifti fidelibus inhibet, fob penis fautor» fchifmatis & bnrefis ac privationis omnium beneficiorum , dignitatum, fle honoram Ecclcfiaflicorum & mun-danorum , & aliis pœnis juris, etiamfi impe-rialis, regalis, Cardinalatus, Patriarchalis, Ar* chiepifcopalis, aut Eptfcopalis dignitatis, aut

— — <AJJ** Θ*****

____

-1oŋ* b··* Γ** rgA**

f.oftum, & «umde aral··

cuLMNN *fU** cjt. Vida eù· Buliim "■ ,r*a"o" tMM

♦tiam-

itates , flc_ coi-Aedium difibhitum, nifi juxta formam flt mo-—
***'- exiftjuw» 5”· cuatm ha*c iahdbhio- dum prssdiâQrum decreti fle eonciufionis pro- ANNO
nem fecerint, fiot auâoritate hujus decreti ac ceffum fuerit. Et quoniam hac fodaiitatefla- t'HR!srl
fenteutic ipfo faâo privati; & dias juris in- bilis permanenti* Concilii debite obfervata, MU'

currant pœoas , ne eidem Gabrieli notor» tes ardu*, qu* in manibus funt, poterant
ichiimatico, perjaro, haietico , fcandaliza- marurins fle ordinatius traôart, fle prccipue
tori , incoerigibili, pertinaci , privato , de- circa elcâioncm futuri fummi Pontificis, qu*
polito , amoto, fle taliter declarato, ran- majorem attentionem requirit ; non inten-
quam fummo Pontifici obedient , pareant, dit h*c fanâa Synodus ante terminum fexa-
vel intendant; aut eum quovis modo fuftl- ginta dierum in decreto feptims fe&onis e-
neaot vd receptent, aut fibi auxilium, cou- jufdem fuper ipia clcâionc in hoc Concilio
filium vel favorem pnaftent. Nec non pro- fienda prrfixum, computandfirum a die de-
nuntiat , decernit, flt declarat eadem fanâa pofitipnis Gabriebs , olim didi Eugenii Papa
Synodus, omnes dc fingulos proccffus, inhi- quarti, qu* fuit feptimo Kalcadas Julii, ad
bitiones r fententias , ceofuru , conftitutio- hujufmodi eledioncm procedere. Effluxo au-
nes , ordinationes, fle alia queeumque per Btem hujulmodi termino, decernit ad eandem
eum aut alios quofcnmque fados & faâa , cleâioncm in facro Concilio fore procedeu-
que polleot praanifltt obviare, irritos, fle ma- dum modis & formis per ipfum Concilium
nes, ac irrita flt inania, nulliufque fuifle aut declarandis. Ut autem fub virtuolb & ido-
fote roboris vel momenti. neo paftore , quem a Domino dari fpera-

Datum in felfiooe noftra publica, in ma- mus, fiat omnium Ch. iflianorum unio & a-
jori Ecclefia Bafileenfi folemniter celebrata, bundantia pacis, volens haec fanâa Synodus
feptimo Kaleodas Julii , anno a Nativitate cum reali affcâu cunâos, quantum in fe eft,
Domini millefimo quadringentcfimo trigefimo invitare ad pacem , omnes & fingulos tcquen-
nono. tes curiam praeteniam praefati Gabrielis, olim

S E S S I O XXXV.

De ftaMitate CtHciiii Bafilee^t

*locrtfanSa Gentralii Synodnt Beflieenfa, inSpi.*Ctum dimifeûni, huic facro Concilio realner
rite Sentio legitime congni>atat miverfalem fit cum éfiïcâu , intia terminum hujufmodi fc-
BccbjGav *reprafenlatu t ad perpetuae* m me- xaginta dierum, « tempore pr*difl* depofi-
moriam.* tionis computandorum , adh*lerint , atque

T^kIligenttbus Deum nihil in hocfcculotam de his coram eodem Conci.'io per fe vel per
LJ grave videri debet, quam quod ab ope- alios legitime docuerint, intra terminum pr*>
ribus caritatis in ejns gloriam & animarum diâum, intendit benigne ampieât & recipere,
falutem explendis animos eorum retrahat , ac eorum flatui & indemnitati convenienter
cum & beatus Paulus Apoftolus dixerit : *Ne- providere.*
que mort, neque vitat poterit not feparart a*
caritate Dei, yae *eft in Cbrifto Jefit Domine* Datum Bafile* in feftione noftra publica,
mftro. Idcirco hae fanâa Synodus iu nomi- in Ecclefia majori BafilecnG folemniter cele-
ne ipfius Chrifti Salvatoris congregata, oou brata, fexto Idas Julii , anno a Nativitate Do-
obflantibus quibufeumque impedimentis, ope- mini millefimo quadriogentefimo trigefimo no-
ra fanâa reformationis Ecckfi* fanâa DeiD no, Apoftolica lede-vacante.
fle falatis univeriorum , quantum cooceflerit
divina pietas, & conftanter & perfeveranter
profequi defiderans; atque jam femoco perju- **SESSIO XXXVI.**
fliti* reâirudioem pracipno obftacul-, quod
per inutilem & damnofam adminiftratiooem *De Conceptione glorio/ijjiine Virginii Marie.*
Romani Pontificis maxime oberat unitati, pa-
ci & xlebic* gubernationi ipfius Ecclefia, pa- *Sacrefantia Generain Synod*: Brfieenfii, in Spi-*
cem eundorum, quantum fieri poteft, per- *ritu fan&o legitiaet cmgre^ata , wuwfaltae*
quirere cupiens ; cum in decreto undecim* *BccUJieeo rtpraf'ntans , ad perpétuant rei ate-*
leftioais cjufdem fanâa Synodi ftatutum fue- *mariant.*
rit , quod hoc prafens Bafileenfe Concilium
non poliit diftblvi , nifi confentientibus dua- E Lucidantibus divin* grati* myfleria mer.
bus panibus cjufdem Concilii; icruutis votis ccdem gloriofatn repromifit «terna Dei
Angulorum, primo in fingulis deputationibus, Patris Sapientia, dum ait : *Qti elucidant met getii.*
flt deinde in congregatione Generali, ac de- B peperit, facrofanâa legit Ecclefia. Nam quid-
mum in feflfiooc publica deerctatione fubfcru- quid de dignitate & lublimitate Virginis ma-
ta; fle deinceps fuper modo ponendi mate- tris «ducitur in lucem, hoc nondubiumeflad
riam diflblutioafe Concilii , in deliberatione laudem *6c* honorem Filii fui pertinere. Et qui
per deputatos duodecim fuerit certa cooclu- honotificant gratiam & fanâitatem Matris, ho-
fio recepta, pridie Idus Decembris, anno a norificant & elucidant gloriofum nomen Filii
Nativitate Domini millefimo quadriogentefimo 8'us, quiipfatn fanâihcavit & replevit gratia.
trigefimo oâavo, ftatuit, decernit , fle de- ude *b* iu ceteris rebus elucidatio veritatis,
clarat , quod per receffum cujuicumque, aut qua a Domino Deo eft , praeclara merita par-
quorumcumqnc, cujuicumque flatus, aut di- turit; in ea re fpecialiter frudus uberrimos af-
gnitatis , ab bac civitate Bafilcenfi , etiam- ferre fperanda eft, que fanâificarionem &
fi Gardioalatus , Patriarchalis , aut Pontifi- dicationem templi illius concernit , in quo an-
calia exGftanr, non fit, neque cenfeatur Coo te faecula , antequam terra fieret, & ab atter-

S ESS IO XXXVII, ANNO chxlst I HI»·

I.

Rrvoca/to pretiflA/toiHitti, **rsatWoMW , Ja-raesraCvraw , oÀt <a»/i«w** *titfltatm Pepe fitmU* .

Stcrefjuflj Gontrnln Synodm B^ittnJii, **ia** *Spi-rit» irgilimt tanfrrgntA , tnivtrjAitni Ei^t/tAt* reprijttiiMJ , td ptrpt/nAM rtt ·H·* **miiaai**.

QUoniam in opete neceflario, quod favente fupctna grana aggrciTurt fumus, tn eligendo fumiuum Pontificem, & providaodo ialuu Ecclciia:, in glpxiam omnipotentis Dei, non iulum querere oportet qua ad ipfius opens cotUumtnauooem promorcot ; verum etiam impedimenta tolleie, qua fchci progteflm rerym agendarim adtcilaii, aut vthcere pof. funt , vel quoino.lolibci cootiaire; ut putius , fmcerius fic libcnus tpla ekebo lummF Pointheis bat . omnes Cx. Imgulas proteflationes, qux jsofTnnt puritan , hoceritali & libeitati & rm.scit ejuldcm clcüionis & eligendi per factum Concilium iu.uino Pontibct obcdieniiae plenaria obsiare ; nccnon conventiones , pa dioues, promtiboncs, obligationes, juramenta, condida, intelligentias , & intendimcnta , ubicumque, qualitercumque, & per quokumque, cujufcu.nque datus, gradus , conditionis, & praEemuscnita, etiamh imperiali, regali, Cardmalatus, Archiepilcopali , ducali, aut aba quacumque Eccleluftica vel mundana pixtulg. ant dignitate, m advedmn hujus eledtonis fadas & fada, hcodas & fieoda , ex abundanti damnat, reprobat, & annullat , prout etiam de iciptis nulla nulliufqu: roboris vel momenti exiiilunt ; mandans tub obiefianone divini judicii, &; fub excommunicationis txfna , quam in contrarium facientes ipfo facio incuriant, & prxcipicns , ne' qui: talia facere, vel jam factis uti, aut eadem obiervare quovis modo prxmmat. Omudque & fui. gulas ab hujufmodi promilLonibus i< obligationibus qu.bufcumqu.·, etiam juramento vallatis, e..dem iancta S) nodus ad cautelam Ac cx abundanti ablolvit & relaxat, & prout haec de fait.) l'roccikium , 6. ablolutos & relaxatos ‹ lle de.L . t .

Datum Bauler m fe-flionc noAra publica, in m.jori Ecilcl.a Bai.icenfi fulcmnitcr celeI taia , nono Kalendas * Decembris, aDno a • at Nj N.ii. nate D m-.lni n. II. inno quadiii.gcntcĭuuo vta.luii. ;i.j.e!..i>0 nor.o .

I I

E

dttr/tuM tjujdrm dr sawda e/igos-**di /ĸ»ɣ‹ɣλ ĸ« /'vrj^ira· *Ŭ ntunrra* .**

StcrojAiElA Erfitenfii (,entrain SyiMbtt } tn Spi~tiiu ftnfto lfgihfiM tn^rtgatA, univtrjAlfut E.c^ant riprejtntAnt , Aft Jniaient rtl **mm· SKvnxw.**

CtnfeiAbitnr Dmiiw Sion, & confolAi'itnt **>'· smn** ***rttinti t'ni,*** **ait** liaias Propheta , è***Zpent/ dfjtrlnm tf>,i dciniAt , /r,lt/hdinfni tjiti, fna_> liu/nm l>emtm . GAudinm & ijtlif***nr »-«. •te.

I I—I—*aiffttr i» t*, grthartfiK & u*κ k*d»t* : quod jam, afpirante fingulari gratia Spiritus Paracleti, m Ecclefia confpiccre fperamus, Al videre pallorem booum coadituendum a Domino fuper iamiliam luam, qui fapieotiAc fideli regimine relevet ipfam Ecclefiam a languoribus fuis, quoa ex inutili & damnoia aJminillralione haâenus perpeifa ell. Et licec divertis temporibus diverfi modi fuper elcâione Romanorum Pontificum obfervati tint» prout neceflitas & utilitas Ecdefi* expofccbat ; nunc tameo cura rei hujus fub dareâiooe omnipotentis Dei incumbit huic fanâ* Synodo congregat* pro refcrnyatione Ecclefi* & falutc omnium fid. lum m nomme ChiitU Salvatoris, qui ait . i Si ***fut*** *du»* ***wl Irti*** «v^r^at. ia ***wti*r*** iwre, itu çja */unt* ia «v<-.:i« ***ter»"***· . Et jam poti editionem ialubiium decretorum la erorum canonum , atque jullam depot mon. .t illius, qm ipfos canones & decreta fpttuebat ac parvipendebat, fanet* reformationi & re ftauraiioai legis divinat ac public* ialuti vehementer obtiilens, luperefl virum talem qua?iere a Domino, & cum beneplacito tu* lie nigmtatis eligere, per quem defiderata cunctis gentibus ipla tclorniatiu atque lalutam gubernatio Ecdefi* Dei in bimarem reducantur eftrftnm. Nam & lingulamci utiro pallori incumbet bene regendi t celhta', dum recens exemplum lui pratdecefforts <.b ejus dainnofum regimen ejeâi ante oculos pofitum habebit . Dudum qu.ique m quarta feilione hums tan Λ* Synodi , celebrata duodecimo Kalenda; Ju'n › *nn ' 1 Nativitate Domini millefi.no quadriogcnicfimo trigcfimO lecundo , (larutum tint de eledione Romani Pont.fins , li ledem Apoftolu am hoc ledente Concilio vacate con-
„ tingeret , in hone modum. Hate lands Sy-
„ nodus decernit › flatui: , atque diffinit, quod
„ in eventum vacations (edis Apollohc*,
„ hoc Gero Generali Cunciho durante, efe-
„ Λιο iuinmi Pontificis tn lo.O illius facti
„ Ci m ibi l at , &· interdicit ne alibi cclcbre-
„ tor. In con unum attentata quavis auâo-
„ mate eiiamli papalt , non ubilant.bus qui-
„ b-ilcnmque co.iilitnuonu us conis vel edcn-
„ dis, aut al.is in c .jiitrar min facientibus , ac
„ fi de iplis de sci! ,) ad veibum effet ta-
„ c.uida mentio Ipcculs, aut juramento hr-
„ mata ext.ilam : qmt.us cx sena tcicmiadc-
„ rogat , Cx de.cu i. nulla ic ir.ita elle ôc
„ nullius roboris *vel* momenti ipfo jure. Coi-
„ tram.m vero attentâmes fini tam aci..c
„ quam paflne, quoad ekdioncm Rem.iii
„ Poniif.cis Ac ad qua.cun que a ai digr.itaies
„ ii.oabilcs, & omnibus iubius dignitatibus
„ perpetuo piivati, & i,tamne noiam Ac et-
„ iam excommunica..m. s Imtentiam ineur-
„ ia.it ıpio i«ero Quod fi ioiinan aliqua de
„ lacio p.rtenla electro p «tumere,ur , tam eledus pr*t<tJus; quam ı'ıı adhxtentes Λ
„ eum pro tali gerentes , lupradiitas p<rnas
„ incurrant. Abfolunonetn veto omnium Ar
„ fingulorum qui pr*tmf!as iententias aut ali·
›, quam catum imurrennt quoquo modo, dt-
„ Âa fanda Synodus taru.mmodo, pr*tcr-
„ quam in mortis articulo, tibi refervat : de-
„ ccrnesu prefens decretu·., ligare , afficere ,
„ vim At effedum habere Ac foturi , poiiqua-
„ dragiota dies continuo pioxime Iccuturos a
„ die publicationis ejuldem .

Delnc^M autem m nollro decreto leptime, fcflioais ordinatum fuit , quod m eventum A prxdiâum vacationis (edis ApoAdicc , hoc fedente Generali Concilio, amc iexagmta dies a tempore ipfius vacationis continue conspu-tandos, ad/'dediooein Romam Pontificis minime procederetur : quem termiuum iexagmta dierum, poflquam voravit ipla fedes per depolitionem Gabrielis, oiim Eugenii Pap* **IV.** h<c lancia Synodus duxit cxlpedandum . Decrevitque, etHuxo illo termino , elcdionetn Romani Pontificis m hoc (aero Concilio elle fiendam , modes Ac formis per iplum Coocil.urn declarandis, prout in decreto noflro trigchmxqumt* leilionis plenius continetur. Cum autem urn per eiutdem termini iapium adhuc pe. piu es dies ad eleâionem praefatam probideic diilulciimns , Eci leliaque acerrimos dobi.es patiatur , dum protelatur ledis Apollolica d uturna vacatio, & diHcrtur novi paflo-i.s **il.d** o , iple quoque, qui julbiTime depofiiii! eft , varus artibus Ecdcfiam conturbare conaiur, & Apotlulua- (edis pnmatum natanda prrlumptionc leneic Λ occupare, in giave (canualum EcJeli.. fc magnum periculum I idci & religionis Cliriitianx , (qui pertinacum luam tu dies magis ac magis homimbus inaniictlando mente Septc.nl .« pioxiuie prrterito horrendam ir.vedivam advcilus viiiiialcs hidei , tn lune (ancta n bs i.odum, cjufque tautores Ac dclcnlurcs promulgavit , non coiiedioncm feu cmen.ia.n nem proterens, led omCnem incotrigibilitatc.n Ac pettmactam otlendens , atque propriis iaâis toti mundo manifellans) needle **dI** Ecs le **fi*** catholic* d« hj dçnti & fideli paflore providere, qui eaic 4 peJcci. lombus larn reprobi homin.s dcieird*. hdemque conlervet , ac iuli.nam & v.ntatem tueatur, ammatq.ic prenofo Clusili ian guinc redemptas, quas praelatus. Ganriel le ducere **nititur**, dingat in viain (alutis. Nam, fi. i.t res ipfa **md.cat**, plu s Λ majora Icandala in dies evenirent , niti per auxilium gra**ti*** Dei de remedio provideretur opportuno. Ad quod querendum, Ac de idoneo pallore providendum, neccilitas Fidei mas.me nos impellit . Voiens itaque tandem hxc faneta Synodus poli maturam Ac lui.gam cipc^atioocm exolvere debitum Do.nino Deo luo, is laluti 4'que ncceilitati ipfius Eceklix (ui tenciui) p o.id<re, ad laudem & gluiiam Ixatrtlnn* f . muat.s , Patiis, fx Fili.· , & \. · itus lanAt', **iLtuit** , dc.ermt & declatat , clcitioncrn Romam Pontificis ficnd4m Ac celebrandam ede pi s lue vice per hoc faciiiin C>n· ilium Bai.lecnie **Ini** e'us au»to..ui. , m.>d.s & lormia intra fen pl is.

Et punio, quod una mm d.k.t limo Ecdeli* imo Ludovi.o ı.ı.,λ land* Czcdi* (ao-<lt* Roman* Ecciclix **pıı'l,.ıro** Cardinali, Aielaienli vulgaritn nuncupato , pi«lente Ac prrl.dcute lacro Concil. \ alns iplius lan Pel* Roman* Eccl.'tix La.Jmal.bus , ill qui ante ionlummat..m cleifliui.cm luturi lummi Pontilicis aAxei.-imt, A. aditer;rentes hutc iacro Concilio, cidem ckctioni mtcrcfle volucrior, «lu tarn de Piarlatis , quam ceteris honorabilibus Ercleliaflicis vins, ni facerJotio aut (altem diaconatus orduic cotiiliiuti, ufque ad numerum triginta Ac duorum , per eandem Synodum ad ptxdiciani ckâioncm faciendam, io noftra generali congregatione ac m (efiio ne pablka nominandi Ac deputandi , poielbtem habeant, prout fecundum Deum Ac conlcicnuas luas eodem vrdcbuu-, hac v.cc lib<·

ANNO CHRISTI

IA, Card.

rara, , ,.l vi-
J«ut

Bsihaofc Coeoll. *itibom* **vi**, -4« iacint, I **U.**

anno CNRIsn 1

ii fummum Rsntificem anfturitate A ne iatfcot coeelavu pro efeftfone aktriusfe.
hujus U Synodi, ita at ilia abfque aBa riaada cautibus modia & form!·, fiait fap·* ANNO OMTi
exceptione *eb* univcriali Ecdcfia ümmnnIW- riusdtitam at. Bt fi qnis ipforum a tampo* n primi fogmtaa conclavia fa aucta rscuds
tifex habeatur , qui ab ommbus prediftis ñc ret a Concilio, eel decederet, ant impedi*
debentibus pro hac vim eligere, aut faites*a mearam haberet par quad non portet ele&io*
duabus partibus ipiorum fuerit eieftm, ft em»· %ti iurerefle ,· vcl ctiam conclave latrare aol»
fenfum (ut infra dicitor) preftiterit. Nec kt, alius loco *eft»* (obrogetur de eadem ua>
valeat dcftio, nifi dots portes prtoüftontm m tiooe per tpfos ad eligendum deputatos, aut
,ipium elr'him coofcnferint ft convenerint· per majorem partem ipforam ; tini habebit
Qui omnes pro hac vice ehgers debentes, communicatu ft jurare, prout pneuti depura*
tanto attentio* fusceris meatibus ft expurgatis ti aut major pars ipforum ordinaverit. Du*
eonlcicniiis idoneum ft perutilem poliorum retque potdlrn omnium ft fiugutorom pre.
eligere curent, quanto Eccicfiam in majori- didorum ahique alia nava devotatione cteffo-
bus neceffitatibus pofitam confpiciusu, ad fo- rum, donee eieftio per et* tadenda realiter
lum Deum oculo· dirigentes, qui in diftriftif- Boer confadbm defti (ortita fuerit efltânm .
fimo examino de tanto ft tam arduo nego-1 Hanc autem formam ft modum deftionit ap-
tio (ex quo pendet (alos univerfalis Eccio- probat, ftatuit, ordinat ft dcccrait huc ian-
fiu) reddituri font rationem. Ordinat info· fta Synodus pro hac vie*. Et ad omnem
per, (latuit & decernit hase (anâa Synodo*, (crapulam (obmovendum, omnes ft fioguloa
quod fupradiât eligere debentes, die iequente in eadem Synodo prafente* ft venturos, ft
port nominationem eorum in congregatione qui ei adhnrebuot, quantum ad hujuftnodi
generali, conveniant omnes io majori Eccle- elcâloois opus ft totalem rffcdum, ab om-
fia Bafileeafi, in qua Miffs, & fermo foiem- nibus (ententiis excommunicationi* (fi quas
ne* celebrentur ft fiant (prout eft de more forfiiau incurrerint } ft quibufeumque canin*
fieri in die quando intratur conclave) teutbi- ris a jure vel ab homine generaliter vel fpe-
turque eodem die poblica (effle, ft ibi om> cialiicr , etiam a Conciliis GeneralBuu vel
CoscIIh lu œt fuicipiant Eucfuriffia (aeramentum, ac fuqami* Pontificibus, promulgati* abfalvit,
*ty** M' juramentum pnefieut quod in vigcGma tertia
*' feiLone hujus landu Synodi cxiitit ordinatum.

m lacipir ; Qtibu* pera&s, fine redeundo ia domos feat,
£»«·>.<.«/«-intrent conclave ad hoc ordinatam las desno Chabilitai, ft habiles efle dederat, volens et-
"' ' 'l hujus civitatis Baiilcenfis, in qua (aera depn iam at (pecialitev in omnibus ad eligendam
jw/a, serio pro communibus teneri coofoevir , ad deputati* aut deputandi* (ut pnsminitur)
elcâionem hujufmpdi celebrandam, & confe- locum habeat Coufiitatio Clementi* V. qua
quenter prrlentaddum ac iotimandom, cete- ordinat ut nuîlna ex Cardioafibu* cafadfeet
vaque faciendum, obiervaodutn & proirquen- excommunicationi*, fofpenfioois ft interdMti
dum , qua in prrfenti decreto expreffa fuM pmtexru, a dida eledione repelli valeat, ce-
& que in ceteris hic non exprefits, ft alie teri* ejufocm Concilii decretis in his qu· fo.
decreta hujus fanda Synodi, nec non alia peris* expreffa non firat (caper (alvis, (up·
eonthiutiooes & ordinatione, videlicet tam pkns ex certa fcientia ft ex ptenitudin· po-
in corpore juris clania, qoam extravagantes, trftsth omne* ft fiaguios defeAus, fi quiior-
(que l·. denut obiervarf confueverunt) de fitao intervenerint io pnemiffâ, ac etiam fui-
Cardinalibus 3c alli* eleftoribus itomani Pon- pendens omnia jura pofitiva in Conçût· Ge-
tificis flatuoot & decernant, qoe omnia, (al- neralibus ft a fumnu* Pontificibus edita ft
vis express in prrdiâo decreto, volumus in flatuta, & ordinationes, coafaerudfaes ftpri-
fuo robore petmaoere , & etiam in pradiâis Dvilegia quibuîcumqne cooceffâ, ft panas con-
ad eligendum pro hac vice deputati* ft de- tra quotcumque ordinatu, ft et* derogatu,
putandis locum habere , quemadmodum de in quantum cffcftam patientis decreti iatpedi*
carnalibus ia prediâis decretis, coali*itutioo*i-*
bus & ordinationibus ftatutum & ordinatum
repcriiur , (cd nullam eifdetn exprertis quovis teres cum nccrflira* rerum & ctrcumftami*
modo prejudicium generare. temporis id cxpofcaot, ut hac fanda Syno-
Elcitus auicm ia Papam, prafentata fibi do* ft ipfe fummus Pontifex per Dei gra*
clcâtone, fi praiens in hsc civitate fuerit, tiam io proximo aflamendu* quam maxime
per aliquos ex ipfis cle&oribus, etiamfi Car- unum fini eadem caritate ft unanimi confen*
dinales non fuerint, vel extra civitatem per fu , quamplnrfou* ad lux urgentibus ratio*
aliquos ex ipfis, vel alio* ad hoc habentes sibo* ordinat ft decemit, ut cledus hi (um-
mandatum ab eis, tn pratentia notarii ft (al- mum Pontificem , pratiquant aliquid grave
tem decem perfonarum requifitus, reneatur ia his qm* pertinent ad admlnlAratiooem Pa-
infra diem naturalem ab hora requifitionis, paras exerceat, lnGgnia coronationi* fan af.
content ire ac jurare modo ft forma inferius g (umere debeat io loco hujus (aoJ Conclfii,
deicriptis, alioquin ejus elcâio pro infefta ha- ad quem, fi abiens fuerit, infra terminus
beatur. Volumus autem, quod fi contingeret fibi afltgnandum per deputatos ad aUgendnm,
ipium eleâutn hujufmodi eJe&ioncm non ac- vel majorem partem eorundem, venire te-
ceptare, feu ei non confentira modo ft for* neatur.
ma ft in tempore ordinatis, qood prufati ad
eligendum ordinati ad alterius eleâiooem pro-
cedant, priufquam exeant conclave, fi pce*
fatus efràtfTm hac civitate fuerit. S fuerit
extra civitatem, eo cafii infra triduum poft
notitiam habitam in Coocilio, ft per ipium
Concilium in congregatione generali declara-
tam, de rccuiationc per eleâam fafta, ite-

AMMO CMU*n HI»

LIL

Jbjmfir >w cuqfo/*r

Io nomine Domini Arnen · I* nomine (inte ft individes Trinitatis, Patri·, ft Fdu, ft Spiritus iaoftl, «go N. «teta· in Papam omoipatrati Deo, cajas Ecclefi·· fim prstfidfo rifriiiwn firicipio, * bento Patro Apoflotoram principi caede ft ore profiteor, quamdia in hac fragili rica coafiiitutra foeto, cnc firmiter credctv ft canere Fidem catholicam, feomdnm traditionpm ApoAoioram, Genera, from CondHorom, ft aliorum (anftoram petram , maxime entem LanAoram ofto Conciliorum nairerialiam, videlicet primi Niemni, fecandi Coaflantinopoirtani, tertii Epbefioi primi, ft quarti Coalcedooenfi· , quinti ft foti item Cooftaotinopolitaoi, fepeimi item Niconi v o&avi quoque Conftamfoopobtaai, nec non Lateraoeafis . Lugdnnenfia , Vieonenfie, Coaflantienfis « Bafilocofis Generalfoxi Conciliorum, ft illam Fidem trique ad ■nom apicem immutilatam fervar·, ft nique •d animam ft faagoiaem confirmare, defenfare ft prodicere, ritumqoe pariter facramentoram Ecdefiafticoram Ecclefia traditum, omnifteila proiequi ft obfervare . Polliceor etiam fideliter laborare pro tuition· Fidci catholfen ft extirptdone bnrefiun ft errorum, reformatione morum, execution· ft obfervatfone dccreeoram Conflantienfis ft Bafileenfis Conrifiorum, ac pace fa populo Chriftiano. Juro etiam prafcqnl cdebrationem Concilioram Generriium ac confirmationem eledio. uni, juxta decreta fecri BafileenfisConcilii. Hanc autem profeflioaem mea manu fifefcri. pfi, & tibi omnipotenti Deo, cui m die tramendi judicii reddiforaa fhm de hoc ft ahia meis operibo· rationem , pura mente iuper akare effera, quam in primo publico confi. florio folcmnitcr repetam. Datum at fupra.

IV.

P*crvfaav *mkikiiiaait*, »r fena *fktH tf tie» rapiaatar.*

Xaenfaaita Gnnalir Syaaiat Bafilanfi', ad per prinam rr» monar/ae».

Cnm ea quas laudabiliter pro reprimendo conatu malignantium ordinata font, nullate* nes negljgi deceat, fed poti·· diligenti ferra* si Audio, facrum caooocm, dudum in Concilio ConflamfeoG editum adrerfu» illo· qui bona ekdorum, feu etiam eorum qui fam*· basnur de novo elefti io fummos Pontifices, rapere vellem, innovat luse fanfta Synodos fub hujufmodi tenore: Omnis mea ab adolefeeotia fua prona eft ad malum, ad id prasdhi Mm iertim ad quod cupiditatis ft avaritia * Ai. VI. . muli» incitatur. Fiunt aurem ft fafta fimt "M>' leges, ut earum metu humana refrenetur audacia, tutaque fit inter improbo· innocenti·, ft refrenetur nocendi facultés. Cum itaque noonuoquam eeeniff· compermm·, quod ele&o Romano Pontifice, nonmdli fob pmtexra erateofia raprfdam abnfism beem*, res ft bona fic efefti, qoafi cnlmme dMtiaram adeA ptq , frife prmtindemcs occupanti concedi,—— nedum dlnu fic defti, immo aliquando nonnuiioram quoe ckftoa efle mendaciter confio. α®£π gunt, damae, re» ft bona Cardinalium, aut cteâonim Rotnani Pontificia, ft aliarum in loco conciar^/ exiftentium , etiam violenter invadunt , recipiunt , occupant ft tranipor- taoc, lucrifafta exiAimanta: rx quibus (fi permitterentur) p'ura pericula, fcandala, rapit*, fima, ft noonuoquam homicidia fequerentur. Nos igitur tam iceierata temeritatis ft audacia viam praeludere, ft hujufmodi periculis ft fcendafis ebriare volente·, prsriatum damnante· (celeratum abufum, talia fieri hoc edifto prabbemm ; flatuenres quod quicumB que cojufcnmque flatu» aut conditionis exi. fiant , contra boc prafnmpfcrint attentare, aut ad hoc auxilium, confilium rei favorem prnbcrc, poena· qua» in violento· raptores ft occupatore» hujufmodi jura atque ApoAolica ft imperiale· ConAituiioncs futuunt, ft eo ipfo excommunkatiom» feotentiam incurrant, a qua nifi per hanc fandam Synodum, aut futuram Romanum Pontificem , preterquam in moriis articulo, ft fada fatiriaftionc, ab folvi nequeant, ft omni officio, beneficio, privilegii·, ac dignitate Ecdcfiaflica & mundana , feudifque ft rebut alu», fi que aut qua· in Romana rei alii» Ecclcfii» obtinebunt, [illegible] exiftant : civitas veto que io ptamiflis culpabaits fuerit, EcclefiaAico iubjaccat tnterdtfto : traie adjicientes feofrioni, ut domini temporales redorefqne ft oflkiala civitatis vel loci , ubi ete&ionem Romani pontificia contigerit celebrari, ilia imminente, pracmifla fieri fub gravibus pcenis publice ft realittr prohibeant , ft prohibitionem diligenter faciant obfervari, ceteris conflitutionibus circa talia editis i· fi» robore duraturi·. Et quia nunc imminet eledio Romani pootificis , per hanc ianftam Synodum feu ejus audoritate edebrands, ubi oMervatiooe ft executiooe pes», fete confutationis opus eft, nos omnia ft fin. gula prndida agendi ft cxcqoendi illb perimus D tam Ecclefiaflictt quam fiecularibus, que poftmodum in nofire concellaria oomihabuntur, pfedmq ft liberam committimus & coocedimu· facultatem ft potcftatem, decernentes litteras fiipcr boc fieri cum cenûv* ft alii· remediis juris, etiam cum invocatione brachii feculark ft daufulû opportuni·. Datum utjupra.

V.

Nt tinfart aiMnut fiat eadiantia.

SaenfanBa Ganreiii iyndet ed/n- *tara» ni ntntrian.*

Ne variaram rerum occupatio aftum fak». brem ete&toci» futuri Pontificis impediat aut perturbet, decernit hac faada Synodm, ut ad tam neceflarium ft tam felubre cleâioats hegotium attentius procedatur, andiontiam ft omne eanfarum ft litium exercitium in hoc facro Coorilio, prater audientiam camera, a die quo deputati ad eligendum fummum Foocificem intrabunt conclave , ft deinceps nique ad pobbesuionem efeffionis ipfius fiuümi Pontificis indnfivc, firipendeoda efle, ca. demque hoc pvafeou decreto fofpeodn ft probibet, irritum decernens ft mane quidquid

m

—..... ia contiatium fuerit attentatum. Datum fop*.

cwun ’u*

SESSIO XXXVIII.

1

Centre

Jarry/aaflaGrwrai» *Sjndnt , tnSpirit» fntto kgitie** csqgrçara, *mùwrfakn Iα^ii» rtfrt/nif»I,* ad *ftrfttue ni* an»

IN Efdra (crtptnm efi : tusgus άΓΒ *fertier pre emuhu. Ondr frrre writ»·* lew *nwcet: wlmt ttiwt ip/»n indicit* : oe*riiet etMtt, & nwirfât i»* mvrams, *& vi·*

» *Efi.*

ftà ψη jbia /«■/ *fedt nmihru injrfu- Cujus* quidem veritatis fortitsdioem dum impugnaro tus, feipfum magis dejicit & proférait. Qsi nuper apud Florentiam (prout per fummariam inforasationen» accepimus) libellum quemdam, qui incipit, Molies iervua Dei , promulgavit , m quo pnetenTam translationem prafatam hujus facri Concilii in Ferrariam ,C quam erroneam io fide pluribus decretis ft Epiflolb noflrb Isscidiflime declaravimus, nec non crc&onena k hi finançant conventiculi Ferraricnfis fub Domine Generalia Concilii , hoc facro durante Concilio, in vim prufatu trans* lationis attentatam , majori Temper cum per* tinacta defendere & approbare conatur, adjiciens quod a rcâa linea per anfraâus erroris exoibita vimus, quodque Concilium Coa* fiantieafe io malignum fenfum , & a fana Bifiifrca&s ecmibiM- doctrina peni:us ahenum pertraximus, in hoc quod declaravimus per fritonem noflram de- cimo feptimo Kalendas Junii proxime prateriii celebra tam, tres veritates, quarum tenor fequitur.

t“L%r ’ rs.

Veritas de poteflaie Concilii Generalis, universlalem Ecdcfiam reprafentantis, fuper Papam & quemlibet alterum, declarata per Confiantienlc & hoc Bafileenfe Generalia Concilia, efi veritas Fidei catholicae.

Veritas hac, qood Papa Concilium Generale univerialem Ecclefiam reprafentans, aûu legitime congregatum, fuper declaratis in prasfata veritate aut aliquo eorum, fine ciuscon* leniit nullatenus au&oritative poteft diflblvere, aut ad aliud tempus prorogare, aut dc kxo ad locum transferre, efi seritas Fidei ca-l tholica .

Cobflair «iη,Λ» <»> S.-in b<x Baiiietn- £ icfliooci.

Vetitît'bus duabus pradifits pertinaciter re- Fl'Pnac* cenfendus haereticus.

Conatur quoque ipfe Gabriel poft prediâa per cum fic aflerta , fub obfcuritatibus verborum tr.xidum invohete, dîcent fe damnare & reprobare veritates pnediâas ad fenfum Bahleeniem, quem, inquit, fado dcmooftravit, neque illum fenfum explicans, nec inqoofenfu eas approbare vel t manifcllans.* qus fortaflis ideo lubticet, quoniam maotfefle videt verba diftarum veritatum ita clara effe & aperta, ficui funt, quod de nulla obfcuritate nota: i merito peflunt, occ ad multiplices pertrahunt lenius: & per conieqoetu , quod ille m diftas veritates, nullatem· allegari potefi. Hoc autem notum fadmns ottiverfia eaihoiidB, qood MtUam << M ia his habet hoc fanda Synodus, nee habere vult, nifi qoem facra Synodus Coaftaadeafia habuit ia declaratiosMbus fub, fenfum verum ft catholicum , quemque temper habubaus ia declaratiouibas per nosfaâb, iofirnuada, undecima, duodecima, viccfimanoaa ft alib feflSonibus noflns, ac EpiftolbSyaodaltes, pariter cum Cardioal&us fass&a Roman· Ecclefi-, Patriarchb, Arcbscpifcopb, Epifcopb, Oratoribus Sincipnm, Abbatixss, do&oribas, qui io no- o cceta adfuerunt, fideliter ft unanimiter credentfees, qood Coociltum habet poteftatcm immediate a Chrifio, cui Papa obedire tenetur, prout vastas pmfata ia Concilio ConftantienG declarata, diffinivit·, quodque huc veritas efi juris divini, quod Papa ipie Concilium Generale univerialem Ecdcfiam rvpmlcDtanc legitime congregatum, eo modo quo fimueotcr declaratum eft, fine ejus cooienfu diffolvere, aut de loco ad locum transferre dou poteft: aeque adverfua has veritates pervalere potuit Gabriel ipfe, qui pnatsnfamdifolutiosvem bujus facri Concilii'Coe ejus confertu prima vice per eundem Gabricicm attentatam , hoc facro Concilio eidem cx parte Det omnipotentis prascipiente atque maodante, judicialiter revocare compulfus eft, ac in fua adbaftiooe eam declaravit nullam, irritam ft inanem, ipfaqoe non obflante Concilium legitime continuatum faille, & profecutiooem habuiffè ft habere debere, revocando etiam exprede litteras incipientes, Deus novit, qua fuo nomine fade dicebantur, ft adverfus hujus facri Concilii ft aliorum Conciliorum asâaoritatem varios errores continebam.* item duas litteras fuas incipientes, Infcrutabilb, &, io arcano, alias etiam quafcumqsse, ac quidquid per ipfum aut fuo *Domine* in pratjudicium aut derogationem hujus facri Concilii Bafilecnfis, feu contra ejus aufloritatetn, fa&um & attentatum itu aflertum Dr. sr. Ecclefia catholica tunc in pace conquievit , teoens firmiter ede veram & catholicum , quod Papa abfque. coofenfu Concilii ipfum diffolrerc, aut transferre ooo poteft : cognovenintqsse cuoâi fideles, quod acquiefcere oportet judicio Generalis Concilii fummum Pontificem, cum port tam diuturnamrefifttatians duorum annorum, quibus ipfam diflolutionem idem Gabriel juftificare conabatur , acquievit judicio facri Generalis Concilii, prefentans judicialiter coram eodem formam fusa confefitoms, quemadmodum facrum Gmcilium ordinavit, revocando exprefle (ut diâumeft) quocumque aflerta per eum aut nomine fuo in contrarium . Pofluntque omnes catholici nunc videre, quanta plaga infertw Ecclefi- Dei, fi revocaretur tn dubium illa declaratio faAa in Concilio Conflantienfi, vigore cujus & ineffabili ac inexpugnabili auâoritate dépofitio Joannu viceficnitertli , & privatio Be* nedidi a jure papatus (fi quod habebant)Ge in fub obedientib nuncupatorum, ac etiam eleâio Martini, cui fucceflst olim Eugcnfos , fait· funt, a quibus confequenter omnes creationes Cardinalium, ft promotiones Poêlait» um & aliorum ordinum ft graduum Ecclefiafticorum faâ· funt, quantntneumquedeclaratioDb ejuldcm & auâoritatis date - Chrifio

CoaesmUn* fa Cowcitn Mfom ».

ANNO cmusn

Ao Goncftfis GtoeraMboi vigor doporiret, fi fnmmi Pontifices poftênc Concilia, dnm congregata eflant, transferre de regione b regionem fine ronfrofnJpferum, ft «idem Coocilii· proripere ut difletverearer antdifenderant, etiamfi noBent, quoties Uberet ipGs Ronrificiruatron, qoaoa Hem

nis in faa duodecima feflooe ipfa· de ipfo Gabriele prodixit hac fanâa Synodus, com «h: &» quantum ex ejus verbis faâifquecol*

iw HmX ut ΣddHa pelmndec, jnlqee fibi ft laecel-

·Ai

bribes faciat, non folum abrogandi ritum fa- ®nsfam M0 prisvaw *6 ftentov nmftientet*de-erorum Conciliorum , fit ea peo libito dHfolvendi_, fed ft ipforum facratHGma decreta Spi-

prafertim declarationem illam, qqod m his qoat ad Fidam, extirpatiooem fchifinatis, ft rteratan reformationem Eeckfia b capite ia membris pertinent, qoilfeet, etiam papalis dignitatis, decretis Generalis Coocilii fabjkitur. Roc b prafeta duodecima felfioae habentur, qua nunc idem Gabriel aperte manifeflat. Unde omnes btelligere pofamt, quam jufte hac fanâa Synodus bucufqoe eidem reftitit. Confpiciunt animum obduratam., quo auâoritati Generalium Conciliorum faftû ft verbis C refiftebat, contemnendo etiam ft violando vo hintarie facros «nones pro fabte animarum *rît*-editos· De quibus ait Damafus Papa: Viola-*ietv*·· I tores canonum voluntarie a fanftis patribus graviter judicantur, ft a Spiritu fando, inflinâu ■n,, cufas ac dono diftati fant, damnantur: quoniam blafpbemars m Spiritum fandom non incongrue videntur qui contra eofdem canones non neceflitate compulfi, fed libenter (ut pramifltun eft) aliquid aut proterve agunt, aut loqui prafamunt, aut facere volentibus fponte coofeuibnt. Talis enim prafumrtio manifefte unum genus eft biafpbemantium Spiritum fanfium. Reprobat iniuper praefatus Gabriel, & damnat fuam depofitioaem, ad quamhecfan- Dfeu feotentiis innovationis, declarationis, da^

*fta Synodus juxta difpofitionem prafat· veritatis in Concilio Conftantienfi declarate, poft longam expcâatiooem ft maturam examinatioocm judicialiter proccfln, proper bsvefim, fchifma, limoniacam notoriam pravitatem , perjurium , ft contemptum, ac violationem afladuam Syoodalium decretorum concernen. tium reformationem Ecdcfin generalem in capite ft in membris, quibus incorrigibilitcr icandaltabat Ecclefiam Dei, a quibus quidem nequaquam fe io profato libeUo expurgat, fed conviocia ft maledi&a iobocfocrum Concilium ft fuppotita cjw referre conatur, ft fenteatiam in indicem ferre, a quo Iftjtime condemnatos ettitit. Et poftqiiam perEc-Bvcl ipfi» fic impetrantes, occupantes, vel defiam hotreticus jndicasnrea, veros caiboUcos doârinam ipfius Ecclefi· invariabtlittr nentes hercricoa appellare profato», ficut mos eft condemnatorum de hatrefi , « fais jodicibos maledicere, ft harefim objicere folcaux, cum veritate fuerint manifeftiflima fuperaii · Ad qu· omnia pienforem refpoufioncm fcctaeosin refponfiooe *Sfoodali* data b noftra Generali congregatione Nonis hujus mentis O&obrts. Renovat etiam prosas, quas odverius fuppotita hujus fente Synodi, eo qood fu· pratenfn ft errone· tramtatkmi non parebant, jamdudum

Canril *Gtvrel.* Toα. XXIX.

Aanoo prmcrito b conventiculo Ferrarienfi promulgavit. Com itaque ex diâo libello omni. bas conftare pnffit, quomodo prafan» Gabriel b crimine harefis ac ichifmate, de qotes condemnatus eft, fa pertfaaefaa obduratum reddebat, fit magis fe hereticum comprobet, nofoerfis fit Gngulis Chifli fidelibus hcc fanâa Synodus praecipit atque mandat, ot tuxtaverbnm Mofis fervi Dei dictatis, *Xrctoite λ t·· tomeceiir toetwe nefierent,* a tabernaculo fit confortio ac omni adherentia ipfius Gabrielis, tanquam a Core, Dathan fit Abirou auâoribus fchifinatis, recedant cum efleâu, ilhimqne

Epiftoia ad Titum, qua dicit: *Herttiovt to· Tit.*

vite, jiient pria *ftooerfa* qf fri ·#·"·& qf, *tJ itinytit,* cam *Jit pnfrit jtoicit wadntee· tv.* Nam etiam juxta doârmam Joannie io fecunda canonica faa, Non habenti doârinam Ecclefia nec eft dicendum Ave. Omoefque huic divine fenteotte oon acquiefccntes merito pertimefeere habent, quoniam in diftrido examine divbi judicii redditori funt rationem , fi prrticipatiooem, 'adhsreniiam ft favorem dido Gabrieli, persGeneralc Concilium condemnato tanquam haretico, praftent. Et quoniam (ut ait beatus Gregorius) illa capitola recipi non debent,. quorum damnantur aoâores , ne ex doârtna prefati libelli, quem in confirmationem faa herctis ft fchilmatis diâus Gabrief pofi fuam condemnationem eifeciftc dicitur, quempiam fidelium io hac re fedttct contingat, line fanâa Synodus diftrldius inhibet , procipit atque mandat omnibus fil fingulis Chrifli fidelibus, cujulcumqw dirotat», ctiamG Caruinalatus, PatriarchaUs, Pontificalis, aut alterius cujulcumqueEcclcfiafftic· vd fceularis, etiamfi univerfitates , communitates vel collegia fuerint, ne privatam li, bellum publicare, predicate, approbare, few defendere prefamanc, feu eidem quovis modo affronte, credere, aut favere, vd conti, fen utentibus eo confilium, auxilium, vel favorem perflare, neque etiam pratentia cenfaris, meationis, reprobationis, nuntiationis, confirmationis fit dtfpofiiiioois in eodem libello quomodolibet contentis, quas nullas ac nullius penitus roboris vd momenti elle decernimus Λ declaramus , obedite, attendere feu eas obfervare, aut vigore earundem feu aliorum quorumcumque mandaterum vd cooceflioouto aut indultorum quafcumque dignitates, etiamfi Cardinaletus, Patriarchates, Archiepifcopales, Epifcopates fuerint, vd beneficia, aut alia quacumque bona fappofitorum hujus fanâa Synodi ft eidem adherentium quovis modo impetrare, occupare aut detinere, etiamfi motu proprio eis coocefla dicantur , sinentes, ad pofieffionem eorundem recipere vel admittere , fen co· b eildem* fûftbere Juovis modo profumant, fab poenis fautori· chifmatis fit nnrefis, nec non alii* pcenisexcoosmunicationis, privation» ab omnibus dignitatibus , etiamfi (ut promittitor) Cardinalattn, Patriarchate·, Arduepifeopalcs, Epifeopales, am Pontificate· fuerint, beneficii· ft oficHs, & inhabtlitationibut ad eafaem, ftfaseedlâi, dudum inoâava, tertiadorima ɪ fieri, cefimanona , ac aliis fcflwnibw hujus faote Sy-, nodi, b tali* * facientfeus promulgatis, quas ***■*«* -

ANNO chrjstt MJ».

-fote fonte Synodus innovat, ft quas omnes ft finguli prodidi ipfo faâo incurrant, noc ab alio quam ab hac fonteSynodo, preterauam in *mortis* articulo, valeant de prédite absolvi. Et fi qui bute focro Concilio incorporati, aut. ci adherente, vigore mandatorumprefati Gabrielis, olim Eugenii, poil cjus fufoenfiooem ab admiuiftratiooe papaliemanatorum, fisis dignitatibus aut benefici» quibufeumque (polisti eflent, aut fonliarentur in foturum, pofimt nihilo minus fine aloe caufie cognitione aut requifitionc ahcrius auâoritatû, poteCones hujufinodi dignitatum ft beneficiorum per fc vel per alios rctntrare ft recuperare, aliis poenis contentis in decretis noAris *temper in* fuo robore duraturis.

Datum in fofisone noftra publica, in majori Ecclefia Bafileenfi folemnitcr celebrata, tenio Kalendas..Novembris, anno a Nativitate Domini millefimd quadringentefimo trigefimoooono, Apoftolica lede vacante.

IL

Aliud decrttuut de tleSiemhtt.

SacrefaaSa GeueraCj Sjuadm tafilcrafc, i»Sfiritu Saaffa Itf^itiuH caugre^ata , miverfaleut Eaiefiaae rtprefeutaui, ad ferfttuam rei ueetatriaat.

Magna nobis eft folicitudo, ut eleâiones pa* ftorum, quibus incumbit regem gregem Dominicum , rhe celebremur, ft, quantum poifibile eft , cunte removeantur que Ipforum puritati obviare poflunt. Quia vero («pius contigit baâenus, raoaaficriorum ft EcdcGarum Pnelatis decedentibus , & eorum corporibus tumulatis , propter cxpeâatiooem ablentium vocandorum ex locis longinquis, Ecclefias ipfas & monafteria vacantia interim difpendia plurima foicepifle, & propter diutorni interim cxpeâati temporis ipatium varia rogamina & precum fubornatiooes fates foifie, unde EccleGis faepius mtgnc jaterc proveniflenofcun- D tur ; (latuit ft ordinat hec fonte Synodus, quod de cetero ad eleâiooes de perfonb ad Ecclefiarum & monafterforum regimina facien. das, ubi absentes baâenusvocari coofueveruot, non teneantur illi de capitulo vd conventu, in quo eleâio facienda fuerit, aliquos vocare abfentes in locis ultra duas distas ab ipfa EccleGa vel monafterio diftantibus exiftentes, canonibus aliter difponentibus, non obftantibus quibufeumque . Et idem in eleâiontes ad ?uafcumque dignitates faciendas inteUigatur. 'er hoc tamen privilegiis', ftatutis ft confuetudioibus illarum Ecclefiarum & mooafteriorum, in quibus ad ipfos eleâiooes faciendas Prolati rcligiofi aut alii de aliis Ecdefiis aut Btifex habeamr, qui a duabus panibus ommonafteriis vocandi foot, non intendimus in \nium prediterum fuerit dotes, prout hoc aliquo derogare. Prodite quoque in cafu ckâioflum dtintexat volumus iotclligi , aliis caGbus, in quitus abfentes vocandi lout, ia difpoGcione juris commun» remanentibus. Io* fuper quoniam irt modo ft forma eligendi Ecdefiis & monailerlis Prolatos, maxime cum in conun eleâionibus per viam favtitrii pro* ceditur, multa requiruntur - fore obfervan* da , quorum omiflio hujofinodi deâioacs nulIas reddit rei faltem aenullandas, unde diC pendi» & quamplurima diferimioa cifilcm Ec- Aclcfiù ft monafleriis baâenus ùtpenumcroevo.— nerunt, ft contineo in pOAcram evenire pofont, ώ obviandam ettdem diferimtates ft difpeodiis, tUmrit haac fonte Synodus, quod fuperiores , ad quos «aroodem deftmoum fp». tet confirmati», defttooea quaslibet hufofmo* di, dummodo illas alias a majori parte capi* rutorum feu conventuum, Ecclefiaram Amo* nafteriorum hufoûnodi , prius tameo vocatis vocandis, & commuoioue fnfcapta, flt jura* mentis pneftitis, primitus, juxta formam de* creti *noM defaper* editi de perform idoneis, celebratas cognoverint, fuper reliquis formam concernentibus, juxta rraditiooem caoooum, abfqoe tameo malitia ft fraude omiffis ad conBfirmatiooes bujtsfinodi eleâiotuim procedere, ft cum taliter eleâia, cum ipforwn qualitas ft Ecdefiamm utilitas perfuaferit, u< iidem ir Ecdefiis ft mooaftcriis..eiidem prtceffe, ipfaique in fpiritualibus ft temporalibus regere ft gubernare ac diipeniare poffint & valeant. In poftnlatiooibus tamen quorumcumquc nullatenus juramenta & communio, ficur nec in deâio. nibus, omittantur , couflitutionibus eifdem in contrarium facientibus, non obftantibus quibufeumque.

Datum Bafilese in feffiooe publica ipfiusfonte Synodi, in Ecclefia maiori BaGleenfi iolemnfter celebrata tertio Kaleodas Novembre, anno a Nativitate Domini millefimo quadrinC gentefimo trigefimonono, Apoftolica iede vacante.

nt

Aliud décrétait aufiratatietu/ nminattruur ad eltgnduat Fageae, ù" deputatarutu iu ctuclavi.

SacrefauBa Geaeralh Syttadtu tWrtnfa, inSfi ritu faudfo legitiw caugrtgata, uaiverfalegf Eccl&aae rrpmftutunj, ad future/» rei* as*. «sst mul.

Nuper in decreto noftra trigefintialeptima feffionis fuper eleâiooc Romani Pontificis promulgato , inter cetera ftatuimns, quod una cum dileâo Ecdcfia filio Ludovico tituli fonte Cecili· Cardinali , Arelatenfi vulgari, ter nuncupato , & aliis Cardinalibus ipfius facrofonte Rétaana Ecdefic , fi qui ance confummatam deâfooem advenirent, & ipfi elcAioni iutcrefle vellent, alii trigiotadoo tam de Prolatis, unam de ceteris bonorafolibus Ecelefiaftic^ viris affnmerentnr, qui pro hac vice auterkate hujus faute Synodi ipfum R.omanum Pontificem digere haberent, ita ut ille ab univerfsli Ecdcfia fmnmus ft»omnia in prédite decreto latius contineo- Oec. Mr. tur> inter quos triginu duos nominavimus ft degimnsdileâo* Ecdefie filios, Thomatn Abbatem Â, de Dondcsion, ordinis Ciftercienfis, diocefis O«« Candide cafie, Joannem de Scgobia, Archidiacpnum de Villavifota m Ecdcfia * Ovetenfi , Thomam deCourcellis, canonicumAmbianenfem, in focra theologia nugtftroc, committentes dfoem plenariam facultatem eligendj, fi vdlent, ac affumendi fecum tutum, duos aut tres alios (prout eis ridqtetur)qui affuœptiftdéâi fimi.

fimilrm & coodcm fecum potcftatem haberqot & facultatem , mandato, vice , & auâoritate hufas facri Bafilecnfis Coecilii, nominandi ft cÜMdi raftamea eteftora· ipfius faturi Romani rouiifiefe, ft etiam aliae ofidario· pro conclavi oecefTario·» ha quod nullM per cos eligendus aut nomsnaodus cenieretur effc deâus ft nominato, nifi a majori parte prediâorum eUgentfam noeafaatus effet ft ck&ts. Qptbus injunximus ut reciperent ft nominarem infos neAantcs deâorcs ex toto corpore Coocuii, habendo refpeânm ad natiooes ft depmatfoom fa hoc facro Concilio exiftenta, quantum fieri poflet. Recepimufque ab iafia tribus phenomfaatu juramentum, quod eligerem viror timorato· ft idoneo· . quodque non revelarent deftos per fafos nique ad pobikatioocm eorundem fa Generali congregatione aut idfione, fed {pians cleftiooem fic per co· faftatn, dafaam fitb conun figillis, renouèrent in aliquo loco tuto fub fida cuflodia, ulque ad illam dicm publicationis. Volente· autan tret prediâi deputati noftri commidiooem fibi per no· £a&am exequi, coaflumpto fibi dilefto Ecclefi* fiUo Chrtûiano de Gtetcx regime in theologia magtfiro, prspofito Ecclefia fanâi Ferri fa Brune , Oiomoccnfia disecefis, *die* quinto Kaleodaa Novembria , in domo fratrum mioorum Bafileenfium conveniente·, e. legeram ft nomfaaranc tam de Praiatis, quasi de ceteri· ufqne ad complementum marnai trigfatadoonun, ipfis in eodem numero ex nofira ordinatione coeaprcbeoGs, quos fa ceru fehcdnla defcripfenmt, & eandem clanfam fub figtUis eoram, fa loco tuto fob fida cufto dia repofutTMt, nique ad diem publication» fiends. Subfoquenter vero die quarta Kqlen-Baa ejufdem raeofis Novembris io notha Generali congregatione ad hoc fpocialiter imfliâa , prafatam fcbedulam aperientes, nominationem & eleâionem fie per eos faâam publicaverunt , in qua perfbn· infrafcripts nominatu ft deputato turn ab cifdem pro eht· âoribus faturi Romani Pontificis , Joaonei Archiepifcopos Tarentafienfis, Otto Dertufcnfis, Georgius Vifcnfis , Franci feus Gebennenfis , *·fertr^nA·* Ludovicos * Vifenfis, Bernardus Aquenfis , ■·u. Gutlielmus Vercdlenfis, Georgius Augurtenfis, Joannes Eporedienfis, Frederick Bafileenfis, Ludovicos Taurfaenfis Ecclcfiarum Epifco-

* Aleraws pi, · Aferannus fanfti Benigni Frufiiuricnfie ordinis fanât Bcncdiâi Eporedienfis diccefis , Jaoobus de Segufio Ordinis fanâi Beoediâi Taurmenfis dicecefis, Cooradua de Lucella Gftercienfis ordinis Bafileenfis dieeccfis , Raimuodus Coocheafis ordfats fanâi Bcncdiâi Ruthcnenfis dicecefis, Petrus fanâi Cucufatisejufdemordinis Barciaooenfia diceccCs, Thomas de Dondraina ordinis Ctfiercieofis *Candidas ctlx* dfaacefis, Antonius Antiarum ordinis faoâi Bcned&i Eloenfis dicecefis monafteriornm Abbas, Joannes dc Scgobia Ardudiaconus de Villavifom fa Ovetenfi, Chrifliamts de Gretz regime prepofitns fanât Petri in Brona Olomucenfis dkecefis, Nicolaus Thibout pcenitentiarius Tfanftantienfis Rothomagenfis provinciae, Thomas de Courccl-I» caooeucus Ambianenfia, Joannes de Valle reftor parochial» Ecclefi· de Plcnuor Leonenfis dfaacefis in theologia magiftri, Guilielmus Hosonis Arcbidiacoous Mctcnfis legum doâor, tiatrta Joannes de monte Canute praeceptor domus fanâi Amooii de Rcnvedb Taurinenfis diccctfis, Onclans Arrhidiacomss Cracovieofis,

Bernardus de Bofco canonicus IlerdeOGs , Frater Bartholomeus de Provanis preceptor domus fanâi Antonii de Gavafio Eporedieofisdit Ece. fis, Joannes de Vuiler dècanus Ecclefic Bafileenfis.* Raimundus Albioli canonicus Turiaflbncnfis decreturum, Henricus de Judatis legum doâores, Jacobus de Saltzburga liceotiatus in fare canonico canonicus Rat iipooenfis, omnes fiipralcripti fuut in facerdotio confiituti.

— I — ANNO CHR®T' 11

Nomina vero perfonarum quas in aliis officiis neceffariis pro conclavi deputaverunt , iunt hec : Ludorieus Epifcopus Laufancnfis, pro locum tenente camerarii durante ipfo conclavi.

Pro cuftodibus conclavis, Percevalhts Bellitcenfi·, Nicolaus GrofletanusEpifcopi, Joannes fanâi Michaelis de Quia ordinis fanâi Benediâi Taurinenfis dicecefis, Francjfcus Abundanti· ordinis fanâi Auguftint Gebennenfis dicecefis tnonafleriorum Abbates , Francifcus de FufcO ordinis minorum magirter in tbeologia, Vilicimus de Conflantia legum doâor, canonicus Spirenfis, Joannes dc Turicella decanus Segobricenfis, Theodoricus Nagel canonicus Rigetsfis. ✕

Pro clericis ceremoniarum gratia, Æneas de Scois Tridentineofi·, Michael Brunenfis Belvacenfis Ecdefiaramcanonici, notarii Apoftolici. Pro promotoribus , Hugo Barardi, Joanna * Slitien rode. Pro procuratore fifesli, Rolbertus * Maignani. Pro foldano, Petrus de Atrio. Deinceps autem locu Bernardi Epifcopi Aquenfis , qui, allegatis per eum pluribus caufis, ab fagreflu coodavis ft officio elcâionis, ad quod deputatus erat, fe excufavit, habitis deUberaiionibus in factis deputationibus , loco ejus in oofira Generali congregatione nominavimus ft deputavimus Ludovicum Epileopum Maffilieofem . Hanc itaque nominationem, eleâionem ft deputatiooem tam debentium cligefe fumatum Pontificem, quam officiariorumneccflariorumpro conclavi, pi«fenei decreto eadem fanâa Synodus approbat, ft confirmat , eamque validam efle , atque in omnibus vim , robur ft eficâutn habere decet-nit ft declarat , fuppicos ex certa fcientia & de pictMtudioe potefiatis omna ft ffagulos defeâns, fi qui forfsn intervenerint in premiflis.

Æaaas ift. * ----- coam tu- fe?u,B' d,*****™ * M^nh- M '

Datum* fa feflfaae nofira publica, in majori Ecclefia Bafileenfi folemniter celebrata, tertio Kaleodas Novembris, anno a Nativitate Domini millcfimo quadringentefimo trigefimo nono.

S E S S I O XXXIX.

Con/mtelit tUSienh Ptpe tItili.

SéCrtfM&e Gmrrtlij Ityiiftitff, nSplritu Ugitnm co^rrg»t»t Hnixjrrfiltt M Eccl&urt rrprefntMi ad *prrptiitM* re nttfrieta.*

DEUS patrum nofirorum & Dominus mifericordic, qui fecit omnia verbo fuo, etfi de omnibus a fe creatis providentiam gerat, cunâa certo gubernans ordine, fpeciali tamen cura dileâam fuam Ecdefiam femper dirigir, pro qua Unigenitum fuum dedit, confolans eatd jugiter per Spiritum Paracletum, qui ipfam io affliâionibus adjuvat, io pcrfccuttonibus confortat, in tribulationibus laetificat,

nec eartt quibujhbet tentationibos fzculi bo-Afism fuum juxta formam in codam decreto or-.....

ANNO, rio*° nota'D€ congregata hsc fanâa Syoodua, ANNØ, ."TT1

& duorum Romanorum Pontificum, dum re-

* Doadal. flaurationem legis * divine, & factorum canonum , reformationemque morum folicitoperquifivtt Audio, fitnul etiam exiirpationcm haErefum , pacificationemque Chriflianorum prii»cipum multis profequens laboribus, varias adverfitates pertulit, & propter veritatem & juftitiam plurimas perfecutiones perpefla eft · Adjuvante tamen virtute Dei, fedulo perfeveravit in profecutione fandae reformationis Eodeux pro honore Dei & falute omnium animarum . Cum autem hoc opus felices pro· li g. eflus habere non poflet, propter adfrerfitates & refiftentias plurimas, quas Gabriel, olim diâus Engeoius Papa IV. in contrarium opponebat, decreta falubria, & facros canones contemnens & parvipendens, auâoritatcmque factorum Conciliorum'verbis,& fa&is conculcans , determinationes Fidei catholice per Ecclcflam fadas pertinaciter impugnando, & abufibus variis atque crimiuibus Ecdciiam Dei notarié & incorrigibilitcr fcandalitaodo, prout io proce Abus fuper hoc deduâis latius continetur: ubi tandem apud eum nulla proficiebat admonitio, oponnit ad alia juris remedia, recurrere, &a fummo Pontificio, quod nimium damnofe & inutiliter adminiflrabat, eundem Ctis deponere. Poll quam depofitionem cum quatuor menfes & amplius effent eftiuxi, conft-

* oeufta. derantes quam gravibus fit * circumdata difpendiis, quot & quantis fit plena periculis Ecçlefiz Romanae prolixa vacatio, ficut cxa&i conGderatio temporis edocet, ad elcAionem novi Pontificis procedere duximus, repetiti# prius in noftra publica feflione trigefimafeptima illis qua» dudum de cle&ione fummi Pontificis in hoc Concilio flenda, iu eventu vacationis fedii Apoftolicac ipfo Concilio durante , In quarta & feptima feflionibus ejufdem fanâz Synodi flatui» & Ordinata fuerant. Et fads folemni declaratione, qnod pro hac vice eleiiio Romani Pontificis fienda 3t celcbran-1D da erat per hoc facrum Bafileenfe Concilium, feu eius auâoritate, atque etiam ordinatione per decretum przfatz trigefimz feptimae feffionis, quod una cum dileôiflimo Ecclefiz filio Ludovico, tituli fanâz Czciliz Romanae Ecclefiz presbytero Caidinali, Arelatenfi vul-

o-d.Miii** gariter nuncupato, przfente & przfidente in

A cUtrnfu IUlilerofiim fult («]IHTa Eugrulum hoc facro Concilio, & aliis ipfius fapâz Romane Ecclefie Cardinalibus, fi qui ante conlumatam cleâioncm futuri Romani Pontificis advenirent, & huic facro Concilio adherentes , eidem eledioni intcrefle vellent , alii tam de Prelatis, quam de ceteris honorabilibus Ecclciiafticis viris in facefdotio, aut faltem in diaconatus ordine conilitutt uique ad nume- g tum trigintaduorum, per eandem fanâam Syl nodum ad predidam eledionem faciendam, in Generali fna congregatione ac in feflione publica nominandi & deputandi, poteftatefn haberent, prout fecundum Deum & fuas'eoufcientas eiidem videretur, hac vice libere eli» ?;endi fummum Pontificem auâoritate hujus anâz Synodi : ita ut ille abfque ulla exceptione ab univerfali Ecclefia fummus Pontifex haberetur, qui ab omnibus prcdiâis *üc* debentibus pro hac vice eligere, aut faltem a duabus panibus ipforutn cflet ciedus, & confen-

Afiuatam praeflaret, fecundum eujus» deeretidif- politionem trigintaduo Archiepifcopali, Epii» cofiam, abbatiati dignitatibus, & graduum ac fcientiarum titulis infigniti, nominati- & depurati in noftra Generali congregatione, ac demum in feflione publica, quorum nomina, dignitates, gradus & ordines hic haberi volumus pro fufficicnter expreflis, die tertio Kalendas hujus mcofis Novembris, celebrata mtffa folemni per prrfatum Cardinalem Arelatenfem., ac per fingulos ipforam fufccpto divinz Eucharifitiz facramento de manu ejufdem Cardinalis, in przfentia totius cleri & populi, & juramentis fotannibus przflitis , ipfi pariter cum eodem Cardinali conclave intraverunt , in ea domo civitatis Bafileenfis, in qua deputatio pro communibus teneri confuevit. Ubi cum magna devotione feptem diebus influentes, quinque ferutinia fucceflive de thane diverfis diebus celebrata miffa, & invocata Spiritus fanât gratia peregerunt. Et tandem iaâo quinto icrutinio ea hora, qua proceflio hujus facri Concilii domum przfatam circuibat, cantando hymnum, JW creatar, *&c.* compertum eft, religiofum & nobilem virum HI Ahm Amedeum ducem Sabaudiz in folitudine Ri- dem pottea paliz Gebcnnenfis dkrcefis, jxma pluribus annis in virtute continentias honefte converfantem, & virtutum Domino in fpiritu humilita- gams ab Imtis ac fimplici & humili habitu defervientem, po^ip^fri- in fummum Pontificem univerfalis & Roma* 'teriiO ,u' nz Eoçlefiz eflê eleâum, juxta Ipraefari decreti noftri 37. feflionis difpofitiooem. Que quidem cleâio poftmodum, aperta feneflra conclavis , fuit per przdiâum dominum Cardinalem Arelatenfem publice nuntiata, decaotatoque, *Te Deum* Zavdamvr, per omnes fupradiâos ad eligendum deputatos, concorditer fuper eleâione ipfa Deum glorificantes, fit orationibus convenientibus fubjunâis, ipfi a conclavi exierant in pluvialibus & mitris, aliifque habitibus condocentibus, prout flatui uniulcujufque competebat, concomitantibufque Prstlatis & aliis fuppofiis hujus facri Concilii, ac proceifionibus omnium collegiorum & conventuum hujus civitatis Bafileenfis, cum reliquiis & decentibus ornamentis, populique multitudine copiofa, Ecclefiam majorem Bafileenfem adierunt, ubi ipfi Prelati, & alii de facro Concilio unanimiter Deo gratias retulerun*. Itcratoque fzpediâus dominus Cardinalis Arelatenfis in atnbonc, prrientibus omnibus eloâoribus deputatis, & in hoc confentientibus, atque idipfum approbantibus, retulit, quomodo ipfa eleftio rite bc canonice fuerat celebrata , notariis Apoftolicis qui rn conclavi fuerant, etiam idem atteftantibus. Quz omnia confiderans hrc fanâa Synodus, & fpêm magnam gerens in Domino, quod praefatus Amcdcus pro fapientia, experientia, jullitia clementia & ceteris virtutibus fuis plurimos fruâus faluis efficiet in popolo Dei, Fidem confervendo, mores reformando, pacemque componendo inter principes Chriftianos atque populos, velut fanâitatis amator & pacis cultor, qui cum omnibus pacem, & cum nullo differentiam aut difeordiam habere famatur, domui fue bene & laudabiliter przpofitus, grandiumque populorum prudentiffimus gubernator, & in rebur Ecclefufticis , & fpiritualibus non mediocriter exercitatus, habita fuper hoc in quatuor dcputaticuibus omnium luppofitorum hu-

jus

«jus facri Concilii concordi & unanimi delibe-Ares juris divini Ac humani . nobilem virum
. :, Ac demum in Generali congregatio-
ne conclufione (ubfecuta , tpfam elëâionem
avi». laudat, recipit, & approbat, & ex abundan-
ti & ex cena (cientia hoc pnafenti decreto ra-
tifiât & confirmat, declarans eundem Ame-
deum ablque uUa exAeptione ab univerlali Ec-
clefia teneri , haberi & reputari debere , ele.
ôum io rerum & legitimum fummum fit Ro-
manum Pontificem. Et hoc ipfum per prrfen-
tis decreti publicationem ad notitiam volumus
deduci eundorum.

Datum in feflione noftra pbblica, in ma-
jori Ecclefia Bafileenfi folemoiter celebrata,
deennoquinto Kalendas Decembris, aono a
Nativitate Domiui millcfirnoquadringentcfimoB
trigefimonono.

S E S $ I O

I.

Dt cenfenfn Ftlicit **K** *tltSi in Pnjnm tttnt dncit Sninndi*.

Sncref^nSn Gtntrnlw Synodus **Btfittufij** *, in Spiritu fynth itgirinot cengre^ntn , Mniwrfnlem EctUfinm rtpTftfntnns, nd prrpetnnm rti nrtutoritiK.*

/""**UM** (ficut ait beatus Hilarius) proprium
Chr ist I 4 Ecdefiae **eflefoleat**, ut tunc **vifcat**, cum laeditur , time **intelligat**, cum **arguitur**, tunc fetura **fit**, cutn fuperata videtur ; arca enim per quam Ecclefia defignatur elevat» eft in fublime ; confidit haec fanda Synodus, quod **ille**, qm poft nubilam dat ferenum , inclytam fponfam luam fuccedentibus turbationum flu-âibus agitatant, oculo clementiori exaltoref-pkier, npn ferens eam in fui nominis inju*. riam diutius conculcari. Ipfa etenim Synodus pofuit in Domino fpem **fuam**. Ac fadus eft proteâor ejus, nec mifericordiam fuamabftu-**lit**, qui variis adverfitatum getieribus congrua appointe **remedia**, prementibus quidem gravi-bus calamitatibus, Ac irruentibus perfecutioni-Dbus flexis, exortifque lacrymis, etiam infra bue adverfus Ecclefiam ipfam Ac auâoritatem ejus, excitavit eandem fandam Synodum Spi-**ritu** Paracletus, ut ad eleâionexn novi pafto-Tis At **Romani** procederet **Pontificis**,» qui fe opponeret murum pro dotao **Ifrael**. Que quidem eleâio tandem cum folemnitate congrua in eadem Synodo rite Ac canonice celebrata **extitit**, de perfon» fanâifliœi Felicis V? tunc Ametfei ducis **Sabaudiz**, ac decani militum in folitudine Ripaliae Gebennefis dimcefis, in humilitatis fpiritu Domino famulantium , prOut decreto 39. feflionis **dide** Synodi fuper hoc confe&o plenius continetur: cujus tenor talis eft.·

Π-

Snerv/dn&n t èTc. ad *prrptfltent rti fftniforitM.*

Deus patrum noflrorum, Ace. Port cujus quidem decreti publicationem praefata Synodus diiedifliatum Ecclefi* filium Ludovicum, tituli fande Caeciliae presbyterum Cardinalem, Arelarenfem vulgariter nuncupatum, de latere, Àc alios Legatos & Oratores,fuqp, videlicet plerofque Epifcopos , Abbates, magiflros Ac dodo-

Joannem cornitem in Tyerftcin, protedoris di- anno
dz Synodi Imperiali audoritate depurati vice- CHRISTI
gerensem , Ac certos milites ad eundem eledutn ,n°'
tranfmiitencos. duxit, ut ipfi eledtonem prae-
fatam przfentarent, & confenfum ejus expo-
icerent Ac requirerent, juxta formam in decreto ,
37. feflionis prelate* Synodi flatutam Ac ordi-
natam. Quibus quidem Legatis Ac Or.iroribus
in przfati clcdi przfentia conflitutis, tpfu.nque
prefentato fibi die, videlicet Jovii. decimo-
feptimo menfis Decembris, anno a Nativitate
Domini millefimo quadringentefimo trigefimo-
nono , decreto cledionis **ptxdidz** ex parte
ejuidem Synodi fupplict precum inflantia re-
petitis vicibus requirentibus, quatenus pro
confolationc Ecclciiz Dei , io maximis his
temporibus adverlitatibus & tribulationibus con-
flitutz , eledioni hujufmodi acquicfcere , &
confenfum prxflate, diaque, ad quz juxta
decretum 37. kfliunis hujufmodi tenebatur,
facere & adimplere dignaretur, idem cledus
tunc in magna (ut cernebatur) fpiritus an-
xietate conflitutus , mœrore compreflus, cutn
hinc defiderium quietis, cui fub fuavi contem-
platione , depofita temporalium negotiorum
cura , vacare delegerat *ia folitudine* **prrdida**,
retraheret, At humanae conditionis infirmitas
oneris & laboris magnitudinem refugeret, hinc-
que univerfalis Ecclefia: audoritas & reipubli-
Ceae Decefiitas impelleret: & licet diutius trepi-
daverit, ignorans quid confultius ageret in prz-
miflis, poft multiplices feorfum cum gravibus
perfonis habitas confultationes, metuens etiam
(ut dicebat) ne ipflus fic ad univerfalis Ec-
clcfic & reipttblicK minifies mm neccflitate
cogente vocati contradidiOnis rcludatio divinam
contra fe indignationem provocaret, & gravio-
ris forfan difpendii in Ecclefia Dei occafionem
induceret, non honoris aut temporalium rerum
cupidine dudus, fed obfequfndi neccflitate im-
pulfus , & affedu publiez falutis procurande,
in humilitatis fpiritu tanti oneris faremz hu-
meros fuppofuit, & fe Apoflolicz folicitudinis
jugo fubmifit, eleftionique de eo fade geni-
flatutum ad hoc in decreto 37.' fçflionis hu-
jufmodi terminum , ad laudem Dei omnipo-
tentis devote confenfit , & humiliter acquievit,
ac per didum Cardinalem quo vocari vellet
nomine interrogatus, (prout moris eft in **Ro-**
manum pro Tempore Pontificem clcdo) Fe- Felix v.
lix nomen duxit fibi eligendum, chlamyde Ac
caputio , quibus tunc utebatur, depolitis, e-
tiam genibus flexis, profeflionem , juxta prz-
fatz 37. feflionis continentiam atque formam
cmifit, Ac propria manu fubfcripfit, die Ac an-
no fuperius expreifis, cujus quidem profeflionis
tenor talis eft .

In nomine fande Ac individuae **Trinitatis**,
E Patris Ac **Filii**, Ac Spiritus **fandi**, eg· Felix
eleâus ia **Papam**, omnipotenti **Deo**, cujus
Ecclefiam fuo prefidio regendam fufeipio, Ac
beato Petro Apoftolorum **Principi**, corde Ac
ore profiteor, quamdiu in hac fragili vita coa-
flitutus fuero, me firmiter credere Ac tenere
Fidem catholicam fecundum traditionem Apo-
flolorum , Ac Generalium Conciliorum , Ac a-
liorarn fandorum patrum, maxime autem fan-
dorum odo Conciliorum univerfalium, videli-
cet primi Nicatni, fecundi Conflantinopolitani,
tertii Ephefini, oi'arti Cfaalcedonenfis, quinti
Ac fexti item Com.antinopolitani , feptimi item
NiCK-

ANNO CHRIST»

■Nicatni , o&avi quoque CootantInopdttaai, A nee non Lateranentw , Lugduoenfis, Vienna»- fis, Conilamsenfis & Bafitecafis Gecœralmaa-

tiam Conciliorum, & illam Fidem ıılφM ad unum apicem inviolata· fervat·, 4c afaaa ad animam de *i*anguineo» confirmare, defesofarc & pi«dicare, ritumqtae paritef facramcntorum Ecckiuftkorum Ecciefia traditum omaiasode prokqui de obiervare. Pollioeor etiam fideliter iaborarc pro tuitione Fidei catholic·, dt extirpatiooc hatrefum dc errorum , rcformaiiooc morum, exeeutione dt o&crratiooe decretorum ConftaacietWu dt Bafileenfi» Coociliorum, ac pace in populo Chriftiano. Juto etiam profequi celebrationem Conciliorum Generalium dc confirmationem eteâiooum , juxta decreta fi- B cti Bafileenfi» Coocilii. Hanc autem profeflio. nem mea rnanu febicripfi, & tibi omnipotenti Deo, Λi iu die tremendi judicii redditur»· luum dc Imx dt alii» meis operibus rationem, pura mente luper altare odero, quam ia primo pubheo confidorio folemniter repetam.

· Qubus peraAtt, Cardinali» aliique Legali Λ Or j lores prediâi juxta commiflionen» & pote· ilatem cis traditam, ipfum eleâum, dcpûfitis fibt indumentis coulucttts, per trsdittooem ve· .iis ali» cukxis & anoullt de papotu inmfticrut» , & a>ba , plu.iali, ceteritque ornamenti» papalibuf congruentibus induerunt, & in cathedra poluc ruat. Iple Cardinalis, aliiquc Epifcopi, Pmiaii, principe», comite», barooos,) nobtles reverentiam & obedientiam Romanis Pontificibus exhiberi folitas fibi exhibentes, ia procrfiiooe folemni, cruce precedente , more papali (ut .exuit) ad Ecclefiam monafteru iarifii Mauritii ordinis fandi Auguftini in diâa iolitudineconftitutatn procefferunt. Eidum ipfe eleftus fuit ante altare proftratus diu oravit, dt hymni, Tr Dmna laaidaMM/ , decantatione finita, dt Pater noflcr, dc aHis iuffragus de colleda coafuetis per diâum Cardinalem didis, eundem eteâum inthronixaverunt, ipium luper altare majus dida Ecciefia elevantes. Demum iple ekâus aditantibus ibidem iolemnem benediâioncm dedit, & Indulgentias conceilit, in his omnibus decentibus dt con- D giuis (okmnnatibus oblervttis. Qiz quidem ptarmilTa omnia fex notariis publicis, dc decem ad hoc fpecialiter requifuis icflibus, plerifqtK Prxlitis, principibus, comitibus, bironibus , nobilibus, magiftrts, dodoribus dt alus iafigmbus & notabilibus vins ibidem pr.rientibus, irta aticftantibus, grila kere , print in Ir> ihumentis publicis, quorum ĸnotes ipia Synodus p'zlcnii decreto habet, dc haberi vult pro luth, icu;:r ciprcJrs, plemus cOJituictur.

III–

/ r. .aru/.o deiwiM *Ftua fit* .

Przfata igitur facr» Synodus, qun cleâionem 1 cficis, tunc Amedei, hujuimodi etus luk-mni decreto **cuids** ClnHli **fidelibus** publicari cur»ή , contentum per **eundem** clcâum dide clxlioni pirilitum, ac fummi Apoftolatus acceptationem hoc prjtfenu decreto publica: , & ad nonnam deduct, & deduci vult fingulotuin, ipi.il«juc clc.bonetn, acceptationem , conienfui j radiationem , pruictlionem , inreifiiurain , Cc intbionizationcsr gratas & ratas habens, auctoritate univerfalis Ecckfic ex cetis IciCiHia acrobat, roborat, & coafir-

■ A mat, «tocernena & dedarans «idem eteftottm qaam noico, veto & indaMuao Ecctofi· Ro- A**o bum paftori, ab omnia Cbrifti fideNtasd· °^®T| bum paftori, ab omnia Cbrifti fideNtasd· neceiifitats ütaiit ebedicnd«aai fora fit debarobediri, ac etfdo· Chrifti fideitas, «nacnmqoe, etiamfi imperiali, Cardinal»tus, Patriarchal· , regali , PnotificaN , Abbatial! , ien alia quart» Ecckfiaftica vel mundana penhtlgeant dignitate, ant priocicun· , docatiu , marchiooaras, comitat»·, leu cujufvis altorius dominii titulo potiaanar, nec non civitatum commtmitaiiboc, oppidorum, Pillatam, dc locontm (ludiorum qaonunromqiK aoiverfiutibu·, dc Ecdefiarum tam meiropolitanarum dc aliarum cathedralium, quam collegiatarum capitulis, dc mooaAerioram conventibus, nec non Drdinum mendicantium generalibus ruiuiftris dt provinctalibu» , ac quibufcmnque aliis cupjfcumqne drgnitatu, pnaetnioenlic, gradus, ordinis vd conditione fuerint, fub obtellatiooe divini judicii, oecnoaexcoromunfcatioais , fufpenfionl» dt interdidi , ac privationis omnioai dignitatum, bonorum dc officiorum Ecclcfiailicorum ' dt temporalium , jurtuotque, tendorum dt beneficiorum Ecdeftaflicoram quorumcumuue pœois, auas dc aliae juris pceoas, Cardinales , Patriarch·, Arthiepifeopi, Epifcopi, Abbates, Generalesflsfailbi dc provinciales magiftri ac doâorcs, capitula, conventus, ceterique fupr«nominati dt alii Ecdefiaflici quicumque mandatis hujufmodi inobcdientes, (eu in aliquo contravenientes, ipfb faAo incurrant. Ad ipfas vero pmnas contra reges, Principies, duces, marchiones, comite», barones, milites dc alios dominos temporales & («culare» perfonas qtufcumque, qufimiliter inobedientes dc rebelles fuerint, ipfa fanâa Synodus unirerfait» Ecciefia, leu ijrfe Felix fua Apoftolka anâoritata procedere curabit , juftitip mcdiaUte : AuAoritate Dei omnipotentis dc ejufitem univerialis Ecciefia diftriâe prtecipit atque mandat , quatenus eidem cleâo, veto dc indubitato diâ· Roman· Ecclefie paftori reverenter (ut tenentur) obediant dc intendant. Et ioiupcr omtfia dc fingula induit·, litteras, proceffus, icntcnriw, ccniurss dc mandata prmenfa per Gabriclem, olim Eugenium Papam IV. qui tanquam ichifmaticus, hareticus dt aliis diverfiscriminibus, quibus Ecclefiam Dei incorrigibilité» fcandallaabat, irtetitus, ab omni gradu, honore dc dignitate papali per prafatam Synodum jullo judicio depolitus dt amotus extitit , few rjos auâoritate quomodolibet conceits, promulgate de faâo, que prrmiffis obviare pôffint, prout lunt, cafla , irrita dc mania, nuDiufqueroboris vel momenti fore decernens pariier dt declarans, univerfis Chrifti fidelibu» fupradi&s fub pcKOominatis & aliis in decretodepofitionis & admonitionis diâi Gabrielis, quod io- Bcipit: Profpexi» **Dominus de *excelfo*(anftofuo,** *htfetet·* contentis, utpote **fautori**· fchifmatis ftc **hare-** C— fis, ↖ aliis etiam juri» pœnis, quas contra **facientes & rebelles ipio fafto incurrant, inhibet ne prriato Gabrieli fie depofito** dc **amo** to, ejulquc **mandatis, nuntii» &** Ihteris, **ant exinde fecutis procefiibus, feaientiis & cenfuns pmtenlis quomodolibet obadiant, pareant, leu ea excquantur, aut excqui faciant, feu procurent eidem Gabrieli feu nuntiis, mandatis,** luteris, dc **prstcnfuprocelfibus,** fcntemiis & cenluris fuis **hujufmodi latenftb·», vel ea** excqucntibus **aftitlcntiam, toxilium, coofiliue**

vd

« rel favwem pncflare prefamaot, Acretis «life ejuldem Synod! ** fan robore dhio minor dorrtori,.

ANMO

Dares Bafilm io Moat onfire yoblic*, In majori Ekdefia Bafiieanfi foleamur ceb> beata, quarto Kalendas Manii, aeno a Nativitate Domini milled too quadringcmriimo qtudragefimo.

S B S S I O XLL

A fus wirmamrw paid» ***UMi fc» U4, tTc. fer Geirielet», rii» iefnùeu Pefen fMrte», editi.***

SecrefeeBe Genredu Jyreaar B«Ihvn£r, *i· Spirit* fee&e Initie** «sqgrrgare, *veiverfelen Ked^eee nfrefateu* , ad *ftrfrtuti ni* ■*-soaruMa.

* pocUb. **T lut** (ut facroran canonum aperre teflaJLs rur audoritas) condemnati* **A** hcrefi **ft A** Ecctetia **Dai** * fejim&ii naila üiper catholico· judicandi fit attributa rel permiffa poetflat, ac fidetibus chriftfcolisqunvis illorum communio fob gravtffimi· jeartn divini pariter A human! paeon dit penitus ioterdifta: quia tamcn, iovalcfcenre hominum malitia, ac humani generis inimico, omnium hmrefam latore procurante, plerumque nonnulli taliter da. innati tie fuos obdurant animos, io fua pertinacia gloriastes, tmiverialem Ecclefiam ac tibi devotos fub pnetenfo colore judicialis (ententia libellis, (candelis ft cootempribos plenis in univerio afficere & perturbare non verentut: non (olam debitum , fed. fit neceffariam reputamus, ac contra damnabiles hujufmodi aufus debita ordinemus antidota, dignaque animadvertionè contra talium fautores ardius exurgamus . Nuper tiquidem, dum Gabriel, olim Eugcnius Papa IV. nuncupatus, multiplicia & enormia crimina univerfalem EccleCam Dei icandalitantia, que adeo notoria erant quod nulla tergiveriti tone celari poterant perpetraverat, & Ecclefiam audire, ac preceptis flatutis ft ordinationibus Spnodalibùs obedire contemneret , huc fanda Synodus necttfarium effe judicans, ut cui pia tx» proderat corredio, debita non parceret abiettio, pofiqnam in multa loogaminitate, patientia ft manfaeredioe, poti plures admonitiones, expedaverat eundem ut falutarem emendationem ft criminum ptmdidorum correftiooem eficeret, tandem cum amplius differre non poffet, an minus Fidei catholics & isluti univertin Chrifliann religionis iub auxilio Spiritus Paracleti provideretur, eadem fanda Synodus in feflsooe poblica Batik* (eptimo Kalendas Julii anno a Nativitate Dc nini milletimo quadiingentetimo trigetimooono folemniter celebrata , per fuam lententiam inter alia didum Gabrielem faille ft effe notorium ft manifeftum fchiimatiçum ft faereticum, ac divertis aliis criminibus unirerisKm Ecclefiam fcandalitantibus, irretitum, cumque proprerea a Papatu ft Romano pontificio fpfo jure privatum effe declaravit, pronuntiavit, ac iptum ab eifdetn amovit ft dépotait , inhibendo fingulis fidelibus fub gravibus poenis ttsnc -exprrflis, ne eidem Gabrieli tic privato ft depotito tanquam fummoPontifici obedireot, parerent, vel intenderent, aut cum quovis modo faflioerent, aut receptarent , aut auxilium, confaium, vel favorem pistila-

I rent, prout hi iementia ft decreto noftru dc- I■
taper confodis plenius continetur. Cum au- ahno
tern (ficut acccptmns) nuper quadam famo- ™ı,·1»'π
fa fcriptâ, feandotofa, injuriais, (chifmatica, y,--**—·
a Fide devia, ft buretka, qnam ipfe fenteo- Up» iv.
tiam diffinitivam appeUat, qu· incipit: Qioniam fandorum patrum fontentfa, ftc. per ,
quam dtftus Gabriel inter alia fandiffirao do- ftc.
mfao noftra Fetid V. fa Romam» Pontificem efcdo, vero, unico & indubitato Chrifti vkario, ft cru· Felicis V. etedorita*, per hoc (aeram Concita» cam debita maturitate ft providentia circumfpcfta ad hoc tunc ordinati· , ac alii· qui conciave pro eleftioae Romani Pontifici· in hac fanda Synodo it^rcfC faeBrunt, ft io ea intervenerant, etfqoe credentibus ft adherentibus convicia plurima ft turbatione· in fais perfonis, dignitatibus, beneficii· ft rebus temere ft catamnioie inferre molite cA, decernendo ft declarando eo· fuiffe & effe dignitatibus & beneficiis ac officiis fuis privato· , ft inhabiles ad eadem , Iket dc fafto nomine ipfius Gabrielis emanaverit, ft publicata fuerit in oniverfaiis Ecclefia ft didi Felicis V. ludibrium, dedecus ft contemptum.-' nos attendentes quod illorum (cripta recipi non debent, quorum damnantur auâoers, ft ne ex dida feriptura prntenfa, per quam idem Gabriel fe pertinacius obduratum, ac magis ft tnagis harreticum, ft omni crudelitate rcCplerum comprobat, quempiam fidelium in hac *re* (educi ac turbari contineat, bnc facrofanda Synodus volens (ut tenetur) faper hoc falubriter providere , pmtenfam (cripturam , ac quidquid ex ea fecutum eff, declarat fuiffe ft efle omnino irrita fit mama , nullumque debuifle ac debere foniri effedurn, (eu nocu mentum vel * damnum afferre cuiquam , vel ' e®»**" quomodolbet ..ṅ !. Je, ipiaque quatenus pro. ceflernnt de facto , ft qun in pofferum (equi poffetH , in irritum revocat, cadat ft annuk lat. Inhibet quoque, mandat, atque pravipit univertia ft tingults Chriffi tidellms, cufuicun»qoe liants, gradus, ordinh , dignitatis, ve', conditionis fuerint, etiamfi Imperiali, regali, Dducali, Cardinalat» , Patriarchall, Potitincali (eu alia quavis Eccletiaflica vel mundina dignitate prrfulgcant, ac civitatibus , univerfitatibus, communitatibus, villis, oppidis, caffru ft collagiis quibuicusnque fub fautoric (chiimatis ftnsrretis *te* excommunicatkmis, quoad tingularn, interdidi vero quoad civitates, univertitates, communitates, villas, oppida, cailra ft collegia prvdida, nec non privationis omnium ft tingulorom dignitatum, beneficiorum , officiorum , privilegiorum , ft bonorum Ecdetiafticorum & mundanorum, ac inhabilitationis ad eadem, ahitque in dido ceteris noftris decretis contentis P<rnis , quas contra facientes ft rebelles ipfo tado incurrere volumus, tie feripturam ft in ea cûntenra hujufmodi acceptare , publicare, praedicat* , approbare (eu defendere, aut ciidem quovis modo conicniire vel favere , nec eu obedire , feu ea attendere vel obfervare, leu aliarum quarumcumtjuc prrtenfsru-n (privationum sc proccffmun inde fccutorum, ctiam quafcumque cenfuras continentium per ipium Gabriekrn damnatura (adorum , aut fbnan in pofferum faciendorum Jpnetextu, dignitata, beneficia, perfonat, res & hona Felicia V. eledorum , ft aliorum in eadem pretenfa feriptura quoquo modo comprehenfortur , quovii noodà im-

P<·

anno CHRtiTJ 'H--

petrare, occupare, invaders, perturbare , rei detinere, est *ijfot* impetrantes, invadentes, perturbantes, capientes, vd detinentes ad potëifiooetn eorandem, fe· atias recipere, admittere, feu eos io iliis foftinera, aliaiqw ipfis ac diâa feriptura ac in eis contentis, aliifona premiflu afleotieotibus & illis utcotibos, lea ca publicantBus flt defendentibus, aexitaun, confilium vel favorem pnafiare quoquo nodo audeant vd prafumaot, nec *pnuaiiu* (quantum io eis eft) exccutioni demandari permittant.

Datum Bafilea in leffiooa noftra poblica, in majori Ecclefia Bafilccnfi folemniiar celebrata , decimo Kalendas Augnfti, annO a Nativitate Domino milkfimo qnadringtntcfimo quatbagefimo.

S E S S I O XLIÎ.

*Dr fwVifatrt Ftlttu M** F.

Sterrfme Gntrelit SytrU^i* , sajps*rit»* /a«A» *ctngn^titt*, MMtur/a^si *Fctltfaut rtfreft^tm* ad *fattwt* rri aw■wriMV .

INfcrutabili divinat altitudinis providentia ad * extollendum & coofervaodum Dominici gregis agntm, io iovocatiooe Spiritus fao&i adunatos inter multiplices nobis incumbentes C folicitudines , illa propeofius nos angit & urget iK qu* pro Chtiftiaoa religionis iocremeoto & rcipublkc utilitate per nos fummo Audio edita tant & decreta, votive dirigi & firmiter valeant adimpleri, & ut Romanus Pontifex deerctotum hujufmodi eaccutor flt coolervator precipous, illa tanto amplius tantoque liberius exequi poflit & manutenere, ac alias felici regtaiint Ecclcfic Dei ardentius intendere , quo congrue provifioms auxilio juxta fui flatus exigentiam ab umverfali Ecclefia fufluitut, incumbentia übi & fuis ooeta expenfatum gravitlima commodius & facilius confpexerit pofle lupportare. Cum itaque fandiffirr.us dominus Felix Pipa V. ad iummi Apo D llolatiH apicem aflumpius, non mundanarum rerum cupidine durius, cum patrimonium beati Petri fit terras Romane &c)cfie, proh dolor ! per alias tyrannides cerneret occupatas, allectus, Ud divinae voluntati rcfiftcrc noo solens , & Ecclefi* Dei in tara gravi fiuâuattone cunihiutsc, pie compatiens, jugum tanti oneris pro Dei reverentia, Fidei conferva tione, & univcilalis Ecdefic conlolaiionc fui» humeris iuU ficns, proprii» dereliâis, decreta hu-/uiirodi cum omni humilitate iufceperit, eaque & Fidem cattiolicatn obfervare , & manuicr.cic pure & iimplicitcr juxta mentem & teno em eorundem profettus fuerit, ad profircut.onem totius boni reipublic* & religioni» Gbri-E flrar.se, nec non ad drfenfionem aucToriraiis Grncrsliurn Qsnciliorum & decretorum predtriorum sFeri ibus finccris anhelans , graviaque fic importabi e rxpenlarum onera in diverfis flt magnisEccleh* Dei ingruentibus negotiis, preferura procxccutione illorum fanâonunoperum, propter <jux eadem lanria Synodus congregata eri, cum de patrimonio beati Petri aut aliunde nullam adhuc iubventioocm habuerit, haâenu» iubicrit fic pertulerit, ac graviora oeceffario dierim lubire flt perterre habeat , per qu* (ut confidi.nus fic (geramus) idem Felix Papa pattimoparemqne Ecclefi· dare poterit, Dorntaocoom» deott: attendes» itaque *tia&» Synodn^ qsni* fpL ritnaüa ûoe tcmporaUboa drâ tabüftere nequaont, pmœiflfts It aliis diverfis raltonabilmsàt cvidaaiibas caufis permota, vofcns ctiamnood ta decreto fies ieffioais duodecimal tertia Idua Julii, anno a Nativitate Domini mfllefimo qnadringtntefimo trigefimotertio celebrata , onod tadph: Sicut io conAruenda domo, ordinatum eft laudabiliter adimplere, hoc irrefragabili decreto ufiquc ad qoinquenntam adidata prafontfam comparandum, quintani, dc deinde ad aliud qninqninnlnm extunc proxime fubiecvturum, decimum denarium veri valoris Banoni fecnodum communem aftimationem quorumcumque fru&uum , redditum flt proventuum primi anni omnino» flt fmguforum caonBkatuum & prabendaaim dignitatum, perfonatuum , adminifirationum , praribmooiorum , praAimooialium portionum, dc aliorum beneficiorum Ecclefiaftioonuu, cum cura flt fi··cwa, fiacularium fic regularium, cujufcumqu·conditionis, ordinis aut religionis fnerim, flt quocumque nomine cenfeaniur, etiamfi dignitates ipfia Patriarchales, Archiepifcopales, EpUcopik·, Abbatiales, prioratus, conventu··les, ac ta metropolitanis feu alii·, cathedralibus majores pofi Pontificales, aut in collegiatis Ecckfiis principales & efaftiv* fuerint, a ai&a die in antea, five per obitum, aut liberam feu cx caufa permutationis refignationem , vel alias quovis mddo & qualitercumque, praeterquam per privationem caufa reformationis» aut refignationem fimpliceta io foro coofcien-**ti***, feu per optionem pradsendarum in Ecclefiis, ubi illarum optiones fieri confueveruot, ubicumque io Romana curia , vel extra , vacantium oneribus neccflariis illis pro tetnporincumbentibus deduâis, flt quotidianisdiftributionibus, nec non flt xenodochiis pauperem, hoipitalibus in quibus hofpitalitas sAu tenetur, ieprofariis quoque, & aliis io titulum beneficii concedi non folio's, duntaxat exceptis, a qui-*buiflf capitulis,* collegiis, conventibus fle perfonis Ecclefiaflicis Ac fsrcularibus, exempt» flt non exemptis, cujukumque dignitatis, ftatus, gradus, ordinis feu conditionis exiftanr, illa pro tempore poflideotibus, aut fruftus, redditus flt proventus hujufmodi ex flatutis vel contactud inibus , commeodis, feu alias quovis modo percipientibus pro una infra fex, flt alia medieiaiibas infra altas fex menfes ejufdem primi anni, fan&ifluao domino Felici Pap* V. taifquc colkrioribus fie fubcoileâoribus per eum deputandis, realitcr flt ensn efiêâu petïolvendues , flt per eo» exjgeodûm, levandum, colligendum & recipiendum^ eidem domino Felici Pap* pro fua ac Cardinalium flt officialium pradiâorum provifionc, au&oritate univerfalis Ecclefi» tenore pr*ieotiam refervat, coniiitnir, deputat fit afiignat, fiatuens & decernens capitula, conventus, collegia flt perfooas ip fas ad folutionem quinti flt decimi denarii bujufmodi dido domino Felici Papae, ejufqucolleâoribus flt fubcoUcAoribas modo praemitto faciendam, fore efficaciter obligatos. Quodque fi infra unum menfem a die , nuo coueAores vel fubcollcâores hujufmodi in Ecclefia catbedrali fe quintum vd decimum deturinm hujufmodi aib illius debitoribus recipere paratos obtulerint fic publicaverint quemlibet terminorum prsdifborum fequentium ta iolutfone hu-

ANNO ⌔ ✶1®1- *****

i.. jufinodi, defecerint, négligentes fim remifli faerintt fiagnlares perfore, excommunicatio- *LU' nis; capwnla vero, conventus ft collegia, bujufmodi fuipeniioafr a divinis fimtentiaseo ipfo incernet, « qu· quidem excommunicari·. nis femeutia ab afin, quant a nob» aui diAo domino Felka Pape, fra cd Me id duaerit . commintDdnm, preterquam «amortis arriralo confiituti, nifi prius de ranc debito (ut premittirar) denario eidem domino Felici Pape V. ejufire coilcâoribus ft fubcoHcâortbs» fatisfecerint, aut deinper cum eis concordaverim, abfolutionis benefitinm naraeam obtinere: ft fi Capitula, Conventus , Collegia ft perfore pratdiâc excommunicationis ft fufpenfipnisfen* tent iu hujufmodi per tres maries, didum meofem immediate fequentes, animo (qvodabfit) fuilinuermt indurato, extunc.eorum Ecdefia, Monafteria ft loca ccclefiafiieo fiot fuppofita iuterdiâo, tamdiu ft quoufquc a fesstentiis (at prefertur) «bfolvi, ft inrerdiâom hujufmodi meruerint relaxari, non obftantibus quibuicutnque confiitutiooibus ft ordtaatiouibus Apofiolicb, ac flatutis, ufibus ft confeetudinibus EccleGarum, Monafieriorum. Prioratuum, locorum ft ordinum qoorumcumque juramento, confirmatione ApoAolka vd quacumque alia firmitate vallat», litteris quoque, gratiis, privilegiis, Ibertatibus, exemptionibus, induitis ft coocefl&onibus , capitulis , conventibus ft collegiis prstdiâis, eorumqne Ecclefiis, Mona ficrai, Prioratibus, dignitatibus , locis & perfonis , io genere vel fpecie, fub quacumque verborum forma, univerfalis Ecdefia Apofi··itea rcl alia quavis auâoritatc faâis ft coneefiis, etiamfi de eis & eorum totis tenoribus in prafentibtM fpecialis ftexprefla mentio fienda foret, & qua, quo ad base, eis nullatenus fuffragari volumus ceterifqtse contrariis quibufcumque, aut Q capitulis, conventibus, collegiis & perfocis ptasdiâts communiter vei diviiim, quomodolibet indultum exifiat, aut interim iadulgeri contingat, quod ad folutionem feu praflatiooem denarii hujufmodi , aut culufcumque alterius oneris aut fubfidii non teneantur , & ad id compelli, ant quod interdici, (u(pendi vel excommunicari, Icu ipiivri eorum loca interdici nOn poflint, per litteras non facientes plenam & expreflam , ac de verbo ad verbum , de induito hujufmodi eorumJue Ecckfns, Mona(1eriis, Dignitatibus, Benefits , locis, perfonis & ordinibus propriis mentionem. Vult tamen *& affentir fare* lanâa Synodus, quod fi aliqua natio, regnum vel provincia modum proviGonis hujufmodi Gbi non convenire fenG-iit, aut allegaverit onerolum , praefatus dominus Felix Papa , auditis illius ratrombus, & conGderandis debite ponderatis, cum eadem natione aut ejus perfonis (prout rationabiliter expedire videbitur) convenire A cum eis concordare pofiit : & quidquid tum E eo in hoc lit conventum , aut concordatum fuerit, id ipla lanâa Synodus gratum ft ratum perinde haberi decernit fit- declarat, ac G de hoc in prxfenti decreto plena & cxprcifa mentio habcittur. Quodque denarius praedidus, vacatione prjrciâa quo'ielcuinquc infra primum annum hujuiinodi in quacumque nattone occurrente, ft co durante, ulna icmel nullatenus exigatur, nec qunquam ad illum fahrendum amplius teneatur. Iniuper vult ft decerpit haec fanâa Synodus, quod G qua Capitula, Collegia & Conventus, ac Eccleüaûic* feculariibe perfosse, cujufeumqne dignitatis, flatus, ordimsfcu condition»exsflant, fioâus, Qmnri redditus ft pievearus primi aeni hujoGnodi, aut ahqtsam Montai quotam five narrem cx fiatutis, coofaensdimbus feu privilegiis aut alias quovis modo levare percipere cônioevcranr, per hoc preface domino Feliet Pape in exa-

Cooventibus ft perfonis ipfis fub fenterniis ft p<Botf Gapradiârs, ac tUoe vel illam ie pnsjudicium diâi denarii pro eo tono quoeuo modo petere vd exigere audeant ira praesumant. Per hoc tamen hec fanâa Synodus Capital», Collegiis , Conventibus ft perfonis pnndiâis, iquo minus annis diâum primum vacation» annum fequentibus illos ft illam pro ea parte, qus ob impofitfonem denarii hujulmodi cis defecerint, petere ft exigere valeant , non vult nec intendit prujudicium generari. Pr» terra cum nonnulli nationis Germanica, apud not confiintti, nationem ipfam pr» ceteris plus fore gravatam crara nobis allegaverint, G in aa denarios bujufiBodi abfque alia moderatione exigi deberet ft levxri ; huc fanâa Synodos his ft aliis rationabilibus caufispota, beneficia quacumque ft qualiacumqoe infra diâam nationem conGlentia, valorem quinque marcarum argenti fecundum communem allimationem eorum neceiTariis oneribus deduâis Coon excedentia, hoc decreto nullatenns indudi, nec de illorum frudibus , redditibus ft proveniibus denarium hujuimodi folvi levarique feu exigi debere, decernit ft declarat ; volens ft fiatuens quod fi de verp valore in prsmtfGs quandoque haGtari contigerit aut contendi , coiledores ft fubcolleAores hujufmodi unam, ft ts cui folatto denarii hujufmodi pro tempore incumbit aliam, perform oro dtfcufGone dtdsii & contentionis hujufmodi eligere: ft, G illas difeordare contingeret, loci ordinarius, aut ejofdem ia fpiriiuaUbus vicarias, feu officialis generalis: G vero occaGooe metropolitan* vel catbedralis Ecclefi» dubium aut contentio exorta fuerit cafu difcordic hujufmodi capitulum cum altera perfonansm fic cleâarum dubium hujufmodi habeant termina, re: Quarum quidem perfonarum, ac in cafu diicordix hujufmodi ordinarii, feu ejua vicarii , ft capituli pnedidorum , ientenli» ft determinationi partes bine inde ftare ft parere fine o.nni contradiâione debeant ft iencan, tur. Certerum hax Janâa Synodus colleâoribus & iubcolleâoribus denarii pmtaâi pro tempore deputatis , fub obteftatione divini judicii ft excommunicationis pena , qnam contra facientes incurrere vult ipfo faâo, diftriâius inhibet, ne quidquam nitra denarium hujufmodi a perfonis pro tempore folvemibus ft debentibus, pretextu fchedul»., quitantic feu liberationis per ipium de eo quod fibi folutum fuerit fiâa, pctcre rd exigere audeam tea preiumant : fed quod de competenti falario ei· per camcram diâi domini Felicis Pape afiignando contenti remanere debeant, decernit , vult ft ordinat : quodque coUc&oeet ft fubcolleâores ipG fic io exigendo denarium hujuimodi modum obiervent, quod perfonc de indebito gravamine non immerito querulari cogantur: ac propterea calices, libri, jocalia & alia ornamenta EccleGailica nullatenus impignorentur, diflrahantur, rcl alienentur. Vult tamen & decernit eadem fanâa Synodus ,

—....ne perfonas fententiis prsediâts pro tempore A ni laude digniffimam Dei genitricem Ma-
ANHo illaqueatas nitra modum in abfolutiooe obti-
Chr Ist I gj curiam veniendo^ ρ·**iΓl contio-
"**■ gat, quod pnefatus dominus Felix Papa V. colleftoribus ft fubrolleftoribus ipfis vel aliis (prout opus ft expediens videbitur) perfonas *fic* ligatas a cenfuris hujufmodi abfolvendi, & interdiâa relaxandi ft tollendi, plenam & liberam concedat facultatem . Teneanturque ipfi colle&ores & fubcoUeâores , folutiooe diâi denarii faâa, Capitula, Conventus & Collegia, ac perfonas prvdi&as a fententiis & cenfuris prsdi&rs gratis ft fine aliqua difficultate abiolvere, interdiâumque forfan pofipm fimiliter tollere ft relaxare. Pro cujus quidem absolunonis, fub!ationis ft relaxations litteris B etiam figillatis, fi predifti eas habere voluetint, etiamfi per notorium fuerint fubfcriptc, ad folvendum ultra fextam panem unius floreni de camera, nullatenus confiringi valeant vel compelli. Eos autem qui contra fecerint, excommunicationis fententiam incurrere voluit ipfo fido. Quodque poft decenniutt) a diâa die computandam aftignatio provifionis bujuf. modi ceftct penitus & exfpiret : Capitulaque, Conventus, Collegia ft perfon® pnadift® ad folutionem denarii hujulmodi ratione dignitatum ft aliorum beneficiorum pradiftorum, ex tunc in antea vacaturorum, de cetero nullatenus teneantur. Decernit quoque omnes ft finguios proceffus, prenas, fententiis ft cen-C furas , quos & quas contra Capitula, Conventus, Collegia & perfonas hujufmodi ob non lolutionem ratione beneficiorum poft decentium vacaturorum hujufmodi, per quemcumque, etiamfi pipali dignitate przfulgeat, quavis auâoiitate fieri, ferri ft promulgari contigerit, irritos & irritas, ac imtum & inane quidquid in contrarium kienter, vel igrtoranter inerit attentatum .

Datum Bafilex in leflione noftra publica, in Ec-leiia majori Bafileenfi folemniter celebrata, pridie Nonas Augulli , anno a Nativitate Domini millefimo qnadringcniefimo quadrag-fimo

SESSIO XLIII.

CHRbll *Ct yUrm virgin» .*

Stiroi- -flj :,rnrra!n Studui Brfirtnfa , in Spirit ff-fij cengrtgjtj, univrrf^lem Eidffijtn rrpr^rntjnt* , ad *prrpttMm rti »1·*

INter afljduas militantis Eccicfix turbationes & procellas , quit.ns ipia dietim afHigitur, XLIII. (||a lingularis jucunditas & egregia communitati fidelium reliâa eft, ut dominum creatorem noftrum intimis praecordiis diligentes, nimdem in fandis fuis devote glorificcnÎ. B Per hoc enim & ipie dominus, qui gratiam illis prarftitit, digne collaudatur, & ipforum fandorum promptiora erga nos reddimus patrocinia. Quod quidem iingulariter eft agendum, cum calamitates irruunt, qu® abfque dementis hominum non contingunt, ut per ipiorum iandorum preces & merita mifericordia domini fuper peccatis hominum imploretur, & humanum genus ab imminentibus malis & innumeris periculis praefervetur. Inter autem omnes qui cxleftem Regem pro nobis interpellent, praxipue ad gloriofiilimam illam ft ora-

riam eft recrarrendam, qua, quaoto altior exiftir, tanto humilius ad nos refpkit, omnes ad fe trahere cupiens pro quibus in utero geftavit falvatorem. Haec apud Deum quem ipfa peperic fedula pro nobis advocata nos juvat , nos luetur, nos protegit, nos exaltat ; h®c omnibus qui ad eam recummt promptiffi. room exhibet patrocinium. Huic igitur fanftiffim® Virgini etfi pluses feftivitates veneranda faoftorum patrum antiquitas coofecravic, irruentibus tamen dietim majoribus mundi calamitatibus & anguftiis , qu® ad expetenda ejuldem Virginis auxilia vehementius urgent, jucunditatem illam fibi cslitus datam non im-B merito convenit celebrari, dum Virga eadem beatiftima cslefti edofta nuntio, ft Spirito fando duce, afeendens cum feftinatione in montana, humilem Zacharia domum intravit. Jefusenim qui in utero illius erat, fe-Ilinabat adhuc in ventre matris Joannem pofitum'tanâificare. Et ipfa Virgo gloriofilLma cognatam Elisabeth vifitans, non minus illam fuavi quam fruftuofo falutavit alloquio. Maximam namque Istitiam fidelium mentibus debet ingerere excellens illud myfterium , quo matres ille gloriohe, totius falutis noftr® ferentes primordia, tam familiariter inter fe exultarunt, cum Virgo excellentiflima de ftirpe David Maria deveneranda inter filias Aaron C Eliubetb invicem colloquuntur.* quarum altera creatorem omnium & falvatorem noftrwn , altera prccurforem Joannem geflat ip utero.* ft fandas illae miraculo matres effeci® divina inter fe beneficia commemorant. Felix quidem illa conventio, & magnii divine grati® fplendoribus illul'.rata, qua tales& tante in unum matres pariter adfuerunt ; quarum altera Virgo ex Spiritu fando, altera fterilis ft in feneâute conceperat, ft utriufque partum celeftis angelus prrnuntiavit .' qua Joannes adhuc maternis* reclufus claullris venientem ad *iç* domitium in Mari® utero veneratur: qua repleta Spiritu fanâo Elttabeth conceptui Filii Dei ft falvatoris hominum gratulatur ; qua & ipia pro-Dphetans beatiffimam dixit Mariam qu® credidit, ft revelata fibi myfteria pandit r qua denique repleta ineflabili gaudio mater domini Maria , omnia in corde fuo conferens , nu® vd prius ab Angelo, vel tunc ab Eliubetbperceperat, in canticum ft laudem domini prorumpit. Nunc admirabilem Dei potentiam , qnirefpexit humilitatem ancili® fu® , collaudat; nunc magnitudinem operum ejus glorificat, nunc refert mifericordiam, qu® a progenie in progenies fuper fe timentes diffunditur ; nunc juftitiam , qua fuperbi dejiciuntur, & humiles exal-tantur.Q magnificat ,' nunc promiffiooem Abreb® & femini ejusfaftam, ft jam nunc completam commemorat, ac quod fe beatam omnes gene-B rationes ufque ad confummationem feculi dicerent..divina...inpiratione prophetavit. Eamdemque prophetiam fic manifefte videmus jugiter adimpleri, ut fupervenientes generationes ipfam Virginem beatam ft beatiffimam magis ac magis merito dicere canentur. Quis igitur tantam lztitiana fatis poterit explicare ? Quis ratita myfteria condignis laudibus profequatur? Quis hac gaudia fufficienter exponat, dum Joannes nondum natus exultât, Elisabeth adventu Virginis collztatur, Maria in myfteriisgaudet, claufus in utero falvator a fuo rreognofeitur przcurforc, letantur angeli, edum ft terra jucundat»-

tur,

——■tur, ft tota Trinitas novis laudibus glorifica-
ANNO π*? Huc igitur gatsdiorum magnitudo, fpecialibna eft extollenda proconiis. Hac fingularibns foiet—itapbus celebranda, io qua ft Dominum qui geftatur in utero, ft Virginem qua portat, ft fterilem quas concepit, ft procurforem qui vifitatur, coodecentibus profcqui debemus honoribus, fu cujus commemoratione qui tribulati foot Mariam implorant, que gaudiorum bujufmodi memor (ut fperandum eft) non fotam fiapplicautcs exaudiet, fed ficeti ex ftxa dementia coofaevit, etiam fnpplicare volentium preces proveniet. <&· coofiderans hcc fanâa Synodus, cum in noc tempore tota, pro dolor ? Chriftianitas in laboribus ft angufliis cooftituta cernatur, cumque^ fere ubique divifiooes & bella per humani generis hoffem introduâa vigeant, ft ipfa etiam Ecclefia militans non mediocribus agitetur procdlts , dignum efle judicavit , folemnitatem* hanc qua congrue Vifitatio beatiffima Virginis appellatur, in fingolis ChrilUanorum Ecclefiis celebrari, ut booorata ia hac celebritate per pias & devotas fidelium mentes mater gratia ft omnis coufolationis facerrima virgo Maria, beoediânm Filium luum jam multis hominum peccatis offtnfam, fua interceffiooc caecilians, pacem ft unitatem fidelibus largiatur Ideo que ftacuit ft decernit eadem fanâa Synodus, •d honorem ipfius Virginis Dei genitricis, ut poft expleta neiurreâionie Dominical, Pente-C coftes, gloriola Trinitatis ft ecclcfiaftici Ordinis fti, beatorum Joannh Baptiftu, ac Apoftoiort*n Petri Pauli folemnia, in quibus Ecclefia poft folcmniutem Annuntiationi* Dominica, quam profata Vifitatio temporis ordine cooieftim fcquebatnr, eft occupata, per fingulas Chrittianorum Ecclefias, quolibet anno fexto nonas Julii felium hujufmodi Vifitatiouis glor*o(e Virginis celebretur. Hoc igitur foiemne fefium ampleftantur Chrillt fideles, & omnes qui beatam Virginem lingulari devotione prufequuntur, fecum in hac folemnitatc fux cxultationts congaudeant. Quam ut eo libentius in divinis honorent officiis, quo magis ipiritualibus fuerint excitati muneribus, ipfa fan âa Synodus omuibusChrifti fidelibus, qui matut inis, proceffioni, fcrmooi, miffarum folcmniis , vel primis aut fecundis veiperis hujus „.oriofa Virginis feffivitatis interfuerint, pro unoquoque officiorum prcdiâorum centum dies de in/unâis poenitentiis mifericorditer dar^itçr.

Datum in feffionc noftra publica, ni Eide fia mapri Bafileenfi folemnitcr cclcbrau, Kalendis Julii, anno a Nativitate Domini milleinno quadringentetimo quadragefinno primo.

S E S S I O XLIV.

ANNO

*,·*i/β-i /"PftftoriOH bnjur facri Cotfilii.*

Socrofanfta Ba/Oeenfii Ceneralii Synaim, in/>-rift finito legitime congregate, nniverfafent Ectlcfiam reprefeniani, ad futuram ra me-

CATHOLICÆ. Ecclefiz fanâi* operibus continue intenti , fi cundis fidelibus in mi* nifiranda juftitia nos deceat cffe favorabiles benignos, illos noo immeuto, pro Fidei or* thodoxa atque Generalium Conciliorum auâoritatis dcfenfione fideles impenderunt , & impendunt, juftitia favoribus attollere debe*

A mus & munire profidiis, quibus per nos matu re faâa decreta infequendo, a *perverfi am- ANNO
bitioforum illatis fublevart , & inferendis moleftauombus profervari valeant, ft fic eorun- ■ ΓπΖ*^,
dem decretorum tranfgrefforum, iliorum profertim qui nobis incorporati & hujus fande Synodi decreta manutenere ft defendere juraverunt, contemptum puniri facere, ficque erga finguioc *jnftitiam* ordine debito exercere, ut alter in alterius injuriam non facile profiliat: & , formidata ia reprobis ultione, impiorum nocendi temeritas compefcatur, ft inter eoa tuta fit innocentium tranquillitas. Poff* Suam dodum omnipotens Dominus nimium afi&am Ecclefiam fuam fponfam pietatis oculo refpicere, ft fidelium cordibus infpirare dignatus fuerat, ut Synodus univerfalisduorum ettam Generalium—Conciliorum auâoritate, & duorum fummorum Pontificum foccclfivc approbatione pro errorum hcrefomque extirpattooe, ac Generali Ecclefia in capite & in membris reformatione, atque regum & principom , aliorumque catholicorum ad invicem diffidentium pacificatione, m hanc civitatem Bafileenfem conveniret ; nos tunc occurrentia, que nonnulli adverfos opera pradi&a inferre conabantur, ac etiam futura que verifimilitee inferri poflent, impedimenta circumfpicicntes, & ut illa , pro quibus conveneramus, commsnem Chriftiaoorum falutem concernentia, ad fines optatos perduci, ac eis, per qua direfte retrahi poffent, obviare cupientes, per nonnulla falubrial decreta fta tuendo di linivimus : Primo , quod nullus eidem Synodo per fe vel procuratorem *incorporat»!* au: incorporandus, etiam ptocurator tpfe , a tempore arteptt itineris animo veniendi ad ipfam Synodum fine fraude continuati, pro quacumque caufa tunc mota , vel in antea movenda , aut alia quavis occatione, ad Romanam curiam, feu coram quocumque judice ordinario vel delegato, extra locum diâe Synodi ea durante invitus trahi feu evocari, aut contra eum invitum procedi poflet,* decernentes extunc irritum & Dinane, nulliufque roboris exiftere vel momenti, quidquid in contrarium per quetneumque, etiam Romani pontificis auâoritate, attentari contigerit in foturum . Deinde vero, ut, fi quis Ecclefiam catbedralem , dignitatem , beneficium, officium, penfionem, vel commendans aiicujus ex incorporatis vel incorporandis, feu adherentibus eidem Synodo, a Romano Pontifice v«J quovis alio impetrare, aut etiam motu proprio concctfum ' acceptare attenta- "itnnur»,
ret, non, folum jure , quod in tali Ecclefia , preiumer··,
dignitate, beneficio, fe officio habere protenderet , fed etiam omnibus beneficiis effet ipfo jure privatus, & ad obtinendum beneficia in futurum Inhabilis. Et fucceftfve, videlicet ter-
Etio Idus Septembris, anno a Nativitate Domini millefimo quadringentefimo trigefimotertio, decrevimus, quod quicumque etiam per Romanum Pontificem, vel ejus auâoritate, in prxjudicium, tafionem vel derogationem, feu injuriam diâc Synodi, vel incorporatorum feu incorporandorum eidem per *(e* vel procuratorem aut familiarium fuorum, feu in eorum ervitiis ubicumque exiftentium, faâa feu difpofita erant, fierentque & difponerentur fbrfitan in futurum, titulum vel poffeflionem quo tnodocuroque tangentia, five ioCardinalatusft Patriarchatus dignitatibus, aut in Praelaturis

catbedralium etiam metropolilanarum Eccle-
ηη·!*τι ^..ΠMη » «nonsfterris;'vd'aliis'beneletis Eccl-
^ *c'< › prcftimouiis, commendis, untaribos,
penfionibus, officiis ft reboa Ecclefiaflkis vel
temporalibus, ft circa ipia aut alias quomo-
documque & qualitercumque , etiamfi motu
proprio, direâe vel indirefre, eftent ipfo /ure
irrita fit inania ft pro infeâis penkushaberen-
tur , partes lefas extunc in priflinum flatum
repoodndo, ft per quemlibet judicem compe-
tentem repooi mandando: adjicientes, quod
fi pnetextu talis coocefflionis ad aliquam occu-
pationem deveniretur, nifi occupans infra de-
cem dies, elapfis fexaginta diebus a difta die
lenio ~~kdus Septembris~~, fi per ~~partem~~ ~~lefam~~
~~ſatione realiter & pure~~ ~~defiflerer, ac parti~~ te-
le de perceptis poft concefliooem huiufmodi
fatisfacerct, ultra panas prediâas excommuni-
cationis fenteociam incurrat eo ipfo; talium
etiam concefliouum executorcs eifdem panis
fubiacerc decernentes, frout in ipfis decretis,
quorum tenores & effeâus haberi volumus pro
expreflis , plenius continetur. Verum quia, fi-
ent clamorofa di‹3orum fuppofitorum querela
didicimus, plerique atnbitiofi, quorum effrena-
ta cupiditas modum habere beicit, ad digni-
tates, beneficia & honores modis improbis ad-
fpirantes, ac per exquifitai vexationes diâoram
incorporatorum, illos ab hujufmodi fandis o-
peribat retrahere faragentes, nonnullorum ex
eifdem incorporatis & fuppofitis Ecclefias pa-
rochiales, meiropolitanas, Cpifcopales atque
monafleria, aliafque dignitates, commendas,
penfiones, canonicatu/ft pra^endas, olficia Ec-
clrfiaflica , nec non jurifdi&iooes eifdem incor-
poratis & fuppofitis ratione Ecclefiarum, di-
gnitatum & beneficiorum hujufmodi competen-
tes , ac alias res ft bona contra definitiones &
prEdifta, ac alia decreta noflra, quorum te-
nores ft effeâus fimiliter haberi volumus pro
expreflis, in auâoritatis Ecclefic ft Concilio-
tum pnediftorum vilipendium , diâoramque fup-
pofitoium grave prxjudicium, non fine mani-
fella dtvinx majeflatis offenfa impetrare, ex-
torquere, invadere, acceptare, aur occupare,
feu in illis propria temeritatefeintrudere, di-
Asque fuppofita illorum poflc&onibus & rebus
fpoltare privare, ac procafTm etiam panaies
contra ce» facere, & fieri procurare, penfio-
»onouH«a. nes etiam ' nonnullis ex *di&is* iucorporatisfu-
per Ecdefiis cathedralibus aliifque dignitatibus
ft bcndtciis Ecdefiailicis ailignatas, aliofque
frufrus beneficiorum qur ipfi incorporati ob-
tinebant ft obtinent, retinere, fubtrahere, u-
furpare, ft Jc illis fansfaerre reculare & de-
negare, ahitque diverfis injuriis in perfonis,
boni» ac rebus prediâis illos affligere , atque
concefliones, impétration» & acceptationes hu-
juhnodi in fuarutn perditionem animarum exe-
qui non erubuerunt, prout adhuc non erube-
icunt ; nos, quorum intereft in premiflis op-
portuoK ptovitionis remedia adhibere , volentes
flatui umverlalis Ecclefia: & fuppofitorum prat-
diâorum indemnitati ft quieti lalubriter pro-
videre, decretis ft deftinitionibus prsdiâis itj-
hxrcntcs, iflaquc innovantes, ac eis adjicien-
tes hoc perpetuo Synudali decreto auâoritate
umvcifalis Ecclefix decernimus & declaramus,
impetrationes, elediones , collationes, & ' dif-
pofitiones quas'iber de diâis Ecclefiis*cathedra-*
Jibus, monafleiiis, dignitatibus, commendis,
bus 'penfionibus, officiis & beneficiis, jurifdidiom-

Abus, ceterifque rebus & bonis praediâis, nec-
noe pretenfos omnes ft fingulos, XJNio
quafcuaoqae etiam fufpenfionum, excommuni- C^STI
catkxmm, interdiâi, privationum, inhabilité- *****
tiooum, inhibitionum, aliafvefententias, cen-
furas, ft poenas, (eu proceffua aliaecujufcum-
que qualitatis exiflant, in fe continentes, ad-
verfus ipfa fuppofxta ac in eorum praejudicium ,
hefionem vel derogationem aut odium, ac coo-
tra pmdiâa ft alia decreta noftra quomodo*
cumque ft qualitercumque promulgato· ft fa-
âos, ac cmoia inde fecuta, taoquam de fa-
ite attentata (prout funt) irrita, nulla ft
inania , nuUiufque roboris vel momenti fuifle
& exiflere, ac pro hrfcflis haberi debere : nui-
Blum quoque ex eifdem fuppofitis, vel quem-
cumqua alium illis innodatum fuifle, aut in an-
tea innodari pofle: impetrantes vero, feu de-
tentores ft occupatores, prattextu ctdlatiooum,
difpofitionum, etiam motu proprio faâarum,
aut detentionum vel occupationu/tn, de hujuf-
modi Ecdefiis, dignitatibus, beneficiis, offi-
ciis, jurifdiâiooimu, & bonis, in illis in qui-
bus feu ad quas ipfa fuppofita ex noflris vel
Apoftolicis aliifve canonicis collationibus ft
provifionibus, aut alias quomodolibet jus ha-
buerant prout habent, quas obflatitibus obe-
dientiac diverfitatibus, vel aliis legitimis in»;
pedimentis, contra tuos adverfarios caufas in-
choare , feu profequi commode non potuerant,
C etiamfi Ecclefia, dignitates , beneficia, vel res
& bona hujufmodi trium annorum , vel alte-
\ rius cujufvis longioris temporis fpatio occupa-
kta fuerant, aut coloratus praetendatur tituins
pnetextu etianr decreti noftri de pacificis poſ-
fefloribus, quod ipeipit.' Quicumque non vio- B^teenfi,
lentius, quod contra ipia luppofita io cafibus Conc- WT
pnrmitfis locum habere non volumus, nullum 11'
titulum vel jus quodeumque acquifiviffe, feu
acquirere: ipfos etiam incorporatos nullum jus,
tirulum vel poffelfiooem perdidrfle, aut ali-
quod in jure eis competenti praejudicium ge-
nerari potoille , quo minus ipfi, quotiefcusnque
opportunitas ad id fe obtulerit, poffeffionem
Ecclefiarum catbedralrum, dignitatum, benefi-
!)ciorum , vel altorum prediflorum, quibus fpo-
iiati extiterant, per fe vel alium feu alios abi*
que alia caufa cognitione, feu alterius aufto-
ritat is requifitione, continuare, eorum quoque,
fuper quibus fententiara vel fententias, qua
partibus per fe vel procuratorem prrfentÜH»,
& ufque ad finem fe defdhdentibus, in rem
tranfiverint judicatam, apud nos contra fuos
adverfarios obtinuerint, illorum & prafentis
decreti vigore poffeflionem adjpifci ft intrare
& fuper illis, de quibus pofteflionem nondum
habuerunt, & aâionem intentare , &jus fuum
profequi valeant . Spoliatos mfupcr aliorum
ft prafentis decretorum noflrorum auâoritate
iu illum flatum priflinum , in quo ante fpo-
£ lium, occupationem feu novitatem hujufmodi
crant, perinde ac -fi -faâe non -fuiflent, repo-
fitos ft reftitutos efle. Impetrationes autem &
concefliones etiam motu proprio de Ecde-
fiis cathedralibus, monafteriis, dignitatibus,
commendis , penfionibus, feu *cujufvis* qualita-
tis beneficiis, aut altis rebus vel bonis (ut
prrferrur) faâas,' viribus vacuasnec non
Ulos qui eas acceptare prcfumpferunt, cujui-
cumque flatus, etiamfi Cardinatatus, Patriar-
chal! , Archiepifcopali , Epifcopali , aliave
Ecdefiaflica vel mundana praefulgeant dignita-
te, jure quod in eis habere prxtendebant, ft

·liis

altis betsefidb oaonita; privatos, ac ad alia
ABfwO CeiUSTI ht poderum obttneoda inhabiles fore. Illos vero ex eia, qui praetexta talium cooceffionum At impetratioeom ad aliquam occupaitooem procctterunt, ft ut ab hujufmodi occupationibus ft perturbalioofcus defiflerent, juxta teno rem decreti nodn quod incipit, Ut facri, reqeffiti, talibus rcquifittoaibus non paruerint,
UDetMb ultra pnedidas, excommunicationis, nec non earundem impetrationum & cooceffionum receptores ft execurores, quoad lingulares per. louas, eaidem fenteniias ft poenas.* quo vero ad nobis incorporatos, qui (ut praefertur) huic fandae Synodo juraverunt, ft in premiffil auxilium, confilium vel favorem prrbuerunt, perjurii reatum incurrifle & de benefi B ciis, quibus ratione premiflbrum (ut praefer, tur) privati exiflunt, per eos, ad quos fpeâat, hujus decreti audoritate libere difpogi poffe , fimiliter decernimus ft etiam declaramus. Et ut metus pcenac meta fit prniumptionis, omnibus ft fingulis cujufcumque dignitatis (ut predidum cfl) exiflant, qui aliquam Ecclefiam cathedralem, etiam metropolitans!», altamve prelacuram, dignitatem, commendam, penfiooem, officium aut beneficium Ecclefiaflicum, feu etiam, ut fupra defignata, jurifdidtonem, res & bona praedi&a quacumque , cujufcumque qualitatis exiflant, eorundem incorporaioifjm & fuppofitorom, otnnibus fit fiogulis cujufcumque dignitatis (uf predtdum efl) C exiflant, qui occupant & detinent, feu etiam occupabunt &. detinebunt forfitan in futurum, ultra prcdtôas dc alias tam per noflra quam aliorum Generalium Conciliorum decreta , fandionefquc canonicas, inflidas (quas occafio ne pnemiflbruoi incurrifle uolcuntur) poenas, fub excommunicationis, nec non perpetue infamie penis, quai quemlibet conrra facientem incurrere volumtfa ipfo fado, praecipimus atque mandamus, ut infra duorum menfium a data prefentis decreti, vel etiam inierim infra duodecim dierum fparfùm, a tempore quo illius notitiam habuerint computando, ab omnibus St fingulis occupationibus ft perturbationibus per eos fie fadis-penitus defiflant , ac D Ecckfias, dignitates , commendas, penbones, officia, beneficia, atque res & bona prsedida, quibus didi incorporati fpoliati fuerint, aut taper quibus fententiam vel fenteniias, que partibus per fe vel procuratorem prefcntibus , & ufque ad finem fe defendentibus, in rem tranfiverunt judicatam , obtinuerint, illorum poflefiiooern liberam & vacuam dimittant.· nec non de perceptis , & qui durante occupatione hujafmodi percipi potuiflent, frudibus, expenfis, & interefle propterea partis, partibus lefts ac etiam dc penftoailms (ut praefertur) stagnatis, nec non beneficiorum eorundem incorporatorum frudibus, ac aliis rebus & bonis predidis integra & realitcr fatisfaciant, aut cum E eis amkabiltier concordent. Quod fi facere comempleriar, ac pernas predidas damnabiliter inebrrere, illifque per alium nrcnfem, duobus mcnftbus lapfis , aut duodecim diebus prasdidis infordefeere non formidaverim, extunc ultima menfe hujufmodi lapfo, (cumcrefcente contemptu crefccre debeat & pana , fit Ecclefia non habeat quid ulterius faciat) fi Angularis perfona, decem fi vero uoiverfitas ant capitulum, aut aliud collegium leu communitas fuerit, triginta marcarum auri pro una tamers Apoflolicae, ac pro alia parti Isis,

A ft pro tertia «qualibus partibus mediato vel immedino domino civitatis vel loci > ,n 1"» i<u quo Ecdefia, digmtaa, beneficium com- ^^T, C^MI$ nsenda, officium, vel res hujtifmodi, exrtterir, fi vices fuss impendere voluerit, alioquin cuicumque alteri operam efficacem ad id praedanti pro laborc applicandarum, panas incurrat eo ipfo. Interim vero non minus Patriarche, Archicpiicopi , Epifcopi, ceterlque ordinat uleu collatores, etiamfi capitula , univerfitates vel collegia fuerint, alneque pertanae, *ad* quas EccleGarutn cathedralium eledio, nec non dignitatum , beneficiorum, officiorum & aliorum pratdidorum collatio, prolocutus, provifio, fea quaevis alia difpofttio, communiter vel divifim pertinet, infra ftmile duorum menfium vel duodecim dierum & unius alterius menfis fine duorum menfium vd duodecim praedi-

Jorum dierum computandum fpatium , politam pro parte illorum quorum inrcrefl fuerint requiliti, tab omnibus ft fingulis (upertva defignatis & pecuniariis panis, quas contra facientes & rebelles etiam ipfo fado incurrere volumus, omnibus etiam materis excommunicationis vel defedus tituli, abiiquccxccptionibus, oppofitionibus, ft tabterfug'ts reflantibus ft rcjcdis, ft abfque quarumcumque caularum cognitione, quam eis ft ahisquibulcumquejudicibus Ecclcfiaflicis & fcrularibus fub eifdem pomis ft cafibus praemilfis penitus interdicimus, Cdcdiooes, collationes, ' pnefentationes, & ' "inndo- no. quafvis alias dilpofitioncs modis premitas prae iutnptas , prefentis decreti auduritate , ficui i de fado procclTerunt, dc fado retradent ft aonuiknt ; impedimenta prxfllta tabmoveant, occupatores ab occupatis expellant, & de perceptis fru£bbus, & qui percipi potuiffent, nec non expenfis & interefle praedidis, etiam per incarccrationem perfonarum occupantium, fi opus fuerit, fatiffieri, ac partes lacias m cum flatum, in quo occupationem leu laciam novitatem hujufmodi fuerant, reponere & redintegrare procurent: vafalli intaper & quicumque debitores & fubditi Ercktiarum cathedralium, dignitatum, beneficiorum, commendaDrum, & aliorum prsedidorum, nullatenus occuparoribus prsdi&is , fed eifdem incorporatis flt fuppofitis fpoliatis, ut prius obediant & pareant in omnibus, ipfiqne debitores de frudi, bus, redditibus, provenientibus, juribus, & obventionibus Ecclefiarum , dignitatum , beneficiorum ac aliorum hujufmodi fubexcotnmenicationis pana, quam contra facientes incurrere volumus ipfo fado, refpondeant, ft integre fatisfaciant , vel cum eis amicabiliter concordent. Quod fi facere neglexerint, &Jntrufis dc frudibus & juribus hujufmodi refpondere pnefumpferint, tales a debito nullo modo liberatos fbref fed incorporatis (ut praefertur) (poliatis realiter teneri decernimus. Prrterea fi Archiepifcopi ceteriquc prrooxninati pramifia non adimpleverint, eifque non paruerint cum cffedu, extunc lapfis duobus menfibus vd duodecim diebus, & adhuc alio mcnfc prsdidts, Ecdcftc civitates, & alia loca, in quibus talia, Ecclcfue, dignitates, beneficia , aliaque predida, fuerint (ut prvmittitur) occupata, tamdiu Ecckfiaflico iubjaccant interdido, quoufque rebelles prrdidi per Ecdefia. flicaen vd' fecularem fuerint potentiam a civitate vel loco expulfi, aut mandatis noflris hujufmodi fuerit latisfadum , quibus expulfis, vd (ut prefertur) fatisfado, divina poffint offi

ANNO CHRWTf

officia refund flt continuari. Qva omnia & A etiam qualcumque ponas in fe continentes , , fiogula etiam in pendentibus per appellationem, fle quidqu■-in coatrarida forfitan attentari ANfoo f vel alias locum habere volumus & decernimus. contigerit, irritum fle inaoe, oalliufqoe roboPorro in cafo non partitionis, liceat interim ri> vel momenti cxiAerc, exnunc prout extunc didis incorporatis flt fuppofit» pofi lapfum nuntiantes flt doccraentd. Non intendimus tauduorum mcnfinm aut duodecim dierum ptaa- men aliquos ex incorporandis in foturum, qui didorum, brachii faeptlaris, nec noore&orum ance eorum incorporationem fuper alfauffius flt officiariorum civitatis vel foci hujufmodi at> criminibus apud fuos fuperfora delati forent xiilum invocare, quos etiam in fubfidtum jsa- flt legitime praventi, hoc decreto tueri, quia ftitia potientis decreti tenore invocamus, re- poflit contra eos fuper crimmfcus hujufmodi ^qutrimus fle monemus, ut ipfi poA fimiicduo- etiam ufque ad diffintttvam fenteotiam iodufidecim dierum fpatium, a tempore reqmfitionis ve procedi: abfoiutfoncm vero omnium & Anfuper hoc eis fada computandorum, auxilium, gulorum , qui praefatas fententias, cenfuras confilium , potentiam flt favores podibflcs, fub pcenas, vd earum aliquam incurrerint quoquo excommunicationis dc privationis privilegiorum, modo, Synodo pro tempore iedenti, flt illa que ab Ecdcfiis obtineat, ponis, quas eos, B diflbluta, Romano Pontifici tantummodo, praenifi fecerint qua mandamus, incurrere volu- terquam in mortis articulo, refervemus. Pomus ipfo fado, pncftare non poftponanr, quo- ftremo, ut nullus ipfins decreti ignorantiam rum potentia flt auxilio pncfaib fpoliatia Bc- praetendere valeat, decernimus illud per puclclfiarum, dignitatum, beneficiorum, officio- blicationem io prefenti feflGone faftam vim rum , rerum & bonorum pradiâorum poflef- habere, flt it»>uoiverfosflcfingulos, lapfisduofionem, tam ejuidem decreti, quam propria bus menfibus aut duodecim diebus prcdiâis, audoritate, ac etiam per potentiam intrandi " adftringere flt ardare, ac fi eis perfonaliter ap& continuandi, ac intrufos fuos expellendi, prehenfis intimatum foret. Quocirca vobis, venplenariam concedimus poteflatem flt facultatem. nerabilibus Patriarchis, Primatibus, Archkpif-
Omnes autem Chrifli fideles quacumque, e- copia, Epifcopis, Abbatibus, prioribus, pnepotiamfiCardinalatus, Patriarchal!, Archiepifco. fitis, decanis, cantoribus, archidiaconis

pah, Epifcopali, vel alia Ecclefiaflica feu mun- trrifque io dignitatibus quibufcumque cooftitudana priefulgeant dignitate, qui pinfens de- tis, *ac* cathedralium Ecclefiarum canonic»dicretum temere violare , aut illius exeeutiooem ftrifte praecipiendo mandamus, quatenus vos » denegare, feu direde vel iodirede impedire, C aut unus veftrum per vos vel alium feu alios ac partibus adverfis adhscrere vel favere, feu pnamifla omnia & lingula, ubi fle quando exeorum aliquem receptare, defendere, aut tueri pedire videntis, folemniter publicantes, fi flt prufumpferit, quoad Angulares perfonas, ex- poffquam fuper prumilfis vel aliquo eorum pro communicationis, nec non trium: quo autem parte alicujus ex incorporatis fit fuppofit» prsdisticapitula , univerfitates flt collegia , Eccle- dis vel alterius promotorum negotiorum noftro fifftfici interdidi flt decem marcarum auri (ut mm, aut noflri vel Ronuini Pontificis procurafupra didum eft) applicandarum, pcenas in- toris fifcalis, quibus fuper nis omnimodam atque currere decernimus eo ipfo. Ceterum, quia plenariam concedimus poteflatem, requifiti fueripraterita nos commonent futuris cautius ob- tis, vel fuerit requifitus, flt vobis quod aliquis vel viare periculis ; prefentis decreti tenore fub in- aliqui cx perturbatoribus pnpdi&s aliquam vel alterminatione divini judicii, *& fub* extompu- iquas ex lententi» flt parais fuperius expreflatis innicationis, privationis, inhabilitationjs, pecu- currerit, fuerit fida fides, ad earundem poeniariis & aliis fuperius expreflatis panis, quas narum declarationem contra eos procedentes, ipfo faflo quemlibet contra facientem incurre- illo* tamdiu in Ecclefii» veftris ac aliis focis, re volumus, diftridius inhibemus, ne aliquis, D Dominicis aliifque "fisflivis diebus eafdem poecuiufciunquc conditionis fle excellentias fuerit, nas incurrifle publicetis, & publicari factal», Eccleiiaflicc vel mundanas, etiamfi Cardinala- ac ut tales evitetis, & ab aliis evitari faciatis, tus, Patriarchal!, Archiepifcopali, Epifcopali, ac alias ad plenariam poenarum pnadi&arutn vel alia quacumque prafulgeat dignitate quaf- exccutionem procedere curetis, donec fuper vis Ecclefias, Patriarchies, Metropolitanas , hisfatisfaftione praevia debite meruerint abfovel alias cathédrales, monafteria, praelaturas, lutionis beneficium obtinere. Er nihilo minus dignitates, officia, commendas, penfiooes, ju- legitimis fuper his per vos habendis, fervatis rifdi&iones, vel alia cujufcumque qualitatis be- proceiTtbus, eos, quoties opus foerir, aggranefieia , five res flt bona quibufeumque nomi- vare curetis, contradiâores auâoritate noflra, nibus cenicantur, ad ipfos pro tempore incor- appellatione poflpofita, compefcendo, invocaporatos flt incorporandos huic facro Bafileen- to ad hoc, fi opus fuerit, auxilio brachii frA , aut alteri univerfali legitime congregando cularis. Nos enim vobis & veftrum fingulis, Concilio, vel ipforum familiares pertinentia, omnes fle fingukn qni lentendas fle poenas hn- tonali ^^cra Concilio durante, fle in eo * prafentia- jufmodi, vel earum aliquam, incurrerint quo„J*' liter exiflentia, inprajudicium, hefionem, de- Equo modo, in loco noflra facra coogregatiorogaripnem feu odium Coocilii, incorporato- nia, ea durante, ipfa vero diflbluta, ia loco rum vel incorporandorum hujufmodi, a quo- Romane curie, fle extra etiam ad panes.* flcumque etiam Romano Pontifice impetrare, ips vero ex eis, ad quos tutos non patebit acvel motu proprio collate acceptare, aut in il- ceflus, feu tu focis in quibus libera mandatolis fe intrudere, feu in eorundem incorporato- rum noftrorum exeeutio fieri non poterit, furum odium five praejudicium fuoa confangui- per quo partis latfe vel promotorum aut proneos, procuratores aut fautores in perfonis vel curator» praedidorum atramento flari volumus, bonis affligere feu moleflare , vel eofdern in- in audientia litterarum conhadidanim, & in corporatos pro tempore invitos alibi quam io valvis majoris Ecdcfyi civitatis vel loci , in eodem Concilio fuper re quacumque trahere , qua vel in quirbanc aliam generalem Synoaut ad refpondendum feu judicium fubeundum dum pro tempore federe, vel ea diflbluta aut compellere praiumat : quotcumque proectfus, non fedente Romanum Pontificem cum fua

cu-

'"Caria refidere contigerit, fi in ea tri apad Atiam, fle fpecialiter'concedimus, quod pr*di- I –
S®K> nos.* fi vero extra laper his procedi contige- dum terminum futuri celebrandi Concilii ab- *NNO
nt, tn loco Eccleüc, dtgmtatts veiret, fuper brevtare valeat perlatus Papa rehx. Per pre-
qua vehqoo agetur, aut alio viciniori, in quo mifila autem etfi rede infpicientibus aliud vide-
partis laele commoditas fe obtulerit, in valvis ri non debear, ad majorem tamen veritatis
majoris Ecclefie civitatis vel loci hujufmodi, manifeflationem declaramus , quod non inten-
ad inflar edidorum publicorum moneodi, re- dimus, neque volumus, hoc tactum generale
quirendi & citandi, plenam flt liberam audo- Concilium Bafileenfe diflblvi , aut diflolutum
ritarem univerfalis Ecclefie ' concedimus teno- quomodolibet cenfeodum eflc ; quin imtno in
re prfefentium facultatem: Volentes & eadem hoc loco continuandum fovere, & continuari
audoritate decernentes , monitiones, requifi- debere, dum tamen integra & plena Jibertar
tiones & citationes fie fadas, vim habere, âc atque fecuritas, nec non falvufeondudus, per
cofdem fic monitos, requifitos & citatos ar- inclytam civitatem Bafileenfem nobis & eidem
Aare perinde, ac fi eis perfonaliter apprebenfis Synodo concefli, icrveouir illicii. Adjicientes,
fade forent. Non obftantibus noftris atque quod fi aliquod fieret impedimentum quo mi-
Apoftolicis conflitutionibus & ordinationibus, Bl nus in hac civitate Bafileenfi juxta ritum con-
quibus quod pnemiffa derogamus, & derogatum eflê volumus, ceterifque contrariis quibufcumque. fuetutn adus conciliares libere exerceri portent, aut libertas feu fecuritas & falvufeondudus hujufmodi non fervarentur : quibus cafibus feu eorum aliquo (quod Dvus avertat) advenientibus , fuper quo flari volumus arbitrio feu atteftationi dilediflimorum Cardinalium & venerabilium Epifcoporum, aliorumque diledorum Ecclefi* filiorum per nos hodie deputatorum, aut majoris pan π corum pro tempore prrfentium, cam fubferiptione eorum, inde fuper conficiendo publico inftrumento & fingulis eorumdem imminendo ,' extunc , prout exnunc , & exnunc, prout extunc, hanc fandam Synodum pro ipfius continuatione ab hac civitate C Bafileenfi ad civitatem Laufanenfem, utique provincic Bifuntinc Jocum habilem , tutum & idoneum ad generalis Concilii celebrationem, in nomjne Patris, & Filii, & Spiritus fundi tenore prefentium transferimus, ac translatum efle decernimus, cum eifdem modis, formis, qualitatibus Ce ordinationibus, cum quibus in hoc loco Bafileenfi continuata fuit & ftat de prefenti.

Datum Bafilee in feflione noftra publica , in majori Ecclefia Bafileenfi folemniter celebrata , quinto Idus Augufti, anno a Nativitate Domini millefimo quadrtngentefimo quadra- a M» pH- gefimo * fecundo.

*

SESSIO XLV. SED ULTIMA.

,, ~3λττ»Γλ &λ *Effilerai Gntreiii Sjmvbu, ivSpirite fenO· Irgitren ctegrr&tte, mivtrfeltet*
XLy. *Ecclffieet* ad *feiwrMt rei et ottrûuei.*

DEfideravit Erechias rex ut fieret pax & veritas tn diebus fuis *f &.* nos defiderio defideravimu» ut pax & unio Ecclefia: in dibus noflrts, hoc facro durante Bafileenfi Concilio, daretur. Verum cum ex plurimis impedimentis que dietim ingeruntur, & in futurum fuccrcfcere poffent, formidetur ne pjx 6c unio hujufmodi defiderat· in hac civitate Bafileenfi fieri, ut adus conciliares libere exerceri valeant ; volentes propterea a cafibus futuris providere, ac ut fides & audoritas generalium Conciliorum univerfalem Ecclefiam reprefentantium illibate permaneant, quodque unio & pax vera Ecclefia: dentur : nec non ut continuetut cekbratio generalium Conciliorum.* attento quod jam fandirtimus dominus D Felix Papa V. previdens neccfliratis cafiim , pro fututo Concilio nominavit inclytam Lugdunenfem in partibus Galliarum.- in hocque fatisfaciendo decretis facrorum Conftantienfis flt Bafileenfi» hujus generalium Conciliorum, didam civitatem Lugdunenfem , quam expetientia docente generalium Synodorum badenus in ea celebratarum, accommodam & idoneam repetamus: tenore praefentium in nomine fandz & individu* Trinitatis pro futuro proximo celebrando Concilio nominamus, deputamus & afljgnamus. Cumque immineant urgentiiTimz caufe, ut brevi fiat alterius ge- E neralis Concilii celebratio, propterea ftatuimus & ordinamus, ut infra triennium a datis prefentium computandum generale ^Concilium in prrfata civitate Lugdunenfi celebretur; decernentes quod Cardinales, Patriarchs, Arcbie- Jifeopi , Epifcopi, Praelati, feu quicumque a- ii, qui ad generalia Concilia dé jure vel con. fuetudioe convenire debent, in termino premiflo ad d*dum locum accedere teneantur, dummodo poft diflblutionem hujus Concilii hoc vel alio in loco continuati , reflet unus annus ante hujufmodi triennii finem. Volumus e-

Datum Bafileae in noftra publica (cflione, in Ecclefia majori Bafileenfi folemniter celebrata , decimofeptimo Kalendas Junii, anno a Nativitate Domini millefimo quadringentefimo quadragefimo fecundo.

INDULGENTI Æ

incorporatis conctilac .

Stcro/infis Cenerelii Sjnodm Bifileenfif, m Spiritu /dniio legitime congregata , (Jc. dikilo Ecclefie filie, tfc.

GR.ata per te nobis & univerfali, quam in Spiritu fando legitime congregatam repratfentamus, Ecclefie baâenus impenfà, fle quz adhuc impendere non defiflis, condigne perftrtngentes obfequia, illis reddimur intenti non immerito, per que obfequia fruduofa tibi fint, & ad majus cedere ' valeant anime falotis incrementum I Dudum fiquidem omnibus & fingulis , qui tantum noftre congregationi incorporati fuerunt, & etiam ufque ad feftum Aflumptionis beate Marie Virginis tunc futurum incorporarentur, ac nobifeum in vinea Domini per fex menfes laborarunt, flt in antea laborarent , hujufmodi eorum labore» flt obfequia condignis ialutarium retributionum premiis compenfarecupientes, litterasnoflrasconcedimus in h*c vetba.

Se-

anNO *Stirefmitt Gfutrelu Syntdtu , a wrJiUm EaUfim repr*Jf*tMf,* ad /»/«■

Benigna univerfaiis EccleG» prdvidentta the- (autos (piritualhun gratiarum a Cbrifto fibi coocrilos laborantibus io vinea Domini merito diipenfare curat, qiao magis labores ac iolicita ftudia io profecutiooe lalutts animarum dc publici boni Chriftian» religionis & exaltationis Fidei catholk» conferant: ut fic fruâuofis eorum operibus digna rependantur premis , dc ad uberiora meritorum incrementa ferventius excitentur . Virtuofum igitur atque laudabilem selum foppoGtorum hujus fanfis Sy-Bqu» nodi„-fidelia obiequia Chtifti Ecclefi» in fuis neceffitatibas dc adverfitatffius exhibentium, dc pro inchoatis (audis operibus communemCbrilianonim utilitatem concernentibus afisdue laborantium, attenta confideratione penlaotes, & laboribus eoritm digna (ahitarram retribotionum munera elargiri cupientes: ut omnes f< Unguli» qui huic ianân Synodo incorporati relident pcrfooalitcr in eadem, dcantea per lea monies teiederunt ac etiam qui hucuique ad feilum A(Tumptkx>0 Mari» Virginis eidem fanâ» Synodo incorporati fuerunt, poftquam per totidem menfes ia eadem reiederunt ; nec non & illi qui io noftris dc ipfius Ecdefi» negotiis -exira locum hujus (acri Concilii per nosC muli (udi , sc (ut prefertur) nobiicum per totidem tnenies laboraiunt, cujuicumque ftanu, gradus, ordinis, vel conditionis foerint, etiamG Cardinalatus , Patriarchal!, Archiepifcopali, Epiicopali, Abbatiali ptasemineant dignitate , Gngulos confefiorcs idoneos («culares dl regulares presbyteros eligere, qui toties, quo nes opportunum fuerit, ipforum Gogutorum confeflionibui diligenter auditis , ipGs Gnguiis in Gnceritate Fidei, unitate, obedientia & devotione (anfi» univerfalis dc Romane Ecclefi» atque noAram (ummi Pontificis pro tempore* legitimam adminiilrationem papariis habentis perfidentibus^ pro pernis dc cenfuris a juris conflitutione univerialis Concilii vel Apoftoli-Dca, aut alia quavis, vel ab homine generaliter promulgatis , omnibus debitam abiolurionem impendere, atque injungere valeant pmniieutiam salutarem : nifi forfitan talia foerint , propter qu» fedes ApoAolica fuerit merito confulcnda.- nec non etiam vota peregrinationis, abQioeniic, & Gmilia per eos emiiia, exceptis tamen votis peregrinationis Roman», Hieroiolymitan», & (aoâi Jacobi in CompoQella, in alia pietatis Opera commutare . Quodque preterea pntdiAt vel alii Gmites confelfores per Gngulos eorum incorporatorum & incorporandorum eligendi Gngulos femel in vita dc temel in mortis articulo ipforum Gogukxum Gmilibus cooftiTtonibos auditis, eis g lingulis, preterquam in homicidii voluntarii calu , aliis pro peccatis omnibus, etiamG talia fuerint, propter qu» Sedes ipfa merito confulends exfiftertt, auâoritate univerfalts Ecclo-G» & noftra debit» abfolutionis beocGcium impendere , >c ptrniicntiam faJutarem injungere, plenariam remtfionem omnium peccatorum («torum concedentes: ipfofque & ipforum quemlibet a qusbuivis excommunicationum , fufpeo» fionum & interdiâis Gnguiis, altsfque Ecdefiaflicis cenfuris & penis a jure vel ab homidc* gene:alter, etiam par legatorum vel dde* ciikxumvei Apofiolic» fodis, aut provincialis, vel qumtibet Synodales conftitntionâ * fivejuxta regularia quorumlibet ordinum' tnftituta iacurri&e qoomodoabet ccnfobumur : etiamG propterea ad Sedem ipfam vel alium querneum-, que fpccialis habendus foret recurfus: G id humiliter petierint: injdnâa eis inde pro modo culpc fimilj pOBoireotia ; nec non aliis quas fuerint injungeoda, auâoritate prwdiâa, etiam abique cujnfvis alterius foper hoc neqntfita licentia, ablolrerc, atque etiam fomd (utprm mittitur) in vita qusséumque vota peregrinationis , abftinenti», dc Gmilia, ia alia psnatis opera commutare, etiamG tali* Gnt propter Et cum cis dc eorum quolibet fuper irreguiaritare , G quam hujusmodi (ententiis aut earum aliqua ligati, Miffas & alia divina afficta, non «antea in contemptum clavium, celebrando , vel (e illis immiscendo , vel alias qusliterciimque, preterquam io bigamia vel homicidio voluntario contraxerint, abolendo. Etiam omnem inhabilitatioais , irregularitatis dc infomi» maculam Gve notam, per ipforum qtsexnlibet pretniObrum occaGone contradam, eadem auâoritate difpenfarc ; ipfofque dc eorum quemlibet, ad quafcumque dignitates , etiami Cardinaiatos , Patriarchairs, Archiepifcopalis, Epiicopalis, dc alias quafcumque , *uef^* non perfonatus* adminiftrationcs, Ac officias bénéficia nwcumque Ecdefiaftics dc curam animanim habentia, qu» indebite ac minusca--ooaice, alias tamen colorato dtuM, etiamfi per Gmooia labem, non tamen per violentiam aut pnetextn litterarum dc mftrumeotoram fallo fabricatorum adepti font dc pofisdent, ipfis tamen dignitatibus, beneficiis, officiis , in quorum adeptione labes fimootn intervenerit, m fuis manibus eœdiâosum confefloram Uberre refignatis rehabilitate* afiaque eis poA rehabilitationem hojufmodi dentio afoquc alicujus juris prwjudicio conferre, de Oe illis providere; dc alias defaper ipforum ftatui dc indemolcaribus Coofolerë, etiam ad alias quaicnmque dignitates (ut praminitur) di beneficia illis canonice conferendas aut conferenda rehabilitatsdo, ac in omnibus & per omnia libere dc licite poffint & valeant, prout Romands Pontifex pro tempore in legitima adminiftratione papatus conftitutus* qoOmodolibct facere podet. Ita tamen * ouod ipforum finguli de fruâffins per nos ex dignkatibue, perfonatibus, admioiftratiooibas, officiis dc beneficiis hujufinodi fodcbàe perceptis, aliaualem pdrtiooem pro fabricis dc ornamentis ccclefiaram* fan pro aliis ufibus juxta voluntatem dc difcretfonem coufotfpcnm pnsdiâormn exponere debeant* »c etiam «neantur. Et quffios quidem abfoluriostâsua, ahcdlrionlbut, dtfprofatiotiibus de provifiooilN· , etiam ia judieio dc extra (ubi opus focrh)ftan vofoanus pcrfooss incorporatia & incorporandis praadiâis, ânAorttate ipGus univerialis Concilii tenore pnsfanchn indulgemus Volumus autem* quod confeflbres ipG de bis, Iluibus ratione pramiOonsm fuerit impendenda atisfsâio, etiam Gmifis incorporatis prsediâic pro tempore confiteorffius, per fe, G fupervixerint, vel per heredes fisos, aut alios, n tunc forte tranfierfot, faciendam injungant.* quam ipG abfoluti vel heredes aut alii prannifla facere & adimplere teneamur, ut prefertur. Etna

SUjlô ®ΛΓ.

(quod afifit) ahqui propter hujufmodi gra- ti,œ rt®*emur prod··**» ad illicit* in po- fterum committendi , volumus quod ft ex confidenti* remiOtoat* hojuimodi aliquis vcl aliqui iotorporatoram prcdiftorum aliqua- forte ccpninitteret, quoad ill*, remiflio eis nullatenus (uffragetur: quoniam etiam ad eos qui a nobis recrfferuot, & ad diAblutionem (eu derogationem auftoritatts przfentis facri Concimprobis aufibas machinati funt, »oJu mus aliquatenus extendi. Nulli ergo bomb num omnino liceat hanc paginam noftrzcooceflioois dt voluntatis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc atten* tare prefutrpserit, indignationem Omnipotentis Dei dc untvcrfa&s Ecciefia (c noverit incuriunnn.

Datum Bafilec quinto Kalendas Julii anno* Nativitate Domini millefimo quadringentefimo tngefimo nono, Apoftolica fede vacante.

Nos igitur, ut tu qui ante datam liiteraram pvzdiftarum noflic congregationi incorporatus fuifti, dc nobifcum ipfius Ecciefia caufis dc negotiis profequendis per fex menles dc· ampfius foliatis Audits laborafti, litterarum v paedidarum pleno gaudeas effeftn ; dc ne eumdetn et feftum fuper eo quod incorporatus tueri», dc per hujufmodi tnenfes nobifcum laboraveris, ut praefertur, cujufvis bssfitationis fuperfit fenipulus, tempore praxedente te, ut pretfertur, incorporatum futile, ac per hujufmodi menfes nobifcum realiter dc veraciter laboraflè , harum ferie litterarum atteflamur, dc cunft;s notum relinquimus volentes dc au&oritate univerfalis cedetiat deceinentes, quod prasientes lutere ad probandum plene hujus rei leu fafti euilentiam five certitudinem asbique fufficianr, nec ad id probationis alterius adminiculum rbquiratur. Nulli ago omnino hami num liceat hanc paginam noArz atteflarionis, voluntatis dc conllitutionis init ingere, vcl ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare przfumpfetit, indignationem Omnipotentis Dei-dt unircrlabs Ecdefiefc ncffcric incurfurum.

Datum Bafilec quinto Kakndas Julii, anno a nativitate Domini millefimo quadriogen- \tcfitno ttigefimo uono , Apollo liea fcde vacante .

DECRETUM QUINQUE CONCLUS1ONUM.

Jacrs/iuAa *gnerth/* , ad *ftr~ pttiuuK rti »nurnM.*

SOlicitudinem generalium Conciliorum , quorum frequens celebratio agri dominici precipua cultura eft, maxime fieri decet ut evellant & deitruant vepres & tribolos errorum , asdificcntque dc plantent fanam doftrinam veritatis, pa quam anima horn num nutriamur in falutcm. Quod attendens hac fanâa fynbdas, volenique errores varios evacgelicam veritatem dkdeterminationesErckfiz pullulantes extinguere, tres catholica fidei veritates cordibus omnium Chriftiaoorum per folcmne decretum fuse (etfionis firmius ioferere curavit , cujus decreti tenor talis eft : Sacrofanfta generalis fyna&is Bafdeenfts, *&c.* ad perpetuaro rei memoriam. Sicut una eft ChriftiEcciefia, Úr. ut habetur iu trigefima tertia fclhooc. His autem fi< pr*mi(Cs, providendum infuper

fuit ut ea refeinderentur tarculo ecclefiaflicae iolicitudinis qua: in ad retium errata funt . Et poiitfime dum error in illo deprehendetur qui animabus Chriftianorum gravius poflet afferre nocumentum, aliofqoe ad errandum facilius tnducae. Tanta enim nobis cura elfe debet confervandc Chriftiaoe fidei, ut nec in *minimo* permittatur violari, quam pertinaciter offendentes in aliquo totam offendere cenientur, dum doârinam Ecclefi* catholics in his que fidei funt, non fequuntur velut infallibilem regulam, led judicium proprium in adverium obduratis animis jfcqui volum . Veium prsteipue cavendum eft, ne is, qui alibrum doftor in via veritatis efle (debet, * lips iu foveam dc prreipitium erroris abducat , & pottflime talis erroni, qui pniverialrum coociliorum auâotttateœ enervet, quorum judicium * fummuqi eft in terris in extirpationc errorum dc confcrvat ione reftse fidei Nec unquam aliqui» peritorum dubitavit iummum pontificem, in his qus fidem concernunt judicio eorumdem Conciliorum t» nirerfalium efle fubjc&um . Conuiiiekat autem Chriftiana religio in prrmifla declaratione catholics fidet circa ipforum concilioorum auftoritatem, explicata in facra Coniiaotienfi fynodo. Et detneept cum olim Eugenius Papa quartus hanc f)nodum Bafilftniem fine ipfius conlenfu attentatlct prima vice dil(olvac, declaratum fibi fuit hoc i*pfum premills declarationi repugnare , quodque non poterat diflolvae, aut io aliufo locum transferre, vel in aliuJ tempus prorogare generale Concilium univerlalem Ecclefiam reprelentans, fine coofenlu ipfius; ac etiam quod hzc erat veritas juris divini, & articulus fidem concernens, qoe fine interitu (alutis negligi non poteft . Tandem poft longam rcfiftcntiam, quam adverfus veritatem fecerat , & multiplices admonitiones atque informationes fibi per hanc laoâam ipnodum faftas, diflolutionem ipfam revocavit, illamquc declars vit fuiffe irritam & ioaoein, revocans' etiam quidquid cont^* hujus facri Cooeilii* Bafilecnfu auSoriratcm per ipfum aut fuo nomine aflertutn erat. Sicque rurium univala Ecciefia dt Chriftiana religio in hac fidei veritate conquievit , firmiter credens non pofle fieri diflolutiooem Concilii fine coafeafu crus. Spe» autem omnium erat, ipfum Dominum Eugenium, attenta maxima adhsfiotse huic fanftz fynodo pet cum folemniter prsftita deinceps in unmie fi i cum iota Ecciefia permancrc , a qua iterum , proh dolor fe gravius per attentatam fecundam difloluiioncm hujus facri Concilii fine confeniu ipfius («paravit. Et cum fuiflet iterum adroobitus ut hoc ipfum revocaret, expeftatoque diuturno tempore ut rurium errorem dimitteret, patioacius in eo permaBlit , auftoiitatem Coociliorum generalium de veritates fidei circa eam declaratas affidue conculcans. Quod conGderans face land* fynodus, dc videns fe nihil apud cum per admonitiones & cxpcftationem proficere , omnibus Chriftisnis rei hujus veritatem manifeftare debuit, ne aliquos deinceps in (oos errores attrahere poflit, qui per ignorantiam laqueos perditionis incurrant , fed potitis tumeo do&r 1» Ecclefiu catholic* jugiter (equentes faciaut reftoa gressus fuos in acquifitiooeetermt (almis, fitque omnium una fides, una focietas fpiriius in vinculo pacis. Et at clarius rei feriesipfius

ANSO CHRIS 11

innotefcat , pofftntque cunâi plenius verita / tern ab errore, lumen a tenebris dticeroere, quinque conclufionea in fua congregatione generali concluGt bare fanda fynodus -nono Kalendas Julii proxime pertenti, declarativas eorum quz adverfus duas veritates in decreto fupra memorato pôfitas , przlatus Ga* brief, diAus tunc Eugcnius Papa quartus, attentavit ; quarum quidem conclulionum tenor talis efl :

Veritatibus duabus przdiAis repugnat prima hujus facri Bafilccqfis Concilii prztenfa dtffolutio feu translatio, per Eugenium Papam modernum de plenitudine poteflatis apoflolicz(ut > attentata,

•wncilii *itg.* 11 cuju» ini WhW-1' *ftm, "**

Veritatibus duabus pnrdiâis repugnantes er rores Engenius Papa modernus poli primam prztenfam diflolutionem five translationem lynodali monitus ac juffus fententia, Ac io forma fibi oblata, judicialiter revocavit.

Veritatibus duabus przdiâ *is* repugnans fa cn hujus Bafiteenfis Concilii prztenfa diffolutio five translatio, per Eugenium modernum citatum fuper faAo reformationis, atterrtata de plenitudine poteflatis , ut atterit, cafu quo contra ipium aut aliquem de fuis przfidentibus procederetur, jnextuiabilem in fide contineret errorem ,

Veritatibus duabus przdiâts repugnans hujus facri Concilii Bafileenfis iterata dittbhitio feu translatio ptztenia , ipium modernum Eu c genium divolventem feu transferentem ro revocatum errorem probat iterum effe prolapfum .

Veritatibus duabus prrdiffis repugnans iterata dtffolutio fcu translatio, nec non ipfius Eugenii poli ejus moninonem (ynodalam, ut ipfam diflolutionem feu translationem prrtenfam (ut permit i itur) fadam revocaret, declarataque, contumacia , ac in eadem louga per. manentia, apertaque 'ha rebellio, *A* alterius congregationis in vim prztenfr diffblutionis fub nomine Concilii generalis credits, hoc facro durante Bafileenfi Concilio, iunt de ejufdem Eugeni i pertinacia evidentia teflimon/a , quz clamore acculatoris non indigent ,

Quz quidem omnia deduci roluit hrc fanda fynodus in notitiam eundorum per pnefentes , ut evulfis erroribus de agro domtnt unitas hdei rcHorcat , & omnibus amplexantibus veritatem , Ecclefia Dei consequatur falutem & pacem, que per hujufmodi difTolutionesAc impugnationes per pnrfatum Gabrielem, tunc didum Eugenium rapam IV. adverfus fandam frnodum fufeitatas, quamplurima pericula & detrimenta hucufque fuftinuiile dignolcitur . Et Gcuti in errore iufeitata fcandala fic fchifmata fuccreverunt, fic ex agnitione veritatis pax At tranquillitas oriatur, iplaque Chrifli Ecclefia, deltrudisadverfitatibus univerfis, fecuritate gaudeat Ac falute I Nulli ergoofanioo£ hominum liceat hanc paginam noflrc declarationis & notification!* infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc atteutare przfumpferit, indignationem Omnipotentis Dei Ac univerfalis Ecclefia: fe noverit incurfurutn.

Datum Bafifae in feflione noflta publica fexto nonas Julii, anno a nativitate Domini rnillcfimo quadringentefimo trigeGmonooo, apoftolka fede vacante ,

BtùU Niceia- PapaVifitper apprtlatife. eitorum & gtfttrtin /k c cmi.19 Bafileetf.

aNNO CHRISTI MO·

Nitelam Epifcapm fervit; ferwriuH Dei ad perpetmiiH rei menrtriarit.

UT pacirK qua nihil dcliderabiiius-, in univcriali Ecclefia ampliffime diffundatur At perduret ferenitas,& omnium corda, que exagitavit & defatigavit divifio , unitas integra ad cujuslibet flatus dc honoris profperitatem conloJtdet, libenter secundum nottras & apoflohcaf auâoritatis plenitudinem magnirudinzmque voluntatis , omnia ampleâi- B mur, per que nbn folum fuper prrfentibus & luturi», ied & fuper praeteritis, ut illiba- <· permaneant , debitae provifionis adhibeatur remedium. Cum itaque poft crebras ,variafque conturbationes, quibus multis ab anms ianâa Dei fubjacuit Ecclefia , cantantibos divifionibua quz inter felicis recordationis Eugenium Papam IV. przdccefforem noftrum, At tunc Bafilcenie Concilium vigue- runt, hoc in nofito tempore, Ac ex altiflimi Det providentia ineffabili interpofitas , tr». âatuque oratorum cariifimorum in Chriflo filiorum , Francorum, Anglic At Renati Sieiliz regum, nec non Delphini Viennenfis primogeniti. Francorum regis ilhrfliris , pacem c EccicGz redditam videbamus , dum percepimus venerabilem Ac cariflimum fratjcm no. ttrum Amcdeum primum cardinalem epifeopum Sabinenfem, in nonnullis provinciis apo- ^'*^7 ttolicz' ledis legatum vicariumque perpetuum, ied carjuî Felicem Param V. tunc in lua obedientia no- ** minatum, turi quod in papatu atterebat fe habere , ad huiulmodi pacem Eccleftebobtinendam , cvfiiffc·· eos vero qui Bafiler, pofimodum I^ufanr, fub nomine generalis Conrifii haAenus congregati prrmanferunt , ordmatte Ac publicaffe nobis tamquam unico ac indubitato iummô pontifice cbediendum effe a eundis fidelibus, At praefatam Laufanenfcm dii-^*7*-**' lotviile congregationem . Defiderantcs igitur ad Nitoto atteâu ea perficere quibus Chrilli fide- col»um aclies , fuppreflis Ac cxtinâis diffcnfioniitn differentiarum feminaris, communi fruantur concordia , cujuslibet eorum flatus, honoris, reputationis Ac quietis flabilitate firmata, quafcumque promotiones, eleâiones, confirmationes , podulai iones , admittiones , translationes , commendas, adminiflrationes At proviGoncs ad quafcumque patriarchates , metro politanss At cathédrales ecclefias , nec non abbatiales dignitates, ac monaflerioram regimina qborumcurnque exemptorum Ai non c- r xemptorum .· nec non quafcumque collationes , provifiones , At difpofitiones quorumcumque beneficiorum eccledafficorum, regulariam Ac fzcularium , de jure patronatus etiam laicorum, cum cura vel Gne cura, etiamfi ecclefir parochiales fuerint, aut canonicatus Ac pnebendz, dignitates majores poff pontificales in cathedralibus , vel principales in collegiatis exiflant, perfonatufque, perpetue adminiflrationes vel officia, etiam curata veleleAiva, in quibufcutnque ecclefits, prioratus conventuales, aut cujufcdmque conditionis, qualitatis vel nature fuerint, etiam alterius generis , quam expreffa, paris vel majoris, etiamfiex quaviscaufa tunc difpofirioni apoffolicz specialiter vel generaliter refervata, fuerint li^igiofa , aut alnu effe-

effeda, vd ad fedem apoflolicam quomodo-
libet devoluta, in vim quorum, feu pextex-
•it> tU c^ktionum, provifionum , refervationum ,
•ut «liartim difpofiiionirm hujulmodi, feu a-
ltcujux pnemidorum, «lias quam ex titulo pri-
vationis faftarum, przmtiTarum occationum,
diviûooum ipiarum ecclefiarum, beneficiorum,
dignit«tom, officiorum, perfonatuum, admi-
nlftratiooum , canonicatuum fle praebendarum
habita feu adepta fit potTeilio, fle poiUdcntur
de prttienti: adtniffioMs etiam refiguationum
quorumcumque bencficrorum, dignitatum , ec-
ck-fiarum, funphciter vel ex çaula permutatio-
nis faâanim , audouzauonumflc inffitutionum,
penfionum item quarumcumque (upe»Kquo-
rumcutnque beneficiorum ecclcfiaflicorum fru-
Aibus , rdervationibus , fle «dignationibus ,
cum proceffibus & fulminationibus inde fecu-
lis, nec non uniones, annexiones, incorpora-
tiones quarumcumque dignitatum'fle beneficio-
rum ecclcliadiconrin, fabularium fle regula-
K tium, qaibuicumque patriarchalibus, archiepi-
icopalibus, abbatiahbut, vel capitularibus men-
fis, aut monafferiis, conventibus, dignitatibus,
caixxncatibus fle prrbendis vel beocncus, feu
■d invicem fub quibufvis verborum formis, di-
*cccMa- membratiooes etiam * ecclclialHcarum fle be-
ruro. neficiorum quorumcumque, eccleliarum quo-
que , monafleriorum, fludiorumque genera-
lium fundationes , ereiliones , fuppredioncs fle
fubjediones , flt quorumcumquc beneficiorum
creationes , exemptiones , item revocationes ,
pallii darioocs , confierationes, benedidiones ,
pei lunarum de ordine ad ordinem translatio-
nes, infeudationes, inftiiutiones, coniraduum
confirmationes , facultatis tefl andi concetiio-
nes , abfulutioncs , liberationes, quit antias fu-
per quibulcumquc debitis ratione decimarum,
icmidecii^arum, indulgentiarum, annstarurn ,
communium fle minutorum fervitiorum , vel
«lias quomodolibet dilpeniationcs tam fuper
vetatis nuam natalium & aliarum inhabilita-
tum defefttbus, fuper incompaubilibus in quo-
cumque numero, etiamfi ad curas parochia-
les , mattimouiis , juramento , ordinibus &
voto etiam tranlmarino, fle tebus abis quibul-^
cumqiic, nec non abiolutioncs a quibukum-
que excommunicationum , anathematizatio-
num, fle alus cenfuris eccleiiafficis, interdicto-
rum tam generalium quam (pecialium iclaxa-
tiones, ac etiam illarum fulminationes fle ap-
pofitiooes juramentorum, etiam fidelitatum le-
laxationes, rehabtlitaiiones ab omni macula
irregularitatis, aut alia inhabilirate tindecum
que proccflerir, reff tutiones etiam ad famam
fle honores gratiarum, indultorum, indulgen-
tiarum fle privilegiorum , qualcumque alias
conceffioncs, *ac* omnia fle fingula, tam juffi-
tiam quam gratiam concernentia, five in loro
confcicniMe, aut contentiofo, in perfoms aut
locis qu* tempore conceilionum & aliorum E
prrmiiiorum obediverunt prstfato venerabili
ac caiiffimo fratri notlro Amedeo cardinali
epifcopo, legato fle vicario lupt^iâo. tunc
Felici pape V. nominato, ac congregatis an-
tediflis feu eorum alteri, tam per ipium tunc
Bafileenfe concilium & Amcdcum in fua obe-
dientia Fdiccm V. nuncupatum, qu.un illos
qui in Babfeenfi & Lautanenli civiratrbus fub
notaiDC generalis concilii congregati icmardc-
runr, aut alium feu alios, fua aut alterius
eorum auâoritate etiam de latere legatus, de-
legatos, five alios quofeumque ab cis vel co-

ANNO CHRISH

divlfim , qualitercumque tada , gefla , con-
céda , data , induite , difpolita fle ordinata ,
etiamfi tna/ora & graviora, aut alterius eu-
/ukumque natur* a prremilGs çxillant , fle
fpepalem requirant exprel&onem, qua: volu-
mus & decernimus pro expreffis ipecihce ha-
beri , cum omnibus hngdlis inde fecutis.
Ac etiam omnia fle fingula per ordinarios in
didis locis ta&a, pro bono pacis & uotonii
ecckfir, motu proprio ex certa fcienti<,& 4c
apollolfcz potHlatis plenitudine, de coofilio
fle allentu venerabilium fratrum nollrorum
fand* Roman* ecdefias cardinalium , pr«-
fentium feric approbamus, rattbeamus„ flt .e-
«»*m confirmamus, rataque & lirma haberi
volumus . Nec nqn ponori pro cautela de
perfonis patriarcharum , ardnepncoporum , c-
pifcoporum fl(abbatum, quibulcumquc eçcla-
fus fle monalleriis, quarum fle quorum atle-
cuti funt poiTcdioncs, & poffident de prclen-
ti, nec non de dignitatibus, prioratibus, per-
fonatibus, adminiltranonibus , officiis, cano-
nicatibus, fle prebendis , commendu & be-
neficiis quibukuhique , ctyim ledi apoffoli-
eas fpeciahter vel generaliter reiervatis , de-
volutis, vel quomodolibet aticâis, eorum pof-
fefforibus quibuslibet de novo providemus, ac
ipforum omnium frudus , redditus fle pro-
ventus, nec non emolumenta fingula in qtn-
cbuicumque fle ubicumque, etiam extra dice-
ccGin , in quibus ecclefia , monaltcrium , prio-
ratus, dignitas, feu beneficium hu/utmodi fue-
rit, confidentia, ad eorum poffeffores ipe-
dare fle pertinere. Et quod ipfi in tuarum
ecclcfiartim, monaffetiorum, prioratuum, di-
gnitatum fle beneficiorum , (prout eorum
bngulos concernit) poffefliouibus, pro hu-
jufmodi bonO pacis fle unionis pacihci rema-
neant fle quieti, decernimus fle declaramus ,
gratis fle abfque folutionc communium vel
minutorum fcrvitioium , annataram, aut va-
canti* tam noflrz camerae, quam venerabi-
lium fratrum nollrorum sanâc Roman* ec-
clefi* cardinalium collegio lacienda, nomi-
na fle cognomina, valotclque ipforum beneh-
riorum & dignitatum, ac non obftantias ip-
forum poflcflorum pro exprcffis habentes, con-
fl itutiombus & ordinationibus apoitoiicis non
obffantibus quibufcumquc . Infuper quafeum-
que obligationes leu debita de fle fuper an-
nato leu communibus & minutis ierviiiis
juxta curi* noffr* confueiudincm, exteri(que
/urinus nobis fle (anfte Romane ecclrli* car-
dinalium collegio , cctcrifque officialibus de-
bins , fi que deberi dicerentur , occabone
quarumcumque mctropolitanarum & catbe-
dralium ecclefiarum , monafleriorum , digni-
tatum, prioratuum, etiam conveotualium be-
neficiorum & ofhciomm hujufmodi, ufque ad
prrtentem diem poffefforibus anrediûcs ex Gmi-
li fcienu^remittimus & relaxamus, pariter fle
donamus : cofque qui hnjuimodi debitis obli-
gati client , ab omni corutn lolutione abfolvi-
mus & liberamus, & fuper illis dari quitan-
tias petentibus aut vuicnttbau demandamus in
forma plena , debita fle opponunt. Frudus
etiam illos, quos durante hujufmodi dinAo-
ne , ex didis ecdcfiis, dignitatibus, bene-
Écris & officiis perceperunt, etiamfi nobis fle
earner* apoilolic* debiti effient, penitui ipfis
& cuilibet tpiorum remittimus de didas fedis
munihcemia liberali ; camerario, ibefaura-

P i IW>

(Mat

ANNOX CHRISTI

no, clericis earner*, colleAoribus fit fubcol-
Aoribu nortiis quibufcunique inhibentes fub
excommunicationis fententia & aliis cenlu-
lis ecclefiaflicis atque pœnis, qua» remiffio-
ni & inhibitioni noHris hurufmodi contrave-
niente» incurrere volumus ipfo taâo, ne fru-
Aus pcxdiôos oecafione przmirta, difta divi-
iione durante perceptos, ft per no» remiflbs,
ut preiertur, a quoquatn qufjjaodofibct exi-
gere feu extorquere prefumant. DiAocumrur-
fus poffeflorum fingulis adverfariis fuper pre-
faris ecclefii», monaftefiis , prioratibus , di-
gnitatibus, ortie ii* & beneficiis perpetuum fi-
lentium imponentes , quaicumque promotio-
ne», impetrationes, eoocefliones, provifiones,
declarationes & littera* deiuper pro ipfis ad-
veriariis & aliis quibufiumque, in praejudicium
ipsorum pufleflorum, vel derogationem hujuf-
modi per nos confirmatoiutn * quomodoli-
bet, etiamfi mota proprio, ex certa (cientia
vel plenitudine potefiittis, fic de venerabilium
fianlim noil rorum fanA* Romans ccclefiz
cardinalium confilio fic artenfu, tam |?er di-
Aum nofirum predecertbrem , quam nos, five
alium quemcumque, illius aut noftra auAori-
tate , five alia quacumque , faflas , datas, con-
certas fic habitas, etiamfi in vim earum ip-
fis aut alicui eorum in re vel ad rem tus
qtiefitum foret : nec oon diffinitiv.as fic alias
etiam, que in rem tranfierunt judicatam, fu-
per ecclefii» &· aliis premiffis in Romana cu-
ria , vel alias ubicumque contra diAos pofle-
fores promulgatas fententiis, fic queetimque
inde fecuta , pratdiAis motu fit fetentia ac
plenitudine pro bono pacis fit unionis prxdi-
datum cadamus, irritamus fic annullamu* ,
ac carfa , irrita, inleda, nullaque fit inania
ac viribus vacua declaramus fic denuntiamus,
litas vero ex fententiis , qur pro pratdidi»
poffeflionibus fuper pretnirtis , ac etiam quai-
cumque alias fententias fic iubrogatioMs, que
pro qttibufvt» perfonis , partibui fe deten-
dentibus, illarum omnium nominibus fic co-
guomimbu. pro exprefbs habentes f & que
in rem tranliverunt judicatam, in Bafileenfi
feu Laulanenli civitatibus, icu in curia pre
fati venerabilis ac carirtimi fratris noftri A-
iredei primi cardinalis, (ut praemittitur) le-
gati vicariique perpetui , ..Felicis quinti in
tua nbediemia nominati , ufque in hodier-
num diem prolate, ac lubrogationes pro al-
tero cx collitigantibus mutuo fe defendenti-
bus f.rdx funt , validas & rati» décerner»·
tes, nec non quaicumque litet & caulas de-
fuper tn i.oflia curia vel alibi contra iplos
potfeffores (uper przdiAi* ecclefii», dignitati·
bus , beneficiis , officiis quomodolibet pen-
dentibus, quorum omnium, etiamfi una vei
due feu plures diffini 1'vae vel aliat fententie
prolatat fmt, flatus prefentibus pro expref-
fis habentes ad nos advocamus, fie totalizer
exiinguimus. Et pio majori omnium capitulo
aniorum fecuntate & roboris validitate , qui-
bufeuinque perfonis tam eccleliartici* quam le-
cularibus, cujufcumque dignitatis, flatus, gra-
dus , ordinis , conditionis vel preeminent!*
exirtanc, etiamfi cardinalats», jsatriarchatus ,
·rchtepifcopali, epifcopali, aut alia quacum-
que prrfulgeant dignitate, nec non quarum-
cumque tam cathedralium quam collegia ta-
rum fit aliarum ecdefiarum & monafkriorum
capitulis, collegiis fit conventibus, ac fingu-
laribus peclonts carumdcm, illiquc vel illis,

Aad quem feu ad quot difiarum ecdefiarum'
beneficiorum ecdefiaflicorum ft officiorum e'
ledio, collatio, provifio , prefentatio , feu
quAvisalta difpofitio, communiter vd divi-
fim pertipet, ac hujufmodi poffeflbrum ad-
verfariis, quibus per. nos ac noflrum predecef-
forem feu alium quemcumque faA* funi con-
ceflTiopes & provifiones de hujufmodi ecclefiis,
benehcits ft officiis portertis, omnibus & fin-
gulis aliis , quorum intercfl vel intererit, quo-
modolibct in, futurum , mandamus expreffe
inhibentes, videlicet patriarchis , ifrchiepifco-
pis fit epifeopi» fub tulpenfionis ab ingrertu ec-
clefi· , .minoribus vero perfonis fingufaribua
fub excommunicationis , nec non diAoruta
porte(Toruna adverfariid fub fimili excommu-
nicationis ac -privationis omnium & fingulo-
rum beneficioruni Tuorum qu* obtinent, flc
inhabilitationis ad illa & ad uilia in pofterum
obtinenda , pcrpetueqoc infami* ; collegiis
vero, capitulis & conventibus fub. fufpenfio-
nis a divinis, poenis, fententiis fic ccnfuris,
quas contrafacientes & rebelles (prout quem-
libet ipforum concernit) exnunc , prout ex-
tunc , ft extunc , prout exnunc incurrere volu-
mus ipfo faAoi ne ipfi feu eorum alter pu-
blice vel occulte, direAe vel indircAe, quovis
quefito colore vel ingenio, contra declaratio-
ns , concertions, approbationes, ratificatio-
nes, confirmationes, & alia pr^iAa vel eo-
rum aliquod in prejudicium, damnum & gra-
vamen dtdortim portertbrum flc derogationem
premifforum per nos coijfirmatorurii, aut a-
licujus eorum facere, dicere & attentare, feu
ipfi prenominati, ad quos ipcAat hujufmodi
elrAio, collatio, provifio, prefentatio, feu
qurvis alia dispofitio , quemquam alium ad
ecclefiarttcas dignitate», beneficia fit officia,
feu alia prstmifla, haAenus fic poflefla reci-
pere ft admittere, neque poffeflbres hujufmo-
di fuper picmirtis in aliquo vexare, pertur-
bare., moleflare, feu inquietare quomodolibet
przfumant, aut prsefittnat, led ea omnia flc
fingula inviolabiliter ft fine contradiAione
quacumque, quantum in eis cll, manuteneant
& obfervent , d'Aofque poffertbres m poffcihо-
ne fua hujufmodi teneant & defendant . Si
qu* etiam (quod abfit) per quempiam qua-
cumque etiam auAoritate noflra contra pra-
miiTa feu eorum aliqua, aut in prcjudicium
diAorum portertorutn feu alicuius eorum, no-
vitates faA· fuerint fta fierent, illas ac qua-
cumque inde fecuta exnunc prout extunc ha-
bemut ft haberi volumus pro infeAis. Et ni-
hilo minus contravenientes flc rebelles hujuf-
modi, live patriarche, archiepifeop!, aut e-
pifeopi fuerint, ab ingrertu ecclefi*, minores
vero perfonas Cingulares excommunicates, nec
non diAos adveriarios flc eis auxilium dantes,
ultra excommunicationis poflam , beneficiis
officiis fuis privatos, inhabiles & infames,
vero, collegi· flc conventus, - .divi-
nis fufpenfo* per quemlibet ordinarium loci ,
·ut alterum in dignitate conditurum , Ave ca-
nonicum alicuius ecclefi* cathedralis , per
quemcumque ex hujufmodi potlertbribus eli-
gendum fit requirendam, feuexeeutiooemdan-
dum fuper hujufmodi nortra voluntate in Ro-
mana curia five extra, declarari et denuntiari
volumus et mandamus. Super quibus omnibus
et ·fingulis, ipfis et eorum qoibbet auAoritate
apoHolka damusjuqueconcedimus facultatem!;
rcjcAts io prsmiflu omnibus etfiogubscautelis

ANNO CHRISTI ****'

— .....& appellationibus quibufcumque , io pr«judi- A ' AMNO ciutn premHVorum interpofnrs feu interponcn- „KjsTIdis, quas tamquam frivolas & inanes cum in- ** ' de fecutia & fecuturia extunc, prout exnunc, fis exnunc, proutextunccaffamus, initamus, annullimus, & pro tnfeâis haberi volumus.- 'HcecaoccKario fit quibufvi; alijs officialibus nofiris expreffe inhibentes, nd ad ctaufvis inflantiam fuper .caufis pretenfarum . Appellationum hujufmodi, aut alias via fimpjicta qucrel* feu reftitutionis io integrum aliquam commitlio nem (ignare, five referiptum etiam extra Romanam curiam concedere, nec auditores eau- « fsrum palatii noflri, fire ordinarii loci, aut quicumque'<alii «ommiffiones fire referipta hu* jufmodi recipere, feu eaufas defuper motas ^tB movendas audire pretiumant, *(eu* attentent . Adjicientes, quod fi ullo unquam tempore appareret , de aliqua conceffiooe feu declaratione per nos aut noflras feu diâi pnedeceffo- r ris litteras, quafcumque daufnlas, etiam derogatorias , generales vel fpeciales fub quacumque verborum forma in fe continentes, licet in illis dicatur , non obAantibus claufulis dicentibus quod illis non derogetur, nifi de eis fpecialis tnentio fiat, aut quod de verbo ad verbum, & cum toto tenore illarum inferi debeat, faâa feu fiendæ, per quam diâospoffefibres feu eorum aliquem in hujufmodi fuorum beneficiorum pofleifione feu alias turbari, vexari, moleftari, feu inquietari, aut contra CAonis, confirmationis, provifioms, decreti , hujpfmodi noftras cooceQsones, provifiones , & alia per nos approbata fieri atque contraveniri poflit, ctiamfi motu proprio, ex certa feientia, five de plenitudine potetlatis, & de iplorum veneiabilium fratrum noflrorum cardinalium confilio & aifenfu emanarent, feu croanaiTent, tales declarationes aut coocceffiones pro txnio pacis & unionis ecclefi*, nullatenus eSfcdum foriiri , fed pro tofeâis cxr.unc, prout extunc hibcii volumus. Verum fi in obedientM pgxdiftorum tunc nuncupati Felicis , & illorum qui Bafile* & Laufan* fub nomine gcneiaUs concilii (.une permanferunt , duo vel plure» fuper uno vel pluiibus bench ciis litigarem, poffelfio non poffidenti non af D fetat prajudicium, fed cuilibet jus fuutn temper falvum confcrvetu-, ac etiam unicuique fibi qtirfitum erat Et fi fuerint aliqua ec- ANij9 defiat tau beneficia , quarum feu quorum ca- *****«, | put in una obedientia , & membra in altera exiftant, membra redicantur ad caput. Salvo tamen, quod membrum obtinens in illius remaneat poffeffione fi jus eidem competebat ante hujufmodi divifionem . Carterum quu difficile foret prarfentes litteras ad lingula .' in quibus cis forfitan fides facienda fuerit, loca deterre, difia auâoritate apoflolica decerni mus, quod illarum tunfumpto manu puthea & tigillo alicujus eptfeopi, aur illius vicarii , feu curiae aut tupecioris ecclefiafiici fignato fic munito, perinde 'ac ii originales linet» hujufmodi exhiberentur , fides plenaria adlnbaatur , & lietur. Mandantes nihilo minus litteras in fimili forma pro qtybttfcunique pariicularibu perfonis cas petentibus & habere volentibus t illorum nominibus & cognominibus fpccifue expreffis, cum deiignatione ecclefi», dignitatis, beneficii five beneficiorum , aliarumque conceffionum fuperius defignatarum , »n cancellaris nolira, & alibi gratis & fine folntione alicujus tax», lalvo moderato falar» 1er·· ptorum, expediri, & irritum decernimus Ac inane, fi fertis fuper his a quoquam quavis auâoritate fcienter yei ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum kceat hanc paginam noftrs approbationis, ratificavoluntatis, impofiiionis , cafTationis , temitfionis , relaxationis, donationis, abfolutionis , liberationis, inhibitionis, impofiiionis, irritationis, annullationis, declarationis, denuntiationis , advocationis, extiuâiottis, volrmidtit , mandati, dationis, conceffienis, aJjefilionis , & confiitutionis infiingere., vel ei aufa temc rano contraire . Si quis auiem hrc attentare prxfumpferit , indignationem omnipotentis Det fit beatorum Petri & Pauli -spoflolorum ejus le noverit incurfurum I

Datum Spoleti anno incarnaitonis dominic« mtljefinw quadringentefimo quadragefimo nono, decimo quarto Kak-ndas Juin, rontifi catus noflri anno reaiio.

P. de Noxeto , Manrr-llus de Caria . Regiftrala io camera Apoftolici confilii.

ANNO CHRtsn

fcbUolhecà Faculr»>i<Au>om

Cotooientir. a "Name10·rHriNmw ad l«itnxem earumdem

cieatïo µ µ .

EPISTOLÆ ET RESPONSIONES SYNODALES

ANNO CHRISTI

SACRI GENERALIS CONCILII BASILEENS1S.

I. .

Epilhila fynodalis de convocatione Bobemoium ad concilium .

SnerajMiln gentrnln fynodns Etfkettfij , r« *SÀritu fnnlla itgitintt cnngrtgnm, nniwfjek\n* ecc/c^M *rtfrnfminnt, nnivtrfit vira tcclt* E nvr», *anrtjlfm tj petent in Cbrjjlo Jtfn De*

COmpulit nos chai itas Chrifti egredi de terra noQra & cognatione noflra, fic venire ad ioctHnz quem oftendit nobis Dominus pro pace ecclefi* & falute populi Chrifliaui . E< quid mirum quod pro Chnflo tn terra alieua peregrinari decrevimus, cum ipfe Dominus noder pro nobis duriflimam ufque ad mortem Crucis peregrinationem pati dignatus fit7 Si Deus ira dilexit mundum , ut Filium luum unigenitum daret ; fic merito ita ipfum diligere tabemus, ut pro ovibus fuis, ii oporteat, animas noftras libenter exponamus. Quod quidem, quantum divina gratia nos infpiravit , erga omnes prompto animo facere parati lumus: & ob hoc ex omni natione ad lactum generale concilium huc convenimus , ut expulfis de populo Chrifiiano erroribus , fedatis bellis, fit extindis vitiosum illecebris , fidei unitas , animorum concordia , & ianflo ruru morum difciplina ubique ferventur ,' fit ipfit mater ecclefia toto orbe terrarum dtffula m pace fandorum & unhate refloreat . Et fuamquam plurima in hoc iacro concilio immineant , quibus necellario providendum eft : nihil tamen ante oculos noftros tam fedulo verfatur, quam ut vos In eadem unitate nobifeum conjungimini. S< fciretis quanto affe &u falutem fit pacem vcllram optamus, fi cor-

corda noftra charitate erga vos ardentia intue-
remini ; omiflis omnibus , fine mora huc pro-
petaretii vos in ulnas noftras; confidentes quod
a' nobis, qui vos propter Chriflum ut noime-
tipfos amamps, requiem animabus veftns in-
venire pofletis. Et forfan diffidium noflnim
aliquamdiu io ecclcfia Deus pertnifit, ut per
experientiam cognofeentes quanta ex di-
riücoe fraterna oriuntur, poflea altfr alte-
rum perfedius diligamus. fic unitas, qua ni-
hil inter homines reperitur melius, cautius de-
inceps cuftodiatur. Jefus Chriflus oravit, ut
non folum Apofloli, fed omnes qui per ver-
bum eorum crediturі erant , unum client, fic-
ui ipG funt unum Pater fic Filius; fic in hoc
dixit cognofci difcipulos fuos, fi dilediopetn
invicem haberent. Si cupimus Chriflo placere
û ejus dilcipuli efle fic videri volumus, labo-
remus pro viribus, ut anum fimus ; diledio-
nemque fic concordiam » ficut Chrifli fideles
decet, invicem habeamus. Oileodamus fecun-
dum primitias ecclefis multitudinis creden-
tium , ut fit cor unum fic anima una : ficut
unus eft nobis Deus, una fides, fic unus ba-
ptilmus, ita nos ejufdem Patris filii fimus u-
nanimes, fic habitare unius moris nos dignos
faciat in domo,fua. Quam bonum fic quam
\)uctndum tunc erit, cum in eadem fande
mairis Ecciefiz domo concorditer habitabunt
fratres in unum ? Quanta laetitia erit in eoe-
lis^ fi vos , qui aliquamdiu a nobis divifi fui-
ilis, iterum in charitate fic unitate nobtfcum
Xrecoociliemini. Ecce Spiritus fandus ex omni
titione congregat fratres; ut ficui ipfe chan-
tas eft, ita in charitate vivant, fic juxta pro-
rniifionem Chrifli omnem doceant veritatem
quz ad faluter^ eft neceffaria. Scimus quia
nollcr czleftis Paterfamilias bonum fidei fe-
men in terra no(lra feminaverat, fed venit
inimicus homo, fit fuperfeminavit titanias .
Putamus multum boni feminis adhuc fupere-
te, nec fadicem omnino aruifTe. Speramus
adhuc terram ede idoueam ad frudificandum
in domo Domini, dummoJd patiamini infun
di rorem Spiritus SanHi, qui illam fecundet,
fit herbas npxias exurat. Credimus admodum
obis moleflum fore, tot litages, incendia ,
depopulationes, & infinita mala conlpiccre ,
qua? ex hujufmodi diifidio quotidie contin-
gunt ; vofque optare pstxftr jlattiz ac quie-
tem , & ut tandem fides catholica ubique ter-
rarum debite colatur. lis nunquam melius
providet i potefl, quam in hoc facro concilio,
ubi univeifa'is convenit ecclcfia. Hic quidquid
pertinet ad fidei veritatem , quidquid ad pa-
cem & concordiam, quidquid ad vitx purita-
tem & divinorum mandatorum obfervantiam ,
omni cum diligentia & libertate tradabitur .
Licebit libere omnibus exponere, quidquid
Chriflianar religioni expedire judicaverit : lice-
bit contulere & procurare remedia. Aderit pia-
ne Spiritus fandus, in cujus nomine congre-
gata ell hzc fanda fynodus. Ipfe erit dux &
redor concilii, perfede illuminaturus corda
hominum , ut viam ambulent veritatis fit pa-
cis. Fiduciam in Chrifto habemus, quod fi
huc puro corde fic bona intentione accefferi-
tis, procul dubio lzti fic coofolati in patriam
tedibitis, genti veflrz pacem: quietem gra-
liamque Dei fic hominum vobifeum deferen-
tes. Audivimus quod fzpe conquefli eftis non
e(k vobis traditam,, qualem voluitTetis, libe-
ram audientiam. Jam veffabit omnis qucrclz
Occafio: ecce jam locus fic facultas pleur au-
dientiz pnebetur. jam invitamini ; non coram
paucis, fed univerfalitct audiendi, quantum-
libet audiri volueritis. Ipfe Spiritus fandus
adftabit medius judex fic arbiter, quid in ec-
clefia tenendum fic agendum fit. Erimus fi-
mul in oratione perfeverantes, fic tamdiu fic
tam ferventer tuam pietatem gemitibus, jetu-
niis , precibus, obfecrationibus K ac fandis ope-
ribus interpellabimus, ufquequo ipfe chaî nais
audor fic veritatis dodor corda univer.fi' popu-
li illuftrabit ad cognofcendam anipledendamque
^veritatis & uufeatis féminin . Ob hoc potiflime
m ecclcfia Spiritus fandus introduxit concili-
lia î'.It, fi qua circa fidem inter Chriilianos
Bdiftenfio orta fuerit,, omnibus in unum con-
venientibus per invocationem nominis fui ve-
ritas evidenter appareat. Szpcnumero iuChri-
fliana religione pullularunt errores, opiniones
fic fchifmata ; fed interventu ipforum conci-
liorum Spiritus fandus illa procul effugavit fic
penitus extinxit. Si veritatem fidei diligitis,
fi pacem optatis, fi honor Chrifli penitus vo-
bis cure eft , jam re ipla offendite ! nullo urn-
quam loco vd tempore efficacius fic · accom-
modofius quam hic eft modo, illa omnia fie-
ri poffunt. Proinde vos ex toto corde fic to-
ta anima per ipfum Spiritum fandum horta-
mur , rogamus, fic obiccramus, ut poftquam
oilium ad tale ac tantum bonum apertum vi-
debitis , non differatis introire , fic ad hoc fac-
ctofandum concilium in nomine Jefu Chiilli
confidenter accedere , ut unanimiter audiamus
verbum hoc quod Spiritus fandus in ecclcfia
Dei fadurus eft. Et licet hunc locum fecu-
rum fic liberum omnibus venientibus ftatucu-
tnus ; ne tamen aliqua forfitan occafione re-
trahi poffitis, nos paratos offerimus plenum
ac' fuftkiaitem falvumcondudum veniendi ,
flandi, fic redeundi, iis quos deilinarc volue-
ritis, nomine univerfalis ecclefiz concedere ,
ac omnia facete quz pro tutela fic fecuritate
ipforum expedire videbuntur i Rogamus au-
tem vos , ut viros tales mittatis, luper quos
Spiritus Domini requiefccrc fperetur , mites
videlicct, timoratos, humiles corde, pacem
optantes, fic non quz fua funt quaerentes ,
led quz Jefu Chrtfti : qui nobis & vobis fic
toti populo Chriftiano hic pacem fic in futu-
ro fzeuto vitam zternam donare dignetur ,
qui vivit benedidu in fzcula fzculorum . A-
men.

Datum Bafilcz, die decimaquinta mentis
JDftobris, anno Domini millebmo quadrin-
gentefimo trigefimo primo , indidione deci-
ma, Pontificatus fandi(fimi in Chriflo patris
fic domini noftrt domini Eugenii divina pro-
videntia Papz quarti anno primo.

IMP. /i -

ANNO CHRIS 11 M,,'

IE.

'patret intendant manere i» Rajilea, & quodnon credatnr ktterii ont wtandaht, in contrarium.

Saerofaniia generalu frnodut Bafileenfit, in Spirit* Sonito légitimé congregato , unit etjaleen Ecclefiam ■epea'entant , nntverfir Cbrilii fuielibnt jalntern tj Omnipotenti) Det benedtfhonent.

Zelus domus Dei, qux eft Ecclefia, extra quam non eft falus, nos invitât arque cbariïative compellit , adverlus hxreles saftar rices tunics ineonfutilis Chrifti, qux tides eft Orthodoxa, viriliter intingere ; & non minus perverfis moribus, quibus, proh dolor!, infeftus eft Populus Chriftianus , & indies in omni flatu amplius inficitur , falubriter obviare , necn.on bellicis cladibus perne ubique terrarum fidelem populum dcftrucntibus , & quafi ad nullitatem miferabiliter perducentibus, quantum vires noflrae gratia divina adiutx valuerint , finem ac remedia opportuna adhibere pro quibus caufis evidenter neceflariis & maxime arduis hic in Spiritu Sanito convenimus, tam generalem Conciliorum Conilamienfis & Senenfis, quam expreftis mandatis felicis recordationis Domini Martini Papae quinti , nec non & fanibftimi Domini noftii moderni Eu genii quarti auctoritatibus expreffis, & Ipccialibus repetitis mandatis, reverendiffimo in Chrifto pat.-i domino Juliano fanûi Angeli diacono cardinali, apoflplicx ledis legato, atque hujus facri Concilii prxfidenti. Verum antiquus humani generis hoftis , infidi.is more fuo parare volens, tot tantiique bonis que ex hoc facro Concilio provenire toeranim , tamam (ut audivimus) per diverfa loc.i ditiundere conatur, quod hic facrolanfla fvnodus Chriftianx religioni tam utilis & neceflaria diflolvi aut prorogari, vel in aliquem ahum locum tr.instvri debeat, Ex quo cum vetiiiinilitcr timeamus nonnullos hutulmodi rumoribus a Uncto eorum propofito huc forfait veniendi retrahendo!:, ideo tenore prxfemium figntheamus nosotnnino decrevifle in hoc fando Concilio firmiter permanere ;\Ai accedente gratia Spiritus Saudi dtiigentillime laboraie ad prrdifta fanda opera , que inchoavimus perficienda: nec ulla ex caula vel occafione h:nc recedere·? antequam aliquod efficax remedium circa prrdida adhibitum tuent; cum evidenter conflare poflit ex diflolutione huius (acri Concilii fcutura fidei catholic®, flatus ecclefiaftici & totius Chrifl ans religionis imna . Speramus & pro certo tenemus , atienta integritatis vit®, & fanflitaris Vit® fama, qua hucuique none vixit fanftifllmus dominus no (1er Eugenius Papa quartus, iptum omnem favorem & auxilium daturum ad confervui dum hoc facrum Concitum , quoc! auftoritaie prccedentium conciborum , & fui antecefluns & ipfiqs inchoatum ac ftabilitum exftttit · nec quoquam aliquo modo credat quibufeumque pèrfoms aut litteris aliud afferentibus . Er hanc rem mentem noftram plenius explicandam, jam noilros folemnes deputavimus ad fuam fanAitatem Ambafiatores. Et fi quid in contrarium aliquo modo fuiflet vobis infinuatum, aut infmuart contingeret, id omni vc-

HI J.JIUL' fxiltca u.ifti» Bafikenlib» Eueenio adhcllc cum mullis «Iris.

Aritate carere credulis . Ncc'vci ifimi'c bene informants domine·. apoflohcus i^^Fus Jcfu Chrifti, ad quern pnncipahtei pertinet exflirpare hxreles, reformare mores corruptus, & procurare p.ccin m populo GJirifliano, a-1!quo modo cogitaret diflul. *ci*c boc lacru.n Concluant, prxlcrum contra decreta Concilii Confiant ienlis , per pt aide* efforem ilium & eumJem approbata , fc a tanto, klcrnnibus viris ma'ure digefta, quo efficacius rcmcd|um id hare facienda repet tri non pot eft : ex cuius drflolutione ccrt.iudinafiter lequcrcntur haoelum, deformitatum-, ac guerrarnm & od > lum induratic, a; rii-im multiplicatio. Noftrse quippe pruleihonis eft nos exponere roditi pro domo Dei, fi.cdefiam ejus defendere ad.erlus tam eminentia pericula , potiflime tunc tempons quo ad diftamnolbam t.inftam fynodum fperamus Ibheinis adsemre, Ar ut (aera fidei catholicae unione nobitcum ledi.-ci . Nam noltras fitter as, qui&.o ad idem toldem monebamus falubriter & duiiun.r, honelle ac reverente: luiceptas intelleximus. Caricum pax concoudi.i regum , pnncfpum ac coin munitatum , qubus luper iis Interas nothas direximus, per hoc praeiens facium Goncifitmi efficienda fpcraiur.· ptxcipuc pax regni Hauci®, pro qua reverend'iftmo in Chrifto patii domino cardinali lanclx Crucis , apoftoiicx fcdis legato in Francia , dic noctoque ad h .c tendenti & laboranti, noli as litteras & nuntios fpcciales franftnifimus. Qui quidem dominus cardinalis locum conventionis aiLtgnan dz panibus nobis notilicandum rcfcripiit , quatenus una iitm eodem aJ tam tanftum opus concurrere efficaciter v.ileamus ; ptopter qux lalubcrrima ope^a Spiritus S.ndi, qm huius tacri Concilii cuftcs eft & proteâot , adiutricc gratia perficienda , hic de omni regione invenimus.· atque in publica leilioncivftra , de cimaquatta Decembris , n. majori huius civitatis Ecclefia celebrata , per noftra decreta lue tamdiu permanere congregati ftatuimus, quotil.pe prxt.ui neceflrii utique ar plui imi fruCtuoh cflcilus votivos fines fortiantur ; quod fixe infte.xibiliter periicere, ut prxmtlimus, intendimus. Eapropter devoii viri , in Ciniflo Imcete dilecti , vos in Domino obfecrainus pro h .i i» faex nulli® lynodi ialubri direvlionc de.ouus exorare, pioque hutnfmedi felici luccflu divinam clementiam humilius implorate, necnon cx fi qux litter®, tchedulx, Icti^ia K mandata, quoimuque nomine cenleamur , a quibuli :s perionis mvenct itis, aut leccperius , l'oliix huic (anôlr intentioni obyiantia , aut falubcrrimos efleflu· prxfatos quoquo modo impedientia, nobis indilate trantmittere tinet s : nec eifdem aJhirere, aut a linee; itate quam noftr® congregationi geritis, ullatenus iccedcrc veins, quocumque colore per quo(Ec.mquc pixtet-t.i. Kcvciendos autem Panes dominos prxiaies & exteros qui de >ure vel cuiifiiettidinr ad tacr.im generalem fynodum renentur, admonemus cx'mandamus fub poems juris ar tub Jebito juramenti, quatenus eelenime ad noftram congregationrm aece dant in propiia p.ilona; aut, li luerint corporali impedimento detenti , honorabiles £c doJi«'s vi'cs de fuis ecclefiis bene jnftruâos deftinate non omittant: Sic autem facientes, Chrifto, cujus caulam gei imus, maxime pia cebitis · Ecclefi® fu® f.inft® , immo fit toti Chriftiar,.'tati dignum famulatum prxbebitis

vuS

-i» vos vere fideles Dei honorem Ecclcfir fu» *A ficui inter prrfentem fit futuram, meritoriam-
. anno christi »Fo»/r,& Moxuunem, meliorationem volentis & aflrâantis monflra- bnij, atque gratiam in prrfenti & gloriam *D poHidebitis , quam confeire digne- tur * prrfenti fynodo prrfentialitcr alTiflenx Spiritus Sanctus.

Datum Bafilee vigefimaprima Januarii , anno Domini millefimo quadringentetm o trigefimofecundo, pontificatus diâi domini Euge* nii Papr IV. anno primo , fub figillo re* verendi in Chrifio patris domini Philibert! Epifcopi Conftantienfis , provincias Rothomagen'is. De mand«to ifiâr fynodi v. Sa? pientir .

anncp CGRisn *«*-

que & prrna dignam. Nos enim vehementer illa fentimus zelo domus Dei incenfi . Graviffime quidem contriftata eft hase iaoda Jynodus, tafla dolore cordis intrtnfecus , cum amaritudine & fictu volens congregare filios fuos , ficui gallina pullos fub alis fuis, & non permittitur ; volens Fjdei & Ecclefie pericli-, tanti fuccurrese, & prohibetur . Et, quod caufa majoris doloris eft, ab-eo- prohibetur qui omnem animi conatum & fludium ad tam fanâum & neceflarium opus more prrdecefforum fuorum convertere deberet. Ipfe autem lummus pontifex, vofque & alii Concilio cootradicentes, triftitiam nunc non lentius, nec B animadvertitis quantum fcandali ac perturbationis in Ecclefia fic agendo feminatis.- fed eo periculofior .ac majori tompaffione dignus hic morbus eft , quo non fentitur , fentietis autem poftea, dum fcandala nata effe videritis, & cum apud illud terribile Chrifii tribunal flabitis, de lingulis ulque ad minimum quadrantem rationem reddituri. Sed hoc nos in anguflils & tribulationibus confolatur,*quod hujufmodi triftitia in gaudium atque premium domini nobis convcrtetùr; adverfantibus autem, ad judicium: quod utinam per condignam pœjriientiam in mifericordiam commutetur .quemadmodum optamus ac oramus pro vobis, & pro omnibus nos perfcqinntibus ftcalumnian-çtibus. Si David videns praevaricantes flt non cuflodicntes teftimonia Domini, tabefeebat: fi Chrifius Dominus fuper unam civitatem ruituram lacrymatus eft , quanto dolore aflici debet Mater Ecclefia, videns per adverfantes Concilio tot populorum falutem impediri ?Qnis eas animas numerare poflet, quas futanas errorum atque herelum laqueis in plerifque mun* di partibus alligatas tenet , qualquc alligaturus efl contagione peftifcra, nifi celeriter per hoc iacrum Concilium provideatur? Que aurem Chriflianitatrs portiuncula eft, que domeftico, civili, crudelique bello, & exitiali odio non agitetur, adeo quidem ut atrocius Chriflianus quam Saracenus? Quid aitinri ultra ad dicendum , cum omnis & ccclefiaflicx D & chriftiane vite disciplina ubique pene extinfla videatur? Hzc omnia fpès erat & expeâatio gentium, per hoc facium Concilium polle reparari : & jaâa fundamenta jam et ant, ita ut Popûlus Chriflianus hac fpe relpirare videretur . Tam fanâa igitur & neceiTaria opera ii perturbari videamus nonne maximo dolore contriftari nos oportet, prsefertim cum ab eo perturbatio hzc veniat qui primus pro luo oflicio ad fuccuncndum efle deberet ? Qtiis Catholicus hcc audiens fe a lacrymis temperet ? Qjiis ille eft, cujus vifcera ad compaffionem moveri non debeant ? Merito ergo fummum pontificem exoramus, ne Spiritum Sanâum contrifiare velit . Quam formidabile 'fit in Spiritum Sanâum delinquere hinc cognofeite, quod, cum caetera peccata vel in Patrem vel in Filium commifla remittantur, folum peccatum iu Spiritum Saq^um, Veritas atteftarur, nec in hoc nec in alio iarculo remittendum . Qttid magis in Spiritum Sanâatn committitur, quam perturbare facra concilia quae Spiritu Sanâo diriguntur , cujus exiftentia extirpantur hrrefer, eliminantur fchilmata, damnantur errores, difeordia io pacem vertitur , vttia ad mores fanât» commutantur ? Quid boni ac fim&i eft in Ecclefia Dei

five

I I I.

ANNO CHRISTI io*.

RES PON SIO S ÏKO D AL fS DE

eufioritato cnjuilihet ccnctiii generali fupre papam, & ^ttoiiibel fidelei , <jtted^e Jine ejnt confenfu non potuit dttfolvere Caecilium lenfe Dominut Eugniut Pepe 1K

Satrofentia gnerali.t fjmodnr , in Spiritu Sentio legitime congregate , miter-Jaime Eccleflaioo reprejentent, ad *futureno rti omooiorimoo.*

Cogitanti huic facrr generali fynodo, in Spiritu Sando legitime congregate , quid vobis venerabilibus Joanni & Andree Tarentinenfi & Colotlenfi Archiepilcopis, ac Bertrand© Epifcopo Magalonenfi , nec non dileâo ecclefie filio Antonio de fando Vito, palatii apoflolicicaularum auditori, oratoribus fandiffimi domini Eugenii Pape IV. pro iis que fuo nomine biscxpofuiflis, refponfura fit, duo ipfe Spiritus Sanftus periuadet. Primum , ut, fecundum Apoftolum, non in fublimitate fermoms & doâis hum.me fapientie verbis, fed in doârina Spiritus loquatur: deinde, ut fummum pontificem & *C.r. >.* vos & quofcumqne huic facro Concilio adverlantes fub iis verbis apofiuheisadmoneat„quibus beatus Paulus ad Epbefios ufusefi: *Koiitt* I. *Hfb. «.* inquit, *eantrijhre Spiritum Santium.* (Jiinam non a triftitia dicendi exordium aftumere poliemus, & ab ea pratfertim qux in Spiritum Sanâum committi dicitur. Duobus modis facri Doüores exponunt Spiritum Sanâum comriftari , vel cum boni dono Spiritus Sanâi & propter charitatem conniflantur de his que non rede faciunt-- vel cum Spiritus Sanâus ab homine non ride faciente repellitur more humano , ficut enim homo de domo pulfus triflis recedit , ita Spiritus Sardus propter noo rede iada hominum deferit eos, & ab his recedit, non iple triflis , fed trifles dimittens quos deferit . Conneâcndo invicem utramque expofitionem , obfecrat hxp fanâa iynodus cum omni manluetudine, lenitate & modeftia fummum pontificem , & vos ejus oratores , ne Spiritum Sanâum contriflarc velitis ; tum propter nes ipfos Concilium celebrantes, ne trifliitam moeroremque patiamus, intuentcsiplum non reâe agere, dun. diflipare & evertere conatur hanc fandam univerfalem fynodum , pro falute populi chriftiani congregatam : tum etiam propter ipfum Dominum Eugenium , vofque & alios Concilium impugnantes ne fic agendo Spiritum Sanâum e vobis repellatis . Ipfe enim habitare non confuevit cum his , qui operibus adverfantur charitatis- Inter noflram autem & veflram triftitiam hoc refert,

-^fivo ad loqui five ad (nolas; five ad genera-
lem ecclefia flatum fpedet, quod exipforum
^7p. 1 conciliorum faluberrimadodrina noo fluxerit?
Merito igitur tan^ grave peccatum' tam gravem meretur pœoam, pnefertun cum non in unam perfonam aut geotear, fed ' in omnes homines & populos przfentes fle futuros, & in totum Chrifti myfticum corpus perpetretur^
Moetb. Si fcandaliunti unum de pufillis minimis ec-
, defic tam terribile' judicium minatur Deus quid putatis illi fiet qui univerfalem fcandai hxat ecdefiam? Quo majori loco quis pofitus efLj & major^cup fibi cotnmifla , eo tran-. fgrtflio damnabilior. Sanguis omnium pereun-*
tium propter herefes, bella, & morum deformitatem, ab ejus manibus exigetur , qutB impedimento eft ne illa- tollantur. Sed & hoc auget triftitiaih noftram, quod is qpi percutit aut fe percutere non recognofcit, aut diffimulat. Quis non turbetur , fi percultor. percurto dicat: Cur'^ose crdis; cum potius ad pcrculfum id dicere pertineret' Venitis ad nos, & fub fpecie virtutis exhortando proponitis : *Non*
». *fit fchifma iu corpore.* Sanâum eft hoc verbum , & omni acceptione dignum , fed rc&ius faâum effet, fi ad eum qui vos mifit hiip.ilmodi fermObem *feriatim* expofuiffetis. Saltern, quod- ab eo recedentes non feciftis, facite ad eum redeuntes. Ei enim permaxime opus '
/irracHut fit ut dicatis: *Non fit fchifma in corpore* .Nos enim nihil aliud quzfivimus nec querimus ; hoc cupimus^ hoc oramus. Et ne fit fchifma in corpore, quam pie , quam' fuppliter per diverfos oratores fuam fan&itatcm exoravimus, ut, ficut catholicum pontificem decet, velit ecclefiz catholice fe conjungere quam hoc (aerum concilium reprzfentat . Quoties deprecati fumus ne fanâam fynodum perturbet ac perfequatur? quoties fupplicavimus ne intolerabilium fcandalorum, quz fuus diifolutionis prztenfz conatus parturire poteft , velit ef; occafio? Dicite nobis.' Si duo ad certum tempus vel ad aliquod complendum opus focietatem iniirtent, & alter eorum ante tempus vel operis finem velit focietatem dimittere, alter autem ufque ad finem tem-Dv
poris vel operis perdurare, quis horum cenfendus eft focietatts fciftor ac divifor? Si duobus *fervis mandat* dominus ut laboratum in agrum vadant uique ad fruâuum tempus, fle alter in via retrocedit , alius autem in agro laborans uique ad mertem perfeveret, quis eorum alter aherum deierere, & quis domini mandatis btemperare dkendus eft ? Et ii recedens p< jverauti dicat .· Recede & tu , ne fit div nter nos, an debet ille recedere , & potius unfcrvo quam domino*parere < Nemo eft tam beberis fenfus qui ifla non dijudicet? Videamus ergo, fi placet, quis fcindit focietatem aut fraternitatem ecclefiz ? quis ab alio fe dividit? quis faoâz matris ecdc e fiz mandata contemnit? Gonvenit univerfalis eccleftas myfticum Chrifti corpus m celeberrimo Conftanticnfi concilio, ubi'Spiritu fanâo diâante unanimi conferiu pro generali flatu ecclefiz confervando diffinitum eft ut deinceps concilia certo tempore celebrentur fle modo, ad colendum agrum dominicum, & inde evellendum vepres, fpina» & tribulos hzrefum, errorum, & fcbifmatum & cxccfTus, corrigendum , & deformata reformandum . Hujus ftatuti vigore felicis recordationis dominus Martinus papa V. per litteras apoftoli-

cas locum proximi concilii ordinavit fub his verbis': Ad perpetuam' rei memoriam . Cupiente* & volentes decreto hujufmodi generalis concilii Conftamienfts fatisfacere , inter alia diiponenti quod omnino generalia concilia celebrentur in loco quem iummus pOntifex per mènfem ante fioem hujus conci[u, approbante & confentiente concilio 7cleputare8c afpgnare teneatur, pro loco diâi proximi celebrandi concilii, eodem confentiente & approbante concilio , civitate™ Papienfem tenore prsfentium deputamus. Polles *coeptum* eft celebrari concilium Papicnfe , quod de confenfu concilii translatum eft ad civitatem Senenfem , & ibi confentiente & approbante concilio per nuntios apollolicos efeâa eft hrc civitas **Bafileenfis pro loco proximi tunc le**quentis concilii in leptennium celebrandi. Advenit leptennii tempus, congregatur hic concilium , non folum juxta decreta duorum generalium conciliorum , fed acccdentc expretTo confenfu ipfius **Martini**, & moderni domini Eugenii, deftinantium ad hoc legatum Inum. Ecce juflu Spiritus fanfli unii erfale concilium legitime congregatum eft ad colendum agrum dominicum. Adeft a principio fummus pontifex per legatum fuum, portes ante finitum tempus, & opere non completo , recedit , deferitque laborantes in agro domini . Nunc igitur qui habet oculos videat quis divifio-
Cnem, fcifluram, rixam, contentionem, novitatem ac fcandalum faciat , quz omnia ex fchifmatc provenire commemoraftis . Numquid nos propria auâoritate huc venimus? St ecclefia bis congregata in duobus conciliis , fi duo Romani pontifices ita ftatuerunt, fi id agimus quod ipfe Spiritus fandus per organum ecclcfiz decrevit, cur nobis dicitur : *ftn*
fit Jchifma in corpore? Cum Chriftus dixiifet : *Nifi manditeaveniis camem Fiiii hominis , & biberitis ejus fanguinem, habebitis* vrfaw i» *vobis ; multi* esc *difcipulis audientes, dixerunt : Durus eft hic ferme, & murmurante fcandeltzati funt. & retro abierunt.* Et cum Jefus diceret duodecim difcipulis : *Numquid & vos*
«Îrô *abire? Refpondit ei Simon Petrus: Domine, ad yutrn ibimus? verba vita eterna habes* . Quis horum fe divifit ? an recedentes an remanentes cum eo a quo vocati ftterant ? Sed ad viciniora veniamus exempla. Olim papa Joannes vigefimustertius , congregato Conftantix concilio, inde receffit , dans fuo recertu , quantum in eo erat, occafionem diffolmionis prætenfz . Numquid qui Gonflantiz r.-manfcrunt ufque in finem dicendi funt temerarii & przfumptuofi ? Numquid urfequerentur Joannem , dicendum cis fuiftet : Recedite hinc, ne fit fchifma in corpore? Anpotius finaltter pronuntiatum fuit receffum fuum fuifle illicitum & fcandalofum ? Et quis non videat plus effe exprerte conari diftbivere quam folum corporaliter ex concilio difcedere? Igitur fi hic pronuntiatum fit hujufmodi dirtblutionem non valuiffe › nihil novi faâum eft. Qui ufque ad fihem Conftantiz perfeveraverunt, ab omnibus commendati & laudati linit . Sic Ipcramus in domioo contingere his qt i hic conftanter perfeverarunt. Definite igitur propter fanâam perfeverantiam noftram calumniari nos, & dicere.* Non fit fchilma in corpore : quafi, nifi hinc recerterimus , fchifma fiet in corpore . Nos potius fperamus , quod quemadmodum per alia coocilia falu-

ANNO Christi

Cr. ■

"***■ *'

AMNO unum

provtdcbafur· Sed .ditilla x À OMtrferitw hic, ventent fcaadala: dotemus fe coatrifae», fe proptesta ipfum nbfarvamoa , ne Sptatam fanfenm coturrfta, nec fiteaufa fcandalorum: Quia etfi urafr/r, ut ait Verius, «eurw/cau·dafo, e« rauam *iOi fer* wna /rsnilafa* uvete. Is qui hujus eft auAor fcandali, cum unico verbo id tollere poflit t cur dsdlcrt ? ha mano faa eft; fine ulla difficultate poteft. Non opto eft congregare pecunias, exerciti* , not -na·

iolutionem, fe fubUtum «fiomne fca*dah*e. Reddet una & fibi fe ecclefi* pacem . Nec* pudore aut quovis humano rafpoft* ab hoc retrahatur, quoniam· Romam* pontifex cum

revocare confuevit, qulnimo plurimum glori* fe honoris hinc fibi accedet. Omne* enta intelligent plus fibi elle cun* ecclcfiafticam pacem quam propriam voluntatem. Narrati* plurimas berries a principio nafcentb ecclefi* nique in hodiernum diem exorta* , & per fando* patra fe concilia faille fablatas : verum id elle fatemur. Et cum peculiare fit fe prium conciliorum privilegium extirpandi hsarefes, fe a Spiritu faofeo indultum, nullate·nus ea impediri fed fovcri oportet- Si cede-cfiaflico» anasles relegamus, vix ullam herefim, tiifi per conciti*, fublatam invenimus . Merito igitur cavendum eft oc tam leviter diifolvstur, quod tantum Chriflianitati profeftum facere coafuevit. Dicitis duo genera efic hominum qui fidei catholic* maxime adverfamur, Gmcos fe Hufiitas, de quibo* provideri oportet. Fatemur his duabus gentibus reconciliandis intendendum *fore, fe* hac finer fludia noflra. Nec putetis Gmcorttm fios dfe oblitos, fed cogicantes per litteras fe «nutas buc cos advocare. Poflea io hanc feotentiam venimus,'fummo pontifici deferte, ipfumquc rogare, ut folemoc* oratores ad «us miûevet, quatenus hoc iattaoiscaufe accederent, daretque omne operam *ad* hoc fanfeum negotium. Ifta nuntio* noftroe dilefios ccciefic filios, imo magiflrum Joannem PuL cripatris, dei irck feholaftiFir·* cum Trevireof · & Tboowm * Ftene ofificialem Parifieolem, fit* fanftttaii mmtiavimus. Detulimus etiam fa* fiusfiitati pro bo nore fande fedis apoftolic* ia plerifqoe aliis, arbitrali ut (ficut ad ofichim ejus focfeabat) hax fe ali* ncccfiitri* exequevetur. Sedufque nunc ipe ooftra fruftrati fumus. Nem dum io modefttaft fitnplicitate procedimus, feealum·nias fe injuria patimur, fe dum faerum eoo. cilium fu* fanftitati honorem exhibet,

hanc fandam fynodum perimere laborat. Gr*-,defit, culpa erit Π»* qni per dfoerftan fetscos «utem maxime nobis cordi eft ficut * alios, ecclrii* reconciliate : pro qua re fanda fe neccflaria omnibus viribus laborate fo. tendimus: fe quidquid pro eorum redofetane faciendum eft promoto ammo o&ritnt*. Et Ut omnibus noftra fincera ioootcfcat iucewfo, te venerabilem archiepiicopum Cotofteofem, qui alias hoc negotium pertraftafti, deptucatnur, ut nomine noftro hanc legationem una cum collegis td>i per hanc (aeram generalem fyoodum adjungendis ad illos velis Tuftipem, oblaturus ch prO parte noftra quidquid pro re ofaUt. ◆ Sed cum qriehoTfaeee faturum, fi fehifma non fiet in oorpoao, jam paulo ante raipoodimmaoB uon faturos febif-

pontificem, M dictais.· IflMiUMBrcVCNMiMB·<µı beati Petri fuacafiori teebetwr , fibi ari* bm votamus, dummoilo a corpore ecclefi*, atra quam noo eft falae, fe nolit fegregare. Qpod fi fecerit, quod tamen noo eradriam, oumquid fe nae tamquam canes mori, mo valente* latrare, tacebtau·, * periditaMem cedefiam daufo ore affieferat* ? |h*Bqrid non fe Fauta* reftitk fa faciem Capta* fa «·io quo ttpreheofibffia arat? Noo prapOrea Groci ad uahatnm ccctefi* tottac, & propriam fetarent, qu* fine veritatis catholic* coafcdkme haberi noo potefi , cogMîcervooglifenr. Sed quomodo noilradiim eft BoooonumGrocos efie venturos, fi tam facite concilia diflblvi videant ? Qpam igitur fpem Gr*>d concjlfoBooonianfi vdaUbl celebrando habebant, fi tam folenme concilium per fepteo» ntan expefeatum , fe per quos pomifica Romanae confirmatum, reinfefen, in limine ipfo evanricat ? Garni majorat fuoram fit hoc vcfiigia imitante* fine celebratione coocilii redoftfanem ipforum fieri non poftê arbitrantur, Nam ipforum patra quidquid ad fidei veritatem pertinebat per concilia folfri funt diffinire. Necrlfarlutn ergo eft , ne fpem conciliorum perdant, ut firmtm* fe fiteiile hic Bafitecnfe concilium Rarfeveret : ad quod fi venire decreverint, fe Roman* ccctefi* reconciliari intendant, quidquid eis pro ipforum adventu neceflarium focrit tibenter oftertmus: fe omnia quacunque hdbemtw parati fumus ufque ad nudhatem, imo ufqoe ad animam^ pro eorum redofetoae exponere. De loco autem

niam rique perveniant lutam ptas laborie accipient huc Et cum oiim ad civitatem remotiorem quam ifta Ofit, ac ad civitatem Cocftautienftm oratote* mHeriot, non mima commode ad hanc venire poterant. Accipiat igitur tua da·«otio hanc faaftam legatfonem pro nosriue Jefa Chrifti fe falote Gnecorum, quarum certe majora ab ecdcfia omnia meritos effc rnxjgnoidmm. Pofiea da' cnadeUtadbm Hrifitaram, fe quam pericutafa fit eorum hssrcfis, fabtecifii*. Non potrfti* in hoc tantum dicere, quin plura referenda cfirnt; propterea maxime admtramur, cum fili uM tariran odio habeant quam nomen fe rafioriurem fammi pontificis, quod totfe vMbushufc enn-

ab eo quod ecclefia fa Conftentia ftatujt fe divifit, fe haoq oovitatem fe di&-

qta illa haurite daomata eft, fafiiacancur? Qpod autem prius Audendum fit, ut prim novella tetania evellantur, videtis fera per annum nos ad hoc. laborare cbm omni patientia . mndcftfe, fe longanimitate, m fiwro concilio fummm pontifex, prout unetur, adhaereat. Sed fpcraasm ia domtao, quod vd *ipfe dominus* papa Fqgennu tandem veritati

eutirpatforam MMMa, ft ad funeralem reformationem Brntofin Dei io capb

MvtetilcttUt fwcftw ora··· ipMM Do mlmb

i*h«ia paacttmb

Saofto diftata viseritanta. Si veteres reftgaotur hiflori*, anHo trmporr fair tam ceflartam celebrare Coacütam, quam modo, ft in hoc toco; onflomque unquam foMc Concilium Katar tot auAoritattain ftabilhum, ft nihilo mtaue a fammoBratifioe tam graviter ft nrahiplictrer impugnatam- Dicitis taapofli- principatu Bcctofin ft moiputatto ifla cur Mriffaria fit non . Noa tamper debitam fine CanAitati reddtams: tamper midat ft ipft quod C debet untocrtali Ecdafin, nrogaoicmdo auAoriiatcm coacfifi nmeralb, fréta decreta fama CouAantieafi· Spuodi. Et quooiren ft ofi Art ut reformatio. ab ipfo incipiat, fi huic aftioai debita» «do ftrvctar, ntinam fafta

nus raforaaattotta optima», ut' tollat ante o* mia diflotationom pratonftm, quu foxta decreta CoKfii Cmdtaatienfis fleri noo potuit, rac totanari potuft fine fidei ft flatu» ecciefiafliri pernicie. De cMerhque per Dei xratiam faefle coocMdahimw, fi hoc dumtaxat foce* rit. Quotam ad debitum ordinem quem fervendum dicitis, hoc eft quod optamus. Kalium autem magb debitam ordinem efle credimu, quam ut Me ftrvetar quem patres noftri fa Concilio Conftanticnfi, In quo ft ipfe adfoit, inftitMfwut. Multa etiam de virtutibus efos drfftruiflis,. In hoc laudandus eft Dem, a quo omne boanun. Rogandus etiam, ut quod Ate decft pro fire dementia largistur. Hoc illud eft, ut ab univerfali Ecciefia ft non fetadat, extra quam mdia eft vers virtu·. Hoc fociar, ft rpfom condignis lau

m Tarentinum dicandum reflat.

primi· lata explicat farifdiftinuam ft poteflatem fcnuni poistificb, qood capot fit

lettre ft paflor Chriflhmqpum : ft ci data funt a domino ctava, ft aal diAma efl: *T» u* rawer? ac lo·u·· m pseminuunem potenatu vo-

(ymboto continetar: SaaftamecdefiamCatbo- µ miu lieaaa. Hup» «étais catholic* taata aafto- nutate. ·« rite» aft, ut iota Chrjfli cvaagelia Uta dicao· JJJ*· £ tar qua ecciefia redpit: piares enim dc apo- «*** R' ftoiis etiam fcripfifte dicuntur evaogdia. Sad flu ·η.Aoquia tantum quatuor approbavit Ecciefia, illa ü?— *** loi*, ft non alia, .veneramur. ideo beatas *ab«*N*HU Aqguftfau in picràquc loci» aflerit: Evange- Ma anti·* lio non eraderem, uni me Ecddfat auftoritas *· I commoveret. Illa eaim facra tariptara dici-, cur, qua» focram declarat Ecciefia. Hupn Ecdcfie determhatiooi catholici omaca fires approbentur Ecdefia, catholici A mm pofoîu. Huc fanAa Ecdefia tanto privflegto a Chriflo Salvatore noflro, qui eam faegnina Am fandavit, dotata eft, ut ram errare non pofle firadter crodanMre. Hoc fotam competit Deo natata; Ecdefirevero privilegio. Prater autem Ecdcfiam nemini unquam tale manu» communi lege datum efle legimus: non anria, hi eattn a principio errare potuerunt, multi ex cis enarunt: ooo primi» partotb-

mb Pontifidbue, quorum mmulÜ fa hanfa ft errares lapfi efle dfcuotar ft Iczmunr. Ecatefia fois Gm ruga ft fioe macula nUa eft, neceflaria fimi . Utique SpiritusSanAw. tneoüri ooo poteft, lie cum ea peraaanfun ufip» «i fine» foculi, & cam per Spirit! Sanftum in omni veritate docendam cue p licitus eft. In iAa regeneramur, roboramur, nutrimur ft vivificamur. Extra dUmnec tal- v| «f.o mc Deo placere poflomu». JanuaC·* π «ft, fob» .a Cstam her eft. wSponfii coimChrifti dicitar, ft uoica, ft pulmka, columba, formofa, fyeciota, peria&a

qun merito boatifluaa pradicatur: proque eTaa fortitudine ft firmitate terribifo didtur ut caAronun acia osdiaeta. Huc enim mater

pusChrifti myftcMi mmeupatar, cufaa caput *ifCe* dominus Jefoa ChrMhn. Nee mirera, fi errare ana poteft qsm caput habet Chriftum, do&ocem Spbitam SaoAwn. Huje· taata aft auAoritm, ut qui contumaciter cfoe deftrta*

pskw vasi'. Decute quidem tantam EcclcfiaAram defieret, tea Coarifium faa anAoritate conferri potcftatem » at, cum omtus homo obUquabilfe fit & peccatalis, lpCp rifet in terris, cujus judicio, quod errare non poteft, quifibet fafoiceretur. Nec fotam Ecclcfia decreta A fenteorm authentica font, quibas flt irrefragabiUter flari oportet, fed euan ejm foAa & coufoetndincs inftar habent (anAaram fcripturarum. Sacra enim feriptura flt omfocredfai Ecclefia par ritus, & idem utrilque metatis debetur afieftus. Pratcriiflis etiam filentio tactorum generalium conciliorum auftoritMem, quorum notitia cum cenuBsa fi. ddfcus oeceflaria fit, ideo depoteftate eorum pauca perflringere non erit inurito, Iflorum conciltaram AEcdefia Catholica eadem vide» Btur dfe poteft». Diftinitom enim cftfaCosK reprefentat Ecclefiam, A potcftatem a Chrifto immediate habet. Idem etiam Martinos Papam fois litteris apoftolios, tententias quafe dam Concilii Qonftanticnfis interferons, exprimit , Qpsecumque igitur proxime diAa foot de auftoritate Ecclefia, trahi ad generale Coacilium, quod illam reprefentat, necefle eft. Alfoquin non refta *t&t reprafemaria, û* eadem iu reprafentante flt reMsfeotat· anAoritu non taeflet. fit hoc fotam fittis foret ad probandam omnem concilii poteftatcm, nec alia probatione uti neceflarium videretuai utique cum maior probatio efle non poftit, quam ipfiusEcclefia qua errare non poteft. Nihilo mima propter ipforum reverentiam aliquid am. piius referamus. Audite quanta auftoritatis Got ipfaconcilia, quantamquereverentiam non fotam private perfoaa, led A (aoAi fummi Pontifices ipGs conciliis habuerunt. Inquit beatus Cnleflious ia epiftola ad (jroodam Ephe* finam tranftnifla, ut refert lGdosus in libro conciliorum, Spiritus Sao&i teftatur prafen tiam congregatio facerdotnm. Certum eft cnim quod legimus, quia nec poteft veritas ipfa mentiri, cuius in evaogelio ifta fententia : *lAi du· ml trts fumnt* n «· nwmmv·, *nia^M* «srmu. QsodDiflorum quatuor auAoritstem, omni manent cum ita fit, (nam nec huic brevi numero Habilita vigore. Hinc etiam evidenter patet Spiritus Sanflus dcefl) quanto magis àunc tatquod concilia errare non poflunt.· quoniam terefle credamus in unum convenientiam turbo quilibet fummus Pootifes, qui eft paftor A ianftorum? SanAum namque Concilium eft caput Ecclefia, tenetur, prout m Concilia Conpro debita veneratione colleAum, ia quo nunc flautienfi ftaratura fuit, quam primam infumApoflolorumfrequentiflimas illius (quam legimum pontificem cleAus eft, profiteri coram mus) congregationisafpicienda reverensia «ft. fui» cleftoribus fidem catholicam tenere fecunEt idem Wdorus in eodem libra ingeftis terdam traditiones Apoflolorum, geperalium contie fynodivToletaaa inquit: Unde valde necilliorum , A poft nominationem aliquorum cellarium efle profpexi, veftram in unum conconciliarem , (abjicitur etiam * generalium venire multitudinem, habens fenteotia divinas conciliorum, A illam fidem nique ad unam Mmk i«. Gdem, quas dicit : Uk *futriut λλ ti*i flapicem immatflatam fervere, A nique ad a» ttffi* rsnMNur «wv, *M tgtfai iqeet&muB.* tamam A fangtanem confirmare, dsmstaete A Credo enim beatam (an&s Trinitatis divinitapradicare. Et ita vrofeOas itat felicis recortem buic facro interrite Concilio, & *iu* tam-Bdaitonto Manium Papa V. ira etiam creditur, usam ante coofpeAtun Dd tn medio veftrifiDc miumEogetaum modernum proftiam ei- Mhufacos-detn meam protuli. Ecce Beatas Papa QnMU» fe. Qufffeer ergo Chriftiama eamdem fidem βιή» b0* eam reverentiam habendam efle dicit coorenere obligetur quam Ecclefia· Catholica A luo. pmt- gregatfont concilii, que debetur collegio AaoAotorum, utpote ia cujus medio ipfe Chriftus sfliftit , Spit-itw fanArn, A ipCs Triait». Quodque Spiritu SanAus in concilliis judirsr , flt propterea concilia errare nequeant, seftto eil fcriptura AAoumApoftotarom, qu· dicit *t Pifitn* qt *t/ tetu.* Etiambea- Aoritatss coacflfa hinc tacnlenter «4Λ tus Hieronymus comparât concilii auftoritatem adverti poteft , qu foil, ut ûent fol foo ardore humores rivulo- eximitur, etiam fammus fatifat, at extat Concilii Çonftanticnfis decrerunt in hnc ver.

rete Gonaftium foetens fr. ordinat, flatote , dirndl, deeardt ft dederat, ut fequitur.

Et primo, qood *ifU* io Spiritu Sanfto legi- MM coagmfta, generale Concilium faciens , sathoficam miWaniem Bcdefiam lepnsfemaas, cm* pomftmcm a Chrifto immediato habet.· cui «»··* ·*· qmflbet, atjafenmqae Satus vd dignitatis, et- o* ^ ♦· hmfi papdh ceifiat, obedire tenetur in hfe qu· pertinent ad fidem, cxtirpationra fduimatte, ft foaralam reformationem Ecclcfi· Dei ia capite ft ia membris. Item dadarat , quod quiconque cujulcumque flatus vd digni* tatis, etiamfi rapulis otifiat, qui mandatis , flatatis five ordioafionftus aut pneceptis huius faafla fynodi, ft odMcmnque alterius conci. B Iiigeneralla legitime congregati, fuper preminis, feu ad ea pentoontibos, fa&s vd fa* ciendis, obedire contumaciter contcmpferit , condign· paeniteotias fubjiciatur, ft debite pu* niator, etiam ad alta juris fubfidia, fi opus fuerit, recurrendo. Nec qotfquam iltad dicere pnafitmat, quod aliquod generale Concilium legitime congregatum invatidum fit, am exrare podii : quia, fi hic perniciofi· error admitteretur, tota fides catholica vacillaret, nec aliquid certi taEedefia haberemus: quia qua ratione errare*poteft anum, pofleot errare ft reliqua.· quoniam, ut inquit beares Augufliinus, fi ad feripturas fanflas admifla fuerint ofikiofa mendaci», quid in eis remanebit au eft ftoriutte? Qtm tandem de fetipturis illis lententia proferetur, cujus pondere cootentioifalfitatte obtraâetur improbitas? Qpis jam de Scftate conciliorum fuper omnes alias potées ambigere poterit tot irrefragabilibus teftimoniis comprobata? Ex his manifefte confiai aufloritaics, quat dc fummi pottftatc pontificis allegaAis, non probare quo minus ipfe Pontifex mandatis univerfalis Ecctefin ft Concilii generalis obedire teneatur. Sed id dum* taxat probant, quod omnes fiugulares bominesparticulareique eeetefi·, ipfi pontifici obadire debent, otfi in his quu huic fact· fy- ___nodo, ft cuilibet alteri legitime congregatur·!, r. if"*** P^riudkium generarent caputDftiaat oratio, omnes argumentationesqu· fie- <S-«rir minifteriale Ecdefi·, non tamen ell major to- ri potient in contrarium, hac unica auftori- au* ta Ecclefia. Alloquia errante Pontifice, ficut tateEcclcfm verociflane confutamm. Ita bea- Σ ftspe contigit , ft contingere potaft , to* tus Hieronymus poft longam difputationem «m tLw ta erraflêt ecclefia, quod efle non poteft. confundit atque convincit Lnciferiam», di. mPeraea·· Etfi caput fir ft principalis praelatus ha* cens: Poteram omnes tuarum ptopofitionum **—?! "■" jus corporis myllici , eft nihilo minus in- rivulos hoc uno Ecclcfi· fote ficcare, de au- M JX" tra corpus . Nam fi extra corpus eflet , âoritaie Concilii loquens. Qpalecumque etgo nmisKatf· tunc non pertineret ad corpus , nec tunc nomen dignitatis aut pmeftaia de Papa feri- ' caput eflet. Corpus igitur boc totum conti- ptum teveoitnr, ad particulares quotcumque >mX tUi- ***» Φ10^ dicitur caput ft fingula homines ft fiagulares ecdefiafticoa referendum eft, non fupra «mivmfalemEcclefiam, ha ut potius Papa Ecclcfi·, quam Ecdafia tota Papotentior et ac dignior reliquo toco corporo pe obadire cogatur. Nam etfiPapa major fit ft ceteris membris, ft per confequeiM ills po- in «M-eWra ■<» tamen maior eft tota Eccie* tins obedicodum: quia"ratio, estperiontia* ft Bfia. Uni amem quare diânm eft: *TAi* date M·*- >s. auftoritm diftam contrariam . Ratio , quia chtwnMndne) SanMDoftoree enoonor,

tmitata exordium proficifcfcor , M Ecclefia no· pout in he qua foot fidei. Alioqain fi ChriOi in elfe drmonflrnor. ClPetrae quanerrare " * Papam errare to clare» accepit, at tide Ar toco ooroorc defiam finmficevit. Nec putetis

quum MIMI corp·, Pbpdutiam emme, «*·

IUflil, hSK jeriflU-

«père volait, at pcrfeâam unftatam ate*
,u. ' «n«teilatem defignareU «tin.unitasEcdefia
multo major eft atque perrabor quam unitas
note Regis *aat*Imperatoris tançai. Hic entas
& errât, & io varia· fententias atque eontro-
rias fine feinditur. Ecdefia autem am errat,
aec fibi ipfi contradicit. Nec comparandum eft
corpus Ecdefia aliis politicis corporibus civit·»
tum & unhcrfitaUun *i* quia ia medio hujus
corporis eft Chriftu*, qui ipfiun regit ae er»
. ret. Alis autem politica corpora humanis &
vsriis voluntatibus gubernantur, neque in hac
materia congruit allegare errorem illorum ,
fecundum beatum Thomam, qui fe Abducere
nituntur ab obedient·· Petri, fucceflbrem -
jus Romanum Pontificem univerlalM Ecdpfia
paftocem non racogucdcentcs: quoniam defio»
gularibus ecclefi» & pèrfoois id tatdligendum
eft, non de univerfali/Ecclefia, qua tape obe-
dientiam jufiis ex caofis Romanis pontificibus
CrrteM*r- fubtraxit, ut Marccliioo, Anaftafio, Liberto,
cihman. vt Josnni XII. Bcnedifto IX. Bcnedifto XI1L
.bo, tej: Joanni XXfm. Progredientes deinde ad mate-
mo *tpïïoo-* riam concilii, dicitis, quod fenâiflûnns Do·
minus Eugenius ratus tatrefibu», belli· ac de»
,7,°ïûi« ⊆ fertDitatibns fine feoteram patrum fit prind*
dMnmre, ai· pum affliftentia opportune obviari non pofle ,
b >lk *if prior* ConciliumBafileenfe ex domini Martini Pape
fe|icfj reccdatioeis anteritate per Senehfe
Concilium promulgatum, atque quidem Mμ C
tini juffiocæ fiabilitum, poft ipfim otatum fit
fuc feoâitatis aflumpfioncm, robur habere
voluit & profecmioocm, raram fit gratum per
fuas apoftolicas bullas geram, quidquid pote-
flaris in ea re diicte Ecclefi· filio Juliano
faofti Angeli Diacono Cardinati fentes fedis
Apoftoline Legato per prndeceflbrcm fisum
colatum fuiflet. Fatemini ergo, fic bene ,
Concilium hoc legitime congregatum , quia
flabiliinm feiftc dicitis autesntate apoftohea
& per Concilium Scnenfe, fic roboratum per
Dominum Eugenium. Et quia facultas data
prnfeto *£*to, c'rc* profeostioocm concilii
rstifiesta extitit per ipfum Dominum Euge-
nium modernum: optime: veritatem narra-
fits. Ita enim fiait, ut dicitis. Quo igitur pha-
ribus auâoritattes fiabilitum fuit, & quo
pluses oeccÆtates illud celebrati fuadebaot ,
eo minus docuit illud perturbare fit conari
difibIvere: & quidem pro tot neceflitatibus
doo folusn Concilium alias inditeam perfeve-
rare debeat, fed, fi inditenn non fuiflet, de
novo debuiflet indici, propterea nemo eft qui
non vehementer admiratur , tam ex abrupto
& fine caufii hujufinodi diflolutionem eflb at-
tentatam . Sed excufalis hoc fetem ede, quia
non videbat amplificationem illius ut optabat:
per oratorem ooftram requifitus, ut ea ta-
ceret que novam convocationem protendere
videbantur, illud «biode diflolvit. Qusanamg
ifla cxcufatio eft? Q^inimo fi amplificari non
videbat, ad amplificandum operam dare uro
fuo officio debuiflet, & idipfem petebat nofler
orator, obfecrans ut omnrai favorem concilio
prnberet, & ad ipfius profaentionam intende-
re dignaretur. Ninnqtad fi lutem· medico
fupplicet ut cum fanet, medio· ipfism *feter* ficcre* debet, ne fe fanando laboret? Orator
nofter «d nos reverfus, quid Rm·· axpofue-
rat, ut aflerait, hic pubtire retulit ex ejus
diftis. Quicumque eum aadivit, nihil aliud
indicat, mfi quod cum omoi utftanti· favo»

notebet fianuona Ffeatifcx psretetaa,
ut hm ritfes properarte, Altam ad atem

nim iponte venMfent pteati. Ut jgtar necef-
fitatibuaEericfin «a· moram non patiebantur
oittua fisiftet proatem, fuppticabatur, ut per
fisas litteras exhortari vellet pmfcrtim Itate
Prolatos, quoaompro reverentia Summi Ron*
tificis, cui propinqui funt^citare pro tunc diftuti-
mns : tauno etiam requirebatur ut, fi commode
potfet, ûm fanaitashjBc venire dignaretur.Sed
& fi Prolatae Bononiam ad annum asm dimidio

venirent, ut nece&tatitais pratetita· provi-
deretur? Sed volebat ipfc pertealiter mtevefi
fe. Ideo qui· infirmas ad annum cwn dirai»
dio diftaiit, quid ipfc feiebat, fi mreriot aao-
rcretur, an fit anno cum dimidio perfefte fe-
naius «CKct ? Sed profentia fua multum prodefi
fe poflet, fetemur. Sed fi adeftb praefer io*

fem Papa infirmitas Ecclefi· tam pericutofe
negligetnr? Magna fuerant herefes Atiano»
rum, Neftorianoram, Manichaeorum, Dona-
(tftaram : & multa alia graviflsma pericula
tunc temporis in Ecdcfia immiusbant. Et ni-
hilo mima juffit Summus *Pontifex* pertes te-
gates daocilfe celebrari. Dicitis cum nugo»
R matura daliberatiooe diObtationem fe&am
effe. Si taon & matura deliberatione fuifKet
fefta, debmflet mittere hoc ad fecram Con-
cilium, fit feire ccrtins, an fic facere expedi-
ret. <M» metes ia rebus egendis deliberat ,
an prenons, an abites? Fafta concilii R-ba-
rnm partium magi» mnotcfccbant nobis quam
aids . Bt prapter reverentiam Acri conditi
Catholicam reprafeptanhs Ecciefiam, ad ma-
turam datibaratioaem habendae , Concilium
confisli oportebat, non alieno·. Sed audivi·
mos atiquoe ex venerabtliboe fente Romeo·
EcdefinCaedinaUbns contradixifle, «bos autem
nunc dicare fe male time futife circamventos,
Det jam melius de veritate informatos, aperte
contradicere. Audivimus fuifle tunc R nunc
multo nujorem murmurationem in curia de
hac diflotatione·' quamplurtmi, fit fere omnes
qni in curia noraeo habent virorum honoram,
hujufmodi fetem difibtatkmem damnant om-
nes qui extra funi; Cardinales omnes qnafi
principes, fit populi, Λ qui bonum Ecclefi-
cupiunt, Concilium laudant & dtifotottonem
reprobant. Confia etiam in bulla difibtatto··
exprete (cum pace ditem fit) non fic fe
habent, prout per noftro» Ambafiatoree fuas
fenftitati nuntiavimus: nui etiam tot fit tanta
ex ipfa dMfetatfone, fi eteAum haberet, frau-
data fequi dixerant, quod habente» etiam cor
lapideo- molliri dsboifitet. Sed cx quo mmc
confiât ipfes caufes vera» non «fle, cur modo

mis. Diftat ifte locat - Praga par quindecim
dictât, fimt CMtatas & Principes intermedii

Rheno , le μκοΑοι , Λ vim cathofids me-
atu, vicia» ad tria nüüaria lingan Gallic»»
m. la tes prtfcoi Üte meta» aft de exer-
cita Pragmfiom qui Rome. ftstat te fins*
tâtas do» cflc *it» unprovidoe,* qood fi hic lo-
cus effet tan vidant Dobcotis, qrod merito

timendum eflet, hic manfiflcmns aut mane» remua? Sod mira ~~res~~ jhabuit fanditaa fua ewrcitom hofthun io portis Rom», nec timuit, nec raceffit: ft hic timet inimicos aer

hemo» vocavimus eo modo, quod feateas fua iuftinert fine bfleufa non potaifict aut datradiooe damnationis ia concilio Conftantienfi fate. Vocatio ifta noo poteft fefiineri fine oflenfa ac detradfoae coocili Cooftantien* fis , fed dUfahttio concilii bene potet fa- *Itineri . Goocdiom Coaftantienfe uoandat fieri coucilmao, (fieri autem cum cfledu iotettigitur) non prorogari tempos, non mutari locum, contra omnia ifta fit, fle nihil> de hoc dicitup. Sed calumniamur, quia vocavimus Bohemos. Numquid in decretis concilii Qmfiantbofis feriptum invenitis, quod ecdefia noo debeat eoe ad inftruendum ft informandum convocare? Noo miramur, fi ex dite oratoris nofiri occafio famata eft ad dHfipandum concilium, quandoquidem exptiffimb nofiri» litteris id fafium efle videmus . Utiaam propter honorem fummi pontificis hanc caufam litteris fui» non ioferuiflet, videlicet quod hujufmodi vocatio foerit in inferiam fodis apofiofien facrarumque conciliorum , ft comta decreta faudonun patrum, ac Astuta legum imperialium. Sod valde mirandum eft, quod in eifdem litteris damnatur flt approbatur. Si audientia coocefla Bohemia reprobatur, cur Grocts conceditur, cum fle hi ft illi ab unitate ecdefi» feperenrur? Si concilium Bononm propter illos indicitur, cur concilium Bafiieenfa propter Bohemos ft multa aha ueceflaria jam mdifium diflolvi procuratur? cum Bohémien hrtefis periculoGor fit, ad illam accuratius foret ioteodeodum . Mirandum eft, fi verum fit: dicitur venerabili archiepifcopo Goezoeofi coocefiam efle frcultatem per fummum pontificem audiendi Bohemos: lingulari perfeon conceditur quod univerfali ecclcfia non permittitur? Si epifto- 1« noAra diligenter ft non ex livore vd odio coafidnretw, plane conflabit, non nd iaju apofiolicn, oec conciliorum Conftantianfis ft Seoeufis, imo ad jtverentiam ft hoamrem eorum faftam furfle vocatiooem ; vocavimus enim ut nobifeum in ead«n unitate eoojungantur . ft ut qui a nobis ~~aliquando~~ divifi ~~fuerunt iterum in charitate~~ fle unitate nobtfcum reconcilientur. Si hoc fieri poterit, ad quod nos laboramus, cedet procul dubso ad honorem fedisapoftolien. Ipfam eoim reverebuntur, quamuique nunc contempferuot : cedet ad gloriam conciliorum Connaatienfis fle SenenGs, quia illam fidem fle ritum , qui io his conciliis declaratus eft , quem ufque nunc non tenuerunt, amodo renebunt. *Cur ergo* retorquetur ad inferiam quod Kritur ad honorem? nec contra decreta fanum patrhm, nec contra teas canonicas aut civiles hujufmodi vocatio fada eft, five aflerere velimus eos vocatos ad mftruendum , lient veritas eft, five ad difpuiandum. Si adt inftrueudtun, nemini dubium eft quin opus fit plum ft meritorium, ft prolatorum oflicio neceflarium. Si ad difputaodum, ft ad hunc finem, ut errans inftruatnrflc reducatur, cum eadem ratio fit, fimiliter erit opus ptam ft laudabile, ut inquit beatus Paulus ad Titum t *QftrM ffifcfVUi* ftc. Et fubdit; *Vi*

AorfarSari *i· ΣMλλλ*, fir *uu* retfrad/- eaat je*, pernimium periculofum fuifanno fet denegare audientiam Bohemia, quam ubique locorum divuteabant fe poftulare, & eis sum concedi, ob hanc caufam, quia eorum articuli erant ita manifefle veri, quod noftri epifcopi ft faoerdotes non poterant eis refpoodere, oec cum ipfi» conferre audebant: propeer quod ferupuius non parvus inanimis hominum, profertim fimplictum , ifta audien- i&m tium erat exortos. Omnis autem fcholatheo- A lulogorum, canooifianim, ft legiftarum afir- & mat cam difputationem de fide, que non fit * caufa perfidi» feu tumultus, vel ut in dubium revocet, fed ad ioftroendum, vel clarius patefaciendum veritatem . vel convincendum , vel confundendum haeretico» feu infideles, vel confirmandum catholicos, fore licitam: imo beatus Thomas fecunda fecunde dicit in cafu fimili, ficut eft noder, quod<quando fimplices viri felicitati funt aut pulfati ab infidelibus vel heretids, " corripere nitentibus in " corruar <ts fidem, tunc neceflarium eft publice difpu- pe«. tare de fide: per hoc enim fimplices firmantur io fide , fle infidelibus aufertur decipiendi facultas. Alioquio ipia taciturnitas eorum qui refiftere deberent pervertentibus fidei veritatem effet , erroris confirmatio . Allegat beatum Gregorium, quod ficut incauta locutio in errorem protrahit, ita iodiferetum filentium eos qui erudiri poterant, in errore derelinquit . *Conflat* autem Alemanos per libellos fle epifiolas Bohemorum felicitati ut eorum errores fequantw , allegando ad eorum perverfum feofum inultas audoritates . Ergo, «fecundum beatum Thomatn fle beatum Gregorium , vifi fuiflemus confirmare errores Bohemorum, nifi hoc cafe dcdiOemus illis audientiam . Qfed ad hoc refpondebunt tlioftri calumniatores ? hoc etiam fsspenumero adum foifle per faara concilia fle fanfios patres legimus, cum haereticis vel infidelibus, etiam prius daribatis ., Silveflcr in concilio Romano publice difputavit cum duodecim feribis Judaorum, quibus fle per.Chriftum ft apoftolos per tot annos ante veritas Cbrlfliane fidei predicate fuerat, fle in ea difputatiooe dati fuerunt judices duo gentiles Cirithon fle Zcnophilus. Beatus Athanafius poblice difputavit cum Arter, cujus error prius in celeberrimo concilio Nicaeno damna- , ja qgg difputatiooe fedit arbiter }|Uidam, nomine Probus, gentilis homo. In ynodo Cbalcedooenfi orthodoxi diiputarunt cum Neftorianis, dudum in concilio Ephefino damnatis. Et port multa inter cos fuit conventum , ut noftri Orarent fecundum fidem noftram, & illi fecundum fidem foam. Et charta qtrodfm, in qua ft noflra fida ft errores illorum defcrlbereotur, fuper corpus fidem manifcftaret; quod ft fidum eft, licet error JUe , qui aflerit Chriflum unius dumtaxat folfle Deature, prit» fuiflet damnatu», «atnen in fynodo ConAantloopolitana , in qua prefedit fandus epifcopus Flavianus , Eutyches qui hanc tenebat errorem, fak ad fyoodum vocatus, ft plene auditus, ft ferum difputatum , futtque per ada procedentium conciliorum convidus. Item licet error quem tenebat Luciferianus, fudfet ante damnatus , nihilo minus beatus Hieronymus difputavit cum ipfo, dc cum per ada procedent» eoocilii

ANNO couti

cilii convicit. Qsemvb errares Donatiflaram A vdita· apoflotanam hoc expreffana auditbs πμ ι— ▮ ASM»
fcqucntmm Arianos, olim in concilio Mcsboo dixerint apoAoli, judicantes non rife fervenda
damnati fuiflent, nihilo miouB fuit coemrega* legalia: *PifiuuJ fyirihù ftuS· &* nets'- Leo
ta fynodus Carthagioeofis, ft ad eam Dona, papa inquit faowam parram canones Spiritu
tiftn per nuntio· concilii vocati funt. Et in- Dei conditos, & totha mundi reverentia com-
ter alia, convocationis verba ifta funt *t* Hanc probatos. Erlfidoras: Et fi qua fimt alie conci-
«rgo pacificam ft ex charitate venientem vo- lia, qua fanfti panes Spiritu Det pleni finxe-
cationem contemnere ooo debetis. Et fi quid rant. JsTpmSaafirfeuw^risMSnaMM, fecundum
veritatis vos habere arbitremini, non dubite- apoflolum, quanto 'magis ipfe Spiritus fan-
ris aflerere , id eft , ut congregato noflro coss- dus , per quem homo accipit tu ut fpiricua-
cilio, deligatis ex vobis, quibus cautam re- lb? Quid eft dicere, Adftabtt medios judex
lira: aflertionb committatis: ut ft nos poffi- & arbiter, nifi quod ipfamet fynodus erit illa
miu hac facere, etiam de concilio noflro de- quaejudkabit, & arbitrabitur ? Non enim aliud
ligantur, qui cum eis quos delegerit b, confli- judicare & arbitrari poterit , quam Spiritus
tuto loco & tempore, quidquid eft quod no- fanât» Juggcret. Quid iterum aliud eft dice-
ftram a vobisfeparat communionem, cumpa- Bre, AdftaNt judex, nifi quod judicabitur in
ce difeutiatur, ut tandem , adjuvante domi- hoc concilio, prout judicatum eft io Conflantia ? Nam cum feotentia illa condemna-
do Deo noflro Jefu Chrifto, finem veternofus tkxjij Huffitarum a Spiritu fando didata fue-
error accipiat. Beatus etiam Dominicus ft rit, ft ipfe nefeiat variare fententiam verita-
duodecim abbates in partibus Tolofanb cum tis , utique cum idem fit in omnibus coocili-
Albigenfibus, quorum errores fuerant damna- is, idipfum hic veraciter judicabit quod io
ti , poblice difpotavit apud Fanum Jovis fub illo. Si quis autem objicit, quomodo jam ju-
judicibus deputatis. Sed ideo calumniari vide- dicatum iterum judicabitur ? dicendum eft ,
mini epiftolam , quia ooo ad recogoofccodum quod cum fiat ad falntem proximorum, non
errorem, led ad fubmfttendura fepariter cum eft iocongruum idem repetere. Profedroeoim
ecclefia veritatis iovcftigatiooi Got vocati,quod fidei catholica fafta in concilio Nicano, in
Hufljtia favorem ft auâoritatem, fidelibus ve- pluribus fequeotibus concilia repetebatur. Qpo-
ro ambiguitatem ft perplexitatem pmftare vi- ries necefle efl, toties merer ecclefia aperire
detur. Cur ficut partem eptftolc, ita non re- debet m ad docendum ft inftruendum . Non jbm >.
citaftb .ft totam? Cur etiam addidiftb ubi
addendum doo erat? aut fictu poft verbum „ConaoesSpiritos fandus eodem tempore ifluminat,
Audietb β| dos , addidiftb , Rxfpoodentes , fed ubi vult, & quando vult, fpirat.
cur non addidiftb , Inftruentes ft informan- Qui in uno concilio illuminationem ooo ac-
tes ? Circa principium epiftola dicitur: Ni- ceperunt , dooo Spiritus fandi forte 'accipient
hil tam ante oculos noftros vertatur, quam io alio. Ideo necefleeft fape frequentari con-
ut vos io eadem unitate nobifenm conjunga- cilia, ut hmefis que in uno tolli ooo pot-
mini. Hinc fatb innuitur, ex quo damus ope- eft , tollatur io alio. Nec enim harefis Aria-
raro, ut nobilcum conjungantur in eadem uni- ne vel alus eodem *tempore*extindr firm. 11-
tate , quod unitatem dimiferint, ft eam opus haminabir ergo, ut fperamus, Spiritus fandus
fit ut recuperent. Item & vertam iflud , Et corda Bohemorum In hoc concilie, ft ofleu-
forian diflidium noflrum aliquamdiu Deus io det ipfis quid tenere ft agere debeant in ec-
ecclefia permifit, Ac verbum illud , Quanta lac- clefia. Propter eos hoc verbum diftum eft,
iitis erit in cselb, fi vos qui aliquamdiu divifi ft propter alios errantes, orabimur ut Spiri-
. fuiftis iterum in unitate & charitate nobtfcum tus fanfta* illuftret corda umverfi populi ad
reconciliamini ? hoc aperte indicavit, cis ne- cognofceodnm ampleftendumque verharis ft
ceffarium effe reconciliari nobifeum, ex qoO Unitatis fomitem. Non enim de populoCbri-
neceffario oportebat recognoicere errorem . fliaoo,*' *faut*' fane—& ~~ipfi~~ Boherai, & alii er-
Afitil' i V^tbum etiam illud, *Scium/ uoflfr* ralr- rtntti › cognoverunt adhuc & amplexi funt
' fii/ Pterfaerilit/ foaan *fidti ftiut» jtfHiutve- raf, ftd v/nit ininticm* taaw, d* /aprr/ramM- veritatem & unitatem. Cnr nobb molefti e».
vit hoc manifefte demooiiravit eos ftb, quod in decem elegerimus Sphitnm fan-
a veritate errafle, ac oeceffarium fore ut fu- dum ? S beatus Silveflcr difpuiavit cum *Ju-*
perinfundatur ros gratiae Spiritus fandi. For- deb fub düobus judiribua gentilibus : fi Atba-
te tnoieflom eft vobis verbum illud .' Ipfe Spi- nafius cum Ario fub uno judice pagano, fi
ritus fandus aflabit medius jadex & arbiter orthodoxi cum Neftorisnb fub *judicio* corpo-
quid in ecclefia Dei tenendum & agendum ris mortui fanda Euphemba : û Couciljam
fit. Vel forte verbum illud. Aderit plane Spi- Canhaginenfe requifivit Donatiftas , ut illa
ritus fandus, in cujus nomine congregata eft controverfia terminaretur per aliquos utrim-
haec fanda fynodus. Ipfe erit dux ft redor que eligendos: fi beatus Dominicus cum AU
concilii, perfode illuminaturus corda hominum, Ngeofitas fob certis judicibus, cur nobis ooo
ur viam ambulent charitatis & paria. NobisBQpod autem ,--itatis--non--in Germanja ;hujuf-
autem eft gratiflimum ft fuaviflimum, illum modi audientiam dandam, fi daadaeffet,boc
nobis judicem ft ducem conflitui, quem no- (fecundum beatum Thomam) nullo modo
bis Chriftus dedit, dicens : Cum «atraas *vtucrit* rationi congruit. Nara ficut in loco , ubi
u. *Spirit*'/ ptrtcktiu, funt tg» tuitt/uu wiit* a non aft nota hmefis , difputare periculofam
Pa/rr, *itft vu ifatiit &fagtnt uuûnfiudi- Mmvvus.* An Spiritum fonccum vos habere ju- eft, ita ubi nota eft, ft homines ab haereti-
dicem indignamini? An potius hominem quam cis fofeftanhir , difputare ad declarationem
Deum velletis clegiflemus judicem? Merito ia ncceffarium videtur. Quod vero dicitis , cx
principio iertnonb noflri dicere perfuafimus, ne ifta vocatione pneflari fidelibus ambiguitatem
Spiritum fandum contriflaretis. Blafphemb ef- vel perplexitatem : mirantur unde mb adin-
fet , fi qub negaret Spiritum fandum didare venttoaes proveniant, cum ex hoc oooambi-
icotcntias ,caoQQcs, ft decreta coocihorum. In gui vel perplexi , fed certiores ac firmiores
populi Alemania fofti font, videmes noftram

confidentiam & fidei firmitatem In vocan- A terit», propter grave fcandalum quod in ec.—
. ûnü?t ***'. * nMXimeoM exhilarati font , fpe- cicfia nafeitur ex tali ludibrio. Quod autem
rentes ex hoc illos eedefie reconcilian- pro univerfali ecclefi* ftatu confervando ipfum
dos . Duo autem feeleftiflima capita bojas decretum editum fit, *ex praefatione ipfius* li-
htarefis » y* coounemoratM » nonne tan- quet. Dicit enim; Frequens generalium con-
dem ultimo fupplicio tradita font ? *St* o- ciliorum celebratkf agri dominici prccipua cul-
mnes hsretici *taletn* favorem haberem , pau- tura eft, qu· vepres, fpinas & tribulos hsre-
ci fierent heretic!. Qu* amem fint ille fum, errorum & fchifmatucæ extirpât, cxcef-
piares & graviores cama * qu· prnboerunt fus corrigit, deformata reformat, & vineam
occafionem diflolutiooi , nefcimus . Si per- domini ad frugem uberrime fertilitatis addu-
fonam fuuuni pontificis tantum rcfpiciunt , cit: horum vero negleftus, pmmiffa diffemi-
propter hoc non debet Periclitari flatus ec- nat atque fovet. Piopterea nullo paâo ce-
clefi· . Si autem' ecdcuahi , equius fuil- defia tolerare debet, immo fe ufque at ani-
liet intimare *concilio* , quod repréſentât ec- mam & fanguinem opponere, ne tale oftium
clefiam , ut provideret. Hoc autem icimus , aperiatur, & tam utile toti Chriflianitati fla-
quod hic eft plena & omnimoda fecuritas .Beatum evancfcat. Ex mente etiam diâi decre-
Dolenter refertis/quod diffolutioni pretcnfe ti videtur diffolutionem praedidam non valuif-
non paruimus, & mandata apoflolica per nos fe. Vult enim quod tn fine cuiuslibet concilii
fpreta font. Hoc ideo facimus , quia Deo locus futuri concilii eligatur per mentem an-
plus quam hominibus parere oportet. Saoâa te, approbante & confentiente concilio: & fic
mater ecclefia, cui quilibet parere debet nos non debere Jiffolvi, nifi prius confentiente
legitime congregavit, ut tollendis deformita- concilio, locus per menfem ante pro futuro
tibus hereium, bellorum ac vitiorum , qua concilio eleâus fit. Item cum prohibeatur in
plurima funi in populo Chriftiaoo , efficaci- diâo decreto prorogatio, multo magis videtur
ter intenderemus. Ne ecclefiam & Chriflum prohibita diffolutio. Plus *enim* ell auferre quam
ecclefi· principale caput contemneremus, per- differre. Prorogatio dilationem inducit, diff-
leverandum ceofitimus lo opere nobis tnjuo&o . folutio peremptionem. Et licet mutatio (terto
Expofuiffemus fidem orthodoxam , modo concedatur, diffolutio non : quod au-
Chrjftianam religionem omnem denique ecde- tem fecit papa, diffolutio expreflà fuit, noo
fiafticum flatum p[illegible] loci mutatio. Item mutatio loci ex esuia
pretenf· pariture fuiflet ,C conceditur quoad concilium futurum: dicit e-
quemadmodum oratores noftri Doviflimc faoâitati fue latiflime expofuerunt. Scriptum eft nim tcXtus decreti: Locum autem pro futuro
ht festa *fynodo Conftantinopolitaoa :* Cum Ir- concilio abfque evidenti caufa non mutet
ditur fides, parentum reverentia vclut inutilis Non autem concedit mutari poffe fine con-
& periculoia defpfcitur, & amor erga filios fenfu concilii locum concilii aâu congrega-
fratrcfque vitatur. Ad poftremum, etiam fu- ti: quia de ipfo di(ponere *ad ipfum conci-*
per ipfam vitam mors potius a piis patribus *lium* pertinet. Nam fi ad concilium fpeftat
eligitur, ut meliorem refurreftionem conlc- facere reformationem fupra caput & membra,
quautur . Potius autem nobis dolandum foret ad ipfum etiam videtur fpeâare de his fine
ficut & mundus dolet, quod talia tentata font quibus reformatio fieri non poteft, & an lo-
adverfus hoc generale concilium, & contra cus reformationis continuandus fit vel mutan-
univerfalis *concilii* ConftanfiCofis ordinatio- dus . Item fi aâu congregato concilio locus
nem , cui cum fummus pontifex obtemperare pro *futuro concilio* eligi debet confentiente
renetur, his panis fubjicitur, quas contra io- concilio, quanto magis pro ipfo concilio aâu
obedientes flatutas efle dicitis. Sed nec pr« ®ad alium locum? cum enim certa forma per
tenf· diffulutioot paruimus , quia fieri non hoc decretum indicatur, papa ipfam fcivarc
potuiffe conflabat. Naro etfi magna fit pap< tenetur. Alioquin fruftra ipfi lex indiceretur .
poteftas , id tamen fibi facere non licet juxta Probatur ex alia ratione diflolutionem non
communem omnium fententiam , unde univ er- valere, quia , ut prediâom eft , cum papa te-
falis ecclefi· flatus turbetur, pcxklitctur aut neatur obedire flatutis, ordinationibus & prae-
decoloretur. Sed cum in judicio omnium ac ceptis cujufcumque concilii io bis que peni,
noftro ecclefia nunc univerfali reformatione nent ad fidem, fchilma , & reformationem
neceflario indigeat, merito iftud concilium , ecclefi· ia *capite & in/membris,* &, fi non
quod ad boc inllitutum eft, diffolvere non li- obedierit , puniri poteft, conflat ipfum in bis
cuit . Impediretur enim bcrefum extirpatio , cafibus fore inferiorem concilio, & concilium
pacificatio populi Chrifliani, & deformitatum majus eo, cum poffit reformare, ftatucre ,
correâio. Unde in prima fefliooe hujus con- mandare & punire. Inferior autem legem fu-
cilii, faâa ante diâam pnetenfam diffolutio- perioris tollere non poteft, nec ipfum fuum
nem, diffinitum eft, quod procurans hoc con- fuperiorem extinguere vel annihilare . Alio-
cilium impedire , diflolvere, prorogare , »d ® quin implicaret evidentem concradiâionem ;
xrvtarc, levere puniatur, & procedatur con- Tenetur obedite, & non tenetur, quia poteft
tra cum tamquam communis pacis perturba- diffolvere. Cum ergo concilium congregatum
torem, cum ex hoc prrdtâa botta impediri fic propter prediâas caulas, & inter aliafta-
videantur. Nec pap* fa> eft decretum illud tucrit fub magna poena, ne quis procuraret
Conflantienfe quod incipit, Frequens, abole- diffolvi aut mutari ipfum.* papa, cum illi o-
re, vel taliter agere, quod difpofiiio fua red- bedirc teneatur, nullatenus diffolvere poteft
datur inutilis, vel fruflratoria ; effet cmm con- Alioquin, fi poteft diffolvere , non tenetur
tra mentem ecclefi*, qu* illud decreturo edidit obedire. Ex quo nccffario infertur, quod aut
pro univerfali ecdcfi* ftatu confervendo,circa decretum prediftum non valet, aut diflotu-
quod papa non difpenfat. Statiro autem tol- tio.* quia fibi invicem contradicunt. Prnterea
lere concilium jam inceptum, nihil aliud vi- ante "'tempus concilii Conflantienfis nullum
detur, quam non celebrare.* iraroo multo de- dubium erat, quod congregato cooctlfo fuper

•faâo fidei centra papam, papa illud difiolve- A fodere. Nihil videtur certi huic rationi pofae-
A*NO CHRISTI rç non poterat ; quta, fi potuiftet diftftve. refpooderi. Item concilium Confiantiente de- anno
re, potuiftet non judicari; quod tamen fibi claravit in eadem feffione, quod fi qua pri- C^ICTI
non licebat; quia iu fide devius poteft per vatio vd translatio porfonarum exiftentium in *u*'
concilium judicari. Ergo fient in ifto cafa , ipfo concilio vd adhaerentium, faâa fuiiset
ita dicendum eft nunc congregato concilio fu- ia fofionem conciti» per Joannem a tempore
per reformatione generali iu capite & in mem- inchoationis cjufdem concilii, efsec irrita &
bris: quia ifti tres cafus fidei , fcbifmati» inanis. Ecce quomodo gecteratur milium ,
& reformationis , fub eadem declaratio- 3uod fit in fouonetn concilii. Et advenen-
ne concilii Conftanticnfis continentur, quod um , quod hec duo capti ula , loquendo de
non folum feripto declaravit concilium Con- poenis inftiâis & cenforis fulminatis & priva-
flantienfc , fed etiam faâo : qnia Bcocdiâum tionibus faftis in preteritum ante tempus fef-
propter fchifma, Joannem XXIII. propter de- fionis, intelligi oportet per modum declara-
formitatem vit* depofuit. Et fi dicatur, Sic. tionis cfse irritas, flt eis tamquam irritis &
ut papa poteft cdngrcgarc concilium propria inanibus non efse obediendum . Alioqnin fi
auâoritate, ita eidem poteft diftolvcre; ref- B vahiifacnt, non fuifset diftum hoc modo, nec
pondendum quod longe differt. Ante enim foiisent annuiiai* ; quia fecundum regulam ju-
concilii congregationem concilium non eft ; ri- faâum legkime rctradari non débet, et-
fed ut primum congregatum, eft ftatim pote- iamfi ad eum cafutn devcuiat a quo incipere non
flas univerfalis ecclefic, qu* eft immediate a poüet. Item iu decima feifiooe fuit pronuntia-
Chrifto, & quam conciliumrcpr*fentat, tran- tum, recefsum diâi Joannis de Conflantia finite
sfunditur in ipfum concilium, vel potius con- illicitum, & Ecclefic Dei & diâoconcilio
tinuatur in eo, & fit ipfum concilium fuper notorie fcandalofum. Si ergo reccfsusqui veri-
papam & cunftos alios: quemadmodum fi quis fimiliter & prcfumptive tendebat addiffolutio-
homo fubjiciat fe alieni, poftquam lubjeftus nem , fuit declaratus illicitus, quanto magis
eft, non poteft fe ab illa fubjeâione eximere, apparet expreflum aâum diflblutionis *effe* illi-
uec poteftatcm fui fuperiori$ difiblvere fine fui citum ? Jam ergo luce darius conflat drfiblu-
fuperioris coofenfu; quia quod a principio itonem non valuiffe. Quocirca mirandum non
luit voluntarium, export fit neceffarium. Et eft, *û* non paruimus, magis autem mirandum,
hoc modo intelligenda funt jura dicentia , quomodo ftatuta univerfalis ecclefic, pro u-
quod concilia per Romane ecclefic auâorita- C niverfali bono & cum tanta maturitate pro-
tem fiunt fit robur accipiunt. Robur enim (ut mulgata ita leviter infringantur: utinam qui
communiter) accipiunt , ut congregentur , fedent in fede Petri, legerent aliquando a&*
non ut congregata poteftatcm judicandi flcfta-
tnendi a papa coofequantur. Et fi quis forte
dixerit , fn conciliis intelligitur excepta au- quas anteceflores mei ftatuerunt, non conftru-
ftontas pap*, ideo papa non fdbjicitur; ref- âor fed everfor effe jufte comprobarer. Item:
pondetur illud efte verum, quando perfona Abfii a me ut ftatuta majorum cunf facerdo-
pap* fpeeialiter non includitur; fed fi fpecia- tibus meis infringam : quia mihi injuriam fa-
litcr includeretur, non poflet excipi, quia ef- cio fi fratrum meorum jura perturbo. Item
fet cootradiftio. Sed io decreto concilii Con- Leo papa; Qu- ad perpetuam generaliter or-
flanticnlis fpecialiter dicitur, Quilibet etiam dinata funt utilitatem , nulla commutatione
papalis dignitatis , obedire tenetur prxeeptis varientur: nec ad privatum trahantur com-
concilii. Quod autem prediâa difiblutio non modum qu* ad bonum funt commune prxfi-
valuerit, clare deducitur ex decreto tertie xa. Item Qelafius papa ; Confidimus quod nui-
fcflioms concilii Conftantienfis, in qua fuit Dius jam Chriftianus ignoret uniufcujufque fy-
diffinitum, etiam ante proceffum inchoatum nodi conftitutum, quod univerfalis ecclefic pro-
contra Joannem, quod dominus Joannes XXIII. 'bavit aOenius, nullam magis exequi fedcmpr*
Romanam curiam & officiarios *de civitate* ceteris, oportere, quam primam: qu* & u-
Conftantimfi ad alium Jocum non mutaret namquamque fyoodum fua auâoritate confir-
aut transferret , feu perfonas diâorum officia- mat, & continua moderatione cuftodit : cufto-
riorum ad fequendum eum direâc vel indire- dire igitur habet, & non tollere. Item Urba-
âe cogeret fine licentia & auâoritate ipfius nus papa: Sunt quidam dicentes Romano pon-
iynodi; & hoc, quoad illos officiarios & illa tifici femper licuifte novas condere leges: quod
officia, per quorum abfentiam concilium veri- & nos non folum non negamus, fed etiam
fimiliter diffolverctur vel lcderctur. Et fi con- valde affirmamus. Sciendum vero fummopeve
trarium feciftet vel faceret in futurum, ant eft, quia inde novas leges conderepoteft, un-
aliquos proceffus feu mandata contra diftos de evangelift* aliquid nequaquam dixerunt : u-
vel alios quofeumque illa facro concilio ad- bi vero aperte dominus, rei ejus apoftoli, ftc
herentes , & cenfuras ecclcfiafticas ant alias eos fequentes fandi patres, iententiafoer ali-
pernas ut ipfum fequerentur, folminaffet, feu E quid diffiaierunt, ibi non novam legem Ro-
fulminaret, aut fulminaverit efse totum irri- manus pontifex dare poteft, fed potius 'quod
tum & inane, nec eifdem proceffibus cenfit- prçdicatum eft ufque ad animam & fanguinem
ris & pcenis tamquam irritis & inanibus, quo- confirmare debet. Item Zofimus papa: Con-
modolibct obediendum fore. Si ergo papa non tra ftatuta patrum aliquid vel mutare, neho.
poteft privare concilium aliquibus fois fuppo- jus quidem fedis poteft auâoritas. Apod nos
fitis per suorum abfentiam verifimiliter con- enim inconvulfis radicibus vivit antiquitas,
cilium divolveretur, vel foderetur, multo mi- cui decreta patrum fanxerunt reverentiam. X-
nus poteft privare ipfum concilium feipfo, & tem Leo papa ; Ideo permittente domino pa-
ipfum annihilare. Si non poteft facere ali- flores hominum fumus effcfti, ut quod patres
quid , unde verifimiliter concilium difiolva- noftri five in fanâis canonibus, live in mun-
tur, vel Irdatur, multo minus poteft ipfum danis affixere legibus, excedere minime debea-
concilium veraciter & cxprcfse difsolvere vel mus. Cootra faoâoram patrum quippe agi-

^*T2*Γ***ıŋŋi fafabcrrima inflituta, fi quod ipfi divmoAdo fit tale crfmen de quo pqflit acrufari, ut

CHRJ st I Namemmc ·conulto intaftum poo conferv*mus. ANNO CHRISTI

i,,,. Item ex concilio Chslcedooenfi, a fandis patribus in unaquaque fynodo ufqoenunc perla* tas regulas tenere eooflimimns. Qpod autem fabjicitb, fi de aliqua tmiverfali fynodo aliquibus dubitatio ualcitur, ad recipiendum de eo quod non totelligitur rationem, ad apofto* licam fodem conveniendum eflê , opus non fuiffet narrare. Nam de Coaftantienfi fynodoaut ejus decretis nulla eft dubitatio. Synodus illa authentica eft & catholica : decreta ejus au* tbenttca funt, & ita clara & intelligfbifia , ut nulla egeant declaratione. Ifta autem fynodus legitime inchoata eft, & legitime continuatur, Si autem aliquo modo de intelleâu geftorum illius fynodi dubitatio oriretur, cum ifto modo fit congregata, que catholicam reprefentat eçclefiam, ipfius judicium eflet exquirendum. Beatus autem Gregorius, cpjus eft capitufam illud , Nec licuit, loquebatur aliqui, bus epifeopis particularem fynudum celebrantibus , qui volebant rctraftare flatuta univerfalis fynodi Conflantinopolitame : quod fi tunc temporis aliqua alia fynodus univerfalis aâu congregata fuiflet, & de geflis prioris fynodi aliqua ambiguitas fuiflet orta, procul dubio ad illius univerfalis fynodi determinationem recurreodum «fle dixiflet Gregorios, fuum judicium

k \ jiidicio fynodi fubmififlet, qui prius dixerat, de conciliis loquens, quia dum univerfyli funt confenfu conflituta, fe fic non illa deftruit, quifqnis prcfumpferit abfolvere quos ligant, & ligare quos abfolvunt. Si ifta, venerabiles viri, reâe confideraretis, taceret is forfitan verfeten flfad. quod admiratione fit dignum, nos prafumpfifle citare fummum pontificem. Non eft pnefatnptio, nec admiratione dignum, fi quid juridice fit , nifi quis velit admirari tamquam confianter fit virtuofe faftum, prsfumptio fuit reus illicitam & fcandalofam tentare. Et quia a&us erat qui notorie fcandaliaabat & conturbabat cedefiatn, ideo au&oritate facri concilii ipfum fummum, pontificem obfecravimus fic monuimus, ut diflolutionem prattenfam tolleret., fle ab bac fanâa fynodo non alienum fe faceretPaulo fupertus audifiisconcilium Conftantienfe pronunciafle receflum illum Joannis fuifle illicitum & feandalofum . Optime nodis qood ecclefia poteft fit debet, ac fepe coufuevit, cum papa ipfam fcandalixat, eum monere, fit requirere ut defiflat. Hoc certe qoOd egimus, non ad injuriam fadum eft, fed ad honorem utilitatemque ecciefi* ac fue fanâitatis, ut tollendo ab ecclefia fcandafam, uiriufque honor atque utilitas conferveretur. Sed additis, quod nec abAugufto, nec a populo, nec ab omni clero, judex judicabitur, allegando argumentationem glofla, quod concilium non poteft judicare papam : & fi totus mundus (entiret in aliquo negotio contra papam, videtur qaod papefententi* flandum fit. Sed illa gtafla profltcontra allegat, & non fe firmat. Sed io cap. Legimus quod alkgatàÇ renet qood flatuttsm concilii prcjudicat ftatuto pap*. Supe rfas ad hoc diâum eft, quod per quemcumqoe clerum particularem papa non judicatur, fle ha textus loquitur, non tamen excludit ectefiam oniverfalem . quam qui corrigentem non audierit,/r *tM* (inquit Qiriftus) at rrbw- *cm faUitMtu:* quam eamdem auâoritatem eadem glofla dicit etiam habere Jocum in papMD, fli iftud dicit in cap. Si papa, dummo

Cmri/. QwrW. Tous. XXIX.

dicit nomine fratris quemlibet Chriflianum contineri . Glofla flt doâorcs in hac materia ante concilium Confiantienie f*pe vacillabant: modo unum, modo aliud dicebant : & fchoiallice difputantes non fe firmabant. Magnum oporteret explicare volumen, fi Angulorum difta fit argumenta *ia medium* proferre vellemus: propterea ad amputandum cpriof.u dc contentiofas verborum concertationes, ecdcfic univerfalis magiftr* omnium Conflanti* con gregata diffinivit hunc paflum. Itaque ii audoutas queritur, quis non preferst univerla lem ecdetiam & omnes homines diAfs unius Bdoâoris aut decem, aut quorumcumque, cum auâoritas ecclefie & facrr fcriptur* , ut lupradiâum eft, aquiparentur ? Sacram autem Icripturam quis nefeiat pratfetri omnibus do âoribus , nt plana eft undecima diflinflio m decretis? Omnes autem *ckidorcs diâ** fua ecciefi* fubmittunt. Si i«i:onem quzritis , none rationabilius eft illius qui errare non poteli prrferri fenrentiatn judicto illius qui errare non poteft? Iterum ergo hic relpondeat beatus Hieronymui: Poteram omnes tuarum propofitiooum rivulos uno ecclefi* fole cxGccare. Quantum vero ad difpenlatiooem. laciendam fuj'Cr capitulo , Frequens, breviter dicendum efl, non pofle in eo quemquam dilC peniare In quo fibi imponitur lex , quam nccefle 1ervare habet. St autem aliqui cafus contingant rationabiles mutandi locum concilii , decretum illud optime providet. Unde non eft dicere quod alias inhumana eflet coaflitutio illa . AJdtdtflis etiam , indignum efle ad inflantiam unius, quantacumque dignitate pr*diti, moleflari decreto nolito fummum pontificem , putamus, fentire vos de dileâo ecclefi* fillo Dominico cardinali, Firmano communirer nuncupato . Dolenter de re ifta verbum facimus. Ijfe graviflime in publica feflione ac generali facra congregatione noftra queftus efl, quanta potuit cumhoneftate, intolerabilem fibi fuifle irrogatam injuriam, pe- Dtens fibi per concilium miniftrari juftitiam, ' quam alibi conlequi non potuit. Retulit quemadmodum a felicis recordationis Martino papa V. aflumptus fuerat in fanâ* Roman* ecclefi* diaconum cardinaletfa : poft cujus mortem acceflit ad U bem, ut una cum aliis cardinalibus io eleftinnem Romani pontificis ut cardinalis elector interveniret. Et licet fe ad elcâior.cm admitti inftantiflime peteret, nihilo minus (ut afleruit) eo fpreto & contempto, fuit ad elcâionem fummi pontificis proceflum in magnam injuriam & damnum ipfius & fu* dignitatis cardinalatus, & in publicum icandalum totius ecclefi*, contra bonos mores & *fanâorum* patrufa inflituta, qu*d Ehsdenus nunquam auditum fuit. Afleruit etiam poft eleâionem domini Eugenii plures fibi ilatas injurias, cum omnium bonorum* inorum & fruâuum fu* ecclefi* *Firauate de faâo* expoliatiotie, flt quod fuper pncdi&s nunquam potuerit obtinere juftitiam, quam per medium nonnullorum venerabilium fanâ* Roman* ecclefi* *cardinalium,* pluries libi fieri petiit & requifivit, maxime cum nec Romam poffit fine evidenti mortis periculo (ut aflêruit) accedere. Patres concilii advertentes prwdiâa, flt recogoofcenres quod negotium *iflud effet* graviflimum. & mento per caacfliom pao na>

R » gft-

pim li, Agbi i c.

runc.uS I"'i-

& Mnito »1 ro EuCmiu

«,e- *4

■" gligeodum, maxime au dectasemr jus ipfius, A diruri——, rxiflimabarur «tsm « domina fo-'
M C* cardinal· vel non, ut ia fotura ete-
ftiooc quando fodem vacare contingeret, fciq-
tnr an fit admittendus vel non , oe fcaudalum
aliquod in ipfa eleftfooe vel poft oriri pofit,
commiferint canfam iftatn judidbue concilii,
in quantum concernit jus ipfius, dumtaxat co-
gnofcendam. Et m patribus concilii magis de
fure fuo conflaret, Iqgi fecit copiam ctsjofilam
decreti felicis recordationis Martini pape V.
ut afleruit, cujos tenor feqoitur ft eft talis :
Anno a nativitate domini 14x6. die Veneris
nono Kalendae Junii, Romas in palatio fandi
Petri, presentibas omnibus cardinalibus qui
erant io curia, excepto cVdinali Aquilcjeufi ,
qui tunc infirmabatur, ab quem fomsot mifli
duo cardinales, videlicet Placeotineufis ft de
Comite , pro ejus voto (ciendo , ft ipfis con-
fiflorialiter congregatis , in forma coofneta
fc rutin iô precedente fecrete, publice creavimus
afsumpfimusft publicavimus ultra cardinales ea»
dem die aflumptos ft publicatos, Dominicum*
episcopum Ilcrdenfem in presbyterum, Profpe-
rum de Colurnus, Dominicum de Crapanica
clefturn Firmanum › Julianum de Crfarinia
auditorem camera:, diaconos faofts Roma··
ecclefi* cardinales, qui Ilcrdenfis ft Firma-
nus alias juxta morem confactum creati ;fue-
isnt . fed ex boots caufis tunc ft nunc una
cum aliis duobus noluimus publicari, fed di-
fto Ilcrdenfi refervavimus locum suum , licete
publicatus non fit. Item volumus , ftatuimus
& ordinamus, quod fi contingar nos mori ante
publicationem diftorum quatuor cardina-
lium, habeantur flarim pro publicatis folem-
mter, etiam quoad elefttoncm Romani pon-
tificis ft ad omnia alia, etiamfi tituli ipfis
quatuor atfignari non efsent . Item volumus ,
(latuimus, & de apoflolic· poteftatis pleniio-
dine decernimus ft mandamus omnibus ft fio·
gulis cardinalibus iub pana excommunicatio-
ns ipio fafto ft inhabilitalioois omnis aftive
ft paflive , quoad elettionem Romani pontifi-
cis, quod in cafa fcilicct mort-s noflr· ante
publicationem diftorum quatuor cardinalium ,
quod ipG alii cardinatas teneantur ft debeant
immed ate, feibeet infra diem naturalem, h»
bita notii^p mortis , publicare prasdifta , db
ftpsque quatuor cardinales reciplant pariter &
admittant in omnibus, ac fi publicati & ad*
milii frisent , ficut iuperitu efl expreisum .
Ita fuit, A. cardinalis Prameftinus* Lauder»
fis , propria manu . Ita fatt , A. cardinalis
B>n<>n enfis propria manu. Ita fuit, F. epif-
copus Stbinenfis , cardinalis Veoetiarum , pro-
pria manu. Ita fuit, G. cardinalis Senenfis ,
propria manu. Ita fuit, A. cardinalis Sener*
fu , propria manu . Ira fuit, B- cardinalis
Placentinecfis, mmu propria. Ira fuit , R.
ca'dinalis be Brancaciis. Ita fuit , A. cardi-
nalis fanfti Eullachii, propria manu . Ita fuit,
L. cardinalis de Comite. Aiseniit autem pr*-
didi decreti originalem fchedulam , ejusdem
nombti Eugenii tunc cardinalis Senenfis, nuv
nu propria conscriptam. Addens etiam , duos
ex venerabilibus fande Romane ecclefi· car-
dinalibus ante ingrelsum conclavis, de libere
ipfum édmitteodo ad eleftiooem, prout fa di-
tto decreto continetur , proteflatos fUiise.*quo-
rum duorum proteftationem in publica forma
in difta facra generali congregatione fe*i fe-
cit, que omnia ingefserunt ftuporem atque
(crupulum magnum in animis cunftorum au-
lebrawr ad providendum tam infoditis oovka-
tibm. Qmd amem poft difoofetioncm pm-
fumpfcrimus multa ftatuere ft edita promul-
gare, doletmu vehementer * nos tam modi-a
cara jofltttiam facri concilii ft auftoritatem
ecclefi· animadvertet· , quod ea qmt cum
femme ratione fofta foot pmfumptionem vo-
cetis, irae autem equo animo veflra non re-
fta dite toleramus, ft potius pati injuriam
quam reddere volumus: licet quacumque agi-
mus , ita evidenter jute fint ft licita, m
probatione noo indigeant, nihilo minus omni
pofceoti parati fumus rationem reddere. Ma-
goum aliquid vos dixite putatis , dum dici-
lis , quod qui Roman· ecclefi· privilegium
detrahit, ab ipfo fommo omnium ecclefiarum
capite traditum, in harefim labitur . Idem
feotimus ft nos, ac multo firmius . Dicimus
enim fummum pontificem ete caput ecclefia,
ft Romanam fodem principalem inter alias fo-
des. Sed numquid dum partem laudatis , ob-
liti edis totius? Numquid dum uuam eccle»
fiam extollitis , eam que univerfalis ell prae-
termittitis? Si haereticus eft qui Romane ec-
clefi· primatum aufert, quanto major ille h··
rrticus erit, qui eam ecclefiam, in qua Ro-
mana continetur ft prueft, fuper omnes ec-
clefias ft omnes homines poteflatem habere
negat? Item & hereticum illum fateri debe-
tts, qui putat concilium generale , ft fpeda-
litcr illud Contentienfe, ecclefiam catholicam
non reprefentare, aut io his quae ad fidem
feu bonos mores pertinent pofle errare . Hoc
fi non nobifeum credatis, omnis com roverfia
facile fotara eft . Si fodi apoflolic· credendum
eft & obediendum, credite litteris apoflolicts
Martial pap· *V.* io quibus ite continentur .
Commemoratia nobis peeme formidinem ac
confosenti· vermiculum, ecce advenit tempus
quod prasdtxjt propheta: *V* fu liciti/* fosutas
smAmv, *& neltar*_____Qpi novitates io*
ducunt, qui fanflnram patrum dpereta infrio·
gunt , qui batrefum , bellorum ac vitiorum
Dextirpatiooera impediunt, qui pacem parrur-
bant ecclefi·, hi loquuntur de confcicott· ver-
tniculo. Si rationi oon eroditis ■ (altem exemplis
credite. Qsi io concilio Gonftannenfi poft re-
ceflum Joannis pape reraanfenmt, numquid
contra conicrcntiam fecerunt *f* numquid non ab
omnibus commendati funt ft comtneodaotur F
Nos idem facimus, nifi quod lentius procedi-
mtu, expeteota fi forte molleicat cor fommi
pontificis. Hortamini nos ad pacem ft unio-
nem ; utioam cor ori refponderct. Ecc< geni-
bus flexis ft plicatis manibus crudele bellum quod
nobis ft ecclefi· infertur, tolli exoramus. Sod
quomodo vera pax efle poteft, fi gladium infi-
xum io vulnere tenetis ? Clamaaasu, tollite gla-
dium, ft obliviscimur vulnerum: definite per-
cuterc, ft non recordamur injuriarum: pax ft
unio in manu pontificis eft, quam fibi dari eo*
clefia poftulat.- non dtfgreget filios fub alis nu-
trii *fute congregatos: non* diflipct oves quas,
fibi comniifit doraim··. Bcce fi quid culpa com-
miffum eft tentaodo difiblutioucm preccniasn,
facrum concilium penitus abolet, dummodo i*
pfc pontifex à perfcquendo dcfiftat, rollatqoc
diffolutionem in perniciem ecclefia tendentem.
St dignabitur venire « nctno erit ooftrum qot
pedes èjus non olcaleosr ut Petri, <^ui ut vica-
rium Chrifti oon honoret : erit concilii caput,
omnes

ANNO CMSUSTT

ZarwvnH·

,,u

x

jam ·o· ·* t** °?°00 0

«««· lo«c- d·*». trih·

■ m——■ pqu complace Anoflris oratoribus to magnorum pnsfentia prin- "
n» D** ripoai cooduferint vcUc mc venire, &jam ac-
rmrt coDctoditis ceperunt tam noftram quam multoram prioes-
la duobus sfte djflenfioncm, ia tempore ft loeo. (&oad tempos, diciriapiaoare fnmmopootifici ut aoa prorogetur eiterius: loci autem pum falvosconduftus ? St hioc evanefeat concilium, fped recoociliatioais Bohcmorum perpetuo tolletur, animum reduAtonis, fi quem habeor, videotexfedcluk» indurarentmagisquatn
dedtoocm dat dqms, dummodo fit to terris unquam . Effet certe confundere cede fiam , fit
luito Ecclefi· Home·* iubjcft*, cum perfo- periclitati fidem. Daremus enim multis populis
naliter velit toterefle, cujus domtoio', durante occafioncm m Bobcmis fe conjungerent, putan-
concilio, fe fpoliare iatrudit. Rtoormationem tes fidem Dodram veram doq fore, & nos ali-
autem cleri Germam* ft redufttoocm Bohemo- quid non babcrc per quod poflemus eos inftror-
rum committit prafato leuto. Et ut dos ei re. Qpod li dixeritis ; Manebit bic legatus &
adjumento Gmus, fi hop uuftuofius, quam fi- ut concilium. Sed'hoc fieri non poteft, nam"**
ne inrervaflo ad concilium proficifci exoma- hoc ergo eft dicere, ut fimus hic, noo
mas.* quod C complementum rerum bujufinodt a concilio vocati fun*, & ad concilium venire
per dos & prmdi&tun legatum fieri non pofliet, B conduferuot :& ,nifi fit concilium , nollo modo
reliquum qood ad perfcdionem · cxtabit fup- vcnient.vtdetur noo modicam Ipem iota Bohemia
u>.H pl bttnri te conjilio generali. Qpantmn exbis io concilium ponere. Dicent & ipfi Boliemi, prin-
verbis totdligiauu , dominus Eugenius non fo- cipes atque populi Germanic , fe a nobis dece-
lum non reputat hoc coaeilium, fed nec qui- ptus , quod ulquenuoc dixerimus hoc elle ve-
dem vult uito pa&o bic celebrari concilium, fed rum concilium. Si nunc conientiamus hic non
dat nobis dcAionem loci in Italia , to quo fu- elle concilium, quam fidem de cetero mundus
turum celebratur concilium. Quod hoc fit legi- habebit conciliis?Si hoc fecerimus, nihil aliud
timum concilium, evidenter odendiimu. Pro- reflat, nifi ut tamquam deceptores per princi-
pterva neccflnriuni rife arbitramur tam faluti pes & populos iftos lapidemur, & trucidemur,
animat fua quam utilitati ecclefi*, ut lua fao- vel in manibus Bohcmorum tradamur. Utram-
âitas diflototiooem praneofam tollat , fimpliciterque recognoscat concilium, ft illi tota men- que enim gentem ddufiflc videbimur. Conlultitu nobrs effet ut hinc fugeremus, quam amite adherear. Hoc enim nullatenus pretermitti io nomme & auAoritate coocilii hic morare-
porefi : tum quia fieri non potuit, tum quia mur. Nec videmus quod profeftum aliquem
notoris fcandalixat cede fiam: tum ne fututis Cœur domtnus legatus, quod reformationem , tacetemporibus detur occafio abolendi capitulum, re poflet, fi hoc concilium extinguatur. Nam
Frequens, quod ita eft in ecclefia neceflarium, ita ubique mali mores inveterati funt , quod
Iknt oculus to capite, fine Dei & totius eccle dbiis fiat generalis reformatio in ecclefia nunito gravi offenfa diflblutioni prmenfc confenfi- quam fiet particularis alicuius provincia. Sore non poflomw. Nam prater alia mala qua lent enim omnes dicere.* Reformentur alii, Oc
pcadiâa font hoc iode fequeretur, quod fate- reformabimur nos. Il'ud etiam dicunt: Reformemur eeelefiaœ erraffe qua hic judicavit diffo- mentur capita, reformabimur & nos. Unde
JMfoaom fieri non potuifle. Abrogaremus et- judicio omnium neceflarium eft auâoritateconiam decretum Cooftaotienfis coocilii, non fo- cilii generalis fieri generalem reformationem ,
lum de modocekbrandi concilii, led etiam de in qua potius ad exequeodum quam ad condencoociltorom poteftatc . Ex eo enim decreto , ut dum moras leges intendendam videtur. Qpaaperiape dAum eft, papa concilio, non conci- tum vero ad loci mutationem in Italia, cura
lium paps, ftdgicitur. Quo autem ad loci mu- nobis cxpcâatis refpoafum, cum nubis opttme
tattooera, majus quod
litae, qua prohibet ipfi âr P coniiet, boc tempore impoffibile effe ibi Celebrari concilium ? Italia tota arde: guerris, oramen imerefleconcilio neceflarium reputat.Si omnis gleba fuos habet armigeros ft pradooes ,
Bononiam accedere poterit, ft Bafileampote- & vix fimplices viatores fixure tranfire poffuntq
rit. Et paululum phis temporis itinerando ex- ᵀQpod varietates & mutationes datuum fini io
poni oporteat, ston eft cure. AUoquin fuiuns terris ecclefie, vos melius noftts: etiam in omtemporibus propter infirmitatem papa oportebit nibus ecclefie terris penuria non modica . Si
concilium ad locum refidentto papae transferre. mente luftratis omnes Chrillis nitatis regiones,
Plure concilia ft de rebus graviflsmis papa ab- vix ulla eft ad celebrandum concilium accomoiente quam prtoente celebrata funt. Ipfe do- datior, feeuuor ac fertilior hoc loco intus Otio
minas Maninus. licet graviffime effet infirmus circuitu. Quod ante omnia eft ponderandum,
tempore inchoationis coocilii hujus , non ra- Bohcmi ad Italiam nullatenus venirent, quos
men transferri Romam vd in Italiam manda- etiam ad ventendum huc potenti priocipum mavit. Et, quantum conje&urari poteft , nihil nu conduci oportebit . Non enim aliter coneft quod magh pontificem modernum ab hoc cludi potuit adventus eorum, nifi magni quidam
loco retrahere debeat, quam fisum pradeccflo- principes fe obligaverint perfonaliter eos boc
rem Mundus hanc excufationem noo capit , B condocere ; quod fio· magnis expenfis fieq»od propter infirmitatem hoc fieri debeat, cum ri non poterit . Ipfi etiaq| Bqbemi oratorialti pootmccs, non obftaote agrttudioe , le- bus noflris in Egra exprefle dixerant, fenticogatos fuos deftinaveriot . Nuok|oi3 mundana tes famam iftios diflolutionis piastenla.ft nogloria animum fisum pulfqt, ut fi quid glono- ve indi&onis coocilii Booonicufis, nullatenus
fum in concilio agendum fit, facprufemue tan- le morues tranfituro*. Etiam, ut inquit beatus
tum attribuatur* Sed abfit hoc a vicano Chri- Thomas, hujufmodi materiam in alienis partiAi, qui omnia ad gloriam Dei referre debet : bus, ubi herefis nota non eft , pcricutofnm e^
quamquam quidquid in legatorum fuoram pra- (t traâare. Eli etiam & aliud, propter quod
tentia fa&um fuerit , fibt adferibi poterit.Sed pati non debemus tnuiarilocum: quiaboc dequa coofcientia poteft a nobis mutatio loci con- ftrueretur, nec aliud fieret concilium. Nullus
cedi vd peti, cum tanto tempore laboraveri- enim vcuuct, occ fe ad tam longum itet expobus, ut BobcaxishucirabcrctDsu, ft ipfi cum
no·

•7" <4^2« Iy= ap»»e^t "t*1· uux p«mrte* Ftorutte fry/* T0^*- * awu* Ha'

."eret, eaprufertim ratione, quod quiMbat exi- A ac datorem, queas niquemtac ex fiu fcandalofa ..... ■
(limabit, qaod fiemlteamm eft hie| ita fare- dfeatatfoM
ram cfle*A multo magis lo Italia: Bi fi dis humiii adhmeutia ******* io gaudio*: C — n
carar; Promittes non diffcrrc, nifi omnia fed; qood non fi* fleto raferi**, Ipe noftra
cotapleta fert, omne qui teplkebunit: Si duo» fruftrati ■**-, flt quotidie major dotandi cao»
ram coociliorum flt duorum pontifias*anâori- ia auget*: quoniam qua* tolerando fltsfofe-
tas non valuit, quin prndifta diffelatto êeret^ retato definire curavi**, eu*infaoprogofi*
multo mio* valebit fimpkx promiffio. Dicet* duriore* expertes*. Prnflolati inoras per an»
etiam: Si dominus papa decedo*, fecceft* num integram ac dimidium uteflenia* illa*
faceret fient nunc fecit dominai Eugenios. N* difeotatteuis gravfiflimam, quo noiorie«rafoer-
putetis homines cflé rudes , quod hufoimodi faiem iofit ecdefiaa , poadtando emendaret :
sou cognofcant artes. Bxiftimarar nihil aliud flt expeftavimm ■* domimo Eugenras pro no-
quari per multM ac varias via», nifi quem id- ftra clceaemia flt benignitate huic fanftn fyno-
modum hoc concilium ddfipetnr . Tot angu- do fepeoirasconformando an cannesconfola-
fiiiat fit moleftias mentis & diverfoe labores qui ret*. Sed quantum, proh dotor I, afpictam»,
(unt hie paffi foot pro faflentando coocilio .Bmafori^fo die» amaritudi* ac mature contri»
quod fi (cirent morande *ftel'ocum , ftatim flat. Qiideoimacerbtaiecciefia potefiaccidt»»
ad propria redirent, at non vifari coo» re, qoam qood qui cuftae & caput illius ^
cilium. Sufpicaniur multi ^uod non tam tod deberet, flt eam pra aliis fovere & honorare »
mutatio qua* extinftio decretorum concilii ipfara nolit rrcognofcere, fed quotidie maps
Contlaoiienfis queratur.* ex quo quanta mala contemnat flt despiciet? Heu quam magoam
in ecciefia nunc fit tn feraris temporibus feque» querelam habet de moderno pontifice £aa&a ma-
reniur vix enarrari pofTct. Hac igitur flt mul- ter ecciefia,cujusanftoritatemomniftudio op-
la alia ar&aot confcientias nofira», ut null*, primere fetant: fle quo modefti*abeo admo-
tenus diftn diiTohitiooi pratenfa aut loci mu- netur & obfecrat*, eo partis*!* Diam apdi-
titioni prnbcamus affenfum . Quare obtefta» re negligit. Qiam maaifeete ac modefte erga
mur , obfecramus , fit cum quanta pofsum* eum hac fenfta fjrood*, licet graviter lacdT-
inflantia requirimus prefatum fan&iifimum do- fita, fe geflerit, nemo eft qui jam ignoret .
minum Eugenium per paffiooem doutioi ooftri Ifoftquam enim dominas Eugenios in notoria*
lefu Chrifti flt fatatem anime (on, flt per de- eccici* fcandalum flt pcrraibatfo*mChriftia»
bitum que obligatur ecciefia; ut com* omni One religionis hoc (aerum concilium tam feto»
levore huic facro velit aSharere conOTi6. Do- matter tnftirarum, diflbivere conatos eft, de-
tulimus qua iupra audiftis . Offerimus miam flinavim* primo noftroa oratores, ■* per e*
omnium molefliaram, quas ex hujufmodi dif- informatus de pluribus (caudalis, q*i ex ha-
folutione perpeflbfumu·, velle oblirifd . Of- jufmodi dKTohirio* fecurwa erant , *ipUtn*
ferimus etiam quidquid dici aut cogitari po- penitus tolleret.* flt (aerum concilium, pro*
teft nos fideliflime fafturos , quantum cum inchihatum erat ad honorem Dei flt anfitorita»
Deo fieri poterit, pro omni honore fle datu tem ecciefia, perfici pateret* : quod cum fe-
tam tua linftitatir, quam omnium feoram , cere rtcufaret, ipium dtavtams flcmoMtaras,
dummodo integre ac (impliciter huic fanfta ut infra quatuor menfes ab lpfe diflotatto*
fynodo fe conjungat . Quod fi prout foam dcfiftcret, ■* facio concilio adaerer*; qufew
fanftitatem decet, ofteodet nolle fchisma in lapfis, licet per promotor* ipfiu» facri conci-
corpore , nec (piritum contriftabit, qui fibi fle lii ipfim domini Eugenii contumaciam aecis»
nobis flt toti populo Chriftiano hic perfeâam fentes requirerem* ■* ipfam, prout juris --
charitatcm , flt in futuro faecuto vitam sternam rat, declararem* contumacem, flt advertas
donare dignetur. Arnen. Deum juris remediis procederem*, ioftantihw

Datum Bafilec io congregatio* noftra ge- tamen ambafiatortes ipTras domini Eqgenii ,
nerali, tertio Nonas Septembris, anno a na- fit in publica (effio* nosoraotibv, ut inho-
tivitate domini tnil'efimo quadHngentefimo tri- jufmodi procedo faperfedere dignarem* peu-
gcfunofecundo. tunc, fit u(q* ad tres menfes Coquentes di-

IV. flulimu». Qub* tranfe&s, licet merito ad
fufpenfiooem ipfius tamquam tacorrigiHlem flt

Rjfrnfit frntdeltt tfftrtfvt ■ tfft tcctptnisu notorie fcandalisaotem ecclefiam , ab omni
i.tterti Eqgeui pe/M dr *Jtui frttnf» diffhti- admmiftratio* eapali procedere potuKfetnw ,
tient, faradfwr *trtmint* dr di/aferiaaa mitius tamen (ectun agentes, ipfum iterum
tfi pertinent ad *Jidem*. monuim* ■* citavimus, flt ex parte osnnipo-

StcrefenU» genertlii fynedta Bn/Ueet^û, in Spi- tentis Dei pnscepimM, ut infra fexaginta die»
n/N ftn&t legitime engregetn , tmiverftlem prtetenfam diffoluttonem oatmino revocaret, flt
ecclffinm rtpre[entem, ad *fntnrnm ni* *r- huic facro coocillo publice) pure ac fioipUci-
mtrimn. ter flt cum efieftu adhaereret. Quo adveniens-

—I I – ANNO omtST! 'O|. Speravit haftenus hnc facra ivnodus per dto- tunsam patientiam foam poiselummum pefoti- ficem ad ea qua rationis Aequitatis funt ali- cuando defteûere, cogitavit diu expeâando ef- ficere, ut ipfe furamus pontifex cognita noftra manluetudioe hoc facrum concilium univerfa- lem reprtaentans ecclefiam veraciter recogno- fceret, flt-ttff~, quemadmodum tenet*, pare fle {impliciter adhareret : tdque quod feandali ac perturbatiooii caufa in ecciefia fuerat fi* dif- ficultate revocaret. Credebamus jam advenifec d em quo dcipfo meliora concipere deberemus, ti te termino, interim ■* proanowrss coocflii ipfi* domini Eugera contumaciam feni* acriflantcs, fodanti* rtqnifiti foteras, ut am- pli* tam notoria contumacia non parcentes panes juftitia exeqoeremw. Dccrevtm* ni- hilo mima aliquamdiu fuperfedcre, expeftan- tes fi forte per tam exuberantem concilii man- fuetudfoem ad c* reveni flt demum rcfieMco- re vellet. Interim autem vos tres ac domi- nam epKcopum * Scrvienfem ad n* ambaGa-wc^ ^ ^ tores traofmifit, cum quaraor diverfera* fa- cultatum *bullatis* litteris, loco mftraâtootuncü dataram, qtw cuique videnti non parvam ad»

au

CNMm re* ecdefiaftsca *itut* accdefiafiicc*, fed *t
M,> rre profata inter marcaanrea traftarerer- IM-
ma acrem taftraftio **erat,ut** ad civitatem Boscmteafem accaderem·*, quam fi *o* accepeare·**, facredtbst fecunda, nt alium ta Italia tactu· pre fataux* concilio xtigeremu* : quod fi nobis non placebat, oterebot tertiam ad arbitrium duodecim praefatorum ac ante*· fixiorum principum hic exifteatituB, quibus an hujufmodi petitio jufta foret committeretur , qui fi declararet^ Chriftianitati concilium expedire in AJemaoia celebrari, fieret eum modis & cooditiouibus^Jn fequenti inftruftiooe **exprefli*. Quarta, autém Inftruftioerat , ut, fi** nihil prediâonim trabis placeret, facultatem haberemus eligendi unam de civitatibus Alentani*, Bafilea tamen Temper exclufa. Q*odi autem ex hi* non iulum diffolutio lubiaiaoon **fit**, fed magi* firmata, ac monitioni hujus facri concilii nullatenus paritum, ita manifeflum **eft**, ut probatione alia tton indigeat , quinimo & vos ipfi ambafiatore* conati eftis nonnulli» raiKxtibut, quamquam frivolis, probare hoc conditum non faite rite inchoatum : fle tamquam tempore decreto non inceptum lapfa temporis expirate, atque, etiamü rite congregatum faitet, lienite pap* fua poteft*· tc id diffolvere. Quibus nomine facri concilii refponfum **eft**, fle luce darius probatura , (anfftum hoc coneflfam legitime extitite inchoa**mm**, nec a Romano pontifice fine ipfius concilii coolenfa diffolvi potuite: quodque cum honore Dei fle **ecclefi***, praadifti* bullis rem illicitam fle valde abfurdam patenteras, nullaterms concilium potet annuere. Pôfltréc, fama publica referente, ad nofttam pervenit notitiam, ipfum dominum Engcntotn quafdam litteras dccimofcxto Kalenda* **Manii**, duobus videlicet diebus ante finem diftorum fexaginta dierum, in publico^promnlgate coofiftorio,de quarum tenore pofttnodum ceniore* cfiefft fuimus per nuntior,dominorum ekftonrat facri imperii, qui in publica çongregatione noflra illa* petlcgi· voluerunt. Harum litterarum Ddam, nec difsolutionem quoad prétérits tol-

" Pi-r-«-r. [redacted] *** èficâu*, quod ipfe dominus Eugenius
* flatuit ut *' **Bafile*** concilium per fuo* Icea-
«««·»· tos quantociustranfmittendos celebretur. Interim vero Bafile* convenientes, ad reduftionem Bobemoram ad fidem **cadreteam**, pacemque inter cunâos Chrifti fideles traâandum , vult ete intento». In principio amem diâarum litterarum exprimitur, quemadmodum per felicis recordationis Martinum papam quintum, cardinalis fanâi Angeli principaliter deflinatu* faitet ad extirpandura luerefim Boheroorum cum poteftate in Bafileenfi concilio prefideodi, fi in tempore congruo fle decreto, prslatoouo ibi condecretem copiam reperiret, quod ipfe cardinate fatis dilucide confutavit , E afferens fine ulla conditione fibi injuo&um **faite**, ut ipfi concilio pe*fidcret, quemadmodum ex litteris ipfius domini Martini evidenter apparet, nec aliud a difto domino Martino in mandat* habuite, nifi hoc foium, fl(bina vice repetitum, nt bene faceret. Quo vero,ad tempus decretum, quia ipfe dominus Engeniu» mtelligit neceflarium **faite**, ut flatim fle immediate poft feptennium a fine concilii Senenfis concilium Bafilecnfe inchoari debuerit, pntfatus cardinali* explicavit, qua. liter nec a jure communi hoc cautum eft ,

nec mena P-»· **Martini**, qui primo voluit in .< tendendum tare ad expeditionem militarem congregandam contra Bohemos, quam ut Bafileam ipfe cardinalis pergeret, nec intentio iftiu* damini Eagenii, qui multis poft menfibus ipfi cardinali per fnas litteras injunxit , m expedho negotio Bobcmornm Eafileampro concilio celebrando accederet, faitque flalim poft feptennium concilium opes incilioari. Jufttificarc etiam conatur pmfatus dominus Eugenioa cauias, propter qua* diflohiilonem prêtaram fecite *k* aterit : quas non faite fufIkientes, nec fic fe **habuite**, in refponfione **y**ta primi* ambafiatoribus clare conticetur . Fer has autem littera* , nemini videtur aliquo B modo fatisfaâum efle monitioni fle requifitioni noftr*. Noo enim recognofeit faite aut ete concilium, fed flatuit ut celebretur per legatos quantocius tranfmittendos. Ante igitur quam legati veniant , & concilium inchoetur , fecundum has littera* concilium dici nota poterit; quod ex illa daufala manifefliuaconflat , **qu*** dicit ; Interim enim Bafilcc convenientes, ad rcduftioncm hereticorumfle pacem volumus ete intentos. St enim interim inteU ligeret ete concilium, non potet ipfam ad duo* tantum cafa* reftriogere, **cum&** de reformatione & de quibufeumque negotiis totius ecclefi* facultatem habeat concilium generale. Quod fi interim (ut prcdiâum eft) in- C tclligtt non faite concilium , fabfequenter dicendum eft doo ete difsolutiooem fablatam , neque impedimento eft quod dicat ; Volumus ut diâa difsolutione non obftaotc concilium per legatos tranfmittendos celebretur : quoniam ifla claufula , Futuram dumtaxat, refpicit concilii celebrationem per legatos faciendam, non autem concilium jam diu inchoatum : hic enim non reputat efse concilium. Unde claufula **ifta, Non** obftanre, non iolnm ' vero ' vwv · · tollit prédlâatn difidutionem, fed firmat , ficut exceptio alicuius tafu* ab aliqua regula extra illum cafom firmat regulam. Cum ergo non reputet efse concilium ante adventum legatorum, & celebrationem per ipfas faciet*· lat, quis non judicet ipium noB parere mandatis concilii, quibus cavetur ut pure, fiaqpli citer & cum cteftu adhrreat? rei enim **qu*** fecundum eum non eft adhsrcre non poteft . Sed & vos oratores, evidenter cognofcentes per has litteras decreto **conciliL** minime fare iatisfaâum , mififtis, ut ipfi afreruHli* in dcputationibot hujus facri concilii, pr*fatum dominum epifcopum * Cervienfem (applicatu· · rum papae, ut decreto pnadifto fatisfaciat . fan. Poft cujus epifeopi ab hinc recefsum, per duos men ie» fle amplius hoc facrum concilium procedere diftulit : nonnulli enim ex patribus facri concilii fperabantb perfettam adharreniiam , adveniente difto domino epifeopo Cervienfi · atecuturam. Séd nec proprerea amplius fadura efse cognofcimus, imo quotidie nobis **révu** manifeftius raootefeit dominum Eugenium io H· fac diisolutionis propofito firmiter perdurare. Mifit enim tandem nonnullas littera», io quibufdam ex eis quatuor nominat defignatoa legatos cardinales faperrenturos ad prefidendum, in aliis quiqque prolatos, in aliis pr». fatum dominum cardinalem fandi Angeli limai cura prcdiâis deputatis, fle in omnibus his facultas data refertur ad litteras data* decimofcxto Kalcoda* **Martii**, in quibus non

AMNO otiurn >«M·

vetus

^F· IV· IMF»

vetus «pprobatur concilium, fed novum per legato· indicendum expedatur. Scripfit pratterca nobis, nominando facram conditum s O urinam refta id diceret intentione : quod quidem nos facile crederemus, fi huic eominationi reliqua cosdoament. Aperientes enim litteras legimus tate principium: Rrflquam ftatuims in civitate Bafileenfi debere coorilium celebrari: de hoc flatura cautum eft in litteris decimofexto Kalendas Martii , fed in illis ; ut frzdiâum efl , novum cxpeâatur concilium indicendum , nec mmc dicit quod jam ftaraerit, fed quod- ftatuit debere , celebrari , qu* verba feturam celebratio. _____ _____ _____ r._ ____ r__ nem exprtfee figeificaat . In his etiam fitteris refert fe ad facultatem datam legat* ,B & in hujufoaodi fecultate ad pnedi&as Interas decimofexto Kalendas Martii fe refert. Quidquid ergo in omnibus litteris dicitur, mulligendum efl de foturo concilio per legatos celebrando. Sed ft non mediocriter facultas data legatis non admirari compellit, in qua negotia qurque ncoiefi* uoiverfalis per diftoe praefidentes expedienda mandatur cum confilio concilii: qu* verba juxta fignificatioocm propriam, aut regulas juris canonici ft civilis , innuunt ut confilium concilii peti dumtaxat , non autem fcqui oporteat. Ighurfi concilium confuleret aux afiâaverit aliquid ecclefi· expedire, & praefidentibus non libeat fieri, f cuodum eum non licebit. Quid, fi praefidentesc nihil eorum que ad fidem vel ad generalem **reformationem ecclefiz pertinent, aut** aliquid qiKxl fidet vel bonis moribus conti adicat, agere decreverunt, concilium ergo prohibere non poterit? ergo de judice fiet confiliarius · Quid, ft przfidentes totum concilium condemnare vel judicare délibèrent, fecundum hoc contradicere non poterit ? ergo de judice fiat reus ? deluforium effet ergo dc falfum decretum illud, tanta maturitate a fanâi» panibus dc in concilio Conftantienfi digeflum , io quo cavetur, quod quilibet, cujufcumque dignitatis , etiamfi papalis, ftatutir, mandatis, & decretis concilii j;eneralis obedire teneatur in his qu* pertinent ad fidem, extirpationem febif p main, & univerfakm reformationem ecclefiz in Japite & in membris: quod fi non obedi vent, condign* pernitenti* fubjinatur, & debite puniatur , etiam ad alia juris fubfidia , fi opus fuerit, recurrendo. Secundum hoc non folum prefidentes, fed ft papa obnoxius eft decretis & precepiis concilii. Ergo potius concilium cum confilio pap* vel praefidentium , quam econtra, negotia ecclefi* concluderedebet . Quod fi in verbis memorat* facultatis flare oporteret, ut quid hic conveniflemus , aâuri prccipue de reformatione capitis, a quo primum reddi rationem decet? cujus languor fi curatus non fuerit, totum corpus, fecundum beatum Gregorium, infici necefle eft, & talem fuifle ipfius domini Eugeoii mentem, in hoc videlicet concilio capitis non elle faciendam reformationem , verba ilia fatis innuunt in fine ipfius facultatis pofita , videlicet agendi , traâandi. difponendi, ftatueodi, declarandi, decidendi, & concludendi, qu* in premit fis ft circa ea pro ftatu ooftro ft ejufdem ecclefiz ac falute animarum fidelium, èXr. nec non refot mat tone in omnibus membris fois noveritis expedire. Talibus enim litteris ratio nulla atfentire perfuadet, nec dicere ullopaâo pofliimus ipfum latisfecifle monitioni ooftr* .

A Afioqnte fateremur boc neu feifl· cooritium, ft cefta in «o *efle* irrita · ft communiter ecdefiam, quam hic efle omnes raputavidu* ft merito reputamus, non fuifle ecdefiam, ft nos omnes extitidis fefitfinatirae, quod fi *hoc* concilium infringi peteremur, vacillaret prolefto prmeritorum coocifiorum auftoritas, dt toni eft. Nam fi fateamur aliquod -*κϋΠιιη revocari in dubium , endem ration· de cetere hzfitari poterit, Q^id ergo rabor» ft firmitatis in ecclefi· samanebit, fi facrarnm coofocra evangdia quidquid fidei habemus clucidatum efl ? Abfit - nobis ut tale peftiferam vulnus ecclefi* patiamur inferri. Frater hoc ft aliud enorme pnajudkium fequeretur, quod tam concilium illud qnod noviter ipfo Eugo nias celebrari ioflituit, quam alia furors, Romanis pontificibus in ipfo limine nullo contr». dicente, djfloivere fas eflet : ex quo quanta pofltrat mala (occedere quis fotis OMrrabtt? St fofatgant m ecclefia harefes, errores, fuperflitiooes, vitia, deformitates ac bella, & carrera omnia qu* Chriflianam religionem perturbare poflint, ft in praecipitium dedocere, fi papa velit ecdefiam incorrigibiliter ac notorie fcaoda» litare ac devorare plebem domini ficut cfcam paris, ft fidem catholicam tandem pervenere, concilium vel non congregabitur, papa prohibcnre : b ft coogregataun co mandante diflbivetur? Caflietnr igitur concilium Confl>ntienfe, & decreta fandorum patrum, qu* declarant in hi» qu* nniverfalctn Datum ecclefi* concernunt papam nihil polle immutare. Fruftra enim membranas occupant, fi unico verbo papa pn> teft illa irritare: ft, quod deteriuseft, au&oritate ecclefi* talia polle videretur. Si pofl hujuimodi contradiâionem inter concilium & papam ortam concilium quafi viâum liti cederet & ipfum & alio· Romano* pontibees in poffefftone diflolvendi concilia poneret, qu* randem (pes erit, quod praefatus dominus Eu* genius decreta hujus facri concilii fervet, ft (ervari faciat, fi ipfiim concilium fpernat recognofeere ? Quibus etiam remediis uti poterimus ut ftatutis hic promulgandis non contraveniat , fi ipfum concilium per quod flatuta fiunt irritari patiamur? Mori malumus, quam tanto errori per ignaviam cedere. Si majores noftri pro legibus paternis viriliter decertare ft mori ftatuerunt, cur nos fic erimus degeneres, ut pro confervathme uoiverfalisecdéfis idipfum non ficiamusZ.Si de privatis rebus ageretur, ac perfooalem pateremur injuriam , effet forte cedendum, ft patienter propter Deum ferre laudabile foret. Injurias autem Dei impune tolerare, juxta beati Chryfoftomi fententiam, nimis impium foret. Hic Barticulus de quo difceptatm*7 idem concer- nie, oui fine intérim-falutis-negligi non poteft. Si dominus Eogentus fanfiam ecclefiiun non audierit, qnam hoc concilium reprefeotat, oportebit tandem haberi ut ethnioun * publicanum . Si ecdefiam amplius offendere non vult, recognofcere necefle habet hoc verum fuifle ft efle concilium, fpfumque diflbU vepe ncquiviflip, ft illi pure ft fine diffimulatione adhaerere. Si vult ut de ipfo bene concipiamus, definet tor bullis torque tnrolationibus & fe ft nos defatigare. Ifta enim magis difficultates augent. Si declaraflet hoc Bafi-

Talb *-
**
***.
k

Iccnfe

teа·» eonrilinm pdr flatuta generalium Cao- illisiiwiil a ScriSis coacfiflotum ordinatio omqm domini Martini & faam fachoatom

hofi&r aWBjmoa dé- fi» debito bo- ■ori faibfcriflot

mus, fient alias oblatum eft, libenter faceremus ficut ei femper o&rimus. Ex ptsadiAis fgirur juflifimis caufis admirandum oon rit, fi «os iu pnsfideutes uon admittimus, paratos nos ofineuem, cum profatus domiam Eugenios fisum debitum fecerit, cum omni modeflb debitum noArum facere. AUoquin fifecus fiera, dc Deum de ecclefiam dt ipfam fidem graviter tdfcodorcmm, fltoirtque tcaodalis damnes dc ntme dc faturis temporibus occaGonem. Jam omnibus confiat jadUtia dc veritas, quas nos dsfim dimes dc quam manfisete dc patiemer tama temporis wolixitate ipfas apud dominum Eugeuium protend fiunt·. Teûis eft CbrifiioMS ortis patientia dc maafisetndisus Doftr·. Nunquam iu aouaHbus legitur Romanum pontificem ssotorie fcandalixaotem ecclcfiam tam fuppIkiter obfecramm, tam inllanter snonsttsm dc requtfitum, dt tamdm Gcque patienter ab ipia eeelcfiaexpeâatum. Cogit nos amodo «lus domus Dei ft catholic. veritatis defeufio vehementius fafargere, dc - -Cquam primo loco, domine generalis, ad pacriora contra induratum morbum adhfaereromedia. Oramus tamen omnipotentem Deum, m cor pnriati domini Eqgenii emolliat ad coalentiendum juftis fan&a metris ecdefi· monitionibus, m horrradnm ilhsd judicium incurrat, ouod dominus fcandalixatui unum de pufillis luis mininus comminatnr.

Damm Bafilea in congregatione noflra generali, decimofexto Kalendae Julii, anno a Nativitate domini müicfimo quadringeutefimo crigefimotertio.

V.

ANNO CHRtSIt ·»!». *'Refpetfe faudeiij, dateprodente cutibi,* fanas *& faipfa facit* WW v«M *i» cen/pregetieee generait, & deinde redegit i» fcnptir, feperecceptetieee* dfenrremw *per pepeufaciende, priue fenee eidem λ ceeecilie fut provide.*

SacnfenRe generalu faaednt BafUeer^it, file.

',U,"arJL C^-^p^kaiB Hodie io nollra generali congregatione dieclefie filius Julianus tituli fand* Sabine, ùnâc Roman· ecdefi· presbyter car* F·*· dinaiis, apoâoiic· fedis legatus, praefidens io huc iacro generali Bafilecnfi coocilio, dileôis ecdefus fillis Ambrofio priori Camaldulenf·, & Antonio de faoâo Vito, palatii apofiulici caufarum auditori, oratoribus fanAlflimi domini Eugenii papae IV. infraferiptam refpoofiooetn dedit in modum qui fequitur.* Deceret hujus (acri concilii dignitatem, ut cum fanâiffimi domini noflrt pap* oratoribus nunc rcfpondcndtim fit, tali viro boc onus injungeretur, qui & iacro concilio & fummo * pontifici dignam orationem faceret. Sed cum loco tantum, & non meritis, hoc refpondendi mihi oficium tribui baâenus folitum fit; excufabtt confactudo, fi veflris omatidimis oraliooibus par aut fimilis noo reddatur oratio.

poatifict

A Excufari dc ego debeo jure, qui hunc primum locum non ambitu aliquo f©d fuperioris jufla, comraque meum inftindum eonfecutus fum: quem etiam non voluntas, fed neceflitas ad ncfpondendum coegit. Semper dt famiüariter. ego, quemadmodum apud * nos domi folro, nunc vobiicum colloqtsens magis quam perorans, principales veftraram orationum partes afitunam, quibus nomini facri concilii refpoo. debo, dc a vobis initium ^dicendi faciens, venerabilis domine geoctjlis,qui primum Laaaotii aut Ciceronis flylo hic peroraftis, quatuor ex veftra oratione principaliter colligo. Primo, banc fanftam fyoodum ad charitatesn pacemque & unitatem cum domino noflro eoo- Bfervendam exhortati eftis. Secundo, iao&um piumque ejus propofitum ac defiderium explicaflis ad face tria opera quibus facrum cone», liutn intendit. Tertio, fcdem potentem efle, dc quod opibus abundare opus fit, ut oppeeifos relevet, & indigentibus fubveuiat. Pofiulaflis demum, loco annatatum, quas decretum nofirum proxime editum abftulit, provifionem fcdi apofttdice fufficicntem fieri. Vos anum, domine Antoni auditor, duo pHKipue apud fratres minores etiam diiertiiTime amplexi oflia. Primo, quoJsh· annat· jura divino, naturali dc humano, tolerari poterant. Secundo, quod aut fuipeodatur decretum, aut debita ledi aportolicic fiat provifio. Exhortatio, pacem generalem charitatcmque & unitatem fcciftis, fanûatquidem efi & falobris, dc omni acceptatione digna, quam quilibet (Jhrifliaum utraque manu ample&i debet: qu« quam fit neceflaria dc utilis, in fe quilibet palam experitur: qiuntumlibct enim bomo fit dives aut potens, omnia habens nature ac fortuna bona, fi pace dt imitate cum proximis rarest, nihil jucunditatis, riibil laetitiae unquam fentire poterit; fed plurimas animo moleftias atque anguftias fecum ubique deferet. 'Nos et. iam noo paffi fumus hoc munere pacis «b ipfo fummo pootifice praveniri. Nam dc fispenomero ac per noftros oratores noviflime Flo- Drentiam deftinatos, idipTumfu· fao&itati nuuiavimus, optantes ut unum edemus charitate iplc dt nos, ficut Chrillus orans pro difeipulis iu:s, dicebat: *Ore Peter et neeu* >sr, *β, nt & ner mut* feeear. Ipfe* igitur iummus pontifex pacem & unitatem nobifeum habere defiderat, dc nos fecum. Ipfe illam nobis nuntiat, & nos fibi. Quid ergo reftat, quod ipfo dc nobis pacem fic unitatem optantibus, inviremque nuntiantibus, pax ipia non fit 9 Au quia fic alter alteri pacem optamus & nuntiamus, pacifici dicendi fumus 7 An etiam quia inter difiidentes, ut modo in Chrifiianiflimo regno Franci· faâum eft, pacem componere fatagimus, filii Dei vocabimur, fi pacem its- Bter nos invicem non habemus? non quidem, inquit beatus Hieronymus fuper Matthcum in verbo illo, *Beati pecijSci:* Ille · vero pacificus Afars*. ». eQ, qui prius in feipfo, deinde inter aliospacem querit. Ipfe dc nos unum corpus cede* fic fumus, qui regimur fub uno Chriflo capite noflro: ipfe dc. nos civitas Dei fumus: ipfe dc nos una domini fumus. Si in hoc corpoie, fi infra hujus ecdefi· civitatis nwenia, fi intra hujus domus domini parietcedtflimfiosuam, aemulationum, odiorum bella verfcotur, quis ipfum & nos pacificae reâe nuncupabit, etiamfi ia toto terrarum orbe pacem S efi-

ANNO CITRIS H

efficeremus? Quid ergo canfe eft , cum oier- que tam bonam fit finceram ad pacem fe voluntatem habere dicat: quod inter ipfum denos non mediocres diffenfionnm fcintilla apparent ? qu» nifi caute extioguanmr; verendum eft quod De in maximam erumpant flammam. Quid opus eft indiciis aut conje&uris hujus diicordic caufas inveftigare ? Audiamus quid in nobis loquatur dominas Deus oofter , yvi *lenter pttnt n fiunt*, inquit Deus per os Pfalmift®.* *Mifertnrdn & writer eMew, runt fibi, ptflitn*, flF paw raasp/evn *fiett ft* , Dcmonftrat profedo dominus Deus roller quod pax fine juftitia rife non poffit, imo , ut illa fit, juftitiam procedere oportere. Cum ergo ita fit, aliter effe non poteft, cum, ficut B veritas atteftatur, ncctflariom eft, fi dominus nofter veram pacem fit unitatem inter noa & ipfum fore defiderat, ut qu» ad juftitiam fperiant primo ipfe pt»mittat ; hoc eft , ut ecclefi» univerfali jus fuum tribuat . Quod eft illud ecclcfi» jos? qu» fuot ille juftitt® partes , qua veram pacem prascedere debent ? Non certe ali» , nifi, cum ecclefia · univerfalis Spiritu fanfto dirigatur, & cam univcrfale concilium reprefentet , ut decreta fyoodalia

tFKttJtru «Itligeotcr · fit per alios fuo exemplo & juflu

&.-> te, h' fervari faciat . Ita dc ful antecciiores fandi Romani pontifices, quorum vitam in teflimonium fan&itatis etiam miracnlis illuftravic Deus, fecerunt, fununa veneratione unireris- c hum conciliorum canooes fafeipientes, *&per

b F.-,,,* eos inviolabiliter fervari facientes , qui une f-er ibo». H. maxima fic urgentiffima caufa adverfus ea non difponebant quidquam, nec ab aliis aliter fieri patiebantur: inquit enim beatus Damefus; Abfit a me ut fandorum patrum canooes ablque inevitabili ratione transgrediar unquam: & magnus ille Gregorius, ut fanda evangelia, concilia generalia fe venerari affirmat .*& non folum quatuor illa primeva , fed flt omnia, dum ea ratione utitur, qtt» omnibus unirerfaiibus conciliis communit eft . Beatus quoque Gelafius univerfalis ecclcfi» ftatuta affecerat nullam effe iedem, quant magis exequi oporteat, quam primam. Non mihi fatis Dcones erimus. Tertio loco dicitis oportere effet ufque in craftinum , fi Cngulos, tam fammos pontifices, quam fandos dodores.receofere pergam, qui faluberrimam conciliorum dodrinam fuper ceteris aliis efferebant, venerabantur & obfervabant: nec fic faciendo quidquam Romani pontificis audoritati deperit aut detrahitur, imo adjicitur fltaccrefcit. Quidquid enim in facets ftatuiturconciliis,fua etiam audoritare ftatuitur , qu» femper ibi refulget, ut prima & ptwcipua pr» omnibus, caput & diredrix. Et cum aut perfonalitcr aut audoritative femper in fyuodis univerfahbus interfit, ipfeque ecdefi» redor fit fit pallor, decreta conciliorum, etiam fua fit fedis apo» flolioe non immerito dici ,pctiunt. Nos enim, ut dixi, unum ecclcfi» corpus fumus, dc ipfe hujus corporis caput fub capite Chrifto.Qpid- *luid igitur «b hoc corpore eccleCaftico /

huit poMt. etiamfi omma membra in idem concurrant , fc> . ficut in corpore naturali accidit, magis tamen ac procipue oratio quasvis tapiti appropriante et adferbitur, ab ipfoque mqgis quam ,-ab alio corporis membro procedere cenfetur. Itaque noo fecus fyoodalia deemta pro fuo debito & honore exequi debet, ac per alios fervari facere, quam fi ab ore proprio didata . & promulgata effent. Dum enim ipfepnefeos

Aefi, *ifie* coodudit, ipte ftatuit, et fub nomine fuo ac pertona ejus omnia decernuntur , Dum abeft, fatprofidentes, qui vice*eius fan*guntur, locnmquc apoftolicum tetsem, etperfooam pontificis rtprofentant, per facram concilium deliberata concludunt . *fer* concilium autem ftatuta, in nullo derogant fu» poteftati, quin pro tempore, lococaufifquaet perfonis , utilitate vd neceffitate fuadrâft , moderari difpenfarique poffit, atque uti fummi principis -<---*, qu® ab eo auferri nequit. Hax ergo fanda fynodus non opes, non quid aliud ab eo poftulat, fed hoc, ut quemadmodum dumtaxat fui egerant anteceflbtte circa decretorum fyoodalium obfervamtam, ita et ipfe facete dignetur. Qpod fi fecerit prout potamus, et ex toto corde obfecranusa, tune prceunte juflitia, mox leu fronte foror *ejus jucundiffima* fuccedct pax, que fine juftiua germana fua antiquiore incedere non confuevit. Quod G forfitan et ipfe fumnwa pontifex dicat, quemadmodum et vos in cordibus veftris nunc dicere fufpicor , etiam es parte hujus facri concifii procedere oportere juftifiam fibique jus foura per nos tribui debere ; nemo ooftram ita irrationabilis eft , aut etiam effe debet , quod alio jure in fe , alio in aliis uti contendat: et ab alio fibi injuriam heri petar, ipfe alteri deneget. Videamus, et inter nos 'cum charitate diicutiamus, fi quid eft quo concilium 'jus fedis apoftolic· gravet ~~lodat, offimdet, minuat~~: et ecce nulla erit , m fpero, difficultas, quin omnia ad juftiti» rcftitudmem et regule normam redigantur · Sic igitur uterque faciendo, tunc rri evidentia animum utriufque ad unitatem paratum demonftrabit, et tunc vere pacifici erimus , ac filii Dei vocabimur. Et hinc ad fecundam veftna orationis partem fe mihi competens refponfum offert. Sic enim (ut pnedidutn eft) faciendo, tunc evidenter cognoscemus, et ubique palam fatebimur fanftttatcm luam ad haec fanda opera, propter qu» convenimus , veram perfedamque voluntatem gerere: tunc ~~nos fiippr~~ omnes prcçipui laudatores ac pns- dem apo~~ftolicara~~ abundare ac potentem ~~rife~~ , exemplo illorum Romanorum pontificum, qui beato Athanafio, beato Joauni Chryfoftomo, ac beato Thom» Cantuarenfi de fedibus propriis pnifis opem fubfidiaque neceflaria contulerunt: beati quoque Gregorii, qui ufque in ierufelcm indigentfeus vit» neceflaria mini» trabet. Nos nec re nec verbo in hoc contradicimus: imo non eft illa fedes, hec etiam effe poffet tam potem ac locuples, quin eam pro utilitate ecdefi» locupletiorem potentioremque effe vellemus: quamquam affirmemus et fa illa et ia aliis eptscopaUbus fedftos defiderari magis copiam abuodaetiamque vfrtnItum et meritonun, quam opum Mt divitiarum . Nec ceno fecimus aut fecere quidquam intendimtri, per quod ftla fed· jafturam fan dimfautim»m afiq^nm sadoritatis aut fecaltatis pati poffit. Qjsod fi rede eunda euimadvertaatur, atque omni paflkme fopita judicentur omnia, nemo aflêrere cum ratione poterit, quidquam per hoc noftrnm decretum fa diminutitmem, derogationem feu prafludidum illius fedb forte, attentatum . Et quamquam muit» ad id fappetaM rationes, tres nunc fatis rife judico. Primo, cum nemo inficietur multos in cxaftione haram annataram failtoa

fieri,

ANNO CMurri

·fieri abufua, cum etiam hinc multi fcandalum paterentur fit (crapulam in coufcientiis„ ac modus ipfe fligendi onerofus effet ecclefi· , & apud multos fperiem mali continere vide* retur: nos his omnius hoc decrero providi* mus, CmᴬaaevMev doârinam Chrifti, mandantia nemini incuticadam effe fcaodahsa *i* Λ Apofinii proripient» ah omni fpecie mali abftinendom: Regulas quoque canonicas ac lega* Je», que nonnulla prohibent, licet in fc non mala, ob hoc tantum quod vel fpeciem mali conducant, vel occafionem prabeant delinquendi. Nono· & gratis offrira, & eleemoynam dare, pium eft fit charitatis o

bcritM< ·

Ucôeeuii Èul· quoniam tempore baptifmi nummos in concham , fperiem pteteodebat mali, e* fi mendari A aboriri talem coofuctudinem juflit ecclefia. Nihil nnidem novitatis ner hoc decretum in ecclefia introduâum eft , fed praecepta fit exempla Chrifti cxccuti fumus , ac fanâorum patrum renovamus inftituta. Quid fecimus? audite & coofiderate qtmfo diligenter: Statuimus quod beneficia fit ordina ecclefiaftici gratis conferantur . Numquid hoc eft fcelw aliquod aut facrilcgnsm ? Nonne fal·

Metti.

vator nofter hanc ipfatn nobis neccffitatcm , imponit, dicem: Grafts *freti/ 4etr?* Qiid fecimus? flatuimas quod fpintualia pàâo , conventione , feu contraâu aut opera nummulariorum non diftribuantur . Sed & Chriflus Deus noftcr in domo domini hoc fieri videns, flagello de funiculis iaâo , scio juftitie feccenfus, expulit inde omnes ementes fit vendentes, fit menfas nummulariorum evenit : fit cum ipfe cetera crimina vribo tantum deteftatus fit , hoc vitium manu propria terrflMli punitione correxit. Quid feci-

-*.

mus? decrevimus quod res fpiritualcs fine pecunia interventu nuniftrentnr. Ac beatus Petrus primus Chrifti vicarius, mentem domini quotidiana cooverfatiooe intcUigens, cum Simon magus pro gratia fpirituali pecuniam ofe ferret, eum abhorruit , maledixit, repulit ,

*M. *·*

dicens: *Ptctatte tee ttatnt it in ftriitiem* . Nonne iaerorum conciliorum , Romanorum pontificum, probatorumque doâoram codices his prohibitionibus pleni funt , ut videlicet pro rebus lpiritualibus fit ecclefiaficis nihil ante vel poft ab invito exigatur ? hoc fecimus , hoc (latuimus. Conqueratur ergo qui vult , fi tamen julle id poftit, de illis , qui talem nobis legem dederunt, quorum decreta reno vivimus, non noftra fecimus. Qiis ergo jam dicere audebit, fedent apoftolicam aut alias per hoc tam falubre fit neceffarium ftatutum depauperates fit lefas fore? imo reâius dicet, qui ratiooe utitur, honeftatas expolitaiqtse,fit ad decorem priftinat form· redaâas. Secundo vero ab omni calumnia noftrom decretum evidenter defenditur. Per ipfum enim noe> interdicitur, quin pro vite fuftentatione, dfiifel que ecdefi· neceflitatibus , futnmqs pontifex riiarumque ecclefiarum epiicopijcaaritativuaa fubfidium indicere, decimam feu aliam quotam imponere, fruâufquc aliquorum beneficiorum ad tempus refervare, vel alias fubveo» ticNMim fpccics) petere poffint . Satis ifta edent , nifi fit tertiam reddere promtfifim . Qaamquam autem fic decretum fit, fit bene decretum , non tamen adhuc aodttutn eft , quod bec fanâa fynodus nolit

κ fedi apoftoHc* dignam fit competentem facere

K provifionem : imo hoc per foos oratores jam-

pridem nuntiavit & pollicita eft, fi tamen obicrvantiae decretorum fynodalium , u't dignum eft, rationem habuerit: A reluti in corpore naturali reliqua membra fuo capiti neceffaria provident , ut vite & fuftenratioftir influxus ab ilto in ipfa defeeodant : 6c quidem aaquum eft Ik rationi conionum, nt ecclefic per orbem diflufia, fummo pontifici fuifque palloribus indigentibus, ut ab his falubriter regantur & gubernentur , necefiariam fubvenriooem porrigant. Nihil autem ad bene regendam coniervandamque ecclefiam eque utile & neceffarium eft , quam ut fynodaks canones , quos a Spiritu [illegible] diâatos credimus, non negligantur aut contemnantur. Illud autem filentio prntereuodum non eft, quod nec beato Athanafio, nec beato Joanni Cbryfoftomo , nec beato Thomae Cantuarienfi per Romanos pontifices,nec pauperibus Hierofolymitanis per Beatum Gregortum , de his annatis fubventum eft . Neque *enim* adhuc hcc vocabula iu ecclefia Dei audiebantur , neque etiam alti fanât epifeopi preciara charitatis & pietatis opera de emolumentis tigillorum explere confueverant . Ex his facile refponfum patet ad ea, oue primo Joco voa , domine Antoni, cxplicafli^ ; quoniam etfi pro vite fuftentatione & aliis juftis neceflitatibus, palloribus ecclefi· jus commune , naturale , divinumque & humanum, provifionem facere jubeant , modum tamen item nec ilium, faltem pro Temper, nonprecipiunt. Illud autem conflat, quod *quanto* exaâio aliqua plus habet abufus feu oneris aut fcandali, vel majorem fpeciem mali, tanto amplius a jure naturali & divino diferepat, quhuic diebus ooftris ufitato modo exigendi annatas , admixta effe nec vos nec quifquam amicut veritatis inficiari poterit . Qjramquam autem modus exigendi ulitatus fit in ecclefia, 6 tamen oncrofas aut abufivus effe incipiat , nulli negare fas eft, quin modum illum ec> defla poftit in alium leviorem vd honeftiorem convertere. Ea autem que pertinent ad vine fufteutationem feu utilitatem aut neceffitatem ecdcfie, qu· quidem de jure naturali & divino effe fatemur, neque abfiulimus , neque aufene licitum videtur.· imo , ut plus dicam . etiam preter nonnullos fuftentandi modos, qui in jure ftatuti funt , hacc fanâa fynodos^, ut praâdiâum eft, fummo pontifici provifionem facere obtulit , fi & ipfe circa lyoodaliom decretorum ohfervantiam animum, ut decet, inclinaverit . Quo vero ad fulpenfionem decreti poftulaftis, nulla ratione decere videtur , ut tam falubre decretum conformeque per omnia legi evangelic· & fandorum patrum ioflitutis fufpeodi aut irritari debeat. Poftremo uterque veftrum provifionem fufikientcm fedi apoflolic· faciendam popofcit. Ad quod fanâa fynodus refpoodet, circa hoc id deliberaturam, quod fecundum Deum fit rationem (anâum viderit expedire : taliterque faâuram, quod nemo de ipfa fynodo poterit cum ratione conqueri.

Datum Bafilee io noftra congregatione generali, tertio Nonas Novembris, inoo a nativitate domio millefimo quadriogentefimo trigefimo quinto.

anno CHMiT'

anno CHKtSTI •η».

RESPONSIO DOMINI JULIANI CARDINALIS AD INSTRUCUONRS DOMINI PARENTINI FACTA.

CMS. Cad. MtacvU··* «p Pbi^ tap·· PoeU Cum. r -- nd. Neocrij.

TjRima inftru&io eft, quod voco Prolatos Jt ad compararium aliquos infra meafem riiquoa infra tres amotas, aliquos infra fex fecundum diftantiam locorum, ft ex hac pte- ra inconvcnicutia fequerentur. Ex hoc appe- ret, ijttera, meas non futile vitas in curia , quia nec de fer asenfita·, nec de tribus in ibis ulla fit mentio. (Mamquam fi fuiflet data dilatio fecundum diftantiam locorum, quid mirum fuiflet, cum ft nqoitas ft jura tua- deam . Sed diceret ingravabuntur Pradaxi , antequam alii veniam in expenfis. Magna compa&o eft, nam poflunt Fristad expodtare aliquamdiu io civitate pro drifanfione ftetus ecdefiaftici, quem Hscrâtici ut evertant diu noûuque byeme ft «flate in campis refident; eft ne ita magnam, aliqaaqa particulam bo. porum ecclefi· expendere pro dcfeafiono- ecclefi*? Qjiooiam perfuademus laids, ut pro defenfiooe fidei bona expendant patrimonialia, ft caftrameteotur in terra aliena, compatiar ego facerdotims, ne pro fide ft reformatione expendant? O minam in domibus propriis non exponerent plura in. deformitatibus ft in fcandalutn fidei ! (· · Γ

Secunda inflru&io efl , quod mando Prelatos comparere per fe vel procuratorem, & ſer hoc videar difscntare fuper juramento . 'tiam cx hoc apparet non fuifle vifas meas litteras, quia non fotam, non difoenfo fuper juramento, inuno vigore juramenti in cooftitmiooe prnfttti requiro ipfos, ut comparcant perfonalirer, quod fi forfan eaubnico impedimento fuerint impediti, tunc mittant procuratores. Ecce quod non difpenfo taper juramento . Item ifta rcquifitio conforme eft juramento qdod Epifeopi proflant, qui jurant fic : Facadt/ «d *vnûao» ceiioùtt ioftiitioo ftttr* iOpriihu, nttg» R. it ytroh* da, fi ergo ipfi non poflunt venire, debent mittere nuntium futim; alioqutn com multi Epifeopi fint canonice impediti, de multis dicecefibus nullus veniret. De hoc eft textus expreflus in canone *Bfifaftu* Æ ubi dicit textus fic: *Epifaptu λΔ in* are Mrdrf-, *β* μ» *fatil grew Mctfait tuMntur. Sit ,ttntn i» ptrfma ItgaitOH nittat, fiifcnOtnto ; film writat·, ftidfM fyndtu futMtrit.* Ncc procurator mittitur a·1 allegandum cauias abfentie, ut dicit inftruftio, fed ad fefeipiendum mandatum concilii, ft fatereflendum. Er ita faftum eft in concilio Pilano , Conftantienfi , Senenfi .

Tertio dicitur quod ego voco adCoucilmm capitula ecdefiarum càthedralium, quafi hocErcperiatnr ft alius; non enim in feflooe fanfit contra jus. Miror fetis, cam de hoc fit chum flat, fed per mnlnm cufoidam avifetextus expreflus in capitulo, dr *Hr yr* fitai λ PreUtt fiat enftufe cefiteli* . Obi Papa mandat capitula Ecdefiarum Cathedrriium convocari ad Concilia Provincialia, ft confequenter eorum procuratorem admitti.

Qparto, quia voco ad concflinm Reges ft Principes, qui nullo modo cnnfueveruat, neque de jure habere debent vocem in conatio, maxime in ifto quod eft aflignatum ad reformandum ftatum ecdefiafticum. Tamen nec obftac dicere, eos fuifle vocatos in Pifeno ft *io* fefisfinate, quod tranfiverat in hmrefan . In primis pro excadatfone mor feflicit tueri ate auAoritate duorum coocHforam, in quibat ha feftum eft, ft mme agitur pro extirpanda hanfi, fcqun pin· eft quern fchifma ; ft ntfamm aaac aoa effet majus periculum b fide ft flam acriefiaflkoquam tone! Licet tunc cflent tres qui dicerent fe fimunoe rife Fonti. fica, eopuli tamen amat deroti, ft revera» tee illi quem putabant veram Pontificem · Non etnt enor drca aetkutoa fidei, qtritibet tenebat doftrioum ILomana ecdefim, mc deviabat a diftb S& Patram ft DoAoram. Nune vero populi ft rena a fidei veritate difeeftoBrunt, plurimi arttcnli dogmatisant contre ecdefiam catholicam ft prefeotem flatum ecdefioflicum. Infinita font mala, qua non Colum ia Bohemia, fed & in aliis partfeos attentata font, ft quotidie attentantur in cuinam (aerarum ecdefiarum, ft totius chriftiante re-

hac hnrefis vix, nifi per arma, extirperl potcft, ideo opus eft auxilio Principem ; propretés fancitnm fait vocare eoe, ot fiat propitii aA illam extirpandam. Unde cum ifta fit canta fide», ft ad defenfionem fidei agatur, non minus vocandi erant, ^quam in concilio Pilano vd Conftantienfi, pro hoc Cacnoo «rironf *96.* ff. Nec vocantur ut habeant vocem sudoritatis, fed invitantur, ut probeant fubfidium ft brachium feculare. Item quia in hoc concilio fecundum fecultatem Domini Martini , non fotam de reformatione flatus Ecdefiaftid , fed do pace Priodfum Chriftiadbram, ft extirpatione hmnrium, ft de omni eo quod pertinet ad fatalem Chriftifiddham agendum videtor. Merito ergo ad froftotn pacis, quod eft negotiorum eorum propriam, vocandi erant. Cmn vero traftaba. tur de ecdefiaôicũ negotiis ft rorrrAiosubue clericorum, excludentur^ fecundum quod notant diftinftfones in jcaptralo dr fer fwu fins» » *Pnthtir fiot CefittH.*

Quinto dicitur, quod incepi tenero feflionesi cum paucis ft uut patriarchis ftc. Miror de hoc, cum adhuc non fit tenta nifi una frifio, ft ifta longo poft iftas teftraftionm , Patriarchas autem isu_conciliis adefle nemo dubitat non cflb de fitbftantfe , ficut patet docurrenti decretum, ubi tenores multoram decretorum inferuntur.

des Ambafiatoram , Regum ft Principem , quem non eft pofibOe fervare ftc In prirnia taftmn eft hoc non ea odio fed «a charicate ft bono refpeAu, ut venienribus aliis «flarent (editiones; non tamen ita firmatumfirit, quin fi videatur modum illam non poflè fervari , mentii; ft forfitan SanAus Spirina iobndet Satifrn faam, ut quod aliis videtur impoflibile.

· Septimo, ubi dicitur, quod convocando altas de clero inferiori eft reducere curium eonriUi ad nationes, ficut fidam eft in Cooftamieufi ftc. Oria taper hoc diverfe vitabantur, ideo fcripfi ad curiam, ut mittantarmihi inftroftiooes fuper hoc, quod tamen non fit, nec per litteras vocantur aliqui de dero inferiori, quia non vocantor curati, vd fim*

Hi-

dotes, vel alii bnjufeaodi. Etiam Aambafiatores fispeoumcro prolcflt sint , sine·—— "
lianfi magjftri in Theologia A Do- univerfitli lynodo hanc unionem fieri neque- AN**t
admifli fime, oc potet per aAa illius quam pofle , nec feAam diu durare polle . tHWS-1
CoocfiH. Ea hfiqwe video, quocumque pan Quod si quifquam dixerit fatis rite ipfos cam ?n
?n' deAa fuerit, fabjidcmr mlumnüs, tiportm exiftimare futuram lynodum univerfalem , li-
Vx hebere perientiam cum majoribus. OraboSpi- cet nos particularem feu regionalem cenita-
Uf ritum SanAnm, qui bm ex livore fed excha- mus, judicet unulquilque quantum hoc expe-
ritatf inftrulr, ut Memo dirqptad honorem diat, A qtsetn finem res habitura sit , si ad
Dd, SanAitatis veftna, A bonum uotverialis tollendas dilcordias procedentes novam fupe-
cedrii··. rindocamus difeordiam *A de* ipfa lynodo ,
Ad duo alia capitula de facoaveniemtis , quo fundamentum hujus rei eft, varia atque
quo ex coovocatiooe Principum refutabant diverfa hinc inde cenitantur, neque illud vi-
Ac. nihil aliud rcfpondcndwm videtur, nifi lum eft expedire, ut certitudo fidei carholi-
quod Spiritus Sanctae ficut chudUnmPilanum c·', qua nihil firmius Clique certius apud *ce-*
to Gooftamienfe, ab iftfe hcouvanfaatiis oc- *clesiam* effe poteft , quasi per compromiflum
cwrrenmt, ita occurrant m Mo. Pnsaerea ut B quoddam in legato vel legatis, A aliis ex,
diAuar efi , *cam* agetur ate domAiooe cleri- parte Graneorum convenientibus , remitti de-
corum, ambafiarores Priocipum audodcntur. beat, ut quod illi fuper differentiis, que in-
Drinde ut prediAum eft, fi bulla facultatis ter nos A Grecos fidem ipfam tangentibus
mandat, ut agatur.de Pace inter Principes , concorditer deliberaverint, id per totam ec-
A de extirpatione herein, que nifi per viam clesiam ratum habeatur: nec etiam ullopaAo
fefti fieri non poteft, nonne oeceflarium fuit vitam eft univerfalem fynodum hoc tenaqprc
·os vocari, cum ia Pilaw A Conftantienfi apud Conflantinopolim in faucibus Turearum
na fetan efle tufpiciatm? sitam, potitu quam apud terras que Romane
ftaftremo· dicitur quod sou tatroauttatn me ecdesie unitatem tenent , celebrari debere .
de confie, <pue ooa pertinent ad facultatem Super quibas tam ipfe Chriftophorus , quam
meam five judicialibus five benefidaUbUe; ra- oratores noflri, mox ad lanAitatem veftram
ro vel uunquam me intromittere putt? quod venturi , eamdetn plenius A fetius certifica-
fit uomrium iu curia quod potuiflem habere bunt.
ptarimas facultates, ficut· alii legati iolent . Datum Basilee tertio Nonas Maji , anno
Et cum dominus Maninas quali indigne fer- Cdomini millesimo quadringentesimo trigesimo
ret quod noUem facultates, volui nihilominus quinto.
Mcedcre fine illis, A quod poffemfrattone le-
eariouie revertetur cum lucro unius oboli. Et-
iam repuli quondam, qui periequi votait cau-
lem ecdefie Placentinas A Laufaoeufis. Ni-
hifomious ut nihil inordinate agatur, cur non
fatisfit petitioni meae, quam toties feci, A
nunc denuo facio, ut duo vel tres de reve-
rsndilfimts Dominis meis, qui errate non pol-
iunt, hoc veniant, A ego io nomine Jeftt'
Chrifli revertar Romam multum libenter? nec
calumniabor fsfta abfeotium, fed potius ex-
colabo .

V I.

Epiftola ai Eagniam papww, *ytoi pro* mmn *Grmofimo* aea drerl *in Catfaatinopoli Jjeodme ctkhrart.*

SacrofanSa, Ac. *faa&ffimo domino Eagenio papa inarto.*

Veniens ad nos dileAus ecclefi· filius Chri-
flophorus Garathonis orator vefter, expofuit
hurc fenAe fynodo feriofe ac diferete ea que
apod Conftaotinopolim egerat, quibus per fa*
cras ipfius fenAe fynodi deputattones plene
matureque difcuffis, aç confideratis omnibus
que ht tanta re attendenda funt, vifnm eft B
honori hujus facri concilii ac lanAitatis ve-
flre , imparatorilquc A patriarche, Coflanti-
nopoiitani, ipsius quoque executions multo
tnagfe. expedire, nt capitula apud hanc fao-
ftan» fynodum primo tam (olemmter concha-
fe, nomine univerfelis ecetate ipriuiquc im-
peratoris A patriarch· per eorum aaibafiato-
res planum deihper habentes mandatum, qui-

·ftêotum, ampleâipoetas, quam fecw
Couflantiwpolim conventa debeamus,
rim cum ipti Greet tam primi quam

V I I.

Rejpmfio [acre (jnodi, quod poffit conciliant con·" CHRisri
cedere indulgentias plinariai pro anione Greco·
runt : yevd *oilatio pope* , f«Md *accrptatioeeao docretornm* , w« *eft [efficients etc agendnno effe modo de mataiime concilii.*

SacrofanEfa, tic. ad futaram rei netettriom.

Cuperet hrc fenAa fynodus vobis dile&flj-
Dmis ecdesi· filiis N. tituli fanA· Crucis io
{erufalem , A Joanni tituli fanAi Petri ad
rincula, phrsbyteris cardinalibus, legatu ledis
apoflolicc, tam jucundo animo refpoofum fa-
cere , quam leto vcftrum preftolatur adven-
tum: putat advenientibus vobis non dolendi
aut conquerendi de fanftiflimo domino Euge-
nio cauiam, fed gratias eidetn agendi tribui
debere. Sperabamus etenim tante dignitatis
viros ea fecum déferre qne nos merito coo-
folarcatur, A talia vobis effe commifla , per
que piis juftifque facri concilii (desideriis fa-
tisfacere pofletu; prefertim cum tam crebro
A inftanter oratorftus atque litteris ooftrts
ipfe feoAitlimus dominus Eugenios requisitus
extiterit, prout ipsi noftis, A eo potiflime ,
cum non nisi fenAa A rationabilia a foafan-
Aitate efflagitarentur. Ad qu· quidem non
fotam pro univerfelis ecclesiae reverentia, cu-
jus decretis A monitionibus quifque mortali-
um parere tenetur, fed A pro fua tam fele-
mni pollicitatione iu litteris adhnrionis faAa,
flefti ultro debuiflet. Qpod etsi illorum fao-
Aoram operum, propter qu· hoc concIltam
costgrcgatnm eft, fua fenAitas prout in prooe-
mio vefins-fcbeduls nuper oblate exprimi-
tis , felicem confammatiooem desiderat, cur
vertis fefta compenfam decreta reformationis,

f*o

pro qua prccipue hec fynodalis congregatio A quam difficile fit, quod per oonoeanadooes A——— ANMO
*kno tada efl, non fervat; A ferver, toties re. provincias provifio hic decernenda, catm aece- CHRtsTt
qP'Gti», tamdia diflcrt ? Si venus eft qood pietur Rsxta facultatum veftrarum tenorem, voa *" '
= ' initium veflr* feheduha cootiuet, Am fecu- ipfi judicetis. Nam fi una minima provincia
do articulo repetitor, cor ea quo aa« ox e- difficultatem in acceptando talem provifiooem
defiam conturbant d« medio ooo tollentur t fecerit, tunc decretum hoc iervare non volet.
Quamquam multa per ipfam faâa fiat, que Qsod quam abfnrdum fit A quam prolixum,
t no» merito cootriftant, videntes ex iynodalnia» habere omnium provinciarum mundi coufen-
tranfgrefliooe decretorum multa m ecclefia Dei fiam, voa ip6 ontime tccognofettis. Cum ergo
oria dfe, A graviora io dica feandala oritura, decretum boc lan&umfit & rationabile, ferva-
nihilo annua praeteritorum ltanter oblivifecre- ri merito ab onustas fine difficultate debet
mur, fi jam pofl to< rcqatfitiooes A moniiiooes Qood fi quis poftea provificoi per boc (actum
talia infpiwemus, per que A praeterita repara- concilium decernende obtemperare recufaverit,
rentur, A m futurum fpesforet hanc fumati pon- potent fea fanâitas aoâoriiate apnftolica A
tificii mternionem aliquando opere compleri. Hu- univerfalis ecclefi- par juris remedia tales com-
mana intenfio,nifi per opera, homintas conflate Bpefcere. Sad fi forte contingeret, quod non
doo poteft. Quomodo perfuadcri rebus fic flan- arbitramer, hujufmodi provifiooem per conci-
tibus nobis poteft, taJein efle fatnmi pontifiera lium non decenti, nonne tam fua fanâitas.
intentiooep^um quotidie opera dilümilia vide- quam prelari per multos honeftoc modos in ju-
amus ? N*m poil veftram a tua fanditate recef- re communi defcrtptos, a fuis fabdiiis io ur-
fam nonnulla admodum gravia contra decreta gente neceflitsre fobfidia obtinere poterunt *1 'fi"".
A pet lonas hujus facri concilii ac fententias eti- Qpomodo enim adinventionem annataram Aam.
am conciliariter liras faâa cfle didicimus. Sed nec aliorum abufuum per decretum fablatorum,
mediocriter miramur, quod cum ooo falam tu famini pontifices A pariati fe fuftpntabant ? Ea
decretis de eleâionibus A annatis conliftat ec- qu- in fecundo articulo continentur, de inten-
clefi- reformatio, nec fuper his folom, fed tione fan fanâitatts in omnibus fanâîs, jadis
faper omnibus concernentibus capitis A mem- A ratfonabiltaa petitionibus, A fibi poffibili-
brorum ecclefie reformationem, foam fanâi- bus, complacendi A fatisfaciendi facro conci-
tatem fiepenumero manfuetiflime exoraverimus lio, magna laudç A gratiarum aâione digna
A requifoerimus, ipfe faper his duobus dum- funt, si ex animo prodeunt, quod tuoc reco-
usit relponderii, nec fuper his quidem fuffi- Cynolcemus, si ea que pro honore Dei A bono
cicnter. Nam circa decretum de deâioaibus, publico fanâa fynodus ordinat, A ab eo fer-
ambigue, circa vr-o decretum de confirmatio- vati poftulat, faa fanâitas more picdecefibr-
nibus A provifiombus dignitatum A beneficio- um tuorum non infringat, imitando beatum
rum A adminiflrationc rerum fpiritualium fine papam Gelafium, dicentem, nullam magis
ex ad tone faciendis, conditionaliier refpondet: quam^primam fedem flatuta univerfalis fynodi
A tali quidem conditione, que (ficut in ve* excqui oportere. Meminifle fuam fanâitatem
ftrz litteris facultatis continetur) tam difficilis cupimus eorum qur in fua pollicitus efl ad-
efl, ut pene impoflibile judicetur. In decreto hesione, videlicet quod iplum facrum conci-
enim de eleâtombus offirtis faam fanâitatem lium Basileenfe cum omni devotione A favo-
velle expedare «lectiones, quid fi a proximo re profequi intenderet, A deinceps a novita-
faperiori ordinario confirmatio alicbjus eleâio- tibus A gtavamimbus feu pruiudiciis interen-
ms juxta ddpofitionem/uris communis petatur, dis ipsi facto concilio vel fupposiris ejus A
numquid ordinarios fuo jure libere uti permit- adherentibus realiter A cum effiâu destfterct.
tet, ficut lucri canones flatuum ? Quo vero Sed, proh dolo> ! quotidie contraria fieri ao-
ad decretum de annalis, decuitfet magisfuam Ddivimus, A ufquenunc cum patientia tolera-
ianânatem decretum hoc I bere obfervare ac vimus, si forte toties rogatus A oblecratus
fetvari facere, quam conditionem adjicere, desistat. H«c certe non iulum dum fiunt mo-
juxta fanâotum patrum inflituta ac decretam leste ferimus, fed, cum nccciistas referte noa
iacri concilii Cortftantienfis, diffiniens omnem compellit, dolore afficimur. Quis enim non
homjnem, etiam papalis dignitatis, decretis dolear, quod fumma ac falubcrrima conciliо-
A mandatis conciliorum generalium patere de- rum auâoritas boc tempore ita depereat A con-
bere m ins qu* pertinent ad fidem; extirpa- temnatur ? Quomodo A nos illud amplius to-
tionem khismiLs, ac reformattonem ecclefi* lerare poflumus aut debemus, ut quos h»c fan-
in capite A in membris. Et cum hujufmodi âa fynodus justis ex causis excommunicat,
de:trum de annatis conforme per omnia fit ipfe abfolvat; A ' quod nos abfolvimus. fus
decretis laoâorum patrum, ianâe faceret, fi sudoritate excommunicentur ? Non boc fanant
verbis uteretur beati Leonis, dicentis: ideo inc adhesionis litter*. Non ita agebat ilfeF
permittente domino paflores hominum fumus beatiflimus papa Gregorius, cujus in expla-
cfterii, ut quod patres noflri five in fecrisca- nandis feripturis Spiritus fandus irradiabat in-
nombus, five in mundanis affixere legibus, Btellc&um. Js de utuverfalibns conciliis inquit:
excedere minime debeamus. Contra fandorum Cun&as vero quas praefata veneranda concilia
quippe faluberrima agimus flatuta, fi quod ipfi perfooas rcfpuunt, refjpuo,* quas venerantur,
divino flatuerunt confultu intaâum noa con- ampleâor: quia dum univerfali font confenfu
fervamus. Congruentius ergo fuiflet decretum constituta, fe A non illa destruit quifquis
ipfam tam falubre iufeipere, A poftea ab ec- prcfumpferit obfolvere quos ligant, aut ligare
clefi* provifionem poftulare, quam fecundam quos abfolvunt : quifquis ergo aliud fipit, ana-
indigentiam facere non recidamus, prefertim thema sit. Nos ooo aliud optamus, nisi ut
fi faam fanâitatem ad obiervaniiam reforma- sic agat, quod vera cbaritas inter hoc iacrum
tionis videamus efficaciter difpofitam. Qjue concilium A fuam fanâitatem illibata ferve-
iuidem provifio ÿtm faâa dfet, niG ex P*r,e fur Quomodocumque fperare poflumos fuam
Ju* fanâitatis ac luorum quadam contjillent, fanâitatem, finito concilio, ejus decreta in-
que hanc provtfionctD difluierum. Illud autem violata lervare, A ab aliis pro fuo officio fer-

var!

F

Ivari focera, nisi *ntt cum eifeftn reperet qu* A cernes aliud fo mandatis non habere .
contre decreta ac pofonaa bufo* forri concilii qaidemMuram ft trifle fait nobis audire. Io. cnno
α**π gefta fiant ? Ntrilatenue hsm fanfta fynodus terrogati etiam a pradiftà deputatis , an lit-
contesltari am filemio praterire, nec dc ipfo teras spoftoiicas aliquarum indulgentiaram per
hqfoflnodi fipam fo foraram concipere poarrit. eum modum, quem fo fchedula obtuliftis ,
Tertias veftra fcheduin sttfota deo conti- ipfe fummus pontifex vobà dediflêt concilio
net.- primaa, ntdeefigeado fine mora focum prarfimtaodas, rcfooodiftis nullas apud vos ha-
concfiit pro adventu Graeorua, ad pm fut bere, fed opus eft m ad papam dentio mit-
fao&ita* commode accedere poflet, *cum or-* teremus. Nos animadvertentes fummam ft in
cefleria fit ejat prafcntia. Secundo, de trans- promptu, ut ipfi fatemini pro pecuniis repe-
ferendo concilium ad locum illum, ft foidcm rieodis imminere necdlitatem, ft odmem di-
de pecufo*providere. Qraad primum , facrum lationem admodum efle plenam diferimine ,
concilium negotium hoc ica mature difpooet, confiderantefque quod per decem tnenies in-
quod ia eligendo loco mhil committetur .ne> flamer fuper hoc papa'exoratus ft requifitus
gligeoti·, nec incaflum labi tempos permit, fuerit, raquifitis tandem vobis, ut una nobif-
tet , tctnporc autem Opportuno salia rieftiofi cum in tam fando negotio ' ut pradi&um
net, quod a nemine vedanpi poterit, ad qoem eft) concurreretis, audoritate univerfalis ec-
quidem Qmno de ecdeùa Larina commode clefi* , qu* fo conciliis unirerfalibus adefle
potentat proficiici; prafentiam autem lue fin. non dubitatur, in nomine domini qui dixit ;
âitaeû ibidem no* etiam plurimum dtfideraremus. Et rom etiam ipfe foam prafentiam ne- *IAi ia» vtl tm utvaiiM* »· erra, *iii* Marri. >·.
ccflariatn fore cognofcat, fperamut quod illam *-f9 f"'"* fo* "vfoia *: ft , Dt,* j«ac«*vf»r
nulla ratione io tanta fidei caufa , qua nulla rv caq/fo/irrntf /«per Jerraa*, /er ifo/ » *Fntvt* JW.
poteft efle maior, fubtrahere debebit. Qnud- ■wv ffo *tfl in (tlif: ft , {^uKttn^nt nlligntvtri-*
obccni tempore debito ft foam faoàttatem ft *tu fnptr trrrnn*,* rrartf *ligntn* èT fo *uti* : &*
atrae ecclefi* pralato*, ut in loco concilii e-
ligeodo adfmt, cum omni diligentia rogabimus ft convocabimus . Nec credendum eft , proceffirous . Ex parte igitur nofira qui.iquid
quod quifquam illuc praficifci reçu faturae fit, tnodefticft hooeftatis, foterpofito magno tem-
quo viderint Graco* tam procul ft de tam Kis intervallo, adhibitis etiam muliis preci-
tiitramarinis partibus accedere , & praferttm C fieri potuit, foftum extitii etiam nunc magnopere optaremus litteras apoflolicas iuper
patriarcham Conftantinopolitanum fenio ft va- hujufmodi indulgentiis exhiberi, ut nihil dif-
letudine gravi confedum : qui videndo unio- cordi* in ecclefia Latina notari pofset : quas ,
nis defiderio pollicitus eft, etiamfi iuper hu- C ipfe fummus pontifex illud haberet propofi-
meros hominom deferri,oporteat, Ibidem con- tum fatufacicndi ft complacendi facro Concilio , jam boc deftinare deberer , cum tantum
venire. Utinam ipfe fummtu pontifex fe tali- ab oblatione veftra temporis effluxerit, quod
ter cxhilraiflet, & faltem nunc fo exhiberet , vel nunc vel infra paucos dies commode trans-
Suod circa bonum eligendum, etiam fu* fan- mitti pofsent . Et quoniam in ipfo articulo
litati merito gratum , certius refpondare pof- dicitis, quod modos indulgentiarum pro fub-
letnus. Circa vero translationem reminiici »os fidio Gracoram reperieodo non videtur plu-
volumus, quod folemoi decrero obligati fumus ribus "Vonveniens , opportunum fore arbitramur
nfque ad certum tempus hic permanere, unde aliqua his feriptis adjicere, unde pateat mo-
ante illud fine nota ac periculo ruptura tra- dum hunc minime calumniari debere. In pri-
ftatua Bohemorum, ft interrupttonis reforma- mis , quicumque illi fiat, equius agerent , fi
tionis in qua laboramus, transferri non pollet. Et cum in tempore translationis imperator ftD more fandorum patrum deliberationi univer-
patriarcha in foco cdocilii conventuri fint , falis Ecclefi* judicia fua iubtnitteient . Hart
merito ante translationem pecunias reperiri fanda 1'7nodus non repente , fed matura ft
neceffitas compellit. Pro eo autem quod fua digefta conlultatione habita , hunc modum efse
fanditas, cum ibidem fuerimus, omnes polli- valde convenientem judicavit ; de quo fi quis
c .ur Tavorea poflibiles, merito fuam fandita- hvfitet ea qu* temporibus patrum no-
tem commendamus. Et quidem nulla in re ilrorum fieri coniueverunt, refpiciat. Nonne,
utilius bona ecclefi* exponi poffunt, quam in cum pafsagium generale pro recuperatione ter-
hac , ubi de falute agitur innumerabilium a- ra fand* indtduin fuit, proque aliis magnis
nimarum. ft de fide catholica augenda & con- ecclefi* oeccflitatibus , indulgenti* generales
fervanda. Optimus enim thefaurus eft, quio- conceit* font ? Nonne ex proximis annis bis
peratur boc quod fanguis Chrifti operatus eft. aut pluries pro extirpanda herefi Wicleffifla-
Ad quartum articulum de indulgentiis alias rum modis idooeis idipfiicn adum eft ? Si er-
noftrt deputati plene vobifeum conferentes , go pro illis hic indulgentiarum modus idonaua
probantefque hunc modum fore convenientem judicatus efl , cur ft nuoc pro redudiooe Grat-
atque idoneum , ft in ejufmodt rebus ufita-1E corum , qua nihil forte poteft dici majus ,
tum , vos no(lro nomine cum charitate & hu- non cenfebitur conveniens ? Quod ft fi pro re-
militate magna deprecati funt, m nomine *(e-* paratione pontium ac villarum exuftaratn fum-
dis apoftolic juxta litteras facultîtmn veftra-* nsi pontifices, ft ipfe modernus fummus pon-
rum in bis promulgandis indulgentiis interefle tifex, etiam ad instantiam privatarum perfo-
& concurrere velletis, quatenus cuoftis inno- narutn, plenarias cooceiierunt , cur ft nunc ,
tefceret omnia ecclefi* negotia, ft prafertim inflante Ecclefia, fit tanta dilatio, ncc iolum
hujus rcduftionis Gracoram, concordi atque ad reperiendum fubfidium, fed pro falute in-
unanimi ecdefuq confenfu precedere ; & ne numerabilium animarum, qu* manus porri-
quis difljdii rugam inter nos, qui alios ad u- gentes adjutrices, vigore istarum indulgentia-
niteiem reducere cupimus, efle fuipkaretur . rum , Deo reconciliabuntur ? Modus iste me-
Vos autem tunc aliud non pofle, quam quod rito conveniens atque idoneus existimandus est.
in fchedula ipfa continetur, rafpondiftis, di- Objedio autem illa de guenù Christianitatia

non

non videtur faficicm, corn * altia tempori. A rrfarawiimm Eecfcfie, five alia quai..... ™.
*** » "«T®·*·· gwerris & fana aaajorftua, ecclefieftica, rommuiria aut privata negmia
conceflas efts, A none concadi per faon fan. concernentia, fab monta fynodi fafta , úm-
âitatera manifeftnm fit. Nec modus ifle coi. cita A prouaUgata faut. Cur ergo alta mo-
quam Chriffiano neceftkaMtn impeak, fed al> doa ia hac ru modo cbfervandus fit, nulla
lick, ut fpe pramii fpiriraafls de beta a Deo ratio diftat. Si foa fanâkaa bic perfonaliter
collatis modicum aliquid cootritetat tam mo. adeflet, noo diffitemur qtrin ipfe loqueretur
derate, qood nulli quidem diCrile videri pof- pro ornatas, quemadmodum fieri fotirameft,
fit. Imo A tempore perraram quo ptenbns ut oattas defignetur Ecdefue. Et at ad recen-
crimintas irretiri homines felent , convenien- tiora veniamus, A ad banc fpacialiter indul-
tior hie modus videtor, ut omnes homines de gentiarum caufatn proximum generate Conci-
contritione A pcenitentia cogitantes, faciltaa lium Senenfe, quod fa foribus Roman· urbis
guerris ipfa defiflant, neque hia concedendo erat, io quo felicis recocdailoob Martinos re-
indulgentlia iOud obftat, qood ad tantum opm fidebat, fob his veri» has plenarias indulges»-
iufficere noo credantur. Ita eaim diri poflet tias cooceriit : Sacrofan&a generalis fyaodm
de aliis modis, fi opponerentur, fed excogbB Senenfis, in Spiritu fando legitime coogrega- Jntae
tati font cum indulgbntiis–iftis aetiamixAadia ecclefiam reprafeotat», Ac.
modi, quos tempore fuo exeqoemur. Demami fiatuit, qood quicumque captares baerericoa ,
obtthtftis, fuam fao&itatem, ut videatur mo- A io poteflatem ordinariorum vel foquifirorum
rem gerere huic facro Concilio, paratam crie httretfcai pravitatis efleflnaliter ponentes , vel
aixftor irate aporiolica A juxta obfervantiam ad eoa quos retinere vel capere non pofleM ,
ia odorum patrum ac ritum io uoiverfali Ec- de eorum territoriis omnino expellentes , em
clefia ha&enosobfervatum, plenarias indulgen- bannientes, feu etiam requifiti brachium (acu-
tiss publicane, facro approbante Concilio. Cer- lare contra tales pmftantcs, eam indulgra
re decuiffet, cum fe ita paratum dicat ,* ut tiam confequantnr, qt» dari confaevit tproR-
fus fanâttas que tamdio iuper hoc foerat ro- crfceettas in fobfiditam terna fahdtet . Hanc
quifita, talcs litteras vobis tradidiflet buiefao- entem , qu· io fabfidium terne fanft· dari
&» fynodo prefentandas. Quantam autom ad. confaevit, plenariam fore nemo eft qui om
mirationem nobis praebeat, imo A maritis fa- friat, acc quidem ex tali decertandi modo ,
fpicionem , vos forfitao A aodrre potniftts . quem univerfalir fervant concilia abfente Pape,
Primo ipfe requiiitur per oratores noflroa ; ipfe refpondet A nobis refdribit, qood per ge- Cquidquam auftoritati fedis apoflolic· deperit . In omnibus enim fynodalibus fao&ioafas , Bateata»
neralem Camaldulenfem A dominum Antoni- femper prima A potjfliina refulget illius fan-
um fuos oratores fuper hoc intentionem fuam âa fedis auftoritsa» ac deinde patriarcharum tHboavr
facro intimabit Concilio . Hi duo offerunt „ A antiftitum, toiiufque Ecclefia univerfalis , RaonoBfo-
fuam fanriitarem, cum erit certitudo adven- qusm generalia concilia legitime congregata *·
tus Grrcorum, velle io indulgentiis vel in a- reprefemaat. Et eft prrterea omnibus coo-
l o modo cum Concilio convenire, A omnes fentieotibus apnflolicis prefidentibus bic fyno»
favores poriibites ptxftare. Mittitur etiam po- dalitcr ordinatum, nt io boc Concilio , cum
fies dominus Leonardos ad dile&um Ecclefi- Papa fit abiens, omnia fob nomine A bulla
filium cardinalem fanâc Sabine fuum prefi- hujus facti Coocilii expediri debeant . Quod
dentem, quod in negotiis concernentibus fa- poilremo dicitis de pecuniis ex indulgentiis
crum Concilium intendit femii faum cocfili- colligendis, ut fideliter conferventur , A ad
um. Ipfe cardinale, boc nebis intimato, re- alium non exponantur ufum, A gratiflimum
mittit dominum Leonardum, confulem fatisfa- nobis eri , A id ipfam huic fande (ynodo
cere fuam fanâitatem deberefacroConcilio in Dcordi effe, ex modo qui in litteris indulge-»
petitione indulgentiarqm A aliis ad commune tiarum atque inftrudioobus executoribus hujus
bonum fpeAaatibos . Sperabitur ipfum domi- negotii dandis continetur , latis evidenter con-
num Leonardum infra menfem cnm dimidio jicere poteriis. Nihilo minus, ii quem melio-
reverti debere, fed adhuc non comparet. Sed rem modum conceperitis, noo renuimus; imo
poft fex menfes deftmavit vos, * tegati. Ve- contenti fumus , ut voc una cum aliis iacri
niunt nova A nuntii tam ad ipfum fummum Coocilii deputatis curam praxipuam habeatis,
pontificem, quam ad nos de certitudine ad- quatenus pectinir hinc colligende ad bunc
ventus Grrcorum. Exoramus A requirimus dumtaxat ufum fideliter exponantur. Ut autem
vos. ut defiderio Concilii circa indulgentias finccra hums iacri Cincilti in entio tam vobis
fatisfaciatis. Refpondetis nos mittere debere quam omnibus inopteicat, offerimus ut hi qui
iterum ad Papam qui hot faciet . Quid fibi alias fuerunt deputati, vd ahi mox deputandi
velint tot dilationes ac circuitus, magis volu- conferant ac pra&icent vobilcum omnem ho-
rnus admirari ac dolere, quam temere aliquid neriam A rationabilem viam concordias.
fuipicari aut judicare , falrem ut pnadiâum Datum Bafile· in congregatione nofira ge-
efl ; vel jam vel infra paucos dies hujufmodi E nerali, quinto Idus Maii, anno a nativitate
litteras venire , & opere intentionem fuam Domini tnillefimo quadringentefimo trigefimo-
complere opus eft , ut verum crie cognofea- fexto.
inus , de quo plurimum gaudebimus, ipfum
morem velle facro Goneilio gerere. Ad obfer-
vantiam vero fenriorum patrum A rituum Eo-
defiat, ipfi deputati alias refponderunt , refte
quidem. Nam io illis oâoprimb univerfalibus
Concilii , & in reliquis , In quibus fummus
Pontifex non per fe fed per legatos interfuit,
omnia quatvis, five decifionem fidei, five con-
demnationes & anatbematixationes bereiico-
tum, five I gsodi A folrendi poteflatem , five

mi.

ANNO cmubtt Mir·

Vili.

tit ni)uiciuiff» ^· ·

Ucnfudb , ftoc. muwqjfe *CMrifii fiMbu*

fentdtibenein

Errirfism ma Christus Dem nwter tant* finticM* ftabUire dignatus eft, nt » etfi fluiHbat ac turbatiotribos araadi hujus agitetur , nequaquam taman dejiciatur ant vincatur :

tram i pan* amem arat Oufftus, qui ait : *£g<t voit/am fia** qftw ad esq/imaMMum M - Poccft quidem bonae particulari» deficere flt errare, atque in suemum condemn** ri, fit nemo feit utram odio dignat fit vel amor*. Sod hoc ccrtiffimum eft , Ecdefiam nunquam deleri a Chriflo , nec ejus gratia aut ditedkme privari, neque tofum fandum Spiritum doefle ronyegirinni Melium , quin aliquo» tamper amatore» Dei eonflituat, cum

elnaa Pandatam AAie w*m, *at* awnrar vofesoun m a/enMMi. Speciali autem quadam affiflentia congregato· in nomine fiso dignatur Wrr.L „ Chriftus dootitras, qui aitt *Uti font ét» vel iret attgrtfaii i*» nomme «are, *ege fint* m medio ednnn. Qnod maxime fynodi» univerfahbus convenire declaravit odava fynodus Conflsntinopolitana . dicans : Quis nefeiat quod in medio fend» hujus flt univerfalis fynodi fuerit iocomprehenhbilis flt MKircumfcnpcus MWcfr Chriflus dominus , qui dicit: *UH fiut àvo vel* ■efeacofe-tres *angngvn* ia Nomme *tuo, Ai ego fitm* in medio aortun ' Hinc eft quod nafeentibus hss------1 refitjus , crefcentibu· deformitatibus , ad Conpaorifcti. ciliorum generalium Soliditatem recurfus habetur , ut indeflt fidei determinatio, fle omnis vit» adionifque nonna prodeat. Sed id quam maxime necefiarium fere compertum efl noviffimis noflru temporibus, cum amplius diminutu funt veritates a filus hominum, cum rarius inventi fitnt viri fenditate pneflantes , quorum vita exemplaris toti gregi dominico fefe formam exhiberet imitandam , cumque varia fchifaua flt deformitatum infelica magtdtudo gregem dominicum acrius invaferunt, favente quoque divina miferatiooe, ad horum repreffionem fynodus Conftantienfi» coadunata extitit , qua modum flt feriem agendorum deinceps Conciliorum pneferipfit. Et ne fieret fchifma ulterius in corpore , ne quis proprio fenfu duâus, aut proprie innitens prudenti*. fe ab illis fegregaret_qu» eflent univer-E feL confenfu conftüurâ, efletqoe fic in Ecclefia unitas flt pax optima , omnibus idem fe____pientibus > declaravit eadem feiafla fynodus Coefaatiaifis quemlibet fidelium , cujufcum«eCotMssbt.que dignitatis, etiamfi papalis exiflat , teneri «emerita, obedire in ltis quae in pertinentibus ad fi· «oirpationem fehilmatis, flt refbrmatio·w.MlmDcm Ecclcu» m capitefiltmembris ,univerfelis fejeUltar fynodus ftatuiflet, fequeas in hoc fle Chrifti *?!***. doârinam t qui cum dixiflet Simoni Petro: *Dic*

1—, *Icclefie fi ecdefiam* mn *avJtedt , fit tib fi.*

Arw *£tkmcat & fuiheeatu* Λ fubjunxtt : dmas dk* «dû . Qnsréaiff *ligvventu ffftr terram* erûitf *ligota & in cola.* Exempla quoque beetifKmoruci apoflolorum * murantur, qui quod communi confilio flaturam erat flt ordinatum: id obfervare flt exequi cum omni promptitudine fetagebant, ficuti dc Petro fle Joanne miflis a Concilio primitiva Ecclefi» . divina fcripeura tcftatur. Et fi qua fuper hac obedientia unanimiter a eundis Concilio prwftanda qunfbo vetûri videbatur, huju» nd dubietatem fynodus ipfe Conftantienfis amputavit Quicumque hanc fidei regulam fequuntur, pax fuper illo· , unitafque ecdefiaftica in ipfis confervetur veraciter. Sicuti autem in ipfo Conflantienfi Concilio pneflitum erat ac etiam Senenfi , hcc fanda univerfalis fynodus Bafileenfis tempore flaturo congregata extittt : qua falutem publicam indefefla profequens fobciradine , primum de' pacificando regno Bohemia tunc miferahilibus divifiombus agitato . quarum incendia in regiones non modo finitimas^ fed flt longinquas evadere timebantur, vigilantem impedit operam. De pacificandi· quoque regnis ac provinciis, flt moribus hominufli reformandis , maximo Audio trsdare coepi. Sed heu felicibus illis initiis quanta turbatio. quanta calamitas injeda fit ,quis fine lacrymis fle gemitu referre poflit .' quam flt perpetuo no· optaremus contegere filentio . nifi qurdam e- fo-Cpiftola fub nomine domuu Eugcftii Papa IV. nuper umverfis direda fidelibus, ifthec commemorans, noe compelleret infandum rtvo care dolorem , qui & proceflum hujus fanda fynodi ab ejus primaria oppugnans exordiis, no» veritatem rerum gcftaruin in memoriam hominum reducere urget , fit hanc fandam fynodum in manifeftatione veritatis , velut apoftolus loquitur , commendare ad omnem confcientiam hominum coram Deo , ut fuper omnia vincens veritas eundis appareat & corant omnibus viventibus luçcat fincera noftra intentio in gloriam ejus , in cujus nomine

^dis operibus multa cum diligentia incumbentem , vehementi flagello prxtenfc difiblutionis dudum concutere coepit dominus Eugenius , flt fefe ab ipfius Ecdcfic corpore & unitate dividere . Quit quidem divifio radix fuit & origo malorum qux Ecdefiam Dei vexarent , flt nunc cum majoribus renovantur incrementis . Pro cujus diflolutionis reparatione quantos labores duobus annis flt amplius pertulerimus. orbis ipfe cognciiit. Sed flt principes catholici'tantum malum divifionis illius abhorrentes, inflantiflime laborarunt, ut ipfe dominus Eugenius pure , fimpliciter flt cum eflëdu adherent ; quod flt fecit : diflolotionem ipfam irritam fit inanem confitendo declarans flt decernens hoc Bafileenfe Concihum a tempore fuse inchoationis legitime continuatum fuifle flt efle , profecutionamque femper habiufle, continuari ac profecutionem habere debere , ac fi nulla diflblutio ftfela fuifi fet .' deinceps quoque a novitatibus flt gravaminibus , feu prejisdiciis inferendis ipfe fecro Concilio , vel fuppofitis ejus flt adherentibus eidem, realitcr fle cùm eflcflu defiflere fe affirmans . Sperabat jam hrc fanda fynodus de c*tero cum pace eunda peragere, nec Ecclefia unitatem per receflum ab ipfius fynodi

obedientia perturbari. Unionem Bohemorum profecuta extitit , regna Ac 'provincias ad pa-

UttMm

bus Deus omnipotens **dignatqpcft** frudus reddere gloriofos, ita ut regnum Bohemias in Eccleue obediantia perfiftens, fnb regimine eariffimi Eccliefia fibi Sigtemtmdi Romanorum Imperatoris , febei tranquillitate latetur : & Principes plurimi, prsfertim per Germaniam Ac Galliam, ad pacem fit concordiam redudi funt. Infuper **eadem** fynodus pro «terna hominum falute , *St* vigendum deformitatum repreilione , falubria decreta Ac perutiles ordinationes edidit, formam electionum canohicarum juxta fandorum patrum inftituta re-ffaurans, quibus prelati lingularum Eccliefia-B rum alTumi deberent , ut reprimeretur ambitio , nec ic homines ad primatus capcffendos ingererent, fed *afvetmatw ,* ut ait apoftolus,

II'L· 1. *vocati a* dbmme teaifUMi *Aaron* . Pariter quoque Romanis pontificibus de emero eligendis modum aptiffimum prrfcripfit , numerum fit qualitatem creandorum Cardinalium ordinans, atque falutares regulat adjiciens pro felici regimine ipfius Romani pontificis & fua curta, ac etiam patrimonii terrarum & dominiofum Romana Fxclefi* pertinentium , quorum alienationem altero decreto fieri prohibuit . Ceterum decrev't · nc in collatione vel provifione beneficiorum pnetextu vacandarum . vel aho quolibet, quidquam exigeretur I pacificis C beneficiorum poffefforibus abftulit turbationum incentiva . arca divini cultus celebrationem , vitamque fit honeftaicm miniftrorum plurima falutifera difpofuit : modum , tempus fit ordinem celebrandorum Conciliorum generalium . provincialium fit fynodalium ordinavit . In Crœcis præterea convocandis ad celebrationem cccumenici Concilii , Ac profecutioncm unionis eorum , labores innumeros fit impcnlas maximas confumpiit : fed interea. dum hrc aguntur, eccc rurfum multimoda per univcrfam Ecclefiam exoritur turbatio , dutn ipfe **dominus Fugenius. proh dolor!** faclis & operdbos sb hac f'ancta iynodo iterum û ditiungd unus eligitur in vacante cucleba ipfe dterum refervationibus mh«rendo ptrfu.it. fcandah. fchismata , divifione< per ecdcfas oriuntur . **Inde** mirandum

II krlNI

est quo paflo miffa ejus capitula atfercre audent ipfum nunquam contra clctliones canonicas scnitTe , nifi cum inique celebratae fuif-

TUI" . & pl'- ,^,r>r"heo r x, ,c^T

, five de pertona ad beneficia minus apta . aut cx qua poffet verifimilitcr fcandalum exonri : cum nimis notorium fit ipfum ccclefias . etiam priufquam praelati moriantur, reftrvare . Si vigore refervationum ipfarum non cxpeûatis eleflionibus , ipfis ecclefiis praeficere pailorc?. nec adhuc apparuit ipfum aliqu.im eleflionem expeflatam, Ac debite examinatam, cx caufa evidenti publica utili-E tatis vel neceifitatis . ficut praetendere viaetur , rcjccifle . Confirmationem quoque electionum ptt men opolitanos Ac alios ordinarios fatfas aut i'tndas multipliciter pcrturb.it . Pccunn in benefit.iorum & dignitatum collationi intervenite ctum more inconfueto audita <il ita ut plerumque beneficia ipfa At dignitates non expediantur , nil's pecunia realite- fucri; exhibita . Sed nec cxcufare nititur a fpccie frioni.ica labis, quoniam vacantias aftent reciju hcvre , immo etiam oportere , in

Afuftenodionem Romani pontificie Ac fibi affi-..... .. ■ flentium ordinum. Ut nutem non contentio- AMMO nfe gratia , fed. veritatis At fetatis, de hoc CMUST1 aliquid dicamus ·. fi fena doOrina fapientum •Hi- attentius perlegatur, ubi cum aliqno paAum initur nt pecuniam tradat , non aliter beneficium aut dignitatem habiturus, ibi fpedes contrafhu non gratuiti confplcitur interveni-re . Nec ita lavari poteft aquis eJBcufetiosram ifta paflio , u» a fpecie fimoniaca labis reddatur aliena. Hinc enim evenit, ut plurimi qui Ac Deo gratiores, Ac faluti animarum

dignitates minime afiumantur. Hinc plerumque accidit, ut & cupidi & ambitiofi , qui feipfos gradu ambito indignos reddunt , promoveantur facilius . Et ubi temporale commodum impellit animum ad deterendum dignos, promovendum indignos, quis ilium a fpecie labis ftmoniacc purum affirmabit ? *Sed Jr ex* hoc contingere poteft, ut Romani pontifices facilius inclinentur ad fibi attrahendum collationes dignitatum Ac beneficiorum , eledHones perturbandum , jura infirmorum impediendum, canones fuper his editos fub umbra plenitudinis poteftatis infringendum I quod fortifie non agerent. fi non effet pecuni· interventus , fed unicuique fuum relinquerent officium , Ac ipfi defuper vigilarent, corvWhiri delinquentes , At maginbus intenturi. Sscqoe tunc ecciefia optime difponeretur , & adhuc noftris temporibus inolevit ,ut . cum **vacat una** ecciefia , fiant translationes plurime, per quas plurims ecciefia vacare poflint, ex quibus pecuniarum exalbo **magis & magis** abundet: qua quantum ecclefiis & iatati animarum noceant facile eft videre. Quis non intelligit hoc promovendi genus per interventum pecunia ex radice avaritia adinventum plus fovenda ambitioni quam animarum iatati effe accommodum? Qui enim dignitates ambiunt , illi pecunias conquirere laborant , quarum fuffragio gradum affeqbanrur honoris . Hinc fua vendunr patrimonia · hinc fe feneratoribus obligant : Dquibus pofica fatisfecluri pradia, poffeffiones Ac caftra ecclefiis pertinentia, interdum alienare coguntur. Huic regiones varia depauperantur & evacuantur pecuniis . Hinc prm lati per annos plurimos fufpcnfi a divinis fapenumero hac tempestate nifi funt . Neque hac eft primorum frufluum colleftio, qua beneficiis libere expeditis aliquando colligi folebat : immo etfi nunquam fructus illos praelatus ipfe fit collegiums, fi etiam infra triduum moriturus fit, pecuniam ex patrimonio aut aliunde folvit , qua nunquam deinceps reflituitur . Non certe fic patres antiqui annatas exegerunt, vel potius pecunias fub nomine annatatum , licet fruflus aliquos, abfque hoc quod pecunia in collatione interveniret, refervandos pro neceffirate temporis tunc inflante duxerunt.- non tamen ut perpetuo tali* effet refcrvatio duratura. Numquid ex hoc reprehendenda eft hsec fanila fynodus , quafi fedem apoftolicam exinanire velit, dum modum illum exaAionum reprobat , qui tantoper e officit faluti animarum ? Numquid illam eptftoLim adverfus fandam fynodum proferre decuit , quod ipfa mendaciter fe afferit in repreffionem avaritiae , fimonia, ambitionum , & ahonun vitiorum , ordinationes & falubria

de-

■ II AKNO ,m.

decrota eondidifle ? Certe nemo 'infidabitur fonam decretorum noftrocum fuper elefUonibus rite celebrandis, luper collationibus fle rnnfirmirionibus libere expediendis , flt aliis prit· memoretis, ad cxpeUeadmn illa genera peceatoram effis coavcnteatiffimae . Nec ad contumeliam diximus, fed ad plurimam Ululem efficiendam , abufiss illos habentes fpo«iem fimooiac* labis, per Romanum pontificem foveri, dum hac tollere fle perturbare » cum poteft , omittit. immo, fi abufas tab labis fpecie refperfi ner miniftros ejus committuntur, em fovere dicitur , cum cos non perturbat . flt vehementer pcrtitnefccre debet, m dure propter illos corripiatur a dpmiao, qui Bell fitmmum fecerdotem du-l fi&mc punivit , dum filios fisos efficaciter corrigare negligebat. Sed nec in his quibus divina majeftas offenditur, flt salus impeditur animarum, continuare oportuit, protendendo excufatiooem non adhibit· alterius provifioais; cum timore perpendi temporale emolumentum > nimis inconfoltum flt regni ceteftis

fandamfynodum provifionem «fle tendam ipfi Jtomaan po«tifici juxu *ejm* Indigentiam , fi animus ejoe ad obfesvationeai decretorum videret benigne inclinatum . Nec autem ipfe aut fuam indigentiam aperuit, nec deereta exoqui comperne eft . Videns itaque hec fan-C 4U iynodus jugiter animas hominum hlsabufibus illaqueari , decretaque fisa pro repreffioniHus Ultum edita contemni, videns (ut prssmioitur) divifioo·* ia ecclds per canonicarum eleâionum manifeftam conturbationem nimium adaugeri, videns fle alia vigere fchismata, dum illi qui per hanc fandam fynodum alligabantur , per Romanum folvebantur

dam dividebantur Corinthii, flt unus dicebat, »*· D-d Zge *fiu» Cephu*, alter . *Xgo fu» AfMo* , fic ^■^-^TIfIr nunc unus ajehat, Ego fum papa , alter, ^riOT^Bgo fum concilii : dum Romanus pontifex y? hujus fanâa univerfalis fynodi in his operi-D t«t« Bon ""*!**< unitatem, neque beatiffimi c·, reta fitif- P·P® Damafi imitabatur exemplum , qui flt de nullatenus cognofeere volebat qua fanda — 1 ■ fynodus diffiniviffet? ■■■endens proterea hoc ,«4.' facrum concilium profecutionem redudionis Cw. ■ Crocorum , quam tantis impends fle labonbus inchoaverat, multipliciter impediri, fle denique univerfa quafi fada ecclefia perturbari cx hac diviftuae, quam advdrfiu fynodum congregatam flt Calabria ejus opera, ipfe dominus Eugenius confovebat, atque per minus debitum regimen ecclefia cunaa in pejus ruere , miferta eft tandem fynodus ipfa ecclefia Chrifti tanta segritudine laborantis ; flt iclo domus Dei accenià eumdem dominum Euge- E nium citare decrevit , facrofan&a Romanas ecclefia cardinales convocare , ut ipfis auxiliaatibus conveniens flt falutaris "brovifio ecclefia donaretur , priufquam deteriora contingerent . Commemoravit cum dolore, non fine informatione procedenti, defeflus aliquos, qui pubblice flt notorsc in prnjudicium flt mandatum gregis dominici fuper regimine ipfius ecclefia in fpiritualibus fl(temporalibus ·defle ferebantur , ut, omnibus in melius easendatis , faim flt pax redderetur populo

Dei. Dolet quidem plurimum ûnda fynodus, quod talia commemorare oporteat : nec libêllum fimotum confecit, ut objicitur, fed tantum recitavit ea non animo diffamandi , fed corrigendi, prout ad eam pertinebat , que jam in publicum prodierant , dum prodebito officii a Chrifto fufctpti negligerc non poteft , quo minus in hac urgcmiflwna neceffitate languoribus univerfalis ecclefi* medelam querat donari falurarem , & pro ca inflet vehementius, impleatque divini Apoftoli preceptum feribentis Timotheo: *Jrgut obfecra,* tncrvpa m omni parirotM te *doiirtna : ent enim tempu» cum fanam doOnnam* «son *fufuubmt,* Rurfumquc ait idem apoftolus: *Peo cantem* coram, *amnibus argue,* t4 *& caleri ti*«merem *habeant.* Quod in peccatis pubbheis agi poteft · maxime per eum cui reformatio & corredio pertinet aliorum .Sed & beatus Gregorius in tuo paftorali , illos qui dum deficiunt fit bene agere credunt . docet a pluribus oportere increpari. Verum citationem pr*tatam aliquanto afperius ferens Romanus pontifex aliqua in adverfura per eorum (ut creditur) fiiafionem , qui magis loqui quxrunt fibi placentia, quam ipfius xtemam falutem & univerfalis ecclefi* relevamen perquirerCplurima peragere conatus eft . atque inter extera memoratam univerfis Chrifti fidelibus direxifle dicitur epistolam: in qua non corredio, non emendatio, Proh dolor ! affertur , · fed quae fibi objiciuntur, mendaciter prolata efle feribit per hanc fandam fynodum , quam utique honeftioribus verbis alloqui decebat. Verum ipfa pro fua charitate omnia cum manfuetudine ferre decrevit , improperia etiam fuaviter fuftinens , dum arguendo flt obfecrando in omni patientia & dohrina poffit homines perducere in falutem

Sed debuit arbitrari Romanus pontifex populos non efle (criptis fuis in fadis propriis & perfonalibus crediturос . Neque hunc modum convenientem exiihmabunt , ut ipfe vocatus ad fynodale judicium illud fùljterfogiat , fle ad difperfos nine inde querat fcipfum propnis juftificare ~~fermonibus~~. Quis ~~enim eft~~ qui Depiftolam conferibere non poffit, flt in ea qua volet afferere ? Quod n propriis termonibus feipfum quis hoc paâo juftificare poffit, pauci erum qui fe deficere fateantur. Quod u o|jm beati fummi pontifices, Leo, Damafiu , Sixtus , ft in fynodo expurgare curavcrunt. ut fcandalum a fidelium mentibus tolletent , multo amplias ipfe dominus Eugenius compatere debuiflet, qui in eo cafu tenetur, ubi de defedibus notoriis fle scandalizantibus ecclefiam delatus eft, in quibus fynodum univerfâlem 'in papam jurisdlâionem habere nemo ambigere jufte poteft . Honeftius quippe fuerat per fe vel alterum in synodo comparere : flt, fi non probarentur qua de ipfo dida erant, eluceret coram omnibus juftitia ejus. ~~Si~~ autem flt-vera probaremur, ~~debita~~ converfione omnia contegerentur, fit in melius emendarentur . ficque per debitam converfionem honorem plurimum flt benedidionem obtineret in populis imo flt exemplum pcënitenti* eundis proflaret, per quam efficaciter reformatio ecclc/i* flt falas daretur univerfis . Nam flt pœnitentibus ait dominus per prophetam : *Si juermt peccata vefira ut tecciaum , tamquam uix dealbabuntur.* Jam enim adeo peccata noftra creverunt, ut tuftitias no-

anno Chr ist I

F.lfo **»<tatua Euf*· »)u<n tritator Flo» Jl. qui dw R*S-Um Olm· adbeit'M) fed poftr· »4 Eiapnlunvei verito tr <vw f,

«olit.

I ■»>■k tn. *JXtX.* Γ* T3~

fivaaMKR»· "***?*■"■ ^,'γομ [μ „ mvir, ut er.

J*·

a' a»«m· iuiimri tekeˇ ·

ftras proferre 'non oportMt, fed poft naufia-Afeda jmttantm fit flum vitiorum oportet foprt fecundam tabu- trnram «fefolationes. âmeaftpe bouünum , lin pœnitenti» pervenire in portum fahiis . & M|)fo innumera verifimiliter perpetrata fuit Cujus rei exemplum i» beetifl&no Petro apo- TdeftnSt^mk MI». fto/orum principe prncfanm habemm, ad ΛτηκιηΑ^ΐιαΓοη»^

eum Paulus in fodem reftitiflet » fit drxiflet divinos apoδofas·* & «· drjfntm ferrum ^(r. t eum non rede ambulve ad veritatem evan- adjjCO»; pnsoerxsnsnmm me cmjhri»? Illud au- gelu , fic non folum dixiffirf, fed & in epl- T1jde «t quod dicit, eo tunc ftola fua ad perpetuam rei memoriam feri- concilium fine jurifdictione fit juftitia, fuper pfjiTet, non hoc molefte tulit beatiffimus Pe- illius diflblutkmis revocatione ipfum monen- trus : imo expreflie Pauli epiftolas commenda- do, procefttfle ; adjiciens iterum, quod patres vit , in quibus hoc ipfum non fenerabat con- in concilio exiftentes contra divinam volun- tineri , ut & hoc iuis fucceffbribus exem- tatem ipfum fupprimere quaefierunt, five an- plum daret non molefte ferre, fi ds per eo- guftare poteAatem , 8c fe fupra 'eum confti- rum coapoftolos aliquid tale pro fua & uni- tuere fupremos. Numquid ipfe jam abnegare /y, f verfalis ecclefi* felute diceretur. Sed unum g volet jurisdictionem Sedis Apostolicæ? Liberi/i??^

in tua epiftola fumtnus ipfe pontifex maxi- cra feriptur* fundatam . fit determinationem me profequi videtur , quod h*c ianda fyno- univerûls ecclefia declaratam; cui declara- dus ab ejus exordio ipfum a papatu deponi tioni fi quis pertinaciter contradiceret, inci- afleflavit ; quod fi rerum geftarum seriem in deret in harefim ? Sed nec poteftais anguftа- memoriam reduxerit, talia proferre definet I tur , dum ita dirigitur, ut non in deftrufiifi- Cum vix adhuc eflpt in papatu conftitutus, nem , fed in adificationem ' procedat. Ca- dum ipfa fynodus inchoata extitit, quomodo veat pro Dei 'reverentia , ne , dum minora adverfus eum tunc convenerat fynodus , qua excufiwe nititur , fit adverfus falubres corre- de geftis ejus nullam adhuc habebat noti- ftionea plus debito recalcitrare , in graviora tiam ? Quid tunc contra eum intentaverat , corruat : qui Ac in epiftol* illius exordio di- cum ipfe coepit eam diflblvere ? Deinde quam cere aufus eft, patres in hoc concilio con- benigne , quam patienter, etiam poft dinblu- rgatos jam fere feptem annis ab ipfo Chri- tionem refarcitam , h*ç ipsa synodus preftі- vkario fit a fuprema Romana apoftdlica tas contradictiones , impugnationes , fit refi- fafe , Chriflianorum matre fle Capite, fegrega- ftentiaa , variis modis in diffolutionem ipfius Ç . - Numquid in hoc damnabit univerfos . fVeeat & operum ejus tendentes, ubicusque pertule- cardinales , patriarchas , epdcopos , imperato- Ums fefa» rit , satis manifestum est. Sed neque in hac rem, reges, principes , 8ccaeteros, qui per fe noviflima citatione quidquam aliud qucfituqi vel alios in hoc concilio fuerint , fit denique 2.'' eft , quam ut in neceffitate maxima conveniens ecdefiam per orbem difperfam , hoc conci- et, 8uc«*il provitio Ecclefi* donaretur ; Nihil nobis gra- lium approbantem, ut dicat vel eos a capite ho*b· tius , nihil defideratius eft, quam ut ipfe Ec- fit matre Chriftianorum fuifle fegregatos, vel clefiam Dei salubriter regat ; non quidem ut favifle fegregatis? Dicendo quidem fynodum prohbito voluntatis su« eunda peragere velit, a fe fuine fcgregatam, fe potius a fynodo spretis canonibus facronim Conciliorum ; sed fegregatum affirmare videtur; qu* tamen uni- 1. Prrr. juxta beatiflimi Petri dodrinam tie regat, non veriàlem Dei ecdefiam repneientat. Cum e- ut dominans in clero , sed ut forma fadus gre- nim membrum a corppre difiungitur, non gis , (Romanus enim Pontifex eft univerfalis totum a parte fe dicitur feparare, fed pars i»-η ptilor Ecclefiae minifter , non dominus) atque etiam a toto fegregari. Debuit quidem fynodo uni- & caful I fch.smata & scandala submoveat , qu* con- veriali ut membrum ipfius in unitate Spiritus tingunt dum heu nimium propriam ftudet im- Djugiter adhsrere: & fi relinqueret, non ta- plere voluntatem. Di< it nos eju< sandam in- men ipfa a fuo vero capite Chrifto relinqui- tentionem perturbalTe : vd nos latentem in- tur . Non enim eft generale concilium eccle- tentionem , nifi ex operibus & frudibus, co- fi*, ficut una particularis conventio confilia- gnoscere non pofliimiis . Nos judicamus ea >. Ktt. ■». rionim alicujus principis , cui papa ipfe tam- qu« patent , dominus autem intuetur cor . - quam pnefidens fit dominus pnefideat.- fed eft Njnnc Numquid prohiberi poteft libera hominis vo- univerfalis ecclefi* catholic* conventus, con- luntas , ne fruiftus bonorum operum ex se tinens & includens virtualiter & audoritati- producat . ut defefluosum regimen abhor- ve fingulos gradus ecdefi* , tam papatum reat , ut pacem &t unitatem conservet ? pro- quam caeteros, ficut membra ipfius ecclefi» ie01o longe melius suaderet animos homi- univerfalis : quam propterea ipfum concilium num in approbationem juflitic su* , fi bona reprsefentsre dicitur, prout jam confitentur opera se feciffe oftenderet , quam pnedican- univerfi. Qu* fi attentius confideraverit ipfe do se habuifle bonam intentionem , quam dominus Eugenius, feipfum ex fegregatione homines nec intueri nec dijudicare po£ potius reprehendet, deunetque in talem fy- funt. Quis enim impedivit , * nec hodie E nodum congregatam in nomine Chrifti & in /.rfriu' ut jbusus curi* su* non abftule- univerûlem ecclcfiam proferre injuriam. De- i it . ntc dc prxsenti auferat ? Sed mirandum nique nos dicit vehementer ftuduifle ut in- I valde eft, quod diflblutionem per eum alias consutftem tunicamChrifti scinderemus; inve- revocatam Ac .innuilatam iterum approbare niet ipse nos pro unitate universalis ecclefi* conatur eadem epiftola, & procefliim concilii & ejus salute sedulo desudafle : nec pcftumus tunc contra hanc diflolutionem deduflum re- a Romana ecclefia separari, dum universalis proliare : cum tamen diflolutionem ipfiim ir- ecclefi* retinemus unitatem , in qua tam ipia. ritam effe & inanem aperte per Htteras fuas Romana Ecclefia, quam alia finguhaEcclefi* Iv trun> h«K confetius fit. Cui diflblutioni fi patres pa- includuntur. Et fi audoritas queritur, inquit dio de Bo ti Hieronymus, orbis major eft Urbe. Sed ipfe i. i.i . ruiflent , maneret adhuc regni Bohcmic primus fciflur* ôc divifionis auflor extitit, deiolatio , nec Bohemonun ipforum unio

cum

cum primas fynodum diftblvtrt, Ac fe abea- vohtit, & nunc dum poft longam expedationem ac multam patientiam ejus emendatio At regimini· Ecdefi* Dei ftfotaris provifio manitw, ipfe loquitur grandia advertat fen- Atm fynodum At ecclefiam Dei, ipfe earn* dem fynodum diflblvere conatur, fi de ipfo judicium fiant, aut aliquo faorum prefidentium oratorem. Numquid ei conveniens eft tale querere diffugium, qui aliquando folebat per oratore· foo· circa hujus concilii exordia fe ante omne· reformandum oflêrre , quodque de vita ejus audaciter inquireretur? Nuraquid hoe jam tolerabile eft, ut propter effugiendam oorreAionem ipfius aut fui oratorum concilium diffolvere ' laboret · atque propter felium perfonn fu*, que mortalis eft, audoritatem ecclefi* immortalem confundere nitatnr·, fed ipfius adjutor eft Chriflu» , qui eam non deferet. Jam vero ad entera dicamus, que citationi noftre refpondcre volens, advertam nos retorquere nititur, Ipfe alienationem terrarum excufare protendens , dicit Nicolaum de Fortibradtiis & comitem de - Cotugualla contra eum fuiffe incitatos, qui dicentes fe effe capttaneos concilii, terras ecclefi* invtfenmt, unde ftrages fecute funt. Si autem veritas rerum aperiatur, munquam illi ab hoc fecro concilio invadere terras ecclefia juffi fuerant, neque res tabs ullo tempore per concilium deliberata extitit . Verum vidente· divifionem , quam ipfe dominus Eugcnius advertas concilium tunc fovebat, hatve acceperunt audaciam. Unde Ac qui divifionis hujus caufe fuit, ipfe etiam caufe uxtitit malorum ac diferimimun que exinde fecuta font, quamobrem jam id diximus : illa prima diffolutio , per quam ab unitate* hujus fenfl* fynodi dominus ipfe Eugenios voluntarie recefiit, caufa tait & origo malorum ^Sed poftquam diffolutionem fuftulit, numquid propterca terris ipfi* ecclefi·, que recuperari poterant, oportuit in alienas manus tradere, & titulum in eis alteri affignare, ut' jam repeti non poffent? Ac quo tunc vera alienatio patrata eft? Quid prnterea de alienatione aliarum deincqps terrarum feâa, ut burgi fenili Sepulcri, Ac plurium, dillurus eft, cura tamen ante adharfonem ipfius jam per decretum hujus concilii fpecialiter terrarum omnium ecdefi· alienatio fibi mterdida fiiiffet? Debuit quidem imitari beatum Ambrofium, qui imperatori quarenti hereditatem Ghrifti refpondit: Abfit a rae ut Ghrifti hereditatem tradam ; non tradidit Naboth fuam, fed proprio eruor· defendit. Sic hac jacula , qua in fandam fynodum fe excufando detorquere nititur, manifefte revertuntur in ipfum . Caeterum aliam excufetionem fuper impedimentis indulgentiarum afferens, dicit fe nullas indulgentias plenarias de novo coutuliffe, fed folum antiquas renovaffe. Verum · fi loca nominarim, quoties opus erit, defignabimus quampiura, ubi pro caufis exiguis , ut refedfooe materialium adificiorum, plenariam conceffit indulgentiam, tunc eo maxime cum ecclefia fubfidiis Chriftiani popuh pro exaltatione fidei catholicas & redudione Grecorum indigebat, Ac in partibus Burgundic, Sabau-

J H.

Adi·, Francia, variifque regionibus notiflimum - habetur. Dum vero requifitus extitit, ut in cooceflione indulgentiarum plenariarum pro faûo Grecorum expreffe cqacurrcret, dixit fe, ne claves ecclefia contemnerentur, aut ejus vilefceret audoritas, maturius incedere voluiffe. Non timuit hanc audoritatem vtlcfcere vd contemni claves, fi pro quibufdam aedificiis materialibus hac indulgentia donaretur . Quod fi, ut ipfe allegat r incertus erat Graecorum adventus, numquid propterea non oportuit Ecclefiam preparare que in hujus operis profecutionem erant neceflaria, utpromiffa Grecis implerentur, Ac ea difponerentur, fine quibus ipfi Gneci ad terras 1-atinorum conduci non poterant? In quibus preparandis jam hec fanda fynodus a civitate Avinionenfi feptuaginta millia ducatorum in tnutum accepit, At antea duodecim millia patribus in concilio exiftentibus, dum prioi nuntios ante biennium mifit in Gneciam, tres videlicet folemnes oratores. quorum unus ad nos rediit, alter vita fundus. tertius ufque in hodiernum diem pro condudione rerum permanCt, plure* quoque alias impenfes fecit, fuper qdibus omnibus nondum odo millia potuit colligere. Ecce quomodo patres hic exiflentes fe in his rebus ditare qu*runt, quorum plure· ultra proprias pecunias, quas in mutuum tradiderunt, etiam mobilia Ac - localia fua pignori obligarunt. Sed dicti cum res clericorum principaliter agerentur , fuperfluum fuiffe laicos onerare: neque certe oneravimus laicos ipfo·, fed tam clencis quam laicis, qui fua iiberalitate Ac pietate in fubfidium hujus rei quidquam contribuere vellent, indulgentias concedimus. Numquid hoc eft aliquem compellere, aliquem onerare ? Numquid hoc eft novum in Ecclefia Dei , quod pro fadis fidei catholic* indulgenti* concedantur ? Adjecit infuper, affedafle omnes gaxas Ecdefi* ad tam pium opus protinus exhibere, ficut Ac opere fe dicit adimpleviffie, galeas, pecunias, Ac omnia, qu* pro Greets ad Italiam transferendis neceffsria erant, faa ex ira, Z tranfmittendo. Sed certe intelligimus ipfum huius rei gratia exadionem quamdam valde odiofem, etiam fuper laicos Bononia conftitutos , unpofuiffe . Fatetur autem h*c fenda fynodus non auro At argento ft effe hoc patio fukitam,' fed fperans in adjutorio domini, qui eam hucufque contonavit At direxit, negotiis Ecdefi* Ac fidei catholice conducendis fidelem Ac finceram impendit operam , non verita expetere fubfidiqm catholicorum populorum , quorum incumbit procurande feluti. Sed jam compellit ipfe dominus Eugcnius nos hujus rei aperire veritatem . quam libentius tacuiflemus . Ipfe diverfis artibus hoc concilium diffolverc Btentavit, aut in eum locum transferre, ubi liberius libitum fu* voluntatis impleret , Ac hujus fend* fynodi reformationem fabterfageret, etiam priufquam de citatorio noviffitne ulla mentio haberetur. Tandem cum idipfom complere nonpoflet, jam per medium Grecorum potiri fperat optatis. Hinc vari* impedimenta Ac graviftmc comminationes Avinionenfibua date funt, ne pecuniam , oraeftarent. Hinc variae promtfboncs beneficiorum Ac dignitatum, hinc plurimae impenfee in legationibus ad diverfas regiones uanfaut-

un-

ANNO OiRiyri

anmo CHRISTI

tendis confumpta, hinc laboras innumeri ^af-A
fumpti, ut aut concilium difiblveret, aut lo-
cum quem affèdabat obtinere poAcu. Tandem
cum jam pecunia Ac galea ex parte hujus
facri concilii in Avinioое expedita foiflent,
& antea odo millia Aorenoram pro Gnecis
congregandis in Gonftantinopolim tranfmifla ,
res quoque inchoate tam cum pace Ac tran-
quilla dedudione deduci poterant. Nam Ac
Gnecorum oratorés huc advenientes, quidquid
dicerent , femper in hoc perfiftebant, quod
a decreto fuper conventionem ipforum editu
nullatenus recederent. Cui decreto in electio-
ne locorum per nos foda. Ac omnium alia-
rum rerum expeditione fatis&dum erat. His
ita feliciter difpofitis, ipfe dominus Euge-g
nius volens metere ubi non feminaverat, qui
Ac pracedentibus temporibus magis opportu-
num fuerat arbitratus ut legati mitterentuj in
Conflantinopohm, tradaturi cum Gnecis, Ac
non fieret ipforum condudio ad concilium
eecumenicum in his partibus occidentalibus
celebrandum ; videns ipfe jam in loca citra-
montana eorum condudionem difponi, tunc
pecunias invenit , galeas tranfmifit, qu- ipfos
Gtfco* in aliquem locqm Italia, quem vel-
let, deducerent,- non parcens honori Eccle-
fiz Latina , in qua Gnaei jam, proh dolor !
videbunt miferabilem divifionem, quam ipse
adverfus hanc fandam tynodum in profecu-
tione negotiorum fidei hujufmodi per cami
inchoata exercet . Untie Ac maxima perturba-
tio rebus agendis affertur. Ac qu- prius pa-
cato cnrfu deducebantur, nunc variis expo-
nuntur fiudibus. Nonne fandius feciffet pro-
fecutiunem inceptam in unitate confovere ,
aquam pecuniam in fomentum divifionis Ac re-
rum turbationem confumerc? Affentiat *pft,
quzfumus, aliquando foltem in hoc tanto fi-
dei negotio hujus fande fynodi tepere uni-
tatem , qu- Joca opportuniffima in his parti-
bus citramontanis elegit, ubi potenlifiuni prin-
cipes Chrifliani Ac umverfitates ftudentium,
pnefertim in facra theologia, pax quoque Ac
fecuruas magi* abundant: ubi ad honorem
Lcclciiæ Latin® poteft haberi conventus cele-
brier › ad bonum fidei, ac ipfius unionis
defideratr efficacior. Nec ipfe dominus Eu^
genius laborem veniendi ad hec loca recufo-
re debet, qai etiam in loca remotiora pro
tanto bono proficibi deberet, offendendo fe
fidelem Chrifli vicarium, qui pro falute gre-
gis lui de czlo defcedit, pnefertim cum Ac
ipfe dominus Eugenius in hac epiftola pro-
fiteatur fc velle pati mortem pro redudionc
Orientalis Ecdefi-, pro qua tamen (quod
dolenter referimus) induci adhuc non po-
tuit ut extra Italiam egredi vellet, quod fi
voluiffet, poterat toti Ecdefia dare pacem .
Imo & nofiri oratores ad eum miffi obtinc-
re non potuerunt, ut pro Gracis conduce»-E
dis ad loca per no* eleda falvumcondudum
donaret , quem fieculares principes univerfi
liberaliffime concedebant. Non autem ipfe
conari debet Grzcos ad locum non eledum
per hanc fandam fynodum evocare: que fb-
lum tria loca elegit, cum Ac Gnaei pepige-
rint in locum per nos eligendum advenire :
nec pati debet hac fanda fynodus, ut ad-
verfus pada inita At contra fandorum de-
cretorum fuonun tenorem concilium hoc ce-
cumeiucum in also loco fine fuo confenfu

cum *Fuff mek t<dr* &» Konua* *hit* «mante <on,oaxeuM.

Ei Urrwn iritbratem *k* quite» teiciicr .

cum Grads ipfis celebratur, ubi cena fe-
queretur Latine Ecdefii- conflufio, & incer-
tus effet unionis Gracoram adventus, poffet-
que contingere Ac illam unionem non perfici,
Ac Latinam Ecclefiam in confofione ac defor-
matione manere, audoritate fynodali ipfius
Latina univerfalis Ecdefi- mlterabiliter con-
culcata fic proftrata, qua nullatenus permittere
poffumus, fed ecdefia retinebimus, Deo fo-
vente, firmitatem Ac andoritatem, atque ni-
hilo minus unionem Graconun juxta conven-
ta pro viribus profequetnur. Interierit autem
pramifla epiftola veluti pro relatione * cri-
mini, quod in hac fonda fynodo difpenfa-re
tlones, commutationes votorum, venduntur
ac beneficia. Sed nefeimus unde hac acccpe-
rit, nifi forfitan impugnare velit, quod in
conceflsonq indulgentiarum largientibus pia
fubfidia in opus Gnecorum indultum eft, ut
commutationes votorum Ac difpenfetiones a-
liquas obtinere poffint. Numquid fic hoc illi-
citum eft, tpod illi fua peccata eleemofynis
redimant, qua decmofyna in profecutionem
illius fehiberrima unionis Gnecorum manifo-
fte convertuntur? Quomodo autem alias di-
fpenfatkmcs, quti hic conceduntur, vendi af-
ferat , cum homines hic ad matrem ftiam ec-
clefiam congregatam pro difpcnfetionibus ob-
tinendis fepe refogere notum fit, ne illas ma-
gnas exaftiones pecuniarum fubire cogantur ,
equa in curia ipfius domini Eugenii palam
confiât exerceri ? Signet nobis unum qui in
hac fynodo beneficium, aut difpenfationem ,
vel aliquod tale vendiderit, Ac videbit not
protinus debitum juftitia peragere. Dicit noa
beneficiorum collationem, fibi plerumque adi-
mendo illa, de fodo conferre: fed fi anti-
quarum fynodorum ada perlegerit, qu- epi-
κοροβ fapenumero inftituejrunt, Ac deftitue-
runt; imo etiam Nlaena fynodus Euftathium
epifeopsun de Nicaa Beroe in Antiochiam
tranftuKt fi etiam Mfttthiam apoftolum ÔC
primos feptem diaconos per concilia primiti-
V* ecdefi- fiiifle aflumptos meminerit, non
negabit in ipfis beneficiis per fynodum uni-
Dvrrfalem mtaiftroajuftiti- inftitui poffe : quod
tamen rariffime nos egimus , imo collationem
beneficiorum per ipfum dominum Eugenium
fuftinuimus exerceri, licet mulus inordinatio*
ni» gratiarum expedativsrum & nominatio*
num agere confpiceretur. quibus mediantl-
bus , in expugnationem ipfius fande fynodi
Ac univerfalis ecdefia, vario* fibi conabatur
exquirere favores : fed cupiebamus temper
fovere unitatem Ac pacem. Verba plurima
per hanc epiftohm in nos gravia proferun-
tur, que etiam occulta cordium fine aftedi-
bus dijudicans, dicit quod creditur in cordi-
bus noftris potiffime ineffe avaritie ardorem .
Ecce dum fubftantias noftras confumimu* ,
dum promotiones fic beneficia non quatimus,
Ac ad bonum univerfalis ecclcfia noftra verti-
mus ftudia , avari vocamur . Proteftatar hu-
jus epiftola principium noftra (ut inquit)
fecrilegia juridice retundere, fupcrfliliones Ac
errores velle fopiri. Sed dum ipfe dominus
Eugenius juftitiam fuam proferre debuit, re-
fugit judicium . difiblvi£, quantum in fe eft,
concilium . Et infu in ecclefiam Det
proferat, quo paâo/excufâ in peccatis
adducat, pfimn , qua certe dolen-
ter proferimus . Nam ipfum fie redius iâpo-

CHR.I

UOoe- cri- ^ G4A".

t

to

veracius atque honeftius opta-A fini, fed maxime refidet in univerfalis eccle-
rBOMIX, nêc ita coram mundo proprii animi fia catholica conventu, quem Chiftus, ca- ANNO CHRIS TI
efferre pa[illegible] cum omnia digit que- « vcrum nOn deleret ufque ad con-
cutnqne votait » ubi fiint ilia (âcrilegià ? »bi fummationem fxculi. Utque omnes idem la-
fuperflitiones ? ubi errores quos notas ineftê piant cum ecdefia congregata, Ac ceffent illa
dicebat, Ac quos fopire pollicebatur? Melius fchifmata, qua proh dolor !, in oculis no-
quidem faiffet verba tam injuriofit fabjicere, ftris jam vigere confpicimus, dum ipfc do
ubi nullam penitus In re ipfii apparentia af- minus Eugenius in divifionc inchoata nimium
ferre potuit, nec Deo favente amret in »- perieveret; qui etiam rurfum ad diffolutio-
ternam. Nec propter, opprobriorum talium, nem femel revocatam revenitur, affidueque
aut quarumlibet detractioctam diffeminatio- bonum univerfelis ecdefia conturbat · Ac ni-
nem, profecutiooera botri coounnnis & de- hilo minus adhuc expetamus, hoc maxime
fenfionem univcrûrib ecdefise atque concilio^ defiderantes, ut omnes praelati Ac principes
rum generalium, quibus robur fidei catholi- Chriftiani, ac cateri fidales, junûis animh A<
ce duce Chrifto innititur, eodem adjuvante concordi lententia in his diferiminibus confu-
deferemus. Paucitatem nobis & imperitiam Blant publica laluti ac regimini falytari totius
objicit eadem epiftola. Sed, fi veritatem am- ecdefia: nam res omnium agitur, hoc peti-
ple&i velit, nullam hujtii fanfha fynodi con- mus, Ac requirimus, ut ecclcfiafticorum copio-
elutionem in omnibus his Ique decreta fue- fus numerus ex omni regione huc affluat,
runt cœptam inveniet, ib quam non longe ficut ad hanc fynodum univerfi ftatus ccclc-
major pars pnelatoram, major pars dolo- fia funt legitime vocati, Ac pariter deliberent
rum, major denique pars omnium notabilium quid potius pro unitate confervenda, & o-
virorum confenferit. Imo plus quam due mnibus rebus ecdefia feliciter ordinandis ex-
partes concilii in idipfiun convenerant, quod pedit. Univerfos quoque iam intelligent fpe-
eri copaofe congregatum, Ac fi omnium peri- ramus, hoc non efle fcnifma quatrere. led
tiam atque dona ex largitate fendi Spiritus potitu velle fchifma perpetuum devitare ;
diftributa dividentis unictrique prout vult, quod contingeret, fi fummi pontifices noftri
confidentius eXaminaflet, parcius talia loque- temporis a iacris conciliis, quorum inftituta
retur. Tandem illa fubticendo qua in ema- fui pnedeceffores maxime exequi curabant, Hoc Eugtni-
nata citatione dicebantur, vos Chrifti fideles fe vellent pro libito voluntatis affidue drfiun- u» son (k m .
exhortatur, ut fehifinata impiiftima & bor-C gere iem repugnare : cognofcentque iam
renda (ut inquit) fcandala devitetis, no- eundi apertius, quanta fit neceÆtas pro fbli-
ftrofijue conatus, quos impsiffimos dicit, re- ditate fidei Ac ecdefia retinere condiiorum
primere Audeatis : que jam omnia, etfi gra- unitatem, qua dum magis oppugnatur, tan-
viffimarum injuriarum plena font, manfuete to magis in animis hominum elueefeit : hoc
tolerare polliciti fumus, cum non nobis flt difponente omnipotenti Deo, qui mala effe w
animus verbis contendere t fed totis conatibus non fineret, ntfi potens effet bona etiam ex nonn ,i.fo 1
perquirere, quid commodius. quid conve- eis elicere. Ideo diledi ecdefia filii princi-tlus * ptopriA
nientius agendum fit pro ecclefiaftica falute, pes Chriftiani Ac univerfi fideles, his rebus
fed dominus Eugenius fchifma fe abhorrere per Dei gratiam intellcdis, cognofcetis ubi poau'e/i u>-
oftendit, & fub timore fehifmatis in hoc a- veritas & juftitia refideat, per quam ad pa- «mptrtre.
nimoa hominum perducere, ut adverfus hanc cem polfimus pervenire falatarem, Vos ipfi ju-
fandam fynodum libere agere poffit quacum- vate Ac orate, ut dominus Eugenius Roma-
que volet, & divifionem quam ab exordio nus pontifex meliori fretus conulio, Ac pro-
(*ut pramiffum eft) inchoavit, ita Conduce- pria voluntate paululum inclinata, ad pacem,
re, ut confundatur fynodalis audoritas, Ac D unitatem, Ac ûilutare regimen ecdefiarum Ac
libitum fua pervaleat voluntatis, atque fub animarum, benignius fe convertat. Ac illum
velamine comminati fehifmatis ipfc corrigi in vifceribus charitatis hec fanda *fy*nodus
non valeat; qua res etiam exemplum pernr- paratis animis amplexabitur, totis viribus ad-
ciofum afferret pofteris, in magnam ecdefia jutura, ut ipfe in omnibus bonis femper a-
defolationem. Nam quidquid fammi pontifi- bundetad hanc quoque dvitatem veniant
ces vellent in faturum pro libito agere hoc univerfi, qui de juré vel confuetudine con-
poflent, omni fublato timore, confidentes ob ciliis generalibus interefte tenentur. Mittant
metum fehifmatis nunquam eorum corredio- huc principes faeculi fuos oratores, ut fuper
nem per concilia generalia tentari poffe. In- cun&u qse pro bono ecclefue agenda funt,
fuper dum fchifma diffuadet, ipfc adu fchif- communi omnium confenfu capiatur conclu-
ma ^perpiciofiffimum duorum conciliorum, fio felutaris, Ac in omni pace ac tranquilli-
quale nunquam auditum eft, erigit, evocan- tate cunfla difponantdr ad gloriam nomimi
do aliud concilium in civitatem Ferrarien- Chrifti, Ac falutcm ecclefi» fac, qui eft Deus
fem, contra decreta concilii Conftantienfis, benedidus in facula faculorum.
Ac iftius, ac etiam illa qua funt Grads pro-E Datum in noftra generali Congregatione, in
miffa, qua ipfe expreffe approbavit. Nos eodefia majori Bafileenfi folemniter celebrata,
autem, favente Chrifti gratia, rydhtm fchif- decimoquarto Kalendas Novembris, anno a
ma facimus, imo verant ecdefia profequimqr nativitate domini miliefimo quadringentefimo
unitatem, ut videlicet tam ipfe Romanus trigefimoieptitno.
pontifex, quam catcri omnes unanimiter te-
neant unitatem ecdefia congregata, Ac non
fe feparem ab his qua univerfeli confenfu
iunt conftituta ,. foliditatem Petri teneant,
qua non in unius folius perfona voluntate
confiftit, qua quotidie errare poteft, cum Ac
aliqui Romani pontifices in errorem lapfi

ANNO anum

rx.

Refpoafio faaoéaltj fa&o oratoriius tltS rum impcm Jtomaai , Ate. *inflantibus ut fuprrleJerttur m procrfu papa £uf^ui.*

Stum a·fat, Ate. *ad faturam* rr> *meu»nam.*

Audivit.hsc lânAa fynodus afféHionem devoitflimam venerabilium archiepifcoporum , & (.*:cr< rum illufinutti principum cleflorum iâxji imperii . ad pacem & quietem ecclefi* . qtiam vos egregii ipforum oratore» an noAra congregatione **generali** ^diferta oratione refera-B fii« . siciffim quoque' audierunt difcretiotus vcfir* zelum fincerutn , quem ianfla eadem fynodus ad ipfius ecclefi* falutem Ac pacem temper gcilit. veluti per ventrabilcm archiepikopum Panormitanum ex ordinatione hu|u* !'cri concilii fuit ,in eadem congregatione bti.A explicatum. Deinceps pro affecto quem ad paicm in cordibu* noftns fedulo gerimus, ab eiidcm liifcrtnombus vefiris inter deputatos hu;uv facri concilii qurfitum efi , ut medii ad pacem ipfam opportun· velletis aperire Nam hzc lanita fynodus omnia media intendebat gratis animis amplexari, per qu* .uiftontas ccdcfi* len itetur illxfa, Ac reformatio tantis expetita umponbus. Ac pro qua jam in conciliis (tonrtaniienfi . Scnenfi, Ai ifio Bafilccnfi tot funt adhibiti labores, aliquem tandem fruslunfum ierttretur **eiTefJum, ad** Dei glorum . At animimm falutem. Vos vero pacis inssniendx fpem habere dixiftis, fi fnlpcndcrct.it prcxdTus adverto» dominumFuguuum papam IV. inchoatus. Ac interim ripera daretur per dominos vefiros illufires, ut iplc dominus Eiigeniu» diffolutionein pt*tenfam concilii per eum attentaram revocaret , As «a que advectos hoc facrum concilium egerat. de quibus atque etum dejufiiitia ipfius concilii domino» vefiros · plane informatos effe commcmorafiu. Vtque intoper idem dominus Fugemus decreta fynodalia toiciperet .Dnifi duriorem ipfius in coepto propofito petfifientiam ' Jam femel port ejus accuiatam contumaciam , dilationem fexaginta dierum ad infiantiim prefati imperatoris ac illufirium dominorum vefirorum dedimus . Et pofi lapfutn illorum adhuc alii» phirimis **diebus exp**e&avimus . Quid **ift*** dilationes profecerint vos ipfi confpicitis quoniam etiam dominos vefiros illuftres litteras Ac nuntios ad eumdain dominum Fugemur* mififfie commemoratis . Et quamquam plurimum fit eorum diligentia commendanda, nihil tamen ad falutem ecclefi* Dei obtentum eft. Interim ipfe **dominus** Eugenius litteras **At** nuntio» **ad** divertas regiones mifit in hujus concilii expuEgnationem.· interim plurimos ad adeundum pnatenftrm Ferraricnfe concilium convocare ftuduit , in fcifiuram ecclefi*. interim laboravit nt Grrcoa ad locum quem vellet portet adducere, ut fub umbra conventionis eorum correflionem effugere, Ac obedientiam , quam huic iantfi» fynodo exhibere tenetnr, eludere valeret. Cujus rei artequend» gratia jam adverius honorem ecclefi* **Latina** plurima fcandala per ipeum dominum Eugeniusn atque suos, etiam in oculis Gracorum comnufla funt: Ac nunc in foribus efi **schism**·

inau-

A Ac vobis pariter defideratam inveniri poAê, fi —- . ibrorem pads jufiitiara non prorfot. abjecerinuis. Nam ira mfliria Ac pax ofoulat* fiqnt , C^|^T1 atque tab vinculo foederat», ut quHquis unaanaq·.,^^ fine altera querit, neutram valeat ampieâiJ^'^Axmuwi

ANNO

Si ogiftantibus animi» viam jufiitic At tit ingrediamur , **auctoritatem** ecclefi* Ac de**terminatione» fidei jam in pluribus conciliis promulgatas, atque per univerfalem ecclefiam** approbatas, totis viribus defendamus, qua concorditer acclamant, Romanum pontificeqi teneri obedire univcrfalibus conciliis , in his qu* pertinent ad fidem, extirpationem fchifmatis, Ac reformationem ecclefi* in capite At membri», ac pertinentibus **ad ea** : ut quod veritas ipfa Aeclarata fonat , opere impleatur, pacem optimam Ac nunc At in foturum univerfa ecclefia confcquetur . Nec Romani pontifices pro libito fu* voluntatis4 implenda adverto» univcrfalci fynodos tanta bcila movebunt in continuam perturbationem ecclefi* , fed bepigne amplexabuntur, qu* univerfali confenfo funt infiituta pro adificarione ipfius ecclefi* Ac animarum falute. Ipfi quoque hoc pafto a fynodis univcrfalibus omni favore At honore , traflari merebuntur. Inducunt nos puttcrca exifiimare de futuris , dominum Eugenium phpam IV. Acilius ad hanc pacem inclinari poffe pro (alute anim* **fu*** , & totius ccckfi*, u proceflus inchoatus per hanc Clangam fynodum continuetur, quam fi eodem proccfiu fufpenfo nudis pr^cibtistle hoc interpelletur. Memintfiis, ut credimus *l* dum altera vice concilium diffolverat, neque precibus **inclyte memori*** SigifmundT-imperatoris Romanorum , nec archiprcfulum , Ac c*terorum illufirium principum electorum facri imperii, aut quorumlibet aliorum , ad hujufmodi revocandam diffbiutionem induci po tuiffe, donec ad fufpenfionem ipfius ab ***admi***nifiratione paplli h*c fiinfla fynodus procedere decrevit. Ubi vero nunc longe graviora, longe duriora peregit , At femel revocatam difiolutionem iterum attentavit, quid putandum efi ex dilatione proccfius eventurum .

caiwit

Inanditun* dubrum conciliorum . per erertio- Mm ipfiu» prartenfi eoncibi Ferranenfu. Jam imminet fperata reformationi» extinrtio , aufilontati» univerfalis ecclefi» proftratio, fi non celeriter occurratur i neque abud remedium nobt» fupereA , quam ut per continuationem proceffoa & pilam fufpcnficmem ab admitu- AratаoMpapali ipfe dominus Eugemu» ad Viam jruftiha Ac fetnitam veritati» reducatur , per quam pax granflîmja non tantum in hoc tea»' porc, fed fit diebu» futuris donetur populo Dei. Nec ifta fufpeofio eft ipfius depbntio : adhuc illa **differetur, nec ad eam ntfi** cum sbagna maturitate **hac** finAa fynodo* procedere intendit · At intentu iUuftnum dominorum veftroruqj pia devotio apud ipfum domi- num Eugenium laborare **poterit**, ut pacem ecclefi» donet. longe quoque faciiiu» , Deo adjuvahte , fua confequentur defidena , vehementiufquc dominum ipfum ad paci» amplexu* excitabunt. imminente depofiuone fua . fi non affenient precibu» ipforum , quam fi fufpendetetut procédas: erit enim per Dei gratiam hw fufpenfio non lethali* vulneratio, fed medicina ùilutarn, habebttiiquc in ulteriori dilatione , quod a tjobts expofciti», tempus protèquendi (ïlubria media paci» , ad quorum cupitos amplexus hanc ûnrtam fynodum femper paratam invenietis . pflert autem hrc fanrta fynodus venerabilibus archiepifcopjs & ceteris illuftnbut dominis veftxi» **plurimo no**no- re digniflîmis. quidqutd ad pacem & profpe ritatem facri imperii & omnium pr*latorum atque principum inclyt» Germani· eftxere poterit . exhortant in domino devotione» eorum . ut feluti ecclefi» ac paci fempei intendant . benigunique favores femper & auxilia huic filnfbc fynodo jqgiter largiantur . A. cum bona concordia atque diligentia debita tilem futurum imperatorem eligere curent. qm languonbu» univerfida ecclefia fua advocatione fubvemre poflit , & univerfum populum Dei inter pretentions temporum calamitates con- 1'olan , ad ipfiu» omnipotentis Dei gloriam & hqnorem, qui eft b»nedirtu* in t»cula f»cillorum . Arnen .

Datum Bafilee in congregatione notlra generab . decimofexto Kalenda» Februarii inno a nativitate domini millefimo quadnngentciimo tngefimo-ortavo.

X.

' FeTTBrww ***Jtefponfio fynodalu ad fundamenta Ù rationn pnma & fecunda fefiionum .onvenltcvli Fermnen/j** , opendens fund papa engrndu ipfum conventiculum introduxit fchifma m eccltfia* Ai.

Sacrofanfia generaht fynodut Booléenfit, m ***Sptritu Janüo legitime congregata , tuwerfaJem ecclefiam reprtftntant, utuverfit Chrifii fdeithu [alutam & omnipotentis*** />ei ***kenedsiho·*** **nem .**

Ut inter varia» Aurtuum procella», quibus **navicula Petri (** lacrofanrta videlicet Chrifti ecclefia) agitatur, cunrtt fideles portum ventat» coofpiciant , in quo anim» iefbram f*lubriter quiefeere poflint in acquintionem »**tensa ialuli» nec timeant** flurtus vario» tribu*

lationum, qur adver'us veritjicm iplam Ac — ccclesi» ' ftabilitucm excit incur, ted uiquc in * adventum domini ftibilc* atque firmi perma neant . apertiflime coram ommbi* viventibus deilarare duxit hec linrta fsnodu' . quid in favorem defendende veritati» . ad ftatu» ecclefi» confervattonem, Cx **Jivinr** legi* ubfei rationem indcfeffc proloquitur

H»c enim vetita» eft. quod Romani pontifice» concilia umverfalta afki congregata dufolvere fine ipt*»rum confenfu conciliorum non peilunt, neque dc loto ad Imum mutare aut prorogare Haec iterum eft **venti»**, quod concilium univenale pouftatem a Chnflo immediate habet . cui R<lminu* pontifex tenetur obedite. i.n hi* pr*fertini que fidem concer- ñ2ñt extirpationcm hBilmit», Jx reformatibnem gener dem eeclcljx m capite Ac in membri* ac pertinerdibu»' ad ea H*c eft c- tiim venta* . quod Roman.i* pontifex t>on poteft ea immutare qu» o.n.irnunt unirer->·«·"··♦···· falem ecclefi» ftatum

fibi mutuo coherent. Si tmm luctet Roma-J,* no pontifici c'c ngregatum ·•.ncilmm diiTolve- '· re, prorogare, de l<xo ad fixum transferre contra ipfius conknfum, da dum m uno concilio agerentur qu* fibi non pLicrcrt v, fa rto fidei aut generali* reformati· nn . aut f. hifniati» . Ô4 talium hujufmodi. transferre .id alium locum placitum libi , & .hi homme» congregare ; & fi ibi iterum non fieret quod vellet, tr-nfmuttare ih Jocum alterum, licquc totam ecclefiam de loco ad locum ducere Λ reducere · qm* nog intelligit , c.x h«< obc.hcn · tum ipfius ad univerfale concilium. ec lefiam militantem rcprrfcntans , porte frulltati ? Quomodo emm concilium papam in farto fidei , general·* iclormatiom*. ÔC ceteris judicare poterit , fi illico . u; judicare coeperit, valeat per papam diffolvt aut mutari ? Qui» intellcrtua hoc capit . ut concilio in papam junfihcbonem exercere donatum fit a domino, & tamen ccncihum ipfum 1e in aliquo loco **ftibihre** non poflit . in quo junfdirtioncm hujufmodi exerceat , fed ex voluntate papae to Γ>**tiller** dependeat ipfiu» mutatio? Qualiter in hi» **'qur** funt fidei obediet concilio . fi concilium univeriale pro dcclaratiorubu* fidei & extirpationibu» hrrefum congregatum, dum voluerit . ui quemcuniquc fixum citramannum aut ultramarinum mutare poflit contra confenfum ipfius? Ft jam dcmlnu* Fugeniu» papa quartu» quidem pi Conftantinopoli conventionem l^atinorum cum <>r»ci» habere volebat, quam ipfi t.raci fynodum univcrtalem for» dicebant , quod in effertum deduci «son po- . tuit , dum hoc lacrum Rafdeenfe concilium nequaquam confentit, arbitran» ex ea re gra- * / F. via detrhuepta poffc l-itin» ecclefi» **immine**re . Quomodo denique ecclefiam **congregatam** audire compelletur Romanus pontifex , fi ipfius congregationem , prosit es videbitur . valeat immutare ? cup» ecclefi» aurtonta*, rdpertu cuiuslibet fidelis, cuiufcumque dignitatis , m ipfa verbis Jefu Chrifti ialvaton» noftri fun- **data** eft , dicenti» Simoni Petro · S» ***te non vdrm. .a. aud^rit, dh ectlefie. St ecrfdfiam non q^dierni. fit tihi fiuut ethnicus*** eÿ· ***ptitiluanui. Jmen*** ''*^■1*·*«*· ***dteo volis Quacsançne aUigaverrns fuper, ter-*** ''“ ***mm, erunt hgata & tn calo·. & ^tmumoue folventu fuper terram , erunt foluia 0· m coiit.*** Subdens j>oft pauca ***t in duo vel tret congre-***

unio ga/i *[uni tn nomine meo, «Å» ego fum in medio eorum.* Ex quibus divinis verbis audoritatem c*k attributam ecclefia congregat* & univerfali concilio iuper quemcumque fidelem , cujulcumque dignitatis , ortenditur ; ad cujus ecicich* judicium etiam Petrum , & ia *eo* quemlibet fucceforem Romanum pontificem, Chriftus iccutreic jubet, atque illius acquietecre jodicio, quod dc dodorum ac ùndoiutn do fbinx dedat anoncfque facrorum conciliorum plene affirmant. Et dum hi* novifltmis temporibus ck dodnnis male intclleflis nonnulli argumenta dc dubia adverfus auOontatem ipfbnun «niveriaiium conciliorum afferre conabantur, frequenter ea qu* de Romano pontifice erga Ungulos difperfos feripta erant, ad univerfalis Concilii congregationem applicantes, celeberrimum Coiiffaiincnte concilium dubitationum talium haûtationem a mentibus fidelium fuftuht. dc viam futuris jiràkluiit errotibus. Sed neque a principio naiccntis «cclcfi* ufque in hoc tempus auditum eft quempiam Romanorum pontificum hoc attentare, ut concilium ecclcii* quod univertalc reputaret contra contentum ipfius de loco ad locum ducere , aut ipfum diffolvere przfumeret,Numquid bcatiffimns Petrus apoflolorum dc difcipulorum ,domini congregationem , dum edebrarelur, voluit aliquando ipfis invitis diffolvere, aut in aliam mutare regionem ? Numquiit aliquis aliorum idipfum agere yiius eftd ufqucqun advenit ipfe dominus Eugenni', qui hanc laridam fynodum Bafikanterd legitime congregatam in Spiritu finflo paulo poft ejus prima exordia diffolvere, dc in aliud tempus pturogare , atque in civitatem Bononienicm transferre tentant ' dicens te ob caufam redvdh n>« Grecorum id agere, ficuti ex tenore liturarum fuarum fuper hutufmodi diffblutione tadarum apparuit? Sed continuo ftiit et declarata fuprsdiCla verita*, quod concilium congregatum diffolvere , prorogare , aut tranderre non poterat fine confenfu ipfius; dc m idumi.i feffione ejufdem fanfl* fynodi pofeta cil eadem declaratio, ubi port recitationem duarum declarationum Conftanticnfis con-·D oln . ha-c vciba ponuntur Pr*miffis igitur, & nonnullis alus Conftantienfis concilii attentis. prxfeinm capituli quod incipit, Frequens, prrlibata iyrodus Befdeenfis decernit dc dedarat , qt;<d ipia pro herefum extirpatione ac morum ger.erjali reformatione in capite dc m membri , nec non pace inter Chriftianos procuranda . ut pnetnittttur in Spiritu fantlo legitime congregata , per nullum quavis automate. ctiimii papali dignitate prefulgeat , diffolvi aut ad alium locum transferri, feu ad al.ud tempus prorogari debuit aut potuit, debet aut poteff. debebit aut potent in futurum . ahfquc etufdem fynodi Bafileenfis deliberatione cV confenfu. H*c habentur in pre-E ,H ,rfr -,,, fata fectione Ikinccps autem verbis diis u- ‘‘ t’"iur. qu* m decreto duodecim* teffionis hujus tant* fynodi, in qua etiaan fepeem facroiant» Komar* ecçtehc cardinales pratentes erant, legatulquc fedi* apoftolicx prefidebat . pofita funt : Dominus Eugenius ad nos quatuor oratores tranfmifit, non ut emendarent fed errata defenderent , nofque increpajent, quod mox ffi* prxsenf* non paruiff^mu» difloluttoni. Quibus per refponfioncs hujus laCJ> cundii ventas tam juns divitû ÎSc

A humani. quod fine confenfu concilii ipfum diffolvere nequiverat , ıφη · φ*0^ eaufie pratenûe diflbluüonjs vpne non fuerant, hA extitit luce clanus patefada. H« illico tune diximus , commemorantes illam efle veritatem juris divmi dc humani , quod fine confrefq consilii ipfum diffolvere nequiverat, prout latius in quad.im refponfiooc noftra, . incipiente , Cogitanti, *&c.* fuerat declaratum I Sed dc âpantum nobis cordi eflet banc juris divini i humani veritatem , prout tenebamur. defendere , & errori contrario refiftere, in alte·, ra Doftra rçfponfionc, qux incipit, Speravit, cK. data oratoribus ipfius domini Eugenii in nofifa congregatione generali, in qua B c< jpii cardinales numero ieptem & legatus apoilplicus preterites aderant › aperte offendimus ; huc verba inter cetera profé râmes : Calletur ergq concilium Conftantienfc, & decreta fandorum patrum. qu* declarant in his que uftiverfalçm- ecclefi* flatum concernunt, papam nihil pofle immutare. Fruftra enim membranas occupant, fi unico verbo papa poteft illa mutare i &, quod deterius eft , aw doritate ecclefi* talia poife videretur, fi poft hujuimodi contradidionem, inter concilium & papam ortam, concilium quafi vidum liti cederet , & iulum & alios Romanos pontifices io poftetuonem diflblvvndi concilia poneret Et poft pauca fequitur . Mori malumus , <lulm tanto errori per ignaviam cedere. Deinde iubjuŋgitur ibidem: Hic articulum, de quo diiceptamus, fidem concernit, qui fine intentu ialutis negligi non poteft. Si dominus Eugenius «cdenam fandam non audierit, quam hoc facrum concilium repreientat, oportebit tandem haberi ut ethnicum & publicanum. Si ccclefiam amplius offendere non vult, recognofcere neccffc habet hoc verum fuiffç & efle concilium, ipfumque diflblvere nequivifle, Hrc funt verba refponnonis illius, que hic interenda duximus, malente» antiqua repetete , quam nova proferre. Infuper declaratum eft in o&ava feffione, fi Romanus pontifex aliud concilium erigeret, du- rante ifto, non fore concHium , led fchifmaticorum conventiculum . Deinde duodecima feffione generaliter adverfus Romanos pontifi- cmkiI·· >·«· ecs, concilia' generalia difiblvere, prorogare , "** aut de loco ad locum mutare volentes fine confenfu ipforum conciliorum, pcen* fufpeofionis .«8c depofitionis decret* funt. Demum autem cum jam ultra annum & dimidium ipfe dominus Eugenius adverfus prefatam veritatem repugnaflet, precèpit fibi & mandavit hac fanda fynodu* per praefatum decretum duodecim* teffionis, ut diflblutionem per eum attentatam revocaret, dc hoc facrum Bafileenfe concilium legitime inchoatum declarrfm, a tempore hujufmodi inchoationis conttaraatum fuiflè dc effe, [illegible] feanj habuiffe › continuariquc, ac profecudonem nabere debere : quod fi non faceret, infra terminum 60. dierum, extunc adveniente SCrmk no, effet ab omni adminiftrationc papali fu£ Wfcil penius. Tandem huic monitioni paruit, dc in n««te· ■«» forma fibi per hoc facrum concilium in deci- £7*i*Sh **]* maquarta feffione ipfius defignata, revocatio- i7»U nem fecit per fuaa licens more Romane cvna bullatas . decemçns dc declarans de con- tSTiyy filio dc aflenfu ca/dinalium fibi tunc aÆfteo- .TA,*JTT7*' Hum, generale Bafilecnfe concilium a tempo- '* ; re

'—j» pnediA· inchoationis fu· legitime conü-Ahasc 8c alia plurima per dotnmnm fugenium
ciuffi fuiflfe & dfe» prafecutipoemque fem- m ofltnfam divina mateflans A. lotius eu le-
mib. per habutffe , continuari 8(profecutsoneqj h> Gedcfaôo Attentari, voluit (prout tenebatur) 1 u|a
here debere ad peasdfela 8t pertinentia ad e», remedium apponere, 8c regsmiut ipflus ecclc-
perinde ac fi nulla dMfolutio faftat finfle: : dm fi· Det provifionem quorate felutstem . Tunc
clarans etiam praefatam difchicfonrm irritam dominus Eugenius iterum de udo utuverisle
8c inanem, revocans infuper, caftans 8t irri- concilium fine confeniu' ejus ddfolvcre & m
tans duas litera» foas in paitatso apoftolicoipro- civitatem Ferranlnfem transferre - dixit, c>- * *
molgatas, 8c tertias incipseates. Deus novit, fu quo contra ipium , aut aliquem oratorum
8t quidquid fiso nomine in prejudicium aut fuoram prmfidentium in concilio, procedere*
derogationem predi& iacri Bafileenfis conci- tur (allèrent fe hoc facere cx aikloritate apo·
lii , us contra ejus aufloriutem faAum, at- flohca, ex cena fcientu 8c plenitudine pote- -
tentatum feu atfertum erat, eadem nulla 8c ftaxi^; iterum veritatem tantopere ' declaratam
irrita faiffe declarando, addens quod a novi- vehementius oppugnare aggrtfTus cfl. ptxfigçns
tatibus & gravaminibus, feu prejudicus inte- etiam terminum triginta dierum , ultra quos
rendi· ipfe facro concilio, vel fappofitis ejus B hanc faiUlam cynodum in lacto Bohcmorum
8t adherentibus eidem, reslifôr & cum efle- 'quidquam agere prohibebat:' ik junfdithonrm
clu dcfifteret. Quibus per dominum Eugenium fupra concilium allument in hi> que rct'irmj·
Gc folemniter decretalis 8t declaratis. arbitra- üonem generalem ecclefia ac etiam fidem
ti fumus eumdem jam illi ventqti mente in- concernebant: atque illi wiiuti declarate ex-
tegra» prout tenebatur » adharerp, quod con- prefle repugnans. qu· ipfum a/Trnt teneri <-
cilium univerfale didbrvere non poterat fine bcclbrc univeruh lonrilio in iflis pertine:·
confenfu ipfius, dum illam dilfalutfonem quam tibus ad ea. Adjecitquc ipfe dominus fugeni·.:,
ultra duos annos fuftinuerat. 8c translationem pcenas & ccnfuras. fi contra facb:m ciltt , to-
in Bononiam, quamque per totum orbem pu- tum decernens irritum <N inane . Quit non
blicaverat, quam etiam propter caufam redu- videt bic veritatem conculcari, fiabilitarem
ôiotüs Gnacorum faflam efle dicebat, irritam firmitatem ccclcfid proftemi , fi non divina
8c inanem efle decrevit, dicens, illa non ob- clementia cx alto provideret . atque fervis
ftante, lacrum Befileenfe concilium a tempo- fuis in ejus nomine congregatis virtutem te-
re inchoationis fua legitime continuatum fiufi- Gftendi pneftaret, npponendique fe murum pro
fc. quod quidem uuUatehus legitime conti-Cidomo Ifracl„8t oftendendi exemplo * kan-
nuatum efle poterat, fi poteflatem diflblvendi datum in praelio in die domini? Quid ultra?
8< transferendi fine confeafu concilii ex cau- domina» Eugemus fe tuftimans exinde fieri
fa quam neceftariam arbitrabatur , habuerat. fortiorem in hac expugnatione veritatis. con-
Stc jam illam veritatem juris divini & huma- venticulum apud Ferrariam fub nomine con-
nt , illum atticulum qui fidem concernit, ut cilii generalis erexit > fchifma grsvufunum rea*
premifimus, etiam dominus ipfe Eugemus ap- liter inducendo ; quod quidem fore conventi-
probavit , totaque ecclefia Sc populus Chriftis- culum fchiftnaricoram aperte fuerat declira-
—>nus in hac veritate conquievit. Sed, heu do- tum. Ex his omnibus evidentius conflare po-
l lor vehementiflimus rurfum untverfam contur- teft , confiderantibus veritatis illius claritatem
'bat ecck-fam. Dum enim facrum hoc Bafi- apeniflmara, quod napa univerfale concilium
leenis concilium videns maximam ede defo- contra confenfam ipuus concilii diffblvere non
1atioueita, cujus reformationi 8c (alutari gu- poteft . aut de loco ad locum tranfmutare ·,
bernationi pro honore Dei 8c falute anima- quam omnes dofli 8c ind-vli ex fupraduhs
rum jam multis quefius laboribus, & toti po- lucidUKmc confpicerc pojlunt . Quid igitur ne-
pulo Chnftiano defiderata, ipfei dominus Eu- Dcefle eft ut fundamenta ipforum Terrans con-
genios mulus annis obftiterat, <nn ceteris o- venientium conemur eludere, que ui praten-
mhibus viam Ahicis debuerat oftenderc ; vi- A fisa prima fefhone pofuerunt. allegantes de-
dens etiam graviffimam fcifturamquam domi- cretum noftram 19 fefliom* per papam ap-
nus Eugenius in ecclefia excitaverat, galeas probatum. cui oumifeftiftime illitis concilubu-
8c oratores in Crcciam tranfinitteado «dver- 11 ereilio contradixit ? Nam in eo decreto ca-
fus legationem hujus fauflc fynodi ibidem vetur ut concilium Raider firmum remaneat,
deftinatam cum multa impenfa facultatum no- donec Grnci ad portum applicuerint. qni por-
ftrarum, 81 caram qnc ex gratuitis fubfidiis tus fimiliter & locus futuri coocilii non per
fidelium populorum collecta funt, atque illa papam , neque per aliquem alium, fed per
perturbando qu· cum imperatore Rorneorum concilium aut ejus oratores determinari debe»
8t patriarcha Conftantinopolitano eodem hae bant. Vidcant fi hoc obfervaverint, 81 qualia
fàoÂa fynodos concordaverat. quibus 8c ipfe ratio fundamentalis. fu· prmenfia feffionis fue-
ex integro iatisfocit , ut Gc ipfe dominia Eu* rit advertant. Subjecerunt etiam de fchcdula*
geeius poflet ad locum quem vellet, modis quam apud no» coactaûm dicunt, 8t csnvwa-
indebitis, univeriam perducere ecdefiam, ubi E tionalcm appellant ! quafi ex ea erefirann ta-
poflet dfelare qua fibi placerent, obodsentiam Ih couciliabuli velint aliquam apparentiam sf
hujus fanfle fynodi 8t reformationem fubter-
fugiendo , decrctaque coocilii Caoflanticnfis cohcilii sb ipfras exordio legant 8c rtlegini .
8c iftius ac veniales declaratas illudendo; qui noaquam invcniCM ex verbis aut feriptis nut
8t uuoc Florentiam pro loco coocilii habere incentioM ejoidcra concilii proccftifte. ut do-
volens, ntusc illa rewla Bononiam aut Fer- mino Eugenio concederetur, quod fub quo-
rariam vel locum alium pro libito fuu volun» cumque colore poflet pro tranfinuatione con»
cdU none Florentiam, nunc Bonoaiam, none

de loco ad locum.docere 8c motare vellet, derenu diftoivere. Quod fi de fchedula ipfe J.X '
met fibi videmur ; video· fecrum concilium ioqui volunt, in qua concludebatur,

terminum civibus Avimonenfibus aflignari, in-A concilia univerf»lia fine confenfu ipforum dif-
isisT Irī 'lucm Pc<-un"irum expeditionem pro lega- volvenfes, fi infra quatuor menfes non refi- anno
,4,1' >ionc mittenda in Grteciam facerent, dc nolfis puerint, fint ipfo faâo fufpenfi. Et fi fufpea- CH,*<7T'
' 'niimatent : alioquin univerûli ecclefi* per al- fionem hanc per duos menfes fufiinuerint, ad
,,,.,α. ier us loci cledionem provideretur : non fuit eorum depofinonem procedatur. Numquid in
dia conventio concilii cum aliquo, fed con- eo cafu, fi majori parti ex bonis caufis vt-
dufio fada inter nos. ut 4vimonenfc» ipfi ' deatur, non ftatim ad talem depofitionetn pro-
um expeditionem non nimium protelarent , cedendum, minor pars fibi auctoritatem pro-
unus <.oncluiionis interpretatio & declaratio cedendi ad eamdem depolitionem affumet?
juxta cafui. occurrcflles, fit omnimoda difyo- Penique quis lapiens exifiimabit hanc inten-
litio ad ipfum concilium pertinebat, nec po- tionem concilii unquam fuifle, ut paucis ali-
teflatem circa hoc difponendi in aliquem vel quibus potcil.uem dare vellet auferendi filii
aliquos idem concilium tranftulit. Dum au- libertatem eleôioms loc<> & eam pro pecu-
tem , pendente termino , fupervenit protefla- niis & galeis habendis judicio domini Fuge- '
t.o per przfidentcs apoftoheos, ûfl* advdrfus nii, anentis circutnfianrijs negotiorum eccle-
r decretationcm loc< Avinionenfis , in fithedulaB fiz , fuhjicerc ; quam libertatem non fibi pro
ipfa cum alus locis Bafilcz & Avinionis po- quacumque «uri vel rei temporalis compen-
litam , quz non parvam occafionem retrahen- fationc tradtdifiet ecclefia ? Er, fi Avinioncn-
di animos Avinionenfium ab expeditione pe- fes dc&ciflent, confidebat h»c fanfta fynodus
cuniarum przflabat , dum plurima impedimen- in domino , quod ahunde fu» ccclcfiz bene
ta per dominum Eugenium & fuos in Avi- providiflet, sudorintem umverfahum conci-
nionc huic- expeditioni interim przflita funt . liorum confervando, veritates declararas ma-
Dum etiam ita accidit , ut nofiri oratores in nutenendo, rcfotnutibnem ipfius ' ecclefiz
Avinicmcm applicantes non invenirent prao- atque illa fanda opera inchoata confovendo .
puo» gubernatores civitatis, quorum durante Confpiciant igitur illi qui Fcrrftrix convene-
abfcntia res expediri non poterat : quibus il- runt veritatem rerum, & dc ipfa melius fe
luc redeuntibus, tandem talis diligentia ap- informent , ne fuarum prztcnfarum feflionum
porta efl, quod circa terminum aflignatum in divifionem ecclefiz tam inania jaciant fun-
cives ipii fidehiTimi nobis intimarunt fe con- damenta , qu» nec ullum colorem talia fa-
tentailc capitaneum galearum ooftrarum de ciendi fibi afferre potuerunt. freterea adjece
ſoeco, florenorum, & cautos ac fecuros fe-Crunt quod fchifma venturum pertimefeebant
LiiTc. oratores nofiros dc toto refiduo petitas & impedimentum unionis Grxcorum . O mi-
pecumz, prout & ipfi oratores nofiri eo tunc randam allegationem! fchiima fe timere di-
fuis hietis intimarunt. Requirebantque Avi- centes realitcr fchifmo gmviifunum perpetra-
nionenfes ipfi , ut ad decretationcm eleflionis runt , aliud concilium contra illud erigere
loci pin laJz procederet concilium. Vifom volentes, quali altare contra altare ponentes ;
eil autem ipfi concilio quod, attentis omni- aclu etiam perturbando quzeumque cum Gre-
bus praedictis, przfitti Avinionenfirs intentio- ets fuerant concordati. Sed quid trepidare
ni ejufdem conciln fatisfecerant.quodque pne- debebant timore , ubi non erat timor , dum
fata decretatio fieri debebat. Nam & per hunc iflud concilium videns ecdefiam undique tur-
modum melius providebatur univerfali eccle- bari per ea quz dominus Eugenius tam in
fix pro expeditione legationis m Gneciam, Grzcorum negotio quam in ceteris rebus (ut
quam iterum intrando novas St magnas diffi- praemiffura eft) attentaverat, flebili querela
cultates clechonis alterius loci, dimittendo o- plurimos fuorum defectuum commemorans,
mnia quz jam parata erant cum magnis fum- vocabat ipfum dominum Eugenium, nec non
pnbus, & frangendo conventionem cum ca-Detiam facroûnflz Romane ecclefiz cardinales
pitaneo galearum imtam per totum conci- convocabat. ut in hanc civitatem Balilecn-
hum , cui & legatus apoilobcus vexillum ec- fem omnibus fccuram cum ahii ecclefia filii-
clcfiz dc baculum peregrinationis manu pro- advenirent, faluti ecclefiz in tanta necefTitate
pria tradi,letat, cui etum tanta fumma pccu- confulturi, & fuper omnibus agendis tam in -
ntx jam fiurat .iflignata. Numquid ex hoc faflo Gracorum , quam in aliis unanimiter
fmt data poteflas alicui vel aliquibus, ut con- provifuri? Quod fi fadum foifTet, ficut finee-
tra cotifeniutn duarum partium concilii & am- ra intentione defiderabat hac fanda fynodus,
plius pollent fe fynodum generalem . reprr- non jam tantis procellis agitaretur Cnriftiani
fentantem univerfalem ecdefiam , nominare , religio : omniaque fedsri A pacificari potuifi-
dc tradere totum concilium in manus **papz** , fent, poteratque hoc modo rera unitas &
ut ipfum in Iloicntia, dc deinde in Bono- tranquillitas ecclefi» dari. Illi vero timentes, Ji'l ;"J
nia aut Ferraria poneret, **vd** in quocumque ad fchifma perpetrandum proruperunt. Iliique
„1. loco, quem ipfe tutum & fibi atque Graecis 'fchifma faciunt, qui ab unitate ecclefia con-
"J,'" accommodum judicaret. & pro quo **galeas &** **gregata** fe fcgregsnr, Sed quid ultra in ref-
' «m pecunias faceret expedin ? Numquid enim au-E pondendo **illi*** quae apud Ferrariam aguntur
ditum eft in aliquo legitimo universal) conci- infifiimus? Lieu enim ibi convenientes tra-
'oiX' minor pars, nominans fe generale dent, loquantur adverfus hxnç fanflam fyno-
jum iu> concilium . dccrctarct quz ad univerialts ec- dum ejufque fiippofit*, dc eas quas appellant
clcfia: flatum pertinebant contra fententiam feiiiones celebrare cenentur-, unico verbo om-
plurimorum. Et 11 hoc permitteretur , via nia folvuntur, omnia definiuntur, ac unica
periculofiifima divifionum in conciliis univer- veritate declarata, velut uno fole lucente ,
fahbus futurarum & totalis dcflruclionis ipio- omnes faflorum illorum, & diflorum rivuli
rum aperta sideretur, utque exempli gratia cxficcantur; Papa concilium Bafileenfe fine
hoc dicamus, non folum fimpbci coaclufio ipfius confenfu diflblvere aut de loco ad lo-
ne, fed decreto lolcmni firmarum efl in un- cum mutare non poteft. Hat veritas fondais
decima noflra lellione, ut fummi pontifices efi fupA firmam pqtram, adverfus quam do-

/ n»i-

— ‖ ... mino» Eugeniu» until temporibus decertavit,
cmucti co' j«m femel cedere aperte compulfus eft:
<4H> h»c omne» fulminatione» ponarum, qu* ad-
verfiu ipfum Bafileenfe concilium, fuppofita
eju* dc adhaerentes eidem promulgantur, irri-
ta» facit; hac illud conventiculum in confpe-
Ww| | âu Dei dc hominum profternit, hec cum ce-
** * ***. teris aggravantibus ipfum dominam Eugenium
fufpenfum effe fecit ab omni adminiftranone
papali i ad Nujus fufpcnfionis declarationem
quam jufte poQ monuione» & dilationes Con-
grua» procçfferimus, \ex aliis noffri» decretis
& cpiftoUs evidentiùs conflare poteft: per qu*
etiam omnibus fatisfecimus que adverfus hanc
fattclam fynodum & proceffus ipfius dominus
Eugcnius inducere conabatur. Verum adhuc
'jpte «^poAquam ab omni adminiflrationc papa-
li fufpenius eft› fuppofita hujus fande fyno-
di gravibus panis, necnon etiam ddeclos ec-
clefi* filio» cive» Bafileenfcs afficere nititur,
fi ipfam]Whm fynodum diutius foftinue-
ritu; nflualiaque & alia neceffaria ad ufum
hominum denegari jubet, quo ipfo» viventes
necare aufu» eft; ac detuque aliqua portantes
ad hoc concilium fpoliari, & eorum fpolu
primo capientium occupan concedit. Ft quid
nec omnia valent, etiamfi multo adjicerentur
grandiora, dum ab illo fiunt qui ab omni
adminiflrationc papali fufpenfus eft? ut quid
fraftra tam vehementes iflus illo gladio vibra-
re conatur, qui jam..a fui» manibus provide
ereptus eft? Poft h*c tamen fubiicit omnia
relaxari & pro infeâis haberi velle. quoad
9 illo· qui infra terminum per eum aftignatum
obedientes fuerint. omnia remitti vult, dum-
modo fu* voluntati hxc fandla fynodus obe-
diat. Fuiflemus autem & nos parati fuse oom-
plicere voluntati, fi non repugnaffet veritati.
Seu non poteft eadem fanda fynodus illum
'deferere; qui eft via, veritas, & vita, ut ho-
mini» morituri impleat voluntatem: non po-
teft confentire, ut fblidam veritatem ecciefia
in vacillationem adducit, ut Habilitas <3t fir-
mitas veritatum, quas ipfa ecciefia declaravit,
viua reddatur, quibus proftratis, nec ordo,
nec decor, in Chriftiana religione manerent,
Et cum ante quadriennium adverfus pnmam
dsffolutioncm, przfentibus etiam hic (ut pne-
miffum eft) pluribus fantle Romans ecclc-
fi* cardinalibus & fedis Apoftobce legato,
diceremus: Malumus mori, quam tanto erro-
ri per ignaviam cedere; hic articulus, de quo
duceptamus, fidem concernit, qui fine inte>
ritu falutis negligi non poteft: non poffumus
m«««m nunc d'ccre Faveamus errori, falutem no-
Λ·- ftram ncgligarous: non debemus effe homici-
p«m›⁸u ·» dc animarum noftrarum dt aliorum fidelium,
«aUvtr». ut dominum Eugenium fic fucceffore» fuos po-
namus in poflciFionem diffolvendi generalia
concilia contra confcnfum ipiorum, & ipfis
nullatenus obediendi. Nec id tolerandum eft,
ut fub umbra adducendi Grecos in Ferrariam
& locum fu* voluntati deditura, aut per quaf-
cumque p:aâicas, aufloritarem 'univerlalium
conciliorum conculcet, veritatem ac ftabiiita-
tem ecciefia: profternat; dc fub colore profe-
quendt modis excogitatis ea, quorum futuri
eventu· incerti funt, ex nunc certam confu-
fionem it graviffimam plagam univerfa indu-
caç ecciefia; fidem noftram ladat; reforma-
tioque ipfius ecciefia:, quam tanti· laboribus
pro honore Dei creatoris noftri & animarum
falutc tamdiu quafiyimus, fixfitan fuppnme-
rctur. Cujus cxfecuuom fi opcr.im dare do-
minus Eugymius voiuiflit, nee m hoc tempus
differre, neque locum ahum pro benefaurn-
do, ik dcfotmttates abufum cum tflcflu rot
lendo, expetere oportebat. Erofecuta eft h;«c
fanâa lynçdus, & profcquHur, ut elefliont*
praelatorum per lingulas ecclclias canonice ce-
lebrentur, juxta difpofinonem fiicronnn cano-
num; per quos grex Dominicus dirigatur in
lilutein ut dignitates ecclefiaflic* iSc benefi-
cia fine interventu pecum< dat* vel promit-
is conferantur ut facrofantl* Romane eccle-
fi* cardinales, virtutibu» & fciemii*· pratcel-
lentes› dc imgulu regionibus propartionabfli-
Bter affumantur, qui ton orbi faiubnter contu-
lere poflint: eleClioneique fummorum Fort ·
fisum ad umverf* eccleii*· falutem debite if-
lebtencur, beneficia idoneis mmiftri» per c‹ ›
ad quos .pertinent affgnentur. In caulis CSc 11·
tilxis movendis unicuique fua fervetur junk!:-
dio, & non confundatur ordo etcleliafticr.s
Non vexentur homines injufle, nec perfona
deftruantur. Non exhauriantur ultra modum
regnorum & provinciarum pectini*, fed om-
nia ordine debito in ecciefia difpoiuntur. ad
honorem Dei Nc falutem animarum. Decreta-
que falubemma fuper hn & alos plurimo ic-
buA fuper reformationem ccclcfi* Dei m c.i
pitç Nc in membris, haec fanda fynodus cdi-
Cdit, quæ non poteft fic permittere .fruftrati.
Quantis vero exhortationibus & admonitioni-
bus ipfum dominum Eugenium jam mulus
annis ad hoc excitaverimus. ut fe & ahns m
viam falutis dirigeret, quidquid fuper hoc e-
gerit, rerum evidentia monftravit. Dciignat
igitur aut nos allicere blanditiis, aut commi
nationibus deterrere, ut veritatem deferamus
Si fieviat qiutvrs perfecutio, orabimus omni-
potentem Deum, qui fanclts patribus noftris
virtutem infpiravrt omni* tolerandi pro defen-
fione catholice veritatis, ut Nc nobis fortitu-
dinem prrbeat, ad ipfius ventatis & eccltfi*
fua fanil* confervationem› Nc ufquc ad ani-
mam & fanguinem relidendum, in quem fir-
miter Nc fine ulla cordmm hæiitatione omnem
noflram pro iciatnus fiduciam Deliftat rpfe
dominus Eugenius pro reverentia Dei Nc in-
tegritate fidei, *qux temper* m Latina ptrman-
fit ecciefia: defiftat, fublatione perpetrati fchif-
matis, *ab* inrcntatis conatibus. cui nec vi-
cflualia nec neccffaria tolli, nec quidquatn
quod fuum fit eripi exquifivimus; fed ut ac-
quiefcertt veritati, Nc ecclefiam debite guber-
nari affentirçt, & ea efficeret que effen: pro
ipfius ‹Sc aliorum falute. Sed omnes ac fingu-
los qui Ferrari* conveniunt cum omni cari-
tate^reddimus attentos, ut ab inceptis, qu*
forfitan finiftne informati, aut non fati» omnia
advertentes, attentaverunt, celeriter defiflant;
E‹Sc ad veritates fidei defendendas pariter no-
bilium in unitate fpintus conjungantur, nec
ita complacere quierant voluntati cujufcum-
que, ut velint offendere Deum creatorem cun-
ôorum. Si qui vero in rebellione pcrfliterint,
coget nos Chrifti caritas & relus jufliti* ultra
poenarum declarationem, adverfus omnes il-
luc conveniente» ffl mittentes. quam dudum
folemni decreto fecimus, etiam aha graviora
in ipfos qu* digna fuennt exfyfpîîV Omne»
tandem vos Chrifti fideles, quilii» hujus fan-
fl* fynodi finccram intentionemf pro defenfio-

\ nc

. ne veritatis planis & fimplicibus verbis, ape- A
CNtunt rirc ^uxhnus, per vifcera mifericocdi® Jefu
Chnili requirimus, ut in confcientia pura fie
fide non -ficla ecclefiam matrem cunÂorum ,
qu® nos regeneravit in fjpem vivam hereditatis rtern», adunare, dc veritatem ipfius omni favore & auxibo defendere ac fuftinere curetis , pro honore* Dei & animarum vcftranun Glute : ut vobis adjuvantibus, ipfii Petri navicula maturius in portunw tranquillum perducatur: ut nbn folum adverfus eam contraria tcmpeftates pervalere non poffint , prout eo adjuvante Domino poterunt, fed nec diutius eam valeant conturbare: orantes fineIntermUfione Patrem, mifericordiarum, ut grqflus omnium dirigat in viam falutis > veritatis & pa- B
cis , qui efl benediflus in fecula fzculoÂÂi

Amen.

Datum Bafilce, in noftra generali congre--gatione j Idibus Martii, anno a Nativitatel Domini miilcfimo quadringentctimp trigefisno QClavo.

XI.

Be[panfio fynodalif ad fchedulam proleflation'n tantra piocefium Papa, faita per Francifcvm de Barbavana omtorem dueu Mediolani.

Sacrofanfta, ***&c.*** ad perpetuam rei memoriam.

A Legifli per hos dia coram deputationibus hujus facri concilii fchedulam quamdam, Francifce de Rarbavariis orator iRuflris principis ducis Mediolani, quam cx auditu ipfo fetis omnes intellexerunt , ex fcientia aut deliberatione ejufdem ducis, aut fui magnifici concilii , minime proceflifle, cum de quadam citations valvis majoris ecclefi® Bafileenfis affixa pridie Kalendas Septembris , immediate fequentes tantum tres bes effluxerunt, quibus de Bafilca m Mediolanum, & rurfum de Mediolano m Bafileam proficiici nequaquam poflibilc fuit. Ncc prxterea exiflimandunv efl , ipfum ducem illuittem , qui femper fiogulari D
ikwttone ac veneratione hanc fenclam fynodi: n ac ejus audoritatem colere curavit, omni i diu juififle qu® jn prafata fchedula contincndi. . A<1 ipia tamen favente Domino refp .ni.crt , ac de acris in hac fenfla fynodo reddere rationem parati fumus. Commemoras in pinnis nos conveniffe pro pace populi Chriflum , pro tollendis herefibus <3t reformatio-
1 nc eorum qu® in orbe geruntur. Verum quidem hoc efl . & quos labores jam bis rebus per plurcs annos impenderimus , ut ipfe nofli, A totus orbis conlpicerc potuit . Quot enim legationes in Bohemiam, quot in Gneciam tranlmifenmus , quanta legatio oratorum noflrorum ad pacificandos principes per Gcr-E
nunum , Galliam , Italiam conflitutos , tranliient ; quantos fumptus, quantas vexationes
• & a fatigas carum renun gratia fubicnmus ,
*ie'"· non facile exprimi poteft . Sed & quot falu-
a. bfia decreta, b qu® in orbe male geruntur, ediderimus ; quantis inflaturis laboraverimus , ut in efecritionem deducerentur, & pnecipue apud Eugenium Papam IV. qui primitus canones facroruin conciliorum obfervare & exfiqui habebat, ae ceteros ad eorum obiervanWm inducere , fenflitatifquc exemplum fe exflitit : & fi fruélum optatum non adhuc ade- *wwo
fuimus, fetis omaes confpiciunt quis ho- cHturri
minum pracipue huic rei impedimento fit . Subjicis pneterea. Francilce, vclût delendi deflendique cafos graviorem querelam, dum ais non attendi preces principum petentium fuperfederi a proceflibus adverfus Romanum Pontificem At illos qui apud eum conflituti funt inchoatis , quinimmo ipfos magis Ac magis in dia urgeri. Ex quibus depolitionem ipfius Romani Pontificis & alterius eleQioncm mf>x fecuturas effe dicis, atque exmde fchifma grave & plurima diferimina populo Chrifliano imminere. Attende in primis, quanta benignitate hec fancla fynodus precibus' prineipum Chriflianorum in his negotiis hucufque condcfcentferit. Jam decimus quartus menfis ab eo die volvitur , quo citatio adverfus ipfum Pontificem decreta efl , ut ecclefix Dei oppre(Te maximis neceilitatibus , propter reformationis contemptum, ac fchifmatis introduflionem ex alterius prxtenfi concilii ereflione per eundem Romanum Pontificem jam -tunc difpofita , provideretur ; contemplatione, inclyt® memori® Sigifinundi Imperatoris data fuit mcnfc Oilobris fexaginta dierum dilatio : quibus elapfis , rurfiim a proceffu per prefatam citationem inchoato , tempore multo fuperfeifum efl · Advenit deinde tempus , quo fufpcnC fio ipfius Romani Pontificis ab omni admjniftratk'nc papali vigciimaquarta Januarii fada efl , pi opter prrtcniam diifolutienem & tranflationem hujus facri concilii Bafileenfis in Ferrariam , cafu quo contra ipfum aut aliquem perfidentium oratorum fuorum, qui in hoc concilio fuerant, procederetur, aut fieret "aïi^ qua novitas, per eumdem fadam dc declaratam decimaoetava menfis Septembris ; adeo aperte & enormiter contra decreta concilii Conftantienfis & iflius attentatam, ut nulla poffit tergiverfationc excufari . Atque etiam propter iUam erectionem alterius prstcnfi concilii contra omnem formam prxdidorum decretorum de faflo, nona die menfis Januarii inchoata , urgebat decretorum fandio , ut fi 1
hanc fufpenfioncm fuflincret ipfe dominus Eugenius' animo indurato, ad depolitionem ejus procederetur. Quid factum fit ab illo tempore contemplatione principum catholicorum , quanta dilatio habita fit in rebus, lucidiflime conflat. Deponendus veniebat dominus Eugcnius poft vigefimamquartam Martii, juxta decretorum fenflionem . Jam fex fere menfes exinde lapfi funt , & adhuc perdurat cxpcflatio. Non potes inficiari, quin extunc deponi poterat : non opus erat ulteriori proceffu, non examinatione teftium, ex eo folo capite , quod fufpenfioncm notorie fuftinucrat per duos menfes animo indurato. Ut quid putas hanc fan-
Edam fynodum tantis poftea difluliffe remporibus, pili ut precibus principum catholicorum benigne faveret; ut etiam eundi conspicerent , li pendentibus dilationibus dominus Eugenius reverteretur ad cor, ft ad reformationem efficaciter capeffendam, dc in rcalem cxfecutionem tam in curia ejus quam alibi deducendam, propter honorem Dei & Glutem animarum, fi ad tollendum fchifma introducunt ex alterius pnetenfi concilii ereflione, fi ad recognoscendam ecclefi® congregate & fecrorum univerialium conciliorum audori-

-ftoritttem fuum inclinaret animum ? Quid-au- A continuaretur & perficeretur * illa

Rm pendenubua iflis diiatioaibua egent, at-
t«A tente eonfklen; Ac merito dices quod prin-
cipium tue fchodula ferebat: o dolendum. o
gv*vUEmum. o deflendum cafum ! Quis enim
no® ploret, quis noo amariffimos proferatge*
. mitu», dum tuetur auâoritatem Macrorum ge-
k Der*lium conciliorum , qua nefyus eft confer-
rationis unitatis fidei , Acrorumque canonum
Ot ecclefiaflicse difciplinr , nunc per cujufpiam
'M * mortalis homjni» voluntatem mifierabiliter pro-
»imtb à? ftemi & conculcari? Sed quo paâo arguere
P®*^» fanctam fynodum, Francifce. fi dum
«••.s·*»-eam Romanus Pontifex acerrime impugnat,
ipia in fui defenfionem fues procédais jufttfi-
cat in manifeftationem veritatis? Suggerunt B
auribus principum & aliorum ojttorcs ipfius
Romani Pontificis, falûs calumnias in cita-
tione adverfus cumdem decreta fuiflfe confi-
nas. Examinari jubet telles fanfta fynodus
plurimas fuper veritate & uotoneute eorum
que in ipfa citatione ppfita funt in defienfio-
nem At juûificationem fui. Numquid hoc re-
prehendere vis ; Ac potius diligis ut eadem
fanfta fynodus fe ubique injufte infamari Ac
de calumnia accufari permittat Neque ex his
conqueri debes ad depolitionem feftinari cum
At fi fefimare voluiflet eadem fanfta fynodus,
fine his dndum depofitionem illam (ut prar-
mifimus) efficere potuiffet. Quid vero mali
rft › fi depuuti hujus fânftc fynodi, aut ma- C
jor pars ipibrum, aut duo ex ipfis, ficut c*'
cotnmiiTum efl. dum in'examinatione proce-
dunt , quamdam citationem affixerunt ad re-
cognofeendum tigilla Ac jnftrumcnta , fliilum
la hoc judicialem iervare volentes, quem mi-
nime fervare tenebantur ? Nofle etenim debes
Romanum Pontifieem in citatione adverfui
'um jamdudum decreta fiiiflc citatum ad om-
nes Ac Angulos afljs , neque ulteriorem cita-
tionem effe neceffariam. Quid reprehendis, fi
cx abundanti hanc novtflimatn citationem fe-
cere deputati ? Quid terminum brevem affli-
gnatum caufans, quafi in quolibet termino ci-
tationem in longinquam Ac diuturnam exipe-
ftationem decernere opus effet, poftquam ad D
omnes Ac finguios artus exftitit ? Sique omnes
illae objertiones facile evacuantur, quas adver-
fus hanc. novtflimatn citationem exaggerafli .
Objicis etiam, in die feriato effe fartam : fed,
fi reâe advenas, alterodie faâa eft, qui non
feriatus erat. Sed affixio vjus idcirco die Do-
minico faâa cil in valvis majoris ecclefi® Ba-
fileenfis, ut in plurimorum notitiam deveni*
rtt. Unde patuit etiam non fuiffe clandefti-
natn, ficut m objertione altera dicere videba-
ris : & ipfa feripta tua edocent fatis ipfam in
•orum notitiam deveniffe qui contradicere vo-
luerunt. Nec prrterea illi rumori refponderc
Convenit, quem apud multos dicis effe de-
putatis , quod fufpeâi funt Romani Pontifici . E
cum ad eam rem viri probiffimi elerti fiat ,
omni exceptione majores, adverfi» quos nul··
la juxta caufa fufyicionis allegata eft. Nec in
levi rumore fundamentum facere debuifti, pro
tali contradiâione in fynodum univerfalem
fufeitanda. Quomodo autem hanc materiam
objicis non fuiflfe communicatam cum pluri-
bus . qui (cire pocuifti longe ante pridie quam
illa citatio fieret, fuiflfe per omnes deputatio-
ns concilii concorditer conduium, ut procef-
fus concernens Rceumun Rnntuiçcm ulxeriiM

ratio privationis cxfifientmm luminum »wno
Pontificem , quam allegatu . flÉA^im ample-
rtebatur At profequebatur. quffimni ud priva-
tionem dignitatum At beneficiorum atnnet ;
qu® dudum in alus decretis hujus l.infla: fy-
nodi , Ac pnefertim in decreto octava· fefil.·»-
nis incipiente. Sicci unica, jam ante quinque
annos promulgato, ordinata fuerant » Cujus
»' decreti verba funt hzc Si qua vero perfo-
»· na ecclefiaftica . etiamfi fânâar Rçman® re-
» clelue cardinalis, aut aha quacumque, m-
»» jufvis ftatus, gradus aut conditionis exfi-
»' itat, Bononiam vel ad aliquem locum ahum
» fub nomine generalis concilii ilio durante,
» przfumat accedere, vel ibi manere, fenten-
»· tum excommunicationis At privationis
'»» niuin dignitatum, beneficiorum Ac officio-
rum , ac inhabihtationis ad ipfa , mean at
ipfp farto & de dignitatibus. bcncikiis Ac
officiis tilinm . per eos , ad quos de iurc
fped.it, libere difponatur. Hæc in decreto
pnrdiilo . o Quid plus operata eft declara
tio generalis quoad difpofiiionem hbete de
beneficiis At officiis facwodam, quam ibi ùe-
cretiiih fuerat? Sed manfuetudme temper u-
tens hsc fanâa fynodus , dum multi h.ijufi
modi beneficia impetrare conarcntrtr, ofdirtj.
vit ut a collatione talium ufquc ad quadra-
ginta dies fuperfcderctur, quamquam jam lon-
go tempore poll varias admonition·» cxfyc-
ftati funt. Sed quae tu ipfe dicis attentius
coniidera . Subjungis in oratione tua , queJ
quidquid citra depofitionem fecerimus, in de*
bita veneratione At obfervarione temper habe-
bitur . Quomodo igitur ea, que citra depofi-
tionem faâa funt & fiunt ita reprehendere
conaris ' Przdixifti infuper ventura etfc in-
convenientia plurima , fi Romani Pontificis
depolitio fiat. Qu® autem futura f^t Beys ipfe
cognofcit: fed an fiet depolitio, vel non fiet,
de pr»fenti non agitur. Proceffus continuatur,
ut juilnia hujus fanâa» fynodi ad hominum
conflandam manifefletur. Ihidum, ut diximus,
etiain abfque ulteriori dcduâione procédas ,
poterat rien depofitio I Videmus mala plurima
per conculeationem..aurtontatis ~~ctcicti®x,& .ia- .77^
erorum conciliorum exoriri. Errores iniut>
gunt, & adverfus determinationes univerfalis^".^
ecclefiz in materiis fidei plures jam fua d< g- roj.0,
mata impune afferere audent. ccnfur» eccle-
fiaftice contemnuntur; decreta & canones vi-
lipcnduntur, atque exinde vitia laxatis frenis
per orbem debacchantur difeordiz, diviuo-
nes , fehlimata in immçnium vigent , quaeli-
bet fere vacans ecclefia duos patronos habet.
Unus eligitur ; alteri per refervationem provi-
detur. Omnis inobedientia, omnis tranigrei-
fio , jam per orbem elevatur quod fancla fy-
nodus ordinat,Romanus Pontifex inficit: quod
ipfa ligat , ille abfolvit . Conferenti® Chriftia-
norum in magnum labyrinthum przcipitium-
que ducuntur . Et quafi ubique excommuni-
cationum At cenfurarum vinculis jam animi-
rutn copiotà multitudo alligatur, judiciahaquo
detrimenta Chriftiarutas univerfa fuftmet Et,
dum nulla fit abufiium corrertio , vitia dimit-
tuntur impunita. Sed & omnipotentis judicia
ira, quam peccatorum multitudo concitavit,
multis jam modis flagellare confpicitur popu-
lism fuutn , ut convertatur ad poenitentiam
Et fi boc concilium tantis laboribus congre*
gatum

CHR1SII

gatum & continuatum abfquc aliarum rerum difpotitione per. mfiftentiam Romani Pontificis aut quidquam aliud fuperveniens diffolvatur, quantam putas qniverf® ecdefi® totique Chriftunitafi defolationem & confufionem fore fecuturam ? Quid auteiff in hac perplexitate rerum agendum fit, quo pado ecdefi® providendum. non facile exiflimare poteft humana confideratio : fed fperandum eft in miferi cordia omnjpotènfü I)ei, quod hanc fandam fynodum in Aio nomine congregatam in eam partem diriget qux magis placita erit fu® majeftati : & quod fynodus ipfa didaverit, cujus notoria eft ^idoritas id omnes amplexabuntur qui ecdefi® filii obedientes effe volent. Quod fi in ea re huic fande fynodo obediendum non arbitraris, quam tamen univcrfalem ecclefiam reprxfentare in ipfa fchedula tua ccnies. fed unumquemque principem adverfus fynodale judicium proprio judicio puta> inniti debere: ôt .qui ex alia parte dicis omnem poteilatem ademptam elfe tummo Pontifici, ik hoc tantum (ibi rclidum , quod nudum &. inane Pontificis nomen habet, ita ut verius imago Pontificis quam Pontifex dici poffit ♦ adjiciens quod omnis adminiftratio ad hanc fandam tynodum devoluta eft: ubi jam obcdientiain ccclcfix pofitam putabis , fi nec fynodo judicanti nec Romano Pontifici obedicndum arbitrans ? Qu.e deinceps erit facromm conciliorum audontas . fi unufquifque illorum judiciis in reformatione capitis St membrorum ubediat quando velit , quando non velit non obediat , aut nriufquam aliquid judicatum tit de non obpdiendo proteftetur ; nifi eo modo fynodus & eo tempore judicet , quo ipfa convenire arbitrabitur prefens judicium tuum judicio univerfalis ecdefi® in tantis tamque arduis rebus? Hxc quidem , Francifce , valde periculofa funt in Chriftiana religione & ecclcfia Dei, & quid in fe importent alio tempore poterit latius aperiri. Nec credimus illultrem dominum tuum , qui ecdefia.' dcvotiftimuj ⁂ ohedientiffimus femper elle fperatur, taba fuo nomine dici aut neri jfrberc Potius te , o Francifce , humiliter ficut decet^ccclefix filium, contilia tua auxilia itibmmiftrarc decet , & fine intermiffione orare eum ceteris fidelibus , ut Chrrftus hanc fandam tynodum & ecclefiam fuam dirigit in agendi?, quam adverfus fynodale jutiiLium proteftart quod an futurum fit , vel q.iale futurum m ignoras : atque prxfigere moilos univertah concilio ex tua fcntentia; qui*fi non obferventur, ut vis aut fentis. oniri iniufta , invalida , & nulla effie etiam proteftaris, & impingis huic fandx fynodo impetuof.im Romani Pontificis depolitionem : qu® an ad depolitionem procedet, vel qualiter & quando, nondum ipfe cognofcis Ad pagein nos invitas, quam utinain port long®vam adeo expeélationem vel tua devotio vel aliu> quilibet attuhffict. At etiam imprxfentiarum videmus impugnationem continuam hujus facti concilii. & univerf® ecclefia turbationem graviflimam , fchifmatiique continuationem in alterius prxtenfi concilii perduratione , pacem vero minime confpicimus, quam fummopere detideramus ; & pro cujus aflccutlonc fperata hucufque diftuhmus & differimus eam proferre fententiam, quam , vehit fuperius præmilTum eft , ferre poteramus. Sed A aeque dilationibus continui· in magnum gravamen untverfe Chriftianitatis res' ift® duci femper poterunt, ficut per difpendiofts · miffiones procelluum ad...principes...hinc...inde...diperfos & longinqua· expeftationes agendam tua infinuat oratio '. que içtra fe repugnantiam quamdam gerere videtur dutn querit procédas hujur fande fynodi ad univtrfo· principes mitti , fic qihilo minus ipjos^riEOmplcri aut ulterius, deduci non vult. Et·quomodo fieset ut mitterentur, fi non prius complerem tur Sc perficerentur, ut in convenienti forma oftendi poffent? Vt itaque finem noftra rtfpdnfio accipiat , neque pacem recufamus, neque de depofitione fienda quidquam adhuc B certum determinamus: neque ullatenus proteftationem tuam per te fadajn aut fimiles ob fupenores rationes admittere poffumus, nec admittimus ; quinimmo fi in hac forma proteftationis peniftere voles f quod non fperamus, oporteret nos pro defennone ecclefir Del & audoritatis ejus ad alia juris remedia recurrere. In rebus autem agendis fic ' favent· Chnfti gratia procedet haec fanda fynodus, ut nec illuftris princeps tuus , nec quifquam fidelium poffit cum ratibne conqueri.

Datum in congregatione noftra generali , decimo tertio Kalendas Odobris, anno a nativitate Domini millefimo quadnngcntefimo trigefimo odavo.

ANNO CNNini «·.*

XII.

/lejponfio fynodalts ad fchedulam pr.· fentatam in deputatisoiibus per omtores prtnciptim Juper~ mutahone «tnalti in alterum ex tribut locis, etiarnfi Pupa & Greet non confentirent.

Sacrofanda generalis, &c. ad futpram rei memoriam.

Aurliat vcitra caritas . venerabiles & circumfpefli viri oratores fereniffimorum regum Romanorum & Francorum atque etiam ceterorum regum & principum , qui per hos dies C Dhuic fandx fynodo Bafileenfi prefentes adfuiftis , ea qu® fuper rebus per vos propofitis aelus domus Domini nos in auxilio ipfius divin® pietatis confidentes refpondere urget atque compellit. Commendamus quidem in primis & ipforum principum veftrorum piam devotionem, & veftram ad bonum univerfalis ecdefi®, in quod pariter univerià noftra vota & defideria fcdulo adfpirant. Quid enim aliud hec fanda fynodus tantis tamque affiduis laboribus jam per odo fere annos continuatos efficere cupit, nifi ut ecdefia Chrifti & falubri difpofitione regatur, & optime pace & tranquillitate refloreat ? Sed ut nos & vos auxiliante pacis & (alutis audore Chriflo E Jefu tandem id confequi valeamus, quod omnes communi confenfu optamus, non fupervacuum erit de neceffitatibus & periculi·, in quibus ipfa vertatur ecdefia, · quidquam dicere qu® etfi illis noftris decretis & epiftolis magna ex parte commemorata fint, tamen his jam ad memoriam eundorum recenter deftudis & plenius intellegis, falutana remedia facilius inveniri poterunt, dc efficacius prrftari. Non latet dilcretiones veftras, quanto conatu jam tribus conciliis generalibus, Conftantienfi , bencnfi, dt hoc pnefcnti Bafileenfi

·.·*-/ ****■

ela-

.elaboratum fit pro pacifico Ac oramato rçgi-
AMNO CTHirri **mine ecdcfir fidi lege** Domini Ac 'canonicis
regulis difponeodo ·, ut non pcv varios abufes
aflidue increfcentes ipte ftatxfs ecclefiafticus de-
colorari Ac in deteriora ruere lineretur, in
oflcnfam* divine majeftatis , & periclitationem,
confufiouem atque turbationem maximam uni-
verfr Chriftianr religionis. **Neque** inficiari
poflutnus id efle beneplacitum -divins volun-
tatis, ut **hrc** reftauratio decoris dbmus **Dti**,
Ac reformatio* falutis ageretur: pro **qof** effi-
cienda jam hrc tria generalia coneilta in Spi-
rjtu fenâo legturpe congregata fuerunt, prout
ipfi fummi Pohtifices At qniverfi ecclefi» mic
uiftri, 4tque etiam reges **Ac principi** Chriftia-
ui.profefli funt, 6< omnis*plebs catholica co-
gnovit. Et ut dolorum ptwfentram originem
aperto fermape dicamus i pro· hac una caufa
refprmatienis ecclefic in capite Ac in mem-
bris , quam cum aliis operibus exftirpationem
herefum At pactficationern Chriftianorum prin-
oipum concernentibus hæc-fanela fynodus mul-
ti folicitudine Ac vehementi inflantia profequi
Coepit, tot Ac unta perturbationum genera
que confpicitis adverfus eam excitata **funt**.
Cum enim decreta falubria fuper celebrandis
eleUionfbus prolatorum, tollondifque cxaAio-
nibus, qua fub prastextu annatatum in colla-
tione dignitatum At beneficiorum ac ecclefia-
rum provifione intervenire folebant ; atque
infuper de prriatis non transferendis invitis ,C
de terris ecclefir Romane non alienandis, &
aha quaedam edidiflet fperans dominum Eu-
genium Papam IV. non folum **ea** ampleâi Ac
maxime exfequi . verum etiam ceteros verbo
At exemplo ad obfervantiam facrorum cano-
num inducere ; prrferum vifa adhrfione quam
huic facro concilio **prrftiterat**, ubi exprefle
affirmabat ipfum concilium debere continuari
& progrefium habere ad reformationem eccle-
fir in capite & in membris, ac pertinentia
ad ea.· idemque concilium **pure**, ftmpliciter,
& cum eflfechi ac **omni** devotione profeque-
hatur, ut dicebat & intendebat **profequi**, fi-
cut in litteris fuis patentibus more Romanae
cuna bullans. Ac per cardinales tancta Ko D
manr ecclefir tunc apud eum confiftentcs fub-
feriptis, atque in noftra lynodah feflione fo-
lemniter praetentatis Ac publicatis, latius con-
'tinctur. Vidit autem deinceps hrc fancta fy-
r,i nodus, quod quafi paflim eleflionibus obfifte·
bar, refervationibus contrariis urendo exa-
JJ;4*··4·' flionefquc pecuniarum in collationibus bene-
ficiorum Ac. dignitatum magis in dies crefce-
bant, in illaqueationem animaram , depaupe-
rationem regnorum At provinciarum , viola-
tionem voluntariam facrorum canonum, Ac
parvipenfionem auâorifatis concilii generalis,
a quo canones ipfi **editi** erant, unde futuro-
rum generalium conciliorum parvipenfio Ac
gravis contemptus imminere videbantur. Nec E
fic tamctl ccflavit fanda fynodus a profecutio-
ue inchoati fanCLflimi operis reformationis ec-
defir, ut voluntati Domini Dei pro fuis vi-
ribus obfequeretur . Promulgati funt canones
'de numero Ac qualitate cardinalium, de re-
fringendis fupervacuis rcfervationibus benefi-
ciorum , de fublatione multitudinis gratiarum
expeâativarum ; **&** caulis in partibus ubi o-
riuntnt ordinate tractandis. Necnon Ac alia
plura falutem & tranquillitatem totius eccle-
fi* concernentia, multeque ampliori Ac in

A bexiori tempore pro publica falute edita fulf- *NNn CHMISTJ
fent, fl non graviflîma impedimenta oblhtif-
fent #qur huic fanfts fynodo quafi afliduc
ptocufata fuerunt. Quantum vero Sc canone*
ipfos S< iuâontatem condentis reveritus fue-
rit ipfe dominus Eugenius, fada , proh do-
lor! nimis in adveÜum multiplicata teftan-
tur . Adtaonqus eft pluribus vicibus cum om-
ni caritate, qt animum—foam ad eorum cb-
fervanonem inflefleret qux pro falute gregit
Dominici ftatuta erant, nec poteftatem fibi in
ied.ificanonem ecclefir datam verterer in de-
ftruclionem. Et ne in quibufdam fuper minus
fufficicnti pronfione temporalium aliquam prie-
tenderet cxcufationem. obtulit ei fancla fyno-
B dus, fi indigeret, convenientem provifionem
exhibere, dum animum fuum ad obfervatio-
nem. decretorum fynodalium videret benigne
inclinatum. Ipfe autem, quod dolenter refe-
rimus, nimiujn dure ip adverfum **obfttttit**;
fotVcbatquc infuper quos ligabat fancta fyno-
dus I &. ligabat ipfe quos haec folvebat. Qui-
bus ex rebus plurima fcand^la , divifiones A<
fchifmata , tum in e.cclefiis particularibus, tum
in generali facio univerfalis ecclefir exorta
funt. Vifufquc eft in hoc unum vehementer
afpirare, ut hoc concilium fic reformationi
intentum abrumpere & aliud in ea parte Ita-
lia: qux fibi magis placeret eligere potiet, ut
omnia magis ad fuum libitum tractarentur ·
C qhod nec beneplacito divinae voluntatis con-
fentaneum, ncc faluti Dominici gregis , nec
confervardr auâoritati facrorum conciliorum
accommodum, attenti* prrfati domini Rnge-
nii af'ibus , hæc fancta fynodus exiftimavit
Cum vero fuum m ea re defiderium explere
aliter non polTet ipfe dominus F.ugenius eo-
giravit fub umbra Grrcorpm hoc tamdem **af-**
fcqui. Qui quidem antea voluerat ut cum eif-
dem Grjscis in Conftantinopoli convefitio fie-
ret . Jamque orgtor fuus cum Imperatore Ro-
mxorum ita fiendum efle convenerat , fi hoc
fanéla* fynodo placuiflet,. Verum ipfa ex hoc
grave periculum fidei cathohcæ judicavit pof-
fe imminere, fi in eo loco tam remoto ab
D ecclefia Latina'in faucilnis Turearum conftl-
tuto res **illr** concludi & tractari haberem .
Sed dum eadem fanâa fynodus in co propo-
fito perfeveravit , ut Graecorum ipforum in re-
giones illas occidentales procuraretur adven-
tus ; locumque nominavit , in quo juxta con-
ventiones cum ipfis habita* dc ipforum age-
retur unione . (N im & fingtil iriter pro unio-
ne Graecorum & orient **ibjm** prolèqnend.i ea-
dem fantla fynodus inter cetera **fuit** a prin-
cipio congregata, ac infuper pro expenfis nec-
ceifariis fubfidta exquifivit , .tum ab univerfis
populis fidelibus per indiligentiarum largitio-
nem , tum fingulanter a civibus Avinioncnfi-
bus per mutationem pecunia:.·) Novit Deus
quanta impedimenta ex parte ipfius domini
Eugenii & fuorum in his przftita' **funt**, ut
tatndem, deficientibus pecuniis & fubfidiis fa-
cto concilio, in earn partem **Italix**, quam
idem dominus Eugemus defiderabat, ttanfire
cogeretur ; ficque per medium aun & argen-
ti , in quo pervalere fperabat, fails concilii
& ecclefir tn fuam redigeret voluntatehi Sed
cum divina miferatio nec in his necefliratibus
concilium defcreret, ***fubfidiaque*** turn **ex** mu-
tuo Avinionenfium, cum ex devotione popu-
lorum fuppeterent ; quorum ope fanâa fyno-

. AMWO cMtirri

.dus fisam legarionem in Conftantiaoppiim pro condufbooe Gnscorura tranfmittebat: necfic, proh dolor! ceflâvit idem dominus Eugenius aliud concilium, prout libitum erat, velle erigere, fe Greco· perduci fecero m locum qui fibi placebat nullatenus cleAum per hane Unflatn fynodum, ficutex conventionibusinter ipfom & eofdem Cneco» habtris fe per ipfum dominum Eu I tis eligi fe nominari

lamer advertendum eft . non folum Convetw rioni habende in loco per concilium nominato obfiftebat, immo fe eum locum qui per fuos pnefidentes inter alia loca, licet nnliter & de ftflo. ficut in aliis noftris decretis fe epiftolis lucide oftendimus, nominatus erat ,B quique pecunias & galeas protunc parare co» nabatur . reiecit ac 'recufevit, Vidit autem hec fanfla iynodus ex ea re fchifina gravif fimum jam parturiri per alterius protenu coa» cilii contra hoc verum concilium , fe altari» contra altare difpofitam ereflionem ; ad quam perficiendam ipfc dominus Eugenius jam de fefco alias galeas aliofijue oratores in Gros-

fiflima gregi Dominico vaftario parabatur fe perplexitas animanup , irrcparahilifipie jadura aufloritatis (aerorum conpilipnsm fe.-canonum fynodalium imminebat; dpm fic aut ceclefiam fcindere, aut ipfius ecclefi· infla in C fu· libitum voluntatis redigere dominus ipfe Eugenius conari videbatur . Non potuit dÆmulare fynodus, qun multum' natiqnter fafla cjufdcm domini Eugenii adeems ejus decreta & bonum regimen Ecdefia in fciritualihn fe temporalibus longo tempore hsfitaoarat , quo minus ad ejus evocationem feritatjonqm procederet, recepta etiam prius informatione fummaria fuper nis qua de abufibus (pedem fimoniacie labis habentibus, abenarienequa fe deftruflione plurium terrarum Romana ecctefi», perjurio, ac aliis in noftrq citatorio fynodih plenius defignatit, fama publies ferebat: ut priuiquam vulnera illata ecclefi· Cunflorum matri validioribus incrementis aggravartntuj. 5 fuper ipfius ecelefia regimine opnorptfha quereretur provifio . Quid autem egan/vocatus ad fynodum, pro Deo attendite. Non folum non venit, immo nec minimum Arvulum mittere dignatus eft ; neque non mihcre contentus fuit , verum infuper fyno- N dum ipfam aufloritare Apoftolioa. ex plenitudine poteftuu ac ex certa (cientia jn Fer- mi- rariam le transferre dixit , cafu quo virtute " citatorii fynodalis in aliquo procederetur, aut fieret aliqua novius contra eum fe fecrofen- <Qar Romane ecdcfia cardinales , aut contra aliquem prrfidentium oratorum fuorum, qpi in concilio fuerant; excepta caufii Bohemorum, per triginta dies dumtaxat Baffle· tra- E danda cum alter fuorum prnfidentinm pro tunc arehiepifeopus Tarentinus, quem in Ut* teris prxmifie translationis nominavit, ad judicium fynodale vocatus eflet, occafiosse oertarum litterarum fuper quodam ptnteafo decreto confedarum. de quo in eadem translatione mentio habita eft: quas tamen litteras fatfb fe clandeftine bullatas fuifle costftiril, prout in decreto vigefim· (epcim· fcflmù hujus fan<flr fynodi extitit declaratum . Cogoufcebat ipfe dominus Eugenius efle verum

▲ It legittamm concilium in Baffle"t fcenpsvfi·. „ fe tam ipfc quam fid phsfikatas ipfc· h andcm toco irmum perfiftcrc dehero condi

_g*S. ^iΓ*

cerant fe firmaverant, felaam niqua ad adventum Imperatoria fc patriarch· Grocoram ia ultimum portvm duumastaiun. El, fi interim aliqua arcriltai matandi tam»· fnperveniflet, mutari debeat eoncilfcm in locum propinquiorem ejufdem nacinnii juxta decroturn concilii Gouftantienfis, quod incipit. Fro quern, Scut in conventionibus firmaris cum Gnscis expreflfe cantum erat. Sdebetquc multipliciter raiflê deciarttum per hanc fcndam ' fynodum. etiam et tempore prim· fiifbtabonis per eum attentat·., quod conditum per neminem cujufcumque dignitatis, etiamfi pe palis, diflblri › aut de loco ad locum mut»ri › fine ipfius confenfu poteratquam eflr m ritatem juris divini fe articulum qui fidem concernit, frequentius fynodus ipfc oflcndcraj, Unde nullatenus tolerare potuit eadem fynodus hanc trasiationcm prntanfem, quam ipfe dominus Eugenius , non obftantibus quibufeumque decretis concilii Conftantienfis fe iftius Bafileenfts, fe conventionibus habitis cum Grncii, per ipAitnque approbatis, fe declarationibus fsfHs, in materia fidei, attentai-

cederetur contra aliquem fuorum prufidcnrium C oruonun. Minuique poteft tantus errer in fitmmo Pontifice quam |n qnotamque viventium tolerari, quanto anagis ipfan m fide orthodoxa eruditum efee. ferefce fepere convenit, ne (quod abfit) totum corpus gravis morbus invadat, fi Us^uomon flrnrit curatus in eapiM. Videreq·» pofltmt dariflune onuses intellefcue hominum, astfeoriotem feçrorum generalium conciliorum aut nullam aut minimam deinceps haberi rafyeâu fiimmorum Pontificum ü permitterentur ut coro cilium nqâorirat» Apoftolica naMfcmnt, cafu quo procederetur contra ipfo· um ahquem fuorum. Dicit veritas fidti m fiscro Conftanticnfi concilio dederam, quod concilium geDnerale univerfclem «edefiam reprefentans poteftatem a Chrifto immediate habet, cui eriam fiunmus Pontifex obedirc tenetur in his qvpertinent ad generalem reformatioocm ecclefi· in caphefe in membris. Ecoe citatur ipfc dominus Eugenius fiiper nen obfcrvnntia decretorum fynodalium coneementtam ipfcm generalem reformationem capitis fe membrorum, alüfipie ad eamdem pertinentibus. Ipfe autem pnacipit concilio ne ulterius in his procedat: alioquin ipfiim extunc transfert in Ferrariam: ponas fe cenfiiras, licet tamen aniliter fe de feflo, in omnes «ui peri afesa conciliares Baffle· exercuerint, fatasinat. Addidit «iam , ut fisOum Bohemorum, psjquo tot millia hominum imeriaront. eo cifuuk tra triginta dies non trnâaretur tn Bafilca , ubi oratores regni Bohemi· co tunc eoeftkoti erant i cum qujta· aanfca synodqs, super declaratione articuH de communione sub utroque specie gravibus fe maturis disputationibus ac discriminibus laborabar Poreftne, o venerabiles oratores, hanc taliter attentatam difiblutionem fe tranahtfooem tasc sanfca synodus tolerare, aut sub diflimsftatienc tnmfire; uhi per eam. dum prima ejus difiblutio longe minus gravis quam h«c secunda fuere;

per-

dicenda ventant, ubi

ipfan domini Eqgenii quod ahftineret in ftstunsm a gravaminibus inferendis concilio flt fappofitis ejus, hac prnceafa novi&ma tranflatio fob talibu· conditionibus, qbe nulla ranone colorart poflunt, Ac tai tempora fe£a «ft. Qa©d fi oportuit, m primam ddfolmio- B nem, fine cotuënfa ipfius concilii attentatam, declararet ipfe dominus Eugcsdns nullam, in ricam, flt inanem, quanto magis de hac iterum attentata prmcnfa translatione hoc agere neccffe eft? Sed ulteriora profequamur. In vim hujus translationis noviSm· idem dominus Bugcnim aliam congregationem fub nomine generalis concilii apud Ferrariam ere-

quod conditio pofita in profata translatione jam erat adimpleta, eo quod fua contumaeia faerat per fynodum declarata, dum ad fynodum ipfam (ut profertur) nec unum fervuhim minere dignatu· eft. Ecce fanda-C mentum etWhonis alterius protcnfi concibi flt akaris contra akare, immo contra univerfalem ecdefiam: non fotam adverto· decreta Cooflantienfi· flt buras Bafileenfit conciliorum. rtntn etiam exprenc contra ca quo ner foot profidentes in prmenfa deereotione fua nominationis locorum ordinata fuerant, fit quio coovendoeibus Crocorum approbatis (ut

nancoentur. Confidente m vero judicio, qualiter hoc feflnm a fchifiMte esrcufari pofle profenim ubi jemdodum in oflava fefBone oujus fenâm fynodi, prefidente fcdis ApoΛo lica legato, etiam ante ipfius domini Kugenii adlyeflonean , * fiserat folemnner jdeclara-D » ram , quod faut unica efl Cbrifti ccclefia , * ûc non poceft eflé nifi unicum generale coo- * cilfam ipfem reprofimtans. Et quod fi con- * ttaprat aUam congregationem fob nomine »» generate concilii . durante ifto , erigi per '· quemcumque cujufiramque dignitati*, etiam- ** ii pepeli·; non foret concilium ecclefi· ca- »· tholic· , led fchifinaticorum conventicu- * luat. « Hec verba ibidem habentur. Confpicira pro Dei reverentia, fi poft hvrum perpetrationem caufam legitimam, immo urgentifimam , habuit taec fanâa fynodus deccrnendi flt declarandi ipfam dmninum Eugenium Pqa. faifle fufpenfum ab omni admi-

cura (m profertur) attentat·, pnemifta monitione per folemne decretum, ut infra illud tempus quatuor menfiuen ipûm translationem revocare hahcfet, fub pœna ipfius fufpeafionie ab adminiflraCMNM papeli ipfo fiaéfo incurrende , jam formam qua dudum in deemo oadeda· foffioate hujus fimfe· fynodi ordinata fimrat. Pbceftne aliquis haie fafpenfioni coauradiaar·, qua foûa eft a legirinsn generali concibo univerfalem eccleûatp repm-

determinatione mdverfaBs ecctafi· nobto tradita, quam quilibet Chriftianoruaa tenetur «A qoe ad animam fle fanguinem defirafera : poft fehifina perpetratum , propter quod urarito fibi obediencu fabtrahenda cru, dura (ut ▾erbia dicapua bead Cypriani) ft fcperabat a collegio facerdotum flt vinculo ecclefi· : quo cafa de Novariano dicit idem Gypnanus. quod epifcopi potcftbtcm non poteft habere nec ho- norem, qui epifcoparas nec habere voluit u- uitatem nec pacem : poft mamfeflam contum·· ciam flt apertam rcbcllloeem, dum fic ipfe dominus Bagenlus nocorie flt incorrigibIluer ccclefiam Dei fcandahnbat? Qu» etiam fafpenfio decreta flt declarata fait ante adventum imperatoris fle patriarcha Gracorum ad ultimum portum citramannum. Nam fupradilus terminus quatuor menfium effluxerat , qpo tempore concilium ipfum adhuc durare in Befilea nullus, quovis quefito colore, ambigere poterat. Quid autem poft ipforum Grtcoram adventum in^reclionc cujuslibet congregationis fub nomine generalis concilii elicere potuerit, five apud Ferrariam', five ad quemlibet locum alterum, cum jam ab admiB niftrauonc papaH legitime fafpcnAu effet, vos praelati oratores Incide conlpkerc poteftis, etiam abique aliis neccflariu rationibus. quas latius in aliis decretis flt epiftolii noftns deduximus. Et ut adhuc parumper de hae fufpenfionis evidentia fummatim loquamur, determinationes procedentes univerfaiu ecclefi· in hoc adverrite. Olim Coftantienfe concilium in eo maxime decreto quod incipit, Frequens, pluribus In cafibus decrevit fammos Pontifices fafpcniioni ab admimftratione papali fubjacere debere, propter booum univerfaiu ecclefi··. flt in ea fc&ooc, quam faper atkloritate conciliorum generalium celebravit . erprefle ftatuit flt declaravit, quod fi quis, ctiam fummus Pontifex, » mandatis, ftatutis, » five ordinationibus, sut proceptis cujuslibet ·» concilii geswralis univcrulem ccclefiam re- » prefentantis obedire contumaciter contem- ·' pferit in his qu· pertinent ad fidem ad cx·· tirpationem fchifmaris, flt generalem refor- – mationem ecclefi· in capite fle in membris, ·» nifi refipuerit, condign· pcenitentis fubp- » ciatur, flt debile puniatur, ad alia jurti remedia. fi opus faerit,.recurrendo. Deinde – in undecima fiftfione pujus fan/h· fynodi » ftatutum fuit, quod fi fammus Pontifex in »· faturum attentaret concilia generalia afta – congregata diflblvcre . aut de loco ad lo- ·» cum mutare fine confenfa ipforum › nifi rc-

·» nem ab adminiftratiooe pepeli incurreret * ipfo feflo. Et fi hanc fuftincret per duo· w menfes animo indurato , ad dçpufitionem » ipfius procederetur . Subfequenter in duodecima feflkme fuit monitus ipfe proftns fumeras Pontifex, ut diflbhitioeem concilii per eum tone attentatam revocaret infra fexaginta dies , alioquin extunc prout exnunc effet fafpcnfas ab omni adminidradone pepeb^Joflquam hec omnia pneceflcrant, ipfe dominus Eugeniut adhetit huic facro concilio, dkens

---------- ipfum legitime ab initio foi fuific coti—— .
cas isri nim * *°* ° ^ame P***>üflâ difiblutione , qaaa
c i«rlT> exprefic declaravit nullam, irritans Ac hamo·.
Exinde oratore» fui, ad prafidendom* in concilio deputati i, juraverunt cxprede fui» nominibus , decreta concilii Conftantienfis faper audoritate generalium conciliorum edita> atque infuper decreta concilii Bafileenfi* manntenerc At defendere . Quis poil tanta tamque fohda univerfalis ecclefie teftimonia ambigere aut in dubium revocare poteft, fi profata fufpenfio per hanc fin&am fynodum decerni ac declarari potuerit ac debuerit ? Quod nou folum clariffimo confpicitur : verum etiam illud irrefragabile eft , quod poftquam fufpenfiooçm ipfam dominus Eugenios fuftinuerat per duos B menfes animo indurato, ad ejus depolitionem procedere incumbebat fynodali judicio . Sed quantam in ea re mansuetudinem observarent sanfta synodus , quam benigne supplicationibus reftrorum sereniffimorum principem condescendent › vos venerabiles oratores pro Deo attendite. Jam eamdem suspenfionem summus Pontifex per annum integrum suftinuit animo «durato, Ac ecce depolitionem ejus diftuUmus usque ad hoc tempus, proceffusque advenus eum inchoatos tardiori greffu deduci flt continuari fecimus : expedantes fi forsan ad preces veftrorum principum, aut aliunde quomodolibet excitatus, reverteretur ad cor, & ad ea que sunt salutis, unionis, pa-C ets & boni regiminis ecclefie in spiritualibus Ac temporalibus eflkaciter converteretur.- fi tamdetn ecclefiam monentem & corripientem audiret, ne ipsum oporteret haberi , juxta verbum Chrifti, ficut ethnicum At publica-
c«n» c<«»» num . Quantas vero interim persecutiones ad-
i· versus banc sanftam synodum pro salute ipfius laborantem excitavit, confiderate: quan-
nVr.^à·- tum in se erat, licet tamen nulliter At de fado, omnia suppofita ipfius sanfl· synodi excommunicare , privare, inhabilitare conatus eft, nui sue pretense diflblutioni parerent . Interdidum in civitate Bafileenfi servandum (latuit, mfi cives Bafileenscs concilium ipsum a civitate sua ejicerent . Vidualia ad nos deferri prohibuit, Ac portantes eadem spoliari conceftit , atque ipsorqm spolia cedere occupantibus. Insuper quoque litteras suas more Romane curie bullatas mandayit, ut in ipsa suppoiita concilii fieret persecutio tamquam in hoftes fidei Chnfttane, appellans hanc sanciam synodum perfidam iniquorum synagogam. Poftque venerabilis episcopus Visenus, *tt* diledi ecclefie filii Ludovicus de Vrbe sedis Apoftolicz protonotarius, Pionyfius de Sabenrays sacre théologie, profelfor, Ac Stephanos Plonerii decretorum dodor, oratores noftri , 'realiter capti fuerunt , sumpta occatione per captivantes, uti accepimus, ex mandatis domini Eugenii . Sed Dominus in his omni- E bus nobis ad tutor fuit, pro cujus ecclefia persecutiones pati non refugimus: scientes quo-
j. num >P*c Dominus ait : *Beati qui perfautionem patiuntur propter jujhtiam* . Et quamvis plurima temporalia damna, dispendia Ac pericula nobis atterat in hoc loco tam longi temporis exspcclatio, cum innumeris sumptibus At laboribus , tamen non poffumus hanc in Deum noftrum offensam committere, ut ecclefiam cius ruere, inceptamque reftauratiouem sancliifimc legis sur in Cordibus bomi-

nam. At necefimiam reftsosatièoam rhrfftin» --------
na religionis . daftni atque abjici, nr veri- afMfr
tatam Ac jaftkiam fa diebus noftrto mteerabiliter conctikari potiamur: wd miserteordiam ^J"". Salvatoris noftri jngher exorabimus, m ipsam ecclefiam suam adversus persecutiones suscitatas affidoe tueatuf; aobtaque ia *to* propo- m a·» «*. fito perseverare doner, ut mslhm adverfitatis impetus, nulla persecutionum magnitudo oo-*~?»?—^ ftrosanimos dimoveat, quo minussanda opera, propter quae btsc universalis ecdefiu synodus congregata eft, in realem effedwm deduci pn> curemus , Ac audorftatcm universalium conci- auu· —· liorum, per quam fidei integritas, Ac ecclefiaftic· disciplina vigor, omnisque regula Chri- ****. ftiann vitn conservari habet, suftincamus illibatam, non quaerentes in ea rc que noftra sunt, sed que Jesu Chrifti Ac salutis animarum. Alia qu<Mpe plura specialia de geftis tam per summum Pontificem, quam etiam per suos qui ad diversas regiones miffi fuerunt , nequaquam per fingula commemorare de presenti volumus. Sed illam, graviflimam offensam lλή noftri Ac ecclefie sue, atque etiam humane nature , nequaquam b tacenda > ***? eft in personam Heraldi illuftris principis Pe- · « *i».* demontinm perpetratam: quem ad Gnschtn premherant legati noftri: qui super una galea oratorum summi Pontificis captivatas. At torture expolitus, nusquam comparet : & in marc projoftum Ac demersum fiiiffc accepimus . Verum divinam exoramus clementiam, quatenus cor ipfius summi Pontificis ita convertere dignetur in viam veritatis , salqt|s At paeis, ut non ampliora de his loqui, aot scribere neceffe fit ; sed omnibus emendatis, ccclefia cunflorum mater de ipGus probis anibus .in Domino gaudeat. Jam vero, clariffimi oratores, ad ea venimus, qu· super mutatione loci pro celebratione concilii nomino veftrorum principum poftulaftis. Opportunum quidem fore proposuerunt discretiones vestro, ut locus alias huic sacro concilio tytus Ac accommodus eligeretur, in quo cum Gnecis haberetur conventio, servata ex integro audo-Driutc generalium conciliorum. Ac htajan praesentis Bafileenfi, concilii, quod universalem ecclefiam repraesentare devotis At fidelibus animis profitemini. Nos quoauepacis At unitatis amantiffimi, ipsorum principum vestrorum votis , quantam cumDao poffumus, condescendere cupientes, aure, benignas condis in ea re per vos proponendis accomodavimu·. s·*· AmU-Petierunt autem deputati hajiis sanâae synodi, inter quos cardinales, archiopisçopi„epto-“■» «yv»· copi, abbates Ac dodores mfigno, erant, ut media aperire velletis, quibas res istae perfici poffent. Vos ad haec resppMtatis, at illi potius ea aperirent, qui de auftwltaae eaaeb liorum generalium Ac rebus eam rnnramsa(i-bus amplius informati erant, atqofe ia his ultra jam per septennium occupeti. Ipfi vero suafioni vestrae morem gerentes huic negotio operam dederunt. Et cum plurima in ea l re perjcula cernent subversioub ejusdem audoritafis conciliorum generalium, asque deperditionis inchoatorum operam , reformationem eccjefue in capite Ac ia asembria coaceracnnum , certa capitula conceperunt, per quahis periculis obviare pro sua fidelitate conabantur . Et fi vere eadem capitula » dum a vobis audita fuerint, non a justitia Åt ssnéH-

tate

mt dtfVtan athitremiai ; omu quoniam d*£- A a votis illonun eoocludere vellent : ahi. A-
-Uti fieMe farv-exiftfaMbatis , fitmmum Pontificem bates, doriores & priores. & capitulorum pro-
ad haec inducam aliæ capitula concipiri curatores, [illegible] debit* Quadficatd tnfigM3
viros, non excludi debere . & a majori parte
tionem. ▼ - ante- anajorsm pane- veftrum omnium condufion- habendas arbitrarentur
, _ * advHhffc direheth·· faper fate quaque per Runum quidam per dejmtatiooe*, alii per
aube. ' *vus* ayifatis dainrepe noftri deputati noaumlla natione* procedere conarentur: facilequ* eiTet
mme addenda videbantur, dc quaedam etiam concilium inter ba* dificnfiooM diffolvi, m^
lubcrabeoda, exinde annotaverunt t circa qua* xime attento conaro quern pnmen* summus
deinceps mutuam collationem habuifti». Pontifex ad ipsam difiblutioocm haflenus exer-
Hate autem fanât fynodas omnia maturo cere visu» eft : fieque tamdem porter oontinge-
examine ponderans, qu* ta- per deputatos re . ut parvipenu* decretu synodahbus . At
fuos, quam per dévotion- veftra* liberata fue- quodammodo sepuka auâoritace generalium
runt , jam imprafeastiansm grandia pericula ve- conciliorum, summi Pontifice» pro bbtto vo-
ftris devotioaribat rxponarr duxit ex hac mu- luntati* agere portent quidquid en videretur:
titione fibi ac toti ecclefi- evidenter imminen- Bdum adversu* hoc concilium, cui incorporati
tia- quibm non fetis cauco- ede per capitula fuerunt omnes rege* (hnfluni. At quod un
que a vobis concepta faut vcftru diftretioae* ta auôontite fundatum exftitit ipfiui tali diflo-
facile poflunt advertere . Primum quidem, de lutioge Ac elufiooe port tanta certamina pr·-
nullitate didblutionis ac translationi* pretenfn valeret moderni domini Fueemi voluntas: quod
J;|* hujus facri concilii in Ferrariam pyr iummum quam effet perniciosum A damnosum toti ec-
ZuE-I|XT recognofceada, nqilam feciftis men- clefi· atque Cbnftiano populo , vn* ipfi con-
frn^Ua.bOM* : quam ngBatenqs per ecclefia· tolerari fiderate . Quare neccfle eft. li concilium tr»n-
poAt fiiperiores ratione* joftenderunt : neque fo- sfcrri debet , ut cum magna cautela his pe- £*- v
il ccftatio congregationis Ferrarienfi*, de qua riculie obvietur, Ac de modo incipiendi pro-
factita mentionem, grave vulnus in boc illa- grcfTam ipfius conciln in loco altero firma At
tum ecclefi- quoquomodo fanaret . Secundo, ftabilis cnoclufio ante translationem habeatur. £,'*** ·»'
tria loea per fynodum nominanda propofuiftis, Cum vero ibi solidatum Ac ftabilitum hient
iri m alterius ipforum optio per dontinum pa- concilium , fi alios modos tenere voluerit ,
pam At Grsços fieri haberet: cum tamen ve- hoc in sua hberrase manebit Sexto, suspen-
nerabita At dticreti oratores fereniffimi regi* C fionem summi pontifici* ab adminiftrarione
Bomanornm , & venerabilium ac iUuftrium prin- papaU mox sublatam intelligi profertis, cum ca-
cipem elefloram facri Romani imperii . tam nones Conftantienfis concilii profeffus erit. Ac
in propofitionibus per vos faflia , quam iu In locum nominatum confenserit quod nulla-
petitionibus feripto tenps pnefentaris, a prin- tenus fieri noffe , manentibu* caufis propter
cipio dumtaxat locum alterum pro «ecumenico qua* fufpcnno ipfa décrétât* eft , veftru di-
concilio celebrando quafieriti*, dc poffet con- feretiones clariffane confpicere portum . qu-
dio periculum imminere, dum illum locum etiam ufa expurgat- edent , At fpe» bona in
Îui minus accommodus Ac fccunu nobis effet, fpiritualibu* Ac temporalibus in admimftrstio-
tpa cum Gneci* fortaffe aflumeret . Tertio, ne portet concipi, talem fublatiosmm cum ma-
non expreffiftis quod dominus Eugenius in ta- gna confiderarione per fblemne decretum ef-
lem locum confentiret tamquam auctoritate hu- fici conveniret : neque de admiffionc prafi-
|ta facri concilii univerialcm ecclcfiam repre- dentium ex parte ip6u* fummi pontifie» , de
fentantis nominatum : neque aliquod verbum qua in veftris avifamenti* agebatur. mentio
in veftris avifamenti* percepimu», per quod eft habenda , priufquam ipfa fafpetuio aufa-
ipfe hoc Bafilecnfa concilium legitime conti- Dratur. Quod vero de cenfuris hinc & inde
noatum reçognofccre haberet : auod tamen tollendis additum eft , feitis ea que adverfus
noceffe eft , n fummus ipfe Pontirax cum hac hoc legitimum generale concilium m hi* fr-
fandaiynodo, atquq etiam cum reftgiofis prin- éta funt nulla prorius efie , irrita dc inania ,
cipii·* veftris unum fèntiret, Ac pacem Ac u- ficut etiam dudum in decreto duodecimo fef-
nitatem confovere velit, ac futuris quaeftioni- fionis huju* fanfl· fynodi extitit declaratum :
bu* Ac controvcrfiis obviare , qu- in altero lo- Ac cum unica fit ecclefia , unicum eft etiam
co exoriri podent. Quarto, de obfervdtione fy- generale concilium ipfam repnefentan*, cui
nodalium decretorum ftc reformationis exfecu- qtdlibet, cujufcumque flatus *it* dignitati* , et-
tione, pro qua hax faqéla fynodus graviflimos iamfi papali» , obedire tenetur . Net in eccle-
labora tanto tempore suftinuit, & qu- inten- fia coutrarin funt poteftate* , quibus cootra-
tum divine legi beneplacita, salutique Domi- rin cenfurw veraciter procedere podint, fient
nici gregis oecefiaria judicata eft, nullam men- Ac vue optime intelhgcre non dubitamus .
tionem exprefiam fiscUGi videmini: neque et- Septimo, locum mutari quaeritis , efto quod
iam [illegible] Materia-
juftitia, grati-, seu Mhuti,in hac sanfea sy-E teram locum*, aut in eum confentircM. Qu-
nodo, par ipsa avisamenta veftra habetur pro- autem nceffitas vel qu- utilitas id agere faa-
vifio aut securitas: ex qua rc«quamplurim- det, non aperuiftü. Nec videtur quo patio
turbationes in divertis regionib- provenirent, dominus Eugenius ibidem audtn haberet, fi-
nifi opportune provideretur. Quinto › de modo cut tangere videmini, dum neque in iUum
transferendi concilium ad locum aitenim , *St* locum coofentire neque ad ipfam mittere vel-
.qualiter procedetur in illo loco, saltern ab let. Idipfam vero nequaquam convetuen* ef-
initio nihil avisamenta Veftra dixerunt , nifi fet » fynodum in loco focuro ac quieto fit pa-
tantum quod mbdus ille observabitur, quern cifico confidentem pericolnfa translatio- ex-
concilium ibi cxfiAens determinabit- Dum ve- ponere fine fruGu aut fpe alicujue utilitati* ,
to ibi deventum effet, dicerent farsae aliqui vei erpentt neccftkate. Oâavo , quoe*am son
solos Pontifices vocem diCakivam habere, Ac dixifti* quid agendum erit. ft dominos Euge-
niu*

nmi ea qu* petuntur fiscera nolaeritt poteri-A temper operam dabimu· ut pax optima & beata tranquillitas per omnem ecdefiam vi-

kWNO cnatrrt rnufhe temper in talibus dilationibus, in his fluduatiombu· ecdefiam periclitari permitiore; Ac noo fibi de abqôo providere remedio? Videtis quam* dilationes eoaccfl» fiant qu* nullum frudum attulerant t imo paudan tibus illis, ipfo dominus Rugemusquampharh ma in projudicium ecclefi* innovavit. Pendente quidem dilatione fexaginta dierhm,poft citationem ejus concilium diflbivere Ac transfert* attentavit . Subfequenter dilatione quatuor menfium. poil dittblutionem ipfa· congregationem Ferrarientem erexit. Deinde fob tenia dilatione duorum menfium, poflfnfpenfionem ipfius ab adminiftratione papali, nos pr*dc Ac fpoliationi, aliifque perteeutionibus Fl antediâis expofoit, Ac Gnecoa ad te pro fui munimento attraxit. Ixmgiorihas deinde dilationibus ad rogamini principum per noa obfervatia, ipjé interim nuntios per orbem tranfinifit. qui ' fondèrent corda multorum inviam ejus. Rurium, dum his diebus fuper tratattibus pacis - nohifcum occuparemur, ipfe neque nobis neque vobis canfiiltis praiteniam

■■ r--- translationem in civitatem Florentinam fecit t
»s *'n·· & cum vos, venerabiles oratores, locum alterum in Germania expeteretis , ubi omne· convenire poffent , ipfe ad longiores regiones non parum acceflu difficiliores te tranftoht. Videtis quod inter has dilationes icandala continue crefcunt : vilefcit fynodalis autap C ritas totus fere grex dominicus obdefetaim palloris provide regentis in pracipitium malorum ditabitur , Ac in his nullam medelam profertis , nullam feeuritatem remediorum datis , fi fummus pontifex huic fenâ* fynodo Ac veftris defideriis condefeendcre recufavurit. Tandem defignaflis quod, dum fic ad altorum locum deventum foerit, civibus Avenionentibus creditoribus ecclefi* fatisfiet. Nullatenus autem poffumus aut debemus ufipie in id tempus fob eventu incerto fotisfeAiooam eis editam differre Ac prolongare , cum Ac po-
't cum* jam colled* pro ecclefia in divertis locis habeantur, qu* nullatenus nobis denegari jufle poffunt, tenemurque pro viribus age-D re ut quantocius fine mora quod debet fanda fynodus reftituat. H*c itaque, clariffimi oratores, ponderare velint vcftr* prodenti* , Ac pro reverentia Chrifti falvatoris nofiri eficacrm operam impendere , ut res univerfali· ecclefi» ad honorem Dei, falutem animarum. & veram pacem eundorum, feliciter difpoai poflint. Vos omnes uno animo cum hac fanda fynodo faluti ecclefi* fand* Dei confalere curetis. Ac cam in fuit neceffitatibus efficaciter adjuvare. Nos vero, fi in premiffis qu* neccfliiria font convenienter provifum fuerit, pro bono pacis Ac contemplatione fereniflimorum principum veftrorum, atque fingulariter pro unione Cnecorum profoqueada, E quam iemper multo defiderio expetivimus, ad translationem hujus fanâ» univerialis fynodi in alterum locum fecurum, Ac rebus univenfalis ecclefi* gerendis accommodum, eondofrendere parati erimus . Interim tamen non omiifari ea › qu* ad progreffum hujus fecri concilii Ac operum per ipfum iskhoetoram , tam in reformatione ecclefi* in capite At i* membris , quam in ceteris rebus, pertines» videbuntur, pro honore Det Ac falute uatverfaits ecclefi*. Et nihilo minus toti» viribus

■editas· ia fiecula fisculoram. Arae*-
Damm Bafiie* ia ooogregatiooe noAra go-■erafi, decimo Kaleadaa Martii, anao anati* vitat* domini miliefimo quadriageatefimo rri› gefimo none.

XIII.

Heffoafio fynodi ed /cAeda/aat oratonm prfod· pem de aMtaorae *condlii* t* efom *en trihu lacii, M iacHaaadtan eget omnino conciiütm* ad *ft* menfet cum dimidio, nec interim canma papam procedendum.*

SacrofiutSa , Acc. ad *fittnnm rei memoriam .*

Rem graviffisnam, quam ab hac fanâa tynodo quand· venerabile· ac drcumfpeâi oratore·, attentis confiderantes animi·, Deum nofirum, qui fua potenti dextera ecdefiam plantavit in tern·, fupplices oravimm Ac oramus, ut ea nobis loqui ac refpondere donet, qu* fint ad fu* maiefiatn Honorem Ac falutem omnium credentium, quia apofloli· fuis dUcipuks, ut in tempore neceffitatis loquendi fiduciam haberent, dixit: ZMwav emat vfou Mμ Λ ». «* *illa* for» paid fapsmaum. Mutationem hujus fieri concilii in lociim alterum » fuperiori tempore per vos expetitam, iterum poflulatis . Spem quoque pads ecclefi* ex ea re concipere videmini i quam profeta» pacem fi per hoc medium pofiemus adipiici, jamdudum ipfam mutationem avidis animis quefivtffemus, quoniam fummo defiderio cupimus cum beari» pacificis filiationem Dei promerentibus operari ad pacem, non quidem illam pacem appellantes, qua , conciliorum autasritate con-
tempta, quiipiam firsamus pontifex poflet de «i »*··«·· tota ecclefia Ac animabo· redemptis fenguinc Chrifli agere quidquid fibi libitum forat, abjeâaque fidutifera reformadone,.fpretis fecrie canonibus Ac decretis, vitia Ac abufus peftU fieri pacifice regnare permitterentur : aut « quod omnibus gravius eft, fide late Ac vulnerata , quifquis fidem ipfom impugnans-pacifice opprimeret ecdefiam, Ac illi tacere cogerentur qui fidem ipfom foflinerent. Non quidem hoc eflet pacem agere, fed turbationem graviflv mam, non hoc eflet mederi languoribus prmfentibus ecclefi·, fed eam in Utiferabile di*ferimen adducere. Quod quidem non efle noftns intentionis eradimus. Sed seh» domus Dei oogit noa in extremis ecclefi* periculis non tacere veritatem , ne tandem dicere oportes: in Dei judicio: *Fa mii, pate* «k m.-*-–*

fide Ac probis moribua pr*cipue eonfiflere quibus capiti fiso Ac fonti vita Chriflo conjungitur, ac cum co pacem habet, caritatem Ac gaudium, qua font fluta* Spiritu· : ut Ac t>a* «. vos ipfi ex apoflolo aUegaftis. Quam - vero - *'"*.- pacem qu*rus* beati pacifici, qui recipiunt adoptionem filiorum Dei - Hac eft enim p*x Chrifli, de qua ipfo ait : /aceat mnam d» vo- *j—*. «.

fimi· temporibus deformitate· , fchifinata At errore· plu· folito coepiffeat infiugcre , co»·

ata tu Spiritu fânâo Gera Conftantienfi· A solvatur , quod fidem ecclefi defendit : di-
•ago/tynodua nobis fidem explicavit de potentate immittaturqne ille supra ecclefiam pro libito sue cwairri
immediate data ah ipfo bdei audocv Chrifto voluntatis imperare , qui tanto tempore tam
conciliis generalibus repnafimtantibus catholi- graviter ipsam fadis , operibus At verbis im-
cam militantem ecclefiam . quibus Ac fammus pugnat, imo auctoritate Ac potefleie conatur
pontifex. Ac quilibet alius , obedire tenetur : opprimere : numquidnon ipfius ecclefia immi-
ut Chriftiani intelligerent, quod ipfis errori- net desolatio? Numquidnon timendum eft, —
bus , fchifinatibn· Ac deformitatibus obviare potius praesumendum, quod concilio diffolu- Gr«<i i'"rr-
_ _ oporteret per conciliorum generalium auéto- to volet fingulos per orbem dispersos cogere
Aicut Chriftus ipfe Deus nofter ordi- ut idem sentiant quod ipse? Numquidnon, fi
navit, ut fie frequens conciliorum celebra- absque debita corredionc fic dimittatur , cun-
***** tio, qu* pnscipua agri dominici cultura eft, ilis five ecclefiafticts, five secularibue, five
vepres Ac tribulo· pnedidorum malorum evel- pnelatir, five principibus aut aliis quibuscum-
lat , prout ta eadem Conftantienfi fyn«xlo de- que imminebit persecutio, qui fidem in sacro
claratum extitit, At pax optima cum fandita- Conftantienfi concilio explicatam voluerint
te Ac juftitia omnibus diebus vigeant in ccr- B profiteri? Quid vero de illis faciet, qui de-
ris · Unde vero languores, unde morbi, un- creta synodalia servare volent ? quod * cum £"'**'***'
de turbationes pads At vexationes ecclefi* in pratentia videamus adhuc sedente coaci-
jam nunc potitam· invalefeunt , nifi ex eo lio, quomodo tales in pluribus ecclefiis ft-
quod obedienria , quam Chriftus ipfe impera- dat tradari. An vero b*c erit appellanda
vit, quam ecclefia declaravit, quam fide· edo- pax Ac tranquillitas ecclefi*, vos prxclari ora-
•at, non data eft concilio generali (quoddo- toreȳ, pro Deo confidente. Quot erunt dein-
lenter referimus) a domino Eugenio papa ceps , qui pro conciliorum au/tontate, pro
moderno? imo graviÆme contempta, Ac du- declarationibus per ecclefiam fadis in expli-
riffime faflri, verbis Ac feriptis ufque ta ho- catione fidei certabunt, fi eas deprimi Ac hoc
diernum diem impugnata, ficut magna ex par- concilium in earum defenfionem de faflo vi-
te in alia iKtftra refponfione fynodali perte- derit succumbere ? Quis haereticus non auden-
rito rncnfa Februarii ad veftras priores peti- tius (quod cum amariflimo gemitu dicimus)
tiones taper mutatione hujus foeri conciti por- cornua eriget adversus sponsam Chnfli, fi ip-
teras explicavimus: unde djvifiones Ac fchis- sa concilia generalia, quibus supremum judi-
maca in ecclefiis particularibus, unde princi- C cium in materiis fidei decretum* eft , viderit
pum Ac pariatorum, atque etiam populorum conculcari? Sed quis, o pneclari oratores ,
per orbem difperforum, graviffisna perturba- jam in alio concilio, quod foturum dicitis .
tio. Nam, quemadmodum f*pe audiftis, pri- ad refiftendum summo pontifici pro defenfio-
mitus hoc facrum concilium coqgregatüm au- ne red* fidei veniret, dum ipse pontifex hoc
ctoritate duorum pmcedentium oonciliorum , sacrum concilium de fodo suppreffliffe , Ac in
Ac duorum fummorum pontificum pro extir- nihilum redegiffe conspiceretur? Quale pnste-
pation· herefum Ac reformatione ecclefi* in rea exemplum relinqueretur summis pontifici-
capite Ac in membris, quafi ab exordio at- bus , fi perperam agere volent, schismata fa-
tenuvit dominus Eugenius, licet nulliter Ac ciendi, concilium generale impugnandi Ac dis-
de foAo diffolvcro fine ipfius concilii confen- solvendi, ut quoties de ipsorum correction·
fu , Deinceps «m plurima decreta falubria in fide aut in moribus ,agetur, perturbent ,
•dita foifleM pro reformatione ecclefi· inca- scindant Ac d|gidant concilium, atque in »- Ori» w ■-
tiud concilium deveniri poftulent? Et fi in illio non fieret quod voluerint, iterum aliud ISmmmTl*'
ut animum fuum ad eorum obfervationem D qusmmt: ficque fiet transmigratio de concilio
redderet benigne inclinatum « ita, proh do- in concilium , Ac judicia universalis ecclefi*
lor I, ea parvipendit , ita contempfit, ut quafi fic semper in incerto vagabuntur, dum pno
in nullo debitam obedientiam ipfi concilio •ena summus pontffex, poftquam decretis ,
adhibere compertus fit : ex quo graviffimo pntceptii & ontinationibus fynodalibus tanta
contemptu non parva fofpscio adverfus cum obduratione obfiflit, poftquam ipsum bit su-
exorta eft, quod de declaratione catholicae fi- ftoritative fine ejus consensu diffolverc inta
dei feOa in ooaciho Conftantienfi non rede tavit, & sciffuram in ecclefia gravem jam per*
fenriret , quodque non crederet fis teneri obe- petravit, tandem null* suscepta pceniKntia.
dire concilio, prout ipfo fidei veritas afferit · nulla penitus emendatione fïfta . obtineret ur
Quid amplius? Cum fuper hoc gravi contem- concilium mutati cogeretur: imo verifimitirer
ptu citaretur, mentem suam plenius adversus ia totum dispergeretur per hanc viam meta-
ipeam veritatem declaravit, difiolvendoando- tionum Ac dilationum , qua» afferri concipi
ritative hoc sacrum concilium de foil© fine «mus, perseverante ipso moderno pontifice in
consensu ipfius , caatf quo virtute decreti ci- *Ædua ejusdem concilii Ac toties declarat»
tatorii procederetur, aut fieret aliqua novitas E «viratis impugnatione. Hoc equidem non ex-
centra ipaum, aut contra aliquem suorum o- •et schismati bbviare , sed schismata fovere
ratorum pnrfidenttam, cui in coocdio fuerant, Ac nutrire, dum pontifici volenti schisma fa
prohibendo etiam auÂoritative, ne in eo ca- cere, ut formidare videmini, fi concilium ad
su fodum Bohsmarum. quod alta undabat ejus correctionem procederet, alis favor pc··
hac sanda synodus, ultra triginta dies ago- beretur , ut ejus contemplatione ipfum coft-
retur « ubi non solum jam obedientiam de» cdfam tali modo mutaretur , unde poAeriaad
cavit, sed se judicem super concilium con- fchifinata facienda major peraretur audacia ,
nituit , nou ei obeliens, s«d imperans ia «t amciliorum enervaretur auâoritaa . per
his, ia quibas «undam teneri obedire cos»ct- qnaeum fiipvcmnm judicium in terris fitaifina-
Mo ex Chftfti ordinatione aficrit ipsa traürta M cxtirpvi convenit : imo fecundum hoc ,
quia «oclefiam lacerare Ac fcindere veikr, ip»
f»

(a fibi tota opprimenda relinqueretur. Et ne A tia , fit de operibus papae judicare habeant
*WNO CSttSTt penem gregis ad fe traheret ; totus in fuit manibus dimitteretur . Unde forfan volendo auferre ab eis fidem , quam in catholica ecciefia de aftôoritate conciliorum didiecrunt , & contemnendo leges pro fiilute omnium datas , ipfe omnes in damnationem ducere moliretur . Non hic agitur, pneclari oratores , de tali fchifmate, in quo duz perfonae contendunt dc papatu , dc in dubium vertitur cui eorum jus competat , ubi uterque contendentium in iudicium coneilii generalis venire ha*** <®ntentiam «uditurus . fed agitur de pon-
or m imo. tifice, qui fe voluntaries concilio volente ip- ' ,um corr,P«re feparavit. quod reputabat legitimum univerfalis ecciefia concilium, Af ec-Br»cra ex caufis tam neceffariis & tam urgentiffimis, quas in alia refponfionc synodali ex* posuimus, confiât effe fadam. In tertio casu , fi hoc sacrum concilium mutetur , quod fundatum eft aufloritate duorum conciliorum praecedentium, & duorum summorum pontificum , cui fere omnes majores ecclefiae praelati, cardinales, archiepiscopi . episcopi omnesque reges orbis catholici, incorporati sunt ., esto quod nec papa nec Graeci consentiant , id sequetur, quod ubi concilium exiK « ftens in hoc loco fortiter impugnat dominus \ ~ " iam r®qn,r»tu·· « ut poft ifta concilium , quia officium judicis egit pro exercitio juftitiae fibi divinitus commiffo , cogatur loco judicii cedere dc mutari , fitaque judicia differre acC deferere , ac per talem mutari ut fibi praefigantur tempora, loca, modi procedendi , & alia quae nunc requiruntur a nobis , quart non fit libertas in concilio generali ad faciendum , quod pro republics expedientius judicabitur fub directione ipfius Spintus fanfli, de cujus auxilio confidendum eft, quod five oporteat concilium manere in hoc loco five murari . five conveniat procedere, five quidquam aliud agere , & de modo, forma & tempore omnia peragendi fuggtret ipfi concilio quod pro falutc univerfalis ccclefiae fuerit ncccffarium. Sed dicitis quod concilium in alio loco praeter fui confenfum indiffolubilc permaneat verum fi papa hoc privilegium D habeat diltolvendi concilium fine ejus confenfu. quomodo vultis illud ab ipfo tollere ? Si autem non halieat, in hoc notorie erravit : quomodo id fieri quaeritur per quod in hac errandi poffcffione permaneat, & de mutatione concilii tali modo per ipfum dominum Eugenium fafla poffeflio haberetur, quae trahatur ad confequentiam ? Et fi in talibus confientiret haec fancla synodus. jam auflorftate ecckfiac, talia fieri poffe viderentur, quod nullatenus quaeri aut effici debet. Dicitis praeterea ipsum concilium murari habere in altefum trium locorum in quem papa aut Graei venire consenserint. Et efto, quod ncc ipse nec illi, consentiant , nihilo minus mute-E tur . In primo casu non eft nobis facile exiftimare, anentis praeteritis operibus, quod papa veniat in illum locum personaliter, in quo speret se corregionem accepturum. In secundo casu, cum Graeci advenient & fiet novum concilium ex latinit Ac Graecis > dantur induciae corredionis & emendationis domini Eugenii, donec per ipsos Graecos fuerit judicatus, imo secundum hoc agitur, ut Graeci ipfi de adis synodalibus hujus sacri concilii , catholicam ecclefiam repraesentat»-

priusquam pap* ipse corrigatur*. quodque omnes quaeftiones juris & fedi agitate in concilio erga dominum Eugenium , quarum etiam aliquae jus divinum & fidem concernunt , haberent in judicium ipsorum Graecorum devenire, relido hujus fandae synodi catholico judicio-. & quod ea, quae per ecclefiam in concernentibus fidem determinata sunt, in dubium revocentur , quart notaretur ipsa ecciefia in his quae fidei sunt errare potuiffe. Dicitur , quod ibidem dominus Eugenkis legatos suos minat, quod jurisdiOionic eft, ac fi ipse ab adminiftratione papali non effet suspensus, cum tamen ipsatm suspenfio- awwo t«nd«n

duritate tamdiu per nos defenfatai. quam in 'interitum perduci confpiCimus , nifi Deus noficr provideat ? Ik qua audoritate parum prodeft verbo dicere, quod confervari habeat, fi tale fadum agatur , unde ipfa nriferabiliter profternatur . Quis vero dabit capitibus noflrir fontem lacrymarum . ut in mœroribus & doloribus digne lugeamus Izfionem fidei , contemptum fynodorum & factorum canonum ? Quibus conculcatis , omnia fcelcra , omnia vi- Cerl< fm» tia, omnium xbufuum & deformitatum in- fr**4** crementa habenut regnabunt i pariter quoque pAt. amare flebunt diebus futuris principes & nationes orbis, dum quifphm Romanus pontifex eos injufte opprimere volet . Nam fruftra deinceps ad concilia generalia recurrent, quo- **rum erit\ fic prbftrata auctoritas «■Si enim concilium generale aliquid vellet de ipfo Romano pontifice judicare> illud diffolvet ac» transferet , aliudque concilium fieri quzret, ubi Ioflit fuum libitum confequi , ficque nulla abilitas , nulla firmitas io judiciis ioforum conciliorum haberi poterit . Invaleicet przterea ille pernieiofiffimus error in populum Del, ut unus homo ad fummutn pontificium affum-**.. ptus poffit de tota ecciefia & Ghriftianitate agere ad fu* libitum voluntatis , ficque per gene-**

aerale concilium univerfàln ecclefi* non va-A ad deas quoque conventiones in Nuremberg» le» comg* ans reformari . Sod dt videmus **non folum ftatum ecclcfiafticum A.** fahuem anieurom ex ea re detrimenta pari, imo o- rnnem Aasiim . omnem politiam. omne regi- men in fpirituakbus dt temporafibua perturba- **ri I Nam ecce poftqtum generale concilium** ecclefiam catholicam repnsfentans . immedia- te habens poteftatem a Chrtflo, cut fumo»us pontifex dc. quilibet alius obedire tenetur in his qu* pertinent ad fidem, extirpatiouem fchtfinath reformationem ecdefi* in capite & in membris. copie fuatn exercere judicium in dominum Engenium pro Correptione ipfius, contumaciter obedire eonKmpfit : jam via in- troducitur . ut qui concilio in his tenentur o- B bedire , non ipfum concilium reputent ut ju- dicem , *M* ut panem cum domino Eugenio contendentem . 8c velint ipfum judicem dite* ile aut indirefle arilare vel compellere . lo- ca & tempora eidem pnefigere , ut fua judi- cia nequaquam proferat . imo ad inftantiam ejus qui reus eft judicium fuum mutare coga- tur . Quod /i hoc At de iummo judice pote- ftatem habente immediate a Chriflo , num- quidnon ex hoc datur exemplum fubditis quorumcumque judicantium, ut ipfo* judices temporale· ae fpintuales per mutua· intelli- gentias compelleret, ut **illi** a judicando defi- ftant*f* ficque peribit juftitia in terris . dc e- vemet quod ait glorioftts Hieronymus : Dum C uni parcunt. univerfs ecdefi* moliuntur in- tentum . Qu» eft› inquit. ifta mifericordia uni parcere, & umverfos in diferimen addu- cerer Cumque pax (ut ait beatus Auguflinus) fit tranquillitas ordinis , jam abrupto or- dine judiciorum , omnis pax dc hominum ad Deum , ftc hominum inter fe , turbabitur, dum vta conveniens ad pacem non qusmur, dum juixtia abjicitur, dc veritas profternitur: anas cum pace ipfa divina doélrina nobis o- ftendit epenere copulan . ait enim icriptura **qua mentiri non poli** : ***Mifencordia d- wn- uu oMevtn» fibi : fufinta & pai ofcvJate** '**■*. ***funi.*** Et domitus per prophetam inquit Pa-wt M ce·· & ***ventate* dibgite.*** gex quoque Ete-Drum chias dicebat : ***Stt pax & irritat m diebat •tau.*** Quid igitur potius in ama rerum dif- ficultate agendum eft huic lanci* fvnodo ? an IhJ*'a'*quod recedat , · mala &. omnia'fiipradida permittat pt*valere, an quod ex officio fibi commiffo a Chriflo, fub confidentia ipfius di- vini auXilii, per defenfionem veritatis dt e- xercitium juftitie in repellendis tantis melis debitum fuum agere curet coram Deo dc ho- minibus, adimplens illud quod per Sapien- 4- tem diflum eft : ***Cena pn ptfhlta ad taortemt*** Garifiimc videre poteftis , venerabi- le· oratores, quod ecclefiam matrem omnium Chnftisxorum in tanu defolatione ffiHerere non poffimus, fed nobis dt toti populo Chri-®^ - ,ta intendimus agere , ut coram omnibus ftiano (aviffima imuuncr damnatio, fi làluu principibus atque populis clariflima juftitia dc ipfius ecdefi* de vit* lu», fide eft , veritas hujus landhe fynodi reluceant , cum providere neghgamus. Expilavimus jam pio- ju^tia autem veniat intra ecclefiam foror ejus rimis aftnis, fi prefatus dominus Eugenius **pax, & fibi invicem gratifiimo copulabuntur** viam veritatis recognofceret, dt contemplatio- ofeulo, nec quidquam aliud petimus , nifi ut ne Chnfttanorum principum, dilationes pluri- in his turbationibus rerum det nobis id age- mas benigniffime obfervavit h*c fanfla fyno- re quod beneplacitum fuerit itus divin· ma- dus, ambafiatordqu* fuos ad divertas regio- nes tranfmifit, veritatem dc juftitiam hujus Chriftianoe in viam veritatis * dt profecutio- **facri concilii,** ĸ necdftatera urgentiffimam ne public* fidunt unionem & pacem bonam «·«» · M· providendi public* ialuti ecdefi* aperientes, amplclli: quod & nos maxime defideramus,

ANNO CHInrI

ANWO CaaliTI

ac laboribus cuaAi· profequi volumus, ut A omnes unanimiter in amore fraternitati* Deo feraient, 8t fint unum in veritate t nec aliquem de veritate hujus fanAas fvnodi informatum credimus velle tandem huic favere errori, ut unus mortali» homo , qui ordinatus eft ut fit fidelis minifter in domo Dei , poffit (ut pramiffum eft) ad libitum voluntati* fu* de tota ecclefia agere , dc neque generalia concilia reprvfentantia ecclefiam unaverfalem , neque canones fynodale* , neque poftremo ipfas declarationes fidei per ecclefiam catholicam faAas attendens, poffit totum gregem domini cum tanto precio redemptum >n pnacipitium damnationis inducere : ncc uni perfon* mortali quis intantum humano favo-B re afleAus putari debet, ut propter illius temporale defiderium, quod ficut umbra pertranfit, velit univerfalem ecclefiam deftrui neque formidari nimium oportet, fi juftum ecclefi* judicium in correptionem domini Eugenii proferetur in futurum pro necdfitatc totius ecclefi* ·, dc ipfe, quod abfit, rebellando in adverfum velit fchifma facere, alios attrahendo, ut ab unitate ecclefi* fe feparent, quod princeps aliquis catholicus, aut notabilium prolatorum quifpiam, velit fuo favere fchifmaci, prnfenim in lefionem catholic* fidei & at>

m» i.ar· *Tr«s

eft · quanti principes orbi* tam per fe quam P*Γ ᴬuo* conci,io Conflantienfi interiverunt ,C

M»'r<i.i »l a,-

ubi explicata fuit declaratio fidei de auAoritate conciliorum generalium fuper papam £c quemlibet alterum, & in omnibus obfervata, nemine reclamante, nemine reprobante ? Sed ubi dominus Eugenius jam bina vice voluit Cua auAontate hoc Bqfileenfe concilium fine ejus confenfu diflbivere, fcitis quomodo principes orbi* fere omnes, aut prim* , aut fecund* diffolutioni* tempore, fuos oratore* io hoc facro concilio tenuerunt, firmiter credentes papam non pofTe diffolvcre ipfum factum concilium , quod pro extirpatione herefum & reformatione ecclefig in capite $c in membris legitime congregatum erat, fine confenfu ejus: cum ipfe concilio non habe-D ret in hw imperare, fed tentsecur obedire . Quid de pnelatis ecclefi* dicemos? Numquid non in facro Conftantienfi concilio Cardinale* , archiepifcopi , epifcopi, dc ceteri de omni regione fuerunt ? Nec ij)i defuit felicis recordationis papa Martinus, qui etiam Arca finem ipfius concilii per parentes litteras mandavit , eodem approbante concilio, univerfis archieptfcopis , epifcopis , d< inquifitoribus , Ut fingulo* de h*refi Viklefffftarum fulpcAoe diligenter interrogarent, utrum crederent quod illud , quod iacrum concilium Conftantienfe univerfalem ecclefiam reprefentans & approbavit dc approbet in favorem fidei d< ad falourn animarum, ab nniverfi* Chrifli fideli-E bus effiet approbandum dc tenendum ·, cum non ignoraret papa ipfe Martinus declarationem de auAontau conciliorum data immediate a Chriflo antea per ipfum concilium faAam fuilfe ; qui etiam φ eifdem Uneris poteit , quod error eft dicere, non efie de nectffitate Mutis eradere Romanam ecclefiam ede fupramam inter ecclefia* ; fi per Romanam ecdefiam intelUgatnr univerfiiu* ecdefia, ·ut concilium generale, aut etiam pro quanto negater primatum fummi pontifici* refpc-

Au ecdefiarum particularium, Jn boc prato, rea Rafileenfi concilio, tempore attentat* prina diffohitioais, fuerunt feptem de pmftan- **"SL ,'μΛ

tionbus facrofanA» Romaac ccdefia cardinalibus , videlicet Julianus tituli fanAi Angeli fedis apoAoUo* legatus A. Bononienfa , P. M -Λ Ponuenfi* vulgariter diAu* Placentinus, car- e·,,·*'' dinale* epUcopi, Joannes fanAi Laurentii in Lucina, diAu* Rothonugenfis, Joanne* fanAi Petri ad Vincula, A. fanAi Euftachii, de Do. minicua fanA* Marin tn Via lata . diAu* Fin. manus, etiam cardinale* , doArinam ipfiun catholicam & apoftolicam de auAoritace conciliorum in Conflantia declaratam virtuofe defendentes , atque oftendente* , propter illam non potuiffe neque in futurum Te fieri dit folutionem hujui concilii fine ipfius confenfu | plurimaque folemnia fuper hoc decreta cum carteris patribus condiderunt , & toti mundo publicaverunt : qui de hac re in refponfione quadam fynodali cum toto concilio magna auAontate oratoribus domini Eugenii , diflolutionem ipfam manutenere volentia , reiponderunt ·. Malumus mori , quam tanto errori per ignaviam cedere . Hic articulus , de quo difceptamu* , fidem concernit, qui fine interitu falutl* negligi non poteft. Si dominus Eugenius ecdefiam audire non vult, oportebit eum tandem haberi ficut ethnicum *tt* publicanum . Hac funt verba concilii , In quo tunc illi prafèntes adfuerunt. 'Audifti» dc vo» liepius quomodo alii plures cardinale* te fubfcripferunt, dum dominus Eugeniq* ad mandatum concilii illam pneteufam diiiolutionem irritam St inanem declaravit : & ea non obflante dixit concilium legitime fuifTe continuatum , Sed numquidnon praterea omne* viderunt quam multi prslati, doAores divini & humani juri* » ac cctteri ecdefiaflki viri, ex diverfi* nationibus , regni· & provinciis fiicceffive > tam tempore prim· dmulutioeia quam fecunda ; in hac fanAa fynodo comparuerunt , dum ipfe dominus Eugenius eam diUolutam reputabat t. credentes hoc faAum equidem domini Eugenii advenit* ipfius concilii auAoritatem nullatenus potuiffe pntvalere ? Quo ab siginvr putandum eft. vel fufpicandum , ut catholicus orbi* fidem quam accepit, vellet propter quamcumque perfooam deferera, aut cuivis perfone in adverfum rapugnend dc fchifma facere volenti favorem pneftsre ? βi quod ab hoc facro concilio , quod fidem ipforum pnriatorum » fidem principum, atque omnium nationum orhia defendit, fe feparent, ut illi adhaereant, qui ipfam in pugna evellit ? Credendum eft potius , quod omne* providere volent, ne in futurum quifqvam pontificum poffit rebellando conciliigeneralibus, immediate a Chriflo pactftatem fuper cos habentibus ,fehifim* facere, ~ pro fui voluntate, aut libidin· dominandi, uni< verium orbem hoc modo cooturhare , Irgentque tandem omne» unanimiter, illum pro pontifice haberi non debere, quem amCilium nnivoffitiis eedefin pro non pontifice habendum judicaverit i ut fic non needle fit jmn deincopa principe· orbis hoc modo cum variis legationibus fit tnaghis expend* |n ca re vexari, fimalque pax in eoriefia vigem pofht, & anAocitaa conciliorum Hlibata fer. vari, qua (ut ait. B. Augnftjnv·) . h* ipfit ecclefia faluberrima eft. Nom oportet urtlrer-

fet

fos Chriftianoe idipium tenthe Ait upei . fi A mati , debitum fuum erga Deum Ac ecclefiam.

αιχΐτι una ®<les & P"x <e"" «^fimvanda eft, quod temper facient . Et intelledis rationibus ac motivis hujus lands fynodi, devotiones eorum apertifiùne confpicient, intentionem ipfips dirigi, ficut beatis pacificis convenit , ad querendas vias verat pacis, tranquillitatis Ac lalutis ecclefia ac totius orbis nunc & in futurum I Quod autem ad fadum Gracorum attinet, icitis quanto defiderio unione eorum temper optaverimus & optemus, quantofque labores & fumptft in ejus rei prosecutionem impenderimus , & qualia nobis impedimenta objeda fint t dudum quoque loca* convenientia , videlicet Bafileam, Avinionem , & Sabaudiam › pro ipfi» tradanda unione, nominaRvimus . Ac adhuc, ut omnes conipiciant noftram perfeverantem intentionem ad hujus unionis profecutionem, fi imperator Romxoram & patriarcha Conftantinopolitanus , qui pro tempore fuerint , & ceteri ecclefiam orientalem repnefentantes , ccifantc omni dolo & fraude, in aliquem locum fecuruin, quem hac fanda fynodus eliget, advenire voluerint, hac fanda fynodus illum eligere & in ipfum fe transferre non recufabit: talemque locuui eliget. poftquam intentionem Gracorum ipforum pkne cognoverit, de quo ipfi veftri principes & totus orbis merito debebunt contentari. Interim verp curabit eadem fanda fynodus quarere diligenter que ecclefie Dei C profunt : Sc ita res ipfius noftre catholice acclefie difponere , ut falutifera gubernatione regantur , per quam Deus propitietur populo fuo , Ac placata ira ejus, quam peccata regnantia concitarunt , unionem ipforum Grecorum & bonam pacem omnium Chriftianorutn reflorere videamus in terris : ad laudem & gloriam Spiritus paracleti, qui eft Deus benedidus in fecula feculorum. Arnen.

jCHW's-rr

Situ volunc licet· locum Biuttr», aoc poalific) ·

Datum Bafileae in congregatione nostra generali* Idibus Junii* anno a nativitate domini millcfimo quadrii entethao trigefimonono

XIV

D Sententia fynodalis in congregatione generali declarans fequentts curiam papa £ugenu pernas contentas in decretis fynodaldnu inadijfe.

SacmfanHa generalis, Acc. *ad futuram rei memoriam.*

Quoniam dudum in decreto nostro odavac seffionis ˛ quod dominus Eugenius papa IV. in sua splcmni adhaefione approbate dignoscitur, inter cetera decrevimus, quod fi ali-iLn.' qua persona ecdefiastica, etiatnfi sandae Romanae ccclcfiae cardinalis, aut alia quaccumque, cujusvis status, gradus aut conditionis E existât * Bononiam, vel ad aliqufem alium locum, sub nomine generalis concilii, isto durante, praesumeret accedere, vel ibi manere, sententiam excommunicationis & privationis omnium dignitatum, beneficiorum & officiorum , ac ^nhabilitationis ad ipsa, incurreret ipso fido '. & de dignitatibus, beneficiis & officiis talium, per eos ad quos de jure ^pedat, ctiamfi cathédrales, aut métropolitaine •edefiae forent, libere disponatur. Et consequenter in alio decreto nostro vigefimaenonae Mffiools, praecepit Race sanda synodus sub

îi»«i« non

.eisdem posms ÔC censuris, quas coturafitcien-A ecclefia· univerfalis manifieftaei laefiooem, *8t*
AWMO CHtiSTI tes incurrerent ipso fado, univerfis aandae everfiooem totius ecclefiafticac difciplinae, nec asnso owusrt
Romanae ecclefiae cardinalibus, patriarchis, **non fomentum abufuum ftt perditionem ani-**
archiepiscopis, episcopis , fit aliis quibuscum- **marum , dedant praefata fanda fynodus om-**
que in cuna didi Eugenii pap· IV. exiften- **nes *tu* fingnlas peribnaa ecdcfiafticas, de qui-**
ttbus . eo cafu quo ipfe dominus Eugenius in **bus fupra fit mentio, cujuvis ftatus gradu·, aut**
civitate Fcrratienfi , ficuti poeparire videba- conditionU exiftant, quae 'Ferrariam fub no- fe «·
tur , vel alibi concilium ifto durante erigere mine generalis concilii accedere, vel ibi ma-X?ffi^
incepiflet vel inciperet in futurum, ab ejuf- nere praefuropferunt, aut illuc vel ad aliquem «'»■
dem curia recedere . dt qui fynodis generali- alium locum fimili praetextu, ifto durante ,
bus de jure vel confuetudine interefle tene- pracfumpferint in futurum, & quae poft di- JE? ***"
bantur , ad hoc factum concilium Bafileenfe. florum decretorum noftrorum promulgatio-
ceteri vero ad loca beneficiorum, vel alibi nem, infra terminos fucceflive fibi (ut prae-
extra curiam ipfatn fe transferrent, deinde ve- mittitur) aftignatos, a dida prvtenfe curia
ro illo conventiculo Ferrari* credo, & de- portati Eugenii non recefferint. nec ad boc
clarata fufpanfione prêtât: Eugenii ab admini-B fecrum concilium vel alia loca prout eis
Aratione papatu*. in virtute fend* obedien- pnecipiebat hac fanda fynodus, fe tranftule-
ti* , fub pcena privationis, quam ipfo fa- nnt. quafque citatas, ftc praedidorum decre-
do fuo fimiliter incurrerent omnium fuorytn torum noftrorum monitionibus non parentes,
bénéficierai, dignitatum , officiorum, com- contumaces reputavimus, ut prrfertur, ftc pro
mendatum . petyfionum , it gratiarum quarum- quibus esufr juft* & rationabiles non exti-
cumque , etiam' expedativarum , per decre- terunt legitime coram deputatis noftris alle-
tum noftrum tngefimzprimc feflioni mandavit gate , in pernas preduus incidifle, fit, fi for-
eadem fantla fynodus omnibus & Angulis ec- fan contrafecerint, incidere, ita ut de digni-
clefiaflicis perfonis. ut fupra qualificaus. et- tatibus . beneficis At officiis eotumdem « per
iam apoftolicx fcdis *6i* curi* Romane officia- eos ad quos de jure fpedat. etiamfi metro-
libus , quatenus infra quadraginta dies extunc politan* aut alisr cathédrales ecclefia fuerint,
immediate fecuturos poft diem dat* ejufdem poflit de cetero libere difponi, ipfoiijue ftc
noftr* feiTionis . ab illa curia , quam didus eorum quemlibet ut tales denuntiat , ac ha-
Eugenius de fedo tenebat flt tenet, recede- beri , teneri ftc denuntiari, nec non ab uni-
rent . & ad hoc facrum concilium vel alia C verfis Chrifti fidelibus evirari vult ftt mandat .
loca, prout in pr.rdida trigefimaprima feffio- quorum omnium nomina fic cognomina ha-
ne fuerunt admoniti, accederent . Deinceps bet & haberi vult pro faffidehter expreffis.
quoque per aliud decretum noftrum ji. fef- Decernit autem h*c fanda fynodus affijtio-
fionis , omnes & fingulos in eodem conven- nem pr*fentium in valvis ecclefi· majoris Ba-
ticulo Ecrraricnfi aut dida pretenfa Eugenii fileenfis vim habere legitime denuntiationis ,
curia exiftentes, ac etiam eodem conventicu- & perinde ad evitationem & alia pnemiffa
lo memoratis decretis noftris comprehenfos, ardari , & ardatos intelligi uniyerfos, ac fi
qui eorumdem decretorum monitionibus non e^etn pnefentes ad pertonas Angulorum exe-
paruiffent, citavit, ut trigefima die exnunc cute & particulariter intimat· fuiffent. Pol-
immediate fcquentc in congregatione noftra licetur tamen facra fynodus , qu* folit* man-
generali , fi protunc eam celebrari contingeret . fuetudinis fand* matris ecclefi· quam repr»-
ahoquin in proxima fequenti comparèrent fefttat obhvlfci nunquam poteft, indemnitati
coram eadem fanda fynodo, vifuri fe in poe- ftatus illorum ex paedidis, qui infra quadra-
nas prxrhdas incidifle declarari, aut juftas ginta dies a datis pqpfentium immediate-corn-
caufas . fi quas habeant, allegaturi. Quod qui- D putandos paedidum conventiculum abjurave-
dem termino adveniente, quamquam nonnul- rint , & ad hoc facrum concilium fe fine frau-
li pci te , ahi vero per procuratores, coram de contulerint, gratiofe confulere , & beni-
nobis aut deputati» noflns comparuennt , li- gne providere-, decernens exnunc, quod de
cet tamen ipfis peremptorie ôt una vice pro dignitatibus, beneficiis & officiis talium inte-
omnibus duxiffet ipfa fanda fynodus aflignan- rim non debeat per quempiam difponi.
dum, & aifignaffet, decernens nihilo minus Datum in generali congregatione noftra in
contra non parentes ipfes procedendum & de- ecclefia majori Bafileenfi publice celebrata,
clarandum . prout juris & rationis effet, fo- fexto Idus Augufli, anno a nativitate domi-
is nihilo minus pro obfervatione hujufmodi ni millefimo quadriogentefimo trigefimonono.
termini contumacia non fatisfacientium accu-
fita. ipiifquc contumacibus reputatu, nonnul-
los prrftantes patres deputavimus ad audien-
dum Si examinandum quafçumque caufas
cxcufationcs pro parte praedidorum citatorum.
qui fe repraefentabanr. fi quas adduci & al-
legari contingeret : & m longanimi manfue-
tudine patienter cxpedavimus , ut vinceremus
in bono malum , Sc illi veritatem agnofcerent,
feque converterent in via fithitis. Ne vero
hujufmodi vulneri graviffimo , unquam vetu-
flo aut negledo, callus obducatur, fit eo in-
iinabile quo infenfibile fiat, ficque facilitate
peftiferae veniae praedidorum non parentium
indurentur corda . St peramplius firmetur pe-
nculofitlimum hujufmodi fch.fma , in concul-
cationem fidei noftrae catholicae, andoriutis

XV.

RefpoajSo fynodabs ad tavtOivam Gabriel» ftto *dam papa Eugeitn, pMicaiam* i■ *ftmdam diftajione tonventinii flomuùù.* - aiiyr ■JXL «KÜ»K<>»

Sacmfaaâa, ôcc. ***ad futanua*** **rri laoaehm**

Beatus Hieronymus , cum lumen **'veritatis** ûlubri dodrina diffunderet, cogebatur frequenter adverûntium **mâlndidis refpoodere:** fit dum Auderet **depravata corrigere, errrores** auferre, reprobabatur **a mahgnis,** qui **adverfuih** fe (ut inquit) ore **rabido defirvicbant,** Acut ipfe in pluribus prologia fuis in divinfcripcur· libros oftèndit. **Sic bate lânda fy-**

,nodus defendendo veritatem catholic* fidei de atartoritate fenrt* matris ecclefi*, At generaUum coneiHonun, advtrfus impugnationes Gabrielis olim dirti Eugeni pap* IV. Ac profequendo conftanter reformationem ecclefi* In capite At In membris pro honore Dei Ac animaram ftlate , varia* uunnaa , perfecutiones, maledirta, opprobria ntftinet ab ipfo impugnatore veritatis: qui poftquam longo tempore ipforum conciliorum aurtoritatem operibus , verbi* Ac icnptis perfiteutus eft, tandem in profundum malorum dedurtus, quod doJentiffime dicimus , ad hoc devenit, ut in quadam horrenda invertira per eum poft depofitiooem ejus Florenti* promulgata, defen- ^)rt* pmfate aurtoritatis & veritati* in celeberrimo Conftantienft concilio declarate, ac etiam aliarum veritatum ex ea oeceffano de- Prudentium. vocaverit hereticos, cum ignorare non poffet uniyeriâm ecclefiam catholicam . omnes prclatos orbis , omnes reges Ac principes orthodoxus, qui tam in pnefato concilio Conftantienfi quam in hoc Bafileenfi per fe aut fuo· adfuerunt, in eadem via veritatis, quam ille reprobat, refediffc . Sed perxniffum credimus a domino , quod hoc faceret Gabriel ipfe , ut fe coram omnibus manifeftaret hcreticum , qui univeriam conatur ecclefiam hereticare & intelligerent eundi, quam neceffarium fuerit talem hominem a papatu deponere, priulquam hcc fanrta fyno- du» diffblvererur , ne mundum inficeret errorib us , & poft ejufdem fynodt cdlffolutionem ubique catholicos pericquereturff qU1 auctoritatem conciliorum defenderent. Cui*· rc> ^u* tur* magna dudum prariumptio hebua eft . poftquam in fartis fuis pr*faxus Gabnel ita paffim contemnere videbatur decreta fynodalia . Poftquam infuper jam ante tres annos in hoc concilio auditum erat quod aliud concilium fieret, ubi hcreticarentur decreta concilii Conftantienfis Ac hujus Bafileenfi», ob quam caufam maxime refluit hcc finrta fynodus . ne Gabriel in alio loco pro fua voluntate concilium erigeret, ficut ipfe tam fub umbra Gr*- corum quam altis modis laboravit erigere. Fi tandem cum hoc legitime facere non poffet , nec obtinere confenfum ecclefi* , divina providentia repugnantis malo jam premeditate, ipfe in fchifmate Ac divifione aliam congregationem fub nomine general·* concilii primo Ferrari* , deinde Florenti* erexit : in qua tunc per prrfatam invertivam luos errores, fuumque obduratum animum in perfecutionem ecclefi* patefecit . Quomodo autem veritates ipfa* fidei impugnet, audiamus Ac deinde ad cetera omnia refpondeamus, ut omnes Chrifti fideles in hoc turbulento tempore lumen afpiciant veritatit, per quod in portum (alutis perducantur. Enervare quidem conatur veritatem in Conftantienfi coocilio declaratam , dicem eam declarationem ab una tantum obedientia Joaçnis XKIII. fuiffe fertam. Sed nunauid negare vult, pro eo tempore verum fuiflê concilium, Ac declarationes in eo fertas 'validas elfe ? Quid autem contradicere vult de obodientiis aliis ? redamavitne aliqua cooUn» ?tra hujus veritam declarationem? Ntamquid omnes unanimiter Ac depolitionem Joanni* laudaverunt, Ac in privationem Benedirti ab omni jure , fi quod habebat in papatu, confenferunt; qu· vigore aurtontati* fynodal·* declarat* per prrfatam veritatem ferta funt ? Numquidnon omnes ad elertionem felici* recordauom» Martini pap* V. provefferunt eadem fynodali auctoritate? Qui quidem Martinus deinceps, approbante concilio deffinivit errorem effe, fi quis diceret non effe de neceflirate fahitis credere Romanam ccclefiam effe fupremam inter ecclefia* fi per Romanam eccfeliam intelligatur umveriatis ecclefia. aut concilium generale . Item ordinavit, eodem approbante concilio, ut quilibet de hxrefi <iclpfeftarum fufpertus interrogaretur . an credat , teneat, Ac afferat, quod quodlibet concilium generale , Ac etiam Conftantienfe, catholicam ecdefiam reprefentet. Item . utrum credat quod quidquid ipfum concilium (k>nfiantiênie diffuuvit At approbavit in favorem fidei Ac felutem animarum. quod hoc lit ab omnibus fidelibus tenendum' Ac approbandum : cum tamen non ignoraret prediüam declarationem in eodem concilio fartam effe. Deinde vero ht* in Bafileenfi concilio eadem declaratio innovata fiut in publica feffionc . ubi de nulla obedientiarum differentia fermo erat; ubi etiam quamplure* cardinales patriarch*, archiepifcopi , cpiicopi. ceterique prelati Ac dortores Infignes in moltitudine copiofa prsnfente· erant, & legatu* apoftolicus prefidentiam exercebat . Ut quid ergo nunc allegatur quod hasc declaratio ab una tantum obedientia m concilio Coftanuenfi facia fuit ? Sed audiamus quomodo in probatione veritatum declaratarum conatur Gabriel mundum involvere . D«ot eas fe reprobare ad fenfum Bafileenfem» quem, inquit, farto demonftraot . Ac non apent quis ilie lenius fit, nec etiam in quo fenfu approbare veht ipfa*: At fuper hoc pro voluntate fua, poftquam per hareiim probatam & lucide mamfcftam judicialiter poft maturam examinationem depofitus eft , no* appellat hereticos , qui dodnnam ecclefi* patefecimus, At veritates clariffuna* fine ruga , fine duplicitate, fine quacumque involutione verborum» decreto fynodali aperuimus ad *- dificationem populi Chnftiani. Nam Ai verba Πveritatum ipfarum plana A< aperta funt nec oportet nunc has involutiones querere ad deceptionem fimpbcium , ut dicat fe reprobue veritates ad aliquem fenfum. quem nequa quam explicat . Sic enim dudum oratonlm* fuis fuper hac materia refponfum iuit in ea refponfione qu* incipit , Cogitanti quod decreta Conftantienfi* fynodi authentica funt , At ita clara At intclligtbilia , ut nulla egeant declaratione. Non quant proferto veritas fidei tale* anguk*, non tales involutiones affertat · fed quem fenfum habuit, quem fafto monftravit in his veritatibus Conftantienfe concilium , cum Joannem propter fimoniam & alia crimina ab adminiftrationc papali fufpendit atque depofat. Ac Bcnedirtum (ut prwmiffum eft) a jure, fi quod fibi competebae, pnvavit : quem fenfum habuü concilium Conftaat^nfe, cum in capitulo. Frequent , ftatuit, ut dum plum cffeni contendentes de papatu, quilibet ad concilium venire teneretur fab pœna cadendi a jure papatus, fi quod haberet: quodque uterque contendentium effet fufpenfus ab adminiftratkme papal·, donec cauû eorum effet definita per concilium. Revocare autem nunc in dubium ipfa decreta concilii Cooftanticnfi* quid aliud effet.

cwxisn

STstX** ràiwwafct't **·*

Im wd«g» umm xni pwi»u.» ·» aSUn»

1<if.

«———effet, quam ia dubitationem vertere dopofi-Atum atque dimittas muho gravius per

CMSISTI MS.. Mk tunuo

AWWO tionem pradiâonun, eteâionem pradkal pa- pa Martini, At contequeater ipfius olirn Eogenii , creatioaefqoe cardinalium , proesotiones patriarcharum , archiepifcoporam, epifcoporum , abbatum At aliorum , cereruquc fafa ecdefia in horrendam confufioaem dedu-

iwTfckXiZ*

ct»·^ ı~· "*"I

cere ? Quem fenfum praterea Ja his habucrunt patres in hac fanâa fyndBo conftituti , legatus apoftolicus . At alii fanâa Roman· ecclcfia cardinales, dum pariter cum univerfo coneilio in undecima fefKone hujus fanda fynodi (latuerunt decreto perpetuo, quod fi fummus pootifex in futurum diflbhraret con-.ihum generale fine ejus confenfu , nifi refipueeret infra quatuor mentes ; poenam fufpenfion»· ab adminiftratione papali ipfo fado incurreret Ac deinde ad depolitione cederetur. fi illam per duos me*- s fuftineret animo indurato . Quem fenfum etiam habuerunt, dum dixerunt in duodecima feflione hanc effe ventitem jiitis divini At humani , quod papa concilium fine confenfu ejus difibivere nequiverat , Ac ipfum admon- erunt ut diffolutionem per eum attentatam evocaret infra fexaginta dies. Alioquin fufi.«cnfiooem audontate fynodali decernebant effe faciendam, qui At in refponfiooe fynodali, qu· ineipit, Speravit , dixerunt de prvdiâa diffolutionc, quam dirius Gabrid, tunc Eugenius, fuftinere volebat: Maiumus mori, quant tan-Cin to error» per ignaviam cedere . Hic ai culus fidem concentit , qui fine interitu faluti ne-Sligi non poteft . Si dominus Eugenius t(clo* am audire non vult, quam hoc facnapi concilium rcpr»fentat, oportebit eum tamdem haberi fient ethnicum Ac publicanum. Hoc towdem diria funt. Non proferio aliuttr*fenfum nunc habere voluit nec vult in his veritatibus fanria fynodus. nifi quem ipfa tunc habuit cum illi adeffent . An dicet eos qui in concilio Conftantienfi erant fuifle hereticos cum quibus ipfe Gabriel fe univit Ac conjun-

Xl1 d,cet legatum fuum, cardinales, Ac

£«,.< p. î" alios . qui in hoc Bafileenfi concilio pnediria egerunt . fuifle hnreticos? Sed quid de ipfoDre, Dathan Ac Abiron divinitus latam, atque «licetur qui cis adhclit, Ac port monitionem tynodalem confeflus eft diffolutionem illam quatp fecerat , Ac multo tempore defenfaverat , nullam fulife. immo ea non obftante concilium legitime fuifle continuatum ; revocans etiam literis , incipientes , Deus novit, & alias quaicumque, & quidquid per ipfum aut fuo nomine in prejudicium aut derogationem huius facri concilii Bafileenfi» feu contra ejus aurioritatem faüum Ac attentatum feu affertum erat ? Recognovitque errorem fuunn quem in dtffolvendo concilium fine confenfu ejus habuerat, fueruntque fuper hoc left! litene ejus folemniter in fcfliooe publica, prrfentibus inclytae memori· Sigifmundo im-EAc hortatur. At in virtute fanâa obedâentia, peratore Ai prefatis cardinalibus, oratoribus regis Franci· . Ac aliorum quamplunmum principum , przlatis & aliis egregiis viris in multitudine copiofa. An dicet quod tota ecclcfia cam eo tn errore fuit, dum pariter omnes hme fu- revocationi affenfcrunt ? Quomodo audet nunc vocare exiftentes in hac fanâa fynodo hrrcticos, qui in eadem veritate › in eadem dtxlnna ecclefi· de auâoritate conciliorum generalium fideliter Ac conftanter perteverant ? Ipfc qui m errorem fetnel revoca-

fanfam' tnhsbtioneao in Ferrariam" reiocidii, ac deinceps adverfus doririnam ecclefi· fit veritates fidei declaratas, quibas tunc refifttrw non potuit, magis fe per induratam pertinaciam Ac hotefim obfirmavit. Qualiter autem hoc doârina ecclefi· de auAoritate conciliorum fundata fit, Ac in facri· fcnpturis, Ac m dorinnis fanriorum , ûneammero luit diluci- de declaratum Ac in relponfioM fynodali qua incipit, Cogitanti, rAc in alito multa feripraris, orationibus & termonibus, quibus neque ipfc Gabriel , neque fui, tam in hoc concilio quam in confperiu regum Ac principem, refiftere potuerunt. Intelleietuntque Chnftia-B ni, quanta effet ecclcfia ruina, fi fpreti* co·- cibis generalibus , abjedis factis canonibus Ac ejusdtis-regulis . unus homo peccator poffet de omnibus rebus ipfius ecclefi· pro libito fu· voluntatis agere : Ac dum congregatura effet concilium pro reformatione ejus Ac aliorum . poffet illud in quemcnmque locum vellet, ac in regionem quamcumque transferre fine ejus contente. Manifefte quoque conflat, quantum illud falfum fit quod confingit ipfe Gabriel, nos per declarationem veritatum pr·- diâarum voluiffe principes deyocoa fedis apo- flolica judicare herericos. Notum eft enim quomodo prinstpes orbis has veritates temper tenuerint Ac diienfaverint, qui oratore fuo» hue condico tenuerunt, & ipùuB verum « legitimum concilium reputaverunt illis sen «oribus aibus idem Gabriel iptum difolutum effe a armabat. Sed & quomodo in hac fanda tynodo perfeverantes. fchifmatico· appellant ec et, qui in unitate * qua a principio fuerant fine, variatione permanferunt , dum ipfe manifefte fe ab eadem unitate feparavit, Ac fchifma perniciofiflimum perpetravit , erigens aliam congregationem fub nomine generalis concilii, primo apud Ferrariam , deinde apud Florentiam, adverfus hanc fanriam fynodum, Ac altare facrylegum contra altare legitimum, unde uttiverfura orbem in turbationem adduxit, Ac malediâioncm in Copcnas contra fchifmaticos a jure inditas promeruit, juxta declarationem jam a tepeerp annis fariam in oâava teffione hujus fanâ· fynodi, qua dicitur t Quiconque, hoc facro durante concilio, altam congregationem fub nomine generalis concilii erigere aut facere pnefiunpferit, non cadtolicn ecclefi· concilium , led fchiûnaricorum conventiculum facere convincitur. Idcirco tunc fanda fynodus omnes Chrifti fideles, cujufcumque ftatui ant dignitatis , etiamfi papaHs, imperialis ant› tegaBs exiftant, fub obrêftatione divini judicii , quod in Core, Dathan Ac Abiron sudoribus fchiCmatis feriptura facra commemorat, admonet Ac penis contra fchifmaticoe a jura indiâis, diftririe procipit atque mandat, ne, hoc fasera durante concilio, aliam congregationem fub nomine generali» concilii, quod revera non effet concilium, fàcere aut congregate , nec ad ipfam tamquam ad generale concilium , etiam pretextu cujufvn proraiflkmis aut juramenti, accedere, aut intereflê, vel recurrere quoquo modo, neque pro concilio generali habere, reputare, aut etiam nominate pnafamat. H«c in profata fcQiooe habentur

en· rm

Mm*·

s·· mA*,

· *fmt <·,«.*

amu

_I» JMMB * φβOHM^O male-
Aw*o diâto 10a fchitinaticarem fitper ipfii* Gabrie-
km revmrtiMr, qua ia nos per postant
inve&vaei adducere conabatur. in tu pro-
prie de tabernaculo f«o mua admoneat re-
cedere illa Moyfis fervi Dsi locutio, qo* di-
■* citi *tou&e · teitnteafa.* fiomnsM tapienu».
Et dum corn (chifinatc haretim adjunxit, ia
qua port ptares cooepefea·· Al admonition··
obdurata magis femper animo perdurai, re-
Oe admonetur utmfquifquc CnrÛbaaw ipfeot
evitare, per illam apoftoli Pauli füubemmam
doctrinam, qua dicit ad T>tum> *Jfermuut*
homtntet ttff frieMut & ftaüut ampamn
droite , jesnu faut *frèverfru efi* fsn e^feta
àüm* *· *·β, + dclittqw fmpno ftufrao* toadrrneimr,
^7.*^ CardÆme eaim fe proprio judicio condemna,
vit per illam inveâivam, dum obdurationem
animi ûü in fchifmat· & harefi adverbs do·
flrinam ecclefi* Ac veritates, fidei declaratae
oflendit,. ut jam omnes Chriftianj itucUiga<u
talem veritatis, jnftki*. fidei Ac ecclefia p<r-
fecutorem nullatenus poffe tolerari, fed in eo
proprie verificari fententiam Cypnant in ep»-
f *v i'°k ad · Antonium, qua dicit de No·**·*-
no contendente fuper epÛcopatu urbis Rem*:
EpUcopstum tenere non poflet, ctiamfii«im
epifeopus fabius, a coepifcoporum fuorum
corpore Ac ab ecclefi* umute difcederet. Et
infra : Qui ctgo nec unitatem 'Spiritu»
conjunfitanem pacis obfervat. Ac fe ab «dé-
fi· vinculo atque a facerdotum collegio kpa-
rat, cptfeopi nec pôrcfUica» pwfl hsb « œc
honorem, qui ep&opatM nec unitatem vo-
luit habere nec pacem. Qu* fententia tu da-
re velificatur in Gabriele, ut clarius dici non
poflit, dum manifefle Ac per ereflioncm con-
venticulorum contra generale concilium,. Ac
per impugnationem auâoriraûs conciliorum in
ûkUt, verbis Ac (criptis , quam coepifcopi fai
Ac univerfum collegium facerdotum tam in
concilio Conftantfenfi, quam in itio Bafileenfi
tenuerunt, Ac difperfe *per* orbem profitetur
ecclefia , a coepifeoporum corpore , ab u-
nitate ecclefi* fcparavit, Ac totum orbem in
turbaüooè ac divifionc pofuit. Sic itaque dum
depofiuonem fuam enervare querit, asagis
eam approbat Ac confirmat. dumque abos he-
rede?· Ac fehifinatico· voluntarie appellat ,
quantum jufte pro fchifmatc Ac h*reu depo-
nto· fuerit ipfe dcmonflrat. De fimonia su-
tem, perjurio . dilapidatione, violatione adi-
dua A(contemptu canonum *c decretorum
fynodalium, feandalintfene ecdcfi*, Ac noto-
ria incorrigibilitate, pro quibus panier depo-
litus <ft , pullam in prediila invcâiva expur-
gationem adduxit , fed penitus obticuit. Ve-
rum , ficut rei Ac incorrigibles facere feleat
in judicem feum, convicia Ac contumelias in
hanc timâarn fynodum exaggerat» Ac relatio-
nem criminum agere conatur, dum funpfiui
juftificarionapi prafisrre non poteft. Dicit hanc
fandam fynodum fuifle veriam In tyrau[illegible]
in qu* femper omnibus fiunm* ~hbenas pa-
tuit, Ac hodie patet. Dicit plura fuppofiu hu-
jus ûufetaa fynodi, antequam ad ejus diffelu-
tfessem procederet, tuide diverfis (celeribus ir-
retim, de quibus nullam unquam probationem
judicialem coram hac ianâa fynodo protulit,
fed omn·· qui fe - corpore «celeti* fepstant
ita fe fefent dicere juftoa . Ac ceteras pecca-
tore·-, stque in ipfe ecclefia multa atque in-
numera mala fieri : Ac non advertunt quot in ——
eadem bona fiunt. Ac quot funt m ea mcbo·
res ipfis. Hi (ut inquit Auguftinus) fiint m*
falfi juftificatores , Ac veri posciferes. Et alio
loco ipfe ait: II*c confiliafeparatfenit inania
funt, pernicioia , fecrikga, impia Atfuperba:
Ac longe graviores funt trabes (cbifmstis quas
in o^ubt tales genant. quam peccata manen-
tium m unitate ecclefi·-, que ipû fiàûnati
comparsu ficut feftuc* in oculis fratrum re-
putantur. Peccata quidem fi in aliis erant,
illa eu , Ac ferfen alus paucis, nocebant, pec-
titu» autem Gabrielis Ac ejus incorrigtbilrtas
mundo nocuit univerfo. Unde nullam caulam
habuit fe feparandi Gabriel ah hoc facro con-
B cilio , neque a tot cpifcopis , oratoribus prin-
cipum, dodoribus. Ac cctcru bonis vins, qui
pro majori pane concilii * duplo unanimes
erant in his qu* per iplum (actum concilium
decernebantur. Nec debuit alum congrega-
tionem engere in conturbationem univerfi or-
bis adverfus. fynodalcm fententiam. Ihcir mo-
nopolii, conjurationes, confptrationc* piotunc
faites fuifle . Quomodo autem vocare jMHcfl
confpirataones Ac conjurationes illa qu* palam
a duabus partibus concilii Ac amplius faâa
funt in ' deputationibut, congregationibus gc
ncralibus , Ac fefliönibus publie» ? Illa aurem ,
qu* per fafhonem paucorum aâa funt, pre
erigendo conciltabulum contra iftud legitimum
C concibum , qui inter fe conclufiones fuas con-
fptrabant, qui illam divifionem conflaverunt ,
ex quibus nunc totus orbis tanta patitur dif-
crimtna, reputat ede juxta , appellans malum
bonum, Ac bonum malum. Sed & ea non com-
memorat, qu* per aliquos ex fuis fails funt
pro perveniendo ad creflioncm ilhus conven-
ticuli contra hoc concibum, in falfificatione
hierarum fub nomine hujus ώηύβ fynodi, in
captione At cruciatus Joannis Ilcrarai princi-
pis Pedcmontium, qnem noflri oratores ad
Grvciam pntmifccant, At in periecutione ve-
nerabilis *Joannis* de R<gufio, nunc epifcopi
Argentinenfis. ad Conftantinopolim. Imputat
autem fuperbiam manentibus tn fynodo, pro
› eo quod maxima neccfliute compuüî. pro ho-
nore Dei At animarum ûlutc veritatem, ju-
fiitiam , fidem Ac ecclefiam fufenent, quo·
ipfe per fuperbiam Tjus femper afeendentem
tu dire oppugnat: Ac filios appellat degene-
res , qui fandam matrem ecclefiam fidebter
defenderunt , quam tllc pcrdiuoni fuo inutili
At damnofo regimine exponere moliebatur .
Dicit fe pati perfecutionctn a vocatis Chn-
faanis , qui veros Chrifiunos nrede Ac gra-
vifiimis perfecutionibus expofuit . dum fi-
deliffinic hoc concilium Ac ipfius atque
aliorum cotKilutrum audotitatem defende-
runt , qu* ipfe dcftrucrc volebat , Com-
memorat mfupcr sdolutn abominationis nos
E velle erigere in templo Dei, cum potius om- cw«y t.
nis intentio hujus fanfl* fynodi fuerit ad d-
abjicienda ex ipfe templo, de qui-
bus apofloius loquitur, dicens quod svaruu
efl idolorum fervitus; Ac qu* abominatus eft
dominus, cum, facio flagello de fuaicul*,
ejecit vendentes Ac cmeMcs de templo. Nam /m·. i.
ad hoc tendunt hujus fen^e fynodi decreta
Ac labor femmus, ut fimonia repoliatur a
templo domini, fiantque omnia ia collationi-
bus ttygnitatum At beneficiorum, ac etiam ce-
teris rebus, prout lex divina Ac fanfeorem pa-
trum

tram decreta infatuaram, ad filuNa anima-
AMNO rum. non ad exhauftum pecuniarum. Nam,
«<<«n ut inquit apofloh», radhr mmmms asetevas o-
pstesu, quam quidam appetentes erraverant
a fide, fit inferaenmt fe doloribus multis, fi-
cui in Gabriele nunc impetum rifc confpid-
tur. Et dicit nos reformationem abboraifie,
qui omnibus laboribus femper enitimur, oe-
niaque pericula faflinemus, fic vitam noftram
fit bona exponimus, ut ipfe reformatio rea-
lem fic emacem fontacnr exacutionem : aun
hucufipe impedimentum maximum ot eo ha-
buit. quod ille, qui primus in ecciefia cano-
nes exequi babetet, fit fe omnibus pccbcre
exemplum virtutis fit fanAitatis, agebat In
contrarium . Jam noa queritur idolurn . fed B
paflor bonus , qui virtute. prudentia fit bo-
nitate fe exhibeat formam gregis, pricatque
fubditos verbo ac exemplo, utens potcftate
a Chrifto concefla in adifieattonem ecclefi-,
non in deftraAionem : fic eikiatur idolurn ip-
ium cum abominationibus mis , quod contra
luflitiam fit voluntatem domini federe conatur.
Sed conqueritur deinde Gabriel citatorium con-
tra eum faAum faifle ; quod in perturbatio-
nem faAi Gracorum cedebar. ut dicit. Ve-
rum fi bene attendat, non illud fuit ad per-
turbandum faAum Gracorum . fed ad confu-
lendum fic providendum 1'aluri ecclefi· noftra
catholic·, quam impio fchifmate vulnerabat
Gabriel ipfe, qui port exocrandam illam di-C
vifionem in hoc facro concilio per fuos exci-
tatam illicite fit nefarie, ficut in phxnbus de-
cretis fic epiftolts oftendimus, omnino deter-
minaverat conventiculum erigere fuh nomine
alterius eoncilii generalis contra hanc fanAam
fynodum, in loco pro libitd fuse voluntatis
artumendo , fit jam galeas contra galeas ejuf-
dem fande fynodi propter hanc caufam mit-
tebat in Conflantinopolim . Gonfidcrabantur
fcandala, qu· ex hoc fchifmate concilii pra-
tenfi contra ventm concilium imminebant, &
que jam , proh dolor . in oculis omnium con-
ipiciumur, fuit Ic citatus. per quem tantum
s.j ,»« fcandalum exoriebatur . qui fic reformationis .
JJT. ζ ac legis domini, fit deeretorum hujus UnAeDjuflam punitionem unius falfiuarii,
><d«U. fynodi contemptor erat, imo jam periequetetur illos qui decreta ipfa fervare volebant , atque eamdem fynodum fit gefla ejus per ercdortum illius pratenil concilii confundere conabatur: ut priulquam ilhsd grande feandalum eveniret, priufquam eleAio illius conventiculi contra coneilium, illa horrenda divifio , qu· jam parturiebatur, adualiter formata cflet , provideretur ecclefi· , fit ejus fciflunr peucuiofi/Emr obviaretur. Quod fi tunc faAum effet , jam nunc non fentiret ecciefia dolores acerrimos, quos per collifioncm fratrum in utero fuo ipfa prrfentu. Numquidnon omnis amator unitatis. omnis veru* filius ecclefi-, debebat toti* viribus infifltre » ne hoc vulnus matn fas inferretur, fed ia tempore provideretur , quod maxime expetebat pesfatum citaiotium * Et nihilo minus fenAa fynodan omnem foam poflibilitatem pro Gracorum eonduAione impendebat, mittens oratores fin» fit galeas in Conflantinopolim. m Grecos addiicerent. obtuhtque ipfcs Cracis per fees oratores complere omnia qu· te pvomsdà fuerant, fi advenire volniftent. ncc m aliquo defecit ipfa UnAa fynodus , fperane fertipcr -ipf«$ Grscus venire debere ad locum nominatum per eamdem fynodum, fiera cum te «raventum «m. Nec dubsncq rife deter cniquam Cbnftiano, quod fi juvare voluiflet Gabriel , tunc dlAns Eugrai», nt vcniffatu, fient ipfe rriflitit fit impedivit, quod faiflent adduiti . Sed maluit ecclefiam scindere, quern in hoc confentirc, ut fub umbra illa reformationem evitare prifa. fit faAa ipfius ecdefir in foam tyrannidem redigere. Dum voK> citatus eft « fcidit extnnc ecclefiam , quantum in ipfo fuit « imo fit contra determtaationem catholic· fidei concilium hoc Bafileenfe, licet nullitcr. traaftnlit fit tunc in Ferrariam , cafn quo procederetur contra ipfum aut aliquem oratorum fooram pmfidentium, qui in concilio fuerant; querum unus de crimine falfi erat accufatus, dc quo fait pofimodum jufto judicio condemnatus . Et jam dicit fe hoc fecific propter Graces , quod propter fe fit pnefidentem fuum fecit. Nam fit contentu» erat , non obftantibu» omnibus , ut concilium Bafilee permane* ret uique ad adventum Gracorum , dummodo ab ulterioribus proceffibus contra ipfum fit pref turn prafidentem fuum fuperfederctur . Addit autem dc venerabilibus fanAn Romane «ccletic cardinalibus, contra quos tamen nih ' concilium agebat, nifi quod eos evocate» ad providendum ecclefi· in tanto periculo . Sed quid attinet ad faflum Grdcorum , quod oporteret difiolvi hoc concilium, fi pro Gabnehs, «.'im Eugenii. m propter hoc fibi liceret ransferre--concilium in Fertarum, impediendo ea hoc folo capite faAum Bohcmorum , quod tunc aAu in Bafilea traAabatur cum oratoribus regni Bohemi· . fic mandando ne illud ultra triginta dies ageretur in cafu pradido, excommunicandoque, privando, inhabilitando omnes qui poftea in Bafilea aAns conciliares exercerent, tam in facio fidei quam reformationis generalis, in quibus ipfe juxta veritltem fidei cat^oHol tenebatur obedire concilio? Quis tam fabrilis, quis tam acutus, qui hoc fafhim ab errore, a fchifmate excufare pollet , dum propter evitandam nibus aliis ceflantibus, ipfe olim Eugenius omnia luac feandala perpetrabat ? Ihcit autem fufpcnfioncm ejus ab adminiflrationc papali fuifle fiklam , cum inflaret adventa» Cracorum. Notorium, vero eft quomodo poft illam adeo fcandalofem diflbluttenem fic translationem in Ferrariam monitus fait ut eam revocaret fiib poena fafpenfioms poft 4. menfes , nifi refipifecret, iraurrvnd·: quod dum facere noluit, per propriam contumaciam hujufmodi fufpcnfioncm incurrit. Neque adventus Gracorum , qui diu poft ipfam iufpcnrtoncm in portum Veneriarum advenerant, in boc aliquid cawfevit. Adjungit quod ad depofaionem ejus proctffam eft, «um immineret eorumdem Gracorum reduAio. Sed fete totra orbia, quod licet ad depofitiosfem · ejus procedere pocui&t fenAa fynodus juxta decreta ipfius poflquam prafetus Gabriel fatpenfionem iplam faflimserat poft duos menfes animo indurato , tamen maxima utens patientia fic manfisetudtar, adhuc poftea per qumdecim menfes hanc dcpofitioqem dsftuUt, donec grairifemis periculis Immracnnbra hoc facrum concilium m periculo totalis difpcrfionis politum erat, poll depolitionem aptum ipfius

X8& pw aliquot dim pubblicavit quod Gord u- A •Ionem acceperant. Sed numquid idcirco in firis. criminibus pnevatere debet adverfus catholicam ecdefiam, Ac eam ac judicia ejus jufta confundere, audoritatem conciliorum generalium pnofternere, quia dixit fi: reduxifle Graces, Ac omnia mala fada fua fub hoc pallio cooperite laborat ? Videant pro Deo Chrilhani quomodo in eS re procefierit : jamdudum anno domini 14,4. dum veniflent ad hanc tendam fynodum ejus expenfis oratores ipibrum Gratorum. cum quibus tredabatur , ut anno fequenti imperator Bomsrorum Ac patriarcha Cooflantinopolitatius eum ceteris ex oriente venirent ad aliquem locum per hanc tendam fynodum nominandum, pns&tus Ga- B briel miftt Chriflophoram Garatbonum ad Gooflantinopohm , ut ibidem fieret conventio Latinorum Ac Gnscoram, Ac noti venirent citra mare . Unde multa retardatio in fado unionis Gracoram , quam hac fanda fynodus profequebatur, fubfecuta fuit . Tandem ipfe olim Eugenius confenfum prabuit, ut eadem fanda fynodus profequeretur conventa cum piatetie oratoribus Gmscorum per «um modum quo cum eifdem ipte concluserat. Et nihilo minus , dum pofi consensum paedidum oratores noflros ad pradida exequendum mififlemus ia Graciant , qui pecunias pro congregandis orientalibus dederant, ipse Gabriel iterum mifit pariatum Garatbonum , C qui ia contrarium ipsorum oratorum noflrorum laborabat. Cum vero res cooclusa fuit , ut Gract ipfi citra mare venirent ad locum oominandum per bane sandim synodum , Deus novit quantis artibus Gabriel ipse impedivit , Ac impediri fixit, tam m Avinione quam alibi, ne hcc sanda synodus haberet pecunias pro condudione Gracoram · quantis modis laboravit, ut ipsos ad se traheret, ut sub umbra Gmeorum sua compleret defideria · qui etiam suum salvumcondudutn pro eisdem Greets conducendis huic sands synodo requirenti dare recusavit, dum Sigismundus imperator Romanorum, Ac Albertus tunc dux Auftri», Ac nunc rex Romanorum, D rex Francorum , atque alii reges , per quorum dominia venturi erant Graeci praeflui , nec non alii duces Ac principes, atque etiam Venetorum, Januenfium, Florentinorum, ac Seneafium communitates suos salvoxondudus liberaliter concefferunt. Ea res quidem perpetuis efl deploranda saeculis : poterat fieri Graecorum unio cum bona pace, cum unione ecclefiae ooftrae in vero universali concilio, ubi praelati orbis, ubi omnes principes catholici aut oratores eorum conveniflent, ubi multo celerius, multo flabilius atque firmius fuiflet, · Avente domino, ipsa unio expiem. Maluit ipse Gabriel ecdefiam noftram catholicam (« Fn: Mem scindere, fidum ipsorum Graecorum pertur- E bare, Ac eos ad conventiculum Ferrariense , ac deinde Florentinensc perducere, ubi roges catholici videntes schisma ejus Ac illicitam eredionem altaris sacrilegi contra verum altare , videlicet hoc sacrum universalis ecdefiae concilium, abhorruerunt illuc suos mittere oratores. Si vero Graeci ipfi aliquam profeffionem veritatis fixerint, in qua pcrfiftant, aut fi quid boni ia hoc fado repertum fuerit, rerum veritate comperta, gratias agemus divina· ptetaci, quae non finem mala efle, nifi potens effet ex illis elicere bona . Ac unionem ipsorum Graecorum semper optavimus . Ac optabimus . Sed .non propter hoc mala ipiius Gabrielis sub hoc pallio cooperiri poflunt . Quid enim fibi prodeffet ceteros ad fidem convenere, fi ipse in schismaie At hacrefi permanere vellet ; fi ceteros vellet unire , Ac se ab ecclefia catholica separare , qui etiamfi montes transferret, Ac caritatem non haberes erga ipsam ^atbolicam ecdefiam, ficut nec habere pocefl, quamdiu schisma Ac haeream obdurato ^animo retinet, nihil fibi prodeft . *VWO cnxisrt

Et licet laboret ut sub hoc colore Graecorum fideles Chrifliani suum conciliabulum Florentinum in schismate eredum approbent, cumdemque Gabrielem depolitum, pnvatum, condemnatum , Ac reprobatum, pro vero Ac summo pontifice venerentur , tamen Deus iliis dedit inte'ledum ad discernendum bonum a malo , cognoscendum juflitiam ac veritatem . Et fruflra tale rete jacitur ante oculos pennatorum , Alii enim pontifices in veris conciliis generalibus, ut Innocentius 111. tn concilio Lateranenfi , in quo duo patriarchae orientales personaliter adfuerunt, Ac Gregorius X. in poncilio Lugdunenfi , Graecos reduxerunt longe citra quingentos annos ; imo etiam ipse Gregorius ibidem beptuari fecit oratores Tartarorum. Et nihilo minus fi ecclefiam scandalizare voluiffent illi pontifices, atque mala perpetrare quae fecit olim ipse Eugenius, nequaquam hoc eis sub tali colore permififlet ecclefia. Deinde praefatus Gabriel comparat 'Se beato Leoni, contra quem Dioscorus sententiam tuhfle refertur in secunda Ephefina synodo, cui hanc sandam synodum Balileeosem affimilat. Longe certe efl differentia inter Leonem sandum Ac Gabrielem tot vitiis Ac criminibus irretitum,' atque etiam inter hanc sandam legitimam synodum in plena libertate semper conflitutam, Ac illam reprobam Ephcfinam, in qug viri armati gjadios tenentes in manibus compell bant homines ad diffiniendum quod plac«bat Diofcoro . Tandem ipfe Gabrid depolitionem damnat Ac reprobat, quod certe omnibus malis Ac pervertis jufte condemnatis accidere folet , ut fetnper fentetuiam in eos latam injuflam efle reputent. Sed in caufa propria non mirum fi non rede judicat . qui in verbis injurious atque inflatis per totam fuam invedivam rcfperfis plene oflendit loqui fe ex paflione animi exacerbati, non ex judicio rationis, dum audet dicere demonia totius orbis in latrocinium Bafileenfe confluxiffe videri : Ac aha horribilia verba, qua nemo prudens, nemo juftus, nemo diceret honeflus. Sed dixerunt etiam Judai Chriflo quod demonium habebat. Ac multotiês ecclefia catholica a di-**14'''***- verfis harcticis, ut Donatiflis, Atianis, Ac ahis permultis, graves injurias audire fblita efl : qui, dum lepra herefis infedi erant, alios omnet qui aliter ab eu fenciebant hcreticos reputabant, & ab ecclefia pnecifos Ac fchifmaticos, ficut nunc Gabriel ab uniratc ccclefie prxcifus de his judicat qui in unitate permanferunt, qui dodritMs catholice Ac apoflolkr adhxferant, Ac conflantiffimis animis fem per ad* haerent, um in concilio Conflantienfi declaratae, quam dudum in hoc Bafiteenfi, etiam pro eo tempore, ficut praedidum efl, quo ipfa Gabriel boc facrum concilium legitimum generate coocilium efle recognovit, Ac quo legatus

AWWO cwnrri

ftras eidem prnftdit . Pretysdebatar etiam qnanta defolatio ecdefi· loqueretur, fi deinceps concultatis conciliis generalibus, fpretis canonibus, abje&s determinationibus catholic* fidei, unus mortalis homo pofist negotia ecclefi· pro libito voluntatis agere. Quod vero longam patientiam habuit fenfla fytsodus in tolerando Gabrielem *A fefta* ejus, ipfe hoc impingere conatur, tamquam pro habendo paparum feda fit tam longa pvotradio, cum e contrario manifeftum fit, quod fi hoc quvfivifet fanda fynodus, jamdudum ad d»pofitwoem ejus proceffiflet, attentis feandalis, fchifmatibus, & malis fere innumeris que per ejus damnofum fit inutile regimen accidebant. Sed expedavit benigne hec fonda fyoodus ojus emendationem in mulca patientia, fit ipfe per rcfiftcntias quas pneftitil , per varia impedimenta qu· prmbuit tam tempore prime ptanenfts difiblurionis, quam fecunda , quam aflo medio tempore, fuit caufe tam diuturne protradionis. Manifefte autem jam omnes confpiciunt obduratam Gabrielis pertinaciam per fupradidam invectivam , fit quomodo confundere conatur ecclefiam catholicam veritatemque fit juftitiam, ut jam omnes dariffime intelligere poffint, quomodo fine ulteriori quacumque protelatione ipfum evitare, ejufque venenatum confortium fugere, ôC quolibet Chrifti fideles ab eodem efficaciter recdere neceffe fit, atque in doArina ecclefia catholice permanere·· dolere quidem omnes debent, quod Gabriel ipfe , qui benigne ab affentiendo ecclefi· , fit ambulando unanimiter cum confenfu in domo Dei, poterat fructus uberrimo* in ecclefia efficere, fic omnibus bonis ipirituahbus fic temporalibus abundare , nunc fuperba feparatione in tanta mala fe praecipitaverit , fic ecclefiam ipfam tantis perturbationibus afflixerit, ut conculcata conciliorum audoritate ipfam fise voluntati fubjiceret . Jam vero ad talia verba ipfius Gabrielis , in quibus finis non inveniretur, nequaquam ulterius attendere neceffe eft. Sed orandus efl Deus omnipotens , ut animam illius humiliare dignetur, fit non ipfbm indamustionem perpetuam corruere permittat ; dandaque eft opera, ficut neceffitas expofeit , ut ecclefi* provideatur de bono fit falutifero regimine ad confervarionem fidei, fic falutem Chnftianorutn, in gloriam Dei omnipotentis, qui eft benedicius in facula fiKulorum , Arnen

Datum Haiilex in congregatione noftra generali , Nonis Oôobris. anno a nativitate domini miliciimo quadrtngentefimo quadrageiimonono .

anno CHKISTt

XVI.

Ept/Ma fttnodnhs nd umwrfoi Chrifti fideles, de i>bedtfnd<i <ortit!ui generaühuf , <jr cevendo tpftf inobrdten'ri .

Fqdrm u(-ajf ad naufreni nen fine

Sacmfantle. fice, *univetfii Chrifti ftdchhut <->mntpviewir Dei benedtBhnem.*

tt.-s repet un.

utnam fluttist eglfifnt 3*Diec>le·.

Grande periculum ac defolationem inauditam , que iam ccclefiae Dei fic vobifipfis imminet , o Ghrifti fideles, attendite, fit antiqui hoftis jacula confpicite, quibus gregem dominicum magno precio redemptum perimere conAnetur, ut devotioribus animis auxilhmi divina gratia imploreris . Et. quemadmodum exhortatur apoftolm, *acdféerù arntoforom Dei, ut pfiài rtftftere hi die nudo;* in emmbar fa- *ntentet fmu» fidei.* in *fofiAi otmuo lebe hoftu nefûftùoi tgnon exùngnert* qui jam vehementi tentatione fundamenta ecclefia fie reUgioois Cbrtftiana concqrere qnnrir, volens concflioram generalium «uâorttatem evertere, per qua fides orthodoxa, fic Annis vita atque altioais nonna tradita eft , fit quorum vigore eadem fides atque regula difciplina Chriftiane fuftentari habent in terris , ut illis profttncis, mala innumera fuper populum Chriftianam inducere poffit. Sed ut eam rem hieidius profpiciatis, dc non permittatis vofipfos miferafailiter deperire, ccdeflamque matrem veflnun tantis fubjici ruinis, primtitn vos confidente decet, quanta defolatio in foribus eft, quantaque parielitatio animarum imminet, fi nunc ruat & proftenutur conciliorum auctoritas . Deinde aperiemus quomodo ipfe gravtf fime ruit, fi illi favor fic obedientia pmftatur , qui eamdem conciliorum auAoritatem fp<Qis, verbis fic feripris jam a multo tempore conculcare non ceffat . Poftmodum objeftiones contra illius juftiffimam fulptnfionem ab adminiftratione papali, fic fubfequentem depofitionem, nullius effe momenti dariffime oftendemus*. ut veritate plene comperti quifque Ghriftianus intelligat quid fibi agendum eft de neceiiitate falutis, Advertite in primis, o Chrifticoln , 3c ante oculos veftros ponite miferandum & flebilem flatum Chriflian· religionis, fi eo redada fuerit, ut quifqu· in fummo pontificio pofitus jam aflecuratua fit quod nullam oorreflionem a conciliis generalibus deinceps habeat pertrmefcere , quantumcumque ecctofiam fcandallsct , fic ejus flatum perturbet ac decoloret ; ita ut fi omnes dignitates ecdefiafticas fic beneficia venderet, fi pntlatos quoique Invitos transferret, fit expelleret injufte pro libito voluntatis, etiam notorie ac injufte reges fic principes dejiceret , moribus pemioiofis animas hominum paffim perimere laboraret , crudelitates perpetraret horrendas, legem Dei confunderet, quaque falubria inftituta everreret, temporalia ecda-fi· Roman· fic ceterarum particularium ecclcfiarum diffiparct atque alienaret , aliaque innumera flagitia , fcelera fic crimina notoria perpetraret, ac fe incorrigibilem redderet , omnis ecclefia in unum congregata nullatenus illum a talibus coercere poflet ; quinimo liberum eflet ei quamlibet fynodum eutn reprimere volentem illico transferre vel difiblvere, perfiftentes in fynodo contra vofantatem ejus perfequi, excommunicare , privare , snhaMHtare. Contumeliis ac injuriis afficere, invafiones corporales adverius eos exdtxre ; ac deinde quidquid fynodus flatneref , pwscipo-ret, dicaret, ordinaret, penitus contemnere, abticcre fit reprobare. Confpicite pris Dei referentia, qualis ex hac re daretur introitus inimico humani generis ad fubvertendnm religionem Chriftianam , dum feducendo unum hominem poflèt Chriflianitatcm in defolatio- Egfiu[t],™ nem maximam dejicere , mores pervertere , «mi**· w canones fic regula* quoique dtffipare ecclefiafticas, regna fit provincias conturbare, ac hk> nis fpiricualibus fic temporalibus fpoliarc, v> «* tiorumque immanitatem inducere. Aperitt o-£,*** eu-

AMMO MUSTI

oculos, Ac videte qualis ex hoc daretur in-A greffns Antichrifto: Sed At confidente quomodo ea res fidem catholicam confunderet atque violaret , qu* eft primum fundamentum ecciefiaftici ndifieil, quo everto , omnia cor ruunt . fine qua fide impoffibile eft placere % Dep, aut aliquam ialutem confequi. Notum eft enim, quomodo facra Conftantienfis iynodus ad extirpetionem errorum tanta pericula univerfc ecclefi* afferentium diffinivit Ac declaravit, innitendo facris icripturis , Ac do&rinis antiquorem conciliorum, atque fanâorum doâoram , quod concilium generale univeriâlem ecclefiam reprofentai» poteftatem a Chriflo immediate habet , cui quilibet, cujufcumque flatus Ac dignitatis, etiunfi papah». obedire tenetur in his qu* pertinent ad fidem , ad extirpationem fchifmatis , Ac reformationem ecclefi* in capite Ac in membris ; quodque fi quis flatuti» At mandatis cuiuslibet concilii generalis legitime congregati obedire contumaciter contempferit in pnediflis Ac pertinentibus ad ea . condigne poenitentue fubjiciatur, Ac debite puniatur, ad alia etiam juri» remedia, fi opus fuerit, recurrendo. Deinceps felicis recordationis Martinas papa V. approbante toto Conftantienfi concilio , litteras fuas univerfis epifeopis Ac inquifitoribus cwUiii u mandavit, continentes . Quod eft de neceffita- «· te falutis. credere generale concilium habere JX.fupremam auâoritatem in ecclefia. quodque qoodlibet concilium generale, Ac etiam ipfum Conftanticnfc , reprofentat univeriàlem ecclefiam : Ac quidquid approbavit Ac approbat in favorem fidei « falutis animarum, eft ab univerfis fidelibus approbandum "Ac tenendum : Ac quidquid condemnat effe fidei vel bonis moribus contrarium , ab univerfis fidehbus pro condemnato tenendum Ac afferendum loqueus etiam de illis qu* circa principium ipfius concilii Conftantienfis diffinit* At approbata funt, ficut fu* pne&ta litterae indicant , que expreftam mentionem faciunt de declaratione faâa circa principium ipfius concilii fuper communione divin* euchariflic fub «traque fpecie, Ac de condemnatione errorum Ac penfoturum eorumdem Joannis Wicleff, Ac Joannis Hus. Fuit autem deinceps promifta determinatio de conciliorum auâoritate in hoc facro Bafileenfi concilio in pluribus ieffionibus repetita, dum olim Bugenius concilium ipfum prima vice diffolvere attentaverat, atque in refponfionibus fynodalibus multipliciter declarata , Ac in univerfum orbem per epiftolas aliafipie litteras Ac fynodales nuntios publicata . Ipfe tunc Eugenius huic facro concilio dollrinam hanc notarié tenenti, predicanti Ac publicanti, adhafit : Ac ipfum tuiffis legitimum , ac legitime a principio fui continuatum . profeffus eft; confitens diffplutionem per cum fallam irritam & inanem t^quam tamen E primo ex juftis Ac neccffariu cauus fa&am cfte publicaverat : ac etiam^duas litteras fuas in apoftolico palatio contra hoc facrum concilium Ac ejus decreta promulgatas, in quarum una dicebat quod ante adventum legatorum fuorum exiftentium in fynodo nulla erant fedis apoftolic* auâoritate fuffulti : atque etiam defignabat, quod ipfo contradicente, generalis fynodl non habebant poteftatem, quodque multa Ac gravia difponere Ac ftatuere pr*-fumpferant contra decreta fanâorum patrum -

in apoftolic* fedis grave projudicium : tertuique ·, incipientes, Deus novit , fuo nomine faâa» , in quibus quamplura contra auâoritatem conciliorum afferebantur : Ac quidquid per eum aut fuo nomine in projudicium derogationem facri hujus concilii Bafilcenfis , feu contra ejus auâoritatem, faâum . attentatum , feu affectum erat, caftans , irntans Ac annuitant , "nullaique At irritas finfle Ac elfe declarans ·, adjiciens . quod de cetero a gravaminibus ipfi concilio inferendis, abftineret. Deinceps quoque poft ipfius adhefionem in feffione publica, prvfidente legato apoflol.co, affiftentibus ofto fanâ* Romane ecclefie cardinalibus , oratoribus regum Ac principum , Conftanbentis concilii renovata extitit · Ubi autem h*c veritas concernens manifeile fidem Ac jus divinum, ficut olim lucide in celebri refponfione incipiente. Cogitanti . & a'liis pluribus oftenfum fuit, expreffe differens dc auHonute data immediate a Chrifto ecdeir congregate o͞c conciliis generalibus, toties oc tam ioiemniter per univertam ecclefiam clarata eft , At per conduis generalia, qu* fummi pontifices confiftorialtler declaraverunt legitima, etiam pro eo tempore, quo hujufmodi declarationes ediderunt. Si nunc poft hasc omnia ipüe declarationes fidei Ac, juris divini abjiciantur, ac veluti errone* dejiciantur & conculcentur, impingaturquc toti ecclefia error qua talia declaravit , qu» non videt alias harefes per ecclefiam fopitas refufcitari , & novis fufcitaodis frena laxari , dupi ex hoc via paratur, ut conciliis generalibus in declarationibus fidei & divini juris amplius non credatur : fed in qualibet regione , in quolibet loco, pofiint homines fellas & herein & quaslibet malas doârinas excitare , amplius non timentes fuas adinventiones per generalium conciliorum auâoritatem confutari ? Unde totus orbis in conturbationem maximam deveniret, *8i* periclitabitur Chriftianitas, qu* & olim ante tempora Conftantini , ficut teftatur Ifidones, fervente perfecutione in varias herefes fciffi eft i quia non erat epifeopi Uccntia conveniendi in unum , nifi tempore fupradidi imperatoris : quod fi tunc, non obftante quod effent fummi pontifices vita & ûnûltate preclari, propter defeftum congregationis conciliorum generalium , heroics ipf* pullulabant, quanta nunc infurget herefum vorago , fi amplius conciliorum generalium diffinitionibus non credatur nec acquielcatur, atque illorum fic miferabiliter proftematur auâoritas ? O quanta Chriftianitatis dtftruâio ! O quanta fidei defolatio ! O quanta omnis religionis & pietatis abjeâlo ! quanta everfio rerum publicarum, regnorum, & provinciarum ·, quantum naufragium animarum ! Plorate jam Ac ingemifeite omnes invocante» nomen domini., maiores cum minoribus, Ac apertis oculis infpicite turbationem venturam univerfo orbi, ruinamque veftram Ac defolationrm providete , fi fic frangatur neceflaria illa conciliorum auâoritas. Sed Ac flete fuper vos, fi fic proftematur, quod omnium Chriftianorum pnslatorumque . religioforum ac ceterorum Chriftianorum erat fuprereum refugium tn terris ; ad eorumdem nero-pe auxilium ftepenumero confugerunt fummi pon-

AMNO emuni

Ok,ili t»- JJ'Ï'JS' ·*· pfwc-pu·*» dc-a"££7X>'

pontifices, dum a tyrannis perfecurionem pa-A emendationem in regimine curi» fu» propter —
c*num tie'>lu'nu' ' ^un amplius nulli venerabun- quamcumque admonitionem aut corre&ionem
mJ? tut aut reverebuntur tyranni, fi hoc tempore effecit, fed affidue graviores abufas adauxit ,
corruerint. Per ipfa concilia fodes apoftoBca in perditionem animarum flt detestabilis fimo-
robur fu* dignitatis fle audoritatis confervabat, dum per eorumdem conciliorum fementias eundis hominibus formidandas, fle venerandos canones, omnes adverfarios fidei & fan* dodrin* atque bonorum morum corruptores arcebant & reprimebant. Ipfi quoque pontifices per eadem concilia dirigebantur , ut ambularent ad veritatem evangelii, *fit* poteftate fibi data ad edificationem uterentur Unde qui ipforum conciliorum audoritatem enervare quierunt, illi decorem, dignitatem , robur dc auxilium apoAolic* dignitatis, fi-B demque, felutem, fit bonas adiones 'fummorum pontificum manifefte confundere moliuntur , atque in illam deflrudionem adducere, de qua loquitur beatus Gregorius , dum poft enumerata univerûlia concilia, fubdit: Cundat quas veneranda concilia , praefata perforai refpaunt refpuo; quas venerantur amplefior ; quia' dum univerlali fnnt confenfu conftituta, fe fle non illa deftruit quifquis praefurnii abfolvere quos ligant , aut ligare quos abfolvunt; quibus verbis idem Gregorius immediate fubjungit: Quifquis ergo ahud fepit, anathema fit. Ut vero de ceteris praelatis eeclefiaftkis & principibus fleculaçibus, qui ad concilia* refugium habuerunt, dicere omitu-Crenovatam, & fe fuperiorem in his omnibus mus, quoniam nimium prolixum enet fingula concilio defignans,- vigore cujus prctenfiedifi enarrare , fellem illud homines coafpiciant , folqtionis fchifina horrendum fle graviffimam quod per hujus facri concilii labores regnum divifiemem confequenter in orbe pofuit, erinclytum Bohemi* Sigifinundo Romanorum gens congregationem Ferrarienfem fub nomiregi reftitutum foit, quodque adverfus non- ne alterius generalis concilii contra hanc fannullos, qui temporalia eundis ecdefiis eripere , religionefquà tam mendicantium quam aliorum definiere cbnabantur, Angulare praefidium tam in dido Conftantienfi. quam in hoc iacro concilio inventum eft. Quid de fchifinatibus tollendis dicemus, fi amplius conciliis generalibus non obediatur ? fi plures contenderint dc papatu, quilibet, qui fe verum papam putabit, dicet fe fuperiorem concilio. quomodo poterunt judicari, quomodo coer-Dfecutiones excitavit, mandans civibusBafileenceri aut reprimi, fi viderint hoc modo proftratam ipforum conciliorum audoritatem ? Quod fi omnia inconvenientia enumerare vellemus , qu* fecum afferret hujus aufloritatis ruptura . non multis poflet deferibi codicibus . Sed jam ad fecundum " explicandum tranfeamus . quomodo haec profternitur aisdoritas-, quomodo ruina graviffima ecdefi» , fle malonun ac turbationum inenarrabilis mnlitudo paratur, fi ille fustincatur fle foveatur qui hujus audoritatis fc contemptorem , impugruuorem, fle -notorium perfecutorem ostendit . Quis negare potest, o Christiani, quod reformationi ecdefi* in capite & in membris, quam totus, orbis defiderabat, flt pro qua jam E tam plura concilia generalia congregata fiierunt , duriffime restiterit (de quo omnis anima do-1ère debet) ille qui primus homines ad yarn fàlutis inducere debuerat, olim Eugenius papa IV. nunc Gabriel nuncupatus, quodmie il-' ia qu* pro ipfe reformatione decreta « inftituta erant per hanc fendam fynodum a fe abjecerit & contempferit, ita ut nunquam unum canonem fynodalem concernentem reformationem ipfam in cxccutionem efficacem deducere compertus fit, qui nullam penitus

ta fere poflet, fi eam fentiret pro fhftincndaïür£m<àr,
fide & lege domini in aliquo loco congrega- ,
tam . Qu» vero fle quanta fcripfcrit diverts iiTUsâtr*·
principibus, blafphemando eamdem fynodum, ,
bt decreta ejus , longum effet enarrare. Sed
fle quomodo patrimonium, terras, fltdOtninia
ecdefia, qu» in fumma pece fle profpcritate
repererat, ipfe tradaverit, quas alienationes
fecerit, quas guerres commoverit, partialiter

petrat* fini, quotnodo |or*mCDta fua folemniter in conclavi fle port conclave proflita i-*
fregerit, flebile eft dicere . Et proteres qua

-.. ..... unquam major Incorrigibilitas , qua* major per-
-iJJJÇ. tinada in aliquo pontifice vel miniftro eccle-
m». ~~Eaftic6~~ apparuit, ~~qui: nonr fötam;-in--prodidit~~
fili* exceffibus, quibus divinam majeftatem dc
legem ejus ac fidem catholicam tam notorie
oflendit, dc ecdefiam Chrifti in fpiritualibus
dc temporalibus fic conturbavit, afflixit, da-
mnifieavit, divifit, dc fupra modum icandali-
zavit, obdurato permanfit animo; veram et-
iam vult, his non obftantibus, ab hominibus
innocens de juftus reputari, nulla unquam o-
mendatione , nulla corredione oftenfe, quart
taataJB oedtatem jam in populo Dei exci-
»-'*<*"■'*· diffc credat, ut tam gravia vitia velint pro »
veritatibus venerari?· Videns autem hrcian-
ila fynodus ad ipfius emendationem ncc dul-
ces admonitione* fiepiu* dc per plures lega-
to* dc oratores tranfinifla* , nec longam pa-
tientiam dc benignam expedationem , nec ci-
tationem juridicam , nec fufpenfionis ab admi-
niftratione papali fententiam juftiffimam pro-
ficere, tandem expedatis decem dc feptem
menfibus poil fufpenfionem prodiflam. nccef-
fc habuit fuper depolitione ipfius a papatu ju-
ftum proferre judicium , prout eidem ex au-
ctoritate data a Chriflo incumbebat. Nunc ve-
ro advertite, o Chrifti fideles, qù» deinceps
erit in orbe conciliorum auéloritas, fi port
huc omnia fovetur dc fuflinctur. qui non fo-
lum. in cantis malis fc incorrigibliem probuit,
verum etiam eamdem conciliorum au&orita-
tem proftemere laboravit , & laborare non
ceflat, ut deinceps nec ipfi:, nec aliqui* fuc-
ceflbram fuorum, per judicium ecclefia cor-
rigi valeat, led poflint pro libito voluntati*
omnA agere abfque ullo timore correctionis
fienda fuper terram ; qui dç adhuc pofl fuam
depolitionem graviora gravioribus addent ires
declarationes catholica fidei de auâoritate
conciliorum condemnare aufus eft, cujus ora-
tores jam per orbem adverfus eamdem audo-
•mc Uim* *·- ritatem aperte prodicant · dc tam ipfi quam
nonnulli fibi faventes, diffeminant libellos ac
traQaha ad hujus herefl* divulgationem, dc
» „ fuppreffionem declarationum catholice fidei
univerfa tenuit écclefia. Potcflis autem
·*·.·*.■ o eundi Chriftiani hunc ignem , priufquam
amolius accendatur, extinguere, dc fidei ca-
tholice ac univerfe ecclefi» pacem reddere ,
fi fententiis juftiffimis hujus fanda fynodi ,
quam reprefentarc univemlem eccleluun re-
cognoviftis, debitam proftiteritis obedientiam,
& viam veritatis ac juftitie efficaciter ample-
xari cureti* , in favorem fidei dc Glutis ec-
clefie qniverfe . Si vero id non fiat, fed diu-
tius profletur obedientia ei qui omnium ho-
rum malorum caput efl , fi repulfo ecclefi»
jutficio ille fuftineatur qui jufte condemnatus
eft, fi impugnatori notorio fidei dceuâoritati*
conciliorum foveatur, fi manifeftus perfecutor
congrroationif fynodalis fuflineatur , ö man-
data, ftatuta dt pnscepa concilii geyeralis ab-
jiciantur, dc rebellanti atque contumaci dc in-
cocrigibtli adhareatur, illeque post fententiam
depofitioiiis in eum latam pro capite eccle-
fia reputetur, qui fe ab ipfms ecclcfia uni-
tate Á corpore per fidei lafionem , per
fehifmatis in arefeione protenfi alterius con-
cUii perpetrationem feparavit, de oui jam nul-
lus coler , nullus titulus papatus competere
potest : fi denique non auditur ecclefia judi-
cans, dc libelli* illius qui condemnatus est ,

blafphemias & enormes injuria* in fandam
fynodum de existantes in ea continentibus ,
aures . probentur , quis non vldct dies illos
malos , horrendamque turbationem totius ec-
clefiç , de qua. fuperius differtumus, in pro-
ximo adeffe ? Quanti reperientur qui deinceps
in conciliis generalibus ad defenfionem fidei.
ad extirpationem hterefum, ad reformationem
morum, ad tuitionem juflitie dc veri*|tis,
perfisterc vallent, fi videant fibi privationes
beneficiorum , perfecutiones corporum injur-
rias , opprobria protenfes ceniuras , Ac quaf-
cumque adverfitates imminere , illi autem ,
qui hec adverfus fynodum hanc perpetrave-
rit , obedientiary dc favorem finaliter dari?
Sepelitur profedo, conculcatur dc prowemi-
tur , fl res ita procêdant , ipfe conciliorum
auûoritas, dc graviffimus dolor imminet om-
nibus Christianis . Verum confidimus in do-
mino, quod non fic ecdefiam fuam in inte^
ritum ruere permittet ; quinimmo excitabit Hβ<
corda fervorum fuorum , ut mifereantur ip- Grrm*"]
fius ecclefi» dc animarum fuarurn^ ncc fidem
catholicam, veritatem dt justitiam fic oppri-
mi patiantur. Sed neque noc fustineri potest,
quod quidam obedientia neutralitatem confu-
lunt obfervandam , dt ficut ei qui ju»te per
fynodale judicium condemnatus est nequaquam
obediendum est, fic concilio judicanti obe-
dientiam fubtrahendam putant. Quomodo e-
nim potest quifquis Christianus excufari, ut
ab omni judicio ecdefiae fe fubtrahat, cum
de noceffitate felutis ecdefiam audire tenea-
tur, ficut evangelica'doltrina & omnis ten-
dorum traditio testatur ? quod liceret ; fi quif-
quam fe a judicio unius concilii fubtrahere
poflet > fimiliter & alteri concilio denegare
obedientiam ,' nec in eorum fententiis , five
pro fide, five pro quibuicumque rebus ani-
maram falutem aut ecclefi» statum concer-
nentibus, ulla stabilitas uliave efficacia habe-
retur . Quilibet ad* conciliorum examinare
vellet > ac de illis, prout ci videretur, judi-
care-, aut post judicium unius concilii aliud
expetere; nullum interim obedientic debitum
reddens ; ficque frustraretur conciliorum au-
flbritas dc tandem neque fummis pontificibus
legitimam administratjonem habentibus obe-
dirttur. Unde in totum confupdercntur eccle-
fiastica judicia, periclitareturque Christiana re-
ligio : nec deinceps concilia ge neralia quae-
cumque mala reprimere laborarent , fi eorum
fententiis non obediri confpicerent. Neque lo-
cus est fufpenfioni animorum in tam clara
justitia , in tanta obediendi neceffitate, dum
per defffhim obedientfie prostande, fidei *»·
fio dc veritatis oppreffio affidue fiiccrefcunt ,
periclitantur anime innumerae , dc exemplum
datur omnibus, ut deinceps nullis fententiis
praelatorum fuorum , ficuti nec fynodorum
obediant, fed animos fuos per plura tempo-
ra fiifpendere velint, unde omni* jurifdiftio
perire, poterit , dum audoritatem fupremam
ecdefiae omitti & negligi videbunt . Si ita-
que communi bono ecdefiae Del confulere
quaeritis o Christi fideles , fi praefentibus ma-
lis finem imponere, fi pacem confequi, dc fe-
licem statum totius Christianitati* intueri, da-
te operam ut eundi unanimiter viam verity
tis loquantur, ut conciliis generalibus fua *rea·*
datur auûoritas, ut nullus eam deneget fy-
nodo univeriali obedientiam, ad quam tene-
tur

ANNO CH» 1ST!

4

mr de necemtate falutis, in h» quae peni-
uvo nent ad fidem , extirpationem fchifmatM , A
reformationem ecclefiae in capite Ac in membris. Ac pertinentibus ad ea. Sic ceflabunt fchifmata , fic haerefes extinguentur , mores reformabuntur, vigebunt concilia , fedes apostolica Ac virtutum dignitate Ac honore plurimo reflorebu. repellentur conatus antiqui bouts, breviabuntur dies mali, At malorum grandium repelletur incurfus ; quae . £ fecus fiat. fuper omnes Christiano· jam imminere contpicitis. Superest jam ut eas objediones nullius ostendamus efle momenti, quae ad illaqueationem animarum Ac obfufeationem ve-
* ntatis ac justitiae hujus Undae fynodi A per nonnullos afferuntur . Allegant quidam hoc B facium concilium de fuo confenfu fuiflie translatum , pro eo qqod concordaverat cum Graecis fe transferre infra menfem , postquam adventflent ad ultimum porrum citramarinum . eitdem in Conftantinopoli per oratores concilii nominandum pro celebrando œcumenicn concilio , m eo loco quem hoc facrum Bafilcenfe concilium elegiflet. Verum quantum rejicienda fit haec objciho vm Christi fideles advenite. Manifesta quidem nimis est veritas . quod Graeci praevalentibus praAicis olim Eugenü perlequentis -fÿnodum . non ad portum per oratores concilii eis nominatum venerunt, neque *d locum per concilium eleclum , ficut ipfi promifcrant, entre voluerunt: imo C fenpferunt concilio per oratores c>ut in Constantinopolim miflbs , ib propteroa cum eis Ac ccnim galeis non advenifle, quia tempus mittendarum ipfanim galearum tranfaAum erat. fic abibiventes fe ab omni obligatione mu-
,rua, quae inter concilium Ac ipfo· contracta état, licet tamen alien oratorum prius Aix‹ıΓ lent fe de ulteriori cxpeCbtione Contentos elfe . impendimentaque concilio praestita eflient manifesta, cum in conventionibus initis cum eifdem exprefle caveretur , omnia debere intelligi fine fraude Ac dolo, ac legitimo impedimento ceflante . Quod fi ad requestam ipfius olim Eugenii deinceps ire voluerunt Ferranam contra confenfum concilii, quis ratio- D ne utens dicere poflit concilium ex ea re ad fe transferendum fuifle obligatum? Dum vero quidam ulterius objiciunt, quod concilium quadam vice conclufit. c.ifu quo Arenionenfes cenam pecunia fummam infra menfexr non traderent in pecunia numerata , de hcc intra duodecim die» fequentes non certificaretur concilium quod tunc teneretur ipfum concilium ad elcflionem' alterius Joci procedere , A< umvcrfeli ecclefie aliunde providere quod dum adveniente tempore non fierei , prriidcntes apoftolici, Ac alii quidam fecum minorem partem concilii facientes . tamquam ad ipfos devoluta poteftatc concili, alium livum aliumque portum nominaverunt , Ecumque faciam irritans. Deinceps quoque fubAc. oratores ad C.rrco· miferunt. Saepe ad hutunnodi objecliones per decreta At epiflolas roil-.i^ reiponuonem fecimus oftendimuique illas cfle pemt-.ls manes : Manifeftum eft enim , qiiud i one ilium m ea i onclufione cum nnllo contradum fce>t sut conventionem , nulhifque aderat um quo hujufmodi contrailum celi braret : **nullique dubium eft quemquam** cum feipfo contrahere non pofle , cum inter tpondenfem recipicntemquc fponfionem debeat C<Te **diflintlio** perfenarutn. Vndc iHarum om-

nium dbjeAiomim cœruit fisadamenrorn. Sed— I tantum illam condufionaat **inert** fe capit eon> cilium , quam Ac interpretari de mutare poterat juxta cafat occurrente·, *6* pro fâhite ecclefi* fibi ita agendum videbatur, Nec aliquis fibi legem **imponit**. a qua recedere non poflût i neque dicebatur in conchifiooe ipfa , quod in cafe prndiAo minor pan haberet ar lium locum «ligexe, fed concilium. Ct fi aliquod dubium erat, quod interpretandum veniret , aut G quid io hoc agendum vel deliberandum. aut metandum , nullatenus judicio minoris partii itandum erat, fed plurimorum fententi* acquiefcendum , ficut mos antiquorum conciliorum dc omnia patrum inftituta edocent . Unde Ac e* eo in univerfum orbem turbatio gravifSnaa exdtata **olim fuit**, dum aliqui epifeopi minorem partem concilii. Nicenl facientes , illi- contradiaervnt qua major pars , concInferat. Sed quid amplius illimet prefidentes apoftolici, qui fub prrtextu conciufionis illius alium locum eligere voluerunt , eidem conclufioni, cum Geri deberet , contradixerunt, proteftantes fe non confentire in decretati^ne loci Avinionenfis, de quo exprefle agebat difla coocluflo ? Et ulterius, pendente termino pnefixo, oratores olim Eugenii nrchiepifcopus Ceretenfts St Jacobus de Rachaneto impediebant ne ille pecunix darentur in Avinione, de quibus hire conciufio agebar. Scripterunt preterea Avinlonenfes . quomodo abbas Bon* vallis dc Raiinundus Talom decretorum **doflor**, ad eos mifli ex parte concilii, compofucrant cura eis ex potentate eu data a toto concilio, quod haberent decrctationem loci Avinionenfis dc impolitionis decimarum . priufquam pecunias litas exolverent. Mandaveruntque ipfi Avinionenfes quod , illis habitis pro cautione eorum pecunias expedirent. de quibus oratores concilii miflbs ad eofdem cautos dc fecuros fecerunt. Judicavit concilium quod rationabiliter petebat, quodque attentis pradifhs. qu*fupervenerunt ad notitiam ipfius concilii , Ac aliis pluribus ipfum - monentibus, non erat procedendum ad eleillonem alterius loci, nec expediebat faluti ecclefia Ac bono rerum agendarum. Quod autem aliqui paci ad eleflkinetn altenus loci temerarie procedere pnefumpfemnt, fe dicentes decreram agere contra duplo majorem panem concilii dc amplius , fcindentes dc dividentes, quantum in fe fiait, ecclefia unitatem, hoc prorfus illicitum dc perniciofum **fuit**, ficut per folemne decreram feflionis noftr* trigeum* fecunda demonftravitnus. Unde dc conatibus eorum extunc refiftens hac fanAa fynodus, decrctationem fecit in feflionc publica fuper eleAione loci Avinionenfis Ac aliorum fibi adjunflôrum, omaém aliam electionem feu nominationem loci per qoofveritate alienum, quod duo decreta contrarii tenoris, imtno & fibi invicem contradicentia

, tu» A Uodcm temper· fimtlia fy- A ma farta eA. Neque veraciter dici potuit ipfam

n*d*M judici· manaverint, quia Spiritu* fats- η»»Π Am par a· generalia fynodi contrarie loqui non poeaft. eo ipfo quod decretum coocili fuper etertionc de Bafilea, Avimone A Sobendia, coaftntientttbu· omnibus patribus qui in concilie erant, A ipfi* legati· apoftolici». vera bulla plumbea fynodali rite plumbatum eft, manifeftum eft dirtam (chedulam legatorum nullatenus vim decreti habere potuidc. Dum vero quidam lueras fuper eo quod per minorem partem fartum fuerat, dandeftlne bulla facri concili de norte farrepta figiilaverunt, deotaratum eft illa· falfo bullatas effe. A quod archiepifcopus olim Tarentino*, pr»-fidem A orator ipfius olim Eugenii, qui faBfare biennio non ccffaver.in! , quis non videt ta hoc operam cum effeflu dedifie conffus erat, tamquam falsarius juftr condemnatus cxtitit. Sic igitur in ea re nullo* haifitauoni* fcnipulu* eft . quod penitus nullus* -momenti faerit. quod per illo* pauco* contra judicium concilii a<ftum eft. Sed nec de hi* difputare neccfle eft › cum etiam illud quod per illo· paucos faifam faerat abruperit ipfo olim Euganiua ; qui , cum omne* patres exiftente* in concilio, tam fui legati quam alii, diélitaffîrat ut concilium firmiter maneret Bafilea nfifoe ad adventum imperatori* A patriarch* Gr* eorum ad ultimum portum. nihilo minm ipfa longe ante adventum prediftorum Gnrcorum plus quam per ouatuor menfe* hoc conciliuift. quantum in fe fuit, abrupit A dtffolvit , et eo capite quoti procederetur contra ipfum aut aliquem fuorum . negans junfdnflionem immediate a Chrifto concilias datam. A fe (ut antea pmmiflum eft) fupra concilium crigen* in farto reformationis A fidei. Quam prntenfam diflolutionem cum non revocaffet infra quatuor menfes . imo aliam congregationem fub nosnine generalis concilii interim apud Ferrariam faciflet , graviffimum fchifma perpetrans , fnlpenfus fuit ab adminiftratione papali ante adventum prxdirterum Gnecotum. ctT tempore quo etiam illi de minori parte prasdrfb'tn concilium permanere debere in Bafilea diaerunt. P<>(1quam vero legitime fufpen-Dlvr r/ua /..iigumewi , io* i «ftm *m* ι·"-fas fait per concilium, quis Chriftianorum dubitat quofaumque atlus per ipfum in adminiftratione papali expleto* . nullo*, irnto* A inanes extittflc ? Sic itaque volentibus querere oecafionem difi.edendi a fanrta fynodo nul- " lu* color cutufiumquc translationis poteft ullateno* fuffraq.iri quod fan* intellexerunt pnrlati , principe* . univerfitate* , ac ceteri maioris panis orbi* , qui numqtum ad conventio Iμ «*μ «μ nem Ferrarienlem vel Horenunenfem . jam fa ·'■?Pcirw re * *ήB»*· anni* erectam, accedere vel mit- * aTTZw' voluerunt , fed illa repn bata . fanrtam •β»2—··■ fynodum Bafilecnfem, -lut repnrfebtantcm ·>*··τη·ι. antveriüçn, ectfafiam b*s , A fcnptis cognoverunt. Et cum c.irtam congregationem F. Ferrarfanfcm erertam fab nomine generali* concilii, hoc durante coneibo . non generale concilium , fed fchifmancorum rhitfe conventiculum, ex decreto notlr* vtgefimwnon* faP fionis manifefliffiine conflet. ipicquc Gabriel, quia caput illius fchifmatic* conventioni*. A qma a papatu legitime fufpenfu* erat,)urifdirtionctn papalesn non poterat exercere . per acceflum, ipforum Grrcwum, qui iam a plurimi* andis ab ecclefi· catho'^a divifi erant, nullatenus dirta Ferrarienii* consentio legiti

effe generate concilium vel œcumemcum . prout ipfe illam intitulant. Obuciunt deinde alii, quod in fanrta fynodo permanentes, pauci namero fuerunt ad exercendo· artus juridicos fafaetdiema ab adminlftntione pepeh A de pontionii olim Fugenii . ac fabfaquentia elertionis ianfbiTimi domini Felici» pap* V. Qu* miidem obfcrtio fi illi debeat fafftagan qui iynodum perfacurua eft , qui nmmbm modis homines ab ea fubtrahere A faparare laborarent . A adverius illos militet qui tempore periccuttom* permanfarunt, qui omne* de orbe ad fuccurrèndum A procidendum ecclefi* Dei per epiftola» A oratore* meare mregro

ex hoc conciliorum auftiiuitcm prnfterni A confundi? Nam ftmper iummui pont nex . dum ,,,rTZ<, iynodum rumpere volet. aliquos exinde ab- Nι'" ftraherc potent . Si autem aln permaneant , objicietur ei* paucitas : ficq.le vidente* le nihil proficere pofTe , fynodum m toium deferent . permltteturque agere lui'tbct iummo pontifici quidquid libuerit , Ne: pofiiSile en-, fi qudquam eorum fidem offendat . ichifma faciat . aut quibufeumque malis eeclefiam fcandalizet , remedium per generale con. ilium exhiberi. Sei. numquid ilb qui non fugerunt, qui non defernerunt fynodum in neccfiltata , qui non fidem , ver.tatctn A tuftitiam concul- cari permiferunt. quique pro his fuftinendi* tribulationes A dolore*, peftem . guerram , penuriam , A cetera* adverfitate» fabierunt. pmpterea culpandi funt ? Numquid apoftoli. qui in numero pauci cum Chnft" j>ermanfarunt in tentationibus fui* , atin dilccdentibu*. idao male egerunt ? Nonne fati» rlucidatum fuit in fapradirta fynodali refponfione . qux incipit . Coguanti. crmfaitiente m hoc A coopérante tunc 'egato apoftolxo , quomodo illa qm petmanerent in'lynodo ufque ad finem operi* fai commendandi effent non autem illi qui difcedetent, aut qui i« ah *a dilideren? Â1· Irgatumque quomodo . dum t.hriftu* dixitfat , Λ›ϳ« *munjtti* «mil) larnc'n *fibi* /lomoio , d h- *bi*> , non pauci qui remanferunt cum (hrilo. fed illi qui receflerunt , teprehenfionem meruerunt. Ibi quoque non omilTum eft. quo modo recedente Joanne XXIII a (oftmtien- *ι,'Ζ,Γ,' iî fynodo , non illi defecerunt . fed u>mmc*· i**·ι·» vlqji funt qui cum ipfo concilio pcrditerunt /MI"" uique in finem Nec tamen iti pauci fuerunt in hac fan.l* fynodo. ut qirdam exiftimant, cum in decreto fufpenfioms ipfius olim Fu-•enii ah admimftratione psipali valde multi adeffent . A inter eo* plure* regum A prtncipum ambafiatore*. Decreta quoque de caufi* A de collatione beneficiorum in eadem feflione promulgata funt. qu* major p*r* recepit tamquam a generali fynodo univerfalem ecclefiam teprrientante. lode nullut colot. nulla excufatm aut tergiveriatio poteft cuiquam in dlnno induto iuffragan quare tilt iutpcnbon» rtfiftit, jut cur |»>Ω eam illi qui fafperfa· fait velit e» certo propofito in ad.nimftrxtione papali obedire. A artu* cju* tamquam non fafpenfi legitimos reputare . hi art* quoque depolitionis fare trecenti fuerunt Ft tempore fubfequerrti* elertioni* grandi· adhoc rrumerua erat, nec ufque in hodfamem ·--·» : » diem dtvtna providentia hanc tanfiam fyno-dum .

.dum déferait. quin competentem **numerum**A fuiflie **neceffanam fatis indicat** «Awrfitatinw – r
IS'WO CH« 'STI prxlatorum , doôorum, 6c. aliorum notabilium **magnitudo. qua adverfus ecclefiam ia facere-** onto
virorum habuerit, 3c adhuc hodie habeat . **verant. ia vix alius inventus faiflet qui hoc** t**·.
Sed pneterea hac quaflio dudum diflinita & **tempore pondus bujus miaifterü fudere vale-**
determinata eft, tam per fynodum quam per **ret: fed eum donavit dominus, qui nunquam**
fammum pontificem tunc exiflentem» coalen- **ecclefiam derelinquit. ut ejus prudentia, pa-**
tientibus in hoc cardinalibus fatkl· Romana **tientia , 6c mulripHci virtute cum auxilio nu-**
ecclefi·, & omnibus Chriflianis. Nam cum **jus fànâa fynodi, fides defendatur, audori-**
tempore prima diflblutionis pnetenfa pauci **tas conciliorum confervetur, jnftitia vigeat,**
przlan eflent in concilio, non numerum qua- **pax & tranquillitas ac bona omnis difpofilio**
tuordeci'j excedentes» neque medietas nume- **in flatu ecdcfiailico & Chrifliana religione fab-**
ri omnium fuppofitorum in concilio habere- **fequantur. Pro quibus, favente altwuni gra-**
tur . qua pramilTis adibas interfuit, ipfe quo- **tia , omnes labores noftros ulque in finem im-**
que tunc fummus pontifex objiciebat eidem **pendemus , multa adverfitatum genera nobis**
concilio numeri paucitatem per tireras fuas **aflidue irrogata patienter pro nomine Chrifti**
divulgatas in orbem. Et nihilo minus deter-Bfuflinentes qui majora pro ecclefia: foc plan-
minatum efi pet omnes quod. hoc non ob- tatione fubtre dignatus efl : pro qua 8c difci-
viante. fuit protunc legitimum concilium ôc, puli cjtu graviflimaa perfecutiones pertulerfint,
legitime continuatum. Quod fi in tali nume- oinncmque operam nobis poffibilcm , de fu-
ro legitimum eil concilium **ex definitione ca-** perno confifi auxilio, dabimus, ne fic eccle-
tholica apoflolica. omneique de neceflitate fia , quam tanto precio Chriftus ipfe Deus no-
ûluto legitimo concilio obedire tenentur, fler acquifivit, diebus noflris confundatur, ne
tamquam habenti potefiatem immediate a Chri- in opprobrium & defolationem Chrifliana re-
fio , ut prrmiflum efi. in pertinentibus ad fi- ligionis veritas fidei per Chriftianos ipfos agni-
dem . extirpationem fchdmatum , & reformi- ta , recepta & defenfata, fic miferahiliter re-
uonem ecclefia in capite & in 'membris, quis linquatur & prnAernatur in terram . fed potius
poiefi jam fub colore paucitatis, vel alio quo- ilhbata fervetur: utque hasc fanda 'fynodus
cumque . occationem quarere non obediendi tam folcmnitcr inchoata» tantifque continuata
concilio m aciibus prafatis ? Quod fi deinceps laboribus felicem exitum accipiat, ad falutem
hberuin fit unicuique de actif fynodalibus re- univerforum & gloriam Jefu Chrifti falvatoris
cij»cic **qu*** volet, **qu·** nolet abjicere ; reputa- C noftri , qui efl benedidus in facula fieculo-
rc concilium vclut habens potellatem, cum rum . Amen.
placuerit. cum non placucnt, non reputare :
non audire cc.leiiam . nifi quando & quomo- Datum in congregatione noilra generali in
do voluerit : quis dubitat ex hoc omnem con- ecclefia majori Bafileenfi celebrata, fexto Idus
ciliorum auctoritatem profiemi, omnemque Novembris , anno â nativitate dornüii mille-
obedicnuain illis debitam frufirari ? Clarum eft fimo quadnngcniefimo quadrage "uno .
itaque has obtecliones nulli Chriftiano futfra-
gati, quo minus ludis fententiis, per hanc
lanclam fynodum pro neceflitate fidei & uni- **XVII.**
ccriz falutis cvcïehz promulgatis, plene obe-
dire debeat , q u fideliter dicimuv, veritatem *Refponfio fynodalis fecla oraianbus regis JRuma-*
manilçjlertTrs^ad omnem confcicntiam bomi- *norum ac principum elei/mum de tiansferin-*
riiiuv. ut videntes horrenda pericula , & cuo- *Jo concilio.*
clo/u-.ulis injuditi, qua: ex conculcatione
auA»ritatis conciliorum 0c difcellione a fide D *Sacmfaniia génératt* fynodus Bafileenfis,* m *Spe-*
jam Vninncih . viatn ventatis cllkacitcr am- *ntu fanih> legitime congirgata, univerfalem*
plecl.Vr, fidem ipfam tueantur, & conflan- *ecclefiam reprtienian», ad perpetuam rei me-*
tibus aiuhos lufiiti* adhxreant, per quam im- *moriam ,*
pugnatorcs\nimici repellantur, & omma in
pavem I qinethm . ac ùlutarem difpofitionem Petitionem vefiram audivit hcc fanfla **fy-**
reduci valeant. Obfecramus itaque , vos Chri- **nodus**, quam nomine canffimi ccclcfiz **filij**
fli fideles per mifencordiam Dei, ut dum ad- Friderici regis Romanorum illufins & vene-
huc tempus efl, confulatis publica faluti : ôt rabilium archiepiicoporum ac nobilium virorum
ficut adhafitlis huic fanclz fynodo , ciufque principum eledorum facri Romani imperii ,
auctoritatem rccognoviftis, & infuper verita- vos venerabilis Silvefier epifcopusChiemcnfis,
tem fidei, quam defendi fuflinuiflis, dum il- & diledi ejufdcm ecclefi* filii Erhadc de Zel-
le , qui & nunc cam perfequitur, tentavit pri- kmg baro , Thoma dc Hafelbach in theolo-
ma vice dilfolverc, tenentes quod hoc facere gia magifter Joannes de Lifura decretorum
non poterat, fic & vos permaneatis, & cum doctor, pnepofite ecclefi· beatz Maria: ad gra-
veritate ficus uique in finem; ficque agatis, E dus Moguntinenfis, Joannes de Francfordia of-
ut is qui tantis laboribus auctoritatem omnium ficulis Confluenti*, Henrice de Herpel pr*-
conciliorum proilernere molitur. tandem ab pofite fandi Severim Colonienfis, Joannes de
his deiiflat. Ck fa* fiiluti confulat. Nec tale **Lemberg etiam in theologia magifter, pnemif-**
exemplum poflentati relinquatis, ut concilium **fis difertis orationibus porrexiftis. Cujus qui-**
repr*fen:.>tis univerfalem ecclefiam, per vos **dem petitionis teneor talis eft: Dignentur ve-**
tanto tempore recognitum , & cui de neceffli- **fins rcvcrendiflim· paternitates ad cxhortatio-**
tate falutis icncmim obedire, patiamini in die- **nem & devotam poflulationem fereniflïmi do-**
bus veflru contundi 3c conculcari. Verum **mini noftri Romanorütn regis, (frc. nec non**
quoque pallorem ecclefi· catholics per eam- **fuorum principum eleflorum , fua vota con-**
dem fynodum canonice eleclum colite & ve- **ferre. quatenus modis congruis ad generalis**
nciamtni; cujus atlumptionem ad apoflolatum **concilii ab omnibus indubitati congregationem,**
infra unius anni fpatium, perveniatur loco
fu« majcftati èx tuis principibus electoribus
gra-

, At rebus genendi* accomodo . Veâra* A clytorum principem vos minentium confiden-
emtSTt aa,eni dominationes latere non putamus, qua»- les, quod magni* vinbu* laborabunt, ut. fi- *»*O
·**·> rum neceffe fit, ut conciliorum generalium ve hic continuata fuerit, live in alium locum ,ζ.*.
judieia, pro fide orthodox* Ac fehitt ani- translata concio fynodali* , firvnterque mon-
marum proferantur, firma At flabilia perma- cuffie teneantur ab omnibus ventate* in fecrn
neant : quodque jadura ipfius fidei Ac vecte- Couflanuenii concilio declarata. Ac per hanc
fiaftic* drfctplin* immineat, fi iUa nutare Ac fandam fynodum renovata. ficque dabili* &
vacillare, nec robur Ac Habilitatem habere firma deincep conciliorum ucncrahum habea-
permittantur. Hinc enim aflidu* perturbatio- tur audorita» . p-r quam fidei catholic* robur
ni pacis datu» occafio, hinc detrimenta falu- ac nervus ecclciiaf.x» difciphn» At flatu* Chn-
tis afferuntur innumera, hinc ad malorum au- ftianorqm confervetur m terna. tk corumdem
dacem perpetrationem ingreffus prebetur. hinc conciliorum ftatuta, ordinatione* & judicia pro
fubcerfugii* perfidorum aditus aperitur . Sic ipfil fide, pro lege domini. Ac edification*
quippe inducerentur perverti, ut nullatenus animarum, ac bono regimine flatu» univerfe-
fyaodo judicanti aut flatuenti vel mandati o- lis ecclefi», eundi revereantur, quod nullius
bedirent, fed illito alum fynodum tien expe- Bin adverfum rebellio aut périma* contradidi»
terent, cum Ac mo» fit malorum litigatorum, vel feandalofe diffenfio prxvalere permittatur ;
ficut pneclare beatu» Auguflinu» ad Gloiium, ut fic cum rigore juihti* mala reprtmi. fit,
Eleufinura & alio* Donatifta» icripfit, ut di- bona cum tranquillitate valeant promoveri,
cant fe malos judice» tuiffc perpeffo», licet unanimitaiquc o)xedicnti» ubilibet reflorere pof-
etiam firmiter irunifeflitiima veritati liiperit·· fii. rrefata· cvflr» petitioni retendendum du-
neque coercere poffet cervice* fuperbonam Ac ximus juxta ferietn articulorum iequentium fub
ecdeiiaflicam pacem perturbantium fynodalis hac forma : Primo , land* fynodu» commen-
cudnriras, fi celebrato concilio mox ipium dat devotionem , Ac finceram intentionem
trir*fcrri , aut ad aliud oporteret deveniri . quam pra^ti fereniflimus Romanorum rex Ac
Quod p»pa Cehfiu» luculenter advertens , in illustre* principe» ad unionem Ac pacificatio-
epiilola dirAfla cp.fcopis Dardani* ajehat: nem acclciix fande Dei habent , Ac pridem
Qu* mj;nrc< noffn divina infpirationc cernen- per vo» prcdido* folemnes nuntio* Ac orato-
te» , nc.cffino prec.iv ctun·. ut quod contra re* fuo*, cum eorum lateri» ad hoc facrum
unamquamque hxrcfim cnada femel fynodu» concilium deflinato», in congregatione gene-
pro fide, communione ac ventate promulgat-C rali facunde Ac prudenter ex(dicaram. Sacutv-
fet, non fincrent poflhac novi» retradatiom- do, vobis prefects oratoribus commemorat ,
l>ut mutilari. ne pravi» occafio praberctur . Jiuomodo in hac civitate Bafileenfi hsdenus
Et fubdit eadem epifloi* I Sic Eitnomiutn , Ma- uerit Ac hodie fit generale concilium umver-
cedonium , Neflonum fynodu» feme! gefla con- falcm ecclefiam repnefentant, quod merito *-
demnan , ulteriu* ad nova concilia venire pud omnes Christicola* multiplici ratione d*-
non finit. Marcianus quoque Ac Valentinianus bet dici Ac reputari indubitatum Ac uakxun.
t i, i ;. imperatore* firmum habere voluerant quod Ac quod fine tnaxirafe periculis · incommodi-
«»«>«■<·· »«« per fynodum Chakedonenfem fuerat defini- tatibus , laboribus. sumptibus Ac difficultati-
ZuVTwiX tum. cautam illam fubjungente* : Nam inju- bus , abhinc ad alium locum mutatio hujus
7^^^"**· riam facit julicio rcbgiofiflim* fynodi, fi quis fieri concilii fieri non poterit, prout re* hac
w-, M<vm femel judicata ac rede difpofita revolvere Ac fe ipfera eundis diligenter intuentibut indi-
publice difputare contendit quod fi permitte- cat , Ac h*c ipfa fanda fynodus fiepiu* per
rttur' n,b*l ferme in diffinitionibus fidei ÔC oratores fuo* in diverfi* ambafiatis, ac in isto
a>mfaAM·. judicii* ecclefi» apud mortale» flabile hibcre- loco verbo Ac feripci» oratoribus regum Ac
cur, ticileque rueret cmnium futurorum con- Dprincipum fieculi multifarie ostendit. Inde
ciliorum vigor, fi hac fanda fynodus audo- prcmifffs alnfque pluribu» attente confidera-
ritate duorum prrcedcntium conciliorum Ac t». videretur huic fandx fynodo. quod h*c
duorum Romanorum pontificum. congregata , intigni» civitas Bafileenfi . cujus idoneitas mul-
cui etiam fummus pontifex pro tempore exi- tiplici experientia diuturne comprobata exn-
flens cum omnibus cardinalibus, cundique tit, effet locus aptus Ac rebus gerendi* accom-
pnelati ccclefiaftici inhsferunt, cui omnes ro- modus , ad quem. cooperantibu» prufiti» do-
ge» terne, omnetque fere magni principes or- minus fcreniflimo Romanorum rage At elecio-
bis incorporati funt , Ac folemnia per fuo* o- ribus. non folum ex inclyta natione Germa-
ratore* pnefliterunt juramenta , conculcaretur , nica , fed ei omni fidelium natione qua fub
aut in fuis judiciis, flatutis, declarationibus celo est, convenire poffent omnes, qui ge-
& decreti* contemneretur, Ai haberetur ludi- neralibus concilia* intereflê debent Ac confae-
brio . Non parvum itaque >rr.minet periculum, verunt , ut una cura patribus, qui in hoc
C in alium locum fynodu* congreganda de- concilio constanter hadenu* perfevenverunt,
cernatur , quin robur ecclefiaflic* audoritau* pax Ac unio ecclefi* dofiderata dari peffiet *
aliquid btfionis atque detrimenti patiatur. V- E prrcipun cura hoc (aerum concilium later
bi tamen jam plttnbus anni* diligentiam no- alia fanfla opera fpedabter cxtitit coogrega-
ftram pro illibata ftabilitate ipfiu* audoritau* tum ad pacem omnium ChriMianonunNihi-
conciliorum confervanda, domino auîibance, lo minus hi* non obttantibu*. ut pt*didi fe-
impendimus. Ac pro pace ecclefi» pnrmiflam rcniflitma* rex «Sc principes eledofe*, ceteri*
petitionem nofluûti* adimpleri, quam fi reji- que reges de principe*, ac eundi fideles cla-
ceremus . plurima difenmina graviorque ipfius re percipiant redam & puram intentionem,
ecclefi* Dei lefio fequi poffet : no* de beni- quam habet hoc facnim concilium ad unita-
gno Chrifli adjutorio sffidue fpcnnte*, qui ad tem Ac pacem ccclefue . Ac hadenu* temper
ipfam ecclefiam ait, //*> *v 4»[cvm f»m* omv*- habuit» quodque patre* in co perfeverantes
btn tfabut *d* zw»/lii»i*4.'wxe<ii *jMuli, fi-* parati fimt reddere rationem omni pofcentl
mulque de probitate tererutatu rcg>« Ac in- de «a que in ipfis est fide, utque pnsfati fe-

reniflunus res Âl fui principes dedores eri-A cilium, dum in iBo loco fuerit, recognofcentl

denter cognofeant, quod facrum concilium cupit votis eorumdem complacere pro pacificatione univerfalis ecclefi*, divina favente clementia , coufequgnda , ipfe fanda fynodus in hac Bafileenfi civitate inclyta nationis Germanior in Spiritu fendo congregata, Ac uE- que in prefentem diem legitime continuata, univerfaiem ecdefiam reprzfentans, offert fe paratam in tempore, de quo infra fit mentio, ad locum ejufdem nationis rebus gerendis accommodum. Ac regie celfitudini gratum , fua propria audoritate modis congruis feipfem ferre, fecuritatibus tamen ante hujufmodi translationem decrctandam Ac fiendam in talibus prestari foljtis, Ac aliis neceflariisB datis Ac prosutis. Obfecrat autem proftta fanda fynodus eamdem regiam Velfitudinem . quatenus dignetur rem hanc aliis regibus Ac principibus intimare, eoe toto ingenio Ac nifu inducendo , ut illam ipfi ampledanrur , veniantque perfonaliter, aut fuos folemnes oratores mittant , ac prolatos Ac alios qui in generalibus conciliis de jure vel confuetudine debent in tereffe ditionis eorumdem, etiam ad veniendum inducant, ut pax Ac unio ecclefia fentin Dei dgri poffu. Securitates vero, Ac alia qun neceffaria efle reputat Ac intendit hec fenda fynodus,, funt ea qua fequuntur : Primo , quod fereniflimus ipfe rex proflet filum Ac fecri Romani imperii ulvumcondudum ipfiC fecro concilio ad alium locum transferendo , pro omnibus accedentibus ad ipfum, flantibus Ac recedentibus in plena ferma. Detque operam ut locus eligendus etiam habeat plcnifliimam fecuritatem Ac feivumcoodudum cum libertatibus circa jurifiiidioocm, ac etiam fuper habitationibus, vidualibus, Ac aliis requifitis. Similiterque dabit operam, quod principes ecclefiaflici Ac feculares, ac loca ipfi concilio vicina, dent fuos falvofeondudus, quodque prodidi falviconducdus fereniflimi domini regis , loci concilii, aliorumque dominorum & locorum , fint irrevocabiles , durentque continue ufque ad quatuor menfes poft finitum concilium . Exhortatur autem lands fy-D nodus regiam cclfitudincm , fi que guerre aut difeordir graves tunc inter illos aut illa eE fent, dignetur fe interponere pro treiqja aut joce inter illos componenda. Item petit fanda fynodus. quod fereniffimus ipfe dominus rex Romanorum ipfi concilio interlit perfenaliter, ceflante legitimo impedimento: quo adveniente , aliquem potentem Ac magne audo ritatis principem , fecro concilio gratum, lu ejus protedorem inflituere habeat, pollice*- iorque fub verbo regio per fuas Uteras petentes , quod non faciet, nec fieri permittet, Deo audore, quantum in eo fuerit, quod fit vel efle poflit direde vel indirede contra ipfius concilii audoritarem Ac libertatem. Itein ne E inanis Ac fruflratoria reddatur hujufmodi fecri concilii translatio , que fine înagis periculis Ac difficultatibus fieri non poteft , videtur permaxime neceflanum , cum , juxta declarationem fende & magna fynodi Conftantienfis, qtiicumque fidelis teneatur obedlre mandatis, flaturas , ordinationibus aut praeceptis cujuslibet generalis concilii, quod domini rex Ac cledores profati per fuas literis patentes hoc facrum concilium Bafileenfe , ante ipfius translationem decrctandam, cerraficcnt; quod con-

pro vero generali concilio Ac inlubitato, ei- ANNO <pe adhssrebunt cum efledu inconcuffe, quamdta durabit Ac continuatum fuerit : ftatutifque, ordinationibus, decretis & mandatis per illud inibi fiendis acquiefcent & obtemperabunt. Ac · quantum in eis erit, inviolabiliter facient obfervari, etiamfi adverferii ad illud non venerant . Loca vero que pnedide translationi Ac rebus gerendis videntur accommoda. Ac regia celfitudini grata, nominabit facrum concilium quando ipfius ferenitati videbitur expedire: quorum alterum, pro majori gratitudine, conternatur facrum concilium quod ipfe dominus rex audoritate hujus fecri concilii eligat Ac aflignet. 1'oftquam autem dide^fecuntates fecro huic concilio fuerint proflite cum eflêdu, ac per regiam ferenitatem unus ex locis eidem tpecificandis pro translatione concilii nominatus , At de his aliifque promiflis facrum concilium per fuas hteras regias patentes fuerit certificatum, hec fanda fynodus fuam translationem in illum locum publice ac in folemni feflione decretabit fiendam ad tempus quod eidem fynodo ac dide regie majeftati , confidentis temporum circumflantiis Ac neceflâtate ecclefir, videbitur expedire . Videtis proclari oratores , quantum v, ,, M pacem qpdefie hec fenda fynodus exoptet, **j* quanta libertate defideriis regie fcrenitacis Ac *Γκî·Γ* aliorum illuftrium dominorum vos mittentium ***"' fetisfacere defideret, nihil aliud querens, nifi ut publice feluti ecclefir convenienter Ac efficaciter confutatur. Veftrum erit jam eorumdem principum animos inducere, ut matrem fuam ecdefiam , ex qua fpiritualiter regenerati funt, virtuofis adjuvent auxiliis, quatenus eorum ope fecri concilii Conftantienfis. Ac hujus Bafilecnfis, ac univerfituum almarum univerfalium fynodorum illefa fervetur audoritas« fides vigeat, fecris canonibus reverentia debita exhibeatur, procuretur animaram fslus, ad que Temper fumme hujus fende fynodi afpiravit intentio : que Ac fi per impletionem veftre puflulationis omitti aut negligi contingeret, grave judicium a domino fuper principes inclytos Ac fuper vos pertimefcendum foret. Sed ita illorum piam devotionem Ac vcftram in eundis agere fperamus, ut ex laboribus fruduofis a domino promereamini praemia gloriofe .

Datum Bafilea in noflra generali congrega- " - ». done fecundo nonas Odobris, anno a nativitate domini millefimo quadringentefimo qua- Couetoei · dragefimofecundo. *

XVIII.

^ıγ/M, *fuper fafa* amain *fer 4onunw* eptf-*cof*m* - Zandrq/m, & feauaiu* *Refellent* · preccptorr* *ordmu fanfli Amtw ifanfaJfmitatti , &* mgfjfnta Cmdbisem priore» pradjcatmoa, Acc.

Beatiffime pater, humillima recommendationc promifla, veftro beatitudinis literis , quas nuper per manus egregii viri domini Petri de Mella nuntii apoftolici cum ea qua decuit reverentia fufeepimus, una cum credentia per eumdem nobis defuper feriofe expolita, intelleximus eamdem fanditatem veftram.

c*»irri

>·· X V» t«*a Cvfert,

•wwo ounrt

in», cenis ex catsfis vos moventibus, concilium Bafileenfe divolvendum fore decrevif-A, ac shod concilium Bononia exnunc ad sanum cues dimidio celebrandum indixifle, nos tam in eifdem literis, quam in eiufdcm Anilitar» veftr* nuntii viva voce exhortando, ut cum tempus poftulaverit. ad ipfam Bonoaienfem fynodum noftros oratores iranfmittere placeret, qui circa Cbriftiane religionis dt fodis apoftolice ftatum & honorem ea proponant & operentur qu» rege catholico digna fint. His itaque, pater beauflime, intellects, non abs rc mente turbata. co permaxime fuimus ftuptfacli, quod nullum convenientius pnefidium inveniri putavimus, quo fanfb mater ecclefia fefe ab extremis horrer,- B diique periculis jam undique imminentibus tueretur, quo cclenus hcreticorum connus opprimi, aut catholicorum mores in melius reformas» valerent, quam ut per praefixum concilii generalis coetum adunatum, premiffis de aliis inflantibus periculis fine ulterioris piorogatioms difpendio fuccutratur. Cernimus quippe de prefenti, & ante hzc tempora animo peripicaci intuebamur, nedum progenitorum noftrorum, fed fle noftris, heu, quomodo temporibus fides catholica ftatuique ecclefiafticus fit laicalis ubique jam flufluet, *Sc* procellis magnis agitetur, adeo quod reparandis refonnandifque prêter pnemiiTa exorbitamus quamplunmis, quas ad gregis Chrifti turba-C tionera non modicam in dies ingruere confpicirnus, inora nociva exiftit, & multa gignit dilatio pericula, que nihilo minus fidelium animarum faluti. cui celeriter fuccurrendum eft, penculofion (proh dolor !) comminantur. His propterea, pater beatiflime, aliifque motivis incitati, Bafileenfis civitatis locum pro univerfalj fynodo celebranda, aufloritate fufficienti allas limitatum, tamquam in Chriftiani orbis medio pofitum, ab hercticis Bohemifque, per Dei gratum ad fande matris ecclefi* unitatem reducendis, haud longe diftantem, fatis commodum & congruum reputantes. ad fantliflime memori* Martinum papam V. predccctic'cm veflrum noftros orato- Deofdcm in ipforum ad nos acccftu credentia-res dum in humani, agebat, pro anticipatione ipfius concilii Bafikenfis deflirtaile memi-nimus. Cujus reverentia ficut & tunc, fic & nunc pro procraftinatione favores impcndeic regios nos debere, Dei ecclefie, cuius in ipfo negotia profpcrari fperamus, expediens fore non credimus: quinimo confiderantes, ut veraciter informamur, quod multi «fe notabilioribus Chriftiane religionis principibus ad pnelibatum concilium' Bafileenfe jam iuos amliafiatores -deflinarunt, ipfumque concilium tam pedatorum quam dodorum ac aliorum probatiflimorum illuc atfidue confluentium numero non modico in dies excrefcit, in his que fidelium pacem, fidei nutrimentum, & ecclc- £ **fix** ftatum & honorem, ac animarum falutem refpiciunt, & aliis que in ipfa faera fynodo generali tradari & expediri debeartt, nos eis conformare incendimus, prout decet. Veftram itaque beatitudinem filiali affedione attentius exoramus & adhortamur in dominio Jefu Chrifio, quatenus premillis attentis, ad didi concilii, quod univerfalis ecclefie profc&ibiu tam neceflarium tamque opportunum arbitramur, progref&onem, & ipfius ufqee ad finale complementum traflandorum in eodem con-

A tinuatiooem, paternos favores *Si* afliftcnusm benignam adhibere dignemini, firmiilime (fi placet veftne fanclitati) m mente tenentes, quod fi non omnia in concilio apud Bafileam congregato expediri queant, que pro bono univertilis ecclefie occurrerint, concilio apud Bononiam feu alibi congregando (fi opus fuerit) noftros illuc oratores, cum portulavent, ad vetlnr tintinatis complacentiam animo paratitTimo tranfmutcmus. Ceterum. pater besttifime. corde linccro fuppbcamus, quate-**nus** tnemoran circumfpccli viri domini Petri veftra ianclitatis nuntii moram in regno noftro Anglia diuturniorem excufatam habere dignetur veftra beatitudmis clementia, quod non fui defidu, fed v.riis circa progreifum itu non progreffum <1к1< concilii Baiikcniis occurrentibus novis. fecundum varietatem occurrentium. novis deiupcr deliber.mones haberi, & nova oportuit confilu preparan. Beatitudincm vcftram, CVi. Datum, στ.

XIX.

Lucra reps Ânght illufiris, direila concilio per cafdcm ambafiatoret,

SacrofaHÜa generali fynodo Bafileenfi,* Ilt *Spitmu fanlbr legume eonpegata, umverfytem ecclefiam reproferuanti, Henmus Det gratta rex dnglia & /'rttttcta ac domtnus Hibernia, fui ipfius recommenriationem,* etr *ad umverfalu ecclefie botutm fehater profperan.

Veftrat ' facratiiTimx congregationis literis nobis jam vice gemina prefentaus, primis videlicet ante adventum reverendi patris domini domini epifeopi Laudcnfis nobilifque dc magnifici militis domini Rafalli de Auro de Bononia, preceptoris S. Joannis Hierosolymitani Januenfis, nec non egregii viri fratris Guidonis prioris conventus Chatnbencenfis de Sabaudia ordinis predicatorum, (acre pagine profeilbns, legatorum Veftrorum, ad noftram prxfcntum tranfmiflorum: fecundis vero, per que pro parte nobis per ipfos in confpedu trium flatuum regni noftri difeniflimo termone feriofius expofita, postquam piiflimum (ancla: vestrx congregationis propolitum ad hoc tendens, ut tam fidei orthodoxe, hereticorum vcrfmiis dc variis erroribus nunc tempo ris multipliciter impugnate, celerius fuccuiratur, quam u: depravati mores omnium statuum in melius, quantum aluflimus concefterit, reformentur, diicordieque regnum & principum, quibus Christianitas miferabiliter atteritur, pone tenus fopiantur, **nobis elegantiflime** declaratum est pro parte celeberrima congregationis vestrr, que foquuntur a vobis concepimus postulari. Quorum primo, **videlicet** ut nostri oratores & legati ad **prefatam** fynodum destinentui", annuimus animo perlibenti, ipforumque Dei opitulante gratia, adventum modo poflibiliori maturabimus, ut optatur. In fecundo autem per oratores eoldem a nobis postulato, quod videlicet pacem inter nos & adverfarios nostros, pnefenim in regno nostro Franci* concernit, ineundam, fcire dignetur vestra concio facrofanfla, quod in hoc pacis negotio instantiis & hortamentis reverendiflimi patris domini cardinalis fan-

..... d» Cracto coodefcendimas firmo cum propo-Are potutfiis. Et occe, propter reran agent
eJnusTi · V*1 T"J rationabiles, ipfius ram praerafibm, modo ad hane ctvftltr AWWO
>44-, tradui pacis cum ipfi* adverfariis noftris ef- Viterbïemèm intravimus , continuaturi iter cN*vn
ficaciter intendendi, fperantes in domino , nofirum verius urbem Romanam, ad vifitan-
quod didi reverendiffimi patris labor in ea dum fànditatem ipfius domini nofiri, quam
re firuArari non debeat, fed fruduofum feptimana proxima fine dilatione annuente
gratum feritetur effirdum. Veruntamen domino convenire feeramus . Et quoniam
fi ex faorum laborum Ac meditationis indu- prater bullam admiffionum facri Bafileenfis
Aria firudus in ea parte fperatus (puod ab- conciliii, quam, ut certi reddimur, dudum
flt) non fequatur, ambafratores noAri ad habuifta per legatos Ac oratores fua fimdi-
veftrum cerium deAinandi circa ipfius pacis catis , repetimus eamdem bene difpofitam ad
ineunda progreffum ulteriorem venient fic favores facri concilii, At eorum maxime ,
itifirudi. ut cuniiis per eos luculentius ap- j>ro quibus ipfiim facrum concilium congre-
parere debeat, quod ab omni tempore fui- gatum exifiW . At nos quoque una cum fan-
mus , fumus , Ac erimus , Avente altifli- ditate fua jlla Ac alia bona opesa ftvoriMie
mo , difpofiti At inclinati ad ipfis pacis bo- intendimus . Que fanditas fua jam fuos ple-
num per quacumque media rationabilia & fidentes Ac legatos mifirtet dudum aprom-
convenientia intendere , prout congruit prin- ptuatos, nifi legitima impedimenta , prout
cipi ChriAiano. Ceterum in Spiritu fando percepimus, ohftitiflent. Intehdit autem fua
adunata fynodus gioriota liters* fecuritatis Ac fanditas, prout nobis did fecit, illos quan-
falvkondudus, qua per concilium generale tocius expedire . Nihilo minus ne facrum
volentibus adire per veAros oratores paedi- concilium ex hujus modica dilatione patia-
dos petebantur, animo libenti concefhmus, tur diferimen , eadtm fanditas fua pronun-
exhortationemque pariatorum regni nofiri de tiavit nonnullos alios prafidentes , prout ex
accedendo ad concilium memoratum per nos bullis fuis apoftolicis clarius Colligere poteri-
fiendam, ut veAri etiam pro parte eft peti- tis . Adhortamur igitur veftras paternitates
tum libenter exequentes, quos tamen ad o- majori aflédione qua poffumus, quatenus eof-
pus hoc aggrediendum urgere non oportet. dem benigne velitis fiifdpere , nihilque in-
ad quod pro viribus abtque fiimulo voluntа- terim admittere quod poflu cedere in pertur-
rie fe difponunt. Ceterum veArum Acrofan- bationem fanditatis fuse Ac patie univerialis
dum cotum ad operis inchoati confumma- ecdcfire ; quoniam nobis convenientibus bre-
tionem fclkifflmam tueri dirigere ut pnediximus) his diebus una
tur fenfatorum cogitatuum piiAimus infpira- cum fanditaie fua, folemnes noftros orato-
tor. Scriptum fub privato tigillo noAro, -- res fuper finguli* ad veAras paternitates mit-
pud palatium nofirum ▼efhnooa^erienfe, vi- temus, fperantes in domino quod omnia pro
cefimo die Julii mentis, anno regni nofiri bono reipublicc Chriftianu bene manebunt
decimo . compofita, At ad id omni Audio intendemus,
qui (candela in ecciefia Dei (ipfe novit) mo-
lefte ferremus.

Datum Viterfeii die nona mentis Mali , regnorum nofirorum anno Hungari», ri-c. quadrigefimofeptimo, Romanorum vigefitno-tertio, Bohemic vero decimotertio, *&c.*

XX.

Σpwola Sigimundi Claris ex Italia ad patret in conalto Bafilet cerngnegatoi mifa.

Rcverendifiimi in ChriAo patres ac vene-
rabiles, grate flt fincere nobis diledi, trans-
htpfn diebus , geminatis nedris literis ve-
Aris paternitatibus notificavimus concordiam
inter ftndifiitnum dominum noftrum papam
ac majeftatem noftnrn fecutam , quemadmo-
dum , non ambigimus, jam limpide cognofce-

Sigifmwtdtu Dei gratia Hamaitorum nx femper dugufiue, ac /dungaria Bohemoramque, &c. ***rex.***

Ad mandatum domini regis Cafpar Slick.

VA-

SU. VARIARUM RERUM; EPISTOLARUM;

A&iooum , fcntentiarmn , decretorum , oration mque diverfarum , ad concilium Bafileenfe feu ejut materiam fpeâantium.

FARRAGO five APPENDIX.

Articuli quidam feu flatuta , deliberata feu aâa , pronuntiata feu definita concilii Bafileenfis feorfim hic congefta, & fecundum datas ipforum , quantum ex ipfis coniici potuit, digefta : infertis avi(amentis cleri Gallicani in Gallia pro fynodo Bafileenfi laélis, ôτ articulis Bohcmomm ipfi concilio Bafileenfi oblatis.

de modo procedendi m facro concilio le• tbtfrigidarmi & approbati feu conciufi in genere. it congregatione die Kenent tO. Septembri(·4ï·.

PRimo fint quatuor deputationes , ficutt funt, inter quas omnes de concilio diftri- buantur «qualiter , quantum commode ifie- poferit . Et fint in qualibet deputations de qno^bet ftatu, fcilicet dominorum cardinalium, patriarcharum, archiepifcoporum, abbatum , doctorum , religiofornm , exemptorum, & non exemptorum, & aliorum, fic in qualibet de omnibus nationibus diftribuantur in quatuor «quales partes fuppofita fingularum nationum. Et ad diftribuendum fuppofita concilii, eligantur quatuor, fcilicet unus ex qualibet deputationsqui quidem quatuor menfibus fingatis eligantur de novo .

Item in qualibet depatatione eligatur unus prufidens fingubs menfibus per vota fingulo-run» . Et in qualibet earum deputetur unus promoter, notarius , ⅁c unus curtor.

Item omnes deputationes congregabuntur ter in feptimana regulariter , videlicet die Lune, die Mercurii, fie die fabbati de mane hora confueta . Et fi in praedictis diebus felium aliquod Occurrerit precipuum , poterunt in fequenti dic congregati, vel in d>e praecedenti , fi per perfidentem fuerit intimatum.

Item quod nulla deputatio adilringat fe quibufeumque juramentis ad tenendum fecrete materias qu» traflabuntur in eadem : led fit licitum fingulis fuppofitis deputaiionum conferre cum fingulis » de concilio, tantum de rebus de quibus agetur.

ζi*ΐζε·ε'· u>t»« , «r '■■ B' Item quolibet menfe deputentur tres de qualibet deputationc, qui duodecim pari modo ter in tepUmana vel pluries, prout eis videbitur expedire, certis horis fic loco , non tamen illis horis quibus deputationes congregantur, convenient ad videndum materias eis datas deputationibui diftribucndas ad traflan-dum. Sic tamen , quod in fine cujuslibet menfis eligendo novos deputatos , de qualibet deputatione maneat unus de pmcedentibus deputatis, ille videlicet quem ipfi duodecim elegerint : fic tamen quod ille qui eligetur pro menfe fecundo , non eligatur pro menfe tertio : qui quatuor habeant de novo venientes informare de agitatis in illo menfe finito. Et fic fueceffive de fingnlis menfibus. Et illi duodecim eligdnt unum ex eis pro prafidente , qur pro toto menfe fit eorum pnefidens, ad cujus mandatum ceteri deputati tenebuntur in loco per, eo» eligendo convenire.

Item fi aliqua deputatio vel aliqua particularis pertona habeat aliquam materiam pr» manibus, quod illam poffit cifdenr deputatis proponere, qui fub juramento pnrflito tradentem (nifi fibi placuerit) non revelabunt!

Item quod deputationes, pnecipue in rebus arduis, fic maxime fi non exigant celeritatem * non fatim fuper propofitit, dum primo proponuntur , deliberabunt : fed ad fequentem congregationem different propofita , ut unutquiique habeat tempus cogitandi fit matare deliberandi fuper propofitis. Et fi res propofita gravia fuerit, poterit bis vel ter fecundum exigentiam fu» gravitatis fuper ea deliberari , ut maturius concludatur quod fuerit multiplici deliberatione recenfitum. fit tamen quod quilibet , juxta propofita per pnafidentem, refpondeat pertinenter, fit non per materias extravagantes , ita quod non inducat aliam materiam , quam illam que per prefidentem fuerit introdufla . Et fi contingeret aliquem vel aliquos introducere materias alias, dominus prafidens non faciat fuper illis deliberare pcotunc, fed in alia prima congregatione , nifi forte materia talis fuerit, que urgentem exigat celeritatem .

Item quando in una deputarione aliqua materia fuerit agitata fic dehberata, fi in una fententia omnes conveniant, appunôuamentum fuum per duos ad alias deputationes doferant cum motivis fit perfoafionibus ejuidem deputation!! I Si vero non fuerit omnium concors fententia , & quantumcumque una pars numero excedat aliam, nihilo minus de qualibet p/rte fumatur unus , fic ambo ad alias deputationes tranimittantur, ut diverfitas cum motivis & rationibus utriutque fentcnlir omnibus innotelcat , & fie alis depuiationès , perceptis rationibus fic motivis , clarius valeant deliberare.

Item qualibet deputatio in deferendo votum fuum feu appunâuamentum ad alias deputations fervabit ordinem rerum de quibus agitur, utpote fi res ad fidem pertineat, primo gd deputationem fidei deferatur , fic deinde ad alias. Et funditer, fi res exigat ce-

lerem expeditionem , inditae deferatur ad communem deputarionem, dc fimiliter in allis. Communit vero depytatio tetiebit eumdsm ordinem in deferendo communia ad alia* deputationes.

'tem prodidi duodecim deputati femper in die procedenti ad congregationem generalem conveniant cum pnefidente emeilii, cum appunduamenti* dc avifamentis dc agitatis deputationum', ut profiden* concilii fit plene informatu* de fingulis qu- habebit in generali congregatione proponere cum motivis dc rationibus. Nihil autem ardui proponat perfidens in congregatione generali ad deliberandum feu concludendum , nifi prius fuerit propofitum in finguli* depytationibu*, dc agitatum : nifi cafus effet repentinus dc talis, cujus ®ora effet nociva , tunc pollet proponi . Quacumque vero in depolitionibus agitata fuerint, five omnes convenerint, five non , proponet, dummodo faltem per duas deputations* ad proponendum fuerit requifitus.

Item fi in feria fexu feftum aliquod vel aliud impedimentum occurrent, quod in die (abbati fiat congregatio generalis, non in die Jovis, nifi per profidentem aliter intimatum fuerit I Et ita nat, quod nunquam in feptimana generalis congregatio omittatur.

Item quod dominus profiden* in qualibet congregatione habet rotulum fuum , in quo ponantur materi· proponenda . Et litteris mifiivi* ledi* . femper incipiat a gravioribus : ita tamen quod omnia punda, fuper quibus eft pretunc declarandum , in principio explicentur .

Item exhorrentur fuppofita deputationum , & etiam in congregatione generali per profidentem, quod fi in deput*tionibus vel congregationibus fint due vel tres opinione* , quicumque voluerint adharere alicui illarum, non debeant reiterare quod jam didum fuerit, nifi velint aliquid addere vel diminuere: fed poterunt illam quam -voluerint partem brevi verbo eligere, vsl novam'dicere, juxta eorum voluntatem.

Item fi in deputationibus fint fuppofita non deliberantia propter arduitatem materiarum , & dicant fe velk cum libris vel alias deliberare , non concludatur , donec in fcquenti deputatione, in qua, fi dicere velinf , audiantur .

Item ne tempus inutiliter occupetur fit labatur in vanum, ordinetur quod deinceps fuper caufis & rebus tradandi* & exponendis in hoc iacro concilio, ac in generali congregatione per dominum profidentem ipfi concilio proponendi*, proprius lingularum deputationum profiden* , vel notarii referant avifitta, deliberata feu concluía in eifdem. Et fi contingat majorem partem , hoc eft très dcputationes effc concordes , illico quarta deputatio , imo quodbbet fuppofitum hujus fieri concilii, diligenter & ad plenum audiatur benigne cum fuis rationibus & motivis: qus fi forian hafitationem aliquam ftu difficultatem afferant, remittatur articulus, fuper quo ' difficultas fuerit exorta, ad deputationes fingulas latius & maturius digerendus. Si veto rationes talium & motiva dubietatem probabilem fufficientemque non adducant, concludatur quod approbatum extiterit & mature digeftum per tres deputationes.

Item quod qmœ* incorporati, dc qui in poftenun incorporabuntur ipfi concilio, prout funt deputati, fingulis diebus ordinari* intrent ipfa* deputationes ad avifendum dc pradicari* dum caufa* dc materias occurrente*, ne qui* protendere poffit ignorantiam <|e proponendi* in generali congregatione , dc quod per vota omnium'fingula expediantur. Et qui non intraverint -abfijue rationabili caufa, feu qui non fignificaverint hora debita fe non pofle intrare, dc qui ante diflblutiotfem rccefferint fine licentia profidends, ipfius profidenti* arbitrio puniantur.

Item omnia fuppofita concilii teneantur venire dc ftare in congregatione generali in feßionibus, in miffis folemnibus & procefliodibos, quemadmodum fupradidum eft dc doputationibus .

Item antequam diflolvatur congregatio generali* , aut lingularum deputationum, per notario* congregationis generalis , dc etiam Cingularum deputationum , legantur appunlhiata & ordinata in eifdem , nt fi per dido* notarios , aliquis defedus in feribendo fuerit commiflus , corrigatur.

. Item de qualibet deputatione «ligatur unus, qui quatuor provideant de termonibus ad clerum fingulis diebus folemnibus' fiendis, quo* ipfi' perfonis idonei* ad hoc diftribuant § & antequam ftrmo hujufmodi per eum cui affi» gnatus eft publicetur, prius per cofdem quatuor, vel aJterum ipforum, videatur ne error contingat, aut fcandalum aliquod exinde oriri . Et ifte ordo a fefto fandi Michaelis inantea femper continuetur,

Item ad expediendum aliquid, dentur aliqui deputati: qui dum conveniunt , ille qui dignior & primus eft , inter eos proponat materiam tradandqm, & dirigat illam, 6c vota aliorum exquiratxEt fi aliqui* vel ^aliqui dc concilio , non deputati, volunt interefle ad avifândum fuper materia de qua eft tradandum , poffint avifare deputato* de motivis fui*, & fi placet deputatis quod interfiat, poterunt remanere.

Nomina quatuor deputatio-J Pro communibus Reformatorii, num in conbiiio, videlicet Fidei, «-fit Pacis,

II.

Sequuntur injfruibones deferendo ambajietqribus concilii, continentes modos, tpubns fe debent hobeie cum ambafutonbv domini nofbriftps .

TTıT primo didi ambafiatores facri concilii ,__ deputati cum uno ex parte domini protectoris , ibunt ob tam pntntis dominis oratoribus, & fufcipient eos benigne & gratioft, ut inter alia dicant cis qoajiter dominus Petrus * Ponitem requifivit dominum cardinalem legatum ex parte ipforum, ut procuraret eis tres falvosconducus : ôc cum ipfe dominus legatus inferret dominis de concilio, valde ipfi tant admirati de hujufmodi petitio* ne ûlvicondudu*, nec non & proprias caulas in falvocondudu expreflas.

Item exhortent^' eo* qui velint libere hue venire fine udvocoqdudu, quia revera non eft opus , « fuper his dicam quantum ei* videtur, inducendo eo* ut defiftant, nec cu* ' _------) rent,'

rent de hujofinodi feiviscoadu&bus. Si t»-A men omnino ipfi Inflent habere, tunc dicam noftri ambafiatores, qualiter pradiftns domiant Petras porrexit difto domino legato certam formam, dc· curent fcire ab eis, utrum Illam dederint. Et fi dicant quod fic> tunc ambafiatom noftri requiram notarios dc teftes, dc dicant quod licet non edet neceflarium eis dare falvumconduilum noflrum.^iihilo minus ad fetisfàciendum cis offendant ei filvumcondo&um nofbum, qui conceptus eft in plena forma, *&c.* Et fi caufarentur de aliquibus claufulis omKfis, videlicet de eundo ulterius , dc de minendis tie recipiendis nuntiis, dc quod - trahatur data falviconduAus ratio, exprimant jurtas caufâ*. PnedfelaB verbe font omiffa, prout ctrcumfpeftiones ipforam fetent qis dare declarare fecundum mentem facri concilii. Et curent ipfi ambafiatores noftri , quçd in predilH: omnibus adfint notarii & tcftes, dc etiam cives vel opidani majores loci, ubi dides ambafiatores reperient. Si autem nollent didi oratores efle contenti de felvocoodudu noftro, tunc ambafiatores noftri proteftentur coram notariis dc teftibus, <pc. quod per fecrum concilium non flaret, quin ipfi■veniant vel poffint venire : admoneant etiam eos, quod in redeundo non dicant vd faciant aliquid, quod fit in derogationem vel hefionem concilii, quia timent, ne forte alii rgre ferentes hoc racerent fibiC aliquam difplicentiam : fit etiam admoneant quod propter fufpicionem exortam non remaneant in Alcmania, fed mum citius poffint ■revectantur. Si forte noftri^ambafiatores fen-

contra honorem fieri concilii; tunc ambaûafores nortri dicaht, quod fecundum decreta facri concilii portet procedi contra eos; nihilo minus ob reveroidam fedis apoftolic*, & quia concilium vult procedere cum omni mansuetudine dc pietate, funt contenti noftri mbafiatores , quod ipfi in pace poffint recedere, fed careant de futuro. Et de hoc avifetur ille qui mittetur nomincdommi ducis protefloris.

III.

Declaratio falviconduBiu.

Ucet filvusconduduS per vos petitus ad hanc civiatem Bafileenfem veniendi non neceflàrius fuiffet, ex cauGs in aliis litteris noftris dc per oratores noftros expreffis , nihilo minus nos volentes veftr* population! , quantum cum Deo dc honeftate fieri potuit , utisfacere, ipfum filvumcondudum in forma plena dc fumcienti per didos oratores ad vos tranfinifimus, Verum quia dubitare videmini, ubi dubitandum 'non efl, dc in re clara feru-E puhun quieritis , difficultatem in aliquibus claufulis non neceffariam facientes, ideo ut cognofcatis hanc fandam fynodum in fpirftu lenitati· flt mahfuctudinis procedere , dc ne vefter aceeffus conventui fruduofus fic impediri ex parte ipfius fynodi videatur, paedidas claufalas didi noftri falviconduSus hoc modo ex. fupcrabundanri duximus declarandas, videlicet ut privata collocutio quoad tcs familiares dc privatas, dc non concernentes tiegoda hujus fieri generalis concilii Bafileenfis in faefionem ipfius fieri concilii, nullatenui interdifta vobis intelligatur : quodque verba illa, Vuit etiam h®c fanda fynodus , ut poftquam ad veftra propoGta & explicata refponfura dederit, vel vos requiGerit, *&c.* iritelfiigantur , ut terminus odo dierum referatur ia ad refponfum dandum, Gcut ad rcquifitionem fiendam. Item quod verbum illud , per viam redam, intelligatur, per eam qua veniftis, vel aliam vobis gratam dc fecurain, verfus partes Itali* Gne dolo & fraude tendendo. *drc.*

IV.

Reformationes de fuppofitls hn;us facri concilii.

ADmonet h*c fahfla fynodus omnes facrum concilium celebrantes , ut omnem gravitatpm & honeftatem , qur viros ecclefiafticos decent, diligenter obfervent, vitam dc converfitionem exelhplarem ducant; dc cum ad dandam toti * orbi convenerint . ipG prius «m·. in fe legem fufcepirtc demonftrent . Sint eo- °"" **-*" rum mores fine macula & ruga. Exhibeant fe. tamquam fpeculum mundum, in quo alii fpeculantes normam dc exemplum fenftimonie accipiant. Meminerint fe effe fil term , Mm*. ». in quo opus eft ut nunc fanetur mundus . CSint tales, juxta prceceptum domini, ut lumen eorum luceat coram hominbus, ut videant bona opera ipforum, dc glorificent Patrem noftrum qui in coelis eft . Ipfis inquit apoftolus in pertona Timothei: *Efto exemplum ■ ■» ■ fidelitm in verbo , in converfatione,* in *caritate , in fide ,* in *cafiitate,* - Intima dc bona confidentis propter feipfos, bona fama prop-1er proximos.

Et quantum ad confcientiam attinet, unufquifque eam frpe examinet dc mundet, quantum fieri poteft, ab his omnibus qu* divinam majeftatem offendunt . Qui fecerdotes funt f*pe celebrent, alii vero fspe confiteantur : hoc plurimum valebit ad gratiam domiDni impetrandam . Alioquin fi iniquitatem con- *pfii.* fpexerit in cordibus eorum , non exaudiet dominus, dc oratio peccatoris fiet ei in peccatum.

Et quoniam opera qu* hoc fecrum concilium confequitur nimis grandia funt, qu* quidem viribus humanis nullatenus effici poffunt, necertario ad dominum recurrendum orationibus, eleemofynis, jejuniis. Quilibet igitur de concilio, Gngulis diebus aliquam faltem brevem orationem ad Deum porrigat pro fucceffu hujus fecri concilii . Mandat etiam hac fianfla fynodus, ut fingulis feriir quintis, quamdiu durat traftatus Rohemorum, in majori ecclefia celebretur miffa de Spiritu fenélo cum orationibus ad -hoc inftitutis, in qua omnes de concilio interfiet . Ea autem die , nec non diebus dominicis, & aliis diebus folemnibus, quibus pnefente concilio miffie celebrantur, quilibet de concilio offerat in garophylacio filtem unum nummum, hoc modo , quod duo curfores cum pyxidibus, unus ab uno latere chori, alius ab alio, intra mitfarum folemnia recipiant quidquid a fuppofitis coticilii offertur. Port miffam promotores. concilii diftribuant hujufmodi oblationes pauperibus, de quibus ipfis videbitur. Eamdem.

mif-

miffam de Spiritu fanfto, quinta ferta, fan-A cl» fynodus mandat folemnner celebrari in qualibet ecclefia collegiata Ac conventuali hujus civitatis.

Mandat etiam tam fuppofitis concilii Celebrantibus , quam aliis tacerdotibus in hac civitate exiftentibus, ut in midis fuis dicant aliquam orationem pro pace Ac unitate ecclefi* . c

Ut negotia qur in deputationibuS concilii aguntur , lfeus oculo pietatis afpiciat , At profperari faciat , expedit ut hi qui illa tradant, ad tpfas deputationes devoti accedant: pr< pterea quaelibet deputatic , antequam negotiari incipiat , audiat in communi miffam >n Iocq quem ordinaverit prope ipiam depuranonem . Ibidem omnes de diputatione curent mteretfc, nili foriaη aliqui fint per fe celebrantes.

Tempore divinorum non fiant invicem collocutiones. Sed quilibet vel oret . vel contempletur qux aguntur vel dicuntur in rnifla.

Et quoniam (ut inquit Tobias') ***bona eft oratio cnm eleemofyna & lejunus***, quilibet femel in hebdomade feria fexta vel alia jc|unet . Et ficut Mofes antequam legem mereretur tumere |C|unavit , ita Ai nos legem reformationis a dominio accepturi. Ac traduri mundo, facere curemus : qui autem jejunare non poteft . det cleemofynam .

His autem diebus quilibet in menfa fuaC fervet moderationem fobrie''temque ciborum: «tiamfi hofpitcs adfint, non multitudine ac reprehenfibih varietate ferculorum, fed modefa At competenti, reiechone honorentur.

Pnelan in menfis fins ftudeant fervarc decretum Toletanum, quod talc eft : Pro reverentia Dei At facerdotum id univeria conftituit fynodus. > Et quia fuient crebro mentis ociofjs fabtfhe interponi , in omni faccrdotah convivio divinarum fcriptnrarum lefho mifceatur : per hæc enim At anima ndificantur ad bonum, Ac fabulae non necctlarir prohibentur .

Quilibet etiam ecclefiaftica perfona . antequam cibum fumat. licneduat At port refe-D flionem orationes ab ecclefia inftitutas dicere non negbgat.

Caveant fuppofita concihi , ad tollendas tentantiones Ac murmurationes . ne convivia vel fufpccla commercia cum mulieribus habeant .

Suppofita concilii a verbis detrafloriis, contentions . vel fcurribbus Ac male xdificantibus quibuslibet accurate caveant , ne faflis aut verbis proximum iiandalizent.

In via quilibet incedat pudicis oculis cum modeftia Ac gravitate : ad loca minus honefta non vadat , nec ad fpeflacula publica, choreas , ludos, haftiludia . tomeamenta, Ac alia hujufmodi . Veftimentis utantur, prout facri canones ftatuerunt . abftineant a coloribus rubeis Ac viridibus exceifive : veftimenta deferant talia . Ac tam retro quam a lateribus Ac ante claufa , Ac fine manicis ad cubitum pendentibus , Ac abfque foderaturis ultra oras excedentibus Ac - infixuris . Nulius portet annutum , nifi cui competit ex officio dignitatis, Ac unum dumtaxat: nec corrigias auri vel argenti ornatum habentes, nec caligas * folatas, nec mitras, - finccas aut birreta longa , fed parva aut honefta caputia . tonfuras

deferant fuis ordinibus congruentes, Ac capsilos ita tonfos, quod aures pateant.

Non ponent in frenis, feUis, aut peflora-libus equorum . auram. vel argentum > aut ornamenta metalli depfeli , aut figurati, aut mappas fericeas , feu alia huiufmodi fuperfluitatum : At quod hujufmodi ornamenta equorum fint unius coloris', non rubei'vel viridis* nec calcaribus deauratis utantur.

Ut pralati non in multitudine, fed honeftate timili» gloriari videantur , incedendo per viam pedites , aut equites , quanto paucios res potTunt przmittent familiares : cardinales decem , patriarche odo , archiepifcopl fex ante fe. /

Ft quia qualis paterfamilias, talcs At ddmeNici ejus; curandum eft ut non folum patres de concilio , fed & eorum familiares decentem honeftatcm fervent. Quilibet igitur familiares fuos llepe adfnoncat, nc quid reprehcnfibile aut fcandalofum publice vel occulte perpetrare pudeant . hujufmodi familiarum vertes non tint breviores genu. nec diverforum colorum , nec cum fcifturis . frappis , vel - brodaturis, vel alia ornamenta aurea vel argentea, nec cinfluras exceflive fumptuofas,ƒ: Sint eorum caliga unius coloris, fimilirer Ac caputia, ncc dagas feu cultellos ultra longitudincin unius palme deferant.

Nemo de fuppofitis conciln ludat , aut fa-miliares fuos ad tax illot vel alios ludos inhoneftos luderc patiatur. Non permittant a familiaribus fuis per civitatem cum avibus ie affocian.

Familiares dominorum de concilio , beneficiati, vel in facnS^conftituti, tabter incedant, & non laicaliter tamquam fcutifcri.

Omnes religiofi exiftentes in hoc loco facri concilii portent habitus fuarum religionum in colore . valore , longitudine , amplitudine . Cum incedunt p«r civitatem, vertes deferant fuperiores , juxta inftitutiones fuorum ordinum : & canonici regulares pro vcftc fuperiori portent - croceam, mantellum , vel redi>- - /»rr videllum. <'-*

Nc in hoc loco facri concilii religiofi fine caufa vagari prxfumant, teneantur fatim poft primam diem adventus fui praefentare fe fupencribus fuis, vel eorum vicariis aut procuratoribus: & qui hic non habuerint fuperiores vel eorum vicarios , repratfentent fe generali praefidenti : Ac fi fine legitima caufa huc advenerant , revertantur ad monafteria eorum , quod fi , ut pradiclum eft , reprafentare fe aut ad monafteria reverti contempferint, dc mandato praediflorura fuperionun fuorum vel praefidentis per foldanum career! mancipentur.

In congregatione generali deputationum fervetur debita modeftia . In loquendo nullus aElium malcdiüi aut contumeliis laceflat, Unufquifquc de alio reverenter & honefte laquatur, prefertim minores de majoribus. Nemo alium loquentem interrumpat. Uno loquente, ceteri filentium fervent. Quilibet proferat libere votum fuutn,. ad neminem nifi Colum Deum refpeâum habens. Nemo humana affeflione feu paiTione moveatur .

Animadvertant patres de concilio verba illa qux fcribuntur in Paralipomtno» . ***Fidere <ju>d faciatis ,*** non ***enim hominis exercetis judicium , fed domini*** tf* fuodcumqiie ***judiceveiâs,***

ή* «èJ ***St timer domini vobifcvm*** , A mini Ac Leviti* idoneis libere V fideliter predicetur .

#· own ***tUigentie cunSé faute*** . Meminerit ergo quilibet loramenti in receptione fui ad .ucrum concilium pnrftui, videlicet quod Ûlubre confflium dabit fecundum Deum & con- * -fcientiam fuam,. In hoc loco, ubi de communi totius Chrifttani populi fiilute agitur . omnts minima culpa maxima eft la diftndo Dei judicio feverstate pleâenda. Studeant fuppofita concitu pacent.Ac unitatem , quam mun- x do Ac ecclefi» dare procurant , inter fe pnus euftodire . Sint unum in domino , idipftrm icntientes omne*. Non fint inter eo* ichifmiu, contentione* & emutatione*. Servent fuper omnia fraternam concordiam , quia, ut at—a 1». inquit dominus, ***omne regium*** m ***fe droifum*** ti ***drfolabuur, & domus fupra domum ruet.*** Nemo eorum ftifcitct odiorum & rancorum fomenta, quin potius cxtmguat. Alter alteri , fi forte fe offenfuin putat, Ignofcat & hoc eft alterum alterius onera portare, & adimplere legem Chrifti . Nemo juxta juramentum fuurti vota lingulorum revelet, unde nemini verifimiliter odium fcqui poflit.

Hujufmodi ordinationes & exhortatione* quilibet prxudens per fuppofita fu- deputation!* ©bïervari faciat, inquirendo diligenter , an quifquam tranfgrediatur . Tranlgreflorem autem caritative corrigat, Ac fi & non emendet . adhibeat cum confilio aliquorum de maioribus fu* deputationis efficax Ac /opportu- C num remedium : promotore* etiam concilii fobeite hujufmodi iranlgreffores inquirant, & fu* deputation!* deferant prsfidenti.

Quilibet prxfiuens deputationum in principio fu* ptefidenu· pr* lifta in fua deputanone legi faciat , ut fupervcnientibu* innetefcant. *j*

Pixtîdens autem con dii deputet aliquo* qui lohcitent cives, ut ea que pro honeftatc civitatis inftituta funt execution! demandentur. Ac .debite cuflodiantur.

Admoneantur Baiilecni'* epiicopu* & offieiali* fuu* , ut predifta ctero fuo intiment , At inviolabiliter ob'ervari faciant.

V.

Artieub nhfati conci.'h rr ***perte re~nt***
& tnanJuonotui Moraine, Alt. ***anno*** /foRini ***Iejj.*** m *frfto f.wlH* ***Tiburtii, pojl Laurentii*** ,

HOs articulos patcrnitrtibus vefIri* offerimus, quatenus intuitu optande cunfti* mortalibus pacis Ac unitatis, veliti* ipfis hac forma fubfcripta veftrum prsbere confenfum, ut libere teneantur, doceantur. Ac irrevocabiliter ohlgfventur in regno Bohemi* Ac marchionatu **Moravia ,** ac locis **eis adhrrcn**ubu* m hac parte.

Primo , ut communio diviniflim» eucharifti» utili* Ac Cilubns fub utraque fjjecie, fcilicet pani* Al viru , univerfi* Chrifti fidelibus in regno Bohcmi» , marchionatu Moran* , **ac** locis èi* in hac paite adhaerentibus conftitutia, **per** facerdotes libere mmiftrctur.

Secundo . ut omnia peccata mortalia , Ac prafertim publica, per eos, quorum intereft, rationabiliter Ac fecundum legem Dei cohibeantur, eorripiantnr, A< eliminentur.

Tertio , ut verbum Dei a facerdotibu* do-

Quarto, quod non licet clero tempore legis grati*,fu per bonis temporalibus f»cularitcr dominari .

Ipfius autem , quam utrimque diutine optavimus , unionis tenorem offerimus in hac fqrma . Parati fumus uniri & effc unum , modo quo omne* Chriftiani fidele* uniri feoundum legem Dei obligantur, & adhxrert & obedire qiibutcumque nobis * legiunie pcrfeHu inf omnibus ceclcfiaflici* x qiuecumque nobis fecundum legem Dei mandaverint : quod fi quidquam concilium papa aut praelati. quod a domino prohibitum eft , determinaverint faciendum. aut facere |uffennt, vçl quod in canone bibli· feripeum eft prrtcricrint, aut preterite mandaverint, cum canones tale* dicam cxecrabilet . Ac anathema obedire , non obligabimur, nec obediemus . Hec vobis offerimus inter r.os λ vos . ut iuppommits I concludenda , expedui* noflris quatuor articulis fecundum judicem parte ex utraque concordatum, cujus sententiam At iudicium etiam m futuri* emergentibus volumus ab ommbtti acceptari .

Pretere.i iftud per ambaxiatoncl noftros tan dem pro finali unione facienda mittendo* , volumus exigente & urgente equitate, propter obfervationem At confirmationem pacis At unitati* obtinere, ut . unione fafta, concilium fui* patentibus litteris precipiat 'omnibus primatibus, arch-epifcc,pis, epifcopis. regibus . & principibus. At univerfi* utnufquc flatu* fibi fubtefti*, quatenus non Ac nobis in hac parte adherentes, At adhxrere volentes, am piius palam vel occulte hereticare, aut quovis modo infamare, aut etiam hoftiliter invaderc non prrfumâpt, propter aliquem prxdifloium aiticulorum , Ac prxfeitim propter primum . quem afferimus Ac afferere proponimus, dominico cadere fub praecepto, uique ad difcuffonctn finalem , mutuam Ac concordem. per concilium ad no* fecundum, fentcntiam judicis in Egra condiftati, circa dif- Dtkultatc* prediflorum articulortim , fi qua o.vurrerin' , f:ei>d?m . Nam illius srquiflitni judicis legibus «?< dicter.* opnmus . In dumini d\i|>ofitione , in con.d-.o iedrmcs incorpoiaii fideliter .id refoimaiiioucni totius ecclefi* it» capitihu* , artubus Af membris. Quam quidem fentcntiam ut venchroj didicimus relatu, uti propofuit corcdium circa reformationem ecclefi» tque fpopondit,

Inluper. ut litium Ac jurgiorum inter no* Ac coincolas noftros materia radicitus evellatur , circa unionem inter nos Ac concilium celebrandam , iftud volumus per nuntio* noftros ad conçilium mittendos obtinere. ut fafta lanione, concilium modi* Ac hortamenti* c^tv* E grui* feribat, inducat , Ac efficiat. quantum in eo eft, quatentis omne* Ac finguh facerdotes, ciqufcumque preeminent!» aut dignitati* cxiftant, in eifdem regno Ac marchionatu, pr»fertim qui ipfo» articulos nondum in effectu obfervanint, queant cum honoris fui conferv‹tione, Ac valeant libere ac fideliter exequi Ac amabiliter obfervare Ac docere. Nam fic in fanôa veritate uniti erimus, nunc gratidivine participes. Ac in fiteuro vifionis ipfius jucond» confortes . Amen .

Jn^uihn a Conaho data Legat,, fm, ad LM,e.K

m:ſi Amlariatorv, Cnciiu ſunt m>ſſi nd okrmta prr modum ferentem .

IN nomine Domini noftri Jefu Chrifti , qui pacis. At unitan» eft doctor fequuntur'Inſtrufliones pro parte hujus facri Concilii Bafihenfis faflx , & tradit* venerabilibus, & dileOii Ecclefi* fihis Philippo epifeopo Conſtantienli, Ac Petro epiicopq Auguſtenfi , Ac Collegis eorum Legatis adXpartes Bohemis delimatis ſuper agendis per 'jeos omnes , vel maiorem partem fi alios contigerit- impediti.

Pomo cum **Deo propitio ad Nurcmbergam pervenennt . loquentur cum Confulatu, & ex**ponent icriQic quid Ac qualiter 'per hoc fa-Bfam unionem, At incorporationem pure. Ac erum concilium aflum fit cum Ambaxiatori-Imis Bohemi* Ac de certis ^aufis eos debite informabunt pro eorum confolqtione , Ac gonfonnabunt. dicentes infuper quod pro felici conclufione tractatum unionis . Ac pacis fint ad partes Bohemia deflinati in mandatu habent petere ab cis, qui vicini funt, & multam rerum provinciam habent , & funt jriri prudentes avifamenta, & confilia opportuna Ac quod pro reverentia Dei , & fidei catbolica adulant cis confiais, <5c auxiliis ; rogando eos cx parte ccnciln . quod pro efficaciort return expeditione velint deftmar* aliquos indu11res vuos una cum noftris ambafiatoribus.

Item eodem modo agent clim illuſtriſſimoC Principe I nderico Marchione Brandcnburgenſi, loannc Duce Bavari* Gonfulatu Egr*, & alus Principibus . Baronibus , Communitatibus, de quibus cis vifum fuerit fieri debere.

Item cum Deo propitio pervenerint Pragam in Congregatione generali proprio fito (fic) verba Dei explicabunt qualiter hoc fairum Concilium Baiihenfc generale in Spiritu Sanflo legitime congregatura procurare uim Dei auxilio intendens pacem Ac 'tranquillitatem univerſo populo Chriiliano ad regnum illud valde fpccialiter oculos fuz confideratioriv direxit, Ac commemoratis (ludus , & diligentiis ad hoc adhibitis oflerant viam unionis hic jam eorum ambaxiatpribus oblatam .D A< eam multiplicibus fuadeani rationibus tanqu-im promptiorem, honeilam , di honorifi-c.im valde , & quod ſemper in Chriiliano populo fub ortis altercationibus de his , qu* ad fidem pertinent . live fuerint inter epilcopos . live inter diverſas proyincias , flagitatum eſt S. SanDi indicium per ſententiam concilii generalis Ac reliqua ad hoc perfuadendum pertinentia li fpiritus Sancli gratia concefferit; quod hanc viam falubcrnmam ampleflantur. Kt de omnibus hujus facri Generalis Concilii determinatione . Ac judicio fe fubmittant , habeant difli legati omnes . vel major pars ut przdichur pienam, & hberam facultatem eorum unionem, Ac fubmiffionem admittendi, E Ac eorum imcorporationem juxta morem Concilii rccipienum toUcndiquc omnes cenfura* ecclefiaihcas. poenas & ſententias abfolutionemque plenariam faciendi regnum & marchionatum . Ac omnes eorum incolas , & habitatores ipfius adhérentes honori, flatui famae , & in omnibus , At per omnia in integrum refliiuendi, ecclefias quoque, **akaria** , ctrmetena. Ac omnia facra iolo verbo reconciliandi . clericoique omnes..... ordinum refliiuendi. habilitandi , Ac in omnibus inte- honori plenario. Ac in integra reſtitutendi, Pronuntiabunt quoque pacem cum univerſo populo Chriiliano, Ac per confini* literis fuis [principibus, Ac communitatibus intimabunt.

Spondebunt autem quod in determinatione hoc purum concilium, cum magna gravitate, At maturitate procedit, magna diicuſſione At digeſta deliberatione, dimiſſis nccnon jejuniis, orationibus. Ac aliis iânâificationibus in talibus a SS. Patribus folitis obfervari.

Ubi autem pnedifla via non acceptetur , qmnino intendant **agere, quod ambaxiatores ipfius regni, Ac Marchionatiu ad facrum concilium deftinentur, cum plèno mandato Ip**fam unionem, At incorporationem pure. Ac **(impliciter raciendi .**

Si autem nec hoc efficere-queant faltem lotendant quod ambaxiatores habeant poteflatem faciendi unionem . Ac incorporationem fi eis vifum (fuerit) expedire.

Si nec hoc obtinere poſſint, ne hujuſmodi tradatus interrumpatur , laborent quod aliquos mittant huc ad traflandum , At perfoa-dendo eis, quod ſic tractando. At non defi-ciendo Deus dignabitur aperire aliquod medium opportunum : in rebus enim fandis fine intermiſſionc laborandum eſt .

Nota. His cafibus habeant facultatem concordandi ſuper modo audientia ipfius Ambaxiatoribus concedenda, prout videbjtur faciendum, Ac ſuper hoc cum eis traftandi, Ac concordandi , concedcndiquc ſalvos condudus , Ac omnia aha faciendi qua neceſſaiia fuerint, vel etiam opportuna.

Poterunt quoque ſi habito confilio Princk pum , Ac communitatum circumvicinarum eis vifum fuerit expedire, treguas generales tr*. flare, inire firmare, indicere. Ai eas ab omnibus fidelibus obſervari mandare ſub fonte*, tiis. At ponis apponi in talibus confactis.

Et quoniam omnia qua circa tam magna négocia agenda occurrent'provideri non poiſunt, idcirco in przmÆs, Ac circa ea cum omnibus incidentibus , dependentibus, Ac annexis, cum omni follicitudine , Ac (ludio cu**rabunt fideliter agere omnia qu* Dei timore propofito > fide , Ac honore eccleſi* ſemper ſalvis pro felice , Ac votiva çonclufione negotiorum videbitur expedire.**

Laborabunt etiam didi noftri ambaxiatores cum omni diligentia pro ſtatu, Ac honore ſereniſſimi Principis domini Regis Romanorum, ut ubicumque poterunt cum omni follicitudine tonentur promovere fu* Majeſtatis honorem, Ac utilitatem.

Concedit facrum concilium Ambaxiatoribus ad partes Bohemia profeâuris, A unicuique eorum facultatem celebrandi in altari viatico in locis etiam ſuppoſitis intexdiflo infra regnum Bohemia , Ac ubicumque pervenerint , excommunicatis tamen. Ac interdiflis exduſis , nccnon ipſis, Ac omnibus de'ipſorum familia, Ac Aomkiva pligendi confcſſbrcm cum ea plena potoflat*, Ac in quibiifvis «ccleſiis etiam Beligiofbrura , ac etiam in dentibus propriis celebrando, celebrari faciendo, fufcipiendi facrum Eucharifti- facnunentum.

Item communicandi cum omnibus Bohamis, Ac Moravie in omnibus pnsterquam in divinis . ad qu* nullatenus eos admittant , niſi forte facfa unione juxta modum , Ac for-

mam

ζφ mam in iftrnflianibus contentam. Veruntamen fi aliqui eorum caufa videndi, ut inde poflent aliquid negociis accommodum elefliom, reflent interdum intrare illorum Ecclefias, dum fua divina peragunt, hoc eis liceat ipforum confcienrie remittendo, prout expedire cognoverint.

Irem concedit eifdem tribus, & duobus eorum, dc etiam cuipbet cura confenfu aborum facultatem reconciliandi in herefinr^ lapios, abfui vendi. difpen&ndi, & habilitandi › A in priftinum datum reftituendi. Abfolveiidi etiam illos, qui cis commercia contra prohibitionem ecclefi* exercuerint in forma eédeà- ■

VL

h/rurnmmm fuila pacw *inter regem Frond* & iitctm Burgundm per Itgotot toncdn.*

In naming èomini. Amen.

TEncre prefentss publici inftrumenti eunflis pateat evidenter, & flt notum,quod anno a nativitate ejufilem 14p. indiflionc xiie die vero (abbati quinta rnenfia Novembris, pontificatus fanflifbmi in Chrifto patris ac domini noflri domini Eugenii divina providentia Sape IV. anno quinto, reverendiflimis in Chrio patribus ac dominis dominis Juliano tituli ûnfla SibiruB, fanfhe fedis apoftolics in Germania legato, Ludovico tituli (and» Cecilie Arelatenfijpresbytens, Profpcro ûhfli Georgii Ad - vcly® aureum diacono de Columna, (anfls Romana ecclefia cardinalibus vulgariter nuncupatis, Joanne archiepifcopo Tarentino, Petro epiftopo Paduano, Joanne Antiocheno, Ludovico Aquilcjenfi patriarchis, Amedeo Lugdunenfi, Henrico Bituriccnfi Fiancie, reverendis patribus dominis Bernardo Aqucnfi Anglia:, Alvaro Conchenfi; Alphonfo Burgenfi Caflelle 8t Legionis, Nicolao Vexionenfi Dacis», *(Ft.* Petro Dtgnenfi Sicilia, *(Ft.* venerabili vero domino Nicolao pnspofito Cracovienfi Polonia regum fereniflimorum, dominis Joanne Nivemcnfi Burgundia, Mattheo Albinganenli epifcopis Mediohni ducum illuflriflimorum, Joanne Ciftercienfi, Alexandro Virziliacenfi » ordinis fanfli Benedifli Cabilonenfis & JEduenfis dwccefeon monafterionun abbatibus. Joanne Pulcripatris, Dionyfio Sambronays in facra pagina dofloribus alma univen fitatis fludii Parifienfis, in (aero Bafilcenfi concilio nuntiis & ambaxiatoribus aliiiquc reverendiflimis dc reverendis patribus & dominis domina archiepifcopia, epifiropis, abbatibus, do floribus, & magiftris in magna multitudine & numero copiofo (aerum Bafileenfe concilium repnafentantibus & celebrantibus» ia generali congregatione de mane in majori eccleiia Bafilcenfi more (blito congregatis peseta-F tis reverendiflimis patribus dominis, cardinali legato, archiepifcopo Tarentino, *fn* epiſcopo Paduano, pro & nomine (anfliflimi domini no(h\pape prefidentibus in eadem, in dominorum» tcftium, & noftrorum notarioram pu* biicorum infrafcriptorum pnefentia, ledis primitus deliberationibus fiscrarum deputationum pro difla generali congregatione nac die de mane celebranda» ad audiendum reverendiffimi patris domini Hugonis epifcopi Pradefti-Ai cardinalis de Cypro, legati cum poteftate

Ade latere, ac reverendorun» patrum & veoetabilium virorum ~~dominorum~~ Nicolai Vexionenfis, Matthai Albinganenfis, epifeoporum, Nicolai pfæpofiti Cracovienfis, & Guilielmi lLugoms archidiaconi Metentis, facri concilii ambaxiatorum. mifibrum ad conventionem Altrebatenfem, *fio* pace Chriftiamflimi regni Franci» traflaruia, & dc eadem conventione redeuntium» de gcftis per cos circa hujufmodi pacem relationem faciendam. Concluſoque per reverendiflimum dominum cardinalem legatum, alterum diflorum praefidentium, no» mine dc aufloritate facri concilii fuper hujufmodi generali. congregatione celebranda, pntftti domini legatus & xmbaxiatores accede» B runt ad diflam generalem congregationem pro hujufmodi fua relatione faciendi. Et fedentibus ipfis dominis legato & ambaxiatoribus in altiori bancha, in qua reverendiiTimi patra domini cardinales A prefidenies fanfliflitni domini noflri pap* in generalibus congregationibus federe confucvcrunt, requifitifque A exhortatis dominis & patribus de facro concilio per eumdem revérendiiFimum dominum cardinalem de Cypro legatum, ut ipfi haberent eumdem dominum cardinalem & alios dominos ambaxiatores in hujufmodi fua relatione facienda patienter & benigne audire. Deinde fafla priu< per diflum dominum epiibopum Vexionenfcm folemni collatione fub Cthemate, *Caudium <± letum invenientur m ea, tf*·· P. gratiarum aSio & vox lau&t,* Ac. praefatus venerabilis A circumfpcclus vir dominus archtdiaconus Metenfis dixit eorum inftrafliones fuifle tripartitas. Primo inflruebantur eptfco pi partes contendentes exhortari tam io genere quam in fpecie ad pacem & concordiam per omnia media poflibilia. Secundo eis committebatur pacis & concordis prelate fpccialis profccytio faflo & opere. Tertio cis dabatur facultas finguh bene gefta interpretandi, roborandi, ac poenis & cenfnris validandi, diccbatque quod ex harum inflruflionum direflionc, quantum fieri potuit, eis com* mifla fideliter peregerunt: ipfaque gefta per Deos fecundum ordinem inflruflionum fuarum, fpecifiee A articularim recitavit: Primo juxta primam partem earum declaravit, qualiter poft adventum panium in civitate Atrebatcnfi coram illuftrfifttmo domino Burgundie propofuit folemnitcr dominus Nicolaus de Polonia, perfuadendo fibi pacem & concordiam. Deinde ad idem coram ambaxiatoribus Chriftiamflimi domini regis Franci» dominus epifeopus Albinganenfis ·. poftremo dominus Vcxionenfis coram ambaxiatoribus (fereniflimi domini regia Angtise, ijHos ad pacem mediis & viis pofſibilibus inducendo. Recitavit ulterius dûftua dominus archtdiacoous quomodo traflatum ip> tius pacis & concordia (pecialiter fuerunt proF feciiti. Juxta fecundam partem fuarum inuraflionum, aperiendo dc declarando articularim & fucceflive omnes, oblationes facias hincinde inter Gallicos & Angbcos, quarum ultime finales, di in quibus panes ipfc immutabiliter perfiftebant, fuerunt ha; Pro parte arabaxiatorum Chriftianiffimi regis Francis oblatum eft Angiicis omne dominium quod tenent dc occcupant in ducatu Aquitania, nec non totus ducatus Nortmannia, modo dc forma contentis in quadam litera figillis omnium diflorum ambaxtatorum ügiUata, & ii-

luftriflîmo domino duci Burgundi* tradita . Pro .pane Anglieorum fuit oblatum régi Chri- (baniflimo Franc1* totum id quod tenet de polTidet in Francia tam citra ûgerim quam ultra : hoc adjetto , quod terra^Çdominia de oppida unius obediçnti* , incluſe feu inclufà in dominiis alterius obedienti* , commutabuntur ad alias terras de alia oppida, fit» feu inclavata inter dominia alterius obedienti* ; fecundum commodiofiorem ufum alterutrius ^•partium . Item hoc inediante , offerebant ma- * tcimoqium fui regis fme aho onere dotis, etiam liberationem domini ducis Aureliai^nfi- mediante finantia competenti. Narravit poftmodum , quod finaliter legati dc oratores facn concilii dc fedis apoflolic*, dixerunt do- minis ambaxiatoribus Angli*, attento quod pater moderni regis Franci* Chriflianiflimi , avus . proavus, & alii fui prcdeccffbre* , a l ianto tempore, dc per tantum tempus, cujus principii memoria non exiftit, fuennt in poffeflione quieta dc pacifica coron* Franci*, & tales habiti , ac etiam per facra concilia generalia , fummo* pontifices, imperatores, dc alios omnes principes orbis fic nominati verbo & litteris. Certe propterea eis videbatur, quod ipfius regis' oblatione* erant rationabiles pro pace dc concordia, dc nullo modo per Anglicos refutand* , fed omnino acceptant)*. Ft cafu quo eas non acceptarent, valebant adire praefatum dominum ducem Burgundi* , ipfum exhortando, ut regno Frener*, quantum in eo erat , daret pacem & tranquillitatem , pacem cum rege faciendo, prout etiam in mandatis haberent Deinde dixit idem dominus archidiaconus, quod quia ipfi domini ambaxiatores Angli* rcccfferant abfque conclufione vel acceptatione oblationum Gallicorum , qu* (ut fupra) eifdem dominis legatis rationabiles quamplunmum videbantur i adiverum realiter prrfatum dominum ducem Burgundi* , ipfumque tam auttoritate facri concilii , quam fanttiflimi domini noftri pap* exhortati funt , & requiflerunt omnibus melioribus modis & viis quibus potûerunt, ad hujufmodi pacem & concordiam cum Chriftia- niflîmo domino rege Franca* , de qua domo ipfe dominus dux dc fui progenitores traxerunt originem, iniendam dc faciendam. Tandem datis & oblatis per dominos ambaxiatores domini Francorum regis certis oblationibus, qu* juti* dc rationabiles videbantur,,ditto domino duci Burgundi* pro fuo intereife, ipfe dominus dux volens parere exhortationibus , requifitionibus , immo verius mandatis facri concilii dc fanttiflimi domini noflri papa*, declarato prius per pr*fatos dominos legatos dc ambaxiatores , auttoritate qua fupra , quod licite de fine nota feu jattura honoris ipfius domini ducis praefatus illuftriflitnus dominus dux, non obftantibus pnrtenfis cot>Eventionibus, per eumdem dominum ducem, alias divæ memoria progenitori moderni regi' Angit* , dc regi Angfi* moderno initis dc fattis , poterat dc debebat pacem dc concordiam cum rege Franci* facere dc inire . Refpondit te velle parere dc obedii . De qua quidem declaratione dc aliis praemittis praelibat! domini legati dc ambaxiatores , auttoritate qua iupra , literis opportuna* eorum 6- gilhs ûgillatas praebito illuftriflimo domino duei illas poflulanti dederunt dc obtulerant . AQua quidem refauiooe fic (ut prafrrtur) fafta , pneftti domini legatus ambexiatoee* per organum ipfius domini archidiacoai petierunt de requiûerunt a facto concilio, quatenus dignaretur omnia atta dc gefta per eos circa hujufmodi trattatum pacis habere rata dc grata., ac illa approbare, defettufqu· , fi in hujufmodi trattatu intervepdfent, fupplere . Hoc idem <enerabiles viri magiftri Aimarus de Rouflilione-, Hugo Berardi, dc Bartholomeus de Fraxino, promotorcs-,fieri concilu, nonûn» promotorio ejufdem petierunt de requuierunt , dc quilibet eorum petiit de requifivit . Super quo per facrum concilium de. dominos dc patres ipfius facri concilii, 'nemine diferepante, refponfum extitit per verbum, Placet. Quibus fic attis , reverendiflimus pater dominus cardinali* legatus dc praefidens nomine dc auttoritate facri concilii , de hujufmodi lanttiiTiraa pace inter praefatos dominos regem Franci* dc ducem Burgundi* reformata , dedit laudes fanttiflimi Trinitati , regratiando fanttiffimo domino noflro- fummo pontifia , praefatis dominis legatis dc ambafiatoribus, de laboribus per eos in hujufmodi fantto negotio afliimpti*. Exhortstufque eft dominos de facro concilio, ut hujufmodi paci generali velint operam dare ufque ad confummatiooem ejufdem . Adjiciens contra* detrahentes facro concilio , quod fi concilium duraflet/ per vk ginti annos, & non fuiffet aliud agitatum , nifi de illa beneditta pace Franci* , adhuc non deberent facrum concilium diffamare , imo illud laudare & benedicere. De dc fuper quibus omnibus lingulis pnemiflis praefati domini promotores , nomine promotorio quo fupra, petierunt , dc quilibet eorum petiit a nobis notarii* publicis dc dstti facri concilii feribis infraferiptis, fibi dc omnibus quorum interci! fieri atque tradi unum vel plura, publicum dc publica , inftrumentum dc inftrumenta . Atta fuerunt haec Bafilea in ditta generali congregatione , fub anno, indittione , die, menfe dc pontificatu quibus fupra, pr»fentibus ibidem venerabilibus dc circumfpettis viris dominis & magiftris Joanne Pulcripatris, Dionyfio Sambrenay* , Radulpho de Porta, in ûcra pagina dottoribus , & Giiidone de Vercellis magiftro ici artibus Parifienfi, una cum pluribus aliis teftibus ad pmmiflà adftant ibus.

VH.

Copia trculatus .ifrtbaten/it celebrati inter regem Francia cF *ducem Jurgtuidia* .

PRimo rex dicet, vel par fuos fuffcienti poteftate fulcito* dicere ôidet ducc Burgundi* , quod mors quondam fui patris , cui Deus parcat, fuit iniqua de malitiofe fisttu **per illoc qui perpetrarunt dittum freins, de ex malo oonfilio, de fcmper Cb^ difplicuit, & de prnfenli difpbcet ex tnto corde fi»: & fi feiviftct dittum cafiim, & fitiflei in tali state de dderetione intelletttu, in qua «A de pmfrnti, ipfe obviaffet £>t<· iüo porte. Sed ipfie erat bene juvani», « habebat illo tempore parvam notitiam , dc non fuit da advifhn» , quod io hoc provideret: dc rogavit dittum dominum Burgundi* , quod omnem rancorem $c oditam , qu* poteft habere contra ipium**

occa·

occatione prnmiflbrum, tollat de corde fuo .Afuerit redufla ad obedientiam regis. At mira Ac quod inter eos fit bona pax Ac dilertio , quinque annos erunt omnia expedita fine in- Ac de hoc fiat exprefia mentio in litteris qu* termiflione operis. Et quoad fundationes, fta- fient de concordia Ac trartatu ipforum. timz poft concordiam fartam , fiet Ac expedie-

Item quod omnes illi qui pèrpetrarunt di- tur fundatio alt* miff* celebrande a Garthu- Aum feelus , At confentientes fuerunt A rex fienfibus cum omnibus appendçntns~ Et ibi- ponet perditioni, Ac faciet.diligentiam posTibi- dem expenfis rogis celebrabitur milia baiTa , lem capiendi Ac apprehendendi ipfos, in quo- qu* debet fundari in ecclefia de Montereau, cumque loco reperiri poterunt, ad puniendum donec villa de Montereau reducia fnent ad eos in corpore Ac iri bonis ; Ac fi apprehendi obedicntiam regis . Ec quantum ad fundatio- non poterunt, eofdem banniet, Ac banftin fa- nem Ac *dificia. qu* debent fieri in djrta vil- ciet fine gratia feu revocatione de regno Ac la de Montereau . pofiqqam redurta fuerit ad Delphinacu, eorum' omnia borts' confifcando , obedietyi^m , deponatur in manibus ducis Ac remanebunt extra omnem concordiam. Burgundi* certa fumn^ pecuni* , ad com-

Item non patietur rex 'aliquem eorum re- plendum reditus fidarum ocltngrntarum pro- cipi . aut fibi aliquem favorem dari in fuo B pinquius dc loco Montereiu quod fieri pote- dominio: Imo faciet proclamari per omnia nt, non comprehendendo illas centum hbras loca regni Ac Dejphinatus, quod nullus eos redituales , que debent aflignaxi pro fundatio- receptet , aut favorizet , fub poena confitea- ne dirt* nufl* alt* in Carthnfia Divioncnfi bonis corporis Ac bonorum . celebrande.

Item incontinenti poft concordiam diAus Item in relompenfalioncm jocahum. Ac ce- dux Burgundi* nominabit eos, dc quibus eft terorum mobilium , qu* habebat defnnAus vel erit informatus, ipfos perpetrafle diAum dux tempore fui «obitus, qu* tunc capi.» Ac ferius , vel confenfutn prsbuifie, ut incontinenti perdita fuerunt, rex folvet dnci Burgundi* diligenter procedatur contra eos . Sed futnmam quinquaginta millium veterum fini- quia diAus dux Burgundi* nondum potuit torum, fexagintaquatuor pro marca , Ac vi- habere veram notitiam de omnibus illis qui gintitrium caratz cum dimidio, aut aliam mo- perpetrarunt dirtnnx fcelus, aut confentientes netam conhmilem in tali valore. Et una cum fuerunt, omni tempore quo debite fuerit in- hoc refervabitur duci Burgundi* artio, quam formatus de aliquibus aliis , eos poterit no- praetendit, pro pulchro coftari defunAi patris minare Ac fignificare per fuas literas patentes C fui , contra omnes qui illud habent vel ha- aut alias faracietftcr regi, qui in hoc cafii (e- buerunt. nebitur procedere contra eofdem ftatim modo

Item pro parte regia tranfportabirur diAo fupra defignatb . duci Burgundi* pro fc Ac fuis heredibus· in

Item pro anima defunAi ducis Burgundi*, retia linea, five mafculi five femine fuerint » Ac defunAi Archambaut de Foys domini de civitas Ac comitatus Matifconenfis . una cum Novalia fecum interfecti, Ac omnium aliorum omnibus villis, villagüs , terris,-cenfibus, re- interfertorum occatione ditiarum guerrarum ditibus, Ac emolumentis quibufeumque fpe- iitius regni, fic? in ecclefia de Montereau, in Aantibus ad regem Ac coronam Fraacic, Ac qua fuit pnefepultum fonus dirtl defunAi du- per baillivatum regalem Matifconenfem Ac fan- cis Burgundi*, Ac ante plateam, in qua foit Ai Gengulphi, Ac m metis fuis, una cum fepultus, fundabitur una capellania perpetua omnibus pertinentiis comitatus Matifconenfis , unius bafis miti* de requie fingulis diebus , Ac aliis dominiis que tenet Ac tenere debet qu* redituabitur ad fummatn fexeginta libra- rex per totum baillivatum Matifconenfem, Ac rum Parifienfium annuatim , Ac aptabitur cali- fanrti Gengulphi, in omnibus fetidorum Ac cibus A< ornamentis ad expenfas regis , Ac col-D vaflallorum iuribus, confifcationibus, patrona, latio fpeAabit ad ducem Burgundi* Ac fuc- giis ecclefiaflicis, collationibus beneficiorum, cefores in perpetuum . Ac aliis juribus Ac emolumentis quibufeumque,

Item in dfeU villa de Montereau, vel pro- fine quacumque refervatione pro parte regis pinquiori loco , conftruetur per regem Ac fuis facienda de illo quod concernere poteft do- éxpenfis unum monafterium duodecim Garthu- minium & junfidirtion.em ordinariam comita- fienfium cum uno priore, una cum clauftro tus At locorum funradiAorum . Efl tamen re- de illis, Ac ceteris monachis, qui dotabuntur fervatum regi feudurn Ac homagium bonorum per regem ortingentarum librarum Parifien- Ac jurium pr*diAorum, refortutn , Ac fupre- fium reditualium, juxta ordinationem cardina- mum dominium , una cum cuftodia Ac fupre- lis fenrt* Crucis. mitafte ecclefiarum, Ac fubditorum ipferum,

Item In loco ubi fuit perpetratum dirtum que lfunt de fundatione regali, fitârum in me- fcelus edificabitur una Crux expenfis reg»» . tis ditiorum baillivatuum Ac indavatorum in talis fertur*, prout advifabitur per dirtum eiidem. Salvo etiam jure regali, ubi locum cardinalem fenile Crucis. habere poteft, Ac etiam tins juribus regali-

Item In ecclefia Carthuflenfi prope Divio-Ebus ab antiquo fpeAantibus ad coronam Fran- nèm, in qua requiefeit corpus defunAi ducis ci* in prediûis baâllivatlbus, de quo comita- Burgundi*, fundabitur expenfis rqg» una mif- tu gaudebit portâtes dux At fui heredes in Û alta de requi£, fingulis diebus in perpe- feudum Ac homagium a rege, ficui parcs Fran- tuum dicenda in magno akari, quod funda- cis fub forte regis Ac curi* paxlamenti, ficut bitur de centum libris Parifienfibus redituali- Ceteri pares regis Francir. bos, Ac munietur calicibus. ornamentis , «Fe. ut fiipra. Item pro parte regis traftfportabuntur di-

Item dirt* miffie inchoabuntur incontinen- Ao dud Burgundi*, Ac Uli de fuis heredi- ti poft concordiam habitam, Ac *di6cia agen- bus legitimis, de fuo corpore procreatis, cui da in viBa de Montereau inchoabuntur fta- dimittet cuftoditnm fuum diAum comitatum tim infra rneofes -une , poftquam eadem villa Matifconenfem, omnes utilitates Ac emolumen- ta fupreml dominii fpeAantis ad regem in di-

Ais

flis fiaillivatibus. **five hoc fit occafione gar-A**di* 8c fupiemitvtis ecclefiarum, qu· fiitit de fundatione regali & iubjeflorum jurium regalium , aut alias quovis modo , & etiam in confifcationibus pro quocumque cafu, poenis **8c** emendis St exercitio juftitix, commoditas & emolumentum monet· cum aliis utilitatibus quibufeumque, de quibi s omnibus gaudebit diflu* dominus dux 8c fous heres ad vitam fuperviVenti* .tantum, modo Sc forma quz /rquuntur, videlicet quod ad Dominationem **difli** domini Burgundia 8c .fui heredi* f>oft eum, rex comittet illum , qui erat bailivus pro diflo domhso Burgundi·, judicem **regalem & cornmifautum fui ex parte , ad** cogitandum da omnibus cafibu* regalibus 8c aliis occurrentibus in diflfe patris „*locis 8c inclivatun* fupradifli* 8(formis, quibus confueverunt baillivi **regale*** Matifconenfc*, qub tempotibus præteritis ibidem fitferunt, 8« fimili modo comminentur per regem ad nominationem **difli** ducis 8f fui heredis, omnes alii ofiiciarii naceffarii pro exercitio pinfdiâionum dejurium regalium, five fint caftellani , pr··ponti, clientes, receptores, ***&c.***

Item funditer tranfportabuntur diflo domino Burgundi· & fuo heredi poft eum omnes utilithtcs fubfidiorum granariorum pro fale , gabella vinorum venditorum ad debitolium, pedagmn* , feu vefligale omnium' mercantiarum, **ullia.** foagia, 8c quacumque fubven-C t»ones impofitæ & imponende in partibus **Ma**niconenC . Cabiloqgnfi, **Æducnfi, 8c Lingo**nenfi, quantum **ad difla territoria fe extend**ere poflunt per ducatum Burgundi* , comitatum ad Charolois , & comitatum ad patriam Matifconenfem , & in **villi*** ac **terri*** quibufcumque inclavatisin diflis ducatu, comitatu & aliis locis i & addiflum ducem & fuum heredem fpeclabit nominatio officiariorum ad praemif fa neceflariorum, & inflitutio ad regem, ut fiipra.

Item per regem tranfportabitur diflo domi**no** Burgundia in perpeituum pro fe & fui» heredibus, five mafeulisi five feminis·, in direfla linea procreatis^ civitas **8c** .comitatu* Autifiodorenfis una cum omnibus & fingulisD pertinentii* in juflitia regali fetidorum, fub feudis , patronagii* ecclefiarum , collationibus beneficiorum , five alias quovis modo ad te·*·nendum illa a rege fub fide, homagio & paritate Franci·, fub refortio regis & curi» pariamenti fine medio ficut alti pares.

Item tranfportabuntur **per regem** diflo domino Burgundi·, 8(**illi** de fins heredibus, -cui dimittet poft obitum diflum comitatum, omnia 8c fingula emolumenta **qu*** eveniunt in diflis civitate 8(comitatu, 8c in omnibus villis inclavatis in diflo comitatu, que tamen non funt de eodem , five fpeflcnt ecclefiis , aut aliis ad caufam futium regalium etiam quocumque modo **8c** regalibus confifcationi-En· bus, poems & emendi* ac exercitii* **juftitic,** aut alia* quomodolibet, quibus dominus dux 8c fuu* heres pw tempore, vita alterius fiiperviventis dumtaxat durante , gaudebunt, 8c per modum fupra declaratum, videlicet quod ad dominationem, Crc.

Item ulterius pro parte regis erunt tranfpor**tati** diflo domino duei 8c fuo **heredi omnes** Erofeflus fubvention it granariorum , falis, **ga« ell-vinorum** venditorum, & **cetera , ut** fiipra, pro fe **8l** fuo herede,

Item per regem traidpeetabuntur pneftto domino d■ Burgundi· 8c fuis heredibus in refla linea, five mafeulis fiVe femini*, cafirurn, villa* 6c caftellarià de Barro fiiper Sequanam, cum omnibus appendiciis vel regimine , juftrtia, feudo, patronatu, collatione beneficiorum , tenendo in fide honfagio 8c paritate, ut fupra.

Item tranfportabuntur praefato, duel ***8t*** fud heredi ' omnes profeflus granariorum , fidis , gabelle, 8c cetera, ut fiipra.

Itetfcf tranfportabitur a rege ipfo duel pro fe 8c fois heredibus cotpitibus burgundia perpetue 8c hereditarie gardta , euftodia, feu **proteflio abbatia de * Lexu, ac omnia jura,** - **Lutam** Bptofeflua & emolumenta queeumque attinen-, na ga■fla■ pnadift·, quam rex ad eaufam comitatu* Campania dicit fibi attinere; quamvis comitet Burgundia inantea pretenderunt 8(querularum in contrarium , pro eo quod illa abbatia erat extra regnum .

Item per regem tranfportabuntur diflo domino duci, pro fe 8c fui* heredibus in refla lrnea mafeulis tantum, cafira, **villa,** çaftel-1.1**rir**, prrpofiture forenfes Perone , Mont-didier, oc Roye, cum omnibus fuis attinen**tiis, *&c.*** patronatu, 8c collatione beneficiorum, tenendo in homagio 8c paritate, refer**to**, ut fupra.

Item tranfportabit rex **diflo** domino duci 8c fuo heredi mafculo, cui poft liium deceife fum deputabit difla* villas Peroni*, Mont-didicr, 6c Roye, omnia emolumenta ex· **illi*** villi*,' caflellariis 8c praputituri* forenfibus, 8c in **villis**, terris **fubjefta**, 8c refertis ipfis **villis**, caflellariis 8c prspofitqps, caufe jnriuiu regalium quomodocumque **fuerit**, tam in confifcationibus, emendis, exercitiis **juftitie**, quam aliter, ad gaudendum per ipfum ducem 8c fuum heredem dumtaxat per modum ftjpra declaratum , fcilicet quod ad monitionem ducis , vel fui heredi*, nex infatuet, ***&c.***

Item tranfportabuntur eidem duci **8c fao** heredi omnes proventu* fiibventioni* **grannriorum, felis, gabelle, *&c.*** ut fupra.

Item **a parte** regis dimittetur diflo **duci, 8c illi** de fui* heredibus cui dimittet **comitatum Artheffi**, compofitione* aradarum diâi comitatus , refortita 8c inclavamenta, afcendentia pronunc ad trigintaquatuor millia anHuatim vel circiter, fine hoc quod Ipfe **vel** fai heredes fiut adftrifli inde habendi **aliud** donum **vel** oblationem . Et nominabunt **di**flus dux 8c fuu* heres tale» ofliciarios, ***&c.*** quos rex terris **inflituet**, tfc. & ipfius fuper **hoc faciet deliberare.**

Item rex traafportabit domino Burgundipro fe , filis heredibus, 8t habentibus cauQm feu interefie perpetuo omnes civitate*, villa*, fortalicia, terras 8c dominia attinentia coro-En· **Franci·, de 6c fuper fluvio de Somme de uno' latere,-& .de alio-ficut fallu*-Quintinus , Corbia, Ambianis, Abbati* villa , fit alie pariter totius comitatu» de Pontieu, citra & ultra diflum flumen de Somme, Dourlens, fendus Richaritu , Crepicordiû·», Meux, Mortaigne, cum fuis attinendis flt appendiciis quibufcumque , dc omnes alias term, qua poflunt pertinere corona Francis circa flumen de Somme indufive verfus Arthcfiam, Flandriam 8c Hannoniam, tarn de regno quern de imperio, comprehendendo etiam in reiÿeftu**

Aα villarum frtarum fuprxdirtuin flumen «te Sommc, de latere verius Franciam ; baillivajtus Jc fcahinatus ipfarum villarum poffidendos per dirtum dominum Burgundia, dirtos fuos heredes , Ac habentes caufitm perpetuo de <h-<3'S vUlis, civitatibus* fortaliriis, terris dc dominiis, in omnibus commodis reddituum * tam inordinatorum pro guerris, & etiam talliarem, dc aliorum emolumentorum quorum-«umque, Ac non retinendo ex pane regis , praeterquam homagium , reibrtum 3< fupromitatem : que tranfportatio fiet per regem, mediante reemptione fumma quadringentorum millium femorum aureorum antiquorum, fe-(xagmta quatuor in marca dc orto unçiis pro marcs, « d'sloy ad viginti quituor carats i.Bdonu* Bon* Artfiefii matris ipforum comiamt de remode. vel alterius monet* aure* currentis ad valorem de qua rcemptione per dominum Burguhdut tradentur bon* liter· 8c fufficientes , per quas ipfe promittet pro fe & fuis : Ac- toties placebit regi vel fuis facere dirtam reemptionem, dominus Burgundi· & fui tenebuntur, recipiendo dirtam fummam aurvam, reddere regi vel fuis omnes dirtas civitates, villas, fortalitia, terras Ac dominia comprehend in ifto articulo tantum, & * five tangendo aliquas alias, dc quibus fupra farta eft mentio, Ac· alterius conternabitur dirtus dux Burgundia recipere folutionem dirtorum quadringentorum millium fcutoruinad duas vices, fcilicet qualibet vice medietatem, C provifo quod non tenebitur dirtas civitates , villas> fortalitia, terras, Ac dominia, nec aliquas ipfsrum, quoufque tota* folmio fit compicta, A(tempore pendente faciet dominus Burgundia fruftus fuos omnium dirtarum civitatum , villarum, - de domanto , quam de * aidiis fine ulla dedurtione principalis fumma.

alurii

frt< t»l

Et eft feiendum , quod in ifto tranfportu non comprehendetur civitas Tornacenfis, neque baillivatus Tornacefii Ac fanrti Amandi, fed remanebunt in manibus regis, excepto Mortaigne , quz remanebit domino Burgundi* . nihilo minus eft refervatura domino Burgundi* , pecunia fibi concordata ab illis dç civitate Tornacenfi pro certo trartatu, quem habet cum ipfis durante ufque ad certum tempus , quam pecuniam Tornâcenfes foirent intègre domino Rurgundi*. Et est feiendum de omnibus officiariis, qui erunt refpertu dominii, quod dominus Burgundi* constituet eos: Ac refpertu jurium regalium, aydarum Ac talliarum , nominatio fpertabit ad dominum ducem, A< institutio-ad regem.

<

Item quia dominus Burgundi* pnetendit jus in comitatu Verdonienfi fupra mare, quem tenet Ac poflidet, ille fibi remanebit pro fe A(futi heredibus mafculis çx fuo corpore tantum , At renebitur rex pacificare illos, qui jus pretendunt in illo comitatu, taliter quod E nullam habeant querelam adverfus dirtum dominum Burgundi*.

• OiraisSi

Item ci5trum, villa Ac comitatus - Gyemyr fupra Ligerim , qu* dicuntur tranfportata cum comitatu Stamps* Ac Dordani per ducem Biturícenfem , defunrto Joanne duce Burgundi*, ponentur ex parte regis in manibus ducis Borbonii statim post paflatam concordiam, tenenda per fpatium unius anni, infra quod tempus Joannes Burgundi*. nunc omnes Stamparum, vel dux Burgundi* pro eo monftra-

A bit regi dc fuo confilto hieras doni farti Joan-n» defunrto duci per dominum ducem Biturícenfem: qu* fi vifr fuerint fuflicitntcs Ac valid*, dux Borbonii tenebitur tradere praefato comiti ablque hoc , quod ex parte regis poffit allegari antiqua prsfcnpuo , aut iapfus temporis. Quod iî qui font alu squi pnetendant jus, illis remanebit artio contra comitem.

Item per regem rtftitucxur comitibus Nivernenfi dc Stunparum fumma triginta duorum millium ortingentorum femorum aureo-' rum , qu* quondam rex Carolus ultimo defianrtus , fecit deprehendi in ecclcfia Rothomagenfi, ubi fuerant depofita pro matrimonio tum, eafu quo probabunt quod ifta fumma fun in computo Ac profifht -dirti regis Carôli ad folvendum illam fummarn }i8oa. ad raies terminos, qui erant advifau poft iolutionem fartam Ac completam quinquaginta millium domino Burgundi* , de quâhut fupta .

Et refpertu debitofum qu» 'dominus Burgundi· dicit fibi deberi per quondam regem CaV rolutn, cam caufa donorum & penfionum , quam aliter, afeendentium ad magnas fuminas, fuum jus quod habet & debet habere pro recuperatione ipforum debitorum, fibi remanebit fal eum.

Item quod dirtus'dominus Burgundi* non tenebitur facere aliquod homagium vel fervitium regi de terris Ac dominiis qua de przfenti tenet in regno, nec de illis qua deberet habere per pratentem trartatum, nec de illis qua fibi evenire potuerint pes fucceftionem, fed remanebit exemptus in foa perdis na in omnibus cafibus fubjeclionit, reibrti, fupremitatis , dc aliorum , durante vita ipfius. Sed poft ipfius regis obitum, dominus Burgundia faciet filio fuo & fucccilbri in corona homagia , fidelitatem & fervitia quz requirentur . Et etiamfi dirtus dux Burgundi* decederet ante regem, heredes fui, A caufam habentes, facient regi dirta homagia , <tc.

D Item in refpertu feudatariorum & fubjerto rum ducis Burgundia, qu* habet & debet habere per pratentem trartatum, & qua fibi potuerint evenire per fucceflionein durante vita regis & fua, ipfi non erunt adftrirti fe armare ad mandatum regis At tuorum officiariorum, fuppofito quod teneant cum hoc a rege aliquas terras vel dominia. Sed eft rex contentus, quod omni vice qua placebit domino Burgundia mandare fuos fubditos feu feudatarios Ac fubjertos j>ro fuis guerris. five in regno five extra, ipti tenebuntur Ac conftringentur ibidem & illuc ire, fine pofle aut debere venire ad mandatum regis, fi etiam rex mandaret. Et fimiliter fiet refpertu fervitorum ducis Burgundiz, qui funt lui familiares dc de fua domo, fuppofito quod non fint fui fubjerti:

Item fi eveniat quod Anglici aut fui confoederatl faciant in pofterum guerram domino Burgundia, aut fuis pueris, five per mare five per terram, occafione prafentis trartatus, vel alias, rex tenebitur juvare, ficut in farto proprio.

Item quod dominus Burgundi* *8i* fui feudatarii Ac fubjerti, Ac alii, qui prius portaverunt in armis crucem fiinrti Andrea, non ad-

APPENDIX PRIMA

, adftnngentur portare aliud intertignium in quacumque armata in regno vel extrt, Ac in prrfentla regis aut fuorum conneftabdiorum aut marcfcallorum , prout tint fuis ilipendijs vel alias.

Item Ac quod rex faciet retiitui, Ac fine damno de fuis perditis rationabilibus . Ac* etiam de fuis · rancoribus illis qui fticnnt ca pu in dje mortis quondam ducis Joannis, At illis qui ibi perdiderunt fua bopa , At fuerunt pofiti ad magnam redemptionem.

Item Ac quod de ceteris abolitio generalis tit farta de omnibus callbus . eventis At de omnibus cautis , rebus, ditiis, fartis At patiatis occatione divitionis ifiius regni: excepto relpertii iliorum qui perpetrarunt dirtum ma lum cafum . vel fuerint confentienles de* morte quondam ducs Burgundi* · qui erunt A' remanebunt extra omnem concordi* traflatum .· & quod de ceteris quilibet dc uno At alio latfrc revertatur, fcil.cei ecclefiallici ad fuas eccleftas Ac beneficia. Ac ficuhres ad fiias terras, redditus . Ac heredtlagia, pofleilioncs , & bona immobilia, in tiatu in quo erunt, refervato refpertu terrarqm Ac dominorum exifientium. in comitatu Buigund», quas dux Burgundii Ac quondam fuus pater habuerunt Ac retinuerunt, vel aliis dederunt tanquam confifcatas tibi caufa diCtaiuin guerrarum , quæ erunt Ac remanebunt , non obtiante dirta abolitione Ac concordia, illis qui Iplas tenent Ac poflident. Sed alibi ubique quilibet redibit ad fuas poflciTioncs A< terras , Ac heieditagia, tine hoc quod pro demolitione , detenoratione cufiodia>um, locorum . aut reparatione qualicumque aliquid potiit exigere unus ab alio; Ac quilibet tenebitur convicius omnium reddituum eventorum d.· tempore quo non poflidebar tuas* terras Ac hereditagia. Sed in refpertu mobilium captorum aut habitorum de uno latere aut de alio , nunquam poterit fieri aliqua q.icrelg, aut artio de uno aut de •lio .

Item per ulum trartatum extinguantur Ac aboleantur omnes injutix , rancores tam verborum Ac fartorum , quam aliter eventorum peran'ea oc.almne dirtaruin divitionum, partialitatum. tam de una parte quam de aha: abique hoc quod aliquis poflit exigere vel facere quæftionem , vel profecutionem, vel proccíïus , vel aliter reprobari vel fcandalirari de tenendo aliquam partem. Et dicentes vel facientes contrarium punientur ficut tr.uifgiciToics pacis fecundum exigentiam déficit.

Item in itio tracl.itu comprehendentur exprelTc ex parte ducis Burgbndix omnes partes ecclefiaflic*, ville nobiles. Ac aln, cu;ufcumque llaius funt. qui tenuerunt fuam partem , Ac quondam fui parris , tam in regno , quam in Dclphmatu , provtfo quod accepta- E bunt przti.ntem trartatum , Ac inde * volunt gaudere.

> F«n«, ,·. lss«c. h

Item renuntiabit res confoederationi quam fecit cum imperatore contra ducem Burgundii , Ac omnibus abis confoederationibus per ipfum fartis cum quibufeumque perfonis, principibus, aut dominis in contrarium dirti ducis. Provifo quod dominus dux faciet fimiliter, Ac promittet rex dirto duci ipfum fuftinere Ac adjuvare contra omnes qui vellent tpfum gravar· > vel damnum impendere per Aguemm, Ac aliter- Er Amiliter promittet dux , frlva fetppçr exemptione fu* perfana åd -vitam.

Item tradet rex fuas litéras:, -quod fi contingat in poflerum quod ex fua · parte infringatur ifie trartarus . lui vatialli, feudales, fubjetli , Ac fervitor», pr*tentes A< futuri, non tenebuntur tibi plus obedirc nec terviic; fed tenebuntur extunc fervire domino Burgundi* Ac fuis fucceflbnbin contra ipfum , At quod in· dirto cafu omnes fui · feudales . fubjerti, Ac fervitores, tint abfoluti & quieti de omnibus juramentis , fidelitatibus. promitTionibus . obligationibus iervitjoium in quibus ipfi poȼ tent teneri perantea verius regem. abfque hoc Bquodin tempore fututo ipfis poffit imputari ad onus aut'opprobrium, aut quod ab iptis potiit inde aliquid exigi . Et quod ex nunc prout extunc , rex prccipiat ipfis ita facere , & qunet *Ut* exoneret ab omnibus obligationibus . Ac juramentis in cafu prædirto, Ac quod timihter fiat Ac confentiatur cie latere du.is Rurgundi* rcfpcrtu fumum vatialloriim f<.u<l itariomm , Aχ lubjeclotum Ac tirrvitorum.

Item quod ex parte regis fient promiffiones, obligationes. Ac fubmifliones tangentes intentionem ptjrfentis trartatus in manibus cardinalis fanrtx Crucis legati papx , Ac de Cypro legati concilii , ampliores que potuerint Cadvifari, & fub pernis excommunicationis aggravations, reaggravationis*, interdirti in terris lins Ac dominus , & aliter ukenorcs, ad quas cenfur* eccleliaflic* fe potuerint extendere , fecundum poteilatem quam habent, dirti domini a papa concilio, provifo quod fimilitcr faciat ex parte fua dux Burgundi».

Item & cum hoc faciet rex cnm fuo- figillo tradi dirto du,i Biugundi* tigilla principum Ac dominoium tui fanp.uinis & obcdientiae. icilicet ducs A ndegavcnfium , Caroli fui fi.Uris, ducis Borbonii, ducis Alcnconii. Comitis Richemondi* , comitis Vindomix, comitis de buxo, comius Armignaci , comitis Perdiaci, & aliorum qui advifabanpir » in - * Dquibus tigillis incoipotabitur tigillum regis, & piomittent tenere ex fua parte contenta Λgillatorum. Et (i infnngeientur ex parte réagis , deberent in itio cafu adjuvare Ac confortare cEftum ducem Rurgundi* & fuos contra regem. Et fiiniliter fiet cx parte ducis B*rgundue.

Item & quod timiliter rex faciet tradi tigilla virorum ecclefiailicorum. & aliorum nobilium , *Hi.* villarum de regno de fua obedientia, quos dirtus dux voluerit nominare, cum fecutitatibus pœnarum corporalium & pecuniariarum, & aliarum fecuritatum, quas dirti cardinales Ac alii pnelati,huc milii ex parte papx As concilii advifabunt pertinere.

vm.

Jdtnfomenta prolocuta per dominos prelates, &· alios clerum regni Franci» & ÎMphinatus rt-prefentantis, qui Hituris copvenerunt admandatam domini noftri regit, die XXVI. Februa-4», MCCCCXXXt. p*efati domini noftri regis & fui magni-cqneilii beneplacito, -voluntate & correBwnew»n omnibm femper falvis.

t.

IN primis , quod attentis herefibut Rohemorum Ac eorum infultationibus, guerrarum calamitatibus, At morum in clero Ac populo undique deformitatibus, conventioneque Bafilee triplici audoritate apoftoliea legitime B **fâfta , que** per annum duravit Ac ultra, Ac ad quam de univeffis fere mundi partibus plure» convenerunt› Spiritu fando duce meliora Ac viciniora faluti fperanres, Ac mandati funt iidem Bohemi, qui fiepiu» per univerû mundi climata divulgarunt fe a catholicis non potuifle audiri, Ac generali» concilii determinationi ftart vellet quibus nihil omnino refpondere utile non elfe videtur , ne forte exiftiment catholicos refpenfionis penuria declinare certamen, Ac fides bedatur non inielligentium mentes ipforum: nonque paftorum, fed mercenariorum perfonas gerere videantur praelati majores Ac minores , terga filentio ptr bendo, qui libere veritatem pronuntiare. AcCnon eamdem populi defendere tenentur, ubi honor Deo debitu» Ac proximorum fatus adimitur , exireaue **cito.** Ac oberrantes introducere -infra ecdeuas jubentur. Ideo nedum honeftum Ac **utile,** fed Ac neceflarium eft concilium Bafileenfe celebrari, Ac pro pofle ad Dei laudem Ac intentos fines ftabilitum exaltari .

Item quia naturaliter homo homini fubefle aut tributa fohrere abhorret, Ac cum error Bohemorum fpiritualem Ac temporalem pnefidentiam , aut tributa decimarum, oblationum, & quevis alia ecclefiaftica , nec non Ac temporalia aboleat Ac exccretur , ideo hic cancer lenius ferpit : Si enim ex Alexandria Ariifcintilla, nihil naturale haben», in magnam ex- D creverit orbis flammam, quanto magis hic error per meatus naturales veniens, Ac avaritix fe comraifccn» facilius multos- inflammabit? Vindex eft enim error ifte diflimulantium , aut cormiventium eum tam ecclefiafticorum quam facularium : quia enim ecdefiaftici, qui paftorum more fe pro ovibus At veritate opponere debebant , Ac non fugere ante faciem . fidem perfequentis diflimularunt ; ideo ubique in Bohemia templa Dei incendiarunt, facerdotes Dd fpoliarant, Ac variis cruciatibus trucidarunt , novis Ac inaudiris tormentorum generibus adinventis , (aeramenta ecclefiaftica pro nihilo reputarunt, Ac in tam varios errores deciderunt, ut catholicae ecrlefue dodrina, ibi F. in pauciflimis Ac latentibus hominibus confi flens, in nullo ab alito audiatur. F4. idcirco nedum hooeftum aut **utile,** fed Ac neceflarium eft generale concilium aHque dilatione celebrari : quia non eft expedandus Antiochus, qui templum Dei totaliter fpoiiet, vaûi arS:ntea auferat pariter Ac aurea, coinquinet nda, fideles occidat, infidelis Ac incircumcifus trucidet drcumdfos: fed pneveniendum eft, **m** videamus mala gentis noftr» & fandorum. .

A . Item quia rex Bohemir, Ac alii principe» & nobile» qui gladihm pottanf a<l laudem bonorum vindulamque malorum , patientius tolerarunt fidem vacillari , tJmpla eçclefiaftiças (ut praemittitur) Liniari, illum ~~foftea Ieminarunt errorem dominum~~ temporalem xn peccato publico mortali non po'fe populo praefle , Ac quoiliber peccatum publicum Ac'mopde pro fuo ar^rio reputantes, ~~fuMrunt~~, regem , ~~principes~~ Ac ~~nobiles~~-: & quo» habere potuerunt , inembratim concidorimt, feu uxoribus & filiabus, virginibus, Ûndimonialibus , & aliis quibufeumque fine reverentia violatis, caftella it >rum diruerunt, & omne dominium a fe penitus abjecerunt fine alia cognitioqe judiciarii ; nec fuit' poflîbile, eeclcfia tacente, Ac demufn fugata , nobilibus refiftere : populus enim multus efl. Ac dominus unus fuis fubditis præpofitus, née facile efl unum dominum adverftiri populo multo.

Item prefati Bohemi venenum per epiftolas plurimas divulgarunt per univerlas mundi partes , Ac plurimos infecerunt, & ut Bohemians praetereamus remotam , domini noftri **regis** infeda» panes non fileamus Nonne in bailiivia Matifconenfi Ac comitatu Forcnfi vifus eft a paucis anni» citra populus in nobiles dominos fuos infurgerc, Ac Impias manus in eo» injicere , non nobilitati. non fexui , ccnfuales five terreria concremantes , caftella invadentes, Ac dominos ftios fuis mobilibus fpoliantes ? aufique funt dicere , quod in tota patria fufficcrent duo facerdotes. Ac quod omnes nobiles ad laborem proprium manuum tenebantur , ex fententia **divinr** in genus humanum Ac perfonam **Adr,** ***In fudeoe*** videhcet ***vultus ntt vefceris pane luo,*** prolata . 1 x quo inferebant tributa deminis temporalibus non debere folvi , & quantum) deviet , aut conjungatur error ifte Bohcmis, judicet lapiens quifque. Et nifi exterminatus fuiffet pro- £"■»"· <■ videntia domini baillivi regii Matifconenfis una cum nobilibus patri» dum nafccretur error ille, multorum fuppliciis Ac patibulis , jam divulgabatur in plurimos populos.

Item nonne etiam in Delphinatu eft quxv dam portio inter montes inclufa, qua: erroribus adherens prrdidis Bohemorum , jam tributum impofuit , levavit Ac milit eifdem Bohemis , in quibus fautoria manifefta hrre**fis** praedidx debet judicari ? Ac novit Deus'fi multorum popularium latentia corda leviter detegerentur, fublevata amplius Bohemorum malitia , Ac ab eifdem feminaretur, concitum generale aufogifle , non valens rcfpondere rationibus Bohemorum przdidorum, hoc prrfertim in tempore , cum populus ex guerrarum malitiis lacclfitus, depauperatum fe **fr**pius vidit , Ac in partibus multis videtur furere , A< ex popularibus multi dodi funt ad pr»lia . Eapropter cito, immo citiflime obviandum eft per dominum noftrum regem , nec non Ac per ecclefiam catholicam ; qur tamen **alias** occurrere uon poteft, nifi prigeipum Ac nobilium fortitudine, vel jurium & clencorum ratione .

Item fi principum Ac nobilium tortitudine occurrendum eft, quod licet, cum fero abjicienda fint vulnera quae medelam non tendunt : qtfia enim gens illa numerofe valde Ac

ladpnüu. *c in fuis erroribus indurata, vto-Ado prim fcadsnttam cA: *Jitia* cm® sr yuke.
a do® |KMcft, nifi maxima catholicorum ad /m®. Qoto enim ndcut a Tieaneafi couciho

hoc uaitorum multitudine, fie cum expenfetum grandi mole, principum autem de catholicorum multitudo hos hxreticos expugnantium haberi doo poteft fine pacificatione regum ftl principum adiuvicem ubique terrarum contendentium; & ideo mori» fuit ccclefi® catholic* volentia principem in fub6dium terne fanéle aut contra infideles commovere, prius ipfos per media conciliorum pacificare, aut feltem longas dc fidas treugas inter ipfo· inire, dt fideliter in facie ecclefi® firmare, ac uno agmine ad fidem defendendam inducere: dt ad hunc finem Bafileenfe concilium convocatum eft, t»ec ecclefi®, qu® B in fide defendenda a facultatum contributione fe cxcufere non ■ debent. vel potiunt, contributio imponi alias poteftnec pateretur fe tributariam fieri, quam ex ordinatione coocilii generalis, ut patet ex conftitutione Couftantienfi, nec obeditura eft domino Martino, contra Bohemos fubfidia imponere volenti. Ex quibus infertur, neceflario concilium generale celebrandum, cum principum dc nobilium /uvamine poftulandum vel onus ecclefi® imponendum luerit, fine quibus hac in re ad bella procedi non poteft.

Item fi occurrendum eft jurium dc clericorum ratione, qu® via videtur accommoda I ito· inCfe adverfus Deum rebellantem, dc Phanonis

frequentius h*reies font extinO®, ficut tare herefis Bohemica fperatur exungui in concilio Bafileenfi, ad quod vocati funt dkli Bohemi cum magna caritate, dt qui literas e/ufdem concilii acceperunt. Et fi venerint ad concilium generale pnrfetum, expedit ecdefiam catholicam ia unum convenire: quia quod a pluribus ^artitur, facilius invenitur: falubnufque eft fidei, dc pap® çonfultius, caufatn fidei unitarT"» ommittere, quam uni: dt fic omnino iftendum eft dt fublevandum generale enn/ilium, dc non differendum, ma><me cum q(>ique univerfirates ftudiorum ob guerras dt return Inopias fint multum depo- Dpulat®, nec fii pefiandum, ut ex toto fenefeat vel mone pereat bteratorum antiquorum copia. Si vero Bohcmi non venerint ad concilium fic lolemniter mandati, tunc hac fua obmutefeet * guerrula. quod non potuerint auditi; tunc convocata erit ecclefia univerfa; & principes, dt Chrifti fideles poterunt ad pugnam animan: tunc ecclcfia tributa & tubventiones /ufte imponi; immo gratius dt benigruflime ferent fibi fua voluntate impolita, dt in pofterum haede caufe imponenda,

Irem licet jufte indici poffit bellum contra hareticos damnatos, fiapius tamen reprobata videtur in hac caufa a lfeo, qui aufert cor- E da principum, fortitudo; cum catholici iteratis vicibus fugerint, nemine perfequente: takrutabiliaque Dei /udicia, licet nullus hominum valeat difeemere aut judicare; fuaderi umen poteft, quod monftruofos mores in cle- X» dt populo voluit purgari, ficut contra h«> fle"· fide* congred», nc creu? casco ducatum pneberet, aut geftans trabem in oculo, fefturam de oculo proximi erueret. Nc etiam divifi principes, hrrcticos ab ecclefia divifos exterminare cenentur quibus pacem coafulen-

anno ijii. celebrato, circa moram deformitatem nullum faifie celebratum generale concilium flt varii in vario· ex yetufta corruptela. quam pro jure ctmfaetudinis vcndinmt, deciderunt deformitatum mores? Quis nefitat t-nnfiftas caufes flt difugU, poft affignaca generalia concilia, ne celebrentur eadem, adinventa? Et meminifie divinam fententiam decet. *Jentfalem, Jentfalem, qttotier volta te M-*/ *
CMgrvgwe, quewMd®iodbm *ftütM*
fallu fi alas, & αMA*? 2cor mfafumr dMmu *yejho fleftm*. Vibrat quoque jam fere ubique terrarum dominus plebem fuam in gladio, feme dt peftt, dc fi dittos corruptos mores, quibus vehementer Deus ofteaditpr, infequi dt ulcifci differimus, ad irafcendutn utique divinitatis patientiam provocamus. Nec tamen difli corrupti mores extra concilium generale, cum de omni ftatu agatur, honefte vel breviter potiunt emendhri, aut reges dc principes ad pacem dt ptugam induci.

Item ponderandum efK quod poft tempora spoftoforum, cum perfecutiones contra ped®fiam fervefcerept, non habuit facultatem eodefia conveniendi in unum u<quc ad tempora Conftantini magni. Si igituf multiplicatis vitiis in clero dt populo, multipliciter dt dominus flagella contra religionem ChrifUanam, more indurantem; no® eft credibile quod ecclefia tuae ad Deum confugiens leviter audiatur ad conventionem conciliorum, fed redibit ad pnedkla perfecutionem tempora, Ubertatem non habens congregandi. Hoc ipfe dominus regio ore profeffus efl: *Jfuitifliaua ftuu, ffe,* i> inquit, rw/nmMer sona®, jqftro aavfenroe-*rwu. Nom amgrrpto cmmeatmulo* wm de *fitngttiMbtu, are memor em mmtuuatt eontm fer lotia mea.*

Item quod vifis fimttiffunj domini noftri Eugenii pap® diffolutionis ejufoem concilii cauta, nec non dc rationibus contrariis in quibufdam inftruilionibus per fecrum concilium generale Bafileenfe ad eumdem dominum noftrum papam direflis, pt diffidia ceflcnt, qu® fnor xirani® ingerere
clefi® Gallican* couful
lit, hemiliuique fuppbcat domino poftro regi, ut progenitorum fuorum move febifinata extiagMcntium, dt ecdefiam depreflam fablevamium, his occurrat, ut pnus extindum quam natum malum hujufmodi inextinguibile videatur: per hac enim Deum fibi placabit, ecdefiam perampbps obligabit, vcftigiis prsedectfibris inaltetur, dt fium ejus in omnem terram divulgabitur.

Item quod prafen® dominus nofter rex, re dc titulo Chriftianiffimu·, a paternis no® dedinando traditionibus, fit vemgiis pramtf·6s adurgens pro fe dc ecclcfia Gallicana, notabilem dirigat ad ptmfetum fendiffioram dominum Doftnim papam aasbaxiatam, exorando ut pro fidei necefficate, proque reUgianfe Chriftian® univerfeli utilitate, mandet continuari dc celebrari Idem generale cosmilium Bafileenfe, obftruendo ora ia fidem orthodoxam fuamque fenditatem dcmcntifihnam autlignantium.

Item quod prrfati ambaxiatorm inftent -- pud reverendiuimoe patres dominos cardina-

les

1·· Ac factum eoBaglum, da pramiffis eos red-A deficiant 1 usque profatus dominus nofter rex danam fblettios attento·, ut ecdefi· iacommoda procaventes, devotius axotent eamdem dominum noflrum, Ac ia Angulari, At per modum collegii, at ceiebratioai concilii, qua fua (anilitatis honori accadit, At ecclefia plurima utilitati, intendere velit, mandando continuari idem concilium. At prolato· abfimses, quatenus opus eft, ardius convocando.

Item boc (acnua concilium, pm extirpation· herefum aliifque caufis jamdiu affignagnatum, non debet did cum Bohemia jam damnatis inhibitum , fed pro eorum totali extirpâtione , Ac fidei defcnfiooe , fisperque ditiis caufis legitime convocatum i licet Ac in eodem concilio, fi didi Bohemi venerint , B poffint doceri, At caritative inftrui Ac tradari, nec non , fi pudibile eft, caduci. Suaque attenta multitudine, qua fere domari fine fanguinis humani multa effufioae non potefl, Severitati difciplina detrahi valet Ac potefl › Ac ubi reperiensnr contumace·, catholici in concilio profetues, Ac divulgata fama abibotes, audentiores Ac firmiores reddentur; Immo Sperandum efl de Dei rnifaricordia, quod Deus pugnabit pro illis, quia veritas vincit.

Item quod plaoeat domino noftro regi fuas dirigere litem imperatori, Ac dominis ducibus Sabaudi· At Mediolancnfi, quod velint fuo more cum caritate plena favere concilio ipfius imperatoris gtandl inflantia Ac in ejusC ditione convocato. Faveant etiam omnibus euntibus, flantibus Ac redeuntibus ad idem , Ac in fiogulari prolatis, Ac altis quibufeumque de regno Franci· domino noftro regi fubditis. Nihilque a quibufeumque permittant attentari contra fandiffimum dominum no ftrum papam, curiam Romanam , urbem vel patrimonium eorumdem, unde papa Ac collegium occafioncm indignationis, dilationis , fofpeafioms aut mufttionis concilii allumant : quia exinde fruflus fperatus concilii deperderetur , barefes augmentarentur, Ac mores fordidi in amplius fordefccrent in Dei offienfam Ac populi Chrifliani corruptelam .

Item quod clerus regni Franci· in conci-Dlio Bituikcnfis ad mandatum domini noftri regis (ut promittitur) congregatus pro profata ambafiau dirigera ad faditatem domini noftri pan·· elegit concorditer rvverendiffitpum in Chrirto patrem dominum archiepificopum Lugdunenfetn ex parte ecclefi* Galli* casu· ambafiatorem Ac legatum, tamquam virum in quo eft relus Domus Dei, Ac in jure eximium profeflorem, qui licet totis viribus rasXscndo profatam ambafiasam omnimode recufaret, precibus tamen sridus, licet invitus , onus profit· ambafiate pro neceffitate wiser Ac honore ecdefi· (ufccpit: quem fi* dominus nofter rex pro fe Ac ex pane fua dirigat ad praefatum aomidum noflrum papam £ ambafiatorem Ac legatum , fanda ut una fiat embsfiata ex pane di&i domini qpftri regis

audotitatis, efficaci· Ac virtutis, quoniam fuaicuh· duplex non oque facile rumpitur ut fimpiex, fiesqtM ambafiau cum minori expenfa. Es ut ka fiat, humilius doras fupplicat domino noftro régi,

i concilium vivolent, Ac non

alio· prswniat in benedi&ionibus hujus dulcedinis, good ad diflum concilium aliquofuo· promittat oratores, nuntiantes intentio* imm regiam , At ecdeùc Gallicana fandam , pro qua miffa eft iblemnis ambafiata ad pa-J·· : pstiaturque palatos fub cenfuris ecclefi afttcis Ac religione fur' .enti adftrtôos, Ac ab eodem concilio ar jritate apoftolica vocato·, ut ad idem oncilium vadant, prout into confidentiis *' enta vocatione Ac rei necefficetc videbitur expedire.

Item quod pro expends pramiflbrum, Ac ia ufus profatos convertendorum, Ac non alias, vel alio modo, confentiunt levari quartam partem unius decima fuper clero regni Ac DeU phinatus·, ita tamen, quod cum de jure communi , etiam ex beneficio concilii Conflanticn, fis, pape non "liceat imponere decimam aut partem ejufdem clero univerfaliter vel particulariter, nifi fàcro generali approbante concilio, aut de conftnfu cleri ejuMcm, quod dominus nofter rex non patiatur clerum regni aut Delphinatus gravari audoritate apoftolica alia decima aut parte ejufdem , maxime cum clerus fit oppreflus exguenis Ac monetis , Ac amplius gravabuntur prolau ex acceflu ad concilium generale .

IX.

Gi/va *mandati nunitontm concilii exifientiutn in Nuremberg^ nd mdanJumm cum Aohemù .*

SAcrofanfla generalis fynodus Bafileeniis, in Spiritu fando legitime congregata , univerfalem ecclefiam reprefentans, pacem Ac unitatem Chrifti fidelium Ac ecclcfi· - propmq.....eo modo quo pnemittitur, congregari voluit › procurare, integritatemque pacis inchoare, profertim cum regni Bobemic incolis , proloqui, Ac ad optatum ufque finem perducere defiderans, volenlque iplbrum procuratoribus , nuntiis, Ac ambafiatoribus pro-Dpterea hucufque deflanandis , dc plena focuritate pro fuo acceflu, mora Ac reccflu ufque ad propria fua loca, Ac falvocondudu petito Ai oblato providere, Ac alia qtue dide pacis Ac unitatis uberiori ac celeriori * profecutio ne deferviant, cum ipfi procederent, pertradare : eadem fanda fynodus meliori modo Ac forma , via Ac jure, quibus efficacius potuit Ac debuit, potefl Ac debet, fecit, .conflituit Ac ordinavit, ac facit, conflituit. Ac fulemniter ordinat fuos veros At legitimo· ac indubitatos procuratores, negotiorum fiiorum gcftores, ac nuntio· fpeciales Ac .ambafiatores, videlicet venerabiles Ac egregios viro· dominum Henricum abbatem fan& JEgidii in No, remberga, Ac fratrem Joannem Nider facro theologi· profeflbrem, Ac priorem domus prssdicatorum Bafileenfium, dominum Henricum canonicum Magdcburgenfem, Ac in facra pagina profeflbrem, dominum Fredericum de Parfpercb decanum Ratifponcnfem, licentiatum in decretis, magiftrum Albertum plebanum fandi Scbaldi in Nuremberg·, Ac fratrem Joannem monachum Ciftercienfis ordinis monafterii de Mulenbran, Ac ex illis quoslibet duos in fblidum, ita tamen quod duorum occcupantium non fit melior conditio· fod

Ce a quod

APPENDIX PRIMA

d®? quod di.

nati. aut (altem duo ex eifdcm, profequi valeant dc finire. Dans & concedens pramiffis omnibus, & fingulis duobus, plenam, liberam ac omnimodam poteflatem cum procuratoribus feu nantit» didoram incolarum regni Bohemia in Egra vel alibi, ubicumque neceffe fuerit, conveniendi, coUoqnendi, avk* fandi, nec non de (alvjfconduOibus opportune ris proflandis, dander procurandis fleordinandis, ac modo feu modis ac forma dc ■empore acceflu* fle reccflus ipforum, fit numero accedere volentium, tradandi, concordandi, concludendi, pacliique quibuslibet, promiffionibus, flt obligationibus, etiam juramento, fi opus fuerit, per ipfo* utrimque B concorditer concludendi, firmandi flt roborandi; flt nihilo minus quofeumque epifeopos, prolatos, principes, comites, nobiles, nec non civitates, magiftratus, fcabinos, confutes, ac quafvis alias pertona* ecclcfiaftica* ac feculares, quovis nomme nuncupentur, de quibus videbitur, & communitates, quatenus huic facro concilio diâifque procuratoribus in hac parte luo nomine favorem, confilium & auxilium, ac affiflentiam, fupradiôiique procuratoribus, nuntii* & ambafiatoribu* huc accedere vulentibu* lalvofconduClus dent, proflent & impendant, petendi, rogandi, exhortandi, flt requirendi, ubi & quoties procutatorilius prodidi* videbitur opportunum ; C oinmaque aha & fingula faciendi, agendi, exercendi, & oidmandi, qua pro promiJi* necefiaua fuerint, feu quomodolibet opportuna, etiamfi, majora forent fuperius expreffi», ac mandatum exigerent magis fpeciale: promittens fe ratum. gratum flt firmum perpetuo habiturum, quidquid per nominatos fuos procuratore* omnes, aut duos ex ipfi*, ictum, geflum, feu procuratum fuerit quomodolibet in promiffi*, feu a quolibet proimflbrum. Ada foerunt hsec in congregatione nollra generali, profentibus did- noflra tamise fynodi Bafileenfi* notariis & fcribi* infiafcnptis. fob figillo reverendi in Chriflo patns domini epiicopi Conflantienfis, providete D Rotom.igenfis, quo ad prefens utimur, die Venero is. mcr.fis Manii, anno a natis itate donum millcfimo quadringentefimo trigefimofecundo.

X.

Taxatio notariorum in concilio Bafileenfi fada fle limitata, anno nativitatis domini i4)i. die 24. menfis Odobri»..

/ta habetur ru *protocolh tnagifiri Pétri Brunett notant lonctlu Bafileenfis.*

Pro citatione ad panes in caufis bénéficiaisbus iimplicibus, & aliis caufis civilibus, fi E cum inhibitione, folvetur medius florenus Rhenenfi*.

Si vero fine inhibitione, 8. blappard.

Item in caufis ecclefiarum cathedralium, flor. r.

Item pro inhibitione fimplici fine citatione, •Wen· 8. blappard.

Item pro compulforia. 8. blappard.

Item pro monitorio cum citatione, flor, r

>. Item pro fequeftratione fruduum, flor. 1.

Item pro iimplicibus mandatis contra profentes, blappard.

libet perte fobi jo. linea, flt in. qualibet linea fl. didiones, 15. folia pro uno flor. Khenenfi.

Item pro 30. foliis copis de fiipili form^ fcrt- O prune, t. flor.

Item pro examine tcftium, ubi eft «numerus articulorum infra decem, quarta per*

Si ultra quantumcumque, femper neo addatur flt (alvatur quarta pars flor,

Item pro nota fententic, a. flor.

Item pro inftrumento (ementi-, a. fle

Item pro exeeutione fenresitiie fub figtUo judicium, prout fopra "de monitorio: tamen iafpiciendum eft, fi eft magna quantitas icriptura, tunc fuperaddatur alter dimidius florenus.

Item pro inftrumento privato alienjus adus concilii, 8. blappard.

Si vero icriptura duplicabitur, etiam duplicabitur (alarium : aut alias ad quantitatem feriptura habeatur refpcdus.

Item a pauperibus non valentibus (divert * recepto prius ab cis juramento, nil recipiatur.

Item curfbr profentans fopplicationem * five commiffionem, non recipiat ultra duos blappard.

Item pro adu citationis, 1. blappard.

Item pro exeeutione citationis in valvis, 1, blappard. t^c.

XI.

Qnoddam conccjfitm cottcihi exJm fefitontm pubitcam prô [uppofià ipfius concilii [equitur frt· ihun anno domini MCCCCXXXIII.o/lava Man, w» *cortcilto Bafileenfi.*

PRO incremento hujus iacri concilii, & tuitione perfonarum ad illud confluentium* & ut decreta ipfius inconcufic obierrentur, fle flabilita permaneant, vult hac fanda fvnodus, ftatuitque pariter & ordinat & declarat, quod omnes & fingute antclationum pnerogativa, per fandiflimum dominum Eugenium papam IV. fob quacumque verborum forma familiaribus fuis, continuis commentalibus, ipfiufque & fedis apoflolicx officialibus, nec non curtifenis Romanam curiam fequentibus, coocef- £e dc concedenda, quoad aflecutionem beneficiorum ecdefiafticoram, canonicatuum, pnebendarum, ac dignitatum, pertbnaruum, adminiftrationum vel omeiorum, qua vigore gratiarum expedativarum expedabam, expedanx, ac inantea expedabum, tam quoad prâfentes ia hoc *been* concilio * quam fismiHares, officiales & qxafesues in dida curia, ac quoaUbet altos a tempore publicationis decreti, qu6 curiales flt officiales dida curia monebuntur a Romana cu^a recedere* ad jus commune cenitentur reducte: Hullufipte ex familiaribus, & officialibus & aliis predicts vigore quarumcumque prorogativarum in aCecuticoe beneficiorum, canonicatuum, flt pntbendaram, ac dignitatum, periboatuum, adminiftrationam, vel beneficiorum alteri pneferatur, fed jus *commone* inter ipfos hinc inde fervetur, in contrarium facientibus non obtfancibus quibufcumque.

XII.

/itraawitfvM emfi^EaonMi *domtm papa , food profiteront m* pesa *cmtgngaàone kaitfa* in ■*to dte (Mari, & Ac Iμλλ tmmeAate fe-*fSMM *celebrabatur.*

SESSIO XVII.

ANno domini **loefodava** menfis Aprilis, videlicet die (abbati', ita plena congregatione (acri concilii-, ambafiatores fenfttjfimi domini noflri papa moderni fuerunt recepti in liero concilio, & juraverunt fecundum fcedulam qua fequitur, propriis nominibus , fcilicet fideliter laborare pro (latu & honore concilii Bafileenfis , & ejus decreta fendere ð manutenere , Âc fpecialiter de-

temanaq decretum concilii Conftantienfis , cujus tenor -

feqnitur, dc eft talis : Primo ,· quod generalis fynodus Conflantienfis nec non quacumque alia fynodus in Spiritu ianflo legitime congre-

\ β***, generale concilium faciens , ecclefiam

/ militantem reprafentans , poceftatem a Chri-

/ flo immediate habet, cui quilibet, cujufcum-

k. que ftatua dt **digaiuus**, etiamfi papalis exiftat , obedire tenetur in his qua penitjent ad fidem , extirpationem diôi fchifmatis , dc ad generalem reformationem ecciefia Dei capite in membris.

*tem <*eclmt · <1°°^ quicumque , cujufcumque, flatus & dignitatis, etiamfi papalis exi-

ê1. ftatutis, feu ordinationibus, aut praceptis hujus (ânûa fynodi , dc cujufcumque alterius concilii generalis legitime congregati , fuper pnemiflis , feu ad ea pertinentibus , faflis vel fiendis obedire contumaciter contempferit, nifi refipuerit, condigne poenitentia fubjiciatur , dc debite puniatur , etiam ad alia juris fybfidia , fi opus fuerit , recurrendo.

Item dare (anum dc falubre confilium fecundum Deum dc confcientias fuas , dc non revelare vota fingulorum , inquantum ex hulufmodi revelatione verifimUiter poflit oriri aiquod odium vel feandalum, dc non recedere a loco hujus concilii fine licentia obtenta g deputatu ejufdem .

XIII.

Concordata deputationum.

COncordant tres deputatione*, quod omnes appellationes ab hoc facrp concilio emanata', & quacumque inde fecuta dc fequenda , caSmtur, initentur, dt annulicntur. Et tam judices, quam commiflirii, partes , procuratore* dc notarii , qui circa pramifla culpabile* igperti fuerim, moneantur etiam per cdââuaa, dc debite puniantur -wEc ad hoc dati funt exe/mtores in deputatione reformatori! , vicanus Frifingenfis, in deputatione pro communibus , magifter Guilielmus de Conflantia ; in deputatione pacis dominus epifeopus LeAoreufis, quarta vero de fide concordat cum mfdcm deputationibqs, dum tamen excipiatur perfcna domini docis Sabaudia , dc pro eadmn deputatione fidei datus deputatus dominus prapofiu» Gucanenfi*, Quodque Â ex parte facri concilii fcribatur ekktn dud fuper materia hujufmodi Lsutancnfi*. Quodque concilium paratum eft fibi & cuicumque de fuppofitis concihi querulanti lufliuam mimrtrarc . Et, fi ofAu fit, cidem tranfmnientur viri notabiles pro traâatu hujufmodi.

Item concordant quatuor deputationcs. quod contra appellantes aid hoc (aero concilio, (eu a judicibus de commiflâriis ab eodem concilio deputatis extra hoc (aerum concilium intimantes hujufmodi appellationes . ac illis deferentes, ac notarios inde inftrumenta recipientes , nec non contra illos qui litteras quafcumque tam a Romana curia quam aliunde extra locum facri concilii emanatas contra B incorporatos huic fecro concilio excquuntur , dc procurant exequi. Ft ad procedendum contra hujufmodi appellante», intimantes, dc alio· pnediclo* , qui fueruat deputati pro deputatione pacis, dominus cpilcopus Lcilurcnns ; pro deputatione reformatori·, vicarius Fnfingenfis ; pro deputatione fidei, prepofitu* Guetnenfis; pro deputatione de communibus, dominus patriarcha Aqtulegienfis , qui contra pradiflos procedant cum poteflate citandi in loco hujus facri concilii, extra dc ad partes etiam perfonaliter dc per editum , illoique puniendi dc caftigandi ufque ad privationem officiorum dc beneficiorum , atque ad in futurum obtinenda inhabilitandi, prout juftitia dc Ccriminis qualitas poftulant dc requirunt, ac eis videbitur expedire : iu umen quod coram altero ex eis in caufis hujufmodi poflit procedi ufque ad fententiam exciufive, qutunc confenfu majoris panis intervenientis poffit promulgari , dc procedendi fimpliciter, fummarie , dc de plano, fine ftrepitu dc figura judicii , omni juris dc ftyli fokmnitate atque terminorum obfervatione (emotis, fola tamen fafli ventate infpeûa.

Item concordarunt domini de duodecim , die Jovis decimoquinto Septembris, anno domini millefimo quadringcntcfiino trigefimoquintn.

Die Veneris decimofexto tnenfis Scptem-Dbris , anno millefimo quadringentefimo trigefimoquinto , in generali congregatione , prafidente in eadem reverendiflimo domino cardinali legato, ledis concordatis dominorum de duodecim , inter que concordata fupradifla fuerunt, reverendiflimus dominus çardinalis legatus nomine dc aufloritate (acri concilii juxta concordata dtôorum dominorum de duodecim, more folito conciufit.

XIV.

framgatwa groduatorum incorporatorum ut */itero condito Bafileenfi expedita u. Deccmbru,* MCCCCXXXV.

SacrofanSa, dcc. *ad futuram rei memoriam.*

PLafmatoris omnium , qui gradus dt forma* humani generis per hac fpiritualia dc temporalia bona dilponens , quofiiam divini fui muneris beneficio ad prafeganda* ignoranda tenebras perfpicua veritatis arcanarum rerum fic illuminat dogmatibus , ut velut fpiendor firmamenti , dc ftella in perpetua* ater-

■ceraitatee , In ecclefia Dei fulgente» , tam publica quam privata eruditionis fe juftitia ·ftidu* commoda procurent, quantum poflil-mus, & permittit , infequendo vtfligia , ipfo-ram pntfcrtim qui vineam domini fcdulo co-lunt, peculiaribus favoribus digno compeaû-tionis munere duximus confovere. Sane du-dum dominus Eugenios papa IV. nonnullo» Romanam curiam pro tempore fequentes , fe quofilam alio· fpetallbus favoribus & variis antelationcm gratiarum profequens prorogati-vis , quibus eos voluit anteferri dileta eccle-fic filiis in theologia tnagiftris , & in altero jurium doâoribus, ac cum rigore examini* , Hcentiatis, fe in theologia, ae altero jurium huiufmodi baccalaureis Jin vinea dpmini no-bdeum quotidie laborantibus, in aflecutione beneficiorum , qu* vigore gratiarum expeta-tbmrqm eis per diâum dominum Eugenium conceffarum expetant, grave projudicium ge-neravit. No» itaque licet dudum , quod dita anclationcs prorogativ* noftra congregationi incorporatis, five eorum familiaribus obfequiis ipforum infifteatibos, nullum projudicium ge-nerare poffent aut deberent, fub eundis mo-do fe forma ftatuiffemus atque ordinafletnus ! tamen circa flatum & commodum ditaram magiftrorum, licentiatoram, & bacealaureo-rum proditarum , qui pro tractandis univcr-felis ecclefi* negotiis pervigiles in vinea do-mini nobtfcum lolicitudines impendunt, ne ipfi denario ex dita vinea fraudarentur, ube-rius providere cupientes, arqua librata confi-deratione hujufmodi promotorum, auâoritate univerûlis ecclefia tenore potientium Ustui-mus , decernimus , volumus atque ordina-mus , quod dotares, Ucentiati fe baccalau-rei tapradiâi, illi videlicet , qui nobtfcum pro univerûlis ecclefi* negotiis exequendis per annunf^in eadem vinea laboraverunt , in affecutionc beneficiorum fuorum ecdcfiaflico-rum› cum cura vel fine cura, etiamfi canoni-catus & prabend», dignitates, perfonatus , vel officia , integra vel dimidie portiones , prcftimonia , & praftimonialcs portiones , feu adminiftrationes , in metropolitan!» aut cathedrahbus vel collegiatis ecclefiis fuerint , qu* exnunc vacantia & inantea vacatura , vi-gore earamdem gratiarum rite acceptaverint , & de illis fibi provideri fecerint, omnibus fe fingulis aliis doâoribus fimilibus , magaflris , licentiatis & baccalaureis ac aliis quibufeum-que antelationum gratiarum hujufmodi prorо-gativis , aut quibufvis aliis gratiis eis a domi-no Eugenio etiam mocu proprio, feu quacum-que alia verborum forma etiam priore datis & concedis, hujufmodi beneficia expetanri-bus , etiamfi vigore ditaram gratiarum in ca-nonicos flnt recepti, fe diligentions in pro-ceffibus exiftant, fanta Romane ecclefia car-dinalibus & veris fine fraude receptis ftumi-liaribus , continuis commenfalibus ejufdem Eugenii papa , fe dita incorporatis dotari-bus, tnagiftris, licentiatis & baccalaureis «qua-liter graduatis , fe fimilibus apoftolic* fedis officialibus , fe his quifacaramdcm gratiarum prntextu beneficia prodita affectui exiftunt dumtaxat exceptis , in affecutions beneficio-rum hujufmodi proferantur. Et infuper gra-duate· incorporato· prodita· talem ordinem volumus obfervari, quod magis gradueras mi-pss graduate in aflecutione beneficiorum pro-diâorum proferatur, A inter aqualaaroraaa* dens jus commune confervetur, non obfianti-bus omnibus fupradita, ac voluntate, ftan*-to, atque decreto Eugenii pap·: qu* quoad incorporato· graduates per annum nobtfcum laborantes , hujufinodi, ut profertur. Votamus haberi pro infisAi», nulltaique exiftere robo-ris vel momenti, ac conftitutiooibc, , ordina-tionibus, induitis, nominationibus, facultati-bus fe cooccÆonibus* apoftolicis quibufeum» qoe, regibus, principibus, ducibus, prolatis, perfenis fe univerfitatibus conceta, aut in po-fterum quomodolibet concedendis, atque no. ftris, de quibus eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda effet in noftris li-teris mentio fpeciafts , ceterifque contrariis quibufcumqut. Nulli ergo , <f*c.

Datum Bafilcn tertio Nonas Augufti, anno M1V *&c.*

XV.

Refponfi» ftila ambefiatonbus domini impertio·it fuper fa&it Bohemorum in *generali congrega-none, diefMmi xxttO&ob.* MCCCCXXXV.

HJEc fenta fynodus, matrem univerforam Chrifti fidelium, ûntam videlicet uni-verfiun ecdcfiam reprofcntans , materna pie-tate folicita , optans multis animaram fe cor-Em periculis obviare , atque regnum Bo-se fe marchionatum Moravia ad pacis tranquillitatem fe ecçlefiafticam unitatem, fi-ne quibus nec falus eft animarum , nec pro-fperitas rerum, reducere ; imperialis etiam fe-renitM, qu* tam per/ illuftrem principem Gui-lielmum ducem Bavari*, cujus anima Deo vivat, au* protetari» ejufdem fynodi ofB-cium ipfius vice gerebat, quam per alios o-ratores pluribus vicibus eamdem fynodum de-precata efl, quatenus propter eflchus prodi-âos, quantum ûlva fide fe ecclefi* boneftа-te fieri poflêt, h*c fanâa fynodus benigne condcfcendere dignaretur j cum multa beni-gnitate & pietate materna condefcendit ad Dhoc, qw Bohemis fe Moravie fufci-pientibu» licam unitatem fe pecem realiter fe cum effeta, - ia omnibus aliis , quam in aufu communionis utriufque fpedei, fidei fe ritui univerûlis ecclefic conformibus, ilii fe ili* qui talem habent, communicarent fub utraque fpecie i d*c. prout in capituli» ta-per pace fe unitate, inter hujus ûcro fyno-di legatos fe generalem congregationem di-âorum regni fe marchionatus concordatis fe formatis, latius continetur. Per qua quidem capitula fic concordata fe formera fperabetur, aflSftente divina gratia, perfici pex fe eccle-fiaftica unitas peroprata, fi ipfe capitula fotf-fent ad debitam exacutionem deduta , prout Ehoc facrum concilium per fe promptum ex-

- . - - .

fe reformationis diâorum capindonim fera biennio , adjkientihus his qui pro ipfis Bote, mit negotia gerunt difeeukatm pinrlmas, fe petentibus plurima qua ntdum fiat ultra corn-patata, fed «ifiifera oompefeatis ûne fe fin-cere intelleta adverfe. Et nmseuovifEme in diata Bruno* habita, peBquam ab ambafia-tonbus hujus ûcri concilii gooBulla petal»*

Origieelt « est quo Âm *excerpte fintt, mAd eetpliiu Meii.*

fi»b attaque coqvealrot. ac cappeflo-

ttt» jtirti
JEt quod
cpmcnfii arrbifefeopi Ac domini
lod non admittantur, Et quad ipfi habeant fibieligere archieptfcopum.mti fic dertus habeat confirmare : dc eon janua alia > qua non Solum vergent in derqgcriooem ecdcfiaftici ordinis dc aurtoritatis. Sed edam pourra fincenun inteUigeoriam dirtoram comportatorum indultum libertatioais dc communionis fub u-Blkx, quomodolibpt obnoxios anathemati· Ac

dcclinando a conformitate. quam jn reliquis habere debent cum reliquo populo Chrifti·· no. Et talia dc taliter locutis qui pro cis loquebantur, non videbatur multum iterandum de ftabfli reduftione ipforum. Unde licet exiftimetur hac non procedere de communi voluntate baronum, nobilium de properum, fed immitti vd Submitti ab aUquihns contra pacem publica propter privata commoda machinaatibus, ne tamen Iris modis trartatus inutiliter difibratar, hoc fonda fynodus cupient non tegere vulnus. Sed foaare, ante amnii, vult certificat! , an dirt» Bohemi feint flare pure dc fimplidaer ia comportati·, dc ea fine ulteriori dilatione »d exeeutionpm deducere, dc a prodirti* peritionlbot dc abis hujufmodi penitus ahfiinere, dc certa «fici, quod cefi Set omnis Species pradirta vel aha fimilia , qun ad ecdefia diSpoficioMm pertinent, ab aliqua fnculari poteftate ipfo· poAe obtinere, dc quod ad communionem Sub utraque Spode anDus modo aliquo direrte vel indirert* compelletur,

Si autem de hfe, qua ad ecclefia dlfpoficnem pertinent, pro utilitate dirtorum regni dc marchkmatus aliqua voluerint pofiulare, qua compartati· non obvient fupmdirtis, ab hac Sacra fjmodo pofiunt pcftalarv, qua tamquam pia macer, quantum pro Sahae dc

qm» orta eft fuper ultima particula quarti articuli, ubi fic Scriptum erat: In declaratione ab hac Sacra fjmodo foda. - ipfom bona eo. defin ab aliis quam ab his quibus admitti» ftratio" canonice eft commifth, ufurpari fine Sacrilegii reatu non poffunt, licet hanc veritatem, quam non nunc noviier hac ferta fynodus protulit, fe ferti dorteres, Amhro-

fonrtorum coodliorum Ac fertoram patrum inftituta metitis vicibus protulerant, eraden-

liat, Quia paca dicunt cum ambefiaroribm hujus fecri coocjlii fitper muratieag varboram aliter ponveuifie, legaris hujus fiicri concüii certum modum ponentibus , dc ipfis Bobemis

ankbafiatoribus fuis contulit poceftetem, quot, habita certificatione de pramiffis , propter hac aut raptura trartatuum, aut dilationis occa-

XVL

' Aauatri· dromi *petrierdu Àyaiegientis,*

CHrifU nomine invocato , de cujus vultu omne procedit judicium , per. hanc noSham Sententiam , quam pro tribunali Sedentes ierimus in his fcnpti·, pronuntiamus, decernimus, dc declaramus dirtos ducem, con* SUiario·, procuratores, advocatos , nobiles , Culpabiles A Jocatenente» , dc quotcumque a-Blkx, quomodolibpt obnoxios anathemati· Ac excommunicationis, communitatemque interdidi, contentas poenas, dc fetentia incidtfe, pro dc ex eo quod civitatem, caftrum , terras, villas, loca, jura, jurifiiirtiones dc dominia, ac alia fpoliata. dc occupata dc detenta, ad ecclefiam Aquilegicnfem (ut profertur) fpertantia, juxta monitorii tenorem , dido Ludovico patriarche non reftituerint , neque caufam feu caufos rationabiles , cur monitorio noflro parere non deberent, allegantes docuerint, dc pro talibus habendo· , deoitas, coafiliarii, procuratores , advocati, noChile·, focateucntes, dc alii obnoxii prodidi civitatem , caftram, terras, villas. Joca, ju ra , jurifiiirtioom, 3t dominia, ac alia fpoliata, occupata fe detensa, ad ipfom ecclefiam Aquilagfefem (ut prodicitur) fpertantia, pioftto Ludovico patriarch· abfque dolo fit fraude, ièu alicujus «xcufatiouis interventione, omnino una cum fertibus perce»

dum integre reftitututum ecclefia Aquueeicnfi in fpiritualibus dc temporalibus pacinca unant poficdSone gaudere » dc ad graminm ferte matris ccclefe revertentes, absolution!· meruerint beneficium obtinere; nec non ipfo· tores, advocato·, nobflcs, locatenentet, Ac alio· obnoxio· prodirto·, in expenfis in ipfo caufo fortis condemnando· fore, dc condemnamus ; ipfarum expenforum taxationem nobis in poflenun reservantes , fupplcntes omnes defertus qui ta hujufmodi intervenirent procéda.

Datum Bafilea in congregatione generali , vigefimofiecundo die mcnfis Decembri* anno MH·

XVII.›

MCCCCXXXXI. Die Merta tertie /dii feneietw prefeet feeteetie

O *° Spiritu fanfio légitimé congregata, unhrer&lem ecclefiam n prafeatam , invocato Chrifti nomine, de ecus vultu omne judicium procedit, ex afth, habitis, dc procet· fibu· fortis, in caufo Trajertcnfis ecdctia, per hanc fenceatiam diffinitivam in his Scriptis diffinit , decernit & declarat , Kotfadpbo de Diephoh nullum jus in ecclefia Trajertenfi proflua

fiita vel aÿ eam competiiffeneque competere, poftulationemque dc perfona nobilia viri Walrami de Morfa fartam ad dirtam eccleſiam Trajertcnfem audoritate univerſalis eo clciue admittit dc recipit, fupplcndo ex Certa (cientia omnes defertus, ſi qui fbrfen circa eamdem aut proceſſum cautio quomodolibet interveniſſent, vel interveniſſe allegari potuiſſent : mandando eumdem Vfalramum in poſſeſſionem dirt· Trejertenſi* eccleſia juriumque dc pertinentiarum omnium ejuſdem induci , recipit dc admitti , ac inducit, recipit dc admittit, ipAun eidem eccleſi* Trejertenſi preficiendo in epiſcopum dc paſtorem, dirtiunrRodulphum de Dicpholt ab occupatione detentione eorumdem amovendo, quem per pnefentes amovet ſub cenſuris dc aliis qu»· bufeumque ptenis , procédas dciuper decerni -mandando opportunos.

XVIII.

AſCCCCXXri. Die ſabbati tertia Novembris, fuerunt in congregatione generali publicata maxime mfrafenpta .

Concordant tres deputations , quia a nonnullis afleritur , quod dominus noder papa conceſſit Iprerogative* in pnejudidum corporatorum ſeu incorporandorum, cnervativas prorogativarum eiſdem incorporatis dc incorporandis conceſſarum ad manutentionem dc defenſionem ſuppoſitorum concilii, quod tales , ſi qu* per papam ſarte fint aut fuerint in futurum contra incorporatos. cadentur dc annullentur cum clauſulis opportunis quibuſcumque in contrarium facientibus non obſtantibus. Deputatio de communibus requiſita , non deliberavit .

Epiſtola Concilii Baſileenſis feorſim hic colle- A* , dc ſecundum datas carum , quantum licuit , ordinat*.

XIX.

Fpiſtola ſacri concilii Baſileenſis miſſa ad Bohemos .

Sacroſan&a generalis ſynodus Baſileenſis, tn Spintu ſando legitime congregata , militantem eccleſiam ſeprafentans, unnterſis & ſingulis ſacerdotibus, nobilibus, confinibus, clientibus , ceterifyue regni Bohemia incedis, unionem , concordiam, caritatem, & pacem tn domino noſiro Jeſu Chriſto.

Düm eminentiſſimarſi redemptoris noſiri dilertionem, qua pro noſtra ſalute non dubitavit manibus tradi nocentium , dc ignominioſiſſim· mortis ſubire tormentum , (qui pnecepit nobis alterum alterius onera portare, ac mutuam ante omnia caritatem habere) attentius confideremus,' cum maxima cordium noſtrorum amaritudine veſtram a nobiconſpicimus diſenſionem . Quamobrem ex itv timis aſlertionibus noſiris cupimus, tam gravem dc noxiam diviſionem ad concordiam revocare , ut omnium noſtsum ſub uno paſtore Chriſto, quemadmodum paulo ante fuerat , ſit eadem credulitas dc caritativa dilertio, dc ejuſtlcm ſpiritualibus pabulis in caulis refici A mereamur dominicis. prout latius ex epidote noſtra, a vobis reverenter, ut certificat! ſiamus , recepta, lucide pocuiſti* agnoſeere . Quod dc confirmaverunt oratores noſiri Nuremberg* confidentes ſuis literis veſtris diferetionibus noviter tranſmiſiis. Ex quibus grandem. mutua unionis ſpem concepimus. Teſtificamur enim coram Deo magnam triſtitiam & dolorem a/ſiduum cordibus noſiris ineſle de tam diuturna dc merito deflenda diviſione : ſuper omnia autem pacem, concordiam, dc in credendis ſahibrem unionem , ex intimis aſlertionibu* defideramus , quantum Deus annuerit, perficere . Nec ab hac ſynodali congregatione quovis modo intendimus diſcedeBre, donec omnia nobis poſſibilia pro votiva dc optata noſirum adinvicem unione peregerimus ; in domino ſperantes, qui profto adeſt omnibus invocantibus ſe in veritate , quique neminem vult perire, ſed omnes viam veritatis agnoſeere quod piorum interceſſionibus exoratus, dc diligentiis humanis ad hoc, ut decet, adhibitis , Spiritus ſanrti illuſtrati gratia , mutuam concordiam dc aſſêrtuoſiſſime hujuſmodi deſideratam unionem confequemur . In hoc autem amplius confidimus, quod poBtiſiima medicina, talibus diſenſionibu* ſubvenire ſolita , parata eſi , ſecra ſcilicet profen* in ſynodus, cujus dirertor eſi Spiritus ſanrtu* , eam deficere aut quoquo modo deviare non permittens, in his profertim qu· ſàlutdm animarum concernunt. Neque enim fieri potuit quod Chriſti oratio , qua Patrem exoravit ut eccleſir ſides non deficeret, non fuerit exaudita . Eſi itaque certa regula, indeficiens menſura , eundos fideles rertiſſime regulam , qua credenda aut agenda ſint faluberrime demonſtrans . Adhortamur igitur vos in viſceribus Chriſti, dc in illa ſalute quam a juſto judice Chriſto (peratis, quatenus omnes veſtros conatus ad tam ſandum ſle divinum unionis dc concordi· opus apponentes, viros timoratos in lege Chriſti exercitatos, communem ſah>tem dc pacem, non particularia commoda afferlantes, de quibus vobis alias ſcripſimus , Dad hoc ſiicrum concilium placeat quantocius deſlinare , quibus plenam dc omnimodam ſecuritatem accedendi , ſtandi dc redeundi , promptis dc non ſirti* dabimus animis,atque apud quotcumque de quibus neceſſarium fuerit , ſeu etiam opportunum, procurare non omittemus, nec in aliquo deficiemus (quantum vires noſirr ſuppetent) tam ſalutiſensdc Deo gratte operationi. Super autem ſalviſcoodurtibus ad hoc neceſſariis, ſeribimus illuſtribus principibus , dominis marchioni Brendeburgenſi, Alberto Auſtric> dc Joamd Bavaris, ducibus, nobili baroni Ulrico de Roſemberg, ac etiam conſalibus Nurembergenſibus dc Egrenſibus, nec non ambaxiatoribus B noſtris In locis vobis vicinis perſidentibus . Accingimini itaque ſecro fidei baptiſmste inſigniti operas veſtra* efficaces apponere ad regni veſtri aim ceteris firmam pacem, concordiam dc unionem . Tedeat vos, quaſumus, cladium bellicarum , dc hincinde tam horridorum flagitiorum perpetratorum, ac viribus totis communem animarum ſlt corporum ſalutem procurare ſetagke . In his ſiquidem , Deo tortore , vobis coaſiſtemus ſidetea cooperatores : hoc tamen quantocius ſieri rogitamus , quatenus morum omnium ſtatuum e-

men-

mendariotti tetras fle edfcacim iatendere vales- mta ad Dei bosscrem , fle fua iaunacuteta fpoafe ecdefia. Pax autem Chrifli exuperans omnem ftnfiim cuflodiat corda veftra fle intallifentiat veftras, vofque ad divitias gloria fle agnitionem veritatis deifica perducere dignctur.

XX. .

CgᴬN' *falvioondnSns Collati e coaeHio Bohemss.*

tcmfanUa generatu fynodsu Bafileenfis , in Spirins fusSo legstime congregata, univerfylent ecclefiam nprafnuans, aniverfit viris ecdefiafitas , ssobihhns, tF toti populo regni Bohemia, unitatem & pacans m *Cknjto Jefu domina* ***mfn,***

DVdum hac fanAa fynodus . inter alia. bnftitatri opera, qua ptopofuit fle proponit hoc principaliter cordi gerens, ut preciarum Bohemia regnum in eadem unitate cum abis Chrifli fidelibus conjungatur, vos per fua» Uteras fincera caritate requifivit, ut ad facrum concilium nuntios deftinaretis, liberam eis ofléreo» audiendam felvumque coo> doAum; quod fhnAum opus m 00 maturius expediretur, venerabiles fle rehgiofos viros fratres Joannem Nider, priorem domus pre- dicatorum ftafileenfiam in laera pagina profeftqrem, dc Joannem monacham Cutercienfis ordinis conventus de Mulenbrun, nuntios pro hac re fblicitanda ad civitatem Nurembergen- <em deflinavit. Qui (ut nobis pridie refenpfenint) literis exhortatoriis ad vos fuper hoc tranfinUEs, veftra» poftmodum a vobis obtere pacis defideria ampleAentibus acceperant. in quibus inter alia continetur , ut prediAi noflri nuntii ad Egram pro finali conclufione adventus veftri fe transierant. In primis creatori noflro gratias agimus , qui taliter hajus rei difponit initia, ut finis optatus verifimilitet fequi (peretur. Deinde, ut res ifta , que divino . potius quam humano confilio cœptaD effit videtur, debitum fortiatar eftêAum. Et ut tam regnum veftram , quam totus mundus, evidenter agaofcat fincerura purumque hujus fanAa fynodi defiderium I ecce quod polliciti fumus per primas literas jam nunc efficaciter exoqui properamus. Omnibus igitur illis perfonis . cujufcummie dignitatis, preeminentia, conditionis vel flatus exiflant, ecclefiaftici vel (ocularis, quas ad hoc facrum concilium defttaare volueritis, in eo numero, flt pro eo tempore, fle fub his modis dc conditionibus, tam in flando, veniendo flt redeundo, quam in «udhmtia prebenda , de quibus prediAi noftri ambaxiatorm vob&um aut veftris nuntiis in Egra vel alibi convenerint, tenore pre- E ftatham pleniflimum ac liberrimum falvumconduAum, veriffimamque fecuritaren veniendi ad hane civitatem Bafiteen&m, ibsdemque manendi, flt deinde ad prefatom regnum Bohemia redeundi pura Me dc integro corde concedimus, flt veraciter impertimur. In hocque tehroconduAu omnes qualicumque cteufa-

na w. iMiii ıp,ıπα» mawn in Tcmtnuo , flando & redeundo, neceflârix funt fle opportuna, fle qua de jure vel confuctudine in A falvifconduehbus apponi debent sut Colite funt. Univeribs autem flt fiagulra Chrifli fideles, reverendae patres, archiepdcopo» , epifcopos, abbates, prateto» flt clericos, nec non iUuflres principes, reges, duces, marchtones, comites , barones , «obdes, milites, univerfitates . ac communitates civitatum , caftrvrum flt villarum, carumque confutes, fcabinoa dc officiales , & alios cujufcumque conditionis dc flatus, ecclefiaftici vel feculam, quocumque nomine cenfeantur , per vifeera mifericordi* Dei noflri exhortamur flt obfecramus, eifque nihilo minus in virtute fanAa obedient!* a» Aoritate a Deo univerfidi ecdefia concefla diftriAe precipiendo mandamus, quatenus pre* Bdiflos nuntios flt ambaxiatores regni Bohemia huc venturos cum omni caritate . benignitate dc manfuetudinc , veniendo, ftando . redeundo pertraAenn nec eis vel familiaribut eorum inferant, ncc'per aliquem inferri quoquo modo permittant, quamcwmque oflenfam, lafionem, aut injuriam : alioquin adverfus contrarium facientes , tamquam turbatores pacis dc unitatis, ad debitas poenas , tam per conferam ecclefiafticam , quam brachium feculare, feveriter procedetur. Cererum quod in primis literis vos rogavimus. nunc ad memoriam veftram reducimus, ut tales viros mittere huc velitis, fuper quos Spiritus domini reqaiefbcrc fperetur, mites videlicet, timoraCtos, humiles corde, pacem optantes, fle non qua fua funt quarent'es , fed qu* Jefu Chrifti ; qui nobis, vobis , flt toti populo Chriftiano hic pacem, dc in futuro feculo vitam atomam donare dignetur; qui vivit benedicta» in fecula. Arnen.

AAa fuerunt hac in congregatione generali noftra, pnefentibus difle noftra fanAa fynodi Bafileenfis notariis fle feribis fubfcriptis , fub figillo reverendi in Chriflo patris domini epiteopi Genflantienfis provincia Rochomagenfis, quo ad prafens utimur, die Veneris vigefimaoAava menfis Martii, anno a nativitate domini millefimo quadringentefimo trigefimofecundo.

XXL

Iinn mifa regi Francia.

SacrvfanBa generalis fynodus Bafileenfis, flcc. *Chriflanifimo principi ‹■ ferentjjimo domtne domine regi Francia fainter* & omnipoieisfir Dei benedi&ionem .*

PRo quam piis di populo Chrifliano neceA &riis caufis hoc facrum concilium congregatum fit, jamdin literis ac nuntiis veftras ferenitati fignincavimus : aliud enim bsK fanAa fynodus non intendit, quam ut harefes , bella, ac vitia de populo Cflriftiano extirpe» tur : flt quamquam in omnibus regnis ac provinciis , ubi bella vigent, pacem fle concordiam firmare defideremus, ad veftram tamen predariffimum regnum pacificandum propenfius oculos noftros dirigimus. Ha igiror tain fanAa caufe, ac memoria eorum qua veflri preclanffimi majores pro exaltatione fidei, fle confervatione ecdefia catholica, femper egerunt, firmam nobis fpem prebent, quod/Terenitas veftra hinc facro concilio, ex qooltot booa provenire fperantur, omnem favorem

iiwmre»mMSMam—rnaum·»·—

At auxilium impendet, asque omnia fidet ,A per que hac Anda opera que proponimus optatum confequenrar eftdua . Sed Ac hanc noflram fpem . quam de veftra firenitate concepimus , jam ad efiëdum Dei gratia perduci videmus. Audivimus enim ecclefia Gallicane prolatos in civitate Bituricenfi opera veftra conveniffe, ibique Spiritu findo illuminatos condufiffe facrum hoc concilium Bafileenfe fore non folum légitimé congregatum, quinimmo hoc tempore permaxime nsceflanum r ut in hoc loco, ubi captum eft, fine dilatione aut mutatione continuetur atque compleatur: Ac pro fubveniendo tmiverfilis ecdcfia neceflitatibus, expedit ut ad H omnes , profertim regni Franche > proficifcantur: hinc B u im. equidem magnam latitiam non immerito fofcepimus , tum quod Spiritus fandus non petitur venatis lumen latere fiib modio; tum quod ex ea deliberatione fidei Ac ecclefi» magna incrementa fucceflura fperamus: pro qua ie ipfi Spiritui findo in primis, cujus dono hoc fidum eft, deinde veftra ferenitati gratias agimus, Ac eam dignis laudibus commet»damus , que ad tam findam opus diligentiam prabuit. Ampliuique ipfam commendaturi fumus, cum hanc filuberrimam condofionem execution! mandari fentiemus. Quapropter eamdem fercnitucm , quanto efficacius pofliimus , deprecamur Ac obfecramus, ut quemadmodum inter reges Chriftianoe antecef-C fores vcftri femper primi fuerant ad auxilium fidei Ac ecdefia, propter quod CWiftianiflimi vocari meruerant, ia majorum vernorum imitando vcftigia, idipfum pro viribus Ac omni Audio agere dignemini, omnemque operam dare, ut prodida deliberatio tam hudibilis , Ac veftra ferenitati ac regno veftro honorifi ca , per ederem adventum prolatorum vestrorum fimul cum infigni vestra ambaxiata ad hoc facrum concilium per rei exccutionemi toti mundo illuceicat. Ex quo At apud omnipotentem Deum meritum immortale , Ac apud homines fummam laudem ubique confcqucmtm. & ipfim tandem univerfilem ecl clefiam * vobis quidçm, cariflune princeps ,D agendorum urgens necefSas omnem dilatio-nem expostulat amputari, co permaxime ∫ quoniam , ut ab ambaxiatoribus nostris ad hæc tredanda trafmiftis , nobis infinuatum est , adventus Bohemorum ad hoc conciliumi de proximo ptestolatur: qua in re regnum vestrum inter ceteras Christianiaris partes magna literature refulgeat , ipfocumque prolatorum vestroque ambaxiata prafentia , dantei altiflimo , fit fruduofi .

Datum Rafilec die nono Mali, Millefimo quadringentefimo trigefimofecundo.

XXπ,

Ai confibarw regM /hnscfi.

SocnfanSa gtntfolie fynoimt Bafiteenfii, Adc, reverardu rw *patriots* , d* *ilitffirihts ac* msgntjfcù *dominii confiliamt ÇMfiianifimi regi» fnmda fidntem,* Aκ,

DEstinamus prafito Christianiffimo ' regi Francia litteras infraferipti tenoris.

Hic famm Mfi «pfate pmcsS.si U m

Cam autem hec omnium Christianorum negotia communia fint, Ac vestra ficut nostra interiit, ut filud Christiane reipublicc confutatur , vestra paternitates & dominationes rogamus Ac exhortamur, ut pro honore Ac debito vestro apud profatum Christianillimam principem e&caciter laborare velitis, quatenus tam prolati Gallicane ecclefia, quam ipfius Christianiflimi regi» infignis ambafiata , prout tantum principem decet, huc ad communem Christiane religionis utilitatem fine mora accedant.

Datum Bafilea, ut fupra.

XXÎII.

Ai magnificam dominam ie Tremollia, &c.

SacrofanBa, Atc. *magnifico domina N. ie Tremolha,* Atc.

/''Um divino munere vobis conceftum fit , ut gratiam in oculis Christianiffiml regis Franda inveniatis, Ac apud eum locum & aufloritatem Inter primos habeatis, merito dic nodeque cognare debetis, ut ipfe Deus hanc gratiam vobis confervet Ac ampliet. Quod nui* Ip modo melius confcqui potestis, quam fi ndei Ac ecclefia defenfionem totis viribus Dprocuretis. Certi fumus ad notitiam vestram diu pervenifle, quemadmodum pro harefibus, bellis ac vitiis ex populo Christiano extirpendis hoc facrum generale concilium apud Bafilt n congregatum legitime fit, quibus rebus cum nihil Deo gratius Ac Christianitati utilius fieri poffit, merito fperare poteritis gratiam Del Ac hominum vobtfcum permanfuram, fi huic ficro concilio favorem vobis poffibilem prostiteritis . Itaque curare> quantum in vobis est, debetis, ut hoc concilium a Spiritu findo inceptum vestra opera Ac diligentia erofeat, Ac humana obstacula, qua illud quoquo modo impedire pofient » pro viribus tollere Ac amovere. Qui enim adverfus hoc concilium aliquid agit, Caufa elfe videtur ut hasE refis, bella Ac peccata in Christianitate perdurent. Qui vero illi Avet, est procedor fidei. procurator pacis ac finds reformationis . Audimus prolatos ecdefia Gallicane apud civitatem Bituricenfem convenientes inter fe condnfifle ad hoc Aeram concilium proficifci: qua res non folum praefato Christianifiùno regi ac regno filo honorem Ac utilitatem maximam allatura eat, fed toti Christianitati profedum ; propterea vos efficaciter rogamus Ac hortamur, ut apud ipfum dominum regem dili-

diteemar iaMreedere velitis, «i pràdtôa co-- A elnfio per adventum pntlaronun ad ipfum MMCilium fimul cum ambafiata execution! demandotur . Ex quo (ut pmdnrimtu) procul dubio gratiae Dei & hominem robia de vettr- posteritati comparabit, & univerTalcm ecalcfiam ad omnia vcurum statum dt honorem concernentia, exinde obligatam efficietis. B*file- ut fupra.

XXIV.

M arthiepijcopum ghemtnfom eaiwllerum Znmcta .

SocrofànBa. Bcc. nsvenmdx rn *Chrifo patri* do-Bre mmo *arckteprfcopo Moaunfi,* &c.

REfcripfit nobis venerabilis vir prior conventus Chamberiaci ordinis Prvdicatorum , ambafiator noster , quante zelo hujus facro concilio afficiamini. ejufque profellum defideretis , & cum diligentia qu*ratis; pro qua re, quia caufa Dei agitis, ipfe vobis in hoc & in alio fieculo digne retribuat. Ecclefia vero pro hujnfmodi favore, quem fibi impenditis, fuarum orationum & meritorum api»d Deum participem faciet, & ad omnia 'Cestrum honorem & statum concernentia obligatam fe vobis merito profitetur. In hac re, qu* vestram paternitatem tamquam Christia- C num & antistitem npn minus tangit quam nos, nil aliud dicendum videtur t nifi ut folifa diligentia opus hoc divinum profequamiDi. ex quo, cum extirpario hsreftun , pacificatio populi Christiani, eradicatio vitiorum lequi fperetur, quantum apud Deum meritam* & apud homines laudem accepturi fids, optime intelligiris. Scribimus Christianilfimo regi Franci-, & fuo confilio , fit quibufdam particularibus apud eum potentibus, prout idem prior ex vestro concilio nos advifavit , St iiteraram copias hic interclufas mittimus. Si quid illud ad profccuoonem istius rei, nec non ad pacem prrclariflimi regni Franci* , ad quam toto corde afpiramus, faciendum vi- D detur, vos maxime deprecamur ut nobis lignificare velitis.

XXV.

Âd archiepifoopum Lugdunenfem.

SacrofanSa, See. *reverendo* in CArijfo *patri* domino *archieptfeopo Lttgdunenfi falutem* , &c.

CUm magna jucunditate & exultaûone audivimus literas quas »d nos & reverendum in Christo fratrem dominum epifeopum Laufanenfem cum advifamentis ecclefi* Gallicana destinastis. Intelleximus ex his & alio- E rum relatu, quanta prudentia dc folicitudine in congregatione praelatorum apud Biturts in favorem hujus fanÂ* fynodi, im· fotfas Christianitatis , laboraveritis, & quid per .aedium vestra lapienti* ac diligenti* Spiritus fanftus ibidem concludi fecerit. Hinc lece darius perpendimus hoc iacrum concilium ita stabilitum, ut jam modicum de humanis obstaculis timeri poffit. Hoc tam magnum ac felix novum quilibet vescr* adferibit circumfpeflioni, & quod ibi concluium est, vestra o-

pera contigifle existimat . Pro qua re ipfa omnipotens Deus, cupis cautam tam laborio» fe viriliterque defendistis, reddet vobis in colis promiorum menfuram bonam , confertam , coagitatam, & fuperefflueniem. Nos omnes quicumque in hoc facro concilio fumus , auditis his literis, mira in vos ferimur dilcflione . & nomen vestrum ac laudes in ore omnium paflim refonant . vos patrem, defenforem ac protedofem facri concili omnes ap-* pellant. Agite igitur, optime antistes, quemadmodum cepistis, & opus tam laudabile* vestrâ virtute in ecclefia Gallicana inchoatum, enitimini ad finem perducere , & conclufio illa per celerem adventum pnelatorum ipfa compleatur: prefertim ut paternitas vestra, ficut autlrix fuit hujufniodi deliberatio* nis , ita prima fit in excquendo. Nam cum alii vos huc proficiici viderint, mox fequentur. Adventus vester ad nos judicio omnium multo utilior reputatur, quam progrefliis ad Urbem. Timemus ne abfcnria vestra aut diuturna mora facro concilio fit damnoû , Ôc acceflus ad Urbem in nihilo frufluofus . Ex his que a fide dignis percepimus, qui concilio adverfantur ita fixi in fua opinione videntur, ut in perfuafionibus humanis modica fpes haberi poflit. Spintui fanflo & nolia viium est, ut omiffb acceflii ad Urbem, ad hanc laeram fynodum, quam a Spiritu fanflo regi non dubitamus, quanto citius properetis: verum fi in congregatione pnelatorum apud Lugdunum putaveritis aliquamdiu pro utilitate concilii immorandum, hoc vestra fapientiac committimus. Valete feliciter. Scriptum Baille*, ut fupra , & datum ,

XXVI.

Ad regem Folonia & alios.

SocrnfanÜa, &c. *congregata , ferentffimo domino principi domino Uladtdao Pulonit regi,* &c. *regia dignitatis profpentm augmentum , ac omnipotentis Dei be ediihonem.*

NOn ambigimus fatis ditique divulgatum efle apud vestram ferenitatem. iacrofanflam hanc fynodum in hac civitate Hafiteenli rite congregatam existerc . pro rebus ecclefiae & omnium orthodoxorum promovendis & bene gerendis, pro veprium haereticarum de finibus fidelium extirpatione. morum deformium in cunelis statibus emendatione , proque bellicarum claudium, quae . proh dolor , his temporibus populum Dei or» cumdant, fedationc: quibus pii dignius, «3» fideli populo Ûlubrius fub caelo valet afferri. Unde fi quis aelum Dei in corde gerat, fi quifpiam principum falutem fubjeflonim atEque communem profedum & utilitatem, prout ad hoc tenetur , quaerat , mox facrum hoc concilium dignificarc, favorizare & promovere tenetur, ejus fanéliffimis determinationibus firmiter inhaerendo. Contraria veto & praejudicialia fibi pofletenus impedire » fic ut auferantur de medio totis viribus in Dei obfequium debet afpirare. Quamobfem vestram dominationem ac regiam ceifitudinem, ut principem catholicum , 8c fidei Christi fidelem propugnatorem , obfecramus & exhortamur, per vicera mifcricordiac Dei nostri, quatenus ad tam

neccflarium & accommodum opus expedi·»-Ádam, de Deo duce perficiendum in populo fideli , (deceat aliquo· doAos de perito·, divinarum «A humanarum rerum experientia imbuto·- ad hanc noftram congregationem quantocius deftinare nec non reverendo· patres archiepifcopos, epifeopo·, abbates, caterolque qui de jure vel confuctudinc fanis conciliis generalibus interaffe renentur, fub veftr* dignitati· jwifdiAjpuc 6f*prote&one temporaliter fooftituto·, per Utens veftns fererutatis fbliдtare. & modis aliis congruit inducere , nt non poftponant ad conveniendum iUsco nobUmun : & prout proclara fana de veftre ceifitudine volat per orbtm poiverfum, qualiter , ut principem catholicum decet, contra B perfidos brachia putenti* veftns viriliter expandfftis, fic exhortamur veftram ferenitarem A devotionem, m in exaltationem facro fidei ferventi animofitate , ad eorumdem inimicorum redtkhoncm in unionem fidei catfolic*, operam continuo dare veliti·, ChriftLrofales ad hoc viis ac modis convenientibus inducendo A confortando,. A, fi opus fuerit, etiam manu armata pugnaudo A refifteudo , ad laudem A gloriam omnipotentis Dei, fidei catholic* incrementum, A ecclefie faroianA» continuam protperitatem , quod utique ad principatus veftr» honoris titulum cedis pariter A decorem . Nec merest veftram dominationem rumor de diflbhitioro hujus facri concilii, fiC quis ad pnrientiam veftns ferenitads forfai delatus eft. qui ex levitate A fituftra fuggeftione haud dubium procellit. Quoniam noftro intentionis eft ad confervationem fidei catholice , A eundorum fidelium confolationem , in laudem creatori· noftri firmiter pei feverare, cunûis Chrifticolis nobis afliftentibiv in vinculo caritatis , irique ad ejuidem (aer concilii felicem confummatiooam , ne increF "■"·· duli dicant in cordibus fuis : TVrpidevma* nmorr wh um *enat tv*»r,* A glocientur in malitia fiia* pisantes nos far* fidei certamen dcclinafle I Confidimus etenim , quod cosuiderata in hac fandifiima re noftra reiliftima intentione , ççlfitudo veftra ardenti defiderio no- D bilcum in unum concurrat. Pro quibus omnibus plenius explicandis reverendum in Chrifto patrem fratrem Æ'gidium epifeopum - Rofenfem , ordinis fratrum Cannelitarum , exhibitorem profentium, ad veftram fereuitaton z cu.avimus deftinare, cujus relatibus in promittis placeat fidem credulam propenfius adhibere . Spiritus QnAus facri concilii auAoe dirigat veftram illuftrem cslfitudinem in cunilis agendis ad utilitatem ecclefi* fa>A* cum Votiva profperitate.

Parum Bafile*, *&c.*

XXV1L

Capta fotatmndnBtu anteefi per eattdbH m·ba/iatorihu* drasmi isaytn *papa.*

facr^mfa gvnovfa^rodw J^faeiçb, m
rrcu *faafto txmfageta,* vIirrffam
ecclcfm reprafaunu , venenMibat /<MMt
& Andrea Darenrina & Caiofenfi anhiepr·fcopu, ac fertnndo epifeopo Ma^alonenfi , nec no* drfafa *ectJefU fiho Amoti» Je fan-*βo Fin» ucrfaÿur *périt dafkat,* A *epafbltà paiani caafanna* eufa·*·, *aferru fanQiJftad Jomrni fstgemi papa amiajkUorAat, [alatnt & omnipotent" De* |raafafimmi.

QUamvis pleniflima libertas A fecuritas omnibus *d banc facram fyuofam ven|e»-ribus, A flantibus in ea, A ab eadem recedentibus , juxta ipfius fyuodi decreta ali··publicata. A filvoiconduAus nlcniftmoe Teariflimi ecclefi* filii Sigrtmunsh Romanorum regis temper auguftj , ac civium civitatis Bafiiocnfis. nutorie vigeant , A propterea non opus «flat vobis ad hunc locum prpficifci votauibns favumcoodudurn petere , proespue cum pro utilitas· A neccffitate univerfhlis ecclefi» , ac pau honore fanfas fodis apoftoUc* hoc facrum concilium fit congregatum : nihilo minus cadam fanda fynodus veftns puftulationi, quantum cum Duo A honefate poteft , faisfeceru volens . tenore profandum dat A concedit vobis. A vaftrum cuilibet, eum omnibus A fingulis fismitiaribua, ac equis, A rebus omnibus vefiris , libaram , plenum ac fuÆcfentem fidvumcondndum, veramque fecuritatem ad hanc civitatem Bafiiaenfcm veniendi, ibidemqne standi A morandi, A ad fanftifSmum dominam Eugenium papam IV. redeundi, A fpecialiter in publica congrega tione huius facri concilii, feu privarim coram ad noc deputatis vel deputandis ab eodem concilio , omnia quiKumtfue A qualiacomque nomine A ex parte ipnus fan^idimi domini KugenU papes proponendi, explicandi , loqrendi . ac tradlandi, A conferendi , ceteraque agendi, mediandi » A finiendi, qum veri oratores feu ambafiatores dicere A agere de ju»e vel confimtudine pbfhint A debent. Vukque ipfa fanâa fynodus ^unc fàl··vumconduâm» effe plenum ac pieniffimum^ in coque includi omnes claufclas neceflarias A opportunm, qua fa jure vai confiwtudiuc in fidvifcoaduAibu· appeal fas intalligi con fueverunt, ac eafdem pro inclufw habet A apponit, ita ut plena fecurfata A Mbenaac * tarn vw , quam veacri faniUaraa, in perfb-nis A rebus uti pofifa, fine ufa gravamin* aut odenfion·, damsin vri injuria, tarn pet-* fowali, quam raaM, A miaavxmbali, in veniendo , stando , A ad prodiftum AnAiffi. mum domtamn papam radcustdo; cum hac tamen conditione adjufa, quod mc U nc extra aliquid attenteris cogjunAlm vel db vifim , par viam svarutlciais aMquoram procafluum, hteraram vel mandaturam , per rot vel alio·, fas fafoewm. hujus fari coskûü , ·ut fuppofitofum ejus t nue huc aeâpiati· , quafi aliquid hujufinodi fa juat fieri pofa h*c fànAa fynodus hnfitet, fam veritas fit , A in fecunda fefiom declaratum existât , z

fi

ii hujus fecri concilii A medium nullum melius vifitm fit ad hujufeio-

for* nullius roboris vel momenti. Sed ad evirandom feandala qws contra talia tentantes contingere pollent, vult etiam propofita Ac expiscata refponfixm, dederit, vel vos nequiverit, ut ad ptwfatum fiuttalfanem dominum papam, retenir! qua vidifti* Ac audiftis. revertamini a <bta civitas* infra ofto dies a die requifirioaas computandos, ia nomme domini iter veftrum verius ipfum fandi&mom domiaum papam per viam retam arripere debearis, ipfam faltem ufque ad metas Itali» taclufive fine fraude Ac dolo continuando. Exhortatur infuper eadem fenta *fj-* *odu* omnes At fingolos Chrifti fideles, eujufeumquc dignitat**, gradus, ftatus aut pneenûnenti· exiftant, fpmtuales Ac temporales, etiamfi regali, ducali, archiepUcopali, eptlcoeali, vel alia quavis prafolgeant dignitate, umverfitates, At communitates, ceterolque quibus prafesttes liter» exhibit» fuerint, eiWçmqw* in virtue» fenta obedienti* mandat, ut fi per eorum dominia, terras, territoria, civitates, oppida, caftra, Ararat, villas, caftella, aut alia loca vos Ac quemlibet veftrum tranfire contingat, fob poni*, fentemiis, Ac cenfuris tam In Conftantienfi .·< Senenti, quam huius fenta fynodi facri* decretis contentis Ac fulminatis, diftrita injungendo, quatenus vos At veftrum quemlibet ara comiti-C va hujufmodi fecuros, liberos Ac tutos, cum rebus Ac bonis veftris univerfi* ire, ftare, Ac redire, fine moktiu Ac impedimento permittant, de fecuritatc Ac conduta a nobis requifiti, quoties opus fuerit, favorabiliter providendo.

Datum Bafile» in congregatione generali dita fenta fynodi, die Veneri* decimo-otavo m^ifis Julii, anno a nativitate domini millefimo qusdringentetimo trigefimofocundo.

ïxvui.

.Bulla pei cifncütum Bafiktuft tufa ad facn *>mpem* e/e0wrr.

Secnfut&a, Acc. *vaaeraBilAus anJütpifcnpit, (f AlfOtt tedefia fhit nobdAut vtru,* durifai ufa#rifew«/ecn Aorne» *impem de&onbtu, faham,* Acc.

DEu* piu* Ac mifericon reges Ac principes in terra confticuit, tat fentaaria templaque fua defendesent, At veteri quadriga quadam arcam ecclefia fanflifimam deportarent. Sunt ergo agri domitrici cqftodes, pontes, arces, At divina humanaque lega vehicula atque portu*; quamobrem fi com-E miffam eis curam intclligerent, nihil magis fe debere exiûimabtmx, quam ts* ecçlctiam lantam, pro qua Chrifti» m periret in cruce oravit, tueantur. <?uod ubi fecerint, tunc reta reges feu principes appellari poterunt, At Dei, qui eos fupra homines cooftituii, judicia mteiftrahu». Porro ia eo nunc tempore fumus, ut ipferum fuffragia flt auxilia eamdem ecclefiam implorare oporteat, ut fisam pietatem oAendere necefiê fit, cujus favoribus freti huc convenimus, dum re-

di flagitia fubmovenda, quam ut facrr fytxdi generali* accerfitio haberetur, per cuius auftoritatem difiidu abufufque abiefli tolli potient : talis enkn lacer ccetus tepe antiquum humani generis hoftem devicit, At deformua-

ftoriani, Sabelhaai, aliiquC luerefiarcb·. qui cum philofophorum fcbolis expugnari non potuere, ficrorum conciliorum lententia everti funt. Denique quanta femper fuit ipforum fserorum generalium conciliorum auflorites. canonica feriptura. quam univerfalit fecipit *St* dogmatisai ecclefia, demonftrat, dum quatuor fynodos ut facra evangelü recipi docet. velu-V ti quae column» Ac Safe* quedam fint in firmamentum Chriftianc religionis pont·, per ea* enim catholica tides quadam claricate corufeat, Ac hareticomm impletu concaleatur. Alia* etiam fynodos facri* ritibus *6c* legibus fecerdocum radiante* ut candelabra Ac fpecula militantis ecclefi» coli ampledique fuadet Quamobrem dudum catholici principes. cernentes populum Chriftianum variis occurfibus indies magis ac magi* deprimi fit labefatari, pneterita tempora, quibus evenerunt fimilia recolente*. fummopete ad celebrationem generalis concilii intenderunt. Itaque facta Co··,ftantienfis fynodus inde profefla eft. qua confultifiime ftneirum fuit, ut de cetero genenC lia concilia cenis ftatutis temporibus tenerentiir, quafi ea pmcipua femita videretur, per quara ad moret reiormandos Ac pacem recuperandam effiet afcenfus. Denique Ac ad hoc devenimus, etiam auctoritate domini F.ugenii pap» moderni, ut tandem extiroetis hwrofibus, fiagitiu Ac deformitatibus hibmotis, ac animis paci* dulcedine recreatis, quandoque lacer ordo refloreat. Ac leges ac mores diu perditi revivlfcant : eaque ata jam feliciter ex- Mlu titiffent, niti dirti domini Eugenli pap» im- v» pedimenta notoria obftitiflent. Nihil enim ad- ı'v··ı«" eo sac avit. quam ut prgtenfa fua ·liffolutio hujus fynodi effeflui mandaretur, nunc nuntiis, nunc literis figmentis varii* refertis, cuoDflorum animos excitando, ut rei tam exeerabili annueretur. Sed veritas, qua dum plene defenditur raro vincitur, invita remanfit ; atque amotis errorum - nucibus eam indies * nm*· profperaturam minime dubitamus. Proinde ingenti admiratione detinemur, cur tam animi veftri eripi tantoque ardore obfcurari videntur, cum oblectare exhortarique non delinaris, ut in proccflu sdverfu* eumdem dominum Eugenium incepto fupcrfederc ; imo id ftueendum magis extitit, ut monitorium fufpenhonis pennam continens relaxare ac alterare deberemus. An non cogiAtis. quid idem dominus Eugenios patravit, quid indies indurato animo molitur, jaflata fcihcet fundamenta recuperand» quandoque pacis, Ac motum reformationis, evertere, dum Q?ratiffimum hoc concilium um legitime inchoatum nititur annullare? An non videtis, fi fu» lententi» pareatur, ut non folum hanc fynodum evancfcere oporteat, fed ne de cetero ali» fiant facile eventurum? Profecto in id fua pergere videtur Intentio, ut quod pro totius orbis faillie veftri* Ac aliorum principum confiliis »uxiliififue efeflum eft, momento excidat aboteaswqne. Arbitramini ergo, quantum. quatet quid ex humeri* noftris pendeat, quid fit info-

infuper quod rogatur, Ac a quite* id tam e- nix* rogatum Gt: nempe ChriAianus populna, pacem efurieiM, difeiplinamquc perditam gpctena, ca nobis jufttttiam cxpcctau G quit talia damnabiliter impedire vellet. Noa autem univerfalis conftuuit eoelefia judicaturos malignantium impietatem, vtadscarundqueeamdem in dextera virtuti* fua ; quod ergo noArum non eft, a nobis non expetite , cariffimi Alii. Id pium eft rogare quod decet. Ac licet rogato» facere. Noflra liquident cura ea précipita efle debet, ne univertalia ceded* auâonta» contemnatur i atque ut poteftas, qu* fibi a Deo tributa efl , illibata permaneat ; quam violare idem dominus Eugenius notori* vifus efl , dum hanc fynodum precipid relo divolvere tentaviti Ac. quod eft gradua, obflmate perfeverare noa definit. Quomodo ergo rem hanc tam ecclefi* peticulofam dilGmularc pcftergareque poflumus, nifi tanti exceflbs participes elfe velimus? Dcmque . G imponis & incxpugnatus cxcefliis hujufmodi relinquatur , quis unquam Romano pontifici, quamquam improbdfimo. contradicet ? Quis in generalis concilii audoritate confidet? Cedat ergo uni • *f.* M>rW hominum - unus homo? **cundiane ejus** arbitrio committantur ? ohhvifcamur Chnftum **f*-** P· (ut evangehea do/lrina reflatur) poteflatem clavium apofloiis, in quibus rcprafcnu- batur ecclefia . tradidiflel & non in fide.quc omnes catholicos complebitur, fed in foto Pe-C tro , ecdciiaXÎ fundavifle fateamur ? Etiam Gonftantienfc Concilium · illuxiflc hominibus confiteamur , dum fynodum generalem Immediate a Chriflo poteflatem habuifle, etiam fupra papam , in his qu* pertinent ad extirpationem herefum , ac generalem reformationem in capite At in membris , declaravit, non hac funt quz conniventibus oculis tranGre debea- > Fm. «re.mus, fed b fecuriute opus efl dum levia argumenta non profunt, debuiflemns quidem citius his rebus przfcribere, & hujufmodi domini Eugcnii jacula refellere. Sed nunc dum ulterior expeflatio onufla undique eft pericu- • ·>ή >ι>· lis t · mutandum non erit . Quod ergo pridem vcflrz liter* in generali facra noflra congregatione recitat* requirebant, ut ab ulteriori proceflu adverfus papam abflincre, At monitorium decretum relaxare dignaremur, libenter impleremus, nifi in ea re paratum difcrimen univerfalis ecclefi* appareret. Toties -- mm dilationes repctitM fomenta malorum, Ac praecipue contemptum ecclefi* peperifle, **explora**liftimum efl . Ignoraflc autem vos vide^ mus, dum eas literas deereviftis , noviflime inftantitfimis precibus cariflimi ecclefi» filii Sigifmundi Romanorum imperatoris illuftriflimi. Ac ejufdem ecclefi* advocati , no* ad ^ies triginta eidem domino Eugenio terminum prorogate i przfito enim Sigifmundo ob tam ingentia merita inexplicabilefijuc labores, quos haflenut pro univerfali fuflinuit ecclefia, nuncque imprxtcntiarum futhnet, id negare minime potuimus . Sed cum nullam de cetero dilationem expetere, Ac decretis noflris libere acquiefcere pollicitus folctnniter extiterit, prout in prorogationis decreto infertum **eft, &** diximus Ac conftituimus folemni in feflione , nullum alium de cetero ad cujulcumque inflantiam terminum praebituros. Minime autem dubitamus, fi h*c robi* innotuiflent , quod preces hujufmodi porrecte nonfuiflent.

A Neque ambigui fitis, ▮ quid fit q*od fia* Chriftiaai populi dMcnaain* At animaram periculo fieri poffit, ao* obliti ingentium meritorum vcilrorum, Ac nec ignari qnanta Ac **quitta «niverial» ecclcfia commoda indies efliecr* valeatis, quam libenter vrftram in complacentiam ageremus, ftctemufijue Deo danti , dum ad talia fe facultas obtulerit. Sinite ergo, cariffimi fiiiii, noa in juftiite dextera hujuftnodi exceflus propellere,** Ac **vineam domini fub veritatis crypco reformare. Itritami-1> u, m*. ai, obfecramus, Chnûianiflîmum ac j xcnttf- ^2* ^ fimum illum Romanorum imperatorem Carolum Magnum, qui cum Rome fynodo congregata, ut adverfus Symmachum papam >> ΛiΓ Rcufetores audiri deberent, interrogaretur quam **-** in partem judicium fuum penderet, Deo to-«s·.'", s· fptrante , refpondit, fynodalis efle arbitrii in *"**** n,' tanto negotio fequenda 'prefcribere Ac ftatuere, nec aliquid ad fe pnrter reverentiam de ecclefiafticis negotiis pertinere. Id quidem fi facietis . ut ceniflimi pene fumus, apud Deum immortalem gratiam At apud homines laudes ampliflimas confequemini.

Datum Baflle· . ***&c.***

XXIX.

Luentia ewcenat cdfcium pmcumnonii caufa mm forni Jlafilernfi datante condito.

SacmfanOa, **Are.** ddeflo ***ecclefie filio magiftn Jaaani Crtyt reUon perocktalis ecclefia /an~ 8a Columba (olcmtenfis ac Hierarum apoftoltcarum fcnpton & abrex-ialon faJutem***, Are.

Vit* ac morum honeflas., aliaque virtuti* opera , quibus fplendcre dignofceris, nos inducunt ut te fpedalibus favoribus & gratiis profequamur. Hinc eft quod nos tuis fiipplicattonibus inclinati, tecum qui in faceidotio conflitutus ac reflor ecclefi* parochial* lanii* Columbe Cclonienfis, nec non literarum apoftolicarum feriptor Ac abbreviator, *ac* huic facro concilio incorporatus exiftis , ut in qui- Dbufcumque caufis beneficialibus, profitais, civilibus, matrimonialibus, criminalibus, civiliter intentatis. feu mixtis, durante hoc facro concilio, feu quoufijue ipfum factum concilium fuper hoc aliter duxerit ordinandum feu providendum , inibi officium procurationis caufarum, quemadmodum in Romana curia au- floritate apoftolica, ac in fecro Pilano Ac Conflantienfi conciliis haflcnus exercere confuevifli. libere Ac licite exercere Ac procurare in eifdem caufis valeas , felicis recordationis Joaon» XXΠI. Ac Martini V. ac aliorum Romanorum pontificum conftitutionibus Ac ordinationibus , etiam juramentis per te fuper hoc forfen pneftitis , cetcriique contrariis nequa- Equxm obftantibus, aufloritate noflra tenore pratfentium <le fpeciali* dono grati* difpenia-% **mus.** Volumus autem quod ecclefia hujnfinodi Ac alia beneficia ecclefiaftica, ouc obtinet, propterva non fraudentur eorum debitis obfequiis, fed animaram cura in ecclcfia, Ac onera in beneficiis ipfis incumbentia congrue «- xerceantur ; decernente* infuper irritum Ac inane , fi fecus fuper hi* per quotcumque quavis auÂoritate fcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Datum Bafile* Nonis Npvembris, anno «

na-

nativitate domini mOhfiao qundrinynrqfimo A
trigcifmourtio

XXX

Exeostoria presbyteri Lyrerifit fnper fententia if. finitiva in atria Pomona diriritm ctun invoca, riant attain bmchi foorivri.

Sacrofanüa generalit fyaodns Pafileenfis, in Sfiitrie fonrio légitimé congregata, mùveffakm godefiant regrafentam, venerabili epifcopo Âririanfi in hoc facro genervü concilia tri profient oMMianusri, *<P Mu tedefia firiit fan-B fri Petri Tvmovtenfis & fariBi Petri Ànderlednenfii Cnmencanfit Ancefit eedefiomm decanit, farinent <P omnipotentis Zki benedttho-*

SUA nobâ düeéïus ecclefia filis» Arnoldus Multoris, reflor parochial» fanfti Gummari Lyrenfis, plcbanus nuncupatus, Cameracenfis diœcefis, petitione monftravit, quod olim orta inter ipfam ex una, fit dtfeltam ecclefie filium Davidem Pyers de Lyra pt«-byterum dWha dkncefis foper eadem parochiali ecclefia. flt ejus occafione partibus ex alterâ, ~~coram certo~~ [illegible] auditore ex commiffiooe apoAolica materia quefliottis, idem auditor rite fit juris ordine ferrato procedens, diffinitivam (per quam Inter cetera diftum Amoidum ab impetitione ipfius Davidis ahfolvit. ac ipfum Davidem in exneafis coram eu fallis condemnavit, expenurum earumdem taxatione fibi in pofterum re&rvata) fententiam promulgavit ; qu* quidem lententia, nulla provocatione fafpenfa, in rem tranfivu judicatam. Idem vero auditor expenfàs ipût ad certam florenorum auri fummam taxavit ? procuratoris ipfius Arnold! juramento. nt moris eft, fubfecuto. Quare pro parte dicli Arnold! nobis fait humiliter fapplicatum , quatenus fuper exeeutione dida fententia, fit alias fibi in pramiffis opportune providere de benignitate lingulari dignaremur. Nos de pramiffis certam notitiam sum haben-^ tes, hujufinodi fappUcarionibus inclinati, difcretiooi veftra per hac noflra foripea mandamus quatenus vos, vel duo, aut unus veftrum , per vos vel alium, feu alios > fi ita eft, fententiam ipfam, ficut rite fic canonice lata eft, debite execution! per cenfuram ecclefiafticam fic alia Juris remedia demandetis, invocato ad hoc, fi opus faerit, auxilio brachii facularis ; contradidores per cenfuram folemnem , appellatione poftpofita , compefcendo.

Datum Bafile* wi. Kalendas Decembri», anno a nativitate domini 14))·

Die 11. fabbati Novembris difai anni fuit decretus procefius pet dominum Jacobum e-E pifcopum Adricnfcm , rogato ad l^pc G. Martini de Turnout notario.

XXXI.

Carolina fab lotion forma.

Sacrofanila generalis fynoiu Bafileenfis, in Spirites fando legitime congregata, nniverfalem ecdefiam rrprtfentans, - venerabili epifcopo jldnenfi <p Heins eedefia filât fanüi Êtvini ».«.—*,*■ Zienxenfis, ac fandi Servati» Trnpflenfis fu-ï^'c'^-*' fin Mofam, Tratefyvfis (P LeotÛenfis Aacefis eedefiarum decanis, farinam <P omnipoten- 4*^*· f*** tu 2>ri bened&tonem.*

àm*, T«r

AD compefeendo» conatus nefarios perver- £?*"»*> forum , qui petfoeas & loca ecclefiafti-/X?1·?' c* fuper bonis & juribus fuis offendere, ac multiplicibus perturbare moleftiis non iterentur , tanto magis per nos decet generale concilium de opportuno remedio providere, quanto per amplius turbationes hujufmodi fit molefti· in divins majeflatis offênfam, nec non ecclefiailica Ubertatis djfpendium, redundare dignofcunrur. Dudum liquidera cum in diverfis mundi partibus confules civitatum, .edopes, nec non alii, qui poteflatem habere videbantur. tot onera frequenter imponerent ecclefiiis , ut deterioris conditionis fadum fub eis facerdotium videretur, quam fub Pharaone fiiiflct qui legis divine notitiam non habebat, quique, omnibus aliis fervituti fubadis, facerdotes fic poffieffiopes eorum in priftina libertate dimifit, fit de publico eis alimoniam miniftravit. In concilio Lateranenfi ecclefia immunitati providendo fab anathematis diftriftione prohibitum extitit, ne confides , redores , aut alii predkli, ecclefias fit viros ecdefiafticos talliis, feu colleftis, aut exafUonibus aliis agravarc pnefumerent, tranigrefibres fic fautores eorum prrcipicndo anathematis fententiu fabjacere, donec fatisfafaionem impenderent competentem. Et etiam deinde in generali concilio ediflum fuit, quod fi epiicopi forte fimul cum clericis, ctiamfi tantam ~~neceffitatem~~ vel utilitatem infpicerent, ut abfoue ulla coaflione ad revelandas communes utilitates vel neceffitates, ubi lalcorum non fappeterent facultates , fubâdia per ecdcfias laicis ducerent concedenda , minime isaper hoc confulto Romano pontifice, conceffiones & lententia; qua a talibus vel de ipforum mandato forent promt.lgata , eflent irrita & inanes, nullo unquam tempore valitura. Ac etiam in ipfo generali concilio decretum extitit, illum, qui infra tempus foi regiminis, propter fraflionem conftitutionum vd fandionum , hujufmodi fuftioeret anathema, tamquam poft illud non effiet ad fatisfaflioni* debitum compellendus , nec ipfius facceflorem, qui non fatisfacerct infra mculem, manere ecxlcfiaftica cenfura condufiim, donec fatisfaccret competenter, cum fuccederet in onorc, qui fubftitucretur in Konore. Poftmodum vero felicis recordationis Honorius papa III. aoente confiderans, quod quondam Fridcricus II. o* lim Romanorum imperator, tunc fub obedientia fic devotione fanfae Romane ecclc*rin* perfiftens, ad laudem ejufoem ecclefi*. *Oc* facri decus Romani imperii, cupiens ut, expurgatis'quorumdam erroribus fic iniquis flaturis penitus deftitutis, de cetero ecclefi* fic ce-

de'

ecJefiafiic* perfixus plena vigerent quiete, ac fixura libertate gauderent: ac pie & /ulle attendens, quod quorumdam perveribrum iniquitas adeo abundaverat, et non dubitarent contra ccclefiailicam difcipitnara At facro· canones ftatuta fisa confingere advertas ecclefialbcas pertonas At ecdefiaftieam libertatem edittali lege hujufmodi Aston iniqua irritaverat, Ac proccperat irrita àunüan; At omnia fiatuta Ac coniuetiadines, qu· Civitates Ac loca, potefates Ac confutes, >at qaccutnque ali* perfixus, coqtra libertatem occlofi·, vel pertonas ecclcfiafncas, ac bona huprtmodi, edere aut larvare tentèrent, contra canotwcas vel imperiales fanttiooes, de ipfixum capitularibus infra duos monies poll ipfius legis publicationem penitus aboleri facerent; Ac fi de cetero talia attentarent, illa ipfi» jure decrevit efle nulla, Ac eos fua jurUdifflionc privatos. Nec non locum, ubi talia deinceps prnfumpta findent, banno mille marcarum auri, fifco imperiali praeceperat fubjacert. Poteflates voro, confutes, flaturarii, Ac fcriptores ifetutorum predittorum, nec non confiliarii locorum ipibrum, qui fecundum flatura Ac confuetudines memorata judicarent > extunc efTent ipfo jure infames, quorum fententias Ac alius legitimos Astiterat aliqualiter non tenere. Quodque fi per annum profatarum conAitutionum inventi forent contemptores, bona eorum per totum impenum mandavit impune ab omnibus occupari, falvis nihilo minus aliis poenis, contra tales in eifdem generalibus conciliis promulgatis. Et infuper voluit idem tunc imperator, quod nulla communitas vel pertona publica vel privata, collettas, leu exattiones, angarias, vel perangarias ecclefiis vel aliis piis locis aut ecddisflicis pertonis hujufmodi imponere, feu invadere ecdcfiaflU ca bona parfumèrent I quod fi fecus facerent. Ac requiliti ab ecciefia vel imperio hujufmodi emendare contemnerent, tripliciter refunderent: Ac nihilo minus banno imperiali fubjacerent, quod fine fatirta&ione debita nullatenus remitteretur. Statuerat infuper, quod qu«cumque communitas vel pertona per annum in excommunicatione propter libertatem ecclefi* violatam perfilleret, ipfo jure fimiliter ditio banno imperiali fubjaceret, a quo nullatenus extraheretur, nifi prius ab ecciefia beneficio abfolutionis obtento. Et infuper ordinaverat, ut nullus ccclefiaAicam pertonam in criminali queilione vel civili ad judicium f··culare trahere prefumeret, contra eafdem canonicas fanttiones Ac conftitutiones imperiales quod fi fecus faceret, aflor a fuo jure cadere^, Ac judicatum non teneret, At judex foret extunc judicandi auttoritate privatus: quodque judices temporales, qui clericis Ac perlonis ecclefiaflicis luflitiam denegare prartumerent, tertio requimi fiiam jurifiüfliooCm amiterent, conAitutionem ipfam, dc confilio etiam fratrum fuorum fantt* Roman* Fxclefi* cardinalium, qui tnxe erant, auttoritate apollolica approbans Ac confit mans. ipfam mandavit inviolabiliter obfervari: nec non Aatutarios Ac fcriptores ac violatores predittos excommunicator eadem auttoritate nuntiari. Et deinde ad audientiam dive memori* Caroli IV. etiam Romanorum imperatoris femper AuguAi dedutto, quod nonnulle fieculares perfon* in poteflatibus Ac officiis publicis conAitut*, vi-

A delieet duces, «aarcKkmes. comites, barones, Ac ali» ikxnmi temporales, nec non costales civitatum, oppidorum, villanun, Ac locorum rettores, in divetffib provinciis ejufdem imperii, Dei timore postpofiro, sutura lingulari* Ac iniquas ordinationes motu proprio de fiitto contra ipfi· pertonas eedefiasticas, Ac ecclefiarum libertates > ĸ eorum privilegia eoadiderant, illdque de fatto Ac publice utebantur contra canonicas Ac legitimae fiusttiones, utpotc quod nulla bona temporalia in potestatem ecdefiasticam transferrentur, At ne clerici ia (acris ordinibus constituti ad agendum At testificandum in civilibus. Ac maxime ia piis caufis, aliquatenus admitterenturt quod-

B que excommunicati laid, Ac publice denuntiati, in civili foro minime repellerentur. Et infuper proditti domini temporales, confutes Ac redores, qui per fiscularem potestatem bona clericorum occuparent, arrrstarenc, At oblationes Chnsti fidelium minuerent atque restringerent, exattiones At Ulliai indebitas de bonis Ac redditibus ecdefiarum exigerent Ac extorquerent, poCrfifiones ecdefiarum At perfonarum carumdcm devastarent incendiis Ac rapinis: contrattus inter clericos Ac laicos fiittos legitime ad libros civitatum, villarum, At locorum proditttorum, inferibere Ac figilnre recuterent. donaraque Ac legata ad fabricas ec

C clefiarum At strutturas, contra prolatorum voluatatem Ac aliorum quorum intereat, temere ufurpare profumerent, ac in fraudem Ac odium clericorum de bonis etiam At rebus eorumdern clericorum, qu· non caufa negotiationum, fed Ac pro eorum propriis nfibus per eorum terras dueebaqt feu duci Asciebant, telonium exigere Ac recipere non verabantur: Ac confugientes ad ecclefiam At eorum coemeteria, f deinde extrahere contra canonicas Ac imperiales fcnttiones hujufmodi pnrtumpferant Ac profiimebant. Idem Carolus imperator, tamquam Christianiflimus princeps, volens in promiffis providere de remedio falutari, etiam de quorumdam ducum, principum, comitum, baronum > militum, fideliumque aliorum facri

D imperii fiepeditti confilio, auctoritate imperiali, queeumque statuta Ac confisetudines postiitta, tamquam per canonicas Ac civiles fanttiones expreflë reprobata, caflâvit, irritavit At annullavit, ac cafu Ac irrita, nulliuique efle voluit roboris vel momenti; praecipiens fub imperialis banni poena univerfis Ac lingulis principibus Ac dominis temporalibus, confulibus. potestatibus, Ac aliis in officiis publicis in eodem imperio constitutis, quatenus extunc eorum statura At ordinationes, ficut in praejudicium ecclefiastic* libertatis edita fuerant, omnino revocarent, Ac de luce tollerent: quodque fecundum ea non judicarent amplius, nec fententiaa different. aut de eifdem in

E extra judicium quomodolibet pro eamdem ecclefiasticam Ubenaton potirentur. Pronuntiavit infuper Ac eadem decrevit auttoritaie,quod quicumque laicus cupdcumtme status aut conationis existeret, aufu fecrilego Ac proper temeritatis audacia facerdotem aut clericum fiacularem vd religiofuiu diffidant, proferiberet, captivaret, fpoliaret, occideret, mutilaret, aut in careere detineret, vel hujufmodi maleficia perpetrantes fcienter receptaret, vel eis favorem prostaret, prrter poenas a ftens canonibus & legalibus fanttionibus in tales

iuAi-

taliftas, eo ipfo redderutnr tafomto, dc omni A monachorum, dc conventus rnoaefierti prndU honore privatus» nec ad placita vd confiUa Ai, ac coram fiibdtooram invafione, aneftationc, occupatione» detentione dc applicatione omnino defiftant. Nec non etiam eficacb

tafoper in domino dc requirens ecclcfiafbcoc pratasoe, fas i&to partibus ta astibus comatitmrensur tale conatam», ut-fagem imperialem hutafinndi per ooram ecdcfim dc fvnodoe oubliciMOt» ne tranfjpedbrcs hujufinodF Camuhtam ignorantiam. fuam valerent ta perm malitiam excufare, prout ta coaftitntiooita» dt ftnâtonibos conciliaram dc Honorii pnsdiAorum ĸ imperialibus profitas plenius eontinsrar.

ter refiituant dfoem decano dcprovifixi, fingulUque benefidatto prtnbAto, abbati, monachis dc conventui. fubditto mona* flerii prndiAi communiter vel divifim feu gravatis, tal-- lia, gabellas: dt exsAiosme ipfta, ac edam bona ipforam decani dc proritaris, fhmuloramque bcneficiatorum pcmdiAorum amdtata. occupata, detenta dc applicata, communiter

Cum autem, ficut lamentabili quereladiio-

. „ Anram ecclefia filiorum abbatis dc conventus

ra, «WM monaderii fanAorum Cornelii dc Cypriani · B verius temere dc illicite ufurpavertat, a fo H* J@?,* *5*■ Ninivenfis, Prismcafibeteufis ordinis » Camera- bete omnino relaxent, ae ta manibus veftris cenfis dimcefis» dqcani dc provsfixis, fiagulo- jorrrerint quod de cetero salia non committent, dc ea committentibus noa " rammrn bcneficiatorum cum cun dc fine rara, decanstus ruralis TalacriaTrajoâanfit dioscefis, nuper accepimus, quod nonnulli prta* xilium , confiliam vel fhvorem. contndiAores per ccnfuram ecclefiafticam dt alia juris opportuna remedia compefi»ndo, invocato » ad hoc, fi opus fuerit, auxilio brachiifiscularis.

dc* coufticutiounm » dc CMDOUiCC* Ceteram u forian hujufmodi tran%redbcum »

prndiAto, ab abbate, monachia dc conventu monaficrii pnadUti, eotumdemqne fakdkto, communitor vel divifim, fotftn tallies dc gabellas, ac altos cxaAfooes illicitas haAenus extorforunt, dc adhuc extorquere nituntur» acC etiam bona ipforum communiter vd divifim decani vel provifbris, fingulorum beocficiatoram pradidoram invaficrint, arreftaverint, occupaverint , detinuerint, dc fitis ufibus applicuerint , nec non occupare, invadere, arreftare, detinere, ac etiam eifdem fuis ufibus applicare fimiliter de fado prafiunant in animarum tuarum periculum, nec non decani dc provifcrto, fingulorumquc benefitiatoram om- «bAocvm, abbatia dc conventus monafterii posdiAi, eonundemque fubditoram hujufmodi coojunAim dc divifim# non modicum pns- ** jodidum atque damnumt nos ta pnemiffisdecano dc provifcri, fingulifque bénéficiât» prndiAto, abbati, monachis dc conventui mons-] fieri! prndiAi , eorumdeaaque fiabditis, prnfitntibus dc futuris communiter dc divifim, de opportuno remedio providere volentes, diforotioni vedrn tenora prufentium in virtute fan* Au obedienti» diflriAe prscipiendo mandamus, quatenus vos vel duo vd unus vcftrum per vos vel ahum fini alios, decano dc provifori, finmilifque beneficiaria paedidis, abbati, monachis dc conventui monafterii prodidi , eonundemque fubditis prndiAi*, contra quotcumque tran%refiores dc violatores conftitutionum dc fanAionum earumdem, cujufcum-

fo vel alios dirsAe vel iadkvâc* puhbce vd ooraluauxilium, confilium vd ftvorem, pns> fonda paynonirioaibus dc raqntfirifmihm per de haberi nequiret , noa vobto monitiones dc requifitionee hnjufinodl ac dtatioom quaslibet per ediAa ru^1***^ in loda adigenda publicis, de quibus ficverifimilto coajeAura, quod ad notitiam di&oram citatorum dc monitorium hotafinodi pervenire valeant, fidendi plenam de liberam concedimus tenore pedentium facul* tatem i volentes quod monitiones, requietiones dc citationes hujufmodi periode ipfoe cU ratos, requifitos de monta» (ut pnaotittitur) - arAent, ac fi eis faAa, tafinûatn pnrfrarialitcr de pcrfonaliter extitiflbntt non abdentibus ftatutto pin memori» Bonifâcii papm VIII. quibus cavetur, ne aliquis extra

fit» dicacef» ad judicium evocetur : fim ne indices extra civitatem dc dimeefim, in qub bos deputati fuerint, contra quofcumque procedere, aut alii vel alito victe fine commis»

dneacii defeniionii auxilio afiftantes, non permittatis eos contra canonicae dc legales fim-E Afones dc cosdtautiooes hujufmodi indebite snoledari. Nec non eafilem confitastioaes dc ftnAiooes, ubi dc quando expediA videritis, - folrinnitsr publicantes, fodatis tranQrefibres dc violatam hujufmodi, prout juftum fuerit.

dkscefis oaramdeta trahere parfumant : dummodo ultra duas distas aliquis aoAortoate prmftntinm non trahatur, ac de perfimto ultra certum numerum ad judicium non vocandis, quam alito conftttutiouibus apoAolicto cootx»rito quibufcumqut: aut fi aHqttibos communiter vel divifim a fade anodolica indultum o> xiftati quod interdici, impendi, vd exeerari » vel extra vel ultra cena loca ad judicium revocari non poffint per itéras apoAolicas non facientes plenam dc cxpre&m, ac de verbo ad verbum', de induito hujuftaodi mentionem ,

Datum Bafilea « duodecimo Xalendm Mail, Λ·»* ***. anno a nativitate domini —iis– gentcfiafo»trigefimoquarto.

nec ab «nUm taBiaram, cailoâarum.tae--

ramque henefightoram peodiAoram, abbatis,

■ÀdoUbot periuntur ^ gamlm· «tt vataaMporiter «t grodaro: qaodgae edm teserim folk ciris. tecorporatfe, fic femUiarita· prafaili—k

XXX∝

SacrafmSa gfumBi fynodtu Bufileenfis., m Sjp»· *ritu fanBo legtûnm congregate,* Move^Wm erc/qfa» r*pr#<wre«r, qd peipromm ra aro mono»,

QUanto perfoau ecdcfiaftica univerfidi ecclefi» ferititutem exhibent, tanto pluribus eos convenit fennouibus fic prnffi diis communire, ut per hoe ab indemnitati B bus êc oppref Booibus expediti,-ad ea qu» ad Ipfius ecclefi» felutem fit felicem ftatumroo*-pleAcndum penroftatsda habentur» nobifcum animos valeant liberius applicare. Unde illis, per qu» ftacu* ipforum poAergari fimul fit perturbari pallet, ope noftra eft oonfaltiu* occurrendum. &um doduaa fanâifEmus dominus Eugenius papa IV. intendens Romanam cu-

voluit, fiatuit asque decrevit, quod omnes & fiaguli, qui tempore vacadonis beneficiorum fab expedathris, quas cis ipfi; dominus Eugenim papa conceffit, gratii·*comprehenforum te dida curia protente* fic antea per fex pro-C xime proterito* mentes illam continuo fecuti forem, in affccutionc quorumlibet hujuiinodi benifidorum, qua tunc vacantia rite acceptarent , fic dc quibus provideri ei* facerent, omnibus, cujufcumque dignitati·, ftatus, gradu*, vel ordinis, etiamfi in proceffibu* defuper habiti* diligentiore* fic in canonico* recepti efient, fub pari vel minori data gratia* expedativas habentibus, fic tunc a dida curia abfentibus, proterquam proteli domini Eugett-i pape familiaribus, continuis commenfitlibus, in cancellarie apoilolica deferiptis o» mnino proferrentur, fic alia diverfis privilegia fic antelationum claufula* conceffit, gratias cxpedadvu ab eo obtinentibus . No* itaque ad D multiplicia labore* fit ftudia eorum qui nobif. cum in vinea domini pro herefibus extirpandis, pace procuranda Melibus, ac reformatione ecdefiaftici flatus foliciti obfequio fortiuntur fic perferunt, noftra confidcrationis convertentes intuitum , dignumque ceufentcs cx hoc perfonas ipforum, meriti* fruâuoûique laboribus penteris «quo libramine, condigni* fore favoribus profequendas, horum conhderatione induiti, volumus fie auâoritate univerfali* ecclefi» prxfentium tenore ftatuimut, decernimus pariter fic ordinamus, quod profati foliciti, fic noftra congregationi incorporati, nec non ipforum inmuxics; carumaemx ipforum familiares, corumdenu obfoquiis infiftentes, quamdiu corperati nobi-E cum a&ualiter, fic familiare* in obfequiis hujufinodi perftiterint, in aiTecutione beneficiorum quorumcumque , que ipfi expedativarum ei* a fitdc apoftoHca conccffiirum gratiarum vigore legitime acceptaverint, dc de quibus tibi provideri fixerait, omnibus fic.lingulis, ac illis fimilibu* aattlationibus fic prorogativis , opibus prodidi in eadem curia protente*, ifiamque fequentes. ut profertur, adminiculantibus eis voluntate atque ipfius domini Eugenii ftatuto fit decreto prodidi*, quomo-

feu asMUMfonum daufiila* quibufeis, prose** quam fili* fiunUiaribu* continuis comrnenfalk bu* concéda, prejudiciqm generari poffit, aut debeat, quo minus ipfi juris communi* info, curo tramite beneficia ipfa dklarura fimum vigore grauarum a&qui poffint fit etiam obcinere, Super quo juris ejufdem in judicio fic extra volamus ftari judicio & didamini, ik ludque nter folieico*, incorporatos, fic famb fieres, nec non protentas fic fequentes prodi flos , fic quofeumque alio* bincindc penitus obfervari, non obftanübus -proditii* fic aliis voluntate, ftatuto, privilegii*, claufalis, atque decreto ipfius domini Eugenii papa, et· iamfi de illi* profertibu* habenda roret mentio * ‘ .....

to* prodidos,

irint, ut profertur, volumus

nulliufque robori* vel momenti, ac conftitutionibus apoflolicis, ceterifquo contrarii* quibufeumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftrorum ftatuti, decreti, fic ordinariouis hujufinodi infringere, aut ei aufu temeratio contrai-re. Si quis autem hoc attentare profampferit, indignationem omnipotenti* Dei fic univerfelis ecclefi» fe noverit incurfurum .

Datum Bafiler, decimo oflavn Kalendas Februarii, anno a nativitate domini tnillefimo quadringentefimo uigcfimoquarto.

£. Bunfeothen,

XXXΠI.

jEpifiola fynodalis concilii , qua infiitmsntur uu. dulgentia m veneratinae* *facrmuenti corporis Chnfii.*

SacrofanSa generalisfynodus Bafilcenfis, in Spt·. rim *fanEbo legitime congregata, umoerfalem. ecclcfiam rejnafyntuju.*

PLafmatori omnium fimul fic redemptori Deo omnipotenti laudes debitas, fic pro immenfis ipfius fingulis impends beneficiis gratiarum adfones a fuis fidelibus tunc digne illi exigere credimus, fi vota relinquamus, eifdem, qu» ad ipforum concéda funt falutem animarum , ut exinde fideles ipfi fic. corde fic arimo exultantes, ipforumque in humilitati* fpiritu mentibusjproparati*, participe* fieri mereantur «terne felicitatis. Hinc eft, quod ɲoĸ quarumdam literarum per fendiffiqnun dominum Eugekinm papam IV. faner veneratione uum. Fugf corpon* domini nouri Jefa Chrifti, fic adjectione dierum totidem diebus fidelibus cunOis dc injundis d* poenitentiis per felicis recordationi* Martinum Papam V. pn*deccffi> rem ipfius fub certi* modo fic forma relaxa* th fr.mceffiuum, tenorem ad ditefti ecclefi» filii, d*c. fuppbcintis inftanxiam< de originalibus ipfius Eugenii literis tranflumi , fic profentibu* annotari fecimus, qui fequimr m n*C verba

JEbfaaiw *ftntu fttttna* Dei*

mini noftri Jcfii Chifti {aeramentum . quod , aMTMtaqouct paffiottis ejus hora , dominus *ii»* ngno pnscipui, quo nos dilexit, amoris Ulubriter inftituit, ejufipe commemorationem tentifltaam jugi mentis exukationem contemplantes , ad hoc inter Angulos hujufinodi snercasos (anguine fpiritualia difpenfiue munera votis expofitimus , tu illi condignis affurgentes laudibus fua frequentius ad ipfius venerationem Aeramenti corda dirigant, fle eo quo habetur corporal· profentia fUvatoris via-g tieo, frufhu vita complement** aterne, atlaftia confondant , ipfum , qui fe nobis in edulium tribuit, perpetuo confpefturi. Sane dudum pi< mtmoria Urbanus pape IV. prodecedo* nofter, ad orthodoxa fidei corroborationem flt exaltationem digne flt laudabiliter flatuens, ut de tanto Aeramento, prater illam que dietim in ecclefia fieret, annuatim memoria folemnior flt fpecialior haberetur . flt ad celebrandum ejus tam excelfuih tamque gloriofum feftnra, quintam poft oflavam pentccoftes feriam defignans , ac Chrifti fideles quoslibet ad colendum illud donis fpiritualibus animare volens, omnibus vere pcsnitentibus fle confeffis, qui in matutinal! officio fe- ejuflem in ecclefia, in qua illud celebra-Cpatientes. Et infuper univerfos patriarchas , retur, intereflent, centum , qui*vero epifeopos, epiteopos, flt alios ecclefiarum totidem t flt qui in primis ipfius fefti vefperis , fimiliter centum ; qui autem in fecundis, „totidem » illis vero qui prima tertie, fexta, nona, fle completorii horarum officiis , pro qualibet ipiarum . quadraginta : eis autem qui per otavas ipfius fefti matutinahbus, vefoertinis, mifla, ac proditarum horarum officiis intereflent, fingulis otavarum ipferum diebus fimiliter centum . Et fiibfequenter felicis recordationis Martinos papa quintus etiam pnedeceflbr nofter, fideles eofdem ad impertienda pro veneratione facramenti hujuimodi potion reverentia flt devotion· exercitia firmare cupiens, fingulis ex eis vere potnitentibusDinfinuare procurent , ut ejufdem (aeramenti flt confieffis , qui flt quoties in ipfius fieramenti pro fefto jejunium, vel loco illius aliud pium juxta luorum confilia confeflbrutn opus Acerent, etiam centum : *flt* qui praraifiis in ecdefiis , in quibu^ illa celebrari contingeret, officiis intereflent', nec non epifeopis , flt aliis prolatis fuperioribus. qui diflis officiis liben-,ter intereflent, fed quo minus eis in ipfis ecelcfiis interefla poflent, pro Confervandis fisarum dignitatum juribus, flt alias tunc legitime impediti* , pro matutinali ducentos Aflc pro mtflâs officiis totidem , ac pro qualibet vcfperarum etiam ducentos, reliquarem vero videlicet prima, tertia, fexta , nona flt completorii fiefti , octoginta : rarius autem in qui- E Mtlibet otavarum diebus pro fingulis matutinalium, miflanun, fle vefperanuq. , fimiliter centum; nec non reliquarum horarum officiorum hujuftbodi, quadraginta : illi* praterea , qm proceffiooes, in quibus ipfum vivificum Aeramentum dido fefto juxta profatarum ritu* ecclefiarum deferretur , continuo fecuti (b-Krent, ac quibuslibet in fefto flt otavarum diebus hujuimodi pro pare fle tranquillitate ecclefi· mifsas devote cclcbrantibui, pro firmss-

Λ lb ipfarum, nec non ahb in eodem fefto eucharifti· (aeramentum devote famentibus, etiam dentum Angulis annis. ProfeAo vice qualibet eb, qui dam corpus dominicum, commanicandi* deferretur infirm», illud cum incenfb luminari procedendo vel fequendo ve-, nerarentur, fimiliter centum . Et qui tunc il- £**w ' hid alias a devoti fecuti forent, quinquaginta dies de injuntas ris posnitentiis mifericorditer relaxarunt. Ac etiam ipfe Martinus predeceflbr, quod- in fefto de diebus otavarum hujufinodi in terris & locis ecclefiaftico quavis auftoritare fuppofitis imerdklo pulûtb campanis, januis apertis, flt alta voce excommunicatis prorius exclufis, fed intetdifhs, ut ritius reconciliari Auderent, admiffis, flt illis qui caufam vel occafionem hujufmodi interdifto dediflênt altari tunc nullatenus appropinquantibus , mifle flt officia promifla licite celebriiri' poflênt, auftoriute apoftolica duxit concedendum . Nos vero , quos interim ad fiimmi apoftolatus apicem divina clementia provexit, etiam pro frequenciori vehatione (aeramenti , fummis geftientes affcâibus nofln partes minifleni falubriter impertiri , nec non relaxationes flt conceflfones, posditas spodoLci robore muniminis notioni ipforum fidelium committentes , promiflts per eumdem Martinum prodeccfieretn, ut profertur, relaxatis diebus, alios totidem dies prifonniter ab ipfis fidelibus confequendos adjicimus per prolatos monemus flt exhortamur in domino, ac eis per apoftolica (cripta in virtute fanâa obedientin diftride pracipiendo mandamus , flt in remiffionem peccaminum injungimus , ut per fe vel alios eorum fubditos per fingulas fuarum civitatum ,fle dfescefum ccclefias m dominica feriam flt fieftum prodita proxime procedente, felutaribus ad venerationem potiflime facramenti hujufmodi monitis fle exhortationibus profentinm , quarum etiam tenor inter matutinales fefti , nec non dierum otavarum hujufmodi lefliones recitetur , literarum continentiam flt effêâum publicare flt fuflraga»te myfterio fubditi flt fideles ipfi fpiritualium gratiarum uberiori fulciantur augmento , flt, ab illo, qui fe pro ipfis immolavit hoftiam, poft hujus vius curfum ad gloriam perducantur asemam . Verum , quia difficile foret hujufmodi literal fingulis exhiberi, volumus , flt eadem auâoritate decernimus, quod ipiarum tranfiunpto , manu publica 8c figillo alkujus epifcopalis vel fuperioris eeclefiaraca curia munito, tamquam profatis (fi originales exhiberentur) literis plena fides adhibeatur , flt perinde ftetur, ac fi originales Utera forent exhibita vel oftenfie.

Datum Roma apud fenftum Petram, anno E incarnationis dominie· millefimo quadringentefimo trigefimo tertio, feptimo Kalendas Janii , pontificatus noftri anno tertio.

Nos igitur volumus . fit sufloritate univerfalis ecclefie decernimus, quod tenori huiufmodi ubicumque exhibitus fuerit vei oftenfus, & pmfentibus in omnibus fletur firmiter. flt adhibeatbr plena fides , ficut eifdem literis originalibus adhiberetur, fi forent exhibitvri' oftenfie. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftns notifications* flt

cesajnonitioni· Infrinpts, eel d aafis terne-A rarfo contraire . 8i fate *mn hoc attentare pnsfompferit, indignationem omnipotenti· Dei A univerfalis ecclefi* fe noverit incurfurum.

Datum Bafile* quinto Nonas Jalil , anuo a nativitate domini miUeGmo quadringentd»-mo trigefimoquano,

XXXIV,

Contre fvUcBorer center» epefiolic»

SecrofatSe. Ac, *Medu ecdefi» filth, tt & fiefdu cdledofibtu + fiiciilefiof*

pntfentium colteâam A restaptem in hujufmodi officio A ddndc congnwntibus M*mtnia apud eosdem acceptandis in eodem officio colligendam pecuniam, de qua a jam obligatu colligenda edam fub difia poena diftsooat per fe vel alios nihilo minus diligenter. Ut autem in his exequendis vobis collectoribus A fnbcoUefloribos pnedidis conjunûim A divifim pulli prorfin praeterar impedimentum univerfis A fingulis perfonis fpiritualibus A fiscularibus, cujufcamque, etiamfi regalis, cardinalat», vel pontificalis dignitatis, status « gradus » ordinis . vel conditionis existant , tub dkia excommunicationis latae fingendae ,

Mrionrm/ *five* qp^feficnjfcc nqjfai *»*aoric»>* rtitts Amerudrcm^hrari/, m*prefimtihu*fwmsB *preierith* A *fitfvrh* , OMfonffim *d" tMfim faltuem & pvHirpotenth fiet* tosnfefoiiem,

QUoniam ab initio congregationis noftr* pracipua nobis cura eft recens proh detor ! illud Bohemorum antiquumque Gnrcqrum düCdium prorfus extinguere! (quo autem ordine ad utraque h*c tamquam fortiffima efficaces manus jam miferimus , liquido gonftst univerfis) fed com »d ea Spiritus findi gratia filubriter peragenda thvcrfa A inevitabilia fubire oporteat onera expenfirum, qu» procul dubio ararii noftr! jam fere evacuatis facultatibus foli fupportare nequimus, hinc defuper mature conuderationis intuentes fcrutinio , nedum surum quodeumque habet ccçlofia , fed A cujuslibet catholici corpus A anI-C raam pro tanto rcdoAionis bono cenfuhuos exponenda. Cum itaque pridem inter alia fvDodica noftra decreta filubriter flaruerimus, de cetero occafionc annatatum communium , A minutorum fervitiornm> primorum fruôuum, dependum, aut fub quocumque alio titulo , colore vel nomine tam in Rdmana curia quam alibi, pro ecclefiarum, dignitatum, officiorum A beneficiorum ecdcfiafticorum quorumcum-I que aifecutiopc , ante vel poft , exigi nihil penitus debere aut promi»! , quemadmodum in nofiro decreto defiiper confecto pleaias continetur : A punc fidum fapcreftt ut haflenus diAa occafione exa&a ad Dei laudem pro ecclefi* univerfelis fupportandis expenfis D A oneribus pmdiflis utiliter expendantur . Idcirco vobis omnibus A fingulis çonjunΣim A divifim in virtute finit* obedient!· A fub excommunicationis Centauri· poena, quam , nifi mandatis nostris hujufmodi parueritis , ferimus in his (criptis , distraie praecipiendo mandamus , quatenus infix viginti dies post profentationem profentium vobis conjundim A divifim, public· vel occulte fisAam , immediate fequentes , quilibet vestrum ita per fe vel alium ad hoc fpecfiliter constitutum ûi nos veniendi iter arripiat, A inceptum continuet fine fraude cum quatemo quem de gesti», receptis A expofitis per eum in fis· colleâum aut fubcolleâut* officio, toto cjtrfdem officii tempore confcrip&rit, dileâis ecdcfi· fi-

fofisodi redditurus, fotaturtdqus A prafemarurui fideliter cum effitita eifiiem deputatw pecuniam omnem tempore prefentattonis

trafædentes ferimus jn hisfcriptis, poenis, di- t
ftrfete prsdpfendo mandamus, quatenus om» t
~~nem··pecuniam pro dfeb camera apoftoflca aut~~
dommo papa five nobis collegam, apud eo»
aut eorum alteram feu altos - fui mandato
forfin depofitam, vel alias quomodolibet exiftentem « deponendam, poftquam depofita
fuerit, vel aUas apud eos extiterit, quam, fi
quavis etiam apoftolfca five didi domini peps ^udoritate apud eos aut vos five aliquem
veftium forfin nunc aut in foturum de juro
vel de foAo arrcftata foret . findentibus omnia A fingula mandata, inhibitiones A pro»
cefius, quafcumque ccnforas five pernas ecctofiafticas aut foedares continentia, in contrarium forfan fida vel fiend*., caÀndo , toi*
iendo, irritando A revocando dearreftamus :
vobis coUcttoribus A fiibcoHeitoribus , conjunâim A divifim , intra trium dierum fpatium a tempore notitie potientium immediau fequentium , tradant A affignent , ac ad
nos per diâos deputatos, ut promittitur, fideliter deferri permittant A adjuvent, nec impedimentum, quo~~deumque five qualecumqu~~·
circa hoc, vel etiam ut nondum colleâa pe* ·
cunia hujufmodi colligatur , A ut pmmittitur, deferatur* quomodolibet prpftent , aut
pntftari procurent, quovis qùeuto colore, direde vel jndireO·, publice vel occult·. At
vero fi (quod abfit) vos aut quifquam prs··
dlUorum hujufinodi noftris mandatis non parueritis , vel non paruerit cum efficta, bnnç
~~A omnes~~ in contrarium fidentes profentium
tenore peremptorię citamus * A altique alte»
rius adminiculo execution!* citatum beber»
volumus. quatenus quadragefima die poft no
tificarionem pntfentium fibi public· rei occulte fiâam, de qua ad hoc jurati nundino*
ftri relatione fimplid flare debere decrevimus *
fi dies ipfi juridica foerit: alioquin prima ju«
ridica extunc immediate fequenti coram auditore curis· earner* noftr* aut ejus locumtenente, cui defiiper A etiam centra obligatos ; A non foiventes, exemptos A non cx-
Eemβtoe, ~~quofcumque~~, ~~cujufcuaaque ftatus~~ *
gftdusordinis, ^1 conditioni·,*ut pt*mit>
titur ..exiftant, foaclalem profimtibus tradimus
potcftatem, Bafilea in jodfcto compereant,
ad videndum A audiendum fit poseas fupradidas incidifft , per eundem auditorem vel
ejus loçumcenentem declarari , A alias contra fe ad fifcalis procurarorisncftri fuftantiam,
ad graviores pon* A confieras f «dam u^m
ad privationem bensfirinram A privüegtorum
omnium , que ferfin conjun&im val divifim
cbdnent, indufiw altique dtatkmc procedi,

in

In uoatrarium Arisotibus nonohftantibusqu». bsdbumque.

Dacum Bafilest in eeogregatioM noftra generali. vi it. Idua Augufti, anno a nativita* •edemini i4jv

AMBIXIATORUM

xxxy.

JTpÇl·!· *aâfa 9cknùi per eatlaxtetertf fn legatoi otâciü.*

fn&atonua· fiaterfoeoaet Melbnm . erdrmf *Ctfiercitiÿh , fimfU fip* aedi *Bafileeajù pn* cerris *fiat &* prsfemml «m/ni *fcnpüt aegotiu hitiilfi atauii , pacta* ftmm *faaut^M Dow» optatif,'*

Etfi cupita rei quoque expertatio aliquid ex mora postus oontincat , differentius tamen, & potiffimum in ea qua in periculo verûarr Alutis, multum anxietatis habere videtur admixtum. Cum igitur dirta fanrta flt inclyta congregatio exortum irnea, dos diffidium in noxam animarum Chrifti Anguine redemptarum vergere dolenter confpiciat , flt tantam W+urem cum innumeri; alii· inde prowniwtinu· damni· At incommodi» valut pia macer deplangat , Ahuemque reAram omni ardenti defideno (prout ex ipfius digito Dei compofitis Uteri· perpendere poteftis) expetat flt exportet , modicum fibi hartenus feciffe tidetur, eo quod univerfitati veftru tnnas

pro rarum gerendarum ctpedirtiori profixmtiooe , .be quod tam avide defiderat prater ijxm' longius protrahatur , emitteret. Oblatam ergo a tam piis flt paciscis mentibus viam fle gratiam, faturi mox in Chrifto carifimi, ne parvipendat!·, fed tamquam ab angelo pacis culitus annuntiatam reverenter cum prnftoribus (qustfumut) accipiatis , fle ad componendum ea qua unitatis flt pacis fimt ocius oratores inftruite, nuntio· confeftim. dirigite ad nos bona flt pura fide. Juxta commiffum ac etiam confiUum, auxilium, flt Avorem coram, de quibus indubiam *gerere poteritis* fidem , veftris mittendis de ttm fuficienti flt rationabili fecuritate vestiendi, ftandi, redeundi. flt fingula fibi a vobis rafionabiliter impofita agendi flt proAquendi, nomine flt mandato dirti Acri concilii providebithus, quod merito poteritis flt debebitis manere hac pene contenti. Et fi adhuc cautius flt citius providendum ac provide trartandeun mittere aa noa huc aliquo· decreveritis, cum ea fuper hoc medio padficonyp in omni manfuetudine flt fecuritMe agemus , flt ipforum adventum f fi nos de hoc citius certificate curaveritis, usquequo dirti patres flt domini noftri de concilio indulgcbunt) libenter praftolabimur. Rogamus tamen aflertione qua pot fumus, flt hortamur in domino , quatstaus pro vuftroram cavenda fecuritate, pro noftra adinvicem redintegranda in benevolentia fo-

Adetac·, talm flt tam rationabiles vias flt modo· concipere flt oderre , & hujufmodi «x adverib oblato· recipere flt admittere Audeatis, m evidenter appareat quod ea qun ventatis funt bono & decenti ordine qunritis . Abfit iit, cum de concordia fidei & fimplici intentione intendimus, quocumque * involt*-' io aut cootextu'Verborum quas juste & rationabiliter expeti, aut fecundum honestatem reddi-'de Acili non poiint, exigere , aut pacem fimulare, bonaque flt Anguinem nostrorum aliquatenus amodo fitire, videamur : fed rationabilibus fic parabilibus in lenitate contenti ad inveniendum fle dandum requiem animabo· mutuo conveniamus. Quantocius etiam fieri poterit t mittite quot miflori estis , m pro nimia dilatione Anrtum & necciTarium tefonnationis opta·, de quo inter reliqua priacipabter flt cScaciter mifla ad aratrum manu nunc agitur, aliquatenus retardetur* Melius ênim est, flt haud dubium falubrius . virilliter A in communi cootra vitia , quibus -em pugnamur, erigere , findas cum virtutibus Ac proximis paciici, quam Anguinem fundentes. & animas periclitantes, crudeliter fe in alteram armare. Exurgamus adhuc, flt ausi reio funt , auantum cum domino poflumus , injuriaram flt oflcnAnun obliti , Deo reconciliari in ea quae antea funt pacis fmdera toto nifu concmur · nec quemquam detineat ad res caducas inordinata qunque affertio , aut deterreat ex proteritis , qualitercumque geftis , inftirta forAn & non - parata paSo. Si ipfi condicenda inter nos parta bona fide fervaveritis , non erit qui ex vobis quemquam injufte aliquatenus offendat , cum otpnes , qui in Chriftianifmo funt, fecuntatçm , miam in verbo prnAti concilii pollicentor, indubitanter proflabunt . Confidenter ergo venire in domino, nihil hofitantes, confidimus , quoniam fi fecundum depolitionem , qua concilium fumpfit in rertb fit fimplidbus viris, & ordinato procedendi modo exordium , veftra cooperatione, fi opportune veneritis (relirtis five concordati· reliquis quibus a nobis utrimtpfc diicrepere videmini) formationem di(ciplinst ac moram, in nimium , proh dolor! in populo Dei coUapforum , cum bona voluntatis hominibus, puta fle fimolici intentione promovere curaveritis, mundus de frurtu glorioforum hujufinodi laborum faabundus profperabitur, flt votivum in virtutibus fle donis gratis· fumet incrementum , ac in pace tandem bona pertoris flt tempore, eterno pecis aurtorem concordi flt jubila voce laudabit ; quia malis posmlibus, quibus no-, ne flamma vitiorum exuberet fle exupmtt, dementer hucufipe pungi permifit, flt peofertum noftram , ficut novit, dignanter promovit, ac Eum tentatione proventum Alutarem eftëcit , ut feminantes in lacrymis meritorum manipulos proferentes , premia gloria in patria metamus gaudentes . Pmftet homo natus Ac datu· nobs parvulus Jefus Chriftus dominus nofter , qui ut nos unanime· flt gloriofo· in dosno ûu cficeret, fitipfum uique. «d infima cami· noftns fit ignominiam cruci· exinanivit , fuaque tanta flt inaudita a (jaculis humilitate nomen, mod eft fitper omne nomen , in quo flt Dos talvos fieri oportet, promeruit. Humiliemus flt nos, miti· pneccptoris veftigta insitante·, animat noftra» , non alta Apiestfe*,

fed fimpNcibu* eonfentiente*, ac es , que re- A
β*. qboque vera de fanAa funt, fine mvidia alter alten communicemus . & jocandam procal-dubio (prom in via datur) vitam agemus. quam rira jucunditatem nulla ufquam
I parttura rei quamlibet lata pofieflio poterit recompcaGuc . Speramus , ficut oramus dt optamus, quia novus agnus , imtno novus ipfe omnis laudata novitatis promotor , novum vobis fpintum. pro fua laude, veftra falute, dt fideli* populi nova de veftra ad fe in paco acceffiooe latitia , mifericorditer infpsrabit , ut fic bonis dc donis ejus exhilarati & infufi . gratum nobis fuper prvmilfi* . ficut defideramus. & anheli expeClamu* . refponfum pro veftra urbanitate quantocius demandetis. B

Datum Nurembergis . fub improflione figilli noflri fratris Joannu priori* memerati. quo dc ego frater Joanne* Mutbrun in reflimnnium prrmiiTorutn fecum utor ad pnefrns , die quinta Januarii, anno a nativitate domini millcfi. mo quadnngçotefimo trigefimofeCundo,

XXXVI.

kjnjkda legatorum tonctlu m

Nurenberga ex:/er.tutm nd Bohtmot dirrQa,

A Mpliorem, fpeAabiles viri, redintegran-
j ⟍ de inter nos pati* fpem veftri* e Uteri*C
concepimus ; fupplice* proinde dominum rogantes . quatenus quod falubre in vobis utrimque pro fua laude , di noftra adinvicem renovanda in finceritarc fidei dilqfronl* unanimitate . incepit , ipfe . qui vinculum eft dc ofculum pacis, perficiat . perfcAumque infolubthter firmet. Et ut flagranti, qui in nobi* eft hac pane , afleAui qualicumque pro viribus eflcAu refpondcamus , paiati fumus (ut repetitis) cantativum veftrum dc finale (ut verbis veftri» utamur) in delimatum diem non modo patienter , fed dc gaudente.- pneftolari refponfum i nihil dubitantes quin dt hoc C*crofanAa Bafileenfis fynodus , digefto veflrorum feriptorum audito tenore, laudabit dcprobabit eum, vcflramque cxcuütionem , tamquam rationabilem . favorabtlitet idmittet . Ôc promi(Tum refponlum cquanimiter expeclabit. De procuranda vero veftrarum literarum bajuli* ac nuntiis fecuritate circumfpeAis dc providi* viri* confidam* Egrenfi* , tamquam viri* reconciliationi*, dc fidi» hac parte mediatoribus , confidenter pro parte didi facri concilii fcnpfimus . fupplicante* . quatenus hujufmodi lingulares dt fimplices veflros ad no* dirigendos nuntio* eo quo rcquificrint , aut opus fuerit loco favorabiliter dc pacifice recipiant , dc falvo* ad no* ufque perducant . Nobifeum autem, quamdiu commifla negotia flagitabunt, inoflenfi manere poterunt , dc li- E
centiate deinde ad vos falvi , ut indubitanter fperamu* , redire. Si quid amplius hujufmodi portitorum aflecuratio depofeat, apud diAos domino* de Egra requirat. Et credimus quod in hoc veftr* providenti* ac veftri* non delicient , etiamfi in fe onus ad ' teras veftra* profentanda» ipfi aflumerc non deberent. Poftquam autem infigne» dc celebriores ad diAum concilium ad nos mittere decreveritis oratores, tunc juxta confilium dc auxilium potentum dc prmeipum , qui fe ad hoc haAcnus nobs* , ex pane tncaaorati eooefli requtae» tibus , benevolos dc oMequtofo* obtulerunt, dt a modo (ut confidimus) exhibebant, taliter providere conabimur, ut fecundum bondica*** da inter nos paAa , dc humanam coajofi»ram , merito remanere debearis hac parte contenti 1 hoc folum caritate non fiAa nec fubdola fuafione commonentes , ut fahiris acceptable tempus ftuAuofis mutuo dt cxpedftl* traAanbo* redimamus. Sicque nos ad alfiMUtriim non fronte minaci vultuoue torvo, fed placatis dc placidi* animi* exhibeamus , ut non in vanùm nobis hoc fero (quod ab6t) plangamus dilapfam .

Datum Nuremberg!-, xn. Februarii , a**> no 14p.

XXXV1L

frçbnirmr *terra* prmtujûw* *fiegt per atrAeflalom Jacn tonciin.*

NO*, <ti. ficrofanA· generali* fynodi Ba-Cleenfiis in Spiritu fanAo legitime congregata , univerfiilem ecclefiam repcrfiitntanti* , ad fereniftimüm imperatorem Romoorum Jc reverendiflimum patriarcham Conftântioopolitanum ambafiatore* dc nuntii. ad ea qua in diAa fanila fynodo pro unione eedefiarum Chrifti perficienda cooclufe funt exequendum fpecialitcr deftinati . ejufdem fanA* fyr Jnodiad ea-qua pacis funt dt unitati* , firmum propofitum cognofcendum vice dt nomine ejufdem , tenore prrfentium bterarum , promitrimut dare dt cum effeAu exhibere, quam citius fieri poterit, vel fahern per galeas, qu* ventura funt, pro recipiendo ad concilium venientes fercnilhmum imperatorem dt reverendiflimum patriarcham, præfata capitula, quae in eadem Bafileenfi fynodo pro pace dc unione ecclefiarum ^'hnfti hincinde conciufa fime dc firmata fub bulla plumbea confucta diAa fanAc ly: nodi , dt fub tenore de verbo ad verbum , qui fequitur dt eft tali* : SacrofanAa , crc Ouia ambafiatore* noftri , ttr.

D Item promittimu* nomine ut fupra dare profati» fereniflimo imperatori dc reverendimno patriarch* quam citius poterimus , vel ftltern per pnefata* galeas falvumconduAum fub bulla (ut premittirur) dc fub tenore de verbo ad verbum, qui fequitur : SacrofanAa , d*c. Quia auAore domino , *&c.*

Item promittimus, quod diAa fanAa fyn* dus procurabit falvosvonduflus fiimlitcr per *gf*leas ddlinando profatis fereniflimo imperatori dc reverendiflimo patriarcha a domini» civitati* dc patri*, in quibus futura univerfalis dc œcumenica fynodus Deo auâore celebrabitur. Et fimiliter ab omnibus dominiis dc territoriis obedienti* ecdefis noftne occidentals , per
E qu· five eundo five redeundo tranfituri funt, munitos dc roboratos modo confutto patriarum dc dominiorum , firmiori modo quo fieri poterit , tenori* qui fequitur , dc eft tali». dr.

Item promittimus , quod diAa fanAa fynodus Bafileenfis fub bulla five in bulla falvkonduAus , dandi (ut prrminitut) per eamdem fanAam fynodum , declarabit deeem capituli* contentum in decreto , ubi dicitur. Item quod in omnem eventum pcxdiAa omnia utique adimpleantur . debere imelligi t

vel

vd iBiiiiHpmtnni for· « fore unio fequatur. five noo, in diâa fanda fynodo acumenica, In qaoram omnium. dx.

Datum Coofiantinopoli in monafterio fandi GootgU procunc habitatione noAra, xxv. Novembri», anno a nativitate domini UJV

XXXVIii.

Copae proflu/foiu/ eenuurfem *amhafiatomrn* .

NO» fra^pr Joanne· de RaguGo , ordini· fratrum prndicatorum, profeflbr, & in fâcra pagina magifter , Henrietta Menget cretorum doâor, canonicus Conftantienfis unua ex amhafuxoribus facroûmfH generali· concilii Bafileenfi*, êt Simon Fieron in ûcra theologia baccalaureu·, canonicus Aurelianenfi· , circa prooemium dicimus, quod nunquam luit de intentione facri concuii per aliqua verba in dido prooemio pofita diminuere honorem ecclefi· orientalis aliquo modo: nec ex aliquibus terbia in eo pofiti· debet aliquifcandalirari. Dicimus ulterius, quod fi ambafiatores ipfbrum vel ante promulgationem decreti vel poft, aut io receffu eorum feciffent aliquam mentionem de dido prooemio, vel de aliquibus in eo contentis, per facrum concilium debitum fuiflet appofitum remedium. Verumtamen quia neo placuit didum ρπκχtpium. nec planet domini» ecclefi*orientalis, nos cognofccntes fervendflimum defiderium ftc prompeiflimam voluntatem, fandamque intentionem did* findc fynodi ad unionem & pacem ecclefiarum Ghrifli, contenti fumus & promittimus, capitula in eadem fanda fynodo conclula dare & exhibere fub bulla plumbea facri concilii, gt fub tenore , prout in lucris noftn» ptomiftionu continetur

Ar *Joannes de Bapifio* , &c. *fuifcnpfi me manu propna* , &c.

£fo Henrxus Menper / &c, *fubfaipfi me* menu *propria* , ftte.

LkTt Jw' " *r,euo"* ‹ &c. *fubfcnpji me manu ptopria* y Jcc.

XXXIX.

Brop'fitro ambafiaomm ›.>n. ι.'ιι *Ba[iirenfn fala Conftantinopoli c'fam [rtcnijj-.ina itnpr'.{tore Ornorum* .

PRIMK P\RS.

MAjcftas vcftra, fereniffime imperator . licet omnium virtutum officii dedita fit totius boneftatis uiçribus adornata , nihil tamen, regali dignitati veftr* decentius eft , nihil impmali vellic majcftati amplius convenit quam procurare pacem acclcfie iind* Catholic* . Neque cmm ç ut egregius dodor Auguftinus an) Chriftianos reges vel imperatores felices cfte dicimus , quia diutius imperant, ovi quaa filios tuos regnantes fle imjurantes placida morte relinquunt , vel quia ho lte· rcipuhUc* potenter domant ; quoniam h*C 8c alia huius vit* rrumruM* muncta five, folatia gentiles & infideles prm. jxs a Deo frequenter ebunexu, qua lamcn non petunent

Aad regnum Dei, quo tendere debent principes catholici. Sed felice» reget & imperare rct Chriftianos efle dicimus, C jufte imperant , li Deum timeat , C Deum colum , fi Deum diligunt, fi poteftatem eu a Deo datam ad dilatandum cultum Dei divine majeftati fendre faciunt. Felicem vero non immeriio dixerim animam genitoris vcftri pte ftt recolenda memoria, qui pro fide catholica A pace ecclefia diebus filia plurimum laboravit , Italiam , Frandam, Angiiam , fit pia» rima alia Chriftianitatis regna pro fenAa unio ne ecdefia occidentalis & orientalis laboriodiffime peragravit. Et licet diebus fuis illam videre non potuit › tamen defideriorwn fuorum meritum laborum premium fuorum non perdidit apud Deum. Felix etiam non imnterito dici poteft majeftas vcftra imperialis , felix (inquam) nunc fpe furor* beatitudinis , poftea per gratiam Dei re ipfa futura › pro eo quod telum Dei habet ad pacem ecclefia Dei catholic*. Scimus enim quod majeftas vcftra fummo» pontifices noftro·, pnefenim dominum Martinum bone memoria, nec non fandiÆmum dominum modernum folicitavit, flt per plure» ambafiatas requifivit, ut hoc nefandum fchifma inter ecclefiam occidentalem & orientalem de modio tollerent, per quod fides catholica tantam jaduram patitur . quod .nfidcles lotam pene terram Chriftianorum Coccupare videntur. Sed ubi frudus laborum vcftrorum, fereniflime imperator? Cur carilfimu» genitor vcfter pacem ecclefi* videre non potuit, qui pro ea (ficut prrdidum eft) tot labores fuftinuit? Certe ratio fundamentali^ omnium per nos dicendorum hate eft , quoniam materia difiidii inter Gr*vo» & latinos non poteft tolli, nifi per viam generalis & univerfalis concilii. Ft quoniam fummi pontifices noftri tollere il.ud ex feipfis fine concilio generali conati funt, ideo ad pacem ecclefi* proficere non potuerunt . Petierunt ob hanc caufam prudentiflime flt quafi Spiritu Dei loquentes in facro concilio Bafileenfi oratores infignes majeftatis veftr*, videlicet domibus Demetrius, Ifidorus abbas monafterii fandi Demetrii, & loanne» · Diflipatus , fieD ri concilium cpcumenicum, id eft univerfale, ex utraque ecclefia occidentali & orientali congregatum , duo coram patribus prsfati concilii conflantor affirmantes ; Primum, quod abfque tali concilio œcumenico non poflet tol Ji difiidium . Secundum, quod fi fieret, ipfa unio , ut fperabant, votivum fortitetur effectum . Quoniam quidquid p»r utramque ecclefiam ibidem congregatam effet Deo tnfpirantc difllnitum, brmiter crederetur, & ufquc in futura femper faecula integre & inviolabiliter teneretur. Narraverunt etiam devotionem grandem , quam majeftas vestra imperialis femper habuit ad pacem ecclefi* . Retulerunt etiam fcrventiflimum zelum , quem rcvereudiCfimus in Christo pater dominus patriarcha Constantinopohtanus geri pro fanda unione; cujus devotionis non ,.4rvA indicia dedistis , quando rogati per dominum .pifcoputn Sudenfem & magistium Albertun. de Cnfpis ambafiatores facri concilii . ut oratorei vestros •d prxfatum de«inaretu concilium , libcntei affcntientes , vos viros infignes ad hos. fan dum opus unionis confiuendum defignastis, quibus honorifice receptis , &<.. & in concJio

APPENDIX PRIMA

■oditis, .
pradiça fieri non poterat , statim per fibcnuo concilium deputati fiant c* majorib·· card»· •ale* prsfidcatea fedis apostolic», archiepi* fcopi, epücopi , abbates, dodore» & magi* •tri in numero oompetenti, qui una cum pea* diftis oratoribus multi· diebus conveniente· , fit mn totam mature tradant··, devenerunt ad certa capitula, qua fecundum morem *P· fius pariati concilii Bafileenfis fuerant per quatuor deputationes ccticordata , pofica in

feddo ia majori ecclefia celebrata, statuto five decrato ad perpetuam rei memoriam roborata fit firmata .' ibique coram altari, in prafentia totius concilii , propofitis (acria evangeliia A Cruce dominica, ipfo domino Ifidoro eum stola jurante , eadem capitula pee ipfo· oratores vestro· jurejurando foerurt j»p* probata . O . felix dies in qua arrham futura unionis & vobis dndimus , A a vobis firicepl-mutl Decrevit enim fecrum concilium, juxta defiderium vestrum, inter cetera capitula fieri concilium cacumenicum, id est ex utrsque ecclefia congregatum , In quo unio A pex votivum fortiri poffit efiedum . Sufceperunt^ etiam petres fecri Bafileenfis concilii loca nominata per orasores vestros pro celebratione hujufmodi concilii ocumeuici , ita tamen ut optio loci ex illi· nominatis maneat in bene-C placito pariati concilii Bafileenfi·, ficut petet clare fe dilucide ex lege A tenor» decreti . Porro inselligitur fummus pontifex implicite decretis fecri concilii confondre, quando focro concilio adhafit, & ipfum audoritate apostolica approbavit . Sed non foil contentum concilium iacrum. nifi iuxta petitioned: ambafiatoram vestrorum ipfe fendiffimus domino· noster explidtum pcaberet fua fimditatis ■fienfem, licet infuper prafidentes fedis apostolic· feffioal interfuerint, in qua hoc feiuberrimum decretum fait publicatum , decretatiortique conftnferint, vigore quoque mandati fui, quidquid ipfi egerunt, afhun cenferi debeat ab ipfo fummo pontifice. Nihilo mi-Dquebatur pex & unio, fed major quam uo-

„ k. k*s-

aus , prout in decreto fuerat pnsmiffum , foperaddidit fecrum concilium dominum Simonem Freiron confodum norirum tranfininere ad ipfum fummum pontificem, & oflerre fua fanftitati decretum , dc petere fua fendi tatis confenfum , quatenus res cum majori concordia fieret , dc ad pacem , quam no· *& vo·* defiderauias , magis proficeret. Utinam , fereniffime imperator , ipfum fandiffimum dominum nostrum aque digne poflemus commendare , quantum commendabilis est pro fua devotione quam gerit erga pacem ecclefia. Videns enim quod fecrum concilium manus apponeret efficaces ad hoc fecrum negotium , audiens etiam per organum domini Simonis, E quid in fe contineret decretum, ignorant quid orator fuus dominus Chrittophorua in Constantinopoli concluderet, A quid etiam coodufiP fet, determinationi fecri concilii fubjiciens approbavit decretum , de coofenfu reverendiffimorum patrum fend» Romana ecclefia cardinalium. Reverfus «m itaque dominus Simon eum benedidione apoatobea, deportans ad fecrum concilium literas apostolicas , expreffum fummi pontifici· continens aflenfum. Et ecce qua foda funt inter concilium fecrum ex una cretum A ia mattriadecreti. Et hac eat prima pen orationi·: Dominus Hcnricus caedi* tabu.

ftcamde *pen* dSa propejWesfo

AUdlvtotto, fincnlfiom im genum domini mei quod maceria dtfSdü inter occidentalem A orientalem non potest tolli nifi per viam fecri fit univerCalb concilii : feit etiam majestas vestra imperialia , oratores vestras infignes petivifle femper cecunactticum fieri concilium , in quo pax ecclefia votivum fcrtiroBtur effirdum . Nunc igitur habeo declarare imperiali majestati vestra, quare fecrum concilium viam fecundam, qua hic in Constantinopoli foerat concluſa, noluit acceptare. Certe ratio fundamentalis hqc est, quoniam conditum tncumcnicum non indicitur per capitula in illa via praOfcata, fed fohim particulare A regionale: Dicitur enim in illi· capitulit inter cetera t Fiat fynodus generalis ex latere ecclcfi* orientalis ex onmibus nationi* bos ipfi ecdefi· orientali adherentibus flt fub* jeftis. Item fecundum pradicam illius vtis legatus fedis apostolic· venturus erat Coa* stantinopolim , difputaturas de diflercntia Latinorum fit Griseorum. Manifestum est autem C quod unus legatus fedis apoMolica non potest seprafentare fynodum oecumenicam ex latera ecclefia orientalis · Quare pradica illius via excludit meumenkum A univerfele concilium nostrum. Tamen (ut pnedidum est) pro perficienda fonda unione amplius illa via fecunda , fi habuiflet locum, A nova divifionis erat fomentum, & majoris difeordia prabtrifiet incentivum. Pntaflcnt Cocci fynodum qua per ista indicebatur cipitula univerfolem fore debuifié, no· vera particularem A regionalem . Quis firudus fequi .poterat unionis qham optamus, fi de lpfe fynodo, qua fundamentum pneis A unionis effe debuerat, varia A diveria fentiamus ? Certe non modo non fc-

gionalcm effe dicunt , no· illam quafi univerfalem reputamus . Quid opus est difeor* diam difeordia addere , & iciffaram novam antiquis dirifionibus accumul »re ? Non fit inter no· difeordia de fynodo fotura : fi ad lanionem tendimus, ip fundamento concordemus. Si pacem quatimus , opus est ut fundamentum pacis jaciamus · Hac omnia intelligentes ambafiatores majestatis vcitr» , tam primi quam fecundi, dimifla fecunda via, acquieverant primai via, rouirent·· instanter tactum coodliue, ,ut, p« aquam fecunda via non placebat, primam perfequererar, A d·· cretum ad exeeutitmem deduceret. Et ynnism fecrum concilium dubitavit, an propter concinis hic in Constantinopoli majesta· vestra veUee prim· via acquitfem, pneftti ambafiatoree exhibuerunt quoddam breve imperiali· majestafis vestra, per quod majestas vestra pUsum eto eonceffit potestatem. Quod fi omdiâam viam non poflent a focro concilio obtinere, infisc·· rent totaliter prima via. AÜMdsqne public· dominus Georgius reverendifihemn dominam patriarcham CoastantinopolUaDom fibi dixifie

quod fi (herum conditam noi-
i*, mea hic fuerat condufe, annuere , maDet perasters ~~in~~ prima ~~vie~~ condofe in Bafilea » fi opus eCtt< Aceret fe deferri ia humeris, fit prapeer mandatum datum primis ambefiatoribus, dt pmurandum , non difcedarar a promi&s dtcooctafi». Sed dt dominus Chrisrophorus Garatomu orator QtnlHfiuni domini nostri . qui illpa diebus Bafilcem vesMrat, deportavit litenu apostolicas ad fecram concibem, ta quibus fenfetffaMS domiiras anetor totum hoc fecrum negotium concilio ramittebati cuj» optfarai comstafit j ut

tinopoli ootsetafem t dt quidquid ta hia per B
(heram concilium deliberaretur Ipfe approbarat. Tandem igitur ipfum ftcram concilium, dc ipfi oratore» majestatis vesms primam viam iceram firmaverunt, fit determinaverant illam prafequi, donec, Deo aoAora pacis lamente, rr istam viam pax reddatur ecclefi· Unit-.

felix hora, qua dici poterii Cracoram dc Latinorum ecclefia una ! O beatos oculos , quite· dominos dabit stactas videre unionem ! Sperant patres in Aero Bafileenfi concilio congregati diebus fuis videre pacem ecclefi· , pro qua orant fine intcrmilSone. Quoniam vos dc im>> magnum telum pacis habuiffe ostendimus, quid fisperast, nifi ut bonam voluntatem per
·peris evidentiam ad contaminationem ufqoe-C
quaque perducamus *it* Majus quod ia hac ra fit bona voluntas est 1 hanc utraque pert (e habere afecrit, dc figitis evideatibos comprobavit . Apponamus jam manus ad exeeutiooem operis , Intentio enim fiicri concilii Bafileenfis est, ut ex pane fua non pereat unus apex vel unum jota dc lege fui decreti. Quare etiam majestas vestra debet manos apponere ad hoc opus fanôlilKmum perficiendum, cum jam tempus habet opportunum oe *foeta ,* juxta verbum fehratoris , cesser aer , m qw nesse *poβr operari,* Tunendum est enim valde quod , fi noluerim» hoc bonum operari dum tempus habemus & poftumus , illud alio tempore nonpoffltcus cum voluerimus, Tureis, TarDhujufmodi concilium ocumenictun , quam civitas Bafileenfis . Utinam rationes congruenti* poflem majeftati veftne hngua Croca exprimere , quoniam apud vos melius retonarent, quam in Latino fermone I Sed lingUa deficit , regio vetat , parente minime docuerant verum fi lingua deficit , caritas magis irurdefcit . Quetnad mod am enim to) , cum nube tegitur , exteri» non lucet fuper terram , fed interius ardet in carlo ; fic cum majori loquimur caritate , quanto magis lingua ncicit uti Cneco idiomate . Ceterum plure» occurrere poflent circa materiam loci opportunitates . quas longum efeet enarrare I fed

Terria *pan eptfdem pmpofitwrtis.*

MKministis, (ut opinor) fercmflime im-E
perstor, verbi quod ex ore imperiali procedit. Promifistis in animam genitoris vestri bona memor» , dt in animam vestram , nec non per fidem , quam pnncepe catholicus tenere debet dt fervare . gratum ratumque habere quidquid oratores vestri pro fanfb nttioM ecdefiarum Christi cum facro Bafileenfi concilio concluderent, ficut patet ex tonore chryfcbuli vestri. Quapropter vestram exhortamur in domino imperialem majestatem , dc petimus , quatenus majc «s vestra ,

Canak General. Tora- XXIX.

velitis in perfonis propriis jurejurando dt per buMas aurvam fit plumbeam more felito ratificare, dt, quantum in vobis «t, exacutioni demandare ea omnia quo per oratores vestras ptenifltaso mandato fitffuhos in publica feffione asm ipfe fhnfea fynodo unanimiter vofipfi concludatis , de ta altari celebrata ntifi de Spiritu fenfeo» fuper fenfeis evangatiia felemniter firmaftis . Secundo petimm , cum tempus in decreto ftatutum effluxerit, ne circumflanti- teram impediant hoc tam fenfeifiuntun negotium, quatenus debitum tempusftatuatur pro executions eoochiforum , h quo majefias veftra poffit exequi quod juravit, dt ecclefia noflra operari quod promifit , prefertfan quia. fi tempus affluxerit, calpa veftra nulla ftrit . Quonlàm firmiter credita», quod fi retira m>jeftas notitiam habuiffet eorum qu· ia Bafilea ftfea fuerant, nullo modo aliam viam atten-

ter immunis' efl a culpa, quia putavit quod factum concilium confentirct in fecunda via . Similiter neque fait culpa fenAitami domini nofiri , quia licet fanCHtas fua mififlet hoc dominum Criflophoram ad trafbmdam pacem occidentalis dc orientalis ecdefiarum , tamen hoc totum negotium remifit ad fecrum concilium . Sed nec ipfe facta fynodus peccavit , quia ad exequendum decretum fumn
femper parata eft ; & erit Pro cujus etiam executions nos oratores fisos hoc tranfmifit . Quid ergo? Zelus domus Dei hoc fecit , ut eodem tempore plores concurrerent fisquentes doftrinam evangelical· : *Simile efi regnum* ca- >>·
lenmt homini ^urenti tonor margaritas. tnvea-

fidei, & comparavit emn . Foftremo , fereniffime imperator, ficut in mandatis habemus , petimus locum opportunum ad celebrandum concilium oecumcnicum , in quo pax ecclefia votivum fortiatur eflèéhitn . Et didm» quod fecundum difpofitionem Chriftianitatis, prout his diebus , proh dolor ! , difpofita efle cornitor , non eft locus aptior ad celebrandum vitas Bafileenfis . Utinam rationes congruenti* poflem majeftati veftne hngua Croca exprimere , quoniam apud vos melius retonarent, quam in Latino fermone I Sed lingUa deficit , regio vetat , parente minime docuerant verum fi lingua deficit , caritas magis irurdefcit . Quetnad mod am enim to) , cum nube tegitur , exteri» non lucet fuper terram , fed interius ardet in carlo ; fic cum majori loquimur caritate , quanto magis lingua ncicit uti Cneco idiomate . Ceterum plure» occurrere poflent circa materiam loci opportunitates . quas longum efeet enarrare I fed

Emajeftati vcftro proponere volumus fumitur ex quiete lociquoniam illa regio eft pacifica , dc quieta dc tranquilla, dc per confequens aptiffima ad traflandam pacem ecclefi» , ficut feripeum 'eft , *m pace faUtu efi lo-* ***** T'
cut ejus, propterea concilium oecumcnicum , cui Spiritum fandum oportet afiftere , omnino fieri in hujufmodi toco tranquillitatis dt pacis De ceteris vero partibus Chriftianitatis , quod dolenter referimus , omnes- fere guerris lacerantur , atque etiam confummuntur , *&c.* Sola illa Civitas di regiones circumflantes , qu· fuper

aptiÆmu· ad celebrandum conditam mcnmonicum pro confeqoonda raiqne «cdcfts, B··cunda ratio fundatur in libertate, qos debet in concilio arcptncnjco efia ; petiiftto peroratores retire* ut .concilium veftrum taurum fit liberam, ita quod unicuique liceat dica· torum finvn fine rixofe contentione . Quanta autem ibi fit libertas loquendi , confidendi * deliberandi , condudeodi « fet—»» ambefiatorae majeftatis veftr· , qni in deitate Bafilasnfi tango tempore fteterant, fi civitas illa eft dvtam concordia fit unitas. Bafilaa enim inter ceteras dvitarn· atritas

a ft regitur , fic dves pulla partialitate luqtur. Amicitia principle ibidem domk

inimici ecclefie, quando ibi aoceftenmt, maximam potiti fimt libertatem . -Accedk tertia ratio . quoniam congruam eft ut, ubi hoc fenfoifimum negotium accepit initium, ibi perficiatur : exhibitio enim renuto prvtaritnrum indictam eft fututarum . Et ideo fi in loco illo .fiet concilium oscumenicum ubi trottâtes pacis habuerunt exordium, fperandum eft magis quod unio ecdefiaram Chrifti votivum foctierar eftedum , Quarta ruta rétrécit fertilitatem petris i quoniam ubicumque calobrabitur conditam cecumerticum oportet ibidem maximam multitudinem gentium convotara · convenient enim ibi fummus pontifex, cardinales , patriarchs, archiepifeopi, epifeopi, abbates, fit prslati ceteri ecclefi· noftrs occidentalis ; convenient reges, fic principes, fic ambafiatoces abfenrium principum, conveniet etiam ftranitas vcftra cum patriarchis fic potiatis, regibus fic principibus ecdcfis orientalis . Quomodo pofict hsc multitudo vivere, nifi loots abundaret maxima fertilitate? Tinta eft autem fertilitas patris fie Bafileenfis regionis , quod concilium general· ex btere totius ecclefis noftrs jam per quinquennium fufttauit . Unde ficut Bafilea eft in medio totis obedientis noftrs , fic vere prs ceteris fertilior locus eft de fe, fit ad illum tamquam ad centrum confluunt bona undique ab omni alia regione.

Ultimo amoenitas tod non parum videtur ad rem pertinere, quoniam in profita civitate Bafitaenfi tanta est ferenitas aeris , quod nunquam aut raro fubjicitur pestilentis , Qus cum fit contagiofe infirmitas , folet concilia

Petimus igitur , fereniÆme imperator, quatenus majeflas veftra illum velit eligere locum, ut abfque omni impedimento celebrari poffit Concilium cocumenicum . Et ecce no* offertmus pro parte facti coocilii ad exeeutionem decreti, donec , largiente domino , pax reddatur ecclefi· Dei, pntftante domino noftro Jefu Chrifto , cui eft honor fic gloria in ûeCul» taculotum . Arnen,

/'mesura decreti, fsed *>» *placuu imperatori Aβo.*

SICUT pia mater pro filiorum fetate femper anxia eft, nec unquam quicfcit, donec , fi qua inter ipfo· diflënfio fit , fopita fuerit: fic multo amplius fonda mater ecclc-

qwi Chrifttamo

dtant . Qnaasebrem hujus Antas fyuodi ab iiWo fias coagragattosis pmctpoa ova fiait rara·· Utad Bobemoram «Mlqsmmqn· Grscoram difidiraa porta «xtingoera , ** eoa nobffcum ia eodem fidd fic caritati» vtacufo perpera© popstiars.

BI qus gefta fiant. quod videlicet fttmdfimus imperator fic reverendiffimus domtasv patriarcha velint propriis ta potastis jurejurando , fic per bullas auream fic plumbeam , more fidito ratificare fokmniter , fie execution! demandare , quantum in ipfis eft , en qus ipfi In fanda fvssodo Bafileenfi per fisae iolemnes oratores pfoniffimo mandato fulcito· in publica ftfitane cum ipfa fonda fynodo unanimiter conchaftrant , fit in altari, celebrata mifla de Spiritu fando , fuper tandis evangeliis fic Cruce dominica jurejurando fblemniter firmaverant.

Secundus ponduseft de tempore: quia cum tempus ta decreto ftararam fit expreflum, non defcdu fecri concilii, aut ipforum dominorum imperatoris fic patriarchs , feu ambafiatorum eorundem , fed alito ex caufis jam effinxerit , neraffe eft ut pro exeeutione conduforum tempus debitum fic competens per utramque portem statuatur.

Tertius pondus eat de loco Bafileenfi, quod videlicet pnefeti fereniffimus imperator fic reverendiffimus patriarcha multis cx caufis dignantur fic velint afientire , quod concilium univertals fic cacumenicum , quod condidum est celebrari, in civitate Bafileenfi celebretur.

Quartus pondus est de exeeutione deoeti, quod videlicet nriffi fumus ad prsfencandum pnsfttto fereniffimo imperatori fic reverendiffimo patriarchs decretum conclufbrum in publica forma cum plumbea bulla praftti facri condii ~~Bafileenfis~~, fit quantum attinet ad dittum fecram concilium , ad inchoandum exacutionem decreti eWdem , fic conctaforum contentorum in eonem decreto.

Mn «rrieiUi raperumrù Coa^ra/nwpolrfeni.

PRIMO dicimus fic volumus ut prooemium decreti alias ledum fic Intellettdm totaliter tollatur , vd ad minus corrigatur tali modo, ut poflimus remanere in hoc contenti, fic omnis mala fic icandalofo fbfpido ramoveatur, qua poterit per illud procomium in animis quorumdam exoriri.

Secundo, fi (quod abfit) unio fic concordia ecdefiaram Christi non fortiatur effettum, fed recedamus ex illis partibus difcordes fic divifi , ficut non fiamus , quod non afferatur nobis propter hoc aliqyod impedimentum , damnum, vd aliquod hostile quovis modo ex parce fends Roma·· «edens, imo ut fiat reditus noster ad ha· partes cum iifdem honoribus , difpofitioulbus , favoribus , cum quibus illuc acrafluri fiamus . Et

qus

qu· perttaMat ΛΛ rovatfioMnt naAram ia tali «tinas eefc, fient fifiareaaas coapetda· dennіti, at in Dm gemmai.

Tattio, ft cosstigartt aligne· dentino· rag·· de principe· non adfttifta tali fynodo, nee ve*a nee r*p**f , propeer aliquas —«f^· , tam ex partita· noAri· qnam occidentalibus, •and hoc non iaaeffigatur, nee habeatur pro defefta am revtrione conventorum dc conelrfbtum, vel ipfita rd , dc (blidtaoda fenAMtas· unionis.

Qaano. quod la eivitata vel regione , in. nMi debase » Deo auAore , diAum caq^ amnicum concilium celabrari, dr in aliis eivkarita· ac regionibus Roman· ecciefia fubieOis , veniendo « ftaado « redeundo , nosB dc omne· noAri nultam habeamus impediмentum, gravynen, ssocamentum, vdquodcumqua malum ab aliqua périma , tam eoelefiaftioa , quam fiaculari , propria vd communiter , palam vd ooedta ex quacumque oeca&me.

Quinto dt ultiaso » quod fi eliquia vd eliquo peccant , judidum illius peccati fpoAet ad no· dc noftram partem , dc pena etiam UUtn determinetur mAt* diferetioMi dc non habeat fuper hoc , nro pcfiGf aliquid fecere pan occidentali· ecclefi· fubjeAonun noftro-C

JÜ ert^cvR τφβφηiΐΛ enabefetonan

AD primum dicimus , quod nunquam fait de intention· per proosniura decreti injuriari aliquo modo ecclefi* orientali, nec ex ipfo fene intelleAo (ut declaratum eft) poteft vel debet aliquis jufte fcandaliiari.

Item dicimus , quod fi ambafiatores ipforam vel ante promulgationem decreti » vel poft , aut in receflu ipforum feciflbnt aliquam difficultatem de didlo promotio , per merum, concilium debitum fuifiht appofitum remedium.

Dicimus ulterius, quod non eft in pocefta- te noftra, diAum proomium tollere, aut corrigere , five mutare, aut aliud facere, tum quia non habemus figUtam aut plumbum condlii, tum quia illius eft tollere, corrigere five mutare, cujus eft bonders. Poftremo , quoad hunc primum articulum dicimus , quod propter pnodillum prooemium nullo modo tantum bonum eft omittendum , aut aliquo modo difierendum. Et oderimus nos ad omnia remedia rationabilia nobis poffibilia.

Ad fecundum dicimus, quod fi loquatur articulus de axpenfis honeftis , clarum eft ex E tertio dc decimo capitulis ipfius decreti .Et fi ampliori declaratione indiget, parati fumus ad declarandum, ti°c. Si autanCda fecuritate loquatur, providebitur per felvumconduAum .

Ad tertium, quod de regibus , principibus tis , confentire non poffumus , quin falcem Interim repnefimtat've , ut patet ex primo capitulo decreti, dc ex declaratione : Quid eft fynodu· univerfeiis de œcumenica . Nam inter alia dicitur in primo capitulo : Similiter A venient ex omnibus regni· dc dominiis, qua Abjiciuntur aedefin Cnecorum , cum plena poteftate dt mandato vallato juramento dc alii· claufalis opportuni· , tam ex parte fiacularium dominorum, quam prolatorum.

ORATIONES ALIQUOT IN , «IU PRO IPSA BASILEENSI 8TNODO , CONTRAQUE, VEL AD IPSAM HABITE.

CoZZarô etimii daemmro· doSerirmef^fei/Mnnir dr dtacAea/râs /Wta conmi dpesme *fn&ftn* m Jlsratria.

BEatissimi patar, exigeret profentia veftro beatimdiois in primo dicendorum alloquio orationem ornate compofitam matureque digeftam , que (anilitatis veftro dignitatem , dementiam , aliafip· virtutes dt dotes fummas in medium adductfet, dc rem lpfam Deo gratiffimam, dc hominibus falutiferam , da qua paulo poft diAuras fam , paroraret. Qd· autem eloquenti· princeps aut Tulliane fepfonti· profulatum fupremi vicarii Jefit Chrifti modico dc inculto fermons ad plenum explicare poterit ? ProfeAo mearum virium, fed & fublimioris ingenii, tranfeendit fecultatem. Rem infuper illico fubjlciendam veritatis nitori futaniflbm video» ratufque non Aim eam verborum lenocinio indigere . Canon mihi locupletiflimus teflis eft, eum fupervacuis laborare impendii· qui fo--lem certat facibus adjuvare . Quoniam igitur gratiae plenitudo adjvHone non indiget, nec ulla requirit commendationis argumenta, immorari in ea re verborum fucatis coloribus amplius non putamus . Ne autem ufque ad faftidH neccfficatem mea fe extendat praefatio , ad conceptam materiam orationem converto , non ramea de propria virtute , fed de munere largitoris illius qui dat omnibus affluenter › dt non improperat, confidens . VeDram , pater beatiffimd , cum parens nofter ille fidus dc unus Deus gforiofas fingeret animal rationale , lpfinn ex humo fublevatum ad contemplationem fai artificis erexit , dc fotas homo eft qui res enleftes accepit , (jseAare eum Deus cotium voluit , ut religionem ibi querat. Apparet iron efle rationis humatur , poftpofitis divinis ac humanis procepds, opes terrenas › qu· plerumque curvant animal rationale , venerari . Cum autem › pater beatiffime, gloriefiffimi pontifice· anteceflores veftro beatitudinis magni, jufti , in celeftibos rebus experti, (umma religion· Deum adorabant , juftiti· cultum colebant , in omnibus Deum profentem efla putabant » decreta fecrorum aoocilionim in fbmma reverentia ac veneratione habera (olebant , dt a fubditis obfcrvari faciebant ; adeo edam ut beatu· Gregorius tant· hearirodinte ac identic pontifex quatuor concilia generalia univerfiilia fient quatuor libros «vangelil profeffus fuerit, feibeet Nicaenum , Conftanttaopobtanum . Ephefinum » dc Chaicedonenfe . Ratio: Quia in his , velm in quadrato lapide , (and· fidei ftradura cxmfargit, dc cujualibet vit* atque communis aAicnis norma exiftit . Et cum univeriàli fint confenfu conftiuita ,

APPENDIX PRIMA

fe Bt uo* iMa deftnut , quifipis prufiimpfe rit aMbIvore quo* ligant , aut I^are quos abfolvunt . Clarum autem eft , juxta Celafii pap* feotentiam , quod eadem veneratione Bc decreta altorum conciliorum cuftndtenda Bc recipienda funt . Nedum autem diâa quatuor generalia concilia , cum fui* fequentibus , fotammodo quoad fidem beatu* Gregoriua fe venerari fatetur , fed etiam quoad reformationem . quando fubjungit , dicens : Quia i* hi* cujuslibet vite atque communi* aâiorü* norma exiftit , Conflat autem , Bc luce clarius apparere poteft, quod juxta fecri concilii Conftantienfis decretum , quemlibet, ctiamfi papafi pmfulgeat dignitate , decretis facrorum conciliorum obedire debere in his qu* pertinent ad fidem, fchifmati* exrirpattonem , Bc reformationem ecclefia in capite Bc in membri* * Bc pertinentium ad ea . Et fi gloriofiffimi pontifices ea deftruere , qu* anteceffores fui ftitucrunt, erubuerant ; multo magi* decet Bc expedit, quinimo nocefiarium foret , fanâitatem veftram eorum vcftigii* intuercndo , decreta facrorum coocciliorum fumma cum veneratione obfervare, Bc obfervari facere , Bc cuftodire . Sicquc , narer beatiffime , fi prifeorum facrorum pontificum magnifica opera fanâitas veftra attendit , fuinmo ftudio conabitur gloriam fuam triumphalem fui* poderi* Bc univerfo orbi relinquere profaturam . Neque fanâitatem veftram retrahat levi* occafio ; quinimo divin* neceffitudini fatisfaciet , fi grato ftudio fuo adminicula mifericorditer petenda etJckfix Dei feliciter condonabit . Non injuftum petimus , non fanâitatem veftram maximis praeliis Bc certaminibus confligere rogamus , non infuperabiles monte* tranfitura . non ampla terrarum fpatia vafti orbis luftrare , fed ut fanâa catholica ecclefia favoribus benignis participata . bonos felicitatis fu* conventu* in per* petuum memoriale* conquirat gloriofe. Nine autem , pater beatiffime , de vertra fanâitati» benediâtone ad rem fpecialiu* defeendam , alia injunâa porteris temporibus explicaturus.

Confiderans itaque fanda catholica ecclefia, per facram fynodum Rafileenfem reprafentata , reformationem ecclefi* Dei in capite Bc in membris univerfo orbi fumme erte neceffiàriam , & ad eam perficiendam creberrimis literis fanâitatem veftram magna cum cantate Bc folertia propulfatam faille , in nomine Spiritu* fanâi paracleti, magnis ac variis impedimentis intervenientibus , fua faluberrima promulgavit decreta . Cum autem , pater beatiffime , ob eorumdem tranfgrcrtionem magna fcandala in ecclefia Dei pratentis temporibus exorta finr, Bc , nifi accuratius provideatur , timendum foret majora fcandala intolerabilia ac fchifmata graviora fubonri , maxime auiem propter non obfervationem decreti de eleâtonibus , ob quam tranf^reftionem paucis temporibus elapfis fequi poterit pernicaofiffimum fcbifma in ecclefia Dei , periculofius quidem quam faent aliud noviter extindum . Illud nantqac dividebat ecclefiam in duas penes . Sed fi fanâitas veftra non fervaret decretum de eleâtonibus per facram concilium promulgatum, timendum foret quod infra decem aui quindecim anno* fanâa ecclefia catholica divifa reperiatur in tot panes , À quot fiat dkaccfe*. PraximU infitMr diebus. cum *mbefismrv* facri concilii Francfordie in fokwü conventiooe facri Rcesul imperii principem Alemannia Bt eleâorum oftent cooftituti , audiverunt grsvlffimm qumubs maximaque fcandala exinde rvaeira. At ftadm vero expoft CJnkmieafb Bc Moguatinoafi· arphicp^copi qnernfofas Jitara* de novo fecto concilio tranfmlferunt, priftul—wt buattter Bc devou, quatenus Aoum concilium faper obfervantiis decreti de eleâtonibus ante fui difiblurioom dignaretur apponere remedium opportunam. Quamvis astem , peter beatiffime * fuperioribui temporibus fecrum concilium per houosabilem dominum Babbatem fanâa JuftiB*, Bc flefeum per duo* revercadiffimo* fânâ* Roman* ecclefi* cardinale* , pro obfervandis decreti* editi* Bi edendisfanâitatem veftram requifiverant, none vero per duo* humile* diâ* facrofanâa fynodi oratores rogat, petit, hortatur, Bt per vifcera domini noftri Jefu Chrifti obfecrat Bt amplius requirit , quatenus fanâitas veftra

cilium Bafileenfe, Be in co*trarium attentat* revocare, Alioquin, pater fanâiffime , diâa fiera fynodus multiplicibus jurgiorum ac fcandalorum crebris propulisti opprobriis in-

C crea fua ab omnibus in' tur, -ętiam quacumque pnsfalgeant dignitate* prout poffibile erit. Unde jam tot fcandala & fchiunata in populo Chriftiano fuborta exiftunt, & peramplius feoui verifimiliter timentur ; quod facro concino non expedit connivemibus oculis pertranfirc . Et 6 (aerum concilium non forjtt congregatum ad obviandum didis (caudalis, de novo deberet congreS;ari. Nunquam autem lacrum concilium patietur ê difiClvi, nifi primitus adhibito fumciend remedio modo poffibili pro obfervandis decretis ejufdem. Quid namque prodeflet condere decreta Bc leges » fi non manutenerentur ? Qualis infuper foturi* temporibus fpe* genO Oralia concilia congregandi haberi poterit , fi decreta facri concilii Bafileenfi* tot laboribus & expenfis condita Bc promulga», tam de facili yiolari, ac etiam retraâari Bc irritari a quocumque tolerarentur? Et profeâo, nifi diligentius provideatur fuper obfervaptia decretorum , paucis temporibus elapfis * omnis auâoritas facrorum conciliorum enervabitur, Bt disciplina ecclefiaftica peribit. Vulgaris namque inolevit vox populi, fi durante concilio hec fiunt in viridi, quid eo difibluto fperandum foret in arido ? I'raterea * pater beatiffime, ad diâam obfervatuiam decretorum ex fufeepti regiminis officio fanâitas veftra adftrida eft. Unde , juxta - Juliani papa fenten- ___ _
Etiam, officii noftri confidentionem non eft no- *«■» ' fe- ~~_
bis diffimulare , non eft tacere liberta* . qui- ~~_
bus major eundis, Chriftianc religionis scius incumbit, & per confequens ferventiori defiderio ea qua font Chrifliana religionis decreta Romanos pontifices fervar* oportet. Neque aliquam aliam fedem ; fecundum Gclrfum , uniufcujufque fynodi conftitutam, quod univerfalis ecclefi* probavit alienius, magisexequi pre ceteris oportet quam prunam , qua unamquamque fynodum fua auâoriute confirmat, & continua moderatione cuftodit. Ne-

dum

SfMa fteAa dsAaare para diKfovert dp* vira* dsfenfeis dcftrvare, ab *ctxemn* racore oc cmhmnw: quou ■ taa veftra fiscurit, coafeqrsetur prefeâo __,. ecdefia eathoUca iaMacnfem gforiaai, boooreaifM fufcipiac pariter ftc decorem: fecrum quofae coacitta· Bafifeeoft in Spirit* fenAo kaMura rnayrgam· , de fenAita· édita vin* emo caritati· iadiftblubili erunt unum, fient fc no« unuas fumus.

tur, ratnAauan dc revocantur, ,ad plene et* plirandnm non foCceret dies neque recnA. Patres autem facri concilii, dt etiam eundi principe· fireuli, de hac re non fidum admirantur, fed dc grtvifiunc fcandalixantur, cum hoc cedat in maximum (candalum dc perturbationem ecclefi· ufoverfelis; fiunt namque diverti prooeflus in divertis partibus: unus excommunicat, alius vero abfolvit; unus obedit, alter contemnit. Quanta autem mala dc contemptus ecdcfiaftici ftatus hinc proveniant, lingua noftra mortalis ad plenum explicare non poterit. Et, quod gravius eft, fiant procerius in curia Romana, per quos moventur fuppofita concilii, fignanter autem tripiores dc abbreviatores » cum tamen ita neceflbria negotia ibidem tnAentur, quod non fishnu deberent - vocari, quifomo dt alii mitti. Ea *.**. propter, peser beatUEme, diAa fecra fynodufeaAitatcm veftram roeat, petit, hortatur,dc infuper per vtfeera mifericordia domini noftri letis Chrifti obfecrat dcrequirit, quatenus fenAitas veftra deinceps taliter velit obedire, quod ifta aut confindUa dc cetero non fiant. Et pnefertim mandare domino patriarcha Hierofiüymitano, a quo dicitur illud monitorium emanatum, ut illud revocet, dc, de cetero confimilia non attentet.

Peramplius autem fenAitas veftra dignetur Civere dc hab.-re recommifia fuppofita fecri concilii, prout in decreto adhfoionts pollicira fuit (anilitas veftra facere velle. In omnibus autem fenAitas veftra velit fic agere, quatenus patres in Aero concilio concipere valeant fenAitatem veftram manutenere facrum concilium, dc non per indireAum diflblvere. ***' Quod fi fenAitas veftra fecerit, - totus infuper orbis univerfes exinde magnam fufeipiet confolationem dc quietem : (bcrum infuper concilium dt fenAitas veftra erunt unum, ficut ftc nos unum fumus.

Poftr-mo, pater beatiflitne, Aerum conci-

proximis diebus in facrofenAo opere refnrmattonis dudum univeriô orbi per fuas literas E prottuffo fecit & ordinavit, imprafentiarum > in fignum participationum toc & tantorum bonorum operum, tranfmittit fenAitati veftra decretum de annatis, vacantiis, fit communibus fervitiis tollendis, prout in ipfo decreto flatim prafimrando clarius continetur I Et diAa fecra fynodus hortatur & requirit (anilitatem veftram quatenus velit ipfam decretum in fisa curia fenrari, dc alibi obfervari facere & cuftodire, quoniam ipfum ert conforme legi divina & canonibus (anciorum patrum · dc

ta introtfafla faerunt ex anriâ pafiagii term fenAn, nunc autem cedante caufe cribra poterit dc eficAns. Etiam dide annata haAenus fnblevata non funt convertis m eam ·■ fiim St finem. propter quem annata adinvea* ta fimnmt, Maxime autem quondam fvperio ribus temporibus in feblcvatfonem diAarum sanatarum tantus rigor, tantaque exorbitantia, St tot mfuptr deftruAiones Scortationes infignium ecdefiarum provenerunt, adeo etiam quod in multi· oedefiis cultu· divinus nedum diminutus, fed etiam in totum in coliapium VreduAus exiftil. Multi enim notabiles pariati, ob non folutioaem annataram, innodati cenitaris ecdefiafticis, multis annis s divinis abfttnentes. fic tandem plurimi in ipfis fic mortui, in terra profana inhumati funt. Alii vero eoaQi funt vendere libros, calices, capias rdiqaiarpm, dc ornamenta ecdefiarum. Alia autem innumerabilia mala, que exinde fubfecuta font, in longum enarrare de prafindi fiiperfedeo. Quibus tragulis attentis, peramplius non expediebat facro concilio confoventibus oculis percranfire. Unde, pacer beatiffime, fi Alexander fenAa Romann ecclefi· dc apoftolica fedis epdcopus, fcribem Lucenfi ecclefi-, conftituerit dc decreverit, Cquod nullus, cufefcumqee gndtts, clericus pro ecdefiaftico beneficio audeat aliquid conferre, etiamfi fabrior ecdefia vel in denariis feu etiam in ufus pauperum donatum tribuendum foret, multo magia decuit (aerum concilium, quod cil fpecûhim St noima cujuslibet vita atqüe communis afltonis, decretart & ordinare. quatenus peramplius in collatione beneficiorum, confirmationum, eleAionum, admiffionum, poftulatiouum, tam in curia Romana, quam alibi, nil penitus ante vel poft exigatur, direAe vd indireAe, pratextu etiam cujufcumquc confuetudinis, privilegii vel ftatuti, aut alias quacumque recepta occafio» ne. Sacrum namque concilium nil novi fecitDfe videtur, fed antiquiflima jura feoActum Romanorum pontificum innovavit. Nihilo minor, pater beatiflime, Aerum concilium omnino difpofitum eft, ftc jam laborat per aliquem alium modum honeftiorem (anAitati veftne dc dominis cardinalibus talem facere provifionem, de qua (anAitas veftra dominique cardinales merito poterunt contentari. Pnofertim autem fi facrum concilium informatum foerit realiter dc cum effeAu, (ànAitatem veftram decreta fecri concilii Bafileenfis fervare, fic ab ali» obfervari fecere dc cuftodire, prout dc fenAitas veftra in bulla fua adhafionis pollicita eft ea fervare. Has preces, pater beatiftime, pro hac vice nos humiles dt tantilli diAa iacrofenAn fynodi oratores. fenAitati veftra magna cum inflantia offerimur, rogantes fenAitatcm veftram humiliter dc devote, quod fi nobis injunAa non tam mature aut eleganti flylo quo debuiriemus expofoerimus, id non facro concilio, fed noftra imperitia' fenAitas veftra adferiberc dignetur. Finaliter, pater beatiflime, optat ipfa fecra fynodus, ut Dem gloriofus vota & agenda fin»Aitalis veftra feliciter dirigat, dc ccelefti dono profequarur, ut per hac dc alia, qua, domino infpirante, fenAitas veftra in pofterum

fece-

fecerit, immairafcibilem vfas aunMCOftuai 4c triumphata· gloriam ooofequi metemur, quam fimAitatis vcftre dt nobis omnibus coocedat Jefu» Chri^ua benediAus in fecula. Amen.

XLL

Kefpanjh doauri ***Iurnii*** *pap»* ad pradMe *prepefria per erèiefäetwt» condiri.*

SAnAifRmus dominus nofter papa venerabilibus viris oratoribus fecri Bafileenfis con-

Quod mens flt *intentio* ac omne ftddium B fixum femper ftt^t, insendert flt vigilare ad ea qu· honorem Dei, felutem animaram,ac bonum totius ecdefi· ac republic· Chriftiag· concernerent, fignanter *d extirparionem iuercfiun, reformationem morum, ac pacem populi Chriftiani» fle fpecialker ad redudionem Gnscorum dc ecdefi· orientalis ad veram fle catholicam fidem. In qua re quantum laboraverit, primum Conflantia, deinde Borna tempore felicis recordationis domini Martini pap· V. nnedecefloris fui, dum eflpt fa minoribus, poftremo poflquam Sd apicem apoftolatus aflïnnpras fuit, fere omnibus noturn efl, ita ot non otiofe exiftimet quod, fl in ea te fibi credulitas fitiflèt adhibita, jam ad optimum finem perventum fuiffet, aut felrem hujufmodi redudio magnum principium haberet..

Quantum autem ad negotium indulgentiaram, aledionum, annataram , eauferam, fle vocationum, feriptoram dt abbreviatorum Romane curte , refpondit : Quia pateri· grandes funr, fle difcuflione, ac dedaratidne indigent, fe una cum fratribus fuis fende Romana ecdefi· cardinalibus decreviflc refpondcre per fuos ♦ iacro concilio : quod quaipprimum fecere intendit, fperans refponfiones fuas tales efle debere, qua jufliti· dc honcftati conveniant, ipfique fecro concilio fle omnibus pie fentientibus ad Dei honorem , caritatem flcD pacem, ac bonum univerfalis ecdefte , grltfi ac accept· merito fint futur·,

P O G G 1 U S.

Ego Poggius, domini noflri pane fecretarius, fupralcriptam refponfionem de mandato fise fanilitatis fcripfi manu propria flt fubftripfi.

Aufcultatum cum originali feripto in fchedula papyrea. Et concordat. Et interfui, quando duodecimo die tnenfis Augufli milleCmo quadringentefimo tricefimo-quinto prafetus Poggius in camera fenAiffimi domini -noflri papcoram multitudine pnelatortim, doAorum, flt E aliorum virorum, refpondit diÅamfchedtiam fcripfiflb, dc dominis Joanni de Baçhenftein decretorum doAori, flt Matthao Mefnaige in fecra pagina beccalaureo, oratoribus facri Bafileenus concilii pariatis, ex parte ipfius4fen-Aiffimi domini noflri pap· pnsfentafle.

Ita eft. D. Barard. notarius publicus. C. RouflcUi.

XUL

&yutuuur fefts *per* «tasrmMs *Âeri.* nium audtamm nmmiw *fratri» Jxfrrafii prit* rit getriraH» & foo, fft perte ſaJIfrri* ût *Cknfat ferri»* te dmum* *atfrri* dtarfei m» drama prevideMM *pep»* ***IT.*** *ht geaendi* CMfnyetiemr *ei pethioaei frfre» per ereten» facri eonrihi MCCtcXXXr. Aβ rrr.* CMb» *Iri».*

NUntii flt oratores a fàcro hoc generali deftinati concilio adfenAiflhnum in Chriflo petram & dominum noftram da— Eugenium divina providenda papam quartum, venerabiles feiUcet flt doAiffimi viri mador, innandum eia prafequentes officium, roverendiffimi reverendique in Chriflo patres flt domini, ceterique vos patres & viri elediffimi, pium diverts orationibus ipfius domini noflri beàtitudini expofuerant, eorumque adplacuit corroborâmes exhortatorias fuas pe- SXX»·. dones anAc-fatibus, tum rationibus, tum**** quoque perfuafionibus, ornate freeatque ditcrete.* qu· cum omnia reverendiffimie potribus fit dominationibus veflris nota lore confpicimus, ad uniufaijufipwexhortatorie petiti Crêfponfiooem defeendere congruentius judicamur, quam eorumdem dominorum oratorum fingula repetamus pfopofita, verum noti declinantes ab ordine per eoe ipfos egregie cuflodito, vice flt nomine ipfius iandiffimi domini noflri, cujus tu nuntii fle oratore» immeriti, frater os prior generalis,flt ego Antonius auditor, bimusfingulis tonun petitionibus , tamen, ne verbis immorari videamur. Ex qua patnen refponx fione fatis aperte cpUigi poterit, quid coram quiique dixerit petieritve.

Ad primum igitur, rtvensdiflîmi patres, vofifue viri degantifemi, per ipfum nragi-

Aer inter omne» alias rus, quantumcumque grave», rcduAionem Gracoram fic ecdefi· oricntali» ad reran» fle catholicam fidem, foeper fibi pradpuam fecit. In qua quidem re, quantum laboris curave fiimpferit, primum Conflanti·, deinde Horn· tempore felici» recordationis domini Martini pap· V. poflremo postquam ad apicem aposcoUtus uumptus fiiit, multis noram est, prafertim plcrUque ex vobis, revercndMKmi revereodfaue petrosi ficque materiam illam omni quo manui potest sradio una cum hoc ipfo fecro concilio paratus est profequi, gaudetque plurimum quod him Crocorum reduAio vobis patribus fle deminis reverendiffimis fitalis videaturj quam quidem primum per fenAitatem fuam promotam aliqui phyladeriam antiquam flt cantilenam vocabam. –

Quo vero ad hoc est, ad materiam ind ___ — breviter refpondemus: Modus d habendi pecunias, reverendiflimi gravis est, eo quod ex quasra P™ multa mala attulit exempla Christiano populo. Item adventus Gnecorum, cujus gratia hoc queritur, omnino incertu»x«R, quamquam

00-

•oram araseras aliquid certi condafifle vide»-X tur. Ne fit ahas multa poUdti fontqu· πmen aut rerum vel tamports neceffitatc rei alia caufe mutato confiBn non ferearent. Name U rem tascanam ahquid conferre difjx>-nee, fed fhfhfcabitur potius gratia turpis qu**> flue Ac hoi id fieri. Regnum Cypri flt infula Rhodi, terrarum Chriflfenoram firntiffima propugnacula, ex hoc fe fcsndaium fe jaltaram gravem parienturt fimifiter fe mu|ta pia dpera, qu· ad indulgentias hujufmodi prosAovcntur, fi contingat hos Grocos non w irire tum fe plane arbitrabitur quMpiam nos iDufile fe prodam quamdam hac fiéÚone qum fivüfe, fe dicati Çcccqui in multitudine dimnino cevendum videtur, apud eos maxime qui ad Lnfta opera toovenifie fe profitentur. Quare concludimus , reverendiffimi patres, quod omnino ante omnia expefeandum fit imperatoris fe patriarchs finale refponfum, fe habenda certitudo de adventu coram ; qua habita, five per viam indulgentiarum, uve alio modo qui melior fe convcnicntior forfitan effe videatur, fenftffimus dominus nofter fe paratum offert ad concurrendum cum hoc fecro concilio, fe omnes poffibiies favores impendendum. Et hac quoad fecundum.

Ad tertium breviffime dicimus, Quod ipfe fen&iffiqps dominus nofter tunc etiam paratus eft Cardinales fe prolatos, & alias Uteratas pertonas, ad tam pium opus fe locum e- I ledum mitteret immo fe fi contingat eligi locum, ad quem fenditas fua commode pofc fit accedere, perfonaliter interefle curabit. Interim autem depurebit viros aliquos doriiffimos, qui fuper differentiis Latinorum fe Crocorum plene conferant fe difputent, quamquam ifta materia repedatur plene difcuffa .

rum magiftrain Matthsum.

Accedimus modo ad petitiones venerabilis decretorum dodoria domini Joatints de Bachenflein. Et primo, quoad confervantiam decretorum hujus fecri concilii, fic breviffime refpoodemus, Quod fanljiffimus dominus nofler quantum potuit decreta huius facri concilii amplexus eft, fe fervari voluit, fe in futurum fe paratiffimum offert : & fi in protentum aliquo particulari cafu aliter fetium effe videatur, id ex juftis fe neceffariis caufis. fi ^diligenter res inveftigerar, felium fuifle comperietur : fe idem in decreto de cledionibus fervatum effe videbitur. Quo vero ad articulum caufarum, hoc damus refponfum , Quod fandiffimus dominus nofter non intendit ex caufis que in curia recipiuntur fcandalum aliquod facere; fed cum mos fedis apoftolic· ut, ut norunt dominationesveftre, u- E nicuique miniftrare juftitiam, non eft. miram fi ad fe concurrentes fufeepit, eilque juftitiam per viros doriiffimos fe in mRbus valde expertos miniflrari juffit. Ncqife femper coartat a principio, cum caufa committitur, de omni circumflantia judicis, a quo ad curiam introducatur, videlicet qua auâoritate judex proceffitrit. Curavit autem ûnâiffimus dominus nofter materiam litium pro viribus excidere , fe quandoque requifitus, caufiu etiam ad hoc* fecnun generale remittere concilium : fed mirantur multi, fe non dolare non poffient, quod concilium, quod pro rebus maximis fe univerfele bonum concernentibus congregatum fe ede profitetur, ad innumerabiles privatarum fe minimarum rerum caufiu occupetur, fe quotquot pro ea re venientes indifferenter admittat, fe caufis in curia Romana captas ad fe retrahat. Quo fit ut multi fe incorporari procurent, non ut communi utilitati- confidant, fed privatis .eorum commodis, fe fiepe cum alterius partis gravamine, fe fignanter officialium curtat Romanas, qui fub eo protextu huc flrpe trahuntur: quod plurimi ex vobjp reverendiffimi revcrendiqne patres drcumfojdeqtes dixerunt Ipluries, fe proclamarunt, hujufmodi particulares caulas, fe alia privata negotia, per facram hoc copdlium non effe admittenda ; fe magifler Simon rreiron, alias orator hujus facrofendas fynodi, ad ipfum fenriiffimum dominum noftram accedens, dixit facrum concilium ad eu velle providere, & a fe omnino abdicare. Et hoc quoad articulum cauferam.

Quo autem ad feriptores fe abbreviatores, qui de hoc facro concilio dicuntur ad curiam vocati, dicimus illos qui tempora mandati in hoc fecro generali concilio erant incorporati, fuific-in ipfo mandato fe efle exceptos: deque ex eo mandato nihil contra hujus faCeti concilii fepnofita effe innovatum. Si qui autem poftea ot jam mandato proventi in fraudem fe illufioncm mandati fe incorporari curaverant, exiftiment reverendiffinus paternitates veflro an jure fecerint. Et hoc breviffi^ me quoad feriptores fe abbreviatores.

Quo vero ad decretum annataram, *&c.* licet aBas per me multa didafint, tamen utile fe non fiiperfluum fore putavimus, fi iterum ad id panca qundam tubjidamus, ut in omnibus fetisfeciffe videamur uno fermons. Breviffime itaque fic relpondcmus, quod nomo fatis admiratur, quod in re tam grandi, irrequifitis fe infeiis Cmfliffimo domino noftro atque fecro collegio, fe aliis quorum interefl, tam ckofe infperate coodufum fuerit: quod fi linquam feriendum fuit, hoc prodpue tempore omittendum videbatur, quo Romana eodefia fe muhn |lia pro malignitate temporia innumerable damna funt panis. Si qui in his protendebantur abufus , his providendum erat fine privatione fubftanti·: aut faltem provifio debita Cmul facienda erat, ut fic juftitia fe pax obviarent fibi. Unde, reverendiffimi patres dominiqne proftantiffimi, interim vivent qui hadenus inde vite fuflentationem ducebant? unde ecclefiarum flianun oocrafupportabunt, cum proter Rorpanam ecdefiam multi prolati fint, qui ex poffeffionibus aut decimis parum vel nihil recipiant? Unde fedes Eapoftolica impenfas feriet,*providendo fitatibus fe utilitati univerfali ecclefi· pro hia que pertinent ad pacem fit extirpationem h»~refum 3c errorum, & ad alia concernentia bonum publicum totius populi Chnrtiani ? Jure igitur, reverendiffimi patres, manutenenda erant ifta, faltem donec aliter fieret fufficiens proriûo. de qua provifione fufficicnti facienda per fecram hoc concilium fenfliffimus dominus nofter vult effe bene contentus, juxta defiderium hujus fieri concilii » - ptovifio quod ṅo,.*Hſ°' taliter fiat, quod flabilis & firma permaneat

Et

£t h»c quoad ultimum, ad laudem Dei omni-potentis. Amen .

XL11L

Orotte Cerardt Landntn» tpfcof* Leettefa ore-lorn Bafirtufis certain ôd regrm Jrtgbd &

FAcite quod Dei eft, flt ipfe fteiet quod veftrum eft , ex facn* literis apud Cregonum epidola ÔZlava. Paucis hi* antea proxime inflitutoque majorum paemifills, credimus , fereniflune dt Chriftianiftaae rex, reverendifimi patre*, & illuftre* demini, vos jamjam pro fumma prudentia veftra plane intelligere debuifle , «mnia no* jufta, utilia, dt nimirum toti orbi neceflaria, hodierno die fo remflimam ma*jeftatem veflram nomine (acri Bafilren&s'concilii rogaturos fore Quapropter fi qui nunc funt hoc in fancliflimo ac celeberrimo patrum dt procerum ordine . quo* forte oflêndi contingeret, qui eum apud maximum dc gloriofiflimum omnium rege , totque Capicntiflimo» dc prrftantiflimo* viro* veiba ftaraui. non eam dicendi artem aut elegantiam afferamus, quam eloquentiflimi ipfi viri vel expeâaflênt, vel pro fummo fplendore hujufce loci dignam fore judicaflent . Hoc tales oramus dc obfecramut, ut potius rationem di fummam «quiratem caufie, de qua paulo poft agemus , confiderare velint, quam tarditatem aliquam in dicendo noftram accufare : neque tantum quo ornatu verborum , quam quid dc qua fide dicatur, advertant; diximus enim in principio orationis noftne: Facite quod Dei eft. Quis unquam ullo tempore pro juftiore ait fandiore caufa quemquam in orbe regem aut principem adivit ? Quis pro tam falubn dc honefto nogotio nuntius ad regem, regiis pnecipue virtu(ibu* infignem , nulla etiam elegantia adhibita, non ea qu· exoptet omnia impetrare pofle confidat *i* Animadvertite diligenter (quxfo) ipfam miflioms noftrar cautam, non minus certe neccflanam quam hooeflam I Mifli fumusa fanfhflîmo Bafilevnfi concilio ad regem quidem in toto orbe terrarum fidcliiTimttm dc catholicum, ne fides ipfa, quam luxam fatis dt quaflam habemus , turpiter pereat, praesidium advocatur. Mifli fumus ad Chnftianiflimum regem , ne rempublicam Chriflianam , miferc quidem afflidam , ritus pravifque moribus debilitatam & deformem , ac nunc quidem in fumtno diferimine potitam , cum fubvemre maxime poflitis , periclitari non pariamini . Mifli iumus ad regem natura mitem, juflum , manfuetum, pacis amatorem, ut per ipfum pacem , otium , tranquillitatem , concordiam ipfi , fuis omnibus dt univerfo orbi terrarum pariamus. Mifli fumus tandem ad regem clariflimum animo atque genere ïhiflri porter ceteros natam, ut ad tam pnrclan & iih»bria Dei opera comitem Ce & participem ad ûcrofandam fynodum jungere velit : fynodum dico m Spiritu (anclo dc in omni bono opere legitime congregatam, univerCalem fummi dc immortali* Dei ecdefiam reprafcntantem . ac non minori » ftabtlitati juris 6rmatam, quam in unum rerum McefKtat· vocatam . Qusritis in ea edificationis & ordinationi* fu· folerane ac legitimum exordium?

Fum, -» ***** ' '

At hac in celeberrimo omnium Conftafcrienfi coocilio decreta flt conftirata fuit, in qb· cer-•tc divinaram humanarumque literarum ex omni pane nobis iipientifimi homine* convenerant , in quo inclyta hec, hac inquam dodiffuni natio veftra fumtno honore interfuit . ia quo (apienti· lumina & cunila ferme mundi ornamenta collegia fuerunt. Qusritif fummam in ea aurtontatem? At hac eadem fynodus patrum , ûcerdotam› regum , princi7 pum. ducum , nationum , dc communi omnium confenfu, tanta frequentia hominum, quantam dhquam futfle conflat, una voce, uno ore decreta, ftatuta, difimita , declarata, promulgata fuit. Qusriti* tn ea fumraontm ponB tificum confenfutn ? At hec fanûiflîmorum quondam Martini, dc nunc domini noflri Eugenii plurimis literarnm monumentis obfirmata, Habilita eft dc convocata, & adiicit ad hac omnia fimul non mediocrem concilium Senenfe auiloritatem. Nonne omnes in eo patt es hoc Bafileenfe concilium pro flatu fandr ecclefi· Dei, pro communi omnium falute, ad hoc tempus neceflario celebrandum efle ccnfuerunt? Itaque fi diligenter omnia in unum colligere volumus nullum unquam concilium tot decretorum tnonumenti* , tot diverbs (ut ita dicam) itatibus sdificacum , vallatum, tumq , vel vidifle, vel audifle, vel etiam lcgiffe tebimur . At C quam nunc hec facrofandafynodus non opponuna modo, fed dt , (l o unquam tetnpore ftatuta fiiiffct, maxime nceflana fit. pacis attendite, dc recognofcite fanéliffim» fidei dt rcipublicK Chriftianc vulnera I Primum, an diflimularc poflumus , nifi foediflime quidem * dc non mediocri etiam totius nominis Chriftiam periculo, in emni forme regtone orbis exorta* atque excrcfcente* mdies magis nefaria* dt hercûcas fafhones, venenatamque illm in primis dt peftiferam Bohcmorum, luem ? Bone Jefu, quam longe lateqytt jam fines extendit ! Qui* erum non acerbe doleat, clariflimum olim populi Chnftiani regnum ahenum , averfumque a fide dc rebgione noDflra fafhim? Quis praterea non miferebitur , merabiles anima*, illorum falfa pefli-

fcraque doônna petleôas , igni de fupplicii* •ternis quotidie deperire ? Neque eft animus nunc commemorare hoc loco, quantas ftrages, cedes dc incendia populo (hriftiano hec pefti» hominum attulerit, quod fanfliflima Dei templa , aras . reliquias martyrum polluti* facrilegifque manibus profonarit. non enim omnia fingulanter fine lacrymis, Chnftiani* procipue hominibus, enumerari poffunt . Sed nec his fe finibus continet hcc contagiofa peftis. Serpit enim indies magis dc magis hoc exitiale malum i atque icelerariflimae ac fuperftitioûs genti* vefiina temeritati £ parum facinoris in eo efle videtur, do"» turp·* & teterrima omnia in occlcùam Dei, in religionem› in fidem, dilciplinam ianAoratn patrum flagitiofiffim· moliuntur, nifi civilem etiam univerfi orbi» politiam fundita* evertant t tantumque illi* fuperefl odii dt hoftilitati* in rempublicam Chriflianam, ut non fotum adverfus chrifto* domini, fod etiam adverti** reges dt principes, divino ■tique jure conflituto*, plebi* dc multitudini* imperii· tumultuaria odia concitare tonentur ; pro concione publica predicant·* omnes homine» inter f» pa-

res

m eta7 mqwe altam alio fitpcriorom fora, negaotes perneam veQigalia fle tritam peiori» pibsas, dari oportere : quota ut multi non modo homines» fed populi,, ut rarum novaram tamper cupidi fant, cum a vera flt catholica ecclefia, tum ■ principibus etiam tais , aut re ipia Ac animis fic voluntxte eme dçfiriant. Ita- Γ» hodierno tempore cum hoc fuperflitiofum maleficum genus hominum, magna nunc redtaliouis eorum oblata (pe, ad iacnim coralium venire, obtulerit, fi hoc rex negteftta furti haben volet, vel fi cum ipfo* armis vincara ooo potuimus , turpiter -effet - cogitari a fteie eônjm çadem, extollent fit infolenter, conflagrabit profierio intanhtm Incendium & vis morbi, ut fruftra poflea defperat· rei tabvenire cupiamus : operemur igitur (ab apoflolo Wiftitutt) bonum , dum tempus habemttf, nec tanti ac tam fperati boni occationem nobis oblatam preterite finamus .

Atque ut intelhgaus ex omni pine orbis congregandi concilii fuminam imminere neceffitatem, convenite nunc oculos ad ftnâam ecclefia' Dei jacentem & afliiftam, ac longa pertuivationum affiduitate pene profligatam . Bene Deus, quantum ab antiquis honoribus, Ac t prifea majorum noftrorum dignitate, quibus Chnftiane reipublice flatus diutina fecrorum conciliorum intcrmtfllone decidit ' Videtifae, dum diflordiis nimium pertinaciter inter nos decertamus, quidquid opum, opulentarum , fplendoris . ornamenti ac fanâimoni· in florentiflimo olim populo Chnibano a majoribus noftri zfumma induftria fle vigilantia patrum fuit, id omne nos ditanfionibus flt dmultanbus oofiris totum ferme perdidiffe ? Videtis propterva univerfum ferme orbem ardere bello , inter principes populofque Chriftianos teterrima concitata odia. O ecci» tatetn incredibilem , omnia effundi, omnia exhauriri, ad arma , ad fanefaflimo» exercitus , in flragts non hrrcticorum (ut debuit) comparandos, fed in perniciem totius populi Chnfliani ! Recogitate nunc tot nobiliflimos exercitus, tot illuflres proceres casfos, tantum fparfum (anguinis Chnfliani , tot florentiflimas urbçi everfas , tot pulcherrimas patrias igni ferroque abfumptas , ut nulla certe pro his tantis malis fetis unquam digna inveniri premia poffent. Recogitate nullam ferme plagam orbis calamitatum vel diffenfionnm vacuam eta , nullam vacare bello . Quid igitur ? hifne, inquam , turbuknttiffimis temporibus noflris, frigefeente indies magis cantate, hujus concilii celebrationem fapervacuam , an fttmmopere nobis ncceffariam fore putabimus i folanj certe viam Ac umeam ijpem calamitatum noftrarum opprimendarum ? Etenim cum multa a maioribus noflris divinitus inftituta funt, felubria quidem flt utilia, nihil tamen gravius nihil eommodios, quam quod fecra concilia in orbe Qui* ftiano celebrari vohscrum : quibus fobs' fidem Chriftsanam ‹ pacem, otium, trantfhiHitatem, concordiam feptastiflimi illi homines vel dari vel pota conferveri crediderunt, fecdoqwe ubi hec fieri defierint, in advertam omnia ire flt pnsciptexri putarum, atque .tea eta, leogo ufa, non floe umeo, ingenti jafhxta raram noftruu·, expetti fissus i quidquid enim hordam » quidquid be loram, quidquid dlfcordtaram , ditaiifitnuun : calamitatum »

quibus mifere nimium none populus Chrtflianus premitur, omnia , inquam, per intermit* fionem conciliorum exorta funt. Atque olim fandi patres* ut quidquam parum honefle. Srum verecunde, parum moderate fieri con- ciebant, concilia flatta, nullo intervallo fado, cogebant in unum, neque morbfls pet négliger»tiara aut defidiam excrefcere fioebant, nullo fene alio fanriiori inftituro aut documento utilius communi omnium fefati atrate pofteritati fac confukre pota putantes. nos igitur tantorum patrum foboies , fedestao flantes flt otiofi adfpicere poterimus tam etitiofit flt indies magis exctefcentia mala gentis noftre , prefenim ernn ita feluberrtatun ad or rnnes morbos medicamentum nobis reWhrm fit, quo nihil certe convenientius, nihil prodentius. nihil ad omnes gentes communius fieri poteft ? Eft enim concilium omnium patrum , regum , principum , gentium , flt publicum totim orbis concilium i in quo *ex* omni parte facri httmanique juris dofhffimi viri conveniunt : in quo Spiritus fenflua aflUlit, flt ideqt Spiritus panickmi, qui nos docebit omnia qui nos compkxus fft, nec errare , nec decipi, nec falli finit: qur omnia ideo brevioribus verbis proloquimur , quoniam pro fummi prudentia Ac relo religionis qui in vobis efl a fenfliflima majeftate regia fle a vobis fepientiflimis Viri* jarodiu profeâa & cognita fuerunt. Memmi enim paucis ante annis exaflis majeflatem veftram , ut fumme quidem otnmum Chriftianiffima eft, honorificam omni dignitate legationem ad fen&flimum quondam Martinum pôntificem deftinata, ut pro ftunmis nceflltatibus Ac periculis reipublice Chri* ftiano , qua invaletcentibus quotidie malis in fummo diferimine effiet, diem faturi tunc concilii anticipare vallet-, tantum fidei Ac populo Chnftiano majeftas religioflflim* veflra fubvtntum iri cupiebat. Itaque, fereniflime rex, dlufires principes, Ac amphflimi domini, jaaajam exoptata Ac tantopere vobis expeAata dira illuxit, pam fanfEÆmis patribus frequens congregatum omni jure Ac firmiute concilium Deft , At idipfum jam fanfhfEmis patribus frequens. Illa , inquam., dies illuxit, in qua mftiflimr voluntati fle divino ardori veftro fidei Ac reipublic» fubvenire cupienti fetisfecere poffitis . in qua quantum virtutis. quantum regii animi, quantum benevolentiae erga fanfliflimam religionem Ac publicam felutcm habuiftis habetiique, tantum hodierno die in univerfo pdpulo Chriftiano declarare queatis : non enim agitur nunc de crremoniii, de folemniis, dc diebus profeftis, de ornatu templorum, de fplendore urbium : fed cum res Chnftiana difcordiis , bellis de haereticis feâionibus jamdiu mukipUcatA fit Ac Labores, agitur de felute reiigtoaU & fecratiflim· kgis Jefu Chrifti : aEgiUU de coofervatione regum , principum, totiufqne populi Chriftiani^ agitur , nc unica human· felutis infatuti»; a majoribas noftri* nobis reikLa, omnia fcilicet in futurum fecra concilia penitus fublata perpetuo difpereant. Agitur confequenter , nc orbis terrarum, ne nos omnes perpetuo pereamus. Itaque, fere- nifinae rex , pneftantiflimi patres , fle illuftres domini, ut pro ingenio veftro Ac antiqua confaeradinc fecris inftireris Ac religioni Dei noftri dediti eftis, fequimini veterem impetum entai At diutini defiderii * noftri. bcq'umi-

ni Qniftum At antiquum morem clariffim· *fit* A fionis Jefu Chrifti qua pad· fontt condo·*·

rcligiofiÆm· patrie vefti*, Ac ecclefia ac tei-
public· a nobis auxilium dcprecantibm fob-
venire non tardetis. Etenim cum pmeipuo
quodam loco dignitatis, fumma etiam aloria
inter omnes orbis rega evedli fitis, dum vel
virtute, vd religione, vel genere, vel tian'
tate patri·, vel gloria rerum nemini cedatis i
ctun hrc inelyta natio tanta frequentia pru-
dent ifiitnorum eloquentiflimorumque visorum
effluat; ita at antiquiori fama palma Japien-
tia tam divinarum quam humanarum litcra-
rum fine controverts apud vos fit ; nihd fan-
ch'Ema majeftas veftra regio nomine dignius
vd fanfli(Timorum majorum veftrorum virtu-
te proprius facere poteft, tyiasn quod pacem B
Chnftianam (ut rax Ac viri certe narota ve-
ftra pacifici 'aftis) Ac dare omnibus « fufei-
pere velitis ; neque ulla alia dc virtutibus ve-
ftris , etfi innumerabiles Ac maxim· font, ma-
gis prohjmos aut fimiles Deo vos facere po-
teft . Fateor Commas efle lauda, & vere re-
gias, «liquid-fortiter . jwfte, clementer, ma-
gnifice, liberaliser agere: aut patrocinium di-
vin» legis fiusCliflim» pacis recipere i ne fi-
da , ne religio, ne res tacr» , ne ftatus Chri-
ftianus, ne h»c omnia funditus pereant, vi-
ribus atque animo fortiter incumbere : quis
pro hoc um illuftri negotio, non diyinos ma-
gis honora, quam humanos decernendos ef-
fe putavent ? Sed nimis multa de his ad ho- v
nefta laudis Ac cens veneque gloris cupidos
haud enihi clariflima vinus veftra fuaiorc ad
bene redaque operandum egere videtur . Ut
igitur finem faciam, cum hoc faerbfandum
concilium rite fundatum, congregarum, Ac
rebus noftris neceffarium fit, facram majefta-
tem veftram deprecatur Ac orat , imo potius
Spintut fandus paracletus in eo exift:ns, cu-
jus fcliciflimis aufpiciis oleo letitis prs coo-
fbrtibus veftris unfltts rex eftts Ac confecra-
tus : primum ut veftris ex pbaclariffimis re-
gnis leôiÆmos' quofdam & fipicnudimo» vi-
ros , quorum magna fane Ac infinita pene a-
pud vos multitudo eft, deligatis , & pro
fumma dignitate regis majeftaris ao celeber-
rima in toto orbe terrarum catholici nominis
fama, qua femper ianftiflimi majora veftri
ac vos pnrclari fuiflis, legationem omnium
·ufloritate infignem atque digmflimam ad (h-
croïïnflum Bafileenfe concilium mittatis , Ac
cum ceteris principibus Chriftianis , quorum
magna fane pars egregias jam Ac magnificas
legationes per hoc communi incqndio extin-
guendo sd idem concilium mifit, Ac eeten
quoque mifluri videmur. de extirpatione he-
refum, de virtute , de confervanda religione,
de pace, de fanâimonia morum in melius
conftituenda, honeftiflimo certamine conten-
datis . Proximum eft, quod omnibus animi
iesuïbus a facra majeftate veftra (aerum idem E
concilium petit, ut cum hoftibus veftris , ad
qnos nomine facri concilii hificc do caufis de-
creta legatio efl, pacem, caritatem, concor-
diam , opus certe a natura veftra non abhor-
rens, inire velitis: pace confiera, {amquam
falutis univerf» jadis fundamentis, non du-
bitamus omnem populum Cbriftianum , ja-
centem diu quidem Ac oppreflum , ad prifti-
na dignitatis fu· recuperanda fpem erigere
fe. Ac revivifcere debere. Agite igitur , ora-
omnes per fanfhflimam memoriam pafi-
te immortali Deo ac creatori veftro acceptae
injurias; excurrite odia, qustricc pacem* tnti-
mini tam fingulari & exedenti bono, quod
nobis Redemptor nofter ultimo ccflimentn re-
linquit, cum excerturus ex hac vita mortall
dixit: Zace» - µ - reimfeo *vobit*: dulce *> /«*. ■
nim nomen eft pacis: res vero ipfa cum ju-
cunda , tum falutahs : nam nec facram le-
gem, nec fidem, nec (bcictaum humanam.
nec rempublicam caram habere videtur, quem
ddeordi», quem bella deleâant. Nartis illud
tritum quod dici (oleti Çoncordia-.rcs parva
crefcunt, difeordia maximh ditabuntur. Nos
igitur antforirate & nomine facri Bafileenfis
Bconcilii, fi quid huic tam falutifiers At noceff-
faria rei a nobis portari port· videritis , o-
mnià non folum torti animo, fed Ac libenti
animo fubire prsfto fumus t omnia patiemur,
nihil fubcerfugiemus, modo hinc omnibus
mortalibus fiimmc defiderat· paci, diregente
Deo nofiro, vel fatisfacere vel prodefle pofli-
mus. Poftremum eft, ut ex ditione regnorum
veftrorum reverendiflimos reverendofijue pa-
tra, qui ad (aerum concilium juxta ianûio-
ηα antiquas venire tenentur, id ut faciant
adhortari velitis: ut ecclefi· Ac communi o-
mnium ûluti, ■ prsftandi prodentia Ac au- ··uti, H.
floritate, quemadmodum in concilio olim
Conftantienfi ingenti pneter ceteros (cienti-
ac religionis laude fecerunt, confulere Ac pro-
defle queant: qua omnia fi ut optamus Ac
confidimus a vobis confiera erunt, facietis
certe , ut primo didum eft, quod Dei efl ,
Ac ipfis altiflimus Ac immortalis omnium pa-
ter . dignitatem, gloriam jc amplitudinem
nominis veftri augendo, faciet quod veftrum
eft . Ac taudem in numero beatorum relati
certum Ac diffimtum in celo locum obtinebi-
tis, ad laudem Ac gloriam omnipotentis r-
temi Dei , Ac totius curi· triumphantis. A-
men,

XLIV.

*V Oratio atagifiri Ànêrta 4e Petro arckieptficopi Colofe*fi3, quam mabofiatoru doimm Engtnu fapa, foBa tn 'congregatione genenti XXII. Jagujh* MCCCCXXX1L

MAximam mihi dicendi fiduciam pr-- flat , rcverendiflimi patres , ceteri-
que vos viri leftiffimi, hic veftcr convtn-
Aus ampliflimus ac fpeflatiffimtA. Cum e-
nim plurimo· apud vos iftic videam, quo-
rum fingulariÆma (apientia atque humanitas
longa mihi familiaritate perfpeÂa Ac cognita
fit, alio· vero omnium virtute Ac Optimi· ar-
tibus ornatos efte confidam, omna autem
vos ad Chrifttan» religionis con(*rvatios\pm
Ac amplitudinem comparandam advemafle in-
telligam, dubitare non portum, quo minus pro
fapientia equo animo me dicentem audiatis;
pntfitrtim cum illud a me dicendum fit, quod
ad omnium veftrum falutem At immortalem
gloriam attinet: omnibus enim hominibus na-
tura meft, ut ea qua ad fe pertinent libenter
audiant: At cum hanc veftram curam Ac flu-
dium ad hoc folum eontulifle videamini, ut
Genentes herefa extinguantur, ecdcfiaftica ju-
ra Ac ceremonie repetantur, Chrifliani fines

puds reftituantnr t pro quibus omnibus apud vos mihi ferme habendus eft, non major debit tile in me cura dicendi, quam in vobis audiendi voluptas. Sed anteitum ad eam difputationem veniamus , neceflarium fore exjflimo, ut quid doAor gentium Paulus dicat, audiamus. *No» fit,* inquit, *fdûfma 'in corpore.* Ia enim quondam idçân veritatis coniladUffimus pœdicatoc Corinthiis diffidentibus dixerat, ficut prima epiftola 1e. cap. fcrfptum eft. Hujus apoftolic* praceptioms imcJHgcnria , patres , cegyitu facili* fiet, fi , prius ille Spiritus , qui quondani igneo fplcndore elefeendens rudium illorum dc trepidantium hominum animos fic gludno caritatis eonju»xit, & fumma 'apicnria Vhuftravit, fuo anjore eorda noftm inflammet , quod ut facere dignetur, ad ipfum mentes noftras cogitatio nefqu* vertamus. Hoc tnodo ejus fuffragio poftalato, ad pmpofit* juffionis perceptionem tevertamur.

Inter ea diffidenti* genera, patres optimi , qu* membra corporis myftici agitant aque perturbant, nullum «o deterius quod fchifma nominatur, eft enim totius difeordia caput atque principium, adimitque corporis ecclefiaftici unitatem, cujus perniciem idem doûor profpiciens , in capite pradiâa epiftola eofdem Corinthios fumma obteftatione precatus eft ut illam peftem diffugerent. *Otyecro ,* inquit, *wt, fratret ,* per *nomen donum Jefu C* Cin/i, » *idipfum* dksrir *omnet, & non fint* ia *oobit fchifnuua·. fitu autem ptrfeQi* in *eo' etem fenfu & m eadem /cientia* . Quid autem nomine fehifmatis intslligi debeat , patres dofliffimi, neminem veftrum dubitare exiftsmo . Gr»cu* enim, a quo in primis illi voci fignificatio data efl, pst illud nomen feife fupSm quamdam ac divifionem intelligit, non illam ccne qua quifque peccator a Deo dividitur, de qua olun Ifaias loquens dixerat ; tpb js. *Peccata droi/ermu inter vot & Deam* .

Nsc rurtus illam divifionem intelligo, qua ab unitate fidei quifpiam fegregatur . Illa enim in aliud impietatis genus tranfeendit , quod idem Gracia rcclius h*refim nominavit. Sed de illa fciflura nobis pnefens difputatio est , cum quis eodem religionis cultu fervato ecdefi* pracipienti parere contemnit . Cujus diffinitionem , beet aliis vertus, eadem tamen fententia, beatxffimus pater Augustinus > cum adverfus Faustum feriberet, aperte ostendit. Schifma , inquit, est eadem t w. „j' opinantem , atque eodem ritu colentem quo ceteri , folo congregationis deleflari diflidto. Ex quo fit illud fequi nccefic est, ut ab unitate quam Spiritus fendus in Dei ·Cdefiam inducit fic fervat, voluntarie recedatur , ficut beato dodori 1. 1. quest. 19. artic. t./nfum «t. Plurima diffidiorum genera membris ecclefiaftici corporis accedunt , difeordia fcili- E net. contentio, rixa , feditio, bellum , hrefis, fic omnis animi indignatio, quam beas«o. » tus Paulus Calaris fcnbens enumefbt. Ex his omnibus , patres reverrndiftimi, nihil est quod tantam perniciem corpori mystico inferat , quemadmodum diffidenti» fehifmatis . Cetera namque animorum adverfe studia, aliis atqu· aliis proprietatibus : hoc detestabile ferinus feli unias* ecdefiastica objeAatur . Nam fit fi difeordia concordi* o rponatur, cum quto fuam alterius lententi* pneferat, id tamen eo

modo fieri potest , ut difeordantium quilibet bonum dicat fit cupiat , quamquam in modo rei conficienda diflentiat, ficut Paulo & Barnaba In aflumptione Marci difcipuli legimus. ut çCt afluam it. Contentio etiam, licet ex ipfo dicendi modo animorum contrarietatem fignificet, honeste tamen fieri potest, cum aliquis pro dignitate (hominis atque hegotii acrimonia debita ufus, ad veritatis dcfeofionem accedit . Unde & catholici adverti» fidei hofles contentiones commovent , ubi prius ad certatqen vocantur, ficut glofla teftatur t. Reg. 4. capit. Rixa infuper, etfi s peccato immunis effe non poffit, ut B. dodor diffinit, (nam qui rixatur, & ad contradicendum paratus eft › ut placet Ifidoro, fic de ipfe contentions betatur , alio* quoque ad contradicendum induci1) privatum " nihilominus malum eft, & inter paucos accidit , habet enim privati belli naturam, nulla publica aurioritate firmati : faditionem vero efle aliquod crigien fic ipfe ratio perfuadet › & beatus Paulus teftis eft : qul cum quedam peq^ cata gravia prohibuiflct Corinthiis, feditionem etiam «numeraverat , ficut fecunde epiftola duodecimo capitulo legitur . Eft enim malum , quod foh focietati civium advertatur. Per ipfum aute^n bellum etfi maximas urbes diruptas , plurimas refpubliças evertas , florentiflima regna depopulata legamus, nonnulla tamen belïa jufte 'fieri pofle nemo fapiens dubitabit. Cujus fententi* B. Auguftinus teftis eft in eo fermone , quem pro puero Centurionis habuerat. Et h*c quidem animorum adverfitas illi unitati objicitur , qu* ad myfticorum membrorum conjuncitonem attinet . Quod fi ad ordinem illum animum veneris , qui ad caput hujus ecclefiaftici corporis fpeÔat, aliquid quoddam peftifërum divifionis genus invenies : quod etiam bipartitum Beatus Thomas inselHgif, fi quidem ea fentiri ac preciicari a quoquam contigerit cum osani dura & improba pertinacia qua fidei ventarem fic majeftatem offendat i is , quifquis fuerit ille , haruticorum numero aggregatur. quod aliis accommodatioribus verbis beatiffimus doflor Auguftinus adverfus Manichxos declarat . Qui in ecclefia , inquit, Chrifti morbidum aliquid pravumqu· quid lapiunt, fi correih , ut fanum reflumque fapiant, refiftunt contumaciter, fuaque peftifera dogmata emendare nolunt , fed defendere perfiftunt, haretid funt. Hoc infidelities genere inter fciffuras ecclefiafticas efle quidquam deterius nullus dodor affirmat : jada enim fidet fundamenta fua o pinions evertit, tenditque ad prime veritatis injuriam . Quanta autem Chriftian* religioni publica damna intulerit, facile fcict qui volet, fi a Simone Samaritano, a quo omnis harafis initium fitmpfit , ufquo ad Joannem Hus , noftr* «taxis eximium h*refiarchara annah· ecclefi* repetere ftatuet . Ultimum contendentium genus feiflur* nomen accepu, quod accommodatius Cneco vocabulo vos patras Laturi fchifma nominatis. Hoc inreftinum malum etfi dsajeftati ac veritati myftici capide non advertetur, cum in primis neque infoHnuu dogma praedicet , nec veterem com»ptelam dafenfet : habet tamen quamdajn proprietatem peftiferam, qu* Chriftian* paci fit unitati vehementifEme officit. Qui enim ecclefi* principi fiibefle renuit, & membris ec-

clefi* ipfi fubjeAis communicare recufiu, que madmodum beatus doctor oftendit, is in unitate myftici corporis manere non potbft. Unde At fchifmaficus jure nominatur : ex ipfo etiam , tamquam ex fonte quodam iniquitatis , oœnh ille fuperiores amnii indignatfones facile Afluunt.'Schifmaticus enim abfque difcordia efle non poteft , cum fe meliora Ac fandiiora dicere êk profiteri glorietur . Contentiones etiam in ipfo fchifmate nutriri neiciTe eft, cum ea qu» prave fiihtfmatici ferv ierunt improba temeritate defenderit . Rix» Rhifmatico minime défunt , eft «nlm ad contradicendum femper paratus, ne minus reôe feciflc judicetur %Bseditiorics populi Ghriftiani ex ipfo f'chifmate ni ie accidunt. Scindi-Bgj debeat, non erit difficile cognitu. Hme tur enim in adverfa lia vulgus, Ac popelus velut greges pof! terga pallorum fequityr, St quia ratione vulgo conflare non poteft , quod prave fcmcl acceperat , id ferro Ac (anguine probare molitur , unde At bella publica forgunt, Quod fi paulo longius fohlima perflitefit, herefim pant: configit enim aliquira fibi herefim fchtfmaricus, ut redle ab ecclefia receflifie videatur , ficut beatus Hieronymus durit . Cumquç c* contemptu illius qui auflotttatem At locum myftici capitis tenet hoc deteftabilc malum nroficjfci videatur , idcirco (chifmaticus ecclefiafticum ordinem non mediocnter turbat: Ac quia reliquorum membrorum communionem refpuit. Spiritum Dei non C habet, ficut Pelagius papa teflatur, ut efl 14. dift. quail. 1. Schifma infuper, quia fchifmaucus in unitate unum non efl . ficut idem pontifex dicit, quantum ex ipfo luo maleficio ecclefiatlçain unitatem Ac pacem penitus dirimit , pro qua inftituenda « confervanda Filius Dei pinlo minus minoratus ab angelis in terram dcftcnderai , pro qua fummam inediam vanofque Ubores perpeflus eft , fanguinem proprium fudit, mortem fubiit, nihilque eorum abhorruit qu» fui» majeftati adverfarentut , fi modo illud ad conftitutionem hujus facratiflimi corporis conducere videretur. Cum itaque tantorum prrclariflimorum atque admiral ltum operum munus , hoc unum pemfc-Dfe , nec ab aho quoquam numerum omnis ciofiflimum fchifmatis facinus adimit atque corrumpit, juftrJitne veritatis doAor ipfum a Chrifluna religione depellit, dicens *Non fit*

Non lit fchifina in corpore, patres, fi cupitis harrefum rirania extirpare . Non fit fchifma in corpore , fi qurritis vitam ecclefiafticam reformare. Non fit fchifma in.corpore, fi defideratis infenfos animos principum mitigare .

Quantum igitur ad primum attinet, patres , etfi Spiritus ianflus iftam corporis ccclcfiaftici magnitudinem dirigat atque informet, totofque (ut fic dixerim) infofus pçr artus hanc agitet molem, & magno fc corpo* mifceat , E ficut ille poeta dixit, id tamen huic corpori accidere videmus , quod At naturali evemrc phyfici. dicunt , ut anima fcilicet ineorrupta Ac integra , membra fiepe aliquo morbo laborent . Quod ex triplici rgritudinura genere accidere medici difputant . Omnis emm humani corporis languor aut eft membrorum confimilium· aut officialium , aut ex/ utr.uique conflitutorum . Conflare autem cuilibet veftrum arbitror, patres doAiffimi, quid nimine confimilium aut officialium membrorem intelligi debeat. Ilk membrefimi , in quibus tori At partibus eadem darsominatio datur, ut fi quis carnem, nervum, us. ôc hujufmodi dixerit. In officialibus autem , toti Ac partibus una eaderoque denominatio fpecialis non competit : uc oculus , pes , manus , Ac eonnn fimilia . ffigntudinetp itaque confimilium membrorum illum dicunt medica efle, cum variata proportione calidi, frigidi , ficci , humidi qualitatum primarum, 'adveria difpofitio inducitur . Cum vero' officialibus membris languor aliquis accidit, hunc ant iu fotma, qut' in numero, quantitate, aut s im- « a'»»'. m petitione evenifle contendent. Ex Itis qun' = ^"*' diximus , quid & de membris mixtis inrelli- omnia translata quadam fignfficatione myflico corpori conxçnire invenio . Habuit corpus hoc membra confitmilia , habuit officialia , habet ex utriufqqe compofira. Eo enim ' tempore quo Dei ecclefia prima rudimenta Chriftiane religionis acceperat , confiraihum membrorum formam proferebat, cuns çiTet credentium cor unum Ac anima una in domino I ncc diceretur eis aliquid proprium , fed eflent cis omnia communia , ficut silorum quarto capitulo fenhitur . Officialia vero membra tunc ecclefia habuit , cum aniloritate At opgribus crefcere coeperat , aut cum ^poteftatb,/ordinis Ac jurifdiclionis ufum auftoritate publica recei erat , quod a Silvefiro ad pofteros quoil Romanos pontifices proceffit, ficut hiftorie produnt, Ac in canone ponitur , sy did, q , 8. Tnbntum . His myfticie membris varia divtrfa morborum genera contigerunt. Morbnm autem hie non aliud , juxta beati Auguftini fententiam , quam hsreticam pravitatem intelligo. Idem beatus Hieronymus fonfiffe videtur , qui hercticum hominem putride carni comparavit . Enumerare autem , propriifque nominibus omnia illa vobis , patres , exponere effet quidem jucundum, u ratio temporis non haberetur . Beatus Auguftimu in libro quem de herefibus accuratiffime fcripfit , nec a hurefeot fatis exploratum fuifle existimat , quamquam Philaster Brixienfis epifcopus centum Ac viginti odo genera hercium ufque ad illam fuam «tatem contigjfle commemoret. Cogitare itaque facile potestis , patres reverendiffimi , quot errorum genera in agro dominico dtffeminata postea fuerint , fi Philaster centum & vigmtoôo herefum nomina recenfutrit , quem beatus Augustinus fequens librum de herefibus fcripferat . Hac immenià , ut fic dixerim , errorum filva , etfi a beatis apostolis fânôifque patribus ac iacris conciliis conculcata diffipetnque dicatur, penitus tamen fuccidi «ion potuit. Nam beatus Ifidorus , posteaquam quinquaginta feptem herefum capita numeraverat , illas omnes dicit a (inflis apostolis fanHiique patribus ac (actis conciliis fuifle condemnatas Quod qni volet, facile fciet, fi rerum temporumque fucceffiones & ordinem repetat . Nam Menandri ac Saturnini, magni digni diaboli laqubi, cum Simone mago principe illius hsrcfeos a beariflimo Petro apostolo condemnati funt, qui cumdetn Simonem Ac ejus pecuniam in perditionem abjecerat. Qui vero humanitatis officio fatisfaflum iri arbitrantur,

fi quifi-

fi quifipse rem folam privatam curaret. quod A a dMtie bantiefo attribuitur, hI Anani* 3t f Saphint horrendo intenta condemnantur , quos ambos idem Petrus fiibita morte mulâaverat, ficut aAuum quinto capite ieripeum eft . NicOlaitarum vero impudentem lafciviam Joanaca. in Apocalypfi, cum ad Epbcfinam ecclefiam (cribraret, reprobavit. Nam etfi priorem caritatem in ille ecclefiam amiflâm conqueratur, in hoc tamen illam dignam commendatione dixenu , quod Nioobutarum itnpudicitiam fugerit. *Hoc luAet,* inquit, ywod , *oifii foBo Ntalrùtrmao.* IQi vero qui coonv- : bus detrahunt, dc omnem legititfium torum turpitudinem putant, qui edam spoftolicos fe vocare prisfimpfisrant, bead Pauli apoftoli fentenda condemnantur, qui ad Coloflenfes feribene, preccpca, quibus"conjuges omni repre-B henfione carerent , tradiderat. *M*idtenr*s,* inquit , Uris *fitb&to efiote, fian oportet in domiito.* Et alibi; *firi ,AhftU* sutores *vefinu, ficui & Ckrifiu» Jilexu ecclefiom* . Et h*c quidam in prima «uta ecclefi* contigifle invenio . Cum autem eadem membra officialia elfe coeperunt, alius peftilens morbus irrcpfiT. Arius fiquidem Alexandrinus, cum de forma ecdcfiaftici capitis, hoc eft de plena edentia Fdii Dei (fecundum Auguftinum) inique finxerat &-praedicaverat, dicens eum efle alterius naturae a Patre, maximam ubique peftem effudit. Macedonius vero de numero divinitatis iniquam fententiam ferens , dkenique Spiritum fandum ferrum Patris ac Filii, multos corruperat. Neflorius quantitatem majeftatemque hujus myftici capitis vehementer opinio-C ne prava minuit, cum falvatorem noArum fammum quidem virum & Deo dignum efle affirmaflet , fed curndem Deum omnino negaverat . Eutycher vero atque Diofcorus ipfam pofitionem humanitatis Chrifti inique tranftu- I*irati- krat affirmatu camdem divinitatis - potentiam exhauftam fuifle atque abforptam , propterca & perpetuum morbum in membra myftica (parût. Contra quo» velut advertus publicam pcftetn erecti quondam Romani pontifices fynodos lieras convocarunt. Nam & Silvefter natione & dignitate Romanus, trecentorum & oflodecitn patrum confenfu , quos in Nic*na congregaverat, Arium hcreticum declaravit. Damafus vero vita dc eloquentia D clarus , in fecunda fynodo centum & quinquaginta patrum conventu Conftantinopoli coaAo , Macedonium blafphemum dejecit . Neftorianam vero herefim Ccleftinus Romanes ducentorum patrum in Ephefo convenientium aufloritate reprobavit. ita & Leone pontifice procipiente Chakedonenfis fynodus * quingentorum & triginta patrum przfentia Eutyches atque Diofeorus anathemati sterno iubjeûi font . Sic & ali* univertales fynodi auAoritate Romanorum pontificum congregat* E ad morbum aliquem depellendum convenerant i licet illa priores , quas paulo ante enumeravi , dignitate quadam ceteris aliis pntftare videantur , quemadmodum diftintfione dez eimaquinta canonum pofirum eft . Ipfie enim totam· fidem Chriftianam complex*, quemadmodum Gregorius dixit, quafi quatuor parsdifi fluvii torum orbem irrigaverant. Quod vero Curtiorum patrum doflrina errores depu- Athuuùm lent, teftes funt - Anaftafius , BaiiLus, Cyrillus , Ambrofius , Auguftinus , Hieronymus,

Chriftian* religionis clariffim lamina , qui advertas omnis herefis genus irvrtliffime fenpferant. Sed nec apoflolorum fumma in tertis poteftas. nec fecrbrum conciltorum «uftontas, nec fandorum patrum admirabilis illa & pene divina fapientia efficere potuerunt, quo minus multiplex herefum jxftis, qu* femel infoderat per totum orbem effitfii , infinitam hominum multitudinem ad infernum dediscat , qui dc orbis ditnenfionibus difpureni , prater eam participationem quam in feptem climata dividunt · aliam quamdam vulgariorem addunt , qua totum , qubd ab homine colitur, in Orientalem, Occidentalem , Scptemtrieoakm , Mendionalemquc pbgvn diftfeguuM . Primam partem in decem provincias dividi dicunt ·, in Indiam fodicet, Ifanbriam , Sidonis Phoenicum , Syriam . Palesrinam , It reliquas , quas a quadraginta dt tribus gentibus habitatas affirmant . Occidentalis portio in fex & triginta provincias dtsnnâa est, qu* quinquaginta & qiii-.uoj. gentium homines continet. Septemtrionahs aurem regio in duodecim provincias porrigitur, quarun. gentes triginta unam *cite* affirmant'. Meridionalis dc ipfe in duodecim partes distrnda est, quarum gesties ob interjacentia déferai fpatia ceno numero comprehendi non poflunt. Per has igitur vastiffimas regiones ac varios gentium mores, omnia illa herefeffi genera , qu* vel ab Epiphanio Cyprio t aut Philastrio, aut Augustino, five Ifidoro numerantur, refperta atque effiife funt.-5Nec est quod fi veterum harrefum principes de medio fublati ftierint , delinant qui eorum errores & fapiant & defenfent. Primam habitantium regionem Atiana hrrefis vehementer invafitMacedoniani facile numerari non pot funt. Ii quos Armenos appellamus, gens certe amphffima, & frugalitate predpua, Eurychis atque Diofootf pervertam eruditionem fequuutur . In Hefperia vero plaga Sadducro» > qui refiureflionem negant, dt animas cum corporibus fimul interire affirmant, piares invenies Ccrdonianos , qui duo principia ponunt) Tertulliaoos , qui animas per traduifbonem efle accipere arbitrantur ·. Cataphry get, qui Aeramenta ecclefiasttca negant. fnfficere tamen ad humanam falutem ajunt, fi Dinfantis anniculi fanguis , quem immanibus punfhonibus (ut Augustinus ait) a corpore innocentis extorquent, mixtus ferimt, panem a fe fumendum conficiat. Pars infuper , qu* Sepcemtriosd fubje^la est. plurimos habet qui catholic* fidei advertantur. Sunt qui negant Romanam fedem efle matrem ac principem reliquarum , quod an herefim fapiat , testis est Nicolaus papa a a.distindione , cap. Omnes . Praeterea funt nonnulli , qui ajuut animas exutas corporibus nondum ad fea loca-receptas. Alii purgatarii pcenas figmenta existimant . Sinistra autem orbis pofitio .quam Meridionalem dicunt, herefibus plena est . Illic Nestorianorom nomen & genus amplifftme patet , Sabellianorum hrrefis latimme prodicatur , Valentiniani. Apellit*. * Arebodani . Carminiani , Ebionit* , numéro facile cumprebendi non podimt. Nequeo , pj. tres reverendifluni . vobis enumerare infinitam , ut 6c dixerim. herefum multitudinem, qu* tot gentium animos dudum corruperat quod unde proveniat, aut quo auAore procedat i

$- * *«*-·» <·«·»><**·

cedat , dignofeere certe Acile non eft , nifi A (ut placet Anilis doAoribus) ideo illud Drii fieri paflus eft , ut credentium fides probetur, Ac ne fidelium ingenia, tranquilla credulitate conrorpeant . Fieri etiam poteft , Deum tot hoftts fine fidei efle pati, ut tirones. Chriftjan· religioni* habeant quo» vincere poflint . Tantam igitur tizaniorum varietatem ab agro dominico non fotum divellere , fed nec excerpere quidem humana ingenia fuppetunt. Satis igitur eft, fi de his dumtaxat poteftaa ecdefiafiica propgq/lus curet , quibus vel beneficium reddendum eft, aut fi tales fint hoftes, aut religioni magis ac magis officiant . Sunt autem (ni fallor) duogo- B jticra hominum , qui fidei catholica adverfustur , Gruei foihcst atque Huffita , de quibus provideri oportet : Et illis quidem , ut pro fufeeptis beneficiis gratia digne reddantur i iftii vero < ne contagiodte peftifeta coram corpus ecclefiafticum lasdant · Neminem veftrum patres praterire arbitror , Gracorum gentem fic optimis artibus floruifle , ut omnium gentium nationes incredibili quadam virtute fuperaveru . Taceo de variis chfaiplinis , quas omnes a fontibus Gracorum profeflas , omnes uno ore Atentur ; quidquid Dei ecciefia docet & prsedicat, idipfum etiam fuis nomiC ibus a Gracis in Latinum traduUum eft . ,hiod fi parentibus maximum debeamus, quia genuerunt ac educaverunt : fi pneceptoribus plurimum, quod erudierint: certe fatis aperte fignificari non poteft, quantum vos patres ? Latini Gracorum generi debeatis , a quibus illud vobis collatum eft , quo nihil pneftantius ab homine conferri poteft . Hi ergo , quos memoro . Graci ad unionem ecciefia venire contendunt . non eo pallo quo quidam eos falkndi gratia dicunt accedere , led aperte & abfque aliq.ia fimulatione . Pontifex ftquidem maximus Martinus felicis memoria papa V. fic fua fapientia atque humanitate Graces ad opus unionis attraxit , ut de tanra opinionum At poftuhtionum diverfitate ad unam ât folam differentiam conceflerinr, quis fodicet locus ille fit, qui pro convocanda fy- D nodo utriqfquc generis patret apte fufeipere poffet *. Habeo hujus rei tefles gravi.timos , qui huic veftra clariflima fpeflationi adfunt , & qua dic|u in prafenti audiunt: nec audita vobis patres pronuntio , fed qua vidi , & qua pracepto ejufdem prafülis ipfe contrectavi , & publica ftipulatione concluferam . Quorum Gracorum propofitum & tu , Eugeni papa fanlliflime . pro tua religione eximia At animi amplitudine, nuper amphora & certiora te ipfis Aciarum fpondendo confirmait! . Nec credi poteft ut Ghrlflianorum quifpiam hin tuis fanlliflunis defideriis atque conatibus contraire pofle:. Ad hoc enim opus tam Ü~ lutiferum nemo Chnflianorum quidquam fuo- E rum excipere debet . Non enim parum fruItus habet ad fidei catholica incrementum Gracorum convertie . Illa fiquidem Conftantinopolitana fodes habet in Afia, Africa , & Europa vaftiflimas provincias atque ampliffima regba , plurima genera hominum linguis Ac moribus longe diiparia , qui omnes ad fidei catholica obedientiim atque religionem cpnvolarent , fi praful Conftantinopolitanus , ut quondam Acere folebat , honorem Ac debita tura Romano pontifici redderet. Illud autem, patres optimi, Acile fiet, fi non fit in corpore. Tn novam enim ecclefi» fctfluram dilabi ,»& inveteratos fchifmaticos ad unionem ecclefi· reducere velle , illud quo, paflo fieri poflit non Ari* intelligo . Quomodo enim Cracus tantum in hoc nortro ecdefiaftico corpore diffidium audient, eidem Te conjungere vellet .* Aut cum Romanorum pontificem tam Aede a fuis contemni viderit , .eidem honores debito· reddat ; Nonne ridebit ? Nonne utrofque leves Ac Ipnge a Chriftiana caritate fojunâos judicabit ? Nonne postulanti ut ad gremium ecclefi» redeat , mox - evangeHcam Mtnt refpvndebit fcntentiam : *Fruter, vadt , true priut trubtiu dt octdo tuo , & tuuc vidditerut-* « *frjtucuru dt oculo fratru tui.* Cum fuperiori tempore nullus indubitatus pontifex haberetur , neminem Graxorum aliquis audivit qui de unione ecclefi· traQxret ; at ubi omnium diffidentium vota ad unum pastorem convenerant , mox legati Cnecorum pontificem adierunt , Ac coram gloriofiflimo ac invidiffimo Romanorum rege domino Sigifinundo femper Augusto , pro unionis ' negotio , imperatoris & patriarche Constantinopolitani* voluntatem Ac vota trigintafex articulis patefecerunt . Scio quod rerum loquor , fit quod ha manus literal illas obfignatas explicuerunt, & qu· illic continebantur ex Gracis Latina feceram. Unde cum honestiflime Cnecorum petitiones principibus nostra religionis vifa fuerant, mox dominus Joannes epifeopus cardinalia tituli SanUi Sixti , vir omnium fua ■taris religione & Apientia fpeAdrifimus , legatus in Graciam declaratus est : quem illuc properantem fi mon e medio non fmtuhflet, pïurimi nunc populi ac nationes ritu Ac religione eflênt vobis fimilliml, quorum nullum imprafentiarum habetis . Nec certe credendum e*t Gracoe ab illa fua honesta opinione receflifle . Eadem est gentis illius ad reconciliationis opus intentio , idem omnino * defiderium , eadem postulatio ; nifi quod filius , qui nuper imperio fueceffit, ad unionis negotium longe ardendor fir, quam ,unquam fuerit pater : quo fit ut ad reconciliandam gentem illam catholica fidei via paratior modo fit. Quod fi locus aliquis ad convocandum utramque gentem opportunum daretur, videretis , patres reverendiflimi, plurima de Gnecis AOa fuifle judicia, que omnino stare non pofsent. Hos igitur frullus uberrimos <$e Gnecis vos , patres prastantiflimi , referetis , fi non fit fchifma in corpore . Alterum perditifi fimorum hominum genus, de quibus ob fummam perniciem generali omnium patrum institutione confulendura est, Huflitas intelligo gens profeôo pesdlentifiitna, Ac velut exitiale virus per corpus «cclefiasticum repens . Nec unum , fed multiplex ac atroeiffmum malum , huji is harefeos morbus est . Nam fi quis illonim hominum perverfas fcntentias , uas gramflimis Christianorum cladibus amplicare voluerunt , recenfore voluerit, veterum harefum irritamenta quadam fuiûe fatebitur . Cogitanti enim hanc novellam corruptionem , e vestigio Nicolai··, Gnoatici, Cerdooiani , atque Marcionita occurrent, - Adit·quoque , Catharita , ac Apostobci, huic harefi non dofuerunt, & · Achardica, Ariani, atque Joviniani quamplurimi , quo· omne· Epiphanias Tr'.T.âff"' Cyprius, vir omnium orientalium patrum A-

Dteorie At Aaâltate iàfignie, inter nominatifimos hatreticos ftripfit : nec folum multiplex hase/il haec,fed Ac funct■&maChriftianopopulo extit. Plurima damna ab Arianie, Neftorianis, Mooothelirà, Icooomachb , ecclefia Dei perpefla eft, fed nqlla fiait tanta haretica peftis qua huic cladi comparari poflet. Hac enim omnia jura humana atque divina pervertent, nulla pietate in atatem vel fexum , amplifiimas Bc opulcntiffimas patriae igni & ferro fubjecit. Patent ejus immaniffimn ftrages in Bohemia, Moravia, Sicilia , Marchia, Auftria, Bungaria, ac ceteris circumfinicimjs adjacentibus nationibus . Quod fi hoc capriofiffimum ac fellariffimam hominum genus ab illa fua immani confoetuditae ac fianeftiffima rabie coacepuerit, velitquc inter falutis & reconciliationis ingredi, nulla fit mora, patres praΛ** '■ ftantiffimi « - quo pontifex maximus ac tota ****" ' *concio* patrum operam fuam ac ftodium conferant , ut lupo· rabidos in oves convertant. Nihil hoc opere falubrius, nihil certe utilius . Sed cum inter vos patres occlefiafticos fini advertis fententie , hoc fieri minime poterit .» Nam totum Huffitarum ftudium in eo pofitum eft , ut clericorum infolentias, voluptates , avaritiam , fuperbiam atque ambitionem, quibus hunc veftrum ftatum ecclefiafticum Ac amplitudinem dejiciant atque profleraant, vulgo continuo pfedicent. Illud autem quantum quibufdam maximis viris placeat. Ac populis Cea rationi confentancura vidoatur, aperte oftenderem , fi hrc omnia vobis clarius nonparrent. Igitur qui cupitBuffitas ad unionem ecclefiafticam revocare, illud prius efficere ftudeat, ut novella zizania evellantur, ut nulla mentis afertio, nulla in rebus gerendis perturbatio , fed timor Dei, caritas proximi, zelus ecdefiaftic* pacis, opera veftra proficiat*. Illud etiam fummo ftudio agendum eft, ut debitus honor ac reverentia pontifici maximo , quem unicum loco Dei in terris fufpicimus , tribuatur . Quod omnino faciendum quiique hominum judicabit, fi de hujus patris ianftiffimi ac beaciffimi vite integritate Ac innocentia noverit. Ad herefum extirpationem ac fi-D Edelium expugnationem nemo Chriftianorum il* lo flagrantior . Iacbo alia ipfius Sanctitatis prafulis ornamenta virtutum: illa enim aliud tempus defiderant^ Çum privatis negotiis operam daret, contra infidelium ac haereticorum errores & impetus plurima egregia & memoratu digna cogitaverat atque inftituerat , rcverendiffimorum patrum cardinalium numero aggregatus , mox quae privatim excogitaverat publica aurtoritate perficere conatus eft. Propterea & legationem in Epirum , Macedoniam, Thraciam », Propontidem , Afiam , Ciliciam , Syriam , atque Ægyptum, ubi vere fidei jura Ac dignitas in fpretum maximum veniunt, paratiffimo animo fufeepiflet. Propterea Ac con- E icribi juflerat , quibus artibus illae nationes poteftati ecclefie addi poflent . Quod fi ipfi pro magnitudine animi & zelcu fidei parem ' poteftatem Ac aurtontatem confiteri contigiffet, nihil eft quod vexillum iànrtiffimc crucis inter remotiffimas gentes ‹< m futntna gloria nodra religionis non figeretur . Adfcitus fanrtsffiroi Bornant pontificis dignitati , qua jam tot tabentibus annis excogitaverat in effertum omnino deduxiflet, fi inteftina diicordia atque vicina bella fanrto ejus propofito impedimento non extitiffent: non umen doftitit, quo minus adrerfus Huffitarum rabiem extinguendam divertis ftudiis vigilaret : quod aperta ratione probabitur, cum neceffitas poflulavcrit. Secretarium imperatoris Cnecorum nuper ad *Ce* venientem ita grate remifit , ut idem imperator ftatuerit legationem ampliffimam ad fummum pontificem dare , ut de loco aliquo idoneo pro 'congreganda fynodo videatur . 'Hoc jam fartum ftufle credendum eft, nifi aliquis .inexpertam· vel alias infperatus cafus impedimento fuiflet. Sub tali igitur no* fire religionis patre At profule Ac veterum Ac recentium hnrefum refperfa zizania facile evellentur , fi vos reliqui patres eius prccepta juBftiffima tamquam devotiffimi fili fufeipere ftatuatis. Ad quod pium Ac neceflarium opus , Ac totius ecclefie diuturna confuetndo, Ac vetcrum conciliorum , aurtoritas, Ac fanrturum patrum fesitentiat vos hortantur. Quare , patre·, per immortalem Deum , per intemeratam fidem , cujus vos defenfionem fufeepifle videmini, per illud diftnrtutn horrendumque judieium , qd quod nos omnes volentes nolentes detrahemur , in hae rerum maximarum confultatione Ac moderatione animi uti velitis, ne , cum exterarum gentium hnrcfes purgate quieritis, novellos errores domi nutriatis . Sed de hcrefiim extirpatione hartenus dixifle fufficiat: amodo de reformation· pa» dicam . Hoc myflieum corpus, de quo hartenus memoriam feci, aha etiam appellatioaa domus nomen aeeepit, Tcnieritiam illius qui ad Hebrwos fcribens dixerat *Chnjlus tamquam /lieu in dame fua , qua domus fumus nos.* In hoc fanrtiffimo templo nemo aliud fundamentum ponere poteft prater illud quod politum eft, Chriftus fcilicet Jefus, ficut prima ad Corinthios tertio capite dicitur: Hanc ftn> rturam mirabilem ille fepientiffimus architef ftus, non fimplici, fed varia quadam compofitione erexit, */pfe emm dedit qtsofUam quidem apofiohs. quofdam autem prophetes ,* </*₀j *ver» evangeliflas,* «/io/ *pafhres & doOom, ad eoofummattonem Janitorum , in opus mnijkni, in m dtficationem corpons Otri/i,* ficut quarto ad Ephefios feribitur . Hsec eft illa varietas , quam quondam profpiciens dixerat :

Âd/itit, inquit, *nginss - dextris tuts tn uefiltu *** w deaurato, circumdata canetote.* Varietatem autem non illam intelligo, qua exebore, auro, variorumque colorum genere parietes in regis· principum ornari folent, fed apoilolorum do* rtrinam , confeffionem martyrum ; ut glofla teftatur, puritatem virginum, lamenta pernitentium . Id autem optima ratione fiiifle facile quifque judicabit, fi hujus corporis myftici aut domus ecclefiafticst naturam ordinemque perfpexerit. Nam cum gratia hujus fundamenti vel capitis plene tota in partibus extare noq poffit, ut dicit dortor beatus, ideo vario modo fingulis diftributa efl . Propterea Ac quidam apofloli, alii vero propheta dari dicuntur. Cumque id fieri nequeat .patres reverendiffimi, ut quifpiam fe folo eque officii? pluribus fatisfàcere poffit, unde Ac membra corporis fingulis artionitms occupantur , idcirco ecclefia circumamirta varietate dcfcribitur. Et quia officium fponfa fimul Ac nomen accepit, ideo ipfam decoram ornatamque prodire oportet, quod in varietate maxime confiat, ficut lapientibus placet, & ipfo experimento oftenditur. Nam Ac regina Saba, prater

ter illam admirabilem fapientiam quam aigumento in Salomone cognoverat, perfpeflo 1ervorum habitaculo & ordine miniſtrantium , maxime admirata , fpiiitu ipio defecerat, ficut 3. Reg. yo. capite feribitur . Hujus itaque strudi/c* mirificx etii fundamentum ioli--lum inconculfumque. perfistat, ornatus tamen ac ceterarum panium oido labefaflari judicantur . Na . loco apostolorum eos hodie cernimus de quibus Paulus Corinthiis icripferar : ***rfeirtio-apoftoli*** , inquit, ***operari , fubdoh, r Ct- h transfigurantes fe in npo/Mos Chrifti.*** Nec alios puto , paties , optimi , l.odiemo* prophetas existere , nifi cos dumtaxat de quibus Eserhiel in Spiritu videns dixerat: Fa , inquit ***i|. viophetts infipiennhus , qui fequuntur fptntum hmm , & ruhil vident Quafi vulpes in deferns propheta tui /frael*** . Nequeo, patres reverendiffimi , crimina & cafus graviffimot eorum hominum vobis exponere, qui dignitate & auctoritate velut in quadam ipecula constituti. magistri debent effe public* difeiplin*. Omnes enim declinaverunt , & ab officio recedentes inutiles faCli funt, ficut propheta te*' '' statur . Aptiffime defcripfit Ifaias clericorum -ignominiam , fucordiam , lafciviam , fegninem , immunditiam , turpitudinem , ambitio-0. nem , avaritiam . ***Speculatores ejus*** , inquit , ***ttei omnes , nefeierunt uruveifi caries muti non valentes latrare , s identes vana , dormientes, <± amantes fomnta canes tmpudentiffimi · nefete-C sunt faturitatem : ip/i pajfores ignoraverunt intelligentiam : omne> in s.am fuaui detlinave-r runt, unufquiique ad avaritiam futim ujipte ad neniffimum.*** Gum igitur ex eorum, criminibus ac vite corruptione , qui virtutem ac difciplinam profeffi funt. hujus mystici templi structura graviflimum lapfum atque ruinam mi-ictur , optime cccleiustL* faluti confiditis , patres ut redintegratio fiat, quam vos vulgo reformationem nominatis . Ceterorum vero ho-v minum vitia . privatam ; clericorum vero fcelera, publicam perniciem interunt. Nam cum popuh omnes in facerdotem atque pontificem , tamquam in prsceptorem virtutum , fupiciant , Id indubitata fide putant a fe fathim-Dc* ailioni debitus ordo tribuatur. O vere pon- in, quod ipfe faciendum delegerit. Sed hanc - n m perdifficilem plenamquc laboris ea ratione efficere poteritis, fi non fitfchifma incorpore , Nam cum in ipfa fpirituali struflura tit I unitatis multiplicitas, tamen inter ceteras illa prxeipua judicatur , quam ille cælcstis ac individuus Spiritus efficit . H*c autein otnnia dixit Apostolus ***Operatur unus atque idem Spiritus , dil idens finguhs prout s uit ,*** ficut I. ad Corinthios 12. cap. feribitur . Fieri autem minimb potes , ut hi qui adverfa de bonis molibus ientiunt, qui manifestam ruinam ecclefi* parant, Spiritu Dei ducantur. Eo etiam evenit ut pneceptis majorum ad vit* innocentiam atque religionem velle quempiam duce-E re , jierdifficile fit nifi eum Spiritus Dei prius induxerit . Pleni funt libri omnes Christiano rum fanfliffimis exhortationibus, pleni preer ptis faluberrimis , pleni exemplis admirabili bus Quidquid de vita & honestate clerico rnni decerni & praecipi potestid totum ampliffimis literis & maximis codicibus continetur ***tamen nemo fcu.it legem ,*** ficut dicit falvator. Prius itaque Spiritus ille rogandus est, ut doceat fit infpiret quo paflo ippleri debeant fu* jusiificarioncs , ficu; prophçta

precatur . Ceterum impoÆbd· quidam vid--tur da prindipatu ecclefi* aa de moribus difputare fimul atque'decepieré . Nam cum de-capite ***te*** principe fenatus ecclefiastieus cc-cupatui, ofnatui publica honestatis ûti» apte vacare non · potcit . Exeant gentilium atque Christianorum monumenta ampliffima , qu* huic rei graviffimum testimonium afferunt Unum folum imprefentiarum fufficiat^. Cum p«r Oniam pontificem folum res JudsoYum agitarentur , civitas fanâa in omni pace habitabatur , legcfque optime custodiebantur , ficut a. Machabcor. 3. cap. feribitur. Sçd po-^ stcaquam per ambitiortem Jafonis fratris collatio itunmi pontificii ad Atfttochum tranala-B ta est » mox gymnafia & ephebi* ia civitate Dçi fuerant Instituta: , horrendum eerte fce» lus , & omnibus feculis inauditam fteiaus . Conftaâo itaque atque collifo ecdefiasticocorpore , integritas honestatis atque religionis constare minime potest . Prwterea quem vos patres ccclefiasticis institutis coercere poteritis, qui mox alios quefiturus non fit, a quibus -grate fufeeptus , prioris vit* corruptelam non teueat ? Et inde huc venientem nemo corripere audebit, ne fuo exemplo alii fecuturi teneantur. Itaque, patres fapientiffimi, mores ecclefiatticos ea ratione potestis componere , fi non fit fchifma in corpore . Hortatur vos ad ,hoc opus pemeceffariwm dignitas bcatiffimi patris nostri Eugenii pontifici» maxìmi , qui Petri fedem tenet ÔC fidem , fine cuius aufloritate nulla lex aut decreta fatis roboris habere poflunt > ut est dist. as. Sacrofanfta. Cujus fententic beatus Thomas ftеunda ftcunda quest. 1. artic. 10. fidclifiimus testis est . Hortatur vos ad hanc ecclefiasticam dilciplinam hujus fanfliiiîmi patris integritas, qui cum a puero ufque ad hanc confedam statem vitam preclariffinii* virtutum muneribus exornaverit , adeo ut in ipfo corrigendum abradendumque nihil omnino videatur , tamen ut optimi praefulis morem gerat, hanc quam vos patres reformationem nominatis a feipfo incipere cupit , fic huic publi-ficem, o pastorem gregis dominici nutritiffimum I Quem iuperiorum pontificum / obfecro patres , vestra tenetis memoria qui ista protulerit , qui in tanta rerum tempestate infraflo animo manferit ? Ite igitur , patres lecliifimi , & hujus piiffimi patris atque pontificis meritiffimi justiffima vota & defideria impicatis fi vultis mores ecciefiasticos integritati pristine restituere . Sed de reformatione quid fentiam , jam patres audistis: amodo & de pace pro extrema orationis particula pauçiiTimis utar. Cum plurima fint exercitationum genera, patres lefliffimi , qu* ad facerdotis atque pontificis officium attinet, tamen illud praecipuum est quod in conciliandis pacandiique populis confiat : fiquidem facerdotis propria aflio dicatur , cum inter lleum hominemque medius quafi conciliator accedit, ut placet fanâo Thom* j. parte q. a5. art. i.Propterei & facerdos a Deo legem & facramenta recipit , quo populis voluntatem divinam fignificct, conciliariqne volentibus paramétra debita tribuat. Et rurfus **acceptu** ab hominibus oblationes de facrificia domino offert, ut divinam majefiatem hominis vitio vehementer infenfam placet atque conciliet. Hoc ac»·

te

se, proipexit qui qfc : *Ounris foatifeu*
mh» *ofaufttU f"* ilailiiiu *amfart*

XLV.

pra *peccatis* ad Hebrtos 5. cap. Hue autem '•'unera tunc placationis efficaciam habent, T» homines, excuffis odii» ac fimukatibus, •d oftenfarum temiflBonem revocantur. Quod quanto studio agendum fit ,· Cshratoris prwce- pro ostenditur. di *afen,* inquit, mimus *tuusa -4 altari,* & tecwdatiu /Wris *guoit frater tous habet aliguiA adverfus* «rAdtc. Et iterum *Μμλ.* di *non dimtfrritis fratribus vepris.* In quibus omnibus offenditur humanas oblationes & munera nulltm prorfus habere efficaciam, nifi homo fe prius inimico conciliet . Hoc autem inter cedes 8c bella fieri poffie non videeo. Quomodo enim inter eos vis caritatis & > amicitia aut fervari aut incipere poterit, qui' mutuis irruptionibus exuvias 8< (polia quarunt , quorum alter in alterius effundendum fenguinem jurat, qui libero· a parentum evulfos amplexibus impudice abducit ? Que oiqnia cum in bellorum congreflibus fieri videamus, difficillimum est humanitatis, caritatis ac pietatis quidpiam in illis hominibus reperiri qui bella fequuntur. Praecipuum itaque ûccrdotum atque pontificum officium agitis, patres reverendiffimi, fi inflatos atque tumentes animos principum placare curatis, eo pnefertim tempore quo nullum Christianorum regnum , nulla provincia, nulla prorfus natio fit qua ferro 8c fanguine vacet. Sed illud prius fumma cura agendum est, patres, reverendiflimi, ut non fit febifma in corpore . Quis enim ad alienas difeordias fopiendas fufficiet, qui ad maxima 8c intestina bella parari cogetur? aut quis aliquem medicorum vd etiam peritifiltmum fummo mOrbo laborantem vidit, qui aliis egrotis pharmaca porrigat? Oportet igitur prius domesticam pestem purgare, 8c inde aliorum languores extinguere. Quod optime faôuri estis, patres fapientiffimi , fi pacis, qua nihil utilius defiderari potest , vim 8t naturam fervabitis . Pacis enim bonum non in eo folo confistit, quod unionem diverfa optantium faciat ; hoc enim & concordiae datur: imrao, ut fanOo doflori videtur, id concordia proprium est: fed id maximum pacis officium est, ut renitentem varium appetitum in unum confcnfum debito ordine adigat. Propterea & B. / ugust. cum 19. de civitate Dei multa genera pacis «numeraflet, id tanquam proprium pacis adjecit, quod fit fcilicet*tranquilhtas ordinis, qui in parium difpariumque rerum ac hominum debita distributione confistit. Hoc 8c fi vos, patres reverendiffimi , ad pontificem maximum patrem 8I praefulem omnium fervare curabitis, naviculam Petri a dehifcentibus fluftibus tranquillam reddetis , principum animos eaedes fpirantes pacabitis, hereticos retaliantes ad jugum ecclefiasticum fubducetis, infidelium impetus , qui tota rabie dictim Christiano (anguine debacchantur, invkliffima potestate deprimetis . Illud etiam cum fumma omnium vestrum gloria fiet, ut apertiffima ratione probetur , nulla umquam ambitione , nulla iniquitate , fed folius religionis amplificandae gratia ho· vario· & diuturnos labores vos constantiffime fcfcepifle. Quod nobis omnibus ille concedat qui fine fine v^vit & regnat in ûscula fieculoram . Arnen.

Canal. Central. Tom. XK1X

ÂSe orario *archiepifeofi Tarentini habita tdfttres ohteitii pm Eugenio guano.*

Iu nomme Jefu Chrijh. Amen.

HUmaniflimam dc (anfliflunam domini no Ari digniffimi fummi pontificis domini Eugenii papa IV. intentionem, quam ex «tejunâo legationis officio, communi horum patrum 8c dominorum meorum confenfu & juf fione, imprafimtiarum explicaturas fum vobis, reverendiffimi ia Chriflo patres 8c domini, fi quanta decet dignitates veftras carirate 8c animorum moderatione intellexeritis , populo Chrifli (inguine redempto unionem, pacem & vita novitatem, veflris vero animabus falutem ,, 8c multarum curarum requiem allaturam efle, in Spiritu paracleto, & hujus tam pii propofiti motore A direilore› plene confidimus. Sed ut flabilius 8c certius in hujufee rei narratione fundamentum conftiraamus , exordiendum in primis pnecinda editione arbitramur ab ipfius apoflobei fupremn poteftatis 8c jurifdUlionii origine 8c derivatione . Deus igitur ideo magnus dominus 8c rex magnus fuper omnes deos fpiritu habitus eft prophetico, revcrendiffitnl patres, quoniam curam habens failure fur, non repellit dominus plebem fuam : habere cene divinitatem ab excclfo folio fuo pervigilem humani genetis curam, omnis ferme, & qua bene Inflituta humanitatis, 8c que defurfum mentibus illabitur, difciplina. teftatur. Hinc gaudere egm optimo eique cognatiflimo viro in ethicis Arifltoteles arbitratur: 8c quod divinum eft in nobis, hoc eft intelle£lum diligentes , 8c honorantes rebeneficiare. Hinc illud ad Timotheum apofloli dogma, quo eos, quibus quarumcumque publicarum rerum tutela committitur, divino nutu ad hujufmodi officii funftionem affiimptos edocet, emanavifle putat pura & omni divinitatis eflentia totius entis perfeélionc abunde refperfe, qua omnium entium eHe j>cr prius atque perfiellius in & compleditur. Quamobrem eam , quae tantarum formarum capax extat naturam communi omnium vocabulo Deuth quandoque veteres nuncupaverunt, quàndoque omnium entiuih primum . quandoque archetypum , quafi rerum oinnium exemplare fimilanum. Chmque ex ejus perfefiionis & bonitatis redundantia, atque omnipotentia interminata 8c ineffabili, nulla exteriore violentia coarflante, nulla impellente neceffitate, fed mera ac libera voluntate', ejus efle exiftentie univerfa creatura fecundum accommodatas fpecierum perfefliones fortita fit, oporatorium principium Plato, primam cai Ariftoteles, dominum dominantium ftriptura, magnum dominum (tamquam omnium a voluntate proficifcentium libera dominus opifex conftituatur) naturam illam appellavit propheta. Sed cum fplendor iturftimabuis pro- *tfu.* videntis ejus inter mundi femina, interque varias teram fpecies, 8c unius 8c ejufdem rei potentias, atque difpares rerum cultus , ordo quidam regiminis atque lex 8< ritus naturalis innatatur , rellorem olympi gentiles, regem regum feriptura , magnum regem fuper

omma deo·, hoc eft angelico· ipiriras, feu motrices oditam intelligentes, illam ipfem nuncupavit propheta David. Et illa itaque divina nanua bonitate de omnipotente tantarum iUa renun apud Genefim confcripca e- effluxit. Inde rerum inter fe tanta taatqne admirabilis propagatio excrevit. Ex hac vero ad humanum genus caritate» providente» Audio asque cura, illas legis traditio dc tabularum digito Dei confcriptio ortum traxere . Hinc morum , facrificianim, ccremoniarumqu· direâio: hinc iUa ineflâbilis coûterai dc coefleptelis Patri dc Spiritui findo Verbi incarnatio; hinc pallio ; hinc refurro- A10-, hinc apoftolorum mifllo : dc» cum eflet mundum pnefente fua corporall incarnatum illud Verbum velrfurum, illa mirabilis facrasnenti conflitutio, atque vicarii ejus eledio » iUiufque cum fuprema anfloriute dc poteftate fubhmatio dc mthronixatio, cui data eA fuper univerfb populo Chrifliano plena pocoflas atque junfditho. Quamquam enim populus ipfe per divertas ditxccics fit diftindus, tamen ficut una eft ecclefia ab unico fundatore dc capite Chrifto Jefu, ita -pnum oportet coufhtuere populum Chriftianum : dc velat in uno fpedali populo unius ecclefi·, unius antiftitis prefidente exigitur, qui fit totius lUius ecclefi· caput, fie de ta univertàii populo Chnftiano expedit unum efle totius ecckfi* univcrlalis caput. H*c eft ratio bea-Cpu fpoafam emetam utro fuo , flt Moyfi diti dofloru Thorax atque fententia» quarto contra gentiles, capitulo feptuagefunofexto : dc canonum facrorum inftituu concordant caput hujufmodi epiico[Him alme Urbis cflCe dc Petri fuixetforcm , dc principatum ecclefi· umvetfili» in ecclefia Romana pnefidere , 11. dift. cap. Nolite . Et h*c porcftas, dc pnefulatui auflontas, Petro tnbota fuit, non ab hominibus » fed ab ipfo redemptore A. falvatore noflro, dt ab apoflolrs cum maxima veneratione cuftodita? non enim quxhbct terrena fentenua, ut eft textus s»· dift. cap.Ommns, fed illud Verbum, quo conftnidum cil celum dt terra, per quod condita funt omma elementa, Romanam fundavit cccle-Dtte pxTemm loami Tu UCTUm COIiverfuS COUham Idem expreflius innuitur 11. dift. cap. In nuto . dt cap. fequenti, cujus initium eft; Quai.;vis umverfa* per orbem catholicx ecclc-i.x conftiiuiz unus Chrifti thalamus fint, fanda tamc.i Romana ecclefia nullis fynodicis luiiftitutionibus ceteris ecclefiis prxlata eft , ad evingclica vocc domini dt lalvatoris nofln primatum obtinuit : *Tu et,* inquit, *Petrui,* dtc. Et paulo infra concludit · Ita in hu omnibus quanto celfior gradus, tanto major auctoritas invenitur ; in majoribus fiquidem regendi dc jubendi efl poteflas, in minoribus obfequcndi neceflitas. Congruum etiam eft dc expediens ad ecclefi* unitatem» ut fideles ta fide conveniant : cumque coutingat frequenter circa illa qu* fidei funt queflionci moveri, dt difibtus feruentixs promulgari, ex quibus iciflura in ecclefia fienenumero exorta » expediebat (ut beatus doflor concludit) quod in unitate per unius viri fententem ecclefia confervaretur . Cum igitur caput dc fundator ecclefi· Chriftus in necefferiis non clefecerit» quam ita dilcxit, ut pro es[fenguinem fisum fuderit : cum etiam dc fyiiagoga ab Ifeia dicatur; *Qud potui facerem-*
IJH s· *net e»ee» non feci*? noo efl dubitandum,

A quia & Chrifto· otdinatioee pate MI dl nr ·iverfeM ecclefi· pratfit, cute jndicto fcnceote dxficnfiones circa fidem dc gravatas· quarifcoes tollantur dt tcnujacMnrt quod clare innuitur 17. dift. cap, Unite* ahi *d lueram sta dicitur: Maiores vero dt diftcilliore* qwnftiones, ut (ànâa fynoius ftatuit, dt egregiam loco fuperiori rationem affignat» Quoniam cum pax dc unitas fit finit regentis dc gubernante , dc unitate congruentiae caufe fit unus quam multi, videtur quod o mnis fiibditorum diverfitates ab uno ta bene difpofita polite debeant extirpâtl. Propterea B Ariflotcles in politicis monarchiam democratic dc ariftocratie prrferre videtur. Id etiam regiminis genus univeria mundi panes naturali quodam defiderio appetere videntur. Qu>-mobrem in extrema phyficorum Ariftotelis parte fcriptum eft: Entia nblunt male dilpo ni, unicus ergo princeps. Chnftum igitur, *·». t pei quem rrges regnant, dc legum conditores jufta decernunt, optimum dedifle ecclefi* fua (cgimen nulquam eft ambigendum; quod quidem adinftar regiminis triumphantis ecdeu· ordinavit. Hinc Joannes in Apocalypfi ajebat: wdi - doeumua dr/cmdenreai de *culo,* »s dc alibi: Fidi tutre^m *funSam Jerufalcm* nowa *defendentem dt colo ,* « Zte *panUam, fi.* £lum eft, quod omnia faceret quemadmodum fibi in monte monftratum fuerat, dc Joelis primo diftum efl : CtMgnrgafeowar /h> 7nda , Xwa ·>- *filü Jfrael pariter, & ponent fibi caput* n- *num.* dc dominus dixit : *Fiat* tmwn wife <F J·*». ** *unus pofor,* cui ibli poteftatem pleniffimam dc abiblutam tradidit ad omnia fidei myfteria excquendum , ut ad eum principaliter de gregis falute & diretlione , ac fidei unitate ac integritate, difpofitio, judicium ac fententia fpeûarent, dc ut per eum ad alios huiufmodi myfteriorum utus de aufloritas diffunderetur. Hinc primo paflori ante alcenfionem fuam domtaus dixit; *Pafce oves mees.* dc an-/-*«.*!. *firmo fratres tuos.* dc illi ibli promifit , *Tibi dabo elavet regni telorum,* ut oitenderetur (ut inquit beatus doflor) quod poceftas clavium per eum eflet ad alios diffundenda ufque ad fieculi finem , juxta illud Hâtat *Su- ψ* m per folium JXivui, rl" juptr regnum ejus fedebu , ut confirmet >fiud & corroboret* m *judicto* 0" *juditia amodo & ufque in ftmpuerrtum* . dt Mantua ultimo dominus ajebat : *Ecct ego vobifeum fum ufyue ad amjummaiuvnem foculi* I nec obftat quod plerique dicunt verba illa difla fuifle Petro in pertona totius ecclefi· : textu» enim illud declarat tx. quacftione j. Aliorum hominum . veruculo illo. Replica- C bo, Uni didum eft . *Tu es Petnu per hanc petram adificabo ecclefiam meam ,* <ỹ' *quocumque folvent Juper terram ,· erunt foluta* & m *celit.* Bsc magna ex pane ex diftia beati dtxfloris loco fupcriore habentur, qui in fine hujus capituli ita concludit ad litaram ; Et per hoc excluditur quorumdam pne- fumptuufus error. ,qui fe fubducere nituntur ab obedienüa de fubjeâione Petri, fuo ceflbrem eia» Romanum pontificem univerfalis eccleiise paftorem non recogoofecntes, Secundum tamen canonica decreta de ip·

fius

fins famml pontificis faprem· potestati» am-A pbnadbM eertiffima dodrina traditur. Htac entaa dtekur quod feins in ptaricadlnem potestatis vocatus esc , alii autem in panem felicttudinis, in cap. Ad bonorum, de andoritace fe ufu pugb; fe feh» fodet in illa fode quam dominus in perfona beati Petri 6-

bilem

no Triaiatu, leg. t. fe ei concéda -font ju-' n ariesti» At terreni imperii a domino redemptore noaob, st. din. cap. Omnis, ubi est textus ad literam. Illam vero fidus ipfe B fandavit. de Romana ecclefia loqueas, fefaora petram fidei mox oafccntb eruxit, qui beato Pcttjo menue viro clavigero terreni fimul Ac cajcstis imperii jura commifit. Facit ad idem capitulum fequeas , Sacrofenda : A principes ac omnes nomines es obedire tenentur. de majoriate fe obedicntfo cap. O* mnes principes . Ac cap. Solic·, cui nec quiΣ quam dicere potest : Ont ia fods? tp. disc, cap In memoriam : ac ei fit pro ratione voluntas , Ac quod ei placet legis habet audoriatem , instit. de jure naturali, $. Sed fe quod principi. Fer hujus sodonata vires frequenter emergentibus mundo difibrmiatibas atque diffidite opportune divina provi-C dentia occurrit. Sed cum nimium collapfa efi fet noviÆtnis temporibus, ac ^er devia pneceps rueret Ubertas humana , mifericoa Ac miferator dombras, qui non est ufquequaque, juxta proaffumpam prophet· fententiam, plebem fuam relidurus, virum optimum , omnium decore virtutum › justitia , prudentia, temperantia, modestia , undimonia, atque , quod profentium temporum acetbitati, tetnpcsotiquc, Ac tantis Petri navicuIc fiudibus accommodatiflimum videtur, manno ammo, robore, patientia.xonsuntia Ac longanimitate redimitum , clementem tamen , pium, canace·, Ac omni heroica virtute refertum, in «a ipfa fade locavit, quo prwicn-D Cium temporum horrendis ecclefi· fu· fcandalis, abifque univerfi populi fui malis, luccurreret atque obviaret. Hujus igitur aiklonotis nos, unius hums potestatis, hujus fandimonis nuntii Ac oratores , quamquam immeriti , ad vos fumus rnifl»„ patres орφηl.

Nunc autem ad institutam*domini nustri intentionis explanationem proficifcamur . Si prius omen pauca ad rem ipfam pertinentia de gestis ppetcritorutn temporum ad memoriam reduxerimus, plurimum cauûe nus:re favoris ac vestro inteliigenti· commoditatis conferemus- Sandiffimus dominus nosur digtuffimas fumatus pontifex , verus , indubiatus atque unicus Dei Ac domini nostri Jc E fe Quisti vicarius, cui foli convenit in altum rest ducere, hoc esc , m profandum diipocatio··· fe difficultatum fefe ftnmiiccrc , tg. qaï:. 1. Non turbatur, ratus hrrefibus Instent· , fe iis que improfentiarum inerones·* vMehncur habere , ac intestinis CIMM Christianitatem odi-, diffcnfami- , ^ bsstiBbm arma, ftmiffo etiam fe fennu «HtaaAn ratios ccdefiastics libertatis prtmtagfo, «e nraJstibrm<bu* cleri Ac Chrr criatii popuffi deformitatibus › fine fandorum «snort Tem-XTIX.

patrum atque iUustrtfmovam principum afifiatentia , Uvore, ope Ac opera facile Ac onportons obviare non poHe, concilium Lsii, lew ex bone fe recolende memori· domini Martini pup· Y. andoritate per Seneafe concilium promulgatum, atque ejufiiem domini Martini juffione stabilitum , pout ipfius obiturn Ac fanditatis fas affumpeioaem. robur habere' voluit Ac profecutionem , ratum fe gratum per apostolicae fan bulbs gerças , quidquid potestatis in ea re reverendiffimo >n Chnsto putri Ac domino domino nostro fiogulariffimo. digniffimo cardinali fandi Angeli , apostoHca fedis legato , per prode-*,*^*.*5? ccfforem firam collarum faiffiet . Cprequ-'·'·

amplificationem illius fynodi, ut opeaffet , fe rerum magnitudini expediviffet , ЯΘΩ ІЯ: tueretur ; quin etiam per oratorem eorum naucorum prsiatorum, qui tunc Bafileat présentes erant . dc ipfius concilii debilitate Ac parvitate certitudinem accepiffet , effetque cum instantia requifitus , ut talia faceret mut novam convocationem protendere videbuntur ; illud^abtade diffblvit , At acl civitatem Bononicnfem una cum literis diffblution» convocavit , per ' inttrjedionem tam modici temporis , ut non nifi conrtnuaffc dici poffit , ita ut illa difiblutio nil aliud in effedu, nec ex fue fanditatis metste , voco Ac intentione , quam loci mutaCtionem importare videretur . Quod fiine , patres reverendiffimi non abfque gravira* te fumma , atque mula circumfpedione, ac (incera ad Deum At ecclefiam fandam fuam caritate fadum effe existimare debetis . In* ruebatur, etenim ille pontifex fitndfffimns tantarum rerum expeditionem non effe fi* nem optatum habituram , nifi fua fanditas concilio adedet atque proefiet, Ac cum reverendiffimoram patrum At dominorum meorum facri collegii , aliorumque magnorum principum , Ac totius Christianitatis Orthodoxorum pnefulum confaltatione , favore atque pnefidio , anu atnqae ardua negotia dirigeret atque difponeret : quod in hac ipfa civitate propter notorfem fanditatis fainvalitudioem , Ac quoniam pbrique illustriflimi principes ad eum locum convenire denegabant , nullatenus fieri poruiffet . Accedat infuper ad hoc, quod locus iste nimium vicinus videbatur potenti· Hufficarum : Ac magn· imprudenti· tributum faiffet , maxime post agnitionem periculi, quod non parum formidabile efle orator ipfe referebat, univerfalcm ecclefiam ' tanto fuppooere diicrimini : quin infuper neque .eo quo fâfla est modo berecicorum vocationem une offenfa, vel (altem tacita detradione damnationis de ea hserefi in facro concilio Constantienfi fad·, fua fandias fustincre potuiflci, cum per vocationem illum, non ad difputationem folum, fed ad Spiritus fandi commune judicium, ecclefia nostra fe hnretici haequaliter invitarentur. Illius etiam vocationis verba , ut cum pace vestra dicam , hac funt : Ecce jam locus ac feculus plena audientia probetur ; jam invitamini - non coram paucis , fed «niverfis audiemini quantum linet ; audietis Ac nofipfos refpoadcnies ; fandus adstabit medius Spititus judex fe arbiter quid in ecclefia tenendum At u agendum fit. Erimus fimul in oratione perfeverantes, Ac tamdiu ferventer fuam pietatem

trlt k

<»***£3■

**f

APPENDIX PRIMA

ipiiOaadsifw varied· fit aa|OKfo. m. 1cm qiod p< hac write mb ,uufciia»·· hi··*·· «mea· BaC-

ter cum «cctefta catholica Invaftfpri Mi veri-

per * fiafuhras opprimi convenir patefiat··, ·****· ·extu· eft eadem difl. cap. Nec haut. Quam fic φαν periculofam in hac ipfii re mandata

er·· «primi, Nulh As «û, fs. <lift|nAioMCro

oagnofceadam dunastsua arrurem , aadtentia

ilio pcftifero mori» labefeAari respirant. Iro» que de hujufmodi hvrefibus bob erat tares· neque fecunua ia Germania puMiee troAaroa fiwere: tum quia per hujufmodi coatcadona· corrupti· major coaunoditas fit occafio tribu· ta fuifiet aUoa corrumpendi, nam quia Bohe-

mus i fed majori eft cm» aftaftrarioa· dig·— exiftimanim, quod Roqaatesm pondfico· cita· re pnriiunporitis» cub 9. quaft. 3. fieri ptum fit: Nemo fades judicabit primate fe· dem, juftitiam temperare defidcrantem » aaqaa enim abAuguftq, neque ab om.nl clero» a·*

huh» harefis fcnieftifiaato capitibus initio bb· fceuds mail experientia vifigB eft, Quid igi· tur ceufestd— pond· , pair·· opdmi, ft in tenta mukteadine «dauAa infcftina·, fit poft tributa· nobis nefeio quo oçcubo Dai judicio tentas ftrages , ibidem fit publice recipere»·· tur? Nou erat edam ilk locus Cracis ad unionem tam pie tamqu ferventer adfpiran· tibus accommodatu·: plure· etiam alia cao· ût , *Sc* multo graviore», illius commutationis deliberationem auxerunt ll quarum expreflk»

habet ita argumentum ; Quod concilia· non poteft papam judicare, ut extravag. da eio· Aionibus» Significafti ; unde fi tore· mundo· · fentetviaret in aliquo negotio contra papam , videtur quod papa (entend# flandum aftet , lut m· qnnft. 1. Hrc eft fide·. Nec obftat argumentum gloflb ia contrarium t Quod or· bis major eft Urbe, 39. difl. Lcgimu»; quia illud inteUigirar, cum papa dificadret a tota ecclefia ia articulis fidri, 15. difl. Sic fraAii ubi eft glofia ad hoc notabiliffima fuper ver. bo, Pnefompferit, fit illa glofia fatis fuficiea* ter foivit objeAiooem qua fieri peflet per cap. Illud frequens , editum iu Acto concilio Coc· standenfi: quod certe non ita artiat papam , quin pofiit ex fuprema fas anAoritate fuper loco fic tempore celebrandi ooocilM difpenfo· te. Quam quidem auAoritetem nimis impia vult prafixmptione violare, quifquis ejus po· teftatem tentât infringere , Avendo cupiditati· bus fuis , fic id quod accepte a veteribus non fequendo, ut eft textus, 19. difl. Ita doad· nu» . Moralrtet etiam hutufiuodi legum cir· cumflanti· femper in auAoritate fit pruden· tia principis reforvata finit ; mutatis enim Il· lis » frequenter non fUom difpcaAdoaem , fed abrogationem leges pafia funt, filici pot· iunt hac ex fentendis Ariftotett· ia fine to. ethicorum, alias efiet nimis inhumana hujus· modi conftitutio . Pofiet enim locus ad con· cilium deputatus funditus infra iDud decen·

de quarum invdugadonem facile ingredi poft fet, quifquis preteritorum temporum non ni· mis vetulum habet memoriam , fic praten· tium difpofitiones libero animo fic abfque paffione metitur , hujufmodi fanfloatis fur deliberationem, ac Bononienfis concilii no· vam convocationem omnibus mundi prafoli· bns atque principibus intimavit: intimavit c· riam illis ex vobii, patres optimi, qui pro tempore hic refidebut : optima fpe fretus , Mne hujusmodi fanAkatis fur mandatis or· tbodoxk quifquam veftrom contrairet . Sed heu , reverendiffiml patre·» nedum mandata fanAitatis fua fpreta font, fed quidam ex vo· bis , qui ante diffolutionem fegnes fit ad ve· niendum remifli videbantur, poft diifolotio· nem fblertiffimi atque perpetes faAi funt. Quidam, qui hic aderant cum aliqua difpli· centia, poft difiblutionem Imi fit immobiles permanferunt : quod certe nifi ex knprtfllo· ne aut timore qui caderet in conflantes vi· ros , fafhins fit , quam fit ab obedientia fic humanitate veftra alienum, ipfi dijudica· te . SpeAat etiam ad fummum Romanum pon· tificem , nou folum generales fynodo» convo· care» fed fit fua fouentia roborare conciliai convocata ; alias in Irritum labstur quidquid pneter ejus auAoritatem ftatuitur fic non proprie concilia , fed conciliabule nuncuparo tur, textus eft eadem difl. can Multi·. Iro fuper quoties aliqua de univerudi fynodo ali· quibus dubitatio nafeitur, ad recipiendam da ·o quod non intelligitur rationem » aut fponte hi qui fàlutem anima fua defiderant » ad apo· Aplicam fodem pro percipienda ratione coro

Ubi. fi Coli fiunmo pontifici coaftitutioai· il· lius difpenfàdo non tribueretur. Poftec edam conftitutio illa ex tempore, nifi ia teHb»t» dl· fpcnfatso locum haberet , effici inutili· fit ca·

legi· eft caufas, pertonas, loca fic tempori metiri, difl. aS. Sciendum, fic cap. Necem , Neque propterva cam Iliad frrqrêni, fit alia edita in fâcro Coaftantienfi, cafta fic invalida reputari debenti qaoddi· eaim la pofitivis, etiam fine carta, nedum com gra· vis carta infit, ut eft doAoruar communis fontcuti», papa difpcnftt, eaque ipfa penicu·

sscae , ceritmm veftns humaatiKme dcproca car, hortatur , monet, requirit « flt otaeftlcur, per eam qua fodi apoftoticu ubiignmiai obedientiarn, per integritatem fidei veftro, per feÿucem animaram veftraram , per unionem il- orriefirntiri corporis Christi fengtine complantati, per ipfam Jefiun Christum Doum flt dominum nostram , ut ab hujoftnodi progrefûbus abstinentes ad pacem flt naiônrm , ad reformationem dori flt fiddiham , ac tarerait fis Ubertatis ecdcfiastica instauration··, nodo potestis aaeliori cum fiwfHtato fim convvtostit. Kc quosdam c mc HH defidoftumfenAlrefertovit Nhtoto. Votait B. Paul

«entière · flt fotoltofanl indagini to-Rtati fim At vobis commune efle videtur , violat» habere trafrienrjs· . Nota· «ftimm- fisum tamen teneo ferventius , quanto pins

diM-, quas Deas pra peteris fiso refervavic debet, fle vult, decrevit, fle deliberavit , flt examini. Sciti» iafitper, patres, quarta cum vult ut cmuhqo concilium generale celebretasaeanhare ItarcaBiMMn epifeopom alme Uiur, ia quo fan ftnélitas non fotam adctfeflt bss, fuo ore etiant de idotalatria coavtftam, uraefle vult, fed ut membra condignam reformationem humili flt manfaeto animo tole-
rent, statuit ut in primi» reformatio a peri-
non beem a quoquam primam fodem fodi- bas fuo AnAitatis inchoetur, non folum a
- cari, ai. difonâione. Nunc autem. Facit ad tempore quo ad fiunmum apoatolatua apicem
hoc capit. Seque», flt cap. In tantum. Illud aflumptus est, fed tenene juventutis, protenJafaper Bendo proeereundum efle ftatui, pa- daturque ad reliqua totius Romano curto
ttes revercadiflimi, quam foerit a veflra <b- membra: demam alio» mundi principes atque
ptentis flt caritate remotum , poft illam loci prelatoe fecundum gradus tangat flt pungat , \
mutationem, eoam libertatem, aoéVxitatem C quo totus Christiana
flt poteftatem fosami Romani pontificis cana- · · - - sta-
ki vn «fe, imo verius ptwfampfiflc, pia- tueas facrum illud concilium ita protegere,
rim datum flt edita promulgare t nodis quam ut nullo unquam tempore illud diflbhri pa-
formidabiles mlc hupt&andi tren%reffiones fen- tiatur , nifi prius (quantum poffibtle Deus
riorum patrum demea declarem. Onde non permiferit) vepres, hnrefes fle diferimina ab
dubium eft, ut eft textus aa. diftinAione , agro dominico procul pellantur, quo Christi
capitulo, Omnes, quod ptariet allegavimus : popelus umn fic pacificus frétas, ®"
quia qirifintis cujuslibct ecclefi· jus (nuta de- vangelica vit· puritate renovatus, ac Chriiti
trahit . inpaftitiam fecit t qui autem Roman· Canute flt devotione acccnfiis, Christi Cruecclefi· privilegium detrahit, ab ipfo famcem , atque Christiani populi fanguine made-
ato omnium ecdcfiarem capita traditum au- foélo mucrones, in hostes Crucis, domus flt
ferre conatur , hic procul dubio in harefim teras fanéta occupatores , convertere poflk .
labitur t Ac cum iHe vocetur injuftus, hic eft Quam diem fi Deus dederit ut oculis propriis
dicendus hareticus : fidem quippe violat, qui fua fenélitas intueatur, nihil in hac vita fruadverfiw illam agit qua mater eft fidei : fit D éluofius, nihil defideratins, nihil jucundius
iHe coMumax invenitor, qui eam cunilis ec- fele confecuturam fpe aret . Hic erit > Deo
defiis non pruraliffe cognofdcur. Sed fi ne- rem flt caufam fuam promovente fle protque DOMMB formido, neque confcientia ver- gente , patres optimi. ucri illius concilii fimiculus , reprimere vos potuit, patres optinis , hic terminus· hic frnftas. Vult igitur
mi, foltem commune quod habent membra fua (anélitas concilium , vult omne bosmm .
cum capite depreftb dticrimen continere vos Duabus igitur tantum in rebus feu circumdebuit : finis enim l-lius capituli. Aliorum ho- stantiis a fenétitatis fua decreto diflenttre vlminum, cujus tenes mentionem fecimus, ta- demini . Altera deputatum per fsnftimem
lis eft . RurtCi petet feneorum voce pontifi- fuam locum detestatur , altera interpofiti temcum, dignitatem fedis ejus faétam efle toto poris dilationem: utrique pro pace flçcostfborbe venerabilem, dum UU quidquid fidelium Etione vestra, & ne membra a capite fepeeft ubique fubmittitnr, dum totius corporis rentur, ex innata humanitate foa fenâitas
<-»put s*e defignatur : de hoc utim pet pro- providere dignatur. Ad primam enim difieaphetam dktam videtur : S hoc humiliatur , bonem tollendam, quemcumque alium in I-
U·/·»· ciq» *ctnîugtttiu moriîtst»* ? d* «fe rcfinf·*- E talia ecclefia immédiat· fubjcAum locum oftu gloria· rr/nsm ? Muka ad hac repsimen- cuius dominio pro tempore celebrandi
da longe lateque in toto juris flt canonum concilii «fe expoliare decrevit, flt fiib ambitu cotticripta funt, qua praetereunda efle concilii potertaie ponere, cum condition·, quod
cesfemus, ut celerius ad legatioatTnoftra fru- post finem concilii, ecclefi· fle fua fenâit*ûum ingrediamur . Nemo profeâo eft, patres ti restituatur. Ad fecundam, illam temporis
optimi, qui de rebus gravibus aquo flt mo- «hiationem tollere, flt fefe ad locum per vos
derato animo indicet , qui non plurimum eligendum fic deputandum modo prodiAo
admiratur hujufmodi ptograftn veftro·, opl- perfonaliter fle abfipie intermedio conferre
bcturque mavia illo· , flt graviora quam fint Ad quem primo congreflu magnam prolatoicandâh , in ecclefia Dei parituros ; quibus , rum multitudinem fecum ducet, alios eue
quantum ex alto permittitur, flt quanta cum celeritate ex omnibus mundi partibus venire

·om-

Compellet. Ad quem etiam locum pkndqutA deformitatum capita ripumlul. Ampleftaml·· ·randi principes venturae, plcndquefolrmaas ni amore Jefia Chrifti caritatem nos fiiam · ambafiatores fit procuratores mifior» ceno «a eft de qua asoMsa ad Corinthi» ait ? Confidit. N» etiam joffi» fist feafttatis vo- Cariras *potier» efiy* Aetayna qf. «riras aes *a-*

pium pneteriton ▼ali- *ritatur, nmt vagiat mÊhèm* , nan *gaud* fitper*
ruram plenariam *imqtneate, ooagûttd** msam *venant*.. 'E» quai
omnimodam libertatem fie fooûitatem . Quod fummopere appmere videmini, patres «tri-
fi forfen Germania reformationem reduilio- mi, prôfecto magna fit ardus, font, fit fon-
nenuroe Bohemorwn commodfas in Germa- tem pot fe bonefti fic boni ferunt, quorum
nia neri arbitraremini , foa unflitas eft al- tamen appetitus humilitatis freno continendos
terius longe (ementia , ut prsmiflum eft , eft : cogitans enim magnam febricam conftrne-
prafortim quia toâoritas pntfentia (anilita- re celfitudinis , de fundamento prius cogita
tis 4rad ad tantarum rerum expeditionem pit»- humilitatis, ut AureQtu Ule Auguftinus ait .
rira neceflaria videtur , fit an ultra Italia Efficiendum eft igitur , prout lue nofter Ar-
Umii, fefc, propter notoriam invalitudinem, pinas (gentilis tamen , fed moraliffimus) G-
confient poffit, qui etiam quinqu[illegible] ceto in officiis inquit : Ut appetitus rationi
im progreflq hflatur , vôfipfi dqudicare : eam neque pnteurran:, neque pro-
pter p;gritiam aut ignaviam deferant., fintque
tranquilli, atque omni animi perturbatione ca-
reant: ex quo elucebit omnis conflantia, o-
mnifque moderatio: nam qui appetitus lon-
gius evagantur, fit tamquam exultantes , five
cupiendo, five fugiendo , non Citis a ration·
retinentur, fine dubio finem fit modum tran-
feunt, fit relinquunt, atque abiiciunt obedien-
riam . cui fubjefli funt lege nature. Bene
igitur Auguftinus ajebat quod menfuri hutni-
litatis cuique ex. menfura ipfius magnitudinis
data eft. Bonum eft igitur querere dignos ju-
ftiti* frudus , patres, fi tamen humilitatis fre-
na non relaxetis : quod Chryfoftcxnus ille Gre-
çus inquit: Si justitio conjunxeris humilita-,
tem, quo non ibit ? Affistct ipfi tribunali di-
vino in medio angelorum. Penfata igitur re-
rum , quas agitis , magnitudine, patres,com-
ipeniuratc dignitates vestras , fic ita omnia
ponderate , 'ut opera vestri divino voluntati
conformentur . *Hac efi igitur vohtnta* Dei,* ut
cum apostolo concludamus, *ab omni [pede*
mali abfiinert cor. /p/e *adeem domtnut padt*
ftmthficet w fer omnia , «r *integer [firittu ve-*
*(fi anima φ carptu fine querela i** ndpeMu
domini Jefu Chnfit fervetur. Atntn .

hemos , fi eorum inrentiq pia 8t refla foret, ab eorum falute , ab unione fidelium, ab a-mceniffima pace , propter loci diftantiam re-tardari: neque propter ipforum hsreticoram rtduflionem , quam tamen credere , confiden-tis multis , mens refugit, poftponenda eft orientalis ecclefis revocatio, qua tantis pa-tribus incredibili lapientia fic fanflinfonia re-fertis abundavit, unde fibi doflrinc fidei glo-ria merito eft tributa , cujus inclinationem nufquam haOenu* promptiorem vidimus. ne-que ftriflo fit jufto Dei judicio eis magis ne-ceflariam, neque a tam pio fic catholico prin-cipe oblatam : pereunt fane in tarditate redu-flionis decedentium Huffitarum anime pereunt orientalium fchifinaticorum, fic abfque dubio longe plurium. Modus eft igitur, ut abfque intermedio utrique invitentur , ne cum illi* fimul pereamus fic nos, fic ut, fi illi obftina-tione ad gehennam edificent, liberemur fic nos. Poffimt certe uno eodemque confeffii ad unitatem ecckfua hi duo populi revocari, poftiint fit debent, maxime cum ab altero invitemur fit nos . Tamen fi in ea opinione veftra perfiftitis, placet fu« lànûitati, ne pro-pterea ab ejus unitate recedatis, quod in am-barum harum rerum expeditionem reverendif-fimus dominus meus legatus, intendit. Placet infuper quod vos eidem adjumento filis , fi hoc fruduofius, quam fine intermedio ad con-cilium proficifci, exiftimatis. Quod fi com-plementum rerum hujufmodi per dominum legatum fic vos fieri non poffit, reliquum , quod ad perfeflionem extabit, fupplebitur in concilio generali . Germani* tamen reforma-tio plus antiquorum canonum obfcrvatione , in qua modefta coafho neceflaria efle vide-tur , quam novaram conflict: rionvm editione indiget. Qua in rc per dominum legatum po-teftatc fit favore circumfiiltum dari poterit ap-tiffimus modus, prsfertim cum clcirus hujus patri* baOenus Deo devociffimus extiterit, fit ad obedientiam fere ex natura paratiflunus : facile itaque ad decorem priflinum reducen-tur . Hrc eft fanfliffimi domini noftri pia in-tentio, patres hoc deGderiun». hoc votum at-que decretura . Snfciptatii igitur , reverendiP urni patres , infitum votus verbum quanti cum oportet cantate & humilitate, ne qui vide-mint pueis , unionis fit reformationis amato-res , novorum fchifmatum , diffenfionum fic

Ego Jacobus Adfcrricus presbyter Tarantinus , publicus apostolica aû&oritate notarius, ■V reverendiffimi I® Christo patris domini Joannis archicpfcopi Tarentini, ÿc.

XLVI.

Oram luculenta prafidentii, habita in concilio Bafileenfi nomine ecclefia catholica nd con-*vertendum Bohemot.* Hm ta*M >'▸ -^«T*

Jefus Chnfiiu. Àrnen

ÎÎ Ocuturas pro publica populi Christiani I *j* tilitate, opus mihi efle arbitror ut ps ut per-, forum privatam exuam , ' dc induam publi-cam ; fit tam publicam ; ut omnes · cotnpro- hcodant , fit nemo ab ejus jurifdiflione exi- matur. Hoc est illa ûnéla catholica ecclefia, fponli Christi, fic Christianorum omnium ma-ta. Hrc , inquam, que nos omnes ad hunc locum divins benedklionis vocavit , fit ad nuptiale invitavit convivium , antequam c* pro quibus convenimus traélarc incipiamus . pati-

pane* nnbiTrum «t vifcaribus caritatis loqui A feripea, inter prxeepea qua ad humanam fo-
decrevk. Itaque jam non sm quafi meipfum cietatem pertinent , hoc pnmumqubet ut pa-
loqtwntcm aumatia, ibd manquas· matrem dc rentes a filiis honorentur, propter quod ano- f
alumnam communem fentaaa Dei ecdefiam. ftohis inftruit Cofoflenfes. *Fihl, obedite parem-*
Ego dumt?-at atinifterinm prubeo, fle rudem *ribtu per* Mume , Aac «»- fiewrpfearvm *efl do-*
linguam, qua ut taftrumcnto ucuur, & tan- *mino.* Quantum meriti filius honorando ma-
tum accosnodo . Ipfe amem eft qu· concipit, trem , quantumve fopplicii eam contemnendo
datatque fimmntiM Nec voe admiratio te- expetat , fcriptvra divina infinuat , dicem I
neat, quod huc tam grandia ftt drcumfpeta *Start* yw *thefaurirat , ita &* f» Aonmwr *ma-*
domina, ex hac magna congregatione, in qua *tremi* ^ rurfus: *Fdi* mu , *ne beuttt! k/pa*
plurimi font ftt fenfli dt literati viri > me fo- *matnr tua , ut gftia capiti tuo :* Econ-
lom elegerit iqdotam dc peccatorem. Habet tra: *HaledtOut a Deo qui nafpcrat matrem.*
enim »pbd Deum nefcio quid privilegii offi- Accedit pneterea quod confiliis meis fine ul- ***** **
cium publicum , quo divina potentia virtutes la hnfitatiooe parere debet», quia non fum
fisas crebro exercere confuevit .' Cum itaque ficut una de fluids mulieribus hujus fcculi
pnsfidens fim temporis huius in hoc fecroB fed in omni virtute & fepientia ab omnipo»
concilio, quqmquam fupra modum indignus, tente Deo pleniffime imbuta : propter quod
elegii me fpoofe Chrifti , non vite merito , certi efle debetis, nnecepta mea , tamquam
fed autaritate officii, per quem animi fui con- ex fepienti· fonte manantia , non porte efle
ceptum explicaret. Quod U forfitan (uti ve- nifi falubria : nec illud omittendum eft. quod
reor) ex ore meo aliquid ineptum effluxerit, quidquid vobis cotsfuluero ac jufTero, facilli-
non imputetis quxfo huic fepicntiffim* mulie- mum eft, dt fupra modum dclctabile . Que
ri» qu· in nulla re errare confuevit, fed tan- cura mihi fit de felute veftra, hinc facile per-
tum incircumdfis pollutifque labiis meis 1 que- fpicerc poteflis , quod gaudium meum imple-
madmodum nec *im*putandum furet magiftro ri non poteft , nifi & vobis bene fit. Caudium
in arte mufica peritiffimo , fi inftrumcntum ru- meum ex veftra pendet utilitate ; non pofliim
biginofum aut coufraflum , In quo pfallit , efle beta, nifi & vos lctos atque unanime*
raucam dc non bene fonoram emittat vocem. intuear . Carpuntur viicera mea , fi quem de
Vos autem obfecro, ut interim , me loquen- filiis' meis vel modicum ledi videroCrucior
re, tacite in cordibus veftris oretis , quate- tota, fi lid accidat eis infortunii. Madcfcunt
nus pro honore feotae matris ecclefi· ac no-C tunc pr rtim gene met lacryn is, cum in-
ftra edificatione Spiritus fanflus igniculo illo , ter filios meos ddBdii aliquid ortum fentio .
quo labia Ifei· purificavit, f.iltem pe' hoiam Et licet aliqu· interdum matres reperte fint,
purificare dignetur & mea . Deinceps ig.tur que dimiflis filiis ad novos maritos feu pro-
magna cum devotione & reverentia matrem cos fe tranftulerunt, *Sn* voluntatibus propriis
noftram loquentem audumus omnes , & at- fatisfaccré cupientes, filiorum fuorum obiit-
tente confideremus d.vina exordii verba qui- funt ; ego - autem de numero illarum com- * l·**· ume
bus dos allocutuia eft , qu· fumpea font ex putari debeo , prout experientia manifeftat ,
beato apoftolo Paulo ad Phdippenfes . A *qaa* de quibus Ifaias fcribit : *Numquid oblivifei po-*
n»if. t. *conffilatK) tn Chriflo, fi <pu>4 Jolatium cantatu, teft mater anfantem fuum ,* w *non mifereaturfl>o uteri jm* ? Quamquam etiam quidam fint
fi quo focictat fpintut , fi qaa vtfiera mtfrratio- patres aut domini, qui filiorum culpis mife-
nii, implete pauiium meum : ut ><iem fapiatit , riifque non moventur , dicentes ; Satis mihi
eamdem cantairm hubentet , unantmet, tJipfum eft quod beoe ago, & mihi bene fit. de ce-
fentientet , nihil per contentionem , neque per tero neque iniquitas mea , neque delitam
inanem floriam, fed in humilitate . In primis meum . Ego autem non fic : licet enim nihil
nolo exiftimeiis ad aliquos tantum ex vobis D mihi confcia fim , hoc me non confolatur ,
ne verbum facere . Ad univerfos , prout cui- nifi dc idem filus meis adefle videam . Nec
que opus eft , meus < rmo dirigitur : totam mihi fetis eft fcmel admonuifle , nifi iterum
ergo hanc congregationem , noh panem , al- atque iterum & fine intermiflione ufque in
loquor ; omnium enim veftrum cquahs mihi finem fedulo eos commonefaciam . Dileflifli-
cura eft: nam omnes filii mei efhs. & in u- mi , mei ita vos omnes affeta quodam inex-
tero meo non fine magno labore concepti . plicabili diligo, ut nulla tam gravia efle pof-
Ego enim fum fponfa ejus, in quo fecundum Cnt diferimina, quibus libens pro falute ve-
apoftolum ad Coloflenfes , *Non efl mafiulut* fira me ultro non objicerem . Quot martyria,
tf· femine, Centilu & /udant, circumafio <£ tormenta , pcriccutiones a fxvis imperatoribus
peeputium, barbertu & Scptha , fertus & liber, & tyrannis in primitiva adolefcentic mcx ae-
fed onM ia ommbut Cknflut. Aufcultatc igi- tate pertulerim pro falute eorum qui tunc
tur diligenter omnes qui hic adeflis , St in erant filiorum , & qui poftea fucceflerunt dc
cordibus veftris recondite in Spiritu leniatis fucceflori funt, quis unquam poflet enarrare ?
qu* dklura fum & pro viribus enitimini im- Inundaverunt piate· civiutum fanguine mem-
plere gaudium meum. Naturali jure & divi-E brorum meorum , ut fides catholica in filiis
na lege, filioli mei, conftnngimi credere con- meis illibata perfifteret - Ita quidem vos om-
filiis meis , & praceptis meis obtemperare . nes in praecordiis meis infixi cftis , ut non nifi
Natura ipfa filio fuadet, curb fe a matre ge- de veftris commodis cogitare queam , pro
nitum effe fciat, & ab ea fuper omnes fe a- quibus non folum alligari , fed & mori in
mari cognofcat, ut eam fimiliter diligat, ho- membris meis pro unoquoque veftrum omni
noret dc confoletur, & ejus omnibus acquie- tempore parata fum . Sequor in hoc veftigia
ΛA*. fcat confiliis . Ita Tobias fenior moriens ad- fponfi mei, qui ita me & corpus meum di
monebat filium filum : *Honorem exhibebit ma-* lexit , ut pro ea animam fuam ponere non
tri tua omarbut dtebut vita tua : memor enim dubitaverit . Vidi ipfum fxpenumeto la<ry-
effe debet ftaa à quanta pericula pafa fit pro-* mantem ac dolentem pro membris meis I Au-
pter te ài *utere fua* . Lex etiam digito .Dei divi

•em : *Peur ignqfte iBisi* Bcct undiqae dUeAus manaret fenguine , dt atrtififth·is tormentis undique agitaretur , nihil tamen aUod quam Glutem fittonam meorum fitiabat. Se dc me fpoafem ac difeipulam fimm facere decet, dc memoriam contineam veftri habere ,ac <bc noAnque gemitibus inenarrabilibus damars dc interpellare ad Deum pro vobis, ut nemo pereat ex ltis quos tradidit mihi. Propcem fic anxia ac folicita poftulo ut impleatis gaudium meum. Quanto mentis afieân, quantaque a»·xietase dc vehementia deprecationem hanc meam ad vos porrigam, ex verbis apoftoUcimodo propofitis animadvertitei fe qua *confolo-t>o ef* m *Chrifo, β quod johtwu cuntuu,* /B**f**» *focieus Spiritu, β qtm v^xro nùfmAonu, implete gonditm meum* . Quid eft dicere , *quo conftdotio eft* m *Ckrifto,* nifi quia maxima eft ? quam fi habere vultis , opus eft ut impleatis defiderium meum. Immoramur , fi placet, paululum in hocChrifti nomine; non enim decet memoriam fponfi mei fic periunAorie tranfire . *£jue quippe omore longueo, tp hquefoïio eft onime, ut primum nomen AleBi met* itator *euribur meir.* Quid (qunfo) majus dici poteft quam confolatio in Chrifto , fui *eft Poter myericordierum , </* *Deus totius confolotionu, qui confolotur nos in omni tnbuletmne noftnf* Fallitur qui putat aliis in rebus confolatiooeth poffe reperire. Ad ipfum dum-C taxat pro oonfolatiOM accedere oportet, quoniam *per Cltriftum ,* ut inquit apoftolus , βMH·-*dot confidobo noftra.* Ipfe folus eft qui dicit i *Perdu od me omnes qui lehoratis (P onerati e-ftis, tp ego nftetam vas ; tp invenietis requiem anunebur veftris* & rurfas : Qid *fidt, veniet ad me, & Met* . Poflidcte quod vultis , aurum , argentum , regna , civitates , fcientiam, dc eloquentiam , dc quidquid fub aelo eft , *fine Chrifto* moleftiam potius quam confolatfonem experiemini . Solus Chriftus eft confolatio, pax , quia dc tranquillius.- quod dc ipfe, tranfiturus ex hoc mundo , diicipulis fais predixit : */n mundo prefunam habebitis, in me autem pacem.* Si igitur filli mei, confola-Dtionem in Chrifto obtinere (peratis , necefte eft ut impleatic gaudium . Non enim aliter dominus meus vos confolabitur> nifi dc vos unicam fponfam fuam conibiemini, quam ut animam fuam dc pupillam oculi fui diligit . Sequitur *: Si quod fidatium caritatis,* hoc eft , fi caritatem habere vultisL dt ex caritate fofacium, *implete defidertum'meum.* Caritas dileAio eft . ubi dileAio , ibi deleAatio ; ubi doleflatio , ibi folatium dc gaudium, ubi caritas eft, ibi Deus eft> quia *Deus caritas eft* - Econtra qbi carius non eft, ibi nec Deus , nec quidem boni aliquid efle poteft. Si igitur caritatem, dc Deum , dt omne bonum cum Deo defideratis , votis meis fetisfacere vos opor-E tet. Si praeceptum primum caufe caritatis eft , m diligatis Deum , diligendo rae , diligitis profeAo.Deum , quia Chriftus Deus dc ego una myftica peribna fumus, cujus ipfe eft caput i duo enim fumus in carne una : dc hoc eft illud magnum facramentum de quo inquit apoftolus. *In Chnftv ὸ" ecdtfia* . Si reAe' ex caritate diligendus eft proximus , quis vobis Eoximior eft quam ego mater veftra, dt tamater , que non feme! , ut all· matres fed dc pneter fecri bapeifini generationem ,

tiot Λ iwjkw ^àriawj

Aus in omnibos fidcBbua , fi vultis dfc participa Spiritus feaAi, de sjns focieacm habent fi vultis nt Spirit» faaAus habit» in vobis, bstificam mtn- vcftrasn «cdafiam . O vehemens admirationi* gaous , quam Ignitus «at hic fermo & penetrabilior otuni gbdio andpiti. , pertingens ufijue ad casapagem aninan, $iritus, ac medullarum I Sed non tam propere Spiritus fenAi memoriam pen* curramus . Nam incftâbik quoddam in ore meo , dum ipfam racenfeo , fentio faavitatis neflar. Et quia aauha hic Spiritu* paracletus mihi beneficia contulit , multum equidem , na ingrata fim , diligere ipfam debeo : fu· enim custodi· dimifla fum , ne videar orphans. Ipfe me protegit « ne porte inferi pnr-

lam · virtutem ex alto, dc in mC refodit per ignem, ut caritate arderem dc in lingua , ut vuuu Γi linguis omnium loquens omnes docere porffan . Ipfe adseat femper auribus mei*, dc quidquid ' "" ' us, ipfe faggeric mihi oocetque mihi veritatem Spiritus ipfe veritatis, nec me unquam errirt partus est, neque, ut fpero, uique ad confummationem feculi patietur. Hic mihi abonde largitus est feptem ejus facratiffima munera, Spiritum videlicet fapsenti· dc intelieAu* , confilii dc fortitudinis , ftiantia , pietatis dc timori*· dona ipfius Spiritus (anAi habeo » ut per fepientiam fim marura, per in.elteAam provida , per confilium cauta , per fortitudinem animofe , per fcientiam difereta , per pietatem xniferieon , per timorem humihs. Multa nimis de Spiritu fanA6 dicenda forent· fed quis ad lucem quam inhabitat inacceftibilem accedert poterit ? Nunc autem duo hrc de doAore meo referre fetis fit , unulquiique Christianus cognofcat quantum amare dc revereri ipfum tiebeat f Spiritus paracletus hic est » de quo conceptus dc incarnatus est Redemptor generi* humani Jetas Christus Deu* meus dc Deus vester, dominus raeu* dc dominus vester . Ipfe etiam est, de fuo, inquit apostolus , *nemo poteft di-.cere, Chriftus Jefits, nifi in Spiritu fanito* . Si igitur hujus Spiritus ûnAi, qui tam mirabilium est patrator operum, focietatem habere vultis, implere gaudium meum. Tandem dc quarto vos obfecro per vifcera miferationi*. fi qua in vobis funt, ut impleatis gaudium meum . Omnis fumma Christiane difciplina in pietate dc mifericordia confiait. Quantum mfericordie dc pietatis opus Da· fit cordi , hinc constat , quod in extremo aaundi padicio de etifericordiàfolum ratio «xiganv/AsMs/teaqfencuHfi·«d «ama *eft utAs* * *ffonijômn habens vito* ·· *Tb*· * *qua* musc ed 0- *futura,* fecundum apostolum: hic enim divitias dc gloriam , in faturo vitam eternam confequitur. De hac diAum eflb videtur quod feribitur in libro Sapientia *; In dexterο ejus* «mr «ita, m*fisuftru epu dhmtia* d* ** *honor* . Si ergo promiffionem hujus vte dc *m*tenue optatis, mifereaminl matris vestr·, qutamdiu de filiorum fuorum diffidio vehementer affii-

rubf. ».

B>W J

sftgirnr, per vihn mifcricocdia Dai noftriAhuc vcntife videamini. Sic non difpe-

Cm ta. ftram ft membra vdtra. Inquit apoAotai. Λ» dost qoatndr· maternis predbo»? Qui» cam inhmnanus atque impha reperiri poeeft, qui fie «âkaciter a matre adjuraro· mox non ac quiefcat, fit com Salomone dicat : Are *mater* › ** *

fitb membra corporis mei, naturali pietate tam matrbvcftra, quam ceterorum membrorum «x veftro difidio fe attigentium, miferi ac compati deberis. 91 ut primum Jofeph vi-
Λ* ss- dit Bmiamin fratrem faum parvulum in pltum dcdndum, commota faut vifcera ejus, nec fe cohibere poterat, quin heryma ex o-Bram. Duidfimum erit fic utiliffimum, fit quo culis erumperem, quanto magb vifcera veftra commoveri debent ad «aetatem, fit ocaH erumpere ad herymas, vite num veftra ftt genitrice tot fratrum vcftrorum diuturno maerore tabefafea? Sic Igitut^ filioli mei, contoftor ftt adjuro vos per crmfobrioaem Chrifti, per Matium caritatis, per fodetatem Spiritus tendi, per vifcera mifetatioab, ut gaudium, quod de vobis concepi, hoc &› loco compleatur. Incelligitis, puto, cum dixerim. Implete gaudium meum ; hoc fignificat aliquid gaudii coeptum ede, aliquid autem reftare ut impleatur. Coeptum eft gaudium in corde meo, cum tempus hujus fecri coocilii celebrandi advenit, per quod fpesCditarunt. Sed hoc dumtaxat honor, hoc mo-
mihi non parva erat, ut filii mei undique colligendi infirmitatibus corporis mei, qua, proh dolor, graviffim· fant, opportune providerent, fit fidem orthodoxam, quam ipfa profiteor, viriliter ab impugnantibus tuerentur, pocemque nbique exulantem intra fines meos reducerent, ac virtutes multis in locis ac perfects 1ère extindas rcfufcitarent, quem-·danodum hsK omnia ia alii» fecris generalibus conciliis per Spiritus fitndl gratiam Cepenumero fada font, hujufmodi aurem *podium* tunc adum eft, cum per piiffinuunhuius iacri coadHi Utera» Bohemia populus ad nane CinAam fynodum magna cum caritate convocatus eft, fic ei libera audientia obla-Dcrefcit in domo mea. *Aliud autem fitudtmentum,* fecundum apostolum, nente *pitefi*

n › quam fuod fofitum efi, pued *e/ Chrifiut Jefut·*. Hoc autem fidei fundamentum quam firmiter fustentet edifiemm quod fuperimponitur. ouantaque illud virtute ac gratia communiat, dc hac radix quam feluberrimos faaviffimofque ex fie producat fnkhi», quo alio probationis genere uti opus bst, nifi hoc folo testimonio, quod Christus Jcfits, per quem fafla funt omnia, hujus edificii bafis ac fundamentum fieri dignatus *jut*? Huic ergo tam stabili fundamento fi qui» corde puro ficconfcientia non fida inhaferit, primum ab immunditiis, fi nuas habet, purificabitur, ut in
«xperta non fam, quandoquidem verifimilia fatura unionis fundamenta ex tam felid initio inter filio· meos jafta efiê videtftur. Agite igitur, filii mei, implete gaudium meum date operam ut quod mm laudabiliter inchoaftte optato fine terminet ». Gaudram coeptum eft, fellat ut coarfiimmetnr. In manu veftra eft confammarn iDad dc confebri matrem veftram, atque omOem exhihie populum Chriftianum, qui magno cum defiderio finem conventionis veftra pnsftolatur. Farhe, obfecro, ne fruftra

tres veftri, qui ro» procéderont, jufiu meo ȶnc 5t ma'ion **forti animo flapennumero** fa-
moneo, ut idipfam credat», fit alter alterum diligat. Credere facillimum eft, amare dulciffimum, utrumque vero utiliffimum. His duobus prneeptis conficiendi» re nulla extrinfecus opu» eft. Credite, dc amate invicem in cordibus vcftris, dc fattsfeciftis defiderio meo. In momento, in Wu oculi boc agere potefti». Velitis, & fadum eft. Primum eft igitur, ut idem lapiatis. Quid eft, idem lapiatis, nifi ut non diverià alter ab altero dc fide domini noftri Jefu Chrifti femiatis? A fide incepi, quoniam fides Christian· religionis fit omnis felutis janua est. Hac estfandamentum & radix omnis edification!· qua

Aftibus apostolorum fcrigtum est· ΛΛ pnri-
/ceu» *corda* eorum, purificatus vero mox in domino justificabitur, ut inquit apostolus/ *Ar-* ȶ* *teramur hominem jufiifican ner fidem*. Sic autem anima per fidem purificata ac justificata merebitur defponferi a domino ut ipfe per Ofeam inquit s *Peffiaefabo te mihi m fide {* Quicumque vero fic defpon&tus fuerit, forti» fiet, ut illi magno adverûrio nostro leoni fu-
gienti poffit renitere / cm (inquit Petrus) re- » Λv. s. *fifiite fortet* m *fide*. Huic qui refistere potuerit, etufdcm fidei virtute facillime vincet fit

fuperabit mundum . *Hec eft vOoria* , inquit Joannes , *qua unat mundum, fides noftra.* Mundo autem devıΛo, benedtâionem aedpietper eamdem fidem a domino: quia fw *ex fide /not*, fecundum apoftolum , *knedscentur a Domino cum fiiiis Abraham* . Sod fic hac amplius. quia Chriftus in corde fidelis anima habitaculum faciet. *Habitare,* inquit apoftolus, C&ri*fium j*t fidem m cordius veftrisi* nec folum hsbitabit, quinimo per fidem in filium adoptivum aflumet. *Omnes* nm, inquit apoftolus, *fila Dei eftis perfidem* , poftquam autem fide· merito tantum muneris a domino confe·uti fueritis , ut ejus filii efficiamini, confidenter, a Patre noftro omnia poftulare poteritis , fic refpondebit vobis ficut olim centurioni ; *Fiat tibi ficut credidifti* : fic quemadmodum Chananc··. *Magna eft fides tua, fiat tibi ficut vis.* Tam preciofa eft hujus fidei radix fic femen ejus, quod fi modicum quid ex ea habueritis, (quid autem minus dici poteft quam granum finapis?) *dicetis huic monti: Transfer te (fi transfert fe.* Quamquam autem non femper eo modo, quo verba petentis fonanx. quis exaudiatur ! obtinetur tamen per fidem id quod magis petenti prodeft, ad vitam pnefertim cternam, in qua omne defiderium includitur: cujus vite atem· per fidem hic promiffionem confequimur. Inquit Tobias ! Ji/ri *fandorum fumus (fi vitam expeOamus quam Deus daturus eft his qui nunquam mutant fidem.* Quid plura? Sine hac ambulare non poteftis, quia per *fidem ambulamu**, inquit apoftolus. Sine hac nec etiam vivere › quia *jufius ex fide visit.* Sine hac , ut idem atteftatur apoftolus, *impuffibile eft placere Deo.* Sine hac quilibet in abyflum errorum mergitur , ficut in profundum maris mergi incipiebat Petrus, cui diflum eft a domino: *Modica fidei cur dubitafti?* Videat igitur unutquiique, quantum ftabilitatis ac firmamenti ex hoç fundamento , quam preciofos fruilus ex hac radice. quqntaque celeftia bona ex hac fidei profeflione aflequi poflit. Quid ergo illa preciofius? Reile inquit Petrus ! *Probatio fidei preciofior eft auro quod per ignem probatur.* Sed ad veram adipifeendara fidem , filioli mei, primum nofe oportet fub qua domo hujufmodi (quod ante dixi) fundamentum jaftum fit, & quemadmodum ad eam perveniatur. Super hoc fundamento domus mea a domino xdificata eft , ipfo dicente : *Super hanc petram ,* videlicet fidei, *adificabo ecclefiam meam.* Videte quis eft hic cdificatdr & arehitedor, Is cujus manu faili funt cali & terra, & cujus ordinatione perfevenmt dies, fic omnia ferviunt fibi. Uic nofter fabricator tam folidc huic fundamento domum meam fuperirnpofuk, ut quamquam poteftas fatan» tanta fit, ut, fecundum Job, nulla fit ei fimilis in terris, quam ipfa Veritas principem hujus mundi appellai, tamen adveifus hanc meam domum privilegio Chrifti nil^l praevalere poflit. Scrutamini feripturas, & nullam domum fic fundatam, nec tale ei munus indultum invenietis. Hanc domum perflare venti poflunt, concutere non poflunt, falguraque ac turbines aeri illam tangeVe, fed uon evertere, quia hec eft domus domini firmiter cdificara, bene fundata fuper firmam petram : non fuper arenam, aut trabes putridas, feu faxa mortua, fundata eft hec façrofanûa mea domus , fed fuper lapides pre-

cioft» jafptdis flt fapohiri fic alionm decem quos in apocalypfi nominati* Joann* en»ment: fed quod omnibus preciofis lapidibus pveciofius eft, faper petram Chrifti vivam. Nec etiam mortali manu hominum fafa eft, fed nova defeendit de celo a Deo parata,& cut fponfa ornata viro fuo. Nemini, ut hanc domum demoliatur, ingredi fas eft , quam 1a. angeli (ut in eadem apocalypfi fcribitur) in portis cnftodiunt . Sed qualem intus putatis hanc efle domum? an caliginofam, an farte ad depellendum tenebïas lumen ibi efle ex oleo aut cera compolitum : aut, quod plus eft, Solem aut Lunam in illa lucere ? Majus aliquid habet, & longe majus. Sed quod illud efle poteft Sole & Luna majus lumen? Audite Joannem in apocalypfi dicentem: *Et civitas nuu**. (quam paulo fuperius novam defeendentem de celo, & uxorem agni dixerat) nen eget *Sole neque Luna, ut luceant in ea.* Nam claritas Dei illuminat eam, fic lucerna ejus eft agnus, fic ambulabunt gentes in lumine ejus. Et ut fupremum omnium teftimonium adducamus, Chriftus, qui mentiri non poteft, pollicitus eft manere cum ea ufque ad confummationem fieculi. Si qui in hac domo in^pomine Jefu Chrifti congregantur, ibi ipfe eft in medio eorum , & Spiritus fanflus lumine fun claritatis totam replet, ubi filii mei manent in unitate fedentes. Sed Sc boc memori· perpetuo fixum tenete , quod Apoftolus ad Timotheum feribit : *Hec tibi fcnbo, fili mi Timothee, fpemns me ad te venire cito. Si autem tardavero, ut fcias quomodo oportet te tn domo Dei converfari , qua eft ecclefia Dei vivi, columna (fi firmamentum veritatis.* Intret igitur omnis homo fecuros tam lucidam & tam firmiter conftruflam domum, qu· næc obtenebrari poteft , talem ac tantam Dei Patris fic agni fic Spiritus paracleti fulgorem habens , nec corruere, talibus fuperinnixa bafibus. Et qui ingreditur , maneat, fic nunquam exeat ; fit qui exivit, redire non differat, redeuntem autem neminem ejicio. Extra hanc domum omnia funt caligo fic tenebre. Extra iftarn nec Deft nec efle poteft vera fides nec falus hornibus. Et velut qui in area Noe reperti non funt diluvium aquarum abforbuit, ita & qui in hac facra zde non permanferint, caligine errorum obrui & tandem periie necefle eft . Sed nec ad hanc domum iter cuiquam parere poteft, nifi illud ipfa docuero : quam nifi a me doârinam fidei accipiatis, nec fidem repam nec ecclefi· unitatom habere poteftis.

ut icitis', *ex auditu eft.* Quomodo audietis fine praedicante ? Sed prrdicari quid poteft in quo fit falus , nifi evangelium Chrifti ? Quod autem verum foret Chrifti evangelium quomodo fcire pofletis nifi illud vobù par tefeciflem ? Audiftis nonnullos etiam ex apotolis fcripfifle evangclia: fed quoniam quatuor dumtaxat approbavi, illa ut evangclia venerantur, alia refpuuntui Neque etiam , pofteaquam ad hanc domum iter vobis oftenfum fuerit, ingredi poteritis, nifi ego, cui claves hujus domus a domino tradit· funt, meis manibus adaperiam , Vofque introducam. Sine his clavibus ad fecretos thefauroe celcftis regis fponfi mei in domo mea recluflas nemini licet introire. Et fi aienis clavibus intrare contendent, poterit videri intrare , fed non rccle intrare. Reflet igitur, & jam liqui-

liquido inteltexiAi-, quod pervenire ad fidem >. e_____ _
**oa poceftis Qaamobrem fine asora, relidis ornofbu*, me unufquifque fequatur, & mecum habitat, dc veritas fidei habitet cum eo. Uber, in quo fides catholica defcripta eft, SOS incongrue illo libro comparari poffet fimato feptem fignaculis, quem, ut apocalypds Joannis teftatur, *nemo negue* m *colo,* «r*que* fa terra, nsfue *fab terra , fulvore potefi ,* ■»» *faif* «g»«s f«« *ecafas efi.* Ita quidem dt hunc librum fidei ac doftrinam ejus, nulli creatum neque in olo, neque ia terra, neque fub terra aliter intelligere fas eft, quam ego catholica ecclcfia inteUigo. ipfius yeri »gni vera fponfe, cui ipfe fponfus, ut ex e-B vangelio Joannis fitpe lege audiftis, omnia qu» audivit à Patre nota fecit. Neque enim angelis, aut homihibus, quanfecumque prwditis potefUtc , contra meam doflrinam quidquam credendum foret. Ita ad Galatas feribit apoftolus , per cujus os loquebatur Chriftus : *Licet nos aut angelus de cab evangelizet vobis praterquom quod evangelùfavimus, anathema fit.* Hoc nihil aliud fignificare videtur, nifi quod aqgeios de olo contra veritatem evangelii quidquam dicere impofllbile eft, me vero adhuc ünpoflâbilius. De hominibus autem quis gloriari poteft, ut fibi contra ecclefis autforiutem credatur, cum apoftoius feipfum velit rfle anathema, fi aliud evangelizet, quam C quod prius fecundum ecclefiz doélrinam evangeluavcrat. His autem, qui fub terra fun, nihil quoquomodo fore credendum quis dubi-et, cura faunas & angeli ejus in veritate non ftetyrint, fed mendaces fint, & mendacii patres ? Si Arius, Manichaus, Neftoriu*, Fauftus, Donatus , & cetera hujufmodi monftra, meis tantum clavibus, & non propriis & adulterjnis, hunc fidei librum aperire voluifr fent, nunc in inferno cum patre mendacii non cruciarentur . Si hi pertinaces & obftmati homines meis paruiflent pneceptis, multarum gentium catervas ad locum fulfuris & ignis · perpetui fecum non ·przcipitaflent. Ini-- Cium ialuti* hominis eft nolle propris inniti prudentic: fed ieipfum ad fufcipiendam maiorum fuorum difeiplinam accommodare, illorum fcilicet, quo* diutina approbatio authentico· fecit , quorumque doctrinae, familita* vit», ac manifefta miracula , certum perhibent veritatis tcftimonium . Qui* no* tanôlos patre· & dtxlorcs per multa faecula a me ubique approbatos, quorum tanta fuit integritas & veritati* Scius, ut ptiu* mortem & omnia fupplicia pati voluifient , quam leviflimum proferre mendacium , potius quam feipfum, rudis forte ingenii feu non exercitati , merito foqui debeat? Quis interprvtatkmi excellentiffimorum pene innumerabilium doftonun, ex omnibus mundi partibus in eadem convetHCn-E tium fenientia , qui iu in fieri* feripturis ftudiofi fuerunt, ut omne vitae tempus »n his expofuerint, non potius acquiefcat › *tfum* duobus aut tribu· , feu paucitâmis hominibus, novitnr feriptura· legentibus, nullo fretis doâore, nifi proprio ingenio ? Qui* non advertat quam fit ecdefia Dei perniciofu* hic morbus nullo pedo ferendus ? Si enim cuique fas eft fiso fenfu exponere & interpretari fcnpturas, nihil cerri erit ; omnia confufa & rninvicana advertit fient; novum redibit chaos; erunt

Atot femeatia quot capita. Qms ille ent ita hebes, cui non fuppetat audacia novam febri» care interpretationem ? Melius ergo leges humanas conditas efle feteri oportebit. Jpfrt poA» Sluam vel a principe vel communitate lata unt, nemini fas eft contraire, quod fi farte aliquid ambiguitatis contineant, privetis noo licet interpretari perfrmis, fed ad legislatorem, feu illum qui judicando praeft, habetur recurfu*. Si forfitan veftram aliquis ratione non movetur, exemplo populi Dei moveatur . Scriptum eft in Nehemia, quod *congregati funt principes familiarum,* unmaji *populi, facerdotes & Devita ad Efdrum faribam , ut interpretantur* vrrta *legit.* Et quia vitio natur* corrupte homines frequenter errant, frequentetque inter fe diferepant, neceffario dominus nofter Jefu» Chriftus fidelibus fuis providit, me fanfiam catholicam & apoftolicam ecclefiam in terris relinquens, atque afliftcntia fua ac Spiritus fimfli ufque ad confummathmem tisculi & in aeternum corroborans, ut in hi» qn« ad falutem pertinent errare non pofiem, fit ad me omnes tamquam ad infallibilem regulam gfpicerent. Si una fanda catholica & apoflolica ecclcfia toto orbe terrarum femper vocata & credita fum,' nemo ab unitate mea fe firindat : nemo quod fandum eft erroneum putet . nullus judicium proprium aut paucorum univerfali determinationi anteponat. Catholicum enim Gnecum eft, quod Latine univerfale interpretatur . Si 'apoftolica vocor. ut certe fum , credat unufquifque indubius , quod fictu apoftoli Spiritu fando infpirati locuti funt , ita loquor dc ego. Neque enim folum pro tempore ipoftolorum Chriftus per fe & per Spiritum fenflum affiftere promifit, fed , quod fape pro vetlro profedo repetendum eft, ufque ad confummationem fieculi, âc in sternum : nec pro illi· tantum oraVit dominus , fed dixit in evangelio : *Sanüifica eos fn ventate ferrno tuus veritas efi . Sicut tu me mifiii in mundum , & ego mifi eoi in mundum. ' it ego pro eis fanihfico meipfum , ut fint Vipfi fanihficati in veritate. Non pro eis autem rogo tantum , fed & pro eis qui crediturifunt per verbum eorum ta me, ut omnes unum fint, ficut tu Pater in me , & ego ht te : ut tp ipfi nobis unum fint.* cE *mundus credat quod tu me mtfifii . Et ego claritatem . quam tu dedifit inibi , dedi eu , ut fint unum , ficut nos unum fumus .* Hinc aperte cognofci poteft, quod ficut Pater dc Filius in unitate & veritate non diE cordant, fed unum funt ; ita omnis ecclcfia dc apoftolorum , dc eorum qui per cos crediturifuni ufque in finem , unius eft caritatis di unitatis. Hinc eft quod in apocalypfi dicitur, murum civitatis dcfcendentis de celo, que eft ecclcfia , habere fundamenta duodecim apoftolorum & agni, dc apoftoius mquit ; *faun non efiis ofpites & advena , led civet fam&orum , & domefiici Dei , fupeitdificati fuper fundamentum apofiolorurtÇ <y propheterum .* Quis jam non videat quam turpiter feipfum Cobfundit, tot habens divine veritatis teftimonia, qui de mca dodrma ac fide aliquatenus dubitaverit? Stbltum prorfus fe comprobat, ut inquit proverbiis Salomon, *qui defptcti matrem.* Jam igitur qui me audit, Chriftum fe audire credat ; dc qui me ipemit,

Chriftum fpernera non dhabimt, ut ipfc arta-Àte t vaneaa&a eat* ftatur. Saerilegua «ft, acSsomine Chriftiane in- MtihoaMb: tarorprai digno*. Cteiftum enim mendacem fecit,qui in novüata* «avet*, ft mea doArinaaliquid fidpicatfo AKtads-Cavo- ftawnriai Agira, di te erga, fiii mei, ne unquam ia hand incida b probari M* Apt tu tentatiooem, ut fcriptura* proprio Anfis aut cfinat*. Nam, ut |

judicium veftram humiliter arare patrum rostrorum femper mihi fubmittite, quam «potientia teste constat errare gpn potiit, me difpenfecricetn mysteriorum foonjm reliquit doatinns, conMituitqueiupcr omnem femdûm fuam, bee areriram , cui humana ratio piabat a«po*

ut det in tempora tritici meatura*. Multa ia fcripeuri- feed· efle fetemur qiro expdhlaa* indigent: qua fi cortice tenu* inaAlqpmur, fe- tu oculte. Hamani cai* ocuH, re* Be* proale in errorem legentaa pertrahent. Si quid in ptnquam vidente*, noonunqoaaa Altantur, pueb legere vo· contingit. quod nèn tam plane, m veiletM, inmlhgitis, agit· instar difitatante* alhad dfc quam fit. Dhu* ante* nae pulorum Christi, qui parabola* a domino di- falli - qooquam, nec feDere quemqsmm poAa*. non iotelÛgeat··. *Ifftun* domi iatejm- tet. DoArina autem mea non dt mea, fed gant: *Domine ei>fm* rebti yareAaie* {qa**e eju* qui defpoafevit me. Softineea Igitur paulum , fi ferte omnia capere non poteft·, u& rem . Difcipuli parabolam domini non tenurant quequo ad locnm, ubi ego in adi* triumpho, proprio fcnfii inuWgere, neque ad fcribmftt vo* perduxerim : ubi fine *0o velamine ratiopharifiao* ,ut ei» exponarostf, Ad ad magittrum nem , quam atodo fide crediti*, ocubs intueveritati* prafeAi faut. Vm ergo ad alium no- bimini , manibqiqu· palpabitto i nunc videritae accedere, pergke ad me dilciptda* Chri- per fpecufem in oniynme, tunc autem fimi-

bis fit h*e clariut manifestabo tentu* fic arca, idem taper·. Cuter* quo H na feriprararam : fic iadpiem a Moyft fic om-Ctem pestinenti fit quoniam mbu· prophetis, iroerpratabor vobi* in omni- tem non Aiffieit, nifi veftiu b«n fcriprari* qun de Christo font. Venite fi- rttaee i nam , ut inquit apo lii, audit^ me, fic battuam vo* ia via hac qua

gradiamihi. Nullus per me unquam deceptu- *riuim* «Mai «km Aafar», ntAa/ /** : ideo nofi est. oaqu« in ntermun dacoiettir. An «ne- fidem pnaeaptum caritati· tradire* dt. Non rimentum quentis ejus qui in me loquitur Chri- expeâeri* m <go omne* laodm caritati· hoc •tu* ? Ipfe caput meum , fic Spiritu* unAu· do- «no fermone compWlar t ipfe quidem tam maflor meus, quomodo me quemqoam fallere gna eft, ut I permitterent? Vulti*, fiHoli mei, viam vobi* ociorum, vis oetendam inefallibilem, qua fi reAo catte incedatis, nunquam errare poteritis? Refpicita virtute* Temper ad me, cosrfderue roarigia mea, fic rire; 4L Yaata atalottatis, ut (cum pedetentim me fequimhti , non declinantes no fandlo refetpm, mote humano loqnen*) de que ad dexteram neque ad finittram. Et fi for- omnipotent· Deo trfomphar* viis fit,dum ewtT &*n striAum callem aut durum iter, feu af Dde celo folo amore traxit ad terram, fit in peram monticulum, oftunderiti», damate ad cruce pro Alate noAra afixIt, fit «tique ad ima me, & porrigam vobi· dexteram, dc fiutencan- terra pro redmntiooe filiorum Urael migrare vo*, convenam afpcra in via* plana*, vofipe coegit. Quid digne de hao virtute dici unillnfo* ftc fine labor* ad nsontem qui Christo* quam poterit, mne in colo & in term dominaest perducam. Recurrite ad me audaAer ac tur fit regnat, fic cum vuk «tique ad abyfum' confidenter, fit nunquam vobi* io neceffitate penetrat? Hoc eft iDa excellentior via quam «icero. Non fum fupertn , nec festidiofe ma- demoaftr* apnftolu*. Nam fit prophetare » u o, (ter, benigna fum dt pia fum, fit caritate ar- demonia ejicere, Artute* ac miracula Acere, deo; omne* five veniente* five redeuntes ad fine caritate neminem gratum Deo «Aciunt : me hilari· in gremio fufcipioi omnes doceo, talia enim ferientibus tandem Chriftaa diAurainstruo fit conferto i ftc vena aquarum viven- eft ; JutA* *e* au *efentii* «tifuiMIM, i*m apei tium de ventre moo finit in audentium ora. Me- *w. It* habaatibu· Scientiam domino· impromoriale hoc perenne fuperponite, filii mei, in perat: Fn cfovrm /ocMm AeAcrir, *fei* nec ierm u» n. frontibus, alligate in digiti», fic fuper limina *tit* m rsgmtm calaram, aecafiqf taaros* *finite.* domoram afiigite. Credite videlicet quod ego £ Dare omnia fua pauperibus. ftc fitipTum marcredo, profitemini quod ipfe profiteor : ftc ttme tyrio , fin* hac nihil 'prodeo· affirmat apoftonulla adigo errori·, nullnque tenebro felfitati· vobi· appropinquare pomrant. O fenAum documentum, o felicum Amitam, o omni tempo- inquit apodolM, *finit gnèffti efi (orient.* Et re latitanda veftigial Quid certius ac fecnrim rarfta t F/rermd» *legit* diJette. *Ctrilu fttieu* viaroribua hujus foculi relinqui poterat, quam *efi,* Aeu^gæ *efif* mu e^ssslemr$ ne* *tgtfie^^^eneetf*

psnvgrimr dpfirmû, Mc/âfariaum *megifirot /n-* proprio· & fingularis honor , cui non com*rientte urihux* omnem doArina cibom. q«i da munieat alienus : qun ut oleum swn pouti fronti menfc me* non propinatur, fufpedtam habeto-

. II defit, frtiftra hm Acariens fo nifium . pnx tat bdhtm > fraternita· in hodilitatam , pervert· font. Cur fic inhumanitar filii mei confligunt ? cur gladii· Ac igne decertant ? cur tam crudeli bello & odio tam detuftabffi alter alteram perfeqnitur ? Suntna ifta Jura fraternitati· ? Sunrëa hoc co-

viro

gnationi· Ac proximitati· indicia ? Erabefcn tefitraua t vix barbari Ac infidele· hinc inter fo tam atrociter fecere auderem . Converti··

gfodb perifor . Remittite truce· Vultus, ab)Ût· minat, deponite attira « projice cala mano Angui· meus . ihnlaar perita· en cetdlbn· reteri· omnia drfbordiarum odierumqne faactu. Ofculamini , obfocro , iroa ia pratentia matrit .vertra ofoulo peda .

dextras

MM ad·

Ac caritati· . Celebrate folemniter bone diem fcdnm , confolaraini, confolamini, filii mei, maarem veAram, qua hunc diem unco cum defidcrio prnftolata cd . Amate vos invicem , ttt fratres decet , At contenu font , impletum efr gaudium meum , Ac nihil am-

CKdliMf a easisate Mmqqam entidatie . ita Aau« ad iM, ctmAdenuKcsme e£trem, Ac rot fiHoa. Beccgkam invifco-

divertis corporibus idem fit animus eademque voluntas . SU hic populus meus quafi vir unus. Non feindamini in varias fimtenda· t

Ae nutnroei nmc fratre· vos efib invicem recognofcetis : Ac ex eadem carae qmndemcarnem vo· infitiari nonpoteritis. Qui· eige wn-Cfod quod voluerit unus in Chrifto , alter fimiliter velit. latitatores efioce patrum veftrorum , quorum in primitiva orate cor erat unum Ac anima una. Nihil unitate pruftanttos : qua

tendite etiam quam tinterimi vu· ftmper diiexcrim, Ac quanta unicuique dierum meorem caritatem ethibeem » quosque iaberes At quam fit Ouiftianb neceflaria , Chriftui ipfe oftcadk .qui pro eti oravit , non ut t£ficercmur divitet aut fepiences hu|u· Areeli , fitd ut unum edent, flan funt ipfe Pater Ac Fitius. Quid utilius reipubhex Christianorum ede pcbmt ouam uniras ? Hoc modo Christiana crevit religio, Ac ego propter unanimitatem Aliorum meorum toto orbe terrarum diffrifii frti. Cavete modis omnibus dticordiu, Ac timese quod comminatur dominus : Onrar re- *«««·. m

terrarum
piante· diUgâti· ve· invicem ficut dilexivM. Sed Ac fi patrem feperioram digniorem que mei corpori·, caput videlicet , aipexcriti· , quod di Omftx. «fcadu» caritati· magiflerium cordibus veftris intimetur . Cogitantes namque quod, cum mnndus nihil meruerit , imo propter fisa fecinora mom dignus edet, ipfe Jefos Chriftus fala caritate tot tamaque in corporo fno pro folura hominum formeras D/ra droam na. Sciti· vulgare illuddifhim.* pertulit . tutqwe beneficia conform dignatu· eft , quot lit<ua humana exprimere numquam podet . mox omnem compellemini rancorem deponere . Ac indifiolubili caritati· vinculo confindenti , in fraternumque amorem redire . Dictio mihi, numquid vo· extraneo· aut •liraigni ede potati·, fillJ mei ? Si hoc potati·, mihi inpuiam fecitis . Nonne ia noc vo· utero tanto cum labore concepi Ac portavi ? Nonne hh lafeavi uberibua. Ac hi» manibus cibum pocnmque tauro tempore prstbui ? Cum ergo fratre· germani fips , ex eadem carne geniti., Ac talia exempla dileâtonis a capite Ac toao meo corpore habeatis , debetis •lter alteram fraterna caritate diligere, Ac cum omni finceritate invicem reconciliari. O oda

gvum ia ft Δνφη étftle^nr , d* drenrr /µ-

Concordia rea paras crefeunt , difcordi· antem--aeaxim-n dilabantur . Si vukis pertinere ad Chrimum , pacem inter vo· perpetuam contrahite, qua nihil dfe Deo accroubtlim homiuibulque expedientias : ex hoc neile intelligctis, fi memineritis Christum de cnlo defrêdencem in temm pacem per angclo·

meb » o vifeera de vifceribu· meis ! Quitol aWnvicem feparavit ? Qub tikimlcus bono inter tol feminavit rizaniam ? Qui· foduâor Ute anriquua , accufetor fratrum foorom * vor ad tanta· inimicitia· perduxit? Solebatis idem ftporo, invicem vo· amare , fovere concordiam, iafimnl cum pace Ac caritata convmftri. Nunc mutatu· eft per omnia

fuos annuntiaft hominibus , de terraque in culum redeuntem earodem pacem duntaxat difcipulis in teftamento reÛquifib . Amrôv f_

Mfo/iras iMtr ««r , hoc eft , ut bona maleque fingulorara per caritatem funt omnium . Hoc proprium raritatis eft flere cum flentibus, gaudere cum gaudentibus . Nifi membra in--^*** ** vicem cqgjongantnr , Ac fix» ordine connexa perfiftant, At unum alteri opem in nocefluate probeat, deficere corpus necefie eft . Fiuiai enim nrftu fuuu ia Clmf> ; βηρΛ tuirtm eha tJlâàu meagre m Cfo^fo Λ/a dsmiw rojbe, ut bmuir apoftohas . Subdit deinde apo-

«acm ewiwun . Superioribus confentanea fimt hac Ac valde accoœoda . cum enim ad hunc locum cattfe fidei & caritati· veneritis , non decet ut cat· fenéhtm opm

cou-

tit» manfuetudsne & lenitam. Contendo antmos irritat ,-mentem perturbai riw gmriem. Et nefarfitan humibntis pmfts»-fio greet· cniquam videatur, beat·· Panlm . postquam prodixit, *AMI* per cmMrnfafa· fi

inter Ûtos meos fieri

Timotheum » *oriantur, tadt , utuntuki , Uafrheuib, & fufptaenes*, fit rarflss : *Hu gm* TMfo *Jef· ,.gui* on fa ferme *fiai afie^ esta* *** "

conteotiofis fic per coeteatiooem nihil traâare unquam confaevi. Ita de me inquit mo» ftohas- Si fMM ««em *efi i* eo; talem «ss^Mradfocas nen Aetas» , *aefie* quod majus humiUntis sata tradi aut cogitari poadfIfa, quam quod tor omnium fe exinaniverit, dc fertilem conditionrm acceperit ? Quis tam datus ede posa* , qui feta oagfeans non compellatur neri humillimus? Hajuimodi exinanitio, dc Arvi. gio-Blis forne acceptio, etfi feris foret ad periuaflendum omne gemi· humilitatis , quia tamen aâa foonfi mei nimis mibi foave est reoeafere, ideo morem mihi in anfaltando gerite . Nome tota ejas vita fismmam redolet humilitatem ? Nsfcitur ex humillima matre , humili nutricio commendatur, in humili tugurio dc inter humilia animalia reponitar, humiles piicatorc· in dtfcipulos eligit , humiles parvulo· amplexatur, peadicando nihil fibi

ria cujufque boni operis fermentum eft , infidiatrixque virtutum , ut fruOum, quem bone operando acquirerent, per elationem evacuer. Inane efi captare hominum lande· , qui, cum fecundum oculo· indicent , fape feliuntur. Momentanea eft ifta gloria ex fallu dc cupiditate procedens: dc quia inanis efI, confiat efle vanam ac vacuam mentoque contemnendam . Ex eo quod inane efi quem frudum referre poteritis? Quinimo fetagtee placere Patri veftro cslefti, qui videt in abfcondtto : hoc eft querere noo inanem , fed «-ternam gloriam . Quidquid feritis , ia gloriam Dei ftcue. Nolite fieri fimiles fcribis dc Pha-

■•m *efi metu*, & rurius: Z\>ftrin« mee nee *efI mea , fed epu gui unfit me* . Faciendo miracula , dicit difeipulis; Fader neswiu ritpsrifût»- **«·*·

ri*feis* , qui (ut inquit dominus) omsmo fee Criseris. Abluit, in documentum humiliari» *facunt* ut *videantur ad* tomfaifo, & *vocentur raUt* . Imitamini potio· illa farta quatuor Czcchielis animalia , habesuia facies extentas defuper, fic penna· extentas defuper· hoc eft cogitationes veftras, qu· fignificantur per facies, ad Deum femper referte . Si quis inter vos fepiens effe videtur , *Hoa rfonetur* (tu inquit Jeremias) iv *fapientia fua , nec forrir* ia *fortitudine fua , nec dives* im *divitiis fui*» I *jed in hoc glorietur guà gioriantr* , /orv *nofe* me , fine *ego fum dommui* . V creamini quod msnatur pfàlmifia *domiam difipat ofa eorum gui hominihus placent . Àbfit vobss flonan nifi in cruce domini nofri Jefu Chrifis. Si gtotian* pedes difcipuloram , & ut impleat omnem humilitatem, permittit fe a fervo baptizari . humiliter omne· audit, humihterque refpondet, etiam csfus. Taceo quam humiliter peffiocem de crvçem tulerit, ne forte fluvius lacrymarum me reliqua dicere dc vos audire impediat. Deficeret me quippe dic· , fi omnia Christi, humilitatis gesta de documenta referre vellem . Quid ergo ihtumefcie, o homo? O pellis morticina , quid tenderis ? O fanies foetida , quid inflaris ? Princeps tuus

w r* *vultis, in domino glonenyni* , 9* Aac *fit* g■rie D *vefira, tefiimomum confcientia vefirt.* Hujufmodi inanis glori· appetitus in intelligendis feripturis (acris fupra modum obeft. Dum enim humanis laudibus aucupandis animus intentus efi primo fenfu infolitos novalque opiniones quant : deinde que ipfe adinvenerit nimis tenaciter defendit. Unde fit, ut cum redigere intellertum in captivitatem recufet, quod necoflarium efi fecundum apoftolum, aliter feripiuras intelligat , quam Spiritus (anrtw efflagitet . fic dum de fingulariute feotenti· glo« natur , feipfum nolens corrigere , in errore perfevccct . Et quit manis gloria filia eft fisperbi· , qu< non cqnfidcrans imbecillitatem ingenii humani, ctRrt fe fupra fe , fie apo- E relinquitur dubitandi locus, cum Spiritus (auftatarc hominem facit a Deo , ficut dc olim multos ex angelis : ideo çonfeftim apoftolus in remedium hujus vitii fubjicit humilitatis virtutem, *Honor ergo vos, fibi mei* , Mt *res ve-, firas in humsluate agatis.* Nihil , dilertiflitni raci , citius ad eamdem fidei unitatem fit caritatem adducere vos poterit , quam humilitatis fpiritus : nihil vero magi· dirimere , Efuperbin tumor . Nam ficut nutrix eft ionis humilitas , ira mater odii luperbia. Si gratiam Dei appetitis , humiles efto- vultis, filioli mei, in hoc fartounirath negotio , quod trafatvi eatis , vitare contentionem , inanem gloriam , dc omnia in humilitate agere, fi vuki-, celeriter dc fine diflkul·-tatem idipfum feperu , dc caritatem mutuam habere , aedpite hoc falutare perceptum quod vobis trado , quo nihil confuhius nihil efto cius efle potest- In omni comroverfia Adanda primum queritur jude* peritus , fic qu> non fit acceptor pertusarum (nam fine judice litigantes raro infar fe convenire confueverunt) ecct hujufinodi vobis detnonftro judicem . Ipia ego film , farta Dei ecclefia mater vcftra.. Compromirrite in me: eligite me judicem dc arbitram . Dc lapientia mea cui potefi quod per me non fuerit approbatum , fi omnes dortores ac magfetri fuaa fentendas meo femper judicio fubmiferunc , dicentes : Non crederemus evangslio, nifi ecdefi* catholic· aurtoritas no· commoveret ; quis de cetero ambigat, an cujuslibet cmatioverfi· dife finiend» competens ego jude* fim ? De acceptione peribnarum fopervacigus est qpidquam dice*

Mk

Qms major certitudo veritatis , pu quod djfcipnhi Spiritus fbnâi (ementia* pronuntiet ? Que* onqeam fidelior·* judice* invenire poteritis , mia* a*antiffima* outra* veAram ?

dendo verbis alter akeram incedere . Quid vos multitudine librorum oneratis ? cur diver- (bram magiftrorua ftntentias in medium a£- fettis ? Cur intelhgeotias vetas hutfltas in- qwdutaibus ac fubtibtatibus defatigatis.» Kc- ce ia medio veftri adeft magîtn veftra, cui B Spiritus domini (enfin myfieria dt arcana «pe- rit feripturarnm . Non mihi opus eft judican- do ut kgifpentos advocem , aut bibliothecas pericruter. Nullius hominis confilio opus ha- beo, nd confuHt Deus. Claritas domini mc- cum ftmper iatelleftom illufirat , dt agnus *** meus Jefu» Chriflus ante me lucernam defcrt, ne errem, ut paulo ante ex apocalypfi Joan- nis recitatum audiftis. Et quia ego, cum fim toto orbe terrarum diffuft , ia uno loco to- ta effif non poffiim , foleo pro neccffitatibus Christiana religionis nonnunquam urbem ali- quam infignem eligere, dc ad eam ex omni- bus finibus mea ditionis epifixpos dc facer- dotes, dr alios Levitici generis, dc quos vo-C luero de populo Christiano advocare , quibus in dpiritu fanfto legitime congregatis ego ip- û reprafentor, dc ibi tribunal meum engens , quidquid per hujufmodi congregationem quam univerûlem fynodum feu generale concilium voco, judicatum statu:umque fuerit , perinde ratum nabeo, ac fi ego ipfa ore proprio ju- dkaflem ac sutuiffem : idque ab omnibus ju- bep fub anathemate ubique obfervari . Hoc autem tempore nufquam melhn quam in hac ciritate Bafileenfi hujufmodi generalem fyno- *rw* is«ci ^um T^uin c·1 P°^c - indicere . Huic ergo ' facto concilio , quod in Spiritu fanflo legi- time congregatum fateor , omnem meam au- ctoritatem potestamque impanior , & ambas Dverfi populi per fententiam hujus fieri con- (cientia dc potestatis celestes claves mihi a cilii illustrabit ad cognoscendam ampleelen- domino tradit* veraciter configno : ut quid- damque veritatis dc unitatis femitam . Hora quid in terris claudere dc aperire, foh-erc dc exigit ut jam finem dicendi façiam . Audistis ligare voluerit, juxta pollicitationem Christi , ergo, dileéhfliimi mei , ponfilia dc pnecepea indubitanter daufiim & apertum, folutum dc mea , quam fitnfta dc utilia funt : ostendi ligatum reputetur in oelis . Itaque non ali- tandem viam qua hoc facillime egequi poffi- ter mc minus reverenter hoc concilium quam tis. Apprehendite quufo illam , qua certe mcipfam existimare debetis . Quamobrem ut nulla falubrior inveniri potest. - Moneat vos * JA^"*"- vestra fidelis advocata vobis fuadeo, ut pia honor Dei, qui fupra modum ex vestra dit »··ı, <r m·- mater confulo , ut fponfa Christi dc regina firnfionc beditur . Fides etiam catholica ab "*"' Christiani populi impero, ut in omnibus vo- infidelibus blaiphematur, inhonoratur , dc ir- fipfbs huic (aero concilio penitus committa- ridetur : nec veram effc credunt, quam per tis , dc ab ejus (anftionibus nullatenus decli- tot feilas hincinde lacerari infpiciunt . Mo* netis. Si nonnulli aliquando de fide conten- neat vos honor matris vestro , quam hostes dentes unum vel duos aut paucos elegerunt E nominis Christiani propter diffidia vestra ubi- bomines, quorum judicio stare voluerunt , que contemnunt . Moneant vos accrbiffim· quanto magis dc vos hanc tam oetebrem ex lacrymc, truas pro vobis quotidie fundo, dc toto Christiano populo colleôam fynodum affidaus dolor , qui (ne pro vestra difeordia pro dirimenda vestra contentione in judicem excruciat , Vere dicere illud pedum quod acceptare debetis? Deus in veteri testamento (cribitur in Canticis ; Jmammmc aw cqjfcdes, populo fi» mandavit dicem : *Si d/fcile & cùnomov dvimeeat i peradftrunt em , & ambiguum apud te judicium eft perfpexerit ia- vuleeraveruat* aie.- *tuleneat eum pMusu meetur fer & fangtâaem , letter catejam é cufodem taetrorum* . Nifi velitis ab omni hu- manitatis dc gratitudinis vestigio declinare , *tra portas neat viderit* veri· *variari, forge,* d* mifereri vos decet tot erumnarum ac cala- q/sende «f *locum auem eleçt douuaus Deus* mitatum mearum . Siccate , cum poffitis, fi-

ejus, feqesenfaue feateahem eonua:

Sed de hoc generale coodlina locus ex

in locum facerdotii Levitici gene- ont, imo 8t plufixuam Levit» funt » majoremque procul dubio (efentias potestatif que copiae a domino perceperunt : actae cum illi umbro ministri fuerint, hi vero nnt veritatis : illi (anguinis dc cantis judices , hi autem (biritus dc anima. Merito ergo ad verbum hujus concilii vestrum omne nego* bum pendeat : & quidquid fanOu* aut pro- fanum judicaverit, id fine hcfitatioGe (ànôum profanumque habetote ; ne veniat fuper vos judicium morti» , quod inobedieftibus coov- minatur dominus . In hoc apparebit humili- tas dr obedientia vestra . u quemadmodum Christus venit facere voluntate* Patns , dc ita vos veneritis facere voluntatem matris ve- stro . Acquiefcite tandem, obfecro , monitio* nibus meis , neque innitamini prudenti* ve- stro . Accipite juflu Dei dc meo in judicem hanc fhnflam fynodum : dc cujus gremio qui- libet efle potest , qui ejus judicio sure vo- luerit . Polliceor vobis quod non ahud judi- cabit , quam Spiritus fanflus dux dc reflor illius difiaverit . Ipfe aditabit medius judex & arbiter, periêflc illuminaturus corda om- nium, ut viam ambulent veritatis dt pacis . Sed ut ipfe Spiritus paracletus in cordibus vestris efficacius habitet , dc idipfum fapere, dc eamdem caritatem vobis largiri dignotu? , cui humilium dc manfuctorum femper depre- catio placuit, fitis in oratione perfeverantes , dt tamdiu ac tam ferventer fuam pietatem jejuniis , gemitibus , obfecrationibus, ac fan- flis operibus pterpellabitis , ufquequo ipfis veritatis doflor dc caritatis auilor corda uni-

His

APPENDIX PRIMA

Mihi cxftodm muratum , idoloiatm videlicet

fisculi fpem ponunt. Induite me veftem deauratam , circumdatam varietate ; deamatam quidem caritatem membrorum , variatam autem copiofo filiorum midtitodioe. Sod Ac pubica movere vos debet calamitas . Qrcomfpicite undique quomodo plebe Chrifiiana a Tureis, Saracenis, Tartaris ac barbaris ctmculcatur ac devoratur. Cur non compatfanmi tot millibus fratrum vefirorum , qui fingulis annis in dnrifimam iufidefiuri fervitntem rediguntur. O fi sudiretis, cum raptores pradam dividuus_ Chriftiaanirum , quanta finit iüa lamenta acBeaurâ fiagna tra/Ftiarar puis < Ar^hu m fufpiria , cum uxor cedit in fortem uni, "vir gforin *M fttru* . Sic quidem fi vos hualteri ; uni pater , alii filius ; uni frater, abi atiliavtritis > Ac mihi obedtcuMs fueritis, cxalalio»! Quanti fiutt illi gemitus, quantiqoe fian feper Cito· hominum, & dabit vobas nomen gukus miferabUium filiorum meorum . cnm invicem disjunguntur , nunquam fe amplius revifuri ! Qub tunc veftrum abfiinere pota a regium ChriÂianam, quo nullum inter gentes lacrymis ? DcAneretis tunc fbrfiun bellis invi- eft giotiofiuB. Tunc enim digne Chriftiabi ericem deeenam. Sed quod lacrymabthus eft , tis & vocabimini. Nam hoc nomen nifi caquam multis ex his qui captivi ducuntur » ritatem habentibus non refot congruit. Atque non valentes tam diram ferre fervitutem, fi- in hoc vcftro Chriftianiutis nomine, fi vere dem catholicam abnegant , Ac ad nefendam ChriAsanum fuerit » id eft , fi fpiritualcm caMahomcti feUam pervertuntur . Quot deinde ritatis unitionem habueritis , omne genu Sa regna, provincia, urbes , optda , quotidie datur . Nam inferi videram vos eadem fide capiuntur Ac depopulantur ? Jam vos pene ad fit caritate unisee, vobis fhbjicienrar , Ac tamangulum occidentis reduxerunt. Modicum re-C quam vidi fit ganuAexi eontremHccntes* nifiat ut tandem de finibus terra vos ejiciant. hil adverira vos praevalere poterunt . Homi- Heu mihi, otr tantam matris veftra fratrum- nes vos reverebuntur, & meo Chriftiano poque veftrorum aflEUionem non recogitatis ? pulo, fi unanimis fuerit totus orbis quafi ge- Cur ifta audientes in vofipfos bellum tam cru- nufiexus fervite cogetur . Angeli veru & cidele convertitis, AcChriftianum ac fraternum ves calefies genua caritatis dedentes vos hofenguinem fine ulla mifericerdia gi Ati» effun- norificabunt, fit una nobifeum genuftexi praditis ? Harum omnium calamitatum diffidis fenubunt vos eum jubilo coram Jefu Chrifio Chriftianorum funt caufà. St idem ûpercN , fpoofb me», ut Mi sterna beatitudine vivatis, eamdemque caritatem haberent , hujufmodi Ac regnetis cum ipfo. Tunc omnis lingua conperfecutio mox finem acciperet: neque enim fitebitur quia meus populus catholicus ingliullo pallo ferre pofient advcrftrioc meos fan- oria efi Dei Patris : ad quam gloriam ipfo JoUnarium domini polluere, Acin populum ca- bs Chrifius vos omnes At alios filios meos tholicum amplius defievire : imo que infide- ubique exiftentes perducere dignetur; qui vi-~~vit cum Deo Patre fic Spiritu fando benedi-~~les nunc catholicis faciunt, facere pofienthaec eadem catholici infidelibus. Moveat denique D^m y» focula Amcn, vos regni Bohemia ac regionum finitimarum miferanda calamitas . Quanta in his panibus Anguinis Chriftiani effufio, quot ftrages, essdes , conflilhis , bella, ruinae, incendia, devsflationes, depopulationes , quantaque in perfonis & rebus defolatio ex hoc recenti diffidio jamdudum fecutx fini, fequique verifimiliter fbrmidetur in dies , nifi vera unitas inter vos fiat, pro dolor , toti orbi phifquam manifeftum eft . ProfieUo lacrymandum potius friper hoc quam loquendum roret. Vix inter Chriftianoa alicujus fciffurn memoria eft, unde ecclefia Dei tantam jaUdram perpefia fit » Ac unto cruora refperfe. Sed fi meo acquieveritis confdio , quemadmodum fpero , idip-£ fum fapientes , oc mutuam caritatem habentes, haec omnia repente ceflbboM . Novus tunc Sol fuper vos quietis fic tranquillitatis orietur . Reflorebtt in pace veftra catholicus populus Chriftianos : orbis totus renovari videbitur . Implebitis otium terramqub , dbgeloe Ac homines » inenarrabili IsafttU , jubilo fic cxultatione. Tanto deinde inter vos benevolentin nexu conjungemini , quod praceritorum penitus oblivifcehtes , vosipibs ficut fratres amabitis, Ac invicem pro amore certantes, al dem vos unitum At earimrn devinxit . Quid pharal Succedet tandem vobis , quemadmodum (hoccfit fit Chrifio, qauenm tamen humana maiitie capere pote·. Pofiquam enim beatus Paulus fiaperira commemoravit quod Chrifius exinanivitfe, formam fervi accipiens, humilisvisqus fe > fodas obediens «tique ad

XLVII.

OPUSCULUM

JOANNIS PATRIARCHÆ ANTIOCHENI,

De Aipcrioritace inter concilium Ac papam.

Λ *fequen» opvfathm notetnmaih .*

h»»»» «paamham campafeam «atkit par reram^a* patrem domimMi Jaaaarm paaiarcbam Aaatethaaem in coaedrn Mmm aaao 14)«. at Carit parnaae epaat». baa oaahi scribat vaiaaribaa pabfc» fiaaaatini in con-emem Fratrem miamam in qaafem ragas mrfa . videtteat iamadfoe peft feftasa apCpbaaie dsarfei vd cwrimr, waAeaa dt frgnbms vd aapcriatlaan iaca erocibam graade kprian megrMMaa , Av. * fepsa , as pats. auea roctitiair. frr. fc sapra Mpw. vd etiam qaie ceram digaiar, frc. gag* * caaMaa.

• hgterae cMfiqpsts, w Îm^b/c m ra- svprgftniMMi- wjfar *4n*tut htmulii*

Mvgmuie

** Ams/V -

QUia nonnulli os funm aperientes in rasium, poteftatem Romani pontificis fupra poteftatem facrorwn generalium conciliorum contra juris divini fle humani veritatem a fandis patribus alias declaratam exaltare nituntur, *óc* ob hoc, quod dominus Eugenius papa quartus veftram facrauffiinain fynodum ad extirpationem harefua, reformationem ecdcfi· in capite & ia membris, ac paccm in populo Chriftiano procurandam, legitime congregatam, fine coufenfis ipfius facri fynodi diflolvert potuerit, aflertrs publice non verentur i ego honorem iafius fiera fynodi procurare ac illius decreta defendere juramento adftridus, ne errori hujufesodi, n ei non gontradicerem, «ffiendrt viderer, opufeulun prefirn*. per me contra errorem hujufmodi compotitum, faaditati vestra cum humilitate duxi prefentandum, corrigendum, emendandum, &, fi nccefle fuerit, caflandum: Aon intendens tenere circa contenta in eo aliud, quam hoc quod tenet fàcrofânfla mater ecclefia catholica, fit veftra facra fynodus illam rtprsfentsns. Et licet, telle Hieronymo, fciam quod qui icribit multos fiunit judices, nec ignorem in feripturis irreptehcnfibile omne nimis, five fit longitudini five brevitati connexum, cum primum fcofus legentium onorct, ftt fecundum praefeindat fludiorutn defiderium, tu ait Hieronymus fuper Jeremiain libro fecundo in principio; tatnen & hoc fcio, ipfo testante fuper Joelem, quinto, quod oris apertio eft in Dei non hominis poteftate: per quod conflet me non plus poiuiflc quam ingenioli a Deo largiri paterentur anguflie, ut de fe Hieronymus affient luper Micheain quinto. Quibus attentis, fupplico ut circa hujus opufcoli defiOus fanâiras vcftra mc dignetur habere fiipportatum.

/jt mmuxe *domini Jeftt CÀnjti. jtmen*.

A D oftendendum quod concilium generale, in Spiritu ianOo legitime congregatum, ut fupra papam, ex eo quod univerialem ecdefiam reprafentat, fit confequenter quod papa illud olflblvere non poffit fine confenfu Ipfius concilii, potiunt confiderari fequenria.

Et primo, quod una eft fidelium univsrûlis ecclefia, extra quam nullus omnino falvatur: in qaa non papa, fed Ghriftus eft facerdos & facrificium, telle Innocentia 111. in cap. Firmiter, de iamma Trinitate. Dnde inquartfum papa aut alius quicumque non Calvatur extra ecclefiam univerfalem, patet quod ecclefia iiniverialis eft maior fic dignior papa, fit quocomqiM alio mranbro ipaus ecclefie: fic per canfeqaens fupra papam, arguendo a dignitate felvatoris ad dignitatem inferioris falvati, ficut argui poteft a dignitate creatoris .ad dignitatem emeum, qu· - maior eft dignati· ipfius creatoris. Ad ratius fentsnti» sober dimnivit fecrum concilium Afhcanom, aood prima fedis epifeopus non appelletur summus facerdos, nec princeps fecerdotum. ut habetur m cap. Prima ledis, 99. dift. Qua de re Gregorius Eulogio patriarcha in cap. Ecce. eadem dift. fic feribehat: Ecce in praefatiune cpiftolc, quam ad meipfum qui pro- bibd^-direviftis, fuperix appellationis verbum, univerialem me papam dicens, imprimere coravidis, quod peto mihi dulciflima fenditaa vêtira ultra non faciat: quia vobis fubtrahitur quod alteri plulquam ratio exigit probetur, Et feqoitur ibidem osuk» poft; Si univerfelem me papam retira finditis dicit, negat fe hoc quod me fatetur univerfum. Sed abfit hoc. Et glofla ibi verba illa, Nqgat fe hoc effie, exponit, id effe de univerfiute, cum tamen ecdeua Romana non fit un fit de utuverficate. Gelafiufque in cap. Quamvia, ai. dift. ad propofiium dicebat, quod quamvis univcrûs ccdeû· Chrifti thalamus fint, Romana ceteri* pmiata eft: quafi dicat, quod licet univerfa eeclc/ue (includendo Romanam) fin» thalamus Chrifti, etiam ecclefia univerfalis Romana prrlau eft ceteris, fed non Chrifti thalamo, qui eft ecclefia univerfalis. Et quod diflum eft de ecclefia univerfali, dici potest ftc debet de concilio generali in Spiritu fan£o legitime congregato, ecclefiam uCniverfalem reprsfentante; attento quod honor *ft* praaetninentia, qui debentur, reprefentato, debentu*. reprsfentanti illius vices gerenti, cap, fin. 9) det. VU dicitur quod diaroniu ante presbyterum federe non debet, nifi locum habuerit proprii patriarcha, aut metropolitani fui, & concordat cap. Primum, 94. dist. Vbi dum dicebat Symmachus papa, & nhi 001 prrfentcs efle non poffiunus, nostra per eum cui percipimus reptefentetur aoflorûas, facit cap. Sane, quia de officio ejus cui mandata est junsdiôio, L Etfi prator, ore. in novo, at. dist. Et quod concilium generale reprxfiente: univerfalem ecclefiam, patet in decreto generalis concilii Gonstantienfis Infra ia feno. & per hoc quod apostoli ufum conciliorutn generalium invenerunt. · 'Et per illa I concilia fierent vice fit Domine eccleuz univcrialu, illa congregata, qu* per eam fieri potient ipfa coggregata, ut patra per alius apostolorum. Aduum t. d. 8. fic 1$.

Secundo hoc patet, quoniam quando Petrus apostolus primus papa poet Christum. appro pinquuue tempore fu* paffionis. fibi degit in fede ipostoliea fuccefforcm Clementem, concilium generale apostolorum ecclefiam univerialem reprafentans, confiderana ad bonam politiam ecclefie non convenire clcdionem per Petrum de pertona Clementis fàâam perQi* modum reformationis reprobavit, fic linum Efic postea Qetum Petn fucceflores in adminiMratkme papuus ordinavit, ut patet in chronicis Clementis, fit aliorum praedicatorum: hocque umverfehs ecclefia approbavit fit toleravit i quod non feciffet, fi concilium genera-hu** le non effiet fupra papam. Nec obstat cap. Si Petrus, t. quest. 9. quoniam verba illius textus inidiefla fecundum gloffiam non facium contra. Nec obstat quod ibi dicit glofla de Clemente, quod renuntiavit: quoniam ideo renuntiavit, quia concilium generale aposiolocuan, ekfHcncm par Petrum faâam. tara-

it k quam

quam non convenientem statui eedefie, ru-Aba, Quedcuasgaie %twrw, exponuntur froprobevit, fo deinde Unum fo Cletum urdfate quentias, fle, fcfficet Juste, clave noa em» fuccefivo iu Komanos pontifices elegit: qnod te : fo qupd ecclefia a Christo claves accepnon fecifiet, fi fuper Petram potestatem no· rit ac potestatem ligandi fo fbivendl, patet lubtrifict*, confiderato qood ∮ non habuifite fecundam Hietempnum in cap Omnibus 34. potestatem reprobandi dirtam clertionem, eaqu. 7. *

dem ratione noa habuiflet potestatem eligen- " Item pro hac pam fedt fententia Grego-*» c«khu di Liaui»| aec fabfequenter Cletum. Nec ob> r|l in capite Sicut fenAi, 15. dkt. ubi dicit, uSTryi' .*** diqui dicunt in diit cap. Si Po- venerari fecra iUa concilia generalia ficut β-EXζ^Γ*' ,«M« M»<rns, quod ecclefia tunc non erat congregata vangeMum, quia duae nniwftli font confen-fc·»· (MM .,f* quosdam licet tunc publice no· congregare- fo constitute, fe fit non illa destruit quifquis tur propter metum infidelium, feeretf tamen pssefamit abfolvere- quos ligent , aut ligaro cot^vegabatur. nt petet ia epistola, in qua quoe abfolvunt.

dicitur quod oratio fiebat fine intermiflionq Item fecit etiam cap. Si duo comm fee, sb ecclefia ad Dram pro eo , AA. ia. cap 35. dist. eap Ubique, quod fi fint duo contrait fecit pro psemiflh fratratia , quod qu«n- Bdeiftes de papatu, definitio pertinebit ad coodo ^Samaria recepit verbum Dei, Artor. 8, cilium generale, fecundum gkWfem ibidem , capite, concilium generale apostolorum mifit fo bop etlam aperit textus, cum dicit, quod ad eoe Petram flt Joanaem. In quo denotafi duo contra As foerint eieAi, nullus eorum tur quod concilium generale apqteoloram e- debet recipi, fed ille quem uuiverfelis confenrat fupra Petrum,.afgpendo a majoritate mit- fus elegit.

tentis ad minoritatem miffi, de quo habetur Item ad hoc propofitum dicit Joanna AnLuc* 7. ibi dum dicitur t *Nam & ego haaoo* dre· in cap de renuntiatione Bb. *t·* in No/«r *jub pateftaie* , Aofiras /W me **i- vella, quod fi pepa in conflatorio ftcreto co-

/qcw. fecundum fententiam magistrj feotcmia- ram cardinabbus renuntiet papatui, fine pnsram in dist. tt. flt 15. ubi dicit: In mitten- fentia aliorum testium , fo postea dicat fe non te notari auAeritatem, fit in miflb fabaurto- renuntiaffe, conditum generale erit judex ; qnod ritatem. Nec obstat quod aliqui dicunt Pe- bon effet, fi non effet fitpra papam .

trum ibi miffom potius coofilio, quam aurto- Item nota gloflâm fo cap Si papa, 40. dist. rixate: quoniam inquantum Petrus non fuit C quod nedum in caufii harefis, fed etiam in miffus folus , nbn fitadatur illorum intentio, quocumque alio cafu, in quo papa commitflt communis fententia theologorum est con- tit cxceffhm ecdefiam fc&ndalinntem , fi fit intra cos in hoc pafla. enrrigibilis, potest accuftri fit puniri quod est

Intelligendum per concilium generale, juxta Tertio hoc etiam probatur per Ambrofium jam dirta fupra.

in capite Quae dignior, 14. quest, p. ibi dum Item quod concilium generale fit fopra podicebat, quod non est dignior domus apostopam patet, quia papa peccare potest, 31. diet. lic* prcdicationis Ingreflb, quam fenrta eccle- Nunc autem t ecclefia autem univeriàlis per fia. Igitur ecclefia est dignior, flt confequen- concilium repnefentata peccare non potest, ut ter major papa , fle quocumque alio, ut fo- patet in cap A rerta, 34. quest. 1. cum ibi nat illud verbum Dignior. noutis per gloflâm fo dortores : fo notant

Ostienfis fo Joannes Andrea in cap A nobis Quarto hoc etiam probatur, quoniam pain magno, de fententia excommunicationis pa est minister Christi flt ecclefi* fponfie fuper verbo Ecclefi·, quod illud, quod dicifua, ut patet per Augustinum in capite, tur de ecclefia univeriafi, diei debet dc coo-Quodcumque, 14. quest, *γ.* ibi dum dice- Dcilio generali illam reprefentante , argueuhat, quod quando Christus Petro tradidit do a natura feu qualitate rcpntfentantb fit claves , Petrus ecdefiam fenAam fignifiçavit : reprafentati, de qua in praçedentibus <Hquo verbum exponit ibi Archidiaconus in Aum est.

Boferio fic dicens t Significavit, id est, fob Pneterca boo etiam probetur, arguendo ab fignq flt nomine eedeua accepit. Unde in- abforditate vitanda, fit per exeaiphuu CmiHquantum Petrus claves recepit ut minister tudinib, quo Christus utebatur inter foos diChristi flt ecclefi*, flt fob fignо fit nomine fcipulos, dicendo fimilitudinem hanc. Veniat ecclefi·, patet quod ecclefia ut domina ma- igitur primo argumentum ab abforditate vijor est Petro, ut mtaiscro fiso, forandum Ju- tanda , fit ponamus quod aliquis papa per fisa ra vulgata, dicentia dominum efle majorem mala opera difoparct generalem statum ecdo-

an. ·(·«·- ministro fuo. Hoe etiam Christus sttestaba- rncVrs.T tur, dum dicebat illum qui recumbebat, et- lium generale non habere potestatem compli-

ITm Tr*' "m nuiorem co q®l ministrabat Lue. ij. Et icendi eum, «flet in potestate unius hominis ex qua ecclefia est domina recumbens, fl(pa- destruere ecdefiam fine remedio, quod eflet pa t- ejus minister, fequithr qnod quando E abfurdum: fed quod exemphus fimilitudinis papa male ministrat in oftnfem Christi fo ponamus, quod aliquis domiteM rex qolcns ire ecclefia fua fponia, qedefia , tamquam do- ad fenAum Sepulcrum, dat potestatem gubermina major ministro fuo , illum eompefccre nandi regnum iu ejus abfentia d minar regina pote·, fo per modum reformationis corrige» fponfis fua, adjiciens quod quia aouft convere & punire, fecundum jura dicentia, majo- nit honestati fim muliebri difcunwre par rerem ministrum inferiorem , quando male agit, gnum quotidie, quando cafus aeceflitatls occorrigere pofle fo punire, fo maxime quia currerint, ordinat fibi unum ministrum genepotestas data fuit Petro ad adificarioncm, fo ralem , qui nomine ipfius *regft it* diA· rtginon ad difiipationem, cap Aemittuntur, 3). na habeat potestatem gubernandi diAtun request. 5. cum ibi notatis per Archidiaconum gnum : quo ferto, vadit rex ad viagtum fount. in Roiaric, ibi dum dicit, quod illa ver-

m. m · fcandaltom , aut projodiCMun , feu odénfem
ÎÎÎTusfi regis A rsglau , ae totius regni, dc non eft ia regno qui fibi dicere paffit : Tu male fecis . Quaritar numqotd regina in ifto cafu poterit uti b «satam ibi data a rege , ftc illum compefeare ac punire, dc dc alio bon· gubernatore providere ufque ad regreflum regis? Videtur quod non, quia licet rex dederit porefhcem pnadfeUm regiae, nihilo minus dedit poteftatem dita) gubernatori gubernandi regnum, ut non Oporteret reginam difcurrere per regnum : fic videtur voluifle, quod gubernator uteretur exercitio ditas po* aestatis, *8t ooartfiai,* Contrarium tamen est de veritate juris dicendum , ad evitandam abfurdiutem qua ex contrario fequeretur, & etiam quia non eft verifimik regem regnum fisum in tali cafii fine remedio voluiue dimittere 1 dc in tali cafu debemus · in du-
sJX? u. hio ampleAi . Hic potest verifimilius regula infpici de regulis juris libro 6. cum aliis concordantis ad hoc vulgatis : dc ita videmus in fimili, quod quando Christus dedit clava Petro , *est* verifimik quod fub nomine Petri intellexerit (occederes, licet de illis in datione clavittm nullam mentionem fecerit, quia non est verifimile , quod mortuo Petro , Christus voluerit ecclefiam efle fine Petri fucceflbre , fecundum ea qu· habentur in cap. Pro hu* mani de homicidio libro d. cum ibi notatis per Joannem Andre· in gloffa fuper verbo , Déférera, qu» pro tanto poflunt ad propofitum applicari , quoniam quando Chnstus afeenfiirus ad cielos dedit potestatem Petro dc fucceflbribus, dc ministris ejus . dt ecciefia fponfis fua , non est verifimile intellcxifle fponfem fuam , ipfe non deberet uti potestate clavium contra calem , fed fine remedio ruinam fidei catholica dc boo· politia ipfius ecciefia haberet tolerare, quod est ubfurdum : dc fic arguendo ab evitatione abfurditatis, dc a fimili , est concludendum ecclefiam in tab DAut Thomas infecunda fecunda, quest 4. articulo 1. quod ficut obtinet in naturalibus ut fuperiora moveant inferiora ad fuas aAidnei per excellentiam naturalis virtutis collate divinitus , fic oportet in rebus humanis quod fuperiores moveant inferiora per fuam voluntatem «x vi auctoritatis divinitus collate .

Ia aemme *faaSa &* imfiwdaa *Trianatu , Patrii, «P fiüi , & Spinnu fa»8i.*

1« Mtodato CjE*. **k** Hac fenda fynodus Constantienfis, gener*- concilium faciens , pro cxtirpatione fchifmatis , ac unione dc reformatione ecciefia Dei in capite dc in membris fiends ad laudem « *&c.*

Et primo declarat, quod ipfa in Spiritu fando legitime congregata, generale concilium faciens, dc ecclefiam catholicam repnefcntans poteftatem a Christo immediate habet , cui E quffiba , 'cujufcumque status rei dignitatis , etiamfi papali» existât, obedire tenetur in his eu peatineut ad fidem, & extirpstlbnem didi fchiûnads, fit reformationem ditas ecclefi· in capite dc ia membris.

Item declarat, quod quicumque , cujufcumque coudirionis, status , dignitatis , etiamfi papalis existât, qui mandatis , statutis, ordinationibus , fini psacapts hujus (acre fynodi, dc cujufcumque alterius concilii generalis legitime congregati, fuptr pnemiffis, feu ad ea

tumeciter eoocempferic, aifi refipuerit , condigna *poenitentia* lubjiciatur , & debite puni** tur . «dam ad alia juri» fubfidia, fi opus fuerit , recurrendo.

JPinse «serai re/ar *nfjtaaien* «d *ea ftta* »■ *coatraritua allegaantr.*

ET primo , ad primum dum dicitur, quod inquantum concilia generalia recipiunt auAoritaum a papa, & non econtra, ut habetur in capitulo , Significa!!! , de ektaot^ bus , apparet quod papa eft fupra concilia generalia , & non econtra . Refpondetur quod textus ille debeat intelligi dc aufloritate rolata ad hoc , quod concilia generalia non poffint efle legitime congregata fine pape autasritate, nifi quando immineret neceffius con-

ritate habetur 17. difl. Portatum. Sed poftquam concilia generalia auAoritate papas, vel alias legitime funt congregam, poteftas eorum non procedit a papa , fed a Chrifto immediate , ut patet in decreto concilii Conftantienfis , & per jam diflaTupra. Et cum objiciendo queritur, quomodo stabunt potestas ecciefia dc potestas Petri, cum ambe a Chrifto immediate procedant i & fic tamquam paras, una non videtur habere vim fuper aliam, cap. Innotuit, de e- «3
lcAione . Refpoocktur quod inquantum poteftas clavium est fituarain Petro, ut in ministroec- »■■k
défia , ficut fupradeduAum est fequitur quod potestas Petri, ut ministri, fubjicitur potestati ecclefi· , tamquam potestati domine. Et licet ab eodem forne procedant, diverfimode tamen diverficates qualitatum ministri dt domina procedunt. Et ficetiam videmus, quod licet potatas presbyteri dt potestas diaconi ab eodem procedant, quia tamen potatu diaconi inferior at ut ministri presbyteri, est potestas ipfius presbyteri major, dcpotestas diaconi inferior, fecundum ea que habentur in cap. fi. 93. diet. Et ad hujus fententie propofitum dicebat fus-

p.s'» m·

Item objiciebatur de his eu· habentur in cap. Licet de vitanda , de eleAione in fine . Sed refpondetur quod Alexander 111. ibi loquitur habendo reQieAum ad tempus , in quo vacante ecciefia Romana , concilium génerale non erat congregatum , nec fperabatur congregari : alias illo Congregato poflet ad illud haberi recurfus fuper difficultatibus emergentibus erga eledlionem Romani pontificis , argumento capituli Si duo , 69. dist. cum ibi notatis in glofla , dc per Joannem Andree in cap. 1. de renuntiatione, lib. 6. in Novella.

Ium dicebatur quod ex quo dominus noster Jefus Christus munus potatatis clavium ita ad omnium apostolorum officium pertinere voluit , ut in beatiffimo Petro apostolorum omnium fummo principaliter collocaret , ut ab ipfo quafi quodam capite dona fua velut m corpus omne infunderet , ut habetur in cap.

Ita dominus, 19. difl. apparet quod naccam 4 cilium generate , nec qucenmque perfona ahqeid poteft habere de jurifiliAionc ecdefiafti ca, nifi inquantum a papa fibi conceditur Λ per confcquens, quod papa eft fapra concilium generale, flt non econtra. Ad quod refpondetur, quod licet poteflas jurifiiiAlonis «>o"V./J' a Chtrfto tradita fuerit beato Petro ut mini-
>

Chrifti, flt ecclefie per concilium repreſentatx , confiderato quod in traditione hujufmodi per Petrum ecclefia fait dedignata , quodque ipfe fub figno flt nomine ecclefi* poteflatem recipit fecundum Auguftinum in drfl. cap. Quodcumque , aq. difl. quseft. 1. cum ibi notatis per Archidiaconum, fit ad -- dificationem membrorum ecclefia, fic non ad ad diffipationem , cap. Sunt quidam 14. qusefl. 1 flt fic cum onere quod Petrtu fic ejus faccefſores ut mimflri ecclefie illi fabjicientur, quando male regendo ecclefiam fcandalixarent, flt quantum in eis effet diflïparent, ut patet per jam' dida .

Quibus attentis, conflat verba didi cap. Ita dominus , non fundare papam non effe fubmiffum poteflati ecclefi* per concilium generale repnefentat* . Et cum fubjicitur,. quomodo poteft hoc effe , cum concilium generale nihil poflit habere de jurifdiclione eeclefiafticA, nifi inquantum fibi concedatur a papa , »<■■ *.xit ut in argumento dicebatur . Refpondetur , 4*. quod fi traditio clavium Petro tantum fafta yir.*" r,mil faiffet. & nomine fuo , militaret argumen- ' — I tum . Sed quidquid dicat Leo papa in diA, cap. Ita dominus , veritas eft quod in traditione clavium per Petrum ecclefia fait defignata . Et Petrus claves recepit fub figno flt nomine ecclefi*, ut fupra ditfum eft . flt fic cum onere quod , quando non aedificaret , fed difliparet , corrigi poffet per ecclefiam . ut patet per jam difla . Nec legitur quod Petrus receperit poteflatem fuper ecclefiam univerfalem , nec per confequens fupra concilium generale illam reprxfentans , fed fupra fingulana membra ccclefic, fecundum com- pirrtcn munem theologorum opinionem. Et probatur tuj . per Gelafium in cap. Quamvis , at. difl. & per Gregonum in cap. Ecce , 99. diftinflione.

Quibus attentis. conflat verba difli cap. Ita dominus , non fandare papam non effe fubmiffum poteftati ecclefi*. Poffuntquc pramiffa ratione naturali fortificari , quoniam fupponendo quod papa fit ^aput mmifleriale ecclefi* , & membrorum Angularium ipfius ecclefia videmus quod licet caput' m corpore humano fit ordinatum ad direflionem & gubernationem membrorum, fitque non licitum membra a capite (id eft ab obedientia capitis") recedere , cap. Cum non liceat, de pnefcnptionibus. fi tamen caput in corpore humano efficiatur languidum feu infirmum lici- turn erit membris illud ligare fif cauterizare, ne totum (quod abfit) corpus morbus invadat , fi languor non faerit curatus , in cap. Sic, inquit, a. quxft. 3. Sicque etiam videmus, quod fi papa efficeretur furiofus flt ha- o >r|u*m- bens cnfcm , in manu, exiens palatium quos fibi obviam reperiret occideret ; utique liceret fubditis inferioribus eum capere fl(ligare ; fic fi hoc liceret pro falvatione corporis, multo magis licere debet concilio generali ecclefiam reprxfcntanti pro feluic animarum, **quando papsumate regendo, fit ecdefiam ip-** fam fcandaliaando , animas fabditorum ad viam damnationis induceret. Nec obftat prmifis cap. Si papa, 40. difl. ibi dum dicitur , quod etiamfi animas fabditorum catervatim ad inferos deduceret, nullus mortalium poffet eum judicare, nifi deprehendatur a fide devius, *&c.* quoniam fecundum - Laudunum in fecramentali de baptifmo textus 1—s»— ille debet intelligi de peccatis pap* occulti* qu* Dei judicio reliquuntur , 6. qm^L t.Si omnia, fic etiam de publicis , quando papa eft corrigibilis. Ego autem dico quod textus' ibi dide, mortaliumvnullus , denegando judicium fingulis morulium-, non autem ecclefi* Buniveriali, nec concilio generali illam reprit- ' Crntand.

Item opponebatur de his qua habentur in cap. Nemo , 9· quart. 3. Ubi dicitur, quod nemo judicabit primam fedem . Et fequitur ibidem · Neque enim ab Augufto, neque ab omni clero, neque a regibus, neque a populo , judex judicabitur. Sed refpondetur illud efle intciligendum , quando fedes prima , >d eft papa , in illa fedens bona opera facit, ut fanant verba ibi pofita, Juftitiam temperare defideraptem. Sed quando papa facit o* pera mata ecdefiam notorie fcandalizantia , eft fecus , quoniam tunc poteft judicari , fic puniri per concilium univerfalem ecclefiam repnefentans, fi fit incorrigibilis, ut **patet per** jam difta fupra Er ad hoc propofitum dicebat gloffa in diA. cap. 'Nemo, fuper verbo Nemo, quod cum papa peccat, poteft peccatum ejus ecclefi* denuntiari fecundum admonitionem evangelii . Adjidens quod hoc determinavit in cap Si papa, 40. difl. Nec obftant prxmiflis notata per Oflicofem in cap Propofei, de conceffione prebend* , ubi videtur dicere , quod etiam procedendo fecundum admonitionem evangebeam ecclefia non poteft judicare papam, quoniam, felva fui pace, mandatum, illud evangelii, Si ***paxavtrir***, omnibus fuit direélum , fit contra omnes peccantes, etiam contra papam , ficut contra »· Dalios , quando papa peccat notorie in (candalum univerfalis ecclefis, ut patet per jam dida. fupra , ficque pradicatum fait in concilio generali Conflantienfis contra dominum /oannem papam XXIII. fic fimili modo poteft refponderi ad cap. Aliorum, fit ad capitulum, Fada, 9. quxft. 3. fic ad omnia alia jura, dicentia feAa pap* non poffe judicari ab alio quam a Deo, fic fecit pro auAoritate conciliorum quod habetur 17. difl. Hinc etiam ibi dum dicitur, Scientes quia ejus fcdi primum Petri apofloli meritum, deinde, fècuta juflione domini, conciliorum venerandorum audoritas , fingutarem in ecclefils tradidit poteflatem : quamvis gloffa libidem hoc diAum moderetur, dicens quod ecclefi* Remana poteflatem principaliter habet a domino , & fecundario a conciliis : cujus fententi* concordat gloffa in cap.Dudum, 3. quail. 6. Sed quamvis ita lit, hoc non infert papam non fubjici concilio quando notorie ecclcfiam fcandalizaret, confiderato quod Petrus ut ntw a poteflatem recepit aChriflo, ut minifler Chrifli fie ecclefue, & fic cum onere quod effet chrtto c4- fabmiffus poteflati ecclefia domina far, quando notorie illam fcandalizaret , ut fupra oflénfim efl. Et fl dicatur quod ifte cafes icandali

"7,*.

dali Mtorit jxm eft de cxpruCa in decreto A verba concilii, fed Nicolai pap« ad Michae-
cosscilii Conftantienfis, rcfpondctur quod tum imperatorem, fit quidquid ibi dicat di-
do papa notorie fcandaluat ecclefiam, cafus ille eft de pertinentibus ad cafum generalis reformationis ecclefia, qui eft exprtffus in dido decreto concilii Coaftantienft .

Item opponebatur de his que habentur in gloia didi cap. Nento, filpcrverbo, About* ni clero, ibi dum dicitur quod concilium non poteft judicare papam , cap. Signlficafti, de eledkmc. Sed ad didam caput fait in procedentibus refjxmfiun, Ac foqtaitur in eadem glofft, Qnod fi totus mundus fentiret in aliquo contra papam, videtur quod fententm papa ftandum effet, 24. queft. 1. Hec eft udee . Sed ad didum cap. Hec eft fides , refpondetur , quod loquitur , quando agitur de fide, Ac in cafu in quo concilium gene-B rale ecclefiam univerfalcm reprrfentans nec eft congregatum', nec in aliquo cafu fidei habet opinionem determinatam contra papam , nec papa contra concilium. Prrterea glofla ibi loquitur argumentative , At non decifive, arguens ibi pro & contra, fine decidendo : Ac quidquid in hoc paffu hadetfus per gloffas Ac dodorcs interdum affirmative Ac interdum negative fuerit opinatum , ftandum eft hodie diffinitioni fade per concilium generale Conftantienfe, quoad cafus in decreto illius expreffo*, videlicet cum agitur de fide , & de extirpatione fcbifmatis, Ac de generali reformatione ecclefi» in capite At in membris, * Ô< de pertinentibus ad cafus premiflba: & fi I quis in contrarium poteflatem didi concilii in pnemiflis negans affereret pertinaciter, abfque dubio hercticus effet cenfendus , argumento eorum qux habentur in cap. Omnes, 12. difl. Immo poteft ultra prxmiffa confidentri , quod licet Chriftus poteflatem tradiderit Petro fupra fingulana membra ecclefi» , juxta illud. ***Pilfers oves meas,*** non legitur tamen quod poteflatem fibi tradiderit fupra untverfalem ecclefiam . cujus Chriftus caput eft , nec fiipra oonoibum gene ale illam repatentant; imo potius de contrario ut patet per jam dida fupra m principio , fit per conft- D auens, ecclefia , cujus nomine Petrus poteflatem recepti, & concilium generale illam repmfentans, poteflatem habent fupra papam , ut fupra miniflrum & membrum tuum , nedmn in cafibus in dido decreto Conflanticnii expreflis , fed otiam m omnibus aliis, arguendo a plenitudine potestatis, quam Petrus nomme ecclefie recepit

'suae,IMn› i- -

Nec obstant pnemiflis notata per Joannem Andreas **ia** dido cap. ***Nemo*, 9.** quest. 3. ibi dum dicit, Quod licet orbis fit major Urbe , quantum ad' circuitum , non tamen quantum **ad** audoritatem : quoniam fi fumamus orbem pro univerfali ecclefia in toto orbe confiscnte , ficut Hieronymus in cap. Legimus. 93.fi dist. fumebat, dida glofla Joannis mon curat immo nihil facit ad prop fixum fuam .

Item opponebatur contra potestatem concilii de his que habentur in cap. Nunc autem , 11. dist. ibi dum dicitur declaratum fiiiffe per concilium fe non habere potestatem proferendi fententiam contra Marcelhnum papum , de hsrrefi, quia thurificaverat idohs , imperitum, **quamvis** idem MarceUmus thurificauonem hujufmodi confiteretur ; fed ad hoc **xcfpondetm*. quod verba** ibi pofita non funt

élus Nicolaus , veritas est quod concilium non otnilit ibi condemnare Marcelhnum de herefi propter defedum potestatis , fed quia idem MarceUmus per metum coelus fuerat thunficare idolis, & erat corrigibins, Ac per confequcM non debebat deponi, /4. qu 3. Dicit apost. ut glofla in dido capitulo Nunc autem, dicit. Et quod oontra papam de hx-s»i refi poflit agi, patet in dido cap. Si papa , ibi dura dicif; Nifi deprehendatur a fide devius. Et quod iflo cafu, videlicet quando gitur de herefi contra papam, concilium ge- Kr* nerale fit judex, patet ex notatis per Joannem Andre· & Archidiaconum in cap. In fidei, de heretiets lib. 6. immo potest etiam confiderari qnod » inquantum Petrus potestatem recepit a Christo tantum fupra Angularia membra ecclefia , juxta illud ***Pafce oves meas, I—*- <··*** & non fupra corpus univerfalis ecclefie , cujus Christus caput est , quandocumque ccclefia est legitime congregata , feu concilium generale illam rep mfentans , Petrus illi concilio, de quocumque cafu in eodem agatur , audoritative prafidere non potest; quia non decet fubditum fuperiori fuo pnefidete . 11. dist. per totum cap. Cum inferior , de majontate je obedientia.

»L»c

*-

Nec obstant notata per Joannem Andrea Cin cap. Crave, de prxbendis, fuper verbo , Nuntiando . Quoniam loquitur fecundum tempora , in quibus ipfe St alii dodorcs in terris ecclefie Romans relidentcs refpiciebant ad potestatem paps cum duobus oculis , & ad potestatem ecclefie & generalium conciliorum cum nunc oculo tantum. Nec obstant jura per eumdem ibidem allegata , quia ad «illa patet relponfic per jam dida .

Item opponebatur de hoc quod apostoli voluerunt Petrum efle principem eorum , ut habetur in dido capit. In novo. Sed refpondetur, quod apostoli non intendebant fibi dare novam potestatem, fed datam fibi a Christo approbare, ut patet ex notatis per glofdam in dido §. Hinc etiam, 17. dist. rujus gloflie fententia communiter approbatur per dodores. Sed non legitur quod Christus dedent Petro potestatem fupra univerfalcm ecclefiam . fed fupra fingulana membra ejufdem. Igitur dida apostolorum voluntas , de qua babetur in dido c In novo, relata ad potestattm quam Christus dedit Petro , non probat apoctolos dediffe potestatem Petro fupra univerfalem ecclefiam , nec per confequens fupra concilium generale illam reprrfentans.

Item opponebatur de juribus , dicentibus quod papa est caput ecclefie, iit habetur in capite Fundamenta , de cledione lib. 6 cum aliis concordantiis. Sed refpondetur, quod ila jura debent intclligi de capite ministerial), quod modo recepit potestatem fupra univerfalem ecclefiam. cujus Christus caput est : nec etiam fupra concilium generale illam reprxfentans, fed fupra Angularia membra ipfius **ecclefie** .

Item opponebatur , qnod papa habuit **prr**fidentiam in multis conciliis generalibus , ut patet in cap. In nomine donuni , **24.** dist *&C* in pluribus aliis juribus, & maxime in capit. Ad apostolicr, de re . judicata , lib 6. cum ibi notatis per Joannem Andreas in glofla

1 **Sed**

ur, qeod in doribos A Maa t aac qnod Médita· dA*vm finfli <-

.-i

patet ia illis in quibus Romani pontifices non faciebant diflinitioMS, fed eoocriinm , dicendo , Placuit concilie, de quibus habetur in cap. Qua recipiunt. Placuit, qua habeatur dc coafecratioae dsft. 5. A in pluribus aliis . Ad cujus fententia robur , nomadum quod concilium apoftolorum , de quo AAjium 6. Petrcs folus non congregavit , fed duodecim apoftoli fimul, ut pstet ibi, dum dicitur quod convocaverunt duodecim multitbdincm difeipolonim .

Item efl etiam notandum , quod in illo concilio de quo habetur AAor. 15. Petrus licet ibi fuerit prafens. fentenriam - umes pronuntiavit . fed Jacobos fub his verbis , rfa- B
*c*u* epoyfoZw *feitienltu* + «asm rvdr/s, A ibi decretalem cpiflolam ordinaverunt , non Petri nomine, fed spofloiorum A ieniorum , A declarando iftum paflixm, poteft eotdsderan , quod jnquamum Petrus nem recepit potrflatem fupra ecclefiam nniverfidem, nec per consequent fupra concilium generale illam repnricrrsns, u(fupra didam efl , conflat papam non pqfle habere prefidentiam auAoritativam in conciliis geucralibus, nifi inquantum illa per concilium , in quo eflet, fibi concaderetur : quo cafu non haberet ufiun bu;ufmodi poteflatis nomine A auAoritatc fua , fed <lich concilii. Nec obftant jura probantia C
quod Romani pontifices aliam prondentiam habuerunt in conciliis generalibus: quoniam illa jura funt intclligenda de honoraria ad beneplacitum conciliorum in eis data. Facit diAum cap. In nomine domini, aj. difl. ibi dum dicebat Nicolaus papa, Si placet fraternitati veflr·. Et fi dicatur quod papa habuit prxfidentiatn in conciliis generalibus, ut in dido cap. Ad apeflobee , *&c* refpottdetur illud fuiUc ex conceflione diAorum conciborum, feu ex permiflione illorum habentium vim d>A» conccifionis , aut ex tolerantia patienne A muha per patientiam tolerantur, qws fi dedt:Aa dient in judicio , non solera:sentur ; de pnrbendis, Cum jam dudum. Quibus attentis, conflat papam in concilio generali non habere pntfidentiam auAorixativam, D
neque honorariam . nifi inquantum · concilio fibi concederetur aut permittererur.

Item opponebatur de cap. Non debet , de conünguimtate A affinitate , ubi papa prohibitionem concilii reducit ad quartum gradum . Sed refpondetur id fieri per papam in concilio generali ex permiÆone ipfius concilii , ut ibi patet. Quo attento, non probat ille textus quod papa fit fupra concilium , nec quod diflolvere poffit illud fine confenfu ipfius concilii .

Item opponebatur diAum capit. Statutum , de refcnpto, lib. 6. ubi papa conflitutioncm concilii generalis de duabus diwtis reducit ad E
unam diaetam. Sed refpondetur quod papa illud fecit pro bono communis jdliti· , ut mimfter ecclefi·, ipfiufque auAoritatt ; A non fua, & in cafu quo concilium generale ecde»
· *fontUA* fiam reprafentans non erat congregarum . *
Nec efl prohibitus id facere fine confenfu ipfius concilii, ut pa.et in conflitutione concilii generalis Conflantienfis, qua incipit, Frequens . Quibus attentis, patet illud capit. Statutum non probare papam efle fupra concifundari t A dedarmio diâtram dubiorum , concilio congregato, ad ipfum conditam generale pertinet, A non ad ipfam, ftrnailum pira dicentia quod illius eft interpretari cujus cfl condere: nec 'decet, prefence fapertore , quod inferior dubia erga coaflitutionem taperions mota habeat declarare feu interpretari, B ii. per totum cap. Inferior , de majoritute A obedientia, c. Ne Romani, de eleAione, ia Qcmentinis .

Item opponebatur dc verbis didi capi SigniticaAi, importantibus, quod ia flaturis coocdioretn generalium aperte intdligitur «nAontas Romana ecclcfia excepta. Sed refpondetur, quod ex quo auAoritas univerfalis «edefie, A confequenter conciliorum, eft major , A suAoritas Romane ecdefia minor, ut fupra in procedentibus efl oflenfum, neceflarium cfl dicare quod aoâoriCM ecclcfia Romana , de qua habetur ia diAo e. Significant, mini- a
flerialis efl ecclcfia univerfalis, quoad ecde- *·
fias particulares , ficut de Petro dicitur, quod
efl minifler ecdefi* fponût Chrifli, refpoAu J
ecclcfiarum particularium, quibus ecdefia Romans prsisu efl , n. difl. Quamvis i quodque ipia aaAoritas , ut miniflerialis ecdefia univerfalis , auAoriute illius ecdefi· Roman· in ftatutis conciliorum generalium intelligitur excepta , ad declarandum, interpretandum A moderandum diAa ftattua fecundam varietatem temporum pro bono reipublic·. quandocumque conciliis generalibus non congregatis ecdefi· Romana pto bono reipublic· videtur faciendum: A,vocatur diAa ecclcfia Romana auAoritaa excepta apud doAorrn & magi* flroa <«««.···. Quibua attenti·, conflat verba diAi cap. Significafti, non fundare audoritatem ecclefi· Roman· efle majorem auAoritatt ecclefi· traiverfalu, nec per cottfequens coadborum generalium ipfam rcpntfent*nthxm. Et per pntmifla patet refponfio ad cap. Statutum, *<tc.* conftitutio , de cleA. Hb. 6. Jn quibus Romanus pontifex fine concilio generali interpretatur & declarat ftatuta conciliorum generalium: & ad capit. Dudum } j. qturft. 6. & ad alia jura fimilia .dicentia ecclefiam Romanam efle caput alianRn ecclcfiarum.

Et fi dicatur, quod ex quo diAa ·«»■»<· concefb cfl pap· auAoricate ecclcfia unhrerfa1>», A confequeoter conciliorum generalium , potuit papa vigore diA» conceflaoais derogare diA· conftitutioai, Frequens, A iHam interpretari ac moderari , ac concilium diflolvere, A ad alium locum mutare ; refpondetur, quod E
pnraiiflà per papam fieri non pocuenmt vigore conceffionis diA· ,'*»«««·(, attento quod in coocefla onc illius auAorims prohibiriva ecdefi· univerfalis. A confequeiBer conciliorum *generalium* , tamquam auAoritas fuperioris, fait excepta : A non eft licitum inferiori adverfus prohibitionem fuperioris, maxime pro bono univerfalis ecdefi·. ut in cafu diA· conflitutionis, Freq ens , faAam venire : alias fi contrarium diceremus , fcqucretur abiurdum, v>delicet

rvfem –aftahMtqtdl vfgM« ΛΑκ «flm bs po-Adomiram flt dominam» eum fit fhb sis, At
wSCSXfefia» ff* doragm omnibus couftirnsfeei- fit infestor: At ia hoc conferatur opinio illo-
hm Amorum fetalium conciliorum, Ac om- rum quf dicunf Petrum fuifle caput mimste-
,**»* nem bonam politiam ecclefi- evertere, ab- nale ecclefia univerûlis, quoniam inquantum
fqoe -- quod fibs poflêt dici: Tu male fe- praeminentiam noo habuit nec fuperioritatem
cis ; quod non eft dicendam . fupra ecclefiam uaivcrfelem, ut corpus sap-
ira af- speum coofideratum , noo potest ratione afe»
nisterii fibi commifli fupra ecdefias particula-
■dor » aedum ecclefiaram particularium , fed re* a Romana distindss did caput mlnisteriale
enam ecdefia nnHmAlia › qnouiam ft papa ipfius corporis mystid , licet refpcdu
eflet capot fit paftor uaiverfeaa ecclefia, unf- ecclefiarum particularium, mat that membra
verfelis «flat, tpsAopufiraa wrivmfela ecde- didi corpori» mystici, eccleua Romana & pa-
appellari pcfibt, m pates ad feafiun. Sed pa poftsnt did caput miniateriale illarum, oa
o*»!-» occ eft univamlto, nec apsftopos univeria- quod ratkme ministerii Petro commifli Ipfe
Us ecclefia appellari debet . ut patet per praeminentiam At fuperioritatem habuerit cir-
beatum Gaagorinm in c. Ecoa , 99. difl. Cu- Bca kpfas ecclefia* particulares , ut attestatur Ge-
pra ia principio allegato. Igitur dida aflertio lafius papa in capit. Quamvis univerfit , at.
disc, ibi dum dicebat, quad quamvis unirer-
defia nniverûli*, fequerctur abfurdum , vide- fe per orbem catholics ecclefi- instituta unus
bc«t quod ipfe eflbt caput Ac peflar corporis thalamus Christi fint, tamen ûnda Romana
myftici ecclefia , fecundum quod caput in ecclefia catholica & apostolica nullis fynodicis s.a "«i*-
corpore humano eft capot Ac reâor illius : constitutis ceteris ecclefiis pariata est. In quo
•st notandum, quod non dicis quod ecclefia
Romana fit nralata univerfeli ecclefia , qua
I. £?.*"**' verfehs, ut corporis myflki confident·, *f- eat Christi thalamus, fed ceteris ecclefiis par-
feque duo capita ia eodem corpore, monstrum ticulariter confidentis, ab eadem Romana di-
existât.- igitur arguendo ab abiurdkata evi- stindis.
tanda , constat didam alertiooem efle falfim . Nunc restat refpondete ad jur* pradida
Item ecclefia Romana non est univeria , pso dida felfa affenione allegata ! Λ primo
fed est de univerfitata corporis mystici ecdc-G allegatur Gregorius in capᴬ Confideraadum ,
fia, flt fic eat membrum didi corporis mysti- ». dist. ibt dum dicitur de Petro , quod
" I . *— Christus eum eunda ecclefia pnefenv difpo-
fuerat. Sed refpondetur illa verba debere ex–"
poni» id est, eundis ecclefiis particularibus,
mr ex quo est membrum dacti corporis, non quoniam illas tantum Christus Petrum protu-
Mt nec effe potest captu illius, cum differen- lit, & non ecclefia univerfali, ut denotat
tia fit inter caput fic membra, cap. Cum non verbum, Ceteris, pofitum in dido c. Quam-
liceat, de praferipciomhui. vis . Istque dida expofitio neceflaria propter
Item fi pepe eflet I papa ecclefia univerfe- diAum verbum , Ceteris, Ac etiam propter ea
lis, feqncretur abfurdum. videlicet quod Pe- qua habentur fecundum Grtgorium in dido
au* homo peccabslis recepiffct poeestatem li- cap. Ecce I Ac nt verba in fenfu , in quo va-
gandi & folvendi fupra fbonfem Christi. id lere poflint, At non perire , recipiantur, c
eat corpus mysticum ccdeoa , quad nunquam Abbate. de verborum fignificatcnc , cum »-
peccavit, nec peccare potest, fecundum ea liis concordantiis .
qua habentur in capitulo A reda, 14. qiue- Item allegatur pro dida falla aflertione o
suo 1. cum ibi notaus u› glofia ; quod non Dpit. precedent didum capit. Confiderandum «
eat dicendum. quod incipit , Hi qui . Sed , felva pace al-
Item fi papa eflet caput univerfalis <ccle- legantia , in dido capit, nihil est quod faciat
fia, effet pralatus a Chnsto nuiverfis catho- ad propofitum fuum , Tamen , fed exce-
licis ecclefiit per orbem Institutu , qua, in- ptio precedent didum capit. Confiderandum, U4
duû ecclefia Romana, unus thalamus Chnui bene habet quod Petrus, post trinam Christi
funt , teste Gelafio in c. Quamvis univerfe , negationem, non folum in gradu fui epifoo-
a. dut. Sed non est fic, quia non fuit pra- paru* remariât , verum etiam in pastorem to-
laru* nifi ceteris ecclefiis a Romana distin- tius ecclefi* , exponi debent, id est omnium
dis» tu patet in dido cap. Quamvis. ecclefiarum particularium, exordium ab ipfo
Item Petrus potestatem ligandi Ac ibivendi habentium , At a Romana distindarum : qui-
recepit. non nomine fuo, fed nomine eccle- bus tantum Romana pntlata est, ut patet in
fia, ut minister illius . Patet per Augustinum dido c. Quamvis . ut verba ipfe in fenfu
in cap. Quodcnmquc 14· quest. 1. cum ibi in quo valere poffunt , Ac non perire , ree*,
notata par Archidiaconum in Rofario . Igitur piantur, juxta dida fupra in ref, onfionc fada
ex quo ut minister hanc potestatem recepit, Eâd c. Confiderandum .
non est nec cfle potest caput deminz fu», Item allegatur pro dida faMâ aflertione ca-
ficut videmus in corpore cu)ufvis eckfia , pit. Petrus, ». quamtio /. ubi dicitur quod Pe-
• u «a r *- quod licet csconomus vel - fyndhus gerat trus potestatem regni acceperat. Sed refpon-
e*.*.. I vices didi corpont, Ac in hoc fit eius mi- detur id verum efl« quoad particulares eccle-
nuter, non est per hoc ilis caput didi cor- fias, non autem quoad corpus univerûlis eccle-
poris. Kt fi dicatur quod beet Petrus non fit fi* , qua «st corpus myfticum. cujus Chriau*
caput pnncipalc ecclefia , nec effe poffit. est caput est. Et qùod non receperit potestatem
XtmcXnSM, tamen caput ministerialc. Rcipondetur id ef- regni fupra corpus univerûlis ecdcfi* , patet
(fe falfum , confideraxo quod effe caput deno- per Gelafium in ditto capitulo Quamvis, Ac
e· ι·γ· tat prnemineiHiam Ac fuperioritatem , quam per Gregorium in diôo capiL Ècce, ut fe-
minuter non habet, nec habere potest fupra pra in prccedenubus fuit osttnfum.

Nec

Nec ohftaat notata per JoaMaem Andre* iaA ad pifeataram feckndam fiapre camam seda·

Clemeatina Ad noftram , dc haereticis & ibi dum dicit, quod ficut in ecclefia triumpha^ tc eft unum caput fupvemum, ita in ecclefia milnante eft unum caput, icilicet papa, quoniam illud quod ibi dicit Joannes Andre* dc papa . iarelligi debet rcfpettu ecclefiarum parncnbrium , non autem refpettu univerfalis ecclefia, ut fupra ofteafum eft.

Isem allegatur capitulum Fidciuflbr, 50. dtft. ubt dicit Ambrodus , quod Petrus tamquam bonus paftor luendum gregem accepit, poflquOsn fidem perdidifte defleverat : quodque iafc Petrus pallor fxâus erat, ut ceterondet ftabilitate fundaret. Et fubdst ihi, quod Petrus, pro fisbditare devotionis, ecclefi* pe- tra dicitur , ficut sal dominus. ***Tu*** es ***Petnu,*** fice. Ad qux refpoodcrar, quod ibi oon dicitur Petrus dici petra , ad denotandum quod ecclefia fuerit fundata fuper rum, quoniam fundata fuit fupra (Lhnftum, justa illud: ***Pt~ (r~ auitm trai Chnjhtf..Sed*** fuit Petrus ditius petra , ad denotandum quod primus in natiorubus fidei fundamenta per fuam praedicationem pofuent, ut in eodem textu dicitur fit fic pramifia ex ditto textu allegata funt referenda sd regimen Ac gubernationem ecclefiarum particularium, qpn autem ad regimen 'ecclefi* univerfalis ,' qu* efl corpus myft*cum ecclefi* ; quod nunquam indiguit ne^u< in^*Rel ºⓇcio paflorali Petri, cum illud fit impeccabile , non habens maculam neque rugam , fecundum ea qux habentur in ditto capit. A retta, 14. queftio 1. cum ibi notatis in gloll*. Ft ad hujus fententœ propoficum dicebant Ofbenfis fit Joannes Andre* in capit A nobis in magne , de fententta excommunicationis , fuper verbo ecclefia. quod ille textus debet intelligi dc ecclefia militante fpeciali , vd Romana , quoniam generalis militans congregata non poteft errare, 24. quxft t. A reda fide

Nec obftant alia verba ibi in fine pofita , videlicet Ft tamquam faxum immobile totius corpons Chrilliani compagem inolemque obtineat quoniam illa verba funt referenda ad tffiflum predications, que in l'etru fint fundamentum fidei in nationibus, ut ibi dicitur: eftquc neceflanutn dicla verba fic intclligere . ut recipiantur in fenfu, m quo valere poliunt . & non perire & nifi fic intclLgamur , perirent , propter ea qu* habemur in ditto cap. Ecce , Ac in cap. Quamvis uiuvcri*, fupra allegatis .

Item allegatur cap. Beati , i. quad. 7. ubi dicitur quod morius apoftolorum Petri & Pauli Roma principatum At caput obtinuit nationum . Ad quod refpondetur. quod fi Roma ibi fumatur pro Remana ecclefia, refpondetur quod illud, quod abi dicitur de principatu fit capite nationum , referri debet ad ecclefia» particulares in toto orbe conftitutas, non autem ad ecdefiam umveriakm , qux eft corpus myfticum ecclefi*, fupra quod ecclefia Romana nullum unquam oixinutt principatum , ut patet per μιη dkla fupra

Item allegatur cap Eft aliud, 14. qu*A. *i.* ubi dicitur, Eft aliud apoftolicum pifcandi genu», quo genere folum Petrum pileari dominus jubet , dicens ***Mutt hamum , & tam ptfetm qui pnmo ufientu toll**** Ad quod refpondetur, quod verba illini texius referri debent

aotem ad pifcacwatn fheieadam âipn aode- Aam noiverfalem . pros* eft carpat myfttatm (quosdam illod eft nne peccato. fie fic nos Indiget pifcacure Petri.

7. ubt dicitur quod Petras Se Cyprianus fuerunt parte mentit. Sed Petrot fuit in poteftate major illo , dc quocumque alio epifeopo , eo quod fua posefta· per ftatuta univerftlis ecdeftn eft armata. Sed rvfpondecur ut fupra, quod illa , que ibi dicuntur de poteftate Petri, referri

tem quoad ecdefiam univcrfalem : ut verba il>

liias capituli recipiantur in eo fenfu , ia quo valere pofTunt , & non perire, ficut fupra in pmcedentibua dittum eu . Et licet teurut ibi habeat, quod poteftat Petri fit firmata per ftatuta univerfalis ecclefi* , per hoc tamen non habetur ea illo, quod Petrae habuerit poteft»· tem fupra coipus univerfalis Ecclefi* , que est corpus myfticum , cujus Christus caput est.

Item allegatur cap. H*c est fides , 14. qu. I. ubi dicitur quod papa tenet & fidem dc fcdern Petri. Ad quod refpoodetur , quod qui impugnat profeffionsM* fidei quam papa comprobavit , non catholicum fed hareticum ***fe*** comprobabit : quodque fanda Romana ecclefia , que temper immaculata perotanfit, domi- no providente, ***&c.*** in futuro manebit fine ulla heretieorum intubatione , atque firma dc immobilis omni tetnpore perimit . Sed refpon- detur, quod illud quod ibi dicitur dc ecclefia* Romana , quod femper immaculata permanfit dc permanebit , intelligj debet verum, quamdtu ligabit dc fblvet juste , clave non errante , ut fupra in pracedentibus eat dittum & fic intelligendo, non probatu illa verha , nec ettam alia ibi pofita , quod ecclefia Romana fit univerfalis ecclefia, qux ,e»t corpus mysticum , cujus Christus caput est, faciunt notata per gloflam in dido oap. A reda . 14. quest, i. nec quod ecclefia Romana receperit potestatem fupra corpus univerfalis ecdefi* nec etiam quod papa ratione Romans ecclefi* pofiît dici caput fic pastor univerfalis ecclefi*.

£77,*^*^ ····*.»^ 7^«« '**

Item allegatur cap. In ittis, 80. diet, ubi dicitur quod inter ipfbs apostolo· non fint par institutio, fed unus pnerait omnibus. Sed refpondetur quod illa verba , Unus pntfuit omnibus, debent intelligi referendo ad ministerium ecclefi·rum particularium, noo autem ad univerfalem ecdefiam , qu* e«t corpus mysticum , cuius Christus caput, «m ut petet per jam ditta fupra.

Item sd probandum quod ecclefia Romana est caput univerfalis ecolafix , allegatur capitulum , Non licet, 12. diet, ibi dum dipirur, Et ficut Filius venit facere voluntatem Furis', fic & vos voluntatem implete veatrs matris, qu* cu ecclefia, cujus caput (ut pnsdittum est) Romana existit ecclefia. Sed refpondetur, quod ad illud verbum, Cujus, addi debet fupplendo verbum Membroram : Ac tunc eat fenlus, quod illi epifcopi implere debent voluntatem matris ecclefi*, cujus membrorum Romana ecclefia caput existit: & fic fupplendo & intelligendo , non probat ille textus , quod ecclefia Romana iit caput univerfalis acciefix Et notandum quod Callistus auttor di-

O^,*"^'

tti

<*>.

4M cap. No· *Hcet,* dicit ecclefiam Romanam •& matrem aliarum ecclefianun ab eadem difttofanrai, ad denocandum quod non eft mater univerfeli* ecclefi». fecundum Gregotium ia .«Mi·*· in cap. Eccc , 99. dift. Et paret ebam per ,îM <riaM> Gelafiam in cap. Quamvis, >1. dift. ib* dam dicebat. quod quamvis univeri· ecclefi· Chrifti thalamus fiat, tamen fanâa Romana ccclefia cetera przlata eft , & non dicit. quod Chrifti thalamo, id eft univerfali ecclefi· , przlata fit I debentque verba hujufmodi ad hunc fenfum applicari, quia in alio fumpta inducerent abfurditatem, ut patet per jam dicla fupra. Et notandum quod Archsdiaconus >n Rofario in diflo cap. Noe decet, recitando Bernardum ad Eagenium, circa finem 4.1 libri dicit, quod licet ecclcfia Romana fit mater ecdefiarum, non ta·»·· domina ; quodque papa non eft dominus epifeoporum , fed unus ex ipfis quodque papa debet fi» confiderare fratrem diligentium Ueam , Λ participem eorum 3c fubdit ibi Archidiacoaus *'/T*i*TIζζ, quod eft optimum argumentum . In oap. In- Γ.'┳ ┳ ┳ *·«ntioees · in principio, quod papa non fit dominos aliorum epifeopoeum.

Item allegatu» cap. Precept· . in eadem dift. i a. Ubi dicitur quod proceptls apoftohcis non dura fuperbia refillator. led per obedienham qu· a lanâa Romana ecdefia 8c apostoltoa auAoritate jufla futu ftlutifere impleantur , fi ejufdcm fanfl· Dei eccjefl·, qu» C est caput vestrum, communionem habere defidcraris. Et fequitur ibidem : Cujus auâontatis fanflmnem omnes teneant factrdotes. qm noluerint <b apostolic· petnr , fupra qmm ChtiMu* uttiverfalem fundavk ecclefiam, foliditate divelli . Ad qu» refpondetur . quod textus in dido cap. non probat id ad quod allegatur. Ncc obstant ilia verba, Siqofdem fandz Dei ecclefi» , qu« e*t caput omnium vestrum ! quoniam illa verba , Si e|u(dem fan- ♦»2!**Λ**.Λ* relationem laciunt ad ecdefiam Romanam , de qoa in pnuedentibus verbis faila erat mentio. Nec obstant etiam verΪΛ, Qui noluerint. Quoniam textus ibi . Ab apostolic· petr» , non autem Pe-D tri: fit veritas est quod Christus fundavit ecclefiam fupra petram , qu» Christus erar, fic non fupra Petrum, fecundum communt.n doôorum op.nionem .

»m»T Ü'h* Itcn* dicunt illi in dicio cap. Non decet , *«,*·■ .u- fit in fequenti dicitur, quod cvclcfu Romana m FMr«'<a>l Clt caput univerfalis ecclefi» fit omnium ecclefiarum. Sed falva pace fic dicentium hoc, r». quod ecdefia Romana fit caput univerfalis ecclefi» in dicio cap. Non habetur , coniideralo quod illa verba, A matre ipforum, qu» est ecclcfia , pofita m dido cap. Non decet, legi debent fit exponi, ut in refponfione ad diflum cap. Non decet, fupra didum r*t Nec vetba cap. fequenti*. quod imi-Fte pit Przcepti*. hoc etiam habent lane mtcUcΛ» , ut m refponfione faôa ad illuv cap. ostenfum est.

Item dicunt illi in didis cap. Non decet , fit fequenti, haberi , quod ecdefia univerfalis est fundàta faper apostolicam petrim . id est fupra Petrum fic fucccflbre*. Sed hoc ibidem non probatur, ut patet per dkla in refponfuetubus faôis ad ilia capitula.

Item allegatur cap. Quis nefciat . u. diSL Ad quod refpondetur, quod fecit contra alle-

Agantem . jnquantum habet quod Petrus instituit ecclcfia* particulare* per univerfum ocbent fit non dicit quod ecdefia Romana fit eaput «mverfalis ecclefi» . Ncc obstat quod in eodem cap. dicitor, quod ali» ecclefi» habuerunt Initium a Romana : quoniam per hoc non infertur quod ecdefia Romana fit caput univerfalis ecclcfia, licet poffit dici caput aliarum ecdefiarum particularium ratione potestatis tradit» Petro ut ministro ecclefi· fuper diftis ecclefiis particularibus.

Item allegant tsu glortam didi cap. Quis nefciat . qu» habet quod Petrus tribuit potestatem Paulo prrdicandt . Sed refpondetur illud non inferre quod Petm* eflet caput uniBverfali* ecclefi» ut corps»* mysticum , cujus Chnstu* caput est, confident» . dt per hoc patet refponfio ad not.ita per Archidiaconutn 11* cap. Ita dominus, 19 dist. ibi dum dicebat Petrum alus apostolis dedifle potestatem {■dicandi .

Item mandant >11* videri capitulum . Bene quidem , 96. dm. quod non facit ad propoftrum eorum , nifi refpetlum haberent ad illa Verba ibi pofita prope principium, qu· funt ista Nec adjeAione indiget plenitudo : quali vellent dioere . quod ea quo Petrus habuit plenitudinem potestatis , cap. Significasti. de eleflione. non potest habere aliquam potestatem fupra fe. nifi Deum. Et ad hoc refponC detur. quod Petros non habuit didam potestatis plenitudinem nomine fuo, fed vice & nomine ecclefi» univerfalis . cuju* minister est , ut patet per Augustinum in cap. Quodcumque , 14 qu»st. 1. cum ibi notati* per Archidiaconum in Rof.ino. de quo fupra m praecedentibus diôum e*t .

Item etfi forfan habuerint refpedum ad »lu verba dipt cap. qu» habent, quod pneful ecclefi» Romane merito beau Petri apostoli per umretfum orbem primatum obtinet facerdoth reipondetur hoc efle intelligendum quoad ecdefia* pamculaie* per umverfum orbem Coti st!tuta*, qua* ipfa Romana ecclefia instituit , ut habetur in cap. Qin* nefciat . 11 dist. non autem quoad ecclefiam univerlaiem , cui papa tamqmm illius minister lubpcitur . ut fupra in przcedentibus deducium «t Nec obstant etiam alia setba dith cap. Bene quidem , qux habent quod papa statutis fyno- C«n· Dmm· da'hbus confuevit tribuere firmitatem · quo- 7*2,* num fi illa verba recipiantur pro statutis fynodalibus conciliorum generalium . est hoc intelligendum per approbationem reverentia- **' lem . de qua habetur in cap. Sicut fancli , t*. diet, per quem textum fatu videtur confutari opinio przdiclorum : quoniam fi auflonras papz nc eflet fupra concilia generalia legitime congregata , quod illorum statuta no» portent bibere firmitatem fine pap» aufloritaCIt przcepti*. hoc etiam habent lane mtcUcΛ» , ut m refponfione faôa ad illuv cap. ostenfum est.

Item dicunt illi in didis cap. Non decet , fit fequenti, haberi , quod ecdefia univerfalis est fundàta faper apostolicam petrim . id est fupra Petrum fic fucccflbre*. Sed hoc ibidem non probatur, ut patet per dkla in refponfuetubus faôis ad ilia capitula.

Item allegatur cap. Quis nefciat . u. diSL Ad quod refpondetur, quod fecit contra alle- Gtegenus non fuiflet locutus in dido cap. Sicut fanâi . de conciliis generalibus cum tanta reverentia / cum quanta locutus est ibidem.

Item allegatu cap. Rogamus ; 14. qu»*t. i. ibi dum dicitur quod Petru* est caput totins ecclefi» . Sed refjiondetur illud elfe exponendum , id e*t omnium cccleilarum qu» ab ipfo exordium habuerunt, cap. Quis nefciat > 11. dist. quoniam quamvis umveriz per orbem catholic» ecclefi» institute unu» thalamus C.hnsti fiut . tamen ecclefla

Romana ftullis fynodiets ceteris eccletns pro-A lata éft;“Λteffé ΛGelafio papa IIII. cap. Quamvis univerfn , 31. did. Et notandum, quod non dtcit quod fit prolata thalamo Chrifti , nec ecclefi» univerfah . qu» eft Chrifti thalamus. ut ibi · fed dicit, Ceteris ecclefiis prolata eft. ad denotandum quod omnes ah» ecclefi» a ,Λστ·» Romana diftinA» non faciunt thalamum Chrift' i fed Romana Ac omnes ais» citm ea *h-* fiunt f-hrifti thalamum, *tk* fic ecclefiam unt- ie. verfalem . Unde inquantum cetere ecclefi» non faciunt ecclefiam univerfalem , fic Romana non eft prolata nifi ceteris ab ea diftinAi* , patet quod non eft prolata ecclefix un»- verfali. β< per confisquent quod non eft univerfa , fed de univerfiitate corporis myftici ec· B clcfi» , ut dicebat Gregorius in diflo cap. Ec- .uoa « 99 dift.

Item allegant cap (um beatiihmus, 34. quxtl 1. ubi dicitur quod beatus Petrus a domino rrcepit principatum . Sed refpondetur , illud intelligendum quoad ceteras ecclefia» , qu» a Romana habuerunt exordium , fed non quoad univerûlem ecclefiam , qu» Chrifti thalamus eft . ut patet per proxime diAa.

hem allegant cap. Si Petrus . eadem canfa . & ç. ubi habetur quod Petrus . *8t* non alius ex apoftofis , abiodit aurem Mak.hr ad denotandum quod ipie pi.c abi» hibiturus enu poteftatem bgindi & folvendi Sed rei-C pondetur hoc elle mtelhgendum quoad particulates ecdefias . qu* .I Romana habuerunt exordium non autem quoad ecclefiam umvci alcm . ut patet per jam diAa fupra

Item allegant cap. De Conftantinopolitana. n. «lift, uhi dicitur : Si qua culpa in cpili opis invenitur, nef. 10 quis non fit ptp.e fubjtfius . Sed rrtpondetut. illud non probare quod un verf.ihs nclefia fit fnbjeGa pap» . attento quod >b» non tu (rimo de umvcriali ecskha. fied dc culpo iingulonim epitroporum ec. libarum parti, ul.irium . a Remana diftin.lanim , qui non laciunt ccclcn.>m nniverfalcm

hem allegant cap. Antiqna . ile privilegio , ubi dicitur quod Romana ccclciia cjl mater umverlotum Chrifti fidelium Sed rclpondeˈ m a**»'· tur el^r 'ntrlligendum verum rcipcslu ur »κ ceterarum csclci atum, quibus Romana praelata c'.l non autem rcfpcAu umvcrlabs ccclcfix . cui Romana tun eft prolata , ut patet per jam diAa tupra .

Item allegant cap. primum de renuntiatio • i-,oı»· ne . hb. 6. ubi dicunt · haberi potcftatem rcgere univcrtalem ecclefiam. & illi prefdere. Sed refpondetur, quod tlla verba non funt ibi difpofitive potita . Ud narrative . narrando verba qu* illi curiofi ultra modum dicebant m qurftinne , An elle' illicitum papar renunr-.sre pap,ti>i . q>:rnd<, agnolcebai le ıɳlıʌΓ:- F oentem ad reger.dHm univerfalem eccletiam. Et fic cum non ont d.ipofinva, non fundant intentiorem ..Uea.inti.un

hem allevant cap. prunum. 11. dift. ubi habetur qu- d ecclefia Romana eft fidei mater . Sed ɾeipondei m , Jb.id efle intelligendum ratione pradicationo . quam **Petrii-** primui **poft** Chnftutn m populis exercuit, ric ecclefia Romana .'lias eccleiia» uuhrciil. 11. dift Quis **nefciat . Ft** fic illud non inferre quod ecclefia Romana fit univerfa- nec quod ecclefia Rq,-

mana fuerit prolata univerCali eocic&a . **It** per hoc etiam refpondetur ad diAum **Anv** brofii, >n eodem cap. dicentis quod ipfe proeft fe velle in cunâis lequi faoclam Romanam ecclefiam , quoniam iftud non **pro*** bat ecclefiam Romanam fuiffe prolatam univerfali ecclefi» .

Item allegant quod Chriftui hiodavit ecdefiam fupra Petrum I Sed refpondetur hoc effe falfum , quoniam illa verba . ***Et fvper hant ptuwa ,*** non referuntut ad Petrum , fed ad Chnflum , juxta ut : ***Petra ettum evat Chn~*** MaitK «4.

hem allegant cap. Ita dominus , 19. diA cujus verba ďiam pronuntᵾrin cap. Funda»- menta » de eleGione fib. 6 Sed ad'illud fuit tefponfum in primis refponfionibus fupraicripaa.

Item allegant vetba per Chriftum difla Petro . Sed refpondetur , quod per illa Petrue non tuit prxlitus umvertalt ecclefia . fed particularibus ecclefiis, ut fupra fuit oftenfum <«- eundum Gregortum & Gelafium.

Item allegant gloïTam cap. In novo, st. diti qu* habet. quod apoftoh fuerunt pares m conlecratione 3r online , non autem in adminirtratione , Sed refpondetur quexi beet Petrus fuit alus major m admimflratione, hoc non infert quoti Petrus fuerit prolatus ec.clefie umverfali . ut patet per jam difla fupra .

Item allegant . quod apoflob voluerunt Petrum elle principem eorum Ad quod refponrletur . non repenn , quod >{ifum voluerunt efle principem ecclefia: univerfalis . Nec unquam talem principatum habuit aChrifto.ut patet per jam ditia fupra. fecundum Gregorium 6t Gelafmm .

Itetn allegant cap Sjcrofanfla . n. dift.Sed ad illud patet refponfio per jam diAa fupra.

Item allegant gloftas βi textus dicentes quod papa non habet fuperiorem in terns . Sed refi pondetur hoc cfte verum , (alvo jure thalami Chrifti . quando concilium generale non eft congregatum . Sed quando eft legitime coisgtegatum , fupenoruatem habet in papam , ut fupia tn pnmis reiponfionibus ollenfum eft . Et ifto modo refpondetur ad notata per Guillelinum m Speculo . ntolo de legatis . $. Nunc oftendendum , verfu 99. & per Baldum in leg. refenpia, <7c.

hem allegant papam impune pofte tollere «-onftttutionem concdd generali». , contta prohibitionem iplius concilii generalis, fupponentes papam effe paftorem timverfalis ecclefi» Sed ipforum fuppofitum eil falfum, <ȼ confieqtirnter ipforum atfertio fuper illo fundata eft falfa . ut patet per |am diila fupra. »»/<-■.***

Item allegant cap. Ubi majus dc eleAione lib. 6 in $. (rterum . ubi dicitur quod papa eft retlor univerfalis occlefi». Sed refpondetur quod di* veiba , Univerfalis ecclefia , exponi debent . id eft omnium ecclaCarum particularium , membra univerfalis ecclefix exiftennum , ut paiet ex his qu» habentur in cap. Ecce , 99. dift. Ac in cap. Quamvis , 21. dift. Eftque dufla expoficio neccftari- , ut patet per jam difla fupra . Proterea notandum quod Giegoriuc X. diita verba protulit tempore quo concilia generalia non frequentabantur, At ad poteftatem ecclefi* univerfalis pauci refpicicbant Ac tfuj modo poteft refponden ad dia jura , il qua allegentur ad probarsdum, quod papa profit ecclefi» umverfali.

quo-

ta, pum·*- quoniam exponenda Gmt talites , quod veri- A
pŋ^ "ri declarate per beatam Gregarium, in di-
ra**·· ôo cap·. Ecee, & per Gebdium in dicio cap. Quamvis , non obvient , *id eft contradicant* .

Item allegant dicta Auguftiru , Gregorii , iandi Thoma , Oyritti & Rabant, dc quorumdam aliorum . Sed refpondetur . quod fundantur fuper verbis didis Petro a Chrifto , que ûne intellecta juxta jam dida fupra , non fundant papam pnefideutiam habere fupra corpus univerfalis cccleiue. Nec obitant illa verba . *Pafce oves meas* : quz ii intelligantur de
J***- pafcuo fpirituah , illud eft comprehcnfum fub poteftate ligandi & iolvendt. ,qux data eft <x-cieCn principaliter, ut fupra oftenfum ; attento quod nullus debet predicate , nifi mittatur ab ecclefia , vel a Petro nomine ecckfiz . Si
Γ1ΓM csri autem inteHigantur de pafcuo corporali, tunc , B
* cum illud pertineat ad ecclefiam univerfalem, ut patet in Adibus apoflolorum , ubi diftri-
*- buebatur unicuique prout fibi opus erat, non cenfetur per hoc Petro amplior potcftas data quam eccletiz untvcrtali , & lie ceflat argumentum .

Nec obftat , ft pro ei* dicatur , quod papa praftdet eccletiz Romane , cap. Licet , dc conftitutionibus I lib. 6. ÔC ceteris ecclefiis ,
***· qu· faciunt univerfalem , ut in dicio cap.
-, dum Quamvis . quoniam refpondetur, quod ad hoc
1·?/' quod papa przfidcrct untverfab ecclefiz, requireretur quod ipte przfideret capitibus CSC membris omnium ecclefiarum per orbem inftitutarutn , ut patet in dido cap. Quamvis .C
Γ! · ibi dum dicitur, Univerfz . Sed papa non przfidet capiti ecclefia Rotnanz , quia fibi ipfi
,:I prarfidere non poteft Igitur non prxiidet umvcrfts ecclefiis univerfalem facientibus .

Item allegant cap. Si fummus , de fenten-<ia excommunicationis in Clcmcntinis , ubi papa dicitur fummus pontifex. Sed tefpondetur , quod non debemus refpicere quid papa ibi fecit . fed quid facere debuit : & confiât quod non oebet fe appellare fummum , ut fupra in principio fuit probitum . Igitur, err. Et eodem modo poteft reiponderi ad cap. Ubi ma-us . dc clechonc. hb. 6. ubi papa nominatur rector univerfalis ecclefiz : & fuppofilo , fine przjudicio v«enratis . quod pofict feD
appellare fummum , hoc edict referendum rcipeelix ecclefiarum pamclilanum . non autem rcfpcâu eeclelix univerfalis . cui non przfidet , ut pater per ,am diflafupi- Et de po-
. teftate eccletiz dicit a|<oftolus ad Ephefios › quod eoclefia eft corpus Chrifti & plcfiitudo ejus Et Auguftinus lib. defymbolo. tract. 4. dicit quod ecclefia eft fponfa Chmii, quodque totum poftidet . 5c a viro fuo a.vcpit ars dotem .

Quibus attentis, confiât papam non efiic fupra ecclefiam univerfalem , ncc per confequens iiipra concilium generale ipfam reprzfcntans. quodquz, przmifiis attentis, tum potuit dominus Eugemus IV. neque poteû. diftblvere E
hoc concilium generale line contenfu ipfius concilii; fed ei , juxta decretum concilii generalis ConftantienAs & aha fupradifta , obedire tenetur .

Et fuc efl finis , atque juffi-ii

Nota Stvmxi Biwii,

Nul'um c-nribem , »I qnnucamqae epicoporum .nuitiraumc coniunun , el , qoem cuaftai etie pontiHcai Romanam, pr*»flc . aat)ad*>am legitimam in illum (eitre cautam lurrtfi») cterrere polte ; el eoqoe Beiileenae con. cilium , cjood papam F.ogcaiom deponere conatum «A , Ulegitlmnum merito |udrcandum ede . pence cvdioalem J« Turvccremata llt». I. aumme de ecckfa. *A* alux multae , probat lticuienter Niwiaoa Saudceoe lA- 7 de nfitwli monan.nia ecclclie .

Oratus Domm Luiimici P.mtuni P.onumi utriufque juru illuminutuns Excellentiflimi , Apofl.ihce Seths Ptvthonestaru dr facn Palatii ApojMict Auditans benemrnti , habita in Conciiio Bapheufi ui pnmo ems adventu .

IN'fpcxit (Alfonfus) fereniflimus atque glo- e»»»
rioftftimus Rex nofter Ar.igonum hanc facrofandam f) nodum, rami tft innumeris pro-···»··
cellis vanifque fluduanombus agitatam , nihilominus inviolatam rncommotamque conft.mtilTmic petmanfiftc quinimmo in fucceifuros dies felicibus autpien* atque etiam incrementi invaluifle Qua ex re tria arbitratus eft Primum animum Patrum omnium ad hanc univerfalis Ecdefiz Congregationem peragendam voluntarium accctlitTe non quovifmodo coadum . Quicquid enim violenter fit , folvi-Uir cito, quidquid voluntarie , firmum perfeverat , diut rex. ***Dc conf.dtf. P.quicqutd. Ce-***tcrum dc in divina providentia ipfos fiduciam ponentes iniquos non extimaftc miniftros , memores canonis **ad** propoiitum dicentis. Quid tibi faciet mmifter malus ubi bonus eft Dominus ? Quid tibi impediet mahtiofus grzco ubi benevolus eft judex ? ***De confe. dif. PII. Baptifmus*** . Secundum hoc in facratiflimo concilio nullam fçifturam animorumque diflTotmitatem comperiri potuifie . Notilnmum c:i:m efie dicit canon fciifos divifofque femper m ter vicia ferscrc incrementa habere non polle nec augere omne etiam quod licite agunt , kd ftatim cum prava fua zmulattone deficere . ***PII. q. I.*** .Vu α.'·.ıŋ. ***& alibi*** . Omne regnum in le divuutn & omnis fcientia & Icx
Dadvcrfus fe divifa deftruitur . ***XXP. q. II. fi eas*** m ***fi.*** (■ ***ahbt*** . Spiritus Santlus difciplt-nz fietum refugit ac divifiim . ***I. q. III. Jn' vatiir.*** Spiritus enim Sanchis in Sanflis habitat . ***Dhu Tex. XI. q. III. illud*** . Memores extiterunt textus dicentis in perfona Apoftolorum. Erat multitudinis ardentium cor unum & anima una , omnes unum & idem in Chrifto . Unde dc apud Platonem illa civitas legitur pcrfcQifiime ordinata , in qua quiique non proprios fed commîmes facit afleQus . ***PHI. th;. d.Jfert. I. q. IU. in pnnapto VII. q. I. m/ul. XII. q. 1. dilelhjjinus .*** Tertium huic facratiflimo concilio reclum legitimumque principium aftiude Quonam bono enim }»cragi potuiifer progreiTu fi malo extitifict inchoatum pnncipio . Quomodo enim boni operis fiipcrextici/Tet zdificium , fi bonum cju* non fuiifct fundamentum , ***dicit tex. 1. q. /. m canone Principatus, dr m canone Paulus*** . Quomodo dc infecla vel de infruttuola radice tales talisve trucius quales **ac** quantos vidimus produci potuifient. ***Dicit tex. Notabilis 1. q. I. vulnerato*** .

Secundo principaliter infpexit ipfam facro

APPENDIXPRIMA

(jfī fandam fynodum ad tria potiflime exiftere congregatam. Primum ad reformationem Eccleſi* Dei in capite &. in membris ; membra capio pro interioribus plantis atque £acerdotibus. Horum autem reformationem maximum fàndiŒmumque opus efle ex pluribus demonftratur . Primum ut Pallorum rede viventium vita fit exemplo fubjedis ut mandat *canon. II. q. VII. cum Paſtoris* '. Secundo ne contingat abfurdum , fed ut cum ejus qui' prefidet vita defpicitur , ejuidem etiam juffio contemnatur . *Dicit fex. formait? III. q. VII. Pomo . $. idem Gregarius.* Tertio ne qui politus eſt , ut aliorum corrigat errores, videatur etiam pre ceteris errorum magiſter, *dicit canon. II. q. VII. nos ſi mcompetenttſ.* Quarto ,B<Zt. c. i. *ſi. U. VI.* Alibi fecundum locum in Ecclefia tenentes dicuntur *XL.di. ante omnia.* Alibi vero Cbrifti nomine appellantur *XXIIII. q. III. quisquis.* Alibi vero nomine Dei & Angelorum *Xi. q. I Sacerdotibus dc hareti. t. cum ex mjuntlo* . Unde vihflimi computandi forent ſi alios non przcederet fcientia & fanditate . ex quo funt honore prsftantiores 7 *q. I. vihfimos 1. q. VII.* convenientibus , ÔC in *auc. de fan. Epi. §. Dand.* Nec enim fufficere eis arbitrari debet ad falutem , ſi turbis negligentium vel quorumlibet indoclorum , & fide & adibus adaquantur, quibus facri» **hie**ris unica eſt credendi pariter & vivendi r-- gula perteripta. *VIII. q.I.nec [afficere* . Anim-dvertere enim debent quod nomen folum non facium Epiſcopum fed vita; nec enim facit ecdcfiaftica dignitas chriſtjanum *II. q. VII. his ita. cr c. non faut* . Nec fandorum filii funt etfi fandorum loca teneant , nifi & eorum opera exerceant . *XL. di. non eſt facile* . Intueri debent ſe Apollolorum mores tenere *LXVIII. di quorum voces XII. q. 1. Videntes XXI. di. tn navo.* **Ex** quo igitur in eorum loco funt , non folum eos fermone fed converſatione & abſtinentia debent *XXXI. di. •n can. Eccleſi* Princeps.* Decimo fexto , quia Ecclefia in ſe regendi fufeepit audoritatem , unde filiorum crimina fufeipere debet . Qui enim prsfidet . Si fua delida non deterferit nec filiorum crimina correxerit , canis impudicus dicendus eſt . Magis quam Epiſcopus 77. *q. VII. qui nec rcgtmims . Et alibi dial ter.* Qui nec tuorum maxime dotneflicorum curam non habet fidem in ſe efle negat , & eſt infideli deterior *XLV11. dr. neceffe.* **Eta**-libi dicitur, quod frpe pietas paterni nominis pro hl>eri' confilium debet capere, *f. de adult. L. nec m ea* . Decimofeptimo quiaEpiſcopos ſi vellemus latine ſuperintendentes dicere poſſumu* *XXL. de clems.* Unde intelligant le non eſse Epiſcopos , qui praeeſse dilexerint , non autem prodeſle populo Dei *VILI, q- I. qui epifcopatum* . Qui emm funt in cedefus prepotiti non dominum-propter Dominum Equarentes , fed lucris de commodis temporalibus inhiantes, ii mercenarii funt , & inter Dei filios ſe non computent *V111. q.]. funt autem* . Decimo odavo quia debent magnopere providere, ut eundum populum cui preſident converſatione, diſciplina fermone **pna**ſtare . Vehementer enim Ecclefiam deſtruit , meliores efle laicos quam clericos VIII. q. I Qualis . Ceterum debent magiſtri fcientia & facundia alios praecellere . *I». profef. ó- ma. L. nutefims LI. X.* Et tales fore quod comparatione fui diſcipuli palez dicantur *XXV.*

Λ.

Suia quod a plantis agitur facile trahitur ad abditos in exemplum dc voto *c. magne.* Unde illud fatiricum . Omne animi vitium tanto confpedus in ſe crimen habent , quanto qui peccat major habetur . Quamobrcm dicuntur poſiti velut lignum ad faggitam, de *accuſat. c. qualttcr & quando* . Quinto quia tot mortibus digni funt , quot ad ſubditos ſuos perditionis exempla tranſmittunt *XI. q. III.* precipue. Non ergo immerito dicit **tax, ma**jori reatu delinquit qui potioti honore fruitur , & quia graviora facit judicia peccatorum peccantium ſublimitas , *XXr. q. I. nuiltjas* . *XL. di. homo Chnſtianu?.* Sexto, quia quis illum antiilitem venerari pàſtet, quem continuo C jacentem atque deudis obfeflum videt *LXI.* Λ. *in Sacerdotibus.* Septimo, quia quali: erit cnnfuho quamquam abhominabilis . Si quod efle quxritur in membris non reperiatur in capite . *LXI. di. tntramur* . Odavo quia capite vulnerato facile lingula corporis membra debilitantur *VI. q. 1. funt plurimi §. verum* . Nono quia vulnerato Pallore quis curandis ovibus adhibeat medicinam . Aut quomodo populum orationis clypeo tueatur , qui fefc jaculis hoſhum feriendum exponit. Aut quem frudum de ſe producturus cl^ cujus gravi pelle radix infcfla cfl . *I. q. I. vulnerato.* Decimo , ne totum quod abſit corpus morbus invadat ή languir heu fucnt curatus in ιo/'.D *II. q. VII. ficut inquit.* Undecimo , ne languentem pallorem grex . quod abſit . intidiatorum laniandus dentibus exponatur *VII.q.I. quanvis.* Duodecimo, quia nemo quippe in Ecclefia amplius nocet , quam qui perverte agens nomen vel ordinem primatus habet , delinquentem namque hunc redarguere nullus prxfumit , ſle in exemplum culpam vehementer eſſenditur . quando pro reverentia ordinis peccator honoratur *IXXXXIГ. di. nemo quippe.* Decimotenio quia qua eſlet tſta bonitas, ut capiti prodeflet omnes in diferimen adduceret . *XLV. di. (rd tlhtd* . Expedit enim cavere , ne qui politu* eſi ad gultemationcm populorum efficiatur niiiu inultorum *XI. q. III. ita corpon.* Sine cauta enim conatur quis ramos incidere, ſi venenoſam radicem etiam non quarat evellere . *dicit ter. de poni. di. I/. fila ſentas.* Decimo quarto quia pro demeritis ſubditorum plerumque depravatur vita redorum *II. q. II. in can. non eſt a plebe, & c. ſi hereticus VIII. q. I. audatler. VI. q. I. ex merita* . Sicut e contra pro demeritis Pralatorum damnatur plerumque vita ſubditorum , ut Pnrlati fuit ſubditis confentiente* ad malum . cum eis firnul corruant 7. *v IV. Eccle-* *pipuhu.* Unde non immerito di» cit canon: *ddUonendifunt fitbdul, napltuqvan»* expedii *fisu fsthjeih ,* ne mat *findent plufquam nacejſe eſt hominibus fubpd , tonui vicia tonantur venerari II.* f. *VU. admonendi* . Decimoquinto . quia fummi Racerdot·» funt ipſi Epiſcopi, unde qui eos tangit , pupillam divini oculi tangit . Injuria eorum ad Chriſtum pertinet . cujus legatione funguntur. *II.* f. *VII. accuſatto. &* c. *qualis* . Alibi vero habetur , quod eoa in oculos ſibi Deus elegit *VI. q. I. oves.* Alibi' qbod ſandilfimi funt Chriſti legati ,, ſic columna firmilfuno comprobantur Ecclefue, dc poenis *olemen. Si quis fundente* . Alibi vero perſone vocantur illuflres de te jsh

Unde merito dicit tex. aliquid **amplius magiftria effis debere** difcipulorum **pqricia . in proiumio** *for. ia $. /ttquantum .* **Docimooooo** quia **ipfi** ûcerdotes **pto** populo **Deum interpellatu ,** populi peccata condem- **nant , quia precibus fuis ea delent atque confirmant .** Quid quanto digniore* fuerint , tan- **to facilius in noceffitacibut pro** quibus cla- **mant exaudiuntur** . */. q. I. tpfi faccnlotes .* **Digniores** autem intelligo non gradu dignita- ti* , f«d rvclw vit- integritate . quoniam qui **major** fuerit inter homines in honore ille apud **Deum dignior eft , fed** qui fuerit juftior. ***X !.. dr. multt ad fi.*** Unde apud Deum non graduv **olagantior , fiad** vit· melioris aclio compro- **batur** ***JX///. q../V. ficut excellentiam*** **X VI.** ***q. I. funt nonnulli.*** Et alibi , non divitia: non **genens** nobilitas, fed- boni mores atque vir- tutes gratum Deo & acceptum faciunt facer- dotem de praben. c. Venerabilis **XXX//.** *q. JV. $. u ita.* Et alibi : non loca vel nobili- tate* ordinis nos creatori noftra proximos fa- ciunt , fed aut merita noftra bona conjun- gunt , aut mala disjungunt ***XL dt. c. non lo- ca cum fis. Certe*** profeôo major **eft** metuen- da locis illa calamitas, ubi tales intercfcftbres ad locum regiminis intromittuntur qui Dei t, magis in fe iracundiam provocant quam pro fem-tipfis placare debuerant ***I. q. /. vulnera- to .*** Quomodo er.im proficere poftuntqux agunt aut impetrantor aliquibus illicitis conatibus , C adeo qui contra Deum quod eis non licet moLuntdr . */. q. I. Si quis tnqiut .* Et alibi . follicite formidandum eft , ne qui pofse cre- ditur iram Dei ipfi: proprio reatu mereatur . Cun/li enim , fi quid novimus, quod cum is qui difplicet ad intercedendum mittitur . ira- ti afiimus ad deteriora provocatur , ***XLIX.dt. ecce./II. q. VII. in p-ac-hus.*** Unde alibi feri- ptum eft^ ***Vos. o Saindotes , fallutt nomen meum , cum offertis ad altare meum panes pol- lutos ; neu eji mihi wluruar abqua ia robis*** **LXXXI.** *dt. oporteat. XX.* quia necefse eft ut quod facerdos prreepturus eft populi' , pri- mum a fe . demum a domefticis exigat.XLVII. <;i. *neceffe* . Ad viam enim p«. titij .iliorum ex D fie ipfis opinet oftendere . qualiter alios in domo domini oportet converfari ur *elect.* «i **Him** *tn canfiis.* I t alibi tunc ab omnibus cu- flodiendi pni pofiti extiment. quardo ipii illic reverentiam prarbent , juft i eft eorum auélori- **tas fi** qus in populis prohibent fibi luere' non patiantur **IX.** *«ti. Imperatores* . Nifi audiant verbum illud Ambrotii dicentis in perfonam Praelatorum . Quid autem ego vos arguo , cum me poflitis unico fcrmone convincere ? Con vincor autem . cum clericos magis nobis **fi- deam** négligentes. Quomodo enim valeo cor- rigere filios , cum fratres emendare non pof- fum , aut qua fiducia fiibcenfcatn laici», cum propter confortes pudoris •crecundia conti-F cefcam , VIII. *q.* I *quid (intent* . Unde ahbi dicit tex. nemo racle monitoris lufcipit per- fonam , nifi qui proprus aflibus «rrata con- demnat & errorem innocenti» converfatione demonftrat , **I.XXXI.** *di. nemo relit* . Ls ab- bi : Judicet ille alterius peccata qui non ha- bet in fcipfo quid corrigat **III.** *q. X./udicet.* Quare non immerito refert canon divinum verbum dicens , a Sanflis meis , id eft Sacer- dotibus incipite judicium ***I. dv. purpamur .*** **XXI. Qma** prius monendi funt fpirituales **Pa-** ritate cetera multitudo frangatur XLIIII. *di. in c. commefdtwnet.* Unde multum virtutibus iplendore debet vita Podnficis , m gradu i con- ferat . decorem quem ab eo non accepit . **Ex** officio enim fufeepto non licentiam peccandi fed neceflitatem benevivendi fe noverint afse- cutos XL. ώ. *oportet* · Bene enim vivendo fit bene docendo populum inii ruit quomodo vi- vere debeat , bene , autem docendo 3< male vivendo Deum inftruit quomodo eum debeat **condemnare XL.** ***di multi.*** **XX1J. quia Perla-** torum fanflitas quantum ex vita merito aedi- ficat ecclcüam Chrifti tantum culem nocet fi definientibus non refiftat . H. *q.* VII. ***Sanfla quippe*** . **XXIII.** quia nihil pcriculofius quam ente tpeculatores qui funt I'relati vertuntur, in laqueum tortuofum ponentes in omnibus locis fcandalum **XXIV.** *q.* HI. ***Transi'-runi*** . XXIП1. quia quis loc"s quod caufa efse po- terit fi venerandi Dei trmpb viciis expugnen- tur . Quem murum integr.tatis , aut vallum fi- dei venerabimus fi veneranda Ecclefir Dei mem- bra integritate deficiant , Quod denique cau- tum else poterit aut turum fi fanfhtas incor- rupta corrumpatur . ***c. de £pi. (X Cler. L.*** Si ***quemquam*** .

Secundo principaliter ad extirpationem h«- refum atque fchifmatum quod quidem omnium bonorum operum eil potiifimuni, & Ecclefi* officio neccffitatis incumbens, ut hzc demon Äl'atur . Primum verbum Domipice veritatis & apud ius canonicum relatum dicentis: ma- jor eil mihi confolatio fuper uno peccatore poenitentiam ageme , quam fuper magna fal- vorum multitudine ***XX///. q. /V. hoc at{tem j'd ex hts.*** Secundo quia ii juxta verbum Principis fummi legislatoris; Nil felicius fd* reipublica accedere potcll quam fubjctlorum quo ad temporalia incrementum . jf. ***dc tum. dam. L. cum ratio $. fi plures I.*** Ç. /F. ***c. ec- clefia $ is ita.*** In lata gente gloris Kegis eft in diminutione plebis , contriftatio PiinCipis ergo multo magis nil felicius univertali Ec- ckfije accedere pntetl quam fubjcélorum quod animam augmentum. Quanto enim anima di- pnmr eft corpore & ceteris rebus præponen- <l.i eft ***XI/. q. I. précipitant. /Je pan. &*** re- ni/. i«m ***mfirmifa·. de Sacrofan. f<d. L. Satni- tnus.*** Tanto dignior illa felicitas eft que ob ecclefiafticam qualitatem anime infixa nofei- tur pervenire . Tertio ex textu dicente potif- fimum bonum eft perditionem quaerere , ut de inventis gaudere poiTnmu* ***XXI//. q. VIL Quemadmodum .*** I t alibi . ficut porriguntur in eo maxime négligentes paftores . Et ahbi di- citur : errantem non revocaftis, perditum non requififtis XXIII. *q.* **III** *c. difphcel* . Alibi ve- ro fic . Quid ad nos attinet , & confcienti» jure convenit hoc eft femper operam dare ne quis culpa noftra de ecclcfia pereat. X1.V1I. ***c. quid ad*** not . Quarto fi pcrniciofum eft m tranquillitate navim deferere quanti magis in fluclibus. Qua ex re etrantem gregem nobis qui prefidemus incumbit quaerere in unum- quemque colligere VU. *q.* 1. c. ***fcifcitatis.*** Quin- to ex textu fic dicentd oportet Sacerdotes qui- bus populus Domini commiiTus eft magna cum inflantia vigilare fuper dominicas oves. ne lu- pinis morfibus ideft diaboli (limuli* lanien tur VIII. ***di. oportet.*** Hoc quidem gloriofe <k mirifice effet hxc 0. Synodus, quae Bohemi-

cam

py» cam havefim Deo adjutore delevit , tot inau- A runt. **Nec minim fi hujufmodi labores eos** meras animas peidltas ac errantes ad **B. p.** pjtj necefle fit, cum magis religionibus quam ovile reduxit . Hic extitit luctilentiflime <le- officiis dc laboribus corporum vel fudore fci- monftratum clericorum **arma** qu· funt Car- re debeant eorum rempublicam contineri di- dinales, ad Deum . fcilicet profufie orationes, cit tex. XXIII. *q.* VIII. c. ***tnbutum. $. quam-***
&' lachrymr XXIII. *q.* VIII. ***conventor. c. & vis.*** Secundo cx tex. ***m c. boni Principis.*** **IX.**
mon vita §. de Eptfcopis militantibus vaiuiffie. ***di. dicentis,*** boni Rrincipis ac rdigiofi eft Ec-
Quod etiam primo legis tempore conftituifle defias contritas atque confufas reftaurare. Ter-
atteftatur Gratianus dicens; quid facit moyfes tio ex ***tex.*** XXIII. *q.* IV. ***Stcut excellentiam.***
ad bella vadit fed orat. dum orat vincit po- Dum dicit magis ergo profero excellentia
pulum ejus, dum orare definit vincitur 3< fu- vir , gloria apud oratores proficit fi per eam
gatur **XXXVI.** ***dt. St quis vult*** **XVI.** *q.* 111. contrade Ecclefi· poflit focietas reflaurari.
porro . Hic extitit manifefliflime vcrificatum .Cum erum largita mumera ad nominis fui
canon dicens : fcire debent Principes religio- gloriam confpicit revocari , tanto magis lar-
nibus magis quam officiis & laboribus corpo- giora tribuit, quanto magis reflgionem fuam
rum vel fudore eorum rem publicam conti- B per ipfam Regiam dignitatem viderit ampliari. Quarto ex tcx. ***ih c. fi vero ex*** jWeiXXIH.
nen XXUI. *q.* VIII. ***c.'tribum quamvis*** . *q.* IV. ***fic dicente.*** Per orbem enim meritorum
Non ergo immerito fumus legis interpres h»c noftrorum loquax diicurrit opinio beHa nos
verba effundit dicens i Deo auclori noftro qo- frequenter appetere non fundendi fanguinis
flrum gubernante imperium & bella feliciter gratia, fed dilatande caufa reipublice in qua
peragimus 6c pacem decoramus Ck ftatum rei- Deum coli infpicnnusCeterum plura pro pa-
publicw fuftentamus, St ita noftros animos ad Jcendi» ovibus beati Petri apoftolorum Princi-
Dei omnipotentis erigimus adjutorium , ut ne- pis excellentiam noftram feeifle didicimus .
que arihis confidamus neque bellorum duci- Quecumquc igitur illis chriftianiflim» mente
bus neque noftro ingenio fed omnem φβιη confertis horum retributionem m futuris fecu-
ad folam eius reformo providentiam, unde & lis reperietis. Quinto ex tex. ***<. quando vult***
mund. -totius elementa proceflcrunt eorumque ***Deus*** XX1I1. *q.* IV. ***fic .dicente*** . Nec miretur
difpolitio in orbe terrarum . ***C. de ve. jur. enu.*** quifquamquod moneantur Principes conrradif-
Tertio principaliter ad unionem paccmquc te- fipatores dctcftandos Ecclefi» , fi enim admo-
nendam mtci fideles populi Chriftiani. Ea au- C nerentur., quomodo & rationdm redderent de
tem n.I falubtius rife poteft, ut primum de- imperio iùo Đeo. Quid cmm magi» ad **Reget** populi pertinet chriftianos, quod ut tem-
monflratur ex vcrlm dominice ventatis apud poribus fuit pacatam efle definant eorum ma-
jus Canomcon relatum , qui in ultimo ejus trem ecclefiam unde fpiritualiter nati funt.
teilamento difcipuljs fuis pacem dedit ac re- Quarto principaliter infpcxit literas fibi du-
liquit XXIII. I. t. ***nifi bella.*** Qua ratione ctas ex hac iacratiflima fynodo, quibus hor-
jus dicit h"re<lcs Chrifti non fore qui pacem tatus exibit , ut ad eamdem pro augmento
non habet ejus tcftimomo relidam ***de rt jur*** univerfalis Ecclefi» , ut decens erat fuo no-
tu c. apoftoiiit dt. VI. Secundo quia feriptum mine deftinarct. Hot autem hortatus › ut de-
eft : Princeps ad obfervandam mixime cens eft , pneceptorum loco fufccpit· feriptum
tenen. **Inde dicir** caqon. Qui contta pacem est fuperiorum rogitus ac hortatu» vim prae-
LcJcn» funt, fi dignitatem habent, ea nu- cepti obtinere, Λ· ***tefi. dem. /. tn verbo Ex-***
dentur XXI11I. *q.* 1. ***qui contra pacem.*** Tertio ***hortamur f. quod juffu L. 1. §. in verbo Quem,***
ex textu dicente , neque enim Dominum pla- ***admodum.*** Parium autem vel inferiorum hor-
catum habere potent qui non lludet paci in- tatu liberam voluntatem excitare dicuntur,
ter fratres ponendx fed telo difcordùe XC. ***Dicit Uxt.*** IV. c. ***dentque*** $. <ŷ ***fi legibus.*** Vo-
dt. neque etttm . Quarto cx textu dicente am- D lens igitur tanti boni participationem confe-
pleclimur quippe voluntarios pro fubditorum qui neceflitati regis dignitati fatisfacere, juflibusr facne fynodi parere › feigns folam efle
pace iaoores fk nodes quandoque tranfimus que fidei meritum poffidet obedientiam fine
intomnes, ut fcandala removeamus ab ipfis . qua infidelis quis fore convincitur, etiamfi fi-
In ipforum namque profperitate nos, utique delis **efle** nofeeretur VIII. *q.* ***fetendum,*** **Nos**
Γ oipciamui , ut in auc. ut divi jufliones in enim Oratores, quavis immerito, ad hanc fa-
I':m. ***coli.*** **Vili.** ***c in auc. ut fudi. fine quoquo*** cratiflimam fynodum, quibus juffit primum ,
Ju-ha. tn pnn. <ỳ m ***prohemio.*** VI. Ultimo ex ut ipfum devotiflimum Ecclefi» filium huic
u\. dicente. Principis providentia illud eft facro concilio commiflum faceremus, prout
proprium ut omni tempore fubditorum como- & facimus. Memor fiait canonis dicentis. ***Quid***
«htas ac quies procuretur, ***de nup. L. imperia-*** ***tmm honorificentius potefi contingere, quam quod***
lis ctr tn <. 1. de prohi. feu. alte, tn ufi. feu. ***Princeps fihus dicatur Eccliefia*** XX1I1. *q.* VIII.
Demum tertio principaliter intuetur Sere- ***conveniar.*** Demum ut fuae **Regia celfitudinis**
milimus Rex fe ex debito regiae majeftatis a- nomine huic facratiflimo Concilio falutet red-
flndum fore univcrfali ecclefiae qu» hoc Ù- derem us innumeras prout dc reddimus Haec
cratiflimo collegio reprefentatur omnia poflibi- E autem fâlutatio tria fignificat; primo quia o-
lia fibi incrementa poifibiles qt*x favores adi- stendit operum hujus facratiflimi concilii fe
cere, quod quidem demonflratur, primo ex vtKé~ïohe participem. Qui enim ave dicit fâ-
c. e<<e Princeps **XX111.** *q.* V. fic dicente ; ***Ec-*** lut tbus communicare intelligitur
ce Principes nonnunquam m terra Ecdefiarum X ***7. .. .. omnes.*** Secundo & de refte
poseftatem adepti culmina tenent , ut ***per ean-*** gestis & gerendis **per eandem velle** prsestare
dem d.p tpltnatn cidefiafttcanf muntani, & quod cunfcnfum , cum & **falutatio falutato prrsta-**
non , aleam Sacerdotes efficere per fermonea dis- tionem confenlus attribuat, ut ***de [en. exeam.***
hoi >mpc'ent per dtfssplina ter/urew^- c. ***xt aliquando to. tit. demet, fi fummus .***
I ndc cognoicere debent Principes ***iecrfi~le***
debere effe reddituros rationem . Deo propter
Cvvlcuam quam **a** Chrifto tenendam tuiccpe-

Ter-

Tertio dile&ionis & amicitie est fignum ; ut enim ex eo quod quis alterum falutare denegat prefumptio inimicitia generatur, ut de *of. dele. c. cum fuper.* Ita ex falutationc dile/liqnis ðı amicitiae pnefumptio caufatur, ut traditur LXIII. Λ. *cum Jdrianus* Quarto juftit ut ejus-Regiam ferenitatem omnes conatus ejusKegtu quscumque, potentatuique fuos offeremus ohfequentiflimos huic facne fynodo voluntati prout offerimus. Arbitratus quidem Ipfe eft oblationem hanc , etfi ad effedum produflam, effe quid minimum , memor jurifdicentis : Quid enim caufetur Princeps , ne meliora det, cui Deus pluntna dedit habere Ac multarum efle & facile dare maxime ianftiffime Ecclçfi®, cui optima menfura eft ei donatarum, rerum immemicas , ut m *auf. de non* oâe. £. *qumimmo iguur.* Ceterum potiflimum Principi conveniens eft, ut fibi fit innata Liberalius. Hoc quidem lus juribus dcmonftratur : primum ex tex. dicente, hanc fibi nobilitas legem imponit, ,0< mullo magis Regia dignitas , ut debere fe quod fponte tribuit exiflimer', & nifi beneficiis fus creverit nihil fe feciffe putet de dona. *c.* I. Secundo ex tex. dicente, ablurdum enim eft temerarium innatam hberalitatem non ad augmentum fed ad diminurionem convenere. *De pof. ugen. in rebut l.. fi.* LI. XII. *fi. de dona.* L. *filiusfamilias* <y in c. *grande de fupplen. tteg. Pra>.* LI. VI. Tenio ex tex. dicente: nec enim proprium eft Principis auferre concciTa, fed augere, in auc. dc referenda. Sj. *Puteria igitui.* Quarto cx eo quod per Senecam moraliter dilutn refert *glo. de fimo.* c. cr *β qutfirones* . Quod cum quidam Cynicus homine peteret ab Antigono ftege talentum , refpondit plus fore quam cimcus petere deberet. Cum vero denarium refpondit minus quam Regem deceret id foret . Et *fic* turpiflimam cavillationem invenit qua neutrum daret potiflimum fuis militibus veteranis, fe Lberaliflimum debet exigere , ut docet tex. in L. 1. *de vete.* LI. XII. dum dicit, magis atque magis veteranis meis debeo beatitudinem augere in nihilo vero diminuere. Quinto ut ipfi facne fynodo affifteremus, prout & polliciiemur in his omnibus qua concernunt reformationem Fcilefi», harefum atque feifmatum extirpationem , pacem populi Chriltiani, vota vero non pnvat® xflefliom huius aut alterius confiderent, feti rationi utilitati profpiccrent. Memor fuit multiplicis literis, quarum prima: cavete, ne in compreftando vota , nullus veftrum ncglcôa utilitate communi fuo lucro privateve afleflioni proipiciat, ne fi quifquam propria commoda appetat, frivola extimatione fallatur . Nec enim libero arbitrio preferendam fibi fententiam communi utilitati faventem examinat mens, quam privara cupiditas ligat Vili. *q.* 11. *Dileflifiimi* . Perdit enim linguas reile operuidae' memoriam menfi terrenis obligata carceribus LXXXVJIL <fi. *Nihil ill<*/*. Secundo. Si hominibus placere ftudeo ad communem utilitatem non anhelo , Chrifti Cervus non fum. Verba funt canonis referentis Apoflolum XLII. *Quid ad nos.* Tertia dicens in pr®c*pitium fuos mergunt Auditores, quibus non quae communi faluti profpiciant, fed qu® ill >s deléant erromea predicant . Dicit tex. IL *q. V. Sepulu.* Quarta dicens fi pro omnibus Chriflus mortuus eft, & fupereft ut qui vivunt jam fibi non vivant, fed ei qui pro ipiis paffus eft & refurrexit in Chrifto. Vivant igitur non privat® fed lommuni utilitati ad quam indefinentar Chriflus anhelat VIII ∂ l. m *fcnpuans.* Ultimo liter® dicentis, nil deterius, quam cum mentem inordinatus captivat affeflus, *de elec. ul>i periculum $. ceterum.* LI. VI. Injunxit etiam ut non metu aliquo, non quavis etiam caufa veritatem tacerem , qu® communi utilitati prolpiceret. Ientenli® memor pn mi canonis referentis Hieronymum dicentem . *Innocens abfque fermone qui (uno quantum axempio prodeffi, tentum filenno nocet.* X 1*111. Λ *pudicus.* Secundi dicentis, ficut incauta loci> tio in errorem protrahit, ita indifetetum .filentium eos qui exaudiri poterant delinquit XLIII. *di. fi= error:i* Term dicentis : fi quis metu cuiuslibet poteflatis veritatem occultet, iram Dei in le provocat , quia magis hominem timet quam Deum . Unde & qus mendacium dicit , & qui ventarem occultat , uterque reus eft. Alter enim prodtfle non vult, alter veto nocere defiderat XI. *q.* 111. *quifquu de tum falf. c.* I. Quarto auélontare Inno, dicentis quemlibet de univerfitate tenere contradicere his que male aguntur in ea , five per ea ledatur uniVcrfitas five alius qutcumque, quoni.im iî non contradixit, eum tacite .confentirc videatur vel contradicere teneatur, involvetur peccato porna pariter cum confencientibus. Ita dicit fingulanter in *c. de hts qua fl. a mn. per ca.* Cujus lententia ex hi' lex. confirmatur. Trimo *ex c. errer* LXXX1I1. *di.* Dicente: Enor cui non refiflitur approbatur, veritas cum non defenfatur oppi unitur ,' ne ghgcre quippe cum pofTis perturbare perverfos , non eft aliud, quam favere. Ad idem H. *q.* V. *neghgentia* XXIII. *q.* VILI. *c. praterea* . Secundo ex *c. confentire* LXXX1I1. *di.* dicente: Confentire videtur erranti, qui ad refccandum qu® corripi debent non occurrit de horni, *c. Sicut de irn. erro. c. dileth).* LI. *dt.* Quid autem prodeft tuo errore non pollui.fi confenliis prtrftctur erranti 1XXX1J1. *Λ. quid jnodefi.* Quinto , dicentis: utilius permitti fcandalum nafei quam veritatem derelinqui, *de eecul pius c. qui fcandah^aterit.* Poti is enim quxlibct riala tolleranda fum , quam quod majo praedetur aflenfus XXXII. *q.* V. *ita ne. qund me. caufa. c. facnf.* Unde alibi dicit canon referens Gregorium: fanflius fore pro veritate fupplicium pati quam pro adulatione beneficium confequi XI. *q.* 111. *c. nemo.* Ultimo liter® dicentis. nil efle quod magis Prrhtn ex omnibus officiat, quam taciturnitas in bono XL. *di. Si Papa.* Ex quo gio. XXVI. *di. Si leniminis,* concludit, taciturnitatem in Pnelat-o m.ortalc peccatum fore. Quinimmo ut nec aliorum defraudemus erroneas fententias, aut illis quomodohbet prxdaremus afenfum, ed rprudentioribus crldemus. Memor fui multiplicis lirer® quarum pmn.i : qui aliorum defendit errores , is efl errantibus damnabilior. quia ndn fohim ipfe errat, fed etiam abis uflendicul* eiroris, prxparat St confirmat. XXÏIII. *q.* DI *qui aliorum* Ad idem XI. *q.* 111. *qiu confentit.* Secundo fic qui alios cum poteft ab errore non revocat feipfum errare demonilrat , de hiret c. II. Tertio canonis fic dicentis- Quid iniquius eft quam iinpia faperc , & prudentioribus. dofh>i ibtifque non credere XXIIII. *q.* IV. *Quii autem.*

Quin-

r.?- Quinto nlunxit nos expofitums , quod fi aliquahter motam tr.ixerit in fuorum ofatorum demonftranotie ad hunc locum facratiflr mum . Aihilommus tamen qua regia voluntas Λ fi abuns tem^ti ea fuu. ut hutc ûcroiân-Ar iynodo in favoribus, atque incrementis pro nu pofTibi'iute atHléut, valde admittetur . fi placat ucrofaetla fynodus omnipotentem Deum qui voluntatem remunerat & non op,, *de pe.* urm *fitti auihruas & dlemplum.* Similiter A: qni Abrah» effechqn quefivit non facium exigit dicit *ua.* XXII. *q.* II. *fi quallibet* m /. Orator etiam quamvis ex hoc neceflarium Regia mateflas noti arbitretur ipfam facrotanclam fynodum ad profecutionem horum l.uidabilium fanflorutnque operum . bene fcit eim quadruplici* ientcntie memorem . quarum pnm> illa efl indecens ptobarur oratio p>(ius fiJvere rmlitie premium quam ctilir victori advcrlhas praliorum VII. *q* 1. t//r»/;rwr. de *Renune. c.* l. ιι fi. LI. VI. *c. tie* Am *qui* vαii i*q</efn *fhpendus* I. II. [,|. X. Secundo ml creditur aflum ftnicum aliquid agendum liipercfl . < *de* A»', *qui ut* m-Ar/. E. penul'iii h Tertio dicente quod fruAra velociter currit qui priuiquein -ad metas perveniat detur *if pan. di.* 111. *taeafum.* Ultimo dicente qu<«l magis ille delinquit qui interrupi im canum dimittit quam qui uunquam ad car.lam venit *ui in auten. de luigmjn . omnem .*

I otlrcmo quia juflf iniuiltri gloriam fuam non qturrunt . fed ducis . ex quo cmm mini-Ori funt pro ducibus tantum nolunt, dicit tcx. lii'milis *de <orje. di.* IV. aliud enim igiiur no< in hoc loeo mtnrftri fereniftimi Regis non •cfti» voluntati confidemus led gloria volunutique noflri Principe luculenter ftiperiiu demonflraia- fententia facio imperitiflimis verbis meo propter tr» Primum. ne in erroheam mlluorum opimoiwn incidam qui nimiam garrulitatem aufloritatem putant, dicit tcx. XLVI. *d» $ fequuue.* Tai enim animi vitium nimia maxime fecreta vulgare , & qnod fit vel loquacitate incauta dum fine judicio vo-.lat emiflum'it-mel nrevi-eabik verbum, vel adulatione-ui cis placeas, em fecreta revelas vel Mtlatio^e fcionn» . ut plura frire vides-"is ut Ambi'ofium hoc dicentem frrmaliter rrtert Gratianus XI III. *di. $. Pantei quaque.* becundo ut udulauonis vitium effugiam m quod quidem me mcurreie indicaret ii hupis facri Concilii laudatiffima Refla dignis prxeonns extollerem . duplicis lentenli» contra adulatoies -nemor. primo tex. dieenrif. clericum adulationibus vacantem ab officio dignitateque deponendum fore XLV. *di. deneus.* fecundo tex. dicentis . ut etiam ventate placendi adulandive caula hominibus enunciandum efle XXII *q* II *primum genus.* Videtur enim ia vanitate fenfus & im olcuntateE menti' egredi qui qucrit Principibus adulari, ut Hieronymum dicentem refert Gratianus XXVII. *di iioniie naius,* 'Tertio tex. dicentis interminora peccara computari fi majori perfon» aut ex voluntate aut ex nuceflitate adulari quis voluerit. XXIV. *dt. £rffi credimus.* Profcflo, icio ιpúιη facrofanflam fynodum ob ea laudabilia qu» egit, atque aftwra efl non querere ab hominibus venerari aut gloria affequi, memor tex. dicentis Vide quantum bonum efl chantas , li ua martyrium patiamur, ut noflra* srellmus ab hominibus venbran reliquias ; & *fi* opinionem vulgi ferlantes intrepidi fangutum findamus, & iisbftantum noftram ulque ad mendicitatem proximo dederamus , huic operi non tam pretium quant pana tuhmir , *jk* perfidi magis tormenta funt quam corona vιΛοηη !. *a.* 1. sede. Tertio ut ego detradnces linguas effugiam fi que in me converti pedent dicentes : Plura hic effundit· ut plura fcire videatur, tanquam mundana gfone cupidus· multiplias fentçruie contra eas memor, quarum pruna eft. quid -enim aliud detra/lores faciunt, nifi quod in pulv--nem fufiRant, & in oculos fuos illa condant, ul unde plus dctrafbonis profluant, inde minus veritatis videant XI. *q.* HI. ivrr veto . Secundo, hrc non cu^g nobis eft, quod os loqucntium iniqua loquatur . duin tamen non recedens 3 tramite veritatis: & illius audoritate confifi, qui cum audiviffet a diicipolis : *Domine,* nmfnr feri , *quut Phanfti audite hoc (candohqatt funt.* refpondit *Sinite* rnj *abire quia eset funi ιpβ* (T *eorum 'duces.* Quippe longe detenus efl laudari a turpibus quam laudari ob turpia. *De voto. c. magne.* Tertia dicentis ; Innocenti» gens advrrfus omnem calumniam rc detrachonum maximam fecuntatem certe fperare debuifli. r. *de hi.< quibu< ut indigni»* I. Sororem. Quarta Anguftml dicent» : lenti de Auguftino quid velis, o C detrudor? ubi me in oculis Homini confcienua non accutc(. Refert hoc gratianus Al. q. III.

Permittit tamen plerumque omnipotens Deus malos m objurgationem detreôianemque bonorum prorumpere, ut fi qua elatio laudantium ex ore mlaudati corde nafcatur. vituperantium ore luflocetur, dicit tex. *pulcer.* Vj. q. T c. Sunt plurimi. Plane nec iniquis fi quis funt hi' ineis verbis difplicuilTe curavero , nec eorum ore laudari cupio, memor c J. dicentis: nihil illo viro efle miferius qui iniquorum laudibus gloriatur , quibus fi placere voluerit atque ab his amorem elegerit, erit fibi apud bonos homines in fumnaam pen->nic,em. LXXXIII. *di. mhtl ill·* . Secundo ib lius Poetici dicentis: quid curem, fi me Uvoi fccletur ubique , fi femper virtus invidiofa luit. Cutandum eft femper placeat doôifq.ic lxmifque . Summa qeidem laus efl ditrheuiffe malis,

Oiu.io Demini Z *ildossici de Roma habita* M
Cnti-ilio Bcfdlenfi , explicit feliciter.

I)ufidem Pontoni Sermo alter ad Petits
Cone. Bofilaen/u habitus.

Pox efiis Lux nuendi.

PRo hujus thematis declaratione duplicem lucem comperio priacipaliter , pnmum quidem lucem Xcdefue uqhmrftltt, fiicundifimo Cypnano fie **attenante Spiritus veroSar»flut** non de roenfura datur fed fuphr **credentes** totus **infimdinu t nam fi die· omnibus --** qualiter nafcfatr , Ac fi **ibi** fuper onaoes **per fx** equali luce **diffunditer** ·,'**quante magis Chriftus** k>l **fle dies veros in Ecclefia fua lumen** pari squalitate largitur ? *De confie,* **dù IV.** c. *neqmcqvMs* . **Secundo vero alibi fic dicit** t quomodo multi radii folia font , fed robur unum

Cy unum tenaci radice fundatum . gc quomodo A men fibi vendicabant dicir tex. formal,» . Il de fonte* utyqs. uvi quamplurmi defluunt , VII. *lefiet $. Jut Ita* Secundo ut aftuerant & numerofitas , licet difufa videatur , exundantis copia largitate, unitas . tamen fervatur in origine, fic & Fcdetia Dec 'ucc pertufa per totum orbem radios fuos porrigit . unum tamçp eft quod ubique diffunditur XXIV. *q.* 1. tn *c. Loquitur* Nec immerito lux univenali Ecdefie alcnbi poteft , ipfa enim in fe Romanam habet Ecdefiam , qux quidem fpcciah iucc comparatur, Stephano papa hoc aite-flante XIX. *a*>. *Enimvem* , dum dicit m fpeculum βî exemplum Romanum Pontuicetn . t|ui luet cxlcfli comparatur , Nicolao papa ita B ut & reliquis omnibus pr*c(tet , & Gej.has inquiente *j.* XXI. *dt.* l mantum udum .du it..!.'ydlcotum Alexandrinum antiftitem idcirco iajcr cetera potiifimum tine ulla reibtutione ανηnatum . quia hngua eius (ratifiante fuper terram aufus efl ponete eo", in Leonem magnat Rome papim. excommunicationis fentennam I diflavit . Eadem m fe continet 8. R E. reve-' rendiflimos Cardinale! , quibus etiam lucem poffumus attrrbuirc ; ipfi etenim vice* tenent Apoftoloram , qt proxime demonftrabitur , quibus Jefos Ghnilus Dominus nofter dixit t *vaf efisi jal terrt , dr lumen mundi , ut* refert Gratianus ex Hieronymo XXIV. <l. 1. *me. quo C tum uves de vinje. dt.* V. manua . Et hoc notasit Paulin apoflolus dicens .' *alios dedit apo ftolos* , o/io. *paftorrt , alios doftores . altof prophetas* ôsc. cu|i:s verba refert *tex. de haret.c. cum ex inpinlto , & c. fi tibi m uno* . Diflinguit enim flatum Epifcopalem, cu, incumbit cura animaram particuiantate , a flatu apoflohco. ad quem fpcfUt regimen orflmatio tonus 1 tclcfise regulariter, (a) Fuerunt enim omnes apcffoli Epifcopi , quod patet ex tex. *c. lo>futtur.* XXVII. *q. I. & ihtio c. in new divente* : hoc erat utique ceteri apoftoli quod Petras fuit . pari confonio pneditl honoris & Dpotcflatis . ik orgo Petrus Epifcopus foit ut duflo r m nw> . Igitur\S(apoftoli ipfi quia pan honore s\ poteflate pssedin Epifcopi enim *Grace* Lnnc fupcrintcndentcs dicuntur . dicit *let.* XXI. *di cleros.* VH| *q.* |.yu« *Epifiopatum. Jure eig>>* vocabantur Epif.opi quia una cum Petro umvcrfali Eccleb* fuperintendebant . Pecle etiam appellabuntur fscerdotes , quia univerfali Eccleiiae mimftr.fo.int facramenta , nec ohm alius erat Epiri opus quam & presbyter. quinimmo ik iph prtfoyten Epifcopi appellabantur. unde Paulus m cpiflola dicit omnibus fanchs qui funt Philippis cum epi-F.fcopis idest presbyteris &c. refert Gratianus XC11I. di. */egrmus.* Postquam aiffftm tinusqudqtic ad fe trahere conabatur ecdefiam ; quia Christi fic fcifturam patiebatur in toto otbc , decretum esc, ut fcifmatum femini tollerent, ut unus cetcnspraeponeretur quem Epifcopum nominarent in excellcntion gradu collocatum ; Nofcant ergo Epifcopi fe magis confuerudine quam Domuucc ventatis ceteris presbyteria efle majores, dicit tex. *nateM.* XCV. *di. ohm.* Nec quifquam mirari debet ipiosapostolos fecundum tres status confideratos , fecundumquo rum quemlibet per vanos moderne Ecclefi*

Petro· tamquam peimo paftori ante rp< (Iclorum divifionem & feparationcm ab ipfo In quo quidem flatu Petrus preerat Innovoemm tcftamento pefl Chnflum Dominum a Petra ta<erdixalis cepit ordo . ipfoifque principe in Chrifti I ccleii.i poniifu-itus eft traditus XXI *di. innow.* per illa verba ; *t aKc ox fi meas De rlei fignificafit. De ma.* er *^e loin.* VUE ç. I *la Iccptnnr.* L. *d, t. . onfidf,,)ndutn ml glo.* T *m c f.L-lium* . Ceterum ipfi Apoftoh iplum eorum principem elle soluerunt , idell .aput ik principium teneret .apoftohm eandcmque formam hin fucceflorihu» 4k quis Epiflopis tenendam tradiderunt <. m nuts XXII. *dt. iainslaufla* 1,11. *q* V|. *dudum* . In hoc quids-m duplici ftaru *Car* dinalcs apoftolos reprxfentint , in h..< quod affiilunt l'ape, qui efl Choil, vicanus &. Petri fucceflor. Tertio . ut prreepto Chrifti poflea a Pctro feparati pci mundum 1> . pr»-«heantes , disiferunt . In quo quidem flatu apoAolorum sites gciunt Epifcopi . m duflo c. in now XII.o 1 c. *vtdente<* LXXVtI. *di quo^* *tAim tit/ti Little* *Ya* i

(a) FUhum Saad·*· «4 qaen Cadr· I(h pro rteUr . *ui* **h*C amnia ·»* man· kMufionrn, lequentcm adteripit** , *Ceufofifims 0· Uepta JuntM rumuletie* **ad o'trndradum digalist·· «cckCaOka pari·** . *it* **4ig<ut···· Kcic&a , canci. (n * Cardiarixm.**

ordines reputari inielliguntur . Eum & yidea-A in perionaTheoderici virEeloqucnufluoi. quern yr-B i*us darimmum Grcgorm.r dicentem fecundum eum statum in quo apostoli propriorum retiunciauonçm fecerunt monachos propriis *e-iiuuciantes apostolorum vices tenere dicit tex. ***.Singularss*** XVI. y. I- ex ***aurh-rttose.*** Item quia videmus iSi ipfo· limpbees taccrdotcs , prout in eis decreta parochia potestatem ligandihabent atque lolvendi . vieps tenere apostolorum , quibu- Dominus hanc tribuit potestatem ; propter quod Cyprianus papa apostolos idest presbyteros exponit hic . est expreflum . XCÏIL ***di. rn can. Diunsnus nofter,*** Tenent enim Sacerdotes vicc' apostolorum quoad Sacramentorum difpenihtionem , dicit tex. XIIi. ***q.*** III. ***adfit*** qua etum ratione ipfi (implices fa-B ccrdotes drcantiu vicaru Chnsti , qui folus primariam ligandi atque folvendi potestatem iccepit tex. ***no. de petni. di.*** 111. ***inter hoc 'erus*** L. 11. $. ***ris aulioriiatibus*** , prjut tamen ipfi poteftatem regulariter non habent chrifmate frontem perungere & paraclitum dare Spitiu.m qu>xi pro tolis Epifcopis deberi , Jecho Vluum apoftolorum démor.ftrat XXI. ***di. Ciero* ae fis... une.*** c. I. ***cum fimtlibus.*** Kepnetentant vices LXXII. Difcipulonim . quos apofioh elegerunt, videntes meflem fore multam , operarios paucos. XXL ***di. tn novo;*** de oer eefdem elegit ipfbs Dominus · XXI,. ***di. decretis.*** Item videmus concilium congregatum apoflolorum omnino vicem tenere dicit tex. 11. q. 111. Si quis prrsbyter. Ubi Concilium 'Inbuncn. loquens dint; cum Dominus dicat «liùipuhs fuis quas vices non I.idigni in fancla gerimus Fccleiia. Ex iis autem Irculentiffime dcmonftratur non rede dixiile Archidi. ***·n c. ubi pencplum ? de elec.*** I L VI. referentem ex chronica Martini , qua Cardinales irunum habuifle tempor- Pontiam pap» Marcelli qui fuit ann i CCC1Il. in urbe Romana conftitutos propter baptifma & fcpultur as mortuosum ; nec etiam cede dtxiffie Oldra . Conchis luis, ***con/.*** LXII. tenentem , quod cum Conftantinus donationem Silveilro fecit . non étant Cardinales , quia nulla de eis mentio fit . fed tantum de Romanae Ecclefi» clericis,! » ut demohilratur ex tex. XCV. ***dt. (vtiftantinus,*** Sed poftça cum fecit generalem fynodum Silveftcr jam fuifle Cardinales , ut demonftrat tex. etufdem IL ***q.*** IV. ***Pretul.*** XC11I. Λ. ***a hubdi.non..*** . Si enim intellexerint de Cardinalibus , ideft Romana: Lcclefiae Confiliariis & papae coadiutonbus in exeeutione Pontificalis officii, illi temper fuerunt , licet non fub Cardinalium nomine , fed fub alio vocabulo duplici primum enim tempore Veteris Teftainenti vocabantur faccrdotes I.evitici; hoc quidem monftratur in Deutrono . cum dicitur ; ***fi difficile (fi ambiguum apud te judicium effe profpexeu.', reiuire ad facerdotes Letitrci generis*** , cE ***ad te fudiiem qui jucrU illo tempore ;fE 'pfi erum tudicaltuni tibi veritatem judicii*** . Sunt autem , dicit Papa, Sacerdotes Levitici genens . qui nobis jure Levitico in exeeutione facerdotalis officii coadjutores exiftunt ; qui vero fuper eo facerdos five judex exiftit , ille efl, cui Dominus inquit in Petro : ***quodeumque hgavens cc.*** Hic eft textus fmpularis , qui ii. fini le. ***per*** i ***enenibtlem $. ratwnsbus.*** Innovo a itcm Teftamento priusquam Cardinalium nomme baptirau extitiflent, comperio , eos primum vocatos fimplkiter conflllianos ; ira eos ejus confiliaiiutn dicit Bcatiffimu* Gregoriuidern appdlat ttt c. ***P'lefiaJhcis ,*** XTL y. IL ita etiam eofdcm nuncupat Pelagius papa ***in c. tnparodùa*** XVI. ***tp*** 1. Ita etiam cofdem appellatos comperio in Concilio Meldenfi cujus canon refertur I. y. VU. ***conienienubus*** . Jpfi autem Papae confiliarii ' hodie vocantur S. R. E. Cardinales , qui fibi in exeeutione facerdotalis officii coadjutores confidunt ut demonftratur de eleâ. ***futMamenia*** m 6. dum dicit ***Decet namque ipfi Ro. Pontifici per feutres fuos S. R. Fcci. Cardinales 'qxu fibi tn exeeutione faierdotalis ofeu*** libera provenue confilia . Igitur auteun noviflime Cardinale* nuncupati . quia dignita» ipfa CardinaLnus foluip in R. E. ***reperu nr*** , que eft caput & cardo aliarum , "XXI. ***q.*** 1. $. I. ***dr fum. tu.*** U ***burr clarit*** XXΠ. ***di. facrvfantta*** I nde eleganter dicit Atchidi. XXII. y. ***omnei*** , quod quamvis de dignitatibus per Romanam Ecdefiam infliiutw poiTit Kpifcopus cum fuo cappdlano in fua Ecdefia conflituere dignitatem , ***dr confue.cum ohm de confti. cum ucceffiffent*** , Cardmalatum tamen non poteft inflitucre fine auâoritate Remane fedis , cum non fit per Rom. Ecc) ordinatum , Cardmalatus digmtatcrh in aliis Ecclefiis fore quam in cadem ; lient enim oilium per cardines regitur , fic Ecdefia pct idos , haec notat. Gio. ***de effícti tin hipresbyti-*** Cn ***c.***]L & Archidi. in dido ***c. Saurv/αηβα.*** Olim autem in quacumque Ecclefia principales Sacerdote· feu I.piicopos Cardinales dicebant . ideft principales , hoc demonftraxut , XXI. y. 1. r</.·/«> VH y. 1. ***pfi'ahs*** LXX1. ***di. Fraternitatem*** . in fine XXII 11. ***di. Prediyten.*** Non ergo dedignentur alii univerfali* Ecclefue celeberrimi gradus Ecçlefiaflici Romane Ecclefi» Cardinales fore Pnclatoa. hanc euam pralationem prius exiftere inferiora demot» Arant . Primum quia quorum efl prior inftitutio feu ordinatio, prior debet effispntlatio XV111. ***di verum . cr c. placuit XC1Il. dt. Pominus nofter de ma. (fi obe.*** c. Sed Cardinabum prior fuit inftitutio. nt fuperiqra demon-Arant , igitur &.c. Secundo , qui i quanto qtus dignioribus prsccft atque cunc oneris magans, tanto ipfe quoque dignior est piimum dicit te*, ***m aut. de dejrn. civi. $. nos igitur de p*~ ni dt, I. principium*** not. Glo. ***concordari, de pefenp. ftatutum*** 1.1. VI. fuper ***f. Canomcis.*** Secundum dicit tex. ***noiabdiigr /X. q. IU. per fingulas*** , dum dicit igitur, placuit metropolitanum Epifcopos prstcedere quamvis ipfe cum eis ejufdem fit ordinis, quia curam follicitudinemque totius provinciae fulcipit , ubi Epifcopus folum civitatis unius . Sed Romanx Ecclefiae Cardjnales pnefunt cur- univerfalis Ecclcfiz dicit text, ***de poftula, prela, c. bona.*** Epifeopi vero ccterique eminentiom ejufdem ordinis Chrifti Vicarii eo in loco particulari, cujus onerofae curr pnefunt dicit XXXIII. ***q. fi. mulier H. q. VII. auufat. XXV.*** d». ***ra novo de pani. cie. fi quts fuadente , VII q. I.*** ficut vir, cum fiGpfe Chriftus verus extitit Pontifex ***LXVI. di. Dominus. XV. di fanbia ; &*** quia Petrus vices Chrifti tenet in terris . dicuntur & ipfi Petri Vicarii . Unde Petri Vicarius Epifcppus loquens fiç dicit : Ipfa namque Romana Ecclefia qua prima est, iu reliquis vices fuas credidit largiendas , ut in panem vocentur follicitudinis non in pl«nitu->

dj-

UP

ft fat II q. VU. c. tn *Jana* . III. q. VI.* Mu/n/M /ttpeo *de eue.* CT *ufu pal. c. ad honorrm* . Tertio quia Epifcopn Roman* Ecclefi* Cardinalibus conceiTum eft culmen illud fingulans potentiae atque pireiccllenti* habere, quo- ampldfimu* fenatus patntnque adornabantur . dicit text. 'XCVI. *dt. Conpjqtinut* . Sed patiKiatus digmtiie nulla major pod imperium repentur c. de confu.. L. nemmi 1.1. XII. Ergo pariter inter dignitate» I cclefiastiuas nulla major Cardmalatu debet comparari I nde non imffirnto dicunt Homi fit Jo. an. tn <. *d'liOui l.* t. *dt prefen.* nullam dignitatem Ecclefiaaticam post Papaturn majora ; (ardmalatu existere . Ipfi emm Cardin.de» nna uun'B Papa judicint totum orbem . ut ditio §. *o>atmnibut.* Ipt1 quoque Roman* E^Jei'* confultores dicuntur , pars cotpons Pan* c. *ad I« (id. ma.* L. yU/ii/uij \ I. *q.* I. Aı *quis tt.m militibus* not. Glof. de *ofit lega.* '· r». *ommwiitain* . I nde cum ad provincial regendas mittuntur, dicuntur legati dc iateie . Ac ulna tex. novos apparet ex can. Gregorii ita cos nominant»», H. f. VI. *Décret».* II3 etiam appellantur in concilio Sardiccnh . ut demonstrat canon ejus quem refert Gratianus H. *q.* VI. 5» *Epifcopux accufatus* ı qua ratione determinat fingulanter Hosti. Jo. *an. tn <. anttqua de prtvtle.* Presbytero* & Diaconos Cardinales non astringi lap* pnestare juramentum < obedient i*, quta licet Papa tanquam Vicarius Christi fit caput univerfalis Ecdefi* XXIV. q. 1. *Rogamui.* Ar~finguli fideles eju» membra generalia, est uroin fpecialc caput cardinalium , Ac iptî tius (peculia membra, ut patet quia dicuntur Roman* Ecdefi* fihi fpiruuaies LXXIX. di. G *qua ec 'Epı,'topu .* Dicuntur ipfius R. F. ptrmium XXIII. di. *in nomme Domini* . Quod corpus adeo est' unitum, quod ab ipiis fpirttualibus membris Papa fidelitatem non exigit ficut nec a feipfi». ut fit inter dantem Ac recipientem diflcrcnua . Di. inati. C fi. Ipfi Cardinales Papa eligunt , ut nota funt jura in c. ubi *peiuulum de ele.. m VI.* Si ergo qui Imperatorem eligunt propter eligendi tantum Principem habita, i potestatem praecipua potestate pollere dicuntur , di- Cit textus *de elcihone , tenerabitem* . quanto potius il lingulati dignitate fp'cndcic vententur; quibui e»t facultas Humanum Potitmccm eligendi? Ex ipforum Cardinalium gremio Papa eligitur, *LXXIX. dt. c.partebir & c.nullus.* tt ut demerentinm Cardinalium fiat depofitio concilium congregat , tamquam pro ic ardua *de cie. non rrfiden.* ⊂. c» Licet hoc de neccfiiute non fit, de fchifma *c. unico. II. VI.* fine eorum coniilio ardua gesta per Papam cafiari funt fohta , ut not. Jo. Mo. Ac Io. An. de here. Super eo Ii. VI. & Archi. referens , hanc opinionem fuifle ijurentn . XXV. q. V. *fuiu quidam* , At quia ipfi m Fxclcfi* vicem Senatua obtineant *XΓT. q.i. £c· clefia habet Senocuru ,* quem quidem canonem de Cardinalibus loqui interpretatur . Inno, *dc re jude. cum m te.* Igitur eleganter dixit Archidi. *XXII. dt. facn^enila,* quod crubelcere non debet Papa, Ie inter Cardinales connumerare , cum & imjierator in Cenatorum numero fc connumerat. dicti tcx. *mnabilti . c. da drgm. I.)us fenocoium h.* A"//. Utuntur ipfi fupernelitetis veste candida ad vit* mundiuem

A denotandam . candor quippe munditiem denofät ; item vit* innoucnti* Ac püritatem (hot tex. *de confe. ïf.* In pileis colnri<|ruulantis purpurei tanguinis ad denotandum pos arflan vitam exponere pro (htniuni Gnguuus augendi posicniate . ho^ enim denotat put pureui ianguincufque color. nt Ifidorum refert Gratianus XXX. j *K. je'' tru* . Ex iis ergo liquide manifestatur verum dixiflic tex Augustinum referentem *11. q. VI. quàmqtuiir* . ita innuicntem Quamquam fecundum vocabula qt& ufits obtinuit , Ppiicopatni fit major Γı*<· bytero Augustinus tamen Fpifcopus Iliuonymo prasbytero Cardinali minor est See. Qu.tmm ctyim ordine major fuel it Augustinus . quia Fpikopatns ordo fingulis alns ituiot est , XXX lJ. *tir. omnium* p:opter qnod Papale appella'. 1 pil'copum , ut tiaditur in *prohep VI. libit,* tamen Hieronymus Augustino fuit major ratione digniori» administration!», cum Roman* Ac unncrfalis 1 cJciip prxcfi'et admmistratioiu . Iire autem firnul lutupatiuMur a-1mm alio maiorun elfe ordme . ahum vero majorem admmistratione Ac dignitate . Hoc quidem patet in Petro, qui licet ceteris ajx>stolis pax fuent ordine , .amen iisdem major fuit administrationc Ac dignitate . *II. q. VI. puro* . Patet etiam in Ardupresbytero Ac Archidiacono , licet enim Archipresbyter major ordine fit quia Presbyter, Archtdiaeonus minor quia Diaconus *de cta.* CT *quah.* <. t tamen ratione majoris admimIlrationis , quam habet Archidiaconu». Archiprrtby.er kut fe dii fubefle *de ojk. drchipref. c I. XXV. dt. periefhs* . Idem demonilratur m Patriarcha . Archiepifcojxi , Ac Fpiicopo ; qgamvi* enim omnino fit idem ordo, dicit *XXI. di. Clenot.* Tamen ratione majonfque adminiflrationis Archiepifcopus Patriarch* , Epifcopi**. Archicpifcopi pt«ferantur , ut dicio c. *cleros* , Ac diflo . *c. perfinpulas* . Hoc quidem, fcilicet tc£ peclu ordini» ratione . Ipfi enim fummi dicuntur iaccrdotes , *de confec. dt. V. dc i* > : atque etiam fecundum locum in Tcdefia tenere. *XI. dt. ante omnia* Quarto, quia ex n.lDjoti decore omatuum majorita» apparet digmtatum, dicit icxt. *Aotal·. de p'ivtl. c, ul apojioiict LI. V}* Sed majori quotidiano ornatu Epifcopi utuntur Roman* Ecdefi* (arduales, ut docet experientia. Igitur fupereft ergo ut utamur verbis legis *bene a lennn' c. dc qubdn. prcjtri.* quibus alludit *c. I. ds off le. h. VI.* fi." dicentibus : *immerito fiatutmus ut qui die noclrquc quotuininu tim ı pro toto terrarum urbe lol> ru*i . siipnam habnivt fut prerogative fortunam .* I nde nec immerito refert . Jo. Mo. *c. unico de ma. rf* obe. in It^ VI.* Ac alu fequuntur *de ma. (f- obe. <. ifqua de cap. mo. dilefiu/.* Papam refponditfc · f-ardmales in eorum titularius Ecdefiis jus ‹ bnnere Epifcopale . Plura de Cardinalibus notant Hofti. Ac Jo. An. *de /ude. t. asi ltbemmdam.* Plura ipfe Hofli. *De pani. remij. c. cum ex eo,* plura Gloûu/>r dc Sctfma *c. u'nco ii. VI.* multa traduntur *de.elec. c. Ecdefia, Sa* diûo c. *fundamenta .* At diflo *e. ubt penatium'.* Ea autem in prrfienii non interiero caufa brevitati» .

Eadem m fe continet Patriarchas qui quidem quatuor évidentes Evangdiftxrom quatuor (fic) Jud*i Fcclefic vices tenent, dicit tcx. *tudes rfa dc elec. i. fi'iptum* Ipṅ autem E·

vtrtgeliftae dicuntar mundi Ordines, qui* per Evangels* quatuor inceflabih tuba didicimus , qvod flt per orbem terrarum ilium inftruentes pradkarmu, flt agimus, dicit tex. form»-lis. LXXV1. *di. hujus,* Dicuntur & ipfi lux fore Damafo pap» dicente,, qui vere» modo f«b gratia fpiritus fanai funt tqto mufido Evangebo corufcante lucidiores effe videntur . *X.* f. *I. hanc confuetreAnem* Compteflitur »-dem Archiepifcopus, ceterofque facerdotes , quo· fal terne fle lumen mundi dicebat benrt» Petrus , dicit tex. XGIII. *di. facerdeees,* e-joidetn univerfalis Ecclefi» capbt eft. prout poft dicit tex. referens apoftotam, de facri une. c. */. h. ffi_ 1. q. J. ui gndetoer,* jpfe au-« tem est lux vera, u* patet XXXIIII.f. 1. *non* BT) *fatis* XLIX. *hin<: etenim, de pen. di. t. refufcitatus; dt here. C. ex tnjim&o dfmcnfiratum notabiliter* **XXI.** *Λ. dent.* Dum formalités dicitur quando legendum eft Evangelium accenduntur luminaris non ad effugandas tenebras, cum fol In eodem tempore rutilet, fed ad fjgnum lanitie monfirandum, flt ut fub fimilirodinc luminis corporalis ill* lux demonftratur, de qua in Evangelio legitur . Arat *autem lux* vera flte. Issceat enso univerfalis Ecdefia primum pace ut pax fidelium labtis pnedicata cum animi mhinnte concordet, dicit tex. XCIII. *dt. Diarum* . Qui pacem enim quam fingulis pradicamm, fummo nifi Audio fervare debemus m-vtcem fle m omnes dicit tex. III. *q.* VI. Asc *quippe tn fi.* Hoc eft quod nos movet Dominus noder Jefus Chriftus dum ultimo ejas teflamento nobis pacem dedit atque reliquit , dicens : *pacem meam do vobis pacem meam relinquo vobis,* cujus verba habentur XX1П. *q.* 1. *nifi bella.* Hoc eft quod idem dixit Apollohs mquiens : *fal (fi pacem habete ut vobis* , X1,1 II. *di. jit reilor* hoc eft quod nos docet Apoftolus, cuius verba dechrantur XI. *q.* HI. *inter verba* , dicens : *fi fieri potefi quod ex vobis efi cum omnibus komimàui pacem habente;* dt?lurus Cum omnibus pacem habeamus, hoç difficile effe profpicicns, prctnific, fi ficti potest, fubjungu id fieri poffc cum dicit, *quod* es loAu *efi (fic.* H*c efi pax illa qu» per D Angelum Chrifto iule noftro nafccnte , extitit decantata , dicentem ; *Gloria tn excelfis Deo, (fi tn terra pUx hominibus bone* iv-*luruatis, de confedi.* V. c. *de hymnis.* Pace concordia gaudet Altiftimus fle per eam mirum in modum gloriatur dicit tex. notabihs IX. *q.* HI. *Arthsepifcopas* . Beatos in Evangelio dixit Dominus effe pacificos , quoniam filii Dei vocabantur. O quam dulcis eft p»x pro temporali falute mortalium hominum ; unde pacem habere debet efle continu» voluntatis , bellum nunquam nifi nceffitatis ; non enhn pax quamnir ut belhrm exerceatur, fed bellum dentur, ut pax acquiratur. Hoc enrm formahter dicit tex. notabilis Augufti-num referens , XXIH. *q.* I. *noh.* Efiote memores verborum Cypriani dicentis, neque enim pacatum IVum habere poterit. qui cum fratre pacem non habet- ied ;elt difeordiam. XC. *dt. neque atbCaim* nomine in non pacificos connumeratur, 'hc Libertus papa ; *qui contra pacem ecdefia funt, fi dignitatem aut ctngu-! tm mihturem habeant, nudentur eu; fi autem pnvari , fiqwdem nobiles, fuarum fubfiuntiarum piofcriferonrm fwfianritr, fi ignobiles non folum m corpore veibcffritui , fed cxtlso perpetuo cafii-*

gentur. XXIV. *q. !* çur «i*/nf Ponite pacem inter homines & virtutes, gladium inter hommes & vitia , ut imitatores ficis verbi veritatis divin» dicentis . non ivn: *ducem* istfe *-tere tn -terra , fed giadittm·,* quod it* declarajum refert Gratianus XXIII. *q.* II. *interfedoret.* Memores efiote illius Sallufli» dieemlt ; *pace (fi* cMCvnfte *parva rtrrefcwrt, difiordia roro maxima dilabantur,* quod refert dt re jodi. c. *Apofioltca* LI. VI. laccae etiam ipfa Eecl·-fia unitate jota pnlm ecdefia per generale concilium repnefentata unum corpus efi in Chrifto , unde dicit tex. *cum epim ossmer unwu fumus in Chnfio nihil crorrranimi diwrfitas per· r »* format, ubt fpvocpam prefipetitons chart-*tç»e uniras *fidei reprofentant* . VH. *q.* I, *(fi\tlsbs.* Auguflinua pulchre *fic . tsnim efitue, dtlsgentes unam fidem, tenentes unam fpem at individuam charuatem ;* ifta etiam verba referuntur *de confe. di. If. qumpafins.* jaftnm elchurt cerrfetur & dgnum . ut quorum ufrotr efi corpus. unus ad bene operandum deher afle *» nimus, dicit tex. notabilis XXI. *q.* VI?rfe *1» pris.* Audire quantum in unitate fle pace gaodeat , quam affluent» promiflkmes factet illam diligentibus per os Prophet» pulcherrime loquens fie . *Dies pianbhu (fi)e/untcnvm qnos fia&eirus habufhs ;* fciatis etiam , ego cogitavi ut benefaciam Jerufalem ideft Ecclefi» lotitiam & gvudjum volo effe convertendotf ; ita dumtaxat fi unitatem diligatis & pcem ita formahter refertur H.XXV1. *di.* ~~fqtnnim~~ kysmmm : Nonne Dominus nofter Jefus Chrifttn pro Ecclefi» unitate confervauda rogavit, dkens : non *rogo* jro *us tantum, fed eùem* pro *us* cui per *verbum eorum te fura crediturt* rn me, *ut unum fint (fie.* Referuntur formaliter hac verba XXXV. *q. ult. fratermtaris* . Nonne per os Prophet» inquit i *quam bonum eft, & quam jucundam ifi habitem frturet* rn imum ? JHj vero non habitant in unem, qui fratrum fe folatio fubtrahunt. Aut , quod deteriu» efi , fratribus infidias feu laqueos ponunt- Referuntur h»c verba . 1 *q.* I. *nulli dubium.* XI. 3. I. *ebleihfimis.* Attendite quefo, ~~Fratres~~ , quare dicat Gratianus appellari concilium , & quidem ex communi intentione eo quod in unum dirigat omnes mentis intuitum, Unde qui fibimet in reflo diffentiunt, non agunt concilium quia fentiunt in unum . XV. *Λ. canones* in fi. Legitur apud Platonem ; civitas illa perfeQiffime ordinata , in qua quifqve non proprios fed communes Icit affeflos, dicit tex. notabilis VIII. *dt. differt.* Non habeo novum nec reprehenfibile judico, fed finguloni* nota quandoque dividantur in partes , fitd grv* ve efi, quando non cx judicii reflinsdine fed ex folo favore provenu ifta divifio dicit te*, not. Vili. *q.* 1. *nec novum* . Attendite quod nonnifi congregatis in unum , diflum est per EGhristum *accipite Spsruum SanQum ;* nec nifi fuper congregato· in unum die· per Penthea costes defeendit : made Dominus difluros ; quodeumque petieritis, proeiifit fi duo cx vobis confenferint fuper terram da omni re fice. Item ; *ubicumque duo vd tres congregati fuerint in nomine meo , ibi in medio eorum* ego *fum* t nimirum conflis ontenderu, mo mulcitudint fed unanimitati fdeprecantiwn plurimum tnbui . formalia fdnt verba litem XXIV. *q.* I. *alienus,* cb c. *audivimus , I. q. I. afm firtpnma X.* di. *Je quibus,* ipi* unitas est qoai

di-

divine veritati placet · Super unum enim Christus «dificat ecclefiam, dum ad Petrum loquitur: *pafce oves, (fic.* Et quamVts omnibus Apostolis per refurrtflibne.ii paresn potestatem tribuat dicens : *Sicut m'ifit me Pater, ua (fi ego mitto vos , tamen eb unitate Petri exordium pioficifcittsr,* ut Ecclefia ChVisti una monstretur. XXIV. *q.* I. *loquitur, (fi alibi*. Deo vero dne a principio facli funt vir & mulier nec duo viri nec dur mulieres fed primum vir, deinde eo mulier, quia unam naturam volens hominem constituere Deus ab uno principio Creatum hoc ¦ incipiens multarum difparium naturarum eripiunt facultatem , ut cx Ambrofim rtfert GratjxnuS XXXIII. *q. tslt.nec. illud.*

Tcneamus ergo, Patres, unitatem, prrter illam enirû que miraculam facit nihil est. *I. q.rl. teneamus* . Simus failures verbi non auditores . Si *quis eft auditor verbi , (fi non faüor , ille fimlit eft vim qui confidenti vultum natnitatis fua* m *fpeculo ; con/iiiemvtt em» il-* /em, *vem flats-n obh'm eft qUodis fuerit.* H®c ex B. hcohi refert Gratianus, *de peni, ai, I. Si enim tn IV. colum.* Si unum erimui tunc nobis Spintus Sanilus vocatui affisret. In divifis enim Spiritus Sandui aientium fciflurat fugiens, non habitat, dicit trtr. XXIV. *q.* I. *audivimus* tunc aflistet cum iniquam mentem non habuimus. Aut circa vaha cogitantem Spiritu Sanao per Prophetam dicente : *non fedi* au *concilio vanitatis, jfi cum iniqua agente non intro·,* refertur XXIV. 7. III. *cum quibus,* Tunc aflistet cum non cogitabimus impia , dicente Spiritu per Prophetam : *('alligationes impietatis 'dijfolvo non congrego ;* refertur XV. q. III. *aiuhritatem.* Tunc affistit ick» animi vitiis aut paffiombus non defervient. Audi Hieronymum pulchre dicentem : *Deus autem qui vidit m abfcvndis profptaens animos vittis aut paffionibus defenaentes, (fi tn corde fe non ddtgi , ab eorum mente difcedit, relinquens domum cordis eorum vacuafn* ; refert Gratianus XI. *q.* III. *audi* . Quos ergo Chn stus a fe ejecit nunquam p ta dum est Spiritum (ihristi facere libi templum, hoc pulchre ex Gregorio refert Gratianus , *I. q. I. qui ftudet.* Tunc afflstit cum non ficlione al'iqua fed prima virtute negotia dirigentur. Scriptum est enim. *Spiritus Sanftus filium fugit , de confe. di.* IIIi, *quomodo (fi c. oftenditicr I. q. I. per Ifajam* cum fimilibus. Neque venit Spiritus Sanctus a criminofis advocatus */. q. I. Sacrofenfia.* Neque etiam vocatus a divins·, odit enim Deus divifos & quotiefeumque in nomine ejus fuerint cougrcgati, detestatur eorum fetorem, claudens nares fuas dicit pulcher tex. */. f. /. Odit.* Oportet tgttur primum domum Dei ecclefiam unitate animorum adeom pagi- nari, quo failo habitor Spiritus Sanôus introducitur, ex Augustino refert Gratianus XXII. E q.JI. Moyfes. Cum autem Spiritus Sanflus , cordi nostro infafus fuerit, tunc cor nostrum fidele id prudentiam & constantiam dilatabitur dicit tex. *da conte. di. VI. c. omnes.* Luceat ita Univerfalis Ecclcûa , ut in iis que ad cathobeam fidem reducf queant non committat . Semper enim in ea cavendum est, ne , quod abfit, longa dilatio retro poffit redire volentium animos revocare, dicit tex. no. *Dt confe. di. IV. ne quod abfit,* & alibi. Cavendum est nc dum adhuc tempos ad prvebeo-

Aduni redemptionis infidelium mysterium qurritur, interveniente paululum mors. inveniri non valeat, quod non redimantur, dicit *m, no.* F Λ. *baptizari.* Attendite quid dicat , a. non umu» conciti Brachartnfis · fnrs.v tr *d>f. feratis errantes ad gregem* rrwnv, *ne fari» fi fine gratta reduihonis de hat shta decejjennt.* »» *ilhs per divinum tribunal illorum perditro retfut ratur, quorum* morum *efivifione fntium eft quod a reduOitmis grana* ,9 *iubtraxeont.* ha hunc* ndtsbilemI canonem refen. Granaij* *I. q. 1. in canone jdacutt*, Λ. !!. Accedat ad jpfius Eckfr® lucem lux dodorum quorum nidi-rem dicit Papa quafi prcopuum in Ecclefia *de krre. c. cum et tnmnlio* , 1,iterate enim vins Bnofeit Dei Fcckfu plunmtrm indigere *te pre-*frm. *c. de nuite , ic elcr cum* rf *eb If. Vf.* Eos autem fore in pnMum demonstrat', *rcli. (fi veter. fare. c. /. m q.* qH, ,n dolorum perfona loqutns fic belhffimc dic.r *Pel ipfos prsteren IKllorei, qenp lii-unnfa· ardentes, candelas, fuper candelabrum ptofita:* unnw*ftim corpus orbis errorum temebris pnsftrgrstis . celui ft/fftis irrnd'al matutinum* Secundo tex. de magis , Sc fuper fpecula in perfom rrrumdem fie loqivms Doflores enim ve'ut fplehdor fulgent firmamenti , & velur srelht funt in ctermutM perpetuis permansuri, cum plurimos valeant edocere in V. dominice veritatis . Tertio monstratur tex. *de parti, di. II.* mul- ti , qui dixOores appellat folis radios. Quarto VII. fi quis omnem ubi vtrtumi prout doflores Velut luminaria iplendcre dicuntur . Est awtem ipforum docete debentium proprium ut prius tempus obfervent tacendi postea vero loquendi. Vefitas enim prius tacendo difcitur , postea loquendo priedicatur dicit notabilis textus Salomonem referens : XXXVI. *di. Ecce.* L'nde Hieronymus adIlusticium monachum multo tempore difcequc postea doceas. Refert notanttr Gratianus XVI. *q. I. fic vive, Hi* alibi . Gelafius papa . *Ante placet ut habeas finitorum contubernium ntc ipfe te doceas, nec abfque dilore ingrediaris viam quam nunquam ingreffus,* J. *XVI. q. J. fi cle-Dncatus*, XXXVIJI. di. *relatum.* Secundum u< fit diferetus in fdentio utilis in verbo, ne aut tacenda proferat, aut proferenda taceat , dicit tex. no. XL11I. *di. fit rettor,* Tertium, ne non intclhgentibus iecreta misteria fua prrdicatione revelet, qui enim ita docet, quas ab auditoribus non valeat intelligi non ad eorum utilitatem , fed ad fui ostentationem facit, dicit tex. XL1II. di. *penrer.* Quarto, oportet eum qui docet dc ins(ruit>animas rudes talem effe, ut pro ingenio difeentium femetipfum poffit aptare , & verbi ordinem pro audientis capacitate dirigere dicit tex. notabilis VIII. *q.* 1. *Oportet.* Quinto, ut cum humilitate omni doUrinam «radat, arrogantiam fugens *de ma. obe. c. humtlu*, hoc enim prop[illegible]um habet doflrina arrogantium , ut humiliter nefeiant proferre que docent, dc reile qu® faptunt etiam reflc ministrare non poUint, dicit tex. no. XLV1. *ds. hoc habet propnum* .. Sextum , qu® corrigant non qu® delcdant, edoceant, in pnecipitium enim fuos mergunt auditores, quibus non falutaria qu® corrigant, fed qu® illos dclcflant, erronea praedicant „de quibus ait Propheta ; ii funt fontes fine aqua , dc nebule turpitudinibus , agitat®, quibus , caligo tenebrarum refervatur . dicit tex. notabilis

II. *q* Vtfl? *feeitn de peni, di.,* II. $. *fi emm* in-A quit *m [ffi. colum.* Septimo, ut fus doôrins verba ob)udiioritm fubfannationcm profequt non omittat, dicit te#. n<n. fic» Scimus autem **inuttos ob id infestare doclores luos, ut eo**s perdant & propriae voluntatis placita adimpleant t non propterva tamen D<xlores . in* quantum vires fuppetunt . a tecla doclnna ,bona intentione recedere ' debent, teientes , quod beati, qui peilecutionem patiuntur propter justitiam XLIII. *di. Scimus* Otlavo , quando omnium difcipulorum est ostmata malitia, nec prodest eis doctrina docentis , tunc corpore ab eis recedat , ut illorum nequitia in deterius proficiat, & doclor quidem fits–Aum amittat, quem de aliorum prcfeclu polfet invenire, dicit tex. notabilis VII. *q.* I. *adverjltas m fi. C~ c.* ifc· *aiJun.ufi.* Nono , ut imperitos, in prava oppy. obstinatos prudenter cludant , non autem omnino mhd rcfpondcant; n.tir, omnino nihil rcfpondcre auditorum tam utile non videtur, ne forte no· exi-Ument penuru refponfionn dtdmarc certamen. <Si fide» eornm laudatur non intelligcntuun ' doDorum propotitum , dicit tex. notabdi.s XLIV. *di. in mandatis ip fine.*

tUtimum ut dc fua tloclrina Deo gratus agat, sac illis per quos est eruditus, non autem pOprio ingemo icientiam fc dicat acquifiviffe. Si qpn enim doclus 0c eruditus in lege Domini potest alios erudire, non debet fui affignare prudenti» ingenioque ■uod polfidet , fed gratias agit primum l>co qui cuncta largitur, deinde lacerdotibus ejus ac minisiits, a quibus est docius . Si enim non egent gratias fed fcientiam Dei fibi yendicavent in penuria maledicitur ; quod fi intelligens largitorem Deum & us agens gratias per quos est eruditus, le humihavcni, in horreum Dei intulerit cibos, hoc et fcnptur.t alimenta ecclefia populi*, ministravit , statim •perientur fuper catheiatx cœli, & effundetur fuper eum pluvia fpiritualis , & mandabit nubibus fuis ut pluant fuper cum imbrem , & abundantia rerum omnium perfructur. Hoc ex Hieronymo pulchre refert Gratianus X V 1. *q* I. *Tfvemmtni.* Inter hos Lcjefix dodores glonofus extitit beatus Thomas, <ujus celebritatem hodierna dic digniffime^veneramur. hic perfechffime partes dias omnes quas in rloclore necctliri.is proxime demonstravi in feipfo amplexus exutu , ut mirum m modum c;us divina opera manifestant . que quidem miro ordme , mira orationis facilitate conferi- *pftt.* <Sc qmdem hreviilnr.i in artite. Cum emm omnipotens ^kus pc. t ,us clariilimi durioris organum nostrae fidei neceffaria declaravit eundem c medio humani viue furripiens vivem iuperna.· civitatis edeccrtt. O inirum in gloricfum fhomam collatum lienet- . ut tantum degeret in humanis quan-E lum illuminando orbi erat neceffanus. Postea veto ad cadestia pabula vocaretur ; occurrit textus pulcherrimus Augustini ad propoiitum fic mquicntis *Maximum benefiitutu efi quod JDrtit bonis imparntur tum ♣o« qui bene agunt* Ci *media Auniantiufis ad ulefliu lota nahtt, auteqimm ex bono mutentur in malum, antequam Jap<η miens malina mutet intelirtlum ;* refert Gratianus formaliter, *de peni. di. Ifi. Si ex bono* . Hic quidem una limul & virginitate & humilitate rctplcnduu , maximum munus fuit , hoc htera nostra formaliter attestante , Ttrginit«tem cum humilitate admiramur. XXX *dt. hec fcnpfimus.* Virginitas ipfa Dei tempium ab Ambrofio dicitur, XXXI^. *q. fi. toleiabilius,* qui eam habet, etiam fortitudinem habere convincitur ; dicit enim tex. *virginitas virtus efi animi, comitemque jecum habet forttudmem XXXII. q. V, ita ne.* H«c virginitas illa est > qu» fuaderi potest, imperari autem non , dicit tex. XXXII. *q.* i. *integritas.* liare virginitas dia est . qu» existent jn Mana fefellit principem mundi , ut ex Ambrofto refert Gratiam^, XXXII. *q.* II. *pudor* . ipfim virginitatem 'iervare magnorum est. XXXII. *q.* VII. *nrtpnt.* Audi qmd pulchrum dicir Ilie-Bttnymus· *quomod» ebfqne ceteris operibus fola virginua? nor, lui,>Al, Jic omnia opera adfqm virginitate hint nuperfetia.* HI. *q.* V. *hoc ■dum* . i.icet noster Imperator dicat folam castitatem luiliciciteiTi fore Deo animas prrientire in $. *II.n\i>ilius* dc. leno. Item Hieronymus dc vitginjtate l'C dicit ; *Jdco plus aliis arat virginei Cknflus , quia Chrifio [ponte tribuunt quod fibi non fuerat imperatum* ; n.qcri· *efi t nim prone rfine quod non debes, quam redderr quod tenens* . Ita ex eodem refert Gratianus XXXII. ■. V. *qui (cuit.* Quid tandem de humilitate dicemus? Hujus quidem tres funt gi.idus, pri mus tubderc fe majori, & non preferre fe æqiiali , & hre dicitur humilitas fufficiens & neceffaria *ar;* XXXII. *dt. Cor.fianiinopolitana* in fillc . Secundo iulxiere fe æquah, non prrferre fe minori , hax quidem dicitur humilitas abundans. Tertio fulxlcre fe minori, <Sc hzc fuperabundans . De humilitatis efficacia diabolus ad Macharlum, ut legitur in vitis Patrum dixit: *Jejunat interdum , & ego nunquam illo tibo reficior ; tu ftpe vifilos , me nunquam fopor opprrffit, humilitas tua fola me vincit;* humilitatem enim angelus negligens & de lcipto fupcrbienoo przfiintens, ex cceio cecidit, & in diabolum est converfus *de peni. di.* 1(1. *quod* rmi *(fi c. principium.* Ambrofius dicit quoti humilitas est clavis , qu» aperit regnum cœlorum , & referat misterium feriptu-D rarum . Gregorius : *qui fine humilitate virtutes congregat , quafi inventum pulveres* gt- *liat. B. Bernardus dicit· humilitas eft virtus , qua homo veriffima cogitatione fibi vdefeit , <fi ;>ofi multa gloriofa res eft humilitas, quia ipfa quoque /uperbia paleare appetit ne vilefcat* ; facit , VHI. *q.* I. *in .feripturis* in fine. H»c omnia dc humilitate ponit Glos, *de relido, elc.*

Ceterum Glo. fuper *fi. pfalterii: flids humilitatem tn'am cfic.* fic dicit : *nemo vivificatur , nifi per humilitatem, que efi caput virtutum ouinium.* Hoc refert Archidi XXIII. di. *qui epficopus* . Unde in pontificali cervice nil fplendidius lucet, quam humilitas dicit tex. *c. di. que contra morem* . Hanc potiflimum nos do-Ecuit Dominus. noster JcTus Christus, qui humiliter atque patienter pertulit a Judatis , ut nos humilitatis *ic* patienti» doceret exemplum, dicit, XGIII. *di. Dominus nofter.* Ahbt in evangeho inquit: *Beati miferscordes, beiiii m>tes , quoniam ipfi mifericordiam confequentur,* refert Gratianus, XX1I1. *q.* IV. *hac autem.* Ita alibi humilitatem docens dicit t ιω» *veni hmnift/an fed mtniftrare , qui major efi veftrum (fi numfler veftet,* XI. *q.* III. *nullus pnmos.* XCilf. *di. dmconi funt.* Postremo iste Sanflus doflor, ut ejus legenda demonstrat, fuit virtute obe-

dten-

dienti· veto meritum homo bene conditus augetur in melius . Ecce putehfum test. icilicct . Aliquando autem per obedientiam debet bonum, quod agitur permitti, neque enim mala m paracjifo arbor extitit , quam IX-us homini ne contingeret interdixit; fed ut melius per obedientue meritum homo bene conditus crefceretdignum fuerat, ut etiam a bono prohiberetur , quatenus tanto verius quod **a**geret virtus eflet, quanto Ôc a bono ceflans auflori fuo fe fubditum fic humilem exhiberet. Hoc ex "^uguftino refert GratianusXI. *q.* J1I. *quid ergo.* Alibi obedientia vidimis jure praponitur *de ma. & abe. c. illud.* Et ratio , quia per vidimas aliena caro per obedienriam vero propria voluntas maflatur , quod omnibus magis eft ex Gregorio Gratianus . VIII. q. I. fciendum . Alibi . ***Ætema mercede defraudatur qui fuperioribus potefianbus fidem & reverentiam 'xhibere contemnit,*** XXIII. q. V. ***fi quid apud:*** fic §. ***ipfis autem*** , quod Immediate przcddit . Ilie ergo przclariflimus doilor tot virtutibns itifignitus quatuor Ecclefi- dodoribm meritus eft cquari veneratione . Ex quo in dubio eis in fanditate «qualis fuir. Dicit enim tex. notabilis fic. ***Dignum eft uteorum aqualis fit veneratio & fefttvims, quorum aqualis fiat virtus tfr fanUuas.*** Ex Ambrofio refert Gratianus, LXXVI. di. ***Scire.*** Hunc ergo gloriofum patrem veneremur in fecula , qui nobis neceflaria miniftrabit documenta . Ad laudem Dei. Arnen.

finitur ferma utnufqne juris monarchia , domini Ludovki Fontani de Urbe, editus & recitatus per eundem in die S. Thoma in artu Patrum univerfalem Ecclefiam in Bafilan rbprrfentantium.

à

EPI ST OL Æ

EUGENII PAPÆ IV.

4v EL CONTRA SYNODUM

Bafileenfem hic fcorfim congeftz , fic juxta **datas** ipfarum , quantum **ex** ipfis divinari **licuit,** digeft· .

XLV11I.

Bulla Miffa a domino noftro Papa domino archiepifcopo Colanienfi.

fugenius epifeopus fervus fervorum Det venera-Mi fratri archiepifcopo Colotuenfi /alutem cr npoftolicam bentdiihunem.

QUoniam **ex** multorum relatione fentimus murmurare nonnullos , audita diflblutione concilii , fi quod efle congregatum videbatur in civitate Bafilecnfi , opinantes **forfitan** nos iubterfugere velle concilium, quod femper optavimus fieri fic optamus, nos fraternitatem tuam avifatam, tâcimus per præ**fentes,** quod illa fecimus cum maturo confilio fic deliberatione , juftis ex caufis in literis **noftris expreflis** , q^x non fuerunt **fifta*** , ut aliqui garriunt. fed vera fic efficaces fuerunt **etiam. Et** funt àli· caufe, quas nolumus fpecifice exprimere, quia manifeftati non poterant fine quorumdam principum nota . A8çd fi omnes alie caufe defuiflient , una potifTima fuit per fe omnibus nota, infirma fc>licet noftri corpori» valetudo . Nos enim , qui m minoribus conftituti >n Conflanti? 'fi concilio reformari ecclefi tm cupiebamus, iam in pontificatu noftro defiderium illud noflrum peifictrt , & iri tam pio opere laborare perfonalitcr plurimum adedamus. Ideo concilium indiximus in civitate Bononienfi. Neque enim cum agendum fit de reformatione univerfalis ecclefia, cujus diredio & cura principaliter ad nos pertinet , & de nonnullis aliis graviffimis rebus concernentibus flatum reipublic· Ghnflianr , nobis conveniens vifum efl tantam rem fiçti debere per legatum fine noflra Bprzfentia fic venerabilium fratrum noftrorum fande Romane ecclcii* cardinalium. Sed . ficut ei placuit cujus in. rutabilia confilufunt, graviflima perlons noftri* fupervenit infirmitas: aqua licet paulatim convalcf. ere incipiamus, tamen non omnino I.bcr iti fumus , ita ur poflimus fine certiflimo mortis periculo ad remotiores panes accedere. Igitur in loco magis vicino concilium celebrare , At in eo pr»fidere decrevimus. Quare nemo juftfe futcenfere nobis poteft, fi ex omni voluntate Dei, quam oftendit iri nobis, illud elicimus, quod ei gratum dc utile ecclefi· fuae fore non dubitamus . Miramur itaque, venerabilis frater, de quibuf dam , qui magis quatentes evertere & deftnCmare, quam ftabilire & reformare ecclefiam , hrrefes fovere fic bella fufeitare, prout haflrnus notorie fecerunt , quam pnemifla extirpate , fic in dulcedine pacis reducere , obloquuntur fic ftudent contra voluntatem fic decretum noflrum epifeopos dc prclatos in Bafilea fub nomine concilii congregare, non ut ibi per eos reformetur, fed ut penitus obruatur fta·u$ ecclefi· , fic fides' catholica confundatur . Licet archieptfcopi fic epifeopi , quoad reformationem in vita fir moribus, diffinitivas voces habeant in concilio generali , tamen ex juramento prius preftito parere fic obedire mandatis apoftolicis funt adfliriûi : **nec** remanere Bafileae, qui erant; nec de novo ?cccDdere , fed potius ad veniendum Bononiam fe præparare debuiflenx , poftquam decreti noflti notitiam habuerunt. 1'Icrique flare fic accedere funt coafli, in quibus nec vis ncc au/I >ritas concilii generalis confiflit, quorum voces ■firl deliberationes minime liber· funt. cum ab eorum qui compulerunt voluntate dependeant. Itaque digni non funt, neque habiles, qui dent legem ecclefi® , neque aliis nationibus* neque rcfgioni Chriflianx . Nos enim in concilio proxime celebrando Bcnomæ in tempore conftituto , vel citius , quamprimum fufttciens numerus prtlatorum aderit, videbimus fic judicabimus cum confiiio in talibus opportuno fuper caufa eorum qui Bafilez remanfeErunt, vel illuc noviter accefferumt, fic infpirante nos domino , qui infpirat jufta fic fan**fta** confilia . in his ad quz concilium Bafileae fuit principaliter ordinatum , falubriter providere conabimur. Quare, venerabilis frater, cum tibi etiam , qui in **ecclefia Dei** notabile membrum exiftis , folers immineat cura przmiflbrum , qui de veritate rerum fic ftatu perfon· noflra es plenius informatus, qui vides in hoc turbine fluéluantium voluntatum fub hac informitate aflerti concilii rem ecclefipcriculofe committi, qux maioribus confiliis

in-

indigeret, quibo urinam omnes debito in A tempore fumcere poflemus, fic fentire potes, non per univerfalem Chriftianorum voluntatem, fed per aliquos confoiratorcs, ad perniciem ecclefis', .prelates nâis rationibus coloratifque aigumentis induti, & nonnullos exquifitis modis & comminationibus impelli ut ad id aflemrt concilium yadant, quod fic lapfu temporis & noftra auftoritiie eft diflolutum , fraternitatem tuam tn domino exhortamur, quatenus per nuntios dc hteras tuas , quomodocumque noveris aptius convenire , retrahere procures prslatos circumdantes .· & temporales dominos exhortari, ut ipfos retrahant a dido aflerto concilio Bafileenfi. Et fi qui jam iviffent, hos penitus revocare; in Bhæc fic alia debitus honor fedi apoftolicc fervetur, fic ei deteratur.

quam majori numero fieri poteft iptbs inducendo , ut ad indicium per nos Bononienfe concilium fupradiclum. ut tenentur , debito tempore, quantocitius poterunt, venire procurent ; tAporalcs domini fuos oratores ad diflum Bononienfe concilium mittant, qui fuis honoribus adfint , negotia dirigant, & juftis deliberationibus foveant , ficut de Chriftiana eorum devotione fpetamus·. quo in tempore tq etiam ad ipfum Bononienfe concilium debeas advenire . Qua iit re omnem tux vtrtutis conflictum vigotem excitamus in hao jti* fla caufa ccclefir I>ci ; ut pinnis mundus intelligat fanflo operi fanflas te atque ferventes operas potuifle, & nos ad meritos tuos Cexhortationes, monitiones, citationes dierum honores ferventius animemur, nobis de tempore in tempus notificando. quantum (utfperamus) virtus tua profecerit , fic profectita fuerit in przdZlis ,

Datum Romai apud fanflum Petrum , anno incarnationis dominiez millefimo quadnngenteiimo tiigclimo primo, 111. Idus februarii , pontificatus noPtt anno primo.

XLIX.

Informatw mifa per Domtnum nofimm papam ad regem Homaiwum per dominum Jacobum arckreptjcvputt Abfrditnenfem , deliberata arca m<'dum je habendi per Jaminin prelaivs ain>t Bafilea congiegaios.

QUia impoflibile eft fine fide placere Deo, fic fandiflimus dominus nofter Yub continuata religionis Chriftiana inftitutione a puero vacaverit fidei obfervationi, nihilque amplius defideret, poft anime falutem . quam ipfius fidei obfervatioriem & incrementum , placet (conternatur) cjufdcm fanclitati, quod exifteflte in loco prediclo Bafileenfi , & qui erunt» sufloritate per dominum noftrum eis concedenda . fic prisfidentibus nuntiis five legatis per fanClitatem fuam deputandis. intendere poflint fic vakant hzrefum extirpation! vigentium in partibus ultramontams , fic po- E tiflime Bohemorum nunc urgenti, tam per mflruflionem, quam per redudionem eorum ad facrofanûam fidem catholicam , fic aliis viis debitis, licitis fic honcftis; provifo tamen , quod fi oriantur dubia notabûia , feu magna, «jufdem domini noflri cum confilio concilii fic dominorum cardinalium fit dccifio aufloritative, vel remittantur ad concilium aliud futurum , ubi dominus nofter perfonaliter intcrefle poflit , fi pradicli Bafileenfes maluerint ,

Item placuit (conteniabiturque) domino noftro, quod pnedifli circa reformationem morum in omni ftatu ccclefiaftico invigilare habeant fie avilâre particulariter, prout Spiritus fanflus mimflrabit unicuique , provifo quod eorum avifamenu per oratores (hos ipfi domino noftro tranfinittant, qui torrefio «3c addito quod fuse fantliiati videbitur, communicatione **fiada** correDorib»* & additoribus **exi**ftentibus in Bafilea , firmitatem obtineant , prout domino noftro videbitur , approbantibus diclis, in Bafilea congregatis : fic fi non concordaverit fanflitas domini noftri cum predicts , remittantur ad futurum aliud concilium, in quo domuius nofter interefle poflit, ut per

Item quia pacis bonum inter "omnia defiderabile eft, cum non nifi pacis in tempore bene colatur pacis auctor, placuit (contentatur) domino noftro, quod praediftis omnibus ad avifandum fc dc pacis procuratione interponant , media $d eam quzrant, fic idem efficaciter intendant ! falva femper in omnibus piasdidis fanclae fedis apoftohee auCtonttue ! eui devote obiecundare tenentur qui Chriftiano nomine gloriantur. Et propterea remittenda eft ei dccifio faltem, ut fuperiori capitulo continetur.

Item quod omnia fic fingula , requifittones , appofitiones, fic proce/fus incepti, fit qui inciperentur poft pratentium conceflîoncm per Bafilez congregatos, contra quafcumquc pertonas , cujufcumque dignitatis aut conditionis exiftant, five flatus, fic omnia per que, five quorum medio. five auctoritate ad ipfos vel ipfas ventura eft, pro non faclis habeantur ,. Jierindcquc fit ac fi nullo unquam tempeie ada , facli, feu faClx extitiflent: ita quod omnia temaneant in flatu in quo erant ante didam congregationem Bafilcr : fic etiam omnes monitiones , citationes fic proccflus incepti in audientia contradiflarum fic alibi aufloritate apoftolica , fic qui inciperentur poft Dpnefcntium conceflîonem contra diClos Bafilez congregatos, feu Cingulares eorumdem qui ibidem eram , exiftant, aut fuerint, habeantur pro non faflis, ac fi nunquam eveniflent, five **fàili**, aut faâz, **extitiflent**, ita quod in nomine domini noflri Jefu Chrifti in vera pace , caritate non fiôa, fic bona unione animarum, moJo fic forma pneinfertis, fic non aliter, nec in aliis, cum maturitate debita procedatur, una cum legatis domini noflri papae deputandi*.

Item paratus eft dominus nofter abbreviare tempus concilii proxime futuri Bononie , fic etiam locum mutaro, dummodo fiat in terris **ecckfir** immediate fubjeClis in Italia, ubi dominus nofter cum facro collegio* poflit perfonaliter przfidere , juxta concilium in Bafilea exiftens fic ibidem poterunt convenire fic papa fic dominus rex perfonaliter in concilio , ubi multa bona fieri poterunt, quae fieri non pofletu fine pape ad minus prefentia ,

Tenor *literarum apoftobearum de potefiate legati popa modems prefidenia conctho . »*

Engennu epifcopus fervas fervorum Dei ddeOo filwfidiano/anUi dngeli diacono cardinali, appjtolica fedis legato, falutem & apofivlscam benedühonem .

Uamprimum fuimus- divina favente clementia ad apiccmJumnti apoftoiatus affumpti, venit nobis în mentem , quantum mundo utilis fic neccfaria ecclefi- legatio tua, cum qua failli per fedem apofiolicam deftiqatus ad Alemanni- fit nonnullas alias panes pro caufa fidei fic ordinatione concilii generalis, fic aliis commiffionibus fpccialibus de rebus magnis fic arduis datis circumfpedioni tus. Propterea placer nobis, fic volumus legationem hujufmodi pro caufa fidei fic aliis fpecialibus commiffionibus tibi fadis , quantum ibi gratia divina conceffsrit, continues atque perficias , cum illis modo fic forma, potefiate fic facultatibus tibi dati» atque conceits per felicis recordationis Martinum papam V. praedecefforem. noftrum, prout in ejus literis plenius continetur. Circa vero negotium concilii generalis, quia in pluribus mutationem faClam fentimus, omnia que emerfennt, vel ad notitiam tuam pervenerint, celeriter nobis feribas , cum confilio tuo, qualiter in Calibus providendum fic agendum effe videatur; fignificando noois omnem illarum rerum flatum particulariter fic diftinfle.

Datum Rom· apud fanélum Petrum tv. Idus Martii, pontificatus nofiri anno primo.

LI.

Λ//β revocationis per commiffionem fallam domino lardmali legato, de concdio cum caufis inibi expreffis.

Eugenius epifcopus f,num fervorum Dei dileih Jil» /uhano fanih Jngeli diacono cardinali, apofioltcc ferbs legato, falutem d apofiolicam benedUbonem.*

■ "OOilquatn divina dementia ad apicem fum- " X mi apoftoiatus , licet immeriti, affumpti faimus, nil dignitati noflra fic amplitudini fedis apoflolicz magis convenire putavimus, quam omni (ludio fic diligentia profequi ut Eerfon· ecclefiaftica, quantum human· fragitati celitus permiffum eft , per femitam Jefu Chrifli incedentes , abjectis illecebris cum finceritatc religionis fic fidei vitam honeftam ducerent. fic Deo, prout profeffi funt, feipfbs veris effedibus dedicarent. Quod confiderantes, fic m animo noftro fiepius repetentes, ac ea qua per felicis recordationis Martinum papam V. prodcceffbrem noftrutn circa celebrationem Jlafi■eenfis concilii...juxta ordinationem Conftanticnfis fynodi ihftituta fuerunt, qui tibi in dklo Bafileznfi concilio praefidendi, & hujufimodi concilium, fi & quando prudenti· tu· videretur » diffolvendi fic pro alio concilio, juxta ftatuta prafitt· fynodi, in decennio *celebrando ,* alium locum aflignandi plenam per varias fuas lituras dedit facultatem, Deo pro-

Apitio, abfolveré dc perficere Intendentes , de venerabilium fratnlm noftroryi» confilio. circumfpecliont tu-, «x quo in ingreffu tuo ad Alemanni· partes nulli prxlati in Bafilea pro celebratione concilii erant congregati, dedimus in mandatis, ut interea circa expeditionem contra Bohemos hzreticos trkj etiam commiffan^ vacares , & deinde ad civitatem Bafileenfcm dicti concilii locum accederes, & ibidem noffro & ecclefi· nomine prsfideres · Verum-licet <ad opprimendam diftorum hasreticorum perfiduun ômnia a te prudenter fic folicite gefla fint, fic nihil ad hoc fandum opus pertinens' prztermiffum efl, tamen occulto l>ei judicio permiffum efl , ut infelix ac turpis illa catholicorum fuga fequeretur, pofteaquam, premiffu dileclis filiis magiftro Joanne Polemar palatii apofiolici caularum auditore, ac Joanne de Ragufio in theologia magistro fic ordinis fratrum Praedicatorum procuratore , ad didam civitaterfi profedns es , ac omnia juxta defiderium cordis nostri circa reformationem cleri, extirpationem hzrefiun , picem & falutem Christianorum, quantum in te fuit, efficere procurasti. Tandem , cum post Namt iacH longam tuam moram, requifitis infuper a tua ',*nlr*"·· circumfpedione praelatis fic aliis, parva ibidem congregatio fada fuit, de confenfu eorum qui in dicta civitate existunt dilectum filium Joannem Pulcripatris in theologia magistrum canonicum Bifantinum pro plena informatione difpofitionis concilii ac belli fic turbationis illarum partium ad nos fic dictos fratres nostros destillasti, quem una cum didis fratribus, nostris , licet infirmitate gravati , libenter audivimus , & omnia per ipfam tam nobis una cum praefatis fratribus , quam commiffanis nostris ad eum audiendum per nos postea deputatis , facunde & prudenter explicata plene intelleximus. Qui enarravit inter ceteras qu«»d in partibus Alemanni· fpecialiter clerus multipliciter deformatus erat, quodque pestis illa Bohemica ad multas Alemanni* partes ierpens venenum fuum effuderat , & partes illas tam detestabili labe inquinaverat. Quodque etiam exinde in partibus Bafilea* infinita (caudata fuborta erant, cum nonnulli opidani fedam D(Bohemorum imitantes clerum perfequerentur, & crudeliter trucidarent. Addid t prrterea alias difficultates & pericula. qu· ex bello inter ddeclos nobiles viros Philippum Burgundiz & Fridericum Austria- duces proveniebant . Nam hi armis decertantes , terras di- f, cew<i. ft« civitati propinquas habentes , afferunt tran- i>* r««>««ti fitum ad Bafileam fine formidine & periculo heri non pofle. Prrterea celebrationem concilii & reformationem ecclefir plurimum opportunam effe afferebat. Quz omnia ac plura alia fatis nota , que honestatis gratia praetereunda & · fabjicienda funt, confiderantes, *·*■ quamvis antea variis nuntiis ac literis cognita nobis effent, ac existimantes ob tot difficultates fic pericula praelatos forfitan tanto tempore expectantes Bafileam noo veniffe, fc- ptenniumque in quo congregari debebant elapfum effe, fic fi dc novo vocarentur, pericula fic diftcultatcs prstdidas allegarent, nec ad fubeunda hujufmodi pericula honeste cogi poffent; ac etiam verfitntcs in animo nostro, quod cum tot facultatibus, impedimentis fic periculis, hiems etiam instat, & nova vocatio ad concilium celebrandum , quam idem

Joannes Pukripatris a&dare videbatur, fru-i *ua fieret, nib aliquod conveniens tempon·· fpatium interponeretur . Cumque etiam hi» proximis diebus cariffimus ia Christo filios noster Joannes Palaologus imperator Constan» noopolicanus nuncupatus, oratorem fuum ad nos Ac pneAtoi fratre» nostro· destinarent, qui exponendo nos requifivit, ut juxta ordinationem didi predeceflbrts pro unione orientalis ecclefia cum Romana At occidentali eodefia concilium celebraretur : ncfque convenuooes Ac ordinationem didi pradeeetibris etiam cum confilio dklonyn fratrum nostrorum approbante», ipflique Grucis postulantibus, juxta conventiones didi pimdacefloris, expeniu galearum eos ad concilium conducere, & ipfo finito, ad panes fua· reductae debentium . St alias expenfas opportunas Ac neceffarias obtulerimus: multaque etiam loca Italie. cum abbi pro Greels commode fieri non podet, pro celebratione djdi concilii, eorumque redudione, ad ritum Romane ecclefia per nos oblata Aierint, diduique orator nos certos effecerit , imperatorem Ac patriarcham profato» alios fuos oratote» cum plena potestate tranfmifluros efle, qui ex oblatis in Italia locis aliquem , prafertim cum plena potestate Bononiam, acceptabunt, prout ad profatum prudeceflbrem ante fui obitus notifiam tianfmittebant. Cumque fi nova prolatorum vocatio, ut promittitur, fieret, hrc duo concilia uno prope .empore concurrere videantur : Ai fi ea disjunda fieri Ac celebrari contingeret , unum ex altero debilius Ac minoris efficeretur audontaüs: huc infaper una cum dwibs fratribus nostris animo nostro contemplantes, cum in univerû republic» Christianorum nihil dcfiderabilius contingere poffet , quam videre Gnacos tanto temporis intervallo a ditia Romana ecclefia disjunctos, fub ritu ipfius ecdefmzAc veritate catholice fidei redudos cfie, Atdlarn Gnecix nationem, qux tot fandos mftrw A(▾iro» egregio· Ac lapientes genuit , <pii humano generi tam facratamm quam fiqcularium literarum feminariutn dederunt, Romana ecclefi* unitam, Ac fub ipfius unico ovili redudam; bis At aliis rationabilibus caufis indudi, tam refbrmationi cleri At ecclefi* ac extirpadoni harefum, ac paci Ac tranquillitati Christianorum, quam etiam Grecorum redudioni, qux omnia funimis defideramus affedibus, providere perfonaliter valeamus, circumfpedioni tu* ipfum concilium, fi quod adhuc pendere videatur, diffolvendi, Ac nihilo minus aut· difiolurionem hujufmodi in civitate noflra Bononienfi, ubi Deo audore perionaliter intendimus pnefidere, ufque ad annum cum dimidio a die diflolutionis hujufmodi computandum, novum concilium indicendi, aliudque pro tempore decennii juxta ordinationem dida Conftamienfis fynodi in Ibco, ubi tibi cum concilio eorum qui in Batilea pro concilii caufa exiftunt videbitur , fimiliter indicendi, ac omnia ali* m prcmifiis agendi, difponeadi, Attuendi, exequendi Ac concludendi, qus pro ftatu Ac honore noftro, At did* Roman* ecttefi^ac' pace Ac tranquillitate republics Chriftian», noveris profutura, plenam Ac liberam de ipforum fratrum , videlicet Jordani Sebineofis, Antonii Oftienfis , Ac * Velletenfis, Hngonto Vroneftmcnfis . epifeoporum, Ac diledorum filimum noArorum Joannts tituli fimcli Laurentii in Lucina, Antonii tituli fancli Marcelli , Joannis tituli fandi Sixti. Francifci Candi Clementi·. Aagelotti tituli fandi Marci, presbyterorum , Lucidi fande Mari* an Cofmedin, Ac Ardecjni fandorum Cofin* At Damiani, fruad* Roman* ecclefie diacanorum cardinalium , confilio, audoritate apoAolica, tenorpratentium concedimus facultatem pariter ac poteflatem , ratum Ac gratum habirari quidquid per te fuper pramiffis propofitum, deliberatum , ordinatum, ftatutum ac decretum Ac confaltum fuerit, idqne faciemus, atadoro domino, ufque ad taiaftdionem eoodignam inviolabiliter obfervari.

B Darum Roma apud fkndutn Petrum, anno incarnationis dominio» millefimo quadringentafimo trigefimoprimo , u. Idus Februarii, pontificatus noftri anno primo.

Ego Jordanus epifeopus Sabtaenfis domino nollro profato aliqualiter impedito, ac de ejus mandato, patientibus praferipns dominis cardinalibus, manu propria fubfcripfi.

Ego Jordanis· epifeopus 90ineafis nomine meo proprio fribfcripfi .

Ego Amorum epifeopus Oftienfis manu propria fubfcripfi.

Ego Hugo epifeopus Pnetteftineniis, nomine meo proprio fubfcripfi.

Ego Joannes tituli fandi Laurentii fubC fcripfi .

Ego Antonius tituli findi Marcelli fuhfcripfi.

Ego Joannes tituli fandi Sixti presbyter cardinalis me fubfcripfi.

Ego Francilcm tituli Andi Clementis presbyter cardinali· fubfcripfi.

Ego Angeloctus tituli Andi Mard presbyter cardinalis fubfcripfi.

Ego Lucidus cardinalis de Comitibus fande Mari* in Cofmedin fubfcripfi.

Ego Ardedqus fandorum Cofina Ac Dsmiani diaconus cardinalis fubfcripfi.

LI I.

Ai/em *nvaceàonù conciti fMicoie* Jtoma, d- afifi.

Eugettnu , Arc. nd *fiotnm ni memono»*, mi. *vcijfc fingulu Chrijti fiithtiu·, prtfentei tittrit rnfpcftinf , folutem & epojMaun fbonm.*

QUoniam aho Ac mcompreheaf&ili domino reddere conftitulmus vota noftrs in confpedu omnis populi, At In atriis fimdis ejus, pofrquam davm domini fufeepimus, Ac bead Petri naviculam gubemamt* , fup» preffi magno pondere, faster procellofbe mu»·E di moras effe videmur cmaMtuti. Contuemur enim fubortam ifla ternpefjate profiaam herefitn Bohemprum quafi venenum inficere procordi» fidelium , inque dies momH contain ferpere , taxmuque animée deubantimn populorum , At Grocoram errorem , ad qmsnm» extirpationem fahabribus experimentis providebatur , propter amergCMia incommoda perdurare , hoffes adoranda Crucis ab Afia Ac Africa inter Europam vafra cade atque calamitate invalefctre contra popuhun Ariftiannm , Ac per ipfbq principes popukdque fi-

ames deflevire , fiede-
penfau refarmatin*.-
igjtur peaftfa* *aaH*

tnm fiagrasuMEmam attendimu», veheanemifi
fime concitamur : dum vero gerendarum re-
■«M£ magnitudinem, loca & tempora men-
furamos , nacefitatem coaditionto humans ro-
cotdaasar , quoniam ree tam ardua* tamque
«UfaUes feftrare brevi fpatio non valemus ;
attento maxime , quod dum facto recorda-
tio··* Martino* pena V. pradoceftor nofter ,
diledum filium noftram Jubatum* faAi An-
geli diaconum cardinalem , pan celebration*
Bafileenfi* concilii ad ipfam civitatem Bafiken-
fa> dcfttosaffa, dum nulla adhuc ibi congre-
gatio prslatoram ftrf*a forat, ipfo cardinalis,
ne interim tempus vacuum deduceret, verfa
Bohemians fetranftulto* ficut habuerat in man-

catboBcocum fuga, promWfit ad ipiam civita-
tem Bafileeefas diteAto filito Joanne Potemsr,
palatii apoftolid canteum audisse , fit Joan-
ne de Rigufio in theologia magiftro erdinto
PradicMorum procuratore , cardinalis prof*-
firn ad ipfam civitatem , requifitÛque prola-
te partium diverteram, parvaque ibidem cle-
ri congregitiont fauta , de confenfu eorum
qui tos diAa civitate sxIftuar, ddoAum filium
Joannem Pulcripatrto in theologia magiftram
canomeum Bifwxinum ad no* fit dido* fra-
tre* noftra* tranfaifit > qui nobis inter cetera
fecunde fit prudenter explicavit* fignificavit-
que deformationem cleri in partibus illi*, fic
•riandam ipfiu* harefi» pcftem pullulare in
die* , fe jam ufijue ad partes Bafile* proxi-
ma* advutüfiê* focuti» inde fcandalto fic da-
dibos abominandi* : nam herefi» prodrila. imi-
tatores cieram iufequentes aliquo· turpiter ex-
paieront . fe nonnullo* inhumaniter trucida-
runt . Addidit etiam diferimina principatu»
pena inter diiaAo* filio* nobiles viros Phi-
lippum Burgundia fit Fridericum Auftria du-
ces * ahafijue difirulrare* , ex quibus tamen
novam pmlaeorum vocationem ad Bafileam
afieâare videbarer. No* quidem examinantes
conditionem mundi, temporum ÔC locorum .
quod inftat tempus hiemis, quodque loca cir-
cumftantia Bafileam , pociffime verius Auftriam
fit Burgundiam, minus efteuanfitu fecura fe-
rebantur , unde verifimile fuit prolato· in Ba-
filee diutius expeâato* non venifle qui etiam
coafiderati* dimcultaribu» , temporum ineptі-

fac* ttaâaadû rebus multi» & magni* non
fufaaresK: quodque µstertit tempo» fepcca-
stii , ia quo fecundam ftatum Conftantienfis
•oucihi' fism aha vocatione debebeat coagre-

nkmto Be redaAioato Grace orientali* eccte-
fa tot Boman* fit univerfa acdefia initas fit
treAata* ismer ipfism pmdecedbrem noftram
fit fenAm Berneem ecclefi» cardinale* * de:

Aquorum numme eramus, fit oratore» in
fa Jaranto Palaologi imperatoris Conftanri-
aopotani iButtris, fe venerabili* fratris noftri
Jofeph apud Cnecos Cnnftanrinopolitatd pa-
triarch· , ipfi imperator fe patriarcha his die-
bus fisos ad no* fe prafino* fratres noftro*
oratores tnnfaiferant, requirentes ex uaAa-
tu rifitfem pro uniora fit reduAionç nradi-
Ato * quod deuti cum prodecefbre noma fe
fratribus tifiiem convenerant, dignaremur e-
xequi , fit in loco éù apto generale conci-
lium fecere convocari : requirentes etiam prm-
mifias expenfas , & alia ibi fecundum diâaa
coavendoam promifta : unde not & oblatio-
ne· propter exactionem tanti boni , pro ad-
venturi* perlatis fic oratoribus eorum ad Ita>
liam , pro manirane , fic pro luo reditu ad
Graciam , pro galeis fit alii» neceflarii» obtu-
limus impenfa* opportun*» . Cum quibus Gra-
ds dum nominata fuiftnt Roma , Ancon* fe
Bononia, fit alia Iuli* loca , demum licet
Roma irobia fic fratribus nolint commodfa
extitifiet, in Bononiam putamus aptius con-
venire * qua propter habilitatem navigationi·
eorum , fit propter aditum viciniorem ultra-
montanorum ad Italiam , capacitatem loci ,
fic aHa· coadidoM* » idonea reputatur i quo
profati patriarcha fit imperator fblemno* fuo·
oratore* ad no* tranfmictere promiferam , fi-
cut ante notitiam obitu* pnmti noftri prn-
dccafiori* transmittebant. Confideranie* it
pradiAa, & quod in torn republic* Chi
norum nihil Curibus fe optabilius efle pof-
fet, quam Graeam ecclefiam, olite tot fa-
Ais fe viri* ecclefiafticto darifimi* illuftrem ,
dimifln erroribus , reduAam videri ad ritum
Boman· fe nniverfaa ecclefi· ; comprehen-
dimus neceflarium ofie ad cooyeeicns fpatium
temporia in Bononiam generale concilium con-
vocari . Nam fi prolati Bafileam de novo vo-
carentur , qui convenire non poflent fine tem-
poris intervallo , utromque concilium tere uno
tempore concurreret, fe fic utrumque minoris
auctoritati* haberetur* nec prolati in utroque
poflent interefle. nec poliet utramque gene-
Dralc concilium nominari. Unde pro ipforum
commoditate , ne bis habeant convenire , fe
caufi* fuperiu* declaratis , & aliis magni» fe
urgentibus fuis loco fe tempore declarandi» .
majus bonum minon proponentes , no* de
confilio ÔC» afsenfu venerabilium fratrum no-
Arorum Jordani Sabincnfis, Antonii Oflienfi· ,
Hugonis Pnsncftinenfis , epiicoporum , Joah-
nis tituli ftncli Laurentii in Lucina , Antonii
fanâi Marcelli , Joannis tituli fânâi ftixti ,
Francifci tituli GuriH Clementis. Angelotii ti-
tuli fetrili Marci, presbyterorum. Lucidi fan-
Ac Marie ia Cofinedm , fe Atdecini fiurilo-
ram Cofmc fe Damiani, diaconorum ejufilem
fanda Roman· ecclefia cardinalium , per tt-
E terat noftra* direAa* ipfi cardinali fani An-
geli legato. ut fupra alias , concilium, fi quod
in Kafilea congregatum videretur , ex cauti*
pradiAia «lifsolvendum , fe aliud (ut prmlw
cirar) in anno cum dimidio a die publica-
tionis caramdem literanun in pratfaa civita-
M Botaoai· celebrandum , indicendum fic pu-
blicandum fe fequen* aliud concilium fas de-
cenni· a die difeohstionto ipfius Bafileenfi*
concilii, juxta ordinationem Conftantienfi fy-
nodi, in civitate Avinionenfi enuntiandam fe
ftatuendum decrevimus . Et quia poft tranfe

que folemniter condamnent, Bt iu Bancnfi concilio ac per diverfos procaflhs fodis apm fatten Bc legatorum ejus fubfoquenter aggrovasos Bc ingravatos, cum invocatione etiam auxilii brachii fiscularie, Bc publici belli indidione multiplici, · quodque toti orbi pint Φ“”” netifimum eft, catholica fidei cfieUOtortos hoftes Bt perfidos inimfcoe armatos, hwafts peninaciffime Be inflexjbilitcr definedentes, fuifib invitatos Bafileam ad difputan-

Bc contendendum friper articulis in profati* conciliis generalibus, Bc per proceflbs apoftolicos tam fotemniter (utprafonur) condemratos, in injuriam auctoritatis apofatic· facrorumque conciliorum prodiôorum contra decreta fandorum patrum , Bc ftacuta legum imperialium, civilibus audientiam exprefte denegantium, Bc alia diverfa fcandala Bc pericula imminere, ut eo citius ad terminum currant Bc veniant ipforum conciliorum, quo citius prpmifli ftserinc publicata : exnunc fono re profentium de ipforum noftrorum fratrum ^cardinalium confilio Bc aflcnfu, conciliorum, fi quod (ut promittitur) Bafilro congregatum videatur, de apoftolic· poteftaris noflro plenitudine diflolvimus Bc totaliter liberamus, aliudquc concilium in anno cqm dimidfo aC dic dat· profentium computando, in profata civitate Bonooienfi, quam ad hoc cognovimus aptam auamplurimum, ut profertur, indicimus, publicamus, Bc tenore profentium declaramus : in quo cum profatis fratribus noftris , dante domino, intendimus interefle Bc perionaliter pnefidere. Et nihilominus in decennio aliud fimite coocilum, juxta ftatuta Conftantienfis fynodi, de eorumdem fratrum noftrorum confilio & afita» fu, in civitate Avinionenfi fimiliter extunc indicimus, publicamus dc declaramus in nomine Jefii Chrifti filii Dei, cujus preciofiflhnoDftatum ecdefi·, dc confervarionpm aufiorita» fanguine faivati fumus, dc cujus * popnli fislotem toot aflêûibus afpiramus, vobis univerfis dc fingulis patriarchis & archiepifcointereft, ubicumque conftituti», diflolutiones dc indidiones hjriufinodi nocificamui, vofque Bc veftrum queonibet requirimus dc monemus per vifoera mifericordi· Jefu Chrifti, dc vim juramenti prsftiti in confecratiouibus ftris, dc in virtute find· obedientl·, ac etiam apoflolica auctoritate noftri vobis, proripimus dc mandamus fub poena excommunicationis dc aliis poenis juris, quatenus in an» no uno cum dimidio a datis profentium (ut promittitur) computando, ad profatam ctvitatem Bononienfem pro hoc facrofenâo concilio celebrando, dc fiihfeqoentcr in decennio nrodiâo in civitate Arintononfi debeatis personaliter convenire ; quos omnm profentto tori» pti inflantia atque decreto intandimee efle mm nboe, peremptofloque citatos, ac fi veftrum fingetis dirofts faiflent noftro monitori· Inero fpeciales . Nulli ergo lioeat, d'c. noftro difteuntiotas, liberationis dc citationis infringere. Datum Rome apud fandum Petrum xv. Kalendas Januarii, pontificatus noftri anno primo

ditatam,

Jh^romr *tfifcaftu ftrau ftnjtn» Det* car^hro in *Chr** gurie /bfcn

/^Um cui difpooente do» VJ ·**ı Acritati quam tot» mente incumbere, Bc efcncitt» prafequi, ut perfimn ecdefiaftic· per fornitam Jefii Chrifti incedentes, abjedis illece» bris, cum finccritate religionis & fidei vitam boneftam ducerent, dc Deo , prout prafefii font. feipfos veris eflUtibus dedicarent ; dile-Ao filio noftro Juliano fimâi Angeli diacono cardinali, fedis apoftoUca legato, de venerobilium fratrum noftrorum confilio, per noftrae serti tenoris litem dedimus in mandatis , ut ad civitatem Bafileenfem accederet, dc ibi» dem, fi prolatorum cotqpegatio faâa efiist, noftro dc Romana ecclefi· nomine profide* ret, dc quantum in eo eflet, refbrmatiotmm cleri, herefum extirpationem, ac pacem dc Atacem fidelium procuraret. Verum licet in propoftto conflantes fimus, dc putemus concilii celebrationem neceflariam efle. tamen certis rationabilibus caufis induâi, In fchcdula

congregatum c& videatur, itifnlvendum efih mandavimus, Bc juxta tenorem di&a ficedula difibbrimus , Bc in civitate noftra Boa·* nienfi, ufifue ad annum cum dimidio a die diflbIttrionis hujafinodi computandum, celebrandam ede decrevimus. Qua tibi proripuo fignificare voluimus, qui» ante omnm princi» pes fidei detentores, dc fiddtam pacem, ao tis noftro Bc fisdis apofioliot procurare debes; ferenhatoni tuam rogantes, ut fi pro ardore tue regi· devotionis" dc pro tua Capientia , aliqua avifamenta excogitaro, Bt inaatea edam cogitaturus es, ad pacem fidelium Bt Chri. ftian· religionis flaram Bt honorem ecdefipertinentia, ea fuo tempore per tuos oratores

efl, procamur ex corde dsmeiuiam Bt forenitatem tuam , ut carifimum in Chrifa filium noftrumv Jounrom Romasorum fanperotorem iliuftrem, dc venerabilem fratrem Jofeph a Grode petrimeham Coaftantinopolit». Enum nuncupatum, perlitatae ** oratores tueo incitare velis, ut qnamadtoodnm fida Utaris Bc nuntiis nobis promifittunt, oratores foes com plow poteftase ad ctmeiltato hujufinodi traafi

tibus, ad fablimitatem fw

fertim de ardenti defiderio nostro etoca fide» Hnm pacem procurandam, eamdem tuam fis» bfimiucem nostro nomine certius ft partial latius informabit. Quod autem ad nos atü. am, fili carifome, ita nostras cegtiatfoMB nottrofquc conatus in hoc ûnâiflhnum opus «

©•o anfeoTO, perffwiibiai conferemus, ut ni-A W ia nostro pontificatu haie Dei caufis propofialib videntor.

I Daturn Roma md feodum Petrum, anno incacnationie dominie* atiUcfimo quadri»· gamefimo rrigrfimo primo, docimo quinto Kalendae Januarii, pontificatus nostri anno primo.

. LIV·

Amsto drotmi nsyfri Pqpc psqfeumta *fecro* cen- *âbe per* ««Aq/faimes dsminoram efrftonnH imperii *e»fu* ad pqpsm.

X^geeùu, doc. cd /ternum nd asemariam.

A D fanâam Petri fedetn divina difpooente dementia evocati, falutem, tranquil- litatem de pacem totius gregis dominici, nobis ex alto crediti, puta paftoralis ofidi debitum , indefefl* studiis affeAantes t id ea maxime dirigimus aciem mentis nostro. per que, licet divertis confiliis, prout rerum & temporum varietas perfundet, ad enmdem tamen fidatis optat* finem, hoc esc, ad unitatisecdefi* prafervatkmem, extirpation» harttom, ejufilemque rdbrautknan, pacem fit Glutem Christi fideliam ac Christian* reipublic* valeamus, fublat* dificnfiooum fomentis suAore altifluno, pervenire . Sane beet in fepteraiium per generalium Constantienfis & Senentis conciliorum statuta , ordinationcfque felicis recordationis Martini pap* V. predocefibris nostri, BafiJecnfe concilium abfifue aha vocatione congregari debuiffet, & nuUntenus prorogari, ac dllcAus filius noster Julianus fanAi Angeli diaconus cardinalis, per ipfom pnsdecefibrem ad extirpandam perfidam herefim Bohemorum principaliter destinatus extitiffet, cum potestate ipfi Bafileenfi concilio pnsfidendi, fi in tempore congruo fit decreto pnriatoram ibi condocentem copiam veperiret, ac fhbfequenter per nos, post nostram ad epostolatus apicem affanptionem, ad prndiAa peragenda confirmatus fuiflet, tamen pluribus exaAis menfibus, etiam post feptenninm antediAum, pand tamen tam prolati quam doAoras fit magistri in diAa Bafileenfi civitate convenerant, prout percepimus ex relatu dileAif&mi filii loannis Pulctipatris ad nos fic venerabiles tratres nostros fenAc Boman* ecclefi* cardinales per diAum cardinalem fic eofdem prolatos doAoses fit magistros destinati, aMteatifquc ipfbs› *propter* numeri parvitatem, tot tamarumque agendaturn moli infitficientm penitus videri , fic inhabiles ad verfutias hsneticorum fic eorum fallacia argumenta refellenda : quodque non erant ibidem regum atque principem oratores , cum quibus in conciliis de eorum pacificatione ttaAaretuni locum etiam Bafileenfis civitatis minime tutum videri propter pkira loca ei vicina, qu* Bohemorum harctica labe iofeâa erant : infuper ad ipfem civitatem Bnfitemrfem dicebat tutum non patera acceihm, propear fisbortum bellum inter dileAos filios nobiles vfeoa Burgundi* atque Austri* doom. Qtara psafeo* Joannes diAorum cardlsmBb fit GMgragatoram nomine nobis fuppBcavit, ut cum verifimiliter propter caufes prasdiAas prolati eo minime convouifient, ipfi» vocare, A eis precipere. reges veto & principas ac etiam Grecos hortari vellemus fit invitare, ut Bafileam accederent. vel idoneos minerent oratores, per quos poffet hnrefis Bohcmonim , qua annata «dicebatur , extirpari, roduAio Gracorum fieri, & pax ac tranquillitas Christiani populi pertraAari. Preterea quia, dum eramus in minoribus in conclavi pro celebranda futuri pontificis cleAione Ttna cum eifiicm fratribus constituti , nos voto adstrinximus illo in loco concilium celebrare , five celebrari facere in quo majori parti ipforum fratrum magis utile expedienfque fit opportunum videretur, ut didis fratribus vifum fuerit melius, concilium predrAum ad civitatem Bononienfem commutari : idcirco ex pradiAis caufis & aliis, quas honefiatis gratia tacuimus. commoti, ne tantum bonum amplius differretur, ac ut in ipfo concilio pollemus perfonaliter intereffe, de fratrum prndiAorum confilio & affenfu, cum Bafile* nulla viderentur pnepsramenta ad celebrandum concilium opportuna, fed potius impedimenta fiibefle, concilium hujufinodi ad profatam civitatem Bononienfem commutavimus , fperantes quod ad eam nobis cum prefatis fratribus & nostra cdria, ac cariffimo in Christo filio nostro Sigifmundo Romanorum rege illustri, cum in Italia effet, prout nunc est › facilior effet acceffus : quodque convenientibus ibidem nobis ambobus , effet in prediAo concilio prolatorum fit principum numerus copiofas, ac etiam doAorm fic magistri ad tantum pondus idonei, quibus Romana curia fic ipfe Bononienfis civitas plurimum funt referre, statufquc Roman* ecclefi·, qui propter abfentiam nostram longinquam utique in periclitatione quoad temporalia procul datuo extitiffet, facilius pofle cpnfervari videbatur. Greci infuper, quos ipfi Bafile* exiftentes nos ut vocaremus ad concilium funt hortati, commodius Bononiam accedere potniffent, quam Bafileam , tum propter maris propinquitatem, tum quia cum ipus Gratis conventum erat de loco Dcoodlii in Italia eligendo: tum etiam, quoniam nobis fic ccdeua facilior eorum fustentatio extitiffet, cum profatus predeceffor fic nos etiam perantea expenfes ipfi» pro eorum accefiu fic recefsu ad concilium obtulerimus. Verum quia, ut ex plurimorum fidelium relatione percepimus, plurima, qu* tunc Bailee concilii celebrationem impediebant, utique cefeaverunt, (nam primum domino concedente , ipforum ducum bella fublata funt, fic alimii P™ parte Bohemorum Bafileam vpnifse dicuntur, qood nobis c* gratiffimum, fi contingat eos ad catholicam fidem reverti: quodque etiam ibidem nunc est prolatorum ac magistrorum major folito numerus) fic nobis per Romanorum regem profatum ac venerabiles fratres & dileAos filios nobiles viros eledores facri Romasti imperii qxtiterit fitppUcatum, ut rnnfantira vellemus Bafile* generale coocUham' celebrari, pro bono univerfalis ecclefi* miBtantis: nos judicantes non cfte reprebenf&de, fi fecundum varietatem temporum statuta quandoque variantur humana, ne bonum, fi qood Bafileç fieri pofiet, aliquatenus impediatur , diAa difeolotioM concilii jam feAa non obstante, statuimus, volumus fit mandamus de contra*

*y rf*oJ·

rumdem festram nrmflio , quod Brfleg Λ-A cram gaMvdc ronrihum per nostros lifstnr illuc quantocius traaTetitaserios, Ac qui noud- μ nostro ibidem praeAdcent, calcbrctur. Kt com praefodi dedores obtulerint circa Ubertatem Ac feeuritatem concilii fe talker cur», euro·, quod Ac mm Ac per nae mkteiMi, Ac elii ad, ipfum eoncilium conisnrari. poterimu merito eoatcutari, eommittimim eifeem, Ac tenore praefcatium eumdamm, nt ψA curam, diligentiam Ac foïicirodinem fecuritatis Ac bheoatia praedicaram, ac custodiam ram loci Rafileenfis quam concilii. Ac maxime legatorum nostrorum, Ac abortam praelatorum, quo· illuc proficticl ootuigeru, in fe fufci-" piant, praeetent, At >ta circa *Hit»* vacent At B intendant, ac vacari Ac intendi fodant Ac procurent, ut tutus Ac libet ad praefatam civitatem Bafileenfem omnibus accefait pateat reddentibus periter Ac recefsus. Interim veto Beilleç cmvenientes, ad extirpandam bacrefim Bohemorum. ac ipfo· ad (hnftaun Adem catholicam reducendo·, pacemqoe Ac concordiam inter ouηΛo· Christi fideles traflandum, intentos existera volumm Ac mandamus. Haec autem omnia volumus ad omnium deduci notitiam , Ac valvis palatii nostri apostolici ac befilicq principis apostolorum Urbi· affigi, Ac ad diverfes mundi partes etiam destinari, ad praediolorum notitiam pleniorem: mandantes omnibus Ac Angulis venerabilibus fratribus no-C stria , patriarchis, archiepifcopU, eptfcppis, Ac difaftis filiis abbatibus, prioribus, ce» nique ecclefiaram Ac monasteriorum praelatis, ac omnibus 'Ac Angulis alii· , qui ad cos» cilia gcncralife, venire, tenentur , ut in diflo Bafilccnfi concilio infra trium menfium fpatium a die datç pnefentium computandum debeant convenire . Nulli ergo, *&c.* Si quis *&c.* x

Datum Romç apud (anctum Petram, anno dominicç incarnationis millcfimo quadriogentefimo trigefimo fecundo , decimo fexto Kalcndas Martii, pontificatus nostri anno feeundo.

LV.

Zirera Λp· «d Jsiperemm· *refpoHfive fitper ft&s canahi .*

JTqgrmer, Acc *cenfueo* ia *Chnfio filio Sigit-eumJo* Λμμοποβ , *Aetgerie,* Acc. /hfo-caufis eum magna dctteratioM Ac maturita-te proceflfaMM, cemfiderart· omnibu· quq In re tanta coofidefaud· fueram : de qsidxis, eum ad ÇAem veneritis, per viva colloquia nos Ac praefeci cardinales darius iufiocmaHmus Ac certificabimus fublimitarem teams non dubitante· pro tun fopientia fingubri te nobis auditis de praodiftis fere mm contentum i At domino nostro· gpiqm tafpirantc , nra tecum At<ve nobKcusn concordes in optima Ac felutari fententia permaafaros. Adventus autem tuos ad Italiam Ac ad Urbem, de quo fuimus ante per phires tuas Jiteras certidrati, dudum defideraras Ac gratus at nobis, dum tamcn nd has Italif partes ipfim adventum pacificum facias, ficut hucufquc fecisti. Speravimus faoe, ficut de Nurenberga nobis feripfisti, te tuo· perantea oratore· destinare debuifee, quqs fummopera advenife vohiifremus. ad hoc ut tam de perfcoa tua honoranda, in ejus praevia coronatione,, quam . de pacifico tuo adventu. paternum eum eis traflatum potuifsemus habere, qui fuper hac materia Ct reformationis concilii, quam femper optavimus, Ac fbper nonnullis aliis negotiis Ac aidais concernentibus honoram Dei, pecem fidelium , Ac univerfum flatam reipumicmChriflian·', cum ferenitate tua cupimus communicare coefilia noflra. Ac difpofiti cum omni fincera benevolentia Ac caritate recipere Ac honorar· perfonam tuam i quam, dum eflemus in minoribus conftituti, pnedpua aflêâiooc dileximus. Nec eam veterem benevolentiam in nobto diuturnitate temporis, nec dignitatis mutatione cognofcis effe motaram, nec aliqualiter diminutam. Ceterum ad pnefentiam tuam/aliquem dq noftris ante non mifimus, cxpeflanies, ficut pnsdir ximus, ut per oratores tuos nuntiares nobis aliquid de difpofitioM At adventu tuo. Cum vero oratores tui venerint, videbimus Ac audiemus eos libenter, At ad m continuo tranfmittemus noflra· orator·· folemna, qui ceU fitudinem tuam de optima voluntate noftra certius vivis relatibus informabunt.

D Data Rome vt. Kalendas Februarii, pontificatus nofiri anno primo.

LVL

Adie ceflndonm ieitene» roiw/qfena· *inter* dsmtnuas u^fram *ftp*»* 0* *fmefntM*

REcepimu· liters· tuas de manu eqnitatoris rai praefeaM dileflo filio ,Ot Goi£ vino literaram apoetolicarum icripsore. femiliare nostro Ac capellano tuo. Ia quibus ex ardenti ado fidei Ac devotionis tuae erga religfonem Christianam Ac ecdefiam Dd, cujusg advocatu· Ac defenfar existis, Ac ex fincera benevolentiae filialis aflcAu , quem erga perfimam nostram geris, ferenitas tua videtur plurimum perturbata. At plena efse felicitudinis Ac timoris propter difsolutionem concilii, fi quod videbatur cfee congregatum in civitate Bafilecnfi. Ad quam difeolutionem, Ac indidionem aherius per nos feftam, nos cum confilio Ac afscnfu venerabilium fratrum nostrarum fenfiç Romany ecclcfiç cardinalium ex justis Ac rationabilibus .Uouiam dominus Dei fiUus de calls ad ' ftnam ddeendens ad felyaadum genua humanum , inter cetera dfvtaa pradartfiaaa documenta, tamquam pads mediator pecem difcipuli· (his reliquit, cujus fenâum fruAum quafi fiihftantiam vit* cernimus confervare humanam focierarem, unde fides augetur , ipes fablrvarar, At caritas ampfiatur, cum fit direOiffima jufliti*, regporum, ptiacteutuum. omnififne fpirituali· Ar temporal· flatus valida Ac robufliflua confervatrixt m moniti ipfiu· Dei FOU (Mutatibus docuaaautis, pacem tamquam bonorum omstinm prodnAricem femper optavimus Ac optamus pro turivcrfeli bono (anctae ecclcfia Dei, totinfipe

•opuli Chriftiaai. üt itaque comis mundus Anii papa quarti, vel rebellem Romam popu-
intcHlgaf finceritatcsa notas aftâtoni» ad tran* li. Et fi ex inadvenentia aliquem fecum du-
qmUfcatem dc quietem reipuHic· Chriflian* xerit, vel aliquos, illos fua maicflas ad in-
coMtauit morlttarirwiihns de adëAibus afpirarc, quifirionetn domini noflri papa illko lucntior
deduAto taser nM'fe cariffimum in Chrifto fi- dc remittat.
Bum Sigtamndum Romanorum, Hungari-
" & Bohemia regem ilinftrem, certis traAati-
bus multa bona concernentibus, demum cum
diloAb fibis nobilibus viris Matikone comite
Recomenfi , dc capitaneo Nanderaibenfi, dc
Gafpare fflik regio vfcecanceUario, dc terra-
rum Egnt capitaneo, ejufilem regis oratori-
bus , habentibus ab ipfo rege fuficiens man-
datum , infra feripta capitula, dc omnia in
ipfis contenta fervabimus, qu· de verbo ad
verbum fecimus hic infcribi, quorum tenor B
fequitur dc eft talis:

in M nonùnc . àm».

INfra feripta font capitula, conventiones & paAa, inita dc firmata inter fanAiflimum dominum nostrum Eugenium papam IV. ex pane una, dc magnificos viros confiiiarios , procuratores, legatos , ac ambaxiatores ferenifitmi principis dc domini Sigifmundi Romanorum regis femper Augufti . ex parte altera : de morum mandato publico plene condat par literis regias, fuo pendente figillo CgiUatas, videlicet'magnificos Matikonem comitem Recomenfem & capitaneum Nanderal-C benfem, ac Gafparem Slik vfcocancellarium 4iAi domini regis» & capitaneum terrarum Bgr·, anno damini 14|j. die 8. menfis Aprilis, indiAione 11. Donrxficatus fanAiffimi domini noflri pracHAi domini Eugenii papa IV. anno tertio.

In primis diAus comes Matiko dc Gafpar pnediAi procuratores, dc procuratorio nomine diAi domini regis Sigifmundi , promiferunt diAo domino noflro Eugenio, ftipulanti dc recipienti tam fuo nomine quam ecclefi·, quod ipfe fcreiüfluntn rex Sigifmundi» per totum potientem menfem Aprilis veniet Viterbium, ubi ipfe inveniet fanAiffimuin dominum noflrum Eugenium dc ut veros eius fpi-D ritualis filius diAo tempore ibidem ipfum vifitabit.

Isem promifcrant procuratores procuratorio nomine quo fima ipfi fanAiflimo domino no* ftro Eugenio , ftipulanti dc recipienti ut fupra, quod ipfe dominus rex preftabit perfotuliter pep· omnia illa juramenta, dc alia faciet ad qw tenetur tam de cottfuetudine quam de jure: five etiam ejus legato aut legatis, per foam faaAkatem fpecialiter dcftinand» .

Item promiferunt diAi procuratores , quod ipfum jarsmentum per Ipfo· procuratores hodie in generali confiftorio proflitum , in propria perfona dc perfonaHter Iterum ipfe rex proflabit fanAifluno domino noflro Tujgnio , E vel ejus legato , feu legatis, fperialiter deftinando, feu deftinandis, non obftame diAa praftattone juramenti per procuratores Ipfos ante faA».

Iteaa promiferunt diAo nomine quo fupra, quod dominus rex veniet ad vifitandum fanAicmaa domini nota Vitcrbium, vel ad Urbem fotam, dc dumtaxat cum comitiva dc fis-

dummodo nullua fidenter ducat bottom vel inimicum ecclefi·, vel domini noflri Euge-

Non Sevaatm Btwti.

Hoc loce «abjvaai oportai&t EagMii IV. dt WHi» "
bili «S9MMMS cpinoira. Veta· ora epiftdx ift· «pe-
riaa faner appcndiciM concilii pteoentis epiftoiu «fa nu- «.
•cru mm. epiftolio cuidun ayaodi Baâloruûr abunda
excerpta fawena «flet, eamdem hic repetere neccflariam ri-
ra· oon eft. Vide septa hajas tomi peg. *jt. E.

LVII.

£ugenini, &c. ad fuiuiam ni memoriam .

DUdum facrum generale Bafileenfe concilium pro reformatione morum , extirpatione hsrcfam, & pace populi Chrifliani , per generalium Conftantienus dc Senenfis conciliorum ftatuta , ordinationemque felicis recotdationis Martini pap· V. prodeceflbris noftri , ac noftram , inchoatum , ex cenis caufis in literis noftris tunc expreflis, ad civitatem' Bononienfem, de fratrum noftrorum fan-A· Romane ecCleü· cardinalium confilio dc affenfa , cum fubCcriptione commutavimus Verum cum ex diAa commutatione nonnulle diiienfiones fubortc videantur, ac nonnullas ex diAis caufis, quibus ad hujufmodi commutationem feu diflblutionem faciendam principaliter moti fuimus, aliter jam fe habere cognofeamus, nihilque aliud optemus , quam ut fublata omni materia diflennonis, ad hnrefes, bella, dc morum deformitates de populo Chriftiano extirpandas fetabmbr intendatur , ad confilium etiam dt ad inftantiam cariflimi ia Chrifto filii noflri Sigifmundi Romanorum imperatoris femper Augufti, ac Hangarie Bohemia , dc. regis iliuftris, de fratrum noftronim fitnAa Roman· ecclefia cardinalium confilio, volumus dc contentamur , Prcfatum generale Bafileenfe concilium atempore inchoationis fu· continuatum fuille dc efle , profecutkxtemque femper habuiffe dc continuari , profecuttonemoue ad pradiAa habere debere , perinde ac 'n nulla commutatio , translatio, feu diflolutio faAa fuifletquinimo pnefatam commutationem , translationem , feu diflblatjooem revocantes, ipfum concilium Bafileenfe pure, fimpliciter , cum alFeAu ac omni caritate ampleAimur, pro viribufque illud promovere ac omni favore proloqui intendimus: ita tamen quod prafidentes noflri ad profati concilii pnsfidentiam admittantur cum aflcAu , ac omnia fingula contra peribnam , auAoritatem ac libertatem uoftram dc fedis apoftolic· ac venerabilium fratrum noArorum fimA· Romana acdefi· cardinalium , dc aliorum quorumcumque nobis adherentium in diAo concilio fhAa dc gefta, per diAum concilium prius omnino tollantur dc in priftüuun flatum reducantur. Sicque una mente dt uno fpiritu cum caritate & puritate ad ea qua pnemiffa funt in diAo concilio procedatur . Nulli ergo, &c. Si qub, d°c.

Datum Roma apud fanAum Petrum, dc Kalend. Augufti , anno incarnationis dominica milkfimo quadringentcfuno trigcfimotertio.

Ego

Kgo Ausonios tituli fandi Maraelh maau

SabiMnfiead fidem manu propria fuMcripd.

Ego Luddm fustt· Maria in Cofmedin diaconus cardinalis fubfcripfi.

LVI1I.

Iugeant», tPc. venerabUihu fretnbut Banhal»-mas arduepifeopo Spalateafi Chrifiophon epifcopo Ceroieafi, ac JUeBo fil» Niçalaa fatt-Be Mena Je JKoetMu Moeni Regali» Jutofit atoaafiern ***Mati,*** *fahueai › &£.*

CUm vos ad petendum quacumque InBa-Bfileenfi concilio contra perfonam, auttoritatem ac libertatem noflram, fic apoflolice fedis , ac venerabilium fratrum nostrorum fentts Romane ecclefi· cardinalium, fit aliorum quorumcumque Knobis adherentium fetta fit gesta, per dittum concilium revocari, fic in pristinum statum seduci per liter*· nostra* de* putaverimus i idcirco ad tollendum omnem diflenfiooi* finupulum, vobis in eventum revocationi· predjtta omni* dc fingula , qu· per noa feu anttoritate nostra contra dittum concilium, feu finfeilares periboa* ditti cotscilii, cujufcumque^sutus, preeminentl· feu conditionis existant, etiamfi fint ditt· eccfefi· cardinales, quovis modo fetta dc gesta ef-Cfent, etiamfi de ei* vel eorum aliquo habenda effet in literis nostris mentio fpociali-, revocandi pariter, dc in statum pristinum reducendi auttoritate apostolic*, de predittorum fratrum nostrorum confilio, plenam fic liboram tenore prefentium concedimus facultatem; volentes quod in exeeutione predittorum duo ex vobi*, tertio abfente, vel aliaquomodolibet impedito, feu non intereffente, procedere valeatis ; ratum dc gratum habituri quidquid in premifla* fic circa premife fa per vos, feu duos cx vobi*, ut premictitur, fieri dc exequi contigerit: idque faciemus ufque ad làtitfaâionem condignam , auttoro domino, inviolabiliter obfervari.

Datum Roma apud fenttum Petrum , anno incarnationis dominie· millefimo quadri» gentefimo trigefimotertio , Idibus Augusti, pontificatu* nostri anno tertio.

Ego Antonius tituli fantti Marcelli manu propria fubfcripfi .

Ego Jordanu* epifeopus Sabinenfis ad fidem manu propria fubfcripfi.

Ego Lucidus fantt· Mari· in Cotinedm diaconus cardinalis fubfcripfi.

LIX.

pr £sid sn tium.

Pugeaiui epifcepiu feront fervonua Dei ***ww-E*** *rebtlihu fratrihu* /ontao *SaUaenfi, & Petro Albaneafi, epifeopit, ac JJe&u filnt Nicolao tituli fanSa Crucii m* Jerufoleai, & Aagelotta tituli fanBi Mord, pnilpterit fanBa Xomaaa ecciefia* ce/dnrabMj , *apofiolica feJit legatu, faluteat apofioUcain ieaeJiflioneiu.*

ALta no* cura folicitat, dum unica fodis, cui diviia voluntate prafumu*, ponderosum anxia fervicuti* officium cogitamus,

Adum pro nectffitate garandanan renun bk qua pnafentiam Mftram «dQMt non podomm peribnaliter inaaraffs ,'biimaaa camia infirmtemam advemntes, hie rebus adducimus promptum fpsritum , ut quantum in nobs* eft gnu domino fervid* conferam*·. Dudum fiquidem facrum general* Bafilecafe concilium pro reformat#)·· ecciefia, extirpatiooe hareturn , fit pace populi Chriftiaai , juxta generalium CoofUntienfis fic Senenfis conciliorum flatuta , ordinatioeemque felicia recordationi» Martini pap· T.predecefibris noflri, celebrari mandavimus. Cumque nihil magi* optemus quam ipfum concilium felicem habere progreffum, & ad debitum finem perduci, nofque propter debilitatem corporis* noflri ad ck vitatem Bafileenfem per tanta terrarum fpatia imprefenciarum transferre non poflunut, vos fide, bonitate, vim integritate fit lapientia preclaros, confilii magnitudine confpicuos , ac in maximi* noflris & ecclefi* prefat* negotii* diuturna experientia comprobatos, prout etiam ante decreveramus , legatos noftro: fic fodi* apoflolic» cum plena fic omnimoda polecats legatorum de latere, de fratrum nostrorum confilio , auttoritate apostolic* tenore prefentium constituimm & ordinamus, vofque ad prefatam civitatem Bafileenfem ad prrfidcndum in ditto concilio tamquam paci* angelo* previdimus destinandos . Idcirco vobis' fic illis, feu illi ex vobi* , quos vel quem in ditto Bafileenfi concilio pro tempore comigerit intereffe, hostro fic feds* apostolic· nomine fie auttoritate in ditto concilio prefidendi, *noc* non omnia fic fingula, qua ad generalem reformationem ecciefia in capite fic in membris fic pertinentibus ad ea , extirpationem herefum, pacem fic concordiam principem dc totius populi Christiani noveritis pertinere , promovendi, proponendi, atque cum coofenfu, deliberatione dc approbatione prefeti Bafileenfis coaçillii trattandi, ordinandi, deliberandi , concludendi, statuendi, difponendi, terminandi, decernendi, decidendi , declarandi fit excquendi. Infuper contradittoDres omne* fic rebelles, cujufcumque status, gradus, preeminentl· vel conditioni* existant, Sc quavis ecdefiastica vel mundana.* etiamfi regali, cardinalatus vel pontificali prefulgeant dignitate, per cenfuram ecclefiasticam, fic a* lia juris remedia , appellatione postpofita , compefcendo i dc fuper his auxilium brachii fxctdaris invocandi , pnsfertim cariffimi in Christo filii nostri Sigifinundi Romanorum impetatoris femper Augusti ac Hungari· fic Bobemin regi. illustris, qui tam ex dignitatifu· debito, quam juramenti nobis preatiti , ad hoc nofcieur obligatus. Nec non omnia a. lia fic fingula cum confeufu, deliberatione dc approbatione ditti concilii, ut pr*mittitar_, agendi, gerendi fic faciendi , qua in pramiftis lie drêa premiflâ, dc tam circa modumfic ordinationem celebrationi· prafeti Bafileenfis concilii, fic omnium dt fiaguloram in eo agendorum , quam eorum decifionem » pertettionem *fit* exeeurionem videritis neceflbria fore , aut quomodolibet opportuna. Et qu· Romani pontificis fit fedto apoetolic· nomina in generalibus conciliis prnfidcmes, in predittis leu circa prnditta per omnia gerere dt fecere coofueverunt, dc poflunt, da predittonun fratrum nostrorum confilio, auttoritate prmditta

dida plenam dt ttberam tenore pnriearium eonceahnus fteuhatem ; ratum dc plenam habituri quidquid fuper promMEs per vos , feu illo· vel illam ex vobis, quos vel quem in peadâto concilio (ut promittitur) intereflê

ftatutum, difpofitu* dc decreta* fiserit. Idque faciemus «dqpe ad fittisfodioaem condignam , auAora domino, mjriolaltôter obfervari. Quocirca drcumfpedioai veftra per apoAoBca feripea mandamus, quatenus Injundum vobis miniflerium laboris hujufmodi pro Dei ae noftra dc fedh apoflolica reverentia fufeipientes , illud juxta datam vobis a domino prudentiam exequamini , quo frudus optati veniant, quos fperamus : vofque illam, qua pias caufas agentibus fupema retributione impenditur , gloriam confequamini felicitatis «sterna.

Datum Roma apud fandum Petrum, anno incarnationis dominica millefimo quadringentefimo trigefimo tertio , decimo odavo Kalendas Januarii , pontificatus noflri anno tertio.

LX.

Eugenius epifctpus fervus fervorum Da venerabtltbus fnuriius Joanni atdûepifcopo Tarentino, & Petro epifcopo Paduano , ac dtleQaC filio Ludovico abbati monafiern S. JufUna Paduano , falufem & apoflolicam benediiiionem.

CUm facrum generale Bafileenfe concilium, juxta Conftantienfis & Senenfis conciliorum ftatuta , celebrari mandaverimus , ledum filium Julianum fhndi Angeli , fanda Romana ecclcfia diacenum cardinalem , eidem concilio noftro & fedis apoflolica nomine , prout etiam per felicis recordationis Martinum papam V. pradeccffbrem noflrum ad id deputatus fuerat, prrfidere mandavimus. Postmodum vero venerabiles fratres nostres Jordanum Sabinenfem, & Petrum Al-Dtur) banenfcm , nec non diledoe filios Nicolaum tituli S. Crucis in Jerufelem, &. Angelottum tituli S. Marci , (and· Romans ecclefi* epifcopos St prcsbvteros cardinales, ad hujufmodi concilii proudentiam etiam deputavimus , prout in literis nostris fuperinde confectis plenius continetur. Cumque aliqui expos: deputati , ex nonnullis rationabilibus & honestis caufis adhuc occupati, ad didnm concilium necdum iter arripientes forfitan venire tardarent, nolentes prosecutionem didi concilii aliquatenus impediri vel etism differri, vos , feu illos cx vobis quos in dido concilio pro tempore contigerit interefie, fide , bonitate & prudentia proclaros , ac in tnagnis nostris & profata ecclefi* negotiis longa experientia comprobatos , ad profidentiam didi concilii nostro & apostolic* (edis nomine loco didorum cardinalium , & in ipforum vel aliquo* rum aut alicujus ex ipfis abfentia de fratrum nostrorum confilio deputamus , cum omnimoda potestate didum concilium una cum illis, qui pro tempore profentes fuerint, continuandi , nec non omnia 5c fingula gerendi, agendi , Sc difponendi, dc quibus in literis nostris fuper peafidcntia 8c facultate profatis

cardinalibus concéda fi» concedis 4k , quomadmodum ipfis cardinalibus dedithus in mandatis plenius continetur , ratum & gratum habituri quidquid fuper pramifEs dc orca pntmiffa , per vus icu illos , quos ex vobis in dido concilio pro tempore contigerit interetis, juxta fecultatemprodidam ordinatum, deliberatum, statutum , decretum dc difpofitum fuerit. Idque faciemus , sudore domino , ufque ad fatisfadionem condignam inviolabiliter obfervari . Quocirca circumfpedioni vestro per apostolica feripea committimus & mandamus , quatenus injundum vobis ministerium hujufmodi pro Dei ac nostra & fedis apostolica reverentia fafeipientes, illud in omnibus dc fingulis fupradidis , juxta datam vobis a domino prudentiam, omni studio ðc industria exequamini, quo frudus optati veniant , quos fperamus ; vofque illam qua pias caufas agentibus fupema retributione impenditur gloriam confequlmini felicitatis -- terna.

Datum Roma apud fandum Petrum, anno incarnationis dominica millefimo quadringentefimo trigefimotertio , dccimofcptimo Kalendas Januarii, pontificatus nostri anno tertio I

LXL

Eugenius epifcopus fen us fervorum Del dile&o film Juliano fanfti Jngeli diacono cardinali , apojfolica fedis legate, falutem & apoftolicam bcnedilbonem.

AUctoritate prrfentium tibi injungimus , quatenus profidentiam in facro generali Bafileenfi concilio , ad quam felicis recordadlonis Martini papae V. prodeceflbris nostri ftc nostra audoritate deputatus extititti , una cum aliis legatis dt profidentibus ac eorum fubstitutis per nos postmodum deputatis > feu in futurum depuflndis, juxta facultatem per nos eis conceffam , nostro dc fedis apostobea nomine continues, ac fecundum tibi datam a Deo prudentiam cum profatis (ut promitti- ad, debitum ■& felicem finem cum Dei honore & utilitate reipubhex Christiana perducere studeas .

Datum Rom· apud fandum Petrum , anno incarnationis dominice 14)3. decimofexto Kalendas Januarii, pont.ficicfis nostri anno tertio.

LXII.

Epifiola domini papa mijfa conalio.

Eugenius epifopus fervas fervorum Dei venera bilibus patribus, & dileihs filtis in *facro Eafileenfi concilio congregatis , falutem & apofiobeans bgncdtllionem .*

MIttimus illuc diledum filium Ohristophorum Garatonum magistrum in artibus, fecretarium & familiarem nostrum, quem anno proterito circa fandiilim* unionis materiam inter occidentalem & orientalem ecclefias Constantinopolim mifimus. Rediit autem , & circa materiam prodidam plebe de omnibus informatus est. Quamobrem fraternitates & devotiones vestro in tam Undo dc divino opere illum audire velint , fibique ia

relationibus &to plenam At credulam fidem ad-A

Datum Florenti» anao incarnationis dominie· milbtimo quadringentefimo trigefimoquarto, decimo Kaleodas Martii, pontificatunoftri anno quarto .

M. de Valentia. A. de Florentia.

LXIII.

Epiftola Afenii *Papa IP. ad* cMpftwn *Bafileenfa.*

rati Bafileenfi concilio congregati falutem <f' apoftoltcam benedi&ionem .

EXiftimaret forfitan aliquis, e* his qu» Asperiori tempore pnecefferunt, mentes noftras non ufqucquaque fine nubilo exiftere ; fed fi quncunique per oratores noftros, ptwferrim hoc ultimo loco , vobis offerri juffimus, retle intueri voluerit, ferenitatem pedoris noftri (ut de nobis loquamur) fatis intelliget . Neque id efficere difficile nobis fuerat, qui vobifeum in eumdem finem femper procedimus : folum in loco celebrandi concilii , f*lva femper pietate , diflenfimus . Nec minim , cum Paulus Ac Barnabas propter Joannem cognomento Marcum, invicem diffentientes feparati fint, quos tamen Chrifti evangeliura co-C pulabat. Optavimus pacem, optavimus ecclefic reformationem . ob hanc rem non fidum ccflimus vobis , fed etiam per literas neutras decreto veftro , quemadmodum didaftis, annuimus . Poft harc majorem in modum (ut pnefati fumus) aperuimus cor noftrum . Iterum replicamus. Hoc noftnun propofitum eft, hic nofter affêdus, vos amare ut filios, obfervare ut fratres. Ac in benedictionibus dulcedinis una nobis pnecipua caritate confirmgi. Sic etiam de vobis confidimus, ut non alii apud vos fitis, fed pro ipfius apoftolicc fedis reverentia fideles Ac devotos animos ad nos habeatis . Hujus liquidera confidenti» tigna perfpeximus . Primo , quod ex noftro D confenfu ad facrum generale Bafileenfe concilium plurimum letati eftis . Iterum, quod pnefidentes noftros affedu & opere amodo fic vobis conjundos. ut pene unum invicem efle videamini , audimus. F.x his congratulamur plurimum devotionibus veftris, congratulamur ecclefie fande, cui profedum evenire fperatnus. Congratulamur & ipfi apoftolice fedi , que diu, non quidem defedu noftro, fed (ut ita dicamus) temporis malignitate afftida fic anguftiata, confolari & honoraria vobis expedat, ut enim vetera veluti diu vulgata pnetereamus, quis fine dolore At lacrymis tranfeat que his diebus Rome pafli fumus ? Non enim incognitum eft, quid confpirauonis E in nos adum fit, quid in venerabiles fratres noftros fande Romane ecclefie cardinale·, quid denique in noftros Ac curiales omnes, quo etiam confilio, quibus mediis, pro audore, aut quo fine omnia ifta procefferint. Quid ultra hec in aliis terris eccftfic Romane quotidie machinetur, fetis pcrfpfeuum eft. Chriftus pro fua pietate eos omnes ad frugem lions vita convertat. Ob has Ac alias juftas eaufas ccnfuimus malignitati effè éedendum . Jt|ppe ex Urbe prefedi, cum galeis Ac aliis navigiis Deo propitio. In portum Pifiumm dovenimus. Deinde fimi Ac incolume», ipibDeo juvante, hodie huc applicuimus. In quem locum multo honore, reverentia, flt devotione fisfeepti fumus. Supereft ut eo affèàu, quo txcpiftis, ia Deum quotidie fuccrcfctntes , ad generalem ecclefi· reformationem fine ulteriori mora vigiles filis. Sic devotiones veftras «hortamur in domino. Noftis enim quantum ea indigeat religio Chriftiana : quia (ut ait propheta) a planta pedis ufque ad verticem non est in ea fenitas. Non multa difputatione opus est, fed obfervatione & exemplo . Quibus veloci quodam optimo redore ea qu» a fendis patribus divino fpiritu constituta funt Bdirigantur, fuumque attingant efledum. Holum fandorum patrum imitatores estote , ficut veri condifcipuli dc filii Dei cariffimi. Si ysw *igitur pietas , fi qua confolasio in Chrifto ,* bonorum omnium. Non deerit vobis gratia divina, neque bonorum fubfidia, fic in domino confidimus . Quantum autem ad nos pertinet , omnes operas nostras pro his rebus libenter offerimus. nihil pro nostro officio pnstermittentes, quo gloriam Deo, pacem Ac falutem populo Christiano cx his fendis operibus vindicemus.

Datum Florenti» anno dominice incarnation» milletimo quadringentefimo trigefimoquarto , nono Kalendas Julii, pontificatus nostri

LXIV.

Epiftola Eugenii Papa IP. ad legatos fuos concilio prafidentes.

Eugenius epifeopus fenus fervorum Dei dileSis fliis Nicolao tituli fanüa crucis in *Ienfnlem, /oanni tituli fanSi Petri ad Pincula,* d* /»»- *liano tituli fanOa Bobina , fanfla Pomona ecclefia presbyteris cardinalibus, apoftolica fedis legatis , ac venerabilibus fratribus Jaonni archiepifcopo Tarentino , & Petro epifeopo Paduano, pro nobis m facro Bafileenfi concilio pnfidentibus, fahuem & apoftolicam benediitionem.*

NOn est iniolituxn inimico hominis fuper- (emüure zizaniam , ut edam inter eos qui pari pietate contendunt, ut in unum finem conveniant, ex ipfis procedendi mediis, qui pro diverfitate humanorum fenfuum in femet differentes redduntur, nonnunquam varia diffidia , qua mutuam caritatem vulnerent, oriantur. Hoc autem inter nos & nonnullos ex venerabilibus fratribus Ac diledis filiis facri generalis Bafileenfis concilii fuperiori tempore evenifle confpeximus . Quod tamen , d». vina ~~annuente clementia, tandem concordi~~» locum At pacis invenit. Postmodum vero quafi inter nos dc ipfos nova emergeret differentia , per novos oratores eius generalis concilii de fervanda eorum condufione cum Cnecis , de dandis indulgentiis, de cautis fuppotitorum didi concilii non admittendis, de officialibus nostris ad curiam nostram non vocandis, de eledionibus expedandis, aut etiam confirmandis, dc annatis, de fervidis communibus, & fimilibus non recipiendis fuimus requifiti. Ad qu· omnia per nostros oratores plene refpooditnus. Et licet ex illis refponfioni-

bus

bos ctftm focro concilio fatisfecifle facremu , jMttyaMMM tamen non efl· inconAunun , fi «Mi difceuRM» vel fcrupuli. aut fufpicioiua forfitan fupereffe contigèvet . abundantius providete , flt defifleriiun noArum ad unitatem flt pacem amplius aperire › in ut etiam vel parvo nubilo fublato de tnedio, ad ea, auc honorem Dei ac bonum reipublic· Chrittianc concernunt ante divino claritati» faciem vivit ac feren» animis intendamus . His igitur diligenter attentis veftri» circutnfpeôionibus , de quibus plurimam in domino fiduciam obtinemus, omnes flt fingulas differentias , difficultates flt fufpiciones, fi quas prrdiltonun occafione ut praediximus 5 fuperetfe , aut in futurum emergere forte contingeret , concordandi , tollendi, tedandi, flt fopiendi, inficienti tamen provifione quoad annatas, communia fervitia, flt alia in quadam ipfius generalis concilii ordinatione contenta , priu» fafla, ac per nationes & provincia» approbata flt recepta , nec non alia in pneiniffis flt circa premirta faciendi. per qua ad veram flt perfeftam caritatem, unanimem concordiam inter ho fle praefato» fratres flt filios nothos pro Dei gloria, exaltatione orthodoxe fidei <Cbripianc, ac confervationc honoris & dignitatis apoftoliot ledis pervenire porte videritis , de confilio venerabilium fratrum noflrorum Jordani Sabinenfi», Brando Portaenfis, epifeoporum, Joannis tituli fandi Laurentii in Lucina , Antonii tituli fanili Marcelli , Joannis tiauli fanûi Sixti, Francifci tituli fanfli Clementis , Angelotti tituli ianfli Marci presbyterorum. Lucidi fande Mari» m Cofmedin , Profperi fandi Georgii ad Velum aureum , fle Dominici fande Marie in Via lata , diaconorum , fande Romane ecclefir cardinalium , plenam flt liberam tenore przfentium concedimus facultatem , ratum flt gratum habituri quidquid per vos. in pnemirtis ordinatum v concordatum fuerit , flt conclufum . ldque faciemus auclore domino inviolabiliter obifervari.

Datum Florentia anno incarnationis dominice millefimo quadringentefimo trigefimoquinto, decimotertio Kalcndas Martii, pontificatua noflri anno « quinto.

Jordanus epifeopus Sabinenftsfubfcriph.

Ego Branda epifeopus Portuenfis fubfcnpfi , *CTc.*

A. de Florentia.

F. de - Laude.

LXV.

Copia bulla translationis Bafileenfis ad civitatem /errarienfem , mijfa per dominum Fvalteru/n da Ifetdte canonicum edilefia fantii "Martini Lcodienfis , ex Bononia.

XtrU.

Eugenius epifeopus fenus fervorum Dei ad fututam rei memoriam . »

Dfloris gentium admoniti ûluberrima fuaviÆmaque doârina; d'c. ***Eide reliquum infra setup sfīti.***

I P 1 S T O L t

SIGISMUNDI IMPERATORIS

AD CONCILIUM BASILEENSE

Vel pro ipfo ad alios feript hic feparatim congefl , & juxta datas earum , quantum ex itifis conjici potuit, ordinate,

LXV1.

Supplicatio ari papam pro credentia primorum ambafiasorum domini regis .

BEatifime pater flt domine reverendiflime, intelleximus venerabiles fit çgregios viros Jacobum dc * Syrek fchohilicum Trevirenfem flt Thomaro Fyme decretorum dodorem, officialem Parificnfem , oratore» facri Bafileenfis concilii , nobis diredos ex ipforum relatu . Qui quod de continuatione ipfius concilii, quo in republics Chnfliana nil utilius , ndque perfeélius , perfonabant , permaxime cominendamu« . Et quia ea de re etiam veftrat fantlitati accedunt, rogamus affcflu devotifimo , quatenus ipfos velitis noflri intuitu flt reverentia difli concilii recommiflbs fufeipere, benigne audire, & juxta petita pro honore Dei & commodo Chriflianifini clementer fle - celeriter adhibendo operam, qui utique fanfhtati veflr® incumbit, ut facrum concilium nullatenus inducietur feu mutetur : fed ex dirc«fhone ejufdera fanflitatis fomenta & incrementa optata fufeipiat , prout cius fanflitas ab oratoribus ipfius percipiet; quibus nollro nomine velit adhibere credentis plenam fidem ; flt ultra ea acccuratiflhne deprecamur , ut eadem fanflitas pertonas praefatorum oratorum commendatas velit habere pro complacentia flt gratia nobis acceptilTima. Cujus per fonam conlcrvarc dignetur. cfc.

, f^tr o·i'· ·ii.r do.

LXVII.

Epifiola tegis ad papam fuper folio concilii

Copia literarum regia madefiatis ad dominum nofirttm papam per oratores concilii Balt'.eenfis defiinatarum.

TJEatiifime pater flt dominé reverendiflime. j› nobis fui: indignum quod vcflra f.intlitas recelTum flt feripturam lidehum de Bohcmia geflît molcftam , prout cx bulla ejufdem fanûttatis , que nobis hodie prefentata exiftit, clare percepimus. Nam 'ix nos tantam mentis amaritudinem exinde concepimus ut revera ad plenum referibere nequemus . Non " expediebat - cum hos eundos contrarios ad vcfiix fanClitatis auditum ita praecipitanter deducere ; quia ipforum fignificauo erat horribilis , flt potius his committenda qui iptis rebus confilio adfuerunt, viderunt. & eas corporaliter tetigerunt . Ad provifionem autem tanti cafiis, tantumque opprobrium gentis fidelium abftergendum , palpebras noflras ηοή contraximus : inio vigilando Iblerter port reverfionem exercitus, mox in pnefentia reverendiflimi domini cardinalis legati, eleflorum, fle principum aliorum , omnia remedia exquifivimus ,

«-

'X'JT"

r,a··

%

cunAi* indiximus in fiefto fànAi Gafti nunc pernento, ad providendum his rebus falubriter, fe ut hac ignominia catholicorum auferri , fe haereticorum fupcrbia poffet contundi. in qua tamen dtotca, quamvis (blemnes oratore* noftros pralatos fe alio* haberemus , nil peroAum eft ; quia quafi nullus comparato. Nec jam aliqua falubria fperantur in re ita remedia > quae hoc factum Bafikenfe concilium , quod Deus omnipotens hoc tempore tribulationi* ab also coocefiit, & in quo omni* vinus, contra hanc peftem hnreticam, omnifque felut fe fees omnium eonfiftit. Neque ahbi exquirenda funt particulare* via in rebu* tam arduis · nifi ubi generalia fe fumma Chriftianoram ingenia, Spiritu fimAo duc* feliciter convenerunt. Ad quod quidem cosscihum manutesrendum , protegendum fe confervendum , antequam monte* tranfiremus, tale* promifootie* tecimu» , prout nuntii di$i conrihi a nobis· petere voluerunt. Et nihilo minus itteftrem principem noftram ▼illelmtun decem *avaria, fe cum eo cerro*epifcopo*, abbecea fe viros notabile* , tunc prompto* fecimus. iUac noftro nomtae accedendo. Q*o* jam ibidem · fine falto ftarutos confidimus . Et fperamu» te demente Deo noftro , quod ibidem ad provifionem hujus tam pia fe fanAe rei dabitur provifio Calabri» feeoptata . Quamobrem veftram fanAitatem, cui ex fumati apoftolatu* ofteio noa minus quam noti* re* ilia incumbunt, obfocramu» in Deo, quatenus ipfam facrum concilium veftra fanAita* dignetur confovere fe augere, ficque providere, ut illud nec diffolvatur, nec nnUatetiu* protrahatur : quoniam eiu* turbatio indubie effet totius reipublica Chriftiana deatraAio , tusrefumque audio ; cx adverto, ipfius fomentum fe confortatio profeAo catholica fidei fe toti Chriftianifmo pariet remedia ad optata. Et dftm Deo dante cum vestra fanAitaté erimus , prout Deo largiente in brevi fperamu», multa ardua fuper re ipfe cum eadem conferemus, qun noo minus erunt uti-Dlia , fe, prout confidimus , fanAitati veftra accepta . Cujus perfooam confervare dignetur altiffimu* feliciter fe kjngave regimini cede* fic fuae fande. Datum , *&c.*

LXV1II.

Sigifiauadm M gratia JtoaMnoraa imperarer *femper Augufac, & Bpngaria , Bohenua* , fee. nrx rvvrn-ndi/rmo *" dpm*.

eo *Juliano cardinali ntuli fanih Angeli profidenti. vencranAifau patnias prolatu* , tf' *ceteris* m *facro generali Iffilemf concih» congregam , matas nofru carifam , tf fincere grateqne dtle&is* .

REverendiffimi ac venerandi iq Chriflo patre» amici canflimi, finceri , fe grati , nobis dileAi , veniente* ad no* venerados fe egregios Jaqpbum de Sirck fcholaft»cum Treverenfem , fe Thomam Fymq decretorum doAorera officialem PariCenfem» oratore» vestros, nobs* gratiffunos, latanter fefcepimus*. qui habita difcrta per ipfos coram note* tam fincere quam eleganter oratione , cx impofita ipfa tegatioste, inrer cetera retulerunt , deliberatum effe pro feftone fatura tur-

tat, ut nultem convenientia* psnfaHum «■> cogitari pofik, quo navteuh Petri fefeaboutremis horrendiique fiuAihm jam uudtqae tefultantibus tueri, aequa labe* hsurrini cosemodius deprimi, moraChrifitonenun inpn»tantius reformari, aut res uatwrtb onhodm» xa fidei pofimt in melipe commereri. Mostque profatis veftris oratoribus racommendatotias noftras ad dominum noftram fimamem

ambafiatore* noftri folmnne* fuper ea intentione e vestigio fubfequentur , certifiante* patamhatm vestra* , quod'quemadmodum prim omnem facultatem regnorum nostrorum, perfonamqa* regiam ofaut ad eflufieeem fenguiai* fe morti* paftionem obtulimus , ita temper, Deo coopérante, ee intentione inviAa, quoad vixerimus , reperiemur , fe fic no* offerimus pro ecefefia CusAa Dei, fignificante* paternitatibus vestri» , quod ipfo festo fanda Catharine» vimiais protime pnstoCrito hic Mediolani in domicilio fandi Ambrofii, majorum nostrorum imitando vestigia, regium diadema affumpfinras, audere domino Jcfa Christo, cum folemnitatc fe celebritate femper digna memoria, fe in rebus fecundi* iUiu* gratia feliciter profperamur , acdnAi feptimana laetante ad conventionem Cum filio nostro cariffimo duce Mediolani in Placentia pro tnmfita nostro verius Romam celebrandam, prout vobis quidquid ibidem coodufam fuerit sUtço defcripcuri fumus. In finguli» autem qua per oratores vestros petita font, ita no* apud fenâitatem domini 'nostri', dum fecum fuerimus, prout in terri fperamu*, fe altos quofemnque fe ubscumque pure & fideliter exhibebimus, quod lands mater ecclefia, quam devote veneramur , & femper ver -.rabimur , ia nobis fentiet integerrimum advocatum fe fiUurn, fle ipfius concilii , quod oamdem tepaaftomt eçdofiam , defensorem dc ultroneum proteAorefe. Obiecrante* paternitate* vestra* la vifccribus Jefe Christi, ut in hoc fenAo veliti* perfeverara propofiio. Et fi qui amulorom Dei & ChristianUmi impune dcbacchaetiutn fortaffi» ad protraAionem feu difiblutionem ipfius coocilii conarentur iatendme , iBos veliti* tamquam membra putrida paucidme , æ eoe* pu* infidam : ad hocque Mener eniti, ut ip-' lum concilium oaaho iblidetur, fe accuraEtiftime foveatur . Nam ex ejus difiblutiaue aut inducils, quas Deu* avertat ,* non videmus nifi ecdefiam Dei in totalem interitum & conditionem oeffunam ruitunsr : quibus omnibus per hoc meram concilium, qwd Dons fine tempore tribalattouis ab also coocefit. & in qua omnis rirtus omnifque Ipe*Christianorum ad extirpenda* hurafcs , repeliendaque vitia , fe omnes rugas ecdefin abstergendas plene confistit, fiet provifio adoptata : ad quod etiam, Deo dante cito fe feliciter reverti fperamu* , d^iderio magno incenfi, ut ficut in

Cnuftamienfi eoaciBa vidimus gaqgtas doei-imui) fufpicionis nota (ubjaeahit. Qtem qui-omt >«»·. stesm M»» mtam ffiiftrfiim ui ôate pnfto- dem ftjutari veftra fenAfeas roUere XΓ, te oMteatiam CMtert, te in prafearl Bnfitemfi concilio tam uniei gragis n&nntianm vtdere pofimus ; on-» at note ve> Kt coactem Rex sternes.

Dmm[x] Mediolani, die n. mesfis Otw

velit, Ac hanc adhortationem tene, te quam no· extrema uoftio, quam ecclefia Dei ***<·■ '«i modo expeâat, ac coaibentia noAra, ac fi> «·b» ·■ luli» erga fenftitarem veftram urget aibftus, ···«··■»» paterae Ac benigne fafetpere, Ac fic providere ut grex dominion nos' tam mifere difper-

Geffer Sbdt.

LXIX.

BEatifthbe pater Ac domine reverendiffime , hodie receptem bolba veftns fenftit»tis de manibus E. V. fimâtatte, notificantem note didblutioaem (heri Bafitaenfis concilii , quam eadem toâfeas fecit per feas bullahiartede publicari : de qua quidem re note nedum terribili, fed infitufta nimiam, nedum amanffime perturbati, imo tanto vehementius ftupefefti fumo», quanto aperte videmus calamitate· innumeras, difcriminoTa pericula at-Cfcandala toti Chriftbmiimo exinde fnccef- , Ac fidem catholicam par hoc indubie fitndamrnraMter enervari. Et quamvfe plurima Ac ferianda mala qua ftyio dcferlbi nonC pedunt, ex difiblutionc tali fecunua funt , tamen not, accenfi telo quem gerimus te religionem fidei, Ac aflcftu fiHali, quem habe^ mta te veftram (anilitatem, te fetisfeciendum quoque <i*bito noftro, quod note tamquam Romanorum regi advocato Ac defenfixi ecclefi· incumbit, promittimus veftra (anilitati hic

ac feftiaamimme: quoniam arduitas At magnitudo rei ipfius oratoris mifflonem propter meram pati non potuit : in quibus eadem fenftitas verfando colligere poterit pericula in Se ecckfia Dei ruitura en . fi concilium ditvarar : quod abfit. Videbit etiam fenAitas veftra in avifementis profati» mentem noftram D fiipcr rationibus qu* veftram (Wtitatem ad luqufiiMidi difiolutiote materiam permoverunt t qu* ntinam tantum fecerent in hac . Chriftianorum extremitate, quantum fine fruAu prolongant. Rogantes , objectantes , ac afFeAu macori quo poffumus requirentes veftram feaâitatem in domino noftro Jefu Chrifto , cups res agitur, quatenus , penûta totius Chriftian· religionis fubverfione , mox remediare dignemini, (cribere Ac mandare reverendiflbno prnfidenti Ac fecro concilio , ut nullatenus diffolvantur, fied in nomine Spiritus fanfti, in quo congregati funt, incepta felidter/ pérficiant. Et fi qu* veftrá' fehdjtas ia contrarium fcripferit feu nuntiaverit, illa , E dant , non parcentes (exui nec acati. Nunrcfpeftibns preorims legitimis penfatis, protinus revocet, cidrmqus conbiBo favores Ac omsms pvomotiosms impendat, ut neceffitas fisnma requirit. Avifen enim efte debet eadem fenftltas , quod nifi hoc celeriter fiat , ·edefia Dei in deterrimas csmdkiones probp-

mine. In quoprofefeo faafttas veftra , qua hucteque tamquam iaaoceni fine macula tente efi, non modica (quad dotateer dcfcnbi-

cum tempo» tefit grati* . feliciter conducatur . Parfoaam veftra lanftitatii (ânam Ac incolumen confervare dignetur aloffimus feliciter Ac longnvi regimini ecclefia.

Dente Placentia die 9. menfis Januarii ra-Bgnorum noftronsm anno . Hungaris , d*c. 45. Roaaanorum 22. Ac Bohemia it.

LXX.

dfi/snram te dtaiava /ira**- pwnrtjfcwm rrun/imfè ex pene deimiu *JtomMonut*, Atc. *rtgit , fttpcr faSt lafiletnfit attain* .

PRimo, quemadmodum veftra fenftitas in bulla bobu tranGnifTa notifie at note, primo diffolutionem (acri Bbfileenfis concilii, *6r.* ita perleAo diligenter tenore epridem , non videmus aliam penitus eaufem didblutienfe , promet* quam fiat, contineri , nifi propter reduftionem Orneorum te ritum Romanas ac univerfalis eoclefis . Et quemadmodum eadem fenftitas no» rogat, ut (i aliqua ivifsroenta excogitaturi fumus , te pacem fidelium , religious Chriftian· , ac (latum Ac honorem ecdéfis facientia, veftra fenftitati velimus exponere , d'c. ita requifitione veftra fenftuatis promoti Ac indofti, etiam devotione fiacera quam te bonum ecclefi* Ac ftacum untverfts reipublics Chriftian* gerimus, rubore depofito, Ac confidenter dicimus, quod hac caufa Crocorum nullatenus fufikere poteft ad difiblurionem ipfius (acri concilii , quamvis here ·fiet res fanfta, Ac multum optabilis . ipieGrrcos reduftoe videre·, necpratermittendom eft fuo tempore ad illa intendere . Sed non poterit nec debebit ipfa redtelio, qu* aat centenis annorum fic perftitit, Ac dubiofe quidem eft rebus tam ardui» , qu* fubvtrfionem totius noftr* fidei tangunt, quoquo modo proponi ; quia utique res illa moram pati ntm poteft , qu* hucufqne unto tempore perduravit fine Icfionc Romans ecclefi* , cum a Gracis Ac fuis concredentibus hueufifue Chriftianitas nihil violenti pertulerit. Sed ift* res videntur nobis debere ilHco te mu* recipi , tamquam magis bon* Ac ardus , qu* fecere poflunt te extirpationem tatrefum, qu* hodie tanta enormia mala in pri^plo fideli patrant, nec ceflant , fed igne Ac gladio trocquam enim credibile efle poterit, Graco» ritui noftro conformari velle, videntes nos in tanta ftrage, difcnfione, Ac deformitate morum Ac vitiorum , nec unquam aliquam correfeionem adhiberi, fed de dio in diem nos in viliora Ac magis inordinata corruere , At ritum nbftrum te obedientiam Chrifticolaram quafi penitus extingui dicent ipfi aperte.

Λγτ 4 ſΛη πμ aip Héergeif ifftae.*

Sed ſi M· videant ede eompoſisos ſit refonapro· ſit intendere ad extirpatiossem harefum ſit pectat ſidebant, proferto indubii fuma» , qnod ſe deſlertent. Sed hoc iterum per alim & alios modos, Deo dante, facile» ſit bene conveniente». prout a nobis enucleatius ſic clarius informabitur iânâitas veſtra. Sccundo facram Bafileenſe concilium miſit nobis certas Uteras, Bohemis Huffitiique fanantes, colique ad Bafileam pro reduritone ipforum vocantes, quas illico eiſdem tranſmiſimus, adjunrti» noſtns opportunis «3c adhorratoriis liiens, tenorem literararam facri concilii conti-Bbus in ſubſidio ſunt quaſi omnes civitates Salientibus . Super quibus Pragenſes, qui inter eos potiores Funt, in Praga diasam - , prout in copta hic annexa fanrtiras veſtra edifcerc poterit t ſic ut nos abunde informamur, ſperatur omnino de comparitionc ipforum coram concilio , & verifimiliter etiam multo magis ad hoc ſtrmguntur, quanto jam in regno Ilungine conſtirti ſont. & magnam partem ſtu exercitus , equeſlrium ſic pedeſtrium, ac infinimentorum ſic curruum , auxiliantc domino, perdiderunt , ſic ctjam per illuſtrem filium noſtram ducem Auſtrie , udate preterits in Moravia potenter de campo deprefli, & in fugam converſi , ac noviſlime in ducatu Auſtrie, notabihtep ſunt proſtrati. InſuperCda laboribus. Quarto, quamvis multi, principes, nobiles, ſit civitates circumquaque Boherniam, poſl rupturam exercitus cum hrreticis treugas inierunt, tamen major pars adhuc contra eos ſe ſuſtentat, ponendo ſpem ſuam totalem tn ipſo concilio pro liberatione ſisa ; ad quos dirtum concilium & nos dudum pro eo miſimus. Qui audientes concilium debere diſlblvi, totaliter ſe avertent, & treugas etiam inient ad redimendas vexationes, *8t* quid in longum ſeqtaetur, niſi illius pravitatis adhnſio ? Quinto quemadmodum ipſum ſacrum concilium pro componenda pace inter cetera congregatum exiſtit, ſit jam inter quamplures reges, principes ſic alios tint Dpraparamema ſic initia farta ad dandam modos pro pace iſta, ſi audientes diſlblutionem concilii, convertent ſe ad gladium , ſic erit error noviſſimus pejor priore: nec poſtea erit aptitudo id faciendi, cum principes fuerint exhaoſti, terr* per clades, cades Ac (anguinis effuſionem defert· , ſic in periculum innumerabilium animaram ſit corporum, qua infra has prorogationes ſit inducias, proh dolor! corruent: coſlabunt etiam multa proviſiones, qua in eodem concilio pro republics Chriſliana fieri poſſent, Ac innumera provenient ſcandaia, in dedruâtoaem totius religionis Chriſtiana vergentia, que veſtra fanrtitas clarius quam poſtunt deferihi proipiceEre valet ius , invocamus ,

ſtram fanâitatem, quatenus eadem veſtra fanrtitas incontinenti ad profatum dominum praſidentem ſic (aeram concilium feribet Ac mittat , ut nullatenus diſiôlvantur, ſed in nomine domini, in quo congregati ſunt, incepta feliciter perficiant. Et ſi qua veſtra (sortiras in contrarium ſcripſcrit, ſeu nuntiaverit, illa protinus revocet ſit annuUet. Aviſtndo veſtram ſanrtitatem, quod, niſi hoc ſiat, harcſe» iſta annata multimode augebdntur, ſle

ecclе-

Λ cram eoMÜtam pro rtſiwmadnne mee— ſa poptrio catholic· ſit eriaro ſient eedefinſiito «nuptam fore, ebe modo ſi diſiblamam maneret concilium revera ttorondom eſt enod laid, qui multimode contra dericoa debachantur, captant occaſionem irruendi Montra ipſo», dicentes in congrroandts ſit diſiblvcndu Conciliis ſine frartu iDuſicoes ſieri, prout pnus etiam ſartum eſt, prout maaiſafte clamant, quod non expertam niſi ſinem hujus concilii. Et ut principium hujus mali oſtendamus : Ecce civitas metropohsana Magdeburgenſn , expello ſuo arehiqpiſcopo atque ciero, jam per terras ipſius ecclefia ia fortitu- *** "..°..
dine curruum Huffitarum more divagatur, quixormt maritime ſit majorem (ut timendum eſt) habebunt ſequclam. ſi non celerrima ſiet proviſio . Inſuper , nt aviſamur , Patavienſis civitas ſuo eptſcopo rebellavit. $c ſe parat ad expugnandum caſtra ſua. Demum ci- t
vitas Bambergenſis , qu· propter mutationem quam ſecit contra bsreticos ex induito noſtro per, clerum infeſtatur, ia magna eſt vacillatione. Et quia pnedirta loca omia Bohemis ſaut vicina, timendum eſt quod per diſe ſoluliоncm concilii. quod . pro ſopiendis talibus nuntios ſuo· tranſanifit, illa loca talia cum hrreticB in ſpem ſubſidil penita capient, qtut nulli» vel ſaltem graviſlimie erunt recuperat»-

gcdsfla Puf taddbi· ta pefEatas coeditiones A statues «A» quibus paflmoftam anlla poreotia, nqlto confilio, adtav· arte fcn ingenio faccurri poterit. Et revera taaun hi, quive-Jbe fânditati dbdrmnt eonfilium, non intel·taxeront facfitaa tanta veaturamala. Uttaam fàperem ftc intelligereut, ac noviffima providerem : 'mora assim ta hoc negotio periculofit eft, ftc nuUatesu* (offerenda. Ec fi quipiam fbrtalfis pertimdeerem aliqua contra flatam ecdefiafticum per laieos debere tradari, non timeam : quia laid falcem fuam nou habebunt in meflem illam imqiittere , immo profedo inducia procradionis, qua queruntur, laieos facient contra clerum ftc ecclefiam infanira : quod tamen per iftud concilium ortU-B nata tolletur de medio, dum laici videbunt derum omni bono intendere.

zis^kA confiderandum eft veftra fanditati, quod facrum concilium (m putatur) ad hujufmodi .diflbhatMMsem nullatenus confentiet, cum quo etiam major pars regum, principum, pralatoraSn ftc communitatum concurret, ftc veftra fhnditas qua huctdque in ecdefia Dei fine ruga it macula tenu eft, per hujufmodi opera poterit fibi fufptdonem ftt robiginem facere , ae innocentiam fuam, per hoc quod facili fit quafi nulla legitima ratione fubfiftit difi folutionis negotium, fermentare : quia dici poterit quod veftra fandius hac occafione foveat harefes, cades ftc dades inter Chrifticolas, ftc C pmfirverantiam deformitatum ftc vitiorum in populo. ftc timendum eft de ioobedicntia, Mandato ac feiflura in ecdefia Dei ; quoniam objidenr contra veftram fanditatem fubito illam materiam diflbluttonis promptam ftc paratam» ftc timendum eft quod habebunt fequeiam multorum. Item fi veftra fandius vellet condito perfoualiter interere, eflet bonum ftc falubre, fi poffet. Sud fi non poteft, feftinanter ftc cito demandet ilhid'> exôqui, prout eft inceptum , quia res illa qua ufque ad fenguinem ungunt, nullatenus volunt moram, nifi cum difoeodio totius Chriftianitatis. Et fi veftra fanditas poftea voluerit perfooaliter intereffe fuper fido Graecorum, feu aliis qua non D dine fit majori, apcitâdtee, quam nunc h»c mora tolerari poffet. nam.iflo diflbluto, nefoimus fi per annum cum dimidio aliqui congregari poflent propter difpendia mut interim evenirent. Hac omnia fanditas veftra velit dligmriflime confidence , ftc providere ut iftud conditam mox reftauretur: fufeipiatque hanc exhortationem noftram paterne ftc benigne,

Dei conftituta eft, ftcetiam quia mai ftra valde invite perciperet quod (and fine exinde aliqua inter Chnfticolas deberet E finiftra fufpicio fuboriri, quemadmodum nos veftra fenditati, dum cum eadem» conftituemur, prout in brevi fperamus, darius communicabimus.

LXXI.

Jitjheibo domusonra mreriba «* *pent* Coures *nejijlatù ed doween Tteemmt peetifictn.*

PRimo exponatur qualiter ad auree regiae pervenerit, quod fanditai domini noflri gentes Tuae armigerae miferit contra majeftatem regiam, ftc fubditos fitoe, ac terras fibi ftc imperio fubjedss, abfipte culpa regia . ftc nulla ofleofa 8t rationabili caufâ praecedente . Et quamvis hucufque nunquam crediderit ùmdiutem fuam irga majeftatem regiam aliquam indignationem velle aut polTe concepire, feu facere, licet Nicolaus de Tolentino, qui fe per expreflum capuancom genqralem ecclefi» fenpfit, aliae venient cum Florantinenilbus gentibus inante Lucam, gentibus regiis, ut Jcbitum erat, papam defendentibus publice clamari fecerit : Vivat ecdefia : tamen ,am habetur certius, qualiter Nicolaus de Fortebrachiis contra terras imperio fubjedas noviter infultaverit, ftc illas nomine fuse fanditati< ftc ecclcfia - poftulaverit : qualiter etiam metuo- · f. ratus Nicolaus de Tolentino in Maricim Se-,u· nenfem pridem patraverit , eadem fendirss perfentict in fchedula cum prstfentibus oflendenda; qua tamen majeftas fua a dida fanditate minime fperaflet , cum alia nunquam demeruerit, fed femper ftuduerit omni folicl·· tudtne fiue fanditati ftc ledi apoftolicc furama devotione ftc filialiser complacere : nec ab eo unquam compertum eft contrarium. Non poteft non mirari quis fanditatam fuam contra fuum advocatum ftc filium fine caufa commoveat: ftc fi fubditi fua tnafcftatie ftc imperii facri eamdem landitatem aut fuos in aliquo moleftaflent fas fuiflet eam ante avifare: ftc ipfis fuiflet quamparata, nedum eidem finditati, fed ftc cuique de fubditis fuis juftiliatn miniftrare: quod profedo in adverfum paternalius ftc dementius adum fuiflet, quam tali indignatione prorumpere, cum comindo eadem fanditaa fu» majeftati fcripferit, ac laDtiffime nuntiaverit, ac noviffime per venerabilem Jacobum arduepifcopum Ebrodune^ fem, - principum Triftameriarum fuum dici fecerit, fe erga eamdem majeftatem optime efle difpofitam, eamqoe multum amare nec aliud unquam fperavit, ftc adhuc quod fua fanditas dementiae ftc paternalius cogitabit ftc agit, ut in eadem fperat.

Item regia majeftas fufeepit reverenter, ftc vidit, ac audivit diligenter bullas fu» fànditatis per dominum archiepUcopum allatas: fed quia negotia illa magni tant ponderis, ftc extra poceftatem regiam, non poffet fuper illo foa fenditati eadem majeftas efficaciter rtfpondere, cum illa potius pertineant ad facrum Bafileenfe concilium, prout alias oratoribus apoftoheis in Parma conflituti* clare dixit eadem majeftas, tatas rm concilium tangentes, ibidem quart debere. Et fic dema» ibidem dicet, ftc adhuc cooperabitur omni pofle, « res illa bene cedam : sfcrumtamen rogat, petit ftc obfocrat eamdem fimditatem finalûer devote ia domino Jeta Chrifto, quatenus «sdesn limitationes ftc · modificationes capitulorum ta bulla expreffcrum , defendendo illud condHum ad laudem Dei. ad falutem fus fanda ecdcfia, dignetur (impliciter ftc indiftin·

flinAe manueenere 8cfovere, « taper anicu-A8c benevolentiam erga perionam domini reconfidcrati· eaagnis ex]

lit 8c rebu», pro quib·» congregatum eft, procedat Ubere juxta format 8c modo· in retro generelibot concilii» tento». Quod fi eadem fanOitas foccret, ut fperat eadem majeftas providebit indubie foluberrime honori 8c dignitatibus fui», 8< extolletur ad mhera, 8c fub ejus regimine ejtdque pnefidio in ecclefia Dei, nunc undique impugnata, tot bona feeutura foot, icdket reduAio haretieorum, atque h·-refum extirpatio, qu* in foribus eft, 8t fine generali concilio nullatenus fieri potuit, fic alia bona innumera: habebitque majcftatmn regiam devotum femper 8t obedieatem filium in omnibus fis· fonflitati gratum 8t ecclefi· Dei accommodum: nam profoAo fi id non B fiet, prout eadem majeftas fiapius fcrtpfit 8c dixit ae proteftata eft, indicibilia fcandala exmde, proh dolor! font eventura. Item regruiatuf fummopere tanflitati fu· de paterna adetlione dc clementi oblatione fandiutu fuerga majeftatcm eamdem quemadmodum io fchedul· parva contentum eft quoniam majehu<r*i' m? β** * ftui> dominus archiepifcopas Ebre-? ' dnnenfis conclofit eum rcvcrcntUftimis dominis cardinalibus deputatis per fanrtitatem domini noftri ad fail· illorum qui funt in Bafilea. Idem dominus nofter vult habere Utera· a ^omino Romanorum rege attentius cum figillo majeftatis 8c fobfcriptione propria manus fus: quod fi illi non confentirent, & poftea in aliquo contrafecerint, idem dominus rex promittit 8c jurat fub fide regia profequi eo· , tamquam homines turbatores paci» 8c quietis ecclefi· & totius religionis Chri- . ftiana, ad fimplicem requifitionem ipfius domini noftri, ficut ipfe per juramentum oft obligatusi & adhcrcbit fu· fan&itad tam in concilio per eamdem fisam fanfliutem tenendo, quam alibi. Item quod idem dominus Ebredunenfis aflent prefatum dominum regem afictlars accedere ad urbem Romanam, 8t pradatum dominum vifitsre, quem femper pr·-Cipui cantate dilexit : 8t fperat quod per communicationem ipforum adinvicem multa poterunt fieri congruentia concernentia fidem Dbebant, nobifque receflum noftramfine impeipforum 8c ecclefiam & totam Chriftianitatem. Item dominus nofter conternatur de acceflu foo, cum ipfum a tempore concilii Conftanticnfis, cognovit quod cum , femper foerit magna dilefiton· 8t aflêâione profecutus. dummodo ejus adventus pacificus fit, id eft cum illis de domo fua tantum, ut alias ditium fuit: 8c certificates de tempore adventus fui, mittet , obviam fibi ufque ad confinia terrarum ecclefie duos ex reverendiffimis dominis cardinalibus & alios pnelatos 8c clerico» au ipfum aflociandum honorifice, & ipfum fecure conducent, 8c tenebit, p«r Dei gratiam, & remittet cura honore, paco 8c Bcnedxflioadomini noftri Jefu Chrifti · & Candorum apo- Eniftre initam, forfitan interpretari vellet, illftoloram ejus Petri & Pauli, ac fua. Et fi voluerit in comitiva fua habere de gentibus armigeris przfati domini noftri, um in veniendo quam in revertendo; dc fi petierit quod dkiæ gentes faciant conveniens prsedi-ri· materi-, contentatur dominus nofter, quod foit hoc declaratum, quod antequam intret terras ecclefi·, pneftabit juramentum , quod dc jure prsftare tenebatur antequam intraret Italiam , juxta formam Clementia·.

hem ad oftendendum caritatem , amorem nati caritate amplcAi, qua pater botra» filium optimum eompieâi debet, prout per oratores fuo» alias oblatum foit. Et fuper hoc dominus nofter paratus eft' deputare aliquos, qui habeant tradar· cum deputandis per dominum regem: 8c infollenter fperat quod erant in bona concordia cum Dei adjutorio.

LXXII.

Zitera regis de concordia cum papa, leffa Λα 2. Mau, anno donuni **MCCÊCXXXIII.**

gtgtfmundus Dei gratsa Romanorum ret femper Jagufiut, ac Hungaria , Bohemia, 8tc. *ret, erverendijffimis in Chri/to patnbus ac veitembilibus dominis facrofanSa generali Bafileenfi fynodo,* il *Spintu faaïio légitimé congregata, univerfalim ecclefiam reprtfentanti , amicit nofiris cariffimis, ac grate* d" *fincere nobis drleBis.*

REverendiflimi in Chrifto patres 8c domini ac venerabile» 8c egregii, fincere gratequc dilefti, ad requifitionem & continuatam inftantiam veftrarum paternitatum, tft ad factura concilium nos quantocius transferemus, fotis conflavimus operas noftras atque ftudium, ut confiliia veftris no· conformare poftemus, quemadmodum profeâo ipfi concilio 8c rebus peragendis per pnsfentiam noftram non modicum commodi eventuram fperavimus. Sicqne res noftras aptavimus, ut five per terram five per mare difponeremus recedere, omnibus periculi» & difcriminibu» parvipenfis. Verumumen , approbante domino fummo pontifice · facro concilio, ad perfuafionem non- · F nullorum notabilium virorum , 8c etiam oratorum noftrorum, & imperii facri principum elegorum, qui nobis hujufmodi bullas exhi- rialibus "ihfulis penitus difluadebant, cum lanflitate fua remanfimut concordes ta deificia licitu 8c honeftis. Sicque per totum iftum tneniem Aprilis cum fanfhtate fua in Viterbio conftituemur, 8t ulque medium Junii vel prius in urbe Romana a fonflitatc fisa coronabimur, pnsftabimuiquc & innovabimus fibi illa juramenta qu· noftri prcdeceflbres Romanis pontificibus preftiterunt. Iftudque adjecimus, quod ipfum manutenebimus, quantum cum Deo poterimus‖ quoniam no· mquaquaqu· ad alia obligari non pcrmifitnus, nec permittemus. Et hric veftris paternitatibus id«o de&ribimus, ut fi aliquis hanc concordiam fiiftre initam, forfitan interpretari vellet, illud à veftris paternitatibus non credatur: quoniam h*c concordia bonis refpeâibus raûa eft, difpofitique fumus femper ipfi concilio juxta bullam per *o· traditam, in profiscutàm ne illorum pro quibus ipfo fynodus eft congregata , plenarie fovere, 8c conftanter adh«rere. Certificantcs vo·, quod nifi fon&tas fua f*pe diflum concilium approbefict, indubie fine noftri» coronis, quin propter fofoa ipfius concilii tanto tempore pnetermifimus, ad propria rediiflemus : quemadmodum de hia

omni-

ornnihm iUoftrto princeps Br locmmenens no-A Aer dux Wilictanus vcftras poteroitates poterit dam tarfbrmare, cui in dicendis vebtis cre-

D*nm Sesto die decimoquimo menfa Aprili* regnorum noftrorum uno Htmgarif.ft-c. quadragcfiaao oûavo, Rooaanorum vignmo* tertio, & Bohemia decimotertio.

Lxxrn.

Jteoerettüfimù. reverendit tc vntftUAttt m

rafa /jma* ^Orev&, Bcc. J
gratia Xmmr mvm imperator

rvx,

REverendiffimi, reverendique patres » amici cariflimi, ac venerabiles Bc egregii, Mfevoti fincere grateque dileâi, audito pridem quod paternitates veftro fuper controvesfia feffionis inter ilhxftres archiprindpes facri Romopi imperii cieâores Bc ducem Burgundi quamdam provifionem fecerint, qu per ambofiarore uotafeue partto ambefiatorio nomine - gratificata nt, de veftrarum paternitatum folertia, Bc iplbrum ambafiatorum indoftria coofifi , fpem nrmam afiumentes , quod hujufmodi provifio noftro Bc ipfius facri Romani imperii ac ipforum archipfincipum honori expediac, fumus admodum gavifi. Sed intelleâo ad profens , quod quidam procuratores iL luftri» Erici ducto Lauwenborgenfis, qui fe nominat Saxoni ducem, ac ipfius facri imperii eleâorem Bt archimarefcallum, hujufinodi provifionts occafione * fe de loco iDuftri

rii archimarefeallo, Lantgravio Thuringis, ac marchioai Mifaenfi, Bc ambafiatoribû ejus debito inpvmiferint, feque intrufcrint in eodem: ûtis illud nobû vifam eft alienum. Et quia genitorem profati Friderici, ac deinde ipfum Fridericum de ipfo ducatu Saxoni ac jure eligendi Romanorum principem, ac etiam ipfi archimarefcaUatus oficio invellivimus, cupis invcfbturo vigore, primum genitor, ac deinde Fridericus natus ejus, podeffionem principatus Saxoni naAi funt, Bc deinde per illuftrcs facri Romani imperii deflores ad jus & exercitium dignitatis Bc oflkii principis eleâoris Bc archimarefcalli fimifiter recepti funt Bc admiffi: non immerito manfimus admirari de fupradifli ducis Erid, quinimo fuorum ambafiatorum pccfumptiooe , qua poffeflionem juris Bc digniûqis apud alium conditurorum ante eventum judicialis arbitrii violenter invadere profumpfecunt . Licet itaque credamus veftras paternitates noftro Bc imperii noftri principe» veflra difpodtiffima domo, quantum ad feftiooem, incedam, vel aliam exhibitjonis reverentiam non aliter honorare , qqam a nobis Bc imperii nofiti«prindpibus honorantur, ficut Bc-nos ecclefiafticos prolatos fecundum 'gradus ccclefiafticarum dignitatum in noftra curia reveremur : ne tamen in pufterum oriatur difirordiarum materia , promifiâ, quamvis undique notoria, veftrto poternitatibas duximus intimanda, quatenus prolibate , Fridcrico Bc ejus oratoribus honorem archiprincipto Bc eleâoris juxta veftro provifionis normam impendendum exhibere veliti»,

prout no, imperii noftri principe & univerfi procem fibi impendant. In quo nobis veftro paternitates fadent complacentiam multora gratam.

Datum Ulme Conftantienfis dkxcefis . die 19. Julii, regnorum noftrorum agno Hangori 4L *(te.* 'Ç __

LXXtV.

Epiftola Imperatorii Rowumontm, qua concilium certutt faat dt vtBoria Bohemorum adverfitj Taboeliat.

Rewmsd£asû *ac veaerahiUms* iw *Owifto partitou ac domittir facrofaaBa generali fynodo Bafiletafi,* «a *Spirit* fonlio legùtme congrega, ta, taie/ea tmerfeln reprefeataan, amtcu nofirii cariflimit, ac grate & fincert wbit dieiHt, Sigifmandut Dei gratta Jiomaao.* non *imperator femper dugufiut,* Bcc. *ac Boagerit i Bohemia,* Bcc. *red,*

RFrerendiÆmi in Chrifto patres Br donrini amici cartflimi Bc reverendi, grise fincereque dtiefH, hodie hora Vefperarum conduxerunt ad noe nantü, qui in tribus diebus Bc citins de Bohemia volamiflîme applicuerunt, afotntm nobts jucundiflîma Br reliciffma noue de viAoria noftrorum, *8t con*fliftu Taboritarum , Bt illorum qni alias in obfidione civitatis Pilanenfis erant: qui per Dei gratiam, a quo omnis procedit viAoria, in planitie inter civitatem Curfim Bc mooafterium SlralidT forti bello cum modico damno noftrorum viAoriofe proftrati funt: quarum litcrarum aliquas originale» veftris reverendifihni» paternitatibus mittimus profentibtto interejufes. Hssc, reverendiffimi patres, voluimus veftris paternitatibus pro fingulariftimo gaudio cunflto fidelibu» opeatiffime nuntiare, rogantes cordintime , quatenus alt flimo domino Jeta Chrifto infinitas agentes gratias, cum proceffionibus Bt aliis foleoinnatibus, ad bonum Bt felicem progreflum tam felicis principii, imo verius medii, omni obera atqtw cura vigilare velitis, quoniam Bc nos fimiBter de agendi nil protermittemus, Er qu»cumqne in faturum habuerimus, veftris paternitatibus die nofloque intimare curabimus.

Datum Ulm die J. Junii.

LXXV.

Epiftola Imperatorit Jtomtmi ad concilium.

REverendiffimi, reverendique in Chrifto patres Bc domini, ac venerabile Bc egregii, fincere graceque dileAi, confirmat continuo magnaru mifericordiam fuam fuper nos io felici profecutiooe rerum Bohemia , que, Chrifto difponcntc, qui eunda gubernat, in dies confiderabilius diriguntur. ScribmK enim nobis illi oratores noftri, quoin praxiraa dirta Ptagenfi haboimu, quomodo omnes Bohemi in unam fitntenriam unamqne voluntatem trafH funt in materia articulorum fidei: 8t quod taper rdiquto ad vos veritas Ratifponam mifluri font in fello afiumptioni» Virginis gkxiota. Talifipie datur fpes, ut nil melius pofEt taperadi. Quarum liter»-

rum copias de Bobemko in Latinum transi». Ater exequi non unientes vocati. invitad«A «mui »
tas veftri* paternitatibus mittimus pratentibus primo per doounum Maninum dc ipfo fahb·
intcrclufas. Verum . reverendiffimi patres, quia to . per dominum Begenitsm, fommos ponti,
ipfi Bebemi multum aflêdare videntur in hu- fice» pnadiAos nunfiread Italiam, prout tran-
jufmodi diata Raufponenfi praftntiam vene- fivimus t dc ptopterea loco north , protedto- *
rabilis Conflantietffis epifcopi, etiam auditoria nem in nobi» aflumendo. prout tenebamur,
dc magiflri Martini, dc aliorum qui rradati- io eodem ûcro concilio protrilorem diinlfe-
bus ipforum prius adfuerunt, nos opinioni rimut illuftrein principem Yilitjmum comi·
eorum dc defideriis ooneerrentes, illud ne- tam Palatinum Rheni dc ducem Bavarür a-
dum utile, verum etiam pro bona condufio- vunculum noftrum cariflimum , deputamufijue
ne de tâlubri coofummatione omnium trada- dc inftituimus cum plena automate dc omni-
.rëtrIMI H- torum · neceflariorum arbitrantes , vos alters· moda poteflate, prout in norths fuper hoc
tiilîme adhortamur, quatenus paternitates ve- confodit literis plenius continetur. Et quia
ftre velint dare Ordinem ut pnefati patres dt (ut percepimus) nonnulli vaniloquentes,
magiflri in hujufmodi diets omnino iater- non rode fentientes, ipfum facrum * perfua-- y.airiMSm
fujt. b fi etiam aliqui, ais* fuperaddendi fuc-Bdere ac turbare per exquifitas vias· molien-
rmt, dc illud extollimus atque laudamus, ut tes, ut de nortra pura mente, interpretatio-
dt defideriis ipforum Bohcmorum fatisfiat, neque cjufdem dc voluntate , cunilis appareat
dc ipfi patres nobi* dc nos in mutuis pera- evidenter, ad confutationem iniqua pervertis
gendis poffimus affiftere atque confulere. Hec loquenuum , volentes reverendiffima fânâa
itaque , reverendiffimi patres, vobis pro con- Romanç eccktiç cardinales, patriarchas, ar-
folationc ilatdimus (cribqre . ut nil nos lateat chiepifcopos dc epifcopos Deo amabiles , nec
de his que ad notitiam - veftram in tam non venerabiles abbates . prelatos , dc omnes
arduis rebus deveniunt. Et quidquid in pro- alios in civitate noftra Bafikenfi congregatos,
çeflu temporis habuerimus, veflri* paterni- dt congregandos, (aerum generale concilium
tatibus fignificabjtnus i exorantes akiu>mum , facientes, ijlud celebrare intendentes, fiicro-
ut fuccedant talia , que veflris paternitati- fandamque univerialcm ecclefiam repnefentan-
bus cum immenfa jucunditate tignificarc pof- tes , dc eidem adherentes , dc adhxrere vo-
timus . lentes , dc quofeumque alios dc eadem no-
Datum Ulme Conflantienfis dicacefis, die ftra intentione dc voluntate claros reddere dt
tj. Julii regnorum, Cfecuros, ad ipfius facri concilii ccrroboratio
nem firmiorem de aultorizatiqnem, prout ad
nos poteft quovis modo pertinere , animo de-
liberato «x certa noftra (cientia motuque pro-
prio in verbo Doftio regio dicimus, ac teno-
re prefentium atteftamur, quod nos ab initio
». XtU. praifati facri concilii Bafileenfis femper abfque
omni dubio (impliciter atque pure eidem ad-
hafimus, adheremufipe firmiter, dc quamdiu
duraverit, dt continuatum fuerit, adhaerebi-
mus inconcufle ; nec faciemus , traque fieri
permittemus, Deo audore, quantum in no-
bis facrit, quod fit vel efle poffit direlle vel
indirede eoam ipfius (acri concilii aulloritа-
tem dt libertatem, ten in prsjudicium ado-
Drum in eodem vel agendorum in futurum,
quoad ea proprer qu« efl convocatum dc e-
tiam congregatum ; prefentium fub noftrç ma-
jestatis figillo testimonio literarum .
Datum Senis anno domini millefimo qua-
dringentefimo trigcfimofecundo, die aa. men-
tis Novembris, regnorum nostrorum anno
Hungaric, &c. 46, Romanorum a). Bobemiç
vero 15.

Ad mandatum domini regis Petrus
Kckie canonicus

LXXVT.

litem Domini Regit Romanorum patent , per
nam promittit mconcuffe adharere concilio »
Mβα in congregatione generali die Luna - de-
cimonono Januarii, anno MCCCCXXIU^

/n nomine faniia d individua Trimiatit.*
Àmen.

Sigifmiuidus Dei gratia Romanorum rex, fem-
fer dugufius, ac Hungaria, Bohemia, Dal-
matia , Croatia, &χ. rex , ad perpetuam rei
memoriam .

NOtum facimus tenore przfcntium univer-
fis, quod cum inter alios orbis princi-
patus (aerum Romanum imperium divinitus
inflituttun obtineat principatum, cui Deo au-
flore pnefidemus, de affidua pulfemur folici-
tudine, ut ea que concernunt religionem
Chriftianam dt bonum ecdefir (anfhe Det,
quorum advocatus dc protdlor ex officio no-
bis incumbenti fumus dc efle debemus , pro-
curareque habeamus Habilitatem dc felicem
progreflum eorumdem: fane cum ex facto-
rum generalium Conflantienfis, dc Seneafis
conciliorum decreti conflttutione fufeepta, dc
folios recordationis Martini pape V. dc dein- E
de (àndiflimi domini Eugenii pape IV. fucc-
eflbris immediati audoricatira approbatione
facrum Bafileenfe concilium initiatum fuerit,
roburque de audoritatem fumpferit, de pro-
greflum habeat, de fucceflivc idem focrum
concilium Bafileenfe , dc Romanos patres in
eodem exiftentes , de illud celebrantes, cum
inflantia fuerimus requifiti, ut tamqüam ad-
vocatus ecclefiae fanda Dei dc defenfor, pro-
tedionem ipfius in nobis aflumeremus, prout
ad nos pertinere dignofeitur: quod periooali-

Mijum JbnAi|Ea*· dssMM *nogro pupa per ferenkgunan domtxum ngem Aomamfntm ,perfttu oratore1,O Uhau in ctmggoeie pvNica* du viii. JpnZuMCCCGXXXIIL Aw hmu *aapa Augean* mm tertio, d* M eoArm *earnggono oratores* ûapffIMMû *juramentum p»· pu pragtterttut.*

Sgifewtiiu dei gratia imperator Aomattorum femper Âugugus, ac Hungers, .Bohemia, Dalmatia, Cmtu,* ficc. *rex.*

Abeates, fit **habere** promittent» verbo nostro **regio, quidquid** per pnefiuos oratores & procuratores nostros aAum, feâum five gestum fuerit, ac fi illud in perfona propria feciflemus: volentes illa omnia nostril regiis luens , & figillis, fi opus fiterit, dcnuo roborare prçfentiura fub nostrç majestatis figillo testimonio litterarum .

Datum Senis anno domini millefimo quadringentefimo trigefimotertio, die 16. merfis Martii, regnorum nostrorum anno Hungary, d^c. 46. Romanorum 15. Bohemia vero 15.

LXXVin.

Sequitur forma juramenti faBi in cnnfigono publico per di&ot ambafiatoret, talits fanfits evangeliis & fuerit crucibus cum reliquat, & lefturn altu voce, per Gafparem Slick I >cecancellarium regit Xomanorum coram domino negro pape prafente C acceptante, & igud juramentum fuit firiptum m membrana cum duobut figillti pendentibus recognitu ege drtlorum oratorum.*

NOtum fecimus tenore pratentium universis, qnod quamvis inter (anilitatem beatiffimi domini nostri papç Eugenii atque majestatem nostram fuerit femper & fit per Dei gratiam bona concordia dc pertefta finceritas animorum, nihilo minus quia per multos aliquando quam plurima inconfulta hincinde relata funt, ficut plerique mortalium prompti funt ad uxaniam inter principes feminandam, dc imprimendas fufpiciones, quo nihil periculofius efle potest: ne forte de claritate mentium utriufque dubium, quod hoculque volavit, amplius perfeveret, confiderantes etiam ex nostra integra conjunflione bonum publicum fecuturum, deliberavimus de proximo vifitare fanClitatem ptafeti domini nostri dc uthern Romam, pro fufeipieodis imperialibus •ostris coronis, & aliis rebus perarduis, angentibus rempublicam Christianam, dt pacem Italiç .^ertradandis: quf ut perfeAius « plenius pertraâari poffiat, mittimus ad fenflitatem prefeti domini nostri papç Eugenii dileflos confiliarios dc ambafeiatores nostros magnificos Matikonem comitem Reoomenfem dc capitaneum Naadenlbenfcm, dc Gafparem Slick vicecancellarium nostrum dc capitaneum terrarum Egrç, constituentes, creantes, ordinantes, 6c facientes ipibs tenote pratentium ac auûoritate regia nostros veros dc legitimos procurator» dc iailores dc nuntios fpeciales , dc quidquid melius efle dc dici potest t danteique eifilem plenariam dc omnimodam potestate», plenam licentiam dc facultatem exponendi fuç fanâiati pro nobis devotionem dc reverentiam filialem, quam ad fuam (anilitatem dc Romanam ecdefiam fincero afledu gerimus : nec non petendi dc impetrandi a fua fenftitate favréem dc gratiam confiietoss offerendo quoque eidem fu{ fenflitari fidebatis dc eujuslibet alterius generis juramentum fimnl vel fucceffive. dc nihilo minus petendi a fua fendiate nobis per manus fixas impendendam unfHoncm, confecratiooem, dc Romani imperii diadema, ac promittendi quod illa, dum apud fen&itatem fuam fuerimus^in propria perfona, fi opus fuerit, innovabimus: ac omnia dc fingula alia peragendi de concludendi, promittendi dc ipoηάβηφ, qnf mu- *g* te» tt tuam unionem, caritatem dc concordiam - vi- ■· ■ t» › fiuidliutem fuam dc majesatem nostram de fupcreminentiç dc dignitatis principes, qui fuper alios a domino constituti fumus, fecere dt confervare poffunt·, ut etiam a fen&tate fua, fi opus fuerit, obligationes quafcumque acceptandi, ceteraque omnia fecieadi, finiendi , fic concludendi quç nos fecere potiemus, fi perfonaliter adeflemus: ritum fit gratam ba-

NOs Matiluo de Colloum comes Recomenfis fic capitancus Nanderalbenfis, ficGafpar Slick vicccancellarius fic capitaneus terrarum Egrc, atnbafiatores & procuratores inviditiimi principis dc domini Sigifmundi Romanorum regis femper Augufii, ac Hangari*. Sohernia, *&c.* regis.gloriofiffimi, ad (anfliflimum dc clementifEmum dominum nortrum papam Eugenium quartum ddfiinati, recognofcimus tenore pnefentium univerfij, quod nos de mandato dc licentia pnefati ferenifitmi domini nofiri regis, cujus pleno & fixificienti mandato fulciri fumus, quodque figHlatum in manus ipfius Onôifiimi domini nofiri depofurmus, hodie dat* liter* noftr* pratentis in confifiorio apoftolico generali io manus fua (anilitatis juramentum pntftidmus in forma qu* eft talis: Nos comes Matiko, dc Cafpar Slick vicecancellarins, procuratorio nomine quo fupra] promittimus, dctatfis (àcrofanûis evangelus juramentum firmamus fanflitati prefati domini nofiri, fuo dc eccleſi* nomine hujufmodi jurametktum accipienti, quod ipfe tereruifimus dominus rex Sigifmundus ecdefiam d(fidem catholicam pura fide totifque viribus confervabit reverenter, & etiam defendet, omnemque han cfim, fchifma dc hareticos quoflibet, fautores, dc receptatores , dt defenfores eorum exterminabit pro pofle, ac nunquam cum Saraceno , Pagano, fehifmatico, feu alio quolibet communionem càthobc» fidei non habente, aut cum aliquo alio préfet* ecclefi- inimico vel rebelli, feu eidem manifefle fufpedo, unionem quamlibet, parentelam , aut confiaderatiooetn inibit: fed tam noftram, Equam fuccefforum ooftrorum pertonas, bonorem dc ftatum manntenebit, dc defendet ae ccnfervabit contra omnes homines, cujufcumque exiflerent pneeminenti·, dignitatis, aut dem majefta* manutenebit femper atque fervabit privilegia omnia, qu* per pnsdeceflbres foos teges ac imperator» Romanos préfet» Romana ecclefi* aut aliis quibuslibet ecdefiis quocumque concefla tempore, dc continenti» cujufemnque, ipfaque omnia, dc fpecialiter ac precipue prsclar* memori* Conftantintun «

Carotan, Henriettas, Ottonem quartum, Fri-ft dericum fecundum, atque Rodolpham psmdaceffores ipfius, profertim iuper cenccffiooe, raquifitione, advocatione, quftatione, ac liber· dimifikme terrarum dc provinciarum Romana ecclefia ubilibet potitarum, quarum etiam multas nominarim expreffit, fodi apoftolica Romantique pontificibus fub quocumque tenore concede, racognofcet, confirmabit, dc ex certa (cientia innovabit, ac etiam de novo concedet · dc terras ipfas atque provincias racognofcet ad jus dc proprietatem ipfiua ecclefia plenitiime pertinere, eaique nihilo minus ex abundanti de novo fiepe diAa eeclefia donabit: fub pncdilfo fe obligans juramento, quod ipfes vel aliquam ipiarum partem nullo unquam tempore occupabit, feu, quantum in eo erit, permittet occupari: nec in eis aut aliqua parte ipferum jnra aliqua, poffefiiones, aut tenutas habebiu feu quomodolibet poffidebit: nec in eis etiam precaria, feu cujufvis capitaneo officium, aut jurifdiflioncm quamcumque per fe vel alium exercebit: quodque, ut princeps catholicus fiepe diihs ecclefia advocatus atque defenfor, ipfem juvabit, & confilus & auxiliis illi affift«t opportunis, contra quofcumqne inobediences dc rebelles eidem, dc pteespue contra occupantes & turbantes terras pnediâas, feu provincias, ~~vel partem~~ quamlibet earumdem. Sub eodem juramento etiam a permitcimus, quod tam ipfem Romanam quam alias ecclefias, libertatem eccleilafticam, bona, jura, prolatos fit miniftroè eccletiarum ipferum ipfe dominus rex manutetfebit, copfervabit ac defendet fuo poffe: de quod sc·clef·* Roman* vaffallos contra juftitiam nullatenus offendet, devoto* de fideles etiam in imperio conftitqtos benigne tradabit, nec eos opprimet contre juftitiam, aut, quantum in eo erit, per alium opprimi fuftinebit, fed in fuis potius juribus & juftidis confervabit. Sic eum Deus adjuvet, dc fanda Dei evangelia. Et fic nos procuratores procuratorio nomine prefuo recognofcimu*, confirmamus, innovamus, concedimus, donamus, de cetera faciC mus fecundum tenorem qui fuperius continetur. Promittentes infupçr, quod prafatus fereniffimus dominus nofter rex boc quoque juramentum per nos (ut pnemittitur) praftitum, in manus fua fanflitatis vel legatorum ejufdem fiusftitatis, fi illos promittere decreverit, perfonaliter innovabit, Aias regias patentes literas dc tigilla confacta fab illo tradendo. In cujus qei teftimonium tigilla noftra propria pnafentibus funt appenfe.

Datum Roma anno domini milletimo quadringentetimo trigefimo tertio, die feptitno mentis Aprilis

LXXTX.

SfÿÏMUHfi *fapcmtoris ad* Mm *eeiedltim*.

Rrocraadi/Fa*·*, rraermdis ac *venerabilibtu in Ckri/h fatriheu & êotiùnitftcrofvtSt gene* rufa Bafileenfii* /ÿnodi, m Æprwn *fenBo le-, game congreget*, tmiverfiunt ecdefiam re-prefinUcuttù*, owûcù *nofiru carifimu, ac grate* d* *fincere* wéù di/eSis.

REverendi patres, infinuatione literarum veftrarum, ac relatione illuftris Frideri-Bci duc* Saxoni* fecri noftri imperii archimdrefcalli, Lantgravii Turingia, ae^ foarchionis Mifoentis, aliorumque plurimorum fidelium' noftrorum nuper aoeepimu»·, quod illuftris E* ricus dux Lauvenburgdnfis, qui fe nominat Saxoni* ducem, dc ipfras imperii archimarefcalium, eumdem Fridericum coram fynodo veftra, feu judicibus ab ea deputatis, fuper ducatu, officio dc jure fupradiflis trahere nititur in cauftm, non erubefcens de noftra majeftate publicas proponere mierelas,/quod fibi fcilicet crebre poftulanti juftitiam in foro noftro' denegaverimus, feu mhtiftrare neglexerimus. Uode perpendentes in primis auâoritati noftrae derogari, pro eo quod caufes ad C examen noftne imperiali· majeftatis Idc proce mm noftrorum immediate (perlantes ad alie nnm forum producere conatur, noftram infuper honorificentiam detraélari ex eo quod dicimur juftitia' negleâoros; quorum utrique debitis dc aptis ad hoc remediis occurrendo, nuper .in aula noftra Cafarea fuper his habita diligenti epifeoporum, abbatum, archiprin Cipum, principum, comitum, baronum, dt aliorum procerum, dc ducum fecri noftri palatii examinatione, tandem in ipforum dc omnium oratorum, ambefiatorum, dt quorumlibet aliorum, qui tunc in noftri confpcOus conftituti foerunt prafentia, palam folemniter proteftati fumus, quod cum archiprincipatus, Darchitnarefcallatus> dc jus eligendi Romanum principem a nobis *úζ fecro* Romano imperio Immediate defeendant, ac in feudum dependeant, - cum autem juxta formam juris, ac *(ftylum, & obfemntiam fecri noftri imperii„u feudales qurftiones coeam dominis feudorum, Ætiamfi minores valvatiores etient, ac paribus ^curiarum Aiarum, rcfpodu feudi de quo agitur, deoemend* fini: quod etiam jus in noftra Ceferea majeftate dc fecro imperio noftro dc paribus curi· noftra refpedu feudi ta* lifinodi merito debeat illaium confervari, confequens efle caufam prslibatam ad forum no* ftrnm pertinere. Certificantcs posterae omnes & fingulo·, quorum intcretie poftet, quod Eno· pnmto Erico juftitiam nullo unquam

quam nt· petenti. Quinlam quandocumque ipfe vel alius juftitiam popcfocrit, parati fumus paras curia evocare, & caufiun juxta ftylum imperii noftri diffinire. Quare veftras paternitates requirimusÔt hortamur, ac etiam attente rogamus, quatenus cav&m iptiun ad forum noftram remittatis more foMta dc confaetudfane imperii noftri dc parium curia nofo* terminandam, fic enim juftitin debitum

vide*

vsddksr requirere, dc officia noftra in fecrum ~~condi~~tam ~~merito~~ ~~poftu~~lare.

Dbws in Ulma fisria quarta poft Jacobi, annoTybillefimo quadringentefimo trigefimo

Ad mandatam domini imperatoria
Cafpar SUckmiles, *&c.* canceU.

LXXX

Xpsfiola Imperatoris Bomanorum ad conditum, petit caufem, csqMJ *cognitio ad fe pertinebat, ad conçilhun eppellatam* (± vocatam, *reutiai; abopiin protefiatnr contra concilium.*

Stgffmttadut Dei gratia Bomanontm imperator fempbr Jttgujhu, ec Hungaria, Bohemia, Palmatia, frootM, dtc. *rex, vobis reverendu, venerobdibut, lUufinfiimis, magnifiât, fpeüabilibiu, generofit, nobilibût, firenuit, pmfidis & ciratmfpe&it, archiepifcopis› eptf-✗„ dbbahbut, principibus, comitibus baro-, mdstibtu,* oraranLw, *ambafiaoonbus, & nantsit, ac* marntes <fr *fingulis proceribus facri palatii nofiri»* fm « mgfai *majefietit confpeSu in maxima copia ronftitmi ejfit.*

NOpim fecimus, ac per prefentem noftrara infinuationem ac ulteriorem relationem, quam vobis omnibus dc fingulis fub debito C ndelitatis injungimus, BunfHs noetra fubjecHs ·imperio publicari jubemus, quod ad nostr* majestatis notitiam pervenit, qualiter iljustriffimus Ericus dux Lauvenburgenfis illustriffimum Fridericum Saxoni* ducem› fecri nostri imperii archimacefcallum, Lantgravtam Turingi·, ac marchionem Mifnenfcnt, coram fecro' Bafileenfi concilio fuper ducatu Saxoni* de archimarcicallatu pnsdiâis, ac jure eligendi Romanum principem, trahere nititur in caufem, pretendou principatum› officium dc jus fupradiCta fibi tam hereditario quam etiam mfeudationis per nos fibi feflz jure deberi. Et infuper, quod nos fuper impetitiotabus fibi · promifforum occafione contra prs-Dfileenfi fynodo intitaare curabimus, ac lpfam
»'“·.»■ fetum Fridericum competentibus justitiam ministrare denegaverimus, querelas in publicum proferre minime veretur. Per quorum alterum nostra majestatis aufloritati derogatur, per alterum autem honorificentia nostr* 'detrahitur. Nostram itaque decet folertiam in primis qtuedam imperii nostri jura fervare, quinimo juxta poffibilitatem nostra facultatis adaugere, prout ex debito fecramenti fumus adstriâi. Quod re&e fecere, confpicimur, fi caufe ad * examen imperialis culminis pertinentes fub noftra jurifdidiono confervemus. Cum itaque principatus officium ac jus fupradiéla a nobis dc imperio noftro in ftudum immediate defeendant, ac fecufidum juris cqtr-E mums difpofitioncm, nec nonufiim, morem, ftylum dc confuetudinetn fecri Romani imperii, feudalis contentio per dominum feudi ac paret curia terminanda fit, liquet hanc qua- • aa«Ma rtioacm, fi qua pnstendi poterit, ad * noftrum dc ffiuftritun archiprincipura noftrorum fecri Romani imperii eleâorum pertinere notionem. Expedit infuper de negieilu juftitia ncflnm folicUodinem excuferc. Et quidem meminimus· quod poft per iriVeftitUram per nos dudum i* Fridericum tunc .marchionem

Mifhenfem genitorfen ipfius Fridenci (de quo BQOc ggjnjy) Je ducatu, officio, dc jure pr·* didis gratiofe collatam, illuftres archiprincipes eledores, ante ipfius Friderici aflumptionem, ac in collegium dc consortium fuum aggregationem, caufem hujufmodi perpenfis maturifque confiliis biennio ferre digeflerunt: tandem ipfum in collegium dc feuarum fuum acceptarunt, etiam Erico pnelibato renitente, ac fnccefflonem dc inyeftituram fimiliter protendente. Quamquam autem ipfe dux>Ericus apud nos plurimum inftiterit pro juftitia fibi contra eutndem Fridericum miniftranda, foret quoque fetis, durum caufem dc contentionem tam perpenfo digeftam confilio rurivs in du-Bbium revocare-, quia tamen quaftio ipfe non erat in figura judicii trutinata, nos eidem Erico femper ultroneos praebuimus juftitia Complementum miniftrare legitime. Qùod aliter expendi nequit, nifi parium noftne curie arbitrio, refpeôu feudi memorati. Quos utique pares, legitime requifiti, prompti fumus more imperatorie majeftatis intra fines Alemanni* vocare, upi de caufis & queftionibus prifteipum Alemanni* ex ftylo imperii noftri nos convenit judicare. Ex quibus aperte colligitur, nos eidem Erico jufliti* complementum in pneteritum minime denegafle. * Itaque dc * At,·· smprafentiarum nos in hujufmodi caufe prsbemus juftitiæ miniftrum, quinimo, Deo propitio, pnebebimus femper in futurum, quamdiu nos fuo terreno imperio pr*efle voluerit, Quz omnia dc fingula mentibus veftris firmiter inculcari volumus, dc in thefauro mtmorie veftr* reponi tenacius, dc nihilo minus per organa veftra in omni orbe diffundi, quo liquidius cunilis innotefeere queat caufem hujufccmodi ad noftram dc parium noftra curi*, rtfpeflu ipfius fèudi, examen pertinere, nofque juftitiam in ea nunquam denegafle: nec modo, poftquam divina pnaordinante clementia folium Ccfare* dignitatis contendimus, futuris unquam temporibus denegabimus. Dc quo publice dc folemniter proteftamur. ~~Quam infuper proteftationem fecre Ba-~~ Maris Teutonicorum per Alemanniam dc Italiam, Henricus Buffe* de Melbingenf preceptor, Marquardt» de Kunigfel, dc alii com inendatores ordinis pnefati, Henricus dc Furflenburg, Vihelmus fenior, Henricus dc Wilielmus junior de Monteforti, Joannes deNevemburg, Eberardus de Kyreberg, comites, dc maxima copia nobilium, militum, dc clientium. dc arabafiatorum jrrincipum dc civitatum fieri imperii. In quorum omnium dc fingulorum fidem, robur, dc evidens tefti-. monium his noftras patentes litcras fieri, dc no-

Ac noAru majeftatis figiUo ju&iniM comme-A imperiali custodia, aua obstante diCdatioM niri.

Datum Ukrrç, Conataadenfh dkecefis, au-^*o domini millefimo quadrtagentefimo trige-Amo qiiarto , die vigefimo oflavo menfis Julii , regnorum Hungarif, «Tc. quadragaAmo oftavo, Romanorum vigefimo quarto, Bohemia decimo quanto, imperii vero fecundo.

Ad mandatum domini imperatoris
Gafpar Slick miles, canccll.

LXXXI.

Solvui conriu&m Donum ImpemMu etifui f~* em oeiti dx> , d* *leBut* »a general* *congrega·* B rame diefeMsui a/. *men/u Juin* MCCCCXX X V.

S'gifeliuiAui Dei graft imperator Komanontm femper Augeus* , «c *Htmgaria , Aohtmio , D^lma/it, Como*, Ate. *rex.*

NOtum facimus tenore prefentium umverfi*. quod beet pridem , dum fecrofen-clum generate Bafileenfe concilium exordium tumeret, & ex institutione pcmcedentium facrorum conciliorum nos omnibus At lingulis ecclefiasnci* & feculanbu* perfoni» illuc venientibus , nostrum falvum Ac fecurum con» dudum dederimus Ac conceflerimu*, quemadmodum nobis tamquam advocato At primo proteôori feis Af Romany ccdeflç conciliorum digne conveniebat » eafdcm etiam pcrfbnas, cujufcumque dignitatis feu conditio» ni* existèrent, in nostram fpecialem ptptcdi» nem afiumente· ; tamen inteBeflo quod nonnulli , hctt fupervacue, dubitent, ne propter ddüdationem . quâm Philippo duci Burgundiç fecimus , hujulmodi nostra concéda liberta* poliet ledi feu infringi, quod tamen nostrç intentioni* nunquam fuit, neque e*t, cum ipfam ddfidationcm folum pro recuperatione juniun facri Romani imperii, Ac nullius perturbationem fecerimus, statuimus fecuntati ipfius facri concilii (cujus felicem Ac dcfidcrarutn progretfiim femper concupivimus) cum non mediocri nostra exhibita opera falubriter providere , Ac mentem nostram finceram declarare , ne quifquam nobis imputare habeat, no* aliquid intentafle quod quomodolibet efife pofi»t ad perturbationem ipfius, feu venientium . stantium , feu recedentium. Idcirco animo deliberato, Ac ex certa nostra fcientia iterum de novo ac ex fuperabundanti (licet profcflo opus non fit) cum intentio nostra ad indemnitatem Ac libertatem ipfius facri concilii femper illnla Ac integra fuerit atque fit, univeri'o* Ac fingulos prelatos, principes, dodores, magistros, ambafiatores, no-E biles, At quafcumquc ecclefiasticas Ac faculares perfbnas, cujufcumque status, gradus, feu conditionis existant, ut facrum concilium feliciter fuper his, pru quibus congregatum est continuari poflit ad reverentiam Dei, revelationem orthodoxorum. Ac honorem univerfeh* eccl«fiç nostram fpecialem felvamgardiam, tuitionem Ac proteilionem grato Ac devotiflimo animo recipimus per prafentes ; volentes Ac ordinantes aufloritate Cafarca praefentium 'per tenorem , quod omnes Ac finguli ad dictum concilium accedente* › in eodem permanentes, Ac ab eodem recedentes, in nostra tur, inquietentur, vd «Hquam injuriam feu moiestiaia patiantur: mandantes uaiverfi* Ac finguli* principibus ccclcfiasdess. Ac iacularibus ducibus, marcbtombus, comitibus, baronibus , magnatibus r proceribus , militibus , clientibus, capitaneis, potestatibus, gubernatoribus , remoribus, burgraviu , castellanis, officialibus ,\judicibus, telonearii*, boletaris* paffuum, custodibus civitatum, villarum,Ac qiiorumcumque locorum communitatibus, Ac refloribu* eorumdem . ceterifque nostri* Ac imperii (heri fubditi* Ac fidelibus, firmiter Ac discride, eofdem fcriofifTime requirentes, quatenus unlverfi* Ac finguli* pralaüs, principibus , nobilibus, Ac magistri* , Ac ambafiatoribut quorumcumque regum, pralatorum, principnm , Ac communitatum , unjverfitanitnque totius Christianitatis, qui ad prafatum conchum, auxiliante domino, accctfuri funt, ibidem steterint, vel recetTerint, cujufcumque statu· , grady* , dignitatis, feu condicionis existant, nostro Ac imperii facri nomine favorabilem Ac benignam debeatis Impendere voluntatem, eofdemque cum gentibus Ac familiaribus fuia ac boni· Ac rebus eorum quibufcumque fecisti* plcniffima libertate gaudere, ipfofque favorabiliter pertrafletis : ac eodem Ac eorum quemlibet cum bonis prsedifli* tute Ac fecure per territoria , civitate* , castra , castelvillas, itinera, paflus, portus, ponte· Ac terras, ac ditioni· vestrç loca, nobifqua fubjcAa, ire , tranfire, stare Ac morari , eundo ad didum concilium. Ac redeuudo ab eodem permittatisimmo eifdem amore fenflç matri· ecclefif, ob reverentiamque facri concilii, ac nostram Ac facri imperii benevolentiam lingularem, dum At quoties requifiti fueritis in his quf fecuritatem Ac celeritatem ipfo rum concernunt itineris, promotivam Ac gratuitam ipfi* ostendere realiter Ac exhibere velitis Ac debeatis , voluntatem, nec non eifdem Ac cuilibet ipforum de vifluaUbu·, domibus, expenfis ipforum competentibus, Ac conduite petiti* Ac requifiiit, pro rationabilibus falariis providendo. Sic enim fieri volptnus, Ac in favorem praefati concilii concedimus A< concedimus per prafente*, quibufeumque literis in contrarium fadi* feu fiendis non obetantibu*. Quicumque enim aliquem preditfum concilium vifitantem modo quocumque l«dere prafumpferit, feiat fe nostram Ac imperii facri indignationem graviflimam incurrtfle . Et e contrario, quicumque vifitantibut, undecumque fint. nostri amore favore* impenderit, certum fe reddat , quod eidem fingula beneficia impenfabimu* gratia Angulari. pnefentium fub nonrc imperialis majeftatis figillo teflimonio literarum .

Datum - Tervania Strigonienfis dicecefis , * anno domini millefimo quadringentefimo trigefimoquinto, die vigefimaquarta menfi* Mali, regnorum noetroram anno Hungari·, *&c.* quadragefimo nono, Romanorum vigefimoquinto, Bohemia decimo quinto , imperii vero fecundo.

LXXXîL

IpifkU tmpeworii ffomarn , qua frondet é" prvtuuu ft confirmaturum certa cipm't ‹ωr- alu.

***Sigifmundtu* dtatae *favente dementia Romano-* .nun iaperMor *femper Xugufhu.* er *Hη^α- na , Bohemia , Dalmatia, Croatie ,* Acc. nrx .**

NOtum focimu* tenore prxfcntium univerfi*/ quod ab alto nobis commiffum officium tunc rude indubitanter evequimur cum in hi* qua ad fidem catholicam peninent › Canfl» matri ecclefi» ipfiulquc ordinationibus inherences ; pro carum ubfervantia & exeeutione partes qoftre foheitudims adhibemus . Cum itaque inter legatos t'acri generalis concilii , quod Rafilea: in Spintu fanilo legitime celebratur, nomine Ac auctoritate ipfius facti concilii, dc generalem congregationem regni noftn Roheraic , pro umr.tc At pace quadam capitula concordata fuerunt. ‹\ manuum ftipularione firmata , debeantque tigillorum munimine roborati, & ad cxecutio- Aitetn deduci, juxta formam ta noftri pi aientia - Brima concordatam , Ac nunc noviter * am coram nobis a patribus recognitam Ac o»- fWTatam , nos rei tam utili ac falutari officii noftn parte* volentes auclore domino impertiri , Deoque & fidei catholic» obfequium reddere , omnipotenti Deo & Unci» matri ec- ' clefi» promittimus & vovemus. quod poftquam ipfa compactais fuennt (ut promittitur) roborata , no* ca firmabimus dc roborabimus & fervari faciemus pure, (impliciter & finoerv, juxta fanum λ bonum intelleclum eorum , nec permittemus ea in aliquo violari, vel eis abuti nec permittemus aliquem ad communit.nem fub utraque fpeoe coarda- B ri, vel comj-cili qniquo modo in pe»|udiviutn compadortitn. Jn cuju» rei te/binonium figillum madefiatis nofinr prxfennbus cfi apperfum

Datum in Alba regali a Vefprumen is duecclis. jniïo Domini millcfmo qiiadringcmcfi- Vrrrr«w·»· mo trigetîmo fexto , du rrtav i Januam, regnoium noftrorum anno Hungari» . cv<.q>tadragcf'uno none. Romanorum vigeûmofcaio , Bohemias dccimofcxto , imperii veto tertio

EPISTOLÆ DIVERSORUM

vel regum vd principum vd magnatum ad fynodum Baflîeenfcm ·

LXXXIV.

dstru ***Burgundu mifa concilio frper fallo finQi Pctn de lu-embargo , leita ,*** Atc. ***die IX.*** emto ZXutsmr ***MCCCCXXxri.***

***Reverradiflimis rrcerendifque i« Chnjfo patribut, ctteu/que Chnfii fideltbui ta facr» generali tonabo Bafileenfi tn Spentu fan&o légitimé congregatu, nuunt mm pracnriffimis , devotus ecclefi» filtra Phtbypui dux Buigundit , Bmbaniia, et Lunburgia , -comtt Flandrta . Ânhefia Burgundia , Hannonn. Hollaudta , Zelandia &* Xuwutrct , *vefier ammn* .**

REverendtflîmi. reverendique patre», ceteri quoque Chrifti fidele*, in Spintu fanΛo congregati amici prxearifiimi · Jam hoc eft 8c nunc tempus idoneum venit, ut negotium diu defideratum . fuper cvnoniiatione & elevatione digne per facula memoriae domini Petri de Ixisemburgo, facrofanfi» .Romane ecclefi» quondam cardinalis. meique c<'nfanguinei, ad extremam tnanum Ac operam , fi duxeritis intendendum , deducatur . Hoc etenim variis in conciliis generalibus ecclefi» temporibus retroafb* fuit inceptum ; fed quibus mediis vel modis, ignoro, "Vel interruptum vel alia* quomodobbet imperfefhim femper remanfit , Ac ita'remanfurum (quod abfit) exifiimo , nifi divina fuper boc providentia veftros in idipfum animos excitans , provideat , qu» vobis (at arbitror) tantum decus Ac laudis titulum fpecialitcr Pefervavit t quemadmodum ea facro Confiantiehfi concilio fuit (ut audivi) olim refervata canonaitio quorumdam fartorum apud * Saymitas tunc C: (emporis interventorum. Ac aliorum fimtlium memorabilium faflorum in quibufdam alus conciliis generalibus . Sic enim Deus huiufmodi concilia celebrantibus fua (prout vult) fecreta revelat . diftnbutt. Ac refervat <,*nid veftro coetui, o veri pugiles, verrque b.ifcs ecckfi», plus honori» Ac glori» accedere pof fic. quam ad canonixationem Ac elevationem prxdiflam procedere; Ai cum, quem fuis ex meritis gloriofii At tot miraculis vclut inauditis, quibit' quotidie coruRat, .Jiorum (hrifti confcfibrum collegio confiat aggregari . ac c^m his palam Ai publice adorandum clesa- I)re . ipfifquc ir. catalogo fandarum inicrrbcndts ad perpetuam c;us laudem At memoriam apponere 5 V11'» °b res vcftrarum paternitatum revcrcndifiimarum amicitias prxclanflimis odnixe deprecor Ac honor, quatenus oculum interioris intelligent-* ad pnemiiforum coniiderationem erigentes. placeat ea pro Dei Ac fui confefions (cujus r« agitur) reverentia Ac honore quo videritis oportere modo proicqui At traflarc ; ut quo fiudiofiir* ec· in faflo , quod mîximopcre cordi habeo, proceffentis , eo peramplius Deo placituri gr?-um fibi obfcquium impendatis. RevcrendiflGmi , reveren- Edique patres, Ac ceteri fuprndifli amici pnecarifiimi. Spintus fanflus , fub quo duce veftro multis ab annis in vinea Domini laboritis. veftri lalxuis faciat finem voc.vum Ac felicem . Ex villa mea Bruxellenfi . die penultima Januam .

UXXV.

Leeee» tibtfieificû pnedfit dM*r *ducû >**.* fwufis, Ac. ‹‹/- cvnctfo› (#· *leSa m générait caagregetwte 6c fiMati, XIfT. Jkernt ttceccxxxr.*

*Satrofe*a* generali fyncdo , Bofilet m Sj/trim Janik) congregata , ecclefia [αηβα dtwtttt fiiitu Pkdippeu dux Bargandia, Bnheatia , ‹p Lit*· kargta* , &c. *grontpana & fincenua ecclefia fanila d^vottoait afefhtm* .

REverendirtimi , reverendique in Chrifto patres, ac fpeflabdes A commendatiffimi viri : Sacmfanfl* veftr* In Spirira fincto congregat* conventionis intentum animum ceteris cum fancliiTimis operibus paci dt concordi· principum Chrifliinorum, regni potiffime Franci», quod- Chriftian· religionis pars eil non mrnima , firmiter exiftitnans ; paternitatibus veftris , quas in unum congregat unio ms A pacu amator A sudor, ea dignum duxi propofito fignificari devotiori , qu* regni ipfius pacis aflequend» media coqtingunt. Nuper igitur , reverendiflimi reverendique in Chrifto patres A recolendi viri, cum certorum appuncluamentorum A tradahium inter carifi fimum fratrem meum ducem Borbonii A Avcrni* , A me in villa Pontificali adorum fumationis A conclufionis gratia in civitate Nivernenfi noftns in perfnnis ipfe frater meus fororque mea fua contoralis cfiemus, ad eamdem civitatem applicuerunt cariflimo· frater meus comes llichmundia, reverendifiimus in (hnfto pater archiepitcopus Remenfis, Chriftophorus dc Hancuna , A quidam alii pro parte advertam domini mei regis ·, A mei ambaxiatorcs ad me deftinati . Quibus tamdern per ahquos dies auditis, aperta eft inter nos A advilata certa dicta renenda in civitate mea Atrcbatenfi die i. Julii proxime futura, A in tdcclum generalis pacis ih regno pr*-ıĥκ-lo revocandum A intendendum . Cujus di*-*ir* inicr nos prolocutione per eofdem fratres iniM dido adverfano fignificata , de ipfius adviit .rn fuper cnfdem dixta acceptatione dcldicrata voluntate le polliciti funt quantocius opportuno tempore me reddere certiorem . Qui.d etiam nunc ufque paternitatibus vellus incertum ca ratione figmbeare diftuii, lefponfum eorum expcclans, quo certum quid liiper huiufmodi negotio portem celebri vcftro ucnn teferre. I nde A nunc habito a diflo fratie meo comite Richmundi» certo refponfo . quo diflum adveifarium refert dixtam ipfam .icceptafic , ad eamque phires principes contangumeos luos, A alios fui connln cum ciidem ad agendorum exjscditioncm pro dicte generalis paci, crteclu fufbcienti · concedente potedate tranfmittere conclutum , veftris patertutati bm idipfum impixfentiarum duxi figmficandum . cafdem in fancl* caritatis v>-fceubus obnoxio deprccans affe^hi, quatenus cb reverentiam Altiifimi, fusque find* orthodoxa. fidei (cujus ipfum Franci* regnum inter cetera fpecialiiFimam culturam exercuit) ex.'iutionem A augmentum, A totius reipubl.iJc Chnllianorum nrefeclum , dignentur A xclmt fercnilTimum dominum meum regem , d.dumquc luam A meum adverfarium liteAratorie aut per nuntios fislemnaa caritathr· monere A inducere, m ad dtataaa ip&m fuoa infallentcr deftinet oratores & deputato·, ac commiflbe ceno· ambaxiatorm cum ftxfficiend (ficut res ipfi requirit) eis tributa potestate . Ego enim ex toto animo pacis ipfius optans vislere dies, in pertona mea me difpono ad dimam ipfam memorat· pads gejnenlts, quantum in me poflibiHter erit, agen» d· catrfâ compariturum . Dignentur infuper ecdem paternitates ad tantum pacis bonum, Sr> rebus in terrenis atque mortalibus nihil et gratius audiri, nihdque dcledabiliu» concupifci, ex facra veflra congregatione , qu* de divertis orbb partibus eledirtimo· viro· adunavit , aliquos ex reverendiflimis in Chrilo patribus fandr Romane ecclefia cardinalibas , ac aliis ipfius veftr* (and· fynodi vejserabilibus fuppofitis, ad dietsm iputn folenroes tranfmittere deputatos , viro· pads amatore·, & divifionis exofos ; quos pro tant· rei tamdiu requifito clamstoque felici fucceffu melius duxerint tranfimittendo·, cum eit dem a facrofanda veftra fynodo plena concerta poteftate didum fereniilimum dqmtaum meutq regem advertârium prvdUtam A rue in omnipotentis Dei ecdefisque virtutem A nomen hortandi , inducendi, informandi A requirendi, ut ad pacis ipfius generalis confequende effedum nos A noitras vires A animos difponamus. Tradatus etiam concoi» dias A appunduamenta ad ipfius effedum A Cpacem ipiim, fi (qUod concedat audor ipfe pacis) advenerit, ecclefia find* generalis au* dortate roborandi, confirmandi A approbandi, cenfuras ecdefiafticas ad ipfarum integrationem opportunas fulminandi & promulgandi , ceteraque omnia dt fingula pro negotii bono & votivo complemento nccefbria, oongrua, vel opportuna fbciendi, ficut agendorum inibi feries expoftulabit t quatenus Dei fuffragante gratia, A ipforam opportuno diredorio , regnum ipfum Franci* moeroris A triftiti* , proh dolor, jacens humi, poft tam diu continuato· guerrarum anxios dolores & miras anguftias a funere fuo refurgat, & fibi ac toti catholice religioni tam propitia tranDquillitas , divine pietatis operante clementia tribuatur. Super pnefientium vero lircranun mearum receptione , quas (ut res ipta bene requirit) per pnrfentium latorem proprium nuntium veftris paternitatibus deftinare decrevi ; A vestro fuper earumdem tenore deliberato refponfo , per cumdcm nuntium quantocius exoro per caidem paternitates vestras fieri certiorem per eumdem, qu* me ad ecclefi* fand* felicia vota fadurum voluerint intimandum , ad que me reperient ex animo paratum . Scit ejufidem ecclefi* fand* fponfus Altifttmus , qui paternitates vestras ad ipfius fu* ecclefi* laudabilem diredibem feliciter A profpere confervare dignetur in lonEgsvum. Scriptum in villa mea Divioaenfi , die decimo fexto Martii.

LXXXVL

Xatnv regis Jhracs» Corel· *uufa facro cOntibo,* **Mta M generali** *congregatione , die f&Soti xxut. Bpnlit* **NCQCCXXXV.**

SocmfiudU fynodo BafiUtnfi. **in** *Spiritu fanüo legitime congregata , devotat ecclefia filius Fmtconu» reu Carohu falaum, atque rentm* ^^r»wPral^re yVCC^^MH ·

TV TIhil **quidquam apod** rempublicam, **rcgna** L\ podffimum, ***trgi*** Chrifticol*· omnee fc-lidtM & accommodatius arbitramur, quam illo» Ac ipfa optata pace atque beata périrai. Eapropter multa ratione pcrfuafum habemus ad ea au» paci magis attinent, maxime regni nortn flt fubditorum noftrocum , caritate uncera operas noftras conferre debere, ficut ex animo hucufque omni folicitudine atque cura , prout legis pnecepeo inducimur, fecimus . Profcflo nil ûn&us ipfe aut beatius nobis fiait. Et cum fuperiori tempore pie atque devoca fupplicatitme cariflimi At dilefli amici noftri cardinalis fan&a Crucis res ipûi non modica difceptatione vanis aflignationibua agi* tata fuerit, quoniam labori , periculis atque expenfis minime ipfe pepercit, ufque in porum flt (alutis finem non pertigit ; poftmodum proximis his diebus Chrifto pacis auflore (ut pie credimus) faciente , noviflima celebrata eft in materia componenda pacis cum duce Bur* gundia apud civitatem Nivernenfem conventio ·, Ac ad eamdem noftra ex parte cum decenti Ac fufficiemi potcftate canflitnos & ddefliflimos confanguineos noftros ducem Borbonii *St* Averni», Ac comitem Richemundic conftabuhrium noftram , *St* dileâo· Ac fideles confiliarios noftros archiepifcopum Remenfem cancellarium noftram, *St* Chnftopboram de Harcuria confanguineum noftram , tranfmifimus. Et cum res ipia poft longam difeeptatipnem optimam ad ea quç pacis funt dilpofitionem habuit, cupientes omnes etiam partes eodem & unanimi confenfu ac favore pacis & unitatis pncftanrius agere , in altenus) ***rm,*** .■ dicae * & conventionem apud civitatem noftram Atnebateniem ad primam diem menfis Julii proxime inftantis concordarunt , (onfcntientes etiam ut res tanta efficaciam habeat ampliorem *St* certiorem , ut pro parte fanftiflimi Patris noftri cardinales f.nctx Crucis & Arelatenfis , At **a** facro Bafileenfi concilio cardinales de Cypro confiinguineus nofter, & fandi Petri Ad vincula, ipfam aflignationem & locum tranfmittantur. Quamobrem amicitiam veftram majorem in modum oramus Ac deprecamur, fit res illa tam facra atque fidei orthodoxe tam utilis *St* neceffaria vobis cur» & fo)icitudini . At ad illam dietam praefatos F. cardinales de Cypro & fandi Tetri tranfmittere veftri ex pane velitis . Cqpfidimus ut tantorum patrum pnefentia Ac fingulari pneftantia, atque virtutum magnitudine, differentia omnis ex medio tolletur , abfolutaque *fit* . Proinde ipfis tranfmiflis , atque re confie**ra ,** non parvam nos fumus percepturi laetitiam , ac gratiam vobis habituri.

Datum in civitate noftra Turoncnfi, die vigefimo quarto menfis Martii .

LXXTVII. ,

Liter mifa per dominos ambaxiatores comdtii exfifientes* tn *Bohemia facro concilie , leüu* •a *generali congregatione* , die *fabban XX.IU. Ajmlù, anno* MC.CCCXXXV.

Socrofan&a generali Bafileenfi fynodo, m *Spin* t* fanSo legitime congregata, unnerfalem* ee> *defiam reprefeninnti , eantmdem reverendif* fimantm paternitatum sefirarum humiles* oraaows *Phibbomu epifeopus Confiarutenfis, & cettri fui college.*

RKvereadifiuni in Chrifto patres Ac domini: Quod reverendiffimis paternitatibus **veftri· ufqoe ad pnefens** non fcripfimus , caufa **fuit**. quoniam fcribendi materia non tuberat. Negotia enim pro quibuiAieftinati fumus infpcratam acceperunt dilationem . Cuius cau- I®··· ·**·· fam efle ferant nimiam tempons acerbitatem , ap.-·,·· I·l· propter quam viis omnibus ▷ iniit feâa con- "°' H gregario Praga pro eligendi· ambaxiatoribw, Ac pneagendit ante carnifprivii tempus haberi non potuit . No» quidem qui aufteritstetn temporis & viarum diferimina ftimus experti, **moram ipfam faris habemus** rationabiliter «tcufatam. Venerant igitur pridem ille nuntius Cfereniflimi imperatoris, qui fuit apud pater* nitates veftra» Ac Vvenrelaus presbyter de Karleftcyn, Ac cum cis nuntii Bohemorum . ad cxcuîàndum moras Ac (itéras falvicondu- âus recipiendi pro decem baronibus, decem nobilibus , clientibus elc&is Ac nominati*, atque pro oratoribus fere omnium civitatum - Tabor, At pauci· tantum exceptis. Arte (édita faflum eft , quod a domino imperatore poftulatum eft, ut daret eis intclligere mentionem fecri concilii per nos miffatn . Dominus autem imperator mifit pro nobis ut iremus ad ejus majeftatem apud Pozonium. Quod fecimus indilate . Cumque Pozonium navigio veniflemus » ab ejus * confiliis in litore fu- Dfcepti fumus , Ac ad hofpitium ducii . Eis a nobis recedentibus, morula interjeéla, ipfe fi»renifiimus dominus imperator hofpitium noftram intravit, adventum noftram jucunde fiv fcipiens , Ac lacro conciliq de nostri destinatione gratia* magnas agen*. Post hec quz per Bohemorum nuntios fibi difla At illata fuerant non distulit referre . Nobis quidem vifum est dictam, quam jam ad dominicam in altus pofuerant, refutandam non efle, przfcrtim cum ex bonis caufis fccla efle dicatur. Quoad aliud diximus, quod fiipplicabamus fu» majestati, ut non indigne ferret, fed nos dignaretur fupportatot habere, quoniam cum effemus a lacro concilio destinati, ut non in conveatione cum ipfis Bohemi* coram eju* majestate mentem facri concilii aperire deberemus . nec deceret, nec forfitan expediret , ante locum At tempus , Ac per internuntios talia referire . Quod ejus imperialis apex benigne iufcepit, At nuntiis Bohemorum fuum dedit rcfponfum. Et fic illi receptis literis (alvicondudus , Bohetniam revertuntur . Nos vero Vienne tempus conventionis pnestolabimur. Existimavimus, reverendifiimi patre* . grate paternitates vestras fufeipere, quod hanc pro**togarioocm** conventionis non refutavimus , fi-

eut nec erat aliquo modo refutanda. Qaod hcc negotia difficultates dc dilationes fafcipiant Cternitates veftrxs (qu· magna ûpientia poi-nt) credimus non mirari. Sed ftc fperames confidenter paternitates vtftras illis iafiftere, Ôt finem renun intendere, In quibus tanta dt tam mira Dei beneficia cognoverunt; opus enim eft quod facrum concilium a nrofecutione incepti operis non defiftat. Illi fiquidem perditi homines qui conea bona turbare dc difrumocre fittaguat, in uiflblutionem concilii fpem agunt : dt exinde fpondent filis fetellitibus refpiramen . Unde oportet econtra , ut paternitates veftr» hoc facrificium omnipotenti Deo offerant, ne fufeepeorum beneficiorum videantur ingrata ; atque ignis, qui minutim B exttnflioni propinquat, per incuriam vires returned», in flammam (quod abfit) vehementer exurgat ; di quod, patres revereadiffimi , huic rei valde accommodum foret fanihç reformationis opus urgere , · fed ex multis alih refpeflibus ell neceffarium . Utinam omnes qui funt in concilio audirent dc intelligerent qua nos qui extra procedimus . Profedo etii tam avidi fint tanti boni, avidiores d< ferventiores fieri minime dubitamus. Alia ieribenda non inftant, nifi quod nos ad paternitatss veftra» humillime commendamus, cum omni promptitudine ubfequcndi·, quas dienetur altiffimus ad bonum univei falis ecclefi» dirigere, ac feliciter confcrvarc . Scriptum C Vienna, t. dic menfis Aprilis.

LXXXVH.

hiera Anhieptfcopi Lugdunenfis mifia conatio .

Bevertndiflimis m Chnfio patribus & dominis prtfidenn, prtlalis , & cerent generale Bafileenie concilium celebremibus, dominis fuit tota veneratione colendis d" hnnorandiflimis.

REverendiffimi patres ac domini mei honorandiifimi, humillima recommendattone prr-niffa, port longam concertationem dominorum przlatorum Gallicanam ecclefiam Bituris reprzfentannum , quam pro cofirmatione fuarum mentium diutius protraxerunt , omnibus ^przkntibus , nemineque difcrepante , conclufum efi . conventionem veftram multiplici legitimo funiculo convocatam , ab omnibus dc pruiertim ipfa ecdefia Gallicana fequendam , dc cum veftro debere convenire concilio univerfo , devotafque Deo gratias omnes exfolvere, qui in hujus peftilentis temporis curiu eafdem vefiras dominationes primas hujus concilii gemmas, grandiaque Scelera virtutum vafa fibi fervavit , dt in Bafilea , qu» bafis firma , in hafi five petra Chrifto , Liaque , quae more Lue multos in utero Îiroprio gefians patriarchas , vos hujus conci-ti celebres patres in cantatis vinculo priores firmavit. Sed quia concluforum ibidem executio in aliquas moias differtur , dc accelero deliberatorum confummationem ad poffe, invitus a me exigo abfentiam veftr* facratiffimi concionis In qua inter fuprema defideria cupio adeffe , dc adero quamprimum rerum gerendarum opportunitas aderit , fupplicans ut interim habear excufaras. Fere enim per trimefire ad nihil aliud defudavi, Sc fpeflo pcrfcôioncm agendorum ; abundantius autem omnes die ac nofte orant, ut videamus Scies veftras > dc compleamus qua defiant fidei noftra. Ipfe autem Deus poter nofter dt dominus nofter Jefus Chriftus dirigat viam noftram ad vos ·. vos autem multiplicet , dc abundare faciat caritatem veftram in invicem, dc in omnes, ad confirmanda corda veftra fine querela In fenflitate ante Deum: mihique fuo humili dc devoto eadem veftra dominatiooes pradpiant & mandent quaque grata , & parebo ad poffc. Petrafcifla, die vigefimo oflavo Aprilis.

Vefter humilis dc ad vos devotus
A. archiepifcopus Lugdunenfis.

Ixxxviii.

Îpifiola Ambafiatorum Concilii exifientium in Bohemia.

Sacrofanfl» generali fynodo Bafileenfi, in Spirint fando légitimé congregata, nnnerfalem ecclefiem leprafentunti,

EXulta & jubila , fynode facrofanfla, altifonas deprome gratiarum afliones dt laudet rerum omnium conditori. Nuntia in omnibus finibus terre diem feftivitatis dc gaudii : univerfos ecclefi» filio» ad congratulandum & gratias peragendum gratulabundis admonitionibus exhortare . Laudent tecum magna opera Dei , Λ exultent ingenti Ictitia Chriftiani orbis provincie univerfit . Siquidem defideratus ecce dies advenit, quo jam tuorum laborum mefli funt frudus, & feminum tuarum in horrea dominica plenos manipulos reportafti. Hodie namque > imperiali majeftate imperialibus infulis decorata in publico foro hujus civitatis numerofa populi multitudine aftiftente , coram nobis tu» heatitudlnis nuntiis, gubernator, barones, nobiles civit*· tum , ambafiatores regni Bohemia, primum nobis compaflata obtulerunt, Uteris ·uthetsticis communita. Deinde pro ipforum executions de tuenda, obfervanda & defendenda unitate ecclefiaftica dc pace, liters» alias fecundnm formam Brann· condklam. Fort hac quatuor ad hoc deputati cum plenoftc authentico mandato, nomine omnium tam ecclefiafticorum , quam fiecularium , reverentiam dc obedientiam canonicam prcflicerunt. Nos quoque juxta tu» fancliflim· concionis injunftam unitatem ecclefiafticam per eos faflam dc acceptam , pacemque > nec non reverentiam dc obedientiam exhibitas acceptavimus, dc pacem pronuntiavimus eis fervandam per univerfiun populum Chriftianum . Quod , o facrofanfla fynode, ftyli officium poffet fufficienter exprimere exuberantiam gaudii quod affiflenrium corda replevit. Vultuum amcena ferenitas, taEcrymr pr» ubertate Ictitic ab oculis erumpentes , cantus dt applaufus intern· l»titi» , telles erant, aut certe melius invicia dici poffent . Quoniam nulla extrinfeca figna immenfiratem aeterni gaudii proportionabili pofient oftenfione teftari . Sed etiam nos ipfigs bea» tiffime congregationis dc univerfi populi Chriftiani gaudia méditantes nova iterum exaltatione replemus . Quo tandem fine hanc nostram claudemus epistolam , dc ne , fi pro modo affecius prodiret , oratio metas epistolares excederet , nifi ut cum David exi-

eximio prophetaram dicamus; Jonm *ejlam-ftcfi dentino, & frfeUen nomini* rau, *to/h*e. aï «ηιηπΐΜ^π* MM *mifericotdimm* niM.tŷ oe/starem rems *per* neAm. /« decocAonfo *pfal-trio* ; ara cMtfc» , m *at/tan». Qui» deleQajh* me, ÏNWM, M jUhms nm — m *operdnu* me-mm λμ πμι enrtafo . Ipfe quidem *fecit* wo-*b*t magna* pm *potent ef , & fenSam* uomen e-*pui* capm clementiam fuppliciter exoramus . ut quod operatus eft confirmare dignetur, fie ipfam AeroCmâam fynodum tueri, regere & gubernare ad perficienda fiinda opera , pro quibus eft in epu nomine cougregata .

Scriptura Iglavur, quinto menfis Julii, anno domini miliefimo quadringentefimo trigefi-anofcxso.

Ejufdcm facrofandn fynodi perhumiles oratores fit nuntii, Philibenus epifeopus Conftantienfis, Joannes de Polmar Ocri palatii apoftolici auditor , Martinus Berrueni decanus Toroncnfis , & Thomas de Hafclbach faens theokgic prafeflor,

EXXX1X.

Apt/ofe AΓ/β *Concilio ab ejnfdem ambaflatoribtu exifrentibmi* **m** *Nttrtmbtrpi, prafentata* **d*** *laBa ta congregatione generali, dm Fenerit niltuna Februarii.*

Saçnfan&t & venerabili fynodo Bafileenfi , pairibtu & donunh omni noba veneratione & amore colendifimu, incipiarum dominctiwum vtfiranm obedienriam fratret Joannes Nydcr pftor, **d*** */oanuei JUulembn.n .*

REverendiflimi & indulgentiflimi patres & domini, viri fapientia dari , virtute praeAantes , fic laudata conflantia ubique colenda diebus quibus vos Deus congregavit in u-**num ,** fic prrfertim poftquam fub titulo facrofanflc veftr* fynodi ad regnum Bohemir eulogia pacii manarunt, corda multorum triflitia prope abforpta in fpem confolationis rcfpirarunt, exultantibus mimis dominum , tamquam auxilium eis defuper veniffet , laudan-**tes,** quod tant* miferationis oleo corda veftni perfudit, ut vobis de fratribus qui in preflura funt tanta cura fuiffet ; firmitet tenentes , quod citius & cumulatius & laudatius Inimicos noftros in fpiritu lenitatis & verbo Dei , quam flatu furoris & re gladii reducetis , argumentum fumentes ex retroaflis in-**fantiis** noftri» fucceflibus . **Ex** quibus plerique **in tantam** deciderunt pufillanimitatcm , ut de £ce temporali , qualibufeumque, nifi veftra foitudo pnrveninet, cogitabant providere remediis . Audito autem poftea , quod congregatio veftra, in qua fpem (ut praefertur) conceperunt , mandata fuiffet **diffolvi,** geminata triftitia obriguerunt, tamquam quo fe convertetent , aut quid facerent, nefcàrçpt . Et ad nos venientes five mittentes , feifeitati funt quomodo fe facium haberet, aut quid amodo fecere deberent , cum nunc fua fiducia fe fruftratos viderent. Nos, licet non minori ef-**femus** fecundum audita, vife *St* leila, motore perculi!, ipfot, ut poteramus , animantes , **confortavimus** in eo potiffimum , quod perfeveranter, tamquam de veftra constantia Swefitantes, nobis commiffa profecuti fumus;

A nam nihil **feripei** aut nuntii **a** vestris patet nitatibos ufquc nunc recepimus . Nobis autem & reliquis , quos ad plenum confolari non potuimus , in qualicumque turbatione confluentibus, fperantibus autem quod de propinquo nobis aliquid confolationis mandaretur, fupervenit dcfideratns admodum de Egra nuntius, deferens nobis lueras confutatus Egrcnfis, continentes quod literas fact· congregationis vestra & nostras , quas nobis cum fuis destinarent , attuliflet. Quas cum recepiffemus, gaudio multo refecti fumus. Dubii tamen adhuc quid ^estr» effet voluntatis, aut quid de vo-**bis ageretur ,** utrimque motsti fic foliciti manfimus . Super feripu eadem nihilo minus , Bjuxta confilia fidelium & prudentum refpnndentes , miffum vobis nantium cum gratiarum aflione remifimus. Ft eodem expetito, mox , [t|L vestra lata fic clara fcnpta fupervenenint . - u,- Et literis nobis a Bohemia primum , & a vobis defnde ad univerfos direflis , in vulgare nostrum intelligibiliier translatis , confulatui ,·> >" 'triai- Nurcmbergenfi devotis vestris . data fibi ad petitionem copia, infinuavimus , qui in pristinam fibi videntur constituti fpei confolationem . Deinde al'er ex nobis , qui hec ferifit, reliquo utilius occupato , illustrem principem & dominum dominum marchionem Brandeburgenfem tunc adiit ad quinque milbaria distantem , & fibi pramiffa omnia per C ordinem expofuit. Qui cũm avide & magno gaudio fingula audiviffet , copias narratorum & leflorum petiit & recepit . Et postquam de confilio & auxilio invocatus fuiflet . magnifice & exanimo (ut videbatur) rcfpondit, fe longo nunquam tempore meliora percepiffe nova, dc quafi de fomno cordiabs maestitia cvigilaffe . Et in fumma, pnefentibus reverendo patre domino epifeopo Gifcetenfi . & quampluribus nobilibus Ac notabilibus perfonis refpondit : Ego fcio , quia interfui , quod fecundum decretum facri concilii Constantienfis isti tanfih & venerabiles patres congregaverunt concilium ficut jure potuerunt . Et fufpicari non poffum , quod aliud quam mere D nonorem Dei confolationem & falutem totius Christiani , qui in tristitia est , populi qu--runt quia longe funt ab infultibus eorum qui no» de propinquo tam hostiliter impugnant , damna inferunt, & offendunt. Et quamlibet ab eifdem in fuis regnis fecuri funt, adhuc ex cantate de nobis foliciti pacem nobis procurare fatagiint . Quare ficuti tu ipforutn nomine petis & requiris , ego cum omnibus mihi fubditis ecclefiasticis dc fircularibus firmiter & constanter adherebo . Et hujus rei gratia, ficut tu nomine quo fupra petis, quamcitius fieri poterit, fic prxfertim cum reverendus pater dominus Herbipdlenfis , qui ab infirmitate, quam de proximo incidit, notabili-E ter refpiravit, modico fortior effedus fuerit , quia vir boni fic acuti confilii **est, fic bene a£** rcdatus Ad concilium , rogabo quos potero principes, ut mccum in Nuremberga conveniant , ad deliberandum quomodo nuntiis mit-**tendis de** Bohemia ad concilium, **vel** Nurem-**bergam,** aut alibi , de fecuritate provideatur : ad confortandum etiam hoc facrum concilium in fua , ficut coepit, profecutione ad fibi adherendum, ac etiam prailatos. doélores, fic nobi-**les** viros mittendum, *ê'c.* Et statim commifit ut fuis fingulis officialibus feriofe feriber··

tnr, ut nuntios de Bohemia ad concilium vel ad nos mittendos (alvos conducerent, dt ire ρΛ fisas terras dc dominia, nulla prorfia illata injuria, permitterent. Commifit etiam ut liaero fibi allatu multiplicarentur, dt ad Angulos principes, prolatos , dominos dc communitates vicinas , cum fisis (criptis in. ipforum confortationem mitterentur. Et cum ego, qui ad ipfum veni, quaterem an hec per ipfum taliter dirta dc repetita veftris paternitatibus fcribere poflem , refpoodit, quod audarter affirmarem dc feriberem , quia ita indubitanter facere proponeret. Ac taliter dc tam confolabiliter locutus eft, ut firmiter teneamus, quod magnam cum fisis amicis dc fubditis coniblationea vobis quantocius affc- B ret. In quo nobis valde expedire videretur , quod feripta favorabilia in genere five fpecie a fereniÆmo rege Romanorum obtinerentur : quibus fingulis hujufmodi fuis principibus , communitatibus dc fubditis mandaretur, quatenus vobis adhararenc dc faverent. Ac etiam vofipti ad principes clertores, dc (pecialiter ad fupremum dominum marchionem dc ducem Saxonne fpecialiter feribemis, gratias primum agentes de fuo bono propofito, fideli affiftentia dt favore. Et quod mitterent fuos prolatos dc ambafiarores , «f"c. Et ira ad confulatum Nurembergenfem , qui optimi font defi-) deles in hoc negotio cooperatores . Memora- ms vero dominus Gilcetenfis fatis favorabili-C ter fuper mea requifitione rcfpondit : fed cficax dc finale rcijonium ufque ad confultaoonem fuorum iufpendit : dc fperamus , ficut optamus, quod aliqui panium noilrarum prolati , de fufpicionc, quz contra fe eft , tamquam non faveant veftra congregationi , & vocationi Bohcmorum adverfentur, contrario artu favorabiles, fcilicet oratores mittendo fe citius purgabunt. Quod fi non fecerint, (ed catenas fuam voluntatem profecuti fuerint, ÔC veftrum (quod abfit) conventum diflblvsnt , vel frurtu iperato evacuent , tunc nos , qui falutem ipiorum in omnium jugi precamur inftrntia , aliud ex his quz videmus dc audimus m verbo veritatis conjicere non poilu-bfecundum profeifionem noftram (ut ratiouakdmus. quam quod eorumdem & omnium fibi faventium inftabit periculum majus quam omniiirn reliquorum. Quod inde (yllogixamus . Nam ipfi , quos profequimur, Bohemi vicinis fibi Ixtifiimis regnis , ac ipfi Alemanni* gravifiima hartenus damna intulerunt, ut vix aut nufquam alia via reflet refiftendi vel occurrendi , quam per medium dc fuccurfum univerfalis ecdefi* in virtute fynodi generalis congregatae · quz interpellante tempore fe colligens , viam tantis malis occurrendi in fpirit<i manfuetudims exorfa eft, eos, de quibus agitur, vocans. Unde fpem unum dc confohtionem innumerabiles (ut profertur) cepe- rum, dc ipfi fe in Bohemia utcumque refol- E vere , & propius accedere , ut fperatur , Ut ipfi ex fcnptis prafentibus junrtis conjicere poteritis . cceperunt. Quid nobis fperandum erit , fi cujufcumque farto vel caufa vocatos non legitime cxpertaveritis , dc reliquos fpe fua fruftraveritis , quam quod utrimque provocati in eos qui fibi deluferunt fortius fe dc atrocius armabunt ? Ergo, dilertiÆmi dc gratitinni patre*, undecumque dcqualiumcumque opinionum fuis, in eo quod femel confilio unammi omnium , qui tunc profentes erat», dc

Afofiescattr dc ardenter abfonttam adventum defideraftis dc expcrtaftis , mature condufitm eft, dt nomine univerfalis ecclefin rite emanavit , dc ab innumeris (ut promittitur) laudatum eft, dt hodie laudatur, conveniatis : dc concordes invitatorum profeutiam (prout de congruo decet) expertetis , fed dc exportatis, omnemque poffibilem diUnentiam pro ipforpm reduftione adhibeatis ·. & ˇhonorem a Deo dt hominibus incuartamer habebitis. Si fccus (quod abfit) feceritis, indelebilem ecclefin ignominiam inferetis. Quod per extenfum tam oculatis dc perfpicacibus viris declarare fuperfiuum putamus . Nec videmus cur velut inermes dt myfteriorum Dei expertes fugere debeamus , cum omnium noftram una fit dc firma fententia, quod in dubium vocari non debent que folemniter dc digefta a factis conciliis fimcim funt, aut fide fanrtorum probata. Admittantur ergo. illibato fidei noftro tenore manente , qui vocati funt, dc a» diantur. Non quod folidiores hi tanquam dubii fiant, quibus datum eft divina noffe myftcria: fed certe, ut iidem ipfi qui denfis errorum involuti funt tenebris, catholicis noflris, fide firmis dortoribus , errorum nebulas ratione dc arte difeutientibus, in claram probam fidei noftro cognitionem , fi dominus annuerit, revocentur. Similiter dc illi qui hujufcx- ^modi non modo fubdole frrpenribus , fed dc paflim nunc palam volantibus, feque infirmis animis infigentibus, herefum jaculis'pemicio- *fe* vulnerati funt › ocius fanentur. Quod nifi fartum & citius fartum fuerit, videbitis patres quod lugebitis. Sed ne, quod veremur, accidat , nos, quibus aliquid vcftrz ea parte folicitudinis impofuiftis , quique rem tamquam fub profpertu noftro non fine moerore eadem tem acrius, fed & amarius pleriique metimur , cum reverentia fupplkes rogamus . Et quia ex* pedire, & vix aliter ahfque graviffimo fcandalo À irremediabili fieri pofie putamus , bona fide confulimus ne irrita faciatis , aut, quantum in vobis eft, fieri permittatis, etiam fub periculo corporalis falutis , eum pro domo Dei liter feribitis) nos murum, qui periculis aut impulfibus ufque dum ruat non ceuit, ponere debeamus ·. ea Ccilicet quz^Spiritu fanrto dirtante non modo femel aut altera, fed ftc tertia , ut ipfi (de quibus agitur) fuis ad' nos feriptis teftantur , imo dc quarta vice de ore veftro proceflerunt. Sed eos quos tam folemmter vocatis, quia ardenter eorum (ut oportet) falutem optatis, quamlibet longius abiiffc videantur , fi venire voluerint, ut magnam nobis & multis fpem feriptis fuis dederunt, expanfo lati finu recipere benigne, dc patienter audire, in viam (alutis dc veritatis mifcricorditer dc manfuete dirigere , dc fi, redire refipiicenccs cupierint, in communionem fraterne admittere, aliaque conftanter dc perfeveranter facere velitis, que pro ipforum tedurtione dc ccclefiu pace dc reformatione apud vos falubriter ftatuiftis. Unde fidelium mentes, que a jucunditate , quam veftris (ut profertur) (ahitari conventione , ordinato in agendis procefiu , devotaque dc fimplici converfatione longius vivificum fuum odorem in edificationem fidelium fpargentibus conceperunt, ftupefarti nimis , dc velut amentes ceciderunt, geminata contiùuan* daque Iztiria erigetis. Hac ad qualemcuniquç

oeflram confolationem amore qui reveren- A intentionem beo amabilem , quas veflrx re-
tiam nefeit, fcnpdfle votamus, petente· nos verentia pro tnta Chriftianitatc genin? . fle
de incuria flt ruflidtate haberi miforicordicer fpedaliter pro nobis > ld efl pro unitate ec-
«xcufetoa: qui* bona flt fimplici fide vutaf- clefi* fanéi* Chrifti. Et fuper hac iatati
cum, vetat cum patribus noftris flt pnacepto- fumus maxime, quoniam hortamini nos pro
tius, emendatius, aut mundius proper tem- illis, pro quibus dc nos jamdiu hortati fui-
pori* angufliam , emu pofita funt, sefcribete mus inftanter ecclefiam Romanam. Multotics
curavimus, de veftra benigna fiipportatione enim fcripfimu», dc mtfimus illuC pro unita-
confli», Ceterum, fi nobis videatur, deputen- te pnsdiÂa , ut omntbus patet. 'I antis au-
tur venerabiles patres domini Ebraeeufis dc rem legationibus fââis ex pane noftra , dc
de Langhen ordini* Ciftercienfis harum par- tanta folicitudine oflenfà ; non permiferant
tium d* vicino abbate*, ant alii, prout vo- caufàm circumftantix eorum , ut finem acci-
bis videbitur, qui frequenti?» nobis veftro peret noftra voluntas dc traflatus. Ad pne-
nomine de occurrentibus novis dc bonis in *fau* igitur de eifdem his, fle cum fimili fle
confolatiooem noftram fle aliorum feribant'per B eadem difpofitione veftris reverentiis icribi- -*****--
occurrente· opportune nuntios, Mittimus do- mus , quitrentes · filii concilium ctcumeni- ~~koum\fub —prefentia—omnium—perfonarum ne-~~'''
mUMponlbus veftris copias literarum commu- celTario debentium interefle fecundum anti-
nitatis Nurembergenfis ac nobis a Pragenfibus quum ordinem flt confuctudinem ; flt tale
direâarum , dc noftrarum ad eofoem. Et fi- concilium fieri canonicum , liberum, invio-
cut Pragcnfe* Norembergenftbus > pariformiter latum, dc (impliciter fecundum formas anti-
& Egrcnfita» fcripferunt, qui optimi media- quorum cecumenicorusn conciliorum. Et o-
tores in Curienfi noftro negotio exiftunt. E- mne illud, quod , Deo dante, in tali con-
tiam MCeptmu* ab amicis ecclefi* quofdam cilio unanimiter flt concorditer conclufum
prqfirifiom· articulos, in quos dicuntur fub fuerit, hoc fimum haberi indubitanter fle fi-
magno apud nos fatis filentio doftores fle cle- ne contraditione flt lite quacumque , qu» o-
rus civitati* Pragqpfis veteri· fle nov* conve- mnia difla fuerant dc conceffa, fle confirma-
nt®», Quos fi in congregatione audire volue- ta a fanfla Romana ecciefia per plure* lega-
ritis , nulli tamen copia decernatur, quoufque tiones ad eam noftra parte fafla». Impedita
plenius quod expellamus refponfum habueri- autem fuit illorum conchtfio dc effeflus pro-
mus , ine fbrîân ipfi in inflanti fua fle plena C peer temporales circumflantia» , ut fupra di-
totius regni congregatione meljus fle aliter £lum efl. Sed quoniam veflne reverenti* in
deliberent. Comminatur tamen aliquibus do- prxfenti tempore tantam promptitudinem fu-
loribus fier* pagine fle aliarum facultatum, per illis offenderant, quod legationem fpe-
ficut videbitur , ut diligenter videant fic exa- cialem fecerint pro iftis, fle hortat* nos fue-
minent , quatenus opportuno tempore quid rint literis dc relationibus fuorarn oratorum ,
agendum flt ea parte proferant. Verum huj- propter hoc 8c nes mittimus ambafiatores no-
ufrnodi articuli in lingua dc feripd» Bohemi- ftros , familiarem imperii noflri..... ab-
cis ad no* pervenerunt, flt in Latinum qui- batem fcilicet monafterii fanfli Demetrii Ifi-
dam doctor fatis celebris in medicina, alter doram, dc familiarem nofirum Joannem Dif-
vero in idioma noftram Alemanicum tranftu- hypatum.....per quo· petimus 8c roga-
lerant. Mittimus utramque , ut, collatione mus veftra* reverentias, quod ad hoc Deo
adinvicem habita , clarius intelligere ipforum amabile opus unionis conferatis omnem cu-
intentionem poflitis, dc de occurrendo eis co- ram fle folidtudinem , ut fiaf fle concludatur
gitare falubrius erit, fle (ut confidimus) fa- diflura laudabile opus veftris Audio dc dili-
cilius ipfos literal» congreflu devincere, quam D genti* noftris correfpondentibus, cum nota
hoftili campo cum el» fub periculo cladi* aut ~~fint~~ aliqua ~~neceffaria~~ ad hoc & ejus operis
fuge noftrorum confligere, Quod expediet , exeeutionem * commifimns de iftis prcdiflis
unfHo vo» Spiritus, qui relut hofpes benefi- noftris ambefiatoribus, qui veftris reverenti»
cus corda veftra inhabitat, docebit, ut opta- latius fle darius omni* referent fic manifefta-
mus , & jugiter orabimus . Noflri memores in bunt, placeatque.veftris reverentiis eifdem da-
domino valete . re plenam fidem.

Scriptum Nuremberg*, decitnofexto Februa- Datum in urbe noftra Conftantinopolita-
rii, anno domini millefimo quadringentefimo na anno domini millefimo quadringentefimo
trigefimofecundo. trigefimo tertio, die decimo quinto Ofto-
bris.

XC.

Imperatorii Confiontinopotitotti Utera atifo facro conatio Bafileenfi.

v ' E

Joannes in *Chnfio Deo fidetis imperator* d* moderator *Jtoouonua Polaologut feotptr Jttgu-* jhu *facrofande genenti fgnodo Bafileenfi fa-lote» ta eo* fta ommm* *efi vera fahu.*

«nm ni» hin ia «ea- A Mine ■ijsfrffn' Mare*·,

Literas veftrarum reverentiarum recepimus per reverendum Antonium epifeopum Sudenfem, fle fratrem Albertum de Crifpis fier» theologi* magkflrum, oratore* veftro*# ex quibus flt etiam relattanibua pnefotorum bene notavimus optimam difpofitionem atque

XCL

Litent Aegii docta Mifn gocrofWbo concilio m *favorem onium fmt&a Arigitta, Me* tn *generali congregattone die ,Feneris t tt. menfis Mario enno tiC.UXWTi.N.*

Rewrendifiunis tn *Çhrifio patribus ac* «fontinb *praftmttfimu,* Aonom *praaptao venerandis, pro conalio generah celebrando in Spèntu fiudto Aafilea legitime congregatis, Friau Dei gratia Svetis, Norvegia, Sclamerum Gothorumque rex,* <9 *dux - Pomerip, fiduiem & fiuceram nofirt in dommo rocommendattonam .*

REverendiflimi patres & domini, regalis preeminent!* requirit dignita» dc officium , illudque precipuum ia fui pedoris armariolo jugiter verfafe debet, ut poft divincultum inajeftatts» modis fit mediis quibus poterit in effertum * producat, quod fubjcaus fibi populus pacis tranquillitate frui dt gaudere valeat, fit prafertim hi qui, fpretis curis fit vanitatibus labentis fccull, Deo inherere (cum fibi fervirc regnare fit) totis defideriis inardefeunt ; cujufmodi funt utriuique fexus homines rehgiofi, fic prafertim ordo ille devotitllmus beate Brigitte, ùnûi falvatoris nuncupatus , qui in loco Wadtfteyn regni aoftn Svecta, Dei diipenfetione (ut pie creditur)-laudabile fumpiit initium, dt poftea dum per diverfes mundi parta» ta feluMm multorum a via rcflitudinis aberrantium, commendabile fufeeperat incrementum. Ipfius nempe beau» Brigitte fanâiffima vita, virtutum preclara taerita, nec non magnifica & ftyt- penda qua gloriofus fic mirabili» Deus in fenrtis fuis per illam fecerat & fine intermiffionc in his terne finibus facit opera » menta hominum ad credendum attrahunt, hunc ordinem cum fuis vivendi regula & conftitutiombus a Deo fpecialiter proceffiffc. Apparet hoc idem dc devota & irreprehcnfibili vira peribnarum in eo degentium , excmpUs fandimonit fic dodrina feluberrima : quibus innumerabilis populus divinitus illuflratus , latam fic lubricam deferens viam, qua ducit ad mortem, arrtam cxlcflis patrie femitam ambulat confidenter. Sed heu, venerandiffnni patres fic domini, accepimus nuper quod dolenter referimus, ex illius non dubitamus inftinrtu , cuius invidia mon introivit in orbem terrarum, furrepfiffe videlicet in ordine prxdirto nobis chlerto pcriculofas quafdam fcifFuras fic contentiones , ob quas generata confeffora, fic alie dirti ordinis perfonc, de monafleriis regnorum noftrorum ad reverendarum paternitatum veilrarum prefentiam» fecrofimAam icilicet generalem Bafileenfem fynpdum» ibnt citati . Etiam, ut afleritur, ad refpondendum nonnullis articulis contra libros revelationum praenominata (aorte domine patro- *tsknpimi* °* * conicriptos : qui revelationum libri in falutem indubie multorum in via fidei fic morum titubantium hic fic alibi Qsarfim permundum publicati fuerant, fic felemniter predi- , cati ! Quamobrem, reverendiffimi patra , veftrarum paternitatum fic dominationum congregationem facratiffimam, univerfafem ecclefiam reprzfentantem, devotioribus fic efficacioribus quibos poffumns precibus aggredimur , inftantiu» exorandam, qaaNBW ex parte Dei omnipocantis, dt ejus incutas, cujae ta hac part* vice» geritis, noftranunque ob devota* rum precum inftantiam, peritmaram fic locorum fetpcdWH ordini» hujufmodi periculofes difcordias ad Deo placentem concordiam revocare velitis, nec non obloquendum ora fic obftruere, quod (lare & vivere detacepa poterunt ta Dei fervirio, fuaque regulari obfervantia, ficut haAenut ta monaficrih regoonun noftrorum laudabiliter ftcte*ant atque vixerant fub dirta fenili felvptoris regula» fecundum ipfius taftitutionem primitivam. Inftipcr quod illa doArina fenÊHffima rcvelatiolhum beata Brigitte-, ficut in prefens in eckiïa Ifei ad ipfius laudem & gloriam» ad purgationem criminum» bonorumque morum introdurtionem predicate flt publicat· fuerant . fie fic amodo publicari fit predicari valeant fic teneri. Alioquin exinde - fenabuntur corda Gmplieium, feandalixabuntur plurimi, fic formidandum erit finaliter Chrutian· fidei non minimum detrimentum . Spiritus life veritatis, qui procedens de thalamo divina majeflatis apoftoloram pertora invifibdi gratia penetravit, dignetur illuftrare corda vcflra ad faciendum pacem fic tranquillitatem in ecclefia fua fenrta.

Datum in caftro noflro Tprdlingborg, anno domini millefimo quadringentenmo trigefimoquarto, tenia. dic menfis Julii, noflro fub

XCIL

Alia Litem certorum epifcoporwn'ttHfa in favorem didi ordinis, tf leüa In, *congregatione eodem dte.*

Reverendiffimis ia *Chnjh patribus ac dominis profiantifi/imis, pro concilio celebrando in Spiritu fanOo Bafilea legitimeXfongregatis » Petrus Lundenfis, Ndatus Nidrofienfis, Dei & apofioUca fedss gratia archiepifcopi, Najfuo Othonienfis, Joannes Hoskildtnfis, Joannes Hasloedfis, Siggo Scarenfis, Andoenos Stavangrenfis, Thomas - Streugeuerfis, Hermanns Pvi^ bergenfis , Petrus - JJamprenfis, Gerardus * Bingfavenfis,* (9 Severinur *Farcnfis, eadem oumùm ^ gratia ecclefiarum epifcopi ,* cam *omni humi~ litate ŷ· reverentia debita obfe^uia, votiftpte ac mandatis vefiris in omnibus devote & fideliter obedire.*

GRatias agimus Patri mifericordiarum » fic Deo totius confelatioah, qui fe nefeientis mundi miferiis ineffabili fua mifericordia, fic miferis, ne in barathrum defperationis prolabantur , (alutaribui remediis fubvèoit fit fuccurrit. Jlinc efl , patra reverendiffimi, quod Deus inter alia miferationis feta opera magnica fic gloriola, que ad laudem fic gloriam nominis fui fieri voluit, ta fils ultimis finibus terra pro confequenda

ad dirigendos peda dum viam patriât ccfeflis, beatam igittam de regno - Svecta progenitam, ^——venam fontis vivi fpoolam fuanv,^Kcanale gratta fu· tantis gratiarum aquis abundare fecit: fic non folum regno predirto. vennnetiam quafi toti orbi terrarum per eam mifericon dominus, cujus

msiforkordte no© eft numefus, felurisflc gra-Attas melliflua pocula dignatus eft mifericorditer propinare. Et cujus quidem beatas Brigitte meritis dt ûndiiate, primum m regno Svecfaa , videlicet ▼adxfteyn, ordo ille proci*-rifftmus, fandi Salvatori* nuncupetos , inolevit . ac gloriofum fufoepit exordiumDeinde fucceffu breviffimi tempori*, flt hoc fatis mireculofo, in diverfi* regni* dt mundi partibus , ex inflammatione utique Spiritus fandi regibus flt domini* terrarum atque prolatis divinitus fada, plura funt innovata flt multiplicam monafteria , in quibus fororum fle fratrum conventualium fervens flt affeduofa viget devotio flt viro regulari* olftcrvantia feeundum ordibem inftituta perfediftime obfervacur , tam per continuas prodicattoues, quam per divirae majeftati* cultum flt obfequium , videlicet miffârum fofcmnia, dt divinarum horarum jugiter pfalmodiam. Unde qttafi infiniti peccatores de die in diem divinitus infpirati convertuntur, converfique in brevi proficiunt, magna virtutum accumulantes incrementa , flt fpirituale* effedi > calfcati* fieculi curis, fontietues fo corruptibile pondus cum moerore portare, quibus nil agere libeat, nifi foliu* Dei defiderio flt amori jugiter inherert. Unde , reverendiffimi patres, nos una cum principibus flt prolatis, & magnatibus, militibus , flt militaribus , nobilibus , primis ac proceribus regnorum pro quieto ftatu regnorum eorumdem tfl magno pariamento, in çaftro de oppido Wordlingborg regni Dacis congregati-, nunc accepimus, qualiter confefforçs totius ordinis prolibari ad fâcrofanôam fynodum Bafileenfem pro ftatu falubh, reformatione laudabili , ac incremento felici locorum flt perfonarum utriufque fexus in eodem ordine fparfim per mundum degentium funt citati. Eapropter, patres dt domini reverendiffimi, dominationes veftras cum humili fle devota fuBjedione aggredimur implorandas , quatenus , fi qua In hoc facro concilio ufque Û profens literis, proceffibus, aniculis, queftionibus vel querelis contra didum ordinem, cuju* privilegia, regulam , conftituttones feu inftituta regula, jamdudum per factam fedem apoftolicam approbata <St confirmata , ac etiam contra libros revelationum didç fandç Brigitte dominç divinitus (ut creditur) oftenfarum, quomodolibet fuerint attentata, ob noftrarum petitionum humillimam inftantiam faciatis revocari. Si qua vero in eifdem revelationum libris examinanda & difeutienda fortaflê videantur , tum caute & moderate reformationi* farculo cum lenitatis moderamine emendentur, ne piarum aurium in pofterum oflcnfiva fiant ea , quç de his libris revelationum coram populo, nedum in panibus iftis fle regnis, fed & alibi pér mundum publice prodicata fuerant in Chnftianç fidei fulcimentum. Alioquin fi (quod abfit) ex hujufmodi controverfiis, litibus & contentionibus-fic (ut promittitur) motis & attentatis , infurgeret aliqua ordinis profati diffamatio , vel a lui primitivi regularis ftatus vigore difceffio, extunc (prout verifimiliter formidamus) ubique dt profertim in partibus iftis tam in claro quam in populo fiet maxima confofio, dt devotioni* fideliam fervor ad Deum , & ad illam fandam ; qoÿ tot, tantis & tam manifcftis claruerat miraculi* fle virtutum meritis, vertetur in torporem. Quod utique cedet in fidei catholic^ turbationem fle diminutionem , in fcandalum multorum & ecclefir, Caltem in his orbis finibus, fub hoc periculofo tempore non modicum detrimentum. De modo autem cohaltitationis fororum & fratrum in monafteriis ordinis pratdidi, quç fituata funt in regnis iftis, quam alii quidam pacis amnii & tranquillitatis calumniari conantur, nulla darttr hic cuiquam Chrifti fidelium fufpicionis occafio , quod conim habitacula adeo firmis alrifquc muris & aedificiis diftinda ac divita funt, prout fere nos omnes , praecipue autem , qui monafleriorum & locorum eorumdem vlfitatores fumus - quod fecure & abfque confcientiarum fcrupulo juxta primariam ~~ordinis~~ inftitutionem, quam adeò pie credimus fadam effe , forores & fratres ficut cohabitant , honefte & licite poterunt commorari. Valeat fle in Deo proficiat veftrç fandiffimç devotionis venerabile collegium a Deo editus infpiratum , ab «terno previfum flt pneordinatum, fit jam in hoc occidui tnundi aerumnofo tempore in Spiritu fando legitime congregatum.

Datum in opido Wordlingborg Roskildenfis dioeccfi* , anno domini millefimo quadringentefitno trigcfimoquarro, die tertio mcnfis Julii. noftns fub fecretis , *tic.*

XC1Ïl.

Rpiftola Rothomagenfium ad concilium.

Reverendtffimis & honorattffimts ac metuendiffim«j patnbus facrofanUam fynodum ecclefiam unnerfalem reprefentantem Bafilee tenentibus, humiles veftn filiali fubjeblione fubditi confutes & accs cnitatis Rothomagenfis.

REverendiffimi ac honoratiffitni ac in timore domini tàndo reverendiflîmi patres, confiderantes apud no* nihil effe quod adeo indignationem provocet altiflimi ficut ingratiDtudo·, ipfa enim eft provocatio malorum, beneficiorum exinanitio, fle extindio meritorum : quapropter mifierationum, quas in ecclefia fandi Audoeni Rothomagenfis *flyt* literal veftras magnificaftis, pro qua vicibus repetitis aufi fuimus fanditati veftro congregationis dudum refcribere, jugem habentes firmamque memoriam , nolente* infuper illud Judaicum in nobis notari opprobrium .·. ***Non fuerunt*** (inquit) ***ff»i r». memores beneficiorum ejus, d" mirabilium qua ofiendit eis,*** per profentes literas noftra* , flt pro modulo noftro benedicimus Deum ccli , qui per minifterium veftrum faciens mifericordiam, de pulvere tribulationis & fordibu* litigiofae captivitatis erigit egenum, ut cum principibus ecciefix fu* fedeat, & folium glorir inrer vos, reverendiffimi patres, rejeda omni confafione, teneat. Quinimo exdem liter* veftro ab ingenti 'diuturnaque & difficili narratu prefatç ccclefiç fandi Audoeni ruina , quam pro difeordi* fle concurfu guerrarum rftunamus potiffime contigiffe, refurgendi primitias proflant non modicas. Namque lapfos erigunt, vagos congregant, flt revocant aberrantes . Quamobrem non quas debemus fanditati veftrç congregationis, fed quas valemus flt fcimus, gratiarum Scierimus adjone* · nofipfo*, flt qux-

Ac queque noflra funt, in obfeqmum veftra- A ram paternitatum filialiter offerentes. Cumque novella fit hujufmodi plantatio pacis in difta ecclefia , Ac quietis ; piante vero que nondum fe terre radicibus adheferunt. fufpcftam habeant tyrantiidem, ac · borealem, Ac ventorum fortiores nequeant tolerare excurfus, fic ut paci dc quieti prefatç ec.'lefie vigilantius oporteat provideri : idcirijo. revcrendiflimi ac nietuendiflimf patres, humilius, quam poffumus , veftris revcrendiflimis paternitatibus fupplicamus. quatenus hujus ecclefic pacem & quietem , jam per yos plufquam ad Medium petduilam , digneminl, rejefla omni rmulorum diifenfionc, ad perfectam ufque perducere, auxiliante vobis fanditajis veftne congre-B gatiotus sudore dt confervatorc Spiritu (iodo , qui cum Patre & Filio vivit unus Deusi ia fecula firmiorum. Arnen,

Datum Rothomagi die decimo odsvo mends Julii, milkfimo quadringentgfimo trigefitnoquano.

XCIV.

Liter» Imperatoris Rameorum ad idem concilium.

'ocrofanQa generali (ynodo Bafileenfi, Acc. ***Joannes in, Chriflo Deo fidelis imperator & modernior Romtorum Palsologut femper duguftus, falutem in omnusm redemptore***

AD legauonrm nobis prius fidam per veftras reverenti» refponium deditnus per noAras amb.ifiatores ad vos tranfmiflbs, hortames eafdem· veflras reverentias ad fantliflimum opus unionif ecdcfiarum Chnfli diu tradatum cum beaüffimo domino papa Eugenio dc pr«deceflore fi»o, Ac volentes quod talc divinum epos ad finem optatum perducatur Interea vero pnefatus dominus papa mifit 'J nos nuntium fuum & fecrctanum ven -ra*· .em Chriftophonim Garatonum. concedens p; j tali propofito , Ac permittens qu» nos prius petebamus & defiderabamus , widc-Dbeet quod fiat fynodus pro difla materia unionis m hac urbe Conftantinopohtana : quem nuntium libentiflime vidimus, atque vidimus dc acceptavimus illud membrum, quia nobis videtur maxime tendere ad perfedionem dici» findiilimf rei propter caufas veftris reverentes relatas & manifeflatas per nostros ambafiatores . Et multo magis libenter acceptavimus , quia certiâcavit nos diflus nuntius, didum dominum papam & vestras reverentias tam in hac re, quam fingulis alita, efle ejufdem voluntatis ; quod nobis gretiflimum est. Quare cum diflo nuntio pnediôis nominibus nonnulla conclufimus (uper difta unioiu: materia. Et pro ultima conclufione Accon-Efirmatione omnium gestorum cum nuntio antcdiAo & pro complemento aliorum, At, ut difhim iandum opus Deo audore incipiat, mittimus ad prifatum fandiflimum dominum Eugcmum ad vestras reverentias ambafiatores nostros nobiles viros Georgium Dishypatum , Ac Manuclem Dishypatum, ejus fratrem , familiares Ac diledot nostros, quibus in relatibus fuper praemiffis placeat dare plenam fidem.

Datum Constantinopoli millefimo quadringentefimo tngefimoquano , die duodecima Novembris .

XCV.

Lttera Ducis Sabeusdia mifia facro concilio in Itfionem damini LuJovici rpif'Ofu Loufarenfin , leRa m ***generali congrrpatx.ne dit Jabbsp ti xir. Mm*** MCCCCXXXV,

SanofanÜa fynodo generali Bafileenfi humilis &■ devotus ecclefia fihus Jm»Jeu dux Saban-O* ı

HVmili devotaqne recommendatione- pnemifla, adverfario Ac hpste meo notorio domino Ludovico de Palude Ac fixis fautoribus contra me dumtaxat exceptis, quibus me recommitto, licet ex generali dodnnç facrç confilio injurie veniant ab injuriatis aequanimiter tolerande. Attamen non improvide talis in hoc modestia fereanda est, ut injuriati-, tibus ad corrigendum attentata postmodum injuria innotefeat, quos tartan prius impetuolitas a tramite manfuctudmis deviarat. Confifus itaque de vestrarum reyerendiflimarum paternitatum benigna fupport^tione, conqueri compellor apud eas, hostibus feclufis, fuper eo quod nuperrime diledo fideli fcutifero oratore Ac procuratore meo ad hoc deputato Joanne Championis in confpcdu vestro in ecclefia majori Bafileenfi ; ubi (ut credo) debobat Ac debet fibi Ac omnibus fervari totalis immunitas , Ac plena fecuritas, pcrfonaliter constituto, post intimatam eisdem paternitatibus ad· pani adverff, videlicet dido domino Ludovicp adverfario Ac hosti meo ibidem tunc prefenti, appellationem justam a quadam prjtenfis'fententia generaliter (ut fertur) in can- & ecclefiç Laulanenlu, ficut placuit in favorem didi advetferii contra reverendum in Christo patrem dominum Joannem de Pringuio epifeopum Iauûnenfem nuper lara, quç utinam pro honore facri concilii fine alio prçvio moderamine Ac cauf» maturiori iustibeaDtione, nunquam fuiflet promulgata!) statim infurrexerunt quidam ex promotoribus, nec non procurator fiicalis, ac etiam procurator fidei, (qui tamen ut prudens, fuit aliis magis temperatus, licet urgeretur) Ac cum clamore valido petierunt, quatenus idem fcutifer Ac procurator meus caperetur detineretur. Ac graviter puniretur, eo quod hujufmodi appellationem intimaverat. Surrexerunt etiam innumerabiles alii cum clamore At strepitu pariter acclamantes : Capiatur , Incarecretur . Nec defuit aliud verbum violentum, pifi Ut crucifigeretur. Boetis infuper pnediâus particulariter debitum fuum hostilitatis, hoc idem vociferando, perfolvit ; in quo mihi quampluErimum complacuit, quia qualia erat At tW » **pud me inimicum publicum meum fe p11"· declaravit. Quod tanto moleste ferp, quanto ipfe prodiit ex vaflallis meis : quorum meritis praeteritis ex hoc Ac aliis operibus fuis reddidit fe indignum perpetuum. Unde fixper hoc quod in pnefentia vestra clamitat fit ex parentibus magnis (quorum aliqui defendi funt In parentum meorum obfequio) traxifle originem, fateor verum effe hoc quod dicit, quia ex bonis Ac fidelibus paventibus ortus est, qui tam erga me, quam inclytos primogenitores meos, debitum fidelitatis firmiter exercuerunt. Vtinam non fuiflet ncc eflet idem adverfariug**

degener, contra'me dc juflitiam meam atten-
tando: In quo eum divino dc dominorum a-
saicoram meorum auailio non poterunt ipfe
de fisi pravalerc: fido ani* remedia mea qui-
bus near ,ipoo dc tempore contra ipibs. In
hoc amem quod allegat magnitudinem paren-
tum , allegat veritatem 1 fed *.<» credat aE-
quis me non habere fine comparatione potio-
ns fe < Habeo enim per Dei gratiam vsftal-
loo d< fubditos infignes in bono numen *, du-
cali ,' marchionali, principali, eomitaii, haro-
nali , dc banneretali dignitatibus infigoitos ni-
tra valvaffores. Cujus tallaeiis, afferentis me
ea qua gefla font in 'pradkfe caufii Laufe*
nnnfi ignorafle, fed ea ex fuggefl^one aliquo-
rum fervitorum meorum proceffifle, credere
non debuifletis , nec debetis. Habetis enim
de contrario argumenta notoria , videlicet 1>
teras meas manu propria figillata» dc fubfcri-
ptas, ac frequenter oratores meos fideles ,
quos non oporteret in aliquo vacillare, he-
raldum tunica armorum meorum veffitum,
deinde reverendum in Chriflo patrem epifep-
pum Vexsonenfcm , ac venerabilem doâorem
feholaflicum Andegavenfem, per vos ad mt
nuper deputatos, qui (civerunt ex meo im-
mediato oraculo nkntem meam in hac par-
te . Ec nunc habetis -fficaciflimum anew volun-
tatis indicium in hoc , quod non per procu-
ratorem , fed in propria perfona coram au-
thetuicis perfonis appellavi. Miror qualiter dcC
quomodo veflra rcverendiflim· paternitates
tot vicibus penniferum dc nermiaunt fe a
prsdiflo adverûrio dc ejus offulis dulce ca-
nentibus fic decipi. Sed omnibus confideratis
non sdmiror·, quia facies dealbate multoi fe-
fellerunt , atque fallunt. Non credebam umen,
quod ad complacendum uni monacho , juffi-
tiam jufti injufle auferre ûtagenti, maxime
ex aâu ordinatiflîme juftitir , videlicet ap-
pellationis, debuiffetn in perfona mei fcutife-
ri dt procuratoris fic offendi , dc etiam in fe-
dibus oratorum meorûm pragravari. Non e-
rjitn fic turbari debuiflis ex appellatione fupra-
difla. Efl qnim commune vulgare, quod cui-
cumque, cujufcuinque flatus, etiam infimi ,
licet prbteflari , appelare, dc etiam mendica-
re, dc maxime contra tne . qui me coeictum
alicujus offenfia (aero concilio vel alicui ex,
fuis fuppofitis hucufque illate non fentio : qui-
nimo ad profeûum & augmentum ipfius con-
cilii vus poffibilibus tam erga fendiflimum
dominum noflrum papam , cujus ianfliracem
plus debito, fed Dei xelo, hac de caufii fre-
quenter flimulavi, dc nimii exafperavi. quam
erga principes confanguineos, Confoederato* &
amicos, cum omni fervore laboravi. Unde
prater teftem «ternum poffunt (fi velint In-
nki veritati) efle mihi teftes reverendiÆmus
in Chriflo pater dominus legatus, abbas Vir-
xiliacenfis , oratores Parlflenfes, & ceterl pri-
mordiales concilu, s quibus continuis preci-
bus commovebar, tunc quamplurirnurn appré-
ciants , punc vero pofl dilationem (ficut pla-
cet) vilipenfus, contemptus, & mala pro
bonis adeptos: Dcicio enim unda fuit quod
fupplicata per me, iterata dc reiterata, vide-
licet , quod caufis ecclefi» Laufanenfis, qu*
inna fiait. eft, dc erit, aliquibus probis audi-
toribus peritis, dc penibus non fufpeAh, com-
mitteretur via dt «rdine juris traAanda dc difi
finienda. Nunqoam potui obtinere q*od etiam

Auni Saraceno non fuit denegandum : nifi quis
fic placuit illi bono Ludovico , A fisis famo-
ribus fatis mihi notis. Scio enim dc fateor in-
dubitanter ipfi facto Concilio plure» dc plure*
adfuiffe dc adefle dominos tepscrtiflimo·, ju-
ftod. manfuctos, dc pios; quibus pramifla at-
tentata tamquam iniqua difplicueruni, dc dii-
p,licent. qtsos inde culpare nefeirem , nifi ct
hoc quod aliis partialibus forfen ex metu vel
filia perfuafione confcnfcrunt. Indulgcrc mihi
dignentur veflra paternitates reverendiflim«,
felvis adverfarus, fi in premifle alicubi sx-
eofierim. quod tamen non credo, nec inten-
do ad difefficentiam earum quidquam expetf-
fide > fed.dumtaxat pro quiete dc notitia men-
Btis me*. Nunquam enim traoquiHam dediffem
oculis meis dormitationem · quoufque tamquam
filius ad patres querimoniam ineam protuliF-
fem. Vdirai paternitates rcvercndiflîma» con-
fervare dc adpivare dignetur omnipotens ad
opus fu«m perficiendum .

Scriptu* Rappaillia, die pritraMaii, mil-
lefimo quadringentefimo tngcfimoquinto.

XCVI.

latera Dua> Mcfh^neufis mifa coned in duga/ht, anna* **MCCCCXXXV.**

Jtetcim>£fimarvm pateraitatum tt/irarum fifnu Philipput Mana dngelttt, des AfràwAmeis-*fit, item Papia dngleriaque comet* nus *dominai.*

REverendiflimi in Chriflo patres dc domini mei pneftantiÆmi, coopérante gratta divina , habeo nuper felaciflima nova, vfeloriofii dc triumphante claflc mea Januenfi , qua hoffiktn armatam regis Aragonum apud * Gajetanum ex toto conflixit, captis (ut recitant liter* per me habite) ipfo rege dc duobus fratribus fuis , videlicet rege Navarre , dc magiflro fanûi Jacobi, nec non principe Tarenti, I duce Guefle , dc filio domini Chnflophori Gajeuni comitis · Feudonpn , aliilque baronibus · rvaSw. fecum exiftentibus, exceptis infante dom Petro,dc principe Salerni, captis etiam navibus dc navigiis ipfius armate, Omnibuique gentibus hoffilibus, qua fupra ea militabant. Hanc ideo tam felicem divinamque vifloriam flatim reverendiflimb paternitatibus veflns intimare decrevi . ut cum omnes felicitates mea proprie veflra fint, mecum laudes altiffimo agentes inde letari dc gaudere poflitu, dc continuo meliora fperare, ad laudem dc gloriam ipfius qui piiÆmus efl donator omnium gratiarum .

Datum Mediolani die vigefimo Augufli, anno domini milicfimo quadringentefimo trigefimoquinto.

Pqft feprafcripta certioratus fora per literas proprias magnanimi dc gloriofi capitanei mei claflis me* Bhfii de Axercto, quod ultra pranominatos reges dc alios captos, *-tiam captivi reman&trunt ditius infans Aragonum de viaerex Suilia, filius duas Coci* , Menegudas dei Aquila capitaneus lancearum trecentarum, aliique multi barones dc nobiles ultra quadringentos, dc armigeri ultra mille, dc gens alia infinita ad milliaria. Capta praterea. fiiit tota hoftilis claflîs, prater ostae nave; minores qu* evaferuue. Conflith» *ea*tom fiait fiet* terrcftris exercitus , qui centra Cajetam militabat, captis bombardis dr ev

nitiondras quibufcumqoe. Denique pro majc- / ftatis divine dementia tanta fuit ipia «Wo- rn , qood ftupendum & mirabile diftu eft·. Ipfi laus , gloria, *&c.* Datum ut fupra.

XCVH

Topia ***Literarum Domiat imperatoris Gracorum* ad *concthim* .**

Toannes in ***Chrifio Deo fidelis tmpcrator &*** moderator ***Komaornm ralaologut femper Âugufins facnfianflo generali conalto Bafileenfi falutem tn eo qui efi vem falter.***

VEnerabiles veftri ambaxiatores midi ad nos cum noftris ambaxiatoribus hic adfuerunt portante* nobis (itéras veilras. Fx quibus literis, & etiam relatione ipfonîm , cum fapienter Sc clare expofuerint omnia fibi commiiTa, cognovimus Sc cent tuinuis de optima difpofitionc ffirventiquc defiderio qp* ad opus unionis ecclefiarum Chrifti gcriti*. Pro quo Sc nos etiam ante plurimum laboravimus Sc ftuduimus Sc nunc ftudçmus Sc diligentem o* peram facimus ❙ Perleôo etiam decreto quod f.iclum eft per vos fuper tali materie, etiam difficultates aliquo in eo reperte , S< illis **d** ftenfr. per Dei gratiam remotae funt, Sc grata nob.s habuerunt remedia , ita ut uniti 8< •-onenntes remanferimus : quire per Doftrum C chrjfobolum illa firmavimus Sc roboravimus, ficut de omnibus lanas Sc particulariter veftrje revetendiffime paternitates à venerabili viro Henrico uno didorum veftrorum ambaxiatorum fcient , qui pro ifta caufa ad voa revenitur . Omnia igitur ilia qu* ad nos at tineant, Sc a nobis debeant fieri, cum multa d-hgentia* ufque ad finem Deo auôorc faôuri fumu; ; vofque rogamus ut ftmihter cum pari caritate Sc promptitudmc ad hanc faofliffimam rem procedatis. Sc nihil deficiat dc incumbentibus vobis : Specialiter vero plurimum Sc 'cum multa inflantia vos petimus Sc rdgamns de loco m quo meditata fanfla univertalis Sc œcumeniia fynodus celebranda eft, ut depu- Dtetur λ eligatur unus locus ex maritimis ut fine difficultatibus Sc incommodis magnis poffini venire Sc conduci neceflarjp congregandi ibidem, Sc maxime fanôiÆmus mihi dominiis cecumcnicus patriarcha , qui eft fenex , Sc continua infirmitate gravatus . Et prucipue hoc etiam petimus 8c rogamus propter unflifiimum Sc bcatiffimum dominum papam, quia caput eft ecclefia· Roman* Sc occidentalis, Sc ejus prrfenria eft neceftaria, Sc quamplurimum valet . Propterea (ut diximus) multum rogamus vos Sc precamur , ut circta hoc bonam diligentiam & deliberationem faciatis , nihilo minus non recedentes a geftis circa hoc St alia inter dos Sc vos.

Datum in urbe noftra Conflanti nopoli, anno domini millefimo quadringentefimo trigefimoquintn , d>e vigefimofitxto Novembris.

XCVIH.

Copta iatemirum Domini patrtortha Confieratinopolts ad concibum.

Jofeph miferatwa» dnnna arrluepifcopla Confiantmopohs nbus ***Borna, & acumemcus patriarcha , reverendtffüms cardinalibus faciofantla Bomans ecclefia, & reverendis eptfropis & omnibus edits religwfis perfonis congregatu tn facra fiptodo Bafileenfi, dignam condocentem falulem reddimui reverentiis veflris cum fincera difpofiitone & Cantate fpmtuoli & amicum.***

"Venerabiles veftri ambaxiatores, ***&c. ut tn precedents luem , ufque*** ,. Congregandi ibidem, Sc maxime propter me, qui fenex Sc continuis infirmitatibus gravatus fum : Sc prreipue propter fanfliffimum dominum papam , ***&c. ut tn Utera immediate procedenti , ufque ad finem*** .

Datum Conftantinopoli, anno domini millefimo quadnngentefimo trigefimoquinto, dic vigefimofexto Novembris , apud pacriarchtum noftrum fanfla fophia .

XC1X.

Copia Lueremm Fratrn germani domini impeaont Grscorum .

SacrofanOa generali fynodo Bafileenfi, in Spiritu fsnOo legutme congregata , untverfalem ecclefiam reprsfentansi , Confiantmus m Chrifio fidelis defpotus Bomaorum Falaologus falutem m eo qui efi vera fabas.

Iteras vcftrarum reverendiflîmarum paterJ nitatum per wnerabiles veftros ambaxiatores recepimus, quibus ex literis $c ex relatione ipforum ambaxiatorum de optima voluntate Sc promptitudine Sc ferventiffimo teto, qu* ad hwc divinum unionis ecclefiarum Cht ifti opus geritis, cettificati fuimus ; quamvis rebus ex p/is facta intellexermus ea. Quare veftram nwnuone m quamplurimum laudamus, ***6c*** vcftrarum virtutum condignam judicamus , cum non poffit cogitari alia res, it) qua veftra reverendiflim* paternitates fuis viribus atque ftudii* uterentur rationabilius & laudabilius, quam in hac , qua ad communem Chrifticolarum utilitatem & Chriftiasi* fidei incrementum foeflat . Hortabantur etiam ve- **f**
ftr* revereisdiflima paternitates nos ut diZHs veflris ambafiatoribus auxilia 8c favores circa fuum propofitum, pro quo huc deftinati funt, grate adhibere velimus. Quod quidem licet ab E omnibus Chriftianis veris debeatur, propter rei prxfentis dignitatem, nos tamen ipfi magis hoc debere facere exiftiknavimus, Sc pér gratiam Dei plus quam debeatur incendimus fuper hoc hborire. Et propter boc, quantum nobis poffibile eft, ut tale divinum opus ad fi*2m optatum deduci poffit Sc valeat, ftuduimus, Sc in futurum ftudehimus , Sc fic mirabiliter hujus rei defiderio tenti fuimus, ut veftnu reverendiffimas patomitates promptiffimas in hac re exifteates, cum maximaque diligentia procurante* prout profcquatur, Sc nos ipfi

pe-

■eremus iterum & rogaremus ut omnes difficultates editis ex medio tollere, & omnimodam diligentis» adhibere ad confummationem hujus divini negotii. Nunc enim multi traZlatus & legationes ab utiaque parte ad talem terminum eum **grana** Dei devenerunt, ut non indigerent aliquo alio, niti executione fola dc progreflu reali, & cum cffeflu. Et procul dubio confidimus, quod veftro reverendiffim· paternitates fic jacient, &. bono principio optimum finem ap^nent. Talem autem intentionem noftram, quam dc multi» aliis ex caufis juftis habeipu?. & propter veflram petitionem multo clariorem & ferven-» *Itorem* habemus, **a** venerabili Henrico Menger uno dktorum ambefiatorum vefirorum latius B particularius fcient **veftre** reverendi(Time paternitate», qui eifdem paternitatibus & dc aliis ad iftud propofitum attinentibus rtferet. Nos vero Temper ad omnes honèfta» & rationabajes petitiones paratos effe 3c tore veftro reverendiflimse paternitates agnofeant .

Datum Conftantinopoli, anno domini millefimo quadringentefimo trigefimoquinto, die vtgeiimofcato Novembris .

C.

Litera Duos Fridena Junioris Àttfiru rnitfa concilio, lefia tn generali congregatione M l'e-' nem j,. Mann MCCCCXXXV1.

Iteverendiffimn ac reterendis :n Chrifio paribus s **dnwMis** ***/'acrfiunilam generalem fynihlnm Bafileenfem—tep'eÎcntanhius. umvcrfii tor..rident vefir.-trum rnrrrndtfii'niritm paremtraruin mandatu oiregtre, Svc. paratu» Fndeneus junior dut dufirta-***

REverendiflimi reverendique in Chrifio patres & domini, litctas facrofanfta i'ynodi Bafileenfi» per venerabilem & circumfjieClum virum dominum Joannem de Polmar, decretorum dodorem eximium . facri palatii apofiolici caularum auditorem, ac præ-1 tacïi iacTi concilii Bafileenfi» oratorem . cum **ea qua** decuit reverentia accepi , una cum e-**jufdem** auditoris legali relatione fubfecuta . Ad qoe omnia tamquam humili- & c'xdiens fan<fta matri» ccclcfiae filius St princeps catholicus fatebar animum habere difpofitum & inclinatum . Quia veto adeo noviter regimen & gubernationem principatuum ac dominiorum meorum exio adeptus. reflant adhuc ccrt.i)u-**ra** per me expetenda, quorum aliqua cc<lcfiam - Gurzen. ipfiufque caflra . & me advocatum dicte ecclefix, patrie quoque principem ac proteûerem contingunt. Qua de re , & propter alias qaufas utilitatem dicto ecclefi» potifiime refpicicntcs, profato oratori veftro limpidius explicatas , expediens vifum fuerat negotii hnjuimodi exeeutionem differendam , tpietque fuper dicto epifeopatu fibi ad-**verfiante», ad dias Aufinx** partes convocandos fub fpc pcropcinra pacis ac pcrficicndç compofitionis. & defuper reverendo in Chrifto patri domino Joanni dicta ecclefix epifeopo **literas meas** tranfmitto de profenti. Quocirca **paternitates** veftra» accuratius deprecor, quatenus profato domino epifcopo indilate adveniendi favorabiliter dignentur licentiam imperuri. Spiritus fanflus, Wi cujus eih» nomine congregati, ad foq fanilç eeclefiç utilitatem vos feliciter dirigat dc conkrvet.

Datum in Neva civitate die tertio jr.enfis Martii, anno domini milieu mo auadnngentcfimo trigcfimofexto .

• CT.

Lttrra Regii dragonum Mfia <oη<·ιΛ.ι. ***Icili*** m ‹ ***ongregatrone gen&nlt m*** tr-i/ia ;<i/(Aa 7. mrn/u ***dpnli.*** MCCCt'XX X V I.

Socrnfanile gentfali fynodo B.ifieend. im ***Spiritu JanBo légitimé*** i.Hi^.yn.u. ***w*** ι.^·ι•>/"'| ***ecdefiam. reprtfente.ntt*** „<·»<·»·<' '-ancta *e·* ***Icfin Dei humi.u & dctvtin*** fthuj ·♦//•'.««»r/rix ***De·*** £»u;m ***rex A,rag"<ium***, **Sk i/u ç w ii/m** (T ***ultra Pharum.***

(

C*AcratiiTima fynodo in Spiritu fan/to legitime congregata, longum n· s de i icrium tenuit , ut folemnes ad w» oratores imttcremus. Quod profecto ut debitum fu-lfct, diu * T<l • efi exccutioni mandatum , mfi nos quemadmodum toti orbi notum efi , prxpediti fuiffemus. Hoc itaque tam fantlum propofiti-m e minibus rerum maximarum quidam cumulus nexu pene indiffolubih dcvimlus, non voluntas . que, tefie Deo , Temper ad hqc nobis ardens fuit, extorfit . Nunc autem quia nebis veridice relatum extitit. quanta cura, qu inta lolertia , quanta denique vigilantia imprzfentiarum incumbitis circa ea qu» ad ecelctijc l'ei reformationem , hxrcfum extirpat onem, & pacem inter firculi principes componendam. maxime faciunt, & quemadmodum etiam tote pectore operam dati», ut non folum Bohcmorum unio, qutm Deo auxih.intc acerrimis difpuutionibus, & indefeflis maudmfque laboribus procurafiis, concludatur, fed etiain ut Crocorum reduclio diu a Chnfiiano populo maxima cum avidixarc cipct»-t feliciter fiat, non modo alacres, fed divino infuper (ut putamus) quopiam nuntio invitati fuimus, ut quamvis non fimus ab huiuiinodi rerum dithcilhmartim laqueis omnino expediti, vellemus ulterius · morari lau-· >·« dabile illud diu mente noflr.i agitatum propolitum parere. Cupientes i^aur tot & tantorum operum bonoium . qu< rum glorioluS efi fruclus , participes fieri . quoi vos , qui m vinea domini affidue blxjratis. apud aeternum illum luminum Patrem rcium omnium conditorem confccuturi cfiis, legationem nofir^m omni auctoritate infigncm ad facratiliimum certum veftrum mittere decrevimus , ut fi totius dici pondus £< zfius non portavimus . ialtem bonam magnamque ejus partem aliquam fuftineamus, qua pofhmu» divina dementia fuffragante. cum his qui in operando primi fucrurtf, efficaciter in ipfa vinea laborare , vofque pro viribus ad optatiffimam illam ac felicem Grzcorum adipifeendam reductionem juvare . Quam quidem tum ad divini cultu» amplificationem ad ipforum falutem & concordiam, tum ad veflri fempiternam memoriam immarcetcibilemque coronam immortalitati perpetuo confecrandam, pemecefi fanam arbitramur. Jam autem delecli funt viri **illi**, quibus hrc provincia eft committenda. Lueras & nuntios praterea m omnes par-

ti r *1* tes

N^aftns nuper deftinavimu», ac alias etiam A stria paternitatibus digpdffimi» cum prona re noviter duximus destinandas. Quíbo» omne» reverendo» flt venerabiles prelate» plurimof· que Ucrarutn literarum eximio» interprete» · demum canonum ac civilis Cipientie infigne» doftores hortamur, ÔC quantum in nobis est, compellimus, ut pro tam pio negotio Cscillus confummando brevi ad vos proficiantur: nec longa certe mora temporis-contrahetur, quin noftra ipfa legatio , que ire propediem habebit, vobifcum flt. Simile quoque eri^de his, de quibus fupra diximus. Si quid autem aliud fuerit, quod pro Dei ecclefia vessriqud ftabialitate fle confervatione ampljus Acere poteri- ratu, illud gratiftimo animo perficiemus,

Datum· in nostra civitate Gajetç , die «ftavo Manii, anno a nativitate domini milled mo quadringentefimo trigefimofexto.

Rex Alphonfus.

CII

tpcftola Ducts Alberti Auftria snijfa concilio, leila in generali congregatione die Fcnens ft. Marti, MCCCCXXXVI.

Beverendtftimis in Chrifto patribus ac dominis unrverfis, ,n facrofan&a genendi Bafileenfi fynodo , in Spiritu fanSo legitime congregans, untverfalem ecclefiam reprtfcntaniibus, dominis & amtcis canffimu Albertus Dei gratia dux Aujint, marchioque Moravia.

REverendiffimi patres flt domini amici canilim., devota recommcndatione pnamiffa , fanclum vifitationis flt reformationis opus in dioecefi Patavienfi, fle dominiis meis, reverendis in Christo patribus domino epifcopo Gostantienfi provinciç Rothomagenfis, fuifque collegis in Bohemiam legatis per iacrum Bafileenfe concilium , ad precum mearum instantiam devotam, tnjunflum prudenter . & revera multum accurate inchoatum . Dcontinuatur in dies adeo feliciter, esrque jam In multis loci» patraturp tam amabiliter , quod omni dubio cefiante in utroque statu faflis exemplis, ut opera evidenrer demonstrant , uberrimus inde fequetur fruâus. Aflurgo igitur, Deo qui hoc fet> dum opus infpiravit , nec minus vestro fenflo ortui, gratiarum afliones devota mente referendo . Petens denique humiliter, fi forte aliqui tam fanélo operi tamque falubri non faventes vifitationem flt reformationem hujufmodi extinguere aut impedire conarentur, quod tales contra pnêfiitam iànûam commiffionem cum exauditionis affitôu vel dfeclu non admittatis. Veram', patres reve-Ehgerc poteritis. AflTefhspfius instanterque rorendiÆmi, (ut fine circutione loquar) vestras certifico paternitates, quod in vifitationis flt reformationis pnemçmoratanim profitcutione nihil aliud quurit, nifi Deo priscipue obfequi, flt deinde perfonas vifitandas a longo tempore '(quod dolenter refero) multum collapfas , ad statum reduci convenientem. Nec est qui veridice dicere poffit, quod in vifitatione flt reformatione pnsditiis alicujus lucrum feu commodam privatum quovis queratur modo. Recommendo mevtInmate in fingulis complacendi.

Datum Viennf die oihnro menfis Martii, anno domini 'millefimo quadringentefimo trigefixnofinto,

JP1STOLÆ

DIVERSORUM AD DIVERSOS

DE^CONCILIO BASILEENSI

Aut d* negotiis ad concilium illud fpeôanti- À>
bus, traçantes › hic feorfum 'congest^, 8c ' juxu datas ipfarum , quantum ex ipfi» ad- / verti potuit , digesta,

CIH.

Litera A Bohemis Confulibus civitatis Lgrtnfis tranfmtffa.

Uonorubibbus dr ciKumfpeftis dommit *cenfulbbut civitatis Bgrenfis mngifiri aviam & canfuies majoris chttatis Prdgenfis .*

SErvitium nostrum, juxta prrfenti» curfus qualitatem , vobis circumfpeclis & prudenCibus amicis intimamus 8< notificamus», quomodo omnes In una generali congrégatione jam apud nos constituti domini milite», terrigene honorabiles , civitates, 8c communitates («culares & fpirituales, concorditer deliberavimus, 8c finalitcr in hoc manemus, quod ad concilium Bafileenfe, tamquam ad publicam fle fecuram audientiam, mittere volumus nntios nostros fpirituales flt fiteuhres, qui jam ad eumdem tranfirum eledi funt 8c donatl . Avertat hoc Deus, ne bonum, quod diu defideravimus, & ad quod jam ostium apertum est, elato animo contemnamus: fed parati fimus, falvis tamen quibufiiam affixurationibus, justitiam Dei omnipotentis, in quam dnos locamus, coram omni Christianitate confiteri . Hac tamen conditione adjefla, ut eifdem perfonis ad eumdem tranfitum deputatis talis fecuritas procuretur flt donetur, ut tranfire ad ipfum concilium, ibidem stare, flt ad nos redire valeant Alvi flt fecuri, abfaue l» fione perfonarum fisarum flt honoris, flt aliarum rerum quanuncumqne. Et ideo cum nuntiis a concilio ad Nurembergam miffi» defidcramus convenire in civitate vestra, ubi de modo aflecurationis flt aliis neceScstibus nostri» intendimus' ore tenus loqui cora cfcGfcm, quemadmodum ex literis ctfdem nuntiis per nos direflis, quarum copiam vobis tranfinittimus , hnc & cetera quç ab eis petimus clare intel-

gamos f ut quemadmodum In hac re , quç vergit ad laudem Dei, utilitatem commwsem, flt pacificationem Christianitatis, exhibuistis, flt vos , bono initio pranniffi», impigre bborastis fle perdurastis uique ho», ita perdurare velitis ; (dentes quia merce» promittisur inch piensihus, fed perteverantibua exhibetur. Rogamus etiam, ut Uteras ipfe* cum vestro nuntio dirigere velitis urçmbergaap. Etiam defideramus, instanterque rogamue, quatenus ciritatibtu feu oppidis fiib&riptis, Pilfeq, Swan»-

berg, Tenea , Blafwkh, Schauftein, Babef- cem , Olbogen, fit ceteris omnibus regis refi- dentjn pjavito, literas Aeftra» dirigere delitis,mi & cum eto pratticare , ut nuntii nortri cum falvoconduttu dc aliis quibufcumque neccfla- riis ita provideantur, ut ad nos, vel ahum quemcumque locum ab ambabus partibus de- putatum , fecore accedere portmt fic recede- re, quotiefcumque fuerit opportunum.

Datum Pragn , feri» quarta poft fertum tentti Matthin aportoli , anno trigefimote- cundo.

αV,

Ipifiola Afifa a Pragfnfibus ad nuntios facri concilii Bàfileenfis in ATurrmàergu confifientts pro caufa Bohemonsm.

Pnerobiiibus rehgiofis fratribus Joanni Ni-, der priori domus pradicatorum Ba/Heenfium , d Joanni Mulbrun. ordinis Gjlervienfis,* nun- *ttis fynodi Bàfileenfis, fratribus dileihs, mo- gifier civium & confides jurati majoris 'civi- tatis Prugenfis,*

OBlaue pacis defideria amplettimur , cum fideli eorumdem ad vos dc omnes Chri- fti fideles reciprocatione votorum. Nam fummi dc «terni Patris lex clementi* poftu- lat, ut quod nobis , Id etiam nortri» proxi- mi» rite optemus. Sane venerabilis Bafileenff» concilii dudum paginam pietatis oculatae ver- bis redundantem , dc nunc veftram illi parem grata mente fufeepimus, utpote benedittionis femina, uberem f/uttum in virtute patientis allatura telutera . fet quia non modo nobis , verum etiam * dc ita univerfo ftatui regni Bohemia utrimque feribitur, quamquam non omnibus, fed fortaffe tantum nobis fit eate- nus praetentatum : eapropter veftr» honorifi- centiae perinde eq fucccffivo refpondcmus , quod mox prima ejufdem concilii vifa epifto- la, barones , proceres fie nobtfes , nec non clerum fic communitates regni nortri icriptis fic nuntiis noftris- avifavitnus operate, quate- nus dominica poft feftum beats Dorotheas ventura proxime ad civitatem nortram indila- te conveniant, congruum , falubrc ac finale fuper eadem felici materia daturi refponfum t ut quod omnes concernit, etiam ab omnibus pariter fic unanimiter comprobetur . Et quia tot fic tantarum communitatum fic perfonarum multitudo, tum propter locorum diftantiam , «utotMMi tupQ ob negotiorum - veritatem & pon- M**· - dus, non valuit repente congregari , - quare honorificentia veftra iolertiam obnixe depre- camur , In confpettu prafati concilii noftra prorogationis in refpondendo , aut oratores idoneos, mittendo , moram non ex fegnitie aut quavis alla negligentia , fed pramiHis ex caufis admiflam excutere, fic, fi commode fie- ri poteft, in loco quo nunc eflft , ulque ad ■■·' * diem cathedra beati Petri proximum, - fide- le. 0c (fperamus) caritativum praftolari ref- ponfum literarum noftrarum bajulis, fic nun- tiis ad honorificentiam veftram , quoties fue- rit opportunum, dirigendis aftecurationem fuf- ficieneem , ut tute queant ad vos accedere, ac in urbe veftra nunc manfionis demorari , fit ad propria reverti, telvis perfonis, fima fit rebus, procurare dignemini. Nam ÔC nos

A nuntiis veftris·, quos ad civitatem noftram - Pragam duxeritis rranfmittendos, de pari for- mi aflecurationis providere pratentibus polli- cemur, ut mutue voluntates & promptius dt facilius poffint partibus utriique deferri. v

Datum Pragc , quarta feria ante fertum pu- rificationis beate Virginis glonofe .

CV.

Atia Epifiola ab eifdem Fragenfibus confitlibus Civitatis Nurembergtnfiv tmnfmiffd .

Prudentibus & arcumfpe&is vins magi/bo ci- vium rf· fumtis confultbus Ctt uatis Λ urember- genfis magifter civium CT f'trati confutes ctui-

ADmirabilem fervitutem juxta temporis e- xigentiam vobis , prudentes fic circum- fpetti amici, pramittentes , notificamus quod triplicatas literas a facro Bafileenfi concdio cum ea qua decuit reverentia nos recepifle noveritis . Sed quia talis legatio infignes non folum nos fic communitatem civitatis noftra , fed etiam univerfos dt fingulos manentes , nobiles , barones , milites , clientes , terrige- nas , civitates fic communitates parti noftra adherentes tangit, concernit ; quamobrem pra- fatas literas nobis (ut praefertur) a facro con- Ccilio praetentatas, divina favente clementia, in noftra generali congregatione , qu« proxi- ma dominica port, fertum fantt* Dorothea nunc ventura noftra in civitate celebrabitur , coram omnibus tam faecularibus quam fpiri- tualibus notificare ac publicare intendimus : dc quidquid rei ex unanimi omnium confen- fu luerit in eadem materia decifum, praefato facro concilio ac vobis per noftras literas , quantocius potuerimus , intimare curabimus .

Datum feria quarta ante fertum purifica- tionis ,

cvi.

Reverendo in Chnfio Patri domini & L. Epifcopo Laufanenfi domino fuo fingulanffimo .

REverende pater & domine mi honoran- diifime , omnimoda recommendatione prsemifla, pratentibus adjunguntur deliberata ecckfiae Gallicans in concilio Bituricenfi: ubi perdigefte examinatum eft negotium, vilis fa- cultatibus felicis recordationis domini Marti- ni , fit approbationibus domini nortri Euge- nii , ac literis direttis Bohemis, nec non 8c inrtruttionibus veftraftm paternitatum per te- ctum concilium vobis datis , iter arripiendo ad urbem : fueruntque duo jurifte fit unus theologus deputati in ditto concilio Bituri- cenfi \ qui defenderent partem concilii gene- ralis, ceteris omnibus pro diflolutione arguen- tibus, dc nihil de apicibus jurium divini vel humani credo utrobique 'pratermiflum : fic tandem, nemine diferepante, omnes in unam convenerunt fententiam artkularlm deferiptam. Sed quia rerum Veneticarum dc guerrarum occupatio multos impedivit , nec deliberato- rum exeeutio plena potuit fieri, maxime cum dominus cancellarius Francia , dc alii regis confiliarii irent Divionem, ctim quibus par- tira viam peregi , fic die Jovis in cœna do- mini

tuUtane civitatem intravi ; ea propter , quia A cilio ecde.fic Gallican·, quod inevitabili ue-
rym eft deliberare, nifi deliberatorum exe- ceflitate celcbrasMhsm **eft**, nihil poflem agere
cutib fpquatur , ante diſceffum ex Bituris u- frnrtuoiè , nec niibi effet hoocftum dirigere
nanimiter elegimus dominqtn meum Aurehanenfem epifeopurit, utnufque juris dortdtcm, eum contra deliberata mea propria : flt nleo
itgilque confitiarium , qui prxmiflis omnibus de dirertione mea non confideret , flt Icribam
interfuit, & laodabiliflime fe geflit, concilio- quod .apud regem non proficeret · unde plu-
que devotiflime afficitur , flt hic debebat* ire rimum turbatus **eft**, fle etiam fcripfi aliquibus
ad regem pro execution? pranarta . Idcmquc prrlatis, per quos debet tranfire , flt credo fi-
prxfatus dominus Aurelianenfis flt ego feno- miha inveniet refponfa . Expolui etiapn eidem
ft in Iflbldduno fabbato in vigilia Ramifpal- quod^quidam domini cardinales in diflblutio-
marum locuti fumus cum domino cancellario ne nominati, concilio de prcfenti adherent ,
Franci· . flt quibufdam aliis- regis confiliariis, **viû** farti neceflitaté: flt quod in farto cir-
deliberata a noflns eis referentes, flt illa gra- cumventi affcnfum ditTolutioni prxbcbcnt ,
ttiTima habuerunt. Sed circa executkmem ni- nunc vefacitcr informati eamdem dtflblutio-
hil agi poteft . donec poft regreffum eorum B ncm revocant . Suafi infuper celebrationem
dc ttartatu pacis , quam annuat altilTimusfle concilii domini noftr: pape honori aeccdere,
ut ea exprimam plenej, qux fpero fecutura, tantis aurtoritatibus flt maxime fua approba-
non veniet ctet'o m recidivam qurflionem , tione laudabili approbati, flt cum de nde **a-**
fi concilium eft celebrandum · vel nc Bafi- **geretur** flt dticrimine Germani·, ipfe fidei do-
lex , &. ad fl.itim , quia hec conciulum eft : rtor flt Germanus non debebat in propolitis
led credo , alia fiet conventio prrlatorum perfiflere . Relatum eft domino cancellario
Galli· in Joco huic vicino , ubi agetur de 'Franci·', mihi flt aliis, quod quidam amba-
tractandi» m concilio generali , fle neceffanis flatores regii, qui nunc in Urbe fuerunt, ha-v
eccletix Gallican· ,- flt inde omnes progre- bitis promotionibus aut eifdcm promiflis , fe
dientur ad concilium Bafilecnle . Vnicors enim fecerunt fortes quod rex diflblutioni idhxre-
Æituris fuit fententii , quod fufliciebai ibi co bit . Sed dominus cancellarius mihi promifit
Mcflam Gallicanam firmare cum concilio ine- fohde flare flt repellere clavum clavo dirtis
vupbiliter Bafile· celebrando . In reformatio- ambafiatoribus. **Ego** etiam non timebo, fed
nc enim univerfalis cccleii· multae particula- exaltabo vocem fuper terta , dum locus ade-
res tangentur ; **8t fi exprefla ibi fuiflet prxti-**C **rit:** fle fpero quod dirti ambafiatores latis de-
ca reformationis, fortaffe adhxfiffent diffolu- liberabunt quomodo rem concluûm in novam
tioni . Et fi Rex pacificus pacilquc aurtor pa- deducent quaefticticm ; quia munera fumpta li-
cem inter regem ik dominum meum Burgun- gant , otnnefque fequuntur munera flt retribu-
di· propitiatus miieiicorditer tribuent , quod tiones. Si non fallor, expedit, immo fle necef-
largiatur ex mile rationibus fuis, quarum non fc eft , flt concilio generali plus utile , tefle
ell numerus , tunc ecclefia Gallicana ncccffa- Deo non dico ex laude mea « quod hic rema-
no folemms conveniet ; fed non eft dubitan- neam , quam quod vadam ad concilium. Fronte
dum quod ifta conventio fiet breviter , *8c* ad enim aperta refiftam in facies dirtonim am-
gloriam concilii generalis, & exiftentium ia bafiatorum; flt ideo hic decerttndo pro con-
eodem . Elcrtits fum ire ad urbem in contra- cilio , placeat eidem me habere pro prefen-
dictione mea multa , ignorantiam , inoxpe- te. Etiamfi me oporteat ire ad papam, far-
rientiain & silum, qui contrarius multum eft cinulas parare flt injunrta expedire opus erit.
corpori meo, opponens i fed virtus inflantia Major mihi quies effet concilio **adcilè** quam
onus accepi . Nec univerfie aut Gallican· ec- arflivo tempore equitare **ad Urbem:** fle major
clefi· penorum ineam mfrurtuoiam decuit de-D fuit mihi expenfa in via , quam fuiflet in con-
negare . Hac pollicitatione per me ultronee cilio ; fed nec perfott» nec burfie parcam .
pnemiffa , quod nunquam translationem aut Idem magifler Joannes dc Monte refponia
promotionem quamcumque procurabo , aut in- mea intimavit paps per proprium nuntium ,
fertam acceptabo . Conclufa prxdirta parla- qui abhinc Veneris poft pafcha iter arripuit .
mento regio & fingulis univerfitatibus ac pr·- Scnpferam etiam dominis meis' Rothomagenfi
latis obedientic regis tranfinifla **funt**, ut om- flt Arelatenfi deliberata ecclefi· Gallicane an-
nino omnqs firmati fint in conventione futura te paicha , ut nota eflet conclufio in Urbe .
ecclefi· Gallican· « & fi quifquam vellet fu- Salva corrertionc iacri concilii , credo quod
fcitare querelam, refpondebitur, Artum cfl , expbdit cum multa manfuetudine trartarc do-
ne agas. Magifter Joannes de Monte magifler minum noflrum papam , qui caput eft eccle-
in theologia , canonicus Leodicnfis , domini **fi**· , flt depreflb capite arida vel infrurtuofa
noftri papae cubicularius, bullas ex parte ejut manent membra. Concilium enim coepit **a** mo-
dem mihi prdentavit translationis concilii, deftia , flt femper modeflius agere poterit.
ubi mihi mandatur pro me flt provincia, tam **Iire pro canto dico, quia idem magifler Jo-**
pro exemptis quam non exemptas, ut loco & E annes caufam dedis loquendi . Sed refpondi
tempore concilio translato interiimus. Pntfen- quod ecclefia non eft
tavit etiam unum breve fub figno Pifcatoris : **hum Dei ,'qui bona opera operatus eft , fle**
nec non dc literas quorumdam dominorum **propterea voluerunt eum lapidare. Nec «ft fi-** **^^ST****
cardinalium in diffoltitione nominatorum : fle **cut de Joanne XXIII. cum vita ejus**
concludebat fandam flt ncceflariam diffolutio- **commendabilis , flt line exceptione quacum»**
nem , flt quod cum dirigerem in agendis . **que . Agebat infuper idem magifler Joos.**
Refpoodi quod tota intentione ferviam pape, **nes de translatione concilii ad Avinionem.**
eroque adjutor fui papatus , fle ad conferven- **• Aulum pnebetur Bohemia dicere ecclefiam u;** **' ****
dum regalia ùtndYi Petri in ejus pcrfbnam > ut **a fua facie aufugifle , flt padit ibi cariftiam**
» **mea** profeflio flt immediata fnbjertiv **exige-** **efle , cum pro vide hominis , pro pa-**
batu ; fed re conclut» confilio generali in con> **no dumtaxat « neceflariii fint viginti florent**
aut papales , locufquc Avinioncnfis inter re-
gnum

gnum, Franci*, Delphinatum , flt provinciam Provincia, fituetur flt intercludatur, que dominia funt regis flt fisorum foederatorum ; flt fic non effet * adverfitatibus regis tutus acceffus: quibus etfi daretur litçra de falvocondnflu*, opponerent quod per tales literas fe capitalibus crederent inimicis . Inflabat faltem quod transferretur ad Bifuntinum, cui ante faflam,pacem cum rege refpondi , quod regi flt fuis idem jus fle prtus competebat exceptionis, FaAa vero pace inter regem flt dominum megm Burgundi*, Anglici fortaffe Bifuntinum declinarent, flumine - interea carebat notabili civitas Bifuntii , quia etfi flumen habet qualecumque, inter flumina non nominatur per feriptores, quia Sagorum intrat, flt B
•*pn** «ai* Sagona Rhodanum, Rhodanus autem mare,
ttnt· flt ideo Rhodanus pro flumine fumitur , Sagona vero non, vel ali* aqua labentes & eam intrantes. Finaliter inflabat de civitate hac Lugdunenfi, cui reprafentavi eàfdem rationes militare, que in Avinionenfi militabant. Eft ehim hic maxima cariftia, & major * fperatur in annata futura propter fata congelata. Probavi etiam ex chronicis, quod locus quantumcumque folemnis , flt in firu fertili pofitus, f*pe fuerat a conciliis generad· libus improbatus : & ideo nec civitas Bifuntii , nec Bononienfis nominari meruerunt ; probans Bononiam bono nullam. Hec reverendiffimis paternitatibus veftris fic feriofeC feritare curavi , nolens his verbifcuUs fatigare concilium, nolens meum veftras paternitates latere intentum : aut rem geftam tacere › vel exprimens concilio , propriam gloriam querere apud facrum concilium dc affeflu ejufdem. Et expediret, fi non fallor › ut
* F··» mi nor* mihi feritantur fiepe concilii , quia ad
m. me frequentius - venerint confliélus . Dominis meis leçato Conflantienfi , Ciftercienfi , - ▼etiellicentt , *fle* ambafiatoribus Sabaudi* „ quando opus erit, pnemiffa poteritis exponere: &, fi placet, mandetis refponfionis efle'l flum vobis fafl*, flt quales inveniftis faven-
* tes in Urbe , ut intelligam qui funt de veris fratribus. Meipfum veftrx reverendiflimae pa-'D temiuti ad. vota offerens & mandata, in domino precor diu & feliciter eum valere. * Pnetreftiflc die vigefimooilavo Aprilis .

A de civitatibus*aliquos deftinare , quia pars eorum tota fle cum Joanne Craplione funt fimul uniti flt concordati fuper illis quatuor articulis : volehtes ut flt alii cum ipfis ad idem fe fubmittant , flt in unitate fint . Videretur ergo nobis flt aliis probis hominibus , quod veftra fereniras in illo termino apud fe aifthtorem , flt alios de concilio Bafileenfi ad hoc neceffarios habere dignaretur . Nam fi cum ipfis pro hujufmodi articulis poterit fieri concordia , non iritelligimus aliquas alias difficultates . Et ecce tr^nfimus cùm domino de Rofcmberg per eamdem viam, per quam huc venimus, fperantes apud eum ipfum auditorem invenire . Volentes etism cum confilio domini de Rofcmberg fuper iftis negotiis conferre. Petimus ergo veftram ferenitatem, nolite nôbis ad malum imputare, quod paululum deviavimus , flt quod ita cito venire non poffumuS, flt tamen feftinabimus : vementefque ad veftram ferenitatem. de aliis rebus plenius informabimus ferenitatem veftram.

Datum Prag» feria fecunda poft feflum fanfit Procopri.

CVH.

Ppiftola legati Imperatorii Romanorum ad eumdem , quem legatum jufferat omnes nobiles Bohemia convocare .

/femino Sigifmundo Jtomanorum imperatori Pnotha C^ajiolovuic^, Jrnejtus de Fulajfym.

SEreniffime princeps fle inviflifluhe Ccfar domine mi gratiofe , fervidum noftrum E vcftr* ferenitati femper prrmiflum. Serenitatem veftram fcire cupimus, quod* illam legationem nobis per ferenitatem veftram injunAam exeeuti fumus ad omnes barones , milites , terrigenas fle civitates Bohemi* in communi juxta concilium illorum , prout nobis veftra maieftas mandavit. Super hoc ipfi nobis tale dederunt refponfum. quod volunt ad veftram ferenitatem in die affumptionis beat* Maria virginis ad Ratifponam cum plena poteftate fle rcfponfo barones fle terrigenas , fle

CVIW.

Epiflola communitatis civitatis Piltpa de t *lifena Bohcmorum , & quomodo tes gefia fi› ab eis .*

Honorabili viro domino Nicolao ordinis fratrum Rfinomm cuflodi , & Pmcopio - Segel amicis noftris canfflmis , concilium & communita civitatis nova Ptl^ns .* ♦!««·.

SErvitiis noftris prsmifts , amici noflri cariflimi , bonas ac jucundas novitates vo-
l bis annuntiavimus ,. quod omnes inimici noftri contriti flt proftrati funt , fl.cut facro concilio flt imperiali majeftati ifta in feriptis dirigimus enarranda . Proceffus autem belli talis fuit . Cum enim utrique caflra ex adverfo metati fuiffent, exercitus Huflitarum multum de bombardis majoribus flt minoribus caftra ncftrorum vexabant flt perturbabant. Populus autem communis clamabat, contra barones murmurans flt dicens, Ut quid ita inaniter vitam perdimus , flt interficimur , fle tempus vane confemimus ? Progrediamur contra illos , melius eft nos pugnando mori , quam ita miferabiliter perire. Tunc affingentes barones At capitanei noftre partis difpofuerunt fe, ordinaverunt acies , flt procefle-runt ad pugnandum . Cumque inflaret Jiora certandi, flt acies contra fe procederent, not vero ordinati eramus retro in parte pofterior! , tunc noftre acies (fecundum quod ordinatum erat) terga verterunt ; fugam fingentes › ita quod nos, qui eramus in cauda in parte pofteriori, fuimus in capite a pane anteriori , Inimici autem hoc videntes , videlicet nos terga vertiflê , concrepante* buccinis, clamabant horribiliter magnis vocibus : Confurgite , confurgite , & mfequamur , ecce enim fugiunt. Et fic omnes adverferii confergentes de fuis caflris & curribus egrcfli cqueftres & pedeftres non funt infecuti. Nos autem , qui eramus in pane pofteriori, videntes quod fe a fuis caflris & turribus elongaverunt , affurgentes in nomine domini , cujus caufa agebatur, aggreflt fumus eos a tergo *

dc intercepimus eorum regreffum ad eorum caftra dc turres. Alii autem barone* de notailes cum omni mtnjitudine confurgente* a parte anteriori, invaferunt eo* unanimiter quafi vir unus .' Et fic ante dc a tergo eos tamquam manipulos dejiciebamus , cedentes , qnamvts multi reddebant fe dc reddidiftent captivn· , Non erat t,unc tempus captivandi, fed Interficiendi folum · Etiam aliqui per nos captivi, extrahebantur violenter de noftris manibus, dc interficiebantur. Et fic per hunc modum, domino Deo no· precedente, omnes inimico· proftravimu*, paucis evadentibus. Pro qua Victoria fit t)eo lau* dc gloria in fecula. Omne* currus eorum , omnes bombarde, omnia inftrumenta bellica, omnia arma defênfiva ablata funt, quia omne ibidem reliquerunt . Noveritis etiam , quod domini barones ftant in campi* cum valida potentia, nec recedere intendunt, quoadufque inchoata ad finem deducant. Imperialis vero majeftat ibkmnetn ambafiatam direxit ad eos , videlieet dominum * Purcham , dc dominum Erneftum *dc* alios quamplures , Iu quod illa ambafiata multa bona Operabitur. Etiam vobis , ut fcitis, infinuamu*, quod dominus imperator fcripfit nobis, quatenus plures de concilio dc de civitate debeamus venire ad fuam ferenitatem , fed du* c>uf* nos retrahebant. Prima , timor inimicorum, qui femper minabantur nobis, quod fi vifloriam habuiflent ,C omnibus modis volebant ad nos redire, dc in toto nos delere. Noftra autem intentio femper Atii, libentius velle mori, quam ipfi* fubjici. Sed indefinenter Deo gratiarum aôiones referimus, quod nos de manibus horum liberavit . Secunda cau& adhuc nos impedit. Quamvis jam elegerimus eos , qui debeant adire praetendam domini imperatoris , défunt tamen expenfe dc impenfe , quia non poftitmus inter nos conquirere tantum de pecunia pro expeditione illorum , dc ftipendiarii pro majori pane confurrexerunt contra nos , movente* de ftipendiis a multis annis retentis . Et fic illi repecunt ftipendia dc damna , dc' nos fumus in pemfria magna. Ergo, amici D carifillmi, circa imperialem majeftatem de facrum concilium laboretis, quatenus nobis impendant fubfidium , quo modicum ab oneribus debitorum in parte liberari poflitftus.

Datum in nova Pilzna fçria tertia poft feftum corporis Chrifti.

- CIX.

htera Mtjfa domino Cardinali legato per quemdam civem Nurembergenfem de interemptione Tabontarum & Otphanorum .

Jtevenendiffimo in Chriflo patri & domino domino Juliano , miferatione divina fanlb Angeli E *cerdinah , apofiolica fedis legato, domino meo fingularuer gratiofo.*

REverendiflime in Chrifto pater dc gloriofiflitne domine , exuitet iacrofanôa fynodus, gaudeat cunflus populus Chrittanu*, fetetur dt prccipue animus vefter de tam celebri dc felici vidoria , quam dominus Deus exercituum fui* Chrifticolis contra hofte* bonedifli nominis fui mifericorditer concedere dignatus eft. Noverit igitur veftra reverendiflime paternitas, quod die dominica proxima poft feftum corpori* Chrifti, barone* regni Bohemia , civitatis antique Pragenfis dc aliorum fidelium fulciti pnefidio, cum Taboritis dc Orphams campeftribus in virtute aitiflimi bellum aggredi funt', dc per totam dominicam dc nodem fequentem prelia continuando certarunt , dc dic Lun* hora tertia diei bellum pro parte noftra, auAore domino , feliciter terminatum efle dignofeitur. Ec ceciderunt de parte HufiUaram univerfi campeftres numero tredccim millia . Inter quos interempti funt ille Zapko capitaneus, dc Procopius dc Lupus presbyteri feduAorcs nequam, dc ['oc. capti exiftunt carceribus manBcipati : & de parte noftra, quam altiflimu* coniervare dignatus eft, perierunt dumtaxat ducenti : quibus clementia fidvatoris dignetur mifercri. Ceterum, reverendiflime pater, dirigo magnificentiae veftr* copias duarum liters-' rum vulgarium materiam belli prxdifli continentium , ut In illis eadem magnificentia veftra nedum dulciter recreetur , fed de hcc nova veriflima intimet domino meo fingulariflimo domino auditori , ur dc finceritatis fua integritas gaudeat feliciter'in domino, cui honor dc gloria in fecula feculorum. Arnen .

Scriptum Nuremberg* in oôava fefti corporis Chrifti, anno *<9"c.* trigefimoquarto.

CX.

JtyjMa cujufdam Capitanei Je vtiHt Tabontu.

Nobili &■ ftrenuo militi domino - Kulbvyno dt - Durifiba fratri meo dileOo. ‘ ’

OBfeqrriis premiflis, frater cariflime , notifiée vobis , quod regrettantes Deo bene valemus , dc Taboritas hodie cum Dei adjutorio dc meritis fanfli Vvenxelai proftravimus , dc damnum modicum de parte noftra percepimus, dc dc Taboritis magna multitudo intcrfefla eft , fed illorum numerum qui D in loco remanieront nefeimu* : quia a loco confliilu* ftatim ulteriu* receffimu*, dc captivos plure* adduximus. Et de equcftribu* aliqui majores , fed tamen pauci. fugerunt dc evaferunt. Et il|a ftrages fafla eft inter oppidum Gurfim dc inter Brodam in illa planitie . Piltznenfes aciem duxerunt , dc primi aggreflt funt eos, de direâo tramite receflerunt cum curribus dc familia mea, ficut boni dc probi fine intermiffione dc retroceflione. Propterea , frater diie&e, iftis auditis , illam ftngem notificetis principibus . Et fi poteritis aliquem expedire ad uafiueam majeftatem , illa ferenitati fu* nctificetis fine Intermiflione dc mora. Et etiam fi juvenis illa E nuntius Zapko venit, expediatis ipfum Karelftain , dc abinde requirens ubi 'fuerimus, veniât ad me, ubi campum vcl cafln pofuerimu*. Edam ulterius nuntium ad vos expodiflemus, fed cxpc&avimns de retinuimus nuntium , volente* qualem finem consequeremur, ldcirco credimus dc confidimus illud , quod in primi* Uteri* poft cenam fcripfimus, quod ■'' huc facietis. Et ulteriu· etiam finceriter rogo , fi aliqui de mei* furtive recedente* a me ad domum veniant, quod ipfi)· caftigahiti* , ficut in prima Utera (criptum eft vobi· . Et de

gen-

gçntibul armorum nunc cophun) habemus At A
valida multitudinem, *'
niunt in unum. Et nihil -aliud intelligimus
nifi quod omnes civitates fubdcrtxur oebis.
' Et cum iftis vos Deo reCommendamus. Orate
Deum pro nobis, & nos pro vobiv.
• M*-* . Datum inter * Priden Ac Kurfym jam poft
•^Cteack· a· conftiflum fatftum in fero, dominica poft fe-
corporis Chrifti.
ttafe&t» * Stcnko de Duriftiba reddens in Timmhot*
flab.

?

Epijfola Bohemorum Ad Chnfti fideles.

Univerfis eft fingulù Chnfti fidelibus » regibus, ducibus , mardumtibus, comirtôtu, *baronibus , nobilibus, militibus, clientibus, civibus, omnis ftatus* d* *"conditionis hominibus, barones, nobiles, milites, clientes, reiteres communitatum, prefeSi urbium, judices, confutes, jurati, aves ,lota<jue communitas Bohemia gentis, in regno Bohemia pariter eft marchionatu Moravie conftituti, divinarum veritatum cognitionem, dile&onem (ft ob/êrvantiam faluturem.*

CUm unigenitus Dei Filius, qui eft eternaliter in finu ejuideth Patris «terni ,C
•MtlaM· *s defeendiflet in terras, locum non mutans, &
majeftatem non minuens, fed humanam attu-
**. mendo naturam, multifaria falutaris vine documenta ore , manu aç manibus contradidit : de quorum revera numero itta quatuor infignia fuis ad imitandum difcipulis & exemplari converfationi reliquit : quorum fic de dignitate primum eft , ut diviniflimum corporis & (anguinis ejus facramentum per miniftros ecclefic fidelibus miniftretur . Secundum , ut verbum domini libere, publice, & veraciter per eos, quorum intereft , prodicetur. Tertium, ut civile dominium, vetat lethale virus, auferatur a clero. Quartum , ut publica & poriora crimina per legitimas peteftates a plebibus fidelium extirpentur. Has profecto infringibiles veritates, promotivas fidei, roborativas fpei, auôivas caritatis, regulativas vit», nec non procurativasfempiterns (alutis, humiliter amplexantes, juxta virium noftrarum' modulum gratanter fufeepimus, ftudiofe profequimur, profequi quoque intendimus, quoulque fides concludatur cum vita: ut ad illarum agnitionem, amorem, & obfervantiam fidelem, etiam a principio jugiter jffeciavimus, Ac nunc accuratius omnem Dei populum atteilamus venire. Unde non parcentes fumptibus , laboribus, expends, plures per nonnullas Chriftianitatis regiones epiftolas folidis feripturatum aufloritatibus eafdem * virtute fulcientes tranfinifimus. Nihilo minus vifitavimus Chriftunifliraum principem nunc magnificum Fridericum marchioncm Brandeburgenfem, nunc iltaftrem regem Poloniae, & ad icreniffimi Sigifiasundi Romanorum ac Hungaric regis inftantiam, nobis per fpedabiles legatos ipfius ftgnificaum, pridem in Presburg, & nunc in Egram civitatem imperii venimus, omni nifii ubique inflantes, ut nobis in concilio ecclefi· generali audientia publica, li-
;ur, fu-

per articula ' -init prcdiAta, quatenus pu-
Nice, palam & manifefle in totius confpcclu
capcilh illos quatuor falüttres articulos, quos
pro fide renemus, tnanifeftare, dilucidare,
declarare, adftruere, juflificare, probare & defenfiire feripturis facris , beau/romque doliorum fententiis , in ei&iefti feriptuns^ veje^^c.
inevitabiliter fundatis, libere, omni impedimento feclufb, valeamus. Et quod tota una
Dobjfcqpr Dei viventis militans reformetur eckfia' in capitibus fais pariter & membris,
juxta facri fexipturo doctrinam,. Qui nimirum
rex , prineipum , epifeoporum. procerum , <3c
doflonim communicato coniilio , refpondit
quod ifta limitatio audientis <k reformationis
Becclefiz derogaret libertati & privilegio conciIii generalis, ftipra omnem legem eminentis:
fed quod nos, illis limitationibus & declarationibus noftris ex divina lege'& fancloium
doliorum tementiis omittis, ftemus in his omnibus determinationi & definitioni ipfius concilii. Quod profctlo nos merito, rationabili '
ter Ac rite reputantes illicitum , & prorius mdignum, ut videlicet divinas veritates juftificata» in fcmetipfis humanum judicet arbitrium , & (alvet aut folvat pro fua voluntate: quod utique interdum, folida veritate relifla , opinionem fequitur , ficque ipfam nonnunquam fallere contigit, & f.illi. Et quod
illi carum veritatum & noftri fint judices, qui
illas, divino pcftcrgato timore, tamquam er*rores* notorios, & nos propter obfcrvantiam
illarum veluti erroneos, inconfulte, perperam
At temere judicantes damnaverunt inique, ut
fic inimici ac noftri hottes fzviifimi in noftrum
exterminium adfpirantes fint judices. Quod revera fana vetat ratio, divinrque & humane
leges abhorrent. Idcirco ipfis in hac parte noluimus neque intendimus confentire. Sed hoc
praefçrtim optavimus Ac (ut zquuwi & iuflum v«i««l ı,.^ı
eft) jugitet optamus, ut divinarum feriptura- '7
rum rediflima & infallibilis regula per jufiiflimum judicem , juftitias & veritatem diligentem,
dcrcljcla in terris, qur nec failure poteft, nec
falli, in medium concilii proteritur, & bca-
Diorum doclorum (ut profertur) finem , Ck juxta illam eorumdem articulorum & noftr.i rcclitudo aut obliquitas poterit comparari, confequenter reûificari, aut approbari. Sed hoc
ipfi nullatenus acceptare voluerunt. Hanc juftiifimam aequitatem per nos illis oblatam veftra quzfumus dignetur penfare induttria, nec
non partis' adverfæ de fiiperb-e ignavix timore contumaciam arrogantem , qua fe fupra fe
enormiter erigentes , nituntur fihi fubjicerc non
modo omnes Chriftianittimi principatus. regna'
& dominia. fed etiam infringibiles divins veritatis doftrinas, domini noftri Jcfu Chrifti
morte veraciter confirmatas, juxta fuum libitum trutinando *Sx* judicando variare , ita ut
E quod nunc per Chrifti fideles vere creditur Ac
fervatur, tandem eorum arbitrio
tamquam error & fuperftitio totaliter declinetur , ficque Chriftiana fides non in petra foliditîma, fed in arena mobilittima fundabitur,
quotidians fubjeila ruins ;& verba Chrifti perenni firmitate fulcita, ita ut cxlum & terra facilius tranfeant, quam ipfius comhiutentur fermones, veluti ledi opertorium, ipforutn mutabuntur cenfura. Sed quid hac temeritate ftultius? Quid hoc errore nequius? quid hac pefle pemiciofius poteft inveniri ? Ipii quod dixi-

S f mus

m Radicate , ptnfoca, attendit· , obfecra-Ia, univasfi dc fiaguli Chnfts fidei··, fi ifi catas tenorem percipieti·, Infuper dkH Praigitafea fcripfcrant domtais de amids nofiri·

. Illi quippe per orbem serraram ritates dominicas cunriis populi·, tribubus dc linguis fideUmr nuntiaram , eafiiem propria morte firmantes : ifii purpura veftjti dc byfib, gloriofi in populo, canes muti «ficati, iu caftris fic urbibus tranquille refident, fic eafidem veritates omm afpcraantur audire, ap propter earum obforvantiam fidelem fideles fpoliant fama, vita fic rebus, non pçr fe , quia cubant cum fcortis, fed per cruenos crocis o-
t rerilionem , faculare brachium in ocdfionem fidelium fallaciter coociiantes. Illi , relKhs omnibus mundi divitiis, omni virtute ornati, In paupertate dc jejunio dominum fequehan* tur : ifti urbium, caftrorum , prodionun dc re- t gionum - pofieftioncs, viri divitiarum infti-
tuti, pleni vitiis, non Chrifium humile» »n
T** contemptu. fed fuperbiflimtnn fatanam in pompa fic fafiu carnifone voluptate fequuncur , a quibus , utpote pfeudoprophcti·, attendite , fuadet ipfii Veritas iacreaa . Et fi illj, ut proponunt , cum exercitiba» fui» vabdiffimis regnum nofirum invaferint, ufque ad internecionem (ut afleritur) demoliri cupiente* , no· in altiffimi virtute , cujus caufam profequimur , habentes fiduciam , vim vi cogemur »»–£ pellere , quemadmodum omnes leges dc oronia jura permittunt. Que omnia jufta dc retionabilia fupraferipea vo· viri illufira· fic nobile» animo diligenti penfâte, dc catholice difcutite, fi in adjutorio fccleratorum hujufmodi clericorum, dc temerario ac erroneo aufu de veritatibus omnipotenti» Dei fontientium , in voluptatibus hujus ficculi dc meretricio ficut in fterquilmio jacentium, veflras animas corpora pariter fic perfona» In beUicofis periculis folubriter morti exponetis, contra juftifimas per nos vobis crebro oblatas Chrifti Jefu equitates .

Datum fabbato in arf^ika bea» Marin Magdalene. fub tigillo/éommuni omnium adhe-D rentium evangehea veritati, circa limites regni Bohemia , sano domini millefimo quadiingentefimo trigefimoprimo.

CXII,

//m Fjn/hU per Xgrenfer edj» ruattiu OMtcdd Nnrtmberge exiftintitiu.

Devons & rrbgiojis in Chriflo petrihtu & dormait , domino /oonm Nfder prion domtu Produnontm lafletr.fita» , & domino Jomo- ni *de Mulenbrnn , ortàtu Crflevâenfls,* masnu *fynod» BaJUeenfit domtnu & pmeeptonbou noflru, confnlti pnti oppidi Xfrenfu ,*

PRamiffis icrvitiM ad beneplacita veftna voluntatis , honorabiles ac dileâi demmi , ficut fcnpds veftris nobis proxime miffis deraflis ut lions veftra· «Mfos Pragenfib» per nuntium nofirum dirigere curaremus, hoç fecimus ; de fcripfimus «ifiiem amieabiUter » prout alias erat eis per no» feriptum , tf'c. fic idem nuntius hari de fero ad nos eft revertus, portans nobis refponfiun ab eifiiem, qnod vobis pnricntiixM decrevigsus tranfmittcodum, 11·
taris nobis direria vobis rntataq· prajTsntlbns iaterdufiun. Quam fodant transferri de vul-

dis § moneat ia Uteri» nobis miffis pro luriu dc fecuriate ordinandis, quoad oppidanos PUxnenfes, nobilem de Swaaabcrg, oppidanos de Tenla, ac allo· oA fidarios forenimmi domini nofirl regit Bomanoram , Dc. vos ipfi intelligiti· dc fcttis, Quod no· nec ~~fcimus~~ , ncc ~~pofiumu~~ hujufmodi falvumcondofhim ipfi procurare : quoniam fuprsdkh oppidani dcnobiles nofiri font advprferii, fic quotidie ab eifdem formidamus inyafiones. Ec fi hoc non rifet, parati effenui fic cum omni conatu vellemus pro hnjufiuodi falvoconduriu libenti animo laborare/ prout bocufoue in negotii* pati» fit communis utilitatis Cbrifiianorum no· voluntario· fic prompto· exhibuimus, dc in foturum volumus exhibere › prout hoc in jMobi· experti cftis, fit-in futuram experirÇdébetit. Idcirco delibaretis cum Nurembergenfibu· ac aMis ad hoc idoneto, per quem aut per qnoa dirius fàivufcondorius dc fecuritas poffic procurari , hoc faciatis fecundum videre veftrùm ficajin» 'nim, prout vobis videbitur expedite. Quid* quid autem no· ad hujufmodi pofiumua coofulcra fic juvare, faciemus voluntarie , omni fegnteia procul amota .

Datum foria fexta ance Invocavit, anno do mini millcfimo quadringentcfimo trigefimofo* cuodo

CXIH.

E/tjhde *Pmgenfitm ad mtndet* rimd/a ,

Jtrornmtfts ec *rthfpofls* m Cfrjfo /retritai /ean· *m Nfêer* priori fossiuaratfcatenim. .BqjSern- *fittm, & Joettm de JtrMntn luattOt condtii Bofileenflt, megger* rwia· , ceqfriri d* *Jdh tin ddteau Fngenfls,* mc noa asqgMies, *noètles,* iaroner , ac rspiiuari eaptreitama *φ* eMtsiaiWflnaa regni dhlrasi» d* moirfii»·· lar JforwuM.

AFfeAanda peris commoda in fiutuno vero tranquillitatis auftoce, reverendi de rclqdofi viri, epiftolarum venerabilis concilii Bafileenfi· dt veftm, no· ad audientiam plenam, piam, dtfecunun invitantium, fecunditate fecunda gavifi , meriao arbitramur dementifEmum fupra omnes dtmtinum vifitaie plebam feam in piis vifceribus mtfarationum Efuaeum, ut reducat corda filforam ad patres priftiaos , grefedqu· ipforum dirigat In fomitis juftitin dirdlifflmlsprimitive ecclefi·,quatenus tempore noviffiaao vnrnssria adorta ad •efperam corruptibilis mundi rnrraptejt, ia mifitantis ecclefi· gforiofe dvitate halriKM cum fidssda, fide, fps , atqu· caritate rivas ·- •animes, qui fe foerant in futurabeatitndtais aula cadefb fore fodaies, Unde luimus, gubernatoribus dc pop hernia congregatis, in- hoc raie finalior. ut oratores noftrm dc legatos ad pro-

meente doodMt felitiaer inchoatam, budXM-lt ft canAu fidelibus froftaofo concludatur edWhs. Sed qeia uuteque cpsftolo promitis tenor effert, ipfum conciiinaa ft vus fub nomine ft aoAoritate ipfius ad largiendam affecnratioaem futirientem ft rationabiliter expeAandam oratoribus ft legatis mittendis a notiis « eapropter obteramus. ad Egram civitatem vobis ft nobis coMermmam, quo celerius fieri poteft , cum principibus regni Bohemio adjacentium regionum venire velitis , ibidem cum noftns certis nuntiis ad boc fpo- '/•^culiter deputatis, tempore per vos ftatuto - minime unito «neniis, nobiique per nuntiam- —3 prefenteo intimando congrcfiuri, fub felvis certis conditionibus ipfis noftri» nuntiis a tota parte noftra conceflû, modos, conditiones ft proceflus hujufmodi aflecurarionis & audientia noftris oratoribus ft legatis a ditto concilio pneftandts, plene ac eflettuaiiter inflaturi & difpofituri finales ita ft taliter, ut nos oratorefi|ue noftri ft legati ad concilium fapediftutn mittendi, prout in epiftola vdlra nobis tranfmifia feribitis, de cautione per vos nobis & ipfis ofterenda merito debeamus ft debeant efle Contend . De veftra etiam patienti prxftolatiooe ac benigna, ft de his qua nunc icnbitia , nos noveritis efle multum grato* pariter ft gravifos.

Datum ferta quarta poft diem beati Matthia apoftoli domini, anno domini millefimo quadringentefimo tngcfimofecundo.

CXIV.

£ptJM» cefufdeu Cepuaeei ed iuperaloeem Jtttrmuwiuu de rebel Tdbonhcu.

Serreifiiùe pntmpi Sigtfmeedo ffomanontet en· penton Jfib de Sietnberg, elrnt de Jfolic^.

t

SErcniflime Czfer ft rex domine gloriole, fervitium meum pramifliim veftraa ferenitati. Scire veliti*, quid aAsam eft nunc in Pragenfi congregatione circa feftum fanfli Joannis Baptifta. Quando ibidem convenimus, tunc aliquilnis diebus poll noftram ibidem conventionem omnes civitate», qua noba contrarisbantur , ibi nobileum unita funt , excepta <À>lonia. Et t tndem poft aliquot dies , Zapho fe antiqui Tabontn cum fui» rotis fe fequscibut fe cum dida Colonia etiam nobiteum funt' uniti. Et poftquam nobifeum fisetunt compofiti, ftatitn veftra fereuitati nos omnes tale rcfponfum dedimus , ut ad vos irent. ft veftram feremtatem peterent quatenus veftra ferenitas velit appropinquare Katifpcaatn, ft quod ibidem ad veftram fiereniutem tranfmittere volumus de terrigenis & 'de civitatibus . Et etiam cum veftris nuntiis contulimus. ut peterent veftram feremtatem ^quod eadem veftra feremus nobis de ûhrucondudu providere dignaretur , u&pe ad numerum trecentorum equorum ft totidem perfimanun . Xogamus etiam veftram ferenitatem ut fe in iii» gratiofem velit exhibere I Etiam feire dignetur veftra fereeicaa quod hujufmodi conventio fieri debet in fefto fenihs Mario proximo . Videtur multis probis hominibus, ft mihi fimi&mr , quod habeati» In hurofinodi lias Frago ftaeraM a fecro concibo deftinati, ft illi ut plenum mandatum a fecro cenabo habeant. Nam ÎperauMS m Deo, qopd oroha negotia bene fuctedem. Sunt enim quad omnes homines de militaribus ft de civitatibus qui dcfiderqnt veftram. ferenitatem fupra fe dommari.

Datum Praga â Uh m ante feftum feaAi Frqeopii , anno milldimo quadriagentcfimo trigtfiusoquano.

CXV.

'fyifiMa Trafeibenfiltm Nrfe ed fuat

Heverendigieûi, memd^tte te Cinfe *petnbtu* ft . . . . fecra dkproutmro *fidei . . . gret»- vefirenm revenndtfimentm petentitentu inudet &* deuro *preleti,* ft cqpiruU ee/mroa» *ecclefientu TtejeOeefittm, berettet, militet & tedium,* ac tegtmqgyfn, *fcebtm, ft rtAtrei, civde/it O' epptdoreu fit^ne Tttte&enfii.*

RF.verendiflimi revertadiqnc patres 3t pruAantiffimi domini, feribtmus facrofenAu Bafileenfi fynodo , prout in copia pmfenti- Cbm interclefe perpendero nodant paternitates veftne pariter ft videre. Verum res nobis dura eft fe multum aliena, quod ad requeftam partis nullum interofle habentis aliqua citatio feu proceflio ex officio decerni deberet. Prius enim imereffc parus declaratum extitiflet, fe demum forma juris oMervaca. Durius tamen multo vifum est , quod decreta fecro fynodi in «adern materia variationem fumum, ea fervando ft ttcufiindo . Dudum enim decretum extiterat, quod ea quo a tribus deputationibus concluduntur , vim decreti ft condufionem fecri conciUi obtinerent. Kt pridem mortuo reverendo patre domino Zwvdero archiepdcopo Cufaroeafi tres deputatio- One» cossduferam inhibendum fore , ft inhibuerunt omnibus canonicis extra ft infra diocefim TrajeAenfem exlstentibus , ne aliquid novi attentarent, quodque ab omni eleriione ceflareni , volentes ad pacem diri» dicrccfis ft patrio laborare, quo execution! demandari non poterat, nec vim decreti obtinere . Fed quod nuperrime tres deputationes (ut nonnullf p<»tendunt) citationem perioralem concluferunt, ilhsd fecundum eofdcm (ut afleritur) in vim tranfivtt decreti . Caufem diverfitatis, quare Ma admittitur, quo est probativa pacis , illa autem, qui est pacis nuttitiva, rejicitur, ignoramus. Tamen unum vestris revorendiffimi» paternitatibus fit manifestum, quod E civitas ft patria TrajeAenfis inimicum k m voluntarium Jam plurimis annis tnmfeAis, ·> tianifi ecclefia vacaret, ft concorditer ciedu» cxisterct, non reciperent, uti nec tenerentur. Domkellus autem Tvalramus inimiou tria tMoUa, ft quotidie infert, prout luce ebrius eedeiui dcMomtrare volumus ftprobahMiltr mmm» quatenus liseram five os inrerchsfem videre ft tofe operam eteacem tradere

ad ea q·· Rite fin*, MC peraduart no-Adt Bnfemberg RM mail— Mtabilon te rai divtfouM·, gucrras, Miriness, te alia isutameramna mala hic de novo feminari. In quo Deb te hominibus boant vohmtatis multum complacebunt veftne reverendiffimn paternitates tepe difl» ; quas coafervare dignetur auâor pacis . Ex urbe Traieâenfi , anno domini miUefimo quadriqgentefimo trigeiimoquarto, messfis Julii die decimotrainto, fiib figillis majoris ecclefi* Ttajedenhs te nobilium ftrenuorumque virorum, Rçinaldi, <Pc,

CXVI.

Eptfola cujufdam Cepitenei ad imperatorem reter Teterwici/.

Stiper inuiior.

///n/rj£s*o te *mu&ifimo pnoapi* te drame domino *Sigifmondo Dei gratia* JtesMitenan im- *femper Jttgufir, Btfttgerie, Bohemia* , tec. *regi* , dramo me» *geotroffime dentur . Ixcellentifinto te invi&fimo ptinàpi te* domine draine *Sigifmnndo Dei gratia Bomonomm impenton femper Jugtifo*, Aatge- *na , Bohemia, Croatia , Dalmatia, iu. regt* , domine meo *pregrohofifimo, ego* Aimrp *Lulkda de Bon^ettix cefellaatu* m *Calefieia, fervitia mea vefira ferenitoti fidelifima coflantifima omni tempore pradtrigo,*

SFrenitati veftra notifico, quod Dei mife-C ncordia magna› fine cujus voluntate te poteftate nihil fieri poteft, fed omnia per ip- fum diriguntur, feflum eft , quod inimici he- ri hora vefperarum inter monafterium - Sta- lix te oppidum - Gurfim a vcftris fidelibus dominis baronibus te fideli communitate feliciter contriti te profitait funt, ita quod dc veftris fidelibus pauci perierunt. Et fic noverit ferenitas veftra pro certo , quod in dominis baronibus te terrigenis fideles iervitores habetis.. Et frequenter me allocuti funt de ferenitate vefira , quod ad vos fidelem te bonam intentionem habent, fecundum quod efi feclualiter oftendunt , te ulterius ofiendent : nec aliud intendunt facere, nifl"ficut fereni-Dte mitto . Et rogo ferenitatem vestram tamtatis veftne fideles domini & fervitores, omnia volentes feu intendentes fecere qu* pertinent ad dominum fuum naturalem te gratiofiftimum . Dignetur ergo ferenitas veftra manum fuam large ad cos extendere . te ipfis in fubfidium alkwot millia florenontm tranfmittere te dare Fu* opus inceptum ad honorem fertnitatis vestr» regnique illius, te coronr Bohemi· , melius terminare, te afi bonum finem perducere- poffint. Et ferenitas vestra in fubfidium illius boni perfixum vestram non dignemini abstrahere une mora , quia cum adjutorio Dei omnia bene procedant te procedent , cum ferenitas vestra venire non sardaverit . Propterva ferenitas vestra fidat , E qualiter illa victoria fuerit feôa de inimicis. Cum enim domini barones post vidoriam habitam de nova civitate Pragenfi in Praga perfisterent, gentes congregantes.....eodem tempore inimici de difpofitionc Dai a Pilana reccflerunt, te fe verfijs Pragam red·pseates, juxta novum Castrum aliquibus diebus castra metati effient, ulterius procedentes verfus Coloniam , domini baronas miferunt pro omnibus nobilibus, ut in fubfidium eorum contra inimicos venirent . Ibi dominus

^·ζ6· Skb»

- exercitam ad mr upiteit. Bt domU · «m». ni bernes te chritas Pihmenfis edam wMtem !7i, potentiam tranfinifit: te cas* pragrotomitur verfus Pragam feb castro Ceriestein, ihi ego te gentçs mm expedivi a fiteMbus fervteribus vestri» 500. equestres te pedestres, te curras triginta. Et cum omnes pnsdfeU justa Pragam conveniftant, domini barones extra Prague cum eifiiee procéderont, te cum valida potanda inimicos infeouri ftmt, te fie, quod de grati* Dei te fl»o juvamine illos a prostraverunt inter monasterium - ScaHcs te · ö«r£k oppidum - Gourfin , ficut fiipra feriptum est.

Pntterea ferenitatem vestram rogo, quatenus B velitis me fideles vestros iervitores, qui mecon fiant in castro Karlestein, acido pietatis a rcfpicere, te fiibfidium tranfmittere - te da· ? re: quia Deus novit quod hujus magnam indigentiam habemus : quia' aliunde non habeo illos bonos homines stipendiare , nec ab aliquo alio, nifi fenenitate vestra ---- expellamus tamquqm a domino nostro herede vero te domino gratsoGfiimo.

Datum feria 2. post festum corporis Christi , anno 143+

Cuntzo LukiTi de - Befennis * y—— castellanus in Kailestein. · aXZÎA.'

* ·■· **».

CXVII.

JH» BpifMa cujufdam capitenei ed esrmdrm *imperatorem de vi&ii Taborttit.*

Serenifimo te inviBifimo, tec.

SErvitiis pnetnifiis omni tempore fubditis te paratis, ferentffane tanpentov te domine grariofiflime , fereniuti vestne notifico, regradando domino Deo omnipotenti, quod contriti funt te prostrati omnes Taborit·, qui in campis jacebant contra vestros te nostros fideles , fecundum quod ferenitas vestra in alis liters melius percipiet, quam mihi Ccribit avunculus meus, quam vestr* ferenitati dirigo t«o· «unquam dominum nostrum gratiofifCmum » qua- '"*' tenus mihi dirigere per nuntium Caupotan. quia equi nostri in bello aliqui interfifeH te aliqui mortui funt, ita quod ambo caremus equis ad equitandum.

Datum in Thinhoviff. feria quarta anu oâavam corporis Quisti, anno domini millefime quadringemefimo trigefirnoquarto.

* Seneo Luckoldim de Reimiperg.

xu«£"k-

CXVIII.

Epfolt Ittpetotoeù Tnapepmdanim «d Aagvmam J>qpM· ·

&»&£*» <p *beatifim»* m *Otrifo patri & domina ingenio IT. ftimmo poatfiâ /iomeaorttm fno re^renAfima - Memune Jfeganmemu* râpe- *rotor Tmpegttndanam,*

SAndiffime te bcatifime pater te doustam in Christo, binas feries ejuidem fenOM» t* vestr» per galeam Venetorum ftricepdfe fciveritM , bngufem Rmmb datam t alteram quoque Florenti*. Cratiflbna noble contenta in ipfis cordiali mente percepimus, requifitioni hqui-

■i pvoiibata tataatte com toto no-A *raImperio leto anime affirntirr dlfpaftti. · Qab «rim tfegm· ilUvo bete vtttere ccoftrotam m^go dafideri» optandum ? Parcat Deu· Ote, quibo· ooa eft timor Dei, eamdm fentaamm vexare, coriofem tanti boni operte merita adiapterr . Rogantia altiffiBua, tat ffigeatur ia prsadita taliter difponara, ut mute intirvtnht caufii, quo obdet prolibato fimAteati ab incepcte defiftere, ut optatur.

Data Trapexundte miHcfituo quadriagentefino trigetimequano, dic dedLo otavoOAobrJ.

CXIX.

Cmim^b *imperatorii grecorum faga* **vnr Mdi^iuMrwM** <»*αὼ.

CUm vcMrabilte vir Henricus Menger docretocum doAor, canonicus Conftenticnfis, unus ea ambefistoribu» facrofenAi generali· concilii Bafileenfis, <ſ"c. ad nqs tranfmiffua ad profini· revertatur ad profatum concilium, committimus «ntcdsAo concilio de fiatuendo dc defignaado loco fienda generali· dc cecumeuico fynodi, quod defignetur dc ftatuatur locus maritimus, ita quod non fit aliqua civitas, excepta Ancona, ut poffimus venire ad illum locum cum omnibus nccc flarioC debentibus interefle, fine difficultatibus dc incommodis , cum multi ex illi· finies dc infirmi exiftant ; dc maxime fenAifEmut meus dominus oeçunscnicus patriarcha . Et in tali loco plure· prolati orientalis noftro ecclefia poterunt aggregari propter facultatem dc nou nimiam diftantiam. Qui quanto plure* adfuerint , tanto utilius ad perfeAionem unionis erit. Proterea hoc erit maxime conferens ad utilitatem dc fecuritatetn noftra civitatis, propter multas caulas diAo venerabili viro didas . Prveipue vero hoc neceflàrium eft, propter protendam fenfliflimi dc beatiflimi domini papa, quod commode advenire poterit, hoc erit gratiflimum, dc ad perfeAionem pre- D meditate unionis quamplurimum valens, nec non ad honores dc favores futuri concilii. Propter iftas dc plure» alias caufis debet pnediAus venerabilis Henricus rogare Bc deprecari ditam Bafileenfem fynodum ex pane noftra , ut noftra petitio adimpleatur. Et cum antea per noftros ambafiatores nominavimus nonnulla loca, que non funt maritima, petimus dt cum inflantia rogamus, ut non fiat impedimentum noftra petitioni talis locorum expreflSo, fed fnstinere velint laborare illi reverendiffimi patres propter utilitatem dc fecuritatem prapofita rei. Etiam ut oftendaf dc referat , quod omnia nobis fpeAantia fecundum nostram potentiam fine -pretermiffione E adimplebuntur. Propter hoc dc prodita Bafilecufis fynodus debeat facere omnia pnemiffa per iptem dc gpr fuo· ambafiatores integra- „*7*. *· ,iter Λ opportune . Et fi hoc - fuerit, nec nos estes» "» poterimus tempore deôgnato, dc etiam proadflb. Nec poterit aliquis nos reprehendere, confiderato quod caufe erit concilii, ficut dc not non dignamur accufere proditam fynodum propter tnnfeAum tempos in decreto deterrntemtum. cum talis tranfâtao temporis venerit propter circumstantias occurrentes dc temporanee·, eoa <x vokmtate concilii. Similiter sanem alit duo ambafiatores hic remanentes debent fecere opportune de expenfis dc aliis pro congregatione prolatorum orientalis ecclefia prout extitit promitfun : quia talibus expenfis dc aliis non in tempore debito fedis, fi quis ex «m caufii dcfoftu* adveniat, nos de expenfis nihil respondere debebimus.

Datum in urbe nostra Conscantmopolitane, millefimo quadringentefimo trigefimoquinto, die vigefimofexto Ncvembris, tub figülo nostro imperiali.

CXX.

Commino *Patrmrcha Confiantinopalitani feSo ambefiaton concdu .*

QUoniam propter multas rationabiles dc neceflaria* caufas ultimum dc non prntermittendum extitit, bcatiflimum dominum Eugenium papam neceflario adefle debere meditata dc folicitanda cum Deo fenAe catholica dc cecumenica fynodo pro unione ecclefiarum Christi, dc ad eam accedere perfonaliter dc interefle unanimiter cum iacrofanAa fynodo fecra Romana ecclefia Bc omnibus -ipfi ecclefia aggregatu, ut poflimus dc nos, Deo auAore , illic perfonahter adefle, loco commodo statuto, una cum potentiflimo dc fenAo meo imperatore, dc alii* nobis adherentibus , dc fic fiat traAatus dc constitutio unionis, ficut daret Deus, dc ab utraque parte conventum dc affirmatum foret, propterea humilita* nostra ad pratens committit tibi venerabili viro, Henrice Menger, decretorum doAori, canonico Constantienfis ecclefia, uni ex ambaftatoribus fecrofenAa Bafileenfis fynodi, ad fynodum fandam revertendi, ut, quando fueris cum prodita fecrofenta fynodo Bsfileeofi, studium dc diligentiam omnimodam exhibeas, dc instanter labores dc opereris, ut statuatur beatiflimum dominum papam in meditata cecumenica fynodo interefle perfonaliter, dc non reprafentative , eleAo dc statuto loco congruente dc commodo pro quiete difli jeatiflrmi domini Eugenii dc nostra . Propter noc fata est tibi pratens donatio dc conceflio nostra in feripti* caufa roboris dc firmitatis .

Datum Constantinopoli, millefimo quadringentefimo trigefimoquinto . dic vigefimofexto menfis Novembri*.

CXXI.

EpifMa legati concilu ad legatum pontifiai.

Reverendifima in Chrifio patri & domina domino Julmum , miferatwM driâaa until fanüa Sabina fanSa Romana eeclefia pretbptero cardinali , vulgariter fanSi Angeli nuncupato, m Germanie epofiolica fedri legato , vefira reverendifima paternitati! bumilit J/enncut Menger.

REverendiffime pater domineque metnendiffime, fecundo Januarii cum galete ad civitatem Venetiarum Dei gratia vivu«, fed non fenus, reverfus fcm. Et ut in psncis me expediam, quia horam feribendi non habeo, no-

noverit reverendiflma paternitas vestra quod omnia nobis per (aerum concilium injunfta votive expedivimus, ita qnod dominus imperator fit patriarcha omnia capitula per ambafiatore» ipforum in ftcro conciHo couehsû fic promifiâ, fit ut In decreto continentur, de novo fimiliter per bullam auream & plumbeam ratificavit, <tc. Et hoc pro nunc paternitas vestra reverendiffima me excuiâtum habere velit, fi noo statim veniam ! quia pro certo nihil in hoc mundo tardabit me, nifi hoc (era. Nam licet fim infirmus, tamen nihilo minus hoc conclufi, Deo Dante, quod iter arripiam , 8c de die in diem ibo, donec fic quoufque ad vestram reverendifiimam paternitatem gloriofem veniat quam toto corde videre detidero. Et verel gaudebit cor vestrum , fic iterum gaudebit, 'quia jucundiffima Irtiftimaque nova (aero concilio portabo: quoniam ramum virent»* oiivr fit uniUtts ecclesûx fane portabo , quemadmodum columba Noe in area prefentavit , *&c.*

Datum Venenis quarto Januarii 14)6.

CXXII.

Lttsra /oanmu it Kagufn & Simonis Irent» .imbafUtntsn Sacn Bafleeafis Cvnctiu, leda in Congregatione

SacrofaaBe Generali Bafileenji Synoio m *Sptntu Sanfh legitime congregata .*

REverendiflimi in Chrifto Patres, fit. Domini Domini noftri proflantifl»mi omni debita ac devota qrcommcudatione premifla. Licet prn Grana AltiSmi fperamus confocium noftrum Venerabilem Deflorem Dominum Hencum Mcnger. qui cum galeis Venetorum hinc receflit, falvum fit incolumen ad prefentiam veflre Sanfbflxna Synodi pervenifle, fit omnia hic per nos fit ipfum fafla fit agitata , ufque ad receflum ipfius, relatione ejufdem plene V. D. innotuiflc, nihilominus ad maiorem cautelam, fit nunc rebus hic peroprime dtfpofitis, curamus per proprium Internuntium Synodum Veftram de fingulis informare. Applicuimus igitur Conflantinonolim cum galeis Venetorum die XXmii. menus fe» ptembris prxteriti, fit de galea ad domum, per Imperialem Msjcftatem nobis ordinatam , cum honore fuimus dedudi. Poll adventum noflrum ix. Die Imp» atorem vifitavimus, Liters» veflras exhibuimus, fit in genere qxpUcuimu» noftri adventus caufam. Similiter fic ad Patriarcham fecimus: amboque nobis foiemna dederunt Deputatos, In quorum prima Congregatione quatuor breves articulos obtulimus tub forma quae fcquitur. Primus articulus eft de ratificatione eorum quas gcftafunt, videlicet quod §eren>fl>mue Imperator, fic Kcvereudiflimus Patriarcha vel [illegible] in perfonis jurejurando, & per Bullas auream & plumbeam more foUto ratificaxe folemnitcr, fit execution! demandare, quantum in Ipfis eft, n qua ipfi in Sanfla Synodo Bafileenfi per fuo» folemnes Oratores plenilSmo mandato fufultos in publica *Mboat* cum ipfe SanOa Synodo unanimiter concluferunt, fit in Altari celebrata Nifla de Spiritu Saoôo. fuper SanOis Evangclüs , flc Cruce Dominica jurando A recurando felesnnker firmaverunt. Secundus ~~articulus~~ aft de ~~tempore~~ , ~~quia~~ cum ~~tempos~~ in Decreto ftaratum. fic---- non ex defixht Sacri CoodHi, aut ipCbrum Dominorum Imperatoris, fit Patriarche, feu Ambafiiatorum eorumdtan, fed aHis e< caufis jam «fluxerit, neccflc eft ut pro executione concluforum tempos debitum flt competens pro utraque parte ftatuatur. Tertius aniculas eft de loco celebrandi Oecumeaiel Concilii, quod videlicet pre&ti .Sereniflunus Imperator, fit Reverendiflimus Patriarcha multis ex caufis dighentur de vehat aflêntiri , ut Concilium univerfalc Oecumenicum, quod tantum diflum eft celebrari, In Bafileenfi Civitate celebretur. BQuanus articulus eft de executione Decreti, fit coneluforum in publica forma cum plumbea prefoti Sacril Concili Bafileenfis Bulla, fic quod attinet a<i diflum Sacrum Concilium inchoandum , Decreti ejufdem , fit concluibrum in eadem contentorum exeentionem. Circa predictor articulos diximus prout opus erat, caufas fit rationes allegando, ipecialiter ut locum Bafileenfem confentirent. Et poft multa in eflfefta refponderunt : ad primum videlicet, 2uod SereniiTimus Imperator , flt Reverendiflmus Patriarcha velint libenter ratificare omnia, dummodo quaedam in Proemio polit* Decreti moderentur . De executione vero Decreti, fit de tempore dixerunt, quod bene «flent C concordes nobifeum. De loco autem Civitatis Bafileenfis omnino renuerunt. Cum autem inflaremus ut dicerent que eflent illa que eos in Proemio feandalirarent, dixerunt in eo quod Synodus Bafileenfis vocat fe matrem omnium Chriflifidelium ; quafi ipfi eflent filii ~~illegitivi~~; in eo etiam quod in eodem contextu fermoais fit ipforum conjunflio cum Bohemis, quafi Ipfi eflent fitniles illis ; fit in eo quod eos conjungit cum eifdem in ratione diibdii-, quafi ipfi eflent herctici, vel qui Schiima in Chriftt Ecclefia pofuiflent. Defendimus Proemintn quantum potuimus , fic declaravimus nihil In eo contineri de quo ad reflum fenfum ~~poffit~~ aliquis rationabiliter feandaliiari; fit in Dboc ftetimus ~~quantum~~ potuimus, & plure» feptimanas eonlumpfimus. Cum autem appropinquaret tempus receflus galearam , nec poffemus aliquo modo inducere ut Decretum cum dWlo Proemio acceptarent, fie videremus omnino rumpi negotium, flt trail*tum , cogitavimus quid in unu re eflemus afhtri. Reduximus ad memoriam quantam benignitatem fit humanitatem Sandia Synodus erga Bohomos exercuit, quam humanas literis, fic omni dulcedine dlcms ad eos direxit, ita ut nec unum verbum contineretur in eb, quo fcandalfatari poniflent.· coofidertvimus etiam qnod propter fublatkmem verborum ahquorum , que ad rem nos pertinent, fit ques non Eeranx ex intentione Sanfla Synodi ad inmriam cis pofiu, non dimicet Sanâa Syoous pro quo obtinendo innumens promiferat imnenfea, fie sd importabüci quodammodo fe dtfpoArit labores fisftlmndos. Confideravimus prectpue dflpofirioMs «oram ad pacem, fic nuxiam afttftionem popnM, qui nos ubique dum tmfivum» per viam tamquam angelos pacie junftte manibus, fic elevatis in otium oculis benedicebant. Confideravimus infuper quod quafi apparentem haberem occafionem refiUendi dicebant enim:quo

Qp modo podumtn fine injuria noftra & fcanda- lo hoc Decreram acceptare, In quo nos focistoe videmus & conjundos cum haereticis? Quam fpem de pace habere poterimus, cum jam noa canes reputatis? Quis unquam pacem qwsfivit cum injuriis? Quis unquam pervenit ad unionem Ecclefi· cum blafpbtrmiis?,. Revera qui fir faciunt pacem non quaerunt, fed difeordiam feminant; non unionem procurant, fed fchifina nuncriunt, que nullo modo cfle dc intenddne illius Sand« Synodi, dicebant, credimus, quam cum maxima Caritate dt affedione videmus, & audimus quaerere unionem Ecclefi· Chrifti. Cum autem fiepe diceremus: Ambafciatorcs Veftri juraverant; oportet vos acceptare, dicebant: juraverant capitula pada, de convenu; non eorum praemium •ut u qua erant ibi ad injuriam noftram polira. Cum diceremus: quarc Ambafciatorcs veftri juraverunt Capitula concluů cum uli praemio? Ipfi Amba&iatores rcfponderunt, quod ipfi non interfuerant compofitioni didi praemii, fed tantummodo in capitula juraverant· nec fufpicabantur de Sanda Synodo, quod in forma Decreti non deberet poni aliquid, quod aliquo modo in injuriam Orientalis Ecclefi· cederet. Si ergo, dicebant Ambafciatorcs, in quam in &nda Syodo gerebamus, peccavimus. Concludebant igitur: aut ergo prodida verba qu· nobis fcandalum probent', dc in injuriam noftram videntur poota, auferantur, aut ficut veniftis, ita in nomine Domini recedat». Cum autem fiepe diceremus: bene recedimus in nomine Domini, dc proteflamur quod non flat per Ecclefiam Occidentalem, aut Sacrum Concilium quominus concluů habeant exeeutionem fed per vos, qui non vultis acceptare que juraftis. Ipfi autem proteftabantur quod acceptabant omnia jurata, dc concluů, quantum ad eos pertinet, fed proetnium eorum continens injuriam, quod nec conventum, nec juratum inter partes fuerat, non acceptabant, dc per confisquent quod non flaret pur eo», fed per nos i qui .proter confufa cogebamus eos primas injurias acceptare: dc fuper hoc invocabam Deum, Cnlum, dc Terram, dc omnia qu· in eis funt in telles, quod per eos non flaret. longum effet narrare fingula qu« circa didum praemium per utramque partem dida funt dc agitata. Verumtamen recedentibus galeis, prodidi» confidcratkmibus, dc pluribus aliis, quas hic pro prefenti fabricemus, moti, fecimus, dc promifimus, prout in litteris noftris, quas Magifter Henricus fimul cum Crifobalo rarificationis fecum dctuht, continetur, dc quarum copiam fimul cum copia didi Crifobali etiam tranfmittimus. Pro profond judicio noftro, attenta fonda intentione Veftra, dc ferventiffimo defiderio Veftro Congregationis ad unionem Ecclefi· & ad pacem, nos«qut propter prodidum pruemtam tantam rem fufeepimus, rrprchenfibilct effiemus dc culpabiles coram Deo, dc univerfo Ecclefia atque Synodo veftra. Verumtamen fi mala, quod reda tamen tarendone ferimus Veftro Dominationes, dc flanda Synodus corrigam, dc emendent, quibus omnino noftram Judicum fubjicimus. Poft recedum Magiftri Hcnrici fuper expofitione odo millium fforeoorum. Imperator dedit nobis unam Cognitioni» Cedulam, dt nos fibi aliam, quarum copiam etiam In przfentibm tranftnittimus. Prcfttus Serenitfimus Imperator. & Reverendiflimus Patriarcha jam ad extremas G«eorum partes, videlicet ad Regnum Hyberianum, quod latiffimum efl, & maximum, ad Imperatorem Trapeiundarum, ad Patriarchas Ilicrofolymitanum. Alexandrinum, & Antiochenum, funditer ad Rufliam, ▼alachiam majorem, & minorem, Rafiam, & Bulgariam, fit ad alias longinquas partes miierunt nuncios cum litteris ad annunciandum firmitatem negociorum, & qui venturi funt fe difponunt, & apparent ad veniendum in Æftate Conftantinopobm dum mittetur pro eis: & ad talia negotia tali defiderio, & fervore difponuntur, quod judicio omnium per Ecclefiam orientalem non reflat quin didum cecutnenicum Concilium cum Dei gloria celebretur. De futura autem in dido Concilio unione fpem bonam concipimus: omnes enim una voce dicunt, non eft difficultas nifi in conveniendo: conveniant ambr. Ecclefi·, fcilicet univerfale Concilium celebretur· videamus noftro· fratres mutuo, dt fola mors ab Invicem .... feparabit; moriamur enim antequam fine pace revertamur ad Domus noftras. Neque enim Chriftus fponfus Ecclefix, ubi duo, vel tres fuerint In fuo nomine congregati, fe adeflè prodixit, tant* Congregationi fuorum fidelium deerit. Adauget hanc fpem ferrent defiderium Sereniflimi Imperatoris, dc Reverendiftimi. Patriarch·, qui in toto conamine ipforum non videntur aliud dieque, nolluque cogitare. Sufpiria plebum, iacrym·, orationes, dc alia pietatis, & devotionis opera tam Cleri, quam Populi miro cum modo emiffa ad hanc Sandam Unionem videmus afpirare. Et ut dicunt, nunquam res fuit fic difpefita, ut modo eft. Omnes lune rem non humanam, fed divinam prodicant, omnes pro gaudio, etiam qui in fervitote Infidelium, quafi jam liberi fadi, jubilant, dc in fpe unionis, quafi jam fada fit, exultant, Veftramque fandam Bafilienfem Syodum 'hujufmodi Domlhi operum Procuratricem ufque in Ccelum immenfis offerunt laudibus, dc extollunt Rcverendiffimus Patriarcha hujus fande unionis devotiflimus, dc ferventiflimus profequtor ubique per fuam obedientiam in oriente jejunia, orationes, devotiones, dc alia pietatis opera pro dida fanfta unione inducit, dc imponit: nos vero quod dc Veftra Sanda Synodus fimiliter, ut tperamus, faciet, indefinenter prodicamus,- dc ut ita faciat, C forte faftum non fit ob Dei reverentiam obfecramus: hoc enim genas Dnmoniorum, quod in Ecclefia Schifma induxit, dc ufque ad profentem Diem venit, non nifi in Jejunio, dc oratione ejici poteft: Et, tse diutius circa hoc Efermonem poerahamus tantam harum partium, circa hanc undam unionem, devotionem profpfcimus, de afiêdum, quod verbis aut Scriptum explicare fine dubio non poffumu». Super fcda Confdii novem millium ftorenoram, fperamus quod Magifter Henricus ad plenum Sandam Synodum informaverit; Verumtamen qualiter procdferimus, deficientibus falutaribus, juxta Coufilium Mercatorum Venetorum, dc Januenfium, Dominationes veftro percipere poterunt ex copia procefluum quos, cum aliis pro prefenti tnmfmittimos; nifi enim fic fcifle-

fy eiflemus perpetuo videbamus eoOfafam Ecdefam , dc Saodam Synodum , fit faiflent wifi* esta advertentium diâa contraria qua ubique gpr prientcm de, SanOa Synodo femiaata faerant. De diôis novem millibus folvimm jam mille pro obligatione, quam priorea Ambafcptores (cilicet Dominus Epifcopus Sudenfis, dt Nagifter Albertus fecerunt, reducendo floreuos ad Ducatos-Venetos, & pro cambio, fit recambio fimiliter pro fupradiflis nuntiis tranfmiflis ad parta Orientala Ecclefi·, expendimus jam magnam partem dc odo millibus , dc per totum menfem futurum nihil forte remanebit. Obligamus itaque Concilium , & vos, ut ex fupradidis copiis percipere poteritis . Si deficiat folutio, quod Deus avertat. Mercatoribus, qui ob reverentiam Ecclefi· noftro, dc Sacri Concilii in tanta neceflitate fuccurrerunt, neccfle eft, ut rumpatur negotium etiam, dc Sancta Synodus cum extrema confufions remaneat; dt nos hic cum non habeamus unde reddere, perpetuis carceribus , aut Tureis , aut Sarracenis , venundaremur ; de quorum venditione tamen modicum profati Mercatores lucrarentur, quia carnes Chriftianorum in partibus iftis modicum valent in macello. Sereniftimus Imperator, dc Nos per Terram duos Nuncios ad Santam Synodum mittimus, ut fuptadidam Orientalis Ecclefi· difpofiuonem deferant . dc ut fimiliter difpofitionem Sanflx Synodi referant, ut fimul u-' traque Ecclbfa ad tantum bonum cum Dei adjutorio ferventi defiderio concurrat. Fer totum menfem Martii unus ex nobis ibit ad Magnum Magiftrum Sanili Joannis ad procurandum duas galeas, dc trecentos baliftarics pro cuflodia Civitatis in abfentia Imperatoris, prout in decreto continetur ; & quicquid fuper hac re confecerit, ftatim Santa Synodo nunciabimus de motionibus harum partium non occurrit aliud nifi quod Ture·, A Samceni omnia in pace poflident, dc paupera Chriftiani tamquam pecuda in macello venduntur ; dc revera pro minori pretio venduntur in plateis. O Santa Synodus, fi videres filios tuos affumi ab his cruentis hominibus , diflrados tam vili pretio venundari , dc in vilipendium Chrifti Sponfi tui, tueque fidei, dc Religionis tam miferabiliter, tamque inhumaniter tratari, ut nos cernimus! Revera non poffa matenue pietatis vifcera ulterius continere. Nos tamen quanto dolore vidimus nuper mirabilem prodam hominum , 3c mulierum, Juvenum , dc Parvulorum , quam io prodita menfe Septembris de Regno Hungarist ii nefandiflimi mahumetifts duxerant pro viginti aut triginta ad plus appretiatos Callipoli diflrahi, dc in Afiam àd pana fuperiorcs Tureis in fervitutem , de in perditionem utnufque fexus homines tranfmitti. Certe fi nulla jam alia caufa efle: querendi Unionem, E nifi fola base pietatis, videlicet Liberatio Chriftianorum a um nefandiflima dc crudeliffima frrvitute , que proculdubio ex dita Santa Unione fperatur fecutura, non modo caducam hujus mundi fubflantiam, fed dc corpus , dc animam quilibet Fidelis Catholicus exponere deberet. Et revera, ficut diximus, ita cc cum lacrymis feribimus, fi Santa Synodus effet in partibus iflis , dc cerneret propriis oculis quvidemus quotidie, dc audimus, nemo eflet in ea, qui zelo fidei motus verbo fimul, dc opore .ooa diceret : méfias eflet pobk mori ia Ballo, quam videre tama mala gentis noftra, dc Saodiorum ; quo mala hic enarraro longum eflet, dc calamus potium deficeret, quam ii*guberrimadl materiam pneditam exponere. Succinâeÿcribimiu, ne Veftris Dominationi* bur.. ., dc oe modum excedamus litterarum. Finaliter reducimus ad memoriam Dominationum Veftrarum ftatum noflrum hic quoad expentes ; quia nifi per Nuncios, dc Venturos per terram per viam Cambii nobis provideatie, reverti de hinc omnino cogemur, dc iter arripere ad vos; quod non modicum effet projecticium dc detrimentum agendorum. Veftram Santam Synodum ('hnftus Sponfus Ecdefia BDominus nofter confervet, dc dirigat profperc , dc feliciter in agendis. Arnen .

Scriptum in Conftantinopoli die tx. Februaril . MCCCCXXXVI. Ejufdem Sand· Synodi Veftr· humiles, dc devoti Oratores frater Joan* na dc Ragufio Ordinis Pnadicatorum , dc Simon Frcron Canonicus.

CXX1II.

Liter Aftfa Reverendtffimo Domino Legato per fratrem /oannem de Ragufio, leiia at fa-*'*?* pro.* «r.cu.

BEatiflime in Chrifto Pater, dc Domini ml Cratiofiffime omni debita . ac devota recomendatiooe promifla. Poft concordiam de expofitione pecuniarum aditatim mifli funt Nuncii ad parta Orientâtes; dc quantum apparet nobis in veritate, nullo modo veniret defictas cx pane Orientalis Ecclefi· quin conclufa habeant exeeutionem, dc Concilium oecumenicum celebretur. Sunt enim ii diu ferven* tiflimi ad hanc rem, procipus Imperator, dt Patriarcha, dc certe omnis utriuique (coetus.) Et licet Patriarcha ab initio videretur aliqualiter durus propter finiftras infarmationa, quas de Concilii habuerat, veruntamen informatus per nos de veritate-jam ferventior ceteris exi* Dftit, dc omnia noftra tamquam propria negotia exequatur; Et quotiefcumque aliqua difficultas intervenit in exeeutione negotiorum inter deputatos Imperatoris, ac nos omnia diffolvit, omniaque ad pacem reducit ; 8c no· obftante cardiaca infirmitate ; quam pane o* mni fepiimana patitur, paratus effet hodie, fi difpofirio Rerum exigat, intrare Navem, dc venire; qui pater antiquus eft, dc ficut atas. Canitia, Barba prolixa, dc effigia reddunt ipfum etiam fpetantibus venerabilem, ita tentas naturalis, experientia rerum, dc morum probitas reddunt ipfam eundis tecum familiariter convertentibus mirabilem, dc quantum ad judicium meum attinet nunquam credsdiffem hodiernis temporibus talem Patrem pofle in Cnecia reperiri. In promptu ad renunciaadum Patriarchatui propter faam tapraditam infirmitatem obviavi, dc obvio quantum poG fum dc per me ipfum, dc per alios tecrete, quia judicio omnium mdquam fimifts fibi in Gracia reperiretur, dc qui ad unionem Ecclefi· co eflet magis propitius. Profando· etiam hic Pater habet fonfia in vita fpirituali, dc experientiam mirabilem t de cette quando venio ad ipfum folus, tum eo tempore rum cum Pacomo Callogero, qui fit in Concilio

cum

fys cum Yfidoto, per quatuor, aut per quinque horas non valeo ab ipfo feparari. Revera excepca difierentia, qca eft inter Ecdefia·, completifimum, dt perfisétiffimam lenem judicarem * fit quafi aliquem ex illis Sanflis Patribus, quorum cum tanta veneratione, dc admiratione vitas legi. Si Deus permittat ipfum vivere, Ac ad escumenicum Concilium venire .Reverendiffima P. V. de ipfi» magnam cooffblationem habebit. Bulgares eft natione, *dt* de lingua mea multum peritus dc mihi affeflus, ·fed magis Paternitati Veftr». quam toto cordis afifaftu diligit, dc aliquando videre defiderat. Mirum enim ip modum accenfus eft hic Pater in amorem Paternitatis veftre. Deus preftabit fua pietate quod in Concilio oecu-R roenico voe ambo intuebitnini. Prrter ea qu* Sacro Concilio feribimus pauca occurrunt. Fertur hic vulgari fama, quod Timerbeus, vulgariter diltas Tiberianus, Tartarorum Imperator movet fe ad veniendum contra hunc Dominum Turearum, qui fic ultra (blitum parat innumerabiles exercitus, dc difponit de Gnscia tranfire in Afiam, dt fi ita contigeret facile effet Imperatori noftro aliquid facere, imo totam Romaniam, dc Greciam conquireret. fisd fi fciret aftutias Turearum aliter opinaretur, fic timeret, quod omnes ifti exercitus, qui parantur, contra Pauperes, Chriflianos, dc Regnum Hungari* tranfinittantur; dc quo meaft Septembria preterite quafi innu-C merabilem multitudinem abduxerunt: & fuper iis avifetur Seretsiffimus Imperator nofter five per Sacrum Concilium, five per P. V. ut five nno modo contingat, five altero, fiat aliqualis, provifio ipforum quia ille magnus Cathamas Mahometus interrogatus in Alchorano fiso quantum lex fua & Seda durare deberem, refpondit, per odingentos annos, & non ultra. Arguunt igitur multi, & magni ▼iri: juxta eo· aut Mahometus fuit Propheta ▼erus, aut mendax; ut quid fequimur Pfeudoprophetam? Sed apparet, quod fit mendax quia jam octingenti anni tranucrunt, vel funt in propinquo tranfitu, & Lex, atque Seda fua in maiori vigore, & fortitudine perdu-D rant hodie, quam nunquam fuerunt I C*pit enim hic Mahometus regnare in Arabiis, & Sarracenis, Ai opprimere Imperium Orientale tempore Eraclii Imperatoris de quo habetur In legenda exaltationis Sanflc Crucis quid imperavit annos XXXL Circa autem annum XVIII., & XX. Imperii hujus Eraclii. poft habitam v&oriam de Chosroa Rege Perfarum, & priuiquam caderet in h*refim Monotheli-tarum, Rex, dc Pfcudopropheta Mahometus data jam fuis Sarracenis lege Alchorani, cepit graviter vexare Imperium Eraclii. Tamen quod pariatus Pfeudopropheta erat Rex de legem fu|m dedit infra predidum annum fiexcentefimum, de XXV. & annum fexcentefi-E num XXVI. & forte ante, & juxta cpmputum eorum quantumcumque grofle fiuflum, dicunt: qua funt jam omnia Initio Prophetis ipfius aut prope; & vident quod non dixit verum. Ob quam caufam multi eorum, & magni, videntes *it* deceptos, libenter ad fidem confugerent, & bonam videret Chriftianoram ddpofitioocm. ideft fi inter *fe* uniti arma caperent adverfus hanc nefandiffimam Se&am. Ex ifta enim deceptione termini prefix! coguntur ad multa alia deliramenta, fic

Mahometi continentur, advenire; foecialiter ad Principalem ipfius Blafphemiam, « totius fui erroris, flt Secl* fundamentum .'Ait enim, & ubique afferuit: Deum non poffe habere filium, nec aliquem fibi cqualem, & per confequens Jefum Dominum noflntm non efle Deum, nec Dei filium, fed purum hominem, Ôc tamen filium Virginis Marin Sancum Aantlorum. & Prophetam maximum, miracula ejus approbans, *8c* Evangelium ipfius acceptans, præcipienique, ipfum Evangelium ab omnibus fuis, & legi, Ac venerari. Cum ergo quotidie legatur in Initio Joannis: ***In pnncipto état Verbum, & Verbum erat apud Deum, Deut erat Verbum,*** fit port, ***Verbum Caro faUum eft***: Dicunt ad cor redeuntes & qui fe ex fenfibilibus, & temporalibus deceptos. & illufos praetendunt: Ecce Propheta noflcr Evangelium approbat. dc ipfum nobis colendum, adorandum exhibet, dc venerandum; In quo nihilominus legimus, & Verbum efe Deum, & Verbum Caro tadum, per qua duo juxta Chriflianorum Do&rinatn, & Deum habere filium, & filium hominem fatfum apcrtiflime dcmonflracur; quae cum ad Jefum Chriflun. in Evangclio referantur, patet, ipfum 5c Deum, & Dei filium fuifle, & effe, & tandem hominem factum, & de Virgine natum; qu* omnia przfati Illuforis, dc Pfcudeprophet* feclam evacuant, fy. fallacem reddunt, ac confundunt. Multa funt alia, de quibus ipfimet Mahometifl* confunduntur, & de quibus inter *(e* derident: de quibus antequam hinc dilcedam plenius me informabo. Revera fi Deus preflet Unionem Ecclefi*, dc pacem inter Principes Chriflianos, facile erit non folum Greciam, fed magnam partem Afi* ab hac nefandiflima Sefla liberare, non tantum propter potentiam Chriflianorum, quantum propter Schifma exortum jam inter eos. Ftædiflum Schiflna, dc dubitatio adhuc latenter ferpit inter eos, fed credunt multi. quod poflquam difeopertum fuerit, magnus inter eos Cilbenus ignis accendetur; quod Deus concedat in augmentum fu* fidei find*, livfirmantur omnino nova dc adventu Tamberlani, dc quod ipfe adhuc ante quadragefimam tranfiturus eft per Galiopolim m Afiam cum magnis exercitibus dimittens fuos filios in GrBαχ loco fui. O Deus, nuric tempus effet › quo Imperator nofter fe accingeret armis, tamen kfiat fiat voluntas Dei in omnibus. Hic multa nova de partibus Occidentalibus referuntur. videlicet de plena, fic tota redutfione regni Bohaemi*. De pace regni Franci*, & pace totius Itali*: dc h*c nobis jucundil*-' fima funt, & maximam fpem nrxbent. attenta etiam optima iflarum difpoiitione Unionis Ecclefiarun.. Unum antem refertur, quod maxime nos contriflat; videlicet quod Sacrum Concilium eft pene dffiolutum, dc quod vix funt feptem Mitre in Concilio. Confolabamur tamen, quod dicitur, quod Paternitas relira nondum obftaflet. Rogamus Paternitatem veflram Reverendiflimam quxeumque per nuncio· venturo· per terram notificet nobis Sc omnem difpofitionem rerum. Difpofueramus omnes Scripturas prefentes minere per terram per diflo* Nuncios, fed avifati fuimus de periculis, que poftent intervenire, fi difl* Seri- / ptur* ad manus Turearum pervenerint. Thfpo- i

fuimus igitur hac per mare mittere; per d-AciHo qusscumque fcd** in negotio Asnba- X» k* autem folum fcribere generalia; flt veniunt foium ad videndum, dc cognofcendum difpofitkmem negotiorum, dc ad ftatim redeundum . Solat* font.... expenfis fcilicet de orto millibus florenoram, dc quilibet ipfbrum habuit IX. Floren. Ut videtur nobis, eft valde neceflârium, ut Sacrum Concilium feribat pias, flt humanas Litteras de gaudio, dc ratifications, dc firmitate negotiorum plenas Seremflimo Imperatori Romeorum, Reverendiflimo Patriarch* Conftaatinopolitano , Imperatori Trapezuudorum, Imperatori Yberiorum, fle aliis tribus Patriarchis. Hi enim mirum in modum dc h* gentes pietate, flchumanuate ducuntor, & dicunt omnes: Si Ec-Btioee pecuniarum pro impends Nuntiorum clefi* Occidentales a pluribus centenis annorum tali pietate, fle humanitate, quali nunc , qu*fiviuent unionem Ecdefiarum Chrifti non tot mala fupcrveniffeat populo Dei , fle dudum gavifii fuiffet Ecciefia Chrifti defiderata unione. Videtur infuper nobis quod Sacrum Concilium injungat cx nunc Sacra Theologi* Dortoribus, ut incipiant cogitare , flt recolligere fuper articulis ipforum, principaliter fuper quatuor; videlicet de Proceflionc Spiritus Sanrti, de Pane Azymo , fle fermentato; de fuperioritate Ecdcu* Romane; fle de Purgatorio. In aliis autem puto, quod modica dinicultat erit. Circa proceflkmetn autem Spiritus Sanâi prccipue'inquirant, quo C exordium . Errant itaqut qui dicunt diffidium tempore, In quo Concilio, aut per quem ad fummum addirtio farta fuerit in Symbelo, /– *Iroque procedit.* Nullum Scriptorem, ant Notariym habemus nobifcum, quia omnes, quos nobifcum de Bafilia duximus aut infirmi, aut monui in via remanieront. Hic autem, exceptis paucis , qui quidem toti Civitati Terr*-que deferviunt, nulli reperiuntur; unde maximam penuriam patimur. Et revera fi Scriptorem haberemus multa prcclara ad vos de iftis partibus reportaremus. Si poffet fieri, quod mineretur nobis unus Notarius bonus Scriptor, valde confolati effemus . Sifcitamur quam po.Tumus Originales libros Gnecorum , ad verifkandum aurtoritates, quas habemus D ab eis, dc nullos poffumus invenire, nec tamen dcfiftimus ab Inquifitione. Alia pro proférai non occurunt mihi. Sumus vobis recommifli in expenfis. AltiiEmus ReverendifiSmam Paternitatem veftram conervare dignetur, feliciter fic longxve, prout indefinenter rogo Dominum.

Scriptum Conftantinopoli die X. Februarii. ■MCCCCXXXV1. Ejufdem Reverendiflime Paternitatis Servitor, dc Cappellanus frat. Joannes de Ragufio.

CXXIV.

**·«« r» Litera Magiori Simonis Ireron Scripta Revente- E
ά/*' djl·»0 Domino Cardinal» Legato. *

Reverendijfimo la *Chrifto Patri Donmo Juliano SanBa Romana Ecciefia Presbytero Cardinali & S. Sabina, Sedis jlpoftolica Legato, atque Prafidenti in Sacro Conctho Bafileenfi Domino , oc Procepion meo mttuendifiimo.*

REverendiflime in Chrifto P^ter, dc Preceptor, devota ac debita recommendatio- £g premifli . Scribimus ad plenum Sacro Conlicus Menger Generali Coagregadotti. Nunc fcribimus eidem Revcrendiflùme Paternitati Veftr* 'de optima difpofitione Gracorum ad pacem flt unionem Ecclefi* pro veftra confblatkme. Pofl difceffum Magiftri Hcnrici mifit pntfatus Imperator Hierofolymas, Antiochiam, ▲lexandriam, Yveriam, Ruffiam Valachiam . dc ad ceteras regiones de ritu Gracorum pro Congregatione Ecclefi* Orientalis in Conftantinopdim. Juxta formam promiflionis fu* fecaritatem habemus Dei ab eodem de reftitupofleo cafu quo Ecclefia Orientalis deficiat. Reverendiffimus Patriarcha , ficut fenex Simeon fufpirat in corde pr* defiderio videndi pacem dc unionem multarum Ecdefiarum. Lacrymantur Nobiles Palatii.i qui f,-audio de fpe unionis future firmiter concepta , cura univerfo quoque populo nos tamquam Angelos Pacis venerantur, dc pro iis qu* fiunt per Sacrum Concilium tota dic benedi eunt Deum . Nonne videtur Vcflne Paternitati velut..... futur* Pacis nuntium, tam- pium & fervens defiderium ? Fruftra ceciniffcnt Angeli in *Terra Pag homintbus bona voluntatis*, fi bona voluntas hominum non effet feliciflimum pacis Grccorum vulnus inveteratum effe, dc fanari non poffe. Nos contra dicimus (teftis eft Deus Îiuod non mentimur) vulnus hoc finabile ec, ac fuific femper ; fed fatemur ipfum ufque modo medicamine congruo caruiffe, ficut' icriptnra eft : *vulnus livor, & plaga tumens* won r)f circwmZÿeM, nec *curata medicamine, neque fota oleo (* Iff. i. 6.) Porro verum medicamentum hujus morbi efl celebratio unf verfalh, *gt* oecu^enid Concilii, ficut Concilium ftcrutn decrevit per fuum folemne Decretum . Unde quia hoc remedium per quingentos annos quibus fchifina ' duravit , non potuit impedientibus circumftantiis rerum attentari, fi^a efl rulna magna Ecclefi* Dei. Videmus, proh dolor ! In his partibus Orientalibus rotam pene terram Chriftianorum ab Infidelibus occupari , Chriflianos in fervitutem infidelium redigi , carnes fratrum noftrorum ficut hircorum, fle vitulorum in macellis venumdari, Religionem Chriftianorum confundi, & fertam Mahometi fpàrciflimam exaltari. Quis Chriftianus eft, & non cxcindefcit ? Obfecro vos, Reverendiflime Pater, per mifericordiam Dei Inflare oportune , & importune apud facrum Concilium pro fisi decreti exeeutione funt Capitula in Decreto , quorum caecutio ad Orientalem pertinet Ecclefiam fed alia , quorum exeeutio Occide»talem tangit etiam : dc quemadmodum oden» talis Ecciefia omnia conatur adimplere qu* promifit, fic etiam Occidentalis omnia perficiat , que decrevit. ReminUcantur Patret Sacri Concilii verbi Dei; venit nox, wi f*e neaso *poteft operari*, & fidant quod A hac vice non fiat cecumenicum Concilium pro pace Iftarum Ecdefiarum > numquam fiet in perpetuum > edicent enim Gned Latinos ft fidre, malam fidem tenere , ex quo non audent , vel volunt in Concilio ocumenlco cum Graecis convenite ; quod enim ad hoc numquam

devantumefi, ut celebraretur Conditam ocu-Ahte partibus conftitutus corporeis ocuhs quo-MWticon pro pace Ecclefia Chriſti, Gnaei noftra ndei infirmitati adferibunt , quia per illud tempus nou fumus aufi cum eis in Concilio ocumenico convenire, poftquam aurem nune eft dWtam celebrari, fi non fiat, magis hoc publicabunt, dc omnes Chrirtiani Orientales a fide Latinorum fe perpetuo elongabunt . Accidet dc aliud grande malum , quia fi Ecclefia noftra deficiat in protniffis , oportet quod Civitas Conrtantinopolitana veniat ad Dominum temporale Turearum , fub qui* bus Chriftiaui venient ; fed fervi aliqui foruffis apoftatabunt a fide, prophanabuntur quoque templa, & reliqui· totius Chrirtianitatis quas tenet civitas Conftantinopolitana, de qui- B bus fimiies non habet Mundus. Sed & Ecclefia Occidentalis de fide fua faceret unam fabulam , dc inde Decreta Conciliorum & Ecclefia tota vilefoere faceret fuam aufloritaterft. Avertat Deus , dc prurtet, ut ad cor redeant qui contra honorem Ecclefia ita obftinate laborant. Plura fcriberem , fi .auderem cunfla committere calamo. Quidquid tamen evenerit oportet, ut fecrum Concilium expeQet nos revertentes , & plurima referentes antequam difwivatuf. Finem hujus..... claudat Oratio. Detss< qui incepit hoc opus fanCliflSmum , perficere id edam dignetur , qai etiam veftram ReverendiÆmam Paternitatem confervet feliciter pro utilitate, & falute Ecclefi*, Ex Con-C (lantinopoli die V. Martii .

Vr. Canonicus Simon Jreron S. Concilii Ba* fikenfit Orator indignus.

CXXV.

Litem Jaannis de Ragufio Oratorii Sacri Concilii ad Credam.

REverendiffuni in Chrifto Patres, & Domini Domini mei prxftantiffimi, port humiles dc devotas recommendationes. De menfe Septembris immediate prxterito receptis literis San-Ac Synodi veftra: per Nuntium ab illis dcD Medicis rniffum didatis, per cumdem curavi de fingulis occurrentibus in his panibus San-Qam Synodum veftram informare· videlicet dc obitu hone memoris Venerabilis Magifti i Simonis Ireron Magiftri , dc cor ferti mei, de qptima difpofitionc, ad execution m eorum , qu· ad unionem Ecclefiarum Chrnli conduis funt, Sereniflimi Imperatoris Romeorpm, Reverendiflimi Patriarchs, fit totius Ecckfi® Orientalis : qualiter etiam cum maximo gaudio Bullas Sanéhs Synodi veftne, ratification nes eorum que per vos promifla fuerant, fufeipiat ; qua iterum replicare longum effet, & forte tsediofum. Tantum eft tutem bona voluntas & bona difpofitio praediflorum, tali- E terque parati funt, quod fi hodie gale* client hic, hodie intrarent, & inciperent.iter› etiamfi bellum ab iftis nefandi(Emis Paganis, & Infidelibus Tureis inftarct Civitati (quod Deus avertat) qui quantum turbati fafli fint ipfi Ture·, fic infideles de hujufmodi traQaribos unionis, fit quanta cogitant, quantaque machinantur, fic difponunt adverfus Chriftianum nomen, Deus icit. O udnam. Patres SanQif* fimi, veftram filtem oculis cordis fit cerneret qua ego mifer in

quam videre qua: video , dc audire que aures met perhorrefcunt. Et ut aliquid particularius dicam : ecce port ilhm magnz partis Regni Hungarian flebilem populi depopulationem anno przterito fadam , de qua alias fcripfimus, nunc iterum paucis elapfis feptimanis contra majorem Valachum fpe vani cujufdain adjutorii contra eofdem Tureas rebellari (nam antea folvendo eifdem Tureis tributum in pace more Ecclefi* Gracorum Chrirto Domino ferviebant) qui acies fuas dirigentes, ipfamque pene ad nihilum redigentes, innumerabilem populi multitudinem in miferabilem fetvitutem Mahometi adduxerunt: quos jam dirtrahi dc vendi veluti pecudes video, & alios quidem diris ululatibus blafphemare pne defperationc Chriftum, dc alios abnegare, atque inter verbera & tormenta deficere ; quod maxime miferie eft, dc pietatis. O fi vidiffent Reges noftri, Principes , & ah» uuiufque flatus Domini crudele fpeflaculum , & naginofutn malum , quod stftate pritenta captis Hungeris fecit fieri coram fe hic Armuratus Dominus Turearum Andnrtopoli ad diflantiaiu trium dierum ab hac Urbe in contumeliam Fidei noftnc, & Chriftianorum , profeflo accenderentur telo Domus Dei & Fidei, oblivifcetentur injuriarum confratrum , & concivium fuorum, ab inteftinis guerris deficerent, & armarent foldatos, in fermone fpimus procederent ad ulcifcendam, dc vindicandam injuriam Chrifti & gentis fur, & Sanâorum , & mallent petius mori, quam tantam nominis Chrirtiani ignominiam ferre. Nam capta dc interfere ingcnji multitudine Hungarorum, dum vidores cum pneda ad Dominum fuum reverterentur, Dominus vocata fuorum mul> tiii.d'nc in loco publico apto dc ipatiofo pro ortentatione fua gloris dc virtutis, dc omnibus Chriftianis qui in difla Oivitrte erant tam Grrcis quam nortris juffu cjufdcm intereffentibus, Tuverbei etiam, five › uti vulgo dicitur Tabeilani Tartarorum -Principis, & Domini , & multarum aliarum Orientis partium Ambafeiatoribus, voluit ut captivi Hungarorum przfentarentur, & przdc fecundum ordinem. Igitur Baronibus primo, deinde nobilibus, deinde innumeris aliis Cingulis cum equis dc armis, ut capti fuerunt, præfenutis , onviilime multos currus (quoti 'abominabile eft diQu , & inhumanum) plenos capitibus' mortuorum Chriftifidelium favi(Turii Minirtri crudelilfimo Principi obtulerunt ; qui ut amplius crudelitatem fuam ortentaflet, dc adftantibus Chriftifidelibus majus opprobrium inferret horrorem, juflit ut figillatim dtfla foetentia capita in medium multitudinis, dc ad pedas

er Chriftianorum qui aderant pkrique projieeren-A bus, Bulgarie, fic Graxis , alii/que Chriftianm ^.
tur , qu· non folum eruor·, fed etiam fée- ^Fidei nationibus, in maximam defolationmn
tore majorem adflanubus inferret abominatio- Christian· Religkxris & Fld«i. Et revera nifi
nem . Quanta in tam miferabdi foattaculo e- per'Sanibm Synodum Veflram occuratur, fit
X-iltatio fic laetitia infidelium fuerit, quantus cito . peramplius timendum eft i* fururo ve-
gemitus , confufio, fic lacjym* fidebum, nec rt de Regno Hungarue. Nam hic Serenifl»-
ilh qui affuerunt fidele» feirent, aut vellent nw Princeps totam fui exercitu» vinutem
exprimere. Poft h«c .fsviflimus Princeps ad- congregat, It ultimum tam in Oriente At m
itantes alloquitur h* funt, inquit, pruniti* Afia, quam in Romania ÔC Gracia de poten-
Hungarorum. quos meritis fic precibus fui tia fecit. Etiam paucis elapfis diebus perfooa-
maximi Prophet* Mahometi nobis Deus c*li Irttr per Galiopolim tranfivit in Afiam ad
condonavit, fic fpetamus etiam quod juxta c- congregandum exercitum in Orientem proie*
|ufdem Prophet* oraculum non folum Regnum Ounm, licet ut confucvit aliud fimo! fit lu-
Hungaris, fed fic totius Chriftiamtatis refiduum turo vere, ut diOumeft, in Hungarians; pl*
fnccefftve in potcftatem |>r*fati magni Prophé- fi Dem illius diflipaverit cbnfilia, fic poten-
tar, Dei, fic noftram , noftrorumque fucceflo-Btiam atque virtutem dextruxerit. Valde etiam
rum reducetur; fit ipfe Deus qui ad cultum timendum eft ne vero incipiente propter dif-
fic Legem fui Propbeta, jam pene fotum re- plicemiam horum tradatuum in hanc urbem
duxit Orbem (narrans fit defignans pane to- irruat, quod Deu» fua ootcftatc non permit-
tam Afiam, fic totam Africam, fic pro magna tat. Paucis elapfis menbbus, videlicet seftaxe
pane Europam cultui At Legi Mahometi fut>- pneteriu Dcfpotus Ruflne, propter redemptio-
d.catam fie fubadam) etiam id quod reflat nem proprii Dominii, fic Patri· vexationem
modicum fine difficultate reducet. Deinde ad coaflus, dedit iu uxorem praefato Tiranào fi-
Ambafcutores Orientis, fic priccipue Tamber- liam fuam virginem quafi innumerabili quan-
bno» , qui ob aliquas inter co» componendas titate |>ecuni*. Nam in numerata pecunia qua-
differentias venerant ait voce, inquit (often- dringenta millia Ducatorum, atque in Veftl-
dens pulchritudinem fit hiantiam , atque ma- bus , dt localibus fili», ac clouis fit muneri-
gni:udu*m perfonalem Captivorum, fit anno- bus datis Principibus fic Franconibus praefati
rum divei fa genera , fic potentiam) cum qui- Tyranni, dedit que ad minus ad ducenta mil-
bus non hominibus, fed potius ferocibus fit ita ducatorum ateendunt : qua profedo quan-
fylvcftribus beftns ptignare quodidie fic incef-Critas pecuni* fufficcret in veritate ad cxpel-
ùnter habeo pro augmento ndei fie culxus Ma- lendum ptvfatum tyrannum de tota Europa,
gni Prophet* omnipotentis Dei. Nemo pro- ica quod nec reliquie ipfius remanerent Er
fcflo Orientalium Principum, fic pracipuc Do- hac difpofitioni atque novis harum partium
minus ttotlcr Pater Dominus Turerbeus fufikiant ; qua urinam tali fervore fpiritus a
Magnus Tjh arorum Princeps, fic dcvouflimus eundis Chrulifidclibus perciperentur quali con*
Magni Profeci* cultor, debet no» infeftare , feripta *funt. Seremflimus* hic Imperator Bo-
aut aliquam nobis inferre tnokftam, quinimo mcorum, & Beverendiftimus Patriarcha de-
tamquam pugnatori Ai propulfatori Dei omni- derunt Drputatoa utriuique ftatus, viros fole-
potentis , fidei › fic ipfius Prophet* maximi. mnes, qui noa fuper defenfione partis ipfo-
omnia deberet omni poflibdi Ivorc fic adju- rum , fed fuper modo fiend* unionis cogita-
torio adliAere-. fic circa hac magnum, fie lon- runt; exhortantes etiam me ut Veftgs Pater-
gum fecit fermonem variis linguis, juxta Geo- mtatibus feribercra ad fimilbcr laciendo· .
tium , que aderant fpeflMnlo , multitudinem Quotquot enim, inquiunt, ufque nunc fcripfe-
intcrpretaoda. Quo finito ju£t nt pulchriores, runt utriuique partu , ad manutenehdam dif-
& formofiore·*, atque magis ftrenui captivo- Dcordiam , fit fovendum fchifma in perte» fua»
tum, ufque ad numerum duorum milhum fe- intentiones fic operas fuas direxerunt. Utique
gregaremur , etiam cum armis fuis fit equis, no* qui concordiam fic unionem defideramus,
prout quifque captus fuerat m bello; in qui- fic pro ipfa tanto tempore laboramus, fecere
bus trecentos Ambaiciatonbus Imperatoris Tar- debemus ut ficut corde defideramus pacem ,
tarorum alignant, volens ut ipfi ducerentur ita ipfam fit verb·, fit feripris, atque operi-
ad Dominum ipforum , fit oftenderent cum bus procuremus . Mirum en enim nunc, At
quibus, fit qualis virtutis hominibus ipfe quo- valde deflendum. quod propter duas propo-
tidie pro cultu agendo Maximi Propheta pu- fitione*, qu· videlicet, ut ipfi dicunt, eft ψu
gharct ; ut ipfum per hoc mitigaret, fic ad quod apud nos fervantur, fides debeat Catho-
benevolentiam fui atque pacem induceret. Re- lica , fic Religi· Chriftiana funditas extirpari.
'iquos autem ex prxditis duobus millibus ad Necefle ergo eft quod aut una propofitio co-
alios iu* fefl* Principes Orientis cum fimiVi- dât alteri, quod, ut fpero , Deu» dabit, aut
bus verbs*. fic fentemia divifim tranfinifit ; làlva fide cogitetur de medio pro pace fic u-
rrultitudinem veru reliquam captivorum vilif- mone confequenda; ne ex harum propofitio
timo pastio jubens vcnumdr.ri, dune fic mife-E num varietate ad nihilum reducatur Cariftiar-
rabili virtuti fubegit. O quam durum fic mi- na Rçligio. Mirantur infideles, Ac gaudent
ferabile videre marito» a propriis uxoribus di- quod tot Rapientesjuninique parti» Chriftiano-
vidi , films a parentibus diftrahi , fratre* fit rum nequeant duas in voce differentes pcopo-
forores cum implacabilibus lamentis fit gemi- fitiones ad unitatem reducere, Acvdicunt hoc
tibus ab hivicera fepaiari , fortes, fit perfed* effe Divinum Judicium . Agite igitur, Reve-
•tatis viros fic feminas pretio triginta Turea- rendiffimi Patres, Ac iterum agite Ac cogita-
rum , qui minus vrient quam onus Ducatus , te, quavtum cum Deo fieri poteft. Ac ialva
vendi. Wcdifla , Sandifluni Patre* neo femel fide , ut unio feouatur in Chrifti Ecclefia; ex
tantum fafta funt , fed quotidie fiunt ; fic fi- îuo profcAo refiorefcet Divinus cultus, fic
cut anno pratento de Hungaris, iu nunc de | cligio ac nomen Chriftianum maximum ac-
Valachia fatlum eft. fi< alias de Albancnfi- cipiet incrementum : alioquin, nifi Deus pro-
videat

(9* vidsat dc Id modicum quod restat rman ρη-Acet Ecckuam omi mbit, At defolationi. De Patriarchis Orientalibus. videlicet Alcxandnno , Antiocheno, At Hierefidymitano habeatur nova 'quod quantum pedunt instam apud feldanum, ut dimittantur venire perfenabter: Ac fpes est quod venient : veruntamen ad omnem cautelam instituerunt Procuratores cum plrniÆmo mandato, de quibus jam duo funt hic in Urbe Regia Ambafeiatorts /istorum duorum vcnbmt bona At reda intentione, prout ReverendtP Gmn Domino meo Legato dcicribo . Verurainen in condufione tamquam coram Doo Ai Synodo vestra fanda constitutus dico quod nifi B his res habeant unanimem profecutiooem, At exitum optatum, tota Ecclefia nostra, At Christianitas patietur indelebile icanAalnm , At irrecuperabile damnum, quod neque a nobis, neque a fuccedbribus nostris poterit reparari; Îiuod Deus fua pietate non permittat qui At ynodum vestram confervarc dignetur, Ac ad vota. Arnen.

Scriptum Constantinopoli die XVII. Novembris M.COCQXXXVI.

îUfrripfto . Eansmdem Paternitatum Vestrarum humilia fervitor.

Johannes de Ragufio Ordinis Fr. Pradic C

CXXVI.

Tenmr Utera Armini */altani prafidentit Concdu Rafileenfi» Domino apofhltco, ta non permittat Concilium Afidin mtfo.* (a)

BFasHtmr Pater, pcft devoca pedum ofeula beatorum Heri venerunt liters: de Neremberga ab Ambafiatove Concilii , videlicet Fr. Joanne Nider fecra Theologi* magiftro, quarum copiam mitto hic interclufam . Sperant omnes, quod Bobemi debeant buc venice ad concilium fpes eft ia fpiritu Sando . ‹ qui infpirabit corda eorum; tâm igitur propter tantum bonum Ac tantam fpem , reddo n»c certum , quod fandius veflra non (olura non permittet difldlvi hoc concilium , fed ctiam fi non effet iudidum , dc novo hic indiceretur , aboquin, beatiffime Pater, fic rebus flantibus , ut nunc flant. fi diflblverctur, (equeretur irremediabilis confufio Ac (candalum in ecclefia Dei, Ac univerfus orbis talia audiens clamaret ad cslum, quod Sumtnus Pontifex caufem dederit, quod herefis Bobemi-ca non extinguatur, puto quod tota Germa-j? nia tum ex indignatione, quam ex hoc conoperet, tum quod crederet , fidem noAiam non veram , quam fugiendo non audemus defendere confixderartt fe cum hcrcticis in perniciem totius ftarus ecclefiaftici. Obfeero igitur fenditatem vcflram per Dominum noflrum Jefum Chriftum, cujus eftis vicarius ; fupphco per illum pretiofiftimum ejus (anguinem t de quo propagata, efl ecclefia , Ac per illos fluvios unguinis , quos fandi Martyres effuderunt pro ipfe Ecclefia defendenda; deprecor per Spiritum Sandum Varaclitum, qui doveritatem , nec eam permittit errare . m cum· nomine facra Concilia , per qu* fides publica eft , celebrantur i exoro per vilccra ratfericordi* Dei noftn . per findam Inniutem, Patrem Ai Filium Ac Spiritum Sanduna , per illam gloriofiflimam ma erem Redemptori» noftri, perque Angelo· culi Ac omnes fando* , adjuro V.S. per illam, 1.1 qua fedet beati Petri fedem . qui crucem , non expavit pro fidei defenfione ; obfeero demum RV. per illud terribile tribunal fupremi Dm . ante qiiod AaKu* reddquri ufque ad minimum quadrantem de fingulis rationem , ns velitis tanti (caudali Ai confufionu efle caufe. fed dare omnem operant . ut fama hujus dit (blutions· fopiatur. Quid igitur jam vri fidum, vel coloratum vd qualecumque flt etiam nt confpedu erudiflimonun hominum potent allegari ad impediendum tantum bonum . ver· in unto periculo non eft tacendum , nec erubefeendum loqui. Si hoc permittatur, non défunt qui dubitant an in hominibus cun· Roman· dt vera fides, ego arbitror pene impoftibile attento telo & fervore quem femper S. V. habuit ad fidem orthode-am ; quod cum talia audierit, quin ftatim jubear Concihum habere curium feum , faltem ufque ad menfern Julii , prout alias fcripfit Sanduati Veilne ; tunc enim ceflabunt fcandaia Ac inconvenientia qu* nunc obdant . Omnipotens Deus Beatitudinem feliciter confervet, cujus pedibus me humillime recommmdo.

Datuh» Bafil·· XXI11. die Jan. aft. Dom. HI'.

CXXV1I

EptAoia foomnit Cardinaht ad *Eugenium IF. Pontificem M. pro revocanda Rafileenfit Concdu Affolutiont.*

SanQtjfmo er *Petro, O'* Domitio D·· t» mi cm.
r>nno Ettgtmo IF. SaniU Romatu ac *r~~ ».^£*
verfa'it Ecclefi» Summo Pontifiex, /oeaxer
ruiferatwne Avina tit. S. &x.l ejufdem S. R. **M
£. Pre Aifter Cardinali» , feipfum atm beatorum pedum. ac marvium ofculit, Luradique merentia , ac promptuudine cantatu.

SEcundum ApoAoli dcxhsium I. Cor. tj. paritas pattens eft , benigna eft , cantas non emulatur, non agit perperam, nor. inflatur, non eft ambitiofi, non quarit^ux fua funt, non nutatur, non cogitai malum , non gaudet fuper iniquitate , congaudet autem veritati , omnia fuffert , omnia credit, omnia fperat , omnia fuftinct . Ex quo verbo quilibet Chriftianus evidenter inftruitut , quod cum ab aliquo caritative corripitur fuper quocumque errore commiflb, non debet. ei utique indignari , non croulari , non tpflari, neq-te etiam initari , fed potius debet benigne audire , ex corde gaudere , libenter fuflerre, Ac omnia patienter quantumcumque fecundum fcnfualitatcm difpliceant, fuflincrc, fu/lincns autem

f -) Vir Asrim P. PWbppm PmC Caa IUg. N««βO. qai - Cnsmiis inac «yifteh» ml m irmtiuif srqenKcn ■■am «as aftsrir.

RUa+filatn MX 4mMi *Garmmica tf,* fsos i- *ψαΛ idiama mUter fooliter irmfaii , dut am —f'* </Z<a Asm* srôsri im *fim» . Mantfaifmm* Ime *utr»» » ef ddu ComUmnmt* 6 **.

1♦>*. psr m—i« **-4/β *d/afatia* 4> *»Λι njkfupu eoAmtitatu.*

ζφ aerem deber qu· a eorriptante dieuntnr cor-A A cunfiUario· prurientes antibus, & a veritadi imprimere A imprimendo errata corrige---------1J-- "----------*"" re, aut in melius commutare. Qssod revera bsdoft ferventi caritate fuceeofus miro modo legitor

tifitmus , ac a Domino mftnafous, A miflus, noh tamen irritatus, aut indignari- eft cum vocem Jethri eum redarguentis audivit « non. inquit , bonam rem focis, fluke labore con·
••«•4.XVHI tum<r"4 fed *"di verba mea· atque oanfilia, A erit Dominus tecum. Quod utique is talis erat> ac tantus cum coufideraret ex caritate procedere, & ad utilitatem communem populi pertinere inferiorem fe non fialum libenter audivit, fed etiam exaudivit. Sic A Pc-Bmittere trus primus, A Captemus Paftor ecclefi· immediate a Itomiao inflitutua, quamvis dono fapitrui· tuiflet copiait a Spiritu SanAo repletus . fervens tamen hoc caritatis ardore non efl indignatus Paul· eum reprehendenti , A fibi in faciem referenti , quin potius voluit corripienti annuere , A a legalium obforvatione ceffare. Beatus etiam Gregorius Papa doflorum gemma Moralium hac fervida caritate totus ignitus ex inferiorum redargutione intumefcere noluit ; immo licentiam redarguendi fe cunilis fubditis tribuit prout habetur a. q. *j. &* fair *»oi.* Quorum omnium meditatione folicita periuafus , ac aclo inflammatus fervide caritatis qua ecclefi· Christi, vettre-C que fantlttati conglutinor. 6. p. cogor jam loqui pauca, que meut concepi fuper scandalofa, ac gravi tribulatione, qua in statu profate ecclcfie ad diflblutionem Bafileenfe Coocilii in proximo adefle formido . nifi adjutrice manu omnipotentis Dei, vel vestro beatititdini affuietue propitia per eandem bestitudmem , ac cujus folicftudinera A prudentiam ex injunflo fpeflat officio cito citius provideatur de remedio felutari. Verum fi in hac mea locutione, aliquid quod abfit, lafoouerit Verbum , quod ipfi rei non çonvenlat, a ut S. V. macxuicm non deceat, aut quod minus bene . minufque debite , feu reverenter ex ore proferentis evolet non'irritetur fed indulgeat D quafo benigrâtas vestra, mihique veniam tribuat humiliter expafcenti , atque e paterna caritate reâitndinem mentis fufeipiat filialis ·, necnon pro minus bene diflis debitam com. flionem imponat . quam fupplex libenter , prout debeo fufeipere fom peratus I Tants itaque majestati loquens , verba non intendo proferre , qu» ipfius aures demulceant, fed que mentem pafcant, non qu· fapiant dulcius , fed qua proficiant \ utilius illa tanquam venenum fugiens , qu» voluntati fen6bdi folent efle amena, & ea potius eligens , que funt rationi, A veritati confona, ac dulcedine caritatis plena, per qu» A Anentur‹ vulnera , A vitentur pericula, atqu» in fori-E

cortice videantur dura A afpera , fi bene tamen enucleata , ac masticata fuerint reperientur intus in medullis fuavia. Hec de bene* vola fubportatione vestra non diflifus promitto feiens S. V. femper illius verbi habere memoriam : meliore funt vulnera diligentis, quam fraudulenta odientis ofcula; ac eos ab incaute sute, cum Apostolo detestari qui fecundum dcGderia fua coacervant fibi magistros ,

Mtodo deducere, circa quam m compendiofi» , ac brevi utar formosae, duas posse coodnfiooas videlicet.

I. Quod nulbtenus expedire videfer contra congregato· in Bafilea procedere.

1Γ Quod S. V. ex debito, A fab poena peccati mortalis tenetur difibludoocm Bafileenfis Goacihi propter vitandum foandalum fehifmatis , A aha gravia pericula qun imminent revocare, A aha impedimenta appofita tollere1 immo A ipfom concilium celebrari percidam, fi & in quantum opus fit, robur adiictrc approbationis , & auiloritatis.

Pro prima Condufionis probatione occurit confiderandum B. P. quod Berpardus in lilx De Confid. ad Eugenium ponit unam notabilem . & bonam doiflrinam , videlicet quod rafb de re aliqua an fit licita, reflat videndum an fit expediens raâificare i multa enim funt licita maxime perlato, qun tamen non expedit facere juxta difturn Apofloli omnia mihi licent, fed non omnia expediunt. Qurd autem procedatur contra illos & ctfi licitum effet in fe , non tamen expedire videtur propter duas rationes.

Prima quia nulli prodeflet

Secunda quia multum indubitanter obeffet.

Primo namque tales procefius nulli prodet font ; non enim illis qui ibi funt cum videantur jam dariflsme in illa opinione , *ac voluntate* firmifime folidati ·, nec per taba vcrofimilitcr retraherentur, immo potius initarentur. Nec etiam proficerent aliis quibufeunque , nec fpirimaliur, nec temporaliter, at patere poteft diligenter confideranti, & difcurfum in talibus facienti. Corruptio autem, vel cenfura , qu» nulli prodeft , nec peccanti, nec alteri cuicunque , non debet infligi ·, imo debet tolli fi eflet inftiéla. Unde Sapiens Prov. 9. *Noli* «rgwre derifere», nr edrrir ar ; ubi Glofli : non eft timendum ne tibi derifor, cum arguitur contumelias inforat ifod hoe potius providendum , nec traâus ad odium inde prior fiat1 flt S. Thomas In 4. dicit, refpoodeo quando lententia excommunicationis eft laxa contra aliquem, A ipfo illam non timet, nec eft ea medicinalis debet ab illa, abfoivi, edam invitus, & S. dicit in Prologo fuper librum Kfilns, quod fruflra niti neque aliud fatigando nifi odium querere extreme demende eft1 A Icci. IT. *Noti c»»eri* cotsfruflra conari contre impetum multitudinis . Beatus etiam Thomas x. a. q. 4). ▲. VIL dicit, quod pennarum infltfUo nota eft propdidne quseiam ad cohibendum peccata1 A ideo in tantum habent radoamm joftiti-, in quantum per eas peccata coUbmitul. Quod fi per infli&oncm posearum maaifoftumi fit plura, A majora peccata foqut tunc ponarum injfiuflio non continebitur fub juftitia. Unde qtando ex exeommunicadone aliorum immiinet periculum fchifmatb, tunc excommunicationem ferre non pertinet ad virtutem juftida: , Huc S. Thomas. S, etiam Auguftinus ia

Libro

nirione peccatorum celandum eft. Qui igitur procaflus, da quibus eft farno, nulli ut vi* detur· medicinales exiAercat, exiftimo expediam fora ab illi· cdfar·.

Secundo videtur mild expedient a tali modo procedendi ceffare, ex eo quod multum

de faqui videtur, de quo non eft Dubium, mopdus erit nimis excxndaliiatus, cum jam nuper tanto tempore fuerit fchifma in Chriftteaitstt, quod vix pomit eradicari. Et viGbile eft qnod faculare· Principe· flt alii dices* S. v. Ec Domino· meos Cardinales efle B in caufa diâi fehifmatis, flt fcandali. Dicent eaim quod Papa cum Cardinalibus fecit congregari concilium in Bafilea; fed videntes

rant concilium; de quo procul dubio plurimum fcandalizabuntur; immejam de tali diffidi© fcpndalizatl funt. Qui autem fcandalizaverit unum da hi· pofilhs, ait Chriftus in Evaagelio, expedit ei ut ftrfpendatur mola afinaria in collo ejus, flt demergatur in profundum maris. Secundo eft a pradiâis, cef fandam ratione diveriorum errorum, qui, fi fiat fchifma, orientur in Chriftmnitate. Schisma enim difponit ad hatrefim, ut DD. fanâi,C ,8. dicit, quod dum duorum vitiorum lanfle Theologi dicunt; propterea valde timendam eft ne fic procedendo, flt ferrum ferro acuendo, ac invicem fe mordendo totus Clerus detur in brevi in direpriooem, pradam atque mortem, ficut in Bobémb contigifle icimus. Tertio videtur a pradiAis cenandum propter periculum fiibverfionis fere totius Chriftianitatis, qua inde timeretur faqui ratione adherenti*, fle fequehe magna, quo enim magis eflent irati, eo grivius defevirent. Et cum forte Bohemi venturi fint illuc, timendum eft, ne poftquam foerint fuperficialiter

lumarios reperierint, facient exccutures, flt jninirtro» fuo· ad humiliandum flt fupplantsn- D dum, ac perfequendam Ocrant, obedientem 8. V. ac toti Ecclcfia Komina. Et fic cum

fperentur, videtur a talibus fore celandam.

Ad pradiââ autem bene videnda multum valet memoria pneteritorum geftorum, ficut enim talia talibus concurrentibus haûcnos acciderunt, fic podibtle eft fimilibtu concurrentibus ia poftenun fimilia poffe accidere; nam in contingentibus agibilibu·, ut plurimum futura fuat fimilia pneteritis, ut dicit Arifloteles in fecundo Rcthorica, qui etiam Alexandrum admonet, ut prcdecefTorum aâa ad memoriam reducat. Annale· inquit prmbritorum difcutc, inde enim poteris bona exempla E extrahere, quia fails pnrterita dant magnum documentum, fle qoafi certitudinem in faturis. Confident igitur S. V. quid profuerunt proceflus Domini Bcnediûi, flt Domini Grogorii contra eo·, qui convenerunt ad concilium priftinom, quod nulla auâoritate legitima, aut ftlrtm, nec tali, nec tanta atkloritam Addebatur, quali, fle quanta Concilio Bafileenfi fislctav, flt exinde videre poterit quid militari· proceftus qui per V. fieri codent contra hubfinodi Congregationem Ba-

1 at multi, T»
·uAorirate

duorum generalium Conciliorum, Conflanda»fis videlicet, fle Senenfis, auâoritate duorum fummorum Pontificum Martini V. flt S. V. fle per prefentiam, fle vocatkmeat Legad ApoAolici, fuit debite congregata, ac legitime ftabilita. O utinam talcs procédas incoavunientia, fle fcandala non sagerent.

Propter pnemiflâ igitur, fle maxime pfpter fcandalum fchifinatu evitandum non videtur expediens contra congregato· fapradiAoprocedere n quinimo ab hujufmodi procefltbus fuper tfafem dum effet ad tempus, uM edam eertol clarefceret ipfo· fore peccantes, feu colpabslcst cuoniam quando multitudo eft in fcelere, nec tylva pace ecclefia mali puni ri poflant, tolerandi fum ponas, quam violata pace ecclefi* puniendi; verba funt Aogoftini fuper Pfalmiftam, fle habentur XXIII. q. IV. j. /Tine in fine, in quibus bone concordat didum ejufdem Auguftini contra Epiftolam Parmeniani fupra finabter allegatum, flt habetur etiam aj. q. IV. cmn faut/*çw, ubi dicitur, cum quifque fratrum flt Chriftianorum intus in ecclefia focietatem conûitutonun, in aliquo tale peccato fuerit deprehenfns. at anathemate dignus habeatur, fiat hoc ubi periculum fchymatis nullum eft. B etiam Cregorius in fuo Pastorali lib. a. cap. languor irruerit, fit hoc levius illud fortxffe gravius premit, ei nimirum vitio reflius fob celeritate fisbvenitur, per quod firftine ad interitum tenditur, etfi hoc a vicina morte rtftringi non poteft, nifi illud etiam, quod exifbt contrarium crefcat, tolerandum paftori est, ut per exhortationem fuam artificioib moderamine unio patiatur crefcere, quatenus poffit aliud a vicina morte retinere. Quod cum agit non morbum exaggerat, fed vulnerati fui, cui medicamentum adhibet, vitam fervat, nt exquirendas falutis congruum tempus inveniat. Unde fle Dominus in evangel» paraboUce loqweas interrogantibus fe afi deborent ab agro tollere zinnia, refpondet quod non; fed quod permittatur utraque crefcere uf que ad meflem, ne forte volentes zizania colliger· eradicem fimul flt triticum.

Oftenfa veritate prims conclufionis, restat nunc procedere ad fecundam, flt quamvis dicat Salustius veritatem odium patere, reruntamen tum quia pro certo teneo S. V. femper fuifle, fle effe ipfius veritatis pnsdpuum amatorem; tum quia memini me legifle illud diâum B. Ambrofii in epistola ad Throdofium imperatorem, videlicet, quod nil turpius, nihilque periculofius est in fscerdote, quam veritatem quam fencit non libere pronuntiare, cum etiam quia fcio his, qui veritatem elucidant vita sêtcmn premium a Domino repromffum, ipfa veritate prima, flt iocrvata dicente EccL 14. = Qui audit me non confundetur, flt qui operantur in me non peccabunt, qui elucidant me vitam atemam habebunt, intendo veritatem quam in pnefenti materia fentio, fle catholicam reputo, falva femper 8. V. & ecclefia determinatione, plane 8c abfque velamine propalare. Veniens igitur ad intentum, veritatem dWlc enndufionis fic ostendo.

Quilibet Pariatus, imiro generaliter quilibet

Pas bet Christianos. qui debet & potest fine Dei A lum provenit ; eadem ratione nec illud fcsn-
offcnfa foturis fcandaBs obviare , Bc vult fa- 4*iUB| periitveret. vel crefcat in deterius ,
cere , neque facit . peccat mortaliter ; fed & obligatur refimsre a rnntinaatione incepti o-
V. per revocationem didolutioris Concilii B* peris, fini illud pcsnitus revocare . Sicut ergo
fileenfis Bc approbationem ejufifem quam po- quando prmdiria dtifotatio aria est, fi fiatflec
test facere fine Dei ofienfa potest obviare soul- confideratum de dido fcandalo, dt creditum
tis, Bc magnis imminentibus periodis, 8c fcan- fuiffet illud verofimilitar evenire , fieri non
dalis ; ergo fi non vult facere, neque facit deboilot ; tu cum ex ipfe ftria fcandalum ex-
cum debeat videtur poccar: mortaliter. Goa- ortum fit, Bc quotidie crefcat in majus, de-
fequentia est nota, Bc antecedam pro prima bet omnino revocari. Tum etiam quia S. V.
pane est manifestum ; quia ut Augustinus imo Bt quilibet prolatus debet fc conformare
dicit faper Pfalmam 4». Bc habetur *i»* fin. doririms , Bt adibas Christi, fequi vestigia
Gap. O/teoffir XX1П. q. j. m Qm défait ofi- Petri Apostoli rite peragere fecundum debitum
vmrf eunt fattf ennfentu 3 Et Athaaafius Bc pastoralis officii fpecialem curam gerere de
Damafu» dicuat ibidem, quod malorum, im- falote proximi . Ex his quatuor tripedibus
pietati favet , qui ete obviare ceffac. Qife e- B debet fcandalorutn occationes , feu caufas pro
nim potest obviare Bc perturba.e perverfee , viribus evitare.
bc non facit nil aliud est, quam favere im- Primo ratione confbrmitatis ad a£fa, & do-
pietati eorum; nec caret fcrupulo focictatis /Irinam Chrifti, nam fecundum Gregortam
occulte , qui manifesto facinori definit ob* omnis Chrifti aflio mea eft inftruftio, « Ber-
vurc . Et habetur timile a. q. VU. Cap. *Ne- nardus dicit quod quaecunque Chriftus fecit ,
Sitire*. totum dtfciplina morum fuit. Conftat autem
I*ro fecunda etiam pane clare apparet quia quod Chriftus cum in tranfitu per Caphar-
ex communi fama , Bc ex hir, qua quotidie naum non folviffec didrachma, in quo tran-
publice deferuntur ,. evidenter colligitur, quod fitu erat de more folvi, poAquam rediiffet in
li «h'folutio ipfius concilii non revocatur , Bc domum, cognito quod ex hoc ii qui collige-
per 8. V. concilium quantum opus est non bant conium fcandalizabantur mandavit Petro
appobatur , fchifma infallauter fuhorietur, ut fialveret ratione dumtaxat fcandaii evitan-
auâoritas fedis Apoftolic· plurimum depri- di , cum ipfe a tali tributo effet penitus li-
metur , quamvis auftaritati ejufitiem (fic) ini- ber , Bc ad ipfum folvendum nullatenus obli-
ti fe afferant malignandi via contra Curiam C gatus foret, quemadmodum ipfernet ut habe-
Romanam aperietur > & multa alia mala , Bc tur in Evangelio in parabola propofica anto-
fcandandala fubfequentur , quibus precludc- quam folveret declaravit.
tur aditus fi S. V. concilii continuationem difi Secundo debet pnelatus vitare fcandalum
folutionc non obstante concriferit, locumque, fequendo vcftigia Petri Apoftoli . qui notifi-
& legitime aria, Bc agenda comprobaverit , cato fibi per Paulum doriorem ecclefia de
quod utique S. V. fine Dei offimu facere po- fcandalo quod de fua adione fequebatur ce£
test , cum non fit coqtra legem Dei ; immo favit a legalium obfervatione, ne exemplo
& debet propter mala tam innumera evitan- fuo alios fcandalizaret ; & tamen in hoc^ fe-
da . Prelati vero ut doriores fanrii tradunt cundum Auguftinum non peccavit, nifi venia-
tenentur ex debito nceffitacis gregem fibi com- liter. Patet hoc per doriores Sanitas fuper
miffum tueri , Bc defendere, & a cunriis no- epiftolam ad Calatas a. nbi dicit Paulus fe
civis, & perturbantibus prefervare ; quin im- Petro In faciem rriliuffe, quia reprehenfibilis
mo & fi expediat pro ialute ac confcrvatio- erat, ex eo quod gentes exemplo fuo judai-
nc ipfius gregis vitam propriam morti expo- zare cogebat.
nere dicente Domino in evangelio: bonus pa- D Tertio tenetur quilibet Pralatus fcandalum
stor animam fuam pro ovibus fuis ponit. evitare ratione Paftoralis officii, ex quo fibi
. Secundo eadem conclufio probatur fic. Qui- incumbit vigilare fuper gregem fibi commif
libet , Bc maxime pnelatus quantum est in fe fiira, ne quclihet difpergatur, aut vulnere-
tenetur vitare ne proximus ex aliqua fua a- tur; & fi qua ovis ex grege deperdita fuerit,
ihone , vel omiffione fcandaluc ur ; ergo S. etiam fuper humeros ad ovile revocetur: Et
V. debet illa penitus vitare, eam revocando, tanto amplius ad hoc tenentur S. V. quanto
& cum eis confiliative concurrendo. Confo major eft fibi commiffa prafidendi pocrita,
quentia patet , Bc antecedens pro fecunda par- cum ex majori multitudine fubditorum gra-
te quoniam ex hujufmodi dinblutionc non fe- vius Gt damnum quod ab inde provenire po-
lum Phrdci fi qui funt fcandalitantur, quod teft . Si enim fecundum fimtendam Salvatoris
est fcandalum cx malitia Bc iniquitate proce- pana condemnationis atema imminet el ,
dens ; fed etiam putilli quorum fcandalum est qui icandalizaverit unum de pufilEs, quanto
ex ignorantia , & infirmitate proveniens. S. amplius ei, qui multitudines populorum r Pro
autem vestra, immo B< quilibet pnelatus te- pter quod B. Gregorius fupremus Pallor mi-
netur ex debito neceffitatis fummopere evita- E litantis ecclefia homdia septima faper Eae-
re fcandalum putillorum; & dicebam in pri- chielcm fe & fuccefibres fuo· hortabatur di-
ma pane antecedentia quod multipliciter (id) cetis: quantum fine peccato po&unus, vitare
apparere poteft, tunc quia fcandalizanti indi- proximorum fcandalum debemus.
citur pana damnationi» aternr auâoritatc e- Quarto quilibet Prdarai fcàndahim proxi-
vangelii ubi dicitur : quicunque icandalizaverit mi vitare teneqpr, ex eo quia gerere debet
unum de putillis his dec. tum quia Christus in fpecialem curam de fahite ipfius proximi, aut
evangelio docet melius efle oculum, manum, faltetn illam noft habere contemptui, Bc hoc
vel pedem fcandalizantem perdere ; ex quo eft mandatum ab initio faa creationis huma-
colligitur quod poena fcandaii eat gehenna ne creature a Deo inditum; dicitur enim
ignis. Constat autem quod qua ratione tene- Eccli XVII. quod Deus poAquam creavit ho-
tur quis abstinere ab opere> ex quo fcanda- minem virum fcilicet, Bc feminam dixit il-
lis ;

py» lis : Attendite ab omni iniquo , dt mandavit illis uncuique de proximo fiao. Hoc etiam dicit Salvator in evang. Matt. XVIIL *Pidete ne cuntemnaM unum ex bû ptfillis.* Si igitur liante prediDa diffblutione, pro qua revocanda magna inflantia fella, dc diligens adhibita fidi, fpes de ejus revocatione per S. V. fienda omnino auferatur, dc ablata ad talia procedatur per qu* fchifmata, dc alia fcandali contingam in ecclefia, manitofte contemni videtor (ahis omnium proximorum , qui hac cauto, vel occafione involventur in fcandaio, a qno forte aut vero, aut nunquam potennt liberari. Manitofte ergo concluditur quod S. V. qu* haac novit vel per eam flat quominus ipfam fetat, tenetur revocare caufam, & occafiooem hujufmodi fcandall, videlicet diffoliHtonem prodillam.

Tertio probatur flc dilla condufio. Aut hujufmodi diffolutio falla fuit bene, dc licite, aut illicite, dc minus bene. Si illicite, dt minus bene alia eft*, debet penitus revocari , nam ficut B. V. tenetur aliorum errores corrigere, fortius tenetur errores proprios emendare ; unde decretalis dicit: *Ji contra prefcnptum ordinem tanquam homines exceffifiis, pudeat vos errorem virorum corrigere, qui pnfiti efiit ut aliorum corrigatis errarer ,* nam apud diftriflum judicem in qua menfura menfi fuentis, remetietur dt vobis, ita ut inveniatur aliqua occafione congruente, per quara ne veftra vilefcat audoritas in Cap. *Qualiter O quando* in I. *de dQu.* Item imperator dicit : non enim erubefeimus, fi quid melius horum , qu* prius ipfi diximus advinveniamus, competentem prioribus imponere corieflionetn, ne ab aliis corrigi expellemus. Aut. de Nopc. circa principium CoU. 4. Item dicit Hilarius epifeopus urbis Roma in fynodo pnrfidens quod quifquis commifit illicite, aut a prrdecefibnbus fuis invenerit admiflum, fi proprium periculum libet vitare damnabit. Gap. Apoftolic* Sedis XXXV. Q. IX. Item B. Gregorius dicit cantatus ab F.cclcfia tempore Quadragefimali, *emendemur* in *melius qua ignoranterpeccavimut, fuino pwccvpati* çux-*ramus fpanum panitentia & invenire non pofiimus.* Si autem dida diflblutio licite , dc provida confideratione fuit alia, etiamfi ad utilitatem ecclefi* , dr in falutem Chriftiani populi fuilTct ordinata, cognito de fcandaio, quod ex ea fequitur, venit revocanda, five annullanda. Conftat enim fecundum doUrinam fic fententiam Salvatoris noftri in evangelio, quod nedum pes, dc manus , fed e* tiam oculus fi ftandalizant, debent afeindi. Non obftante quod tria haec penitus neceffaria, dt tolutaria fini human* naturo, fatis enim eft magna confafio, claudum vel manum , vel monocuhim fore. Sed prout inibi Chriftus edocet : melius eft cum his deformitatibus intrare ad vitam, quam mitti cum contraria pulchritudine in gebpnnam. Quod autem ea qu* femel a principe conftituta funt, etiam ubi conflantcr licite ac debite alla fuit fe fi«cogtfofcantur vergere in damnum pacis ac felutia populi, periculi debeant revocari, habetur Efther XVI. ubi in perfona Regis Artaferfis dicitur ia eptftola, quam pro Jnd*is ad totas regni fisi provincias mifit, *multi,* inquit , *bomtaft peinapum φ honore, qui in eos eoliatus efi, abufi fiant* iw *fitperbi·; & non /b-*

A *Ium fidsjeBot regibus nituntur opprimere , fed datam fibi gloriam non ferentes,* » spfiu , fw *dederunt moliuntur infidtas . Net contenti funt pruriet non agere benefient, & humanitatis in fe jura volare, fed Dei quoque cunBn cernentis arbitrantur fe fugere pofi fententiam, & in tentum vefania proruerunt, ut* jror *qui* eretfiM *fibi ofksa ddigenter nbferoanf^&ita cunila agunt,* hr *omm laude fini digni mendaCxscum fitnicultt canentur fuboertere , dum auret Principum fimpliret,* ex /m *neture altos efiimantts collide fraude decipiunt.* Que res *8t* ex veteribus probantur hyftoriis, & ex his qu* geruntur quotidie quando malis qporundam fuggeftionibus Regum ftudia depraventur cum pro-

B *videndum* eft paci omnium provinciarum, Nec putare debetur fi diverto jubeamus ex animi noftri venire levitate, fed pro qualitate, *8c* neceftitare temporum ut rei publice pofcit utilitas , ferre fententiam. Ex qua auctoritate optimum documentum eoUigitur pro eundis principibus Chriftianis, fi enim gentilis Imperator , qui dumtaxat felicidtatem fuam putabat in gloria^ dc honore mundano confiftere , his omnino contentus quod man* datum, quod fluite ac deliberate fecerat conflabat redundare tanta utilitate unius ex populis fuis, qui etiam in captivitate tenebatur fiib eo ad fupplicationem regime Eftber illud revocavit ; quantp magis S. V. qu· ftit per

C contemptum glori* mundane ad sternam tolicitatem perveniendum- tore, debet revocare ftatutum fuum , quod creditur venire in fcandalum fubditorum ? Et quod eft amrfius admirandum imperator profatnm non faltem revocavit mandatum, quod toti fuo dominio fecerat intimari; immo dt revocationem fuam publicandam miftt per univerfas provincias ditionis fus. unde fubditi in textu pnefeto cx pertona ipfius regis: Aoe *autem eddlum quod nunc mittimus in cuntht urbibus proponatur.* Non pudeat igitur B. V. predtftam diflblo* tionem tollere, dc ipfum concilium approbare, quoniam bona opera, que per prolatum etiam bene fiunt fi adfit poffibilitas, dc exi-

D gat neceflitas funt in melius commutanda, dc ipfius ftatuta tolubtia fecundum varietates rerum , & temporum etiam varianda. Qui enim tenetur ad majus, tenetur etiam & ad minus . Si enim prolatus exemplo, *Sc* pracepto Chrifti debet pro ovibus fuis animam fuam ponere: debet utique, dt mala aâa corrigere , & bene alia il poteft, & pro fitlute fui gregis expedire viderit in melius commutare; unde Gregorius XXVIII. Moralium pulcherrime ad propofitum ait : *DifcreOioms lineem per efi virtus,* fata *per momenta temporum fiinpe mull· mutantur aOionum ; unde fit ut atm*

E *quid bene agimus plerumque melius ab epu* uflso*ne ceffemut, & laudabilius ed tempus deteret quod m fuo tempore laudaMiter metu tenebat.*

Nam fi pro noftris bonis minimis, quibus aptius proficimus nunc tamen intermifEs cunilis noftris majoribus laboribus mala proximis imminent, neceflario nos virtutum augumenta feponimus, ne infirmioribus proximis fidei der trimenta generemus, ne tanto quod jam agimus virtus non fit, quanto per occafioaem fisi in alienis cordibus fundamenta virtutis deftruit. Quam dUcrellionis lineam beue ante

monentige oculus Paohs» offendit, qni g*n-Ac«rtmur. Unde fi ejitt Ssnâita* fejpfem jotiles ad Ubertatem fidei venientes circumcidi prohibuit, Bc tamen Lytris atque Hjcoqip traofiens ipfe Thimoteam , qui gentili patre genitus fuerat, circumcidit. Videns enim quod nifi mandam hac fervar* oftenderet, ludiorum rabiem etiam in iis» qui fibi tunc comites adeiant excitaret, affeâionis fust vim poftpofuit, Bc fine damno fidei fe fuofqqe a perfccutionis immanitate cuftodivit, fecit quod fieri fidei amore prohibait ; fed ad fidei retorfit mfeiftrum, quod quafi non fideliter fecit ; plerumque enim virtus cum indifercte ttr netur amittitur ; cum diferete intermittitur, plus tenetur . Nec mirum fi in incorporeis intelligimus , quod agi |n corporibus videiqus. Ex Audio namque a rebus qefcenditur ut in fuo tempore difeordatur , cum validitate teqdarur . Quod fi otium relaxationis noo accipit, feriendi virtutem ipfo ufu tenfioni* perdit. Sic aliquando In exercitationibus virtus cum per diferetranem pneterminitur, refervatur; ut tanto poft vitia valenter feriat quanto a percuffione interim prudenter ceffat. Sed forte dicet S. V. β. P. quod prmfat* rationes non militant, cum omnes fuper falfo fundentur, videlicet fuper fcandaloram eventu in populo Chriftiano, qu* tamen S. V. imiqinere non videt; immo potius evenirent fcandala fi fieret quod fuadetur, nam [illegible] Bc prevaticandi via aperiretur , occano reciC piendi temporalitas ecclefi* prxberetur, flatus ecclefufticus extra libertatem debitam poneretur , aditus perniciofis novitatibus adhiberetur , Bc Apoflolicx fedis honor, Bc aufloritas plurimum foderetur ; qu* fcandala , Bc alia his fimilia V. S. tenetur ex dehito neceffitatis quantum cum Deo poteft quafi venenum perniciofum evitare . Bc confequcnter longe melius, Bc falubrius effe videtur pnediclatn diffiolutionem , quam S. V. confultc, Bc deliberate , reflaque, & fanfla intentione mota quod Bc ego fateor verum effie peregit in fni roboris firmitate manere , Bc generale concilium alibi celebrare, ubi B. V. cum facro Collegio dominorum meorum Cardinalium , aliorumque PrzUtonim multitudine, & tou fua curia przfentialiter effie poffit .

Ad quod cum determinatione & humili reverentia ejus Sanflitatis refpondetur, quod convenientiffimum , & optimum foret fi ea qu* dida funt commode, & fine fcandalo poffient impleri. tyulbu enim lanx mentis dubitat quoniam prxfen'ia S. V. quae pater & judex eft omnium Chriftianorum , ac caput totius ecclefi* multum conveniens, Bc uniis effiet celebrationi generalis concilii ; verum quia impediente infirmitate veftra hoc commode non poteft fieri de prefenti, fi non poteft ibi effie prxtlotia, fufficiet fanditati» vcftrx pnefidentia; nam multa generalia conF cilia fine pr.efentia fummorum pontificum fuerunt aflenns celebrata Si igitur (auditas eadem pnedidam diffolutionem revocaverit, ac ipfo roborato concilio miferit illuc praefidentes funs fufficiente aufloritate, ac poteftate fuffiulros judicabit omnia , Bc a nemine poterit judicari in quo confervabitur Apoflolicx fedis honor, cum melius fit judicare quam judicari ; & fecundum Philofbphum agere pnrflantius eft quam pati · & Apoftolus dicit, qood fi nofipfos judicaremus non utique judidicandum fi aliquid in feo ftatu reformandum occurrerit, fpoqte offerat, etfi totus mundi» fureret coqtra ejus fanflititatem no· potant prwvaleve. Nec videtur pnedida fcandala feu inconvenientia qu* obikiebantur accidiffe*, fini in futurum vapofimiliter poffe accidere, puai ipfum concilium Bafilcenfe congregatum fuerit, Jt legitime ftahilitum , audoruate Coqftaqtfenfit, Bc Scnanfis ConcjUonim , ac domitu Martini V. pnedeceffioris immediati Senilitatis veftne, βi approbatione Sanditatic ejufdeqa, ac p$r preientiacn, dc vocationem legati Apoftolid, ut fiepius fuit didum. Em quibo· clare videtur auclorius veftr® fedis Apoflolic* in feçum , dc congregationem irrevocabiliter transfufà fecundum quorumdam opinionem donec finita fine agenda . Etfi diffolutio ipfius coqcjlii per S. V. fada de jure valuerit, dt certum effiet mala , qua flatiiq objeiebantur in parte jam eveniffe, dc in toto in foturum evenire debere, quod vetifimtliter non pnefumjtur, tollenda effient ad tempus omnia, ec vitandum gravius» & pariculofius malum, videlicet fcandalum fchifaatis* quod judicio multorum fapientium adeft in foribus» nifi re* aliter difponatur, & ab omni popdlo jam poblice enuntiatur. Vox autem populi, vox Dei «ffie dicitur in facra Scriptura, dc omnibus mali·, ac fcandalis prxdidum pneponderat malum , feu fcandalum fchifmatis, a quo fummo Audio» fumma follicitudine , fenunaque vigilantia exemplo etenim paftoris Chrifli debet B. V. gregem Dominicum pnrfervare, *fout* enim pnecipuum bonum ipuus gregi* Dominici eft caritas, linitas , Bc concordia paejs. fic damnofius gravius, ac percelpfius ipfius damnum eft fchifmatis fciffiura peftiferi, quod ipfum gregem dividit, difpergii , ac dilacerat, Bt in hatrefim peftifcram labi procurat, prout doflores fandi Bc Theologi dicunt.

Quoniam autem In agibilibus flt moralibus, ut ait Nicolaus de Ixra fuper Natheiun magis movent fada quam, dida, Bc exempla Dvirtuofa, quam verba compofita » refereram, & ad memoriam aliqua gefta SS, PP. S. V. reducam . Narrat in hiQoriis ille venerabilis presbyter Bcda, quod Felagius Papa cum videret Romanos in honorem Oûaviani Augufli propter vifloriam , quam prima die menfis Augufti habuerat, ipfam diem fblemrutcr celebrare , dolens quod tant is honor fieret homini damnato pia devotione commonitus. Bc Eudoxtc filfo Thcodofii imperatori*, & uxori* Valentiniani, inftantu devoca puUatut, delidcrans tam damnabilem ritum ab ecclefia fubmovere, pntfatam folemnitateos perutue interdicere cenitavit, fed timebat rudi ecclcifo, fi contra torrentem fe opponeret, unde sudep* quod non de facili populum Romanum a tali confuctudine revocaret cum pr«dkla legitu cogitando traflavit, ut ofilcrvantia fic maneret, fed potion nomini militaret. Habita igitur collatione inter fe populum blandis exhortationibus induxerunt, ut oblivioni traderetur memoria damnari hominis, Bc feftum fieret Apodoforum Principis. Quod cum omnibus placuiflct, papa, Bc regina protinus ftatuerant ut quod indifereta hominum religio faciebat, homini gentili damnato commutata faceret Apoftolorum Principi Petro. Sicque

I ex iniquo principio fàlubrte conflata eft Igfo, confthutum eft quod ill· dies in bonorem B. Petri flpoftoli coleretur, St Fertur ipfiua «d vincula nominamur. Sic igitur faeerc debet S. V. B. P. fequendo laudabiliter ▼ertigia proferi ftnAtffimi Romani Profulis · Cum enim videat ejus fanAitas congregato· in Bafilea Ce non porte ab eorum voluntate , dc propofito revocare, debet velle, & ordinare illam Congregationem fic dc ubi eft remanere, M putiori nomini militare, ut videlicet agenda ibi fiant auAoritate , fic nomine V. San· Aitati· ejufBcm , fic per profidentes per ejus fanftitatem ibidem deputandos ficut juftum eft, dt confentaoeum rationi , cum fitis Princeps orbis terre, & caput totius militantis ecclefi* . Item jonas Propheta cum videret tempeftatem validam ortatu effe in mari ait t *fi propter* me *orto efi hoc tempeftar, tollite* me, *& mittite in mare;* magis follicirus de falute totius navis , quam de utilitate fui ipfius.

Item legimus de Gregorio Nazianzeno. quod permifit fe dignitate privari ut feditio orta, dc difcordia mota inter fratres, dc fubdiros penitus tolleretur, dicens cum prodiAo Jona Propheta : *fi propter* me *orta efi* plus curam de Fratrum , d(fubditorum concordia , quam de honoris proprii excellentia .

Dignetur igitur S. V. bull* diffolutionis o·, dc linguam aperire, ut libere portâ loqui ac dicere; *fi propter me om efi hac tempeftas, tollite* me, *(fi mittite im more.* Quod fi qui fuadeaat contrarium poteft refponderi ficut Chriftus dixit Petro : *vade retro quia nort fapis qua A* fug/.* Ad pmdtAa autem fanAitas veftra induci debet confideratione fupradiAorum imminentium fcandalorum , quz quidem fcandala aut fcit , aut nefclt, Si fcit, dc non provident diffolutionem ipfam ex qua fequuntur revocandum, & concilium approbando non poteft excufari a gravi peccato. Si autem S. v. profata fcandala nefeit, cum maxime ad illam pertineat talia debere fcire, ut non poffit a quoquam redargui negligentiz, debet talia a fubditis diligenter feifeitari, dc inquirere a lapientibus, dc bonis viris , veftrifque fidelibus fervitoribus folicitc inveftigare, exemplo Chrifti , qui quamquam Deus effet, dt homo perfeAus, dc fecundum utramque naturam, Deitatem videlicet, dchumanitatem, omnia clare fciret, nihilominus interrogare voluit difcipulos fuo· dicens: *quem dicunt homines efe filium hommist* Illis autem referentibus varias hominum opiniones , qu* habebantur 'de ipfo. quia alii Joannem Baptiftam, alii autem Heliam, alii vero Jeremiam, alii unum ex ceteris Prophetis ipfum effe dicebant, adhuc eo· interrogavit de opinione, quam ipfi difcipuli de eodem habebant, unde fubiunxit: *vos autem quem me efe dsdtisl* Pro quibus Petrus caueris ferventior refpondit : *tu es Chnfiut Ftllus Det urvi,* dc quia veritatem libere,clare confertus eft, ideo Chriftur eum beatum afferuit. Principem flpoftolorum conftituit, ac ecclefi» fu* Paftorem, dc caput profecit. Ex quo revera a S. V. dc a fingulis Prolatis Ecclefi» plurima accipi poffunt fidubria documenta. Si enim is qui erat omnia dare fciens, tanquam ft nefeius foret a difcipuli· informari voluit; quanto magis S. V. qu» omnia fcire non poteft debet adhibere ftudium, ut qu» dicuntur ab aliis dc fcire oportet, Informata T» fciat, maxime ea, qu* vergere putantur m fubditorura damnum , ac perniciem, dc fui ipfius periculum fcandalofum. Etfi forte talia iam intimata funt, aut in pofterum intimabunmr fenAitati vertro, non debet ejus fanAitas nimis fe incredulam exhibere · quinimo adhibendo fidem debet convenienter, dc falubriter providere . In futuris enim rerum eventibus fecundum moralium Philofophorum fententiam vir prudens debet Temper przfup'ponere, ut eunAa evenire debeant in deteriorem partem, ut fic fciat, dc valeat occurrere, dc contra Astura pericula convenientia, dc £»· lubria remedia adhibere.

Interroget igitur B. V. difcipulos fuos dicens : quid dicunt homines de Papa Eugenio, de de S. R. E. Cardinalibus fuper diffolutione Bàfileenfis Concilii ? dc voluntate ipfam diffolutionem revocandi', dc concilium approbandi . Refjxmdebunt autem difcipuli fi veritatem loqui voluerint , quod ahi dicunt ipfam diiX^ folutionem fuifle faAanv, ut Papa , & Cardinales reformationem quam in fuo ftatu formidant, fubterfugere valeant i alii dicunt quod ex eo quia temporalia bona perdere dubitanti alii quia nolunt ea revocare propter punAum honoris , ne fe male egiffe confiteantul , dc viAi, feu fuperati appareant Alii vero quia quidam ex els curiam Romanam in Italia remanere, qtlidam autem ultra montes eam *eC*fe defiderant, H*c dc his fitnilta communiter omnes affirmant. Si autem S. V. mihi dicat : Tu autem fuper promiffis quid dicis ? Ego cum humilitate, fed cum veritate refpondco, quod omnes communiter de S.V. ac Dominis meis Cardinalibus fuper promiffis male loquuntur , dc pertime opinantur, dc fcandala magna in proximo ventura nunciant nifi provideatur, ut fupra fuit diAum , dc pluries repetitum . Mihi itaque dc mihi fimihbus pura intentione veritatem loquentibus indignari non debet S. V. fed potius regratiari, cum annunciemus tribulationes dc mala, que communiter ab omnibus dicuntur SanAitati Veftr», ac Dtoti Ecclefi* de proximo imminere , quibus per S. S. faciliter, dc falubriter obviari poteft , dc debet, videlicet per diA* diflolutionis revocationem, ac Bàfileenfis concilii approbationem . Ad quod fi S. V. dignabitur condcfcendcrc, poterit tunc aliquos ex ER. DD. meis Cardinalibus mittere, vel alios praelatos qui nomine ejus fanAitatis ibidem profideant, res agendas falubriter , dc bene difponant, dc cunila qu* erunt ad honorem Dd , dc SanAitatis veftr*, ac falute totius popdi Chriftiani debito fine concludere valeant cum aliis praelatis fic litcratis viris, qui illuc jam convenerunt, ac convenient in faturum, pnemiflis tamen iis, qu* honefta, dc couvenientia fuerint fuper reparatione eorum, qu* fine prefidentia, dc auAoritate S. Y. ibidem aAa funt ad finem quod honor ejus fanditatis cum memoria perenni in aAu virtuoso, femper in omnibus falvi remaneant, dc S. A. S. Veftr» suAoritas, dc preeminentia , prout juftum eft debite confervetur. Et fi poflea quod abfit, dc non creditur fcandala eveniant, impaAari non poterunt S. V. nec Dominis meis RR. Cardinalibus , quibus cura pervigilis effe debet male aAa corrigere, dc fcandala de medio fubmoverc.

cr Omnia autem que dida funt de Dominorum meorum Cardinalium miffione › fatis utilia , ac pertinentia videntur cũe. û confide» retur fequens hiftoria Libri Regum, videlicet quomodo ille fandiffimus Rex, dc eximius Prophetarum David prudenti confilio , & provida circumfpedione ufos eft , immittendo Euii Arachitam optimum urique, ac prudentdfimum virum ad Abfalonem filium fuum volentem Patrem fuum dc regno expellere, & engere fe in Regem, cuius mifli operatione , dc ind i.flria confilium Acnitofel diflipatum eft, fchifma, quod in populo Ifraelitico inceperat, d< in futurum imminebat gravius, extirpatnm ac icandalum rebellionis, »x inobedienti* , quod ortum fuerat contra verum regem penitus eft exrindum, prout habetur i. Reg. XV. dc XV11. Capp, (a)

Haec B. P. qu* Superius minus apte & perfundent polita funt ex intimis, 'punique precordionun medullis, ac dc bono fonte abundantiii'me caritatis S. V. humiliter offero, menti ejulitem ird tus imprimenda ac per veftram fapientiam debite corrigenda pro minus bene didis cum humilitate veniam poftulans, ac paenitentiam condignam exoptans.

XXVIII.

ΛAi»ΓT<ιτio ***Domini Juliani Cardinalis S. dngeb ad Bohemos, ut ad fidem catholicam revertantur, habua*** **In** ***Congregatione generali facn Concilii Bafileenfis.***

r» M' c®r. °r»d & Mi

un%.. T θ01*11015 Pro publica populi Chrifliani u- I j tilitate, opus mihi efle arbitror, ut perfonam privatam exuam , & induam publicam, & tam publicam, uromnes comprehendat. & nemo ab ejus jurisdidione eximatur. Hec eft illa fanda catholica Ecclcfia fponfa Chrifli & Chriflianorum omnium mater , h*c , inquam, qu* nos omnes in hunc locum divin* benedidionis vocavit, & ad nuptiale invitavit convivium antequam ea pro quibus convenimus tradare incipiamus pauca vobifeum . ex vifcenlnis chantatis loqui decrevi. Itaque non mc quafi mc ipfum loquentem audiatis , fed tamquam matrem dc nutricem communem iandam Dei ecclefiim. Ego dumtaxat miniflenum prsebeo, & rudem linguam , qua ut inflrumento utatur , ei tantum accommodo · ipfa autem eft , qu* concipit, didatque fentenliias . Nec vos admiratio teneat , quod .hac tam grandis 6c circumfpeda Domina ex hac magna congregatione, in qua plurimi funt dc Sandi & hterati viri , me folum eligeret indodum & peccatorem ; habet enim apud Deum nefeio quid privilegii officium publicum . quo divina potentia virtutes fuas crebro exercere confuevit. Cum itaque Pnefidcns fim temporis hujus in hoc (aero concilio, quamquam fupra inodum indignus , elegit me foonfii Chrifli, non vius merito fed tudori- Atace pflicii, per quem animi fui conceptum explicaret. Quare fi forfitan , uti vereor, *ett* ore meo aliquid ineptum effluxerit , non imputetur , qu*fo huic fispientiflima mulieri, qu* in nulla rt errare confuevit, fed tantum circumcifis pollutifque labiis meis, quemadmodum nec imputandum foret magiftro in ane xnufica peritiflitno . fi inftrumentum rubiginofum ac confradum, in quo pial» lit, raucam dc non liene fonoram emittat vocem. Vos autem obfccro, ut interim me loquente tacite in cordibus veftris oretis, quatenus pro honore fanda marris Ecclcfia ac v B veftra rdificatione Spiritus Sandus igniculo lo quo labia Ifai* purificavit , faltem per horam purificare dignetur & raca. Deinceps igitur magna cum devotione & reverentia matrem magnam loquentem audiamus omnes, óζ attente confideremus divina exordii verba , quibus nos allocutura eft, qux fumpta funt ex Beato Paulo apoftolo ad Philippenfes c. i. Si qua confolatio in Chriflo. fi quod Solatium charitatis, fi qua focietas fpititus, fi qua vifcera miferationis, implete gaudium meum, ut idem fapiatisf eandem chantatem habentes, unanimes idipfum fentientes. nihiL per Ccontentionem, neque per inanem gloriam, fed in humilitate. Imprimis nolo e.xtftimctis. ad aliquos , tantum ex vobts me verbum facere , ad univerfos prout cuique opus eft , meus Termo dirigitur, totam ego hanc congregationem non partem alloquor , omnium enim veftram aqualis mihi cura. Nam omnes filii mei eftis, & in utero meo non fine magno labore concepi: Ego enim fum fponfa ejus, in quo fecundum apoftolum ad Colofs. ***Non efi mafatlus & femina , Gentilis*** ÔC Jodeus , circumcifio & preputium, barbaras dc Scytha , fervus & liber , (ed omnia in omnk D bus Chriftus · aufcultate igitur diligenter omnes, qui hic adeftis , & in cordibus veftris recondite in fpiritu lenitatis, qu* didura fum, dc' pro viribus enitimini implere gaudium meum Natnrali jure dt divina lege filioli mei confringimini credere confibis meis dc praeceptis obtemperare. Natura ipfa filio fuadet, cum fe a jnatre efle genitum iciai, ab ea fuper omnes fe amari cognofcat, ut eam fimiliter diligat, amet, dc confoletur, & ejus omnibus acquiefcat confiliis. dta Tobias finior monens admonebat filium fuiqn : ***honorem exhibebis marri tua omnibus diebus vita fua*** ; memor enim E efle debes qu* dc quanta fit paffa propter te in utero fuo, lex etiam digito Dei feripea inter pracepta, qu* ad humanam focietucm Strtinent, hoc primum jubet, ut parentes A iis honorentur , propter quod Apoftoius inftruit Colois. ***fiIii obedite parentibus per omnia, hoc emm beneplacitum efl*** in ***Domino.*** Quantum meritum filius honorando matrem, quan tumve fupplicii eam contemnendo expedet. Scriptura divina infinust, dicens: ***Sicut tpti thefauri^at , ita qui honorat matrem*** j dc -urfus: ***fili, mi, ne dimittas legem matris tua , ut adda-***

(a) Cave cteda» Lector bane epiftolam deberi clarifiino Joenni de Tnrremar» Ord Prédicat Cardinali tic. & Sx, t< 1 nam quo tempore acribi potn.t Tiutcerenaua nendam era» ad Cardina)» dignitatem eveAae, quam deoM* obtinvrt Finientur qoo «e coatuleru ad Comiliam Adecribendam igitar ceaueo alteri loanni de Oeanava Ord. Pa* die» Hirpanooaem a Martino jv dtOa 111. deAiaataai ab Kagaauo IV ernlgMvaa Ca*dia*Irm & Shti acaaali epad Cracaaiaan ia Vita Eagrn. afiuœanr . *Manfi.*

addatur gratia enpiti tuo. £ contra: ***maledrilus a Dqoqtà exafparat tnatrtut.*** Accedit proterca quoawqnfiliia mei* fine ulla hefititione parere dapeti*, quia non fum ficut una de ftultia muneribus hujus fieculi, fed in omni virtute & lapientia ab omnipotente Deo pleniA **fime** imbuta propter quod certi efle dclxns, prscepta mea tamqulm ex fapientir fonte manantia non pofle nifi erl"e faiubria. Nec illud omittendum **eft**, quod quidquid vob<s confaluero ac jurtero , facillimum **eft**, 'ac fupra modum delertabile. Qus cura mihi fit de falute veftra hinc facile perfpicere **potefli***, quod gaudiqn meum impleri non poflit, nifi A vobis bene **fit** ; gaudium meum ex veftro pendet utilitate; non portum efle **leta**, nifi & vos 4rtos & unanime* intuear ; carpuntur viicero mea, fi quem de filiis mei* ad mo-B**ditûm** laedi videro ; crucior tota , fi quid accidit eis infortirni' . madefeunt tunc prafertim gens mes lachrymis. chin inter filios meos . diiftdii..aliquid ortum "fentio , "& "licet áliquae interdum matres repertae, fint quae dimiflis fi fiis >4 novos maritos feu procos fe tranflulerint , ut voluptatibus propriis fatisficcre cupientes › filiorum fuorum **oblite** fint · ego aurem de numero illarvm computari debeo prout experientia marufeftat, de quibus Jfaias fcrilnt; numquid ***obbvifa potefl mater infantem fuum , ut non mfereatur fibo uteri fui.*** Quamquam etiam quidam fitu patres ac **Domini**, qui filiorum culpis mileriifque non moventur, dicentes, fatis mihi eft, quod bene agp, be-C ne mihi **fit**, dc cetero neque iniquitas mea, neque dclirtum meum. Ego autem non fic, licet enim mihi nihil confeia fim :, hoc me non confolatur, riifi & idem filiis meis adeffe vjdeam, nec etiam finis eft femel ndmonuifle , nifi hemni atque iterum & fine inter miflione, ufque in finem frdulo eos commonefaciam . Dilertiflimi mei» ita vos omnes affertu quodam inexplicabili **diligo**, ut 'nulla tam gravia efle pôflînt difcriipina , quibus **li**bens pro falute veftra me ultro non obicerem ; Quot martyria, tormenta . perfecutionis, a fievis Imperatoribus & tyrannis in primitiva adoletcenria ætatis meae pertulerim pro fik lute eorum qui tunc erant filiorum, & qui D poftea fucceftcrunt, & fuccefluri **funt**, qms unquam portet enarrare? Inundaverunt plates civitatum fanguine membrorum eorum. ut fides ca'holica in filiis meis illibata perhfterct. **Ita** quidem voA omne* in procordiis meis infixi diis» ut non nifi de veftris commodis cogitare queam » pro quibus non folurn **alliga**ri, fed & mori in membris meis unoquoque' veftrum omni tempore parata fim fequor in hoc veftigia'Sponfi mei, qui ita me & corpus meum **dilexit**, ut pro eo anitnam 'Tuam ponere non dubitaverit. V idi ip'fum fiepe numero hchrymantem ac dolentem pro membri* mei* ; audivi ipfiun inter maximas cruciatus clamantem. ***Pater ignofee ilht.*** Licet undique E Diiertus manaret (anguine , & attrocitTimis **tormentis undique** agitaretur, nihil tamen aliud **mum fiüutem** filiorum meorum fitiebat. Sic CC **me fponfam &** difcipulam fuam facere decet, & memoriam continuam veftri habere, ac die nortuque gemitibus inenarrabilibus cla**mare** & interpellare ad Deum pro vobis, ut nemo pereat ex ii*» quo* tradidit mihi; pro**pccrea** fic **anxia** aut follicita poftulo, ut >m-

A pleatis, gaudium meum. Quanto menus arte- **T»** ~~tu quantaque anxietate~~ & vehementia depre cationem meam ad vos porrigam cx vtrbis apoftolicis modo piooofit.s animadvertite S. qua confolatio **tft** in Chrifto. ◁ quod folnnum charitatis, fi qu.t fociet.is,ipuiti>s , fi qua vifcera miferationis , impiété gaudium meum Quid eft dicere, fi qua confolatio eft in Chrifto? nifi **quii** maxima eft. quam fi haber vultis, opus eft, ut impleatis defiderium pirum Immoremim , fi placet , paululum in Jioc Chnfti nomine, non enim dicet memoriam foonfi mei fic perfunrtonc trvnflre , ejis quippe amore langueo, & liquefarta efl **animi**, ut primum nomen dilertt mei infonuit -uribirs meis. Quid . quarfo , magis dici poteft qmm confolatio in Chrifto, qtri eft pater m.fcnc.v diarum Sg Deus totiu* confolationis^ **qii** cen folatur nos in omni tnbulatione **nollu'** I allitur qui putat aliam m rebus g nibl.it.onem pofle invenire, ad ipfam dwntaxit pro confolatione accedere oportet , quoniim **j-rfAo-*ftum ,*** ut inquit apo(1olus, ***abwotai <onf larm noftra.*** Ipfe fi>lus eft qui dicit. ***Penite ad me omnes , qtti laboratis & onerati eft s, dr ego reficiam tos. & invenietis leqniem /immchui o··ftris ;*** & rurfus : ***qui fint veniat .rd me dr Λ-(>it.*** PoiTidete , quod vultis , aurum , argentum , regna, civttatcs, fcienti-m -V cl xjuentiam , & quidquid fub caelo eft : Sine Chrifto mcleftias potius quam confol itionem experiemini. foliis Chriftus eft confolatio. pax, quies &· tranquillitas, quod & ipfe tr.mfiturus ex hoc mundo , difeipulis fuis' prodicit : ***Tη mundo prefuram habebitis, tn me autem p<tcem.*** Si **igitur**, filii mei , confolationem in Chrifto fperatis, necefleeft, ut impleatis gaudium meum. Non enim aliter Dominus meus vos confohbitur, nifi & vos unicam fjxmfam fuam confolemini, quam vt animam fuam, ôt pupillam oculi fui diligit ; .Sequitur: fi quod folatium charitatis , hoc eft n **durita**tem habere vultis, & ex charitate folatiui **i** , implete defiderium meum , charitas dftertio eft . ubi oilertio , ibr delertatio ; ubi delectatio, tbi fobtium & g audium , ubi charitas eft Deus efl , quia Deus charitas eft ; c contra ubi charitas non eft, ib£ ncc Deus eft, nec quidem, boni aliquid efle pr.tcft. Si igitur chaiiratcm & Dcum & omne bonum cum Deo defideratis votis rneis fits Jacere vos oportet , fi praeeeptum primum charitatis eft ut diligatis Deum, diligendo me, diligitis proferto Deum , quiu Chriftus Deus & ego una perforfe myftica fumus, cujus Chriftus eft ca put ; duo enim fumus in carne qna , & hoc eft illud ***magnum /aeramentum,*** de quo inquit Apoftolus «n ***Chrifto & Ecciefia.*** Si item ex charitate diligendus eft proximos, quis vobis proximior eft quam ego mater veftra, & mater talis, que non fcmel ut alix matres, fed & prêter facri baptifmatis geni ratiorum, continue in Verbo praedicat· onis & exhortationis vos pario? ha in perfona mea inquit apoftolus : ***filioli mei, quos iterum paiturio, donec fm tuetur*** in ***vobis Chnftus,*** Iterum & tertio : ***St qua foaetas Spiritus Sanlii.*** Implete gaudium meum, quid hoc fignificat? nifi quod ft vultis habere unionem quam facit Spiritus Sanrtus in omnibus Fidelibus, fi vultis efle participes Spiritus Sanrti & eis focietatem habere. Si vultis ut Spiritus Sanrtus habitet in

vobis, fetificate tftattem veftram Ecclefiam. A O Tthwncnt admirationis genus, quam igaitus hic fermo . flt penetrabilior amni gladio ancipiri pertingens ufque ad compagem animе fpiritu* ac medullarum ! Sed non tam propera Spiritus Saurii memoriam percurramus ; nam inefabile quoddam In ore meo, dum 1**pians recenfeo, fentio fuavitatto nedar;**

' 4 fle quia 'multa hic Spiritus SanAus beneficia mihi contulit, multum equidem, ne ingrata fim , diligere ipfum debeo , fua enim cuftodta dimifla fum » ne videar orphans , ipfe me protegit nc porta inferi prrvsleant adverfus me . ipfe me fovet . dirigit flt gubernat, ipfe primum induit me adolefcentulam vinutem ex alto, it in me refedit per ignem , ut chantate arderem, dc in lingua, ut linguis omnium loquens. omnes docere poflem · ipfe aftat fuper auribus meis, fle quidquid dixerim, Chnflus ipfe fuggent mihi, docetque omnem ventarem . Spiruus ipfe ventatis non me unqu.im çrrare palliis eft, neque, ut fpfiro, ufque ad confutnmationem faculi patietur; hic mihi abunda largitus **eft** feptem **ejus** iacratiffima munera, fpiritum videlicet Capientia & intellefbts , coniilu & fortitudinis , fcientia pietatis & timons. Dono ipfius Spiritus Saurii habeo, uj per (apientiam matura fim, per intelleéYum provida, per confilium cauta, per fortitudinem animofe, per fcfcnriam difcreta , per pietatem mifericors, per timorem humih*. Multa nimis de Spiritu Sanflo dicenda forent, fed quis ad hicem quam inhabitat, inacceflibilem accedere poterii? Nunc autem doo hoc dc Doftore referre ûfis eft, ut unufquilque Chriftianus eognofcat quantum amare At revereri ipfum debeat. Spiritus Paraclitus hic eft de quo conceptus & incarnatus eft Redemptor generis humani, Jefus Thriftus Deus meus fle Deus vefter. Dominus meus fle Dominus vester ; ipfe etiam est, dc quo inquit Apostolus; nemo pore/ dfcrrc 7r-/ut ***Chnfius nifi*** m ***Sptnru Sanâo*** . Si igitur huius Spintus Sandi, qui tam mirabilium est patrator operum, focictatcm habere vultu, implete gaudium meum.

Tandem flt quarto vos obfecro per vifcera mifcrationis , fi qua in vobis funt, ut impleatis gaudium meum . Omnis fumma chnftiant difciplinr in pietate flt mifcricordia confiftit. Qnantum miferieordie flt pietatis opus Deo fit cordi hinc confiât, quod in extremo mundi judicio de mifcricordia folum ratio exigetur ; pietas Ac mifcricordia ad omnia eft utilis . prnmiflionctn hujus vita que nunc eft Ac future habemus fecundum Apoflolum , hic enim divitias & gloriam in futurum vitami •ternam confequitur , de hac diflum efle videtur quod fcnbitur in libro Sapientia : mi dextere ***ejui*** asm orta , ***tn fintfna epu dtvuta & honor-,*** flcc. ergo prpmiflionem hujus vita •terna optatis , mifereamini matris voftnr qua ramdiu de difficto filiorum fuorum vehementer affligitur ; per vifcera mifcncordia Dei noftri vos oro ut in vcftra me unitate confolemmi . Non violentum aliquid a vobis exigo , fed ipfum naturalem iffeftum. qui ad mifcncordum vos merito inclinare debet tum ad omnes homines . tum prxfertim ad matrem veftram Ac membra vcftra · inquit Apoftoiis , in ***tdtpfum follmra funt membra , O' fi qt.id patuur unum membrum , iompanuntur G,*** **casem. Cum fita membra corporis mei natunH pietate tàm matris veftra, quam cetero rum membrorum «x veftro diflidio fe affligentium, miftreri ac competi debetis. Si ut primum Joftph vidit Bcnjamim fratrem fuum parvulum in itegypeum deduâum , commota** rant **vifcera ejus , nec fe collibere poterat , quin lacryiM ex oculis erumperent ; quanto magis vifcera veftra commoveri debent ad pietatem, & oculi erumpere ad bcrymm vifa matre veftra flt genitrice tot fratrum ve**ftrorum diuturno' merore **cabeftAa ? Sic Igi**tur , filioli mei, conteftor Ac adjuro vos per confblationem Chrifti , per (blattam **charkat**per fbcietatem Spiritus Sanfti, per **vifcera mi**Rrrationis, ut gandiurn , quod de vobis concepi hAc in loco compleatur . Intelligitis, puto , cur dixerim , hnplete gaudium meum ; hoc Signifient aliquid gaudii captum efle, aliquid autem reflare, ut impleatur. Captum eft gaudium in corde meo . cum tempus hujus (acri concilii celebrandi advenit ·, per quod mihi fpes non parva , eft ut filii mei undique colligendi infirmitatibus corporis mei . que : proh dolor! graviflKma funt, opportune providerent , & fidem orthodoxam quim ipfam profiteor , viriliter ab impugnantibus tuerentur , pacemque ubique exulantem intra fines meos reducerent , ac virtutes mullis in locis a perfonis fere extitfclas refufeitarent . C quemadmodum hac omnia in aliis facris conciliis per Spiritus S-,ɲΛi gratiam fcepenumero fafla funt. iltsjufaodi autem gaudium tunc audum eft , cum per piiflitnas hujus facri Concilii literas «Bohemia populus ad hanc fandam fynodum , magna cum duritate convocatus eft , flt rei libera audientia oblata ; fed tunc prafertim exaltavit animus meus , cum ccnvcnientibus hujus facri Concilii Ac Bohemoram ambafiatonbus in oppida Hegra unanimiter conclufum eft, ut vos Bohemi ad hunc locum proficifcamini, quod, Deo difpooente , jam oculis meis fidum video. Nunc autem fpes futuri gaudii magis ac magis appropinquat, quoniam fibos meo· ante hac tempora D invidia Diaboli inter fe divifos, nec fe refpicere audentes , nunc in fimul modefle confédéré . pacifice loqui , Ac manfuete invicem convcrfari afpicio. Fteuo magis corpora conjunguntur , Ac m.jjr fpes eft conciliandorum animorum .

Multum quid effluxit temporis, quo latiorem diem quam iftasn experta ***doi*** fum, quandoquidem vero fimilia futura unionis fundamenta ex um felici initio inter filios jada efle videntur . Agite igitur, filii **mei , implete** gaudium meum . Date operam ut quod tam laudabiliter inchoaftts , optato fine terminetis ; gaudium captum eft , reflat ut confumetur . in manu veftra eft confumare **illud,** £ Ac confolare matrem veftram; atque omnem exhilarare populum chriftianutn, qui **magno** cum defiderio finem conversion» veftra prrftolatur ; facite, obfccro, **ne fruftra huc venif**fe videamini, fic agite ut tot labores um ultra annum incaflum oon difpereant , **ɑ gen**tes um grandi de vobis fpe concepta **non** fruflrtntur . Quis tam duri cordi filius eft , qui um vehementer obfecratus audeat contraire maternis precibus ? Quis tam inhumanus atque impius reperiri poteft , qui fic eficaciter a matre adjuratus mox non acquiefcat, flt

cum

defiderfefe mmsm fo confidenter aperiam . quod iHod fit gagdfom, qood tantopere per vo* implerietf^itoi fod, hoc. filii mei, fcitoce, nihil diftkil· tat iaboriofum me petituram , duloCmum erit ftc otilifimnm, in quo magi* contrariabitw. *o dulcta* aaqge sniliu* fiet ; Hoc, inquam eft gaudium, quod impUri poftulo, primum ut idem fàplacto omnes, deinde ut eaaadem duritatem habeatis . Quid de hac duplici petitiuncula vobi· videtur, filii? Numquid prwcipio vobis. Ut rrasfreteti* maria, per orbem peregrinemini , cum boftibus pugnetis, non jubeo nt contemnatis di*B viciae, ut corpora vpftra maceretis jejuni» . ut martyri* ■ tormenta fubeati·? Nihil horum, ut audifti», quamquam ftc fi ifta pnaciperem ctmtcmneoda nqn efleni; nam flt fr*rrm veftri qui vos pnaceflarunt luffu meo hac Ac major* forti animo fapenumrm fortitarunt. Sed hoc dumtaxat hortor , hoc moneo, ut ad ipfqm credatis , fle alter alterum diligat . Credere facillimum eft ; amare dulciffimum ; ntruosque vero utiliffimum , his duobus pntceptis conficiendi*, re nulla extrinfecu* opus eft . Credite flt amate invicem in cordibus veftris , flt fatisfeciftis defideno meo in momento , In irtu oculi · hoc *agat* poteftis ; veliti* flt fartum eft.

tero fide Domini noftri Jefu Chrifti fcntiatis? ▲ fide incepi , quoniam fide* Chriftianr Religioni* fic omnis filatis jaaua eft ; hoc eft fundant entum fit radix omni* rdificationi* . qu·. crefeii in domo mea . e/md eiireai /wnde·enrws* , feci iodum Apoftolum , neam *pntefi ponere,* fwm quod ρ ,iouη *ef; φκκι tfi Chrifint Jefnt* . Hoc autem 6dei fuqdameMum , quam firmiter fuftentet cdlficiam quod faperimponitur , quantaque illud virtute ac gratis communiat , Ac base radix, quam fahiberrimo* fuaviffimofque ex fe producar frurtu» . quo alio probationi* genere uti opus eft · nifi. D hoc folo tcftimonio quod Chriftus Jtfut per quem forta fent omnia , hujus sdificii bafis ac fundamentum fieri dignatu* eft ? JIuk d'go tam ftabili fundamento fi quis corde puro flt cosdcicnda non firta inhnfit, " primum ab immunditiis , fi mia* habet . purificabitur, ut in artibus Apoftolorum feriprum eft /dr /wrqkmu corde rorum ·, purificatu* vero mox in Domino juftificabitur , ut inquit Apoftobs» *Affiitremur fionuntm jufitifican per fidem.* S»c autem anima per fidem purificata ac juftificata merebitur defposdâri a Dumino , ut ipfe per Ofeam inquit *: defponfefio te* aufo n *fide* Qjicumque vero fic defponfotus fuerit , *for*ti* fiet, ut illi magno adverfario noftro leo- E ni rugienti, pot&t refiftere, cui inquit Pctrtu : *tefifiite fiortet* wi *fide:* Uuic qui tcfiftene poterit ejufdem fidei virtute facillime vincet , fic fuperavit mundum fides noftra . Mundo autem derelirto beaedirtiooem accipiet per eamdem fidem a Domino, quia qui ex M *funt* fecundum Apoftolum » benadeermo - Anauro cum filii* Abraham. Sed fit hac amplio* quia Chriftus in corde fidelis animat habitaculum *fidet : LiMu* inquit Apoftohw, *Chnfiui per* Mrs* m rendites *vefint, nec* folum habitabit y

ZM *efiu ptr fidem.* Poftquam autem fidei merito tantum muneri* ■ Domino confecuti foerittt, ut epn filii cSciamitu, confidenter a Patre veftro omnia poftuiase potenti* , flt refpondebit vobi*, ficut olim Centurioni : Jfor *A fi*m* cm4d>fti, flt quemadmodum canarie· ; me*

Quam prveiofo eft hujus fidei radix flt firmem ejus. quod fi modicum quid es ea haurietis . Quid autem minus dici poteft . quam granum fin*pis? dfcrru *finie mom : tretfer te ,* transferer *fe* . Quamvis autem non femper eo modo quo verbo petenti* fbnant qui< ex audiatur ; obtinetur ■meo per fidem id quod magi* petenti prodeft, ad vitam prrfenim *ternam ·, In qua omne defidenum includitur, cujo* vit· stem· per fidem hk promiffione confoquimur, inquit Tob'a* : *fin fnmm* ‹μ *βμ rxoprawvs. quam Deus daturus eft, hi* qui nunquam mutam fidem. Quid plura ? fine hac ambulare non poteftis , quu *per fidem emfitdetmtu* inquit Apoftolu·'; fin< hac nec etiam trivere, quia jqftu· *en fide* urvw . fine hac ut idem anefiatur apoftolu*. I«q*<>/ih*le tfi plocrrr J)eo i* fine hac quiliuet m abyffum errorum mergitur, ficut in profundum maris mergi indiptebat Petrus, cui «liflum eft a Domino , modica *fidei* car *dnbtmfh* . Videat C igitur unufquiique quantum Habilitati* fle fitmamenti ex hoc fundamento, quam preciofe* frurtus ex hac radice, quantaque cricftu bona ex hac fidei profeflione aflequi pofiit . Quid ergo illa pretiofiu* ? rerte inquit Petrus prêter*» *fidet pretxfior efi aneo , good per ignem petdnunr* . Sed ad veram adipi<cendam fidem, filioli mei, primum noffit oportet fub qua domo hujus quod antea dixi fundamentum jartum fit , flt quemadmodum ad eam perveniatur, fuper fundamento domus mea a Domino edincata eft, ipfo dicente ; *fnpet fionc* 7>erram *vtdeitcei fide- edtficobo ecilefiem meem·.* videte qui* eft hic mdificaror ftc architertor; h cum* manu feffi font carb & terra, 8c cvju* ordinatione perfeverant dic* , & omni* ferviunt fibi , hic nofter fabricator tam fohde huic fundamento domum meam fuperimpofuit , ut quamquam poteftis fathana tanta fit, ut fecundum Job,μ ^μ/I* *fit etfimiiii* m *terni,* quem ipfii venta* principem hujus mundi appellat ; tamen ad verfus hnne meam domum privilegio Chnfti nihil prevalent poflRt. Scrutamini Scripturas β< nullam domum flc fendatam , nec tale ei rrtrnu* indultum invenietis . Hanc domum perflare venti poflunt. concutere non poflunt , fulguraque ac turbine* 'am tangere , fed non evertere , quia hrc .t domus Domini firmiter sdificata bene fundata fupra firmam petram, non fuper arenam aut trabe* putrida*,feu ûxa mortui fundata hrc facrofanrta mea domus, fed fupra lapides pretiofos Jafpidi* fic Saphyri, ac ahotum decem, quos in Apocalypli nominarim Joannes enuntiat . Sed quidem omnibus prertvfi' lapidibus pretiofiu* eft fupra petram Chrifti vinea . nec etiam mortali manu hominum farta eft , fed nova defecndit de c»lo a Deo parata ficut fponfa ornata tiro fuo. Nemini ut hanc domum demoliatur ingredi fas eft . quam 11. Angeli, ut in eadem Apocalypfi kribitur, in portis cuftodiunt Sed qualem in-

tus

, fy» tus putatis hanc efle domum: an ealiginofem, an forte ad depellendum tenebras lumen ibi efle ex oleo aut cera compotitum, aut quod plus eft folem aut lunam in illa lucere? majus aliquid habet & longe majus. Sed quid illud efle potefl fole & luna majus lumen, audite Joannem in Apocalypfi dicentem: & diritas quam paulo fuperius novam defeendentem dc coelo dc uxorem agni dixerat. «m eget *fele nefue lana, ut lucet in e·*, claritas Dei illuminat eam Ac lucerna ejus efl agnus-. £7 «mfet/eAawr *gentet in lumine ejur;* Ac fupremum omnium teftimootum adducamus, Chriftus qui mentiri non potefl, pollicitus eft manere cum ea uique ad confumtnationem f·culi fi qui in hac domo in nomine Jefu Chrifti congregantur, ibi ipfe efl in medio eorum, & Spiritus Sanflus lumine fus claritatis lotam replet, ubi filii mei manent in unitate fedentes. Sed St hoc memoria perpetuo fixum tenete. quod Apoflolus ad Timotheum fcnbit: Aar *ttht fertho, file mt Timothee, fperam me nd te venite cito; fi nutem tatdavem, ut fciat quomodo oportet te m domo Det converfari,* qua efl ecclefia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis. Intret igitur omnis homo fecums. tam lucidam At tam firmiter conftru-(hm domum, qua nec obtenebrari potefl, talem ac tantum Dei Patris Ac Agni Ac Spiritus Paracliti fulgorem habens, nec corruet calibus Aipennixa bafibus; Ac qui ingreditur C mancat, Ac numquam exeat; Ac qui exivit redire non diflerat, redeuntem autem neminem eiicio: extra hanc domum omnia funt caligo Ac tenebre·. extra iflam nec efl. nec efle potefl vera fides, nec falus hominibus, Ac velut qui in arcam Noc recepti non funt diluvium aquarum abforbuit, ita Ac qui in hac facra ede non permanferit caligine errorum obrui. Ac tandem penre necefle eft. Sed nec ad hanc domum iter patere cuipiam poteft, nifi illum ipfa docuero. quam nifi a me doflrinam fidei accipiatis, non fidem reflam nec ecclefir unitatem habere potcftis. Fides, ut fertis. cx auditu eft, quomodo audietis fine pnrdicante, fed prvdicari quid prodeft, D in quo fit falus, mfi evangelium Chrifti, quomodo autem verum fore Christi evangelium fcire poflet» nifi illnd vobis patefiecifiem? Audistis nonnullos etiam ex Apostolis feripfiffe evange lu; fed quoniam quatuor dumtaxat approbavi, illa ut evangeha venerantur, alia reipuuntur. Neque etiam propterea, quod ad hanc domum iter vobis ostenfum fuerit ingredi potentis, nifi ego, cui claves hujus domus a Ikimino tradit» funt, meis manibus adaperiam. vofque introducam. Sine his clavibus ad fecretos, thefauros edestis Regis, fponfi mei, in domo mea reclufos nemini licet introire: At fi qm· alienis clavibus introire contcndcnt, potem videri intrare, fed non re-Ei*, & invicem adverfa fient; novum redibit Oe intrare. Restat igitur, & |im liquido intellexistis, quod pervenire ad fidem dc perfeverare in ea. nifi per me & mecum non potestis. Quamobrem fine mora dereliflis omnibus unufquifque fcquatur me, dt mecum habitet. ut veritas fidei habitet in eo.

Liber, in quo fides catholica defetipta est, non incongrue illi libro comparari poflet fignato fcprem fignaculis, quem, ut apocalypfis Joannis testatur. nemo neque in terra neque lub terra folvere ***potest***, mfi folus agnus, qui occifus est. Ita quidem Ac hunc librum fidei ac doftrinam ejus, nulli creatur» neque in ccrio neque in terra aliter intelligcrr fas esc, quam ego, catholica ecclefia, intelligam, ipfiufi que veri agni vera fponfa, cui, fponfus, ut ex evangelic Joannis fiepe legi audistis, meem fu* *nudrutt* « ⋀/r» note *fecit,* neque enim Angelis neque hominibns quantumcumque preditis potestate contra meam doârinam quidquam credendum foret. Ita ad Galatas feribit Apostolus, per cujus os loquebatur Christus; *beet* nor *eut Jngelot de celo evangeit^et vehit praterquam* fi/od *evangeli^avimus,* «n*-*themn fit.* Hoc nihil aliud bgnificare videtur, nifi quod Angelos de culo contra veritatem Bevangelicam quidquam dicere impoflibile, est, me vero adhuc impoſſibilius. Be hominibus autem quis gloriari potest, ut fibi contra Ecclefi» aufloritatem credatur, cum apostolus fcipium velit efle anathema, fi aliud evangeliret, quam quod prius fecundum eam dodpnam evangelizaverat? His autem φὺ fub temr funt nihil quoquomodo fore credendum, quis dubitet, cum Sathanas Ac Angeli ejus in ventate non steterint, fed mendaces fint. Ac mendacii patres, fi Arrius. manichseus, Nettorius, Faustus, Donatus, &. ceteri hujufmodi hominum monstra meis tantum clavibus Ac yion propriis Ac adulterinis hunc fidei Lbrum aperire voluiflent, In inferno cum patre mendacii non cruciarentur *i* fi hi pertinaces & obstinati homines meis paruiflent prrceptis. multarum gentium catervas ad locum fulphuris Ac ignis perpetui fêcum non prreipitaflent. Initium falutis hominis est nolle proprir inniti prudenti», fed fcipfum ad fufcipiendum macorum fuorum difciplinam aocomadare; illorum feilicet, quos diutina approbatio autenticos fecit, quorumqne doflrims fanflitas vita ac manifesta miracula certum perhibet veritatis testimonium. Quis non fandos Patres ac Doflores, per multa facula a me ubique approbatos. quorum fuit tanta integritas, dc veritatis zelus ut prius mortem & omnia fupplicia pati vnluiflent, quam leviftmum proferre mendacium, poti.iiquam foipfum (non) rudis forte ingenii fed non oxerotati merito fequi debeat? quis interpretationi exceUentiflimorum pene innumerabilium Doflorum ex omnibus mundi partibus in eadem convenientium lententia, qui ita in factis feripturis studiofi fuerunt, ut omne vita tempus in his expofuerint, non potius acquiefcat, quam duobus aut rribus feu pauciHimis hominibus, noviter feripturas legentibus. nullo fretis Dotftore nifi proprio ingenio? quis non advertat, quam fit ecclefi» Dei pemiciofas hic morbus nullo pa&o ferendus? Si enim cuique fas est fuo fenfu exponere & interpretari feripturas, nihil certi erit, omnia confuchaos. tot erunt fcntenti» quot capita. Quit ille ita hebes cui non fuppeta' audacia novam febncare interpretationem? Melius ergo leges humanas conditas efle fateri oportebit, hr postquam vel a Principe vel a communitate late funt, nemini fas est contraire Quod fi forte aliquid ambiguitatis contineatur, privatis non licet interpretari perfonis, fed ad legislatorem feu illum, qui judicando praedi, haberur rccurfus, fi forfitan veftrum aliquis ratione non movetur, exemplo populi Dei

mo-

movwatqr ; fcriptum eft ia Nehemia , qnod A **congregati** funt Principes ; fa..uliaram un>-verh populi, ûcerdoces Ac Levit», ad E£ dram.fcribam, ut interpretaret verba legis . Et quia vitio natura corrupta homines frequenter errant, freqncntcrquc inter fc diferepant, neceflario Dominus nofter Jefns Chriftus fidetibos fais providit, me Sanciam catholicam At apoftolicam ecclefiam tas terris relinquens, atque adfiftentia fua ac Spirits» Sanfli ufijue ad confiammarioaem (acati, Ac in «ternum corroborans, ut in his, **qua** ad falutesa pertinent errare non poflern, At ad me omnes tanquam ad infallibilem regulam efpicertnt . Si una fânôa catholica Ac apoftolica ecclefia toto orbe terrarum femper vocata Ac credita fuus , nemo ab uritate me fcindat , nemo, quod fandlum efl, erroneum putet , nullus judicium proprium aut paucorum untvcrfali determinationi anteponat; catholicum enim Grecum efl, quod Latine uuiverfale interpretatur. Si apoftolica vocor, ut certe fum, eredat unufijuifijue indubius quod ficut Apoftoli Spiritu Saaôo infpirati loeuti funt , ita loquor Ac ego. Neque enim folum pro tempore apoilolorum Chriftus per fe Ac Spiritum Saaflum affifterc promifit , fed fiepe pro veftro profe&u repetendum eft , nique ad eonfummationem ueculi Ac in sternum ; nec pro illis cantum oravit Dominus, fed dixit in evangelio Johannis : *SaOilifica eot in unitate, ferma tenu verut efi , fictu tu me miffifii tn mundum , (fi ego pro eu fanlhfico metpfum , ut fini & ipfi fanfüficati tn ventate. Non autem pro eu rogo tantum, fed & pro eu qui creditun funt per verbum eorum in me , ut outlet unum fini, (fi mundat credat , quod ru me nùfifit, (fi ego claritatem, quam tu dcdtfii mtki. dedi eit, ut fini unum , ficut (fi not unum fu-*ᵐ». Hic aperte cognofci pvteft , quod ficut Pater Ac filius in unitate & veritate non difeordant, fed unum funt ; ita omnis ecclefia , Ac apoilolorum Ac eorum qui per eos crediturl funt ufque ad finem . unius eft veritatis, Ac unitatis. Hinc eft quod in Apocalypfi dicitur murum civitatis defeeddentis de cœlo , qu® eft Ecclefia, habere fundamenta Apofiolorum Ac agni ; Ac Apoftolus inquit : *jam non etu hofpitet (fi advena , fed avet fanBontm & damefiki Dei , fuperadificati fuper fundamentum Apofiolorum (fi Prophetarum* . Quis jam non videat quam turpiter feipfum confundit tot habent divin® veritatis teftimonia , qui de mea doflrina ac fide aliquatenus dubitaverit ? eftultum prorfus fe comprobat, ut inquit in Proverbiis Salomon , *qui defpun; matrem* . *Jam* Igitur mil me audit, Chnftum fe audire credat , Ac qui me fpernit , Chnftum fpernere non dubitet, ut iplie atteftatur. Sacrilegus eft ac nomine Chriftiano , indignus, Chriftum enim mendacem fâcit, qui in mea dodnna a- liquid fufpicatur falfitatis. Cavete ergo , filii mei , ne unquam in hanc inddath tentationem , ut feripturas proprio *fenfu , aut aliter* intelligere velitis, quam ego intelligam . Nolite ufurpare privilegium hoc, quod mihi foil concepit Dominus ; ve» cum errare poffitis, **judicium** veftram humiliter more patrum veftroram mihi fubmittite , quam experientia tefte confiat errare non pofle. Me difpenfitricem myfteriorum fuorupi reliquit Dominus, conflituitque fuper omnem familiam fuam , ut

dew in tempore tritici menfenm. Multa in **knpraris (acris effis fatemur,** qu® expolitione **indigent. qu® fi conice tenus mrelliganrur** , facile in errorem legentes pertrahent ·, fi quid legere in ei» vos contingat , quod non tam plane, et stelletis , intelligitis , agite inftar . Diicirulorum Chrifii, qui parabolam a Domi* **no dUlam non** intelligentes , ipfum Dominum **interrogant:** ***Domine , edifere nobit parabolam ^amorum*** . Dtfeipuli parabolam Domini non **tentanust proprio** fenfu intelligere, neque ad **fcfibas** Ac **Phanfieos,** ut eis exponerent , fed ad magifirum veritatis profeZli funt. Vos go ad alium nolite accedere ; pergite ad **me** diicipulam Chrifii , matrem Ac magifiram Bfiraas ·, aperiam vobis At luce clarius manifcfiabo fenfiis Ac arcana feripturarum , Ac incipiet» a Moyfe Ac omnibus Prophetis inrirfprctaboc vobis in omnibus feripturis qu» de Chnfto funt ! Venite **filii** . audite me. & milruam vos in via hac qua gradiamini . Nullus per me unquam deceptus eft. neque in aicmurn decipietur . An ne experii&iitum qurriti» ejus, qui in me loquitur Chrifius ? ipfe caput meum Ac Spiritus Saiklus duclor mens, quo modo me fallere quemquam permittent? Vul: tis, filioli mei , viam vobis oftendam infallibilem , in qua C reflo calle incedatis , nun quam errare poteritis. Refpicite femper ad me , **confidente** vdligia mea . **Ac** pedetentim Cmc fequimini non declinantes ad dexteram neque ad fimftram , Ac fi forfitan striclun» callem aut durum iter feu afpcrum monticulum afcenderitls , clamate ad me . Ac porrigam vobis dexteram, Ac fustentans vos , convenam afpera in vias planas , vofque illrfos Ac fine labore ad montem qui est Chnstus perducam. Recanite ad me audaAer Ac confident» , Ac nunquam vobis in neceffitate deero. Non fum fuperba nec fastidiofa , mater benigna fum Ac pia fum. Ac charitatc ardeo ; omnes 'five venientes five redeuntes ad me hilaris in gremio fufeipio omnes doceo, instruo Ac conforto , Ac vena aquarum viventium de ventre meo fluit in sudibntium ora. Memoriale hoc Dpercnne fuperponite, filii mei, in frontibus , aligate in digitis, & fuper limina demorum affigite : credere videlicet quod ego credo , profiteri quod ipfa profiteor, & tunc nulla caligo erroris nullxquc tenebrae faltitatis vobis appropinquare poterunt . 0 fanflum documentum , o felicem femitam , o omni tempore jucunda vestigia ! Quid certius aat fecurius viatoribus hujus fieculi relinqui poterat , quam quod talis via exhiberetur , qua incedentes nullatenus deficere portent ? Nolite abduci variis & peregrinis dodrinis , nec fcquamim magistros prurientes auribus , omnem doflrin» cibum, qui de mcnfa mea non propinatur , Tufpeflum habetote venenofus est, virus ha- & Ebens afp̄idīs̄ ĩñfaṫubḭL»; interpretatio 'm expolitionum novitates cavete , fenfus infobtos fingularefque fententias fugite , dodorcs qui in mea fuhola probati non funt., tanquam ferpentes declinate . nam ut inqu.t Apostolu-, ***etfi decem millia padtgogorum habeatit in Ch'*** . ***fio , fed non multet Patret , n<vn*** in ***Chrifio*** 7 · ***fu per evangelium wt genui*** . Rogo ergo vos. imitatores mei estote , ficut & ego Christi, nec filii mei, oportet omnium , qux a me audieritis, postulare ex humano ingemo rationem ; fides cmm non habet mentum . cui

cy humana ratio pntbet experimentum, A **Chri-Astes· nuptialem , qea induti fteure difccun-Wy sto fides est, quam per me vobis innuat ;** certiores de fide & doiflrina mea estote , quam fi quid proprus afpiciatit oculis . humani enim oculi rem licet propinquam videntes, nonnunquatn falluntur. putante» aliud effe quam fit ; Deus autem nec falli a quoquam, nec fallere quemquam potest ; doQrina autem mea non est mea , fed ejus qui defponfavit me. Sustinete ergo paululum , fi forte omnia capere non potestis , ufque ad Jocum , ubi ego in cslis triumpho , vos perduxerim, ibi fine ullo velamine rationem* quam modo fide eroditis, oculis intuebimini manibufque palpabitis ; nunc videtis per ipeculum in sraigmate, **tunc autem facie ad faciem. Expofui vobis , filioli mei, quid fit idem lapere.**

Cetera que fequun.ur ad charitatem pertinent. Et quoniam fides fola ad falutem non fufficit , nifi vestita fit fle comitata charitate ; nam ut inquit Apo«tolus , ***& fi habuero omnem fidem , tta tu montes transferam, chari^ nttm autem non habeam , nihil fum*** ; ideo post fidem praceptum charitatis traditum est. Non ex pedetis ut ego omnes limites chantatis hoc uno fermone compledam , ipfa quidem tam magna est , ut fi linguis hominum loquar dc Angelorum , vix mediocriter eam explicare poffem utique cum tantx dignitatis fit ut inter vinutes przcipua» fola I)eus appelletur , Deus omnium charitas est . tant* etiam est C auctoritatis , ut cum gaudio referam more humano loquens de omnipotente Deo triumphem vifa est. dum eum de celo folo amore traxit ad terram, in cruce pro falute nostra affixit , & ufque ad ima terre pro redemptione filiorum Ifrael migrare coegit. Quid digne de hac virtute dici unquam poterit, que in czlo & in terra dominatur & regnat, cum vult ufque ad abyflum penetrat. Hzc est illa excellentior via . quam demonstrat Apostolus ; nam & Trophet» drmonium eiiccre . virtutes ac miracula facere tine chantate neminem gratum Deo etff- lunr talia enim facientibus tandem Christus dtflurus est. ***Reiedite a me oyetani iniquitatis, non novi*** wr.Dtavi? & hilxntibus fcientiam Dominus improperat. ***I'os ila-.i'n /« ierint habetis, Jed*** nec ***intratis*** tts ***regnum calorum, t.e« alios intrare finitis·,*** Pare fua omniapauperibus, fle fcipfum martyrio fine hac nihil ptodefle affirmat Apostolus . Chantas przeeptum præcepiorum est, in quo prreepto omhe concluditur ; nam ut inquit Apostolus , ***finis prscepti efi chantai.*** Et rurfus : ***plenitudo 1eris dilriho*** . Chantas patiens est . benigna est, non zmulatur, ncc agit perperam . non inflatur, non est ambitiofa, non qurrit quz fua funt, & cztera omnia continet quz , ut fcitis beatus Paulus late commemorat Chantas fons est perpetuus & Angularis honor, cui non communiat alienus , quae ut oleum non potest pnemi in imo , fed fuperexilit . li defit, frustra habentur cztera ; fi adiit cztera non defunt, fine hac omnis virtus etiam ipfa fides , ut inquit beatus Jacobus , mortua est. Ipfa etiam nominis appellatio rem quamdam claram effe demonstrat . Ampleflimioi igitur, filii mei, hanc tam excellentem & divinam virtutem apprehendite tam fingulare Spiritus Sanfli munus , per ipfum enim , ut inquit Apostolus : ***Charites in cordibus aefins diffunditur*** . Induimini hanc ve-E

v------- ------ ---- ------ ' .

nupsmtlem. **Hm vcate induti pelletis a vobis frigus, qua frigebat Fctrus calefaciam ft ad prunas Caypha. Hac vasta circumdati, qua omni amatura est fortior, intrepidi fle illnfl cuneos hostium pertraofibfeis ; flt ut ano verbo omnia comtdeâar , fi vultis parfo&i efle , fuper omnia charitatesa habete , que fecundum Apostolum vinculum est perfofHonis . Sed quemadmodum paulo ante documentum tradidi, quo ad reflam fidei regulam perveniri pofft, ira & vos nunc erudiam , quam faciliter - charitate nunqua excidatis.** Refpè**cite femper ed me, confiderantes me effe m>** trem , & vos filios ; recogitate in vifceribus meis vos effe conceptos & eodem lafle nutritos ; tunc fratres **vos** effe invicem **recogno-** fcetis , dt ex eadem carae eamdem carnem vos inficiari non poteritis. Quis ergo unquam carnem fuam odio habere poterit ? Attenditetiam quam tenerrime vos femper dilexerim, St quantam unicuique filiorum meorum chantatem exhibeam, quantofque labores St angustias in omni mea etate pro vobis ubique terrarum perpeffa fim , ut a me exemplar capientes diligatis vos invicem ficut dilexivoa. Sed ** fi partem fuperiorem dignioremqumei corporis, caput videlicet afpexcritis quod est Christus , efficacius charitatis magisterium cordibus vestris imprimetur. Cogitantes namque, quod cum mundus nihil meruerit, imo fropter fua facinora morte dignus est, ipfe efus Christus fola charitate tot tantaque in corpore fuo pro falute hominnm tormenta pertulit , totque beneficia conferre dignatus est, quot lingua humana exprimere nunquam* poflet, mox omnem compellemini rancorem deponere , & indiffolubili charitatis vinculo confoederat!, in fraternumque amorem redire . Dicite mihi , numquid vos extraneos aut alienigenas effe putatis , filii mei? Si hoc putastis etiam injuriam facitis. Nonne in hoc vos utero tanto cum labore concepi dc porlaflavi uberibus, & his manibus cibum potumque tanto tempore **prrbui**? Cum ergo, fratre», germani **ntii ex eadem came geniti** , & talia exempla dileilionis a capite & toto meo corpore **habeatis** , debetis alter alterum fraterna charitate diligere, & cum omni iinceritate invicem reconciliari . O offa de offibus meis ! O membra dc membris meis! O vifçera de vifceribu» meis! Quis vos ab invicem feparavit? Quis inimicus homo inter vos zizaniam feminavit? Quis feduflor ille antiquus, accufator fratrum fuorum vos ad tantas inimicitias perduxit? Solobatii idem fapert, invicem **vos amare,** fovore concordiam , infimul cum **pace & charita-** te converfari, nunc mutaras est per omni* color optimus; nam unitas in diffenfionem , chariras in odium , pax in bellum, fraternitas in hoflilitatem perverfa funt. Cur fic inhumaniter, **filii mei,** confligunt? Cur gladiis & igne decertant ? cur tam crudeli bello Ac odio dcteftabili alter alterum perfeqtutur ? Sunt ne ifta jura fraternitatis ? Suntne **hac** cognationis & proximitatis indicia ? Erubcfco **soferens.** vix barbari & **infideles hoc inter ft** tatn atrociter facere auderent . Convestite)am glodios in vaginas, quia ***oiwu*** pm

glndb peribit ;*amhdte troc·· vultus, abjicite mi-
nas, deponite arma, projice,tela mum fangui*
meu*, abolite penitus ex cordibus vcftri* o®-
nia difeordiarum odioramqnc fomenta , oftu-
lamini , obfecro vos , in prefemta matris vo-
ftr» ofculo pneis, ampledimini vos tenerrime,
date invicem dexteras , eongratulamini fimul,
epulamini in menfa mea cibos delieiarum
mearum pacis dc duritatis ; celebrate folemni-
ter hunc diem feftum. Confolamini, confola-
mini, fiii mei matrem veftram qua hunc diem
f canto cum defiderio praftolau eft ; amate vos
invicem. ut fratre* decet, dc contenta fum .
Impletum eft gaudium meum, dc nihil tns·
pHu* poftulo.

Sequitur In verbis Apoftoliei* ·, (OMnimerB
«dp/ww *fennentei,* hoc eft ut in divertis cor-
poribus idem fit animus eademque voluntas .
Bit hic populus meus quafi vir unus ; non
fcindamini in varia* fementia*, fed quid vo-
luerit unus in Chrifto, alter fimiliter velit.
Imitatores eftote Patrum veftroram, quorum
in primitiva «tate eor erat unum dc anima
una . Nihil unitate pneftaatius . qua quam
Chriftiani* fit neceflaria , Chriftu* ipfe often-
dit , qui pro ei* oravit, non ut efficerentur
divites aut fapiente* huius fttculi, fed unum
edent, ficut funt ipfa Pater dc Filius· Quid
utilius Reipublica Chriftianorum efle potest
quam unita* ? hoc modo Christiana crevit re-
ligio , dc ego propter unitatem filiorum meo- C
rum toto orbe terrarum diffufa fui . Cavete
modi* omnibus difcordia» , dc timete quod
comminatur Dominus 1 *omne regnum tn fe di-
vifum defolabitur,* <9 *domui fupra domum ruet.*
Scitis vulgare ilhid dfclum: concordia parve
re* crefcunt. difcordia autem ditabuntur. Si
vultis ire ad Christum , pacem inter vos per-I
petuam contrahite , qua nihil die Deo acce-
pcabdius, bominibulqfie expedientius ex hoc
facile intelligois , fi meminentis Chriftum de
calo defeendetuem in terram pacem per an-
gelos fuo» dnnuntiaffe hominibus , de terraque
in caium redeuntem eamdem pacem dunta-
xat difcipuli* in teftamento reliquiffe . Senti-
te idipfum tnrer vo». hoc eft dc bona mah- D
que per chantatem fint omnium ; hoc proprium
duritatis eft , flere cum flentibus , gaudere
cum gaudentibus ·, nifi membra invicem con-
jungantur , & fuo ordine connexa pcrfiftant,
dc unus alteri opem in neceflitate prabeat, de-
ficere corpus neceffe eft : *unum enim corput
fumui in Chdfio, finguli autem alteriui membra
m Chtifio Jefu Domno nbfiro,* ut inquit Apo-
ftoh*s-, fubdit deinde Apoftolus, nihil per con-
tentionem , inanem gloriam, fed in hûmihtate.
Hac fuperioribu* confentanea funt dc valde
accommoda . Cum enim ad hunc locum cau-
fa fidei dc charitati» veneritis , non decet ut
Um fandum opus contention* verbis agatis ,
fed cum omni potius manfuetndine dc lenit?- E
I te. Contentio animo* initat, mentem pertur-
bat dc odia accendit. Non poflum pati in do-
tno mea dc inter filios meos fieri quarftiones
pugnalque verborum ; ex his enim , inquit
Apoftolus ad Timotheum , *oriuntur mvidia ,
contentionex, blafphemia ejr fufjncionei* dc rurfu* .
hit qui funt ex contentione, non *ocqmefcunt
veritati, tribulatio & angufiia ;* cum con-
tention* dc per contentionem nihil traflare un-
quam confiievit. Ita de me inquit Apoftolus;
S quii autem videtur contentiofus effe, not talem

A *confuetudinem non habemut neque ecdefia Dei ;*
fed mc per inanem gloriam in hoc facro lo-
co quidquam agitetur, inani* gloria cujuicum-
que boni operis fermentum eri infidiatrixque
virtutum , ut frudum quem bene operando
acquirerent , per elevationem evacuent . Inane
eft captare hominum laudet, qui cum fecun-
dum oculo* judicent, fiepefalluntur · Momen-
tanea eftifta gloria, ex fallu dc cupiditate
procedens ; dc quia inanis est, constat efle va-
nam ac vacuam, meritoque contemnendam ; ex
eo quod inane est, quem frudum referre po-
teritis ? Quinimo fatagite placere Patri cuic-
ui . qui videt in abfcondito. hoc est quureru
non inaflem, fed etemam gloriam. Quidquid
B facietis in gloriam Dei facite . Nolite fieri fi-
miles feribis dt pharifai», qui, ut inquit Do-
minus , omnia fua faciunt, ut videantur ab
hominibus , & ut vocentur Rabbi. Imitamini
Ctius illa fanda quatuor Ezechielis animalia
benda facie* extenta* defuper , dc pennas
extentas -defuper ; hoc est cogitationes vestras
qua fignificantur per penna* , dc adionesqua
significantur per facie» ad Deum femper re-,
ferri . Si quis inter vos iâpiens effe vide-
tur , non glorietur , ut inquit Jeremia* , in
Sapientia tua: nec fortis in fortitudine fua,
nec dives, in divitiis fuis, fed in hoc glorie-
tur qui gloriatur, faire dc node me , quia ego
fum Dominus . Vereamini quod minatur PfaJ-
C mista : *Dominui difipat offa eorum,* fui Aomi-
ntbm placent ; abfit vobis gloriari ; nili in cru-
ce Domini nostri Jefu Christi. Si gloriari vul-
tis , in Domino gloriemini , & hac gloria ve-
stra testimonium confcientia vestra. HujufmO-
di inanis gloria appetitus in intelligendis Scri-
pturi* facri* fupra modum obest, dum in hu-
mani* laudibus aucupandi» animus intentus
est, primo fenfus infblitos, novalque opinio-
ne* quatit ·, deinde qua ipfe adinvenit, nimis
tenaciter defendit, unde fit ut redigere intel-
ledum in captivitatem recufet. quod neceff-
farium est fecundum Apostolum; aliter Scri-
ptura* intelligat quam Spiritus Sandus efflagi-
tet , dc dum Gngularitate fententue gloriatur ,
D feipfum nolens corrigere in errore perfeveret
Et quia inanis gloria filia est fuperbie, qu»
non confidcrans imbecillitatem ingenii huma-
id . effert fe fupra fe, dc apostatart hominem
fac^t a Deo, ficut dc olim multos ex Angelis;
ideo confestim Apostolus in remedium huju*
vitii fubjicit humilitatis virtutem. Hortor er-
go vos, ut vestras caufa* in humilitate aga-
tis, nihil, diledilfimi mei, citius ad eamdem
fidei unitatem dc charitatem adducere vos po-
terit , quam humilitatis fpiritus ; nihil vero
magis dirimere, quam fuperbie tumor ; nam
ficut nutrix est diledionis humilitas , ita ma-
ter odit fuperbia ; fi gratiam appetitis, humi-
les estote, quia Deus fuperbis refistir, dtho-
E milibus dat gratiam. Et ne humilitati* per-
fuafi forfitan communis cuiquam videatur ,
beatus Paulus postquam pradixit nihil per con-
tentionem dc inanem gloriam fed in humili-
tate ; continuo fubdit ; *hoc en'm fentite in to-
bts quod* in *Chriflo Jefu, qui cum in forma Dei
effet* non *rapinam arbitratui efi effe fe aqualem
Deo, fed femetipfum exinanivit, formam fer-
vi accipient.* Quod majus humilitatis exemplum
tradi aut cogitari potuiffet , quam quod Do-
minus dc Creator omnium fe exinaniverit dc
fertilem conditionem acceperit ? Quis tam e-

Imus effit posast qui ista cogitans non eous-A pellatur fieri humilis? hujufmndi exinanirio dt fervilis forma acceptio, etfi latis foret ad periuadendum ooac genas humilitatis, quia tamen arta fiponfi mei nimia mihi fitave est recenferv, ideo potam mü»i ia asricultando gerite· ,

Nonne tota ejus vita fumma redolet humilitate ? Nafcitur ex humillima matre, humili nutritio commendatur, in humili tugurio dc inter humilia animalia reponitur, humiles psfcatores ‹3c dilcipulos elegit, humiles parvulo· amplexatur, pntdicando fibi nihil attribuit, fed dicit; *ferma fmn auditu* ses *efi meus*I £t rurfus , daSnaa Ms pan *efi* asee , *jed etu: qu* «IT*'-* ' Faciendo miraçula di-Bin cit difcipulis ; videte nemim *dixeritis vificetem hanc,* teprofio mundato; vide, iseatou dwu; abluit In documentum humilitatis pedfs Difcipulorum , & ut impicat omnem humilitatam permittit fe a fervo baptizari i humiliter omne* audit, bumiiiterque refpoodet edam cafus . Jaceo quam humiliter paffionem dt crucem tulerit, ne forte fluvius lacrymarum me reliqua dicere, dc vos audire impediat . Definerent mei quippe dies; fl omnia Christi huauhsaus gesta dc documenta referre vellem I Quid ergo inrumefcis o homol O pellis mortua quid tenderis! O fames foetida quid inflaris! Princeps tuus humilis, dt tu fuperbus ; caput humile› dt membrum fuperbum ! Difcite igitur , filii , a Christo, quam mitis cm dt humihs corde . Sed fl vultis, filioli mei io hoc fanfeo unitatis negotio, quod tranaturi catis, vitare contentionem, inanem gloriam dt omnia ex humilitate agere, fl vultis celeriter & fine difficultate idipfum fapere, dc charitarem mutuam habere, accipite hoc felubre pmceptum quod vobis trado, quo nihil confultius, nihil efficacius effe potest. In omni controverfia fedanda primum queritur judex peritus, & qui non fit acceptor peribnarum , nam fine judice litigantes raro inter fe convenire confueverunt. Ecce hujufmodi vobis demonstro judicem ; ipfa ego fum fanûa Dei ecclefia, mater vestra, compromittite in me, eligite me in judicem dt arbitram. De lapientia mea cui relinquitur dubitandi locus . cum Spiritus Santfus omnem me doceat veritatem ? Si evangelia dt omnis Sacra Scriptura a me fidei aufloritatem fufeeperunt, fi nihil catholicum dici potest quod per me non fuerit approbatum , fi omnes Do€tores ac magistri fuas fententias meo femper judicio fubmiferunt dicentes. non crederemur *evangel», nifi ecclefie catholice au&oritos commoveret*Quis de emero ambigat, an cuilibet controverfiu definiende competens ego judex fim ? De acceptione perfonarum fupervacuum est quidquam dicere, cum leges humans prohibeant , parentes a filiis . In quibus conftat affettus, ju- E *dicem* recufari . Quis major vobis honor contingere poteft quam fponiâ Chrifti , & regina adftans a deftrii ejus judicet inter vos, que major reôitudo veritatis , quam quod difcipula Spiritus Sanfli fententiam pronuntiet ? Quem umquam fideliorem judicem invenire poteritis , quam amanciflimam matrem veftram ? Nolite ergo difputando laborare, non contendo verbis alter alterum laceffere ; quid vos multitudine librorum oneratis ? cur diveriorum magiftrorum fententias in medium affertis ? Can iarsUigentias veflras humanis inquifitfamibos & fubcilitatibus defetigatis? Ecce in medio veftri adeft magiftra veftra, cui Spiritus Domini fenfus , mysteria, dc arcana aperit icripturarum ' Non mihi opus gft judicando, ut legisperitos advocem , neque , bihriotherm pericruter, nullius hominis coofilio opus hebeo cui confuHt Deus. Charitas Dosnjni femper meum intdle^um ilhiftrat, & agnus meus Jefu» Chriftus ante me lucernam defert, na enem, ut paulo anse ex Apocalypfi Joaanis recitatum audiftis . Et quia ego cum fum toto orbe terrarum diftufe . ia ano loco tou effit non poffum, foleo pro neceffitatibus Christiana religionis nonnunquam urbem aliquam ftgncm eligere, flt ad eam ex omnibus finibus mea ditionis eptfcopos flt fecerdotes dc alios Lcvitici generis, quos voluero, ex populo Christiano advocaro , quibus ih Spiritu SanAo legitime congriegatis , ego ipfa reprafentor , « ibi tribunal meum erigens, quidquid per hujufmodi congregationem , quam univerfalem fynodum dt generale concilium voco, judicatum statutumque foerit , perinde ratum habeo, ac fi ego ipfe proprio ore judicaffem ac statuiffem, idque ab omnibus jubeo fub anathemate ubique obfervari . Hoc autem tempore nuiquam melius quam in hac civitate Bafileenfi hujufmodi generalem fynodbm vifiun est poffit indicare. Huic ergo Tacro concilio quod in Spiritu Sanfeo legitime congregatum meor, omnem meam auAoritatem impertior, & ambas fcientia dt potestatis celestes clave* mihi a Domino traditas veraciter configno, ut quidquid in terris claudere dc aperire, folverc dc ligare voluerit juxta pollicitationem Christi indubitanter claufum dc apertum folutum dt ligatum reputetur in codis. Itaque non aliter npc minus reverenter hoc Concilium quam meipfam existimare velitis. Ouamobrem , ut vestra fidelis advocata vobis fuadeo, ut pia mater confuto , ut Sponia Christi, dc regina Christiani populi impero, ut In omnibus vos ipfos huic facro Concilio penitus committatis, dt ab ejus Dfandionibus nullatenus declinetis. Si nonnulli de fide aliquando contendentes unum, vel duos aut paucos elegerunt homines, quorum judicio stare voluerunt : quanto magis & vos hanc tam celebrem ex toto Christiano populo collettam fynodum pro dirimenda vestra contentione in judicem acceptare debetis ? Deus in veteri Testamento populo fuo mandavit dicens ; *fi difficile aut ambiguum apud te judicium effit confpexeru, interfanguinem fam guinem, truer caufam & caufam inter lepram ffilepram,* d· *jutbeum inter tuasportus audieris verba variari, furge tfi afeende ad locum » quem elegit Dominus Deus tutu, veniefque ad facerdotes 1*-vitia generis*, d* *ad judicem qui fuerit in Mo tempon › quercfque ab eii , qm tndbcdbuni tibi judteti...veritatem* , d* *facies quacumque dixerint, qui profusu* m foco *quem elegit Domum.*, d* *docuerint. te juxta legem ejus, fequartfque fententtam eorum ,* non *declinabis ad dexteram vel finiftram.* Sed flt hoc generale Concilium, locus est quem elegit Dominus, in quo fponfa fua fanilum tribunal erexit, & ii.qui in eo congregantur. In locum facerdotum Levitici generis fuccefferunt ; imo flt plus quam Levins funt, majoretnque proculdubio cientis potestatiique copiam a Domino percepe-

runt;

tjl ;Mi**

pgs rant : utique com Uti umbr* ministri fberint, hi varo faut veritatis ; illi fanguinis Ac cantis Indices, hi autem Spiritus Ac anima. Merito *rgp ad verbum hujus coaôlü vêtirons omne negotium pendent, & quidquid fenAum Ac profanum judicaverit; id fine hafitatione fanAam profanumve habetote, ne veniat fuper vor judicium mortis, quod inobedieutibus comminatur Dominus. In hoc apparebit humilitas Ac obodientia veflra, fi quemadmodum Chritius venit fecere voluntatem Patris, ita Ac vos veniretis facere voluntatem matris veftr*. Acquiefcire tandem, obfeero monitionibus meis, neque innitamini prodenti* veftr·; accipite jnfIh Dei Ac meo in judicem hanc fanAam fynodum, de cujos gremio quilibet efle poteft. Qui ejus judicio flare voluerit , polliceor vobis quod non aliud judicabit, quam Spiritus SanAus, dux Ac reAor illius , diAaverit ; ipfe adftabit medius , judex Ac arbiter , perfeAe illuminaturas corda omnium, ut viam ambu-

Ac idipfam fapere Ac eandem charitatem vobis largiri dignetur , cui humilium At manfuetoram temper deprecatio placuit. Sitis in oratione perfretantes, Ac tamdiu ac tam ferventem faam pietatem jejuniis, gemitibus , obfccrationibus Ac faoAis operibus interpellabitis , ufquequo ipfe veritatis DoAor Ac charitatis auAor corda univerfi poouli per fenC rentiam hujus facri concilii illuftrabit ad cognofeendam : amplcAendamque veritatis Ac humilitatis femitatn ,

Hora exigit ut jam finem dicendi faciam. Andiftis ergo , dileAiflimi mei , confilia At pracepta mea quam fanAa Ac utilia funt oflendi tandem viam , quam facillime profequi ,pofferis. Apprehendite , qu*fo illam, qua certe nulla falubrior inveniri potefl. Moveat vos honor Dei, qui fupramodum ex veflra dtffentione leditur ; fides enim catholica ab infidelibus blafphematur , inhonoratur , Ac irridetur , nec veram effe credunt, quam per tot feAas hincinde lacerare infpiciunt . Moveat vos honor macris veftr* , quam hoftes nomiHi nis Chriftiani propter diflidia veftra ubiqi contemnunt. Moveant vos acerbiflims lacrym*, quas pro vobis quotidie fundo , Ac ar fiduus dolor, qui me per veflram difeordiam excruciat. Vere dicere illud poffum , quoJ dicitur in Canticis *invenerunt me cuftodet qui timuerunt civitatem, perçuferunt me tft Vulneraverunt me*, tulerunt etiam pallium meum cuflodes murorum, nifi velitis ab omni humanitatis Ac gratitudinis veftigio deviare. Mifereri vos decet tot rrumnarum Ac calamitatum mearum, ficcare cum pofitis filii lacrymal meas,' fanate vulnera mea , reftituite etiam pallium meum, quod abflulerunt mihi cuftodes mura- _ ram k idololatre videlicet Ac gentiles, Ac qui E in eadem vos unitate , & charitate devinxit . in rebus mortuis huius fi[illegible] Induite me veftcm deauratam, circumdatam varietate, deaujatamque charitate membrorum , variatam autem copiofa filiorum multitudine. Sed Ac publica vos movere debet calamitas ; circumfpfeite undique , quomodo plebs chriftiana a Tureis, Saracenis , Tartaris ac Barbaris conculcatur At devoratur . Cur non coqnpMfatini tot millibus fratrum veflrorum qui I fingulis annis in duriftmam infidelium fèrvitutem rediguntur? Oh fi audiretis , cum

raptores pr*dam dividant Chriftianoram ~~quanta fant illa lamenta~~ Ac fafpiria,, cum uxor cedit in fortem uni , vir alteri, uni pater, alii filius, um frater, alii alius ! Qu*** ti funt, filii, gemitus quantique fingultus miferabilram filiorum meorum , cum invicem disjunguntur, numquam fe amplius revifuri ! Quis tunc veftrum abflinere poflet a baymis? defineretis tunc forfitan bellis invicem decertare? Sed lacrymabitius eft quod multi ex cto qui captivi ducantur , nec valentes tam duram ferre fervitutetn . fidem catholicam abnegant , ad nefandam Mahomens feAam pervertuntur . Quot deinde Regna, Provincias, urbes, oppida quotidie eripiunt Ac depopulanBtur ? Jam vos pene ad angulum Occidentis reduxerant; modicam ceffn , ut tandem de 'finibus terns vos ejiciant . Heu mihi ! cor tantam matris veftra fratrumque veilrorum affiiAionem non recogitaris ? Cur ista audientes, in vos ipfos bellum tam crudele convertitis, ac fanguinem fracum fine ulla mifericordia eflUnditts ? Harum omnium calamitatum diflidia Chriftianorum funt caufa, fi idem faperent, eandemque charitatem haberent , hujufmodi perfecutio mox finem acciperet . Neque enim ullo paAo ferre poffent adverfarios meos fanAuarium Domini polluere, *&c* in populum Catholicum amplius defievire ; imo qua infideles nunc Catholicis faciunt, fecere poffent h*c eadem Catholici infidelibus, Moveat denique vos regni Bohemia ac regionum finitimarum miferanda cataunitas: quanta in hit partibus fanguinis chriftiani efluGo, quot ftrages, aides, confiiAus » bella , raine , incendia , devaflatiooes, depopulationes. quantaque in reboa Ac pcrfonis defolatio, ex hoc recenti diffidio jamdudum fecum fint , ·fic quoque verofimiliter formidetur In dies , nifi vera unites inter vos fiat. Proh dolor ! toti orbi plufquam manifeflum efl. ProfèAo lacrymaram potius foret hoc, quam loquendum foret. Vix inter Chriflianoa alicujus fciffune memoria efl , unde Ecclefia Dei tantam jaAuram perpeffa fit, dc tanto cruore referri fa. Sed fi meo acquieveritis confilio, quemadmodum fpero , idipfum fapientet fit mutuam charitatem habentes h*c omnia repente ceCfabunt. Novus tunc ibi fuper vos quietis Ar tranquillitatis oriatur, reflorebit in pace veftra catholicus populus chriftlanus, orbis totus renovari videbitur , implebitis edum terramque. Angelos ‹3c homines inenarrabili Imitia , jnbilo & exulratione , tanto denique inter vos benevolenti* nexu conjungemini , quod pr·teritorum penitus oblivifeentes , vos ipfos ficut fratres amabitis * At invicem in amore certantes, alter alterum charitate funerare Audebitis . Benedicetis femper diem iftum , Ac maximas Deo omnipotenti gratias referetis, qtti [illegible] fpiritum [illegible] tandem vobis, quemadmodum fucceflit Ac Chrifto , quantum tamen hutnana conditio capere poteft; poflquam enim beatus Paulus iuperius commemoravit , quod *Chnftus exinanivit fie formam fervi accipient , humiliavitque fe faihis obedient ufque ad mortem ;* In premium hujus humiliationis & obedienti* fubdit, *propter quod exaltavit illum Deux &· dedit illi nomen quod eft fupet omne nomen, ut in nomine Jefu omne gtnufte-Qatur calefitum terrefinum & infernorum & omnti*

C

ORATIO JOANNIS DK RAGUSIO O. P. 70»

fingam *confiteatur qpio Jcfu Chriſins* ta *glo.* A veritis Ac mihi obadieates ftieritb, exaltabit vos Dem fuper serram, Ac magnificabit fuper filios hominum» Ac dabit vbbis nomen , quod eft taper omne nomen, hoc est nomen regiam Chriftianum , quo nullum inter gantes eft gloriofios. Tunc enim digne Chriftiani eritis At vocabimini , nam hoc nomen nifi charitatemJubentibus non reAe congruit, atque ia hoc vestro christianitatis nomine fi vere Christianum fuerit, idest fi fpiritalem duritatis unioaem habueritis omne genofleAetur ; nam inferi videntes vos eadem 6de Ac duritate mu- B nitos vobis fubjicientur , Ac tanquam viAi Bc genuflexi vos cotitremifcentw, nihil adverfus vos pravalere poterant, hommes vos reverebantur , Ac meo Christiano populo fi unanimis fuerit. totus orbis quafi genuflexus fervire cogetur. Angeli vero Ac cives celestes genua duritatis fieAentes , vos honorificabunt, Ac una voUfcum genufiexi pntfentabunt VW ia jubilo coram Christo Jefu Spoof· meo, ut ia •terna beatiradinc vivatis Ac regnetis cum Chriſto. Tunc omnis lingua confitebitur quia arena populus catholicus in gloria est Dei Patris, ad quam gloriam ipfe Jefus Christus vos omnes At alios filios meos ubique existentes perducere dignetur , qui vivit cum Deo Patre Ac Spiritu SanAo beoediAus in facula . Arnen . M I

OesaiVATio PuiLtrrj Lassa , S. J. **

Notas **fcrwri** Sirii ia afta coodlii Bstilvtnfit **qw** ia «fais·· lapsrMfi psHDMtantar, «a ipfios aoAorw n >> rrjsci**iot** poft **eratMM** qmoior Jo m s m d< Rsgatn . **Ægi-dtCritn** , Hsoria Kokhriata ac Jo s m - ds **frictus** fgrtgwroin catholica **Uci pegUM,** qaat sx notia »06. qaa **Múrit** V. C. Haarici CariG aariania Ingriftadiania JC dasedpua, criMiçni tau ktatrcadn ctiwrit Si. nias. Qoa »aro ftierot **ear··** agomoon dooebit atqarnt indicatos.

CWMKTf

ORATIONES QUATUOR

ANNO CNRtSTt ■10.

io cpacilio Baûtecnfi habita:

Ex tomis antiqua leAionis Henrici Canifii.

OAerio *Joannit de Bagufio generalis arduus prasbcotorum pnc. qua refpoadst per oβo Bet* M «MjOie *Bafileenfi ad articulum primum BvAemorum de commuptoue fub utroque fpcàe.*

Oratio Ægtdu Cariem decani ecclefi» Comer», renfis, qua per diet quatuor se *concilio Bufileen· fi refpemdd ad arttculitm fecundum Bohemorwç corrigendis pectant publtcts.*

Oratio Bennci Kaheifen Dominicarii, pmfef· fons theologia ia *Colontenfi academia,* dh Aare*rica pravitatis inquifitorit, qua* ia coaa/so *Bafileenfi per tres dies refutant tertium articulum Bohcmorum de Mere predicatione verbi Dei.*

Oratio Joannis de Balemur orthidiaconi Bar. cinonenfit, apofiolici palatu caufarum auditoris, Ce is *concilio Bafileenfi refutavit quartum Bomorum articulum dc civili dommio clericorum.*

ORATIO.

Que Joannes de Bagufio ordinis predicotorum procurator generalis refpondit per 0S0 dies in concilio Bafileenfi ad articulum primum Bohêmerum, de communione fub utraque Specie pmpofitum a Af. Joanne Bogk^ana XKt. Januam.

REverendiflimi reverendique patres , illuflriſſime princeps, regnum Ac pnncipum, univerficatum, atque communicatum ambafiatores , oratorefinie egregii, utriufque juris divini pariter Ac humani doAores eximij Ac magiftri , comites, barones, Ac nobiles, cives inugnes , Ac ceteri in Chriflo Jefu omnes patres, domini Ac fratres **dilediſluni,** qui huic facne congregationi divinoque cerumini intereftis : Pofl valde utilem ac pemeceflariam exhortationem reverendi in Chriflo patris Ac domini mei fingulariflîmi domini Ciftercienfis, (cujus exhortationis verba urinam tali fide» tali devotione, talique caritatis aftcAu fuiffent a cunAis auditoribus accepta, quibus ab eodem patre prolata funt :) refponuonem pro modulo me· parvitatis » Ac ut Spiritus fandi gra- J*· tia fuggeflerit, ad articulum de communione m»<'ta>dtur ' fecratHSm· Eucharifttic fub utraque fpecie , per ambafiatores ÔC oratores incini regni Bohemi· propofitum» daturas, videb^me neceſ- ■ «·'" fitate compellente in pnefenti «Au quatuor debere peragere . Et primo opportunas Ac neçeflarias excufetiones pnsmittere . SecundoX."“ divinum auxilium implorare. Tertio necefianas Bc confuecas proteftationes. anneAere. Quarto catholice **Romani** ecclefi· confuetudinem io communione unius fpedei , quoad populum laicalem, firmare , ftabilire Ac roborare, nec non & adveriâ, quantum fieri po tcric **Btvira** me» debiles permiferint, propulfare.

Primum igitpr profequendq, tripHci me intueor obrui difficultate. Prima eft objeAa materia ahitudo . Secunda eft adflantis hujus gloriofiffimi ac celeberrimi & facratiffimi coetus ingenii profunditas, & fummc atque incredibilis Ac pene divina fapientie magnitudo. Tertia eft proprii ingenii vehemens infufficientia, inextricabiles tenebra , Ac profsAo inexplicabilis hebetudo. Nam fic altam Ac profundam invenio , de qua ad pnefens coram gloriofiftimia confpeAibus vcftris fum prolocuE curas materiam, ut profeAo ad earn expBcandam nodum me infufficientem iMoear, veram etiam totaliter inhabilem Bc ineptam. Si enim Paulus Apoftolus divinorum contemplator Ac referitor arcanorum, immerfus divina providentia irrefersbili atque inaÿfngîliiii Ac imperfcranbili profunditati, cos fuit exclamare .· *O altitudo divitiarum fqfii ia tB fcientia Wrgi Dei! quam incomprehenfib· funt judicia eius d· invefiigabiles vù'ejus?* quid ego mifer dicere potero de hoc ineffabili facramer.to, quod inter mirabilia opera Domini egregius propheta David enumerat, ita dicens : *Memoriam r/»i.*

——— *fiscit mirobtlnim fimnuu mifinicors & utiferotor b.* demetur, *efcmm do&t timentibus ft>* Ibi enim mu- Apoftoius divine finientis infinitate oppreſſiis cogebatur exclamare: *O nltstttdo* dfearienmi *fa-ftesuia & fdentia MI* Ego vero in confide* rarieme hajps divinifſimi ſacramenti veluti manibus dc pedibus triplici, qui difficile rumpitur, ligatus funiculo, nequeo mc explicare. In hoc fiquidem divinifſims eucharifttiu facrasnento divina omnipotentia oftenditur, fumma lapientia explicatur, dc immcnfa divine bonitatis benignius declaratur.

Et quidem divina omnipotentia oftenditur, dum divino verbo ad elementum (accedente, hec terrena materies, remanentibus accidentibus, in Chriſti iubſtantiam fubito,dc in in- B ſtanti convertitur: dum ipſa panis dc vini acridentia, pretef natura: ordinem, abique fubjeflo relinquuntur: dutn eis modus exfiftendi fubſtantie tribuitur, ita ut omnia poſſint agere dc patj> ſicut ſi eiſidçm adeflet propria fubdantia: dum non murans locum nec cslum deferens Chriſtus totus verus dc integer ſub hoc incipit eſſe (aeramento, dc non ſolum totus (ub toto, ſed totus ſub qualibet parte dc quantumvis ſpecies dividantur, frangantur, dentibus maſticentur, ſive in pluribus locis aut ubique terrarum multiplicentur, ipſe tamen Chriſtus totus dc integer ſub qualibet particula diviſionis perfeverat: idemque dc unus in calo, dc m ogmibus locis in quibus C* hoc ſacrificiura celebratur aut exfiflit, non multiplicatus manet idem penitus, qui ex Virgine natus, qui in mundo converſatus, qui in ultima cctna (êipſum diſcipulis, hoc ſacramentum inſtituendo tradidit; qui in puce pependit, qui mortem pro nobis pertulit, lanceam militis ſuflinuit, in Pepulero jacuit, tertia dic de ſcpulcro glorious refurrexit, in cslum aſeendit, Apoſtolis Spiritum..ſanflum miſit, ſedetque nunc ad dexteram Patris. Ipſe unus,, inquam, idem & totus atque integer eſt & apud Patrem in carlo & nobiCeum in altari, dc ubicumque hoc divinum myſterium celebratur: dc ſicut non alius & alius hic & ibi Chriſtus, ſed unus verus & totus in om-D nibus altaribus; ſic nec hoc aliud ab illo, ſed hoc dt illud dc omnia unum verum dc immaculatum ſecrificium. Hec dc innumerabilia, que in hoc continentur ſacramcnto, mirabilia fiunt omnipotenti virtute Dei. Cum enim ſacerdoe illa Chriſti verba pronuntiat *Hoc eſt enim corpus meum, & hic eſt ſanguis m^us,* panis dc vinum in carnem dc (anguine: i convertuntur, illa Verbi virtute qua *Perbum caro faſ]nm eſt & habitavit in nobis,* qua dixit dc **lain'funt,** mandavit dc creata funt; qua feminam mutavit in ſtatuam ſalis, dc virgam Moyſi in coluit brum convertit, qua fontes mupvit in fanguinem, dc aquam convertit in vinum. E Nam ſi verbum Elie potuit ignem de ceIo · ponere, verbum Chriſti non poterit panem in carnem mutare? quis hoc audeat opinari de ilio cui nullum verbum eſt itnpoſſibile, per quem omnia ſafla funt, dc fine quo factum eſt nihil? Certe majus eſt creare quod non eſt, quam mutare quod eſt; ac.longe majus, quod non eſt, de niſi hilo procreare, quam quod eſt, tn aliud tranſmuare. Illud autem nemo eſt qui duH bitet, dc hoc aliquis dubitabit? abſit. Orn-

nino incomparabiliter majus eſt **quod** ita ſadus eſt homo, quod non definit eſſe Deus, quam quod panis ita ſit caro, quod non definit eſſe panis. quia non annichilatur, ſed itu corpus Chriſti convertitur. Illud per incarnationem ſemel fallam **eſt,** iſlud per confecrationem jugiter fit.

Unde Ambroſius In libro de ſacrameaus: de habçtur de confecratione diſlinôione fecunda, » capite Revera: Cognoviſti przſtantiora potior **eſt** lux quam umbra. veritas quam **figura,** corpus auctoris quam **manna de cr-** lo. Forte dicis, Aliud video; quomodo & tu mihi aſleris, quod Chriſti corpus accipiam? dt hoc nobis adhuc ſupereſt ut probemus. Quantis igitur utimur exemplis ut probemus hoc non eſſe quod natura formavit, ſed quod benedictio confecravit; rtnioremque vim effie benediihonis, quam nature, quia benediſſione natura etiam .pſa mutatur? Virgam tenebat Moyſes, projecit eam, dc ſecla eſt ſerpens: rurſus apprehendit caudam ſerpentis, dc tn virgz naturam convertitor. Vides igitur prophetica gratia bis mutatam eſſe naturam ſerpentis & virga:. Currebant Ægypti flumina puro meatu aquarum, ſubito de fontium venia fanguis coepit erumpere. Non erat potus in fluviis, rurſus **ad** prophets préces eruor **ceſſavit** fluminis, aquarum natura remeavit. Circumcluſus erat undique populus Hebraeorum, **hinc lEgyptiis~vallatus, inde** man concluſus; virgam levavit Moyſes, ſeparavit ſe aqua, dc in murorum ſpeciem congelavit, atque inter undas via pedeſtris apparuit. Jordanis retrorſum converſus contra natu**ram in** fui fontis revertitur exordium. Nonne claret naturam vel maritimorum fluſluum vel fluvialis curſus eſſe mutatam? Sitiebat populus patrum, tetigit Moyſes petram, dc aqua de petra **fluxit.** Numquid non przter naruram operata eſt gratia, ut aquam vomeret petra, quam non habebat per naturam? **Mara** fluvius' amariſſimus erat, ut ſitiens populus bibere non poſſet; miſit Moyſes lignum in aquam, & amaritudinem ſuam aquarum natura depoſuit, quam infuſa ſubito gratia temperavit. Sub Eliſeo propheta uni ex filiis prophetarum cxcuſlum eſt ferrum de ſccuri, dc statim merſum eſt. rogavit Eliſeum qui ainiferat ferrum, miſitque Eliſsus lignum in aquam, dc ferrum natavit. Utique dc hoc prater naturam failum cognovimus: gravior eſt enim ferri ſpecics, quam aquarum liquor. Advertimus igitur majoris potentis xſle gratiam quam naturam, dc adhuc tamen prophéties benedictionis numeramus gratiam. Quod ſi tantum valuit humana benedidio, ut naturam converteret, quid dicimus de ipſa confecratione divina, ubi verba ipſa Domini Salvatoris operantur? Nam ſacramentum istud quoa accipis, Christi ſtrmone conficitur. Quod ſi tantum valuit ferme Elis ut ignem de cslo deponeret, non valebit Christi fermo ut ſpecies muter elementorum? De totius mundi operibus legistis *Quia ipſe dixit & ſatia funt, ipſe mandavit & creata funt*. fermo igitur Christi, qui potuit ex nihilo facere quod non erat, **non poteſt ea** qus funt in id mutare quod **non erat?** Non minus eſt dare, quam mu-

anno CN>*]'}STI

H.

6'

,,

» tare

tare nᴬvas naturas rebus. Sed cur argu-
*N*K> mentis utimur? fuis utamur exemplis, in-
Oh i$TI carnattomfque exemplo adstruamus myste»
x ni veritatem. Numqmd nature ufus pca-
» cefiit, cutn Dominos Jefus ex Nari* na»
» iceretur? Si ordinptb querimus, viro mfx·
·· ta femina generare confueverat. Liquet igi-
H tur quod prater nature ordinem -virgo ge-
> nerat ·. dc hoc quod confiamus corpus-, ea*
·· Virgine «st. Quid-hic queri· agtura ord>-
nem in Chnsri corpote, <»m prtfter naru-<
» ram fit ipfe Dominus Jefus partus ex vir-
x gme? vera utique caro Christi crucifixa est,
·· que fopulta esu vere ergo illius camis fa-
·> cramentum es:. Ipfe clamat Dominus lo-
v fu»: *Hoc efi corpus* meum. Ante benedidio-
·· nem verborum celestium alia fpecies notni-
* natur: post confecrnionem corpus Christi
·· fignificatur. Ipfi dicit fanguinem fuum: an-
« te confccrauonem aliud dicitur « post eon-
·· fecrationem (anguis nuncupatur; Ac tu di-
» ch, Arnen, hoc est, verum est: quod os
·· loquitur, mens interna fateatur; quod fer-
B mo ibnat, aflctflu* fontut. H*c Ambro·
»» flus.

·» 8cd · diceret aliquis t Certus ftitn om-
>· nino quod Deus hec valet, & majora, at
* non fum certus aliquo modo quod velit.
* Advertat ergo, quod .Christus panem, cum'
·> accepter, benedixit, & dixit; *Hoc efi* eur-
» *pus meum.* Veritas enim hoc dixit, & idco
» verum est ochtino quod dixit. Qnod ergo
» penis fuerat eum accepit, corpus fuum erat
» cum dedit: panis itaque mutato· prat in
» corpus ipfius, & fimilitar vinum in fangui-
·» nem. Non enim ut hvreticu» lapit, fcd de»
* fipi», ita debet intelligi quod Dominus
* ait: *Hoc efi corpus* wevm, id est. Hoc *ii·*
* gnificat corpus medm: 6cut quod dicit A»
·> postolus: *Petra erat Chrifius*, id est, Po-
·· era fignificabat Christum: hoc enim potit»·
» dixiflet de agno pafchali, quam de axymo
·· pane. Nam agnus pafchali» abfipse dubio
·» figurabat corpus Deminicum, fed panis axy·
·» mm cor fiocerum. Sicut autem Joannes Ba-
»· ptista qui dixerat: *Ecce agnus Dei,* per ad-D
» jundum determinavit, *qui solit peccata* mu*-
» *-· fic Ac Christus quod dixeratt *Hoc efi*
* *corpus meum,* per adjundum determinavit,
» ft»d *pro vobis tradetur.* Sicut ergo corpus
w Christi veraciter tradebatur, ita vere de-
»· monstrabatur, non in figura que jam ceffa-
« verat, fed in veritate, que jam advenerat.
v Hec Innocentius.

Bene igitur omnipotens Dominus memoriam fecit mirabilium fuorum, Ac talium, ad que nullius creatur* potentia valet nedutn adu, aut opere, fed nec cogitatu attingere: ut me» rito ratione hujus inefiabilis potenti* dicatur ei quod habetur Either **xnt.** *Domine Deus rex omnipotens,* tn *dittone tua cunSa funt po-* E *fita*, tf· *non efi* yui *poffu tcfifiere voluntati tua, fi decreverit fulvore Ifrael. Tu fedfis colum & terram, tP quidquid caii ambitu continetur. Dominus* eiMstras *es, nec efi* fan *refifiat majefiati* AlWnm *tua.* Ac fi'dicat, ut inquit dominus Albertus in tradatu fuo de officia Miffia, Talem re-
„ demptionis noftr» cibum Ac pigpw impof-
hile efi humane infirmitati pmparare, fed
m tibi Domine Deus rex omnipotens, nihil
„ eft tmpofiibile, quia in ditione tua eunda
„ (Unt potita i quia tu Verbo fitnplki tibioesa-

An terno fecifii cihim At tertam, Ac omnia qua
ia eis funt contenta·. & eodem Verbo creik
p taras iû id quod vis traafmuta·, quia Do-
„ mimis univeribrum ipfis tu es, cujus magni»
„ licencie cunfita obediunt & nihil refiftit I Ac
„ hoc eft quod dicitur Sapienti* xv. *Subefi*
„ *tibi cum volueris pbfft* t quia quamvis fides
„ lo omnibus aniculis omnipotenti* Dei is»·
„ niutur, in (hcrametatq taraen titans, in
„ quo confifitt fttpdamentum fidei, Ac totius
„ ecclefi* communio maxime innititur omni»
„'potenti*. Ei hoc eft quod in.figno hujus
a faeramenti dixit ad Saram angelus. Gen. il.
M ubi fimai promiflio - feminis fafta eft. Ac.
confodio cibi angelorum ! de tribus brin*
„ lâtic, qu* magna fuerunt, Ac non nifi ab
omnipotentia Dei fieri poterant. *Numqtàd* wr
„ *Deo fusdqtsam ent difficile* ? quafi dicat, Non
„ faeile efi enim Deo creaturas mutare Ac
„ tranfubfiantiare, quas fecit, 8c de cibis no·
„ bis confuetit, hoc eft pane A(vino, cor»
„ poris fui Ac fanguinis nobis dulcem ccenam
„ pntparare. Hinc eft etiam quod Luc* pri-
n mo angelus dixit, cum de perfodione Ac
„ conceptione dominici corporis Ac fongninis
„ ageretur; *Non ent impofiMle apud Deum* tw v
„ *omne verbum* t Ac perfuadens Vimini unde
>, hoc fieri pofiet, dixit: *Ttrtut akifiimi obum-*
A *brabit hbr*, quod exponens Origenes, dicit,
„ virtutem altiflitni eue virtuofom potentiam
Patris, qua umbram & imaginem fui lpfius
n perfecit in Maria virgine, de creatur* ve»
„ tuftatis corrupt* novum hominem fecundum
„ Deum creatum perficiens. Ac hunc non ad
Λ imaginem, fed ipfam imaginem faciens per
„ unionem, In quo perfoda refultaret poten»
„ tia Patri». Hcc Albertus.

Summa etiam divina lapientia in hoc divinifiimo (aeramento euchariftia difcemitur, dum juxta homini» naturalem conditionem hunc angelorum cibum in eia fenfibilibus rebus praparavit, quibus commupiter homines uti confueverunt, In cibo corporali, ut fic per cor* poralia & fenfibilia discernerent & difcerent nomines in catlertium & divinarum rerum cognitionem devenire. Etenim neque pofTibile efi aliter nobis Jucere divinum radium, nifi varietate focrorum velaminum analogice circumvelatum, ut divinus ait Dionyfius primo capitulo caiieftis hiérarchie. Quemadmodum enim infirmi oculi folem nube tedum libere confpiciunt, qui corufoum lumen ejus intueri non poflunt; fic Ac divinum radium lippientibus mentis oculis lucere tmpofiibile eft, nifi varietate focrorum velaminum circumveiatum Ac pnepararam providentia paterna connamraliter Ac proprie qu* fecundum *tses»* funt, ^c. Hugo de fando Vidore ibidem in glofia.

„ Unde Innocentius de officio mifle ita di-
„ eit: Sapientia Dei qu* fit per vifibilia ma-
„ nifefiat. volens evidenter offender*, quod
„ ipfo eft cibus animarum f carnem afiumptam
„ propofuit in edulium, ut per cibumhnau-
μ nitaris invltarqt ad guftum divinitatis, de
η quo PCtlmifta : *Gufiuta ≺ videte* furasem
„ *fuaws efi domintu.* Tocuan ergo fe Chriftu·
v pro nobit exhibet in cibum, ut divinitate
„ nos reficiat, quem corporaliter ore comedi-
„ mus, ut ita de vifibilibus ad invifibilia, de
M temporalibus ad sterna, de terrenis ades-
„ lefiia, de humanis ad divina nos trenafe·

eâfo *deficendi** eccc **-cibus divinitatis: & pa-** A mentalirer eft in Omnibus locum qmbus ton-

çnatsn „ **W,** *ego dedero, cam mea efl.* **ecce ci-**
IIIJ. **bus humanitatis : Pariis ergo angelorum ù-**
f **dus ,efl cibus hominum » fecundum illud**
», **propheticum :** *Panem angelorum manditcatut*
w .Amm S **quatenus quid fecundum animam ci-**
I **bum divinitatis accipimus. etiam fecundum**
» **carnem cibum humanitatis fumamus : quo-**
«, **niam ficut anima rationalis flt caro unus eft ho-**
M **mo, ita Deus flt homo unus, eft Chriftus :**
„**xfic qma per guftum homo mortem I incur-**
», **fit . per guftutn quoque vitam acquirit ;**
». **quatentis ut unde mon oriebatur , inds vi-**
„ **ta refurgem . Diâum <ft quippe de illo :**
„ **QsNKVmpNC** *die comederis, morre morieris.* **di-**
», **citor aetem de ifto . Si ym/** *mandiecaveru es* B
„ *hoc pane, vivet* **ia a/enwn . Cibus ille mor-**
«, **talis pependit in ligno fcientus boni fle ma-**
v **li : cibus ifte vitalis pependit ia Ligno vite**
w **quod eft in medio paradifi : illud fuit li-**
» **geum inobedientie > ad quod homo ma-**
«, **nui extenderet, ut ^eret ficut Deus, iuxti**
», **quod ferpens illi promiferat .** *Eritis fiait*
„ *dii fdentes bonam malam :* **iftud eft li-**
„ **gnum obedientie , In quo Deus** manus
r, **extendit ut fieret homo , juxta quod di-**
„ **cit apoftolus :** *Exinanivit femetipfum formem*
», *feni acapiens, in fimditudinem hominum fn-*
„ *fi&us, & habitu invennu ut homo, faBtu obe-*
„ *dieas ufque ad mortem, moeqem autem cnecis.*
„ **Item Albertus Magnus In libro de** offic.o/^
« **mifl» ita dicit : De fapientia autem hunc**
„ **cibum contemperate dicitur ad Romanos**
„ **11.** *O altitudo devittantm fapientia /cientia*
„ **Dei, flte. Et fubdit ; Quis enim digne m-**
„ **vcftigare valeat qualiter ex antiquo corpus**
„ **incon upturn fit innovatum , qualiter nova**
„ anima vivificatum, qualiter utrumque ho-
m rum deitati fit fociatum , & in unam per-
λ foham unitum flt afliimptum , qualiter in
M carne infirmitates carnis portaverit , qnali-
M ter in cruce mortuus fit v & qualiter in cor-
„ pus St fanguinem principalia elementa efcu-
„ lenti & poculenti humani mutaverit , & fic
M fe homini in cibum prxbuerit . II» enim
„ vi» Capienti» Dei funt nobis abfeondite
„ Unde Proverbiorum tngefimo dicit Salo-
» mon , haec efle fibi abfeondita confitens :
– *Tna funt dtficilta msÂî , quantum penitus*
„ *ignoro :* **W«** *aquila* **in** *calo , viam colubn*
„ *fupra petram y vtam navis tn medio &*
„ *vtam* **viri i»** *adolefcenba fua .* **Qu» q idem**
quatuor idem doâor pulchre deducens , ac dificultates qua in hot facramento continentur profequitur ibidem ; qu» pro nunc caufa brevitatis omittuntur. In quibus valde pulchrum eft confidence qualiter celcftu altitudo confilii dlfpofuit, ut ficut tres funt perfon» in unitate divinai fubfUnti» , fcilicet Pater. Verbum , fle Spiritus fandus, ita tres eflent fubftantte in perfonc unitate, fcilicet divinitas , E **corpus & anima . Ft ficut Chriftus fecundum divinam naturam tribus modia ggiftit in omnibus, p«r cfletuum, profenriam ,** *flt petentia·» ·,* **in folis juflis per gratiam & gloriam, in homine aflompto per unionem : fic voluit ut ideas ipfe fecundum naturam humanam tribus modis ia rebus exMeret, fcilicet loca· Btar ia calo , perfonaliter in Verbo , facramentaliter In altari. Sicut enim fecundum divinitatem totus effeatialiter eft in omnibus rebut, ita fecundum humanitatem totus fecra-**

ficitur flt celebratur . *n
Similiter Λ in hoc eodem venerabili facra- tH,'
mento, immertfv divine bonitatis benignitas erga no» mifcro» «pauperes copiofiflimc dicla-
„ rarur. Ut enim fuam advenus «os canta- .'"'"j
tem oftenderet, & noftrarp erga fe canta-M.····
tetn accenderet, qui dedit fe prn nobis rn precium ·, iple tribuit fe nobis in cibum . ut per precium redimeret nos a morte; pet (
cibum aleret nos ad Vitam . Unde : *.Qui I** manducat me & ipfe vivet pmpter* me. Quid i
amplius unquam pro nobis potuit efficere ? Precium fe dedit pro nobis in mortem, fle cibum fe tribuit nobr* ad vitam . ut mor-
„ tem noftram fua morte perimeret . & vitam noftram fua vita nutriret . Panis iftfc , ti di-
, gne coi.ieditur , impinguat . *Poculum tuum , inebriant quam piaciarum <fi* Per hanc c'
„ **go** facramcnti virtutem univerle limites
„ augentur , fle omnium gratiarum ftudus
*, exuberant. Is entm in hoc facramento tumitur totus & integer . qui cil fons & ongo totius virtutis & grati».

Quapropter antonomafticc refpctlu ommu n ,
aliorum facramentorum euchartftta diptur Greece > quod J-atine in;erpretatur bona gratis ,jcujus nuncupationis fex poffhnt cauf» fl< rationes atlignari ; quarum una eft , quia non eft rufi gratia, flt non nifi gratia efle poteft . Seeunda autem , quia non datur nifi **a gr iti£** ümo. Tertia, quia non nifi gratiflimis adpniftrjtur . Quarta , autem quia non nifi gratiam operatur . Quinta quia gratia eft fuper gratiam . Sexta, quia eft omnis grati* contentivum, etenim cum in omnibus facramentis aliis gratiam eorum per partes participemus , in hoc facramento totum quod videmus, quod **tangimus; quod guftamus · eft gratia. Unde** Zacharie 4. dicitur de hoc sacramento , *Pis-
„ quabu gratiam grant cjus,* quia quidquid in omnibus facramentis & virtutibus fpariim in gratiis colligitur, totum fimul hic in una gratia invenitur . Unde fignificatur per gomor , quod eft tncnfura manne, que unicuique fufDficiebat , Exodi 16. Menfura enim fdfljciens hemim ad falutem non eft nifi qu» continet gratiam perfcclam, in qua totu» Chriftus continetur . Hac efl umi aurea continent manna , ad Hebrsros 9. qu» inti: fanfta fandorum collocatur, qu» ad umuffujufque fuftkit capacitatem ·

Ixmgum efliet **fingulas bonitates,'gratias fle perfediones hujus facramcnti enumerare , fle immenfam divine bonitatis benigniuteni extollere pro prefenti, fle potius mens fle lingua , imo dies fle tempora deficerent quam materia . Etenim ut dicit Innocentius : Per** ,
„ **eucharifitix facramentum Chriftus eripuit nos**
„ **a poteftate peccandi , liberat a peccandi voluntate. Nam cucharifitra fi digne fuma-**
„ **tur, a malo liberat, &; confirmat in bono,**
„ **venialia delet fle cavet moralia ; unde cum**
„ **premittimus in oratione dominica :** *Panem* *»tmtx a.*
nofirum fnperfubfiuniialen da nebis Hodie : **fta-**
M **tim adjungimus: d*** *dimitte nobis debita no-*
„ fim , fp ne nos inducas in tentatioeem , fed
„ *hbem nas a malo,* **quia per panem iftum**
„ **acleftem liberamur a malis protentis, pt»>**
n **fenstb-n fle fututis . Dedit** *ergo* **nobis hr<c**
m **facramentum fàlutis , ut quia nos quotidie**
„ **peccamus , flt ipfe jam mori non poteft,**

hoc faerementwn quod in memoriam mor A quam nobis datum de çmlo firarit dt ofti
caaisri " 111 ei"" ' acc'P>mus» > ranuffionem peccatb- ■urn : srerum quia at vox teftatw spoftoH non *****
i«4j. „ rum quotidie confequamur. Hac Jnoocen- ~~fumus-fafficientes~~ nori Tolam aliquid agere CWIIfTI
>, ties . aut operari, fad nae .cogitare quidam quafi ,.

Verum etiam ut aliqua ex multis fub compendio proferamus , primo hoc facramentum digne flimprum in nobis remilfionem peccatorum operatur : deinde vitam grati· tribuit > dc ne a gratia deficiamus ., nutrit , augetque ad perfeôionem gratis , unionem noftri ad Deum operatur , fumentes in Chriftum transformat . Prster efleftus hos adhuc famem patientes fatiat, inebriat fidentes, tenues impinguat > confirmat debiles, brtificat mentes, ignit affcAum. illuminat intelleflom , mitigat tentattones , affeflum mortalium reprimit, .firmat B eft utile . ficut nos ipfos tradentes Deo dc virtutes , a futuris prefervet peccatis, poenam minuit, fubvenit vivis , proficit defundis, Spiritum fandum mittit, terret dsmones , contra holies etiam vifibiles adjuvat > dc tandem ad «ternam vitam perducit. Nulkim igitur eft ifto facramento falubrius , quo peccata purgantur , virtutes augentur , & mens omnium Ipiritualium charifmatum abundantia impinguatur . Quid plura ? Hsc pro exercitio dc excitatione mentis nnftrs de mirabilibus hujus ineffabilis facramenti , quembreviter curavi perflringere, in quibus dt omnipotentiam Dei, fummam fapfcntum , dt inenarrabilem çrga nes divins dignationis dc benignitatis bonitatem fedulo dc grato animo contemplemur, dc C quamvis parum fit , quod a nobis aut intelligi aut exprimi poŒt, (eft enim fupra omnem fenfum dc omnem inteUigcntiam) , id tamen modicum » etiam quanrulumcumque fit, deliet efle magis amatum dc defideratum a nobis omni cognitione quam habemus de rebus inferioribus , fic enim dc Ariftoteles. sit In 11. de animalibus , quod quamvis parum fit quod de flibftantiis fuperioribus percipimus , tamen illud modicum eft magis amatum dc defideratum omni cognitione quam de fubfiantiis inferioribus habemus . Et in 1. de cxlo dt mundo dicit, quod cum de corporibus cxleftibus qusfliones poliunt folvi parva dc topics folutione , contingit au-D diton , ut vehemens fit gaudium ejus . Et in 10. ethicorum cum Simonides cuidam homini prxtermittendam divinam cognitionem perfuaderet dt humanis rebus ingenium applicandum , oportere inquiens humaha fâpere hominem , dc mortalia mortalem t contra eum phildfophus dicit , quod homo debet fe ad immortalia dc divina trahere quantum poteft : quod utique dc nos Deo adjuvante in pnefenti altiflima materia quantum poterimus faciemus : tali tamen a nobis facrorum eloquiorum pnediftinita lege, ut non in perfuafibilibus aut incredibilibus human· fapientie Verbis fpem ponamus, fed in demonflratione a Spiritu tnota theologorum virtutis, fecundum quam inef-E fabilibus dc ignotis ineflabiliter dc ignote conjungimur fecundum meliorem noftre rationabilis intelicdualis virtutis dc operationis unionem , ut divinus ait theologus Dionyfius t. cap. de divinis nominibus ', erimufque circa hsc divina myfteria traflanda, ut idem Dionyfius ait, temperantia dt fanôitate conftrfeti , fanflitatc quidem divims firmiter inhsrendo ab omni nos errore immunes Deo duce obfcrrabimus, temperantia vero, dum ad' divina perscrutanda tnyftena non magis nos ingerimus,

Sed jam accedo ad tertium mihi utique neceflhrium furamc , dc valde utile, fidliest ad confluas , debita· dc laudabiles proteftationes, quibus puro dc Gncero corde inhsrendo puta dc fpero me ab omni erroris periculo liberari, maxime cum per hujufmodi proteftationes, pnecipue que eft omnis erroris mater dc origo pnefumptio evitetur : dc omnium

vir-

virtutum fundamentum ftabiliatur humilitas .A eut femper pr*flo adeft illuminator fic illuftrator cordium Spiritus fanûus, qui non nifi fuper humilem fic manfoecum requieCcit, docens ipfum omnem veritatem neceflariam ad fahttem. Proteftor' igitur in primig^ quod in prcfentl aûu fic in quocumque alio per me Deo concedente flendo in pofterum , non- intendo ficut nec unquam intendi, aliquid dicere ». afferere , dogmatizare . aut pertinaciter defendere. quod fit contra fidem catholicam, facram feripturam fane intelleAam , determinationem facrofanA* catholic* fic apoflolicte ac Roman* ecclefi* , quod fit contra communem intentionem fanflonim dodorom .ab ec. tlefia approbatorum, aut contra bonos mores , feu qood^tir quovis modo piarum aunum offenfivum . Quod fi ex ignorantia, qu» in mc maxima eft . fic inadvertentia , aut cx lapfu Imgu* aliquid me contra pnediAa dicere aut foribere contingeret , quod Deus fua pietate dignetur averrere, ex nunc prout ex tunc fit ex tupe prout ex nunc revoco fic annihillo , fic habeo pro non diflo , fubjiciens me fic difla mea atque feripta correllioni fic emendationi ecclefia' fanû* Dei , fic fpecialiter hujus ûcrofan/I* generatu Bafileenfis fynodi in Spiritus fanAi gratia legitime congregat* , fic univerfalem ecdefiam teprefentantis , 'fic omnium aliorum , ad quos hujufmodi deviantes •ut errantes pertinet ad viam reducere ven-Ç tatis ; fic huic proteftstioni adhaereo pro prasfenri , fic adherere intendo quamdiu vitam duxero m humanis: ficutinam fimilem proteflationem , quoad fingulas eius.pane· . feciflent domini qui pro regno Bonemie proposeront, quia fit feipfo· fir univerfem Chrifttanitateru a multis laboribus, angufliis fic perturbationibus fatis facile potuiflent fie poflent liberare", fe determinationi ecclefi* catholic* Roman* fubmittentes , quod quandoque , imo nunc , fic ipfis fic nobis Deus fya immenla pietate dignetur concedere.

Proteftor infuper toro fic puro corde fic fincera intentione, quod in pnefenti aflu fic tota collatione quam habiturus fum coram hoc Dde Trinitate de feipfo ait: Non pudebit me, sacro concilio Bafileenfi publice cum didis dominis ambafiatoribus fic oratoribus regni Bohemiae v nihil etiam privatim , non intendo aliquid quid dicere iut facere nutu vel figno quomodocumque aut qualitercumque animo vel intentione injuriandi, nec intendo uti terminis quibushbet in pnejudicium fic quovis modo in confufionem ipforum vergentibus ·, temper tamen manente yeritate illibata, quam ecclefia catholica fic'Romana profitetur , in cujus defisnfione fi aliquid me dicere contigerit quod font poflit eifoem rationabiliter difplicere, ex iuadvertentia , vel ex lapfu bogus; illud ex nunc habeo pro non diûo , fic rogo eofoetn «domino· ut non capiant ad animum , oflerens me ufque ad condignam tatisfaflionem in omnibus, Velmtqde «ecordari unius capituli in ipforum falvoconduflu inferti, fub tali verborum forma : Item liberum erit illis ficut fic nobis, (alva pace fic bona honeftate> coram diflo concilio u placuerit, objicere five accufâre quoTcumqne ftatus exorbitantes, defedot fibi invicem , quo· fenferint , modefte exponendo : velint etiam ad mentem Chrifti regulam reducere»'qua dixit: */n qua menfura*

Mtnfi furrttti' eadtm remeintur vobu.

Fateor infiipe^ fit proteftor cum beat^Augu ftmo in libro de militate credendi, circa principium , quia rogavi Ifeum fit rogo. fit fpero ,· ita fore, fi mihi bene conkius lum , quod ,· ad hunc tlylum', adum fic traflatum pio „ fic ofticiofo animo. pon vani nçknims appetitione ac nugatori* tJftehc itionis accefli . fcit enim , ut idem inquit doctor ; Deu» , „ cui nota fune arcana confciciti* me* , ni- „ Mk me jn hoc termone malitiolc agere, fed „ ut cxiftimo accipiendum efle veri probandi „ çanfa . cui untrei. vivere jaiv. diu ftatuimus „ fic iryjredibdi folicitudinc . Non igitur de vani notntnts appetitu aut rancoris aut malihriilie five in prefenti ac-tu a vobis ; prseB ftantiflimi patres, habear fulpcclus . nili to/dan elatio incafligati vultus aut yctba rigida haec depingant . Sed rogo prsilantiflimi domini mei, fi h*c eveniant, recolite, quod c<>rde profiteor . Sc date fignis veriiam , fit ti iorfan interdum me contingat aliquid durius loqui , fic a folita exorbitare maniuetudine . indulge te rogo fragilitati dicentis, fic audaciuri fid<li- Non enim poflum omnes alloqui pari c*.rde, nec tamen ii in ma httjufmodi contingant defectus, debent contumelia reputari ab auditoribus . fecundum quod idem glorinfidimus doctor Auguftinusdeclarat in contimili cafu , in epiflola ad Proculcianum inter eptflolas centefima feptuagefima prima : Audivi , inquit , „ de memorato fratre noftro . te fuifle con- M queftum , quod nefoo quid contumeliofe „ tibi rcfponderit. Quod qu*fo te ne illam „ contumeliam deputes, quoniam ccrtnm mihi „ eft de non fuperbo animo proceflifle , novi enim fratrem meum . Sed fi quid in difpu- „ tando, pro fide fua & pro caritate ecclefi* „ dixit forte ferventius . quam tua gravitas, „ vellet audire, non illa contumacia , fed fi- „ ducia nominanda eft , Proinde per vifccra mifericordi* Dei noftri quemlibet hic afliflentem rogo Λ obfec.ro. quatenus in inquifiuone veritatis prardirflorum quatuor articulorum perpolitorum ftudeat imitari atque fervare, quod venerabilis doflor Auguftinus in primo libro „ inquit . ficubi h*fito querere, ncc pudebit ficubi erro difcere . Quifquis ergo hcc audit vel legit, ubi pariter hxfitat, qusrat metum. ubi errorem fuum cognofcit, redeat ad me ·, ubi meum - revocet me ita ingrcdiamur fimul cantatis viam , tendentes ad eum dc quo diAutn eft : ***Quante faciem tjui fem/ter.*** *fi·l· ···■*

Cum denique coram reverendillimis paternitatibus vestris omni auflontate fit lapientia, prsditis confidero me tara alta fic grandia trahaturnm, dum ***perm*** acutilfimh ingeniis, illustriflimis fic omnium literarum peritilfimis , investigandaque veritatis divino amore flagranttflimis me profpicio locaturum , profeâo timor fic tremor mc taliter obruunt, ut potius filentio opus effet quam verbi·: nec mirum , reverendimmi patres > nam fi quibufdam etiam constanrilfimis difluris in confpedu populi fudor erumpit , non aliter quam fatigatis fic Bsniantibus folct, quibufdam tremunt genua, quorumdam dentes colliduntur , lingua titubat , labia concurrunt , ut Seneca ait duodecima epistola ad Lucilium ; quid mirum fi fic nunc fic alias mihi loquenti. non in confpcftu vulgi aut rudis populi . fed in prefentia gloriofifimi fenatus totius orbis Christiani . prsediAa

r

£££?*.

Sr S- u ·r· 2*3^»«*·.

., mihi euntigerint flt contingant? Tnter h*c A ignea ftamma competatur, qua tergens in re-
„ enim efle dt ruborem fcio ; inquit idem philofophus, qui graviflimis quoque vhis „ tebicus offunditur, magis quidem àn juvenlbus apparet, quibus flt plus caloris eft , flt „ tenera frians; nihilo minus flt veteranos flt ,. ftnes tangit , flt quidem nunquam magis „ quam cum eruberint timendi funt , quafi „ omnem verecundiam effuderint .*Sylla tunc ,. erat iiolentiflimus ? cum faciem ejus faqguis „ invaferac . Nihil erat mollius ore Pompeii, ,. nunquam non coram pluiibus erubuit, uti-
., que in concionibus. Fabianum, cum in fe-
, natum effet trftis induftus , erubuifle memi-
e n>, flt hic illum mire pudor decuit . Non accidit hoc ab infirmitate mentis , fed a no-
.. vitate rei qu* inexercitatos **etfi non concu-**
„ tit, movet naturali in hoc facilitate corpo-
,. ris pronos. Nam ut quidam boni fangumis .. funt, ita quidam incitati fle mobilis, fle ci-
„ to in os prodeuntif. Et estera. H*c , ut dixi , nulla fapientia abigit. Superius enim <!:*crat , poftquam verecundiam adolelcentis .. Cuiufdam defcripferat , rubor hic illum , ,. quintum fufpicor, etiam cum lé confirma-
, venr, & omnibus vitiis exuerit, fapientem quoque fequetur. Nulla enim fapicnti* cor-
„ pons **aut** animi vitia **naturalia** ponuntur. Quidquid infixum **flt ingenitum efi,** lenitur irte « non vincitur ; **ahoquin haberet** rerum naturam fub imperio, fi omnia eraderet vi-
., tia . qurcumque attribuit conditio hafcendi ., fle corporis temperamentum , cura multum „ diuque fe animus compofuerit, harebunt ; „ mhil horum vitari poteft. Et infra : Nihil „ adverfus hxc fapientia promittit, nihil pro-
„ ficit , fui juris funt , injufia veniunt . in-
„ jufta difi.edunt. H»c Seneca in **eadem epi**ftola.

Quid plura? etfi nunquam pnedirtis pâtu**re** defeftibus impedirer, quos, ut **verum fa**tear , in primordiis dicendi nunquam arte quacumque ab ineunte **crate mea** comprimere **valui**, nihilo minus tamen attenta altitudine rerum . flt hujus facratiflimi coetus ineffabili fapientia, meaque infufticientia atque inexpe-D rientia , tarditate ingenii , hebetudine fenfuum, labilirate memoria, difficultate judicii, indiferetione rationis , intelleftus imbecillitate , qui fe-hibet ad ea , qua manifeftiffima funt in natura , ficut velpertilionis oculus ad lucem diei, ut philofophus dicit m principio fua prima philofophie : honeftior mihi fuga effet, quam quod tantillus in confpeftu tantorum ac talium pnefomam apparere. Grandes fiquidem materias, ut gloriofifhmus doftor nofter Hieronymus ait, ingenia parva non fuflferunt , flt in ipfo conatu ultra vires aufa fuccumbunt: quantoque majus fuerit quod dicendum eft , tanto magis obruitur qui magnitudinem rerum verbis vult explicare · fed **.etfi E** ~~vulgi fimilia & pedeft~~ri» màterùe Ho· in pr*fenti traftatu dicere oporteret, in tfto nihilo minus conventu facratiffirao tnc prafeAo prolocuturum erubefco, quibus non niff difficilia intelleftu , alta myftcriis, 3c impcrferutabilia placent facramentis. **Neminem namque , qt nobi**kffimi oratoris reflatur **fenrentia, excelfi inge**nii virum deleftant humilia **fle parva. Habet** enim hoc optimum **in ft generates animus ,** quod ad ardua concitatur fle bonefta, **magna**rum rerum fpecies ad ft vocat fle attollit, **atque**

âum jacere ac deprimi poteft non **mag» quam quiefeere .** Vos potius . gloriofiSmi patres, vo· qui omni terreno caretis negotio. vos qui carleiH abundatis otio, leftione continua refe-**rti ,** oratione aflîdua ùgmaà , quorum ficut adipe fle pinguedine repletut anima fupernotum ftcretorum dulcedinem, inquam, labiis «evitationis deberetis animas ciurientium reficere , **fitientes potare, & ex fiiperabumfante fpiritus** vcftri fagina cordium ariditatem impinguare . «ui ejufdem panis verbo, qqo vrvtint angeli, dîîki ac ineffabili fuavitate cftis repleti. **Hae quideni** funt, gloriofiiEmi **patres, qu» mF file**re jubent, lôqui non, permittunt, fle inipofita Bori cuftodia ad raciàrnirarem exhortantur. Et revera, fi me* res effet hate, flt non fidei , flt qcclefiz' catholica , cujus defenfioni ethm ufque ad fangtunis erfuiionem , fpecialiter in fiifceptione gradus magtftrabs , licet immeritus **flt** indignus.)uramentn me aftrinxi, longe altius pertimefierem . Er licet naturalis affetlus, u<· cx affinitate linque inclyto regno Bohemia tota cordis aflertione flt caritate afficior, me ab hoc certamine quamplutimum retrahat . tamen quia fecundum utriufquc philolophi» divinas pariter flt humante doftrinam ; duobus exiftentibus amicis , ut dicif Ariftotefles. fanftum eft pr*honorare veritatem ; fic' enim flt ipfe iolitus erat dicere: Atnicus Plato , fed magis amica veritas: quod proverbium etiam ab ipfo fuo pnteeptore Platone acceperat, qui fle ipfe folatus erat dicere: Amicus Socrates , fed magis amica veritas ; fic in evangelio dicit ipfa prima Veritas , ***Qtù ron odit patrem*** flh ***matrem propter me, non efi ,*** mr dignus , flt multo magis qui non odit - pa-Iriam, linguam flt gentem , quod quidem odium r.on excludit caritatem, ex qua flt ipfi pater flt mater fispe precipueque propter fidei veritatem odio habentur , fic etiam fle terdo Efiine 4. cap. dicitur ***Omnis terra veritatem invocat , calton etiam ipfam benedicit*** , cf* omnM ***opera moventur & tremunt eam***, Q* ***non efi cttm ea qutdquam iniquum.*** flt infra · ***nec efi*** Dnpwd eam recipere ***perfonat , neque différentiel fed qpu jufia fient , facit omntbui,*** **d*** ***omnetbemgnatunr in openiue ejue,*** **flte. Et hrc quoad primum , fcilicet quoad axeufationes neceflarias flt opportunas difta funt. cum omni humanitate flt manfaetudine** .

His itaque humiliter prafuppofitis , venio **ad quartum flt principale noftri aftu» prurientis intentum, videlicet ad refponfionem articuli de communione divinifiune euchanftia** fub **utraque <}»ecie . Pro cujus rei** exeeutione **proponitur queftio fub tali verborum forma ; Utrum communio disdniffiirue cucharifti*** fub **utraque foecie, panis fcilicet flt** vini, flt utilis **multum flt fahni expediens ,** »o<i **credentium populo neceflaria, flt a domino pnteepea falvatore. Qmiflù argumenti·' pro & contra, gratia brevitatis, in determinatione hujus qveftionis fic procedam , quia primo proponentur quadam neceffiute ad IntMUgentiam diftendorum per modum fuppofitionum quarumdam Secunde ponentur conclufiones ad qunftionem propofitam, flt tertio refpoedebo ad objefta adverfarionun flt oppofitum tenentium. Quan* tum ad primum , ponentur fuppofitiones qundam generales fundantes omnem mattriam fidem fle ecclefiam catholicam concernaitere :**

qu*

CH».«TJ MM

cwxisn «W

-.. '*

»<-»·· «■■ "lo".^

J^'***' ' t *SfâpSF*

quasdam'vero fpeciales Ac prop** ad propo-A nullo particulari homine dici poteft, quia
oiaS9i ®t*ai & materiam pertinentes . quilibet talis' poteft errare . cwaVrri

i«r> Pro. executione prima panis, primo (ciendum Oportet ergo firmitatem feripturarum in ap- im-
efl At^nocaodum , qnod ficut in fcientiis. na, probationem refulvere ecclefi* . fecundum quod
turaUbui oportet fieri reductionem **ad** pnncipia gloriofiiFimus facit Auguftinus qui in pluribus ,!«*' m"?*
fftaMprw· qu* per priora probari non poflunt, ficut funt locis ait : Non crederem evangelio , nifi **me** '**J .J* ^J-
w indemonftrabilia & per fe nota, quorum ftatitn ecclefi* audoritas commoverer . **Quod fi** ***St*** ..«« r·»-
cognitis termini* cognofcitur veritas, & per ipfa errare poflet. utique ml firmi in fcientia *j£'*,*r
ipfa omnium aliorum qu* traduntur in fcien- divina remaneret. Deinde cum facra feripeura
tia xujul funr principia veritas innotefeit, cu- in pleriique locis fit ad intelligendum difficili-
jujimodi **in** mathematica funt Thnne totum **eft** lis , in folvendis hujufmodi dubiis circa fidem
majus fua pane. F.t» Si'ab rqpalibua aqualia emergentibus, fiepe inter doôos accidit varie-
demas, ea qu*.remanent funt aqualia, Et ex- **tas** Ac multiplicitas opinionum. ***8c*** inexterrmi-
ter* tales propofitiones. Et in metaphyfica : **nabilis quodam modo** difficultas . in hac er-
De quolibet eft **efle** vel-non efle: **Ita** in do- go difficultate feripturarum 'Ac varietate opi-
drina Ac fcientia fidei qu* fupematuralis eft,**Unionum**, necefle eft habere recurfum ad ah
funt'rjunedam principia indemonftrabilia Ac per quod metrum vel menfurlm , per cujus ap-
fe nota in lumine ndei, qd* per alja non pheationem verum a ftlfo difcernamr quod
probantur : fed omnia alia qu* in dodrina utique non poteft efle aLud in human», quam
o theologi* traduntur, habent notitiam Ac ra> ipfa ecclefia fanda cathqlica , quam prxfup.
iiiT^«·>i«· nifcftationem per ipfa . Item ficut principia in- ponimus errare non poffe. Item ficut in fcien-
al|Wuta>. dçmonftrabiia & fc nota funt p|ura (tiis phyficis contra negantem principia. Ac pr*- ◀■!· ·«■ »ft
ciptie communiffima, non eft amplius **difpu**-*'*"*4*"'
tamen omnia necefle eft reduci ad unum uni- tandum, ad probandum ipfum a priori , quia
verfaliflimum Ac primum atque commune om- non eft aliquid prius per quod poflit prqba-
nium quod eft dignitas omnium dignitatum , ri > cum ponatur fimplidter primflm, ut **pa-**
ficut eft **illud**. De quolibet efle vel non efle, tet per Ariftotelem in **iv.** metaphjrfic. ita in
&c. ex cujus veritate Ac cognitione otnnium dodrina fidei contra negantem articulos fidei,
aliorum notitia dipendet Ac veritas , ut patet Ac faerx feripeura veritatem , Ac praecipue **ec-**
per Ariftotelem iv. metaph. ita quamvis piu- clefiam regi a Spiritu fando, **Ac** ita **non er-**
„ tn, le res fint articuli fidei, tamen eft unus inter eos rare, quod eft (impliciter primum in dodri-
rrbw s**râ qui eft janua & principium omnium aliorum· C na· fidei ~~, non eft amplius difputandum a prio-~~
tkelk» , · qui ~~eft~~ (impliciter per ~~fe notus quoad~~ nos , ri , cum non fit aliquod prius in quod poffit
Mo So lk m- vel nullo modo variabilis' in aliquod aliud refolvi , ut didum eft . Itera licet non fit di- s· ó«·<ı
«d ne< quod fit notius quoad nos in lumine fidei , fputandum a priori contra negantem ptincipia, ad ipfa probandum, ut didum eft· tamen excipitur eorum experientia per fenfum : «r-™· ***n***
eo. per quod aut proban aut manifeftan a pnon ***Sc*** etiam , fi adverfarius concedat aliquod eo- ΓραΧηι^Λ
quoquo modo poflit in vita pnefenti. Et hoc rum, qu* in lumine natur* nota funt a po-
eft credere findam catholicam Ac Apoftob- fteriori, ex conceflis' poteft oftendere defenfor
cam ecclefiam regi Ac gubernari a Spiritu fan- principiorum eorum veritatem, ducendo ip-
do, nec eam poffe ullo modo errare in his fum ad inconveniens aliquod ; aut folvendo
que fidei funt Ac neceflitatis ad felutem. Et rationes, fi quas contra yeritatem ipforum ad- .
tangitur in fymbolo , cum dicitur; Credo in ducit. Si autem nihil concedat, tunc nec di-
Spiritum fandum, fandam catholicam eccle- fputandum nec loquendum eft cum ipfo, ut
fiam . Quia per ipfum Spiritum fandum fcili- D patet per Xriftotdem in iv. tnetaphyfic. prout
cet catholica ecclefia fanda eft; Ac guberna- etiam per fc mamfeftum eft ; fic & in dodrina
tur ac dirigitur per eumdem qui nec falli , fidei a pofteriori quidem manifeftari pof-
nec fallere poteft . Quod autem prxdidus ar- funt flt declarari quoad nos in lumine ndei
ticuli» fit inter omnes abos primus , in quem ipfius principia aliquo modo , ut per exem-
omnes alii refolvuntur , manifeftum eft. Quia pla . & alia ; & contra negantem adverfarium ,
fi qua dubitatio circa alios articulos contin- fi aliquod eorum que funt £dei concedat, **ex**
git , ftitim ad (aeram feripturam veluti ad conceflis procedi ; ut fi adverfarius hercticus
certiflimam Ac inobliquabilem regulam com- negaret refumedionem futuram mortuorum ,
municer recurritur, Ac fecundum teftimonium & concederet refurredionem Chrifti, poflet
veritatis ejufdem, fublatis dubiis veritas elu- **catholicus ex refurredione capitis arguere re-**
cefcit. In tali autem recurfu ad facram feri- furredionem\mortuorum. Sic Ac Apoftolus ad
pturam adhuc duplex dubium remanet. Quia Corinthios fecit epiftola i. cap. xv. Si **autem**
cum facra (criptura non procedat ex rationi- nil eorum qu* funt fidei concedat, ut **paga-**
bus convincentibus Ac ligantibus intelledum , nus, tunc cum ipfo de negotio fidei nihil **a-**
quemadmodum in fcientiis naturalibus , **Ac** Egendum eft , quia tabs longe erit **a noftra**
praecipue mathematicis proceditur , oportet philofophia, ut Dionyfius ait m libro de di-
J quod modus fuus procedendi fit ex audorita- vinis nominibus. Poterunt tamen fideles per
te : quia hit dicit Boetius, argumentatio fit exempla, manududiones, Ac periuafiones ali-
duobus modis, vel ex ratione, vel ex audo- quas , movere animos infidelium ad creden-
ritate. Et licet in ~~(cientijs~~ ~~humihis~~ locus ab dum non efle impoflïbilia , nec divita* poten
audoritatc flt debiliflimuf , nifi pro quanto ti·, fepienti*, majeflati Ac bonitati inconve-
fundatur in ratione , In fcientia tamen divi- nientia ea qu* fides pradicat Ac affirmat , at-
na locus ab audoritate , qui non in humana que rationes naturales ex philofophia huma-
ratione fundatur, fed eriam in divina revela- na fnmptas, fi quas in oppofitum Ac in con-
tione*, eft firmiffiinua. Que autem feriptuna trarium fidei mundi fapientes adducerent, fol-
fint divina revelatione tradit* , ut earum au- **vere** Ac annullare ·, cum non'poflînt efle de
doritati aflentiatur , vel qua non fciri non **mon-**
poteft nifi aliquo approbante, de cujus teftti-
monio dubitari non poffit. Quod utique de

ANNO • CHKIITI

monilrationes, fed qualeftumque pcrfuafiones : quia in infallibili veritate impoftibile eft demonftrare contrarium efle verum .

Quia ergo in dodrina ftdei univerfaliflimum principium 8< primum eft , ecclcfiam catholicam credere a Spiritu fando dirigi & gubernari , ac per hoc non poiTe errare in his qu» neceftitatis funt àd falutem, ut didum eft, dt ex ipfo 8c per ipfum omnis hereticorum nequitia eliditur< idcirco licet non a priori, 1 pofteriori 'tamen ad ipfum declarandum -fle mantfeftandum infiftendum'eft. Verum quia hujufmodi declaratio atque manifeftatio prediidi univerfaliftimi principii 4. & aliorum in hoc tradatu dicendorum , pnecipue & maxime fumenda eft ex audontpte iacr® feriptur» , qu» fuperficie tenus & in cortice intelleda. fuperbis hominibus & elatjs multam materiam prxftat erroris: ficut patet intuenti omnes antiquas haretes dt modernas , qu» in de[cnftonem fui erroris pluribus audontatibtis facr» fcnpturx male intelledis fe muniunt & defendunt . idcirco ut mahifeftius & clarius pateat Acritas catholic» fidei , quam in pr»tentr, DAç> audore ÔC diredore , defendere fufceptmus . & omnium herefeon falfitxs & malina ; quadam' generalia cenfuimus prftpittenda, quibus in intelledu facrarum feripturarum , veluti quibufdam regulis atque lineis, dirigamur.

O»n n In primis igitur tamquam omnium funda-C amentum fiitniifimum ftabiliMur, quod omni» 1« « feriprura veteris & novi cc-tamenmi contentaliberaliflime omnibus creaturis , «»· in volumine Bibli» , fit ediu ab audoribus fuis Spiritu fando 'infpirante . Et de veteri quidem teftamento habetur 2. Petri 1. capite, ubi ait: ***Non enim voluntate humana allata eft ahquando prophetia . fed Spiritu fando tnfpimnte locuti funt fanfit Det homines-,*** in nomine prophetiae tamquam in nobiliori parte includens exteras parte» feripturarum . De feripturis vero novi teftamehti habetur 'Matth. 10. cap. ubi Chriftus mittens Apoftolos & dans eis audorhatem praedicandi & evangelizandi, dixit eis: ***Nolite cogitare quomodo aut qu^d loquamini : dabitur enim vobis in illa hora quidD loquamini . Non mini vos efts qtn loquimini , fed Spiritus Patris veftri qui loquitur tn vobis .*** Confiât autem Apoftulos confcripfiffe & evangeliftas novum teftamentum ; & de Apoflolo Pauîo notum eft, quia non ab homme , neque per hominem, fed per revelationem Jefu Chrifti, ut jpfe reflatur ad Galat. t, cap. Ex quibus fequitur, quod principalis audor facrarum feripturarum eft Spiritus fanôus, qui eft Deus : homines vero per quo» edit» & confcnpt» funt, fuerunt quart inflrumenta & calami ejufdem Spiriius fandi . Unde Prophe-

Pf»i». 4.* **ta:** ***Lingua mea calemus fcnbe velociter fcitbentis*** . Scriba enim dodiflimus in lege, ut ait Hieronymus , eft Spiritus fandus .

Secunda fuppofitio eft . Tanta eft certitudo veritati» facrarum fcripttuaium , ut nihil in *'S affertive pofitum aut expreflum poflît effe mendofutn & falfum . Patet ex prima , quia audor ipiarum fit Spiritus fandus, cum fit

Frt.1- ft prima & fumma veritas, nec fallere nec falli poteft aut mentiri . Et patet Matth. xv. cap. ***Amen quippe dico vobis , donec tranfeat cehun &· terra , jota unum aut unus apex non prnteri-b't lege donec omnia faut.*** Et Luc. cap. xvi. ***Fatibus eft cslum*** er ***terram prtterire , quam df lege unum apsoem cadere*** , quin **videlicet** propter infallibilem certitudinem ita eveniat, prout iejge tadum eft & expreflum , juxta fetifum quem intendit Spiritus fandus . . Ad hanc veritatis regulam confirmandam funt quodam modo ^nfiniti textus feripturarum tam veteris quam novi teftamenti . quos adducere longum eifet & trdiofum. Quam regulam & Auguftinus confirmat his verbis in libro de videndo Deem : „ Fieri nullo modo po-„ tefl , ut h»c facrarum litterarum audoriias „ ex aliqua pine fui mentiatur,: hrc enim omnium- catholicorum firma & inconcufla „ eft fentemia : & oppofitum dicere , **eft** totius fidei, **noitne diuere fundamenta.** Quamobrem tot* facra feriptura debet **rcmiderari** quafi effet una propofitio copulativa , ad cujus'veritatem exigitur utramque propofitionem At partem effe veram . conn«dens fingulas partes, & unam affirmans , elucidans & exponens per alteram ; alioquin fi propofitio **a**liqua face® feriptur» pofita affertive per audorem fuum , qui eft Spiritus fandus , effet falfa , tota feriptur» fac**re**, ficut dicit Auguftiniis , vacillaret audoritas .

Tema fuppofitio: Sacram feripturam **a Deo** dari hominibus , divine bonitati fuit congruum , & humane faluti neceffarium . **Patet** , quia cum bonum de ratione fua fit communicativum , & Deus fit non folum quodcdam fcd & omne , fumme ac per effentiam bonum ; utique congruum fuit & eft, ut fe fecundum uniufcujufque natur» exigentiam , a qua. ut Plato ait , porro invidia^hominis longe relegata eft . Neque enim divinum invidum efle convenit, ut Arifloteles ponit in t. Matiph. t.- metaph. contra poetas , qui maxitrie in communicatione fapienti» Deum invidere hominibus afferebant. Unde & Simonides quidam : Solus quidem Deus hunc habet ho-> „ norem , inquit , virurA vero non dignum „ effe quaerere qu»' fecundum fe eft fapien-„ tiam : " & fecundum proverbium, ut idem Arifloteles air, multa mentiuntur poeue. Cum igitur rationalis creatura, homo fcilicet , capax (it fecundum, intelledum & voluntatem divin» felicitatis , quia ad hoc ipfum idem Deus & Dominus produxit & creavit propter bonitatemWuam > dicente Auguft. in lib. de dodrina Chriftiana , & allegatur a Magiftro fententiarum „ lib. 2. diftind. 1. Quia, in-» quit, bonus eft Deu» fummus, & in quantum fummus bonus, fummus: ut ft queritur ad quid creata ftt rationalis creatura ? **re**fpondetur . Ad laudandum Deum , fit **ad** ferviendum ei , **dt ad fatendum eo t in** quibus proficit'ipfa , non Deu». Deu»enim perfedus, & fumma bonitate **plenus, nec** augeri poteft, ncc minui. Quod ergo ratio* **E.»** nahs creatura fada eft a Deo, referendum eft ad creatoris bonitatem , & ad creature utilitatem . Et iterum ibidem **Magifter** dicit : « Fecit, Deus rationalem creaturam qu» fummum bonum inteiligeret, intclhgendo »-maret , amando poffideret, & poflâdendo fruretur. Verum quia h»c fruitio non competit homini fecundum naturam fuam , licet iniit ei capacitas ad eam obtinendam & habendam a natura per gratiam Qei . idcirco ipG divina bonitas ficut ipftvn hominem ad pnedidam fruitionem ; qu» compre-

heu-

henfionem rationis humane excedit, ordinavit, fecundum Liai» LXTV. *Oculus non vidit, Deus, abfque te, qua praparafti diligentibus te :* ita eidem fua liberalifiima communicatione feieiitiapu & dodrinam (aerarum feripeuranun omnem humani intelledus excedentem capacitatem revelavit, per quam ad hunc finem dirigeretur. Oportet enim prreognitum effe finem hominibus, qui fuas adiones dc intentiones debent ordinare in finem : *& hoc* eft yalde homini utile flt neceffarium. Vnde Apoftolus *t.* Trtn. m. *Omnis feriptura divinitus ifKfpirata utilif efl ad docendum, ad arguendum'—ad corripiendum , ad erudiendum in ju-*

t___

Quarta fuppofitio : Sacra feriptura in uno eodemque fermone habet plutee fenfu$, litteralem fcilicet & fjiiritnalem . „ Patet per Gregorium III. lib.' mofhl. uM dicit : Sacra feriptura omnes fcientias ipfo fuo more locutionis tranfceiidit , quia uno eodemque fermone habet plures fenfus. Dum narrat getium, prodit myfterium . Quod S. Thomas i. par. qusft. 1. art- x. ira declarat : Auflor facra feriptura Deus eft , In cujus poteftate eft non folum quod voces ad fignificandum accommodet, quod etiam homo facere poteft, fed etiam res ipfts ; *8c* ideo cum in omnibus fcientiis voces fignificent, hoc habet proprium ifta (cientia, quod ipfe res fignificats per vocem etiam fignificant aliquid. IUa ergo prima fignificatio , qua voces fignificant res , pertinet ad primum fenfum , qui fcilicet eft iftoricus vel litteralis fenfus. Illa autem fignificatio qua res fignificats per voces iterum res alias fignificant, dicitur fenfus fpiritualis; propter quod fenfus fpiritualis fuper literam fundatur , & cam fupponit . Hic autem fenfus fpiritualis trifxgje dividitur. Sicut enim dicit Aporto- lus : *Lee vetus figura eft nova legis* l & ipfa nova lex, ut Dionyfius dicit in ecclefiaftica hierarchia ,.eft figura futura gloriae. In nova etiam lege ea qur in capite gefta funt, figna funt eorum qu» nos agere debemus. Secundum ergo quod ea qur funt veteris legis , fignificant ea qu» funt novae legis , eil fenfus allegoricus . Secundum vero quod ea in Chrifio funt fada, vel in his qu» Chriftum fignificant, funt figna eorum qur nos agere debemus, eft fenfus moralis , & dicitur tropologicus*, prout vero fignificant ea qur funt in rtema gloria , eft fenfus anagogicus: « ficut exemplariter portet declarari in illo verfu Pfalmift»; *Lauda Jerufalem Dominum.*

Quinta fuppofitio : Senfus literalis facrarum feripturarum principalis eft ille , non quem litera pratendit , fed quem audor earum , fcilicet Spiritus fandus, intendip patet exemplanter in fenfu parabolico , five figurative , fub litcrali fenfu continetur . Nam in hujufmodi locutionibus parabolic* per voces fignificatur aliquid proprie & aliquid figurative: nec eft literalis fenfus ipfe figura, fed id quod eft figuratum : fic enim cum feriptura nominat Dei brachium, non eft literalis fenfus, quod in Deo flt membrum hujufmodi corporale , quia *Spiritus eft Deus,* ut dicitur Joann!· iv. led id quod per hujufmodi membrum fignificatur , fcilicet virtus operativa . Ex quo patet quod fenfu! literal! fiera feri-

A prune nunquam poteft fubeffe falfum, ut dicit S. Thomas ubi fupra.

Sexta fuppofitio : Fides Oc omnia neceffaria ad falutem > tam credenda quam agenda , fundantur m fenfu litterali , & ex ipfo folo argumentatio fumirur ad probandum ea qu» fidei funt, vel neccffitatis ad falutem,& non ex his qu» fecundum allegoriam vel ahum fenfum fpiritualem dicunt; ut Auguftinus dicit in epiftola centra Vincentium Dpnatiftam. Ft nil fpirituan fenfu continetur fidei necefi fartum quod feriptura facra per literalcm fenfum alicubi manifefte non tradat, ut dicit S. Thomas in loco praallegato.

Septima fuppofitio : Sacra feriptura in fenB fu litcrali fane & bene intelleda est infallibilis fidei regula & f fufficicntirtima . Prima pars hujus · fuppofitionis ex fup^rioribus manifesta eft · fed probatur , quia cum intelleflum citca ea que fidei funt contingat errare , ut patet in haereticis, neceffc est effe regulam aliquam.per cujus deviationem aut conformitatem percipiat fe intellegitis errare vel non errare: Alioquin femper in dubio maneret , & femper fluâuaret, St cum fides fit circa ca qu» humanam indiligentiam & rationem excedunt , fecundum illud apostoli ad Hebraos : *Fide eft fitbftantia rerum fpernndarum , argumentum non apparentium.* Et fecundum Ambrofium , Tolle argumenta, ubi fide· queritur ■& fecundum Gregorium: Fides non C habet mfchtum., ubi humana ratio prabet experimentum , patet, nullam humanarum fcientiarum regulam effe fidei. Relinquitur ergo quod hujufmodi regula fidei fit facra feriptura . Hec regula est Joannis ao. cap. ubi ait : *Hac autem fcnpta funt ut crdatis quod Jefus eft .Filius Dei , eft ut credentes vitam habeatis* in *nomine ejus.* Et Petri fecunda capitulo 1. *Habemus firmiorem propheticum fermonem cui benefacitis attendentes quafi lucerna lucenti in coliginofo loco , donec dies illucefcat ,* (ÿ* *luctfer oriatur in cordibus veftris .* Et apostoli ad Romanos 15. *Quacumque fcripta funt, ad noftram dothinam fcnpta funt,* itf *per patientiam & con- Ofolatwnem fcnpriinirum fpem habeamus* ; & patet quod pradiebe audoritates funt facra fcriptura, & de eadem facra feriptura loquuntur > *8(* non de aliis fcientiis humanitus adinventis. Secunda pars patet etiam , quia fi facra feriptura non effet fufficiens fidei regula, fequeretur, quod Spiritus fandus infufikienter tradidiffet eam , qui est audor ipfius . Quod de Deo, cujus omnia opera funt perfeda , nullo modo est fentiendum .

Praeterea fi facra feriptura in aliquibus , qu» funt neceffaria ad falutem, deficeret, tunc licite & meritorie ea qu» deficiunt portent aliunde fuperaddi, aut fi aliqua effent fiiperflua, diminul. Sed hoc est prohibitum a Joan- ne evangelista apocalypfis ultimo, ubi ita'ait: *A quis appofuerit ad hac, apponet Deus fuper illum plagas feriptas in libro ifto : Ci· fi quis diminuent de verbis libri prophetia hujus, auferet Deus partem ejus de libro vita & de civitate fanüa , & de his qua funt feripta in libro ifto.* Ex quibus verbis Joannis evangelism clare ostenditur, in facra feriptura nihil I diffIntw» t nihilquc fuperflue contineri, quod utique congruit audori ipfius, qui est Spiritus fimdus, ut didum est, cujus omnipotenti» congruit, ut nil diminute, fapienti», ut nil fuperflue;

flt bonitati , ut Ordine congruo nostra provi- Λ dc cusi facra doélrina -fit certiflima in veritate, ut patet ex fecundo hujus, prqpter auôoritatem ejus qui errare non potest, omne contrarium ejus omnimodo est repellendum' ; alioquin fic apponens incqrret plagas deferipus fuperius per Joannem eyangteÛstam - - - -

Et hoc...modo...intelligende funt aufloritates fcripturarum qu« prohibent additionem vel fubtruflionem ad factam feripturam. Undefuper iHo Ðeuteronomii **4.** ***Non addetis ad verboum quod vobis loquor, nec auferetis ex eo ,*** glofla ordinaria dicit s » Docet normam equi- » tatis, & omnem herefin percutit. Vetat c- » nim reél* do&rinc aliquid prava jntentici- « nis addere , vel aliquid veritatis fubtrahe- R» re. Via enim regia incedendum est, non « ad dexteram, vel ad-finistram, quia reihs „ vja domini, ÔC justi ambulabunt in eis . Unde Nicolaus de Lyra.· Confiderandum est, quod hic prohibetur additio depravans intel— leiflum legis, non autem additio declarans aut elucidans , fecundum quod Ecclcfiastici 24. ***Qui elucidant me, vitam sternam habebunt,*** dcc. Similiter fuper illo ; ***Sermo Dei ignitus*** ; 8tc. dicit gloffa intcrlineans : „ Ut haeretici , qui h corrumpunt feripturts , ne eis convincan- « tur. Et Hieronymus ibidem ; Ne corrum- h pas eloquia facrarum fcripturarum , ficut » quidam hrretici, ne eis convincerentur , h feciffe nofcuntur . Et Nicolaus d,e Lyrai CNe addas quidquam quod fit eis contrarium, poffunt tamen bene & meritorie addi illa qua faciunt ad verba domini declaranda, Ecclefiastici 24. ***Qui elucidant me.*** Similiter fuper dido Joannis Apecalypfis ultimo dicit glofla ordinaria , quia qucfdam feiebat in Afia efle , qui pro fuis erroribus fobendis adderent, vel diminuerent, fupponit excommunicationi. Et » Nicolaus de Lyra: Si quis appofuerit, ***tfre.*** » id est, diferepantia , ficut faciebant hzreti- » ci, qui tempore illo addebant diferepantia a » veritate evangelii , dc aliqua diminuebant a « veritate, dicebant , dicentes Chriflum ante » Mariam non fuiflê ; per hoc tamen non excluditur quin poffent aliqua addi licite que D faciunt ad declarationem totius facra feripturae . Et tie fecerunt' doflores Aanffi. Et ad hunc modum reducitur fi quit mandatu Christi dimiflis & negleâis, alias humanas fuperadderet traditiones, ficut dicunt do&ores fuper illo verbo Christi ; Fa ***vobis qui decimatis Mati. n. mentham , cyminum & anethum,*** d* ***qua potiota furt legit dimittitis, ficut mifericordiam & judicium,*** Mattb. i). Et alibi increpat dominus Judros dicens*, ***/tritum fecifiis mandatum Dei propter traditione/ vefiras.*** Et per Ifaiam Vv »*· prophetam '. ***Sine caufa colunt me , mundata & d^lrinat hominum docente/*** d* ***fequcntts*** .

0<lava fuppofitio : Non est inconveniens fub «. uno Jc eodem textu facrarum literarum efle J*· plures fenfus literales. Declarat hac fatuius fas·*· * «o- Thomas ubi fupra, dicens: » Quia auflor fa» a*·«· ·ram· IIt*- η era feriptura Ðeus, quia omnia fimul fuo » intellcilu comprehendit, ideo non est io-wmiw. » conveniens, ut Augustinus dicit ia. con» » feflionum, fi edam fecundum literalem fen- » fum in una litera facra feriptura plures « funt fenfus. Verbi gratia r. Paralipomenon « 17, capite dicit dominus de Salomone : ***£go ero illi in patrem,*** 'd* ***ipfe erit mihi m filium.*** Et intelligitur de Salomone ad literam, in quantum foie filius Dei per adoptionem in juvèo-

—.—. *nno

\

sa™ -ii. m*iHi

Item fciendum, quod ad aliquam doftrinam addere aliquid, potest intelligi quatuor Primo per modum explicationis, aut declarationis. Secundo per modum fuppletionis. Tertio per modum ampliationis. Quarto per modum destruflionis, aut contrarii. Primus modus est neccfiarius in qualibet fcientia & doflrina, & fpcciahter in facra feriptura, non propter feipfam qur fufficicntiffima est & ckriflima in fe, fed propter nos>unde & declarantibus cam promittit premium vît® æternr : ***Qui elucidant me***, inquit, vitnm ***sternam habebunt.*** Ecclefiaflici 24. Secundus modus efl neceffarius fcientiis ab aufloribus carum diminute & infufficienter traditis ad ipfarum fupplemêntum · cujufmodi apud nos icicnti® aut philoibphiæ naturali, quam aut Aristoteles non plene & fufficienter tradidit, aut fi perfefle tradidit , ad nos non pervenit complete aut perfefle: Albertus Magnus & alii phyficorum l-atinorum multos libros ôc traélatus ad complementum ipfius addiderunt. Tertius modus, hiaxime fi non fuerit excciivus, fustinendus est tolerandus ad bene effe , hcet non fit neccfiarius. Quartus modus potest addi in fcientiis duobus modis; vel declarative tamquam oppofitum oppofito , ut verum ex fuo contrario , & oppofito quod est falfum, magis clucefeat, fecundum quod Aristoteles pofuit , & communiter dicitur : ,. Oppofita juxta fe pofita E magis elucefcunt. fcdicet unumquodque in fua ration e, quia falfum oppofitum vero ejus falfitas ex comparatione veri manifestior fit, & e contrario veritas falfitati. Et fic modus iste ad primum reducitur, qui est utilis & laudabilis in qualibet dodirina : Vel affective pro 4:0η- clunone tamquam verum, & fic cum destruat veritatem doflrinæ & corrumpat omnino, in' qualibet dollrina tamquam venenum abjiciendum çst, & tanto amplius quanto doürina certior fuerit & remotior a contradictione. Un-

awMO cnaisn ,WH

7*»

-juventute , propter quod Nathan ffropheta ηo-Araĩiter, ***Si*** fequentia, ***mfi virgagi tantum*** .

ANNO CII«ISTI

.minavit eum amabilem Deo, et habetur a. **Reg. I a. Pnedirta etiam aurtoritas.** ***Ego ero illi in patrem ,*** inducitur ah apoflolo ad Hebrieos i. tamquam dirta dc Chriflo ad literam, quod **patet ex** hqc , quia apoflaliis inducit eam ad "probandum quod Chriflus fuit m>pr angelis, talis autem grobatio non^poteft fieri per fenfum myfti(um , ut diert' Auguftmus contra Vfhcentium^Dohatiftam . ut ***d*** fupra allegatum eft. Pnedirta **igituf** aurtoritas completa fuit ad literam in Salomone, » minq? tamen perferte, quia fai{ Dçi filius ***n*** folum per gratiam ; in Chriflo autem m fertius , imo perfertiflinje , qui eft Dei ł ł» Irus per naturam. Verba funt Nicolai <lt » Lyra in prologo bibli» /· **I**

Nona.fappofitio : Ad rerte intdligendum fieram Scripturam , fecundum fenfum fuum literam «iihtfodvo **"¸û^ftc«M.ra'em ncccTe eft fiepe** ut unus & idem textus Lm icar··· ad prccedentia **vel** fubfequentia referatur, vel 'X·IT«·ł«ł 'd alia loca in quibus de eadem, materia tra-**C^iusT* ^atur**· ‹lu'a **P"** 'pfe™ quandoque exponitur , i» smsm Λ quandoque fupplftur: Unde Abguftinus in libro ortuaginta trium qurftionum , quefl.-ôi». Solet circumflantia feripturarum illuminare fententiam : quapropter in verbis Chrifti htc regula diligenter notanda eft , quia per eam perpendimus fape , an verba Chrifli figurative dirta fint an non, quia ex nrwcedentibus vel ex (èquentibus ibidem, vel umul ex utrilque velC» aliis locis **faerx fbriptune** perenditur <\ **aperitur** intellertus ·, ficut fi volumus intelligene qu» illarum locutionum figurativa fit Sc qu» **'jiXs.t» non** ' ***fum v**** wra carPus*** meum. Ex his qu» fabjunguntur , aperitur intellertus . Nam ad primam ftatim fubjunxit ad difcipulos , ***dr vos palmites,*** per quam fabjunrtionem manifefte oftenditur , quod cum difeipuli fui non eflent palmites naturales , fed tantum figurâtes, quod nec ipfe erat vitis ,cum dixit, ***Ego fum viris,*** nifi fecundum figuram . **Ad** fecundam vero fubdit, ***quod pro vobis tradetur***, per quod intclligitur, cum ipfe vertim corpus fuum & naturale , quod traxi(de Virgine , tradiderit in cruce pro nobis, quod e?Dtiam illud idem corpus quod aflumpfit de Virgine, & in quo in cruce pependit, tradiderit difcipulis in coena . in hoc divmiflimo eucharifti» (aeramento. Similiter fepe truncata fen**tentia** per alium paflum fuppletiir . Nam ille **textus** Matthei ultimo: ***Qui credident dr baptiqatus fuerit. fait as erit,*** fi prccife intelligatur de fide, & de baptifmo fine aliis virtutibus , falfas eft & truncatus , quia prrdirta non fufiiciunt ad falutem , fed oportet quod ali» virtutes concurrant , & fpecialiter caritas , fine qua nec fides, nec baptifmus proficit ad falutem, ut patet per apoftolum, & fimiliter facile effet videre in multis aliis fanrt» fcriptur»

1·. Decima fuppofitio t Ad habendum veram varaBfeatom fenfum literalcm facrarum feripturaanm, necet jjJJ'Jÿ·· J· **fe eft** fummopere cum Audio & diligentia **attendere** varium modum procedendi earumdera. **Nam in eodem contextu verborum f»pe aliqua verba accipiuntur literaliter dc pure grammaticaliter . & aliqua myftioe, & fiepe unum & idem verbum aliter & aliter: Nam illud** › **Marci d.** ***Nihil tuleritis in via nifi virgam tantum ,*** **habet predirtam diftinrtionem , ubi hac verba,** ***nihil tuleritis ûs via,*** **accipiuntur lite-**

cipiuntur, myftice pro poteftate .accipiendr vélut neceflaria. Item hoc ipfam, ***ηιβ virgaûi tantum*** , aliter accipitur nomme virg® Matthei 10. Luc» 9Λ Marci 6. quia in primis locis ubi Chriflus îôquitùr de miflionc apoftolorum. accipitur yirga pro baculo . aut rebus neceCTajriis human® faflcnpripni : hic vero accipitur u.yflice pro poteflate decipiendi neeetT.tna. ab auditoribus, quam Chriflus dedit evângclmntibu<· ь Unde Auguflinus de confenfu cv..n- a ?" gcliflaruin : Si .kt mq-.iit , qu<en fluomodo ·· Matlhxus Lucas comtncrnoravenni do-ζ"- "*· * »» p.nuni dixifle ddopulis ut nec virgam fer- »· rent, cum dicat l^arcus : ***Et precepit eis ne*** ***M*·*** ♦· B ***.jt.i !<»nn tollerent/ mfi virgftm. tantum***. quod »· ita fnhitiir . ut fub alia flgnificatione di- 'Lun virtnm qu»· fecundum Marcum fe- ·» renda eit , ... ł tb alia qua· inanaum Mat- w thaeum & Lucam non est ferenda, intelli- »» gamus.. Potuit enim breviter fic dici ; Ni- » hil neceflarium vobifeum feratis , nec vir- ·» gam, nifi virgam tantum , ut illud quod dirtum eft , ***nec virgam*** intclligatur , nec minimas quidem res : quod vero adjunrtum ł **eft ,** ***nifi virgam tantum,*** intclligatur **pote**· flas, quia per potestatem a domino acceptam , qua virga nomine fignificata est, e- »» tiam qu® non ponantur non deerunt. & " fubdit ad propofitum : Quifquis autem putat non potuifle dominum in uno fermone quaedam figurate, quædam proprie ponere eloquia , cetera ejus infpiciat , & videbit quam hoc temere & inerudite arbitretur . Similiter multi pafliis facr» feriptune fibi invicem eflent contrarii, fi tantum ad grammaticalem fenfum refpiciamus, ut patuit in ^nedirtis locis, in quibus Matt heus & Lucas dicunt , ***neque virgam , Si*** Marcus , ***nifi virgam tantum.*** Similiter Matthei ultimo praecipitur diligi inimicos . & Lucar 14. praecipitur odiri patrem, matrem, uxorem, filios, fratres & forores.

Item fiepe facra feriptura fub uno contextu quafi una perfona aliquando loquitur , non tamen ad idem fingul» partes locutionis referuntur, fed altera ad caput, altera ad corpus refertur , fcilicet altera ad Christum , altera ad ecclefiam, quae est corpus Christi mysticum : fecundum quem modum intclligitur id Ifaje 61. ***Induit me veftimento fahttis , & indumento jufttttts circumdedit me quafi fponfum detearatum corona, dr quafi fponfam ornatam m·.' nilibut fuit.*** Quod enim dicitur hic , ***quafi fponfum*** , intclligitur de Christo capite ; & id quod fubditur, ***& quafi fponfam ,*** intclligitur de ipfa ecclefia. Similiter canticorum primo : ***Ofculetur me ofculo oris fui, quia meliora funt uber tua vino ,*** cum enim dicitur . ***ofculetur*** me, defiderium fponfie fponfam defiderantis E exprimitur , dc quod fubditur , ***quia meliore funt ubera tua vtno,*** verbum est fponfi fpotsfam commendantis. Quia vero mysticum ecclefi» corpus est quafi fagena nondum ^rarta ad littus , continens malos permixtos cum bonis, ideo fiepe in facra feriptura mali commendantur cum bonis quibus funt permixti, ficut Ofe® 4. ***Puer /freel, dr dilexi eum , St e converto*** fiepe boni vituperantur com malis , ficut Ifaj® 1. feribitur · ***Cognovit bos poffefiôrem fuum , dr afinus prtfepe domini fui ·, Ifrael autem me non*** cqgnovrr› ***dr populus meus non intelle-***

it. SmiHter in eodem contextu , aliquando A pofteriori. unde Gesmfis 15. cap. difrum fi.
quid ad bonoa pertineat, ft quid ad maloa, Ahraha . ftfi» pranqfee», gumf persgrimau >–
. fent nnrlflnnim · ,¥bm fia. Mwm fi Ammi zmm*, M Mrm non /tol ré fi.

C'edsr, *fient peihi SAonoeu,* verba fiant cc-defia, qua ratione malorum in Ipfi ooqte·-torum dicit: Æÿm *fiat* , fed ratione bonorum fabdii, *fed ftntfii,* ft quod fabditur , quafi pro exemplo inducitur , *fient* anfensam I *In Cedor.* Cedar enim fuit fitaM Ifinael, a quo defcenderunt Saraceni, ft refertur ad ma-1er . Quod autem dicitur, *fient peMet Solon»·nu* . refertur ud bonos. Per Salomonem enim intcliigirar fecundum expofitores catholicos ft Hebraeos ipfe Deus, ft ideo pelles ejus dicuntur, quibus operiebatur tabernaculum in quo boni colebant eum.

Quandoque etiam fecra feriptura Ia fiso modo loquendi tranfit de fpccie ad genus , five de parte ad totum , ft e converfe, fecundum quod patet Maje t). abi fpccUbtcr loquitur contra Babylonem , primo dicens : *Onnt ftitem,* ft deinde tranfit ad intelligendum verbum de toto asundo generaliter per boc quod fiabditur, *n fnmnûtntt enS An·mimu,* ft vefe *furoni ejnt, ni AfrerAnt* omnem *t.-rmnt.* Poflea revestitur ad loquendum contra Bbyionem fpedaliter, cum dicit: Jfe» ¥r *egn fufetiebo fuger et MeAnt* ysa arfotram noa fsumar, nec *nnnan vetint, fedfngmu gnr-vuhi interficient, &* feSenofets Marris non ati-i *feriuntur, ft fuger filns non ponet ecnint* eorum, &c. quia Darius Medus cum Cyro nepote fuo cepit Babyloniam, ft interfecit Bal* taflar regem Babylonis , ut patet Daniells f. capite. Quia etiam diabolus cum malis conIHtuit corpus malorum , ficut ft Chriftus cum bonis conftirait corpus ecciefi* myfticum, dk „ cente Gregorio homiMa io. Certe iniqno-« rum omnium diabolus caput eft, ft huius w capitis membra fimt omnes iniqui. Ideo propter connexionem utttirumque adinvicem scriptura in eodem contextu loquensde two, tranfit ad loquendum de altero, ficut habe-

Sut erat membrum diaboli, tranfit ad loquen- D
um dc principe damontorum, cum mbditur ibidem : Quomode *cetàdlfii de cole Lncifer,* fw orietaris ? corragti ia terram md usd-*gnuti ? Si* fimiliter habetur Kaechio-ubi toqoens de principe tranfit ad to. n dc diabolo, cum fttbditur: Ta fi am *fiulituinu, plentu fèpietuie* ré dr> cmr , a drficus *pemdifi M fitfii.* Sepe etiam in ft ra feriptura contingit diflkultas ex par-

friH·· «ai®** .*
ij"· »w· plidter , videlicet per fynecdocben , quando videlicet pars ponitur pro toco. ficut cum dicirar in evangelio Chriftus tribus diebus to feptilcro jacume , cum tamen prima ft tertia dies non fuennt integra. Alio modo per mi-E nutiarum temporis omiÆoocm, qua aliqua»-do In feriptura computantur, & aliquando omittuntur: ficut cum aliquando feriptura to» quente de aliquo numero annorum r in pluribus locis accidit varietas quia in uno loco numerantur minutia temporis, ft ita videntur plores anni, in alio vero loco dimitteu-do diAas minutias, pauciores videntur. Tertio modo contingit ex variatioM termini , quia computatio annorum aliquando Incipit In uno toco a pnori termino, ft in alto toco a

nedidcw, quod mando filiorum Iftael In terra Rgypti fuit qjo. annoram, quia computatio hujns majoris numeri incipit a nativitate Ifeac , quas fint triginta oAo annis poll egrefistm Abraha de Haran. Qmno vero motto contingit, eo quod feriptura fiera toquirar de feraro per modum pretend, ficuti Ifeio 9. *Purvuhu* Mtsu e/f nefis, ftc, ft hoc ad denotandam certitudinem prophetia», cujus eventus eft de futuro ita certus 6cut jam pneterifict . Xt hoc eft propter certitudinem divino a pmftantio, ex qua fit revelatio ipfi «£X*. propheta. Bft tamen advertendam, quod talis modus toqneodi non habet locum nifi in prophetia pnsdeflinationa, quo eft quando aliquod certum contingens revelatur prophète

tia & preteriu. Ia prophetia vero commina-

polia vel alicui nerfbne particulari, non fer cundum quod cA in Dei prafcientia, fed fecundum ordinet· caufirum fecundarum, utpote fecundum demerita botninum, ficut eft illa prophetia Jone j. *ÀdJntc* fMdragmM dfei, <p Murée /iihwrMritr. Hanc enim febveritonem meruerant peccata illius civitatis, veram-

feâus aliquando non fequitur, fient Ia propofito , quia Ninivita egerunt pmntoentiam , ft fic dominus non inflixit eis pro rant pm> smm comminatam.

In&per contingit diCcultas ia feriptura propter variam mutationem recapitulationis ft anticipationis Ia narratione , quia non femper eo ordine gafta ft fida feribunrar, ft ideo qsmndo prwpoauntw pofteriora , dicitur anticipatio , quando autem fic e coeverfo, dicitur recapitulatio , ficut Gencfis to. dicitur de filiis Noe : di fis dngfe *finu infido gentimn in* · ■*· *»■ n^gtemfistr ^fisis , æs^^pq^pnr ^hrms^kcas a legem *fneut, St* infra eodem capite t *Ji fiattJmJl·*

diftuos eft per anticipationem. Simttaer Genefis a. capice poftquem Moyfts deftripferat

ftc. Kx hoc peset, quod prâdiâa dicuntur hic, ft refetuntur per rsrapHuhiluiiaai . Ha ft moka atta d&ultxtes ta iussWigsafti fi»-erls fcripturis interveniunt voluntate ft nfl-natione divina « cujas nutu ft tafttratfosw eoa fcripsw funt, ad quarum dtffcsdagruq etach-

dc doftrfaa ChrifltoM profequtatf, ft dederat Ifidorus de ftunmo boam, Nicolaus de

quoru· m apcnMaM pnM%tw ^MKon-tibus veftigia fem feèuna.

Undecim feppofido « Pradtâa Mfctdtas te intclligcatia fecrarum fcriptwarum eft eccle-

fia valde.«tib Ac neeeflbria, cum proptero-Aeÿfi. Sod utiuam animadverterent fi verofint

bmautiffimum eft fido-
■nv· ibripturarem ex-
pofition· aut interpretation·» qum non com-
mendac Gmob veeerom traditio, neqne no-
vorum exponentium vkn Gafiim, nec mira-
culorum atteftatio, nec fiacero veritati· puri-
t·, mc univerGlk eedefio cena approbant
•tiftoritM . Patet» quia hoc eft fe exponere
periculo Gluti·, eum ignorantia legit Dei no-
minem excufeti Ac e converti» omnino can-
tum At fecurum eft in exponenda Ac allegan-
do Geram feripraram inniti Gntentii· anti-
quorum dfiAorum ecclefie, de quorum coodi-
tionibw Ac gratiis in procedenti dicabatur :
quo enim quMque magi· ratione utitur, eo

KI myfteria vfiefcere·, unde doataut ait Mat.

t Tati ac tama difiB
-------- ------ Gerarum fcripturaram
W.IIITÇUI1,egging t Mcqfiario ipfie fcripcwn requirunt
Pr—· *4Üi*tata Ac Md· expolior·» qui fint pro-
-..«TZXdtti ingenio, exmekati Audio, humil· ia ju-
E — ₃dido, Ac immun· ab afiêâato vitio. Nam
*'''. ex oppofito atoori· iUorum quatuor» fokt
fecÜHme GM· iaaüeâ· ftriÿtuea fcboriri,

que axoneat malitia eorum, pufint prôdiâa
Ac quodlib· ipfiwum tam auAoritaabm quam
exempli· Ac rationibut mnldpliaicor declarari,
qua canG brevitati·, cum fine ex fe nou.Cti Ac GnTui quem intendit auflor ftrtpraro-
rebqwintur. nm, qui eft Spiritu· Gaft·, vel a ·«·

'ro· Tertiadeciau fitppofitio* inter expofitoret Ac ecdeïin auâorit· oomborat. SimiÜter a db
declaratores Gena fcripcnrtt fumma cum dili- fta uni· Ac ejufilem doflori· diflbna Ac aoa-
*» *»**-^ xentia Gciecda eft oosnperatio, Ac All quo· traria videantur » ea accipienda aft pue quam
2CS-·conft· habere eonditiotM· pofitm in prneo- doâor ex intentione profequitar, Al que ma-
denti Gppofitionc » proferendi fimi non ha- gis appropinquare videtur veruati ont fenftri
—.?*«■ bentibu», fimiHt· revelationem habe··,non Uterali quem ponit s ut fi Augnftia· ali-
ro. habentibw oam ; & dona grati· data poft»- quo in loco diceret communionem laicam u-
dentes , omri· paribus , non poffidentilxn ·. triufipe fpeciei efle de oeceffitate Glatit, Ac
Magna enim ftulritia Ac fimtita· eft hommit, alibi diceret vel fcrvaret oppofitum, tunc la-
qui, dimiffit dofloribu· omni fiutflitate At de- borandum eflet ut diâ· doâor ad concor-
votione ferventibut, fiimmo ingenio proditis, diam reduceretur » vel ea part eflet ampleâcn-
exercitati· ftudio, humilib· ia judicio, Ato- da quam ex incentione profeuuitur: prout fa-
mni vitio ac paffiooe fpoliatit, qui etiam ia .cit in expofitioae repitis 6. Joannie, ubi to-
vita Ac poft mortem miraculis darucnmc, AcDtum illud' capiculem ex intentione profequen·
interpretandi· Ac exponendi· Geris Scripturit exponit Ac declarat de manducatione fpirixua-
divinat Ac roleft· revdation· habuerunt, G- li, ut dare declarabitur in fequentib·.

Qulntadecima fuppofitio: Sacra fcriptura pa- _ ff.
mur in leâoribus fuperbü, Ac nmfitmptuout,
permittente Deo quod errent: At proterve a-!?
gant incidantque in varim harefes Ac errore», te*jro—a»
Ac hoc multiplici ratione, neque enim onuti-KTro·^
potem Dem At opeimut, hnrefes permitteret, "".
ficut Ac atta mala , nifi etiam ex ipfi· nefiet Ac
vellet meliora bona eligere, ut Auguftinm dh

fi» b judicio, depravator Ac infeâoe omni
vitio, quibat a percipienda veritate huma-
tu» anima· retrahitur . Sed heu impletum eft
hodie illod quod apoAolut prodixerat a. ad
Timotheum 4. Jrir em·» itmpu cum fatam
feftrinem «m , fe4 ad fi» deJUer»

ventate oummi euerrraT , ed fiahdat

mano· 8. Nam ex ipfi· fidei· probantur, do-
ty- floret perampbw illuminantur , eiefli purgan-
AcEtur, innocent· majorem gloriam merentur, Ac
alii qui fimilieer prodiifti· conditioaib· cb- humane pntibmptioi»· merito puniuntur. Mul-
roenmt, proferendi fiat modmtil rqttib· & ti etenim tempore prosperitatis fe puta· eflb
*'—**> vte ftnâicas, & b^enii · acuic·, Ac catena bono· At firmo· in fide, exemplo Fccri. Lo-
condkionm videatur noftri· defisciflc; ro 11. qui paratum fe dixit cum Quifto ia
•«que iaar modern· iUi proferendi fiat qui mortem Ac in carcerem ire» qui tamen tempo-
plan· de pradifti· conditionibus ρ»*^ρ·«t re perfiteutionit aut dubitant. aut a fide labuo-
ac pralnde coaviadtar Ac deprehenditur quo- Mr. Qupropt· inquit apoftolus t. ad Cortadu
madam arrogantia modtmoraa, ufiarpantium 11. Operor Aretfi» - yni emfioti /hst ,
**■·· fibi ffla de o&baot Svptt jtttatt me meiqfefiiJbM - voto, v Ubi glofla dide1 Non
êtNUem, Arlernim < ftftr ftnu nfitltri, At
tr iaÛMMf mees
Ceneiut. Torn. '

awwo am*n •al- iger fan Pauli, fed etiam qui probati fis* ie vobis , id set inter vos, fic* illi qui

bomtaib»; mac cria* vide*. liu* feu mania in agro ecck

» nentia, dum hereticoru* callida inquferoV dlne exagitamur * advorfi» 000 defendi w potitat, fic confiderantw difigcaidus, fic fo- h tefligunt* clarius, fic prndica*nr fostan- * ties, Weoqne divina providentia hmteticos w multos efle permittit, ut cum infaltantno-B ·» bte, fic interrogant nos qu· nefeimus, ex- » cutiamus pigritiam, fic divinas feripturas aefo · m fe cupiamus . Utiles funt herefes, quia per em elefti purgantur , unde glofta ubi prius Omnes inimici ecclefi· , vel errore crocati, vel malitia depravati profitai, quia fi acciptant potestatem corporaliter affligendi, exerce* ejus patientia» ; fi vero male fentien* do adverfentur, exerce* ejus fiipientiam. Ab adverfario enim mota quastio difecodi eristit occafio. Postremo 'utiles font humfee, quoniam tunc videtur quomodo divina justitia humanas prstfumptiones puniat. Sunt enim quidam hominum am de fuo ingenio pr» fomentes , ut totam rerum naturam fe rvpu-C tem fuo inteUeAu pofle metiri , m dicit fen· fh* Thomas 1. contra Gentiles, existimant» id fejfam efiç veram quod eis videtur» fit «C· fe fidium, quod eis non videtur. exempli gratia fi quis crederet intra otium fic circulum Luna efie omnia, necefle haberet credere non efie quidquid intra ipfitm non inveniret: fic cx boc, tanto amore ampleOunw opiniones fins fit feâas, ut de contrariis etiam nec co-i gitare velint, tantoque odio averfi funt, ut contraria errorum fuoram nullatenus videre , rcipicere, aut audire velint, in quibus verifi^ catur ilud Proverbiorum t|. Afen raepir *ftitat* orfos prodeiUM, *nifi* m dutnir faw oarfat- *tw m ejiu corie* , Quare merito bujufinodi prnfamptio nequam venit punienda, quia ut dicit apostolus ad Bomanos 1. de Bornante fic lapientibus Paganorum. Cmn cogneu^M Dema , ara *ficut* Dema *giorificmenou* , eat gns* risi *egtnou, fed* rocmMrum «· *cofuogouihu*

crww «um *ft eft ftfienttt, Jhtin fagi faut* , ubi glofta ObfcentfMB qft cor. id e*, ratio tumore fuperbin obumbrante , fit fic pnutatia ufijue ad infipientiaa cor cora* dedufeum „ est . Nebula enim erroris contexit cor eo- „ rum. Unde Leo papa ait: Quid btiquhn „ est quam iniqua fapere, fic ftmientib» do* „ floribus non credere? Sed in hanc infipien-

n autem ad prophetic» voem, nae ad evan- „ gelicas anOoritates , fed ad femetipfoe re- curruM , fic ideo magistri unorte exista*, „ quia veritatis difcipuli non fimra*.

* „ Ultima foppofitfo uro profond ad no- ± A rira* fetiens propofitn* : Scriptura Acre «vi0m , a in fui receptione fit expofitiosw authentica , atque inMUefht ejufiie* piano fic veto, n* g.***?· non fic cujufcumque dofeorto cathoUd expofi- SZeTÎX do, intentio five fenrentia, ad fide» «tholi-

in focula fiscuioram beswdiâ*. Amen . Et hac d« fuppoûtionibus generèlibw difea fint pro prufcnti.

Quantum vero

primo fapporürar r—***; »*«· tamquam articulas fidei, quod in Aeramento dSet»_ * diviniffim* eucharifti· fit veram corpus Chri- *ZZSiFtE* fti fic Anguis , licet nec fenfit nec ratione pof- *·» » »■* fit deprehendi . Hanc fuppofitionem doilor nSw fanflus pane fumm· qunftione 75. articit- lo i. triplici ratione declarat. Prima fumitur ex perfections nove legis refpeâu veteris , quia facrificia veteris legis illud verum fecrificium paffionis Chrifti folum in figura continebant ; fecundum illud ad Hebr. 10. Fmteam Aotau lex fatrrorv* fatorwm , nms ip- /a* foagmeas, fit ideo oportuit ut aliquid plus haberet focrificium nove legis a Chrifto inftitutum , ut fcilirer ipfum Chriftum pat· fit» non folum in figni&cadone vel figura . fed etiam in rei veritate contineret. Quare ratione perfeâionis novo legis fic Aeramentorum ejufilem , necdTarium eft dicere quod hoc eucharifti· ipfom Chriftum cootincmrea liter; unde Dionyfius dicit 4. capite ecclefiaftic· hienrehfo, quod eft perfeAdKmu* omnium foeramentora* alforam, in quibas virtue Chrifti participetur. Secunda fumitur ex periWHone caritatis fit amkdtfo, qua ipfe dominus Jefits Chriftus ecclefia fi» ftnfea com fungitur, ex quâ provenit, ut ficut pro felute noftra corpus vera* natans affcmpfit, fic in eodem pro nobis paffi* eft, ita etiam cum eodem copotq nobtiotm fic cum ecclefia maneat in Merman. Nam, ut dicit philosophas in ethicis, maxime proprium eft amiciti· convivere amicis . fit quia in propria Ipecie foeundum ftatum mortalem non erat conveni»*

ter redemptione* uoftn* petegrada*# rom etiam ut rtfiinuâfoue fi* foraram noftramreforreôiooem sftntsj.e : nec etiam foeuaium ftatum gjorfo congruebat, eu* fit ateerius conditionis incomparabiliter diftantis a unra, neceftvium nobis St opportuns* fide , 4k congraum fi* immenfo bonitati, caritati * anrieitfo . ut fid** fidiahetia fpocte, in propria tamen corporaM profonde, femper fit in eternu* maneret eu* eedefia , ut fic per seritate» corporis fic ftqguinis fui m fibi in boc feemsento conjunget*. Unde fie ipfe do-

qs is w, Unde hoc ftcram»* a< eft fiena* aaaxim· caritatis (Chrifti ad Mt » fit noftr* ad Chriftum fobievatio extamfemiMari ooφηėHooo ipfitis fic noftra*. Tertia ratio fiuuitnr ex perfisAtaM fidei « qu· fient

eft tavifibiliure, iddrco fie* Christ*, du* erst in boc fecuto, dMnita»* faa» exhi-

hr hot difripiiljs humanitate velatam iavifibili-Afe ignis, aut quia illuc defertur, aut quia ibi-<
«mo ter, ia dc in hoc firntamento camum fisam fimul dc divinitatem ebenis fpeciebue velatam modo exhibet invifibili-

Prndlda veritas ex veri»Chrifti patet, qui ait : JToc efl *coeptu* assum, pnad *pro* oaAu *trodetoe.* Manifeftum eft autem quod Chriftus verum corpus fima reale dc naturale pro nobis tradidit in cruce dc in morte· Ergo illud idem quod fic tradidit , dedit difeipulir, quando dixit.- Jffec *eft coeptu* smm-. Item idem patet per apoftolum Paulum, t. Corinth. ii; Q» maodaesr rl" Mit imfigns, /ediemas /fe aseeda- *cot M*t, eoa ^ptiouu coeptu doomtt;* ubi exprefft Pauhssnondicit, Non dijudicans figuramcorporis domini, fedfimplicitcr , corpus domîni : propterea fA eflet ibi cdpus Chrifti fecundum folam fignificatiooem . ad quid oporteret dijudicare hunc cibum ab aliis ? quia quilibet panis eadem ratione poffet fignificare dt fignificat corpus Chrifti. Oportet igitur ponere quod fit ibi verum corpus Christi. Ad hanc veritatem catholicam-adruendam, corroborandam, dc confirmandam eft auôoritas ec- *tnt&o,* qu· femper lenuit , tenet dt tenebit /in ntarnom, tam diu · quam dit» hie mundus ^durable . quod in hoc diviniffim· eucharifiin Aeramento fit voras, totus, dc integer Chriftus ; qu· veritas fide tenetur omnium Chrifti fidelium , approbatur doûrina univeribrum ûmâomm doitorum ecclcfio , dc innumeris miraculis exiftit declarata, qua oniaia peto hic haberi pro repetitis gratia breviuti».

v SECUNDO fupponitur, quod in eodem diviniflim· eucharifiin ft-ramento poft coafecranonem nullo modo remanet nec remanere poteft panis dc vini fubftanria, quod doOor lan- *âas* declarat in 4. (entent, dift. 10. quieft. t. triplici ratione. Prima, quia eft contraveritatem fcriptura ' nam fi fimul in hoc (aeramento oflirt corpus Chrifti cum fubftanria panis , corpus Chrifti effet ibi concomitanter dc quali monftrativum fubatantia , Christus ftIfam dixiffet porrigens panem , Aee *eft coeptu* metun, dt debuiflet potio» dtxiflc, Cum hoc vel hic est corpus meum . Quia igitur est contra veritatem verborum Christi, ut dicit idem do- *dot,* omnino est hureticum dicere fabsuntiam pania dt vini post confecrationem remanere. Secunda, quia fic dicere eflet dare occafionem idololatria populo Christiano . Nam cum huic (aeramento exhibeatur veneratio latriw ratione prssfentia domini nostri Jsfa Chrifti in ipfo * existent!» ; fi ibi remaneret subftantra panis 8c vini cum fpecie» extrinfeos fint (aeramento corporis Christi, utique non ducerent m verum corpus Chrifti per modum figni, fed magis in fitbstaatiam panis » dc fic homines umun pro reKguo adoruunt , quod effet maximum IBeuniuiieo» dc omniao E importabile. Tertia, quia maneme veritate in hoc (aeramento corporis Christi ^rout prima fuppofitio pnsfo|»ponic , impoffibile cet eamdm fiibetantiam panis dc vini remanerp. Nam msntfesnim «e quod ante confecrationem ibi corpus Christi non «t; oportet igitur quod virtute confecratlonto incipiat efle, abi prius non erat. Non potest autem aliquid efle aftcuM uM prius ima erat, nifi aut per loci mutationem , vd per aherius conwrfiansm in ipfism: ficut fo demo aliqua da novo incipit generatur.

Manifestum cm autem quod corpus Christi non incipit effe in hoc facramento per motum localem ; quia ab extrinfeco adveniret : pnmo quidem quia fequeretur quod ooo remaneret in oelo ; nonenim quod localiter movetur pervenit de novo ad aliquem locum nifi deferat priorem . Secundo quia omne corpus locaüter motum, pentanfit omnia media, quod hic dici non potpat . Tertio , quia impoflibile eat quod unus motus ejufdem corporis localiter moti , terminetur fimul ad diveria loca, cum tamen in plunbua loci» corpus Chnsti fub hoc facramento fimul effe incipiat, & propter hoC relinquitur quod non poflit aliter corpus Christi incipere efle de novo in hoc (aeramento , nifi per converfionem fubstanti* panis in ipfum; quod autem convertitur in aliquid, falls converfione non manet, unde relinquitur quod falva veritate hujus (aeramenti , fubatantu panis post confecrationem remanere non potest, nec tamen fuhstantia pania in pnrjacentcm materiam , ut quidam pofaerunt , nec etiam in nihilum convertitur , ut alii dixerunt, quia fi fic fieret, non effet dare aliquem modum per quem corpus Christi verum inciperet efle in hoc (aeramento nifi per fidam fubetantia penis converfionm in ipfum corpus Chnsti, ut clare deducit idem doâor j. famous eadem questione articulo tertio.

Ex pmdkHs fequitur Tertia fuppofitio : vi* delicet traod accidentia panis dc vini qun fenu deprehenduntur in hoc (aeramento post confecrationem remanent fine fubjeâo. Nam ex quo ibi fides catholica ponit efle verum corpus Christi , ut dicit prima fuppofitio , nec remanet fubetantia panis , ut dicit fecunda, oportet quod remaneant fine fubjeflo : quia C remanerent in fubje&o, aut remanerent in ipfo corpore Christi, aut in aere, ant in aliqua alia fubstantia , fed non poterit dici primum, quia corpus humanum nullo modo potest afici hujufmodi accidentibus, neque eu. " est poflibile quod corpus Christi gionofam dc impaiEbile existent alteretur ad fafcipiendas hujufmodi qualitates : nec potest dici fecundum , quia aer non est hujufmodi accidentium fafceptivus , quia etiam accidens non tranfit de fubjeâo in fabjcAum, ut fcilicet idem accidens numero fit quod primo fuit in fuo fabjeâo, pestmodum fiat in alio : accidens enim accipit numero a fubjeflo , unde non potest efle quod idem numero manens fit quandoque in hoc , quandoque in alio fubjeôo , dc videmus etiam ad oculum , quod cum hujufmodi accidentia transferantur de loco ad locum, ad mocum harum foecierum aer depellitur , quod utique non neret fi ia ipfo aere existèrent, ficut in fabjeflo , nec poteft dici quod remaneant in aliqua alia fubftanria P*rl ratione, ficut nec in fubftanria panis utfuperius didum eft, cum ibi nulla remaneat. Nec hoc eft inconveniens divina omnipotentia dc fua feptentia, cum enim cftedus magis (dependeant a caufii prima quam a canfe feoinda, utique nulli dubium poteft efle , quod Deus, qui eft prima caufii fabftanri» dc accidentis , poflit faa virtute infinita confervere in effe accidens , fuhtrada subftanria , per quam in efle confervabatur, ficut per camam

fecundam: ficut dt fa genero caufis dkientisA» tur, fecundum anima eroditur, tertiumcor-
•WWO orairn poteft alio· efifafas naturaUum rauftmm pro- * de percipitur, primumeft Aeramentum ft um

• tertfam eft ros ft non (aeramentum . Sed

rih femina te utero Virgin». Has tres fappo-
fitiooes de veritate noflri diviaftfimi Aeramen-
ti vohti proponere duplici de cauA , priera * alterius, tertium vero est res gemfai Aera-
eft , quia ad fequentia multum mihi dêfer- ·» mani. Nam ferma patris utramque cantem
vient» feeenda eft ad abqualiter aperiendam m Christi figtdficat, id est veram dt mvsti-
maledift» ft damnatif&ma memori» herefiar- ·» cam , fed veram carnem continet dt figpi-
ch» Joanttis Mieteff perfidiam, qui quantum o ficut, mysticam vero fignificat , fed non
fa eo fttit, non divino fed dialrôbeo fpiritn O CORtfaCt .
* fafpiratus , vifus eft tuDere a eoritibus fide- Jtem fefendum quod fecundum prndiâam
lium fidem hujus venerabilis fecramenti , ft duplicem tem hujus fecramenti , est duplo* CC«n.
fabvertere univerfem fidem ft eecMfiam catho- caro Christi five corpus , una quam fumefit
licam , ponens in ferma tre· condufionacon- Bft traxit de Virgine, ft (anguis qui fafusroit
tradas prodictis, tribus veritatibus catholicis, in croce pro nefas ; dc hac carne dicitur Lu-
videlicet : Chnftus non eft fa eodem facta- c» ultimoj Feljmsr ft *vUeee, ^fftnttuem*
mento idemtice ft realiter fa propria prafen-
tli » contra primam: Subftantia pa- re. De unguine vero dicitur Joan. tp. ^ MyMta··
nis materialis, ft fimfater fabftantia vini ma- cwfaMs errori fengms ri" of*u. Alia vero ca-
terialis remanent in (aeramento altaris : contra ro ft Anguis Christi est fpiritualis ft mysti-
fecundam. Accidentia panis non manent fine ca (id est corpus Christi mysticum , cujus
fubjerio in eodem (aeramento : contra tertiam . corporis caput est ipfe Christus, reliqui vero
Qtue fententia ft propofiriooa quam fint ad- fideles funt membra , de quo inquit Aposto-
vtria fidei, quam fint blafehem» in Deum, lus 1. ad Corinth.' ii. *Sicvt* nwm corpus mums
atpoce erafeem omnipotenti», famm» fepien* qf (p atrnfara *mb· hebet,* emm· «mu meor
ti», & femm» bonitati derogantes, quam fint *fee cwfarit* cum *fiet mb· ,* mram raswi «sr-
piarum aurium oficnfiv» , quantum derogent *fvt fiait ; it· & Cbi/bj, tttmi»* tn imo
ipfius ecclefi» catholica ft facramentoram ejuf- *rira ornet* nec m tmesi corpus *beptiqvti fio-*
dem dignitati quis fufficiat enarraro ? cum C suti, *five /viat, five Ceatilet, five fervi, fi··*
etiam horror fit nedum loqui aut audire tan- *Uberi,* <p *oaiaet ia* uno *ffirin potati fieme »*
tas fa Deum ft-ecdefiam btafphemim, fed & infra· Fw eum» qtu *coeptu Chrijfi , &*
nec etiam piis efentibus cogitare. O bontiaam *matbn* dr mcefao, nec est vis quod fa pm-
lehptote plenum, * omutam errore feduâwn, dtfla distfafeione in uno mefebro dicitur ca-
omni fadividie budarum , omni blafphemia ro , fa alio vero corpus ·. quia in hoc fecra-
fordidatum ! Tibi profisâo competit ilia apo- mtato idem fignificam . Unde ft felvator in
ftoli fententia nuam Aft. ij. capite protulit : institutione huius fecramenti dixit : Mee *efi*
O fleve orni fais ft muu *fallacia, fih* dmfa *ntfu* strum, dt Joanato fi. *Cm* msn orra qfe
fi, nivùce oeutit jvfiiti·, neo fa/eù *[vbverttn abat.* Corpus etiam mysticum Christi dicitur
viat Datai·» ηΛu. caro Christi , ut dicit Magister feutentia-
ι· ·ιΛγ-- QUARTA fappofitio : Sciendum quod fe- rum te 4.
cundum Magiflntm fententiarum in 4. difti»· Hanc distinctionem dnpBds cantis five cor-
EîtiXTX ^*°°« 8· fa Aeramento eucharistin tria fan» poris Christi tangit Augustinus |. de Triait»- c*r '·
eonfideranda, videlicet id quod eft fecramen- V ce, dices»: Commendavit enim Christus in
cum tantum, id quod eft res ft Aeramentum D» hoc Aeramento corps» ft fsngnfasm Asm
XsTsiw· 6™"!, ft id qnod eft res tantum ft non A- quod etiam fecit ft *os ipfe·, namque dt
. cramenrum . Primum eft (pedes vifibilis pm ** * · . Et habetur
«·mMMinis ft vini, qu» poft confecratiooem manet. de Commendavit.
Secundum eft corpus Chrifti verum. Tertium
eft corpus Chrifti myftfcnm . Primum dicitur phufio· , de ponitur fa gfofla t. Corinthio-
facrameutum , quia feern rei fignum , hujus rum ia dicent: Dupliciter fateUigiasr eero
autem Aeramenti du» funt ras, quarum pri- Christi ft fanguis, vel (jpiriraalb 1H* asque
ma eft contenta ft fignaa, atque fignificroi, dhrfaa de qu* ipfe air· *Cmatea*
ft ideo eft res fimul ft Aeramentum, ft h»c
res efl caro Chrifti quam de Virgine traxit,
ft fanguis qnem pro nobis in cruce fudit·, qu»
res fignificatur per fpecies vifibiles pen» ft vi- ea qu» cnwifin est, ft Anguis qui militi·e£>
ni, ft veraciter fub csfttem continetur, ft hoc fisfius est laneae , ft ponuntur huc verba de
corpus Chrifti eft figura corporis Chrifti my- eonfeeratione dtainâten· *. Dupliciter. Bu*
ftid, ft ipfum . Alia vero ros hujus E jus itaque paias caritis Christi ipfe vtfihiHs

tentum fut eo rcaiiter: Dec aliquid aliud *te-*
eundam fe ex ri hujus Aeramenti fignificans, fustentat, vtaum houünam hfaficat aaqan torn
ft ideo eft res tantum de non Aeramentum . briatj fie vera caro Christi ft ejusAaguto ph»
Unde Innocentius fa Comma de oficioMifla, cmerfs Aeramenti· , gratiis itietriorem hômb
* ubi dicit ; Tria quippe fa hoc (aeramento
* font diiereta, videlicet forma vilfaffi·, vo-
·» ritas corporis, ft virtus fpiritaalis. Forma mis racemi· vtagm ia wraaa confluit .' *6e* ex
» panis ft viai, veritas, caroft Asguis, vir- taaida fidebam perfoafe unités occtafimticn
l» tus, unitas dt caritas. Primum oculo oemi- comat* ft atrastimlasr coq»* Christi rnysti-

.....dnm, unde apoetohm I. Corinth, to. dicit ; A uniatur per afoum amoris ipfi cogitato fcilicet —

quo « » pss dicitur ecdcfia pro eo qnod fiept unus » panis ex mulris grassis. fic unum corpus ex * multis membris coinponitur, fic ecclefia ex » multis fidelibus caritate copulante conneAi- * tur . Similiter ipfo vera caro Chrifii aut e- jus verus 'fsnguis , eft camis Chrifti niyfti- os fit ipfius fengubtia myflici fignum fit Aera- mentum . Sicut enim vera caro Chrifti ex mullis membris puriffimis fic immaculatis con- fiat , fic caro Chrifti myftica, qu* eft focie- tas ecclefiaftica, ex multis perfonis a crimina- li macula, erroris fcilicet vd operis » liberis confifot.

Quina fiippofitio: Qood fecundum tria pnt- difoa qui in hoc facnunento attenduntur, tn- plex efl manducatio hujus facramenti fit fum- prio ; fcilicet fpecierum, vera carnis Chrifii , carnis myftica. Prima manducatio eft pure corporalis, qua hoc Aeramentum come- ftum mafticatur, fic In ftomaebum trahitur , & fimiliter bibitnm, fit pOftea digeritur , fic ultimo in fobftantiam fomentis convertitur . Et fic vere manducantur fit bibuntur illa fpe- des, fob quibus veraciter continetur verum corpua Chrifti. Alia voro manducatio eft fum- pdo veri corporis fic Anguinis Chrifti fub di- dis fpeciebus panis & vini contentis; fic hsc manducatio dicitur AcramenaBs, de qua di- citur Matth. 16. *Àcafiit* d* CMMdte , Aoe qft corpau asraas, fic ibidem: Athée e* Aoe omise/. Et ifta manducatio fit dupliciter, uno modo in Aerificii oblatione. Luc. aa. Afoc *fuite,* id xeft conficite, m oseem cmmuemonorioMem, fic fic fit duplici fpede. Alio modo fit in laica five in fimplici communione . Et illa fecundum difpofirionem fic obfervantiam ecdefin fit fub una foede cantum. Et pnedifhe due mandu- cationes pertinent ad oa corporis , Tertia manducatio fic bibitio eft fpiritualis , fic h*c ad os anime pertinet. Et hac eft duplex fe- eundum quod duplex eft res hujus Aeramen- ti. Prima prime rei, fcilicet vere carnis fic veri Anguinis Christi; fic hec eft devota co- gitatio feu mediatio pafiBonis Domini noftri Jefo Chrifti, five ipfius Chrifti fecundum quod fob hoc Aeramento continetur, cum vero fuo corpore fit (anguine, in quo multiplicem fu- ftinuit pafiîonenu, fit quem pro nobis In ara crucis fodit. Et haoc ipfiun cogitationem feu mediationem fequitur ipfius recogitantis unio transformative ad ipfum cogitatum per alium amoris.

Unde ad hanc manducationem fpiritualem ficut in corporali , duo requiruntur : fcilicet mafticatio fit incorporatio. Primo enim requi- ritur quod homo in fide vera recogitet devo- te pamonem Chrifti, cujus memoriale eft boc venerabile Aeramentum, fic hoc fufficic quoad minores fins vulgares. Sed quoad majores, ul- tra hoc requiritur , qnod devote recogitent quomodo (ub illis fpeciebus eft raaliter fit vere corpus Chrifti, Deus fit homo, cum fuo A- cratifimo corpore , quod pro nobis expofttit tam multiplici pnfitmi. Et quod illud ex inef- AhiB fisa hostiam dedit nobis in cibum ani-

cnawMo mtaaMIA opera pieoria concinentur. Bt taba devota recogitatio maflicationi corre- foosdet. Seconds requiritur qood recogitant

Qtfiflo domino , flt in ipfiun per amorem quantum poteft transformetur. Et boc incor- porationi correfoondet . Secunda manducatio foiritualis , qua in hoc Aeramento tertio prin- cipaliter attenditur, fic bibitio, qun eftfecun- dat rei, eft confecutio unionis feu adeptio per fidem fic caritatem ad membra ecclefi* fic cum Chrifio capite, quam unionem tam Aeramen-, tum quam prima res hujus facramenti figni- ficat. Differentia inter pnadidas manducatio- nes eft, quia prima habet veram fic omnimo- dam rationem corporalis manducationis , ut diftum eft, enter* vero non quia caro Chri- fti vera fumpa fiuramentabeer, nec laceratur dentibus, nec fecundum faporem guftum im- mutat , nec convertitur in corporale mandu- cantis nutrimentum . Similiter ncc ali* dus fpirituales, quia nec Chriftus dum recogitatur ejus paflio, aut dum fibi mera unitur per a- morem, comeditur, aut materialibus dentibus premitur; nec fimiliter corpus Chrifti myfti- cum> dum quis fibi unitur per fidem fic cari- tem : inteHiguntur tamen fic dicuntur prsdi- fhs manducationes per aliquam fimilitudinem ad manducationem corporalem. Sicfit enim ci- bus corporalis nutrit, augmentât, reficit, con- fortat , fic fuftentat corpus , fic vitam confer- vet : fic *fit* fumptio corporis Chrifti five veri in Aeramento, fic recogitari per devotionem; Cfive etiam myflici pca fidei fic carioris unio- nem , animam nutrit, augmentât, fic confer- vet in via foirituah ; differant tamen fic per cibos corporalisfumpcus in fumantem & man- ducantem convertitur. SedChriftusdignefum- ptus, five fàcnmenaliter , five foirirualiter , non in fufcipientem convertitur , fe^ potius ipfe fumera in Chriftum transformatur , five convertitur . Unde Auguftinus in libro fua- rum confeflionum dicit : Quafi audirem vo> „ cem Dei de excclfo dicentem ; Cibus fum „ grandium , crefce & manducabis me , nec „ tu me mutabis in te ficut cibum carnis „ tun, fed tu mutaberis in me. Similiter in Dmanducatione corporis mystici, fumera nop fibi corpus' mysticum incorporat, fed potfaH lpfi corpori mystico & Christo capiti conjun* gitur fit in ipfum transformatur fit incorpo- ratur .

Item diffcrefttia est inter manducationem A- cramcntalem fit fpiritualem , quia manducatio ver* carnis fit ore corporali. ut didum eat, fub foeciebus facramentalibus : manducatio vero foiritualis fit oreanim* five intelledu fit voluntate , per fidem fit caritatem . Per hoc enim habitat Christus in nobis fic nos in ipfo tamquam membra coniunfoa capiti, fecundum illud ad Ephef). *Ckrijhm ytrfektn* m corrida/ *nofrii,* & primo Joannis 4. Dnu *eemtns e/,* d* *fhi* *in cerinutt* , in Ae *mnntt* *Detut* m ce. Prima manducatio potest *effe* bona & digna , fit etiam indigna, fic tunc ad judicium t fecunda autem femper esc bo- na . Prima exigit fecundam , ut ut ad fafo- tem, fecunda est fola fo&üens fit necefiaria ad Alutcm. Prima vocatur Acramentalis, fide una multi martyres AnfH fic parvuli fohrati funt ; fecunda vero vocatur fpititualia, fine qua nullus folvatw . Ultimo notandum est , quod licet neceflarium five neccflitm tam a theologis quam a philofophia , fit pnrci^ue

ab Arifiosele ia quinto metaphyfien , muhkAesmficieniibms fudkit ad fetatem fiataere prepliciter d■baguaatur, tamen 'mmntum ad prm- *·* * * ' asnso citam· MS»

cwu*n Hll feat— fpndat asateriam ncceoàrium refpcélu eft de qoeefittM fetatis, —q·· de finis eft tripliciter diftinguendum . quia ali- Chrifti· (umere fub utraque no-

AbfoH·». quid dicitur neceiferium refpeflu finis fimpliciter & abfolute, id fcilioet , fine quo nullo modo poteft finis obtineri. Alio modo ex conditione five ex iuppofitione . Tertio modo neccflarium accipitur pro utili Ac expedienti. ficut refpeâu finis , qui eft «terna felicitas : eonfeqoendi aliquid dicitur necedàriutn efle abiblute dt fimpliciter, (cilicet ipfe divina volitio , fine qua impoflibile eft fimplkiter Ac abfolute diflam felicitatem confoqui. Aliquid ex fuppofitione t Ac ex communi lege , ficut eft beptifmus, de quo habetur Joannis tertio : *Nifi quit renatus fuent ex aqua & Spiritu fando, non poteft intrare in regnum Dei.* Qui quidem baptifmus non eft ita neceffanus ad consequendam vitam sternam ficut divina volitio ; qu»a Deus non fic fuam potentiam alligavit facramentis, ut tine ipfis non poifit aut non valeat dare Ac conferre vitam sternam cui voluerit . Aliquid autem dicitur efle neceffarium refpeclu dyfli finis non Simpliciter Ac abfolute , nec ex Jfuppofitione, fed fecundum quid, quia etiam fine eo poteft finis obtineri , licet non ita expedite Ac de facili : cujufmodi dicimus confilia Chrifti efle neceffaria , id eft , utilia ad sternam vitam confeqttendam . quia per ipfa facilius At expe-CwM* ditius ad diflum finem poteft homo pervenire .

Ce«■«« fob atrMi fell Iftis pnefuppoûtis, vento ad fecundam partem principalem propofitc queflionis, videllcet ad proponendas conclufiones, pro ejufdem queftionis decifione › Ac erunt tres in numero tantummodo, quarum prima fit ifta: Communio diviniOune euchanius fub fpecte utraque feilicet panis Ac vini, toti credentium populo non neceffaria, primo modo accepta neceffitate. Secunda conclufio*. Communio diviniffime eucharistia fub fpecie utraque, panis fci- rini · no° neceffaria toti credenpopulo , fecundo modo accepta neceffitate, neca domino ptscepta felvatore. Ter- tia conclufio : Communio diviniflims eucharift« fob fpecie utraque , panis feilieçt At vini , confuetudine Ac ftatuto ecclefis ftantibus in opppfitum non eft multum utilis nec faluti expediens toti credentium populo, imo eft multum inutilis , At eidem nociva. Probationi prime cOnclufionis nou intendo infidere, cum fit quafi per fe nota, quia Deus non allegavit fuam potentiam fic (aeramentis, ut abfque illis non poflk At valeat felvare cum voluerit , nifi forte aliquis Vvichlefifta vellet dicere , quod omnia ex neceffitate proveniant . Ex quo fequeretur, quod fotam per hanc viam (aeramentorum Deus pofita feivare, At non aliter. A quo errore peftifero quia video magiftrum Joannem, qui hunc articulum propofuit, longe remote pofitum , idcirco in hac materia me non extendo , fed pergo ad a. quaftionem in qua confidit pondus belli. At diei, At «atus : quam iterum replico , videlicet : Communio diviniffime eucharistie fub fpècie utraque , panis fcilicet At vini , non est necelaria toti Credentium populo , fecundo modo accepta neceffitate , nec a Domino prccepta felvatore.

Hum .o, r» ■«.s.fi.. ·*·£ "mX «m›. tnw*a"c^i<w. *ntà'natit* ■ι-tium ■κιλ'ηΓη r-£Xti- jr***—***.

Probatur hnc conclufio fic: Lakis Ac non

Iftis pnefuppoûtis, vento ad fecundam partem principalem propofitc queflionis, videllcet ad proponendas conclufiones, pro ejufdem queftionis decifione › Ac erunt tres in numero tantummodo, quarum prima fit ifta: Communio diviniOune euchanius fub fpecte utraque feilicet panis Ac vini, toti credentium populo non neceffaria, primo modo accepta neceffitate. Secunda conclufio*. Communio diviniffime eucharistia fub fpecie utraque, panis fcirini · no° neceffaria toti credenpopulo , fecundo modo accepta neceffitate, neca domino ptscepta felvatore. Ter- tia conclufio : Communio diviniflims eucharift« fob fpecie utraque , panis feilieçt At vini , confuetudine Ac ftatuto ecclefis ftantibus in opppfitum non eft multum utilis nec faluti expediens toti credentium populo, imo eft multum inutilis , At eidem nociva. Probationi prime cOnclufionis nou intendo infidere, cum fit quafi per fe nota, quia Deus non allegavit fuam potentiam fic (aeramentis, ut abfque illis non poflk At valeat felvare cum voluerit , nifi forte aliquis Vvichlefifta vellet dicere , quod omnia ex neceffitate proveniant . Ex quo fequeretur, quod fotam per hanc viam (aeramentorum Deus pofita feivare, At non aliter. A quo errore peftifero quia video magiftrum Joannem, qui hunc articulum propofuit, longe remote pofitum , idcirco in hac materia me non extendo , fed pergo ad a. quaftionem in qua confidit pondus belli. At diei, At «atus : quam iterum replico , videlicet : Communio diviniffime eucharistie fub fpècie utraque , panis fcilicet At vini , non est necelaria toti Credentium populo , fecundo modo accepta neceffitate , nec a Domino prccepta felvatore.

Probatur hnc conclufio fic: Lakis Ac non

VmUti· fo. 4bn*·». cwtv μ ŋ · , a* SÎXttåJTÎÎ ^ζΓîıl.· ·>>··, s···

nova lege Chriftus loquens de hoc fecramento to fecundum intentionem adverferiorum, Joannis 6. quindecim vicibus, vel forte pluribus· fecit mentionem de hoc facramento divinifl»mo, de pane quidem Ac dc manducatione tantum undecim vicibus, de manducatione vero carnis At bibitione fenguinis quater, de vino vero in toto proceflu illo non fecit mentionem , ad oftendendum manifefte , quod furnere fub altera fpecie tantum, fcilicot fub fpecie panis, fufficit adfalutem, At quod fub ipfe fpecie panis continetur vera caro Chrifti, & verus fenguis ipfius, unde inquit : *Operamini non ctbum qm perit, fed qui permanet in atemum, quem fihut bominit dabit vobir, hunc enim Pater fignificavit Detis.* Ecce primum teftimonium in quo nullam mentionem fecit de potu, Ac dicit cibum permanere At fufficere in vitam sternam. Item: *Non Moq~fes dedit vobis panem de calo,* Atc. Eccc fecundum teftimonium . In quo hic csleftis panis pnsfertur manne dato per Moyfen, quod inter hujufmodi cibos corporales habebat omnem feporem fuavifliimum, nec erat verus panis , Ac quod hic feibeet, de quo Chriftus loquitur, eft panis verds: ubi iterum nulla mentio fit de potu, aut de vino. *Ponit enim vorus eft qui de calo defeendii, & dat vitam mun*db. Ecce tertium teftimonium de pane qui dat vitam mundo, At nihil dicit de vino. Item: *Ego Jam panis vita;* yw *venit ad me* non *efitriet,* d* ym *credit in me noa fitiet* «nynem . Ecce quartum teftimonium de pene vita manifeftifiunum, qui non folum tollit efiiriem, fed etiam fitim, utoadem ratione ficut cibus dicitur, & eft, fic etiam ftc potui dicatur. Item quinto*. *Ego fum ponit vita·, patret veftri manducaverunt manna in deferte mortui faut.* Ecce iterum dicte *te* penem viat. At nulla mentio fit de vino. Item fexto: *Eгκ eft ponit da calo dejcendnt, at fi* yms *ex ipfo manducaverit, non moriatur.* Item feptimo: *Ego fum parût vivus, qui de cab defendi·, fi quis manducaveyit ea hoc pane , vivet in atentun .* Item o- flavo : *Et parus quem ego dabo caro mea efi* pro *mundi vita.* Item nono: *Amen emen Ac· vobis, nifi mandncaveriût carnem fibi bvutii & Merens ejus fangumem,* non *heMktt Ütta^l· in vobis.* Ubi primq indpit meationem fecere de bibüione fe^niab, nullam eue·· meationem feciens de fpecie vini. Item dedmot Qwi *manducat* me— centeni *& bibit meum foot· gainent, habet vitam atemam.* Item undecimo: *Caro mea vere efil* abus, *tf* fangmmt metu* t*· *re eft potui.* Item duodecimo. *Qta manducat meam cantem,* (ÿ* fitfiltr *meum fanguinem,* m *me*

OMMII

›maner ‹P ege ia eo. In quibus folum quatuor A locis mentio fit de potatione (anguinis, dt nullo modo de potatione vini. Et cum fnbfpede panis contineatur totus dt integer Chriftus, maaUeftum eft, quod qui fdmit fub una fpecie, fumit utrumque. fcilicet carnem dt iuguinem, dc adimplet domini Stadatum : *Nfi* maadbiMvenns, «c. dato quod de facramcntali fismpttone intelhgerctut. Deinde redit ad priftimtm modum loquendi, fcilicet de finio pane, unde fubjungit tertio decimo loco: Sfcor nt^Sr me umtu *Pafer,* d* *ego vivo propter Patrem & pu manducat me, (p ipfe vivet propter* me. Et iterum quarto decimo : *JKc efipanit qui de celo defeendit . Non ficut mondéceverunt point vefiri menne in deferto* , B & momâ *fitM* , & concludit finaliter ; *Qui manducat hunc ponat vivet in aternum.*

Ecce quoties Chriftus fecit mentionem de pane dt pulUm de vino : dt quod qui manducat hunc panem vivet in «ternum . Unde cum toto illo proceflu evangelico nullam faciet mentionem de vino . fed folum de pane , manifeftum eft quod fumptio iftius £»- cramenti fiib fpecie panto fufficit ad falutein·, cui pene in fingulis cUufialis vitam vel mquivaiens tribuit , quem utique qui manducat , veram Chrifti carnem manducat , dt verum ipfius (anguinem bibit, etiam fi nunquam de vino guftet. Unde & illud Chrifti pnsceptum implet j fi tamen de (aeramen- C tali fùmptione intelligatur ; *Nifi manducaveritu* comem Jüü λοουοΰ , *& btberiiit ejus fen~ guinem , non habebitis* vtMm *ht vobis :* quia fumcodo tantum (aeramentum panis , iumit vcre utnunquc , cum utnunque fub altéra fpecie contineatur , Unde fendus Thomas in poftilla fuper Joannem fuper eodem verbo , *Nifi,* &c. Solus facerdoe communicat (ânguini, art tamen eft contra fententiam domini ; quia qui communicat corpori, communicat etiam (inguini, cum fub urraque fpecie totus Chriftus contineatur, etiam quantum ad corpus & quantum ad (anguinem . Hmc ille. Si enim Chriftus pnedifto mandato voluiffet ad utramque fpeciem obligare fideles, procul D dubio ficut panem toties nominavit & exprcffit, iu dt vinum alicubi in pmdiflo proccfiu nootinaflct, quod minime fecit. Unde in hoc decipiuntur adverûrii quia arguunt a contento ad continens , ftc pnsceptum quod determinat contentum & rem illius (aeramenti, trahunt ad continens , fcilicet fpecies , que funt (aeramentum tantum . Chriftus fiquidem pofiiit praeceptum ad carnem dt (anguinem dicens : *Nifi mandhecaveritu* , &e, & ipfi trahunt ad panem dt vinum.

Ulterias manifefta in prodiUo proceflu evangelico & verba Chrifti coatradfcho impiicaretur fi illa atfcloritas, *Nifi* mendMcown- E Λ», dcc. effiet obligativa de neceffitate dt pracepco Chrifti , qood omnes ad utramque fpeciem , *dt* flc in uno iUorœsT contradiûorum prima dt fumma veritas non diceret verum , quod nullo modo eft dicendum : pàtet tamen fcqueh . Nam Chriflus in prodiâo praceftu pnemifit : *£go fuso panis vivtu , it cah defiendi.* S fù mandocooenr ex pane *vivet* m «ternam . dt iterum : & fats es *ipfi mandnetverit,* «M mocierar . Et ne Ex quibus patet quod ad vitam habendam - fufficit fumptio hujus (aeramenti fub fpecie panis. Si autem ex oppoiito illa auflorius : *nifi menducoientis cernem filu hominis ,* dic. * ut adverferius dicit , ohligat ad futnendum panem & vinum , fequitnr exprefla contradit Hio, quia fufficit (umere panem ad falutem, dt non fuflicit fumere panem ad falutem, quia ad hoc vinum requiritur, contradicunt, quod nullus ûn· ineatis diceret. Et confirmatur . Nam in pmdfclo proceflu pro eodem accipi; panem , carnem fuam , carnem & (anguinem . & feipfum, \ ad omnia prrdida idem praemium appofuit . Nam dixit primo: «Si fwtj *menducaverit ex hoc pone , vivet in eremum .* Et declarans quis eflet ille panis , fubjunxit. *qmm ego dabo cam mea efi pro mundi vita.* Et iterum : *Qui manducat me ŷ" ipfe tuet propter nte* . Ex quibus patet quod idem funt pmdicla quatuor . ex quo idem praemium omnibus apponitur. Nam manducare panem, manducare carnem & manducare carnem fimul & (anguinem bibere, nihil aliud funt quam manducare ipfum Chriftum , quod erat ultimum , quia fi«c fub fpecie panis, five fub utraque fumatur Chriftus, in tali fumptione nihil confert vitam nifi Chriftus qui fub illis fpeciebus continetur & fumitur . Et flc de primo.

Item fecundo principaliter probatur idem ex lege Chrifti , Lucae n. cum difcipuli peterent ut eos Chriftus orare doceret, ait : Cum *oratis, dicite·. Pota nofier qui es in colit,* &c. *penem noftrum fuotidsanum de nobis hodie,* &c. Matth·! 6. dicitur : *Panem noftrum fuperfubiantiolem do nobis hodie* , quod utique principater & fpecialiter de pane hujus (aeramenti intelligendum plurimi (andorum doliorum expofuerunt, qui materiam *n nobis non fubftantialem, fed fuperfubftantialem , fcilicet gratiam auget dt augmentai. » Unde Hieronymus dicit; Quando petimus ut peculiarem vel pnecipuu nobis Deus tribuat panem, ilium pctiiu qui dicit I *JEgo fum panis vi-* cy» *« «nt.
* vsur fvi *de celo defeendi.* Et beatus Cypria· 0*e'"u· ·
» nus: Panis vite Chriftus eft, dt panis hic
» omnium non eft, fed nofter eft, hunc au-
» tem panem dari nobis quotidie poftulamus.
» Ne qui in Chtiflo fumus , dt euchariftiam
* quotidie ad cibum (alutis accipimus , inter·
·» cedente aliquo graviori deliâo dum abfen-
» tes dt non communicantes a aalefli pane
» prohibemur, a Chrifti corpore feparemur ,
» Petimus ergo, ut qui in Chrifto manemus
» dt vivimus, a fiufclificatione ejus dt corpo-
w re non recedamus. Beatus quoque Auguft»- a—a/s»
» nus in libro de bono perfcveranti· : Perfe-
» verandam ergo a domino petunt (anili quan-
» do petunt ne a corpore Chrifti feparentur,
» fed in ea (anilitate permaneant qua nul-
w lum , quo inde fitparari mereantur , crimen
» admittant. Et in collationibus Patnkm dici-
» tur: Cum dicit *hodie,* oftendit cum motidie efle (umendum & hefternam praebitio-
u nem ejus non fiifficere, nifi hodie qutque
» fimiliter fuerit attributus : omnique tempo-
» re hanc ovatiosMrm debere profundere, in-
» digentia ejus quotidiana commonet , quia
» non eft dies in quo non opes fit nobis ht»-
w jus efu ac perceptione cor intertorto noftri /
w hominis confirmare. I

Pnsdiâas auâoritatcs adducit S. Thomas to glofia continua fuper Matthapm , ubi etiam

CHtISTI

·» eit Panis Ole medicina animarum eft, dc-
» ferens vitam per hominem, hunc ergo quo-
» tidie accipe, ut tibi quotidie profit: ficvi-
» ve. ut quotidie merearis accipere, dc Lyra
f» trarians illud Matthm c. *t&Panem naftrum*
» *fuotidmnum,* dicit : Omnia $cramenta ordi-
H nsarar ad hoc facramentum quod petimus
0 quando dicimus t *Panem noftrum ftperfd-*
« *ftanttaiem.* Dicitur autem foperfubftaatialis,
0 quia tranfcttidit vitam corporalem, dt per-
u dwrit ad vitam* acernam . Joannis 6. Ago
»» *fum panis vivus. pn dt* ente *defeendi , fi*
0 yvtj *manducaverit ex hoc pane , vivet in o-*
η *temum* 1 dt petendo hoc facramentum , pe-
»» timus omnia alia qu* ordinantur ad ip-
M fum . Et fubdit Lyra: Lucas evangelifla 5.
0 capite vocat eum panem quotidianum, quia
0 quotidie ipfum fumimns per miniftros eo-
w clefi* qui hoc facramentum percipiunt pro
0 fe & pro tota communitate. « Ex quorum
doôorum auâoritate patet nuod in prediâa
oratione dominica per panem quotidianum fit
fnpcrfubftantialem iatelligkur corpus Chrifti ,
quod In fecramento altaris accipimus , quod
docet nos felvator petere ab eo . Qtm igitur
in prediéla oratione Chriftus nullam fecerit
mentionem de potu aut vino , fed tantummo-
do de pane, manifèftum eft quod fufficit fpe-
cies panis tantum , alioquin iniufticienter Chri-
Aus fuos docuifiet orare difcipnlos . Item
Joannis >. dicitur : *Ecce Agnus Dei, ecce* f«iC
tolbt peccata mundi. Ubi per Auguftinum io*
Oundum omnes doflores intelligitur Chriftus ,
qui figurabatur per agnum pafchaicm come-
ftum in figuram comelLonis huj*s fecntmen-
ti, 3c fic eucharistix fecramentum hoc in lo-
co fub una fpecic fcilicet cotneftibili exprimi-
tur . hem Luce tv habetur de prodigo ,
quod ei patet occidit vitulum feginatum, per
quem Chriftus figniticatur propter grattas pin-
guedinem: qui vitulus occifus manducabatur,
nulla mentione fefht de bibitione, & licet
forte biberent , non tamen fit mentio, tam-
quam de impertinent! , ficut nec de lotione
& dc aliis qu* hujufmodi conviviis fêlent
accidere & fieri , tamquam de impertinent»-D
bus ad intentionem propofitamt ubi inquit
» Lyrà I *diducite vitulum faginatum M epu-*
» *lemur, d· occidite ut* aenduceaivr, id eft ,
» facramentum eucharistic fidelibus miniftra-
v re, in quo immolatur Chriftus , qui eft vi-
» talus faginatus propter gratia pinguedinem,
ut munducemus, quia in primitiva ecclefia non
folum miniftri ecclefia fumchant hoc ferra-
mentum . fed etiam omnis populus quotidie,
ut habetur Aflorum a. *Erant perfevenntes* in
/neftrone *pants.*

Item tertio ex doflrina apoftolica . r. Co-
rinth. 5. inquit Apoftolus: *Pafchc* rnyfram *im-*
molatus eft Chriftus. per quem tranfirc debe-
mus de hoc mundo ad Patrem , ut dicit glofisE w
fe, immolatus eft, quem fcilicet edere debe-
mus · Ubi apoftolus non «fecit, Immolatum
eft vinum , quod bibere debemus, unde «3c
fubdit poftmodum : *itaque epulentur,* & non
dicit, bibamus , es *eqymis fissbmtntis* d* *veri-*
tutis, ubi nullam mentionem Tacit dc vino
aut de potu, fed folum de pane arymo, fe-
cundum quod ecclefia Romana conficit. Item
apoftolus t. Corinth, in fine capitis : *Itaque frm-*
tres ®e> *cum conveniris ad manducandum,* ww-
cem expeOate. Si quit efitril, domi manducet,

cusdurn gloftam Asnbrofii fic exponitur. „1»
» qua fratres mei, cum conrcnto· in mum *s>
·♦ ad fimiltatdinem com* dominica ad man-
* doeendue·. ^fispple , corpus domini, invi-
* cam cxpeâate, fuppie jcjtmi, dum omnes
0 eooveniaut, ut multorem oblatio fimul co*
.» lebrarer . Si quia autan efurit, fupple At
0 impatiens non vult expefbue , dorni man-
p ducet, fcilicet fiaoacibos, id eft. pane ter-
» reno pafcatur, nec poftea eueharifoam fo-
p mat, ut non in judicium, fupple damnatio»
p ni»„conveniatis. * Ecce quam apene βτ ηο>
tanter apoftolus, licet in procedentibus locu-
tus fuerat de modo quem Chriftus tenuerat in
ultima ecena, quando apoftolos in fecerdocea
ordinatis communicavit fub duplici fpecie ,
in fola manducatione fui fermonis impofuit
finem· nullam fimiens mentionem de bibi-
tione , ad manifefte oftendendum , quod fuf-
ficit fub fpecie panis & per modum mandu-
cationis non conficientibus hoc facramentum
fnmere .

Item quarto ex lege divina veteris testamen- b i··» au
ti : Manifestum est enim fecundum apostolum ,
quod omnia vel plurima veteris testamenti
contingebant in figuram eorum qu» funt in novo
testamento : Owme. inquit. *in figuram contin-* ·'· r*. '.
g·"* iUit.* Unde & hujus ferramenti quod
est praecipuum fir pottifimum , atque finis o
mnium aliorum (aeramentorum novis legis ,
plure figure preceflcrunt. Inter quas funt res
praecipua fecundum Magistrum fententiarum in
4. distinflione 8. videlicet panis & vinnm ob-
blita per Melchifedec fub lege natur* , agnus
patchalis, Ac manna fub lege Mofiüca. Sed pe-
nis ftc vinum oblata per Melchifedec fummum
Dei (acerdotem Genefis 14. qui Christum pro*
figuravit, ut dicit Apoftolus ab Hebroos 7. *ITκ*
enim Melchifedec »e» *Sh/em, facerdos Dei fum-*
mi, qui obviavit Jbraha regrefo a code regum,
d* *benedixit ei,* f*i decimer oamem *dimifit A~*
bruham . Primum quidem quta interpretatur rex

gia, neque initium dkrum , neque finem habens,
affimUarus autem /Vio *Dei , monet facerfios in*
sternum , de quo eflam ait Athbrofius fuper
illud Matthci 16. *Accipite ijr comedite ,* Chri-
stus , inquit, fuis difcipulis obtulit in coma, **·*·-· ··
quod Melchifedec reprefentant in figura . Et
m idem in libro de (aeramentis, & allegatur
„ per Magistrum fententiarum in distinflidne
8. ex hoc accipit anteriora effe fecrificia Chri-
stianorum quam Jndcorum, obtulit enim Mel-
chifedec panem ftt vinum , fimilis per omnia
Filio Dei, cui dicitur.* *Tu es facerdos in ater·* Ittt.
«Mk *fecundum ordinem Melchsfedet,* & beatus ·**
Hieronymus fuper illo; » *Cernantibus illis ac-*
cepit, dicit : Poftquam typicum pafcha fue-
rat impletum, & carnes agni cum apofto-
lis comederat, ad verum pafeh· tranQtre-
ditur fecramenjtun , ut ficut *'m* pnefigura-
tione ejus Melchifedec fwnmi Dei fecerdos
penem At vinum oferens fecerat, ipfe quo-
que veritatem fui corporis & feqguinjs fic
figuratum reprefeataret. Per hunc itaque
Melchifedec panis Ac vinum oblata, non le-
Sntur a populo fub utraque Specie fumpu ,
I folum per Melchifedec oblata . Sic etiam
hodie folum fecerdos celebrans femit fob u-
traque (pecle

Simi-

_— „ ftmlfiear mc agna* pafehall* fumpeu* repe- flmo rttur cum VMM» vel hatjufinodi bibitkmc, fed J»/1 cAmeftu·, de fic·* fert· biberint, non tamen «bibttio cadebat fub pracepto. Similiter manna omne delectamentum ia fe haben* fine pracepto bibirioni* fianebetur, quod quidem manna in feripcurù peni* angelorum Ac efca nominatur. Unde Sapienti· rfl. *Efca angelorum* HMtnwffi aMaima riana , & perarum m- *lefiameittum* ia *fb habentem* d* *omnis faporis fuavitatem,* Ac ia Pfakno.· *Penem culi dedit ei» , panem angelorum manducavit homo.* Ia quibo* nulla mentio fit de vino aut de potu . Infuper fangui* in veteri teftameeto oblatus domino in altari (a facerdote,) Ac non - populo vifu* eft immolari, unde Levit. 1. dicitur facerdotibu*: *fundente» per altari» circuitum* , Ac 4. Ibidem. *Pro peccato facerdotis vel etiam totni» mttlfimdtm» facerdos offerat vitulum, cujut fattgumem afpergat contra velum fanduarit, &■ de eodem ponat fuper cor· trua altant, refiduum fundende in bafin altant helocnufli ,* At if. ibidem dicitur. *Sanguinem dedi vobi» ut fuper altare meum expicti» pro a-* ηiMβώ* *veftpi :* In cujus etiam fignum ioli fa┐ cerdotN^vdteri* teftamenti Utebantur libaminibus , Ac his facrificii* que fiebant ex fluida materia, fcilicet oleo Ac vino. Item 1. Regum 1. capite, quidam facerdo* in defideriq populi Ac omnium non (àcrificaatium huncci- bum defiderantium dicebat Ac petebat : *Dimiute me obfeero ad* whmi *pertdm facerdotalem , ut comedam bucellam ponit* ' daa enim partes funt facerdotis facrificantis Ac conficienti·, fcilicet pani* Ac vinum, Ac fub ambabus Ac fub qualibet ipfarum totus Ac integer Chriftus.

Populus itaque non ad ambas partes facerdotis, fed ad unam petit Ac ohfecrat admitti. At ad eam qu· eft fub fpecie panis , ad quam utique admittitur , ut micella corporis dominici ferietur . Hujus infuper figura preceflit, ut inquit Albertus Magnus in tractation· de officio mirtie, in tribus fetis farine, Cenefis tt. cum Abraham federet in hoftio tabernaculi ftii, vidit· tres angelos defcenden- tes per viam, quibus tria fata farine fimile commixta parari fecit in fubcinericio* Ac azymo* pane· ; ,per quod innuitur laicos folum ad unam (pedem debere admitti, eo quod de vino nullam mentionem fecit. Tria vero fata fuiffe narrantur propter triplicem fobftantiam que in hoc facramento continetur , fcilicet corpus , anima , Ac deitas . Similiter in come-' ftione Elu* hujufmodi manducationis facramentali* expreÔùna figura pnaceffit, quando fubcincriciuro panem comedit cum potu aque, nulla faâa mentio·· de vino, in cujo· cibi fortitudine ambulabat quadraginta diebus Ac noélibo* . Patet igitur ex lege divina tam novi quam veteris teftamenti, quod communicare laicos, aut non conficientes, fuffkit fub altera fpecie tantum , fcilicet fbnù , Ac per. confequen* non effe de neceflitate (alutis, five de precepto Chrifti, fumere'fub utraque .

Secundo principaliter probatur ex praxi Chriftit & primo quia in toto evangelio non roperitur, mod Chriftus communicant aliquem ilicum fub «inqot fpecie ; tantummodo duodecim apoftolos, ut patet Joannis ia. ubi duodecim apoftokxum pede* laviflê fertur, dc Jiarci 14. ubi dicitur quod vcfpere fisâo venit eam duodecim apoftol», Ac Luca n. Cum feSe *fidfet* Aom , *difcttbtdt, & duodecim «nno •pofoli* eum eo . Quo» duodecim ante in facerdote* ordinavit» ut dicunt communiter doCiores omne», in eadem cana , per illa verba « *deripite ,* Aoe *efl corpus meum, &, tfoc facite in meam commemorationem,* Ac poftmodum eos communicavit, dc licet pro tunc iblus Chriftus conficeret & non apoftoli / tamen communicavit eo* fub utraque fpecie non ut laicos, fed ut ûcerdote*, dans eis exemplum dc doftrinam, qualiter & ipfi conficientes conficere & fumere deberent . Praeteres 'fi hujufmodi communio fub utraque fpecie fuifiet de necetfitafe falutis, nequaquam matrem alioique utriuf- B que fexu* caros , qui ipfum dominum & mentis dc corporis partibus fequebantur, a prediCta communione exclufirtet , quod tamen videtur fctiiTe, eum exceptis duodecim, ut didum eft, non legantur dide cane interfuirte. Item hoc idem patet ex fatietatibus Chrifti , quibus fatiavit turbae, & difcipulos fuos ante & port fuam refurredionem . Scribitur etenim Matthei 14. At Joannis 9. quod dominus fatiavit quinque millia hominum dc quinque panibus dc duobus pifcibnsAc Marci 8. habetur quod là» tiavit quatuor millia de feptem panibus, in quibus fatietatibus nulla mentio fit de potu aut vino five aqua aut quocumque alio liquore. Et licet non habeatur ex textu, quod fatietate* prêCdUl· fuerint de pane veraciter tranflubftantiaro in coqius Chrifti, tamen veraciter tenendum eft, quod ille panis divina potentia multiplicatu* , dc tam mirabiliter fatians corpora manducantium , typum ôt figuram gerat hujus fanfliflîtni pani*. qui dc culo defeendit & dar vitam mundo. Quia ficut ille pani* ineffabili quadam fuavitate refecit mandu^intium corpora , dc in quadam admiratione omnes fufpendit. ita ut qurrerent ipfum regem facere, di ut ipfum fequerentur ; fic ifte panis cxleftis & fuperfubftantialis replet ineffabili fuavitate animas fe digne fumehtes - Ac ea* fic in fui amorem dc admirationem convertit, ut nihil prêter Chriftum in cordibus ipfarum regnare permittant, D ficque ipfa« attrahat, ut omnibus poftpofitis .currant in odorem unguentorum fuorum.

Unde Chriftus Joannis 6. loquens de pr»dilta fetietate corporali, ait : *j/men amen dico vobit, quoriti» me, non quia vidifis figna , fed quia manducafits ex panibu»,* (ÿ *faturari efti» ,* Ac ftatim poft fubjunxit loqui de hoc facramentili Ac fpirituali pane, fi tamen de fxcramentali intelligitur, ut per predivtam fatietatem corporalem manducerct in fatietatem fpiritualem hujus faniliflimi pani*, de quo ftatim fubjunxit: *Operamini non cibum qui perit fed qui permanet in vitam atemam, quem filitu homini» dabit.* Item poft partionem fuam , At habetur Luce ultimo : *Et faSum efl cum di- Hfcumberet Jefu» in £maus,* cum illis fcilicet duobus difcipüli* Cleopha Ac alio, *accepit panem, benedixit & fregit,* d* *porrigebat illis,* ubi feeundum multo* doflores , corpus fub fpectpania folum eis tradidit, eo quod nullam facit mentionem de vino, unde Auguftinus >n bomilia de concordantia evangeliftarum t „ A ♭ Chrifto fada eft perm!dio impedimenti ul- * que ad facramentum panis, ut unitate coris peri* participata, removeri intelligatur im» peditnentum inimici , ut Chriftus poflit * cegnofci. Item Beda fuper eodem 1 Imp·· ▲aaa » di-

caitrn

» dimentnm permünt efle Dens, donec ad.'
« foenunemum perventitor, fed percepta ve-
» maie corporis Christi, impedimentum ini-
» mid aufertur, ut Christus poffit agnofci.
– Item TheophylaAus: Sed At aliud innuit,
0 quod follicet tumentibus fecrum penem ape-
·' nuntur oculi eorum, ut eum cognofcant,
– uMgiMin enim habet Ac ineffabilem domini
0 caro virtutem. Item gloff» est, At est Be-
M d«: Per panem corpus Christi Ac ejus fan-
0 guinem fignabet.

Item Joannis ultimo Christus manifestavit fe difitipulis fepeem ad mare Tiberiadis, ubi accepit panem Ac pifcem affum, At dabat ds. K quod verbum traftans' Innocentius dieu t 0 Per affum pifcem quem Christus cum fais R» w difiSpulis comedebat, imetbgi debet cor- > pus Christi quod in «a crucn affatum fait. – Vnde beares Creperius >n homiba *xj.* di- 0 cli Per affmn ptfeem iatelligi debet me- 0 diator Dei & hominum, pro npbis paffus. Et potet Ibi nulla mentio fit dc potu vel vino. Item fequtnti die post institutionem pns-d>Oi facramenti Chrksius docuit exemplo At opere non fidum non effe de nccefetate falutis fumere fub utroque fpecie quoad laicos fed nec (impliciter fumptionim prudifti (aeramenti, ut in latrone. cni mox credenti Ac dictori; iweaiewni met Amune, dtm uenenr in regnum reum, promifit dominus peradifam dicem: /fed» mecwm *tru ut pv·^»,* abfeueC quacumque hujus facramenti perceptione. Quod etiam in innumeris martyribus probatum est. qui abique hujus perceptione facramenti ad regna cnlestia felmter pervenerunt, quod Ac de pueris baptizatis fanfla tenet ecdefia.

Item probatur ex fvzxi apoftolica At primitive ecclefic fimul, quia dicitur Afloruan I. Anui: auiem *perfrvemui m ltOnae uf»-*

fanfli, fecundum aloffjm. ut Magiftet hiftorianun in fcholamcis hiftoriis -xponit frailionem panis. Id eft euchanihe, quia in primitiva ecdefia fidele» crebro communicabant, & conveniebant ad percipiendam eucheriIbam: m quo loco feriptura nullam mentio-D nem facit de vino aut de potu. Eodem modo & Albertus Magnus exponit de apoftolis dt de dia fraflione pani».

Item de nullo apoAolorum legitur quod hwfUfmodi communionem duplicis fpeciei prafticavcrint quoad laicos, vel de eo doftrinam ttadiderint aut pneceptum, excepto Paulo a» poflolo, qui recitative Corinthiis narrat, qualiter ChriRus fub duplici fpecie hoc Sacramentum inlliruerat, Ac foium Corinthiis apud quoa fido* erat hujuijnodi confucrudo. Et indubitanter fi faiflet Chrifli pneceptum indiflerenter, quoad omnes, communicatu fab utraque fpecie, fandus Paulus expreffius fcripfiflet dc ipfo tam Corinthiis quam dt aliis fidelibus qui- E bus fuas trarifmtfit epifiolas, pnecipue Romanis qui erant caput mundi, flt Hebntis pro quibus cupiebat *die* anathema ut *eos* lucrifi» ceret. Simillter quilibet apoftolorum Ac evangeiiftarum [illegible]fet aliquid de hujufmodi pas-

JUX'Ü.T"– Φ*5"1 no® fi< prneeptum Chrifti. Idem

** petet ex praxi multorum fenAorum antiquorum, At pnacipue in ecdefia, de fanAa PetroniUa beati Petri apoftoli filia, de qua fa tn

tur beatus Eofebina ad Dnmaifism Portuenietn

ubi refert quomodo beatas Hieronymus vatie At multipliciter fecraaaentum dominicam recommendans, euchariflie fecraanentum fiib fpecie panis ab alio fufeepit, uM. refert verbe ·«vHieroaymi in hunc modum: Kogo vos fra-0 tres, ut domini mei afieratis corpus, qua- « tenu» in fuo lumine videam I^nen, ut fir» w mans fiiper me oculo» fuos, det mihi in- » telleAwn Ac inftruat me in via hac qua » gradiar. His verbis finitis poft longas ora- v none· vir [illegible]fus Tecnun domini cor-0 pas fufciptens ad terram fupànus rediit. Hac. Eufebius.

Sic dc idem beatu» Bufehius in extremis pafitus Tub fpecie pani» communicavit, or de eo feribit beatu* Cynlh» in epiAola ad beatum Auguftinum de mirabilibus gloriofiffiq^l Hieronymi. Illo etiam modo beatu» Ambrofius h» extremi» communicavit de manibus beati Honorati Vercellenfu epifcopi. Idem habetur dc beato Benediôo, de quo in legenda fua dicitur, quod ultima die exitus fui, in oratorium portari fe fecit, dt ibi exitum faum dominici corporis percepione munivit. Item refert beatus Gregorius tertio dialogorum, quod beatus Agapitus papa quemdam claudum At mutum fub um fpecie communicans eum plene fanavit. Item habetur de beata Ixicia, quod ipfe ipiritum non tradidit poft gladii in guttur ejus immeriionem, donec fe» cerdos corpus dominicum ei traderet. Idem de beato Dominico At Francifco & in feultis aliis fenAis habetur per omnia.

Item Wilhelmus in fuo factamentali Hugonem de fanfeo ViOore fub una fpecie artum communicare debuiffe narrat, fub bfe verbis: Quod cum Hugo de fenAo Vfelore exceltentiffimus doAor ultima infirmitate laboraret, corpus domini inftanter petebat fibi D dari, At cum nullum cibum continere poffet, fratres ejus turbationem timentes fimplicem hoftiam illi obtulerunt, quod ille cegnofcens; per Spiritum, ait. miferearer vestri Deus fratres, cur me ita deludere vultis? isre quem^ portastis, non est dominus Deus meus. Et iih attoniti mox corpus domini attulerent. Sed ipfe videns fe non poCe recipere, elovatis in culum ocuKs ac manibus fic oravit w Afcendit Filius ad Patrem At Spiritus ad m Deum qui mific illum, Ac inter hoc verba emifit fpiritum. Ac corpus domini ibidem difperuit. Ecce quam manifesta Ac clare narratione refert hk dofeor fanAum Hsgonem debuiffe fub una tantum (peda communicare.

Tertio principaliter probatur ex doftrIna Ac x« mm» E institutione facrorum conciliorum. Nam ut ha- hetur ex lib. coociborum Ifidori, Ha ia fana jr*?|*/|· V Constantinopoiitana fynodo legitur t Citra ^µ/'''*** w fangrenem ceremonias in ecdefiis caiebra- » mus; it» qtrippe accedimus ad banediftio 0 nm arcanas, Ac fimQificamm participes effe- » Ai tam fimA· carnis quam peetasti fengui- » uls Christi. Iccp quam aperte hac fenAafynodus ponit distiaAioncai inter communtenam laxam Ac lacerdocalem. Nam quoad laicos dicit: Citra fenguinem ceremonias in ecde&s oa-

lebre-

lebramus, fit vocat commuaiooam laicam ce- Bcogebmuur rejicere quam deglutire non vale-
» bant . Et noc est quod dicit . Sed quod
·» priMer dominici calicis haustum traditam
w fit: Ita quippe accedimus ad beoediâieMS »· fibi, non potant eucharistiam deglutire.
* arcanas, & fenâificamut panfeipes etaâi tam Item fimiliter ex cooiHo Rhemenfi osten-
* fenttn canta quam prciofi fenguinis Chri- ditur , & habetur de communione fit confie-
* ni. Nam fi utraque ner» tahu decrati ad lai- erat, distinttione x. capit. Pervenit : ubi de-
cos vel ad feccrdotes fine distinttioM referre- claratur quod fufficit dire eucharistiam five ho-
tur . utique manifestam implicaret cootradkho- stiam inormis fine vino. Nam quidam pres-
nem. Nam ia prima parte excludit fenguioem. byteri in tantum parvipendebant divina my-
cum dicit: Citra (anguinem, dt in fecunda di- steria, ut laico aut femine (aerum corpus tra-
cit: Participes etatti tam (àatt* carni» quam pre- derem ad deferendum infirmis . quos fentta
tiofi fei^uuta. Clarum igitur est boc decretum, fynodus graviter reprehendit, ** statuit, quod
nec aliquo nodo potest inficiar! sut infringi. talis temeraria profumptio amplius fieri non
XL Idem* longe clarius ostendit undecimum Te- debeàt, fed presbyter per feasetipfum debeat
·» letaanm concilium ita dicens: Cum nihil in Binfirmum communicare . In quo decreto fo-
t» divino canone debeat eta oonfafam, nihil lum fit meatio de corpore Christi, dc nullo
* dubium, nil etiam indifcrattun, in collatio- modo de vino aut de (anguine. Tenor veto
'» ne nostri coetus relcttus est canon Toletani * didi decreti est talis : Pervenit ad nori-
* primi concilii, in quo prneeptum est, ut M tiam nostram quod quidam presbyteri ia
» fi quis acceptam a fecerdoce eucharistiam » tantum parvipendant divina mysteria , ut
* non fanpferit, relut fecrilegus repellatur: w laico , aut femino ftcrum corpus Domini
» nec adjetta est ibi difcretio voluntatum, W tradant ad deferendum infirmis, dc quibus
* cum infidelis hoc dc talia infideliter agat , * prohibetur ut nec fecratium ingrediantur ,
» at fidelis accipiat fideliter quod, naturalis il- ·» nec ad altare appropinquent , illis fentta
» lum neccffitas dcglutire non finit. Solet e- »» fenttorum committunt : quod quam fit hor-
r nim humano naturo infirmitas in ipfo mor- * ribile, quamque detestabile , omnium teli-
w tis exitu pmgravata tanto ficcitatis pondere « gioûrum |nimarum advertit prudentia: ideo
» deprimi, ut nullis ciborum illationibus w interdicit per omnis fynodus ne talis te-
„ Sciatur, fed vix tantundem illati delettctur M meraria profumptio ulterius fiat, fed omni
„ poculi gratia fustentari, Quod etiam in mul- C ·» bus modis presbyter per femetipfum infir-
torum exitu vidimus, qui '«ptatum fuis vo- w mum communicet , quod fi aliter fecerit
« tis fecrr communionis expettantes viaticum, ·» gradus fui periculo fubjacebit.
„ collatam fibi a facerdot* eucharistiam ro- Item ex concilio Vormatienfi, eadem distin-
„. jecerunt, quod non infideli tate hoc agerem, ttione, capit. Presbyter, prccipitur quod pref-
„ fed qood poster dominici calicis haustum byter eucharistiam , id est, hostiam, ut dittum
„ traditam fibi non potant eucharistiam dcglu- est, femper habeat paratam, ut quando quis
„ tire. Ex quo decreto manifeste ostenditur, infirmatus fuerit, statitn eum communicet, ne
quod etiam tempore primi concilii Toletani fine communione moriatur , unde dicit Ca-
infirmi tantummodo fols hostia communica- t» non: Presbyter eucharistiam femper habeat
bant, quod patet ex declaratione fuprapofi- * paratam , ut quando quis infirmatus fuerit,
ti decreti. Nam refert quod primum conci- * stadm eum communicet, ne fine cotnmunio-
lium Toletanum fecerat statutum, ut quicum- » ne moriatur, fxper quo ait gloffa . Sanget-
que eucharistiam a fecerdoce acceptam non w nem non procipit fervare, quia opus etat
(umeret , relut facrilcgus repelleretur . Et * nimia cautela in eo fervando. Et addit ar-
quia in hoc decreto non fuerat fatta distin- O* chidiaconus; Addere preterea non est opus:
ttio de voluntate d< neceffitate, cum dc infi- » quia ubi est corpus, ibi est fit ûnguis : dc
delis hxc talia infideliter agat , dc fidelis ac- » in glota fuper capit. Competimus , eadem
cipiat fideliter quod naturalis illum neccffitas distinttione fuper verha: Aut integra perci-
dcglutire non finit I declarata fequetu conci- piant , Hoc intelligo de conficiente: nam infir-
lium quia cum multi fideles in exitu mortis mus , vel fanus, in necetaate fine vino corpus
pofiti , tanto ficcitatit pondere deprimantur . fumere potest. Ex quibus omnibus patet, quod
ut nihil poffint deglutire, nifi aliquo poculen- communio fub utraque fpecie non est dc neces-
to vel liquido mediante , manifestum est quod fitate (alutis , ex quo per facra concilia fanis
tales accipiendo eucharistiam , hostiam fcilicet pariter dc Infirmis concedebarur tantummodo
fine poculo , bona dc fentta intentione , fi fub una fpecie. Item non folum infirmis facer-
eam propter ficcitatcm rejicerent , non incur- dotibus, fed etiam fenis ab eorum qfkiis de-
rerent fecrilegii crimen. Et hoc per experien- politis a fecris conciliis conceffa est unius fpeciei
tiam probant fentti patres in ditto concilio communio, unde distintt. 50. capit. Si epileo- *j».*
v existentes. Quod etiam , inquiunt, in mul- *pus ,* & habetur cx concilio Agathenfi , dici-
» torum exitu vidimus, qui optatum fuis vo- E ·» tur: Quod fi epifeopus , presbyter, aut dia-
» tis, fecre communionis expotyncts viati- * conus capitale crimen commiferit, aut char-
» cqm, coUatam fibi a facerdore eucharistiam ·r tam falfevcrit , aut falfum testimonium di-
·» rejecerunt, non quod infidelitate hoc age· t» xerit , ab officii honore depolitus, in mo-
u rent, fed quod prêter dominici calicis had- * nasterium detrudatur, dc ibi qnamdiu vixe-
·» ttue traditam fibi non poffent eucharistiam u rit, laicam tantummodo communxusera ac-
» dctaudse. Bx quo luce darius patet › mod « dpiar.
fob fob fyade panis tunc temporis facra „ Enmdem modum loquendi habet, distin-
comoumio miatanbatur infirmis , ait enim: n ttione 55. ubi ita didi: Si evangelica me *cav s·*
„ Pnuot doaataid calicis haustum, quia quan- W nitio iraoundiam nec ufijue ad verbum feren-
do eurhartab fine catae ministrabatur, ideo „ tem profiire permittit, ne fi raca fratri fao
tape ex hujufinodi ficcitatis pondere gravati quis dixerit, fit reus gehenne ignis, quali

«pu-

ix*>
cnrirn

putamus parai phôendus est, qui noefo-A»,
lum p^nsa impie percuflk 1· Lrvitici ordi-
nis hoiinrm ministerio fervientem ,fed qua-
<' fi ne· fufeceret ad cadem manos. inftigan-
* te tea fe diabolo raptu» eft ad tracuodiam,
i» ut fuAe non (bluta percutent , fed criatn
». eruent oculum fratri» ? Et quamvis hujaP
? modi axceffus graviori edet pbma pleflen-
» du» , beam tamen fraternisa» tua fecit, eum
» ab odkio presbyteratus removent. Hoc ta-
M m«e foficitndinis tua fit, ut locum ei po-
·» nitenti· cOnftiroas, flt in aliquo eum mo-
» nafterio ntradas , laica fibi tantummodo
* communione concede.

Similiter ex eoneilio Sardicenfi habentur duo decreta de eadem communione laica hu-B jufinodi fi»w tenore . Item Ofius epiicopo» di-

xit : Non minus mala confuetudo , quam
» pemiciofe corruptela . funditus eradicanda
» eft , ne cui liceat epifcopo de civitate fua
ǽ ad aliam tranfire civitatem , manifefia*eft e-
·» nim caufii qua hoc facere tentant » asm nul-
w lu» in hac re inventus fit eplfeopos qui de
* majore civitate ad minorem tranatet, unde
>· apparet avaritia ardore eos inflammari , flt
» ambitioni fervire, & ut dominationem exer-
H ceant. Si ergo omnibus placet , hujufmodi
» pernicies aufteriut vindicetur , m nec lai-
w cam communionem habeat qui talia eft ,
» refponderunt univerfi : Placet. Item idem
* Ofius cpileopus dicit: Etiamfi ulu alias ex-C
·> ftttent temerarius , ut fortifie excufetionem
» afferat quod populi literas acceperit » cum
ɳ manifeftum fit potuifle pauco prendo flt mer-
» cede corrumpi , qui finceram fidem non ha-
h bent, ut clamarent in ecciefiaflt ipfum petere
» viderentur epifcopum , omnino has fraudes
w damnandas efle arbitror, ita ut nec laicam
w in fine communionem talis accifHat , quod
»' fi nobis omnibus placet, ftatuite . Synodus refpondit . Placet . Ex iftis duobus decretis manifefte declaratur , quod communio fecun-dum fe non eft de neceftitatc falutis , alio-quin impie prodiélum concilium ftatuiffet , ut taliter delinquens nec laicam communio-nem in fine acciperet, ait enim.- Ita ut nec D
„ laicam in fine communionem talis accipiat. Per communionem autem laicam quid po-left mtelligi aliud quam communio fimplcx fub una fpecie , fle fub ipfit prccipue , qu-ut communiter minus poteft afferre periculi reverenti» tanto facramento debite , cujuf-modi eft fpecies pams : fit ad hoc funt omnes doClores juris canonici, quibus credendum eft u.pote exercitans flt peritis in arte fua : Unde fuper pratdfelo capite Hofius tbbaa exponit laicam communionem , id eft , cor-pus Chnfti. innocentius·, id eft , viaticum. Hoftieniis ·, Id eft , panem benedfeham , vel corpus Chnfti, flt idem dicit JoanAes Andrea» in novella.

Item Clemens papa (flt habetur de conT··cratiooe › difttnclione 1. capit. Tribus gradi-
„ bus) dicit : Tribus gradibus commifla funt
„ *facramenta* divinorum fecretonim , id eft , presbytero, diacono, flt miniftro, qui cum timore flt tremore clericorum reliquias cor· poris domini euftodire debent , flt fequi-tur ibidem : Tanta in altari certo holocan-fta offerantur, quanta populo fufflcere de-beant . quod fi remanicrint , in craftinum non refervemut, fed cum timore flt tremo-

», re derieorasa diligearie eordumanrar . Qri autem Mdaa corporis dooüai que m fea>-rio reliât fitnt , coafumunt , nou fladai ad accipiendos commîmes dboe coeveniaM. Ec-ee quam manifefte la pnsdifeo catxma habe-tur, quod reliqui· corporis dosaiai coflodien-d· fiuM cum magna clericorum diligentia, flt nulla petdtus fit amatio de reliquiis vini snt Angolais , nec de cuftodia ipfius , de cujus minea euftodia, fi fuHfet ia ufis , potias de-boiiet cartels adhiberi, flt ordinatio five fta-nuum fieri, eum in ipfo
mineat periculum . Item la fynodus Bo-mana, coi beatas Leo ps
Quibus , de tjoafecrstione
veritate corporis dt Anguinis Chrifti in hoc Aeramento, inrer cetera ita dicit : Idem eft corpus de quo diOum eft : Cam mm oesv *tjt*

hoc corpus aquila funt , qua alis circumvo-lant fpiritualibus , unde flt idem corpus Chri-fti edimus, ut vita «terna poffimus efle par-ticipes , ubi notanter fanfla fynodus corpori Chrifti ibli illam copulativam attribuit ; cem ·re, flte. ad oftendendum quod fub fpecie panis , fub qua , ex vi converfionis verbo-rum , eft proprie corpus Chnfti, vere & rea-liter ac integre utnimque contineatur , feili-eet caro Chnfti fle fanguis , flt quacumque alia fe habent ad perfectionem Chrifti ex na-turali flt reali concomitantia , flt quod idem corpus Chrifti edimus, nulla mentione ftâa de fanguine, aut dc vino , five de potu, ut vita ctern· pofiKmurefie participes : ad oftets-dendum quod foflkit fumere fub una fpecie, noviflime vero declaravit hoc (aerum Con-ftantienfe concilium, cujus tenorem papa Msr-tinus V. in quadam bulla fua interierit , quam pro pnsfenti recitare gratia brevitatis omitto.

Quanta autem fit auftoritat (actorum con- λ·Oμ «μ *
citiorum , oftendit Auguftinua ad Januarium
„ lu dicens : Conciliorum in ecciefia eft fa- ⁷ ►*· ·■>
„ luberrima auftoritat , quibus ecclefi· ne-
„ gotia terminantur , flt in libro de fide
„ catholica idem dicit : 8i qius aliqua» feri- a.
„ pturis prater illas quas ecciefia catholica
„ recipit flt in suâoritate habendas efle tra-didit, fuerit veneratus, dsathema fit. Item Ojo *· »·"►
„ Gregorius , flt habetur diftinâione 15.
„ eut fanôi evangelii quatuor libros , flc
„ quatuor concilia fufeipere flt venerari me
„ fateor . Et fabdit : CunAas veto peribnas quas profata veneranda concilia venerantur, veneror , fit quas refponnt , refpoo. Quia
„ dum univerfau funt confenfu conftituta, fe ,
W flt non ilia deftruit, quifquto prm&impferit
„ aut folvere quo» ligant, ant liparc quos fol-
„ vunt, nec miram, cum ipfe fecra generalia concilia regantur flt dirigantur a Spiritu Aik
E«o, imo ab ipfo Jefu Chrifto. Nam fi ipfe dominus promdlt fe efle in seedio duorum vel trium In nomine ipfius congregatorum « quan-to magis erit in medio petram feniocum om-nium Chrifti fidelium in Acria conciliis géné-ralités congregatorum ? quod exprefie tanéH apoftoli exemplo declaraverunt AA. 15. ubi profidea
fentiam in concilio Spiritui fimflo attri-buerunt , vel potius iafinuaverant, dicentes in fua epiftola decretali : H/asn qjf JJsMmb Jha-*Ao d"* mdu : quod etiam atteftatw Cnleftl-nus papa ad fynodum in Ephefo conftitutam 1

fanât taftatw praftntiam co^re-
I***® "o Mmmb . Certam sft enta» «nod
--.. ' T* ■* P.*.* vetiam ncftra
-***'» » *· evangelio ifta fententia
-- « de» «W M» (eagiqpafi *fvnti* µ
«MM» CM», Al <p eg* /tad M Md» «OHMI.
cam fa fit, asm me haie tua brevi
«WMvo Spiritus feafeus deed,) quanto *»>
g* Mm smk inMreflê credamtas, quando m
wman convenit tanta turbafanâoeum. San-
ânm nemtpe eft pro debita veaerarieoe
eondHam, fa quo «tique nuise apoflolorum
fraqwmiffima alitas quara Jegirou* eongre-
gatioitis afpicienda reverentia eft . Nunquam
his défait magMcr quem receperant pradi-
candum» adfuit femper üa dominai Ac ma-
gtfter . fed nee docentes ,e fao doâore de-
fard funt : docebat iHe qui auferat, doce-
bat qui dixerat quod docerent : docebat qui
in apofiolis fuit fe eoofirmat audiri . Hnc
Carieftbra».

Item Dsmifin papa ad Aurelium archiepfe fcopum de fitrvandis canonibus fanâorum patrum flt decretis in ooocilio editis, prout refert Ifidorus io libro coociiiontm , ita feribttReverendiffimo fratri dc coepiftopo Aurelio Damaius : Scripta fanâitatM tuft debita vertetione fafcepimus» ia quibus fitite vanerarienem ac prudentiam tuam apoftolica inftituta , ut dignam erat , cognovimus. Qua de ro quadam «a his, que petifti, mifimus & quadam adhuc cum iterum tniferh, safetere cupimus. Nullam tamen a beato Petro principe apoftotarthn five predecefforum noArorum prmermifimus, dc quorum ftatutis aliquid per Ammonium presbyterum, Ac Felicem diaconum fab certis figoaculis non mitteremus. Qu» te dc cuftodire optamus Ac aliis pradicanda ac publicanda mandamus, ut ab omnibus inviolate debita veneratione cuftodiantur At inviolate ferventur , atque ab omnibus faturis temporibus diligenter venerentur . Quod violatores voluntarii canonum graviter a fandiis patribus judicantur. At a Spiritu fandlo, cujus inftindlu ac dono didlati funt, damnantur, qui blafpht*Dmare Spiritum iandlnm non incongrue videntur / Ac quia contta eofaem fanftos canenes non neceffitase compulfi , fed Hbenter, ut prolixum eft, aliquid aut proterve agunt , aut loqui pnsfamvnt . aut facere volentibus fponte confentiunt : talis enim profamptio manifefte unum genus est blatpbcmantium Spiritum fandlum, qui, ut jam prolibatum est , contra eum agunt . cujus impubi Ac gratia iidem fandli editi funt canones. Diabolica vero nequitia pleroiqoe fubtdirer fallere folet , Ac iu quorumdam imprudentiam per fimilitudioem pietatis fasdimme illudit, ut pro falubribas nocitura perfaadeat: idcirco norma fanfaorum canonum , qui funt Spiritu Dei conditi Ac totins mundi reverentia confecmf, fideliter a nobis est fcienda , Ac diligenter tradenda , neque quoquomodo fandiorum patrum statuta, abfepe inevitabili oeceffitate . quod abfit, trustai Alamur, fed fideliffime per ea gradient·», cum eis qui eoa instinfau cooderuat divino, mercedis glori»ta Aclabotie CMrainm eorum meritis » auxiliantc do-

•sare dignator *igk* Spiritus fandius , in cujus A nomine in hac AaAa fynodo congregati fuarae» Arnen.

Quarto principaliter probatur ex confuerodine ecdena , que ex aatiquiffimis temporibus Ac ex multis centenis annorum fait unitcrfaliter in oedefiam introduAa.. Sont enim ultra ducentos Ac trecentos annos , vd faltem prone, quibus doâorvs catholici in libris fuis Ac Kriptis ceperunt laudare Ac approbare univerfitlem ecctafic eonfaerodinem in communione fub una fpecie. ut paulo post patebit in allegatione dôâorum . Citrum autem est quod hnc cvnfaetudo non fait uno die , aut mo menfe » feu tuto anno in ecclefiam univerfaUcer introduâa. imo nullus doâorum Ipfam laudantium Ac approbantium potuit aut fcivit affignarc temporis originem . quo hnc confuetudo univerfalitvr ortum habuerit, propter antiquitatem fuam i onde indubitanter tenendum est quod cortimonio fub utraque fpecie nunquam fait in ecclefia Dei univerfali , fed fecundum varium exemplum Christi , varia fuit femper habita confuetudo. Christus enim in caena fub duplici fpecie tradidit, instante fua peffione : fed post refurreâionem fuam legitur , fecundum intentionem fandiorum, confecilfe fub fala fpecie panis , ut patuit fuperius , quando in Ematis cognoverunt eum duo difcipuli in fraâionc panis. Sic etiam Ac de primitiva ecclefia Ac de apostolis legitur ia Hiernlblymis , quod erant perfeverantes in finitione panis. Ac communicatione , Aâorum a. quod fatelligitur de communion· penis fanât » ut in procedentibus fait declaratum : At Corinthii fab duplici fpecie communicabant , ut patet per apostolum , Ac fic communiter femper manfit hujufmodi diverfitas communionis laicalis, fab una vel fub duplici fpecie, donec propter pericula Ac varios errores, univerfalis ecclcur confuetudo obtinuit communionem unius fpeciei, cujus coafuetudlnis principiem aut initium, nec in memoriis hominum, nec in fcriptis doAoram, aut ia annalibus fcribentium repetitur .' Et cum conftierodo, cujus initii memoria non habetur, jure statuti habenda fit , ut dicunt leges, utique pro lege habenda est Ac tenenda.

Quanta autem fit auflorkas confuetudinis ecclefi* Roman», oftendit Auguftinus In libel- lo de cura pro mortuis agenda , qui ait : „ Quod fi nulla effet auâoritas facro fcripro- „ ro, qu» doceret orare pro defanilis, tanta „ est auâoritas ecclefi» Romana, quod pro v lege firmiffima fine dubitatione est tenen- „ da . Similiter fanflus Thomas fecunda a. questione 10. articulo ia. dicit: maximam „ auâoritatem habet ecclefie confuetudo, qn» „ femper in omnibus est cmulanda.* quia Ac „ ipfa doâriaa catholicorum doâonim ab ec- „ clefia auâoritatem habet . Unde fisbdit : E., Quo magis standum est audloriuti eccie- quam Augustini vel Hieronymi vel cujfcumquue dodlotis.

Qualiter autem tranfereflores confirttudinum coercendi fim , ostendit Augustinus ad Cafalanum presbyterum . Ac habetur distinâine *· capite , In his rebus I Qui dicit , »» quod mos populi Dei , Ac instituta man joram pro lege tenenda funt. At ficut pr»varicatores fagum divinarum, ita comemprores confaetudinum ecclefiasticarom eoercendi font. Et in libro coofcflioom ita dicit ·' x», Qu·

sas.4·

cnaisTi ro morum diverfûatc vitanda font, nt p··

» dine aut lege famatum nulla civis au* pe-
» *ngrini* libidine violetur. Turpi* efl enim
• omnis pars univerfo fuo non congroens.
« Item Atçufttnns fecere contra contectudi-
» nem prohibet cpiftola *1. ad Hieronymum
* iu dicem: Contra ecdcfia fandatittmum
» *stodvua* nemo fentiat. Item Damafeenus U-
‹ bro 4. fententiarum fuarum. Semper eoo-
fuetudo ccctefoe fervaada efl, te contrarium
dogmatisantes te faam praxin confirmantes
non funt audiendi. Item Hieronymus in qua-
dam epMola contra Vigilantium: Qsud pe-
p cede efl in manus famerc quod ecclefia non B..
„ recipit? nifi forte Balfemum mihi, te Bar-
p bclutn, & Thefeuram Manichsi, te ridicu-
p lum nomen Lenfibom proferas, t^c. Cum
igitur ecclefia non recipit m communione lai-
ta utramque
ridiculum eft

p lum fit, quia non qnod inerat te 00 oafe*
n quteat hominem, fed qnod exit fie ore;
videtur fine dubio a tanto aufeare non efe
µ fe pnscpptum, nifi hunc cibum ad Ptem
„ propheticam referas, quem pro magno pras»
„ «io dominus fanta* pollicetur fids; Jface
„ fut *fervetM* afab, sstwifrnehmr, tw meem
« </i»riero. Hic est roun cibus in quo yita
„ difimitur nterna, quo quifipds luerit do·
„ fraudatus, morte morietur. Quandoquidem
p pani* vivus atque cnlestis ipfe dominus est,
p qui vitam dat huic mundo. Unde te ipfe
au ı *Nifi ntMuUMvtfitu* rome» aream d* A*-/··»··'
„ Aerior *fiutgmMiK* meem, non AaAcAûû fatam
„ «ferwaar. Erat ergo pani* aliqui*, de quo
p prcforipferat edendum paradiG incoli*; qui*
p ille? accipe quem dicat: Ameas, inquit, *&*· **·
p eapeforvm wmdMcefar Aorno. Eat enim bo-
p nua pani* › fi facias voluntatem Deb; vi*
», fcire quam bonus pani·? ipfe Filfas man-
p dum hunc panem» de quo ait: Jfetu cr-
Λ feu e/ nr vefimrate* *Ptrit* mei, *φά*
ia colite/·. H«c Ambrofius, ubi primo no-
tandum quod hic doctor fantafffimus d u-
nu* ex quatuor columnis ecclefie, veraci-
ter fe fondât in facra feripeura te in do-
tata* Christi. Deinde notandum est qood

itione 9). artic. 1. „ *SIcva* enim falferiu* ef
„ fet, qui aliqua proponeret ex parte alicu-
p ju* qua non eflimt ei commifia, iu vitium
„ falfiuti* incurrit, qui ex parte ecdcfin cul-
M tum exhibet Deo contra modum divina au-
p aoritste ab ecclefia coafUtutum, te anicu-
„ b 1. Si enim aliquid fit, quod quantum
„ efl de fe, nou pertinet ad Dei gloriam uo-C i.
„ *que* ad hoc quod mens feratur in Deum t
p aut quod carnis concwUcencia* moderate
„ refrenentur, aut etiamu fi* pnttcr Pei te
„ ecdcfis infiitutionem vd confuetudinem
««,! »« »· * communem, que fecundum Auguflimun pro
*ı » lege habenda efl, totum hoc reputandum
m efl faperfiuum te fuperflitiofam, d'c. Cum
itaque dita communio fub utraque fpecie,
quoad laicos, fit contra communem confue-
tudinem ecclefie, utique timcwm fuperfiua
repellenda eft Manifeftum eft antem quod
ùm a multis centenis annorum, prodita con»
fuctudo communicandi laicos feu non confi-
cientes, fub una fpecie tantum,' fodicet panis,
in ecclefiam, nemine contradicente, univer-
feliter introduta eft, ut patebit ftatim ex di-
Ths dotaxum de hac confuctudine mentio-
nem facientibus.

dicit; Videtur fine dubio a tanto auàore
non efle pmceptum, ubi dicit, Sine di>
„ bio, omnem ambiguitatem excludens, non
„ ede pnsceprom. Tertio notandum est ex

quod boc fpiritualiter intriUgendum est, de
qrirituali manducatiooe, ut patet per totum
refiduum quod fequitur: Hin hunc cibum ad
illnm propheticum referas, jtam beatiflunus
noster Hieronymus, ut fapcriu» fait allegatu*,
loquitur de duplici carne Christi, videlicet
fplmuali fit divina, de qua teselUgitur illa

lies tenet, est vere, realiter, te in propria
Dpcrfotu ipfe Christus te hoc fecramento, te
non fpiritualiter tantum.

item fdem B. Hieronymo* faper Leviticum
ita dicit*. De hac quidem beetle quo teChri-
sti commemofariooc mirabiliter fit, edese li-
cet; de bac veto quant Chrisras fa era erode
obtulit, fecundum fc nulli edere beet, ubi
notanter dicit, Edere, * nullam montiemem
facit de Bibere, & habetur de conficcratteoe
dlstintaone a. De hac. w Item beatus Hiero-c*·*
v nymua in quodam fermone dicit: ■teguli
„ autem accipiunt Christum dominum, ft te
», fingulis pordonibw toaua eat, nec per fin-
« gufos comminuitur, fed teMgrum fe probet
„ in fingulis Bt habetur de «oafeoMteM fe-
Estintaoae a. Staguli. Itetn▲ qgusttet» te «gfi-
stoit ad Ircmrom.·—*, ChrisuB^pente est, de^
„ quo qui manducat, vivet in maroum, ft

«, ·--'-ir·'ı
ı *] "** *,"
atefcXi a,
"

Quinto principaliter probatur per fantawutn
^ oru,n attcftationcm, qui in locis quodam-
modo innumeri* de hujufmodi fecramento te
communione facientes mentionem, nihil de
potu aut yiao memorati funt, fed tantummo-
do de corpore Chnfti, five de pane aut efca
locuti funt: per hoc oftendentes fuficere fub
fola fpecie panis fumere divinUfimss euchari-
ftia iacramentum, Unde Ambrofius in libro
de facramenti·„ Ifta efca quam accipis, ifte
„ panis vivus qui de culo dcfccndit, vit» e-
n renue fubftantiam adminiftrtt. Et quicum-
v que hunc panem manducaverit, non morio-
m tur in ctemum, quia corpus eft Chrifti te
habetur de confecratiooe diftintaone a. capi-
te, Revera. Idem eadem diftintaone, follicet
confecratiooe, in multis capituli*, videlicet

tur de coqfecretione ‹Bst- a. Christus. Item
in fermoot de verbi* donate!, te habetur in

bus locis manifeste habetur qnod fiunptto nu-
ju* facramenti fuffidt tantum fob fpecie pa-
nis. Item idem Ambrofius in libro de para-

fratres, manducare penem team, ne for-
te fumamus, id eat, confumanras ilium,
te postea quod manducemus noa inveni·»
tout: manducator Christus, vivit mandu·t

canm » quia farrexit ocdfin, Me quando A
asnro ■andncaôuM , pane· da iBo Helmut. Et

Icimur, quod oorpos ipfim manducamus . Ecce Auguft. in prndîâis omnibus folum mentionem facit de mm , dt nullam de

„ Item Hilaria· didt, & habetur de confite dift. a. Si non fiant tant* peccata ut
„ quto excommunicetur, non ft debet a me-
„ dieina corporis domini noftri Jefu Chrifti
„ fepanuu . Item idem de Trinitate, & ha-B
m betor de confec. dtft. s. In Chrifto Pater,
„ dc Cbriflus in nobis eft, unum in his efle
„ no· faciat. Si vero carnem corporis noftri
„ Chriftus aflumpfit , flt vere ille homo qui
▸, Wx Maria natus fiait, Cbriflus eft , nofipie
vero fub myfterio carnem corporis ejus
,> fotnimps, dc ner hoc unum erimus , quia
„ Pater in eo eft. dc Cbriflus fo nobis. In
quibus fimiliter Hilarius de potu nullam facit amationem . Quid plora f longum effet narrare antiquorum fandorum dodorum dide, per quit videntur omnia innuere fuffi-
ciantiam communionis feçr* fub um fpecie . Sod jam oculos noflro· dirigamus ad dodo-
rm pofteriores , qui tamen nos dc hanc no-C
vitatam per plura centena annorum precefe ferunt, quorum dida dt, fententi· fequuntur in hunc modum .

u-wtaito· In primis lgitur occurrit antiquiflimus do-
•afc* · dor dt fummus pontifex Innocentius in uadatu de oficio rnifl*, panicula quarta de feramento eucharifti· , capite . Utram pani·
fine vino vel e contrario valeat confecrari . Ubi inter cetera ita loquitur: „ Si vero vi-
„ num inveniri non poflrt , vel aliquo cafu
„ defuerit, quatitur utrum neceffitate vel ca-
„ fu cogente , fola panis materia poffit in eu-
„ chariftiam confecrari , ficut fub fola panis
„ fpecie debet eucharifliа fervari. Et infra ~ Magnus tenuit dr credidit, quod ecclefi· poȩ
concludit; In iis itaque regionibus, in qui-D
„ bus alterutram inveniri non poteft, licite
v poflet alteram fine altero confecrari, minus
„ enim ignorantia, quam neccffitas, vel ne-
„ gligentia quam dtmcultas , excufat. " H*c Innocentius. In quibo· verbis.hic dodor affirmative ponit prunum , quod fub fola panis fpecie debet eucharistia fervari; fecundum , quod in iit regionibus, In quibus alterutrum inveniri non poteft, licite poffit alterum fine •ltero confecrari , qu· nuito modo poflent flare in veritate , fi communio fub utraqne fpecie effet de prmeepto Chrifti.

usmUm s· Item Alexander de Ales dodor antiquus ,
"·. folemni, de profondus in dodrina divina pariter dc humana, de fend· vit* , magnaque E
audoritatis in tota fchola theologi*, in 4. parte fu· fumm» de materia facramenti eucharifti· qnarit, utrum liceat corpus Chrifti fumere ftu» fpecie panis tantum, uve fub fpecie vini . Et lÿfpondeodo ad illud dubium, dicit quod quia Cbriflus integre fumitur fub utraque fpecfe , bene licet Chriftum fiimete fob fpecie panis tantum , ficut fere fit a laicis uIriqM in ecclefia. Quod autem dicit canon , Compertura·, intelÊgitur de conficiente. Ecclefh atuem ilhsd fecramenram difpcnfere con-

fitevit fub fpecie penis tantum , turn propter. periculum effufionis quod forte accidere, fi fab fpecie vini difpenfaretur, urn propter vitii infidelitatis amotionem, quod ft non immérité funplicium mentibus ingereret, fi femper fub fpaciebut pania & vini daretur , quiat fi ita fiaret, poflènt; fimplkes credere. qOod Cbriflus non contineretur integer fub altera fpecie, ficut contigit quandoque , unde aliquibus retbgiofis petentibus & inflantibus ut fub utraque fpecie fumerent hoe facramentum , facerdota quodam pio celebrante, cum faceret ftaûionem , concavum paten* totum viftim eft ropleri fenguinc. Ad quod obftupuerunt ipfe dt circumflantes ; fed cüm conjungeret fecerdos partes hoftic. totus ille fanguis vifus eft reintrare , dc fic petitioni dt tentation! illorum fuit penitus fatisfadum . Et in feripto fuo fuper joannem, ubi exponens illud Joanais 6. *Nifi manducaveritis cantem fibi hominiz*, dcc. dicit quod folus fecerdos compiunicat fenguini. Reliqui vero, fcilicet non feerificantts , communicant corpori. H

ANNO CNairrt »v·

Item Albertus Magnus fummus philofophus Atwm>« M*·
dc maximus theologus fandeque vit* , qui de ·"" '
in vita de poft mortem claruit miraculis · In tradaru de corpore Chrifti dieit : „ Hoc eft «»'■ ■_ ^^.
„ quod dicitur 1. Regum a. in defiderio po-
„ puh hunc cibum dtfiderantis· *Dimitte me* ζὺ**M.
„ *obfccro ai unam partem facfnfotalem* , er ce-
medam bucellam panit. Unica enim dt fingularfs pars fecetdotalts eft hoftia corporis
„ Chrifti, ad quam populus admittitur ut buc-
„ cela corporis dominici fatietur . Et confe-
„ quenter fubdit figuram unius fpeciei in tri-
„ bus fatis , dicens: ' Et hoc eft figuratum GeneGs 18. „ ubi dicitur, cum Abraham fe-
„ deret in oftio tabernaculi fid , vidit tret
„ angelos defeendentes per viam, quibus tria
„ fata farine fimil· commixta parari fecit in fobcineritios dc atymos panes . " Hac Albertus , per qu· innuit laicos folum ad unam fpeciem efle admittendos , co quod de vino nullam fecit mentionem. Item idem Albertus
fet difpenfere cum facerdotibus , in partibus in quibus vinum non repetitur, quod cum fola hoftia poflent conficere. Cujus verba in propria forma funt qua fequuntur, dc habentur in trsdatu de officio mill», circa finem.„ Ad o*| sm.
„ hoc autem quod queritur de terris in qui-
„ bus vinum nullo modo poffit haberi, di- "" ·
„ cendum videtur quod dc hoc confultatio ad
v curiam haberi debeat , quid fit agendum t
„ tamen propter intolerabile damnum anima-
„ rum , quod incurritur ex facramenti defe-
„ flu , videretur mihi efle cum talibus difpen-
„ fendum, ut corpus Chrifti fine calice habe-
„ rent, & conficerent fecramentum. Quia fi-
v cut patet pt-r ante dkla, corpus non eft fe
ne fenguinc, dc anima , dc deitate , quamvis non fit ibi fanguis ex virtute confecrationia facramenti. Hec Aibertus .

Item beatus Thomas difcipulus ejufdem Al- Snftw TW·
berti Magni, qui foit exceilentifiimi ingenii, imo potius angelici quam humani, diligentiffimi ftudii, humillimi judicii, fle omni omnino fpoliatus inordinata paffioM, viae fen&fe fioul, qui fcientiam foam plus oratione flt mediariooe, quam Audio dc leAione a domino promeruit. Quoties enim fenitas Dei difpuore, legere, fctibere, vel diflare voluit,

!>rins ad orationis fecretum accedit, 8c indeA urgens inveniebat fic in promptu, quod feri- e' ⌒T' beret vel differet , quafi in libro aliquo di- diciffst . Hoc doAor cum quadam node ora- tioni infifteret, (ancti apoftoli Petrus & Pau- los ipfum de textu dubio feriptune prophé- tie* pkniffime inftnixerunt, cujus dodrinae flt ipfe prima Veritas teftimonimu perhibuit . Nam poftquam ediderat officium corpori Chri- fti, flt feripferat materiam In tertia pane hu- jus diviniffuni Aeramenti, orante, ab imagine Chrifti crucifixi talis vox audita *çA,* bene icri- „ pfifti de me Thoma , quam ergo recipies „ pro tuo labore mercedem F 'flt refpondit » fanflus Thomas i Domine , non aliam mer- », cedrm recipiam nifi triplum. * AudiamusB igitur quid talis ac tantus doflor dicat in ma- teria noftra. Ecce ipfe in j. pene fumrn* fuz , qusftione 80. articulo I a. movens In *-'-'ol.'" fonn' articulum - In refponfione ad j. arti-» 'co-ran culum fic dicit: » Circa hujus facramenti u- ·· Cim duo poflhnt confiderari , unum ex par- » te ipfius facramenti, aliud ex parre (iimen- * tium . Ex pane ipfius facramenti convenit » quod utrumque fumatur, fcilicet corpus & η fanguis, quia In utroque confiftit perfeflio facramenti, fle ideo quia ad facerdotem per- tinet hoc (aeramentum confectare , & per- ficere , nullo modo debet corpus Chrifti fumere fine fanguine. Ex parte autem fu- mentium , reverentia fumpia requiritur flcC cautela , ne aliud accidat quod vergat ad injuriam tanti my(1erii, quod pnecipue pof- fet accidere in fanguinis, fufeeptione , qui quidem fi incaute (umeretur , de facili pof- fet effundi . Et quia crefecnte multitudine populi Chriftian;, In qua continentur fenes , juvenes , fle parvuli, quorum quidam non funt tant* diferetionis , ut cautelam debi- tam circa ufum hujufmodi ftcramenti adhi- beant , ideo provide In quibufdam ecclefiis fervatur, ut populo fanguis fumendus non detur , fed folum a (acerdotibus fumatur . » Hzc ille .

Ad rationes vero quas adducit in oppofitum refpondet ut fequitur, fle primo ad auflorita- tem Gelafii,qur habetur de confecratione di- ftinthone a. Competimus, dicit quod Gela- « fin s papa loquitur quantum ad faccrdotes , » qui ficut totum confecrant Aeramentum, ita » etiam toti communicare debent: Ut enim v legitur in concilio Toletano : Quale erit fa- ., erificium, ubi nec ipfe facrificans effe dtgtn> „ fcitur ? Ad fecundum , de perfeftione hujus „ facramenti , dicit quod perfeflio hujus fecra- „ menti non eft in nfu fidelium, fed in confe- „ cratione msteriz. Et ideo nihil derogat pcr-i u feiboni hujus facramenti, fi populus fumat „ corpus fine fanguine ,- dummodo fecerdos „ eonfccrans fumat utrumque. Ad tertium de v reprefentatione dominiez paflionis, dicit , E „ quod reprzfentatio dominiez paffionis agitur „ in ipfa confecratione hujus facramenti, in „ qua non debet corpus fine Anguine confie- ., crari, poteft autem a populo corpus fine fan- „ guine fumi , nec exinde eidem aliquod fe- v quitur detrimentum , quia facerdo» in perfo- ., na omnium Anguinem offert 8c iumû , flt . fub utraque fpecie totus Chriftus continetur, , ui fupra habitum eft - Hzc fenftus Thomas in propriis terminis. Item idem in poftilla fu- J«n- . pcl loanncm dicit: Propter periculum effu- „ fionis-in aliquibus ecclefiis fervatur, ut (alus „ facerdos communicet *fenguini, reliqui vero cwairri M corpori, Nec tamen «ft cootra feMentiaqs MU. „ dominiqüia qui communicat corpori, com* 4 „ muniat etiam fenguini, cum âjb utroque „ fpecie totus Chriftus contineatur, etiam qwm* „ tum ad corpus fle (anguinem. Sed fub fpecie- „ bus panis continetur corpus Chrifti ex vi eon> „ verfionis , (anguinis veto ex naturali conco- „ mitantia. Sub fpecsebus vero vini contine- „ tur fanguis Chrifti> ex vi converfionis, cor- „ pus vero ex concomitantia . Hrc ille, qui fle „ paulo fuperius declarans, quid inteOigat per „ id quod dicit, In plerifque locis, InquibuP „ dam ecclefiis , dicit, ubi miniftri altatis con- „ tinue flt corpoti fle (anguini communicant. Per que verba manifefte declarat quod tempore fuo in nulla ecclefia laici communicabant fub utraque fpecie, nifi folum miniftri altaris, & hoc folum in quibufdam, fle non in omnibus. Item idem doflor in feripto fuo fuper 4. femen» tiarum , diftinflione 11. fic arguit uno articulo ; .. Communicatio corporis & fanguinis domini %***. ▸ „ «qualiter debetur omnibus membris Chrifti, ** „ fed aliis datur corpus Chrifti fine fanguine, .. ergo feéerdos (altem a fumptinne (anguinis .. abftinere poteft. Refpondet pnefatus doOor, .. quod perfeftio hujus facramenti ia utroque confiftit, flt ideo facerdos celebrans qui ake- rum tantum (umeret, imperfefle fecramen- „ tum perageret. Unde reus iacrilegii fecundum canones judicatur, de confecr. dift. a. cap. Comperimus. Secus autem de aliis, qui iftud „ (aeramentum non perficiunt, quia eis fubtra* „ hitur (anguis propter effufionis periculum . „ Unde fit faceidos in parafée ve, quando non „ confecrat, corpus fine (anguine fixnit. Item idem fanftus Thomas in 4. diffinit 11. qusr- ftione a. in refponfione ad j. articulum primi articuli dicit : Ad tertium dicendum, quod populo non datur fanguis propter periculum ef- fufionis . quia citius una gutta fanguinis laber> tur, quam aliqua particula corporis. Unde mi* niftris altaris , fecundum confuetudinem ali- quorum, datur participatio (anguinis, de qui-» pbus pnefumitur quod in talibus magis fint cau- ti. In lege etiam veteri de libaminibus nihil habebant offerentes, fed foli fiteerdotes , per qur ugnificabatur cibus hujus (aeramenti- H*c S. doflor.

Item idem deflor in alio loco dicit quod iaicis debet dari (implex vinum, non coniê- cratum , aut aqua, pro ablutione, non tamen propter myfterinm aliquod , fed ut laventur ora fumonrium, ne maneant aliqua reliquia eucharifflc intra dentes vel gingivas , & et- iam ut non fervetur eucharifflia in ora pro- pter maleficium exercendum, itf expertum fuit temporexAmbrpfii, quo in tnmce apum ho* ftia confecrata per unam mulierem fuit ferrata, 'tw ·Ж**'. „ fle abfcondita, ut apes augerentur. Et ulterius ćfs ·* rai dicit, quod facerdoti femel fufficit in die com- "iç,'ii'ÿÿ municare , aliis autem probetis perieris fuf- ficit de oAava in olfevam, communiori autem populo, qui non eft magna devotione occu- patus, ad minus femel in anno. Et confequor- ter d-"it: ., Sacerdos porrigens aliis eucliari- „ stiam fub una (pecie, potest illa vel fimilia „ verba proferre I Corpus fle (anguis domini „ nostri jriu Christi proficiat tibi in vitam e- ternam , & non (bhirn, Corpus domini no- „ stri, fle dans vinum fimplex pro ablutione,

do*

debet vel potest dicere. In marine domini A
AïriT! " nostri Jefli Christig Amen.

* '° cpibus dktus doctor hanc veritatcn> £4*1 caahoKcss ex propofito Ac intentione proloquitur. Nam in fermonibus de corpore Christi; fermoM 19. ad longum (parium, At per medium femestis, fub tali titulo*. » Secundo quatitur quare populus non „ accipiat fimguinem, ficut feccrdos, fub fpe„ cie vini. " Profcquitur refpondens Ac «Signans triplicem rationem quam ibidem deducit ad longum. Similiter Ac in compendio theologica veritatis » Ac in questionibus de {aeramentis. Ac ia multis aliis locis. Quoad pradiâum dortorem pro pnelenti dfela alle-B gationes fofficiant.

« *mmmb Item Bonavcntura dortorum utique devotiffimus. Ac fenrta vita, profondaque fosentia Ac dortrinc , qui etiam miraculis claruit, diftinflkme 11, quarti fummarum dicit : „ Duo ®·'"*. „ fune circa hoc Aeramentum confideraoda, „ primum est cius efficacia, fecundum «jus fi», gnificantia , Ac fic aliquid potest cïïe de in v tegritate vel de perfectione hujus facramen„ ti dupliciter. Uno modo quoad efficaciam, », (feiRcet illud quod ex parte (aeramenti „ requiritur ad totalem efficaciam egus) Ac fic neutra fpocies est de integritate fiicramend, fed qualibet, quantum est ex opere operato, fufficit (me alia ad caufandum C „ totalem (aeramenti afiertuia, Ac hoc ideo, „ quia efficacia fecramenti non est ratione „ ügni, fed ratione contenti fub facramen» to : idem autem per omnia continetur fub „ utraque fpecie fit fecundum cumdem mo·, dum existendi, nec plus fomit qui fomit v utrimque fpecicm , quam qui fumit alteram o tantum, ut dicit Magister distinrtione u. Λ quarti. Unde ficut fub fpeciebus panis est „ totus Christus cum corpore» anima, fangui„ ne Ac deitate, ita fub fpeciebus vini est „ totus Christus cum omnibus eifdem Ac fc·r, eundum eumdem modum existendi · quia * ficut fiib fpeciebus panis deitas est unita „ humanitati, fic fitb fpeciebus vini · Ac ficut Di „, hic anima informat corpus, ita Ac ibi. Ac w ficut hic (anguis est inctafos inter venas cor„ potis, ita ibi fub fpeciebus vini , & ita in ·, modo eximendi nulla est diverfitas hic Ac Hri, quamvis in cooverfione fit diverfitas, quia penis convertitur in corpus tantummodo, At «mera funt ibi concomitantcr . Alio modo aliquid est da integritate facramenti , quantum ad omnem fignificationem , fcili- OK illud quod requiritur ad totalem Ac compUtam illius (aeramenti fignificationem · hoc mado amba fpecies funt, Ac quolibet illarum OK dc integritate Ac perfertione (aera- * arenti, 00 quad per ambas Ac per nullam eorum feorfcm fufficrenter Ac complete ex- E primitur huius (aeramenti fignificatio, qnod fic patet. Hoc (aeramentum fignificat Christum, ut nutrimentum perferte reficiens fe digne communicantes (acramenuliter, fed eum perferta refertio corporalis ut communiter feu fine miraculo non fiat in pane (b->0, ant fat vino folo, fed in utroque; non pocmt sma fpocies fola fignificare Christum ut perferte reficientem, fed su fignificat mon per modum cibi reficientis, ratione corporis fid. At alia per modum potus ratione

„ (anguinis, ambas vero fimul boc complete. „ Hgnificant. Quare requiruntur ad integntatem fignificationis hujus facramenti. Et cUm notanter , Ut communiter, feu .fine mnffi·culo : quia in (atietatibus Christi , quibus plura millia quinque panibus Ac duobus pi(cibus (àtiavit, populus plene ac perferte fuit refertus fine potu, runc ad argumentum primum refpondendo dicit Etfi totum in u-Squc fpcciè contineatur , non tamen alte- m perferte fignificatur, Ac ideo fideles perfectum (aeramentum recipiunt, quia ad efficaciam recipiunt. Sed quantum ad fignificationem, fufficit quod ecclefia facit in eorum przfentia . Subdit Nec oportet quod „ ipfi recipiant iub fpeciebus vini propter peri„ culum cffiifionis Ac erroris. Iise Bonaven„ Cura.

ANNO CHRIST! Hli·

Item Petrus de Tarcntafia dortor cxcellen- , tiflimus, fumtnus Romanorum pontifex, & fanrts Ac devote vite dist. n. quarti. „ Cum e„ nun in hoC facramento fit ratio figni , fcili„ cet fignificatio pertinens ad fapientiam, Ac „ ratio caufa: feu cauialitas pertinens ad gratiam ; Ac quia gratia est omnibus neceflana , ideo omnibus traditur fob una fpecie perfectione cauûtivr gratis . Sub qua cum majori cautela five reverentia potest tradi. Sed fapientia non est fic omnibus necefi*aria , ideo a (bits ma* joribus, id est presbyteris vel ministris altaris, fumitnr fob utraque fpecie, quia majorem cautolam Ac reverentiam refervare fciunt. Hoc ille kcm Ricbardus de Media-Villa doâor pro- *ÎuÏ^vuh** fondus Ac magne audoritatis in fcholis , di-"*****.♦.**- stinrtione n. quarti dicit; „ Communiter non débet hoc facramentum populo tradi fub „ utraque fpecie propter periculum cffiifionis „ fanguinis, Ac etiam propter periculum erro„ ns, ne feiheet populus communis crederet „ Christum "non efle totum fub utraque fpe„ cie. Majoribus umen, .In quibus neutrum „ pradirtorum periculorum probabiliter time„ cur , fub utraque fpecie dari potest , non „. tamen minorem efficaciam recipiunt illi qui· „ bos datur fub altera fpecie tantum, quam „ illi quibus datur fub utraque . eo quod „ fub utraque fpefeie totus Christus contine„ tur . Sumptio tamen fub utraque fpecie „ facit ad exprefliorem mysterii fignificatio„ nem,

Item Nicolaus de Lyra , In expolitione fa- WMas 4> crarum hterarum meo judicio post antiquos Lyia. dortores excellentiffimus & bone vita , Iranians illud Joannis 6. *N·β mandveaventu*, Acc. dicit: Non intelligendum quod hoc lacra„ mrtitum fob utraque fpecie fidelibus fit tx„ hibèndum, fed tamen hoc modo a (âcerdo„ te fumendum , licet enim in primitiva eccloo „ foi populus fttb utraque fpecie communica„ ret, umen postea proinde ordinatum est,ut „ non communicet fob fpecie vini propter peri„ culum eflufioais, Ac quia fob fpecie panis ac„ cipitur quodammodo (anguis, in quantum „ ibi continetur, quia fob utraque fpecie est „ totus Christus, tamen aliter Ac aliter, quia fob fpecie panis est vera caro Christi virtu„ u (aeramenti, extera vero font ibi per con„ comitantiam : Ac eodem modo fob Qieoie „ vini est (anguis Christi ex vi facramenti ce„ tera vero concomitative Ac ibidem dicit , „ quod (aeramentum eucharistia non folum „ proficit (acerdoti fomenti , fed etiam toti

4.

CHKISTI *41>.

ecclefi* & illis qui funt in purgatorio. Cujus ratio eft. quia euqfiariftia non eft tantum (aeramentum , fed etiam eft ftcrificium ecclefi* , in quantum continet Chriftum paftum , ftc ideo proficit omnibus fidelibus : Si fumatur alio modo, ficut a laico tunc proficit fibi foli fumenti , quia *officium* ejus non eft offerte (acrificium, fed tantum fumere (aeramentum . Et fuper illud apoftoli 1. ad Cor. 11. *Probet autemfe-ipfum. Homo,* diçit idem: Htk ft mentio de duplici fpecie , nam ih primitiva pcclcfia fic dabatur fidelibus, fed propter periculum effufioms fanguinis modo datur tantum fub fpecie panis. Sacerdos tamen pelebrans accipit fub ntraque fpecie, non tantum pro fe , fed pro aliis. Iine ille.

Item dominus Petrus de Palude, patriarcha flierofolymitanus, doflor utique magni ingenii ftc profunde fcientias ftc fanflr ftc dévot* vit* in 4. fentiar. diftinOione »1. fic dicit : „ Secunda conclufio eft , quod non debet fub utraque , fpecie dari populo , fed folum fub fpecie pams propter periculum efiiifionis, ficut olim , offerentes edebant de (acrificiis ftc oblationibus qu* erant tn maceria folida: fed foli miniftri de libaminibus, qnr erant in materia liquida . Gr*ci tamen communicant cami ftc fanguini, ftc in quibufdam ecclefiis eft confuetudo quod communicent fub utraque fpecie. nec eft peccatum , quia quando mos erat .crimen non erat, ftc ita caute in illis ecclefits five monafteriis faciunt, quod nihil effundant ; fed fi vulgo indifférente/ daretur, effet majus periculum . Item Scotus, qui pne altitudine & fubtilitate do/lrin* antonomaftice nomen dofloris fubtilis in fcholis obtinuit, an 4. fentent. dift. 8. ini. quxfl. Utrum (aeramentum a non jçjun» poffit recipi, dicit in fumina» quod facerdos poft confecrationem hujus iacramenti rigidiflunum habet mandatum ecdefia ad hoc ut percipiat utrumque, laicus autem non habet aliquod mandatum ecclefi» ad hoc ut percipi.it utrumque , ergo non eft necetfitati' , Hæc ille

Item Thomas de Argentina do/lor valde profundos Λ nui;nr aufloritatis in fcholis , iupra 4 dift R. du it : „ Sicut (âcerdos in die psiatcevcs celebrando non debet uti yino confecrato cx ftatuto ecclefi», fed fola bofti a refervata in prrcedepte die , nec obligatur ad confecrandum dc (umendum fimguinem fub fpecie vini tali die, fic nec laica pertona poft communionem corporis Chrifti tenetur ad fumptionem - fanguinis , fed poteft fumere vinum nr>n confecratum . Hrc ille; & idem in alia qurft. dicit: Licet in paflione domini fanguis fuerit feparatus a corpore ufque ad horam qua furrexit a mortuis . Et fi in medio tempore fuiffet confecratum corpus Chrifti , fiiiffet corpus fin* (anguine , & ώ calix fuiflet confircratus , (anguis fuiffet fine corpore» fit poft refurredionem fanguis eft unitus corpori , & in fempiternum fic manebit, & propter hanc unionem realem fanguinis fle corporis Chrifti fub utraque fpecie panis ftc vini» recipiena habet totum corpus Chrifti ftc totum (anguinem. Ideo communi populo; fecundum con* fuetudinem Romans ecclefi*» veritas corpo- rls & fanguinis Chrifti datur fub fpecie panis, ftc hoc propter periculum de- ftillatioQis fanguinis , quod poffet accidere fi fub fpecie vini rudi ftc impetuofo populo traderetur (aeramentum. Et confequcnter arguit pro mraque fpecie fic : Sanguis per modum pocu* folum datur fub fpecie rini : igitur cuilibet Chriftuno fanguis Chrifti debet dari fub fpecie yini » ne privetur vita fpirituali .· Refponderur : Cui datur corpus Chrifti» fili datur fpirituali* - perteflio per inoiiin bibi si pous, quantum ad rem fignificatam , licet non quoad fpeciem fignificantem . Et confequenter arguit : Omnis ordinata refeftio de çommuxü lege» ftc fine miraçulo » datur t>er modum cibi ftc potus : Refpondetur , quod qui digne rccipit corpus Chrifti fub fpecie panis , vere mandqcat ejus carttem ftc bibit ejus fanguipem» quamvis hoc non fiat ita fub ptopric figno expreflb , ficut fi reciperet illud fub fqeciçbus vini. Nam Chnilus fub fpeciebus panis eft snim* fpiritualis cibus ftc potus . H*c ille . Item ibidem arguit fic: St fub fpeciebus panis haberetur (anguis Chrifti , tunc in vanum iterum faccrdos confecrarct fanguineni cnnis. Conlequenia ioiei , quia fruftrâ ordinatur alius adus ad habendum quod de faflo habetur realiter . Refpondetur, quod ideo diftinflim ftt divifim debet flerl confectatio fanguinis , ur expreffê fignificetur quod in Chrifti paflione fanguis per eflufioncm fuerit feparatus a corpore . Ergo quamvis fanguis Chrifti concomitanter flt fub fpeciebus panis » fub quibus corpus eft unitum fanguini ex vi (aeramenti, propter tamen diûam fignificationem idem (anguis ex vi iacramenti eft fiab fpeciebus vini » ftc corpus cpncomitanter . Et ideo non eft fraftra, quia ille afhxs qui ordinatur ad fanguinem, eft alius ex vi verborum iacramenti panis. Ji*c ille . Ad idem eft Hugo primus poftillator totius Bibli* , fimihter Gorra, ftc pene quotquot fcripferunt fuper evangelia, aut fuper fententiis. Item quidam dodor Anglicus folcmnis dc valde profundus, Ddiflus Fifcare , fuper 4 dift. 11. ita dicit*. .. Queritur» inquit» quare non datur populo corpus Chrifti iiib fpeciebus vini fcot fub fpecie panis, vel fimul fub urcaque ? Refponfio: Multiplex aflignarur ratio: Una, quam tangit Julius papa de confecratione dift. s. Alia est propter periculum, facilius enim elaberetur gutta quam hostia . Tertia, Φ>(» leg* & in facrificiis offerebantur libamina » dc libamine autem nihil habebah offerentes » fed tantum facerdotes, licet de (acrificio haberent. Et ideo ut innotefcat congrua veritatis ffgnificitio de (acrificio, fcilicet de corpore Christi fub fpecie panis» datiTr populo, fed fub fpecie libaminis, non, H*c ille . Quid plura? longum effet omnes doâorcs theologos hoc in loco enumerare , dc uniuicujuique propriam fententiam iu hac nostra materia replicare.

mus quorum fentencias breviter perstringemus. Ecce glofta ordinaria distinflione 3. de confecratione cap. Presbyte/ » fuper verbo, Eucharistiam femper habeat paratam: », itac«»j» „ dicit: Sanguinem non prrdpii fervam» quia „ opua *effet* nimia cautela m eo fervandq. Item eadem filofla de eodem j. cap. Competi» mua ,

αε

.mus, ftiper verbo , Aut integra, dicit : Et hoc A
caSSrn de conficiente. Nam infirmus vel fe-
fihe vino corpus fumera
v poteftMAd quod confirmandam adducis dl·
Zta glofei tres folcmnes dodores'Ac antiques,
videlicet Hugoiteum , Laurentium , Ac Joan-
nem , ut patet ibidem , Item Archidiaconus
In eadem dift. cap. Presbyter t addit ad glof-
fem prmllegatam , dicens : Addere preterea
non ofus tel, quia ubi eft corpus . Jbi eft
feggtea r Item Hem Archidiaconus in capite,
Competimus « hanc materiam «x tMEs retri
de Tareasafia, hoc modo declarat: Dicadhu-
• jus declarationem quod in hujufmodi fecre-

m nt id gratiam. Çuia *ergo* gratia oomtnunl·
* ter omnibus nectefaria eft , fed non tic fa-
·» pfehtia, eCpada vsro pqualis eft fab ptm-
» que, fed non figtafica*ttia , Idea omnibus
* gradient fub altera faecié » te qua poteft tra-
·» di cum reverenti* « cautela major». A ma-
joribus vero tantum, id eft , prefayteris » &
niniftrfe fatnitur fab ntranue fpocte . Hae
Archidiacoaus. Ad idem cn Joannes in fum-
ma confefibram , & Hoftienfis in fumma
faa. Item Rudolfas in paftorali nwvello in
roetria de hac eadem materia loquens, ita
dicit :

Bk & »ai Pamela *fit hf» *e presbyter* ogritiC
Avt fatus tribuat latas tie fangtnne Ckrifii.·
JVten *fittuli Inker pofet , fimplescgut ptuaret*
Quod won fate fpeàe efet Jefiu totus utroque.
Sed fecit Ike eHier novitatem gratia nutter.

Attendant igitur quefb oppofitum hujus ve-
ritatisrençntes , Ac libera ratione dijudicent ,
qua para habeat doHores ex propofitb Ac in-
centione te materia foquentes potiores in con-
ditionibus fuperius enumeratis , In quadam
fappofitione generali '. Comp^rabiturne quidam
Jaeobcllus , pt.mus univerfalis confuetudinis
ecclefi· eflraflor , Ac primus huius^ovttatjsi
in regno Bohemic inventor , In perfpicuitate
ingenii , in exercitatione ftudu, in humilita-
te judîcîl , In immunitate vitii de flaffione
in fanüitare vit* , In revelationibus & jnfpi-
rationibus divinis , te intellectu divinarum
fcripturarum , in perceptione divine voluntа-
tis , te cognitione veri , prefatis tot Ac tan-
tis fsn&iffimi* & profandiffimts doélonbus ,
te' quorate dodrina dc vita falget ecclefia ut
Sol At'Luna : Ubi quatio pnefatt Jacobelli mi-
racula vite fitnfhatem teftantia ? Ubi gradus
magiftralis feu doftoralis » vel potius fcripta
At opera fafficiratiam dodrin· fu· dedarаn-
tia ? Mira ree utique Ac non mira . Non ml·
nim quidem quod unus homo detur in repro-
bum fenfum , fed mirandum quod poft fe
trahat innumeram multitudinem fidelium t ml· E
randum utique Ac dolendum, qqod tam glo-
riofum Ac notabile regnum , derelida univer-
felis ecclefi· confuccudine , unius bonitas
novitatem fequi voluerit. Ecce tot dodores,
tam fenâifimoa in vira, Ac tam te dodrina
Ac feientia divinaram fcripeurarum profandtf-
fimos, qui ex propofito Ac ex intentione at-
qu* In propriis ceratinis fele darios noftram
dedarant Ac determtemst fententiam, adduxi,
Ac adduco fa medium ; det Oitz magifter
Joannes, five pais adverfe , - tempore quo

Chriftus hoc inftituit facramentum , nfque in
prafentem diem, unum doôorem fidelem Ac **£{
catholicum , qui ex propofito Ac ex inteo- CH4»
tione moverit in libris, aut fcriptis , five in
dtéhs fais, bahc questionem in forma five in
fententia.: Utrum in communione laics utra-
que fpecies panis fcilicet & vini fit de ne-
ceffitate fetatis , Ac de precepco Chrîsti : Ac
qui determinet pro pane adverfe, contra tot ,
tantos , Ac pun fenétiffimos viros, Ac in divi-
nis fcriguiris doOores profandifiimos,- in loco
prefenti per me adduâoe , Ac offero me ad
fabeundam omnem poenitentiam Ac panam
corporalem diâandam Ac inferendam per hoc
fecpofelktam generale axsncilium in Spiritu
Bfenfto fegitjme congregatum . Nec apud par-
tem âdvérfem difti fen&i doAores per me
hie indufH. pro pnefenti , Ac quortim libri
hic fa oculis omnium faerunt revoluti , pof-
funt aut debent haberi fufpeâi quoquo mo-
do , cum omnes per longa annorum fpatia
hanc novitatem prcceflerint , alii pene per
ducentos amu» , imo per pluies , ut In-
nocentius. Alii fere per ducentos, ut Alexan-
der de Ales, Albertus Magnus, fenftas doilor
Bonaventura . Alii per centum quinquaginta.
Ac alii per centum , Ac nullus eft qui ad ml·
ntq non pntceflerit per quinquaginta annos,
quorum utique vita OC doflrina euam in regno
inclyto Bohemia , Ac in univerfitate Pragenfi
ante hoc difturbium claruit, Ac In magna ve-
neratione habiti .funt.

. Sexto principaliter pnedifla veritas ration-
bus quibufdam perfuaderi videtur, ex fuppo- »«*««
fitione fidei ecclefi· Ac dodrine fenflorum . “ I ****
Et primo fit prima ratio : Omnis fubftantia
habens omnem perfeflionêm Ac virtutem fub
uno accidente› ficut fab ptaribus . Ac nihil
perfeOionis aut virtutis five eflë&us ab acci-
dentibus capiens , dem talis fubftantia fub uno
accidente accipitur non eft neceffe quod fub
pluribus capiatur , fine Chrifti pnecepto vel
ftatuto ecclefi· . Sed Christus est fabsuntia
omnem perfeâionem Ac virtutem habens. Ac
continens fub unô accidente, id eft , fub fpe-
de panis vel etiam fub fpecie vini; igitur fi
accipitur fub uno accidente fcilicet panis ,
non eft neceffe quod capiatur fub pluribus,
nifi obftaret Christi praceptum vel ecclefi·
ftatutum. Major patet per illud o&avi phyfi-
corum , ubi dicitur quod peccatum eft heri
per plura, quod competenter poteft fieri pet
pauciora. Nec hoc etiam est de pnecepto Chri-
fti , nec pro nunc de statuto ecclefi· . Mi-
nor etiten patet, quia fi Christus non hibe-
ret omnem perfeflionete fub uno accidente
ficut fub alio, tunc Christus (hb uno accidеn-
te non *effet* pededus, Ac quod ab accidenti
bus aliquam acquireret petfedionem , quod
nullus fena mentis dixerit.

Secunda ratio : fi iacerdotibus quandoque
congruit communicare fub una. fpecie tan-
tum , fine peccato , tunc a fortiori laicis.
Sed de fado fecerdotibus in fexta feria pa-
rafeevc ex statuto ecclefia congruit, ficut pne-
mittirur, communicare; igitur Ac laicis. Con-
fequentis tenet per regulam topicam, Si illud
msod minus videtur indTe, Ac inest, tunc Ac
illud quod magis. Statuit autem Innocentius
papa eucharistiam a die cana referveri fub
fpede nanis pro fidelibus communicandis, Ac
ad implendum officium fequentis diei, In quo

fe-

AgJ» doé>pribes a&gnsrur, quia in prmdiO» fexta fena fimguis fiait cflufus de corpore domini, fle 'divifas a eorpore realrter, aside no· oportet illa die qu· ex * fe rerum toto offoio prariudam divifionem commemorat, per hapsfeaodi fpeeics vifibdes defigoAri. Quapropter fe eastern die fecerdtM fumit fecramentum tpsmimmoie

fana tetius ecclefi·. quam ad figtdfiearioeiem. Item quia fient in vereri tag» ta fecundo tebemacul·. quod dicebatur ûnda tendorum, femcl in anne feles pontifex intrabat, non fine fenguina, quem offerret pro fua flt po pali ignorantia, ut ait apostolus ad Bebra» 5. fic ad ostendendum quod ea die feins noster fummus tecerdos dominus Jefes Christus intravit per propriam fanguinem, de quo apostolus ibidem [1] *Ckrifini mm n/ifietu ponti-*

Onu tekernnctihun, eoe ann/aSwi. id , wee *Inpu crtnoonu, nefne per fengtunent htr'* contas *nttl vtttdofnm, fti per. propnnm fnngm-*-*- mnoiotf *[ernei in fenile*, mense rrdne- *pcitnu invent·* nullus ea die oelebrat. Unde Rabanus de institutione clericorum cap. Ia hac die tecramenta penitus non celebrantur, fed eucharistiam in eutna domini catsfecratam, perado officio leelionum fe ncetionum. fe fande cnicis falutatione rofumuot.

Tun. Tertia ratio: Si pnrdida communicatio lai-Cfed jam ex <jtto feriptura apene funt fe rear fub utraque fpecie effet de neceflitate ftlutis fequeretur quod omnes fteerdotes fe laici a tempore quo huiufmodi communicatio fub una fpecie ortum habuit, peccaffent mortaliter, fe per confequens quod effent damnati. Quod est error manifestus, quia fic fandus Ambrofius, Hilarius, Hieronymus, Augustinus, Grraorius, fle alii innumen fandiflimi patres effent damnati, quod pia aures exaudire perhorrefeunt. Affumptum probatur: primo de facerdotibus quidem, quia obligabantur populo ministrare hoc (aeramentum fub utraque fpecie, ex divino pracepto, fe hoc facere ncglexçrunt, imo facere noluerunt, flt fic populum privaverunt jure luo D quod habuit in tali ~acramcqtiapprcqtionorantiam putant fe bene fafe impediverunt falutem ipforum. Quod non potuerunt fine gravi flt mortali peccato fecere. Si enim fpoliare honore, aut rebus, aut jure quod habet in aliqua poffeffione, eflet peccatum mortale, quanto magis fpoliare quemquam telute flt jure fuo m perceptione tante rei? Item non folum facerdote» non minittrshant aut fubtrahebant populo tantam» facramentum, fed etiam docebant populum quod licitum effet fic fub una fola fpecie communicare, nec timebantur aliter. Et In hac fappofita adverfariorum opinione pro veritate docebant errorem contra divinam legem, fe feciebant fibi gregem commiffum In tam magnis fle arduis rebus periculofiflitnc errare, quod iitique facere non potri.mt fme graviffimo peccato mortali: Sicut fi pralatus doceret gregem fibi commiffum quod fornicari effet bcitum. aut fe ipfum propria atxfloritate indifferenter vindicare. fe fimilia, qunmnino erronea funt. Similiter laici, fi fuiffent obligati ad utramque fpcciem, peccaffent morrslitei non faciendo diligentiam, nec petendo id quod fibi a<l falutem competebat. btcut non ctcufatur laicus fi non ut baptiMtar dfUgeariam fiùore ad habendum id fin·

mc fetem in sam mis pcfin» cmtxritur fle eoafiarav, ia profeAa laser damnatos eoapotatur.

Maatfntum ost «utero› quod a mukh censae· annis a ujolbos pradfela communio fub mu f^eofe introduite est, nullus fanfilonim facerdotum flc laicia ministrantium, five etiam ipfi laici fic accipientes, contriti funt «ut enedcfli de hujufmodi ritu, quafi peccaffent mortaliter, fe fic omnes effent damnari, fe per confequcrts omnes patres nostri, fe Bohemorom, fle qui noe fe eoa in-regno Bohemia prsscefferunt, eflènt damnati fe etertus ignibus fe poenis deputati, qu«4 nec ipfi, nec aliquis ten· mentis aflererttt. Et fic ulterius pro hujufmodi & taliter defundis non effet oraadum, nec alia fuffragia effent pro eiidetn facienda, & per confequens pradidam communionem fub utraque fpecie afferentes pro parentibus eorum orare non deberent› nec aliqua alia pietatis opera exercere, quod erodo non folum apud nos catholicos, fed etiam apud ipfos adverfarios impium effet afferme, fe audire. Nec fufficit dicere. quod pradeccflbres ftlvati funt pet unam tpecicm› quia notitiam fcripturarum non habuerunt, revelata, non fufBcit fub una fpecie tantum. fed fub dtubos communicare, quia nullus exccfetur per ignorantiam alicujus quod de neceffitace icire tehetur, fe fpeciahter, cum ea qua credenda font explicite, expreffe in (•era feriptura funt pofiti, *ignorent* enim ignoratam. Et fequerotur quod eadem de caufa omnes pagani Ac infideles effent falvandi: patet, truia ignorant baptifmnra effe de neceffitare talutia, mandata Dei, articulos fidei, facratnenu fle alia que in ecclefia funt de neceffitate falinis, fle dicuntur effe. Itera omnes perfequentes flt obfidentes Christianos, propter nomen Chnsti, putantes fe obfequium prostare Deo, effent immunes a peccato, cers, de quorum numero quandoque fuit Paulus apostolus, qui de feipfe ait I. ad Timotheum I. Qrn *print bltfphennu fi· fe perfnctUor & cotumiehofiu*, /rd *nufericordi··! bet confecntnr fitrn, φύ· ignorent foci in increAiltaarr.* Ubi manifeste dicit fe feiffe Hafpbemum fe conmroeliofiam, licet ignoranter fecerit, fe nifi fisiffet mifcricordiam coniecutus, utique ignorantia non excufaffet eum. Similiter fi pralatus doceret popohim fuum, quod Cbriatus non eflet Deus, fed pura creatura, fe populus crederet, fic certe noe excufaretur a gravi peccato: fic etiam ignorans forE nscationeffi effe prohibitam, legem divina propter hoc, fi fornicatur, cxcufâtur a peccato mortali. Ad confirmationem hujus facit illud evangelii: <Si *coctu* caco *Auotttm prefiet, ntnk· in foveetn cttétmt.* Oportet ergo eos de neceflitate tacri, aut quod patres fe anteceflcres eorum in regno Bohesni·, qui fuerunt per mulca centena annorum ante ipfos, cum ignorantia non excufet cos, damnatos effe, aut quod ipfi harum novitatum inventores erant, fe per confequens damnentur, fi pertinaciter agant.

■ **Et pewurea** feriptur», de quibus adverûrll gloriantur fc noruer intellexiffc, ante multa m». centena annorum a fanfHs patribus fisnfum (•hrifli , fecundum apoflolum , habentibus in fê , 1βΛ· gt optime expofitr atque intellsclx fixnitu » mc non & optitno fundamento flabili»·. & per fingula ftndi* affirmata & ap **probate ,** qui fi neceffitatem hujufmodi communicationis fub utraque fpecie in his fcnpturis cognos iffient , utique flatato ecclefie fuiifet hujulmodi communicatio afligiuta , cujus oppofitum apparet tnanifcfte. Non enim verifinail* eft tam fanfliffimos viros Ôc fapientes , atque tetajtn ecdefiam , per tam grande annorum (parium , tam damnabiliter erraf fe, 5(hodie in errore ' perfiftere , cum ipfif a Spiritu fanflo repartir , qui eam non finit errare, in his potiffime, qur ncceffaria funt ad falutem , ut infra manifefliffimit teflimoniis approbatur . Praeterea fi pnedifla communio fub utraque fpecie fruffe fub praecepto , feauerctur quod Deus prxeepiffet aliquid impoffibile aliquibus ·. confcquens falfutn , quia derogat divine pietati : unde Hieronymus excommunicat , imo verius excommunicator denuntiat in quadam eniftola, omne» qui dicunt Deum aliquid itnpoffibtle pr-xepiffe ; confequentia tamen patet, quia multi homines funt qui naturaliter nec bibere , t*cc odorari vinum poffunt. 8c per confcquena nec fub fpeciebus vini poffent communicare. Si ergo an- secedens effet' verum, fcqucretur . quod omnes hujufmodi effent in flatu damnationis , quod nullo modo efl dicendum, quia propter inexiflentiam a natura nullus eft vitupcran- A itoMi·· dus , ut dicit Anfloteles in ethicis . Idem etiam accidit dc multi» infirmis, qui fub una , vel fu£ aha fpecie euchinfliam fumentei, ipfam deglutire non poffunt , Ac fi deglutiant, tamen retinere non poffunt . fed potius evomunt . Vndc aut impie aut improvide Chnftus fuum corpus & fingumem fub duphei fpecie fumendum prreepiflet. Impie quidc;:· , qu.a multi contra naturam & fine caufa damnarentur; improvide autem, fi neiciviffct hujnfmodi cafibus providere, quod dc omnifcen- te & Sapientia Pattis nullo modo eft fufptca.idutn . Item ad folos f.iccrilotes pertinet offerre facnficiutn , fecundum illud ad **llc**braxis fi. ***Omnis ertn*** ·,χ <j ***oflrrenda mu***- ‹*ll ***hoflias i tm:ur.*** Sed vinum &. fangms nunquam offerebatur nifi in facnfiuo per manus faccrdotnm in le^e veteri . ergo ratione correfpondcnti® fi<urr ad figuratum , nec tn nova lege debet offerri vinum , qiuxl fanguinem rcprsicntJt , nifi in facnficio per facerdotes.

Item Auguftmus in libro qui injitulatur contra epiftolam Manichxi , quam vocant Fundamentum Id autem 1'cicntia Ac voce fccu- rum eft afferere . quod in gubernatione ec- elefir Dei falvatoris noftri Jcfu Chrifti univerialis ecclefix confcnfione roboratum eft . Cum igitur communio fub una fpecie conlcnfionc univerfalis ecclefia: roborata fit , ut patet de fiiperius induciis, fiacnua utique î voce illam afferere Ac tenere fecurum cfl, Acoppnfitum omnimode infecurum . Item beatus Hie- fU> ronymus fcnbcns fymbolum fidei ad Damafum papam, ita loquitur: A< habetur 14. qua-fl. t. H.-.c eft fides , papa beatiffime , quam in * catholica ecclefia didicimus , quamque fem-

A n per tenuimus & tenemus, in qua fi minus **perite** aut parum caute forte aliquid pofi- tum eft , emendari cupimus a *te,* qui Botri u fidem & fcdvm tenes. Si autem hcc noflra corfcilio apcflolatus tui judicio comproba tur . quicumque me culpare voluerit fe imperitum , vel malevolum . vel etiam non catholicum , fed h.ercticum comprobabit I|em idem gloriofiiTimus Hieronymus eiidem caufa & quxftione . capite , Quoniam vetufto ; loquens ad Romanum pontificem dicit **Fgo** nullum prxvium nifi C.hriftum fequens, bcatitudim **tur** . id eft. cathedra· Petri, communione confouor ; fupra illam petram xdificatam cccleham fcio . Quicumque extra hanc domum agnum comedent , protanus eft . Si quis in Noe arca non fuent . peribit regnante **dilum.** Et in linctapituli fubdit. Non novi I italcm . 'Melctium refpuo , ignoro Paulinum . Quicuir.q.ie tecum non **colligit,** fparpit . Qui Chrifli non eft , antichiifli cfl . Ex **priditlis** gloriofiffimi Hieronymi auctoritatibus Ivnc t»cniji>s cN >ntclkfhs concludat ratio unrufcu'ufque quid iquxtur.

Poftrcmo hcct prxdida fuflkiant ad praedi fiam communionem veraciter confirmandam , no & communicandam , 5« fpccialiter ecclefue confuctudo , atque factorum conciliorum . que errare non poffunt , flatutum & ordinatio . nih.lominus ad majorem icntatis manifeflanone.m cX ad convincendum contumaces, motiva aliqua ex plurimis , quibus fincla mater ecclefia hunc ritum introduxit , bene & laudabiliter continuavit, hodieque continuat, <N obfervar , funt inducenda . F.t primum quidem eft . ut evitetur periculum diflclationis <N effufionis fanguinis domini noftri Jefu Chrifli , quem tradare eft valde periculofum , propter fpccierum naturalem fluxibilitatcm , qu.e poffent effundi de facili , prarfernm cum in multitudine frequenter fiat pretiura , <& multi fiepe ad communionem veniant homines tremuli, barbati, infirmi & parvuli, circa quorum facramenti fumptionem multa pofDfent Sc gravia pericula imminere , Nc p«r confrquens peccata , qux non dc facili pof fe'H evitari .

Quale atttèm fic peccatum sffufionis 5c d>- fl:''aiionis i'anguinis domini nnftri Jefu **fhn**ib , oflcndit Auguflinus lib. 5. homil. ıȯ. ÔC c*r *« habetur 1. quæfl. 1. Interrogo vos **fratre»** , dicite rr.ihi , quid p'us effe videtur vobis, verbum Pci , ..n corpus Chrifli ? Si vultis vere rcfpondere ¶ hoc utique dicere **delx**tis , quod non fit minus verbum Dei, quam corpus CJinfli . & ideo quanta fohcitudine obfervamus , quando nobis corpus (hr.fti datur , ut nihil ex ipfo dc manibus noflris in terram cadat, tanta fohcitudine obfervemu<, ne verbum Dei , quod nobis erogatur , dum aliud aut cogu mus , aut loquimur , de corde puro pereat, quia non minus reus **erit**, qui verbum I^ei ncghgcntcr audierit , quam ille qui corpus (hrifli ‹>m **ncgligentia** in terram cadere permifcnt . Eccc quod Auguftintis dicit , quod reus **c**nt , qui fua ncgligentia corpus (Thrift* in terram cadere **permittit,** & non minus qui verbum Dei negligenter audient . reus autem eft quilibet , qui in gravibus peccans dchrquit ; quapropter & fa^erdos qui per negli-

ge n-

gentians guttam (anguini· Chrifti fuper terram aut pallam fundit, debét poenitere quadraginta diebus, dt palla comburi, Ac lapis radi, fic terra lambi, Ac in Aerarium reponi, ut dicitur de confecratione did. a. & per neetigenuam aliquid· de Anguine domini fttflavent in terram, lingua lambetur, tabula radetur. Si vero non Aserit tabula, ut non conculcetur locus, corradetur, dt igne consumetur, dc cinis intra altare recondetur, dc facerdos quadraginta diebus pceniteat. Si fuper altare (hllaverit calix, (orbeat minister (1er Aillam, dc tribus diebus poniteat, d°c. Hec autem tam dura psnitentia non imponeretur Acerdoti, fi non effet valde grave peccatum. Si ergo per negligentiam cadente (anguine terra lambi, dc tabula radi debet, dc poll ad ignem projici rafura ut comburatur I quanto magis pepla mulierum, dc barbe virorum Chrifti Anguine madidat» deberent comburi, eo quod ex propofito dc fine neceflitate, ac irreverenter fic Chrifti Anguine perfunduntur? Si etiam facerdos qui fic negligent repertus fuerit, tam dure puniendus eft, ut per quadraginta dies pceniteat, quante» magis perfonu laicr puniende fiant? dc fi non magis aut «que, nihilo minus graviter puniende venient pro hujufmodi exceflibus, dc irreverentiis committis, quam utique punitionem dc poenitentiam cum magna difficultate laici facere poflent, dc utique abfque cau<a dc neceftitate. Cavendum ergo fuit ecclefi* . dc fumma diligentia procurandum, ut rudis populus non exponeretur gratis tam gravibus periculis peccatorum dc poenarum. Ex quo decreto Pn papa;, manifcftttftimo figno conjofturari poteft, quod confuetudo unius fpeciei eft antiqinftima. Nam hic Pius papa fertur fuilTe decimus poft beatum Petrum pontifex in ecdefia Romana, ut referi Auguftinus ir. epiftola ad Generofum, dt fedit in cathedra Petri circa annum domini centefimum quinquagefimum tertium, qui abfque dubio fi fuiflet tempore fuo confuetudo urnufqtse fpeciei. ua bene providiffet circa effufionem fanguinis, qu» configeret aut poffet contingere in fumptione laicorum, ficut providit circa pericula, qu» non contingunt in miniflration mmiftronim five facerdorum; imo amplius dc diligentius, in quantum laici, mares & femine, fsncs dc juvenes, infirmi, & aln funt minus cauti. dc minus circumfpefli atque difereti in traflando divina myfteria. quam fint minifln ad hoc fpccialiter deputati

Aut igitur adverfani producant tam antiquum decretum. quod fciant provtfionem circa hutufmodi pericula laicorum facere. quod non facient m æternum, aut fateantur nobifiutn antiquitatem confuetudiris unius fpeciei, ex hoc decreto provifionem faciente in periculis contingentibus circa effufionem fanguinis per miniftros, ficut etiam fit in alio decreto ex concilio Aurelianenfi de cuftodia corporis Chrifti, nulla fafta mentione dc fanguine, aut de fpecie vini, & habetur de confccratione ddlinclione a. Capit. Qui benei ubi », ita concilium determinat: Qui bene non cuw flodient facnficium, Ac mus vel aliud ab» rjurd animal comederit, quadraginta die.· bus pivnitcat. I x quo decreto fimiliter pa» tec, quod lola hoflu five euchanftia ferarabatur fine (anguinet Qui amem perdide„ rit illud m ecdefia, aut pan ceciderit dt • inventa Aient, triginta dica perniteat. Er quo decreto fimiliter petet, quod foh hodie five euchariftia fervebatur fine Anguine quia indubitanter, fi (angui· faiffet praceptue fervari, multo major cautela fuiffet adhibita in cuftodiam illicas, quam in cuftodiam hofti*, cum fit majoris periculi ad cuftodiendom. » Quocirca fanfta· doAor tertia parte fumtua fua dicit, quod circa ufitm hujus Awcrementi doo poffunt confident!, unum w ex parte Ipfius facramenti. aliud e* parte h fumantium. Ex parte facramenti, convee‡ nit quod utrumque fumatur, (cilicet coB.· pat dc Anguis, quia in utroque confidit. perfeflio facramenti. Et quia ad facerdotem pertinet hoc facramentum confecrare dc perficere, nullo modo debet Serpes Chrifti fumere fine fanguine. Ex parte autem fumentium requiritur fumma reverentia dc cautela, ne aliquod accidat quod vergac in injuriam, aut in irreverentiam tanti myfterii, quod prucipue poffet accidere in fanguinis fumptione, qui quidem fi itocauft Tumeretur, de facili poflet effundi. Et quia crefcente multitudine populi Chriftiani, in qua continentur fene«. dc juvenes, dc parvuli, quorum quidam non funt tanne difcreriom.t, ut cautelam debitam circa uftim hujus (aeramenti adhiberent, ideo provide in quibnfdam ecdefiis obfervatur, ut fanguis fumendus non detur populo, fed folum a faCerdere fumatur.

Secundum, propter infirmos, pro quibus deberet fanguis fub fpeciebus vini in facrario refervari, circa quem multa horribilia pollent contingere. Nam de facili congelaretur, vel in acetum tranfmutaretur, dc ita corrumperetur facramentum, dc fic acerum purum pro fanguine Chrifti daretur fidelibus > dc fic de facili idololatria committeretur in «flate etiam de facili vermes aut muicui· in eo orirentur. etiam quantumcumque vas claufum cuftodiretur, unde fieret abominabile fumentiDhus ad bibendum, dc multa alia qu» non poffunt exprimi. Similiter in portando ad infirmos ad longum fpatitttm fanguinem, multa poffint occurrere pericula dc intervenire, five eques facerdos ipfum portaret, five pedes, ut tempore pluviarum, glaciei, dc multis aliis modis.

Tertium propter vitare errores. ne vldch- t wsi*» cet populus communis, qui tantum judicat "-*■' fecundum fenfum, credat Chriftum non effe totum fub una fpecie, ficut multi hereti– eorum, ut Neftorius dc Pelagius > dc eoe fequentes aftruxerunt. Neftorius enim fic fub utraque fpecie miniftravit: exiftimans quod fub fpecie panis effet tantummodo corpus EChrifti fine fanguine, dc fab fpecie vini (anguis fine corpore, quia fic in parafcevt fanguis fiiit divifus a corpore, dc e converti» ; quod omnino falfum eft dc hereticum; quia licet in parafceve ita fuerit, dc fic in hoc (aeramento, fi eadem die fuiffet celebratum, fic fuiffet ut affecit, propter mortem, qua Ac anima dc fanguis feparabantur ab invicem, dc a corpore, non tamen nunc ita eft, quia Chriftus re- « furgens ex mortuis» jam non moritur, dc per confequens. nec Anguis ab ipfius corpore feparatur. Pelagius vero Ac ipfius fequaces diOts

AU

ftlvatoris innitentes : Atyf sMmttocuveririr cor- A cervus ad aquae fiuvfatn, effundere fanguinem,
«Jsatimf neas *ftw.* AMIJu, 3cc. dederant hieto sub otn* proprium ; dt hoc principaliter ex triplici cau- CUSfVTI
que fpecie , dt etiam parralto flatim poft to. Primo cx viciffitudine amoris , ad quam
baptifmum : & fi fpeciem pani» (aeramenta· invitabat apostolus dicens : ***ffoc fenttte tn*** w>
bit, fusd ***& t» Ckrifto /efu***. Secundo ex re-
bebat conteri cum togulae . & fic infundi compenfàriooe fâttofâflionto , prout beatus Pe-
in ora puerorum ; dt fi fonaflê quipptom eje- trus hortabatur fideles ,, dicens ; ***Chrifto igitur***
cadent, dicebam illud ede comburendum, in- ***P*fi>*** ia carae, (P vα» ***eodem cogitatione arma-***
nitentes illi fcriptura Exod. ta. Si find re- ***mini.*** Tertio propter exemplum apostolorum
jUmtm furni , «oadmwu. Multi etiam ita ex· quos videbant ultro fe paflionibus ingerens atque
tenfive hunc textum acceperant, ut ultra Pe- periècutionibus , de quibus dicitur artorum 5.
lagiam* non folum minmrarent vivto utram- ***Ibant apofiolt gaudentes a eoafpefht amalti, qua-***
que fpeciem , Cad etiam defunflis. ut refert ***ntam digni habtn funt pro nomine Jefu cnniu-***
venerabilis Beda in homilia fuper Matthui 16. ***meham pati:*** in cujus fervoris fignum Christo
capite . eos ad paitiouem invitanti , fecundum bea-

Datur ergo non conficientibus fub una fpe- B tum Hieronymum , ***potefhi bibere calicem quem***
cie , ut evitentur pnedUHi errores, ut videlicet ***rg» btbifurui fum*** ? cmcaciter refponderunt ,
Chriftus non credatur in hoc facramento dtvi- ***pofumui, ex*** fervore martyrii.
fus Cecundutn divifiooctn fpederam, fed quod His itaque dc alus de caufis illa fiera primi-
fub altera totus fit dt integer, contra id quod tive ecdcfie non folum clericorum , fed et-
Neflorius afferebar ; dc ***ne*** credatur iUud diflum iam laieorum cantas·, ita eos ad paflionem
Chrifti neceflitatem inducere abfblutam, ut Pe- martyrii animabat , ut alter altenun certaret
lagie» afieruit > ita ut etiam pueris ufu rationis prxvcmre, decantans cum Propheta ; Quod ***re-*** **
carentibus > dc alito amentibus dari deberet, ***nibuam domino pro omnibus qua rembmt mihi ?***
& miniftrari, ne forte eto fub divertis fpecie- ***Calicem falutans accipiam , & nomen domini***
bus aEus dc alius Chriftus crederetur, pneci- ***tnvocabo.*** Tunc etenim qui epifeopatum defide-
poeque apud illae qui intelHgere nequeunt , rabat . non aliud quam martyrium optabat,
idem corpus per divinum miraculum fub alie- fecundum Cregorium in pastorali: ad quam
nis dimenfionibus poffe in divertis locu con- intentionem dicebat apostolus : Q» ***eptfcopa-*** k r>* «
tineri . ***tum defiderat, bonum opus defiderat***. Tali igi-

Quartum, ut veritas umbra dc figuns cor- C tur devotione dc caritate in fandis laicis exi-
refponderet . In veteri enim lege , de liba- stentibus , dc perfecutoribus omni momento
minibus , per que fanguto Chrifti prxfigura- dc loco mortem intentantibus, tunc qualibet
batur, nihil fumebant laici, fed fob facerdo- hora licebat bicis in provocationem dt de-
tes. ut pnediclum efl. Quintum, propter ho- votionem effundendi fanguinem propriam, bi-
norem dc dignitatem facerdocalis officii dignum bere dc calice altaris fanguinem Christi , dc
enim dc juttum eft , ut charaflerem dc digni- hac in caufa dc ad propofitum loquebatur
tatem faccrdoulem dc officiam quibus a com- beatus Cyprianus eptot. 57. de lapfis: Et cum 2?"
muni populo diftinguuntur, etfi non quantum „ ad Jtoc fiat eucharistia. ut poflit accipienti-
ad rem dc effeflum ceteris paribus. in (ignis „ bus effe tutela , quos tutos effe contra ad-
tamen dum miniftrant dc celebrant hoc facra- „ verfirrioS volumus , munimento dominica
menram . a ceteris diflinguantur , dc quadam „ fecuntatis armemus . Nam quomodo do-
extrinfeca in myfterii hujus oblationis digni- .. cerrrus aut provocamus eos m confeflione
tate refulgeant. ., nominis fanguinem fuum fundere. fi eto mi-

Unde quidam deflor diflus Albertus de Pa- „ litaturis Christi fanguinem denegamus ? aut
dua , in quadam fua quadragcfimali homil. inl) „ quomodo ad martyrii poculum idoneos fa-
„ ccna domini , au : Congruit etiam inter „ cimus . ti non eos prius ad bibendum in
„ miniflros ecclefi· dc populum effe differcn- ecciefia poculum domini jure communica-
„ tiam, dc ideo populo fuflkit effe.de corpo- donis admittimus ?
„ re Chrifti : fed miniflros oportet effe quafi Tunc igitur talis fervor caritatis erat fiagu-
„ animam corporis. dirigendo populum fubdi- laris privilegii . apostolo attestante cap. 1.
w tum , ideo illi corpus tantum , ifti etiam ad Philipp. / ***datum efl pro Cknfto not.***
„ fanguinem , in quo est anima . fumant . ***frdum ut tn eo credatis, fed etiam ut pro ilio***
„ Ne etiam crederetur virtus hujus facramenti ***patiamini*** · dc fecundum Augustinum : Sicut α*ιβ>ιπη .
„ aque principalius confifterc in fumptione dc „ nullus est melior in hac vita introitus
„ coniecratione. Si enim laici ad utramque fpe- „ quam per baptifmnm , tie nullus tutior
„ ciem admitterentur «qualiter tocerdotibus , ., exitus quam per manyrium , in quo ficut
„ dc fub utraque fpecie communicarent, ***faci-*** „ in baptifmo omnia tolluntur peccata ; in
„ le , crefcentc temeritate dc malitia homi- „ cujus mysterium fuper Christum primum
w nam , laici fbrtaffe dc muliercula poffent „ baptiratum , dc fuper Stephanum primum
„ pnrfumere aliquid non folum fic lumen- E ., pro Christo lapidatum, cvli leguntur aper-
„ dum , fed etiam conficiendum . quod quam ,. ti . Ceffai.te illo fervore caritatis dc devo-
„ detestabilis dc damnabilis enor^ffet , nul- tionis. dc hoc lingulari privilegio, quod erat
„ lus fatue mentis dubitat . martyrii defidenum , utique ceffare debuit dc
»et««. Finaliter ecciefia debuit ceffante caufa tol- debet hoc, quod in lignum illius defideni da-
lere dc amovere effedum. Cum enim eucha- batur laicis.
ristias facramentum ecum fecundum virtutem Nec obstat , quod facerdotcs conficientes
nominis , fit facramentum caritatis , qua fo- fumunt fanguinem, in eis deficiente ilh cari-
is celat & operit multitudinem pe ttorum, tate dc devotione , de quibus pradiilum est,
i. Petri 4.- Itf primitiva autem e.li'u, lai- quia non folum pro fcipfis, fed pro tota ec-
corum caritas efferbuerat it\ tai.tum , quod ciefia . in qua non est exstinfla
pro Christiano nomine fidebant , ficut fitit in fcmpttçrnum exstinguetur ,

facrificium . Et etiam quia ad ipibs pertinet A flare ecclefiam , cum ad nullam prediftarum j—
acceptionum fe determinem quoad credulita-
tem ecclefi* , patet quod peateftatio eorum
eft infufficiens !

*MWO cnatsn

cw*tm MM

non folum ad efficaclam furnerc , fed etiam ad fignificatjonem . Vnde Nicolaus de Lyra fuper illud Joanuis 6. ***Nifi maniucaventis ,*** Ac. dicit Sacramentum cuchariftix non fo- » lum proficit facerdoci fumenti , fed etiam ›' toti ecclefie, etiam illis qui funt in purga- » torio. Cuius ratio eft , quia euchariftia noo eft tantum facramcntum , fed etiam facrificium ecclefie , inquantum continet Cbnftura paf- fum , A ideo proficit omnibus fidelibus . Si fumatur alio modo , ut a laico, tuuc proficit fibi foli fumenti , quia officium ejus non eft offerre facrificium , fed tantum fufeipere fa- cramcntum . A quia etiam apoftolis prece- ptive ditium eft. ***Hoc farne tn meam comme-morartonem*** . per qu* etiam verba in facerdo- tes conflituebantur , ut patebit . Ex his A aliis motivis. confuetudo A aucloritas eccle- fi* obtinuit , ut non conficientibus tantum- modo hoc (aeramentum fiib fpecie panis tra- deretur . Et hsec de pofitione mea prefen- ti difla fufficiant , ad laudem omnipotentis Dei , cui fit honor A gloria in (recula ferc- lorum . Arnen.

Deinde cum proprie ad eccUfiam , devian- tes A errantes a fide A in moribus , perti- neat corrigere , ad cujus judicium quemlibet fratrem errantem dominus, tamquam ad in- obUquabilem regulam , remifit, dicens: ‹fi ***ft non amiserit, ‹hc ecclefia ; quoi ft ecclefiam non*** •Mdfenr , ***fit tibi ficut etbniats & publicanus.*** Matth. 18. patet, quod fiibmiffio ipforutn eft in individuo vago , A in re inflabili A in- certa , & per confequcns omnipo proccftatk» eorum eft infiifficiens ; quia non (ubmittunt

Fe abeui ceno judici , Secundo in declara- cione terminorum in conclufione fua poctto- rum , ponit trimembrem divifionem de com- muniooe çorpons Chrifti , fit dicit quod pri- mo modo communio corporis Chrifti dicitur focietas fandorum. A folum talium eft unutn corpus Chrifti myfticum, cujus caput eftChri- ftus. Secundo modo communio fignlficat fa- cramentum corporis A fanguinis Chrifti, per cujus fumptionem dignam homo ingeritur ad communionem primo modo acceptam. Tertio modo accipitur communio pro congregatione omnium credentium in Chriftum , bonorum Chnflianorum fimul dc malorum › A haref eft vulgaris acceptio communis & minus propria.

Expedita divino auxilio pofitione prim* A fecund* conclufionum propofitarum pro veri- tate catholica , - pollergata etiam tertia, qu* ex dicendis dependet › accedo ad ultimam par- tem prxfentis aflus , videlicet ad rcfponden- dum objeilis partis adverf* . Et licet quam- plurimum cogitaverim, quem ordinem in re- "pendendo tenere deberem , an ordinem con- duficnum mearum , vel fii« politionis , tan- dem deliberavi potius Infcqui politionem pro- ponentis . licet ordo doctrine A materie pro- pofitr exigeret oppotitum . In qua rcfpotitio- ne tenebo hunv modum , quia ea in quibus convmimus vel differimus, referam breviter, ut hoc venerabile auditorium percipiat tam convenientiam qunm differentiam noftram. In primis igitur quod pioteftationem quam idem magifler nomine omnium fuorum propofuit in medium , videtur quod fit inlufficiens . Primo quo.id credulitatem fidei articulorum . Secundo qu^.id ecclefiam quam profitetur Tertio quoad tubmiflionem , qua dicunt fe velle fummitti correCb··· i m cafu quo defice- rent . t^uia in predicts k vis folum flant in genere . circa quod latent «quivocationes , ut dicit Anfloteles , non terminâmes fc ad aliquod certum particulare & determinatum Nam licum fe credere articulos fidei ad illum jntellefluin ad quem benedida Trinitas & do- minus Jcfias prxeepit & vult credi . Cum e- nim voluntas benedictiffim» Trinitatis non in- notefeat hominibus , niti per feripturas fan- das , quas cnntmg t bene A male intelligi ; aut per ecclefiam . quam ipfe dominus non finit errare; vel per revelationem- cum nihil eorum exprimant . patet quod infufficienter articulos hdci profitentur Similiter cum di- eunt fe credere fanchim ecclei'-m per totum mundum diffufam . cum mul>'plex fit varie- tas in acceptione ecclefi* per totum mundum diffufie . Nam multi dicunt ecclefiam catholi- cam tantummodo conflare ex pnedeflinatis , five fidelibus, five infidelibus, multi etiam di- cunt eam conflare ex fidelibus in gratia gratum faciente conflitutis. Alii vero ex cuniiis fide- libus , in unitate fidei , ritu facramentorum , A praeceptorum Dei exiftentibus dicunt con-

•Uffb.

Circa primum membrum magifler proponens intendit quod cornui Chnfti nu ilicum, quod eft ecclçüa , fit focietas A ecclefia fenAo- rum , cujus caput eft Chriftus , ex quo declaratur , quod ipie intelligat per eccle- fiam folum congregationem fidelium in gra- tia conflitutorum, ut patet etiam per decla- rationem fuam, cum dicit, quod in hac com- munitate fidelium , de qua loquitur , talis & tanta eft unio . quod quodlibct membro- rum omnium bonorum eft particeps , nifi per peccatum mortale fit mortuum ✕ abfeif- ium .

In qua re quantum deviet a veritate, ofien- ditor ex duplica capite. Primo ex ratione ca- rpitis , qu* ipfi Chrifto competit. Secundo ex ratione membrorum A corporis, fecundum quod corpus ejus in hac vita peregrinatur. Ratione primi , fcilicet ratione capitis , probatur fic : Propria ratio capitis accipienda eft ex propria operatione ejufdem , maxima autem A propria operatio Chrifti hominis , fecundum quam ve- rc & proprie eft caput ecclefi» , eft fatvare : m· a qua operatione tamquam fibi maxime pro- pria , proprio vocabulo ac nomine nuncupari voluit , Jcfus fcilicet , quod idem eft quod falvator , quod nomen fuit fibi impeditum ab «terno , licet ab angelo fuerit pronuntiatum ex tempore, lase* ı. ***Et vocabis nomen ejus Jefum*** , A Matth. r. quod vocatum eft ab E angelo prius quam in utero conciperetur Cujus interpretationem A fenfum ibidem an- gelus exprimens , poAqqam dixerat: ***Et wce- hi*** nomen ***ejus Jefum*** , fubjunxit ; ***tpfe*** rm« ***/alvum factet populum fiutm e peccatis*** ‹wvm, Quorumcumque igitur ipfis ChrifttN A falva- tor erit, utique A caput. Ex que ipfius pro- pna operatio eft Cilvare. Serf ***ipfe eft falvatar omntum heminttm*** , & mamise ***fidebam*** , ut ait apoflotus fecunda ad Timotheum ca- pite 4. ***£t ipfe eft propitiatio pro peccatis*** mr- ***ftns***, non ***autem pro noftris tantum , feti etiam***

pr*

nm *da • ut dicitar prims Joamda Avert & proprie capot non folum in granaeon-
r|gwo. eam X ergo *ipA Chrifte· eft* caput omnium gtagoragg, fej etiam in fide fibi unitorum & AWWO CHMITI
C% T' £ml**m , * «axio· fidritam, & mm unitate (aeramentorum.
tantum oaudm aefc»· , fed edam todns
soomB

Secundo declaratur falfius pradidi primi membri ex ratione condicionis ecclefir pere- mihuaP*·
grinanrit dc militantis in hac vita, in qua ne-
oefle eft efle fimul malos cum bonis , quod
utique efficadffimis *feriptunrum fit* dodorum
tcftimooi» ofteodendum eft . Et primo qui-
dem ex fimilitudinibus quas Cbriflus adducit
in evangdio, quibus comparat prefentem ec~
clefiam , node Matthci 25. ait dominus*. 5i-
an/e e/ ntgiuan ca/erum decem *cirginsbus. qutn-
que vidaUcet prudentibus* , rl* qaunque *fauns.*
» Çuper quo fic ait Gregorius. Sed fciendum
« gnum edorum prxfentis temporis ecclefia
» dicitur > de quo in alio loco dominus di- M«»K il
* cit : *Mutet filius hominis angelos , & colli-*
» gvw/ «mei» *fcandala de regno ejus.* Neque e-
» nim in illo regno bearitudinis, in quo pax
» fumma eft , inveniri poterunt fcandala qux
* colligantur : Unde rarius dicitur : *Qui ergo*
» *folverit unum de mandatis i/is minimis , &*
* *docuerit fic homines , minimus voeehnur* ia
» regno *colorum ;* In quo, doétor qui manda-
» tum folverit, minimus vocatur ; cujus enhn
* vita defpicitur , reflat ut ejus prsdicatio
» condemnetur . Quid ergo per hanc fenten-
» tiam nifi prefens ecclefia regnum calorum
» dicitur? Et quia ex utroque fexu fidelium
» multitudo colligitur, fimA· ecclefia decem
» virginibus fimilis denuntiatur , in qua quia
» mali cum bonis, flt reprobi cum dedis hint
admixti , rçôie fimilis virginibus prudenti- Orra·**,
» bus , fiuuifijue efle perhibetur . Quoufque
» enim hic vivimus, necefle eft ut vitam prx-
» fentis fieculi permixte agamus* Boni enim
» foli nuiquam funt nifi in c*k>, flt mali foli
» nuiquam funt nifi in inferno : h*c autem vita
* qu* inter edum flt infernum fita eft, ficut
» in medio fubfiftit, ita mixta utrarumque par-
» tium cives communiter recipit, quod tamen
» fanùa ccdcfia flt nunc iodiflinde recipit, flt
» poftmodum in egreÆooe difccrnet.

hem ianda ecclefia comparatur fagen* mif- *ts»ni tl.*
fr in mari, fle ex omni genere pifeium con-
greganti . Idem ubi fupra Grcgoiius homilia
» 11. : Sanda ecclefia ugen* mifiT* in mare
» comparatur , quia flt pifcatoribus eft com-
* mifla, flt per eam quifque ad rternam re-
H gnum a pnefentis fieculi fiudibus trahitur ,
» ne in «terne mortis profunda mergatur ,
» qu* ex omni genere pifeium congregat ,
* quia ad peccatorum veniam fapientes fle
w fatuos . liberos flt fervos , pauperes flt di-
» vites, fortes flt infirmos vocat , fle infra :
» Nunc enim bonos malofque communiter
» quafi permixtos prices fidei fegena coati-
» net t fed litus land* ecclefi*, id eft fini», i».
» judicat fagena quid trahebat. Et Chryfofto-
» mus fuper illud : *Collegerunt bonos* In *vafa*
n fua , flic, inquit : Ecclefia media eft inter
* oelum, quod eft tantum bonorum locus ,
w fle infernum, qui efl tantum malorum. Ipfa
n rzro ecclefia eft media , quia indiflcrcatcr
» boom fle malos colligit.

Item ecclefia militans comparatur are*, fe-
cundum illud Lac* 3. *fpfe nos baptizabit tn
aqua & igue* , d* *Spiritu fando :* Ctepu *ventila-
brum* m *manu ejus* , d" *congregabit triticum m
horream fuum , paleas autem,* flic, tibi per aream

» *dHbttnü»* eft lacer corp*· naturale hosni-
* nia > *9t corpse ecclefia* myftieum, nt dJdt
0 doter fentes part· J- quisfl. S. articulo ,.
« quia membre nataralia funt omoia fimul ,
* MO fie totem ecclefi*, neque quantum id
» elle nitar* , cum cooftituatur ex omnibus
» hominibus qui fuerant a principio mendi ,
t» ofqoe ed finem ipfius, <rai non font fimul ;
» neque edam quantum ad efle grid*, quia
» edam eorum qui ftmt in uno tempore, qui*B*
·» dam carent gratia , eam poftmodum habi-
» turi, aliis jam habentibus, Sic igitur mem-
n bra corporis myftici non folum accipiuntur
si fecundam qnod adu funt, fed etiam fecun-
t» dum quod in potentia ; quodam autem in
t» potantia, qun nunquam ad adum rodocun-
t» tur , quodam vero ad adum reducuntur
m quandoque. Et hoc fecundum triplicem gra-
n dum, quorum unus efl per fidem, fecundus
·· per caritatem vi , tertius per fruitionem
* patri*. Sic ergo dicendum eft , quod acci-
1» piendo generaliter fecundum totam tempus
» mundi . Cbriflus eft caput omnium horni-
» num : fed fecundum diverfo» gradus . quia
»» primo flt principaliter eft caput eorum , C>»
y qui adu fibi per gloriam uniuntur . Se-
·· cundarfo eorum , qui ei artu uniuntur per
0 caritatem vis , tertio qui fibi uniuntur
m per fidem , quarto eorum qui uniuntur
w fibi folum In potentia nondum ad silum
·t reduudi, quandoque tamen reducendi per
w divinam predeftinationem . Quluto eo-
»» rum qui fibi uniuntur in potentia , qu*
» tamen nunquam reducetur ad adum ,
» cujufmodi i funt homines in hoc mundo
»· viventes , i qui non funt predcftinati , qui
* nunquam fibi uniuntur per fidem , aut
» caritatem, qui tamen decedentes dc hoc
» mundo, definunt elfe in potentia ut unian-
w tur Chrifto , hec in fumma fandus Tho-D
»» mas ubi fupra .

Ex quibus fcquitur primo quod Chriftus
eft caput principaliter ecclefi* triumphantis ,
ôc non folum animarum omnium , fed etiam
angelorum , fecundum illud quod apoftolus
dicit ad Colofienfes a. loquens de Chrifto ,
çw *efl canui omnis principatus* d* *paiefiatis,* fle
ad Ephefios t. *quod confinuens eum ,* fcilicet
Chriftum , *Deus Pater ad dexteram fuam* irr
edeftibus fuper omnem polefialem , tf pnneipa-
tum .* d* *ttrtuiem , d* dominationem , dr omne
nomen quod nominatur , non folum in hoc fe-
cula , fed etiam in futuro, fjr omnia fubjecit
fub pedibus ejus , v' ipfum dedu caput fuper
omnem ecdefiam , qua efi corpus ipfius & ple- E
nitudo ejus qui omnia in omnibus adimpletur .*
Sequitur etiam quod Chriftus aft*caput fecun-
dario ecclefi* militantis, de qua in pnefenti
loquimur, ordiae tamen prafcripco fervato in
perfonis, flt non folum aliqaorum, fed etiam
omnium hominum, qui ab initio mundi fue-
runt. , fle erunt nique ad finem mundi ; hi ta-
men adualiter Chrifti ecdefiam militantem
conftituunt , qui adu Chrifto aliquo modo
uniuntur, fcilicet per fidem aut caritatem . Ex
quibus manifefte colligitur, quod Chriftus eft

AMNO CHAfSn

Joannes intelligii Ac defignat pvsfentem ecck- A
fiam, ut exposusot communiter fandi, Ac pm-
fertim Auguftinus , qui fuper pfidmo 15. *In-*
» *dica me domine,* dicit: Area eA ecclefia hu-
·· jus temporis : tepe diximus Ac, flap·· did-
·» mus, Ac puteam habet , Ac frumentum .
Item ad Petrum diaconum in libro dc fida
w dicit , cap. 4}. FirmiiTime tene, At nulla-
» tenue dubites . aream Det ede catholicam
w ecdefiam, & in ea ulque ad finem fieculi
» frumento mixta» paleas contineri , Ac in-
» frai In fine vero ûaculi, bonos a mali· et-
* iam corpore feparandos, quando veniet Chri-
u ftus habens ventilabrum in manu fua , Ac
·» permundabit aream fuam , Ac congregabit
» triticum In horreum fuum , paleas autem B
» comburet igne inexftiqguibiU·

Item eadem pnsfens ecclefia comparatur nu-
ptiis, de quibus Matthei ia. dicitur ; *Simde eft regnum calorum homini regi qui finit nuptior film* . Acc. *qui egrcffi congregaverunt omnes quot invenerunt, bonos & malas , & empiéta funt nuptia dtfcumbentium.* Ubi, ut Gre-
– gorius inquit , aperte oftcnditur , quia per
w has regis nuptias ecclefia dcfignatur , In qua
* mali com bonis conveniunt, permixta quip-
* pe efl diverfitate filiorum , quia fic homi-
» nes ad fidem generat, ut tamen omnes per
m imitationem vit» ad libertatem fpiritualis
w vita » culpis exigentibus , non perducat.
* Quodque namque hic vivimus, *&c. ut* fu-C
» pra de decem virginibus, *&c.* Idem fuper
* illud Matthai 11. *Intravit autem nex ut* w-
»· *deret difcttmbtntes,* Ac *vidit* ife *hominem non* » *vefiitum vefit nuptiali* , Acc. dicit : Intrat e»
» nim ad nuptias, fed cum vefte nuptiali non
» intrat, qui in fanda ecclefia axiftens fidem
h habet, fed caritatem non habet. Et Simon
de Caflia fuper illud : *Egnefi funt fervi ejus* ia *viat , congregaverunt omne/ quos invenerunt, bonos & malos. (fi hnplera font nuptia dtfcumbentium* , Atc. dicit , quod ex omnibus
» nationibus crediderunt homines . ex quibus
e ecclefia impleta eft, Ac ex malis Ac ex bo-
»» nis Chriftianis confiât ecclefia , Ac mixtum
* eft ecclefia Chrifti corpus, quamquam ipfe D
»» velit eam exhibere gloriolam, non haben-
» tem maculam neque rugam : fed in area
·» negotium agitur ubi pale» funt Ac triticum.
»· nondum enim ventilabrum excudit unum ex
·· altero , fed boni Ac mali difeumbunt in
m nuptis ecclefi» mibtantn, difpari vita . di-
»» fpari cultu, difparibus moribus atque meri-
>· t»s , quoufque decernat fuper tstrumque rex,
>. qui novit non perperam . fed in veritate
„ proferre judicium, qui excludet merito ex-
„ eludendos , Ac jufto abfque macula fuper
menfim ecclefi» epulantes in pace dimittet,
hem pr»fens ecclefia comparatur arca Noe ,
in qua animalia mitia fuerunt cum immitibus,
cervus cum columba, Ac homines cum ani-E
malihus, per qu« boni & mali in arca eccle-
fi» fignificantur.

hem ecclefia militans comparator domui magne , de qua apoftolus loquitur : *In magna dome ,* inquiens, *non folum Juni vafa aurea & argentea , fed etiam lignea , & fiiiilia , quadam quidem in honorem. quadam autem* «n *contumeliam* i Ubi inquit glofla: *In magna*
„ rfomo , qur eft ecclefia , fcilicet domus
„ Dei viri , columna & firmamentum veri-
„ matis. j. ad Timotheum a. non *filum funt*

» *vafa anna & argeptea,* quod dupliciter in- — ag*»;
* tdligkur.- uno modo per vafa aurea Ac ar<
» *gena* inselliguntur tWM ,-per lignea Ac fi-
·» lUlia» reprobi , Ac fic, qnod fiaquitur, *quo-*
* *dam* In *honorem, refont* ad vafa tana Ac
* argentea , ynsdaw *in* nenf——fiam , refertur
» ad lignea. Ac fiAilia vaft. Alio modo per
» vafe aurea Ac argentea iatelliguntur boni in
* prafenti, five eledi five reprobi, per lignea
» At fillilia omnes mali in prafenti., five re-
* probi five eledi , Ac tunc quod (equitur ,
» *quadam in honorem, quadam in contumetinm,*
* refertur indifferenter ad utramque . Primo
» *trgo* modo exprimitur fic : *In magno* do-
* mo, id eft , In ecclefia , no» *folttm fient rrr*
fa aurea, id eft , elefli perfodi, Ac *argentea* , id eft , eledi imperfiedi , *ftd hgnea ,* id eft, reprobi aperte mati, eternd incendio pnrparati, *& fiBiâa* , Id eft , reprobi fifl· boni. qui non ita aperte funt mali : *Φ quadam quidem* , fcilicet vafa aurea Ac «gentes, *funt in honorem,* fcilicet in ufum honorabilem ordinata , hic gratia , Ac in futnrfr glori». *Quadam autem,* fcilicet lignea Ac fi-
dilia, *m contumeliam* , Id eft , in ufum vi- *
km, hic culpd, Ac in futuro gehenna. Secundo modo legitur fic : *In magna domo ,*
* Id eft , In ecclcfia , *non folum funt vafa*
„ *aurea* iÿ- *argentea,* id eft, omnes boni per-
« feAi Ac imperfedi , Ac hoc five prafeiti ,
five elecli , *fed & lignea & fifhlia* , Id eft,
-mali aperti Ac occulti , Ac hoc 'fimilitef
„ five eledi five reprobi d- *quodam quidem 4*
v fcilkct ex utnfque . tam ex bonis , quam
„ ex malis , *funt m honorem* , fciBoet ekifti :
„ *Quadam autem in contumeliam* , fcilicet re-
„ probi . Ex bonis enim quidam ad tempus
„ tantnm boni fnnt , tamen in fine rant
n mali , Ac hi funt in contumeliam .' Quidam autem perfeverantes in bono , Ac hl funt in honorem . Similiter de malis quidam ad tempus funt mali tantum , tamen in fine funt boni , Ac hi font in honoretis: Quidam autem funt perfeverantes in malo, Ac hi font in contumeliam. Ecce quam planum & aper
tum teftimonium factarum feripturarutn, Ac fânùorum doliorum . quod pnafens fanâa ecclefia militans continet ia fe bonos Ac malos, prxdeftinatos Ac pnefeitos , fieut navicula qu» Chriftum cum apoftolis Ac Judam continebat, qui Ac inter apoftolos habebatur apoftolus. Eft
„ ergo , ait Auguftinus fiiper pfidmo 5 r. in
.. prologo , regnum terrenum Ac regnum cc-
„ kfte , regnum eradicandum , Ac regnum in
„ sternum plantandam . Modo in hoc fieculo
„ cives utriuique regni permixti funt, corpus
„ regni terreni Ac corpus regni ccleftis com-
„ mixtum eft .

Poft hçc declaratur pnsdiâa veritas catholica ratione fundata in veritate divinarum fcriptvrarum. Ac aflumitur fic: Ecclefia catholica eft illa ecclefia, quam fideles profitentur in fymbolo um .apoflolorum quam etiam Niceno , cum dicitur : Credo in Spiritum fandum , fahflam ecdefiam catholicam, Ac *inorum* : Et unam fanflam catholicam Ac apoftolicam ecdefiam. 4ut igitur profitentur id quod credunt , aut id quod non credant ; aut folum id quod dubitant. Non eft dicendum , quod profitentur id quod non credunt, quia tunc mentirentur; nec id etiam quod dubitant , quia ncc non haberent fidem , qu» eft

fir-

na adhißflo ad credibilia, quam dubitatio excladit. Oportet igfenr quod profiteantur id firflliter credunt. A«t iginir ulterius credunt fe effit de gremio ecclefia catholic® . Non profitentur, aut non? fi non, tunc hrntifimentiuQrar quando dicunt apud eoa effit ecclefiam cattabeean , vd fe efle de grejnlo ecclefi® catholic®, ex quo non credunt fe effis in ea ; fi fic, oportet quod per all·· quid, .accipiant hujufmodi credulitatem . Aut igitur hoc erit, quia nota eft en pnedeftinatio, aut quod fint in gradi gratum faciente conftituti per fe, aut quia habent per revelationem : Sed non primo modo, quia cum divina prxdeftinatio nihil ponat in prrdeftinato, cum fit Ibla divina vohsio, qua ab «terno voluit aliquem ad vitam «ternam ordinare , non poteft effe nota pradeflinaso, nifi quantum fibi a Deo revelaretur t Similiter nemo fecundum fe , nifi fibi reveletur, fcit an amore vel odio dignus fit, ut fcriptura dicit. Si igitur hcretici credunt fe efle de gremio ecclefi® catholics, oportet quod habeant hoc per revelationem , & tunc unuiquifque eorum examinet coram Deo confcientiam luam, ubi quando hoc fuerit fibi revelatum . Si-igitur nue,eru* prmreflinarorum tantum , vel corum , qui funt in gratia conftituti, effet ecdéfia catholica, patet quod nulla eflet certitudo ipfi'» » quod nullo modo eft dicendum catholica , qu® eft civitas fuper montem pofita , id eft, fuper Chnftum ®dificata. qu® non poteft abfeondi, unde Chryfoftomus fuper Matthaum & ftiper hoc verbo : Ao* *potefi civttas nbfondt,* & allegat fanllu* Thomas cum: Brc Civitas ecclefia fandiorum eft, de qua dicitur in pfâimo : *Gloriofa diüa funt de te, civitas Dfi.* Cives ejus funt omnes fideles , quibus apoftolu* ait : *Vos eflis* citri *frnftorum,* hrc ergo civitas pofita eft fupir montem Chnfti , de quo Danielis a. dicitur: *Lapis 'abfaffus fine manibus faüus efi mons maenus.* Sane non poteft abfeondi fupra Chriftum pofita, etiamfi ipfa yoluerit. mons enim qui **eam** portat facit **eam** omnibus manifeftam , fic & apoftoli , & facenlotes, qui fundati funt in Chrifto, non poffiint efle abfeonditi, etiamfi voluerint, quia Chriftus **eos** manifeflat. Ilee Chryfoftomus. Qu® idcirco fupra montem pofita dcfcnbitur , ut & habitantibus in ea fit firma fic certa fecurira* , & ut cunelis exteris pateat ad eam confugere feu venirc volentibus : in qua licet gratia Dei infunt, ut firmiter credimus, multi pnedeftinati & multi in **gratia** conftituti, quorum mentis adhuc duwt mundus , non tamen propter pr*dcibnationcm aut gratiam qu® occulta funt iancla ecclefia dicitur catholica , fed propter communionem tiffius fidei, facramentorum, fic pneccptorum, qu® omnibus poflunt efle nota fic communia, bonis fcilicet & malis .

Item pnedeftinatio & gratia hujufmodi ecclefi® quam fingunt adverfarii, minus nota eft aliis , quam ipfiûnet qui fe dicunt in **eadem exiftere** : igitur quamtumcumque fulgerent per mundum bonis operibus , cum frpe **angelus** fatane transfiguret fe in angelum lucis , non propter hoc auderet homo feipfis conjungere, tamquam ecclefi® catholic® , quii femper dubitandum effet de ipfis , an client pfeudoprophet® , de quibus cauto* noe reddidit dominus, dicem: *Attendite a falfis prophetis , qui veniunt ad vas tie vefiisnetttis ovium, tntnnfe<us autem funt lupi rapaces.* Oportet igitur quod cena & manifcfta fint figna & indicia ecclefi® catholic*, per que difccrnantur oves a lupis. **Hajus autem figna** funt unitas fidei, unius fàcraflifIDtornm fic prsceptorum Dei ·

Item Chriftus refolvens ultimam corredlionem fratn* remifit ad ecclefiam . ita dicens . Si *te nam audient, dic ecclefia , fi autem ecclefiam non audient, fit tibi fictu ethiutus & pubiioeiuu.* Aut ergo Chriftus remifit nos ad a**liquem denum** judicem aut incertum. Non **eft dicendum ,** incertum, quia tunc nunquam fratn* corrcdio fequeretur. Oportet igitur quod ad certum judicem tranimixtat nos . Cum igitur ecclefia pnedeftinatorum & m gratia conflitutorum, fit homini incerta, ut didum eft, oportet quod hujulmodi remiflio fit ad ccclefiam, qua fit nota <3(certa viatoribus , fecundum flatum vi® prafentis , cujuftnodi eft ecclefia catholica in unitate fidei & (aeramentorum ubique per orbem perieveran*. Ex quibus patet, quod corpus Chrifti myflicum, prout in hac valle raifen® peregrinatur, qûod eft ecclefia ejus , non folum prxdeftinatos aut folum in gratia gratum facienre constitutes retinet & comprehendit, fed inftmul bonos & malo*, fide redos, Chrifto capiti adherentes.

Ulterius ex prrdidis poteft colligi una **dc-j** - feriptio ecclefic catholic®, tali* videlicet **f** e, quod ecclefia eft Corpus myfticum organicum, nde Chrifti animatum . Corpus ponitur loco **generis,** additur Myflicum ad differentiam corporis naturalis , licet ad fimilitudinem cjufdem dicatur, fic Organicum propter diverfitatem ftatuum, graduum & officiorum, ad fimilitudinem diverforum membrorum in corpore naturali, qu® funt diverfe organa , qu® declarans apoftolu* inquit i. ad Corinth. 11. *Sicut corpus unuai efi , (V multa membra habet, omnia autem membra corporis cum fint multa , unum corpus funt, tta dr Chnfius habet multa membra in fuo corpore,* & iterum: *Vos nu**em ejHs corpus Chnfit & membra de membro,* & iterum . *Strut in uno corpore multa* r; *rmbra habemus, omuta autem membra non eumdrm a-Hum habent : ita multi unum corpus fumus in Chnfio , fin^uli autem alter alterius membra* . Et ficut unupj membrum fervit fibi & tot» corpori , fic in ecclefia militante diverfi in diverfis flatibus & officiis fibi & aliis in ecclefia fubminiflrant. Ex quibus verbis fic fententiis apoftoli clare habentur prxdidla particule tres, fcilicet , quos* ecclefia eft corpus myflicum, organicum , additur autem . fide Chrifti animatum , per quam ecclefia militas in tali effe conftituitur, fit ab omni alia ecclefia , five congregatione diflinguitur . Dicitur autem animatum fide , quia ficut anima corpus, fic fides animam & fpecialitcr formata per gratiam vivificat , fecundum id ad Romanos t. & io. ad Ilebneos: *Jufius antem meut ex fide thiit,* quod pon folum intdligendum eft de fide formata, fed etiam informi, quia d'fem mali fideles per fidem , & in feipfis vi* vunt, licet non vita perfcdla , & ceteri* membris ecclefi® ac Chrifto capiti conjunguntur , & multas vit® operationes exercent. F.t ita fe habet fidelis peccator ad caput Chrifti, & ad corpus ecclefic, ficut membrum in corpore natura-

rali, non quidem mortuum- totiriuer fe prm-A cifum , fed tamquam membrum mortificatum fe unitum corpori, quia adhuc in ipfo eft radix vit», fcilicet, ipfe fides. ,

Non igitur veram eft quod fidelis per peccatum moriatur ex toto , aùt abfiândatur a corpore , ut proponens dicit. Et de mortificatione quidem dicit ûnâus Thomas j. parte fumttut, articulo j. loqucns dc hujufinodi peccatoribdr fidelibus.- „ Percipiunt, inquit , „ tamen (ales a Chrifto' quemdam aQum qui „ eft credere, ficut fi membrum mortificarum „ aliqualiter moveatur ab homine. Quod e» „ iam non fiat membra abfcifla, oftendh Au- „ guftinus contra Donatiftas, dicens: Si cujus „ eft manus arida , veram quidem*eft mem-B „ brutn, quamvis fine fengtune fe inefficax , „ & mortuum , fic fe fides cum fit vera, ta- „ men fine operibus mortua eft : Et habetur „ 1. queftione t. Sicut urgeri.

Alii vero fiç deicribunt ecclefiam. Ecclcfia fanâa catholica militans five viatrix eft univerfitas fidelium bonorum fe malorum orthodoxam fidem tenentium , in facramentis ecclefiafticis focietatem habentium : qu» In lententia in idem redit cum prima . Sed jam ad id quod in prima generati fuppofiiionc onemifimus , fe fape promifimus , greffus noftro· dirigamus, fcilicet, ad probandum ecclcfiam catholicam errare non pofle. Pro cujus declaratione ponitur talis ptopofitio : Impoffibile C eft ecclefiam Dei militantem catholicam errare in his que fidei funt fe neceftitatis ad felutem . Qu» propefitio licet quondam fuerit apud omnes doclores catholicos , & fanflos , & alios fideles, fe nunc fit principium fidei per fe notum fe msmfcftum , tamen propter qunfdam qui eam trivole difficultant ad con-> folationem fi.lefinm , fe eorum qui eam difficultin»e< confutationem , i plain ex fundamentis in Tiernum funditis fiicrx fcriptnrx , multipliciter probabimus in pra-fenti . Et primo , quia predicht propolîtio virtuahter eft articulus fidei ut patet in fymbolis tam apoftolorum quam Niccno . In quibus fideles profitentur , fe credere fandam catholicam cccle-D> fiam. In altero enim dicitur: Credo in Spiritum ianctum , fanflam ecclefiam catholicam . In altero: Et unam fandam catholicam fe apoftoheam ecclcfiam. Idem autem eft credere ccciefiam crh^firarn efle fanûam , & ecr clefiam catholicam non pofle errare in his , qu® neceflana font ad felutem : quia pro tempore quo erraret in prxdifHs , non effiet fanda, fed effet macutara errore mortifero peccati mortalis . „ Unde beatus Auguftinus in expolitione fymboli. Ifta eft fimeta ecdefia» „ non habens maculam aut rugam : multi e- „ tenim alii ecclcfia· congregarunt, ut Mar- „ cion, ut Valentinus . ut Kbion, ut Mani- „ cheus, ut Arius . fe ceteri omnes heretKi. E „ fed ille ecclefiæ non Huit fine macula vel „ ruga perfidi» ; & ideo dicebat de illis pro- „ pheta t *Odivi ecclefiam malignantium* , -er *ium* „ *impiis* no» *feMo*. De bac autem ecdefia „ qu» fidem Chrifti integram feraat , audi „ quid dicit Spiritus fandus in canticu can- ,v ticorum . *Una efi columba* meo , *perfeüa maa* , „ *eletia genitria fins*. Qui ergo hanc fidem in „ ecdefia fufccperit, non declinet in confilia vanitatis, flt cum iniqua gerentibus non in- „ ttocat Hac Auguftinus .

Ex hoc argumentor fic · Nihil erronei — fidfi fiibeft aut fubefle poteft articulis fidei , *go* tub inûi aut hi ipfa non fubeft, nee poteft fabese aBquSd erronei aut ftlfi . Aflumpeum pro mined pane probatum eft, fed major pattt, quia qua ratione fub uno articulo daretur frlfam , eadem ratione ftc fub alio , & ipfe tota fides vacillaret, & omnia ia dubium verterentur . Çtaod nullo modo eft dicendum . Secando , ecclefia regitur a Spiritu Nm fando, fed Spiritus fendus errare non poteft, ergo nec ecdefia. Prima pars innuitur tam per fymbolum apoftolorum, quam Nicaoum, cum ftitim poft articulum Spiritus fenâi , cum dicitur. Credo in Spiritum fanchim, fubjungirur aniculus de ecclefia , videlicet, fen-.latn ccciefiam, catholicam·, ut fit fenfus . ('.redo in Spiritum fandum, fuppk* dirigentem , gubernantem, fe fanâificantem fandam ecclcfiam, imo fe vivificantem, ut dicitur in fymbolo Nicano. Unde Albertus Magnus in expolitione fymboli quam ponit in traftatu de officio tnifl» , dicit: „ Deinde fuum :'ym- „ bolum pofuit Jacobus minor, dicens^ San- „ tftam ecclcfiam catholicam , fanQorum com- „ munionem ; refpiciens enim ad hoc quod „ fanftus Spiritus datur & mittitur ad iàn „ dificandum creaturam , qu» fanflitas nun- „ quam fallit in ecclefia , fed nonnumquam fallit jn perfona , dixit , fantftam eccle- „ fiam . Et quia omnis articulus fundatur „ in divina fe «terna veritate, fe non fuper creatam veritatem, quia omnis creatura va- „ ra eft, fe non habet folidain veritatem , „ ideo iste articulus fic telblvcmfos est ad proprium opus Spiritus fanâi hoc est, ere- „ do in Spiritum fanftum non folum fccun- „ flum *fe* , ficut dixit precedent articulus , „ fed etiam credo in eum , fecundum pro- „ prium opus ejus quod fe quod fanflificat „ ecclefiam , quam unflitarem profudit in fil· „ cramento fe virtutibus fe donis que dat ad „ fanflitatis perfedionem , & eamdem in mi- M raculis & donis gratis dati», ficut fapien- „ tia , fcientia, fides, diferetiofpiritum , opo- „ nrin unitatum & prophetia , fe hujufino- „ di qu» dat Spi itus ad fantflitatis ecclefi» „ demonstrationem . Hrc Albertus .

Similiter patet per illud Joannis 14. Jfcgo- Ao *PtKiem, cr Altum Ptrrtvleatm ^abi/ vobit* , Similiter per illud : *Paracletus autem Spirimi fiutltei quem mittet Puter m nomme meo, ilie* tor *daccust rnnnta.* Et per illud I *Multa Jtabeo tvbis dicere, fed aon pofefhs portare modo, cum autem venerit Spintus ventaris, ille vos docebit omnem verita'em.* Per omnia & fimilia datur manifestiffime intelligi commifiun fuifle rtgk, men ecclefi» Spiritui fanflo, Christo pnsfentia corporali ab ecdcfia recedente , fecundum illud 5. *ego non ubiero, Paracletut non ue- met ad vos: fi awem abiero, mittam eum ad vos.* Et Spiritus fandus docuit ecclefiam omnem veritatem, fcilicet, ad m neceffariam, fe in fignum hujus infifibilis\miftonie & aflatenti», Spiritus datus ia die pentecostes in blli , fcilicet in linguis igneis, apos careris fidelibus,. ia quibus pro erat ecdefia, fe qui eum constituebant. Secunda purs pate», quia Spiritus fafhis dicitûr a Christo Spiritus veritatis , qui a Patre procedit, dc cum fit Deus qui

.qui est prima veritas, errare non potest. Sed *image* dicet adverfarius quod pnedfela verba Milin font de apoftoli* Ac primitiva ecdcfia, quando ecclefia erat in vera imitatione doctrine At vile Chrifti conftituta·, fed recedente ab imitatione Chrifti, & immergente fe vitiis & peccatis, reccflât ab ea Spiritus fandus* qui non habitat fa corpore fubdito peccatis. Sc ptr confequens , incidit in varios errores & haéreles·, fed Contra Chriftus promifit tndefedibiiem fui affiftentiam eccfefic, ufque ad confummationem foculi, ideo pnedida non foluna iqtelliguntur de apoftoli», *Si* primitiva ecclefia fed fimpliciter de ecclefia duratura afqpe ad finem foculi, Aflumptum patet Mattk ultimo, cap. *Euntes docete omnes gentes ,* Acc. £t fubdit . *Et occa ego vobifeum fum omnibus diebus ufque nd confummationem foculi*, Manifefium eft autem quod apoftoli non font, nec erunt in hoc mundo ufque ad confummationem fecuIi, non igitur pro ipfis fbljs diftum eft, fed & pro fucceflorjbus eorum duraturis ufque ad confummationem foculi. Unde «Chryfoftomus in homilia fuper hoc eodem paflu: Quia vero eis magna injunxerat, erigens eorum fct> fua dicit : m *Ecce ego vobifeum fum*, quafi dicat , ne dicatis difficile efle injundum negotium , ego fum vobifeum , quia omnia fack> levia . Non autem illis folum dixit fe futurum efle , fed & cum omnibus qui poft illos creduat, non gnim ufque ad confum-C mationem foculi apoftoli manfuri erant , fed ficut uni corpori fidelibus loquitur . Hec Chfyibftomus . Item Beda. Ex hoc autem intelligitur quod ufque ad finem foculi non funt defuturi in mundo» qui divina manfione At inhabitatione fint digni in ecdcfia. Item in glofla ordinaria habetur fic I Quod apoftoli* per fucceflionem uniMwk verfeli ecclefie promittit. Nota quod *ufque ad finem foculi.* Item Hieronymus ibidem : Qui ergo ufque ad confummationem fxculi cum difeipubs fe efle promittit , Ac illos oftendit femper efle viduros , Ac fe nunquam a credentibus receflurum. Hec Hieronymus.

>■ U <· Matttoi.

Si igitur ecclefia aliquo tempore erraflet , aut erraverit de fado, quomodo Chriftus erit aut fuit femper cum ea omnibus diebus? Similiter euam promifit afliftentiam Spiritus fandi ufque in sttemum ita dicens Joanni 14. /go *rogabo Patrem , & alium Paracletum dabit vobu ut maneat vobifeum in sternum , Spiritum veritaris*\ Sed dicet adverfarius : Prsedida verba dida funt apostolis , cum quibus fuit Christus, quamdiu fuerunt ip hac vita , eos hic per gratiam protegenda, Ac in perfecutionibus adjuvando. Ac p<ftt hanc vitam fuit flt erit cum eifdem per gloriam ufque ad confummationem foculi, & ufque in «ternum cum eifdem manebit Spiritus fendus, undçE/)ft."Et patet, quod omnes qui crediderunt, pnedida verba non videntur extendi ad alkN , feg tantum ad apostolos* Contra<ḱḥc ·η expreffe est intentio Christ:, quia mittens cos in mundum univerfum predicate &. docere omnes gentes, dixit eis : *Ego vobifeum fum ufque* «d *foculi.* Ibi enim promifit fe permanete cum eis quos ipfe mittebat, ufque ad coniummatioaem ὐκμιϊ . Cum ergo in .mundum eo» mineret, in mundo fc efle cum eis promifit manifeste , & cum eifdem manfurum Spiritum fandum , Ac hoc est

Aetiam quod dixit fuperius Chryfostomus, Beda flt Hieronymus. cHimTi CMll.

Pneterea Christus fuit exauditus in omnibus petitionibus , & rogationibus, fed ipfe rogavit pro fidq, Petri, ut non deficiat, ergo fides Petri non deficiet, nec deficit I Pnmum patet ad Hebneos quinto, ubi dicit Apostolus, quod Christus exauditus est pro fua reverentia, Ac Joannis 11. ubi Christus ait; *Paler gratias ago tibi quoniam audifii me ego e-*F»m *fciebam quia femper audis me .* Secundnm patet Luce ai. ubi dominus ait ad Petrum ' *Bgo rogavi pro. te, ut non deficiat fides tua . Hoc* autem non potest intclligi de fide perfonali Petri, quia in illa defecit in trina ab-<" γ negatione, ut patet ex textu evangelll, & fi-"*" c»ΐΐ*i· militer patet ex verbis confequentibus, cum fubjungitur : *tP tu aliquando conveifus confirma fratres tuos,* qui utique non diceretur converfus, nifi fuiflet prius a fide propria averfus. Intelligendum est igitur, quod Christus rogaverit pro fide , quam ipfe confeflus fuerat, duna dixit : *Tu es Chriftus Filius Dei vi-* ttsm ›s *vi ,* Ac fuper qusm ipfe Christus fundavit fuam ecclefiam, eodem domino dicente *Tu es Petrus, <P fuper hanc petram sdifiabo ecclefiam meam .* Pro fide igitur ecclefie Christus rogavit , ut non deficeret, Ac non pro fide perfonali Pqtri . Quare fi in iliquo neceflanorum ad fahitem pro aliquo tempore erraret, aut erraflet ecclefia totaliter, Christus dominus Ac prima verius non dixiflet verum, nec fuiflet exauditus pro fua reverentia , quod est contra pnedida, & omnino falfiim. Unde Albertus Magnus fuper eodem paflu, *Ego ro-* lrrs› ,, *gavi ut non deficiat,* fcilicet finaliter , *fides tua .* Hoc argumentum efficax est pro Sede Petri , Ac fucceflore ipfius . quod fides non finaliter deficiat . .Von *adjiciet ultra ut pertranfeat perte Belial·, univerfus inteiiit* ; Hrc Albertus. Item Gorramus , *Ftdes tua* , id est ecclefie tibi commiflk, fcilicet Romane ec- clefie . Unde hoc est argumentum quod fides Romane ecclefie, quam in ea Petrus plantavit , fit femper duratura . Hasc ille. f

D' Item quod Christus rogavent non folutn lttfll ιΓονο*η pro Petro & apostolis, fed pro omnibus fe- *£*°"£,7 quentibus, patet manifeste Joannis decimofe- .o"- ptimo, ubi cum premififlet ardentiffime cari-'11· tatis pro ipfis dtfcipulis orationem , ut, *Pater fanile , ferva eosin nomine tuo, quos dedifti mihi ut unum fint, ficut <p nos.* Er infia · *Sanfhfica eos in ventate : Sermo tuus veritas efl ; fiau tu me mififii in munduqi , tp ego mifi eos ia mundum , & ego pro eis fanllifico me ipfun , ut fint dr ipfi fanjificati m veritate.* Post hec fubjunxit : *Non pro eis rogo tantum, fed cP pro eis qui crediturl funt per verbum eorum* in *me, ut omnes unum fint, ficut tu Pater in me, <P e*ḡo *in te : ut mundus credat quta tu me mi-*

Ac credunt, five credent ufque ad finem fo- η Qjristunt , credunt in ipfum per verbum Ac doQrinam apostolorum. Quamobrem & fymbolo Nicaeno profitemùr: Ecclefiam 'apostoheam , non alia de caufa , nifi quia in verbo At dodrina apostolica fundata est, dicente apostolo ad Ephefios *fam non efiis hof- erhf pitft (p adveqa, fed efiis en es fandiorum cP domefiiâ Dei fuperadificati fuper fundamentum apofiolorum 9- prophetarum* . Ate. Unde Ac Joannes in Apocalypfis II. deferibens murum civita-

vitatis fande Jerufalem, qu* est ecclefia mi-Á litans , defcnbit enim eam habere duodecim fundamenta , Ac in ipfis nomina duodecim apostolorutn-, Ac agni. Sj igitur aliquando deviatf&t ecclefia ab hoc fundamento , feu fundamentis dodrin* apostolic· per errorem , fequeretur quod Christus non fuiflet exauditus , ut prius

Pneterea fi ecclefia pqflet errare, in his, qu· neceffaria funt ad falutem , fequeretur , quod non effet fecuritas, neque aliqua certitudo credibilium existentibus in ea . & per confequens nec aliqua fide* pateret . quia qua ratione unus articulus » Ac unum dogma ecclefi* in dubium verteretur, eadam ratione Ac omnia aha per ipfam przdicata Ac ordinata, ficut fi quis dubitaret an Chnstusxrefurrexerit, eadem renone dubitaret an in calum afccndcrit, Ac fimihter de aliis, Ac ita non haberet fecuritatem certitudinis de aliquo v & cum dubius *ia* fide, infidelis fit , quemadmodum habetur capite 1· de heretici* , quea fides cum dubitatione stare non potest, fequitur manifeste, quod fi ecclefia errare poflet, quod nulli fecuntas certitudini* effet in ea, Ac per confequens fides non effet in «cclefia, quod «st omnino contra Christum, indefedibilem fecuritatem ecclefia fu* promittentem, qui ait Petro . ***Super hanc petram edificabo ecdefiam meam,*** <y ***porra inferi non prtvalebuni adverfus eam*** . Super quo verbo beatus Hie-C ronymus, portat inferi, inquit , vina reor effe atque peccata (quo ad agenda) vel certe hcrcticorum doctrina* (quaod credenda) qua adverfus ecclefiam pnevalert non poffunt.

Nec potest dicere adverfarius, quod aliunde capiat certitudinem, aut fecuritatem credendorum, quam ab ecclefia, quia aut «am haberet a .Jko per fingulanem infpirationem, aut ab aliquo homine particulari , aut forte per evangelia qu* continent dodrinam Christi . Sed non primo modo, quia talis infpiratio cum fit occulta At fupernaturalis, oportcret 4^'°d aliquibus tigni* fupernaturabbus, feu miraculis manifestaretur , quemadmodum apostolorum confiimabatur lignit AcDad miraculis . Si igitur doclrina adverfariorum habetur per infpirationem , ostendant figna Ac miracula, Ac credemus eis, quod non facient in *ternum , quia fumma veritas , cujus est miracula facere. non potest perhibere testimonium mendacio Ac falfirati , fimditer nec fecundo modo , quia multo magis potest errare quilibet particulari* homo, quam ecclefia univerfalis , ut patet , quia plura vident Ac fubtihus oculi quam oculus, fimditer nec tertio modo , quia nec ipfa evangelia haberent certitudinis fecuritatem , nifi fuiflent ab ecclefia approbata Ac acceptata . Cum enim multa evangelia Ac ailus reperiantur. qu» dicuntur fuiife ab apostolis compilata, fic cmm legitur Ei

„ in decretis distimflionc 15. Afhis nomine
„ Andre» apostoli apocryphi , aclus norrune
„ Petri apocryphi, ailus nomine Philippi a-
„ postoli apocryphi , aflus nomine Thom*
„ apocryphi » evangelium nomine Thaddci
„ apostoli apocryphum , evangelia nomine
„ Thom* apostoli , quibus Manichari utuntur, apocrypha, evangelia qu* folfavit Lu-
„ cianus, apocrypha, evangelia qu* folfavit
v Ilircius , apocrypha , Ac infra : Revelatio qu*
„ appellatur Pauh, apocrypha, rcvelauo qu*
„ appellatur Thoma , **apocrypha , revelatio — a——-**
», **qu* appellatur Stephani , apocrypha . Cum**
„ itaque omnia pnedida evangelia, Ac ceteri iu> *
iibn pr*notumari reperiantur feripd , unde certi funt adverfarii, quod ista quaraor evangelia contineant veritaterti, alia vero aon , At quod ista fcripta funt a veris apostolis, Ac **non illa? quodque ilia folfificata fint, Ac non** ista, Ac per confequens ista quatuor fint re- 1
cipienda , alu vero tamquam folia refpuenda ? cum ipfi non audiverint Christum pnedicantern , nec docentem , nec viderint ipfum mirabilia facientem , nec alia dida aut foda ipfius , a qu* in di^s quatuor evangeliis fieri- -£*♦·,"■··
pta fimt, nec ulterius viderint, hos quatuor e- *
vangelistas magis quam alie*, ut pofiant ex dcxlrma , vita aut miraculi* magis approbare istorum evangelia, quam aliorum , nifi quia univerfalit ecriefia ista quatuor recipit , illa vero refpuit ? Si ergo univerfalis ecclefia non dirigeretur a Spiritu-fando in his qu* fidei funt Ac de ncceffinte falutis , & pollet in illis errare , fequitur, quod in recipiendo illa quatuor evangelia, At alia refpuendo , errare potuerit , Ac ita vertetur in dubium , **an** ista quatuor evangelia contineant dodrinam, foda Ac miracula Christi . Et ulterius , quidquid prxdifli adverfarii affirmant ex diflis diflorutn evangeliorum , totum erit dubium , & fic apud eos nihil erit certum in fide, aut feurum . Ac confequenter nullam habebunt fidem . Hoc profedo intellexit Augustinus, cum c«v s·
dixit in libro contra epistolam Fundamenti. , Ac etiam contra Faustum hrreticum , Ac in multis aliis loci* . Non crederem evangelio , nifi me audoritas ecclefi* commoveret. Si dicax adverfarius, Accepto h*c quatuor evangelia, Ac non alia, quia primitiva ecclefia , qu* propter afliatentiam Spiritu* fandi errare non poterat , illa refpuit, Ac ista acceptavit , quibus tamen non crederem , fi ea moderna, a qna propter vitia Ac peccata receflit Spiritus fondus , tantummodo aliis fpreris , acceptaffet : ('entra quod potest argui ut fuperius, per illud Christi : ***i«e ego vobtfcum fum ufjue*** *Merta-*1·* ***confummatwvem foculi, &c.*** Prcterea cum **pnedfell «dverfirli non faerint In primitiva ecclefia , unde fount , quod ipià h*c acceptaverit . Ac aha refpuerit ? revera non aliunde quam ex attestatione moderne ecclefi* ,' cujus attestatio fi dubia faerit, multo magis & id quod attestatur , fub dubio remanebit**

**Pneterea cum h*c evangelia veram Christi doflrinam , fatfla & mirabilia contineant, utique ad veram At certam fidem habendam , intelligentia in verbis Ac fodis Christi opus est, ut videlicet eum fenfum in verbis Christi apprehendamus , quem ipfe Christus intendit ; alioquin non haberemus veram dodrinam ejus, neque fidem , quemadmodum condum literalem fenfum, fed non Christi, illud didum intelligentes : & *oculos tuus franéaii-* Mas*· *·.
ratvrt/ *te, erue eum & propee ah te,* «culos fibi eruebant cum contingebat eoa peccare per oculos . qui utique fic focientcs , non habebant fenfum Christi ; non enim dominus eruitionem corporalem oculorum» fed fpirituallem vitiorum, qu* per oculos, Ac alia membra committuntur , pnecepit ibidem, unde ** Joannis 6. loqnens de manducatione Ac bib»tione fui corporis Ac (anguini* , cum diceret,**

si etiam difdpulorum quidam retro abierunt, putantes ipfum loqui de carnali manducatione , fubjunxit : *SptriOn «β qui tivij&ai,* cam M*em mm faodyvam: Paulus apefto las: ***Liun 9dàÀi , fftnnu*** ew/em v«< t/çef, quia **in** intclligendo ***üent*** firripturas non femper literal!* fenfus ***fit*** grammaticalis eft accipiendus, fod myfticus flt fpiritualis eft requirendus , ut fuperius diflum eft . Cum ergo quilibet particularis homo in inteliigendo doflrinam Chrifti , flt. verbe ejus poflit errare. flt decipi , quemadmodum ***fit*** omnes h*rctici decepti funt , qui ex aliquo diflo facra fcripiur* male intelleflo fui erroris occafionem lumpferunt flt originem , dicente Auguflino ho-T milia fuper Joannis 18. n Neque enim nat* funt harrefes , flt qu*dam dogmata pets tfitatis illaqueantia animas. Ac in profundum pracipitantia. nifi dum (criptura bona intelliguntur non bene, ***fit*** quod in ei» non bene intelligirur , etiam temere Ac audafler ***afferitur*** . Itaque cariflimi . valde caute ar,- dire debemus, ad qu* capienda parvuli fumus. Ac corde pio Ac cumtremore , fi.ut feriprum eft . nctenente» regulam f*m- tatis, ut quou tecundum fidem qua imbuti fumut . inteUigere valuerimus , tamquam do cibogaudeamus , quod autem fecundum fanam fidei regulam intelligert non potuerimus, dubitationem non auferamus , inteUigentiam differamus · hoc eft , ut etiam fi quid fit oefclmus, bonum tamen *fic* verum effe minime dubitemus F.t ego futres qui fufeepi loqui vobis , cogitandus fum a vobis qni fufeeperim , *fic qu** fufccperim. Sufcepi enim tradandi divina homo, fptriii^aha carnalis , «terna mortalis . Etiam a me , canfiimi , longe fit vana prafumptio , fi volo fatuis in domo Dei confervari , qu* eft ecclefia Dei vivi . columna ***fit*** firmamentum veritatis, pro modulo meo capio , quod vobis appono, ubi aperitur , paJfcor vobifeum , ubi clauditur, pulfo vo- blfcum. Hac Auguftinus .

Et fi fimiliter univerfalis ecclefia poffet er rare in inteliigendo Ac exponendo doflrinsm Chrifti , fequirar manifefte quod nullus effet certus dc vero intelleflu fcripturarum, Ac per confequens de fide , qu* ex vfre intelleflu (crioturarum accipitur . Ac Gc omnes effent infideles , cujuGnodi funt adverfani . afferentes ecclefiam univerfalem pofle errare in his qu* fidei funt Ac neceflitatis ad falut*m . Nec fulficit, quod aliquis confiteatur ore verba , nifi etiam fine dubitatione credat intelligentiam Ac fignificatfoncm verborum Chrifti , quia utrumque apoftolus ad Romanos io. Conjunxit, **inquiens** : *CorJf crrJintr ad fufiituun , on* ««re· *coafefio fit* *d *folotrin* . Unde fi quilibet particularis homo poteft er- **rare,** Ac fimiliter **ecclefia** univerfalis in acci**piendo veram fignificationem verborum Chrifti , patet quod nullas haberet 'fidem , qu* omnimodam excludit dubitationem , ex quo iautlligenua verborum Chrifti fub dubio resnaaeret. Dicendum eft igitur univerfalem ecdeftam io exponendo evaogclU flt ûcrara foripnaram wnw noo podfa. Ac a Spiritu fenâo dirifi , ac eidem. tamquam infidliih-K At divi*· rqgubs debere quemlibet fidelem adtanrere , & qui non fiscfont , pro h··

Dfius , unde (lis legendam ipfiu» rvm efle apocrypham , nifi ex auctoritate ecclefi* * qu» fi potmt & poteft errve m alnt , utique m hac doflorum approbatione . Pr»terea cum inter doflores multa fit varietas opinionum ***fil*** contrariété* . βi f»pc circi idem diflum doûoris ejufdem multa contingat ambiguitas , necefle eft per aliquem dofloren. infallibilem tolli huiufmodi dubia , fic declarari : & cum quilibet panicularis homo falji poflit *fic* errare , neccfe eft quod ecclefia .fit hujufmodi infallibslis expofitor & doflor credendorum ftt agendorum .

Praeterea nemo debet majorem fidem d»fhs Ac expofitionibus doflorum adhibere , quam ipfimct doilares fibi ipfis **adhibuerunt, vel ab aliu adhiberi voluerunt: tied ipfi In «<ht** *fit* **egpofitionibus ipforum firpe dubitabant, At ne damnabiliter errarent. in omnibus iit dc tua diAi omnia corregioni ecclefia fcbjicieba:ii. Ereo fideles non debent expofitioaes dofloram cenitudlnaltter** cflic veras repuure . nec eis certam fidem adhibere . nifi In quaotam fuerint doflnsM ecclefi* confon* vel per ecclefiam approba» . Minor patet pene per omne* doAorcs qui fua difla corrigenda

CsaatfooriTtmIXIX

ecdefi* **vel fumtno pontifia fubjicsebant . À quam defundorum , ad judicium ecdefi», tam-**

*NMO CHtiSTI -41, T*M

„ Unde **14. qucft. i. Quoties fidei ratio ven-** **quam ad infallibilem dc divinam regulam font ' awwo**
„ tdatur, arbitror omnes fratre* Doftros At coe- **referenda ; Ac ejus lententia tam in expofo**
P'fcop0* non nifi ad Petrum , id eft , fui no- **tione feripturarum· fandarum, quam inteltt- ⁄'**
mini* & honori» audorem referri debere. Con- **gendo dida dodorum , Ac in aliis neceftariis**
tra cujus audoritatem nec Hieronymus, nec **ad falutem tamquam divino ove prolata , n**
Auguftinus , nec aliqui» fiicrorum dodorum **eundis Chrifti fidelibus eft ampledenda Ac ac-**
fuam ftntentiam defendit Sic enim dicit Hie- **ceptanda .**
ronymus eadem qtueflione · „ hec eft fides ,
» papa beatiftimc › quam in cathohca didici-
·· mus eccl^ïa , quamque femper tenuimus **Prrterea ad principale propofinim redeun-**
* & tenemus , in qua ii minus perite , aut **do, inter Chriftum At ecclefiam eft matrimo-**
» parum caute forte aliquid pofitum eft, cu- **nium fpirituale , teftc Apoftolo ·, qui ex ver-**
p mus emendari a te , qui Petri fidem dc **bis protoplafti dicentis : *Pt erunt duo tn came* *Oe*d· 3.***
·* ..dem tenes. Si autem hec noftra confodio **una ,* oondudit : *Sacramentum hoc magnum efiy***
* npoftobtus tui judicio approbatur, quicum- **ego autem dico tn Chnfio & ecdefia .* Sed ficut**
> que me culpare voluent , fe imperitum , **in matrimonio carnali prateipue 6des tori exi-**
vel malevolum, vel etiam non catholicum, Bgitur, fic At in fpirituali, dicente **propheta :**
·· fed hzreticum comprobavit . Beatus etiam *j)cfponfabo te* mtAi *in fide.* Sieut igitur fradio- *Ojui* s·
Bernardus in epiftola **ad** canonicos Lugdu- nem fidei in toro adulterii macula fequitur ;
ni nfes ita dicit : que autem dixi , abfque fic & in matrimonio fpirituali deviationem ab
praiudicio fane drd» fint fanius fapientis , his qus fidei funt dc nc<eff»ria ?d falutem
Bornant prælertim ecdefi» audorhati atque fequitur macula erroris, dt per confequens-q
examini totum hoc . ficut Ac cetera que e- dulterii fpintualis, quod eft contra Apoftolum
jufmodi funt umverfa , refervo , ipfius , fi dicentem ad Ephefios 5. quod Chriftus tradi-
quid aliter -fapio . paratus judicio emendare . dit fcmetipfum pro ecclcfia, ut exhiberet eam
·» Similiter fandu« Thomas in prooemio fu- fibi gloriofam ; non habentem maculam neque
» per evangeli» feribens Papae Urbano IV. rugam, neque aliquid hujufmodi.
• ita dicit : Sufcipiat itaque veftra fanditas Praeterea quicumque dat alicui ex caritate
» opus veflro difeutiendum comgendumque id quod incomparabiliter majus eft reipe<lu
n judicio , vcftrx folicitudinis , <x obedien-C alicujus finis confequendi · dat etiam id quod .
·· · e mc* frudum ; ut dum a vobis em .na- minus eft , rcfpedu ejufdem , & tanto
»' vit prveeptum , vobis etiam refervetur fi- phui , quanto magis eft neceflarium ad di-
»· nile judicium ad locem unde rveunt flu- tium finem ctmfequendum · ftd Chriftus de-
■ mina, revertantur Idem iecunf.i fecun- «ht fponf* fur ecdefi* feipfum , ut patet per
de quaeftione 11. art. tr. dicit ; » Maximam Apoftolum immediate allegatum , quod in-
·· habet audoritatem cccleiue confuetudo , comparabiliter majus eft , quam ipfam non ,
·■ que femper eft in omnibus rmulanda , finete, errare in his qur fidei funt. Ergo ei-
·· quia Ac ipfa dodnna catholicorum dodo- dem contulit ut nullo modo poflit errare in
■ rum ab ecdefia audoritatem habet Vn- prcdidis, quod eft maxime ecclefir neccfTa-
»· de magis eft ftandum audoritati ecdefi* , num , quia ad ipfius falutem. Si igitur Chri-
w quam audorhati Auguflmi vel Hieronymi, ftus ex caritate feipfum tradidit ecclefir , Ac
n vel cujufcumque dodoris. Hec fandus Tho- pro ecdefia fi *Deus Pater mundum fie dtle- f***· t·*
w mas . **ut,** *ut Filtum fuum unigenitum duret,* ut in- c
quit Joannes , & <ui *propd* filio fuo non pe-*
Fcce quomodo At quam manifofle *fe* & di- *perdi,* ut ait Apoftoius , feW *pro nobis ommbus*
da fua iandi doclores corredioni fandz ma- DI>b *tradidit illum, quomodo non etram rum illo no·*
ms ecdefi* fubjiciunt : Unde Ac nullum di- omiris *donavit* Z. Ac fi omnia, quomodo **ai-**
dum alicujus fandi valeret , fi contra deter- **fidentiam fui , feu Spiritus fandi indefodibi-**
minationem ecclcfia allegaretur ; quia audori- **lem nobis , feu fur ecclefir , qur eam non**
tas ecdefi* femper major eft audoritate cu- **finat errare in his qur neceflària funt ad ûlutem , non donavit ?** *Commendet Deus carita-*
jufcumquc quantumcumque dodi . aut fandi *tem fuum in nobu ,* **inquit Apoftoius ad Ro-**
viri , At per confequens , omnibus *mulanda. **manos v loquens in perfona omnium eccie-**
Pr*terea fi dicunt adverfarii fe velle intelli- **fiam conftituentium ·,** *quoniam fi cum adhuc*
gere feriptura» fecundum expolitionem dodo- *pecdbtont egemus , fecundum tempus Chrifius pro*
rum , At non ecdefi* , tunc aut ipfi **flabunt** *nobu mortuus efi , multo magis nunc jufiificati*
expofitioni dodorum viventium , aut eorum *in fanguine ipfius fahn erimus.* **Quomodo au- *f***
qui ab hac vita migraverunt . Si primo mo- **tem nos vel ecclcfia falvi erimus, fi in his**
do , cum inter viventes f*penumero, imo **qur fidei funt erraverimus ? aut quomodo de-**
fzptflime contranctas oriatur, Aft diflenfio, ut **relinquet ecclefiam , ex fidelibus coïledam ,**
patet fpecialiter , inter dodores catholicos Ac **lavacro baptifmi regeneratam Ac fuo fanguine**
harreticos : ad contrarietatem AC diflienfioxiem E**pretiofiffimo redemptam , ut non ei adfit in**
hanc tollendam , quis ent judex in vita pr*- **his , qur neceflana funt ad falutem ; fi pro**
fenti nifi ecdefia ? Si fecundo modo , ut qui- **ea dum adhuc ex infidelibus Ac peccatoribus**
dam dodorum adverfanorum dicunt, tunc fi **atque idolâtrie colligebatur, tam turpifimam Ac**
difeordia onatur de intelledu **audoritatum** **ignominiofiffimam mortem fuftinuk , ut exhibe-**
fandorum dodorum jam **defundorum , quis** **ret fibi eam gloriolam non habentem mdCubun,**
erit judex ? numquid alii **dodores defundi ?** **nqque rugam, ut didumeft? Et haaepeofodo**
Ac fi fic , tunc orta difeordia in **didis alio-** **condufio Ac intendo Pauli eft ia prsdidse**
rum , quis judicabit ? Si ulterius, alii dodo- **verbis :** *Commendet Deus caritatem fisam* › **Ace.**
res defundi ; runc erit proceflus injnfinitum, Praeterea **nullus fapicas&ti ipfius, aut ejus.** N
quod efl omnino abfurdum . Dicendum igi- **quod ex Canute Ac dile&ione vena amantem in** »
tur eft , quod tam dida dodorum viventium **amatum traruiormantem feipfum reputat, dem**
poteft

gr valet, curam fic providentiam pnr- A fuam firmiter, Ac fupra firmam petram . Ac per
eluSn : **fe** Chnftus tanto cariutis affcdu** confequem , quod hon fuerit archkeAus £*-
Mi» ' ecclefiam diligit , m non aliam fit aliam , pient , fit quod falfum dixiiTet. quod portas Mii·
fed unam fit eamdem perfonam fe fic eccle- inferi non pnevalerent adverfus earn . qua om-
Orta meto- fiam reputet , ut patet Afhium nono , ubi nia funt a fide aliena . IVendum eft igitur
Chrifto· ad Saulum loquem ecclefiam perfe- fic concludendum firmitv . quod licet deii.cn-
quentem, ait: ***Saule, Saule, gutd me perfe-*** iat pluvia. flent venu .veniant flumina ha-
guérit ? Chriftus -jam in calo regnabat . fic reticorum fit malorum hominum . fit irruant
Sanius in terra non ipfum, fed membra fua in domum hanc ecclcfir catholic* . non ta-
fic **fidele** Tuos perfequehatur ; Ac tamen trans- men cecicfit , neque cadet . quia firmata eft
formais· carinas cooebat, ipfam perfccunonem fupra firmam petram. Unde fit Apofyilus vo-
fponfe propriam reputare, fic unam eamdern- ci eam cotanftiam \ firmamentum ventatis,
w «mk «5. que perfonam fateri, cum ait: ***Quid me perfi-*** t. ad Timoth. 3. ita fcribens I imotheo ; **&mj**
querù? fic fit in,fine mundi , mundum judi- ***quomodo oporteat te m domo Dei conicrfan ,***
catura· , dicet: ***Quod*** imi ***ex mtnimie^mei/ f<— efi .ecciefia Dei*** **tui** , ***columna dt firmamen-***
cifiii, mihi feciflu . Ergo Chriflus Cum potens R ***tum cernatis.*** Super quo Ambrofius in epiAo-
Ût fic valeat, numquam foonfa fu* ecciefia lam ad Timotheum ita dicit » Cum totus
providentiam pratermittit Ac curam . » mundus Dei fit, ecciefia tamen domus ejus
« dicitur „ cujus hodie reelor eft Damafus .
» Mundus enim in pravancatione eft . diver-
* fo turbatus errore . ideo^ilhc neceffie eft ut
» dicatur efie domus Dei, & ventas, ubi fe-
» eundum voluntatem fuam timetur . " Hac
Atnbrofius . Ec.ce quam aperte hic doflor de-
clarat ubi fit êccleiia . qu* eft domus Dei. **il-**
la fcilicet fic **ibi**, cui tempore fuo Damafus
Papa prafidebat , fanfla ecciefia Romana. Te-
nendum it iqne eft fide inconcuffa, ecclefiam
Chnfti fic Petri naviculam , quamvis agitetur
multis interdum turbinibus in hoc tempeftuo-
fo mai i fic procellofo , numqi^m privari pr--
fentia Chnfti, fic gubernaculo Spiritus fanâi,
qui eam non finit errare in his que fidei
funt , fic neceffitatu ad falutem . Catera que
de ecciefia erant dicenda hoc in loo> , gra
tia brevitatis dimiffa funt , cum hrc in audien
tia publica fuerint recitata

• peu·*·· Pneterea quanto gratia **efl** potior natura ,
μμΓβμΓο . **txoto** fic divina providentia, **(pia efl** fecun-
dum gratiam , **en** potior fic effficacior rcfpe-
niM.v du proviforum , quam fit providentia , qua
efl fecundum naturam : fed divina providen-
tia , qua eft fecundum naturam , numquam
deficit univerfeliter ergo nec fecundum gra-
tiam deficiet totaliter , ut videlicet Chnftus
fponCsm fuam ecclefiam, quam indefeftibiliter
gubernat fecundum efle natura. Ac eidem pro.
videt fecundum conditionem fua natura .per-
mittat errare in his qaa maxime ncceflaria
funt ad flatum gratia fit falutis, cvjufmodi
efl errare in fide .

•M^àXïïr, Prrterea ecciefia Cbnflianonim eft multo
preftantior, quam fuertt fynagoga Judrorum.
Patet tam ratione legis . quam facerdotum ,
iacramentorum , fic omnium in ea contento-
rum ^^ed Deus; nunquam ex' toto dcferuit
Judrorum , pro tempore quo ip-
fam durare oportuit, nec eam errare permifit
**** »1. circa fidem , de qua Ifaja **it.** ***Super [peculam***
Dommi ego jum fiant juguer per diem, & fu-
per cufhdiam meam ego /um flans tons n dhbus.
Ejufdem 49 dicit Dominus ***Numqu-d potefl***
mulier oblioifct infantem fuum ' Et fi illa obli-
ta fuent. ego tamen non obln ifcar rui . Que
omnia fic infinita hujufmodi ditia funt ad li- D
teranj de fynagoga , pro tempore fur duratio-
nis. Unde fic Pharifeorum doflrinam Domi-
nus tamquam veram , licet ipfi effent mali ,
approbavit , cum dixit ***Super cathedram .Voyfi***
[ederunt Scriba dr Phanfu , Aie. Ergo nec ec-
clefiam Deus defeat, aut errare permittit in his
qua funt ncccffana ad falutem , pro toto tem-
pore dominationis **fur**, quod quidem durabit
•m 'ZimIh ufijw «d confummationem freub . Prrterea
omnu architeAus faptens rdificat domum fuam
«ms tauras.'firmiter, tantum quantum icit fic poteft . five
fUpra firmam petram , five aliter , fed Chriftus
fiait fie efl (âpicntiÆmus atchiteAus : ergo cdi-
ficavit domum fuam , que efl ecciefia, firmi-
ter , fic fupra firmam petram Major patet per E
Apcftolum, qui ail : ***Ut [aptem architeUus fun-***
z em. **p daasesmun** ***poftat*** . Et Matthai 7. ***Simdit efi fa-***
piepti **fsd** ***adificOM domum fuam 'fupra firmam***
petram. **Missor etiam patet, quia Chriflus Dei**
lapientia, A Dei virtus fecundum Apoflolusn,
efl etiam architeAus > quia sedificavit eccle-
ttaux. **u. fiam , fecundum ilhid** ***Tu et Petnu*** **, tf· /k-**
per hame patrum tdifimbn ec'lefiam meam.

Si ergo ecdcfia poflet errare, aut erravit a-
Jiquaodo , ut dicusxt adverfetii, fequitur mani-
/cfte. quod Chriflsas non cdificaveri: ecclefiam

Ddd **a** fpiri-

te fandorum. Et quod ad hunc fenfum intel-
ligafcur auAontas Augustini in honulia : » Cor-
» pus Domini a quibus fumatur . Item circa
tertium meanbrum didst divifionis dicit. quod
a communione , qua **minus proprie** fic vulgari-
ter **accipitur, fit excommunicatio** hominum **a**
judicibus ecclefi* : **fit** quod hujufmodi excom-
municatio fertur quamplurimum non pro peco
to mortali , fed folum dc fedo, fit **non de ju-**
re , fit **folum pro** veniali. **Item** in **refamprione**
prçdid* trimembris divifionis dicit : Boni Chri-
stiani cum malis non habent unitatem vine fic

fpintus in Christe, ficut vivum membrum a mortuo · flt ad hoc inducit Apostolum, t. Corinth. Io. A'on *potefiu* calicem *Domitu bibere, fl· talnem demontorum* . Et a. Corinth. 6. Qua *h eft convenito Cknfh ad Beliai ÿ* Item in » en**rôlants qu® infert ex precedent) notabili In** primo dicit, quod non omou qui cjeôus est de tertia communione , pw» per excommunicationem judicis , ejeflus est de fecunda communione . Item in fecundb correlatio dicit ., quod minus est perniciofum fle incautum communicare tam cum fcito excommunicato a judice, quam cum fcito mortaliter peccante. Et ad hunc fenfum adducit Apostolum : ***A'olite communicare*** , flte. Item in tertio corolario ponit, , quod notorii peccatores debent a communionc fenflorum propelli. Et hunc fenfum inducit exemplum de Dathan oL Abiron, Numerorum 16. ubi dicitur ***Rtce<hte\i lubernacuhi homtnum*** , flcc. que ibi profequitur contra manifesta peccata ; prcdicîa fcilicet, que mihi videntur , falvo judicio meliori extra materiam meam pofita , non modicas in fc continere difficultates , quas ut pradixi , doflores fle magtstn fubfequentes , ut fpero, pleniffime aperient flt declarabunt

Deinceps ad ea qua me contingunt oculos aperiam Et primo ad id quod fupponit, videlicet quod communio eucharistie Gixce dicitur panis flt calms facramentum Ad quod dicendum , quod hoc non femper verum est , qma quandoque accipitur pio hostia tantum , tu ut pjtuit ex concilio Toletano 11. fupenu* allegato, fle etiam per cap Presbyter de conlecr. drit. 11. ubi ex concilio Vormacenfi prarcipiebatur fub his verbis: „ Trefbyter eucharistiam femper habeat paratam, „ ut quando quis infirmatus tuent . statim eum vommunicet , nc fine communione „ moriatur : ubi fecundum gjoffjm , eucharisti* nomine fola hostia dengnatur . Nam dicit Sanguinem non præopu fervare , quia opus effet nimia cautela in eo fervando ; nec est de intentione Gregorii dicere in loco pt*allegato, quod eucharistia tigniticc. puiutn fle calicem, quafi de fuo pnnôpali fignifk ato, „ imo dicit uc Cujus panis fle calicis fa. „ cramentum Grèce eucharistia dicitur , l.atine bona gratia interpretatur. Et fequitur : Et quid melius fanguinc flt corpore Christi ? Ex quibus verbis patet , quod nomen eucharistie non competit fpeciebus: fed ipfi rei, fcibcet, cami fle fanguini Domini nostri Jefu Christi . Vnde fandus Thomas tertia parte fummae fu® loquens de nominibus hujus facramenti , fle Petrus de Palude ia 4. dist. 8. dicunt in forma , quod licet istud facramenrum flt unum perfedione fle ordine, est tamen diverfis nominibus nuncupatum. Nam in îuantum est rtmemoramentum pqmime® Paf oms. dicitur facrificium , hostia fle oblatio , flt hoc modo figmficatio ejus refertur ad pne» terirum. In quantum vero fignificat rem, refoedu pnrientis temporis, tunc cum duplex nt res hujus facramenti , una iigmficata fle contenu, fcilicet ecclefiaftica unitas, idoo ratione pnma rei fignificat® fle content®, ut dicit dominus Petrus de Palude. dicitur eucharistia quafi bona gratia, quia continet fo•am grati® eucharistia enim **Grace, bona** gratia Latine interpretatur. Ratione vero fecund® ret figtuficat». fcilicet unitatis ecclefia-

stice, nominatur **communio ,** vel fynaxis, feeundum quod omne· **per hpc (aeramentum** gnihcantur aggregari **in** unum **cprpu» Christi** mysticum . Unde dicit Damafcenus quarto libro › quod dicitur communio , quia commanicamus per iptàm Chrirto flt partidpemus eisit came 8c deitate; flt quod communialmu» 8c unimur per ipfam ad invicem. Dicitur etiam in Gr®co metalepfis , ,>..-^1.4,,, id eat , affumpeio, quia ut -Damafcenus dicit, per hoc Filii deitatem affumimus. Quare fuppofitip generaliter non est vera, imo ut ip pluribus fle quad femper eucharistia fupponit pro hostia tantuta .

Quantum ad fecundum , notabile, quod de differentia terminorum , fcilicet Licet Expedit , fle Neceffarium › flt quod hujuGnodi facramenti fumptio non fit neceffaria neceffitate abfoluta fumua fatis concordes, ut dictum fuit in prima conclufione rrtea . Quantum ad cercium notabile, de differentia praeceptorum Dei , licet concordemus de o quod dicit, quod quædam obligant femper, flt pro femper, qugdam autem ad femper , fed non pro femper Nihilo minus in exemplo pofito, de diligere Deum, videat ipfe fi bene dililum fit , cum diligere dicat aiflutn elicitum a dnigente , lice' fir ailus immanens , flç non tranfiens in exteriorem materiam . ficut flt intelligere , flt fi quilibet teneatur fub prreepto Comnj tempore fle momento Incbdanter , fle fine interpellatione intvlligere, flt diligere Deum acluali elicitione afluum, flt fi ipfe faciat , dum dormit , comedit , 8c bibit. & in aliis rebus occupatur, videat ipfe 8c judicet, quia hoc est propnum angelorum flt comprehenforum in patria. Credo tamen quod accipit diligere pro habitu diletfionis & non pro aflu, fle fic utique verum est. Ft hcc difla lint contra prcfiippofita breviter.

Sed jam venio ad primam partem fu® po» fitionis, in qua dicit, quod communio* **divi**niflimx eucharistie fub fpecie utraque, panis fcilicet fle vini , utilis myb'im est, fle faluti expediens . Contra quam in forma pofui conclufioncm meam tentam , in terminis contranam, in quibus condufionibus **tam** fua quam mea duo tanguntur, unum **est** quod communio divinifflmr **eucharistie** fit multum utilis . fle faluti expediens, fle in hoc fumus concordes , quia tanta est utilitas hujus facramenti, flt tot cflefhn divinos in fumendbus {ligne operatur. ut nec ipfe magister , nec eno, imo nec omnes lingu* mortalium , etiam» omnia membra converterentur in linguas, fuflkxnent enarrare , imo nec etiam ipfi angeli, fle fanfli in patria comprehendere poffunt, nec valent comprehendere. Secundum , quod attenditur in prsediAis conclufionibus, est in quo confistit contrarieras inter lotam flt me, vjdclicet, quod fitb duplici **fpecie, vel fub U**na ministretur quoad populum laicalem

Aufloritates igitur quibus probat utilitatem fumptionis hujus facramenti, concedo , quia nihil **aliud intendunt quam utilitatem fimpli**citer fumptionis huius **Aeramenti , que utilitu , fequitur plene flt parfefle io digne fumeotibus, uve fub una, five fub duabus fpccibus fumatur f cum fub altera plene flt Integre** caro **Christi f** flt **fangutk ejus, imo flt totus Christus fumatur, ratione cuius fumptiosüs fil·· quuncur omnqs pnedi& effectas . Quapropter**

fiUb infertur , dc male , cum ex prasdiôis au- A ratione fu» immenfie majeftatis , fed etiam
aw*o âoritatibus fic eooduditur : Quare fequitur , hypoflatice ex reali concomitantia. ctunrn
quam utilis, eft dc quam expediens Cslun fide- Similiter fub fpeciebus vini eft tantum (an-
lium difiniflim» eucharifti» fub fpecie utra- guis Chnfti ex vi (aeramenti direfle , tam-
que communio, fi fuerit digne celebrata, Nifi quam terminus per fe confecrationis , corpus
font propter id quod dicit, Digne celebrata , vero , anima , dc deitas funt ibi ut difhim
vellet referre ad celebrationem (accrdotum , eft , ex naturali dc reali concomitantia . Si
«pria proprie celebrare dl offerre (acrificium quis vero in triduo mortis domini confeciffist
ia rebus fenfibilibos Deo, pertinet ad facer- hoc (aeramentum , pnediZla réaliser feparata
dotes , licet etiam ea prediAis auOoritali- in ipfo , fcilicet corpus , (anguis , dc anima ,
bus nec hoc fetraatui , cum pure loquatur de ab utroque , quia fub fpecie panis fuiflet cor-
manducatione, -flt fumptione corporis Chrifti › pus di divinitas , fed non anima, neque (an-
a· «wfem. n^' forte ’“Ao ɣl»· Alexandri pap· , qui guis , quia erant in re per mortem feparata ,
ÜTÏ'mbM*' Nihil fecrificio majus efle potefl , « fimiliter fub fpecie vini. Sic igitur in hoc
'quia ut diftum , folum laeerdotum efl oi- (aeramento ubicumque efl aliqua pars (acra-
fcrte facnficia domino. B menti, five fub fpecie pants , five fub fpecie
vini , five aliqua pan corporis aut ûnguinis
Sed jam pro declaratione aufloritatum Am- Chorti, ibi efl coitu fle integer Chnrtu» : UP*
brofii, fanfli Thome, Alberti Magni , 1nno- dc beatus Hilarius loquens de hoc facramen-
cendi, dc multorum aliorum* qui fequuntur, to , 6c habêtur de confecritionc , diflintl. a. o
eft diligenter notanda diftinfuo qu» (equitur, * Ubi pars efl corporis , ibi & totum . Hic-
ex qua fpero per gratiam Jefu Chrifti lausfa- * ronymus etiam , flt habetur eadem dill.
cere omnibus audientibus , non habentibus a- k Singuli : Singuli accipiant Chnrtum domi-
nimum paiSone aliqua obumbratum , qu» di- ” num : s & in fingulis portionibus totus .]
ftinflio , pnsfuppofita catholica ytritate , eft » nec per fingulis minuitur , fed integrum
ita clara dc ita diftincla , quod nemo potent „ fe pntbet fingulis . Magifter quoque fen-
contra eam aliquid objicere, nifi proterva „ tentiarum libro 4. dift. 11. ita dicit . Sub
voluntate . a utraque fpecie totus fumitur Chriftus ·, nec
plus fub utraque , nec minus fub altera .
Suendum igitur quod triplex eft hujus fa- Eadem enim rajio eft, ut ait Hilarius , in
cramenti perfodio , videlicet rei , figni , & b >n, β»«·. effechis . Perfedio hujus facramenti , quan- corpore Chrifti , que in manna prfccftit ,
tum ad rem, confiftit in integritate & totali- C» ·* de quo dicitur Exodi 16. Qui *plus college*·*
K^i·» ‹ Hoc (aeramento , videlicet ipfius Chrifti , fit » *rat,* non AnAcm *ampltus , nec qui mtnus pa-*
fic fub utraque fpecie hujus facramenti fimul » *raverat , habuit mtnus,* & infra : Nec debent
totus Chriftus vere & totaliter continetur , dc » dici duo facramcnta , fed unum , quia fub
fub altera fimiliter . Unde idem per omnia * ucraque fpecie idem fumitur , & habetur ,
continetur /fub utraque .fpecie fimul , dc fub » de confecr. dift. 2. Ubi pars . Item Augu-
altera tantum , dc fecundum eumdem modum * ftinus in lib. fententiarum Profperi : Quia
exiflendi, unde ficut fub fpeciebus panis & » femel immolatus eft Chriftus , hoc autem
vini fimul totus dc unus Chriftus dc Integer » facrificium exemplum eft illius , Id ipfum ,
continetur fcilicet cum corpore , anima » fle femper id ipfum, proinde unum eft hoc
(anguine , dc deitate , flc per omnia fub fpe- * fircrificium , alioquin quoniam in multis lo-
ciebus patiis per fe fumptis , & fimiliter fub » cis offertur › non multi funt Chrifti ; fed
fpeciebus vini , imo dc fub qualibet panicula „ unus ubique eft Chriftus , & hic plenus , fle
panis , & tub qualibet 'gutta vini , dc fecun- » ilBc plenus , flt habetur de confecrationc
dum eumdem modum etiam exiflendi , quia D dift. 2. In Christo. His audontatibus oflendi-
ficut fub fpecie panis eft unita deitas huma- tur maniferte , quod In hoc facramento fub
nitati; flc dc fub fpeciebus vini . & ficut hic qualibet fpecie est totus dc integer . atque
anima informat corpus , ita ibi , & ficut hic plenus Christus , dc fub utraque fimul , imo
fanguis eft inclufus intra venas corporis , ita dc in qualibet particula , (cilicet , cum cor-
fub fpeciebus vini . dc ita quantum ad rem , pore , fanguine , anima dc deitate , dc cum
dc in modo exiflendi rei in boc (aeramento, omnibus qu» ad perfedionem dc integrita-
nulla eft diverfitas, five confideretur fub am- tem ipfius pertinent , nec in hoc debet ali-
DIvtrfitM babus , five fub altera tantum fpeciebus. Sed. quis ndelium dubitare, quia h»c est fidei ca-
in convcrfionc eft diverfitas , quia ex vi fa- tholice , dc omnium fanflorum doAorum fen-
cramenti, panis tantummodo in corpus Chri- tentia , dcc.
fti convertitur , videlicet, quod ex came , of- Alia perfqPio hujus facramenti confistit in
fibus , nervis , dc aliis hujufmodi integratur . figno , uve in fignificatione , fecundum quod
Cetera vero funt ibi ex vi naturalis dc rcalis concurrunt omnia illa dc integre, que requi-
concomitanti» , fcilicet , anima , (anguis , dc runtur ad totalem dc completam illius facra-
deitas, que corpori Chrifti realiter , dc natu- E menti fignificationem ; dc fecundum hoc amb»
raliter ~~consequenter~~ xsnfequenter funt unita, qula ut dici\ fpecie» , ficut dc qualibet earum est dc inte-
tur ad Romanos 6. *Chitfhu rrfurgens ex mor-* gritate , dc perfectione facramenti , eo quod
mu fam non *moritur, mors iUi Ûra non domi-* per ambas , dc per nullam illarum fcorfum ,
nabitur . Quod tmm vhM , vivit Deo . Unde fuffkienter dc completa exprimitus hujus fa-
cum corpus non vivat nifi per animam , dc cramenti fignificatio . quod patet ; primo .
anima animalis in (anguine fit , ut habetur quia hoc (heramentum fignificat Christum, ut
Gcnefeos ncoo, necefle eft naturali concomi- nutrimentum pcrfefle rcficien» fe digne man-
tantia <6t ibi Ôc languis dc anima . Et cum ducantes : fed cum perfeila refeAio corpora-
deitas nunquam corpus quod aflinnpflc depo- lis non in folo pane , aut in folo vino con
fiierit'aut dereliquerit , necefle eft ut etiam forat, fed in utroqug. fimul , utique una fola
iit ibi dciias, non iblum abfolute confiderata, fpecicrum non potest fignificarc Chriatum , ut

per-

perfcAe reficientem , fed una fignificat eum A per modum cibi reficientis, fit famem tollenti» . ratione fui corpori» , & alia per modum potu» fitim extinguentit , ratione fanguinis , unde nulbi fcorfum , fed **ambr** fimul hoc complete figmficant , quia ambe fpecie» ad inter gritatem fignificationis hujus facramenti requiruntur . Secundo, quia hoc facramentum mftitutum efi in memoriam dominicae pafiionis , feeundum illud: ***Hoc facite m meam commemorant^, nem.Sc*** apoftolum prima ad Corinth. 11. ***Çaotiefcumbae manducaveritis panem hunc, tf' caltcem biberitis, morteta domini annuntiabitis, donec ıχrtratf*** prout videlicet Chriftus in fua partione fuit in corpore fuo fubjcAu» multiplici aniiAioni. <k fecund m qubd ejus (anguis fuit a corpore feparatus. Sed hoc non potefi figpificari nec reprrieotari per alteram^fpeciem tantum , fed per utramque fimul : igitur ad completam & perfeAam fignificationqm pafiiont» Chrifti Ac repnefentationem , utraque fpecie» requiritur , fcilicet , fpecie» panis , qu* poft confecratiortem in altari frangitur . per quam corpus Chrifti fub>eAum muhiplici fraclioni feu pcenalitat» fignificatur ; & fpecies vini , per quam feorfum fangui» Chrifti effiifu» oftenditur.

Ad hujus pafiionis igitur completam fignificationem requiruntur ambe fpecie» , unde » Auguftinu» in libro fententiarum Protyeri : Dum frangitur hoftia , dum fangui» de calice in ora fidelium funditur , quid aliud C quam dominici corpori» in cruce immohrio , ejufque fanguinis effufio de latere fignificatur ? Tertio , quia (aeramentum hoc fignifiicat aflutnptionem totalis humanitatis alfumptx a Chrifto , tam quoad animam , qua m quoad corpus . St etiam fignificat perfcAam noftram redemptionem , fcilicet in anima & corpore. Unde dicit magifter fententiarum in 4. diftinAione 1. quod in duabus fpeciebu» celebratur, St animi & corporis ih Chrifto fufeeptio, Ac utriufque in nobis liberatio fignificatur : hac autem fignificatio non poteft fieri per alteram fpecicm tantum , fed per ambas fimul , ut per fpcciem pani» fignifice»*(ir corpus, pfcr fpeciem vini fignificetur D anima , cujus fedes eft in fanguine , fecundum modum feriptur* dicentis quod fede» animae eft in fanguine«

ftZiVTjfb·' n:b·. Tertia vero perfeflio hujus factamenti eft effetius ipfius , qui eft augmentum grariae , deletio peccatorum venialium . prrfervatio a futuris peccatis. qurdam refectio fpiritualis anime , Ac tandem in perfeverantibus Ac digne fumentibus adeptio «tem* glori* . Hi autem efleAus, ut mamfeftum eft, non dependent a fpeciebus facramentalibus, nec cx fignificattone qua reprrfentantur per diAas fpecie) paffio dominica , perfectum fpirituale nutrimentum , perteAa a Chrifto noftr* humanitatis aflumptio , & totius hominis per paftionem E fuam perfecta At integra **redemptio, fed ex** perfeAionc At totalitate rei , fecundum **quod** fuperius dictum eft. Unde **Albertas Magnus** r»r **in tr*^atu <*c miff* ita dicit refpon-** îùiiu **» dendo ad qurdam objeAa: Ad hec autem** rw'üàiil'i4 " finnili* non eft difficile **refpondere ei ,** **» qui apud fe liene habet fcientiam facramen-** **o talem: dici enim debet quod ficut in omni** *** facramento, ita Ac in ifto eft aliquid fiera-** **·> mentum tantum , ficut form· 'ficrameuu-** **», les , Ac aliquid res Ac (aeramentum , ficut** „ corpu» Chrifti -veram , Ac altquid res ' tan- anno „ turn , ficut gratja nutriens fpiritualiter ad „ incorporationem in Chriftum faciendam . » Form· enim ûcramentales fignificant tan· rum , Ac nihil çanfai* : corpus autem Chri- w fti vemm fignificat Ac caufat. gratia autem nutrien» fpiritualiter fignificatur Ac caufa- » tur , Ac nihil nherius fignificat , fed cats »l fac irt myftico corpore incorporationem , *n* qu· fit fidelium in Chriftum . Et hac de i> caufa ifta tria funt in facramento :, ita fei- » licet, qûod primum eft fignificans , Ac non »> figmficatttm : tertium autem fignificans . Ac fignificatum : medium autem ieft fignificatura Ac fignificans . Quidquid autem ex inftitutione di^ina fignificat gratiam , (aeramenti nomen habet Ac rationem , quia facramentum eft invifihili» gratis vifibilis forma , cujus fpeciem gerat, & caufa«exiftat, ficut dicit Auguftinu». H*c Albertus .

Cum igitur fub utraque fpecie totus Ac integer Chriftus contineatur , Ac feorfum fub qualibet , manifeftum eft quod five fumatur fub ambabus fpeciebu» , five fub altera tantum , eum ti-qus At integer fumatur utroque modo, quod in digne fumentibus totus Ac integer efieAus confequitur . V>a igitur diflinAione pnefuppofita . venio particulariter ad auAoritates que inducuntur, Ac primo ad auAoritatem beati Ambrofii . Dicendum igitur c A quod verum eft, quia »n morte Chrifti libe- b<o»um. rati fumus, Ac quod hbc facramcntum in memoriam illius divini beneficii celebratur, Ac quod ad tuitionem utriufque animz fcilicet Ac corpori» , utrumque feibeet caro Ac fanguis fumitur , five fub duplici fpecie, five fub una accipiatur , verum quantum ad fignificationem , h*c tuitio utriufque completius Ac perfeAius fub duplici ipecie, quam fub una defignatur , licet non magi» fub duplici, quam fub una, quoquo modo in fimplici fumptiono ad pnediAorum tuitionem operetur. Quod ad fignificationem faciendam , ficut Ac pafiionis Chrifti, quantum ad fpecies vifibiles , pertinet ad façerdotes , quibus fok» ipfe Dey» dixit: ***Hoc facile in meam commemorationem*** ‹ Acc. Unde in libro fententiarum diftinAione a. quarti libri , poft pnediAa verba beati Ambrofii fubditur : Sub utraque fpecie fumi- » tur , quod ad utrumque valet , quia fub »» utraque fpecie fumitur totus Chriftus . Sed fi » in ahera tantum fumeretur, ad alterius tan- ·· rum, id fft , corporis aut anime, non utriuf· » que pariter, tuitionem valere fignificaretur. Ecce quomodo Magifter loquitur de fignificatione . Non enim dicit , ad alterius tuitionem tantum valeret , fed. ad alterius tantum tuitionem fignificaretur valere . Imo dicit , quod fub utraque fpecie fumitur , quod ad utrumque valet .

Ad idem eft Hugo in quarto de facramentis, obi ita dicit : Nunc videtur dicendam
*** quod licet in duabus Ipeciebus fumatur ,**
h ta&ien fub utraque intqger Chriftus fumh-
« tur. Non enim poteft e*e corpus fine £u»-
-» gnine , nee fiunguis fine corpore eft· po-
» teft . Sed ideo in duabus fpeciebus /uail·*
w tur, hujus ut figmficetur (aeramenti duple*
u eficÂus ' Valet enim , ut ait Ambrofius «d
» tuitionem corporis Ac anime , Ac quod fi>-
" mirur In pane, valet ad utrumque At fimi-
h liter quod in vino fumitur , quia in pane
·» to-

AMN CNKtSTI ♦ÀJJ·

.m totum & integrum fumimus. Sed fi in pa-A
m ne tantum Tumeremus , alterum tantum fi-
h gnificaretur, fecundum quod ad tuitionem
» corporis valeret. Iterum, fi in vino tantum
» fumeretur , licet hoc fofficeret ad corporis
„ ÔC anima tuitionem , tamen hoc fohim S-
›I gnificaretur quod pro ialute anime fofei-
„ peretur. Hac ille.

Poft hac adducit fimrtum Thomam parte j.qu. 74. art. t. dicentem de diftinrtione duplicis fpeciei, dc **fimiliter eadem parte queft. 76. art. 2. Ad quem dicendum , quod fiinrtus dortor ex propofito & ex intentione tam in 3. parte , quam ih quarto fententiarum , & pene in omnibus ictipturis fuis , In quibus trartat hanc materiam , determinat pro parte confoetudinis Romana ecclefia ,** dc **eamdem confuetudinem multipliciter laudat** dc **approbat, fecundum quod in prrcedentibus ex dirtis fui» fatis fuit diffufe declaratum. Sunt autem dortores allegandi ad eum fenfum quem ipfi intendunt »ia dirtis ipforum , & non ad fenfum repugnantem, ficut & facra feriptura. Sed videtur mihi quod magifter opponens, omifla dortorum clara & manifefta intentione, nitatur & laboret eofdem dortores capere ih fermone , quemadmodum & Judai obfervabant Chriftum . Verumtamen ne credat fe dortores catholicos in hac materia in contradirtione deprehendifle , refpondendum eft .** Et primo ad dirta hujus dortoris.qui in pnadirtis locis intendit affignare caufas,nullaquamenfo confecratione hujus (aeramenti utraque fpecies requiritur , cum tamen idem contineatur utrobique , dc quod una fpecicrum nullo modo («perfluit, dc ad hoc ofttndendum triplicem caufam affignat. Prima eft expreflior fignificatio dominice paflionis . Secunda eft expreflior fignificatio complete refertionis fpiritualis . Tertia expreflior fignificatio falvationis utriufque hominis, quorum omnium reprxfentationem facere pertinet ad facerdotes , quibus dirtum eft dc prxeeptum : ***Hot facite in meam commemorationem*** . Quod autem dicit **Conveniens eft** ut fcorfum exhibeatur fidelibus tam ratione ufus , quam ratione effertus ; dicendum eft quod dortor loquitur de inftitutione hujus facramenti, caufas aflignando, quod non fruftra fub duplici fpecie mflitutum fit , & fic id quod dicit quod feorfum exhibeatur fidelibus refertur indifferenter ad ecdefiam , & verificantur verba fua , tam in facerdotibus ; quam in non facerdotibus, quibus fic ex confuetudine miniftrabatur , ut dirtum eft de miniftris quarumdam ecdefiarum , fpecialiter in ordine Ciftertienfium . Id vero quod dicit , quod corpus Chrifti exhibetur pro falute corporis , & fanguis pro dilute animi fub diverts fpeciebus , inteliigendum est fignificative, ut fiepe dirtum eft. & fecundum quod dirtum eft ad auctoritatem Ambrofii . Ex quibus patet, quod quantum ad rem, ÔC fimpliciter, nulla est utilitas major capere fub utraque fpecie , quam fub una , imo stantibus confuetudine univerlali , & statuto ecclefi* **in oppofitum, quibus fideles tenentur conformari & obedire, capere** fuh utraque **est damnabile** dc **perniciofum .**

Ulterios, quod ex communione fub **utraque fpecie augeatur gratia** in fomente, fcilicet **ratione adjunrtac fecunda: fpeciei,** negatur fim**pbciter . Et ad aurtoritatem Augustini di-**

cendum, quod dirta aurtoritas Augustini ponitur in glo*a ordinana fuper pfalmo aa.4n quo pfalmo David enumerat decem dor^ Dei , qua pradirta gloffa vocat decen^HEL^.*'"*" tias, & post nonam gratiam ponit au<f^|S tem jam allegatam , quam fic incipit . Noa » quod calicem dc fanguinem Christi pfalmi» sta per fe ponit, quali aliam gratiam a men›' û & a corpore Christi , cum tamen caro » fine fanguine, (ÿ*c. In qua aurtontaèe gloria implicite folvit illam questionem , Cur pfalmista enumeranda dirta dona Dei feu gratias , menfatn & corpus Christi & calicem & fanguinem distinguit, velut duas gratias dc -duo dona Dei? cum fpecies panis & vini fint unum Bfacramentum totale & non duo, dc caro Christi non poflit dc, lege communi effe aut lutni fine fanguine» & e converfo , eo quod totus Christus est fub utraque fpecie .

Et refpondendo reddit istius distinrtionis tres caulas. Prima est distinrtio eflcntialis corporis Christi & fanguinis ejus . Et hanc tangit cum dicit: Sed quia caro non est fanguis , dc fanguis non est caro. Secunda est diverfitas converters & illam innuit cum fubjungit : Et panis in carnem convertitur, dc' vinum in fanguinem. dc non e converfo . Tertia est distinrtio fpecicrum panis dc vim , dc istam dat intelligere, cum addit: Et fub diverfis fpeciebus utrumque fumitur . Ft ha:c Cest totalis intentio aurtontatis iilius , in qua fit dc communione laicorum fub utraque fpecie, & illud quod in fine ipfius ponitur i & fub diverts fpeciebus utrumque fumitur ; refertur ad facerdotes iacrificantes, ad quos pertinet fub utraque fpecie conficere, & fumere propter perfertam iacramenti fignificationem.

Et ex hoc patet quod falfo infertur male , cum dicitur, quod fit alia gratia fub illis diverts fpeciebus , & per confequcns fumens fub una non fumit utraque, quia illa distinrtio tantum ponitur propter rationes prrdirtas , que nullo modo inferunt aliquam distinrtionem in re aut in effertu . Unde & D»» caute Augustinus & glofla inquiunt : Ideo »» meniatn & calicem hic distinguit, velut dl' verfas gratias . Et fuperius in principio au» rtoritatis dixerunt : Qui calicem , id est , fanguinem Christi per fe ponit quafi aliam gratiam , efr. Non enim ajunt quod fint diverte gratia , fed propter prsedirtas diverfitatis caufis dicunt Velut, id est , quafi diverfas gratias . T-x quo nullum ^potest inferri prajudiciuin communioni tub una fpecie, quafi minus contineat in fe aut rei aut grati*.

Ad illud igitur quod ex przdirtis aurtoritatibus videlicet Ambrofii, Thorn* & Augustini concludit , videlicet quod **fint diverte** gratis fivo eflicacie ,, v& divert frurtus ■■b<",◆-»--, I.» duabus fpeciebus, negatur, ut expolitum est, quia ex dirtis illorum nihil fequitur. Quare fideles intelligere debent, quod nihil utilitatis , nihil virtutis, nihil gratia aut cujufcumque fpiritualis effertus , fumitur per fomentes hoc facramentum fub duplici fpecie magi·, quam per fumentes fub altera tantum , ceteris paribus . & ex opejre operato , & quod eis per confequcns nihil aufertur fpiritualis effertus , nifi occafio erroris, periculum effiifionis. fic irreverentia, qua in multitudine populi minus difcreti ‹3c minus cauti

ti, poflet accidere huic venerabili faertmento in adminiflratione fub fpecie vini.

AMM CH»!Vn

Ulterius , ad auôoritatem Alberti Magni dicendum primo, quod tempore Alberti Magni nof, dubium eft quin modus & confuetudo unius fpociei jam erat in ecclefia introdufTa , nec repetitur quod eam hic doflor profundiffitnus in loco aliquo redarguerit , aut reprehenderit , quod utique audafler feciflet , fi ipfam quoquo modo credidiflet aut putaflet illicitam ; >mo prxdic s doflor putavit & credidit , non folum ecclefiam poflie miniflrare laicis'hoc factamentum fub una fpecie , fed etiam credidit quod ecclefia poflet cum facerdotibus difpenfare, ut in illis partibus, in quibus non poteft vinum de facili repetiti, conficerent fub una fpecie . Unde in traflatu fuo de miffs prope finem dicit : Propter intolerabde damnum animarum quod incurrunt habitantes in terris ubt non habetur vinum , expediret ut difpenfaretur , ut Chrifti corpus fine calice confici poflet . Et fubdit rationem illius difli dicens: Corpus enim non eft fine fanguine , *ii* anima , & deitate , quamvis nau fit ibi fanguis yi confecrationis . Non eft igitur dicendum nec prefumendum , quod tantus doflor fibi ipfi in allegatis aufloritatibus fuerit contrarius.

Ad a .cloritatem igitur ejus allegatam dicendum , quod loquitur de facerdotibus celebrantibus <X conficientibus hoc facrament.im , quod C rr.jniteftiflime patet , fole clarius ex ipfius refponfione , quam immediate ad dslum dubium motum fubfcquitur. quam refponfionem magifter Joannes ea ex caufa dimifit, quia totaliter facit contra eum Nam Albertus refpondens ita dieit: Sed hoc dicimus , quod Chriflus poflquam exhibuit corpus fuum fub fpecie panis , tunc etiam poftea exhibuit tanguTncm futim fub fpecie vini , St utrumqsie Licramentaliter efle celebrandum prccc-pit in ecclefia per flatuta apoftolica, St ideo ecclefia inflrucla afhone Chrifti . utrumque cclcbnt › divifim conficiendo corpus fub fpecie panis , & divifim conficiendo fanguinem £ub fpeciç vini. Quod autem fic divifim h*c duo exhibuerit , & celebranda inftituerit Chriftus, patet Matthæi 17. Haec Albertus. Qui poft prsdifla cum teftimoniis evangeliflarum probailet quod Chriftus fub duplici fpecie hoc facramentum inftituerit , Sc ita celebrandum Sc conficiendum in ecclefia per flituta apoftolica præceperit fubjungit . Ex omnibus ill·» accipitur , quod Chriftus fub una fpecie panis corpus fuum tradidit, & fub altera fpecie vini tradidit fanguinem , & fic fervandum inflituit & cum Chrifti aflio fit noftra ir.flrufho , pro certo h*c duo nobis fervatada eflie prxeepit . & ideo fub una fpecie corpus , & fub aha tradi-D mus fanguinem. H*c Albertus in loco ubi E diflus magifler allegat eum , in quo unufquifque vel fcieus grammaticam poteft intelltgere hunc doflorem , quod non loquitur nifi de celebrantibus & conficientibus hoc Ûcramcntum .

Ulterius , valde notandum verbum , quod ibi dicitur , quod Chriftus utrumque facramcntaliter celebrandum efle prxeepit in ecclefia pet flatuta apoftolica . Ex quo vvtbo patet intentio hujus dofloris, quod etiam celebratio hujus facramenti per facerdotes in ecclefia non eft prsccpta immediate a Chrifto , fed per flatuta apoftolica qu* tamen flatuta apoftolica ipfi Chrifio attribuit ad declarandum **quod nihil, ecclefia fl^Luit » aut poteft ftatuere**, quod concernat fidem , aut aliquid .neceffariurn ad falutem fine Chrifio ipfam dirigente , & eidem aflirtente ufque ad cnnftmnu**tionem fieculi . Unde & inferius** ait **affignans** rationem de duplici fpecie in celebratione ; Hujus aufttn fafli Chrifti & ecclefi* hec eft caufa, *&c.* ubi & Chrifio'& ecclefi* hoc ftflum attribuit, & ex hoc fundamtnto dependet illa fentAntia fua , qua ut fuperius diélum **eft** , afieruit , qtiod >n partibus , in quibus non reperirur vinum» ecclefia poflet difpenfare ut fub fpecie panis tantum faedidos conficeret , quod utique nullo modo poflet fieri , fi fuiflet Chrifti prxeeptum tantum obligans in celebratione hujus facramenti , & fumptione , quantum adveriarii conantur perfuadere.

ANNO cm^sri

Ad verbum , autem. Tradimus fanguinem, dicendum , quod fiepe dnûores fubinducunr perfonam totius communitatis,, ve! ecclefi* , & loquuntuj· in numero plurali . & fic ifte docftor loquitur ih. perlima ecclefi* . **Najn fu**perins dixerat , quod Chriftus utrumque **fa**cramentaliter celebrandum efle in ecclefia per flatuta apoftolica pneccperat , fic peftmodum fubdit : Et ideo fub una fpecie corpus_, & fub altera fanguinem tradimus . per modum fcilicet statuti &do<flrini, quafi diceret, **Nos** ecclefia tradimus & mandamus , five **statui**mus & docemus fub una fpecie corpus , Sc fub altera fanguinem debere celebrari . Secundum quod & apostolus in nostra materia loquitur i. ad Corinth. **Ii**. *E^o fnuu arcepi λ domino quod & radidi vobis* . ***Non*** enim apostolus acceperat communionem facramcntalem a domino per modum quo communicans accipit eucharistiam a facerdotc , nec fimiliter ipfe ita tradidit Corinthiis , nifi pei modum **doflrin*** ; unde arguens paralogizat in acceptione termini. Trad ,ius

Ad aliud autem quod inducitur de eodem deflore , videlicet de divifa :l diverfa operatione corporis a fanguine , *d~c.* dicendum , quod idemmet doflor fuper illa litera textus Augustini, quod facramentum componatur ex , kfc(vifibili elementorum fpecie, & domini nostri aut. i» Jefu Christi came , facramento videlicet , & re facramenti , dicit fic : Non intendit hic Augustinus determinare partes eflentiales facramenti, fed potius dicere ea qux exiguntur ad veritatem & facramenti perfe(ftionem , fecundum quod est eftieflivum unitatis **corporis** mystici , quod **est ecclefia** . Species autem vifibiles operantur illam per modum fignificandi , yt Magister dicit in fequenti distinflione , quia ficut unus panis **fit** ex multis granis deputatis , & vinum confluit ex multis uvis , fic ecclefia congregatur ex multis fidelibus , corpus autem Christi efficit illam **per modum cau**fir . Hec **ille**.

Ex quibus verbis ejufdem dodloris manifeste colligitur , qu* fit operatio fpecierum facramentabum , quia est ipfa fignificatio, prout ctum fuperius rlidum est per eumdem doflorem , quod forms facramencales nihil cauûnt, fed folum fignificant. Ista igitur ojufdem dofloris pnefuppofita declaratione, manife-

s«*r· in w- *»"»'- L?"'' «'"*

- **riifefta est intentio** foa **Aquia videlicet** ficut **ad nutrimentum corporale fumitur pptus ad perfertionem nutrimenti, ita** & in-nutrimento fpirituali datus «ft· potus ad perfertionem nutrimenti fpiritualis, fcilicet ipfe fanguis Chriſti , & quantum ad hoc, ut 'fuperius dicebatur poli Πttgonem de fanrto Virtore & Magiftrum fententiarum , totum completur <8t continetur fub altera fpecierum . Veram quia › perferta' refertio , qux confidit in cibo & po* tu fpirituaL , n<?n hgnificatur per unam fpeciem , idcirco*idem dortor ait, quod divifam hah^tt operltipnem fanguis a corpore, corpus enim dedit Christus in communionem fui & membrorum , fanguinem autem dedit in redemptionem . Ift» autem funt diverfe opefationes , quod utique verum eft tam in fe . quam etiam m ligno- tamen cum' utrumque fcilicet corpus & fanguis contineatur fub altera fpecie s patet quod fub altera fpecie utrumque fit, communio fcilicet & redemptio, non tamen utrumque per alteram fpeciem fignificatur. Et, ideo funt diverfe operationes, & effcntialiter inter fe . & etiam in fignis . Et hoc ert quod idem dortor concludit; Quod cum Domiqus fic ordinaverit , & multiplicaverit facramenta , quod omnes giatias facramentlles habeamus in facramentis ; fupnle , effertive , & fignificative ; & alia gratia flt redemptionis per fanguinem , quam communionis per corporis fumptionem ; non fufficit in facramento habere elementum fignificans com niunionem , nifi etiam haberetur elementum fignlficans redemptionem ; ubi expreffe dortor includit totam iflam diverfitatem exfiftere in diverfitate fignificationis, & non in re , quoad effertum . Non enim dixit , Non fufficit in facramcnto habere elementum efficiens feu caufans , fed , fignific.ans communionem . F.x quibus manifeste patet . quod quantum pertinet ad effe rei , nulla utilitas refultat ccmtntinionis duplicis fpeciei : quia irta pluralitas folum requiritur propter completam fignificationem faciendam complete referttonis , feu aliorum , que per hoc facramentum efficiuntur in nobis per dignam fumptionem.

«WNO (ÇHIISTI

Ad aurtoritatem Innocentii dicendum, quod »*'· ipfe , ut fuperius dirtum est , tenet in fc- **twMi.** **queqti** capitulo , quod fub fol* fpecie panis **dehet-**eucharistia fervari. Item quod in illis regionibus , in quibus alterutrum inveniri nori potest, licite potert alterutram fine altero confecrari . & in fine capituli approbat modum qui tenetur in parafceve de fumptione eucharistie fine fpecie vini . Fx quibus patet , quod hic dortor non fuiti» opinionis , quod utraque fpecies fuerit vd fit de neceffitate falutis , five de pr-'ccpto Chrifti : quia fi fic , nullum praedidorum potuirtet rationabiliter concedere. Ad aurtoritatem igitur qute hic inducitur , diccndutn quod loquitur E,. de facerdotibus artu conficientibus , quorum eft conficere fimul , Nt fumere feb utraque fpecie , propter perfertam fignificationem, ut m fuperionbus fiepe dirtum est ; quod patet ex hoc, quia nullam mentionem fâcit de laicis , & quia loquitur de oblatione & confecratione-, qux folis competunt facerdotibus . **Hoc etiam rubrica ejufdem capituli ostendit, que dicit , Cur eucharistia fub duplici fpecie confccratur? Et item quod de fumptione dicit , referendum eft ad facr ficium, quia ad**

Afacrificantem pertinet,'ut dirtum eft, uterque »» **artus** . fcilicet cdnficiendi & fumendi, & hoc **propter** fignificationem perfertam. tam Chriſtl partionis , quani etiam labiti- utrntfque hominis . Si enim in .facrific.itione Una tantum fpecies conficeretur, & furficrctur , ad alterius, corporis fcilicet , vel animae , falutem pertinere iignificarerur : fed idcirco utrumque a facerdotibus conficitur N fumitur . ut mot' Uhnsti & falas utriuique hominis fignificetur

AKNŐ cnnsn

Quod autem ulterius addiicitur , quod nec fanguis *fub fpecie panis, uec corpus fub fpecie vini bibitur & comeditur , verum eut quoad fignum extrintccum . fed tamen quoad rem quae est cato & fanguis , Cx quoad effe-ſ'-rſum , qui est cxt-.nrtio efunei /itis . vel quoad perfertam <N completam cibationem , qu.c principaliter in quoliixt nutrimento attenduntur , iW plene <N perferte fub una lpccic utrumque fumitur , ficut fub uiraque, ôc vere comeditur corpus Christi , & v τε ip fius fanguis bibitur . Unde Prrpofitivus , qui fuit dortor antiquiftimus , quem fanrtus Thomas & multi antiquorum dortorum allegant , i.i quæstionibus de fac, imentis dicit : Sub hac >. fpecie fanguinis eft corpus & fanguis ,
„ tub fpecie panis hac fumis fanguinem ; vel ergo comedis ve' bibis fanguinem ; fed
„ non est dicendum quod comedis . ergo bi-
„ bis ; & fub hac fpecie comedis . Solutio : D fub hac fpecie comedo & bibo . H see prxtatus **ikrtor** antiquus . Idem dicunt Petrus tie Tarentafia , & Thomas- de Argentina , Cx pine omnes , qui approbant communionem fub una fpecie . Nec tamen in facrificio una flpecies fuperfluit alteri . imo ficut utraque requiritur ad perfertam fignificationem prxdirturum , fic & prædirti duo artus; qui reipiciunt ratione fignificanonis pnedirtas fpecies, neceffirio exiguntur . Quare totum quod idem dortor & Pontifex loquitur , ad facpficiu.n referendum; in quo tam utraque fpecies, quam uterque artus propter fignificationem predirtain requiruntur.

Ad aurtoritatem fanrti Thomæ de diverfts ▷« inflrumentis , dicendum est, quod in hoc ▮ ▰ — ·>* cramcnto , panis & vini non funt diverfa in-·|*·· frumenta , licut nec diverla facramcnta , nifi materialiter ; & ita non est nifi unum instrumentum , per quod Deus in nobis operatur perfertam nutritionem flt cibationem ; unde nec fub duplici fpecie divina virtus divcrfas efficacias operatur . Unde Albertus in trartatu de MiiTa dicit ; Quod
„ autem objicitur quod duce inftitutiones faciunt duo facramenta . dicendum , quod
„ non fequitur , nifi diut inftitutiones elfent de duabus materiis » diverfis , & dua-·
„ bus formis diverfis › & duabus gratiis in b<i, aivic·.
„ facramentis fubflantialiter effertis divertis ,"
„ quas hic non funt : qui3 dus materias pa-
„ nis & vini indicant unum perfedum nu-
„ trimentum , quod in perfertione nutrien-
›› di altera illarum materiam indicare non
„ fufficit ; forma etiam ad formam refertur
„ ad perfertionem unius facramenti : una e-
„ tiam **eu** gratia in utroqpe efferta, & ideo
„ due effe non poffunt. Hxc Albertus. Ex quibus fole clarius patet , quod nulhtm bonum , nulla utilitas fequitur ex fumptione duplicis fpeciei , cum nulla efficacia magis fub una, quam fub duplici contineatur › & cum fiat

– — a·»0 C Mh.TI 000 cxPc<i'er' thluti, fed omnino eft damnabliis , &"nociva , maxime fi pertinacia adjungatur .

Citerius . ad auOoritates fequentes » qua procedunt ex cffcriibus appropriaiis (inguini. Et primo ad auriorCtatem fanfii Thorn* dicendum , quod ipfemet dorior declarat fe ipftim dc verba fisa atque fententiam . Nam di-
,'-PX ⁼ cit . Per hrc verba , *ktc tfl calixjMgtuth tui,* figmficatur ipfe convertie vini in fanguinetn , per verba autem fequentis defignatur virtus (anguinis effufi m psffione , qur operatur in hoc facramento ; qur quidem , fcilicet virtus (anguinis effufi m paflione . ad tria ordinatur Primo quidem ,fe principaliter ad adipifeendam vknum hrrediurem . Secundo ad juftitlam gratis, qur eft per fidem . Tertio, ad removendum impedimenta utriufque prrdiflorum , fcilicet peccata . In quibus verbis expreffc dorior oftendit , quod prvdiria tria confectiti funt fideles ex effuti· nc languinis Chrifti m PaAone j fe eadem virtus Paffionts operatur in hoc facramento . Bt non dixit dorior , In (aeramento tantum fsnguinis ·, fed In facramento (impliciter . Bt licet pr»diQa verba , wu *& turm tefbunetli* , fic alia qu* fequuntar , adjunria fint forme confeCraifenis fangumis propter majorem expreffionem fit fimilitudincm › qua: ejufdem fanguinis habetur in fpecie appropriant, fcilicet vini ; tamen efferius prxdtrii cum non fequantur fpeciem, mamfertum efl quod ubicumque eft fanguis ille qui eftufus eft. ibi funt omnes efferius ejus .

Cttm Igitur fub fpecie panis fit verus fanguis Chnfli , imo totus fic integer Chriftus , manifeflum eil , quod ibi erunt omnes efferius virtualitcr fic fuffkientiffme efufdem fanguinis. Bt mirabilis caufa quam adducit , e- „ jufdem dorioru declarat veritatem , cum „ fubdit, quod fanguis non folum habet ef- „ ficaciam in facerdotibus qui hoc conficiunt „ fecranientnm , vel In aliis qui fumunt, fed „ etiam in illis pro quibus offertur. 8i enim fanguis Chrifti proficit diis , pro quibus offertur, licet non fumant ipii , nec in re, nec in figno ·, quanto magis proficiet illis qui capiunt fic fumunt ipfum in re , licet non in figno , ut ftcerdotea faciunt , ex quo fecundum le nulla virtus fequitur aut caufstur, ut dixit .Albertus ? Ex quo patet, quod populus fidelis m fubtrariione eabeis non (poliatur quibufeumque efferiibus (alutiferis, aut quomodocumque utilibus , cum fanguis Chrifti non auferatur ab eis, fed folum (pecies fe fignum reprrfentans , flt hoc propter pericula effufionis & erroris .

Ad aurioritatem Cypriani dicendum pnmo, quod ipfe in hac aurioritate nullam neceflstatem ponit aut praeceptum Chrifti , nec ulterius fecit mentionem de communione laica fub utraque fpecie, imo nec de fpecie vini, fed fotam de (anguine , quem quilibet fumit , ita bene communicans fab una fpecie, fic omnem eCerium ejus, ficut qui communicai fub ntnsqoe. Ad aliam aurioritatens (inrii Those* , quam allegat ferasooe trigeAmo , dicendum primo , quod mirum eft quomodo magifter proponens noo adverterit ad praecedentem fermonem , imo ad unam lineam praecedentem diria , qua affumat pro

A **ft.** Nam idem doftor ta **fermone χχιχ,φ·» rit ex intentione ≠ Quare populus ana acci- AnKm pit, fattguinem fient feccrdos ? fic aflìgaat tre· ·ui**

nun profecutto hic grati* brevitati· omittitur, quia dirii fomones fetis communes funt. Dicitar igitur qaod omnes ttH cierim quot enumerat dorior praefatus ia drflo fcnaoot trigefiaso , funt efferius ipfius nl , M efl , veri Anguinis Chrifti, fe non fpeciei · idcirco fanguis Chrifti five fignlficetur per aquam, five fignifiectur per vinum , five per quemcumque alium liquorem . feu aliam rem fenfibilem , fic quidquid poteft dici de eflerii—bus ejus , de utilitatibus , dc dulcedine , to-*

B *tum* fibi competit ratione fui . fic non ratio *ne* fpeciei neque (igni * Idcirco quicumque digne fumit, five fub fpecie panis , five tub fpecie fibi appropriate , temper confequetur funs cÆrius .

Et idem dicendum eft ad efferius dt utilitates , quas enumerat Chryfoflomus , & non /JT*-Elbfy' folum Chryfoflomus , fed quidquid unquam dixerunt omnes Apoftoli , omnes doflores, fit quidquid poteft cogitari. aut imaginari de **ipfo facratiftmo fanguine Chrifti, totum fibi competit, fecundum naturam fuam , flt non fecundum fpeciem , a qua nihil accipit virtutis aut emcacir ; quod utique dicere edet non folum hxreticum, fed omnino infimum .**

C Cum igitur totus fit integer fanguis, fit Christus **contineatur fub una fpecie, vel fub duabus, quomodocumque confideretur. totum fibi competit . ut dirium efl , ratione ful , flt non ratinne fpeciei : quapropter non valet iH**tio , quam magifter proponens infert ex diriis aurioritatibus fancH Thornfc fit Chryfoftomi dicens : Ex quo patet quam pretiofos fic „ nobiliflimos efleriua gratiarum fecit calix „ facramentalis illi· , qui cum puritate con- „ (cientis accedunt fit quam fidutl omnium ., fidelium neceffarfe· fic opportuno· · quod n quidem edicit in ei· ex vi facramenti , fit „ ex inftituttooe Chrifti fpedali . Quia nullo modo prsdirii efferius veniunt ex vl fiicra***

D menti, **fed ex vi prafentue fic exfiftentte fengutnis Chrifti veri , qsd ita perferie , complete fit integre efl fub una (pede ficut fob duabus, beet non fit ibi tamquam in appropriate figno . Ideo univerfi fideles · confide- , , rantes pura fit fenria fide tam predofos *dfe-* **.*. rius ooo confequi fpedes fic accidentia fuse fubftantia fit fublerio exfifleatia , fed verum Cbriftum , M efl , verum (anguinem ejus $ nec contineri fub illi· accidentibus ex vi facramenti , fed ex vi prafentta fit exiflentta Chrifti. Idcirco per vifcera mifericordiu Dei noftri exhortor fic obteftor omne· Chrifti fidele· , quatenus etlasn fi oporteret perferre mille morte·, peflm , fic igsie· , non permit-**

E **taftt fe abduci a confoetisdinc fenrie Roanan· ecclefi· catholic· , fo communione ftcratiifisni corporis fub fpecie panis , fiib qua , perferius, fic taceger ChrhtM coactaetur , *flt-* mu gratas, O nerim· , ta caÿw *fltmitmAit* oasera nw *ecctfimtu grnit» ≠pila,* Joe»·**

•b I.

Ad anrioeitatem Anaacha·! dico primo , λλ quod dirius dorior la ara*!· alBa Ma dirii· *"""". fuit fufperius, fit dc hsMfi nouras. Fateor tamen me hoc dicere ex andftu, fit ex relatione multorum, non quod** legerim errem **fuo·.**

Dein-

Dated· dieo qnod haac aoAortt* tea non fis- A w jam & immediate addoAis ft allegatis. Dl·------—
'^"SL·

ria de Aagatete Saltatoris todtei. A 6c dico.

libas

Ad iltad ecdefia primi· votioae* qa-

libet die fomebanr fiduies Aeramentum euoha· ristto, aoa taatoa fiab otraque Specie. Be hoc patet per auAoritatem qua* propone* inducit Aerae* 1ı? cupit, ubi dkitar de quotidiana fraAioa· panis, nulla AAa aaenrtoae de vino, aat de caltee Similiter dicendum est ad auAoritate* Anadeti Pape, qui viddicet B •tatoü, quod fideles ûep· coamuaicaceat, non taaen habetor, qaod fub dnplid fpecie. Bt dato etiam quod fub duobd l>eefe staiiüfet, non tameu proater hoc naiffet mtutum Chri sti immediatum five prstcepta* jns. fed ecclefis, aat Pap· j unde ft Ipfemet Anacietus testatur, non quod Christus, fed quod Apostoli ita statuerunt, ita enim dicit Sic enim ft Apoetoli statuerunt, ft <anfta Romana tenet ecclefia. Bt dato etiam quod ftib duplici fpecie cornmunieedent, non tamen hic fervor erat in AnAis .viris propter fpecies unam vel duas, fed propter -verum Christum Dominum nostr im, qui in hoc Aeramento ·■ qualiter, ft fecundum rem ft fecundum effe- C Aum continetur, five fob uaa five fub duplici fpecie fumatur.

Quod autem fiepe acoedere digne ft devote, ft cum diicuflSone debita fit utile ft valde proficuum, uno fumme necefiarinm cu plenti, ft defideranti in via Donum non regredi fed progredi. omnes doAor* catholici predicant, laudant, hortantur, admonent, ft obfecrant incedant* fidelem populum ; imo contra négligentes ecclefia Romana catholica poenas Inligit, ut vel Altem femel in anno hoc fecratiifimo cibo reficiantur. Et licet antiquitus In frequentatione hujus mysterii fidelis populus tuent ferventior, nihilo minus ft adhuc in ver aratione ejufdcm D folers ft dlligentHTima cura adhibetur, tam in ministrando, quam in (aerariis, in quibus confervetur, quam etiam In celeberrima fertivitat·, mia fingulis annis apud univerfos ChnaO Metes prater quotidianam venerationem, folemniter ft devotiffimc peragitur.

ftegratior autem magiftro proponenti de auAoritate quam adducit ax Exodi quintodecimo, ubi Dominus m figura hujus (aeramenti precepit Jodeis, dicens : *Bexe ego*

-+ *ptr* *Aβ» colliget*: quia in diAa ngura nulla mentio fit de pluvia vini, cui tamen magia competeret quod ploe- E ret, quant pani, cum vinum originaliter fit aqua, eai competo pluere *proprie* i ft non puni.

Ulterius ad epilogum, qaem facit ex pœcadeotÜMM, cum dkit: & patet qua* utiw Us dt expediens fit Alati hoatin·* coas- „ maaio dhrsadfon» eacharifit· fub f>ecte „ atraqaa a Chriftiatos dig* cekbnta. hoc „ autem putet ax verbis Chrifti. festentiia „ doéWuas, peu! prioMtiva ecctefi·, ft lin bro coacüioru*, ex dlAo Anacteti fupra OtoeiL Ceaeral. To* XXIX.

« rfdn* primo, quod ite eptlegus ft illatio peee* ia materia ft in forans In «at··na quidem, quia nulla predkAsrum auAoritato* nvqrae Chrifti neque doAoram, Mqne praxis primkiv» ecdefia. neqne Pap· diAiras Anadeti ex libro conciliorum, neque tta» figura fecit quantumcumque meationem in verbo, vel in fenfe. de duplici fpecie pertinente qnoqno modo ad communione·) 1·»·cam, fed fblum oc came ft Anguine Domini nofin. qua fob una fpecie continentur ft celebrantur. atque de conficientibus illa Acerdotrbus. Palat lutuenti, ft examinentur omnes luâortrates induft» , quia non repenvtar aliqua qu· intendat aliquo modo Ungere communionem hiaam fub utraque fpecie. Secundo peccat pnrdi&us enilogus m inferendo a diQo firaplieiter ad fecundum quid. Nam omnes suâorHetes pretaéta intendunt pertiisdere utilitatem devota Cumption· hujus facramenti. (impliciter ft sMbInte, non habendo refpcâum ad un.im vel ad duplicem fpeciem. nifi pro quanto q ulibet tenetui in ntu (aeramentorum qui contuetudtnem ft ftatuta ecclefi* catholic··: & nihilo minus proponens trahit has contra confertudinem ft ihuitum ecdefia. ft ad fenfum repugnantem, ft omnino contrarium intention) doliorum, qui Cempcr ft in omnibus nifi tiint fequi con fuetudinem ft ordinationem ecclefi». omnia diAa eorum correAioni ecclefi» fubmittente» .

Tandem fucceflivc dicendum eft ad corollaria, qu* inferuntur. Et primo quoad primum, quando dicit, quod quasnvi» Chriftus totus plenos Deus ft homo fit fub alterutra fpecie cum plenitudine omnium gratiarum, non tamen uno modo omnem gratiam difpenfat, fed per diverfa (aeramenta divertar gratias idem ipfe Chriftus confert. Ex ifto corollario habentur tna. Primum eft, quod fub alterutra fpecie eft totus Çhnftus plenus Deus ft homo cum plenitudine omnium gratiarum Secundum, eft quod non uno modo omnem gratiam difpenfsi. Tertium efi, quod per diverfa facramenta diverfa» gratias idem ipfis Chnflus confert: ex quo applicando ad propofitum. panis ft vinum funt diverti fecra menta. Contra prardiAum corollarium cx oppefito tertii. ft pruno inflabo contra fecundum diAum predrth corollarii, ft effumo fic Pan» ft vinum non funt diverti ftcramenti. fed unum : ergo Chnilus non confert divertas gratias per illa duo. Argumentum patet ab oppofitk, quia ficut ad diverfitatetn (aeramentorum fequitur divertitis gratiarum, ut dicit advertanus-' ita per oppefitum, ad unitatem caufa five facramenti fequitnr unitas grati». Affumptum patet per omnes doAores, qui loquuntur de unitate hujus (aeramenti ; omnes enim concorditer concludunt, unum effe facramentum formaliter, rateonc finis & perfeAioms, plura fecundum quid & materialiter.

Ad hoc nota doAores Alberto* Magnum, S. Thoas*, ft alias ft*c. Manifeftu* eft autem, quod unitas effirA* (equitur unitatem forma. Palet etiam, quia «Artius hujus Aeramenti eft unus principalis. videlicet ipfe fpirituahs refeAio, ut fuperius digit Albertas. Si ergo noo fit nifi unum facramentum, ft unus

— XI. ededus, fiaqne ipfe Dosnhm Ab alsoroaaftlpgptMt. qui de fe ipfi»: Nes pigitat «m,
•**2· *?«·« plenitudine gratiora·, ac prima
pros corollam dide i feqwrer da mceffiute,
qpod nno modo omnem gratiam difpeafat,
prout competit ei fecundum rationem hujus
facraaacnti, qu· eft refedio fpirituali!, qood

* audit rd legit, ubi periret oerms aft, pen-
• gat asecum, ubi perirer hafitat, q—rat a·»
» cut, ubi errorem foam cogMfek, rodent ad

tumdem fumit A eodem modo de gratia, fine quacumque diverfitat·, aut diminutione, quantum ad rem. licet cum fub altera fumitur, non urrumque Qgnificatur, prout fuperius didum eft fecundum intentionem Magiftri fententiarum A Ilugonii de fando Vidore· Similiter dicendum eft, quod fub prima fpecie Chriftus eft verus cibus, A vera vitis, refi- B ciens plene A. perfede utrumque, animam fcilicet A corpus; & fimiliter fub fecunda fpecie, licet non utrumque fignificctur per proprium fignum.

Ad illud autem quod dici, quod primam deguftatkinem Chriftus vocat comeftionem fi» ve manducatitmem, A fecundam bibitionem ad fpecies panis A vini, fed ad iplis res, feilicet carnem & fanguinem, cum dicit: Caso m«a *vere efi abtu, tjr fanait meut vere efi pot***, Ac. Et: *Nifi mandmaveruii*, Ac. Quare five fub una fpecie fumat, five iub duplici, vert utrumque facit, quia vere comedit carnem, A vere bibit eius fsnguinem .^Quare non fequitur quod fit alia A alia efficacia fub C una A fub alia fpecie, quia fub altera fumit complctam nutritionem. A comple<flam refe- «flionem.

Ex pnediftis paret, quod falfum infert A male feiundum corollarium, videlicet quod fub duplici fpecie capiens, difpofitive duplicem gratum accipit fupra ilium qui in una f]>ccic accipit, ceteris tamen paribus, quia ut declaratum eft, hoc falfum eft › A fatis refponfum eft ad audoritatem Auguflini. Item in tertio corollario infert, quod)uce clarius patet, quod magnum facrilegium committunt qui iacramentum calicis ab ecclcfia fidelium contemptibiliter auferunt. In quo ecclcfia Roman* duo imponit, fecnlegium feilicet A D contemptum, A ex his tertio damnationem, quia in probatione dicit, quod a populo Chriftiano fub altera fpecie gratiam A efficaciam abilrahunt damnabiliter, Nam fi prreepeum Chrifti tradit A determinat utramque fpecictn, A ita manifetlc proponens dicit, nullo modo ecclcfia poflet a contemptu cxiufari, A per confequcns a fiictilegio, A ulterius a damna,'vne· ^*cc P°t*ft dicere quod ignorantia JJ***^*^** excufeet ecclefiam a fiictilegio. A contemptu, A per confequcns a damnatione, quia ut a~ lias didum eft, ignorantia juris, in his, quae tunt nccfflaiia ad falutem, cujufmodi funt pracepta divina A Chrifti, oun cxcufat. Quare fi tam aperte notaverit panem noftram, Aÿtùr in fequemibus loco fiso. " tam dure eidem facrilegium. contemptum A damnationem impofuent › fucritquc A ipfe, A fea pars, patienter A modefk auditus ab hoc fecro concilio, A ab hoc venerabili auditorio, utique A ipfe A fiai, verba non ad eos direda, t.ec etiam de eis, Deo tefte, intello- 4bt, vel dkU, imo pure, A fincere, prolata, deberent patienter A modefte fuftbne: A iu TMo propter pium Jefum, procedamus in feqnibtiooc veritatis ptfta regulam B. Aoguftiai uit.de Trinitate hk per me aMas al- refereed· fitiBcm, qaditar Chriftaa ba mm hec fecrwMMnm toofatrat. Tardo, qamt ipfe Pandas mc la verhto, mc te Aaaaasia, aw in

MSH·—

» de qqodiûum eft; Quatiasfeneas sfesjbaysv. „

Verum quit auAoritatea A rabones quas adducit, précédentes fit fubfequonses, ad carro· borationc· didi corollarii, aon faciunt ad pTOpofitum, ideo nihil concludit. Similarer quao tum corollarium, in quo dicit, quod prantai damnificantur fideles altera fpecie fubtraAa, nihil concludit, quia patet › quod nihil minus nee ia re, nec ia efiedu papit fismens fub una fpecie, quam fub utraque. Et hec dida fint quo ad primam partem fiia pofirionh, ad laudem omnipotentis Dei, cui fit honor A gloria in fecula ferculorum. Arnen,

Ulterius progrediendo ad fecundam partem propofitionis, in qua intendit tria probare, videlicet quod communio fub utraque fpecie fit a Chriflo toti populo credentium ad communicandum inftitura. Secundo quod ipfa communio facramentafis fit de neceffitare, A de praecepto Chnfti. Tertio quod illa auAoritas, *Nifi Nandtrceverttis*, Ac. tatelligitur de fiscramentali manducatione, A non de fpirituali Licet poffit dici pro expeditione materia, quod prodifl· dimeuteaus fint omnino extra-

A probationes introduda, aut andorUaces confimili modo in vanum occupant membranas in hac materia. Quia dato quod Chriftus hoc facramentum inftituerit pro bngubs generibus ompium fidelium, *êt* quod ejus ufom mandaverit obfervari fub pracepto, quodque etiam dida audoritas Joannis *6. Nifi* mensi· *atveritu* comem *fiiu hompui,* Ac. fetclUgerecur de fecramentali manducation·, Mη teams adhuc haberent intentum, laro nullo modo habent de communione utrwlqec fpecsri, quod feilicet cadat fub procepto. Nihilo aunua m videar fubrerfugere materias propodus, quam» yis non fit ad propofitum principalis intenti, pro veritate dilucidanda dicam aliquid de quolibet.

Et quantum ad primum, dicendum, quod Chriftus iaftituit hoc fecramentum in ultima terni fub utraque fpecie, A fic fuos difcipolot communicavit: & hoc intendunt & referunt narrative aufloritates tndufba evangeliftarutn, videlicet Matthsri, Marci A Luca: *decipite & comedite*, fee e/ oospor mes··, M* *Mite et Hoc* omnes, fee *efi futftu»* meor, Ac. Et ex iftis au&oritatibus nihil poteft aliud inferri, nec infertur. Ad auAoritatm vero qu· ex fexto capitulo Joannis adducuntur, dico»

Uiterius cum dicit quod Paulus apoAohis dkit «fle infticutam cœnam fàcrasnencalem communitati fidelium, propter dootiaica paffionis commemoratione·. t. ad Corinthios ti. cum dicit: *Xft›* enim *oocopi* · dhauM. Ac. dicendum primo, quod PMhre loquitur

*η00*βXi(M figJBQ evidenti ‡ refluendo pt*d>- Attae, quod UN vd fflud oblget ex needKratd, <<■ ccmm* damtaicam, tamuit, quod Chri-fed tamper oportet recurrere ad tatennonem ftusfic t|»fc ta com taAtaacrit diAum fe- dicentis. Ünde legitur Matthui nono dc doo-crsasmru* fob ««η» fpecie pro apotaolis. bos orcis, quibus curati» comminatus efl do-Mt pro fidelibus quibuAumque, & qnaÜMr- minus, dicens: Ftare ne fmr *fetet.* Illi au-remqus ta foturam, sec ulterius die* auo- rem exeuntes, diffamaverunt cum in tota ter-ftotas. mod Chriftus hoc (aeramentum m* ra Hia, ut pota gratus agentes · maiufeftum quentandam nt celebrandam five etiam fu- efl autem quod Chriflus non intendebat eoa ■Nodam preceparit, au< mandaverit i nee ct- obligare ad ingratitudinem vd ad peccatum. taaa ipfc apoftthm ta toto illo proceffu ah- SimÜMcr proccpu apoflolis, dieen»: MiAW re-mriff auuadat eel pracipit. *iad* omnia que ibi ferita m vm, orque fiarahua, sqar pera*. ne-■kantor, vd narrative referuntur, ant ex fop- per cnfctuaMWN. neque Arar ramroi A<4reta, pedrioue per admonitionem dicuntor. Nam qnod utique nullo modo ad literam, dc pre-locum illnd ad narratioocm pertinet, quid* ceptive potefl tatelligi. quia neque Chriftus, aoid dicirar ab kilo Mo; Aga emu *accept a* neque fui difcipuli hoc fecerunt. Nam ipfe *da"**o,* Aqua ad locum, tar foeta, *fiatitf-* dominus plures vefles habuit, u< patet Juan-remyair Meta, la «suas reptas muratam*_ nis t). *Surgtt a tuta*, <p pM«r /wa. Quidquid autem uhtrius (equitur, ad exhor- Non eft autem dicendum quod tantum unam tationem pertinet, videlicet, futaM/rimspar e- tunicam habuit, flt dia depofita nudus laverit «m BMntarewnta, ficc. Noo enim dicit quod pedes difeipulorum. Similiter quando crucifi-Chriftus fic facere procipit aut mandavit. Ne- xus fuit. plures vestes habebat, fecundum il-que ego ptucipio aut mando ut fic faciatis, lud: Ad/enmt *A* vetiueata tura, & juper tt,i* aut ut fic fumatis, fed, punta/camque rei* ujfe* «re* *taiftntatptntn.* Item beatus Bar- **** mantacatvrwù. firc. quo modo dicendi, etiam tholomrui habuit fandalia, Paulus baculum, fecundum fenfum grammaticalem, nihil infer- Petrus caligas, fie per confisquera calceamen* tur, aut intelligitur, nifi conditionalis fuppo- ta. Vnde angelus ad cum AAuum i>. *Sitfgr,* fitio, quafi diceret, quod Chriftus fic in cre- *praetegere & calera te cahgai tuet.* Similiter na fecit, fic -fi vos vultis fecere, faciatis ad idem felvator ait in alio loco· *Nifi guu renttn-*1» eum finem, ad quem ipfe dixit faciendum, newri/ omMsu *gtta pofdet,* non po/iyf «ΛΠ fcilicet in dominico mortis commemoratio- *eft tfeipuiui.* Qu« fententia fi preceptive in-nem. Deinde taliter fomite, quod potius ce- C telligerecur, fit literaltter, non video quomo-dat vobis in falutem, quam in damnationem, do reges, doces, marchiones, barones, mili-fic antequam aliquis accedat, probet feipfum, tes, nobiles, cives, flc abi divites falvaren-ne videlicet cum conficientia peccati mortalis tur·. cum dlfcipulatus Christi -fit ad viCXm *d~* accedat, habeat etiam difcretionem, Ibt cum ternam coufiequcndam neccffarius, cum tamen ea reverentia accedat, ficut decet tantum fia- legamus Mariam Magdalenam, Martbam, dc eramentum, dijudicando corpus domini ab Laxarum, canerafquc mulieres, que de facul-aliis cibis coiporalibus fit carnalibus, fit nihil tatibus earum ministrabant domino, divites abud Paulus in toto proceffu hoc intendit aut fuiffe, flc difcipulas ejufdem. Similiter lofeph deducit. ab Arimathca, fingularitcr difcipulum domini

Et notandi funt hic duo textus spoftoN nominatum, divitem fuiffe cvangelium com-Gratar *autem fetpfuui hama* I *fit Nott adtptAcani* memorat, flc Nicodcmum fimiliter, flc ZaC-*tarau domiat,* contra illos, qui in maximam chnum. SanAum denique Gregarium, Silve-imverentiam huius divinifiimi (aeramenti strum, Constantinum, Carotam Magnam, Ren-communicant infentes flatim pofl baptifitnum, ficum, ▼ etutcshnun «cmerofque innumeros fim-alios amentes & ufu rationis carentes. Dein- D Aos, quos oputentiffimos constat extitiffe, fen-de magifler proponens profequitur intentionem Aa ecclefia inter Christi difcipulo·, flt regni fisam, dicens Quod autem communio divi- cclorum poffefiores commemorat. Similiter nifBm* euchanftta fub utraque fpecie toti cre- Marci decimo Christus permiflionem libelli re-dentium populo fit neceffiria, paret per illod pudii in lege veteri vocat preccptum, ubi ia Joannis 6. M/ monduoaverin» reruret /M *ha-* loquitur ad Pbarittau de libello repudii: *Quid autu,* ficc. Imponat namque b*c diAio, nifi *vaau pracipu Mopfcit* fie infra, *Ad duntiata* neceffitatem praccpdvam, non folum de co- *aardit oefti fcnpfit vatii Afopfet practptuta ifud,* meftionc, fed fie de bibitione fâcramencali, manifestum est autem omni homini feienti fa-obligativam omnium fidelium iab carentia vi- cras literas, quod nunquam fuit precepcum, re Mero*, I/xc propoucrv. accipiendo in propria fignificationc precepcum,

Refpondendo ad hanc aoAoricatem qu* ma* de libellq repudii dando in lege vetcri; fo-I »* ** le intailcAa eft Achilles adverfanorum, poteft him permiflum fuit propter vitare homicidia, dici triplidrer. Primo, quod diAa auAoritas Ac alla majora fcandala. Ex quibus paret, v^ucti.ai, ——— non intelligitur preceptive, nec includit in quod prediAa auAoritas. «/ «mtawrerérita, St,.7»Lr aliquod preccptum vcl mandatüm. Secun-E potest intelligi non preceptive, non obstante *^*"·"T.' ----------mJdo,Uato,--quod importaret praceptum,--nonpnecepti. · tan'·^ ********** intelligitur dc facramenmli, fed de fpirituali

Vcrumtamen dato, qnod diAa verba intel-manducatione, quarto modo aetgpta manduca- ligantur preceptive, dico quod non intclli-tione in precedemibus declarata. Tertio, guntur de manducatione facramcntali. fed de dato, liqp non cooceffb, quod diAa auAaris- manducatione fptrituali, quod quidem multi-sas flam preceptive·, fit de fecramcncali fum-ation tataHigarêtur, adhuc non habet adver-fârtas tattMwa de duphei fpecie. Primus mo-qui qualiter effent pnrdiAa verba taselbgeatla. dus Acendi dedamur, quia non eft neesfla *iif ataadutaveritu*^ mox declarent, fuhjumrlt ttam quod ubicumque in doArina Chrifti po- dicens: Qui mantacat mem canse*, *Utit* tatur ηoα Frnsapti vd aMmativt, vd nega-

Ubi

SRWO cTOirri ·SIS-

Ubi notandum, quod ficut Christus loquma da baptifmo. Joannis 3. primo pnamlfit indistinile fic indeterminate pnacvptam, Ac de ipfo inquiens: ^smw «mm dku tdv, fcilicet Nfccodemo, mA f*u *«<*/ *f»tm in»t,* neujeUjl wider» rvgmuu *Dei,* Ac cum multiplex fit nativitas, carnalis fcilicet, de qua idem Nicodemus intalligebet, unde dixit; Querned» pe-

ie wwva «e/ris *fua ueruto iiftnm &* nrae*fdf &* fpirituali·; ad declarandum, de utra iftanim nativitatum iateUigeretar, mox fubjunxit, modum etiam ipfius oftendensi *doua* eme· dic· Hki, *mfi quu renatu» fiunt* ex *aqua & Spiritu fonào,* *φι pote/t *entrure* «e *regnum Dei,* ita eft omnimode lu propofito t quia cum multiplex fit comeflio, fcilicet, «emails, dc qua ad Uthram Juctiri intelligebant, facramentalts, Ac fpiritu.ilis, ut in prima parte declaratum eft, Chriftus loquens de manducatione fu· camis, primo pramtft pnteoptum indiftindum fic indeterminatum, non exprimens modum manducationi·, dicens: Aasenornee *Aco* nofer, *nifi manAumentit comem filo homitut. & Meritu ejutJimgnineoi, non liaMitu vitam* tis oo&m; poftmodum vero quomodo hoc fieret, Ac quis modus eflet manducationis fee camis declaravit inquiens; *Qui manAuai* meam carnem, d* *Ubii meum fanguinem,* la *me manet, & ego in eo.* Sicut igitur praceptum baptifmi indiftinclum determinatur & declaratur per aquam 81 Spiritum, videlicet: *Nifi quii renutui fuent ex equo & Spiritu fanüo.* ha pneceptum fndirtinilum de manducatione fu* carnia determinator Ac declaratur per id quod dicitur: /r me *manet,* dl *ego tn illo*.

Hac autem non mea, fed Auguftini fententia eft, homilia vigefimafexta fuper Joannem, ubi primo declarat quu fit cibus ifte Ac potus, de quo Chriftus hic loquitur: *Nifi manducaventu canunt, Meritis fanguinem,* ita dicens: » Hunc itaque cibum Ac potam ib» cietatem vult inteUigi corporis & membro» rum fuorum, quod eft ftnâa ecciefia in pradeftinatis » A vocatis, fic juftificatis, Ac» glorificatis fanâia, Ac fidelibus ejus, quo» rum primum jam faâum eft, id eft.pnedefti» natio: fecundum Ac tertium faâum eft. At fit, » Ac fiet, id eft, vocatio Ac juftificatio: quar» tum vero none in fpe eft, in re autem fe» turum eft, id eft, glorificatio. Hujus rei » facramentum, id eft, unitatis corporis Ac » fenguinis Chrifti alicubi quotidie, alicubi » certis intervallis dierum, in dominica men» (a preparatur, Ac de menfa dominica fumi» tur quibuidam ad vitam, quibufdam ad «xi» Cium, res veto ipfe cujus facramentum eft omni homini ad vitam, nulli ad exitium, » quicumaue ejus particeps fuerit. Hec Auguninus: 'Bcce quam aperte hic dofeor declarat, quid Intelligat dominus per cibum Ac potum, de quibus dominus loquitur in pnrdiâo texta, *nifi ounduceoeritit,* Acc. alt enim: » Hunc cibum Ac potum fôcietatem voit inH telligi. Ulterius cum dicit: Hujus rei faff cramentum, id eft, unitas Ac corporis Ac * fanguinte Chrifti, d*c. per hoc etiam quod » didi, Quibufdam ad vitam, quibufdam ad » exitium; oftendit diflercntia inter manduca* tionem fecnmentalem Ac fpirituaJena, quia * fecramcntalis indifferens eft ad vitam Ac ad A a mortem: fptritualia euro femper «A ad vi* tam, unda dicit: Bas vero if*, d-c. ouuti

replkam, ofteadiC quid Ct cibos At potaa qui ep· aquibm fanitar la mortal·· & bacam»ptibiles ferit, id «A focietas. ipforum feaâo* rum. Ct febdit dedann· ram «a fimilitudin· fiicramenti: » Nam fecramantam «ft fees· rd w lignum, At fimilfoadtaM· ejus gerit, dicent « – Proptaraa quippe ficut atiam ante not hoc » intellexerunt homines Dei, dominus noficr * Jefus Chriflus corpus Ac fanguinem fuum » in rebut commendavit qua ad imam aliquid n rediguntur. Namque auud in unum ex mol» tit granit conficitur, aliud in unam es moi» tu acini* confiait. Hrc ill·, ftopteraa, inquit, quafi diceret, ideo dominai Credidit corpus fic fanguinem faatn fub 'fpedeboa panis fit eini, ut fimilttudlne fua effet Aeramentum corporis Chrifti myftid, fcilicet ipfius focictatu fandorum, de qua hic agitur Ac traditur.

Ulterius idem dodor orofoquens inceptam explanationem de fpirituall manducatione quomodo fiat, Ac quid fit manducare fic bibere <p» * fubdit ibidem ita dicens: Denique jam exponit quomodo id fiat quod loquitur, Ac £?!·<·* m quid fit manducare, corpus ejus. *Ac* fanguinem bibere: *Qui .manducat mz » emuni,* <f* Mi/ meum *fimgwnem,* m *me* maner, & *ego in illo.* Hoc eft ergo manducare illam efcam, Ac ijlum bibere potam, la Chrifto manere, Ac illum manentem in fe habere, » ac per hoc, qui non manet in Chrifto, Ac in quo Chriftus non manet, procul dubio nec manducat ejus carnem, nec bibit fenguinem, etiamfi tanta rei facramentum ad » judicium fibi manducet fic bibat. Hrc Auguflinus. Ubi expreflè idcqi dofeor declarat, quod manducare Ac bibere nihil aliud eft in hoc loco, nifi in Chrifto manere, & illum manentem in fe habere, quod etiam in fequenti homilia circa principium oftendit dicens: » Bxpofuit autem modum attributionis à m. ma. tr» hujus doni· fui, quomodo daret carnem » fuam manducar·, dicens* *Qui manducat* » meem rumem, d* MM meam /bugamem, m » me meaer, 4* ego m *illo.* Signum quia man* ducavit Ac bibit, hoc eft, fi manet Ac ma» netur, fi inhabitat Ac inhabitatur, fi haret » Ac non deferitur, hoc ergo no· docuit Ac » admonuit myfticis verbis, ut fimus in ejus » corpore, fub ipfo capite in membri· ejus, » edente· carnem ejus, non relinquente· uni» tum quod dominus de came Ac (anguine » fuo locutus eft. Ac quod in ejus diiUibutio» nis gratia vitam nobis peomifit «tamam, Ac quod hinc voluit inteUigi manducator·· Ac potator·· camis fic fanguiaia flii, ut in ipfo maneant. Ac ille in ipfi*. Kt infrat Hoc ergo totam «d boa acta valeat, dileflifimi, ut carnem Chrifti Ac fengabiem non edamus tantum in feoramanto, quod Ac multi mali, fed ufque ad $Htus parti» dpatiooam manducemus Ac bibamus, ut in domini corpore tamquam ummbra bums· mus, aut ejus Spiritu vegetemur. Hac ille.

Item idem doAor libro vigefimo primo de civi-

civitate Dei. captae vigefirnoquinao, de hacA^m aumdl «m, de que came negantibus Ju
JKBJo eadem materia ita loquitur 1 » Qui ergo eft
m». u in ejus corporis unitate, id eft, In Chri-
w fliaaiorum compage membrosum, cujus cor-
u ports fecrameetam fideles communicantes
u de altari fnmere coaiheveflsnt, iafevm di-
* ceaduseft manducare corpusChrifti,debibere
m faaguincm Chrifli : ac per boc heretici dc
w fehifeeatici, ab hujus unitate corporis fepara-
H fi .poflunt idem percipere Aeramentum, fed
n non fibi utile, imo vero etiam noxium,
. » quo judicantur gravius,, quam vel tardius
m Uberentur. Non fimt enim in eo vinculo
m pacis , quod in illo exprimitur facramento.
h Bt infra poft multa confequenter fubdrt ¦
>> Nec ifti ergo dicepdi funt manducare cor-B
r pus Chrifti, quoniam nec in membris coiier
* putandi fimt Orifti, ut etiam alia taceam,
w non poflbnt fimul efle dc membra Chrifti,
η β(membra meretricis . Denique ipfe di-
» cens : Qxi manducat meem comem , é" Mit

w ofleodit quid fit. non facramento tenus ,
« ftd revera corpus Chrifti manducare, de e-
M fus ianguinem bibere . Hoc eft enim in
m Chrifto manere, ut in illo maneat dcChri-
» ftus , fie enim hoc dixit , tamquam diceret,
η Qui noo in me. manet, dc in quo non mi-
w neo, non Ce dicat aut eftimet manducare
* corpus meum aut bibere ûnguinem meum.
v Non itaque manent in Chrifto,qui non funtC
» membra ejus, non fiant autem membra Qari-
n fti qui ft faciunt membra meretricis, nifi
» malum illud poenitendo eifft deftiterint , dc
»» ad hoc bonum reconciliatione redierint .
Hec Auguftmus. Ubi apertiftme déclarai in-
telledum paedidarum auctoritatum, dc quid
fit manducare & bibere , quia non facramen-
to tentu , fed revera corpus Chrifti mandu-
care , flt ftnguinem ejus bibere , eft in Chri-
fto manere , ita ut in illo maneat & Chri-
ftus. Habitat autem Chriftus in nobis, dema-
net per fidem, dicente apoftolo ad Bphefios
tertio , habitare Ckrifinm ta carWdst/ aojmr per
fdem, manet etiam in nobis , dc nos mane-
mus in Chrifto per caritatem , dicente Joan-D
ne t- capite 4. Dem cantaj efi, é" fui mener
ta can/e/r, m Deo manet, & Z>etrr m co. Et
per confequens manducare carnem Chrifti ,
de bibere tànguinem ipfius, nihil aliud eft ,
quam credere in Chriftum, dt eidem per ca-
ritatem adherers .

Quod etiam ipfe dominus eodem capitu-
lo apertiflime declarat, cum ait : ^gvfiwpe-

enrdtf ns me, non fitict sutfuam. Manifeftum eft-
autem quod ad non cfurire dc non fitlre per-
venitur per manducare dt bibere, dt per con-
fequens credere in Chriftum, dc venire ad ip-
-fum, quod fit per fidem dt caritatem , idem
funt quod manducare dc bibere. Unde eodem E
capitulo ait idem dominus: Qta cniu ta ete,
hehet vitam cteraam . Et poft : <£ pnu stemto-
araerir <x hoc pene , vivet in et^rmtm . Manife-
fte oftnndens Idem efle, fui crvdu ta met fle fi
pu awnducueerit, dec- de per confequens , qoi
Idem fit credere , dt manducare. Q*>d autem
manducare hunc panam fia idem quod mandu-
care carnem ejua, dc ipfius fenguinem bibere,
ut omnia tolleretur ambiguitas, dene fieret vis
fa verbis , fimiliter ipfe domine deebrae , io-

tii, dec. Manifcfte oftendena idem ette man*
ducare panem hunc, flt manducare carnem
fisam , fle fuum ianguinem bibere. dc par com
ftquens ut fiat procédas de primo ad ulti-
mum , idem quod credere in ipfiim , dc eidem
per caritatem adhaerere.

Rx quo proceflu patet primo, quod Gsriftus
manet in nobis dc' nos in Chrifto, par fidem
dc caritatem . Secundo patet , quod credere
dc amare per caritatem, idem eft in hoc lo-
co quod manducare dc bibere, qua duo con-
firmantur per beatum Auguftinum , qm quab-
maneamus in Chrifto, dc qualiter Chriftus
in nobH, oftendit in homitia >7. ubi ita di-
cit ; „ Diximus enim fratres , hoc dominum
„ cotnmendafle in manducatione camis fim dc
0 potatione Anguinis fui , ut in illo maneâ-
0 mus dc ipfe in nobis : manemus autem in
„ illo, cum fumus membra ejus , manet au-
„ tem ipfe in nobis , cum fumus templum
„ ejus. Ut autem fimus membra ejus unitas nos
w compaginat. Ut compaginet undas, quid fiteit
„ nifi caritas ? dc caritas. Dei. Unde apofto-
„ lum interroga , Caritas, ioquit, Dei
„ efi m conhhu nofiris per Spiritum fenDum fm
0 dotas r/ nofer, Ergo Spiritus eft qui vivifi-
„ cat. Spiritus enim facit viva membra . nec
„ viva membra fpiritus fiteit, nifi qun in cor-
M pore , quod vegetat, ipfe fpiritus invenit.
„ Nam fpiritus qui eft in te, o homo, quo
0 confias ut fls homo , numquid vivificat
0 membrum , quod feparatum invenitur a Car
ne tua? Spiritum tuum dico animam tuam
n anima tua non vivificat nifi membra qun
„ funt in carne tua. Unum fi tollas, jam ex
„ anima tua non vivificatur, quia unitati cor-
„ pons tui non copulatur. Hstc dicuntur. ut
„ amemus unitatem, fe timeamus feparatio-
0 nem, nihil enim fic debet formidare Chn-
„ ftianus, quam fepanri a corpore, fl enim
„ feparatur a corpore Chrifti, non efl mem-
0 branr ejus: fl non eft membrum ejus, non
„ regetur Spiritu ejus. Qsq/fsur asdem, inquit
» apofiolus , Spiritum Chr^h non habet, hic non

am non prodefi qidfuem. FrHu fus ego lo-
catus fum votu, fprntot & vite fiint. Quid
efl, fpintet & vita fint? Spiritualités fntcl-
ligendafunt. Intellexifti fplritoalfter? Spiri-
tus & vita funt. InteUexifti camaliter f E-
tiam fic illa fpiritus dc vita funt, fed tibi
„ non font. Hrc Auguftinus.

De hac eadem tyintuali manducatione de m-
habitatione Chrifti in nobis, dc noftra in Chri-
flo, idem dofeor hotniHa as. exponendo il-
lud , Cete mea r/ pro standi «ita, loquitur
ita dicens Norunt fideles corpus Chrifti . Si
corpus Chrifti efle non negligunt , fiant cor-
pus Chrifti fi volunt vivere de Spiritu Chn-
fti : de Spiritu Chrifti: non vivit nifi corpus
Chrifti. Tntelligitc Autres mei, quid dixerim,
Homo ea dc (piritum habes , ét corpus ha-
bes . Spiritum dico, qui anima vocatur, que
coestat quod homo esc t constat enim ex a-
nima fe corpore. Habes fpiritum itaque, fni-
ritum invifibiiem, corpus vifibile. Dfc mihi
quid ex quo vivet ? fpiritus tuus vivit ex cor-
pore tuo, an corpus tuum ex fpiritu tuo ?

Re-

ANNO CHU'Tt

.Refpondit omnis qui vivit, qui autem boc non A rem ia Christum, dc eidem taberure pere* poteff rdpoadere , nefeio- fi vivit. Quid ref- ritatem , quid aliad eat qua* vivere in vl· aww pondet omnis qui vivit ? Corpus utique meum ' ci grati· ? At per confequem babert in fe vivit de fpiritu meo . Vis ergo dc ru vivere de vitam «ternam ? dicitur enim de fide* ad Ro Spinru Christi ? Ia corpore esto Christi. Num- mance I. *Jufiut* mite*, aww *zz fide* wwr.' Kt quid enim corpus meum vivit de fpiritu tuo? de caritate I. Joannis 4. Ç* r m dfefir , meum vivit de fpiritu meo, tuum vivit de Mener m merer. Fidet amem At caritas ideo tuo, non potest vivere corpus Christi, nifi de prvstanc vhaan, quia illi conjungunt & fe- Spiritu Christi. Inde est quod exponens nobis ciunt inhwrere , apod quem est font vite , apostolus Paulus hunc panem : *Unut p**is,* imo qui est ipfe vita, qui de fe ipfe ait : inquit, visum *corput multi fumut.* O (aeramen- *Hgo finit vie, vtritai* <f tare, Joannis 14. At tum pietatis, o fignum unitatis , o vinenhitn dc quo dicitur Deutçronomi 30. */Ui adhè-* caritatis ! qui vult vivere habet unde vivat, *rent, ipfe enim eft rite tua.* Idem ergo est habet ubi vivat, accedat , credat, incorpore- credere in Christum, & ipfum diligere, de habere tur ut vivificetur, non abhorreat a compage vitam. Unde Auguftinus homil. a;: fuper illo' membrorum » non fit putre membrum quod B „ *dmen dtco vobii , qui credit in me , habet* τηA. ». refecari mereatur. Non fit distortum de quo .. *vrtam element,* ita dicit : Revelarc fe vo erubefeatur, fit pulcrum, fit apttitb , fit fanum , M luit quid effet : nam compendio dicere po- hereat corpori, vivat Deo de Deo . nunc la- „ ruit. Qui credit in me, habet me. Ipfe enim Bw< boret in terra, ut postea regnet in c®)o. H*c „ Christus verus Deus est, & vita sterna, (qui ■« Auguxriws. Cujus verba urinam tali virtute „ ergo credit in me, inquit, it in me, di qui cordibus audientium & legenriurA imprime- „ it in me , habet me ,) Quid est autem rentur , quali fervore e diûo doAore feneiif- habere me ? habere vitam «ternam . Vita fimo edita , confcripta & prolata funt. Et h«c «tertia mortem aflumpfit, vita etema mori dt€la fint ad confirmationem primi. voluit, fed de tuo, non de fuo. Hrc Au-

Quod autem manducare Ac bibere idem fit gustinus . Ex quibus omnibus tam ex inten- ft quod credere, ostenditur idem doflor homil. 11. tione Christi, quam etiam ex intentione Au- exponens illud ; *Operamini non cibum qui pe-* gustini verba Cbrisû poffillantis Ac exponen- *rit » fea qui permanet* in *vitam eternam ,* ita di- tis , patet quid intclligatur!, per hunc ci- cens ; „ Dixerat enim illis : *Operamini efcam* bum & potum. , de quo ipfe dominus Io „ non *qu» perit* , fed *qua permanet* in rirom Cquicur , quia ipfe unitas dc fetietas feneo- „ *aternam* . Quid faciemus? inquiunt, quid ob- rum, denique quomodo fiat hujufmodi man- „ fervando hoc prreeptum implere poteri- ducatio dc bibitio , dc quid fit utnimque , „ mus ? refpondit Jefus <St dixit cis : Zfoc *eft* fcilicet manducare dc bibere , quia hoc est w *oput Det. vt credat it in eum quem mifit ille-* manere in Christo , dc Christum in fe ma- w boc est ergo manducare cibum non qui ρo- nentem habere. ή rit, fed qui permanet in vitam «ternam . Ulterius quomodo per fidem dc caritatem *t.* Ut quid paras dentes dc ventrem , crede & Christus in nobis , dc no« manemus dc in- v manducasti. " H«c Augustinus. Ubi expref- habitamus in Christo, posthee quomodo cre- fe declarat , quod operari cibum, de quo dere dt caritate diligere idem est quod man- hic dominus loquitur, idem est quod manduducare dc bibere , imo etiam quod manducare, At manducare idem quod credere . Item ducare dc bibere idem funt , de finaliser quo- idem eadem homilia; „ Verus ergo panis il- modo ad credere dc manducare tamquam ad „ le, qui dat vitam mundo , Ac ipfe cibus unum dc idem fequitur vita «terna, per qu® „ est , de quo paulo ante locutus fum : *Opc-* omnia* luce clarius offenditur , quod pr«dl· „ *ramtni cibum qui non perit, fed qui perma-D^us* textus, Joannis 6. Mjf *manducaveruu* „ *net tn t nam aternam* . Item ibidem ostendit, dcc. imo dc totum illud capitulum intclligi- „ quod non folum credere & manducare idem tur de fpirituali manducatione , dc nullo too- „ fini, fed etiam manducare & bibere idem do de facramentali. Item Christus removens „ fint declarans illud ; *Efo fum panit vita ;* carnalem intelligentiam Judaeorum dc. decipu- „ *qui ven>t ad me , um efuriet, ô qui credit* lorum , expofuit qualiter hac manducatio in- „ m me , non *fitiet unquam ,* ubi ita dicit : „ telligenda fit, cum dicit : *Spiritu» & vite tnpMeu* „ *Çui venir ad me,* hoc est quod ait, *O* „ *funt,* foiritualiter inteiligenda funt ; intel· '7^*„^·' „ *credit tn me,* & quod dixit *non efunet ,* „ lexisti fpiricualiter ? fpiritus dc vita font ; », hoc ir.telligendum est , *O non fitiet un-* „ intellexisti carnaliter? etiam fic illa fpiritus „ *qu'ii'ɪ,* utroque enim illo fignificatur etema „ dc vita funt, fed tibi non funt. De illa „ fatieus, ubi nulla est egestas. " Hec Au- v igitur manducatione Christus loquebatur , gustinus . hem idem doflor homilia aj. ad „ qu® fecundum fe vitam pnestat , dc luse idem dicit ; Daturis ergo dominus Spiritum „ est fbla manducatio fptritualis. Sacraraen- „ fandum , dixit fe panem qui de c«lo de- talis autem manducatio non femper dat vl· „ fcendit, hortans nos ut credamus in eum . E tam imo fiepe mortem , ut patet per apo- „ Credere enim in eum , hoc est manducare stolum dicentem ; Qai «Mfidteeer *O bibit in-* ' „ panem vivum ; qui credit in eum, maodu- *difne , judicium mauduau O' bibit* . Unde T „ cat , invifibiliter (aginatur , quia & invifibi- hzc differentia est inter fpirirualem nundu- rStSw Γ „ liter lignatur, quia & invifibiliter renafeitur. cocionem Ac fecramentalem , ut ia prima par- „ infans' intus est, novus intus est, ubi novel- te difeum est , quia fpirltualit manducatio „ latus , ibi fetiatur. " lire Augustinus . Ex femper dat vitam, fecramentalis vero fepe quibus luce clarius petet, quod fecundum in- dat moheni , ut dfehm est ; Ac quod de tentionem Augustini in hoc loco, Ac in toto fpirituali manducatione Christus hic loquitur» ·roccfTu hujus capituli, idem est manducare Ac Gtet, quia ubicumque hic de mandocathme , bibere, quod credere, Ac invifibiliter intus per Juitur, femper adjungit vitam, qua utique caritateito pinguefeere Ac feginari. Credere au- ad iacramentalcm femper non fequitur, imo

F>·

AaaneuMi iuroftigarmiter, utique femper qui Aroamsmallter fiwim, Amper viveret vita φHηαM, quod ftthm eft, quia multi eo-

ne· : . Qua· multf-de altari aceiptum , de
» - oHμμβτ, Λ aedptando moriantur ! Un-
» de didr apoftol· ί *JWkhtm fH manducat*
» <> Mir. φ Non caim bueella dominica

* cam aecepit, infante· lu ettm intravit .
» mu quia malum accepte, Ad quia bonum
·» mala mdu» accepit . Xcce quam exprdA
» Auguftin· ait, quod fiunptio Acnunenca-
lis eft indifiêrens ât ad boom de ad mal· ,
de ad vitam & ad mortem , *M* non fic eft
de fumprione & manducatfame, de qua hoc
te loco demie· loquitur , quod apene idem
Auguftiow eadem bomilia loquene de hoc
precepto. ATÿf, dtc. declarat dicem : „ Qno-
, modo quidem detur , dc quifnam modus fit
n manducandi ipfum panem, ignorati·, ve-
* ramtamen JVÿf *manducaverint , See.* hnc
* non urique cadaveribus , fed viventibus lo-
v queberar . Unde ne iftam vitam mtelligea-
u tes de hac re litigarent, Acuras adjunxit
» *Qui manducet meam canem* *Mit* mewn
u go non habet, qui iftum panem non man-
v ducat , nec iftum fanguinem bibit Nam
» temporalem vitam fine iDo habere homi-
V nes pofthnt , memam vero omnino non
»' poflunt. Qui etgo non manducat ej· car-
» nem , nec bibit ejus Anguinem, non ha-
w bet vitam In fe , dc qui manducat ejw
·* carnem , dt bibit ej· Anguinem , habet
»» vitam .acerum Ad utrumque autem re-
·» fpoodit quod dixit , *atenam,* non ita rft
<Mnw> » in alia efca , quam fuftentanda hujus *
»' x temporalis vita cauA fumim· , nam qui
„ eam non fumpferit, non vivet. nec tamen
'I qui eam fumpfit , vivet : fieri enim po-D
< teft, ut feteo vel morbo, vel aliquo cafu
* plurimi , fit qui earn fumpferunt , morian-
* tur, in hoc autem dbo dc potu, id eft ,
* corpore Λ Anguine domini non ita eft .
* Nam dt qui earn non fumit, non habet vi-
w tam , dt qui eam fomit, habet vitam , de
v hanc utique asemam . Spiritualis igitur
» manducatio, de qua hic agitur , pertinet
ad boa· tantum, Acnmcncalis vero indifte-
renter ad utndque , unde Ccdefia cantat te
proA fefti corporis Chrifti : „ Sumunt bo-
* ni , fument mali, forte tamen inaquali,
n vita vel interit· . Moro eft malis , trita
« botes i vide paris fiunpcioais qMm fit dif-
per exit·, *&c.* 8k enim Petras de Judas fa-E
craineatalUer comederant, Ad alter ad Ahs-
tem, alter vero ad damnatione·

ftcHMMMali manducatione inteUigeretur ♦quod
•ummb ftcrMMUulMMr massducaac· vft^*** fU-

Nuc valet ft dkat adverAri·, quod tetcl- CNRffH
Hglrur de manftocerioM facramesuall drool
own fptrtauaM, quia fpirhualis .manducatio dc
fhcrasnentaita fane manduchioaee proprii· pro-
priotatÜMS coodiftinA·, de fpiritnalto quidem
manducation^ proprietas , cam neceftrio con-
ftquc· , <û femper manducanti conferee vi-

tio eft indWfcneftt ad bitam. vel ad mortem.
lieet enim ex A femper fit ad vitam , quia
ipfum Aeramentum in fe continet fontem vi-
te . tamen ratione fufeipientis , id quod fe-
cundum fe vka eft, fit mon male fumenti .
B* Non enim buccella dominica venenum fuit
– Inda, dt tamen accepit, & cum accepit ,
u inimicus iu eum intravit, non quia malum
·» accepit, fed quia bonum malus accepit .
• Hoc Auguftinu· horailia decima tertia .
Cum igitur ex propriis effefHbos deventc- Tra** w'
tur ad eognitionem propriarum caufarum, u-
tique fi ex verbis Chrifti volumus fine erro-
re venire in notitiam, de qua manducatione
in hoc loco Chriftus intelligat, neceflq eft ut
conferamus eflWlus harum manducationum ,
ad ipfas manducationes , tamquam ad pro-
Kas eaufas. Quia ergo In ifto toto proceflu
jus capituli manducationi Chriftus tribuit
vitam, qum eft proprius efledlus hujus fpiri-
tualu manducationis, utique ex proprio eflb-
flu , ex neceftitate concluditur , quod Chri-
ftus loquitar hic de fpirituali manducatione .
Bt ficut ex fenfibili nunquam poflemw veni-
re in cognitionem hominis In quantum ho-
mo , nifi per aliquod additum ad fenfibile ,
Hcct eoam ipfum fenfibile conveniat homini:
ita quanturocumque vita fequatar ad mandu-
cationem facramentalem, ex quo non eft fibi
neceftrio nec tamquam proprium annexa , ex
ipfe trita non pottft argui aut inferri mandu-
catio fecramentalis. Oportet igitur quod ficut
ex fenfibilà infertur animai, fie ex vita in lo-
co pnefimci inferatur manducatio fpiritualis :
pracipue cum Chriftus in nulla parte pnafess-
tis capitis nec per ft, nec per accidens , A-
ciat quoquo modo mentionem de facramen-
tali manducatione. Satis enim mirabile effet,
quod Chrtftus divina Apientia , Dei virtus ,
& immenA bonitas , votaiffet fua proeccpta
& falutem humanam tali involucro verbo-
rum obumbrare , dc fem - periculoA inftan-»M*·,
tibos temporibus univerfalem ecclefiam erra- n*** ·*··
re , dt tam longo tempore , cuius initium
'aut origo , nec tn memoriis homin um. nec
in annalibus feribentium , reperitur : unde pros-
ter predifta , manifeftiffimum fignum quod
non de Acratnentali manducatione loquatur ,
eft , quia in prediflo pnecepto , fl tamen
preceptive teneatur , nullam facit mentionem
de fpeciebus, panis fcilicet, aut vini, imo
quod pias eft, quotiefcusnque loquitur Joan-
nis 6. de corpore eut £ fuo, nullae
unquam fâcit mentionem
edendendum, non de fpecifica feu fteramen-
taH fumpetoue mtelligenda fore verbe ipfi-,
M ^irituaK, ut diftam eft.

Item fi iMa verbe, ATjf *manducaverint,* in-
telliguntur preceptive de iâcramentali fum-
püone, peri ratione de ilia: *Qui manducet meam canem & Mit meum Janguinem , in me manet,*

ego m *Uo,* quia fton videtur ratio , quod diam urateritoram. Sed quomodo manducave- --
SU*· Chriftus fo tam modico fpatio motaflec *nth* raut *f* fide utique, Ac dileftiona, tune enim
»41»· dum At fentaettem dicendi, ut none de fa- manducaverant carnem , quando crediderant ~'1^11
mmentah At Immediate poft da fpirituafi implicite vel explicite. Filium Dei carnem
famptiône loqueretur fine aliqua nota diver- humanam d* nostra mortalitati· fubatantM af-
fltatie. Aad qnod fecunda auâorttas non in- Aimpturam, At fimiiiter biberunt <fos fitngul*
telhgatur de Ibcramentafi, patet, quia ftnfus Mtn, quando modo fimili ft cradiderum flt
tfet, *Qui* wModacur ataern *tonem , de bibit,* fperaverunt liberari per fuppbciutrt fu· âms*
meum fangfimem, ht me manet, id eft, in fa- riflime paflkxûs. Ea propter faaamo defide-
*dt*amento panis Ac vini manet, *& ego, id* rio clamabunt fsnfli patra vatnrtl teatamen-
eft, tecramentum panis At vini, *in illo,* quod ti per oracula prophetarunt : Fa mm dyhn*- 4<
nuUus fim· mentis diceret. Item quod fpiri- *pene colos d defiênderes,* Ac rurfus : *Zfnittt*
fuatiter ifttelligenda fint verba Chrifti At do- *domine* agmt· sbmsruuonem *terre de petro de-*
ârina de manducatione Ac bibitione . often- *ferri ad montem filia Ston .* Verba ista funt Ifa-
drt apoftolus 1. ad Cor. 10. *Nolo vos ,* in- jn decimo fexto capite . Hoc itaque modo
quit , *ignorate frotter, guorüam patres nofiri* o- B manducare carnem fuam, dt bibere fanguinem
mner fub nube fitermt, dt omnes man tnmfie~ fuum, turbis Jutteorum dt difcipulis fuit do*
funt, d· omnes in *Moçfc bapd^oti funt, m rns-* minas prscipit , ut videlicet# in eum crede*
be, tP in mari : d omnes *eamdem efcom fpin-* rent , ficut lpfe ait: *Qui credit ta ate , habet*
tualem manducaverunt, omner eumdem po~ *vham atemdm £go fum partit vita, <ir Mc efi*
tum biberunt. Jdtbebant autem de fpirituaii con- *panis de calo defundens, ut fi qnis manduca-*
fbgutnte eos *petra , petra autem emt Chrifius .* *verit et ipfo, non morietur, St* hoc est in Chri-
Super quo ait glofla ·, At colligitur ex diDIt sto manere , dc ipfam in fe manentem habe-
» Auguftini homilia a). Omnes eatndem efcam re , hoc est quod longo termone auribus di*-
» manducaverunt fpintualem quam Ac nos , fcipulorum inculcare volebat, non fpetiot:pa-
›› corporalem vero alteram , Id eft , manna , nia aut vini , dicent : *Manete in dileihone]u>.*
n quod fignificat Chriftum , Ac idem eredenti- *mea.* Sicut Joannes testatur , ' maxima carita-
u bus efficit , quare ? quia vifibilem cibum te . ferventiflimove defiderio perfufus, preci-
w fpiritualiter intellexerunt , fpiritualiter <fu- bus fuit, dilefliffimum Patrem pro hac fpiri»
«· ricrunt , fpiritualiter guftaverant , ut fpiri- tuali manducatione , ut eam fui difeipuh ha-
n tualiter fariarentur. Nam At nos hodie ac- Cberent, rogabat dicens.· *Non pro mundo rogo,* (
»» cipitnus vifibilem cibum, fed aliud efl ficra- *ftd pro his* fM *crediturf funt in nomine mto .*
›› mentum , aliud eft virtus facramenti . Sacra- *Rogo Pater, ut fint unam nobifeum, ficut ego*
·» menta illa fuerunt, (aeramenta funt At no- *d- tu unum fumus . Puter fanfle , fervu eos tn*
" flra , At utique ejufdem rei Manna enim noniHie *tuo, gubs ded^H mihi .* Quid plura? in-
» Chriftum fignificavit , hunc panem figni- numerabilia fum loca Augustini in quibus di-Tr>e
w ficat altare Dei . Chriftus enim panis eft flam aufloritatem Joannis *6. Nfi manducave^*
h qui de crlo defeendit . Si quis manducat rttfs, Aie. de. fpirituaii manducatione exponit
" et hoc pane, non morietur in setçrnutn , Ac declarat , Ac ne omnia pratereun , ta»ml-
›› fed quod pertinet ad virtutem (aeramenti , lia ii. ftipar Joannom , declarans in ftflo Ni.
« non ad vifibile facramentum, qui mandt»- codemi illud quod dicit evangeltaa , videlicet,
" cat intus , non foris, qui manducat corde, quod..multi...crediderant..fo..nomine, ejus .
» non qui premit dente, ideo apoftolus vigi- ipfe Jflfus non fe credebat eis# (impliciter Ac
›› lanter non fimpliciter ait , *manducaverunt,* de plano hoc *6.* capita Joannis inducens, de
'› *eumdem efcom* , fed addit , *fpintualem* , quia clarat Ac exponit de fpitituali manducatione .
»» fpintualem camdem manducaverunt quain&D Item idem libro tertio de doflrina Christiana,
* nos ·, corporalem vero alteram, quia illi qui local non eu parvipeudcndut, quia in co
» manna, noa aliud : At vigilanter ait , *po-* tradit modos Ac regulas ad inteliigendum Ii-
„ *tres nofiri* , At non illorum, per hoc tan- erai feripturas, & ad accipiendum verum fen-
„ tum bonos fignificans, quibus nos fimiles fum literalem facrarum fcripturarum, ubi in*
»» fumus. Nam illi fuerunt , qui eatndem e- docent Tepe diflam aufloritatem, *Nifi man-*
„ fcim fpintualem manducaverunt quam At *ducaveritis* , ita dicit : Si autem flagitium aut
„ nos. Ac tamen Ac aliud illi. Ac aliud nos, » facinus videtur jubere , aut ntilitatcm & be*
-- fed fpecie vifibili aliud , quod tamen hoc „ neficentiam vetare, figurata eu . Æi/î men-
„ idem fignificaret virtute spirituali . Hssc »» *ducavenlis,* inquit, *camr-n filit hominis,* d"
„ ibi . " „ *bdentis ejut fanguinem; nanhubebùis vitam*
„ *in vobis :* facinus vtl flagitium videatur jn-
Ex quibus verbis patet tam apoftoli, quam w ber·, figura ergo est, praecipiens paflioni
glofla, quod eamdetn eicam ipiritualem pa- „ dominice *effe* communicandum , *Ac* fuavi-
tres nofiri manducaverunt, Ac nos manduca- „ ter atque utiliter eiïè recondendum in mo*
mus , At eumdem potum fpintualem bibe- „ moris, quod pro nobis caro ejus crucifixa
runt , Ac nos bibimus, quod nequaquam in- E M & vulnerata fit. Msec Augustinus.
teHigi poteft de facrametttalt, quia' ut dicit
glofla, aliud ipfi , aliud nos . „ Qu» eft igi- Ad idem est glofla ordinaria fuper eodem
„ tur illa efca foiritualit? ^quii potus ?ηοη- textu I *Nifi manducaveritis,* quu ita dicta:
„ ne caro Chrifti At (anguis? utique, ipfe e- „ Sed queritur , quomodo fo vitam eter-
„ nim mediator Dei Ac hominum, Christus „ nam, cum quidam ad mortem, ut dicit a*
„ Jefus , qui est caput fuper omnem eccle- *u* postolus ? Ac recondet, Si quis comedit in
„ fiam, ad Ephef. I. qui erat cibus Ac fttic- „ altari cum hac comestione, de tfua .hic »gl-
„ ns fecundum deitatem , angvloram, fecundum „ tur , fcilicet, cum fide operante ex dite-
humanitatem «Atos eft cibus Ac eica viato- „ itione , hic comedit ta vitam oterha» .
rum , non ibium eorum qui post adventum „ Si quis vero aliter r ia mortem. Hoc glof.
funm Ih carne in ipfom crediderunt, fed et- fa. Ecce quam aperte demonstrat, de qua

comsAiMM hic agatur, quia de illa, qui-
cum fide & dibdlioae operatur. „ Ad idei
caters « eft Innocentius in libro de officto mifla

pile + comedite, ubi ita dicit. *Aedpite* d
w CMwdte, ac fi diceret, comedite A come-
„ dite, utramque hujsu Aeramenti comeftio-
nem infinnaas. Dupliciter enim corpus Chri-
M fti comeditur , quia dupliciter , intelligi-
„ tur, veram fcilicet quod de Virgine traxit,
v & te cruce pependit ; fit myfticum , quod
„ efl ecclefia Chrifti Spiritu vegetata. De ve-
„ ro corpore dominus ait : *Hoc eft corpus*
„ matm *quod pro vobis trodètur* t de myfoco
„ dicit apoftolus i <7mu *puis* d «mra *corpus*
„ mnlft *fiemus ;* veram corpus Chrifti come-
», ditor fecramentaliter, Id eft, fub fpecie t
„ myfticum autem comeditur fpiritualiter, id
„ eft, in fide : de comcftiooc fecramentall
„ dominus ait ', *dedpite & comodue » hoc eft*
„ *corpus* meum, *quod pro vobis tradetur, hoc*
„ *fodie in meam commemorationem* ', hoc mo-
„ do tam boni quam mali corpus Chrifti
„ manducant , fed boni comedunt ad felu-
„ tem , mali vero comedunt <d judicium ,
»» nifi enim & mali corpus Chrifti mtnduca-
»» rent, non dixiflet apoftolus: Çm *manducat*
v *indigne* , /atfiaum *fibi, manducet* d* *bibit ,*
, tr *non dijudicans corpus domini.* Nam & Ju-
w das cum aliis euchariftiam traditur acce-
m piflet De fpiritnali vero comeftione domi-
m nui ait *: Nifi manducaveritis canem filii ho-*
• miisrt , dec. Hoc modo comedunt corpus i
η Chrifti foli boni , unde, *qui manducat carl*
es *nem meam , & bibit,* &c. ut quid paras
'.» dentem aut ventrem ? crede *8t* manduca-
• fti, *qui manducat ,* Id eft, credit in Chri-
w flum , comedit ipfum , quando incorpora-
» tur Chrifto per fidem , id eft , membrum
• ejus efficitur, vel in unitate corporis ejus
η firmius folidatur . Hcc Innocentius . Lon-
gum *effet* fingulos dodorcs inducere , qui
hanc austeritatem, & totum profens capitu-
lum de fpirituali manducatione principaliter
& ex diredo expofucrant. Sed biK tantum
(afficiant pro pnefenri .

His itaque luce clarius pnsfuppofitis , ac-
cedo ad refpondendum objedis , que viden-
tur fecere contra hanc intentionem & decla-
rationem Chrifti & fandorum . Et primo
ad audoritatem Nicolai de Lyra , & forte
aliorum qui videntur predidam audorita-
fey tem, *Nifi manducaveritis ,* &c. exponere de
. o- fecnunentali manducatione : ubi primo re-
ducenda eft ad memoriam qu«dam fuppofi-
tio generalis , quam prepoiui in principio
protentis ados , videlicet quod teter dodo-
res exponentes facram fcripturam , facien-
da efl comparatio In ingenii acuitate , in
ftndii affiduitate , in humilitate judicii , In
immunitate vitii & paffionis , in fanditate
vite , In divinis tefointionibus , & aliis
hujufmodi , que proflant auctoritatem do-
doribus : & ille dodor fequendua eft cir-
ca expolitionem unius paffus fcripture , te
quo reperiuntur plure» conditiones de pro-

Et dicebatur ulterius, quod dodorcs anti-
qui, qui te prodidis conditionibus excclluifle
roperiuntut, praferendi font modernis dodo-
ribus, pradpue quatuor dodorcs, quos tam-
quam quatuor columnas fuftentantes ecclefiam

A catholicam te veritate fidel & dodrins ca-
tholica ecclefia recipit . 8c veneratur , vide- -AJJK.
licet Auguftinum , Hieronymum , Ambro- u»/'
fium, Gregorium, inter quos Auguftinus prae-
cellit ingenio , & excellentiffimus habetur ,
proferenda efl igitur audorita* fua in expo-
litione catholics veritatis omnibus doloribus modernis, quantccumque audoritatis vel ingenii fuerint . & ita in quantum Nicolaus de Lyra vel quicumque dodorum modernorum eidem Auguftino in aliquo paflu contradicere viderenrur , omnino funt poftponetv di , maxime quando expolitio Auguftini propinquior efl fenfiii, quem audor feripturarum tetendit.

B Vel dicendum, & melius, quod principalis intelleèlus literalis illius aulteritatis , cum fit figurativa, ut patuit fuperius per Augufli-nwn In tertio de doârina , Chriftiana, eft fpiritualis communio , eo modo quo expofitum eft, fed ad facramentalem fiepe per quamdam adaptationem a 'dodoribus adduci confuevit . Solent enim dodorcs , ficut & ecclefia , multas auctoritates adaptare ratione fimilitudinis vel alterius correfpondentia, vel fecundum literam, vel fecundum fenfum ad intentionem ipforum. Nam evangelium, quod tm.
ecclefia te fefto aflumptioni» decanat, quan-ζΓ?»"<îîΓ-
tum ad literam & «fenfum ejus , non eft de ·"-
beata Virgine , fed ei adaptatur : fic & do- m ·Z£»».
C*Item* loquentes de hoc inefiâbili iacramento,***
fispe ad confirmationem didorum adducunt auftoritates habentes, vel fonantes Cmilitudinem vel fecundum literam , vel fecundum fenfum ad intentionem ipforum, ficut cum dodores loquuntur de veritate hujus facramenti, probant verum corpus Chrifti in eo contineri per illa verba Chrifti, cum dixit *: Hoc eft corpvs meum, quod pro vobis tradetur , &* verum fanguinem ipfius per illa verba t *Hic eft calix fanguinis mei qui pro vobis effundetur,* qu· verba non poflunt inrelligi figurative, ficut illa : *Ego fum vitis vera, St ; Petra autem erat Chriftus,* vel alio quocumque modo , ut quidam hereticorum intellexerint , fed vere
D& realiter , & fecundum literam , ficut vere & realiter corpus fuum pro nobis tradidit , & verum fuum fanguinem pro nobis fudit , Ic nihilo minus ad id probandum inducunt alios , cujufmodi funt in dido capitulo Joannis 6. *Caro mea vere eft abus,* ef /«»-*guis meus vere eft potus ,* & iterum *Panis, quem ego dabo carp mea efl pro mundi vita ,* Iu- quidem audoritates habent omnimodam militudinem quantum ad literam cum primis, fed non quantum ad fenfum liter· primum & immediatum ; quia prime vere & realiter intelligendr funt , fecunde autem fpiritualiter, & fecundum eumdem fenfum fecundum quem expofita eft illa : *Nifi man-*
E *ducaveritis,* &c.

Similiter in Clementinis de reliquis & veneratione fandorum , Si dominum in fandis; per adaptationem adducitur illa audontas ', *Ecce ego vobifeum fum,* ad declaran- ,t
dam veritatem & realem profentiam Chrifti in hoc (aeramento : cum tamen-in primo fuo intelledu non intelligatur , nifi de [afliftentia fua per gratiam » fic enim ibitiem dicitur : „ In hac vero fecramentali «Christi comme-, „ moratione Jefus Chriftus profens fub alia „ quidem forma, te propria vero fubflantia eft

ÀMMO
ceatirr

„ confortans , quod remaneret, de tafct efia „ eta etiam pnifentia corporali. ' Nec poteft dici ta hoc loco . quod attaque fenfus tarn feirituali· quam facramcntalis fint ex oquo fente literates. dt quod obligent ad utrum que . quia illi duplices fente literale· repectantur talum ta hie fcripeuris , ta quibus aliquid competat figura , dt aliquid fecundum excek lenttaretn modum figurato, prout ipfe Nicolao· de Lyra dederat, in illis vertis c. 17. Partito·

.. »I *îgo* en» *dit* in patrem, *& ipfe ent Mi* wi >- ban.

Dicendum igitur ad Nicolaum de Lyra , vel quod auAoritas fua cedat auAoritati Auguftini, vel quodipfe exponit prasisOum textum per quamdam applicationem ad facramentalem manducationem , nec dicit quod Chriftus praeipiat , fed dicit , quod hic confis» quenter odenditur hujus facramenti neceffitas, diéhun eft autem quod neceflarium accipitur multipliciter» dc inter alias acceptiones, accipitur pro utili; dt fic ego concedo ', quod fumptio hujus facramenti eft valde de multum utilis , dc valde neceflaria . Eodem modo inreJiigitur didum Auguftin», quod dicit , punem quotidianum huk tempori neceflarium , id eft, utilem , quod ex ipfius dkli» apparet, cum dicit ■* «Norunt enim fideles quid acri- „ piant , d< bonum eft eo· accipere. Non er- „ go bene infert ex pradiflu, cum dicit I Ex w quo patet quod euchanftia eft panis huic V tempori neccflarius, dc fic ex neceifitate dc » precepto expetendus dc accipiendus quia non fequitur , Ifte panis eft neceflantts, id eft, uulis dc valde utilis , Ergo eft ex pracepto , dt ultenus non fequitur , Hoc (aeramentum ell ex pracepto Chrifti , Ergo fub uiraque fpecie . Et quia pene in fingulis auctoritatibus, quas adducit pro neceflicate hujus (acramenti, didum modum arguendi tenet & inferendi, in quo paralogizatur , mutans quod in quale . dc fubftantjam in modum : idcirco venta jd tertium modum dicendi pro expeditione faciliori , videlicet dato quod dida audontas joannis intelligeretur de fumptione facramentali , dc quod hoc (aeramentum fic de pracepto Chrifti, quoad fingulos fideles , adhuc tamen adverûrii non habent intentum dc utraque fpecie. Nam de neceflhate dt pracepeo hujus facramenti inter doltorcs nulla videtur varietas, etenim quidam videntur dicere qood hoc (aeramentum neque quoad celebrationem feu conferiionem ipfius per manus fbccrdotum in facrificio , eft de pracepto fthrifti immediate . dc multo minus quoad fumptiooem vulgarium , dicentes ·, quod verbum imperativi modi in facra feriptura muUE/eccrr. npliciter accipitur, dc non femper praccprive I Sumitur enim quandoque prneeptorie , quandoque exhortatorie, quandoque optative iu···», five deprecatorie , quandoque invitatorio , quandant hoc tator feripturarum poütt reperift.

Sed quantum ad prafeus fpeOat de ράκη* Ais modfs exempta ta medium adducantur t & pro primo facit illud Ote prophets , ciri domina· précipita» dixit per verbum taaperam. Fro frrvmdn

■*«, De tertio Bv· deprecatorio qui exportante· perativi·

vidoücm optativo. 6- ta·*· fiant fibri prophetale·, Chrifti, vertta imquoram nom dicebat (

erreras, dc Mata· capit 16. Aster, taquit , drawer «fwea dbataeronre Srrrs dr *petn teferti*, dec· Hr ta alio taco ; Frai «tomme , (P rafi asnfarr . Pro quarto modo, videlicet invitatorta, habetur Matth. 19. *Si* vis *perfect*

pm*erifau, &■ mr, de moka hujufmodi umilta poflent induci, adjoAendendsun , non femper modum imperadvum praceptivs poni. Et de ironico modo, modus commu- b»·»···. Cnta fiepe habet, quemadmodum fi magifter dicit difcipulo pigritanfi : Dormi puer , dormi, volens ipfum a defidia dt gravi torgorc ad vigilantiam excitare. Dicunt igitur . confia esatta his acceptionibus impetrativi modi, quidam, quod , orapise, dt, Aer *ftue,* licet fint verba imperativi modi , non tamen praceptum important , dc ita fimiliter ponuntur ibi , ut dicunt, exhortatorie , dc invitatorie, quafi dicat; Hoc facite ta meam commemorationem , quia vobis proderit ad magnum augmentum gratia unde poetas ner modum confilii quam pracepta didum eft , ficut dc illud .' Fodr *O'* vrwdr emahs eae *Met* , dc ita etiam fe expediunt de ttana tatcrltaeari, Dqua dicitur·. Et aliis astaufratc; qui modus» 3——·· dicendi facis videretur conveniens, qui vellet infequl textum Joannta , *Nifi* aaemfacmariris « *} fecundum fpiritualem manducationem tantum. m amm Hanc fententiam videtur fecutus fuifle Albor-****** rus Magnos , qui , ut alias allegatu· hic per me dc leOus, dide » q irumque Ctcramencaliter celes pit ta ecclefia per ftatuta ap , attribuens praceptum ecclefia Q prindpali agend dc impsnmti_ _ _ fefUbdem fui sffiAcntaam qua ipfi ecdefia af-

Alii veto dixerunt, de dicunt, qood hoc (aeramentum , quoad celebrationem ta ecclefia

fin . Ad hoc ftrnt ta tcrmtato proprita Alcxan-

baptifinw eft feonameatum MceCtatk, Joenato j. mas mactu *fixru*, dec. Et fimiE aaodo ridetar , qaod hoc fiexumeutum it necaetato prupMr euaade· modum k>

&>tto , utique cmb Ipfi·· fhfeeptioncm nulla· viveret rica grati·, quod manifefte fidfiun eft, qaie tunc aaDus fehmracw, fi noriretor an· ejua firicptionem . Refpoedet ifte doAor, quod hoc feçnuneatnm non eft de necrifttate frhatto , quantum eft de fua laftkutioae , fed fi eft , hoc eft ex aftmpto riftcio, vd de mandato fiapraddko, verbi gratia, edefia ctmftituit, ut fideles communicent femel in anno, At in mone, unde fi quto aegUgit , non eft fine contemptu , Ac ncccat mortaliter, Ac hac cooftitutio ecclefia eft feb pracepto, ut patet ex decretali prudiAa, fcilfeer, Omni» utriufeue C

doAor ad argumentum , Ac primp ad illud Jocanto 6. M/ mendveowrinr , Atc. dicit , rd inteUtgttw de «nanduçariooe fpirituaii per 6dem , fine qua nullo» adultu» falvabitur , nec etiam parvula· ; aut de manducatione frcramentaU, ratione inftitutioni» ecclefi· Ac fic intcHigitur etiam quod adducitur dt fimilitodine baptifml. Ad aliud de inftirutione ecclefi·, dicit quod communio, eo modo quo inftitutum eft ab ecclefia , debet obfervari, nec poteft negligi fine oftenfr mortali , fiippetente facultate. Hac ifte doûor Inftuama.

Itei dominus Bonavemura in 4. diftinôio-D Mit movent queftionem, Utram neceft fit ad hoc facramentum accedere , Ac arguit eiidem auAoritatibu· quibo· fupra , Joannis 6. w Ia contrarium veto arguit per Auguftinum, t» Quid paras dentem Ac ventrem ? crede Ac tt mandacafti : fuflkto ergo ad manducandum i» credere, nec tenemur fumere frcramentnmv ri Item eftfha hqj· fteramenti eft deletio veil niakum peccatorum. Ac augmentum rirtu» tum , fed neutrum eft de necefitaue frlu-

re, parvuli qui non accedunt, nec manducant , omnea damnarentur . Refpondendo dicit ifte doAor , quod hoc facramentum non eft de neccAtatc Admit , quantum eft ft de fba inftitutionc, fed fi eft , hoc eft ca

exequi, at cum fâcerdos ririt de akari , oc perochianua débet fervke akari . Si ante· non rivat dc akari , fed ta Ubertate

ecclefia iaftirak « fideles communient fe-

A* Mgllgat , aon eft fine contemptu . At pee- ft cat mortaliter : ratio autem quare ecclefia awwo a inftkak, eft, quia hoc Aeramentum eft fe- li labre , Ac multi erant négligentes de fua » fetate. Inflituuo autem ecclefia fob peace- » pao fuit : Ornato utnufque fex· fidelis , v cum ad anao· dticretioaia ptrvineiit , at tt ad miam· ia pafcha recipiat eochariftie fe- w crameanam, mfi forte dé proprii fecerdocto w confilio ob aliquam rationabilem cadam du- rt xerit abftiBeadum ; alioquin riven· ab i·* V graft ecclefi· arceatur, λ morient Clariftia- » na careat fepulrura . Ceuftat autem quod u ham eft m*m cicommunkatorum. Ex his - H» rc4<»ûo ad obpefla . Nam verbum B» domini Joanni» 6. intelligitur de manducati tione fpiriroaU, quu eft per fidem At cari- M tatem , fine qua nemo adultu· frlvatnr . m Hac ifte doflor ia forma . De hac ttiam * opiaioM fuiAe videtur fenfta· Thomat dum „ legeret fencenria» . ut patet in 4. fentent. diftinfHone 9. quaft. >. art. 5. ubi fic quorit: Ulteria· videtur quod manducatio corporis Chrifti Gt de neceflitatc falutit, Ac in fine pofitto argumenti· pro At contra , fic determinat dicent, quod gratia eft fufikicns caufr glori· : unde omne illud fine quo poteft „ haberi gratia , non eft de neceftbute falu- „ tit : hoc aurem freramentum prafupponu „ gratiam , quia prafapponit beptifmum , in „ qno gratia datur, neque debet peccato pra- „ veniri , quod gratiam privet ; Ac idao quan- „ tum eft de fe , non eft de neceftute frlutte . fed dc ordinatione ecclefi· bonùnm „ obligamur fecundum ecclefi· flatutum , cor- „ put Christi feme! in anno fumere. Hecdoftar prefttm , quoad eamdem fententiam , in tnuhto aliis replicat.

Alii vero ridentur fentire , quod tam celebratio hujus fecramenti , per modum frerificii, quod fit per facerdotes . quam etiam ipfius ufua, quoad fingulos fideles, eft de* pnrcepto Chrifti, Ac hanc opinionem fequentes, adhuc rideatur variari , quia ahi dicunt hoc eft de pcactwo Chnsti expveft At expliciso, quantum ad tabftantiam. Ac ea qua fiant ef-

iiapbdto. Primo· modum videtur fequi Ni- I cola· de Lyn , fecundum rooduts frnfhn r Thoas» in ta*a perte Anama , obi allegat *" eum dominus propone· ; etenim dick: food foiripialto manducatio inctadit vocum feu debderium percipiendi hoc fecramenram, & fic fecundum ipfum in pntdido loco fpirttualis manducatio expreft cadit Ac etplickc fob pern cepto Christi, quod patet, quia dtftui dofloc ubique illam auAoritatem , M/ mmadtocovrri-

clodit vocum percipiendi hoc ftcrameacom , At ka fecaadwn eumdem IntriHgcoda eft coAorita· , quam inducit. ibid, cx Matth. Jftc /actor in mm· rninormdtorimu· , quia ficut in illa, *tiiC enutâtcwerità* , fecundum Ipfum indaditor implicite frcramentaU· fempeio, fic Ac tot ifta : cum enim per diAa vertat communitor fecamdnm omnes doAoves, r· ■unat osaraimmm, apoftolos ia feceadotes ordinaverit, fi illa verba expreft Ac explicke quoad fabdaattom , At quoad modum obUgadve, ad omnes indiftrenter fidele· extenderentur, manifefte fequerctur , qaod om-

anno cnarrtt

nibos faifiist eoQata notestas conficiendi hoc sacramentum , viris « mulieribus, parvis ft magnis , ft fie quilibet effet hic ft hae Acerdos, quod mulo modo est dicendum, neque etiam cogitandum.

Oportet ergo fecundum intentionem dtfH dotaris, quod pnseeptum de fumpriooe facramentali in prindsta verbis includatur, implicite ft in medulla t cum autem in prodita procapto , *Hoc foete* m neess axsamsrarieneas. duo includantur , videlicet fubstxntia Aeramenti , qu· fignificatur ner hoc pronomen demonstrativum , fee , ft commemoratio dominie· paffionis , oportet quod alterum , videlicet id quod est fubstaati· , pertineat ad omnes i id autem quod fe habet ex confequenti, ft qoafi finis quidam atque modus , tantummodo ad Acerdotes pertineat ,

hac fuerit difH dotaris intentio , patet ex articulo immediate fequenti , in quo ex intentione qustrit , utrum liceat fumere corpus Christi fine Anguine , ft determinat ficut ahas hic leflum est ft declaratum . Non est autem pium credere, nec est verifimile, quod talis ac tantus & tam Anfliffiinus vir ft doflor in tam modico fpatio", fibi ipfi contradiceret, ibi ponendo neceflitatem (aeramenti, ft hic vero neceÆtatem alterius fpeciei . In pracedcnti igitur articulo declarat eodem fub praecepto fubstantiam ft rem bujus Aeramenti quoad omnes . In isto autem aniculo declarat ft fubstantiam ft modum eodem fub pnecepto folum Acerdotibus , non autem univerfis Christi fidelibus.

In hac igitur tah ac tanta varietate dotarum I nihilo minus fua difta ecclefi· judicio fubtr.ittentiutn , ipfa fanfla macer ecclefia ab Initio femper in rebus dubiis cepit ft tenuit partem (ecuriorem & tutiorem . Nam quoad celebrationem & confocrationem bujus sacramenti , ecclefia instituit & pntcepU » quod hoc Aeramentum frequentaretur In ecclefiis Christi fidelium ; five 'Christus pnecepit five non precepit . Similiter quoad nfum fidelium hujus Aeramenti, ecclefia eligit partem tutiorem , prsteipietu univerfis Christi fidelibus capacibus ft difpofitis varie, fecundum varietatem temporum , conditionum , peribnaram , furnptioncm ejufclem Aeramenti. Quia vero ia modo ministrandi hoc Aeramentum non conficientibus , nulla unquam fuit varietas opinionum , an fub una vel fub duplici fpecie poflit ministrari , quta ut alias dixi, ante no vitatem cujufdam Jacobelli in regno Bohonue, non repentur dorior ab institutione bujus Aeramenti fidelis ft catholicus , qui in forma vel in fenteatta moto dubio determinaverit , quod fic , vel flc, fcilicet fisb duplici , vel fub una fpecie Christus prpeeperit hoc Aeramentum ministrari fidelibus, ft quod ccclefia non poffit fic vel fic in administratione ejus facere ft statuere ; Ideo ft ipfe ecclefia propter multas caulas (opertas allegatu, statuit Tub usa fpecie miniùrarl . Redeundo igitur ad propofitum nostram , nihil posdkhs di&cultatibos temere ihfclsu do , dico quod fl «tiam ministratio, quoad non confidentes , difei Aeramenti radar* fab prwcepto , non tamen ufin ejus fub duplici , aut fub una fpecie, cadit fub pneceptoCbiM,

Frofequor igitur «rteem auAoritanuu feoram rtfpcodendo ad fingulae, & ossendaudo A*^*° λΛ - m-, aialm . »~4 mm mMm. «asm

brofium ia ÿoA
rene, cam venero

apostolus prncipst de Aeramento, dioens: To-*MMa· oete quod dixi, fcilicet Aodpte & manducate, ft cabctm bibite, tenete inquit, ft non intermittiaa nec mutate . Hsk ett iHatin domini proponentis, qua quantum aliena ft adverA fit tam a mente apostoli, quam a gloi A , nullus habens iuttUeâutn potest decipi . Dicit enim apostolus t *Cofer*, arm irwero, rijloda autem dicit, Tenete quod dixi , onera autem de eodem, id est, qua ad ejufdem Aeramenti ordinem pertinent , cum venero difponam. In quibus verbis nullo modi dantur intclhgi ea qua infert dominus proponças, qui omnimodo distrahit textum gloClie Ambrofii contra intelleftum apostoli. Nam apostolus in prndiflo loco non instruit Corinthios, neque docet qualiter debeant communicare , .fed qualiter pacifice , modeste , cum difcretione , cum probatione conficientia debeant accedere ad fumprioocm hujus Aeramenti, unde refert Ambrofins , tenete quod dixi, id est , Accipite , manducate . ft calicem bibite , & non intermittite , nec mutate ; fed potius tenete quod dixi quantum ad devotionem, puritatem conficientia, pacem, concordiam ft pietatem .

Similiter dicendum ad id quod dicit: His carere non potestis, videlicet virtutibus praedi-Aii, ad digne fumendum hoc Aeramentum ; unde, His carere non potestis. non refertur ad communionem fub utraque fpecie, fed ad virtutes de quibus didum est, licet fimilitudo Juam inducit de vita corporali, qua videlicet ne cibo & potu non potest continuari, valeret transferendo ad vitam fpirituatem, utipeclu hujus Aeramenti, non tamen fequeretur, quod utraque fpedes exigatur, quia vita anim· non cnofistit in fpeciebus , fed in ipfe vera carne Christi, ft veto Anguine ejus , unde cum fumendo fub una fpecie quifirue fidelis fiunat carnem & Anguinem, manifestem est quod famit pariatam alimentum ft nutrimentum, quo vivit anima, quia veto comedit carnem Christi, ft vere bibit fet<uinem ejus, de quibus ipfe dominus dicit *Cero* awc oenr *abtu ef* ,- ftc. fed tamen fimpliciter falfum est . quod fine famptiooe quotidiana aut frequenti , anima non padit stare, vegetari, augmentait ft cootinuari in vita nerfeâa ft fptritua* li , ut pater In multis tanta patribus ; ft fpedaliter in fando Paulo primo eremita , qui ner 40. annos manfit in eremo aHque hujus (aeramenti fumptiooe. SmiUter de S. Naria JEgyptiaca , qu· fera par totidem annos fine communione permanfit. Et fic ad Nicolaum de Lyra dico, quod ipfe loquitur parfuafive ft eomsnuniter, indurans poptuofe ad

neceffisnaaa praceptivam indamra ad quotiàuu fismpciooem vel fripiiMf< *He who* minus frequentem fumprioaaai fiab utraqua fjiecie. Ad «acritatem Prihhafii dicendum quod ipfe loquitur de came ft fluorine , qu· duo pâmant vitio» an»-, mi antam Y*>î2

duo nobis manarunt, iaMUgendum efi quod caro Chrifti & fanguis in calice redduntur , id eft , tisdurai» . quia etiam in calice totus fic integer Chriftus continetur , ficut fic fiab fpecie pania, fit qui hoc non credit, infelix eft . quia fi cibo « pocn materiali vita humana fefteatettir, multo magis carne fit faagui- M domini noftri Jefu Chrifti vita fpiriraalia, potha autem ia hoc loca hic dodor calicem B nominavit, quam panem , quia aonaperat effiertua hujus facramenti ad paSonem Chrifti, tamquam ad fiaufam , quas paffio magis in fpocfe fit in fimibtudine vini exprimitur « fit etiam quia paffio in feripeuris calix appellatur, fecundum illud : *Potefiii bAm* eaficém , fueaa *ego UHtunu fu» ?* fit idem dominus ia oratione de nocte dixit ; *Poter tmt/tr* a aw calirnm titan, unde dicit, Quia de uno calico pamonia Chrifti , *<Pc.* quare cum in dida auAaritatc Pafchafii nulla mentio fiat de pene fic vino , fed Mura de dbo fic potu » qua duo carni fic (anguini Chrifti attribitit, utique non bene refert proponens didi dodoria intentionem ad facramentum pa-C nis &. vini.

im. >i s L Ad audoritatem S. Thomn, fit dodoris fub-
.* ***\

tem habere.

Ad eumdem feafnm, totum refiduum iUfas •utaritatte tendit, fcilicet de foirituali manducatioM . Nec obftat de caempli· qua inducit de comcflione fecramcntali » ut expofirom tfl m dita Augufttati, loquena entes Auguflinus ft Remigia· abbreviator ejufilem de vero fenfu, quem Chriflua intendit de his verbis, fcilicet, dc fpirituali manducatione , adducunt fermonm de facramencaR manducatione, ficut cum adducteur figura ad figuratura, B

adduceremus figura· veteri· teftamenti , qua Chrifti paffionem prsfigurabaat « utique non omnia qua dicerentur de ipfe pefione Chrifti in fe, ft qua dicerentur de figuris illis , ad idem referrentur, quia femper aftnd eft figura , shod figuratum.

Similiter n loqueremur de corpore Chrifti voro in hoe facramento, ft adduceremus materiam facramenti , ut puta paete ft vini, utique boo quidquid dicentur de vero corpora Chrsfti , hoc intelligeratar de fpeciebus , nec e converfo : ita eft proprie ia propofito. Cum enim hee fecramentum altaris , quantum ad foeeies fura, ft quantum ad primam

& verus fengute ejus. fit (aeramentum corporis Chrifti myftid , ut patet omnibus materiam hujus (aeramenti inlelligentibQ· , fi focerdotes loquentes de corpore Chrifti myftko ft fpirituali, ft carne ejus myftica, adducam materiem hujus fecramenci , five quoad foede» , five quoad ipfam primam rem ejnfiiem» ficut figni ad fignatum , ft facramenti ad id cujus eft fecramentum . non efl dieendum quod idem fit , & quod ad idem referantur omnia qua dicuntur , tamquam idem eflet fignum ft fignatum. res St (aeramentum .Et hnc efl profeta, falvo judicio meliori , vera D intentio Augnftini ft Remigii ft multorum ahorum dotaram › diAum capituhim Joannie exponentium , qut exponente· de fpirituali corpore Chrifti myftieo , ft de manducatiooc , adducunt materiam facramenii akaris, tamquam figni ad fignatum , ft facramentum ad id quod fignificat ft figurat.

» Ulterius dato quod Kemigius loquerentur u in illa parte , Ad hanc fpiritualem alimo- » niam, de facramento altaris: adhuc ex ipfia verbis fuis declaratur . quod non neceÆcatem fumendn hujus alimonis nobte inducit, per hoc enim cum dicit › Tamquam . cum fit adverbium fimllitudinis , utique fimilitudinariam , non perfetam neceffitatem cxprefiEt i per quod E dat intelligi quamdam anagnam ft vehementem utilitatem, non precepli innuit nceffitatem . Ulterius patet per illud Ucet quod fequitur, quod ditas fantas Remigfa· mm acceperit in verbis prsdiAis ftrita neceffitatem. Nam infra dicit › quod ipfe dominus myflurium fisi corpori· ft fanguinte qufitidie a fidelibus per tecerdocnm minifteriam fieri musdavst rationabili farsoMMc » quod utique , proprie accipiendo mandatura ft pqsceptnm, snsUo modo flare poteft ia veritate» qttinorafecratioM diflintaosk· feousda i QmmWI· eu- * chariftiam faraera see Inde , ne vttspe » ro, <tc. Dicendum ψητ , qnod Ramlgint ia diAa asAoritate vertam mnihii large aocepit, an pro prscepto prnrie, fed exhortatione , quia «pii taliter pedet difosssere vitam faam , m omnino caverat a peccati· mertalibus . dt ex fiampetam quotidiana bojae facramenti fcndmt ft ia devotion ac fervore proficere , valde neeeflbrium eflbt ft utile fic anima difpofits frequenter ft auoodie ad hoc fecrameutura aeeedora · Sicut igitur hoc verbum , Mandavit , proprie non poteft determinare iUod quod dicitur, Quotidie, fic minus determinat illam neceflitatcm . Ex omtti› bus tamen pradiâis hoc indubie habetor ft tnanifefle . quod dita aufloritas Remigii in nullo defctvit fibi ad communionem taleae· r >W) fub utraqoe fpecie. Ad autaritates Augaftini emm. (quos confequenter inducit , qua videntur eidemmet dotari comrariari, qni , ut ditaun eft , Sole darius ft luce meridiatu , in muU tit loess declaravit evangehnm Joannis debere, iotdHgi de fpiritnali manducatione) non Ceftet difietie refpondere , eumdem dotarem ad concordiam revocando ex librte ejufiferi , ex quibus ditas autaritates afumunrar. Nihilo minus 'quia tempore coartar, dico quod ■ulla proditarum autaritatura , dato quod omnes intelMgerearar de facraaentali fiimptio* ne › probat propofitnm de duplici fpecie , in communione laicali. Et funt autaritate· Augufttlni, prima · in Hbro de meritis ft remit- ' ra- bone preeatorara . Secunda b contra Crefco- t is. », «m nium gremmaiicum. Tertia in letautibus dominies prims in adventu domini. Qnarta c libro primo de baptifino parvulorum , ut ipfe allegat eant, qus indpic. Auferatur ergo dubitatio, ftc. qus tamen ponitur in hbro de meritis ft remiflone peccatorum , nifi velit unum ft eumdem libram pnuteta duplici titulo infignire. Quinta pfalino pl. fuper illo verbo , *Monte fcoMha* pt4ut ejut*, veramumen ut detur occafio volasti ditas aotaritates Augnftini inteUigare in quo fenfa ab eo prolats foot, fabjungo autaritatem faam, qus habetur tnnflumptive de resfocratione diftinA. 4. capite , Nulli dubitandum ft est- c* * bigendnm «A , ubi tea dfcic l NuUi arablgan

sando membrum Christi la baptifino ef- :>tur . acc aMeami ab iffim pani· calidA

lo , in materne corpori· contens·, abfcedat , quia Ufin ftmmnri beneficio noo privatur , quando ia ipfo hoc quod Uhid ftcramcatum fignificat, tevntar . In illo enim facramento corpus ft

Et iterant idem ad BoaMhefcun ita ftrlhtei ft habetur eodem dtetinAioae 4.

h ecclefi· , ubi dicit : Non vtem

*WNO cNtirri

* *atvgritù* cerna· , Am. Manifieftum eft enim » mac uaumquemq·· corporis Ac fimguiais » guftinu·.

Ex his aaàorkatibm At ultima refoludone quam fade idem doâor diôorum fiioram libro tertio de meriti· Ar tvmiflîoo· peccatorum, five de beptifmo parvulorum, ftndiofu» leAor & pins didum exceHeatifihmum dodocem non contrarium nec fibi lpfi diftboam, fed maxime uniformem Ac concordem in fuit dtâii Ac fententiis clare percipiqt At intelliget.

« Qg» StemeT* Similiter dicendum eft ad auAoriata Otigenit Ac Chryfoflomi, quia ex ipfis nihil conclu* ditor ad auAoritatem communioni· fub utramc fpecie, cum nullam mentionem fodant de ipedc vini, fed folum de came Sc (anguine, qua ita integre, plene» Ac perfode fomuntur a fidelibus fub ana fpecie, ficut fi fumerentur

ui— thH' fob duplici. Similkcr dfeeodam eft ad aufloTitatem lanoceadi, quia nihil fecit ad propofitum de pracepto aut necefitate communioni· fiib utroque fpecie. Eodem modo ad dominum

ahmc U- Armachanum dicendum eft, qood nihil eonfert fua aoAoritatad communionem atriufijue fpocicit imo quantum poteft concipi cx verbi· «jufiiem didi textu· Joeanis 6. JV»/mee^uee-C verihr, Atc. non intclligitur de manducitione ûcratncntili quantum ad intentionem fuam , dicit enim : Si qui· vero diflum felvatocis omnino velit accipere de manducatione Ac bibitione facrao^ntali, tunc intelligendum eft de modificatione , tfe. ubi exprefle Ac mamfefle declarat fe loqui non ex fua intentione cum dicit : Si quis vero, C^c.

«■M»·. Ad aufloritstem vero Fufehii dicendum , •mod Eufebit» loquitur de confecratione qua Chriflus in cana vinum In fenguinem commutavit , Ac quotidie commutat In altari , quod manifefte oftenditur ex verbis ejus, dum

. nfiai· b JZTaw* dicit ł Adverte quam evidenter conflat vini * creaturam Chrifti fenguinem nuncupandam. · Quod utique non fit nifi in altari . ubi pnus «ft vini creatura , At deinde Chrifti (anguis poft confecratione» nuncupatur , pofl quam coafecratiooem nullo modo (anguis Chrifti eft vini creatura. Et ad hunc fenfum per quamdam adaptationem ad (aeramentum akaria inducit auftoritntemi *Nifi ataaàtmveritù carwm /Si Ammm, te.* Et pnrterea diAu· dofeor smilam mentionem fecit In prodiflis

J verti· de communione hiet aut de procepan five de nece&ate illa de qua hic lounimur , nec etiam de quacumque alia. Et MC fint dida ad fecundam partem fua propofitionis , ad hndem Ac glociam omnipotentis Dei.

Ulterius profequendo tertiam partem fu· po> fitted· proponens ita dicit. Cum fucem plurimi adveriàriorum divim/Æma tomaranionl fish ntraque fpecie ad hicoa propter tot tnftimasüa Ac flmâurum aafeoritates refiftere non valeam Mhm commvuioncm bcaodiAn eucharlfitaa M» utraque Qmde nd hicoa fidele· , concédant, quantum in fe eft, At de fe effe licitam Ac cathoEcam, quia a Chriflo instituta , At ab spernito Ac ecclefia primitiva prodicam, Ac haec eeeum confeflfo patet per eo-

«mato «triuique fpedei Ma fit de pracepto. Hac proponens . Ad hoe dko , no· propter aufeoritates Ac ratfooes qua· adverferii addu-

cuatsn

in fe, quod communio hnjua focramcnti fecundum fe confidcrata, pfl licit· Ac catholica . & digne (umentibus ,*c devote muksun alibi ac neceflâria : fed qubd fiat tub una rcl fish duplici fpecie, eft indifferens ad merit·» vd demeritam , nifi pro quanto ecdefia coo* fuetudo ant ftatutum determinat ad mum vet ad duplicem fpeciem. Nam Chnstus inftituit (aeramenta, fed modum eadem ditpeniandi reliquit ecclefi· ut tenent omnes doflores concorditer.

Quando igitur confuetudo ecclefie habebat duplicem fpeciem . tunc nulli licebat communicare fub una fpecie in locis in quibus hujufmodi confuetudo fervabatur. Ac fimiliter oppofita confuetudine in ecclefia cx rationabilibo· caufis invalefcentc, & maxime statuto & procepeo univerfelis ecclefi·vconfirmata, nulli licet non conficienti communicare fub utraque fpecie : unde nullo modo concedimus ipfam communionem fub utraque fpecie efle licium At catholicam quoad laicos , licet fic Chriflus fecerit A apoflolis tradiderit . At apoflolus in primitiva ecclefia Corinthiis fic facere pennU ferit , (tante flatuto ecclefi· in oppohtum . Nec runfugimus in latibulum , qui eft locus hcreticorum , dicentes» quod ipfe communio fub utraque fpecie non fit de procepto · imo manemus in ipfa veritate catholica , ficut ia civitate fupra montem pofita , qua omnibus folc clarius elueefeit.

Ad automates igitur evangeliftarum » videlicet Matth. »6. Marci 14. Sc Luor aa. dico . quod flant narrative , quia evangelift· narrant modum quem Chriflus tenuit in confeAiooc hujus (aeramenti , & verbum hoc , *fame*, quod innuit proceptum , fi proceptive A4 -'*«· teneatur , refertur ad apoflolos, quos per illa *** verba in facerdotes ordinavit. Ac ad ipforum Dfucceflbres tantum; alioquin omnes viri St mulieres efient facerdotes, Ac poflent hoc confice» fecramentum.Quod nullus (âne mentit dixerit.

Ad gloflam autem qu· dicit. Et aliis da- a*·'·mate : dicendum quod gloffa non dicit , quod Chnuus procepit apoflolis aliis dare. Dato enim, quod non concedetur pro profenti, quod Chriftus procepiflet difcipuht dare alitu hoc (aeramentum ; non tamen procepit fic dare , quapropter nocanter gtoffa non expreflit fic , vel taliter , vel hoc modo aliis dare .

Ad canticum ecclefi·, Dedit fragilibus *&t.* dicendum quod Chriftus fecrificium iftud Sc inftituit, & commifit ipfum celebrandum io-Ium presbyteris , quibus fic congruit fumere, E non tamen fic dare caneris, quapropter no- i tant·? dicit: Quibus fic congruit ut fumant Ac * dent caceris . Et quod ifta fit intentio illius *a* cantici , patet tam ex fuauno pontifie , spam ex compofitpre ofedi, quam ex ipfa c.-clefia cantanca dMftum canticum. Nam tcmp>re Urtnai , At doAorto (anfli qui ofikium c«»: noria Chrifti, Ac prodfelum candeam compilait, ner totam ecdefiam uuivcrialiter erat unius ipedei confuetudo , ut patet ex doftrina epsfiiem doôoris.

Ad Nicolaum de Lyra dicendum quod ft i,4 Γ,'.T**"

ANNO CNAIST1 '♦»>·

eundum optationem verum dicit „ quod per illa verba, Aoe *jodte* > injungitur ccadfin mn fus fecrameftti ufus, Ad non habetur ex hoc quod injungatur laicali populo ufus commentaris fub utraque fpecie. Uberius ad.anttoritatem Damafeeni cum dixit ; Dixit dominus ·» Jefin: *Hoc eft* oMparmctcai. flt: *Sktffa-* v guir mew , & Aoe /«eire m mmn OMsmemo- » ratione* , Omnipotenti ejus pmcepco, donec h veniat , efficitur . Dicandum est quod ibi prmeeptum Damafeeni non intendi; referre apostolos, quafi ipfis fit proceptum, utfic mintatrent aliis, Ad refert ad naturam patris fcilicet, flt vini confecrandam, ut obediat procepto omnipotentis Dei five Christi, dum videlicet ad verba prolata fecerdotis, panis vini fubstantia in corpus flt fanguinem Christi divina & Omnipotenti virtute convertitur. Est igitur fenfus, *aoc fodit,* id est, conficite, flt confecrate tnnfmutando natum Abstantiam in corpus Christi flt fingutnem , non utique virtute vestra , fed omnipotenti ejus praecepto , quo fcilicct non folum ea qu< font , poflunt converti in alia. Ad etiam ea que funt, poffunt in nihilum redigi, flt ea qu* non funt, ad efle producl ·· fecundum quod dicitur In pfelmo : *Ipfe dtxù & faBa fiait, ipfe mandant* d- *creata fimi.* Si entra DanUfecntis voluit referre id proceptum ad apostolos , ut fic deberent fâcere donec veniat, fufêciflet fibi fimpheiter dicere Hoc facite procepto ejuf, fine additione , Omnipotenti , quia ad mandatum obligatorium faciendum non exigitur omnipotentia , cum & prolati *St* puri homines poffint obligatorie prreipere, in quibus non est omnipotentia, que utique ad naturalem tranffubstantiationem Cubitam fle instantané»n de neceflitate requiritur.

W >♦'.

Et ad hunc eumdem fenfum proprie loquitur Pafchafius in fcquenti allegatione, cum dicit Crede o fili , quia ita est quomodo ipfe dixie , flt dubitare fettum non potes , ipfe mandavit fle creatum est , proceptum potuit dicens: *In meam commemorationem hoc facite.*

..V.fck.fh * Ù'Γ'i/ττ

Nam tota intentio Pafchafii in hoc inducere fidem tranfubstantiationb panis fle vini in veram carnem Christi flt in verum fanguinem ejufdem, ad quam tranfubstantiationem credendam ipfe hortatur quemlibet fidelem · quod ex verbis ejus patet . flt ex perfuafionibus, cum dicit : Crede o fili, (Pc. Ac ibi punttus faciendus est, Proceptum pofuit , & postmodum fequendum est, in *meam commemorationem faàte.* Quidquid tamen flt, five Pafchafius , five Damafcenus , five Nicolaus dc Lyra, fle quicumque alii dicant, quod illa verba, *hoc facitt in meam commemonttioftem* , ditta fuerunt a Christo apostolis preceptive! , flt in perfona ipforum ceteris fecerdotibus, fle per confequens ecclefi*, In cujus perfonafacerdote» ut ministri tenentur hoc facramentum celebrare , conficere , Ac pafliooem Chnsti ïjib utraque fpecie reprofentare in confpettu flt prefentia fidelium concedo , nec tamen aliquid fequitur pro communione fub utraque fpecie.

_ M tiu (^21*'''*|

Ad illud igitur quod refert proponens, quod per ilh verba *hoc fiàne,* intellexit non folum confettionem , fed manducationem flt btbitionem facramentalem , flt quod illa verba dixit pnecaptive, dicendum quod proceptum illud, fi tamen preceptive teneatur , extendit fe

A fimul ad couMHonem At ad mandoeaAenem flt Mbitioom , quoad ipfum confidente· qttia fecerdos conncicm tenetur ficut confle·* fe, fie flt utrwnqne diatinde , foorfuaa flt fe* pantins fumera : unde non foquirur , quod per-illa verbo ttauinds precipta folam manducationem flt bfbtctatan Acraufentdpui , fecundum quod refpicit univerialiter omnes , fed folum prout manducatio flt bibério fime confondu confocntionl, fcilicet in ipfo feft- anwp ""ί"

Kdificante . Ad auOoritatom fimtti Thorn- M λ diftam est in procedentibus*, quod in dittto verbis dittos dottor intendit randare pnsceptum implicite Aeramenti fecundum fe «®fiderati , fed non fub utraque fpecie, quam Bin foquenti articulo IMa «A <A necef- , neqjjg & pmcepco . Etenim , fecundum quod fuit in procedentibus wbqualiter ihr apertum , in boc facramento duo font attendenda : vel ea que fant'eflentialia , vd ea qur fiinf accidentalia . Quantum eigo ad effentialia, qu· font forma, materie, intentio, flt ordo , Chrbtus dedit proceptum, quod utique invariabile ac immutabile est, fed non quantum ad accidentalia , cujufmodi funt , tempus , conditio materie , modus fumendi , ritus conficiendi , flt hujufmodi , qu* Christus dimtfit in potestate ecclefi· . ut circa ipfa ordinaret , prout d Spiritus fanttus rettor ejufdem infpiraret . Unde fieut in potestate ecclefi· fuit statuere, ut non nifi a jejunis hoc (aeramentum conficeretur, flt etiam nifi in certis cafibus fumeretur, cum tamen Chrbtus post ccenam ipfum confeceritflt difitipufis dederit ad furnendum . Et ficut in potestate fuit acclefic per aliquod tempus in fermentato conficere , licet Christus in axymo confecerit, fic eodem fic pari modo fuit fle est in potestate ecclefi· propter aliquas caufas neceflavias flt rationes mutare modum communicandi laicos , nt videlicet fub una flt non fub duabus fpeciebus , quemadmodum Christus tradidit communionem . Nec videtur ratio quare potius ilia loquendi modum mutare potuerit , cum iste modus ita fe habeat per accidens ficut flt illa . Et hec distinttio expreffe innuitur in precepto Christi , cum ait : *Hoc fontt,* non autem dixit, Sic , vel hoc modo facite. *Hoc* enim ad Abstantiam refertur, non ad modum ,

taOm»»·

h-. m· nm IZΓZμμΙ'

*** '

Sed contra arguit propones , quia ipfe Christus ad utrumqne addit protentum , *hoc facite* , ut recitat apostolus , dtaudnm quod materia in boc Aeramento potest duobus modis confiderariUno modo refpettu rei contente eujufinodi est verum corpus Christi, flt verus flmgub eius . Alio modo refpettu rei fignificat· eujufinodi est peflio Christi , refettio fpiritualbi > tuitio corporb flt anima, flt ejusdem , fi qua funt qua in boc Aeramento repreAntantur . Ratione primi, penis fit vinum cadunt fob pnecepto dûjunttive, quia rei utrumque vri altenun ipfotun fuflicit , cum fub utraque, flt fub altera ipferam, verus flt integer Christus contineatur, ut fuit declara* tum in fuperioribus Ati» difufe. Ratione vero fecundi, cadit atrutnque copulative fub proce?* ptum, quia paffio Christi non potest perfode

Materi* fa

c,,<' <*** ******

cnim ait fimpliciïer, *Mec finite,* Ad addit* es

MM"

mn eaMMamunaaem. 81 enim dixidêt tan-A nou fuit nutus fcqui tam fâaâiffimum flt pro-.

anmt N» r* fpecies faCcereti quia .vero sddit, m newt cMtaM«0*«MNWM« utraqoe neceflaria eft : unde Ac Prolog utcumque complexus eft copulative iu hujufmodi commemoratione facienda dicens: *am* HuatAicabitu*pane» Asset d* cs&fli Mett/. monem Annûm onnim-cmMû donec wM : ideo edam ad utramque appofuit pnrceptum, ututnunque fimul oftenderet fore neceflarium ad hujufmodi dominico morbis repnsfentationem : fi enim ad unam folum appoftûflet, *vifantut* quod Cola fpecies fufficeret ad reprofentationem : unde apoilo-Im eft declarativus Luca evangelift» in bae parte , dc Locas aliorum evangeliftarum , quiBnegare, fed ut appareat quia non in omnibus non fecerunt mentionem de hujufmodi pmcepso. Quia vero hujufinodi commemoratio dominica pafiionis tantummodo conficientibus five ûccrdotibus pnecepea eft, ut ex fnperioribus patet, cum ait, focit·, quod idem eft quod conficite vel (aerificate, idcirco fcfficit quod foli facerdotes ia ecclefia coram populo conficientes & ficrificantes hujufmodi reprafentent pefitonom fignis exterioribus , fpeciebus fcilicet panis dt vini , non autem quod fic asteris miniftrent. Et licet fi non facrincantes fumererti fub utraque fpecie, ficut antiquitus Corinthii faciebant, dc modo faciunt Gnaei fimiliter, dc repntfentarent mortem domini. ficut dc faerificantes, non tamen eodem modo,C quia faerificantes, ex pracepto, hi vero fine pracepto : dc ulterius exprdfius fignificantes : quia non folum in fumpeione fub utraque fpe-*cie, fed principalius in confeâione, dc in elevatione , dc ceteris fignis dc ritibus Chrifti , φ(Γιο reprafentatur» quam in fola fumptione.

Ad auâoritatem Cypriani qua hic ponitur* dc ad ceteras qtue infira ponuntur, primo dicendum eft , quod non omnia opufcula neque diâa ejufdem fânâi maryns ab ecclefia acceptantur , ipfe enim cum oâuaglnta epifeopis in quadam fynodo provinciali , fub eodem Cypriano In civitate Carthaginenfi celebrata , dixit, hareticos dc fchifmaticos non pofle baptizare; dt quod baptiimus ab hereticis colla-D'rus eflet lavacrum diaboli, in quo tamen ipfe non tenetur eo quod ecclefia oppofitum determinat , ut habetur y diftinâione, Sed fciendum ; dc in quarto fententiarum I diftinâione 6. contra quem in hac materia egregius doâor Auguftinus edidit librum, quem de unico bapcifmo nominavit: de quo martyre idem Auguftinus dicit : Ego vifa fimâitate Cypria-» ni, eidem adhafliffem , nifi me Romana fy-N nodus retraxiflet. Et fubdit: Ego diâaCy-·» priani non approbo, cujus martyrium vene-* ror,. cujus ingenium laudo . quia nec ec-v clefia approbavit: ubi male fenfit, hoc pqr-»♦ gatum eft igne pafiionis. Hac Auguftinus. Ubi ber.· attendendum eft excellentem! 8o-E

. Auguftini exemplum dc documentum , dc perpetuo memoria retinendum ! libenter liquidera , tum propter fanâitatem tum propter excellentiam ingenii, fecutns fuiflet opinionem hujus fanâi dc gloriofiflhni martyriis Cypriani , quod tamen non fecit propter Romanam fynodum , qu· oppofitum illius determinaverat : nec aufos fuit diâa Cypriani approbare , qu» non approbaverat ecclefia. S tantus doâor dc tam «xcrilenriffimi ingeBi ac fimâiffim· vit» , Auguftinus fcilicet ,

fundiffimum martyrem , ftante in oppofitum determinatione ecclefia , quid faciemus nos miferi homunculi , qui vix icimus alphabetum componendo balbutire , non dico profunda feripturarum indagare > numquid prudentia mea infiftendo , *ertâa* fcilicet cervice , hujus hominis quaneumcumque fanât 8c excellentis ingenii fententiam aut fenfum noftrum prsrpooemns dc anteferemus fententia dc determinationi catholica ecclefia ? abfit hoc a nobis , dt a cordibus cunâorum Chrifti fidelium . ANNO ciaurn

Pradiâa idcirco pramifi de diâo martyre, non quod velim ipfum in hac materia noftra ejus doârina eft fequenda. Dicendum igitur, quod nec in ifta auâoritate , nec in omnibus aliis fcquentibus , quoquo modo pned,-âus martyr , nec implicite nec explicite ponit aut dicit , communionem utriufque fpociei, quoad laicos , efle de pracepto Chrifti, aut de mandato ejus ; deinde in hac auâoritate loquitur de facerdotibus dc celebrantibus, quibus dominus pnecepit facere in commemorationem fua mortis , quod patet , quia loquitur in propria perfona , qui erat epifeopus , dc etiam loquebatur dc feribebat epifeopis , quibus utique praceptum fuit ut facerent in commemorationem mortis domini : unde dicit , quod fic a domino pracipitur , ut quotiefcumque biberimus , in commemorationem domini hoc faciamus. Hanc autem reprebenfionem faciebat pnediâus martyr aliis epifeopis non occafione unius vel duplicis fpe- melii aniiqn· ciei, quoad populum laicalem, fed in primitiva ecclefia multi facerdotes multipliciter aberrabant tam circa celebrationem hujus (aeramenti , quam circa difpenfiuionem ejufdem ad populum. Nam aliqui hoftiam fanguine intioâam populo porrigebant, alii uvas vino apponebant, dc vinum presbyteri fumebant, uvas vero dabant communicantibus laicis , dc pro infirmis in facrario reponebant.- alû vero pannum lineum mufto tinâurn per totum annum fervabant , dc in tempore facrificii aqua partem ejus lavantes , loturam illam miniftnbent . Alii lac dabant pro fariguice > ut patet c,r· *· de aonfecratione diftinâione a. Didicimus . Et capitulo, Cum omne crimen . Illa igitur advertens , 8t multa alia hic fânâus maryr fieri prater modum a Chrifto traditum in miniftratione dc oblatione hujus facri tnyfterii , aelo accenfus prefertim epifeopos reprehendit , tamquam eos ad quos pertinebat alios corrigere & ad viam reducere veritatis , & hac eft totalis dc vera intentio pnediâi martyris , tam in prsefenti auâoritate , quam in omnibus fequentibus , prout declarabitur Joco fuo : de per diâa patet , quod ea qua infert proponens , omnino falfà funt , quig non fcquuntur ex intentione diâi doâoris.

Ulterius ad auâoritatem Joannis 6. JVr/mandweeverihs , cum Nicolao de Lyra dicendum , dato quod eflet praceptum de facramentaK fumpeione , nullo modo tamen praceptum eft, de utraque fpecie, utdiâumeft, fic clare oftenfum etiam fecundum intentionem Nicolai de Lyra, qui ponit ibidem , ut alias allegatum efi, verba in hunc modum . h Non eft intelligendum quod fcilicet hoc » (aeramentum fub utraque fpecie fidelibus fit

v exhibendam. fed tantum hoC modo a fe-A
AMNO v cerdotibus sil timendum. Licet enim ta
cHiarn v primitiva ecciefia populus fub utroque fpe-
» cie communicaret, tamen poftea a proin-
ь de ordinatum, ut non communica fub
fpecie vini propter periculum rifafioais.

Item ad 9. Thoman quem indunt in qu·-
** « n, flionibus taper 4. fimiliter dicendum, quod
"**' nihil concludit de utraque fpecie. Similiter
glofla interlinear» nullam mattionem fecit
de fpecie vini. Item inducit S. Thomam fer-
te.hî'rVXî mooe χ<κ β<βi"» aoftaritaaem recitat per lon-
gum fpatium in qua auftoritate fenftas doflor
nec in verbis nec infententia nec in quocnuv-
que figno explicite vel implicite fecit mentio-
nem de communione laicautrtafquefpeciei, q$cB
in tota illa audoritate fecit mentionem de-
vino aut de fecunda fpecie. Et quantum ad
auAoriutem Joannis 6. *Ntfi eumJucaveritu,*
ficc. firpius repetitum eft, quod fi intelligi-
rur de facramentali, fotam cadit pneceptum
ad carnem fic' fenguinem dc non ad fpectes
fecratnentales: quapropter corollaria que in-
fert, pro quanto aliquid infert pro utraque
fpecie, felfc fit male infert, quia in toto
proceflu ille doflor non fecit mentionem de
utraque fpecie, fed folum de corpore & fan-
guine Chrifti alicubi vero fine determinatione
de feeramento. Quare cx di6la aufloritate ni-
hil concludit quoad utramque fpedem.

Ukerius inducit eumdem doAorem in eo-C
dem fermooe, qood fpiritualis fimul fic fa-
cramenralis manducatio corporis fic fenguinis
Chrifti eft utilior fic felubrior fols manduca-
tione fpiriiuali, quod utique concedo, ceteris
paribus, tamen hoc nihil fecit ad utrimque
fpectem

F,r<k>sws· hem ad Pafchafium, quem inducit in trn-
^atu ^uo corPorc Chrifti, dicendum pri-
mi»: <·». ·, I mo, quod diftas doilor nullam fecit mentio-
nem de pnecepto aut de neceifitate. Deinde
ipfe loquitur in perfona laicorum de fola
manducatione, cum dicit: Et comedimus t
w fic de modo quo fecerdotes conficiunt di-
») ftam 'aeramentum, fcilicet in pane corpo-
·) ris Chrifti fic potu fenguinis, qu· de agroDrii, ia adjjIMrônrss OMjmrw *Ckrifit.* Similiter
v corporis nobis quotidie per ofbcium feccr-
·» dotum maturefeunt. Et ad hoc inducit ti-
guram benedtfboois frumenti fit vini. Quare
nihil diZta auctoritas valet ad propofitum:
in fequemi particula fotam loquitur de carne
Chrifti fic ejus fanguine, fit nullam facit men-
tionem de fpeciebos, fit fic fimiliter nihil
A4 concludit ad intenturo utriutaue fpeciei, Ad
µ µ·µ ıM Albertum Magnum didum eft fuperius, quia
loquitur fotam de conficientibus fic fecetdoti-
bus, dc cum hoc de fignifiestione. Item ad
beatum Bemardum quem inducit In fermone
ad Petrum dc. corpore Chrifti, primo dfcen-
dum. quid ifte doflor fenferit de illa aufeo-
£2^1ᵀᴹ^ ritate, *Nifi* menduceveriri/, dec. qui fuper 3. E
verfu pfel, po. dicit: Quid eft autem man-
*****' ducare eius carnem,' fic bibere ejus fanguF-
nem, mfi communicare paflionibus ejus, fit
ejus converiàtioni quam geifit in carne? Un-
de & in hoc defignat illud illibatum altaris
fecramentum, ubi dominicum corpus accipi-
mus, ut ficut videtur illa pania forma in nos
intrare, fic noverimus *per eam* quam in ter-
ns habuit converfetionem, ipfum intrare in
nos, fic habitare per fidem in cordibos no-
ffris. Hac ille.

Item idem * Bernardus in epidote ad fra-
* tree da Monte Dei in -dicit: Stem Mia Mn*o
- quicummm habec feufes Chrifli. qu»
» tun Chriftiana pieced expediat, quantum
* ferrem Dei, ferrem redemptionis Chriftin-wa.
dcccac, fie utile eh fit, una feltcm aliqua
diel bora psffioois ipfius ac redemptionis
attentius recolere beneficia, ad fruendum
feaviter in coofcientia fic recondendam fi-
dditer in memoria, quod eft fpiritualfeer
manducare corpus Chrifti, flt bibere ejus
fengutacm in memoriam ejus, qui in fe
* audentibus precepit, dicem, *Hoc foàtt* m
* ■seem cMtmemorartonan, in quo etiam pro-
" peer peccatum taobedienti·, quam impium
* fit hominem tanta pietatis. Deiefle imme-
morem, palam omnibus eft» cum amici
hominis abeuntis fub quolibet figoo com-
mundatam memoriam nefas fit oblivifiti.
Ex quibus verbis manifefte patet quid prodk
fhrt doilor fentiat de itta duplici auAoritate,
videlicet, *Nifi* mevdticeurrifts, fit: *Hoc focitcx*
quia ambas interpretatur proceptive fic fpiri-
tualiter.

Sed jam ad auOoritatem fuam per adver»
fertam adduflam dicendum eft, videlicet quod
dominas nofter Jetas Chriftus ecciefia fponfa
fu· fic.columb· dulciffim· hoc dotalitium,
ftilicet corpus fic fengumem fuum, indnlfit
tab (aeramento in fias paflionisfic mortis me-
moriam: fic quidem quotidie frequentatur fic
fit in ecciefia per operationem fit minifterium
fecerdotum, pro omnibus fidelibus tam vivis
quam defundis. Non enim omnia qua Chri-
ftus dimifit ecciefia, eodem modo conve-
nlunt finguHs de Ecciefia, alioquin cum Chri-
ftus diarifit ecclefi· fecerdotium* fequeretdr ζöΓ,ηIıT
quod omnes eflent fecerdotes, omnes proche-"^y**.**
ta, omnes apofloli. omnes paftorcsfic ttoito- *C&T'*
res, quod petet felfum efle manifefte, quia
nec omnes font fecerdotes, nec omnes pro-
pheta, d*c- flt tamen omnia Chriftus indulfit
ecclefi· fi»· fponfis fecundum quod dicit a-
poftolta: Qnqffam ftsidns *iO* opofioier, «te.*
m cuqfiNMMOMest *[aam»*, m sjpw ssmqflr

confeAionem hujus fecramenti in pane fit vi-
no, quod ad fetes pertinet fecerdotes. Quod
quidem precepcum i univeribs fideles ohUgs-
ret, fequerotur quod omnes laici, maius flt
femine deberent fit poflent hoc facramentum
conficere, quod omnino felium eft, abfiirdum
fit erroneum. Item ad Durandum dicendum, MBma4aa
quod nullam mentionem fecit do uimlici fpe- *. **■»
cie, fed tantummodo dicit quod fecramcn-
tum hoc eft de necefEtate felntis, ratione
pmcepti domini» flt edam ecclefi·, ex quo
non feqnitur quod «traque fpedes fit dc pro-
cepco. Item ad Armachanum primatem HU ***T***'
bernia dicendum, quod ifte exprefle approbat
ritum ecclefi· Romana fit coafimtudfaem u-

nius

al— freciri, vel fidrem eam noa reprobat, A celebravit, Ac ut ad noftra veniamus, hoc

«tique fodffec, fi credidiffet eam fore i«deam, alioqui· affimilaretur cani muto non valead latrare.* Ac cum duo fiat dBda fiipsentis, videlicet meditari. Ac defendere veritatem, Ac folfittrém atque impiam dettftari, feomdun illud t Ferirerra m<«foata«r gutrvr «reas , d- *Ub»* au· driejtofatf»r *impôt»* : utlque non fuiflet dodor veritatis , fi vife imnisure . noo fuiflet eam detcftatus. Approquo narrat eam, Ac fulcit rationibus, nec eam reprehendit, ut decuiflet dodorem catholicum, ut paret fas fine' audoritatis ejus . » Nam ita dicit : Ecdcfia tameo Romana in » ufu habet folum viuom calicis conferre » poft communionem corporis Chrifti. Ecce * narratio; ne forte per negligentiam, qu» » leviter *poflet* contingere la miniftrando la *t»* multitudine populi fecramenuun (anguinis «♦ Chrifti fidelibus quibufcutnque , aliqnid ef- * funderetur de ipfo (aeramento, quale peri- it culum non eft in mkxiftrarionC corporis Chrifti « fidelibus indiftinde Ac ideopopulo .lacramco- ‹t tum (anguinis non miniftrat quamvis fieri it poflet licita juxta fcripturam canonicam . Hec Armachanus . Ulterius ipfe idem in pre- x cedentibus, non dicit quod utraque fpeciei fit de neceffitate, aut de pnecepto Cbrifti, fed juxta legem five fcripturam canonicam Ilcite poffit fub utraque fpecie miniftrari, fup-C ple, noo obftante confuetudine flè ftatuto Ecclefi» in oppofitum,

Ulterius magifter proponens inducit, quod multum ac (commodum effet it) materia ndei, At alHs, conformari ecclefi» primitive . Ac ad hoc inducit audoritadem Bed· in homilia infra odavam afeenfionis domini, dicentis: Perfedum vit» magiflerium eft ecdcfie a. a primitive adus imitari. Ad idem inducit a- H poftolum , qui dicebat fideles imitari eqs, x Ac debere flare Ac tenere traditiones , quas didicerant five per fermonem five per epiftolam . Ad quod dicendum , quod fi praxis Chrifti Ac exemplum non obljgat fub pnecepto, multo minus praxis apoilolorum, aut primi- D tivc ecclefie . Nam praxi Ac exemplum Chri- wri atriali, 1100 obligat de neceffitate falutis ad iplum ■ηî* bnitandum in omnibus fuis adionibus Ac o- */Sfi«CTii«, perationibus, quod paret indudive in fingulis generibus operum Chrifti. Nam non tenemur de neceffitate Chriftum imitari in operi- »■*>*»«· bus fiipematuralibus: ut pure in faciendis mi- S. raculis, fimiliter nec in omnibus operibus NMUfabm. moralibus, ut puta in his qu· pertinent ad perfedionem, nifi quis fe fponte voto proprib aflrinxerit , ut eft paupertas, caftitas , obedientia Ac hujusmodi , qu» fi ration· ejtempli obligarent , utique omnes Chriftiani ad pradida obligarentur , Ac fic omnes divites, in matrimonio eonftituti, eflent in flatu E damnationis, quod eft omnino hereticum. Similiter Chriftus jeiunavit qdldraginta diebus Ac nodibus , non ntbuit propriam domum , fponte permifit fe crucifigi. Ac sfttritaalia patti, In quibas imitari non tenemur de neceffitate. Alioquin omnes haeretici , ficut font eo quod hnretici, eflent in flatu damnationis , qui in paedidis Chriftum non fequun- ter. Similiter in (acrameatalibas Ac ceremonialibus ; Chriftus permifit fe circumcidi ; odavo die in templo prefenr.ri, pafeha vetus

ineffabile (aeramentum , de quo eft fermo in profenti, ipfe dominus in coena confecit, Ac pofl alios cibos ipfum tradidit edendum difcipulis: In quibus omnibus ecclefia nec imitatur Ghriftum, nec tenetur imitari, imo tetur non imitan. Et pari ratione non tenetur «·<·:« «fenee obligator ex ratione praxis vel exempli £££££ imitari Chriftum ip, communione fub utraque fpecie. Si igitur praxis Christi Ac exemplum ** noa obligat fub pneceto, multo minus praxis apostolorum aut primitive·- ecclefie · Sive igitur in primitiva ecclefia fuit hic modus communicandi laicos fub utraqua fpecie univerfalis in tota ecclefia, five parteneat omnes quia non potest fufficienter probari hunc modum foiffe univerfalem , nec aliquem apostolorum dediffe communionem fub utraque fpecie, excepto apostolo , hoc

ri , cum Christus nullibi , ut declaratum est. fic vel fic fieri mandaverit aut prcccperit.

Ad audoritatem vero Bed· dicendum primo, quod nullam facit mentionem de hoc (aeramento: demum quod ipfe loquitur de imitatione viti in moribus nec neceiiitatem imponit, fed invitat ad perfedionem ; unde » dicit: Perfedum vit» magisterium est eo » defie primitive adus imitari, non autem » dicit, Neceflarium vit· magisterium , *&c.* multa enim in primitiva ecclefia fiebant , ad que tamen moderna non obligatior eg prec> ccpto. Et ut exetnplariter dicatur« legitur quidem in Adis apostolorum 4. cap, quod mul- u' «·*·« titudinis credentium -erat cor unum & anima t«« r»r« una, neque quifquam eorum qua poffidebat aliquid fuum efle dicebat, fed erant illis om-***β""£^' nia communia, Ac quod offerebant precia eorum qu» vendebant, & ponebant ante pedes apostolorum, di videbaturque fingulis prout cuique opus erat: hoc quidem tunc fiebat, fed tamen non ex pnecepto neque de neceP litate falutis, nec tenentur omnes fideles ad Dhujufmodi communitatem. Paulus etiam circumcidit Timotheum Adorum 16. Ac apofto- li pnrcepqrunt quod Gentiles' converti ad fidem abftincrent a fanguinc Ac fuffbcato , Adorum 15. que tamen fine periculo omittimus, cum nullum ipforum fit de neceflitate. (alutis . Similiter facerdotes tunc licite duco- io· narWi bant uxores , non autem tempore prefenti, Ac multa alia fiebant in primitiva ecclefia , ·'·> ·· qu» modo licite non fiunt , Ac fic dicendum efl de communione utriulque fpeciei , d*c. Item in primitiva ecclefia quafi omnibus indifferenter licitum erat baptizare , pnsdicare . Ac hujufinodi- unde Ambrofius fuper epiflola ad Ephefios, *Et ipfe dedit qtnfdam epofto-* *« *Iot*, ita dicit I Ut crefceret plebs Ac multi- mml » plicaretur , omnibus inter initia conceflum ·> efl evangelizare Ac baptizare Ac fcripturas ·' in ecclefia explanare : at ubi omnia loca ·> circumplexa efl ecclefia , conventicula con- ii ftltuta funt , Ac redores ac cetera officia in ·» ecdefiis ordinata funt : quia fi omnes ea- » dem poflent , irrationabile effet , · Ac vul- » garis res Ac viliffima videretur. Hac ii- „ le.

Port pradida magifter proponnes praxin de ecclefi· primitiva volens diligenter confir-

mare

— — mare flt pertraAare, inducit multa exempla, A Deinde inducit praAtenm baeti Dônâti

onurri C xir primo exemptam Corinthiorum, aptad quos viguit communio pnttaih calicis, prout ex epiftola apofloli Paah colligitur; ad quod dicendum. quod ficut praxis Chrifti, qui fub utraque confecit flt tradidit difcipalte, non obligat «x neccfirate aut ex pracepto, fic multo minus examplum Corinthiorum fle -praxis eorumdem obligabit ecclefiam ad fic tel fic faciendum.

Z';"**" Ulterius inducit praAicam flt auAoritatem Dionyfii (cribcntis de ecclefiaftica hiérarchie, cap. de' eucharifitia. Compertum. Ad quod dicendum quod pnediAus {ànAus philosophas flt fummus theologus tait dflcipulus Pauli, flt Gracus, flt Athenienfis natione. Quia igitur in primitiva ecclefia Gnaei ab apoftolq fufeeperunt confuetudinem utriuique fpeciei, eam fervarunt uique ad prafentem diem. fle fic Dionyfius confueradincm Gnaeorum taquens. loquitur in pnsdiAa fua auAoritate, flt glofla ejufidem, de pradiAa communione utriuique fpeciei. In nulla tamen parte illius auAontads, nec in toto illo capitulo, imo nec in tota fua doArina, beatus Dionyfius dicit illam communionem efle Mceffariam vel de pracepto Chrifti, flt pes confequens per ipfatn nihil contra veritatem catholicam flt ecclefi· confuetudinem concluditur. Vel dicendum ad diAam aoAoritatem Dionyfii, ficut dicit SanAus Thomas in) C pane. quod ficut tecerdos *offert* unum calicem pro omm populo. flt ideo calix populo non datur, ficut etiam facerdos facrificans lanionem calicis quod mentum flt remiffionem peccatorum omnibus qui adfunt de populo fide flt devotione dividit flt diftribuit. Sicut « enim pro omnibus nrat At pro omnibus offert * imo flt ipfi cum ipfo offerunt, - ficut enim facerdos ait pro omnibus oran», flt omnium circumflantium, quorum tibi fides cognita eft, flt nota devotio, pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc facnficium laudi, *&t.* Sic fle ipfe fumens in peribna omnium, omnes fumunt cum ipfo. quia ipfius oblationis omnes fideles efficiuntur D participes per remiffionem peccatorum flt augmentum grati·, flt in hia fcaerdos facram conflammat aAionem.

Ulterius ad Origenem quem inducit in homilia 16. fupra lib. Numerorum, dicendum quod ipfe Intelligit pradiAum textum Joan. 6 *Nifi* maedvceoenria. flcc. de duplici manducatione, facramentali fcilicet flt fpirituali unde eodem modo intelligitur diAam fuum, ficut flt pradiAa auAoritas. *Nifi* manduceve*rtrti* cerwem *filii* Aomwoj. Efpofitum eft autem fupra, quod pradiAa auAoritas five intelligatur de facramenaV manducatione, five fpintuali, non tim/n aiverfanus habet intentum, quod utratjuc tpecies cadjt fub Eptum pracepto. in cujus V*mum nulla m€ntio fit de fpecebus panis o^^-ni. Vehma fi pradiAus doAor vel ex psM»Ua auâoritate vel ex aliis diAis ejufdem «shcrctur ad communionem utriuique fpeciei*. tunc dicendum effet, quod ipfe loquitur fecundum confnetudinem Gracornm, cum ipfe Graecus fuerit natione, apud quos, ut diAum eft, tait flt eft cottfuetudo utriuique fpeciei. non tamen aliquo modo dicit eam effe dc neceffitace aut de pracepto Chrifti.

AWWO caatm

Dicendum Mite»

ad iftoriam tegeada fue'cfl dtocndaa, quod B. Donats· mtaiftrabat popstle taagate·» fecundum cootaetudinem qua tqne in ecetefia fua teaebatw, flt fecundum quod quidam dicant* propter pradiAum frendatam, quod fibi cootigk in pradiâa fralHooe, licet per miraculum reparaverit, deinceps diAus maryf ceperit populo miniftrare hoc fecrameocw» fub ana fpecie: cjua exemplo alii propter fimilia fcandala, fle alia qua numerate lent, B coeperunt fimiliter tacere*: flt quia pradiAus martyr non' affirmabat neque docebat duplicem fpeciem efle de falutis neceffitate aut de praecepto Chrifti, ideo non ptas concludunt adverfarii exemplo fuo, quam fecerunt exemplo Chrifti flt ahorum fanAorum. qui fub ntrsque fpecie hoc {aeramentum miniftravenu».

Item ad id quod inducit, de fanAo Tho- ma, quod videlicet diaconi habent difpenfare fanguinem Chrifti fidelibus, dicendum quod doAor fenAus ibidem deferibat aAus quos in facris conftituti ex officiis ipforum exequi- poflunt: quapropter fi eflet contaetudo, vel fi ecclefia non ftatuiflet oppofitum. C quod fanguis Chrifti fub fpecie vini populo miniflraretnr. utique diaconi ex officio poflent miniftrare; fecundum quod de beato Laurentio legitur, fls allegatur per beatum Augufttnum·. fed hoc nihil tacit ad propofitum dc neceffitate fle pracepto utriufque fpeciei.

Ulterius ad Leonem papam dicendum, as quod pmdiAus Leo papa fcripfit contra Manicheo», qui negabant Chriftum refurrexiffe a mortuis, flt per confequens nec diem dominicum volebant celebrare, fed in contemptum dominice refurreAionis flt ecclefi· Dei, illo die jejunabam, flt fic de hujufmodi h··reticis loquitur, quod ad tegendam foam in- D fidelitatem immifeebant fe conventibus Chriflianorum, fle interdum quando latere amplius non poterant, indigno ore fimutendo fe efle catholicos, corpus Chrifti recipiebant, fanguinem autem Chrifti haurire de calice omnino declinabant, exiftimantes nondum Chriftum refurrexiffe, fed ipfum adhuc mortuum efle, ideoque «x confequenti credebant corpus ejus fine fanguine exiflere, flt fic propter illam infidelitatem Chrifti fanguinem omnino cavebant recipere ab altari. Non eft fimilia ratio in illis fit in noftris Chrifti fidelibus catholicis, quia illi propter diAam infidelitatem (anguinem nolebant capere > noftri autem propter confuetudinem flt pracoecclefia laudabiliter flt ex caufis neceteriis flt rationabilibus introduAam. Et ulterius patet quod in diAa auâoritate Leo papa nullam fecit mentionem dc necefitatt aut de pr»cepto Chrifti, quare nihil facit ad propofitum, ad quod probandum eam adverferil introducunt, flt per coofequctM non fequitur mod communicantes fub prima fpecie, flt calicem haurire declinantes, dicantur tacrilegii crimen commitere nec etiam a focietate tanAonun funt expellendi, flt fic excommunicandi, *aec* ab ipfia tamquam ab excommunicatis eft declinandum,

ut

msgifter proponam ex tatia uuAoritam Afli paCooem Ata myftenis At atiibus pertinet
*wwo Leotta tafertt quia att eommaatio calicto eft rapratecarc. Nam ditium eft quod apoftota csiivn
mx precept*. ft per coafeqMM aec made fca* ft ooram fbccefforibus facerdoribus dstia faut ·4M

castes fitb na feacie. mc fbbaft etiam ·»-
dem caaft ta tota, ficut faberat iaiDtahm MB , qaod igitur Üte andoriCM 6c iomltag»-

bite ptmderatia. Nam dicta : Dum frangftur
boAia, patet autam quod hoAia frangitur
a fecerdotibos ft ana a laicss, qu· Audio
nihil aliud fignMcat, quam corporis dominici
ia cruce immolationem fraagirur autem ia
tres partea, fecundum triplicem didtartnriam
meam cum majori patientia /apportera.
P1 Qro» Deinde ad autioritatas Gragorta dicendum, corporis Chrifti myflici , ut potet per Hagi-
qnod Gregorius loquitar la ditia mstioritate fttrum diftintiioac ii. 4. hbri fententiarum c^i
de feagniae'domini, Ac aoa de fpecie vini, Sicut igitur per pradtfam fratiionem , qaa
qui faiyuto vere Ac complete finntaar fub pri- Bfit per ftccrdottm, vulneratio veri corpons
as* faerie Anguinis Chrifti per oca fidelium Chrifti defignarur, fic At per fpecies vini ft
eamm de calice in os CicCrdotis fidelis Asfio-
^ti***. *ütaertm ad antioriratas Autufttad Ac primo nem , expreda efufio Cinguinu Chrifli ia cru-
x ad illam que habetur de eoafecratioue diftin- ce fetia pro noAra reconciUatldoe ad Deam
tiioM ». Quia pedtas , ti*c. dlrtmdum qood fignificatur Unde Ac infimul prtiditia duo
conjunxit, videlicet: Dum frangitur hoftia .
Dum fenguis de cabot in ora fidelium Amdt-
tur, at ad eumdem utrumque pertinere d«f-
gneret, fcihcet fratifcmem Ac unguinis ftm>-
ptioneir, fcilicet ad fecerdotes . Prv fano ta-
men ratelletiu ejm quod dicit Auguftinus ft
multi alii fantii dotiores , notandum efl id ,
quod dicta ▼ dbeimus Parifienfis de ferramen-
tis perte 5. » Sl a (antils aliquando dicitur
Mvitaw eoa ad hujaimodi iacraaMOd perce- quod Anguis Ule fimtiiffimus in ora fide-
ptionem , mdgta fub nomine calicis, non ra- * lium funditur, iacclligc quod non fuodi-
tion· fecramencalta fimiptionte , fed ratione 6> h rur , fed mittitur, ft hoc cum ipfo Ac in
gnificationis, fcilicet ratione contenti flt efc- * ipfo fecto corpore Cujus eft , non extra .
Aus, qui fanguini approprtarur, videlicet r» Hac ille , quia ut fupcrins declaratum efl ,
" tiocie refrigerii & lectio fpiritualis i quan fanguis Chrifti eumdem modum habet exi-
• do manifefte innuitur cata dicta : Et vos flendi, quantum ad veritatem, fub fpeciebus
• poft jejunia, poA labore·, poA humUitn- vini , quem habet Aib fpeciebus panis, quia
» tem, ft contritionem, jam in nomine Chri- fub utriique fanguis efl in corpore , in venis,
• fti tamquam ad cattoem eeaiftit ; quafi di- Ac non extra . Unde proprie ncc corpus man-
ceret , Poll anxietates Ar laboret prwnrit fe- ducatur nec fanguis bibitur, fed hi afhis pro-
culi , tamquam ad refrigerium , Id eft , ad prie ad fpecies teaminantur , fub quibus vere
confolationtm fpiriruakm, ad calicem veni- Ac proprie fumitur, caro fcilicet At fanguis ,
ftis ; & notanter ait , Tamquam ad calicem , licet ex vi cooverfionis aliter Ac aliter. Vel
Ac non fimplkiter , Ad calicem veniftis ·, ad dicendum. quod etiam fi indifferenter inrelli-
innuendum quod non de facramentili calice, gatut dc omnibus fidelibus , verum erit in
fed de eo quod per calicem fignificatur , in- communione unios fpeciei, quod fanguis Chri-
ttHigit, quod etiam fequentia verba déclarant fti in ora fidelium Amditur fub fpeciebus pe-
cum dicit ·> Er vos ibi eftit in menfa, Ac nis , quia cum non alium modum fenguis
" ibi voa eftis in cabcc, nobifcum vot edis. Chrifti habeat exiflendi fub fpeciebus vita .
·* Eft enim populus in calice fimul cum <a- quam fub fpeciebus penis , cum ncc itu ,
·> cerdotibut. in quantum populus Chnfto nec hic fit eflufus , fed intra venas corporis
i» conjungitur , qui per aqûam fignificatur : inclufiis, ita bene fub fpeciebus panis in ora
• ideo enim aqua in calice mifcctur, ut po- fidelium funditur . ficut fub fpeciebus vini .
» pultH Chriflo foo capiti uniri fignificetur , Unde ficut praediti* fradio noiliu in altari
& cum fübjunxit Simul ctùm boc fumi- non efl nifi fpetierum tantum. At non corpo-
w mus, fimul bibimus ; non ibi fubftitit, fed ris Chrifti, cum fit infrangible . impe&bde .
» quomodo populus fimul bibat nobifcum de- Ac incorruptibile , fic etuun nec illa eAufio
• clarans adjunxit: Qu·· fimul vivimus, d>- eft fenguinis Chrifti eadem satione, fed tan-
" cuntur igitur laid bibere nobifcum , quia tummodo fpecierxim vini. Quare fub quibu-
= fimul vivunt nobifcum caritate conjundi . feumque fpeciebus tradatur fidelibus , fem-
Ex quibus petet manifefte quod Auguftinus per (anguis Chrifti in ora tpforum funditur ,
non dicit abfolute. quod populus bibat de co modo fine inteliigendum quod ditium
calice facramentali . quod btlendit per illud eft.
quod dicit , Tamquam ad calicem veniflit ,
&c. per illud enim declarat › Simul bibimus, Ulterius dicendum efl ad audoritates qu· *4 s <"rr*·
per , Simul vivimus. Quare iecundario poflet inducuntur ex ditiis (andi martyris Cypriam **** "
dici, qiod Auguftinus ibi loquitur de bibirio- Ac ex epiftolis cjufitlem. Ec primo ad primam , u
ne Ac fiamptionc myftica, ut patet per illud, quod ditias martyr reprehendit eptfcopos , ·■« "■
Simul bibimus, quia fimul vivimus , fupple , quia fub uua fpecie populo mitaArâiünt, imo
«niti in caritate Ilei , qu" fidei» efficiuotur E in tota dotirina proditii manyns ft ia om-
una vita in Chriflo At cum Chnfto. Et qaod nibus efnflola fim nunquam reperietur . nec
fic debeat intclligi d»da audorftat. Quia paf in verbis nec in fenfu, quod ipfe mtiaverii
fus, ftc. oflenditur per fubfcuuentem autio»
ritaiem, Nulli ambigendum eft , unumquem-
que fidelium corporis At Anguinis domini
particìpem fieri ; ut fuit fiiperius allegatum .
Item ad fecundam audoritacem egridem
dodoris, qua ponitur de confecratione diftin-
ôkme I. Cum frangitur hoftia, etc. dicen-
dum quod bec aatioritas omnino intclligitur
de fecrificantibus Accitioribus , ad quot Chri-

«» debeat cadat fob pracepto Chrifti vel qeod ipfe dicat duplicem fpeciem *ett* dc procepro Chnfti, fed qaia in calice dominico fenfhficando , flt plebi miniftnndo. non hoc feriebant quod Jefns Chriftus fecerat, fidHcet vinum cum aqua tantummodo mixtum offe» rende, fed aut lac pro vino. vel uvas admifecndo, vel abqvod aliud offaendo , confecraodo, ficut fti miniflratqio populo contra ritum flt modum · Chrifto traditum, ftc ideo reprehendendi erant, quia graviter errabant, vel ferte quia calicem non confecrabent, aut font aquam vino non mifeebant. Oftene autem populo fub una fpecie , ex confuetudine fl< ftatuto ecclefi·, non errare, ftc ia noa B rcprehenfibilc, imo laudabile ftc meritorium , cum nihil agatur in calice dominico, fanAificando , quod Chriftus non fecerit, in quo totus error prrdiAorum confiftebat. Si enim in fanflificando ftc confecrando calicem domini, confecraflent vinum ftc aquam, ficut Chriftua fecerat, ftc ficut nunc ecclefia fecit . licet »liter populo poft confecrationem hofliam miniflrarent, non confecratum vinum vel aquam ficut nunc fecimus , non faiflent tantum reprehenfibiles. nifi in quantum conirareniflent confuetudini ecclefi*.

Ad fecundam auAoritatem ejufdem , dicendum , quod loquitur martyr fecundum confuetudinem quam habebat in ecclcfia cui pro-Ctur. Similiter ftc nunc dicere poffumus, quod

·► ~~fidebat.....Kt~~ficut tunc neceffarium erat, id fanguinem pro Christo effindere non pote-

r- efi , utile , in quotidiana pugna «xiflentibus runt . qui fanguinem Christi fub duplici fpa-

Tra*«7ra'. fumere euchanfttc facramentum juxta morem cie, ficut funt fecerdotes, vel fub una ut lai» ecclefia fub utraque fpecie ; fic & nunc val- ci / bibere erubefeunt, laeram communionem de utile eflet dt efi fidelibus fapius accipert contemnentes.

hoc divinifltmum facramentum fub una lpe> Ad auAoritatem que fub nomine Fulgeptii /'**·**' cie . qua armentur contra inflantia hujus mi- allegatur , dicendum primo nullam fecit menferabdis mundi pericula ftc tentationcs qua» tionem de necefftate aut de pracepto Chrijam antichriflus per fuo· mmiflrot parare in- sti , nec fecit mentionem de communione cepit , & graviflime producere , nec minu» laica , quare in nullo adverferiis fuffragatur . erunt armati fidele», fub una fpecie fomen- Sed advertendam quod prodiAa auAoritas tet, quam efent illi qui idem *8t* tantumdem fub nomine Fulgenti! allegata, non est illius fumebant fub utraque . Et utique optime fa- antiquiflimi doAorit, cujos auAoritas in macit ad propofitum auAoritas ejufdem marty- gna veneratione habetur apud cedefiastteor» loquentis de preffura ftt de temporibus D doAore» , quod petet tam ex diverfa aUegs- antichnfli, qui Christi milites his graviffimis tione diAa auAoritatis, quam etiam ex futtemporibus fide incorrupta fit veritate robu- peAa doArina que in diAa auAoritate videsta debent fc parare ad perfistendum fortiter, tur contineri. Nam ut refert magister Tboftc ut atmentur fti fortificentur. debent quoti- mas Anglicus . qui doArioam WickldF plcauP o.iMum» die fpintualiter fide fit devotione calicem do- fime legit, optime intellexit, ftc fbrtiflBme at- i.-1 ' mini bibere, dc fiape ad facram communio- que acerrime, ut veru· ecclefi· catholic· finem unius fpeciei, tub qua vera caro Christi lius ftc doAor catholicus, impugnavit, hunc fic verus fenguis Chruti cum ceteris concomi- Fulgentium Wkkcft · animo vocabat matantibus continetur, accedere ; quemadmodum num Amhrofium , vel faltem magni Ambroftt ad communionem fub duplici fpecie, de bi difeipulum . Alii vero fubfequentea TicUequa idem martyr loquebatur, propter confue- vist· hunc eamdem vocaverunt dt vocant Ifitudinem qu· tunc in ecclefia fua habebatur , dorum, alii vero ▼aldranum ; ahi autem vofideles devotiflime accedebant. cant ftc nuncupant Fulgentium : hanc autem

Ad tertiam ejufdem dicendum . quod diAus felfem nominationem diri» aoAorkati ftc alii· martyr loquitur de communione funphciter , E fortafle dederunt Vkklevist·, ut propter aenec est fenfus quod tunc aliqui fecerdotes mi> Aoritatem diAorum doAorum > quorum ftlfe natraffent militataris pro Christo, hostis nomina afltununt, fecihos valeam fimplicas ftc tantum fine vino, ftc quod propter hoc ipfe· incautas mentes decipere. Unde viduttrpr·* reprehenderet , fed quia denegabant eis fim- diAa auAoritas efle Berengarii, qui aequando plkiter facramentum utitur autem magis ter- male fenfit de veritate hujus fecramcnd, cuminis fanguinis ftc poculi propter fimiUtudi- jus revocatio habetur de confecratione dtotto-Dcm effundendi fanguinis in martyrio . Aionc a. Ego Berengarius, qui, ut refert6 ** *

Ad quartam ejufdem martyris dicendam , magister Thoma· in a. a damnat· memori· quod calix domini batificat turbam non ratio- ▼kkleff differebat, quia dicebat in hoc fecrane fpeciernm . fed ratione rerum, ut frpe di- mento post confecrationem panis ftc vini fobAum est > ftc ideo five fub una fpecie, fiva sanciam remanere fimul cum vero corpore ftt

per fetificat tortem. Qoia voro
diAl martyri· oaufiaeendo arat
dd, iddrco ex quo caMx dabatur
debebat dari eo modo quo Chrietut

hunt illi, quoa diAus martyr râprcheadcbM ,
ftt ob hoc «rrehaat, unde merito enet repre-
hendendi. Com aotvm dfckur: Verita· domi-
nica , dicendum quod veram «t quod
Chriacus feorium panem , ftc feorium vinum
tradidit ; tum tamen fic precepit laid· tra-
dendam . nec de hac veriate loquitur hic
martyr, fed dc veritate fisqguini· five vini dc
aqua, qua ia calice debet offert, ftt pro

quebautur illi, qui hic reprehenduntur, quia
vel lac offerebant , vel aquam non admlicebant , vel abquem alium errorem cx pradsAis in confecrando ftc ministrando committebant . Ad aliud, quod qui ex contemptu dimittebant tunc bibere fanguinem Christi, quafi erabefcentes, errabant ftc graviter peccabant , cum cx contemptu, tum quia contra coufeetudlnem ecclefi* faciebant, ftt cx hoc fignum erat modie· devotionis ftt modici fervoris qui ad fustinendum martyrium maximus requiri-

fan

awsro wro totaliter amovit ftshftsmiim At variaama corporis Chrifti ab tee fecraaaesKo. Ia dicit Vslrrions j. capte de axysno Ac Ite- ■Mocaro t Sfeoificari passe illo dixi ecclefiam,

M dum aft, conficitor. Nam in eo quod conar (aerator , mc ipfam individuam corpus 0 domini fignificat, (bd eft; traasfufo in fe Dei h Veste per fidem paffiotüt. Domisms enim

inqvit. Hoc iOe, eajds memoria in damna, tinea aft: ridetur amem faide prodidus Berengarius tempore Anfeimi, at poteft perpeadi ex | In prooKBSo pottfasr libci Rgiliis, In peregrinationibus , dc atiis pita ,Gn-

m Aafclmi decocnovs & fenguina dealni, in qua eumdem redarguit de errore fiso , <raem tenebat in capitulo da eucharifitia . Ac fraterne monet, ut errorem fauna corrigat.

Patet fecundo quod dida audoritas non fît magni Fulgentii, propter fufpcdam dodrinam in ea contentam. Nam manlfefte fapit errorem Bertngarii , qui pofuit febftantiam nanis Ac vini fimul cum fubftantia corporis Chrifti in hoc facramento remanere. Unde ·› dicit : Verbum Patris carni Ac fanguini , t· quem de utero Virginis aflumpfitrat . Ac a v pane ac vino quod in altari fumitur. mn-

c Fw.ro dium interveniens . unam efficit fecramen- * tum. Ecce quam aperte hic patet vene-C num , cum dicit, quod verbum Parris interveniens ex came Ac fanguine Ac pane ac sino unam efiêcit (aeramentum , quod eft omnino contra fidem catholicam. Idem oftendi* tur error per verba fequentia , cum dicit ,, quod cum lo ora fidelium fecerdos diftribuit, panis dc vinum abfumitur Ac tranfic, partus autem Virginis cum tipito fibi Verbo Patra Ac in celo Ac in hominibus integer permanet Ac inconfomptns. Ecce iterum dicit quod in ora C leiHim facerdos diftribuit panem Ac vinum quod omr.ino eft a fide ecclefi· alienum. Ex quibus runifcfte colligitur , quod dtdus audor cujus eft dida aufloritm , Ac multa alia fimi- les nec audontate Ambrofius magnus fuerit , DChnus praceperit omnibus Chriftianis mininec ejus difcipulus , nec fide ifidorus . nec state Fulgentius , fed potius Bcrengarius quandoque in fide b dc vino. Ac contemporaneus Anfeimi : vel forte aliquis ejus Kerengarii difcipulus in errore ; quapropter fimpliciter neganda eft hujuftnodi audoritas . & enter· umiles, cura eodem audore . Laborandam tamen diet ut originalia haberentur magni Fulgentii, Ac aliorum . ut manifeftior fieret fecrilega malitia Wkkkslfiftarum. qui non definunt (aerarum (criptnrarum Ac catholicorum dodorum fenum pervertere fenfum. Legi fiquidem ejufdem Fulgentii tradatum dc fide incarnationis Fili Dei , infuper libellum ejufdem de quinque quasdionibus ad 'E Ferdinandum Cartaginenfem diaconum .Ac nihil de hujusmodi fuipeda doctrina valui deprhendere in didis ejufdem pradariffimi Ac gioriofiffimi dodorta.

Ad antiqua miflalia dicendum, quod miffelia antiqua continent rubricam Ac notulam fecussdum confoetudinem primitiva ecclefia. in qua in aliquibus locis confuqtudo erat communionis uuiufqnc fpecidi quoad populum : nec tamen in illa ootula dicitur quod fic fieri debeat ex necefficatc aut ex pnecepto . Ac

aariqua mHfeUa, adducamus Ac nos anriquif- *'''2.

diei parafcevW* firntit·dc ponit. quod illo die corpus dc fanguis non debent cordecrari , M quod boftia a precedents d*c debet fervari , fish fpecies, fcilicet. panis debeat fumi b fecerdote . Quod fi tali ac tanto die fufficit to* ti ecclefia fub fola fpecie panis , corpus Chn-' fti dt fanguinem fumere. multo magis fufficiet fic fumere laicis. Et fine dubio fi fuiffet proceptum Chnfti femper fumere fub istraqus fpecie , nequaquam ecdefia tali dic . in truo maxime Chrifto paffo competitur dc conformatur In pernitentia, m jejuniis, in vidis, de devoti» operibus, praetermitteret pnaceptum Chrifti adimplere › net pcrmhiftct Deus a tantis temporibus tam periculofc errare ecclefiam , dc in Hi die in qua maxima fidèles ô< popu'u* Chnftianus humiliatur, compungitur, de Chnftn domino ex intima cordibus afficitur de compatitur .

Ad relationem Nicolai de Lyra, quod fideles antiquitus m utraque fpecie communicabant , d< quod fic dabatur fidelibus In primitiva eccleiu. fiepe conceflum eft. dc conditur . nec tamen Nicolaus de Lyra dicit aut refert quod hoc tacerent ex precepto Chrifti. Similiter ad Tilhelmum dc monte Lauduno dicendum eft. quod ipfe refert* quod tempore fuo in multis locis communicabatur cum pane Ac vino, Ac cum toto fecramento , fane intclbgendo pro pane Ac vino fpecics faersmentales ; non tamen dicit dodor, quod in illis multis locis fieret hujufmodi communio fub utraque fpecie ex prreepto Chrifti .

Similiter ad id quod Nicolaus de Lyra dicit quod per apoftoiosfuos facit Ac fecit dominus hoc convivium miniftrari omnibus Chnftunis per orbem diftufis, verum dicit. five fub una fpecie five fub duplici mintflretur, quia etiam fub una fpecie verum Ac perfedum convivium carnis Chrifti Ac (anguinis miniflratur, nec dicit quod fub utraque fpecie ftrarc. Ft idem dicendum eft ad audoritatem ejufdem de multiplicatione virginum. Ad auriontatem S. Thoma . In qua fecit mentionem de difpenfetione fenguinis per diaconos , Ac de fando Laurentio , Ac ad audontatetn Auguftim .qui inducit fenflum martyrem in Romana ecclefia Chrifti fenguinem difpenfafle . diûum eft fuperius in refponfione ad quamdam aufloritatem difli fanfli Thoma.

Sed jam aufloritates duorum conciliorum >r,y, quas etiam adducit, dicendum eft. Ac pntno !; Δ* ad decretum concilii Carthaginenfis quarti di- >'·< «mut o cendum. quod eucharifitia , ut didum eft fitpe- ' riusin quodam decreto duodecimi concilii Toletani, propne accipitur pro hoftia .tamen qtiandoque accipitur pro toto (aeramento, hoftta videlicet, dc fanguine . Nunquam vero, quantum memoria occurit. eucharifitia accipmtr pro (olo fanguine . I ota ergo difficultas hujus decreti remanet in hoc verbo. Infundatur , quia infundi pertinet ad liquidam materiam . Quare dicendum quod illud verbum, Infundi. redqtatur ad euchanftiam . ut fu fenfus, Infundatur, id eft, immittatur, non fub fpecie vini « quia non dicit hoc canon , fed fub fpecie panta , vel c cnnveifo eucharifitia

ORATIO JOANNIS DE RAGüSIO O. P.

,μ μ β trahetur ad nrta·, Inftmdl, ut H-inn» « vd c converti». la commi

VVMSaPM· I vw·· vw·

utrumque fees in propria fignificatiooe.de per da panto, rariooe nomini· euchariflia, Ac tub fpecie vini radon* verbi. Infundi, Ac quocumque modo iptuigatur, nullum inconvenieo· Sequitur, nec advrrfarius habet intentum , quia concilium difpoocbat adminiftrutioocm Aeramentorum fecundum confactudinem, que tunc in ecclefia Africana At Cartaginegfi fervebatur. Nec dicit ille canon, quod Id«o fic fandum concilium infHvxrit, quia edet prwccpcum Chrifti aut cujufcumquc B apoftolonim, quod ftatutum At precepcum concilii, ex quo non emanabat originaliter ex prucepto Ac oblatione Chnfti, potuit rutionabilibus Ac iqftto de caufii per confuetudinem , vel per decreta fummorum pontificum aut etiam conciliorum generabam fequentium abrogari.

Ad illud autem quod adducitur de concilio IV. Toletano dicendum «quod nui'» mentio fit ibi de fpeciebus, fed tantummodo de corpore At Anguine domini noftri, qu· duo plene & perfede fumuntur fub fpecie panis . roftremo Ac finaliter adducit dominus proponens tres rationes, quarum rationum omnes majores propofitiones concedo, fed pro declaratione minorum propefitiopum , reducenda eft ad memoriam diftindio pofita a principio refponfionis ad adoritates indudas per eumdem : dicebatur enim ibi, quod in conçlufionibus fuis Ac mei* duo erant attendenda, videlicet ipfe communio fecundum fe confidente, non habito refpedu ad unam vel ad duplicem fpeciem: aliud, quod talis communio debeat dari fub una vel fub duplici fpecfe populo laicali vel non conficientibus .

Quantum ad primum , concordia eft inter ipfum Ac me , videlicet, communio diviniffima euchariftfas eft multum utilis, valde neceflaria Chrifti fidelibus, lic quod innumeros effedus fpirituales efficit in accipientibus Acfumenubus digne, At quod etiam fecundum multorum doliorum intentionem Ac opinionem, cadit fub pracepto omnibus Chrifti fidelibus ufum rationis, A(diferetionis habentitibus Ac taliter difpotis , prout decet Ac congruit bonori Ac reverenti· tanti facramenti ; & ad hunc fenfum cooceffi fibi aufloritates fandorum extollentes utilitates Ac eflêdus diviniffimi Aeramenti ; eas etiam qus neceffitatem aut preccptum videntur importare: Ac fimiliter ad hunc fenfum concedo fibi omnes propofitiones fuas minore· , & audoritates quibus probat eas.

Sed quantum ad fecundum , videlicet, qnod fit utile Ac' neccffarium , aut de prscepto E Chrifti fumere didum Aeramentum magis fub duplici fpecie quam fob una , nifi in quantum ecdefi· confuetudo vel ftatutum magis ad unum modum vel ad alium declinaret, negavl, Ac nunc finaliter nego, quia nulla audoritas in tota fua pofitione pofita, five fit audoritas Andarum fcripturarum , five eujufeumque Andi, aut dodorù, nec implidcite, nec expbcite, nec aliquo [modo dicit, toMMiit, aut pnstendit pnsceptum Chrifti determinare nugis duplicem fpeciem , quam »-

de petet, quod in oautibue hujefinodi am» c7yî mrnruloaibni puralegixumr argneniio a mupbetoer, ad fecxmdum quid ,· tono in iftto ultimi· rationibus, aodoritasm que adducto ad probandam minoras fuas, ut plurimam potius feciunt pro una foede, quam pio etraqnet ficut eft : Fenero dr cwfo dadtyH. Acc. ktem de convivio five de nuptiis, qua· rex fecit fiBo fbo, in quibus nulla fit urnario de vino cat potu, tamquam de impertinent! nd Aeramentum. quod iIIη mtptia préfigurabant. Ex quibus nullo modo concluditur Mceflkas ant pnsceptum utriufque fpeciei. Et hnc^dida funt de^j. çarte & ultima. At per coofequens dc tota pofitkme,quam didus dominus proponens pofhit coram hoc Aero concilio Befileenfi in Spiritu Sendo legitime congregato, pro defenfiooe communkmto laicali· feu ooo conficientium fub utraque foede : iu qua rsfppnfiooe Ac defenfione cootaetudinis ecclefi· catholich· fi quid minus fufficienter pofitum eft, pium Ac benevolum defidero corraderem , Ac nihilo minus predida fubjido corregioni Ac emendationi hujus Aerofanda generalis fynodi Bafileenfis , Ac ex toto corde adhnreo proceftatkmi per me in principio hujus adus pramims , ad laudem omnipotentis Dei , cui fit laus , honor , Ac gloria, per infinita Oscula Osculorum, Arnen,

Pro finab confirmatione veritatis catholic·, a***4Ar- Ac confuetudinto communionis fub una fpecie, quantum arAitudo temporie permittit pnefenti aflui, vivendum eft per exemplum Ac per ‹· ·· experientiam, qu* eft rerum omnium magi-CXTTJZ. ftra , quid poffit unlverAHs ecclefia catholica circa ea qu· pertinent ad fidem At regimen *›····*. Chrifti fidelium . Et ante omnia preiupponendum eft , quod ecclefia Chrifti fidelium non eft minoris auAoritath fiib lege evangelica, quam fuerit fynagogs Jndeorum tub quod non , „ W i pro tempore poeter tegem Dei nova ftatua. traditiope» » Ac ceremonial ftatuerit, fed etiam circa procepca divina difpenfaverit, quod plane inducitur Ac declaratur per exempla. Et t. Efther 9. ubi Jud«i Conftirnenint »4. diem Martii efle folemnem 1 *fenus* enim ibidem, iSJX*"" quod quando fentcnria , qu· erat in mortem omnium Judaorum fub rege Affuero de- '›'«{«■».» gentium, mutata fuit in fententiam fitiutis, *· μ Γγ£ tunc ftatutum fuit ut 14. die· menfis » », ctun omni bêtifia inter die· feftos celebraretur , ut in pofterum agnofeatur, *&c.* Et Pau-^iTT-Si.^ lo poil 1 *Ouutu* awem protend· *& avius* ftu ShZrJ·"** *noluerit knjta Jolntrtliutu efe perticeps, gUt-i·**.*

·Be d* ifM *penet.* ur habetur ultimo capite ibidem . 'Praeceptum igitur de die hujus feftivitatis non erat legis divin· , fed unanimi confenfu populi ftatutum eft, Ac tantum univerialiter in lege veteri ner Judaea t & tenetur omni anno ufqtseiu prawatein diem. Item Judas Machabeus At fratfes ejus , At nniverA ecclefia Ifrael conftiruerunt ut agetur dies dedicationi· altari· , ab anno in anum perdie· odo, primo Machabaonun 4. David quoque conflituit cantores Ac fiammos fecvrdotes r, Paral, 15. multa hujufmodiftatuta, eeremonias Ac ordinationes diligens ledor in veteri lege per·

ordi-

■ani nanfenfa popdl fafeasAgaatm «tian diebas fahhasorum . hem 1-evi-

m

Mb Bechabids in domum dominl, datée

fil«lain dixit ; *Cue Meut* aso *amitié fwtlt* ses

tamen David cum pueris fais, tempore ne—***. ccfStads » apud Abimelech facerdctem eto ·· ".*,4 ** fus fait, ut patet s. Regum a. Matth. sa.^ Loc.6. Sic denique ferpenmm ancum , quem ^***2;—** dominus precepit fieri Moyfi, dicens Numerorum at. *Et fee firpteum eeeuui, tP pont tute pro figno.* fandus Eaechias tax 4. Regum tS. deftruxitt fic enim/refert feriptura

AA lutat, coufotgtfgut ftrpeattm aneum fuem feet-
ism Brer Afojfer. Squrdeai *effet ad died tempvifilii /freed adolehamt ei incenfum.*

«mi m nmnM. KI cite· fia** ejufifcm capi* tis iaadavit domians obodioaciaM Bechabtfarum, de preaüu· adjiciendo dixit : *Pro en*

mn in *ftmpettrnam.* Kece quam aperte declaratur, quod etiam prater lagan Dei licet facere porticulariba· parfont· ordinationem vel Batuta, temper tamen in bonum. dc in hit qua tendunt ad perfc&ioaem, quemadmodum fecit Joaadab filius Rcchab, cujus pre-

Quantum vero ad mutationem divinorum
n4X pnrceptorum, io veteri lege patet , quia 11-
ce* circumdfio ftridiftime precepts fuerit, ut
SenT? petet Geo. 17. quando dominos apperuit Abrana 99. annorum exifteati, dicens ad eum : *Ego dominiu omnipotent, ambula coram me, tp efio perfeBus , ponamfue fadut meum truer tt ip* «M. Et infra : *Statuemfue* pedum inter me *<P u , fP inter ftMD tuum U tn gentro· ùmt'dnu* not *fimpuerno .* Et infra*Tu ergo* oÿfodMU *pedam meam* d* *ftmtn tuum pofi*

*ftrvahtii, âmuoàdtiur te voHj oant nofcu· fipun , & drcuutadttii carnem preputii vtfiri, **fi* fit**** fuderit inter me, ip vor : it^uu ıAo dierum circumcidetur in x<ob>i : omne méfiai·* fateai m *generntionibut ntfirit tam Ocmacultu* fswas *empritiui dmuuadcntr , tp futcututue vtfln: entfue paSum* meas *fedut aternum , mafeuhu cufut preputii caro anumafe non fuerit , dMitur anima dia dt populo fuo , guia paAηîB meum irrimm fiât.* Ecce fandus stter-msm, ecce pa/him fempiternum inter Deum ex una pane, dt Abraham dc femen ejus in generationibus fui» poll ipfam , pane ex altera: nihilo minus Moyfes cum de Ægypto Ifrael filios educeret » tstm Aride a domino praceptam circumcifionem per annos quadraginta ob caufam labori» itineri» pratersrufit , non enim filu Ifrael leguntur circumdfi in deferto, fed poAquam co· Jofue •duxerat in terram promiffioma jraos Jordanon , ibi in Galgalis feu in colie preputiorum juxta preceptum domini eo· circumcidit . Jofae 5.

Itnn legitur i. Machabseorum a. quod Matbathfas cum fin fbcietaie , non pbflante quod dica fabbati fuiffet ua de lege natum , quam de lege fcripta , ftndbfinc preccpu , eossftitaefaot feilicet Judais quod non licebat fecundum team , ut pugnarent contra

Kx quibus dc quampluribos aliis exempli» veteri» legis . fatis manifefle colligitur , quod f «* -»»— fi fjmagog· Judaorum , vel ejufaem puber- » μ ζiΓi« natoribns, , vel alii· particularibus licuit, ftatuta , ordinationes. dc ceremonia» ftatuere . ζΣ» dc ea certis dc ratioaabilibas caufis etiam diviaam legem interpretari. dc ex hoc immutare aut tollere, five fafpendere pro tempore l multo magis hoc licet dc licebit ecdefia catholica . dc ejus univerfali pontifici papa , feilicet qui totius ecdefia curam gerit , qui non efl minoris aufloriutw in populo Chrifti , quam fuerit Moyfes in populo Jodao Crum , maxime cum ipfe Chriftus indefedibilem affidentiam fui dc Spiritus fandi ecclefin catholica promiferic, dicens de loquets» apoftolia. *Eat ego* eotycmn *fini effet ad confinamatwttta fiteeh .* Et fimiliter eifdem loquens ΥΓπχ t. de affiftencia Spiritus fandi, Joannis 10. dicit : *Parecletui autem Spiritiu ftuBtu fuem mutet Pater in nomina* asm, *ille* ver dscefar mmm, tf· /lq>» *gtrtt votu onnt futantfur ducem* voter. Et ne quis aftimet quod apoflolis dc non faturis ecclefin re&oribus fit hoc didum, ideo Joannis 14. idem dominas dicit" *Ego* mgafo *Patrem, <P alium Paracletum dedit Utiii ut «*>* near vah/asm m *aternum , Spirituel vtritotû.* Poteft igitur ecdefia catholica ftatuta dt ordi- D nationes facere , prefer ea qua in lege Chrifti exprefie continentur , dc etiam ipfam legem Christi interpretari , dc ex certi» dt rationabilibus caufis , pro locorum dt temporum varietate preccpu ejus dc ordinatioom fufpendere , tollere , aut immutare pro tempore, quod tamen nufquam faltatn efl , quia nunquam preceptum in virtute aut iu fubflantia ufquequaque ab ecdefia fublatum efl aut Immutatum : dc ex hoc concluditur, quod fi etiam communio utriufque fpeciei faiflet de precepto Chrifti, quod tamen nullo modo conceditur, quia nullo modo verum est, ipfam eo· defia catholica ex certis caufis poouflet immutare aut tollere , multo magis quam Moyfes E circumcifionem vel Machabsri fabbatnm , quu tam ftrfelifame divina feg· obfervari mandabantur , dc ritum unius fppdel ftatuere . Et hac ratio in materia omnino convinceret adverfarios, fi convenirent nobifeum in acceptione , quid est ecdefia catholica . quia nullo modo auderent negare preeminentiam legi· evangdica dc ecckfia catholica ad iegem Mofaycam dc fynagogam Judaeorum.

Sed jam ad ea qua ecdefia catholica Chrifti in preteritum fecit, ftatuit dc ordinavit , oculos dirigamus , ut preteritorum memoria

ANNO c «aisti «M».

.mentem moveat noftnun depolientibus dc fo-Au font,gradus magiftrale· dt dortorales in obs-
rer* cogitare. In primis quidem manifieftum
eft bibliam , qu· eft fimdamentum totius 6-
dei noftr· , dc ecclefiaftic* difoiplirus, robur
dc aurtoriatem accepifle ex acceptatione dc ap-
probatione ecclefie univerfali· , fecundum re-
parationem dc innovtionem Efdne ferib®
magni facerdocis, cujus innovatio per multa
tempora ante Chrifti adventum fuerat, per fy-
nagogam Judaorum acceptata dc approbata .
Infuper manifeftum eft multo· in eodem vo-
lumine fibros contineri , qui apud Judico· in
aurtoritate non habentur, fed inter apocry-
phot computantur . Qui tamen apud nos in
eadem veneratione dc aurtoritate habentur,
ficut & emeti , & hoc utique non nifi ex B
triditione dc acceptatione univerfalis ecclefi*
catholice, quibus contradicere nullo modo li-
cet pertinaciter .

Infuper cqm multi evangclia fcripferint, ut
habetur diftindtone 1 $. in decretis , utpote ,
Bartholomcs , Nicodemus , dc quamplures a-
lii, de quibus diflum *eft* in fupertoribus, ta-
men ecclefia catholica omnibus aliis fpretis ,
quatuor tantummodo acceptavit» approbavit dc
tn aurtoriute atque in fumma veneratione ha-
bere voluit. Et ,quod prodirti libri divine
legis tam vereris quam novi teftamenti aucto-
ritatem ab ecclefia habeant > patet per egre-
ghim dortorem Auguflinum contra Fauflum
αX'"µl<7 h*reticum ita dicentem: Noftrorum librorum C
ñj™' aVi luâoritas ex gentium confenfione per fuccef-
•t <·?■ s' lores apoftotorum conciliorumque roborata vo-
.Xtli bto adverû eft . Et iterum ! Non crederem e-
vangelio, rifi me ecclefi® catholica auflori-
tas commoveret . hem : Quis 14. epiftolas
Pauli in aufloritate habendas ftatuit, dc quis
quintadecimam refecavit ? Nam dc unam Lao-
dicenfibus fctipfit, de qua iplemet apoftolus
facit mentionem Coloft 4. cap. In fine ubi di-
cit·. *£t ea qua Lvdicenfiun e/1 vobii legatur.*
Similiter cum apud plures dubium fuerit quis
eam qu* ad Hebnros eft «piftolam fcripferit,
quis eam adfcripfit Paulo apoftolo? com plu-
res etiam ejufdem cpiftola Vi Scnccam legan-
tur , quis eas removit , ut non cum ceteris in D
aufloritate haberentur ? utique h«c omnia
auctoritate fotius ecclefi* gefta funt , cujus e-
tiam auâoritas epiftolas canonicas , artus apo-
ftolorum dc Apocalypfin Joannis inter cano-
nicos dc divinos libro· haberi voluit, flatuit,
dc ordinavit.

Item cum plures bibliam in Latinum tran-
ftulerint, five de Hcbr«o five de Grrco, fo-
lius tamen noftri Hieronymi gloriofiflimi tranf-
latio ecclefie aurtoritate antefertur. Cum igi-
tur omnis noflra auâoritas in affirmanda ve-
ritate catholica dc adverfa falfltate confutan-
da ortum habeat a fonte factarum feripturа-
rum , utique multo fortius habebit *ab* ipfa
ecclefia catholica, qu« dc ipfas feripturas fa-E
cras tradidit, dc flatuit in aurtoritate haben-
das. Pneterea glofla ordinaria fuper totam bi-
bliam, libri fanâorum dortorum , Ambrofii ,
Hieronymi, Auguftini, Gregorii, di aliorum,
togas civiles , decreta , decretales , dc omnes
•h* feriptur· » qu* inter Chriftianos in au-
rtoritate habentur » noo aliunde habent au-
rtonutem , nifi ab ecclefia , de in tantum ra-
ient quantum ab ecclefia probamur , aut
falsem iuftinentur, aut permittuntur . Infuper
aurtoritate ecclefi* univrrfitates dc ftudia funda-

ni facultate ordinati dc coocéfi*funt la eifdem. ***2,

Denique quanta circa fidem ecclefia ftatu··
rit vel ordinaverit, vd pro infellibili verita-
te tenenda mandaverit, manifefle liquet. Nam *££,**££
licet ex feripturis fanrtia conflet efle Triniro. fcy
um in divinis, tamen quod finguli in Trl- ·£µ"
nitate exiftentes . perfixus nmninentur, hoc
ecclefia catholica ordinavit dc ftatuit. Infuper
quod in Chrifto non fint du« perfixus, ut""t·'**··
quidim hcreticorum pofnerunt, cum ex fcri-
peuris maaifefte non habeatur, hoc per do-
flores fuo· ecclefia declaravit. Similiter, quod
mater Chrifti, rqaicr Dei diceretur.

Item nufquam in canone fiens feriptur· .
repetitur , quod parvulus recenter beptiaatus.
qui nec corde credit ad juftltiam , nec ore
confitetur ad falutem , inter fideles dc cro-
dentes computetur , dc nihilominus ecclefia
lta determinavit. dc ftatuit , quod fi quif-
quam negare hoc aufus fuerit, apertus uti-
que judicabitur hareticus. Unde Auguftinus
de verbis apoftoli, fermone 14. Ubi ponis
m parvulos baptizato· ? proferto in numero
» credentium . Nam ideo ex confuetudine
t» antiqua canonica dc fiindatilfima , parvuli
baptizari fideles vocantur . Et infra : Inter
credentes baptizato· parvulo· numerabis .
nec judicare ullo modo aHter audebis , fi
non vis apertus efle h*retiens ergo ideo
habent vitam sternam , qnia qvi credit
» habet vitam «ternam . Nolo ets fine ills
» fide , dc fine ifto facramento hujus fidei »
promittere vitam «ternam . Ft infra: Ra-
tiocinationes eorum , fcilicet Pelagiaiiorum >
w adhuc videntur compellere, fed aurtorita-
·» t· reprimuntur ecclefi* , ne non dicam
·» fputis hominum obruuntur, fed >piorum
m infantium lacrymis tamquam fluvio per-
» trahuntur ! dc fic patet quod ecclefia Am-
davit ibi fidem,' qu* ex canone fcripturis
non habetur .

Item nulhis canon biblis «e docet, quod
fi aliquis mortuus fuerit » fit non crediderit »
quod talis falvetur . imo habetur oppofitum,
Marci ultimo: *Çut creMeru & bafti^atus fve-
nt falvut erit , qaà ven hou crejidenf , d&-
furiabitur* ; flt nihilo minus fides ecclefi* fta-
tuic , ut quilibet fidelis firmiter credat. par-
vulum baptizarem, etiamfi ante ufnm ratio-
nis moriatur , ûlvari . u Undç Auguftinus , &
» ponitur in capite 15. quasadone 1. capite .
» Firmiffime, ubi fic habetur : Parvulis ve»
» ro qui necdum propria voluntate credere ·
w nec poenitentiam pro peccato, quod origi-
» naliter trahunt , agere poflunt i facramen-
» tum fidei » quod eft fanrtum baptifma .
» quamdiu rationis cm eorum capax efle
« non poteft , fufficere ad falutem. Item foh
auâoritas ecclefi* conftituit ut compatres in
baptifmo parvuli fidem pro ipfo rcfpondeaut
loco ecclefi* , dc quod fides ecclefi* ftifficit
parvulo fic baptizato# quamdiu ad «tatem non
pervenerit, ad falutem. Et fic aurtoritas ec*
clefi* nobis inftituit , ut parvuli per aliorum
pedes ad fidem veniant , per aliorum corda
credant , per aliorum linguas in beptifino re
fpondeant dc fidem confiteantur . Unde Augu-
ftlnus in libro 3. de libero arbitrio» fle habetur
„ de confecratione diftinâione 4. IHud perferi, c* »·
tari homine» foleot. faoramentum baptifmi
#, Christi quid profit parvuht «mud eo accepto **
ple*

* pleramquit moriuntur, priufquam ex eo AWWO «mist i w quidquam pocoerastf cognd ccr· : quare ûh fertur , ſt hoc ccckfi· commendat faluber» rima audoritaa » nt ex «o quifque fentiat o quid fibi profit fiia fides» quando in alio* rum quoque benefido, qui propriam nonw dum habeat potcftatem , commoda fit.

Infuper nufauam legitor ia fieri* literis quod apoftoli fymbolum minus, quod in diverts horia diurnis filentio dicitur , compofuerint aut fecerint, vel in duodecim articulo· diffinxerint, fit tamen fideles tenent dc credual, imo & nominant ipfum fymbolum apoftolicum; dc boc non nifi audoritate ecclefia, dt fpecialiter concilii Nicaeni, cujus etiam audoritate articulas de defixnfu Chrifti ad infero· tenetur, dc firmiter creditur . Ipfum etiam facrum concilium Nicsnum 'fecundum dt majus fymbolum edidit, in quo plurima fidem concernentia declaravit , quod dc publice dc aperta voce ubique in eundis ecclefus catholicis dicitur dc cantatur, cui poſtmodum articulum de proceffionc Spiritus fandi a Filio ecclefia addidit » cujus audoritate etiam fymbolum Athanafii in divinis officiis canitur . Quanta vera ecclefia catholica de his qu* ad fidem pertinent interpretata- fuerit, declaraverit ,*expofoerit, mar.ifcftat confutatio innumerabilium herefeon, ad quas enumeran-C das non fufficeret tempus, nec *tacitus*, *ad* fcribendum , nec lingua ad narrandum valeret , in quarum confutatione tot veritates fidei elucidat* , manifeftate & aperte fuere, que prius latebant in operto, quot fuerunt hwrefes confutat*.

Sed jam defeerdamus ad ea, qu* eadem catholica circa divina prccepta facramenta im*■· mutaverit. Etenim licet in lege veteri prohibita fuiffent lege divina im. i^ines vifibiles . nedum ipfius Dei , fed quonimeumque fandorum hominum › nec'ftle poft In feripturis five veteris five novi teftamcnti concerta licentia eas fadendi aut fabricandi reperiatur , nihilo minus ecclefia' catholica edoda a Spiritu fando , nedum permifit , imo (latuit dc ordinavit , ut venerabiles imagines Chrifti , gloriniiflitnz fu* matris , dc ceterorum fandorum fierent, quibus manuduccrentur homines ad meraorardum & recordandum gefta & fada domini noftri Jefu Chrifti , dc aliorum fandonun , ut fic excitarentur ad eorum imitationem , dc ut eorum f*pius implorarent pro fc fuifquc , vivis & defundis , fuffragia & auxilia .

Infuper licet dies fahbati fuerit ftridiftime ad oblervandum dc cuftodiendum prxeepta & mandata , ut patet Genefis a. capite, ubi legitur quod poft creationem fex dierum certavit dominus dic feptimo ab omni opere quod patraverat, & benedixit diei feptimo, atque in lege feripta poftmodum in legitimum fempiternum conflituerit fub diverti poenis diem hunc feptimum a eundis generationibus celebrandum obfervari. Ubde & colledorem lignorum in die fabbati mandavit dominus lapidibus obrui, ut pate: Numerorum 15. dc ɛo firmiori ratifies done fu* conftanüiTim* vontatis, dc pro dihgentiori cuftodia fpeciali munimine confignxvit hoc pnteeptum, dicer.s. *Memento ut £em fabban finfhfices.* Nullum e-

Anim aliorum praccpcorum tante memori* fi- ——
gno coafigntfvtl: qui dies magna fub cuftodia & religkfi* obfenratiooe femper habitus fuit dc cuftoditus, etiam tempore apoftolorum, dc longe poft obfervstuS, dc nihilo minus propter reverentiam dc beneficium dominica réfurredionis didos dies fabbati ex fola confuensdine ecclefi* univerfalis fuit In diem dominicum commutatus , preset audoritatem cujufenmqüe feriptur* ûcne veteris vcl novi teftameftti.

Item dominus pntcepit Exodi 11. In legi*- t* limum fempiternum, quatenus fidele populus tiMM pftdeles* celebraret pafcha domini ad vefperum diei 14. mentis prima, quod prteceptum etiam cedefis catholica per multa tempora poft obBfervavit: tandem Spiritu fando duce, fine cujuicumque feriptur* audoritate predidum ritum , quoad tempus, propria audoritate permutavit, taliter ut nunquam pafcha noftrutft cum pafcha Judcorum coïncidât, & femper In die dominico celebretur . Item ut fupra habitum eft , In principio licet circumcifio in lege fuerit ftndiffime mandata obfervari› fuentque ipfe dominus nofter Jcfus Chriftus clrcumcifus, dc omnes apoftoli , 5c etiam poft afeenfionem domini fuent obfervata , nihi'o minui abfque alia aufloriure feriptur* apoftoli eam immutaverunt audoritate Spiritus fandi ecdefiam dirigentis & gubernantis , ut habetur Adorum t«. ubi dic.t Petrus: Quid *tentatis* importer^ *jugum fuper cervicem difcipu~ d neque patres nofin neque nos potitare poliumtu, fed per gritiam domini nofn Jefu Chrifii credimus fnlvari quemadmodum et ilii.* Unde & infra (latuerunt apoftoli omnino eam debere tolli, feribentes epiftolam ad fideles, qui erant Antiochi* , per manus Pauli dc Bamab* dicentes · *Pi/um ef Spintui fanO· (p nobis, nihil ultra vobts imponere oneris quam hac neceffana* , d'c. Ex quibus manifefte oftenditur poteftas ecclefi*, & veritas indefedibilü In his qu* fidei funt dc neceflitatts ad falutem : dc Paulus ad Galatas v poet decretum & statutum apostolorum alt *: Si circumcidimini, Chrifus vobis nihil proderit,* ubi apparet totalis Dablatio, imo annihilatio circumcinctus. qu* debuit fub pcena mortis lata ab ipfo domino. aeternaliter obfervari.

Item innumer* ceremoni* erant In lege veten prxceptx celebrari a domino, quas apo-■«"■<»■»- stoli post & ecclefia fustulerunt ex certis &ΣΣ.v,w," rationabilibus caufis . Item videamus mutationes fadas circa praecepta Christi dc facramenta. nov* legis , & primo circa facramentum baptifmi, quod ipfi circumcifioni in nova lege fuccedit. Nam dominus noster fefus Christus afeenden» m c*luri , præecpit apostoli» dicens, Matthei ultimo : *Pe docete omr·et gentes , baptizantes eot ir. nomine Putris eè ftlti & fpiritus fanüi ,* In quibus verbis dedit eis Ede limitavit formam baptifini & in perfona eorum toti ecclefi*, & tamen non post longum tempus , ipfi apostoli dc ecclefia , dimittendo didam formam, *in nomine Patrir,* dcc. traditam per dominum , baptizabant tantum in nomine Christi , dicenres : Te baptizo in nomine domini Jefu «Christi. Cum autem boc nomen Jefus Christus dicat unam perfonam tantum duarum naturarum , h*c autem ncmina , Pater , & Filio* . d< Spiritus fandus , dieant tres perfonas in aoa natura tantum , patet maximam effe differentiam inter has duas

fOT-

formas baptifml, follicet, *ia momina Patris fi* /Ut *Spiritus faatU, St, ia nmaiat Jefit Chrifit* . ac ficet fecundum rem At eCaadem Idem fit bapcifmusi qui fiehat primo, At anne in nomine Patrie Ac Filii Ac Spiritus Andi, Ac, In nootine Christi, tamen tanta videtur effe differentia,. at fi quis none in nomine Chrifti baptisant, non baptixaret, ut didt fandus Thomae tn tertia parte.

ANMO cnxxvrt MM

Nec pratermittendum est, de mutationibus fodis ia ecclefia, hoc Aeramentum baptifini tam quoad tempo· baptuandi, quam quoad anatem beptinndorum , quam etiam quoad perfonas qûn pofint hoc uefamcnram miniſtrare. In principio enim hujus Aeramenti baptizabantur folum illi, qui per fc fciebant fidem interrogati refpondere. Said poetmodum, ne parvuli Ac alii ufu carente· rationi· , fubeflent periculo damnationis, ecclefia providit circa eorum baptifinum . ut etiam fuperius tradatum est. Tenuit etiam ecclefia pro statuto , quod prater vigilia· pafchatis At pentecostes nullo modo folemnis haptifmu· celebraretur , omnefque ad proditias vigilia· , exclufo neceflitatis articulo , baptiaandi fervarentur. Porto nec cx dodrina Christi Ac evangelii , nec etiam ex dodrina alicujus apostolorum habetur exprefle , quod aliquis habeat potestatem baptitandi exceptis ecdefiasticis , quorum statum prnfigurabant apostoli, quibus totis ditium est , *Ite baptizantes,* &c. Ac nihilominus in neceflitatis articulo mares Ac femine, Pagani , Judni , Ac hcretici poffunt baptiUre, dummodo fervent formam , materiam , Ac intentionem ecclefi· : unde hoc i* certe quia fic declaravit ecclefia, fic ordinavit, Ac quia fic ei placuit fuam audoritatem omnibus communicare in neceflitatis articulo.

Item non modica mutatio etiam in facramento mxrimonii fecundum fucceflloncm temporum audoritate ecclefie foda ist. (Nam in principio fua institutionis erat illimitatum, ita quod mafculus Ac femina , uterini Ac germani, poterant legitime matrimonialiter copularl , Ac post aliquam multiplicationem humani generis ordinatum fuit , ne in prima linea confanguinitatis contraheretur, deinde postabundantem multiplicationem, ufum hujus ardando Aeramenti, ordinatum exstitit, ut noo in propinquiori quam quinta linea conianguinitatis poffet matrimonium contrahi : ex quibus patet quod certus ufus facramentorum conceditur paucitati hominum , qui tamen multitudini ex certis caufis denegatur. Et fic potuit effe , imo ita fuit , quod in primitiva ecclefia , quando adhuq.homines pauci erant Christiani, dabatur eucharistia (aeramentum fidelibus populis fub utraque fpecie , quibus multiplicaris propter fiepe enumerata pericula , quod paucis concedebatur , nunc multitudini denegatur.

Item quamvis Deus in lege natura, quando hoc matrimonii Aeramentum instituebatur, statuiffet , quod unius viri tantutbmodo una effet uxor, Sc e converib, prout patet Genefis a. quando Spiritus fandus dixit per Adam: *.Relinquet homo patretn fuam & matrem fuam & adharebu* tuori *fua :* fequitur; *& entai jfata* m *carne* tme: nihilo minus hac lex mutata fuit in fandis patriarchis , ut patet in Lantech , qui primus fimul duas uxores habuit, in Abraham fimiliter , & Jacob, in alii· et-

A iam fob lege constituti· , la ‹pdbut fex vera· *uxorum* phiraJirarem videtur approbari·. Sed lega nova , te qn perfodio evangtliea txpriaairer, mutam eat lex nuptiarum aeque asatrimostii , Ac rednda ad priorem ta·tiratioaem Ac hawmtiatsm , «u unus uni, At • converfo, tantummodo conjungantur te figura Christi Ac ecclefia unica fponfis , de quorum matrimonio ait apomohas adEphefio· V SacnuMWam toc, fodicet matriasonii, megwMX qf, *fit» totem ia Chrifio fi ecdefia* . Hanc autem radodionem ad pristinam statum nullo modo legimus redudam ex quibufvis Acris litari·, nifi ex statuto Accoafuetudine ecdefib, nec audebit quis dicere quod B tempore legi· natur· Ac legis Mofoic· nort fuerit in hominibus verum matrimonium, aut quod ipforum fuerit aliud (aeramentum matrimonii a Aeramento legis grati·, propter d>dnm Christi in evangelic loquentia de hujufmodi faefomento: *Quod Deus conjunxit, homo non feparet.* Etenim facramentum matrimonii, Ac facramentum pernitentis in lege naturali fcilicet, Mofaica Ac evangelic· locuid habuerunt , quamvit in ufu fuerint multipliciter immutata .· Item pracipitur 15. capite Deuteronomii , quod habitantibus fratribus germanis fimul , uno moriente abi^ue liberis , uxor defundi alteri non nubat, fed accipiat eam frater ejus , ut fufeiret fratri fuoftmen, quod C in nova lege ad aliquod tempus fertur perduraffe, qu‹ tandem lex nulla adhuc feriptura promovente , per ecclefi· confuetudinem Ac statutum fublata est, quibus statuitur Ac prohibetur quod fponfus non poffit contrahere matrimonium cum aliqua confonguinea fponfis mortue ufque ad quintum gradum confanguinitatis exclufiv·. Item falvator noster dominus noeter JefuS'Çhristus, Matthsi 19. accedentibus ad eum raXrifiris ad ipfum tentandum, Ac ab eo qusrentibos , Λ' *licet homini dimittere uxorem fisam quacumque ex cmsfa ?* ita refpondit: *Quscumque fimiferit uxorem fuam nifi ob catsfam fornicationit, & aliam duxerit, machatur: St* nihilo minus fonda ecclefia Ca- D tholica non folum ex hac eanfii , fed ex pluribus aliis permittit Ac ftelt rationabiliter divortia fieri , ut petet in frigidis Ac maleficiatis, de affinibus, ex caufis hnrefis, Ac pluribus aliis caufis. Ecce quot At* quante mutationes circa tam magnum Ac neceffarium A* cramentum audloritate ecclefi· contigerunt.

Item in Aeramento ponitenti·, quod ab Adam in paradifo incepit Ac debet durare uA que ad confummationem fieculi, fimiliter mutatio magna foda est fecundum fucceffionem temporum. Nam cum confcffio fit pars principalis poenitentia, tempore legis natura ad eam tantummodo Deo faciendam mentalités tenebantur : fuccedente vere lege Mofoica , E ultra hoc homines obligabantur ad conftfiionem ceremonialem extrinfecam, prout per aliquod facrificium homines manifestabant fe hoc vel illo peccato deliquiffo, ut habetur Levitici 4. Ac 5. ut habetur eodem libro 16. focerdotes pofitis manibus fu capar hirci, o mnes filiorum If ntur iniquitates.· fed adveniente legis, etiam confieffionem lem de univerfis cogitationibus,

bus clare diStindeque foetendam ' institut ecclefia facetdoti audoritatem Ac jurifilidio-

,4**°

awwo cnatsn HJJ·

ANHO CHBISTI UJ>-

Mb hshsmi, la Acrsto , ao· at homini, but peso· pcnc^isado de msndattao Acsnio· t i. µ qnoqoo modo Agno aoc verbo prodat fotam fic fccret· de anricuhritsr fieri debeat Acerdoti , nuBa de fcripeuris Acria habetur traditio, nifi quantum adfic agendum Spiritus foaÂna movit & direxit aectefiam, qu· ni* hilo mfaos crigtaatttar fondât A ta auAorita* te clavium, qua ipfi ecclefi· ab ipfo domino tradit· foot, dicente Petro: *ΓΛί foto cl··* Et Joannis micntMur «m , *peccotn* ré-Bdnditur, fnamm rwmnrrifo *retentu fis*:* quia igitur Accnfotss habpnt remittere peccata, utique oporte» m agnofcant ea, fic fic Spiritu Ando duceote fonda ecdcfia confeffionem « ut ynsmittitar » focretam ftatuit A ordfoevit.

Item drea Aeramentum ordinis videtur ecclefia addidifle « Nam in primitiva ecclefia erant 'duo tantummodo ordines, diaconatus , feiltoet, & Acerdottam.'Etfecundum beatum Hieronymum idem tunc erat epifeopusfle facerdos, quoad nomen · non autem quantum ad rem, quod tamen nunc non efl. Item circa Aeramentum diviniffim» euchariflis multa videntor addita vel mutata . Nam forma qua caUx confecratur , in nullo cvangeliftarum in propria forma verborum repetitur , fed videtur, per ecclefiam ex omnibus didis cvangeliftarum compilata , fle in ea funt aliqua addita . Etiam in confecratione hoftic ecdcfia addidit hanc dldioocm , Enim. Ceterum Chriftus inftltuit hoc Aeramentum , fle miniftravit poft ccenaqs, fle tamen ecclefia immutavit , flt ordinavit ut non nifi a jejunis de mane celebraretur flt miniftraretur , nifi in neceffitatis articulo. Imminente etiam errore de obfervatjone legalium , leo papa prdinavit, ut pro tempore in fermento eoo* ficererar, licet Chriftus confecerat in aaymo, ad quem ritum poftmodum, ceflante ditio er-D rore , ecclefia reverta eft. Denique ecclefia erdinavit ritum fle modum ad boc Aeramentum celebrandum cum talibus orationibus, epiftolis fle evangelist, fecretis. myfticis fignis, veflibus Acris dr vafis confecratis , in ecdcfia, in altari, cum luminaribus, cum affiftentibus, flt aliis qu· pro devotione fle folemnitate tanti Aeramenti fiunt, de quibas per fingula difcurrere longum effet.

Item ia pluribus qua apoftoli ftatuerunt , fecundum temporum focceffionem flt temporum varietatem fecla eft mutatio . Nam apoftoli in concilio $. Hierofolymis celebrato , quod habetur Adorum r-^ foblata circumcifione , & omnibus quodammodo ceremoniis veteris E legis, ftatuerunc ut fideles deberent tantummodo abftinere ab immolatis fimnlacrorum , Anguine , fuflôcato , fle fornicatione , & nihilo minus ftatim pofl pnsdidqm fublationem circomcifionis Paulus apoftolus circumcidit Timotheum qui ex patie Gentili natus faerat, propter vitare fcandalum Jodcoram, gui erant in illis locis , ut habetur Mtorum 16. Infuper hoc didum concilium de ceffatione legalium, apoftoli flt fertiores qui erant Hierofolymis, adveniente Panto, propter fcandalum dominus noster Jefus Christus magister fle exemplum omnium aduum ecclefi· , in affumptt humanitate fuas fandiflimas constitutiones, *& fua* precepta , juxta qualitatem semporum pro informatione ecclefi· irnmu-

nias Iqgataa, flt voluerunt , ot Paulus afeeodens templum , purificaret fe flt Andificaret tamquam ambulans flt cuftodiens legem , ut habetur Adorum ai. Et post pnedida etiam ex ipfis prneepeis qu· per apostolos tradita erant fervenda , quaedam conraetndo ecclefi· immutavit. Nam ex predidts quatuor , primo flt quarto manentibus illafis, de non edendo de immolatis five idolothytis flt de cuflodiendo fc a fornicatione , fecundum flt tertium mutata font , quia flt Anguinem edimus fle fufiocatum . Item Paulus apostolus dicit : *Oportet epifeopum unius uxoris virum* in quibus verbis pnteeptum apostoli in-

• Quantum ad ea qua funt de neceffitate » Aeramentorum fle fidei , nee ecclefia nee • papa potest difpenAre, fed in aliis qu· funt v de institutione apostolorum , cum ecclefia ‹♦ nunc habeat eamdem potestatem statuendi • fle destituendi quam tunc habuit , potest • pereum qui primatum tenet in ecclefia, difpenAre: quapropter & Lucius papa difpersuvit cum Panormitano qui erat bigamus.

Item Anda mater ecclefia docuit fignmn facratiffima crucis in fronte depingere , ipfe docuit in eodem figno benedidiooea fieri A* cramentorum flt coufecrationes, pro defenfione flt contra infidias malignorum fpirituum Al flt aquam benedicere , flt ea infonul mifcere. Ipfo docuit fontes baptifmatia benedicere , pro congregatione fidelium , ad Aeramenta percipienda , ad dodrinam divinam audiendam , ad divina mysteria peragenda , flt laudandum Deum fpecialiter ecclenas febricari, coemeteria ubi fideles fepelirentur, dc exequias mortuorum facere fle omnem alium ritum ecdefiasticum adinvenit, quem per fingula explicare dies' nobis potius deficeret , quam materia dicendi. In quibus immutationibus faciendis , Anda mater ecclefia pro locorum , temporum , flt perionarum varietate exemplum habuit a Deo, flt a Christo domino . Nam licet fides confiteatur Deum efle omnipotentem , omnifeientem, sternum , iovariabilem , fle omnimode incommutabilem , ipfe tamen immutabilis fit immobilis fecundum exigentiam fle diverfitatem temporum , fle varias leges dedit ut aliter homo in sutu natur· , alifer in tempore legis , fle aliter in statu grati· Alvaretur ; non quod tunc effet alia fides quam nunc, fed una fle eadem , per quam omnes justi ab Abel ufque ad ultimum justum Deo placuerunt , quia fecundum apostolum, mm *fides,* unat· *baptifma, unus Dfus omnipotens,* & ita licet femper eadem fides manferit , ceremonias fle protestationes fidei ipfe Deus immobilis & invariabilis fecundum varietatem temporum variavit.

Ipfe etiam dominus noster Jefus Christus magister fle exemplum omnium aduum ecclefi· , in affumptt humanitate fuas fandiflimas constitutiones, *& fua* precepta , juxta qualitatem semporum pro informatione ecclefi· irnmu-

Qvj*,» ·*· * *▮TkM* ▮ A

F

n immutavit. **Nam** ut hab^ur Matth. Io. Marci ciiun ?' I;Uce 9· dominus Jefus Chriftus mittens i«h 1 ftios difcipulos ad praedicsndum, precepit eis ut non haberenr'facculum neque peram . Ac funditer jracepit eis : Zn *viam penitum* we *abienttf, in ctvttairi Sd^mritanmum* nr *antravennt.* Nihilo minus , mutata conditione tetnrxirum , Ac ipf^ domirius mutavit fua precepts Ftenim iflante. paffionis tempore , quo cum o^rtebat fua prrfenti» corporali fuosre-liquere difcipulos. plurima exempla relagav>t. Nam l.ucx **ii. an-** *Quand» mfi* **wi** *fine ficrth & fine per», numquid aliquid defiut vo-*? Heiponddrunt *Nihil* . Tunç Chriftus dimt eis ; *Mwc antei» Ar-> vobir ,* **f»** *ficrulwn . tollat, fimtliter (fi perm* , Ac poft refurrettionem fuam afeenfurus in oelum , quos ante paffioncm fuam tantummodo ad Judeam miferlt . mittit in Univerfum mundum, dicens Marci ultimo: *he* in *mundum uruverfii'n . <fi predicate euangelium omni créant'»*, **Ac** firriliter Matth. ultimo ira *Docete oeinai pentes bartiVcntef* **»». Acc. His nimirum exempli* divinis, Ac < hrdli hominis, bnfla univerfalis ecciefia edotta . nihilo minus **a** Chrifto **Ac** M Spiritu fantto diretta , cum fei.it nihil velle Deum nec Chriftum dominum nifi falutem noftram , Ac omnia pricepta . ftatuta, confilia, Ac aha ad hunc unum dc folum finem ordinari , prxdittas mutationes , variationes , flatura , ceremoniis fecit , Ac Patuit & ordm.iv.". Si igitur ecciefia catholica tot Atlanta, dutta At diretta s Spiritu fantto fecerit , in pretetitjm fbtuerit . & ordinaverit . jufte , fan-*De* . rationabiliter At fine reprehenfione , ac etiam in dic inis Chrifti & apoftolicis pr.vccptis mutationes . & interpretationes fecerit , qui» tam infimus & hebetis ingenii audebit affercre ecclefiam . ex rationabilibus At urgentibus canfis . non potuiffe communitmem duplicis fpeciei mutare in communionem untus ? praecipue cum. nec fit de praecepto Christi . nec aliquod detrimentum incurrant non conficientes fic fumendo? Si enim immutaverunt apofloli formam baptifmi . quae dat cffentiam facramento. taliter ut fi quis nunc in Di .illa forma, ftua ipfi apoftoh baptizabant, baptizaret . non effet baptifmus < quanto magis poteft ecciefia mutare vel tollere unam fpecicm , qua fe tenet ex parte materia, At ex qua nihil effentia facramcnti deperditur , *nec* etiam fumentis gtatix ? Si tot A: tinta fatta funt tam circa hoc facramentum quam circa aha . auttontate ecclefiat . minim prefetto videtur, cur etiam circa communionem & ufum huius facramcnti ecciefia non potfit (latuere ut lie vel fic fumatur.

Ft fi quaeratur , qur , aut ubi , aut quo tempore , ante Conftantienfc concilium fuit duplicis fpeciei in unam auttoritate ecclefi® **fuis** mutatio ? Refpondendum eft fecundum E Aug ifimum, Ac habetur distinttione **i.** cap»t. *i.* fcclefiasucarum , ubi dicitur ; quod »· ccclcliasticarum institutionum quafdam ferix pturis, quafdam vero apostolica traditione ·» per fucceffores in ministerio confirmatas . » accepimus, quafdam vero confuetudine ro» boratas approbavit ufus, quibus par ritus , ·· Ac idem utriufque pietatis debetur affe„ ttus. I t infra , enumeratis plurimis , de quibus auttor Ac locus At tempus ignorantur , fubjtingit hxc Ac aha in hunc modutn non

A* pauca·, nifi tia tacita ac mystica traditf*. m ne a patribds ecclefiastico 'more , & reve- CSUUSTI * rentiori diligentia funt in mysteriis obfen· w vata magis filentio , quam publicam feri» pto . Gupifmodi funt immutuio (abbati Ac pafchalis fiatis itatis , crucis figoatio , aqua At falis beaedittio , multorum praeceptorum Ac ceremoniarum veteris legis immutatio t multa quoque que nunc in ücrificiis fiunt , ut & forma confecrationis calicis , benedittiones fontium . baptifmatis Ac moka hujufmodi . quibus foil confuetudo **^niverfslis eOclefi* «uttorjtStem tribuit , **Ac fic est etlam** communio **unius** toeciei **cujus immutationis At** auttor~A℃ temppas **Ac locus ignorantur, Ac uf**fcque ad Constantienfe concilium , fola ei rationabilis confuetudo At fandiorum dottorum comprobatio auttontatem /praebuit, quam postmodum compellente adverûrioruœ instantia, idem ûerofanttum concilium approbavit. Ft ut postmodum , non ut confuetudo tantum , led ut statutum A< ordinatio ecclefi* univerfalis veneraretur , ad laudem omnipotentis Dei , qui <si benedittui in fecula fisculorum .

Ultimo vero At finaliter pro facili At manuali folutione diftarum aufloritatum Ac aliarum quas pro fe adducunt adverfam , notande funt diligenter feptem regula quar liquuntur . Primo itaque feiendum , quod quamvis *t***·· mmplures aueloritates ûcra feripri ra At etum fanflorum loquantur indifferenter de commu- ·"■· mone fub utraque fpecie, panis fcihcct, Acs· ru·» **vmi**, non tamen pretendunt pneceptum , **nec** dicunt , hujufmodi communionem fub utraque fpecie quoad laicos **effe** de neceftitate **fa**lutis, vel de praecepto Christi , Ac fic omnes hujufmodi auctoritates adducuntur per **eoa** frivole Ac impertinenter, nihilque contra catholicam veritatem concludentes , cujufmodi funt auttoritate» apostoli **t.** Corinth, **ii.** que indifferenter loquuntur tam de ûccrdotibus conficientibus, quam laicis t in quibus tamen nullufn prreeptum exprimitur , ut plene patuit loco fuo , dum do ipfis fuperiu* ageretur in fpeciali .

Secundo (ciendum , quod auttoritates tam »·****· facre feriptura, quam etiam dottorum multorum , facientes mentionem de communione fub utraque fpecie continentes in & prreeptum vel vim habentes proroepti, ut in pluribus loquuntur, Ac funt intelligent!* de facerdotibus facrificantibus , quorum est conficere hoc facramentum , Ac fub utraque fpecie fumere propter perfettam fignificationem Ai reprefentionam dominica paiBonis, Ac mortis, fpiritualis reiettionis complete . Ac' aliorum que in hoc facramento reprefentantur . non autem de communione laicorum , quorum capere Ac fumere est folum propter efficaciam, Ac non propter reprefentationem , cujufmodi **est anttoritas Christi, qui iolis apostolis, quos in facerdotes instituerat, ptvcepit ut hoc fa***cerent* **fub utraque fpecie in fuam commemorationem . Hoc modo etiam intelUgitur caput papa Gelafii , Comperimus: de quibus in locis fuis dittum fuit fuperius.**

Tertio feiendum, quod auttoritates ûnttorum. ft qua forte funt loquentes de hujufmodi communione **fub utraque fpecie, restringendi** funt **ad** tCmpns illud , in **quo mos** ille **in** «i.**cie**fu feryabaiur . **Confuetudo enim ecciefia qua** Tmi·.

-y» habait ex caufii rttionabili originem, fi-
aww -ve fuerit generali» fimpbciter in toraecclefia,
fi»·'*® Niqua lui P-*- notabili, urpote in ti-
na natione , vel.rtgno *(ire* **etiam in una** provincia , aut dioecefi . vim habet obligati-
nm legis & pnecepd , nec alicui particulari
fcienter licet contra, eam agere , aut ipiam f&a- fponte preterite in loco ubi communiter
■M*-·*· obferyatur: unde dicit AugnAinu» ad Cafula-
n num presbyterum (quod mos populi Dei «3c
h ir.ftitua majorum pro lege renenda funt : Ac
h ficut pnevancatores legum divinarum , ita
»» contemptores confuetudmum eeclefsaiUcarum
·» coercendi font . ·" Quapropter fi quis Intinctum in orientali five Graea ecclefia Contra morem ipforum in uymo conficeret, peccarct , ut dicunt dodores communiter , Ac e converfo fi Graecus apud nor ageret in fermentato , propter diverfam confuetudinem ecclefiarum .

Quia igitur Chriflus ita fub duplici fpecie difcipulis in ultima cena nnmlltavcrat hoc Aeramentum , multi fequentes hunc ritum tînueruat , At in , multis ecclefiis mdiftindc . quoad non Acrifidantes , habitus eft pro invariabili confuetudine, At pro lege ; nunquam tamen hec confuetudo mmiftrandi lai cis fub utraque fpecie fuit m ecclefia omnimode generalis, quia etiam tempore apoftoln»m legitur Adorum r. quod erant ptrfeverantes fideles in dodrina apoftolorum , At communicatione fradioms panis, Ac orationibus , Ac in fine capitis , quod erant tjdeles frangentes panes circa domos quotidie, quod utique de pane facramentali dodores inrtlligunt, Ac fpecialitcr magtfter hiftoriarum in hiflorus fcholafticis , ubi nulla mentio fit dc vino aut potu , nec eft vcrifimile quod in tanta' re ab hoc rittt ecclefia tam generaliter reccfliflet, nifi in aliquibus aliquo exemplo procedente dedi'do ex apoilolis Ac primitiva ecclefia › etiam rationabilibus Ac necefiaros caulis concurren<'bus.

Audoritate igitur loquentes fub pracepto de latcls , reftnngend* funt ad tempus, Ac ad ecclefias in quibus hujufmodi confuetudo pro lege habebatur , qm confuetudine ceffaiite > cedat obligatio huiufmodi audontatum A< vetitas , quia quclibet audoritas vera ex caufa tantum ; celTante caub ventatis ejus, cedat ventât Ac allegatio ejus, ficut ifta. C.hrtftus eft incarnandus , quandoque fuit vera . quia caufis ventatis ipfius erat futuri temporis quod nondum advenerat . fed |am . futuro pro tunc tempore adveniente , Ac Chntlo nato , cauta ipfius veritatis ablata eft , Ac per confequens ipia pro nunc remanet falfa , quia non eft vera ; Chriftus eft incarnandus . Cum igitur audoritates hujufmodi dodorum non erant vere , nifi ex confuetudine, vim legis Ac percepti habente , celTante co.ifuctuOinc , eorum veritas ceflabat Ac allegatio.

Et valde diligenter eft advertendum , quod nullus dodorum catbobcotuin per adveriario» allegatorum (Ac ita credo de omnibus alus loquantibtit de hujufmodi communione fub utraque) dixit eam indifferenter quoad omnes effe de pracepto Chrifti, aut dc neceflitate fiilutis , ia quod una fpecies non fufliciat fine alia: nec aliqua audontatum per adverfarium adduAarum didum praccptum Chrifti intendit quoque modo aut prétendit, E contrario autetn multi dodores catholici dicunt - munionem dtviniflim* eucharifiic non tonficientibus fufficere fub una fpecie, ut in fupe- >«u· rioribus o'iflidè oftenfum eft.

Quarto notandum , quo i sudoritares tam fa-<r* feriptur* quam aliorum dodorum , quae videntur facere mentionem «le fumptione hujus facramenti fub duplici fpecie , quoad laicos , vel indifferenter quoad omnes , duplici modo loquuntur, vel nomina reruni aflumente», vel nomina fpecierum . Exemplum primi, Joan. 6. ***Ni/i manducaverint cantem fihi homtnu ; & biberdit cfuf fanguinem, non habefittu vitam in vobtt***. Caro enim & fanguis funt res facramenti , St ea quae ex naturali aut reaBli concomitantia confequuntur ad hec. Exemplum fecundi, i,-C'otrinth. **it.** ***Quatielcumque enim manducabith panem hunc , & calicem bibent , mortem demini*** Acc. panis enim & calix, qui vinum continet & pro vino accipitur, ficut frepe continens pro contento, funt nomina fpeciernm huius facramenti. Inter has autem locutione^ diligens **k.lor** hape diflcrentiam attendat . quoniam in audoritate. que eft ex. terminis fpecierum , nunquam aut raro, inveniet notam prreepti aut terminum vim pracepti habentem , per quam poflit deprehendi , quod hujufmodi fumptio fpecierum cadat Ac obliget ad praccptum , ad joftendendum quod hujufmodi fumptio fub utraque fpecie non eft de neceflitate falutis, Ac per confequens de pracepto dominico

Quod !! forte in aliqua audoritate dotions ahcujus repertum fuerit, ad pracedpntcm immediate regulam recurrendum eft, vel faltem ad eam quz in loco ultimo adducetur , qu* eft finalis retblutio omnium . In audoritate vero qua conflat ex lenninu rerum, torpe , imo firpiftime repetitur praceptum , vel in propriis terminis, vel in rquivalentibus . ficut patet in primo exemplo, ***Mjî manducaverint,*** Acc. fi tamen de facramentali manducatione dida audoritas mtelligatur , ad declarandum quod cx pnecepto divino tenetur quilibet fidelis Chnftianus rem utramque hujus facra) menti fumere . five fpiritualiter , five etiam realitcr , fecundum quod in favramenro continetur : Ac cum utraque res vere,Ac integre lub qualibet fpecierum contineatur , perfedc adimplet praceptum quicumquc fub utraque vel fub una accipit fjiecie. quu praeceptum rem . non fpeciern determinat . Et per han< advertcntiam rnult* audoritates Ac rationes adverlariorum evxuar.tur , imo ipforum totale A. principale fundamentum , fcilicet , ***A'Iβ manducatentu*** , Acc. penitus cneuatur.

Quinto fciendum , quod in audoiitatibus Qu*«ta. facra feriptur* Ac fandorum per manducationem corporis , Ac bibitionem fanguinis , in-,, / Etelhgitur in generali fumptio utnufque, quod utique ita vere Ac integre fit fub uni fola fpecie, licui fub utraque , cum fub qualibet ipfarum per fe (umpta, totus Ac integer Chriflus, contineatur, ut declaratum eft. Et ctiamfi ad proprietatem locutionis attendamus , non proprie fanguis in calice bibitur, fed fola vini fpecies., cum fub fpecie vini eumdem modum languis Chrifti habeat exiflendi, quem habet omnimode fub fpecie panis. F.tenim ficut fub fpecie panis fanguis habet elTe intra corpus Chrifti. Ac intra vena* ipfius inclufus , fic

per omnia & fub fpecie vini . quia non eft A
*MHO CfistsTI effirfus extra corpus , aut a corpore divifus ,
ficut per fpecie» deiignatur, in memoriam dominie* paffionis Sepe itaque feriptur* fit dodores fanrti loquentes de hoc facramento, etiam fecundum quod fub una fpecie continetur , utuntur manducationis & bibitionis terminis' pro fumptione . ad Jignificandum fidelibus . quod fub una fola fpecie panis fumant corpus & fanguinem Chrifti vtrum vere & realiter , & non alitdr fub ambabus , quam fub una earum . nec magis efficaciter .

Sexto etiam inteliigendum, quod multi aurtoritates facientes mentionem de communione laicali fub utraque fpecie . potius fpirituaiiter intelhgende funt, quam facramentaliter. R nt de multis patuit. Quando enim facerdotes in altari in confpertu populi conficiunt fub duplici fpecie , êc fimiliter fumutjt in memoriam dominice paffionis , tunc populus afliftens fide & devotione manducat & bibit & corpus & fanguinem domini fpiritualiter in finceritate fidei. per recogitatiohes bonas & fanrtas meditationes. mafticando & hauriendo o-
!.>l». i. rc cordis, & fe Chriflo uniendo per affertum amor'* · Hunc mr-dum artualis manducationis
R Ml· tr». fpiritualis, qui tertius fuit fuperius affignatus,
<l' tangit Auguftinus. Ut quid paras venirem *tu* dentes ? Crede & manducafli . Multe aurtoritates intelliguntur de modo fpiritualis manducationis fuperius fimiliter tarto , fecundum C quem modum illam audoritatem, ***Nifi manducaveritis carnem,*** &c. exponit Auguftinus , ut clare oftenfum eft loco fuo.

<f<<v·. Septimo & ultimo notandum , quod nulla •uftoritas cujufitimque fandi aut dortoris habet efficaciam ad aliquid probandum aut concludendum auiheniice in aliqua materia fi-<l i iu aut falutem animarum concernente. nifi in quantum dodrin* ecclcfiaftic* congrueret, aut·ab ecclefia approbaretur: ubi autem contrarium fit diflbnum haberet aliquid , totum ut falfum repudiatur inutile, <St hoc ideo, quia non dodnnæ dodorum ecclcfia lubjicitur, fed e converfo dodrina ipfuiun» ccclefise tamquam indeficienti regule, quae err.irc n<*nD^iflimi viri , venarabilefque oratores regni poteft , ut clariflimc monflrarum efl m iapitulo hujjfmodi materiam declarante . » t ude » Λ Auguftinus contra epiftolam 1'undamen-» ti: Xon folum dortrin* dodorum , fed o-i· tum ipfi evangeho praefertur ecclefia : evanpeho non crederem , inquit , nifi ine ccclcfix audoritas commoveret . Etenim cum plura repcrianrur fcnpta evangelu, quam quatuor , ut puta Andre* , Thomi, & multorum aliorum, illa nihilo minus obtinuerunt audoritatem , qux ipfa ecclefia approbavit , & illa reprobata funt, quas ipfit reprobavit. Quare & omnes dortores ccclcfix fuas dortrinas mento ecdefiae judicio fubmiferunt, & fubmittunt quotidie. Sic Λ Paulus ad Galatas a. non obftante quod evangeliiim fuum a Chrifti revelatione habuiffet , tamen ut **giithenü-E** caretur, attendit cum Barnaba Hicrufatem , ubi pro tunc ecclefia principaliter relidebat » fic contulit cum illis , fcilicet apoftolis , fit a-Ins in quibus ecclefia confiftebat , & feorfum cum iliis , qui videbantur **efle aliquid , ne** forte in vacuum curreret, aut cucurriflet.

('um igitur ecclefi* confuetudo obtinuerit generaliter a multis retro temporibus , ut non laetificantes fub una fpecie communicent , fueritque dirta confuetudo per generalia concilia approbata & declarata , non efle contra. awwo caatrrt M». divinam voluntatem aut Chrifli praeceptum , manifeRum eft, omnem auctoritatem cujufcumque dortoris , iquantumcumque fanrti , aut ingenio & lapientia pnediti, contra hanc conftietudinem dc ftatutnm ecclefi* nihil pofle concludere, quapropter fi adduceretur aliqua aurtoritas , cui per aliquam pnedirtarum regularum non poflet fatisfieri ad plenum , maxime propter proterviam adverfantis, refpondens fidelis catholicus ad hanc ultimam regulam . tamquam ad portum tutiffimum , confugiag, quia unico hoc eoeiefi* Sole, ut ait Hieronymus in difputatione contra Lucifenanos , omnium adverfariorum argumentationum rivulos facile poterit deficcare . Ad laudem omnipotentis Dei, & exaltationem fidei catholic* .

Λ ***hic finis efl pofinonts & ,efponfioms mo-P'firt Joannis de Rapuflo fanitt the<dogia profefons , ordinis fralrum predicatotym , fuâa*** MS ***farm pence,ili Rajdf'nfl concilio , ditto mafrf" Joannis de Rt^ht^ano Rober.n , in aηκ-ulo rommunionis fub utraque fpeue, αηηο*** demm MCGCCXXXITI.

ÆGIDII CARLERII DECANI

ECCLESIJE CAMERACENS1S

ORATIO,

Qua refpondit per dies quatuor tn condita Bafileenfi ari articulum fecundum Bohemowm , de compendis peccatis publicis , quem qmijwfuit per biduum Nicolaus Taborita :

AUdiftis reverendiflimi patres . illuftnffime princeps , celeberrimi . inclyti & doctiflimi viri , venarabilefque oratores regni Bobemi* , profundam , praecellam & veram politionem de communione diviinfltinx ei>-charilliat , per quam oftenfum eft , non effe de ncceifitate falutis. ncc preceptum a Chriflo falvatore quotcumque non conficientes fanilam communionem accipere fub utraque fpecie , fcilicet panis & vini . Jam precor patien-tes» aure· commodate , facite quietum Alentium , ut dum fermo, qui ut ***fpert»,*** de'regalibus fedibus venit, in hoc divino coetu libere currat. nullus fubtilia fperet ab ore dicentis ; neque fubefl ingenium, neque hoc patitur materia. Debet , fi philofophorum dirta memini , termo rei efle fubjertus , non rés termoni . Unde cum de punitione peccatorum futura fit oratio , in ea ut in moralibus , typice **& figuraliter procedendum eft. Cum manu· ad opus ponere têntavi, quorfiun ocuk*, quorfum articulos digitonun teribentinm , quqrfum denique animum volverim pavidus nefeiebam . Obtulit fe lata materia , Λ anguftus erat locus ingenii , fparfa vafde , & colligendi virtus non arat. Quodque cum necemtatem rei** intelligerem, quod in **ea pendeat falus** orbis, & fignanter **catholics ecclefi*, ultra quam** credi poteft , ***timor & tremor venerunt fuper me,*** ».

& contexerunt me *tcneb/a* . Ea propter portu- Lita eam zelus cxuftu peccat» m medita'ione — - ·
tMuni * demino, ac oriretur mihi fol veritaw tis , at pergerem ad opus meum. fit ad ope- permanet , lucidus eft , non orit. non laborat, swwo fed umenin ardore crefcit, de qJo Propheta *^7^'
rationem meam afqqe ad vefperam, id eft 6- pfalmo ;8. /n *meditatione meti cxardefiet ignis.*
e **nem hujus ââus , ftc din :** */tevela oculas* Çuis vero fucocnior & ollo faber eft qui fuf-
meis , **<ŷ' czmjîrferefo** *mirabilia de ' lege tua ,* flavit fub ea -prunas P ipfe cll venerabilis pro-
pfalmo >ı8. ponens articulum dc punitione peccatorum , {
Non miretur aliquis, quotNrevdationem pe- prunas rationum fuaram-ftc aufloritatum cum *
to Acutorum : pro regendo uno populo rex retulit , fufflavit. qusm creans dominus advos
Salomon (apientiam popofciti ut fciret introi- mifir , ut ollam ardcntenhamplms fuccen^eret.
turn St exitum fuum. Et ego vermis & cinis De quo Ifaia ait H rapite i *£cce ego cre>nt fe-*
pro reparatione populi univerfi lumen Capien- *Xbrum fuffiantem tn igne prunas, .d- proferentem*
tis non quaram? Ille de populi circiimcifi fe- *vas* m *aptu fuum,* adeo diledus meus faber ex-
gimine aâurus erat, nec in viribus fuis fuit fufflavit. ftc prunas fuccendit. ut olla ipfa pe-
cunfifis*; & ego pro falute Chnftianorutn, pro nt) refoluta liquefeat . Sed ficut cum videt o-
quibas dominus aoftef Jefus Chriftus fàagui- B pcririus flammam excrekere , ut vas proferat
nem fuam fudit , pro pace & unitate labo- in opus fuum , aquam mittit in ignem, neque
rem^aflumena. ut qui conjunxit duos parietes tamen fuccendere definit , ita cuin zéltim ve-
Judarorum & Gentilium, in uno angulari lapi- nerabilis proponentis admodum vehementem
de Chrifto Jefu, fungat St nos in vinculo Spi- viderem ad combuftionem vitiorum. timens
ritus & cantatis . Sperabo in virtute mea ? cum vitiis etiam ipfius. olla uftion^n, aquam
magna certe mihi cura eft vos ftc hoc fimo- moderationis huius ignei zeli ut alter faber
fum atque inclytum regnum Bohemia , Gal- mittere curavi, videram equidem quoniam flam-
lis meat regioni olitn amicum . conciliare ik ma ultra fornacem effundebatur cubitis multis,
focixre in foedere fempiterne pacia , & ut, u- ftt fuccenderat eam valde, unde ego intelligent
nanimes decaetçro habitemus in domo domi- omnem exceffum pcriculofum . imo utile in
ni , unde ipfot dileflos piopter Deum vene- vita effe. Ne quid nimis , preterea quod ma-
randos nuntios Bohemorum oratores velim , ut le mimfttat omnia impetus, foetus officio1, dif-
fi aliter iapiam quoad aliqua , quam ipfi in ferenti nunifterio , prrparavi antidotum , aquam
articulo de puninone publicorum peccatorum , ad ignem attuli , ut aliquid ex ambobus no-
aon moveantur earum refides annui neque C bis medium fieret ; medium enim amat do-
enim ad rofas venitur nifi per medium fpma- minus flat medius venientium ad baptifi
rum , nec melquis repenet , nifi fe mgeffe- mum : Jefu» in medio dodorum eft · in medio
rit exercitui apum , neque in difficilibus niti duorum aut trium congregatorum in nomine
poft difputationem veritas lucebit. Si in hoc fuo in medio difcipulonim fuorum . dum di-
non fit modicus labor, non erit tenuis glo- xit , *pax vobis.* Non eft ergo pax nifi in medio.
ria . Aperui oculos mentis. Igitur extremitatem venerandi proponentis
Peso patres dignitfnni, quoniam villo mihi ad medium lentabo reducere , ut ad pacem
oftenfa eft , & eam non plene intelligo , cala- veniamus , tunc in camino ignis erit , ut in
mitatem ecclefia mente revolvens , cum fuper propria materia , dum purgatis vitiorum robi-
jtm. i. eim pJorJrem planflu magno, ut alter Jcrc- ginibus fl< combuftis . ignis catleftium defide-
mias , vidi ollam fuccenfim & faciem ejus a norum ardebit fuaviter , hunc dominus fufei-
facie Aquilonis. F.t quoniam intelhgentia o- tat . hunc dominus agitat , hunc fuccendit ,
nt pus eft m tali viftone , dixi Deo: *devela -- de quo ipfe loquitur I nez- 11. Ignem veni* *
culos meos , fp confiderabo mirabilia dt lege mittere tn termm , ftr *quid f-lo nifi ut ardenti*
tua . Dicam tamen ut intelligo, quanam iit D ideo ignein mifit in terram quoniam juxta ver-
haec olla , que fuccenfio, que facies contra ba legis . Deus igms confutuens eft , Deus o-
faciem Aquilonis . Olla ifta hujus lacrofanflse mul.it >r qui m rubo aidenti apparuit > qui du-
fynodi, nec non & horum venerabilium o- rior fuit populi m columna ignis per noftem .
ratornm Bohemia cogitatio eft . in qua ut m tunc impletum eft verbum evangelic· prophe-
olla , concepta & avifata reponuntur . Siqui- ta Ilaia re. *£nt Itunen Ifmtd m igne, CP fan·*
dem intellectus poffibilis eft omnia fieri , ut *llu>* ni *flumma igim* , luceat ignis ifte obfecro
agens omnia facere . fuccenf.o, ardor ftc domine in corde meo , ut revelentur oculi
las eft ; facies , que anterior pan eft capitis, mei, ck confiderem mirabilia de lege tua, ar-
/rm i. intentio non incongrue accipitur . Aquilo re- deat ad confumpuonem peccatorum , ut ver-
gio frigida ftc ficca , a qua, ut Jercmias pro- ba ignea proferam , ftt fit fermo meus ut faca-
pheta teftatur, panditur omne malum dc pec- la ardens, ut ilio ollam cordis per venerabi-
cata . Carent enim calore grana , di humore lem proponentem fupra modum , quantum in
pietatis. fe fuit, iuccpitfilm , nec furere faciam , nec
Cogitatio itaque hujus facri concilii & pne- exftinguam , fed afperfitr aqua moderationis ,
fetuium venerabilium oratorum Bohemia fuc- E fervorem cordium in coneflione temperet, ftc
cenditur, & hujus cogitationis intentio verfa ignitum eloquium frigida commoveat, quate-
eft contra peccata in olla cogitationum ve- nus reformatione fandr ecclefia ad Dei laudem
ftrarum , patres eximii , Ôc viri venerabiles , pcrafla, zelus domus Dei ultra non crepitet,
profeflo comburuntur, quoniam adverfus ea nec prunas denuo fufflarc' neceffe habeamus
zelus aflfefluum vcftrorum commotus eft . Sed in .prafenti ; fed luceant fidelibus quafi lumi-
quemadmodum igni» in aliena materia oris naria in firmamento , ftc tandem in lumine
& crepitat » tu quamdiu in peccata zelus ac- fortis ianflorum fulgeant ut ftellc in perpe-
cenditur, turbidus eft ftc inquietus. Et ficut tuas seternitates, praftante domino Jefu Chri-
ignis in propria materia jam non ignis , car- fto , qui eft lucerna ejus , qui cum Patre ftc
bo , aut ignis flamma , fed ignis lux eft non Spiritu fanâo eft Deus benediflus ut focula
urens , fed lucens , non agitata , fed quieta : foculorum . Arnen .

Ad declarationem wntaus materi* fecun- A fe frui utendis, libro ÎJ. quasft. Ambrfeiua
-uattTj cwsirri *** amcu*** qui eft de punitione peccatorum , nuper pro parte venerabilium oratorum.incly- ti regni Bohcmi*-propofiti venturus ,vfe ve- ritatem juxta vires oftenftims , unaniHprote- flationem , unamqae fupplicationem ut com* ponerem , ratio judicavit . Proteftor , quod jam dicenda fubmirto correflioni , & emen- dationi "hujus facne fynodi Rafileenfis , affir- mans quod affirmandum diflabit. negans quod necabit , a fua confcflione nullatenus, quam- diu vixero , difceffurus . Sqpplico cum omni reverentia , ut dicenda univcrfi cum ortuu manfuctudine' fuicipiant. fcientes quod neque animo turgido vel indignanti, neque* temera- rin propohto , fed in fpintu lenitatis . fe in vifcenbus caritatis zelus domus Dei hanc far- cinam me fufeipere coegit.

Audiftis . patres rcvcrendtflimi, inclyti do- mini . at vtri percelebres, prolatum articulum fub hac forma : Peccata mortalia publica , & quantum rationabiliter fieri poteft, privata, a- licque deordinationes legi Dei contrari» , in communitatibus Chriftianorum , fe quolibet fta- tu eorumdem , debire juxta diflamen dryin* legis per Christi fideles tam fpintuales. quam foculare* , piou' eongruit utritque , funt cohi- benda , corripiend i , caftiganda , &. pro porte ab eifdem propellenda . Deducendo enim pro- ponens propter Chnftum dileftus , tnulta in- feruit, fcilicet de poteftate legis humane, perii qttos , fe quando peccata publica fe fecreta . quantum fieri poteft . fm» corripienda . de pec- catis przlstorum fe facerdotum . de indulgen- tiis , abfolutionibns fe donfecrationibus , de peregrinationibus , fe venerationibus reliquia- rum , & exceffibus circa illas , de plqribu» foeteribus alus intnnfecus fe extrinfeçus con- tingentibus facerdotes ipfos & alios fideles . Materiam igitur hanc latam fe fpatiofam àd tlm tiaftatu tria punfla breviabo. Primus ent de punitio- ne peccatorum publicorum , dc veritate te- nenda circa unam fpecialem materiam huic pro- pofito aliqualiter attinentem. Secundus pertra- flahit, per quos fieri debeat peccatorum publi- corum punitio. Tertius fatisfaciet pro porte ra- lionibus per proponentem induflis, & erit de aliquibus inc'denter per eum expofitis , fe ex- ceffibus narratis, cum mdiflione, ut circa h»c fiat debita per reformationem provifio .

Quantum ad primum de punitione pecca- torum privatorum, non eft magna difficultas, maxime ut in articulo proponitur . qnia di- citur : Et quintum rationabiliter fieri poteft privata. Tamen de illis aliquid dicetur in pro- fecutione materi» de punitione peccatorum publicorum . Notandum ergo quod peccatam mortale multas habet defcnptiones, **non enim** habet definitionem dicentem quid eft. Nam multa funt entia non habentia quidditatem **vel** effentiam . ut funt privationes fe **negationes,** fe fic deferiptiones peccati mortalis funt fex- **mones majoris declarationis . Jta dantur a** beato Auguftino quatuor de/criptiories **pecca-** ti mortalis. Primum, **peccatum mortale eft,** diflum, faâum vel concupiram contra **legem**

H.n.“ SIX® » m axMtsi^. "Γ ">»?/'* e. ,ȧ i>. st IÇiIT*'''' **' Sccun<*um » peccatum -eft voluntas re- tinendi vel confequendi quod juftida retae, hoc dicitur librô de duaûis animabas. Ter- ,inm ' peccatum eft, negieflis rebus «ternis temporalia feflari , hoc dicit de libero ar- b',no· Quartum, peccatum efl, uti fruendis.**

Ik peccatum diffinit. Peccatum est prrvari- . catio fegi» divinae , fe cnleftiatr inobedien- tia mandatorpm . Anteimus peccatum eft C*' rentia débita: juftirt* ex propria voluntate procedens. Quoniam vero formate peccati eft defeflus a rcâitudiuç ; reflitudo autem por effentiam eft Jex rterna participata in refla ratione . Fojmi peccati eft exorbitatio a lege Dei. aut reda ratione ; fe hic receffus a refhtu- dine debita, ponitur ih omnibus defcritiorûbut Auguftini. Eil verum quod eti.i'm ponitur mate- riale ,peccati fcilicet aclus . Itaque omne* def- chpnones peccati ab Augustino dat* comple- fluntur materiale & formale . Deicrvpcio *Am- aroiii dicit fotum formam & caufam deficien- tem , ex quod illud formale procçdit, cum dicit a voluntate procedens , a voluntate fcilicet non efficiente. fed deficiente, cujus defieflue eft caufa carenti* rectitudinis debit* ineffe aflui, qui dicitur culpa aut peccatum . Hec difla funt , quia quia nominis eft principium doflrin*. Inter ceteras dcfcritjones, illa que eft Ambrofu , videtur bene propria, quia for- malis, fe illam accepit proponens articulum.

Secundo notandum , quod peccatum dici- tur publicum , quod habet fafb evidentiam, quod probabiliter negari non potefl . Prava- rum vero., quod caret tali evidentia **fafli,** quemadmodum dixit proponens .

Temo notandum , ad tollendum cquivoca- tionem m fequentibus quadruplex eft judi- cium . Quoddam eft dlfcuffionis , aliud eft condemnationis vel generaliter diffinitionis fe- cundum qnod eft aflus juftiti*. Ahud com- parationis , alifcd affeflionis. De judicio difcuf- fionis feu difcretionb offender»* apoftolus quo- modo homo debet fe ipfum probare, ait: *Quod fi nofmetifoos dimdkeremvs,* **new** *utique* 1. Cr. *jminaremur.* De iudicio comparationis , quo »- liqui judicari dicuntur, quia reipefhi aliorum aliqui judicantur, ut loquitur Alexander do Ales in $. icribitur Matthei s a. *Ktri Nisum-* »'«'» **m** *forgent in fo£do cum generatione ifta* , **d*** *condemnabunt eam , quia* pernitentium *egerunt fe* Γ>*gradicetrone fena , & ecce font quam Jonas hic, Begin» Juftn forget* **m** *tudsceo cum generatione ifta,* **tf·** *tondemnabit earn , quia venit a fimbut terra videre fofoentmm Salomonis* ; **CT** *ecce ffos quam Salomon ħk.* **De Jedtcto afleflioni· Mat- *h*i 19.** *Jvdkantet /I. iribus Jfraei.* **Et ifta di- flinflio utilis erit ad propofiram in fequen- tibus da confictaratione peccati tècuodum fe, fe in oomparanone ad fubjeflutn, noneflima- tiiis dtstinflio ut in fequennbns cohibitio ad peccatum in fe referatur, correflio autem, psi- nitio Ac propulfio, ad peccatum in fubjoAq , id est ad peccantem-**

Quarto notandum , quod duplex corraâio; quidam est aflue justitua pro cohibitione pe- ·*»*, alia est caritatis ad confervattemem corv fcientue, fe hoc iterum ad tollendam asquivoo tionera in tollendis non erit impercinem. Nam fiepe propter idemtiatem nominis oonvobt qnis de una in aliam.

Exordiendo igitur ab origin· legum, fit h*c propofitio t. Pratoda «t tex mrrna in ,r,,.tri, fummo omnium prine^e , cum enhn mundat fo—. divina providentia regatur. neecCa catinau- bemanteefledjftamen praAteu* omnium ab eo direflorum , in quantum a ratione prafhca artta incrcateproce®t,utficfeaprovidenda in ipfom

ut

»nxe CNRIXH fl4 ‹ , ». at>°>· m·· o,* *·- μ A

m finem ultimum reducatur. De qqa dicit beatus Auguftinus in librq. de libero arbitrio-- Lex qu« fumma ratio nominatur, non potefl cuiqtuun intelligent! nifi incommutabilis *ter-naque videri. Et idem de vera retigiope di-f^cit ; Menti nostra conceflum est videre legem veritatis immutabilem, fed omne immutabile dicitur eternunt : ponenda est ergo lex *terna . Ab hac derivatur in nobis lex natura , velut quadam participatio ejus , per quam inclinamur ad proprios aflus ad finem vita humatur . de qua fupér 'iUo ad Rbmanos a. Arm *geniti qua legem* upn *habent , naturalster ea qua legit funt faciunt, hufuftnndi legrm 'nan habenfet fibi ipfis [uni lex* . Dicit ɑlofla : Ktfi non habent legem (criptam : habent ta-Bmen legem naturalem , qua quifquis intelligit fit fibi confcius est , quid bonum , quid tnalum . Hac est impreffio de qua Propheta in pfalmo quarto : *Signatum efi fuper nas lumew uultut tui domine* . De hac etiam dreit Augustinus in libro 83. ex ineffabili atque fublimi rerum adminiftratione, que fit 'per divinam providentiam, quafi tranicnpta est lex naturalis in animam rationalem .

Seconda propofido. Ultra legem eremam & legem naturalem oportet ponere legem humanam , humana enim ratio non potest participare ad «plenum difllmen rationis divine, fed fuo modo & imperfeAe ac fecundum obfcuram reibnantiam, ut loquitur Albertus Magnus . Ideo ficut ex parte rationis fpeculativx per naturalem participationem divin* fapienti* inest nobis aequorum communium principiorum cognitio , non autem cujuslibet veritatis , ficut in divina lapientia continetur ; fic etiam ex parte rationis praflic* naturaliter homo participat legem rternam fecundum quxdam principia cpmmunia , non autem fecundum particulares direfliones Angulorum , que in ctenia lege continentur , Unde neceflc est quod ratio humana procedat ad particuiarcs quafdam legum fanfliones . Et hx dicuntur lex humana . Sic dixere quidam , quod initium juris est a natura profeflum , deinde quedam in confuetudinem , cx utili-Dtate rationis , venerunt ; postea res a natura profectas , a confuetudinc probatas legum metus & religio fanxit.

Igitur prima ratio neceflitatis legis human* fumitur ex imperfectione rationis nostr* qux de fingulis agendis non potest judicium ferre -ex foils principiis praûicis legis natur* . Et 'illam tangit S. Thomas 1. a. quest. 91. art. 3. in corpore . Preterea etfi vi refulgenti* legis *tem* in nobis , ʌ fuper vultus rationalis crearur* infulfi radii divini luminis, quedam naturalis inclinatio fit in nobis ad virtutes , perfeilio tamen est per aliquam difciplinam , qu* perfeflio praecipue confistit in retr^nen-'do hominem ab indebitis delectationibus , aci hquas, proni funt homines , maxime juvenes . Ideo necefle est hanc difciplinam haberi ab alio . Et quidem in bene difpofitis ad virtutes ex bona diipqfitione natur* , vel confuetudine , vel divino munere , fiiflkit difeiplina paterna , qu* est per 'monitiones in pronis vero ad' vitia , qui verbis non facile moventur , neceflaria est difciplina coafliva per vim aut metum , ut faitem fic male tacere defistant , dentque ceteris vitam quietam , ôt tandem mediante couiuetudine , ad hoc perducantur , vt voluntarie faciant quod a principio metu .mpleverunt. Talis vero difciplina eft difciplina legum . Hax ratio tangitur a B. Thoma 1. 1. qu«fl. 9$. attic. 1. in corjx're, H« dux vi* differunt , quia una fnmitur penes cognitionem , alia jicnet axonem . Ex prima ratione fcquitnr. quod multa pra-cepta legis humane derivantur ex pnvcepto legis naturabs , Ac communiter per modum d-terminatioms communium principiorum , ficut ex illo principio legis nature ; Qui male facit eft puniendus ; derivatur pr*-ceptum . quod tali vel tali poena eft puniendus . Aliqua etiam derivantur ex preceptis legis natur* per modum conclijfionum ex pnn-Cipiis, ut ex illo leg* naturi. Nullum malum eft faciendum . derivatur illud præceptuin legis humane , Non eft occidendum . fcilicet propria auctoritate- Et ea qux derivantur per modern conclufionum ex prrcep'is lens nature . ficut cx principiis . vigorem hilient , non folum quia lege funt poma . fed etiam ex lege nuunt . Quae vero derivantur per modum determinationis, cum non lint indufa in illis, ut lunt conclufinnes in pnrcipus. habent ex fota lege b-amana vigorem . Haec in fumma habentur a Thoaaa 1. 1 quaeft.es. an. a in corpore . Et infra . quaeflione 99. an. 3. & 4. oftendit , quod lex divina ordinet hominem ad Deum , dc ad hominem Acquod utrumque in communi pertineat ad diflamen legis naturae . ad quod pertinet praecc pta moralia determinare. Determinatio in hr qine ordinant homines ad Deum. fafta efl ·ŋ lege veteri per ceremonialia Determinatio vero in his quae ordinant homines adinvicem . fafla efl m lege ipfa per judicialia . F.t hujus determinationis ceremonialium & judicialium neceflitas fuit, quia univertalta non movent fufficienter ad opus I unde ex hoc praecepto- Deus est adorandus „ Ane particulari pius & religio fus affeilus nefeiebat exire in opus, fed aut. ut infpirabatur unicuique, ut failum efl ante legem datam , aut expoli per ceremonialia fuit determinatum , fic adoratum eft , fic facriticarum efl tunc : ideo etiam ex praeceptis : Λ >'ı *furtum farits,* Λ'uŋ *machabent ,* Ar fic dc aliis , qua funt legis naturae & mora lia , fi non fuifliet determinatum postea , qua pœna fur, aut moechus-, aut homicida. St fic de abis , j«uniendus erat , judex non nifi proprio arbitrio poenam feiviffet infligere ; ideo ut debitus ordo hominum adinvicem & pacis o.do fervaretur, o^brtuit judicialia prcccpta fuperaddere moralibus.

Videos exemplum quantum ad illud de obfervatione (abbati , quod in generali , quantum aM aflum colendi, morale efl, quoniam Moyfcs non habens qua pœna puniendus erat, qui ligna collegerat in fabbato , dominum confuluit . Et iterum Jofue fuper furto - Achiot , quod non (implex furtum yidcbatur , fed funum de anathemate Jericho , rcfponfum petiit a domine Quoniam «vert* ceremon.alia legis veteris funt mortua & mortifer ii, At judicialia ejufdem mortuaneceflie fuir fub lege gratis efle ieges humanas, quæ preccpta moralia legit divine & naturalк per derivationem ab illa determinarent . Alioquin judex homo f*pe nefeiret furem , homicidam , adulterum qua poena puniret ficut fcietu quod currendum eft , led nefdens quo curfum

dln-

dirigeret, numquam^inchoareto Hec ideo po- A
ANNO CffrtW lita funt , ut m>n dcfpiciantur leges human®, fed omnirto teneantur neceffari» . que tantum bonjt funt , quantum divine legis reClitudincm & juihtiam imitantur .

I crtia propoiitio . Quamvis omnia peccata* mortalia, dt maxime publica, fint a quolibet fideli deteftanda, non tamen omnia poffunt puniri lege humana. Primam panem conclufionis fuppono · probo fic ; Ifidorus v. » Etymologici cap. xxi. dicit, quod lex de- w bet efle honefta , giufta podibilis , fecun- » dum naturam , fecundum confuctudinem fi patri» v loco , temporique conveniens , β ». neceffaria , utilis, manriefta quoque, ne » aliquid per oblburitatem in captione conti- »» neat f nullo privato commodo , fed pro »» communi utilitate civium conscripta. Ex" hoc ergo quod lex debet elTc poffibilis fecundum naturam & confuctudinem patri», dt ex hoc quod pro communi omnium fertur utilitate, deducitur conclutio fic : Lex **Eida** eft hominibus fecundum eorum con- em i ergo fecundum divcrfos hominum , diverf» leges funt ferendae . imo •fecundum varietatem temporum funt muta»' d» .

Cum igitur non fit eadem conditio perfortorum & imperfectorum··. aliqua fint pof-C fibilia perfcflis . quae non imperfeCftis ; legislator , qui multitudini praeeft , cui & fert legem , in qua communiter maior pars eft im. perfectarum , cujus iru»nrio eft cives fiicere bonos , pofljbilia multitudini debet pnreipere: alioqum faceret eos deteriores , cum tranigrederentur pcrfcClionis praecepta . Ille ergo prohibet a quibus poffibilc eft faciliter multitudinem abftmerc , & qûæ vertuntur in nocumentum communitatis. Alia vero, qu» non funt hujufmodi , tolerat & permittit . Hec ex Thoma i. ii. queftione xcxv. articulo 111 in corpore . Si vero multitudini , in qua major pars regulariter ,eft imperfectarum , difficilia perciperet . St aut minus gravia prohiberet , D quia nimis vellet emungere , eliceret fanguinem rebellionis & contemptus, aut ttw battonis pacis .

f t ,

>Gi>*· ♦ Quod fi vinum novum , M ed , precepa perfert» vit» , mittatur in utres veteres, id 'eft, in homines imperfertos , utres rumpuntur . 3c vinum etfiinditur , id eft ; praecepta contemnuntur , ÔC homines ex contemptu ad pejora mala prorumpunt . Hxc ex fanrto doi. s». ■· flore accipiuntur. Unde furta , homicidia , adulteria , <£"<. qu® conturbant politiam , & a quibus multitudo faciliter abftinere poteft, humana & civilis lex prohibet . Simpiioem autem fornicationem , aut fimplex meretricium , fi fiat vis in verbo . licet fit p«c tum mortale , & divin» majeftatis offienfivum tolerat. Nam per ipfum non turbatur politia . nec plebium multitudinem lufibus, deliciis & voluptatibus deditam facile eft abftinere . Dicit emm Hieronymus in epiftola ad Oceanum ; Venter mera cftuans cito defpumat in libidines" & quidam, Proximus, ait , a Ibero patre intemperanti» gradus eft. imo punitio pvnalis hujus peccati occafionem daret majoribus criminibus , & pararet in politia grave fcandalum . Item Auguftinus de hoc peccato loquens, lib. de ordîne , ut Thomas refert , ait . Aufer mere-

» ttices de rebus humanis , turbaveris **omnia** – «
» libidinibus . hem dc rolerantia^Judeorum
fcriptutrt cfl Pfahn. LVHI. *Domtntu ofitn&t* ■«»
mhi fuper immtcof › *ne ocdéui eoj.* Et
tamen funt mali igmr , *&c.*

De hac vero tolerantia tic dixit Thoma* a. *.
·· queftione **x.** articulo **xi.** in corporei Bu-
h manum regimen derivatuK a divino, &
» ipfum debyt imitari . Deus autem q'uamvis
·» lit omnipptens & fumme bonus , permittit
» tamen üiqua mala Heri in univerfb , qu»
» prohibete poffet ; ne eis fublatis . majora
» bona tollerentur, vel etiam pejora mala
» fequercniur . Sic ergo in regimine humano
» **illi** qm ptaiunt reck › aliqua rftala tolerant,
w né aliqua bona tollantur, vel etiam ne **a-** ‘
» liqua pejora mala incurrantur^. Allegat ibi
»» Auguftmuin lib. de ordine dicentem. Aufet
»» meretrices, . ut fupra : Sic ergo infideles
» tolerari poffum. quamvis peccent , propter
» aliud bonum quod **ex** eis provenit , vel
» propter aliquod malum quod vitatur . F.x
›» hoc autem quod Judci. ritus fuo obfervant,
» in quibus obm pna figurabatur fidei veritas ,
»· quam tenemus , hoc bonum provenit, quod
·' teftimomum fidei noftr® habemus ab ho-
" ibbu$, quafi figura nobis reptæfentamr
quod credimus , & idem fuis ritibus tolo
b ratur. Aliqpim vero intcdelium ritus, qui
tui ventatis aut . utilitatis aderunt , ton
■ funt aliqualiter tolerandi ; nifi forte ad a»
» liquod malum viandum , feiiicet , ad vi-
n tandum icaudalum , *vel* ditfidium , quod ex
» hoc poflet provenire, vel impedimentum
* ialutis eorum, qui fic tolerati "convertuntur
» paulatim ad fidem : propter hoc enim etiam
» tmreücorum & Paganorum ntus **aliquando**
" ecclcfia toleravit r quando erat **magna** infi-
» dehum multitudo. Haec ille ,

Item Gregorius dicit de Judais , ÔC habe- Uh. «f,
tur tn decreto , **diftinâ. XLV. cap. Qui om-** .*
nes fejhvitates fisas ficut hadenu» ipfi dc pa- "
tres tpiorum per longa colentes retro tempora tenuerunt , hbcram habeant obfervandi cekbrandique licentiam. Item Augullinus primo dc hbcro arbitrio dixit : Lex humana non poteft omnia qu» male fiunt punire , vel prohibere, quia dum auferri vellet omnia mala , tollerentur etiam plura bona , St impediretur utilitas communis. Propten l- t-ik t j·
dem eodem ·lib. aitlfta lex qu» regendis civitatibus fertur, mulla concedit atque impunita relinquit, qu» per divinam providentiam- vindicantur i neque enim quia non om« tua facit , ideo que facit improbanda funt. Verum, fi non omnia mala publica poffit poenaliter punire, punen prohibet omnia & punit que vergunt in aborum nocumentum —
•cj-Em politia . Nam Auguftinus, ut Alexander "·"
recitat in fuo 111. ponit in lib. de decem chord, differentiam inter Aagitiofo· dc facmorofos ; & dicit , quod fiagitiofi font, qui peccant in fe ; facinorofi vero , qui peccant in alios , cls nocendo. Et contra talth. qui nocent proximis, date fum leges, ut cito de mediis raptantur , uti fdhtet bat velut membra putrida in corpore fbcietat» humane. Et ideo a fbcietaie funt abfeindendi.

Ptopterea fic dicit Ifidorus v. lib. etymoks- tea^m tik.
gici ; Fartas funt leges, ut earum mera humana coerceatur audacia , tutaque fit inter improbos innocentia, & in ipfis improbis formi-

dato

—dato fupplicio refrenetur nocendi facultas. Co-A interdum lex humana nonnullos legem e- van^eheari obfervare -, fecundum quod dici-

tur Luce xtv. £xi *in vies & f-r+t , & compelle -intrare , ut impleatur domus mea* . Et hoc teflatur beatus Auguftinns ad Vincentium » Domtiftam , dicens. Hec satem primitiis* » fententia mea erat ,' neminem ad unitatem » Chrifti eflic cogendum : verbo enim agen- " dum, difputatione pugnandum , ratione vin- » cendum , ne fiflos catholicos haberemus » quos apertos hrreticos noveramus . Sed » hæc opinio mea non contradicentium ver- » bis, fed dcmonftrantium fuperabatur exem- » piis . Nam primo mihi opponebatur civitas mea , quae cum rota effiet in parte Dona-B ti . ad unitatem catholicam timore legum imperialium converfa eft , quam nunc vi- demus ita hujus veftra animofitatis perni- ciem deteftari , ut in ea numquam fuifle credatur .. Et commemoratis alus plu- » bus, fubjungit: His omnibus terror legum, » quibus promulgandis reges »fervhjnt Deo » in timore, ita profuit, ut nunc alu dicant. » Jam hoc volebamus, fed Deo gratias , qui » nobis occationem prscbuit , & dilationum » morulas amputavit , Aln dicant . Boc efle » verum jam fciebamus. fed nefcio qua cori- » fuetudine tenebamur: Deo gratias, qui vin- » cula noftra difrupit , Ac nos ad pacis vin- » cula traoftulit . Alii dicant . Nefciebamus » hic efle veritatem , nec eam difeere volebа- » mus ; fed nos ad eam cognofeendam metus » fecit efle intentos , quo timuimus , ne for- » te fine ullis rerum «ternarum lucris , dam- » no rerum temporalium feriremur ; gratias » Domino, qus negligennam noftram ftimulo » terroris exenflit . Alii dicant : Mos falfis » rumoribus terrebamur intrare, quos felfos » efle nefeiremus nifi intraremus , nec intrare- «◆nus, nifi cogeremur: gratias Deo, qui tre- „ pidntionetn noftram flagello abftulit , exper- „ tos docuit, quam vana «St inania dc eccle- „ fia fua mendax fama jgOavcrit . Alii di- eant Putabamus quidem nihil interefle , „ ubi fidem Chrifti teneremus : gratias Deo . „ qui nos a divifione collegit , & hoc um „ Deo congruere , ut in unitate cohttur , o- „ ftendit . Serviant ergo reges terra Chri- „ fto , leges edendo pro Chrifto . Hsec Au- „ guftinus .

Ex quo fequitur , quod illa mala qu* lex humana permittit ad vitandum majus malum, & maxime illa qu« funt .circa delectationes taclus , guftus , de olfaéhis , ficut eft fimplex fornicatio, & magis proprie loquendo fim- plex meretricium , tenetur pro pofle rcftringc- rc , puta quantum ad locum ◦ ut meretrices non fint in loco honeflo civitatis , fed in lo- co quafi fterqudinii , ubi funt purgamenta civitatis. Nec lint in locis privatis, ne inve-Ft^ recundius peccetur, fed in loco publico . Et melius videtur fortaffc , dt injuburbiis ci- vitatum . Quantum ad progreffum , nec cur- rere permittantur per vicos & plateas civita- tis , non tabernas aut corneflationes earn viris frequentare. Quantum ad ornatum , ne ptetio- fis utantur veftimenns , nc auro vel argento capita fulgeant , non intortis crinibus, non in exrrpfeca capillatura videantur ab ho- minibus, non tume* manicas ad terram ha- beant , non redimicula mitra , nc, ut quidam loquitur videantur Idne Perecynthi* marru. Sicque , ◦ legem humanam ovilem tkn de bet, ut '?in ficut luitum , hec peftis maneat in urbibus , fed tamquam malum . licet mi- nus › ad vitandum majora ◦ ita ut quantum ppffibile c0, infolentia reprimatur, nec >n lo- co permittantur meretrices marvte, ad quem patear aliunde....licitus acceffus . Propellantur ergo omnino a domibus mct-hanicoriim . ftu- farum , & locis balneahbus ;'ne fub preiex- lu ahcujus liciti peccetur licentius : quin imo nec permitantur fimili habitu uti , ui honefts mulieres .

Tenetur, infuner léx civihs dcleflationes gu- ftus temperare pro pofle fcilicet ne tabernas viri fcumhter , & ne ingurgitando frequen- tenf, nec illuc taxdlarii aut aln accedant : nec pateat illic femin* fulpecl* acceffus. Ne ta- bernarii vina fophifticent.◦ nc ad eos accedcn- tibus falfa offerant irritamenta malorum Et generaliter poflet prohibere humana lex , dc punire omnia peccata mortalia publica, a qui- bus facile eft multitudinem abftincre , tribus concurrentibus , fcilicet junfdiflione , » con- junébone , & pace falva , de quibus dicetur infra . Aha tolerat & permittit propter quid . bonus legislator ,t ut zdificatores in Lesbia in- fula . Eft enim Lesbia infula , in qua regula plumbea xdificare oportet , eo quod funt ibi duriflSmi lapides citius malleo frangibiles , Cqnam ut poflint eorum nodi reflificari . Ita- que regula ibi «dificantium plumbea eft , ut ad dunflîmos lapidum nodos flefiatur , dc rurfus rellificetur, non omnes , fed enormes tortuositates devitans .

ilxc eft doctrina principis Peripateticorum Anftotclis , v. Ethicorum: a quo ficut a teris , ut ait Augustinus , tamquam ab in- juflis poffefforibus catholici poflunt extorque- re veritatem : S»c fervit Domino in timore lex humana . Sic tamen difcat a lege Do- mitu lex humana, ut non puniat omne pec- catam mortale quod ht in hoc fnculo. Et ta- men aliqua crimina licite poteft punire mor- tis fupphcto . Nec in hoc contradicit evangc- Dlic* legi , ut proponens expofuit . Probatur hoc fio[illegible]lofta interlinearis fuper iUo Exodi xx. A◦ŋ ***occules,*** dicit: Judex non occidit reum, fed lex qu» jubet . Innuens quod audoritate juftitie hoc liceat , quia fi nulla audoritate liceret , fuperflue dixiffet , Sed lex. lire glof- fa non eft pracepti judicialis nec moitui, fed moralis in lege gratis manentis in vigore . Nam fecundum quod dicit Rabbi Salomon . ut recitat Nicolaus de Lyra, in ifto precepto homicidium tantum prohibetur, propter quod imponitur poena mortis . Alia vero mala que corpori aut rebus poliunt inferri , prohiben- tur aliis preceptis judicialibus . Item feriptum eft Proverbiorum vili. ***Per me reges regnant, legum conditores jufta decernunt*** . Deus au- tem poteft occidere, cum fit auflor vitat, dc moni» habeat imperium , ipfo dicente Deuter. xxxii. ***£go occidam , & ego entre faciam percutiam , & ego fanabo.*** Ergo reges quibus ipfe conceflit regnare , hoc poflunt facere per juftitiam , fcilicet , mortem inferre. 1- tem ad Romanos i. dicitur dc committenti* bus gravia mortalia: Qu» ***agunt talia, dtgnt /mw mont.*** Sed de judice dicitur in xm. quod Dei minifter eft: ergo quos Deus judi- cat ad mortem , poteft judex licite interfice- re ;

re & maxime illos . qui per legem divinam A tumacia eft grave peccatum . quod ——— !
ANNO adjudicandi funt morti . fecundum quod di- contumaciae debet crefcere ' **pccna , aut contu-** ------- chsisti
citur Luce xix *Inimicos meos illos, qui noluerunt me> regnare fuper fe , adducite huc* , CT **macia remanebit impunita. Quia ergo crefce-** MH
interficite ante me Item ad Romanos x 1 1 s. **re poteft quantumlibet contumacia , crefcere**
dicitur de temporali · principe : *Non fine cau~ fa gladium portat. Det enim mimfter eft.* tinder **poteft de jure quant^nnlibet Ac poena. Quare necefle eft, ut ipfa vel, fit mort corporalis, vel equalts illi , cum mors corporalis non fit**
tn *iram et, qui maJum facit* . Ergo œaléficum poena infinita . Per hanc autem viam a fla-
occidendo non peccat . cum facit auctoritate gcllis levibus venitur **ad gravia , a gravibus**
juftiti», quia Dei mimfter eft. **ad vulnera . ab illis ad tormenta , a tormentis**
Cyprianus fuper illo Deuter, XTTU *Si au- theru tn una er civitatibus , quas Dominus Detis tuus dabit ubi inhabitare te illis , dicentes : Ea-* mu/, *fervtamut dus alienis quos non nofti, interficiens necabis omnes qus funt tn civitate ea-* **ad ipfam anortcm , per fimilia contumaci» tormenta .**
Secunda ratio . Cum proportionales fint culpe perne illis debits , fi ergo alisui cul-
» *de gladn ,* dicit: Hujus praecepti memor Ma- B major flagellatio debetur . Et fic in decuplo, **pa** debetur flagellatio, majori culp· **dubio**
i» thathias t. Mach. 11. interfecit illum, qui Ac centuplo . taata poterit efle flagellatio ,
» fuper altare facrificabat . Si ante adventum quod inducet mortem; fequitur er^o de ne-
Chrifti hae praecepta funt, quanto magis port ceflitate , quod mors corporalis pro aliqua
adventum Chrifti funt obfervanda ? Et fi di- culpa poteft infligi .
catur quod non eft obfevvandum hoc pneceptum . qiua judiciale . & per conféraient mor Tertis ratio. Occidens hominem injufte , ,,
tuum, efto, quod ea ratione, qua judiciale aut puniendus eft pcena mortis, aut minori. '■■■ .-".<»··
erat , non fit fervandum ; tamen ea patte qua c i «dm w<b»
in nova lege fundamentum habet, ficut ex- >i primum , habuur intentum. St pcena ciwuer
pofitum eft ex verbis Apoftoli 'ad Romanos minori , aut finite minori , aut infinite . *'
i. & xiii. & ficut ftatim patebit in verbis Salvatoris implicite contentum , licite poteft implen, Non fecundum . quia non fervaretur æqmlitas pcenx ad culpam , contra illud : fe-
cundum *quantitatem deliili ent (fi plagarum modus; Su* contra illud Apocalypfis xvi 1 r. *Quantum glorificant fe (fi in deliciis fuit, fant.intum date ei tormentum (fi luifum.* Si finite
Ant(,s,, " Amplius beatus **Auguflihus** dicit: Cum minori . adhuc idem . Et ficut dum quis da-
>· v - *'.''.' " quis jufte occiditur , lex occidit, non tu , ‹ mnificavit aliquem >n mille marcis non fuf-
^'s. " ait ad judicem. Rurlus dicit Hieronymus ficicnter puniretur reftituendo unam , fie nçc
s ——— " 'd Riparium Non eft crudelitas crimina in propofito .
" P'° **Punirc** » **Ic^** pietas: & quod **de pu-**
i.nuum.!*! » nmone ultimi fupphcii fcilicet mortis intel- Quarta ratio. Aut mors corporalis major
Re»"'·»'AM. " '*8at · IPParct · quia premifit . Legi vindi- **eft** omni culpa , aut non . Si primum, ergo
L'Ü* '· * ilam Phinees. aufterii.item F.liae , zelumSi- injuflus eft Deus. qui eam inflixit toti **gene-**
>■ u » manis t hananxi , qui in duos magos z.a- **ri** humano pro comeftionc fruflus ligni fcien-
» roe & Arphaxat ignitos ferpentes extorfit, ti« borti Ac mali . Injuftus eft Christus, qui
» Petri fevcritaicm Animam & Spphiram eam inferet Antichristo, ficut dicitur 11. ad
» trucidantis Paulique conftatism , qui **Ely- Theflalonicenfet 11.** *Quem Chriftus fefus interfieict fpiritu oris fui* . **Si fecundum , ergo in-**
» num magnum xifrna catenate damnavit, **ferri potest licite pro aliqui culpa . Nec va-**
» Et tunc iubjungit : Non **eft** crudelitas cri- **let quod dicunt Dominum Matthsi · v. dixif-**
■ mina pro **Deo** punire , *(fic.* **Et poft** haec fe : *Ege autem vobis omnino non tefiftcic malo.*
« verba lubjungit ; 1 nd· & in **lege** dicitur-, » ò'ı *frater n.us (fi amicus , er ustor qua eft* **in D Nam ficut dicit Augustinus, non prohibetur**
,» *ficu tuo, depravare te voluerint sentite,* **vindifla qu» fit'ad correûionem** . **Et iterum** ¶
›' */it marius tua fuper eos (fi efunde fangumem* **idem ait ibidem Officia vindiZIs poflent bo-**
» *eamm,* cr *auferes malum de Ifrael.* Item **no animo impleri, quomodo judex, quomodo**
» Auguftinus **rn** fermone Domini in **monte,** **lex. Intclbgetur ergo prohibita injuria perfo**
» ait Elias multos merte affecit, & propria **nahs vindicanda libidine vindiû» , non de in-**
n manu & igne divinitus impetrato, quem **juria Dei vel** ecclefise **vindicanda zelo juftiti**
»ı confiât Spintu tanifto repletum . Sic dici- **tiae : Nec illud quod allegant ex Matthsi xi 11.**
» tur Lucæ x. de Joanne Baptifla , *Ipfe pra- ti cedet ante dium tn fpinttt (fi virtute Elia,* **de prohibitione eradicationis zizaniorum , valet :**
» & alii multi magni & divini viri **eodem** **nam hoc fecit Dominus ut parceretur tritico,**
,» fpihtu confidendi rebus humanis non tem&- **non ut parceretur zizaniis In detrimentum**
» re id fecerunt . Item idem in eodam : Ver- **tritici. Ideo ubi crefcunt zizania in detrimen-**
XΛλ . s. » bis Apoftoli Petri Ananias ‹Sc uxor ejus, **tum tritici ; & fuflbeationem , nullatenus cref-**
» ficut in **AHis** Apoftolorum legimus, **exani-** **cere finendi funt. ; fed fi opus eil per mor-**
» mes ceciderunt , nec refufeitati funt, fed E **tem corporalem vindicandi.**
h fepulti . Ex quo fumitur ratio, quod fi in **Rurfos nec prohibuit Dominus Çmpliciter**
plenitudine temporis nullum liceret occide- **eradicationem zizaniorum , fed eradicationem**
re , Petrus aut non occidiflct , aut , ut com- **generalem , dubiam & fufpecftam ; ne fcili-**
muniter dicitur , fententiam mortis non pio- **cet de ambiguo judicemus, ut eft inter lo-**
mulgaffet . **lium & triticum , dum funt in herba. De i-**
fto inferius aliqua dicentur. Dicit ergo Ale-
F.rt , ,···■ Adduco pro **hac parte rationes Alexandri** **xander ; Maleficus poteft interfici duplici de**
«y. mrøb». de Ales dofloris irrefragabilis. Prima, fi **ex** **caufit, aut qeia homo , aut quia maleficus .** 'WJJJwJ4',
juftitia leviores pwnje inferende funt hlicui **Si interficiatur quia homo , interficitur odio** >n- 1· ' "
pro culpa aliqua, cum ipfe per illas non- **perfoM : Ac hoc prohibetur cum dicitur,** *Non*
dum coirigitur , fed addit praeterite culpa *occides* : **qdia maleficus occiditur odio malitia**
contumaciam ; maniteftum eft quod cum con- **& amore juftitüe . Et tunc diftinguendum**

Aut

. **Aut occidirur** ab **dio,** qui habet auctoritatem , **utza principe faculari** ; *6t* hoc non prohibetur **ibi,** *Non occides.* **Aut ab illo, qui non habet poteftatem;** de fic pfohibêtur. **eum dicitur:** *Non occides* . **Non eft** ergo.illicitum occidere **psaleficuor in eo quod maleficus, ab eo qui habet auâoritatem : imo in hoc ili***

Dei minifter , fefte beato Hieronymo libro iv. luper **Ezec+iielem» dicente: Qui malos percutiUin eo quod funt jnali . & habet vaſa** inttrfectionit , id eft , poteftatem ut occidat peflimos , minifter Domini eft . Sancitu Thomas **ii. ii.** qtueftione t.xiv. articulo **it. & in.** in corpore, determinat quod peccatores poflint jufte occidi pro falute totius reipublic* , ad quam quilibet comparatur ut pars. Unde ficut membrum putridum pro falute corporis licite poteft a corpore abfein- 41 · fic peccator periculofus reipublicx dt infeâivus , qui verifimilner non poteft fanari , propter falutem boni communis laudabiliter dc falubriter occiditur : ***Modicum*** enim ***fermentum totam maſſam corrumpit,*** **1. ad** Corinth, **v.** Oftienfis in fumma **I.** libro titulo **xxv.** idem dicit in fubftantia quod Alexander & Thomas ; de rùrfus de eodem libro xiv. Dc Lyra idem fentit Exodi **xxtii.** ***Infantem C jufium non occides*** Ex verbis enim fuit po**teft** hoc elici , dc in hoc concordant doâo**res** . Unde ncicio unde venerit h*c adinven**tio,** nui ut major licentia detur, fingere vo- lentibus nova .

Tanta de lege humana diâa funt , quia proponens in articulo fuo videtur eam negligere , quoad correfhonetn , cafligationem , expulfioncm peccatorum publicorum , aut parvi pendere, imo contemnere in quodam notabili , ubi dicit · ·' Ne autem aliqua cx iftis dimilis modis peccata caftigandi aut corngendi occafionem accipiant fecundum judicialia legis pro nunc obligantia , aut fecundum humanas leges legi evangelic* diflonas , reos mortis fuppiicio puniendi . Illud præmiflis adjungimus . Ubi videtur dicere cas legi evangelic* diflonas , pletftere mortis fuppiicio cum tamen audiveritis Salvatorem nodrum hoc faâurum in Antichrifto , Petrum fecifle › aut' a Domino faflum promulgafle in Anania dt Sapphira ·, audiveritis auâoritates veteris dc novi teftamenti, dc doâorum fanâorum, cum rationibus difficilibus Alexandri.

Jam ad eorum intentionem magis accado , **ponens** hanc unicam conclufionem : Licet σπηnia peccata mortalia fint divina lege expreffè vel implicite prohibita, non tamen omnia **peccata** mortalia publice **ab** homine funt , **ex** diâamine hujus legis, poenaliter per judicium punienda. Prima pars conclufionis nota eft ·, fecunda probatur-. Deus qui eft juftiflimus judex , aliqua in fege veteri permifit ; multo ergo magis habet homo permittere , cujus potentia exfecutiva eft remiftîor lege divina prsceptiva , aut prohibitive. Pas;t aflumptum . Primo ; Moyfes occidendo £gyptium pecca- TauAmi . **vit. Nam Auguftinus contra Fauftum loquens de illoy** dc **etiam de Petro qui abfeidit auriculam Malchi fententialiter dicit , quod uterque nondum regimen afliimpferat, hic fynagoge , ifte ecclefi* : uterque non detcftabili immanitate, fed emendabili animofitate juftiIi* regulam excflit: uterque odio improbitatis «tliene , fed ille fraterno, ifte Dominico ,**

ANNO CHRIST! Mil-

A licet adhuc carnali , taifien amore pecçivit .. Tamen illud peccatum Moyfi non legnur a Domino punitum , imo poftea ducatum populi Hebraeorum ab eo accepit .

Item ufura ell de fe mala, fed licet' Deus poffit Jacpre de re non tua quod fit tua, quia **eft**'Dominus upiveribium ; tatnen fieri noh poteft, ut qudd habet in fe convolutam 'malitiam , liene fiat . Cum ergo ulura, rn ratione ufur* , habeat in fc convolutam malitiam , licite fieri noh poteft : tamen in lege veteri non puniebatur , imo ad extraneos permittebatur . Deuteronomii enim xx 111. feriptum **eft:** ***Non fanerabens fratri tuo , ad ufuram , nec fruges , nec quamlibei^altam rem, fed ali'nô*** .

BHoc vero, ***fed alieno , non*** dicitur vclut praecipiendo aliquid jufto. fed permittendo infirmo. Poteram allegare de repudio uxoris in veteri lege, quod utique permittebatur : dt ut communius doâores tenent, erat peccatum mortale: propter varietates opinionum , dimitto.

Item inquifitio feu invcfligatio de adulterio per facrificium zelotypia:, li hcc non ex zelo juftiti*, ac reverenter, ac cum fuppheatione fieret, erat peccatum mortale pubbeum ; tamen non puniebatur , imo in lege illa Numer. v. lex ûcnficii zelotypi* fuit inftituta in hunc modum : Si ***fpintus ylotifpta cumitaient virum contra uxorem fuam ,*** yna ***vel polluta efi , vel falfa fufpicione appetitur , adducet eam àd facerdotem,*** CZ ***offeret oblationem pro ea , &c.*** Erat ibi duplex aftos , unus facerdotis , qui fecundum divinam inflitutioneiU quafi coaâus offerebat , ne vir pejus faceret, puta nc fu* fufpicioni rchclus, uxorem interficeret . Et ifle aûus trat acceptus Deo dt approbatus . Alius atlus erat fpiritu zelotypis concitati : dc hic fi fine prefumptione probabili . aut ex invidia , vel alio inordinato affc-elu procedebat , erat malus, tamen permiflus a Deo , non approbatus . Arguit ratio .

Item occifio **fili*** Jephte fuit mortale peccatum publicum » dicit enim canon Ifidori q. iv. In male promiffis refeinde fi- Ctf ' » dem in turpi voto muta decretum . quod » incaute vovifti , nc facias: impia eft promiffio que fcelere adimpletur. Non tamen legitur a Deo fuifle punitum . Quod autem fuit peccatum , patet aliunde . Ad hoc quod juramentum fit licitum , requiruntur tres comites , fcilicet judicium, juditia dc vetitas, ficui feriptum eft Jeremie iv. ***Jurabis ,*** nwt ***Dominus,*** in ***jufhiia , judicio, dr ventate:*** promiffio autem illa caruit judicio diferetionis , dc fuit ejus impletio injufta dc impia . Item Sapienti* 11. feriptum eft ·: ***miferens otnnium, quia omnia poles,*** Cf ***difilmulus peccata hominum propter pernitentium : diligis enim omnia qua funt , & nihil odifii eorum qua fecijh .*** Et poft pauca . ***Parcis autem omnibus , quantam tua funt , Domine , quia amas animas .*** E Ex quo patet , Deum non femper punire propter peccata , fed parcere aliquando. 1- tem Ezech. **xxxm.** dicitur-. ***Si dixero impio ; morte monens , & egerit penitenttam a peccato fuo , fecentque jugitiam .& judicium :*** fequitur ·: ***vita vivet , dr non morietur: omma peccata ejus qua peccavit , non imputabuntur ei .*** Item glofla ordinaria fuper illo Pûlm. c. ***In matutino interficiebam omnes peccatores terra , ut difpergerem de civitate om-***

aroro · Chrifti-. Tempus miferieordi· eft, non eft, nondum omnia funt manifefia in hac noAe : abundant tenutieoes , iu qua penranfeunr buftia filveftres, fic catuli leonum, id eft, diaboli , quensnt deam fibi. In hae ergo node parco, tolero, corrigo: fed in matutino cum dies judicii advenerit, & erum omnia aperta, qua omnia funt occulta, *utterfideham omnes peooarores terra* , id eft , omne» mali mittentur in ignem rtemum : vel *tnterfioAam*, id eft , Ktuebam in matutino judicii interficiendos .

im Nicolaus de Lyra dicit fuper illo Exodi xxi. *St quss per induflnam occiderit gnn*msn *fuum, (F per vtfidw* ', ad *altari meo* a*vrllet eum, w monotur, pc*na* homicidii in-B telligitur de interfWlione Judci : ideo dieitur , *occuicnt proximum fuum* , non intelligitur de interfcflione gentilis . Lex ait , ut dicit Rabbi Salomon , qui per infidias occidebat , interficiebatur, fit extrahebatur , fi ad ipfum confugiflct, de altari , *(Fc.* Si fecerdos occidiflet, extrahebatur , nifi oAcium miniftrandi incepiflbt : quo cafu exfpeflabatur complementum minifterii , quo peraAo trahebatur ad mortem . Et hc locus facer erat refugium in aliquibus cafibus . inter quos erat homicidium gentilis, quod erat mortale . fit interdum pubfteum : tamen non puniebatur, fi homicida confugilTet ad altare.

i? Tertio probatur conclufio ex teftimoniis le-C
• M»·· 'gis nova. Joanois viit. Dominus & Salvator nofter dixit mulieri in adulterio deprehenfie
** fibi oblate ·. *Menai te condemnaoiS * nec ego te condemnabo :* nocentem in miferjcordia indemnatam rvmifit. Cum ergo Chrifti aflio noftra fit inftruâio, ut allegavit proponens articulum de communione dlviniitim* eucharifti* , thqua crimina funt ab bomiae miferieorditer relaxanda per judicium , vel non punienda . Prcterea peccatum Samaritanorum nolentium recipere Jacobutn & Joannem , fuit mortale fit notorium , tamen non fuit punitnm . Nam cum indignati difcipali dicerent ; Fu *ignis de/iendat de calo , (F confusttot easf* Refpoo dit Dominus : *Mefruis cups fpiruus eflis filii* .D Lucc IX- Amplius de riuniis feminatis in agro que fervi volebant eradicare , fit dicebant ·, *Vis imus (F colligimus* m ? dominus refpondit : *Jta finite* ca *mfcere ufque ad mefjem colligente i fifania fimtd erodketis cera tnticum* , Matthei x 111. Ea qua paraapparet, quod mali tolerandi funt inter , donec fine periculo bonorum poterun ab eis feparari, quod arit ad meflem finalis iudicii. Sic enim ipfe Domina» *Jefus* illam e« il dicens t *dger eft mundus, femen hi fttnt filii* regni , *filii nequam , megis vero efl confummotio facul· , megores oage/t* . Rarius fcnptum ert ubi fupra, Mattbai X411. *Simile efl regnum celorum fageus migt* in *mari,* E <r *ex omni genere pfetum congregant· que* cum mtp/eta *eget, educentes, & fecui htus [edentes , elegerunt bonos in vafa fua , malos amem foras mtferuat.* Regnum calorum eft militant ecclefia , fle hac eft fimilis iagenc mifi* in mari tempeftuofo hujus mundi : habet pifces bono» fic malo», hoc eft , juftoe fit injuftos . Nam Habaouc I. *Fodes homines quafi psfoet mans.* Implebitur illa lagena dum erit completus numeras deftoram: edocetur, cum de vita corruptibili tranfibit ad ineorrupcibUem ,

na fiipplicia . Kt hre amnia P*W* pofitione Selvatori» , qtd atet *Sie ont sium* . Ergo ufque ad confummationem fiaculi In lagena ecctefi* militanti» erunt fimul boni fit mati ,

Unde fuper illo fie dicit Cregorite , nt *Gng.*** i>. Thomas in cxpofitione recitat, SauOa ecclefia * fagen* comparatur, quia fit pi femoribo» eft commit!» , & per eam qutfque ad «ternum » regnum trahitur a pnriendbus fiKuli Audi- , „ bus , ne cterna morti» profundo mergatur. „ Que ex omni genere pifdum congregat, quia ad peccatorum veniam , fapientes & „ fatuos, liberos fit ferree , divites fit peupe„ res, fortes fit infirmos vocat. Poft peuCi „ fequitur : Sicut enim mare frculum, ita fia„ culi finem lignât litus maris , In quo ia fine « boni pifce» In vxfis eligentur, mali proji„ cientur, foras , *(Fc.* Nunc enim boon nia„ lolque communiter quafi permistos pifces fidei fagena continet , fed litu» indidit faSna ecclefia quod trahebat .

hac eft quod Hieronymus dicit, ut Uro- t. mes reoitat , dum fagena extrahetur ad litus, tunc verum fecernendonim pifdum figguan demonfiratbitur. Item Id patet In nuptlto quas fecit rex regum Deus Pater Filio ibo, In quibus vocati ibat boni & mali, fit implet· nupti* jufti» fit injufti» . Nam dicitur M«tth*i u. *Bgrefi feni cangregaoeruM* omne/ f*w m· «■ewermir, femro *(F malos,* quia Ia ecdcfia militante admixti funt boni cum malis . Sic ergo in ecclefia militante fast boni fit'mali: fed in ecclefia triumphante fbhsm toni. Propterva cum Dominus intraflfef, quod erit generaliter in finali judicio , fit particulariter ia morte cufuriibet hominis , ■* vidiflet hominem noa habesnm veftem nuptialem , feibeet caritatis, rex prsacepit eum ejici, fit mkti in taoebras exteriores , ubi erit fieras fic ftridor dentium. Kt quod fimul funt boni fic mati in ecclefia militante, dicit fpcefaa Canticorum I. Aeae *lilium hetr fpmas, fitatuaca* mde *teterfisas.*

hem Katthni xxv. dicit ipfa Verita» : &m»-

. ?-·*

roa noa uft uocMa crtumphana, quia ab m nullus tanna recipiaar- M igitur ecdcfia militans, in qua fu*· virgine» prodeam fit f>tu* ; Igitur boni *6t* maU; ergO_*on om*· peccatum etiam publiai· de ea pdMtur aac c> eluditur . PnMrea Apoeslypfi» ti. ftnptam eft

angelo , <K. i
«pbefin· inN
fcripsum eft :
nem , (p *legem de ont ejus* rvfwnrirc, *quit* «n-

rw JAammi eferrstmtm qjf. Ipfe peccaverat, A dam propter invidiam, quidam propter contanaep non cxpdtttar a Jeianne, fed moternionem · Dicitur enim ad Philipp. 1. *Qiu-* AMNO CMitTH

Ifidora* autem fuper eodem textu aft; Pro- "pofadtinpfib in vitium monetur ut 'memor
·» fic unde ceciderit, At peenitentiam figat,
• Ac priora opera feciat, ut non moveatur
n candtlihcnm ejus. Nam candelabrum do-
is âritui ficerdocalit , vel honor poreftatis
·» quem geftabat, intelhgitur : malos ergo in-
»· terdum propofito* eft in ecciefia militante,
w Non ergo ftatim pofequam mahu, efl com-
n pellendus imo fisflinendus ad tempus:
Ac tale vitium effe poffet. quod puniendus
At expellendus effet de oficio , per eum ad
quem fpeâat; At tale quod permittendus .B
ut poAea videbitur.

Priaterea fisper maladsflione ficus qua tribo* annis fhifhun non attulit, dicit beatus

h Anguftinu* fibro de verbi* Domini termone
Am. xxxi. Arbor ficulnea eft humanum genus:
a.,«vu o- m tres anni, in quibus illa non fecit fruAum,
»a' n tria tempora lunt· unum Ante legem , al-
n ceram fub lege , tertium ihb gratia , tn
n qudni* humanam genas, quantum ad mul-
» to*, infruâuofum fuit, 'puta fine meritoni»
* operibu*! malediflio eft illa divina fenten-
» tia , qu· in finali judicio fulminabitur.
– Hasc ille. Tertio anno, fcilicet tempore fe
S» evangelic· dimittitur Ac non profeinditur.

am Luce xm. percultorem vine· dicitur. C *Dimitte eam* A" *boc mna , ufyttedum fodiam circa illam , & mittam fien.oru* . Poft tres anno* fiscciditur , quia poft fecuhim peccator aridus, fela felia , non fruflum boni operi* habens, in ignem «acernum mittitur. Parcit ergo Domine* mulch in ecciefia exfifteotibus: ergo At homo parcere debet. Ac nonnulla mala permittere five tolerare ex cauli.

u Ex praxi Chrifti apparet quoniam peccata
Un·,. in illum commifla patientitfime fuftmuit . De
00 enim Ifefit LIII. TmnpiM· *agnus ad ocafionem dtdhu coram tondente ft non apentu os finsm.* Dc Ctsji^ patientia quoad propria* inferia», ait beatu* Gregorita homilia xviir. fuper iUo Joannis vrn. *£go glonam meam Vi**

coorameliat Patri* judicio referret, ut profc-
·» âo nobis infinuet qtmûtum nm patiente» effe
m dabemus, dum 6 adhuc ukiici non vult
» ipfe qui jradicat . Irem boo contentu* Scriba* Ac Pharifiao* non puniri , ex abundantia caritad* findet turba* ut obediant ipfis, quamquam mnka mala publica committerent, dicem IIII* Maritati XXII. *Super cathedram Jdayfi ftderuat Scriba tP Phanfei, qua dicunt*

Ex praxi Apoftoiorum maoitèfta est con-
>I*ΠΙΙΙΙΠ.' cfidso . Nam illi multa mela viderunt, ned
puniverunt omnia, quantum cx fecro codice potest perpendi. Legitur Afluum vI. mur-E» mur fiftwn fiufte Gracorum adverfus Jutfeo* qtsod vidua eorum defpiciebaptur fe quotidiano ministerio. Nec boc legitur judicialiter aut per poma* justitia ptxnitum , quamvis effet publicum. Leguntur contentiones firiffe Ac atU ad invicem inter Corinthio* , non tames* legitur hoc peccatum poenaliter futff* iiiinirum . Item erant aliqui pfeudoapeatoli, At illi erant puhiicj peccature» ; tamen illo· paraiirtrtiar Apcetoh**: quia quamvis bene docebant, tamen malo animo faciebant, qui-

edbtm ri propter bonam voluntatem Cknflum prmdtcatu . Quadam es cantate, ferentet, pve-*
iiNΠB m *defeafioae eoangelu pofitus fum. Quidam autem es coMenùone Chrifium amuuttiant,*
sim *jincert, exiftuuvttei fe piefuram fufeuare wteuhi meis . Quid enim 9 dum omnimodo five per occofionem, five per cantatrm Chriflus annuntietur.* Maledifliones etiam in Apostolos erant peccata publica , nec tamen puniebantur. ad eorum faltcm instantiam : imo 1. Cor. iv. dicit Apostolus : *Maledicimur , fp benedicimur, blafphemamur (p obfecramu <.* Rurfus contradiflio Judeorum verbo Dei , erat peccatum mortale publicum. nec leguntur Apostoli co» peniviffe poena justitic pofiriva , fed folum privativa. quia difecrunt : *Opanebat* ·00614 *primum loqui* m,,. tJ, tvrfem *Dei. fed* fawtiem *repellitis illud, & indignos* wi *Judicatis atenu vite , ecce convertimur ad Gentes. Sk enim Diminui prteenu nobis.* De alii* fanât* idem attendit ùnfla mater ecciefia , quorum patientiam in tormenti* , abfque in tortore* contemptu aut indignatione, pulcherrimo metro canit fuaviter. cum ait , Oχ-
ι duntur gladiis more bidentium , Son murmur
h refonat, non querimonia . Sed corde tacito
»» mens bene confcia . Confervat patientiam .

Dehinc aufioritatibus facrorum canonum B1Λοη, probatur conclufio. offendendo enim quomodo !■« UaraXMM rigor juffitia debeat temperari ex peccantium Cm' multitudine , alt fanâtu Auguftinu» Bonifacio. Ac habetur L. dirt. cap. Ut constitueretur:
h Verum in hujutinodi caufi», ubi per gra—».
* ve» diifenfionum failures non hujus aut il- JX 2
» liu* homini*, eff periculum , fed populo-
·» rum ffrage* jacent, detrahendum eft ali- Γ7· ·,
·» quid feveritati, ut majoribus mali* i*η*η-"'''·.
w dis finccra caritas fubveniat. Item 1. quzff.
» vr. cap. Quoties, dicit Innocentius epift.
<' xxii. Quoties 1 populis aut a turba pec-
»· catur, quia in omnes propter mulntudi-
w nem vindieari non poteft, inultum folct
» tranfire. Priora ergo dimittenda dico Dei
* judicio, Ac de reliquo maxima folicitudine
* precavendum. Iterum xx 111. qunftionc «v. I(, ,w<iee,
w Forte : At habetur ab Augaflino fibro uni-«·*'·'«-<· ►
n co debaptifmo. Forte . inquit Augurtinus ,
ibi in populo Dei ftat juxta te avarus , raptor.
w inhiant rebus alienis , quem noffi talem , At
»» fidelis eft . vel fidelis nominatur Non eum de
»♦ ecciefia pellere pote», non habens aliquem
»' aditum caffigando & corripiendo corrigere :
»» accefturus eft tecum ad altare , noli timc-
» re, unuGquifque onus fuum portabit. Sed
» quomodo, inquis , ferrem quem novi ma-
M lum? Nonne melius eff ipfum ferre, quam
* te feras efferre ? Ecce quomodo feres , at-
n tende Aportolum dicentem : *Unufqwfque o-*
nes *fuum portabit.* Liberet te ifta fententia.
£x ifto habetur quod ferendi funt interdum mali. Item xxiii. queft. iv. Tole-
·t randi ; Ac habetur ab Auguftino libro de "
verbis Domini , dicitur enim ibi: Tolerandi
« funt mali pro pace, ne corporabiter ab
u ei* recedatur, fed fpiricualiter. Spiritual iter
„ nutem exire eft facere quod pertinet ad cor- amvaiM· u
„ reflionem malorum .quantum licet pro gradu
„ cufufipie ûlva pace. Habetur hic quod pro pace felvanda tolerandi funt quandoque mali, imo At quod a correflione malorum pro pace

fidvaada «at Bomranqua* ceAndum , aUo-A» firmitate fepportatj Iri
com ^v**n «ddidiflat: Ad comfbooes· ftl· * illo maternte isamu» tâmim
va^pace . Qood etiam tatcrdaa rigor pris * pram: Fa A» fvi dica
relaxetur ad vitanda» contenriMcs , petet » «mm , ‹F eneu— Am

•Item». Por-

„ Ubi Bilan» Page fic ait > Quoniam quid- « ro idem refpondens ad illud per foquaow
w quid ab alterum parte est judicatum , o- η PanMniaaà in Ifiida propoficoaa t *Numquht2*
„ mnium videmus perverfitate confufum, tw- * *nolet mamu Domini falae» faUen, met* ftgpo-
„ ponam neceflitate perfpeffa hanc rationem m vosfo esuvat ne exsuda ? *Sod* dsfiBa «gfr·
decernimus ad veniam pertinere quod go- »
„ stum est, Ibi tolerat Papa quemdam ad. »' Ubicumque fuerim mali inter bonos , non
epiicopatutn affiunptum fuo metropoHtaoo in- « obenn bonis , ficut nec palea frumentia ,
fcio ; quia ut ait Apostolus t. Cor. it. Si * donec veniat Dominus ansa forets ventila-
qtut videtvr contentiofut efe, no» talem non ho- » brum m manu fua , ut mundet arcem
bemar confuetudmem . * foam, frumenta recondat in honeumfanm,

Postea probatur couclufio au&oritatibus fan- B » paleas vero comburat igne innxtinguibili:
ûorunf doftorum puta, non omnia peccata ficut non obfuit bonis tanta multitudo foo-
mortalia publica funt ab homine , ex dia- leratorum, qui per Ksechidem diâi font . i
mine divina legis . pœnaliter per judicium illi videlicet, qui gemebant & mmrebent
punienda . Quodam enim iliorum funt, qu- facinora populi qu· fiebant in medio eo-
fine periculo bonorum puniri non poflunt ab rum unde quia eos corrigere non pote-
hpmioe, ut cum in multitudine funi boni flt rant, nec ab unitate populi Dei fe ullo mo-
mali . St non poliunt difeemi isti ab illis; do fcpararc volebant, pro tnerito irusooen-
St taba funt permittenda ab homine : fi ta- tiflimo toleranti· fu· lignari meruerunt, 8c
men ex illa permifliope non (aquatur majus in illorum perditorum vaftarione atque in-
fcandalum quam ex punitione : Quadam une teritu liberari. Hec ille .
periculo fchifmatis ecclefi· , aut gravis tur- Item idem in ni. lib. contra epiftdam (
bationis puniri non poflunt. ut peccatam prin- Parmeniani fuper illo verbo I. ad Corinthio·
cipis , aut alienus qui fociam habet multi- v. Si pair wro *frater* in voAw# &
tudrnem ; Qtuedam , etfi funt manifesta illi, r/ *mu fonicater , aut Mit ferai·»» ; aut*
cui punitio dc jure convenit , cum illa con-C «venu *aut ebnofus,* mm *rapax , nu quidem*
vinci non poflunt . Hac At fimiha per ho- *cum eo ohm fumer»·*. dicit in fonteotia quod
Mm minem non funt punienda ex dillamine le- non preeipirur fola feparatio cordi· ; nam
gis divina . Illud vero diiiamen est : *Sinite* idem Apoftolu· dicit *alibi : Si qui» vocaverit* '
mtraqur crefcert ufque ad . Confequeo- «a *utfdelAut & volueritis ire , omnia que* vo-
ter idem in parabola de fagena maris bonos *bis apponuntur manducate, mhd interrogantor,*
& malos ptfces continente ; & in nuptiis fi- & fic hic permittit communionem fidelis cum
lii regis , in quibus fuerunt boni & mali , infideli, ut prius prohibuit communionem fi-
defignatur . Hrc declaratio ideo fada est, delis cum fideli peccatore : modo ab omni
ne videar fautor peccatorum , dum nitor o- malo fe fopanndum eft corde : ergo plus
ıtendere talia non efle per hominem judi- prohibet , puta feparationem corporalem ,
<»*,1., cu',ter ca*ug»nda ; · At ne videar agnitor quam cum infideli pemittk . Dicitur igitur
κ,ιμ'ψ'. *' conditionis ecclefir militantis, ponendo in es in festeatia Auguftini , quod fe feperandum
bonos & malos, dum tamen flt unus Deus, eft corpore ab his de quibus loquitur Apoftо-
una fides, unum baptifma . lus , u tamen fine periculo fcnifmatis fieri

Prima auflontas ad probationem conclufio-D * poteft : ait enim in forma : Cum quit ft»- «.
ms est Augustini in lib. contra epistolam » e trum , id eft , Chrifttenonim intus in eo-
cnurr. r*i·. Parmeniani , dicentis : Hac de feriptis fan- » clcfie fodetate confliratorum, in altaoo ta- v* t ·»▮
hk.'7'^p. ü ▮ <bs documenta proferimus , ut appareat * li peccato fuerit depreheufi» ut anathemate
facile non efle quidquam gravius facrilo- e dignus habeatur , fiat hoc ubi periculum
.. gl<> fchifmatis : quia prafeindend· unita- » fchifaatU. nullum eft» atque id cum ea di-
„ tas nulla est justa neceflîtas, cum fibi ηθ- « leftione, de qua ipfo alibi pnscipit fecusr-
t. quaquam fpiritualiter nocituros malos bo- M da ad Theflalonicenfos n. dicens: *Ut* wri-
„ ni ideo tolerant , ne fpiritualiter fejuo- w mictu· «M «jq^bsetir , *fed corripite* tu /ne-
„ gautur a bonis , cum difciplina feverita- w rrrm. Non enim eftis ad eradicandam « fed
„ tem confideratio custodiende pacis refre- » ad corrigendum . Quod ft fo boo agnove-
„ nat . aut diflert : quam tamen fecuritas M rit, neque poenitendo correxerit , ipfe fo*
„ exferit , cum apparet , fine vulnere fchifi * ras exi, At per propriam voluntatem ab eo*
matis , ad iàlubrem corregionem pofle a- ‹ cleft· unitate dirimetur. Na» tunc non eft
„ liquid ecclefiasrico judicio vindicari . m mera· eradicandi triticum.

Item idem refpondens circa principium rt.K Itaque quando . ut ait At^ofomsa ia for-
cv <. libri contra epistolam Parmeniani Donstist· ma , ita cujufooe crimen notum eft, Ac o-
Carthaginenfis epifeopi ad illud per fequaces maibus exfecrabile apparet , nt vel prorfaa
,f'·* * ipfius addudum . Fa *hit qui dKuat quod ne-* nullos vd non tales habeat dcfeaforae , pur
quam eft bonum, cF *quod bonum efl nequam.* liorsaisi
Qui ponunt lucem tenebras , tenebra» lu- mritaris
cem , qut dicunt dulce amarum , d" amamm ecclefi·
dulce , concludit post multa : QuifqttM ergo ill©
„ vel quod potest arguendo corrigit , vd Ideo dixit Apoftolu· , » «mm , »d dlfcw-
quod tam potest corrigere fahro paci· vin- tiarn ab alii· notanda*. Iteaa, nmmw , ad
n culo excludit , vel quod falvo pacis vinco- oftendendum , quod crieaen eft aateri— &
„ lo excludere non potest «quitate improbat, famofom . Tunc fubjsmgit ia forma.- Neqae

----- eni* pMft aft falubria a «raids correptio J awo «iû cm *ll· corripttnr , qui non habac fodara Mblmdinem. Cm mo Hn mesbua aiorteoa oecupeverit , aibil aliud boate rotas qeM dolor & gMiras , ftc Ideo Apo* tolas cm jam "aurito· CMperiflet ufmunda busarta de fonricatioaibos iaquinato·, mo id* «lm pnscepit as cm talibus nec dbats ft»· aersat. in focanda «ptftola m, cap», fi* cas vasoaras prius, Noc did potprat : Ai pete /vnuoater aaaaaMr in oo*m , propter maltiradinem ı fed dixit, Afe uant^ cam aawro *humiliet* mm Daaimu, *ft" lugeem mubet* JX *hit* fte mar *peecevenmt, &* mm *egeruht fb-* nttewtem, G *fuper* iaaamAfie ft faxurie. A* „ Uquibus rate» IntetpuGris dicit beatus Au- „ guftinus ; Confilia feperatfonis ft inania µ rant ft pemidofa aaqee fecrilcga, quia ft « imnia funt ft faperba : ft pies perturbant „ infirmos bonos , quam corrigunt animofc* „ malos.

a«r, Item boaras Gregorius fuper Ulo Deuteron. "ı vtt. de feptem civitatibus gentilibus interi- „ utendis ufque ad interfoAioncm, ait : Patientar tolerandi fimt mab, obi aliqui is» \ veniuntur boni , juxta illud didum Abn- /ζ, hia , Geaef xviri. Si *fuerint ht csvitnte* ı „ Mmsotm dscca ^/t, non dsMo oom pro· S»pmrdlw. C

°* ', Item beatus Hieronymus epiftola ad Darda- „ nom ait ; Ipû metropolis tua prias Jebus „ nota* Salem, tortio Hierofblyma, ft none „ JElia, Jebufooe expellere non valuit , fed „ maaferunt cum eis in fcandalqm exemplum* „ qua vitiorum. Hoc ipfum . quod aliqua „ peccata per hominem hic noa puniuntor, „ fed Deo refervanrar vindicanda , fignifica- „ tum eft in David . qui peccatum Joab „ non punivit , fed Saknaotû vindicandum „ tefervavit, m qnod manu forti judex , fci- „ licet non puniverit , verus Salomon Chri- „ flue inultum non relinquat.

°*.** Infuper ifto Apoftoli i. ad Corinth. v. *Auferte mutum ee vehit tpfu,* ia m. lib. contraD epiftolam Parmeniani <bdt Auguftinus in fententia , quod ubi quia impeditur feparare malos a congregatione ecclefi», fi a feipfo auferat malum, noa ris corde mifectur, atque ia fpiritualiter neo fidam conjungitur bonis, fed etiam feaaratar a malis. Sed quod hoc modo non fumciat , ubi non impeditur , declarat , „ cum infert aliquibus interpo&is , ft dicit fic r „ in forma ‖ Quapropter auifquis etiam coa- „ tempferit ecclefi· Dei düciplfoam, ut malo· » cum truibus non peccat , ft quibus noa fo- „ ves , defiftat monere , corrigere , arguere , „ fi etiam talem gerit perfonam ft pax eccle* „ fi» patitur ut etiam a participatione facro- „ mentorum poffit qvMjiam feparare , nonE „ alieno malo peccat, fed fiso . Ipfe quippe « ia tanta re aegligcatfa. grave malum efl . „ Et ideo ficut Apoftoius admonet, fi aofo- „ rat malum a fe ipfo, noa fobrat aufert βo- ή daciam committendi, aut peftilentiam con- n fentieqdi, fed etiam pigritiam corrigendi , „ ft negUgeatiam vindicandi » adbibita pru- „ dentia ft obadiensta in eo quod enscinit „ Dominus » ne hnsau Indantur. Hac ille. Ergo fi pax eeefefin turbaretur , aut frumenta Inderratur, ce&ssdum edat a punitum· «ramwas pro tunc.

jSm? Prnterea Augaftinas fuper iBo Joannis vi 11. *m finet ftti te ucatf^emtf Ntme te* t—drino··— *viet itet m te wt^emvehe.* ah ; Audivimus *JfjÇ, voram jwfliri». quia dixerat Dominus ; *Çvi ms» ve^nm eft fimtftttet, prienu ht hiem lepi-* dsm *mhtet* . Audiamus vacem maaiuetndinis: dixit es Jefus; Xee <go *te eettiemttehe»* a quo forte t· coademneri tiqiuifti. Quiein um peeearam non hrvenifti, nee ego te condemnabo . Quid efl, Domine . foves ergo peocacis ? non plane . Anende quod fequitur. Fade, *fem empires noli peeeere.* Ergo ft Dominus damnavit peeearam, non hominem . Nam fi peccatorum fantor eflet. dicerer , Vade , vive ur vis . dc mea Uberatioee esto fiteura ego te quantumcumque peccaveris , ab omni perna , etiam gehennn ft inferni tortoribus liberabo. Non hoc dixit : intendant ergo qui amant in Domino manfuetudinem , & timeant veritatem : etenim dulcis & reflus Dominus.

Amplius beatus Ambrofius fuper eodem fic dixit ad Studium epiftol. Ixxvi. Exierunt. fcilicet qui aecufabant adulteram, exierant fora·. ft remanfit folus Jefus ft mulier in medio ftaas : bene ah , quod ierunt foras, qui nolebant efle cum Cbrifto. Feris Utera est. intus myfteria. Dtusque difiwndentibus illis romaafit folus Jefus ft mulier in modio ft^ns . Donatnrus peccatum folua remanet jMus, quia non poteft hoc cuiquam homini cumChristo ede commune ut peccata condonet yfolius hoc munas est Christi, qui tollie psccara mundi. Meruit ft mulier rofblvi , qu» recedentibus Jud»is remanfit fola eum Christo . Vide , leAor, divina mysteria , clementia Christi : cum accufitur mulier, caput Chriftus inclinat ; elevat au* tem ubi deficit accufetor : ita nullum damnari vult, abfolvi omnes . Ecce ft hic ait : *Neme tt leptievh* ? quo modo utique interrogat qui videbat ? fed interrogat nobis , ut nofceremus, non efle lapidatam . Adverte quomodo propriam fententiam tem* peravit, ut Jud»i de abfolatioM multeris calumniari nihil poAcnt, led in fe magis calumniam retorquerent, fi queri vellent. Dimittitur enim mulier , no» abfolvitur ; quia deerat accufàsor, non quia ixaocene eflii probator. Quid erge quererentur qui prieras a pcrfecutione criminis, ft ab ex* locutione tuppheii deftiterant ? Addit au* tem devi» ·, Fade , ft easods v«dr *ite peocet.* Emendavit ream, non criodne abfolvit. Etenim feveriore fententia culpa damnatur , fi unofquifquc crimen fuum oderit, ft in fe incipiat condemnare deHfhsm. Etenim cum reus occiditur, perfona magis quam culpa punitur·, ubi vero culpa deponitur , abfolutio eft pro pMa peccati ; (^tid efl ergo, oedr, ft *empbtu m6 peetere ?* hoc eft , ex quo Chriftus tt redemit , corrigit gratia, quam poM M» ·> mendavit. Hac Ambrofius. Ex qua auôoritace apparet aliquod peccatum a Chrifto non efle punitum, concretive loquendo i id eft , feminam iftam adulteram non efle lapidatam, ut lex jubebat.

Ceterum fuper illo : *Jfefchit cupii* fowirar — m n/foqftr, dicit Beda : Reprehendit Dominus c*mm. h non exemplum prophets fandi , fed igno- „ rantiam vindicandi , qu» adhuc erat i» • in rudibus i animadveneas eos non amore

w cor"

corrcôionis, fed odio defiderart vûtdiâam.
» loque pcftea quando eo· docuit » quid et-
1 », fet diligere proximum ficut fe ipfem, I·»
„ fufo etiam Spiritu fimâo non defuerunt u-
„ les vindicte. quamvis tnolxo rarius, qout
„ in veteri reflamento, quia fequitur : Fi6w
„ komtnit mm eeui «auaer perdere , fed fi/·
„ vare ; Quafi dicat ; Et vo», qui ejus Spiri-
„ tu fignati eftis, etiam aûa ejus imitemini»
», nunc ffe confulentcs » fed in futuro ÿofte
„ judicantes . Item fuper eodem fic Joquitm
„ Ambrofiu». Non enim Temper lû eoe, qui
„ peccaverunt, eft vindicandum » quia non*
„ nunquam amplius peodeft dementia tibi ad
„ patientiam» lapio ad correébooem . Denique
.. Samaritani citius crediderant a quibus hoc
„ loco ignis arcetur .
<· «'e »· Ita Hieronymus fuper illo: Ft/ *imut&col-itgtmttt* ce? quod de ziaanils dicitur, ait :
„ Datur locus poenitentia , & monemur ne ci›
„ to amputemus fratrem , quia fieri poteft ut
„ ille qui hodle noxio depravatus eft dogms-
te , cras refipifeat ftc defendere incipiat ve-
», htatem . Unde fubditur. *Ne forte cMigtnte»*
„ , eradicerij *& triticum.* Chryfoft*.
„ mus autem fuper eodem ait: Intuenda eft
„ fervorum diligentia: etenim feftinant rixa-
„ niam evellere, quod monftrat eorum de fe-
„ mine felteitudinem , ad hoc enim folum
„ refpiciunt, non ut aliquis puniatur, led ut
„ feminata non pereant . Quid autem Domi
„ ruis refpondit, fubditur, ftc ait ·, *Non* . Hie-
„ ronymus vero circa boc dicit: Videtur hoc
·, effe contrarium illi pracepto, *deferte me-*
„ *ium* dr medio *ûtftrum* . Si enim prohibetur
v eradicatio , dc uique ad mefiem tenenda eft
„ patientia, quomodo ejiciendi funt quidam
„ de medio noftram * Sed inter tritieum At
„ zizaniam , quod noa lolium vocamus i
quamdiu herba eft , 8c necdum calamus
„ venit ad fpicam , grandis fimilitudo eft ,
„ ftt in difcernendo aut nulla aut perdiftki-
„ lis diftantia. Pramonet ergo Dominus , ne
ubi quid ambiguum eft , cito fentets-
„ tiatn proferamus , fed Dei judicio rtfer-
„ vernus

Ratio autem quare aliqui mali in ecdefia funt interdum tolerandi , quia tales fent utiles bonis, five ut per eos exerceantur › five ut illorum comparatione magna eis exhortatio fiat, ut nitantur ad melius, ficut dicit Auguftinus de queftioaibus evangeliflarum t aut quta bene docent , quia puta donum habent icientia , aut interpretationis feriptura* rum, aut aliud . Qua omnia dantur ad utilitatem non recitantis , fed ecclefia , tefte Apoftolo I. ad Corinthios xn. Quod propterea fiepius divina difpofitione bonis mali font permixti nbi enim erant Moyfes Ac Aaron, ibi fuerunt murmuratores fecrilegl i ubi Zacharias , Simeon , & catsri fenâi, Ibi fuerunt Annas ftt Caiphan ubi Chriftus & difcipuli, ibi Judas, Scriba & Pharifiei. Propter quod attendenda funt Domini Jefu· Salvatoris verba , quibus docuit, a quibus nos ohfiervare debeamus , dixit enim : A /e^Er ptvpAefir, f«u *veninnt ad voj in vefiunentu* ovhua, aarm· *fecttt autem [ont Iftfi repetet.* Matthai vir. Non dixit, A mercenariis, qui licet vera dicant, quarunt qua fua funt, & mali funt t imo de his qui fuper cathedram Moyfi fedebant, quia vere docebunt: dixit : *Qae* d*

i *cime fonte* : Umie mali viri reftt decentes vk ..... dentur tolerandi interdum. Veram. quod illorum ftt cmesorhm paccatt publica funt pnalenda , qibus concurrentibus, feihcet jurifili- **"". ** ftirino , cauviâied·». Ac oace febra.

De jerihbAiope dicit aIXaims fiiper Uk» ***?"*;. verbal *Qutd* «sta radi dr fez fui *font font* , «. » y»*, id eft infidelibus » judimmF Deas fedfahr. De UK *hù gm* ntau few, id eft fidefibus, pMivd» qtt - *me* fqfeqtnde; loquitur ibi in perfona judi-·· cis» putt Apoftoli, fed de hoc videbitur in £ 0. fecundo punâo . De coaviâioae dicit idem 'Aaguftinus fuper illo prima ad Cprinth. it. Qui amedarar *indtgne* , pdirâin *fibi manducet* ' „ *tfi bibit. Stbi,* inquit , non tibi . Sone fi J„ judex m, fi apud te acarfatur, C vere do- „ cumentis teftibufiÿue convincitur coerce » „ corripe . excommunica , degrada : judkp cium liquident humanum procedere do* „ bet ex caulis manifeftis, cum homo tin- „ tum videas ea qua patent , t. Regum „ vi» Ideo puniendus de crimino debet con- „ vino .

„ Tertio de pace falsanda dicit Augufti- Afti»· „ nus, ad illud Ifaia . *Xotednè, recedite, erü.* g***!L.y u re, raise, *immundum nolite tangere* , per ad* *I-j* ·*·*· *;*· n verferios allegatam, dicit : Immundum non 1»«««»»·. „ tangit , qui ad peccatum nulli confendt », exit autem inde , ftt falsa fit ejus caufif a- „ pud Deum, C etiam difciplinam corripiea- „ di & arguendi feWa pace non negligit . », Nam qui vult corporaliter quafi manifeftoo >, malos defetere , fpiriraaliter deferit late» v tes bonos , truo· inexpertos ftt incognito· m cogitur aceunre , dum fepnrationem fuam „ conatur defendere . Multis interpofitis di* „ dt: Cum laude petientid mali tolerantur , „ ne ignoti boni damnentur , fle lûûas ipfe M dicit. */ncedite, recedite, exite inde, iatnutn-j„. », *dwn nolite tongere.* In medio immundi po- „ puli pollua etiam labat habentis corpo- „ raliter habitavit Jcremias t ab immundo po- p pulo non difceSt David mundus ftc juftus» n qui dixit t *Non fedi ernn conedio venito^ rfet.* «j, „ rit , *tfi* arat *feanonfis* non *introibo :* non D„ reliquit corpore omnes malos , imo ro- n probatum Saulem venerabatur . Non er› „ go corporalis rtceffus , ubi fUva pace „ ecdefia fieri non poteft , eft necefiarins , v fed fpiritualis , ut malis non coafentin» „ mus."

Alexander de Ales in tertia parte taagit ft* s·.·«. ifta fub alia forma dicens , quod ad intern- "ζ^*.**' ciendum fecundum legem requiruntur plura , feilieet jufta caufe , juftus ordo, juftus anb› mus . Jufta caufe, quod reus meruerit Interfici, quia dicitur Exodi xxin. /mecsMum^ *jafinm non ooadet* . Juftus ordo , ut occt- fcXy t, dens habeat poteftatem , Ac reus fit **»>-£««**■·* viâus de crimine : habeat poteftatem , in- iX.'.itMj* Equam, judex , vd a divina audoritate, qua eft in lege , vel ab ejua ~~voluntate ,~~ fti&et* Dei f intelleâa por iafÿirattooem Internam t quam , dico ego , p ‘ per fecram feripturun neceffittte credendum. dicit Au-

w mode Wm

Per Ambrofium fiiper illud t. ad Corinth.
v. *dfodknm fermentem totum maffmn cemempit f*
M Si quis poteftatem non habet quam fitit **. '** « reum

„ dum ; Cum minuter judicis occidit quem
„ judex jfiffit occidi. profeâo fi id fponte fe-
M Cit, homicida eft: etiamfi occidit eum, quem
„ (cit a judice deboifte occidi.

Quod hac tria fint neceflaria ad iuftam punitionem exfequendam , deducitur fic; Judex gerit ia judicando vices Dei Deuteronomii 1. dicitur , *jdudke tilot ›* fcilicet populum , *tP fond ptfinm efi judicate, five civit fit ille, five peregrinus. Nulla erit Afiantia perfitnamm, ita parvum auAetit ut magnum ;* are *accipieris cujufftam perfonam, φûα judbchtm Dei efi.* Debet ergo judex ex quo ejus judicium eft Dei, in tribus fe ei conformare, in poteftate , in veritate , St bonitate : ut poteftas referatur ad ordinem juftum , verita* ad juftam cau› fiun , bonitas ad juftum animum . Hoc Exodi xvist. infinuatnr , cum dicitur *; Provide de omni plebe wot fapieruct, timentet Deum, tlt* fwfeir *fit veritae,* fin *oderint avaritiam . dapeentet ; rimeatet Deum,* ecce primum : in *geibut fit veritas,* ecce fecundumpw *oderint* «rwritfem, ecce tertium . Item Deuteronomii 1. repetitur fub alia forma , cum dicitur *; Dote ea nebit virot faptetues, gnarot, quorum converfiuio fit probatu in tribubus* offrir, *ut ponam bat vobit principes.* In fapientia intelligitur veritas , in coaverfatione probata bonitas , in principatu poteftas. Ubi vero alterum priedi-
x âorum , fcilicet jurifdtflio, coavrtio, St pax felva defecerit, non poterunt peccata publica puniri. Nam fi puniendus non eft ifti fubjeflut , non habebit in eum fere judicium , fi crimina non poflunt manifeftis indiciis probari : eflo quod fint judici ut perferus fingulari nota , ηοα poterunt puniri, quoniam judicium humanum ex teftiaaoniis manifeftis procedere debet. Si fine periculo fchifinatb àut turbationis ecclefi· judicium exerceri non poteft , ceflândum eft *a poenali* punitione Sc judiciali, ut eft in peccato multitudinis , aut principis
*· quem fequitur multitudo . Nam Auguftini e-
* ptftoh ad Aurelium de peccato multitudinis, oftendens quod nem feveritvr cum ea agenti dum eft, dipt· Non afpere , quantum ct, ftirno, non duriter, non imperiofe pecca» ta multitudinis , aut prava confuetudinis w corripienda fimt. Ifta tolluntur magis doti condo, quam jubendo , magis monendo, „ quam minando; fic enim agendum eft cum w asultitudiM peccantium ; Sk fi quid mina- w mr , cum dolore fint , de fcripeuns commi- „ nando vindiâam feturam, ne nos innoftra t, poteftate, fed Dominua in noftro fermone E/e in esâ , ww *defpiciat, fed fitblovobis ewn cum eo* . Hwec dc benignitate kgü ad litteram obfervanda erant . Quod fi de bruti» proximeftwn debebat alter eflfe felicitas , quanto magi» de proximo errante ? Propterea fcriptum eft Ecdefiaftici xvu. Fniaüyae amndevû ZVnr *de proximo fin . Pia iüonun comm ipfo faut femper ,* non *font dbfinadua oh oculu ipfius* . Hujus autem cor» negl·» dam a proximo , h» lege tamen practptam, beatns Bernardus ad Eugemum deplorabat dicem ; In dfeihi cadit afina , fuecue·
– ritur

» timeatur . Hac Auguftinus . Et ubi ifta tres conditiones funt, pccegtx. mortalia publica poflunt puniri . Ex quibu» patet , quod hoc modo dicendo non defenduntur peccata : cum tribus fcilicet , juri&iiâiooe, cetrrrtfeno , Sc pace (abra concurrentibus, drtom fit omnia peccata publica mortalia ef* fit pnaienda, fed non conceditur peccata puniri abfifue osdinc juri* , ut in detriaaentnm «ecclefi· vel boni communis .

Artieulum autein propofitnm multum invo-

verum St fenfus ftlfos , prout in fine fecundi pundi declarabitur . Et quoniam magia ex probationibus & notabilibus , quam ex ferio terminorum articuli proponent prsneodit dicere , omnia peccata monilia publies eflé arguenda , punienda , corripienda , eaftigMt- μ . uvZΓη da Sc expellenda , pramifla ,· ut audifti» in confpedu hujus fand» fynodi narravi » enpaa corredioni St emendationi eidem devo- cama··*· to corde fubmitto . Hoc de primo perto'TM*??*' fufiSciat.

cuaisn

^**** S*·

Quantum ad fecundum purrtum , ubi vi- dendum est per quot Sc quomodo correctio, B castigatio St expulfio peccatorum eft facienda. Nam dicit articulus fic·. Peccata mortalia publka , Sc quantum rationabiliter fieri poteft , privata, aliaque deordinationes legi Dei contraria in communitatibus Christianorum , Sc quolibet statu eorumdem, debite juxta diâamen divina legit per Christi fidele» tarn faculties » quam fpirituales, prout congruit utri&pK , funt cohibenda , corripienda , caftiganda , St pro porte expellenda . Et quoniam duplex est modus correâionta St castigationis , unus ex fraterna caritate procedens , alius ex atrtoritate St poteftate ; erunt duc conciufiones. Prima de fraterna caritate , St est talis : Quilibet fidelis potest, C. St cafu tenetur , quemlibet pro peccatis fuit faltem privatis alium corripere' correflione fraterna .

I nndatur autem eorreftio ifta in vethia Salvatori» nostri Jefu Christi , Matthai xvtsr. *peccaverit* tu *te frater tutu , vade , campe eam inter te* d* *iptum folum* . Ordo autem fervendus est in illa , de quo fubditur ‹Si *te audterit , lucratus et fratrem tuum ~*fi autem te nou audierit, adhibe tecum uuumvd duos,* mna tn *'ore duorum net trium fiat omne verbum. Quod fi non auAerit eos, dic ecclefia. St autem ecclefiam* nux. *audsent , fit tibi ut tihsù-*

Quod corrcdio isn fit liciu St honesta, pe- Diet ex triplici lege, naturali, fcripta , Sc gratis. £x naturali, quia lege nature praceptpm n, „«4, eft , *Hoc facie»* alii» quod tibi vi» fieri , id ■»*» ■*»■·· eft , quod velle debes tibi fieri . Debe» autem velle » ut alio» te corrigat quando peccat , ut emendes : ergo debes tu hoc unicuique facere .

Ex lege (cripta , nam Deuteronomii xxrr. dicitur : *Non prateribit* fevrm «w *ovem mantem , fed reduce) fratn tuo . Etiamfi* non *efi propmquus finiet tuns ·, net nofii eum, ducet juerot ea frater taut,* ‹# rvcs/M/. Ahmfiar *faoft de afino ,* d* *de ornai κ fratris ttû : d fi viderit afinum fratrit mi eut bovem cectdif·*

ritur ei t cadit anima , frt non eft qui re-
cnaun „ levet eam.

Ex 1«ge grati· per textum allegatum Ma» thni xviit. Si proceverir m *te frater tum, vade cl" corripe ettut inter te -+ ipfret frltua.* Glofia autem oftendit eam eft licitam , qu· dicit t Peccantem de telo jutliti* corripiamus & prendenti vifcera mifericordia pandamus .

Beatus Auguftinus ibidem de correfliooedc gratia' ponit quatuor caufas cur exercenda eft fraterna correflio. Prima , ut peccator feum peccaram dc fe reeognofeat . Proverbiorum xxix. Fi/ya *correOio tribuut frpientiata i* unde non correpti, quia ft ignorant dc peccata fua , alios confundunt : propterva fequitur *fuer, qui dimittitor voluntati fuo, coafiutdet matrem fuam.* Secunda , ut de peccato cognito dolorem , pudorem, dc timorem habeat. Tertia , ut peccator fe diftbrmem ex peccato videns, reformari defideret, dc Deum oret , ne in tali debilitate permaneat. Quarta, ut fi corripiens correpto non proficiat, tamen fibi valeat ut pecoaram effugiat dc meritum aequirat t unde xxin. moralium capite xx. Gregonus dicit: „ Carifetis zelus mala que corn- M gere non valet , increpare non definat , ne M fe participem delinquentium ex cçnfenfu „ taciturnitatis adjiciat.

c»> 'l Et Auguftinus de correflione dc gratia ait : * Sine defperatione corripiamus, quia fi filiusC„ pacis oft quem corripimus, requiefeet fuper „ eum pax noftra ; fin aurem, ad nos rever- „ tetur. Quod vero*fit in pnecepto affirmativo , quod obligat femper, fed non pro femper tantum , fed pro tempore , dc loco , & aliis circumftantiis , patet ex textu Salvatoris di- *Mutk.' centis, *corripe,* ubi msnifefte videtur impera- „ re . Gloffa ibi ait : Iu peccat qui fratrem „ fuum videt peccare dc tacet, ficut qui peo· „ canti non indulges. Sed preceptum eft non indulgere peccanti , ergo dt corripere peccantem .

Et Auguftinus in libro de verbis Domini fic „ ait: Si neglexeris corrigere, pejor faillis es m eo qui peccavit. Beatus Thomas 11. 11. que- D „ ftione xxxi 11. articulo 11. in corpore, dedu- „ cit quod fit ia praecepto, ex ratione finis qui „ est fratris emendatio : ad hoc autem ordi- „ natur correflio fraterna , ficut ista qu· est „ patdrna : aut per cohibitionem pena dt vir- „ tute justitia quis ordinatur ad bonum com- „ mune . Et dicit , quod est nccefiaria fra- „ terna correflio fecundum quod ad emend» „ tionem fratris ordinatur.

Et hoc in quarto magis declaret distinctione xix. ostendendo quod per precepts legis divin· fufikienter homines In vita ordinantur : & quemadmodum in exercitu est duplex ordo , unus quo totus exercitus ordinatur ad ducem , alius panium exercitus adEfe invicem ; fic in Chrîstiana converiàtione duplex est ordo ; unos ad prolatum , alius fingulorum ad invicem : unde uterqwe debet pnecepto legis divine institui. Juxta primum ordinem omnes tendere debent ad illud, ad quod prrlsti intendo refla vtrfetur : dc ad hunc finem , commune feilicet bonum , debet prolatu» eos dirigere . Juxta fecundum, unufquiique alteri pnebere debet auxilium ad bonum fuum confequendum . Sicut ergo teneaiur fubdixi prolato fuo obcdicatiam cx- Ahibere , dt iHe (obditis cnrem fefidtwdini· impertiri t ica isti fibi invicem firm auxilium non folum ia corporalibus, imo magis in fpiritnalibus . Ifetc featcntia de obligatione ad eorreflionein fraternam , est Alberti iri quarto fuo , Richardi de Media villa , Osdenfis in fna fiunma , doflorum.

ANMO caitrrt H«·

«MaMat 4atMlaHBi MM.*·,«µ .

Anfloritates autem aliquorum

Dicit Augustinas de verbi* Domini Mo» net nos quidem Dominus non oegfigere in» vicem ooeri peccata, non quvrendo quid reprehendas , fed videndo quid corrigat I debemus enim amando corripere, non nocendi cupiditate , fed studio corrigendi.

***** '*.

„ Chryfostomus autem dicit fic.· Confideran- „ dum autem quod quandoque Dominus enm „ qui contristavit , ad eum qui contristato· „ est ducit , ficut cum dicit s Si recorda/» » *fuerit quod frater tum habet aliquid adverfm* M *te , vade , reconribare fratri tuo* . Quando- „ que eum qui injusta paffus est jubet di- M mittere proximo , ficut ibi : *Dimitte nobit* „ *debita noftra , ficut & not tbmittimm debi-* n *tonbm nofirit* . Hic autem abum excogitat „ modum : nam eum qui contristatu* est» „ ducit ad eum qui contristavit ideo di- w cit : *Si peccaverit m te frater tum , vada* „ *ad eum* . Quia enim ille qui injuste fe- „ cit , non facile veniret ad excuiatiopem „ verecundatus hunc qui paffus est ad illum mittit I dc non (impliciter , fed ut corrigat quod feflum est : ideo ait: Fo- *de, corripe etun* . Item idem . Non autem dicit , Acciifa , neque increpa , neque vindica , neque vindiflas expete , (ed argue, id est , remémora fibi peccatum , dic ei quid ab eo paffus es : ipfe enim ira dc verecundia detinetur ebrius faflus , quafi gravi fomno : unde oportet te , qui fenus e* , ad illum qui cgrotat adire .

c m m. ‹· ,, '

·*"» «· «·

„ Et beatus Hieronymus ait : Sciendum ta- sin*^·. men quod fi peccaverit in nos frater noster, & in qualibet caufe not Inferit, dimittendi habemus potestatem , imo neceffitatem, qua pmcipicur ut debitoribus nostri· debita dimittamus ; propter quod dt hic dicitur ' & *peccaverit tn te frater Mu, ia.*

„ Rurfus ChryfoOomus dicit . Ideo autem procipit ei arguere, qui peius eft injuriam, dt non alii ; quia ille qui fecit injuriam, ab eo maniueti* fuftinet, & maxime fi (blue eum corripiat. Cum enim qui vindiflam expetere debet, hic (alutis vlamur diligentiam habere, maxime hoc eum poteft propitium fecere. Ne tamen ex verbis iftis dc quibuA dam pntmiSs quis credat , quod folum injuriam pedo* habeat delinquentem corripere, cum juxta deflores cuilibet hoc competat, cui peccatum eft notum , tamen cum certi· circumftantiis: dicendum eft, quod hoc quod dicitur, *te ,* non intelllgitur fidum contra te , tamquam injuriam fidunend, nifi dicatur quod five Deo five alio injuriaro injuri» ris, fed, m *te ,* id eft, te fidente.

Unde Augufttaus': Aliquando fidas fratrem tm·· n» „ tuum effe corripiendum inter te & infiun lum; aliquando vero cocam omnibus. Quid „ autem quando fecere debemus juridice ? Si *„ peccaverit m te frater tum, earripe ettm inter te* „ <F *,pf"r* frl*»·. Quare? quid eft, In te pec- „ cavit ? tu fcis quia peccavit : quia enim fe·

Si tamen fine occulta peccata, fic videtur habere locum quod dide Dominus : A prosso* rir m M /reter Mu ! quoniam enim te pubB-

„ diftinâteeft uptime. Mme Albert» Magno· .

Tertio infero quod cotveAfo biferiorum a fiiporioribu» debet efi» aliquando lenfe, al›· «roron· quando altera , numqnam tamen omnino ca- –J|-„ rem duloedtae . Oftirofi» in fiunma faa rfiftin- *·*£·-*■ guit, fit partem habet a Tboma ia iv.

w innuit: Si peccatum fiat ex ignorantia vel „ Intirmitate , debet corripere leniter fic mo- w derate. Et hoc etiam dicit Thomas ubi fis-

L. Ex condufione feqnkur primo, quod fuperioras poftunt inferiores corrigere fic corripere cortoAione fraterna, fit cqntra fnbditl fuperiures. Et femper dicetur fraterna, fi debitis circumstantiis fais induta nempe prelates est frater , fit «rt pater, flt faperior dignitate efipos dbfifle, cor fta *[pinutUi tjkt*, ojfreûv m Ao^fined m *Jjririt* haitefit.* Sl peccatum fit ex paffione, *6i* fuperinduAa mah coafoetudi- Bne, eftcomptendum parttas leniter , fit partim vel officio: patet beneficio, Enter fide , rdi- dure, prout dicit commentator t. Ethicorum, mone, aut naturo cooformiirete. Quia prela- *„ Juvenis enim.* inquit, paftkxram feAarar . *OHiZS* **tus fit fupenoc, debet inferior ei reverentiam non falam perfuafionibus « monitionibus co* fic honorem- quia pater, amorem ; quia fra- ,. ripiendus eft, fed opprobrii» fit contumeliis ,. frequenter indiget . Unde Heli, beet moneret filio» fuo· juvenes per quo· noverat ini-

feriptum est : Jhtarr fta edÿimamr a *frattt*, que agore, quia non intulit opprobria aut qoejf oeiftM /nw, &c. contumelia·, dicitur non corripuifie , id eft,

Debet autem hac coraAto habere êtes conditiones , maxime dnm fuperiorts ab inferiotibus oorripiuiuur, ut dicit Augustinus de An- *—■.«'■■?· cone. Primo debet habere diftrôtionem fit de- £iw *'■■ bitam diHgenriam. ut femper ipemur *fic pro-* ***■ habiliter credatur eius emendatio. Secundo debet habere fabjeAionem fit debitam reve- C ,rentiam , ut non fiat.modo temerario 8c cum protervia . Tertio debet habere dileAionem fic benevolentiam, ut non fiat caufa diffamationis fic detraAionis . Propter dcfeAum prime conditionis debent inferiores increpari , fi fine diferetione debita fuperiores corrigam fit corripiant.' fit fecundum hoc in lege divina jufiTum erat bestiam 'qun vnonîM ungeret lapidari , Exodi xix. Propter dcfeAum fecund* Ota fitit percudas. Nam · cum effet dc gc- 5EJ*.· nere fecentotali, fecundum quoftiam , propriis humeris debebat portare aream Domini. Thomas in iv. dictt quod ungere arcam non e- rat Levitarum . fed (àccrdotum. Ideo percuf- ▼ fus fait, quia officium fuperiori· ufurpavit. D Et in utraque refponfione apparet, quod irreverenter fe habuit , ideo pereuflus fait. Propter quod dicitur in textu it. Regum vi. cap. *fnfttr tgtatrinfmptKufn< 1* Propter defeAnm terti· Maria foror Moyfi fait pereufià lepra .quia caufe murmurationis . diffitmationis StdetraAtonia infiirrexit contra Moyfen, ut habetur Numerorum xti.

Infero fecundo: Cum difcretione magna hujufmodi correAto facienda eft I ad quatuor C-r- fiquidem infpiciendum efl, ut dicit Albertus M Magnus in quarto fententiarum , fcilicet ad « quantitatem culpa delinquenti», ad fpem » emendationis, ad ftatum perfona que ad- * monetur, fic ad selumqui movet corripico- Eripiendum : quoniam fi alii aqne boni vel am-^m^Uwv* * tem. S culpa eft levis, fic timetur ne tur- Horta adfint, aut peccanti magis fiunihart· t y» * batio gravior fequatur, non tenetor corri- fic probabiliter eftimatnr quod magis pratictahi, pma· a i· » gere, quia pejus fubfisquetur.^Tsem fi pro- pro tunc non obligatur ifte, preifertim eifive- r habiliter deqsémtnr de emendatione, non rifimiHter appareret quod ifti eum non ncgli- -»** * timetur corrigere , quia nihil fiscerat nifi gerent. Sic enim profeAo obligaretur : nem i» provocare ad pernam. Ad hoc, fi fiatusal- tunc fibi competit fflod tn. Reg. xx. Cqfia-1» »«·» »w ^ £ MaAu itarrir. '■»··/**■

Infero quarto ex hoc, quod correAio eft proceptum, quod obligat non pro /femper, fed pro aliquo tempore, quia eft proceptum afhrmativuqi : tria autem ex parte corripientis debent efle , fic tria ex parte correpti, quibo· cxfiftentibu» obligat, alias non . Primum eft certa peccati cognitio , Ecclefiaftici 11. *Pnuf- fWMS iMmtgej,* uro vtfwpem fuemfSMun ; flh tuMmogeverir, corripe *jujte*. Secundum eft manfuetudo in corripiendo, Pfahn. tp. Qumtiem fimerveai/ nua/uefud), J* osrnpfraar. Tertium eft quod in alio non fit tanta aptitodo ad cor-

» reqnifitornm ex perte procantis tft orreAtone. abes utdiAmn eft, non·*** quis talem corripere. Proverbiorum

jk. *jfoA ergvere imforem,»e oient te.* Secun-
CL'!"2.I dum, quod funus peccatum fit mortale. Nam
>m>. 1 dicitur .' ® «r etufirrir, *locnttu e» fromm tuum i*
m*, Mtdr» «fe *ecdefi».* Per hoc qnod libo-
n—m ratur quis a veniali, non eft lucratus quis eum,
quia propeer hoc non «rat perditus : nec oportet talem propter hoc denuntiari ecclcfi». Tertium , quod non eft fpes majoris opportunitatis in corripiendo; dicit enim Auguftinus pri-
„ mo de civitate Dei: Si propterea quifqu
» objurgandis A corripiendis male agentibr
bk r » *paruit,* quia tempus opportunum inquiritur,
o non eft occafio cupiditatis, fed confiuum casi ntatis, Hcc fententialiter ex illo dodors .
» Tres autem cafcs tangit fandus Thomas feeunda fecunda, qucftiooe xxxt s i. articulo 11.
ad tertium , 3t item Rieardus de Media villa, in quorum primo meritorie a corrections fraterna quis fe abflinet, fi fcilicet opportunum tempus exfpedetnr. In fecundo cum peccato mortali , dum probabiliter fcit fe poffe fratrem peccantem emendare tamen pro temporali commodo aut metu amittendi aliquid temporale. Jn tertio cum peccato veniali, dum non habet fpem probabilem de emendatione fratris per eum, dc nimis inhiat ifte, qui habet corripere , temporalibus. Non tamen ita, quod fi confiant, quod fratrem poffet a peccato retrahere, & propter timorem , vel cupiditatem omitteret, quibus in animo fuo propo-
c«rali«riua nit cirit3UetB fraternam · C
Sequitur per hoc quod ifta corredio ordidbta
mum µ Ïγ ·Λ ad emendationem peccantis , ordo , fi pec-
c*la ^at o^uha, a Salvatore datus , fervandus
?*Γιπ : a^ceon't'on* caritative pèccans ipfe ·
paruit: itaque fi monitus non paruit aut ac-
·*/ T*ietit eft ultra procedendum, fuppofitis dif-
m· pofitioatbus fit csrcumftantiis antedimis . Advo-
p"""" eandus efl enim unus teftis vel duo, quos
fporemus probabiliter velle correpto prodeffe , non obefle (quos fi non audierit. dicendum eft ecdefi», Id eft , prolato ut judid . Ratio hujus ficut ubi una lenis medicina non proficit ad falutem corporis , adhibenda eft fortior, ut tamen minus gravetur infirmus , quantum fie»
ri potefl : fic in fanatione fpirituali ubi fecrc- D
Is monitio non fufficit, ad graviora procedendum eft, quod fit cum teftis unus affiunitur vel duo, qui triplici ratione advocantur: prima ut videant t fecunda , ut teftes fint admonitionis faite : tertia , ut negantem coram ecclefia , Id eft , prolato convincant. Poflem etiam non incongrue per ecclefiam intelligere concilium generale . Et fic talis ordo eft obfervandus: primo frater delinquens monendus efl caritative; fi non aequiefeit , dicendum eft prolato, ut efl privata perfona , quia nullus eft qui magis debat ills prodeffe quam perfona prolati. Si fic eum non audierit, adhibendus eft unus aeftis vel duo ad iterum monendum ; Et fi illos non audierit, dicendum eft prolato E
ut judici. Si coram illo conventus negaverit, convincendus eft per teftes adhibitos, quia feriptura i /n *ore duorum vel trium fiat omrte tefirmomtm.* r
1«. ««n d- Hunc ordinem tangit Thomas in quarto .
***** Et quod dicendum eft prolato ante teftinm adhibitionem , ut tamen eft privata perfona, habetur ab Auguflino in regula , Veram quod in jjjqnibus fecretis vel privatis pccçâtis non oflMhfervandus ifte ordo de neceffitate, ut fi quis tradarct dc proditura· civitatis, aut dc

A fubvertendo populum in ide, aut moribus i
Nam ftatim procedendum eft ad denuntiationem talium, admonitione fecreta pretonniflh, cnatm MM.
ut impediatur tantum nocumentum: nifi firmiter quis gxiftimaret quod per fidam fecretam admonitionem poffet hujufmodi mala impedire . Nec tamen contra ordinem Christi fit, quia talia peccata non funt folum In te, fed etiam in alios « fed in illis peccatis qu» tantum nocent peccanti direde & per fe, aut paucis, ordo cenet.

De prolatis autem qui committunt peccatum Qrf»i·
occultum, *St* postquam moniti caritative &ht»militer ac reverenter fuerint, nolunt acquifcre corredioni, utrum fic procedendum est ad
B denuntiationem , dicit Albertus fuper tv. quod non, & dicit in forma fic .' In disantionexix. jU. questione, utrum idem ordo obfervandus est in corregione cujuslibet hominis.' Ad refponfionem post reprobationem eujufdara opinionis , dicimus cum quibuMam, quod ad o*
» mnes extendatur , fed ad omnes prolatos est
» admonitio in denuntiatione non procedens.
» In aliis autem potest procedere in denuft-
» datione, ut fupra didum est. Et In articulo priori, utrum hcc corredio fraterna fit
h omnium in omnes , dicit fic in folutiooe ; G-
» mnis homo omnem hominem cum reveren-
H tia & manfuetudine tenetur admonere ficcorri-
» perc de delido fed non ulterius potest de-
C * nuntiare fl est inobediens , quia fi praelatus
» fupremus est, non habet judicem. Ibi lo-
i» quitur de fupremo prolato fpecialitcr, & etiam statim dixerat univerfaliter de omni prolato. Quidquid fit manifestum est quod u* bi prolatus monitus non obedicrit, licet ad fuperiorem, fi habeat, reccunerc quis poffet, non est ad populum recurrendum ; prout dial proponens coram eodem hec peccata fua arguenda ; nifi immifleret fidei periculum, ut communiter dodores exemplificant ; addere poffem , & in periculo fehifmatis & corruptio nis mordra in ecclefia per malam dodrinam. Unde dicit Thomas fecunda fecund* questionvigefima tertia articulo quarto, ad fecundum.
D quod in faciem refistere coram omnibus excedit modum fraterne corredionis. Et ideo fic Paulus Petrum non reprehendiffet › nifi aliquo modo effet par quantum ad fidei defenfionem . Sad in occulto admonere dc reverenter hoc poteft etiam ille qui non eft par. Unde Apoftolus ad Coloffenies capite ultimo feribit, ut prolatum fuum admoneant, cum dicit'. 2H-*cue Archippo tpifeopo , Mmifienwn imm imple.*

Sciendum tamen quod ubi immineret fidei periculum , etiam publice effent prolati a fubditis arguendi. Unde etiam Paulus, qui erat fuhditus Petro, propter imminens periculum feandali circa fidem , publice Petrum arguit. Et ficut glofla dicit, Auguftinus ad Galatas 11. t».
E * Ipfe Petrus exemplum majoribus postait,
» ntficubi forte reduns tramitem reliquiffent ,
»» nou dedignarentur etiam a pofterioribus corrigi. Hec Thomas ibidem, in tv. diftinéhone decima nona dicit fio in forma, refpondendo ad unam rationem qu» eft de reprehenfionc Petri a Paulo, Dicendum, inquit -quod
«$ Paulus reftitit infectem Petro coram oeardbus,
t flout ibidem ad Galatas n. dicitur. Hoc
» autem «xoedit modum fraterne corrediMis,
m qui prolatis a fubditis debetur- Non enim
m prolati a fubditis coram plebe feu multito-
«. dine,

• dine , hmniBter ia privato corripiendi A » Ipfi qui proprio ore corpus Domini
ciunt, ab omnibus funt audiendi & timen- anno
·» faat « nifi immineret periculum fidei. Tunc »· di , fic non dilacerandi, ant detrahendi
µ */" m enim prelates minor fieri et, u in infidelita- ·» quia a quibus populus Domini fe benedici
N tta taberetur , fic fabditus fidelis major. I- ·♦ felvari , & inftrui cupit , nullatenus debet ·".*·&· *'
dem dicit Richardus de Media villa. Dico ul- h eos arguere , nec vulgus in eorum acculatterius quod fraterna correAio de peccatis pos- » tione fufcipi. populus enim ab eis docenteritis publicis locum habet. Etiam dicit Tho- M dus eft, & corripiendus, non ipfi a popumas: Publica reprehenfio, felvis his qu* di- * lo , quia non eft difcipulus fupra magiAa funt de pcelatis. Dicit enim hic ünchis >, ftrum. Apparet per hoc quod populus deThomas fecunda fecunde qtueftione trigefima- bet obedire facerdotibus , & fe non fubtrahetertia , articulo feptimo, in corpore t » Qus- re ab eorum obedientia.
W (ierat enim utrum in correAione fraterna fe- Item Gregonus Naziantenus fecunda oratio» Creta admonitio ex neceffiute pmcepti de- ne in fanAa lumina pofl medium, demum ew beat praecedere denuntiationem. Diftinguen- etiam illud docet , quomodo fubjcAos effe oM dum eft, inquit : Aut enim peccata funt pu- porteat eos qui accedunt ad gratiam , his quiw blica , aut occulta. Si quidem funt publi- B bus difpenfatio myfteriorum l>ei commiffa est
»» ca, non tantum adhibendum eft remedium maxime etiam fi dignitate aliqua fibi vel fa»» ei qui peccavit, ut melior fiat, fed etiam a- pientia pnediti videantur. „ Nemo diffimulet
·» liis in quorum notitiam devenit. ut non fcan- „ baptifmum, nemo contemnat, nemo pnedi* delirentur . Et ideo talia peccata funt publi- „ catoribus fidei fit difpenfatoribus grati* re- ce arguenda, fecundum illud I. Timoth. v. „Sistat atque repugnet , fed cum omni humi
» *Peccantem coram omnsbus argue , ut eaten ri-* „ litate fic veneratione fnb|aceat. Hec ille.
ha. a m merci* *habeant.* Quod intclligitur de pecca- „ Pnsterea Chryfostomus fiiper epistola fc·» tis publicis , ut dicit Auguftinus ip libro de „ eunda ad Timotheum homilia fecunda dicit
m vbrbis Domini . Ibi dide fendus Thomas „ Nefcis quid est freerdos? quoniam angelus
quod\rctpédium ut melior fiat illi adhiben- „ Dei est, non enim que fui ipfius funt loquitur.
dum eft Et hoc fit per correAionem frater- „ Si contempferis , non eum contemnis, fed eum
nam ; ficut quod ooram omnibus arguitur , re- „ qui inthroniaavit eum , Deum. Et unde mamedium eft aliis, ne ipfam in culpa fequantur, „ mfestum est quod Deus inthronizavit eum?
ut de republics tollatur fcandalum .
CanIM·· Sexto infero, quod cum prclati presbyteri C „ nifi hanc habeas opinionem, fpes tua evacuaBccusâtki ecdefiaftici fint fuperiotes laids, non eft „ ta est. Si enim nihil agat Deus per eum, nefwsrwri—fraterna correAio facienda eis coram multitu- „ que lavacrum habes, neque mysterii partidiae taieorum, de peccatis etiam publicis per- „ ceps es, neque bcnediAionibus frueris Kon
αîûî· Γµ » neque etiam fidem, neque fubver- „ ergo Christianus es. Quid ergo? Omnes οt^
fionem morum per malam doArinam direAe „ dinat, etiam indignos? Non omnes quidem
Uu concernentibus, ut per illam inducantur Laid „ inthronizat, per omnes tamen ipfe operatur,
”“I ad fabcraAionem obedientiae refpcAu facerdo- „ falutem populi molidns . non illorum intrans
tum. Iftud corollarium ponit ultra pnemiffe, „ merita . H*c ille. ProfeAo hsec fententia in
quod non debent induci laid ad (obtrahen- illo verbo Salvatoris fundata est · *Qui vos au~*
dam obedientiam presbyteris etiam malis ma- *dit, me audit; & qu» vos fpemit, me fpemit.*
litia perfanali, quamquam etiam fit publica. Forte dicet quiipiam · Ideo publice malis Ptr
Patet per illud Exodi xx. *Honora patrem tuum ,* facerdotibus non obedio , quia propter fuam v·^·'· ">»'
quod non tanttun de patre carnali, fed fpiri- malitiam publicam dominium fuper me perdi- ""îΛι"
tuali intclligitur . Et illud morale praceptum derunt. Putas, quxfo, dominium in caritate *lu®·
eft, ideo femper manet · lex etiam dice^Mt, Dfundari ? fi hoc credis . cum certi efle non
Deuter. xvt 1. *Qui fuperbtenl, nolens obedire fo-* poffimus de. alio ii fit in cantate, cum net de
cerdotis imperio, morietur homo ille, & auferes nobis ipfir fimus. Sapiente teste, qui ait Ec*malum de Iftael : cunâufque populus audiens ti-* clefiastici Jx. ***Nemo fat an odn» tel amore di****mebit , ut nullus deinceps intumefeat fuperbia .* *gnus fit :* & Apostolo qui dicit i. ad Coriithios Iv. ***Nihil miht confcius Jam , feri non in*** Quamvis autem hoc prsceptum, quia judicia- *hoc jufiificatus fum* ; certi eff' non poffumus de le erat , fit mortuum , ratio tamen pnecepti aliquo , fi fit venis dominus · & ita non Co**manet,** fcilicet de obediendo facerdotis impe- lum φi.-itualia dominia ambigua erunt , led Ac**rio . Nam** hoc morale **eft,** quia praecipitur ho- temporalia . Quod fi dicatur , imo certi erinorare parentes. Nec hoc valet dicere, quod mus, donec aliquod publicum .mortale com**AIrtuUwhoc folum** intclligitur de bonis ; nam dicit A- miferint ; fi fic dicitur, ergo dominium aut
* lexander de Ales in tertia pane fur fumms, fpirituale aut temporale in caritate non fun·
mmkj. er.j. quod malo prclato, quamdiu ab ecclefia to- datur, cum per mortale occpltum quis domileratur , debetur honor . Et quamvis male pr«- nium non amittit.
fideat , quoufque ab ecclefia deponatur , ut
bene pnefidens debet haberi, fic intclligitur de E Porro ostendo, qnod per mortale publicum
malitia perfonah. non amittitur dominium , faltcm per peccatum
Patet corollarium iftud per9 illud Matth. perfonale, quod fidem non corrumpit , aut ec**xxi tt.** *Super cathedram Adoqfi fedentnt Scriba &* clefiam non (cindit , vel bonos mores per ma*Pharifai ; qua dicunt vobis, facite.* **Et i. Petr.** lam doArinam direAe non perimit. Dignitates
11. *Subditi e/tote in omni timore dominis vefiris,* & dominia funt a Dei providentia derivata
non tantum nonis ♢" modefits, fed etiam dffeo- nam ad Romanos xi 11, dicitur. ***Qui poteflats re****lis . Hoc eft enim gratia, fi propter Dei* co*- *fifiit divius ordinationi refiflit.* Et Proverbiorum
fcientiam fu/Hnet quis tnfiuias patiens injtfte. **Pa-** oAavo dicit «terna fapientia, cujus munere om**tet etiam auAoritatibus doflorum fanAorum.** **nia gubernantur:** ***Per me reges regnant, & le****Dicit Telefpborue Papa VII. a beato Petro ,* *gum conditores jufia decernunt.* Ergo quibus de***2gjft**>* ex computo Auguftini, depeto fuo cap m.** dit Dominus potestates & imperia , illi veri

funt domini . Confiât autem Dominum inter-A^ net, eft hodbrandna fi non propter fe. vel
euisn dam &ceT* 0M,un* hominem regnare fuper
populum ad populi afftiAionem, Job xxxjv.

Q*e *regnare foot hominem hypocritam propter peccati* popsdii. Igitur tales quamvis fini mali culpa pertbnali, tamen domini funt.

Idem maoifeftum eft In angelis Epbefi, Pergami, Thyatire, Sardium , dc Laodicen: advertis* enim illos epifcopos Dominus comminattones revelat , quarum aliqua non funt pro peccato veniali imo mortali , dc tamen adhuc epiteopi funt, & non ipfofafh» depofiti.

Preterea t Anteimus in glofla fuper illo i. Corinth, *rr Ht fidat quo* a Dee *donata font nobu.* ait: Multi habent donum fpiritu* Dei, „ dc nefeieodo a quo habeor impia vanitat» „ pilantur. Nemo donis Dei beatus qui dan- „ ti eft ingratus. Idem Auguftinus fuperPfaL „ txvi. V. t. Alia funt dona qu* dat Deus „ inimicis fuis , fic alia qus non fervat nifi „ amicis fuis . Que funt dona que dat Deus „ inimici* fuis? que nunc memoravi, Non „ enim foti boni plenas habent domos rebus „ neceftariis , aut foli boni vel falvi falli funt, „ vel abagrirudine convalcfcunt. Hac Auguftinu* . Quid mirum , fi dominia dat peccatoribus , fidelibus tamen , qui etiam infidelibus larga dedit imperia ? imo fit infidelem fuper populum fuum regnare' cfinftituit? patet in Nabuchodonofor, F.rat enim ille idolâtra. fed fit rex conftitutus a Domino fuper popu-Cditu* lum Ifrael peccantem. Jeremi*liquident xxvi t. feriptum eft : *£go feçt* irma (p Aomine/ ⊲ *jumenta,* fiu *fuper faciem terra font in fomtudme* mea *magna , & m brnduo* meo *extento ,* d* ⊲e⊲ e«m er, fw *placuit* m *oculu* meir. *£t* Stimc uo^ue *ego dedi* owner *terrât ifiat ia* sms- wm *Nabuchodonofor regii Babyiaruit fervi* mei. *Infuper* <9 *befiiat agri ded» ei* W *ferwuu illi & fervient ei omnet gentet . & filio epu, φ fiho filù ejut.* Videtis quomodo Deus eum perfecit in regem terra Ifrael , ficut de ipfo propheta loquitur in textu-, nec folum eum , fed Alium, & fiftum fihi. Nec poteft dici quod Deus dicatur facere hoc permiflive , quu Dominus addit : *Servi mei , & befiiat* a-Dmo/or , *dr phut fuper jufioe* d* inp/or. *gn dedi et.* Iterum Cyro adhuc idololatra dedit Domiatis regna terne . Ifafe enim xlv. *Hac dicit* Ztommtu *chnfio meo Cyro,* esqur ep- *prehendi dexteram , ut (ubpaam ante foaem erus gentet,* d* *dorfia regum vertam.* Sequitur & ibi : *Dabo ubi thefaurot tAfconduot* , d° er- *cano*feiretmum* . Hieronymu* ih commentatio life. an. ait: Hujus dexteram apprehendit & „ tenuit . ui nullus fortitudini ejus valeret „ refiftere t legamus Xenophontis oflo li- „ brorum Cyri majoris hiftoriam. dt prophe- „ tiam Ifafe cernemus expictam . Qua enim civitas illi non patuit ? quis non regum terga fubjecit ? qui muri prius inexpugnabiles „ non illius obfidione fubverfi funt? Hac ille. E Amplius Cafar erat injuftus injuftuia fidei, tamen Dominus dominium fuum confirmavit, cum ait : *Reddue qua funt Cafarit Cafan* . Pilatus etiam erat iniquus Chrifto , judicans m favorem Juduorutn, tamen fuam poteftatem approbavit, cum ait : JVm *habent porafiatem adverfum me ullam , rufi tibi datum effet defuper.* Propterea dicit Auguftinus libro de quâflionibus veteris dt nevi teftameati: Dei unaginem babet rex , ficut epifcopus Chrifti. Quamdiu ergo in ea traditione ma-

net, eft hodbrandna fi non propter fe. vel ----------'

„ dignus fit. Hwc ille. Patet quoouado fe „ rege periboam distinguit Augustinus ab ordine. Si fuerit peccator in pertona meretur privari bonis Dei. Sed quia est rex ex *oA-* cio , meretur habere Dei bona etiam valida, honores cxcelfbs ab homine, fit a Deo vifionea fic fbmnu. Proinde idem libro de civitate Dei dicit In c&ûu, quod idem Deus dedit regna piis dc impiis . φù Mario imperium » ipfe flt Cajo. qui Cofettaniino Chriftiano , fic Juliano apostatas

Patet mgo quod verum d< DOO fiIO» datur ingratia gratum faciente , fed in divina proviđentia , ficut in caufa efficiente , fecundem quam , propter occultas nobis eaufas fu- -> tenus fapteorfe manifeftiffimae , bene vult malis , dc interdum male, poenaliter vero bonis. Cum autem vifum erit in fequenti concluGone facerdotes populo non efle fubjeflo* , apparebit irrationabile . ipfbs coram popule de peccatis fui* pcrfonilibu* publicis arguere , hypochrifim detegere, fis coram ipfo fui* manflefti* Iceleribu* contraire, ut dixit proponens ; dum tamen non fint in fubverfionem , per falfam doilrinam . In quo cafu poflunt argui publice coeam populo, ut fupra diflum.

Sequitur feptimo ex precedent!, quod fub- populus non potest licite fubtraberv vıΓ riram decimas fic oblationes a malis faccrdoti» "y bus publica malitia pertbnali . Nec valet cufatso avaritias hoc fecere votenhum , Quia miCTsm? noltutt tales nutrire la peccatis quod tamen ****** facerent dando . ut dicunt . Probatur : Chriftus fufteauvit Judam proditorem , deditque ille buccellam panis . dc fecit eum participem menfe fao, fic adhuc erat fàcerdos. 1- tem Deas pafcit gentiles in orbe haeresco*, fic impos Chriftianos, Ita ut Job dicat : *Âbandant tabemoatla pradottum , & 'attdoBer pt>- vocant* «mi , cww *ipfe dederit omnia in* mow*- *but eontm.* Job xii. JEt Verita* ipfa dc hoc ait. Qte JURe *fuum facit oriri fuper bonot* tf"

Item Auguftinu* traâatu de oratione Do-M^m.,, sninica, qui .incipit, Sanfliflimis Apollolis , ait: Ipfum panem, cariflimi , quo venter im- M pletur quo caro quotidie reficitur» ipfum w panem videtis dare Deum» non folum lau- w datoribus fuis, qui fecit folem fuum oriri -v o fuper boeos fit malos . fic pluit fuper ju- w ftos fic iajufins. Lauda*, pafcit te : hlafphe- » mas, pafcit te: ut pmnitcMtam agas, ex- * poâat te i fi non te mutaveré, damna» w te. Quia ergo panem iftum accipiunt boni

„ Hac ille. Item idem prima parte termo- „ num, fermone de generalitate ekmnofynm. „ qui incipit t Sunt qui dicunt, De miferi- «TX'ov·** M cordiam, & ne fafeipias peccatorem, lHa**›s‡ „ enim ob hoc diâa fima, ne itmquam pec- „ catori benefacias propterea quia pedcaâor, „ fed quia homo eft » itaque ucrumque pre- n reptum tenebis, non ad viadiâam ramifias « nec ad fubveniendtun,. Omnia enim qui „ ratione arguit peccatorem , quid aliud „ quam vult non *etc* peccatorem? Odit er- » go in illo quod odit Deus, ut perimatur », quod homo fecit, dc liberetur quod Deus „ fecit : peccatum autem homo fecit ipfo»

m, It tafia : Bemftr Iqtatili A renria, honore & manfuetudine corrigere. adhibitisdebitis rircumftantiir. Quod fi illum non audierit. adhibeat unum vel duos teftes , quos fi non audierit, dicat ecclefie, id efl, prolato ecclefus, qui eft fupenor facerdotis delinquentis . Si ille neglexent, poteft ad-fupenorem recurrere. ufirae ad fummum Pontificem ; quem fi rurfus defidem in corredioae ifta)udicaverit, habet pro finali rècurfu generale concilium. quod requifi rum fic s corrigendis informatum nullatenus défi- ciet. Speciali enim quadam profentiaParadetus Spiritus fandus et adest, fit Chnflns,qui fpon- fam fuam ecclefiam catholicam in concilie generali reprasfentatam , nullatenus errare permittit, quam defponfavit fibi in fide fic in mifericordia flt quia illi funt feccrdotes, non autem quia Bfit miferanonibus ufque in fempiternum .

CNBirrt

j/ y , j

£3

„ quoniam fit iMfEmus odit peccatores, fit
„ impiis reddet vtadiriam , qui tamen non
„ fetem peepeer quod peceaaoses flt impti
„ fiant, verum etiam qood bominm, fecit
„ oriri fidem fisam fitpcr bonos fic malos,
* fltptakfisper juAosflt injuftos: ita ngIli ho-
„ mteSM· claudende efl mifericordia, nulli pec-
„ emori taapvnitaa retaxanda . Hac Auguftinm.

Ex quo petet, quomodo poteft dari malis, nec tamen nutrietur malitia .· ideo poflunt reddiderim*, utique jufliffime debita, nec ideo nutnetur malitia : nam foivcotwr, quia debita flt quia illi funt feccrdotes, non autem quia mali, hem Hieronimus in commentario fuper Illo Matthai. fteddte feto foitr Csferu Cefen,

fmtt D» Dm , dicit fic i J*orro quod ait: Reddar pus *ftutt* Cqfero Cqferi , Id eft. numum , tributum, flt pecuniam : fus *M fiou Dei De·* , id efl, decimas primitias, „ fit .oblationes. Hec Hieronymus.

Tunc amem Carfar Tiberius erat tyrannas, fucceflar tyranni fit heres t fecetdorea infideles , avari, flt malo pertinaces, ad pietatem Indociles, flt moneta Domini jugfeer méditantes . flt tamen illis decimas Dominus jubet dari; Si illis dendss font, cur non feccrdotibos malis, umeo fidelibus? Rurfus idem in annotationibus fuper ilio: *tfunmi minucvi*

Ii negare quod Dominus nulli negat , quamvis fit blafphemtn fic impius: hoc enim faciens, carbones congeres fuper caput ejus : ut cum fibi carbones intellexerit per · tuam indebitam mifcricordiam congregari , excutiat cos , hoc eft , convertstur ; fic diligat te, quem habuerat aliquando peroium . Item : Idem Deus nulli negat etiam blifpbemo, fic impio: fit numquid ipfe cibat inimicos foos contra fe ipfum ? non , fed contra fe ipfos eis gratitude Domini , grautudo fic fervorum ejds obefle poteft ad pesuam. Domini gratitudo *utem fervis 'ejus crefcet ad gloriam, quia D
h nec ideo pafcunt peccatorem ut amplius
„ peccet . fed magis ut gratia Domini vidus
„ a debito quiefcat . Hnc Hieronymus · Cry-
« foftomus autem fuper Joannem homilia lxx.
„ Qui mendiMur imum pmsem : Omnia alia ,
„ inquit· dimittens , hoc unum quod faficiens
„ erat eum, fcilicet Jndam . detinere & con-
» vertere, pofuit Chriftus , Qui a me nutritus
M eft , qui apud menfam communicavit . Hoc
„ autem dixit,erudiens eos ,qui malefaciunt,
M benefaceret etiamfi manferint infanabiliter
n habentes. Hac ille. Ponderate quod dicit,
w Etfi manferint infanabiliter habentes ; nam illis
·> beueferiendum , non obftante malitia, do·
„ cet Dominus Jefus, 'ut ait ipfe Chryfofto-E
» mus. Si vero scium habens corredtante vitiorwn , utinam fecundum fcientirin, caofetur dicens, qood nifi coram multitudine populi vitia c^eri arguantur fic improbentur, judicabit fimptax populus illa efle licita, ideo ut eis coofolatur , neceflarium eft omnibus talibus publice ceram populo contraire .· dico quod non habet unde rationabiliter conqueratur.- Nam juxta pramifla dodrinam Salvatoris infequen-*

Os perfbnalibus poteft

Propter quod iu morum reformatione non est ambigendum , concilium generate tramitem vtritaris umquam rebllurum ; hoc tantum reflat, ut omnia puritatis amator conciliorum generalium celebrationem toto corde fic opere procurer. Ecce lenitatem Domini , ccce mandatum de correôione fraterna , ecce praflicam horum contra malitiam facerdotum perfonalem. Dixi, perfonalem ; quia fi fide aut doflrina errarent fic perverterert populum, hoc modo (I, mores fandos documentis malis niterentur evertere . aliter effet procedendum . ut dtdum efl, nec peccarent folum in fe , fed in omnes Christianos. Ubi vero emitteretur celebratio generalinm coociliorbm, quod Deus avertat, remedium est prodicatio verbi Dei maxime ad cierum faAa. In illa fiat generalis exprobratio vitiorum , ne umquani putent infipientes vitia fibi licere. Ad populum vero exprobratio vitiorum cleri non videtur expedient, nifi cum magno moderamine, fic diligenti verborum temperanna fiat ; ne clero populus infestus infolentior fiat, fic abjiciat omnem reverentiam fic obedientiam . Vbi tamen probabiliter appareret populum errare , credendo vitia cleri jam non efle vitia, effet per veram dodrinam ei fuccurrendumi fed hoc diebus nostris evenire pro magna parte populi non permitit Dominus.

Non ergo arguendi funt mali facerdotes malitia perfonali coram populo propter hoc. ultra prrmtfTa, hanc unicam facio rationem. Ordo fraterno corredionis ostendit, quod ab ea itur in corredionetn paternam feu judiciariam , dum illa non fufficit. Nam post correptionem inter te fic illum, unus vel duo testes adhibentur , ut convincatur jam correptus coram judice. Postea fi negaverit , dicetur ecclefie, id est, prolato, vel univerfali ecclefi* in negligentia prolatorum · fi illam non audierit, excommunicator vel excommunicato» est ; ideo fit tibi ut ethnicus & publicanus. Igitur ubi fraterna correptio non fufhcit , curritur ad judicem, ut qui volens corrigi noluit, nolens corrigat». Nodo populus, ut postea patebit, non esr judex facerdotum , nec habet excommunicare aut claves ecclefie , fed potius pastores, & ecclefia univerfalis feu concilium illam reprofentans. Igitur corrigendo coram populo malum facerdotem, legem correftionis fraterne quis tranfgreditur, fit non ingreditur ordinem judicialis potestatis , ergo hoc non est faciendum .

*Scqvitorr fectrnda conci*fio.*

Secunda conclufio. Soli habentes auctoritatem a lege, a divina voluntate , per infpiratio-

nem

AMMO WIJT1 IMS-

iUorum commiffi , poffant licit* la quoHbet ftatu corrigere judicialiter fobdisoram fixxea peccata mortalia publica. Ifta conclufio probatur kg· divina, praxi Apoftolorum, Accede* fin ρπριιώτη, decreti· libri conrilioram Ifidori , Ac ûioâorae petram , Ac audoritatibus fânûoram dodoram , fe fundantium ia M· divina .

Primo probatur ex teftimonita veteria teftamenti. Exodi >1. (cripcom eft, cum quidam Hebnras alteri faceret injuriam. Ac Moyfca uejuriantem corriperet. ait correptus. *Quit te* cmayfirief jadeem *fuper* mu? *manquai mt meriuerfi-*

ρZ&Γμ!· *lutcm*

* ®<7P"' P* Hoyfe®· J*°ykr· "°0 deuAabili t Z* * immanitate, fed emendabili ammofitate jufti- * * » tia regulam excefit, quia nondum a Domino » principatum acceperat, ut prius aUcgatum eft· Secundo : Sk David quemdam juvenem (dicunt multi doéhwas, quod fuit Doeg Idumnus , qui dixerat fe Saniem occtdiA·, beet mentiretur) occidit. Nam ii. Regum 1. dixit illi juveni: *Quare* noa *nmnifii* asemun tuam msttfm, *ut oeàdent chrifvm Donriai ?* Et paulo poil dixit : *Sangun nun fuper caput nmm fit*, juffiltque eum interfici boc autem non feciffet, A ubi licuiflet regem Saulem occidi®». Noo ergo illi licuit, quamvis Ssul effet malo· , Ac reprobatus a Domino ne regnaret. Tertio, Proverb, xxx. dici- C tur. *Per tnc movetur terra, & quartum* non po- *ft/ tufhnere. Pnmum ef per fervam, cum regnatvn/* hoc autem fieret. fi fubditi vellent defedu» fuperiorum publicos per juditiam vindicare. Quoniam vero orbis perturbatio mala efl, hoc non licet : Quarto, Pfelm. lxxi. dicit Propheta ; *Dem fuÂcutm tuum regi da, Q" jufmam tuam filio rept.* Ibi judicium juftitte committi precatur propheta, non cuilibet, fed regi, aut nho regis , vel his qui jufte aliis prafnnt. Iterum Proverbiorum xtx. Sapiens ait . *Non dorent fultum delta»* , n«c *fervttm dominari prinâpb· but.* Ex illis patet fubditos non debere Asperiorum peccata per juditiam corrigere . caftigare , aut punire . Item liai· decimo dicit Spiritus Dr«c , *Dei enim tmuflier éf* , vmdex mirum ei fandus. *Numqutd glonabttur fecunt contra eum* ym *ferat in ea. aut exaltabitur ferra contra eum* 0 *quo trahitur ? Quomodo fi elevetur virga contra elevantem fe , & exaltetur bacuiut, qui utique lignum efi.* Licet autem hoc diélum fit contra praevaricatores divinorum mandatorum, quod patet ex pronuntiatione parus divinitus comminate ; rationabiliter tamen poteft exponi de infurgentibus in fuperiores, deliâa eorum eupientes fub titulo juftitic vindicare.

Rurfus, ut allegatum fuit, inobediens Cacerdotis imperio moriebatur in lege. Ex quo verbo hoc morale accipiendum efl, quod facerdotibus evangebcis, in his qu· bene proripiunt, populus tonetur obedire ; non ergo habet populus eorum peccata perfonalia per^sAnte poteftatem corrigere. Si dicatur, quod boc veram eft de bonis (nam malo· presbytero· pueratea Daniel judicavit, ut patet Dated!· xsii.) refipondebo , quod ita fecit , fed boc fuit accepta a Domino *fuper* boc fpeciali poteftate, qu* tenotefeit hominibus aut per miracula . aut per teftimonium (aerarum fcripturarum : h®c autem , d« qua hic, infpiratio divina ex (criptura mansfidlarur. Nam dicitur · *Sufrimvit Dent fpintum pueri ptniont, cm nomen Daniel.*

mB

«Bata

ab taftriorihm pMiri proscias tas joAkta mlnifluiite aut tegimine, Atlpedafcaar ecclefieftici a lak eia . luoram «tem defeta· Dominus judicabit At non populos tero. Qood pnmt Uhtas tertio, ubi dicitur *Stat ad judreamdum Domuuu.* Quod ad prolatos aut ad facerdotm hoc didum fit, paret ; nam paulo poft dicitur. Fise *depofii efin tineam meum , & ruptae paemerit* m *domo vcfim .* fic enim ad hoc propohtum allegat Aimtander illam audoritatem . Idem patet Ezechielis)j. Dc fpecnlatore «nlm dicitur *Nifi infonuerit baccina , cum viderit gladium venientem , fanguinem pertentu de* meae /na *requiram ,* non popuhn tero , fed «go, fupple, Dominas. Hasc enim funt verba Domini . Non habet ergo negligent!·· exigere populus ex auâoritate de manibus prolatorum aut presbyterorum, fed Dominuli quamvis poflit pro defeflibus & negligentiis te officio querimoniam Asperioribus ipforum ecclofiailiconam deficientium porrigere , nc pro peccatis perionaiibos eos monere fraternaMter modo dido in procedenti cooclufiooe.

Deinde probatur conclufio teftimonjis novi teftamenti , Ac primo Matthai xxvi. dicit Sal- vator. *Ornait qui gforium acceperit, gfd^aperibit.* Ille vero dicitur gladium accipere , qui propria auAoricate juftiti· poenas exercet. Vn*n* de Augufttaos . Ilk gladium accipit, qui *a* nulla fuperiori aut légitima poteftate val jubente vel concedente in fenguinem abcujut armatur; ergo fob tales, non qui gladium accipiunt quoniam gladio peribunt, fed quibuB gladius a Deo datus efl, debent peccata publica auâoritate jnflitte vindicare :

t- fc· ateS*

Secundo Apoftolus ad Romano· xs 11. dicit.' *Omnit anima eoteflaribut filMimieribus fubdita fit. Nam qm poteflieti rejUti, Det ordinariam refifiu.* Poft panca fobdit *Non fine cauta gladium pam-*

qui male agit . Ex his patet quod inferiore· fubdi debent poteftatibus fuMtesioribua, At fic non habent de illis poteftatibus iuftitiam fecere non enim habent gladium datum * Domino, fed princep·, qui Dei minifter eftcontra operante· malum . Si de &Ao fectent, gladium accipiunt, At gladio peribunt , ut dicit Dominus.

Tertio Apoftolus reprehendit eo· , qui judicant non fibi fubditoe. Dicit enim ad Romano· xsv. *Tu quit et, qui judicet ehemtm fervam ? Domina fuo fiat aut cadri .* N·· poteft dici, quod propter peccatum domite elicianturfiibdM, dum tamen illud peccatum fit tantum peribnalc, f: non fit te fidem, aut contra rempublicam, ad cuju· cuftodiam, Ac fidei defenfionem ordteatum eft domtetam ficut probatum eft fispra.

Quarto, 1. tari it. Petra· Apoftolus; Mdte *efiate amni Amrwm cremant pmpfer Deum ;* fpecificando autem cui , fabjtmgit, Afro *regj quqfi prateUenti, five dudbut qpmfidb* ao aujJEs, *ad vindiUam maieftüarum , laudem vero bonorum , quia fic ef voiuata» Dm. Si* dicatur, quod botes parendum eft, non malis, contradicit illud t. Petr. 11. Serai *fubdri efiote* m omm *rima-*

DE PUNITIONE PECCATORUM PUBLICORUM.

Ceafequeatarex praxi Chrifti, Apoftoiorwn primitiva ecclefi· . Sta ax praxi Chrifti tgiftas md taurum , non oauribas dixit, fci-

tua eorriptaadi peccata fubdiroram, dt ia virtutibai eoa antriaudi. Item ex praxi Apoftoloram, Famas fisluBtamqaam caput altarum, divtaam Gmtaadam ia Aneniam fit Sephiram promulgat , quia defraudaverant de pretio agri, mantili Spiritui fando, ut habetur Altorum v.

dum am promulgare. Ceterum cum Simon magas affiant pecuniam Apoftolis, ut haberet poteftatem dandi Spiritum fandum per impofitio ■emmatntam, «dus Petrus, ut altorum princeps, legknr eum corripuiffit iraperiofe, dicens. Zeomm nm moms *fit* m penfesonrm. Adorum ▼tn. Prasereacom Panins percuffiis jufiu Anania fitmad facetdotto Judaorum dixiflet. *Percarier* M Dew penes denfeam· Sc quidam aditantium ei appofuiffitt.- fee/aasssua/eomfecem Des miriedirit : Keipondit ; *frame,* fuse *prmap /Mum*, per hoc fe excufans de maiadidi pronuntiattone, ostendens quod fuperioribusaoo fism maledids inferenda, fit multo minus corpocalm poena per inferiores. De his Apcftoli verbis habetor Aduum xxm. Noc valet quod Paulas restitit Petro in faciem Nam habetur Galat. it. Cum ocnqfet CepAw

.....

*/Mu «na. Quia cum fapérior peccat in fado fidei, fit inferior in hac parte, flt fubditi non lapfi fient fapcriotcs, ut Thomas in iv. diftindtasm xix. vel magis glottim fequendo dico , quod in defenfiooe fidei Paulus fait par Petro .' dicit enim glofia faper iHos *Refittii eruta* m *feaaa,* ut par: ita dicit Richardus de Media villa in quarto , diftindtone xix. In una

tur conferman in quarto : quod ubi imminet perteuhim fidei, inferior poteft faperiorem etiam publice arguere „ ut etiam dicit Thomas in it. fecund· immediate fupra , ficut aistcD in fine quinti corollarii didum eft . Et hoc maxime dtao veram effit , quando periculum eft in mora, nec dilationem recurrendi ad faperiorem periculum patitur.

Ita dicit de peritam Petri dc Pauli in defitnfionc fidei Auguûinos de Ancona libro de potentate ecclefiaftica, quaftiooe vu. art. ti. ad primam, ubi attendit, quod Paulus fait minor Petro, major, ttc aqualis. Minoe quidem potentate prehufaato „ quia fidius Petras fait Cephas, id eft. caput totius ecclefia^ major autem prerogative eiefttonis, ekdus fait a Chrifto poft reiurreâtoaem fit poft glorificationem. Unde in bulla Pap·, Paulus ponitur ad dexteram. Rqualis in officio predicattanis , & fidei defenfionis . In hac autem reprehenfione fides defeafmais tangebatur, quantum ad ceffetionem legalium, unde ad Galatas 11. Poft verba afiumpea fequitur dc PetroAfon smm aaiafaiaf ai oeriM/eat rmragafii.

qui dum cum dtaboto de corpore Moyfts ahercaretur, noluit imperare, fed Domino imperandam rtfervavit . De hoc enim habetur in epifl. luda t Cm JficAad ercAeagviw abcicew

jwdKNini *rufem Hufpkcur*t, ftJ dxit, Imperet n~* Ai DbaMW. Si punitionem noluit archangelus io diabolum fine audortate fnperioris, fcilicet Dei , exercere, fed Domino refervavit ·, eum homines non fini meliores angelis, nec delinquentes pejores diabolo , vindfclam malorum non debent exercete, fed faperioribas refervere.

Pofiet ex praxi primitiva ecclefia fetis facile idem deduci per multa. Sufficiant autem duo .exempla , qua fi uon funt de primitiva ecdefia font tamen de ecclefia fetis primitiva . Unnm eft Conftantini Magni, de quo in tu. lib. hiftoria tripartite dicitur, quod epifcopis inter fe diffidentibus & libellos famofoe contra fe invicem Conftantino ofietentibus , ipfe ait Dominus conftituit vos facerdotes , ■ poteftatcm dedit vobis de nobis judicandi, ideo nos a vobis rede judicamur, vos autem non poteftis judicari ab hominibus ; propter Îuod inter vos Dei folius expedire judicium ; t veftra jurgia, quacumque funt , ad illud divinum referventur examen . Vos eftis nobis dati dii .· inconveniens eft ut homo judicet deos , fed ille folus , dc m>o fcftptum eft Pfal. lxxxi. Dcw *fietit* m *deonn* , m medio *autem 4eos AfuAeat.* Aliud eft exemplum de obedientia Theodofii erga beatum Ambrofium . Ex quibus apparet principes fitculares Chriftianiffimos judicibus ecdefiafticis paruifle , quamquam abqui eorum mali eflent, ficut patuit in primo exemplo.

Ex his autem, qua in libro conciliorum Ifidori habentur, probatur conclufio. In epiftola Clementit Papa ad Jacobum fratrem Domini de morte fandi Petri dicitur : Epifcopos a folo Domino judicandos aut removendos, & non ab aliis ede uicebat, qui fui funt dc non alteritu. Et quis eft qui alterius judicet fervum ; nam fi ita non patiuntur homines, nec Deus deorum , nec Dominus dominantium, hoc ulIatenus patietur. Item Evariftus Papa, ut eo> ■»**<■■ * dem libro conciliorum Ifidorus narrat, de- L..*^*^_* creto fuo nono ait· Non eft itaque a plebe aut a vulgaribus hominibus arguendus epsicopus vel accufendus, licet *fit* inordinatus, quia pro meritis fubditorum difponitur a Deo vitaiftorum; Et tranfumptione habetur it. queft. vi i. Non eft. Item ex decreto Alexandri primi in eodem libro conciliorum Ifidori dicitur·. Relatum infuper eft ad hujus fanda & ApoftolicK fedis apicem , cui fumma- ««i.-. rum iitpofitiones caufarnm, dc omnia negocia ecclefiarum ab ipfo Domino tradita funt quafi ad caput, ipfi» dicente principi Apoftolorum Petro : *Ttt er Petnu, & fitper harte petram ruhficabo ecdefia» meam* . quod quidam amull Chrlfti ejufape fanda ecclefia infidiatores, facerdotes Dei ad judices poblicos aecufare pnefumant : cum magis Apoftolus Chriftianorum caufas ad ecclcfias deferri, dc ibidem determinari pnscipiat . Taliter pravaricantes prevaricati funt in Deum fuum> dc non obediunt praceptis ejus. Amplius in concilio generali Parifienfi , dc habetur in cxÇ Nullus judicum, de for. compe. fic fuit dimnitum: Nullus judicum neque presbyteram neque diaconum, aut clericum ullum aut minores ecclefia, fine permiflu Pnarifids per fe distringere aut condemnare prafumat.Quod fi fecerit, ab ecdefia Dei coi injuriam irrogare dignofeitur , tamdiu fit (equestratus ,

v quouf-

amso
cn«i«n

* tpod d^dtaa* «psfcopals· fit major imperial

COrrigUM j

nm adfit ,
■ procéda* àabet ac

X; ,*. V ratori Coeetaatino, in cap. SoÜtita, de majoritate fle obedieati·.

Item ex decreti· fenâoram petram apparet conclufio. Primo , in deercto diatiaAioae x dicit beatus Gregorius Naaiaimemm.Impetaaorib',t Coostantinopolitanis, quod etiam potestm
** tribunalium regiorum lege Christi fobjcAa eet
•w no. »* potestati ¿cdcfiastica. Ideo noa debeat roge-Bda, alias noa, nifi ubi snajua fcandalum «oilarirer «cctefiawicoram deliria a priadpibm fiecularibu· puniri, flt multo minus a popdo vel aliis Christi fidelibus. Item 11. quast. vi 1.
„ cap Laico· , I dieitwr : Laicos noa accufihfle
„ epiicopoe harienus obfervatum flt couetitu-
v tum est, quia non funt ejufdem converfo-
.. nonis . flt oppido quidem cis infesti exfi-
• <·<« < s... stunt . Iterum *v qunstione v., cap Nou
'-*—■ frustra, dicitur ab Angusriooad Macedonium:
„ Noo frustra instituta funt potestas regi· ,
„ tus cognitori· , ungula carnificis, anna mi-
w litis , difcrplina dominanti·, feveritas etiam
„ boat patris t habent omnia ista modos fuo·,
„ caufas . utilitates , rationes. Hoc cum ti-
w mentur , dc mali coercentur , St boni quia-C ti inter malo· vivunt. In hoc patet, quod ad foiam aurioritatem publicam pertinet peccata publica *per* justitiam punire.

Postremo aurioritatibus fanriorum doriorum in lege divina veraciter fe fundantium : Probatur conclufio per Augustinum primo de civitate Dei, dc recitat Thomas in gloffia fuper v· capite : *AttA^u tpsre ABtsm efl αηή-ÿw ' Non octdes; fu autem acciderit, retuerit judicio* dicit enim fic: Nequaquam contra
„ hoc proceptum fecerunt , qui auriore Deo
„ bella geflerunc , ac perfonam gerentes publi-
„ c* potestatis , justidima rationis imperio
„ fcelerato· mone puniverunt . Et Abraham
„ non folum non est culpatus crudelitatis cri-D r mine , verum etiam laudatus est nomine
„ pietatis, quod voluit filium nequaquam fee-
„ lerate, fed obedienter occidere . Hi ergo
„ excipiuntur, quos IVus occidi juberet five
„ lege lata ad perfonam pro tempore , five
„ expreffa juffionc . Non autem ipfe occidit.
„ qui ministerium dat jubenti , ficut admini-
„ culum gladius est utenti. Huc Augustinus.

Ex quo patet , quod folum ad habentem aurioritatem , five a lege, five fpeciali juflu Dei , pertinet pcenam per justitiam inferre .

Item idem fuper Matth. eodem cap. dicit :
„ Non prohibetur vindiria, quae fit per cor-
„ reriionem nec bsc ei conceditur , nifi cui
„ potestas ex ordine data est . Rurfus idem E
„ primo de civitate Dei aiiusQuEr*jne/ilolique*u *liberi.* Per hoc fotdUan·
„ publica administratione maleficum interfe-
„ cent , velut homicida reputabitur . Iterum idem fuper Matth. v. cap. Officia vindirin potiunt booo animo impleri , quomodo judex , & quomodo lex Proterea Gregorio· fuper Deutar. xxttt. Λ *intraveris ftgeiem prodmi tui , frusti* , & HMKM comeres , *falce* ott/eat mn mere», dicit; Falcem judicii urixt*-
„ re non potest quis in eam rem , que altori videtur effe fubjecla. Ex hia patet probata sone etiam , et ia primo puoAo fleffiiflnm fint, quod fiat abfipae turbatione boni communis 1 ideo oportet quod fit pax Wva. His igitur tribus concurrentibus, ex primo punrio fle ex isto declaratis , fcilicet jurifibriioM, convidione, pace felva. peccata publica font punlenBda, alias noa, nifi ubi snajua fcandalum «oiretur ex diffimuLstiooe ptmitiemis peccati, quam ex turbatione paci· ecclcfia, aut boni communis, fient etiam dirium fuit in primo pnorio.

Kx hac coodufioae infero primo, quod peo- L cmn
cata publica perfonalia prolatorum , fiscerdo- uSm.
tum, flt aliorum ecclcfiasticorum Chriati fidolium , per laicos non funt punienda , edam taidsm·'»·»
fecundum diâameti legi· divina , per cohibstàoaem patna, exceptis 'cafibus, etiam peu- «·'■«·
cis infra dicendis, in quibus nec eis licerer, nifi eflet ab ecclefia fpecialiter conceflum. Hoc probatum erit , fi fuerit ostenfum, quod non tant laids, quoad ea , fubditi 1 hoc autem Sc patet, primo ante legem fcriptam , fecundo in lege, tertio fob evangefio . Ante legem ii gno Ægypti iub Pharaone manifestum eat fecerdotcs ab ornai regali exaOione fuifle libero·. Cum-«trim omnes effient Pharaonis imperio fubjeAi, & in fervitutem fabarii, fola terra facetdotum permanfit libera, ut habetur Genet quadragefimo feptimo. In lege vero non repetiuntur facerdotes populo efle fubjerii, imo c contra . Nam diffinitio quaestionum ad fo-
ccrdotis peninebat arbitrium , qnod et obediendum lex jubebat fub pcena mortis. Deuteron. enim xvtt. feriptum est: *dsffnle tjr* **mJqimi** *apud te fudtdnm efe perfpeutris. rarer festgmnem & fanguinem, coujam* , d* *caufam* fepvmn *tf lepnsm, & judicum intro portes tum vsderis verba variori, furge* tP *afbtnde* ad *locum fsem elegerit Demissas Desu tuus ' venieffte* «d /ucrrdMes Zemric» *generis,* tf «d judkem , *qui fuerit ilio tmptn,* fuart*fip«* *ab cis, φύ mdsco~ bunt tibi* jssdku veriMMm , *A fades guedonafte Autcriut fti profitât foco mts debent Dutmn* Sequitur Daucis interpomis : Qw earns *fuperbierit,* no/ens oWre *facerdatis tmpeno* , qui eo /empore aisMijfre/ *Domnus Deo nto,* ea decreto *jsubât morietur homo sUe.*

Sub evaageMo autem ftcertiotium liberam •st ab omni potestate (asculari . quantum ad eorum pertona·. Maxime probatur per id Matth. 17. ubi Christus interrogavit Petram, *A assibus reges* Maptwtf *tributum, au a fliit,* M *ab abe*tria? Refpoodit Petra·: *Ab stliems:* Et Domi-
Apoatolos , difeipulos , flt eorum focccfioret efle libero· a fubjeriiooe temporali. Çnde qnod folvit tributum / fuit ne fcandaltaarent exariores tributorum . ideo dicit : JVe Jbwsd·

Au ad pro ate pro te . Sec· patet ecclefia·cbcm perfona· Uberas effit a tributi·, fit ahia oneribut principum tarrenaram .

Augu*

Afl^arihca «Ma», aamalm TbMMetagtaffA» eipia ergo quod verram cat, & noUte db
fcp·' ®*A* deeimo foptim· eaaiM fispa U* „ enter· quodaliaaum eft. Sicut enim focerdo-
lowrte. *grgt fi6i fint Ukri,* & ait.* Dick w taa «tam infideles docent proper fidetes, cnetm
Ciiitans in omni regno filo· effit libero·, 1A „ meHus judicemes propter boaoa etiam main·
MMmA veffiigelM^muirvaMgto libari eff»· „ fovere. quam propter malos etiam boom no>

tterosqreMS vyra la «Ami gloffii didt 6c
Domta·· MM mmt 4 fifocrâdum earnean

0 doras eriatSa malos honorate , ta etiam
M propter malos, bonos contemtatis . Me-
», lias eft enim jufta pruftare malis , quam
n bonis fabtrabere . frequenter enim fidema-
„ lo homine bona doArina procedit. Ecce enim
„ fi vflis terra pretiofum aurum producit .
0 Numquid propter vilem terram pretiofum
„ aurum contemnitur? Non. Sedficut aurum
„ eligitur fi terra relinquitur, fic fi vos fu-
0 icipica doArinam , & mores relinquite .
Hac Chryfoftomu». Apparet ex ifta auAorita-
te , quod de moribus non habent judicare .
Nam propter peccata perfonalia (acerdos non
redditur par aut inferior laicis.

w,DkvM stirpe gênants·, ▾ al omnipotentis Pa-
M tria Vertus»» «ga tributa quafi regum fiUua
J^J**|* – non debabat.Origana· autem ibidemfic·. Vi.
deCbristiprudeottan, qualiter nec renuit tri-
m o bntnm , Mc taspUotar jutae dare: fed prius
M oatendit fc noa ede obnoxium, At tuocdat.B
m Osonoa uamn fecit, fc&CM dare tributum,
„ ut illi, fcilieet axaâorea, non fcaodataaren-
0 tur» hoc amem, quod escendit fc litatum,
„ ut nea fcandalisentar difcipuli. BacOrige-
„ ata. Ita ago dieo eceleбattico· litaro· a fab-
jeâioae populari, dt omnium laicoram, quoad
periooas fi tétas eoram perfbnaks, pruterquam
ia refpoodoodo exprimendi·, ut prius diAum est.
Xt ut non fcandalisem difcipuloram Domini
Ibccefforu, fi putarem aliquot dicere velle fa-
cerdotes Dei, quia revera funt medii inter Deum
fi populum, ex quo fit, ut dicantur os Dei,
fi o· pupuli ; Os Dd, pro eo quod mandam
Dei populo exponunt. Os populi, traia prece·
oderant fi fccrifida pro populo · fabjeAos effe
quoad judiciariam punitionem cuilibet fidell
Christiano, laborarem aoAoriat·· multiplicant ·
fed quia boc ede tabum judicandum puto, fia*
perfedeo- Vile namque fi captivum effet fecer-
dotium, fi indifcjpJinaris fi converti· ad terram
hdcis effiet fabjeAum , nec aliud fibi quam
delendum effet fiiper lumina Babylonie·
coafufiosMS . Igitur ex quo fubdlti non font
jC·'*.*· laid· modo dido, non funt ab eis taliter pu-
cartin^ia. niendi.

Infero fecundo, quod licet quilibet Christi
fidelis pndet judicare judicio difcrerionis , de
B-*.» peccati· publicis feccrdocum, fi aliorum ecele-
¦«■ nasticorum ; tamen nullus eorum potest judica-
re judicio condemnationis fi diffinitionis. ut
est aAui justitie, de peccatis publici· perfona-
libus eorumdem, modo nuper expreffo. Prima
pen - proponente videtur concedenda, fi est
neca foris. Nam tale judicium non prohibetur
de proximo, aut defitperiori. Seconda pars pa-
tet ex boc ! quod tale judicium non debet fieri
nifi de inferioribus. Ostentam est autem, quod
focerdotes non funt inferiores Christi fidelibus
laids : igitur, *fc.* Audite, quid dicat Joannes
Chryfemnmus fuper Matth. in opere imperfe-
Do, bomilia XLitr. fi loquitur popularibus,
w bomiliaquippe est fermo ad populum: Vos,
M inquit, qui fodetis in ecclefia quafi focerdo-
„ tum judices , fi non auditores, alienadifeu-
M tienne, fi propria non confiderantes, ex vo-E
w bjs ipfi· judicare de foccrdotibus ; ficut vos
w omna auditis fi non omnes fomtis quod au-
„ ditis, 6c fecerdotes omnes docent, & non fa-
„ ctant quod docent. Nam in hominibus di-
„ *pim* quadam diverfa esa, omnium autem
– natura usa eft · homines «rim ab initio creati

Ceterum idem Chryfoftomus (uper Joannem ·. c
0 morali feu humilia Ixxxv. fic inquit : Nunc
« non eft dicere , *Super cathedrnm Moyfi /ede·*
„ *rum Scribt* <K *Phanfa*, fed fuper cathedram
„ Chrifti federuut fecerdotes, ejus enim acce-
„ perunt doArinam. Idcirco Apoftolus ait: *Pn*
n *Chrifio Itgatioee fvHfim ttr.* Non videtis in his,
w qui foris funt principibus, univerfos curvantes
„ fi genere melioras exfiftentcs, multodes etiam
w via fi prodenda , his qui radicant eos ; fed
CM tamen propter eum qui dedit judica, nihil ho-
„.ηµη exagitant, fed venerantur fententiam re-
w gis : fi u quicumque abjeAus foerit, qui ae-
m ceperit principatum. Demum fi ubi homo io*
„ throniuvit, tantus eft timor, ut inthronirato
0 obediamus» inthronizante Domino, *comunt·*
0 nemus eum, qui inthronizatus eft, fi con-
A viciahimur, fi decem millibus opprobriis la-
„ niabimus, fi fratres noftro· prohibiti judi-
„ care, adverfus fecerdotes linguam exacue-
„ mus ? Ecce arguit Chryfoftomus a majori,
populares Christianos non debere juditare m>-
giftros, qui prohibiti foot judicare fratres fibi
pares . Quoniam didt Dominus Matth. vit.
Nolw piicori, & non jxAcetasim. De quo
D autem judicio intalligat, patet ex feqnenribus ,
quia funjungit. Afafae coedemnere, *fp* noe con-
iemnMnûiù. Unde improperando tale judicium
prafumptum vel nfurpatum a populo, quod ei
„ non convenit de ucerdotibus , dicit idem
n Chryfoftomus fuper Jt. epiftola ad Timoth.
„ bomilia u. St ait : Si debemus examinare
0 vitas principandum , ipfi debemus effe in-
0 thronhatores magiftrorum ; fi qua furfum ,
„ inferius fient ; furfum peda , inferius ca-
0 pat . Et Idem m. dialogorum : fit qui-
0 dem , inquit , focerdotes in veteri teflamen-
0 to habebant poteftatem non curandi , fed
„ oftendendl tantum eos, quo· conftabat fùif-
0 fe mundatos ; fi nofti quantum ibi immi-
0 nebat labor: at hi, fcilieet in novo teftа-
w mento, non corporis lepram , fed immundi*
n ttam mentium, non ex parte probandi, fed
A omnifariam mundandi obtinent poteftatem:
0 propter quod , qui defpiciunt , magis mihi
m rei, quem Dathan fi Abiron videmur, di-
0 gnique majori fupplkio quam illi.

Nec valet quod diceret aliquis , Dominus
majeftatis Chriftus Jcfus cooceffit populo Ju-
daorom judicare de vita fi operibus ejus ! dicit
eniaa Joannis x. 5S eoe /urio *open Patru mm,*
notiu asta credmr. Quomodo ergo non.potuo*

ram, rami osdinatio Man coram, ipfc-
ram cat. Undo » 6 bom vixennt , taotas
cat eoram : 6 bene docuerint.cestrum. Ao*

runt Chrifti fideles de fuis mfniftris judicare, A
A4W0 quibus de Domino hoc licuit? Hoc inquit, non
cNKirri valet: nam Dominus non dixit: Si non facio
IMI. opera Patris mei, judicatè me: ted dixit, *no-*
lite huAi *credere.* Ucc opera erant miracula,
que funt teftimonia veritatis, praedicationis Ac
dotfritue, Conceæt esgo Chriftus, ut propter
miracula mundi crederent, nonut vitam cum
operibus judicarent. Propcerea beatus Grego-
rius in paftorali libro ut. capite v. ait.
„ Admonendi funt fubditi, ne prwpofitorum
v fuorum vitam temere judicent, fi quid for-
» tafle eos agere reprehenfibiliter vident; ne
» unde reta mala redarguunt inde per ela-
» tionis impulfum in profundiora demergan-
tur. Admonendi funt, ne cum culpas prse-B
politorum confiderant, contra eos audacio-
res fiant fed fi qua valde eorum prava,
apud femetipfum dijudicent, ut tantum di-
vino conftridi amore, *ferre* fub eis jugum
reverende non recufent: quod melius often-
demus, fi David fatam ad medium deduc-
camus. Sani quippe periçcutor, cum ad pur-
gandum ventrem fpçluncam fuiflet ingreflus,
illic cum viris fuis David inerat, qui jam
longo tempore perfecutionis ejus mala tolera-
bat; cumque viri fui ad feriendum eum ac-
cederent. fregit eos * rationibus, dicens
Quia manum in Chriftum Domini mittere
non auderet, qui tamen occulte furrexit,
oramque chlamydis ejus abfeidit. Quid *perCHHc,*
Saul, nifi mali redores; quid per David >
nifi boni fubditi defignantur? Poft multa
dicitur: Poft hoc David percuflit cor fuum
eo quod abfeidiflet oram chlamydis Saul.
Fata quippe prepofitorum oris gladio ferien-
da non funt, etiam cum ratione reprehen-
denda judicantur: Et fi quando contra eos
vel in minimis lingua labitur, necefle eft ut
per af&fliones panitenti* cor prematur. Ec-
ce quod ctfi judicio diferetionis de manife-
ftis judicare poffint inferiores, non tamen
judicio condemnationis aut diffinitionis,
quae eft alius juftitie. Et hoc eft quod di-
citur xxv. moralium c. XXI. fuper jllo Job:
Qui regnare facit hominem hypocritam. Quia, D
inquit, redores habent judicem fuum, ma-
gna cautela fubditorum eft, non temere vi-
tam judicare regentium: neque enim fruftra
per femetipfum Dominus es nummulario-
rum fudit, & cathedras vendentium colum-
bas evertit. nimirum fignificant, quia per
magiftros quidem judicabat vitam plebium,
fed per femetipfum faâa judicat Ac exami-
nat magiftromm.

Tertio infero, quod propter malitiam non-
miauTrl nullorum, five eccliefiafticorum, five laicorum,
non potest licite fe aliqua natio ab unitate to-
«X reel'd orbis Chriftiani feparare, putans
MicMr *c*u- fe ecclefiam elfe. Hic duo dicuntur, primum,
cXÎTÎm quod non eft putandum quod ecclefia catholica E
im. i. *f»r* j fit in unica regione. Secundum, quod una na-
tio fe ab allis dividere non debet propter mal-
torum peccata publica. Primum patet fic. Ar-
guit beatus Auguftinus primo libro contra cjm-
» ftolam Parmeniani: Dixit enim Dominus A-
„ brahae. *Jn femine uto benedicentur omne/ gen-*
te/ terra. Et Ifeac. *In fcnüne tuo benedktn-*
b *tur omne/ gentes terra, pro eo quod audivit*
», *dbrabun paler tuus vocem meam.* Ad Jacob
P dixit. *Ego fum Deus dbntha patris tui*, d*
0 Detu Ifaac, ne timeas. terram enim in qua
mare, & m *dqmlonem, dr* m oteMMi, ◊* *benedicentur* m *te* omnes *tribus terra* m *famine luo.* Et ne Judnis diôum putetur, quod fît femen Abraha, in quo benedicenda funt omnes gentes, Apoftolus exponit dicens: ‹ *-dbruha AOλ firns prvmifiones, & ferme» ejus,* non *dicit, d" feminibus, tamquam m mrdtis, fed rantnm in* ttno, *Et femini me, qui eg Chtifius.* In Christo ergo omnes gentes benedilHonem habituras tanta auôoritate pro-
I mifliim est, tanta exhibita veritate Ac non pudebit dicere ad pugillum orbis illam diebus his elfe coarûatam .· Hac Augustinus.

Porro ficut Auguftinus arguit, Dominos in parabola zizaniorum air, quod paterfamilias feminat bonum femen in agro-, exponens autem illam, ipfe ait: *Qui fermnavu* tonem *femen, efi filius hominis : ager eg* mvndus, *bonum femen hi funi filli regni*, paonne nero *funi filii* neyiMW. Ergo Chriftus filius regni potuit illud in agro, id eft, mundo, non in aliqua portiuncula terre*, aut in Africa, ut arguit Augustinus in fine primi libri contra epiftolam Parmeniani, fed in toto orbe ab ortu folis ufque ad occafum. Hoc Dominus veritatis declarat Matthei xxiv. «Si *quis vobis dixerit, Ecce hic efi Chrifiut*, id eft, in ifta parte mundi, «ar *perCHHc,* fupple, eft fides catholica, *nolite credere · fi dixerint vobis, Ecce in deferto efi*, hoc eft, in dogmate philofophorum, *nolite exire,* fcilicet a rode ecçlefie: *fi dixerint, In penetralibus* e/, id eft, in dodrinis occultorum h»> retichorum, *nolae credere.*

Eft ergo fides catholica poft ejus publicatio- r Hi„. ,a
nem ficut fulgur, quod patet ab oriente in oe- *·« "^*1
cidentem. Sic enim exponit beatus Auguftinus
dc quseflionibus evangeliftarum, dicens, quod p,*10,^ it.
orientis & occidentis nomine totum orbem
voluit fignificare, per quem futura erat ecdc-«mumSk *,
fia. Ifidorus libro de iummo bono, xvi. ca- -* ""
pite dicit: Santa ecclefia ideo dicitur catho-
„ lica, quod univerfaliter per omnem mun-
„ dum fit difiufa. Hereticorum enim ecclefi-
„ in partibus mundi coartantur: hoc vero
„ in toto orbe diffufa expanditur. Idem vi > t.
libro etymologici: Ecclefia Gnece dicitur con-
vocatio, Latine catholica dicitur univerfalis,
Eamdcm fententiam habet Honorius fuper illo ua«r. i >«.r.
Canticorum iv. *Duo rdrera tua funt duo cuprea gemelli, qui pafcunturin lilii/-.*Eamdem Augu-
ftinus de fide ad Petrum. Patet ergo prima ««r-> v* es-
pars corollarii,

Seeunda, quod natio non fe debet dividere a reliqua*'parte orbis propter peccata publica multorum fetis fuit in primo pnnfeo deduta ·, Ac hoc propter peccata particularia, Ac non fidem concernentia. Unde quamvis fine periculo fehifinatis bord a malis recedere non poffint corporaliter,—debent corporali pnrfentia manere, recedere vero fpiritu, ne fcHi'ei peccatis malorum confentiant. Sic enim Apoftolus dicit ad Philipenfes it. tante /tete *fine* irnau mvrariMites (P *hifitationibus*, ar *fids fine* fs*-*relu*, d* *fimplicns*, jfte *Dei, fine reprehen/mne in media nationis prava atque perverfa, inter foot lucent, ficut laminaria in mundo verbum vita continentes*. Auguftinus fuper verbo Joannis, & habetur xxtit. queftione tv. dicit.
„ Quid ergo vult Dominus Doftcr JefusChri-
„ A"·'

.» ftos, fratres mei,| Imonere ecclefiam fuam , A Remigiut fuper illo Matthm xsrt* *dccefermtt* ANNO
AWWO M quando unum pen tum feilicet Judam, in- *ad eum* , feilicet Chriftum , cm à* *claudi ht* CHAirrt
cmttm » ter duodecim hah t voluit, nifi ut malos *a templo* , <y *faoaiit eat* , dicens : Quod in ■111
w toleremus, ne Co us Domini dividamus ? ' » templo fanantur , fignificat qood homines
*> Kcee inter fanât» >os eft Judas , ecce fur h non nifi in ecdefia fanari poflunt, cui da-
·» Judas , fit ne contemnas , fur fàcrilcgus » * t* eft potcftas ligandi atque folvendi , ta-
„ non quaUfcutnque fur , fed loeulorum Do- „ men in ecclcfia funt cœci & claudi. Lndc
IV. ««M· » minicorum, fed fâcroram. » Origcnes ; In templo enim Dei , id eft ,
_ ——— Infère quarto , quod ecdefia militans non „ in ecdefia non funt omnes videntes , ne- hm>s. m
5JJJ, «ft pro communi ftatu ablque mixtura malorum M que reâe ambulantes? fed alii quidam font
^,**^Γ** Cuni I**- proprium eft eeelefi- „ cneci , alti autem claudi , qui ex eo quod
triumphantia: quod tamen (entire videntur, qui „ inttUigtuu propriam cœcitatem, dc feientes
tam rigide, non falvo ordine juris, nec pace w quia nullius efi opus nifi Chrifti Jefu, ut fa-
prxpofita, omnia mala publica volunt de com- „ nentur , accedentes ad verbum Dei fanantur.
municaubus Chriftianorum , dc in quolibet fta- Haec ille, & habentur iu gloffa Thoms, Mat-
tu propellere . Patet corollarium per Augufti-B thari xxt. ubi fupra .
* num m. fibro contra epiftolam Parmcnumi U«c difla funt , ut oftcndatur veritas te-
w dicentem : Inter omnia , quibus eorum fa- nenda circa propoGtutn articulum de punitione
w crilegus tumor apparet, nullo fe loco magia peccatorum publicorum. & falfitas refpuatur.
w aperuit, quam in eo, quod aufus eft etiam ut appareat equivocatio > & multiplicitas com-
* illud Jeremie Prophet· ponere, ut perfuade- politionis & divifionis in illa , dc evolutio ha- ×
ret hominibus communionem Donatiftarum , rum involutionum . Articulus enim fuit ifte .
* non fidum ecclefiam veram efle, fed etiam Peccata mortalia publica , *6c* quantum ratione-
w talem jam hoc tempore, qualis poft ultimam biliter heri poteft ptivata . ahrqux deordiru-
», ventilationem ecdefia fenâa futura eft. Ve- tioues legi Dei contrarie, in communitatibus
Ja. B». H nim iftud Jeremie fuit : *Quid paleti ad tni>·* Chnftianorum , & quolibet ftatu eorum , de-
» cum ? dicit fic Auguftlnus de Parmemano bite juxta dictamen divine legis per Chrifti fi-
» & complicibus: Confiderent, fi io eis ineft deles, tam fpirituales. quam fieculares, prout
qualifeumque fienfus humanus. Numquid in congruit utnfque , funt cohibenda, complen-
» agro dici poteft , Quid paleis ad triticum ? da , caftiganda, & pro poffe ab eifdem propel-
„ quando in eadem radice portantur ? num- Cienda. Primo enim id complexum, Quantum
m quid in*area, ubi pariter triturantur ? fed rationabiliter fieri potest, potest determinare
~utique U8 horreo, quid paleis ad triticum ? cohibitionem , correchouem , *&c.* peccatorum
* veniet ille paterfamilias ferens ventilabrum publicorumSc privatorum: ut fit fenfus·, Pec-
w in manu fua , & mundabit aream fuam , cata publica <X privata , aliXque deordinatio-
" frumenta recondet in horreum, paleam vero nes legi Dei contrariae , funt cohibenda , cor-
w comburet igne inextinguibili. Nam per aliam rigenda , caftiganda , *&c.* quantum ratione-
m fimilitudinem omne triticum ovium nomine, biliter fieri poteft. Certe ifte fenfus judicio meo
,< omnis palea hesdorum nomiue fignificatur ; effet verus . Vel poteft determinare cohibitio-
f qu· duorum pecorum genera fub uno pafto- nem , concâionem, caftigationem , rtc. pec-
·» re pafcuntur·, fed veniet filius hominis cum catorum privatorum : ut fit fenfus; quod pu-
·» angelis fuis, ht congregabuntur ante eum blica funt cohibenda , corrigenda, dc peccata
» omnes gentes, di feparabit eos ab invicem , privata funt etiam cohibenda , quantum ratio·
» ficut pAftor feparat oves ab hmdis , *&c.* Habiliter fieri poteft , ef'e. & iste est felfos ,
W Tunc implebitur prophetia . find *paleu ad* quantum ad peccata publica, quia pofuit om-
w rriricMi 9 quando non poterunt pafcua effeD nia effe cohibenda £ corripienda , *&c.* (impli-
m communia hcadis dc ovibus, citer „-èc fine rcftriâione . In moralibus enim
Ipfe etiam idem Auguftinus Donatiftis ita indiffinirc univerfalibus equivalent. fimpliciter
tcfpoodet ad propofitum in traâatu Pfalmo- autem, & fine rcftriâione dicere. omnia pec-
» rum · Sufpicamini quid vultis de nobis , li cata publica efle cohibenda . corrigenda, cor-
» boni fumus , in ecclcfia Chrifti , frumenta ripienda , d*c. oftenfum eft in primo punâo
» fumus i fi mali fumus in ecclcfia Chrifti , efle falfum , fi de cohibitione , conedione ,
»♦ palea fumus , tamen ab area non recedi- *&c.* loquatur , qu· fit audoritate juftitie. Si
·» mus : tu, qui vento tentaiionis foras vola- vero dc cohibitione, corrtclione , <#v. frater-
» fti, quid ear triticum ? non id tolleret ventus nel loquimur, fic privata, dum tamen ad no-
«· ex area. Fece ergo ubi es , agnofee quid titiam>alicujus venerint, funt corripienda, efre.
», es. Et infra ? Quid anum eft illud , *Su-* ficut & publica , fpecialiter perfonalia I nec
» *per caiMram Motffi fédérant Scriba φ Phari-^* oportuit apponere illam reftriâionem , Quan-
ts *fai : fua dtcwu , facile f qtu atuem foàunt ,* ~1 rum rationabiliter fieri poteft, ad peccata pri-
·» *nalide fattn* . Vides , quod In cathedra vau magis quam ad publica. Secundum Hum
* Moyfi » cui fuccefBt cathedra Chrifti , fe- E variam determinationem poteft efle compofitio
* dent dc mali ; dc tamen dicendo bona , aut diviGo , ut fciunt logici.
«$ ana obfunt auditoribus . Quipc tu propter Preterea circa hoc quod dicitur, *Jmxm di-*
* mak» iftam cathedram dimififti ? redi ad *ffamer» diwu fagit* , immorandum aliqualiter,
* piseem redi ad concordiam , qua te non quare omittitur mentio legum humanarem , » au,™»
·» oftendit . Si bona loquor , dc bona fis- qua funt licit·, dt regulant hominem · judi- ££
M cio , fequere me I fi autem non facio cem , quafi regula "homogenia , & propterea.
» quod diqo, habes confilmm Domini ·, quod Nullus enim qui veritatem agaofeit , ambigit G «**.*
» dico Ik, quad autem facio noli fecere, *ta-* quin Içx humana habeat vim obligativam a
·» mea a cathedra cathoBca noli difcedere . Dei. Sed quare omittitur ferme de lege
«' Hac Auguftioos. humatu, non bene video nifi quod proponens
Non nifi ia ecdefia eft feles, quod tcftarur attendat tam fpirituales, quam fieculares, om-

.------ma per folam legem divinam reduros efle & A tiationem procedendum , ad vitandum pericu-

HRisTJ difpolituros ' fluanram concernit punitionem lum . ut determinaram est in fecundo pum- ANNO
c ,,jj vinorum. & leges humanas, quantum ad hoc do . Est enim corollarium hoc In forma ; Dj- C««I*TT
non efle ncceflarias aut utiles , falfum efle da peccata , & deordinationes in communita- M»
monftratum efl ·, & tamen vifora eft quomo- tibus Christianorum, dc quolibet tara eorum-
do punienda font peccata publica lege divina dem, non folum pçr redores pntdidoe , M
in primo pundo. hem in articulo , hoc com- per omnes generaliter Christi fideles , tam fp>
plexum , Prout congruit utrifque, licet in fu- rituales quam feculares, debite modis ipfis
pcrficie rationabiljter pofitum videatur , eft ra- Congruentibus , ex zelo caritatis font corrigen-
men obfcurum : per hoc enim nefckur quo- da , corripienda, castiganda, dc pro poffe ab
modo aut fieculares. aut fpirituales habeant eifdem propellenda, & nullo modo defenden-
peccata corrigere » arguere , cohibere : per da aut facienda.
prxdida tamen fatis arbitror oftendifle veri- Tertium corollarium est in. forma .' Peccan-
tatem . tibus redoribus tam fpiritualibus quam fircu-
Denique circa illud quod dicitur, Sunt co- laribus. vel aliis cum fui satus fupenoribus ,
hibenda , corripienda , caftiganda , dc pro pof- Bfubditi fideles licite poffont illos , vel malitiam
fe ab eifdem propellenda, latet grçuivocatio . eorum caritative arguere, hypocnGn eorum dc*
Nam cohibitio , corredio, cafligatio Af pro- tegere , dc eorum manifestis fcelcnbus, etiam
pulfio portant dicere aCius correptionis frater- coram aliis publice contraire . Istud quoad
ne vel judiciarie. Item Iy pro porte , potefl primam partem , que loquitur de reprehenfio-
determinare omnia ifta quatuor participia, ne fraterna fuperiorum , est verum : fed quan-
cohibenda, corrigenda , caftiganda , & pro- tum ad fecundam panem , quod hypocnGn
pellenda . Aut folum ultimum , fcilicet pro- eorum poflint fubdrti detegere, fic eorum ma-
pellenda . Et hoc magis proprie, quia in ea- nifestis fceleribus contraire coram aliis, fi 195
dem categoria ponitur . Si dicant , adus cor- telligitur coram fors fuperioribus, verum ad-
jedionis fraterne , five hoc, quod dicitur , huc est : fed fi intelligitur coram non fupe-
pro porte , determinet omnia quatuor partici- rioribus , ficut magis appiret ex aliquibus fe-
pia , five folum ultimum , videretur fenfus, quentibus, est falfum. & ottenfa est falfitas
quoad hoc , efle verus ·, nifi forte fieret vis de in fecundo pundo. Inferior enim non habet
peccatis infidelitatis , aut aliter rempublicatn peccatum foi fuperioris denuntiare » nifi fupe-
direde turbantibus , & populum Chriftianum, Criori illius: ut cum fecreta monitio non foffi-
ficut patuit in prima copdufione fecundi pqn- cit , per medium denuntiationis veniatur de
dii. Si dicant , adus corredionis judiciarie , corredionc fraterna ad paternam . Sed nec ha-
& Iy pro pofle , determinet omnia quatuor bet tuum fuperiorem accufare , nifi coram ju-
participia , fic non bene video, quomodo dice fuo: nec ideo hoc debet facere, id est,
poflit articulus habere veritatem , quoad hoc, dicere peccata fuperioris coram populo, ut il-
cum fxculares nihil habeant jurifdidionis in le verecundiam habeat, & refipifeat a malo.
ecclefiafticas pertonas. Si determinet ultimum Nam · ipfum infamare est malum , Ac non font
folum participium , *propellenda* , fimpliciter facientia mala ut bona eveniant , dicit Apo- Xmb
falfus eft articulus , quoad privata participia , stolus : etiam quia per hunc modum citius
"cohibenda , corrigenda , caftiganda : nam fal- tolleretur ab eo verecundia. Ex quo enim ef-
fum eft; ut oftenfum eft in fecunda cotjclu- fet infamatus , perdita eflet verecundia> quas
fione primi pundi, halares feu laicos habe- fecundum Aristotelem est timor ingloriatio- An», ηκ 4.
re audoritatem judiciariam cohibendi, arguen- nis. De hac materia fatis extenfe didum est, E,fc- " 1
di & cafligandi peccata publica facerdotum , videtur enim feditionem inducere , eTc.
fpecialiter perfoniha . Secundum ifta patetD , Quartum corollarium informa: Q"an« ma- CwotUria.
quomodo verus eft, & quomodo Talius erit la funt in communitatibus , de redores , do- IV.
articulus propofitus . mini temporales , fcabini, judices, five pasto-
Patet etiam circa primum corollarium ea- res , confequenter & omnes generaliter Chri-
dem ambiguitas , quantum ad fecuudam par- uti fideles, tam fpirituales , quam fieculares , «fe-
tem , ubi dicit , per fpirituales dc fieculares talia totis conatibus mediis ipforum concer-
redores in eorum officiis, modis ipfis congru- nentibus neglexerint arguere &. prohibere ,
entibus , In communitatibus Chnftianorum , pro peccatis delinquentium graviflimam red-
& quolibet flatu eorum , font cohibenda, cor- dent rationem . Istud corollarium est valde
ripienda , castiganda , & pro poffc ab eifdem multiplex '. fi intelligatur de redoribus & pa-
propellenda. Pro prima parte est verum , in storibus , quoad foos fubditos , referendo un-
qua dicitur , deordinationes & peccata mor- gula fingulis , credo corollarium efle verum.
talia antedida, cum fint prohibita fub poena Si fiat permutanto fubditonim, ut per hoc in-
damnationis zterne, propter nulla lucra mun- telligatur fcabinos & judices fieculares, quia
di font defendenda & fovenda : abfit autem non cohibuerunt , correxerunt, d'c. potestatq
a piis fidelium mentibus, ut aliqua mortalia E judiciaria ccçleGasticos , falfum est, ut patuit
foveant aut defendant , licet tolerent aliqua in fecundo pundo . Si intelligatur de cohi-
vel permittant per cohibitionem pœn* impu- bitione etiam fraterna , est verum ; fi tamen
nita . neglexerint corrigere illo modo, dc tempore,
Secundum corollarium , quia exprefle de co- quo corredio fraterna obligat, quoad fideles
hibitione , corredionc ; caftigatione , Ac pro- non judices . Si de judiciarie potestatis ne-
pulfione fraterna , que fit ex Uge caritatis , gledmne loquatur corollarium, falfum est,
loquitur, verum est ·. nifi de peccato infidelita- Quod fi de fraterna corredionis negledu in-
tis , aut alio ecclefiam aut rempublicatn con- telligitur, verum est, modo ut Matias dicam',
turbante, fieret exceptio, & in cafu ubi mo- Hac de fecundo pundo.
ra eflet facienda : quia in tali cafu omifla fe- Quantum ad ttttium putidum, m uno or-
creta admonitione, effet ad publicam denun- dine refpondeam ad rationes proponentis, ve-
sita»

*·<.

titt> ipfo Aflendenda eft contraria aliquibus di-
anno rtis ipfius. Wmum dirtum eft ejut, etû non
c^im ia forma, t«en in effertu dc fcnteqtia . Ab-
folutioaes a poena dc culpa farte font, dc per Papam fiant venale», dc indulgentis non font in lege Dei fondât*. Pauca dicenda font dc abiblutionibus a poena dc a culpa*, ex ifto , quod ifte non eft communi» modus concedendi abfolutkme» a fommo Pontifice. Et fi ali-, qu* bull* fob tali forma dentur , forreptitie creduntur impetrate> ideo quia curia Romana hunc ftijum communiter non habet Dicunt enim communiter dortores, Magifter fententiarum xviJ i. diftinrtione iv. Guillelmus Altiffiodorenfis in fomma , dortorfonrtus, Icilicet Thomas ?-8onaventura, Scotus dc Richardu» de Mediavilla, quod folus Dent culpam remittat principaliter ; foçerdos autçm vi clavium folum ad hoc agit, aut per modum infiniment! animati ad hoc , gratiam non attingendo, fed ad eam difponendo, ut diçpnt aliqui, aut ex parto divino, ut alii loquuntur. Et ideo non poteft fommus Pontifex a culpa abfolvere vi clavium, nifi-ficut ceteri facerdotes fubditos fuos , hoc eft , ad hanc remifiionem per applicationem clavium difponere, illam oftendere efle a Deo fartam, partem pane temporalis remittere , d*c. ut habent dortores . Sed interdum fommus Pontifex concedit ex rationabili caufo planariam omnium peccatorum indulgentiam , aut relaxationem alicujus partis inÿunrtarum pœ.nitentiarum ; & ad hoc, quantum ad plenariam peccatorum indulgentiam , intelligo, falvo judicio meliori, indulgentiam poenarum pro peccatis debitarum. Ad hunc enim fenfum dicitur quod facerdos dimittat peccata, dc etiam eo modo de quo dirtum efl . Dc venalitate autem & aliis exceffibus , 'non efl opus aliquid dicere , nifi quod tollende font.

Quantum vero ad indulgentias, oftendo quod funt fundata in lege Dei : ad quod, deducendum , fupponendum eft , quod indulgentia dicit relaxationem pan* debite , fed quia oportet ut falvetur divina jufliua , & qui peccavit,
•J.FerM quia debitor efl, folvat , · & ut alius fatisfa-l
■U UIIU. ctat pro eo, per indulgentiam pana peccatorem relaxatur , ex hoc , quod merita alterius ifti applicantur ; ergo pro catholico dicere oportet in ecclefia efle thcfourum meritorum Chrifti, *Sc ecclefi* Sc* fanrtorum. Chriftus enim per fuam paflionemnon tantum fatisfecit pro culpa primi parentis, fed etiam fibi meruit exaTtationem, non in fe, fed in hbminum fide & devotione , proprii corporis glorificatione ', dc nomen quod eft fuper omne -nomen , juxta verbum Apoftoli ad' Philipp, I. /fomi- *Isavit femetipfum , f^us obedient ufque ad* mor-" rem, *propter quod Deus esudtavii illum, dr donavit illi nomen, quod eft fuper omne nomen , ut* in *nomine Jefu omne genu fieSaftir, calefliurn, terreflnum & infernorum* ,fecundum quod dortores declarant in ttt. (entent"pulcherrime t meruit etiam nobis janu* cslefti» apertionem . PaiEo enim ejus, quia a divino foppofito foit exhibita , & a voluntate ejus accepta , fott infinite bona ; ideo cxceffit debitum, quo Adam erat obligatu» pro peccato fuo. Illud veto quod ultra debitum folutum eft , remanet in thefouro eçcleü*. Ecce principaliter radicem thefouri ex abundanti palnonis Chrifti, de quo feriptum est I. Joannis n. Si *quis peccaverit, advocatum habemus apud ! utrem fefum Chriftum juftum ipfe eft propinatio pm peccatis nojiris, non pro noflris autem tantum , fed pro totius mundi.* Fides etiam ecclefi* & caritas ejus merentur multum . Sanrti preterea , qui fopercrogaverunt hi» meritis, cumulaverunt & metita, & hi omnes in gatophylacio (pintuali ecclefi* repofuerunt. Ex his ergo constat meritorum ecclefi* tbefaurus, fecundum quod feriptum est Ecclefiastici t. *Sapientia-& difcipitna timor Domini* . C" *quod beneplacitum efl illi, fides & manfuetudo adimplebit thefauros tlitus.* Jam in paucis videtis , id, unde fit indulgentia, etiam in lege Dei veraciter fundatum ·

anno ....—

Rationem autem cur fieri debeat indulgentia , Baudite. Jn communitatibus humanis & politiis thefourus publicus propter duo folet crogkri. Primum e»t, propter principis glonatn & honorem , ut faciunt reges curiales , & fecit rex Affoefus , E»th. i. Secundum, propter communitatis neceditatcm vel utilitatem . Nam quando laeditur communitas, stipendia dc donativa proferuntur militibus pro ea pugnaturis. Simili modo thefaurus ecclefi* ab his qui habent eum difpcniaie, duplici caufa debet erogari : primo propter Dei gloriam & honorem \ qui per multa relucet in fonrtisejus: honorantur autem fanrti in conftrurtionc bafilicarum, commemoratione virtutum fuatum , per fermones & przdkationem fantlim . Secunda caufa , propter communem u* tilitatem ecclefi* , ut est defenfio terre ianrt*, defenfio fidei , dc fimilla . Pro istis caufic in genere thefaurus ecclefie per indulgentias communicatur . Verum non a quocumque , nec cuicumque , nec pro quacumque caufa distribui potest, aut debet: IW fub tribus conditionibus communiter a dortoribus aflignatis ; prima , quod fit in conferente aurtoritas ; fecunda , quod fit in fufeipiente caritas ; tertia , quod fit in caufa pietas. Non restat nunc aliud ostendere, miam quod aurtoritas conferendi fit in lege Déi fundata. Aurtoritas illa competit universaliter fumtho Pontifici , five fit bonus, five malus, dum tamen ab ecclefia toleretur . Nam non ex vit* merito confert indulgentias, fed ex potestate . Aliis, quibus datum est, conceditur fpeculiter hujufmodi distribuere indulgentias.

Dico igitur, quod potestas fommo Pontifici conveniens generaliter, & inferioribus particulariter , fundatur in hoc p.iffu feriptur* , Mauh. xvi. ubi Dominus loquitur Petro illam gloriolam confemoqcm facienti, cum dicit .' *Tu es Chriflus Filius Dei.* Cui dixit Dominus*. *Tibi dabo claves regni calorum* · tum fubdit, *Quodcumque ligaveris fuper terram , erit ligatum &* in *colis, & quodeumque folveris fuper terram , erit folatum & in colis* . Si intelligere vellet aliquis folum de abfolusione peccatorum, 8c E ligatione pane fatisfartorix, hoc improbatur a Magistro fciitentiarum in quarto, & ab omnibus dortoribus , « etiam a proponente hunc articulum ; quoniam aurtoritas vindicandi , & excommunicandi, competit prelatis ecclefi* , nec hoc negat proponens , licet multos exceflus narraverit: dc illa aurtoritas fpechfliter ibi fundatur ,' ut dicunt magistri dc dortores. Ostendo tamen quod illud : *Quodeumque ligaveris fuper terram, enl ligatum dr in colu , & quodeumque foltens* , &c. non folum ad potestatem clavium in foro conic ien-

feienri· am eoatenriofo, fed ad multa alia Actiam in coafecratione corporis ilEarn oonjun-, —

cVerm 1«),. «I,en<1«Br

Primo ecclefia Bibliam pro canonica At fan**da** fcrjptura acceptavit. Ac talem declaravit. ■Quatuor evanjyha fecundem Mattheum. Narctfm. Lucam & Joannem authenticavit. non ahorum Apoftolorum , aut difcipulorum, ut Nicodemi . liero Bibliam innovatam per Efdtam feribam ipfa **ecCiefia** recepit ab **eadem** transktio Hieronymi. alus prwtenBtfl·. acceptata eft . Eodem auflore , glofla ordinaria fuper Bibliam , libri etiam beatorum Auguftin*, Hieronymi, Cregorii» Ambrotii, auâoritatem fumpfcrunt. **Vbi** collate **et** fuit **hee auAontas** in canone 9 non alibi quam hic · TA» ***dabo tier vtt regat calorum, qttodotmqu· kgaveru fuper lar-ram .mi ligarem*** . Ac. Petrus Apoftolus formam baptifmi a Chrifto traditam mutavit in iftam : ***Pgo te taper^o ut nomine Pomtei nofln Jafu Chnflt*** & hoc fecit ut nomen Chrifti prius odiofum , fier et amabile . P»ft nonnam nomink Domini Jciu (hnftt m cosdibtu ndrhum, ccciefn hac fornu dimifta . redjit ad infthutam a Domino formam. Vbi data fuit h"c poteftes mutar.di formam a Salvatore inilituum ? Et ubi ecclefia habuit poteftatem formam a Petra da·am mutare ? Ceteram Dominus feprimum diem , completis fex dierum operibus . fanâificavit, Cenef. i r. poft. hti.c diem (abbati fanfhff>i»»e in lege pntcepu , ita ut colligentem ligna in ùbbato mandai eri· lapidari. Numerorum xv. Ac hoc Chriftus in evangel·», cum a-l»s prucepus decalogi approbavit, Matth-**xix.** Hoc 'Apotloh Ai eccletia catholica diu poft obfervavit, tamen poftea ecclefia hanc obfervantiam mutavit in obfervattonem diei Dotntni-j cx. fcilicet oflavx. Item Dominus pnecepit celebrare Vakha xtv. die mentis primi a vefpera in vciperam . tamquam legitimum fompiternua, Exodi xi i. & fic diu ecclefia ohfervavit, tamen poftea dies Pafohz femper Dominica celebranda tnftituta eft. Rurfus **levit,** xv 11 At Deut. **xii.** prohibitum fait . At Apofloli m fim concilio celebrato approbaverunt . ut patet Aelorum **xv.** comedere immolatum fimulacns . isnguinem , iuffocatum , aique fornicari . poflmodum ec-DAt cleiia fervaris primo Ac quaro trutavit fecundum At tertium . Apparet quomodo multa **butivit** ecclefia, qu« Deo, Chrifto. At primitiva ecclefia erant nrreepta At obfervata . Praeterea (aeramentum matrimonii , quod tefle Apotlola magnum eft ratione b·· lignificationS , fcilicet cotuunilmnis C.hnfti & ecclefi· , tn ftatu innocenti· mftitutum . At In paradifo deliciarum . in principio admifit uterinos , A< germanos fimul poffe iratnmonialttcr copulari . foibcet m.ikulum A feminam . poftea **d**negatum eft de pnma linea confaugumitaus , pofthrc multiplicato genere humano, **ecclefia** prohibuit ufque ad quartam lineam confangubnitatis inchifive Item in lege veteri , mortuo E viro Gnc bberis , frater ducebat uxorem fratris **defontii,** ut fufeiiiret ei femen. Ac huC obiervatum eft diu in lege nova deinde introdufla public· honeftatis tnftitia prohibitum eft virum contrahere cum aliqua eonlauguinea fu» fponf», ufque ad quintum gradum exclusive» ac per hoc fratrem cum defonfli fponfa fratris. Circa fecramentum eucharifti» ecclefia ahqua mutirit . Prrieus enitn forma Confecrationts fanguinis eft slia ab ea quam in evangdrftis reperimus, Ucct (ubftaniia iit **eadem.** Addidit

fbonem , Enim. Bnrfos Leo Papa aü , qnod aliquo tempore, propter erronem de obfervatione legabam , coabciebarar in fermentato , nuK non licet . Similiter ia ecclefia primitiva erant tantum duo ordines ûcri , fciliicet di»coearas Ac fecerdocium . Et fecundum Hieronymum idean erat epifeopus Ac faccrdos feltem, dico ego. eodenrnomine appellabantur. Hac fiuu nunc mutata .

J APy. ms T''

Ia fimramentr* pcenuenti». quod ulque ad finem duraturum eft» ab initio tapfus hutr.ini fisfla est mutatio. In lege enim naturo fuS**ciebar confeffio mentalis fbli Deo; in lege veteri obligabantur homines ad** confeflionem e·» Vrimonialem» ita quod ali* fecrificio **often*e**rent homines fe peccaflc **voi"ffio peccato. Sacerdoces vero illi . manibus pofiris fuper cornu hirci, confitebantur peccata filiorum Ifrael.**

· Et nunc io lege grati· . quia facerdotifen cor»- « j
venu remittere peccata modo prrdiclo, ut pee- *' ...*I
cator fine fcandaio fua peccata confiteatur fcorcte fàeerdod , Ac fic abfolvai ,s>nititud ecclefia . Videtis quomodo fere in omnibus facramentis multa mutavit ecclefia . Si noo potuit. nec va loit quod fecit, ncc nunc éffirt obfcrvandnm · quod tamen abfurdum ah omnibus judicatur : **3i** poruit, ubi in fcnptura facta fibi data eft. At lege Det, illa potestas? Et non repetitur fpectaltus ad ista ***cile*** conceflum, quam per illud C diflum Petro , **At** foccefibribus fuis . Qwodrumyw ***hgeveru faper terram*** , **Acc. N«m-non-dixit Dominus: Quodcumque ligavcns aut felveris abfolvendo, potnittntiam injungendo» excommunicando , ab ea fblvendo, fed** : ***Çttodtwtgae l*gaxeru/npn terram*** . **Atc nec dixit Quodcuiuque ligaveris erga hominem , fed ut univerûlrm potestatem ei conceflam neceflariam ad falutem humani generis ostenderet, dixit univerfafrter, Ac fine reftriftione** : ***Quodcuaifue ligaverit.*** **feilicet clave non errante,** ***fitperterram , eru ligatum & m colu.*** **Ecce ibi fundata eft potestas indulgentias conferendi. Ut entem intentionem proponentis omnino evacuem, oftendo quod (eflo quod in lege Dei. hoc eft , in fcnptura vetaris suAomas fpeeialis Ac exprefla ad hujufinodi in. dulgcntias diftribucndas vel conferendas) fufli ceret fola ecclefi· auâoritas, qu· revera ia feriptura avangelka fundatur. ut patet Joennie xrv. ubt Dominus dicit . Peruefenw «Mem *Spretu.* f«rm *mittet Poter* rn nomme a»», *tllevat docebit* msnm fascttasfMe Axem rufer. Et ne patetur hoc di&um folia Apostolis » ibi dicitur tod ecclefi· . Zge regufe ^emnu, o/mm Auu-**

iram , *Spmtvai vantaiù*, fusm mwnWiu woe *pa-*

Unde ostendo quod ocdefia molu iacert potest, At fecit, tamen non habetur ex canone E fuper hia fpecialh A(txpreflh auûoritxs. Ecclcda numerat in'es fideles parvulos baptixatos, numerat inquam › fub pansa hsncfie; unde At»·

». gustinus dc bapdfmo parvulorum : Vbi panis a».wrs., *1
parvulos hapdaatos? prefeâo in numero ere-13^'^
„ dentium: non nifi ex confuetufeoe ecclefi· y-——-
antiqu· canonica fisndatiffima . Et infra : I» jS»
„ ter credentes baptixatos parvulos numera-
„ bisnec judicare aliter nullo modo audebis. jj® *·*«<*
*. fi non **vis apertus efle hwreticus** . Ecclefia diam instituit **ut computes in baptifmo fidem paivuli pta cc rcfpondcant. Et 6c ecclefi· au-**

feoti-

— Aoritns ordinavit » ut parvuli per aliorum pe- A jus, quod omnes communi confenfu deter-
am» dant, per aliorum linguas in beptifisto respon- minant . awwo
dent , & fidam fateasrtur.

Item ecclefia in Niceaoconcilio .fecundum fymbolom addidit, pod fymbolum Apoftolonui auâorizavit etiam fymbolum Athanafii. lum ia toto canone non habetur, quod Pater ia divinis , aut Filius, aut Spiritus Ginâus Dominctbr periona, fed ab ecclefia habetur : etenim ia ilio quod, *Tw fiutt q*d tefhmonium dant in calo*, Ac. cum quaterent haretici ; qui tres? non habens ecclefia quid ex canone refponderet, importunitati hantticorum fetisfadens, invenit hoc nosnen, Periona ; & dixit, Tres periona .

Pnfterea, etfi canon Bibjia dicat , beatam Virginem efle matrem Chrifti , tamen non repetitur in eo, quod dicatur mater Dei : fed hoc ecclefia determinavit, ut dicatur non fblum Chriftptocos, fed etiam Theotocos ·, id eft, noa folum Chrifti mater , fed & Dpi mater. Denique nob habetur ex canone, ut illa figuacula , quo in perficiendis (aeramentis modo fiqnt . fint facienda ; nihil de beneditione fontium baptifmalium, aqua benedida , exfequiarum defunâonun, & aliorum mukofum, qua ne tadiura generem, omittam ·. qua tamen ecdcfia fanda obfervanda ioftituit.

_ Videtis, quanta flc audoritas ecclefia ca-
' awàw m» tholica , de qua Auguftinus contra FauftumC„
a J*s. hareticum auflontatis ecclefia impugnatorem dicit, & habetur n. diftinéUoM quxftione III. Vides in hac re, quantum valet ccclefia auâoritas , qua ab ip6s fandatiffimis fe- dibus Apoftolorâm, ufque ad hodiernam diem . fuccedentium fihsmet epifcoponÀ fe- ric, fit tot populorum confenfu firmatur, luiiin ti Chryfbftomus dicit , ut refert Auguftinus d* Ancona, de poteftatetecclefiaftica , queftio- xxix. quod homini mortali omnium qna ib calo fit in terta funt poteflatem commifit Deus , fit validiorem calo ecclefiam efle monte ftravit . Hunc nempe beatus Hieronymus oraiU* diâa fua & fidem fubmifit, & habetur XXI*· qu»ft»one t. Hac eft fides . Papa bea-D adorare in Jerufalem , Adorum vm.
«r·*·ŋ7μ. tlÆme . Undedato quod in feriptura fiera non reperiretur fpecialiter & exprefle fundata poteflas conferendi indulgentias , adhuc auâoritate ecclefia , qua Spiritu Sanâo regitur , infalhbiliter in his qua pertinent ad falutem , potuit tam pretiofi thefauri apertio demonftxari , dc de novo aliquando inftitui, ficut illa , qea pnus memorata funt. Nifi dicatur, quod auâoritas moderne ecclefie efl minor, quam primitive , quod felfum eft : cum auâoritas mutandi flatuta ecclefie , fit inftituendi, non fcquatur fanâitatem vite, fed officium & dignitatem , que equates funt nunc & tunc ; nec alias daves habet modo , quam tunc . Vnde „ Auguflinns fermone xvin. ait · Nemo d>-Eln his terris de longinquo ifti peregrini puerum cat ecclefia primitiva tempore praralert ifti ecclefia , quia tunc Chriftus *tf.* Apoflolffecerunt mlracula , fit non modo , quia tunc fiebant fanitates <·) tnu.·» corporum, · non modo animarum . Debent cr- ?° úificere putantibus indulgentias non efle in ******. Tege Dei fundatas, qua diâa funt nec pntponant ultra fenfum fuumdiâisdc feriptis doâorum theologorum, Magiflri lentendarum , Guifi lelmi Akiflsodorenfii, Albem Magni, Thoma, & aliorum, quorum tanta eft in ecclefia reverentia , ut non liceat oppofitum aflerere hu-

Aliud dtdum proponentis Peregrinationes *per* homines inventa , ut dicit proponens , ® r"·"·' fupcrftitiofe funt, idololatriam Capientes „dc de* """**** ' ri avaritiam nutrientes : quod oftendo non efe verum, fuppofito quid nominis peregrinationis. Eft enim peregrinatio de manfo fuo longior rceflus › ut acutiori devotione Deus adoretur. Quod illa fint in lege Dei fundata, & non per homines inventa, ut dicit proponens, & aliquibus audontanbus nititur colorare . probo . Scriptum eft Deuteronomio XVI. *Tribu) vrcibut per annum apparebtt <<mna mafculinum tuum tn nn[p-Qu Donum Dm tui* Bis Joco, *quem elegent, m folemnitate almorum,* d" in *falemnttate hebdomadarum.* d- *in folemm~tau tabernaculorum* . Ecce quod ex lege Dei ter habebant peregrinari in Jcrufalem filii Ifrael quolibet anqo: & quod aliquid deberent offere in templo , patet : nam dicitur ibi r *Non apparebit ante Domrnum vacuut, fed offerat unufquifque fecundum quod habitent juxta benedilhanem Domini Dei fui, quam dedent ei* . Juxta hanc regulam legis Dei afeendit Jefiis cum parentibus fuis ad diem feflurn Pafchc . ·» ut habetul Loce tl. ubi Beda; Evange- n lifts Dominum poft nativitatem continuo „ cum hoftia trasnrert ad templum-, fupple . „ eundum illo fingulis annis cum parentibus. „ ducit & duodennem , & in templo doAorum >, choris inferit .

Item , quod non fuerit folum caerimonia pro Judeis, fed pro gentibus, patet . Nam Zacharie cap ultimo fcriptum eft · *£t* omwer y» *rehqui fuerint de unnerfii gentibur*, fua venervM eonma *Jerufalem ,afcendent ab anno tn annum , nt adorent* 2λ>ιπιŋNM *regem exercituum , <ŷ- celebrent fefwitatem tabernaculorum. Et ent i qui non afcenderit de. familttt terre ad Jerufalem, » adoret Dominum regem exercituum*, won *ent fuper eo imber.* Secundum quam prophetiam gentiles quidam afcenderunt cito port fufcitationem Lazari , ut adorarent in die fefto , Joannis xi t. Et vir Æ.thiopa Candaces regina E'hiopum eunuchus venit

Ðe cujus juftitia dicit venerabilis Beda fuper „ ifto *paflu: pro* virtute & integritate mentis „ vir appellatur, nec immerito, qui tantum „ ftudii in feripeuris habebat, ut eas etiam in „ via legere non ceflaret ; rantumqtte amoris „ in religionem gerebat, ut aula regia dere- „ hâa de ultimis mundi panibus veniret ad tem- „ pium Domini , unde jufta mertede. dum „ quatreret interpretem leâionis , Chriftum „ quem qmercbat invenit. Propterea paftores venerunt peregre ad Salvatoris ortum , 3t tres magi peregere profcâi funt adorare re-tw « gem Judjeorum a fobs ortu : de quibus ait Augu- ****** ftinus in fecuda parte fermonum , Termone xxx. v illum nondum verba promentem adoraverunt, ubi cives illi juvenem miracula facientem cra-., cifixcrunt. hti in membris parvis Deum ado- „ caverunt, illi in faâis magnis nec tamquam „ homini pepercerunt. Hec Augustinus . Di- *tmv·* âum est de peregrinis in ortu Salvatoris, quos Herodes impius non inculpavit. Jam de pete-··»*·*· grinis mulieribus Christtim in fepulcro vifitantibus fubfequetur auâoritas. Dicit evangelists *Fefpere autem fabbati* , 911« *lucefcit in pnmafal'bati , venit diaria Magdalena* . (#■ *altera Mana vide-*

»wwo HH- Hieronymus in commentario : Quod divorib tempos* iflarum mulierem ia evsngeliis doforibunUK. non mendacii fignmn, ut impii objiciam, fed foduht vitationis oAciuta , .. dum crebro adeunt flt recedunt, & non p·» t, tiunmr a ftpulero Domini diu abefie vd lo·* „ gius . Hae iUa.

Adsfl alie autorisas de Ntedcmo, qdv*> nit peregre vifitare fcpuitrum Domina, cum mixtura myrrhe flt aloes , quafi librarum etotum . De Jofopb fimiUcer ab Arimathia aosabdi viro, qui involvit findo·· munda DomMcnm Corpus ? hi tamen in evangelic laudantur. Ipfe etiam Dominus non dedignatus efl fo peregrinum odendare ddcipulis euntibus ia Emaus. Item Hieronymi» attendit, quomodo virgo Mana mater Del vifitabat port afcanfioocm olus loca Pafltaüs. It hoc fait in iermo·· de Af- „ fumptione beat· Mari·, ad Paulam t Chri- „ flos , inquit , ab omnibus ofl amandus ex rmeiim ». w toto corde, ex tota anima , atque ex tota ᵉχ η · · »- „ virtute querendus, maxime tamen ab ea arv^wîJitn » denties , cujus flt Dominus erat flt filius . „ Forarte ergo pre nimio amore, ia loco, „ quo fepukus dicitur , interdum hahitafle eam m erodimus, quatenus piis pateretur intentus „ amor obtutibus. Sic namque locus medius est ,. hmc inde constitutus, ut adire poflçt afeeo- „ fionis vestigia, Stlocum fopulture*a*crefurrs- „ Λιοη.», flt omma in quibus pates est iocaC „ invifen, non ouod jam viventem quereret M cum mortuis, fed ut fuis confolarecur afpo· M ilibus. Hoc quippe habet impatiens amor, „ ut qua defiderat, invenire fe credat : ignow rat fiquidem judicium, multoties ratione ca- „ ret› modum nefeit, nec aliud cogitare pow test quam quod diligit. Amor non capit dc M impolTibilkate folaiium, neque ex ddbcnlta- „ tc remedium. Hac Hieronymus.

Ex quibus apparet, cum quali devotione, flt in quanto honore a fidelibus habitum fit fepul· crum Domini, 01 fic impleta fit hsrc Prophetia Haut 11. capite, de illo loquens, cum ait : *Ei tni feyulcntm ejiu çtonofvm*. De cruce autem Domini loquitur beatu* Augustinus libro de vi- D raa ». litatione infirmorum capite 111.ostendens, quod in magna reverentia habeatur a Christianis, flt „ dicit fic ! Habent fiquidem Christianorum ar- „ cana illius Dominica crucis quoddam vene- „ rabile monumentum, quod de crucis ipfius „ imaginatione crucem cognominant, quod flt „ no* omni veneratione digniffimum fatemur, „ flt ad recordationem Crucifixi nostri veneramur. Adjicitur etiam fuper crucem quedam „ homini* inibi patienti* imago , per quod „ falutifcra Jefu nobis renovatur partio- Hanc „ compledere humiliter, venerare fuppliciter, , cum hec ad memoriam tibi ipfum reducat „ Crucifixum. Hec ille. Post hoc immediate liquitur notabilis proccrtu* de confcfisonc „ vocali facienda.

Preterea peregrinatio magna commemoratur' ·rt,it.i»fo. ad locum, ubi Dominus aelos afeendit, de quo »'*. ›· Sulp'tius ita loquitur ; Illud autem mirum **-. . o est, quia locus ille, in quo postremo institerant divina vestigia, cum in cnlum Dominu* nube fublatus e-t, continuari pavimento „ cum reliqua stratorum parte non potuit : fi· „ quidem quacumque applicabantur ; iufoleas „ humatu iufeipere terra refpueret, excute in „ ora apponentium fepe marmoribus . Qote

CV ; flt eum ^wddiacoSwMtaB «dm emcadm Domino caleata diripiat, terna tame· arae no· foatit , & eamdem adhuc te terra custodit . Frotte do peregri«*teonaad te pulcrum Domini legkur xii. Ebro hietari· tri·

M noribus Chriato te vota rompènftMI com- µ jugemque tem Eododam , ad HicrateyeM· m destinavit,(hac «nim flt ipfo vocum habe·· „ rat, fi filiam videret nuptam) que tam Hie- „ rofelymia «cclefias conscicxtM.quMi ner te M gulas «vitares potitas, honoravit, « eam n pergeret, k cani denso remearet. Hscille.

Praïode beatas Hieronymas epistola contra J?*£* snwt® Ariane fit Kunonüaa· perfidia circa te«- peregrinatione·! ad loca tata , ad Ruaricum, ipfiun peregre proficlfctndatn ad localanâa in- „ vitat 1 died enim fic : Narravit mihi uxor „ quondam tua , nunc foror , atqne conferva , „ quod juxta preeeptum Apostoli, ex confe·· „ ra abstinueritis vos ab opere nuptiarum, m „ vacaretis orationi. Kt infra : Cumque vos „ rabies barbarorum, fle imminens captivitas „ fepararet , fab juri«jurandi testificatione pol- M licitum, ut ad fanda tranleuntem loca vel „ statim vc! postea fequereris, flt ferveres anlmam tuam, quam vifus fueras negligentia pcrdidrfie. Redde ergo quod pneftnt· Deo fpopondisti . Incerta est vita mortalium, m ante rapiaris, quam impleas fponfiooem I imitare eam quam docere debueras. Sequitur post : Tu vagaris ia patria, imo no· in patria, quia patriam perdidisti. Iste pro se in locis venerabilibus refurre&ooia flt cruci*, flt cunabulorum Domini Salvatori·, io quibas parvulus vagiit, tui nomini· recordatur, teqoe ad fo orationibus trahit, ut fl non too merito , folrem hujus folwveris fide. Hec Hieronymus.

Deinde Aagusunus libre de difinitionibus «mmL- „ refl· fidei, capite 40. fic inquit: SanAorum „ corpora, flt maxime beatorum martyrum re- „ liquias, ac fl Christi membra , finceritene „ honoranda , flt bafibcM «orum nominibus „ appellatas , velat loca ftnéh, & divino cal- „ tui mancipata, atefhi piiteno , flt devo- „ tione fideUtena adeundae credimus. Si quis „ contra hanc fentemiam venerit , non Chri- „ «tianus, fed Eunomianus flt Tigilantianu· „ credatur. Hee ille .

In Gaqgrefi etiadt concilio staturam legitur M in hunc modum .· Sl quis per ibperbiam, „ tamquam perfeôum fe existimans : conven· M tus, qui per loca, flt bafificas mattynte „ fiunt, vel accufoverit, vul oblationes , qu· „ ibi celebrantur , fpernendas efle crediderit, „ memorialque fondorum contemnetkdas, an» thema fit.

Rurfu» Auguftitras contra Faustum hhto xx. W Populus, inquit, Christianus memorias mgrv tyrum religiofa folcmnitate concdabnt, flt „ ad excitandam imitationem ; flt ut meritis „ eorum confofcietur , atque orationibus adju- „ vetutp Et infra : Quod oiertur Deo , qui h martyres coronavit, flt apod memorias eoruui ,quos coronavit, utex ipforum locorum a admonitione ma jor ateâus exfqrgac ad acnen-

« ten

esum

.v dare caritatem, fic I* ilU· quos imitari **- poAumm, fic in illam, q*o adjuvante, poffumina . H«c iUe . Dicit Augustinus, quod licitum fic cxritativwn est vitore martyrum messorias , fic m locis His* oblationes facere. Peregrinationum vCTintum testantur statione* Rome quas ierunt beatum inaritutffe Gregoriucn.**

Quamplurima dtfla ûnâorum cranfeo , conventus fuficientcr probaiê, peregrinationes funriameMum habere in divina feripeura , fic firma-.meatum in ûnâi» doâoribus profedo fe in divina lege fundantibus. Ac per hoc nec cffe inventiones hominum , nec iuperstitiofas , nec idololatriam lapientes, nec per fe cleri avaritiam nutrientes. Nam oblata , Deo , ut dicit fânâus Augustiaiis, offerantur in vcteriB·, etiam lege pnsespiuntur . nec oblatorum cierus est proprietarius. fedpoffeffbr ufufmfliurius, minister, fic difpenfiuor . Si per accidens' avaritia cleri fe immergat, hoc malum est. hoc per eos, ad quos fpeâat, fuperiores fcilicet , cum justitia puniendum , per alios caritative arguendum, modis tamen fupradidis.

Circa multa , qua in veneratione reEquiarum contingunt peccata , ut narravit proponent. ut tunc expofitiones earum venalitate fiâa. fpohatio pauperum peccatorum, horrenda continuatio avaritie facerdotum, fit fimulata fpes ponendi nominis in eifdem. «Ec. hoc unum dico, quod veneratio fanâarum reliquiarum fanftorum & ûnâarum noa est improbanda. E- -tenim de fe Honesta esc, licita, fit fanfta. Verum non pluri honore aut majori funt venerande reliqui* , quam fanfli, quorum funt.

Supponeaduen est enim ex doâoribus , triplicem efle adorationem , fdlicet latria, hyperdu- **Le,** fit dub* : Utri*, que Deo; hyperduh* . qua creature ibb ratione magn* excellenti* . ut virguti Marie , in quantum est mater Dei ; **dull***, qua careris creaturis ratione excellentia exhibetur. Et quidem pro nunc non m loquendum de dulia , qu* debetur fuperionbus ratione dominii : (nam fic etiam debetur non modo bonis , fed fit malis,,) fed de ea qua exhibetur fanât* ratione (anilitatis. Hac debite fando fum reliquiis exhibetur : non quafi in isti* na D rnuus aliquid vel fanflitatis exfistat , fed propier ordinem quern habeetutu ad fancies, quorum Gum reliquis. Habent euam doftoresw 111. quomodo cultu* feu adoratio debetur alicui per fe : in quo confiderandum quid adoretur . fic ratio cur adoretur. Quod adoratur, fuppoHTOm est vel perfona; cur adoratur , ut nunc loquimur. *»t Vittus , vel fenditas.* Debetur autem alicui per accidens nomine habitudinis ad eum, cui per fe debetur, ut cruci Christi, imagini ejns, & fandorum. E; hoc modo reliquis adorantur : nec hoc eat idclolatrare, quoniam cultui intus nuUis fandorum ' qui fuerunt purs creatnrs t exhibendus ett. Idololatria enim dicitur latria exhibita idolo, five purs creatur*. E Quod autem ratione habitudini*ad aliquem honor fit exhibendus, ut vesti regis, gropter regem, probatur ex eo·quod i. Regum xxiv. dicitur , cum pntcic^ffet David oram chlamydis Sani. pevcuÂt cor David . dicens : ***Propetiiutif mthi Detu, nt factem hame negem*** atomam-awv ***Cknfo*** /tamas .· tamen, regem non tetigerat , find **chlamydam . Pneterea** intet divinas contnandliaa Christus **prophetice commemorat,** quod **cruoilxorM ejus** diviferuat vestimenta, fit res

* £ **aure forti qapdheraqn dico**» i. ***Dtvtfetm fibt Ctaal. General.*** **Torn. XXIR.**

A/h ***ve/hmeiua mea, fuper veffem meam *i~ ferunt fortem.*** Quam certe vestem venerabilem- c* r imo * adorabilem, Joannes in Apocalypfi xtx. H|. dicit effe coufperiam fanguine . fit in eo . fit 1n femore ipfius Domini fcriptum erat: ***Kex. regum, Dominui dominantium.***

Praterea beatus Hieronymus ad Rufinum li- J» bro m. feribit , fe adurafle prafepe . fic fanw da cunabula Salvatoris. Gontendi. inquit, llb — r » in A-gypium . lustravi monasteria Nitri*. » inter fanâorum cbotos afpides htere perfpe- '« xi' protinus concito gradu Bethlehem meam * revetfu» fum , ubi adoravi prxfepe, fic incu- ·» nabula Salvatori*, tdem de ûafta Paula » ejus epitaphio fic ait; Perrexit Bethlehem , ,, ,β" '· fcilicet findi Paula . ficin d. stera parte it›- »· neris stetit ad fepulcrum Rachel, itquc in-., de fpccuo* Salvitoris ingrediens, postquam - vidit facrum Virgmts dives forium , & sulx»- H lum in quo agnovit bos poffelForem fuum, - &c. fic post pauca Jurabam Ce cernere fidei ♭ octih* infantem pannis involutum . vagien- „ tem in ptairpi Dominum , magos adoran- - te*. Bt multa ibi fe fubhmibu* coniolatiombus ponit, qua* fanfla Paula merebatur.

De adoratione autem erucis Christi loquitur Damafccr.us quarto libro fententiarum , capite w terno . dicens: Adorandum lignum Christi, ·· ubi utique fuerit fignum . illic & ipfe e- »» nt. Sequitur; Omnia ergo, qux Deo ad- v,a, ‹··»·- » jacent , adoramus , ut ipfi venerationem of- 4».°? ferentes. Quoniam autem non puto proponen-"r tem detrahere venerationi, aut adorationi fan-i·?* cliram reliquiarum propter habitudinem quam ad fandos, quorum funt, habuerunt. ▫ fcilicet forte , quia funt offa , vestes , aut aha artificialia , aut naturalia · multa dc hac materia prattereo i abufus autem per ante narratos vitupero . & reprehcnfione digno* judico .

Literas confraternitatum & confeflionales prepenens vituperat fit revera non dubito quin multa mala fub hac fpecie pietatis parantur ; puta qusflus illiciti, deordinati favores , au-dacia peccandi. fit multa fimilia . Verum non funt de fc illicit* confratemitates ipfa, imo honeftatis titulum h-bent , fit parere poflunt fruilum . Nam ***frater qui pivatur a fratre . eft quafi civitai firma*** . Proverbiorum xviit. Licet enim fuffragia ecclefia profmt omnibus in unitate ejus exfiflcntibus ex parte cantatis , qu* non quant qua fua fint . fed facit omnis communia, ut dicit Apotlolus; tamen ex c». «i. parte inient.onts , his . qmbtis applicantur , profunt msgis quam aliis . Et per hoc inflituta . concéda , vel permiflit funt fraternitate* ipfa . Oflcndo , quod ha in feriptura funt fundata. Nam, ut habetur Exodi vnt. Inrpiu* Pharao vocans Moyfen fit Aaron , ait : ***Ââoratt Dominum . ut auferat runat a me,*** popvὼ ***meo & ifimittam pupulum ut facnfirer Dv*** . F.t jn eodem capite ait ; ***Ego dimittam*** tor , ***ut facnficet:s Domino, rogate pro me.*** Ecce principem Paganum , qui oratione* poilulat . quomodo ergo precibus fe communicare negabit fidelis ? Item apparet de Heliodoro , cujus amici rogaverunt Oniam fummum face¥dotem ut oraret pto illo, ut habetur TI. Machabeorum 111.

Rurfus probo quod Apofoli fecerunt homines participes tuoram fuifragiorum. Primo fic Apofiolu* Rphefios per bfrram Tuam fecit- efle

primo capite; Acpvrw rgo mufieu/dm *n*, pM l» *Cluijo Jeftt, V AleStonem* m memoriam tvjfri /feoaxa *'ut onutotubtu* «aew. Nec (agxuai Paulqs commemorat oratione», fed alia mentoria opera oftn fecere pro Philippenfibus-, nam in primo capite dicit: *Cnuuuago Deo* suo *Ut ontai gteatono* veftri /êmper m *cuttOb oro. homiut nuit ,* pro oaww eofer cxmgmtAp do· prrreriono· *fooetu fitper commiuucatieoe vejhu* ia *evougebo Cknfi,* « prams *Ae ttffue toute. Qui* ergo dicit, m *cvtuSit onuottAm* mei/, nihil mina» dicit Implicite, quam liter-, qu· vigilia» , Miflhs, prodicationes, jejunia, fit fimilia concçdunt Chrifti fidelibus, eas fecfentibus B •fle communes. Item idem ad Cokdfenfes primo icribit ; *Ntmc gaudeo itt pofioeAut pro* wfiw, tt *adimpleo* ea . fwa *defimt pajfooi Ckfifii* n» cerne mee,pro corpore epu, MMqfeecrfqfc, Nulla Utera frsternitaii» modo talia promittit , quanta fecit Apoftolus pro Coloffenfibu».

Proteres Chryfoftomns fuper Msttheum in o opere imperferto homilia xtv. ait: Libenter » spdit Deus, quande Chriftianu» non folum v pro fe , fed etiam pro alii» orat . Pro fe v enun orare ratum eft, pro altero autem . v gratue : pro fe orare neceflita» rei cogit. pro »» altero autem caritas fraternitatis hortatur v Dulcior eft autem oratio ante Deum , non r quam necefliu» rei tranfmiftit, fed quamC» v cantas fraternitati» commendet , ex qua fra- » temita» commendatur, flc Deo acceptabifa » oflenditur.

luti *i,* Item Auguftinus pro fe orationes impevat, fc Ptec'bus ecciefia, virginum , confeffo rum , In domo Juliana inferti poftulat , lib.de v fenrta viduitate in fin* dicens· Obfecro vos v per illum, a quo denum hoc accepiftis, &(v hujus doni promu fperatis, ut me quoque »» orationibus veftns memineritis infcrere , cum »» tota domeftica veftra familia . Et inter epb ftolai Auguftini in epiftola xvt. que eft Pau- ° btti Auguftmum , ait Pauhnust Omne» 'b in Chrifto fenrto», quales tibi cohcrere non b *eft* dubium , a nobis falura commenda nosDquo probare videtur quod non fit per lege«ho> w omnibus fenrtis, ut tecum pro nobis orare dignentur . H«c ille . Et Auguftinus epiftola n Lxxiv. que eft ad Profuturum, dicit: Com- » mendamus fanrtis orationibus tuis flc dies flc m nortes noftra», ut oretis pro nobis, ne dió· v bus intemperanter uuiaur, ut nortes aque » animo toleremus ut etiamfi ambulemus in « medio umbro mortis, nobifcum fit Domi- » nus, ne timeamus mata . Hec Auguftinus .

i*ni '·> Reperiuntur fit mula opera beati Gregorii, in ** *** ■ quibu* petit focian precibus fenrtorum : item Ambroil; , Anfelmi, Ivonts Carootenfis Tales aurtoriutes valde multas amore breviatis omit* to. Unde non fophifmata funt liter· fratemitarum , fed (.hnfiaai* ytilia fubfidia: tamen a-E»> bufum vitupero, turpes quxftus perhotrefco.

lxmv «m. Confeffionaies etiam liters» concedere , cx rrCra^N. Cjo£! rationabili jxftum eft. Nam flc privilegia de confeflionibus audiendis nullus dortor notabilius· reprobat , imo approbat. Daa enim fiuM no® in favorem confedbrum, sut odiam abeuras > fed in favorem pmnitentium.

y*,**,— Au rationes per proponentem fertas cum aliis ' refpondebo : De lententia excommunicationis dicit, quod ferantur ex livore vindirta, aut odio · à fiunt, inquit> ob veritatem , &. tn fic inanes. Si velit dfecre quod fetuentia lata b jodicç ex odio, aut invidia, aut propter viodirtam * nullo cafii teneat, hujus oppodtum dico cum dortoribos. Beatus Thomas ia Iv. di- *£ mT·. » ftmrtkme xvt 11. flc dicit ia forma : Excom- «o. >. a» W municatio, inquit, poteft *diri* iajofta dupli- » citer; primo, ex parte excommunicantis * ·» quia e* odio vel ira excommunicat.- dctime h excommunicatio nihil minus habet sfictrntra W fuum, quamvis ilfi·. qui exercet, peccet t " auia ille jufte patitur, quamvis ifte injnfte * feriat ' Alio modo ex pane ipfius excom. * munjeatiooi», vel quia caufe exeommo» » meationis eft indebita, vel quia fertur fen- tentia juris ordine pnetermifib. Et tunc fl'ti ». ulis error ex parte fetuentia , qua fententiam nullam feriat efle, non habet effertum. * quia non eft excommunicatio. Si autem fen- * tentiam non annullet, habet effertum fuum , h flc debet excommunicatus humiliter obedire, * flc erit ei ad meritum t vel folutionem peter* » ab excommunicante, vel ad fuperiorem judi- w cem recurrere; fi autem contemneret , eo w ipfo mortaliter peccaret. Contingit autem m quandoque, quod eft debita caufe ex parte m excommunicationis, qua non eft debita ex * parte excommunicari , ficut cum quis pro fel e fo crimine in judicio probato excommunico ·» tur « flc tunc fi humiliter fuftinet, humilité- ti» meritum recompenfet excommunicationis damnum. Ex quofequirur, quodexcommunicatus pro felio crimine , tamen probato in judicio, licet per felfo» telles, vel confeflato , cenfetur vere excommunicatus ia foro extenori ecclefi· militanti», tam.'n eft in gratia. Nam dicit, quod humilitati» meritum recompcniat excommunicationi» damnum * Igitur talis incurrit damnum excommunicationis, flc flc patet, quod in cafu reputatur vere excommomcatiu t qui eft in gratia.- nec judex peccat, ft nihil protêtminat de conrigentibus , fecundum ordinem jura, flc maxime, dum fibi nou coo ftat de innocentia rei.

Ad rationes autem fartas, pro uno notabili, manam inferendum alicui mortis fupplicium, primo refpoAdendua eft, fie pcùno ad illam de cellinum comitem . dico cum Alexandro de ai*-*-*'·· Ale», quaeri» pro illis {celeratu Auguftinus fuppûcaado fpatium vite eia refitrvars popofcerit, non legum {everiatem, qua tale» morte plertnntur > asm fervandam effe docuit. Unde poto quatuor, primo* quod Auguftinus dat in» s·»···· telligers quod fecundum ferentatem legum eram graviora paffuri, quam pofccbat Et quia nofeebst vitam ess fervari, (equitur quod çhât vjtam juxa legum fenrtfoncs amiffuri. Et hoc m ibi: Ne forte fublimitastua ccnfcat eoa ranta » legum fevericatc effe plertesdos, ut q«ali« - fecerunt, alia pcdantor. Et quoniam ood- » devant aliquo· presbytero· catholico» , erant » enim ifti occidentes Donatifti», digni erant mone. Secundo, quod fopplicat pro mifericor. dia, ut fcilicet mifeefcwditer cum eis agatur. m Nam ibi dicitur : Ideoque Itis Alteris obteftoe » fidem tuam. quam babes in Chrifto * per ipw fiu» Domini ooftri Jefit Chrifti mifericordiam, V hex. non ferias. Ideo de mifeneccdia hoc petit, non de juftitia. Tertio dicit, quod diffi. mulare poffet, quia ttgaperfcoe delati erant ad comi-

i - fed per · notorio·, aid quos tuenda A pacis vigilantia pertinebat. Ex quo duo impii- cite dantur istalMgi : Primum, quod poterat dii- fimulare; ideo quod fedebut, ent opus foper- erogationi·. Et fie fi come· non acquiefeebat, fed jadtiriam faciebat, noa peccabat. Secundum, quod notarii, id eft, officiarii habent vigila»- tiam de fidvanda pace reipublica: tie fic obii- fterefftt denuntiare patiunt reo· judici fieculari, qui poteft facere juftidaan. Et hoc natet per il- Λ led quod fequitur : Nou quod fcelcratis bo* *, minibus licentiam facinorum prohibeamus au- ferri, ait Augufttiau·, dt illud fecundum hte no* tatumeft. Quarto, quod ex capitulo elicitur, tit breviter coefiderand totum illud capitulum apparet, quod Aqguftaas ftaâit ad mifericor- B diam, ut feveritatcaa legum per boc avertat ; tie maxime quia iati Circumcelliones erant cleri- ci, licet efleet Dosmtista. Nec ex hoc habe- tur, quod peccatiat ille comes, fi eo· occi- dtffet , fed admonetur ut agat mifericorditer .

aj *pent*, » Ad rationes hujus , quod tangit Chryfosto mus k fuper Jeremiam, dico, quod duplices fint modi peccantium , quidam ex infirmitate, aut ignorantia, alii ex confoetodine » vel mabtia. Item quidam animo verecundi funt, alii fine ve- recundia . Cum primis mitius est agendum, cum fecundis durius . De istis fecundis vero notrlo- quitur ChryfcMomus , fed dc primis. Ad illud Proverbiorum xxx. *Qui nimuemungit* : item ad fllud, *Jufhtia vel mtfericordia mullum difamtur* : C ad illa duo uno verbo dico , quod in omni vir- tuofo aflu oportet, quod prudentia habeat du- catum: est enim origo virtutum, ut omnes mo- r*^·’ T*nuM· *® ea conneAantur, vl. Ethico- rum ; Prudenti* uni exfistenti omnes fimul in- erunt: tit ita oportet effe direDionem omnium mediorum ad nnem , ut nihil minus fiat : hoc dicit Sapiens Proverbiorum xxx. hoc quod dicit illud decretum allegatum, ut mifcricord ia tem- peret fereritatesq justiti*, tie justitia erigat re- miflioncm mifericordi*.

cwri *·*■ mmU. Ad illam Chryfostomi fuper illo Matth. i j. *crefcere*, flte. dk» quod fi bene ver- ba ejus confiderentur , funt pro me. Nam lo- quitur de occafione heretic orum, ex qua feque- D rctur fchifma, aut turbatio ecclefi* . Et ego conccffi, quod in tali cafu non oportet fecun- dum judicium vindicare. Dixi enim , peccata effe punienda tribus concurrentibus, fcilicet ju- rifdiéHpnc, convidione, tit pace- falva . Et hoc non effet in propofito : fed ubi pace falva fie- ri potiet, erant occidendi, nec oppofitum dicit Chryfostomus.

Jam accedendum est ad principales rationes proponentis , primo ad illas, per quas vifus est probare articulum. Ad primam , ubi dicit, quod Qeuspracepit Deuteron, ji. ut filii Ifrael au- ferant malqm de medio fui: dico, cum Deus pnsdpsat hominibus , non prrcipu nifi ꝺuod pcÆbile de hujufmodi, ut fcilicet auferat ma- E ltim de medio populi, jurifdiclione, convictio- ne , tic pace falva concurrentibus, ijt dirtum est. Item dico fecundum Augustinum in lib. contra epistolam Parmeniani, trartantem illud verbum Apoctoli : *Auferte nudum ex vobu* , quod ubi mali falva pacis unitate feparari potiunt a bonis, feparaadi funt corporaliter·, ubi hoc fieri non potest, est faciendum foiritualiter, fcilicet non confendeodo peccaris illorum ; unde fic malum auferant ex eis, etfi non potiunt malosfeparare a congregatio·· fua. Ibi enim dkit Augustinds

„ in forma*. Videamus fi forte non frustra non „ dixerit Apostolus : Auferte malos a congre- Λ gatione vestra , fed , *Auferte* m lm ex w> „ *on ipfi*». quia cum quifque impeditur ab eo v defis congregatione malos homine· fepar»- „ re, fi a feipfo 'auferat malum, non eis corde „ mifcetur ·. atque iu foiritualiter noa folum m conjungitur bonis , fed feperatur a malis . „ Vel fecundum eumdem Augustinunr lib.de « decem chordis, dicendum, quod quidam font w tiagitiofi, qui non nocent aliis: quidam fa- „ cinorofi, qui nocent aliis: propter istos le- m ges pofitc funt, ut fatis in pofirione diAqm „ est. Ideo isti tollendi funt dc medio po- „ puli, profcnbendo , incarcerando, aut ali- „ ter, aut mortis fapplicio, falvn tribus pras- „ didis, jurifdidionc, convidione , pace „ falva. Et ad hoc ostendendum, dum dicit „ Dominus? *Auferent malum* , addidit , de „ *medto fui* ; ‹St Apostolus, cum dixiffet, *Au- „ ferte malum* . fuhjunxit , *dt medro vejhi* .

Ad fecundum Levitici x i x. dico cum Lyra, quod intelligitur , *Non odens fnttrtm tuum,* e* rancore tie odio , diffimulans peccatum fuum , donec pofils eum destruere, *fed publice argua eum*, hoc est, voce expreffa , juxta illud Matth. 18. *Si peccaverit* in *te frater tuu*>. Non autem dicit, Publice, id est, coram omnibus eorripe eum correâione fraterna. Si autem per ly *publtce* intclligatur corre&io fafta in publico feu judi- cio , tunc est inteliigendum de peccatis, qu· poffunt probari. Et tunc talis corre&io perti- net ad judicem ekfequendo , ad accufantem de- nuntiando , ad testes probando. Et fic patet quod non omnia peccata, *&c,* potiunt puniri , fed folum concurrentibus tribus jam diflis.

Ad tertiam xxt 11. Deuteron, de prohibitio- ne meretricii, dico , quod lege divina, tit ohm tie nunc meretricium est prohibitum in illo pr*- cepto morali. *Non muchabtm.* Verum, quod in lege veteri ultra hoc praeceptum decalogi, erat datum judiciale de prohibitione meretri- cii . Nunc vero non prohibetur ab homine par judicium civile legis humane : fed ncc potest convenienter legem divinam prohibentem ho- mo exfecutioni demandare : non enim fubest ei potentia huic legi adsrquata, nec est om- nipotens , ut iciat ex malo elicere bqpum , ut Deus ; ideo ne deterius contingat , tole- rat , tie permittit . Cur autem in lege veteri prohibebatur judicialiter hoc peccatum , non nunc lege humana ratio est fecundum aliquos dodores , quia tunc permittebatur Judris re- pudiare uxores; tit hoc, quia proni erant ad odiendum ex duritia cordis fui, tie occiden- dum eas. Ideo fi improhibite fornicari po- tuiffent, magnum fomentum odii habuiffent Nunc autem non licet , nec permittitur uxo- rem repudiare, nec funt ita faciliter odiofi in uxores viri.

Ad quartam, dc destraflione idolorum, *&c.* refpondco prime cum beato Augustino contra Donatistas, quod ex fenfu mystico non fumitur conveniens argumentum . Nam tit magnus Areo- pagita dicit, quod theologia fymbolica non est argumentative. Unde fi ad Uteram de destru- (fhonc idolorum, ejetfione leproforum, tit ex- terminatione feptem gentium , ratio literalis queritur, plana est folutio; quia idola erant Judeis incitamentum idololatric , ad quam erant pronilfimi. Prcterea lepra est morbus in- feflivus, ideo pelli debet leprofusde coetu fa-

- noram. Septem ifte nationes ideo exterminari jubentur, quod idololatriamfuafiffent. Ex fersfu allegqrleo rationem fie faâam folvo . Nomine idolorum peccata infidelitatis accipio , nomine lepr* 'peccatum hntefis. Ita exponit venerabilis Beds in homilia fuper illud Luc* xvi t. Z>xm *ingrederetur,* fcilicet Jefas, in fstM*» *Jam cafieilum, occurrerunt* « decem utri *leprofi.* Leprofi , inquit, hstretici non abfarde intelli- „ gi poliunt , quia fcientiam vera fidei non „ habentes, varias doflrinas profitentur erro- „ ris , non enim vel abfcondunt imperitiam .. fuam , fed pro fumma peritia proferunt in „. lucem. Et reliqua ut ibi. Poteft etiam per lepiam intelligi mala doflrina in moribus . Taba peccata fant non modo fraterna corredione arguenda fit caftiganda , fed fi publica fint, etiam per iuftitiam cohibenda & punienda . De talibus poflunt inferiores publice fupermres arguere , quia jam fpecialiter per peccatum infidelitatis definunt eflis fuperiores, quo ad hoc· Et ifta dfcla funt in pofirione . Ratio autem hujus . quod peccata infidelitatis dc hsrcfis, fimiliter & male doflrin* , nimie >contagiofa funt. Illorum enim, puta infidebum , aut hareticorum fermo, ut cancer ferpit dicit Apoft. 1. Tirnoth. a.

Quod mfeptem gentibus , quas proccpit Dominus exterminari . feptem peccata mortalia intelhguntur, non eft ad propofitum arguentis ; fed oppofitum eft . & ad ~~propofitum--meum~~ , imo vero eft dc feriptura ~~facra fumpt~~tum. Dicitur en m Judicum primo, quod filii Beniamin habitabant in Jerafalem , nec deleverunt Jcbulxos habitatores urbis . Item quod Chananxus cœpit habitare cum tribu Manaflc, cum tribus Ephraim non interfecit Chananxum, qui habitabat in Gaier . Et plura talia. In fecundo capitulo dicitur *ftratufque efi furor Domini tn ffrael, & ait: Quia irritum fecit gens ifta pafitim meum , quod pepigeramcumpatnhus eorum* CV *vocem meam audire contempfit,* σ' *ego* non *delebo gentes ,quas dimfit Jofue & mortuus eff, ut in ipfis etpenar [frael, utrum cuflodiant viam Domrm,* cE *ambulent tn ea, ficut cufiodseruntpnbeseorum, an non . Dimifit ergo Dominus omnes,* &c. Apparet, quod permifit Dommus iftas gentes ad exercitium, ex quo experimentum accipitur . Ex quo apparet,quod mali multi funt permittendi inter bonos ad probationem bonorum. vel exercitium, fecundum quod dicit Apoftolus t.ad Chonnth. 11. *Oportetharefesefe, u< qui probati funt ,mantfefti fiant.* Vel ut in ipfis mali fic permifli per divinam patientiam expetentur ad poenitentiam , aut ut impoenitentes thelaurirent fibi iram Domini in die faroris ejus, vel aliacrufa nota divinr difpofitioni. Unde ratio fecunda eft ad propofitum meum, *St* oppofitum ejus . Probat enim quod boni tolerant fecum malos , quia filii Ifrael non deleverunt Jebufæos ; per quos fecundum proponentem pecca-Eaflus prodicaticnis eft affus virtutis , dirigi t.i vel peccatores intclhguntur, ficut per filios Ilrael boni. Item fimili modo dicerem, quod cum permitterentur efle in populo cœci & claudi, grandi aut parvo nafo, per qu» peccata , ut exponunt doflores , fignantur , mali inter bonos funt permittendi, fi tamen pace falva ejici non poflint. Nam dc grex porcorum juxta homines fuifle legitur Matt. viti, ubi per porcos glofla camaliter viventes intelligit ; Λ per homines, rationabiles , a quibus demones , Id eft > peccatum morule, expelluntur dc

A permittuntur a Deo intrare posco·, hoe eft. vitam pecudum eligentes.

Ad quartam de cotnminatkmibus divinis Le- ▾k. xxvt. dc Deuteronomii xxvtrr. concede eu *: St* per hoc odenditor, quod Domitu» 1- pie omnia mortalia poteft punire, ficut dc prohibet . Propterea /ex Domini wiasmlm ejf, ait propheta t Non fic homo qui interiora ttoe judicat, quia homo videt ea qu» patent , r. Reg. xvi. nec omnia exteriora reâificat propter dcfeûum potenti* exfecutiv* . Nam non poteft , ut Deoa , de laptdibu», id eft , obftinatis. fafcitare filios Abrah» , fcilicet facere fideliter credentes, dc fanfle vivente·.

Ad fextam Deuteronomii xxi. Dominus dedit B praeceptum , & *gemterit homo, SiC.* dico, quod illud eft verum.- & ad literam , filius contumax , nolens patris aut mitris obedire pnaceptis, lapidabatur. Sed fecundum fenfum litoralem non accipit opponensquia non vult leges humanas mortis fuppticium inferre , licet oppofitum probatum fit . Cloflam tamen non nego , imo recipio t fciens quid dicat Origenes fuper Levitico circa principium xxiv. capitis ; comparans innirentem fenfui literali , Æ.gyptio; innttentem fenfui fpirituali , Ifraelitr . Et quod qui literam tenet , & fenfum literalem grammaticalem , JEgyptius eft, matrem habens Ifraelitidem , quia literam feriptur* ; fed patrem Ægyptium , quia fenfum car* C nalem. Qui vero literam tenet. & fenfum fpiritualem , ex toto eft Ifraelita ; ex matre propter literam, ex patre propter fpiritualem fenfum . Et quomodo Σgyptiut cadit , quia liters occidit. Ifiraelita flat, quia fpiritus vivificat . Hoc diflum totum eft, ut pateat, quod feriptura non eft intelligenda femper fecundum fenfum grammaticalem , fed fecundam fenfum literalem , quem primo per verba intelligit Spiritus fanflus, & fecundam fenfus myftlcoa. Placet ergo , quod fihus contumax puniebatur, quia contumacia illa erat grave peccatum, dc janua omnium malorum, propter abjefHonem difciplinc. Propterea hoc morale hic inferendum eft · Magna cura ecclefi* ede debet , dc Dhuic fanile fynodo, ut juvenes fub virga difciplin* arceantur , nec magiftri auftoritas fit romifla, nec torpeat difciplina ; deturque per loca talis fcholarum ordo, ut a puero amor Dei & timor , virtutum honeftas , dc faoditaa vitiorum primum, poftea liter* doceantur. Nec nego peccata publica efle punienda, fi tamen adht prodifta, quantum ad punitionem juftitue ; fcilicet jurifdiflio, convidio, pax falva , cum aliis debitis circumflandis.

Ad audoritatem Jeremi* primo, *Ecce dedi verbe mea m ore tuo,* &c. concedo illam , *Sc* quod prodicator debet evellere , diflipare, difperdere, ÔC deftruere verbo praedicationis vitia „ plantare dc «dificare virtutes ', fed quia debet a prudentia , & debet habere circumdandas tadas ibi : Quis, quid, ubi , quibus auxiliis, cur, quomodo, quando; ne quiusdo populum inftruere molitur, fcandaliset.

Ad auctoritatem Ifci* etiam concedo fimpliciter , & etiam auctoritatem EaechieKa xxxtv. ubi Dominus comminatur palloribus , qui quod infirmum fait non confolidaverunt; ibi enim arguitur negligentia pallorum , dum quod poterant fanare -, non fanaverunt > dc infirma . non confortaverunt, de fic de aliis .

Item

— ahufas boaoram fibi ad «dum concdTo-
awwo rua fob divin* maledMAioato obteftatkmc pro-
a™?* bibetur.

Ad raüone· de novo teftamento. Mattk xvtit. proripitur .' «Si pseeaverir m *te fiettr tenu* iftam omnino concedo, & eft pro me, ficut pro opponente ' loquiam enim de corrortiooe fraterna, de qua concedam eft in prima condufione fecundi punrti, quod eft exercenda , & quomodo ibi vjfitm eft.

Ad illam de Apuftoli·, s. Timoth. iv. Illam concedo, nam inftruit Timotheum Apoftolus in, regimine populi, tam lo corrertione fraterna quam paterna.

Ad illam ApoAoli, t. Timotk v. *Peccantem* ramatMUMbiu, Acc. dkp , quod illa aurtorita* B intelligirur de correéHone paterna , fecundum quam judex fubditum poteft corripere, arguere, caftigare, vel punire publice d« peccato publico.

Ad rationem t. Corinth, v. *Omnino eruduur inter* uea *talis fbnucatio* , Arc. dico illam aurtoritatem effe pro me . Nam concedam eft publica peccata mortalia punienda , modo ibi dirto, Ac maxime gravia, multum fcandalitantia ecclefiam , fit turbantia populum : quale erat peccatum Corinthii Xde quo loquitur aurtoriras, quia habebat uxorem patrie fui. Ec ut textu· habet , At de Lyra etiam dixit, talis fornicatio numquam licita fuit judicata etiam inter gente* . Nam ab initio mundi, ait de Lyra , fuit hoc exdufam, tamquam illicitum .1 Propter reverentiam enim naturalem, qu* debet haberi ad patrem At matrem , ift* duc per» fbn* femper a matrimonio fuerunt exclufie , tamquam a dirtamine legis naturalis . Hunc ergo fbrnicatorem tam abominabilem coram Corinthiis punivit Apoftolus, qui aurtoritatem habebat a Domino . Et pecca.um erat publicum Ac fcandalofum , deque ex hoc ulltfm fequebatur periculum fchifmatis in ecclefia, quod dedit eius corpus vexandum fatan*, ut fpiritus ejus filvus efa.

Ad rationem prima ad The/Talonicenfes ultimo , *Corripite*, Acc. concedo eam fimpliciter : loquitur enim Apoftolus de fraterna correrrtione.

Ad aurtoritafem Apoftoli, ad Ephef. vi. *Et vos putres ·, nolite ad tracundiam*, Acc. Ifta ratio eft de difdplina patrisfemilia* , Ac concedo eam penitus : nec probat ex hoc quod omnia peccata funt punienda, cum patres folum fuper liberos At familiam habeant regimen oeconomicum , Ac fuper extraneos non : & in aliqua poffibilia peccata fux famili* fufficienter punire non poliunt.

Ad orationem Matth. xvi 11. *Quifcandaliysverit,* Acc. poteft dici, quod illud intelligitur de fcandaio in fide , quod fit peccato infide-
«taX. »rdi·» litam . Nam non tantum dixit Dominus, *Qui*
fjJX' '*■ fcandali^averit unum de pufillis idis,* fed adjunxit , *qu* in me credunt,* quafi diceret : Qui fcandaiizaverit unum de pufilli* iftis propter E fidem qua in me credunt. Alio modo, quod intelligitur dp fcandaio artivo aeqfraliter , Ac fic fecundum Gtegorium in paflorali , Ac Nicolaum de Gorra, fenfus eft, qui fanrtitatis fpecie , verbo , vel exemplo , ceteros deflruit, melius (id eft, minus malum) effet, ut eum
. exter^ori tabint '<1 mortem terrena » pana
keaiS·. *conftringeret„quam propter facra officia in culpa ceteri* imitabilem fe offenderet ; quia fi folus caderet, tolerabilior eum pœna cruciaret. Qui enim peccat in habitu religiofo , multos ledit malo exemplo. Et fic illud efl de fp»-ciali peccato, fciUcet hypocritis, ex quo non »nno poteft inferri univerìàlis conclufio de propulfione peccatorum. Chryibftomn* conformités in- θΓγM, ia nuit, quod de fpeciali peccato boc intelligi- '^. Cur; nem dicit.* » Si autem convitium fcandalum » vocat, ne mireris, inulti enim pufilbnimes * ex eo quod defpiciuntur fcandalizati funt .

Ad illud Luce xtx. *Et iitgrefus in templum* , Acc. dico, quod ifta ratio eft contra facientem. Apparet enim , quod Dominus peccata facerdotum per feipfum punire voluit , que erant in pecuni* mutatione . & venditione columbarum . *Hnc* enim flebant ad utilitatem' eorum , flt ipforum 6tdinationem. Propterea dicit " Gregorius xxv. moralium: Neque enim fn>- I,^.s» » ftra per femetipfum Dominus ** nummula- *' » riorum fudit, Ac cathedras vendentium co- " lumbas evertit: nimirum ftgnificans per ma- » giftros quidem judicat vitam plebium , fed » per femetipfum farta examifiat magiflrorum, » ut didum fuit. Non ergo per inferiores fidele* funt prnlati puniendi pe: cohibitionem pœn*, nec per eos coram "aliis reprehendendi , ut dixit proponens, nifi de peccati* infidelitatis, fchifmatis, aut mal* dortnn* direrte vergentibus in nocumentum aliorum fidelium

Ad illam Lucc xvtit. *Deus autem non faciet , Acc.* dico quod illa non probat propofitum fuum , quod a quolibet fideli omnia peccata funt corrigenda , caftiganda , *&c.* fed quod a Deo . quod concedo . Ibi enim , fecundum Albertum ifto paffu , Ac etiam Nicolaum de 4^7^.' Gorra , oftenditur pneeminentia divine juftitic ad judicem iniquum , qui, ut paraboh habet , vidua diu juftitiam diftulerat, At ad huc , non amore juftiti* , fed caufa m.oleftix vitande , tarde reddiderat. Non fic vero Deu* , fcilicet fiiciet , d*c. At fic mhil concludit.

Ad illam prime Joannis 111. Sciris *quia tl!e apparuit,* Act dico cum Ægidio de Roma in hoc paflu, quod tollere peccatum tripliciter eft. Primo diminuendo farta. Joannis t. *Ecce agnus Dei, ecce qui toHu peccata mundi.* Secundo, adjuvando, ne fiant. Tertio, ducendo ad 'vitam, ubi omnino fieri non poftint. Et in omnibus hi* modis Chriftus tollit peccata mundi . F.x duobus primis modis app-ret magis oppofitum proponentis , quam propofitum . Ex tertio non arguitur ad propofitum , quia eft de ecclefia triumphante . Item dico. quod tollit peccata, quia pretium pro peccato humani generis folvit in emee, abftulit peccata, quia legem immaculatam , omne morule prohibentem inftituit, tamen /nanifeflum eft quod peccata aliqua permiftt : manferunt etiam peccata Judsorum , remanferunt At gentium , crucem putantibus Judci* fcandalum , At gentibus ftultitiam , ut dicit Apoftolus 1. Corinth, i. Similem intellertum habet illud : *In hoc apparet Filius Dei , tu dtBolvat opem diaboli.*

Ad illam de epiftola Juda, *Ecce venit Dominus, Acc.* dico, quod iftud allegatum loquitur de adventu Domini ad judicium › in quo omnia mala tunc punientur. F.t hoc fonat quod adhonarive fubditur *: Hos quidem arguite, tllos vero falvate de igne rapientes,* hoc eft, eripientes de igne inferni, in quo funt impoenitentes Ac incorrigibiles . Iterum boc accipitur ex gloffa dc Lyra in hoc paflii.

Ad illam 11. ad Corinthios x. *In promptu,* Acc. dico cum Petro de Tarantafia poftmodum

Inno-

jnw

Innocentto quarto , quod illud, *idctfd omnem inobedtenriam*, facit diftributiońcm pro ġcneribus finguloram It* ut in omni ft*tu , minorum , feilicet & majorum, & mediocrium , inobedientia in promptu vindiceturt aut in omni modo, feilicet cordis, ori* , & operi*: fed Don habet opponens quod fodat diftribntiotem |*o fiqgulis generum.

Ad illam it. ad Timotheum m. *Omnis feripturu* drwmrar, &c. dico uno modo quod hec ratio arguit de corrcdione in verbo p<vdacatioois , que fit per modum exhortationis, declamationis, aut exprobrationis , qu· quamvis modum correAionM fraterna excedat, quia fit publice , tamen ex caritate profcedit, aut procedere debet nec per eam puniuntur inBcrimfise *efi* , famendo crimen tertio modo. fpeciali peccato, nec proprie puniuntur, fed reprobantur; & inftruuntur auditote* , ut perfodi fint ad omne opus bonum. Alio modo quod loquitur indiftiode, de omni utilitate feriptura divinitus infpirat· , & fic habet gloffa ordinaria cum dicit : » Utili* eft addoccn» dum nefctentes, ad arguendum & convinw cendum de malo négligente·, ad .corripien» dum, H eft, increpandum duriter In malo * perfidentes, ad erudiendum pernitentes dc » incipient*· difeere. " Nec hac expofitio aliquid arguit contra dida.

Ad illam ad Titum t. *Oportettpifaput fisu trtnci crimine efi,* &c. fequitur , *$Unt enim muU oaniloqtn , fedu&ores, maxime qui ex drcumcifione funt*, &c. dico quod fecundum gloflam decreti diftind. xxv. Nunc autem; crimen quadrupliciter accipitur. Primo nfodo large pro omni delido , five mortali, five veniali , five ex deliberatione ; five non, ficut dicitur in Catone : *Nemo fine crimine liivit.* Secundo modo ftride, pro omni culpa , five veniali five mor» 'ali , ex deliberatione procedente . Tertio mo> Jo Aridius, pro omni culpa monah, que eft criminalis infamia, de hoc dicit textus : Crimen eft querela, id eft, peccatum accufatione & damnatione dignum. Hoc modo accipitur ip textu allegato, ad Titum, *Oportet eptfcopum fine crimine efi.* Quale autem fit, declaratur dift. lxxxi, capite , Apoftolus Pau-Dceffit difcipulis hoc facert, fignat, frc. hoc olus. Si quis, ait textus , eft fine crimine , ut eft homicidium , adulterium, & aliqua immunditia fornicationis , furtum, fraus, facrilegium . Quarto modo fumitur ftridiffime, prout grave peccatum accufetione, & damnatione digmfiimum. Sumendo igitur tertio modo , dico quod omne crimen eft peccatum mortale, fed non c contra fed folum mortale capitale dicitur crimen . Dodores autem aliqui enumerant undecun fpecies talium , feilicet peccatum infidelitatis , peccatum contra naturam , homicidium , crimen Izfr majeftatis, facrilegium , incertus , confpiratio , adulterium , falfum teftimomum , fiinonu, ufura. Dicuntur autem itla ctfe capitalia, quia fecundum dodoresin-E ducunt ad damnationem, exfilium, vel aliam pcenam , /«.eundum leges civiles , vel excommunicationem , depofifionem vel aliam poenam , fecundum leges canonicas 8c jura.

Cl c.p

c,iwi„,·Λ rxuu ai.

Sanflus Thomas n. n. queftione cvirr. art» 1,1 ' rec*tA,t fecundum Auguftinum fequentem Tullium oflo poenas, quas infligere folet lex civilis: & funt mors, verbera, talio, fervitus , vincula , exfilium , damnum, ignominia . Et accipiuntur ifte odo pccnz fecundum odo quz '«homo maxime diligit , & in hoc

A«««· » i· <l,>«. t>ri, ***'Λ

Aquod qualibet perna eft alicujns horutn nrtva-, tiva . Qur 0Λ0 funt: viti, jucunditas, iDtb- awno gritas, Uberta·, expedita operatio , patria, bona temporalia, fama. Mors eft contra vitam; , verbera contra jucunditatem, talio , pura oea» lum, pedem, *&c.* contra integritatem , fervitus contra libertatem , vincula contra expedK tam operationem , exfilium contra patriam , damnum contra temporalia bona, ignominia contra famam. Sex vero communiter affignantur in genere pcen· juris canonici : fufpenfio excommunicatio, depolitio, intrufio, aaroeratio , verberatio. Hec per digreffionem dida funtDico igitur ad propofitum , qnod audiorites Apostoli vera est, *Oportet epifeopum fine Quantum ad illud . &mr emas multi inobeshenlet,* Jtc. diso , quod textus folvit feipfum. Crimen enim fedudionis & fiibverfionis est valde grave, *Sc* maxime fi fit in fide: unde non est necefle in talibus procedere fccretam monitionem ; fed fi periculum est in mora, procediitur ad denutniatiohem coram fuperiori . Et ubi imminet cito periciflum, ut diftum est, potest argui, quoad talia, coram omnibus', quia omnes tangit, & maxime in infidelitatis crimine. Ex quo qui erat fuperior, definit, quoad hoc effe fuperior . De istis loquitur Apostolus.- vorum adhuc folum loquitur Tito ibi epifcopo, cui ex officio incumbit. Sic ergo nec de crimine C omnĩ, nec de omni homine loquuntur allegata.

Ad rationes ad Romanos xm. *<S malefecent, time :* non *enim fine caufa princeps gladium portat,* &c. Et infra i. Petri u. *SuijeiH (fote omni humane enatura propter Dttign, five regi, quafi procellenti, five duobus, quafi ai eo* ôcc. ad Hebraeos xn. *Quit enim filius, quem non corripit pater* ? &c. concedo istas omnino . Duc prim· loquuntur de punition· justifie ab homine, ut Dei ministro ; tertia » de ipfe divina justitia, qua nfcpc , ut pater fifios castigat. Nam juxta Prophocam , Pfelmo 44. Frigo *direàionis, virga regni* rstt. Quod vero allegat Gregorium dicentem, quod per hoc quod Domibus ejecit demonia, & quod coo- tiam concedo fed est ,ad oppofitum , *St* non propofitum proponentis ; quia noti omnia d»» monia difcipuli ejicere potuerunt, patet Matthsei xvii. Marci tx. ubi apparet quod difeipuli dtemonia lunatica non potuerunt ejicere. Nam & Dominus dicit hoc genus drmomorum non ejici, nifi in oratione & jejunio ; per quod juxta multos dodores lignatur peccatum luxurie, quod revera fine oratione & jejunio, vel moderata abstinentia, difficile comprimitur. Et quia populus communiter pro magna pane non instat orationi & jejunio, a & hoc redor homo cognofcft, non punit fimplex meretricium , fed tolerat ad majus malum vitandum.

Ad rationes de praxi Christi. Apostolorum, & primitiv· ecclefir. Ad istam de praxi Christi, qui dure clerum & alios arguir, dfco, quod Christus clerum arguebat propter crimciL infidolitatis, quia legem veritatis inteuigere nolebat. Unde prostravit Paulum , *Stpoxanit,* quia perfecutor erat veritam quimvis pro crimine infidelitatis quilibet ponit fuperiorem, feilicet qui fisit fuperior , arguere publice, ubi «ale periculum imminet, quod non patitur dilationem », non tamen pro peccatis publicis perfonalibua punire per judicium jusfitic & audoritatis ; Il.

cet

I -.-r cet poffet fraterna corre&ione fiecrate arguere, A peccata publica punire : dico , quod ex ferie,
Asperiori fcilieet, fi opus taerit, denuntiando.
mm. Dico ultra, quod mu omnia opera Chrifti imitari tenemur , ut declarat Alexander de Ales
* in iv. fiunt nempe tria genera operum Chri-
» fti ·, quadam potenti·, ut miracula, quis-
M dam fapientia, ut inftitutio evangelic· ie-
» gis, & fimilia $ quadam bonitatis, & hac
t» duplicia funt quadam pietatis, quadam ju-
»· ftitia punitive . In operibus (otentia non
* vult Deus imitari a nobis: imo Angelus in
's hoc, quod in potentia Dominum imitari vo-
* luit, peccavit. Nec in fecundis, .nhn in
» hoc Adam peccavit. In tertiis vero vult ,
m quantum ad opera pietatis , Mathsti v. "*Efio-
»» re mtfericordet, ficut Pater vefier mifericort B
m efi. Non autem , quoad opera juftitia puni-
w tiva , nifi quibus commifla eft auAoritas a lo-
v ge , vel infpiratione probata per (aeram feri-
M pturam, vel miracula. Ratio autem curnifi
e habens auAoriatem debet exercere aAus ju-
ti ftiti·, quia gubernatio eft opus Dei ·, ideo
m iUi foli competit gubernare, cui Deus con»·
t> mjfir: hoc autem tantum per legem, aut vo-
ti luMatem per revelationem confuevit commit-
* iere. Summa ergo religionis eft Imitari quem
w colimus Chriftum. ut dicit Auguftmus; quoad
m opera bonitatis & pietatis , quoad omnes ;
m fit juftiti·, quoad habentes auAoritatem.

Jn hoc , quod allegat opponens, Chriftum puttivifl· per temporalium fubtraAionem ali- C
quos nefeto ad quem finem hoc facit. Si per hoc inducere vellet, quod principes poflent temporalia fubtrahere ab ecdiefiailicis male illis utentibus , hoe eflet infuftinibile, quia nollam 'habent iurifiUAjonetn in illos, ut fupra diAum eft , oc pulcre declaravit venerandus doAor refponfurus dc ifta materia ; fi quod fuperior poteft fubdhum filum per fubtraAionem bonorum temporalium interdum punire , hoc concedo. Concedo quod Chriftus exprobavit incredulitatem difcipulorum , & duritiam cordis. Concedo etiam, quod Angelis peccantibus non pepercit, fed tradidit vinculis sternis, *(fic.* ut dieu Judas Apoftolus in canonica fua . Praxim Apoftohcam in punitione peccatorum coftce- Drum
do, ut fuit allegatum de Petro AAuum v. dc de Paulo , AAuum xnt. de Elyma mago . Peccata enim ifta, propaer qu· puniverunt , aut punienda declaraverunt (qüod dico propter punitionem Anani· ftc Sapphire) fecundum mullos erant gravia & fcandalola, ut patet in litent . Praxim item Joannis Baptift· in reprobatione peccatorum per viam prsdiçationis ftc prophetiarum. Sed ex hoc nonctiududitur, omnia peccata mortalia publica effe punienda t nec omnia puniverunt .Nam erant multi pfeudoapoftoli tempore Pauli, nec legimus per eum aut alios Apoftolos efle punitos, Galat" infenfeti non dicuntur nec leguntur faille pumiti per Apoftolum poena juftiti·, fed tantum E per pradicationem correpti, ad Galat. m. Ortum fuit murmur Cnecorum advmfitf Judao·, quod vidu· eorum dcfpiciebaatur In quotidie- M minifterio, AAuum vt. nec Illud legfasr punitum. Et facile aauha (insilia reperirencur impunia propter periculum fehifmatis in ecdefia, aut alia occulta nobis, tamen jufta , ratione.

Quod ad. praxim primitive ecclcfia, allegat quod communitas Corinthii cum fpiritu Apoftoh tradidit Corinthium (atan· in carnis interitiun; per hoc arguens, quod populua potat

textus non habetur, quod communitas Corinthiorum hoc fecerit, fed Apoftolus. Nam di- >«**·
dtur fie . *Ego quidem ahfeut carport, prtfeas UUtem fpiritu, jam judicavit ut prafent eum qui fic optirnu efi, in nomine Domini nofin Jefu Chrijh congregatis vob'is, (Sr moo fpirûu, cum* errnne *Domini Jefu tradere hujufmodi hominem fatana.* Textus dicit, *judicavi,* non judicavw mus. » Et Nicolaus de Lyra dicit : " Ego quidem habens auAoritaiem fuper vos : ubi patet , quod ipfe, qui habebat anAoriatem, judicavit. Praterea punitio malorum presbyterorum , de qua Danielis xt 11. oftenfa & fententiata eft pet Danidem auAoriate fibi a beo data ; nam ibi dicitur *Sufatavit Deus fpirintm pueri juntoris,* ori *nomen Baniell*. exfeeutio autem per populum - Et in veteri lege multas exfecutiones per populum legimus in fpiritualibus cafibus, ut in crimine idoiolatri· , vitici xx. Deuteronomii xrit. dcxvt 11, in blnfphemia Dei Lcvitici xxiv. Numerorum xxv. pro violatione (abbati in colligente ligna illo die , Numerorum xxv. pro inobedientia contumaci filiorum ad parentes, Deuteronomiixxi. pro violatione virginis defponftte, Deuteron, xix.hanc efecutionem faciebat populus, fed auAoritate legis & judicum fenteutias ferentium fecundam legem. Ita dicit de Lyra taper illo Deuteronomii xi 11, *r fatim interfieret :* » cum , dicit, judicatum fuerit per judices.

Allegat, quod populus Judaorum ab alienigenis, *<Tc.* Concedo hoc, fed non ideo boc fecerunt fine peccato alienigena. Nam in fub·- Aione ifta duo confidera, aAioncm & intentionem captivantium. Aliquando enim, ut dicit Alexander in fumma , utrumque a Deo excita- *WJ>'
tum eft, dum utrumque eft bonum, fcilieet ca- a ·«· *·
ptivatio & intentio captivantia. Aliquando aAio a Deo excitatur, << non intentio i dum aAio bona eft , quia a Deo volita, fed intentio mala, quia odio vel ira, aut alia mala paffione excitata. Alquando fiquidém puniuntur peccata per (cientes, aliquando per oefeientea . Exemplum do fecundis, ut populus Judaoтait punitus per Sennacherib; lûia x. *Ta Bf< n.
dfivr. virga furoris mei,* 8t per Nabuchodonofor iv. Regum ultimo.- fit etiam per Antiochum , Machabaorum primo. Exemplum de primis, ut quod peccata Amorrbcorum fuerunt punita per filio· Ifrael. Ifti enim ferebant fe a Domino excitatos punire peccata harum nationum : fed Aflyrii, & rex Babilonia , *&c.* etfi punirent', nefdebant fe ex divino percepto punire. Nam filii Ifrael monebantur'a Domino quoad punitionem & intentionem punientis , quia hoc faciebant ex divino mandato accepto , ftc ut voluntatem Domini adimplerent . Sed alenigenr Aflyrii, ftc ceteri , utique Domino movente tabebant populum If rael , fed non ut implerent Domini voluntatem; imo ex odio , cupiditate , aut alia mah intentione hoc faciebant, ideo peccabant, la populus vel civitas non habens ufam jurifdiAiotiis, puniendo poenaliter peccaret: nifi fuper hoc acciperet a Domino mandatam fpeciaie, dc hoc probaret ex facra feriptura, aut miraculo , ut ubi eflet credendum.

Ad auAoriates-fenAorum. Ad primam Auguftini fuper epiflolam Joan. & xxiv. quaftio- ng- *1·*^
ne v. Non putes, *&r.* refpondeo cum glofla , » «♦V s-
quod iftad inteiligirur dc illis , qui habent ali- jS'imss'

quam poteflatem fuper alios: vel de canonica denuntiatione, ad quam quilibet tenetur; Per canonicam denuntiationem intclligit gloffa fraternam correfbonem De mulus v«ro modis habendi poteflatem . habetur fuper xxtn. qniflione Iv. Duo ifta. ut efl in epifcopo erga plebem fuam , paupeti regenti demain tuam . diviti regenti familiam tuam , «narito erga ,conjug¥tn tuam , patri erga prolem , juri.ci erga, provinciam, regi erga gentem .

Ad illam de Auguftmo , Non vos judicetis . malevolos, de quo v. quefiione v. dico cum gloffa, quod textur ille dp denuntiatione loquitur . A(de fecrera correflione ; Ai eft argumentum . quod quilibet tenetur ad denunliationem T de quo xxi i i.'qu«flione v. Non pute» . Ifta fum verba gloff* .^Intelbgo autem denuntiationem hic admonitionem fraternam . id quam quilibet tenetur pro loco , tempore. alus circumflantiis. aut denuntiationem teflibus faflam , aut ecclefi*, fi ferrera mon.no non fufiicit .

Ad ilbm Auguflini in fermone de fervo centurioni-. dico . quod Auguftinus ‹ flendit magnitudinem rnvii eorum , qui impune peccant . nam peccatum eft pexna magna peccan-S»s , At quia ex impunitate affumertt fibi aulum peccandi . tamen commode ex duobus malis minus malum ad vitandum majus toleratur. &i majus efl malum totius , quam partis. Permittitur malum tn pane, ne fit malum in toto . Ideo'ad vitandum fchifma in ecclefia , aut turbationem boni communis , aliqua minent ab homine impunita .

Ad illam Auguflini Si ea de quibus Deus vehementer nffeiiditur , *tire.* quarft. tv. dico . quod illud capitulum loquitur de punitione poteflatis judiciarie . Ac efl verum , cum judex diffeh judicare Ac punire ea. unde Deus vehtmenter offenditur . Nota quod *tthementer* defignat gravitatem , fi tamen falva jurifduflione . Ai convichone hoc facere poffit, Dei paùentiam provocat . Icd non fi tftis falvis puniri non poff.t .

Ad illam Auguflini ad Chrs fi.Hornum , di-£© quod eft vera iftis tribus jam concuirtnti bus, |un(dichone . convichone , Ac pace lals'a . feu mutate ecclefi». aut reipubltc*.

Ad illam Hieronvmi jj. quxftione v. Regum , ubi dicitur Begum eft psopnum , cJv. 'Z» JA,aiiflontas vera eft, fed arguit ?b infufficienti, affumit enim aufloruas. quod officium regum proprium eft facere judicium, βi juftitiam. fcilicet in foro fuo : ceterofque cafus eTiumerat . facere iudicium iuftitiam. ut liberare vi oppfeffos dc manu calumncantium , peregrino . pupillo . vidux pribere auxilium , iangumem innocentem non effundere. Ifti funt catus · ieptem . C-onccdo, quod in iftis, dc in omnibus fu* legi fubjetftis pertinet **facere judi**cium . fed ex hoc concludit . quod omnia peccata debet punire , fi fint mortalia publica ; & h*c infufficienter **tum quia lex humana non** prohibet omnia . tum quia homo legoen divinam omnia prohibentem mortalia , non fufficienter poteft exfecutioni demandare, omnia fcilicet puniendo poenaliter , ut diftum efl. Deficit autem argumentum , quia ex hoc , quod divina lex omnia morraJia prohibet , vitietur concludere . quod ergo omnia in hoc f»‹ulo p*naliter puniat, quod non concedo, hem . quia, eccleiiaftio non fubduntur pote-

CHttfTÎ

f

~ Λ.

.'m

A flati fibculari, quoad perlonas , **ideo,** <?c. **Ad iliam Hieronymi in librum Judicum Traditotur autem peccatores , *&e.* ûlam concedo, nec** video quomodo **efl ad** propofirum .

Ad illám Hieronymi In profogo Bibli* , Sanila **ruflicirxt .** Ifta **autem intclligitur de** refiflendo contra impugnatorcs fidei maxime , nam hoc modo potiffime ecclefia impugnatur ; Λ de refillentia ei competente, puta, orando, eornpiendo , arguendo publice fidei pervertere* , fi & quando opus eft, cum aine circumftantiis requifitu : bonum autem opu» fit uno modo, malum autem muhifrrio. Quod vero de talibus intéftigatur., patet manifefle ex ferie verborum illius capituli .

B Ad illam anôoritatem Gregorii in regiflro, regipe Francorum Brunichild*. Cum fcnptum fit . *Jifima etrvat gentem* . Atc. Hic dico , quod in allegatione ifta aperit opponens men-tem fuam manifeftius. quam in articulo fuo, aut primo corollario . Nam per hoc videtur fentire . quod principes frc.ilares habent audnntatcm punicntii peccata publica facerdotum, Λi quod dkbeant hoc facere, ne Domi nu» manum ad fenenduru extentam excutiar . Hoc autem oslenfum e,f elle fallum , tn primo corollario leciind» cnnclufiom· , in fecundo punflo . Dico igutir. quod atidoriu· Gregom intclligitur dc ccrnchone competente fu« iunfdicliont ; peta . fi laccrdotes fint publice

C mali, ut reuma tuis fubditis prohibeat, nc in peccatis facerdotum dent auxilium vel favorem ut femin is . tum qtubus impudice peccant, ficut etiam fonat aurtbritas, ptofcnbant de Itus dominiis, aut alio modo licito ; non autem in perfona facerdotum aut ecclefiasticorum aliquem aftum jurifdiflioms exercendo , aut intclligitur dc correchone fraterna , dum dicit, Dc correfhone fccleris studiofiffime cogitate .

Ad diam Gregorii **ad Constantiam reginam** Galli* , Ft quia (ummum , *&c.* dico ; quod hoc de justitia feftanda accipitur. Allegatur ad cafum particularem. puta quod quidam pr»-dones villas ecclefi* epilcopt Juliani fpohave-**runt, & noctumis incendiis** cremaverunt. Pe-

D tit igitur Gregonus Papa : ut immunitas vio lata . prrfumptio & facnlegium. ficut **auilori-**tate ecclefiasuca, ita regia dignitate talem 6-nem accipiant . ne· filu nequam & membra diaboli talia prrfumant de cstcro attentare

Ad illam Gregorii in registro . Dum feripfimus, *d-c.* dico, quod illa loquitur de exlecutione fententi* ecclefiastic* , regem monendo , ut illam exfequatur , aut judicibus ecclefiasticis affistat dicit enim ; Vestris amputari finibus faciatis . Quid ? carnalia vitia facerdotum , dc fitnoniacam pravitatem, jam fcilicet damnata , aut ut fcripfimus per epifeopos damnanda **dc** arguenda , illa **e vettris** amputari finibus faciatis.

Ad illam Gregorii Brunichild* regin* Francorum l Si quos igitur, *(te.* **Ecce concedo illFlam, fed accipiendo, nt hoc juste fiat. Nam non fufficit justam rem facere, fed justs.,dicente feriptura, Deuteron, xvt. Quod e/,** *fie exfeqvans.* **Puta ut fit justus ordo , justa caufa , justus animus. Si justus ordo, non ergo nifi in fubditos , & de crriminc conviûos ; In illos concilio etiam justifie fieri potest , verum ubi magna populorum strages immineret, parcendo multitudini, «flet fcveriuti detrahendum ut dicti Augustinus Bonifacio , & habetur a qua-**

omr»t«»
^'*e* 7J*
rmm.
«‹a. us. *i Z*
pj». s. M4«wi
··£* "£
«A·»-

qwtflio/ie 4. Ipû pient fit hoc eft quod di-A

Pr'ul ' O,,on,,in comma punienda fotu quando falva pace ecde.Cz feriri potTunt.

ot dicit beatu» Augufttnus in n. fi< iri.hb. 1 cniilolam Parmennm, fictotwra Fauftutn, ut hibetur jj. quxftionc 4. Quid faciet 5 ubi * 6c didtur · Ec e quod crimina font pumen- da . quando falva pace ecclefiz feni i pof- font t m quo tamen difcretio eft adhïbrn- * da . aliquando enim delinquentium muititu- » do diu per patientiam eft expeflanda . ah- » quando in pauci» eft punienda, ut eorum w exempto crten terreantur .

Ad aufloiitatem Chryfoftnmi fuper illo Mat- th· t 8· ·'» o*x/i/s ri.-irr*i<anaoii^ot tf* . fitç. dico quod illa tnanifefte loquitur de concdione fraterna, fit fic illam concedo.

Ad illam t hryoftcmi in opete inipcrf.-Jo fuper illo Matth. v. Çmi *irajcilui frjitt* Cs;<. λ.κ *truelUgcudHtn e,i.* illa non eft ad propotitum. Ibi cmm reprehendit patientiam irrationabilem quoniam , ui induit, vitia feminat . negligenuam nutrit , br.no* invitat aj malum non tamen dico ego . ut per fe agehs, fe i ut removens prohibens ut puto, quia iram per xelum . qui cauta eft corrccliont» & juftitiz exercende.. removet . Verum eft umen ·' qu .! beatus Hieronymus m homilia fuper illo, ex feotenna Thomr iuper Matth. v. allegatum tie « ait'..Omnu *qu-i ira;it!ur hain fuo* . In q-.nbuf ·' dam codicibus iddour *fise cauta*·. exterum mi » ve-ts diffmitiva lententia eft. fic ira penitus « tollitur. fcnptura diecnte . *Qut irafuiur ftain a fuo renuent r.Jicio.* Si enim jubemur verfre- ·» ranuralteram pteberc maxillam . 6. mimicos ɳ noflro» amare. orare pio pjrfequcnubu<, » omni» ira occabo tollitur . Radendum eft * ergoX/>'e cnin'.i) quia ira vui juftitiam Dei «· non operatur. Hatc ille. Potfet dici , quod beatus Hieronymus non damnat omnem nam. cum aliqua lit iufta . fedicet , que eft per telum , ficut fcnptum eft Joanms 7. *Zelus domus Iui comedit rat:* led tamquam concilium iuadet. omnem iram de conde propellere . Ad illam in opere imperfeflo fuper illo Mattii. 4. F<.fe *retro latoaa, £lo<t>eiatus rff, ey* dico, quodl vera eft, &. mtelltgitur. ut unufqmfque mo do tibi convenienti injurus Dei . fic ofle ifas boc eft. peccata mortalia, fit miximi . qic funt in Deum direCle , corrigat, nec' patiatu.- inulta, ut princeps per infticlionem pcen.· c«. judicio, inferiores fubdsti per correelidem fraternam. Et ifta funt vera, modo tael > in politione .

Ad illam liidori, de qua ip quxftione r. Principes frcuii , dicit glcrffa, fic quod hu quatuor capitula ad hoc inducuntur. ut principes ecclefus defendant, fit reos non permutant vivere. Nec tamen ex iflo capitulo , aut alus fequentibus potefl infern, quod principes io perfonas eccleliafticas habeant exe'-' cerd judicium , nui in cabbus, qui in gloifa exprimantur. Et adhuc non poteft illud, tuli ex ordinatione ecclctite , fit conbeftionc fpeeiali in fubddium ecclefiaftscu jurifdifhoms. Pnmus, cum font incorngibiles. de quo xxi 1. » diftinQione, Eos qui ; ibi enim dicitur , » quod û diaconi poft fufeeptum ordinem ·» velint vacare uxoribu», a facro ordine removeantur , id eft , removendi judicentur ; intelligo boc, quoad admimftrationem , quia charaffer efl mdclcbiht oflicio atque benefs-

cio carere decernuntur . Quod ʌ ab epifeopo ·» commoniti twin fe correxerint, pr,ncip.hu» ·» indulgcmu» licentiam . ut eorum femina» ·' manupeot fervituti. Et textu patet, quod ron eia:,:: iicentia , ut in perfonam diacmi junfdfeho frculao» exerceatur erum poft monitionem epifcopi. fed in feminam ejus fic Ad id ibeit glofla . quod hoc eft verum, cum epifcop i» eam corripere non potuerit , aut foiTecerit. Nam primo debet eas in fen itutem redigere, ft poteft fed ft non fufficit . tunc itur ad brachium trcul.irc ; & fecundum gloffam, per punitionem talis feminx dicitur exercere brachium leculite ndicium i(i ecck.ia ; quia ex quo illa eft de familia Ucerdotis vel Bdiaconi, poteft di>i inquit, glolTa , qpod eQ de foro ecdeftx . ficut & aln qui fuit de tainil:a ejus, uttxxxtx diftinfhonc. Indicatu l· .

ideo centctut tali' tem.na de foro ecclc'ix , ' g* quiJ ratione dcbdi ftt rpu de forn !;rnu» Ut 11. quxftione v l 1. P'.Jvtur : de iftis unor- ··.» ngiiiiilius halxtur xx t t i. quaftione v. De Li-r, guribii» kjp. X,m. Jtci.i xriv qtiuft 1 r :. f

piop'cr a nlutuihcm . ixxrx. itittimttione . >i , »,·, ' qms pccuma . loquitur de intruto in papatu premia xel gratia humana . aut popular, id mdit.iri tumultu. &· l l.icii.im eft. inqu-.t capitulum humano auxilio a fe de Apoftolica pelleté . Ternus valus-eft, cum fidem moliuntur e<JcfaiLci pervertere . xdi. diftmfl.o.ie , Nec licuit. (bi in fine di.itur de obftmati» fi< contumacibus, cos ab eifdem Apoftol.xi» fedibus, aut attrahi ad falutem quoquo modo nescite eft, aut ne aliorutn perditio e(Te pof- f:nt , fecundum emones per'fieculares ccmp-inu poteftates . De hoc fatis didum efl lepra. Quartus cslus. cum clericus eft falfanus , ut iml- r.ir.· l.xir.is ag. dc crimine falfi , Ad falfarioru m . '/i-.- L·*. Quintus caius, cum ecclefufticifchifma faciunt ' *»'» ·»* ' fii contemnunt excommunicationem, ut hic xii r t. quxftione v. I>e Liguribus. Sextus. Vbi potellas \cJcnaftica deficit, ut i;i puelenti capitulo , Principes . Septimum de tributis tranfeo · 1'tri illos fit alios, fi fint abqu. a j.ire det'inuniti . nihil jurifdi.ftionis habet Lucus in clcncum, hoc efl in perfonam clerici . Et quod hal»ct in ifti< . eft amloritatis c.cicur, m iubûdiuin ccclcliafti-t juribliJn> ms , ut Jiilum eft .

Ad illam dc Ambroiio , xxxtt. quuftione p. i. Cum annuntiatum . concedo illam , nec facit ad propo'îtum . ted oftendit. quoi in jufluìcatii.nc impii, dum culpa recedit, advenit gratia . fic e contra in perverfionc.

Ad aucloritatcs Canonum. Ad primam Pclagn: Apoftohcæ aucfontatis. fie xxiv. qv.-x— ftione 1 ix. Ifta eft magis contra opponentem xjuam pro eo . Nam fi exemplo Apoflohcc auctoritatis . puta Pauli tradendi funt fatanz, id eft , excommunicandi peccantes ·, fequitur quod non nui habens auctoritatem, i^uf ille habebat fuper Corinthio», nec nifi pro crimine fcandabzante ut erat illud facinus Conntihii, qui tenebat uxorem patris, aut almd grave. alteri vel plunHu» nocivum , debet ferre judicium pcen»; fic ftc non pro quolibet peccato rnorrah etiam publico nec quilsbci poteft per juftitiam punire, quod eft cot> tra eum .

Ad illam de Leone Papa, xxiv. quuftio-

CWMvrj

M m. Illud capitulant intelligirnr de toteran-üa converûtionu quorumdam catholicorum cum haereticis. Tolerare enim hoc, grave peccatum en. quia nullum magis efleflivum arbitror, Ac contagiofutn peccatum , quam heretiesm pravitatem. Unde facerdotts vel epiicopi in illo ca fu tacentes , cum tamen innoccfcat, canes sntiti dicendi funt. non valentes latrare, cum lupi rapaces gregem invadunt. Unde u dici potefl illud fair λχ11. ***Qwd tu hic? autguafi quis ktei Ecce Dominus afportari te faaet, ficut gallus gallinaceus afponatur*** .

Ad illam Leonis Ruftico Narbonenfi epifeopo . ***&c.*** dico , quod, hic dicit quia non amore vmdifrr, fed jufliti·, non odio perfonr, fed vitii correflio efl facienda . Et hoc dixi 14-Bptus in fecundo punâo , nec aliquo modo, concludit quod omnia peccata funt punienda.

1 Ad illam Joannis vi11. Adonniflracores: dieo quod loquitur dç peccatis , alfis nocentibus, ut patet. Nam dicit de rapacibus, d« nocentibus, pupillis & viduis , 3t quod querimonias audiant pro - epifeoporum tuitione illorum , ***&c.*** Ex hoc arguit ab infufficienti, 3uod ergo omnia peccata mortalia fint punien- a ; quia multa funt, qu· nocent direâe At per fe aliis, nec efl facile totam multitudinem ab illis abflmerc & prohibitio talium cum punitione panali confufionem faceret in politia, aut fcfadma in ecclefia , aut aliud grave periculum vel peccatum, ficut dlfrum efl,

Ad atrfloritates conciliorum . Ad illam de concilio Apoilololorum, dico, quod a quatuor prohibuerunt abflmert fideles fcilicet sb immolans idolis , Cangume , fufocato , Ac fornicatione ; placet tamen mihi, quod omnit peccata mortalia fint divina lege prohibita. Nam hoc in pnma pane concluflouis primi punfh diflum efl. fed non fequitur, quod ideo fint omnia per hominem punienda . Ad concilio Turonenfi . incefluofi, parri-

' ' klk.' L'd* ' Illud capitulum loquitur de aliquibus * .u* v gravibus peccatis puniendis, aflhflione pœ-*'-' c rue, quia adures diorum monitis ecclefi· noluerant obedire : ex qua particulari , nullo mo* do jxxcil concludi univerfalis, Omnia peccata Dmortalia pubbea funt punienda per cohibitionem prense .

Ad illam auctoritatem ri. Paralipomcnon xxx. Qualiter muto concilio. ***&c.*** dico, quod apparentiam ad probandum univeifalem , Omnia peccata , ***&c.*** non habet opponens nifi ex illo textu ***Deftruterunt ahana , qua*** enant m ***EerufaJem , atque unnerfa ,*** m ***qtubvi idoiu*** od»» ***lebatur ineenfum , fubvertentet***, Acc. tamen ille textus fplum loquitur du dcfirutfionc idololatnr, & omnium ad earn pertinentium . Ex qua particulari deflrufhone male poteft concludi omnium peccatorum deflruâio .

Ad illam n. Paralipomcnon xxxiv: qualiter Jofias convocatis ur.iverfis, ***drc.*** dicoquod apparentiam accipit opponens cx illo ***dbfhdit Jofias cordius abommanonee de unnerfis regiontbv» flwrum ffraei*** . Ad quam dico, quod fcriptura non dixit , Omnia peccata , fed , ***amUat abominationem***, per quas peccata idololatrie intclligunnir in mu'tis partibus fcripturat Et hoc cturn videtur ionare textus feqocns, cum fubditur ***Et fecit eot , mu refidtu erant ut Ifreel, ferutu Dounno Deo fua.*** E. expecibus apparet idem iv. Rcg. xxi 11. Tamen fi per abominationes iiiiclhgant.ir peccata mortalia , dicendum A videtur , quod fit diftributio accomcda. puta, quod majoia peccata abflulit ; vel dxrtr»— bono pro gcnenbus fingulorum . Tamen magis *> in prima folutionc , quia magis confuiiat textui & glofl* de Lyra.

awwo cwkam MJf.

Ad illa que circa probationem conclufionis feu articuli dicuntur. Appatet , quod de correAione fraterna adornantur, & fpccialiter audorius Auguflini, libro primo contra Crcfconium grammaticum . Dico quod loquitur quod perfequenda funt vitia amore juiinœ, non libi* diuc vindicte, ita ut vitia, quia Chriflp inimica , puniantur, non homo · & fic arguit de mode punitionis, non de punitione · Unde fi ex modo inferat illam, immutat quale 14^ Bquid, & fit fallacia. In declaratione dicitur unqtn bene notandum . Nam proponens declaravit , quom odp unicuique congruat corripere peccata mortalia publica. Nam dicit /quod pradicatonbus pradicando, contemplantibus orando , vel aliter promerendo , fcculanbus judicibus , aut principibus fecundum potentiam coatfivam confervando, juxta legem cvangclicam convenit corrigere . & quod omittens , juxta fuum officium , peccat in Deum & pioximum . At quantum quomodo lice non fint vera, oflenfum efi. nifi vellet lingula fingulis referre : ita ut cum loquitur de poteflate judiciaria , intelligat refpeclj fuorum fubditorum ; fi de fraterna correthonc inte.'-Cligeretur, correflio aliud elTci, ficut monflra tum efl.

Ad rationes pnmi corollarii, concedo rationem, que probat, quod peccata mortalia publica , ***&c.*** non funt favenda aut defendenda. Hac fuit prima pais corollam Ad rationes arguentes contra fecundam partem, quod per refrores fpirituales Ac fieculares. ex officio modis ipfis congruentibus, in communitatibus chriftianorum. & quolibet flatu eorum, fuat cohibenda, corripienda, caftiganda. At pro pofle ab eifdem propellenda. Ad primam ; Dominus dominantium. Hex regunt Deus omnipotens hoc fecit, Ac hotiuinbus faciendum injunxit, ut paret ex difcurfu veteris At novi Dteflamemi ; ergo icOofcs hoc facere debent, Dico quod nec omnia peccata mortalia publica Dominus punivit in lege veteri, nec omnia in lege nova , ficut late deducium fuit in condufione primi punfli : fed nec omnia punienda mandavit in lege nova . Imo dicit Lucar fexto ***Efiote uufencordct fient Peter*** ve***fier calefitt eatfitters efi*** Dixit & Mattbei decimo odavo, cumquaierc. Petrus, quotica fratri in eum peccanti elici parcendam . ***Non duo ab» nfqvè ftptiet, fed ufgue feptuogieifeptiet.*** Et iceram ; ***Nonne uppomai, «€ nttferm conftrvi tu» fiout ego nu nufertut fiun t & uutut*** dbmmw ***oju* tradidit*** eum ***tartonbtu, quoadfqve adderet umverfua debuua , Sic***, inquit Salvator , & ***Puter meus celefiu facei wb'u, fi non rtnuferitis tmufquifque from fuo de cordibtu*** vqhw. Dixit At Apoftolus ad EpheC iv. ***Efiote invicem benigni , mifericorde», douantes invicta , fic u d" Deus λ Chnfio donavit vobu.*** Et Tetras, prima Petri m. ***In fide antea oanei unanimes, compatientet, fraanuant amatore», otfenandet, modefii'; hander, nou reddente» medumpto anlo nec*** mefeddhtw ***pro mtdedUh, fed t contrario benedicentes.***

Proponent allegat, qnod Dominus puniv.t fapcrUam ia Lucifero Atqxnbufdatn, asamiam

■ in Achor, fic etiam certis perfonis, <tc. que A fic omnia , monilia non folum correflione
awwo ad longum non recito, quia concedo femper: fraterna , aut generali correclione pnedteatio- *M«O
oe«irn tamen argumentum fuum deficit, quia arguit nis font corripienda, fed etiam per feculares CHtiSTI
rabi potertates coercenda fic omnino punienda aut
ab infiiiflmienti. Non enim fequitur; punivit expellenda de communitatibus CipWLanorufn.
peccata in ipfis, ergo in omnibus. Siquidem Ifta,'inquam , ratio deficit sin duobus , pri-
judicia fua feat abyflin multa, fic alta profun- mo in hoc , quod non diftinguit inter pro-
ditas , quis invenit eam ? Interdum itaque ita hibitionem. fit punitionem , flt tamen magna
dure corripuit. ut non folum homines peccan- eft diftinélio facienda : cum lex Dei prohi-
tes , fed fit irrationabilia propter eos punive- beat omne mortale , nec tamen in hoc fie-
rit , nt apparet in the&urfe Jericho, fic ani- culo Deus pupivetit omne mortale, eriatd
malibus AsnalecitarumS in pecunia Simonis
Λ magi. In poffeflkmibus Ægvptiorum fic hoc , publicam , ut oftenfum eft . Nam arguit Pau-
limai.t ** ficut aperuit nobis 4^cxat^er dorioc inefra- lum omnes fornicationes prohibuifle, & ex
>.t gabilis, triplici de caoia· fcilicet ratioqe fa- hoc concludit,ⁱ quodɪ omnes funt puniende.
*ⁱ " cramenti, ratione detestationis peccati rauone Secundo deficit in hoc . quod non diftmguit
flagelli. Ratione fecramenti, thefàuri Jericho, B fpecies peccatorum in uno genere , aut etiam
Jofue vi. fic animalia AmaJecicarum, t. Re- genera, quia ex punitione fornicationis ; Co-
gum xv. puniuntur. Nam Jericho interpre- rinthii vult arguere punitionem omnis forni-
tatur Luna, dc fignificat mandtrar cujus ara- cationis ; quod fieri noo debet ; quia iHa ,
ntia damnatur cum thefiniro Jericho. Ana- quam punivit , non fuit fimplex fornicatio ,
\ thematixantur Amalecita, qui interpretantur imo fuit incertus , dt aliquo' modo contra
lingentes, fit fignificans carnalium defideriorum naturam , flt contra reverentiam naturalem ,
voluptates, que debmt mortificari,quod de- que debetur patri, flt ex hoc uxori ejus ,
notatur interteftione anhnalium Amalecitarum. que eft cum illo una caro . Si tendat ratio ,
Ratione detestationis peccari pecunia Simonis quod fornicatio fit alla mortalia funt corre-
magi damnata est pro peccato fuo , Aduum Aione fraterna corripienda , non ego , imo
viti. Ratione flagelli pofleffiones Agyptiorum concedo : abfit etiam quod fint fovenda.' fed
tradit· funt grandini, Exodi ix. ut in illis pu- dico, quod eft tolerandum fimplex meretri-
niantur dc flagellentur, in quorum amore fupra cium , fic permittendum propter caulas ante
modum delegabantur. Interdum ita pepercit, memoratas . Placet infuper mihi quod omnia
ut duxerit justos in stuporem, dnm non con- C peccata mortalia fint Spiritu faridlo dUlanie
tenta fuit dementia fua crucifixoribus parcere, prohibita : fed concilium Apoftolorum, Afluum
fed orabat pro cis. Videtis mirabilem divin· xv. non omnia prohibuit, fed tantum qua-
dU'pofitsonis fidentiam fit arcanam tafcratahile tuor: fcilicet, ab idololatriciis, fuflbeato, fan-
confortatum, ut non poÆmos ad eum· unde guine, fic fornicatione . Illa vero claufiila,
non debet forni argumentum pro punitione £t eo, fua *wbis fieri non vulti»,* ne feceritis,
ab homine, cx punitione Dei. potjus fuman- non eft de canone feu textu , nec e^ appa-
dam eat\exemplum ignofccndi aut corripiendi rentia , quod efle debeat · quia eft unum prin-
ia fpintu lenitatis fic benignitate Christi ipfo cipium legis nature , omnibus utentibus ra-
Mml u. dicente : *Dsfcue a* me fma *matit fum , & humais* tione notum . Talia vero non cadunt fubcon-
torde, tf mvosiram rrymeas afoauifeu *vefirit,* filio. Si tamen omnia mortalia prohibuiffet ,
fic per prophetam Joel peccatores vocante, non ideo omnia eflent hic poenaliter punien-
cum dicit : *Convenimini nd Douunum Deum ve-* da, fed in tribunali fic foro adaquato divina
ftnm, qtua benigmu & aufericon efi, patient & midu mifericordia, d* *pe^obdu fuper mnlttia,* juftitic, puta in extremo judicio , fic in fora
Joci ii. Ar *cognofdte, quam amarum efi,* dr-Dtibus memori· .
rekquift Deum vefiruat, dereltnquenut fontem Ad rationes fecundi corollarii editas. Ad
opia ww, d* *fo&eatet/Ai cifiarnas* ifotoi, primam, que nititur probare, quod communi-
in nimio rigore› fcilicet punitionis, esw mm tates habeant punire peccata. Primo ad primam
lent oomuten aquas, fcilicet mifericordic. de communitate Corinthiorum aflumit, quod
Ad illam da Fabiano Papa, m. quatrio- punivit Corinthium; dico, quod non fenten-
ne t. Deus ergo ad hoc praordinavit vos , tiando punivit, fed Paulus, quia, ut dUlum
d*c. dico , quod illud capitulum loquitur de eft, dixit *JudttaM ejufdem komjnrm ,* non di-
poena infligenda contra facientes calumniam cit, Judicavimus, nec Judicaftis . Eft verum,
facerdotibus» fic vim ela inferentibus; quod quod hoc fecit illis congregatis cum fuo fpiri-
patet primo ex rubro, patet etiam ex coa- tu , In vinculo fidei fic caritatis, fic etiam
» tinuatioae. Nam in Ime capituli prcceden- fcientibus . Quod fi aliquis contendere velit ,
w ris dicitur.- Dominam crucifigant, qui eum quod illa judicavit ·, tunc diceretur quod fuit
w in fuis facerdotibus perfeqountur: quia crux cum Paulo fic auctoritate ejus. Nam dien ;
a cruciatu dicitur, magnum autem cruciatum *Congregatu vobis φ meo fpiritu,* Quod allegat*
fustinet.qui vim patior. Patet tertio ex fine E comgtfe rnymew/, de Theflafonicènfibas, intel· u T*
capituli, quod opponent obticuit. Nam po- ligiturde inftruôione exhortatoria perlatorum,
» stquam dixerit, Illum vero, qui calum- fit non communicaris eorum. Mox enim, cum
» niam vel opprobrium focit ,*abfefndatis ; eos de obedientia fic fuftentatione pariatorum
t» (equitur quod tacitum fuit. Et Domino in docuerat, ut dicit Petrus de Tarantafa, fic
m fuis facerdotibus opem feratis. Hoc au- fpecialiter refpeHu curioforum, gyrovagorum,
rem totum concedo, fic «at contra oppone- ideo dicitur ; mfNMtaf. Eft base inftroftio Co- r
nentem, qui dioere videtur aperte, per ûscu- ruuhforum, quia' fuffetebent pfeudoapoftolos, · ***
larm fisemidoses efle puniendos. quos inlipieutea dicit; enfque , quod in car-
Ad illa, Nifi ia fenAa communiture Chri- ne gloriabantur, reprehendit ; fic boc eft fpe-
stianorum , dko« quod ista ratio deficit, dale fit grave peccatum, contradictores, fcili-
C tendat ad hoc , fornicatio fimplex. cet verarum paedicatorum tolerare.- non ta-

men concluditur quod nulli peccatores funt tolerandi ex ifto.

Ad illam Ambrofli, xxrtr. qotfttone v. Remittuntur. dicentis: Puniuntur peocata per hommes, &c. diûum eft fapra de hactaateria fatis. Ad prafea» tantum didb quod fi communitas puniret. Deo ad punitionem ejus. Ac intentionem movente, non peccaret, fic enim haberet auctoritatem t fed fi puniret Deo ad altata punitionis movente, At non ad intentionem. peccaret; quia quamvis punitioni allio eflet bona, non tamen intentio punientis · Pmterea efto, quod communitas poflet aliqua peccata punire ex auAoritate, non tamen ideo punire poflet peccata efencorunl, cum non tint eis fubditi.ut palaih failure eftt nifi a Deo vel ecclefia acciperent/expreflam poteftatem r Ac tunc fieret auttoritare Dei, aut ecclefi·, dc magi» Deu» vel ecuefia hoc faceret.

Ad illam de Anaeleto Papa, xxiv. ou·· |I(-plfB facerdoa, quam reliqui fideles. &c. diCo, quod illud capitatam intelligitur de oorrertione fraterna. quoad omnes.; 8c de judiciaria poteftate, quoad facerdotes, dum dicitur: Aut fi incorragibiles apparuerint, ab ecclefia fepsrentur. Nam glofla dicit Hoc eft argumentum, quod iftud. Si peccaverir* flat ad omne»: & fuper illo verbo, kp.i··n tur, dicit.· Ergo facerdotes hibent ^fficmm excommunicandi: Et ita hrc ratio eft pro me. Ad illam Joannisvttt. diftmfl. I xxxvi. dicentis·. Facientis procul dubio d'c. dico; quod omnia hic allegata vera font, de differentibus difoiphnam ex negligentia, aut aliqua inordinata, vel indifereta afftflione, quafi aliquid humanum padi; non autem de omittentibus feveritatem jnftiti» ex caufis rationabilibus. Praterea vera fuht de negligentia punitionis peccatorum turbantium bonam confidentiam politic, Ac eorum ,· a quibus facile eft plebe jam multitudinem ahftincre. Aliorum vero peccatorum punitio omittitur pro falute boni communis, aut ad pejora vitanda: Ac non negbgitur. Negleflio enim eft omiffio eiu» quod quis fcit & poteft facere .Dcuarpr per eam, falrem quoad oeremorialii Ac ad hoc tenetur. Impotens autem humana poteftas non potest omnia peccata mortalia punire nec omnia dirigere refle. Ex quo fit. quod cavet majora. Ac punit ex aufloritate: minora, quamvis mortalia, relinquendivim examini, aut foro conficientia, vd finali.

Ad rationes tertii corollarii. Ad illam, cum dicitur. Patet ex lege correfhonis fraterne. &c. concedo, quod faperiores poflint ab inferioribus corripi correptione fraterna, fed non ut opponens intelligit in deduflione: fcilicet ut denuntiatio poft decreta^ monitionem fiat coram populo fed debet. fieri coram fuo faperiori. F.t fi fammus Pontifex peccet peccato perfonali, debet fecrete cum humilitate Ac reverentia moneri. Si autem nolit acquiefcere poft adhibitionem unius aut duorum teftium, poterit denuntiari concilio generali ·, fi non, fic non est alter recurfu», re» est Deo committenda, At pro eo orandum.

I(Ad hoc quod de Christo allegat, dico. quod fecundum Gregorian in homilia, ut Thomas in ekpofitionc hujus paflias, recitat, non fubmittit fe Christus correftioni populi; fed ex ratione probat fe peccatorem non effit, unde

A* alt: Penfate satem reanfaettsdinem Dei.rela-
* xare peccata vemerat,'** *dl■baP\ *Qwt* ex
v *wbit arguet* m* *de peccato ?* non dedignator
e ex ratione oftendere fe peccatorem noa efle, *J·*"·* ■
· qui ex virtute divinitati» poterat peccatore»
justificare. Qnod dicit de Moyfe, dico, quod «.
tnstraftas fuit a Jethro · Nam dicitur in textu.-
dudi *'coafititun meum*, non correptu», qu'a non
peccavit. De David dicendum, quod illacorreflio, quam fecit Nathan fiât fraterna: &
etiam Ngthan ta fpiritualibu» erat major Ifevid, 11. questione vir. Nos fic · quamvis par *t. em·* ,1 t
in parem, 80 major An minorem, 8c e
tra poffit istam exerceret debiti» ferrati»
cumttantii».' De refistetuia Pauli erga Petrum ew«*.*.
quod fait publica, jam dictum eft. Immínebat
enim magnum periculuſo, fidei; Nam Petra»
fimularione inducebat ad obfervantiam legalium contra veritatem evangelii.. De Salotno^
ne, qui difpofuit Abiathar facerdotem, dico t
primo cum de Lyra, quod fecit divtao inftinfta. feu divina voluntate, quia conipiraverat centra ipfum Salomonem. & divinant or*
d'nationem. atque David patri» ejus; & ut
impleretur fcrmo Domini, quem locutu» est
fuper domum Ileli » ficut etiam dicitur in textu. Dicerem fecundo, quod facerdotium evan- (g* ,
gchcum fuccedit magis facerdotio Metchiiédec
quam Levitico, Propheta testante, cum ait r .·».
Tu etfacerrtos in eremum fecundurnlonUneui Mel-
Crhifcdec. Non enim hereditate pofiidetur fanftaarium Dei modo, ut in lege fed divina
vocatione qui» ad illud aflumitur, non parentum favore propttfrea etiam Melchifedec non
legitur habuifle patrem aut matrem. F.rat enim .
Leviticum facerdotium fatis fervite. dt ad illud per *reget* aflumebatur. Ideo non mirum
fi ab officio potuerit per regem Salomonem
Abiathar deponi. Modo regibus facerdotium
«vangehcam non est obnoxium ideo neo te*
ges poflunt talea inftituere, vel destituerë, aut
juridice punire. Et hec ipfa, de facceffione
facerdotii evangelici, magis facerdotio Melchifedec, probantur ex hoc quod lex natura perficitur per evangelicarh, lex vero Moyfi evaAc judicialia. Moralia vero, qu· maneat
pertinenr ad legem natura. Translatio erg0
legis infert translationem facerootii, ficut ·
contra » poetolu» dicit ad Hebeam vt t. *Tram*·
lato facerdotio necefe eft ut legit tmntlatio fiat.
Ex quo ergo lex natura, in qua fait facerdotium Melchifedec, non est translata, 8c
le* Moyfi translata est, five evacuata, in
qui erat facerdotium Leviticum, habeo intentum.

Ad illam, Jeremin xiv. *Dixit Mut populus*, 8tc *Sacerdotet nofiri*, fltc. dice quod aliud est Deo lacrymofam .querimoniam facere propter peccata facerdotum, aliud eat hajufmodi peccata coram populo arguere. Primum beet interdum, maxime tamen dum
non habetur ad fuperiorem bombi «· recurfus. Secundum non licet pro peccatis perfonalibus praelatorum; prugum faciebat populus
non fecundam.

Ad illam. Superiore» farpius vivunt illicite, <Pc.dico, qpod inferiores ex hoc, quod noa impugnantJuridice .fetiex potestate faperiorea, quia non poflunt, nec illis licet poenaliter punire faperiores f non font confepticntcs. Ad hoc propofitum dicit glofla interlinear)» ibi,

Qui

pomft debet ôt habet jurifdirtionera . A here fhperiori . ne peeeer , modo fuo : monendo, exhortando : dc fic prohibitio eft in refpertu futuri : p nido per poena inftirtioaem non fit nifi per fuperiorem, dc eft refpertu peccati pretend. Dico ergo, quod dpitulum loquitur de prohibitione praelati, ne peccet : dc hoc poteft fieri pCr inferiorem , per modum exhortationis , dc cum reverentia ; fed hac non eft punitio, qua eft artus juftiti* . nec corregionis fraterna, fed prrfervatio a periculo : nec popularis multitudo aliud facere poteft.

» Et coaformiler dicit ad hoc, Nec caret * ferupuio foderatis oceult* , qui manifefto »♦ facinori definit obviare, fi poteft. dicit giofm fe. Et fic exponitur de fementia excomiia». e 'J'L!? municationis, Quant*. Ad capitulum ergo allenarum poteft refpooderi , ficut ad illud , «T»» wu. Facientis culpa. diftinrtione lxxxvi.

CRKJFFf HH

**··»»■ Ad illam de Gregorio, it. qweftione vit. Sicut , inquit, laudabile ; dico , quod illud capitulum loquitur de corregione ex aurtoritate. Nam ihf Gregorius incitat epifeopo» « in concilio Bytacii congregato», ut primatem Clementium'informatione facerdotali previa puniant aur judicent : de fic non facit ad propeltum proponentis, quod inferiores corB figant per infiirtionem pœn« fuperiores , & laici ecclefiaftico» : fed magis ad propofitum, quod talis correrrtio fit per fuperiores .

Ad illam de Leone, n.queft. vu dicente t Noe fi incompetenter aliquid agimus, ttc. dico eum doâoribus, quod hcc fubmiffio fuit perfertionis , dt non debiti. Ad decretum allegatum, quod hoc fit'debitum, quod incipit , No» fi incompetenter aliquid agimus ‹ d*c. ubi inducitur Balaam propheta reprehenL Bhpnt , hoc fuit perfectionis , A non nefus ab afitw , In quo per Balaam fuperior, per afinam inferior intelllgitur . Dtcp, quod hoc non oftendit inferiores ex auâoritate pofft k prehendere fuperiores, hoc fuperiores fe debere fnbjicere inferioribus in illa correrrtione. Pa-C * tet in textu ibi fequenti, ubi dicitur : Ve* rum eft quod per afinam fubditi, dt per » Balaam prclati intelliguotur, non tamen *· hoc exemdlo probantur pratlari aecuftnch a * fubditi»% fed fubditis forma tantum datur * humiliter refiftendi prnlarts . fi *farte* eos ad m malum cogere voluerint. Et poft pauca fubh ditur : Licet eis in hujufmodi vocem con* queftionis prorumpere, dc prslath fms di» cere: Cur *o» verberibus affligitis? Cur no's b-.s injufte irafeimim ? Numquid vobis tnoH bedienles aliquando fuimus, nifi nunc,cum i» ad malum cogimur?

Ad expodtionem Bed· dico, quod licet prima facie videatur ad hoc venire, quod pre-D lati mali a fubditis poffint reprehendi , quod fi de fraternali correâione intelligeretur, non negarem tamen bene confideranti, loquitur de malis pralatis in fide errantibus, aut fubdito» pmdicando ad malum trahentibus, unde m fie habetur in textu : Qui etiam , fcilicet v m prelati , in praecipitium fuo» mergunt audi* tore» , quibus non felutaria , qu* corri» gant, fed qu» illos deleftent erronea pr*w dicant : de quibus aperte fubditur , fcilicet m ex fecunda epiftola Petri capite fecundo. *Iri » foiuet fine ηφα* , d* *nebtde turbintbut η etagiute* , quitus cetyp *tenebrarum rvfervat> tur, fni infatuatum a forcù conculcetur. Et* ·* qui *Λαι JPex vobis, plerumque* iton *columba, illm* hoc, fecundum Alexandrum in tit. quoad » /êd *connu reputatur.* Profeôo loquitur, ut apparet diligenter confideranti d? praelatis male docentibus , dc dirtum eft fupra, quod talibus poffint fubditi refiftere ad fuperiorem recurrendo . Et fi periculum fit, iftos publice reprehendere, non fic autem pro peccatis perfoualibus , feu pro vita eorum mala .

·■,1a MA Ad Miam Auguftini fuper Pfelmo Lxxxr.ftc f habetur xxtit. queftione iit. Oftendit Pro* pheta, d*c. dico, quod differentia eft inter prohibere 8t punire ; quod poteft quis prohi-

Ad illud quod infert, quod oportet fuperiorem clericum a laico judicari , J*c. ficut dixit a principio; eft quadruplex judicium , affeffionis, comparationis, diferetionis, de condemnationi» feu diffamationis , qqc eft artus juftiti». Trimis,tribus judicii» poteft inferior de fuperiore judicare , dc hoc de manifefti.s, aut ubi eft vehemens fufpicio dc hoc prob.mt hic allegata faltem de tertio modo. Quod vero Chriftus dt Apoftoli . dc alii fandi valuerunt, ut allegatur , fe & opera fua fuhfterni judicio laicorum, jam de Chrifto dixi ! de Apoftoli» dc fanrtis dicendum quod fi fexeffitatis.

Ad illud Hieronymi . viti. queftione t. dicentis : Vereor , 'quomodo regina Auftri v dc: dice ; quod illud capitulum loquitur de ?

judicio comparationis ; fic enim dk itur . Regina Auftri..judicabit..homines fui temporis ; »· dc Ninivit* , qui ad praedicationem Jon· » crediderunt , condemnabunt eos, qui majo·» rem Jnna Salvatorem contempferunt. Hoc eft dicere: Vita hominum temporibus regime d< Salomonis comparata vita? veftrse, erit culpabilis condemnanda : fic dc dc vita Ninivitarum , dc eorum , qui contempferunt, di·» cendum . Et tunc illud » quod fequitur; Sic » plurimi in populis epifeopo» judicent; eft de eodem judicio comparationis accipiendum. Nam dicitur; Sic , ld eft , fimili modo; plurimi in populis epifeopo» judicent ; fubtrahendo fe ab ecclefiaftico gradu , fcilicet quoad opera , dc ea que epifeopo conveniunt non exercentes Judicent comparatione , hoc eft , meliores laici comparati ad epifeopo» malos I Ostendent ex comparatione malam effe vitam epifeoporum talium .

Ad illam, Item in die judicii licebit, *&c.* dico quod ista ratio arguit de judicio affeffionis , aut comparationis , & postea transfert fe in eadem ratione ad judicium diferetionis, ex quo furgit fnpius correrrtio fraterna. De Salomone deponenft Abiathar facerdotem, de Daniele judicante duos iniquos facerdotes» & de Nabuchodonofor dirtum est. quia proponens dicit, quod in hoc Nabucbodonofor non reprobatur, dico, quod ex textu non laudatur intentionem , fed quantum ad aflionem. Quia ai·»··*, «s cooperabatur Domino , dicitur Servus Domini. .*.**. ·* & licet a Deo dicatur feryu» ejus, hoc eu » quia ei dedit dominium, dc quia Domino , quantum ad artionem ; licet non quoad intentionem * fervivit. De Tito dc Vefpafiano dicendum , quod justo Dei judicio puniverunt facerdotes & habitatore» Jerufelem , quia occiderunt Filium Dei , *& veuMeruue jufium pro urgento* , Amos 11. dc ut impleretur verbum Dei, Luae xix. dicenti» *Γement drcumdobum*

rt uaAs, camfs^Mrar • uadque, tk culum (oderatis. Nam propter peccaram Achas, I ll

AMWO CHlim •4 serran fn^rtrtmt it, es fMednen ogue dendâum eft t peccavit populus. Tertia cau-

rvmgats <a/tariswrx rw. <fc prêterai lira Moyfi impleta erat. Ac *Ac figura* cefiavetat, qusre dt taerdetium. Era calm jam fynraoft du-*Aa* ad tumulum. Dé fenâo Ambrono <Ucan> dum, mod erat Arcadio in fpirituabbys (operior. Quod Hieronymi·» refert de Dando , dieendmb , quod ifta accufetio fiait pia infimatio , taper tama, aut potiat taper intaaaia de lubrico cand». Et nullus degat, quoniam inferiores poffint fapetiores arguere, tamen eum reverentia fratemafiter , eut eia intamfem elamorofem infinuaro. Sed negandam eft, quod licet eoi publice coram populo ia fpeciali re-

fe eft deteftatio peccati, dc eflcnfio magnin», mh.
dmis ejus , ut videatur quantum peccaret mul- *J*j2Jt*.
tundo , hoc vel illud faciendo, quoniam u- Λ «·*♦
nus fic agendo peccavit ! Thoma· vero a. ». quoftionc cvm. articulo tertio ad primum , oftendit, quod tribus modis unus aliquando pro »Ue punitur.

Primo , quia eft aft<|uo modo alterius « ut filius/punitur pro peccato patris . Secundo t pqf.Jerivatiooetn unius in alium, ut quia unua ahum imitatur, aut per modum meriti , ut fabdiri pro peccato principis. Patet ihpunitione populi pro peccato David , numeranBtis populum, it. Reg. xxiv. propur quod dicit quidam t

dicendum "eft in fine conclufionis puniti.

Ad ratione· quarti corollarii.. Primo ad lationes dc rtdoribos in fpiritualibus , <pc. Ad illam Eaech. m. dt xitiii. capituli», SpecWmmia , tac. Ifta probat comminationem ta ftam a Deo , contra negtigentlam reAorum fptritualiuin , in officio pnedicatiottis, fi veritatem vite dc juftiti· non docuerunt taoc fubditos . Et hoc etiam manifefte innuit auflorius prime ad Timoth. v. Ai fair *βαη» d' uuaiKc* dbmqfscont· earan non doter ,/drin *negwü , & efi infideli deterior.* Et hoc nihil tacit ad propofitum de punitione per viam juftitie fuperiorum per inferiores, ftc ecclefiafti-Cfas ad illam, quu de vindiftaHeti loquitur, eorum per laico», fcabinos , aut judices , aut communitates·

Quidgeid *dehmt reges, gleOunmr Jcktvi,* n«*^· «v *· ii

Tertio, ad commendandam unitatem humana firtietatis, dc fic unus etiam bonus pro malis in eadem focietate petitur. Juxta iflos modos fatis manifeftum eft, nonnunquam aliquem fine culpa, non tamen fine caufe , puniri . Verumtamen principe» filiorum Ifrael non fine culpa eorum «ftlmsmdum forte eft faiflê punitos pro peccato populi, quia corrigere neglexerunt, cum poftent, ut ungit Origenes.

Ad auAoritatem Auguftini, n. qusftione T q„
vtt. Qui nec; increpanti· redore» , nec fui £
nec fuorum curam habente·, concedo. Rur- recau »».
Ad illam Origenis hotnilia vit. fiiper Io-
'fae dicentis, Quando facerdos , *&c.* Iftam omnino concedo. Arguit enim negiigeatiam fuperiorum in officio dc pradicatione dc punitione inferiorum. Sed ut fiepe dklum eft › *non* eft negligere, omittere corrigere, quod quit rationabiliter emendare non potfet ; unde reflor fpiritualis peccata publica gladio verbi , 6c aufloritate juftiti· tenetur corrigere , prout poteft . Quo vero par infii&onem potiue non poteft caftigare /verbo Dei deteftatur .

Ad auoritatem Ifidorf, lib. tti. de tammo bono, qua vera eft de omittentibus do- sra·. »· t.
/Irinam mittiflrate , dt ferculo correflioai» *fn-* iffl
tertus vitiorum fptaas purgare , dem dt qui- ££****
bos , cam aliis drcumftantii·, obligantur , dt maxime de iliis, qui paftoralis dignitatis, aut vocationi» offidoadhuc ftriâiQS tenentur. Propterea Apoftoius prima ad Corinthios v. Corinthfos arguit, quod non corripuerant illum notorium foraicasoran correâiooe fraterna de quo fiepe eft mentio feâa.

Ad Illam de reâoribus fecularibos , No-D merorum xxv. ubi tangitur periculum eorum, fi mala in communitatibus eorum non cohibuerunt (dc ad Origenem, ibi· *Poprdtuftcat, & pnoette» ofienMfw.* Dico, quod pro peccato populi, principe· interdum puniantur| quia propter negligentiam correftionis populi multitudo licentior fit ad malum dc prodivior. Quoniam autem curam populi princeps tafccpit, fi culpabili omiffione peccata permiferit impunita , reus ent infolentia ejus. Tales autem fortifie facre principes populi › qui cum viderent filias Moab miffiu ex confiBo Balaam ad caftra filiorum Ifirael., ttt propter eas populus peccaret dc vinceretar, qui ab eodem maledici non poterat, non cohibuerunt populum ad eas ac-E cedere ; cum unus Zambri fcilicet, coeam fibto Jfrael legatur acceffiflc ad Coxbs Madianitidam filiam ducis, dc cum ea peccare non erubuerit . Et nihilo minus reperimns unum pro alio puniri interdum, abfipse peccaso , tribus cauta , ut dicit Alexander : Prima eft excitatio ta Kciradiois caritatis , ut non tantum quMque fc
β obfcrvet a peccato pro fe, fed etiam alii dilk geatiam adhibeant ad cuftodhm unius, tsedc ipfi pro illo puniantur. Secunda cauta efl oftenuo unitati», qu· debet *cS»* quantum ad vin-

Pofuit proponens quatuor caufes, propter qeas corripienda dc caftiganda funt peccata . Primo , quia populus videns peccatore· non

ivia, ficut in lé fcw. Secondo, quia ipi ctantur ad peccaedurn fimilibus peccari» . b
liqua graviom nrant. Quarte, quia unacon»menitm coram Deo ptopeer pubUooa pecca-

ta mortalia publica
tum oppcfitum, tautores efihnt rrimtaam ac meo judicio fcverlori difcfplira arcendi , quam crimina facientai ; eo quod non petaootam angores effimt , tad namtam mua tab pra»cextu iHtaa erroaan doârtaa BcoMtas mm>

bBca funt punienda per iaMâtonom ab hto , qui juritaiâlonmn habeat lot. Et in boc proponam dc ego no difcotdes : dtferimua ratam , quam tui ex articuli corollarii· MOabUlbua

.ba» accipere > In quatuor. Primo « quiapouit'Adrinain moribus, defenfiones vel excufatio-
««NO cinum omnia peccata *mortalia* poblìài efle poniebdd' nes public» In peccatis, incitamenta aliorum
per ÿodiciam : fic hOcdpperet, quia ia articulo ad peccandum , fit fimilia. Taliter peccantes
dicit peccata mortalia publica indefinite, fit dicuntur oves mcrUd· coatagioûe ,· peccantes
talqs iu moralibus regulariter equivalent uni- aliis peccatis , non . Tales fuerunt dii impii
roûlibus. Et "ex rationibus ad eumdem, fpe- Core fit Abiron, erant namque fchifmatiçi,
cialiter ex declaratione qua incipit, Unde id alios ad fchifma provocantes: unde bene di-
apparet', & ego pono oppofitum . Secundo, citur per redorem. *Recette u lobernaculti im-* u ^ it »*·
quia ponit, quod a quolibet Chrifti fideli pec- *piantia* Aommum ; ne, fcilicet infedi eorum
cata mortalia publici quonyncumqud (am co peccatis , involvamini In eorum poenis. Dc
clefiafficoram quam fecularium funt publice illis dicit Hieronymus fuper Jercmiam : Pol- ' ' * **
coram quibufcumque caritative arguenda. Patet luitur ex uno peccatore pbpulus, fient ex
ex fecundo corollario & tertio, & ex decla- una ovje morbida univerfu» grex inficitur.
ratione ante corollaria , qu» incipit, Patet Qnod vero allegatur xlv. difl. ab eodem ,
etiam ex diledione Dei, *&c.* Et ego pono op- fit ab Origene, quod prius fuit allegatum, fic
pofitum. Tertio, quia ponit quod peccata pa- B hoc refponfum eft de negligentia facerdotum
blica mortalia fuperioram funt praedicanda et- aut pufillanimitate, aut timore ièrvdi pecca-
iam coram populo.· fle hoc apparet ex tertio ta arguere diffimulanuum , verentium linguas
corollario, & rationibus, dc declaratione , qu» corrigendorum : ex quo peccato omiflionis
incipit, Sunt multa alia peccata prolatorum. aliquando venit ira Dei fuper populum , est
Et ego dico, quod peccata clericorum, fpc- magis ad oppofitum , quam ad propofitum :
cialia illi flatui, non funt populo nuntianda quia per hoc oftendicur audoritas facerdo-
in verbo predication» immoderate ; imo tum fuper aliis , quorum eft fuis fubditis
cum' magna diferetione & fobrie > etiam ubi viam falutis oftendere : ex cujus defedu gra-
faciendum eflet: puta, fi Verifimiliter populus viter peccant i non ergo fubjiciuntur judicio
crederet ea, qu» fâcerdotes otnmittunt non definitionis fecularium .
efle peccata , aut minora quam fint, aut cape- Circa peccata prolatorum fit facerdotum ,
ret ■ aufiun peccandi ab eu, aut aliquid aliud quiacaufa ruine popul^ funt facerdotes mali,
fimile Rationes hujus fuo loco tangentur. ait Gregorius . Et proponens allegat, fic ex *··
Qwarto, quia ponit qnod peccata mortalia pu- hoc concjudit , quod eorum peccata funt ma-
blica quorumcumque funt per poteflates fecu- C xime arguenda. Dico quod h»c funt vera.
lares coaftive punienda, & hoc ubi corredio fed intendit,non per fiâculares poenali judi-
fraterna > aut generalis reprehenfto, per pre- cio , non per predicatores coram populo,
dicationem verbi Dei non fufficeret. Apparet nifi cum moderamine fic fobria^gravitate ver-
ex declaratione qu» incipit, Unde , quia lex borum, nifi error eflët in populo credente
divina : Et ego pono oppofitum ad non fub- quod talia licerent: tunc enim eflent talia
jedos. Dico enim, quod peccata Jericorum, peccata feverius deteftaada in fe: fed non re-
non funt poenaliter per judices fieculares corri- ferendo ad audores* coram populo libere fic
genda, aut coram eis arguenda, nifi eflet pec- fine freno, ut protendunt dida proponentis.
catum in fide, aut fubverfione morum per fal- Nam per quoslibet caritative , ut dicit, co-
fam dodrinam; fit cafibus exceptis a jure in ram aliis corripienda funt. Ergo arguenda
una rcfponfione fpecialiter, fic ut ibi expreflis ; peccata prolatorum fit facerdotum, primo ca-
aut fi aliqui alii fint a jure concefli. hoc enitn ritative , fic corredione fraterna, etiam a
fit folum poflunt in illis, quod êis concedit quolibet ubi non fufiicit, procedendum eft
jus, fic indulget I fic quod hoc non poflunt ultra. Juxta formam Salvatoris adhibendus eft
in illos, fic in favorem jurifdidionis ecclefia- D unus teftis, vel duo, fic coram illis commo-
flic» . Alioquin ecclefia, fi poteflati ûeculari nendus eft ut defiflat : quod fi non audierit,
fubjaceret, cum fletu clamare deberet illud dicendum eft ecclefi» . Id eft, prelato: fit fi
Thronorum i, *FaSa efl jutfi* vidua cfomrna *fen-* neglexerit, ab eo potest ad fuperiorom , fcili-
tium , pnactps provinciarum fait» tj fub tnbu- cet ad fummum Pontificem , confugi. Quod &
n. /deo *ploratu ploravit in* iratfe, d* *lacrymt* drflimulaverit, aut ipfemet peccaverit, dicen-
ejas ia maxillu ejttt. Ifta vero, qu» ponoad- dum efl ecclcfi», Id efl, generali concilio ,
verfus dida proponentia, per exrenfum in quod ut didum fuit, corredionem nullatenus
pofitione declarata funt. omittere credendum est . Si concilium non
Addit opponens, quod quamdlu peccata audierit , fit tibi ut ethnicus fit publicanus,
mortalia publica in communitatibus non pro- excommunicatus, exclufus a ccetu fidelium
hibebuntur, tamdiu majores in plebe fic cum Aliud non habent Christi fideles laici in fa-
plebe erunt in periculo damnationis : quod cerdotes . Sunt etiam arguenda peccata pre-
non apparet verum de peccatis non fubdito- didorum. per predicatores, fic generaliter re-
rum, *fic* fi prohibeant ipfos non fubditos, prehendenda , fed potius in fermonibus ad cle-
modo fibi competenti illis . fcilicet, corre- E rum , fit ibi duriter , interdum foaviter est
dione fraterna. Quia ergo alius modus eis agendum . Emplastrum ex pietate fic justitia
non convenit, fic quamvis peccatores, inquit, conficiendum est.· pietas exhibeatur, ut ma-
inter alios exfiflentes fuo exemplo lliquos ali- ter; justitia ut pater aflistat : Simoniaeam pra-
quo modo attrahant , non tamen funt omnes vitatem in clero , fic diverfis statibus ag-
ut contagiofi. Sicut enim didum eft ante , gravavit , fic ego illam pariter detestor. Ab-
font quidam ftsgirinfi fecundum dodrinam radenda est de ecclefia hac peflima pestis .
beati Anguftini, litx de decem chordis, fic Allegavit ipfe proponens moka dida fandorum
fecundo de dodrina Chriftiana : fic quidam hoc mortiferum virus reprobantia, mia fane
faeinorofi. Primi font qui non nocent aliis: inaeUeâa etiam ipfe accepto , pertrannem di-
fecundi, qui nocent. Coatagiofh igitur pec- veribe modos fimonise, qui veri funt.
cata , funt hanefes fic fchifmata, mala do- Accedo ad rationes, quibus probare videba-

tur

■—. tur , fartas abfolutiones a pana & a culpa , Atavit , imo pnecepit adorare Dominum . In -

chsTstï indulgentias non effe in lege^ Dei funda- iftis placuit Deo , non autem prohibuit pere- ***3.
•A'». -'Frimo affumit illud Jfai» Hr. *Populemeut, qui fe beatum dicunt,, ipfi te decipiunt* grinationem in Jerufalem ter in anno/, iecundum quod erat praceptum in lege Domini ; ipfi: enim fblviffet legem . ' Et hoc eft , quod dicitur in textu allegato '. *Subvertit abavia peregrini cultue,* id eft idololatria, *& excelfo , tfi confregit fatuas lucofque fuccidit, ac praecepit Jude , ut querent Douitnum Deum patrum foorum.* Et ex illa claufula, *pneepit Jude ut quercret* , feqnitur, quod implicite pneceperit peregrinatidnem populo in Jerufalem. Ibi enIm fpecialiter & excellentiori modo colebatur . Nec ex diffidentia peregrinatur populus , fed propter oilo eaufas . Prima , ad excitandum fanilorutp. imitationem . Secundi , propter acuendam devotionem. Tertia, ut fandorum meritis fideles ipfi focientur . Quarta , ut corum orationibus adjuventur . Quinta , ut fint ad orandum Deum plus memores . fiexta , ut fatisfiat honori fandorum pro eorum laboribus. Septima, ut ex fandiorum prsfentia^coram omni ecciefia rutilemus fplendidius . Oflava , ut ecciefia obediant cum per panitentiam peregrinatio eis injungitur , & fic obediendo fatisfaciant pro peccaris . Quomodo igitur prohiberi poffunt peregrinationes , ad quis Deus vocat ? Vocavit Moyfen td rubum ardentem , & difcalce»- tus acceftit : cum Saul etiam malus ad cuneum prophetarum veniffet , prophetare cobpit I non facerent fandorum reliqui» in beata requie manentium , 'quod mortalium viatorum fecit prsefcntia ? aliquis limina fanflorum vifitare prohibebitur , &. conce.lum erat adire prophetas ? Non modica eft emtp recreatio mentium devotarum , rchfla quandoque ecciefia fua domeftica , alia loca fanôa , vel fandos Dei fervos , acceffu ipfo corporis , & petere & contemplari ad oculum : velutdceo, qui mortuum fuum in loco facro elegit fepeliri , notat Auguftinus libro de cura pro mortuis agenda , dicens capite **v. Cum** plurimum interiit. ubi ponatur corpus mortui fui , qui pro fpiritu ejus Deo fupplicat, quia & praecedens affeftus locum elegit fanflum , & illic corpore pofito recordatus , locus fandus eum , qui prcccffcrat, renovJt , & auget affedum . H«c ille. Per hoc ad illud Sapientis : *Confide in Deo ,* d* fed. m *mane in loco tuo ,* &c. illo , quod loquitur de permanentia & quiete cordis , ex cujus inquietudine fiunt homines vagi, mobiles, & inflabiles ad omne opus bonum . **Hac enim** mala inftabilitas . Sed devote peregrinantes confidunt in Domino , manent in loco fuo , fcilicet in Deo fuo , in quo juftus fecundum divinam feripturam manere perhibetur licet corpore ambulet, fecundum quod dicit quidam :

Colum , non *animum , mutant,* **fui** *trans mare currunt .* ■.»«.

Ad illam . quod Dominus nofter Jefus Chriftus peregrinationem ilhm folemnem, sur erat Jerufalem ter in anno , revocaverit , feu fpiritqalem intelligentiam hujus dederit, cum allegat illud Joannis tv. *Mulier, crede mihi, venit hora, quando nec in monte hoc, nec Hierafolymis adorabitis Patrem ,Qic.* **dico, quod Dominus de modo colendi eum illam inftruit, quod** nqn fecundum **cerimonias legis , ut in monte** Sion ufque tunc **fiebat, effet colendus, fed in**

hmÎ.uÎ-'.'·· a<l rationes contra peregrinationes procedamus . Ad primam affumit illud Match. xxiv. *Ecce predi.ii vobis ; fi ergo dixerint wbis* , &c. dico , quod ifta aufloritas non allegatur «d pxppolitum . Non enim efl contra Deum aut fanclos colentes , «N ecclefias ex devotione vifitantes : fed contra eos , qu; <h-D eunt ecclefiam catholicam effe in ahquc angulo terne ; aut fidem cathoiicam in aliqua particulari regione , fient pêr expofitiones Hicronymi & Auguftini fijperius oftenfum eft .

Jn·». ,ɳ.i Ad fecundam Jeremix , id efl : *Paflones eorum feduxerunt eo.··, feccruntque vagari in montibus ,* &c. diço , quod iftud Propheta dixit, quia reclorcsj populi provocabant populum ad qmvrendum Dominum' extra terram fuam. & locum quem elegerat. Siquidem in lege veteri erat locus determinatus injudra, ubi oportebat adorare , nec extra terram erat verus cultus Dei , fed idololatria tantum fecundum

*Pf*i- n-* Prophetam . *Emus m Judsa Deus .* Propterea incitare populum , ut adoraret alibi quam E in terra Juda, erat eum fcducere. Nunc qui* venit plenitudo temporis, colitur Deus ab ortu fobs ufque ad occatum , quoniam ubique pro fide ejus fanguine martyrum rubricata eft terra . Ideo prohibere vifitare loca fanélorum, ex fpeciali devotione propter pnefentiam pignorum fuorum . id eft , corporum & cinerum ibi exfiftentium eos ibi querere, hoc videtur

• *inP'utn· Ad tertiam de Aza, tt.Paralipotne-

•)r«« ,*'non xtv. dico . quod A/a prohibuit idololahe«'4u»'»tu » confregit idola , lucos fuccidit ,& * * por-

In fpirita 8c wririr*doArinaeiràngelica . Ideo haut fidem HCs in una parda regione, ut di-

m Angssâinus epiftola prima kd Hipponcnfem ANNO cM«isn Mll·
· C mj> – oôtcfiam ait; Ubiqee, quidem Deus ait, fe flsn est.
suillo wntiusnur loco vd choditnr, qmeon- r Ad auétoritatem Bed* fiiper illo Matihsi IX.
Aidit omnia: fit eum a veris adoratoribus in „ *Sequere, &c.* dicentis : *Sequere me*, & non
b fpirira & veritate oportet adorari . ut in „ tam incefin pedum·, quam exfocùtione mo-
oecnlto exaudiam, in occulto etiam juftifieet & coronet. Terunttamen ad ifta, qu» „ rum; dieo quod verum quod peregrinatio corporalis , fine fpiritualis pinguedine devotion^, 'parum prodest , juxta didum Apostoli Ir,ad Thimoth. tv. *jSxercitatto corporabit*
hominibus'vi6biliter nota funt , quis potest ejus confilium nefferutari, quate in a- *-ad dutdscum uttlit. efi, pietas ad omnia valet*.
liis locis hec' mirabilia fiant , fic in aliis Narrat proponens multa peccata Ac abufus circa peregrinationes, quia* noti diicredo, fed puto efle ver2. *Si* illi abomni bono viro pro poffe tollendi-font. Hoc non vitiat peregrinationes, quando funt bene fall· ex caritate Ac aliis circumstantiis debitis: nifi enim effent bon», non effent approbate a fanflis patribus. Igitur cum fint per doûores fandos justificat·., patet 3uod fint licite .vHoc etiam probatur . Nam e Cieto Papa tertio a Petro, vel ejus coadjutore , dicitur in chronica Martini fic Hic » Cletus Pontifex feribens omnibus populis „ approbat dc commendat peregrinationes ad „ fando*, dc maxime ad limina fandi Petri , „ afferens quod validior est ad falutem fandi „ Petri viiitatio, quam , duorum annorum je- » junium ·, & dios anathemate exfecratur, qui » vifitationem Apostolorum impediunt vel dif- » fuadent . Hac ibi . Siquidem virtutibus ipfis, ut objedo contingit male uri , ut di-
non fiant ? 5n„multi* enim notiflima eft
ftndifas loci j. ubi fandi Felicis Nolçnfis
„ *corpus* conditum est , quo volui ut perge-
„ rent , quri inde nobis facilius fidcliulque
n feribi potest quidquid in 'eorum aliquo di-B
„ viniras fuerit propalatum. Nam Ac nosno-
„ vtmns Mediolani apud memoriam fanfto-
v rum , ubi mirabiliter Ac terribiliter demo-
„ nes confitentur, furem quemdam , qui ad
„ eum locum venerat utfalfum jurando deci-
„ peret, compulfum fuiffe confiteri furtum ,
„ Ac quod abstulerat reddere . Numquid non
„ Ac Africa martyrum corporibus plena est ?
Ac tamen nufquam 'icimus hic udia fieri .
„ Sicut enim quod Apostolus dicit, non om-
v *net fdaBi Ment doua curationis, nec omnes*
„ *habent dijudicationem fpiriruttm,* nec in om-
„ nibus memoriis lanflorum ista voluit fieri
„ ille , qui dividit propria nnipuique prout
w vult . H*c ille. Fx quo patet , quod licet Ceunt doûores ; nam dicit Apostolus : *Scientia.* 1. s
fit ubique Deus , fic in eno folo templo co- twjter : fed non , *ut in* principio eliciente aflatur, tamen dignatus est ad honorem alicuius fanfti miracula facere uno loco , fic non a- ftona : eur etiam non potuerunt aliqui mali uti, ut objedo , peregrinationibus ?
lio, & alia hic-, alia ibi. Nam Ac de fanfto For- Post prediila veniendum est ad objefla circa o» «ı.,βü,, ·
tunato, hb- t.dialogordm, cap. x.dicit beatus venerationem fandarum reliquiarum . Ad au- ûXïX'
„ Gregorios : Cur multa de ejus vita dicimus , ftoritatem Innoccntii de reliquiis & veneratione
Λ cum nunc ufque ad corpus illius tot virtutum fandorum : Cum ex eo quod quidam , *&c.*
„ documenta teneamuf? Demoniacos quippe Concedo illud decretum. Prohibetur enim , ne
M abfblvere, ngros curare, quoties ex fide pe- antique reliqui* extra capfam trahantur propter turpem questum , aut ut videaqtur , At
tirnr , ut vivens Confueverat, boc indefinen- ne de novo invente fine.auftoritate fedis Apter facere , fic apud mortua offa indefinen- postolic» venerentur. Per hoc dico ad id , Quod
„ ter perfeverat. H*c ille . Itaque peregrina- dc novitate, *&c.* Nam fi audoritate fedis Atio in montem Sion, fic civitatem fandam, per postolic» hoc approbatum est , peregrinatio ,
dodrinaas Salvatoris non est damnata, fed ad & confequenter veneratio ista laudabilis est ;
Intelligentiam fpiritualem declarata; ut qu»ra-D fi non, tunc fieri non debet.
tur Deus, 2< findorum fufiragia postulentur, Ad auctoritatem Chryfostomi in opere imper-
ubi devotio fjfiritualis Ae fanditatis fuccenfus feflo fuper Matth «i x. Fa *toLis Scribe & Pha-*
J—— ignis ardabit. Et hoc est quod dixit mulieri Sa- *nfei hypocrite* , dtc. dico, quod Chryfostomus tir>(mn.
maritana: *Tenit hora,* <F mmc *eff, quando* vi- improbat facium «dificantium fepulcra pretio- E".'suits,
ri adohuonf adorabunt Patrem-in /piritu (T veri- fa ex fubstantia pauperum ·, qui illos evifee- ·■ '○·» ,ı·
tate. Nec occatione peregrinationum utique lai- rant , ut celebrent fibi nomen fempiternum :
corum, fi ex caritate fiant, potes proprias pa- putantes stulte, felicem vitam in memoriis horochias effe contemnendas, ficut nec tempore minum debere recondi . Nçc minori ratione
illo figurali fynagog· fpeniebantur . licet ter arguendi funt, qui bafilicss exstruunt dc bo*
in anno effet afcenfns in Jerufalem. Concedo nis alienis: velut enim interfectores filiotum
tamen quod peregrinationes abfquc devotione ante faciem patris computat illos Sapiens. Nam
caritatis modicum aut nihil proluat ad meri- dicit Ecclehastici xxxtv. *Qui offert facnficium*
tum vita stem·. Et hoc est quod dicit bea- *de jubfiuntia pattpens, quafi qui vi&imat filium*
tus Augustinus dc verbis Apostoli fermone
ficcnodo : Non corpore , inquit , impeflitur Sin *confpeïu point*. Nec licere judico debere
ft « quis ad Christum venire, fed defiderio cok destruere antiquas Dei ecclefias, ut novr rdi-
» ligatur, d*c. Idem dicit Augustinus fuper ficentur ·, fed ob reverentiam Dei dt fanftoiUo *Nemo, potefi venire ad* me, Tiji *Pater*
m meiu *traxerit eum,* cum ait : Non ambulan- rum, de proprio monumenta sedificari martyrib & aliis Dei fervis, prorfus laudabile est·.
„ db ad Christum currimus , fed credendo. Siquidem Beda ornatum fepulcri Domini libro
Ad auâoritatem Hieronymi dicentis fuper ultimo fuper Marcum expoqit , ita dicens ·
illo Mantari xxiv. *Naiite exire, nolite credere,* „ De monumento Domini ferunt, qui nostra
„ Atc. Stultum est enim in parvo loco vel ab- „ state de Hieroiulymu in Britanniam vene-
M (condito quarerequi totius mundi lumen est. „ re > quod domus fuit rotunda , de fubjacen-
Dico , quod non est contra peregrinationes, „ te rape excifa , tante altitudinis , ut intra
icd contra' panantes, catholicam ecclefiam, „ confistcns homo vix manu extenta culmen

— * pelt · It fiaahrar ioquti t Calm I fident oanocrdsam, psamrira lids Whs non » ·

" MM·· emfemn mtmutaati ac tocgli rabicua- rsfost. Jhcam . fola rari·· mouse , *ttâ»* Ata»

«tu „ do At ·&· dicitns Mfo permixtus. Sera do- Dao, quoniam onacilia geraniis in miseria

mos At Gylrr— Domini fosuofe Ac ampla fidrt errare non palitat , hner q· Cunila e\i ·

atqo* bwiiea * matra Domini , sb Apofto- ttanfe cooci Bom Joannam Hw · gratar iras ‹ *g»*

Ms. · Chrifti Adebbos. qui etiam iras* fre- *aflerrimm* erroneas coodmnnanit s naîtra de

mit* uAdalmm ipfem fepukrum adorare vu- cateoo eum peo catMseo habaet, «m «ran-

neruat . Narrat hoc fecdfe fendus Ambrofios gebeo pnadicsaore · Nec Joannem ▾ icklofl»

■elemm ssgiaam , fendus Hieronymus Aη- cujra errores graviftbni fiant » quorum ssosa-

dam ftalam , cnsenque fsndi qtramplarunoa» nulli peo quanto errores annquorans haratU

Audi· de decora fepulcti bee» Marta virgi- eorum Pelagii » lianichm, Donati, Beranra*

** ne, beatum Hieronymum in firrmonade AC- rU, Maftaliani , Ac quorumdam aliorum , &-

fampttone illius ad Paalam Ac Euftochiam db pisant, fi optas fuerit ad plenum declarando-

JuLT4*. «eme· J Monftratur fepuicnm ajus ceruenti- rum , dudum asm noftra tempora damnati

**4· ;.^·[" but nobi* uique ad prafens ia vallo Jo(a- fuere . JEftigao forte. quod fi proponens arti-

*■■»"« · w phat medio , qua vallia efl inter montem B culos Joenais Vicklsff, Ac Joannis Bus aness-

» Stoa , & mqntem Oliveti polita , quam & diflet , At libros eorum legiflet , ut petras ,

« tu o Paula afpexifti , ubi ia ejus honora qui fiterara in Conftasttienfi concilio, nobifcum

') ftbrkata efl ecdefia miro lapidctabulata : diceret non pofle eos ftteri catholicos .

* in qua fepulu fuiffc , ut fcire posefto , ab Hieronymum vero non nimium extollat no-

·» omnibus ibidem ptudicarut ; ico none va- bis ; coram expertis loquitur doAoribus At riritb.

·» cuum efle anauibleum cementibra oftendi- magiftns almo matris mea univerfitatis Pari-

·» tur . Habetur etiam Marci vt. de Joanfce fienfis , qui verbofitatem fuam non modicam

Baptifla , quod difcipuli venerunt At tulerunt triduo fuflineniea in repetitione per eum fa-

corpus ejus» & potuerunt illud ia moeumen ils in fanflo Bernardo Parifiis · ad omnino ***

to Befert Bcda, quod Jofephus At Eufebius quare At in omnibus , volente autem Ua Do-

de hac fepultura refcripterunt, feilicet, deve· mino , ne inaniter gloriaretur, foil Begentes

nerabili fepulero Joannis. De hac fepsrtturaAt vici Straminis , At in pauco numero fe illi

de veneratione fidelium , Ac miraculorum ct> objecerunt . illius tumenda verba raprimen-

n bro çoncurfu , in epitaphio fanAa Paula , qua- tel. Non enim dignam judicabatur graviffimos

liter illuc venit peregm, docet Hieronymus.' patres , in theologia Ac decretorum facultа-

l-.T.X^ti-l* Tαo‹1 gratia brevitati» omitto. tibus peofeflbrra, fe tam levi perfona «lebete

t-,» «·- Allegat peccata prolatorum dc fecerdbtum opponere . tgn autem tunc eonflklum vidi »

i *'''*·*· ju omifiione culpabib predication!» verbi Dei, finem «fpeiiavi , confisfion«m fuam vidi.

Ac prohibitione pradicare volentium , ia non ita ut racdferit hofplte infelutato, Ac nocefle

communicando laicos , nulliua mortalis con- fibi erat . AHoquin aliqua minus bene dida

fcios , fub utraouc fpecie ‹ feilicet paais Ac coadra firiflet ravocara. Ifta precor non amа-

vini in habendo dominia civilia fuper divi- ro enràso quis fafripfet. Nam h«ec ideo di-

tiis Ac bona temporalibus·, ad qua refnoode» da font, ne dida pra ante a proponente de

n per me non oportet, cum quilibet borum illorum taftida eradi infideant ; fed veritas ,

tnutn articulorum pcritiffimos habeat defenfo- qu· a mb dida eft , ehscefcat. Nec enim no-

res. Tetigit etiam de fententia lata per feli- vum eft populos «ccafioaem fumpfifte cre-

Lwtb*v"^ c" rtco^alK'°li Alexandrum Papam a IV. dendi alicui perforat pro fua apparas·! fct›-

pnedicationem verbum Dei prohibentem ex- ditate : dudum enim fimilia prioribus conti-

tra clauflra & particulares ecdefiis. Rurfus gerunt ‹ unde citius eft talibus indulgendum «

dc fententia Conflantienfis conçibi lata contra Odum propter {pedem pietatis , ipfi quafi I»

communicantes laicosfub utraque fpecie : dehinc fcii in impietatem labantur.

de defenfione dominiorum temporalium , per Confequenter mentem fuam proponens apo»

Papam & caterer prelates. Quas materias pa- rit de modo reprehenfionie peccatorum publico-

tribus meis memorati» defendendas remitto . rum pntlatonim At feeerdoram per vians pro-

Tçrigu verbum dc eredione cruciata contra Bo- dicationis, At aha» , didt emm quod omnia

hemos , & invedione in facerdotcs , fi fitiant talia font in prndicatiooe per fecerdoses , At

fanguinem eorumdem vel non. Verum quoniam aliis modis per omras Chrifti fideles , fecun-

quatentibus pacem nccafiooes funt amputanda dum quod eorum ftatni, competit, data per-

/ jurgiorum . fatius hac vice de hac re fuperfedere tinacia , caritative arguenda Ac ilrtagenda et-

/ arbitratus fum . Docet enim me ille, qui dicit : iam coram dero At populo.

y ClbmAm /em rivwpueri, *fapnu» hlientM.* Refolveado «bda ta, tree modos eorradio*

V* ' Cum de bulla Alexandri fecit mentionem pra* nis inranio peccatorum » Ac habet, nc dicit (

\ dicationem rçflringentis, *e'c.* fubjunxit, quod etdlibet fisos exfocrarass . Primus eft eon»

emanavit principaliter & maxime ob magi- diente fraterne , Ac Me competit onusfisus

Arum bona At laudabilis ac fendomemoria Chrifti fidelibus . Socubd» modus ecnudfo-

Joannem Bus , ut fperatur , *fecra* pagina nis per vitam juftitto, Ac Mc uorapetit iudi-

beccalnureum formatum , At praedicatorem u- Ecibus. Tertius eft modus eorradHota genera-

tlque evangelkum , virum bonum, juftum lis in pntdicutlone. At Me Mtpeftt ptaM»-

Ac catholicum , a multis annis in regno no- toribus, Kcoe tras modos , At apparat quia

ftro vita Ac moribus Ac fies laudabiliter cuilibet ftatni competat. Quomodolgirar poo-

approbatum . Debebat, ut feiva pace loquar, cata prolatorum Ac fecerdotum ira par ho-

proponens ifta fubticera , qni geftorum in mines corripienda corsudiooa firmata· « di-

iacro coocilio Gooftantienfi volebat approba- dam oft : Ac 1M tadum quod paccata eo-

tionem audire , debebat fubticere ifta , que rum perfonatte bos Mac aggrauda ecram «ub

Joannis Bus articulos reprobatos flt damna- titudine , Ac fuMdenser laduftum , qiod

tos fub modio pofitos eft» cupiebat, Qui dc- "*"■ *T3Γ·

ter : quod laki judices eccMUHcos non pefftmt per judicium pro defeAte aut peccati· p·-Ntete pmrin, com mi fis* fam jarifdiAiom·, sdfi ta cateris cafiboa tafeto ia una refponfio* M » fe adhuc anfloritatt acciefi*.

De comâioM geaerali, qu· fit per prodkasorvs, quia tetius «Item deduxit jam dixi, fe iterum dico t qnod coeam clero hoc fieri peScft plane juta *xigsu*iim tranigrefioaum. ·liquaado dure , aliquando fnaviur, aliquando mixtim , ut tempus poAulat » aut pertona . Coram populo , dko ut prias cum do-Bfeoribo* . qaed noo eft fedeoda de peccatis prolatorum perfonahbus , fe facerdotum » nifi cum magno moderamine verborum & competenti decentia , etiam cum ratio judicat hoc edis faciendum : quod forte effet, ubi populus ·ccafione accepta a vita facerdotum, crederet talia peccata ideo noo efle peccata , aut non ·em gravia ut font » eo quod impune videt teba committi i fe hoc phga popub probabiliter praedicatori innctefcervt ; aut uU popuki* fine vereepodia fimilia facerdotibus perpetraret .

Dico fecondo, quod peccatum infidelitatiprolatorum aut facerdotum. fi quod effet, fe per malam do<flrinam populum inficeret , eff C publice populo pradicaodum , & inflruendm populd·, nt fe a talibus obfervet. Sic Dominus fe Salvator fecit, cum prodicabai dicens, Matthni vit. Attendite a *fiifit propheta* . çm vewranu «d voa ia ve/Smemi* oemm, *tnmafcau enaem [un: lupi* rapeera .

Dico tertio, qood peccatum fblidrationis ad malum , qua populum commoverent ad peccandum , vel in Deum vel in proximum m irreverentiam ecclefia, aut inobedientiam principum , tale efet publice populo denuntiandum , fe coram eo arguendum. Sic ait Dominus Matth*i xvi. Cevere e *[ereunto Pheraeorum & Mdtneomm* . Et idem habetur Marci vnt. Et bene *Phonfeorum*. Pharifiri enim interpretantur divifi, dividentes , vel violenti , aut diffipantes. Sacerdotes autem fic fuadentes populo, effent a Deo per peccatum divifi , dividerent populum a. Deo fuo, gnvem inferrent juftiti· fe veritati violentiam, & diflipareut prafeâo rempublicam, qu* non um viris couffat» quam moribus.

Dico quarto, fi facerdotes committerent pnbttee cafes, pro quibus jurifeifUoni fieculan, ex conceffionc juris canonici fubjkinntur, illos poffet prodicator coram judkibus ipfis aperire , tamen cum proteftatione de non tendendo ad ponam fanguinis . Patet, quia peccata publica Mcke poflant denuntiari ad judices competentes. Nam ficut fupra fecundo pun-Efflo difhim fuit, remedium adhiberi debet , non fisium peccanti, fed aliis , n« fcandalizcn·ur : fe maxime hoc fit, cum denuntiatur peccatum his , qui poffent providere.

latorum m facerdotum , non videntur ia prodteatk»· coeam populo detegenda , fperliUapr «a referendo nd datum ecclefiaflicutn ; mfi « habitum eA in primo dido. Aâus e-»im prodieaiionii ex caritate procedere debet adftantium , quibus,peccata narrantur . Sk enim fecieodo peccante* coram fabditia feandabaarcatw , fe fic verecundia effet as ablata. Subditi vero unUtatem fupetionun cogoofcemes , eo* contemnerent, Putando ergo fanar· unum aut pauco* , prodicator Inderet piare* . fuperiorc* feilket fe inferiores. Debet enim non modo prodicator effe utili* te verbo , fed *fe ddetetus* eloquio. ut non fotu· prava nuHn modo . fed ncc refla quidem nimio fe Inordinate proferantur . quia fiepe didorum virtus perduur, cum apud audientiam corda loquacitas incauta opportunitate levigatur . Hinc etl , quod in vefte faerdode erant tintinnabula, ut fonu* prodic» doni* ejus audiretur: erant dc illis junfla mill punka , In quibus unites defignstur . Per quod figtutur , ut tab* fit prndicatio facerdotis, fit tam difereta, ut non feindatnr vinculum unitatis . ILee in fententia habentur a beato Gregorio» libro it. paftorali* fui · cap. rv. fe XLtit. diflinflionc , Si reflor. *&c.* Si dicatur» Ubi conferentia & fama fimul effit non poffunt » proponenda crt fam* confcicntia , verum eA , ceteri* paribus. Sed confcienti* fuccurrendum est poflpofita fama recurrendo ad fuperiorem . Ec ita dicunt dofluxes , cum ponet procedere ad denuntiationem , non ad inferiore* . Item cum creditur fervari unius confcieniia, fervatur fe ilLus propter fcandalum & populi , quia illum fuperiorem , aut fupenorm colligere non valet ; fe tamen eoe contemnit aliter fecieodo, fcilicet peccata penfbnalia publica a prsmifTn, tPc

In praedicatione cotam populo fafla publice arguendo , fe fpectaliter reterendo ad flatum ecclcfiaAkum cum improperio , fe non modeffefe fbhrie, fequunrur ista inconvenientia. Primam, facerdotes infamantur , fe fiunt inverecundi amiffb fuo honore · & fic proclivires ad mala . Secundum, eorum flatus , qui digniffimus est , Ixditur, fe coguntur recedere quafi ab hominibus . Ecclefiastki xxxm. *ti leferir ttuu mfu/le ,* m *fuge» converretur* . Tertium , boni propter malos diffamato* fcandabuntur, fe tunc currit potna contra fcandalizantes , de qua Matth. 18. Qlri *[atndali^averit* muuu de *pufflit iflis qui* ia mc cnrduur. Statu fiquidem feccrdotii Icfo , bonos In isto statu feandaliaari neceffc est . Quartum , fubdki laid contemnunt fuos pastores , propter tnalam eorum vitam palam ipfi* prodictum . Et fic contemnunt Dominum facerdotum Jefum Christum » Inc* x. Qui *vot [ferini ,* me *[perrtti ;; &* pm *wit odit,* me odit *; tjr qtu me [perna, [perna* enm *qui nifii* me . Quintum , facerdotes fiunt populo odiofi ; nam ex contemptu mox furgit odium fe rancor. Unde Pfalm. CV1U. *Locuti ftnu eherju* me fingim *tolrfa fe femonHut* odd *circumdederunt* me. Sextum, populos paratur per odium ad inobedientiam ad tuperiore* , fe irreverentiam » maxime quia valde multi ex illo fuet clericis *infesti , promt* dicitur vi. Iita. Clcriw cis laico· oppido iqfestos tradit antiquitas· unde ira Domini venit fiper eos , fecundam quod feriptum est DanieH* IX. Zeccmrout, *iniqtretutem [ectmeu , impie* fguwsu, wcv/Emvr fe fedmevtauu « mondmis *ntu ec judidit* . i»m* *ohedniuuu fervit tuit pmpittii, ffi lomai fiutt* m UMMM AM rvgihr/ *oofirit, ptinapHnu*

cnawn

«e(-1 " me ·><·«« , <·*- "*"«■ «·**♦»·<·· ?»,·· »e«it»· **'

ORATIO AGIDII CARLERtI

cmii»Ti

I»,

ftirantftw, arari··:
mom iaconvcmeaseA, Ateaâio decimarem· obiationure, &. atawure reddituri* debiaoram fccardotitar. Nemo enim tatarico tare-

referende
dtmmrirada . nil modo pMMhlfib
Ad fecund··. AwAotaa prart

ft in hoc
tnr. q*·

Fredka

ftBAwfte»ii*ma , ·»/· effomtile, ntpTtiHc,
A- g·*. ebferas, MMM ft emri orafert·.* A

it· /tatiMwetar, SMfwrai A om «somIni ·qfta atemnar? Quafi dicat, Non eA. Deu-

Ad tertiam, propheta fenfti , ftcaidotcc, • nribei, ftc. dico, quod Daniel presbytero· occidit, moi iHi foHcitabam ad malo· melieres, Dicitor enim Denial. XIII. fte ftrift·rt» /ffieh» , d üft haeso topeetnarar priw, Be ID· cafcs ftk exceptus. Ite de Bia dicarahna, mm propbeta Usai male do-

nraeri. Kt quod illud propter prolatos & Γ*. crotldees prodicentes dichun fir, paret, quia
DM. fequitur: ie hhu cure Dto ? ·»

Ad quaraun, Licet rad acciefio, ftc. flhra rationem concedo, ft eft caft· exceptae, feeundum quod prine didfan eA.

Ad ettbteres , qua· dieft opponent fequl ex tali publica pradicatiooe conun populo contre clerum, dico, quod etfi per Mddtpa aliqua utütaa aocedarm . per fc fcquerantur ptera mata. CorroAio enim illa aeaerab·, nifi moderamen mxxlmem , & cautela adedet, ta-CftaAam' denuntiare, ftc. dico, duceret ex fe inferiorum in fuperiores eoa·aapturn, ft aba, qua diâa firat. Idao oAen» dem, quomodo Writ loquendum eA de ft-periorwn defeâibof coram inferioribus , ut maaeet derodo eorumdem apud illos , dicit Nicolaus Papa, & habetur xxt. diftioâione , • NoUse: Nohte no· oAimare feâa cufafewn* • que proximorum noAromm', qua fam dU » ^βλ reprehendone , relie defendere ; fed » quod ita velim filioe circa rpiritualere pa- • trem, ft difelpulo· erna magiftree devoto· • rife ft febrio·, ut null· penira· temeritate » ad eorum vitam, ut non dicam dijudicat»·

Ad quintam · licet conAitutieaem aedafte promulgare cnaAkuttaMm accJate. fed boc mb eft prodtaare . IIh entre OMiftitutio da ritaodo artnIoe cosnubtaarioe , cA peram

rar boni, fed jmj
dianorem coram l

Ad fextam , Licet clarieos teobadb

dicator neficxifTe çorrcâioncm fibi competentem ex pmcio , dum unien claro fufideoter ta prndicatiooe peçcata efe· annuntiaverit . iifto quod corun populo noo fixerit , qnia hoc fibi non peaciipirar : quoniam pnsdicatori Propbeta dicit Donünw lûia LV1JI. fftib mro frftn «hmi, ft draon /•co* peexrae rorem. Non dicit, Die donrai coram alio peccem eorom : fini dixit, Aμo
Kwck. », · /*°· pew*· roremt hem peculatori Eaxhio-

ratiooi· , latio am·

laids ndemibm
cleri ooram Uli·

Ad oAreara. Qwd derm publice ft fine·-lariter «Hi etare Imponit, fte. dieu, quodck-

aomraiMveris impio coram populo, ftc.
Ad rationes guibue probat , quod peccata

·ananda io coereAtosm dtriccnm›

fok deroe coram turbi·, Joanni· THLdum

bus cMcm

ioftfeha cm , wam taftraa Md Doorinom noAram Jcfcm ChriAmn voMat occidere.- Be

tafimara aut dqmmriare.

hoc evnafelram, ril slcrum evat^ebcum par

fad patffaa eriafaa em fiat A modefle fti favitor arguenda efl, m dicit beo-

qa*a iadirutamt mibtaret. Eà enim ad cae>

qnod licitom

oocrtAio ftaeoma·, vel per pnediettioaem verbi

Kguerit, flt etiam coram nubis, quid mirum eft, fi hoc fcriffamt evaugelifta?

Ad undarimtm, Defaians Jefim, #c. jam dixi, quod contra clerum interims pnedknvit, cujus arat facerdotium transforandum cum

faliter, Quorumcumqoe; ego pofai oppofitum flt oftoadi. quod peccata perfoaalia ecdefaBiHcoram, puta, quae neque fidem aut bonas mores ex fe inficiunt, aut fubvertuM per tfa Arinam, exceptis etiam caflbus a fore poteftati foculari coaceflit, non font per eam poraalP ter pudenda. It habeo fcripturam facram pmim Chrifti flt Apoftoforum, facros canones , flt dida fanAorum dodoram, fe in lege divina veraciter famdancimn, flt in 11. concluions fecundi pouAi diftife probatum eft.

lis potiet illi contradicor·, maxime ubi immineret fidei portentam.

_wn»n Hi Ppfuitcppeoms multafigua peccatorum mor-

Sunt flt atae dsfarontin: una, quia negat legem humanem pofa licite punire reos mortis femplido; flt ego probavi oppofitum. Altera difareatia eft quia negat indulgentias flt dicit eas in lege Dei sson efle fundatas. Ego autem probavi eas fundamentum in lege A1

& aMsnoriter igteUcxMlie , ut srftimo.

tuor riidbrsntias in matarfa cono&onis flt punitionis peccatorum psfiriicornm inter nos nfiftanem, prout rnarlpurt pote, fub efPChabere flt ecdcfia sodoritatefaiftc introduAas ad magnam utilitatem fidelium, ad honotago repeto. Prima, qui ponis,tmmls rem Dei flt eccfafiu profoâom . Altera difa ta monaBa efih punienda per cohibii remix, qua dicit peregrinationes efle ex inventione hominum, idololatriam faperu flt fopcrihtiotietn. Ego probavi oppofitum, flt oftm»-

nis fraterna- It ago probavioppofitum.-habeo enim legem divinam , praxim Chrifti, flt Apofafarum, ac primitiva ecclefia, sudorica· em facrorum canonum, flt diAa fandorum doAurum Auguftini, Hieronymi, Cregorii, in lege divina veraciter fe fundantium, ut auditis. Secunda dfterontia.- A quolibet Chrifti fideli peccata mortalis publica prolatorum flt facerdotum, data eorum pertinacia, cflb poblice coram laids arguenda. Et ego pofui oppofitum. Habeo doAorea, Albertum, Thomam. Ikhardum fa Media villa, Oftienfom.D flt nonnullos alios, qui dicunt, qnod rcfiftore coram omnibus in facie Teporiori, infartoram non decet«

di, quod in lege vetari fucruat inftituue flt

ut aodiviftis . Ahant difierentia, quia puait. quod littera froornitatuin noa videntur a Domino Deo nœtro Jefa Christo iatrofadhe, neque ab Apostolis concéda, autufitata, M magis videntor detestanda, cum per taba fa phtfasau lex Dei iuftdens ad populum Melem regendum, contemnatur. Et ago dixi flt

mm fcdCpt, nifi foiflet.

abfolucfenibnt flt excommunicationibus , ut audistis. Exeefta aggravavit, tantum ipwm sali facccndit, ut fi ita forat ut vult, eeofa fiastica hiérarchie turbaretur , tuasultuaretar

monfaftnm eft. Taitia ddfsrwitia, quia po> ignobilis contra nobilem, puer contra fodifenfioanm .

toUerem, fed ordinarem : hac modificatio

MOCtiOMq «^ qum ar aa diâa etc, est aqua fiammae fab oUa, fa qua ab initie , rtantaeut a

ut oft infideMtaa, moribus. Dixi feodalfa

HH ftacui. grnfa cunâa fubfistaat. ft pauHum dfaâm

IffividenMr aqua mea amara, qqfa acqu corn tra-

est, erit tamen fibi aqua flüoo, Acaritatls.· nt fidgeam jnfil, At tamquam ftj»-
a»*· qua vadit cum filentto. Pamum aaxiUum tilte ta arndtaera diftnrrauc. Quod notas pr»- -ftJgL
ta **?? <yaod· «Λ fitam. In modo carre-· Hel ta coanrane, ta cota* twine rimgrágori
Atonie uaanimes fuses, qm, quod corrigea- fornus, Domiam nofter Jefes Chriftus,oti com *****
da fiat vitia, concordamus. Eapusgabit ia Fare fit Spirite fenAo eft imperium, honor*
alta caritate Chrifti fecceafe peccatorum rn- , & gloria.ta fecula fiecnlorum. Ama.
btgtooa,· fit exibit opus ejus da fornace taels
nt vas punAsas t erit eedcfia ta casino hoc *hfUI* ng^oqjfo mfcafi a. tadsfiMt dr pssr-
igois examinata 5c purgata , ut jam fini co- rions peecaasnMs paddcenm asemafean , Jhflo in
r/w· ♦. lumba Chrifti urnes fponfnejus. id eft, ec- greaufi csnrifc Rqfifcire/, per mq^friaw Jÿj-
elcfia , penna deargentata, 6c pofteriora dori Λ»· Caritofaas dmnaM Csmmstva/lw.
fi cjus ta paDore surfi fed de amo mundo ver* z

HENRICI KALTEISEN ORDINIS PRÆDICATORUM

Profeflôri» Siens Théologie ta celeberrima Colonieafi academia, & heretics pravitatis laquifitoris.

n,« ℃-«'»· O K A T I O.

Çua >a cewcifio *Bnfileenfi MCCCCXXXIII. ptr étv trt rvfntatnt tvcinm nrtiatht» JMen»-* ram *tir tilent fmétcatmne veOi Dei , qncm jmrftttt* per Mdtaui *ÜUancus pnàyter Or-pJianortun.*

PAtre* fit domini reverendiflimt , doAores prudentiffimi , inclyti Bohemia regni oratores egregii, csecerilque confratres mei prnt cUrifitmi· In medio tam magnatorum, tamque auditorii diviniÆmi locuturas , renuit ctm-
/<-" »a folari anima mea , nifi conMattones Dei fasti- C Aum : ut fic his fimul concurrentibus » opus
fichftbnt eam cum Pfelmifta.. Quamobrem fpem - I - - -
finaliter in ejus pofoi exhuberantia , qu» der mimfiai *efluenttr* , Jacobi t. qui aflecurat, promittens : epen e/ *ttuun , 0" «go intfiAb ilind,* membris pro fequentibm djebut, ut fvuAam
dans verba evangelizantibus virtute multa, in verbi Des ta patientia adéramm, necefie efie
pfalmo. beacMSma interveniente Dei genitri- nobis'locum congruum ut adaptemus , qui
ce virgine Maria. per quam veluti per cana- aft bt estas fiono ‹* sperato ; fisuo par taduftriam no*. »·
lem , 6c aqunduAum gratiarum, quidquid di- naturalem, & «primo per gratiam juftificaamm
vina larguas influit, quidquid humano generi ait Nicolaus dc Lyra itademt fiono, per fi-
dare virtutis & gratis difpofuit, largiflimo dem illumtansues , ri* sptiaw, per gratiam
fanAi Spiritus imbre infundit, fecundum mel- operantem. Optimum' enim eft gracia ftabilire
lifluum Bernardum in fermons : beatis oaarti- cor. Unde Gorra foper eodem, in cutas fisae
aZZToN·· b"* OCCurrent'bus Dei faoAis, qui caritatis vin- Din· per difoipbou fit virtutis exercitium, (P apti-
Γμ Πη ab culo conftriAi nobis mtferis invocantibus, non tiorta folattam. Secundem Alhettum, ta can-
ri· minus quam Jeremias Dei propheta mukum dr fions , id eft, mundo * peccato, Mettini
orans pro populo 6c univeru civitate dicitur v. *O'eft»»*, fcilicet, divtan voluntati in om-
ir. Machabnoram ultimo x quorum fudubus nibus conformato, fecundum bearam AuguM»
meritis juxta materiam articuli tertii ta ordi- nem foper illo Pfidmi y. Qta fofaut *J»dt* m.... .
ne propoficorum , qui efl de predications ver- An cwdr. *In nttrit* fieno, per düeûtouûm «Dei «« n *uX*
bi Dei. parumper locuturus aflumo verba the- ut fcipfom, *O nftint»*, per dileAtane* Del ·»
matis Dominion jam currentis, Luco A con-
fcripta i Ou ta cerde fieno *O* seorso eudhnsts
restarar oerfimn, *fmthun nfmutt in gnnentin.* Hae et tuer ex cuuû, quidam hafiuas quid
Pro cujus mtrodoAiene noto asm beato Tbo- ofièrre pofict Dec gratiffimum, odoAns et per
ma 11. 11. quod, cutxvi i. arucuto t. Ad hoc
qnod verbi Dei orator edkacitor loquatur,Item folie, 6c primam pactam nste·* per qu·
tffja requirantur: ut fcilicet doceat, deteAet, tatdiigi docuit, C per curvitatem, O per
Sc floAati doceat intelleAum inftrocndo, do- rotunditatem, R per ruoe grim*M pgrmm
leAec aftoAum demulcendo, fleAat eflfeAum ‘
procreando. Et quamquam ttao prima ta fiscuL
tare doceatis ut plurimum reperimnar, tentam fic cachobcrm cor etymokgbMar, C. cafiM,
samen foltas Dei edis digoofcitur. Nifi enim O, omnium , R reram. Quare boo volata fibi
interius Spiritus fitnAus doceat, tacaftum este- Dominas prnparare, damait Quiret *■ ~
a*·», s·*. rius vox doAoris laborat, fecundum boacam
**. Grvgortam in bomiliade fefto Pentecôte*,& Üeém„ Jcrem. cap-xxx. Ali<cr antas formatai
cut enim impoflUuic eft, qnod Ibla pluvia fits- B Aificer terram, nifi flaverit etiam ventus j fic
non eft poffibile, quod fola doArina corrigat
hominem , nifi cooperatus fuerit Spiritus ian-
Aus in corde ipfius, ut ait beatus Chryfodo-
mus, bomilia ix.

Idcirco, ut per me dfceada ta cunAis nobis *Ot<* ara,
fruAam aderant ia patienti*, tria note. Pri-Ü^ ‹*aw
team ut locus coagrau* adaptatif, ta cotas
fitwfi, *O* qptauo. Secundum , ut modus debitus
obfervetur, audiewee t«4usrràMise . Tertium,
fruAus débités reportetur, *frvfhun nfenmt in pnrientin.* Primum docet intettoAum. Secun-
dum demulcet rifeAum. Tertium fioAit edë-

«ammUS tea figeret. ail Arifiamia xvt. de animaH-
·»··'■ tea, pifUr vero aihU carat deTcosde. fic
seta MMtado eft circa membra extariora corn-

ihhnarem appatimusi non verbi· exterioribus,
fed cordi· optimi pmmiralttra·» id eft, noar

ait Pftterifta, qaaatem <w dbrum male Ante-
fer *it tn^tit,* Ecdefiaftki in. Cor duram
eft quod feip&m non exherm, nec fentit
quod cor durum fit, quod nec compun&onc
Kiaditur, nec pietate moffitur, nec movetur B
precibus, mini· non cedit, Ilfaite duratur,
ingratam ad bénéficia » ad confilia infidum.
Nemo duri cordis ftteaem unquam adeptu·
eft, nifi forte quem miferaas Dow abftuht ab
eo eor iàpideum, fit dederit cor carneum,
texta prophetam. Bernardus dc confiderarione
»£·£·. *· Q»*!»· namqu· repreboram In po-
teftamm dennocmm occulto fic Juftiffimo Dei
S·· » Judicio rediguntur, Ifida attelante, *Ipfe auili*
eir Jbrarm memu Dri dtej/ft rir «em ia
•eeqftowa, *ttau* in «MrmMS *pcfiMtmt* rem.
Quidam eleAorum dimittuntur a Deo ex di-
vina Juftitia incidere Ia errorem peccati; fed
tamen miferatione ejus reduAi, deaup con-
vertuntur ; dc talibus enim Dominus per pro-
pbetam loquitur: *£t 6·β* tam, *9 re·m*
eum, &■ *cottfiafaieeei ipβ,* Senile· 16-
dorm de fimmo boao, libro xx. capite xv.
Tali· fie a Domino réduites. poteft apte cum
propheta dicere fnwnir *fervtu mu mt fim»*
et ent te, n. Begun, vit. Sic Nabuctmodo*
nofor per tempon moka ûu exigente culpa
a Deo deretetes, tandem réduites eft, fit
reflirata figura priftina, id eft inteUigentia hu-
mana, Daniells iv. Hoc David petivit » cum.
ate : Car aaadbun erre in me Aw, fdens quod
Aran atasd· esrdr *Msait· ·ρβ* Drimi tedsfemr,
Matriuri v. qua vino tota merces eft, qua vb
fio fummum bonum finale fit aternum gso-
dium eft, quam nobis concadat benediAusDEt font hqc prima Veritatis, qua Deus est,
Jefus qui imperat fie regnat. Amen.

Quemadmnitem Dem fic natura nihil agunt
firuara » fed ficut ia neceftariis non deficiam,
nec abondant in fnperfluis, ita imitator uriofi
que psout ipfe ex alto ooncefierit, nec in fu-
perihds abundare, nec in hoceflhrito deficere
propene : fed Juxta materias per dominum pro-

ât a veritate devia arguendo. emendabo Jux-
ta Apoftolicam doArinam, ut fit veritati· do-
flor exhortari potem in doArina, fic eos qui
contradicunt » arguere. Obtulit Domiam vene-
rabilia Udalricm proponent ia fna propofitio-
•e certa enthymemata, cixeacma latendo da-
clantioni iafiftere arguendofic.XnriKus man-
dat hoc, etgo hoc eff fetieadum. Chriftus pro-

per «m commii

• MWO
CHS 1ST*
. M*»·

di necs&riam addocere, quorum primum efl
Tanta perfeAionte funt verba Dei, quod eis
nil beet addere. nec fabtrabere. Secundum
quod caufii ruin· populi maxime est caufa
maloram fecerdotum. Boc declarabo lucidius
propter multa mate de facerdotibus Domini.
In fecundo notabili · enarrata, ubi additur.
quod nemo amplius nocent, nec ecclefiam
fetadit, ficut fecerdotes mali, hoc intendo
modificare. In notabili tertio, Quod tenetur
preceptive, ubi inter multa redarguenda funt
hac inferta Primum, quod non obfervan-
tia confilii Dei non oblignt non obfervantem
ad peccaram veniale, ficut preccpci ad mor-
tale. Secundum, quod efl preceptum Domi-
ni cuilibet diacono fic presbytero libere prae-
dicare verbum Dei, ita quod fub preccpto
obligante non pradicantem ad peccaram mor-
tale, cadit aAu· predicandi ia ipfis. Tn quar-
to propofnU fuper verbo» Libere qnod dia-
coni A presbyteri liberantur ac! praedican-
dum, dum fufcipiunt diaconatus, & pres-
byteratus ordinem legitime; & quod extunc
nullum impedimentum illegitimam obfistere
debet fecundum legem Domini nostri Jefu
Christi·· ibi edam 'reprehendit, quod Misan-
tes plurimi, fed predicant· font paudffimi fit
pro-Caltarium multiplicationem.

Coafeqnenser prediAa probando venerabi-
lia Uldaricus proponent probant arbcnlum
auAoritatibus ftc rationibus fibi gratis. Kt in-
fen primo istam condpfionem non obstan-
te inhibitione, ant pretenia excommunicatio-
ne lata jam aut minata, fecerdos Domini
debet fideliter fit libere verbum Domini an-
nuntiare, quia debet Deo magis quam ho-
minibus obedite. Additgjsninrfo, quod fo-
cerdo· dimittens fidelem pradicationem pro-
pter hominum inibitionem, firn prateu&m
excommunkatioaem, est apud Deum excom- re», b.
manicatus, quia tales non fervant mandatum
Doit fic ergo malcdiQi fic excommunicari.
cum adjutorio constanter reprobanda. Ter-
tio, quod (acerdotes Dei verbi prodieatio-
nem fidelera non debent omittere propter
fcandalom perverforam. Quarto, miod non
fbhun fecerdotes minores, fed fic prela-
ti majores tenentur verbum Dei fideliter an-
nuntiare.

Hac est dicendorum materia, prout pro-
pofitio cogit vestra. Antequam harum difi-
cultaram declarationem aggrediar, prafappo-
fita reoognirioue ignorantia mea, fic imbccil··
licatis notoria, quam recognofeo corde, fit con-
fiteor ore: nihilo minus ex mihi injunâo,
collum obedieutia (Uanltten· jugo, vires hinc
Krefhmo, quoniam cauTem Del agimus, qno-
team febriam animarum quatimus, ia quibus
nota* fuflkientte ex Deo c*t, qui promite;
JPiun *futtitu tuue npi* d* prq/Mu » "*fi* «>-
arifemTtifo"fora fmrfhfMMti.' Deo eaten
later make mihi necefiaria protestor. Frfano,

concilii Bafileenfi·
qnid-

fincarefle plene fabmteso, credens **flteonfi·»**, Aesaq: Quod Dana non vol

bvri defideransi fecundum qnod non *e** manda meo ad piarem eurtam oreadicula verba proferre aut falvoeoadn&ui venerabilium **antnre·** incliti regni Bohemia quovis modo prejudsesre . Quodfi ex lapfa lingua* contigerit* es none veniam poflulo, qua indiget lingua Au maxilla in cadré freno rationis fini imperio voluntatis non conftrirta. Quibus psoceflatiottibus, ta qualibet Aqueattam materiem· quafi in®9* vatis ac iteratis, prefappofitis, PredicMorum ordini· ego minimus predicatûme· verbi Dei defenfiirua juxta articuli tertii exigentiam , B quam adduxit venerabilis **Uldaric**» dominus proponens inclyti regni Boemiu orator, fecundum formam per ipfum Arvetam procedere intendo. Et ideo fi formalitatem aliquando egreffus fuero, non mihi indigoemini, quia formam traditam inveftigabo.

Articulus proponentis ifie eft. Verbum Dqi **U·** exemplo Chrifti flt Apoflolorum , - Acerdotibu· Domini libere, flrfine impedimento, fi- **noî.Inîîîî.** Meister & veraciter debet predicati flt annun- * tiari · Juxta cujus dedurtumem dominus Ul- bl«r * *r.Ki- daricus proponens venerabilis talem habuit ordine· 4 Primo notabilia circa aliquorum ··«··'" e(f teitiiinormn expolitionem* promittendo. Sate . ' r"* eundo, articuli decifionem anhertendo. Secun- C dum ergo ordinem veftri procefius erit forma ntei progreffin . hoc · promiflb, quod nedum propofitionibu· pofiti·, fed dt eam probetiobut declarand:· infiftsm; nedum verbis, fed flt intentioni, prout ex verbis colligare potni innitendo. Bt primo in procemio fa» collationis inter entera ifla fuerant verba ejufdem. Iflud eft argumentum infallibile; Hoc mandat Chriftus Jera·, ergo hoc eft faciendum. Hoc w prohibet Chriflus, ergo hoc non efl faciendum. De puro autem homine infallibiliter . v non fie fequitur de forma, non enim fe- w quitur univerfaliter ; Hoc mandat Romanos * Pontifex, hoc dieit Eugenius Papa, ergo ve- v rum, aut faciendum. hoc prohibet Papa ergo non faciendum. Sed addito ifto medio bene fequitur. Hoc dicit Romanus Pontifex* flt in feriptura canonica fe fundat veraciter ergo hoc eft verum, aut facienda·. Et quamquam hoc in fuperficie videntor tore diAum; tamen quia prime confenquenti· poifent multis materiam miniftfare errori· , flt inobedientia flt rebellidis, ideo circa em prum infiflere, non abfonum judicabunt.

Obtulit Dominus proponens argumentationem talem i Chriftus Jefus mandat hec , ergo hoc eft faciendumChriftus Jefus prohibet hoc ergo hoc omitrenduq». Circa quam fetandum, quod non omne mandatum Chrifli, quod habet notam mandati habet efficaciam manda- E Tri*U» M» v dati. Dicit enim venerabilis Gorra, Lore 7. quod efl triplex preceptum Domini, unem proprie dirtum, obliga» ad Acierum, ut illud, /foneni pmrem.tf' NMtrvm, Exodi xx. Aliud minus proprie dirtum * tenta» ad prarbandum ut illud Telle/fituu mmm , Cenefii jj. Tertium improprie dirtum, feilieet, dm·

» nu» precept ei quem curavit, no cuiquam ·» dicem. Bac III·. Cui alludir Magifter pri- w no fenteatiarum , lib. ». diftinAiooe xLV.di-

dicavit ubique, iàtrifige» Deam non **id**» prohibuifle, quia veil· opus finm predk tan, Ad « dam fisrmam hemini hradem humana· declinandi. Capitulo finali dicit* diftingue» de vnluntdM figni fit beneplaciti c Fit mette, quod Deus beneplacito vult fieri ; 8c omne qnod voit non fieri, nequaquam fit, non ifta eft de figni·, quia fic pcacqpit De» multis, qun non faciunt, fit prohibit qua non cavent, fle coafiilit que non implent. Une iDe.. Ubi dicit Giortua **Thoma**»Quam* via non vellet Deua voluntate confisquante* quod Abraham filium occidam, voluit tamen voluntate antecedente, quod voluntas Abrahn in hoc ferretur, fccuodnm quod jam erat ordinatum . Et tamen voluntatem per praeceptum expreflit : & fic firtfo non fuit ifia, oc de illi» * qui contra preceptum Domini opua paadicant, licet Chriftw noluerit **hoc**, quod praecepit voluntate confequente, voluit taanen voluntate antecedente homine* In hoc tendere, ut gloriam mundana· de temporaUbus bonis non quaererent, fed Dei; flt hoc preceptum expreffit. Hoc ille.

Unde communiter tenent dortores, circa diftinrtloaem qusdragefimamquartatn primi feorentiaram ', quod quando preceptum datur in documentum, non in preceptum, non obligat; ficut fi prelatua preciperet aliquid grande fito monacho, 8t tamen corde tenus nollet illud fieri, fed ttarim, cum frater hoc facere inciperet * eum revocaret ; itt quod preceptum illud efl direrte fignum voluntati· prucipienti», ia quod velit obligare Abditum ad «xfcqucndum voluntatem precipfontia, fed non e« direrte fignum, quod veBt rem precejnaimpleri, alia enim fiunt ad fumandum expo- Drientiam de obedtancia fabditi, vel ad oflendendum pfaribtM obedtantiam **uni**» exemplo, ideirco recittt **ibid··** quatobr **foie·?· opt** iriones dominus patriarcha de Palude eirca ifta» concfafione· , Deus quandoque pred- pit fieri qwod tamen non vult fieri .

Secundo addit wncrebifi» propone» Vidaricu» enthymema · Non Aquûnr, Pape mandat **hoc**, ergo hoc efl faciendum, nifi addito Mo medio, flt ia lege divina **vends·** A

Ac in

Domini non precipiat* naqne conara iacrorum generatam coacihoram flatam ctgp hoc efl firdendum .

Pro cujos dedurtione duxi aliqua notare.* Primam efl* quod Papa non cà nomen ordini·, Ad tantum juriidi&oai·, Ikeflkii. I>tet quia Papa poteft
M amphre Papa

Christi veram, nifi tonfecretnr in presbyte* ram, qoamvii poflet gubermre Corp» Chrisd •isticua, etiamfi nog habqat Acatdotipadren»

deduck venerabilis m^lfter Angiffitaus de A qta tefism e«ficavit 8t nullialii, quod fisum — eft plene, fed ipfifali dedit; cui orante fo- ***», re divino caput tadtaant, de primate» mon- '' di tamquam ipfi Jefu Chrifto obediont. Hbe ille. Pariformiter fanAus Chryfcftosaus cum omnibus doAoribus fuper ilio , *Ptfi» wtt* mul mk *i.* meer, feribentibus, dc beatus Bernardus ta

M»».

etfi ta moritan fit malm, poeeft dt debet di- ei fsnAu» aut fanAiffiotm , non quidem ex vitat merite , ficut Chriftus didtnr fanAus fan- Aorum fed cx fanAlficaadi alios officio ; fic enim Numerorum xvtti. dixit Dominus ad

Sed dices. Papa matas eft, dc prnlati peffimi font. Refpondet Dominus: *SeperM^ dnm Mtffi fedmnu Scriba φ Phanfat*: omam fiu volis dteertar, *facut: faanduat opera* sonus *Hohtt fixere.* Matth. xxtti. Et ejus vicarius immediatus inquit : *ObeAte prtpofitis «·.* /rir, mm MMWM fotas, *ted & dffeolu,* 1. Petri tt. Cujus rationem affignat beatus Hieronymus lib. 1. contra Jovtaianutn. dicens: Eptfcopm, dc presbyter, dc diaconus non funt meritorum nomina , fed officiorum ; nec did- » tur , Si quis cpifcopatum defiderat, bonum tt gradum dcfiderat ; fed , Aeam *opat defide- tat·,* quod ta majori ordine conftitutus pofw fit, fi velit, occXfionem exercendarum hats here virtutum . liste ille . Unde beatus Bernardus fuper Canticis fermone ixvii. Super Cathedram Moyfi fédérant Scriba dc IHuriw fai : dc qui non obedierant eis tamquam e- pifcqpis , inobcdientic rei fuerunt, etiam in * ipfum Dominum prccipientem, dc dicenw tem , *Qaa diauu faate.* Patet, quamvis Piμritei, quamvis peccatores maximi, propter * cathedram tamen Moyfi, ad eos quoque niw hilo minus pertinere , quod idem dicit : *Qai* » txu *audit,* me entat , *tfi φή* vos *fpermt,* me *fpemit.* II«c ille. Patet ergo, quid fit de » illa argumentatione fenciendum ; Papa mandat hoc, ergo hoc eft faciendtan , etiamfi fe non fundet exprdfs in divina lege. Et tantum de prooemio domini proponentis.

translationem antiquam u&. interpretum, dicitur *fumetis peccata fanSanuu.* Ubi clare patet , quod etiam homines peccatores dicuntur fanât ex officio, quia Moyfc» cum fiunilia fignati funt portart laiquitateas fanAuarti , dc fumere peccata faoôorum. Si fanAuarium , quomodo habet iniquitatem? dt fi fandi funt, quomodo habeat peccata? Venerabilis Thomas de Malden, libro it. capite xxxvi. Sic de concilia generalia dicuntur fanda dc fanAifSma » non a fandiute perfooarum inibi exfidentium, fed ex plenirodine officii fimAificandi, dc infallibili afliftentia Spiritus fanAi : fic dc ecdefia catholica dicitur fanda , non propter fanAicatcm omnium cxfiftentium in ea, cum fint multi peccatores, fed propter ftnAiffima ejus officia , propter fiicramentorum fanAkatem cxfiftentium in ea : non enim talia dicuntur fanAa ex opero operante, fed ex opere operate. Ideo feoAus Cyrillus in epi- ftob fynodica direAa Neflorio, qua incipit : » Rcligiofo dc Deo amabili ; nominat Papam w CteAiffimum dc veoenndiffimum : fimiiiter facrum geherale conditam . Similiter fendus Hieronymus Papam vocat fanAiffimum, gloriam fanAitatis fua magnificans in libro, qui intituiatur de geftis Romanorum Pontificum , ta principio fcriben» ad Dtunafum Papam .

f eia·.

Tentam , quod Papa ratione officii tape apdffime nominatur beatus fisu beatiffimos, non quafi extra ftatum via atcmaliter confttaitus beatos, fed propter admirandam fuc poteftatia excdlcatiam , qua prope Chriftum attingit : quidquid enim poteftatis. quidquid grotia fecramentalis. Quidquid difpcnfetionis caleflis a Chrifto capite ecclefia commiflum eft, ipfe ecclefia difperfa , de Papa ta fide non errante*, totum eft ejus difpmdàtioni commiffiim . Hinc beatus Hilarius etiam Imperatorum Conftanttam propter auAoritatem imperialem beatiffimum nuncupavit ta epiftola fua ad mandem de fide , Et beatus Ambrofius quibufiiam fcribens epifcopis dt facerdotibus malia , quos dc fimenia dc multis ekceflibus redarguit, btetiffimo» dc fenAiffimos pattes nominat in libro fuo paftorali, quem de obfervantiis ipforum tatindat.

Dfto

Quarto ergo dico , quod fi Papa aliquid mantbt faciendum , quod non eft contra legem Dei exprefie , aut contra ftatuta aliqua tenAornm petram, etiam fi fe Jiteraliter ta lege Dei veraciter non fundat, d obediendum

E

» *xnuiaot,* in libro Thefaurorum*. Ut mem- » bra maneamus ta capite noftro , ApoftoKco « throno Romanorum Pontificum , a quo me* w dtam eft quaerere, quid credere, « quid w tenete debeunu» : ipum venerantes, ipfum » rogante» pen omnibus, quoniam ipfiu» fo- » lius eft reprehendere, corrigere, ftatuere , » difponere, hgare, & folvero, loco illta» ,

Port hoc expedito prooemio , dominus proponens in articulo, incipit proponere notabslia. Et fuit primum notabile circa illud complexum , Verbum Dei : ubi in fermons vel fententia tnftinxit, verbum Dei dupliciter per eum tatelligi : uno(modo accipiendo pro Chrito Jefu Deo vero dc homine. Secundo modo pro omni verbo veritatis, quod locutus eft Dominus per fuos Angelos, prophetas veros, & Filium fuum de per fanAos fuos Apoftolos, dc in (criptis reliquit ad futura tempora . Et ifto fecundo modo dicebat fe uforam in ρτοροφο illo complexo , Verbum Dei. Et quamquam iftud 4»on fit reprehenfibile quoad ea qu* diAa funt , eft tamen reprehenfibile propter ea, que omiffa funt. Unde dico, (fuit etiam neceffe addi tertium modum » quod fcilicet Dei verbum est verbum infpiratum : hoc enim oportet uti verbi t Dei paedicatorem , fi non vult inducere populum in errorem :) unde dico , quod triplex est Dei, verbum , non folum incarnatum, dc exaratum , fed etiam infpiratum : dc hoc eat geminum , unum privatum, aliud publicum. Primo, inquam, eft verbum Dei merito dicendum dc nuncupandum, fcilicet infpiratum privarim id est, perfonis privatis › de quibus ait vertex Apoetolfcus: *Spiritu fattSo iafpinti* locati /tatt AMsôtei Ai. Et Pfitlmifta : *Jtubont qidd loqua* «r ia me Asm. Hinc Apostolus dc ejus uti- Ecueap expraffit: AaustadbihMe *dninittu iafiptat» aiHù tfi ad* docendam, *ad argtieiuhnid corripiendum.* «d eradieadirai, ar *perfeUtu fit*

me *opus bonum inftruBus,* i r. Apone·» venerabilis, verbum Dei efle tante-per» -

c*.ER> ·d..T'»?h- ■

^·U_ M Scrips*.

Non iunx ergo Andorum dodornm (cripta, quorum pradentiffima icicntia explanat fcriptune feqrcta , ab aliquo vilipendcnda , fed quafi a Deo veneranda : quia eft regula, quod eodem fpiritu feriptura Aera exponitur, quo fuit infpirata, Quod eleganter Apoftolus oftendit, dicens quod *Chriftus ad confummationem fanàorum dedit quofdam Apoftolos, qwfdam prophetas,* & ne ibi crederetur efle flatus, quafi aliorum feriptur* non eflent a Deo, fubdlx : *quofdam veto doUores :* cujufmodi funt feripturΓ* Andorum Gregorii, Auguftini, Hieronymi, Ambrofii, poft hos beatorum Bernardi , fandi Thom* & aliorum multorum , etiam non canonizatorum, quibus procul dubio Spipius fandus aperuit fenfiitn , ut intclligcrent feripturas', quatenus myfticos fenfus , quibus facta feriptura eft gravida aperirent, & ad communem hominum capacitatem redigerent. Alioquin quomodo Deus pnecepifTet Deuteron, xvii. in his qu* funt ambigua & difficilia , refugièndum efle ad Acerdotes Levitici genetis, & ad judicem qui fuerit illo tempore ? *£t faciet quacumque dixerint tibi, qui profunt loco , quem elegerit Dominus , & docuerint te juxta legem ejus , fequerifque fententiam illorum . Non declinabis ad dexteram neque adfiniftrum.* Ubi continuo fubjungitur . *Qui autem fuperhient, nolens obedire facerdous impeno, qui eo tempore miniftrat Domino Deo tuo, ei decreto judicis monetur homo ille , & auferes malum de domo Ifrael; cunOufque populus audiens timebit ut nullus deinceps intumefeat ffperbta.* Ideoque diftindione xv. in cap. Sanda Romana Ecclefia; multa fandorum dodorum enumerantur opufcula, jtm per ecdefiam acceptata, & fibi foli ad judicandum refervata . Et fubditur , propter dodores ibi non expreflbs, quod etiam aliorum dodorum, & patrum orthodoxorum, qui in nullo a fando confortio Romans ecclefi* deviantnt, nec ab ejus fide & predicatione femoti funt, feripta fufeipienda & legenda fint. Alii autem moderni non canonizari ad legendum conceduntur, & ad impii-gnandum etiam a lingularibus perfonis , fi in eis aliquid veritati diflbnum repetitur: fecundam quem modum beatus Auguftinus dida fua ad aliorum exponebat difeutientiam , dicens in epiftola ad Fortunatianum: » Neque enim quo» rumlibet difputationes, quamvis catholico» rum & laudatorum hominum , vclut feripturas canonicas habere debemus · ut nobis >' non liceat , falva honorificentia , qu* illis » hominibus debetur, aliquid in eorum feri„ ptis improbare , atque refpuere , Si forte „ invenerimus quod aliter fenferint quam ve„ ritas habet, divino adjutorio , vel ab altis „ intelleda. vel nobis ■nam talis, inquit, ego „ fum in feripturis aliorum, quales volo efle „ intelledores meorum. H«c ille.

Eft ergo verbum Dei verbum infpiraium, ad prcdicandum neceflarium Anftis dodoribus, in edificationem corporis Chrifti myftici, quibus ait Dominus : *Non enim vos eftis qui loquimini , fed Spiritus Patris veftri , qtti tur* in *vobis* . Ut quilibet talis dicere *Spiritus Domini iqcutus* qf *per* mc , *& firmo ejus per linguam \neam . ɯ.* Reg. xxtit. & hoc de privato . Ex quibus elicio , quod etiam illud non vere diQum eft, ubi dicit pro-

Adiea}» , quod nihil poffit ei addi aut fuhr trahi: quia licet ea explanare, *Çt* dubia emergerula determinare : & talibus promittitur merces paagna, dicente Sapientia: *Qui elucidant me vitam etemam habebunt,* Ecdcfiaftici xxjv. non ergo licet fubcrahcte id quod eft neceffitatis feriptur* , fed licet addere quod eft pro ejus eluckiatione. Quod fam pulcre oftendit Dominas In expofitione parabol* evangejii prefentis Dominice , ubi fic ait beatus Gregorins : * Eft quod (blicite in hac .ipfa expofitione Dominica penAre debetis , quia fi nos vobis femen verbum, agrum mundum, volucres demonia, fpinas divitias fignificare diceremus, ad credendum nobis fo.fitan mens veftra dubitaret. Unde & idem Dominus per fcnirtipfum dignatus eft exponere quod dicebat, ut feiatjs rerum fignificationes qusrere in his etiam qu* per femetipfum noluit explanare. Exponendo ergo quod dixit, figurare fe loqui innotuit, quatenus certos vos redderet, cum vobis noftra fragilitas yerborum ejus figuras aperiret . Hec ille . Aufloritates in contrarium adduflc inteliiguntur , Qui addiderint , id fcilicet quod .textum falfificaret , aut perfidiam faperet, prout nuper fatis declaratum eft.

Quantum ad aliud verbum infpiratum , verbum Dei aptiffime nominatum, & per omnia verbi Dei predicatoribus neceflarium , quod eft infpiratum publicum, eft cujuslibet generalis concilii legitime congregati ftatutum & decretum , cujus auilorttatem Dominus fibi adfcripfit , dicens collegio Apoftolorum : *Qui vos audit , me audit ; & qui vos fpemif , me fpemit,* Luc. x. quibus fuam promifit affliftentiam , dicens *Ubi congregati fuerint duo vel tres in nomine meo, in medio eorum fum.* Quod de congregatione generalium conciliorum jntelligeqdum exponit beatus Ccleftinus in cpiftola ad fynodum tranfmifla, ut refert Ifidorus intlib. conciliorum . Hoc expreffius idem Salvator nofter innuit concilio Apoftolico promittens in perfona ecclefi* : *Adhuc multa habeo vobis dicere, fed non poteftis portare modo. Paracletus autem Spiritus fanHus quem mittet Pater tn nomine meo, ille vos docebit omnia , quacumque dixero vobis,* Joannis capite xvi. & ne hac credantur diila perfonis Apoftolorum tantum, ait capite xv. *£go rogabo Patrem,* d* *alium Paracletum dabit vobis , Spiritum veritatis , ut maneat vobifeum in atemum .* Ergo ineft ille Spiritus Anélus omnibus congregationibus generalium conciliorum , & omnia ibi coocluA funt verba Spiritus Anili; ideoque determinationem Acri concilii non fibi Apodloli , fed Spiritui fanflo attribuerunt . *Placuit ,* inquiunt, *Spiritui fanBo ,* d* «Λ/, A€lorum ·xv. Unde valde cavendum eft, ne ab informatione & fententia hujus concilii generain Bafileenffs iq Spiritu Anflo legitime congregati , quifquam ie alienum reddat ; nc contra Dei fententiam videatur recalcitrare, verba Spiritus fanHi abnegare, & a catholice ecclefi* fânâa fe unione feparara.

H»c modica confcripfi, refidua fiervans re»

quod difiinilionem circa id complexum, Verbum Dei, minus complete pofuit proponens , cum In «dificatione corporis myftici oporteat

tnt^r»t»·

n» ? '**·

*****'

■, ■■■ Suet ad mimas edam verbo - infpinto uti . A Ideo non folum quatuor concilia prima , fed' MH· A ornata alta a fooâtataftituca cuftodienda ft*. rreipisads mandantur A decernuntor diftioôtene av. Santita Romana ecclefia . Damam ad focundum notabile procedendo fuper illo complexo . A focerdotibus Domini, diftimrit dominus proponens, de freerdotibus bonis A malis, poft multa vitia malorum ftcardotum enarrata, A quomodo nemo amplius nocet in ecclefia Dd, quam facerdotes mali. Et quia tanta mala enarravit de malis, A pauciora bona de bonis, dicam fubfequentir.

Praelati A presbyteri mali , non folum boni , funt magnifice honorandi A reverendi , B ne videantur omnino fperneudi , quos gloriofus Deus fibi fpecialiter elegit ex gentibus mundi , non ad confortandum eos in malam , fed magis ad revocandum presbyteros malos , A confirmandum bono* , A docendam cnnâos, in qua honorifica majeftate conftituit Dominus presbyteros ecclefi» . Et prino cx veteri tsftamento , Genet ix. ubi t*****'.' dicitur , quod Noe inebriatus dormivit,, A iwMl. deredis verendis jacuit in ubçrnaculo fno : quod cum vidiffitt Cham ,, non eum texit, fed duobus fratribus annuntiavit . At voro ,Bem A Japhet videntes , avertebant fodes fuas. Quid eft ergo , quod filii pallio verenda patris fuperjdCo dorfis palllo avertl ve-C nieodo operiunt ? nifl quod bonis fulditis fic pmpoworum fuorum mala difplicent , ut ab aliis nota occultent ? Opèrimentum averti deferunt, quia dijudicantes frOum , A venerantes magifterium , nolunt videre quod tegunt . Et nota , quod patet expergiicens femen Cham maledixit, fed duos patrem regentes benedixit.

Hanc malediôionem fugere voluit fanciiffimus Imperator Qmftantinus , de quo in ecclefiaftica hiftoria libro quano capite decimo dixifle narratur Si propriis oculis vidif t«UC kl». TW4. lik m fem facerdorem Dei , aut aliquem eorum n qui monbflico habitu circumamidi funt ,, peccantem , chlamydem meam explicarem . D,, » A cooperirem eum, ne ab aliquo videre- » tur. Hoc autem Chriftus adhuc in vita fibi *parrim* recompenfavit » quia poftmodutn in bellis fiAiciffimus fuit, ut dicit beatus AuguftimM de chritateSDei libro quinto . Secundo idtai exprefle Dominus prucepit Exod. xxi. Dits sm *detrahes, principi populi tui non maledices.* Glofla: Id efi , facerdotibus ftc ecclefi· doAortbus , qui populis principantur . cum enim omnis detraftio pemicioia fit , in illos eft perniciofior . Tertio , Deuteronomii v. Æansra *patrem & matrem tuum , ut ,, longo vivas tempore.* Glofla: Hoc eft maxiw mum ftc primum mandatum, in altera tabuit la: Honora, fcilieet, pattern corporalem ftc E n fpiritnalem , officio pietatis : ftc honora fi- ,, militer matrem, id eft , ecclcfiam fendam. Qnarto, quia Threnoram tv. feremias deflruâionis caufam affignan* , ait : *Fades focerdo-* au* mm cruioeriin/, nefwc *ftmtm uûferti fiuu.* * Glofla. Imo Deusn in fuis feccrdotibus con- ‹* tempferant, mc Dcsmu in his reveriti font- ,, ideo diviti fena a fraie Domini, quia per * orbem difperfi fiant. Et alia glofla ; Nota quam terribile fit frcerdoces contemnere, nec » frcietn eorum rirubefcere, id eft, iliis mo-

* Moribus & videntibus, a fcaleribus non *ceftre.* Quinto patet per David , qui quamvis fciret Saul malum , tamen* quia unôus erat in regem & eonfecratus . ftc coram popuk» nondum dépoliras , eundem numqnam graviter inhonoravit , fed in fpelunca, in papilione, ftc ubique pepercit. Unde glofla r. Regum vigctimoquarto , ftc est venerabilis Beds , & beati Gregorii : Quid per Saul, nifi » mali rectores? Quid per David , niti boni ‹* fubdili lignantur ? Saul ventrem purgare , * eft ρτχνοβ pnapotitos conceptam 'in "corde » malitiam, ufque ad opera mifcri odoris extendere , ftc cogitata apud fe noxia , faflis » exterioribus exfequendo monftrare . Quem » tamen David ferire metu>t . quia piae fnl>ditorum mentes ab omni fe peftc obtredationis abstinentes, prepotitorum vitam nullo gladio linguae percutiunt , etiam cum imperfectionem reprehendunt. Qui etfi quando propter infirmitatem ft abftincre vix poflunt , extrema quzdam, atque exteriora pnepotitorum mala . fed tamen humiliter loquuntur , ftc quafi oram chlamydis filenter incidunt : quia dnm pnclati dignitati , faltem innoxie ftc latenter derogant , quafi legis fuppofiti veftem fecaqt; fed tamen ad femetiplos redennt , feque de tenuiflima verbi laceratione reprehendunt.

Infuper ex novo teftamento, ftc primo per Christi foda & iusta . Nam Matthai capite ollavo fanato a fe leprofo alt: Fedie, *oftende te facerdotibus* , quos feivit pro tunc peffimos , *& offer,* inquit *munus t quod precepts Mopfes* m *tejUmonium illis :* cui glofla : Mittit ad facerdotes propter humilitatem, ut feccrdotibus deferat honorem.

Secundo per illud Lucx decimofeptimo : *Itt offendite vos factrdohbus* . Super quod „ beatus Augustinus libro de baptifmo: Non- «y«« »··*· „ ne Sodomita éthnici erant gentiles ? pcjo- „ res ergo Judei, quibus Dominus dicit : To- £· „ *letabilius erit Sodomis iit die judicii , quam* v *vobis.* Et qu<bus Propheta dixit : *Jujhficu- n'* „ *fits Sodomam*, id eft , In comparatione ad „ vos juftificata eft . Numquid tamen ideo fecramenta divina , qtue apud Judzos erant „ tilia quales erant ipfi, que Dominus quo* ,. que ipfe fufeepit, A ad ca celebranda le->, profos , quos ipfe mundaverat , mifit : Et 'M fequitur : Eadem facramenta , A In bonis „ hominibus illius^ temporis erant, A in ma- M lis pejoribus quam tint ethnici : quando- „ quidem Sodomitis In malitia praelati font , „ A tamen illa facramenta erant in utriuf- „ que integra A divina . Hkc ille .

Hoc tertio expreflius habetur In verbo Chrifti Matth. vigefimotertio :, *Super cathedram Mopβ federunt Scriba .*(ÿ* *Parifas , omma tfiiacumque dixerint vobis , facite ; fecundum vero* opem eorum *ttolite facere.* Ubi beatus Chryfo- Ck,Tfoa „ stomus dicit . Sicut aurum de terra eligi- ■ ! „ tur , A terra relinquitur ; fic A auditores " „ doUrinam fufeipiant, A mores relinquant . n Frequenter enim dc homine malo proce- „ duiubona. Hoc expreflius Dcyninus docuit, qui Judam multis honoribus deçoravit. Quamvis enim fciret, eum efle peccatorèm, turem , A proditorem, imo vocavit eum diabolum : nihi- , lo minus in uncum eum honoravit, quod poteftatem dedit fuper omnia demonia, A ut languores curaret t A ante faciem fuam prrdicaret A

hapriiarer I Hoe fecundum beatu* Augent- Andtdcur a Deo ▮ feoardotum a bonis sao-,
num faAu* Mt, ut <fifc*mus non coraaçMb- riltaa
caatrn te fimAoram collegia , fi coatiag* aHqucm
•saluai inter eoe reperiri . Nullu* est , nd? rsttooe
unquam fait (anibus collegium, dicit fimftue
Thomas fuper Joannis fexto, qàam coUqgfa* derar altad diftum, (Mi raina
Apoaootore* , in quo tamen unus inventu· venit «x malitia clarioraum , nid
est proditor fit latro. Ideo dicit fen&u· Tho-
mas it. ft. questione an. articulo ii. quod
preiati nun honorantur propter excellentiam ram. Unde iftam * foditionis volens ibmrml
propria virtutis, fed propter excellentiam di- nara malitiam , primo accedo fimlHluillnem ·**·
gnitati· , fecundum quam funt Dei ministri hoc modoComparamus cum doftoribus al-
& in eis etidm honoretur tota communitas cui legorinntibus illum textum Genefeo· t. /■
prhsrip* ont* Dmm *cehtai & tervm.* Clerum

Sum autem notabile· caufa, quara populo· **mundo faperiori,** Id eft, casto cum fteUis. fle
multum debet honorare fecerdotes. Prima ,Brafiduum populum fenndo inferiori , fcilicet.
-»··· »‹» quia eum, qui mundum creavit, foil de culis term cum plantis comparando, ut apra po«-
addocere queunt, in altari Miflam celebrando fumus, ex noc ; quod ficut fecundum philo-
quia difcipolis, quo· to fecerdotes confecravit (bpho· inferior mundus a calo dt ftellis gu-
Dominus, ait in ooena: *Hoc faàte*fit nsra* cem- bernatur·, ita tota virtus refidui populi a do-
mrmoratKNieM. Lue. xxt 11. Secunda, quia eis ro dependere habet, flt augeri, atque tat ul-
omnia fecramenta, fle vehit medicinas contra timum felicitatis fiaem dirigi. Cum ergo cas-
omnes anima morbo· principaliter, flt ex offi- tus laicalis fabordtaatus eft cmtui clericali ,
cio commendavit : quia stabeUsrii evangelic! tamquam fuo magiftratui, ut ab illo do&rinis
(audaci fbli habent curam› prout de Samarita- illuminetur, virtutibus roboratur, flt frudibus
no tangitor Luca x. Tertia, quia (bli habent repleatur' ideo clerus , de ouo fcriptua eft !
•uAoritarem ligandi flt felvendi a peccatis, fic *Jtegale factvéMitaa , geaat titatna* , congre· ,
ab excommunicationibus , fecundum illud Mat- rewedu laicalis populi , cadum eft. plenum
fteUs magfti· , A parvis, fixis flt erratiate .
Stella msferes, prelate· ; minore·, fabdito· :
fearemfur *fiiototu* eranr *folate* xf- m edo .C quorum quidam comparantur ftaUto faris , fi-
Quart*, quia de oratiooibu· eorum, co quod cut hi qui ad certam dicecefim , vel paro-
Aim ministri ecclefi·, certiu· est, quod cfica- chiam font limitati , ad iUuadnandu* fHo· »
quibus ipfi funt prefedi, ut eos ex alto fcien-
tiaillumincnt, nuélumque fetatis fecundent.
celebrando , vel huinfinodi , Pontificis vicem StvHis autem erratic!· , alti predfcatores , per
gerunt, de quo ad Hebrno· v. Ornati nemata mundam dtfcurrcnws . Sic enim , qui doAi
facruM , fsm/i *JUla to ptrpentat ateraaates,*
Daniclis xn. Sicut igitur interdum eft ,
drae ri- *famficia pn peccatu.* Quinta, quia in nou femper , quod fecundum habitudinem
animabo· dc corporibus per fepum ordines di- flt difpofitioaem ftellarum caM bona* , flt
•tinûoe, quos quilibet recipit ; Deo amplius malam , alteratur fle di$oaitur hic inferior
coufecrati funt ; flt per confequens distincti· muodu· convenienter , vel 4fllfeonvenienter ,
changeras fuper laicos habeat impraflbs , pro- Ita firpe propter defedus flt indebito· reQ*-
pter fepeem ordines, propter quod i. Petr. tt. ihxs in invicem ftellarum firmamenti, quod
dkin*. *Tot ante* gemu* efeflam, *regale [·αττ·ΐ)ώ* aHegorice clerus , variis turbetur «défais
domus. gea//enfli·, pt^uhu «cym/noms. Sexta, inferior'populus . Verum , quod ficut non
quis tamen ecclefia funt flt doãores, de quibus omnia Inferiori· arandi incoaanoda ex in-
Matthai v. Fw *efHt hut* euosdi, *fai terre .*
Ultima, quia per manus eorum fidum benedi- ab inferiori : or n ifta inferiora f
cuntur omnia, qua in cultu* Dei habcM coo- infantum non recipiunt ubi dt
fecrsri; ficut ecclefia, altaria, vestes, eucharis- rent, vti fi per vaporas vel n ab Infla
stia , matrimonium, *flt* fic de fimilibus. His ait afeendentaa abfcoeduntur ftella , flt per con-
Dominus ' **Od** vo/ *aa&t,* me *aaAt, & fui* fequens debitus eorum impeditur influxu·} flt
Xtot fperait, aie fpenùt. Luc. x. ifta inferiora, vrf ficut terra & aqqa ocUpAnt
Qui ergo fecerdotes non audit, fed fpemit, lunam, fle lama felem ; Ira terreni popuB em-
atque, vita fua negleds, difcutit nimis fecer- eata votant» flt avaritia ecHpfent pocaftaee*
docum operat non minus, fi Dominus talcs firculareml qua eifiiem vtata nnebrofe fefla,
cadere permittit, ut etiam ecclefiattica contem- ecHpfaf fiepe poceftatem feMtuatan. Unde fe-
nant (aeramenta, & finalités infideles morian- cura aflero, quod ficut exorMtaati· flt deov-
tur , ut deducit beatus Gregorius i. questione i, dinatkmea inferiori» mundi, tam in naturali
Multi foculanum . r
Inter cetera. etiam istud coroUartam domi-E unda fuM deordinationi curfas ftaUarami'fe
nus Udelricus proponens fubintuHtCauû tui- qui contrarium fentient , mansam cata to-
na populi fit maxime culpa (acerdocum mal», rariam feriunt, ut didt boatus Auguflürae li-
ruth. Circa qua dida istam propono coaclufio- bro v. de dvkata Dei, capite t. ita non eft
nemEt fi interdum ita contingat, non ta- vera* dicere, quod omnis ruina populi pro-
men est univerfeliter verum, quod ruina po- veniat ex inerdinatioafeus deri t qitin imo
puli cauti fit maxime fecerdocum malorum fluet, clerum effe ragubriffimum , flt pepo
ex culpa ; quinimmo fiepe ex malitia popu- lum deordinatum , ficut fait in ecclefia pri-
li ; proptetea provenit fibi ruina , flt po- mitivs ; ubi erat clerus fanlHffimus . fit po-
pub demeritis exigentibus, degenerare per- populus tyrannis plenus. Infuper a primavo ita

fak

multipbciMr flagdlam· propear poccma fim propria t Λ ml» fitptat taffx , fi non Moyfea fcrvua Domini fltdff· ta coaftnAto-

fti , Apofeotarom dc ftnAnram mertyram

met «nui. m verieriAsu pecoam «rw. Sed Maxima caufa mina popish aft —Uri· fisi Uberi arbitrii ; cum neo» ad peccandum poA fit cogi, nec eft poccatum , nifi ta quantum voluntarium , fetam oAuale ; ergo mm fem-B Scnuû rain· populi faut fecmdutas maE ; inclinatio lu malum liberi fai arbitrii.

fione ex malitia fpiritus maligni , non lune attribuenda ciero innocenti . Sed pleraque ruin· dc piagn in populis provesdunc dirina

«spiM aselas. Tertio, illa deÜAa non fant dero Imponenda » que committunt populi r st ibfidenter arguuntur per prolato· » nec ab ei· fufeiptant ullum peccatorum exemplum ? M infinita peccata committuntur a populis » quorum nullum exemplum rident taC feoeedodbus , imo poblice arguuntur ab ets in fermonibus, 3c privarim in confeffionibus i ergo fi aliqua periuntur populi , tabs ruina noe eft culpa cleri, Ad hoc eft experientia . Dtfctasus enim quod tempore beati Gregorii Λ Ambrofii fait clerus tenus st regulars , dt multi ex eb funt fanAi canonizari , fic tamen tunc tot fuerunt ruina in populis, quod beatus Gregorius in homilia 11. Dominica Adventus , fcribit omnia figna in evangel» coaferipta de nutris bellorum, peftilentiarum, & feditionum ante diem judicii ventura, fuis temporibus faiflc completa ergo tales rain· non funt clero adferibeode . Quarto fic : lii· ruina non funt quocumque modo clero Dr attribnendu , qu· nec ex populi nec cleri culpa fduntw evenire. Sed fic eft, quod multa flagella Dei eveniunt multis, non propter cujufcumque culpam , fed Dei gloriam oftendrndtm , ficut cocus natus fait , de quo Jtamfat· Sit , Æeyue Aie peccmfe, nepae pa- w mn tjv, ftJ tu tumftitMtr open z>ei m •Ite. Joannis tx. Sic fit fartAus Job creditur multipliciter flagellatus , non quod ipfe , vd aliqui· altas hoc demaruerit, fed ut patientis fan virtus toti mundo tanocefceret, fecundum beatum Gregorinm, Job. j. Ergo ut prius. Ultimo , ficucdiUa, qu· fepe proveniant ex caufis nacurslitaM, edamfi totus mundus eflêt opei* mus, neu fiant facetdotibus perçaxime impmE» unda. Ita eft de Aarjlltan-teras, deaerts totempeftaee, nqfliitanriiwum immenfitate: qua» ftc bmilta, tape ex caufis naturalibus prove-

Mum rutam pnpuloeum ex culpa fecerdotum eveniro.

h rrrrrrr: ∞ i.
M MB AφIM M JwWf BMB 9 ~ MtffMBI M
fadgwttew «m. Quid ergo nobis illo· ρπ»>£*77i
efl· defptciaras , quorum raeünina fuper0·*· *»·

„ Mm fiscundum merita fabdicorum peribo·
«. regsnttam tribuuarar ; ut fepe, qui boni
* ridentur, accepte regimine mox mute*»·'
m tor « ficut de Senie feriptura exprimit, qui
„ cor cum dtatitate mutavit ? Cum , inquit, *· fap '»·
m parasahu efit te ocmàm nù, espar ta trita
«, hu 1/reel foSet es: fuam/ra/· ego amfam
„ m ocafir Damini? Sic ergo pro qualiate fub*
„ ditorum difpoosntur corde redonne, qt ûsw pe pro merito grrote delinquat vita paftoris. Et fequitur: Denique certum eft. quod
„ ita fibi invicem roAorum rita conneAatnr
flt plebium , ut fepe ex culpa peltarum deterior fiat vita plebium. st fepe ex rita

deque efferuntur facerdotes boni maH , quia non merentur habere bonos, ficut malum corpus non mentor habere caput bonum . Cui confbrmitcr loquitur beatus Ifidorus de fum-

Ex hoc mandata claret, bonam malamque poteftatem a Deo ordinari, fed bonam Deo propitio, malam irato: rages mando boni
„ feat , muneris efle Dei s quando vero ma-
„ U, feeleri· efle populi ; nam fecundam me-
- rica plebium dlfponitur rita reAorum; irafcenta enim Deo , talem reAorsm populi fufeiptant, qualem pro peccato marneront. Nonnumquam etiam pro malitia plebis roges mutantor i fit qui ante ridebantur boni , accepto rqgno font iniqui. Et libro m. çapite xxxtx. dicit: Pro merito ple-

xemplo David peccantia in comparatione principum » qui ex merito plebis provaricantor. Hnc ill·,

„ Bean· Hieronymo· » B. quaft. i. Auda* a »
Aer fortada aliquid dicimur . tamen quod S», nm «a
feriptura eft dicimus : Non femper prin- ''·''·**<
cepa popuH dc ecclefia per Del arbitrium
„ datur, led prout merita depofeunt. Si mali funt aftus noftri, & operamur malignum in confpeAu Domini, nantur nobis principes fecundum cor noftram . Et hoc rita dc fcripturis probabo : audi namque quod

Et hoc riderâr diAum de Saule , qoem utique ipfe Domina· elegerat, st ragem fieri

„ voluntatem, fed fecundum populi peccaro-
„ rit meritum fuerat eleAus, negat eum cum
„ faa voluntate vel confilio conMtutum. Ta-
„ te ergo aliquid intcUjgimus etiam in accie-
„ fiis fori, quod pro nffritis popedi » aut in verbo, aut in opere potens a Deo tribuitur reAot ecclcfie aut fi malum faciat po-

„ pulns patiatur. Hoc ille. Ecce quam lucide daret» quod non omne malum ruin· populorum ex culpa proveniat facerdotum malorum.
Per hoc patere poteft, quid rripoodandum fit ad auAoritatespcr dominum opponentem indoflas »

«u, Bc multas fault· , fciUctt , Bed· famr A„ cqfttotaar Λ"*****» *Φ iqtet de «nr qsu N-*

•nuo c"" >7 Matthai vigefimo primo dicentis , quod ideo Dominos de tempto ejecit vendente·, quia cauta ruma populi maxime fait facerdotum culpa . Ad idem allegavit Grcgorium dicentem idem . Similiter aodtftis jam mentem beati Gregorii , Bc ita poffitm d· aliis exemplifie*» re . Nunquam fait mens beati Gregorii, quod omnes ruine populi client ex culpa cleri; 6-eut nec dominus proponet· univerfaliter, fed indefinite tantum pofuit . Ac tahto cautius . Quia umen noonunquam fimplices audientes. nefeientes inter uuiverule Bc particulare diftiogoere, feduenntur ; ideo fciendum » quod mo* du< loquendi doôorutn efl , quod ficut Cape in fcnptura pars fumitor pro toto. St econ-1B verib: its Bt in propofito , quando dicitur Maxime . Id efl, fiepe , Bc pro magna parte, ficut etiam eommuaiter fumi folet Sempei pro Frequenter , Bt Caufa pro Oceafione: qu* tamen oecafio non eft caufa, mfi per accidens, tfl ergo fideliter credendum , quod ficut firpc nun* populi proveniunt cx culpis cleri . ita c converib , l«pc ruin* cleri proveniunt ex culpis popOli. Huius diflinflionem folu· novit . qui omnes, fimiliter clerum Bc populum , judicabit ! qui efl diteretor mentorum, Bt di* flnbutor mercedum unicuique prout geffii in corpore . Ceflet ergo proverbium tflud in Ifrael '. Parvi *n^ffn a>mtierunt UMm ecrrbam ‹* (ÿ* *‹tevtet fiturum ob^uptfauKt, rpit»ium fhus non* per-C *i.tbtt panis, nrc pntft fibi, fed anima tjat petta i‹ertt. ipfa monetur.* Eicchielis aviti, lise de pnmo .

Coofcquenter dominut proponens Joannem llus extollit pricomu multis . Ad hoc dico, quod non propter virtutes fuas , nec propter hoc quod nmoniacam harefim detrilatus efl , nt proponens dicit, fed propter errores multos , quorum quofdam per fe faÎTiisefl, quoi‹lam m fuis traclatuhs conferipfit , quofdam proborum teflimomo conviflus efl. Unde non t;e bono opere , fed propter LLfphemiam judicatus efl . de quo heri fatis diâum efl , ideo fuperfcdeo . Ego autem volens nunc bafim Bt fundamentum omnium dicendorum de D materia przdiflorum facerdotum ponere , pono aliud , Bc efl illud notabile fuper eodem complexo ; Dc facerdotibus Domini: fcilicet, quod funt duplices facerdotes Domini, five boni fint, five mali ; aliqui curati , alii non MM carMl . curati . F.t foli curati habent ordinarie verbum Dei predicate pofl pnelato· majores , fcilicet epifeopos. Alii non curati, non tenentur , nec debent pnrdicare verbum Dei , mfi ex fpeciah licentia prclati. Pro cujus d*· duflionc duo funt notanda. Primum.dc fcientia in quolibet presbytero requifita : Bc fi reperiremus › quod minor fufficit facerdoti ad facerdotium , quam ad predicandum requiratur , habeo propofitum . Secundum de *origi-E* nali fucceffionc presbyterorum , qui fcilicet fuccedant ordinariis primis prsdicatoribus , quorum fuit officium per verbi Dei pradica* tionem illuminare mundum , ficut Apoftoli Bc 72. difcipuli.

Quantum ad primum , nota verba fanfli Thom* in quarto fententiarum diftinflione vigefimatertia in queflione tertia : Quanta fcien-„ tu requiratur in ordinando, in refponfion· ad primum articulum, fcilicet ad auAorit*-M tem Malachi* fecundum ' AuAm *facerdotii*

„ jtoi·*: dltndcrc voies· dt quibos faosrdo- OMMV1
„ tiban hmc verb· iat«fagaaasr, fade dt est-
„ nti· tut·» t Sacardoe » idquicn· , habet
», duo· aâa· : «NM· principal·· faper Cnr>
„ so· Chrifti venu· , Br dtaun fecândarium
„ fuper Corp·· Chrifti anyfticuet Bc faoa»·
„ du· aBh» dependet a primo, fed non con-
„ vertitor I Br idea aliqui ad faeerdotium pro-
„ moventur, qaiba· primat aâm tantum com-
„ mittitur » ficut rdigtofi , quibus animarum
„ cun non committitur , Bc a taltam ore non
„ requiritur lex, fed folum, quod facramenta
„ confidant: & ideo talibus fufficit, fi tan-
„ tum de fcieatia habeant , quod ea, qua ad
„ facramentum fpeAant , rite perficere pof-
„ fint I ficut in vitia Patrum multi fimpltciuimi
„ presbyteri leguntur futile, qui vit* ennt *Cut-*
„ Aiffima . Alii autem promoventur ad alium
„ aûum, qui efl fuper Corpus Chrifli myfltaim
Bc a talium orc populus legem requirit. I nde in illis fcientia legis efle debet, non quidem m iciant omnes difficiles quafliones le-
„ gis quia in his debet recutitis ad fuperfores
„ fieri : fed iciant ea , q·· populus tenetur
n fcire vel credere dc kge . fed ad fuperfo-
TC res facerdotes , fcilicet epifcopo· pertinet, ut
„ etiam ad ea, qu* difficultatem in lege fa-
„ cere poffint, fidant B< unto magis , quantum in gradu altiori collocantur. Huc ille.

Ad eatndcm concordat fententiam dominus Albertus Magnus, eadem diflinfhone dicens t
„ Diftinguendum videtur .mihi in ordinandis '
m quid.im ?nim ordines fumunt ex ioh devo-
„ tione, ut monachi, Bc alit quidam rcligfo-
„ fi. Alii recipiunt ordinet^ ut in illis miniflrent
„ populo verba , facramenta miniflrando feu difpenfando, ut religfofi quidam , Bt illi qui fum intitulât! ad curam animarum. De
„ primi' diftinguendum puto : aut enim habent
h curam animarum in fuit ordinibus, ut abba-
M tes, Bc confeflores ab abbatibus conflituti;
„ aut non habent, nec habebunt '. fi habent»
», idem judicium videtur de eis , qood dc aliis
„ habentibus curam animarum; C autem non
„ habent, ut hi qui caufa devotionis tantum
„ ordinem fufcipiunt, videtur mihi quod non
», teneantur , nifi ut fciant pronuntiationem
», Pialmorum Bc leAionum , 8c illorum diftin-
„ fhones, qu· ex fcientia grammatica addi-
n icuntur, à autem officium decendi fufcipiunt
„ ex beneficio , ut clerici intitulati, vel ex
„ profieffione , ut quidam religiofi ; dicendum
, videtur quod tenentur plura fcire ; Bc «a
» credo efle qu* grofle funt exponeisda po-
„ pulo in fide Bc moribus , que rudimenta
», Chriftian· fidei vocantur ; Bc ut iu aliis
„ determinent cafus Bc tnmftjoaea facundum
„ confilia fuperiorum . Unde ans· » iaquit,
„ auôoritates induAas in contrarium , inter
„ quas etiam efl illam jam allegata Malachi·
N iccundo, intelligo dc hujufmodi ordinatis t
Λ At quantum ad bujufinodi fctentiam, fcili-
„ cet difccrnendi quid mortal· Bc «u»d ve-
„ niai·, in quibus, Bc qui articuli fiNembica-
„ ti ab «cclcaa , Bc estera talia. Et ad aha,
„ meo judicio» non tenetur» nifi fit in altiori
„ gradu conflitutus. Hire Albertus.

Concordat bis Oftienfis . libro primo, rubrica tt. De tempos· ordinandorum , capite 4. Bc cui fub $. quarta regula » ubi in famma fetis etiam videtur concordare Ralmundo·

*«o Mta fcribrnstm , quonm·. ΛΛ» omtao hie cerferibara tawvitatto grad· , Kt ob bujus diftfeftimaii caafiun sftimo taoieviffii hue con· fiwtudtamu, ta aauiquiffimi· ecclefiis ob› fervatur, fient ta ecdafia Tievteanfi: in qua, qutaunque dtbet promoveri ad gradua fa-
iKM^Cffdoatai ·, fwtur, fi non habta benefa-
'.*"*«6'cium curaram , promtak; boc etiam habet communis praÁfca occWm ; quod fi umquam beneficium curatum adiptfcitur, fe de novo ad examen manifeftara feu prafentsrequia oportet ipfam ex tune populo predicate, Sc faptamenu miniftrarc, ad quod prius noo fait obligatus . Et de iftis facerdotibus, fic ad cn-
ram animaram ordinaris, dicit canon, Igno-
* ranOa, cbflindiont xxt 11. Ignorantia mater
u eundorum malorum maxime in facerdotibus
ɳ Dei vitanda eft, qui docendi officium in po-
w polis Dei Aifcepenmt. Non loquitur ergo ni-
fi tantum de curatis . quod oftsndit capitu-
* lum fequens ex Concilio Toletano ,dic*ast
P**. »*, * Quando presbyteri in parochiis ordinantur,
**' w libellum officialem a fuo faccrdoce accipiant.
i» ut ad ecclefia» fibi deputata» iuftruAi acce-
*dant ; fic «fi libellus officiorum, jn quo of-
« fictam presbyteri, dt baptixandi, dc facra-
» menta miniftrandi continetur, ut dicit gloΣ
m A ibiiiem. Et fic patet primum, fcilicet , quod mitkm· fcientia requiritur ad facerdotium, quam ad pnerbeandum:^ ergo non omne» fa-C rêrdotes faut obligati fub pracepto Domini predicate ve rlnsm Dei. Sequitur etiam quod nifi curati, w'L ex profeffione religionis, obligati tenentur p radicare ordinarie verbum Dei.

Quantum ad fecundam , fcilicet quomodo hoc pateat ex origbuli fucceftione presbyterorum , dico , quod fi cut foli Pontifices vel epifeopi funt ordinarii fuccefibres Apoftolorum ; quamquam fu nt multi alti prelati in ecclefia Dei : ita foli presbyteri curati fuccedunt lxxii. difcipubs Domini, quamquam fim multi alii presbyteri dt diaconi. Iftud
» patet originaliter cx gloffit Luca x. ubi di-
4 n citur fic: Sicut in Apoftolis preceffit for-
.» ma epifcopornm, itâ in lxxii. difcipulisD
u figura relucet minorum presbyterorum. Hoc
·» fecundario claret diftinaioae xxt. In no-
n vo; ubi fic dicitur . Videntes Apoftoli mef-
M fem effe multam , dc operarios pauco· , ro-
* gaveront Dominum mefits , ut mittat ope
h rario· in meffiem . Unde ab eis clc/li funt
v txxii. difcipuli, quorum typum gerant
·* presbyteri, atque in coram loca fant con-
H (lirati in ecclefia. De quibus facerdotibus
·» hoc intelligatur , ibidem exprimitur in ca-
ti pitulo precedent! decreti, ubi dicitur fic .

* Simpliciter vero majorum dc minorum fa-
ti cerdotum difcfctio in novo teftamento ab
» ipfo Chrifto fumpfic exordium , qui duode-
dm Apoftolo· tamquam majores 'facerdotesE
t» dc lxxii. difcipulo·, quafi minores fecer-
it dotes inftituit, ita quod veri^mdlores font tatnum epiicopi, fed plebanl funt pafiqres fubftirati, ac cooperatores taiLtiui. Item dicit venerabilis doâor frater Auguftinus de Ancona , ta hbro de ecdefiaftica poteftate, cap. Cxl. atticnlo r. quod feli curati, qui vocantor fecundi ordinis presbyteri fuccedunt lxxii. difcipubs Domini : nos quod fit per omnia fimiútudo , fed teter multas dUferentias quatuor raperio eorum convententiai. Prima eft in poteftate dominli. Acceperunt enim difci-
poli - Chrifto poceftatis dominium , quando dsâum eft eis. Luar x. *Ea»* drdi vafer pote- CMBirn
/attat calcandi fttper ferpentet, <p *fcoepumet , & fuper omnem vimtrem* mnmà , mA«/ «t-
Aunoccfer. Ac fi diceret: Dedi vobis poteftatem epdendi omne genus immundorum fpirituum ab obfeffis corporibus. Et hoc ne putaretur effe diltam de befliis , ut exponit beatus Chryfaftomus . Iftud autem reprefentant presbyteri curati in fecramentoram adminiftratione , ubi, dt per que damones feu ferpeotes, id eft, peccata expelluntur a pernitentibus. Secundo in adminiftrationis officio, quod lxxii. difcipuli receperant, quando diltam eis : *Ia* draum iatnsveriru , priauan terire. T'a» *ktùc* dttnun. Quia enitn bonorum omnium pax mater eft, fine qua *estera* inania faut; adeo Chriftus mifit difcipulos pacem primo offerre tatnquam bonorum omnium initium, quorum miniftros eoe faciebat, ut dicit beatu· Chryfoftomus. Hoc autem reprefentant curati presbyteri in evangelii fenili prsdicatione , In qua primo numeranda ea pax , juxta illud ad Romano· x. Qaem *fpecipfi pedet etmngelt^aiuittm pacem , evangeh^an·. tntm bona.* Tertio in caritati· vinculo , quod lxxii. receperant, quando bini mifli funt in omnem civitatem Sc locum , In fignum , quod qui cantitem Dei dc proximi non habent, officium pnidicatjoni» nullatenus affitmere debent , ut beatus Gregcnu» exponit. Iftud totum repnefentant presbyteri in plebis cune receptione , pro qua ipfam animam , dc vitam propriam tenentur exponere , Ultimo in honoris preconio , quod lxMi ?· difcipuli receperunt , dum revera cum gaudio dixerunt ; *Pomine etiam démonta fubpauntur nobit m nomine ruo .* Ut dicit glofla : Gaudebant enim , quod quafi fublimes cflêôi terribiles dnmonibus dt hominibus erant. Hoc autem reprefentant presbyteri, in fubditorum jurifdiflione : a quibus, fi bene prwfunt eis, digni duplici honore debent haberi, ut dicit Apoftolus prima ad Timotheum quinto.

Reprcfentant ergo difcipulo· Chrifti Domini facerdotes curati hoc modo: quamvis etiam fit diffimilitudo, quia ifti non poflunt facere miracula, ficut illi; nec habebant deter minatas parochias, ficut ifti; fed prudicabant in omni loco , quo erat Chriftus venturas , Luae x. Ex quo iterum fic arguo, libs tantum convenit ex officio ordinarie predicate , qui fuccedunt Apoftolis , dt lxxii. difcipuli·; fed nulli eis fuccedunt nifi tantum epifcopi dc curati: ergo diaconis dt presbyteris non curatis non convenit uJo praecepto Domini ·flus predication» . Et tantum de notabili fecundo, permaxime in hac materia opportuno . Ex ifto fequitur, quod totum fandamentum veftram eft debile, dc a veritate arenofum ; ubi dixiftis fuper notabili, Libere, quod libertas predicandi confertur a Domino cuilibet diacono dc presbytero, per minifterium epiicopi in fua ordinatione; dc quod tale officium debent libere exfequi, irrequifitis , Imo nolentibus prnlaris. Patet ex jam didit , luce meridiana clarius. Et iftud probo fic limpidius : Omne, quod confertur presbytero ta collatione facri ordinis , eft aut ratione charaderis , aut auâoritate clavium ; fed neutram «oram dat presbytero Ubertatem altat

.predicandi, nifi habeat curam coounifli po-Acum., μμμμμμτ sir. Joann ... tv. fat- i "rrl
CJUUf^l puli i ergo mm convenit fibi predicate ratio- tendarom, diftWHone xxm. ubi vuk Sco-
ne accepti ordini· per minifterio* spifenpi .
Aflompnus declarator pro majori \ gob fa-
cundum omnium theologorum fchoîam infe-
cordoüo non confertur nifi duplex intafia i priaanw fee duplex charaAer ,· naa

fidendum, ‹5c boc virtute charaAeris feccrdo» ■a, hie dfcitat charaAer ordhris : Alim
talis.· alia fuper eorpus Chrifti myfliesun, qon dicens : Accipe SpMtnm ftnAumt qui dire-
eft poteft** davium fcilicet potentia ligandi mur charaAer davit. Nufijuam autem legi-
fit folvsndi, fit fidentia difeemendi inter le- tur quod imprimatur aliquis abut charaAer ,
pram fic noa lepram : qua fcientia non dicis virtute cajat fibi conferatur liberta ubique
novum habitum , fed auAoritatem difceracn- prodicendi. Et de hit habemus poftea clarius
di in fero oonfcicnü·, quam prius non ha- fit prolixius in oorollario articuli principalis ,
buit : fit exfecutioMm utriuique noa habet , quod eft primum in ordine corollariorum. Et
n>fi materiam aptam fit fibs uriniftratam acci- Btantum de notabili fecundo,
piat. Unde ficut enteri presbyteri non poC- Circa tertium notabile domini propooen-
fent Miflam celebrate, fi hoftiamaptam, quafi ds· fuper illo verbo, Debet, dixit proponens b"‘ '
materiam requifitam , nc:< haberent, ita nec debere capi preceptive ita quod ex praeo-
poffunt abfolvere vel ligare, nifi populum fi- pto Domini fecerdoces edent obligati prodi-
bi commiftum, id eft, materiam requifitam , cam verbum Dei t de quo poft videbitur in
accipiant. Nam omnis aAio hominum feu na- materia principali, qua eft materia articuU .
turalis , 6cut requirit potentiam qua fiat ; ia Ibi etiam notavit unum filentio non prate-
requirit materiam in qua fiat. Non plus legi reundum : fcilicet, quod hac effet difierен-
ego conferri presbytero per epifeopi minifla* tia inter preceptum fic confiiium, quod pre-
num in collatione charaAeris , fit davium fe- ceptum Dei eft dodrina feu ftatutum obii-
cerdotalium . Et fic patet major. Minor pro- gant hominem fob pana peccati mortalis ■ t
batur de utroque i fit primo, qood noa vir- confiiium autem Dei eft dodrina fpecialis
tute clavium : quia ut diAum eft» virtus cla- folnoi obligans fub poena peccati venialis .
vium facerdocii eft in ligando loivendo, fit Iftud reflat impugnandum , quoad fecundam
difcernendo in Sed hic nul- C partem, quia a veritate eft omnino devium ,
la fit mentio de predicatione : ergo non po- & dico icture , quod non obfervantia con-
teft rite dici, qnod ratione fecerdotii habeat filiorum divinorum in evangelio confcripco·
libertatem predicandi. Secundo nec ratione rum , ea ratione qua confilia ftmt , nullam
charaAeris, quod patet ex dcfcriptiotM ejus . obligat ad peccatum veniale , nifi tantum
que efl triplex, ut communirer allegatur cir- eum qui fervare vovit, quia illi deinceps non
CUrefer ca quartum fententiarum › diftinAioae iv. Pri- funt confilia, fed vota , quorum tranigrefSo
ma eft s charaAer eft fignum diftinAwum , non eft venialis , fed mortalis culpa, juxta
quo quis ab aliis dividitur, fit sd aliquod fpi- illud Pfelmifla. Fovere <9 reddite . Glofla W".
. rituale dandum vel fufcipiendum deputatur . beati Auguftini.- Vovereeft voluntatis, fed red-
Secunda eft , charaAer eft fignum fecrum dere neccflicatis. » Et dixi notanter, quod tranA
·ommunionis fidei fit poteflatis divinorum , m greffio eonfilioram . ut confilia font, non
fit facra ordinationis fidelium , datum a di- a obligat ; cum taba fob certo modo intclleda .
vina beatitudine . Terti· eft : chara^er efl non flint confilia, fed precepts ; fic fic eorum
diftinAto a charaAere ererno, imprefla ani- tranfgreflio eft mortalis, non venialis culpa.
mx rationali fecundum imaginem, confignansD Ponamus fub exemplo unum confiiium
trinitatem creatam Trinitati creanti , fic di- Natth. v. *Diligite mirntau vefmt.* Iftud «Λ
ftinguens a non figuratis fecundum ftatum fi- preceptum quantum ad diledionh afteAum ,
dei. Et conflat diligenter tntuenti fingulas fed quantum ad diledionis effedum efl confi-
particula harum deferiptionum , quod nulla iium quia inimico velle gratiam fit gloriam,
earum imponat predicandi aAum Ubere i er- neceffitatis fit precept! eft, fed oflendere illi
go ratione charaAeris , ut charaAer eft , nul- figna benevolentia, hoc perfeAionis fic con-
lus habet auAoritatem exercendi aAuro pre- filii eft. Unde ad hoc non omnes tenentur .
dicationis. Inftiper illad ,· A paû *percttfirii It o<i* mm»
Confirmatur.- ApofloU in Ccena Domini vir- ■uxi/faa, pnde et (F a/rensa, eft confiiium
...,·*Γ*μ ι) tute \araAeris ex confecratione fecerdotali quoad exteriorem exhibitionem ; fed prece-
(*Mrte- non receperunt poteflatem libere predicandi: ptum eft quoad interiorem animi prwparatio-
ergo nec nsodo presbyteri illam recipiunt ra- nem t ut fcilicet homo paratus fit (uflinere
tioae epifcopaUs minifterii. Tenet confequen- patienter fit alteram percuifionom , fi cedet·
tia, quia in C<sna Domini fuerunt confecrati boc crederet in bonum . Preterea corrigere
1·*· «s. in presbyteros per illa verba t *Hoc facite* in E fratrem delihquentem eft confiiium, fi frater
menas commessoratsoisem, fic receperunt chara- peccet venialiter i fed. eft proCcptum , fi
Aetem faccrdotalem : fed in die Pafchn poft peccet mortaliter, fit ubi fpes fit de ejus -·
v*»- dedit eis poteflatem predicandi, dicens: A- mendatione : flt Ua de aliis multis, caceris
·,t c,a ""fi P*ι ≠ . * «g® ■"“» ®w· circumflanti!* felvis.
·■ «a » Joannis xx. Et dicit fiinAus Tboina , quod
in illa cana non dedit el* Dominus , aifi- «naoritatÜXM , fecundo rationibus . Kt primo
aAum principalem fecerdotii, fcilicet confi- aoAfiritsMhui. Dicit eaim Hieronymus contra
cinndi Corpus Chrifti verum . Sed poft in » Jovinianum, xiv. qurfliooe t. Quod pra›
die RefurreAioni* fuperaddidit aliam potefla- * cipitur, imperatur ; qood imperator, ne-
tem, fcilicet ligandi fit folvendi, dicens: *Ac- * eeflê est fieri i C non fiat, ponam habet :
ctpiM SpuUwo feoBum ; quorum nmtferirit pec-* ubi confiiium datur , oficrcntis arbitrinm cat,

Er-

uMtaft Itanata eonfifik cou-Afinem bearitudtaa , fed confilia ad expedi-.
fervami· ral^m mit paeta dm confequendnm iBum finem . Unde pr*- ANWO
tOoriama fecri grnnlto can- cqpta ordfnuc ad finem, fed confiHa funt cnaisn ·Mi·

DmbM mm prascipiaati· « fed exhoswiris «Horn perveniendi ad aarminsim

Tertio
m » in capitulo , Quod debetur ; ubi dfi- dtenti·, fed confilia non, propter tadifpod-
dt beatu· Anguftina· : Pmcepto Domini tionem aHquosnm , quia cocum affedta ad ea
«r- · non obtemperare , peccatum eft , ftt coo- Snngrllrt proponent, femper fecit mentionem
» filio fi Ki nolueris , minus boni adipifco- de identitate dt voluntate hominum » ad ob-
* ris, non maM quidquam tel aliquid per- fervantiam oonfilioram . Dens enim confiHum
* perrabis . Ubi exprdfe innuitur ex beato perpetuo paupertati· Mitth. χιχ. promittit :
Auguftino , quod aliquid mali non pw- JI ms *perfeEhu tfe,* dt tunc fubdlt, vudr, 4·
trat , qui confilia Damini non fervat . Er- Bwndr eouue. Similiter dans confiHum perpe-
^2.*-^±*~«o uec veniaUtur peccat , cum vunialiter tuo caftkatis, cum dixit: Ster eumrAt, qm Mn-
*»· peccate fit aliquid mali non perpetrare . *ft iffot* cajfeauenasr pnrarr rrgmuu catorum ·
Quarto , expuitione Archidiaconi , qui di- ftatim febdit: Çm pote/ raperv, capiar. Et fi-
cit ibidem, quod eft duplex confilium . Pri- militer Apoftolus i. ad Corinthios vu. pro-
mum eft confilium reverted· t & qui hoc mit» confilio fiaggerena dicit· *Pom* ta «d
non recipit , peccat, vt. dift. capit. Teftа- *MjkiMt.* Et ita patct diflinriio inter confilia
•tentum . Sicut confulebetur in veteri lefts- & precept* evangelics.
mento , quod pollatus nifi aqua lotus fue- Ex hit fequitur ftatim fecundam , fcilicet,
rat , d ufqoe ad vriperam ecdefiam Intra- quod non obfervanria confiliorum non obligat
re non permittebatur : fit fic nunc de pol- ndelea ad venial· peccatam › quod probator ex
lutione dicit , quod eliquande a celebratio- tribu·. Priano, quia fecundum omnes dolo-
ne engit abftkaae , quod cadit fob confilio res, peccatum veniale obligtt fidentem ad
». _ _ reverenti*. quam ad fecraasentum homo de- aliquam poenam , in profenti vel futuro per-
·*·"·· bet hebere . Aliud eft confilium , inquit , G k›!vendam » licet non fit gravis, dc cito folu-
perfeAioni· , cui Beet non pareatur , non ta i fed noo obfervantia confiliorum ab his
eft peccatum . Ergo fecundum Archidiaco- qui non voverunt nullum obligat ad quam-
num non fervare confilia , qu· funt perfe- cumque poeuam in profenti aut fttaro fufti-
ctionis exhortamenta , non eft aliqua cul- ncndam ; quia illam nec pmniteotiarii injun-
pa . Quinto , eft ad idem Hqgutius , qui gunt, necnon obfervantes confilia talem poe-
dicit ibidem , hanc efie difierentiam inter nam folvunt ! ergo non videtur eoa incurrere
proceptum 3c mandatam ; quia mandatum talem culpam venialem . Patet affamptam ,
tenet medium inter confilium dc praece- quia peccatum veniale dicitor id, quod ali-
ptum , in hoc quod mandatuid efl ultra coo- qua venia indiget feu indulgentia , fed non
filium dt citra proceptum , mandatum enim obfervantia coraliorum non indiget venia ,
cogit ficut proceptum , fit peccatur, fi non cum nihil mali adum fit, ut dfchtm eft er-
impietur ; & hoc , inquit , differt manda- go ut prius. Secundo, hoc illud quod eft in
tum a confilio : ita quod ft confilium non pura voluntate hominis , non obligat horni*
Impletur , nec peccator : ergo nec veniali- nem ad eligendam vel refpondendum fab
ter , cum veniale peccatum fit utique pec- D quacumque fpecie peccati ; imo poteft Uber·
catum . hoc acceptare , vel non acceptare ‹ fed fic eft
confilii evangelic!) ergo fi non acceptantur ,
Ki I Ex his duobus elicio primum, inter pro- nullum peccatam incurritur. Tertio fic : Id
ceptum & confilium efts multiplicem diftin- ad quod nemo obligator nifi ex voto pro-
Aionem . Secundum , non fervare confilia prio , fi non fecit · nullo modo peccat .
non obligat fideles ad veniale peccatum . fed ad confiliorum obfervantiam nullus obli-
Rantum ad primam : prima diftinâio eft gatur nifi qui vovit, ut diflum aft ; ergo
quod confilium eft perfirafio boni melioris, qui talia non fervat confilia , nullo modo
ad quod non tenentor Chriftiaai , nifi ve- peccat.
lint ; fed proceptum eft obhgati· boni ne- Pro quo fidendum, quod i/lud valde peri-
ceftarii , ed quod finguli obligantur , etiam culofam eft dicere, propter quatuor procipue . Primo, fi non obfervantte coafiliorum
fi nolint . Unde fervare Dei praeopta oun- obligaret ad peccatum veniale, dc peccatum
Ais eft necaffitatfe , fervar· confilia eft pu- venial· ad aliquam pmuam, licet modicam ;
ro voluntatis , id eft » libertatis . Secug» Epccoatom veniale fe‹jodum obligaret ad duplam
da, quia confilia pertinent adperfeâo··, pre- fe-------
cepts *ad* perficiendo· , fed permUKo ad im-
perfe&os feu infirme· . Tertia , procepta
parant no· ab illiciti· , fed confilia a con-
Quarta , per prneepta fimiinamm a
*VT.*** l par confilia ab occafione peccan- confilia noo fervant, nec umquam fervare pro-
ImST* di. Quisua, per prneepta, maxim· nagariva, ponunt, quod toties peccatum veniale incurre-
rtnt, quia gravem dc diutinam pernam feraliter
fetarem. Ergo non eft verifimile, quod non
obfervantia coofiBocum inducat veniale pecc-
stom. Secundo, quia veniale peccatum ultra
hoc multiplicia incommoda antann afiert. Nam
primo animam maculat : quod fic intelligen-
dmn. ft fit imago aliqua depfcla, alijuanda

denigrattontm dide beatos Gregorios , quod veniale obfcurat, monale denigrat. De quo etiam beatus Aagnfttaus in libro de panimotia ak : Peccata venialia, fi multiplicentur , decorem noftrum it» exterminant, ot a cniefttto fponfi amplexibus nos feporent. Quod exponit beatus Thomas prima fecunda, qnmftiooe Lxxxix. articulo primo , quod hoc rorum est difpofitive, in cafia, ubi mota venialia dityonunt ad monale. Secandos efttAus est , quod venialia peccem immtaount fervorem caritatis , ficut aqua in Ignem projefta, licet ignem non extingoat, tamen fervorem illius minuit. Tertius est, quod porendes animas in operibus bonis iaflât , Scuti quando ponitur onus fuper equum, licet non faccumbec , tamen est minos promptus ad ambulandom. Quamr, quod retardat ad gloriam, quia homo , qai deberet, dc pofita statim post mortem evolare, cogetur ad tempus propter venialia in purgatorio scare . Quis unquam canto credulitatis effet, quod omnes has pesnafitates vellet collibet qui confilia non lèrvaret, indigere ᴛ Infaper tertio, quia omnium doôorum hoc veritas eat, ut prodixi, quod prabere alteram maxillam eat confilium, dc tamen Chriftus boc non fecit ı *ergo* Christes venialiter peceafiet contra illud evange-Hi : *Çaù ᴨ voiff arguet* aw dr pecca»? Joam nis vi 11. Qm peccatum uro/rex, prima Petri fecundo. Finaliser quarto, ex co quod ficut ad remiffianem peccati mortalis exigitur dofcrtfo aGus peccandi cum voluntate in posterum abstinendi ·„ fic quoque peccatum veniale ta pnrfenti faGom non dimittitur, nifi aftu dc propofito deferatur.

Constat autem quod non obfervantes confilia, ut frequenter, nec aôu recipiunt, nec propofito intendunt fervare ea . Ergo talibus illa peccata venialia numquam remitterentur jn pnrfenti vita ; fed renaret longa dc acerba pcena a talibus hominibus post hanc vitam fuarinenda, quod negat omnis dc tom theologorum fchola ; quia de confiliis Apostolos loquens , ait, ut prcdrftam est : JFoc *ai utifisies»* vejtara Aco, non «r fafueim *votu* iap- *cie» ,* i. ad Corinthios vu. Ex bis petet rcfponfio ad ea quo proponens aDegavit. xiv. questione prima. Quod debetur. Non habetor ibi, quod tranfgredicns confilium Dei , peccet venialiter: fed tantum, quod fi coofi» lium non fervas, minus bonum adipifeeris t fed , inquit , non mali aliquid perpetrabis. Et boc contra ipfam › quia fi non mali aliquid perpetrat, ergo nec venialiter peccat. Simili- «r in capitulo fequenti, quod etiam contra fe adducit, ubi dicitur › quod confilium datur offerentis arbitrio : ergo non obligat ad veniale aliquo modo. Infuper fuper illo complexo ; Exemplo Christi fit Apostolorum ; notavi quomodo, dc ad quantum exempla Christi, Apostolorum, dc primitfvw praxes Ac oXempla non obligant, pro eorum fequeta : fed quia <Ûûa font in fententia per reverendam magistrum meum Joannem dc Ragufio, ideo nane fuperfcdco, quia habentor in alto opofcumurnmaew io meo. Epilogue pnefentis leGtottis hic esc ta fiimeu, quod in arguendo fic primo.- Christoe mandat hoc , ergo boc est faciendum ·, non vaprefic ta lene divina, ut faportm diGum eft ergo boc eft faciendum. Qnh quidquid mandat, quod legi Dei, aut alfanitae facri/cononiboe non obviat , Iteet expende hoc non contineat, faciendam eft: qala, ut deduxi, Papa non eft nomen wdtafa . fad «ficii dt jarifaiatonis ; dc dicitur fiirflHfimui, dc beattifimos, etiam fi fic malus, dummodo non fit hnreticus, quia hnc fibi conveniunt* non ratione meriti pcrfonalis , fed ratione trifidi , poceftatis, dc univerfalis jurifitidionis. Hac circa argumenta diâa fint.

Circa primum notabile habemus , quod verbum Dei diminutive expreffit. eo quod verbum Dei tento modo captum, fcilieet tafpiratum non pofitit, quod tamen neceflarium eft pnadicatoribus. Ex quo ulterius deduxi , quod verbum Dei iniplratum eft duplex, fitilicec privatum, qood Deos per fanâos doâo» res expreflxt › fic publicam, quod, fcilieet per ftatuta generalium, conditorum ftatuit dt dit finit. Circa boc conclofi , quod illud per dominum proponentem adduGum , fcilieet, quod verbum Dei ranca fit perfeGtonis, quod ei ni! addi aut auferri pofln fub alkgatispmnta › quod licet fit maximo perfeGtanis, poffumua tamen addere ad declarandum, licet non debeat addi contrariam . Circa facundum notabile , de facerdocibus Domini, difttaxi inter curatos dc no· caratw, offendens , quod non conti ordinarie non tenentur prodicere verbum Dei t dc quod fall cured presbyteri faccedant i.xxtt. difefpolis Domini, non in om» nibus fecundam oquilitttem , fed fecundum figuram dc fimiHtudinem^. Ea quo coodafi , quod non eft aniverfaUfer verum » otanes ruinas populi provenire ex coipe malorum fe» cerdotum. quia fine propter peccata populi damur a Deo eia tacerdotes dc pnriati mali Unde dominos proponens caute Dindefinite » non univerialiter , tertium notabile fuper verbo. Debet, ubi dixit illud capiendam preceptive , afitaendo quod trataferediendo confilium Dd, committat quis peccatam veniale ‹ reprobavi hoc muhiplicirer fic veraciter offendendo , quod confilium Chrifti non obligat unquam ad peo catum veniale , ceteris peribas t Ad tape ad mortale eam qui vovit, vd ta cata, quo confilium prndpitw. Hnc eft ftmmm diâo- »» qu» quefo accipite ta corde bono *ɜt* optimo › at promit ta rhfanate, ad fiuGus fequatur in parientic, de quo Demie— ait t Λ penenbe w/n» *jto/Ueürif* entacr eq|tar, tau·.*» prtaenti per gratiam, ta fctoro per gtafata. Amen,

Multifarie. emfaftue «tata, patres a domini MMrtMiifimi , offae Jta» fefwror, rofanetis feat beneplacita patritae vaseris M›

*› « ad Hebrew tre , fed virgine i obumbravit, Filh»

fimfew arisptevtt, ut effet fine gravamine gra-A re, Ac fetoto corde cotorito At humiliato Deo committere, ut infimet illa vox Domini in tenus perplexitatis turbine in auribus tam dorantium, quam audientium fabjeêlonun· *Nrfi fgtiitu. «emetfimtd feritmt^* qu» geminatur Luc* xi l r. Quia Utpe Dominus irati· maloe prodicatores malie mittit, ut u*

CMM«n

Qui ex votantate Patris, utdiiperiM ia unum Mitigaret* quua tandem in «ternu ovili unico nata» ip* peior rafiearet, in totius fiti in hnanais dticurius periodo, te hujus mundi »gro duo loferait , fcilinet veritatem Ac gratiam . Qumm» eeritiuri· gmte Mr/qfiws fibri-/qm *fttk* Jocanii primo. Veritatem ; id eft, udem illuminantem intelieâum ; Ac gra-

des Bufebtas foper illo ·. QuMiods Mdriuhmi «jff astaMhrP nd Romanos X. Nempe pro auto merito plebis aufertur doferina prodieatoris, At pro bono merito audientis tribuitur tenuo doâoris. In potestate enun divum eoo* fiatit, ut cui velit Deus doâriuam veram date , vel auferre, fodat; m hoc pro dictatis vel audienti· fiat merito ut modo pro culpa plebis auferatur ferme doâoris, mndo vero utriuique meritis tribuatur. Sanitas Ifidorus libro tertio de fummo bono capite xi t v. Mslmu *Mt tnt* wm js/üm no» qpu^rere, fMwn pqfi qgmhonro *retro converti*, Afc. it. Petri It. *Xenii ergo qtu audnrnr*oeriam *Dtt*, rv-/sdnNM *divi.* Lucr 11. Hoc est retinere , tenere, fcilicet implere opere, ut gratam in protenti , At gloriam fempitemam vufeanius reportare, quam nobis concedat Jefusglnriofus, qui imperat Ac regnat. Arnen.

tno requifita , prout heri dixi per thecatis verba; Qm m ewrfe tono d" epsim» eudunses vcrisM» sMsnsnt, *fietm tfmi* sn *fttmUr* . B Ubi pofiquam «pofitum efi priucipate, quod eft focus us fo corde bono At optimo, reflat fecundum; ut anoefeatur modus congrum, per quem demulceatur fie dcleâetur auditorum animus› Utique audiente· verbum Domini retinent intelleàu , ut Infimantur afieAu , ut dele&entor re. ut teneant memoriter, Ac re impicant efficaciter .

Non minus reus eft qui verbum Dei audierit

Stputor erticnltu.

as, f«» sdr|f‹nr dssww» /«mi /iwvu /nua pe-C /ron, Matttati vu. Jfc *cantertaente/h* oduerfe· h rio me, Matthai v. Adverferius oras, verp bum Dei est·* fi facias quod audis, concor-0 dasti cum eo ; fi autem non facis, rixaris *0 cum eo; Ac fi tea compofiscrto te ut facias, trader te judici tuo. Ac judex ministro, Ac • in carcerem snMteni te, Beatu· Augustinus in libro dt decem chordis, capite decimo. Sed diceret forte fimptex laicus, aut hirfutus clericus. Certe hoc facio, verbo Dei me conforma* ficut prodicat praiatos meos , ita credo. Ma Ac ^o. Refrondeo, Optime fecis, fi bene te docet iUe pualatus vel fheerdos. Nam in his quas pertinent ad fidem. Ac ad bonos mores, nulktsexcolatur, fi foquatur errorem cuiufcum-Dca primum notandum, quod pec legem divi-| nue docente. In talibus nec ignorantia, nec fimpbcitat excufet, ait fenâns Thomas, quod fibro tertio, articulo decimo. Isa cvangelium dMtak ; Si coccus doâor caeco populo ducatum prostet, neuter excufidntur, fed ambo fimul in foveam cadpat, Matttati dedmoqutato.

». Sed quid igitur fecit cleros Ac populus in-

Sacerdotes Domini, exemplo Christi 3r Apostolonim , non debent libere At fine imp** dimcalo predicate verbum Đei, nifi ultra Ac fapra omnem potestatem, quem in fua canfecratione fecôdotali acceperunt, Λ probam poffiut elfe miflb· a Deo , vei ad hoc iofllcienti ecclefia prolato. Simile per omnia . At multo fortin· esc de diacono , ui infra poto* bit; Ac hoc ad fenfum expolitionis termino* mtn proponente . 1st» conclufio restai probanda multipliciter; primo lege divina ; fecundo , praxi Christi ; tertio, praxi Apostolorum : qufrto, praxi ecclefic primitiva ; quinto , facrorum conciliorum ; texto, doâorom in lege Domini veraciter fe fundantium. Cinam intelHgo legem quadriferiam : «ternam , Mofiucam , evangclicam, At canonicam. Probatur cooclufio primo per legem «ternam . Nam te^ «terna est ratio fumma in fummo principe Deo , cui femper obtemperandum eri ; per quam mali mdecam, boni bonam vitam merentur; per quam illa qu» temporalis est reâe terror, reâeque mutatur, fecundum beatum Augustinum , libro primo de libero arbitrio . Et ibidem.· Ut breviter tibi notionem luero· legis explicem.· Lex «terna est, qua ÿuflbm est, ut omnia fint ordinatiffima. Quod declarans fenflns Thomas m prima fecnncte, qusutione xct ii. articulo ir. deducit, quod omnis lex hiérarchie derivatur a lege «terna*, ao per hoc omnia tant constituta in ordine debito, fi fuo modo rqgu-

**·∎ "e · bro tertio de do&rina Christiana ł Confutem .0 habet regulam fidei, quam dc feripturarum w locte ptenioribu· , Ac ecclefi· auâoritate per„ cepit, Ac id credere quod fecundum tacfo-„fi« auAoritatem tenetur publice . Débet etiam ad Dei mtfericoodtam cucurrere, Ac ejus iHmpinationem inceffanter implorate , dicens jyw«. ». cum PfiümUta: ZAmbsm oratas mow, nr «osomms sitanai·· in atome. OranToum ecdofia . A oacitata ccedis liberanmDomina. Debet etiam ab ahia peritiortbus inquirere: non enim Deu· deficiet fiti·. nifi in pulfoodo fao-

portai quamdam rationem diro&ivam aftawn in finem ordinatorum. Commi autem quod in omnibus moventibus ordinatis oportet quod virtus fecund! movente derivetur a virtute asovente primi ; quia movens fecundarium non mover aid quantum a primo movente. Hoc petet in artificialibus Ac moralibus. In artificiateus quidem ratio artifi.

c^.st*

r

A*·*·i a inferiores artifices qui um opeeanmr. In « moralibus etiam, iaamdbnegabaraMtibue a varar a primo gubernatore ad fecundas, fic w inferiore· fabordtaatos. Cum ergo let meer- m aa fit ratio gubernationi· ia fapeemo guber a nante, uecefle eft quod orneas rationes gu- a bernatioais, qua funt in inferioribus gubcr- a nantibus, a lege «terna deriventur. Hac ille. Qua autem fit ratio, fit qui· ordo ia illuminatione fidelium fervendus ab «terna lege derivatos , notandum , quod ficut ia eeclena triumphante funt tres angelice hiemrehim, quarum Trinitas beatiffima caput eft, quarum fi> premam illuminat ipfe Trinitas per fe, fupre-B nia mediam, fit media infimam, fit non e converfei ita in ecciefia militante funt tres flatus fuo modo illam imitantes, fub uno capite, quod eft Chriftus, fecundum quod homo< fummum Papa, loeo Chrifti tenet in tertist medium epifcopi› loco Apoftolorum ; tertium curati, loco fepeuaginta duorum difcipulorum. Ex quibus apparet, qui fecundam divini principatus ordinem, que hiérarchie vocatur, fint ordinarii ecciefia doAores, ad quos incxcufebiliter, ratione qualitatis fui flatus, pertinet illuminare populum Dei, ac ceteros aclus hierarchicos exercere, fcilicet ad Papem, epifcppos, ac plcbanos, vel loca dotum tenentes.

Ex hac confideratione fubfequentia confide-Coon habebat ultra fpiritum, m. Regum, x. ı Tm·.*. randa funt attenta mente. Primum z eft quodam modo quadam caufe fic ratio, quare modo ceflent fpeciaics vifibiles illuminationes fic infpirationes hominum ab angelis , quo tamen oHm abundabant . Ratio efle poteft , quia quando homo fecit debitum fuum ut de febstaribq· erudiatur, fi non est doArina inter homines, qua erudiri poflit, confequens est, ut juxta divinum ordinem jam expreflqm illuminetur ab angdü: fic ita erat fit est de profundis myftcriis divini· , que ultra hominem funt, pro quibus erat opus revelatione. Modo autem, quia ictentie Domini plena est tona, fit de omnibus fuftcienter ecciefia Chriftiana est erudita ; itaD quod fi diligentiam volunt facere quorum in* terest, fit diligenter addifcere, que feire debent , poflit ex feripturis omnia negotia , fic omnem cafum neceifarium ad felutem felubriter expedire fic difcutere, Et ita videtur quod expeflare jam divinam revelationem in cafibue etiam arduis , fit tentare Deum, ex quo Deus fuflfeicnter illuminavit ecclefiam in omni fcienCa divina pariter fic humana.

Secundum esc, quod dlstinâioacm fic va- «···· «,<*<,· rictarem statuum in ecclefiastica bierarchia est ni,i ' neceflarium fecere ; quod ostendit fenâus Thomas fecunda fecunda, questione cuxxm. articulo n, propter tria. Primo propter fen-Efent fundati perChriftum, dum iret perfeoA* univerfeUs ecciefia perfectionem. Sicut enim in rerum naturalium ordine, perfodio, qua in Deo uniformiter fic fimplidter invenitur, non potuit in univerfitate creaturarum reperiri, nifi diflbrmiter fic multipUdcor.' ita etiam multitudo gratia, qua esc in Christo, ut in capite, divtrfimode ad ejus membra redundat , ad hoc quod corpoa ecciefia fit pen fedum . Et hoc est quod Apostolus ait ad Ephefos IV. *Jpfe âeOit paoftam oMem Jtpotio·* 1er , fvqfdam *natem prophetat, eUr vero evan-*

goHfintX aBoe amem *p^om*
vonfimuna^onem JmMoevm « m *aptu* mm^lerii, awwo
iu adrjkmsMem *tntpmie Cto&.* Giofla : Ecce CM₂QT1
quonsodo aliis, alii· atimm dedit. Bomiaibua
dat ad menfiuam, iyftrtra M* ad mcnfimm ?***?***■

ataerii, « feUkm

wtMM omnia hahmet, non perfode ageret fin-

in ecdefia fint neccflariat; oportet * inquit , ad divertii odfeia, fou diverfes adkmes, dfe verfca homines dopotari, ad hoc quod expo* ditio· fic fine confafione fingula expediantur. Et hoc est quod Apostolu·' dicit 'ad Romanos xii. fifcas in rnto *corpore matta kabe-* nau nemhm, non eurem emam mcaira, es»- *étm attum habent.* Item i *Matti enim* trniwt

Tenio hoc pertinet ad dignitatem de ad pulcritudinem ecciefia, qua in quodam ordine confistit : Unde ia laudem ecclefi* dicitur in Pfalmo quod est circumamilta varietate : glo*·*^^. riofa doftrina Apostolorum, confeflione man lyrum , puritate virginum, fic Umento moda- £*2**EJh chorum feu poenitentiam, ornatur regina, id eat, ecciefia t In cujus figura„ regina. Saba videns omnem fepientiam Salomonis, fic habitacuta fervorum, ordinçfque ministrantium ,

capite. Nam in magna domo non folum funt rafe aurea fic argentea, fed lignea fic fidilia. Box fendus doAor.

Idem fub alii· verbis oftendit dominus Pe- ws>«ai· ·« trus de Tarantafia, qui dc Innocentius V. ad ■« Ephsfios iv. dc prster pntdiâa, addic duas <···«·"^ ratione· alias, dicens ! Faâa-eft diflinôio oACiorum propter multa ia ecciefia . Primo propter myftici corporis integritatem, fecundum illud i. ad Corinth, xri. Saftccir- *pui ootlat, abi aaéitat?* Secundo, propter (jugulorum membrorum uflBtatem: dicitur enim prima ad Corinth, xit. *Non potefl Atoto capaf petbbtu,* JVm qfrr *wnht nwjfarii* . Et Deuteronomii t. *Non pogiun folat fafine-*rv vw, ait ille fidefct Moyfes. Ad quod refertur, quod Apoftohis ad Ephefios iv* dicit. FsriMSem *fitoonte»* fa cerimrr *crefct^* «iu , *ia ilio fulicet Chri/h , ex φ»* mnnu *oorpat eatapeMtun ☛ coanextun per* euntem pnaftitmm /Wmia^fruriouir, feomdum *meafo-rain inopmettonetn nniafaijaffte membri.* Quia fecundum diverfes gradu· ecciefia membrorum competunt diverfi· diverfi aâus , minoras, fcilicet fic majores, ficut alu epifcopis , alii fecerdotibus , alii rcligiofis , fecundum axpofitionem Luca iU-

Tertium, quodifti^diverfi flatus in ecciefia fundati perChriftum, dum iret perfeoaliter in terris,* per cxpcfiiaa firnttnsfenm. Qua-&m una eft, quod Apofloli, fic feptuagintu duo difcipoli non fuerunt presbyteri , nec diaconi ufijue ad cowtam Domini r tunc enim fidi Apofloli fiserunt fecerdotes confond. Sed de uncti, difeipulic non repetimus ex textu, nifi quod forte Matthias, qui foccefiit In fecum Juda , flt fcprnm, qui ex eis creduntur per Apoftofes fofti diaconi, fie fint ab ApoftoHs ordinati. Non eft *otno* dicendum , quod illi, qui nec funt epifeopi, nec

P*-

■i ' im... plrhsni, fint a diabolo introduOi, cum pre-A fati neutri horum eflent, dum a Chriflo fueruat aUfti. Jklia via mc, quia Matthni xxiv. Domino· noster diverfitasem omnium ad ecdefiam pertinentium volens oftendert, ait fub fisdlitodine · A» m egra, A» m fefl», deo m arefe, dmr *qfia&fur, alter riiixqueiur.* Ubi facundum beatum Augufttinum libro qunftionum fuper evangelio quoft.xi.vi. tres status liguntur prnlsti; per exfistentes in lefloreBgiofi , per gyrantes in mola laici, quoram femper unus afliimetur, fcilicet bono fine terminans, alter relinquetur, male finiens. Nam in agro funt, qui in ecclefia laborando pntfimt. In leâo funt , quiBnil bonitatis in inferioribus effulgeat, quod a' contemplationi in clanftris vacant. In molla autem funt, qui in mundanis folicitudinibus gyrant.

De his etiam tribus statibus, Eiechielis decimo quarto : *Hi trtt viri Noe, Job , & Dauiel* m *fue jttfiiitia falvabunt animas fas,* fecundum B. Augufttinum parte prima fermonutn , fermone xxix. Beda libro v. fuper Lucam , capite vit. Per Noe, qui arcam rexit, prolati , per Danielcm , qui contemplationi vacavit, religiofi ; per Job, qui uxoratus fuit, laici Intelliguntur. Hunc ordinem Pfidmisia iatelligens dixit; *Eoce* famm tomi, ð *quaof ptaatduet , Mbitare fratret m unum :* Ac qua fit justa unitas, fubdit. *'Sicut «Mglejwuns in cupite, quod defeeudit iu barbam^ dehinc io •ram vefiiiueiui.* Nam unguentum, id est , pinguedo totrus ecclefiafijœ fànâitatis, ut est in capitt, fcilicet, in Christo homine, prout congruit ecclefiastica hiérarchie defcendit in barba^n fisam„id est, B. Petrum, proximum ejus vicarium, Ac quemlibet ejufdem legitimum fuccefiTorem. Dehinc in barbam Aaron, id est, eujuslibet prolati feu epifeopi legitime foccedcntist dehinc In vestimentum, id est, ecclefiasticos dehinc in oram vestimenti. id est, populares, qui funt extrema pars ecdefiaftica hierarchia. Dc quo ordine ait mellifluus Bernardus tti.de confidératione dicens

» Ncc vilem reputes formam hanc , quia in D
» terris ost : exemplar enim e calo habet. Ne-
m que enim Filius potest facere quidquam, nifi
• quod viderit Patrem facientem prxfertim
o cum ei fisb nomine Moyfi fit diflum · *Ftde*
• Womr m *fodat fectfiltditni exempler , quod tibi*
» *iu umete montbetum ef.* Viderat hoc, qui
w dicebat : Fub aornuro /βò&M», *Jemfalem*
• hmnh· *defeendeutem de edo, « Deo panuam ,*
fient fpaufeut ot mmm *vira fuo* . Ego cnim
» prbpter fimilitudinem diAam reor, quod fi-
« eut illie feraphim, Ac cherubim , ac cateji
• quique ufipe ad archangelos, fit angelo· ,
u ordinantor fub uno capite Deo; ita quoque
• fqb unofummo Pontifice, primates, vel ps-
• triarcha; archiepifeopi, epifeopi, presby-E
• teri vel abbates , & reliqui In hunc modum . Non eft parvipendendum , quod &
u Deam hflbet aoAoramêc dfc caio ducit
» otlglnera. ^od d dicat .epifcopus . Nolo
•fidfeiWs archiepifcopo; At abbas; Nolo obéir dita epifeepo; boc de cado non est, nifi tu
» fisne qaMtaiam lagetoum de cedo audisti
» dtoeMMas Nolo effis fub archangclis; ant
tt alio quobbet inferiorum ordinum aliquem
u non ferentem fiabefle cuiquam nifi feli Deo.
u Boc fiufehm Bernardus.

Quartum, quod fumma diligentia invigilat»-dum, ne hic ordo hierarchicus tam regulari-' Nr a Deo institutus, ab ullo infringi p.uutur . Infringetur autem it confundetur, fi quilibet facerdotes, quife non poflet probare a Deo vdl prolato ècclefi miflum , fibi officium predicationis ufurparet: quod ex tribus claret . Primo quia talis ordinem divinitus institutum jam regulariter enarratum prostitueret, quia nec de primo gradu eCclefiasticornm illuminatorum, qui est Papa; nec de fecundo, qui funt epifeopi ; nec de tertio , qui funt þlcb. nii exfistens , nec ad hoc affumptus officium quilibet eorum furriperet,'contra hierarchicum divine ordinationis modum , qui est, quod fuperiori potestate non derivetur . .Eqeiflima enim divinitatis hcc lex est, ut infima per media , media per fuprema in Deum reducantur, fecundum B. Dionyfium. Secundo, tales presbyteri ex hoc perturbarent ordinem ccclcfiasticum : quia fi tres , quatuor, vel decem ad camdem ecdefiam venirent , & quililiet eorum praedicare vellet > ncc alter alteri cedere, quilibet fanc mentis intelligerc potest , quant ex hoc fequerentur feditiones in populis, contradidiones in fermonibus; Ac ita in aflibus ecclefiasticis nullus ordo, fed fempitemus horror pararetur.Tertio quod eadem ratione , qua fi liceret cuilibet diacono dc Cpresbytero ubique predicate, liceret etiam tam libere & fine impedimento quemlibet facerdotem ubique confefitones audire, ligare, iolvere , excommunicare, dc abfolvere ,' omnia facramenta ministrare quemlibet epifcopum in qualibet ecclefia ordines confene , fic quemlibet judicem, videlicet ecclefiasti^um prolatum , ubique jurifdidionem exercere . k Tot disturbia infurgerent, quod non nifi horror fine ordine in ecclefiastica hierarchia effet . Sed quantum talis confafio repellitur dc detestatur a fsnfljs, audiamus. Nam bçatgs Gregorius in registre, ait, ubi fçribit Romano defenfori Sicilite, de habetur il. quaestio-ne I. Pervenit ad nos : Nam fi? unicui-que epifeopo jurifdiélio non fervetur, quid » aliud sgityr nifi ut per èos, per quos eo-° clcfiasricus ille ordo custodiri debuit, con-< fundatur? Et ficut dicitur de epifeopo, ita de inferioribus prelatis, dcplebanis dici potest. Ex tali enim confufione ordo honestus a rebus tollitur. Ideo B. Augustinus dicit tertio de natura boni : Omnia tanto magis bona funt, quanto magis ordinata funt ; dc tanto minus bona funt , quanto minus ordinata funt . Et libro fexto fus Mufier idem inquit . Inhrreamus Deo, fic non timeamus tantum illitu ordinationem, fed etiam noftram ordinem inconcufTum certumqus teneamus, a contra quod ad literam Apostolus de jn ecclefia prophetantibus providens ait : Omera Ao- *nejie & fecundum* onfoiem *fiant tn vobu. t.* Corinth, xiv. *Qua uttgiu a Deo Jutu , ordinata funt ,* feribitur ad Romanos xiii. Ecce lex «terna pro condufione nostra

Secundo probatur eadem conclufio per lefo gem Mofaicam. Nam fanâus Jeremias in utero fenâificatus, fuit fecerdos : dc tamen oblatum a Domino pradicationis officium noa importune acceptavit , fed dc humiliter reculavit , quarAquam finalitcr acceptant. Er-

go-

awwo rtuiirn ··IS

,go condufc vera . conftguentia nota. ■*- jot probatur , quia ia principio fun prophé- tie dicitor : Frefa *Jemu fi& JSekn*, dr *fio-* cinÁiaAar fft *fams** in AdW . Rt beatus Hieronymus, in prologo Jeremie , qui inci- „ pit : Jeremias Propheta ; dicit : Fhit enim „ Anathothitm, qui efi uflyue hodie vicule- ,« tribes diftans millibus ab Hierofofami·, ft- ,(cenfas ex ftcerdotibos , fit in nitro ftn- tris fangificatvs . Minor patet . quod non oblhnte quod fuit tantus , tamen dum emn Dominos mitteret . non prius fe de pntdica- tionrs oéècio jntromiferat , fed nec ftoc aco ptare decreverat, imo recqftrit dicens . at, *a, Douane* nqfew Jhysn, fSfts*p^erego fan*. Ubi dicit ftnôus Thomas ad propofitum ejus de .. presbyteris. At de omnibus. Noti mift non funt audiendi propter prgfhmptam ιοΛοη- .. tatem. Et quid per multa difeurrimus ? Eae- chiel fuit facerdot , ut dicit beatus Hieron y- mus in principio ejufdem ; Daniel facerdos , ut feptuaginu interpretes dicunt ; licet Magi- fler htikôirum dicat eum de femine regio pro- genitum . In principio litari, Et fic de multis fanftis Domini Prophetis .

In lege enim natur· omnes primogeniti a Noe ftque ad Aaron faccrdotvs foifie . qui in conviciis , *ft* oblationibus populo benedice- bant ; ait Magifter ft hiftoria fcholaftica, Eiod. st», cap de vifloria Abrahc ,

Port hanc legem naturalem in lege fcripla Drus infttttuit faccrdbtes, Erod. XXIX. dicens Moyfi . *Font».* ut ·»Ai m *facerdotw confecren- tor.* Atrax *filios ejus apphcaUs od ofiium t». hrrooculi tepimom, enniipse Aaron & filii tjtu,* /accrdtd· mi nr^dow eerprfue. Unde nullus tunc debebat fungi facerdotio , nifi dc tribu Levi, Ai femine Aaron. Unde, quia Core, Dathan, At Absron volebant fibi ufurpare facerdotium, incenfum offerendo , terra degfativit eos , ut patet Num. *si. Sed conflat de omnibus his. quod licet fteerdotes edent , nullus tamen fe de predicationit officio intromifit. nifi fpecia- Jiter fibi a Deo expreffe imponeretur , quod etiam fignis patentibus probaverunt . Ergo concluflo vera, qur dicit quod fuper omnem potcftarem , quam facerdos accipit in faerrdo- tah ordinatione, requintur adhuc ut poffit fe probare miffom a Deo, vel etus vicario, fci- ilcet fufiicienti ecclefi» prrleto.

Tertio probatur eadem conclufio ex lege e- vasigtlm dupliciter. Et pnmo fic : Poftquam Chnftus Dominus mifit Apoflolos Ac lxxii. difcipulos-, Apoflolos, tamquam epifeopos, fe- ptuaginta duo' . tamquam plehanos. licet ad- huc non effent tale* : tamen figuram eorum fe- rebant , fecundum gloflun Lock x. illo non obflantv , quod ipfe cos mifit t non oWUnte quod etiam figuram omnium curatorum gere- bant , adhuc otlendere volens quod auQoritate fupenorum indigebant , ita illis *Afiefis* qsd- *dfoi mufra, operarii aatoo junci:* regner *ergo do- ntmm mefiis, m nsrtnr opensrw io méfiera faon.* Quod ad literam exponitur de mefle prrdi cationis verbi Dei . Unde fi queritur. Quare vult rogari ? refpondet giofla , quod ideo , ut fci- licet ex fua mifencordia per internam infpira- tionem . vel per miiuftros fuos mittat predl·- otores in ecclefiam fuam. Alia ratio multorum deâormn efl , ut per hoc doceat ordinem , quem omnis pnedicaturus fervare debet : ut fci- licat a faperiori fuam adnuftoncm cxfpeOet, .proot rryaidt AicMdiaooott· diftmOioM »1. la novo; bM hac auâorim ponitur. Sooundo fie: Ctrl·· c* omnibus, good ftuâua Baptfe fia fait faccrdoa. quia primogenitus Alfts f«- ceidotu, snMfos a Deo . nt trftanonium per- hiberet de Dei Filio , ut *pat** Joan. *r.* Hie tamest d· predication· oftcto ft intromitfe- sv aefa· non fait ,. dooec fapra auAerimtem facerdotalem, etiam Bovam dhrinam comeiif- finaam reccnU ; due fefturn efl verb·· Do- rn·* fuper Joanna· ft deferto , fis tunc pri- m<\hxrpd pmdtcara . uf natet Luc· ait. ubi dicit dominus Albertus be. Quod ifai da »» ta eft Joapai aisftoritas prwdicandi . biota » dicit ihi daftm , ergo prius non habui ·* eam , Leet effet fiacerdos fanûiÆmus. dicit „ eum ibi primo mifum ad prafticandum , „ fine qua fpeciali mifiione non babuiflet ao- * Aoritatem prsdtcandi , ut dicit. Unde qua- » tnor ibi exprimuntur . fcilicet modus pne- M dicandi vernum , verbum perdicatum , au- 's Aoritas injungentis , « praedicationis febli- i* mitas . Et coofequenter ofiendis Albdrtos , quod etiam ifiud fe extendit ad omnes ahoa m facetdotes, diiena . FaSssas *rfi vefhnu* Dei. * Ecce aufeoritas . Dominus enim mifii eum m ad prsKiicandum , At non aliter pnedica* m ret , juxta tiled ad Romanos xv. (ftesnads C* pradnafamr, *rufi mmontHri* Haec ille. Quid ergo nos dicemus, qui ultra ftcerdotalem or- dinationem , aliam fuperiorem aufltiricarem volumus ?

Quarto probatur per legem divinam catholi» cam . Et petano fic : Secunda ad Timoch. ir. cap. *FVi*, inquit Apoftolus, *ctofisrtan* m gsm *tin ft* rfi at Chnfio /eft»* , «p *φ»o aaAJh » att per toaUot t^et ,* Aac caetvenda *fileltOtw , e· ifient» enust * alios* decem . Glofia: Qui idonei fimt fctentia, facundia, At vita alios docere , illi· debet pnedieado com- mitti , quia apti reputantur. Nota quod dicit, roasamsto , in sextt» : At, Committi debet , 1° gmA· non quod quilibet etiam feeerdoe dum fibi committetur officium prssdkatxmis . Sed diceres , Quia eft idonens ? Refpondeo Q.I, «t M·· qnod 3t fi hoc certitudiruditer fciri non poi- nt , hoc tamen ex cestis fignis haberi poteft , qu* ponit venerabilis Augufttto· de Ancona, Eremitarum ordinis . in libro de ecclefiaftica poteftate, qasaftiosae xv. articulo ir Primuoa fi per eum ventas fidei non pervertatur. Se- cundum . fi per eum ecclefi· mandatum non contemnatur. Tertium, fi p«r eum peccatum accdatione dignum toto cossatu fugiatur. Quar· tum, fi per eusn aovw vivendi ritus non in- ducatur. Quintum, fi per eum etiam verbum Dei deleÀabüfeet audiatur , Sextum, fi per E eum caritas proximi non fpernatur. Septimum, fi per cum dc operibus bonis mundi gloris non quvrator. At hanc conciufionem noftram beatus Apoftolus tam exprcCt declarat dc fe ipfo , ii. Corinth, x. Unde arguo Ac . Pau- lus fuitfecesdos. epifeopoa At doAor gentium i fed ipfe noluit fe extendere ad pradicandum , nifi tantum illuc, nbs fuM a Chrifto fpedalfe ter miflus. Ergo nuUo modo licet alicui a&cubi pnedicare. nifi folum in illo loco, ubi sniffam a Deo vel prelate fe poteft oftendere. Cen. fcquentia nota eft . Major omnibus clara eft.

minor

<£St ·a» or ·

——- oAeodtcor· Dicit enim fic Mm eases» A dum, fcilicet di* Afccnfionis, A Pxfch·; ni- , , ,
AJ*L ".* M MBSMS^M ,/W /«>mAm BBTM· hilo minu» adhuc volens docere, non licere airwo
/«CRM· NfOÜ , f«MM MM0U *efi* OMU A«W, «M- etiam cuilibet presbytero fcndiflnno flt do- cneisTt
/kr mi *pentageadi ufgæ ad* eus *ia ntxfthe Ckn.* diffimo, ubi dc quaxxfo vellet predicate ah£ Mrs
JU: mm«M/iyeexfrirudweec mm m «firma Morifil MfiMiMtt», & M eficMS Mgufe. Et increpan» que oova fuperioris commiflooe, quo fit Spi-
•os , qui ft intromictuat predicate populi», ritus fudi audorftare› ait eis in bora flu A-
qui fint alite commiffi , dicta:· Mm m afiroo fcenfionis> *£cte ego auttem Sgintam Fami* in
refwfe, n Aft fM *fanepr^tna, giarien·.* fw wi ·· ws utfm *fedete ia enatate* , donec *iadaa-*
OMtH· gforèstNr, m ZKnbmibo *glocietur,* mm *eaua auai wtat et alto.* Quod tradans beatus Gre-
fvfina eommeadat, Me peobanu efi , fed gorius ia iuo libro tertio pastorali cap. xxvi.
guem Heat eaanaeadat. Hac ille . Senfus eft w ait.· Admonendi funt ergo, quo» a predica-
Non gloriabimur in immeufum . id eft , non „ uotsis officio vel imperfeftio, vel «tas pro-
exercebimus poteftatem predicandi ultra men- » hibot, flt tamen prectpitado stnpellit , dc
furam noftram : quia Deus voluit quod foil» » dum fibi tanti onus officii praecipitatione ar-
Corititithite pro raac predicarec , fecundum M rogant, viam fibi fubfcquenm emendationis
Ambrofium nec fuperextendemus « id eft , » amcindam · Ipfis enim verita» quae repente
ultra poteftatem nobh commiflam , predica-B * <nso» vellet roborare poflet, flt ut exemplum
tfooem noftram non extendemus . Nam fu- » lequentibus daret, ne imperfedi predicate
perextendere , fecundum gloftim , eft ultra * pnrfumerent, postquam plene difcipulo» de
quatn conceditur extendi . Uftpre ad vos e- » predication» virtute instruxit , mandavit
nim pervenimus , id eft, poteftas nobis con* » eu , ui m civitate foderent, donec mdue-
cefla ad vo< fe extendit . Et ita dixit fe non *a* rentur virtute ex alto.
habere gloriari in aliepis laboribus, & in alie- Idem S. Thomas in glofla continua , idem
na tegula , quia non debuit predicate fibi *a* Hugo, idem Glofla ordinaria . Eeee praxis
non commifln. Et hoc ex lege u. vitu. *a* Domini nostri Jefu Christi.

Tertio probetur conclufio ex praxi Apostolica, qua dare deducitur conclufio pnsdida. Et primo ex praxi Apostolorum , ex praxi feptuaginta duorum difcipulorum . Pnmum arguitur primo in fpeciali de aliquibus , fecundo in generali de omnibus- Quantum ad fpecialem praxin quorumdam Apostolorum , patet Licet presbyteri cflent , non tamen alicubi predicaverunt, nifi quo fpeciali Dei , vel beati Petri fummi Pontificis auctoritate fuiflent miffi.

Et primo hoc beato Petro accidit, de quo dicit Martinus in chronico cap. In. quod ipfe adhuc vivens in came fibi duos fubftituit. qui ambo presbyteri fuerunt, fcilicet Linus & Clerus , volem quod ipfi cura omnium ecclefiarum intenderent : ita fcilicet , quod non praedicarent ; ipfe vero Petrus verbi Dei praedicationi & orationi ac contemplationi inlifteret . Praeterea Paulas licet a Chrifto miffius , licet vas electionis , & focetdoe fandiflimus , imo angelus tcrreftris, flt homo perDdivinus, fecundum Dionyfium , feribit fe non fuiflie aufum , fed prohibitum pr«dicare in Afia a Spiritu fando ; qui etiam eum, quo minus intendit , mifit ad Macedones , ut ibi pnrdicaret . Adorum xvi. Demum idem fandus Apoftolus multos presbyteros fecum habuit , fed nullum ex his mifit Corinthiis ad praedicandum. , nifi folum Timotheum · qui licet presbyter effiet , tamen miffionem Apoftoli exfeedavit · nec ^quiiquam aliorum ab Apoftolo non miflbrum adivit , ne minentis conculcaretur audoritas , flt extolleretur miflionis utilitas. Unde dicit i. ad Corinthios tv. *Mifi ad* t*i TrnsorArsne, *gui tf fiinu meat carifitmut fideiit* re Aweiiso, *gut w»couuao-* nefeoer smm *meae* «i *Chrifio fefu.* Quafi dicat Amat·*· fecundum beatum Auguftinum in libro fermo- kX!T »Ze.

» canti, Efl ergo fecundo eadem conclufio deduceoda ex praxi Domini noftri *Jefu* Chrifti , per quam eadem hoc modo oftcndttur condufio,' flt primo in feipfo ; fecundo In fuis Apoftolis . In fe quidem , cum ipfe effet (àcerdos diviniflúnus in utero matris, in primo inflanti fua conceptionis confecratus , officium C tamen praedicationi» non exercuit, nifi dum ultra omnem audoritatem facerdotalem, quodam modo audorixatus eflet, ita quod Spiritus fandus corporali fpecie ficut columba in ipfum dcfcendit, flt vox Patris intonuit I *ffu. efi* /Uiart aeiM *dtleOui,* m *gao attht bene coatjdaoa* . Luc. tu. Et tdêcit, *trfam aadue* . Matth. xvii. Secundo partit hoc idem ex hoc , quod ut no» doceret, quantumeumque presbytero» dodO» flt fandos non habere jus vd pnsccptun/ alibi prcdicandi , nifi quo poffemus no» miffo» probare, alt *Noa fum* mi/iti, *nifi »<l ovet gea generant dvmui Ifroel* . Matth. xv. fcilicet ad pnedicandum perfonabter, nifi tantum Judeh , fecundum gloflam, licet Apoftolos predicaret undem toti mundo, Ecce praxis Chnsci in fe . quis audeat ergo fibi libere poEe ubique aflerere?

Secundo idem in luis Apoflolis fervavit. Et hac eft ita clara , quod merito fufficeret pro omni dodrina. Primo fic. Nam Dominus nofter fuo» Apoftolos in coma confecravu in facerdocts , oum ait · *Hoc foatt* rn *nteoat* cons- *ateataeatiaoteat. Loc.* xxn. Eft tamen oftendit quod non fafficit eis audoritas iaccrdotii, ad officium eradicandi , nifi effient de novo fle iterum aa hoc miffi . Ideo post fecerdotiom primo In die Tafcha mifit ad eos predicandum, dans audoruatem, Joannis xx. d*c. dicens.· fficur *mifit me* vivmj *Pater , üa &* rgu E *mina vae.* Ec illa miffione non oktcante , ut fcirenc ubi deberent predicate, fcilicet ne crederent In fala Judea debere permanere, ficut prius quando pnsceperat eis quod in viam gentium soa abirent, iterum mifit illos dicens. *Jtaenu ia meatdam tmiverfitm, geadteate evange-* UM *aaaai* cresmni, Mare, fle Manh. ultimo. Secundo fic. Quamquam ApoftoU cflent fecerdoces, flt jam bis miffi de novo ad praedicat»- » num Domini in monte , feranone 49. Nemi- £.-3,*^ *a* nem enim habeo tam mihi unanimem qui *- »*»·. » v fincera afledione pro vobtefollicitus fit. Non- UmtaML n ne , Inquit, cum illo muhi erant? Sed quid ?^r*i *a* fequitur ? *Omaei enim gaa faa faat gaanou,* *a* qM *gua Jefu Chrifii* flt ego peftorvm vobis v mittere volui, non mercenarium, Nam mol- *a* d mercenarii funt, fle vix invenit Paulos

a unum

MNO MI*.

«a W* UKIV^UdlKm I OVWIWTI |MWW ^RWu- Vua J—iCSU· IMMMTI» Vjwnw ··* eajrv- CÜttTl

„ multi mercenarii. H«c iUe. Ex quo daret exprefte, quod Apoftoius fibi rtftrvavit andoritatem mittendi prudicarores quos vellet. non mittendi quos nollet, licet facerdotes «fient hi qui fecum erant : ita fit nunc fit in ecdefia, dum probros deliberat ex multis bonis , quem minere ad prudicandum placeat.

Ultimo beatus Marcus cvangeitfta noftris prefi byreris utique non inferior , facerdos fbù fit non minus confotus fecretorum Dei ; qui quamqnatn evangelium fcripferat. adhoc miffiooem Petri exfpcflavit , cujus ipfe difdpulu· fuit. L'nde venerabilis Reda in expofitiosw prime ca-
.. nonice Petri, fuper ilk»: *iuhuut* ees AfocwB
fibui mnu «n/ari, dicitMarcum filium
„ nominat, quta «jus baprifaune dicitur filius
„ eftèélus . Unde patet, inquit , quod priuf-
„ quam Marcum de Roma Alexandrian; ad e-
v vsngthrandum mitteret , eptftolam foripfe-
„ rat . tempore autem Claudii principis fit Pe>
„ trus & Marcus Romam venerunt , fic ipfe Marcus defcripto Rome evangelic i'uo Ale-
„ xandriam miflus efi. Hec Beds.

Ecce praxis Apoftolorum fpeciahs, tiocet ultra faccrdotii audoritatem requiri fuperioris mifüoecm. Idem dixi ex praxi eorumdem deducendum generali. Deducit namque dominus patriarcha Petrus dc Palude ordinis mei Eradicatorum theologus fic jurifta eximius, m tra- C flatu de ecclcfiaftica poteftate, articulo fecundo. conclufionc fecunda; quod quamvis Apofioli ante Chrifti paflionem fuennt regimini Chrifti immediate fubjefh ; tamen poft gloriofam ejus Afccnfi.inem m prudicando , abfolvendo , baptizando , fuerunt fummo eorum Pontifici Petro fabjefli , non folum Chrifti , / infiitutionc , qui cum omnibus profecit , dicens : *Pifft ovei mear*, fed eti.im Apoftolorum yohtione ; quoniam ipfi Apoftoli voluerunt beatum Petrum die fummum Pontificem eorum , ut dicunt Hugutius fic Archidiaconns, fic eft textas diftmdioae xxii. Sacrofanfla .
1« Quid nurum? nam dixerat Dor.unus, Zmî m-
nina *ovile* ◊■ uvm/ *paflor*. Joannis x. Et hunc Dpulorum ; illi enim noti leguntur a Domino unum delignans foh Petro ait : *P»fct avet tneai* 1 ergo extunc nullus mû audoritate Petri habuit oves pafcere , nec regere ubicumque . Unde ipfius auHoricatis fuit vocare alios in partem folicitudinis , feilicet paftores : quemadmodum ipfe ordinavit de fucceflbrt Judu in Apostolatu , quamquam Apostolis afus dederit cleriioneru , fic omnia cum confenfu difpofuerit Apostolorum, ficut nunc Papa dc confilio confratrum fuorum cardinalium.

Similiter ipfius officii fait de diaconibus , officialibus , & predicatoribus ordinare, & eos in officia mittere, bcec eleflionem aliis voluerit committere, ficut fecit dum ait ; ibsySdr/ute^ex *wror boni tejhntoiui.* & elegerunt Stepha-E num primum primicerium foptem diaconorum , Adorum vi. Sicut etiam Moyfes constitutos fub fe principes quamvis *per fe po*tuiffet eligere, tamen eleftionem populo commifit. *I>aie ex vobu viroj,* ficc. Deuteronomii 1. Unde omnis eleflio & institutio sd aliquam reóoriam pro tunc in tora Dei ecclefia oportuit fieri a Petro . Ac deinceps ab ejus fucceflbre , ut dicit Clemens Papa fucceflor
r..,b.€“ beati Petn . distinflione So. In illis . Idem
' dteit fandus Thomas iv. fontentiarum distin-

stolis, tamen potestas jorifiiidMmia eoe est data eis nifi p»foppofita aodoritate distributiva Petri, ita quod omnia facerent fecundum J^.*.». ŕjûS ~~ordiastlonem. Item coerra gentile Ubro~~ it . cap. 76. Idem ostendit per hoc, quod fall Petro diôum est poet pefiooem : *Pxfict* eepr *j m* t*. mu . At ante peftonem, *€ tn ctuutirfiu* «μ η A*a *fnirti* mw; fit quia fibi foil pnmifit claves rsgni cetorum, prôct gloriofifflin· deducit .*t**** ,<
w ibidem» *it* concludit dicens; Per hoc coa-nv*-
„ eluditur quorumdam pnsfumptuofus error. *
« qui fe fubducere nituntur ab obedientia &
„ fubjçflione Perri, fuccefiorem ejus Pontificem
„ Romanum univerfebs ecclcfia pastorem non
„ rccognofcentes . Hoc ilk . Idem Hugutiwa fie Arcbidisconus in capite, Ita Dominus. Idem dominus Cameracenfis, qui in trallatu dc ecclefiastica potestate enumerat fex genera potesutum , fic concludit omnes aequaliter datas Apostolis , ultima dempta , qu« est potestas distributionis, foli Petro commifta.

Omnem ergo potestatem praedicandi, baptizandi , fic fimiles receperunt Apostoli a bearo Petro post Afoenfionem Domini ; non quoad audoritatem, quia illam a Christo receperam, fed quoad auflontatis exfecutiooem , ne quis mitteret falcem in mefiem alienam fpiritualiter aut temporaliter: unde eius fuit daoëcefes diridere . unicuique fuam aoignare. Nec obstat, quod Christus «os mifit in orbem univerfum, quia ipfe indistincte mifit, distinctionem vero Petro reliquit. Sicut Jofae dtvific terram in funiculo distributionis, quam umeo non ipfe, fed Dominus dedit: iu beatus Petrus ecclefiam distribuit, quam tamen non Petrus, fediolus Christus proprio fanguine fuo acquiftvit. Vade ait glofla 11. Cor. x. Nutu enim Dei fin-
„ Ôum est, quod partium erat unicuique, ad
„ quod io pradicationc dirigeretur, ut finguli
„ aliquos populos haberent proprios, de quo-
V runa fide gloriarentur. Ecce praxis Apostolies , qua exprrife est pro oooclufione nostra. luem duxi deducendum per praxim 73. difcfinffi , nifi ante ejus Pafhonem , fit tunc tamen in Judea non ita ample ficut Apostoli, qui fuerunt per totam Judnam miffi; fed rostnâi, ne alibi prodicerent, nifi quo Christus venturas erat perfonaliter ad prudicandum , ut pacet Luce x. Unde ipfi poft Chrifti Afccnfionem, ut prodicerent , leguntur per Apoflolos ad hoc officium de novo elefli, ut dicitur xxi. diftinétione: * in novo; Video·
■ tes , inquit, Apoftoli mefiem multam, id
·» eft . totum mundum verbo evangelii ilhx
« minandam, At operarios pencos, quia ipfi
» pauci erant pro tanta multitudine conver-
v tenda , rogaverant Dominum , ut mitteret
* operarios in mefiem fuam ; Ac ipfi elegerunt 73. difcipulos, Ac miferant eos ad prodicandum. Ubi dicit Hugutius, quod Dominus in veteri teftameoto Levitas per fe inftituit, fed in novo per Apoftolos, diftinftiooe 9). Diaconi. Ex quo petet condufio affiunpta cx praxi Apoftolueum, At 7». difcipuloram , Ex quibus Rufebim in hiftoria fua ecdefiaftica,
m libro it. capite |. dicit, quod Dominus poft
* refurreâionem fuam Pttro At omnibus Apoh ftolis omnem ftientiam tradidit, qui eam
w ulterius 72. difcipulis tradiderunt. Hnc ille,

Quar-

tto te fcribit ta rpiftni» te ad Jneobum Hie» raMjaafwa epHbopom ta te epdlota « di* - MM*. Nullom prmbyteram ta aHcujo» epifeo- - pi Mfocta «Rqtad *tftrt* debem «ju* per- w mdbi ; euntes edam preabyserm propnie i» epifeopi· , ta «tutabo· abfipe mora inobe- m dtanem , taflitneare Demine , efle debere » docebat. Huc ille . Hinc beatu· Dtanyfius Areopagita difitipulus beati Pauli, dtfttaguens tres ates hiermhte , attribuit diacono pur- gare, illuminare presbytero, fedepifcopoper- ficere : ita qood in ecclefia primitiva diarn dus dicebatur beptiaandos purgatu , id eft , exorcear· . Sed presbyter illuminavit dum baptixavit : non enim intclligitur ibi illuaai- naro, id eft , pcudicara fed dicitur baptisa- tio illuminatio„ quia bapdsato divina lutni- na communicantur t ari fiant habiuri virtu- tua theologica*·· i •i , fpei , It caritatis , qua ibi intetetur fecundum expofitiouem (bite epifeopi erat ba» “* · *-------- ta ecaiafiatea hierirchia . Port hoc --- . - - r- Maittaut—ta—chronico, ,—St—habetor q—ftlnnn 1. Ecclefia· fiogulas ; quic* £>N*">teit anno Domita ayo. cum prius non ef» >j ata imi, te tafi pnrochta , fe plehata erant · oves JtAs

fuis termini· consenti eflmu, fe alieno· non ufswpareot , quamquam multi presbyteri ef- fcm. Ex quo petet dare, praxin ecclefiapri- mitivo pro coodufiooe aflumpta fententiare . ^£7n\ Quinto , hoc conclufio probetur per conci, lie antiqua . It per omnia idem oftenmtur no- bis libro v. de luereticis. capite. Cum ex in- juto * Ex concilio Llicraoeiifi habetur fic i ST.·*.»·„ Sicut multa funt membra unius corporis, ***■ ,L A omnia vero Don cumdem aûum habent .II „ ita font ordines in ecclefia diverfi , fed H non habent omnes esamdem atem . feu M idem oflietam. Nam fecundum Apoftclum, tafef 4· «te desbr teamuu dpqjfafor, a/ror *prophr- „ ut, abet Mrm*. Cum ergo doterum or- w do fit quafi pnscipuus ta ecclefia, non de- „ bet fibi qtaiquam tadiflerentur prindicatio- M tae ofictam ufurpare , Nam fecundum A- a» * w potelum , ynossod» pratamter *mfi muta»- „ tar? It Verte ipfe procepit: Regore dosu- „ mun *a»fi» , at aatrat tftnrm* tn «menai mmf.r&to*/te·· Et ta capite, Eacommutacamn», Quia StoTm** . " dicitur fic · Omne· qui prohibiti, vel Na miff, prêter auteritatnm ab Apoftoli- te—' „ ca fed·, vta loci rpifeopo lufeeptam; oubl- „ ce vel privatim fibi pntaicatiotaa ofteium n ufarpnveriot , excomstrataeatipta· vinculo n Uodontor ' fe nifi quantocius refipuerint, • alia competenti pcenà pletentur. Hoc die. Nomii hoc verba, fignate myftcria. idem itabat·· titstentialiter ex concilii· generalibus, ut psaet difttafeione yt. fe 7*. ex concilii· Canhagtaenfibus , primp , quarto fe qtam- to, Antiocheno , fe Romano , It Milevte

prmbjttii vel diaconi, aat qui ta quocumque tete tecte Tenu XIiX.

in aliene ecclefia. fed cogi etiam per ex- commutacationem . ut inde exeant, dc ad fum redeant. Idem.dicitur vu. 1]·—rinni 1. » Epifcopi, ex concilio Cartteineofi, Epi- w fcopi vel presbyteri fi caufe vtatandi ad «> » elefiam alterius epifeopi ventam ; in fuo * gradu, id ea, honore (tacipiancur , fe tam 0 ad verbum teiendum , quam ad oblationem * coufecrapdam invitentur. Gloria Hrçutn fe ·» ArchidiaconcM ! Quod nifi invitentur, eis non licet: te. qunct. 1I NnUusprimas. Undepre·· bythri debent fecum gerere Utera· dimifloriae epifeopi alia· non debent retipinee ad quid- Bquam admitti, Distteâiqtm 71. Hortamur. Et bc paset conclufio noetra per fecra concilia.

Loco fextofi imploraveritis diâa doteram . in lege Dei veraciter fe fundantium, inter muk ta pauca pro nunc adducam, refidua pom al- legaturas partie. Sit primus beatu» Ambro- » fio· , fuper epistolam ad Ephefio· dicens Ut * crefceret plebs, fit multiplicaretur , inter ini- * tia omnibus conceflum «st & evangetaare & « baptisare, *st* feriptura» in epclefia expia- » nare. At ubi omnia loca circumplexa est ec- 0 deua , cosreenticala constituta funt, & re- « teres, de cetera oCcia ta ecclefii» ordina- r ta. Seqoitur; · Quafi omnes eadem polfint, irrationabile edet, & vulgaris re» *sc* vilifi- 4*·1 ma videretur. Hoc ille.

Secundo· beato· Gregorio», *si* aflumirar f . ri. qnotttaœ ut. Scripram eat in kge^kjr m Par alienam marient trenfien· felccm mitte- „

», St manducare. Falcem ergo · judicii nut ω- χ re non debes in eam (egetem, qua alteri h videtur efle cotnmiflh; fed per efletem bo· w ni operi* frumenta Dominica vinorum fao- » ram paleis expolia, fe in ecclefia corpus » admovendo fit perfaadendo, quafi manden- ·» do, convene. Quod exponit gloria Hugutii fe Archidiaconus, ad lieram, da prodica- tione verbi Dei, quam nemo débet i.t eccie- fiu exercere, quafi jus habens in etc, ataque licentia pnclati ecclefie illitu*, fed bene poteft tranfeundo aliqua verba odificatoria occurren- tibus diccre, fe fic eos in ortum ecclefia , quafi mandendo corroborare .

Sit tertius beatu* Bernardus fuper Cantica, » fermone 64. inquiet».* Nec quiiqnam fibi » fjmit honorem , fed qui vocatur · Deo » tamquam Aaron . Et Apoftolus ait : *Qvo* ›m». > m mode *pndKabam nifi muianturt* fe fcimus *.“■* ·» monachi non elle oflicium docere, fed lu* « gere. Et his fimilibufque colledi mihi to- »jio rete , fe capio vulpem, ne demoliatur ·» vineam. Claret ‘namque 6c certum eft » ·» quod predicate nec b publice convenit mo› ·› nacho, nec novitio expedit, nec non mif-M.Γ*|** t fo liem. Porro contra hac tria vetaro, — KdXZ * quinta coufcienim demolitio eft ? Ergo » quidquid tale tageritur animo, five illud w ut tua cogitatio five inunite per angelum * malum, dofofiim agnofce vulpeculam. Sc V malum fub foeta* boni. Hac ille.

Sit quarrua (aafha Thomas, qui quodlibe· **. ■* to xr r. quafttatm xvt 1. iftam materiam doter minat, St quafttaaem ta termitae proprii·

» dando dicit, quod nuUu» quantumcumque

- doftus vel fendus debet predicate abfeut
cnanTi M — auâoritxte; quia nqjhua agon
* tum eft agere nifi fuper dmrmiuetam ma-
h teriam, fibi mtaiftrstam I prodicatio autem
h publica rcfpicit totam ecclefiam. Tota au-

z cere, quod requirat auâoritatem publicam,
» nifi aultoritate prrlati. Hac ille .

Su quinius doftor folemnb, licet moderno·,
„ Henrietta de Hafita, qui parte ultima fuper
„ Genefim dicit, qnod prodfeatto non permit-
„ titur, nifi miffia , fcilicet ultra gradum U-
„ cerdocalem, fpecialitar a Deo tantum, vel a
„ Deo per homioem, fecundum illud ad Ro-
„ mano· x. Qvompdt» predicahmt *rüfi nùttorttwī*
„ Alioquin pfitudoprodicatores nou edent pro-
„ bibendi, cum tamen Ac ipfi prodicent in no-
mine Chrifti, flt plerumque Idem quod veri
», paedicatore·, ut clarum eft. Infuper, inquit,
„ ctfl faciente· miracula in nomine Chrifti, non
„ debet prohiberi, quia nullius ufinpant ofli-
„ cium, nec cuiqoam injuriantur; umeo publi-
„ c* prediçationes in dioscefibus alienis aWque
„ canonica miiUooe prohiberi debent , quo-
„ niam epifeoporum At curatorum presbytero-
„ rum ufurpant officium, flt ds injuriantur. Et
„ poftea declarat. quomodo dicente» fe miflb·
„ a Deo tenentur hoc probare per fcripturam,
„ ut Joannes, vel per miracula, ut movfiss ,
„ prout jam dictum eft ex conçiliorum deter-
„ minatione.

Sit fcxtus venerabilis Auguftinus de Ancon» C
„ in ecclefiaftica poteftate qweftionc I x I v . ar-
„ ticulo xt. dicens, quod nec cpifcopis, nec
„ presbyteris liceat prodicare , aifi miffis çis
K fpccialiter auitontate Pape . Nam alius
„ prcdicationis eft afin· jorifibUionis , licet
„ non coafliva : fed omnis jorifdi&io a Papa
„ dependet cujus eft fignum, quod ipfe Cui-
hhet epifecpo fuam pnsfigit dioscfim , &
» auctoritate fua quilibet plebanus fuam fic
m fibi commifTam gubernat ecclefiam . Ergo
„ ficut abfeue audoritate faperioris , nec ipfi
m funt dkrcefani , nec plebani curati , ita
♦ nec fine auctoritate Papq convenit eis pro-
» dicare .

Sit pro nunc feptimus honorabilis Thomas de D
Wslden Anglicu», qui per omnia quafi in pro-
priis terminis concordat , prout patebit infe-
rius . Ad idem tant omnes poftea in corolla-
rio allegandi, ad idem funt omnes prius per
alios indices allegati. Et prout promifi , non
Ctedatis nos in fententia concurrere , quia ambo
dicimus , quod facerdos vel diaconus ad hoc
quod prodicet debet efle mifltu : fed in boc
differimus, quod vos dicitis, quod illa miffio
fit ex mandato Domini, 8c ex minifterio epi-
feopi in collatione ordinis diaconatus vel fe-
cerdotii : dc contra hoc militant que dida
funt , flt qu· dicentur reprobabunt illud.

(Xlarus fit ▾ ilhelmus epifeopus Parifienfi·
in fuo facerdoofli. Dicit quod auâoritas pro-
„ dicandi presbytero non datur, nifi cum cura
„ animaram fibi committitur. Hoc enim of-
„ fictam eft curo animaram annexum. Num-
„ quam enim dicitur eis in fua ordinatione :
„ Ite , docete, feu predicate ; docere enim
„ feu prodicare feqctate eft officium eptfcopo-

« dicitur eis: Ite, predicate populi·. Epifco-
» porum etiam eft . doctor·» in dfcacqfibtM

dimcefi , nifi d» mandato epd^ awwo onrni ms»

Jta pro tanto couferipfi, «nfia horam oppo-
fitum direâe in veftri· prafentatto ficriptis re-
peri : dixifti· enim in una eooctofieM, quod
quilibet predicator verbi Dei debet efie miftu·.
Et ta notabili fuper termino , Libere , dixit
propone·· quod tali· nuffio fe· licentia datur
per minifierium epifeopi, fit a Domino, quan-
do ad ordinem diaeonatus vel presbyteratus quie
promovetur. CogffiffiflAi· ergo, quod ex man-
dato Christi tenentur prodicare, nec poflent
ab ullo prohiberi. Et ne videretur boc mira-
bile, direxiftis ad rationes, quas facitis con-
fequenter sd probandum oppofitum eorum qon
diri : ad quas refpoadebo hoc modo . Prima
fait lixe: Sacerdos Domini , Spiritu Jsfii in>
ftigante , poteft fine fpeciab epifcopi licentia jm»·»»»·
aut prolati prodicare verbum Dei , etgo fibi
licet. Tenet coi^tquentia, quia *oportet »ogii oMire Dn* yuasi Auminifefs, Altor, v. Refpon-
deo › quod aflumptum veram eft , fi aliqui»
fecerdo· fe a Spiritu Jefu inftigatum ad prodi-
cendum probare poteft . *Nohte* omni *fprutu* »·/-··◆■
credere, /ed prebear *fpmttu* ea ex Deo *fint*.

Circa iflam materiam, quia quidam dicitur
fe Spiritu Jcfo inftigari ad pevdicaqdcm, no-
tandum quod valde dubiolhm efl flt periculo-
fum homini femper fe profumere infpiratum a
Spiritu &ηΛo. Sciendum, quod feomdum bea-
tum Thomam, a. a. quustionc 171. artic. 5.
men» humana iafpirarar « Spiritu fando du-
pliciter .-uno modo per expreflam revelationem,
pota per fpiritum prophétie , vd per donum
difcretkmis fpirituum; flt qui hec modo m-
fpiratur , ceniffimus est qood non decipitur j
veramtamen ut prodixi, nec isti miffioei ero-
dere tenentur alii , nifi probet fe fic mifliim
per fcripturam vel miraculum ; De hereti-
cis : Cum ex tajuqâo . Alia est infpirafto remreo»
per internam iostigaftonem , qu· vocatur in-m?
stinâus , quem interdum nefcientes human·
mente» patiuntur , ut dicit beatus Augusti-*y»l!K »·*
nus libro *it.* feper Genefun; flt distinguere
an talis instinHus fit a Deo , an a dialwlo,
tam est difficile, ut vix aliquis vivens in hoc
femper poflet efle eertus. Ut dicit beatu· Ber-
nardus fuper Canticum hoeaitia in. & boc
propter motionem mentis novere , fit Spi-
ritu» fan&i maximam fimilitudincm . de an-
geli team· in angelum lucte transfiguratio-
nem.

Unde quam stultum fit femper credere ta-
les instinctus a Deo renifle , patet ex boc ,
qnod etiam propheta decepti font nonnun-
quam, putaatts efle Spiritum Dei, cum fpU
ritus proprio· loqueretur, ut dicit beatus Gro- b-iTT

a Dso. Primum fi fit conformi· divini· fcri-
pturis. Unde dicit beatus Gregorius Moraliore
Esj. fuper illo Job JJ. iaod iapsMnr
d* *i4pfitàt fooMtéo* Oms wpeM. Hoc Mt dlco-
» re, Deus flnguloram cordibus privatis vo-
» cibus non refpoodet , fed cdle cloqüium
* construit, per qoodcuaâoram qiMWfionltiiii
» fiuiafecit. in fcripeure quippe ejus «loquto
* cauta nomas Anguli fi requMmna tareani-
» mus. Hec ille.

Secundum, fi talis motio approbetur fpbb>
tualium virorum , flt maxime probmram judi-
cio,

do, ftMwflom Barnardum, Propter hoc Pau-A- poffint , dt quamvis fepientem fe efle fen-
revelationem Chrifti ha- * tiat, vellet tamen *effe* patiens, nec videri, AWWO cnaiiTi mu·
buh . mittitur ad Ananiam, Coredtae ad Fe- » atque fibi hoc omnimodo quod loquendo pro-
rrem . Sic eunucha» mftruirarper Philippum , » ditur , pertimefcit ; dc fi liceat tacere , ap-
nt approbationem & jodktaam vitorum fpiri- H petit, <lum efle multis tutius filentium cer-
rualinm requirere doceremur , ficut do boc » nat : eolque fe feheiores putat , quos intra
ffcnfaa in collatione patrum habetur. w fanflam ecclefiam locus inferior per filentium
w occultat & tamen ut fanflam ecclefiam de-
Tertium eft afiedws, quem tabs interior mo- ·» fiendat, quia ad loquendum vi caritatis im-
tio caufet. Nam Spiritus divinus fecit homi- " pellitur , ex neceffiute quidem officium lo-
nem intus buanilem > flexibilem fpiritu* dia- * curionis fufeipit , fed ex magno defiderio
bolicus prefeunptuofum & pertinacem . Nam ·« otium taciturnitatis quant . hoc fervat vo-
funt yi* diaboli , fecundam beatum Bernar- ·» to, illud exercet minifterio. Hanc autem do-
dum *r* fuper illud Pfelmifts, Qwi A«fe*w. w cendi formulam arrogantes ignorant : neque
pm* iiim. M Quartum eft ordo infpirandi : quia ordo w enim loquuntur, quia caufie eveniunt , fed
commotionis Spiritus fend! eft, quod loquitur _ w qma eaufas venire appetunt ut loquantur.
pfi- 0 i® turbine, facit hominem pavidum , ti-D* Hac Gregoriu*.
moratum & pcrculfum , flt propriam fragilita-
tatem çoguofcere , fit poftea erigit in fpem. Tertium eft, quando quis magno aftêflu ac-
Econtra autem diabolicus fpiritus , ut dicunt cenditur ad predicandum , cujus tamen ftatu!
gjoffi* Luc. 1. fe Matth. ult. de terrore boni repugnat pubhee prrdicare, fed magis incum-
Angeli , qui virginem beatiflimum Mariam fe- bit in folitudine vacare, ficut monachis mul-
lutaodo > ÔC mulieres terruit circa fepulcrum. tis , quorum officium eft plangere , npn doce-
re, fecundam beatum Hieronymum
Quintum eft fecundum circumflanti» perio-
®· ' fi inftinflus non trahat fupra propriam » per- Quartum eft, fi anquis debilis Sc nondum a _ ____
fouam, & contra debitum ordinem perfona- Concupifccntiis ' exercitatus , flt lo humilitate
rum , inter quu vivit. Namque a Deo fant, fundatus infligetur ad predicandum , voient **/··
ordinata funt, ad Romanos xm. aliis proficere , & fe negiigtre . Unde beatu· o^'"5

Sextum , fecundum circumflantia· perfera- » Bernardus fuper Cantic. fermone xv» 11. Quod
rum, inter quas vivit, fi caritatem non infrin- * tuum eft fpargis & perdis , fi pritifquam in-
git , fi pacem non turbat ; ut beatus Bernar- M fundaris tu totus, femiplenus feftinas eflun-
dus refpondit cuidam abbati , oui fe putabat C * dere , contra legem arans in primogenito bo-
Spiritu Dei moveri. Multa taba tagna poni pof- » vis, St ovis primogenita tondens. Nimirum
funt nop tamqnam certe fcientic, fed tamquam w vita atque falutc, quam alteri das, te frau-
qusrdam conjeâure : quia, ut dfelum eft, fcien- «· das ; dum fena vacuus intentione , gloris
tiam de talibus vix aliquis habere poteft. Un- w inanis vento inflaris, aut terrene cupiditatis
Cry-1* de Job |x. Si teaerir *ai* me, won *ridebo cam,* ·» veneno inficeris, & letbali apoftemate turgens
ii*"*' *■■■<#·/ afeerir, now *iMtlligom* . Ubi dicit beatus ·» interis . H*c Bernsrdus .

a Gregorius.- Donec rerum altercantium finis Quintum eft, fi aflcélu hominum ingerit fe
w nefcuur, acceflus, recefluique divinus igno- ad prrdtcandum , qui nec · praelatis miflus
* *nxur* . Spiritus enim ubi vuit fpirat, & πε- eft, nec a Deo, five per vocationem 4 fpiri- u
» ici· unde veniat, aut quo vadat ; ideo pen- tualem : Et de his tribus ultimis dtdt bea-
* culofum eft omni (pirinii credere, fed proban- n tus Bernardus fuper Cantic. fermone 64.
w di funt fpiritus , π cx Deo fine, docec bca- „ Claret namque & eft certum, quod publi-
* (tus Joannes evangelifta. „ ce predicate monacho non convertit , nec
mSwTw Si ergo queris, quit inflioAus ad predican- v noritio expedit, nçc non miffo licet. For
dum, flt lucrificandum animam proximi divi-D„ ro contra h*c tria venire, quantacoefcien-
nus poffit dici , rcfpondeo , quod hoc ex quin- „ tic demolitio efl ? ergo quidquid tale ani
que poffit difcerni. Primum eft , fi illi fic „ mo fuggeritur, five illud fit tua cogitatio ,
moti non moventur ex afe/hi fit defiderio pro- „ five imtniffio per Angelum malum , dolo-
prio , fed quantum in ipfis eft femper defide- fim agnofce vulpeculam , ld eft , malum
rant fibi vacare , *fic* nequaquam officio predi- „ fub fpecie boni. H*c ille . Et notandum
cationis defervire , fed neceffiratis caritate ; quod ubi omnia h*c concurrunt , difcerni
vel fnperioris imperio , ad hoc coguntur · ar- poteft I an mfpiratio a Deo vel diabolo pro*
rogantes vero dc qui appetitu laudis vana mo- venerit fecundum humanam conjeduram, non
ventur , feipios ingerunt, dt occafionem qua- fecundum neceflariam feientiam. Sed tria ul-
rum , ut loqui dc docere poffint, nec exfpeftaitt tima funt mantfefta diabolice infpiratkmis in-
donec utilitas exigat vel neceffitas requirat. dicia. Et fic patet, quid fit dicendum ad ar-
Secandam eft, quod illi, qui bene afficiun- gumentum , ubi aflumitur · facerdot Spiritu
tur, non fe efle ex hoc aliis meliores reputant, Jefu snfpiratus poteft predicate nolente prela-
eo quod ipfi illo· docent ; fisd fe magis repu- te quocumque. Oftendant fe infpiratoc, & cre-
tant , ficut veraciter font, in majori periculo . dimus eit. Si queritur qualiter hoc probari de-
Arrogantes autem peccatores alios defpiciuut, bet , dico quod per miraculum, aut feriptur*
fe cunilis fepientiores & mcHoaes reputantes. E fecra teftimonium. Et hoc probo multipiici-
w His duobus dicit beatus Gregoriis xxtrt. ter. Primo ex veteri teftamento . Nam Exod.
» moral. Sanfla univerfalis ecclefi* fpiritualis m. dum Dominus mitteret Moyfen addenun- µ ,0 . mt
w quifque predicates , in cunâis qu* dicit ciandum Pharaoni ejus voluntatem , ait Moy- r·»**··*·· ·
» folerti cura fe infpiciat , ne in eo quod re- fes : *QaoJTfigmuK ojbendtt mthi,* wr *credant euki*
H de prediot, vitio fe elationis extollat; nc *Karoo & filo Ifrael,* pued mr miferis ? ftatim
N trita a lingua difeordet. Et infra : Indignum virtutem miraculorum Dominus fibi dedit, nt
w feomnibas b indicat, etiam cum dignus cun- virgam in colubrum St e converti» transfor-
w dis vivatfcit enim, quod bona, qu* in- mare poflst. In novo , ex praxi Christi in fe
f notefeunt hominibus, fine periculo vix efle & in fuis Apostolis . In fe, quia cum di-

. xit, *Ego* rs *Deo protegi, & veni in mundum,* A *neque* rmm *a* au *ipfo verti : fed ille me* swfEt, Joannis v 111. volens oftendere , quomodo hoc pflet verum, primo direxit * idem ad feripturas dicens , Joannis v. *Scrutamini foriptmras iUa tejhmonium pr/uiat de me.* Qun autem fuerint ili· feriptur·, oftendit ipfe Luca ultimo, dum apent difcipulis fcnfutn ut ineelligerent feripturas, dicens : *Oportet impleri* omnia *que fcnpta font de me* in *lege Moqfi (fo* pro-- *phetit (fo pfalmu.* Et quia ad feripturarum teftimonium non attenderet, ut effient inexcufabiles. *fecit opera* miraculorum, quibus debebant ipfum Credere a Deo miflum , ait enim : Si *opere.* no» *fecifem, que nemo aliut feed. peccatum* non *haberent. Nunc autem excufationem non habent de* B *peccato fuo.* Jo: xv. Ecce quomodo Salvator docuu , quod quicumque fefe » Spiritu Jafu infligatum ad predicandum dicit, hoc probare tenetur miraculis , vel feripturis de fe eonferiptis. Idem in fuis, Apoftolisidem praflicavit: nam ut ftatim dum eos mifit virtutem miraculorum els tribuit dicens ; */nfirmos curate, leprofes mundate,* Atc. Matth. x.

Eadem etiam fuit praxis Apoftolorum, qui fuam novam doArinan confirmarunt per miraculorum confummationetn. Unde Mard ultimo */lli autem profefh pradicaverutu ubique Domino coopérante , & fermonem confirmante fcqttenitbut fignts.* Ita beatus Paulus ait Corinthus . *Signa Ipoftolatus mu faBa funt fuper* tor C in *omni patientia , fignis & prodtgur& viftutu but.* Hoc eft, Apoftolatus fua In vobis figna monftravit per patientiam in moribus ,& prodigia in fignts , fecundum beatum Hieronymum . Hoc promifit certitudinaliter Propheta dicens *Doptinui dabit verbum evangeli^antibue virtute multa,* id eft, virtute fidei Ac miraculorum, fecundum eapofitionemCaftiodori. Haec determinatio coucillii Lateranenfis in c. Cum ex injunflo, de hrreticu, dicens Quod fi „ forte quis argure refpondeat , quia tales io- Λ vifibiliter mittantur a Deo, erii non vifibl- „ liter mittantur ab homine, cum mvifibilis „ miflio multo fit dignior quam vifibtlis, & „ divina longe fit melior , quam humana ;D „ poteft rationabiliter refponden, quod cum „ illa interior miffio fit occulta, non fufficit „ cuiquam nude tantum aflerere, quod fit v miflus a Deo, cum hoc quilibet harrecicus „ afleveret : fed oportet quod adftruat illam „ invilibilem miflioncna per operationem mi- „ raculi vel feriptur· teftimonium fpeciale . „ Unde cum Dominus mittere vellet Moyfen „ ad filios Ifrael in Ægyptum ut crederent ei „ quod mitteretur ab ipfo, dedit ei fignutn, „ ut mutaret virgam in colubrum, & virgam „ iterum reformaret. Joannes quoque Baptifta „ fpeciale fu· miflionis teftimunium protulit dc feripturis , dicens: *Ego* 1 er *(limantis tn* „ *deferto: Parate vtam Dom»n, fota dixit* E „ *Jfaias Propheta.* Hec ifte. Lt fic patet folutio ad primum .

Secunda ratio fuit haec. Ligius homo fub poteftate regia conftitutus, Spirtru Dei inibgatus , potefl dare eleemofynam corporalem indigenti ftne fpeciali licentia regie ; ergo multo magis facerdos Domini potefl licite predicate verbum Dei line fpeciali licentia pnelati cum eleemofyna fpintualis fit multo dignior corporali. Refpnndeo negando confequctiam , non enim eft fimilinido conveniens. Nam laid poflunt dare eleemofynam, Ac tmen non poflunt predicate ordinaria pocaste, eum fit iblius facerdotis officium, xvt. qurftioae I. Adjicimus. Infuper qwod fecerdos prwdicet, requiritur quod nitra feeerdotalem auâoritatem habeat coauniffioaean fpocialem ad predicandum, ut probatam est longe fai» fuperius . Sed boc non oportet de dando eleanofynam corporalem, ialrem regulariter loquendo, ergo elaadicat fimilitudo. Testio, quia licet quilibet debeat communicare eleemofynam. fpiritvalem pro pofle : tamen Apoftolus docet ungula'fecundum ordinem fieri debere; non autem effet debitu· ordo, fed fempitenfus horror, fi quilibet facerdo· poflet predicate ubi vellet, ahfque fpeciali comaaiffiooe, ut probatum est fupra ex ·terna lege. Quarto, quia ex eodem fundamento arguere poffiem : Miliare pro aliis est eleemofyna fpiritus lis ; ergo cui licet dare aleemofynam corporalem , licet 'celebrare Miflam , cum maior fit eleemofyna fpiritualis quam corporalis . Confequens falfum. Ergo claudicat proverbium. Quinto , quia dare eleemofynam non est prohibitum, fed predicate contra voluntatem prclati est prohibitum fub pana excommunicationis, in cap. Cum ex ïhjunâot ut jam dictum eft. Ergo , *&c.* Infuper non est fimile da pane materiali & verbo Dei predicandb quoniam ex eleemofyna materiali non fequitur periculum apud fufeipientes eam, fient periculum fiepe videmus fequi ex libertate pr·dicandi propter adjùnôionem venenatam dodri» nc, que coafuevit mifeeri ■ cum forma veri-a tatis eloquii, Quemadmodum ooniueverunt facere - pastores hrreticorum : Et ideo ecclefi» * fanfta volens hujufinodi pericula remofere , ex * Spiritu fanflo edoôa ordinavit , quod nullus tnbueret panem ovibus Chrifti publice abfque aufloritate fuperioris paftoris, qui agnofeenet quale pabulpm fuis ovibus conveniret. Sanftus Thomas in tv. diftinflieoe xv. folvit dicens de eleemofyna, questione 111. „ articulo ttt. quod ficut dare eleemofynam „ corporalem non cadit fub priecepto obligan- „ te, nifi ad tempus neceffitatis, Ac ut alicui in neceflariis fubveniatur. Ita ad doflrinam „ alterius non obligatur homo prêter debitum „ officium, nifi in his que funt de neceffitate „ felutis , *8c* quando non eflet qui inflrueret, „ vel quando aliquis alium errentem videret, „ nifi eflet alius qui ex officio facere tenere- „ tur . Alias autem docere , eat confilium flt „ fupererogatio quedhm, ficut At de aleemb- „ fyna corporali diâum eft. Hac ibi.

Tertia rario Veftra fuit hrc : confummato matrimonio conjuges fine licentia fpeciali prelati poflunt licite^gcnerarv filios carnales.'Ergo facerdotes Domini poflhni licite generare filias fpiritunlcs per prcdicarionem verbi Dei fine licentia prelati. Refpondeo negando confequentiam , propter di&militudincm : quia generare filio· carnales est principalis finis ac bonum matrimonii. Alius finis , fcilicet quod eft institutum in remedium contra concupifccatiam , est fecundarius. Sed generare per pradicationesn filio· fpirituales non est principalis finis facerdotii quia ut diflum est prius in notabili de distinflione facerdotum curatorum & non curatorùm ,, principalis est aflus facerdotii conficere Corpus Christi verum Sed fecundatius eft aflui fuper Corpus Chri-

.Chriad fefficet generare filio· fpi- Amine ,, 1. Timoth. 11. nec viria omnibus , nifi.
•Mg» rénales ia ſoro posaitentia, vel ſocramento- uncum presbyteri· regulariter, in cap. Adjl- AMM
,4W. rum coUatfone , ane verbi Des pradicatione ; cimus, xvi. questione 1. cap. xlx. Quia toti CM· UH
fed ate fecundas adus noa convenit omnibus populo fuiflet utile recepifle dbnum prophetia ; ·JI
fecerdocibw, nifi tantum curatis, vel a prê- fed non efl utile ecclefia quod quilibet fa-
tais ad hoc deputatis, et dicit idem beatus cerdo· vellet predicate libere :&fi eflet utile .
Thomas dt Albenus Mantas. omnes optaremus. Preterea ad prophetandum
non requiritur aliquid per *fe* , nifi illumina-
Ad cosfirmarioMm qua fic aflumitis : Pejus tlo mentis prophetica divinitus per lumen di-
«< femcaWrbi Dei non adfektere vel fuflbea- vinum impreſſiim ; fed ad predicandtim plus
re, quam femen camala t fic e converti» me- adhuc requiritur, fcilieet miflio ad certum
lio* eat femun verbi Dei fpargere & fufeipe- locum feu populum . Unde m;fllo taa impor-
re, veldare femen · de quo fufeitenturfilii car- tat . 1. auflontatem ex parte mittentis.
nis. Ideo dicit Dominus Matthai cap-x. Qm- idoneitatem ex pane rniflî. 3. determinatum
camfNr non receperim cor, *ueçue qtrieriurfema-* locum feu populum ud quem mittatur. Pri-
nte vejlroi, excutite pulverem 4c pedtbut vefirii . nassa *Aco vriit,* ymid ndenstatiu erir *terre* db-Bmum est terminus a quo. Secundum medium
dbmonmi " Gomerraorwa m d>e *priad* quod. Tertium est terminus ad quem .
crmtctt Mi. Refpondeo quod verum concludere- Sententia efl domini Alberti Magni fuper l.uc.
retis, fi prelati verbum Dei omnino fuffoca- cap.x. dc miflione difcipulorum . Infuper quin-
renx, dc neceflariam doflrinam populo fub- to , fi Deus omnibus communicaret donum
traherent . quod utique non fit ex hoc quod propheti» , cx hoc nnlh » diftjfia fieri poTet
aoa quilibet facerdos prédicat : fed magis femen feu deordinatio ecckfufticx hiérarchie ; fed
verbi Dei fpargitur, quia per eos ad quos fi finguli presbyteri indifferenter ubique predi-
fpeam. fcilieet curatos dc a pralatis miuos , cate vellent, fcqueretur maximus error in cc-
copfofe feminatur . Unde fi quis tales impedi- lefiuftica hiérarchie, ut probatum efl ex lege
ret vel prohiberet, ille femen doflrinc fuflo- ■terna : ergo non efl limite predicate dt pro-
caret. & graviter reprehendendus eflet. Que- phetizare. Sexto, quia habens donum prophe-
madmodum beatus Hieronymus feribit ad Ru- tlc , poteft illo immediate uti abfquc alia
sticam mfesachum, dc aftumitur diftiodione probatione fed qui habet donum prediesn-,
■cv. Ecce ego; dico reprehendendos epifeo- dî, non potefl eo uti nifi probet fe a Deo
pos, qui prohibuerunt curatos, ne in prrfen- C mitium , per feripturam vel miraculum, ut
tia eorum predicarent populis .' dc fic doOri- diftum efl in refponfione ad primum ar-
na neceffaria fubcrahebatur cis. Sicut hic di- gumentum vestrum. Ergo iterum non est
citur de femine fpirituaH non fuflbeando, ita fimile.
dicit beatus Thomas dc non abfeondendo ,11. Ultima ratio vestra fuit h»c : Ita licet ft- ««f ··«·
•.11··,*·^ tt. qasfl. clxxv. art. 1. quod ille Dominica cere Chrifti faccrdotibus. ficut Apoftolis rxxt t. ,a ' "·"
ГТ 'ὐ'Г frumenta doftrinarum non dicitur abfeoadere, difcipuli» fed illi a Chrifto mifli non iverunt
cui cx officio non competit difpenfare, nec ad petendum licentiam predicandi a prælaris
ei injungitur · fuperiori : fed ille dicitur abfeon- vel alter ad alterum ; ergo ita & nunc fine
j dere ea, qui officium fibi commiflum neghgit. licentia fpeciali licet praedicare presbyteris.
vel pertinaciter recipere renuit. Infuper. ficut Refpondeo negando confequentiam , quia licet
non quilibet ager femina* debet a quolibet Apofloli potuinent predicate fine licentia alio-
agricola , fed tantum ab co, cujus eft, vel qui rum prelarorum , quia habebant licentiam
fd hoc conoufhis efi; ita non quilibet popu- lui pralati fcilieet Chrifti ; non fequitur ,
lus a quolibet presbytero inftruendus eft per quod ergo quilibet facerdos , cum non fit
publicam pradlcatlonem , nifi ~~tantum~~ ab eo Domnis talis taliter licentiatus a Chrifto. Etiam
cujus efl , fcilieet curato, vel qui ad hoc a confequentia non valet ex eo quod non om-
fuperiori conduflus efl I Nullus enim debet nes presbyteri fuccedunt Apoftolis , fed fo-
gloriari in aliena regula, nec in immenfum lum epifeopi , ut patet diftinélione xxi. In
extendere evangelium , id efl · pratdicationis novo ; in aâu jurifdiflionis. Refpondeo fe-
aAum. Ita 1I ad Corinthios x. hoc efl quod cundo negando illud quod pro minori affu-
dicitur. Ne mittas falcem in meffem alienam. miti» quia ut probatum eft fuperius loco ter-
Preterea, licet femen carnale, fi ad vas ap- tio , fcilieet praxi Apostolorum, & difeipu-
propriatum feminatur, adhibitis circutnftantiis, lorttm Chrifti , diflum est quod Apofloli, li-
efl meritorium: It* fi feminetur in perfonam cet recepiflent a Chrifto Domino immediate
prohibitam efl fornicationis feu adulterii pec- aufloriraxem predicandi, tamen cxfecutionem
catum. Ita quamquam verbum Dei fecundum illius aufloritatis receperunt a beato Petro ;
ordinationem ecclefia feminare in locis com- quia illi fo)> tradita fuit poteflas pafcendi uni-
miflis fit licitum 1 tamen adulteran., id eft, verfaliter,& fecundum ejus distributionem ive-
ibi predicate ubi prohibitum efl fieri, efl de- rant finguli Apostoli ad implendum preceptum
meritorium . Imo excommunicationis incur- E Christi. In cnjus fignum etiam di&um eat
g rnnt tales periculum, ut patet de haereticis. quod Apostdli ~~voluerunt Pètrum esse omnium~~
Excommunicamus . eorum fummum Pontificem , prout deduAoni
Quarta ratio fuit hac ; Cum Eldad & Me- est fatis clare ibidem . Refpondeo tertio, quod *c*f· *·
dad prophetarent, noluit eis Moyfes prohibere, Apostoli 8c difcipuli non indiguerunt petere
Num. 11 Sed dicit. Qui» det, *ut* omnu po- licentiam a pralatis illis, quibus volebant pre-
puiut pnphetrTpt? Ergo , tf-c. Refpondeo ,' ne- dicate . quia potertnt fe probare miflbs a
gando confequentiam ; quia magna efl diffe- Deo & per feripturas a Chrifto prophetatas,
rentia inter prophetare *6t* predicate. Nam nunc impletas , qui debebat mittere difcipu-
prophetare mulieribus convenit. ficut & viris. los , de quibus Pfalmista : *In omnem terrem rfet».* Λ·
Sed predicate non potest proprie convenire *extvit fonur eorum.* Et iterum per figna mi-
nifi tantum viris ; Nam amfien docere nox per. raoulorum ·, qu« fecerunt copiofe . H«c enim
funt

CStaBTI

Amt doo tWMftria ei pro altero eorum» qui A ait: &' fm* difigir me, *ftrnMt** wmsmi /*«—— I
volt pnsdicafe abfipm licentia pntlati . ut o- fer, tP *Peter* a^e* dtiiye* «nm, ri- erf cum ve- awgft
ftendat fe miflum çflê a Deo, nt probatam «tieews, xseqjfoMm qpnd ewm **fefeiw** ; fn
efl, tn refpoafieae ad primam rationem ve- potfenti gratiam, 1st futuro gloriam conferen- 7**-*-
ftram . Et iterum, quia illi prslati non fue- do, quam nobis concedat Jefus Chriftus be-
runt fuperiores ApoflUorum fed Ap°ft°b nedWlus in focula gloriofa». Arnen.
fuerunt rnlati ipforum , de qoibus Pfidmi- Jam pro tertio fie aûu finali in beatiffim* hm ‹m» n
fta: Ceejfimei ee> principes *fvperO»»t»* **term,** Trjnitatis nomina , Patris , **loquta** , miferj-
Ad confirmationem, qua aflumitis contra cordiaxpm , cujus omnipotentia aperuit ora mu-
pnediAa ; Beatus Apoftolus Paulus vocatus a torum ; Filii unigeniti, cujus omni fepientia
Chrifto ad pcwdicandum , non fuit ad Apo- difertas facit linguas infantium ; flc Spiritus
ftolos petere licentiam , ut patet ad Calatas. fandi Paracleti, cujus omnictanentia materiam
J. Refpondeo, quod ratio fuit qua diâa eft ; fuggerit dicendorum . patres reverendiflimi,
fcilicet quia potuit probare fe a Chrifto mif- csterique domini pneftantiflimi; mediante bea-
fum immediate per figna miraculorum. Ideo tiffima Dei genitrice, cui non deeft poteftas
dicit fandus Thomas ad Galatas t r. Sed pof- Bcum fit mater omnipotentia; nec indpftria
fet dicere aliquis Paulo; Undç confias nobis, cum fit mater titpfenti· ; neque adjuvandi vo-
quod tibi fit commiflqm evangdium in' gen- luntas, cum fit mater totius clementis fiemi-
tibus ? refpondet Paulas , *per operationem thri-* fericordiz, fecundem beatum mellifluum Bcr-
ft*. Sicut etiam patet, quod Petrus accepit e- nardum in. fermooe ; adum nunc diebus conti-
vangelium a Chrifto propter miracula qua fe- nuatum geminis jam concludendum fub brevi-
cit Chriftus per eym ; ita patet quod ego , bus , refumo verba in altera vice nlterata. Qri s»^. M(le
fcilicet Paulos , ab ipfo accepi, fcilicet Chri- m corde fono d* *opttmo verbum* JPumini *euie/uet*
fto , etiam propter miracula , qua operatus eft *retntent, fnt9wp ofenuu in petientiu.* Ubi poft-
ia me. Unde dicit , fw *opemtiu* qf *Petro* , quam declaratam çft pruno, quod loce* con-
id eft, qui Petrum Apoftolum fecit in Judqa, gruus eft aptificandus, in quo frudificare queat
fcilicet Chriftus , *ipfe operetm efl* mife ûssrr fermo divinus, quod fit in corde bono flc o-
gmtes , ld eft , me fecit Apoftolum gentium : ptimo. Confequemcr quomodo obfervandos eft
nec tamen totaliter omifit, fed vepit ad Pe- modus debitus , fi audientes verbum retinent >
trum , & çontulit fecum , flc cum aliis Apo- finaliter : eft nunc concludendum, fi ita fect-
ftolis evangelium, ut petet ad Galatas it. Se- CrimuS , quem confequemnr profeAum : fcili-
quitur epilogus, C«, *fntâum* ~~o■nm(-m- pnwôiw, Et quis eft

Quod ifta conclufio , condufioni proponen- ifte frudus quem intendimus, quem quxrimos,
tis contraria , eft vera , fecundum expolitio- quem Dominas doner ut seperiamus ? certe non
nem terminorum prahabium : Verbum Dei a alius quam illa, In patientia excedamus, in
faeerdotibus Domini non debet libere ac fine boc nomine. Patientia, erymologizatas. Heç
impedimento fideliter prcdicari fit enuntiari. enim eft etymologia ejus: Patientia, pacis en-
Ex deductions fequuniur ifta ; primo quod or- tia patientia,, pacis "ferentia , patientia , pa-
dinarie pnedicatorcs in ecciefia fuftt epifcopi cis encsnia. Ngm paciscentia funt pax in gra-
fit curati , 'quia illi proprie foccedpnt duode- tia vçl gloria, entia in propria confcieа-
cim Apoftoli* fit Lxxit. difcipofis Domini . tia, pax cum feipib; pacis ferentia, pax cum
Secando quod alii gradus in ecciefia non funt proximo ; fed pacis enotnia ; pax intslhgitur
a diabolo, quia a Chrifto, fit in veteri teftа- cum Deo, pax çoufcienti* çum feipfo, & pax
mento funt prefigurati, ut iq agro pnriati , Angelice moduûtionis. /n *terre* , inquit, pax
in ledo religiofi , in mola laici . Tertium , Aeatimfeu Jo m fofamwû, Loce n. pax anat-
quod jam non eft exfpedanda revelatio aDoiti* cum proximo eft pax Apoftolicx pradica»
Deo, ut manifeftet quid credere debeamus , tionis , optata fobs filiis pacis , Lucae x. pex
2uia fcientia Domini plena eft terrs, fit eccIo- gratis & gloris, fit pax Chrifliferr falutauo-
a fufficienter in omnibus illuflrat* . Quan- nis, qua in unum congregatis. *Pax,* inquit,
tum , quod multum decorat ecelefiam Dei , *vobu,* Joannis χχ. Hapc itaque patientiam *
efle diverfos ftatu*; ficut decorat corpus hu- vena pacis exfiftentiam ; Pfelmifta dicit pacem
manum , quod babet diverfa membra , quo- multam; *Pex nuite eUligenithu legem* meas . *Pftlu.* ut.
rum quodlibet habet diftindum fibi proprium Multa , quia confcientir, amicitie fif grati*,
iftum . Quintum , quod ifte ordo ccclefiafti- multa , quia Angelica , Apoftolica , & Chri-
cus debet indefedibiliter fervari ; ne fi quili- ftifera ; multa, quia cum fcipfo , proximo ,
bet vellet indifferenter predicate , confunde- fit cum Deo ; multa quia per nos maltos, mul-
retur tota monarchia principatus monarchic!. toties corde opeata , ore poftniata , fit none
Sextum , hoc probatum eft audoritatibus vete- opere exhibita , atque doârina ; mtalsa , quia
ris & novi teftamenti. Septimum, quod licet non onius hominis tantam fed totius regni in-
omnes Apoftoli eflent a Chrifto immediate clyti Bohcmfo , marchionatafqne Moravie t
mifli ad pnedicandum , non tamçn licuit cui- E pro falute ctensa; multa, quia omnium no-
libet eorum ire quo voluiflet, nifi prefuppo- ftrum vobifcum, fit omnium veflrum nobifcum,
fita ante divifionem auûoritate Petri, quia fo-> pnione fraterna. Pax multa utique erit, fi una
li ditium eft ; *Pefce oves meos.* Odavum, quod fides, unum baptifma, unas omnium (aeramen-
valde periculofum eft credere, fe a Spiritu torum ecclefi* ritus onus clericalia vivendi
fanflo inf^iratum , nifi poflit hoc probari per modus, una fpes una caritas firma, fit
feripeuram vel miraculum . Unde nulli credi- una ecciefia , nobis omnibus
tur quod fit miflus ad prsdicandum a Dio, cor unum fuerit .1 fit anuna una in Deo. Ecce
nifi probet fcriptiirà vel figno. Hrc qurib in fruôus in pati , in pacis vere exfiftcntia.
corde bono *8e* optimo accipite, ut frudus op- Hinc eo urelii Auguftini de verbis Do- g.
tatus fequi valeat. Quilibet veflrum verbum mini, qui hanc pacem acceperit , ipfam te-
quod audivit attente retineat, loco ejus qui neat; qui perdiderit, ipfam repetat ; quiami-
lerit,

amae "EJJ"

Ari» t ipfiuu requirat t qui enim in ea , quit, inventus non fuerit, abdiemur a Patre, exheredatur a FUso, nihilo minus alienus efficitur a Spiritu Sendo. De hae pacis fcientia orat qootidin ecclefia: Da pacem Domine in

A* in.

diebus noftri·. Et Pfelmiftx » /im pex *m virtute* am. In hae patientia, id eft, vere pacis efficientis» pofl&debitis animat yeftrat, in prefenti in gratia, in futuro in gloria , quam nobb dignetur prnftaiv propter luam magnam gloriam, propter fas infinite mUcricordm dementiam, propter vulnerum fuorum , mortis, crucis, flc paffionh patientiam flc amaritudinem , Jefr» Dominus benedkhis in fecula gloriofus. Arnen.

Cm m ».

Ex pnsferiptis elicio aliqua corollaria,quorum cujus[illegible]ôêt Dominus proponens [illegible]fiti" mihi miniftravit fellem in fimtentia . Primum quod non quilibet fecerdos habet poteftatcm I * pradicandi libere ex vi facer[illegible]otalis confecrationis ; M virtute jurifHidionis. Secundum, non eft pneceptum Domini, quemlibet presbyterum predlcare verbum Dei. III. Licet Pap· vel* epifeopo prohibere , ne quilibet (λ· cerdo· prodicet ablque fua licentia libere ubique, dt fub poena excommunicationis Lare fententi·. iv. Multum felubre eft multo· Miffemes efle, etiamfi pauci predicanfes poflent haberi, v. Congruit cultui divino, quod in ecclefia Dei fit altarium multiplicatio, vi. Ex proprio diaconi officio fibi non eft pneceptaDomino verbi Domini libera praidicatio . VII. Propter fcandalum perveribrum debent aliquando fecerdoccs Domini omittere verbi Dei pnrdicatiooem . VIII. Non obligantur prolati majores predicate verbum Dei, quin in certis cafibus poflmt heite fupportari. Prisno dixi, quod non quilibef fecerdos Domini habet facultatem pnedicandi adualiter verbum Dei , cx virtute fu· confecrationis , quia fibi per minifterium epifeopi confertur officium facerdocale ·, cujus oppofirum venerabilis « proponens dixit, in notabili de libertate fuper verbo, Liberefic probatur didis multorum dodorum.

V Cerrito- (too . N*. «ûMrt Saterto «Nntr« N». «carii hUn n<lrtal«<M- Soumnt, •Nanito- S-

Primo fandi Thomr in tradatu contra im-D nante. religionem, licentis·, quod potest fecerdotalls ad duo ordinatur : Primo & principaliter fuper Corpus Chrifti verum N confecrandum : flc hujus poteftatis exfecu- N tionem, ftadm cum ordinatur, accipit, nifi N fit defedus in ordinatione, vel in ordinato. ·» Secundo ordinatur ad Corpus Chrifti myfti- N cum per claves ecclefi·, qu· fibi commit- N tuntur*. flc hujus poteftatis exfecutionem non • recipit, nifi cura ei committatur ; vel nifi N audoritate alterius cum habentis hoc agat. w Nec tamen poccftas fecerdotalis fruftra da- N tur ei, quia habet exfecutioncm in hoc , • ad quod eft poteftas fecerdotii principaliter • inftituu. Sed, inquit, officium pradicatio-E N nia non ordinatur ad aliud , nifi ad predi- N candum- Unde cum privilegium principis u non debeat efle inutile, ut jura dicunt, ex u hoc ipfo quod Papa committit alicui of- • fidum prodicandi, ille habet exfecutionem N officii, quicumque fit ille. Hao ibi.

Secundo idem ii.it. quatftione cucxxv. arto ticulo t. quod difpenfiuio frumentorum fipi- N ritualium, id eft doârinarum, non eft ft- w cienda ad arbitrium cujutfabet, fed primo flc » principaliter fecundum dtfpofiriotwm Dei .

m ittmkno autem ad arbitrium fuperiorum * prolatorum , ex quorum pertona dicitur i. ·» ad Corinth, tv. *Sti* mu «r^hmer Aomo w *mi-*

m *mtns Chrifii, & dsfpentatores* *Dti.*

m Msec ille .

Tertio, dominus Albert as fuper ecclefiaftiM cam hierarchiam capite t I. ubi beatus Dionyfius docet quomodo epifeopus debet pre- M dicare ei qui ad baptifm.a accedit, arguit » quod non debuit baptizantem inducere ad praedicandum, quia predicate flc baptiaare w funt diftinda officia ; flc refpondet, quod licet m fint diftinda officia, conveniunt tamen in » relatione ad unum principium , a quo dew frendunt. Sicut enim jurifdidio prodicandi derivatur a Pontifice in allos , ita flc baptis« satio*, ficut dicitur ad Romanos x. {tam··

W d» *predicalnmt, nifi mittantur?* Unde ponen* do utrumque officium circa unam Pontificis perfonam , eft intentio fua oftendere, quod

m utrumque defccndit ab ipfo. H«c ille. Idem * patet dare per ambos iftos in quanum » fententiarum diftindionc x x 111. ut fupra alM legatum eft in notabili dc diftindione fe- » cerdotium curatorum, fit non curatorum .

Quarto idem ostendit venerabilis Augustinus de Ancona in libro de ecdefiaftica poteftate.quseft. uriv. art. i. oftendens, quod etiam predicate in Papa est officium jurifdidionis, flc non fecri oidinis : quia flc Papa eledus , qui non eflet fecerdos, pradicare poflet per fe , & cum hoc, officium predication»» aliis committere ·. fed non pdflet ea qu· funt ordinis , nifi prius effet confecratus . Et hoc ideo, quia id quod est ordinis refpicit Corpus Christi verum : Sed quod est jurifdidionis, refpicit corpu' Chrifti mysticum. Et ibidem a. 11. probat quod predicate non licet epifeopo vel presbytero abfque licentia Papat, quia predicate est jurifdidionis adus ; fed omnis urifdidio derivata est epifeopis & presbyteris a Papa, ad quem fpedat dkxcefes & parochias difttnguere, & cuilibet fuam affignare : ergo abfque audoritate Pap· non licet els predicate .

Quinto idem per totUm fuum proceflum ponjt venerabili» Tomas de Valdcn, qui non concedit, quod ex ordine vel officio facerdo- £* tali cuiqtiam competit predicate, nifi poffit fe miflum probare per figna, fi a Deo fit, vei ««m *» t. w monimenta , fi a pTclato fe aflèrat miflum . Sexto, hoc dominus Joannes Gerfon in tradatu dc ecclefi» potestate videtur velle, dicens quod potestas ecclefiastica jurifdidionis non coercitive in fua latitudine confiderata , nedum ad fecramentum ponitentic , fed etiarn^ ad aliorum facrameruorum adminiftrationem , ' imo ad predicationcm eft extenfa, qu· om- & nia rtfpiciunt corpus Christi mysticum. Horam ratio est, que pridie est dida , quod presbytero in fua confecratione non datur nifi duplex potestas, fcilicet ordinis, flc clavis : quarum neutra affert libertatem predicationis.

Ex is'ô fequitur fecundum corbltarium, fci- «. cmti. licet quod non obligatur quilibet facerdos ex precepto Domini predicate verbum Dei : quod mmmxis ex didis pateat, probatur tamen èx r*4^.'". fupembundanti, flc primo ex veteri lege flc ; Hind non est presbyteris precepeum , de quo fe licit· excufere pofrant ; fed Jeremias fe licite «h officio predicatioois excufavit, nihilo minus

("■* presbyter ftiit. ut diftem efl. ergo son A Reflat ergo Wvere auftoritares. muhas ,.
ammo Rnt hoc preceptum . Major nota eft, quia ftuibua prohibe tufas efl venerabilia prop»- awwo
CH>«>rT> preceptum obligat non facientem ad peccatum· nens» quemlibet fecerdotem ad predicandum
morta'e : miner probatur per beatura Crego- obligari ex preccepto Domini. Primo illud
■ .. ■η»· num in paflorali, & fenflum Tbomam inglofi Minfini St Mard ultimo St After x. Treats
j" , Jercmue capit, t. ubi excufet Moyfen dc
Jcremiam e< amore Dei voluiffie contemplatio- as craetirr·. Et Petros ait. JVoAts pmeepit /
ni infiftore ; ftc Ifejxra ,.qui fponte fe obtulit Deus *pnAum* · Bt Matthm x. hoe
ex amore proximi prodeffe . Sècundo , fic ex duodecim mifit, Sc precepit esa dicere Asm-
lege nova. Nam Apoftolus perfèâionem cor- *tts preêtcote ώi****, fem ypnipiisfaevir re-
pont Chrifti myftici differens, dicit de presby- gmun Das. Ad hoe onurat utnul refpondeo , *-* *.
ter» . quod Chriftus dedit qyofdam quidem quod veritas eft quod Chriftus precepit Apo-
Apoftolo· , quOfdam autem prophetas , alios ftolis predicate ·, fed ex hoc non fequitur ,
vero evsngeliftas, alios autem paftores dt do- Ergo omnibus presbyteris 8t diaconibus ; quia
Aores, deinde virtutes , exinde gratias curatio- prevbvteri Sc diaconi non funt facceffores A-
num , opitulationes , gubernationes, genera R poftolorum, fed foli epifeopi. Unde P&lmi-
linguarum . Mrefwd , inquit , ostites *lpojle- ila *Pro patriitu mu* nari *ftatt nh filn*. Glof- *«s«» l·
lt 9 numqtad omnri prvpkeit 9 rumqutj emori fe beati Auguflini; id efl, pro Apoflolis epi- 44
doftorrr ? *ntuofotti omnri vtmiffi9* nast^torf sui- fcopi . Idem patet per gioflam Matthni x. Sc
tur *fratmm hôbwt rmattooum** wizmfuid o stiw j eft fupcrius dedaflum in fecunda differentia
/ivgvu *loquuntur 9 nnmquid omnri inirrprttao- pofita inter facerdotes curatos , & non cure-
tur 9* I. Connth. xtr. Ex quo claret maaifc- ton . Et ut clarius hoc confiée , notandum
fte. quod non «ft omnibus presbyteris pnrce- quod hcc verba *Itc* in ofeen, vel, *mutt
ptum pradicare, cum non fint omnes Apofto- to muiutum tuutrrfum* , Sc firnilia , non ftie-
li. ncc «vsr^eliPr. Terno fic: Predicars efl runt preceptive ad quemlibet Apoflolorum
pafcere , fed non omnes presbyteri funt pa- diûa, quod probator . Primo, quia fi non ,
llores , cum non habeant gregem fibi commif- tunc omnes Apofloli peccaflcnt mortaliter, eo
fum, juxta illud t. Petri tv. *P^fcitt* rvw çu» quod nullus eorum ivit in orbem univerfum,
in «dit *rft gffgrm* , fcilicet commiffum , non nec aliquis eorum predicavit evangclium omni
alium: jubet ergo. d"c. Quarto fic ; Ad pres- creature, fecundum fenfum liter" St fic fuit-
byterum fufficit aliqua fcientia f erarum hte- Cfent inmigreflores illius pracepd , Si fic fuif-
rarum , que non fufficit ad predicaadum, ut fetu omnes damnari. Secundo nota, quod et-
prediflum efl I non ergo oportet quemlibet iam illa verba non fuerunt dicta ApoftUia fin-
facerdotem effe predicatoretn . Patet confe- gulia per modum confilii : quia fruftra daretur
quentia , quia dat oppofitum , dc fequitur quod confilium, quod nullus poflet. etiamfi vellet,
quilibet fecetdoa qui predicate nefeit, fit con- perficere .' fed non fuiflet poffibsle humano ino-
tinue- fti peccato moi tali , quod falfum eft : re cuicumquc Apoflolorum, quod pcrambulaf-i
quia legimus de inultis fenilis presbyteris, quia fet totum mundum, ergo hoe non fuit fibi a
fuerunt fimpUciffimi, nec feiverunt nifi Miffam Domino confultum . Tertio dico , quod illa
pro mortuis, wl d« beau Virgine Maria » Ac verba non fuerunt diâa cuilibet Apoflolorum
froflum fibi , Ac vivis , At defendis fecerunt. fin,plieiter, fed omnibus fimul coDeûive St
Quinto fic . Inter aclus officii fecerdotalis prin- generaliter: In cujus fignum non dixit Domi-
cipalius eft coafecrare Corpus Chrifti, dt ma- nus ad quemuhet, Vade, fedcolleOive, /ar,
gis fibi annexum, quam predicationu officium. vel, rsra/er doccM. Unde Uo k nulh* eorum,
Sed nullus dicit fecerdotem ex preccpto obii- tamen omnes colleâivc predicaverunt per muss-
gari omni hebdomada celebrare Miffam , aut Ddum univerfum^ ficuik nunc licet quilibet
etiam menfet imo cx familiari inftinDu Spi- epifcopus, qui eft fucceffor Apoflolorum, non
ritus ftndi fi qui totaliter ahftinent a cele- pnedicei ubique ; tuaen omnes fimul qui in
brando , excufantur : ficut legimus in viris pa- mundo funt iu difponuot, quod pabulum ver-
trum da quodam fenflo, qui ordinatus nun- bi Dei miniflratur poputo tufficienter. Qua»-
quam pofiea celebravit i dc beatus Marcus le- to, quod illud preceptum datum eft ApoAolia
gitur fibi pollicis partem aMcidifla , ne cele- indiflinâe , ut intelligerent, quod diftiaDio-
brare poflet, diflinélione xiit. tv. dicit fen- ncm Petro commififlet, cui foli dixit. *Pefct*
s.ri.«. as. flui Thomas, ut etiam refert beatus Hiero- ever mew. Ita Sc nunc, date quod hoc pre-
π.γι. m ». nymus in prologo fuper Marcum. Ergo multo cepuun epifeepos obligaret, qua funt Apofto-
minus predicatio fic eft precept* , quod non terum fucceffiires, adhuc nullus eoaum effet
predicantcs obligentur ad mortale peccatum · fufficieotv driffre ad ufficium predkatteab per
Sexto fic i Si quilibet 'fecqrdos teneretur ex totum mundum: quia non poffiuK predicate in
precepto Bomini predicate populo , tunc nul- aliena direcefi, fi prohibeantur ab apifeopo ik
lus talis , mfi ex tpeciali dUpcnfeuone Domi- bus Joci, tüfi fpectali fiu commjaetucw auâo
ni , poflet fe dare foliurl* <l« aut religio- B ritate fiaperioria^, vel' a^Deo aaiffioa^fpeciaiMr
m , cui predicate non competit ; M cotuem- pcobxrc fc poffent. Qumto concludo quod
plative vacate vitae , qu* refte beato Grego- per illa verba, «imats docatr, no* eft prece-
c'» ⁾ᵗ c.r- rio fuper Eiechielcm A caritatem Dei St pro- ptum presbyteri» fe diaconibus ubique pnadk
" mm tota mente retinere , ab exteriori aâio- care · quia fi fic , fi ara* fecerunt, edent ia
xie quiefeere, St feli conditoris defiderio in- flaro denusarionla. Infaper It cmoea Carth».
haerere , fre· Confequens felfum, ut patet de fienfes, Ctftercianfea St reUgiofi alii, qui nun-
' multis fimetis , qui mundum fugerunt in de- quam predicant», in peccato mortali effere,
fertum , anachoreticam vitam duxerunt ; St quia fecerantcoatra prece reum Chrifti. Et uk
d« allis presbyteris rtdigiofis, qui numqaam rimo, fi fic in «nendi omigarentur, ipfi «C»
predicaverunt, fed cum Maria Magdalena o- fient magis perpiaxi , que rita miffi, Sc ad
pUrnam vuam feu partem elegerunt, Luas x. quos. Si ad univerfum orbem, ubi «xfequo·

.venter? gr fi ad **rana , quomodo HiomataA»** *Si qms fuorum , cr snaximed*

CRUSTI **fd/ent? ftt fi omni tempore, quando predicabunt,& quando ceflhbnM ? S ad certum k>-** cum. ubi eft expretius ? fi ad certos, nullibi eft expreflum. Nam ad aôum predicandi requirantur tempos , iocm, *it* auditores qua in tills verbis,generalibus, Zre ai *orbem , Euntes in* mvvArm, */te decete emeer gentes, non* font affigaata. Si dixeritis quod funt miffi ut vadant juxta fuum arbitrium , quocumque eis licuerit vel videbitur, dc quando , At ubi ; hoc faceret infuuuaa perturbationem in regno ecdefiaftico ; 'ftt turbaret totius ecclefiaftic* hiérarchie ordinem. Quod reprobatum eft fupra in principio ex rtema lega .

Secundo adducitis Apoftolum r. Corinth, tx. B* ** ***' ' f* ,*on tvangekqaven*. Refpondeo, quod merito ipfir enim ad prsdicandum fuit obligatus, ftt exprefle ad hoc a Domino legatus. ***Non,*** inquit, *mifit me Dominutf baptt~ete, fed evangeh-are* . Quia fecundum gloflam , baptizare poffiunt minores presbyteri , fed ad pradicandu|n requiruntur homines excellentioris virtutis, t. ad Cor. t- fed ex hoc non habetur propofitum veftrum .

i7T*jT Tertio ad id **tt.** Thimoth. **rt.** *Ferbum Dei* rifcgww. **nm** *efl alligatum* ; dico quod hoc verbum nihil videtur facsre ad propofitum I quia fecundum textum & gloffiam ad literam, quod Apoftolus ibi oftendit, quoi quamquam vincotatus eflet corpore, non tamen legatus fuit in ofe, C quod non poflet docere prefenttp verbo , vel abfentes feripto, verbum Dei fic predttando. Unde prwmitrit ibidem : ***Secundum evangrhum meum, in quo inborn ufque ad vincula*** . Ad hunc fenfum etiam beatus Gregorius exponit eamdem auctoritatem 11. Moral cap. XXXI.

jaK i». ». Hio verbo, *Fsbrvht hafln & cly/>eu<,* fic inquiens ; *j Ferbum Dei non efl alligatum* : ., quia doftores fanfti pro deienfione fidei fup- „ plicia fubeunt, ad eamdem fidem . quos valent, rapere etiam inter verba non defi- \,. ftunt. Unde idem Apoftolus ait ***In quo*** , ,. fcilicet evangclio, ***laboro ufque ad vinuio , „ qnafl male operant, fed verbum Det non efl w alligatum*** quafi diceret, hafta quidem fup- „ piiciorum ferior, fed tame* verborum fagit- „ tas emittere non defifto: vulnera crudelita- „ tie accipio , fed cor fidelium vera loquens „ transfigo . Ideo fanfli cum vulnera patienter „ fufdpiunt, prudenter contra corda infide- „ lium fagittas praedicationis reddunt . Unde „ noonunquam agitur, ut ipfi qui in perfe- M curione fitviunt , non tam doleam, quod M cor praedicatoris non emolliunt, quam quod n per ejus verba eriam alios amittunt. H*c ille.

M *. ttri» Quer*® 'Bud Luc· x* *· ***Quu putat efl fideht Utfbi difpmfator & prodent, quem conflituit Dommnt *" fuper fa miliam fuam*** ? Hoc omnino non probat **Sapoflium. quia intelligitur** tantum de curatis **S prelatis, prout eam expo**nunt poftilla tue». **Nam Dominus multa dixit in parabolis . Volent beams Petrus feirv, an ifta parabola tangerent omnes generaliter , vel Apoftolos fpccialiter, quant dicens:** ***Douane,*** **«f «wr Λα/** ***banc parabolam, an*** **ed omne/? Et refpondet, quod ad eoe tantum, & ad loca eorum tenentes . Unde (obdit.** *Çuem conflituit Domtntu » fuper famtüam fimun,* **nt der i/fu? Albentis t » Non extraneis, fed litte. id eft, fibi co<n- w mlfis, quibus debet principaliter intendere w quilibet pralatus, juxta illud t. Timoth.v.**

W mmi ***geni fidem., negavit, (p efl mfideh date-*** a«*vo W ***nor.*** **Hinc eft quod** Dominiis dicit Joannie ·· **X.** ***Proprias oves iccat nominatim . & ante m eas vadit ,& oves illum fequuntur*** . Hinc eft ” etiam quod Paulus dicit Adorum xx. ***dt-tendue robis unit erfo grep ,*** »w ywo tr>« ***po*** ·» *fuss Spintus fanl/ui rrBores & epsfeopos.* qiufi * dkerct **illu** fpecialiter tenemini, qui irgi- ·· **müu** veftro furt commifli. **lire** Albertus, V Cui alludit glofTa Red* Vobis qdi difpen- ·* **fetores edis** inftituti , hoc mibifterium fpe- H cialiter commiii dc cuftodia 5; pr*parat10- ·» nc, ut & alio» & vos pnrparetis in adveo- '» turn jtidtcie. Et Hugo ibidem Dornin»» conflituit fervum *fuper famibam fuam.* »d ·» eft , ecclefiam , ***m o'ei illu.*** id eft ·4 quibus tenetur mago'quam aliciu' ; tibi ·· enim dicitur Proverbiorum «xvi i. ***Diltgrn-*** ·· ***ter agnofre tuitum pei-':is tui*** . Quinto ad il- a» »»,·« lud **ti.** Timnth.iv. ***Pfadua verbim***, r-Tpondeo ut fupra , quu Timotheus fuit epifcopus Corinthiorum , ideo beatus Apoftolu» oftendit fibi quod fit officium epiteopi , diccos,; ***Prédite vfbutn*** , fcilicet in tua pkbe , quM illuc te roifi, Ac non alibi. A

Nunc ad aufloritates veteris teftamenti Adduxiftis primo illud Ifaie ^v 111. ***Clama nc refer,*** & qu idragefimo : Γ<<; ***dicentis, Clama.*** Et ibidem: ***Super montem exiclfum,*** 8tc. Refpondeo . quod iftud preccptum Ifaiam folum obligat-. St ipfe tenebatur hoc facere, quufe fponte obtulit, dum Dominus ait, nitens ***mittam*** ? ait ille ***Ecce ego, mitte me.*** Ifaie **vi.** Nec exemplum ejus omne» presbytero» obli- **git**, quia ipfe presbyter non **fuit**, cum eflet de femme reg>o, fed presbyteri erant de tnbu Levi .

Sed contra hoc affiumpfii dicens : Et fi quis dicat, hoc tuifle tantum prophetis preceptum , audiat^ Apoftolum ad Romanos xv. dicentem i QiMcimifNe ***fcnpta funt , ad nofiram doBrtnam /< npta font***. Et Jacob v. ***Exeaplum accipite , fratres, exitus mali, ionganinutatis, laboris & patientia , phetarum*** Tpondeo , ***locutt funt in nomme Dommi*** quod cx hoc non habetis , quod precepts data prophetis obligent diaconos fit ücerdotes novi teftamenti, fub precepto , predicate Verbum Dei : nec dicunt hoc Apoftoh allegati fed fanflus Paulus dicit fic ; ***dd »oflram doBnnam fcnpta funt*** Sed qu* eft doôrina ? fubdit ***ut perpaitentiom (pconfolationem fcrtpcuramm fpem kabeamur.*** Per patientiam fcripturarum , id eft , per exempla patientiae in patribus oftenfa, quas repenuntur m feriptura fanfla , fpem retibutionis x-tem* concipiamus nos accepturos . fecundum gloflam . dc ad hoc fonant verba beati Jacobi aUegata , ub» fic praemittitur : ***Ponentes ergo eftwi>, fru- Ítrdt, ufque ad adventum Domini, [cce agrteola exfpeflnt fruBum prenofum tent, patienter ferem donec acciptat temporaneum , ferotinum.*** Poft fubdic quod alligaftts, dc concludit . ***Bcce lanfleamur eos , qui fnflmuerunt, fufferemmm Job audflu. finem Domtnt ndiflui*** ftte. Ecce quod docent nos patientiam fervare in adverfis , flt nihil ad propofitum eft. Ilbt autem a«florita», ***Super mantem excelsum afeende*** , probat direfle contrarium ejus quod intenditis, fcilicet, non ebe praeceptum Domini , quod finguli presbyteri debeant prodi-

AMMO CHWIST, '"il V.* J.

AWWO cm» itn MW

eare. nifi mittimur in fpeciali · quod oftendeos Apofiolus ait ad Romanos x. Qwmodo pradiaeArar, nqi *mutantur > ficut [cnptum efl ,* Qmm *[ptcwfi fuper* «eme; *pedes evaugeh^enna» pacem* ? ubi fecundum expolitionem xlmr matris me· umverfiutis Colonieniis notanter dicit, pedes, ut denotet ordinem pre* dicandi auflotuatT* , qu· efflnere debeat Ac provenire a fuperioribus. vel dico quod ad folos perlatos curatos fe extendit, de quibus beatus Gregorius jam exponit in paflorali , cap. xv.

Adduxiftis etiam Erech. in capit, m. & xxxi ii. dicentem; /16 Aomsrit, *[peculatorem* dcd> *te & fanguine» ejus de manu [peculatoris requiram .* Refpondeo, quod fpecubtor popu- B li proprie efl epifeopus ejus : unde dicit beatus Ifidorus de fummo bono, libro ni. cap. xxxv. « Speculatores cceci omnes , id efl , » imperiti epifcopi , non valentes refiflendo ·> malis plebes committas per verbum doflri·· rue defendere. .Hrc ille . Quod oflendens **etiam** de curatis beatus Gregorius in glolfa ait >' Fredicat**orem** fpeculatorem vocat. 4'.ui *x* enim aliena cura committitur, (peculator *n* dicitur, ut in mentis altitudine fedeat . Ac » vocabulum nominis ex virtute atlionis tra-

r.i»n t-ter „ Hat. ' Item illud Levitici x. *Habeatis [aennam difeemete 6- doceatis fins Ifmel.* Glofla exponit de curatis, dicens: Sacerdotum efl docere . Ac fubjeitos inftruere . Ultimo ad il- C lud Deuteronom. xxxi. Aegei uepfo *legis hujus coram* omni *Jfrael* refpondeo , quod illa **auâoritas** non probat quod omnibus facerdo**tibus** conveniat fub pnecepto Domini predicate · quia illa verba dixit Moyfes tantum Joiuc, quem fibi Dominus fubftituit, qui effet dux populi in terram promiflionis : & fic **legeret verba** legis populis, ut fervarent , **ne** occiderentur ante ingreflum in terram promrflconis. Et fic patet folutio ad automates, quas ad* duxiflis contra corollarium me· conciufionis.

Aa «•»«« n Ad aufloritates fanflorum quas adduxiftis, refpondeo. Ad primam , qu· efl beati Gregorii diflinflionc xl iii. Sit reflor; illa folvit fcipfam , quia loquitur de raflonbus, id eft , curatis. As concludendo vobifeum , quod illi debent praedicare fibi commiflis, unde dicit : Dillo Sit recior , Ac continue nominat paflores in eodem cap. Ac quidquid dicit de faccrdotibus, ipfemet de paftoribus Ac reôoribus intelligi oftendit.

«4 u Ad fecundam qu* efl beati Auguftini in prologo fermonum , dicentis , quod faccrdotes pneeftc non debent, qui predicate nefciunt , nec illi tacere debent quod fcmni, etiamfi non profint Refpondeo, dubito, beatum Auguflinum ita dixiffe : tamen dico. Nequaquam efl mens beati Auguftini quod velit aliquem faccrdotem non cutatum, abique miflione fpe- ‹ tali a Deo vel prrlato, predicate, qur et-Etur, fi peccantes non erudiant.* Refpondeo, iam probati poflit effe alicui commifta prout ipfcmet. feribens contra epiflolam Fundamenti, «.apit. in. dicent, quod quicumque vult predicate, primo & ante omnia de eju* Apo» ftolatu efl inquirendum, dicens Videamus ·> quid me doceat Manichrus, Be potiflimum » illum librum confideremus, quem Funda» menti epiilolam dicitis , ubi totum pene ·> continetur , quod creditis ; certe fic incipit : » Manichrus Apofiolus Jefu Chrifti, providen- i' na IXi Pains. Hire funt falubrja verba, de

A» perenni ac vivo fonte. Jam patienter quafo m attendiienquid quorum. Non credo iftum » cfle Apofiedum Chrifti ; qurfo ne fuccen- * featis , dc maledicere incipiatis. Noftis enim ·» me flatuifle nihil a vobis prolatum temere w credere. Quaero igitur quis fit rfte ManV- »» chrus : refpondetis { Apoftolus Jefu Chri·» fti . Non credo. Jam quid dicas, aut quid « facias nor» habebis : promittebas enim fidei»·· nam veritatis, nunc quod nefeio cogis >' ut credam. Et-infrai Quod fi in evangelio .' aliquid apertiffimum de Manichci Apofto >t latu invenire potueris , infirmabis mihi ,' catholicorum auQoritatetn qui jubent ut ti» bi non credam , qua infirmata, jam netr «- >' vangelium credere potero: quia nifi per il- " los illi crediderim , ita nihil apud me va·' lebit quidquid inde protuleris. Et infra ; " Illi enim , fcilicet evangelia, credens, non invenio quomodo poflim etiam tibi crede» re : Apoftolorum enim nomina , quae ibi >» leguntur . non inter fe continent nomen Manichei in loco autem Judr quit fucceflerit , in Aflibus Apoftolorutn legitur . Haec ille. Conflat autem quod presbyteri ex fpeciali commiflione non mifli ad pncdicandum non funt pro Apoftolis veris acceptandi . Ergo nequaquam efl de mente beati AXiguftini, quod qui curam non habent , predicate debeant abfque vocatione fpeciali. Intelligetr ergo oportet fua verba jam difla, At ad Orofium in fine libri , fcilicet quod qu* non prrfunt presbyteri , debent difponere cum pnelato fe mitti, As fic predicate populo, fi videtur congruum pnalato . Unde quod dicit in aufloritatc, Debent, non eft debitum neccffitatis , fed congruixatis . Quam diftincUonem fanélus Thomas ponit in pluribus locis*, fcilicet in ts'. fentent. diftinfl. ▼ zjrfe miniftris baptifmi , art, 1. ad primum ii. part, qurft. txxiv. art. v. ad m. quia non obligantur , nifi,pntlato vidçatur congruere. ^I£ beatus Apofiolus adhuc Sanius acceflit ad principem facerdotum , & petiit ab eo litcras in Damafcum , ut admitteretur contra difcipulos Domini. Ailorum vin.

Ad tertiatn, qur eft beati Hieronymi fuper Dillo textu Ezech. m. Zhcen/e *me ad impium,* loquitur de curatis, quia dicit, Predicate tenetur facerdosr fed probatam eft fiipra ex beato Thoma Ac Alberto , quod nullus tenetur predicate , nifi curatus . Unde oflendebatur diftindio inter presbyteros curatoa At non curatos . Vel loquitur de eo , cui hoc Dominus vel prrlatus prccepit , ficut prophète fecit . Oflenfam autem eft, quod non eft pnaceptum Domini, facerdotes non curatos praedicare .

Ad quartam, que bft Ifidori , de fummo bono lib. m. cap. i v i. Sacerdotesdamnabuntur, quod ad literam loquitur dc curatis praelatis, unde fubdit circa medium capituli·. Nonnulli **prrfules greges quofdam pro peccatis a communione ejiciunt « ut peeniteant· fed quali forte vivere debeant ad melius exhortando, non vifitant. Et circa finem cap. dicit . Notandum ab omni Pontifice vehementer, quod tanto cautius agat , quanto durius a Chrifio formidet judicari . Pro quo Is fequentibus (ciendum , quod antiqui doûorea fiepe pro eodem ponant ifios terminos. Epifeopus^pra·**

■ ■fbl, aeAor, dt ftcerdoa feu prsbyteri, ficut eodem cap. Quia antiquitus pro eodemceofebemur quoad vocabulum, licet non quoad gradum k ftacum, prout notat lfiriorua t h. etymoL exponens xxtt. nomina ecdefiaminiftroraaa, k xxt.diftinA. Clericot. Nec pro tunc erant muta presbyteri, nifi epè- fcopi, k curati: fiseuhres clerici vocabantur bumacbj de quibus loquitur rota caufa xn. quofi. l. ofiendlt calm'ibi. quod hoc nomjpe, epifeopus, fiprificat patriarchas, fecerdotbs, archiepifcopM, k metropoUtanos s Uhsd no* men, ikerdoe fignificat imperatores, reges, epifcopos. dc presbyteros: quia k reges erani ~~Pontifices k- facerdotes~~t unde ~~dicU-Romano~~^. rum Pontifice» diAos*· tpsornm rationes k di-Bteris non effe praceptum, multo minus dia- \Verfitates exponit ibidem. Ita in propofito, ·oAoritates fanAoruta eodem termino fiepe pro eodept fiimunt, k fic noo poffunt trahi pura ad fecerdores pnsfentis temporis, fed pro fteerdotibu» epifcopi k curati plebani accipiunt».

MtaLmta*. Ad quintam, quo efi Chryfoftomi homilia xl iv. Sacerdotes nifi omnem veritatem tnsnl· t· » feftaverint populo, dabunt rationem tn die judicii t poném refpondefe ut prius: tamen refpondeo. qnod Omneth veritatem, fecit difiribqtiCmem accomodam, dc non univerfelem difirtbodoaem, quia nullos eft facerdos qui fciat omnem veritatem, Sic etiam gloffa dicit fuper illo, *Sptnnu fea&tt* daceM/CnU, ut petet XVI. questione I. Adjicimus; Manam «noMetu, id eftt neceffiiria» »d felts* tem. Tanren ultra hoc dico, quod manifefta» ra fit per(admonitionem fraternam, etfi non femper per prcdicationem publicam. Hanc diftinOtoneminnuit gloffii l. Cor. x: i. ubi dr- /-■-·-, cit Apoftoius: ^erasomras, *& prt/betne* sim Wbu *fiât* is *perfaebiUhts* Âmsmiw /epirans verbis. w Samo, inquit gloffii, dicitur, qui fiebat in * privato t prndicatio in poblico.

***ₛ, Ad fextam, qua eft beati Gregorii diftlnA. i u xl iii. EpbeC Befpondeo, quod illa modicum fecit ad rem, quia Paulus oftendit fe fecifle. quod flbl praceptum fult, fellicet, denuntiare Epheflis omne confiltam Del: ita dc qulibet, cul flc praceptum ~~eftt~~, tenetur facere.

M 'l Ad feptimam, que eft beati Gregorii homilia xvii. Nos qui ex oblationibus vivimus fidelium: loquitur de paftoribus, ficut ipfe erat paftor univerfalis ecdefia, ideo dicit,' Nos,

Ad odavsm, qu· eft bead Auguftini in lib. contra Manichaeos; loquitur de curatis, unde dicitQui cleftns ab ecdefia minifterium evangtlizandi dc baptizandi renuerit. Et infra: Qui autem curam lucrandorum refugit diorum, A*c.

Cotoumi Canta-)». Ad nonam xl iii. diftinâiooe.· Difpcnfiuio efi nobis csrieftis feminis injunAa. Loquitur de Epifcopto, quia dicit, Nobis: iu concilio Cathaginenfi »v.

d Ad decimam. Epifeopus nullam rei femi- » liaris ad fe caufem revocet, fed ut lefboru.

Ad undecima*, et concilio toteono ia * cap.Ignorantia,diftinafoacxxxvin. Sciant * facerdotes fcripcuns fecras, Ac canonaa, nt » omne opus eoram in pnedfeationeAt do- » Artaa coofiftat: loquitur ad Isceram do ca-

rântsn ms», Ad quintam, quo efi Chryfoftomi homilia xl iv. Sacerdotes nifi omnem veritatem tnsnl· t· » feftaverint populo, dabunt rationem tn die judicii t poném refpondefe ut prius: tamen refpondeo. qnod Omneth veritatem, fecit difiribqtiCmem accomodam, dc non univerfelem difirtbodoaem, quia nullos eft facerdos qui fciat omnem veritatem, Sic etiam gloffa dicit fuper illo, *Sptnnu fea&tt* daceM/CnU, ut petet XVI. questione I. Adjicimus; Manam «noMetu, id eftt neceffiiria» »d felts* tem. Tanren ultra hoc dico, quod manifefta» ra fit per(admonitionem fraternam, etfi non femper per prcdicationem publicam. Hanc diftinOtoneminnuit gloffii l. Cor. x: i. ubi dr- /-■-·-, cit Apoftoius: ^erasomras, *& prt/betne* sim Wbu *fiât* is *perfaebiUhts* Âmsmiw /epirans verbis. w Samo, inquit gloffii, dicitur, qui fiebat in * privato t prndicatio in poblico.

***ₛ, Ad fextam, qua eft beati Gregorii diftlnA. i u xl iii. EpbeC Befpondeo, quod illa modicum fecit ad rem, quia Paulus oftendit fe fecifle. quod flbl praceptum fult, fellicet, denuntiare Epheflis omne confiltam Del: ita dc qulibet, cul flc praceptum ~~eftt~~, tenetur facere.

M 'l Ad feptimam, que eft beati Gregorii homilia xvii. Nos qui ex oblationibus vivimus fidelium: loquitur de paftoribus, ficut ipfe erat paftor univerfalis ecdefia, ideo dicit,' Nos,

Ad odavsm, qu· eft bead Auguftini in lib. contra Manichaeos; loquitur de curatis, unde dicitQui cleftns ab ecdefia minifterium evangtlizandi dc baptizandi renuerit. Et infra: Qui autem curam lucrandorum refugit diorum, A*c.

Cotoumi Canta-)». Ad nonam xl iii. diftinâiooe.· Difpcnfiuio efi nobis csrieftis feminis injunAa. Loquitur de Epifcopto, quia dicit, Nobis: iu concilio Cathaginenfi »v.

d Ad decimam. Epifeopus nullam rei femi- » liaris ad fe caufem revocet, fed ut lefboru.

Ad undecima*, et concilio toteono ia * cap.Ignorantia,diftinafoacxxxvin. Sciant * facerdotes fcripcuns fecras, Ac canonaa, nt » omne opus eoram in pnedfeationeAt do- » Artaa coofiftat: loquitur ad Isceram do ca-

pro eodemceofebemur quoad vocabulum, licet non quoad gradum k ftacum, prout notat lfiriorua t h. etymoL exponens xxtt. nomina ecdefiaminiftroraaa, k xxt.diftinA. Clericot. Nec pro tunc erant muta presbyteri, nifi epè- fcopi, k curati: fiseuhres clerici vocabantur bumacbj de quibus loquitur rota caufa xn. quofi. l. ofiendlt calm'ibi. quod hoc nomjpe, epifeopus, fiprificat patriarchas, fecerdotbs, archiepifcopM, k metropoUtanos s Uhsd no* men, ikerdoe fignificat imperatores, reges, epifcopos. dc presbyteros: quia k reges erani ~~Pontifices k- facerdotes~~t unde ~~dicU-Romano~~^. rum Pontifice» diAos*· tpsornm rationes k di-Bteris non effe praceptum, multo minus dia- \Verfitates exponit ibidem. Ita in propofito, ·oAoritates fanAoruta eodem termino fiepe pro eodept fiimunt, k fic noo poffunt trahi pura ad fecerdores pnsfentis temporis, fed pro fteerdotibu» epifcopi k curati plebani accipiunt».

Ad quintam, quo efi Chryfoftomi homilia xl iv. Sacerdotes nifi omnem veritatem tnsnl· feftaverint populo, dabunt rationem tn die judicii t poném refpondefe ut prius: tamen refpondeo. qnod Omneth veritatem, fecit difiribqtiCmem accomodam, dc non univerfelem difirtbodoaem, quia nullos eft facerdos qui fciat omnem veritatem, Sic etiam gloffa dicit fuper illo, *Sptnnu fea&tt* daceM/CnU, ut petet XVI. questione I. Adjicimus; Manam «noMetu, id eftt neceffiiria» »d felts* tem. Tanren ultra hoc dico, quod manifefta» ra fit per(admonitionem fraternam, etfi non femper per prcdicationem publicam. Hanc diftinOtoneminnuit gloffii l. Cor. x: i. ubi dr- cit Apoftoius: ^erasomras, *& prt/betne* sim Wbu *fiât* is *perfaebiUhts* Âmsmiw /epirans verbis. w Samo, inquit gloffii, dicitur, qui fiebat in * privato t prndicatio in poblico.

Ad fextam, qua eft beati Gregorii diftlnA. xl iii. EpbeC Befpondeo, quod illa modicum fecit ad rem, quia Paulus oftendit fe fecifle. quod flbl praceptum fult, fellicet, denuntiare Epheflis omne confiltam Del: ita dc qulibet, cul flc praceptum ~~eftt~~, tenetur facere.

Ad feptimam, que eft beati Gregorii homilia xvii. Nos qui ex oblationibus vivimus fidelium: loquitur de paftoribus, ficut ipfe erat paftor univerfalis ecdefia, ideo dicit,' Nos,

Ad odavsm, qu· eft bead Auguftini in lib. contra Manichaeos; loquitur de curatis, unde dicitQui cleftns ab ecdefia minifterium evangtlizandi dc baptizandi renuerit. Et infra: Qui autem curam lucrandorum refugit diorum, A*c.

Ad nonam xl iii. diftinâiooe.· Difpcnfiuio efi nobis csrieftis feminis injunAa. Loquitur de Epifcopto, quia dicit, Nobis: iu concilio Cathaginenfi »v.

d Ad decimam. Epifeopus nullam rei femi- » liaris ad fe caufem revocet, fed ut lefboru.

Ad undecima*, et concilio toteono ia * cap.Ignorantia,diftinafoacxxxvin. Sciant * facerdotes fcripcuns fecras, Ac canonaa, nt » omne opus eoram in pnedfeationeAt do- » Artaa coofiftat: loquitur ad Isceram do ca-

Arantia maxime vitanda «t in faqesdotibus, qui decendi officium in popiÿis fufeeperunt; dc constat quod illi funt curati,. Infuper per capitulum ipimediate fequens, quod loquitur de plebanis, dirent, quod dum ad fuas parochi* ordinantur, debent recipere librum officialem, id esj,, officiorum. Et ita appo- t rct, quod auAoritates funt competenter dc veraciter fblut·.

Ex pntmiffis fequitur corollarium tenium, feilicet, quod non est preceptum diaconibus a Domino, ex vi diaconatus officii, pradicare populis verbum Dei, cujus oppofitum pofuit dominus proponens. Patet ex omnibus his^XiX... ^· qu« premifla ftmt ad probandum hoc presby 5^*. ***" conibus. Posteres fecundo istud non est diaconibus praceptum, q«ud exfequi non debent abfque commifiiione fpec\li, quia nec presbytero, ut probatum, est in conclufionis dedufbooe l ergo diacono non est* pradicare praestitum a Domino · nec fibi pradicare licet, nifi probet fit miffiun s Deo, vel ejus fufficienti pnrlato. Tertio, fic hoc ex dofloribus deducitur: Illud quod folia facerdoubua dc pariatis convenit. regulariter hoc non est praceptum diaconibus, fed neque lfcet eis abfque aufloritaze fuperiorisita est de adu pradicationis verbi Dei. quod regulariter nulli convenit, nifi tantum Ucerdotibtw„dt epileo- hoc ergo officium nec praceptum est, nec congruit regulariter diaconibus, dc hoc in cap. PerleAis, distinâione xxv. Quarto dicit Hoguttas, quod diaoonibus numquam licuit pradicare, nifi cum ad officium prodicendi a fecerdotibus fuerant invitati vel rogati. fic enim dc non ahter potest diaconus predicate licite, rXZ' «n" distinA. xcn. In fiusAa, dc cap. Dipconus, dc ii. quest, l. Sicut enim. Quinto, idem ex- Cn»· prefTe dfeit D. Tilhelmus Parifienfis in fuo 7»/*staw^*" facramentali de lacrunento ordinis, quod dia-^"}U cono non convenit predicate e* oArio · eo quod dum confecratur, fibi In pocveAione evangelil non dicltur · accipe potestatem Dpnsdicandi: fed, accipe potestatem legendi evangelium pro vivis dc mortuis. Sexto fic: Beatus Thomas tv. distinAione vi. dicit, quod diacono non licet pradicare, fed bene baptizatum instituere quiafolrus presbyteri dc epifcopi aAus est pradicare. Septimo fic· beatus Dionyfius quinto capitulo ecclcfiastica hiérarchie distinguit diaconum a presbytero, eo quod diaconi est purgare ante baptiimum catechizando, presbyterorum illuminare baptizando; fed cpifcoporum post baptifaum. perficere pradicando dc confirmando- ergo pradicare non convenit diacono ex officio vel praecepto.

Per'nac refpondeo ad ea que in courra- M_ c num adduxit, .feilicet auAoritacem lfidori dc **· ·■·**- E habetur xxv. distinAione, Perledis. Et pet2*^^* Magistrum m tv. distinA. xxtv. ubi dicitur- v S*cut leAoribus vetus testamentum, iu dia- M cotdbus novum pnsdicare preceptum est. Ad boc refpondeo primo fecundum Hugutium ibidem, intelligitur cupa diaconus a faccrdote rogatur vel invitatur, ut jam dfchua est. Secundo. Secundum Henricum Boa, dc habetw de bareticis, libro vi. capite, Cum ex japinAo; dicentem, quod diaconus non po- *>■<*". test pradicare, nifi ex delegatione. Tertio, fecundum Joannem Teutonicum in glofla ca-

pitis , Adjicimt» , dicit , quod pnedicare po-
CHU ISTI mtur pro.legere publice·. & haec est, verdis-,
ma refponfio , quia diacono, est pnsceptutq
publice legere evangeliutn. Boc idem affis-
mat l.ayrentius diftincHone xcii. In fanOa,
dicens hec intellige ex delegatiotse/alias t»*
hui presbyteri officium eft pnedicare. Vel,
inquit, hio prrdicaûonem appellat le&onem
n*nm i« evangglicam. Idem loco tertio afferit Vilhelmus
Duranti in rationali divinorum, in capitulo
..o diacono . ubi de diacono dicit quod pr··
* ceptum eft iibi pnedicare, id eft tarere evan^·
. gelitim publice. Et nota , fi fie tunk leôores
haberent pnedicare vetus . diaconi novum, te-
βı mentum, ftc fic officium pnadicationtfc^ilet
mnjturn commune, ftc reputationis modie·,
St diviftrm -quoad materiam praedicandorum .
c<-»r « E* 'ft® fequitur quarto, quod valde coo-
^'*7*7// gruem eft . multos effe miffantas , vel Mittam
u /,- t,i, celebrantes, etiam'i non tot fint populo pna-
7^ dicant esprobatur multipliciter' Pnmo. quia
prxdicatio efi pro loco *tr* tempore moderan-
da . fti intermittenda-, fed Mitta eft quotidie
continuanda , ergo propofitio vera·. Cnnfeque·
tia nota , Si. probatur major, quia dicit beatus
Gregorius in quadam hooulia . difpenfanda eft
prxdicatio pro loco, tempore, & auditorum
capacitate: qu* fi rara fuerit, non fufficit, fi
aftidua, vileicit : ncc multis fermonibus opus
eft, fed efficacibus. ait Seneca cpiftola xxxvi 11.
* Infuper Salvator nofter triginta tribus annis in C
hoc mundo fuit, ⁂ tantum pnedicavit tribus
triginta annis tacens. Ex ad minorem acce-
damus , quæ probatur primo ex doArina com-
g. . ··« *i.* muni . qu· eft fandi Thbm« iv. diftinflione
xitt. & innocent» in libro de miffs., di-
.. centis , q-.iod Miffa debet e4e in ecclefia
.. quotidie quintuplici ratione. t.Quia opor-
.. tet femper pararam effe medicinam contra
v quotidiana pc.cata u. Vt lignum vit» fem-
per fit in medio paradifi. tu. Ut nobis
Chriftus quotidie uniatur facramentaliter ,
,. & nos ci fpiritualiter. Iv. Vt fit apud nos
»' jugis memoria Dominic· Pafiionis . v. Ut
»» vero agon › loco typici, quotidie utamur,
»« quem Judri ad vcfperam convertendi efu-
– nent famem patientes ut canes, fecundum
u pfalmiftam. Secundo hoc flaturum eft propter
h»rcfeon eliminationem : dicitur namque in
rationali divinorum , libro iv. cap. I. quod
dum hxrcfes in dicecti Moguntina pullularent
fcilicet quae Trinitatem impugnarent, ex in-
flitutione Alcuini magiftri Caroli magni. Bo-
nifiai archiepifeopt Moguntinenfis rogatu, fta-
tuentis prima fena dc Trinitate dicebatur M>f·
fi , fecunda dc Sapientia tertia feria de Spi-
ritu far.clo , quarta de caritate , quinta de an-
gelis, fexta dc fanda Cruce , fpetima de bea-
ta Virgine. Ceffantc caufa illa, effavit & ef-
fcdus. Iia-c abi. Jhnc eft, quod propter de-
votionis reverentiam, 5. facramenti neceffita-
tem, plures facerdotes folent plures Mittas in
eodem <he celebrare ficuf de fando Leone
Papa legitur ‹ quod eamdem Mittam fepties ,
M o,ı,ηΓ.. ahquando novies celebravit , ut dicit Mima-
tenfis ubi prius. Tertio, hoc eft, ut ficut ip
veteri teftamento fuit iacrihcium , ita in novo
panem accipiamus quotidianum . Quarto, pro-
pter multitudinem tacerdotum . quorum major
eft numerus, qui habent Mittas celebrare,
praelatorum , qui habent praedicare . Quinto,
ratione populi, qui.i populo jam fundato in fide »

A major eft nectftûas providendi de eo quo *de-* -
ghgentut quotidian· porgantur, gratia:.auget- xwwQ
tur & virtutes roborantur, ad quod eft virtus mc»·
Miff*. Non fic de praedicatore, drgo,.<^c.

Ad«a qu· in contrarium addaHa font, pri- M airfti.
mo fic: Chri/tas tantum' feme! miffavit
pluriens praedicavit. Ergo vultis ad minus con-
clu^ere, quod fi Aceratos vult fape celebrare
debet etiam fiepe pnedicare. Rcfpondeo, ne-
gando confeq&entiam : tum primo, qbia
omnes presbyteri qdotidie celebrarent Mit-*
fam adhibitis debitis . circumflantii,, effet val-
de laudabile: feM (i omnes quotidie praedica-
rent . effet confuiibile . Tum fecundo quia Chrj·
fins non infUtun boc Aeramentum propter fiei-
Bpium, fed propter parfelHcnem viatorum, ut (
qui manducarent eum, haberent vitatu «ter-
nam. Joignis vi. ergo noo oportuit eum ti-
ties celebrare › ficut pritdicare. Idfo dicit Ar
poflolus ad Hebraeos x. *Une Mettant confirma-
vit faiHificatos tn fempittrnum ;* & ideo quis
homo quotidie indiget .fslutifera eju* virtutf,
poteft quotidie laudabiliter ad iHud (aeramen-
tum accedere, ideo dicit Dominus Luc. it. ubi
docet petere panem quotidianum , dt beatus
Auguftinu* dicit in expolitione in libro dc
» verbis Domini.- Si quotidie acceneris hoc *U-* λ «*«·
» cramèntum, quotidie tibi eft hodie , tibi ht>
n die eft Chriftus , tibi quotidie refiirgu·· ho- '··
* die enim eft, quando Chriftus refurgu.Hnc
ille, prout dicit iàndus Thomas in 111. parte
qnatftione lxxx. arti. Tum tertio, finis etfi fit
primum ìη intentione, eft tamen ultimum in
confecutione : eochanftia autem eft finis ad quem
omnia (aeramentaordinantur,fecundum beatum
Dionyfium . fed praedicatio Chrifti fuit difpofitip
fidelium ad credendum, & ad digne fufeipien-
dum hoc diviniffimum Aeramentum : ergo licuit
fsepe pnedicare pro credentium · praedicatione ır·^ , s>r
tantum femcl mHTare ; ficut licet finis fit unicus
tamen media ad eamdem finem farpe funt plura.
Tum quarto, quia Mifla fuo modo am plena
eft myflcriis, ficut fol atomis, mare guttis,
firmamentum flellls, & ficut cclnm empyreum
angelis; oportuit praecedere multas difpofitio-
Dnes praedicationum ad finalitercredendum tan-
tum myfterium , quod per unicam celebratio-
nem Cnrifti eft inftitutum. Tum quinto, quia
Mittam, quam Chriftus celebravit, in memo-
rule fu* pafiionis inftituit ; fed tantum femel
mori dçbuit . ergo fufficienter egit, & tantum
femel .celebravit; fed habuit in multis locis
pnedicare, & multa documenta in credendo,
agendo cavendo, giifcendo, timendoque tra-
dere , qua non potuit unico alta expedire ,
ergo decuit pluriens eum pnedicare, ftt tan-
tum femel Miffare.

Secundo fic arguit dominus proponens. Tn-
ter omnia (acerdotis officia, poft vita jtiftitiatp,
plus eft laudanda pradicatio, quia longe ex-
tendus prodeft : ergo diligentior , vel eque
diligens debet effe facerdos ad predicandum,
ficut ad miffandum. Refpondeo quod antece-
dens eft declarandum , ut patet ex didis ,
quia adus miffandi prascepcua eft omnibus (a-
cerdotibus etiam ùrpê fieri, addiu commodita-
te , Domino acente : *Htefecite,* dtc. *qttotief-
cnatqttt* /ecent/J ,atc.Luc»xxi t.ubi vox ,Quo-
tiefcumque, imponat multitudinem nudationis.
Ejusmodi altas praedicationis non eftamnibus praeceptusa Domino. Ergo laudabilius efliacerdo-
tw non curatos (atisfacere pHKcpto Dosnini

— celebrando . ad qood font obligati, quam pre- A
otaisrr termifl&s miflationibus prxdfeandu , ad quod
·4M· non funt adftrfeh . Infuper **tl.** quia miflare eft «Am ordinis faeerdocalis, quem finguli habent ex charaflere fecerdotali.; fed predicate eft aflue pqre jurifdiflionis non coercitivr , ut prsrdiflum eft: magis enim adflringitur facerdos ad id , quod fibi convenit ex vi ordinis facerdotalis. quatd ad id · quod fibi non convenit, nifi fuperveniat commiflio junfdifliotus.

Sciendum tameitv quod in cafu forte effet laudabilius predicate **ei.** qui habet aufloritatem , quam miffare ; fcilicet fi effet populus infirmus vel infidelis, deficiens in his , qu® credere vel agere teneretur: tum,·fi talis facerdo· fibi urrumque fecere non poffet . po-B
r tins effet ei praedicandum , quem miffandum · & tunc diceretur predicate efle melius, quam miffare , non (impliciter fit abfolute , fed flante tali conditione. Et fic fecundum quid cederet perfeftius minus pprfirflo » fcilicet , in ordine ad talem populum.Infirmum Sc agrotantetn : ficut vinum licet in fe fit melius quam -aqua , tamen aqua melior ctl febricitanti. Verumtamen ut communiter aâus miffandi non repugnat aflui praedicandi . imo fimul flant ,

unus ordinatur ad alium . ficut prxdicatio ordinatur ad hoc : ut popOlus devotius preparetur ad audiendum Miffam. In cujus fignum praedicatio fiepe fblet fieri infra Miffam ante elevationem. Sed fecundum communem for-C
miro predicated non eft pneftancior his , que fnnt ad finetq ·/fed prasdicatio eft ad finem miflationis, fcilicet ut celebrantes devotius agant, & adflantes intimius confequanrur ejus *f*rifeluro. Unde fecundum fatfelum Thomam 111. parte qunftione **txxrx.** articulo 11. ad **if.** efieflus facrificii in quplibet homine participantur fecundum difpofirionem , ficut dc cujuslibet virtutis **aflive.** Nam aflus aflivorum font in patiente bene difpofito, ad quam bonam difpofirionem operatur pnedicatio.

Ccrtqm etiam eft . quod miffatio frequentata feu quotidiana eft nnivcrfali ecclefia: ncccffarior , quam prxdicatio quotidiana , altent' jam vulgata doflrina fidei . Ex quo fequitur
I), quod ifta argumentatio non valet ! Chriflus pluries prcdicavit, & tantum femel miflavit, ergo falubrius eft predicate quam miffare .
i Nam in fimili forma non fequitur . Chriftus fiepe manducavit, fiepe **oravit,** fiepe Cilhavit ; ergo mehus eft orare , manducare , cubare , quam predicate vel miffare . Non fequitur iterum : Chriflus fitpe prsdicavit , 8< tantum femel crucifixus eft · ergo utilior efl ejus predicate , miam peflîo: quia non arguitur femper perfeAio ex hoc quod aliquid multiplicatur in fua fpecie magis per individua , quam aliud ', imo magis arguit imperfeflionem : co quod hujufmodi multiplicatio individuorum fu-
‹ per quam defeflibilitate five indigentia fundatur. Quia ficut fpecies non f»o:cil perpetuari in tino **individuo,** fed acquirit perpetuitatem in multis fibi fuccedentibua; fic in Cmrruptibi|ibus eft hujufmodrmultiplicatio, **qu·** tamen non eft in «ternis. Infupcr media ordinata in finem ultimum, qU« fe habent ratione utilis, multiplicantur .' fed finis ultimus, qui habet rationem honefti, non multiplicatur, ut clarum eft: quia potior eft conditio finis **ultimi,** qui non multiplicatur per individa , qilsm conditio mediorum , **qu·** multiplicantur. Ergo, <>c.

Ex iflo fequitur corollarium aliud , quintum .· Congruit cultui divino in ecclcfiis , ut fit rationalia altarium multiplicatio . Cum c 411
enim fecundum dominum 'Wilnelpium Pari- c££jll<];
fienfem in fuo facramentsli , tanta fic necetfitas miffationis , quod fine illo facrificio non « *s«*..*"λ
effet tuffkienter provifum fideli populo. nec cultui **divino. hinc,** ut dicit farfelus Thomas **it. u.** queft. lxxxv. art. **it.** ad **m.** templa & altaria fanfljs erigimus , non quod ipfos, fed folum Deum, qui nobis & ipfis'· Dem eft, honoremus, ut dicit beatus Ait-S;uftinus libro **viir.** de civitate Dei. Unde " acerdoa fuper altari offerens facrificium, ⁽ non dicit , Offero tibi facrificium Petre , » vel Paule ·. fed Deo de illorum vidoriis gratias agimus . & nos ad imitationem' eorum incitamus . Haec fanflus Thomas .

lire autem altaria fic ad Dei cultum erigere patres veteres nos docuerunt. Nam Noe primus « deinde Abraham , Ifaac , St Jacob , altaria «tlificaffc leguntur . qui non aliud nifi **Id|Mp** erefli intelliguntur , fuper qnos facrifflm nufelabant , qua fuppofito igne divino cremabantur . Koyfes etiam fecit abate dc lignis fethim , & dicitur altare, thymiamatis , quod vcftivit auro pnriflimo , prout dicitur ~ Exodi xxv. xxvi t. xxx. capitibus. Et 1. Machahaeorum ty. Judas Machabrus, & fratres ejus , & univerfi ecclefia ftatuerunt , ut dies dedicationis altaris ab anno in annum , per die) oflo celebretur. Hinc in Pfalmo dicitur : *Constitute diem folemnem in condenfis* W'
ufate' ad cornu aliens : ut videlicet in diebus fcfti* adeo conveniat pbpulus ad ecclefiam, quod fiat condenfaiio. id eft, comprcfiio ufque ad cornu altaris Ita quod ecclefia impleatur populo & clero . Ideo translatio Hebraica habet, In congregationibus.· & translatio Romana habet, In confrequentationibus, videlicet'populi Chtifliani . fecundum expofitionem de Lyra. Unde beatus Gregorius tx. « Moralium moralitcr .· Solemnem namque » diem Domino in confrequentationibus con- „ ftituit, qutfquis fe afftdue in ejus defiderio affiigi: : qui nimirum folemnitatis dies ufque » ad altaris cornu tendi prxeipitur · quia tam- » diu neceffc eft, ut quifque fe afficiat, quo- ·» ufque ad fuperni facrificii altitudinem , id » eft, gaudia pertingat «terna. Haec ille . Salomon quoque legitur **tti.** Regum vi 1. capite altare aureum fabricate . Ab his ergo antiquis patribus altaria modernorum fumpfcrunt exordium. Nempe altare 8c ara, qua: aliquo- JVd'V *·
ties indifferenter inveniuntur. Intcrefl tamen . nam altare, quafi alta res , vel alti ara dici- Xir , In quo facerdotes incenium adolebant ra vero , quafi area, id eft, plana de ardore dicitur, quia in ea focrificia ardebant.

Porro triplici ex caufa h«c akaria confecran- F.
rur. Primo ad facramentum ia ipfis offerendum, juxta quod Genefis **vm.** dicitur I *dUiJfcavii Noe altare Doauaot* (P *rqUetu de cttn&t»peceributt* (P *volitcrAtu mtmdit, obttilti Mocattjba fitper ollare*. Hoc autem facramentum eft corpusfefaiiguis **Chrifti,** quod in memoriam paflionis Chri fti immolamus, |u0rta **illqd** : *Hoc facite i» merttn* ,K
cmnwasw«/ionem. Secundo ad nomen Dei ibü invocandum, unde Genefis **xti.** *ÆdificavitAltare dbrahata Domtno, (> invocavit Atnomen Damini* ym *appamn* et. Hec autem Invocatio, qua fit laper «itare, proprie dicitur Miffa, ex eo

quod

iffius, fcilicet Chriftus , > Pa-A dicens . /- wm Cenmm ne «teeriru . Et

HiriTI trr' Φ*Mρ&« hoftiam, fit per eumdem a no- lxxii. difcipulis reftrinxit , ne ptadfcnrent cnurrr
»·»► bis P*'ti rititttitur , ut pro nobis interpedit. nifi in loco ubi ipfe erat venturas . proterva
Tertio, ad cantandum Miflas in eo: undcEç- fit fipoftolo· quos in totum mtfadum mifit ,
clcfiaftici xLvri* ΛΛ/ *üli contre uvmtcoi po~* àdhuc ad pertos dies prodicare prohibuit ,
tentiah , (ÿ fiera fecit contant amure altare,* dicens· *Sedete* m *civüete*, dbaec mdmmûmvtr·
d* *in fin» oonum dukes feât medos. Ex* quibus rare *ex alto.* Similiter Apoftolus Éanlus volens
apparet , quod objedio domini proponentis. predicate Romanis, tandem Antiocheni· , pro-
nuba eft , ubi allegat contra pluralitatem al- htbiras eft a Spiritu-fendo. Si ergo tam lici-
tarium iftud Ofecviit. *Multiplicavit £phrmm* te Chriftus & Spirftus-iandus iftos proltibuit,
faper altaria od peccandum : nec illud Arnos rie prodicarent quando fit ubi veUent", cur
Jür. *Fifitttbo faper altorie Bethel.* Et Ofess x. pon Papa ita de presbyteris fic diacortibus fe-
Tnhulus afeendu fuper anu eorum . Quia fila cere poflet ? Et lûtc dé primo.
dida funt contra eos f qui cdificabant altarja
idoli· ," fic immoteverant dnmoniis ζ fit non Secundo, Papa vel epifcopus poteft illud
Deo, diis quos ignorabant, ut dicitur Deute- promulgare, quod dqdum ftacutum fic fe/va-
ronomii xxxtj. Nos autem non fic , fed foil Btum eft ab univrrfali ecclefia Dei t fed tinivw-
Deo vero, fic fahdi» ejus in gloriam ipfiqs , falis ecclefia (latuit reftrindionem prodicentium
quoniam *mirubtlit Deus in fonBisfms,* dicitur a principio , fcilicet in conciliis Niaeno, Car*
Pialmo Lxii. ulc. De quibus Pfidmifta dicit in thaginenfi, Romano, & moitié aliis, ut patet
plurali, *ditaria tua ,* Amine *virtutum , rex* Lxxi.fit lxxs l. diftindionc. Ergo fi jam hoc
meat, & Deus meus, Pfalmo wcxx 111. ubi dicit ad pradicam ponitur, non rebellandumdi·
beatus Auguftinus fuper illo *Introibo ad akare* dum eft enim, quod ibi pnecipitur fub fententia
\ *Det , ad Deum qui lattficat juventutem ineam :* excommunicationis, non admittendo· presby-
(0 Eft quoddam altarç fublime, invifibile, quo teros alieno· in ecdefiis abfquc fuffiçieati te-
·» non secedit injuflus . Ad* illud alrnrç folus ftimpnio, & licentia (ui epiicopi,
» accedit , qui ad illud vifibde fecurus acce- Tçrtio, fic in propriis terminis iftud ponit
» dit. Ulic invenie; vitam fuam , qui in ifto Innocentius HI. & acceptavit ecdcfia Dei
„ difeemit caufam fuam . Et gloifa ait : No- univerfalis: fcilicet, quod omnea prohibiti,
n tandum quod ad altare diflarn celebraturus vel non mifli audoritate fummi pontificis.
w iâcerdos afeendens ait : *Introeo ad altare* aut epifeopi loci, non poflunt prodicare, fiib
„ *Det :* defiderio enim fit amore fuperioris fie C pqcna excommunicationi», fic aliis remediis *i*
» invifibilis altaris hoc vifibile adiré cum mo- ut patet ibi, Quia vero. De hwretici» , cum **
• deftia debet , rterna . non çadqca peritu- ex injundo. Aut ergo ficçlefia Dei tanto tem-
„ rus,*ut Chrifti celfitudinem humilitate fe- pore a concilio Nfcseno ufque nunc licite ac-
» quatur, qui fic iftud altare exponit dicens; cepit illa ftatuta, aut non : fi fic, habeo pro-
» Ad Deum fcilicet introibo, qui laetificat ju- pofitum; fi non, ergo interim univerteli· eo-
» ventutem meam ; accedo enim modo in ve- clcfia ftetit in errore, qdod eft contra evange-
w tuftate . tunc adftabo gaudens in novitate . lium ; *Porta inferni* mns *proveiekunt adverftu Mmtt. u.*
» Hxc ibi. Sic ergo ofleret munus |unm ad *eam :* Iterum . *Xgo voUfatm fum ufque ad com-* **
• altare. Msnhwi v. *fummationem fecuR .* Etφo *rogavi pro te, Ut*
non deficiat fidqf tua .

^5,^··?'-- Sestum corollarium ; Cuicumque ex caute ra» 'Ad audoritate·, qua· in oppofitum inducit.
u,a »iom tionali Pipa prohibet aélum praedicationis, vel Prima eft &ds fuper ifto : *invemefit afinam*}(too m,
Hwfln,*0 epifeopus loci, fub fententia excOmmunicatio- dicentis, quod hic dodoribus pnecipitur non
oi» tenetur obedite, fi non vult pcenam illam dcfiftere a pmdjcetioae. Refpondeo, quod lo-
incurrere. Pro ifta declaratione hic fiint notan- pqujtur de doloribus ecclcfiia. fit hi funt, qui
ÎwXa.ÎTs da tria. 1. Quod licet Pap®, epiicopo Joci, vel ad predication!· officium funt inftjtuti, temper
uUmX pnebti* prohibere, ne quilibet facerdo· predi- pnefuppofif* audoritate legitima, Nam dodo»
cet in Jocis fibi commiflis , vel diacono indi- res procipuum tenent ordinem in ecclefia i fic
ftitfcle. ti. Quod injufte excommunicari alW fic dodorcs intelliguntur prolati magni ia cap
quando debent obedite, fic fententiam multum Ex injundo.- ia Ûte aadoriiaee non nominan-
timere .111. Quod talis excommunicatio jam la- tur presbyteri aut diaconi, *fed* foil dodores,
ta non meretur dici pnetènfa, fed vçre & obli- unde npn probat propofintm. Ad aliam Hte- nm»
gatorie impenfa , fi pnedicatio ex caute ratio- ronvmi ad Rufflicum, dico quod loquitur dejl^t,JSr
nabili alicui fuerit prohibita. Patet t.Quia to- epifcopis, qui prohibuerunt invidia diabolica 25·.,»
ta ratio domini proponentis cur illi hoc non permoti. roip in pratentia coram pradfcara JFaSÜm '
poflint, eft , quia presbyteri & diaconi obli- propriis populis fibi commifib , k hot non «TlWf.fr
gantur prodicare ex praecepto Dei, fit ipfinon licuit, ut patet diftMUoM xcv. Ecce ego, Nee -nra·», ra-
poflunt contra proceptum Dei : iggur in tali hoc fecerant congraimte, fed invidia · fimq-^îφ, at-
proceptione non eft eis obediendum, Et audi- lante, dicitur iHdem. Tertia eft Anacleti ™«„mr'
ftis ex probabitis , quod non eft proceptum E XL111. diftkfcL Scimus . Ubi didiw quod do-
taliter. Ergo iIL ratio nulla. dores non debent tempore rarferotiodte fob-
Et probatur corollarium, quia licet illud P»· trahere verbum, (tico quod loquitur ad lit*·
p®fic epi.vopis circa officium prodfcationis ,quod ram de curatis ; pad· didt rubrica ejuftfem
licuit Chrifto ftatuerd fit prohibere, fie promi- capituli, Verba pnadlcarioai* nralati fiiia peo
care in fe fit fuis difcipulis. ideo enjm diçuntuf fecutoribu· non fabtrafeant. Idem dicte Jtoflb
§ vicarii Chrifti in terris : fed Chriftus in fe ipfo ibidem , quia in jftis audoritatibus, fcilicet
prailicavit, quod quamvis facerdo· effiet a pri- Beda & Anaçleti immédiat·)*m expreta, le
icq conceptionis fur inftanti, tamen apradi- fape perifermiter ia dt£K uoteoram fit sum»*
catiooe triginta annis abftinuit. Infuper in fui· tio de dodoribus. Refptmdeo qnod ioquunaur
Apoftolis flatim dum eos mifit , cena loca , autde dodoribuscuratis, *fit* fic eft plana raat
rmo maximam partem mundi eis interdixit, talibus enim convertit predicate nec fitpae*

ANNO CHtisri *h h.* pcrfecutionis tempore : aut de non curatis, k A fic Al duplex opinio.-una quod dodoribus facra Théologie convenit ubique praedicare. ratione àudoritatis dodoralis, quia fic licentiantur' audoritate Paper, ficut k/epifeopus in tota dficecefi . Et hoc vult Auguftinus de Ancona iis lib. de ecclefiaftica poteftate , qurftione txiv. k hoc videtur prztendere decretalis de haeret. Cum ex infundo, dicens, quod dodoris ordo eft praecipuus in ecclefia Dei unde pradicationis officium nullus fibi debet nfurpare , nifi mifliis . Ex quo fequi videtur, quod in tantum fint dodores privilégiât! , OF- J. quod fint adu mifli . Et ideo glofla in cap. Bcimus, diftindione xl 111. comparare eos videtur , vel iaitem connumerare pnelatis, qui B tacere non debent , fed predicate tempore perfecutronis& illius opinionis videntur fuifle illi dodores per proponentem allegati. Sbd eft alia opinio his contraria fandi Thoms in tib. contra impugnantes religionem , k domini patriarchs de Paula in lib. de ecclefiaftica poteft. dicentis, quod ex dodorali gradu non habent dodores pofle pnedicarc ubi libet, nifi de bono placito curatoris fingliiariter obtçnto» ideo audoritatts ills non ligant . Et quid eft tot libros volviffe , k dodores allegafle ; cvm etfi omnes dodores mundi aliter, vel aliterTenfiffent, fola ecdcfic audoritas. (qus toties hanc materiam decidit, qus hanc conclufionem , Quod licet predicate diacono vel presbytero C abique licentia fupenoris, ledis Apoftolice , •ut praelati loci, k quod ipfi hoc prohibere non portent licite fub prena excommunica-* tionis fententi* condemnavit, ut oftenfum eft) fufficcret ad compellendum quemlibet catholicum ad credendum ejus oppofitum . Sic enim beatus Hieronymus poftquam longo tradatu difputavit contra Luciferianum , conclufit : Po- „ teram hoc unico fole omnium diljsutanonum „ tuarum rivulos exficcare-. de audoritate uni- „ verfalis ecclefi* loquens , ita k nos credamus » iti qunfo fingulos , determinationem ecclefie clariorem fole accipite : ficque omnium dodorum , qui tamen fua dida ejufdem folis eradiationis expofucrunt exficcanda, corripien da, flt emendanda , intelligite .

s*at»«tu · fe» £ twmt- ***** Caf. A Quantum ad fecundum, (ciendum quod fentia injufte lata , dummodo a luo judice fiat , femper eft formidolofe timenda: k hoc, nifi ejus fententia errorem inducat, vel peccatum mortale afferat: tunc enim nec timenda eflet, nec tenenda . Et fic probatur propofitio primo ex VIII. fynodo it.qusrfl. iri. Si quis frater aut palam aut abfeondite fuerit locutus cum excommunicat^, aut jundus communione , ftatim cum eo excommunicationis contrahat poenam. Et Urbanus Papa ibidem · Quibus epifcopi non communicant, k quos ejecerint, non recipiatis : valde enim timenda eft fententia epifcopi, licet injufte liget. E Hinc ex concilio IV. Carthaginenfi dicitur ibidem : Clericus qui epifcopi diftriilionem circa fe putat injuflam, recurrit ad fynodum. Joannes infuper Chryfoftomus fuper epiftola Pauli ad Hebrcos cap. n. Vincula A ecclefiaftica non font contemnenda» non o- “**. .. nim homo, fed Chriftus eft qui ligat, qui ^nT«Sl* ', P0*^**®» dedit, k dignos fecit homirrrtw. cw» „ nes tanto honore. Et hoc eft quod dicit bea- ” o* Gregorius in principio . Sententia pafloris „ five jufta fuerit, five injufta, timenda eft .

Glofla : nifi in duobus cafibus , fcilicet cum fententia eft poft appellationem liu . k cum continet ingoUrabilem errorem. Extrav. <le fent. exc. cap. Per tua». Tertium cafum apponunt, quidam , cum pro indebitis exadionibus aliquis excommunicatur . Extravagante de excflu prtelat. Cura ad.

Unde dicunt communiter dolores , quod ideo excommunicatio etiam injufta eft timenda k fcrvanda, quia non nocet innocenti , fed purgat eum» & fic licet judex injufte agat, ifte tamen jufte patitur^ etiamfi non fervaretur - forte ille; contemptus tamen injuftam faceret juftam . Per talem autem excommunicitiotiem injüftim non tollitur caritas , fed folum excluditur homo a communione ecdéfis, k a fuffragiis ecclefir , qur ita prelati fubtrahere portent , ur dicit venerabilis Auguftinus de Ancona , in lib. de ecclefiaftica poteftate quxfl. xxvtj. Hoc ei confidendum eft, ut fuftineat exfecutionem patienter, humiliter, & devote ; *6i* quod prefentet fe excommunicator!, offerens canonicam fatisfatlionem. fi in aliquo offendit, k fic inftanter petat abfoluttonem . Si ita fecerit, erit ei ad meritum ; alias fi contemneret, peccaret mortaliter , de lentent, excom. c. Per tuas : vel poteft querimoniari contra injuftum excommunicatorem coram fuo fuperiori, ut thlegatum eft ·

Quantum ad tertium, fi ecclefia univerfalis prohiberet facerdotes ubique predicate , vel prrlati , verbum Dei, non fit excommunicatio prstenfa , fed veraciter & ex ordinatione impenli. Probatur. Sicut de Papa in univerfc orbe , flt concilio generali, ita fimiliter dicendum eft de epifeopo in diftridu dioecefis fu*. In feptem cafibus communirer fecundum otnnem fcholam theologorum & juriftarum , non JÎÛ.TJT eft fententia timenda , nec tenenda . Primo fi «·*■» conferatur a non fuo judice . Secnhdo, fi feratur a fuo judice , fed excommvnicato publice : nam excommunicatus excommunicare non poteft. Tertio,, fi aliquis excommunicetur a delegato contra intentionem delegantis. Quarto, fi lata eft fententia poft prolatam apDpcllationem . Quinto, fi feratur a fufpenfo a poteftate jurifdiflionis. Sexto, fi feratur nulla admonitione premiffa , & nullo furis ordine iervato . Septimo, fi fententia contineat peccatum mortale , vel aliquid quod fit contra fidem . Planum eft autem , quod nullo iftorum modorum excommunicatio ifla, qua prohibentur prcdicantes ne ubique libere pnedicent , quodcumque iftorum includit ; nullus enim poteft caufare ecdefiam univerfalem efle non fuum judicem , vel fententia excommunicationis eam efle ligatam , nec etiam fententiam I efle contra intentionem delegantis , nec a jurifdifbone eam per aliquem fuperiorem efle fufpenfam, vel juris ordinem non ferratum ; cum ecclefia in generali concilio congregata nullo juris ordine pofitivo ligetur; nec poteft fententiart errorem, vel aliquid quod eft peccatum morule. ut pnefatum eft fuperius In declarando, quid fit verbum infpiratum <fcilicet, verbum Spiritus fandi per facra generalia concilia decretum . Pariformiter de Papa fle epifcopis eft dicendum, ubi nullus obviat paedidorum cafuum; ergo fi talis fententia excommunicationis profertur contra eoa, qui ubique volunt predicate, ecclefiafticam tranquillitatem perturbare , k horrorem fempiternum

in

ecclefia ex hoc ponere, quis dubitat quiri A ta^'s fentcnt*a Bon debeat dici prrtenû, fed veraciter k ex obligatione impenfa?

Corollarium feptimum , cujus etiam dedi: dominus exponens contrarium : Sacerdotes Domini debent aliquando omittere fidem verbi praedicationem propter fcandalum perverforum Pro quo fciendum , quod ea, qur funt populo prjf<jicin(ja (funt jn triplici differentia. Aut emm funt credenda, ut artieuh fidei ; aut agenda , ut ea quae funt circa informationem bonorum morum. Falfitates ergo k errores , que opponuntur credibilibus, k hi» que funt de integritate fidei , k (acre feripeure, predicate' tacere non debet: tranigreffiunes vero divinorum mandatorum eodem modo tacendo k non pronuntiando effe peccata damnoia , eft peftis. In perfona enim talium dicitur Thren. iii. *Propheta tui viderunt tibi falfn, fluita . non aperiebant Iniquitatem tuam:* quia tales ex gravioribus leviora , quafi divina auôoritate , peccantibus nuntiant . dicentes bonum malum , & malum bonum, ficut glofla ibidem dicit : fed qua funt cirpa morum informationem corrigenda , propter vitationem majoris mali, k ne auditores peiores fiant , quandoque funt «liilimulanda , ut dicit venerabilis Auguftinus de Aocona , ubi fupra .

Ex his elicio, quod m duobus cafibus licite poteft prxdicator verbi Dei tacere , k non predicare. Primus eft ad a praedicandum malum majus, quam ex fermonç fuo fcquatur bonum , puta fchifma, vel rebellio contra fidem, vel contra praecepta Del, aut fuperioris ; non enim licet, vel faltem non tenetur praedicator populo praedicare, quem videt finaliter magj» , quoad fingulos b defervire, quam ex fua praedicatione proficere , juxta illud Matth. vu. <M>htr *[anctum dare canibus* , fecundum expo- Adonem '>eat' Auguftini k Chryfoftomi ibidem . Unde .dicitur beatus Hieronymus fuper xi i. Prophetas, & affumitur u. quitft. m. „ Quando ergo vir ecclefiafticus prudens atr ., que intelligens multas impietates in ca quae », vocatur domus Dei, efle cognoverit; k „ non folum multas, fçd k fortes, k quieD „ opprimere potiunt juftitiam , k in tantum „ doclorum rabiem proceflflc . ut accipiant v pretium in judicio, ftt omnia pro muneri- „ bus faciant , · pauperes quoque devitent in „ portis, k .audire contemnant ; taceat illo „ tempore , non det finflum canibus, k mit- „ tat margaritas ante porcos , qui converfi „ conculcent eas ; & imitetur Jeremiam diccn· „ tem ; *Solis [edebam , quia repletus fum amaruudme.* Ilxc ille. Hoc etiam Dominus difcipulos docuit, Matthxi capite x. *In quamcumque domum intraveritis, dicite, Pax huic domui : qui autem non receperint vos, exite de illa civitate , etiam pulverem pedum veftmrum excutientcs.* Item.· *Si perfeiun vos fuennt ιηî, una mitate, fugite m aliam.* Unde beatus Auguftinus lib, m. contra cpiftolam Parmeniani, k aflumitur xxiii. queftione iv. Non „ poteft falubris effe correclio , nifi cum ille „ corripitur qui non habet fociam multitudi- „ nem . Cum vero idem morbus plurimo» oc- „ cupavcrit , nihil aliud bonis reflat quam do- „ lor k gemitus. Et infra : Revera, fi conta- „ gio peccandi multitudinem invaferit , difei- „ plina divina fevera mifericordia nceflaria eft w nam comiha ieparationis, id eft, excommu- oicationi», tunc inania funt & pemieiofa at·. » que iàcrilega, quia impia & fuperba funt, ·' & plus perturbant infirmo· bonos, quaaa corrigant* animofos malo·. Hec ille.

Et hoc eft quod in PfaL Dominus dicit de fe- ipfo · *Obmutui, «Jr humiliatus fum , & flui a* Aomr, fcilieet, que non docuit, quia falubrem admonitionem recjpere non poterant, qui contentionum fententiam perquirebant, fecundum expolitionem » Ifidori *: £t dolor meus renovatus eft,* fcilieet pro contemptu fit obftinationemalorum : fed renovatus eft pro damno bonorum qui amittunt pilum verbi Dei, fecundum Hugtitium . Hoc etiam de praxi Apoftolorum exponit beatus Auguftinus fuper illo Pfalm. *& Ventas tua ufque ad nubes,* dicens.- Intelligi- musdoflores veritatis omnes portantes iftam carnem cabginofani, per quos Deus corufeat miraculis , tonat preceptis ·'de quibus dicit Dominus per Ifaiam . *Mandabo nubibus meis ne pluant fuper eam ,* videlicet fuper vineam malam, hoc eft, plebem Judaicam, *imbrem* t id eft, mandabo Apoftolis meis ut deferant Jud*os ,& non evangeliacnc. Hec ille. In cujus figuram fanfli Paulus ftt Timotheus vetiti funt a Spiritu fanflo loqui verbum Dei in Alia, & tamen volebant in Bithynia; nonpermifit eos Spiritus fandius, fed mifit eoad Macedones, Aflorum xvr. Secundus cafu» eft , fi fcandalum oriatur ex doflrina predicantiis inter audientes, quod exponit Alexander de Ales in fine fecunde partis. Si omnes fcandalizantur, ut dicit fanflus Thomas ii. i tiqueftione xi.iit. articulo vu. quod que funt de neceflîtate falutis omitti non debent propter cujufcumque fcandalum : fed in his qur de neceftîtate non funt, dicendum videtur, quod fcandalum quod ex his oritur, quandoque procedit ex malitia, cum fcilieet aliqui volunt impedire hujufmodi fpiritualia bona, fcandalum concitando: & hoc eft fcandalum Pharifieorum, qui de doflrina Domini fcandalizabantur: quod effe contemnendum Dominus*docuit Matth. xv

Quandoque vero fcandalum procedit ex infirmitate vel ignorantia & hujufmodi eft fcandalum pufiîlorum ; propter quod funt fpiritualia opera vel occultanda vel etiam interdum differenda , ubi periculum non imminet, quodque reddita ratione hujufmodifcandalum ceflet. Si autem poft redditam rationem hujufmodi fcandalum duret, non videtur nifi ex malitia effe, & fic propter ipfum non funt hujuûnodi fpiritualia opera dimittenda t unde idem dicit & in iv, fent. dift. xxxviu. articulo vxt. quod licet nunquam fit falfum docendum, eft tamen aflus docendi aliquando licite distendus propter melius , 'fcilieet propter fcandalum pufiUonim prsefervandum . Cuius rationem reddit ibidem dominus patriarcha de Palude , dicens quod doflrinav cum fit eleemofyna fpiritualis ad fublevandam miferiam alterius, non eft dimittenda, quando creditur quod ex ta fequetur fpiritualis profitflusi qu ndo autem talis profcfhis non fequitur, fed magis irritatio audientis, jam non eft bonum fpirituale . ftc ideo fi ad tempus dimittitur propter fcandalum audientis , non omittitor aliquid quod pro tune habeat rationem fpiritualis boni. Hec ille . Et per hac funt foluta qua adducit dominus proponens pro parte fua , quia intelligitur dum fcandalum nefeitur de his ,

qua

qas ad felutem audientium fpeClam , unctui-A
cuami fe!**'! non P°ftcot» tunc eWra propter
''mis· ı fcandalum perverforutrt non eft omittendum
verbum Dei, ut didum eft: non ergo feit
tutum illam condufionam ponere abfblute ,
k tine pecefiaria diftinftione.

Ck»u. a Ultimum corollarium domiqus proponens
dixit; „ Non foluffi fecerdotes minores , fed
M k primati majores senentur verbum Dei 6-
„ deliter annuntiare: Ad-quod declarandum
dico, quod prolati dc presbyteri unentur per
fe vd alios verbum Dei fideliter annuntiare;
non tamen iu tenentur predicate , quin in
cafibus fex vel feptem ad minus poflint fep-
portari. Pro quo notandum, quod in quin-
que cafibus prafeti majores ponunt licite o-l
mittere praedicationem verbi Dei, k alios fep-
> plcre

Primus eft, fi funt impedite lingua , ut pa-
tet Exod. iv. de Moyfe, quem Dominus con-
ftituit fupremum praelatum in fynagoga, ait;
Domine, non fnpi eloquent e| Aera & *nudtu-
fttruns*. Glorta dicit fecundum Hebraeos : Gra-
cilem k 'tenuem vocem habuit, k necefle
erat clamorofe voce uti, qui a regio feftu
prope accedere non permittebatur . Infuper
ibidem Dominus ait: *damn frater rutu Levi-
us feto quod eloquens fit, ipfe loquetur pro te
ad populum, & erit os tuum : tu autem ens ei
in ku qua ad Deum pertineat.* Ubi gloffit fu-
per illo , *ipfe loquetur pro te.* Hic fubaudi- C
tur. Ad populum, k cum dicit ibi, *loquetur
ad populum,* indicat in Moyfe principatum,
in Aaron nunifterium. Simili de caufe bea.
tus Valerius epifeopus beato Vincentio diaco-
no verbum Dei ad pradicandum commifit,
cujus Vincentii paffionem feu hirtorum in ec-
ciefia legimus·, quam quidam beatum Augu-
flinum fcripfirte dicunt, ubi fic dicitur : „ Vm-
„ centius nobilis genere, fed fide & religio-
„ ne nobilior, beati Valerii epifcopi diaco-
„ nus feit: cui epifeopus, qui impeditioris
„ erat lingua, vices feas commiferat, k ip-
„ fe orationi k contemplationi vacabat; un-
v de k ipfe beatus Valerius Vincentio ait;
„ Jamdudum tibi, fili dulciffime, verbi DciDpoyfar,
„ curam commiferatn, k nunc quoque pro
, /m», r- « fide · qua adfUmus rcfpopfa commit-
r-«—— Λ to ·

Secundo» cafus efl, fl nefeit linguam po-
puli plene, ficut in vita beati Auguftini di-
citur* quam fcripfit Poffidonius Claitienfis e-
pifeopns, ut ait Caffiodorus libro de illuftri-
*2^.**** bus vin», dicitur enim ibi b quod fendus vir
„ Valerius Hipponenfis epifeopus ordinavit
„ beatum Auguftinum in presbyterum t vir
„ pius k Deum timens exultabat, k Deo
e gratias agebat, preces, quas frequentiffime
e fudiflet Deo, exauditas a Domino narrabat,
e ut fibi concederetur talis, qui portet verbo
* Dei & doilrina falubri ecclefiam Damini E»
u edificare; cui rei fe homo ratione Graecus,
·» minulque lingua Latina It literis tnftruâus,
minus utilem providebat. Ideo eidem pref-
bytero, fcilicet beato Auguftino ooteftatem
tradidit coram 6 It eccieiia evangeiium pn»-
dicandi, k frsquentiffime pertraûandi, con-
tra ufum cpaidom k eoafuetudinem Afri-
canarum ecclefiartim- Hac ibi. Sio enim
baaxw Auguftinus adhuc viventi Vale-
rio non ««fit, fed eiacceffit *j.* qv. x.
Non autem ›

Tertius cafes , fi fit infirmus, vel nimis fe·—.
Mx · tunc enim per fecerdotes pnedicatlo k nu*n CHRISTI HII·
alia opera facerdotalia cxplfri portent, fed
pontificalia per epifeopos vicinos. Non enim
propter^ infirmitatem debet epifeopus' deponi,
ne affiifeio afflicto feperaddatur ; fed per alios
feppleri qu* per eum minime portent per- stri-
fici, ut probatur audoritatibus multis, vit.
quaftione I. Scripfit mihi , & fequentibus
capp.

Quartus cafus , fi ad concordandum difeor-
dantes laborat : eft enim officium epifcopi dif-
cordantes tam clericos quam laicos concor-
dare, ut probatur diftinâione xc. Per totum,
» ubi ex conciliovCarthaginenfi IV. dicitur n.a. ··, r.r
o Studendum eft epifeopis ut diffidentes fra- s»u?n'aum
›ı tres five clericos, five laicos, magis ad pa-
» cem, quam ad judicium coerceant. Ibidem
» dicit Innocentius II. Pnecipimus ut epifeo-
»» pi ad felum Deum , & falutem populi ha-
» bentes refpeclum , omni tepiditate femota
» ad pacem firmiter tenendam , mutuum fibi
m confilium k auxilium pnebeant , nec hoc
» alicujus Odio vel amore praetermittantur :
v quod fi quis in hoc Dei opere tepidus in-
V ventus fuerit, damnum proprue dignitatis
m incurrat. Hac ille.

Quintus cafus, quando pauperibus fuis op-
preffis tenetur febvenire k pietatis operibus
divertis infiftere, ubi verifimile ert quod ma-
jorem frufhim faciant, quam fi pro tunc pne-
dicarent. De quibus diftincliohe rxxxt v. Per- n,a. g4. r,,.
venit , k capite fequenti ; k diftinclione
Lxxxvt. ubi feribit beatus Gregorius Maria-1".
num epifeopum excitandum, quod videbatur
obdormiviffe, k quod patientibus non iuccur-
rebat, nec alienam miferiam , propriam cre-
debat: k diftinclione t.xxxvi. Per totum ;'ex-
hortantur epifcopi defendere oppreflbs, k rc-
fiftcre oppreflionibus omnium ad fe confugien-
tium . Idcirco glofla m. Reg. v. ubi litent
habet, quod Adoniram erat fupra hujufmodi
indictionem: *Fuerunt enim Salotnoni feptuagin-
ta milha eorum qui onera portabant, 6· octo-
ginta ~~milia~~ latomorum in monte, abíque pre-
prterant fingults operibus, numero
tria millia & trecenta prscipientium populi*
» dicit; Adoniram Dominus meus excelfes,
» hoc eft, Chriftus, qui operariis templi pra-
n ponitur, ut ordinet quibus mentibus ad ope-
» randum exeant, quibus ad curandum do-
v mum fuam redeant, cum prrdicatorum
» mentes familiarius informat, ut diiccrnant
« quando oporteat ecclefiam rdificare pradi-
·» cando, vel alia officia praeflando, vel quan-
» do ad confcientiam fuam examinandam, aut
» quafi ad propriam domum infpiciendam re-
» verti, ut orationibus k jejuniis feperno in-
* fpeclore, k vifitatore digna fit. Et fubdit
« ÿolfe ; Notandum autem quod pars in mon-
» te lapides feindebant, pars onera portabant,
„ diverfe enim funt dona Spiritus ; k quidam
n majorem docendi, St protçrvos arguendi
·» conftantiam habent ; quidam mitiores ad
« confotandos pufiUanimes exfiftunt, quidam
» utraque virtute praediti ad opus Domini
w conveniunt. Hac ibi. Ex quo patet, quod
epifcopi k praiati rite a praedicationis aflu
funt excufeti , dum tamen variis & arduis pro
fibi commiflarum ovium k rerum occupantur
diftro&iouibus.

Sextus, fi epifeopus infirtit fecraa Scriptura

—I Audio feu expofitiooi, nt ex fenâo Thoma A
tiïîn! confiai, quia tunc proficit pluribus, & pre-
"ir dicasofres docet abis prvdicat*.· dicit enim in
UV***«· V^^beris, quod licet in cafir oeccffitatis fe-
lubris fit epifcopi» aut doâoribus, reUâis pro-
priis officiis falnti animaram particularium in-
tendere; fed tamen fimpUdter magis eft utile
fic meritorium faex* theologi* Audio infidere,
fit circa dodrinas popularium non intendere.
Nam ratio demonftrat, quod mclins eft eos
erudire de pertinentibus ad felutem, qui in
fe, fic abis proficere poflunt, quam his, qui
tantum fibi profunt. Infuper in quolibet arti-
ficio videmus quod femper melius haliet, qui
difponit de artificio, dc dicitur architcâon,
quam alii qui manu operantur: unde ipfe et-
iam majori pretio conducitur. In aedificio au-
tem fpintuaU funt quafi manual*· operarii,
qui particulariter infiftunt çur* animarum,
puta facramenta mimftrando, vel aliquid hu-
jufmodi particulariter operando. fed quafi
principales artifices funt epifcopi de doâores,
qui imperant & difponuat, *fic* docent abos
qualiter operari debeant. Sic ergo (impliciter
melius eft docere facram Scripturam, quam
intendere predication!, fi bona intentione fiat,
Γ<.0μ1ι«'« Unde tt. ad Thimoth. 11. Æac cmnarenda fi-
m *dflibin homifubuc, qtu* idonei *trwu fi ttltt i»·*
iere. Et quafi hos cafus fimul comprehendit
capitulum, Inter cetera, dicens de afficio ju-
» dicis ordinarii libro t. Inter entera, qu* adC
» falutem animarum pertinent populi Chriftia-
·» nl, pabulum verbi Dei permaxime nofei-
H tur ei perneceflarium I quia ficut corpus ma-
» teriali, ita anima fpirituali cibo nutritur,
» eo quod non folo pane vivit homo, fed
·t ex omni verbo, quod procedit de ore Dei.
h Unde cum f*pc contingat, quod epifcopi
» propter fua» occupationes multiplices, vel
r iavalitudines corporales, aut hoftiles incur-
„ fus, feu occafione» alias, (ne dicamus de-
„ feâum fcicntix, quod in eis reprobandum
eft omnino, nec de extero tolerandum)
n per feipfos non fufliciunt miniftrare populo
„ verbum Dei, maxime per amplas dkacefes
„ & diflufes generali conftitutione (anximus.D
M ur epifcopi viros idoneo·, ad fanâ* pre-
„ dicationis officium falubriter exfequendum
„ allumant, potentes in opere *fic* termonel
— „ Et infra Unde precipitous tam in cathe-
„ dralibus, quam in ecclefiis conventualibes,
/ „ viros idoneos ordinari; quos epifcopi pof
„ fint coadjutor·» *fic* cooperatores habere„ non
„ folum in pnedicationi» officio, verum etiam
„ in audiendis confeffionibus k poenitentia in-
„ jungendis, ac exteris qu* pertinent ad fa-
t, lutem animarum.

Ad ea, qu* in oppofitum allegavit domi-
nus proponens, fcilicet qeod in primitiva ec-
clcfia tam Apoftoli quam feptuaginta duo di-
(cipuli per fe pnedicabant, & in locum eo-E
rum nunc epifcopi 8c inferiores presbyteri fuc-
ceflierunt, ut dicit Anacletus, diftinâione xx i.
In novo: Refpondeo, quod verum efl quod
in loca eorum fucceflerunt; non ramen fequi-
tur ex hoc, quod ficut illi peribnaliter per
mundum difcurrerunt, & ubique predicavc-
nint, ita & ifti fecere teneantur. fied fufficit
quod in cafibus preferiptis per alios idoneo·
ad hoc deputatos fiat, fit ita quilibet in fua
dkxcefi provideat, ur patet ·χ diâu.

Jÿflsgau *Juijtf Mb-tû* mncAqfo» *ef* fee;

Ut fciant volentes quid deprafenti aâuf»
cum aflerant, ifta e* jam diâàa 'tuuntur,
Primam, quod non ratione ordittis ftcerdota-
hs, fed ratione non coercitis* jurifitiftionis,
compatit pluribus presbyteria aâus publicat
predication*; quia officium predication* fic
eft a fheerdotio diflindum, quod non omni-
bus fecerdotibus competit, fit tam aliis quam
facerdotibus competere ex fpeciali commiffio-
ne poterit. Secundum, quod non eft praece-
ptum Domini quemlibet presbyterum libere
predicate verbum Dei: quia multi fertili fue-
B runt, qui tamen numquam praedicaverunt;
nec omnes presbyteri fuccedunt Apoftoli·, ns-
fi tantum epifcopi: his Colis precepit Deus
praedicare evangelium regni Dei. Tertium,
decuit Chriftum flap· predicate ad inftruen-
dum populum in credendis & in agendis, fit
tantum femel celebrare ad inftituendum hoc
myflarium in commemorationem unie* fu*
paffionis. Quartum, fi eflet populus adhuc
infidelis & convertendus, forte ibi eflet necefc
farior predicatio, quam Miflir celebratio; ubi
ambo fimul fieri non poflent· Sed confiden-
te jam fide divulgata univerfalis ecclefi* pro
fidute tam virtiram quam mortuorum, utilior
eft MifGs celebratio, quam predicatio. Quin-
tum, convenit divini cultus augmento efle
pluralitatem altarium rationabilem in ftatu ec-
clefiaftico, non ut fenâis vel idolis immole-
mus, fed ut verum Deum glorificemus, & in
fenâis ejus 'laudemus. Sextum, ut quicum-
que non vult fententiam excommunicationis
incurrere, ceflet velle predicate ubique, fi
prohibitus fit a fufficienti prxlato ecclefic quia
talis lententia per multa generalia concilia eft
dfclata, nec interim erravit univerfalis eccle-
fia fanâa. Septimum eft, excommunicationis
fententia etiam injufte lata eft timenda, ne
ex contemptu fiat valida. Oâavutn, propter
fcandaium perverforum ftepe eft prxrermiten-
dum Dei verbum, prefertim in eo qui pre-
dicare non eft obligatus, aut in his. qu* * funt
de neceflitate fâlutis. Nonum, epifcopi & pne-
lati majore» non faut fic ad prxdicandum ob-
ligati, quin ex certis caufis fint fiapius ratio
Habiliter fupportati Finaliier eft veritas arti-
culi, fcilicet. quod facerdotes dt diaconi fin-
guli fit diflinâe non debent libere St fine im-
pedimento predicate verbum Dei. Hxc qtre-
(b, cariflimi domini, accipite in corde bono
per fidem illuminantem eradendo, & optimo
per gratiam juftificantem retinendo, tenendo
corde bono, fit perficiendo opere, ut fruâum
reponemus in patientia, vere pacis exfifteo
tia, pacis entia cum vobis ipfi·, pacis fcien-
tia cum proximis, pacis encaenia cum Deo *fic*
omnibus (anâi* ejus. Sic nunc fioeliter pacem
Chrifti opto vobis, quam obtulit fois difcipu-
lis refurgens ex mortuis, ia gloria immorta-
litatis, quam nobis prcftara dignetur, cui o-
mne genu curvatur, qui cum Patre St Spiri-
tu fanâo regnat ner fiscula. Arnen.

Et quemadmodum in principto. ita mmc
in fine hara prufcripta hujus fàcrofenâ* fyno-
di oflero cnrraâiom, quemadmodum extra lo-
cum concilii indefinouer ma fitbjeci almas
matris me* univerfiratis Cokmfeafis determi-
nationi 8c decifioni.

Xe-

jsæ.

fimi, «KaBaadflfanl prafidm, rioâore* eximii, haebd rael Bohemia oraram egregii, in Chrifio fratre* fingadaritvr praeolendi; Etfi tata fecri canearis varicaram omnia fuis densat coanrenira temporibus, xxin. quofiiooe tv. M ecclefia. Nam aenam arapatf Aotenr, & *flât tfioâit tnâfi"""* taâvetja fub fuit*, Bcdofiafi. c. ut. nihiiqos fit tam phitofophia cognata·* , gnara loci* flt teraporibu* aptare ferament* , ait Socrate*, tefte Macrobio, de convivio Saturnalium Hbro vir. quia hoc vis adhibenda efi eloquentia, ut orator peribnarum temporamque, moderator exfiftat. non enÙB femper Λ apud omne* eodem modo loquendum; Tullia* de oratore . libro tertio. Cum profeos tempo* & loot* Id exigant ut in boc coocilio Ttnâorum ôt congregatione , domini oratores regni Bohemia, qui jam contra pria* per me hic enarratam catholicam veritatem per modum replica dubia nonnulla eruAarunt, in-materia dc verbi Dei predication* contententur copioee · ideo pro omni\n generali isoflrum exhortatione affumo verba tempori currenti flt materia protenti congrua. Loca xt. ex evangelio currenti* Dominica exarata. Been yvi «udhnrr «eriva Dei *& cufioduuit illud.* Ubi Beda veherabilt* non tantummodo eam, qua Verbum Del corpora-C liter generare meruerat, fed St omnes, qui idem verbum fpirituale auditu fidei concipere» fic boni operi* cuftodia, vel in furi, ve! in proxiinorum corde parere, fe quafi alere ftudnerint, aderit effe beato*.

In quo claret duo effe congrua auditori verbi Dei neceffaria, quorum primum efl audientia docilis: *Beati qui audiunt verbuia Det:* fecundum, perfeverantia finali* . *& cufiadtuat illud.* Primo, inquam, auditori divini fertrioni* congruit obedientia docili*. fic enim *beati,* fcilicet ym *avd.ua/ verbum Dei* ı Beatum namque qoodlibet membrum ex hoc dicitur» quando aitu* fibi proprius eft, fecundum optimum & petfeAum ftaturn virtuti» eju», inl> nullo impedttu* : fic enim heati diili font oculi qui viderunt Filium Dei·, flt beatu* ventcr, bcataque ubera , qua ipfum nutriverunt; ibidem xt. ait dominus Albertus Magnus: Et vere beata fit auri* , quo quod fori* percipit, fe boni operis cuftodia perficit, fanfta* Thoma* in gloffa continua. Sic enim, fln *audivit verba* sare , *& facit ea, afituUalntur* vrro *fapieitti. u* Vir, inquam, fepien* efl Chriflu*, v oui odificat domum fuam, Id efl, ecclenam fuam fepra petram, Id eft , fidei fbrtitudinem · vir autem ftultus, diabolus eft, * qui odificat domum fuam, id efl, omne* w impio*, fuper arenam , Id eft » inconftan» tiam infidelitatis, aut fuper carnale* homi- Ene·, qui dicuntur arena propret ftenlitatem, u flt quia fibi non cohment, fed funt per diM veru* opinione* difperfi , fe quia font in- la *n* numerabile*. Exponit S. Chryfiafiboiu·, fe fequitur: Diabolo autem fimihs efl, qui au» dit verba Dei, fe non facit; ea enim quo » audiuntur fe non fiunt, feparata funt fr dtf- * P*û. fe ideo afimulantur arena. Sicut au* w tara domus diaboli daflraâa eft ner Chriw ftum, ita fe tales super arenam fundati cnr. dual* k eft ruina «urens› fi qulp de funda» A „ manto fidei aliquid raina fuerit paffus Hac Cbryfefiomu* . Super «ranam enim , qua fluida efi › fe in unam copulam non pocefi redigi , omnl* hosecicoram ferino ad boc odificatur ot corruat. Beatu* Hieronymo* ibidem . „ Efl vera magna raina talis homini* fecun„ dum omnem dimenfioném magnitudini*. „ Longa, quia ia foveam nunc culpa, tandem „ In barathrum cadet gehenna cternc › qua „ magna.efi, quia irreparabili*, ex commcn„ to venerabili· Lyra. Ruina eft enim hac in„ telligendà magna, quia dttluru* eft Domi„ na* audientibus fe non fteientibu* : */tt tua- 1U4. v „ ledifb 'ut igtteut otemum*, fecundam Rabannm : n lata, quoniam in fluvii* Nandarum fe fen„ fni illabentium voluptatum illecebra figni„ ficantur, quibus primum fides rivi* paten„ tibu* immadefcit · poft quo* fluviorum pror„ fus, id eft, graviorum per cupiditatem mo>, tu* incurit, ut exinde tota ventorum vi* „ circumflantium defirvtat, Id efl . univeriu* „ diabolica potcftati* fpiritu*. Hilarius ibi„ dem. Ruina, inquam , aha, quia totius fi„ dei fe omnium articulorum collifiva: qui „ enim unicum fidei articulqm difcredit. nul„ tum (impliciter credit, fed totam fidem ab„ negavit ; adeo quod nec habitum fidei re„ tinet informis, aut formata fidei, ait fao„ élu* Thoma* a. ». qusft. 5. articulo cu„ jus rationem aflignat dicens-. Specie* cujo·„ libet habitu* dependet ex ratione formali „ objeéli , qua fuNata fpecie* habitus rema„ nere non poteft fidei autem five formata „ aut informis obje/lum formale eft verita* „ prima, fecundum quod manifeftatur in Scri„ pruris facri», fit doélnna ecclefia. Vnde „ quicumque non inheres doélrinr ecclefix. „ qua procedit ex veritate prima in Scriptu„ ris facri* manifeflata , ficut infallibili divi„ no regula , nou habet habitum fidei ; fed „ ca qu^ funt fidei alio modo tenet quam „ per fidem, fcilicet per opinationem. Ille .. enim qui inhxret doârino ecclefia, tam.. quam regula infallibili, omnibus affentit qua ecclefia docet· alioquin fi de hte qua „ ecclefia docet, qus vult tenet, fe qua nou „ vult, non tenet ; non |am inharet doArina „ ecclefia , tamquam regula infallibili, fed „ propria voluntati. Hac fenfhis doélor· unde concludit quod fient peccatum mortale contrariatur caritati, ita diteredere unum articulum , contrariatur fidei fed caritas non remanet In homine poft unicum peccatum mortale: ergo neque fides manet, poftquam homo unicum articulum difcredit. Et in fine dicitSic eft de petfeAe credere, ficut de perfefle obedire. Sed ad perfeéle obedire Deo, requiritur obfervantia omnium mandatorum fuorum, a qua decidit quicumque unum ptoctptum frangit. Q* emm ia amo *offendu , faSut efi amotum reui.*

Adjuro igitur vos fingulo» per Deum Cinâum, per Deum vivum, per Deum verum, per vifcera mifericordia Dei noftri, per vulnera, fe fenguinem Chrifti, quatenus determinaboot femftx ecclefia in credendi* fe agendis

fide* non deficit. Luca xx 11. contra quam porta inferni non pnavafebunt, extra quam qui repertu* fuerit diluvio otema damnationi* peribit , ficut extra arcam felu* nulli hominum

CMOTI «nd<re conatur, fur eft k Utro, patiboiok tota infernalibus cruciandus, Jommis x. 6cut de contrario beati tunc in fpe, tandem in re, qui hoc verbum Dei audiunt, k faciunt: sm ««sim *audiunt tentant, fed felient jufb·* Jfcnfamrar, ad Rom. fi. A *qtusfentooeat ateuat fervevent, »oneat noa gufoUt* m *ater-* mue, Joannis vit«· Secundo, coodufi finaliser, quod auditori verbi Dei congruit, nedum obedientia docilis ut faciat, led edam perfeverantia finalis. ne deficiat, fed cuftodiat illud; dicit thema.' *Steuiat ferotu tuus cufodu ea,* m rwjfnfteedir *tûu nttikuùo nuite*, Halm. II. Cuftodn, inquam, ea non ad tempus, fi ulque iddmum vite fpadum in tali devotio-B ne verfetur Exponit ibid. CaÆodoras. Ac fad rx *Deo efi,* eerie *Dei ouAt, pnptene vos ttou ouéttu*, fuie ex *Deo non eju*. Joan. I- Natu- » n ci Deo, non vitia ex Deo: hoc enim v cm dklum aft, qui non fidum peccato vie tiofi erant» nam hoc commune erat omni- * bus, fed etiam pracogniti, quod non fue- « runt crediturі ea fide qua poflent a pecca- ** torum obligatione liberari. Beatus Auguftin nus fuper eodem. Sed qui font hi prscogniti, alio nomine prefetd·, profeHo qui non audiunt verbum Dei, & cuftodiunt illud, telle beato Bernardo in fermone qui intitulatur de Septuagefima; ubi inter estera fpei noftne figna oftendere volens quis po&t fecure ooofi-C dere fe dc numero prsdeftinatorum exiftere, inquit fic; χPorro inter ea qu· fiduciam pnsx flant 8t materiam fpei, unum illud maximum w eft, df quo nunc coepimus loqui, *fti ef e** » *Deo,* cvrie *Dei audii.* Nonnullos fic intenlum ·» audientes invenies, ac fi nihil ad eos per- » tineant que dicuntur, non intrare cor fuum, · non difcutere mores fqo·, non cogitare; ne forte quod audiunt diâum fit propter eos: I magis autem, fi forte lermo Dei vivus k › efficax (qui fuo fe non ejus qui loquitur » arbitrio fertur ubicumque voluerit) fi iox quam manifefte adverfus vitia illa proceflc- » nt, quibus fentiunt fefe obligatos, diffimux lant k evertunt oculos cordis, qualibet ad-D x inventione palliant vitia, 8c feducunt mifex ri feipfo·. In his, inquit, (alutis figna non x video, magis autem vereor, ne forte prox pterea non audiant verbum Dei, quia non x funt ex Deo. B»c Bernardus.

Cives ergo Babylon ex diabolo funt. cives Jerufalem ex Deo funt. Primi etfi verba Dei audiunt, noa cuftodiunt. Secundi, audiunt, pcrfe&e k exaAe cuftodiunt. Et hac erat vera differentia inter eleûos & pralcito·, k figna probabilia exiftunt. Qui enim ex Deo funt, iu verbum Dei audiunt, quod per figna fu* prodeftinatioais figna pandunt, prout cx vanis doAores colligunt. Primum eft, fi viriliter · pugnantes tres hoftes devincit, carpem, mundum, k diabolum; *quod ewa no-*

fmrnM. « Dt0 v¹Λαι ■"·*»«· Secundum,fi inE hoc mundo non civem ft manfiirum, fed hofpitcm viantem confident; fi divitia afluant* cor non apponens; ftd de rebus bujus mu»di quanto minus poteft utens, femper in cmio thdaurixans, utpoce ft de hoc mundo non dft rccognoften·; dfccns cum Apoftolo*Nan haheauu* sarwa manura fed *futtnon tuquinuas*. Tertium. £ ei omnia cooperantur in bonum, profpera ad timorem, adverft ad »-

ut in proiperis cautior, *in* adverfis patiendor, in NCtrifoom poessnonam fisntwm M ocuUa Ad· viBor, i· pmafoaado ferveader, in nlfimrum compadfanu dsftihsam promptior, flfc » nim *dUtgentthu* Zfernn ommn fiipnsfwr snfoma, fo ai /inmfti· pspqfism wmi femt

(cicotia recurrere, ddiria juventutis deplangere, proprio Ac aborum ft judicio fiabnücsere, ne forte ret fit peccati mortalis, nbi Ac in quo creditur *βΛ fab·* ficque « peccatis contiuere, digno· pomitentis fruits· agere, Ac ardua vit· opera exerceret qu« fummario deduxit Bernardus ex illo 1. Joann, v. *Tret* /msr fan *ttfhauutiaua tient in terra, fpuittu, a-* fee, d* *fangeris*. Spiritus contribulatus, aqua lamentationi·, Ac languis amori·, m inmitu Chrifti (anguini· contineat a peccati». De hia Ac fimjlibus ibid. beatu· Bernardus: „ Qui· » poteft dicere. Ego fum de dedis, Ac ego » tum de pnedeftinatis ad vitam: ego fum de ·» numero dedorum J redamante fcripcura: » *Nefeu hono, en aaton vel odio dignus fui* » Certitudinem utique non habemus, fed fpei * fiducia confolatur nos; ne dubitationi» anls xietate crociemur. Propter hoc data funt ft * gna quadam Ac indicia manifefta fenAiutis; ut u indubitabile fi^eum efle de numero eledorum, * In quo illa figna pennanftrint. Hec ille.

E contrario, quamquam civium Babylonis filiorum prafeitionis multa funt figna; utpote, quia eunda eis temporalia profpere (occedunt, qui ducunt in boob dies fuo·, Ac iu pondo ad inferna defcendunt; fub flagellis hujus mundi non ingemiicere* fed magis indurari, velut Pbarao, cujus induratum cor finaliser periit, frequens recidivatio in mortale, ficut recidivatio frequens infirmorum, fignift cat vicinam mortem: velle contentari de bonis pnefemis vius, Ac sterna vita carere; tamen finguiare fignum quod homo ex diabolo fit, id eft, ad diabolum per finalem impoenitentiam pertineat, eft, quod in pertinacia aft cujus peccati vel erroris perfcven*", pnsfertim Din fenïo, cum jam non flt vite fu· longer·: quibus valde pertimeicenda eft lententia Domini Joannis vili. Za peccatu ve/rir *tuorieatim·.* cum· rado fubditnr.- Far «x *patre IMe efu*, 0- dqfidcrin *patris vtfri vultis fetere.* Et qua fint illa defideria fabditur; Air em· *koudcida erat* afi *initio, &* m *verita» non*

Arina. Secundum expofitionem 8. Thoma ibidem I ft eaim qui a veritate doârtna ftu fidei penlatim decidunt, finaliser injpoccati»fuis decedunt; prom illud nomen, Verum, indicat.* de quo quoties una Utera fubtrahitur lotie· fignificatio permutatur. Unde dicitur ft metrice;

&ttû tria aen, «awi '· *fic duo mele fanant.*

litem, Ac fim fignificatio placet reâis. fedfi tollatur ukima Ütera, fcilicet M, rofiihw Htens feriant vera, quod figit altile,· fi folleatur quarta k quinta, fcftioet V AtM, manet

mera -sa» hors acquiritur: finir JtaofaM importe, tegras

„ dpk jDomlnus quandoque ut infirmât , u » ta caco quem famvfa« quandoque dt tenter

cnaisri MIS-

pocto flt dtiotamto erit vobtf ■na, band «ricto, fi verbum Deiquodeudtaritto, operate. carte caftodtetit.i modo tel Ipe, *tandamin te:* quod Mbit con-

■nod fato motabile

ptis, utpote7 quod talia modos arguendi poffet caufe pfie erroris , de feduâfonto multorum s dicentibus potmlto efle procepta qua

confidere, hoc fotum inter noe fehiima , qnod **m** dicitto communicare populum fub «traque fpecie, efle proeeptum Chrifti, praedicare debere diaconos ά presbyteros effe

mm non habere civile dominium , effe proceotum Chrifti : k neutrum eorum credo <gp efle proeeptum Chrifti. Et quia tanta ofiptiaC erat inter Chrifti proceptorum cognitionem diverfitaa , ideo petebat Pfelmifta , *flt* nos fecum petere debemus. De stita fatetafluas, ur fi/cmn *mandata tva :* non Ola decem, quu utique fciebat ; fed Intelligere inter ea qua videntor efle Dei praecepta . fit non fimt, ut feiamns qua fit diferetso k differentia . ideo jam licet fuficienter dccLuarum, adhuc circa idem reddam triplicem rationem quarum prima eft , qnod nou oouae verbum Chrifti

« dicit Archidiacouus **xxti.** qmaftione iv. ■ Prophetavit-, dicens: Praeceptum Dei eft in w multiplici differentia : quandoque psacipit» feâum St voluntatem, ut ibi- *Diligit Dee auatua Deam nta* . Quandoque votastoatem k non fàâum, ut dum praecepit Abraha immolaro filiam, tamen noluit eum immolari . "Ubi dicit beatus Ambrofius ex lib. de patriarchis Non enim volebat Dominus a patre immolari filium, nec impleri hoc munus vow lebet , quia ovem pro filio immolandam „ obtulit ; fed tentavit affeAum patris , fi Dei jjrucepta proferret filio. Et infra · Non « mittas, inquit, manum tuam in puerum , „ nec facias illi auidquam ; aficdum tuum „ inquifivi, non efleâum exegi tentavi men- n rem tuam , fi etiam filio diloôiflsmo non „ parceres propter me . **xxii. u. q**uaffione E„ *M it.* Nonimim. Tertio, quandoque fetam, dt non voluntatem , ut Exod. **vi.** procepit ut filii Ifrael accommodarent vafe aurea k argentea ab JKgyptito ; non tamen vgtait per hoc ut alii exemptam fumèrent IpdBandi, ait beatus AugdUam in lik Qunft. fit aftumiturxiv.

nando alio cadarnm

fed taurotio **pmpracijtonr««fandi- Pro**

a ima. **Hoc Ilie.**

Btac edam alludit eximius iUe doôorantimm Generalis ordiois **sd** Pnsdicacoram. M. **Haaterto** taper illo verbo. Bac igitur funt, qua nt ebferVettoproripimus, in principio regain beati Anguftini i dicens quod quodam re- • portantor in verbto diviato, qua habent in fe • modum ftt intentionem praecepti, ut eftillud e JTeeqftpnsagmmm meum, tu diligetis vorim»- • eam. Quodam vero quo habent praeceptum u non in modo, fed ia intentione, ut eft illud de fenatfooe findi flt muti, Mare, **vt t.** *Precept eu æ* cuifumn dernmi. Quis enim au» • deat hoc dicere, quod intenderat eoe Dotni- „ not per hoc obligare, per quod peccaffent » mortaliter praedicando miraculum. pina, fle - ptas, nanto plus flt plus-praecipiebat, ut tais cerant? **Bacule.** Et infra dicit: In evangels lio Mare. **vt.** dicitur.· J*racrpte eu *ae quid tollertat* fa ufa *aid virgin taatxn:* illud ver» bum prodpiendi potius importat intehtionem „ voluntatis, quam veritatem prncepd. Infra feriptura fiicra eodem modo loquitur, fic camen qpndam reputantur fimpUcea exhortationes, quodam procepta, ficut **Locvi.** cum **dicitur**SÜ ftes *te perexferu ad* msoas *ataxillam,* prata *ei & alteram,* confilium eft : dc cum dicitur ta eodem capite: Afureac* dqto , *pAilinit [ftrtMi,* licet fit idem modus lo-

Patet ergo tam multipliciter oftenfum, quod non omne verbom Chrifti habena notam procepti, habeat voluntatem & ihtentionem pmccpd : & per confequena non obbligat ad (sciendum . Ex fuperabuadanti autem item dednd tur ex teftimoniis utrinique teftamenti. Primo fic : nam Genet **m.** Domtaus praecepit protoplaftis , dicent: *Crtfdu & audliplicalaixi, &* inpteretraram. Et tamen notait quemlibet hominem hoc praeceptum obligare, fed folum aliquos de multitudine, qooa tamen non exj Dfit in fpecie ; unde dicit fenfens Thoesas **II.** 11. qunft. **cut.** art. **n.ad** i.argumentum : Proeeptum habet rationem debiti, fed dupliciter dicitur aliquid effe debitum . Uno modo ita ut impleatur a quolibet, dc hoc debitum fine peccato preterite noo poflit. ▲ Hud eft debitum implendum a multitudtne: multa enim font multitudini neceflaria, ad qua impiandi «mus homo non fuficit · fed implentur a multitudine , -dum unus hoc, alius aliud fecit. Proeeptum ergo legis natura datum homini de comeftione, necefle eft quod ab unoquoque impleatur ; aliter enim individuum coofervari non poifet. Sedproeeptum datum de generatione re- $icit totam multitudinem hoatanum, cui neA ccfiariam eft, non fotam qnod multiplicetur m corporaHmr, fed etiam feiritualiter proficiat : „ flt ideo fitifictontar providetur humano multiA tudtai, fi quidam ganeratiemi carnali operam

ftfaenm s* contemplationi vacent ad totius humani generis pulcritudtaem ftt fitiutem ; fient quidam in exercita caftra cuflodtant , *gai&un* figna deferant, {aidant gladite decertant . Qua omnia debita font multitudini,

Se-

sumo datum veteris fa nova legit non habet faveatiooem praccpti eo modo per omnia , quo habet notam pnscapci , ergo non obligat ad faciendum fecundum notam pnaeepti, fed tantum fecundum iataatiooem frocipientia. Affutnpcum probatur fic: quia iUud, *KHgttD·^*

rasr, eft fumaram praeceptum dc primum dc maximum mandatum Domini; dc tamen illud noo obligat viatorem: aliquem, fecundum formam quam offert : argo habeo propofitum, Et affumptum probator, quia fecundum theologos multos , quorum fententiam compeditur dominus Petrus de Palude patriarcha, ter- B
tio fententiarum , diflindione xvt 1.quatft. 111.
w illud praceptum aliquo modo procipitur ,
w aliquo modo confulitur » dt aliquo modo
·» promittitur. Pnecipitur enim dupliciter.· uno
w modo, quoad habitum de properationem a-
» nimi, quia caritas parata eft quantum fle
»» quando poteft ex toto corde diligere. 1 r.
v Procipitur quoad aftam , dupliciter : uno
» modo privative , ut homo nihil contrahat,
w nec contrahere animo proponat , quod ca-
» ritati obviet, quod eft folum peccatum mor-
»» tale . Alio modo , quoad aihim pofitive ,
m quando de quantum eft neceffe, aliter non.
h Secundo modo confulitur, dc hoc quantum
»» ad aclum caritatis , quantum eft poffibile
» fle debitis circumftantiis obfervatis. Non e-
„ nim ex pracepto tenetur homo quantum
„ poteft ex toto corde diligere, quia non te-
„ netur facere omnia bona que poteft ; fed
„ quanto plura bona fecerit , 8t Deum plus
„ dilexerit, tanto melius fibi erit dt quia con-
„ filium datur de meliori , ideo ifto modo
«·bf- ’»· „ eft confilium. Sic etiam illud: QwodcuiefM
„ *potefl raanus tua , tnflanter operare* . Tertio
„ modo promittitur, fcilkct quod aflum per-
„ feâum dc non interruptum : Sic enim eft in
„ promiflb etiam nobis, quibus nunc non eft
„ in pnecepto. nec in confilio , cum fit nunc
„ nobis impoftibile, quod tunc erit facile N de-
„ letabile, quando non ceffabimus nodlu die-Dc
„ que dicere I SaisSas, *fatàut, feitêhu.* liai»
vi. Hк ille. Dominus nofter per verbum imperativum dicit ad Judam ; *Quodfodi, foc citnu.* Joannis x 111. tamen noluit per hoc pnecipere , ut traderet eum Judcis*, alias Judas non peccaffet, led pneceptum Domini impleviffet :
,. unde dicit ibidem beatus Auguftmus. Non procepit facinus, fed pnedixit Judr malum,
M nobis bonum, non tam in perniciem perfidi
„ fieviendo , quam ad falutem fidelium fêfti-
*■ Σîî" ** nan<f°· Et Chryft^lomus : Hoc enim quod
* t, „ dicit: *Quod fuàt, foc cüùu,* non przcipien-
„ tis efl , neque confiliantls , fed exprobran-
•j M tis 8c offendentis , quoniam Ipfe nolebat
„ fuam perditionem impedire. Hec ille . Eft E
ergo illa forma concedenda .· Hoc mandat Chriftus lub propria nota , flt intentionem precepci, ergo hoc eft faciendum. Aboquin 6 mandat fub nota pnscepti , flt non voluntate feu intentione precepri , nott femper obligat, ut ex predklis clare eft dediklum .

Secunda ratio ad idem eft propter multiplicationem flt aquivocam acceptionem hujus termini , mandare vel predpere; accipitur enim uno modo, prout mandare vel pracipere idem eft quod rogare. Sic accipit beatus Gregorius r.

„ maodaftte ud ftcraat ordia·· proaowri.
. Gloffa AκMAκβ·!, Maafaftte, tdaft, ro- <^ST’
, *gMd,* fappBraftte.* fic eaten mfaur anadat

Rogo·, ponitur pnaeeptive, fecundum gloffha; Monemus quos habemus caros, xxvti i.qussft. 1. Sic. enim . Sic etiam rogare poakur pro mandaro , dt mandaro pro rogpre . xxm. quaft. tv. Gnilifertas. Alio modo prout mandare idem eft , quod permittere, diftfaâiona
„ I v. Qui partem digiti volens abfeidit, ana
„ admittitur ad ferro» ordine·.* fed fi nolene
„ flt vel cafu, canone· pradpiunt clerico· fi··
„ ri. Gloffa Hugonis fit Archidiacooi, Pracipiunt, id eft , permittunt, p. qusrft 1. Hac ratione ' ubi dicit Chryfbftomus, flt eft 1. ad
„ Corinth, vii. Huc ratione Apoftoli pnxe-
·, perunt fecundas adire nuptias propter In-
„ continentiam hominum. Gloffa ', Praeceperunt , id ety , permiferunt. Diftinû. i.v. Qui partem, fic t.dift. Domino fando. Ubi Ifido-
„ rus feribit ad Maffaoum epifeopum .· Hlos ad
„ priftinos gradus canones redire proapiunt,
„ quos poenitentia praceflit âtisfaûio. ubi dicit Archidiaconus. Procipiunt, id eft, permittunt, xxxi 11. quafi. 11. Hoc ipfum. Tertio modo praecipere feu mandare idem eft quod eonfu-Clere; fic accipitur xxtt. quaftiooe 1- Nou eft* ubi dicit beatus AuguAinus fuper 'epiftola ad
„ Calat. Non eft contra praceptum Domini)u-
„ rare. ArchidiaeonUs, contra praceptum, id eft, confilium.· quia'illud Matth. v. *Nolite jurare* , eft proprie confijium fecundum Banholo* marum ‹3c Laurentium ; flt tamen beatus Auguftinus vocat illud praceptum .Quarto modo praeipere idem eft quod, tentare, ficut jubendo fignificamu», qua fieri* fepe nolumus, fed experimentum obedientiu quierimus.· ficut de Abeaham difturn eft, ut latet GeneC xx 11. & Richardus de xx. patriarch i» xx 11. Prophetavit. Quinto modo prectpere idem eft quod inflroere, ficut Chriftus procep cocte curatis, ne cuiquam
dicerent , fle ipfi magis 8c magis miraculum pradicarunt, Matth. lx. ubi beatu» Hilarius.*
„ Silentium Dominus cocis imperat, quia A-
„ poftnlorum erat proprium pradicare. Et bea-
r tus Hieronymus.· Dominus quidem propter
„ humilitatem fugiens jaAanda gloriam, hoc
„ pnteeperat, flt illi propter memoriam gratia
„ non poffunt tacere beneficium . Et beatus
„ Gregorius xix. Moralium-.Querendum autem
λ nobis eft, quid fit hoc, quod ipfe omnipo-
» tens, cui hoc eft velle quod pofle, dc taceri
„ virtutes (has voluit, flt tamen ab eis qui
„ illuminati font, quafi invitus inducatur i nifi
„ quod fervis fuis fequentibua exemplum dadit, ut ipfi quidem virtutes fixas occultari
M defiderent, flt tamen ur alii eorum exem-
„ pio proficiant, prodantur inviti . Occulten-
„ tur ergo Audio, necefficate publicentur , dc

Ex probabitis fetis patere poteft, quare dixerim iftam confequentiaas aptati mc m» valere. Ex quibus etiam fequitur, qood ilksd non eft verum, quod dominus replicas· hic dixit, fed in feriptis mihi non tradidit.· feilicet quod adduélum de Abraham non fuit praceptum, fed ter ratio. Probat per textum .quia dicitur Gene*·

umo obsisti

:ir. *Tentovit* ***Dasdhtlna,*** Dico quod fuit aceptam At tentatio fimul, non obligans, ni-

cupcum, poster

eundum. Ideo etiam dicit textus imperative, *Tolle fitusm tuum, tP ofer Mwd* . ToUe , fit ofter, Gmt verbe preceptiva. De erneis curetis mecum concordat . Et* fic coufequentiam meam approbet : grates fibi, qnia in hoc folvit debitum, dc quod dicit nos kboraie in aquivoco, quia ego intelligo de mandato knperfiedQ, ipfe de perfitdo t dubito valde , quia hoc non probat teflimonio facna feriptur· , juxta regulam Hieronymi ad Demetriadem , per ipfum addudam contra Papa audoritatem :
„ Sacni feriptura teflimonium non habens ,
„ eadem facultate contemnitur, qua probatur.
Confequcnter arreftat fe in confequentia illa.
« Papa mandat hoc, fit in lege Domitu faltem
fe exprefle non fundat, dummodo contra
„ mandatum Domini non praecipiat, nec con-
„ tra facronun generalium conciliorum ftatuta
„ quadam ergo hoc eft faciendum. Befpon-
», det : Secundum Hieronymum feriptur· fa-
H era audoritatem non habens, eadem ftcul-
„ tate contemnitur , qua probatur. Confimi-
M liter exemplanter . Ripa mandat veterandum
„ concilium transferri ad Bononiam, ergoefl
M faciendam . Hec ille . Ad primum refpondeo, quod boc multum eft irrationabiliter dudum quia fumrni Pontificis atque prelatorum majorum decreta , conftitutiones , crteneque ipforum Gtndiones , In predidis jam pneharratis cafibus , tamquam leges ex Dei audoritate derivatas, debemus venerando atque obediendo fufeipere , non illas redarguere , aut humano fenfu difeutere. prout alma mater mea univerfitas Colooienfis deducit hoc modo . Primo , dudu naturalis luminis. Unumquodque enim poteft ea, ad qu· ejus poteftas aut audoritas fe extendit : propter quod videmus quod principes « fuper communitates in fubditos ferunt leges, jura & ftatuta, cum poteftate coidivā **Imponenda ea fubditis fervanda**
Cum igitur Chnfli vicarius Papa, & alii redores fupplent vicem Chrifti, poteftatem audoritatis non amittendo , quamvis forent peccatore* . , cuncluditur clare quod eorum ordinationibus tamquam a Deo emanantibus, reverenter fit obediendum . Cui alludit alia regula formofa. Nam qui dat principale, dat acceflbriura annexum. Et rurfus alia regula.dicit : Cujus eft finis, ilbus efl difponere de mediis ad finem . Cum igitur redores communitatis inftituuntur ad pacificandum vitam iubditorum ad invicem , (hoc autem requirit quod eis prefigatur aliqua regula feu difi> plina vivendi .) contingat autem hoc per conftitutiones pro legibus latas a redoribus ; eadem igitur neceflitate qualibet communitas requirit redores & leges , feu conftitutiones ab eis latas pro felici vita communitatis.

Pwmiflc veritati correfpondes flbsd antea ex evangaUo commemoratum , Matth. **xtit.** *Super cathedram Moqfi fédérant Striba df Phanfai; omnia queeumque dsxennf vobis faeste.* Volens Salvator exprefie, quod ordinationes feu conftitutiones fuorem pnslatoriun fubditi teneantur recipere , flt vivendo fecundum eas convertar! . Tendit etiam ad idem quod dominus Petro ait. *Ttbi* dsfo *claves regni cato-*

rw*. *Quodcumque ligaveris fuper terram* , fice, ertaa» qnadcmnflM *fidveris fuper* trnein *ent folatum* m *calix :* ac fl diceret , Mandata fit ftatuta , qu* marfhnt ex audoritate tua , ex èo debent haberi canonica, quia verius emanant ex *poteftate* mca. Qua in re memoriter efl attendendum, quod Chriftus fuit now legit inftitutor , veteran implens : ceflaverunt autem legalia fic judicialia, rentauentibus pnsceptis moralibus veteris legis , qua obligant notf ex vi illius legis, fed ex vi inferiptionis eorum in cordibus noflris , fecundum illud Apoftoli ad Roman. *Cam entm gentes, jua legem non hobeni, naturaliter ea qua legit funt, faciunt, ejufmodi legem non habentes , ipfi fibi funt lex , qui ofiendunt opus legis fcriptum* m *cordsbus fuis.* Dominus ergo continuat moralia pracepta in nova lege; fuperaddit autem facramenta ®c confilia , non autem inflituit aliqua pracepta judicialia. Hoc autem , quia myflerio non vacat, obnixius perpendamus . nam hoc ipfo nos fcire voluit , quod pralatis fic principibus commifit inftituere tales ordinationes circa fuos , prout penfetis locis & pertonarem conditionibus aliis circumflantiis videntur congruere fit expedire. Unde Luce x. dicitur Qm *vos audit, me audit ; & qui vos fpemat,* aie *fpennt.*

Ex quo fequuntur corollaria . Primum : Divine voluntati illos repugnare qui decreta. deCeretales, ceteraique ordinationes afperoantes, tamquam authenticas renuunt recipere & honorare . Nam audoritas pnclatorum a Deo efl, 8t fic per idem eft repellere pralatos, & Dei audoritatem. Secundum, quod nullus poteft fe legitime ab obedientia Papx inprxdidis cafibus fubtrahere, quod patet : %am Salvator Dominus nofter Jcfus Chriftus per fuam paflionetn meruit judiciariam poteftatem fuper omnem creaturam, juxta illud Matthaei **xxvm.** *Data efi mihi omnis potefias* in *calo* d* in *terra* . Unde glofla dicit fuper illo verbo Pfelm. *Dominabitur* *(**· 71 *a man ufqtteod* Mere, id eft, a quolibet fine terre difliindctur, k tam late dilatabitur eccle-r *(ia.* Vicarius autem Chriftiefl Papa, unde nuilus poteft fe fubtrahere ab obedientia ejus de jure, ficut nullus potefl fe de jure fubtrahere ab obedientia Dei . Sicut Chriftus recepit a Patre ducatum fic fecptrum ecclefi· gentium ex Ifrael egredie^s, fuper omnem poteftatem fit principatum ,fuper omne quodeumque eft, ut ei genua eunda curventur ; fic ipfe Petro fic ejus fucceflbribus pleniffimam poteftatem commifit, ut dicit Cyrillus Patriarcha Alexandrinus in libro Thefaurorum . Tertium eft ; quod Papa etiam aperte malo, in fide tamen firmo , quamdiu toleratur ab ecclefia, eft obediendum, quod probatur.* *Obedite,* inquit Papa Petrus, *prapofiùs* '< A*· *vefins,* neu *tantum bonis <P modtfiis,* /ed *etiam dyfcolis ;* quam audoritatem replicans nuper negavit , fit per confequetu erravit . **Et** probatur propofitio dupliciter , primo audoritate alia pradida. Nam fuper illo ad Romanos **xnt.** <?mr m «k mm *potefiotibus fub£mionbus fubdita fit·,* dicit glofla : Poteftaribus bonis flt malis, in eo quod fuhlimioresfunt, obediendum eft. Si ergo obedientia & fubjedio debetur alicui ratione poteflads fublimioris , quamdiu durat in Papa talis fublimior poteftas, tamdiu debet permanere in omnibus fubditis ejus fubjedio flt obedientia quamdiu manet cauû . debet permanere & cfledus

amno CNann

Sc-

. Secande probatur hoc, rumae. Nani poto-A poteftate juri&bAionie «elefiafite
cn>im ftm pntiatioois eft denam grati· gratis –at®* get^btia·
non donum gratia gratam facientia. Sed tale donum gratia gratia data non tollitur in Papa per aliquod pkxatom, nifi folum per unum. puta per crimen hnrefis, ut fupra dictam eft per tale enim peccatum fidum Papa defigit elfe Papa t M per onera alia peccata poteftas prubtionia in «o noa tollitur, quia cum fit donum gratin grade data , non tollitur per peccaram , fi peCearo düvAe non opponitur.

Ad fecundum rtfpobdeo, quod ex mea forma non fequitur : Papa tnnftulit emseilium ad Bononiam . ergo faciendum. Quia addidi direAe , Modo contra quadam generalium conciliorum decreta non mandaret , da quorum numero eft concibum fecrum Conftaiuienfe, quod in o pituio illam translationem prohibuit « prout clare fit late in refponfione data per oei fecrum generale concilium primis smribus Papa videre poteflis.

Confequeotar replicans invehit contra hoc quod dixi : tquod Pipa propter admiranda fua poleftatie eicellentiam prope Chriftum attingit : dicens, quod boc verum eft, ficut diftat eclum a terra , k ficut attingit terra prope ealum .· ego autem oftendam meum diAum efle verum . Pro quo feiendam, quod ex fcri-
.rXI.wTi. ptia meis, non habetur. Papam effe aqualis poteftatis cum Chriflo, fed quod fistnmam in terris habeat jurifxliAiOnis poteftatem . UhdcCquod cujuslibet ordinis dignitatem fit poteftafoeundum grammaticos, Prope, eft adverbium pôfitivum : comparatur prope, proprius, proximc, ut dicit Catbolicon; Unde dico, quod Ikera , Prope", non dicit aqualitatem, nec peritatem , fed quamdam appropinquitatem ex-
rMfel " t.k ccllcarioris fimilitudinis k jurifdiAionis . Ifto
a w modo dicit beatus Auguftinus in libroCon-
w feffionutn : Duo enim fecifti, Domine , u-
» num prope te ; fcilicet Angelicam crsatu-
» ram · fit aliud prope nihil , fcilicet mate*
» riam ipfam primam. Sed clarum eft quod nec Angelus eft aqualis Deo, nec matqria nihilo. Sed ratione fimilitudinis k proportionis majoris dicitur prope Deum Angelas, quia inter omnes creaturas Deo fimilior in participatione fua bonitatis eft in efle naturali, fit iaeo
A. dicit Exechiel : *Tu J^aecttlum Jiauluudimt.* Quod exponens dominus Albertus dicit : Sigillum fun-
* datum: materia vero prima, rationepotenH halitatis k expoliationis aAualitatis dicitur
rTÂ'*r* " prop* n'bu· Et fic bene dixi, quod ideo Papa prope Chriftum attingit « quia quidquid po> teftatis, quidquid gratia fecramentalis, quidquid difpenfationls csleftis a Chriflo capite ecclefi· commiflum eft, ipfa etiam ecclefia difperfa, & Papa in fide non errante, totum eft ejus diipenfati-mi commiflum . Pio quo fciendum quod Petrus fuccefut Chriflo, non quod ipfe effet Chriftus . fuccedit enim unus Papa alteri, k uurque eft Papa, nec unus altero major; fed Petrus non fucceflit Chrifto, quod effet aqualis Chriflo in peribas : Non enim dicimus quod fint plures Chrifli, quorum unus fuccedstt ahe-
Π. Nam « tfi fint qui dicantur dii five in otio five, in terra, fiquidem font dii multi & domini multi : nobis tamen non eft nifi anus Deus Pater, & cx quo omnia, k nos in illo, &unus Jefus Chriflus, per quem omnia, fit nqs per Ipfum, ut dicit Apoflolus i.Corinth, vin.Soccedit ergo Petrus Chriflo, dtquilibet alius Papa fuccedit, fibi, ut vicarius ejus, in ofido fle

triplici nmjorimta pomftac Papa major eft
•■uri atia ecricfiaftkea, ecdefia fegregam. Et primo majoritate aaAoritatis. Dk gnitase quidem major efl poteftas Papa omni aBai quia ficut dicit beatus Ambrofius, Seponitur cxvi. diftinâiooet Duo feat.· quippe aurum non tam preciofius eft plumbo , quam regia poteftate eft altior dignitas feeerdoulis.' videmus enim eolla regum dc peincipum fob* mitti genubus facerdotum, fit ab eis benedici Bk inungi. Et fecundum Apoftolum ad Habraoe vir. abfifue ulla contradiAione verum eft, quod femper qui minor eft a majore benedicitur . Patet enim boa per Hpgonem dc &nAo ViAore , u. UK de fecramentis parte it. ubi diftiaguit duplicem poteftatem, fpiritoalem k fbcularem, dt fubdit: Quantum vi> J^ta fpiritualis dignior eft quam terrena, ftc w fpiritus quam corpus, tantuflt-^iritualispo· n teftas terrenam poteftatem, five fiscularem ho-
„ aore Ac dignitate pracedit. Secundo poteftas Pape eft major omni alia poteftate majoritate eaufelitias , quia ejus poteftas caofet omnem akam poteftatem examinando , confirmando , *U* judicando: unde dicitur xxt t. diftinAione,
tHtiaO. M. tem Romanus Pontifex habet inftltuere At confirmare : ejus vero poteftatem fotus Chriftus fundavit k confirmavit.· nullius namque potcftatto ~~eleAio temporalis vel fpiritualis eft~~ ipfius confirmatio nifi folum eleAio ipfius Papm vel de auAoritate Φ··

Tenio, poteftas Papm eft major omni alia auAoritate ,*quia nullius Imperatoris, regis, vel alterius leges feu ftatuta alicujus roboris feu dignitatis efle cenfentur, nifi quantum ftmt per auAoritttem Papm confirmate dc approbat· ; un- "
de dicit Auguftinus, ftt ponitur rx. diftinAione quod quicumqoe legibus imperatorum ,qu· pro *—*■ ·<*
voluntate Dei feruntur, obtemperare non vult, JKjt*
Dacquirit grande fuppliclum.· quicumque autem legibus imperatorum, qom contra legem fit veritatem Dei feruntur, obtemperare noo vult » acquirit grande premium namque tanta eft auAoritas ecclefia k Romani Pontificis , ut Auguftinus dicat contra epiftolam Fundamenti Ego numquam crederem evangelic, fi
„ non crederem ecdcfi· , Id eft , fi me an-
„ Aoritas ecclefia non compelleret.

Dehinc ubi dixi . Papam fenAifimumk bea* tiffimum miam in moturas malum * dlftinxi de duplici fenAitate ; fcilicet innneentia k fecrnmentali. Ego dico addendo f^eciem tertiam, qua trifaria eft , fcilicet ftatus , religionis , k equitatis publica. De fimAitate ftatus di-Λ*·**·;
Ecttur diftinA. xl . ~~Non nos, Symmachus~~ Pa»
„ pa : Quis enim fenAurn efte'dubiut, quem
„ apex tanta SuAoritatis attollat? in quo fi w defeat bona acquifin per meritum , fiif-

Aum, nifi confie: de contrario . Unde non refertur fenAitas · ad eam , fed ad «ftimatfo- - λ » ■
nem boaorute iuMUnoun .

P»

•atiqaos fanûa dfcabanear, ſ»» lagibs· «nat munita, wt violari non dsbersnt. Und· ^ didcnr aliqeid de feoAum , quia eft b* ge firmatum . Poteft «ta· fecundum Latino· hoc nomen f—Mbit ad munditiam per-

„ cari Colebant, fengutoe hofti· tingebantur B
im. aa. m ut Ifidoras dicit in libro ethymologiarum
**■'*. „ At utraque fignificatio competit, ut fenAita·
„ attribuatur his, qui divino cultui applican-
„ tur ira quod non folum homines, fed etiam
„ templa Ac vafe, Ac alia hujufmodi fanAifi-
„ cari dicantur, ex hoc quod divino cultui
„ applicantur, Hnc ille.

De tertio fcilicet (anAiate publia» juftiti· dicit Andronicus Peripateticus, ut allegat eum fànAus Thomas x. a. quaft. untx. art. t. inter cetera juftitin annexa ponit fanAitatem quia promulgatores juftiti· public* ianAi pro-
NMi<« fumi debent. Ex quibus fic arguo: Omnis ta-
10 profumi merito debet ApAus, qui eft in flatu ecclcfiaftic· dignitati· elcvatas,quoadC
primum ; qui eft divino cultui applicatus quoad fecundum; qui eft minifter juAitiae publice, quoad tertium.* fed Papa, ut Papa, eft hujufmodi, in fummo cujuslibet horum conftitutus: ergo ipfe non incongrue dici poteft fanAiffimus ctiamufit in moribus malus, donec non fit ita judicatus, fed ab univerfali ecclefia toleratus.

Deinde, quia dixit Papam efle putatura fan-Aiffimum ab officio (ânAificandi, dicit quod auAoririative nemo poteft fanAificare, nifi Deus, Ac eft conditio antichrifti › Ego fanAifico .
•MmsMti· Et dico quod hoc indiget declaratione: quia
«Ao>iuu».r{| duplex ' fanûificatio auAoriativa; fcilicet
fomalis, & illam folus Deus caufat ! Ac fic
irfrwv*· verum eft, quod dicit. Alia inftnimentafts ,
.. 75 qu* dicitur fanAificatio pontificalis, feu (à-
ccrdotalis, Ac illa convenit iftis: nec eft con-
A ditio antichrifti, ia dicere facerdotes fanAi-
ficare. Unde Auguftinu· libro ti. debaptif-
„ no parvulorum verius finem Catechume-
ΓλΓ*·.IΛμ °°. 'd fignum Chrifti, Ac orationem, ma-
w nufque impofitionem puto fanAificari. Ac quod
w accipiunt, muravi· non fit Corpus Chrifti,
m eft tamen fanAum, Ac fanAius quam cibi
» quibus alimur, quia (aeramentum eft. Hec
v ille, Ac loquitur de elegiis. Et Chryfofto-
» mus in opere imperfeAo, homili· décima-
is quarta : Lucus (acerdoti penem offert, ut
w racerdos accipiens fânâificet , At ei por-
» rigat. Quod enim nanis eft , odferentis eft ,*E
» quod autem fenAibcatus eft, beneficium eft
n facerdotis. Hnc ille. Item Hieronymus fuper
·» Ezechieli· xr.iv. ubi dum de primitiis agit,
·» dicit.* Primitie quoque ciborum ngfirorum
·· facerdotibus ofleruntur, ut nihil gnftemus
o novarum frugum, nifi fecerdos ante guſta-
·» verit.· Hoc autem ferimus, ut raponat fo-
is cerdo» henediAionem Ac oblationem bo-
ss ſtram ia domo fua,* five ut aid imprcca*
• tionem fisam Dominus benedicat domibus
m noftri·. Adjutat exclamando de facerdoali

« dignitate : Grandi· dignitas fecerdotnm.

EX iftâ· petet, quod BcSc unus (bias fit (an* awwo
Aiffimm, · quo omnis fandius, Ac per coafe. cw ^
mm omni· aAiva fimâificatio originaliter a naftjfimo Deo fit ; ergo in iftis Ac non in alii· omnibm conformitcr, Gcaü eft vita , veritas vim·, &c. Tamen per medium foçerdocii om-‹mam infix Deum At communem populum com ftitutum, ftnAifirationem ita operatur, quod beneficio foccrdotis, nt dicit Chryfoftomus , creatura etiam irrationales (ànAificationem dicuntur capere,& rationalm, ut dicit baatus Auguſtino· da catechumeno: quia magna eft illa dignitas focerdotalis, fecundum fenAum Hieronymum , quia per figna, At verba Ac oratione· connmiles, non eadem fignificatione, fed ir›ftraatentali, operari poſlunt alii ficut ipfi.

Sic ergo opponens betae profpexiflst eottfequenter, qualiter ipfi Jefu Chrifti vicario attribub fiknAificationts oficium, non fuiflet opus tantis fuperfiuis verbisprobando, quod fit conditio antichrifti , dicare aliquem facerdotem five prolatum, Ego fanAifico. Nam fanAificatio poteft alicui attribui dupliciter t Uno modo aufloritative, At illa eft propria Deo, fecundum illud Exodi xxxt. Jf» A›mtmu, pw /iwsityfco oo/. Et ifto modo attribuere fenAfficationem alicui puro homini, in quanracumque dignitate conftituto, eft conditio antichrifti . Alio modo fanAificare conenitalicuiinftrumenuliter,fivemiiMfterialiter.· At hoc modo convenit facerdotibus Ac prolatis fanAificationis officium, Ac hoc in focramentorum difpenfatiooe, quia (aeramenta funt v›fa fanAifioitionto: hac ratione dicuntur foçerdotes quafi (aera dante· in (aeramentorum difpenfatione, ad fânAificatkmem anima. Sic attribuere prolatis Ac facerdotibus (anAificationis officium , non eft conditib feu opus antichrifti; fed negare, id eft opus antichrifti, veriffimi inimici Chrifti, quia fui· conceflam miniſtris negat poteftatem. Ubi notandum, quod S. Thomas in t v. diftinAione, an. Ii. loquendo quomodo competat ttiniftrisecclefiacooperari Chrifto in minifterio fimAificationto animarum, D ponendo quatuor modos cooperandi alicui agenti, dicit circa quartum modum, qui eft ut difponens materiam ad cfleAom principalis agentis
„ fufeipiendum, dicit fic*. Quoduc difponere
„ contingit dupliciter, vel ex opere operante,
five docendo five merendo ; Ac fic homines
„ cooperantur Deo in peccitorum remiffione.
„ Dei,inquit Auguſtinus,coadjutoftiftMitt. Vel ,
„ ex opere operato · fic qui confert fecramen-
„ ta, que difponunt ad gratiam, per quam fit
„ remiffio peccatorum. Et hrc eft cooperatio
„ minifterii, qu· miniſtris ecclefi· competit:
„ de quibas t.Cor. 4. JVo/ yfc atfiitm homo,
Mt mioiflmt Chrifii, & &fpe*fo*›rti myflem-
„ rwn. Ratione iftius fenAificadonte dicit Chry-
„ foftomus libro de dignitate facerdoali: Per
M ifto» facerdotes Chriftum induimus, per ipfo·
„ Dei Filio conjungimur, per ipfbs membra
„ beati ipfius capitis efficimur. Quomodo ergo
m nobis non folum reverendi magis quam ju-
„ dices aut reges, fed & magis non erunt bo-
M Dorabfies quam parentes ? Hgc ille.

Et propter ifta minus bene peribeAa infert dominus replicans, dicens, quod propter ifta excellenti· poteftatis attribua, fequuntnr apud fitnpfices, imo Ac aliquando apud doAo·, mula inconvenientia ; ut inordinatus

», i — refpedua, obedientia inordinata, peotraâio A Deam» qu· fuit imperitia, noa nequitia: non «...
nfipse ad ofcula pedum beatorum . Non fic 'fenim eum angelus hoc docuit, fed dodorem AJJ»o
un' ftdtbct Petrus verus Chrifti vicarius, ri'c. Ref- efle Petrum: ideo dicebat Cornelio: $wgv, C\X>
HnrtMU ; pondco, quod illa reverentia » qu· fit fum- «m , *&ēgē ſſſſ km ſttat.*
mo Pontifici, non eft inordinata, fed fus po· In eadem materia invehendo contra mod
'teftatis excellentia condigna. Dicit enim fen- dixi, concilia generalia did fanda fit fiusdiffi-
dus Thomas ». a. queft.8. art. i. quod tri- ma, etiam ibi dico» inquit, dato quod fit
plex eft virtus juftiti*: fcilieet religio, qu· aliquod generale concilium & omnes peribo·
debetur Deo , pietas , qua debetur patri· & inihibi exiftentes fint non fend· : unde debeo
parentibus ; 8c obfervantia, per quam, ut Tul- fcire, quod Spiritus fendus illi concilio infal-
lius dicit , homines aliqua dignitate antece- libiliter infiftat, cum dicitur Sep. I. *Spiritu» enim fenSiu difaphn» fugiet fithem* ? Sed fi
dentes quodam cultu & honore dignatur . Et bene recolo, dixit in Ifto publico auditorio:
de hac obfervantia dicit ipfe ibidem qustft. Non poffum videre » quomodo Spiritus fandus
en. art. ». quod honor femper debetur all- infiftat ilhs , *&c.* Ad quod dico , Nota quod
cui propter aliquam excellentiam vel fuperio- B ifte cafus non fubjacet humanis judiciis quia
v ntaiem, imo dicit*. Si pralati funt, non nemo fcit, an amore vel odio dignus fit I imo
» honorantur propter excellentiam proprie eflet judicium crudele» opinari fingulos efle
·» virtutis , fed propter eccellentiam dignitatis malos in Spiritu fando congregatos, quia Do-
m fecundum quam funt Deiminiftri, & etiam minus ufque adhuc refervavit fibi feptem millia
* in eis honoratur tota communius, cui prr- virorum. qui non curvaverunt genua fua co-
fnnt. Ex quo elicio » quod cum , fecundum ram Baal, ad Romanos tt.
Tullium , honor eft exhibitio reverenti· in Unde dico quantum ad materiam in fe, quod «. «« «J
teftimonium virtutis: iftud autem contingit du- concilium generale legitime congregatum in
pliciter fieri, primo in teftimonium virtutis neceflariis ad credendum ad falutem, deficere
fur proprie, *8c* grate fur bonitatis & fan- non poteft, etiamfi prxlati fint mali, quod pro-
ditatis ; fecundo in teftimonium virtutis Chri- batur fic · Deus & natura non deficiunt in
fti & gratia Chrifti, cujus vicariusexfiftit, jux- neceflariis , fed faluti humani generis non vi-
ta illud i. Corinth. 4. *Sic not^pxiflimet homo* deretur fufficienter provifum , fi concilia gene-
tu muiifiros Chnfii. quamdiu eft vicarius St ralia poffent deficere in his , que funt de ne-
quamdiu non definit effe Papa, dato quod fit ceflitate (alutis; ergo hujufmodi concilia, in
aperte malus, honor papalis fibifubtrahcadusC his, que funt de neceflitate falutis, deficere
non eft. In cujus forte figuram ante fuam nonpoffunt. Confequentia videtur nota. Major
effionem permifit Dominus in domo Phanfri patet primo per omnes philofophos, qui hanc
ariam Magdalenam ofculari pedes ejus . & pro maxima reputant in naturalibus-, per di-
poft refurredionem, ut mulieres accederent vinam etiam procidentiam circa genus huma-
Ac tenerent pedes ejus. Unde in fignum quod num provftlentem poteft oftendi, quia propter
Papa non fibi, fed Chrifto, illum honorem hoc collata funt facramenta, facra Scriptura
attribuit , crucem fupra pedem in fandaliis divinituseftrevelata, Verbum eft incarnatum.
gerit, quafi non fuos pedes, fed in honorem Etiam minor patet, quia pro falute humani
Crucifixi, cujus locum in tertis tenet, crucem' generis oportet effe aliquam regulam inobli-
illam ofculandam offerat . quabilem & indefeflibilem feu indeviabilem,

E·A inkitt. Et quid mirum, fi hoc fit furnrno Pontificl ad quam genus humanum habeat recurfum in
•tc'»C. 4» In honorem Chrifti, cum etiam fiat quibufdam credendis , quia *fine fide,* ut dicit Apoftolus ,
«» >l» ft ·* regibus in recognitionem temporalis dominii ? *impoffibile efi placere Deo:* alias non effet ei-
Hinc de fando Polycarpo dicitur libro iv. ec- dem fufficienter provifum ab optimo legisla-
clefiaftice hiftorie cap. xm. Polycarpus nonD tore Chrifto: fed ' nullus particularis homo eft
folum ab Apoftolis eruditus eft , cum his, qui hujufmpdi fuffiçiens regula, ut non poflit in
Dominum viderant, fed ab Apoftolis ipfis or- fide errare, ut fctiam Papa. Falfum eft , fi de
dinatus Smymenfis ecclefi· epifeopus. De eo- Papa, ut Papa eft , intelligit: Papa enim ut
dem ibidem dicitur, quod cum martyrizari Papa , non eft privata perfona. Si vero illo-
debuit exteriori detraflo indumento ac cin- rum fententiam fequitur, qui Papam conci-
gulo refoluto , calceamenta quoque pedibus lio fubjiciunt, fâliàm fententiam fequitur ,
tentabat educere , quas numquam nifi a reli- quam refutat Bellarm. 1. 4. de pont, c, a. &
giofis quibuique fide ac devotione femetipfos feqq. dt L 1. de Conciliis c- 1 J, dc feqq. ali-
invicem pnevenientibus refolvi confueverant : quando fecit. Ergo oportet dicere, quod ha-
ita namque in omni etiam reliqua vita fua ve- beatur recurfus ad ecclefiam univerfalem, aut
nerabiliter ab omnibus colebatur. Nec eft rfti- ad concilium generale. Cum ergo ecclefia
mindum, quod Papa filium tan· obedientia univerfalis non poflit in unum congregari fe-
in ofculo pedum detineat, quia more piif- cundum feipfam propter ejus amplitudinem
ftmi patris ad ofculum manus feu maxillh fu- E per orbem univerfum , fequitur quod hujuf-
bito fufeipit. Nec obeft, quod de Petro obji- modi regula , ad quam habetur recurfus in
cit : quia Petrus 1non ideo quod honor ille neceffiutc fidei, eft concilium generale legi-
non fibi deberetur^ fed quis cum Petrus & time congregatum , ecclefiam univeriâlem re-
alii Apofloli facerent multa miracula, crede- pnefentans .
bantur dii ab aliquibus gentibus» ficut patet Ergo fequitur, quod condfium generale In hia,
Adorum xiv. de Paulo <& Barnaba ubi fado que funt de neceffitate falutis errare non po-
miraculo circa claudum quemdam » turbe cla- teft. Pro cujus intelledu .notandum eft, ex
mantes eos effe deos, volebant eis thurificare culpa originali, & ex «scellera credendo-
ftt ideo hac ratione non permittebant fe debi- rum , credenda tranfeendunt humanam fhcul-
to etiam honore venerari, & ne in propofito tatem ; ideo requiritur fupernaturalis concurfus
de Petro aliquid fic fenfiflent. Unde dicit glof- ad eorum revelationem& licet in feripeura
fa fuper verbo, *ddoramt eum* . Sic adoravit ut con-

«MvMβBHτ, non tamen evidemer ôt fcfiden» Aepift(4a ad fynodum Ephefinam tranfinifla, ut— ■
rtfîî?. t«r p«> quolîbet ideo provîfijm eft de sertio refert Ifidorus in libro concîliorum, Spiritus AMWO
·vis· medio, xHiees fecere exteri·· qood infeeft, - fandi indicat profentiam congregatio fecer- cuaisrt

fttuddum ittv petram traditiones io celebra- ". dotum. Gerram eft enim quod legimus, quia
rienibus coaeiMi generalis. Ex quibus poteft nec poteft Veritas ipfa mentiri, cujus in evan-
deduci, quod inconcilio congregati, non funt gelio lfta eft fententia: *Ubi duo vel tres co»-* ti
proprie qui loquuntor. Spiritus enim fanât· *gregati fiserint* w *nomine meo, ibi* d* *ego fum*
loquitur ia eis, in his qu· deterydaemtur in M medio eo»···. Quod cum ita fit-, nam nec
fide. Nam ex quo provftwn eft fufficienter huic tam brevi numero Spiritus deed, quan-
pofita exteriori forma. Spiritus fendu· refi- to magis eum nunc interenè credemus, quan-
duum operatur.- ex fpeciali enim providentia do in unum convenit tota turba fandorum ?
Dei» quam habet deûünt· hominum, videtur Sanâum namque eft pro debita veneratione
inferendum quodfi forma ad extra fervetur, Spi- concilium , In quo utique nunc Apoftotoram
ritu· fandus habebit fuam efficaciam veritatem frequentiffim· illius, quam pegimus» congre-
revelandi. Quantumcumque enim miniftri ef- gationis afpicienda reverentia eft . Et idem *ea,,. ti*
fent inepti › umen malitia non tolleret effio- B lfidorus in* eoden libro in geftis terti· fyno-
ciam Spiritus fanâi, quia poteft efle organum di Toletane, in epjflola-feu confcffione Kec-
Spiritus Sandt: ficut proportionabilher afina carcdi regis , inquit Valde neceflarium efle
Balaam locuta eft improprie» quia magis Spj- » perfpexi beatitndinem veftram in unum
ritus fendu· locutus efl: It quemadmodum » convenire, habens fententi· Dominica A-
^Balaam, Numerorum xxil. 8t xxju. vocatus v dem» qu· dicit. *Ubi fuerint dm vel tres*
// Balte ut malediceret populo, cui Deus » *collaSi* in *nomine meo, ibt ero tn medio eo-*
benedixit, fe ipfe benedixit, licet coadus; ita *rum.* Credo enim beatam find· Trinitatis
in concilio generali in malis It iniquis pre- divinitatem huic facro interefle concilio ,
lade male viventibus Spiritus fandus loque- & ideo tamquam ante confpe&um Dei in
retur veritatem. » In medio veftri fidem meam protuli. Ex

(J Hoc fundatur, nt diûum eft, · id eft, pru- quo patet quod beatus Papa CaUflinus eam
dentia Dei de neceflariis, de noftro fine coufe- reverentiam habendam efle dicit congrega'io-
quendo: quod non effet, nifi in concilio ge- ni concilii « que debetur collegio Apoftolo-
nerali infallibilis daretur auâoritas» non ob- rum , utpote in cujus medio ipfe Chriftus at
tient· miniftrorum maliütia, imo cuta BalacCfiftat, fandus Spiritus, fe ipfa Trinitas tota .
audivit quod Balaam benediceret populo Dei, Hinc eft quod beatus Hiéronymus comparat
ait: *Quid eft quod agisl quia ut maledíceres* vo* concilii au&orijatem Soli: ut ficut Sol fuo
Cavi te. Befpondit: *Non pofum aliud loqui,* ardore humores rivulorum deficcat, ita facrum
**ifi qvodjufent Dominus :* Ira fimiliter ubi agi- concilium fua audoritate omnem contrariam
tur d· inftrttdione popuh quantumcumque in. fuperat argumentationem. Inquit enim in fine
VaJefeeret malitia prolatorum, poflunt dicere » difputationis contra Luciferianvm Poteram
cum Balaam: *Non pafum dicere, nifi quod* » omnes tuarum dtfputationum rivulos uno
Dominus juferit. Iterum fecundo refpondit Ba- », ecclefi· Sole ficcare; de aufloricate concilii
laam : *Benqdiiisonem prohibere non valeo. Non* » generalis loquens.
eft, inquit, *Deus, ut homo, ut mentiatur.* No- Ad audoritatem Sapienti» , *Spintus fanilus*
tum aurem «Λ, ut videtur, quod Deus fpe- *non habitat* in *corpore fubdito peccatis,* refpon-
Cialiori modo regat ecclefiam fuam, quam ante deo fecundum fandum Thomam in queftione
incarnationem populum fuum rexit. Ideo di- de veritate, qucft.xx. art.v. quod lapientia
xit Matthai ultima- *Vobifeum fum omnibus diebus* fc confert in animam dupliciter. Primo mo-
Ufque ad confummationem foculi. Et ejufdemxvi. do , ht ipfamet Dei Sapientia inhabitet, & fic
farta inferi non pravalebtmt adverfus eam, hoc hominem fandum faciat & Dei amicum. Se-
eft, ecclefiam, quam concilium generale rc- Dcundo modo fohim quintum ad effedum, fe
pnefentat. Imo Chriftus, poft adventum fuum fic non oportet quod fandum faciat vel Dei
in carne, cum fecerdotes fynagoge mali ef- amicum: Sc fic confert fe in mentes malorum,
fect , & generatio prava fe adultera vocaren- quos prophetas conflitnit, Albertus iv. fent.
tur, nihilo minus dixk turbis » Mattluei xxi 11. diftxiX- ubi Magifter dicit · Quidam putant
Omnia qvactanque vobis dwrint, facite. Ex quo hanc poteflatem tantum illis efle conceflam,
evidenter concludi poteft, quod ea» qu· fa- qui dodrinam & vitam Apoilolorum fervant.
cetdoces feu pradari nov· legis in concilio ge- Dicit Albertus; Iili funt ilia hnretici qui'vo-
nerali congregati, poft publicationem evange- cantur Cathari. Et cym pro eis arguit, *In*
lii dicunt, in his qu· funt fidei, fe de ne- *malevolam animam non tntnnbu fapienna;* di-
eeffitate falutis» tenenda funt» cum amplius cit quod intelligitur ifta auâoritas quantum
fint illuminati, fe fpecialius ek Spiritus fan- ad inhabitantem grjtiam, Sc non ad compa-
dus affiflat, quam facerdocibos fynagoge. rationem gratis dauc.

Et ad hdc deferviunt omnes expofitiones , B Finaliter circa illam materiam fic aflumitur
quas replicatis addtfxit fuper illo : *Super cathe-* ubi ego dixi, quod ilhid non efl vere di-
dram Moqfi fedetunt Scnba fharifai, ut pa- dam: Verbum Dei efl tant· perfedionis, quod
tet eas intuenti ; & iterum folutionM illarum nihil poflitei addi vel fubtrahi: dico, inquit ,
iuâoritaram ·, Qm *vais ' audit, me audit , fe* fi iftud non eft vere didutn, nec illud Deut.
aliarum per me addudertm ·, quia concedit iv. *Non addetis ad verbum quod votus loquor,*
eas de eoncBiis generalibus etiam intelligi, *neque auferetis es eo.* Jtefpondeo negando illam
Hcet edam de fidelibus albs in nomine Domiat condidooalem, quod antecedens eft verum ,
congregari* poffiut exponir Et tamen proprie & coofèqneM fiüfum. Quod antecedens fit ve-
it antooomaftice de conciliis generalibus ita hans « illud fcilicet non efle vere dfclum , qnod
effis inseiitgenda, fandorum audoritatibos o- verbis Dei nihil licet addi vel fubtrahi, pa-
* ftenditur. Sicut enim ait beatus CosleftitH· in tet; quia fecundum beatum Anguflmum in
"·· " *Condi. General.* Tom. XXIX. Xx» » U-

fe prruiciofe faapar fum refptiendat vera χo-
λ tern fe approbata femper fim tuenda: dubia
' antea tamdiuCredenda faut, quamdiu aliquid
doceat ratio , nifi contrarium aliquod prncipiar
fanfl* matris ecciefia raOorims. Pofle ergo
Papam , ecclefiam, vd fenûos doAorca, ali-
quid addere fuper &a, qua funt fidei, dupli-
citer poteft inteUigi : uno modo , quantum ad
dubii iNerptvtatkmem : alio modo, quantum

Utroque autem modo poteft addi feriptuns
fecrn licite fuper eo,qua funt fidei. Nam fi
aliqua fent dubia fit obfcura in fide, ad pra-
d&os pertinet interpretari . pofl quorum :
prufertim Pap· , vel generalia ccmcilii, deter-
minationem, bsretiCum effet pertinaciter con-
trarium aflerere. Unde dicit Innocentius m.
w ddlinfl. xxi 11. quafl. i. Quoties fidei ratio
m ventilatur . arbitror omniifratres fic coe-
» pifeopo' noftroe non nifimth Petram, id
* efl, fui nominis fit honoris auftorem refer-
• re debere.

Ad eamdem auAoritarcm fpeAat implicita
fic occulta in fide pro temporum state coo-
gruentia explicare fit declarare: ut pacet quod
inferiores ecciefia fili: implicite fic occults
credebant, poflmodum explicite fit publice
profitebantur. Quod autem coniequens Gt fel-
fem. patet, quia dicit fcripraram effe fel-
fam , fit dWla doâoris qua adducit, adducit
idem ex alio: quia facra fcripturta promittit
premia exponentibus eam , dicem Eccle-
fuftici xxiv. Qua *tlucuiaM* a* , vitem ster-
m« AeAefemr.

Sed replicans eifdem dofloribus debitam
credulitatem faberahit ubicumque fibi placet,
ut patet ex fuis refponfis. Ergo non fequitur
fi verha fua funt felfa, quod Ergo verba fcr
pture fecrn font felfe , Ad auSterirates ergo
dico. Ad 1. Deuter. tv. V«s edderâ ed err-
foa food fofMor, nec *aefentit.* Dicit glofli:
Docet normam aquitatis , fit omnem ha-
refin percutit; vetat enim refie doârin*
aliquid prava incentionis addere vel ali-
quid veritatis fabtrahere: Via enim regia
incedendum eft. non ad dexteram vel fini-
ftram , quia refla via Domini, fic jufti am-
bulabunt in eis. Et nihilo minus de Lyra
inquit I Confiderandum eft hic, quod hic
prohibetur additio depravans inteileilum le-
gis, non autem additio declararo aut elu-
cidans , fecundum quod feribirur Ecciefiafti-

nam AaAefensr. Similiter fuper illo r Atrato
Av fgxtfwr, dicit glofla: Ut berttici, qui
corrumpunt feripturas , ne eis convinca-
tur. Et beatus Hieronymus ibidem: Ne
corrumpas eloquia fecraram fcripeurarum,
ficut quidam httretici, ne convincerentur,
feciffe ncfcuntur. Et Lyra : Ne addas quid-
quam quod fit eis contrarium. Potes tamen
A meritorie addere illa, qu· faciunt ad ver-
bum Domini elucidandum .

Similiter fuper dida Joannis Apocalypfis ul-
timo dicit glofla ; Quia qnofdam fidebat in A-
ix eflê › qui pro fuis erroribus fovendis aliquid
adderent, vel minuerent, fuppooit excommu»
* nicationem. Et Lyra ibid. *Si qtM appefit*··
v fu*, id eft , difetepantia, ficut feciehant h»>
w rutid, qui tempore illo addebant difcrc-

• ante Mariam non faifle t per hoc tamen non
* excluditur, quin poffint aliqna addi liate,
t» qua faciuM ad declarationem fecra feripto-
» m. Et fie fecerant doutera fenûi. Une il-
le. Non eft ergo verifimile, fi fandi credi-
diflent fe pcccaSe, quod fandis laboribus *t»·*
poni fcripraram iaaendtifens. Orca fecundem
notabile, ubi dixi malos fit bonos
magnifice ratione ii honorandos, fit prst-
fertim cudas adduxi.

Quod ad tertium k ubi dixi ideo quia ipfi
feli habent hgandi de folvendi a
peccatis. fecundum illud Matth. xvt 11. (feed-
Bcmufee *hgavtru ft* er ferrum, fite. contra hane
arguit repBcans: ' lon foli fecerdotes habent
austeritatem ligandi fie folvendi a peccatis,
igitur, *&c.* Videte quefo, quomodo oftendit
fe auiloritsim fends icriptura iutelUgerc ali*
ter quam Chriftus fuit difcipuUs innotuit. Ego
enim alligavi illam audoritstem Matth. xvi: i.
QaoJcttetftu kgaveru fajer ftmut, eni ligatu»
tn uiu, quam aoAoricatem Salvator non
voluit dc beata Trinitate inteUigi, quia eam
numero Apoflolorum non cpmparavit. fed
nec de laicis difpouentibus fe per contritio-
nem, fed tantum dc Apoftolis fit eorum fe©·
ceflbribos per fecri ordinis fecerdoulis fu·
fceptionem . Dico ergo . quod illa confe-
Cqoenda nil valet: Ttinitas hibet auSlqricatcm
abfelvcndi a peccatis aSlive, ergo non feli fe-
cerdotmi quia efl aquivocatio in terminis, qf
patet ex dillis. Novit enim omnis qui me
intellexit, quod intellexi de auAoritate, quam
habent foil fecerdotes, qui funt homines con-
(cerati per ordinationem cpifcopocum, non dq
Trinitate vel Chrifto homine . ,

Dico ergo aliqua: Primum . eft, quod foil
fecerdotes habent audoritatem clavium :n fo-
ro poenitentia, de qua loquitur in propofito,
tefle beato Ambrofio, ubi ait fuper verbo prm
diôo, Hoc fes, fcilicet ligandi fit folvendi ,
fecerdotibes eft conceffum. unde fenôus Tho-
* mas in tv. fententiarum diftinflione xix.
* quaft. i. dicit quod introitus in culum pet
* dimHEonem peccati vocatur clavis ordinis,
m fic hanc foli fecerdotes habent, quia ipfi
« foli ordinantur pro populo in his., qun dire-
w fle funt ad Deum. Hac ille.

Secundo dico, quod laid, etfi fe deponere
poflunt ad remedium petoitentia, nullo modo
tamen veram eft, quod ex boc habeant ao-
fforitatem ligandi fit felvendi difpoâtive, quia
ifte eft pericutefiffims· modus loquendi. Idto
etiam opponens non audebat eum nominare,
qui iftum modum adinvenit. Nam ex modo
loquendi doftoram catholicorum non habemus
nifi triplicem aufteritatem ligandi fit folvendi.
ut potuit ftnflqa Thomas in lv. fententiaram
diftinâione xtx. Una eft aoAorftatis & eft
folios Dei, qui propria vinum peccata dimit-
tit . Alia excellenti*, quam folus Chriftu*
habet homo, qui metito excellentia fua Pat
fioais operatus eft felutem noftram . De qua
Apocalypfis tertio: Qui Aefier deve-, «pent,
Q* *e«o detfeir. Tertia eft minifterii , fic
iftam non dicitur habete Trinitas inçreata,
(cum fit principale agens, fit non inftrumen-
tale aut miniftcriale remifKonis peccaturam t
nec Chriflus, cum fit caput ecciefia, ia quo
per exccUeatiam plenitudinis eft poteflas illa.)

fed

«into caartri

т.,µo,

«<i«yk.

fed fob focerdocm, qui mtaiftridfcmtw Chri-Acepto'demini caritatem habentis. Unde fi »-
awwo fti, k de talibus iognihar ia pofittone aaca, liqub in Caritate decedent pnscipiat fibi fuf- AWwo ch*irri
“«JT1 juxta illed Ambrafiii Hoc jus, fcdtoet Kgan. frag* fieri, vel alius pcncipiat caritatem ha-
di k folvendi, faiaqt fecardoribea eft concef- bens , iUa fuflnçia valent defundo. quamvis
fum . Nuiquam licise addentur pnteftas quar- illi per quos fiam , in peccato exfiMant I ma-
ta, fcilicet difpafittonie, quin quantumcumque gis tamen valerent, fi in caritate eflent.quia
laicus fe dif^ouat ad patinarii-, tamen fi- tunc ex duabus partibus opera illa meritoria
bi non convenit illa anûoritM Chrifti, dc qua cfletu. Ad Cregorium in pestorali: Cum W
«go loquebar·- Qai irsrupit *ligaverim fuper ter-* qui difplicet ad intercedendum mittitur. ani-
ram, kc. Matth. 11. Quod edam affumpfit : mus judicis ad deteriora provocatur; refpon-
Chriftus homo habet aodoritatem dimittendi det fandus Thomas, quod quamvis ex parte
peccata i ergo non foti fecerdotes. Patet ex *ejus* ddpiicèntis oratio peccatori» non fi» ac-
dictis » quod nil valet coafcqueatia I quia alia cepta , tamen ratione alterius, cujus vice vel
ratione Chriftus, k alia fecerdotes habet au- imperio agitur, potest efle Deo accepta. Et
ctoritatem folvendi k ligandi a peccatis. Quia, per hunc modum folvuntur ali* audontates : quia oratio. quam facerdos facit, fibi non
ut dicit fendus Thomas ubi fiipra, virtus ali- prodest , nifi fit in caritate , prodett tamen a-
quid agendi eft ia inftrumento, k io per fe lliis, in quantum est minister puLkcui eccle-
agente, non eodem modo, fed ia per fe a- fi*. Et fic patet quam male dixerit in illa
gesue perfodit». fita pofittonc , quod oportet feeerdotem Deo
placere per bona opera , fi debeat exaudiri
Poccftas autem clavium quam habemus, k pro populo.
altorum iacramcMoram virtus eft inftrumcnta-
lis, fed in Chrifto eft ficut in per fe agente Proterva accedens ad propofiuones , ubi di-
ad felutem noftram , per aodoritatem qui- xi, foto» curaro» ordinarie post prolatos ma-
dem , in quantum eft Deus, fed per meritum jores, fcilicet epiicopot, debere pnsdicare . k
in quantum eft homo. Clavis autem dc ratio- religtofos ex voto fu* profefltonis , quo ad
ne tua exprimit poteftatcm aperiendi k cb» hoc fiant adstridi : dicit quod iste propofitio-
deodi, five aliquis aperiat quafi principale a- nes patiuntur instantiam pro tempore quo non
gens, five quafi minifter; k ideo in Chrifto étant curati, k quando ecclefi* k parochia
oportet ponere 'avem, fed altero modo quam adhuc non erant dirifir. Unde qturrit, fi fo
fit in ejus miniftris. Et ideo dicitur, quod ha- li epifcopi fuccedant Apostoli», ix foli cura
bet elavem excellenti* : k tantum de illo . ti Lxxii. difcipulis, quorum fucceflbres funt
Aflmnpfit ulterius conta quanam claufem , ubi dixi fecerdotes honorandos, eo quod dcCminores presbyteri , k non curati ? Pro quo-
oorum orationibus certius eft , quod efficaciam rum fundamentali difcuffione dico protêt ea ,
pro populo k tnimabu» fortiautur; Ibi dicit, qua nuper dixit in fua replicatione , przfcr-
quod fi facerdotum oratione* debeant eflê ef- tim cum unus ex dominis Bohemis fupplica-
ficaces pro populo , primo oportet quod fic vit hoc declarari, & in fcripeis tndi : Quie-
facerdotes Deo placeant per virtuofe opera , ro a vobis, domine Ulricc,cum Dominus in
alias ipfum Deum provocant ad deteriora . veteri testamento non instituerit , quod ex-
Dico quod hoc eft fimpliciter felfum , quia eft prefle legatur , rufi Aron in fummo Pontifica-
bene congruum, fed non fimpliciter ut fit tu , minore* fecerdotes k Levitas; unde ergo
apt t. m , > neceflarium. Quia ut dicit fandus Thomas in cantores, quos David instituit? Unde etiam
1T- fentonriw- diftinftione xuv. Dc fufiragiis, illa disnodio Cscerdotum, quorum hebdotna-
-·«·£·■ qua fiunt per malos, inquit, duo poflunt con- datim feptuaginta duo turificabant ? 1. Par.
** hderari , primo ipfum opus operatum , ficut x 111. Refpondeo , quod omnis status eccle-
fecrificium altaris : k quia noftra facramenta fiasticus est a Domino nostro Jefu Christo
«x feipfis efficaciam habent ahique opere ope- institutus , teste Apostolo ad Ephsfie» iv.
rantis, quam «qsuditer expient , quofeumque D *Unicuique data efi gratia fecundum meufuram*
fiant , quàttum ad hoc , fuflragla per malos *donationi Chnfii. propter quod dicit fcnptura :*
foda defundit profunt . Alio modo quantum *Afren-eni* m *altum dedu dona koaunibui.* Qu*pyWs «,
ad opus operans . Et fic diftinguendum eft , fini illa dona , fubdit : d* *ipfe dedit quofdam*
quia operatio peccatoris fuflragia facienti» po- *quidem Apafiolos , auofdam autem prophetaj ,*
teft uno modo confiderari, ut eft ejus , k fic *abat vero evaagelifia» , aboi pafiorti , & do~*
nullo modo meritoria efle poteft , nec fibi nec *Atrei ad coufummatioueuifaoAorum m opui mi-*
aliis . Alio modo , quantum eft alterius , *vtm, m adificanoaem carpam Cknfii, quod*
quod dupliciter contingit : uno modo , in quan- *efi ecclefia.* Et eadem fententia habetur 1. ad
tum peccator faciem fuflragia gerit perfotum Corinth, xn.
totius ecclefi*, ficut fecerdos , dum dkit in
ecdefia exfequias mortuorum . Et quia ille F.x qqp patet quod h*è perfeda k plena
intelligitur facere, cujus nomine vel vice fit t distindio maxime in hora Afcenfionis Domini
ut patet per Dionyfium In xm. cap. eccle- a Domino instituta est, ut notant verba pro-
fiaftic* hierarchic, inde eft quod fuflragia ta- mifla allegantia illud Pfelmi.....*Afcenddeiù tn,* oieiwn. a
lis fecerdotia , quamvis flt pegpator, defun- *altum dedit dona homintitu* . Ex quo iterum
Ais prafint quafi ex pertona ecclefi* foda , Efequitur, quod distindio k varietas in eccle-/cV-i.
cujus ipfe minifter eft. Alio modo, quando fia statuum , graduum Ba dignitatum , non' ***'
agit ut instrumentum alterius, opus enim mi- principaliter ex institutione ecckfi*, aut eu-
nisterii est magis principalis agentis . unde jufeumque puri homini» auctoritate proceflit ,
quamvis ille qui agit ut instrumentum alte- quare nee «am deseruere potest. Sed dicere» :
rius , non fit in ftatu merendi, adto tamen QuomOdo istos Mann instituit, cum nton nifi
ejus potest efle meritoria, ratione principalis Apostolos duodecim k 71. reliquit difcipu-
agentis · ficut fi fervus in peccatis exfiëtens lo* ? Refpondemus fecundum gloflâm Inno-
qnodeumque opus mifencordi* fecit ex prm- ccntii III. *Ipfe dedit,* quu fic afcendit ut adim-
pleret omnia *omipa ,* inquit, *adimple*, it,* ywia
»p/e.

ANNO CNtim MSI

fefe drdw, id est , grati» instituit, non eorumfefeoc eft torum; quia augmentum corpori» fui meritis, f»M)fdMf«idr« fcilicet duodvcim pnedicatioot» fua vicarios , Luca vi. *Elegit*, inquit, duadma, fauM *& Jpaftolos nominavet : 1−{ *»* auiem rn^Aesm, fcilicet futura pradiceqec», ficut Agabus, A&pr. ut. ex/ *prophetat*, id eA » feriptura» exponentes , Aflor xi 11. Arant fe rcdqfa, yw met dwfe- *chix, propheta ,* id eft dodores ; a/w iere *evungekftas,* id eft, evangelii annuntiatores . ut quatuor evangelida. *Ego* emes , inquit, /erw- Afca *euangehftom dabo,* Ifaj· 41. Wiot *autem pdft**t,* fit dodort», & epifcopos , qui pafcant exempto, & doceant verbo, juxta illud leremia 111. A4· «do*paftores pexia cor* aeva, *&paftam vos fiemmu* 4· *JoSnno*. Et Ifeja xxx. *Noi foetet uim avolare* a *u* JoAorra riuia.

Vel dico fecundo, quod ipfe Chnftus hanc diverfitatem hierarchicam dedit k influait virtuahter , dum Spiritum fenâum nufit invifibthter, qui docuit Apoftolo» & eorum fucceflores, qua cujuslibet flatus ecclefiaflici officio congruerent, prout ipie Salvator promtfit Apoftolis fuis *Adhuc*, inquicM, *multa habeo vobis dicere, fed non poteftis portart modo. Peraeletus autem Spintus fanSus*, fwevs *mutet Poter tn nomine* aseo , *tlle vos docebit omnia, ôfuggeret vobis omnia, quacumque dixero vobis.* Et ne crederetur eis folis datus , fed etiam poderis eorum fucçcÎTonbus, ait : *Ego mutam vobis Spintum ventatis , qui docebit* t »s *omnemC rentatem ,* ui yfr *vobifeum tn sternum ,* Joannis xv. fic enim Chnftus per pnelatos dicitur ecclefiafticam hierarchiam inftituiiç , telle Aportolo : *Et ego /i quid donavi ,* tn *perfona Chnfti vobis donavi.* Et hoc eft quod dicit dominus patriarcha Petrus de Palude, de ccclefiaftica pocertatc. conclufionc iit.

AJ tertium argumentum, quod Chriftus dedit partores , dando primum k univerfalem partorem immediate , dicendo Petro · *Pafce oces meas.* Sic etiam dicit beatus Auguftinus in iib. dc confcnfu evapgehftarum, ortendens Chriftum evangelium fcripfifle, 8c tamen evan- „ gelirtis cotnmiferat feribere . dicens · Omni- „ bus difcipulis fuis per hominem, quem ai- „ fumpiit, tamquam membris fui corporis caput eft ; itaque cum illi fcripfcrunt qur ille oftendit ði dixit , nequaquam eft dicen- „ dum quod ipfe non fcnpfcrit , quandoqui- „ dem membra ejus id operata funt , quod „ dolante capite cognoverunt: quidquid enim „ ille de fuis didis & fachs nos legere vo- „ luit, hoc feribendum illis tamquam fuis ma- „ nibus imperavit. Hrc ille. Unde in perfona prrlatorum ecclefue dicit Dominus : (hii J voj *audit me audit,* Lucae x. cujus rationem fubdit Apoftolus ubi prius , dicens *Ex quo* , fcilicet Chrifio capite ecclefix, *totum corpus fccleia compaSum eft per omnem jumSuram fu^mtniftrat^nu* , id eft , per quam communicatio- E nem fidelium unus communicat 8c fubminiftrat alteri bonum quod habet a Chrifio capite unde fubdit *Secundum operationem in menfurum untufcuiufque membn ,* quia fecundum gradus membrorum ecclefix, competunt diverfis aclus diverti , maprès fcilicet & minores · fient alii adus epifeoporum, alii fecerdotum, alii religioforum , &. fic de fingulis , fecundum expolitionem venerabilis de Lyra ibidem. Sicut alia fjiJc eft operatio cujuslibet membri , alia operatio oculi, alia pedis ; & vere per Jefum Chriftum

fecit I k hoc quantum ad prpfeAum eorum quj jam faffi de corpore, ipfe dico, tendens in adtficarioocm ftp. fecundum quod Chriftus accipitur pro capite cum membri* ; & hoc mantum ad ifloe, quj funt de corpore ecefe- &·, prout dfeit Innocentius ibidem 11. *h ''

Supponendum , quod pnemiia o&ciorum varietas regidva fit hierarchic» difpofitio five fubordioapo; fit una fit papali» atfelodtm fu- ■rema . ex pceinftkutiooe , & non tantum humana, fed divina aiifloritate , juxta illud *propbeteu,* non nominando papalcm eminentiam ; B fingulariter tamen pnefuppofuit id per Chriftum exprçfla factum. Unde ad inferendum illud quod diflum eft , pnemifit : *Umctuqunoftrum datu eft gruna fecundum mcnfunm dmftatioliu Chnfti:* quafi diceret quod uni plus , fit alteri minui donatum eft , cum uni fupr·- mum regimen ecclefiafticum flt commiffum , ideo dicit idem ApoftoL 11. ad Corinth, x. JVm *tn immenfum gloriabimur, fed fecundum menfunom rugula*, fua *menfus eft nobis Deus* . *a* Ubi gloffia dicit Ufurpans fibi regimen animarum fine commtffionc Chrifti, aut fui vicarii , ve) poteftatem fibi commilTam ultra terminum fibi praefixura extendens , non fecundum menfuram regul^, fed in immen- * fum gloriatur . Hxc ibi, .

Ex prxmiffis infertur, quod fecundum flatum Aportolicum , fingulariter tria genera ecclefiaflicorum ipfis Apoftoli» fucendere dignofcuntur: fcilicet cardinales , epifcopi, religiofi. Pro quo fciendum , quod Apoftoli poffunt tripliciter confiderari , Uno modo, prout fue- a*J^**T'' runc Chrifti aflefiorea ante fuam afcenfionem , glio modo prout falli funt pallores difperfi ™w''· per mundum pnedicanfe», tertio modo a vocationis eorum principio uftpie ad finem , juxta modum pertellionis 8c conrvtrfationis. Pri- o γ»<·«1μ mo , inquam confiderari poffunt Apoftoli, ut i,βζiΓ* ,* fuerunt Chrifti affeffores primo, & portes beato Petro afTcderunt , ut domeftici 6c familia-Zcmmh. Drifiimi amici 6c fecretarii ; fit hoc modo fuccederunt eu reverendiflimj patres domini, cardinale» , quart domeftici Papa confiliarii *tx.* afteffores. Sed quantum ad fecundum datum, epifcopi fuccedunt Aportoli», dc hoc notavit Apodolui diftinguens datu» ecclefia: quia cum diMinguit Matum pastoralem » cui incum- ά'9'*·'"1· bit cura arumarum particularium, a iutu apostolico, ad quern fpcltat regimen 6t ordinatio totiu» ecclefia generalis . Et juxta hanc fententiam dicit Archidjecoou» xxit. distinct „ capite, Sacrofitnfla ; quod Papa debet fe „ inter cardinales annumerare , ratione statu» „ Apoctolici in quo funi, condtvidendo eum „ a statu pastorali, licet etiam in satu Apo- „ stolico fuerunt pastores. Sed status In fe funt diverti, dc prius fuerunt in sutu Apostolico per Christum instituti ,xmsam in pastorali per Petrum : quia ante pafbonem omnes duodecim fuerunt Apostoli, fed post paÆoncm institutu» est Petrus a ChriMo omnium pastor , 5c tunc status pastoralis est ordinatus, cum Apostolicus Maras ante fuiflet, Petrus ergo «k fui fucceflore» utrumque retinent statum : fed cardinales Apostolicum dumtaxat. Et ia diverfitas inter nunc vocatos cardinales flt eptfcopos , qui in sutu Apoatolko vario modo wccedntg

Apo-

. dpnflelia , aoatw 'i* ^lofla « . Corinth, m. A* vocabulo dicitur, qood fit fummus epifeo-
«£S81 i!* aw,fcwa* didum ; *Ow m* «qtns „ pus. Tenet enim vicem Apoftolicam , fe e^77»t i
m /hir, jfe· Z«*Au, *Jht Afii·* , qui erat eps- i, profidet tam metropolitans* , quam epileo- mh·
SE.|"**· fcoMt «oram, CroA» , id eft , Petras , „ pis emeris. Metropolitani autem a menfura
qui omnibus major erat. » civitatum vocati funt: fingulis enim provm-
Ex quo fequuMur aliqua . Primum , quod » ciis proéminent , quorum audoritan fe do-
■d flatum cardinalium, tamquam ad (latum ti flrin* esters facerdotes fubjcdi , fine qui-
Apoftolicum , primo pertinet una cum Papa it but, reliqui* epifcopi* nihil agere licet. So-
Twa. »*. «. regimen fe ordinatio totius ecdefia . Nam fi- »» licitudo enim totius provinci* ipfi* commif-
J*;.**** ·. cut perfisdio flatus opUcopalis in hoc confi- » fe efl. Omnes autem fuperius defignati or-
flit, fecundum (aedum Thomam I. I. quod h dine* uno eodemque vocabulo epifcopi no-
quis ex voluntaria obligatione fe obligat ad v minantur: fed ideo privato nomine quidam
hoc quod curam proximorum gerat. fe ialuti K utuntur, propter diflin&tonetn poteftatis ,
·orum infiftat , videlicet eorum qui fuo epi- * quam fingularitcr acceperunt. Patriarcha pa-
fcopali regimini fpecialiter funt commifli Ita ìt ter principum ; enim princeps» archie-
perfedio flatus cardinalatus in hoc confiftit . B1* pifeopus princeps epifeoporum, ficut metro-
qood ex caritate fe obligat, ut cum capite w politanus a menfura civitatum I Hac ille .
luo Chrifti vicario, generaliter fidem dc Chri- Sed notat dommu* opponens unam claufu-
ftianiratem ufque ad (anguinis effufionem de- lam , quam dicit me prctermifiiTe in capite ,
fendat , In cujus fignum capellum rubeum por- Decreti*. Ubi dicitur quod tali* diftindio eft
tare dicuntur . futnpca a vana gentilitate , quod voluit notari.

Sequitur fecundo, quod cardinales funt in Refpondeo , quod nomina ifta , flamines fe ar-
ihtn perfedionis allions, quam fit generali- chinamincs, ecdefia in gentilitate repent . fed
ter flatus paftoralis: quia inferiores pallores gradus ei» correfpondente* beatus Petrus fe A-
tenentur fe exponere pro grege particulari · pofloli a Chriflo acceperunt fe ideo nomina
fed cardinales tenentur fe exponere pro ec- permanferunt, fe in diftindionem ecclefiaflic*
clefia univerfeH , quod eft perfedius : quia bo- » dignitatis cefferunt. Vel cum fando Tho-
num quanto communius, tanto divinius, ut » ma, ubi arguit in iv. diftindione xxsv. ri-
dicit philofophut . i» tu* ecclefir non debet magis conformari ri-
* tui Gentilium , quam ritui Judrorum: ergo,

Tertio fequitur ex eodem, quod ad fedem A »» &c. Refpondet quod ritu» Judaeorum non e-
poftolicam , feilicet Papam fe cardinales. pro C» » rat diffufus in diverfis regnis fe prov.ncus,
ceteris fedibus particularibus , pertinet decla- »» fed tantum in una gente . 8< ideo non o-
ratio veritatum neceflariarum aut utilium ad »» portebat quod fub eo , qui habebat pote-
(alutem , five quantum ad fidem, five quan- »» flatem principalem, abi Pontifice* diilingue-
tum ad utile regimen ecclefus militantis: quia » rentur fed ecdefi* ritu» . ficut fe Genti-
in hoc fuccedunt Petro & ceteris Apeflolis , li hum, per divertas natione* diffunditur: fe
quantum ad ftatum Apoftolicum primitivum, ih ideo oportuit , quod quantum ad huc magi»
de quo didum eft : ***Eunttt docete onnet gen-*** n Gentilium ritui . quam Jtidxorum. flatus ec-
— »»«·»> ***tei.*** Matthei ultimo. Si vero objicitur, quod » clefi* conformetur . Unde licet ordo ifte
xifaaraT.' " cardinale* diaconi non fuccedunt Apoflohs , » ecdefiaflicus quoad diflindionem graduum
cum omnes fuerint presbyteri , refpondetur , »» prahtionis , fit ritui conformis Gentilium ,
* quod licet non fuccedunt in ordine diacona- » non fequitur quod fit malus aut vanus, aut
tus, & nihilo minus fuccedunt eis , quintum « non a Deo inflitutu* · quoniam ecdefia con-
ad ordinem hierarchicum cardinalatus. ad in- ·' ftituta eft ex utroque pariete, feilicet Gen-
telledum fuperius declaratum . Unde quantum nhtatis fe Jodeorum : ira ritus ecdefi* mo
ad hoc , cardinale* diaconi non folum jureD·· » do capitur ex conformitate unius, modo
prrdido , fed etiam laudabili fe approluta » alterius, prout dicit Hugo lib. it. de Ca-
coufuetudine jam preferipta , procedunt epi- Il cramentis, part. six. c. tv. Hec ille.
tropo· , licet ordo epifcopahs dignior fit or- lit hi ordines a fendo Petro Sc fendis A*
dine diaconatu* . Sicut verbi gratia archidia- pofloli* effluxerunt, prout teflatur etiam bea-
eonus, beet non fit presbyter, tamen prxeft tus Clemens , fecundum quod etiam allegat
pluribus presbyteri* fuo archidiaconatus ordi- Hugo ubi prius. Sc habetur in libro illius, in
ni hierarchico fubjedis . xxv. diftindione, Per- pnncipio , qui folet infcribi, Decreta Pontifi-
fects. Et fic cardinale* etiam non epifcopi pro- cum . » Dicit enim fie . In illis civitatibus in
cedunt epifeopo* , quia comparantur fenatori- » quibus apud ethnicos primi flamines eorum
bus, qui erant primi poft imperatorem , fe ·· atque primi legis dodores erant, epilcopo-
dicebantur patre* confcnpti. De hoc per Archi- w rum primates poni vel patriarchas ordina-
diaconum de officio legislatoris capit, t. lib. 6. » vit, qui reliquorum epifeoporum judicia, St
Quantum ad fecundum ftatum Apoftolorum » majora quoties neceffe foret negotia in fide
pro ut divil* funt a Petro per uoiverfum mun- E·' agitarent fecundum Domini voluntatem, fi-
dum , fuccedunt eis proprie epifcopi cum om- „ cut fandi conftituerunt Apoftoli, fe ita ut
nibu* hi* , qui fub hoc nomine , epifeopus , „ ne quis injufle periclitaretur definirent. Iu
dignofeuntur comprehendi . de quo dicit Ra- „ illis autem civitatibus, in quibus dudum a-
SMM. awu. **banus libro fuo de natura rerum : Ordo . in-** „ pud prodidos erant ethnicoa archiflamines ,
££.***** **n quit « epifeoporum quadripartito* eft, id eft,** „ quos ramen minori* ducebant, quam me-
„ **in patriarcha*, archiepifcopo*. metropolita-** „ morato· primate· , archiepifcopos inftituj
* **nos , atque epdcopo·. Patriarcha Gnsca lin-** „ praecepit ; qui non tantum primatum, fed
·» **gua interpretatur fummus patrum , qui pri-** „ archiepiicoporum nomine fruerentur . Hec
* **mum , id eft , Apoftolicum retinet locum'.** ille. Ex quo patet, quod Apoftoli* hi gradus
'» **fe ideo qnod fummo honore fungitur, tali** fuccedunt, quoad flatum eorum.
·» **nomine cenfetur, ficut Romanus, Antioch-** * g
» **nu*, Alexandrinus. Archiepifcopo* Graco** **Quantum ad tertium fletum Apoftolorum , prow?!·***

fci- —

.fcilicet perfeAtoria converfedonto, «te face» Anum habtam non «A hmamatas taventus, fed duns rdigiofi. Unde dicitur xvi. question··. Ex raAoritat· , quod monachi Apomotoram

cmtsri

fetenctam, quod repoafentarv «tarum Christi •t Apostoloram potest iacelligi dupliciter ano modo eftctniahtcr.- te fic omnes qui obUgant fe ad perfeAionis spera, fecundum tria vota

■m» es.··, * ttprefentant Christi Apostolorum perfe&on» «tarum . Scribitur enim Namur. .*.“*“. VI. qnod omnes Nazarei, qui volebant fe Do mmo confecrare . voto fc adstnngcboe· ad pcrfeûa opera. Quantum «tgo ad hoc, qnod omnes religiofi voto fe obhgrat, adseringen- ses fc ad opera fupereragation·. fecundum ö- B difcipuh; te hi edam poffimt ia triplici habi- b tria effentialia 'vpta, cficntialitcr rvptudne rant Christi ac Apostolorum perfe&onis statum; eum Apostoli prius vocati fuerint ad statum religionis , fecundum illa tria vote, fient de voto Apostolorum infra dicetur. Nam mox vocati ad Christum, *rtWbi ommitu fa-* c*ft /-* <<- · Matth. 4. * Super quo verbo ·» dicit Chryfostomus : Tria funt qua relia, » quere debent venientes ad Christum : pri- » mo ùÜMtantûs mundiales, qua per navem * intelligunrur fecundo , operationes caraa- * let, qute per rete iatelhguntur . tertio , re· t» verentias patemalcs, qur per patrem intel- v liquetur. Hnc die . Secundo tasrrumentaliter,” A fic fecuDduui diverfummodum vivendi C in voluntaria paupertate, diverfimode religiofi Lhruti fc Apostolorum, pcrfeâionis statum repmfenunt. Pro quo fciendum, quod ad perfeûionis stuum multa requiruntur · formabter qtudém neceftarM es; caritatis perfeftio ; efficienter vero trium votorum principalium perpetua obligatio; instrumemaliter corporal» in v.gihu fc iejuniis exercitatio, fc regularisobfervatio. Effentiabter autem, Christi fc Apostolorum in modo vivendi imitatio.

Quantum ergo ad caritatis perfe&onem, e» pifeopi funt in perfeftiori sutu oeterto aliis . Requirit enim pontifical» status caritatem perfedam jam acquifitam , non acquirendam . Quantum vero ad trium votorum prin- D cipslium perpetuam obligationem. omnes re ligiofi , qui ad ilb fe obligant, funi «qu/ ter in pefeftionis sutu; Quantum jutcin ad corporalem exerciutionem, monachi & pro-

î^Uri*··* r*8u,< b***| Benedkh , · ardiorem «„ vivendi modum perfeôionis flatum requirunt quam ahi. Sed quantum ad modum vivendi Chrifti te Apoftolorum -.mirationem , religiofi Mendicantes magii fequuntur ilium modum vivendi, quam alu, cum in communi pofleffioncs non habeam , nec in fpeciali ; fed folum de his, que quotidie offeruntur a Chrifti fidelibus in viâu te veftitu noccflana recipiant . quemadmodum Chriftus cum fuis difripuhs nunc mendicando, nunç neceflaria o- E bUta recipiendo.

Ex quo patet, quod religiones non funt inftituta a paro homine , quantum ad vota effentialia » in quibus confiftit omnis religionis perfêâio: fed pnritipponuntur illa vota effe inftituta a Chrifto, in ipfe Apoftolorum vocatione: fed folum quantum ad quodam accidentalia, puta quantum ad habitum te ordinationem regule. vel inflitutiooem , que fic firmitatem habent, non nifi cum approbatione ecclcfi» ; hoc addito › quod certarum religio-

rando _____ ____ _

beati Dominici; ft ex tunc eum habitam , quem vidette. ordo acceptavitt quem noa homo, fed hnriffims vtogo Maria nobte intulit, cum habitum canonicorum rqgularium ftatraa noftri bajularent, ut pator «t leganda bead Dominici. Ex qgo pater, quod acdafiaftic· hiérarchie feccodit Apoftofis ; fcilicet cardino- 1«8 ut affifteates, episcopi m mtaiftranta·, dc

Aliud ganus a Chriflo iaftituioram eft.ya. confiderari . Primo ut miffi a Chriflo ad prasdicaudum ant· fiam paffiottem. Sccum do ut miffi ab Apoftolis poft Chrifti Alcenfionem. Tertio ut diaconi per quorumdam cx cis ordinationem. Nam ia primo flatu fuo cedunt eto presbyteri curati. In facundo quoad aliquid presbyteri alii. In tertio archidiaconi judices, te ceteri clerici. Primo, innuam, ft confidcrantur 7s. difcipuli ut a Chrifto miffi ad praedicandum in omnem locum, quo erat ipfe venturus , te non abbi, neprefentant ftatutp te figuram curatorum presbyterorum ; qui fic funt ad unam plebem m parochiam limitati , quod prnfunt illic , te non abbi ; te fic declaravi in priasa pofitione mea fuper iilo complexo, A iàccrdocibas Domini, notando , quod foil curati foccederent In predicatione ordinata 71, difcipulto Domini.· quia illi Coli funt presbyteri («eundi ordini·. aut minori» ordini· appellati, ut ibidem fufficienter dcduâum eft . Exprcffius declarat deminue patriarcha Petra· de Palude in Lb. dc ecclofiaftica poteflaicr cooclufiosra j. Sed fecundo modo, prout ab Apoftolis fuerunt miffi, confiderantur quoad duplicem ateum. Primus eft fuper Corpus Chrifti verum, qnta creduntur multi ex eto fuifc ordinati ia presbytero·, licet in feriptura canonica noa moriatur. Secandos a&us quoad corpus Chrifti myfticum. in quantum ab Apoftolis receperunt auftorita» tem cxfequendi potefiatcm clavium, & ia uttoque »MU fuccedunt eis curati, fed in primo tjntum fecerdoto· alii, quia ut diflum eft tat aha pofitione ex feoQoTboma, principalis a, rius faccrdotii, qui eft confecrare fuper Corpus Chnfti verum, o mnibus fcccrdoribus convenit; fed fecundarim ateus facerdodi, qui eft fup«r Chrifti corpus myfticum, non convenit nifi curatis. Confidcraado autem eos tertio modo prout quidam fuerunt cx eto faili diaconi, ut Stephanus archidiacon», fic eis fuccodnnt clerici confimilinm nominum, & inferiores pmhti feu clerici, quemadmodum dc hoc fcribunt doâorss antiqui multi. Sufticic tamen ad prnfens quod in concilio Chalcedonocafi ftatutum eft, ut aliqui-presbyteri-ordinari poffint, fi in martyrio proqjfi fuerint, diftinâkme 70. Nominem . Ubi dicit glofta, quod martyrium vo-^ , catur, ubi rupofitn funt reliquia· martyrum; te confiat festo, quod ilU firifient male illic limitati , fi fisUfent ad prmdicandum «feinuc obligati. Et ita non fhcraffirimf pa. difcipulis nili in aflu principali, qui aft ateus celebration» officii fuper Corpus Chrifti veram.

Pnemiflam deduflkmcta latius prnfertim in 2",^ hoc ultimo pundo déclaraient, um infirmitate *■ -

graveras fuifle·: ea tamen qn» tafta font in pofitioM dominoram Rbemonun , dixit φὺχ caanri «X Irit corrigere poffunt fit debant inter mala

fc la feripcara canaaiea. quod Cbriflus inftitoerit Petrum **foam**· Poacificam ApoAoiorum. Secundum quod ibidem dixit in ftatu ecclefia primitive noa firiflit nifi tantum duo·

cerdo· **k** epifcopus. Kt quamquam bac duo funt oftanfe exprcfle efle falfe immediate fuperius ; tamen pro majori evidentia de primo fciendum, quod Petrus a Chrifto pofiras eft fuper ApoAolo· , tamqnam princcp· **k** pr»-Blatus eorum : quod ex fcnpcura canonica patet, obi Dominos ait Petro· Fe/ce overwear, w Ubi dtcit Chryfoftomra.- Eximius enim A-·* poftolorum erat Petrus, **It** o· difcipulorum ». **It** vertex collegii : unde fit negatione de-*** ·» **km**, committit ei prolationem fratrum, & Sara·?.*"" a negatioocm quidem ei non exprobrat, fed w **dicit**, Si diligis , protide fratnbus . Idem » Cbryibftomus fuper Ada Apoflolorum ait · *t* Petrus a Filio fuper bmnes qui filii funt , poteftatem accipit » non ut Moyfes in gen- r» te una , fed in univerfo orbe . Et ita patet quod foli Petro difhim eft illud verbum · *Pafce ovet* wear. Et ita bene ego addidi Kte· ram, foli, licet in textu evangelii non habea-C tur . nec **addidi**, ut verba textus, fed ut doélores exponere folent verba eadem. Et idem „ beatus Bernardus ad Eugenium inquit. Que „ fub te **funt**, quo tint **illa**. fi quera<, certe m orbem exeundum eft **ei**, qui forte vc'lct ex- „ plorare, que non pertinent ad tuam curam. „ Et paulo ante · Itaque tu & heres , & orbis „ hereditas. Et fupra ; Indagemus quis fis, vi- „ delicet quam perfonam in ecclefia Dei ge- „ ras.Ea enimfàcerdos magnus, fummus Pon- „ tifex · tu princeps epifeoporum. tu heres A- Λ poftolorum . Et infra Tu es , cui claves tra- „ dita, cui oves credita **funt**. Sunt quidem dc „ alii celi janitores, dc gregum paftores, fed „ tu tanto gloriofius . quanto differentius **uti-D** ♦, que pns ceteris nomen hcreditafti. Habent M illi ubi affignatos greges , finguli fingulos , *t*, tibi univeru crediti **font**, nec modo ovium , Λ fodfltpaftorum · tu unus omnium ovium pa- „ ftor. Unde id probare queris?Ex verbo Do- „ mini . Cui enim , nem dico epifeoporum, fed „ Apoflolorum, fic abfolutc 8c indiferete ιὸ- v, t» commifl» funt oves? & *me amas, Petre , pafce ovet meas* . Quas t illius vel illius po- « poli, Civiutis, aut regni ? *oves meas* , in- „ quit. Cui non planum non defignaffe ali- „ quas, fed defignaffe omnes ? dc reliqua que „ ihi fequontur . **Ad propofitum** .

Ad ea ubi replicans volens oftendere propofitum fuum, arguit primo ex canone, In novo, E diftinâ. xxi. ubi dicit, quod omnes Apoftoli fuerunt pares, quia parem honorem **k** poteftatem a Domino receperant. Refpoodqp, quod verum eft de poteftate ordinis iacerdotalis primo , dc epifcopalis **undem**. que non recipit majus dc minus': fed nem eft veram de potoftate jurifiUâfoni· , ut declaratum eft etiam **nunc**, dt in **na** pofitiooe ex multis dofloribua. Et per boc fuat folut» aqâoritates alia, quas adducit , quia Domiam omnibus fimul **dixit**. *Jfoe fciemt* m meas· camacewranmsem ,

loquitur dt poteftate ordinis. Similiter . cqotr ▬▬→ *fan&um* . Sed quia dixit dominus replicas·, quod ilted , *Pafce oves* «res , non fuit diftum foti Petro, fod fibi in perfona aborum , la oppotitum oportet oftendere veritatem . Nam textu· tibi foli offendit didum · Dixsr /qfes Ferre ; *Simon Joemmt Mfit me plus hit? pafce oves meas.* Et quod foil Petro difhtm efl iUod verbum . *Pafce* over ■eer, & per hoc Petrus fit conftitotus fummus Pontifex totius ecclefia, patet per fabfequenria.

w Dicit enim fuper eodem verbo beatus Cyril- „ lus epifcopus Alexandri», ut membra manen- w mus in capite noftro Apoftolico throno, Ro- ;. mano Pontlßee, a quo noftram eft querere „ quid tenere, fiit quid credere debeamus, ip- n fum venerantes, ipfum rogantes pro omni- „ bus quoniam ipfius folius eft reprehendere, w corrigere , ftatuere , d>fponere , folvere , k n ligare loco illius qui ipfum rdificat ; 8t nul- M U alii quod fuum efl plenum, fed ipfi foli „ dedit *i* cui omnes jure divino caput incli- „ nant, flt primates mundi tamquam Domino „ Jefu Chrifto obediunt. Hec ille.

Super eodem Joannis ultimo dicit Theophy- * „ lailus : Finito prandio commiffionem ovium ** ' „ mundi Petro 'commendat , non aliis , unde „ dicitur : *Cum ergo prandifet,* dsnr **Ûmoni** *ZVm*. „ *Petro Jefus: Sinum diligis me plus hts? Pa-* **. t· „ *fee ovet meat* : tamquam non effet ubi o- „ flenderet Petrus amorem fuum Chriflo , nifi „ effet paftnr fidelis fub principe omnium „ partorum . Hec ille. Nicolaus de Lyra : *J>i- „ xit Simom Petro*, volens ei beneficium fpe* „ ciale conferre , *Simon Joannis , diligif m» « plus his? Pafce ovet meas.* H»c ille . San- „ flus Thomas dicit ; *Pafce ovet meas,* ut fic „ non poifet dici Chriftianus, qui dicit, fe non „ effe fub cura paftoris iftius , fcilicet Petri , „ jufta illud Eaech. xxxix. *Pafior unat erat „ omnium nofirum,* 8c Ofee t. *Ponens fihi ca- „ put unum.* Petro autem hoc officium con- „ grue omnibus intermiflis commifit, quia fe* „ c-.indumChryfoftomum eximius Apoflolorum J·*'· rvy w erat, os difcipulorum , lc vertex collegii . pi-'* **. ** Hac ille. Gorra. Sed queritur cum alii di* », fcipuli circumflarent, qui Dominum diligebant a propter quid a folo Petro quefitum eft „ de diletfione? Ratio una efl, inquit, quia „ tibi erat cura gregis fpecialiter committenda », inter alios , ideo abeo fpecialiter de diledio- „ ne queritur. AllegatChryfoftomum, ut jam „ diflum eft. Item farfclus Thomas contra gen- „ tiles, lib. tv. cap. Lxxvi.Quia Dominuscor- w poralem pnefenriam ecclefiz erat fubtradurus, „ oportuit ut alicui committeret, qui loco fui „ univerfalis ecclefi» gereret curam. Hinc eft „ quod Petro dixit ante Afcenfionem . *Pafce „ oves meas,* Joannis ultimo ; **k** ante pafio- „ nem-. *Et tu iterum converfus confirma fratret „ tuot,* Luc.xxn.de ei foli promifit· *Tiht ia- „ ho elates regni calorum*, Matth. xvi. ut often* „ deret quomodo poteftas ecclefi» per eum ad „ alio· effet derivanda ad confervandam eccle- „ fl» unitatem . Hec ille.

Quam seprehenlibtk autem fit fecundum, eo mm u··, magis debeo enarrare, quo fperabam replican- *f* V!?-, tem providentiorem fuifle: dicere enim **quod******. In ecclefia primitiva idem -fuerit epifcopus **k** fâcerdo· , fuit hnrefis Aerianorum , ut dicit beatus Auguftinus lib.de harefibuscap. cm. qu: Acrius , quia defideratum epifeopatum

adipifei non potuit, vilipeodaado cpsfcopatum, AbomiL a. fuper ilio tenu : Λ dte dfc

tandem dixit a presbytero epsfromau nulla differentia debere difcerni. Unde mcitfânAm Thomas 2. 3. quaflione ctxxxtv. articulo iv. ad t. quod fecundam nomen olim presbyteri Sc epifcopi non femper diftinguebantur ; quia fiepe pro eodem in fiera feriptura fumantor. Sed fecundum rem femper fuit iaser cos diflinAio. etiam tempore Apoftolorum. Ad hoc autem quod allegat Apoftolum, Sc Magiftrum fententiarum, respondeo, quod Apoftolus alte gat regulam epifcopelem, dicens I.TimotL).

ystu *defidem epifeopatum*, fonsmi *oput defideras . Oportet tpfwptn irrepetheafibtlem efe.* De diaconis poftea loquitur, & de presbyteris mentionem non fecit. Non ideo feAumeft, quodB idem fuerit tunc presbyter Sc epifcopos ; fed quia illa doArina, quam foli tradidit epifcoJX3, etiam convenit & presbytero. Unde dicit Chryfoftomus ibidem homilia a. in expofitione ejufdem textus, fic difputans de epifcopi·,8c defignat cos dicens. „ Qun quidem habere, a „ quibus autem abflinere oponet; Sc ordinem h presbyterorum dimittens, ad diaconos tran- „ filivit; quia utique quoniam non multum w medium efl; etenim hi facerdotes miniftе- .. rium fufceperunt, Sc pnefidentiam ecclefi* l „ Sc que de epifcopi» dixit, tuae 8c presby- „ teris conveniunt, inthronixatione enim fola „ fuper eos afeenderanc, & hoc folum videtur w fuperabundare presbyteris.Hnc Chryfoftomus .C „ Ad idem inquit Haymo: Quare tacuit de „ presbyteris ? ideo , quia in ordinatione epif- „ copali comprehenduntur presbyteri. Omnis „ enim epifeopus presbyter eft, Sc tamen non v omnis presbyter epifeopus. Bate ille . Et quod nullo modo fuerit mens alia Apoftoli, quam quod alterius gradus efTent presbyteri Sc epifcopi , patet ibidem cap. iv. dicente ' M *Noli ne- „ gligere grauan que tn te efi, qua data efiti- bi per prophetiam, cum impofitione uuuutum „ presbyterti.* Quem ergo credis hic Apoftolum „ dixi{Tc presbyterum? numquid fimplicem fa- „ cerdotem ? non ita , fed presbyterum ibi di- „ xit epifeopum. Unde Chryfbftomus in ex- „ pofuione homil. 3. ibidem. *Cam impofitioneOcuam „ manuum presbyteri :* Non de presbyteris, fed „ epifcopi· dixit. Non enim presbyteri epif- „ cojHim utique inthronizabant. H*c ille.

Ecce quod fimpliees presbyteri non convenienter inthronizaffent, id eft, confecraflent epifeopum. Fuerunt ergo diftinâi ab epifcopis presbyteri, etiam tempore Apoftoli, ficut k fupra diôum eft de patriarchis, presbyteris, β<· Quod etiam ille allegat Hieronymum diftinft lxxxv. Olim: nihil pro eo eft: quia non dicit Hieronymus quod non effet diftinAio inter epifeopum k presbyterum, etiam quando communi confilio facerdotutn aAum eft, quod unus pneeflet omnibus, quia nihilominus hoc jubente Domino faflum eft, & non minus e- E pilcopi fuper presbyteros exfliterunt. Unde ibid. Hieronymus in epift. ad Evagrtum. Nam fle Alexandri* a Marco evangelifta uique ad Ho- „ radam k Dionyfium presbyterum unum „ ex fe eledum in excelfiori grad« collocа- „ bant, quem nominabant epifeopum·* quo*- v modo fl exercitus Imperatorem faciat, aut diaconi eligant ex fe quem induftrium nove- „ rint, k archidiaconum nuncuparent. H«c il* w te, fle alTumitur diftindione xetn. in cap. Legi* n mus. Et dicit ibidem Hieronymus fuper Ifejam

gvinytn dvmtet m *tenu* Porro qui awwo ab adventu Chrifti St ftomano imperio pro- β-*"π · phariim digérant , quinque civitates, vel ○** » legem Domini, qunin Alexandria interpro- ·» tata aft, vd quinque ecclefia ordina, ept* ·» copo», presbyteros, diaconos, fideles, ca- *e* techumanos fentiunt. Hac ille.

fiions 93> Legimus; idem focadotem efle 4c epifeopum, inrelljgsndnm fecundam mmcupnтionem, non fecundum ran, ix exponit Huφ> do & Archsdiscoeus ibidem. Unde Ifidoros w in libro o&dorum de flatu clericali cap-p. „ de facerdotibus fcribtt, quod Moyfes fi̊gn- „ ram Chrifti in veteri teftamento gerebat „ St vere per omnia Chrifti, quoniam fuit „ fimilitudo mediatoris Dei, qui eft inter Deum „ St hominem Jcfus Chriftus, qui eft verua „ dux populorum, verus princeps facerdo- M tum, St Dominus pontificum, cui eft ho- „ nor St gloria in facula foculorum. Amen. Aaron fummus fecerdos, qui primus in le- „ ge facerdocale nomen accepit, primus qui M pontificali ftola indutus viAimas obtulit. Et „ infra.' Quo loco contemplari oportet Aaron „ fummum facerdotem epifeopum fuifle, St „ etiam filios ejus presbyterorum figuras pns- „ monftraife. Fuerant enim filii Aaron St ipfi „ facerdotes, quibus merito adftare debuiffent Levita, ficut fummo fecerdoti- Bac ibid. „ Sc capitulo feptimo dicit: Presbyterorum „ ordo exordium aflumpfit a filiis Aaron, ut „ diAum eft : qui enim facerdotes vocantur „ in veteri teftamento, illi funt qui nunc ap- „ pellantur presbyteri·, St qui nuncupantur „ principes fecerdotum, nunc epifcopi nomi- „ nantur. Hac ibid. Nam Paula Apoftolus eofdem presbyteros, ut vere facerdotes, fub nomine epifcoporum ita afleverat, loquens ad Titum.- *Htepu* , inquit, rei *gratia retinni te Cn- rtt. u* re, ttf m ysu *defunt corrigas,* «P *tonfiitvtas per civitates presbyteros, quemadmodum ego tibi dtfpofut, fi quitfine* crimine *efi. Oportet eant epifeopum fine* crimine *efe*. Qua fententia offendit presbyteros fub epifcoporum nomine taxari. Unde ad Timotheum de ordinatione epifcopi Sc dieconi fcriben·, de presbyteri» omnino tacuit, quia eos in epifcoporum nomine comprehendit. Secundus enim, Sc pene Îrimo conjundus eft gradua, ficut Sc ad Phiппenfes epifcopi» Sc diaconibus fcribtt cum una civitas plures epifcopos habere non poffit. Et in AAibus Apoftokxutn presbytero» cedeAss , Hierofejlymam iterum congregavit, qsibus inter eaters ait ; Fidere gregw·, fls J·» ww eu». a» *Spirina fanSus epifeopot ordmtvtt.* Undo etiam tales in ecclefia presbyteros coaftituendos effe, fictu epifcopos, ox Apoftolos ad Titum loquitur, Sc canones ipfi reflantur.

Ex quo patet, quod ab initio facerdotii legalis ufque nunc temper fuit diflinitio epi* fcopi a presbytero, licet fope eodem vocabulo conferentur propter propinquitatem, quam habent in audoritate; quia epifcopos exendit presbyterum- tantum {urifitiOiosda dignitate . Ad Nagiftrum fiatentiarum fia quarto rliflin Aiotee xxi,v. capitulo pdnnltimo, dtoo quod nunquam fuit fcm menda aflerere aantum duos gradua fuifle in primitiva ecclefia, irn quod presbyter A fâoerdos «flent idem, ut replicans yidetur cum intdHget», fed* eodem

AMNO euarm

rcapitia dicit diftinfWt. hc Ipfi enim in fin-A
gulh elvitatibus epifeopos At presbyteros or-
dinaverunt. Sod loquitor ibi do fecris ordi-
nibus, dicens. quod in ecdefia primitiva tan-
tum ifti doo dicebamur fieri, ftihcet diaco-
„ mtns At presbyteratus: Subdiaconatum efle

„ didt fendus Thomas, quod licet omnes or-
„ dines ftcri, quia ifti duo habent «dum fu-
„ per ipfum fecrameatum.' fubdisconus vero
m fuper vafh tantum. K* ifto patet quod ma-
„ le recondit replicans, dum de diftindione
w ftatus hierarchici in lege sterna diftinftifub
„ hiérarchie triplici, dicit fic: Dico, prout
., ex probabitis patet: Ifta âmihtudo patie-
,. betor inftandam. cum ecdefia militans fb- B
„ loe duos gradus habebat, ut dicit Magifter
v in quarto: item cum idem erat presbyter,
». qui Ac epifeopus, ut dicit Hieronymus; Ac
v quando in locum ?a. diidpulorum fuccre-
„ verant minores fecerdotes. Hac ille.

Et quia iftam materiam continuando, ms-
gii elucefcet veritas; ideo notandum, quod
quia ego dixi cx parabola evangelica, per
duos in agro, prulatos; per duos in ledo,
rdigiofos; per duos in mola, foculares intelle-
gendos: ipfa dicit hanc expolitionem fecun-
duos alios non effe de mente Chrifti. Sed per
duos* in agro intdligi ftatum dominorum fe-
cularium; per duo· in ledo, fpirituales› ut
eft cteras Chrifti; in mola, fideles lakos. Vi-C
detur etiam contra religiofbs invehere, ubi
dixi› quod ad ledum pertinet qui in dauftns
vacat; dicit enim Panium in lodo contempla-
tionis quievifle, k tamen difcurrendo mun-
dum convertifle: Ac utinam omnes, inquit, re-
ligiofi facerent, At libere pnedicarent.

Circa quod in primis notandum. quod ipfe
nullum allegat dodorem. fed in genere dicit.
Secundum alios: quicumque fint illi, non eft
adasquata comparatio. Sed beatus Angufiinus,
qui multo melius novit mentem Chnfti, quam
quicumque alii innominabiles novelli, featen-
tiam meam approbet, dicens in expolitione
Pfelmi cxxxtr. De tribus enim ipfis. generi-
bus didum eft Matthei xxtv. Dut i* *agro*, D
vatts aftutetur, 6* *altar reùngtutur*, duo ia *le*
Sa, & duo m» *atola, alter afinaentr, aher re-*
~ iam audoritatem ut perfedius in-
perfequi rehgiofoe defiftatis, au-
dite quid promittit beatos Auguftinus fuper
Pfalmo cxxxn. *Ecce fuam Amam,* dicens:
„ Hac -primum confideremus, utram de om-
„ nibos Chriftianis didum fit, *Ecce queat io-*
„ wa *& quaa jucuruluai habttan fratres* rg u-
„ mur An aliqui fint certi atque perfedi, qui
„ habitent in unum, nec ad omnes pertineat
„ ifta benedidio, *ùd* ad quodam, a quibus
*, tamen defcendat ad ceteros. Ifta enim ver-
*, ba pfelterii, ifte dulcis fonus, ifta fuavis
„ melodis, tam in cantico, quam in intelle- E
„ du, etiam monafteria peperit. Ad hunc Co-
„ num excitati funt fratres qui habitare con-
», cupierant in unum. Ifte verfus fwiuuba ipfo-
„ ram, fimuit per orbem terrarum; Acquidi-
„ vifi erant, congregati funt in unum. Etin-
». fta: Unde ilM cxx. qui fimul erant in uno lo-
„ co poftRefurraâkmemDomini, AcAfcenfio-
w nem ejua 'B cmtam, Ac ipfi primum habitave-
„ rant in unum, ipfi primum audierant, fed
„ non foli audierunt. Venit enim ad pofteroe
* ifta caritatis exfoliatio, Ac votum Deo. Vo-

„ vetur enim aliquid Deo, ut didum eft: r«-_
„ *cete & wddite Deuuuo Dec vefiro.* Et infra; ***£,
„ Ex voce hujus pfelmi appellati funt dc mo-
„ nachi, nc quis vobis de ifto nomine infui-
„ tet catholicis. Et infra.· Verumtaroen, ca- *W*.* ”
„ riffimi. funt At monachi, qui ftlfi funt, Ac
„ nos novimus taies: fed non perit fraterni-
„ tas pia propter cos qui profitentur quod non
„ funt. Tam funt enim monachi faifi, quam
„ clerici felfi, At fideles faifi. omnia ifta tria
» genera, que aliquando vobis commendavi-
„ mus, habent bonos fuos, habent malos fuos.
M De iftis didum eft, due m *agro, «hio* in *le-*
„ *So.* In agro funt qui gubernant ecclefiam:
„ in ledo autem eos intelligi voluit, qui ama-
„ verant quietem ,· non mifccntes fe turbis,
„ non tumultui generis humani, in otio fer-
„ vientes Deo· & tamen inde unus affumq-
Λ tur, alter relinquetur, *&c.* H*c ibi.
Idem perfedius dicit libro tt. qtueftionum *■*^*.
„ fuper evangdia, qusftione xt-iv. dicens. Ī£3*ZΓ*».
v Tria hominum genera h*c videntur fignifi- ΓΣ-Z üïïïu
„ care. Unum eorum, qui in agro quafi e- **,-*y^b
„ rant, qui funt praelati, qui prefidendo labo- M. *t-'*
„ rant. Alterum eorum, qui otium Ac quietem
„ eligunt. neque negotiis ecdefiafticis funt oc-
cupati, qu· illorum quies Latino nomine fi-
., grtata eft. Ajtcram eorum qui in plebibus con-
v ftituti, reguntur a dofloribus, agentes ea.qu·
„ funt hujus fieculi · quos Ac fceminarum 00-
„ mine fignavit. quia confiliis, ut dixi, pns-
„ pofitorum regi eas expedit; At molentes di-
„ xit, propter temporalium negotiorum orbem
„ atque circuitum: quas tamen in unum mo-
„ lentes dixit, in quantum de ipfis rebus 8c
„ negotiis fuis praebent ufibus ecclefir. Tertium
„ eorum qui operantur in ecclefi* minifterio,
„ tamquam agro Dei. In his ergo tribus ge-
M neribus bina funt rarius genera hominum;
„ bi in fingulis, & pro robore viarum iuarum
p difeernuntur. Cum enim omnes ad ecclefia
», membra pertinere videantur, adveniente ta-
„ men tentatione tribulationis, & ex illis qui
„ funt in negotiis fieculi, Ac ex illis qui Deo
„ miniftrant iniecclefia, flt ex aliis in clau-
„ ftro, aliqui manant, aliqui cadant I qui per-
„ manet altumetur, Ac alius relinquetur-, non
„ quafi dc hominibus diltam eft fed de duo-
„ bus generibus afiedionum in fingulis gene-
„ ribus trium profeflionum. H«c ille.

Ecce quod fandus pater ille non pofuit lai-
cos in agro, quafi primum locum teneant in
qcclefia Dei, fed in molendino; quia ftatus
infimus eft ecclefiafticK hiérarchie; nec ponit
clericos in ledo, fed rtligiofos, & fic de fin-
gulis. Ad idem in eodem capite 44. dicit de
concordando» fcdicct Pfalterium cum cithara,
id eft, legem veterem cum nova. „ Ad illa,
„ inquit. tria genera, qua aflumuntur, arbitror
„ etiam pertinere illa tria nomina virorum ju-
florum, quos Colos liberandos Eaeebiel Pro-
„ pheta pronuntiat, Noe,Job,Ac Daniel. Vi-
„ detur enim Noe pertinere ad eos, per quos
„ ecdefia regitur, ficut per illum in aquis arca
m gubernata eft, qu* figuram geftabat ecclefi*·
„ Daniel autem, qtu elegit cstlibem vitam, id
m eft, nuptias terrenas contempfit, ut ficutdicit
„ Apoftolus, *fine folkuudine vtveret, cogitans* u 0». r
f»e fiuU Dei, genus eorum fignificat, qui funt
v Ac in ocio, fed fbrtiflimi tamen in tentationi-
„ bus, ut poffiftl afiumi. Job autem, quia &
„ uxorem habuitAc filios, Ac amplas terrena-

cnairn Mil-

rum rerum copias, ad illud genus peni- A tie; quia ad hoc ffiit a Domino eledus, k net, cui molendinum deputatum efl; fed publicc vocatu·; miraculorum gratia douuus, tamen ut fint fortiffimi intentationibus, ut ut portaret nomen Domini coram gestibus It - ·♦» „ iUe fuit, non enim aliter affumi poterunt. regibus. Et certe fi ita efient vocati religiofi ****" * „ Nec puto alia effe genera hominum quibus Cogult > merito exirent ptodicare verbum Dei; „ conflet ecclefia, quam ifta tria, habentia bi- fed quia juxta diâamen multorum reUgioforum, „ nas differentias propter affumptjonem k re- melius vobis effet domine Ulrica, clauffra ali- „ lidionera quamvis tn fingulis multe ftudio- cujus arAa religioni·l intrare, quam in jaculo „ rum voluntatumque diverfitates, ad concer- perdurare, k contra proecptupi Dei * Apoflo- „ diam ramen, uniratemque concurrentes pofi lorum, Sc praxin univerfalis ecclefi·, fine licen- „ funt inveniri. Hac Auguflinus. Concordat tia, contra prohibitionem fuperiorum predica- „ beatus Gregorius de diflin&ione affumendo- te; ibique in pane ardo, k aqua brevi pre- „ rum k liberandorum in ecclefia, k ordinum terits peccata deplangere, k plangendi iterum „ diflindiofte, libro xxxi. Moralium, k con- non committere: ideo opto k ego, quatenus „ cordât cum tribu* viris Ezechielis jam no- relidis omnibus religionem ingredi velitis, ut mitratis, libro i. Moralium, ubi tradat illum B fpedaculum Dei mundo k angelis exfiftatis. „ textum*. jVan *ftuu Job feptese filii,* kc.

Quantum ad tertium notabile fuper verbo. Et quia licet dominiis' replicans in fcriptis Debet, pofuit differentiam inter pneceptum, non dederit, fic tamen recolo, de Mendican- k confilium i quia dixit Lyra, Debet, capien- tibus dixit, quod illi fratres in ledo non va- dum pjaceptive · Ubi dum ego impugnaflem carent, eo quod mendicando difeurrerent. defcriptionem fuam confilii, quod effet dda- Refpondeo, quod hoc argumentum efl volon- na fpecialis, obligans fub peeni peccati ve- tarium, non caritativum. Nam k Chriflus ' nialis; offendi multipliciter, quod confilia o· cum Apoflolis k difeipulis ad ledum contem- vangclica, ut concilia funt, nullum obligant plationis attinebant, quia omnem perfedionis fub poena cujufcymque peccati: quibus repli- flatum exercebant; k tamen per mundum dif- cans, fi mantem docilem adhihuiffet « conten- currebant, nunc pnsdicando, nunc mendican- tar debuiffet. Pro ulteriori tamen ejus infor- do, fecundum quod Deo fuit placitum. Item matione decidendum quod doclores commu- non fequitur, Religiofi non funt femper in niter feribunt, circa diflind. xlvi i. primi fen- claufiro ibi continue contemplando i dico, quod tentiarura,» quod duplex eff Dei voluntas, fci- *n-* non fufficit; quod illuc pertineant ad votum C licet figni k beneplaciti; Voluntas beneplaci- pnelati exeuntes, k redeant. Sic enim dici- ti refpicit pnacepta: ligna, quandoqqe prece-o* tur, quod epifeopus tenetur ecdefiam fuam fi- pta, quandoque confilia.· utraque tamen vo- *ririn* ne intermifliene docere vir. queflione i. ubi Juntas refpicit bonum, per modum compla- dicit Archidiaconus fuper verbo, fine intermif- centi·; hoc modo fcilicet, quod voluntas Dei âe „ fione, quod aliquid bene dicitur fieri fint in- antecedens figni, que efl voluntas confilii, i'»·»- „ termiifione, licet medius adus interveniat, differenti ratione refpicit ad bonum cum vo- t>MI. „ ut d>gcfl. de verborum obligationibus*. Con- luntate Dei antecedente, que eff praecepti, „ tinuus. Unde fi teflator decimam legaverit quantum tamen utraque refpicit bonum per „ uxori fua, fi cum filio moraretur continua modum complacenti·. Voluntas antecedens „ mora non requiritur, ut per lingula momen- figni, qua efl confilii, refpicit fic bonum per „ u cum eo moretur, de cond. k demonfl. L. modum complacenti·, ita tamen, quod op- „ Si quis ita. Ad hac Extrav. Rex pacificus, pofitum non difplke^. Hinc fecundum Bqpa- „ in prine.Quotidie. Ibi exponitur, Quotidie, venturam confilium, quod efl bonum fupere- „ id efl aflidue, Unde dicit; Argumentum efl rogatum, non habet malum direAe oppofi- „ cx his, quod hoc teflimonium valet: Sem- Dtum. Et hinc efl, quod confilium non habet „ per ille exercuit ibi foiritualia vel quotidie, lignum fuppofitum ; ficut habet prssceptum*. „ k tamen quandoque fuit abfens. Sicut caufa non enim eft reperira quod habeat per modum „ flillicidii perpetua efl, k tamen non cadit difplicentic, ira quod oppofitum difpliceat. « femper. ft. de verb, fignific. Pradiorum fo- Hinc fecundum doflores communiter ponitur „ ramen, Extr.de cler. non refident. ex parte donum Spiritus, quod efl donum confilii, do- „ fecundum Vincentium. Hsc ibi, kin capi- num regitivum in his, ad qu· non tenemur: in „ te. Pervenit. 7. qunflione 1. dicit, quod ver- his, ad que tenemur, non oportet coniliari. bum, Rcfidens, non efl amare intelligendum, ita Hinc dominus Bonaventure in fuo Breviloquio ut nunquam inde difeedat, k quod femper vigi- ponit duplicem reAitudinem in faciendo bonum, „ let. ft. de edifl. lib. de ed. Si quid venditor. Si- fcilioet neceflitatis k perfedionis, que eft in „ cut ergo hi dicuntur refidere, k docere, li- fupererogando ultra debitum. Illud etiam ex- „ cet aliquando abfint, ita religiofi femper cen- preffe declarat lanôus Thomas t, u. quaftio- „ fentur effe in clauffris, k in leflocontem- „ ne eviit. art. dicens, quod hoc eft diffe- /\- / „ piationis, licet aliquando alia faciant. „ rentia inter pnsceptum k confilium, quod

Ad, hoc autem, quod in fcriptis mihi tra- E„ praccptum importat neceffitatcm; confilium. didit. dicens; „ Quod autem dicit, Religiofi „ autem efl in optione, k eft de his per qu« „ vacant in clauffris; videtur in oppofitum „ melius k expeditius poteft homo confequi venire paulus, qui quamvis fuerit in leclo „ finem fuum, qui eft beadtudo «terna. Et in contemplationis, non tamen in clauffris va- „ fumma contra Gentiles, lib. xn. cap. cxxx. cabat, fed per mundum difcurrens gerebat fo- „ dicit, quod confilia dfetfntur divlms legis ad* licitudinem omnium ecclefiarum. „ Et infra t „ monitiones,.non pnscepta, in quantum faa- w utinam vere religiofi habiles flt idonei a va- w detur homini, ut propter meliora minus bo- catione in clauffris exirent, St verbum Dei ɳ na prarermittat. Ad quod poteft adduci ifta „ libere annuntiarent; cum mellis quidem mul- manuduAio palpabilis. Nam cum fit quadam „ ta, operarii autem pauci. Refpondeo, quod politia inter Deum k hominum, dicente pro- „ Paulus non debuit ffare in dauffro qute- pheta: *Nos atucm pofuitu tjtu*, A *oves fof- ri·** *

anno CHBIST1 MM

«m *tpu·*. ficut in politia humana, quaeft adA moralibus adibus , qu» prxtermitti poflunt, u abfque hoc quod vita, «hominis lieculartbus » aftibas impleretur . Undç non oportet , quod ad omnia talia religiofi teneantur. H»c ibi. Et ad hujus confirmationem ego adduxi Auguftini X1v..qusftione I·

«««"phfic*®, videris efle aliquas leges «terminativM fub passa capitis aut manus, qu» capitales aut mortales nominantur , qu» (anclantur proprio vocabuli nomine preccpri. .Alias videtis dire minores , fub pcena [illegible]64, Qn&i fçibeet qu» npn eft extenainativâ , qu» dicitur pana civilia .' It poflunt nominari hujufmodi leges ordinationes five mandata. Et ter--tio quaftkm confultationes, quibus contrahuntur qui funt de politia, ad faciendum, fi libeat « opus excellenti» , quod fi velint & fecerint , premiabuntur gloriofe. fi autem non fecerint, nullo modo punientur , neque illa non faflio eis aliquo modo imputabitur ad poenam quamcumque . Clatumque' iftud habenti oculum confiderationis apertum.

Sic in propofito non repugnat, imo rationabiliffime juxta predicts ponuntur in lege disvina leges Dei preceptive, ut funt prccepti. contra qu» eft folum peccatum mortale , inducens mortem sternam . Et hic eft modus communis loquendi doftorum, Thome, Bonaventure, Alexandri de Ales, fc aliorum, quivdicunt, veniale non obviare divino precepto ficut non diditur etiam veniale fieri contra confcientiam, fet^preter preceptum, St prater confcientiam . Ali» autem dici poflunt leges> per quas a nobis exigit Deus , fi volumus vitare reatum pane, non tantum «terne , fed etiam oflenfam Dei quamlibet, aut C non retardari a vita rterna, aut temporaliter non puniri · ita quod exorbitatio ab hac latitudine legum conftituat peccatum veniale tantum ; & poflunt vocari hùjufitnodi leges , mandata , flatuta , feu ordinationes , quibus ratio trahitur ad hoc ut iit pervigil , ut nec venialibus difrumpatur , vel a vehialibus inficiatur , k fic ad mortale difponatur . Et tertio preter hujufmodi ponitur confiiium, quod fi quis adimplet , accumulat fibi premium . Si autem non adimpleret, dummodo aliunde non declinaret , nullam poenam incurreret. Et ifto modo dicit magifter Joannes Gerfon i'»*^«»»s-in traflatu fuo de feptem leflionibus, quod inter preceptum & confiiium eft dare mediumD prope loquendo In ifta materia , quod patet ex diflis clariffime. Dico ergo fecure, quod nuilus obligatur ad confiliorum obfervantiam , nifi qui vovit ea: & qui vovit, tenetur adimplere, Etiam alia confilia, qu» non vovit, non tenetur fnb quacumque poena, fed tantum illa·, quae eft regulae & ftatutis illorum annexa, ut patet per beatum Thomam 11. 11. queftione clxxxvi. an. iii. qui quaçt ex intentione,-utrumreligiofi teneantur ad omnia -confilia : & 'probat conclufionem quam tenet, fcilicetquod noneft, » & arguit fic : Ad ea qu» funt fupererogatio-„ nis, non tenetur aliquis, nifi ex propria obii-„ gatione: fed non quilibet religiofus obligat m le ad omnia, fed ad aliqua determinata, qui- E „ dam ad hoc, quidam ad alia. Non ergo om-» nes tenentur ad omnia. Et ad tertium argu-„ mentum dicit: quod qusdatn confiliafunt, » qu» fi pratermitterentur, tota vita hominis m implicaretur negotiationibus fiecularibus · pu-» ta u aliquis haberet proprium> vel matrimo-* nio uteretur/ aut aliquid hujufinodi faceret, » quod pertineret ad effentialia religionis vo-» ta. Et ideo ad omnia illa confilia obftrvaa-» da teligiofi tenentur . Sunt Mitem quadam '» alia confilia de qnibufihm particularibus Quod debetur ; Archidiaconi , Hugonis , & fandi Thomr ; ad quas nihil mihi refpondit. Item multas rationes, fcilicet. de effectibus peccati venialis', & quod peccatum veniale non dimittitur , donec aétu Bt voluntate deferatur : k fi confilia non fervare effet peccatum veniale , vel pana peccati venialis ,· numqttam effet homo fine peccato veniali , nifi aûu ac voluntate inciperet fervare confilia....Nihil refpondit, k bene fecit, qnia confentire debet, ad aliqua refpondit, fed nihil folvit.

Et primo , ad hoc quod confiiium de dilection inimicorum vocavi confiiium, dicit quod Salvator mandatum illud vocavit minimum. Dixi pro tunc , quod aliquo modo eft preceptum , fcilicet qubad affeflum , alio modo eft confiiium , fcilicet quoad effeflum . arguit contra , quod etiam eft preceptum in cafu neceflitatis , fame morientem pafcere , etiam fi fit inimicus . Non eft contra me , quia coqfilium in cafu neceffilatis eft preceptum. Ego non loquor hoc modo ih propofito, k notum eft non protervienti .

Ad aliud, ubi argui, quodfi non obfervantia confiliorum induceret panam venialis peccati , homines ignoranter incurrerent magnam retardationem a vita beata , quia tot panas venialium inducerent, cum panitentiarii hic nullam panam injungerent, ut homines de hoc paniterent, quod confilia non fervant. Refpondit, Non fequitur : nam peccata diverfis modis dimittuntur in prefenti vita . Ego autem dixi, quod peccata v<;nialia nunquam dimittuntur in prefentivita, nifi ailu k voluntate deferantur, fed comtnunitasomnium hominum fere hunquam adu proponit velle fervare confilia. Ergo illa non obfervantia confiliorum nunquam dimittitur eis in prefenti vita . Sed fecundum vos tali non obfervantir correfpondet poena peccati venialis.· ergo illa poena nunquam dimittitur in prefenti vita, fed rèfervatur ad purgatorium .

Ad aliud , negat mihi illam . Illud quod eft in pura voluntate hominis, non obligat homihem ad panam, quia dicit. Mandata Dei funt in pura Voluntate hominis, & tamen hominem obligant. Ego Bc quilibet benevolus, non omnino obtufus, concipere poteft, accipiendo illud , Efle In pura voluntate hominis : quod fi fiat , bene facit , fi non, nulla pana incurritur I fic dicunt dodores efle confilia in pura hominis voluntate, ita quod fi ea fecerit premium acquirat: fi non, panam nullam incurrat. Ipfe autem rquivocando trahit ad hoc, quod ftet in Ubertate hominis abfolute facere, vel non facere. Dico ergo quod precepta aliter funt in hominis libertate, quia iu proponit Deus homini precepta, ut eligat vitam fi fecerit ea, vel mortem> fi non fecerir. Non fic eft de confiliis, ut diflum eft. Ergo tales evafiones in materi? fidei adducere dignum eft reprebenfione, *&c.*

Ultimo refpondit ad id, ubi argui: Nemo obligatur ad confiliorum obfervantiam fub quacumque pane, nifi qui vovit eam.· dicit quod hoc non eft verum, quia Apoftoli · obligan-^ tur ad confiliorum Chrifti obfervantiam , nec

ta-

tamen voverunt confilia obfervare eo modo A filium Chrifti efi hujufmodi , pota confiUm

uo ^n,tre* Mendicantes . Refpondeo , quod quomodo profefli fint Apoftoli, nefeio, nifi ut veri Mendicantes . & omnium Mendicantium patre· Ac pradeccflbres . Ubi d>co, quod difimguenddm primum, quod Apoftoli fuerunt Mendicantes I At hoc. quia tanta paupertas fuit eis pracepta, quod fine pera Ac alus incederent, prefertim poft Çhnfti Afcenfionem in prrdicationis officio difeurrendo inter ctnuld·. Et planum eft quod imperiofe non poterant precipere ut darentur eis neceflaria- ergo tunc (altetn nftimo , quod neceflaria viflus humiliter mendicabant. Undead idem mula alia adducit Auguftinus de Ancona , de ecclefiaftiea potcftate , qusrftione lxxxix. art. iv. Unde Bnon, non · cujus fenfusefi: Si affirmatio vel negatio eft in ore, fit etiam in corde; & loquitur confequenter de non jurare omnino i At non dicit verbum de compefcentia illa . Et fupra modum miror , quod audetis ita libro· fiilfe allegare . pervertere , k truncare ; utique falfariua moneta comburendus efi , multo magis falfarius fact* Scriptune: fed vos habetis (alvum conduâüm, Ac 6c proficiet vobis .

Theophylaflus Lue* x. fuper illo verbo ***In*** eadr* domo ***manete*** rdnsrrj upnd eos ***funt*** , dicit · Vide ergo qualiter difcipulos mendicare inftituit . At pro pretio cos habene nutrimentum voluit . Imo dicit ; Adeo mendieos mittit , quod neque peram ipfos vult portare « neque aliqua quibus indtgesetur fecundum quod Apoftoli fe voto roligionh ad cpnfiha qurdam adftnnxerunt. Picit enim beatus Auguftinus de civitate Dei Dixerant potentes **illi** . fcilicet Apoftoli .· ***Etre eoi reltqwmui omnia. & feiuti fumat te, ergo rnt riiÂtiï*** Hoc votum potennfTimi voverant fed unde hoc cit vovent , nifi ab ******-***, de quo hic continuo diflum eft: Dans C votum voventi. H»c ille. Item beatus Hieremymus contra Jovmtanum , dicit Apoftolos vovifle perpetuam continentiam , eo quod Dominus meus eis diceret ***Arnen A»co*** 00***r bit , quKumque Aomum . atu agrum .*** aiq ***uxorem*** , Atc. dicit etiam de voto Apoftolorum clarius Auguftinus de Ancona qurflione xc. ari. iv. At queftione txxxtv. art

Tertio arguit fic · Quidquid efi Chnftiano pura juftitia, fervandum efi fub aliqua potna : fed confilia funt hujufmodi, igitur , (frc. Nego minorem quia pura juftitia dicit debitum , quod rigor juftitia requirit fub aliqua pœna . Sed confilia ut confilia funt , a Chrifto non funt fic de ngore juftitia promulgata, quod fi Chriftiaftus ea non fervaveru, aliquam poenam incurrat, ut diflum efi . Et quando probat , dicens , quod Chriftus non poteft nifi puram juftitiam confulere Chnftiano , nego illam nam Chrifius St de feflo confulutt opera fupererogationis. Ac illa non funt puna juftiti». ut diflum efi , ergo, d'e

Quarto arguit fic · Omnis Chriftianus debet Deo amplius fervite atque perfedius quam facit de faflo, β< poteft confulere perfeflius fervitium . Ergo, Difiinguo maiorem , quia eft duplex debitum, fcilicet necefiitatis , & fupererogationis ; loquendo de debito nccefiitatis. quod obligat ipfum ad culpam , ego nego, ia delato necefiitatis multi facerent tantum quantum obligantur; debito perfefltonis nemo adftnngitur, nifi qui voto obligatur. Unde dicit fanflus Thomas a. a. quaftione clxxxvI. ar„ tkculo >. ad a. Sicut diligere Deum ex toto .> corde tenentur omnes , eft tamen eliqua per„ feflionis totalitas qu» fine peccato preter„ mitti non poteft : aliqua autem qu» fine pec„ cato pretermittitur I dum tamen defit con., temptus. Iu etiam omne· um religiofi, quam .. fieculares «tenentur aliqualiter facere quidquid „ operari boni poffiint ; omnibus enim commu„ niter dicitur Ecclefiaftici xtx. ***QutéquiA petefi manui ma, tnfanter opemre,*** Eft tamen „ aliquis modus hujus prsacepci implendi, quo ,. peccatum vitatur ; fi fcilicet homo faciat quod poteft , fecundum quod requirit con* ditio fui ftarusj dummodo contemptu· ndn adfit agendi meliora, per quem animus fir,. matur contra profefkim fpiritualetn. Hite ille.

Reftat nunc refpondere ad iophifmata, qu» pro fc induxit. Ad Armachanum dico, quod Jn nullo obligat ad fibi credendum . quia fufpeflus eft in inultis difhs fuis . Dico fecundo, quod iple loquitur fatis caute, quia dicit . quod difcipuh Domini non poterant tranfgredi confilia Chrifti fine veniali dcliflo . DeDquia alus dicit I Sanfli Partes non fanxerunt ut femper fervarentur confilia in facio , fed in prompto animo , ut cum expedire videbitur. fervetur in faflo. Et Armachanus fecundo adducit fanilum Thomam , de quo miror; cum nihil faciat ad propofitum , nec loquitur ibi verbum de confilia . Tunc facit rationes quatuor . Prima eft h»c Omne confilium Chnfti obfervatum aflert premium . non obfervatum , affert damnum . Probat per fanûum Thomam iv. de veritate facr* theologi», libro quarto dicente ! (xmfilium alert premium , non fervatum vero adducit fupplicium. Refpondeo negando confequentiam ad obligationem dico quod liber non eft fanfli Thome , fed E,. ut creditur , Ulrici de Argentina . Kt notate quefo , quam penculofe ifte allegat doflorcs . quia omnino non habetur ibi quod ifte dicit fic : Confilium obfervatum pr*r> .ra affert . pneceptum , fi non fervatur, adducit fupplt» cium . H*c ille . Alibi fic . Confilium fer» vatum affert premium , non fervatum non affert fupplicium Et fic eft pro me.

Secundo fic arguit: Omne illud quodobligat ad reddendum rationem in die judicii , obligat fub aliqua pœna fed aliquod con- icquctcntur cx deordinatione illa, qua quili,

Et quia conclufionem meam principalem probavi fecundam formam judicis coodifli , ipfe -replicans volens apparere , quafi aliquid corraferit circa meas aufloritates , quarum nullam reperio folutam. i. Sic argui ex lege rterna . probando per tria inconvênientia, qu»

bec

b« ftcerdM , vei diaconus poadicaret . Pri-A
■nae erat, quia perrarbarent hierarchictim or-
itinf taaa divissitas teguiaaum t quia ace dc
prteo grade IDsaaiaaaonu· , feibcet Pape ,
nee de fecundo , epifcoporuai , nec dc ter-
tio, pkhenoram cafiftentea, o&cium cujuali-
bac ufarperent. Secandum fuit , quod fi li-
ceret eto udqa· pcadfcare, eadem ratiooc &
coaMEoaea nadir· , fecraasenta miniflrare ,
quemlibet epifcopam ubique confecrare. & fic
nulla cdet juriüiiâio in ecciefia. Ad ha» ni-
hil refpondit, It ld*o ftant in fao robore. »,
Fuit bec , qcia taka volentes ubique predi-
cate , canftrcnt turberiene· . fi venirent fimul
Ota « quaroor, vel doodedaa ad camdem ec-
ckfiaaT, quilibet velkt pradicare, nullus vel- B
let alteri eadere. Refpoodit, quod adhuc non
▼idle horrorem : fed hac non folvunt, quia non
argui, quid voa videritis, vel non videnti», fed
quod iu fieri fit poffibde. £t dicit adverfarius,
C fex vel odo fratres de ordiae Mendicantium
poflunt fe competi in cafu fimili, cur non fa-
Cerdotes Domini ? Refpondeo id quod ideo pri-
mi fe compatiuntur. At non fecundi, quia rtli-
gsofi non dicunt nec credunt fe obligari ad prx
dicandum ex pneccpco Domini. Et infuper nullo
modo predicate attentant fine benevolo confen-
fu pralati Ac etiam pkbani. Sed tertio, quia
qoafi habent ordinem in pnadicando , diftri-
buendo dies , Ac una deputatur Pradicaioribus,
alia Minoribus, alia Auguftinenfibus, Ac one-C
ris. Tale» autem rationes non funt inter pref-
bytero» 8c diaconos ac clericos illo· . quia illi
dicerent fe ex pnacepto Chrifti predicate debe-
re, nec obedire prohibenti , cupn magia o-
porteat Deo quam hominibus facere .

Reprobavi per Jeremiam, quia erat facerdoa
in utero matri» ûnûificatut, *tt* tamen manda-
tus a Domino / adhuc fe excufavit. Refpondit
adverfarius , aicens : Nihil aliud video, nifi
quod cum magno timore debeat facerdoa of-
ficium predicationis a Deo etiam oblatum
acceptare . Sed hoc non folvit argumentum
meum, quia non argui juxta veflrum videre ;
fed quid videre debeatis , oftendi vobis per
illud quod ibi vobis dicit fandus Thomas de
omnibus presbyteris Ai alus . Nou mifli non
funt audiendi propter prefumptam auctorita-
tem . Ad hoc nihil refpondit.

Tertio argui ex lege evangelica.- Poftquam
Salvator mist difcipulos , dicens . *Kngie Do~*
semiiss ase/ûi *nt mutnl opennoo.* Vbi dixi cx
Archidiacono, quod ideo vult rogari , ut oft n-
dat, quod omnis predicans a fuperiori fuam de-
bet miflsonetn fulcipere. In novo, diftinflione
xxi. Refpondet ad hoc Superius fetis eft di-
€him. Rogo hbi? non repeno fuperius nec in-
ferius fetis efle didum, per quod folutum fit
tam fundamentale argumentum .

Quarto argui de Joanne Baptifta fecerdotc
fandiflimo, qui non pnedicat , nifi de novo
autloriiatuj , dum fedum eft verbum Dei fu-
per eum in deferto , dicit.· Verum efl , nui-E
lus debet fe ingerere nifi miflos*a Deo per
Internam infpirationem , vel per hominis au
florixationcm . Quaro a vobis , an vos ficis
miifi aliqqo iftorum modorum ; non fecundo
modo, quia non oftenditis per canonice mo-
nuatenta. nec primo modo, quia non appor-
tatis divini inftindus figna, qu» exprew per
longum proceflum fuperius. Ergo, *&c.* Iterum
ex refponlb argui fic ' Nullus ad prodicandum
debet fc ingerere , nifi raiflu» a Deo per tn-
ternam infpiruionem, vel per hominn auc-
rixirionem ; fed multi diaconi & presbyteri
funt » qui non mittuntur , &. forte nunquam
mittentur , nec voa ipfi , per Dei infpiratio-
nem, aut hominis audorizationem ; ergo ta-
libus nunquam licebit fe ingerere ad prndi-
candum. Tamen eft eia pracepcum a Domino
fecundum voa, ergo talea non faciendopmo
ptua Domini damnabuntur. Conformiter fe-
cundum voa , fecerdotes Ac diaconi debent pre-
dscara , quia eft pmceptum Domini, flt quia
illam poeaftatqm acceperunt in fua confecra-
tione: ergo ad boc quod pswdtccnt, nec in-
digent divina infjpiratione, nec hominis audo-
fixatione . Ergo dcfeciftia in illa refponfioae .

ANNO CHRISTI

Quinto argui ex feriptura canonica. i.Timoth. 11. *Hoc* ceauiMude jMefiAsu *Jutnumhu* , fin tdo- aru *-
ner ermu & nhoi èoetrt* ; dicit, Concedo quod
pmdicatio commendata -eft His , qui idonei
funt , nec alias eflent ad fecerdotium admit-
tendi . Dico quod argumentum meum non eft
folutum, quia multi admittuntur ad faccrdo-
tium nte Ac legitime , qui non funt apti ad
pnedicandum , fcibeet in hia tribus , vita,
fcientia , dt fecundi» . Vitam omnes debent
habere bonam . Quoad fcientiam , declarat
difliife , quia mulo fandi patre» fecerdotes
fuerunt , qui pmdicare nefcierunt ; Ac quod
minor (cientia requiritur in hl» qui ordinan-
tur extra curam, quam in illls , qui ad cu-
ram animarum applicantur. Quoad facundiam ,
certum eft . multi funt peritiffimi virl , qui
non funt facundi ad pnadicandum, abfitquod
illi deberent omne» a facerdotio excludi. Sic
enim beatu» Valerius fuit epifeopus Hippo-
nenfis, Ac nihilo minus tant» impeditionis hn-
gu», quod beato Vincentio prcdicationem ver
bi Dei commifit, nec per ic pr«dicavit .

Sexto argui de beato Paulo, qui ii. ad Co- ■: ><
rinth. de feipfo dicit : *Non* emas *glonabtnwr c* “ “” *
tn tnunenfwn, neque [npertitenimui soi *in e-
wi/eùo Chnfti* . Ad hoc nihil refpondit , nifi
quod gloflivit illum textum per longum , Ac
tamm finaliter flat iftud argumentum Apo-
ftolus fuit facerdos , Ac cum hoc generaliter
Ac fpecialitcr miffu» : fit noluit umen fe fu-
pcrextendere. Et hoc eft quod dicit glofla :
Non enim gloneimvr in faarn/ra , id eft ,
ultra menfuram noftram . quod illi faciunt ,
qui ufurpando fibi curam non commiflam
gloriantur ultra menfuram . Nec juvat. quod
dieit de Lyra iu recipiendum , quod Apo-
ftolus per verba intendit fe non efle compa-
randum pfcudoipoftolis quia dc Lyra fic
exponit, ut ego fic in feriptis tradidi. Simi-
liter Innocenuus III. & glofla ordinaria, di-
cens : Superextendere eft ultra quam conce-
ditur extendere. Et fit patet, quod nulli li-
cet fe in officio predicationü fuperextenderc
Ergo non poteft quilibet ubique predicate
libere.

Septimo argui de prax. Chrifti , qui cum
eflet Pontifex & fecerdos , noluit tamen pré-
dicat· nifi in tricefimo anno , At nifi prius
audoriutus voce Patri» , &< Spiritu» fendi
vifibili fiifcoptione . Refpondit , quod ex ifto
non video aliud, quam quod facerdoa fit ma-
tum stati» . Ac Spiritu fando inftigatus ad
pnadicandum. Certum dixi , At dico , quod
illud videre debueratis, fcilicet quod ifta duo
non feciunt ad pnadicandum quia matura
sta»

stas annorum multis adeft , quibus (cientia , fecundi* & vita deeft. Inftinôus Spiritu* fen- /\t incertus eft , nifi affamat %na , per qu· Spiritus fenfli approbetur prefentia. Ego autem hie alia video. Prunum eft , quod prodicator verbi Dei debet efle mature atatia , fecundum quod licet fit divinitus infpiratus , & aflu fecerdo· . ficut Chriftus fuit Spiritu fenflo repletus t adhuc non debet predicationis officium affumere, nifi auflonzetur dc mittatur a fuperiori. Ideo Chriftus licet effet faCerdos feolHffimiu, non tamen incepit officium predicauonia , nifi a Patre & Spiritu fenfto fenfibiliier aodorintu*. Et fi quis diceret fe a Deo auAortzatum. probet per feripturam, ut Cbriffaa Joanms v. dicens : *Scrutamsm f·nptu-* ras, >ZZ* /^KaKmnre *perhibent it* me; aut per miraculum , ut Chriftus loannis x. S/ anAi eoa *creditis, openbus creis'e* . Infuper quxro . an Chriftus peccavit non predicando ante tricefimum annum , an non ' fi non , ergo non fuit fibi preceptum , nec per confequens alis ; fi fic. ergo non fuit Deus, cum Deus peccare non poflit . Ideo fcicndom , quod eft triplex eui in homine confideranda , una refpeflu statis, five annofitatis , ficut notum eft omnibus. Et quantam ad hanc, expedit & decet, ut cui ex officio incumbit ante , ctatem maturam non prsfumat pubbee predicate , exemplo Cbnfti , prout in articulo deduflum eft . Sed ifta ad predicandum non fufficit.

Unde fecunda eft fencflus vel stas refpeflu convcrfionis alicujus & ita dicuntur juvenes vel novitii, qui licet fint annofi , funt tamen a feculo recenter converti- ficut quondam dicebantur neophyti, qui ad fidem noviter confluxerant ; Cenes vero . qui diutius converti, vel longius in fpintuah vita cor.verfati. Ft fimiliter hoc modo, fi juvenes vel neophyti non debent predicate, multo minus qui etroribus ebftinati nondum cognitione ver» fidei funt redufli. Unde Apoftolus prohibet neophytum ordinari , & Moyfes prohibet arare in primogenitis boum, & tondere primogenitum ovium , d. quibus Apoftolus ad Hebrros v. *Etenim tum deberetis magiftn effe propter tempus , rurfus indigens vos doceamini, que funt elementa exordii fermonum)ei* , (ÿ· *facti eftis quibus lac opus fit*

Eft ergo tenia feneDus, fcilicet interior.s hominis confirmatio & ftabilitio in bono, juxta ordinem hierarchic» ddpofitionis , qu» iola fufficit ad officium predication» & hanc decuit in pretafla praxi Dominus nofter Jeius C.hnftus. Unde beatus Bernardus fuper illo Luc» sir. Afic *eft Filius meus dilettus. m quo mihi complaC">. *ipfum audite* dicit fic . Quamdiu virtus & Dei Capientia , quafi infirmus aliquis aut incipiens lates in populo? quamdiu nobilis rex , Ac rex c*li , fabri filium te pateris Ac appellati pariter . Ac putari? Etenim Lucas tcftator , quoniam adhuc films Jofeph pu-I tabans O humilitas , virtu» Chrifti , quantum confundi* fuperbiam nostro vanitatis ? parum aliquid fcio, vel magi» mihi fcire videor , & ;am filere non poffum , impudenter me , & imprudenter me inferens Ac ostenuns ; promptus ad loquendum , velox ad docendum , ftc Christus cum tanto tempore fiebat , cum feipfum ablcondcbat, numquid Inanem gloriam metuebat ? quid timeret ab inani glori*, qui est vera gloria Patri* ? utique timebat , fed non fibi . Nobis timebat

A» ab illa , quibus noverat effe timendum > no· „ inftreebat. Tacebat ore, fed InftraebM epe> ·» re ; fc quod poft docuit verbo, jam damo- » vit exemplo : *Dtfctu* - me f«m miré /fam, w tf *hsatûht* cvrdr. Hac iOe.

Et ne quilibet fe ad talem fenedutem ftatûn inferat, fed Jeftionem feu approbationem prelati exfpeflet; ideo beatus Ambrofius fuper Pfelmo, Ac«r> tmsMcideri , fuper verfum, *In qme «·»* ♦ *figit odoltfctntior vitam fitam*, pertradans mula qu· ad prefentem feneûutem requirantur , dicit edam illud quod dixit ad Moyfen , ut fibi feniores eligeret, quos ipfe nofceret efle « feniores . Et nunc, inquit, quibas hoc Spe* ritus Dei committitur officii, ut eligant fe» « niores viros, eligunt fine dubio inter fenio- » res juvenem corrigentem viam in cuftodia ·> verbi Dei . Hac Ule . Ifta funt & fimilia ,

B

qua docet nos praxi*Chrifti; illo non obfante , quod dominus replicans dicit , fe mihi aliud videre, quam fua dida.

Ad odavum, ubi Dominas dixit Matth. xv. *No* fum mifus nifi ni oves qua penerunt domus Ifracl,* non dicit nifi ex Lyra, quod egomet dixi , fcilicet perfonaliter predicando Judxis. Tunc Chriflus fuit facerdos fummus , Ac tamen negat fe per totum mundum perfonaliter miflum. Ergo neque diaconus, neque fimplex facerdos dbbet fe putare ubique miffum, ita quod libere libenetur ubique feminare

C l>ei verbum , cum omnis Chnfti aflio noftra fit ipftrufho. Item ubi diaconus vel fecerdos habet libertatem predicandi , ibi habet preceptum prodicandi. fecundum vos: fed habet libertatem ubique ; ergo habet preceptum .

Ad nonum , ubi argui quod Salvator nofter confccravit Apoftolos fuos in presbyteros in Coena, At poft hoc, fcilicet in die fu®glorio- fiilim» refurreélioni*, dedit Apcftolis aufloritatem prodicandi. dicens *Sicut mifis me vssens Pater, & efo mitto ws*. Ergo aufloritate confccrationis facerdotali* illam non habebant . Dicit ex Lyra , Mitto , id eft . mittam · falva reverentia Lyro , fecundum fentiam fanfli Thom» tunc mifit aflu eos, u/Dqui dicit fic : Quod ibi Dominus Apoftoli* injungit Apoftobcum officium, (Apoftolu* emm idem eft quod miffu*,) dicens. *Sicut mifit me Pater , & ego mitto vos* . Cui alludit beatus Gregorius , dicens ibidem: Id eft , eacaritate qua me Pater diligit , & ego vos diligo , cum inter fcandala' perfecutorum vos mitto ; qua me caritate Pater diligit . quem venire ad toleranda* paffiones fecit Et beatu* Auguftinu*. Æqualem autem Patri Filium novimus ; fed hic v<rba Mediatons agnofcimus: medium quippe fe oftendit, dicendo: Ille me, At ego vos. Quibus concordat dotfer Gorra , dicens : Id eft. 6cut ego a me ipfo non veni, fed miffu* fum ifc ego mitto vos, dans vobis auûoritatem unde ad Romano* x. *Quomodo prodscubtsnt, rufi mittantur?* & Ifaia* in capite vi. petivit haec auâoritatem , dicent : *Ecce ego, mitte me* E contra de malit prophetis, Jeremi® xxi 11. *Currebant, & ego non mittebam: mon loquebar ad eos , & ipfi prophetabant.* H*C ille.

Ecce quot doéleres concurrunt ad fententiam meam, fcilicet quod in die Pafch® per illa verba dedit eis poteftatem predicandi · ergo non habebant eam prius per confecrationem feceÍ-óotalem in Caena procedenti fiUtan . Et dicit

dom>

ammo CMttrri »♦11

callmi

r.« >. x>"« *J

Srmt-ai·

~ F"» *

demtaus reptans, ifhsd ne· effe fertum ta die Avibus regni oeleflis donatus eft Et valde m»
•WWO cwslVft •«li- Pascha i textes dicit quod fertum efl ipfo die tandam quod dicit Orfgencs, quod Petro dl- «NWO cnairri
resurrerttanis, licet fero eflet, & fores fois- cit Dominas : (tatacMfw *Uvent fuper ter-*
seul danas. Nefcto quid boc intendit, nifi quod *na , erit fitiattat & ta celui* fed omnibus di-
Sextum i cit.· *Quedcuutfttefelventu fuper terre» , enitp*
rrifcee/ ta m m *eoagrugeti folutua* m etas. Ad figuadum, inquit, prima-
tum & principatum in petro taper omnes.
m tffe deeft, «état Z^u *fient* ta astate ro-l Petrum etiam omnibas profecit, dum ait t *Pe-*
tl· pedet. Ex quo patet quod adhuc dies erat, *[ce ovet neu,* ait beatus Auguftinus in quas-
quia non legitur, quod luminaria accendiflent ftionibus veteris fit novi teftamenti, quest, xx.
ut manus dc pedes ejus viderant. Et tunc ite- cap. xvit. Videte jam, an fine causa ad-
rum ait illis.· *Peu. ueèu, ficut unfit ute vovent* diderim , Soli, licet non flt verbum textus. c,r n
Peter, (P ego uütte vαι. Hec ego, flcc. Ad duodecimum, ubi argui de praxi fe- (|a
Ad decimum, ubi ex illo Luos ultimo · *Etre* peuaginu duorum difcipuloram, nihil ad pro- ^JS* <JLu
riV" *ego outra pmnùfum Pétrit ta vet l vat euttm fe-* pofitum refpondit mihi: quia exponit iBom ~aj·?Tu
'<· *dite te ctvttete, dettec rndueeuei vtrttueex alto.* Btextam: *logete Dommum* totaliter de
Dicit hoc effe contra me. quia dixi eos efle miffione ferta per Christum personaliter in
miffbs in Die Afcenfionis, flt tamen fecundum principio vocationis septuaginta dnoram diici-
eum non effet contra ma, quia ipfe exponit puloram , quod ego non nego; fed argumen-
ex Lyra, *Ecce ege aille*, id efl, mittam, Et tum menai istud Fuit* in sententia : Lacet fe-
nefeio quid velit per hoc. Nam veram dixi, pfuaginta duo a Christo mifli fuerint ante ejus
quod in die Afcenfionis flnt miffi , flt tamen paffionem, tamen post ejus gloriofiffitnam A-
prohibiti ad certos dies, et quiefeetent, donec sceufionem nullibi predicabant, nifi quo eos
virtute ex alto induerentur. Unde dico quod Apoftoli milcrunt; ergo quantum ex praxi il-
S' ŲJ**** iωΛi tnbus vicibus ad pendieandum la, nullus noftram habet facultatem alicu-
ïs'Ïll-* leguntur miffi. Primo, antequam effent (acer- bi pradiomdi , nifi ubi mittitur auctoritate
dotes , ut in sola Judaa eradicarent. Secundo Apostolorum, id est, prolatorum ecclefia,
in die Pafeha, scilicet Iesunerttonis Domi- Antecedens probavi ex capite, In novo. Quod
nica „ quando jam ante triduum fuerunt con- Apostoli videntes meffem multam, & opera-
fecrari in fecerdotes : tusse fuit c» commiflaC rios paucos, *nguventue Domunae* meJL·. Et Pj*!"*.
pradicandi poteftas, flt quafi quadam decla- fequitur : *&· ipfi elegerunt feptuagnua duos, &* ***
ratio per Chriftum ferta, quod aliqui effent sn/rnma cor *ed* prataamdvm. Urc ibi. Con-
venturi, qui absque eommiffione legitima ufur- firmari βχ Eufebio. Ista ergo ratio stet in
Eirent fibi pradteationem verbi, ratione gradus alto. Qunrit ibi ubi septuaginta duo farti
cerdotii : offendens hoc non effe verum fed fu- funt sacerdotes ? Refpondeo cum Petro de Pa-
pra fecerdotium requiri fpeciatem miffionem.' ideo lude, quod hoc in scripturis canonicis non
iterum mifit cos, dicens, *Sicut tetfit ute viveer* reperitur, nifi quod feptem farti funt diaco-
Peter, fee. Et quia adhuc poterant effe dubu ni , At Mathias in locum Jud» fucceffit, At
ubi deberent prgdicare, quia in p;uua nuffio- fimilia , *Pc.*
ne prohibuit ne alibi quam in fala Judaa › Ad tredecimum de praxi primitive ecclefia
pradicarent; ideo tertio mifit cos declarando fimpliciter nihil refpondit. & optime tacuit,
quod non in fola Judaa , fed in toto orbe aftet quia in veritate evadere non potuit . Ostendi ****.
evangelium publicandum per eos, dicens in enim quod primus Papa post Petrum beatus
Mr< ■«. hora Afcenfionis : *Iit* te *edeet tudverfeat, &* Clemens, prohibet omnibas sacerdotibus ne
prcdicete evaegdnue oam creeatre . D byten quidquam agere audeant in cujuscumque pres-
parochia abeqge plebani confenra. Ef
, Ad undecimum de praxi Apoftolorum, ad beatus Dionyfius attribuit pradicationem epif-
«duxi ad fpeciales praxes, t. Petri, a. Pauli, copo proprie At antonomastics, distinguens
j. Tim.4. Marci. Ad omnia hac nihil respon- ires artus hierarchicos, secundum tres gradus
dit. optime fecit, quia in veritate evadere ecclefiasticos : fcilicet purgare diacono per
non potuit. Quin concedere condufionem per exoccuationem : illuminare presbytero per
me intentam oportuit, prout praxes ille clanf- baptizauonem : perficere epifeopo per confir-
fime adducunt, Quoad pcaxin generalem Apo- mationem flt pradicationem, juxta declaratio-
ftolorum, ubi boQuri beati Petri detraxit, tl- nem per me nuper fartam .
meo & certifia, eum, quod fi non refipifeat, Progrediendo ad aurtoritates fanrtorum do- s«» r «
Petrus claves continebit, nec fibi januam regni rtoram, refpondit tantum ad tres, cum ego
aperiet. Dixit enim primo, quod non habe- adduxiflem orto. Primo ad Ambrofium, qui
tur ex scriptura canonica . Petrum foifle sum- dicit in sententia cetera . Rertores flt ce-
mum Pontificem a Chrifio inftitutum : cujus tera officia diftinrta funt, ne fi unus pof-
cootranum latiffime eft heri dedurtum. Dixit fiet omnia , vilefeerent fingula . Refpon-
fecundo , quod ego addidi de proprio, iy so- E dit , quod hoc ideo eft , quia aliud offi-
11, dicens.' Soli Petro dirtum efl. *Pcfct avet* cium presbyteri, aliud diaconi ,r fed hic ni-
saeoa tat tata *donet*. Ego dico, verum eft, hil eft ad anentem Ambrofii , quia lite-
quod evangeliftn addunt, Soli. Prunum ver- nt loquitur de prodfeatfone, & baptizatio-
bum foli Petro dirtum eft, secundum fibi foli ne , qua fuerant , dicit , fingulis concefln
excellenter . Quoad illud, pqfce over steer, di- In principio : fed fundata ecclefia , dicit , fi
cit S. Thomas, quod boc Petro In tanta fin- nunc unos fingula faceret omnia vilefeerent.
gularitate convenit, quod Chriftianue dici non Ad aurtoritatem Gregorii in capite › Scri-
ootefl, qui se ah obedtantia summi /oncificia ptum eft, vI. qunflione tu. alligat glcf-
fubtrahit. Quoad a. dicit Rabanes: Quia enim A & non fine ulura comportavit eam. Non
rogem catorum majori devotione pr· eseteris enim habet gtofia qua proprie dicitur gtofla
ponfeffos efl, merito pns caceris, collatu çla- decreti, feu apparatus Joannis, rufi quod epifc

*NVO γ.η· isn >♦»'

η » «λ. /ar-·*·- , «*r r-

.eopus in aliena dieacefi publice predicare umquam jut habena in populis illi» , ncu poteft , fed pertranfcundo fine folemnitate poteft vos monere bonum, ficut Ac monachal At quilibet alius. Secundum quofiiam tamen poteft predicate, non tamen concitando turbem, xv. diftinAione. Et nota quod ipfe ibi interpolait, dc addidit etiam, iblcmniter, ut hic tamen non concitando turbas, xvi. qusft. 111. Placuit. Liters, Soicmniter, non habetur in gloffa imo habet.- Sine folemnitate poteft eos monere.

Car IS·

Ad tertiam , qua eft beati Bernardi dicentis: Monacho neophyto. At non miflo, non beet pradicare; refpondit-'concedo,quod non miffo non licet pradicare, nifi ex fpeciali mif-Bdc e converfc, ergo ifta efl adhuc fufficientiffionc. Sed multi monachi funt diaconi At prefb) teri ergo non licet diacono Ac presbytero predicate abfque fpeciali miffione. Ex conceffo fic: Non miffo pradicare non beet, fed nulli diaconi vel presbyteri nifi curati, funt mifli . ficut Ac aliqui rdigiofi; ergo nullis talibus nifi curatis licet predicate abfipae noxa miflione. Sed dicis quod omnes presbyteri At diaconi funt mifli quaro a quo? aut a Deo: uit ah homine. Si a Deo, oportet hoc probare. five fiat illa miflio per revelationem manifeflam, five per infpirationem occultam Sic enim docet beatus Joannes : *Probate fptrtus en ex Deo fint, &ᴵ nolite omtu fmntui cre-* ᴵ *Here.* Sic enim quilibet poffet · dici, etiam C hcreticus , laicui, vel mulier, quod fint mifli » Deo . Si ab homine, oportet quod ille fit przlauu ecdefia illius ubi .predicate intendis cum nullus Hungarius habeat licentiate ad prxdicandum in Anglia, nece convcrfo:fcd tantum funt duo gérera prelatorum , qui poffunt dare licentiam praedicandi aliis , feilicet Γ.ιρι f< epifeopus loci illius ubi pradicare intendis. Namplebanus non poteft licentiate ad predicandum in fua parochia generaliter, nifi tantum approbatos viros. feilicet (acre théologie profefforc* & fimiles , ut dicunt Francifcus Zabarella , Ileuncus Voyt, Ac multi Junflv , cap. Cum exinjundo, de hervricis. Ergo fine licentia l'apr vel epifcopi loci ralesD dicuntur non mifli, nce habent poffe prcdicate verbum Dei. lire ibi.

Hinc refpondet ad concilia generalia, quadduxi, ê< pruno ad caput, Cum ex injurÔo; h dicit concludendo fic : Patet clare ex prxdi-ᵓl flis , quod ficut non eft caufe fufficiens ad <' probandum, quod ille facerdos vel diaconus « ad predicandum a Deo eft miflus , quia facit ·· miracula , fed confiteri veritatem, fecere ju-·· ftiam , mundum contemnere, gloriam fpernere, opprobria fuftinere humiliter, facer-» doti & diacono teftimonium eft fufficiens , h ut habens legis Dei notitiam, praedicere li-»· bere Jefu Chrifli evangelium . quia fic eft a k Deo miflus: & illa eft miflio, de qua ad Ro-Etientia in moribus, & prodigia io figni», pro-·· manos x. *Quomodo predicabunt, nifi mittan-*·1 rvr' Hatc ille. Ecce j.'m palam locutus eft, At erroris fui totum fpiritum evomuit. Ac quod ufque huc femper palliavit, nunc detexit dixit enim ; Oportet praedicantem efle miffum . Sed >am au litis quod dicit .' Sufficit oftcnfio bonorum operum ad illius miffionis efficaciam ·, nec alia miflio prelati requiritur. Sic enim exponit Apoftoius, ut audiflis. Sed infto : Contra iftam cOnclufionem bimembrem pono duplicem conclufioncm : Prima efl contra primam panem, fecunda, contra fecundam partem . Prima eft ifta.· Caufefitfidens ad probandum quod ille diaconus vel fecardoa eft miflus a Doo ad predicandum eft, quia fecit miracula- probatur multipliciter| primo fic: illa eft caufe fidficiem ad fe probandum a Deo miffum , quam Dominus dedit Moyfi quatrend : *Çdmᴵ figuras oftendu* mfei, ur / *dsxennt Pha-* wi, w *no aut fitn Jfnei, Non unfit M* A»*n«x/? alias Dominas infuficicmer mififfet Moyfen , «*»·›*·«, fi caufa probationis fuiffet infiiffidem. Sed Dominus non oftendit fibi aliam caufem, ob quam tenerentur Phario ftt filii Ifrael fibi credere ipfum a Deo miffum, quam virtutem miraculorum, convertendo virgam in colubrum, ffima ad probandum fe miffum a Deo ad praedicandum, fecere miracula. ***› mj p

Secundo fic t Illa eft ad eumdem finem caufa fufficiens, quam Dominus aflignavit fuis difcipulis ad confirmationem fu· predicationis , quia non mifit eos infuftkienter ; fed ipfe Dominus non dedit aliam caufem diicipulis, dum irent ad predicandum, cur ubique admitti deberent, nifi quia miracula fecerent; unde Illos mittens ad predicandum ait*. *Infirmos curate, leprofos mundare, damoma epente* ; ergo fecere miracula eft illini probationis caufe fufficieas . »

Tertio fic Illa caufa eft fufficiens, quam Dominus in fua praxi aflignavit Jndais ad probandum veritatem fu· miflionis, quia ipfe omnia bene fecit : fed ipfe aflignavit eis illam caufem , feilicet operationem miraculorum fuotum dicens Λ *mht non creditis, operibus credue. Et fi open non feafiem* m *eis,* yua *nemo ahus feat, peccatum non haberent.* Joannis x. quae de operibus miraculorum expreffe exponit fandius Thomas , de Lyra , Ac alii. Ergo fecere miracula eft fufficiens caufa ad probandum , fe miffum a Deo ad predicandum

Quarto fic . Illa efl fufficiens caufa, qua beatus Paulus probavit, fe & Petrum > Deo miffos ad predicandum : fed hoc virtute miraevlorum; ergo, 4«. Maÿor patet ad Calat. 11. ubi dicit: *Qui opentui eft Petro fe dpoftolatum circumcifionis, operatus eft & mihi infer gerres.* Ubi..dicit fenßus Thomas : „ Sed poffet aliquis dicere Paulo : Unde conftat nobis, quod tiw b· fit commiffum evangelium a Deo inter „ gentes? Refpondit Paulus ; per operationet.1 ·, Chrifti in me. Sicut enim patet quod Petrus „ accepit evangelium a Chriflo propter mira-„ cula qun fecit Chriftus per eum; iu patet „ quod ego, feilicet Paulus, ab ipfo Chriflo „ accepi etiam propter miracula, qua operatus eft in me. Hec ille. Unde Ac idem probat fuum Apoflolatum, dicens.* *Signa Jpofiolanu met facia funt inter vos·,* m *omm patientia,* m *fignis* 6· *prodigus 0''* vimtrifeu, hoc eft, pa> ut exponit'beatus Hieronymus .Similem fententum pofui prius. Sed nil mihi eft refponfum ad illa; & bene, quia concludunt nccflario, nedum quod fecere miracula fit fufficiens caufe , fed quod illa fint ncceflaria, nifi adducatur teftimonium ex feriptura. Et hoc vult cap. Cum ex injuntfo , de hereticis ; ut patet intuenci.

Sed contra hoc avifec dominus opponens, dicens, quod in fine mundi difcipuli Anti chrifti, magis quam Chriftiani miracula facient, prout Matth. 24. «patet . Refpondeo, quod

ras-

.mirabilia, qu· fient tempr-e Antkhrifti, funt A ration· iânflitaüa, docuit tamen non fufficere
ANWO .eanm ·Mt- refpoesada, quia non font vera miracula.· Ac cum hoc jam ex fcriptura canonica avifata eft ecclefia, quod non font miracula vera. Unde nec Chriftus, noc Apoftolos vocat opera Antichirifti miracula, fed figna 8t prodigia: unde dicit ad Thcftakmicenfes **n.** quod adventus Anrichrifti erit fecundum operationem fauna in omni virtute, St fignis k prodigiis mendacibus. Unde dicit S. Thomas x. a. q.CLXxvi 11, ex bearo Auguftioo a. de civitate Dei, quod » lUa figna mendacii dicuntur figna vera, ·» quia faciunt veras res, ficut magi Pharaow nis fecerunt veras ranas, dc ferpentes ve- ros; non autem habebunt rationem veri m miraculi, quia fient virtute dsmonum &B i» naturalium caufarum ad hominum detepeio- * nemI fed operatio miraculorum, qu» atiriw buitur gratia gratis data, fit in virtute dim vina ad hominum utilitatem.

illa opera ad hoc, ut Judei crederent eum miffum a Deo eis in legislatorem: fed direxit eos, fuper ffc poster omnia opera fu* famQitatia, ad opera miraculorum, dicens· *Si mM sm creditis, operibus endue*, ut diâutn eft. Similiter dc Apoftoli enat fanfliffimorum operum, & tamen probant fuam miffionem per miracula.

Secundo arguit fic: Mali fisciunt miracula, t. quatit i. Teneamus; ergo facere miracula non eft faffietena caufa. Refpondeo, quod duplices funt mali, aut qui male vivunt, aut qui tnale docent. Dico ergo cum S. Thoma ubi pnus, articulo fecundo, ad tertium argumentum, quod miracula femper funt vera teftimonia ejus propeet quod fiunt. unde ficut hi, qui male vivunt, nunquam fecitant miracula in teftimonium fu» lanlhtatisi fed fi quandoque Deus miracula per eos fecit, eftCih teftimonium virtutis divini nominis, quod invocant, aut teftimoniutq virtutis facramentorum, que applicant feu exhibent I ka qui falfe doceat, nunquam poffunt facete miracula in teftimonium veritatis illius falle doflrina. Secus fi quis etiam male vivat, dc bene doceat, talis enim tepe miracula facit, non in teftimonium fue fanilitatis, quam non habetfed in teftimotuum fue ver* doctrine, quam docet. Kt hoc tam elate docet Dominus Marci ix ubi poftquam dixMent difeipuli I Z>Msine, *endiuMU queméem in nomme tuo efiaentem damotiia, & proMtuouii eam* 211 Dominas illis: *Nolite pnhibere eum*, dc fubdit tamen dicens: *Netnoafi qui/mot wtutem* ta nonnae *meo, & pofit cito mole loqui de me.*

Sed contra hoc adducit dominus replicans aufloritates dicens, quod probatio fanùitatis non eft figna facere, fed jufte vivere, dc fic de Gnguiis. Ad ea fimul refpondeo, quod aufloritates ficut fiant, veriÆm* funt. Ego enim coocedo, quod facere miracula non eft femper fignum fanAitatis illius oui facitt fed dico quod facere miracula ad probandum fe effe miffum a Deo ad pnedicandum, eft tignum fuffieientis probationis. Unde aliud eft effe hominem Dei feu virum bonum, aliud eft effe eradicatorem aptum. Qui ergn bene vivit, oftendit fe effe a Deo aliis in exemplum; fed noa probat per hoc fe miffum ad pradicandum fine licentia pralatorum, nifi oftendat fu» raiflfoois miraculum.

Sed contra hoc affnmit. Si hec requirerer tur univrrialiter, tunc maxime deberet dub» uri de patribus hujus concilii (àcerdoubtu, quod fint a Deo miffi cum nullum adhuc viderim operari miraculum, vel habere fuper hoc taflimontum feriptur* faci* fpcciale, uk Ctra alios facerdotes: Refpondeo, quod patres hujus concilii feed non indigent fecere miracula. quia nullus eorum jaflat fe invifibiiuer effe tniffum a Deo, in quod relit pnadicare nohabita licentia, imo reclamante & fub fententia excommunicationis prohibente pnelato cujuslibet eorum. Sed vos qui dicitis vos licentia prehtorutn non indigere, dc poffe ubique etiam pmlans contradicentibus ad vitam meliorem tranfirc, fcilicet predicate; vos tenemini miraculis, vel feriptur* teftimonio oftendere » quod illam poteftatem habeüs a Deo. Ita dicit cap. Cum ex injunôo.

u. Quia horum patrum revercndiffimorutn doônnam *8t* fidem a Deo effe approbat univerfelis ecclefia Spiritu Sanfto edoAa, qui docet eam omnem veritatem, fecundum promiffionem Domini noftti Jefu Chrifti: pariformiter fummus Pontifex vicanus ejus unicus in terris, cui Dominus in perfona ecclefia ait. *Ego rogavi* pn» te, w non *deficust fidet tua.* Et mJXk iterum. Tu *et Petrus, & fuper hanc petnm edificabo ecdefiam* «ea», *& porta infert non pravalebunt adverfus eam.* Et iterum. £cce *ego* ustycwM *fum omnibus dsebus ufque ad confummatsonem foculi.* Et iterum: *Ego rogabo Patrem t ri* alium Pandetum debit vobis Spiritual veritatis, ut fit wbifcum* tn *ateruum,*

m. Quia qui nova pnadicat fit mfolita, prout vos faciris Bohcmi, tenetur illam novam doctrinam comprobare novis figius; quia Salvator nofter ut primo mifit Apoftolos ad pradicandum novam doflrinam,fcilicet detegito Dei, dedit eis fimul cum hoc poteftatctu fuper omnia dsamotua exciendi, dc ut languores curarent. Matth. de Luc. x. ubt dicit Beda iib. m. cap m. fuper Lucam: cooceffa „ prunum potestate fignocura, mifit praxlica· „ re vetinim Dei, ut promiffocum maghitu- „ dini atteftarctur magnitudo faflorum, ndsm- „ que verbis daret virtus oftenfe, dc nova fa- „ cerent, qui nova pntdicarcnt. Hec ille.

Secunda autem pars principalis eft, ubi agitur de ipfa materia prædicationis, quæ eft verbum Dei. Et circa hoc tria facit. Primo ponit quædam quæ ad materiam prædicationis pertinent. Secundo ponit quædam quæ ad modum prædicationis pertinent, ibi, *Sed quia ut dicit Gregorius.* Tertio ponit quædam quæ ad finem prædicationis pertinent, ibi, *Sed quia ut dicit Augustinus.*

Circa primum

ÀWWO cnairn MM'

Si dide, non eft jam tempus fedendi mi-A ncula*. quia dicit Ifidoras lib. 1. de fiunmo bono, cap. vigefimo quinto*. JmtyMm Anri- *chnfitss afforeat, wtw> A ecclefia ufdtM·.* Refixmdeo quod jam ceffiuunt miracula , non ideo, ut qui vult prodicet fe dicat fe miffum a Deo, hoc êt fhfficiat, nec miraculo probare debeatis I fed ideo quia fides catholica eft plene fundata, nec eget probatione nova.

CrtfM'M ba Et boo eft quod dicit B. Gregorius fecunda » pane homiliarum, homilia nona*. Ut fides ·* credentium crefceret, miraculi fuit nutrien- w da; quia nos cum arbufta plantamus, tam m diu aquam fuperiundimus, queurique ea in >· terra coefaifie videamus ; quia fi radicem » fixerint, a rigando cedamus. Hac ille. Et » hac de materia miraculorum.

Coafequenter dc literis commendatitiis di-Bcit, quod inventa funt propter malos. Refpondêo, quod utique hoc veram eft, quod propter pfeudo-apoftolos, dicit gloffa ti. Co-, rinth. >11. fuper illud · JVstasfsnd cMUMftdeôriù egeam *lueris fient quulaut,* fcilicet qui fiint pfeudo-apoftoli ? Refpondit fanAus Thomas in libro de contra impugnantes religionem, prope finem*. Proprie duo funt generthominum, fcilicet non mifli prodicantea, fe fitlfe docentes de quibus ambobus fimul Jeremie xxttt. Λοη ra/tetos *eos, tfi iffi attnitM ,* qvo|d primum noe *loquebor ôd eas,* d* *iffi frofbe~* utmu, quoad fecundum. Illi funt qui tenentur habere literis commendatitiis, qui ptadicare volunt invitis prclatis. Ad id quod diritur AAuumxtti. quod Paulus fe Barnabas fedebant in templo, dc principes miferunt ad eos, an haberent verbum exhortationis ad plebem,- dicit Lyra, quod ex hoc eorum pradicatio efficacior reddebatur, quod fe non ingtfferunt ad pradicandum , fed rogati fuerunt. Gloffa dicit. Sedent quafi audituri legem, non quafi pradicaturi: ecce humilitatis exemplum.

eut ut»,. Dicunt principes ad Apoftolos : *St habeas vetfxhortattomsl* non dicunt, pradicationis vel leAionis . Hax ibi : Non debent ergo diaconi vd presbyteri predicate, nifi invitati ad fermocinandum. 7. qunft. 1. Epifcopi. Ad texnun, quem adducit xix. cap. t r. Due. Quid*-i t. at, quod propter criminofos lite·· commen-D ·1 datitic invents funt ; fi gloffam legiffetis, ta- » cuiffetis.- quia dicit glofta fici Licet pro- » ptor criminofos fuerit oonftitutio data, ex· ·» tenditur tamen etiam ad ηόη criminofos, » quia nullus reciptur fine commendatiis literis . Etenim quod ftatuitur propter caufam impulfivam, caufa ccffante non ideo ceffat confliturio , ficut dicitur ff. de donat. L 11. $. ulpsno, h«c gloffa.

Quod autem concludit replicans ex eodem textu, dicent: Ex ifto canone xix. qunft. ti. Dux. Sequitur tertio, quod quifquis Spiritu Dei ducitur, epifcopo contradicente ad meborem vitam poteft tranfire. Ex quo patet etiam, quod diaconus vel fecerdos difpodtus E ad pradicandum, k duAus Spiritu Dei Ubere Chrifti evangelium abfque licentia prolati fpeciali poteftpredicate Patet, inquit, quiabonum eft diaconum vel presbyterum vel feoerdotem bene vivere, melius bene vivere fe utiliter predicare, ergo poterit de pradicatie I nis otio in laborem, & fic tranfire ad vitam meliorem . Ecce iterum palam loquitur, fit proverbia objicit, & fic dico duo. Primum, quod Spiritu fanAo duAus poteft ingredi religionem nolente epifcopo. Secando quod hoceft omnino felfam, mxod ex hoc, inquit, patet, c mi»· quod edam fecerdoe vel diaconus difpofttue ad pradicandum duAus Spiritu Dei, abfque licentia epifcopi libere poffit prodicare evan-

Nam dico pro conciuGone, quod quicumque Spiritu Dei agitur *i* nunquam contra voluntatem pralati, vel fine licentia prolati, agit in fua ecdefia vel diocefh quia Spiritus £m-Aus non eft arrogans, importunus, aut inobedientic magifter1 fed potius mitis, manfuetus, humilis, ut patet Sap.vti. Unde fecure dico, quod quicumque a Deo'ad praedicandum mittitur, fe prolato pntfentare tenetur, maxime fi requifitus fuerit a prolato, ut approbationem ejus accipiat, dc obedientia virtutem oftendat, unde in cap. Cum ex Injun-Ao ; dicitur· fi tamen de hac invifibili miffion· cemftaret. Ex quo concluditur, quod qui affcrit illam iavifibilem miftionem tenethr eam probare : & cognitio talium de jure & coafuetudine fpeAat fieri coram Papa , vel epifcopo loci, fecundum illa, qua habentur dc notantur in cap. Venerabili; de teilfc in capite primo de reliquiis flt veneratione fanAorum ; & fic tenetur fe prafentare praelato « euamfi fit miffu* a Deo miffione invifibili, 8» probare eam modis pradiAis. Et dico, maxime fi requifitus fuerit·, I. Propter Paulum, qui fe Petro non ftatim prafentavit, fed diu poft vocationem, & hoc quia a Chnfto vocatus, nec a Petro requifitus. propter ccrtitudinem miraculorum, qur fecit Ðominus per Paulum : *6t* propter fandum Equitium abbatem , qui miffus a Deo per angelum, undem requifitus per prolatum › fiibito ei parere voluit, nifi Dominus miraculorum evidentia preveniffct, tu patet lib. 1. dialogorum, cap. tv. Et probaturpropofitio multipliciter: primo per beatum AugufUnum in fine ad Orofium dicentem: illum cogpofce miïïum a Deo,quem non paucorum hominum adtrtatio elegit, fed illum quem vita 81 morti optimi, & apoftolicorum examinatio commendat facerdotum. Hac Ule. Ecce quomodo non fufficit fe dioere miffum a Deo, cx moribus optima, fed etiam requitur Apoftolicwum facerdotum, fe prolatorum examinatio.

a. Dicit gloflâ de offic. ord. cap. Inter cw tara; quod nuHi licet prodicarc , mfi nut-* tatur auAoritate epifeoporam , vel Apoftoм lice fedis, de lueret, cap. Excommunicamus $.Qula vcra.Hecih». Si nulli, erga nec ei, qui fe dicit a Spiritu fanAo infpiratum, profertim fi requifitus fuerit a prolato.

V Dicit B. Bernardus , ut allegatum eft de inftinAionibus : Ea cogitatio, que pudica vir u detur, nec ad vitia trahit, aperte tunc divinam a Deo noveris effe, fi pacifica fit, fi pra- »«■k. lati tui. atque fpiritualium fratrum approbetur judicio : quoniam non fecit Dominus verbum, quod non revelaverit fervis lina. Propter hoc Paulus mittitur ad A"»»-»·" , .fic Cornelius dirigatur ad Petrum, fic Eunuchus inflruitur per Philippum : ut approbationem k judicium pralati, fe virorum fpiritualium requirere doeuremur, fiept de eo plenius in collationibus Patrum GhMnr .

1. ··»-·£

4. Hoc dicit ZabareUa, De buret, cap. Excommunicamus,· fuper verbo, Viorparc*, di-

cwi

ANNO CMiirn

eew ; Q*l, Inquit, praedicat *fine* licentia, dPAfic : Cuicumque Pape committit oficium praeitur ufuTpare. Et tali» eft , qui probatur non non habet M&oritatem a Pape, vel ab e^iitopo led, vel qui miffiooem on comprobat per operatioaetn miraculi, vel feripeuru teftimonium, ha quod fit miflus 00 modo, quo feriprora preeepit, fecundum Innocentium . Et dicit Oftieofis quod in hac re tam ardua non credetur ipfius juramento, tum quia iolus, tum quia in re propria iv. quatft. its. de tefl. Licet. Et hoc eflquod commonlter volunt canones, quod nulli licet praedicare in dieecefl cujufcumque epifeopi, fine ov fas licentia, xvt. qunfl. l. Cunftis fideliu but, 8t fummo opere omnibus presbyteris fit diaconibus, flt reliquis clericis attenden- dam efl, ut nihil abiqne epifeopi proprii Icentia agant, non utique Miffra fine ejus jnffu quiique presbyterorum in fua parochia agat, non baptizet, neque quidquam abfque eju» permiffu faciat. Hoc ibi. Unde dico quod talis a Deo miffus tenetur fe praelato iafinuare. At ab eo licentiam petere-- quod fi aniflto eflet occuba , teneretur eam probare ner miracula vel feripturam. fed fi manifeAa, flc magnifice probata effet, flt praelatus tnalitiofe nollet eum licentiam, ferte fufficeret licentia divina.

ANNO cm ist i HiJ.

commiflit officium praedicandi, ille habet ex eodem . Verum efl : fed ofleadat, quod Deu» commiferit officiam illud, k erodemus ei, ut dicit capitulum . Cum ex injuoâo, de haereticis.

Circa fecundum corollarium , quod probavi fex ratioaibn· , nihil refpondu , nifi ad illam ubi ego probando dixi, quod non effet praeceptum Domini, predicate presbyteros Angulos , dicit, quod neget majorem, fcilieet illud. Non eft preceptum Domini , a quo fe licite excolare poteft : quia dicit , eleemofynam efle preceptum , a qua excufentur multi . Dico quod eleemofyna nulli eft praecepta pro tunc. dum ab eju* impenfione poteft licite excufari. Efl enim onteeptum affirmativum , non obligent, nifi pro "hic & nunc . Confequenter · ibi ego rcfpondendo dixi quod illud k r' pneceptum Domini *Ite ut orbem tmtverfum* , non obligabat univerfos Apoftolo» , ut quili» bet eorum iret in totum mundum , Ac in quemlibet angulum orbis, quia nullus eorum hoc fecit ; dicit quod iftud eft contra illud Aflorum x. *Nobis proceptt Deus pradreare populo* , kc. Nego hoc. quia non dicit · Praecepit cuilibet noflrum figillatim praedicare in qnohbct angulo mundi ; licet diiperfi ita praedicabant , quod in omnem terram exivit foCnu* eorum.

Poft hec aggreditor refpopfiooes meas, ubi inter multa refumptlone indigna , dicit primo, quod ubi ego dixi non ent flmile de pane materiali , flt fpirituali ', quia in eleemofyna materiali non fequuntur pericula apud fufeitientes, ficut in pane verbi, quod fpargerent nr ici ; dicit non effe univerfahter verum , fed At ex fuperflua eleemofyna , quam clerus recipit , otr.ne malum in cfero fiibfecutum eft, flc enumerat multa vitia. Dico, hoc eft omnino dubium: Nam in celo orta funt fchifmata, ubi ifta temporalia, non fuerunt ! flc hodie pauperiores flint deteriores. Jure certum eft , quod divitia funt organa ad virtutem , fecundum philofophum primo Ethicorum flt funt multis materia bene operandi . Dicit etiam , quod male argui, defeendendo de uno ftatu in alium ; flc fcilieet fecundum D eum fequeretur, ubi arguit ; Licet dare cieomofynam corporalem une licentia ; ergo & fpiritualem , feilicet predicate; fequetur r Licet laico dare eleemofynam corporalem , ergo l» celebraro Miflâm, cum Mifla fit eleemosyna fpiritualis. Et ipfemet ibi defeendit de ftatu uno in alium . Pofui ibi flc alias fimilitudines , quas dimifit intaAas. Poftea ad tertiam felutionem dicit quod ubi dixi effe dif- 71 Atnllia, generare filios carnales eflet principa* lis finis matrimonii· fed principalis finis fa- ^cerdotii « omnino effet generare filio» Dei per Pradicationem , fed magis conficere Corpus Chrifti verum I dicit hoc effe contra k diflum Chriftl, Luca quarto *Quia & tn dut cniuanbus operte, me evngeh^re.* Ubi habetur ibi, quod principoiis aclus fecesdotii n«n fit fuper Corpus Chrifti verum ' Ad flmie» fabulas multa» ineptum juUicavi rcfponden , ne obtunderem aure» veftra* , patre» roveaendiffiml.

Cirta primum corollarium, ubi dixi: Non quilibet fecerdos Domini habet facultatem predicandi virtute fecerdotil : allegavi fex doAores. Nihfl rcfpondit, nifi cantum in effeéiu ad propofitam. Contra iftud fcilieet, arguit

Ad illam autem : *Ftdelit fervus & prudent,* dixi . quod diila efl dc praelatis, qui funt conftituti fuper familiam Domini. Replicans dixit, quod etiam alii presbyteri debent habere curam de familia Domini, juxta illud Ecclefiaftici xvn. *Diticuique mandent Deus de proximo fuo.* Refpondet beatus Thomas quodlibeto la. quatftione 14. articulo 19. quod Deu» non precipit cuilibet curare de proximo per publicam pradicationem , fed privatam admonitionem . Adducit Chryfoftomum contra.- Nam fecerdos debitor eft , ut veritatem Ìuam audit a Deo, libere praedicet , 1. quxlone j. Nolite. Refpondeo quod fenfus textus eft, quod ubi periculum ndei imminet , flc confcfbo requirit, tenetur facerdos, ficut & laicus , veritatem Dei confiteri ' & fi propter timorem mortis veritatem non confiteretur , peccaret.

Ad aufloritatem Ifejr, *Clamo , ne cefes* , dixi, qiibd Ifepe foli praeceptum. Dicit quod non, quia fecuqdum Lyram intelligitur de Chrifto ad literam, k illa vox dicentis, *Clamo,* extenditur ad Joannetn Baptiftam . Refpondeo quod non efl inconveniens ad eumdem textum haberi plure» fenfus literales, fi» cut Lyra exponit illam auâoritatem ad Ilebr. x. *Et ego en dii m patrem, & ipfe ent mihi fcjrtam* . t.Reg.?.de Salomone & de Cbnfto E tamen literaliter principalius de Ifiaja dfela funt, ut patet ex nuda hiftoria textus contra vos , qui audebatis dicere quod obligaret omne*.

Poft hoc adducit audoritates tres, quarum fenfus eft , quod fecerdotes inftituuntur ad praedicandum, k ad interpretandum legem . Refpondeo primo, quod fiepe in diâi» fenâonam , feccrdos pro epifeopo ponitur , k pro curato , dc quibas communiter intelligunnu iflae auâoritates, ficut patet in cap. Sit reâar. ubi beatus Gregorius dicit : *Precànts* officium fiifeipu quilqutt ad fecçrdocium accedit . Ii-

bi ad

bt ad literam loquitur de refloribus k pa- ftoribus fub nomine facerdotis. Ita in propo- fito . Secundo dko cum domino Cuilielmo Parifienfi in fuo facramentali. Capitulo de fit* cro ordine» quod fecerdotum officium fuit Temper predicate, juxta illud Malach. a. W· /ecerdorri *cttAodietu fciauie», & ie »mv cj*f nqtaratl.* » Et infra dicit quod fb- * cerdos' modicam aitfloritatem docendi ha- » bet , quia datur ei cum fola cura anima- » run, tamquam annexum . Ex tunc enim < tenetur docere populum fib» commiffum ; ч nunquam tamen dicitur eis in fua ordina- * tione, Ite, docete, k predicate: docere e- m nim k predicate efl fpeciale officium epi- fcoporum, quod in confecrationibus fuisetsB ·» dicitur : Ite, predicate popuHs. Haec ille.

ANNO C''"l/TI

Et per hoc folventur duo motiva domini replicantis fuperius pofita, quia dicit; Sive cum charaâcre, fwe aliter, hoc fcioquod facerdos habet poteftatem predieandi . k probat primo ik Quia fi non, cur cantaretur in eorum ordinatione. Ite ih orbem? Ad hoc dico, quod ego quafivi a multis epifcopis prefentibus k abfentibus , qui dicunt fe illud non facere decantari . Infuper nec in rationali divinorum repentur quidquam de ifto, k ita non efl eflentiale officii. Dieo fecundo quod quia m aliquibus ecclefiis ifta verba decantantur. hoc fit in fine, quando totum officium eft finitum , k presbyteri jam fegregantur ad fe exuen-C»> dum . Tunc cantant clerici : Ite is orbem , ó-c. Et t,nnc dico duo. Primum, quod ifia devotio eft pure cstnmonialis , k non habet ullam efficaciam admittendi eoa ad pnadtcandum. Secundum , quod ifta decantatio non mittit presbyteros ; eo quod illi qui cantant non habent auâoriratcm mittendi eos, nec epifeopus poteft mittere nifi per dicecefin fuam , ut dicunt doôores circa cap. Cum ex injunilo , dc hzret .

Arguit tr. fic: Quia in pontificali dicitur· Oportet epifeopum benedicere, precffe & predicare . Dico ut prius , quod ibi oflenditur , quod iit officium facerdotis . Sed illius officii exfecutio non datur nifi dum cura fibi cora-Dfe ceflavit; fequitur. Et fie in fede Apoftolimittitur. aut aliunde exfecutio impertiatur . Unde dicitur xxiv. qusaft. I. Miramur; quod aliud efl poteftas officii, aliud efl exfecutio . α i. a» I*1 plcrifque efl unum fine alteio, ut in mou i*, nichij , qui habent officium fed non exfecutionem , nifi ex fpeciali commiflione : ita dicitur in cap. Adjicimus. Eccc quod fingull facerdotes in fua dedicatione presbyteratus baptizandi & predieandi poteftatem accipiunt , fed exfireutionem illius poteftatis non habent, nifi ad talla affumantur , ficut agens naturale potentiam habet agendi, fed huii habet exfecutinirtm illius porentie , nili habeat materiam fibi miniftratam, ut applicat de praedicatione fanctus Thomas quodlibeto duodeci-E mo, queftione decima célava , articulo 19. ut pnediûum eft, *&c.*

(Circa tentum corollarium de diaconibus dieit . quod mea propofitio non fuit contraria fua, k ego dixi tunc quod flc : quia licet non dicat in conclufione de praecepto , tamen exponit : Hy, Debet. capi preceptive. Dicit me Dis. >». 1· trunc]»e gloflam , In fenûa ; dico quod verba fuperflua caveo ' recepi quod deferiret mihi, omifi quo non indigerem ; k tamen pofuit contrarium ejus quod pofui, fi non in

A condefione, tamen in declaratione . Adhuc. pro mea conclofione ftant pro me adduâh ; quia allegavi fepeem rationes , k non refpondit mihi ad ultimam.· k loco illius adduco ▼ilhelmum dc monte Lauduno , qui chat in rubrica dc odlne diaconatus, quod officium diaconi eft prodicar· , Id eft, leger· recitan-

ANKA CHiim MU-

TO tefiamento ; ÔC fubdit .· Net· iotelligM quod predicate verbum Dei da licet ratio» ne hujus ordinis, quia folum magiftris in «ll theologia„ feu epifcopis , & aliis , qui ad » hoc officium, fcilicet predieandi, propter ·' curam animarumxle&i funt, his licet llarc ille.

Scd abfit ut Dtonyfius diviniffimus accedat & quafi diacono officium predicationis adfori- £*,,,<i/c j- bat: nequaquam. Dicit enim dominus Albertus ibid, fic, poft verba Dionyfii, qupd Dio·r nyfius dicit, quod ifta communia erant in ·» confummativis orationibus , fdUcei quibus » confecrabantur epifcopi, presbyteri . k. dia- » coni, bc ifta efle communia : Primum eft , ·' quod fignantur figno crucis . Secundum , « quod ad talem ordinem aflumantor . Tertium, quod ofculantur omnes · fanâi, qui adfun t. Quartum , quod quilibet horum ab ima·· . epifeopo confecratur . Primum notatur ibidem , Signaculum cruciforme, id eft , In modum crucis . Secundum ibi, Predicatio id eft , recitatio ex nomine, quod ad talem ordinem effumantur : quia epifeopus dicebat b fignanter .· IMe de faberdotibus in s a i;·· i*. epiftopum divina eu» provehente gratia af- fumetur t flt fimiliter de\aliis . Tertium ibi, falutatio, id eft. ofculario; k hic erat ritu» confecrationis in primitiva ecclefia: tinus epifeopus poterat\cpifcopum confecrare . Hac ille.

Ex quibus patet, replicantem non intelle- D,». I· xiffe Dionyfiutn Predicatio enim dicitur *bJ £ paffivp pro recitatione publica cx nomine Et u«- quia dicit me truncaflc gloflam , offendam '*'"'" ' \ ipfum truncafle illam partem gloffe, qur totam fuam gloflam ,· excitat'. Verbum enim ipfe ceflavit; fequitur. Et fie in fede Apoftolica. Ex quo quidam dicunt in Romana ecclefia, k d« cardinalibus hoc ftatutum fervendum hic vero intelligit generaliter effe prohiaitum. cum ad legendum evangelium fint inftituti; quod patet ex illo verbo, quod dicit , Infra Miffanun foierania . H®c ibi, ut 4 dicit glofla quod nulk* modo eft dicendum , <uci«. diaconi officium efle predicare publice , fed legere evangelium. quod notat textus qui fequitur in eodem capite dicens . m Qua de re ·» pmfenti decrero conftituro , ut in fede hac » Unâi altaris mtniflri cantare non debeant »< folumque evangellcc leétionis officium itv » fra Miffanun folemnia éxfolvatit . Hac ibi, Nom , dicit, quod iolumx le&ionis evangclis cc officium exlolvant; qupd prius dixit predicate ; k fic ipfe tnmeavit textum cum glcfa fetis pnejudkuriîtfr Patet ergo, quod nifi diaconi fint cufati non convenit «ls abfqucliccntia fpeciali [wredicare.

Sed dicit replicans. Miranda res, fi officium ducorâ non eft nifi legere evangelium , Cur ejus officium eft tam pcriculofum, ut kcit Auguod'non ideo dicitur periculofiim , qffu habet μΐΓ* legere evangelium t fed quia diaconus habet in

omni

---- —— omnibus aflifterc presbytero, & mtaiftrare inAtilior efl quam ejns pnedicatio ·, non enim exarari °*nnibus, qu· aguntur In fâêramentis Chrifti , quod pluries *fit , de eo melius eft , fed im- amno
c fcilicet in chrifieate. In patena flt calice , & perfefiiua. ut declaravit. Ad Apoftolos & eo CH*,'JTI
fic de fingulis. ur pacet in capite, Perlefiis : clefiam primitivam, an illi fzpius prrdicave-
diflindione xxv. dc in cap. clericos ; diftin- rint vel celebraverint , nefeio : Credo quod
dione xxi. Sicut in facerdotiboa confeeratlo, quotjdte celebraverunt, nam fideles quotidie
ita in diacono miniflerii difpeniatk». Et cum communicaverunt ·, de confecratione , diftin-
periculofiim fit gerere officium facerdotii pro- fttone il. Perafia ; ergo dc Apoftoli. Nec eft
pter facrum ordinem, quem habet, ut cafte verifimile quod Apoftoli ind incident populum
vivat , bonam vitam ducat-, dc facramenti di- ad quotidie communicandum , nifi hoc etiam
gne tradet.- fic flc omnia itya exiguntur in exemplo oflendiflent , dc ipfi miffando cele-
diacono: flt tamen multi funt presbyteri, qui Braftent . Unde, *Et erant perfeverantes in ora-*
non tenentur predicate ·, nihilominus officium *tione , &■ frafaone pams* .
eorum eft periculofum propter ordinis emi- Ad fecundam , ubi arguit '. Illud valde con-
nentiam , dt eorum , que ad ordinem requi- gruit populo, quod efi pabulum dignioris par-
runtur presbyteralem : flc dt in diacono . Btis hominis t fed hoc eft verbum Dei Re-
Circa quartum corollarium ponit, ut dicit, fpondeo, quod non minus eft pabulum ani-
mihi oppofitum , fcilicet quod congruit valde ma auditio Mifla, per quam homo incorpo-
multos effe predicantes , etiamfi non tot fiut ratur Chrifto, ut difium eft .
populo miffantes : fimul ambo haberi non pof- Ad tertiam : Illud plus congruit populo ,
iunt: dixi enim fie inter entera-, Sciendum per quod plures convertuntur ad fidem, fed
tamen , quod in cafu forte eflet laudabilius tale efl praedicatio ·, ergo, *6-c.* Refpondeo ,
predicate el , qui habet audoritatem , quam quod in eefu, nU populus indigeret conver-
miffiue ·, fcilicet fi eflet populus infirmus dc ti, dc fecerdos non poflet utrumque fimul fa-
infidelis in his, que credere vel agere tenen- cere , celebrare , & predicate , potius eflet
tur. Tunc fi talis facerdos fimul utrumque fa- predicandum , quam celebrandum.
cere non poffet potius effet ei predicsndum . Ad quartam ; Illud plus congruit populo
quam miflandum . Et tunc diceretur predica- per quod generantur in filios Dei, fed hoc
te effe melius , quam miflare, non (implici- eft pnedicatio. Refpondeo › quod ubi popu-
ter dt abfolute , fed flante tali conditione . & pulus effet extra fidem , dc fic non effent filii
fic feoundum quid cederet perfefiiua mineae Dei, juxta illud Joannis 1. *Dedu eis potefia-*
perfedo , fcilicet In ordine ad ultra -popu- *tem filios Dei fieri ·· his ·· qui ·· credunt ·· in nomine*
lum infirmum fit icgrotantem ; ficut benam *ejus* , utilior eflet praedicatio : fed dum funt
vinum licet de fe fit melius quam aqua, ta- filii Dei per fidem , ut nunc eft populus in
men aqua melior eft febicitant! . Verumta- fide fundatus , utilior eft celebratio . Dico e-
men cpmn ,Uniter aOua miffandi non repugnat tiam quod miflatio In hoc excedit predica-
adul predicandi : imo fimul fiant, de unus tionem , quia pnedicatio tantum convertit vi-
ordinatur ad alium, ficut predicatio ordina- vos, celebratio Miflie etiam adjuvat defun.
tur ad hoc , ut populus devotius preparetur fio· . In plerifque tamen pnedicatio & Mifla
nd audiendum Miflam ; in cujus fignutn prr- fe habent xdinvicem, ut excedentia & excefla
dicatio folct communiter fieri ante elevatio- Ad quintam : Illud plus congruit populo ,
nem , fcilicet pofl evangelium . Sed populo cujus exfecutiooem Dominus ftrifiius perce-
jam bene converto , dixi , utilius eft fepe pit fieri : fed ho- fuit pnedicatio. Refpon-
miflare, & interdum predicate ; quam quoti- deo, quod Dominus non minus prrcepit A-
die predicate , dc raro miflare. ■pofiolis Miflas celebrare , quam predicate .
Quod autam inter caetera dicit, quod negli- DNam ficut praecepit dicens; *Euntes predicate ;*
- gentiz Chriftiani populi plus purgantur per a- ita praecepit; Zf&c *facite in meam commémora-* Lw. “
<i> , quam per Miflarum confuetudinalem au- *tionem* . Tamen comparationibus omiflis , re-
ditionem , puta per eleemofynarum largitio- nemus cum beato Auguftino , queflione I.
nem , verbi Dei devotam auditionem , eu- w Interrogo; quod non minus efi verbum Dei,
chariftut communionem ; dico quod hoc ali- » quam Corpus Chrifti : fecundum glotfam ,
quando fallit , quod plusjiuçgantur per ifta , ·· hoc modo ; quod plures convertit, dt facit
quam per Miflarum auditionem ·, quia fepe » compungi hominem, ut omnia peccata per
eum majori devotiobe & difpofitione audii » verbum Chrifti quandoque tollantur . Sed
Miflam, quam faceret alia illa , vel alterum v per Corpus Chrifti venialia tantum tollun-
ex his: dc fic percipit effefium fpiritualis com- » tur, ut de confecratione difiinûione a. cap.
munionis Sc incorporationis Corpotis Chrifti . v Iteratur dc capite, Quotidie .Hec ille .
Unde non fblum facerdos, fed dc circumflan- » Tamen inter omnia grata Deo Patri, gra-
tes dicuntur communicantes . Ideo licet ipfe tiflimum efl facrum Mims officium : nihil e-
folus communicet, tamen in plurali orat, di- nim in factificiis majus effe poteft quam Or-
cens ; Purificent nos quefumus Domine facra- E pus & fanguis Jefu Chrifti. De confecratio-
menta, que fumpfimus. Ad rationes m con- ne , difl. n. Nihil .
trarium addufias. *- Circa quintum corollarium inter cetera dif
Ad i. Illud plus congruit populo , cujus e- famatoria dicit de templis & altaribus · Sic
xemplum Chriftus, Apoftoli, & primitiva ec- putant' enim caeci duces cum caeco populo ,
clefia in fe' plus oftendunt : fed Uli plus pre- quod verus Dei cultus & honor, aut fando-
dicarunt , quam miflarum ; ergo, 6-c. Refpon- rum laus confiftat in ampla templorum ftru
deo quoad Chriflum , non fcqokur : Chriftus dura, aut in altarium fplendida multitudine,
pluries pcedicavit, de tantum feme! miflavit. *&c.* Pro ceno dico quod non minim fi popa
ergo utûius eft predicare, quam miflare. Quia lus audiens talia predicate facerdotes, frangit
ut predixi, Chriftus tantum femel paffus eft, templa , evenit altaria . deftniitque fanda
dc pluries pnsdicavit,' dc ramen ejus paffio u- Vere ita eft, ficut dominus replicans dixit in

uno

uno corollario, eauf* ruma populi funt maximе fuerdotes mali, prafertim hrietici pelCHKI limi, priambuli Antichrifti, qui quidquid Chrifn nomini confecratum eft . Antichnfli more demoliri conantur . Et m tantis lacrilegus . cum quid agam ego ignoro, h^c mihi rciidui efl. «d omnipotentem oculos engcr< cordis I & Jimanttm exaudiet —me. fecundum magn im gloriam fuam , orantem illud pfalir..t'. r ***Drus , i fuerunt griiirs in*** *hereduatem* ***■nurrunt trmplun functum tuum , poluerunt lcruôu'rm in pomorum cujiodiam . Redde minis noftrtt leptuplum infinum*** eonzm , irapnjprfiuei ***ipforum*** , ^go</ ***exprobraverunt tibiB Domine , not autem popu/u» tuus & mes pa-Lue tue ronfitrbtnur in'foculum.*** Arnen.

Circa fextum corollarium : Cuicumque ex cauia ,rationabili Papa piohiberct officium prrdic.mdi tub excommumcaVionis lententia, il1 teneretur obedare Probavi ex praxi Chrrfti , & tuorum Apoilolorum , ex concilio Nic»no , Carthagmenti , & alus i «t capise . (uni ex injunclo . Ac fententiahSer conclu fi . quomodo unico Sole , id eft . ccdefi» univerfdis aucloritate . omnia fuarum datputationum allegata poteram exficcare , ficut beatus Hieronymus poli longam dilputatio-C nem dixit ad Luciferianum . Defponfionem nullam reportavi , & optime . qui· fpero quod confcntiat veritati a mc irieffagabiliter probat».

In feptimo corollario ineo mihi condefcendit , & fe correxit . quia primo poiuit, quod propter fcandalum perveiforum non effet otrutterda prcdicatio. Nunc declarat fe . dicens. ficut ego pofui, quod non fimpliciter, fed aliquando polTcnt ad tempus propter fcandal.im pi/dloram . Hoc ego conceffi , & fcnpturis multis probavi. Tamen quia non ebltante illa declaratione, probat primam con cluiienem tripliciter, ego rtfpondeo ad t. articulum: Nullum pneccptum Domini propter icandalum pcrverfprum efl omittendum fed fidelis prrdicatio verbi Dei efl preceptum Domini ergo . £·<·. Rcfpondeo quod in tali caiu . ubi , ut dixi >n prima pofitione , omnes kandahrantur de praedicatione, non eft praecepturn Domini pnedicare › imo eft praceptum c>u$ pro tunc tacere, juxta illud Matth. 7 ***'anctum darr iambus ,*** fecundum expoi.tione.T. beatorum Cfiryfoftomi & Auguftini.

Ad i Oblatio venerabilis facri euchariftia r.on ctl omittenda propter fcandalum pervertorum , ergo nec pridicatio . Rcfpondeo quod in caiu ubi celebrans fcandalixarct aUqucm , utpote , ut fi effet publicus concubinalius , vel l'imili crimine notono convitlus, deberet prius a celebratione abftinere , quam in fcandahratione celebrare . Ad j. Pabulum fidebum non efl omittendum propter fcandalum per-etiorum; fed prrdicare efl huiuimodi . Refponde ' quod in cafu fcandaii pnedxatip non eft pabulum Candaliratorum . ut deduxi in pofitione alus, ex Petro de Paludr

In corollario ôttavo increpat ~~me~~. quos di- h h
xi, prxhtrs & epifeopos poffe per fe vel peri» alios in certis cilibus fatisfacere officio praedi-·» cationis , ubi ipfe vult quod per fe teneantur: & diiit. quod non «ftimat me aliud velle , imi pralatoy liberare & excufare a fideli verbt I.ki annuntiatione . Rcfpondeo quod nunquam mentis mea fuit hoc , fed fufpicionem fuyn evomuir. S*pe enim dixi officium epifcoporum efle predicate verbum Dei : fed intendo illud quod dicitur libro tertio de offic. otd/ ·t cap. decimo quinto I Inter otera qu» » falutem^animarum tpeclant **populi Chri**flis- ·· ni , pabulum verbi Dei ~~m~~xime ndfeitur ei »· neceflarium : quia ficut corpus materiali, « ita anima Qjintuali cibo nutritur eo quod » non in folo pane vivit homo . fed in om- w m **veri»**. quod procedit ex ore Dei. Vn- ·» de/ cum tipe contingat quod epifeopi pro- ·i pter fuas occupatione» multiplices, vel in- ·› valetudine» corporale» , aut hofliles incur- ·› fu» , feu occafiones alias (nec dicamus de- » feflum fejenti» , quod in eis reprobandum ·· efl omnino, nec de c»teto tolerandum,) 0 per ieiptbs non fufficiunt nnniftrarc populo ·, verbum Dei . maxime per ampla» dioecetes ·› It diffiifas, generali confhtutione lancimus, ·» ut epifeopi viros idoneos ad fancl» pradi- » eationis officium falubnter exfequendem aC- ·» fumant , potente» in opere St fermone . ›' H»c ibi. Ibi enim comprehenduntur peno cafus quos pofui, in quibus pro loCo &. tempore juxta negotiorum concurrentium vatie·* tatem, poffunt prslati prrdicatioms officio per alips providere

Hac funt, qu» ego frater Henricu» Kaltei, fen , ordini» fratrum Prcdicatorum , iacr· Dtheologi» profeffor , ac pravitkiis heretic» inqmiitor, vobis Bohemis confcnpfi , pro veftra teduifhone ad unitatem fanfte univerfalis eeclefi», pro veftra eruditione juxta mihi m»~ mftrata in j. articulo , fcilicet de verbi Dei libera pnedicatione · Hac audiftis, qurfo core de credatis, & ore confiteamini ut fruflum «tem» beantudinis confequi mereamini. juxta thima in hujus replier principio affumptum» fcilicet, ***£fon qut audiunt verbum Det*** , ***&■ cujhsdturu tUud*** . Prafcripta autem lingula huic facrofanil» generali fynodo Bafileenfi oflero corrigenda, cujus judxcio me fubjicio per o£ pmia .

Terminata fuit h»c replica m prsfentia fa^ cri concilii 8c Bohemorum recitata anno MCCCCX.XXI1I. in hebdomade poenofa , celerrime Ac abrupte collegia propter nimiam feftinantiam Bohemorum ad recedendum Ideo propitium requirit correctorem

Ei htc eft fimt matena, videlicet articuli terat. Deus çloruifm fit benediShts m focula joculorum . dmen.

JOAK.

JOANNIS DE POLEMAR

ARCHIDIACONI BARCINONENSIS

Apoflohei palatii eau·'arum Auditoi is.

ORATIO.

Çua m ennàlio Bafileenfi en*» MCCCCXXXID. per ' *dies tnt refutavit quartum articulum Bokemorum, de etmli do minia dertcorum . yiem pmpofun per mduum Petrus Payne Angjus.*

"» adruiorjum meum uuende, Domi- -ne ad adruvandum me.fe/bna . Excellas ille propheta David, de quo feriptum novimui, Deum dixiffe quod insrenerit hominem fecundum cor fuum . fic fua humilitati omnium virtutum folido fundamento fixu» flabat, ut nihil de fui» viribu» ingeniove pr*-B fumeret : tamquam in fe deficien» . divinum ad fe pofcebat adjutorium feftj'nare . te velut imbecillis infans, qui etfi manu tereatur a matre, nihd f eorpufculi fragilitati confifu», «lum gremio e,..» toto corpore non inlueret, matrem inclamitat ; te palpitando tremens inhaere feflmat . Sic inculcata petitione Deum in adjutorium ejn» intendere, te ipfum Deum •d adjuvandum fe feflinarr depoidt . Hanc Prophet·, Deoque accepti viri vocem fanda mater ecclefia per omne» die» in fingulis divinorum officiorum exordiis laudabili more exhibenda n aflumit. Ncc immento ad disi-Cl nas laude» accedens. Dei auxilium deprecatur, fciens quod adverfanus nofter. qui juxta beati .Petri dodrmam , circ.jjt t qu*rens quem devoret. tunc infrem-.t vehementius, tunc inflanttus fuas molitur infidia» , cum divim» obfequii» appropinquare ni» cernit . Hinc Sap.ens •it : *F'li, arcedent ad jeriituirm Dei , fla m ju/htia ‹ & tiniare* . ó- *prépara animam tuam ad leniarwnem* . h.cclefiaft ici **ti.** capitulo.

At ego hominum nummus aggtefluru» hoc tam grande negotium, mains me* morem fervabo, ut pro divini auxilii imploratione ipfam propheticam accipiam vocem · Etfi in di- 0 flandis precibus apud judices folemus patronorum jamdudum approba orum infequi formas . quinto magis apud Dei majeflatem in offerendis precibu» uti decet verbi» eorum , quos Deo placuifle cogno.umus .quam maxime qu* ab ecclefia fanda catholica Spiritus fandi magiflcrio doda . funt in quotidiano ufu recepta ? Jam jam igitur fandum David , fandamqnc matrem ecclefiam imitans , id te Deus, mundi creator, Re pnutentiflime gubernator, tota cordi» intentione cum fiducia plena recurrens poflulo atque dico: *Deus tn adturo- num meum intende,* tec. Da Domine jniht fe-E dium tuarum atfiflricem ipientiam, & noli me reprobare a pueri» iui», quontiTh fervus tuus (um ego . 6« fillus ancillae tu* ecclefi* fanda catholic* . da mihi in apertione ori» **mei** fermonem cum fiduoit , te ut notam facere eundis valeam hujus articuli veritatem. E< tu gloriofifflma Dei genitrix virgo Maria, vnique omne» cive» Jerifalem civitatis fupcrn*, tam angelici fpiritu» quam humani , me fupplico veftri» precibu» adjuvare. Stlvdkr ,

A Oregon , Thoma Canroarienfi». c*ter>que findi Pontifices. qui in ecclefia Dei , poflquam temporalibus affluit, mirabiliter corufcatts · vo» m veflra cauta interpello , afliflite mihi , glonam vgflram defendi depofeo c Veftram quoque omnium, qui pnefente» adedis, devota orationi» fufftagia pro rfic fien poflulo , atque ut pro omnibus communiter exoremus, dicentes *Adaperiar Deminui* cor *vefirum* in ◦ *lefe fua* , 6- *jn pruepnt fuis, & fa<~uu pacem·,* in *diebus* ri.yfnc. Arnen

Reverendiflimi in (Ihriflo patres , illuftnfls- **me** princep» , ac reverendi in Chnllo patre» in ecclefia Dei ptxl.uione fungentes, d<'<lo-< re», atque magnlricetenque viri petfpicui. qui de univertis Chnfliani orbis nationibus m hbc loco divin* benediflionis >n Spiritu fanflo congregati efli» ad celebrandum univerfali» ecclefi* nte congregatum generale concilium t Non indigne fer-.ni veftr* reverenti* humili (applicatione depeico , nec vitio temerari* n^rluiuptionis adlcfibant . fi cx tanta dotl.flunoriim virorum copia ego eundi» inlcnor hoc tam gragde negotium aggredi autus fum . In eo namque Audio, in quo nutritu» fui · minori affert conftitutio primum um ut difficiliora majoribus referventur pu ptcrca . qui pnmum locum vindicat, non pnclumptuoius , fed magis humilis reputatur: hac lege fretus, hoc mihi licere putavi ↓ go igitur, fi plicuerit, primo dicam . te vos denuo corrigetis , quoniam h*c eft menti» me* firma fententia. quod omnia dicla me* fan- 01* mattis ccckiir, & hujus facri concilii ipfam teprrfentantis, corrctlioni fint & determinationi fubjefla . Nec mirum, fi ego fciolus hoc dico, cum dodnTimi ac fandiflimi Ambroflu», Auguftinu», Hieronymu», ceteri- que doclorcs ipfius land* matris ecclefi* determinationi fubtecermt dida fua. Ego igitur corrigi & emendari fum paratus, fi quid forfan proferam minus rede . imo te ex tutic habeti volo pro non -dido .

Efl te m alio mentis me* intentio declaranda , quod mhi! intendo dicere in injuriam , contumeliam, vel offenfam dominorum ambafiatorum inclyti regm Rohemi* hic pnefentium , fed cum eorum bona pace quod fi forte ijnadvertenrer aliquid dixero , quod in eorum injuriam vel offenfam videatur tonare (quod nullatenu» me fadurum puto . cum non fit ex meo animo) haberi poflulo pro non dido: quoniam teflis mihi cit Deus. quod nullatenus eos ofRnd^ro^ ncc exafper.rc cupio. fed placare. A vobis domini» ambaliatortbus poflulo gratam te benignam pariter & attentam audientiam accommodari fermombu» mei» : quoniam in srentate loqui intendo , & ex cantare, per quam pro veflra falute panter te honore , non folum mea , fed meipfum impendere fnm paratu». Det nobi» omntpoten» Deu» per fuam clementiam , fupphcitcr poflulo, idem (aper*, te in

unanimitate & carixate fu* majeftati accepta- A aoh in Ifrael fecundum fpiritum. Hoc idem
bibter famulari. Arnen.

Jam ad difputandam articuli materiam appropinquans , ne velut rufticus & agrefti? hofpes illotis manibus ad divinam merdam accedam , brevem pnefationem decrevi pratmittere , non peregrinam» fed utique pertraflan-
d* materi* fatis confbnam pro cujus fundamento fufcipio verbum ex evangelio his diebus ùepius recitato : ***Ecce pofitus efl hic*** in ***ruinam & refurrechonem multorum*** ıλ ***Ifrael.*** Luc. ii. cap. Expavefcit anima mea , nimioque terrore concutitur, audiens verba prophet* hujus . dc cujus veritate dubitare non* licet cui tale ab, evangelio tefttmontum perhibetur , quod ***erui*** ĸ no ***fuflus (jr timoratus , eipellans redemptione-u Ipael, ¢ Spiritus fundus erat tn eo*** . Quid dicis faniile propheta ? de quo loquens ***Fee*** Aĸ ***pofitus efl ,*** Scc. Plane dc Jcfu ad matrem ejus evangelifla dictum oflendit . Quid hoc ***f*** Nonne angelus, qui ejus conceptum ad Jofeph nuntiare venit. dixit, quod ***ipfe faltum faceret populum fuum a pectitis eorum?*** Matth. 1. Nonnt 8< tu exfpcflans ipfe cras redemptionem Ifrael ? & ad afpedum ejus, tamquam redemptionem vidiffes Ifrael, cxfultafti, Ai benedixifti Dominum, dicens: ***Nunc dimittis fertum tuum Domine , feiundum verbum fuum in pace , Quia vi.it runt <' uh mei falutare tuum, quod parnflt ante fanem omnium populorum, lumen ad re-C t elutuoiem gentium, (fr gloriam plchs ti.e Iiiutl >*** bi ergo ipfe eft falutare Dei , ii efl lumen ad revelationem gentium , & glorum plebo Ilracl , quomodo nunc dicis, ***Etse hic po/itus efl m rutn.im f*** St dixiffes Ecce hic pofitus eft ad ruinam gentium , & refurrefbonem Ifrael · dixiffes quod fperaliant Judri: fed utrumque d.c-.s m Ifrael . Ifrael populus Dei erat, ***ergo*** in populo De: utrumque contigit. quod alu» erat in rçturteflionem, alus in ruinam. Quid hoc ? tabefvcre fecifti velut araneam animum meam . Sed Ac fruflra conturbatur homo quomam vetba prophetat mentiri non poffunt. Ac myflerio magno non carçnt ; videamus. fi fiiggerente Spiritu fanflo aliquid D capere cx eis ptffumus. Jefus falutare eft, Jefus lumen eft , quomodo falvat ? quomodo illuminat ? utique per fermonem fuum quia verbum ejus erat lux ex fe illuminans omnem hominem fed non omnis homo eft illuminatus ex co. non Juminis , fed vifus defefhi.
,. Vnde Ongencs : Sicut enim lux, ctfi ocu-
„ los debiles tuibct, lux eft : hoc modo **Salva-**
.. tor perleverat, ctfi plurimi corruant. neque
,. enim eft ejus officium deftruflio , fed çorum
,. vciania. Quamobrem non folum ex falute
.. bonorum, fed etiam ex malorum diffipatio-
„ nc virtus ejus offenditur. Nam ibi quia mul-
„ tum radiat · propterea vifus debiles precipue turbat. Et Chryfoftomus Attende autem E
diftinchonis cxquifitam prolationem : przpa-
„ ratio quippe falutis dicitur coram omni po-
,. pulo , led cafus & fublevatio plurium ; divinum enim propofitum efl falus fingulorum : Cafus autem Sc fublevatio confidit in plurium intentione credentium ftc non credentium.

Jam ut opinor **videre incipimus quomodo** ipfe Jefus, qui pro falute hominum venit in mundum, pofitus efl in aliorum ruinam, 8c aliorum rcfurreflionem in Ifrael, fed non vere Ifrael. in Ifrael fecundum carnem, **fed**

evangeheis teflimomis comprobemus . Jdem ipfe CHKISTt UH-
Chriftus dixit Joannis V. Fenrt ***hora 6· nunc rfl', quando mortui audient vocem Filn Dei, dr qui audient, vivent.*** Ecce quomodo in refurreclionem multorum ◦ non omnium , quoniam qui audient vivent: audient, ideft, obedient audient aure cordis, multi enim **audierunt** aure corporum , qui non habuerunt vitam, prout Auguftinus exponens hunc paftim ait. Addatur aliud teflunonium **ex evan-**
geho Jqannis tx. ***In judicium ego tn hunc*** 8< it»Λ.
mundum t em , ut qui non vident, videant, 6· 'J
qui vident, casi font. Sic ergo in altorum refurreclioncm, k aliorum ruinam. Addamus **B&.** tertium , ut tria fint qui teflirponium dent, juxta canonicam Joannis.

It iftam materiam clarius legimus in evangelic Joan, v t . quod cum Chriftus dixiffet . ***Nifi mandacaventit.*** e<c. multi dîfcipuloriim dicente» , ***Durus efl hic ferme*** . S< abierunt retro , 8c remanieront cum Jefu duodecim . Ecce fermo Dei, qui lux eft vera, non folum in Ifrael, fed in Chnfti difcipuh» , alus in vitam fuit , abis in ruinam. I nde Auguftinus fuper Pfalmo LÏV St habetur de coniecratione diftinflione ,. **it.** Prima quidem hrrefis in diteq,alis
„ Chnfti velut a duritia termonis ejus fafla
„ eft. Cum enim diceret: Λ'ifi ,qut. manduca·p, tn.f,ϽT
,. tent. 8sc. illi non intelligentes dixerunt ad
., invicem . ***Durus efl h:c Icrmo.*** bt feparave- <.? «'.
„ runt fe ab **illo**: remaniit cum duodecim
., inftruxit eos ***Spirtrtb efl,*** inquit, ***qui vtvficat, caro nihil prvdefl, vciba qua locutui fum ad vos, fpintus & tita /unt.*** Jntellextflis fpintuahter ? fpiritus , 8c vita funt. Intellexiflis carnaliter ? etiam fic illa fpiritus & vita funt , fed tibi non funt. 6-c. Er fi» prima h<erefis a fermone Chnfti occafionaluer orta eft propter illorum malam intelligentiam ; & univeri» hircfe.s, qu* ab mino nafcentis eccle-
fi* ort* funt, ex hoc procédérunt.

Exemplihcernus de aliquibus. Fuerunt quidam haeretici vocati Carpocratiani, qui **ex c**vangeho Luc* 1. ***(ium inducerent Jefum pa-*** *rentes eius*, falfum fufcipientcs intelleClum , dixerunt Chjiftum hominem tantum fuiffc, & de utroque fexu progenitum, contra illum articulum fidei, Natus ex Maria Virgine.

Fuerunt & alii vocati Cerinthiani, qui e* eo quod dixerar Matthsi v. ***Non veni folvere legem*** , dixerunt circumcifionem effe fervandam , contra illud Apofloli ad Galatas v. <Si ***circumcidamini, Chriflus nihil vobis prodeffi.***

Fuerunt & abi qui fe nominabant Apoflolicos , quia dicebant fe apoflolicam vitam fervare , 8* neminem poffe falvari, qui proorium poflideret, propter illud verbum Chrifti ; ***Nifi quis renuntiaverit omnibus qua poflUet,*** ite. Horum fellator fuit Manichzus, & etiam Julianus Apoftata, qui fub hoc colore Christia* nos fuis facultatibus fpoliabat.

Fuerunt &c **Adamianı̄, qui ex illo verbo Christi Matthri xtx.** ***Nifi egidamm» ficiu parvulus ifte , &c.*** **dicebant quod ad statum prime innocentis oportebat redire, & ideo nudi orabant. Audivraliquando in Bohemia aliquam feliam his Crntlem fuiffe, qua tamen exfufRata St delqta fuit# Deo gratias.**

Fuerunt & alii vocati Anthropomorphic* , qui propterea quia kgimvs in ûtcra fcriptura, ***Deucra Da facit vtnatt*****». «t** ***Tena fialeUa*** **»r**

pedum epts, flt **alia** fimi a, ere ibant Deum A
*wwo **habere** humana membra, contra illud Joannis
iv. *Deus fpinnu eft.*

Fuerunt Heradeonit· , dicentes omnia confilia perfedioni· dira **a** Chrifio in evangelio, **effe** obligatoria omnium Chriftianorum ; monacho· tantum recipiebant , 6c conjugia ref**puebant.**

Fuerunt 8c Donatirt», qui ex eo quod Chriftus **dixit,** *Pater maior me eft,* denegant Filium fecundum divinitatem aequalem effe Patri: contra quo» in fymbolo , dicitur, £quah» Patri feciAdum divinitatem , minor Patre fecundum humanitatem.

Fuerunt flt quidam , qui ex eo quod Chriftu» dixit Xpoftoli», *Nohteporpre, neque pe-* B
rum, &c. *neque caheamenia ,* rhidis pedibus ambulabant, omne» calceatos damnabant.

Fuerunt «x qui propter verbum Chrifti . Ai *quis rebquent patrem 6· matrem, fusorem, fi-*
* *hos*, &c. relinquebant uxores, filio· etiam parvulo· non curabant alere . neque parentes etiam debiles ; contra quos in Gangrenfi concilio multa decreta fada fuerunt . qua habentur tngefima diftinAione Si qui **filii.** Et multis.

Et hrc caufa exempli dida fufficiant. Nam multe alie heretfeorum fcclr , Deo permittente , in Chriiliano populo ortr funt, de quibus Ifidoros **viti,** libro etymologiarum, & habetur xxiv. que fere otpnes ex facra feriptura , non tamen bene **intellect,** fe funda-C mentum accipere crediderunt. Unde Chryfoftooiui de laudibus Pauli homilia iv. „ Omnes „ herefes, inquit , predicant Chriftum . fed „ non omnes **une** predicant atque legitime .

Nunc autem Auguftmum audiamus St ejus confilium diligenti **animo** perpendamus, fermone **xvin.** fuper illud Joanms v. *Non po-*
"~*yeft Fiitus quidquam a fe facere,* &c. fic inquit
\ Neque enim nare funt hrrefes, St quxdam
„ dogmata perverfitatis illaqueantia animas ,
„ St in profundum prrcipitantia , nifi dum
„ feriptur* bona intelliguntur non bene, St
„ quod in eis non bene **intelligitur,** etiam te-
„ mere St audaAer afleritur . Itaque, carili-
., **mi.** caute hrc audire debemus, ad qu* ca D
„ pienda parvuli fumus & corde **pio,** 8t cum
„ tremore, ficut fcnptum eft, hanc tenentes
v regulam fanAitatis, ut quod fecundum fi-
> dem, qua imbuti fumus, intelligere valuc-
„ rimus, tamquam de cibo gaudeamus ; quod
„ autem fecundum fanam regulam intelligere
„ aon potuerimus, dubitationem auferamus, intelligentiam differamus, hoc efi , ut etiam-
„ fi quid fit nefeimus, bonum tamen St verum
„ **dfc** minime dubitemus. O facrum & me-
morandum documentum , illorum prsfumptio-
nem confundens, qui quidquid eorum intel-
ledus non ceperit, reprobant St condemnant.
„ Nam fic confulit Auguftsnus Sed etiam fi
„ nefeimus, inquit, bonum St verum mini-E
„ me dubitemus . Magna ergo reverentia fenptura facra fufeipienda efi, & ejus vera in-
telligent efi cum diligentia flagitanda. Nam non in verborum foliis efi evangelium, fed
in radice rationis. Unde Bieronymus in-epi-
▸ **ftola ad Galesas, Sc eft in decretis i.queft. i.**
„ **Marcàon flt Bafilides flt emere hrreticorum**
„ **peftea, non habent Dei evangelium, quia**
*, **non habent Spiritum fanAum ,** fine qtao hu-
„ **manum fit evangelium quod doçetur. Nec**
O patemus in verbia feripturarum **efle evan-**

„ gelium, fed in fenfu non in fuperficie ,
„ fed in medulla . non in fermonum folus, AMMO
fed in radice rationis.

Et ad hoc propofitum Caffianus in fecunda collatione abbatis Sereni juxta principium, cum dixit quod facra fcnptura eft ager fertilis , in quo funt aliqua, qu* ad hteram pa~ (lum habent, ficutld'ud : *duds /fruel, Deus tuus unus efi,* dicit quod etiam aliqua funt, w qu* nifi allegories explanatione extenuata „ fuerint , k fpintualis ignis examinatione „ mollita, nullo modo ad falutarem intenо- „ ris Jùominis cibum, fine corruptionis a labe „ pervenient , magifque ex eorum perceptione „ l*fio quam utilitas lubfequetur. ut eil illud: *Sint lumit vefiti prmtnti,* 8c ; (Hit non *„ bahet gladium , ‹ enaat tunua'm , & emat* .St : / *„ Qui uon acuptt , 'tuem , & fequitur mr ,*
4, *eft me dignus.* Quod quidam difitiAiftimi ., monachorum, habentes quidem relum Dei, „ **fed** non fecundum fcientiam. Amplie tet in- „ telligentes, fecer int fibi cruces ligneas, eaf- „ que jugiter humeri* circumferentes . non ædi- „ ncationeosq fed ritum cuticlu videntibus in- „ tulerunt. \

Et idem in prima collatione abbatis ^foyfi fub parabola de trspenta , cuju' ftudium eft, „ ne in'moneta decipiatur; Agnoicite , inquit , nos h*c fpiritualiter obiervare debere . Sub hujus nominis exemplo demonilrat prirrum , ut quidquid cordibus noftns irrepferit , vel fi quod nobis dogma fuerit intromiifum utrumnam MSt divino & cœlefti» fpintiu igne purgatum , an ad Judvcam fuperftitionem pertinens, feu de réculans philofophi* tumore defeenduns, in fuperficie tantum prxfent pietatem diligcntiffime perferutemur quod ita poterimus implere, fi illud apoftolicuin fecerimus; *Nohte omni* *j,,,*
/piritut credere, fed priante fpintus fi ex Deo fint . Quo genere quofdam dicit fmiTe deceptos . Et infra fubjungit : Secundo foil ici te nos explorare convenu, ne auro punftimo feripturarum prava interpretatio coaptata . metalli pretiofitate nos **fallat.** In quo etiam eft , quod Domino Salvatori callidifiimus diabolus velut homini fimplici , tentavit imponere dum ea qu* generaliter funt fuper juftorum intelligenda perfonis , m.devola interpretatione corrumpens, ruam fpecialiter huic, qui angelorum cuftodia non egebat , adaptare conatur. dicens : *Mute te deorfum ; angelis enim fun mandas it Deus de te ; ne offendas ad lapident pedem tuum.* Precifa fcilicet eloquia fcnpturarum callida aftumptione convertens , & ad contrarium fenfum noxiumque detorquens, ut imaginem tyrannici vultus fub colore nobis auri fallentis objiciat. Et infra Qu* cum fint noftre faluti profeifionque contraria , tamen velamine quodam mifencordis ac religionis obteAa. facile imperito» i.icautofque decipiunt: imitantur enim numifmata veri regis, quia videntur ad prelen» plena pietatis , fed non funt **a** legitimis monetariis , id eft , catholicis flt probatis patribus figurata; nec de cardinali ac publica collationis eorum prodeunt officina ; **fed for-** , tim fraude demonum fabricata, non fine detrimento impentis quibulque ac ignoran- , tibus ingeruntur. Et infra · Erit ergo neceffaria nobis ifta difcretio, ut primum nos

„ materia auri veri feu fucati faïentIfqne non A rerbo nieronymua ihqtrtt, „ Irtniteuc pradets- —, . ■_

anno CHHISTJ MB:

„ lateat. Secondo, ut has cogitationes, que „ mentiuntur opera pietati», tamquam adul- ,, terioa numifmata, dc paracharaxim* repro- „ betntu, utpote qua falfatn imaginem regts », non legitime fignata contineant velut ilia „ qu· in auro pretiofiffimo fcripturarum, vi- » ttoio & hareûco fenfu . non veri regts, „ fed tyranni pmferunt vultum, fimiliter di- „ fcementcs , refutare poffimus .

Attendamus obfecro, & in mente jugiter habeamus huius fandi 'patris fapientiffimum dogma, qui fub fimilitudine de moneta· falfam nos docet cavere dodrinam. Etetiim ficut ipfe declarat , moneta fàlfa cilfiVc qu» de non bono metallo fabricata eft, five qu» non habet veram imaginem, quia non eft fabricata in publica officia. Siç eft pariformiter in dodrina : omnis dockina fufpeCla, five fit qu» ex facra feriptura non eft accepta, live qu» ex· facra feriptura vewa fufcipiat, fed non eft in fenfu, quem Spiritus fandus flagitat , applicata; ficut diabolus fecit. quando dicebat Chrifto. ***Mme te deorium , fcripnim eft*** entm I ***Angehs futi.*** &c. Audoritatem fcnptn- ***ne*** aftumebn , fed in fenfu fophiftico atque falfo . Et ficut timens decipi in moneta , volenfque fibi bene cavere, non vult recipere monetam , nifi de publica officina fic fidelis (iiriftianus, qui tuto vult dirigi in dodnna fana, nullam fufcipiat , nifi quam in publica C oflkina publice & generaliter in ecclefia Dei videt iulcipi & approbari; „ Sicut enim bca- ., tus Auguftinus ait , omnis catholicus fecu- ,. rus partem eam deteftatur , cui ecclefiam „ univerGlrm Apoflolicis fedibus roboratam , „ non communicare cognofcit. Vnde Hieronymus fuper illo verlxj Pauli ad Calatas crp. It. ***Contuit cum tIItj.*** fic ait' Oftendit fe non „ habuiffie fscuntatem evangelii , nifi audori- „ tate Petri & aliorum roboratus effiet, id „ eft, nifi deduxiffiet ipfum ad publicam offiemam . Si çrgo Paulus oftendit fe non habere iecuntatem evangelii, nifi deduxiffiet ipfum ad publicam officinam, ad concilium eceleii», quis auderet dodrinam aliquam fufei DIick pere. aut docere. quam non approbaverit lanfla 1\> ecclpfu? Er ad idem eft Auguftinus contra laufium . „ Apoftoius enim Paulus poft „ Chrifti Afcenfionem de caelo vocatus, fi non cum Apoflolis communicaret, ôt cum eis evangelium conferret, quo ejufdem societa- „ tis etlc apoareret, ecclefia illi omnino non communicaret. Et haec ponuntur per giof- ., fam in loco pneallegato,

Jam igitur recolligendo pradida , aim ferma divinus, juxta dida thematis prafumpti , pofitus fit in ruinam , Ac. refunedionem multorum in Ifrael in refurretlionem feilicet fane intelligcntium, & in ruinam perverfura ienfum capientium cx eodem . ut fupra dedu-E Cium eft, fobnc ôc humiliter fufeipi debet , neque ftatim quod prima figmficatione verborum aliquid fonare videtur , illi fenfui adh»- rendum eft quoniam non in verborum foliis, fed in radice rationis confiftit evangelium, ut Hieronymus dicit, & eft fupra allegatum: omnètque haretici-, As diabolus etiam, pro fi: allegant feripturam, ut paedidum fuit. Sçd coniulendi funt majores quid fenferint patres Spiritu fanflo pleni, non inniti proprie prudenti*. contra Salomonis dodrinam. **Super quo**

m O· tu»-. Prudentia fu· innititur, qui ea, „ **que fibi agenda vel dicenda videntur, pr·-** >4M. „ **ponit decretis 'patrum I Sed potiffimcr ftan-** dum eft determinationi ianftae matri» ecclefi», cui Hieronymus. Auguillnu» & omnes dodores fua difU fubniinunt, Ac a qua illo- **rum pendet audoritas. Vnde enim eft quod** dida Hieronymi, Auguftini , & talium, audonratem habent, rufi quia funt ab ecclefia approbata; ficut legitur xv. diftindione. Satida Romana , Si tgirur dodores fua dida deterrfiinarioni ecdefi» fubmifcrunt, 8c ut .nidoritatem habeant, ?b illa furapferunt.. quirejus audebit fententia refragari ? Si quu ergo optat Biacra fcriptnr» profundiffimum pHigus tranf- frerare, in navi ecclefi» hoc tnras faciet, alias infailibiliter demergetur. Oremus ergo Deum omnipotentem ut mentibus noftris Spiritus fandi gratia infundatur, qua doceat nos omnem veritatem . quatenus ferme divinitus in feriptura facra revelatus, non fit riobis in ruinam, fed in rcfurrtdionem, ad ipfius omnt potentis gloriam , atque latfdem, At falutem animarum noilrarum totiufque populi Chnftuŋi. Anyen,

Dignum reor hic dicere , quod cum juxta preordinatibnem divinam çcclefia ûnda catholica infantia fua tempore , nique ad piâetvnitum tempus a Patre, diras tyrannorum pertecutiones paffia fuitlet ; adeo ut ficut Ifidorus ait ·e. etymologiarum capite xrx, perfecutione fervente docendarum pletnum facultas minime daretur, fed dhriftiamtas in divertas hanefes fciffa effiet. Tandem Conftandno principe miraculofe lepr» morbo fanato, Ac per beatum Silveftrum baptizato, in virilis aetatis robur evafit ; tunc, ut idem Ifidorus ait , dt habetur xv. diftindione, cap. Canones ; inceperunt facr? concilia celebrari. Nic»num primo, in quo fandi patres juxta fidem evangelicam It Apoftolicam fecundum poft Apoftolos fidei fymbolum ediderunt ; quod ideo jn publica Miffa altis vocibus cantat ecclefia , ut ofiendat ex tunc , omni trepidatione feclufa, fidei cathoprochmationem ecclefiam generaliter accepiffie. Deinde alia tria principalia concilia, & alia fubfcquentia , a quibus omnis ecckfi» dc- cqt Ac pulchritudo exorta eft: eoque tempbre tamquam completis propheats, qu» de gloria & potentia ecclefia feriptr erant. ficut illa · ***£t nunc reges intelbgtte,*** &c. Et illud ; ***Speci't domus dividere fpoho.*** Et illa : ***Adorubunt eum rM*. omnes reges***, Atc. ecclefia, qu· dudym velut imbecillis tantum rogare St invitare poterat , audoritatem & poteftatem accepit etiam compellendi , ficut Auguftinus icribit Donato. dc habetur xxt i i. quafi. iv, DifpUcet. juxta finem fic dicit. „ Non attendit quia tunc primum e^. „ ecdefia novello germine pullulabat, nondum- „ que in ea completa fuerat illa prophetia · „ ***Adorabunt eum omnes reges fern :*** quod uti- „ que quanto magis impletur, tanto majore ,, utitur ecclcfia poteftate, ut non folum invi- ». tet, fed etiam cogat ad bonum. Hoc tum >, Dominus fignificare voluit, qui quamvis ha- „ beat magnam poteftatem» prius tamen ele- „ git commendare humilitatem, &. hoc in il-7 „ la convivii fimilitudine (atis evidenter o ,, fiendit, ubi mifit Dominus ad invitatos , „ & venire noluerunt, dc ait fervo . ***Xsti ci- in vicos.J^· plateat cnirnis, & fauperes***

ec *debito, & ctotdof tutrodve* Ane. A bus 8t bona pace loquar . nifi quod prima
" aU /emua , *FaBum efi ut impe-* opinio, fcilicet quod ecclefi» non hceat ha-
** raftt, (fi adhuc locus eft. Et eut Dommus* here divitias temporales, quam prefcnptus do-
" *fervo , Eat tn vtas (fi faper, (fi eompelle* iis- flor dicit ab omnibus erroneam reputatam ,
„ *trvre, ut iutpiretur domus mea.* Vide nunc & nonnulli afferunt luiifc condemnatam jn con-
*· quemadmodum de nis, qui prius venerunt, cilio generali, dc quo in capite, Excommu-
„ diflum eft, *Jmnoduc eos,* nunc diflum efl. nicamus ; de haereocis uurodufla fit, oc cekn·
Compelle·, ita fignificant funt ecclefi» pri- là ab his, qui tubcol. rc cujuldam palliat» ho
„ mordu adhuc crefeentis, ut eflent vires *et-* nefiatis, tamquam |>r.rtenden'es o;>tin ecclefi-
„ iam compellendi. Hec Auguftinus. fenflitatem, ipsam dcflruere vellent Un ie Hie-
E»· tone quidem per diverfa donaria tam ronymus in minori breviario fuper Alo verbo
difli Conflamini, quam aliorum fidelium prin- Pfalrni, *Ut deftruas tmmtcum (fi ultorem,* fic in-
cipum , aufla eft ecclefia Dei ia temporali- quit: ,. Inimicum Ac defenforem haeieticum ,
bus bonis ampla poftefflone ; non quidem >, qui cum nequitia fua impugnet ecclefiam,
φṛ̀η jam ante ecclefia temporalu bona ,ha- „ eam tamen defendere aflimulat. FtAuguft»-
buiffex, ut inferius deducetur, fed quia ex R „ nus fuper eodem; Quem mfr harericum,?
tunc ampkflime magnificata eft . Et quamdm M nam ipfe efi inimicus Ac defenfor ,qm fidem
pnncijnim fieeuhrium ad ecclefiam fuit erit- C.hrifiianam cum impugnat. videtur defen-
que devotio, & inter illas duas poteflates , *r,* derc. Unde Gregorius xxi 11.moralium . S»-
ecclefuflicam. feilicetâc fecularem, ecclefiam „ pe hzreiKiper hoc quod elfe hominibus de-
& imperium , fuit, entqne unitas At concordia, „ tyicabiles foknt.cum a cunflis *fete* geut hus
fuit & eri: quoque orbi tranquillisas, *Sa fe-* » fianflam ecclefiitn venerari conipiciuni. opi-
licitatis decor. Ideoque humani generis ini- „ nionem ejus quibus valent obtreclauombus
micus, cuius propnum efl unitati ftc canuti „ lacerare contendunt, dicentes Idcirco illi
adverfjri, 8c Chnftiani populi profeflibus ob- ,, cunfla temporalia fuppetunt .quja ei premia
fiflerc , fiepe nifus eft fupertemmare zizaniam; ., «ternorum munerum fubtrahuntur. Quorum
fc fubortis difeordiis inter has duas potefta- „ vocibus Eliu obviat, dicens *Ne fote ai?<t· T,,)V*
ces, infurrexerunt homines acuti enio , *„ trr Imentmus faptenitam , Deus prou · it eum.*
»r fcd non in bonum : quorum aliqu voca- „ non *homo.* Ac fi arrogantes irstta tar.clam ec-
ti , qui.i non potertnt in ecclefia promotio- ., flefiam, fed tamen fideles contra hen-ucos
‹ nes, quis optaverant obtinere, vel qma diftri-C „ dicant Per hoc quod lanflam ecclefiam in
r▮ fi, fuerant , vel correCli, alii aliis pafliombus „ i.ono.e hominum florere temporaliter ccrm-
'kl' impuWi , difputare inceperunt , & afferere quod ., tis, projeflain a Domino non credatis- Scit
ecclefia non poterat bona temporalia poflide- „ enim redemptor ejus &c in hoc itinere fob-
re vel habere, maxime civile dominium. Sed „ tia venienti tribuere, & pervenienti ad «ter-
nec defuerunt , qui fententiam omnino cdn- ., nam patmm fuperna p «mia tefervare. In-
irinam affirmarunt, dicentes , non folum *'ec-* „ caflum igitur duitis quod Deus eam, non
ejefram pofle licite poflidere Ac habere bona ,, homo projecerit, cum venerari eam a cuo-
' temporalia . 8< civile dominium : fed etiam „ flis fere hominbus videns; quia fic ci ter.
Papam tamquam Chrifti vicarium qui uni- „ ren» glori» adiumentum tribuitur, ut per
vrrlorum eft dominus, omnium ci .'ilium do- ., hoc multiplicius etiam ad csleftu fubveha-
miniorum efle primum adminifiratorem, imo „ tur. Sic Gregorius . De alus autem opinioni-
Qt dominum co modo, quo dominia homini- ,. bus, five de omnino contraria, five dc dia.
I··ı, fub Deo competunt. Et ad hoc poffem „ quam ipfe diflus doflor ponit mediam , tmhi
alegare magnam copiai i doflorum fic tenen- „ dicere non eft opus. Satis mihi efl fabam opi-
tium , fuiique fcnptis At traflatibus hoc fir- D .. nionem refellere, At quod ecdriie bonatem-
manuum . .. poralia habere St poflidere liceat,demonftraic.

Fuit quoque quidam cancellarius Farifien- Hunc ergo ordinem 'Deo propitiante tene- m».
„ fis, qui fie inuiat fuum iraôatum · Inter- bo. Primo rationes in contrarium fatlas **folve-**
», dum contingit quod quis vitare volets u- re & enodare curabo . Secundo , hcct primum
„ num errorem, incidit in contrarium , *tflc.* fufticeret, tamen nihilominus quafi ex fupera-
„ *dc* pofitis aliquibus exemplis fic fubjungit : bundanti, veritatem , qu» efl fcilicet, quod ec-
„ Modo confimili circa poteftatem Pontificum clefi» 8c przlatis, 8r perfonis ecclefiaflicis licI-
m veritatis medium ponit inter illos duos er- tum fit habere & poflidere bona temporalia . fir-
„ rores. Nam error ▼aldenfium fuit, fuccef miflgnis dcmonflrabo documentis . H»c qu»
„ foribus Apoftolorum, videlicet Pap» 8t pr»- pnrmifi, dante Domino, credo me fic luculen-
„ latis ecclefiafticis, repugnare dominium in tius agere. fi paflim infequar vcftigia magiftri
,, temporalibus, nec eis licere habere divitias Petri, qui hunc articulum propofuit, e>ulquc
„ temporales. Et pofita alia contracta jam fu- feripta, qu» obtulit. In quo prstcnre nolo,
„ penus memorata opinione, fubjungit : Inter quod cum in mediis propofitorum fit vacuus,
„ has opiniones contrarias, quarum primam E ut clare Deo propitio deducetur ; in principio
». erroneam omnes putant, puto quod veritas tamen 8< in fine plurimum loquitur rigide Ac
„ medium ponit ; fcilicet quod pnelatis eccle- ecclefiaflico flatui detrahendo, *Sc* ca, que m
„ fi» non repugnat habere dominium in tem- ipfis principio 8c fine loquitur, relinquit peni-
v poralibus, 8« jnnfdiflionem , contra primam tus fine aliquo fundamento . Dicit in principio
„ opinionem erroneam·, nec tamen eis debe- quod in tranquillitatis & difeordue mundi caufà
„ tur per fe ratione flatus fui, 8t ratione, qua efi dominatio cFeri fuper bonis immobilibus, feu
„ funt vicarii Chrifti, & Apoftolorum *Cuccef-* mobilibus)}u|us vit· '. Ac ad hoc dittum nul-
j », fores, fed eis poflunt convenire ex concef- lam probationem adducit.
», fione principum. H»c ille.

, **Ego quidem inter has opiniones quid fen-** Ego autem e contrario dico quod ad tran-
tirc valeam, ut tamen pnemifl» protcftationi- quillitatem & pacem orbis multum proficit po-
tentia Ac dqminatus eccclefi· i nifi enim ecclefia
ha-

haberet potentiam, tanta effet Indifciplinatio, Adum poffeflio capitur pro re poffeffl . ff Be –

ch*lusti W & arrogantia hominum (uporborum , volennum inniti opinionibus propriis, quod nifi effet magna potentia ecclefia ad comprimendos eos , quotidie hzrefes pullularent ftc recrefce-, rent. Hoc unuiquifque «olens advertere, per verb. fign. 1. Interdum, êt ita facra fcriptura , ficut Genef. x>t x. y**»« ero/ iM». *poftfio eonuo* MMM . Et in **evangelio Matth.** cap. **xix. de juvene** qui **WeNu** ***pofitfiontt multas.*** Qua· textus ipfe allegat Ac applicat ad deferiptionetn poffleflionis fupra memorat·, «d quam nihil faciunt, fidva gratia allegantis.

•"^opmionum eum capitofitate Ac pertinacia non défunt , fed per timorem comprimuntur . Et poteft hoc aperte cognofci XX eo , quod *erat antequam ecdefia hanc potentiam habe&et . prout patet ex didis Ifidori jam fuperius allegatis , quod ante illa tempora Conftantini jam non erat facultas docendarum plebium , cum Cbriftianitai in diverfas harefes feiffa effet etiam ex dido Auguftini fuperius allega- ^bonorum dominia ut plurimumacquiruntur jure to. Poflem ftc adhuc multa alia deducere, quz c»"<i»eo Amitto ' ne cft>c'ar nimis longus.

«l..rf.r.i. Ponit demum conclufiorwm fuam fub his terminis. Sjscularis poffleflio ,Jicut fic civile dominium , jure divino ftc .humano , dodorum fandorum fententiis, ftc ratione cflicaci > tempore legis gratia prohibetur clero Chrifti.

Deinde zd declarandum terminos, facit unam diftindionem de poffeflione : ftc ponit defcriptionem poffleflionis , quam ponit glofla fuper L.1, ff? de acq. poff. Quae dida per eum poffetn multipliciter impugnare , fed non curo contentiones verborum . Scio quod illam deferiptionem ponit glofla prxdida ; ftc quod 'flividitur poffleflio in has tres fpecies. civilem un- C tum, naturalem tantum, ftc naturalem Ac civilem . ftc illam, quam ponit ipfe, dicit faculare m , non eft in C. nec in ff nec in toto corpore juris, ftc tamen eam vult fulcire cx quidam glofla c. Licet de off ord. Clare patet quod non facit ad propofitum i videamus textumAc gloffim. Textus dicit: Licet tam circa viros religiofos quam clericos feculares . Diftingirtt huic duas fpecies clericorum, feu ecelefiafticorum hominum , alios religiofos, alios feculares clericos . Glofla exponit quid fit dicere clericos faeculares · At dicit quod clerici feculares dicuntur, qui pofliint habere proprium, ficut ft< laici, cum rehgiofi hoc non poflint .Sic Ac Oftienfis in capite primo de fümma Trinita-Dtraditione, donatione, cx caufa, vel aliquo li- < •Deus creavit'naturam fpiritualem, corporalem, cite fuper verbo , Communem , dicit, quod ficut ftc hominem cujus eft mixta natura , ut ibi textus , ita genus clericorum permixtam vitam ducit interlaieos ftc religiofos. Qua quidem allegata glofla facit a(l hoc, quod dicatur fecularis poffleflio, non eft fpecies fecularis poffleflionis ; imo omnis poffleflio in hac vita eft fecularis, quia fasculare idem efl quod temporale , Ut dicit glofla fuper epiftola ad Hebraos ix. fuper illo verbo, ***fanHum fteulart,*** id eft, temporale. Bene ftio differentiam inter res fpirituales At temporales : ftc temporalia poflidentur, ut ipfemet dixit. Certe audeo dicere , quod competenter mihi nota eft materia poffleflionis. Nam E c. «r»-. fcio me repetufle in civitate Barcinone cap. »b > Cautam qu» de praferiptione , ubi aderant 'ft—"p " pluiquam quinquaginta dodores ftc liccntiati ia jure, ftc ibi latiflime examinafle deferiptionem ftc divifionem poffleflionis . Et demum quando debui aflumi afl officium auditori· paktii Apoftolici , repetiifle cap. Cum dikdus —•«e··** de cafu pofleif. Ac propriet, cui quintum conftfpT'rSfc veniat h*c materia, norunt omnes /urifpcriti; *t*.*.*. **tamen ego** nefeio intelligere quid dicat **'ex** difpofitione terminorum. Scio etiam quod inter-

Relinquamus ifta , St relicquamus **alias** fiiperftitiones , quas facit de dominio pro declaratione termini pofiti in conclufiône, Civile dominium ; quod etiam ad boni mobilia St immobilia juxta fuum conceptum applicari non poteft ·. quoniam in bonis mobilibus habetur ab homini-.^ bus privatum domiuium , ftt non civile, quorum " gentium , quod efi jus naturale ". Et valde pauci modi funt acquirendi dominia de jure civili, L Ex hoc jure . ff de |uflit. At jure. ff de acquir. rer. domin i, i. ftc ibi glofla enumerat^liquos paucos modos, quibus dominia acquiruntur de jure civili . Et videamus ad intellcdum , quid poteft vellè dicere , & occurrunt mihi ifta duo. Primum , quod clerici non poflunt habere proprium, fed poflunt habere omnia in communi ▮ Ac hoc videtur dicere quarta fuppofitio, fi legatur. Sed nefeiofi hoc ipfefentit ; cum , ficut audio, ejus viti contradicat . Nec credo quod fi adveniret fibi bona hereditas patris , vel alicujus confanguinei vel amici, portaret eam in communi cum fratribus monaflenì Sclavorum in Praga, cum quibus vivit. Secundum, quod etiam in communi non poflunt habere Ac poflidere bona mobilia & immobilia.Sed A< hoc videturcontrariareipfi quarte fuppofitioni, ubi dicit quod habent in communi. Et maxime contrariatur cpntentis in fchedula additiva ultimo data.* in qua, ut mihi videtur , vidqps fe deficere in probationibus eorum que premiferat, ipfa definiit, St novam materiam introducit , fine alicujus probationis fulcimento. Ego autem dico, quod clerici non religiofi, feu qui voto ad hoc non fe obligarunt, licite poflunt habere ftc poflidere bona temporalia. hereditates paternas, aut aliorum, fi cis relinquuntur, ftt alia bona jufte acquifita,

JJ" *Zk m Z·* ÎLÎÎÎX. ÎZÎ

~~fia poteft habere Ac poflidere 'bona temporalia, mbbilia, St immobilia, domo·, ρτεφι, villas, caflra , oppida, Ac civitates, Ac in eis habere privatum ô< civile dominium.* **Ac ea qu· in contrarium dicla funt, minime obviant: quibus refpondeatur per ordinem Et primo allegantur auflontatesveteristeflamenti.Numer.xv>n.& alia, in quibus habetur, quod dixit Dominus de tribu Levi, quod in terra illa nihilpoflide-' rent, neque haberent panem intereo·. Et fuper cifdcm audoritacibus radicaliter fundatur prima Ac fecunda ratio dc rationibus , qua in fine poft allegationes audoritatum fubjunguntur .**

nX- >·

Ad hac omnia refpondeo ; quod ficut dicit magifter Bonaventura fuper iv. fentent. difl. xxiv. quxft. x. ah. m. fecerdotiiChrifti non tam tint figura facerdouum Aaron, quam etiam Mdchifedec, fecundum quod dicitur ad Hebr*os vix. *Fw nx* , d* *ficerdos, fn* Cf* CAri-/ɯ. Et quamvis honorem regalem recufaverit. Ac ipfe pauper vixerit , tamen propter fuam dulciflimam benignitatem , ad hoc alios non ardavit. Unde nullatenus eft credendum, flatum univerfalis ecdcfic aliter regi quam difponat Spiritus fandus . Hac omnia magifter Bona-

ventura. Cum ergo^&êerdorium Chrifti (It ^A eundum ordinem Melchifedeç, ficut Apoftoh*s alt , nil mirum fi tàcerdôtes poffideant temporalia ficut Mekhifedec , qui erat rex Salem , & nihilo minus- facerdos Altiffimi. Genet xiv. Sed nolo effe hac refponfione coûtentus . Pro pane altera allegati funt quinque textus veteris teftamenti, qui videntur fossare , quod Levit* nihil debebant poffidere in terra promiffionis, fed habere decimas, 8c primitias, & oblationes, pro fuftetitatione fua . Et ego allegabo quindecim textus, quod Lévite habebant 8c poftidebant bona mobilia St immobilia , fervos , domos , pratdia & oppida, & civitates. Sed ante volo paemittere, quod in tempore ante legem, ut communiter doOores dicunt, primogeniti fuerunt facerdotes, & pne aliis dominium , 8c hereditatem habuerunt. Unde Genef. xxvtt. dixit liaac ad Jacob. £- *fio dominus fratrum tuorum* , quia pnma erat bencdiâio primogeniti: Sc Genef XLiX. *Buben fortitudo mea, primus tn donis, & major in imperio.* Quod exponit Hieronymus in glofla de facerdotio mijori hereditate, 0<imperio fuper fratres, qu* habuiffet, nifi afcendiffet cubile petris fui. Abraham etiam fuit facerdos, ut probat Cbryfoftomus fuper Matthaei t. & quam dives fuerit, omnes icimus . De Melchifedec jam diâum eft, & fic patet quod in populo Dei facerdotes fuerunt opulcntiflimi.

Veniamus ad tempus legis veteris, & fequamur ordinem . Primo ', 'Lcvitici capite xxv. *dides Levstantm qua m urbibus funt, femper poffunt redimi : fi redempta non fuennt , in jubileo revertentur ad dominos , quia domus urbium Leuna>un funt propoicfflonibus inter filios Ifrael. Suburbana autem eorum non veneant, quia pojfeflio fempterna efl.* Item Levit. 17. *Homo fi vovent domum fuam, & fancificavefu Domino.* Et infra. Si *agrum pofefflonis fus voverit, & confeeraient Domino,* &c. Et infra: *A noluerint re timere, fed alten cuilibet fuent venundatus , ultra eum , qui voveru , redimere non potent, quia cum jubilet venent dies, fanebficatus ent Domno , & pofefflo conjectata ad jus pertinet facerdotum.* Et infra : *Omne quod confecratum fuerit D>mtn<>, five homo five animal ; fanfhsm fanflorum e,i Domino.* Item Numerorum 15. *Locutus rfl Dominus ad Moyfen : Precipe filât Ifroe!, ut dent Levuis de pojfejfionibus fuis urbes ad habitandum , & fuburbana earum per cirtuirum,* &c. Numerorum p.Cum Ifrael viciffet Madiamtas , Ôt de eu tuliffet magna fpolia , juflit diri Eleazaro unam ammam de quingentis , tam ex hominibus , quam ex bobus , afinis , & ovibus ; 8c Leviris quinquagefimum caput hominum , boum , 8c afinorum , & cunâorum animantium , ex media pane filiorum Ifrael. Item Deuter. 18. de ceteris Levitis volentibus miniftrare , dicitur : *Partem ciborum eahtdem accipient quam ceteri, excepto eo, quod in urbe fisa ex paterna etsjucceffione debetur.* Item Jofue at. *Dederunt Levitts filii Ifrael de pofefflombus ftut, juxta imperium Domine , civitutes ti" fuburbana earum .* £t ibi fcnbttur, quomodo quaelibet tribus dedit certas civitates , alia decem , alia tredecim, alia quatuordecim, *t^c.* Et in fine fubJungit : Zfeqaie *dvinues unnerfa Levitatum* m medfe *pofeflàmùs fihorum Ifrael quadraginta Asa, cum fubwbamis fisis , finguU per fdmiHat tkflnbuu,* /Mm· *ft» fefugü i* 8t fic erant

48. Item J. Reg. 1 Salomon ait ad Abiatar—— ûcerdotem : *Yadkin Anathot ad agrum tuum ;* amno & fic facerdos habebat agrum. Item 11. Paralipomenon 11. Robosm Dei cultum^ tenente, & Jeroboan idololatriam indud||A, dicitur. *Sacerdotes venerunt ab Bobfi^BKsnquentes fuburbana, 0" pofeffluxes fw^xce* quot poflefliones habebant facerdotes ? Item Jeremies Propbeta fanâificatus in utero facerdos, emit agrum, fblvit pretium , ftipulationes fecit , 8c fibi fieri inftrumentum . Jerem. p. cap. Item de eodem, 37. capitulo *Cajn ergo receffifet exercitus Chaidaorum ab Jerufalem, egrtffus eft Jeremias, ut vet* in *levam Benjamin , & divideret ibi joofleffionem tn confpeSu avium.* Item primi Efdr* 11. de redeuntibus facerdotibus a captivltate , fic dicitur : *Jfabtiocerunt ergo facerdotes & Leons , & janitores & contorts* in *urbibus fuis , unufquifque Ifr^l* ms *civitatibus fuis .* Item , certum eft Jonathan finffe facerdotem , ex 1. Machabxorum , & ducem 8c principem ad bellandum , ibidem it. &t fummum facerdotem, ibidem 11. qui habuit amplas poffefiiones : unde in fine decimi capita dicitur · *Addidit adhuc ,* fcilicet Alexander rex , *glorificare Jonathan , & nufit ei fibulam auream , ficut eft confuetudo dan cognatis regum, tft" dedit et Accaron* (nomen eft civitatis) *& omnes fines ejus in pofefflonam.* Item ibidem 11. Demetrius rex prêdiâa confirmavit Jonathc, & majora addidit : *Fecit Tonatha rex ficut fecerant ei qut ante eum fuerant, & exaltavit eum in confpe^u omnium amicorum ejus, & florult ei principatum facerdottt ,* d* *quacumque alia habuit prius prenofa , ($" fecit eum prinapem amicorum .* Item ibidem : *Scripfit rex Antiochus, adolefcens Jonutha dicens. Conftuuo tibi facerdotium ,* d* *conflituo te fuper quatuor civitates , ut fis de'antas regis, & mifit et vafa aurea m miniftenum , & dedit ei potrfl item bibendi tn auro, & efle in purpura , & habere fibulam auream , & Simonem fratrem ejus conftituu ducem tn termi .is Tyri ufque ad fines Ægypti.* Dc faecidotibus omnia ifta diâa funt .

Sed de Juda Machabao & aliis , principatum & potentiam liber Machabzorum oftendit. 8cfic funt quatuordecim auâoritates veteris teftamenti: Addatur una de novo teftamento , quantum pertinet ad vetus. Aâorum tv. *Jofeph qui cognominabatur Barfabas , Levites , Cypnus genere, vendsdu agrum.* Hic erat Levita fecundum Magiftrum hiftori* fcholaftic*, & Nicolaum de Lyra: habebat tamen agrum quem vendidit. Et fic habeo quindecim auâontates contra quinque , que vincere debent I nam «qualis roboris 8c fortitudinis funt, cum fint ex textu Bibli* . Sed in facra feriptura nulla eft contrarieras . Quid ergo ? videamus verum ipfius intelleâum , ne fermo ad corticem liter* intellcâus fit nobis in ruina. Textus per me adduâi ad plurimum faciunt tcftimonium de faâo . Quid ergo ? fait violata lex illa data per Deum ? abfit . Sed videamur ipfius verum 8c planum intellcâum . Ego dicam valde.plane. Dominus dedit x11. tribubus Ifrael terram promiflionis: ifta terra erat dividenda inter tribus per panes feu hereditates feparatas, ut verbi gratia , tribus Zabulon habebit Bavariam , tribas Nephthalim Franconians, tribus Benjamin Auftriam, 8tfic de aliis t ita funt diftinâi fit limitati fines tribuum in canone Bibli* . Tribus autem

>4*7' C%'j'n

ANNO CHMSTI HU

. Levitica , cum effet facerdotalis ,' nop habebat effe feparata , fed debebat fervirc in fanfluario ad utilitatem omnium tribuum . Et ideo non habebat fortem feu hereditatem ad partem , ficut una tribus éx alus , fed habebat plufquam aliqua tribus*, quia cum effentxti. tribus., fibi non pertineret nifi duodecima pars , Ac habuit dectmam othnium , dc ultta decimam /primitias , & oblationes , vota , fecrificia , redemptiooc' , Ac emendas , domos, fuburbia. Ecce quinam opulentiam habebant illi facerdotes: utique vix credo quod velfaltem in paucis locis facerdotes noftn habeant majorem opulentiam . Et ita eft intellcflus illarum auflontatun^ , quod non habuit fortem .

Si enim Deus faceret tantam gratiam Germanic® nationi , quod acquirerent terram illam fanflam , Ac demum deberent fibi dividere per partes Ac nationes feparatas, certum territorium Bavaris, certum Auftrahbus , certum Bohemis, Ac non darent facerdotibus fortem vel hsreditatem ad partem, fed cum omnibus panibus haberent in unaquaque; habebant enim illi facerdotes, ficut diflum eft , mobilia A< immobilia, domos, Ac pnedia, in quibus habebant verum dominium , quia poterant illa vendere , Ac alienare , qu® non poteft facere, nifi dominus. Quod autem poffent véndere Ac alienare , patet per illam auflioritatem Jeremi® j*. Ac Aflorum iv. Ecclefia C hodie in temporalibus boms non habet aliud nifi oblata a ndelibus, fi quis obtulit ecclefie domum, vel agrum, caftrum, aut oppidum. Sic Sc illi habuiffent . fi oblata fuiffent , qua erat lex Domini , ut fupra eft allegatum Levit. 37. St *vovent domum fuam* . Sed forte dicet t Sed non habebant civile dominium . Dico, Textus non dicit, Non habebant civile dominium; fed nihil aliud, quam decimas At primitiis poffidebant . In nullo illorum textuum fit mentio de civili dominio. Preterea dixi, Ac verum dixi, quod civile dominium non eft applicable ad bona mobilia & immobilia. Sed dicam, quid eft civile dominium > de quo forte loqui nolunt , licet non exprefrennt illud, de quo dicitur, quod Imperator eft dominus iftiua civitatis, vel mun- D ficut decet.
di , de quo per doflores in leg. Bene a Zenone I Codice de quad, prefer. *Sc* in cap. Convenior 11. quxft. £111. Sed non eft dominus illius domus , vel illius , quinimo illi pnvati , vel domini domorum , 8c pr«diorum funt. Sed eft quoddam univerfale dominium, quod magis proprie dicitur poteftas de publico , feu jurifdiflio , cujus deferipeio habetur per gloffam in leg. 1. flT.de jurifdiflione. Sed certe sal· dominium in pcpulo Ifrael a principio nullus habebat , nifi iblus Deus . Ideo quando voluerunt habere regem, dixit ad Sarauelem : *Non te abiecerimi, fed me , ne re-* E *gnarem fuper eos* . 1. Reg. 8. Imo Ac Levit, 35. dicit; *Tena quoque non vendetur tn perpetuum , quia mea eft , & vos advena & coloni afin* . Hujus autem dominii feu jurifeiiflionis adminiftrationem dc exercitium habuerunt Domini iaccrdotes. primum Moyfes, quieratiscerdos *i* unde PCalmifta : *Afoyfes* d- *Àaron* tn *facerdotibus e)us*. Et idem dux Ac reflor populi Jfracl. Deinde tempore Judicum , qui regebant Jfrael, fuerunt judices plures de tribu Levi, ficut Heli dc Samuel , qui fuit de tribu Le-

vi , ut ait Magifter hifloria fehobftica. Et Auguftinus ,in queftionibus veteris teftamènti, traflando illud . quomodo Helcana pater Sar muelis decimas offerebat , cum effet Levita ? & ibi ad noftrum propofitum'dici^, q^iod quia accipiebant uxores de aliis tribubus: ficut Jojada facerdos duxit filiam regis joram, At fic habebant poffefliones uxorum . Tandem fuproinum judicium erat facerdotum , dicente Domiffb, Deuteron, xvi t.5i *difficile^ ambiguum apud te judicium cjfe perfpextns in6t fangutnem* 6* *janeutnem, lepram & non lepram v caufam* P *caufam & jusbeum inter portas videris verba «·» nari, furgi & afeende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus, ventefque ad facerdotes Levitid* Bgexerir , d* *ad judicem nui f&nt..die tempore*1, *quarefque ai eis*, f* *indicabunt tibi judicii veri. ratem, & facies quacumque dixerint tibi qui prefunt loco, quem elegit Dominus.* Et infixt *Qui autem fuperbierit, nolens obedire [acerdotis imperio, qus eo tempore minftraverit Domino Deo ruo, ex decreto judicis morietur Ule homo.* Poftta vero venerunt reges , infra quorum tempus notj legimus quempiam pneter reges habuiffe dominium «alicujus civitatis , oppidi vel caflri . Sl nemo habebat, non mirum fi iàcerdotes non habebant. Eft namque mos in aliquibus ro> gionibus, ficut audio effe in Africa, quod folus rex habeit dominium civitatum , oppidorum , caftrorum Ac villarum , Sed poftea temporibus Machabnorum, nonne Alathathias, Jonathas , Judas Machabens , Ac fratres ejus facerdotes fimul fuerunt Ac principes , ut bl- floris Machabsorum liquide attdLcur: Ac fie habuerunt civile dominium .

Jam venio ad auflontates novi teftamenti. Ac primo loco allegantur quatuor aufloritatés ordine fucceffivo , qua , f«!va bona gratia allegantis , valde parum faciunt . Prism eft de vocatione Petri Ac Andre® ; alia d· vocatione Matthci ; In quibus magna vocantis virtus , fc obedientia vocatorum merito commendatur. Sed cum non habeant noram prneepti , neque prohibitionis , non poteft ex eis argumentari ad Ucitum vel illicitum ; fed ad laudabihter imitandum , perfonarum , rerum Sc temporum circumflandis adhibitis ,

Allegatur fecundo loco illud Matth®i v. Λ *assis te perçurent in unam maxillam*, qua nihil ad propofitum facit ; Sc illa : *Qui tecum emit in judicio contendere , & tollere tunicam* : mia fic ad literam capta. Ac quod ad folos clericos diflum effer, poffet induci contn* allegantem .' nam conftarct quod, clerici poffunt habere bona. Sed ficut omnis doflorum fententia habet, hac precepts in pneparatione cordis habenda funi ; in exteriori autem operatione id potius agendum eft , quod proximi faluti conveniat. Unde Auguftinus ait in fermone de puero Centurioni$, Ac habetur aj. quseftione 1. PaVatus debet effe bomo juftus » At pius patienter eorum malitiam fuftinere, * quos bonos fieri quarit. Et infra 1 Ifta pe»· ·' cepia magis funt ad prmparatioaem coniis, ;» qua intus eft , quam ad opus quod in *- ·> perto fit, ut teneatur in fecreto animi pa- v tientia cum benevolentia ; in manifefto au- » tem id fiat quod eia prodefiè videtur quibus * bene velle debemus. Hinc liquido offendi- * tur quod ipfe Dominus Jefus exemplum fim '> gularicer patientia , cum percuteretur ia

custsn

›, fbdem, refpondit, ii «safe *locMusfism* , &CL·^* hœ prohibitum- Invitare amicos ? Unde B»
„ Nequaquam igfeurpreceptum fuum.fl vér- „ da, ut Thomas allegavit in glofla. Fratres
„ be WpsdamuKv implevit. Et. reliqua per ' „ igitur fle amicos , k divites : alterutrum.con* C"ûii-
eum ibi Icripta : ubi etiam hoc confirmat ex ■„ vivia celebrare, non quafi feelus interdicit, ",
Paolo, de quo After. quod percuflus in „ fed fient ' cetera neceflitati» humana com-
maxillam non prabait aliam, fed dixit. *Per-* „ mercia ad promerendum vite cnleftis pne-. T„„„
cotiat ee Oesu, parw' *fdealMte.* „ mia · modicum valeri. Iterum fcriptùm eft **4<ß **>»ß
Tertio allegatur illud quod Chriftus dixit : „ Matihai χ. *Nefye tiasere eos,* fus *corpus oc-* *A,·
Tssipes faveas habeat. Ad hoc & ad (d quod *cidsstst ;* numquid propterea eft abjiciendus om-
<«XU> loco allegatur, Sû dm *perfaBus efe .* riri timor eorum, qui poffunt corpus occide-
id qttod ApOftoU dixerunt, *Ecce nos reltqut-* re? certe non.- fed hoceft intelligendum , ne
rasu owsia -fit qnod decimo loco alienatur ex. propter timorem corpori*, juftitiam deleremus.
Lum,« *Pende* Qsusfe *qste habes.* Refpondere .Jtcm. *Nolite fohcitiefe quid manducaturi efiu,*
opue non effet, quia omnis hamo fcu illa non *neque fohc'ti efe decrafttno ;* numquid eft pro-A***». ‹
ad Ajfoftdlo* tantum difla, imp ad literam di- ptereà fic abjicienda omnino folicitudo viflus
fla fuerunt non Apoftolis, feci fcnbefk juve-B& veftitus pro futuro tempore? Certe non.
ni illi. Item non obligamur omnia agere, qua Unde Auguftinus in lib. 11. de fermone D<>-
Chriftus. Nam licet omnis Chrifti aflio fit no „ mini: Vehementer cavendum eft, ne forte
ftra inftradio, non tamen femper ad neceffa- „ cum viderimus aliquem fervum Dei provi-
riatn imitationem; alias oporteret noe omnes „ dere ne ifta neceflaria defint vel fibi, ve}
crucifigi. Et ex fe textas oftendit neceffitatem „ his, quorum cura fibi commifla eft, judi-
nott"habere; cum ad Confequendam vitam c- „ cemus eum contra prsrceptum Domini face-
ternam fufficienter pnanifit, *Serva mandata ;* „ re, k de craftino folicitum efle. Nam ipfe
fit fiibjunxit, & *vis perfe&us efc* Nec ta- „ Dominus, cui miniftrabant angeli, propter
men quifquam intelligat, il'ud neceffarium „ exemplum , ne quis poftea fcandalum pa-
elfe ad perfeflionem evangelicam ; cum, ut „ teretur, cum aliquem fervorum ejus ani-
Apoftolos wftatur ad Coloflenfes 5. caritas fit „ madvertiflêt ifta neceflaria procurare, locu-
vùsadum perfelbcnus ; fed quod illud eft quod- „ lo* habere dignatus eft , quibus portaba-
dam inftrumentum accommodum , tamquam „ tur pecunia, unde ufibus neceffarii* quid-
removens illud quod poflet effe impeditivum ; „ quid opus foiflet pntberetur. Hac providen-
effentiale autem perfeflionis conhftit in hoc C „ tia alii Apoftoli, Paulus dc Barnabas, pr»·
quod dicit. *Sequere ase,* non greflibus cor- „ ceperunt colleflas fieri in ufus fenflorum
poris, fed affeflibus, ut hic dicit fenflu» „ qui erant in Jcrufalem . Hac Auguftinus.
Thomas 11. tt. quaftip lxxxv. articulo vt. Hoc de Vollcfli» habetur After.it. ad Ro-
Ôc in multis aliis , it communiter omnes do- „ manos 15. k ipfe Paulus pro futuro fuo
flores . itinere talem providentiam habuit, ut ipfe o-
Ad quartam jam rcfponfum eft. Veniamus ftendit 11. ad Corinth. 9. k ad Philipp. 4.
•d quintam , & fimul cum ifta accipio fepti- Iterum cum Chriftus dixit Matthai x. *Nolite*
mam & oftavam, quia idem diflum Chrifti *cogitare quomodo esu quid loquamini*, numquid
eft , fed a tribus evangeliftis recitatum , ut hrc prohibitio fuit magis confortatio quadam,
Auguftinus deducit, de confenfu evangeliorum. ne timorem aut folicitudinem fimnidololam
Et quia hoc videntur urgere. infiftendum eft haberent? fic in propofito, Iterum quomodo
circa ipfas, qui de iftis folet fieri thagnum Chriftus dixit Luca6. *Nolite judicaret* num-
feftum . Et nunc obfeero omnes memores efle quid prohibuit omne judicium ? abfit. Iterum
noftra prafeOionis, ne fermo Dei ad corticem cum Apoftolos Jacobus dixit-. *Nolae jurare-,*
litene nt nobis in minam; fit ne efficiamur D numquid propter hoc debet omne juramentum
Chrifti falfi teftes, ficut illi qui dixerunt Chri- cenferi prohibitum? abfit. Tandem cum Pau-
ftum dixifle Matthai 26. *Pcjum defiruere ten-* lus dixit Timotheo.* *Noh aquam Mere ;* pec-
pistas Zfes, *& pofi triduum nadificart illud.* Et cavit Timotheus poftea quando aquam bibit?
utique exfiftem in templo Salomonis, cum In hujusmodi locutionibus. attendenda funt
cjeciflet ementes fit vendentes, fit peteretur plura; perfona loquens, cui loquitur, res de
ab 00 figtian , dixit, Joann, n. *Solvite teas-* qua, quo dicendi genere, & qua de caufa .
lum hoc, & te *tribus diebus excùoho Mud ;* „ Quoniam, ut inquit Hilarius , intelligen-
Judai intellexerunt de templo illo in quo „ tia verborum ex dicendi caufis eft affli-
erat.* ipfe autem loquebatur de templo corpo- „ menda, k mena dicentis magis eft atten-
ris fili , prout Joannes verus ejus teftis & in- „ denda quam verba.
terpres atteftatur : fed ut fimus idonei mini- Hac una regula prafuppofita infallibili, qu·'
ftri teftamenti, ficut dixif Paulus 3. Corinth, trahitur ex Auguftino tertio de doflrina Chn-
j. Afon *Utero fed fpiritu·. quia Utero occidit,* ftiana, cujus libri principalis incentio eft in-
fpsritus autem vimmficat. ftruere nos ad inteliigendam fecram feriptu-
Et primo fciendum eft, quod per hunc mo- E ram . Regula eft ifta 7 quod quando fcnptu-
dum loquendi, no/fe» vel m/>, non femper ra falvan non poteft in fenfu terminorum
inducitur prohibitio, ut contra facient peccet, grammaticaliter acceptorum, topica feu figu-
fed eft fepe quadam exhortatio vel confortatiq. rative locutio eft. Solet enim feriptura tropi-
Grave nimia effet, fi ubicumque in &- ce fit parabolice loqui, ponent interdum cau-
era feriptura tali» invenitur locutio, ptohibt- fem pro efleflu, vel effeclum pro caufe, vel
ttoeem induceret faper exprefla ad Canium rem pro vitio vel virtute, que ut communiter» vel ut plurimum folet coofequi ad
grammaticalem, Irnea v. pracepit ne cui di- eam. Verbi gratiaAlixit Chriftus Matthai 3.
cerent, Marci x. de libello repudii. Scriptum Çmcwsifue *disent fratri fito , fatue, >eus ent*
eft ia evangelie Luca 14. *Ctut focis*proufenm *gekttttignis.* Certe ibi cordi* rancorem ad
ear «mmm, *isefi voratrauntos tuos, aut fmru,* apertam contumeliam profilientem intellexit.
«M etfMN». Numqnid eft intelligeadum ex

AMMO cw itn «M-

- alioquin reas . fiiiffet gehenna ignis Paulus, A ad Corinth, st. ad Philippenfes 4. *Salis* «Meas quand· dixit Cabus *O tafnfon Gaiata.Xin·* vos .PÀiAppev/ës, fmnd» *yrofMtu fins a Mace-* ANWO cwairri
- de Aoguflinuslib.si.de civuateDei, juxta dMM *nttUa astans tcdefiacoanunseevst* las ru-
w finem*. Non dixit fratri fuo, fatue, qui cum Dvw dea d- *accepti, va/foh,* paie *ThtfeJ·-*
- hoc dicte, non ipfi fraternitati, fed peccato mroes *fnstiS-hunttfutaseshs as/ifiu.* Circa ifta
- ejus infenfus efl . Iterum aliud exemplum . verifimile eft , quod pecunia minebantur. It
Chriftus dixit Matthaiaq. *Nobee vacan* rufet. ab eo confervebantur . fed utcumque fit, five
Item diiit ibidem: *Patret Mita weate* «t pecunia, five ce. five panis, five veftimentum,
tem; certe non hac nomina, nec officia pro- omnia edent contra prohibitionem , fi prohi-
hibere intellexit ; fed ambitionem fuperiorit»- bitio effet (fe colletas mifie in Jerufalem, de
tis Sc excellentia, qua talia officia & nomina qiubus Adorum n. fe ad Romance xv. con-
ut communiter coniequi folent. Unde Augu- tra prohibitionem effent, fi prohibitio effet.
ftinus fuper Pfaltno;?. *Mseadue popule meus;* Et Petrus calceamenta habebat, quomodo an-
„ comas *pamhsu,* fee. dicit ' Paulus fenior di- gelus dixit el ' *Calcea te cabgas ruas;* Adorum
„ cit Æoa tu *anfsndam vos hac fcnfa.* /rd xii. cum tamen textus evat^elii dicat, neque
„ tu *filsos meos carignsos moneo·.* cum fiiret B *calceamenta* , fe fic omnes deberemus ire difcal-
„ utique a Domino difium *Ne tobss dnatis* ceati tamen neminem video difcalccanun, fed
„ *patrem* m *tem* quod non ideo ditium eft , omnes calceati ambulamus. Sed fe Sixtus fe
„ ut vocabulum honoris humani de loquendi Laurentius, qui thefauros hebebant ecclefi»,
„ confuetudinc tolleretur, fed ne gratia Dei, Nicolaus & Ambrofiut, & multi fandi cran-
v qua in vitam eternam regeneramur, natu- greffi huilent , qu» nullatenus funt dicenda.
„ r» vel poteftati, vd etiam fantatati cujuf Videamus ergo verum intrlleftum , quomair
„ qqam hominis retribueretur, Ecce quomo- ad Ineram juxta fenfum grammaticalem flare
„ do Augufltnus docet nos inteUigerc veiba non poffunt, nifi dicamus , quod fuit non pro-
„ Chrifti in fenfu intrtnfeco, non grammati- cepiatn . fed documentum utile pro illa miffio-
cali ut dicamus quod quirumque aliquem nc qua miffi fuerunt ad populum Judaeorum
vocat patrem, peccet ; nec quicumque vult predicate pœnitennam, fe quod appropinqua-
vocari rabbi . quod idem eft quod magifter bat regnum Dea. Ita dicit Auguftinus in li-
alicKjuirt peccaret magifter Petrus Anglicus , bro contra · Adamantium difcipulum **Mani-**
qui oene vult vocari magifter , fe multi aln chari. Hoc non fuit proceptum fed documen- Ck.r£*wrW
quotidie peccaremus . Ctum utile pro illo tempore '. & hoc efl de CÎ.im. rr»

Nunc autem offendendum eft. quod ipfe mente Chryfoftomi, prout dicit fi. Thomas
auôloritates ia!vari non poffunt, primo ex hoc a. a. qu. **cutxxv.** dUmthone n. art. **6.** U
quod evangeliftae fibi invicem contradicere vi- corp, ad fecundum articulum. Pro cujus de-
dentur cum Marthrus fe Lucas dicant, *ne-* claratione eft fciendum fe docendum, quod
que virpam, Marcus autem dicat, *nifiitrgam,* Apoftoli bis fuerunt a Chrifto mifli : primo
fe fic duo negare videntur, alter videtur con- tantum ad Judsos pmdicare quod appropin-
cedere Unde oportet quod figurative loquarv- quabat regnum edorum , fe pro hac illam le-
•nr prout Auguftinus dicit m de confenfu e- gem acceperunt. Secundo fuerunt mifli pofl
vangeliftarum. Item quod nec Chriftus ncc refurretaonem a Chrifto m untverfum mun-
Apoftoli hanc doclnnam fervarunt. patet. Nam dum predicate evangelium omni creaturo i &
Chnftus habebat loculos, in quibus portaban- huc miffio fuit libera, nec coardata terminis
tur pecunia: ad emendum neceffan», Joanms terrarum, ficut prima, nec carimonialibus il-
xi 11. cap. Super quo Auguftinus in homiha lis limiuta, fed in lege perfetae libertatis .'
Liti. Habebat ergo Dominus loculos a fidc- ficut dixit Jacobus capite primo, fe hoc fetis
H libus oblata ceniervans . fe tuorum neceffi- Doffenditur ; quia dicit Auguftinus fecundo libro
„ tanbus fe alus indigentibus mbuebat · tunc de doârma Ghriftfena : Illi credentium , qui
„ primum eccleiiaftic» pecuni» forma eft m- „ fueruat ex Judris, ferrarunt illam cotnmu-
„ ftituta, ut intelhgercmus, quod procepit „ nem vitam, qoia erant legalibus honoribus
„ non cogitandum effe de craftino, non ad ., affueti t alii autem, qui de gentibus cotrverfi
„ hoc fuiifc proceptum . ut nihil pccunis fuerant , talem vivendi modum non furva*
,. feriaretur a fantas, sed nc Deo pro ifta venant. Illa ergo prima miffio cum fuis ro-
ferviatur , fe propter inopi» timorem jufti- „ gulis proteriit nec jam prodicamus, quod
.. tia deferatur . Hec Auguftinus . Hoc idem ., appropinquat regnum enlorumi fed in fe-
patet ci illo cvangcln quarto, quando Jcfus „ eunda miffione fuccedirous ad predicandum
loquebatur cum Samaritana , quod Apoftoli „ evangelium omni creaturo .
ibant m civitatem cibos emere. F.t Marci vi. Vel dicamus ad mentem loquentia magis
dixerunt difcipuh : *t. unies emamus pro dena-* attendentes, quod magis confortatio quam pro*
rus panes . 0- *demus eis.* Ncc Chriftus in- hibiuofutt, & demonflratio facultatis Sc pote-
trans cimtaie.n , interrogabat . *6rc.* nec intra- ftatis ; ut non timerent fine facculo dc pera ire
bat quamcumque dotnutn fe ibi manebat, E ad prodicandum, fed omnem **anxietatem fe**
fed recipiebat convivia, fe **a findis** mulieri- folicitudincm deponerent: fe hic**eflcommunis**
bus fibi mmiftrabaxnr. Irem panem fecum de- modus loquendi. Si enim aliquis **noftrum mit-**
tulerunt Petrus fe Andreas quando iverunt **teret fenrum fuum, fe feiret quod in via nil**
pifcari, Joanrus ultimo . Item non legimus **fibi deficeret, quia vel alius focius omnia ne-**
quod Apoftoli fervaverint illam clattfulam, ut **ceffaria fecum ferret pro ambobus, vel irent**
Intrantes civitates peterent, quis in ea dignus **per domos amicorum , ubi el nil deficeret,**
eflet, fe ibi manerent. Sed de Paulo legimus **diceret ilii : Non portatu penem neque vinum.**
in communi **legenda, fe** in hiftoria fcboiaffi- **Sic ergo volebat eoe carere omni foiicirudine**
ca , quod conduxit domum Roma: fe **ipfe** **temporalium ; fe omnem timorem expellere,**
recepit ftipendium **feu** fubfidhim **ab aliis ec-** **augereque fiduciam. Et hoc eft de mente Chry-**
clefits, de quibus vivebat apud Corinthio· *i.* **foftomi, prout eum allegat iânât» Thomas m**

gMfa continua faper Manhei x. ubi inter ilia „ noder Jefus Chriftus abeunti illi a fe diviti
„ fie diet* ' Ab omni eos iolvens fobotudine „ cocitriftaio dixerat *Fende* oenm , ôu. &
CI!X. M tat naa fob decioeamar cura, qua eft do- „ magnam difperationcm divitibus pranuntia-
„ Arina « a qua etiam eo· fohrn, dicens Afe- rat, 14 diceret facdius poffe camelum per
_ qw« *Jblhnti fint* qsud faquemtai. Et aba di- foramen acus intrare, quam divitem m re-
eu , qua hie longum cfl«t recitari ; fed poce- gnum celocum, nonne continuo difcipuli
rimua in libro vitore. Boe etiam efl de con- „ eontnftatt funt, dicentes apud femeripfos;
/mM fenfu evangeliftaru· » de mente Auguftini, ubi „ *Quinam f»xrni [ihvn* ' Divites paucos at-
fc dicit : Unde fad· ofténditur, cur eos hoc „ tendebant, latebat eos tanta pauperum mul-
f·· poÆdert aut farte noluerit. non quod neceffaria titudo-. ooo fibi poterant dicere fi dilEcdc
non fiat fiaftentauoni hujus vita ; fed quia „ eft imo impoflibile › ut intrent divites in
eoi fic mittebat, ut *ea* hac deberi dernoo- „ regnum calorum, ficut impoilibile eft ut
ftraret ; k reliqua qua longum effet hic feri- ,, intret camelus per foramen acu»; omnes
bere, videre potenmus io libro . „ pauperes intrant in regnum caelorum ; di

Et tandem ut his finem imponam cum glofa ,, vites fait excluduntur ? Quot funt enim di-
ordinaria . radicem omnium malorum avaritiam II., vites? at vero pauperum innumerabilia mil-
de eorum pedoribus voluit amputare, ipfam lia. Non enim tunicas infpeduri famus in
intendens per aurum , argentum, es, *(Fc.* qu* „ regno caelorum . fed veftis cuique falgor
avaritie folent efle matena , ficut & prrdtxi de >, juftitta deputabitur. Sunt ergo pauperes c-
illis aufloritatibus I *Nolite vocati/taibi, & no-* „ quales angelis Dei: induti ftohs Immorta-
lue patrem vocare. Et in hoc concordant mul- „ litatis fulgebunt jufti ficut fol in regno Pa-
torum doAorum fententia. quas ex glofla fan- w tris fui. Quad nobis eft de divitibus paucisfo-
Ai Thoma poterimus sidere. Sic in illo: *Cum* „ licitos efle atque laborare ? Non hoc fenfe-
»». *eleRui fuerit rex ,* aon *multipheabet equos* , in- Λ runt Apoftoli . Sed cum Dominus hoc di-
telligendum eft non fimpliciter, fed ad pom- » xiflet; *Facthui rfi camelum, &tc.* illi apud
pam k fuperfluitatem alias peccaflet in hoc .. fc dicentes , *quifnam potent falvan* ? quid
David, tam commendatus a Domino, qui certe, „ attenderunt? non facultates, fed cupsdita-
multiplicavit equos, k familiam ampliavit. .. tes, viderunt enim ipfos etiam pauperes,
Sicut ergo ibi fub illis verbis non abfoluta Il- .. etfi non habentes pecuniam, habere tamen
larum rerum prohibitio mtcfligenda eft . fed ., avaritiam Et ut noveritis. non pecuniam
ad pompam k fuperfluitatem. ut ibi dicit Ly-(in divite, fed avaritiam condemnari, ad-
ra : fic 6t hic avaritia prohibetur, qua utique, „ vertite quod duo refpicis illum divitem
etfi in omnibus hominibus reprehendenda iit, (laetem juxta tc, & forte in illo eft pecu·
eft in facerdotibus deteflanda. Huic fenftn con- „ ma. 8t non efl avaritia in te non eft pe-
cordat Ambrofius, ficut allegat Thomas fuper „ cunia. fed efl avaritia pauper ukerofus ,
illud Locat ; Auwwui *pifi*, flte. - qui volunt ad- .. xrumnofu», hnflus a canibus, non habens
huc derivate tradatum, ut fpintualcm tan- opvm . non habent efcam , non habens for
tummodo locussfte formare videatur affectum, ,, tc ipfam vertem . ablatus efl ab angehs in
qui velut indumentum quoddam videatur cor- „ tinum Abrahc . eia tu pauper gaudes mo-
poris exuifle , non folum poteftate rejefla , „ do . Numquidnam tibi ÔC ulcera optanda
contempuiqoe divitiis , fed etiam camis ille- funt ? N<>nnc patrimonium tuum fanitas
cebris abdicatis , & Theophylafhis fit quidam . „ eft ? Non eft m hoc Ijiuro mentum pau-
etiam Apoftolos non portare peram aut ba- pertatis , fed pietatis . Nam dives qui fubla-
culum , aut duas tunicas , fic intelligent , ut tus tft . non vides q io (qblatus iit ? Quis
non thcfauriasnt. .. efl fublatus ab angelis ' pauper crumnofus

Venio coniequenter ad fextam . & huic eon- >,. Λ ukerofus: quo fublatus eft ? in linum
jiango duas, quia fimdes funt . Vna eft Mar- „ Abrahe. I,ege fcnpturas , & invenies divi-
ci, alia Luc*,* de illo. *Si vts perfectui efc* , „ tem Abraham , ôc noveris quia diviti* non
ad quod jam ditium eft tupra , non Apoftoli», „ puniuntur. Habebat Abraham multum auri
fed tlh juvem fuifle diflum. Ft fi dicarur, „ k argenti, pecorum, famili* . dives erat
quod prelatis competit efle pcrfcflis, dixi & „ & in finum eius pauper I*zaru» fublatus
dico quod illud, F*ende*. kc. non efle efien- „ efl , & in finum divitis pauper recipitur.
ttale perfectionis, fed inftrumentnm fine quo „ An potius ambo Deo divites, ambo cupi-
bene poteft eflie pcrfeAio. Patet de Abraham, .. ditate pauperes ? Quid ergo culpat icnpiu-
de quo didam eft Genef. xvit. *dmbula ut-* „ ra ? non dixit , Ecce homo qui iuit di-
ram me, & e/lo perfeSus. de Job, Tobia.& „ ves : led , *£cce homo qui non pofiiti Deum*
mukis aliis , de quibus infra dicetur . Cum „ *adjutorem fuum , fed fperax u tn mulittudtne*
autem fubjungitur: *Factitat eft camelum per* „ *diutiarum fuorum* : non quia habuit divi-
fit*?.!* *foramen actu introire, quam divuem tntrare ta* „ nas , fed quia m ipfis fpcravit, ‹& m Deo
regnum calorum , hoc generaliter ad omnes per- „ non fperavit : ideo dtmnatur , ideo puni-
tinet tam clericos quam laicos. Quomodo au 1„ tur, ideo movetur de tabernaculo, tam-
tem hoc intelligatur, ipfemet Chriftus decla- „ quam motus ille terrenus , ficut pulvis
ravit Marci x. Nam cum dixiffet ; *Quam dif-* quem propcit ventus a facie terre . ideo
ficile , qut pecuniae habent, in regrttm Det t* exfttrparur radix eius de terra viventium .
mnAwu! & difcipuli obftupuiflem , quafi de- „ N«mouirl huic fimiles funt divites de qu--
clarando rurfus ait : *Fihch, dtfitcile efl* „ bus raulus loquitur ? *Prtctptte dtvttibue* -n» ‹.
confidentes m *pecumne intrare* a* *regnum* Des I „ *hujut foculi non fttperbe fapeie. nec fperarg*
Ecce de quo divite loquitur, qui fpem fuam „ *tn tnceno diurnarum , fed in Deo* tnv. Et
ht pecuniis fais ponit . „ infra. Denique illis quid precepit ? Divites

Unde Aoguftinus fuper Pfalmo, *Qmd glo-* ,. first m operibus boms , facile tribuant ,
** *nans* m smmwm ? 3cc. *Fcce homo qui* mon *pofuu* ;, communicent . ôt fi facile tribuerint, fi com-
M Desna *adfunrvm faam* . Quanto Dominus „ mutue iverint non habenti, intrabunt per fo-

-m ramen aevi? intrabam plene. Nam k pro A Deu·»; quia taon «rat dives divhiaram amo-
re fed tantummodo pofcÆono ideo divitet «WNO
cnsisn „ illis ipfe camelus tauravit·· ipfe enim prior CB· 1ST!
MSI- „ intravit, quem ficut cametam nsenn Ard- „. non excluduntur a diicipulatu Salvatoris,
„ na peSonis oneraret. nifi ipfe fe tn terram „ Ifte autem dive· erat St difcâpsd>ta, quia
„ deponeret ; At ipfe boc dixit. quod homi- „ ncc pecuni* amator, led diAribotor. Hee
„ nibus impofhbdc eft. Deo facile eft. Et in- „ Rabinui . Legitur etiam A/K>r. XXK quod
rf*-. µ> „ fra(Ot rant* locate» efl wmm/ea, kc. Paulus hofpitatus fuit in dome Philippi even*
„ Neque clamor m ploteu cora». Denique quid gelift*, qui habuit quatuor lilia·, k & mm
„ in illis reprehenditur? Non quia ifta habue- renuntiaverat omnibs» : Ac tamen erat ovango»
„ runt, nam Ac boni habent ifta. Boc incen- lifta, id eft, pnrdicator evangolii. Unde B·»
„ dite. Sed quid ? ne pefim divites repre- da fic dicit: omnium fidelium eft remmtmra
„ h<ndari|. Et rarfum; Ne dc paupertate k „ omnibu· , qu* poflident, hoc eft , fic tenera
„ egeftate prafumatts. In quo ergo ifti no- „ ea qu* mundi funt, ut tamen per ea non
„ tantur? quia beatum dixerant populum, cui „ teneantur In mundo : habere rem tem»
hac funt. H*c omnia Augufhnus. Et ad hoc „ ponletn in ufu, eremam in defiderie fic
didum Chryfoftoml fuper Matth. xix. quodB „ terrena gerere, ut tamen tota mente ad Ctr-
allegat mqgifter Petras , Chryfoftomus fic di- „ Icilia tendant. Ideo venio ad decimam,
cit: Non pecuniis detrahens, fed eis detinen- qua eft, Nemo patefl dnobut Domitat ferorn; 4.
tur ab ipfis . qu* utrique flatui pertinet. Nemo potafl f·*-
vire Deo & mammona. neque derieps . neque Lat'*
Septima fuit conjunila cum quinta , k utri- laicus. Et ego tale» abufam in homine ex-
que fimul refponfum, venio ad oflavam, cui culare pefeirem, quod ferviat ipfe divitiis ,
k duodecimam conjungo, quia ex eadem au- fed utatur debite illis, Et tunc non m^mmo
/loritas eft a duobus evaqgehftis recitata : qua- r*. fed Deo fervit ipfe, & mammonam fibi
rum folutiq fatis liquet ex originali Chryfo- M,r.» ;x ilomi , quem magifter Petrus allegat : Act/fe fubjicit , At ptiam Deo fervite fici . Uti-
pnacipet genftum dominantur t ?nr« ttoa que Deo fervit pnalatus ecclefi*, qui res ec-
contenti regere fubditot fuor , xhleater eir domi- clefic debite admitxjftrat Ac fideliter, quorum
mori oavantr : inter voi autem , ftu eftis mei, eft procurator, non dominai : prom etiam ma-
enotr lac. Ecce quod intendit reprobare gifter Patrua allegat Esmvagantem de donat. L,k, (t, M
tyrannicum dominium, At oftendere quod pne- frac. At Augqftlaum, Ac habetur xxrti. qu*ft. AMβΛ,,,v
latio ecctefiaftica debet efle jufta fle caritativa C vi r. Quod amem. Si autem privatim quo no-
ad modum paftoratus. cum folicitudine pro bis filificiXni poffidemna, non illa font noftra
utilitate amnium miniftrando eis ad animarum fed pauperum , quorum procurationem quo-
falutem . Et hoc eft quod Pptrus Apoftolu»ait, dam modo gerimus : At hanc etiam magifier
1. cap. v. que auDoritas in loco finali per m·* Patrua allegat , Corinth, xtv.
giftmm Petrum pofita pfl Dafdte qui ia vo- Reliqu* infloritate·> qu* inducuntur, pa-
t>u efl, gregem Pcmtm, flcc. nox dominante! in rum urgere videmur : quapropter ilhu omitto
tient. fed forma faih grept. Sed adv-rtendum caufa abbreviandi. Si autem alicui vel abqui-
ϧ eft quod ibi, eft una glofla, qu* fic dicit bni earum velint infiftetu, defignent illa-, St
« Pafcite non folum verbo k exemplo, fed ego Deo propitio fatiafaciam, & etiam e* in-
corporali fuhfidio . Ex quo apparet quod pr»- fra diccndit fati· patebit refponfio.
lati ecclefi* dc bonis temporalibus debent tan- Venio igitur ad originalia doltoram, qu*
rum habere, quod fufficiat pro eorum vit* cum fint multa At longa, per fingula refpon>
neceffariis, Ac peflint etiam fubditis fle pau- dere tempus longiflimum occuparet. Sed ego
peribus In neceflitatibus fubvenire , quod in brevius quo potero complectar eadem, ad om>
fuo loco latius Deo propitio declarabitur. Dria fimul quafdam generales re-jxaufiones dan-
do : ad aliquas vero illarum , qu* magis ur-
Nona fun conjunfla cum quinta flt feptimi , gere videntur, fpecialia dabo refponfa.
k fimul utrique refponfum , fit hoc quantum In primis nonnulla ipforam de religiofis lo-
ad illud Luc. Ix. Nihd tulcntu, flic. Ad quuntur, licet magjfter Petrus extra icriptum
id autem quod fubjungit ex Luc* cap. xiv. „ extulerit vocem foam, dicens.- Non dicant
Çtu non renuntiaverit aneikut, qua pofidet, non „ h*c loqui de monachis, quia monachi non-
potefl meut efe diftipvius. dr fl non odd patrem „ dum erant. Ad quod ego habeo dicere ,
& matrem, kc. dico quod ifta non pertinent „ qood dixifle legimus Auguftfaum xxiu.
ad clencos tantum, fed ad quemlibet Chri- „ queft.vir. Quod autem,- Ufque adeo calum-
ftnnum ditia funt quia accipitur flc Chrifti „ niandi cupiditaM cacantur, ut non attendam
difeipuhtus. Verumtamen ad quofeumque re- .. quam fint inter fe contraria qu* loquuntur.
feratur . quomodo hoc intelltgendum fit, glofla Nonne ipfemet allegat Dionyfimn de ecclefia-
ibi declarat , dicens quod omnibus mundanis ftica hiérarchie, capite vr. dicentem, mona-
renuntiant, · quia ita eu licite utuntur, qua chos effe de ftatu coram, qui perficiuntur ?
poflident, ut tamen mente tendant ad sterna. Sed Dkmyfius fait difcipolus rwii, k con-
Ventas huius glofl* patet ex confequenti, ubj E temporaneus Apoftolorum. Unde dare liquet,
dicit Qui non odit patrem qg matrem , flcc. Qu* quod *n principio nafcenris ecdefia inerant
non poflunt intelligi de afluali odio, fed quod monachi, aunotfc* dico, viventes in congés-
ilis divino amori non pr*ferat, ut clare de- »om gatione. Nam prout Caflbum· radant Ubton.
ducit Gregorius in homiha fuper illo evange- At hiftoria ecdefiafttfca libro 11. ante finem,
lio. Hoc etiam patet ·, nam Laxari* k Maria B. Marcus svangrlifta apud Alexandria· mo-
Ac Martha non renuntiaverant faeuhatibss, fle nechcram vitam taftfarit. Bt in legenda B.
tamen erant difcipuli Chrifti. Item Nicodemus Marci legitur, quod fimdavfc moaaftvrtum
princeps Judcorum , flt Jofeph ab Arimathia fa^monialiom feminarum.
dives erat, k difcipulus Chrifti de quo Rabsv
nus fuper Matth. xxvi 1. Magne dignitatis fuit Nemo ergo detrahat religionibus, qua a tem-
» spud foculum , fed majoris meriti Spud pore Apeftotoram, St ab ipfi· Apoftolis |t Chn

difiripulis firingAeunt originem A initium, */*> fit utique pharimum Dei ecclefiam Uluftrarant . Mapa pars dotaram ecclefi· tarant cetigtofi . icce Auguftiow , Htaronvmus , Ai Gregorius de quatuor principatibus dotarib» tres fisera» ratified . Hia addim» Chryfoftomum . MagMram. GrafiaiMMn, qui compilavit volumen decretorum, Rabonum, Bodam, Kugonem . Richardtun de fenta Vitare. Anfislmom, Nicolaum de Lyra» tatam Berderdum , Tbomam de Aquino, Albenum, Jotunsrana , Petram de Tarantafia, Scotom . fit plures alios, qui ecclefiam Dei fois iUufttarunt feriaturis. Utinam omnes talea -- motatione· cenarent , fit omnes unanimiter curaremus fgere qu» Chnfti font, tamquam diverfa membra uni» corporis. Nam . ficut didt Apoftolus , ficut in uno corpore diverfe font membra , ita in una ecciefia diverfi flatus, onmes ad decorem At utilitatem eoclefia . Et licet in religiofo multa fiat boc tempore, qua reformattone indigeat, ficut fic in cateris flatibus ; tamen nihilo minus multum illuminant ecclefiam pradicarionibus fit doilnnis. Et nemo prudens in catiginofo loco exfiftens , Incertum exrir.gutt non bene fibi lqccntvm, fed habentem foccum feu feoriam , curat aptare , quo melius poteft . Nam melius eft , quod aliquantulum turbide luceat, quam fi penitus effet extinta , fit hoc volo incidcnter non fine caufe dixiffc, (

Secundo volo notare, quod talia, qualia de pralatis ecclefiafticis dita font, ego volo oflendere dc privatis fe principibus laicis efle fcripea . Et primo occurrit.beat.xvt!. *Cum eleSut fuerit mt* , aors *mtdnpbcaHt* eçvos. Si fic ad literam capiendum emet , debuiflet ire Saul poft afinas . ficut quando fuit affumpeus in regem , fit David de poft fetantes. Deinde illud Ecclefiaflici xxxit. *JteSoeem te* com ftiraenou ? rifo mnu ex *Me.* Et Proverbiorum finali capite : *Noli dm* emNst irrita. Apud Hermogenem antiquum philofo« phum legitur . Signum pcrfeAionis eft in w rege abftinenôa a pecunia 8t poflefEouibus.

AUtui * ^n^ote'e ·d Alexandrum . Declina co-D «sil* uK » natus beftialium voluptatum, fic defiderium *· u ·» divitiarum, vere tftud efl verecundia, iflud h In pntfumptiooem mergit. Et idem tx. Ethi·» coram. Veram eft de ftudiofo , fic amicorum w gratia multa agere gt pati, etfi oporteat mori » projicit enim fic pecunias fit honores, At ts taliter arca pugtubilia bona, procurans fibi w ipfi bonum virtutis. Et Valeri» libro quarto, ■>«·* i^ i- « capite tertio . Magna cura pnscipuoque ftu- *taa* » dio referendum eft , quantopere libidinis fic » avaritia furori fimiles imperas ab illuftrtam « virorum petaribus confilio fic ratione fe- Q mori font. Quod ibi multis illuftrium vi- H rorum exemplis confirmat. Et Tullius Pô- w mo de officiis : Capeflentibus rempublicam E v nihilo ruinas quam philofophu , haud fcio * sn magis etiam fic magnificentia fic defpi- * ciearis adhibenda fit rerum humanarum . >· *Ecce* quid dici: ? quod ndh mfo», imo v magis quam philofophis adhibendus eft con- «· tempras rerum temporalium capeflissribus v rempublicam . It Seneca : Nomo ali» Deo » dignus efl. quam qui opes contemnit. Mul» ta dita phikdbphorum poflem adduci, nifi w timerem efle prolixus.

Neaao tamen indignum reputet philofopboe altanti, quoniam imitatione dignus BafiUus utue efle valde dicit eorum commemorare tatenrias : quoniam dum apud eoa magna & ardua pracepea legimus, evangelica levi» ferimus , fit facilius perpendimus Quod per multa exempla declarat ; mihi autem unum occurrit noftro conforme propofito. * Seneca epiftola u ad Lucilium, ad finem · ·» Saris Au cum Baila htigsvimus. nunquam h fatis cum. vitiis, que oro parfequere fin« «· modo, fine fine . Nam ilhs quoque nec fits nis eft , nec modus , projice quacumque - cor tuum laniant < qu· fi aliter exxrshi no» quirent , cor ipium cum illis evellendum * erat. Nonee jam levius audivimus a Chrs- Bfto illud Matth. xvsti. A orata «Mi /«««· deliber te, rase re» , *& pnitce* «Ar *te* cum audivimus philofophum >n exagerationem vir riorum in tantum profiluifle, ut dixerit oor otiam evellendum?

anwo

Jam veniamus ad noftra , qu· fuel tnajurie anôoritat» fit dignitatis. It primo occurrit illud Luc. xiv. ubi fic legitur Jta *amem* ruais *multa asm* »», *& cotwerfut était ad tUot*

fi asetrrm, Φ «xoor·, fi *filtot, & fretret*

juht enterm fuum, & fequuur me, nen porqfl ·rar *eft ebfdpuhu.* Et In eodem capitulo :

pua poffidsr , aon *potef meut efe difctpultu* . Quod Beda dicit omnibus Chriftianis efle dbtam , dicem I Omnium fidehum efl renuntiare omnibus, qu» poffident, ut fupra allegatum efl . Et iterum Matth. *Qui* mo» *uccipm crucem*

non ad clericos tantum , fed ad omnes generaliter dita funt .

Sed addamus aliqua originalia dilatatarum dotaram : fic primo volo capere de horto ipfius magiftri, ut spod eum fic fisos minus dubia fint. Auguftinus In libra de opere c*r· » - monachorum Si hujus terrena reipublic· * antiqui principes praclariffimorum literato·> rum fuorum eloquio pnedicari folent, quod » rem communem univerfi populi fua civita» tis privatis fois rebus fic anteponebant, ut ·» quidam eorum Africa domite triumphator, « quid nubenti filia daret non haberet , nifi * ex fenatufconfuho de pnblico dotaretur t v quo animo effe debet in rem fuam publi» cam civis civitatis in Jerufelcm ? Allegat ·- c·» * tiam Auguftinus in lib. de contempra moo- * di. Et notate titulum libri : In ipfo libro « Auguftinus fic didt: Si mundi gloria vana * non effet, fi diviti» terrena vera bona ef« tat, non earum poffeflbribw imprecaretur » Dominus , Fs *voiv droefiiue* . Et reliqua . Tota illa sutantas ad boc fedt. Es ad hoc propofitum de informandis qui veniunt ad baprifmum, facit illa autaritas Dionyfit, quam magifler Petras allegat I Sed non eft fummo contrariis fimul participandum, fic. Et fi attendamus interpretationem hoju» nominis , Chriflianus, ficut de nomine , Clericus , arguitor : fe abrenuntiarionem , qu» fit ante baptifmum diabolo Ac omnibus pompis ej» ·, fic quid fignsficent untaones , do quibus in cap. t. de iâcra uxfeliooe,fic estera, qua fiunt in baptifino ; fit veflis candida , qu» traditur , de q» Raban» : u Poft baptifmum traditur

» Chri–

» Chnftiano veftis candida , que fignificat in-A» *ét* poffidtae t quod ono confeqveris modo,
«MNO CH*1STI H nocentiam ; fe puritatem Chriftianorum , – fi il»·» tamquam exitura* Temper afpexerit anno
·· quam poft ablatas veteres maculas , Audio * fl te fine illis beata viâarm· Tperaveria . CMI^TI
·» farfel· converfetionts immaculatam confer- ·» Perfaadeat tibi boc idem , qui majori au-
ti vare debet ; de confecratione diftinflione * Qoritate eft David propheta/ *JMm'f of-*
iv. ubi multi textus ad hoc. Si ex hif om- 0 *fistant*, mtire cor *apponere*. Non dicit, Abjici-
nibus volumus argumentari, ficut ex nomine * te fed , *Noiue cor oppomere* . Unde Hicro-
clerici, St caeremoniis ordinum, profe/lo gran- * nymus ad Salvioam : Nec diviti obfisnt o*.
dia argumenta diftinfltonis Chriftiana religio- « pet, fi eis bene utatur : nec paiwertm ego-
nis accipiemus. « flas commendabiliorem fecit , fi inter for-

Accedat fina liter quod Auguftinus feribitin v des St inopiam peccata non caveat. EtCre-
libello de conftiflu vitiorum i cap. de avari- ·» gonus deCimo moralium, capitulo vigefimo
tia loquitur de bonis temporalibus , fe dicit » oflavo Sunt nonnulli quos cenfus fe bo-
fic : ♦ Ifth ncc apud homines fiseuhres fine na temporalia per rumorem non elevant ,
f periculo vel ofienfe procurantur, b quia qui-per mifericordia opera exaltant I fe funt
<· to magis quifque habere cnperft * tanto am- B „ nonnulli, qui dum fe terreni* opibus abun–
b piius habere concupifcit , ilque ut modum " dare confpiciunt, veraa Dei divitia* non re-
» in concupifpendo non habeat , dum innu- „ quirunt, atque rternam patriam non amant,
w meris hujus faeculi curi* defcivire fefhnat . „ quia hoc fibi fufficere putant, quod rebus
» Vt enim ait fcnptura . *dvarus peeutua nun-* „ temporilibus fulciuntur. Non eft cenfus in
»» *quam impiabitur* . Quae nimirum quam eft „ crimine.
» deteflanda , Paulus indicat dicens : *Et* aws- F.t Auguftinus , primo de civitate Dei, ca-
»» *rutam , qua efi idhlorum fervuus.* Quamque „ pite decimo · Cum Apoflolus dicat: Qui to- " Ti*·
» fit noxia idem exponit dicens : *Qm vohfnt* „ *lunt divties fen,* fee. profeflo in divitiis
·> *dnntes fieri , incidunt* tn *tentotwnem & io-* „ cupiditatem reprehendit , non facultatem ,
» *queum diaboli* , 6* *defiderta multa 6- noctua ,* „ quam prceeptt ahbr, dicens: *Pracipe divtti- itUtm.*
♦· *qua mergunt homtnetn m intentum 6- perdi-* „ *bus huius mundi non fuperbe fapere, neque*
» *nonem.* Quam fit deteflanda , Sapiens de- „ *fperare* m *sncctto divitiarum , fed* tn *Deo vtvo,*
»» nunuat , dicens Ecclefiaftici x. *Avaro nihil* ' „ *qui nobis omnia prtfiat ad Jruamdum abunde.*
»· *efi Jcelefitus.* Quam fit noxia , Jacobus ape- „ *tene faciant, divites fint* m *apenbus bonis ,*
»· nt. dicens ' *-dgue nunc divites, pkrate ulu-C„ fecile tribuant, communicent, thefiutrijent fibi*
·· *lentes in mifenis, que advenerunt vobis , di-* „ *fandamentum* ienun *futurum , ut apprehendant*
n *vitu vefira putrefaSa funt: teftimenta i>efiru* ,1 *veram vitam*. Et Auguftinus idem fuper pfal·
·» *a tineis comefia funt, aurum vefirum 6- ar-* „ mo , *Quad glonaru,* fee. *Ecce homo* , dicit,
» *genrum vefinm aruginat u, Et* arugo *eorum in* „ nrout fupra latioa allegatum eft , quod Apo-
n *tefimonium ent vobis,* d- *manducabit carnes* », fioh cum audierunt* Jbciftirr *efi camelum* — r&. Si.
vefiras ficut ignis. Sed ncc Redemptor no- „ fee. Et cura ipfi paupere* eflent facultatibus*
der prztcrire voluit cupiditatis malum quam „ fe in mundo major fit multitudo pauperum
noxium fit, ait enim. *Difficile qui petunias* „ quam divitum, contriftati dixerunt : *Quit*
»' *habent regnum calorum tntrebunt. Et* rurfum : .. *poterit faisan* > Quid attenderunt ad lite-
·> *Facilius efi camelum per foramem acus tranfi-* „ ram? hon facultates, fed cupiditates. Vide-
W *re, quam devitem intrare in regnum colorum* , „ runt etiam ipfo* pauperes ; fe fi non haben-
>' lire Auguftinu*. Et poft hoc fequitur: Si „ tes pecuniam, habere ttmen avaritiam. Et,
·* fiecularibus viris eft perniciofa cupiditatis „ ut noveritis non pecuniam in divin , fed
w induflria ; quanto magis illis periculofior , „ avaritiam condemnari. Et infra : Vt noveri-
» qui habitu fe converfatione jam fnculares D „ tis , quia divitie non puniuntur , habebat'
m efle defierunt , qui totum quod vivunt Do- „ Abraham multum auri St argenti, pecorum,
« mino Deo devoverunt , 6e. qua magifler „ familic, dives erat, flt in ejus finutn Laza-
Petrus allegat , fe devoto obligati* loquitur , „ rus pauper Tublatus eft. Et infra · Denique,
ut fcqucntia demonflrant. Sed & nonne gene- „ quid in illis reprehenditur ? Non quia ifta
raliter divitias fpinas efle Chriftus dixit , fe „ habuerunt ; nam dc boni ifta habent : fed
---fuflbeare verbum Dei ? Super quo Hieronymus quid ? hoc intendite, ne paflim divites rc-
Matii "r elegwtcr adjunxit ; » Fallacia divitiarum fuf- „ prehendatis. Et rurfus, ne de paupertate fit
» focat verbum, blande enim funt diviti*, a- „ egeftate pnefumatis . Si enim non eft prefu-
» liud agentes › aliud pollicentes : lubrica eft „ mendum dc divitiis , quanto magis non eft
» eorum potfeflio, dum huc illueque circum- „ pnrfumendum de paupertate, fed de Deo vi-
» ferunt , & inflabili gradu vel habente* defe- „ vo ? In quo ergo ifta notantur ? quia beatum
» rum, vel non habente* referciunt. Unde fe dixerunt populum, cui haac funt. /dee jt/w *a-*
» Dominus divites aflerit difficile intrare in *lieni.* Hoc ergo in fumma reprobatur, ponere
» regnum edorum › fuflbeantibus divitiis ver- beatitodinem in divitiis.· hoc reprobetur, cupi*
·» bum Dei, fe vigdrem virtutum emollientibus. E do feu avaritia. Nam St ficut fhnâus Do/lor dicit

Multa aha poflem ad hoc proftofitum dedu- in fumma contra Gentiles, lib.iii.c.cxxxnr.
cere , qux per factam fcnpturam, fanflofque „ paupertas de fe non eft bona, nifi in qua»-
doôorcs , icripta fe didla funt, qu* divitias „ torn liberat ab illis , propter qun.homo im-
deteftantur, fe exaggerando materiam , duras „ peditur a profeôu virtutum.
videntur proferre fententias . Sed utique in his Concludo igitur ex allegatis omnibus noo
omnibus non eft intelligendum ipfas cenfere probari , quod ecclefia non liceat habere bona
abjiciendas efle divitias. Item ficut Seneca di- temporalia in communi ' Imo hoc approbavit
rt*»u*li»2 " xit P°ft 'U"d pneallegatum : Nemo abus di- praxisChrifti St Apoftolorum. Et ipfe magifter
y, ru. n» »' gnus Deo eft , nifi qui contemnit divitia* ; Petrus ad hoc allegat duas auDoriutes Augu-
***. '4' I „ /abjunxit : Quarum *poflefiionem tibi non in-* ftini una eft de confli/Ju vitiorum, ubi dicit :
$' terdico ; fed efficere volo , ut illas intrepi- „ A ianSis St religiofis plura habenda funt ,

„ at

■t rnriiaa ab Ipfis quam a popularibus ero-A fed recepta faficientia pro neeeflerlh perfen·,--------
enim gsstfur pauperibus Chrifti . «go confen- domus, fit fiunilm , β-c. bofpitibus cum cerita- .
tio , fed a profatis, no· —tem fubjeâis . t* Ac decenter fafeipsendis fecundum conditio- ,«,»■
Alia·. 8i pauperes oompaitkipes fumus . Kt
hoc efle Udoisn , multis a«a£toritatibu» infe-
rios comprobabo . Sed nec etiam obdat ad
hoc, quod dixi, quod clerici, imo epifcopi
poffunt habere proprium patrimonium : quia
de boc exftat fimteptia canosus Apoftolorum,
„ xt t.q. i.Sint mantfefta res propria epifcopi,
„ Ac res Dominica, ut poteftatem habeat de
„ propriis moneas epifeopus, fi voluerit, & cui
„ voluerit relinquere . Boc etiam fatis indicat
„ dotainp Apoftolica . Nam cum tunc poffent
habdre St filios , quos in omni exilitate nu-
trire debebat epifeopus, ipfbfque jubeat Apo-B
ftolos bofpitales «fle ; fatis conjetairatUr quod
ia bonis fuit epifeopus It quilibet clericus re-
manebat. Et hbc etiam patet ex illo Aliorum
xxi. £r mmuries dsaua *Phthppi cvangeli/l* ,*
qui erus «mur de *feptem* , manÿiaraj *opté* r«a.
ffuic trtv qvantor jUu virgmts. Et propterea (la-
tuit Apoftokuum concilium inventarium fieri
feparatim (lenonis ecclcfia, It de bonis epi-
fcopi , ne confiindercntur per mutuath com-
mixtionem ; fed appareret quid effet proprium
«pifeopi , quid ecclefia. Et fic apparet quod
ex tempora Apoftolorum jam ecclefia habebft
bona , It nihilo minus epifeopus cum fuis
bonis remanebat.

Nee obdant aUegaut auâoriutes Auguftini ,C excederet in familia , dixi: Vultis vos». Ac ego
Hieronymi At aliorum, qui ex Interpretatione calculemus, quis effet competens numen»? dc
nominis arguentes hoc videntur innuere. Nam fecimus rationem , Ac rçperimus nihil effe fu per-
primo de Auguftino confiât, quod ipfe di- fuum . Et ipfe congratulatus fuit mihi, dicens:
cit , fe primo difpofuifle non velle habere Vere mihi valde placet hoc fic difcufliflc, quo-
clericum , nifi renuntiaret omnibus, 8c effet niam in me ipfo fcandaliutus eram, It nunc
fine proprio, fed poftea muraffe fententiam ; cognofco quod nil fuperfluum eft . Facile in hia
>· fic dicit, „ Certe egofum , qui (latueram nul- erramus, qui^ aliorum neceffitates aut non be-
„ lum ordinare clericum , nifi qui mecum ne fcimus, 'aut non bene advertimus . Fateor
„ vellet manere. Et infra ·. Ecce in confpeâu ' tutem quod plurimum cavere debent pnelati
·teTicarai „ Dei Ac veftro muto confilium: qui voluc- 8c principes a poœpofà At inutilium familia-
v tint habere proprium, maneant ubi volunt, rum fequela" Nam ex hoc eis crefcit pauper-
„ At ubi poffunt, non eis aufero, clericatum . tas , Ac. muna anguftia , multaque oriuntur
M xtt. queftione 1. De Hieronymo etiam . gravamina fubditorum.
„ Ipfe fcnbens ad Damafum Papam 1. qu·- Poteft etiam efiè ufus non tantum laudabi-
ftione a. fic ait: Clericos illo* convenit ec- D lis, fed multum meritorius fit frnôuofus, quo-
„ defias ftipendiis..fuftentari tuibus parentum, niam clericus videlicet bona.ecdefic dirigit, 8c
», aut propinquorum nulla fuflragantur bona ., utiliter adminiftra^, 8c in feipfo magna parci-
Ecce ergo quod clerici poffunt habere pro- tate fervata, largas eleemotynas facit, ficut e-
prium . Et ad hoc concordat cap. Iequens, 8c go fcio, Ac vidi aliquos per Dei gratiam : No-
eft Profperi : Pallor ecclefia his quibus foa lo commendare viventes, fed de mortuis in-
inficiunt, d*c. Nec propter hoc quod clerici fra plurima exempla fubjungam . Ad prodita
proprium habent, minus de forte Domini funt bene facit t. qucfiione ». cap. Sacerdos·, quod
mc Dominum in panem feu hereditatem ha- magifter Petrus allegat, ubi textus.' Sacerdos,
bere defintint · quia non in illo quod poffident cui dffpenfationis cura commiffa eft, non fo-
beadtudinera fuam ponunt, fed in Deo ·, nec lum fine cupiditate , fed cum laude pietatis
illud pro hereditate habent, fed Deum, 8t ad accipit a populo difpenfânda . Et eft didum
ejus obfequium illa bona convertunt ·, mc Profperi, cui concordat verbum Auguftini ,
propterea , quia habeat bona temporalia , non xxiii. quaflione vti. cap. Quemadmodum ,
rw ›» ponunt dicere . ZAmwssm *per» henAtatu* swa : juxta finem ·, Non dominandi cupiditate, fed
quoniam 8c David, qui ilia primo dixit, ci-Ebene utendi pietate poffidcxM.
Vitases, caftra , Ac regnum obtinebat.

Multa potfem ad horum probationem dedu- Neque haec folicitudo, que pro his fideliter
cere, M gratia brevitatis emitto , maxime admimflrandis habetur, Oscularis dicenda eft ,
quoniam 8t hoc jam confitentur' in fchedula ul- fed ecckfiaftica. Profper in vita contemplativa ·'
timo data, ubi dicunt quod ufua bonorum w Poffiefiones , quas oblatas a populo fafei-
temporalium eft ipfi clero licitus, refecata o- v, piunt (hcerdotes, jam non funt res mundi
.T . mni fiaperfieitate It abundantia vitioû. Et hoc w credenda, fed Dei. Nec eft reprobanda ,
- mm· uego dico, quoniam non laudo, fed reprobo M fed laudanda in prolatis Ac his» quibus ex
oXvtram» fUperfiuitatem vitiofam ; It confiteor quod cleri- M nanm oficii vel adminiftationis, cei pnefi-
ci de botris ecclefia non debent tbefaurisare ad «, dent, competit. Nam vita prolatorum ecdc-
dtamdum pauperet confanguineos, vd affines. M fie non eft fimplicirer contemplativa , fed
„ juxta eft aiUve It contemplativa, exemplo
M Moyfi.

CJtWISTI MM

Moyfl . Nene afcendetat in mooseoi ad o- random » none defeendebat ad popotan go- bemandum. Ideo facrornm canonum een- „ fuit audoritas , quod is » mai aflumendus „ eft in epifeopum , debet efle in fpintuaü- », bus & temporalibus providus dt circumipe- », Au», xxxix. dlftinfl. in principio, β<· Pe- ** frus diaconus. Et hac funt verba beati Cre- „ gorii : Talis ia reginminis arce debet cooftti- „ tui , qui non folum de falote animarum , „ verum etiam «xtrinfeca fubjeffiorum utilita- „ te flt cautela friat efle folieiras . Et gjofla h P'' „ fuper illo verbo . *Pafcite* f«i m vota efi „ *gregttn Do»nn Non* folum verbo It exem- pio, fed & temporalium fubfidio. Et cre- 1Λ „ do illa glofla fuit excerpta ex difli» Gre- „ gorii ex Paftorali c. vir. ubi fic ait: Nbn- „ nulli gregis quidem curam fufeipiunt, fed fic », fibimet vacare ad fpiritualia appetunt, ut re- „ bus exterioribus nullatenus occupentur : qui », cum curare temporalia funditus negligunt , „ fubditorum necefEtatibus minime occurrunt : „ quorum nimirum prndicatio plerumque def- „ pieitur ; quia dum delinquentium fafla cor- „ ripiunt, fed tamen «te neecflaria prafentis „ vita non tribuunt, nequaquam libentet au- „ diuntur. Et hoc kte profequens inducit di- „ fiam auAoritatem Petri, flt dicit hanc paf- „ Gonem non tantum cordis , fed corporis . v Poftea tamen fubjungit: Non debet per hanc „ folicirudioem temporalium fic fe totum im- „ pendere , ut fpiritualia derelinquat, dicens : „ Solicitude ergo qua fubjcAis exterius im- > penditur, fub certa necefrc eft menfura te- neatur, unde per Eaechielem capite xlix. », dicitur : *Sactrdortt caput fuum* now *nuiant,* „ *negttt comam nufnanl* i *fté toadenttt acton-* φ. *chant capita fua* . Sacerdotes namque jure „ vocati funt , qui ut facrum ducatum pra- ·> beant fidelibus, pnefunt : capilli vero in ca- „ pite exteriores funt cogitationes in. mente » „ qui dum fuper eerebrum infenfibiliter oriun- A tur , curas prafentis vita defignant. Quia „ igitur cunAi » qui prafunt, habere quidem „ folicitudines exteriore* debent. nec tamen „ cis vehementer incumbere, feoerdotes relieD „ caput prohibentur radere , flt comam nutri- „ re , ut cogitationes carnis de vira fubdito- „ rum nec a fe penitus amputent » nec rurfus „ ad crefcendum nimis relaxent. Ubi ftc bene M dicitur: *Tondentot attondeant capita ftta.hc.* „ ut videlicet cura temporalis Colicitudinis, flt ., quantum necefle eft, vigeant, flt tamen re- ., fecentur citius , ne immoderatius excreC- M eant. Dum igitur per adminiftrxtionis exte- „ riorum providentiam , corporum vita prote- „ gitur, flt rurfus per moderatam cordis inten- „ tionem noq impeditur, capilli in capite freer- „ dotis flt fervantur ut cutem cooperiant, flt ro- „ fecantur ne oculos claudant. Hae Gregorio».

Ex pramiflis clare liquet poelatos ecclefiafti-E cos debere efle non tantum contemplativos, fed & adivos in fpiritualibus & temporalibus provi- dos flt circutnlpedos, flt pro fpirituaiium in- tentione curam flt fididtndinem temporalium non abjicere, fed ad utramque fe apte dc do- center apeara. Et prnbtus fic vivens no· pro- pter boc dicendus efl habere contrarias vias, flt contrarie· afiedus, ut proponem in rationibes, quas ia fisse fubjungit, videtor innuere : quo- «iam omnia hac ordinantur ad unum finem, videlicet ad curam gregis fibi commifli, oc pe-

Atet ex prsiefiMta eaAoctate Gragsril. Ad dem feaMtelam pectinat diffini· Gregor! « Moratam, capta xxv. ubi fie ata: N « perfeâ·· praadicaeor «fi, qnl pronaer ·* ► „ templatiosti· findtan opérande nqflgir, vel „ propter operationis infiteMtam coacôrpta·- w da poftpôoit. Et lune fentantieni ibfl ta- „ prafemsirur . Et infra .· Sep· qui coatem- M piari Deum quieti poterant, occupetkmibos m pre* ceciderant : *A* fap· occupati , dum „ bene humante ufibus rivèrent, gladio fua „ quiette «xtinAi fiant. Bine natnqne eft qnod », nonnulli inquieti fpiritus , dum plu» exqui- „ runt contemplando , quam, cupiunt, » ttfque „ ad perverfa dogmata erumpunt, flt dum ve- „ ritatis difdpuli effe humiljter negligunt , magiftri errorum fiunt .

Nunc etiam audiamus Ifidoram docentem no» non fcandalizari, fl aliqui pratati tempo- ralium folidtudini totaliter dati funt, quo- niam hoc a Dei ordinatione procedit ad uti- litatem ecclefia. Ita Ifidorua inquit, de fum- njo bôno, libro capite xxxrx. Providentia „ plerumque divini confilii ordinantur pnrpofi- „ ti mundana dc exteriora fellantes, ut rem- „ pnralibu* rebus totaliter fe impendant , ut „ fpirituales quietiorem vitam contemplationi· „ exerceant. Quia dura funt quiete vivere ve- „ lentibus farcinr curarum temporalium» pro- „ videt fape Deus curte dedito» fteculiribus ad „ fufeeptionem regimini» ; ut dum hi exterio- „ ta fine tadio procurant» fpirituales viri re- „ bus interioribus fine impedimento rerum „ terrenarum deferviant. Dei ergo ordinem „ accufant quo inftituuntur, qui epifcopos con- „ demnant, dum minus fpiritualia . fed ma- „ gte terrena fe&antur . Ex divini enim taber- „ naculi difpofitione ob injurias mundi feren- n das flc turbines» quofilam inftituit epifeo- „ pos fncularibus curte Infiftentes ; ut hi qui „ interius fiipema defiderant, nullo terreno », obfiftente negotio liberius in hoc quod a- M mam intendant. Hac Ifidorus. Malitia e- nim temporum , flt audacia flt protervitas ho- minem malignorum hoC exigit, trt praelati non tantum fine peccato, fed etiam meritorie has temporalium curas exerceant, pro fide, vel e- tiam rebus ecclefia defendendis , prout infra patebit anAoritatibos flt exemplis beati Grano- rti, flt aliorum ; flt miraculo oftenfo in alte- ro Gregorio , dc quo infra. Et fic breviter m· expedio de omnibas originalibus diâis dodo- rom, ad qua omnia clare patet rafpoafin ex predidte, ut unufquifque per fe poterit appli- care : nam ad fingula figulatam refpondere , nimis fuiflet prolixum. S autem magifter Pe- tras petat ad aliquod ljpeeiale refponfum.de- fignabitur iHud: de quo , Deo propitio fuffi- ciens fubrefponfio dantur.

Cam autem fchedula ultime data dicte ; Domtaiam autem civile Ipfi cloro Chrlfll poe congruit, nat convestit, fed nvc liem ipfi i- pertona propria civiliter dominari; Si intradit qood ctaicus In perfona propria non dobet judicium fenguinis exercera, fateor- porafi to* men habere » ât clericus no· rctaMm , d· proprio patrimonio, fit in adetinifiratiosm pre ·oekfia civile domtatiomeaftroews, vitaram, oppidorum , civitatum , tai quibo· tale jodi- dum perlateo· official·· fréter exercera,protet dicte Hugo de freramenth, II. parte, « «fi allegatum per magiftrom Pesraet » flt rata

ibat costi» ipfam..Nam ibi ad litoram fic A

câmim

ciabilis, rwi interveni* pofle&iaibu·, qua* in fubje&s, vd faeffebjeAis poflideiit ecclefi·, «liquando concadunt foùm utilitatem, aliquando utilitatem k poteftatem : Utilitatem fine potatae* concédant, quando frudum poffleffionis ad ufum eccleu· transferri decernunt,

v permittunt. Aliquando & utilitatem k po-
·> teftatem' fimt^l tribuunt. Ubi tamen adver-
» tendam eft, quod ecclefia licet frudum ter-
it rena.pofièfioait ad ufum recipiat, poteftа-
·» tem tpmen exercenda juftiti· per ecdefia-
n fticas perfoaaa, aut Judicia frtcularia exer-B
w tere non poteft t poteft tamen numfiros ha-
» here laica* pertonas, per qua» jura bc judi-
w da ad terrenam poteftatem pertinentia, fe-
v eundum tenorem legum & debitum juris ter-
» reni exerceant. Ecee quam manifefte ifta
·odoritas per magiftrum Petrum allegata o-
ftendit, ecclefiafticas perfonat poffc habere ci-
vile dominium , Sc dat tnodum jutifdi&ioni*
exercenda . Principe* enim catholici & domi-
ni temporale* pro Dei gloria, & fuarum re-
medio animarum , contulerunt ecclefiis multa
pretiofa donaria, caftra , villa*, oppida, Sc ci-
vitate· , transferendo in ecclefiam interdum fo*
lam utilitatem fruduum, interdum poteftatem
St jurifotdionem, quod eft civile dominium.
£t io hoc completa fuit prophetia eximii pro-
pheta David in Pfalmo, ta/brget *Deus* :
quem quidem Pfidmum Nicolaus de Lyra li-
toralis expolitor, recitato prius fenfa Judeo-
rum volentium Ulum intelligere de exitu Ifrael
de Ægypto: cum dicit illum nimis involu-
tum , St coaptari plene non pofle ex audori-
tate Pauli ad Ephef. tv. qui hujufmodi Pfal-
mi verfum : *JfieuMu* m e/rva, cepriceai rin-
·u oepttvitate», dene *Mit Bouimbus*, appli-
cat ad dona Spiritu· fendi mifla in corpus ec-
clefi· ; dicit verum Pfhlmi fenfum efle de ec-
clefia ChrUUanorum poft Chrifti naflionem : k
·d hunc fenfum exponit totum Pfiilmum, k
faper vertu, *Spectet* ~~*Mutu Sundte fpoae*~~·, ita
dixit Lyra,- „ Quod principes k potentes con-
„ verfi ad fidem dederant ecclefia pretiofa
„ donaria, ex quibus ornata eft ecclefia: ut
„ patet in pluribus hiftoriis & legendis fan-
„ dorum. It hoc quod dicitur Jactet *Mint*
* *Mtn fpoHu* , hoc eft quod dicitur : *Ad*
n fpedem k decorem domu· Del, qua eft
„ ecclefia, pertinet dividere fpolia, hpc eft ,
n dividere ecdcfiis, k peribnis ecdefiaflicis
„ dividere ptmdida denaria. Confequenter o-
„ ftendit, qualiter tali.ms temporalibus uten-
„ dum fit, cum dicitur, *^ Manui/*, kc. Ad
„ enjus tauelbgentiam eft fdendum , quod
M Grace idem eft quod fors : columba
a autem hic accipitur pro ecclefia, qua co-E
» lumbe frequenter nominatur in canticis
» penna autem fum virtute* eam ad caleftia
a elevante*. Dicit igitur · Si dMejptM, id eft,
„ ouiefcati·, mtrr «edhor dem, id eft, inter
„ natu* ecclefia, fcilicet aditantia «c tnum-
M phanti*·, quod fit, quando fic wtuntm bom's-
„ ne* hostis prafenrit vita, ut noa amittant ater-
H µ , M magis acquirantt divida enim, fi-
cut impadimta» funt reprobi·, ita probi·
fim adjimcnta virtuti·· Hac ornata Nicolaus
de Lyra.

CstticL Gra. Tom. XXIX

Cum enim civile dominium fit res commer- ANNO CHKISTi Mil
ut eft communis dodorum fententia
In L Imperium, k 1. More majorum. *S.* de
jttr.om. jud. & fiepe vendantur caftra, villa,
oppida k baronis ; quid igitur rjrohibet, quod
laicus habens tale civile dominium , titulo do
nationis, legati, vel hereditatis, vel alio le-
gitimo titulo, in ecclefiam transferre non pof-
fit ? Dicit magiltcr Petrus > quod tali dominio
rerum communitas repugnare videtur. Et ad
hoc allegat diclum Armachani, k alia . ad
quod forte aliud quefiviffem refponfum , nifi
hoc in promptu occurnflet, tam clarum , ce-
lebre k famofum , quod refpublica. Romano-
rum a fenatu recta magnum habuit civile do
minium, k multe habent hodie civitates ci-
vilia dominia; ergo non repugnat communi-
tati habere civile dominium. Sed ex hoc cla-
re liquet quod nec illa ratio valet; Prelatus
ecclefie non poteft exercere in propria perto-
na temporalem junfdidionem, ergo ecclefia
non poteft illam habere ; nam k fenatores aut
confides Rome non poterant exercere jurifdi-
flionem in provinciis in pertona propria, fed
dabant prsfides provinciarum Scio quod ci-
vitates Barcinoncnfes habent villas & caftra',
nec tamen confutes civitatis poffunt ibi jurif-
diftionem exercere; fed creatur ibi ofticialcs,
qui jurifiliâionem exercent.

Jam nil retat ex diélis ex adverto, nifi fi- *
Cni* (chedule ultimo data, ubi fic habetur·, In-
fuper circa ~~pnedi&um pun~~Aum tenemus, ~~quod~~
in tantum poteft iniquitas regnare in clero,
quod in defeAu fpiritualis pnepofiti liceret
brachio ftsculari auferre bona temporalia a vi
ris ecclefiafticis habitualiter delinquentibus.
Qua propofitio eft multum confide pofita, 8c
abfoue aliqua declaratione vel probatione ; k
ideo pollet eadem facilitate contemni, qua
ponitur. fed nolo eam pnsterire , quin circa
ipfam, Deo propitio , enucleem veritatem.
Sed iftud puto facilius & luQilcnuus agere ,' Uot·* <a«
cum, ficut prmmfi in principio, ecclefia
poeUtia, k perfanis ecclefiafticis licitum efle
habere ftc poffidere bona temporalia, mobilia
Dde immobilia, k civilia dominia firmiffimis
documenti· monftrabo. Ideo hac promittam.

Ad quod probandum quadruplici medio uti
intendo, ut ficut m quatuor Evangehftarum
leftimoniis EvangaKca dodrina fandatur, fic
in quatuor fundamentis veritas ifta firma con-
fistat.

Et primo fic : Illud constat efle licitum, f· title.
quod nulla est lege prohibitum : ita dicit Au- ,
gustinus ad Pollentium xxvi 11. questione 1. *«
Jam nunc : fed hoc nulla lege prohibetur, igi- '** * .* *
tur est licitum. Rado est in forma. Major
est nota de fe, flt est Augustini, ut fupra.
Minoris probatio non incumbit mihi, fed af-
ferenti contrarium; qui dicit k hoc prohibi-
tum, I ahibitionem ostendat. Nam ad ea,
qua all pita funt, fufifcienter refoonfum est.
Io · fic illud ~~sed~~licitum, imo ftede-1(. t.u·,
bitum , quod divina ordinatione k beneplaci-^£*3'
to fadum est ; fed dotatio & glorificatio ec-
clefia in potenti· flt dominio temporali, divi-
na ordinatione k beneplacito, boc tempore fci-
licet a Silvestro, k citra fada est, ficut ipfe
Detis ante promulgaverat per prophetas. Igi-
tur. Major eat nota. Ad probandum minorem
aflêro tria testimonia prophetarum. Primum
eximii propheta David ia pfalmo, *ïxurgel*

cnatrn ecdcfie, poft Chrifti pagens», m probet Nbcolaus de Lyra ex audoriote Pauli, ut pen-

„ lie, id eft, donaria a principibus fic pote»·
„ tibus ecclefi» data, inte» ecde^ps k acclo-
n fiafticas perfossas diflriboere. Inter alias ma-
0 gnas gratias fic glorificationes eedefia hnne
» temporalia* boaOrum amplificationem fut»·
» rem pronuntiavit propbeta.

Secundum teftùnonium eft liai· I u. *Canfurge, confurge, induere fortitudine tua Sunt, iaduett vefHmentu gtoru tu* Jerufolem dvrnatfom-Ha·.* Nicolaus de Lyra primo ex aufrorita» Pauli, qui allegat quod infra fequitur.· QmnaB *pukkri pedet aanuntientu tp fnAumdtpacem* I dicit boc caput loqui de ecdefia poft Chrifti paflionem. Ec dicit quod in hoc capite removetur tertium impedimentum liberationis fo-d» per Chriftum, quantum ad incredulos, quod provenit cx contemptu humilitatis Chrifti, oftendendo quod huntiljtas Chrifti fuit difpofitio ad gloriam, fecundum quod dicitur ad Philipp, it. *Pumiliavii ftmeptipfom,* kc. oro-*peer guod exaltavit Deut iUurn,* ficc. non folum poft mortem fait glorificares, fed etiam ante in operibus miraculofius ad declarationem fua deitatis: propter quod Chriftus petens, *Glorifica me Pater,* Joannis xn. audivit: *Glorifcoui, & iterum glorificabo. Clonficam te* miracu- C I lis , *iterum te glorificato* pro gloria . Et fic eft in corpore Chrifti myftico, quod eft ecclcfia , quia poft dnpreflSooes ejus per Judaeos fic tyrannos elevata eft in magna gloria, etiam temporaliter, fic in ipfis depreflionibus fpedaliter in receptione Spiritus fanâi, fic miraculis , que fiebant per Apoftolos, fit alios fan-

opera virrutum ; *induere fortitudine,* ad tolerandupa conftantcr perfecutiones. Sed poft per-^ fecutfones fecuta eft pax fit honor·' ideo fobdirar.- *Induere vefivncnttt glori* tu*t ii* hoc fiiit impletum tempore Conftantini, qui pacem ecclefin per totum Romanam orbem dedit, fit Dii mirabiliter eam honoravit. Et infra: *Sede Jtrufalem m fede honorit:* quod tunc fuit impletum , quando Roma, qua erat caput mundi, faila eft fedes fummi Pontificis, fede imperiali translata ad Conftantinopolim. Ecce qoomor do Nicolaus de Lyra expefitor generalis Bibli» hanc prophetiam Ifaia declarat.

Tertium teftimonium eft Ifaia i-x. quod capitulum Nicolaus de Lyra ofteqdit intelMgen-„ dum efle de ecclefia, dicens, quod ficut in „ procedenti capitulo deferipta eft falus Chri-„ fti, ita in hoc deicribkur magnitudo hujus „ (alutis. Primo ex parte materi» redpien-„ tis& fabjungit, quod primo ponitur prof-„ peritas militantis ecclefia, ad fidelium mul-E0 „ tiplicationem . Secundo ex ecdefiarum »dir v ficatione. Tertio ex bonorum aflecutione. 0 Et fic declarat fit exponit tofum capteu-0 lum . Et fuper verbo textus, Fbrtiredb *geatient,* dicit. Id efl, imperium Romanum, » *venerit tMt* quod impletum fitit tempore 0 Conftantini. Et infra· *fyuntotio* «admis, 0 & dicit.· Conftantinus imperator fit multi 0 alii potentes, exemplo ejus animati, <fivi-0 lias multas miferunt fuper talia aniaudia ad 0 fiiftentatiohem miniftrorum ecdcfia , fit pes-

peram Chriftiaaoram, fit ndlfirntianes eo- .. , « risfiaram. Ea infra: A afrfinafanwt IBcd·* A*»®, feribitur prafeerit» ecctafi» in ecdefiarum <*I ^T* ta^ficarioM: mures *nme,* M eft. eedefias.

Mt quia ecdefia primitiva fuit mulrôm aifliâa a tymnnis, quod fecundum judicium humanum videbatur procedere bt indignatio ne Dei, licet fuerit ad probetioMmi feripeurt fepe habet talem modum loquendi. Et fe-

tempore Conftantini. Et ideo fubditurt £r *aperienturporta* Am *jugiter,* quia ecdafias prius daufao procepit aperiri, fit per imparium foum novas adificari. Et (equitur in textu I *JÜ venient ndte fibi eorum qui kumiliaverunt u, & adoratont vejbgia* padfoa rnonuu. Dicit Lyra; Hic dcfcribitur profperitas ecclm fi», quantum ad confecutkmem honoris. Et infra fequitur in textu·' *Ponam te* m *fuper-Ha faadorum,* id eft in gloriam fit honorem: ita quod foperbia non fanat hic vitium, fed honoris exceflbm. Et fequitur in textu t *Jst fuget lac gentium, & mamilla regum ieOftoiv* , id eft, ab eis accipies nutrimentum ; ficut videmus impletum in dotatione ecclefi» de bonis principum. Et fequitur in textu : *Pro an aferum aurum;* quia in primitiva ecclefia fuerunt calices k alia utenfilia ecclefia de materia parum pretiofai polies faôa font de auro, argento, fic de lapidibus protiofis. Et fic habemus tria teftimonia prophetaram, quibus apparet fic a Deo fuifle

0 âa per Conftantinum in perfona beati Sil-» reftri, figura procedit ia Jonatha fummo « facerdote, cui Alexander contulit coronam 0 aureqm, dc poteftatem bibendi in auro, k * efle in purpura, i. Machaboorum xr.

Miniftravit mihi Dominus quartum teftimonium ex prophetis, ut quadrato num·-ro vehit in evangelica ftruâura huius arde»* fedeat; ftc eft ex propnetia Dano cui. Quem pfalmnm Augurions exponit de ecclefia. Unde in verius 0 *Super* montra jtoteritf «fM, dicit: Sic pro v pterea dixit, quia ecclcfiam foturam in di-V luvio perfecutionum voluit tatelligi. Fuit ·» enim tempus aliquando, quo terram Dd, h ecclefiam Dei,cooperueruntaqun partequen-« tium. Et ita. cooperuerunt, ut non apparo* v rent nec ipfi magni, qui funt montas. Et * infra.* Fugerunt enim aqua ab increpatione » Dd, quia cor regum in manu Dd; defle-0 xit quo voluit, jufik per eos pacem dari 0 Chriftianis, emicuit k eminuit audoritas a-v poAoBca. Et infra, cum multa dixiflet, hoq omnia infere» 0 re r verbo. Ce*

„ w /cafefar,- ie inquit Auguftinus: Etenim em M dri Libani, nobiles & divites k excelfi hu-„ jus foculi, quoniam cpm Umore audiunt,

„ «

„ 0

» dans hortos. »dificant ecdefias & mona-n ftcria, colligunt paflcrea nidificant^. Sont

fatales uldliiamtm ia ce-Adefiiper textam minutatim per fruits difccr-
*»»o „ *irit* Libani. M eft, fervl Bel.
^3r Tati· iBad debet lictam raputari, quod
“*·IfcM·· a vid· divfaaram Bw mm doâiffimto, vit» que k vcftgfoae fanâtdenie pre Ucko habituai & 6A«m «ft-. M hoe eft hujufmodi; «rgo, &c. Hoc Bjaaowa «ft in hac propria maria vM raftgfoftfimi Profteri, cujus fcripu inter canonica· feriptura· habentur, prout dicit Gdafiua XV. Sanâa. Hoc argumentum eft xtr. quaftione i. Expedit facutata eccleſi· poffideri. Ubi recitato exemplo Paulini
ma.jt· confinditt Quo faâo feti· attendit, fine impedimanto perieAionb pc& ecclefia facultates,
Φ»· perfeâo commune·, poffideri. Ad
m mw w U- probationem etiam aflumpe· majori· eft textus B
'<£ w Hteronymi xxxvii. diftinâ. Qui de **mefa**;
«drach, Mifech. fe Abdanago, probet non effe licitum facere quod illi feceC»F k runt. Ad idem textu· in capite, Lugdunenfis, ix. quafbonc ix. Ad probationem minori·, licet poftem probare quod ante tempora Silveftri jam ecclefia habuerat pcadia fe poflef, fioMS tempora Urbani I. qui prafedit anno bomini ccxxm. item temporibul Pontiani, Anteri, Fabiani, Cornelii, Lucii, Stephani, Sixti, Dionyfii, Felicia, Marcelli, Eufebii, fe Meichiadis Romanorum Pontificum, qui prn> eefierunt Silveflram, fe thefauros, ficut Sixtus, quo· Laurentia» inflante perfecutione pauperibo· erogavit, habuerunt, fe civile domi-Cpaucis familiaribus iber ad vifitaadum pauponinm; ficut mihi feriptum datum eft, quod Philippo· dominus Pannonia dedit Laureacenſi archiepifeopo, qui tunc erat metropolitans, villa· fe prntiia in Auftria, qu· nunc tenet Paavienfis ecclefia. De hoc Philipp· fcribit Gotfiridut in Pantheon.*

·Su/cip* iripriiw ,jpop«A>pfa«frete, *PhiRpput, Jfit poβ Ctfar valût cagtiafcan Ckr&uut.*

Qû dtéù rccfe/u *yraAu* muAe *fût.*

Sed quia de civili domini· majus fit feſtum, de his quj prafcdenmt ecdeſiis, habentibus magna dominia civilia, eft loquendum. £t primo de fede Romana t indpiam a beato Silveſtraj de cujus fanftitate & doârina, vi&is Judaorum fetrapis, fidei catholice exal-Dlui folum pnadidoe exprimere, qui fandi inratio teftimonium probet. Sub hoc Nicolaus primum facram & venerandum eondlium fait, fe poft dotationem ecclefi·.* ex quo fatis auâorizatur faâum Conftantioi t quoniam fi illicitum faifiet, raprobaflet hoc tam celebre concilium. Sed fe habeo teftimonium beati Ambrofii, de obitu Theodofii Imperatoris, dicentis Conftantinum magni meriti apud Deum; quia primus imperatorum credidit, fe poft fe hereditatem fidei fe devotiohis principibus dereliquit. Et Ifidoras nofter Hifpanus idem in fuit chronicis atteftatur. Et Greci qui tune eaant catholici, ipfum Conftantinum catalogo fenâoram annumerant, & feftum de eo cum folemnitate agunt, xxt. Mail.

Poftea dicam de fanâo Marco › fub quo fuit
Errer. celebrata · fanâa fynodus Nicena, fe claruerunt ejus tempore fe poft, fanâus Athanafius, Eufebius, Nicolaus fe Hilarius* fe Joanna Chryfcftomasi item fimAu· Leo Papa, qni fait XLin. poft fandum Petrum i item Felix fecundo·, qui martyrio coronata» eft: item Damafus prima·, <ub quo fynodus Gonftaati·opoUtaaa o. patroni, cui Hieronymus illam feribit epiftotem.* Quoniam vetus oriens inter fe farore colHfas, indiicifiam Domini tunicam

pft; Etiam petens ab eo fim fidei confeffionem approbari; fe alias multas epiftolas. ,,,,***«, c ,*/,

Item · Cyriaeus qui cum undecim millibu» T*2^'',Syvirginibus in Colonia martyrio coronatus eft; «'***‹· *.'': item fandus Symmachus Papa, de cujus vita fe miraculis Vinçentius in hiftodali libro xxni. capi r. fe 11. Item fanâus Joannes Papa, de quo in eodem Yincentio, eodem libro, capite trigefimo tertio; item fendus Agapitus eodem libro, capite ı xı. Item fendus Uregorixto unus de quatuor doâoribu· ecclefia, cujus Anttilas gt doârina nom eft; item fandus Martinos, dc quo Vincendus eodem lib. xxm. cap. Lxxxtv. item fendus Stephanos Papa, de quo idem Vinceatius eodem libro eap.ct.xvn. item Honorius Papa mir· pietatis fuit, cujus tunica damoniacns quidhm indutus fait, fe liberatus eft. Item fandus Severiaus benignas amator cleri fe pauperum, fe poftbffioaa ecclefiantm amplia vit; item Joanna quartus the· Auris ecclefi· diftradis multa millia hominum per Iftriam fe Dalmatiam redemit; item fandus Martinos Tudertinus, cujus feftum celebratur craftino fendi Martini Turonenfis. Eugenios primus, hie omnibus benignus fe amabilis, maximaqoe fenditatis. Agathodum quemdam ieprofam ofcularatur, mundatus eft. Joanna natio·· Gracus, hic martyrio coronatos eft. Paula· mitiiCmn· fe mifericors, nod·cum ra k infirmo·, fe fis miniftrandum; Leo quartus multe patienti·; moJaeque humilitatis, fecir mirabilia in vita Aia, ouju» feftum celebratur dedtnofeptimo Kalendas Augufti; Nicolaus poft hunc vir fait fandiffimus, cui poft magnum Gregorium vix in fede Romana fimilis. Omnes prodidi fuerant in fede Romana poft dotationem ecclefi·, viri fanda approbata fandicatis. Fuerunt k plura alii virtutibus fe fcientia clari, ficut innocentius tertius, qui tam reverenter allegatur in tradatu de Mifla fe aliis operibus ·, Petrus deTarantafia, didas innocentius quintus, doâor clarafimus; fa rauki alii, quos nominare longum eflet. Vocatur, aliis multi· omiffa.

Sed hoc unum nolo omittere, quia ad propofitum valde facit, quod narrat Vinoentiu» in hiftoriali, libro vigefjmoquinto, cap. xxv. de Gregorio fexto, qui magna ftudia fe labora impendit ad> recuperandum temporalia bona ecclefi· a tyrannis occupata ; fa cum nec hortationibus, nec cenfuris poflet efficere, vi armorum hoc fecit. Unde ardlnala eum visum fanguinarium dicenta, cum infirmitate decumberét, de qua deceffit, dicebam, eum non debere fepeliri in ecclcfia beati £etri cum aliis Pontificibus; quod cum ipfe intellexit, vocavit cardinate», fe habito cum eis colloEquk> tandem dixit.- Quoniam tloftne fe veflr· rationa falli poflunt, committamus omnia divino examini, corpus meum anteccflbrum meorum more compotitum ante januas ecclefia fidite, fe firmentur janua feris fe repagulis· fL Deus voluerit ut ingrediar, applaudatis mira-' culo; fin minus; de cadavere meo faciatis fient vobis placuerit t fic fa&um eft. Mox enim ut goto-- ejus ante portas ecclefi· feris occlufis potitum eft, turbo ingens divinitus emiflus repagulorum obftacula dirupit, fe ipfas valVas vehementi impetu patefaâas ad parietem cum

magno fragore impulit. Ec hac diAa fint dcAmm eft, quod aft automate naosse Apo-. Rommit pontificibua, ftolorue & latroni· generalium conciliorum caxtrrt

Poflirm per alias mundi ecclefias Italia, Cal-Lx, Hifpani· It Anglia, colligere Φagnum numerum fandorum epifeoporum, qui pnefuerunt ecclefiis habentibus magnam temporalitatem & civilia dominia i fed nefio pro pnrienti , nifi dc his circumvkinis At cognitis, Ac etiam non de omnibus loqui : incipiam ab ecclcfia Moguntini. Ecce fanflus Bonifacius, qui tante fuit auctoritatis, quod tempore fuo dicebant Apoftolorum tempora rediifie . Hic fua prodicatione mulus provincias illuftravit. In eadem ecdcfia fendu* Lullua cOafefler; item Rabar,us magnus dodor quotidie allegatur, item in eadem Mognntina ecclefia Bardo ar-B chiepiftopus · In eadem Uvilligifus- In ecclefia Γreverenfi, quam Helena tnater Conftantini, qua de Treveris fuit oriunda, pluribus dotavit reliquiis, Ac bonis temporalibus, adjiciendo prime dotation!; fuerunt tonaginta novem arehiepifeopi ufque ad dominum Ottonem ultimo defunriuiu cx quibus viginttqumque funt fenc.i , ut habetur in Kalendario archiepifcopi Balduvini, qnod in ipfa ecclefia fervatur. In icdefia Colonienfi beatus Severinua, qui multi' claruit k claret miraculis. Item fenilus Rcmcdius ; item fanans Cunibrrtus; itera fanDus Haymo, Aglolfim martyr; item Evergifilus martvr · item Henbcnus. Omnes ifli fuerunt fencli arehiepifeopi Colonienfes. In ecclc C tu Leodtenfi , qua opulentiftimà Intemporalibus eft. fanDus Maternus, fanflus Theodardus , feiiDus Servilius, fanflus Latnbenu» martyr, fandus Geregifius, epifeopi omnes. Item in ecclefia Laurcacenfi fuit feotos Maximianus, a fando Six to confecratus ept copus cir- r— s a. ca annum Domini >*Wxxi11. qui patrimomum dids ecclefi· contulit, quod nunc Anatom dicitur, cum omnibus vicinis oppidis A civni « judicns Letularibus, que manent ufque ad III'll prrfciu in Auflria , k obtinet illa Patavienfis ettlefts. Item fanflus Adalbertus ecclefiam Pragenfem magnifice dotatam féliciter rexit pluribus anni» . hem fandus Procopius opulenuflimum menailerium in Bohemia habuit, cu-D ju» poffefliones inquieuntrs divinam interdum ultionem in fe experti funt ; Itera fantos ▼olfgangui in Ratubona, item fenflus Corbinianus Frifingcniis epifeopus predia pro eadem ecclefia hodie nota comparavit ; Itera fenAus I Idaricus Muguftenfem ecclefiam opulentam prrdiis At civilibus dominus rexit ; item fenDu» Conradus Conftantienfi» epifeopus. Item ianDus Virgilius ecclefiam Salzburgenicm dominiis dotavit. Fuit quoque fandus Virgilius epifeopus Tndentinz ecclefia, civili dominio opulenta, rratermittendum non eft de fanfto Stanislao Cracovicnfi epifcopo , qui pafi fu» controvcrfiam fuper villa ecclcfi·, a fepulcro eum , qui ante per triennium mortuus fuerat, refufeitatum ad judicium duxit intoftem- Poffem fine falfo , fi bene quafiviflem, E etiam multo plures reperifie fandos epifeopos *Bt* abbates, qui profuerunt ecclefiis k moùafierus habentibus temporalia k civilia dosainia. Exhorrent utique pie aures audite in dubitationem deduci, an licitum fit quod a tanu fandorum multitudine per tanta curricula temporum pro licito habitum fuit, pradicatum k obfirrvatum.

Quarto idem fic probo Illud indubie lici-

Major eft manifefta, uuoniam omnis fidci noth· , & chriftian· diKiplia· doArina ab Ipés Apoftolis 8< a ûcris gencraÜbtM coocâliis, Ac fymbolum fidei frflum fuerit ab ApoAoito . unde habemus nifi a facri» coocüüs Ac approbatione ecdefi·? Ipfis enim quantum ad fidem k mores pertinet pro ntceffitate fiahnti· erra, re non poflunt. Sicut Ambrofius, Hieronymus, Augtrftinus, Ac Gregoriu», Ac omne» datore» confitentur & tenent. Imo Auguftinus dicit Evangelic crederem nifi me sutorios ecclefus moverit. Nunquam enim legitur ab aliquo concilio rite congregato aliquid pertinens ad fided vel mores ordinandos, erronee determinatum fuifte. propter slfiftcntiam Spiritus fandi regentis ipfa concilia. Ad probandum minorem habeo primo cx canonibus Apoftolonun, xn. qurftione i. Sint matufeft· res proprix epifeopi, fi tamen habeat propria' , It manifefte rea Dominic· . Ecce duplex patrimonium in poteftace epifeopi, proprium Ac Dominicum ; item ea caufe Ac quaftione. Precipimus ut in poteftate fua res ecciofia epifeopus habeat. Si enim anime hominum pretioAe ilh funt credit·, multo magis oportet eum curam de pecuniis gerere . His addere libet dĕcrĕtum Pu Pap·, qui longe ante Silveftrum fuir, antx> fcilicet Domini *c l i if. - c l v l ubi fic legitur Prrdia divinis uübus tradita, quidam humani' applicant ufibu»; k Deo noftro, cui tradita funt, fubtrahunt, ut fibi k infemant. Quapropter ab omnibus illius u* furpetionis contumelia depellenda eft , ne pnedia ufibu» fecretorum ccleftium dicata quibufdam irruentibus vexentur: quod fi quis prafumpferit, ut Ihcrilegus judicetur. Veniat Ac autontaa AnAi Urbani, qui et* iam longe pntcefiit Sdveftntracaulamque 3c originem, quare Ac qqabdo ecclefia pnedia flt pofTefliones habere incepit , ediderit, dicens „ Videntes autem fummi Acerdotes , k alii, „ *uqot* Levit·, Ac reliqui fideles , plus uulitati» pofle conferre, fi hereditates Ac agros » quos vendebant, ecclefiis, quibus profidebant epifeopi, traderent; eo quod ex fuis» pribus eorum tam profentibu» quam futuris temporibus, plura k elcgantiors poflent mintftrare fidelibus, commuMm vitam ducentibus , quam ex pretio ipforum , coeperunt prodia Ac agros, qui vendere folebent, matricibus ecclefi· tradere, oc ex fumpribs· eorum vivere. Ipfis vero res ia ditione tragularum parochiarum , epifeoporum (qui Jocum tenent Apotolorom) étant Ac funr ufque adhuc, k futuris femper debent efle temporibus; quibus epifeopi k fideles difpenfiuoves eorum omnibus communi vira degere volentibus, minsfliarc qrada neceflaria debeat, prout radius poterunt. ut nemo ia eis egens inveniatur; ipfi· enim res fidelium oblattonea appellaamsr, qu· Domino a fidelibus odorantur. Memoratis ergo augrnenrationibus ac cultibus ia taatum, ecdefi·, quibus epifeopi praticiens, Domino administulante , creverant, k tantis martma pars earum abundat rebus, ut nullus ia eit communem vitam ducens, fit indigens,fed omnia

ceaim

„ aeeedartesb epWeopofuMque percipiat, ideo A Statuimus, capi Si quis de clericis. Et rrk
„ β aliquis exftiterit modernis aut furaris tem* bus eapp. fequentibus , ' item ex concilio IUr- CHRirri
„ poribus . qui hec avellere nitatur , jam deufi, ea caufe, fe quaftione. Hec hujus pla-
„ ditfa damnatione feriatur. Hac Urbanos. citi ·, ' item ex concilio Toletano quarto, ea
Finis autem ifte refertur ad cap. Attenden- caufe » flt qtMtftioM ; Etfi illi ; item ex con-
dum » infra allegaram. It de illa damnatio- cilio 1 Aurelianenfi ea caufe fe quaftione ·, Si
ne hic loquuntur decreta undecim conciliorum quii de clericis, fe cap. fequenti ; * item ex <"·- Mr
Primum, loquendo ordinem, voiuminia decre- fynodo Ancyrana , ea caufa, fe queft. Si qua «MPOUO
torum In cap. Boam quidem Lxxxxvt. diflin- de rebus , ' item ex concilio Mediomatricis ,
Aione; fecundum Martini Papo.xtr. quart. r. ea caufa, fe quaft. Precaria ; item ex conci- < 1·.·—
Mantfcftn. Tertiam Antiochesti . ea caufa, fe lio 1 Africano, ea caufe, fit quail, cap. Non
Iinflione epifeopus· Quartum Eugenii apud habenti· & cap- PUcuit ; item ex VIII.con-JV ♦ *
oenam, ea caufa. fe quaft. Nulli epifcopo- cilio Toletano, ea caufa fe quail. k Sepe fit ; ·
rum . Quintum in otfara fynodo univerfeU. item ex concilio Toletano XI. eacaufa, quart. -4-
ea caufe, dc quaftione; Apoflolicos . Et cap. j. 1 Quicumque; item ea concilia Hifpatcnfi . ..
Non licet. Sextum in concilio Leonis PapeBea caufa. quiaft. 5. Fixum ; item ex concilio ⁂⟹ıΠГM ,
IV. ea caufe › fe queft. x. Monemus . Septi- Parifienfi s). quafl. β. cap. 1 Secundum cano-
mum Urbani Pape, ea cuufe. fe quart, de laids. nicam autforitatem ; item ex concilio Lugdu-
Otfavum Innocenti! III. de rabus non v- ncnfi de rebus ecclefi· non alienandis, ■ cap '£.'"·· ***·
ikŋandis , Cum laids. Nonum concilii Late- t. & a. item ex cone, apud ▮ Silvanetfum * ius.»
ranenfis de tefla. cap Cum in officiis. Deci- eo titulo ·, Nulli liceat alienare rem immobi- iX/J. iζ.
mum Gregvrii X. In generali concilio Lugdu- lem ecclefia . Et fic ultra illorum undecim j**?*? vl b
ncnfi , can. Hoc confultifimo « eodem titulo generalium conciliorum per me prius allega- ›· ᵂ » ▮
lib. vI. Undecimum in concilio generali Vicn- torum ; habemus autfontates quatudtdecun 'X2> vn?
nenfi , Clementina prima , eodem titulo . In conciliorum . quas ego fic perfuntforie qu·- *
omnibus iftis generalibus conciliis, pro con- rendo collegi: utique multo plures me crede- u.no·'·*
fervendis, regendis, fe in manu tenendis bo- rem invenire, fi temporis opportunitate accu-
nis temporalibus decreta fiant fatfa. ratius quafiviflem. Et 6c habeo pro me duos F"'
Quid tandem dicam , ut materi· conciliio- canones Apoflolorum, decreta Pii flt Urbani, - «›<
rum generalium finem imponam ? Primum il- qui preceuerum Silveftrum , undecim decreta
lud Nicanum concilium, in quo fymbolum fi-Cgenerabam eonciliorum, fe quatuordecim do*
dei conditum fuit , quod In Mifla cantatur , creta aliorum conciliorum , qu· ab ecclefia *'·
poft dotationem ecclefia fetfum eft. Et deinde generaliter funt recepta . * ○ ,
omnia aUa concilia, quorum decretis feordi- In calce hujos politionis recolligere ▼olo·'|*···'"
nationibus regitur ecclefia catholica, fe quid- bteviflune duodecin dotfores mage· autfori-
quid ordinationis. decoris fe norma, fe hnali* titit in lege Dei veraciflime ta flindanres. qui
ter quidquid boni habemus in Chriftiana reli* hanc meam fententiam confirmabunt. Primus
gione. totum pullulavit ab eo tempore , quo fit rcligiofiflunns Profper : qui, ut fupram ·-
ecclefia dotata fuit . Nam 00 tempora ante- garum eft, dicit ; Expedit fatuitates e
quam per dotfrinam beatiÆmi Silveftri Con- » poflideri . &c. Secundtu Gregorius M
iieutini ad fidem couverfia fuiflet, docenda- tenus magifter beati Hieronymi . concilium ,
rum plebium facultas non erat; fed in varios de perfecutoribus fuis dicebat. Si hinc al-
errores erat fidfla Chriftianitas, fe omnia fere » tari excludor, adftabo illi altari , de quo
confufe fe perdita erant, prout Ifidorus dicit. ·» David · /mrodo ad obéra X>ei , dec. Et in-
ut fupra allegatum eft , fe ex hiftoriographis H fra. Numquid de calefli ilia Jerufalem nos
unicuique legenti pelam efl. Utique ab ini-D poterunt fugare? facultatibus defraudabant ?
mico humani generis hac fuggeftso efl , qui « Quibus ? meis ? facilius alas , quibus minime
vellet ecdefiam ad illum flatam deducere , ut » indutas fum , abfeindent. Si autem eccle-
Ubere poflet Chriflianam populum laniare . w fiafticis, hoc utique efl pro quo eft omnia
Bene fhdc fehstia de tratfatu inter lupum fe » pugna, pro quo omne eertamen. Hac ille.
pallorem. DUM lupus paftori. Quare vis ex- Habent ergo ecclefia fecukates.
pendere pense tuos ad {attinendam canes, qui Nunc veniant quatuor principales dotforas
nihil laborant, fed tota die dormiunt ? Et dixit ecclefi·; primo Asnbrofius , qui ecclefia Me-
paftor : Ad defirafioaem ovium , ne tu eu de- diolanenfi prnfidlis opulent· prnéuit , fe di-
xit: Auram habet ecclefia , dk. ut de facul-
tatibus ecclefi· in diverfim

tute ovmus peftum. Sed non des illis ad come- dis, offendit in libro de ofeciis 1 unde fempea
dendum, fe ca• non accipiam: laboremus om- funt cap. in decretis, otfogcfima fexta diftin
nes ad MMsresMlum v*ûum . Dixit paftor : Pl>- Aiooe, Non fetis, fe 1 a. quaftione s. Aurum
. Paftors aoa dante panem canibus , E ecclefia habet. Et io libello de obitu fratris,
caae« raarnti feeruns. Tunc lapas ▮bers potuit cfresrfit fe patrimonium habere indivifiam cum
.. ' gregem. Ita diabolus vellet hoc fim- fratre fiso satyra «.quod & competam fuifle
gerare, at depauperate srrlefia ann effent ara attendit, eam ait ; Et certe non erat pauper
clerici pond, miferi fe ^nonnus . opibus fed pauper fpiritu. Bene probant pra-
ditfa cap. Convenior , vigefimo tertio, qu»-
ftioM otfava.
Hole fisccedat Hieronymus, qui ia epifloU
M ad Damafiam Papam dicit Cierícoe iBoecos»-
» venit ttipendiii eccfefia faftentari , quibus
» propria vel parentum minime fuflraganrur.
Jam tapra aDcgatum efl. Ea fic oAenditfacul-
tates

corporo |Mto Ink danfli. Venire poterunt de-
cma jgiihiifi condMi xit. quaftiooe i. E-
pifcofi dc nbro. · caufe , fe qonftionc n.

tates habere, Ac clerico· porte proprium pof-
anno fidere.
CH,J,'in De Auguftino autem tam a magif.ro Petro . quam a me plora dida hoc-probantia inducta funt, fed «dam ddedat me boc anum addere ex homiUa fextn faper ubi multa ad boc pertiaentia · fed partem brevem accipio , hac videlicet verba .' Colomba r ecclefia eft , quid clamas ? noa devoravimut villas, columba illas habet. Queratur „ que fit columba , flt ipfe habeat . Nam „ nodis , fratres mei quia ville ifta non „ funt Auguftini I St fi vos noa noftis. fit pu„ tatis me gaudere la poftcffiooe villarum , „ Deus novit.

Claudat bone quaternariam numerum fimdiffimus Gregorio· Papa > qui ecclefia Romana prafuit, civicam At ampliffima dominia obtinenti . cujus ampliffimum patrimonium quam foliate pnsdcntetqnc texerit ; in regiftro ejus inferta ejjiftola manifeflant. Nunc Petrum ad regendam Siciliam mittit, nunc fcrihic nt a colonis cenftjs non exigatur antequam potuerint fruflus vendere. Nunc de properandis navibus fle frumentis ad Urbem de infula Sicilia tranfferendis curam gerit , ne io Urbe tritici fiat canftia . None etiam prjncipl militia defendenti patrimonium ecclefia · tyrannis , exhortatorias literal mittit. Et alia plura hujufmodi ex ipfo colliguntur regiftro , qua differere longum effet. Sed ha fobcitudines atque cura eum non impediebant, quo minus praedicationi verbi inflaret, prout homihaqua leguntur oftendunt, & facrarum feripturarum expofitiomi^u St ftodiis incumberet , moralium noc probant volumina, & (cripta fuper Ete„ chielem . Cum tamen pene , inquitobfi„ dio Urbi & barbaricus enfis civium tum „ cervicibus immineret·, quod cx ipfius libri fene colligitur evidenter.

Habemus fex. Veniat nunc veneranda memoria nofter Hifpanus Ifidorui, cujus diflum ex tertio libro de fummo bono jam. fuperius eft infertum, nec illud repeto, nec alium addo brevitatis amator.

Cklavo loco fuccedat ille devotifiimtu crucis Chrifti contemplator Bonaventure , fuper quarte fententiarum, difttnclione xxtv. quoftione t. articulo iv. ubi late hanc materiam profequitur .

Nonus erit doôor fanflus in diverfis locis . fed fignanter fecunda fecunda , qustftione cLxxxv. art. vr.&vit.Ac in fumma contra Gentiles, libro itr. cap. cxxxt.

Decimo venit Nicolaus de Lyra, quem fuper expofitione trium prophetiarum fuperius |im audiftis quam aperte declarat hanc fublimationem ecclefia in gloria Ac potentia temporali , tamquam ex divina ordinatione procedentem , a prophetis David & lûia pronuntiatam fuiffe.

Undecimum locum teneat venerabilis Gratianus , qui in §. Ecce xxi 11, qenftione vi 11. fic „ inquit Porro alii funt, (loquitur de ejd.. fcopis) , oui predia, villas, caftella, flt d„ vitates pothdent . ex quibus Cefari debent „ tributa , nifi imperiali benignitate immunitatem hujufmodi promeruerim.

a. Claudat numerum duodenarium Hugo me-
β -Λι»Τ. * morandus, quem ad hunc locum propterea
»<•1. » refervavi , quia magifter Petrus illius diclum »
“'■ non tamen mihi incognitum , contulit , quo

A nil apertius did posed ; cum * dicat ecctcrtam civilia dominia habere porte, jura , reditu· , •t utilitate· ; jarifdiâiqnes tamen prolates noa in periona propria, led per fecularesminiftro· faciet exercere . Portem flt plores d·flores etiam allegare, fed doodenarius num·» πμ mihi placuit facro Apoilolorum collegi» confecrara·.

Cum igitur ex premiflis lole dario· hsnotefcat, clerico· qui ad hoc votum fe non adftrinxenmt› licite propria patrimonia pofSdere , & ecclefiam porte habere bona mobilia , Ac immobilia* privata dominia, At civilia·, quomodo per factitare brachium , five per laicos, a viris ecclefiaftici· poffunt auferri , etiamfi B fuerint delinquentes t Talis fiquidem aflertio praxl & dodrina Chrifti manifefte contradicit . Numquid tempore Chrifti , erant pefliml facerdotes , vitiis Ac Iceleribus involuti, habitualiter delinquentes , ut domum Dei fecerent fpcluncam latronum, Ac ex pane diabolo eos efle , As opera patris eorum facere Chriftua aflertret ? Portant vix effe nequiores facerdotes , magis (celerati atque ûcrilegi his qui in mortem unigeniti Dei Filii confpirarunt : non tamen eis quamdiu eorum duravit facerdotiutn, aut emolumenta, aut honorem , aut obedientiam a populo fubtrahi Chriftus cossfuluit; non utique , imo eis pntftari At exhiberi mandavit. Unde cum mundaffet lepro- C fum , ait illi. Fadr , a^eade *te facerdoeibus* , (p *ofer muuui.* Matthci vi 11. Luce v. Et iterum decem leprofis ab eo mundatis dixit . *Ite, orendite w fecerdottiut* . Ecce honorem fle emolumentum non auferri , fed exhiberi procepit . Denuo hum , ficut dicit Chryfofteraus , Ac recitat Thomas in glofla continua, (acerdotum incorrigibileth condicionem oftendiffet in capite procedenti ; de ipforum tamen obedientia generalem protulit fententiam, dicens *Super cufMrum fedennt Scribe* ZAan/in . *Oxutie queeumque dixerint vobu,* /croate, d* *fncite.* Matthari xxitt.Unde martyr beatiffimos Cyprianus fic inquit, dicens · Dominus nofter Jefus Chriftus rex St judex, flt D „ Deus nofter, ufque ad Partionis diem *fer*ravit honorem Pontificibus At fecerdotibus ' „ quamvis Illi nec timorem Dei , nec agni„ tionem Chrifti fervaflent. Nam cum lepro„ fum mandaffet, dixit illi I *Fnde,* ff* ejfe»*r de te ftccrdotibut, & ofer dottum :* humilb *, rate ea* qua nos quoque humiles efle do-, cuit, facerdotem adhuc appellabat , quem „ fciebat efle fitcrilegum. Item idem Cypria„ nus, cum de nequitia epifeoporum fui tem„ poris queftus eflet* dicens · Epifeopi plurii„ mi * quos flt hortamento oportet efle ceteris „ As exemplo, divina procuratione contempta. „ procurationes rerum facularium fieri, derelw „ fla cathedra, plebe deferta, per alienas pro- , E „ vincias oberrante· ; negotiationis quaeftuofa „ nundinas aucupari * efurientibus in ecclefia „ fratribus non fubvenire * habere argentum lar„ giter velle, fundos infidiofo· fraudibus rape„ re, ufuris multiplicibus fenus augere. Nihilominus ulium contemptorem revocat, hoftem altaris* facrificioChrifti rebellem, perfide perfidam* pro religione (acrilegam * filium impium, fratrem inimicum, prout hec ponit Auguftinua in De baptifmo contra Donatiftas. Ceterum nonne tales Apoftolica ferit fententia , dicetu : *Quu et ■', jni fenum judteat aheuum ?*

Ar-

•esso cuatrn M»

féra ml juri· aut poeeftâtis in eoe habent.

Zxftaet de hoc tam legum, quam canonum fandionm. la Parifieofi concilio; Kullus judicum clericum, aut edam juniora ecdefia, per fe diffringere aut condemnare pnefumat. Et in multi· ahia juribus tam canonicis, quam civilibus, que cum fint notiffima, interere pmtermixto, optimifque rationibus pridem magifler ffigidius hoc fundavit. Ergo etiamfi faanorafi fint clerici, a laicis puniri non pofFuqt. Qui enim in facinorofutn animadvertit, mu habens in eum jurifitiAionem, grxvifEme rcat: unde Auguftinus in De civitate Dei, habetor xxttt.queftione ν11 r.Quicumque B„ perculit asafea in eo quod mali funt, dc », habet caufiun interfeâionis, minifler Dei „ eft: qui vero fine aliqua publica admini- „ Aratione maleficum, forem, facnlegum, 0T adulterum, dc perjurum, vel quemlibet „ criminofum interfecerit, aut trucidaverit, „ vel membris debilitaverit, ve)ut homicida „ judicabitur, St tanto acrius, quanto non „ fibi a Deo conccTsm poteftatem abufive „ ufurpare non timuit. Nota hac ultima ver- „ ba t Gravem quidem Deo facit oflenfam » „ 3c regalia dc pnaeminentiam damnabiliter „ ufurpat, qui non habena ad hoc commif- „ fum fibi a Deo officium, aliena peccata pu- u nite pntfumit.

Hoc ipfum effe contra legem Dei ex feriptura facra volo alio teflimonio confirmare. Scriptum eft F.aech. xwm, ecçlefiafticorum pnalatorum officium fub fpeculatoris nomine„ quia debent populis peccatorum pericula nuntiare. Et fequitur: *Quod fi* non *tmutiaveru*„ 6- *inde eliquu mortuus fuerit, dtdt Domssuu* „ *fenguine* ejm de* ssexu *fpeculetons requireat*„ Et (equitur : *mon populus terre, fed ego.* Nota verba, mm *populus, fed ego,* dcc. Ideo Gregorius xxv. Moralium cap. xxt. Quia redores habent judicem fuum, magna cautela fubditorum eft, non temere judicare vitam regentium. Neque enim fruftra per fitmetipfum Dominus as nummulariorum effo'dit, & cathe-D'., dras vendentium columbas evertit: nimirum fignificans, quia per magiflros quidem judicat vitam plebium, fed per femetipium faAa examinat magiflrorum.

Nonnullis videcur in ifto Joanne Ticlefl, hujus affectionis principe, intueri altenun Simonem Benjamitam, qui cum defiderinm fua cupiditatis in Jerufelem non potuiffet implere, per medium Apollonii apud regem agere ftatuit. ut templi thefaurum arriperet I prout feribitur ti. Machabaorum, capite m. Sic ifte, quia, ut dicitur, epifeopatum Vigornienfem non obtinuit, dc alia fua voluntatis defideris non valuit adimplere, contra fpolia dc thefikuros templi, principum dc focularium ho-E minum ftuduit animos incitare. Sed quid He- tavsfom lv- 'r*-*!^**| Uodore ad hanc exfequendam nequitiam transmiflb contigerit, ut opinor, omnes nofl is; quilibet in templo proftratue foeait, gravitetque percuffus. ut in fella geftatoria daAus fit mjstus, At de omni fetate defpcratus. Cum hoc autem Heliodoro divina dementia mifericorditer afhun eA, ut hic corripeastur, m in «lio Caculo damnatioaem haberet. Non fic cum omnibus agatur, fed interdum Deus permittit fuas eis explere malitia· , quo in ctema do, prout lex Dei habet Levities ultimo; dt efficiantur fenAa fanAoruri, nt ibidem; quoniam Demini Dei funt, cujus procuratores ecclefiaflici fusu, ut fupra dsAum eft: propter culpes procuratorum res Domini ufurpare ratio nulla confentit, fed cum aliena rei ufurnatio furtum fit, dc contra praceptum Dei in decalogo dicentis, *Nott furtum fodes*, res ecclefia ufurpare facnlegium efl. Auguftinus fuper „ Joannis XLL Ecce fur efl Judas, dt ne con- „ temnas, fur tecrilegtu, non qualifeumque „ fur; loculorum, fed Dominicorum t locu- „ lorum, fed focrorum. Si crimina difeer- „ nuntnr in fbro qualifeumque forti dt pecu- „ latus, peculatus enim dicitur furtum de re- „ publica, dc non fic judicatur fortum rei pri- „ vats quomodo publica; quanto vebementins* judicandus eft fur fecrilegus, qui aufus „ fuerit undecumque tollere, hoc eft, de ec· elefia tollere. quia qui aliquid de ecclefia „ furatur Jud· perdito comparatur? Unde „ Pius Papa, qui foit anno Domini - CLUI. „ fic inquit: Pnadia divinis ufibus tradita qui- „ dam humanis applicant ufibus, dc Deo no- „ ftro, cui tradita funt, fubrrahunt, dc fibi „ appropriant. Quapropter ab omnibus illius „ ufurpationis contumelia depellenda efl, ne pnedia ufibus ccleflium fecretorum dicata, a C quibufoam irruentibus vexentur. Quod fi quis prafumpferit, ut fecrilegus judicetur. Unde Urbanus 'Papa, qui ante Silveftrum fuit, fic fuo decreto loquitur, xvtt. quuftionc iv. ‹ „ Attendendum eft nobis omnibus, ne prr- „ dia ufibus fecretorum caleflium dedicata, „ a quibufdam irruentibus vexentur. Quod „ fi quis fecerit, poft debite ultioni· acrimo- „ niam, quat erga fâcrilegos jure promenda „ eft, perpetua damnetur infamia.

Et hoc idem patet per muhoe canones, ea caute, dc qunfliooe. Item ex decreto Symmachi Papas, xn. qumftione 11. Indigne „ quidem ad altare Dei properare permitti- w tur, quj res ecdefiaflicas audet invadere. „ aut injufte pofSdcre, aut Injufta dc iniqua „ detentione in eis perdurare. Et infra; Val- „ de enim iniquum eft, dc ingens facrile- „ gium, ut quacumque vel pro remedio pec- „ catorum, vel pro telute animarum, aut „ requie fuorum unufquilque venerabili ecde- „ fia contulerit, aut cene reliquerit, ab his „ quibus maxime fervare convenit, Id eft. „ Chriftianis dc Deum timentibus hominii- „ bus, *te* fuper omnia a principibus, dc „ primis regionum, in aliud transferri vel „ converti permittatur. Propterea qui hac „ non providerit, dc aliter quarum teriptum „ eft, pradia ecclefia tradita petierit, vel „ acceperit, aut poftederit, niu fe cito cor- „ rexerit, quo teatus Deus animas ptreu- „ tit, anathemate aexiatur, d<. Sunt dc a- M lia capitula plurr, qua gratia brevitatis », omitto.

Sed adverfus hoc forfitan diabolica tentatio fungeret: Hoc verum, cum facerdotes bene ipfis rebus ecclefia utebantur; focus, ubi ex ipfi· rebus ecdefiaftici· male vivunt. Quod jam foperfas aperte confutatum eft. Sed adhuc libet duo ds£b beari Auguftini adverfus hanc tentation·» diabolicam allegare, qui fic in homilia inquit, xiv. qweftkxje v.Forte aliquis hoc fe-

„ cum

*WW9 essaim

- -'♦ cum cogitat , êt dicit : Multi funt Chriftiani A
efi-- f divites › avari , cupidi: non habebo pecca-
* 'um, fi fuum illis abftulero, flt pauperibus
-t dedero : inde enim iUi nihil boni agunt .
- Mercedem habere potero, fi ego elcemofy-
- nas dedero · Sed hujufinodi cogitatio diabo-
- li calliditate feggeritur . Nam etiamfi to-
- tum tribuat pauperibus . qnod abftulerit,
» addit potius peccatum, quam minuit . Et
4« * idem Augaflinus ea caufe flequoftione.- Ne-
« „ que enim fi agris inique ac perperam in-
4 «T* vafis ita quilque utatur, ut ex eorum fru-
„ llibus largas eieemofynas feciat, ideo rapi-
nam juftificat : neque fi alius ruri paterno
o avarus incumbat, ideo cul-
regula, qua poffeftbr legiti-
„ mus fatlus eft· nec tyrannic· faftionis per-
„ verfitas laudabilis erat , fi regia clementia
„ tyrannos fubditoe tradet . nec vituperate
ordo regie poteftatis, fi rvx crudelitate tv-
„ rannica faviat . Aliud eft natnquc injufta
„ poteftate jufte velle uti, aliud eft jufta po-
„ teftate injufte velle uti. Propellenda eft uti-
„ que tate affertio. quod propter clericorum
„ vitia licitum laicis flt aid Chrifti patrimo-
nium manus apponere . Et fecile poffet
„ prabere aditum ad fimile afferendum de re-
„ gibus , principibus , flt aliis domina tem-
„ poralibus. Nec defuere qui hoc fimili mo-
w do aflerere jam prefumpferint i quod effe
„ fomitem fcandalorum, & feditionum fle fub-C
„ verfionis totius humane politia cunilis in-
tellcflu vigentibus palam eft . Obfecro igi-
tur quemlibet fidelem , dicens verba Ecclefia-
ftici vigefimo oélavo t *Sepi aurei nuu & noli audire* /tngM· ecyuua, 6· *Ori too facito ofhum & ferat aunbut tuti.*

Hoc unum in fine aflus hujus notandum de-
crevi , quod per omnes states mundi femper
in populo Dei , nifi perfecutione divina le-
gis inflante, facerdotes in magna reverentia
& honore fuerunt , & bonorum opulentia .
Tempore fiquidem legis natura primogeni-
ti , qui & facerdotes erant , in honore &
hereditate praerogativam prae exteris habe-
bjnt fratribus. In lege Mofaica decimas, pri-
mitia», oblatione*, faertficia, vota, & redem-
ptiones, dc ultra hac civitates dt ftiburbana ,
ut fuperius diflum eft . In primitiva ecclefia
omnia ponebantur ad pedes Apoftolorum , &
ipfi diftribuebant omnibus . Venit demum
perfecutio , & tunc confonum rationi erat ,
ut potior pars perfecutionis eos contingeret ,
Îui Chnftiana militi® principes erant . Sed
emum pace data ecclefia Chriftiani princi-
pes , fidelefque populi Chrifti , fecerdotibus
honorem dc reverentiam & temporalium opu-
lentiam contulerunt . Hec pro communi uti-
litate a Deo fic ordinata funt , ut fuperius efl
probatum .

Concludam igitar cum beato Leone, xxv. Σ
., queftionc prima . Quas ad perpetuam utili-
„ tatem generaliter funt inftituta, nulla com-
„ mutatione varientut . nec ad privatum tra-
„ hantur commodum , qu* ad bonum font
commune praefixa i fed manentibus terminis ,
„ quos conftituerunt patres. nemo injufte a-
„ lienum ufarpet, fed intra fines proprios at-
„ que legitimos , prout quilque valuerit , In
„ latitudine fe exerceat caritatis . Nemo de-
„ formationem morum *St* rerum turbinem ad-
„ feribat temporalibus ecclcfi* bonis .

Nam& ubi magna eft paupertas, deformitas morum, & turbatio non minor eft, ut in aliquibus partibus Apulia, ftc in infulis Sardinis flt Corfic*, ubi cferu* pauperrimus, ignarus flt defbrmatifemus eft. Fuerunt quoque cum multa opulentia viri fandliflRmi , morefque optimi, ut patet ex pradiétat fed utique omnium malorum horum caufe potiftima eft perdita difeiplina. Patres depnlerunt virgas ad corrigendum filios , obliti confilii Salomonis magiftn non habent ferulas, nec abbates in capitulo difeiplmas pralati dominkrae temporales non corripiunt nifi burfes : de morum difciplina tn nullo ftatu cura habetur, omnia licentiate funr , verecundia perdita . obedientia vero Babjeâa : lafctvia , libidines , flt voluptates omnia poffident , libereque vagantur . dum pullulantia vitia feke correptionis minime refecantur. In tanta peffmsorum morum colluvione, flt veteri perdita difeiphna . non mirum fi ea , qua ad bonum flt malum deflecti valent, ficut temporalia bona funt, retorquentur ad malum t cum etiam ea, qu* dc fua natura funt optima . ipfum dico eucharifti· digniffimum facramentum » reprobis cedat in malum . Inftanretur igitur morum difciplina , moras reformenturfe tunc cognofcemus aperte plurimum utile fore populo Chtiftiano, ecclefiam Dei bonis temporalibus abundare, quia els a bonis non nifi bene flt laudabiliter uti continget. Sunt namque neceffitates plures in populo Chtiftiano. quibus fi, ut debitumeft, de bonis ecclefia fubveniretur, non fuperfiultatem noxiam , fed fruAuofam effe bonorum opulentiam , in ecclefia palam effet. Quot Chriflianorum centena inter infideles captivi tenentur, pro quonam redemptione vais fieri conftaffe fit vendidiffe beatus Ambrofius gioriatur F ac ut fupra memoravi, Joannem Pa- «v· sapam quartum diftroftis thefeuris ecdefi· multos pet Iflriam fe Dalmatiam redemiffe. Defiant ne puelle toro mater·, quas parentes pauperes maritare non valent *t* in quibus , ficut beatum Nicolaum fecifle legimus , effent poma aurea conferenda . Sunt k millia paupeDrum flt infirmorum, funt St multa pauperum juvenum habilla Ingenia , g haberent unde poffent in Ijter arum Audio profeihim fecerc . Poffcm flt multa alia hujufmodi memorare»* pen pietatis , quibus eft de bonis ecdefia (occurrendum , & ad hoc inilituta efle.

Sciamus nos quoque ecclefiaftici, juxta verbe beatiÆmi Auguftini , rerum ecdcfiafticaram procurationem gerere, non Dominium ufurpatioae damnabili vindicare, de qua reddituri fiamus in diftridoDei judicio rationem. Pauperum procuratores fumus, quoa etfi hic fupplkiter poftulantcs , In futuro tamen fisculo agnofeemus duriflimos «adores, fi «a , quipfis conferre teneamur„ luxuriofe vivendo in pompis k lafeiviis expendamus. Difpenfetores fervi fumus , quos conftituit Dominus fuper femiliam fuam : fi dixerimus in corde noftro t *Mon» jocuDo»muu*, flt manducaverimus, fit »* biberimus cum ebriofis, id eft, laute vhrendo ; veniet Dominus die, qua non fperamus . dc *hora,* qua ignoramus,fit dividet, feilicet ani* euan a corpore, partemque noftram ponet cum hypocritis: ibi erit fletus fit ftridor dentium, Matthaei xxiv. Eripiat nos Dena abinde , flt nos , fi eripi volumus , emendemur . Ecce nunc tempus acceptable: ecce nunc dies fetetis.

.ti·. Ad hoc farnus ia ucro concilio congro- A saxi, ut pravonun morum deformitati· depo- fita vetuflare, induamus novum hominem , enti focundum Deum creatu» eft ia juſtitia k AnéHtaM veritati» , ad Bphefio· tv.

Hik font, patre» rwverendÜEmi, patre» pnastanti&ml, quia circa hunc articulum ccnfoi *tfc* dicenda, qua vestro judicio corrigenda fabmitto-. Vos vero , inclyti Boemia oratores egregii, deprecor animo benigno, k cum bona paee fofeipere, quoniam ad hoc fumas , ut mutua collationi· agitatione veritaelnceftat, quam nobis omnibus cognofeere dc arapleâi concedat ille, qui de fe dixit · £go *fit»* eto, writer, *& vite·*, ut veritatem amplcâentes, per ipfam qui via est perveniamus B ad vitam gratia ia prnfosui , & gloria in fufuw· Ancti ·

In nomine Andu dc individua Trinitatis, Patri· , Filii, k Spiritus Anili, Arnen. His Pro divini imploratione auxilii, Acratiffimeque Domini notori Jefu Christi matris Maria, dc omnium fandorum interceflsonis faftragio, in priori· adus exordio pntmifla fuerunt, nec non dt protestationibus iishabitis pro expreffis, dc prafationis nostra me dulla breviter memorata; qua videlicet hoo. habet, ut ne fermo Christi per malam intelligentiam fiat nobis in ruinam, ut hareticis antiquis k novis , ut etiam magiftro Petro eontigifle fateor: non innitamur propria pru- C dentia, fenfnm noftram, ut Hieronymus patrum pneferendo decreti»; fed fuper intelledu feripture ftemns fententi* fanda matri» eccleGa; ejus dico, que cognofcibilis eft; qua ficut fulgur, ut Chrifti verbis utar , exit ab oriente, ut paret ufque in occidentem-, dt Andorum dodorum ab ea approbatorum , de quorum Anilitate fit dodrina per univetfum orbem clariflima Ama corufcat; dt ne in moneta dodrina decipi nos conungat, non accipiamus eam nifi dc publica oflkina, quam videlicet in fanda Dei ecciefia publice kgi, recipique confpicamus . Oves Chrifti fumus , grtgatim pefcamur Sepe quidem a Inpis devoratur ovis qua a grege le fcgregans D quarit fibi per devia pafturn. Reverendiflimi in Chrifto patres, dc domini, *&c.* Et rerum gravitas dc temporis exigit brevitas, ne more avium garrularum univerfo» ramufculos Caliendo circumvolitem; fed velut picus avis fortiffiml roftri, hujus populea arboris trunco infiliam, k in fortitudine roftri, quam mihi per foam clementiam Altiffimus donare dignabitur , qui fuo dixit propheta Eaech. 111. *F.cot M fecit»* fttea wfenrtonrm *fecteiut* eorea , *& fiotut»* ftmm *Atriorem frontibus* eorna , dtc. perforato trunco medullam excutiam , k fic wefeet populea arbor ifta, qua nunc levium frundium numerofitate virefccns, frudu tamen ftcrilis, umbrofitate fue fegeti Chrifti E poftet detrimentum aflebre. Mcminiftis, patres k viri optimi. me in priori adu fic procet fifth , m primo loco audorimtibu· dc rationihus, per m eftcaaque ^efpoafum, paucl· tacentisMsdoritetibes, qum non ... pro-

frr- wmaHhcÎiaMM ·■* ; ficut flt vo· «■MM* tavern M· dubito: atque fi io v·· iMaeteutefcutia dieetie procul dubio quodvtitariwrdiciciir. Quid ad · rubrum ?

'*-T-^frrr—i T~* TTTT-

Cum enim ad ea qua fortiora videntur,- non declinaverim refpossdert, ut quid tempus, de quo magna fit ratio, inutiliter expendiflem, aliud adhibendo rdponfum ad illa· audoritates? verantamen etfi tempus petroiferit, etiam legam illas. Nunc autem ad ea feftino, qua priora videntur. amno C·SISTI

Secundo locoquatpor irrefragabilibus mediis demonftravi, cleçicisnon rcligiofit, vel voto adftridis, ecciefiaquoque. dc ecclefiallicis viris licitum efle habere & poflidere bona temporalia, mobilia, dt immobilia, domos, dt pradia, villas, caftra, dt civitates, dotationemque ecciefia dt dilatationem in gloria dc potentia temporali a divino beneplacito dt ordinatione proceflifle, prophetarum oraculi» prxnuntiatam efle, prout quatuor textus prophetarum exponant beatus Auguftinus, dc Nicolaus de Lyra, ad literam loquentes de gloria dt potentia temporali ecciefia hac atate, a tempore videlicet Conftantini . Confirmavi prrterea politionem meam decretis xt. conciliorum generalium, xtv. aliorum, qua etfi generalia non fuerint , tamen ab ecciefia generaliter funtYccepta . Attuli teftimonium , xii doilorum , in lege Dei veraciter fe fundantium : commemoravi praterea magnam copiam virorum approbata Anilitatis, k qui fuerunt in lege Domini evidennflimi. puta Ambrofium, Gregorium, dc fimiles, qui hanc dotaction ecciefia facio approbarunt, pnafidenecçlefiis m temporalibus opulentis, k illa temporalia adminiftrando,-dc potuiflem etiam afferre rnultb plure».

Irem dico de doôoribus dc aufloritatibus decretorum , de quibus omnibus qualiter magifter Petrus fe expediverit, omnes nodis. Nec mirum revera, quoniam fuper omnia fortia veritas foriis eft, dc veritas omnia vincit. Sed dilatat fe in verborum foliis, qua quam levia fint ad inftar populearum frondium, prucul dubio ingenia veftra magna non latet, qu· etiam aliquantulum declarabuntur. Et cum conftriâus a me pridem rationibus effet, conceflit civile dominium in clero non efle prohibitum materialiter, fed formaliter.- quod quam fit inane, captiofeque verba ad obumbrandum mentes hominum Inutiliter fine fnnflu, facile est videre ; k hoc Deo propitio apertiflime declarabo. Et quamquam fua conclufio per me in priori aflu fuerit penitus improbata, non iniequendo termino» fophisticationis fuc, fed communem modum loquendi , Ac ufum confuetum terminorum, quem ut ipfemet dicit in fecunda charta prims pofitionis , declinare prafumptuofe ablque caufa rationali non videtur fobrietatem Apcre fed culpabiliter protervire. Et utique apud realiter Ac non fophistice diffhitante» , fecundum communem modum loquendi termini accipiendi funt, k non decet ambiguas fignificatione» verbis allegare,- ficut inquit Seneca deridendo fophistas, epistola xiiii. ad Lucilium; k concordat epiftola 46. k 48. k Augustinus in fecundo de doclrina Christiana, & inde credo 'divina direflionc , non meis me-

. *(«d* fua gratia fuit, quod dum jam in loco effem , feriptis 8c diôatis per me h*c ad» didi vetba : Solent acuti homine* quadam w fubtdi ambiguitate, dt verborum tegmine » obumbrare politione· fua», ut poflint ea· fub* tili deputatione , & verborum nodofitate

* klwe

a**o v tur, errandi occafionem multis probent. No* crpiamus lanffime iu» ciyile pro tota latitudi- CMBH
,O^ curo qualitercumque ipfe aedpiat terminos; ne juris humani, k ita videtur accipere mn-
ego loquor plane in eo modo quo fblçnt a gifter Petrus in tertio membro fu» difbnftio-
cunâis iatcUigi, 8t communi modo loquendi, nis, k iftud eft dominium per qood dicimus.
Hoc tunc dixi, qupd quam verum fuprit, voe Hoc meum., hoc tuum, k boc eft indicatum
videtis. Evadere vifus eft per rimulam, re- occafione peccati originalis: quia^B permaafifi
ftringens totam pofitionem luam ad civile do- iet illa originalis juftitia, nemo dixiffi*, Hos
mituum formaliter iatelleûum: pro quo k meum, Hoc tuum. Sed comma originali ju-
. ipfemet dicit, k verum didt in hoc, quod ftitia, expediens yalde fuit dimqgnerc teram
, ego non darem duos Halcnfes, licet pro ma- dominia: quia ut dicit lex communio feM
teriali darem multa centena florenorum, t^c. excitare difcocdias. ◢ *dp* leg. », J. Cum peser.

Sed nunc volo infequi terminos fuos, k $. Dulciffimis, k aHa lex. Naturale vitium
ejus politionem caflam k vacuam demonftn- pft negligi, quod communiter poffidetur, cpd.
re. Habet fic condufio fua: Sacularis pofief- Quomodo k'quanto quarta pars, in volumine
„ fio, ficut k civile dominium, jure divinoBleg.a. cum alils legibus concordantibus. Quod
„ k humano, dodorum fandorum fententiis, fi omnia effient communia, quot gulofi effent
„ k ratione efficad, tempore legis prohibetur in mundo, pigri k inertes, k quot diffifU-
„ clero Chrifti. fiooes & jurgia? Et de boc dominio datur

Primo loquitur de ûecularl poffeffione, quam jlla deferiptio, quod eft dominium occafione
fpeciem poffeffionis, ut dixi k dico, in jure peccati humanitus jnftitutum, incommunicar
non inveniet; fed fi fieculare idem eft quod bile fimul ex equo multis dominis, fed ab.
temporale, prout exponit gloffa fuper epifto- dicabjte fervata juftitia. Ita dixit magifter Pe-
la ad Romanos decimo, omnis poffcffio bo- trus. Alii dicunt, ferrata vel non fervata ca-
norum hujus vit* ûecularis eft k temporales. ritate; quia · tum hoc dominium infundetur, w
An vero aliqua fit cterna, indicate. Nolo in caritate, etiam amifta caritate non perdi- **.<
tempus In his inutiliter confumere: fufficit tur. Vide S. Thomarn /.a. qusftione 66. rl.oi»**
mihi habere poffefGonem eo modo, quo jqra ticulo j. Sed jn hac diverfitate non lhfifto,
loquuntur; quia per illa habeo commoda pof- qui credo, quod magifter Petrus idem fecit:
feffionis, que a jure data funt, Ipfe habeat nifi vellet teneri illum errorem, quem ab ali.
foam fsecularem poffeflionem, & ficut inquitC quibus audio teneri, quod quicumque peccat
poeta · - Si tradit peregrinis imaginibus ar- mortaliter, perdit dominia bonorum fuorum:
tem fubtilis fubtile eft ipfe folus adoret: imo k fic rex regum, princeps principatum,
& fatis mihi est habere dominium, quia pro- miles caftrum, civis dominium, pnedja, &c.
prietas trahit ad fe poffefiionem, juribus vul- quod magiftrum Petrum (entire non credo,
gat ib4<, Nunc omnes intelligite, quod omne dominium

Veniamus igitur ad civile dominium, k quod habent homines lo bonis fortune, de
dein β. notabili hujus propofitionis fecund*, quo in judiciis agunt k contrailibus, domi-
quod dominium capit fuum effe, dc per con- nium civile eft, hoc modo civile, cum cui-
fequens fpeciem & differentiam; vel a fubjeflo libet competat talis affignata deferiptio. Nam
vel a fundamento, vel ab objeflo; & fic ex pmne tale fundamentum accipit a jure hu-
quolibet horum trium capi poteft diyifio do- mano inftituto occafione peccati, *k* eft o-
minii in fuas fpecies k parçe» alias fobjeOi- ptima çonfequentia a definitione ad defi-
vaSunde cum tres fint materies rationalium nitum,
naturarum, patet quod communiter eft dare Cancellarius Parifienfis in traûatp de eccla-
tres modos dominii: ut aliud eft naturale, D fia, ultima confideratioae ultra medium, <M-
aliud evangelicum, k aliud humanum. Hrc cribit dominium fic: Dominium eft poteftas
magifter Petrus. Videtis Patres, k domini, propinqua affumendi res alia· velue aha·, in
quod in hanc prima divifioue, qu* fumitur a ful facultatem vel in ufum licitum, fn·
fobiedo, non ponit civile dominium. Proce- eundum jura vel leges ratiosubilitfr infla-
» damus ultra. Sic dicit iterum: fecundum tutas,
»» fundamentum dominii variantur fu* fpecies,
h fpeciahter in homine I nam ficut aliud eft Probare jam volo brpviter çonclufionem ma·
»» jus naturale, aliud jus evangelicum, k aliud giftri Petri effe filiam ·, k arguo fic: Civile
» jus humanum; confequentçr aliquod eft do- dominium clero Chrifti tempore legis grati*
w minium naturale, aliquod evangelicum, ut eft licitum, ergo condufio falfa. Confiwucn-
m est dominium caritatis, five vicarium, quan- tia nota, quia condufio fua didt, quod eft
ti do quis in nomine Chrifti accipit ab alio prohibitum; antecedens meum dicit, quodeft
h minifterium; Et aliquod est dominium eoa- licitum: licitum k prohibitum repugnant;
h dum, quod variatur fecundum varietatem quod eft prohibitum * non eft licitujn: iu
* legum, k jurium ipfum fundamentum. H*c ipfe concedit a. quinteroo fecunda pofitioate,
w magister Petrus. chara v. k eft eundi· masufeftum. Sed ad pro-

Videtis quomodo hic accipit divifionem do-E bandum antecedent allego Augustinum foper
minii fecundum varietatem jurium, a quibo· Joanufm, homilia 6. juxta finem, obi con-
ipfa dominia fufeipiunt fundamentum, imo » tra Donatistas loques*, fic akt Modo do·
omne· jurist* fâdunt, quod accipiendo jus « fidentes ubique, quid Tobk proposât,
civile ſtrido modo peuciffima dominia poflent » nop invenientes quid dicant? villae nostras
dici civilia. Nam fundamenta dominiorum w tuerunt, [illegible] profisraat'
funt ut plurimum de jure gentium; k peu- m ttftistBtt homhMun. Kfitt CeiiM etedaM*\
Ciffimi modi acquirendi dominium font de ju- » vit fimdumecdefik, engagerai Faqstituu.-
re civili, prout hoc apud juristes est vulga- » cujus cpUbopos esat FtanrintM ? ecefefi*.
riSmum, & patet ex toto titulorum difeurfit dq W Quid «tt, ecclefi*? «cbh> dUb col
» ymerat Fsusciaw. Sqd m» sccMmi pro*

Faufttaus, parti pmarati columba au-
•cc^a *fl › q°*d clamas? non devo-
ravimus viAns, columba illas habet. Qun-
ratur quid fit columbe,—Ac ipfe—habeat. Nam
noftis, fratres mei, quia villa ifte non funt
Auguftini; Ac fi vos non oofeitit, Ac. putatis
gaudete ta pofieffione villarum» Deus
novit, ipfe fcit quid ego dc villis fentiam
vel quid ipfe foderam. Novit gemitus meos,
fi mihi aliquid de columba impertiri digna-
tus eft. Ecce fiant villa. Quo jure defendis
villas? divino, an humano? {efpondeant.
Divinum jus in ftripturis habemus, huma-
num jus in legibus regum. Unde quiique
pofidet quod pofodet? non jute humano?
nam jure divino Domini *eft* terra, At ple-
nitudo ejus , orbis terrarum: pauperes At
divitas Deus de uno limo fecit; & pauperes
At divites una terra fupponat. Jure tamen
humano, dicis, hac illa met eft, hac do-
mus mas, fi-c. hic fervus meus est, tfre. jure
ergo humano. Hac Augustinus: Ex quo
dfeto duo patenti Primo quod ecclefia habet
foedos At villas ; Secundo quod omne domi-
nium horam bonorum, qua dicuntur bona
fortuna , a jute humanp est» Unde quifque
poftUet, quod poffidet ? nonne jure huma-
no? Habet ergo ecclefia dominium jure hu-
mano institutum, <Fc. ergo civile dominium ;
definitione ad definitum.

Veniat alius textus » quem allegat magister
Petrosi dkdt pritno quinterno, eharta quinta,
quod loquitur de civili dominio ;~In declaro-
riooe enim definitionis civilis dominii, fuper
fecunda particula ita dicit .' Ideo Augustinus
distinguendo inter civile dominium, Ac domi-
nium fecundum iiflerentiam commutabilitatis
A incommutabilitatis, ex perfedione in effe
divino , fubdita humano dominio ut civili
quis, inquit, avarus . Ipfe magifter Petrus
pofuit partem, ego ponam aliam . Nam ha-
betur in decretis 3). qu*ft. *f.* ita Auguftinus ;
Quod autem nobis objiciunt quod res eo-
nam eoocupifcamu», Ac auferamus, utinam
catholici fint. At non folum qui dicuntfua,
fed etiam noftra ta pace & caritate nobit-
cum poffideant ? Uique adeo autem calum-
niandi cupiditate caecantur ut non atten-
dant quam fint inter fe contraria qu* lo-
quuntur. Ipfi cena dicunt, Ac mvidiofifli-
m· fibi conqueri videntur, quod eos in no-
Ara communione violento legum imperio
coerdamus; boc itaque nullo modo fecere-
aras, fi eorum res peffidere vellemus. Et
foqutasr tunc particula, quam magifter Pe-
trua allegat.- Quis avarus querit compof-
fefibrem? quia dominandi cupiditate infta-
tus, vel Sttu dominationis elatus, defide-
rat habere confortem? Ac feqihtur: Ipfos
certe attendant, quondam foot, jam focios
noftros , & fraterna nobik diieOiooe con-
jundoe, quemadmodum fua teneant, non
fotam quis habebant, fed etiam noftra, quas
non habebam. Hac Aqgufliw», fi de ci-
dominio hic textus loquitur, prout Ac
agiter Petrus e* foa alfegarione;confequen-
tiatnr ctviie dominium non cdê prohibitum
dm» Chrifti.

Mune ficut dixit Hieronymus contra Loci-
ferian— dMfrnnmi, videam fi omnes difpu-
tattessum rivato· podem unico Sole ecclefia
fieeam- Ea ritagnfa qutanam sanonem Chab

dbaoi.GnnTmn.fXUL

Acedonenfis concilii; Ac ego profero canonen
Apoftolorum, rx. qmeft. i. Sint manifeft* ANNO CNKKH
res propria epifcopi, fi tamen habeat pro-
pria* ' & manifeft* Dominic* nt potefta-
tern habeat de propriis rebus morieaa epif-
copus, fi voluerit, Ac quibto voluerit, de-
relinquere. Ecce duplex patrimonium, uaum
ecclcn*, aliud propriam. Ergo non folum
ckrici, fed etiam epifcopi poflunt habere pro-
pnum . Utique fi prohibitum eftet claro Chri-
fti, fi clerici exproprietarii ede a haberent* Fm», Sv
neceflâno, non feciffent Apoftoli tale decre-
tum ; fed B. Hieronymo ad exficcandum om-
nes difputationum rivulos feti» efle videbatur
allegare unum canonum concilii b Chalcedo- :t>"
nenfis ; mihi autem cum ifto novo homine non Um»
fufficiunt canones Apoftolornm, PH Ac Urbani F-
fenâoram antiquiflimorum Pontificum , decre-
ta undecim conciliorum generalium , Ac qua-
tuordecim aliorum . Dicet fortin ipfe, Quid
te occupas recapitulando iftas auôoritates .*
jam dixi tibi in tertio notabili, quod per il-
lam diflindionem de civili deqninio materia-
liter , formaliter intelledo, concbrdari poflunt
ifta. Ac quod ego in materia propofita, ubi
fit mentio de cleri dominio, profequor inten-
tum de dominio cleri civili formaliter intel-
lecto. Et iterum charta fepnma, volens fol-
vere rationes meas d< Melchifedec qui fuit
rex & fecerdos. Ac de primogenitis in lege
natur*, cum non inveni.it quo evadere poflit
nifi per rimulam illam , dicit.- Non videntur
contradicere articulo a me propofito charta
odava.· imelligo de pofieflione feculari» Ac
dominio civili formaliter intelledo. Et tan-
dem fecundo quinternione, charta v. recitat
concluûi'nem meam fub his verbis.· Quod ec-
clefi* prclatis Ac perfoois ecckfiafticis licitum
efi habere Ac poflidere bona temporalia, mo-
bilia Ac immobilia, & civilia dominia, Ac di*
cit quod ifta conclufio articulo per ipfnm poli-
to apud bene intelligentes non obviat. Vide-
te quomodo non obviat. Articulos ejus dicit
quod civile dominium <11 prohibitum clero t
mea autem condufio dicit quod licitum eft
quoad civilia dominia . fuus articulus dicit
prohibitum , mea chnclufio dicit licitum, Ac
utraque de civili dominio .

Sed dicit ipie : Propterea dico apud bene
intelligentes, quia tunc conclufio loquitur de
materialiter intelledo , fcilicet quod habet ob-
jectum dominabile, puta domos , pnedia, vil-
las, caftra. At civitates: ita loquuntur omnes
probationes per te inducte, ego autem loquor de
civili dominio formaliter intelledo. Et quid in-
telligat per hoc, quod dicte formaliter intelledo,
declarat, dum nititur refpondere ad illud argu-
mentum meum i ubi argui ex hoc quod civil·
dominium eft res commerciabilis, & dicit x.
quint, charta iv. In quibus rebus adverfarius
innuit civile dominium efle in rem commercia-
bilem, quod non nego: fed civile dominium
fo<mabtcr tatellcdum, de fubjcdo iq fubje-
dum migrare non poffe videtur. Et ut fijp-
pono, dicens, dominus auditor pro illa habi-
tudine prefedi ad fubferviens non daret duos
Halcnfa: ubi pro dominio materialiter intel-
lefl· ac palpabili, de quo ipfe pnecipue vi-
detor loqui, aliquot fiorenorum centena da-
re minime denegaret. Bt ut puto, fi diftin-
dionem civili» dominii materialiter intel-
ledi , At etiam formaliter , veraciter con-

o

riperst, contra articulum per joe propcficum nmi ira ardenter dc laboriofe, quemvis , ut fappumtwr, eum detrimento ftm amam, laborarot. Sed qajo panda tangit febrilem , d*e. huc magifter Petrus. In quibus verbis animam meam condemnat, fed quid mirum fi hoç agit, qui de dodoribqs juris canonici loqui taliter non veretur, x. quini, ebana tv. — * later omnes «citâtes dodorjtm juris cano- • ofci, hnc eft ftultiffima? fic itérait i Qusd- » quid dodores canonici fomniayerint. & apri tem magifter Petrus tanti fit, quod ajus intelleftus proferri debeat dodoribus jnris canonici ad incelligendum canones, k omnes caci fiat, k ipfe folus videat, vos judicate › vidtbitiique etiam per leftiooem textus, qusndo textus ille, de quo loquitur, non poteft aliter inceUgi, quam omnes dodoeps canonum intclligunt. Et cytn dicit me cum detrimento dnimp Jaborare. Nam cpm ipfe nitatur caliginem oftiindere ance oculos populorum , ut Hieronymi verbis utar, ego laboro flatu divino ventatis illam expellere Vidiilis quanta eflûdit ad obtenebrandum oculos populorum , qug videntur inducere, qqod cfor ro non licet aliquid jubere, fed debent clerici vivere more Apoftolorum in alùÆma paupertate; A tamen omnia illa reftrin£it ad civile dominium formallter intelte€lum , quod non eft tranfinigrabUe de iubjedo in fobjçâum; pro quo dicit efle verum in hoc quod ego non darem trçs Halenfes, nec quiiquam alios daret, quia fruftra daret pro iuo quod ab aKo in ipfum'tranfire non poteft. Videte quid parturivit mons flte, vd verius lofiacuni terne, ficut ille poeta, inquit ;

Jam mons pantmit, a■ enc tamdrsi mus /4irr ·

Videte quid cx omnibus iftis intendat. Do» (ninium civile formaliter intcl|cdum , quod non valet tres Halenfes, hoc dicit efle prohibitum clero Chrifti. Videretur nobis pufcrum negotium , quod ego quotidie clamarem cootra aliquçra judicem , dicens, Iflq judex nooD operatur juta; k cum concitaflàn popplum contra cum . & expulifflem eum ab omeio , k aliquis me conveniret, dicens , Quomodo nunc tu dixifti · Ifte judex non operatur jufta ? ecce, iftam ^ diam fententias, quas jpfe , tulit, jufta funt, quia fecundum jura ppo› malgatn ; refponderem ego, Verum eft quod jufta operatur materialiter , fed pon fotmaliter . It ita ego iotçlligam, It dixi verum . Quia ficut dicunt dodnres , multi operantur juft» materialiter, k non *formaliter quia* ille dicitur operari formaliter jufta , qui operatur cx habitu virtutis jufliria ; modo forte fiant pauci qui operentur cx habitu formato , minam ex ditpofitione operarentur jufta . "Quamem fit diflerentia inter difpofitfonem flt habitum , tritum eft ; quia habitus eft radicata qualitas de dlfficth mobili· a fubjedo. Unde ille qoj operator ex habitu, operatur valde faciliter·. Imo , m dicit philofophus ia v· Ethic, valde difficile eft habentem habitum juflirie ad tajaftitiam habere declinare. Videretur vobis etiam poteram , fi ego irem ad plateam, ubi venderetur panis, fit dicerem: Videte hos panes, populus qui eft in hac civitate no· comedet eos ; It poftea in cnfttaum diceretur manducati font. Ego rafprmitrrm, Dixi quia ego tatriUgebam farwmftsar : MU fiutt form·· litfr mwtducati, qata forma eft mutata , quia non comederunt eos integro· flt rotundos . nes * quu cura populis eft de veftris fimuslitaabws, at de veftris habitudinibus?-Hocautem parandum eft, ut unufouifone in su vocatione , qua voçatns eft , manem, juxta do» Ariimm Apoftoli Chrifti ; k ut fondus Leo dicit, manentibus terminis , quos couftitueram patres ne quis alienum uforppt, fed infix finer proprios atque legitimos, pro quUque v»» Merit, m latitudine fe exerceat caritatis.

B Oftdnftpn eft per Dei gratiam de pofittone magjftrt Petri, quam vacua fit k inanis; fed volo probare, quod omnino eft felfe, k nolo relinquere fibi illud formale , liçet non vale» tres Hateofes. ut didum eft ; & ponamus fio : Homo lucus habens dominium velprndkim, eut ut comprehendamus civile dominium, prout diftinguitur contra privatum , accipiendo diftmâionem ex parta objeci dominabilts , dc fic communiter accipitur a juriftis , prout eft poteftas dc publico cum poteftate juris dicendi. Ponamus quod fit baro , comes, vpl rex , k rebus fuis, pnsdio, caftro, vel regno , non alienatis , effiçistur epifcopis, tunc arguo fic : Ifle eft Dominus iftius regni, er» C go habet Civile dominium formaliser intaUcdum, accipiendo pro illa habitudine dominantie ad domjnabile. Confeqqçntia patet ex natura fermisuxum correlativorurn. Nam ifta eft bona cottfoqucMU i lite pft pater iftius , ergo habet illam habitudinem relativam, qu· eft patria ad filiam. Non dico, Ifta habet filium , Mia tunc pofict materialiter intslUgi , quia habet unum fervum qui eft filius aU·» rius ; fed dico, Jfte eft nater illius ; «rjgo inii ter iftam fic illum eft habitudo relativa , u qua eft pacris ad filium · 8«c dominus eft io pnedieanseoto ad aliquid; quia dominium, ut magtfter Penus imeltigit, formaUter pft habitqdo dominantis ad domlnabile ; srgo h*c coafoqpeori· eft bona ; Eft ifle dominus iftius rei; «tgo habet iftsm babitwdwem dominantis ad iftud domfosbite. Non dico, Iftud habet ifte dominabUe, quia bene poffimt bibere aliquod docnipebile, M cuftos ufoarius vd conductor, qui non habet proprietatem , Ucet magifler Petrus contrarium ®cat t quod an verum fic, omnes juri*· fchroc fi eoodudor dfcimr proprietarius : fed relinquamus hoc , Non dico enp, Ifte habet iftam rem ; fed dic·, Ifle «fi domfous Iftius rei, ergo hobs' illam habitudinem doottoantfe ad «tosdnabL le. Jam feria dedenfe eft «onfeqoentia t fed antecedens probetur pqr canonem Agofiok»nms prealkgatum, ubi textus · » Poteflatem E* habeat de propriis de rdbps morione epi- » fcopus, ficui voluerit, tc quibus voluerit, * relinquere. Item in eoncUfo Ambeofi,· Dp v rebos propriis poteft teftari epifcom».·

Nunc poft tres canones ventam dum tegas in teftimotttam , Authonti . îirtautam , end, # do epifcopi· k deride . Iirandam hebeat

• natus tuent stsaet, [illegible] v eptfcoperam , jute rnguarinnis ufipM nd v quartum gradum ad eum per teneram, aft r quos voluerit utetam vnlmnam craufentum

TZSEZ S

m re. hem in alia anfaeritate ftadm fequcn-Af, nns , querens etiam obumbrare merita e- ———-
« d * Presbyteros amem flt diaconos & fub- # pUcopi fanulata afl&latione dofarin· , aut
„ diaco<ne? flt cantores, leâores, quos om- „ humilitatis, aut mifencordic , ia a vero do M«v
m nec clcdMe appeUamas , res quolibet mo- „ v itu faperbit.
- do ad eorum dominium veniente» habere Dixit denuo magifter Petrut in fecunda die
w fob pomfiatto poena prqdpimns ad fimiE- „ fu· repUcactoni» Ac : Domini temporales
» tudianm raftrerdmm peculiorum, flt donare „ poflunt auferre bona temporalia ab eccleda-
M fecundum |qgm Ac teflari, licet fab pareo- „ fticis habitualiter delinquentibus. Suadetur:
w «rn fint pateflat·. Confiat ergo quod epi- „ Ac Reges veteria Tcftamenti auferebant bo-
fcopi fle alM clerici non funt exproprictarii , „ na temporalia ad nutum divinum ab ecck-
fed licite habem rea -proprias, de quibus pof „ fiaflicia delinquentibus, igitur dc rege» no-
funt pro fua voluncate difponere, donare, fe M ri Teftamenti poflunt fimibter facere ad
in teflamentto relinquere, flt alios dc ipfi» do- „ matum divinum, habitualiter delinquentibus
minos fecere . Hoc non fecit, nifi domioue ·* facerdotibus novx legis. Animadvertite Cup-
civili dominio , ficut px deferipcioue civilis plico pulcram conclufionem domini propo-
dominii per ipfam data lucidum eft videra ;Bnenti», d*c. flt non dicit. Licite vel dc µ-
Ac fle antepedem eft probatum, quod ille dicit, Poflunt. flt ego dico;
pifoopus vel deriom efl Domines illius rei ; quod non folum a delmqueotibus , fed etiam
ergo habet civile dominium fbnnalitcr inteL a fasfeli· , videlicet in Totila rege Gothorum,
leftpm . Confequentia faperius probata eft . Juliano Apoftata , de regibus flt dominis tem-

Sed forte diceret ipfe nunc, Ego non ne- poralibus , qui funt in illa terra, qu· olim
go clericis dominium fuorum patrimoniorum, fuit Chriftianorum, nunc eft infidelium . De-
qu· habent ex fucceffionc paterna; Et fi rex inde dicit , Suadetur fic. non dicit, Proba-
Anglia efficeretur clericus Tn fecris, vel epi- tur , quia vidü quod non habet probationis
fcopus, remaneret rex ficut fle nunc efl : fed efficaciam : fed videamus vim fuafionis Reges
de bonis ecclefi· loquor, fn quibus dico , veteris Teftamenti, quomodo bene probat
quod clerici npn habent civile dominium for- conclufio fua! dicit fimpliciter, probatio ha-
maliter jntelleOum. O bone Deus . nec dixi bet Ad nutum Dei, flt ego dico quod divi-
ego , nec aliquis doâus in jhre canonico , no nutu non folum reges a clericis poflunt bo-
quod epifeopi vel alii clerici fint domini ro- na aufero·, M qailibet homo ab alio hotni-
rum ecckfiafticarum. Nonne aperta funt ver- Coe. Patet, quia nem facit furtum qui Deo jto-
« ba canonum , xn. qunftioqe i. Res ecde* bente minifterium prebet. Ita dicit Auguflinus
- firqnon quafi propria, fed ut communes flt in libro quatflionum Exodi, fe habetur
» Domino oblata cum fummo timore non in xiv. queftiope v. Dixit Dominus*. Et hoc mo-
alios quam in pnefatos ufas funt fideliter di- do populas excufatur a furto , quando Ægy-
fpenfandr ? Numquid flt ego in primo aflu ptiorum bona afportavit. Eflet bona iffa con-
in fohitione ad nonam auéloritatem novi Te- feqnentia: Populus linei petiit commodari fi-
ftamenti ita dixi? Utique Deo fervit prola- bi a vicinis vafa aurea, fe argentea, fle ille
tus , qui res ecclefip fidefttter adminiflrat, quo- fecum afportavit.' ergo licitum eft accommo-
rum & procurator , non dominus, prout et- data fecum portare . Licitum fait Samfoni fe
iam magifter Petrus allegat de donat, cap. Fra- ipfum interficere , ergo licitam eft feipfum in-
ternitatem . Et Auguftinus ad Bonifacium terficere. Videat Auguftinom de civitate Dei
81 privatum poflidemus quod nobis fuflkiat , libro primo, capite xxvn. Norunt omnes qui
non ilfa noftra font, fed pauperum, quorum facne fcriptur· aliqualcm habent peritiam ,
procurationem quodam modo gerimus , non quofl ex bts qu· ad hutum Dei nunt, non
proprietatem in nobis nfurpatione damnabili D accipitur argumentum . Unde Beda faner Alius
vindicamus . Non ergo habent prolati domi- Apoftolorum, flt -habetur xxvr. qussu. t. Non
nium rei ecclefi· , non ipforum funt domini exemplo Matthi· , vel quod Jonas propheta
proprie loquendo , fed funt miniflratores . forte deprehenfas fit, indifferenter fortibus eft
Dicuntur tamen propter ipfam adminiflrat k> credendum ; cum privilegia Angulorum , ut
nem domini flt dominari . quia funt admini- Hieronymus ait, communem legem omnino
ftratores flt difpenfatore· t ficut fe de Jofeph facere non poffint.
dicit fcriptura , quod erat dominus univeria Sed noti protcreundum quod licet Deus mul- «Tc»· a a-
domus Pharaouis , Geuefis cap. xl v, fe Pfalm. toties puniat peccata non modo per legitime· *>»“▸ ♦
civ. Coojhtuit etun drofott· dmuu fitg. & pnn- potcftates, fed etiam per alienigenas gentes Dei
opro onrnr fottgio*u fiu. Habent ergo cle- juffu excitatu, fententia eft Atnbrofii, fe habe-
rici in bonis ecclefi· non domininm , fed ad- tur xxiir. queft. v. Remittuntur. Sicut fepe
miniflrationem*, ut iterum dixi juxta finem propter divin· majcftatis offimfam fabalius eft
primi aâus : legatur . populas Judaorum, ut ex difcurfu librorum Ju-

Ex quibas patet qu& fentiam de bonis ec- dscum , Regum, Paralipom. fe Machabeorum
clefi· , fe quomodo cupiam ipfa fideliter ad- E liquidum effis videtur ; tamen non femper talia
miniftrari , ne in diftriâo Dei judicio repe- fiunt fine peccato ab his, a quibus fiunt: «t*·*··'**
riantnr culpabiles ; Nec eft per magi- patet de Sennacherib flt Antiocho, qui propter i- ▸
ftrum Petram adduci doAorum difaa ad hoc, peccata populi Iftaelitici ipfam populut: capti-
quia flt ego mulm plura legi documenta fan- varunt fe afflixerunt, flt ipfi a Deo graviflime
moram, qualiter prolati fle alii clerici debent font puniti. Nam de Sennacherib ab Angels^
bona ecclefi· dityianfare. 8ed dum ifta femi- exterminatore occifa fant centum AcoAoginta
nat, forte aliud protendit obumbrare r vide- quinque millia de exercitu ejus una noAe,flc
Beet merita profarorom ecctofi·: unde ca- ipfa fagic, fe tacerfeOtM fak a filiis fuis. An-
veat, ne taacMfet ia Hbm fententiam Ambro- ttochos vero cum Dei notu mukum afflixiflet
fii m. de «ffietter M 8i ^quis pon obediat e- populum Ifirael propter ipfius pepuli peccata,
w pifcopo, fafe extollere flt exaltare defido- taademdira pfcya pcroufles cnriteli morte vitam

fimm

— fuam **finivit · s.** Machab. **tx.** cap. legitur. **In-A diAum eft ab Ipfa increata Feritate: Qxad-**

k «Γντι ,cr^um enim Deus populum fuum peccantem *cMqttt hgeveris fuper tem» , erit hguttt»* d· «nno ,
·4j>- F*\ malos homines punit , ficut patet ex hi- n» *cnlit , & q&eku»que fotverii*, **te. Quis jam** CB*,rn '
ftonis prrtaflis. Et ut Augufttnus dicit i. de non videt his **confidenda , quanta fitdiflara»*** ·sfl
civit. Dei cap. tx. interdum flagellantur boni tia inter facerdotes nove legis, 8t Ihcerdocea
cum malis, non quia fimul agunt malam vi- veteris legis? & quam alta ifti illis **praeemi-**
tam , fed quia fimul amant temporalem vi- neant excellentia dignitatis * Quamquam **p»** .
tam . Et fic folent principes facere , qui de tenter omne claudicet argumentum, quod de
mahs hominibus faciunt liflores, **lu Deus de** fubjcflione illorum trahatur **ad** iftos. **Bene per**
malit hominibus , &c de diabolis facit mini- Dei gritiam nofcunt catholici principes quod
ftros juftitix fux . Sed tamen diaboli exfequen- in clericos , nifi quantam ab ecclefia eis con-
<)o divinam juftitiam , non merentor, neque ceditur, junfdiclioncm non habent , **tt.que-**
Itflor, qui caufa cupiditatis implet mirii fto- ftione t. Sacerdotibus, Legatur totum ibi de
num juftiti- . Unde Aoguftinus in queflioni- Conftantino . Sed ipfi principes Chrifti fecer-
bus Fxodi xxi >1. quxft. v. Cum minifter iu- donbus in fpiritualibu» funtfubjedB. Vnde ib I
dicis occidit eum, quem judex juflit occidi ,Ble Valentinus inclytus ImperatorMediolanenfi
profeflo fi id fponte facit , homicida eft . etfi ecclefie dtxi/fe legitur . Talem in pontificali r^>T,*u
«um occidit quem fcit a judice debere ‹ <?ci- Cede conftiiuere procurate . ■ uri 6c nos , i** >> «■
dt. Ad hoc ergo quod ex nutu Dei poflit ac- quibus boc gubernatur imperium fincere no-
cipi argumentum ad **id**, quod communi lege ftra capita fubrr.ittamus ; fle ejus monita, cum
eft illicitum , primo oportet quod , ut verbis tamquam homines deliquerimus , fufcipiamus
Auguflini utar, t. de civitate Det. cap.**iivi.** neceuario velut medicamenta curantis . Et
Ife'im fe id jubere fine ullis ambagibus inti- quoniam . licet non fuerim profen» exflitit
met ne fit forte diabolica fuggeft10: quia an- mihi relaram , qubd ptidem magifter Ægidius
gelus fatanx interdum fe tr«..st-gurat in ange- circa illam materiam multa pulcra difleruir ,
lum lucis. Secundo ut id exlequatur iolo af- hac pro prefenti dixifle fufficiat.
tcflu exfequendi divinatu juftitiam , abfit ab Denuo-unagifler Vetrus arguit decreti cap. Si ArK 4r>lT>
animo. (ut Auguftini verbis utar contra Ma- ,j tributum, **ti.** queftione 1. Sunt verba^ beati
nichros, 5t habetur **xxiii. qmft. t.**) quod >' Ambrofii: Si tributum petiit Imperator /pote-
culpatur. nocendi cupiditas , ulcifcendi crude- ftatem habet agrorum vindicandorum : tollat
liras, implacabilita'. feneas rebellandi, libido Ceos, fi libitum eft. Imperatori non dono, fed
dominandi , fi qua funt iimiha , qua cor- non nego urique. Si magifter Ternis fuiftct tam
rumpunt aniiutim Λ protrahunt a puritate ze- bonus decretifta , quod fine profumptionis nota
li juftitix ad cupiditatis affefltittt, vel alterius poflet dicere, quod doûores canoniflx fuerunt
animi paCioms quod quam fit difficile, cun- caeci, & non intellexerunt canonum textus ; fi*
cb penfate . Ideo difficile eft etiam jufta bella ipfe advemfliet ad gloflam, credo quod abfti-
agrre. nam etfi juflma **fit**, forfan non ent in nuiflet ab illo argumento . Nam glofla ita dicit
animo, aut deficiet in modo. Ad probandum fuper varbo, Poteflatem de **ftflo**, non de jure
tuum antecedens allegavit quod Salomon dixit Nam five aufloritate principis , five alterius quis
111. Reg. 11. ad Abiathgr facerdotem , qui detinet re» **ecclefi-**, facrilegns **eft**. Dicet ipfe
adhxlit Adonie fratri Salomonis , ut Adonias nunc forte i- cogitatione fua . Quid ad me de
efler rex: Frr ***mortis es, fed eo* interfici»» te, [ed cude tn -dnaifsot***, flte. Item de rege Nabucho- glofla ? quia ipfe pro nihilo habet omnes glof-
donofor. qui habuit poteflatem a Deo ducen- fas & diûa fanôorum. fed non parvipendat,
di populum **ifriel** cum facerdotibus*flt **levi**- quoniam glofla illa tantutn probat quod dicitur
us in captivitatem Babylonicam. Videte quam! per textum in capite, Quiiquis, **xtt.q.** 1., flt
fit propria hec allegatio. Deinde ad idem allc- **xvi. q. i.** In canonibus, qui textu hoc aper-
git , iv. Regum cap. duodec. quod Joas rex titfime probat , dicit enim textus in canonibus,
Juda devotilTimui fecundum providentiam Dei ***&c.*** Valde iniquum flt ingens facrilegium efl,
tulit omnia confecrata de templo , mifitque w qurcumque vel pro remedio peccatorum, vel
Jlazaeli regi . ut recederet a Jcrufalem . Alle- ○ falute aut requie animarum fuarum , unuf-
gat ulterius iv. Reg. 18. de Ezechia . qui fimi- » quifque venerabili ecclefLe contulerit, aut
btrr fecit. Item de David qui comedit panes »- certe **reliquerit**, ab his. a quibus maxime
propofinonis. Ad ifta omnia alia folutione o « fervari **convenit**, id efl, Chriftianisflt Deum
pus non eft, quam illa quam ipfe fecum af- » timentibus hominibus, flt praecipue a princi-
ferunt ipfemet allegat quod ifta nutu Dei » pibus flt primis regionum , in aliud transferri
fafla fuerunt , fle ideo ex eis non accipitur « vel converti. Generaliter vero quicumque res
argumentum , ut fuperius **diflum** eft . w ecclefie coafifcare aut impeterp vel pervadet*
« periculofa fua infeftatione prxfumpferit, ***&c.***
Sed p-xterire non volo intaflum, quod a- » Similiter flt qui res ecclefi· juflu vel largttio-
liam poteflatem exercebant reges in illo tem- w ne principum, vel quorumdam potentum, aut
plo , ***6t*** faccrdotio carnali, **K** figurativo vete- E » quadam invafione, aut tyrannica poteftate ro-
ds legis, quam Chnftianis principibus liceat M tmuerit, **flt** filiis vel heredibus fuis, ut a qui-
exercere in templo fle faccrdotio novae legis. » bufdam jam fa&um audivimus , quafi here-
Φ1*'* facerdotiun» Chrifti procellit faccrdotio in ditanas reliquerint , nifi cito res Dei , ad-
» m· Aaronico in triplici «tum excellentia pluri- it moniti a pontifice, agnita veritate reddide-
u·"' mum eminet primo quia **illud** ab Aaron , » rint , perpetuo anathemate feriantur. Potuif-
iflud incepit a Chrifto : flt fic **illud** a fervo , fet etiam glofla **illa allegare** pluses **alias au-**
iflud a **I** ilio Dei . Secundo quia illius fecri- **âoritates**, qtue hoc probant. Glofla in diflo
ficia erant pecora , iftius ipfe Dei Filius eft capite in canonibus **allegat** multas concordan-
facrificium , flt Deo Patri hoftia. Tertio quia tia». Prêteras feienti intentionem illitu capi-
Illi facerdotes ligare non pot.rant vel abiol- tuli , ventas glofla fatis eft nunlfefta.
vere ; iftis datx.funt claves regni calorum , fl& **Contendebat beatas Ambrofius** cum miniftris

Impe-

Impltatoris, qui befihcam tradi hmretieli juffu da *ifii* dicabat ; fi tributa» patiit Impera* tor, fie. Ex etüm patina ; & patrimonium * patat, invadite : fi corpus, occuram. Vulo tic in vincula rapere ? *tfc.* Communis habet locutio , quando quit cum petitore contendit dicere. Vultis mihi tollere mea 9 bene poteftis . Non quod intalligat liciu fit de jure, fed de fatfo. Et ita glodam illam communia modus loquendi veram effe oftcndit.

Arguit de capite. Ex hù. xtt. qtssftsone i. qun funt verba Gratiani, k ideo non faciunt jus-. fed nolo declinare ipfum-, verum namque eft quod clericus habens feudum a rege in re firadali fubeft regi fecundum legem feudi. Et hoc noa nego ; fed materia eft fpccialts , teneat terminos fuo· ; ncc extendatur ulterius.

Arguit prateraa de capite, Si qusft. finali ubi text. Patet Simonucos vclut pnmos fic prmeipuos hsrcttco· ab omnibus fidelibus efle deputando· , & fi commoniti non rvfipuerint, ab exteris etiam poteftatibus opprimendos . Antequam ad folulionem veniam , notxndum eft quod non eft verum funplkIter, quod otnms Simoniacus fit hsreticus. Sed ut dicunt dotfores commpnjter, dt Archidiaconus recitat in rofario, in capite. Fertur, ·. qusft. i. Simon magus , a quo dicitur Simonia , fuit hsreticus, dt eius difcipuh ditfi funt Simoniaci, dc ifti erant veri hercisci. F.c propte» rea dicit textu· In capite , Fertur ; Simo» niaca hsrefis , qua prima contra Dei eccle» fiam diabolica fupplantatione fubrepfit, d'c. Ita quicumque crederet pertinaciter Spiritus fantfi gratiam pofle emi pecunia , hsreticus effet. Illi vero qui hoc non credentes , fed cupiditate permoti, ftudent emere dc vendere fpiritualia, non funt hsrctici : quia hsrefis dc fua ratione formali habet , habere errorem in intclletfu circa credibilia fidei , k pertinaciam In voluntate dc ifta deficiunt in talibus, quia non deficiunt priantes circa credibile; fed affetfu depravato cupiditate , ftudent emere vel vendere fpiritualia . Et ideo non funt hsretici, fed graviflime peccant, At in grandi periculo amms fus vivunt ; ncc firutfus beneficiorum fimomace adeptorum fuos faciunt. fed ad reftitutionem tenentur nec falvari poflunt, fi non renuntiant beneficiis fimomace acquifitis.

I^Xpc ad folotionem illius argumenti, ex c. Principes, xx 111. qusft. v. dico, prout dotfores communiter dicunt in caput, Etfi clerici, de judici in cap. Ut farne de fententia excommunicationis diftmtfionc m. cafus funt fpcciales , In quibus laicis poteftatibus a pre conceditur poteftas in clericos i dc ut breviter me expediam , faculans poteftas m clericum oon degradatum ‹3c traditum non habet poteftatem , nifi ab ecclefia in fubfidium invocata: dt ita loquuntur illa capita , quare de illis ad alios cafus arguendum non eft . Sed argumentum quod accipit ex cap. Principes, rogo advertatis quam formalem coofequentiam facit ; Licet fscularibus poteftatibus facere coercionem clericorum per aliquam fpeciem terrenti· difciplinn, ablatio temporalium eft fpe» cies terrentis difciplins ; igitur, *&c.* Aliquis homo currit; ergo ifte homo currit . Mihi licet aliquid facere in perfboam propter ipfum t mutilare, eft aliquid facere ; igitur , *6-c,*

v Poft hoc arguit fic : Omne quod debet * efficere poteftative finem aliquem per ra- * tionabilem conimenfurationem mediorum ad » ipfum ·, poteft licite uti poteftative fubtra- w flionc exceffus Sc additione defetfus ipfo- M rum m-diorum , fecundum quod congruit w propter ipiam commenfuratsonem facie»* * dam ; cum ergo fieculares domini debeant * poteftative efficere neceflariam fufienutio- * nem elen per rationalem commcrUurattonem temporalium , que tenentur conferre m ciero Chrifti ; fequitur quod potiunt licite ·' uti poteftative fubtratftone & additione ip- ‹· forum temporalium , fecundum quod con* * gruit propter ipfam commenfimtionem ru- ·» uonabiliter faciendam. Ita dicit; nec mn* J /orem, nec minorem probat, fed totum fine fundamento reliquit , St fine fundamento cadet . Dico primo que-d argumentum deficit quoniam bona ecdcfiarum non funt folum propter fuftentationem cleri; fed ipfafatfarcuduum habet in pios ufus converti. ut in primo atfu latiffime dixi . Trsterea fi ly Poteftative determinat atfum cosnmenfurationis . prout verifimiliter facit, neganda eft minor quia poteftas talis- commenfurandi, cum ratione fuperfiuorum , non eft apud ihculares poteftate·, dt nefeio fi ipfi concederent fe teneri ad conferendum fuflentsuoncm clero , unde populus teneretur , unde ecclefia nou haberet: fed grave nimis effet eis . Unde bone providit divina providentia , quod dedat ecclefis unde vivant clerici, It etiam factant eleemofyna· populo, k pop habeant gravatu populum.

Deinde arguit fic : Clericis beet fubtrahere facramcnta ecclefis laicis delinquentibus, igitur Licis licet fubtrahere temporalia poteftative a clericis habitualiter delinquentibus. Ifta eft una pulcra confequentu. nefeto fi in Oxonia vel Cantabrigia fiunt tales confequentia bene fcio quod non admitterentur. Sic fequvretur a fimili : Regi licet denegare jurifeitfionem fuam fubdito fuo propter delitfum . quia, ut fciunt jurifts, eft una ipecies coercitionis, dt de levioribus ·, ergo k fubdito Lcet denoDgare obedientiam regi propter debitum. Habet tamen omnis divini juris regula, quod fupenor in inferiorem habet junfdttftonis poteftatcm , Ac non e contra.

Denique arguit fie Æque poteftative poteft ftipendians fubtrahere fuum flipendium ab indignis operariis. ficut potefl dignis ca conferre cum ergo temporalia fint ftipendia luteorum . fequitur , *&c.* Videte quoniam bene facit argumentum In forma : bene accipit medium , prsdicatum in minon, fub fubjctfo majoris haberet ; dicere ; Sed laid funt ftipendiantes cleriQH : dt tunc minor eft falfa, quia non funt ftipendiantes . Bene potiet dicere quod funt folventes ea. de quibus ftipendia E clericis prsftantur : Ac fic fimiliter argui potiet, quod licet rufticis fubtrahere ftipendia , qua prsftantur militibus. Deinde arguit , quod retfificatio facillima clericorum etict per fubçraclionem temporalium; dc medicina debet dari per quam aptius fanetur infirmus, *&c.* Ifta argumenta petunt fundamentum. Oporteret primo probare quod retfificatio clericorum At me dkihs exhibitio pertineret ad laicos, dt tunc effet bonum quatere, quomodo aptius fieri : abas fruftra confultat de mediis, ad quem non perunct finis . Cum ergo probatum non fit ,

quod

› quod laicis **hoc** pertineat. Imo **per me con-A** *r,nQ,n fuperius eft deduAum ; fe fic deficit argumentatio **fine** fundamento **conftroAa** .

Ulterios argu t ex cap. Quicumque xvrr. qurflione fin. Ubi Auguftinus recitat fetfutn laudabile Aurelii epiftopi, quod cum quidam nrn habens filios omnia bona fua , ufûfroélu retento , donaffet ecclefi»; poftea habuit filios, Aurelius reftituit fibi bona. Quid ad propofitum ? utique nihil . fed ut magifter Petrus , qui eft magnus jurifta , doâores omnes canonum caecos reputans, aliquid Se jure addifcat, debet icire quod cum quis non habens fi'ios donavit omnia bona fna . filius nafcens poftea habet jus ad revocindam donationem illam per titulum de inofiic. dona. Sed aninBtitras . Si hoc concederetur, quam occafio totum , fed folum in legitimam, eft qmtftio Inter doûores ' aliqui tenent quod in totum , aliqui quod tantum pro legitima· decebat autem fanflum epifeopum partem benigniorem accipere fit quia illa effet in pios ufus erogaturus , voluit pietate paterna confulere filiis eju* , quem tinum fecerat fecum vinculum caritatis.

Demum facit quamdam fuppofitionem , quod clerus enormiter peccaret. fi vellet interficere reum , armis acceptis militaret, fpoliaret gentes , ftupraret virgines , tunc non effet remedium , Cf'c. Effet remedium , fic remedia , qus fetentibus jura , dc etiam utentibus ratione , facile eft repenrc fed non, ufurpare ecclefie bona quia delicium perfon» in damnum ec-C clefi» redundare non debet Et cum . ut diftntu eft , prclati ecclefi» bonorum ecclefi® fint procuratores, non domini ; propter debdam procuratoris invadere bona domini non eft juftum.

Arguit deinceps fic . Quidquid deras a brachio feculan debet exigere , quod adjuvet eum ad tuendum fic defendendum bona ecclçfi» , β< etiam ad fubmimftrandum . non autem debet exigere quod bona ecclefi* laici fibi fubripiant, Ac ufurpent . Et aufloritas quam allegat Aflorum fexto, quod dixerunt Apoftoli ***Non bonum nos derelinquere** i **erburn Dei** ; 6- ***miniftrart mer.fis***, videte quomodo bene facit pro ipfo. an potius faciat contra . Numquid dixerunt Apoftoli laicis Subripite ifta bona, qu» ad pedes noftros offeruntur. quia eorum adminiftratio impedit nos a pnedicatione verbi Dei? An potius ccnihtuetunt diaconos. qiii illud exercere fecerunt ? Ita prclati ecclefia rum Apoftolo* imitando . non dicunt laicis Subripite ifta loru fed conflituunt officiarios & miniflro*, qui illud minifterium impleant. F.t ad idem tendit confirmatio qu* fubfequitur . fic etiam argumentum eius finale; fic eadem folutione depelluntur licet multa ibi fermocinetur , quar deberet primo ipfe fiacere , poftea docere .

Denuo arguit ex **illo** . Privilegium meretur amittere , &<. Et dicit dotationem ecclefi® effe privilegium . Ad hoc multa poffent dici , tamen illud fit brocardicum , fc multas habeat limitatione* . led hoc fufficit pro prxfénti , quod quando privilegium confertur in non tubditum , poteft per concedentem non revocari. Prrterea dotatio ecclefi» non habet luturam privilegii, fed eft ex 'donationibus vel ultimis voluntatibus , qu» in dominio alicujus translata funt; per fucceffores illorum non revocantur , quantumcumque **illi** , qui tales res habent . ei* abutantur: quare tale jus vel acbo illis fuccclfibribus nullo ture competit .

Arguit demum de eorreâioae evangeHca ,

detis : firns Mo>φκ iUius. locandum evangelium , eft : ftc rrrAyfir *& fi ecckfiam an* ear- auet *
dierit , fit nbi fint ÎAràctu & ftAbamt .
Tandem fàat atram argumentum , hoc habena ia efleftu, quod ficut licitum fit auferre gladium de mauu phrenetici, ne fe interficiat , ita licitum eft auferre bona temporalia a clerico , qui abutendo interficit animam fuam . Ifta comparatio quam fit efficax omnibus habentibus oculos eft manifeftum . Unicuique enim licitum efl auferre gladium de manu phrenetici , ne ipfo abutatur I ergo unicuique licitum eft auferre bona cujufque eis abuten-

fpcliandi alios prcbere'ur, quantaque feditionts 5c turbationis occafio ? Non ita confulit Auguftinus . fed dicit . Forte aliquis cogi- " tat, 6-c. efl in primo aâu , fe habetur xtv. J queftione v. cap. Neque enim fi agris.

Poft h»c „d rationes meas nititur refpondere . & ut quantum ille refponfiones valeant cunâis fit notum , legam utrafque ; Totus effeâus folutionum eft , quod omnes automates per me introduce loquuntur de clericis non delinquentibus habitualiter. Sed manifeftum eft quod non procedunt, quia autoritates me» loquuntur de nequiflimis facerdotibus . fic habitualiter delinquentibus . qui dotnum Dei fecerunt fpeluncam latronum , dc in mortem Chrifti Dei Filii confpirsrunt t ***Si*** de epifeopis , qui cathedra reliâa , plebe deferta , aucupabant nundinas negotiationum dt ufuris inferviebant, ut ex earum leûione lucidum eft videre.

Ultimate fic fubjungit : Videtur quod Chriftus fubtraAionem temporalium a facerdotibus prophetavit , fe prp fuo tempon* hujufmodi fvbrrafho eft implenda . Dicitur Matth. xxiv. /cr* ***relinquetur vobis «lomus veftra deferta.*** Id eft, ipfum templum , fecundum Lyram , quia per Romanos fuit defttuâum , nec reaedificabitur amplius . Hec Lyra. Item Matth.xxt. /u-***trretur a*** tofiu nrgnuw ***Dei*** · fuper quo Lyra : Id eft regimen ecclefi» . alias regnum : & fa-***bitur geni. facienti frurfum cjtu,*** id eft . Apoftolis fic eorum fucceffbribus . H»c Lyra Videte manifeflam calumniam, fcnpturis qua loquuntur aperte de Judeis , dicit effe prophetias de clero , fe ad fui confufionem ipfemet offert expofitionem Lyr», beet ex textu evangelii fatis fit clarum . Dicit ***Eoca rrUnquetue*** t<>6ir dbMiu ***vcftra fafarta***, id eft . templum , quia per Romanos fuit deftruflum. Quales funt ift» probationes , tales funt omnes alus quas adducit calumniofe , fbphiftice , extorte , fic pure cavillationes. **Repeto igitur admonitionem** illam cx verbis Sapientis , Ecclcfiaftici xxviii. dicens cuilibet Chnftiano · ***Sipi aurei*** Erues ***ifnnis ,*** 6- ***noh anéirt linguam*** **nefiuMi, &** ori ruo ***jacito ofitum , fi· ferat auribtu*** **rw,fitc.**

£r A ***eft finit qturti artmù: Dao grattai .***

Noth Sivxaiui Burn.

« CanttHum) **Hec Sysiius · Mania· V. afw aoei-•u fKMtiict md>Ai . opt a euib· Smsaaiodi sdkuc regia . rl fxrscnpto Coeft.ntxnii cMcflii** congnifta fait co fine . at in ce de OMrtbaa Uetieai referaiaodia, ewi· Kn»aaor-- la mliae aasands agerrav, *A* WheaMraai

mm·* cccWto cardtoato* . cadriq·· apoftol *za* tag··*·. MI abtoam MmtoM. kjMi papa prmdtccfara a* to. Amkmi mw id·* toamdiora ciife··»*, * m to riianw pamdMto Mm- certo demaadavit. CM^v aaato* pradacarem aoiricad· eg Miv*·· *be Lmm- >Ag - * dica Sapio· wfeam. amp* XIV. Kako- 4» AqgtoH . «M· ·4|l. tom* fomifcaa Eugeaui *apen*· dm todwau «Ah . aroha da rofarmatfe·· Komaaat «eeia- k- - «Mari <*pca too*. O* to r« da* 4b mto *apaàa* rifaimiala Iliptoiira Cbrdto pfarvqar Ro*«<ur ec ciafe pn.ria^a, «aq* to priant fu a.nar aeccdat.a *artat amatoe* mini ft taopara Aedemme. Eagtmaa p* p.^toarM»» rerocaeo, remril am. cap» *- tombai a aaoa approbararot, diftdvh * Ferma·· era·· Aalh. aa ρι*ïp·ι 4a caaaa . fed Graa dc oaiorve cam Barn·*· inreada aftari «M hna driepfcar. Qwa ab caaaa*, qna erica caarflii toabaad omimtiεinnrm. fn- gemri pap* jaiiu'a· * dopcfeiaM·. afe bcraat, & . pteribmMriMaa gcAa. tofca aMMouim dcactiUr.it. «Nrotabro. fa boc caariba, aatoarc Gapiaa hbro ic edita - eft —Λo· T-» ·'I*·-, h<x Ç— feme aia Jala mm i-|« probata. * m aeaatu PantoM ur- «ÇU. >.«>.-m y- p.bUaca.

Novribmam iBaat r«farm*mnc* ord.ma aanfti Bcm· diAi ut cade* bac Bafttoeni apaodo emtormatam adc te Aar* Paaiaa Laagtoa to abaoateo Griacai bb rorb·: *Itfaper refereueae Ma aeetfiau arHau in* patrii aefiri* Broadifti. faa aaar aaa^ama to Smanet·, awaa/cna ar dlBam -/ Cta/a, primam ra»u . *& [eaxiane it Bar. daiiu traafiplaâeaM niai alaaa figetr . peepagtarfau [aaa per Genaaaian peaiadaa* dftaraar. *& hue a* o·.· *tattr* rommamreadam *piebeaa paiBca Vafiraaat . aaa [ei [ft«t petit caraeu* CbnjK tula·, *aee [ab [peda **** [alau* [eagaiataa, *[ai [ai pealtbet [pede teeter & iawa· Γ> · ceaaueri dn/taa* H«c Skew 4c cabria prom·· uta* tom bAt. q··* per dupervaetomcm *n* ipaa comce4am^**l k tottoitam «fe ea coadmto·· at diveraom ma erirn «····· enuaear· improbarem, «qu· M ab acclaSa carbolic· to rarer· riribaa * dqgmarib*· acjMMreM, aeftatar cbm. bb. tr. Npd

b *fafilaa^a.)* «c d^nai . Bothd. po i. loro b*c Dir*>to per aadrrim «Mro ettebreta foe. at prima k ·trim aaito t|*idr- canl atarilmcw. £/ aam Am *filaa. adOeta Kit.* Xem. In no pareo Hmm wbrom. *aalft r^ai. fiaa ai faaim Ta^ata & Miaaaaa. Maaaaa 9aflaa roru aatie ieiacaat Baetat* Iron—» *a tra/aBa,* fwa *Gallt.a Itagaa fat aetaat. atigiaaa taaatga axt^a. atat. at fit iMa Bafiiea. paafi Bafiiaa . ahpeíet A., fafia Baaaatare» Bâter, la Bar dritaaa tefipata r/l ataraat ataaiufet atpar aataauat. at ptx/enua, paBai a large afi viniariea itvi fatn, <» Breiireteraat taxa.* ham, *a^fUt* area· *& tenet ea^Kfinet BaieeeUat. &* pa JUcaaar *^peBaat. Teeyteran [ant aaag^a afi* aamru. *Dniiuar ia iaae etvttaut.* aaa *tfi a* pane Gal. lu, eetatatifar Bafiha taagaa, efipea aattpaa avuat ap. [capaüt. Bitere Bafiiaa uiaer ex pent Genaaata . Cea-

T**V derocepr ratio·· cum Srpiamaado hpueve a concilia dfpataria traaipmc· hk moribat ac rmbw ecdeb* coafcnaarariat, emaqae campaAata (at vacant) mire net , refertar aped JEneam Silviam dc hdt *obcm cap ·«. * fo. Coptom vero *bac* omaia devertantur in fragmearia qaibaadam . De *eetauaxa BeKaaerxat ai exact· 'tau Bafiiaat[e.* * ibidem biac ioda «ditati· Qua ab codem JEAea W<io (at videtar) act.pea, cbomm repo naatar poft cap* fo. Mac* Silvii *ia* hift Bobemica ii- b* adittoato, qad cum reiiqaia Bobcmicarun rerum acripurto* * Ubliotocca Marqaardi Freberi prodiit anno laoa

Qaacoor ill* oeirionrt, qtubaa a Joanne de R^ulio , Bgidm Caricrio , Hennco Eaheaea , & Joanne Polem·· no. ad qnaenor Bobcmontm rrtxaJoi rrapoarom eft, qniaqee Hcnticar Caaubaa to toeem amiiit, ct cf* «mi- <ph li Aiaaib* accept· ectaemain bapMce tomi doodoci. mt partem roaAicaaat Ptdl pacem In convcatu apod Iglavwm appidam compoStam . ²igoet todto peorn ftouia Bnbcati laMtion·* maanaat ad coacibam. qu , libello aap pbcepmriaacoacilri oblato, (qaem in aapra allagatri ft*, gmaaua iaroaha) pettvii Bobrmeram aobdkri bceatiaio dari ·amanraiimem aab Btraqa· «peti· aamcadi. aliiaqoe pot. rigaadi. Cl r*patotorubaa . qaa pradkho fragmento M jaagwtur. non amri bpm. a. qaod petebant cue· commomoacm impctravcrtot. El biftoria Bobem apod Siiatom cap ft. caaAat la prmdaào toavmcu promdlum ev ·e Bobaaua. Ml amtiibaa. prater qaatn in caaunanioM. riubaa accMa ac coafenaanribw, qaod poft editam bac de i« caaalu debnitoaem tint oberntan licentiam avb caaditicMUbcM ibidem racutom, ponigendi aoaMMnionem kieri rob attaque «paci· peak *. vini. axido illad per legation.* £to aaaridi poftula.etint . Cwirenta inter fegmo* ryandaltí * Bohême· édita. qua apad $ih .am pr*dtoto toco recaaaeatut, dh aaat Batomu *at Mere. ecciefiafiuau aaiuuat pactatpae eaa&eBeatiiei. [apea ia tearnt* amtotoi, *praurpaaat ia aft tammaaiaait atnafipaa fpeaei. aaiatrfali exltfia fiai* run *eeafenaaatt-* Im, *aaOentatt* dam* Ba/ai *Jefa Ouifii, é ectiefia fipea[a [aa . [B* d^Ari *[pede. peat, fiMeet aa «toi. kit pet aa^aartfeai iielaa ta&anfiu eeeauaicare beebet* I *aa ii ear» ax praatpu Dei felt irbtai geeeraia* ««am- *Gaettl. GeaeraL*

Decreto Coaftaaucab· roaciui Aacatam facrar at Ftpia celebraretur, pa dc taam vero 8to4 Martinar qainitii iftbtnc Seam , «ηire heram Scaia Bafterm cranafarv vo luerit, chronica· Gcrmtato bri verbra eearrat : *Aieamret jaat* rrmpro caawaaradr ad *teaeibaai Papca tirbu iaat, [ei teat pefidnie raafittatuae iafureur Papieafa taiaai. pla.xci peaefia eeaiileeat trearfem Setae taax pae iliac ex* maiau *aeaeaBat ceaveaenae, βώί patieu ex larqettextiai prtmfit teatea Maniaaat atebeieanir ,* ac *ie peaeifieau iapeertear, paai aH aatuaivanu pead· fex . fiaeiai ceadlu ceaetacaat B/alvil & at pace calauaiari pefet peaafiuu fiii auen, fierait pefi [apura* ·roar /yaadb* proerak* *edeiraaiara . aipae ceadlie la* aam *iapaearie Btfiieaai* Paal* Langi* ia chroaiaa *CL* riaaad Liamame an·· damanl ■♦«. prmvia oWdioae nr. bm diAetoram * diCpiM* bill. imm ei giorioro pria, cipto bamilrm fora uaiiaiv «4« . acribe. lda* i-- decat* to balto Nicolai V. qua ad koeeu mlfina· 4(. addita repmitar, tot ta*M aibil aiiad aAam fiiitle tore, aitar. quam qaad iacerce&oa· Fndcrici imperacorM I·, bt V. aaapap· emter ad pacte cccieSa coacdiaada* , ad aft· Baflttaafo imiriiii aaprmbrndt , paeadopontiScamm rtognaverit, «aqae da caam petit * uwv graria apprabevarit qua da beacbci· to cancilio Ba£lcen6 conftxata feen*.

C *Oecnmeai.am.)* Otnmafa* fûÎÊ κ*o Mgtverit. *»'· qood auftoritatc poatiSci· todiftam . lub ptafidio Julitni h'; cardinali· contuumum eft ro uaque, donec , ilicita po· ·eftire owrpara, to pomiScem Momanum , omni judic>o * aotoaftaMii caafttoai coaftiv· *fart* dmno eecmptum . Uidicium tua ipf coarmtt*, * pemitre legatum mu n ·mneaqro alio· apiacopoa arccaret. Qurndo veto poft t.o. rem dmccftitm, ayaodaa rob pradio cardinalia «fuadem Are. la*a£c coatmaara, iavitaqci poatific· prorogata «ft , no· tantam oci*nirM , «cd «dam legitimum coocibu* cdc deftu.

d *£a paru nprebeoae* ftc.) Maae aynodum atribwi· Q- MC· tagirima reprobaram «de conftae ex aeftione «odeciam coatobi Latetanmto· itor· cab Un* X. celebrati, obi ororifiahatom /.bi/ractua*, *[tiitca[iva, aalluu prat, [at aaBeruatu aaa imuerite* appellatur . Naro eo tempore, qao cn*ilium ia pontife*· acmcatia* pronuntiare Etc· auront

•MM eft, M« erat m concOm togera poatüra. on·*» Adam hngfa mOmmmm nântnm pni<*a*, i·»M fato qua procipui epaacopa decedar··*. ft qaidean catdanal** •rifaa L

Arelatcnfa mm·* piêfiilpilt M ttoepmu I ft quia apfi •copi pwciCm «ne* intiodaxeratt μ «vnodMn ingcn. »cm OMikitadMc* preabyterormi, ira ar. cnam «mmi f»Mn conabomai. non >piacop«rwni, aed paxabyutnran •enodo» edëe. Drinda aodem tempoev agebant Florentia conciliam «ltmarn, in qoo prrfidfaat m - - poaitifex, ft na co eettobaM rpecopi Latmi * Graea 6m campara tNM place» qnam «fiant BkfiÙcMa·, * Ma CM epiaropi» attorn imperaen» GnaconM, * Imi- ianpcratart» La risor·». ■» aallo modo dubnari poiet. an·· a dnobn* «fie* verum cnncilinan «défia generato.

Tertio De·» qoeque «entende· au·* dicer· vohna «un famibUi pafta Btfilean «MC affigebat, ut imH» pu· Mr·». pmruni, q·» & «TM* . ad cxrmâi val arc·, dera cooftà faertM. Qear aawaia refert *Mat.*» Süvma mi Mfari· concilii Bafileèafi*, cni *if»* iataxfai*.

Quarto Face·» coocdii «a» qni nufi étant ab Eugenio quarto m coanüo prvtfiderent Juxta atoran» cOMÜiwata Mavemlioan. retipera anhaoutu.

Qurato. Qafa aalla decreta coacilii unanimi coaaeoaa rootlaça fiaerM»: twa quia aalti paalati * dofarea atriaoque juria epMnadt daeneto aaftiaantoti tara etiaai quare cognoverant, atfiwr «» feftmabaot definite illud , esi ddto* legato» aolto adeeriri actobMt.

q·· <··. r>x' h«t»e apnodna· *n pane* tMtom reprobatam etc . Γ». »·i>»· epaia cam Feli· V. aawpap· acbiaeaaric·» ad unitatem & ^„„'7'"*^* concordiam acctofic componendam, hottau Frideriei ter tii imperatori» porvdopMrificatam rrfigoaaaet, aâaqoe omnia Bafitoenfa concibahali mo ipfitu padicio qnafi impiofaraet, Nieoiaaa V fuca gratia «pprobevit ea· conftrta«iom» que de benefici· acctofiaftici· edifta ac promalga-

fer· ft conllirutionibo· non ant definita, Jndicio eydem Nko Ui aentennam prodecenamia ani F»gr«ii bac 1· re imuantit . tejefla ft improbat» fuerant. Vide»· ergo Fteiw Langiur, qua ratio·· error· mac·!» bate aye·4» ianftai abftergete nitatur.

ê *Dt ttSenttit* .) vide qu* de bar controverfia drti aopra in noo» concilii Fiaaai I tempote Aleaandn V Qua ratiotie astern hoc circa l.oeenii depofitim netn gefta fuerint . aummatim fingulaa aenionc· compeadic*e demribendo brev.tit meo more enarrabo.

Anno domini 14,1. die t|. Julii inchoatum eft concilium acptima Decembri» in ecclefia aanéb Leo nardi convenieriea dette»mint primam aeÆonem Ttlebrrodam earn die Vtaeria, 14 Decembria in ecciefia Bafiltrofi primaria. Quod cum per publica> liter»· val·· ecclefic affira· fingolia innmaaaent omnraque ad concilraro convocari tolito* preaeotea «nandaflént, trmpore ftatuto pr<difti patre» convenerant , primamquc acÆonem inchoaram : qaa cum prean concthi. bihu oratiuncula, omnea cpiacop·· >11 *offini mrmoret* reddidifier . In prraentia legatarum regia figtomutidi , ft Amctfai ducie Sabcodin, lirflum eft decretum Conftamienae de celebrandi* poft lapturn quinquennii aat (eptenni gtncialibu· concilii». Addita eft to flio bullarum Martini va nti ft Fogeniii quibo» B.f.leim pro loco concilii dtfignaiunt, cum Senia inchoatum cx futi» cMafia initii, ttinife-ri oporteret, ueoue ibidt-.ii continuari poflet,

H a ita perai^ia monentur patre· concilii , ut fidei Chri-A'·na propaganda, paci *prncurin.iz* , mortho»quc refer, manda aedulim operjm impendant, de r<l-u» in rfnodo peragendi» domi aecum diu msltumque cogitent: cogita, raque libere proferant Deinde cooftitutum fuit qeo modn quote geilu finguli »e habere debeant qood dtgniotiboa nihil ptrjudicii generari debeat, fl vel loen inconveniente aedennt, ve' ordine prrpoftero ccntentum roan dixerint Ne vero illi, qui ad concilium convocati *unt olla ratione impedirentur, eodem privilegio donati aunt, quo patie» concibi Conftaneienfi». quoa aub poma excommanicationia ·>1ι pontifici retervata non modo non apohare , almve miu:i· afluere, aed aeque per viam arrcfti alibi detinere aut impedire bcebar. Similia puen· confti*· ta fait in eo· qui vel verbi» vel £·&·, palam vel occulte, per K vel per alie· concilium impcc„e, turbare aut didcivare conati luennt Inaoper decretura eft, ut qui totiu» ecclcfia cauaa condio intereunt ttuftaa beneficioran auoruni plene & petfefte percipiant Ad extremam ordinati faerunt notarii. impeAore» oocarioraa». CMcilii promacore», * aedium ordinatore», < qfebtu

Am «ai». >V Xatondaa M-tü «ft ··«· faft. Π. IL cajaa iaùti· dacmracMi fai* toac «yaaifa·, Bafito* Ja. gttfato congragatam faifiê: poftaa om&tmamar Aacrcta concilii CoaftMMnfa de anAmm· ooncilu ocmmkî. ejuaqne paeeâaea ac jariadadboM anpcr Ronxano pMt». fa*, de cpiacoporMl accvfiam no· Mpedtondo; qnod. qua f·» licentia oanao an*· finem coacdu drâccdov debeat. *&c.*

x». ApnLa anno t*,». m£o** terri· fadicaraM ad Sefta O. txftupaadtm Haflitatum bnnfim, anoeuaqaae baüacoa >· Bohemia aedando·, ipfa· Eugenii paper ptoewm araccfiariam cfla Que* ram dam pan· coocibi anolirenter, a fihiftra «nfanuMoa mocam fait, pontificem di». ejlarinara· coacUü antarân . Qnod M fient par oratorea certe· a m deputato· rogaraat.

QaArta itffioM. «put cetetr·*· flait auno tqjx. XIV. faft· FV. 'Kaleada» Jalii. coacefl·» eft aalvaKoodoeh*· oanoibot ad coacüiem vocati», vd ia eodem cootavrenoe de *Ut* artKTikp proponere votoetiba»·. Vocxia vero ad conciliem cardioaliba» inbibetar, ne cede vacante aovam eto&oaem alibi quam in aacri concilii loco aggrediantur, pape «ama inficaaotr . m ettra locam coacilii adloe cardinale» creata, vel a concilie eoadem avocare pnratMar.

Setianc V, que kabira eft in vigilia aanifti Lanreatü , *·*· v· fvdicn. auditore», procuratore· ft pcrvognitore», notarii, aliiqae o&ciarii, conûrturi aunt cam eo maadato , oe aL Lua eauac gidtciam ultra trt» menae» protrabaat, neve praeearea in concilio ad cariam Ro,;attam, vel alio evoca.! pittantur.

Amo 14p. fabbato, arm Septembri», «em habita Mfo VI. fait ae*o. in qua proowtorv» coociiii mqgifter Nicola·» Amici ft Hugo Barardi Eugenii qaarii contumaciam accotaiunt; qaod coMtlii pewteaaam diffolationctn no· re-

rerun». ft Colofanfia arçbtopiacopi, cpaacopau Magak».

poaofae intervenient·», fadaci* incompetent· exceptionem, fudiciique iiiM . quo pomifa· cauai agkaretue. nuUkncm allegar··*. Pro cardinalib·· veto ad Indicium •ynodale vocaua atteguta «ft pafta cava afaenuat. Iatte pofito iraque decreto cauaa inqui&io daobo* epweopa· demanda-a fait .

SeOione VH. habit· aono 141». Novembri» termOM S<Bo TIL intrandi conclavi» ad eligendum novam pontifiuem eft prorugattui cardinalfata vero cootumacrret emancniibau poma privationia impolita fait.

ScffioM VUL cam Eugenio· IV. decreto atffionu HI. Ieft· *Vili no·* obtemperare*, «ob obeeftatioM divim |faicu , ft per viacer· miiericordur leto Chnfti recminrt eft aecundo , ut infra *fα die»* pnrtenaam didbluticnem ft convocationem congregationi* aub eoniine concilii gf·"»!· *po*bitee revocet, coocilw addilat A rcliqaa priori* dec-eti impleat . Qood fi non faciac , fatmnm decernitor ut fine ulteriore citatione contra ram proceditur , omne* epn. dem promotione» ft otdiaatÎMe» ccclefiaftic· a tempora contempta paritionii faft* caffencur. Cardinato· aub poni amilGonia omnium beneficiorum ad concilium citao» tur, itaque ut a rati* Romana recedant mandatur. Procer Bafileeore nnllum aliud concilium haberi permittitur; cotera congregatione» arhipuMici conventiculi vocantur. Bononiam ctmtea ecclefiaftici *ub nomine generali* concilii etcommunicantur , ft beneficii* tp«o faâo pciv interI Staraitnr m beneficia eorum q*u concilio inter, •ont per pontificem conferri pollint Alienatio , iufiru. datio ft inipignoratio bonoiam ecclefi«ftic«Mun* interdk titar .

£ Anno 14J). **. Januarii habrta eft ae£o IX. qu* Seffi· IX. concilium reaipitar . illiqtte peocrlTu». qeo· d« regni ducatibo* ft dominli* adimendi* Eugenia* pap· Sigiaraundo imperatori. Wiltelmo Bavaria duci, alinqua concilio «df.xrentibut intentarat, annnilanrar ft meinefantar .

Seflione X qua babit» eft anno 14j«- 1». Februarii, Sefto χ. poft extenfionem ft ampliationem doneti dira· «efio. m· VUL de beneficii· eorum. qm concilio internet non «xiferendu, Eugenii .qonrrt contumacia eft «cnMta, quod pratetuam bafaa emtedii diflôlatioacin neo revocant . quodque tempora ftatvto, aeqna per ae , neque per legato» comparant ; aed ctiamamu fa coutmacia peiteveret Quare petitum eft. eumdeni papara velat contumacem damnari, diemque & Jocum ad hunc aAura exercendam decani Hia auditi* , decretum eft ut Dticcafi* « Norancnfa apueopt per lir*w valru eccMe

afcaa

Sefto XV. celebrata eft in ccd»fia msfori Bafileeofi g,*, χp. anno l4J J. nnr Kateudm Dtcemteris. Hoc ftatmum eft.

* *

F

ftUMtm-n impartir· teñeaťur.

poflk. Tortio Ilararam eft, M tene present costcilium '' B fieenos citro txpesfiis* omnium cooaenmm diftolrarar. Dc mode ccioanadi roocibi ta CoafttaabtoC synodo definfeo addita* htn, * cteAom pep* «net cvnclsvis

docrm aervare velir.

•rCo XIL SeCo XIL teabit· eft 1J Jolt Mao

Sigiamondi imperator» crebre kgttàonibn» moras conci. Uo HMerede digearat*. Qua *4· panm pwti joncibi io* cum varia conricia sparser«nt, utpo* qui aAii intende-

que Mocefibribos fus acqwrat aoa Mom rime sacrarum cosKxbnram abrogeai, * ra pro libito A&vendi vema otium décréta promulgas· abofendt. Kt uamqo·* ——, — ... . quarn ddat» pontifici concéda fiducia· boo* aftumu genera ret. ideoqee lam Knccetiam definitiram in eem pronen time perati efirat; tamen ad inflantia* domini impura- nti· tertiam dilationem concedente», ipuam Engrainai IV. citarunt, * orarunt ut didoluuontm lerocrt, de-

dedar*, arque na concilio adhaereat. * buk decreto intra *x»giara dic» obtemperet. Que fi non ta ervt. conramax * ab omni adminiftradonc pontificatu· »u»peDde. ret*, omueaqut subditi ab cjo» ebedunua, Gdalrtut ft)**M«κo abaolvcrentur. D» «tedlronibu» b»C Cedion» coeftuurum efl. at pmfau canonice eligarirai fln· ulli*, qua» vocant. rraetvMiooftms Nemo nifi ctate tegeuro, monbu» gr.ws. k doftrina pudito». m «aer·· or.iunbua coniinutus, ft fux« unAonci canonica» lOauras epueo. pes eligatur: nulle interccfiionr· admittantur: poocAx pro cirnfiimatioee etedioni· nthil peaitua recipiat- notarii· detar »»l»<ium. non quod peuiatu e aut beueucio, aed tantum quod uquivateaa fit. ft tt»ponde* laboribw17 ft opetia io sctipraram impeefia.

Mo XIIL. , gefio XIII babiaa eft aeon U|| die Veneru u Septembria In «defis orafere Bsfikenfi. In qu» poft eecuMtam contumaciam Bogreii Fapu, qm-d iotr· *ii.* drea roncilo non adheaerit, ft decreto tatisfxete ecgfexerit. promotores coruilit ursetuot, ut in psnas tn decrero contentas poutifcg condeotuet* Imperator per le. garum proprium. fimdque per Gmluimum ducem Bsvaiiu ayuodi proteAurem roruia inft« pro dilatione Jo. dieram. Idem fecit magifter civium, aliique nonnulli no. mine concilii ft civitati» Bafileenfi», promittente» nuo. quam deinceps pro dilatione quidquam actero·. Hi» de rebtu l<g»ci «edu apoftoiicu per femam informati acccflbrant ad synodum, allegantes prefinm terminum stxaginn d>erum necdum rlapeujn: idcoqne contra pontificem E •A-l daccrnendum efl· Frase· generslis concilii legaro· tnate ode informat · respondit, petiitqu· decimari, onm

Cai interrogatiooi dem aihd tesponderctUr, prorogata eft dilatio trigiota dierum. quoin gratum «operaro·» ircram

tana iynodate, omnia contra patres »el qnaocittnque shoe io eoucifio prasenew inieanrar, larii in integrum rufti. turner, occnpantmqoe beneficia eurum qui in ctmcihe mttrmus minutaicantorI

Mom. Anno tan. «primo 1dm Noveanbri· habits eft XIV. ••Co, in qna termine» aengieca dteram Engenio fam pridem eoneodmi prorogatur, eigne future!» eqrta adlurboni» a Concifto preacribit*; qua comparkmm afta ay-

dittium* lo propria persona (nifi cmomioi faerie im·

ael tiidnu duret, nifi cpmcopu aûter >i*m fuerit: qu··

lia ft synodslia legaut*, In ricam ft mot* a dieccaono aulctier mqaitatur. fiaaouia, asana, coocetunarae. fetaicatienea. sluquc ratafias computer, alienatione· rarum ecciefisllicsram caftent* I clericorum aboaet toKan-

ligioec* nihil evgatur ; contre barreuea. sortilegis. iocaatatmues seduio ft actiter animadvertatur. vifitatoma dutcJu foflituamor. qui per mou* d«K«fi« luftraomam tyoodum deferri. * delinquent* debit* punbi procarcot. Eadoro aeffioae ennftitanor. or a fine generali» coacilti infra biennium ft deinde ad mine» semel quuldwt rtiennio in loco rare cHrbrrtor <τηπ1*.η prnlain fob poena Mapeufionia teiterede tonearm. in quo iftiua aduiuncant* tpiecopi. ut nrdiaet ft beneficia canonic· amferant, bona eccbfi* aaui illinro non applicent, ani. qur olficu tationetn CeJdaat Mctr. p luanu· eero ixmomnium pater moocbiter ut a «itiia drfiftat, milfia Σintciim iDfa> nceftibet ad Bomanum poetificem', fi qua in re deliqueru Exarta· provincial bte» synodo proemcub aopite contend*. & ad foturam geotralr concilium mittenda» penoiia» idonea» com suflicienti |io-rfin« dciguct Ad «ouafteria qnod sumet, mandatum eft at mo. oacbi * itegiofi omne» tua wbftsntialia profeitkmi» rota dlltgentifliclnc oboet'ent

Scflio XVI. ealebrata eft ipfis Noni» Febreatii anno çHtio XVI. 141». In tear Eugenios per liters» pUlusri· *rrnodi «artefecit* Concdum Bdiicen* ab u>Hh> legitime continuatum fuiffe «C prosequi debcre ; diflotetionem. ac fi nulla luteact, irritam pronuntiat, ipramqne coocihum earn omni devutmo* * favore adjuturum sp.eidet : liters· in palatio •poftoltco io prajtidKium coacdn promulgata». proceA*

Cat: l«MM in integram reftitai mandar.

Ptt aetundam bniam nullam ft irritum effe dtdarai quod ~~jolte~~» ~~.cooclu~~, ~~vontradicente~~ ~~jpontifice~~, qeafi fine lpto generatu concilii poteftatem haberent, ftataere ft tancjre pmmpamnt. citatione», proccdv» * aententiat contra papam, |ura A librrtatrm ted·· ap^ftulan ft car. dinâtes cmuurint, crtMinne» official um, coDttKrrç» beneficiorum. nel'.* eftt decreverint, om>ubo» oe puiant »ub grt'i pœna prmepetim.

Tritia bella decreram aeflionia duodecime de adharendo infra So diei concilio, & mandtto cardinalibua duo noe parendi rab poena privationi», nullum ft inane e«ae deU..tat ex defedta poteftatu, A rxinde quoacue procenm àc collùnonc» in ''m decreti i-ifal k de nctra luror»·. Invola· eaac decernit, nxaudatqoe aob peni cxcommunicttionii, ne ullum clericum Romanum curiam »equentem in »vu posseftinne turbent. Quarta» litera» M» ~~fiitu coafvda»·.orue~~ negat, er u»an« *tt* qo<d quieqmd b». ~~ãeous~~ concessum ~~eñl~~. illud «~~andali ft~~ achistnsei»evitandi cauta fecerit, quodque ecclefiam tu,Sare nolitrn. nec concilium dftmivtte · ud ad wulficmem licretietwom k reformationem aboauum initio pvnttficatu» per Julianum «audi Aageli diaconum caidinalem Baliicx »yi< -Λιιη celebrari fument: cumque Juliane» pofle· Ucum mum xkmrum e»«e praacripdaart. ip»um concilmm non duMvu*; red Bafileam cum Bononia commutatae optaverit: ideo qnod

rtr efti, pancique pruiati, com tube· tamom epneop·· •dfiaiMrnt : qoodqoe AuArin ft Burgnnduc doce· bello in. ter ar cusnendcrrnt.

oniretaali aoa mterrumpenda. mpondit cam nihil do riaiat *A* ipwmporis prorogation· cdtdisse nihrique teac in *re eon.*

it. «■ fatten·, pote

ft· Jaraapeatfan* «wpari *>l*te>t, A araM· viMNr.
Sefitara XXIL MN t4H. Mtara O**» «Urn. Mb XXIL

concilia· qua·· foadtatalora fatefauvcrta*. Qu*mnbrtm

tabtiae» ia apparata aaoa. veta» AjMfaM de Mas.
'Setaaaa XXIIL vul Ktlmdu AprH» aasa *4la. aa Mfa χχiπ.

cancilii diaala· fagpidii

cuetfaaata tec imptam tanna prosuntiatuat, quod «kMk ornai* viftaalia poetar awdfca a cubiculi» em·, ·raeraa* papo conftrtutfasem coarihi CmtftaMtarf*. qoa. mater. Oteria tagafi* diata* patquoraraar : aaUra tpi, ■antifM ameiUi naaeftari rarrtii a sdilii h i- WiBi.i.11· I ■·· - ---- ·:·· u · ■ _

<<ff« xriL Mme XVII. qas habita eft B*fite b «data majori aertv Ktandra Mali urao 1414. Sigiasmada* taperater coronatai cum ptarimia rkritai wntarr^·» prariui* tat «cctfta. VkAa* fa papa* icaaaa· coatcatfac tafaon*· Mai amittet*. ranafaraqu* gawmUam cal Mita·. GteteNM

·ami ptrioMfioa* «μ Λi , admitfo·, aâsm eft 4« mk>· tamm inter,dert.

Eadem aedioo· ftatatam eft ne poori4x coaaaogufaaem vel a*···» nef·· ad tertiam gradum datem, marchionem. ftadturtam. ral emphyteutam. Uria* vel etiam pteefacianam pteMem conftsMi, na couftkutum cardinata approbent. Mnaioque cataitwlram confil» gubernet

adtepicre debeat.

itOc XVIII. Sdfione XVIIL tabta texto Xricnd*· Julii repetitur decretam concilii ' Gmi ilancienfi·, quod declaratum eft general ccocilta* poteftatem immediate a Deo habere ta. taa , cai papa, etiam in negotii* fidem morerve ecclefi* cosceroent'tna . obtemperare teneatur .

xix. SriTumia XIX anno I4j4. vit. Ida* Septembri* cele. beat* in>rio «dum eft d* modi* unioni* inter Grace· »£ Latino* incundr Ftecuit at fi Bafiletm adduci non poaaeut, aliu* aliqui* loca· maritimi» ori* viemu* digeretur: quodque «umptu* k impenaai Gnrci* *1 oriente ad.ebendi* neredari*· Latmi properare debeant, fintque perati patre» bnju* concilii poft menaei» unam ab adventu Gracornm Bafilea recedere, k ad eum locu.n accedere , quem pa. triarcb* p imperator Conftantinopolitanu* eligendum du-

di. qui iu acieacia * morilai* rt.umq·* experientia fiat tacetteatea, aura metnri * grave·, licearia» vel dodo. ratum in jure vd theotogia* tabeam: neve eledi fin: coamaguinei pontifici* vel tborpm cardinalium, aullaqu* irregularitate ptsdiri .

Selftone XXIV. anno i*)* vhi Kalenda» Mari ce. Mi· XXIV. lebrata peomilfto legatorum qui pro unione cum Cnaei* ineundo Cosliantrpopolim atiC étant acceptatur, appro, terar. mificator. rempaaque pafta cemflendi ad aanam prorogaar . Salvateoadaftra Cnracrum imperatori , pa. rriattht "

Prxtcr bsc ordmeram eft hac tcflkmt , ut diaceMni loca, ub' Judsi morantur, crudito* conftituant virut, quorum dvArlna infidele* polTint errore* sic* ignoccre , A auâonrate ad verbi pradreationem audiendam compel. K . Item renovata mei omni* ill* decreta aMerioram conciliorum. quibu* ChriftiMu communicatione· cum Jndau in fide, nueibat. vidhi4 pora * in commercii* m-Nrdicunnrr. Qu* dc c*o** conftumam ,«ft, ut habitum dc Jocem habiTMioai* «eparMum tabeant Bapttuti* Jodsi» cancellem tft, ut e» qua fenore κηιιίίν.Γοηι retinere pnu^Mtao, vd Aventaae, vd m Sabaudia Grati, cujnafint Paop ribu· eleemoayoia ecckfis jrovideri mandatur, (mulqoe converfi* oamibu· proripitur , nc ctremoria· warpem.

fieret. pa* auream tallam impemtor Cnacoram m patriarcb* Conftaatinoptilitanui ae ad ·liquem locorum iacceftur·· promifificnt. pro impetrandi* nccekarri* lune ia rem itnpeufi* promulg(tn k concedi* ·unt plenaria indulgentia ii· qui m hunc finem tantam, quantam quieqoe icragra «eptteana familia *uftcac*»ds impeadit, coatritaaraat.

Sribos· XXV. qu* hdbita fait ratao t4i7 HoaUMrai. ***· XXV- de loco faturi mramctaci concilii ftararam eft, quo vd cumque fint etniaeatta, teneantur cosvenirc, M ■» ptibu* alendorum orientate» «amita* eccicfiafticir tui» pri» * ana exempta dettes impotas fuerunt.

Xifto XX. Sedione XX »nno r4, f. xt Kalendae Februarii poblici concubinatii *a pencptione* fruOuuro tribue menfiber aerpeoduntar, k fi roncubioam ftatuto tempore non d». miaertat. omnibo* beneficii* privantur. Illi vero publici concubinatii efle difaniearar, qui ve) confrfioaa propria vel evidentia hAi tata eunt , vd qui *a)tcm mulierem de incontinenti* *mpedtan moniti non dimittunt. Ne tale* pecuniari* multa puatantur »ub anathemate taactdic»tur . Fihi* inde ex ccsrubinaru nati* apud patrem Mb* tare non permittitur. Laici fimiliter ut concubinatu abftiarant aer» monentur. De vitandi* enromaranicati--bic rtprt'tar quod Conftantirnfa rynodu» bac dc re)*m pate E ·aJabricer cooftituerat.

Scflta XXVi- aaao *4>p. pridie Kaicnda* Aagplii *** corraâtosem trabi patartit, ejafttaai bosoraui paftorma ·Araaam aaa piabnuit, banifirit fooeiacc contulerit, coocibo Militai bob adhorarit, booo* eapaiarit. pro gravi pucuata digtatace* coatalerk, (yuodali* priorum poo. nficam décréta revocant, * coatili· kgrao* telvent, car. dinaiiam caste* rtopuerir, diapeotarione fibi crédit» abu-

dia ta caateftiaatm Crracwam coafereada per makiplicata* ta corarraiam indn|genriti impediverit, juramentum

Sefim XXI. Sefio XXI. habita anno 14 j j. dic Jovi* *. Ianii, annats pro beneficiorum coltaione A dcftiooum confirmariooe dari aoûts velat fimoniaes reprehendantur. Trierv salem beseficii pofiirdbccm nus efl* tatbandam decernitur. Ad bora* caaosica* uaftun k debita gravitate canaand** bone coaftitatum eft, ut clerici tunica talari *

Keram cfcareat.

Safiamt XXVII. tatata mum i4J7. vl Upta octa »«e*XXVII. bria Aranti a cancilin postifici c^rduultare «leAiasem

cardinalius digerati mancipenrat pttiiractan Atanndri-

fcbuliHoaita* ctaro intrafim. In aMturiaia pnft Veaite,

earn Lente

bora· diftriteantur : additumque nt privarim bona lageete* catdem clare ac diftinA» kgarn . at «agamaa per *cjkinm taata* diri pratentia careaht : at rymbotam Nico-

Veoayfino * dominii* fibi »iij*a*^ita* aat vraaderat ao* eppignraaret. alienationem eju* amaiao proMteat.

$·&· XXVUL babtta eft £e Marti* u OAobria «.MηXXTΠI.

M toy. la hac promaaatt* eamefiu m aliontm ft (.u-Amm, ft omafam beneficiorum digni ttenfai «mm Eagamam taprotoitaai fa original!. earn, ne «btdiiitâm rerorom faterdiceat.

fiaftoa* XXXV. XXXV.

MSm* XXIX. mm *4)7. 1' Wat Oftobrit cafa

Mm XXXVI. mm «41*. IT Kalendae Oftobtit XXXVT.

cotai acciefiaftico, fidei catholic*. rtd* ratio·!. « tient

trptiea· beat* Virginia defaccpa «t. Idae Decembria ·Mveafaut· boner» cehbnror· *uMfmif fa* earn A

EtXITT'xxxvU. qa* mm r*!» IX Xaleadat No- XXXVII.

tfeceadi coacifa ceaa*. Fenariam adtantta ft Eagraii ebra*|*Mts· csc m w mlc m ' Safin» XXX habita a* s. Xakadae Janaarü, mm

®v*mbri* habita eft, ad faturam pontificia aledfoocm ft*. bdieatdum, couftjtarani eft, ne arde racam» aliter quam par «oncilfam pontifex eiigatar. quodque anm aexqgrfimum diem vacanti» aedi* ad eioibonem procedi m* debeat .

bum ft voventium deftorura cardiaabura rlegenot Eidtm acCaae eoalfecarom eft, at oroaea eleftorm emha.

deferant. Addit cena fide MMadam efiê qood tab tp*.

ramentam artandam decretam aeAmua XXIIL emittant . D* «Ufto' ftatatar *t fa pr*arotia notarii dc decem tafIfam inire diam naturalem ctuuentitt; flo ·minue, ele·Aμ irrita fit: priatqaini grave quid incipiat vel tratfet, in locv concilii coronetur , er catholicum temper fart, concilia geaanlia otarntarum. pro hantfibm extirpait, du diligenter laboraturam. coocdfamqat inchoatam contfaaataram promittat.

ciaaatar. Con*ae«adfac«a laudabdeot . a parrib·* fatrod*, dam dfatiftm* obuervatam. a duftorib·* txàaü» commea-

Mm XXXI. S:Com XXXI, it Xabndat Fahruarb. mm i4|I. de caafi* litigaatmm ftatmam eft . at qui itfam quatuor C . ». I

Sefion* XXXVIII. anno nj, bi. Xalendat No. C«ircH vembri* celtbrata ryoodua carpit Eageafam , quod rdi- XXXVIIr.

appcAmfaaet frirai* ad acd»a apoftoltcam intarpofit* roficianrat, iatrodaAMj·* appellatio ad tvjtaodot tnmproa partfam fa loco cooinfettaiur. Cum apod aonedfam fad», ftam Ferrati* cana* agitentur tofa* eynodat caatat q*aacumq*e pendente» * commifa», perqae appellationem ad aedem apoftoiicam devolata» apad ham tynodura traftatj. Eadem aefikroe dc beneficiorum cullatfapibuconftitatam eft, ne pontifex Renan*» talli defacept qa*. cumqce ex cau*a npeâativa*. qaat vacant. concédât. Re*rratface* particulare» qotecumqoc fa poftenim annullaacar: beneficia no* nifi do&t A litftratit cooferan·

Ftoaeati* libello tratladoMm pnttenaam ft cooveatkuhtm (at recent) Ferrarfenae defendat, qaodque ay. nodam Bafileeattm ft decret» Coaftaopenfi* concilii fa malignam «catam trasilTe dicat , *tret v*r'itatea tupta tecMfint* faaat* pronuntiet, nec tamen aperiet quo «e*, tu eaadeoi appaobet. Ipram vero hfeclfam, quo p*. tret BafileenCt concilii Eugenio» debiti» eckfiafticia Ceutorit perftringit, tyaodw onfailmi collegii» ft univerfitatiba*. laieit A ectlcfitftirit interdicit , neve tamdetn publicent, act eidem credant at* faveant, cenaur.r damnationi* vel reptubatioQM ia «o contenti» (qua» nulla» declarat) obedient vel moveantur , attere pracipit. Statuit etiam aynodat hac te&Mie. at defaudu ecclefiarnm * cmobfaram prdatia. abaente» *m exapeftea. tur. quique plurium quam duorum dictam h inert abeant *d ehftiooetn non vocentur, nifi aliud alibi paniliari ftatuto & contoetadiqe recepta* faent. Ad fa. tutam aovi pontifici* elcdtoncm juxta decreram aedi», ni* XXXVII. *apra enarratura , conftitut* *unt trigintadu* divertaram nationum peraoa*. qo* una cum no. tarit* alitaoae miniftii* ad cleiftiooem legitime prvaequ. I dim necruarii* proxima aefiione confla·» ingrederentur·

tur Fort hate Eugenia* relut contumax *b omni adrofaiftratfaae pontificate* in tpiritualibat ft trtnpora·

ne decernitur. Kcge* aliique iaica moneatur. Ecclefiaftimi» ft «uerenfiuor» man·

diaot.

·«fcXXXIL SeC* XXXIL habita fa* Ulio i4f> IX Kakodat Aprili·: fa qua priori loco pro fatura celebranda *ijno.* do defigoaao do* pfareave parte» tynodi firmiter mb*, rent : illudque concilium quod ab Eugenio Fenarie c*. hbrandam fadiâam faerat, cum. ipeo Eugenio cctcriaque

SHtio XXXIX. habita eft an00 141»· »» Kalendaa $« Co Decembri» In hac IIII vIri, qui praecedente «cilione Spuitu» »anôi conclave ingrelli, *eptima die quiotoqoe «crutiiiio Amedeum ducem Sabaudi*, qui ia «olitudinc Ripatic jamdiu continenter vixerat, juxta fa. Dor canone* in pontificem Romanum elegerunt, camque faftatn eledfaoem patret coacibi «pprobarunt ft confirmarunt .

XXXIIL SeCo XXXIIL celebrata fait auo r♦j,. XVH K>kadat Junii. la qti, ad «ftendeodum quod nnodut immediatam a Chrifto poteftatcm habeat , tree afliitrtione·, qua* rorintet fidei perperam nodùnant . po«Mt haace. i. Caeciliam eft tape* pepam ft quemlibet alteram, a·' 1 legitime coogregarara fiaaAoritate didolvere, aut E

Sefiio XL a*M 1440. Iv. Xaleadat Manii celebrati Irflio xu fait: fa qu» dum tyoodu* Ladovicum cardinalem «amix Cecilfa* alfa*que epiteupo* ft abbrnea cum Joanne co.

tu roacipteodo ablegaflet , ramqae magnit precibot ad tonatotieodam ft acceptandam fadaxftet. poft fafignia pontificate* ilii collam, ft Jaramencam ab eodem prcllintm, faftam ekft.ooem pohlicaram. impofico ill· nomine Felicia V. caradem pro vero pontifice agaoactndum; eidein aoti mb ccnmiit aatpenfionia, privation* ft excotnmuuicatfani* obedkndam «A decreverunt, anaaSati* ft cadacu fit omaibut qa* Eugeniua IV. cMtradimfitc rd eitidiaatt.

tferre. j. Qui ptcdidm afiettfanta pertinaciter impugnat hmencut e4o.

Br·· XXXIV.. Seflioo* XXXIV. habita anno 14)» IV. Krleodat /nia t vigore Cooftantienli· concilii , artftone IV. * V. quo pUotia concilii rrfragciuc» A obed.te noiCntea ad condign» poena* coodemoantar , tynoda^ Eagenium tan», quam coatumacem. pnacepcia ecclefi* faobetfienten», vfa. latorrm canonum tyaudaliam , Mitatit ecclefi* pertur. batorem , firaoafacam, porfanim, facorrigibilem, achit·»Mticu«a, a fid* davfam. jarfam ft bonorum ecclefi*

Sefifa XLI. celebrata eft mm 144*· » Xaleadat A*.

Jwiota «clipea contra Felicem V. cerarotqu* baj*« conci-

tBMMioekat ■r>W. mH» « ini* mm «kcUni. Φ-.. L At* CM·, v. Ida· AvriM Mica et aril· XWL Mto XU«
oibu* vcro, cafcMtviaMM ftatm, «rteu·, dynitad· »<l «p» Uli y. caaciKa iamftaiaai. rof da caaca ad
coodnraai* üirnm, èad·* tynA* pracyt *b η*·>·· intaatiaai aaaneKoraai aped fapaia· aoautcaai cate
cranN, et bot GbctfM A>riiai accsprou, pAiuti, hcae&cric «pateri «ram. ia iaccpa· Mit»**, vi»
puMtctot. dcfradtnt , l»»t qw«i· yAo t—M·»i*S ft lcmirp· dacMMrca aapaBaater * «bjidaotar «■ caadi
obcdaat; am ilimu* lArlfarâ* fl—a· UiMW beaticM txww. at aid aece prataaai Mnaiaa* podeCoMa* bo.
caf< rd impetrare, tm yiily·· ia MTO* profi- arikioraa» rd ipfi dacmore* aoataeat. va(aria·· ipca
ciam fectrt pu*e*Mt. cntegia «rccaari aaa proceram, patac ccacpn· iaca·.
xl il *«*<*· Xul **- >♦*«. H*· Nmm *>*Al d» net: de pwwpie fanibae caai priara Jafta potMaca
Crrnitar dtrimit mm- «cchCafticera* y><uraam , ttaefi^ * campaai p«eAttar . coacadicaya· ad aatra>
calaitaw^w mm- famai. Fetid nap* ajatipi coL aiaat. at caaoa iaabtditatc * aaataaMcca bncMaaa
IcAiarihu pro ··»· proeüon· tatyafcait * faattraWM ■acatara iraptarrtar.
peraoltcedaa efla. dm obûaaôbaa ailb pri*ihpi» tai Aaae 1444. »»ti. Kalaadcc JbaH babric tt CcAa Mfo XLF.
rooftitanoaibat. ji n«aa alft ruri· m aptata·· rih· alriaa. «P*. cb medHa Coataarieai A BaflaeaC ate
j pt. ■trimtri<*i Fttiri· V. >y>A* row caawaittir cccapcraadaac ■ pea he· faeri caacite Marialcar Lap
/ Scacaaar «th*. quod <tiA» teri*A M*sf «·■■* <P«* Aire· wbc GaBicr, abi povidwaar ob ceaccc pct cri«*.
bhet two vxipatar, qeoAqm Gm*··* bia>ir-, aiaat cb boc die cicipeiiinii-· pe«rJc coaciKa* ca>
rem rtditw* qa>aqa> *mcm ·*·«Γ *MMpap> ··· a-, I kbrecar . OmaAee cerdiaeMba· · patriarch· . prahric t
ccdaat, ba M mriUnrw. CalWtaribap ,Maadaat. '■iiaqar iarwtdr rhbearibae pnaopitar. at ftacato tcaip·.
·a yiilyam atera fttrtKM qai·*· ·«« liariatw tripar. ra arvadaac. Fetid V. rnanrtea eft. « Katar·* a*,
td y w> Utart petyi, ecd cdano tt cam·» Fd«oa mat· abbreviate pott. Cire* fiac* declarator. aaod
fflit aggacado tac oumtau. *e<tet**qet ra trigtadte patna ada iacaadaat tcMrau· boc coacilwun ditbL
dtcinit «pat. aa »·»·<·* ecclefi» taadeatar. lum varot rad potto· coariaacra A abaulvete. i modo rt».
Ut pu*·» rohrimcm aegtige·*». * cried· "«actae» pabtica Bafileeell· Meant·** baceeqa· concilio cmcto.
yaakMMabai inçan*·*, go·** tri cd caria* va. aa Mrvaverit Hlaaaat. Qaod β v«ro iatpeditecatam ab-
are troeaacar. qaod iacidcrit. pro caattaaMiooe bah· concilii noaua·.
Mb XLIII. Scfioac XLHJ. tana U«i· Kahndh Jalil CMiftmri- tar civic·· Lateana provincia Biroacia*. pi eft loce»
tar at ad 'atbaa eccltfi* aedtndot. p*troqae < mmo· ·d pa«»ah coarilia* criebranda* aptiCawM A OMria*
ntm fidd«m iacarttiioae dit» Virgimc imfroed·*, Mooeac. Qaid Aide* pfta* faerie, * pando. «
debit* cokpadMe Mia vlSimio»n baat* Vagi-it cele- balfa Nicrdai pinti. pa baic critioai ia Mt cnbjaogi.
bret* vl. Nom* W4 - Qei pararie» proceftooiker, tar dm tape» verbe IejÜtnfi
coorioai. pdfe. oficio, priori· cat ctcénd» vcepanc i hdtff» fat tag». Ac.) Ceaft* evidenter ex t
iattrfaeriat. pre rpolibet cdbcionua (tercet diet·* m- ·ftu concilii. Sant pi aliter tcatieni. «ad loi rade Mh ty-
dalgeetiic doaaayr. ·odalii vel aoa vidnvat, vd aoa cccarccc iaepexcnUK.

APPENDIX CONCILII BASILEENSIS.

ANNO CHRISTI

ANNO CHMIIII

- - ACTA CONCILII BASILEENSIS, AD C privilegia & induit» a Romanis pontificibus
16. y. Pnenjonftratcnfem ordinem fpeâantia , pro- per apoAolica* aul quafeumque alias literas
ut originalia nobis exhibita tcftantur, ha- vobis ‹3c ecclefiis ac monafteriis veftris predi-
benturque m fcgeftis curia parlamenti Pa- cts conceflas & concefla: nec non libertates
rifienfis , ac magni regis concilii. & confuetùdines latt4»biles, exemptiones, de .
ûlvagardias oecuhnum exa&k>num, a quibqA
Confirmdrtfur, approbantur, tf·x renovantur a cumque divis imperatoribus, regibus, princi-
conctlto Bafileenfi privilegia Prattionfiraienfis pibus , vel aliis\Chrifti fidelibus, vobis & eif-
ordinis die JJ1. menfis Decembris anni 1434. dem veftris ecclefiis ac mooafteriis ibdultas,
datas & concedas, tenores omnium habentes
SAcro&ncU generalis fynodus Bafilcenfis, prefenxibus £jo expreflis, ficut ea jufte & pe-
in Spiritu Sanflo legitime congregata , u- cifice poffidetis , vobis flt eiidem veftris eccle-
niverfalem ecclefiam reprafentans, difiscic- fiis ac monafteriis auÂoritate univerialis eccle-
clefir filiis abbati monafterii Pnemonftrztenfis, fi* confirmamus, illalque tic ea renovimus,
Laudunenfis diceccfis, ccterilque, coabbatibus, D approbamus, dc. pnsfentis fcnpti patrocinio
prapofitis, prioribus, canonicis , dc conventi- communimus. Nulli ergo omnino hominum
bus univerfis monafleriorum , & locorum or- liceat fianc pagiqam noftr* confirmationis, bp-
dinis Pramonftratenfis ubilibet confidentibus probationis , renovationis, dt communitionis
falutem 8c omnipotentis Dei benediftionem. infringere . vel ei aufii temerario contraire ·, fi
Cum a nobis petitur quod juftum eft dc ho- quis autem hoc attentare pnsfumpferit, indi-
neftum, tam vigor equitatis, quam ordo exi- gnationem omnipotentis Dei 8c univerfalis ec-
git rationis, ut id per minifterium noftrum, cclefi· fe noverit incurfurum. Datum Bafilea
quo univerûli ecclefia affeimur, ac debitum tertio Nonas Decembris anno a nativitate domi-
perducatur efiisdum. Sane pro parte veftra no- ni millefimo quadringentefimotrigefimo quarto.
bis fuit humiliter fupplicatum, quatenus vo-
bis 8< ecclefiis ac monafteriis veftris fuper pri- *Lutra aMUpvlftria , Λ tUtifrijfieto BtlÜcnfi epif.*
vilegiis , indulgentiis , exemptionibus , bonis, *copo, - focrofao&o Bafileeaji fyttoéo éeputo-*
libertatibus, immunitatibus , dc confuetudini- E *ta enuntota : ṙ| fuihu hbtUtu jupplex «Λ ei-*
bus honeftis fit praferiptis dudum vobis con- *bate, caHOitidj, d> coitveMu mone^trii fanSi*
cedi» , ut illibata permaneant, robur noftra *Joiftnis Âtobieneofit, onlipto Praftopfatenfa*
confirmationis, approbationis, dc renovationis *àdef fyrtodo prafeototus ; ameûfi^ ei eo-*
adjicere dc benignitate noftra dignaremur . *dem fyoodo eiaem illujlnfflimo epicopo dato ;*
Nos igitur, qui pro tuitione , dc defienfione *at^ue acceptayo di^ordînaùo ab eodem iUtt~*
ecdcfiarum , monafteriotum , bonorum , dc *ftnflimo eptfctyo copfauenter fo9a comtùum-*
confuetudinum laudabilium, ac peribnarum ec- *tar, atueo /<»j. die ttxr. PebnarH.*
defiafticarum, fignanter religiolarum , ferven-
ter laboramus, hujufmodi fupplicationibus in- GUillelmps Dei dc apoftolic* fedis gratia
clinati , omnes libertates . gratias, immunita- ·ptfcopus Bellicenfis ; judex de commiflâ-
tes > prerogatives . confuetudines laudabiles dc rius caupe ac partibus infra fcriptis a ftcrofan-
praferipeas, indulgentias, exemptiones , bona. fla generali fynodo B^eenfi fpecialiter depu-
tatus.

•tet®· » unhrmîi· Λ Unguite uomlnte abbatibus, A

(|***g1 msx prioribus, prnpofitte , decanis, feboteflicte , arcbidiaconte , cantoribus, cuftodibos. thefeuratiis , fecriftis, fuccentoribue, cellariis, obediCQtiari», tam cathedralhim, quam collegia* tarom canonicis, parocbialiumque ecclefiarom redK*ibss feu locaementibuseorumdem, plebanis S viceplebanis , cspeUanis, curatis It o<rt caratis. vicariis perpetuis, altariftis , beneficiatte , csterifque presbyteris » clericis , notariis At tabellionibus poblicis quibufcumque per civitatem At dtaecefim Ambianenfes, ac alias ubilibet couftitutis , fic coram cuilibet in folidum, ad quem vel ad quos pnrientes noftra licent pervenerint fidutem in domino, dt noftris hujbfmodi , >imo venas diâsfynodi, fir B mirer obedtae mandatis. Noveritis quod nuper fynodus ipfa "quamdam commiffipnis five fupplicationis feedulam per certum fùum curtarem nobis prSfentari fecit , quam cum ea qua decuit reverentia recepimus, hujufmodi fqb tenore.

SacrofenOe generali fynodo Bafileenfi humiliter exponitur pro parte devotorum ecclefie filiorum Matthiei abbatis , canonicorum , dt conventas monafterii 8. Joannis prope dt extra muros Ambianenfes ordinis Pnemonftratenfis, qnod licet tam ex privilegiis, conceffionibos , dc induitis toti ordini Pneraonftratenfi anftoritate apoftolica ab olim conceflis, quam ufu , obfervantia, dt confuetudfoe pre- C tcupiil s fberint It fint exempti atque immones a*vifitatiooe reverendi in Chrifio parris domini epifeopi Ambianenfis pro tempore exiftentis, fuonunqne vicariorum, procuratorum, 8c officialiorum, ac procurationum fibi ratione vifitationis exinde folvendarum ·, fed per foum patrem abbatêm feu alios religiofos diffli ordinis, quoties tempus vifitationis ingruit, ■vifiitn confeeverint i Nihilominus tamen quidam Firminos de Bermaco, aflertus presbyter fsscularis, ac reôor parochialis ecclefie S. Sulpicii Ambianemis , ^mquarn procurator dt procuratorio nomine reverendi patris domini Joannis , moderni epifeopi Ambianenfis , a finis civitate de dkecefi notorie abfentis , &D m remotis agentis, pretext u cujufdam induiti apoflolici, a fanctiflimo domino noftro Eugenio papa moderno fibi , ut dicitur , coqccffi , ut ecdefias , monafteria , dc alia loca ecclefiaftica 4 earumdemque perfonas civitatis At dioccfis antediftarum , In quibus fibi vifitationis officium de jure vel confuetudine competit , poflet per aliquam perfonam five perfonas idoneas , quam vel quas ad id ducent deputanda*, uique ad decennium, quoties tempus vifitationis ingrueret , etiam duo vel plora ex ecdefiis , mooafteriis, feu locis, eadem die vifitare , Ac procurationem ratifie vifitationis-fibi debitam in pecunia numerata recipere ; aflertarumque literarum apoftolica-E rum atque procèfluum , a reverendo pMfe domino Fernando epifeopo Lucenfi , afferto ipfarum exeeutore, defuper emtnatorum pnetextu, mediante auxilio vicanorum Ac aliorum officiariorum antedifh domini Joannis epifeop» conatus fuit eofidem exponentes ac eorum monafterium vifitare, dc ab eis, quamvis paupere» exiftant cantantibus guerria dt calamitatibus regni Ac partium Franck· , plenam procurationem ab eis exigere.* At quia ipfi exponentes eumdem Firminum, affitrtun presbyterum îχcularem dc procuratorem , ad vifitationem admittere differebant ,. coram venerabili patre domino Finqino^ abbate monafterii S. Fufeianl in nemore, ordinis S. Beoedidi, Ambi^nenfis dimcefis , tanquam fubexeeutore hujufmodi pratenfbrvm procefluum , vigore generalis daufubs, *Cueru» etiam* , &c- In eifdem pnatenfis proerffibus apporta , conveniri Ac evocari aeque de ipfius mandato fub quibufdam affertis pœnis juris five cenfurte moneri Ac citari , ac alias multipliciter per eumdem, ac de ipfius mandato, diverfimodevexari degravari procuravit ac fecit ; propter quod pro parte ipforum exponentium fuper revocatione hujufmodi prrtenÛB monitionis , dc aliorum gravaminum illatorum , fic provifione fuper ■■is, ne contra Ipfos exponentes interim currerent aliqute* paetus, primo fuit fupplicatum t fit tandem , quia diâus dominus Firminus , aflertui abbas Ac fubexecutor , qui caufam dc negotium hujufmodi ad pnediflum dominum Fernandum epifeopum Lucenfem , dc curjam Romanam remittere conabatur quantum in eo exiftebat, dc ab aliis gravaminibus illatis provocatum fuit dc appellatum t dignetur igitur hec fen&a fynodus tenores dc efleflus omnium pramiflorum dc circumflandarum, etiamfi forfen in remiffione hujufmodi confenfuc vel contradiâum fuerit, pro fufficienter expreffis hic habendum , caufam vel caufas hujufmodi appellationis nullitatifque , iniquitatis & injuftitis hujufmodi pretenta requifitionis , mouitionte , & aliorum procefluum , ac etiam attentatorum Ac innovatorum forfitan perpetratorum in prcjodicium diilorum exponentium , alicui prelate, feu altari probo viro indignitate conftituto , de quo videbitur expedire , committere audiendum · cognofcendum , decidendum , Ac fine debito terminandum, cura fuis omnibus emergentibus, incidentibus, dependentibus fic connexis, cum poteflate citandi pradklos dominum Joannem epifeopumfie Firminum de Bermaco , omncfque alios dc fingulos fua interefle credentes . tam conjunftim, quam divifim, fibique At dtôis dominis Fernando çpifeopo & Firmino abbati vicariifque Ac officiariis antedifli domini Joannis epifeopi Ac aliis, guibus expediens fuerit, inhibendi , fic etiam ubi , quando , & quoties fuerit opportunum, attentata fic innovata , fi qu» fint, revocandi, Ac ad ftatum priftinuni reducendi, & ipfos exponentes a quibufeumque pnetenfis fententiis ecdcfiafticis /impliciter vel ad cautelam abfolvendi , &. estera faciendi, qus ad hujufmodi caufe cognitionem pertinere dignofeuntur , non obftantibus hujufmodi pretenfa remiffione ad curiam Romanam , ad diOum dominum Luctrdem epi-> fcopura, fic aliis defuper emanatis ; dt- etiam nonobftante, fi forfen caufa feu caufe hujufmodi ad hanc fynodum legitime devolute feu in ea de juris neceffitate traflande feu finien· de non exiflant. In^me vero idide commiffionis five fupplicationis' feeduls feripea erant de alterius manus liters, fuperiori liters ipfiss fredwjs penitus Ac omnino diffimili ac divertit , hsc verba , videlicet, Audiat dominas epifeopus BeUfecnfis , citet nt petitur , abfolvat etiam ad cautelam ,· fi dt prout de jtxre , It joftitiam faciat. Cujus quidem commiffionte vigore citatione legitima una cum inhibitione extra locum diûn fynodi dt ad partes

AMNO CHRISTI ·MJ.

ta per' nos in forma folira 8* eoufueta decre-
CH«?n ,a & conc*fl'l · fubfequenier luit nobi* pro
H>îjJT' parte reverendi patris & rcligiotbrum virorum Mattha-i abbatis , canonicorum , k conventus monaflerii S. Joanni* prope & extra muros Ambianenfes . ordinis· Prxmpnftratenfi* principalium . in dicta nobis tacta & prxfen» tata commiffionc principaliter nominat* >ruqi > expolitum curp querela . quod nonnulh Jorrani prolan . judices, officiales, commilfarii , delegati . ùbdelegatt ,'cxecutoTcs, fubexeeutore* ordinarii , extraordinarii , collegia , capitula , notaru , *tc* tabelliones publici, alisque ecclefiafticz & fieçulares perlons civitatis k diceceiis antedittarutn penes fe habeant At detineant in eorum ciflis , feriniis . notis - arefcheticis. protocol);*. five manualibus eorum receperint , necoon habentes iciant Ac detines it nonnulla jura, aAitata . lueras, icripturas. privilegia, ftatuta , reg-ftra , ac alia jura *tx* munimenta erutam Sc caulas hujufmodi tangentes k tangentia , S. pro detentione juris ipforum don inorum Matthsi abbatts › canonicorum & conventus , monaflerii antediAi pnne. ilium ne cfTarits k neceflaria , ac line quiiiu' dc ipfius cautae meritis ad plenum liquere non podii quapropter fuimu» pro parte eorumdem dominorum Matthau abbatis , canonicorum & convîntes principalium debita cum inflantia requifiti , quatenus ipfis fuper hoc dc opportuno remedio **providere , ac li**teral compulfonas in talibus heri confueias **extra** I xum dills fynodi k ad panes in forma Solita k confueta decernere, k concedere dignaremur, Nos Igiiur Guillelmu» epifeopus judex k commiflatius pnefatus. attendentes requn.tionem hujufmodi fore juftam k confonam rationi , ac quod *nfta petenti no· fit denegandus «flenfus , quodque boni k jufti judios fit cuncta rimari, ne ratione occultation.* junum «Sr munimentorum hujufmodi ahcujus panium in ipta corqmiflione nominatarum ju·ftitia valeat deperire idcirco audoritate di**Az** fynodi nobis commifla fic qua fungimur m hac pane vos omnes & iingulos fupradiClos , k veftrum quemlibet in folidum communiter k divifim tenore pr«fentium requirimus k monemus primo , fecundo , tertio dc peren ptorie . vobifque nihilominus k veftrum cuilibet in virtute ianfta obedientie & fub infrafcnptis fententiarum poenis diftriAe pnsdpiendo mandamus . quatenus infta fex dierum fpatium poil publicationem feu notificanonem prarlentiuin vobis feu alteri veftrum factam , St poftquam pro parte dominorum**Mat**thxi abbatis, canonicorum Ô. conventus principalium prnnominatorum fueritis requifiti feu alter veftrum fuerit requifitus , immediate fequentium , quorum fex dierum duos pro primo, duos pro fecundo, dc reliquos duos dies vobis univerfrs dc fingulis fupradiflis pro tertio peremptorio termino ac canonica monitione affignamus Ifta tamen quod in his exequendis unus veftrum alium **non expeAet,**
î.5* \I'°° **nec a^t<r Pro a° k excu'ct ' · pnefatos domino* officiales , judicet , collegia , capitula** , notario* Ac tabellione* **publico* ac alias perfona»** quafeumque ecclefiaftica» & **ftaculares, atque loca aha per exhibuorem pmfentium** vobis nominaudos . nominanda* , **k nominanda** pcrfonaliter accedatis **k quilibet ve**ftrum accedat, eofque decorum **quemlibet re-**

Lquirati* **k. moneatis , quo· no·; etiam tenora - - - - przfentium fic requirimu*** dc **monemus, eifque** c^Ïktj **dc eorum cuilibet in virtute fanAz obedientie** »♦**. k fub fimilibus poeni* infra feriptis diftriAe praecipiendo mandamus , quatenus infta duodecim dierum fpatium , poft monitionem dc requifiripnem hujufmodi ei* faAam immediate fequentium , quorum duodecim dierum quatuor pro primo , quatuor pro fecundo. & reliquos quatuor dies ipfi* & eorum cuilibet pro tertio & peremptorio termino, ea moni-** *
none canonica affignati* , quos no* etiam fic affignamus, eifdem omnia dc fingula aAa, a-Aitata. inftrumenta , litura* , feriptura* , dc munimenta pnediAas , Ac **pmdicta , cantam Bât caufa* hujufmodi concernentes** Ac **concernentia originaliter, vel eorum veftra traniumpta in publicam formam redaAa feu figilli* authenticis** b **figillatim & fignata aut fub talibu* modo & forma publicata ' quod eifdem** ". **m loco diAz fynodi & alibi in judicio & extra illud mento valeat** Sc **debeat plenana fides adhiberi . nil addendo vel minuendo quod falli fubftantiam immutet feu vanet , intellect* prarfati* domini* Mattheo abbati, Canonici*** Ac **conventui principalibus vel eorum legitimo procuratori feu fyndico przfentiumque exhibitori fine contradiAione** dc **difficultate quibufeumque exhibeant , tradant libere ,** Ac **affignent nobis vel alteri forfan loco noflri ia** C **hujufmodi caufis interim fubrogando judici dt commiffario ad diAam fynodum deferenda, fi vero jura** dc **munimenta hujufmodi per quofcumque detineantur abfeondita, vo» detentore* ipfo* ad tradendum** dc **habere fciente* ad revelanda eadem jura** dc **munimenta per eo clefiafticam cenfuram appellatione poflpofita compellati* fatisfaAo tamen primitus illi vel illi* , cui feu quibus fadsfaAio foerit impendenda de eorum falario competenti. Quod fi for.** tc **pnmifla omnia** dc **fingula prout ad vos** dc **alios fupradiAo* communiter** dc **divifim pertinent , non adimpleveritis iêu non adimpleverint , ac mandati* dc monitioinbu* noflri* hujufmodi , imo veriu* diAz fynodi non parue-**
D **retis feu paruerint , realiter** dc **cum eneflu , no* in vos omne*** dc **fingulo* fupra diAos ac veftrum** dc **eorum quemlibet ac contradictore*** quoslibet in hac parte **dc rebelle* ex nuna prout ex tunc,** dc **ex tunc prout ex nunc diAa** canvnica monitione **pramifla excommunicationi* . In capitula vero** Ac **collegia quacumque in el* forian delinquentia fufpenfioni* a** divini* Ac **In ipforum delinquentium ecclefia* ac monaftena interdiAi fantentias ferimus in hir feriptis** dc **etiam promulgamus : Diem vero requifiuonis** dc **monitionis veftrarum ho**jufmodi , atqu* **quanta fidet diAi* juribus** Ac munimentis foerit **adhibenda ,** Ac **quidquid in prsmiffi* duxeritis faciendum nobi» per ve-**
F**ftras patentes liters* aut inftrumentum publicum , horum feriem feu defignattonem fut**ticienter in fo **continentes five continens , remiffi* pnefentibu* quanto eju* poteritis fidélités intimare curetis. Abfôlutionem vero omnium dc fingutorara qui pmfata* noftras lententia* feu earum aliquam incurrerint quoquomodo nobi* vel fuperiori noftro tantummodo refervemus. In quorum Omnium** Ac **fingulorum fidem-dc teftimonium pmniflbnam prnfente* noftra* literas five przfeus publicum inftrumeutum hujufmodi noftra* Utera* compulfotias**

in fe

· in fe **continente» five continens** exinde fieri Ac per notarium publicam rioftnimque Ac hujuf-®odi caufe coram nobi» fcnbam infra feriptum fubfc^ibi- Ac publicari mandavimus noflnque figilli iyrtimsu & fecimus appenfione communi-**ri**. Dai>um Ac aftutn Bafilen in cfom · habitation» noilre fub anno a nativHatc domi' i **14)**V indiflione **xm.** die vero Lum \\i. menfis Februarii, pontificatus ûnOufimi η Chrifto patri» Ac domini noftri-domini Euge-ni .drvina providentia papa» IV. anno **iv.** 'prjcfcn-tibus ibidem honorabilibus viris dominis Joanne de Spina canonico Bafileenfi Ac Andrea Rc-mundi capellano noftro, presbvteris Bafileen-fn dmecefis , teflibus ad pramifla vocatis fpeciahter Ac rogati». Et ego Herminnus legir de Spangenber clericus Moguntinenfis dictcefls publics» apoflolica At imperiali auftontate notario», diflique reverendi patri» Guillelmi c-pifcopi, judicis Ac commirtarii, Ac hu.nfinodi eaufas coram eo feriba, quia pntdiflis compulfoni», petitioni Ac decreto omnibufqoe alus Ac finguli» pnemiffi», tium fic ut pramittttur fierent Ac agerentur una cum pmnominaus teftibus prsfens interfui, eaque fic fieri vidi At audivi , ideo prefens publicum inflrumentum. per alium fideliter feriptum exinde confeci . fubfcripfi , $t In hanc publicam formam redegi, fignoque Ac nomine meis folint Ac confacti» una cum pnefati domini judicis figilli appenfione cofotgnavi in fidem Ac teftimomutfi C omnium At fingulorum p'zmidorum, rogarus **k. req**ulfut». Sic fi^natum Hermannu» legir dc Spangenber & fig'llatum in ccra rubra cx uno latere &t fulva cx altero '"um rhordults Cannabets pendentibus.

αμνὸ

^'itrntia per Aepii'atns itcsvfiir.flt faiodi 8λΛ-'"«'t/is »» fotorem ./»<, ‹airorticonrm dr conventus rnonafirm S. Joannis Ansbtanen/is, ordinis Premonfimfn^s . latt anno ie;4 die i», Warns

1N nomine domini A men. Pridem facrofanfla generalis fv^odus Bafileenfis quamdam commilbonis feu fupplicationt» feedulam reve-D rendo in Chrifto patri domino Gudlelmo epifcopo Bellicenfi, judici Λ cpmmiffano. tunc in difta fynodo commoran ṙ. per certum ejus cvrforem prrefentari fecit. huiufnjodi fub tenore .

Sacrofanfle generali fynodo Bafileenfi humiliter exponitur pro parte devotorum ecclefi* filiorum Marthei abbatis , canonicorum fe conventus monafterii S. Joannis prope Ac extra muros Ambianenfes , ordinis Prcmonflratenfi», fee ***Ui knôentor in literis compulforns Au H. F'hruam*** anni ***lafj*** In fine vero difi* commifllonis five fupplicationis fcedulx feripra erant de alterius manus luet a , fuj>eriori liter* ipfius fccdul* penitus fe omnino E diffimili ad diverfa , hxc verba . videlicet .Audiat dominus epifeoput Belhcenfo, me: ui petitur , abfolvat etiam ad cautelam . fi Ac prut de jure, 8< juftitiam faciat. fu;us quidein cotnmifffonis vigore citatione legitima una cum inhibitione inferta pro parte venerabilium fe religioforum virorum dominorum abbatis fe conventus monafterii famfU Joannt» prope 8c extra muro» Ambianenfes ordini» Pnemooftratenfis principalium in pr*>nfena comeuftione principaliter nominatorum extra locua d><l«

Afynodi. Ac ad partes, contra *h* adverfus :reverendum m Chrifto patrem dominam Joan nem tunc Ambunenfem , nunc vero Mormenfem epifeopum ex adverfo principalem. in eadem commiflione ‹& citatione principaliter no mirtatum , per cumdcm dominum Guillelmum epifeopum Btlliccnfcm m forma fohta Ac conforta , decreta fe concerta , Acc. ***Refen.nt'u*** o mnij ***nomer.ta dr ihscuntrntn coufe ,*** ›‹ ***tnn.<·*** i» /c ***concluditor*** ; Vifis i kr nos. Ac diligenter intpeflis monitionibus t lingulis a<fh<. fcriptuuc . ptoceffibus, uiflrnmentis , privilegiis, induitis, juribus , exemptionibus, β‹· munimentis . teftiumque dtebs . Ac depofotonibu» in hujufmodi caufa habitis , faflis . exhibiti» Ac Bproduclis. ipfifque cum diligentia fe matin i-t ite debita recentius, de dominorum conjudicum nc'Irorum, quibus dc huiufmodi caufa Velationem plenarum fideliter fecimus, confilio Ac alienfu, ad noflram in hac caufa ferendam. fe in iι.ιιp:ιv promulgandam definitivam lententiam procedenduni duximus Ac procellimur e«mque per ea. qu* vidimus Ac cognovimus, Ac. dc prxienti videmus, Ac <ognofetmus pnedidis dominis abluti, canoni-l cis & conventui principalibus , -Ac contra prefatum dominum Joannem tunc AmbiancAfem, nunc vero Morinenfem epifeopum ex adverfo fpecialem , dicio magiftro Joanne Leodegani, ex adverfo procuratore fuo ibidem prrfentc, Ac audiente in feriptis tulimus. Ac promulgavimu», ac ptefentibus ferimus, fe pfomulgatnus in h inc, qui fequitur .nodum . Chtiili nomine invocato pro tribunali fcdentes, Ac folum Dc.im pra: oculis habentes , per hanc noflram definitivam (ententiam, quam de dominorum conjudiciun noftrorum confilio , A(artenfii ferimus in his (criptis, pronuntiamus, decernimus fe declaramus venerabiles, Ac re ligioliM dominos dibatciç, canonicos. Ac conventum monade:.i < Jo.rnni» r prope Ac cx' tra muros Ambunenies ordini» Premonflratenfi», ab omni jur.fdiflione, poreflate Ac fuperioritate, Ac fpeciahcer ab omni vifitatiooc omnique perturbatione, aut altenus vujutcumque onens folutione quonimcumque "archiepifeoporum , epifeoporum, & aliorum ordinariorum, feu illorum officialium, hi>eio» ‹le exempto», & fedi apoftolic* immediate fubjeflo» fuifle Ac effe , ea propter ptrfato domino Joanni epifeopa Ambianenii' feu ipfius vicario, feu procuratori pnemiffiL· facete minime licuirtie neque licere ; oppoftnenefquc , molcftxtiones, vexatione». recufatiines. Ac impedimenta prcdifta per prefatum dominum Joannetn epifeopum feu ejus vicanum ‹eu vicarios contra prefato» dominos abbatem . canonicos Ai convenflum difli monalleni eo rutnque privilegia, exemptiones, & liberta tes ut praemittitur preftita , fuiffe & efle te meraria , illicira, iniqua Ac injufta . ac da facio praefumpra. dicloquc dominio Joanna cpifcopci vel ipfius officiali, feu procuratori fuper illit prætenfls viùta˜nnibu» , & procurationibus prxdiihs perpetuum filentium import fidum fore Ac imponimus przfatumque dominum Joannem epifeopum, adverfarium in expends in hujufmodi caufa propterea legitime faci» condemnandum fore Ac condemnamus, quarum expenfarum taxationem nobis in pofterum rdervamu· . Atia, lata, Ac in fcnptis promulgata hujufmodi Doftra definitiva fenien»

CWtlsjl

tia per nos Matthmun canonicum, judicem , A conventum didi monafterii S. Joannis, ac Joaa-
ANNO *h* commiflarium prefatum Bafile* , in ambi- nem epifeopum prefatos fuper pnemiffis, Sc anno CHtJSTI
tu monafterii fratrum Minorum pro audientia eorum occatione materia qurftionis . Nos cau-
Caufarum- publica did* fyoodi fpecialiter de- fam hujufmodi, non obftandp quod ad nos
putato, Sc inibi hora caufarum folita ad ju- legitime devoluta, feu coram nobis de juris
ra reddenda, At caufas audiendas pro tribu- neceflitate tradanda Sc finienda qon effet, ve-
nali fedentes, fub anno a nativitate domini nerabili Guilleimo epifcopo Bcljjcenfi , pro
miUcfimo quadringcntefimo trigeGmofexto, in- tunc apud nos Bafile* conftituto, ad abbatis,
didione XV. dic vero Mercurii vigehma m*n- Ô, conventus monafterii S. Joannis pnedido-
fis Martii, pontificatus fandiflimi in Chrifto rum inftantiam primo; Sc deinde ex cenis cau-
patris, Ac domini domini Eugenii divina pro- tis quibufdam aliis caufarum audienti* no-
videntia pap* quarti anno feptimo, pnefen- ftr* judicibus fucceflive : Sc poftremo dilecto
tibus ibidem devotis viris magiftris Joanne ecclefi* filio Matthco Nitart^, canonico - Fri-
Pollart, Ai Joanne Vvlpelli notariis publkis fimzenfi, decretorum dodori, uni ex 'judici-
Icnbifque noflris, clericis Lemovicenfis . ôc bus caufarum ejufdem audienti* audiendam
Morineniis dkxcefeon, teftibus ad przmifla vo- Bcommifimus , Sc fine debito terminandam : ip-
catis fpecialiter Ac rogatis. fcque Matthaus canonicus cognitis ipfius cau-
fz'meritis, de confilio, Sc aflcnfu aliorum
conjudicum fuorum caufarum did* audien-
ti* , quibus fuper iis relationem fecit fide-
lem , per fuam definitivam fententiam pro-
nuntiavit , decrevit Sc declaravit, prout hac
onftna in libello pro parte diflorum abbatis,
Sc conventus mopaflerii S. Joannis in hujuf-
modi caufa oblato petita fuerant, abbatem ,
canonicos , Sc conventum monafterii S. Joan-
nis , paedidos ab omni vifltatione , fupenori-
rate, poteftate, Sc jurifdiclione archrepifcopo-
rum , epifeoporum Sc ordinariorum, ac co-
rum officialium hujufmodi liberos Sc exem-
ptos, Ac fedi pnedid* immediate fubjedos
fuifle & efle, sec non oppofitiones, molefta.
tiones, vexationes, Sc impediments predicts
fuifle & efle temeraria, illicita , iniqua , in*-
jufta, Sc de faflo pnefumpu, ac Jpanni epif-
copo , ôc illius officiali, feu procuratori pre-
didis illa facere minime licuifle feu licere i
ipiilqoe Joanni epifcopo ac officiali feu pro-
curatori fuper viiïtatione, ôc procurationum
exaûione hujufmodi perpetuum ftlentium im-
ponendum fore, & impofuit ; Nçc non eum-
dem epifeopum Joannem, in expenfis in hu*
jufmodi caufa legitime fâ&is condemnandum
fore, Ac condemnavit, illarum taxatione fibi
in pofterum refervata: ôc fubfequenter Mat-
theus canonicus prxfatus expenlas hujufmodi
in quinquaginta florenes Rhenenfes, boni auri
Sc jufti ponderis, provida moderatione taxa-
vit , procuratoris, abbatis, Sc conventus mo-
nafterii S. Joapnis, pnedidorum fuper eifdem
expenfis juramento fequuto, prout in inftru-
mento publico inde confedo, ipfius Matth*i
canonici figillo munito, dicitur plenius conti-
neri-, cum autem, ficut eadem petitio fubjun-
gebat, abbas Sc conventus monafterii S. Joan-
nis predidi dubitent, quod didus Joannes
epifeopus fententis prefat*, Sc priefentium
vigore habendis proceffibus reverenter parere
non velit; quodque proceflus hujufmodi. ei-
dem Joanni epifcopo Sc aliis , quos con-
cernerent , tute nequeant publicari; pro
partc abbatis , Ac conventus monafterii S.
Joannis pnedidorum nobis fuit humiliter
fupplicatum, quatenus' providere eia fuper
hoc de opportuno remedio (dignaremur .
Nos itaque hujufmodi fupplicationibus in-r
clinati „ difereuoni veftne per h*c fcripea
mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus
veftrum, per vos vel alium, feu alios praa-
miffa execution! debita demandantes, didaf-
que fententias ubi 8c -quando expedire vide»
ruis folemniter pubblicames, faciatis abbati «
At coo-

Liter» executonalej a concilio Bafileenf emanat» , çufeui 6- ***fententia pieprtiens confirma, . tur, die 4. Juki*** /ajz. '

SAcrofanda generalis fynodus Bafileenfis, in Spiritu fendo legitime congregata , univerfalcm eeclefiam reprzfcntans venerabilibus Albigancnfi, Ac AtvebatenG epifcopis, ae diledo ecclefi* filio abbati monafterii S. Vedafti Atrebatcnfu, falutem & omnipotentis Dei benedictionem . Exhibita nobis pro parte dilectorum eccleii* filiorum abbatis, Ac convcntus monadem 8. Joannis, extra muros Am-Cptos, Ac fedi pnedid* immediate fubjedos bianenfcs, Przmonftratenfis ordinis, petitio continebat quod beet olim Przmonftratenfis I atrluncnfis dlrrccfis. Ac quorumcumque aliorum dicti ordinis monafteriorum abbates , conventus , fingulique canonici, & perfon* a vifltatione, ommque alia fuperioritate, poteftate , & Jurifdiclione quorumcumque archiepifcôporum , Ôc epifeoporum, & aliorum ordinariorum , ac illorum officialium per fpcciale fedis apoftolicz privilegium , cui non eft in aliquo derogatum, fuiflent exempti, ac eidem fedi immediate fubjedi, ita quod archiepifcopi, epifcopi , ÔC ordinarii, feu officiales ipfi nequeant in eos vifitationem, feu aliam fupenoritat-tn , poteftatem, vel jurifdidionem D exercere , nec non pnsfeti abbas, ÔC conventus ipfius monafterii S. Joannis , ac qui funt ôc fuerunt pro tempore canonici ejufdem extitiflent in poffeffione pacifica, vel quafi, juris gaudendi, & utendi libertate exemptionis hujufmodi a tempore conceffionis privilegii antedicli, tamen nuper venerabilis Joannes pro Monncnfi , tunc Ambianenfi epifcopo fe ge-, rens, & pretendens fibi in abbitem, conventum , & canonicos monafterii S. Joannis hujufmodi vifitationis officium competere, feque in ipfos etiam alios omnimodam fuperioritatem , poteftatem , ôc jurifdiclionem ordinariam habere , ac privilegio hujufmodi contra juftitiam fe opponens impedivit & impedit, fecit E ac facit, quominus abbas, conventus, & canonici monafterii S. Joannis, przfati libertate exemptionis hujufmodi uti, ôc gaudere pacifice potuerint atque poffint. ipfoique abbatem, canonicos ôc conventum monafterii S. Joannis , per fuum officialem ôc procuratorem vifitare , Ac procurationes ratione vifitationis hujufmodi ab cis in pecunia numera» exigere nifus fuit, eos defuper, ôcalias-occafiones pnamitTorum multipliciter vexando, ÔC etiam tnoleftahdo.' ortaque propterca inter abbatem,ôc

JSXtSL·, MП

<Ac conveotal moMfterii S. leannis pnadiflit A fratribus exemptis. Ac non exemptis. »ac fan·* d® preſata toreacorum fumma pro didis expeniis, juxta infiniment predicti tarumdem condemnationis Ac taxationis canorem, pleas·* k debitam fais&Aionem impendi ; Ac nihilominus legitimis fuper iis par vas habendis fervatis proceflibus, eosquoubs expedierit aggravare curetis, contradidores auflqritatc noflra appellatione pofipofita* compefcendo , invocato etiam ad hoc, fi opus fuerit, auxilio brachii fecularis. Caterum fi per fummariam informationem fuper iis per vos reelplendam vobis confliccrit, quod Joannis epifeopi , Ac aliorum pnediflprum pnafsntia, pro monitionibus , k requifirionibus eis, 8c ciAr tionibus da ipfis prafentium vigore faciendis, B fecure ,A commode haberi nequeat, nos vobis proceiTus hujufmodi , nec non monitiones requifitioMS, At citationes quaslibet per ediûum publicum , locis affigendum publicis At vicinis , de quibus fit verifimilis conjeilura quod ad illorum notitiam pervenire valeat , faciendi plenam. Ac liberam concedimus *tonore* prefentium facultatem : volentes quod monitiones, requifitiones, k citationes , ac fi eis pmfentialiter, At perfonaliter fed·. & infintut· fuiffent : Non obftantibus confiitntionibas, Ac ordinationibus apofiolicis, crterifque cosnrariis quibufeumque , aut fl Joanni epifeopo préfet®, vél quibufvi* aliis communiter, vel divifim a fede apoflohea indultum C exiflat, quod injudio, fufpendi, vel excommunicari non poffint per literas quaicumque non facientes plenam , & exprenara ac de verbo ad verbum de induite hujufmodi mentionem . Datum Bafilec fecundo Nonas Julii, anno a nativitate domini 1437.

fÀienu executorialri. + comrràffionem « ctmd-*lio Bafürtnfi, ad fe dtreBam execution mandat tUuffn^imux dltinganenfs eptfcopui , die it. menfu Julii, anno njr.*

ILluftriffimo k Chrifiianiffimo principi, & domino , domino Carolo Francorum rçgl, veftr· regi· majeftatis in veftri regni felicis profperitads augmentum , reverendiflimifque ac reverendis in Chrifto patribus , ac dominis ·rchiepifeopo Rhemenfi, Bellovacenfi, Sylvaneflcnfi, SuefSonenfi, Noviomenfi, Laduneafi , Atrebatenfi , Caaseracenfi , Tornacenfi, k Morinenfi epifeopis, eorumque, Ac cujuslibet ipforum iu fpiritualibus vicariis, fic officialibus generalibus, ac venerabilibus, k orcumfpeâis viris dominis facrofanftc generalis Bàfileenfis fynodi fis apoftolicarum camerarum generalibus auditoribus, eorumque vice au, ditoribus feu loca tenentibus, ac univerfis, ac fingulis dominis abbatibus , prioribus , pnepofitis , decanis, archidiaconis , fcholafiicis , cantoribus» cuflodibus, thefeurjnis, facriftis, F fuccentoeibus, tam cathedralium , quam collegiatorum canonicis , monafteriorum, Ac religiofonun quoromeumque min^Iris generalibus, provincialibus, vicariis, cuflodibus, fit gardiaais, San&i Joannis Hierofolymitani Ac beata Marin Teutonicorum magiftris, prioribus commendatoribus, preoeptoribus , k ipferum domorum patribus generalibus. At convenruahbus Priadicatonim , Minorum , eremitaram S, Aoguftini, beat· Mari* Carmclitaram, ac quorumcumque aliorum ordinum

**,*ç :naisv *«r·

A^ Romane ecclefi® capeUaaia, ac dijit facrofenac fynodi T & apoftolicarum catnerarum jjoii^pribu,t & fubcollefloribus , decanis ruralibus, parochiali&mque ecdefiarum redoribus, Ac eorum loca tenentibus , plebanis , viceplebanis , capelhmis, curatis, fie non curatis, vicariis perpetuis, altariftis , caterifque presbyteris , clericis, notariis , & tabcllieqibus publicis quijiafcdmque^per diflorum DD.a(chiepifcopi& epifeoporum, provincialium civitates Ac dicecefes , ac aliis ubilibet conflitutu .· nec non illullriflimo Ac illuftribus principibus dominis Philippo Rurgundi· , Brabantit , & Limburgi duci, ac Elandri*, Artcfi® , Hannoni® ; Hollandi® , Zelandi® , Namurci comiti , de de S. Paulo, de Bolonia, dc de Pontivo comitibtflft nec non.magnificis, Arenuis , k nobilibus oqminis Antonio de Croy . Joanni de 'Croy , baronibus, militibus , cætenfque dpminis , ducibus, langraviis , marchionibus , comitibus , baronibus , militibus, nobilibus, militaribus, juftiariis , judicibus, eorumque officialibus, majoribus , praetoribus , advocatis , capitancis , magiflratibus , miniftratonbus , reverendis dominis fenefcallo de Pontivo ac de Ambianb, de Monftrolio , & de Hifdino, ballivis . c®terifque dominis ballivis , feuhetis, magiftri* tuum prsrconfulibu», confulibus , fcabinis , civibus , oppidanis incolis , fervientibus, feribis, k pneconibus quarumCutnque curiarum Ac locorum fecularium * terrarum , civitatum , communitatum , oppidorum , ca(lrorum , univerfitatum, villarum, terrarum , Ac locorum . quorumcumque , ac univerfis, Ac fingulis Chrifti fidelibus tam in fpiritualibus , Ac temporalibus civilem, quam temporalem jurifdiâionem exercentibus, conjiinâim vel divifim , ceterifque Chrifti fidelibus quibufeqmque nominibus cenfeantur , cujufcumque prseeminentir, excellenti·, dignitatis , ftatus, gradus, aut conditionis exiftant, Matthcus Dei gratia epifeopus Albinganenfis, Bafile» commorans , executor ad infraferipta una cum in^ Dfra feripeis , ooftris in hac pane collegis cum illa clauſula, Ç«m/v»*u *vαι, vel duo, aut unur vffrua, fer vo!, vel altum feu, α· hot,* a facrofanAa generali fynodo Bafileenv fi , fpecialiter deputatus, falutem in domino, Ac mandatis noftris hujufmodi, imo verius difte facrofanâ* fynodi , firmiter obedite. Literas ejufdem fynodi , etiarq vera bulla plumbea cum chordis cannabeis bullatas, fenas At integras, nou vitiatas, non cancellatas , nec in aliqua fui parte fufpedas , fed omni prorfus vitio Ac fufpicione, ut pruna facie apparebant, carentes, nobis pro parte venerabilium , Ac religioforum virorum dominorum abbatlTAc conventus' monafterii S. Joannis extra muros Ambianenfes, ordinis Pnemonftratenfis, In ipfis litens principaliter habitu rum, coram notario publico, Ac tcftibus infra (criptis pnefentatas, no· cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, tenorem qui fequitur con* tinentes. Sacsofenâa generalis fynodus Bafieenfis, in Spiritu fenâo legitime congregata, unirerialetn ecclefiam repewfentaus , venerabilibus Albiganenfi , Ac Atrebatenfi epifeopis , ac dileâo ecclefi® filo abbati monafUrii S. Vedafti Attrebatenfi, falutem fit omnipotentis Dei benedtôiooem, exhibita nobis pro parte dile*

florum ecclefi* filiorum abbatis k conventus A nu» intra <*r dierum ipattam poA lafturam —
A s?ni monafterii S. Joannis, extra mucos Ambianen- affixionem , la publicatio··» prafimctiun no <
fes , ordini* Prfmonftratenfis, petitio coAmc- Ararum literanfin in audientia ,-ac valvi· feu w
bat . See. *Ft habentw m lueru erectuonSibuj rntciin Befilet»fit , die* fi. 7uir» , muso 1417· ponis paedidis « ut pramittte , fcdaa immediate fequvntium , quorum f<x dierum duo·
Foft quarum quidem dide facrofanâr fynodi pro primo , duos pro feomdo» k reliquo·
htcratum profenrationem k receptionem, no- duo· dies ei·., k eorum tuilibet pro tertio
bis & per nos , ut promittitur, fadas , pro peremptorio termino , k monitione canonica
parte^tibminorum abbatis » canonicprutn , k adignamus , a qulbtricuçnqiae oppofitionibu· ,
conventus mqnafterh S. Joannis. extra gnaros moleftauonibus ,· vexatkmitas „ recafiuioni-
Ambianenfes principalium fupradidorum, non- bus , ot impedimentis per pariatum domi-
nulli teftibus fide dignis defuper f eo quod* num Jdannem epifcopum > ex adverfo prin-
jpGs, aut alicui alteri eorum nominibus , ad cipalem didis dominis abbati , canonici? ,
reverendum in Chrifto patrem dominum Joan- k conventui didi monafterii S. loanrus prin-
nem, olim Ambianenfem ·, nunc vero Mori- cipajx , ipfifque adherentibus , contra k
nenfem epifcopum ex adverfo principalem^ inj~ Xdverfus privilegia , libertate· , k exemptio-
proinfertis literi· ex adverfo principaliter no- ne· , eis audoritate apoftolica concedes, ut
minatum, in Romana curia ad pnsfens degen- in nrcinfcrtis literis deducitur , fadis , k
tem per profecte· noftra* liters* , feu procef- proflitis penitus , k -mnino defiftant k
tus executoriales ejus propriam perfonam in- defiftat « ipfaque dominus Joannes epifeopus,
timando , k infinuando tutus non pateret ac- intra triginta dierum fpatium poft tafturam,
ceffus) coram nobis exhibitis k produdis ; affixionem, k publicationem litèrarum exe»
ipfifqne teftibus per nos rite receptis, admif- çutorialium , five proceflum noftrorum hu-
l>·, in forma juris jurati· , k diligenter exa- jufmodi , in audientia ac valvis , feu por-
minatis , fubfeqqenter ffiimus pro parte eontm- tis antedid*· , ut promittitur, fadas, imme-
detn dominorum abbatis canonicorum, k con- diate'fequentium-, quorum triginta dierum
ventus principalium debita cum inflantia re- decem pro primo , decem pro fecundo . 0t
quifiu, quatenu· ad pnainfertarum facrofanfle reliquos decem dies fibi pro tertio , k pe-
fynodi litèrarum, k in eis cootentorum exe- remptorio termino , ac monitione canonica
cutionem procedere dignaremur, juxta tradi- aflignamu* , profatis dominis abbati · cano-
tam , feu diretlam ab eadem fynodo nobis C nicis k conventul principalibus , feu eorum
formam . Nos igitur Matthaus epifeopus k legitimo procuratori, ad noc fufficicns ab ei-
executor praefatus , attendentes requifitionem mandatum habenti, de quinquaginta ftoreni»
hujufmodi fore juftam , k confonarft rationi , Khencnfibus boni auri . A jufti ponderi·, ra-
volentes mandatum diile facrofenihe fynodi tione expenfarum in lite, k caufa in prasin-
nobis iu hac parte decretum reverenter exe- fertis literis defignatarum k expreflarum , ft-
qui, ut tenemur ; quia ex ditiis , k depofitio- darum per venerabilem , k circumfpcdum
·nbus teflium paedidorum comperimus , eif* virum dominum Mattheum Niort, decreto-
dem dominis abbati, canonicis, k conventui rum dodorem , canonicum ecdefia Frizin-
monafterii paedidi principalibus, aut alicui al- genfi* , ejufdem fynodi caufanim judicem ,
teri eorum nominibus, ad Romanam curiam, k conuniflarium liquide taxatarum , In qui*
que in civitate Bononienfi , In prxfentiarum bus fententialiter condemnatus exiftit , pro-
refidere dignofeitur, in qua pnsnotninatus do- ut in quodam publico inftrumento inde coo-
minus Joannes epifeopus, k ex adverfo prin- fedo latius dicitur contineri : ac odo flore»
cipab*, ut promittitur, degit k moratur , ad nis fimilibus pro expeditione didarum pr»
eiufque domicilium five hofpitium p<r ejuf- Dfate fâcrofandie fyoodi , k pntfentium no»
modi noftras liter»*, five proceflu* exeeutoria- Ararum literarum , five procefluum exeeuto*
les in ejus propriam perfonam intimando, k rialium expofitis , ad quo· eas taxavimus «
publicando propter metum corporis , turum k profentibus taxamus , fohto procuratori·
non patere accefiitm : idcirco audoritate dide , eonundem dominorum abbati· , canonico-
fynodi , qua fungimur nobis in hac pane rum , & conventus principalium defupcr
commifla , per hoc pnefens publicum edidum fubfequuto juramento, realiter, denim efledu
In juKÜcnna publica bterarum contradidarum fatitfaciat , ac dc eis dignam & debitam fa-
ipiius fandar fynodi Jegcndusn . ac In loco c tisfadionem, k foluuonem impendat, aut »·
jufdem lyrcdi , videlicet monafterii fratrum has interim fuper premiflis amicabiliter com-
Minorum , ubi audienua publica caufarum e- ponat , k concordet cum eifdem . 'Quod
pifdem fynodi tenetur, vd maioris Rafilcçn- *6* lone pramUfa omnia de Cingula omnes , de
fis . nec non extra locum ejufdem fynodi , tinguli fupradidi prout per nos fuperius man-
videlicet Parmenfis , Mutinenfis , k Forojul- dantur , non adimpleverint , mandatifquc *k*
lienes cathedrarum ecclefiarum aut duarum monitionibus noftris hujufmodi , imo vc-
ex il« tanquam propinquiorum, & viciniorum Knut did· fynodi , non paruerint reaHter
locorum , ad id magis convenientium valvi· & cum efledu , no· in eumdem dominvm.
feu portis , aut alibi, ubi tute fieri poterit , Joannem epifcopum ex advcrib principalem *
affigendum , exequendum , & publicandum , nec non in qnofcumque contradidorett in hae
pnenominatum dominum Joannem epifcopum , pane dc rebelle· , ac impediente· eofdem
ex adverfo principiem, fuofqua in epsicopa- domino· abbatem , canonico· , -fit conven-
tu Ambianenfi , pro tempore fucceflores au- tum principale· , aut/eorum procuratown
tomate , & tenore predidi» requirimus , k fuper pratmiflrt in aliquo , ipfiique impedien-
monemus pruno , fecundo , tertio , dc perem- tibus dante· auxilium , coofiliom , vel fa-
ptorie , iibique , In virtute fanda obedien- vorem direde vel iodircde, quovis ,ad hea
uc , dc fub infra fcriptis fententiarum pœ- quaefito ingenio vel colore cujuicumqn· digi-
itis diftnde prccipicndo mandamus , quate- tatis . ftatu* , grado· , ordinis , vel oofcdi-

AMNO ceatsn

rioois «xiftant ex sume prout c* tone, & ex A mme prout ex nupe, canonica monitione promina , fingularitcr io Angulos excommunicationis , In capitula vero , fe collegia, qu-- coihque in his delinquentia fufpenfioni» a divinis ·, fe in ipforum inobedientium , 'ac quorumcumque contrad'riorum fe rebellium ecclefias , monafteria & capellas interdidi fententias ferimus in his feriptis, fe etiam promulgamus · Profatis vero reverendiftimo , ac reverendis in Chrifto patribus, ac dominis arçhiepifeopo fe epifcopis , quibus ob reverentiam fuanun pontificalium dignitatum non immerito deferendum duximus in hac parte , fi tamen contra premiffa vel eorutn aliquid (ecerint per fe , vel fubmiffas perfona» , fex R dierum canonica monitione pntmiffa , ingreffum ecclefi» interdicimus fe his feriptis : fi vero hujufmodi incerdirium per alio» fex dies, dirios dies immediate fequentes, fuftinuerint ,, ipfos fe his feriptis , fimili monitione canonica previa , fufpendimus a divinis . Verum fi pr«fatas interdirii, fe fufpenfionis fententias per alios fex dies , dirios duodecim dies immediate fequentes , animis , quod abfit , fuftinuerint induratis , ipfo» in eifdem feriptis ex nunc prout ex tunc , & ex tunc prout ex nuqf , eadem «canonica monitione prrmifia , excommunicationis lententia innodamus.

Carterum cum ad exeeutionem premifiamutC illius faciendam nequeamus quoad prsfens aliis arduis In diria fi[illegible] propeditt legitime negotiis , perfonaliter interefie , univerfi» , fe fingulis dominis abbattibus , propofitis , prioribus , decanis , archidiaconis , fcholafticis, cantoribus , cuftodibus, thefauntriis , facriftis, fuccentoribu» tam cathodralium , quam collegiatorum canonicis, patochieliumque ecclefiarum rerioribu», fe lora tenentibus eorumdem , plebanis ,' viceplebanis, capellanis. curatis. fe non curati», vicariis perpetuis, altariftis . ceterifque presbyteri» , clericis, notariis , fe tabellionibus publicis qusbufcumque, per diriorum dominorum arehiepifeopi ; & epifeoporum provincialium Dcivitate» & dioecefes, fe alias ubilibet conftitutis & eorum cuilibet in folidum fuper utiliori exeeutione hujufmodi noftri mandati , imo verius diri· ûicroûnric fynodi. facienda tenere pnefentium committimus plenarie vices noftra» , donec ad nos ea» duxerimus revocandas.- quos & eorum quemlibet eifdem aurioritate ac tenore requirimus & monemus primo , fecundo, tertio , & peremptorie, eis nihilominus, & eorum cuilibet in virtute fanO« obedientie , & fub excommunicationis peena , quam in eos , fe eorum quemlibet, fi ea , qua· ipfis in hac parte committimus & mandamus. diftulerint. feu contempferint contumacitcr adimplere, canonica monitio-E ne pnemiffa > ferimus in his feriptis diflriOe praecipiendo mandantes . quatenus intra fex dierum fpatium poft^uam pro. parte diriorum dominorum abbatis , & convenors principalium vigore ppefentium fuper hoc fuerint requifiti, feu alter eorum fuerit requifitus , immediate fequentium , quem terminum eis , fe eorum cuilibet pro omni dilatione terminoque peremptorio ac monitione canonica affignamus ita tamen quod in hi» exequendi» , altar eorum alteram non expeAet , nec ak ter pro alio feexeufet, ad loca fupradiria . ubi pnefentes noftra: lirer· five proceffus exeeutoriales exequi. fe publicari mandantur , accedant feu aire»· eorum accedat : ipfafque noftra» literis feu proceffus executoriales valvis, five portis ecclefiarum prifdiriarum , prout fuperius per nos mandatum eft , ac alias ubi , quando fe quoties expediens fuerit , & fuper hoc fuerint requifiti. fçu fuerit requifitus affigant . publicent & exequantur , âc affigi , exequi & pubheari faciant : prcfatifque dominis abbati, canonicis λ conventui principalibus , feu eorum legitimo procuratori de prrdirits quinquaginta , & orio florenk Rhenenfibus tam ratione expenfaruM , quam expeditione duriarum facroftmrin fynodi & noftrarum Jiterarum , five procefiuum exeeutorialium profentium expofiris plenam » & debitam fututionem , fe fatisfariionem,'& feri impendi faciant fe procurent; fi vero pr* fatus dominus Joannes epifeopus ex adverfo principalis , crterique contradiriores , fe rebelles huift^nodi noftris , imo verius diri» fynodi , -^Bhitiorubus , fe mandatis non paruerint realiter, fe cum tfferiu , diriam nmmunicationis fententiam propterea. damnabiliter incurrendo , & quam eos modifie declaramus ex nunc prout extunc , omnes fe fingulos fiipradirio» noftros fubdelegatos fub pcenis , fe fententiis infra feriptis requirimus fe monemus , eifque & eorum cuihbe-t diftrifle prccipiendcr mandamus , quatenus fingulis diebus dominicis, & feftivis poft lapfum diriorum terminorum immed.ate iequentibus, in eorum ecclefiis , monafteriis , & capellis , quories, & quando expediens fuerit, & poftqtiarn pro parte diriorum dominorym abbatis . canonicorum , & conventus principalium fuper hoc fuerint requifiti , feu eorum alte» fuerit requifitus, przfarum dominum Joannem epifeopum crtcrofque contradiriores in hac pane , & rebelles, fic , ut pnemittitur , excommunicares publice infra miffirum , & aliorum divinorum fofemnia , propter multitudinem inibi ad divina audienda feu alias congregatam, denuntient, & aliis denuntiari, & ab omnibus Chrifti fidelibus arriius evitari faciant & permittant, donec & quoufque abfolutionis beneficium a nobis » vel fuperiori noftro meruerint obtinere^ & fi forfan prefatus dominus Joannes epifeopus ex adverfo principalis , ac contradiriores , & rebelles prxdirii hujufmôdi denuntiationem excommunicationi» non curaverint, fe nihilominus poft decem digs , poftquam de premiftis notitiam habuerint , Immediate fequentes perfonaliter inforduerint. ex tunc proceffus noftro* hujufmodi contra eofdem continuando , & aggravando attendentes, quod tanto graviora funt peccata, quanto diutius infelices animas detinent alligatas ·, quodque crefcente- malitia & jnobedientia , crefeit · fe pœna, ne facilitas . pani audaciam tribuat delinquendo*, auriori-R tate diri» facrofandc fynodi qua fungimur nobis in hac pane commifla omnes, βι ungulos delegatos , fubdelegatos noftro» fapradirios requirimus fe monemus, ac eifdem modo fe forma premiffis, fe fub diriis poenis , fe fententiis pnacipimus fe mandamus. quatenus finguli» diebus dominicis fefeftivis, quoties, fe quando ex parte diriorum dominorum abbatis, canonicorum, fe conventus principalium

ANN© en· is-π

fe-

fapcr hoc fuerint requifiti, feu iltçr eorum CHMttri , & iliorum divinorum folemnia fideli populo 'ad divina audienda,- feu alia* congregato ', diAam denunntiationèm innovantes , cxtctoique contra- 'diAores, & rebelles ficut prmnittrtur excommunicato·, & denuntiatos nominarim Campanis pullatis , candelis accenfis > ac demum pxtinchs , fic in terram projcAi* . cruce erecta , & religione indiAa > aquam benedictam afpergendo ad fugandos demones , qui eos fic detinent ligatos , & fuis laqueis catenato· , orando quod dominus nofter Jefus Chriflus ad catholicam fidem , & ianAn matris gTeminm ecclefia reducere digtmtur . ne in talibus duritia , St petverfitate aies fuos fini- re permittat , cum decantatione refponfom , *JtevHabuni* csfi imquim/em /uda F & pfidmi , *Dtuf laudet» tneam* ne *tacuerit,* cum antipho na , *Afadia vita* : quo faAo ad jaduas ecclefiarwm una cum clericis , dc parochianis eorum accedant , & ad terrorem , ut ipfe dominus Joannes epifcopus , ex adverto principalis acjontradiAores, dc rebelles fic ut pramitytur excommunicat» , St denuntiati eo citius ad obedientiam redeant, tres lapides verius *€orum habitationes projiciendo in fignum malediOionis aeterne , quam Deus dedit Ihthan fit Abiron , quos terra vivos abforbuit , etiam poft miffam > fic in vefperis , fic aliis quibufaumque horis» Termonibus, & praedica- tionibus folempiter publicent, âç denuntient, ac ab ahis publicari & "'denuntiari , fic ab ‹ omnibus Chrifli fidelibus arAius evitari faciant , & procurent tamdiu ac donec , & quoufque abud a nobis vel fuperiore noflro receperint in mandatis . Verum fi prxlati denuntiati , & aggravati per alios decem dies, diAox decem dies immediate fequentes , prn- . fatas denuntiationem & aggravationem , ad ipforum notitiam deduftas , tnimis , qued abiit , fuflmuerint induratis , ei tunc praceflus nofltos hujufmodi reaggravando modo, & forma prarmitfis omnes fubdelegati uoftri requirant , & moneant omnes , & Angulos Chrifti fideles utriufque fexus homines, quos nos etiam tenore prafentium requirftnus & monemus ac eis , fic eorum cuilibet in virtute fand« obedientiæ , & fub excommunicationis poena, quam in eos, fic eorum quemlibet contrafacientes ferimus In his feriptis , diftriciius injungendo, prout nos cttam injungimus eifdem, & praecipue familiaribus ac fervitoribus profatorum denuntiatorum & aggravatorum , quatenus intra fex dierum fpatium poft monitionem, & requifitionem hujufmodi ipfis facta immediate fequentes , quorum fex dierum duos pro primo , duos pro fecundo , dc reliquos duos dies pro tertio , & peremptorio termino , & monitione canonica alfignent , prout nos etiam aflignamus eifdem , ipfi Chrifti fideles ac familiares & fervitote*, & quilibet ipforum, a participatione, decommumcatione ipforum denuntiatorum, dc aggravatorum penitus, fic omnino deiiflat, ne cum « eifdem denuntiati* , dc aggravatis aut eorum altero ferviendo, loquendo, flando, ambulando , falutando , hofpitando, comedendo, bibendo, cibum-, potum, aquam vel ignem miniArando , aut aliquo humanitatis (elatio, pratecquam in cafibus a jure permiffis, participare pr*fu mant, feu eorum alter prafomat ; dc

ifi contrarium fecerint, nos. in-eos, dc eorum— qqemlibet cum didis denuntiatis, de aggrava enatari cis rebelliter participando, aut contrafociendq "mi> ex nunc prout ex tunc, diita fex dierum ca» ndnica monitione 'pnemiffa , excommunicationis fententiam ferimus in his feriptu, dc et- iam promulgamus : dc nihilominus omne* ; fic fingulos (ubdeiegatoe noflro· fupradiAos , dc eorum quemlibet modo , ·dt forma pnpmiflGs requirirate dc monemus , ac eis fub diAis poenis , fententiis, fic cenfuris pracipimus dc mandamus , quatenus Angulis diebus dominis dc feftivis, quoties expediens fuerit, in eorum *eccleſi*is , monafteriis , dc capellis infix miflarum , dc aliorum divinorum ot- ficiorum folemnia , dum ibidem populi multitudo ad divina audienda feu aliis convenerit , prafetos Chrifli fideles , familiares dc fervitores , cum diAis denuntiatis , dc aggravatis rebelliter participantes , excommunicato· publice denuntient , dc ab aliis denuntiari , & ab omnibus Chrifli fidelibus arAius evitari faciant , donec dc quoufque abfolutionis beneficium meruerint obtinere . Volumus ta- x men , dc auAoritatc diAa fynodi oninibus Chrifli fidelibus pnecipimus dc mandamus, fub poenis dc fententiis infraferiptis, ne aliquis ipforum pr«diAi* excommunicatis , aggravatis, fic reaggravati*, ac participantibus cum iifdem, quamdiu in hujufmodi rebellione perfliterint 4 dc obedire non curaverint, fuper debitis aur aliis negotiis in foro ecclcfiaflico, aut fiecutari refpondere prafomant, fed ipfis, ut pnemittitur, rebellibus omnis juris ordo, dc aélus judiciales praeludantur penitus dc negentur, nc· eorum teflimoniis fides adhibeatur ; ipfi tamen aliis omnino refpondere teneantur : Praeterea ft praenominati excommunicat» , aggravati , dc reaggravati per alios decem dies, viginti diAo· dies immediate fequentes, poflquam didi excommunicat! ut tales denuntiati dc publicati fuetint , prrdiAas noftra* fententias animis, quod abfit , fuflinuerittf induratis, Pharaonic duritiam imitantes , dc ad modum furdanim afpidum aures fuas obturantium , ne vocem D audiant incantantium, ex tunc omnes, fit fingulo* fubdelegatos noflro* fupradiAos auAoritate, dc tenore , ac fub poenis , dc fententiis pradiAi*. requirimus dc monemus , quatenua ftatim poflquam pro parte diAorum dominorum abbati* , canonicorum , dc conventu· principalium fuper hoc foerint requifiti, feq alter eorum foerit requifitus , omnes dc fingulos dominos reAores civitatum dc oppidorum , caflrorum , dominiorum , villarum , dc aliorum locorum quonsnjcumque , In fit fub quibus diAos excommunicato* , aggravatos , dc reaggravatos morari, feu ad que eos declinare aut devenire contigerit ex parte noflra, inio verius didas fynodi , moneant dc requi- Erant , feu moneat dc requirat intra biduum poftquam diAi excommunicari, aggravati , fle reaggravati ad ipforum loca pervenerint, feq ibidem foerint, aut aliquis eorum foerit , ipfos ejiciant dc expellant , aut ad fatisfteiertdum dc parendum in omnibus , 8c per omnia pmfentihus noftris literis flc proceffibus compellant; quod fi non fecerint , civitates , oppida , caflra, dominia, villas , fic queeumque alia loca pnediAa ia his (criptis, ex nunc prout ex tunc auAoritate diAa» fynodi ecclefiaftjco fupponlmu· lnterdiAo.· mandantes omnibus,

———bus, * finguli· (ubdelegati* noflri* fupraàidis Aetp* domine Carole rex , arehiepifeope, epi- -
cMiitFi M»· BMX° * foepta pcEmtffis ac fub pcehisAciententiis pnsdidis, quatenus ex tunc a divini* fcopi ,. duce·, comite·, k alii fupradidi , k quilibet veftrum, quorum omnium fuper hoc auxilium brachii fiecularis prafentibus invocamu* quoties, Ac quando*pro pane didorum officiis celebrandis eeflent , k ab aliis ceffari faciant , k permittant Januis, apertis in pntfentia populi .adftantis iu k taliter , quod hujufmodi taoeo interdicto nulla ecclefiailica facramenta ia fub eifdem loci* , fub qusbu* didi excommunicari, aggravari , Ac reaggravati fuerint feu aliquis eorum fuerit , penitus miniftrentur, nifi poenitentia, confeffio, k baptifenus omnibus indifferenter, eueharifiia infirmis tantum , & matrimonium fine ecclefiaftka tblemnitace contrahatur, inibique, Ac fub eifdem loci* dependentibus ccclcfiafticа denegetur fepultura. Volumus tamen , fccBcommunicatos , aggravatos, reaggravatos.. At audoritate didue facrofand* fynodi decernimus , quod didis excommunicatis, denuntiatu, aggravatis, Ac reaggravatis etiam poft biduum ejedis, recedentibus , vel fiitisiacientibus I mox dririna return! poflint & valeant . Demum vero fi pnefati denuntiati , aggrava^ ti , reaggravati , Ac interdidi fpiritum rebellionis affumente* , proceffus noftro· hujufmodi ut aquam abforbentes, kmata malis accumulantes , per alio· decem die*, praûto· triginta dies immediate fequente*, animi* (quod abfit) induratis fuftinuerint , Ac fe oftenderint de hujufmodi proceffibus Ac fententiis noftrit non curare, nos eo cafu attendentes quod monitione non proficiente ecdefiaftica , tem-C poralis gladius non immerito fuffiagetur , At quod tales non fint a Chrifti fidelibus'aliqualiter tolerandi , nec eis locorum pnefides impendere debeant auxilium , confilium vel favorem, fed fpiritualis gladiu» temporalem fibi communicans poteftatem ut aggravati , rcaggravati , 8* interdidi fpiritum effumant confilii fanioris, k ad mandata ecclçfia revertantur χ-Pe in derogationem ccnfune ecclefiaftici ac cetero pullulet tantus error : hinc eft quod vos illuftriffimum & Chriftianiflimutn principem dominum Carolum aptedidum , principalem didi gladii vibratorum , dt fumos· juftitia zelatorem In domino exhortamur ; necnon vos dominos archiepifcopum , DAc epifeopos, abbates, & alias perfonas ecdçfiafticas , vofljue dominum Philippum duçem It comitqm , aliofque duces , comites , barones › nobiles , milites , juftitiarios , judices, officiario* k alio* fupradidos , quibus profens nofter proceffus dirigitur In provincia , civitatibus , I* dicecefibus pradidi* , ac alias ubilibet conftituti* per regnum , Ac dominium pnedida jurifdidionem ordinariam fpirituaiem › vel temporalem exercentes , Ac eorum quemlibet , religionis › & fidei Chriftiarat participes audoritate, qua fupra requirimus Ac monemus , ac vobis & veftrum cuilibet fub diftis penni* , At fententiis praecipimus , qaatenus intra fex dierum fpatium poft iapfum didorum terminorum, k poftquam hujufmodi noflri proceffus vobis feu alicui veftraaa in veftris juriididionibu* r & diftridionibus fuerint publicati, immediate fcquentes, quorum fex dierum duo* pro primo , duos pro fecundo , Ac reliquos duos dies vobis univerfis , finguli* fupradidis pro tertio k peremptorio termino » Ac monitione canonica affignaàsus-, iu tamen quod in hi* exequendi* unus veftrum alium noti expedet , nec unus pro alio fc excufeti vos, Chriftianiffimeprin- E

auxilium brachii fiecularis prafentibus invocamu* quoties, Ac quando*pro pane didorum dominorum abbatis, canonicorum, Acconventns principalium fuper hoc fueritis requifiti, feu alter veftrum fuerit requifitus , In juri* fubfidium contra prafatos denuntiato* , aggravatos , reaggravatos , Ac interdidos per vos vel alium, feu alio* tanquam viri catholici , vcilri in hac parte officii dexteram extendente* , fuper quibus vobis omnibus ,' Ac finguli* audoritate pnedida licentiam plenam concedimus per præfçntes, pradidoeexinterdidos, dc eorum quemlibet » prout culpabile* fuerint, qui fic ecclcfuihcum contemnunt judicium , A cenfuram ecclefiafticam dlipendunt , per captionem corporum abfque tamen gravi keiione, k diftradione, tentione mobilium k immobilium, fi mobilia non fufficiant, in Veftris jurifdidionibus confidentium , primo, & deinde per ipfarum perfonarum ciptionem , incarcerationem , detentionem , & quemcumque alium modum canonicum , qui vobi* domini* regi, duci , Ac aliis fapradtdi* veftris officiant* videbitur expedire , audoritate noftra , imo verius dide fj^iodi , viribus compellatis k quilibet veftrum compellat , etiam mXbu forti didum dominum Joannem epiicopum ex advarfo principalem ad fatisfacendum de didis florenorunrfummi* tam ratione çxpenfarum , quam pro expeditione ipfius facrofande fynodi & pnefentium noflrarum literarum five proceffuutn exccutorialium expofitis fupradidis dominis abba- .ti, canonicis Ac conventui principalibus , vel eorum procuratori predido , ac ad parendum In omnibus , Ac per omnia prefentibus noftris literis five proceffibus , juxta eorum formam Ac tenorem , ad redeundum ad fande matris ecclefie gremium nullo alio expedato mandato , ac alios- ipfbs inobedientes, Ac quemlibet eorum viriliter compellati*, Ac adftringatis veftri potentia brachii fæcularis , donçc ad obedientiam fande matris ecclefie venerint, Ac proceffibus noftris anted!dis paruerint realiter Ac cum effedu . Ac a preface noftris fententiis beneficium abfolutioni* meruerint obtinere ; In pretniffis , fi placet, taliter vos habente* , quod nota contumacis , feu contemptus vobis nullatenus aferibatur ; quin imo poffitis erga didam facrofandam fynodum de veftra bona, k prompta obedientia. Ac juftitia merito commendari . Quod fi forte vos , Chriftianiffime princeps, domine rex , executor juftitia, pnefen, tis noflri proceffus ac mandatorum noftrorum, imo verius dide fynodi, contradictor , tranfgreffier , vel negledor fueritis (quod tamen de veftra regia majeftate prafulgida , jam dudum per totum orbem divulgata obedientia fufpicari non finit) procul dubio etiam judicium jufti judicia offendetis , k pnemium alias vobis pro exeeutione hujufmodi juftitia a Deo paratum nihilominus amittetis k licet voa hujufmodi noftris fattentiis, prout in his feruntur, liggri nohunu* , vobi* ob reverentiam Veftra majeftatis regie , non immerito deferente* , intuitu tamen joftitie ob dida fynodi reverentiam, veftram regiam majefla-

anco cnl*IfT1

ftateia ad pntfiitam exeeutionem juftitix, pro- Afcopi Mediolanenfis, ftib anno a nativitate do»— d

ANMO cue isti ut ad dpfam pertinet, & fpedat , m domino exhortamur . Praefatas quoque dide fynodi literal, & hunc noftrum procedure , ac omnia , Ac fingula hujufmodi negotium tangentia, volumus penes didos dominos abbatem, canonicos Ac conventum , principale», aut eorum procuratorem remanere, Ac non per vos aut aliquem veftrum , feu quemvis ahum ipfi», invitis quwnodoltbet detineri. Contrarium vero facientes prsfatis noftris fentcntiis per nqs latis , dida canonica monitione pratmifla , volamus ipfo fado fubjaccre. Mandamus tamen copiam fieri de prxmiftis competentem habere debentibus , petentium quidem fumpt.bus 8c expenfis ; per procedure autem noftrum hujufmodi nolumus nec intendimus noftris in aliquo praejudicare collegis, quominus ipfi vel eorum alter , fervato tamen hoc a proceffiis hujufmbdi exeeutionis negotio , ulterius procedere valeant prout-«ipfis , vel eo-
F-««, Etfi rum 'alteri vifum fuerit expedire , · & fibi """s·' H· contingat nos fuper prxmilTis in aliquo procedere , de quo nobis poteftatem omnimodam refervamus , non intendimus propterea comtniftionem noftram hujufmodi in aliquo' revocari , nifi revocationis ipfius . fpecialcm , «Sc expreffam in noftris literis fecerimus mentionem , abfoluttoncm vero omnium Sc fingulorum , qui prefatas noftra» fenrentias , aut earum aliquam incurrerint, quoquo modo nobis vel fupenori noftro tantummodo refervamus : loca vero audientis ac valvarum , feu portatum dcclefiarum prxdiclmim . earumque publica cireumticma, Sc idonea ad prefentes noftros procéda» execütoriales five monitiones, 8c requifitiones publicandas , ad inflar edidorum publicorum , que olim in albo praetoris feribebantur, duximus eligenda , qux pnefentes noftra» literal, five procedas fuo quafi fcnoro pneconio , Ac patulo judicio publicabunt. in quibus ipfas noftra* Utera». five procédas noflros premidos decrevimus Ac decernimus legenda , publicandi», Ac exequenda , ne predidi fic moniti , Ac requifiti , vel eorum aliquis , de prxmiftis feu eorum algpo ignorantiam, feu excufationem aliquam in futurum pratendere valeant, feu etiam quomodolibet allegare , cum non fit verifimile apud ipfoe fic monitos. Ac requifitos remanere incognitum , quod tam patenter·r 8c notorie *exiit* omnibus publicatum : vôlentes nihilominus , & audoritate didx facrofandr fynodi decernentes , ut noftrx |itere five procédas exccutorialcs modo prxmido excquuta, Ac publicata. praenominatos monitos, & requifitos, & eorum quemlibet perinde ardent At adftringant, ac fi omnes, Ac finguli praedidi in eorum propriis perfonis apprehenfi, moniti & requifiti fuident , ac fi prrfentes noflre literS fuitfent , & efient els aut eorum cuilibet perfonaliter, aut pnefentialiter leda, publicatx , Ac intimatae . In quorum omnium, Sc fingulorum fidem , Sc teftimonium prxmiforum prxfentes noftras literal five procedas executoriale» exinde fieri , Sc per notarium publicum infra feriptum fubfcnbi , 8c publicart mandavimus , noftrique figilli juffimus , At fecimus appenfione communiri . Datum At adum Bafilcx minoris, Conftantienfis dk>refis , In domibus habitationis reverendiffimi ;n Chrifto patns domini Francifct archiepi-

mini millefimo quadHngentefimo trigefimofe» ptitno, indidione quintadecima, die vatojo- iw.
vis decima, & odava mentis Julii, pontificatus. fandiflimi in Chrifto ^patris , Sc domini domini Eugenii divina providentia papequarti anno feptimo , prxfentibus ibidem venerabilibus & honorabilibus viris, magiftro Ifidoro de Rongate decretorum dodore , dc domino Petrd de Aquila, presbytero Aquilelenfis civitatis, tcftibus ad prrmifta vocatis Specialiter Ac rogatis.

Ego Richardus de Windeche clericus Colonienfii, publicus imperiali audoritate notarius , ac hujus negotii coram profato reB verendo in Chrifto petra domino Mattheo epifcopo , & executor· fcriba , quia prxfatt· relationi Sc receptioni, teftiumque produdioni , monitioni, requifitioni , predidorum fulminationi , fubdelegationi, proceffibufque de-- fuper per edidum decretis^, omnibufque a* lite & fingulis prsmiffis , dum fic , ut pnemittitur , agerentur , & fierent , una cum praenominatis «eftibus prxfcns fui, eaque omnia , ÓC fingula fic fieri vidi , & audivi , ideo prefentes literal five proceflus executo» riales , feu praefens publicum inftrumentum » per alium , me interim aliunde legitime praepedito , fcriptum , exinde in hanc publicam formam redigendum confeci, fubfcripfi It pC blicavi , fignoque 8c nomine meis foMtis , fit confuetis una cum ejufdem domini Matthsri epifcopi, & exécutons figilli appenfione fignavi, rogatus & requifitus in omnium Sc fingulorum fidem, & teftimonium prrmiflbrum. Signatum Richard de Windeche cum parapho. Ac figillarum magno figilld in cera rubra imaginem beati Michaelis repraefentante cum cordulis cannabis.

Zi/era *exeeutoriakt a anteibo Bafileenfi emana, u, qutbui fententia per deputato! d&t conditi , in favorem monafierwrum fanSi Judod (ahas domini Afartini') (P fanBi Andrea* w| *Nemore, ordinu PramonAratenfit, lata con, firmatur, die 6. menfij Julii anno* 1437.

D O AcroûnAa generalis fynodus Bafileenfis in O Spiritu fando .légitime congregata, univerfalem ecdefiam reprxfentans , venerabilibus Albinganenfi , Ac Atrebatenfi epifcopi» , ac diledo ecclefir filio abbati monafteril S. Vedafti Atrebatenfis , falutem Ac omnipotentis Dei benedidionem. F.xhibita nobis pro parte diledorum ecclefis filiorum fandi Judoci (alias domini Martini) 8» fandi Andreé in Nemere , Pramonftratenfis ordini* , Ambianenfi» dioecefis, monafteriorum , abbatum, λ conventuum petitio continebat, quod Ilcet omnes Pnemonflratenfis , Lauduncnfis dioecefis , Sc quorumcumque aliorum dMH ordinis monafteriorum abbates , Ac conventus . fingulique canonici , Ac perfonx a vilitatione omnique alia fuperioritate , potentate , Ac jurifdidione quorumcumque archiepifeoporum, epiicoporum, Ac aliorum ordinariorum , ipforumque officialium p<r fpeciale .fedis apoftolioe privilegium . cui non eft in aliquo derogatum fuidçnr prorfus exempti , Ac fedi apoftolicx immediate fttbjedi ; ita quod archiepifcopi, epifcopi , feu ordinarii ipfi non potuerint, neque poffint in eos vifitationem,

feu

awwo ex«un •«w

Au aliquam aliam Aperioritatem, poteftat.cm aut jurifeWHonem exerceret'ipfiquc (anili ju-. 3oci/, A iàsadli Andre* monafteriorum pntdi- Aorum abbates k conventus, nec non qui funt. k feenuat pro tempore eorumdem monafterio- vum canonici, exiitiflent in p^fleÆonc pacifi- es, vel quafi jorisf. utendi, k gaudendi liber? late exemptioni· hujufmodi a tempore eoneçf- fionis privilegii antcdifli" tamen nuper venera- bilis Joannesepro MoYiqtpfi^ tunc Ambianenti epifcopo fe gerens, ac protendens fibi in ab- bates, conventus, k canonicos monafteriorum fandi Judoci , & S. Andre», hujufmodi vifi-. titionis officium competere, fcquiin eos om- nimodam jurifdiflionem, poteftatem, k fupe·* rioritacem habere; ac privilegio hujufmodi Contra juflitiam fe opponens impedivit It im> pedit, ac fecit 8c facit quominus prxfati Ju- doci & S. Andre®, monafteriorum pnedicto- rtm abbates, conventus, k canonici libertate exemptionis hujufmodi pacifice gaudere potue- rint atque poffint ' ipfoique (anili Judoci dc 3. Andre* motufteriqrum abbates. conventus k canonicos, etiam per officiales feu procu- ratores fuos vifitare, dt produrationes ratione vifitattonis hujufmodi, ab eis in pecunia nu- merata exigere nifus fuit, eos defuper k alias pnemiflbrum occafione multipliciter vexando, k etiam molcftando; ortaque propterea inter Joannem epifcopum, nec non S. Judoci, dc 8. Andre* monafteriorum abbates, dc con-C ventus prodiâos fuper promiffis, k eorum occafione materia quitftionis. Nos caufam hu- jufmodi , non obftante quod ad nos legitime devoluta , feu coram nobis de juris neceflita- te traAanda dc finienda non effet, venerabi- li Guillclmo epificopo Bcllicenfi , pro tunc apud nos Bafilee conftituto ad diélorum S. Judoci, dt S. Andre** monafteriorum abbatum dc conventus inflantiam primo; dc deinde ex cenis caufis dilcflo ecclefi* filio Matthzo Ni- tan, canonico ecdefi® Frizingenfis decretorum dottori, uni ex judicibus cauûrum audientia SK>ftra, audiendam commifimus, k fine debi- to terminandam 1 qui quidem Mattheus, cc- gnitis ipfius caufie meritis, dfe confilio, dtDmode haberi nequeat, nos vobis proccflus affenfu aliorum cohiudicum fisorum caufarum ejus audienti*, quibus fuper his relationem fecit fidelem, per fuam definitivam fententiam pronuntiavit, decrevit, dc declaravit, prout nase omnia in libello pro pane abbatum, k conventuum S. Judoci, dc S. Andre* mona- fteriorum prodiftonun in hujufmodi caufa pb- lato petita fuerant, eofdem S. Judoci, k S. Andre* monafteriorum abbates , conventus . k canonico· ab omni jurifdiftione, poteftate dc fuperioritate archiepifeoporum, epifeopo- rum, k aliorum ordiuariorum, ac eorum of- ficialium hujufmodi feifle, dc efle exemptos fic liberos, ac fedi pnedifl* immediate fubje- Dos; nec non oppofitiones , mole(lationes, E vexationes, k impedimenta pnedicta fnifle dicj cfe temeraria, illicita, iniqua, injufia, &dc fiâo piWumpa, ipôque Joamù. epikopo,fcu illius procuratoribus pnsmifla facere minime IfcuUfe *tea* licere, ac eis fuper illis de vifita- bone hujafinodi perpetuum filentium iapo> Madam fora, dc impofuit , neenon profatum domiaom Joannem epitoopum ia expenfis in Imjnfinodi caufii legitima (adis, condemnan- dam fore dt condemnavit, illarum taxatione 6hi ia aofteram refervata t dc (ubicquetter

Mattheus pro&tu· canonicus, expenfas hujuf- mudi in quinquaginta florhnos auri Rbeheflt boni d< jufti ponderi· provide moderatione taxavit, procuratori· S. Judoci. k^. Andrea monaftecium abbatum , dc conventuum pra- dlitorum fuper eifAm expenfis juramento-fe- quuto . tpequr in inftnimento publico inde con- *feclp\ ipfius Matthaei canonici (igilin munito dicitur pleniui contineri. Cum aptem, ficut .eadem petjtjo fubjungeb.it, abbates ,'dt con- .ventus S. judoci, dt S. Andre* monafterio- rum hujufmodidubitent quod dilius Joan- nes epifeopus fententiz pnefate , & pnefen- tium vigore habendis proceflibus reverenter parere non velit ; quodque proceflus hujufmo- Bdi eidem Joanni epifeopo dc aliis ,*quos con- cement, tute nequeant publicari pro parteeo- rumdem 6. Judoci , de Sanfti Andrée mona- fteriorum , abbatum, & conventuum nobis fuit humiliter fupplicatum, quatenus provide- re fibi fuper hoc de remedio opportuno di- gnaremur. Nos igitur hujufmodi fuppheatio- nibus inclinati , difcrciioni veftr® per haec feripta noftra mandamus, quatenus vos , vel duo, aut unus veftrum , per vos , vel ahum icu alios pramifla execution! debita deman- dantes, diflamque fententiam ubi, dc quan- do expedire videritis folemniter publicantes , faciatis abbatibus. dc conventibus S. Judoci, dc S. Andre® monafteriorum hujufmodi, de profata florenorum fumma proditiis expenfis juxta inftrumenti profati earumdem condem- nationi· , & taxationi· tenorem , plenam , k debitam fatisfa&ionem impendi ; dt nihilomi- nu·, legitimis fuper his per vos habendi· fer- vatis ptoccfiibus, eos quoties expedierit ag- gravare, curetis , contradidorcs auctoritate no- ftra , appellatione poftpofita , compefcendo, invocato etiam adhoc.fi opus fuerit, auxilio brachii farculafis. Ceterum fi per fummariam informationem fuper his per vos recipiendam vobis confttttcrit, quod Joannis epifcopi & aliorum prodictorum profentia pro monitio- nibus & requifitiombut eis k citationibus dc ipfis profentium vigore faciendi· fecure dc com- hujufmodi, nec non monitiones, requifitiones, dc citationes quaslibet per ediclum publicum locis affigendum publicis dc vieinis, de qui- bus fit verifimilis conjeflura, quod ad illorum notitiam pervenire valeat, faciendi plenam dc liberam concedimus tenore profentium facultа- tem: volentes quod monitiones, requifitiones, dc citationes hujufmodi perinde arftcnt ipfos monitos , requificos,dc citatos, ac fi eis prefen- tialiter dc perfonaliter fail® dc infinuat* exti- tiftent, nonobftantibus conflitutionibus dc or- dinationibus apoftoheis, cteterifque contrariis quibufeumque, aut fi Joanni epifeopo profa- to, aut quibufvis, aliis communiter vel divifim a fede apoflolica indultum exiftat, quod In- ? fufpcndi, vel excommunicari non pof- fint per liters· non facientes plenam dc cx- preflam ac de verbo >ad verbum de induito nujuûnodi meationem . Datum Bafile* fecundo Nonas Julii, anno â nativitate domini 14)7·

•• Ex iifilem archivi· ord. Pmmonftratenfu.

D» vipefimofeuto Vnveutbru utut» 1434.

A concilio Jcfilmji de verbo od oerbu» n regefo refervetur, innoveuitur, confrnntur, ð *opprnbontur pnvilegte 6r exemptiones eb Urbono IV. Gemente fIIb Clemente VH. ordini Pr»I moufwtnf concefn.*

Die vtge/aaqaiitM *menfis Mtn enni* 143'

A conaho Aofileenf de verbo ad wrfaai ex rogc/it caacdiaru rrfrrrur arfwr maosMimr *Alteon*dn *V. prtvilegnt» , quod incipit ;* Excitat noftra mentis arcanum fpecialis afleAio. Acc. *ordini fnnnnf concefu».*

Ae fuarra *Septembri)* eniti 14,6.

A concilio PufJeenf rr rqtyft; otwr/Zena rv/erunmr ò- maowMiir Aκ» *pnvtlegtu, eb A-* /rxeudro *IV.* onftni *Pnmonfrtenf awefa.*

SAcroîsnôa generalis fynodus Rafileenfis, in Spiritu fanilo legitime congregata, universfaletn ecclefiam reprrfentans dile/lis eclefi» filiis abbati monafterii Prwmonftratenfis .Laudànenti dnecefis . crteriique coabbatibus, þrepotiti , prioribus, 8c canonicis monafteriorum Ac locorum ordinis Premonftratenfis falutem Ac omnipotentis Dei benediflio-Cnem . Sincera devotionis affectus , quem ad univerfalem ecclefiam in vinea domini etiam nohfcum laborantes geritis, non indigne meretur . ut petitionibus vcftris , in iis praefertim per que jura Ac libertates veftr® utilius conferventur, favorabiliter annuamus. Sane pro pote veftra nobis fuit humiliter fupplicatum , ut duplices liters» feheis recordationis Alexandri Papa: 1V. vcbis conceffai, quarum tenores de verbo ad verbum prafentibus inferi fecimus cum incipunt vetuftate confu-nl . innovare dignaremur . quarum quidem literarum tenores tales funt . Alexander epifcopus fervus fervorum Dei dileôis abbati Prrmonftratenfi ejufque coabbatibus Pramonftra-Dtenfi» ordini» , ûlutem β< apoftolicam benedii'em . Cum felicis recordationis Innocentius Pape prxdecelfor nofter duxerit ftatuendum, ut exempti, quantacumque gaudeant libertate nihilo minus tamen ratione delicti » feu conrraôus. aut rei de qua contra ipfos agitur , rite poflint coram locorum ordinariis conveniri, £« t li quoad hoc fuam in ipfos jurifdiflmnem, prout jus exigit, exercere Vos dubitantes , ne per conftirutionem hujufmodi bbertatibu' fit immunitatibus vobis *8c* ordini vcftro per privilegia & indulgentias ab apoftolica Cede concedis prejudicari valeat, nobi» humiliter lupplicaftis, ut providere fuper hoc indemnitati veftra paterna follicitudine Ecuraremus. Quia vero ejufdem ordinis facra religio fic vos apud nos dignos favore conftituii . ut nobis votivum exiftat vos ab omnibus, per qu« vobis poflent provenire difpendia. immunes libenti animo prafervare, auClontate vobi» prxfentium indulgemus ut occafione conftitutionis hujufmodi nullum eifdem libertatibus, &c immunitatibus projudicium generetur · Nulli ergo omnino hominum ■iceat hanc paginam noftra conceÆonis infringere . vel ei aufu temerario contraire. Si quis Aaotem hoc attvmare pratanpfiMk, ħmlignM nem omnipotentis Dei, At beatorum Petri ftt Pauli aponoiorum ejusfe neserit incurforam. Datum Anagnia fexto Kalendae Novembria, Pontificatu» noftri an·· fecundo, hlcnadtr epifcopus fervus fervorum Dei ditefiia filii» abbati Pnamooftratenfi ejufiyw coabbetibcs & conventibus univerfis Irnaianâi »mnfa ordinis , falutem & apoftolicam benediftiooem. Pro divini honore nominis cujus laudibm fblita dihgtacia defervitis, id digna vobis ab apoftolica fede conceditur , per quod veftra ligio decoris augmentum Â ftatus tranquilli materiam confequatur. Cum itaque Premonftritcnfis ecdcfia, qua caput eft totius veftri Bordinis, poftquam ut ipfi afTeritis extitit inftjtutus, a tribus primis abbatibus At annuis vifitatoribus : omnes vero alia eçdcfia ipfius ordinis femper a Pnemonftratenfi Ac patribus abbaubus ac tvifitatoribu . Ac aliis de ordine ipfo delimatis, ab eis, & a nullo alio, nifi dc mandato fedis apoftolicK, vifitato fuerint vel correCtas · ac in privilegio eidem fode conceflb habeatur exprefle, ut fi quid jn perfonis Ac ecclefiis ipfius fuerit corridendum , ad audientiam Pqrmonftratenfit capituli referatur·, ut ibi prout juftitin & honeftati congruerit, emendetur. No» devotionis veftra þrecibus annuent·» , ut pnedift· Premoftratenfis Ac àli ecclefi·, ficut olim fiede in pofterum a ptrdiâis abbatibus, vifitacoribus Ac aliis de ordine fiepe diſto duntaxat, Ac a nullo alio fine mandato fedis prediâ·, plenam faciente de hac indulgentia mentionem . vifiiari poflint aut corrigi , ad inftat felicis recordationis Innocentii Papu predecefloris noftri vobis aurioriUte apoftolica indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftra conceflIonis infringere vel ei aufu temerario contraire : Si quis autem hoc attentare prufutnpf«nt , indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri Ac Pauli apoftolonim ejus fe noverit incurfurum. Datum Vitethii Idibus Februarii, Pontificatus noftri anno quarto . Nos igitur hujusmodi fupplicationibus inclinati prafatas literas auDoritate univerfalis ecclefia innovamus, ac pnefentis fcripci patrocinio communimus ; volentes Ac auctoritate univerfalis ecclefin decer^ites , quod tenoei hujufmodi > ubicumque exhibitus fuerit vel oftenfus, ftetur firmiter & adhibeatur plena fides , ipfeque tenor idem robor eamdemque vim. eumdem quoque vigorem per omnia obtineat , quos haberent originales litare, (i forent exhibite vel ðAenf : per boc aurem nolumus vobis aliquod jus <le novo acquiri, led antiquum conferveri, nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftra innovationi» communionis , decreti At voluntatis infringere , vel ei aufii temerario contraire : Si quis autem boc attentate prefumpfarit, indignationem omnipotentis Det ⅄ aniverialu aede· ft fe noverit iacurfiarum. Datum Bafilee fecundo Nonas Septembris, anno a nativitate domini 14)6.

Adeo vem nom 6- mssmÂsm erat *Pro rnonfreienfiu»* CMMMma «A *epifeoyeii ptrifdi· Stone hbeites 6- euempno i* «da· /iusi·» *ponti, fifibtu. epnalht,* «c *toti ecdefn perfpe9e probo.*

crttii [tnt judietoifue, quod amaudAiai WCt* ,

IK^άφαMM *Aaétaatefb» efifoftut* Aefiet) quondam Petro Hardy eapeHann

|faM. gM *ptatifrtn but tfttfui)* Amnnw *If. fet fiu Bnocnfae epifceptut ftf'trf tftntnt,* yaiMMa

■Ndm· wdrra *efl* m dacMaaennr *feyteeutbet.*

·rrfintr pnuuo^huceMjit, *let» , ·* Eegrtuo *If. aitfinuumtr* mho *14Jî. tbe xxtt.*

T?Ugeaius epifeopus fervus fervorum Dei. ___ diledis filiis B. Man· de Begar Tracorenfis, dc B. Maria de Langonio Corifopiten-Bfaifle Bc efle exempta, bbera Bc immunia fis dtaecefis monafteriorum abbatibus, ac archidiacono Hannoni· in ecclefia Leodienfi falutem Ac apoftolicam benedidionem. Exhibita nobis,'pro perte diledorum filiorum abbatis Ac conventu» monafterii B. Maria Belliportas Promoaftratenfis ordinis , Brioccnfis diacefis , petitio continebat, quod licet didum monafterium cum omnibus At Angulis fuis membris Bt ab ipfo dependentibus ecclefns, necnon ejus abbas pro tempore exiftens, canonici, converti, Ac donati ab omni jurifdidione , fuperioritate, corrcdione, punitione , vifitptiooe Bc dominio epifeoporum Briocenfiam pro tempore exiftentiam per fpeciale fedis apoftolica pnvilegium. cui non eft in C aliqao derogatam , penitus flat exempta, libera , dc immunia ; necnon eidem fedi immediate fabjeda ; faiffentque monafterium , abbaa, canonici, converti . Ac donati cum mem bris dc ecdetits hujufmodi in pacific^ poflefflone, vel quafi. eIemptionis , lib'rtatis dc immunitatis preditUrum a tempore conceflio nis privilegii prxfttt, At emm cams contrani memoria non extftit, falvis infra fcriptis cafihus videlicet quod ipii canonici curam animaram in dtdis ecdeflia pro tempore exercentes ac iliaa regent» nrxfatis epifcopis ratione exercitii cure hujufmodi fubefle . vifitationes fufeipene, procurationes folitas At epifcopalia jura folvere, ac alia ipfarum ecclefiarum onera fupportare, nec non in fynodii comparera, ac ibidem refpondere dnntaxat aftridi fint : At propterea In aliis ipfi abbas . canonici, converti, Bc donati ad parendum epifcopis Briocenfibus ac eorum monitionibus Bc praccpti», tamquam ordinariis At fuperioribus, ac ad folvendum procurationes, vel alia jura epifcopalia, necnon ire ad fynodo», ac coram ipfis epifcopis ex officio contra eos procedentiknis, five ad inftantiam personarum de ipfis conquerendum comparera minime teneantur . Tamen venerabilis frater nofter Herueus epifeopus Brioccnfis minus veraciter protendens snonafterium , necnon abbatem, canonicos , converfos, At donatos hujufmodi fibi ac ejus E jurifaidioai ordinarie in omnibus fore fubjedos , Bt fuper illis abbati Bc conventui prodidi· contra juftitiam fe opponens* em defuper snuldpbcittr moleftavit. vexavit, Bc turbavit ·c edam impedivit. onaque propterea inter epifeopum ex una. neonoo abbttem Bc con-

pndidtM ex alte· penibus fcp« pr» mIS· qc illorum occafioer materia quiftioai·. Nae cbbfem hujofarodi (nooobftante quod de — ——- — . _____ „ volota ac'apodeam tradsed* M finienda non

At caufarum palatii apoftobci auditari ad io- C*£*{J ftantiam didonun abbatisBt convenu*» audiet»- c μ·· 1 dam commifimus & fine debito terminandam ; 'qui cogmtt» illius, meritis de confilio Ac affenfu coauditorum caularum didH palatii, quibus fuper hu relationem fecit fidelem, per fuam definitivam fententiam pronuntiavit, do crevit. At ded iravit, prout hac omnia in libello pro pane ipforum abbatis dc conventus in dicta caufa exhibito petita fuerant, monaftcrium. abbatem , canonicos, converfos Bc donatos hajufmodi a junididione fuperioritate . corrcdione . punitione › vifltatione Ac dominio prodibis. proterquam quoad cafus promiflbs, nec non ipfos abbatem Ac canonicos. converfos 8c donatos , alias ad parendum epifcopi», eorurnqoe monitionibus Bc pmceptia prodidit. ac cifdcm epifcopis procurationes Bc jura hujufmodi folvere, vd ad fynodum ire. aut coram ipfis refpondcra minime fore obligatos: ac didis epifcopi» jurifdidionem , fupertoriratem five dominium aliquod in monafterium , abbatem , canonico»,converfos. donatos, membra Bc ecclefia» hujufmodi alias de extero exercere nullatenus licere . Oppofitiones quoque S< molefiitiones, vexationes pertirbniones Bc impedimenta pradida fuifle & efle «e meraria. indebita, illicita, iniqua. in;ufla , a< de fedo profumptuofe. Necnon profato epifcopo fnpcrillis ac didis fuperioritate, junfdidione . corredione . punitione , vifltatione , procuratione Bc dominio , alias quam fupenus expreffiim eft , perpetuum fllennum imponendum fore At impofuir, ac ipfum epifeopum m expenfis coram eo in ejufmodi caufa legitime fadis condemnandum fore <X condemnavit , illarum taxatione fibi in pofterum fervata . A qua quidem fententia fait pro parte didi epifcopi ad fedem pradidam appellatum Nofque caufam appellationis hujufmodi diledo filio magiftro Petro Martini de Caveis-Rubeis capeliano noftro Bc auditori caufarum ejufmodi palatii audiendam commifimus Π8< fine debito terminandam qui cognitis ilhus meritis deconfilio At aflenfu coauditorum fuoru.n caufarum didi palatii. Quibas fuper his idationem fecit fidelem , per fuam definitivam fententiam pronuntiavit, decrevit At declaravit per profatum Petrum Nardi auditorem In caufa hujufmodi bene fuifle Ac efle proceflum, fenrtnti-itum Bc definitum, ejufque fententiam prodidam confirmandam ibre Bc confirmavit; ac ab illa pro parte didi epifcopi male fuifle Bc efle appellatum necnon eumdem epifeopum in expenfis, coram eo in hujufmodi caufa legitime fadis condemnandum fore Bc condemnavit, illarum taxatione fibi In pofterum refervata. Cumque a fententia Petri Martini auditoris hujufmodi faiflet pro parte didi epifcopi a ad fedem appella- · *pm,,* u fetum , eamdem nos caulam ipfius ultime ap- yfai, peilationis diledis filiis magiftris Laurentio de '“ ·M· Aretio primo. Oc deinde ex certis caufis Roberto de Cavalcantibus capellanis At auditoribus caufarum ejufdem palatii, audiendam commifimus Bc fine debito terminandam · ipfeque Robertas auditor cognitis illius meritis de coofibo Bc aflenfu coauditorum fuoram caularum didi palatii, quibus fuper his, relationem fecit fidelem, per fuam definitivam fententiam

psonuntievU. decrevit & declaravit per psm-Acte aftjgrwdt puHkto pretfoneffite **^*- t '—
focum Petram Martini auditorem in caute Imi- quibus fe vertimilia cenjeAan. qood ad *> rLw*o
jufoodl faifle fe cfle proceflism , fonteutin» tiriam rnofemram k cteetoenen taajMímedJ par-
tum & definitum , ejufque fententiam ptmdi- venire valeant, foetendi planam cooundtantM
fUm confirmandam fore *St* confirmavit , ac tenore prnfentfaam fecnhatem : fe volumae
ah illa pro perte dfeH epifcopi male faifle & qsrod hujoúnodi procadm , monitiones dt ei-
efle appellaram I ac eumdetn epifeopum in tatione* periode eofdem montem k citatos ar>
mpeofia coram eo jn hujufmodi canfe legiti- Aeni ac fi eia intimati perfonaliter legitima
me faili» condemnandum fore & condemn»» extitifiênt. npoobdantibm conftitutionibus »-
vit, illarum taxatione fibi in pofleraae refer» poftoUcis fe aliis contrarii* quibufeumque ,
rata. Et fubfeqoentes Petras Martial ia tri- feu fi eidem epifcopo vel quibofris alite com-
ginta duobus , ac Roberta* auditores prafoti muniter vel divifim a did* fit fede indnlram ,
etiam in triginta duobus-» nec non dsrêâus fi- quod interdici , fisfpeodi vel excommunicari
bus magifter ▼illelrnu» Bont capcllaaus no- nou poffint per liter** apoftolicas aoa fodan-
rter fc^caufaram diOi palatii auditor» cui ex tes plenam fe expteflam ac dt verbo ad ven-
certis caufis commifinsus ut coram eodem Pe-B bum de induito hujufmodi mentionem . Da-
tro Nardy auditore cajaret coram illo in fe- tum Bononia anno incamationla dominio·
ptuaginu florenis auri dc camera boni k ju- miUefimo quadringentefimo trigefimo fexto dm
fti pooder» foils* expenfae hu|ufinodi provi- cimo Kalendas Juli* » pontificatus noftri anno
di* moderationibus taxarum , procuratoris ip- fexto,
fmim ?bbatu fe conventus fuper expenfis eit-
dem juramentis fequutis, prout in inflrumeo- " - - Orat» *Cregorti Comm Ke*tti* Jfommw
tis publicis inde confodis ipforum Petri Nee- *tedf/u pnrtanntaru* ed Agt/imiisrêun Boemsfo-
dy , Perri Martini , Roberts fe feillelmi audi- rem impem/orem pro cmscaim Jh^Otore/.
torum figillis munitis dicitur plenius comtam»
rl . Cum autem ficut eadem petitio fubjunge- CRedo equidem , Sigifmunde , in taw tua___ ____
bat abbas & conventu* proditii dubitent quod glona , k pulcherrimarum rerum » qna *ÿ.
prefotu* epifeopu* fententiis premiflis fe pra- getafti memoriam, bcncfaâoraaaque coalmen-
fentium vigore habendis proceflibus reveren- lia ; videri tibi hunc drêm celebrem près as-
ter parere non velit, quodque k alii epifcopo tent illuxifiei quo glorm asm uberrimae fn»-
preface propter ejus potentiam fe aliis quosCAus quafi jam maturae excerperes. Quid --
concernent tute nequeant publicari, pro par- nim maius in hoc vita caduca ad famanem
te abbatis fe conventus proditiorum nobis amplitudinem immortalemque gloriam hoaniai
fuit humiliter lupplicatum ut cis fuper his de conferri poteft, quam greviSmo ecclefi» te-
opportuno remedio providere dignaremur . ftimonio, uno omnium bonorum rifcnfa, ia
Nos itaque hujufmodi fupplicationibus indi- hoc orbis terne fenAiffitno loco» tam pneda-
suti difcrctioni veflre per apoftohea fcnpta ro titulo decorari , «t fonda ecclefia te pa-
mandamus quatenus vos , vel dno , aut unus tronum appellet, tibsque plurimum debere fa-
veftrum per vos , vel alium feu alios pne- teatur , It pro tuis immeafia beneficiis gratias
mifTa . ubi fe quando expedire videritis audo- c innocentes reddat. Hanc vero cxccUentife-1 Tj(U i
ritate noftra folemniter publicantes, nec non mam laudem non humanis fuflragiis , non »·-'·· ▮ *-
monafterium, abbatem , canonicos convertas , mortalium flodiis, fed ab immortali Deo tibi
donatos cum membris & ecclefiis hujufmodi collatam » flabilem atque perpetuam exKHma-
a junfdidione foperioritate . corteflionc, pu- re debes. Noli hanc gloriam » cum ptwda-
nitione, vifitatione k dominio pnemiflss, alias riflimia rebus fortiter gcfth, noli com .inan-
quam in cafibus pnsdidis , exempta , Ubera D meris vifeoriis, noli dgniqne cum ullis tute
k immunis fore nuntiantes , non permittatis triumphia comparare.- Siquidem res magum
abbatem , canonicos » convertas , fe donatos bello gerere in eo pnneipue genere belli, in
pnedif|os vel aliquem ex eis etiam quoad quo tu jugiter verfotus m, cam hoflibes fol-
monafterium , membra k eçdefias hujufmodi licet Chriftiani nominis gloriolam quidem eft »
ab epifeopis Rriocenfibus pro tempore exi- propriumque religionis Roauni imperii pro
dentibus vel ipforum aliquo contra exemptio- religione pugnare i fed ecclefiam protegere ,
nem , libertatem fe immunitatem prvdidoa facrafiusA» matris auctoritatem defendere , in-
ipforumque fententiarum effedum impeti inde- ftar maoddam eft divin» laudis omnium re-
bite vel quomodolibet raoleftari ; Facientes ab- rum humanarum gloriam excellens. Et enim
bati k conventui pnadidis de rtorenorum Com- fi pietas erga parentes, erga patriam, vero-
mis pro expenfis hujufmodi juxti profatorum rum literie ac mnnumentis eximiis, quibnfilam
inftrumentorum earumdem condemnationum laudibus celebratur, ficut eft judicio optimi fe
fe taxationum tenores plenam k debitam fo- fopientiflunl cujufiguc meriso celebranda i fre-
tisfodionem impendi , fe infuper kcgitiaaaas fu- nam genere ta
per his per vos habendis fervatis proceflibus R fiam catholicai
eos quoties expedierit aggravare euretis, con-
tradictores audoritate noftra appellatione poft- bene de republic* mertem ftattns pebbcte ftk
pofita compcfcendo invocato ad boc, fi opus corabenc, quo benefoAoram memoria ad po-
fuerit auxilio brachii fiacularis . Ceterum fi rteras denique quam diuturna recordatione de-
per fummariam informationem fuper hia ner flueret, quibus te, Sigifinonde, tkulte, qui-
vos recipiendam robi* conflixerit quod ipfiua bus monumentis , quibus ltatote pvo tute im-
epifcopi fe altorum quos hujufmodi proceflus mortalibus beneficiis ecclefia decorabit ?
concernent, pnafentia pro monitionibus esa , Exftabunt, crede mihi, emafeue bnagink
& citationibus de ipfi faciendis conunoden-
queat haberi nos vobis proceftus, monitiones
k citationes hujufmodi per édifia pubbea lo- |Cm* venerabitur

Esorte boarinam pdlerit aboiera- Esftatamc Adamate, quod bonum, fcden , felixque fitr
— — — — — — — — — 'tibi imnerioque Roaaaao . Quanto vero tui de- aratsTf
fiderio hd taniH petra muttiatur, declaravit bodtarna die ta adventu tuo taequeos omnium ordinum concertas, declaravit communis omnium lanitia , quam quifijue in vultu atque

rit recordario. An fisk aequam ullum conciliem tam celebra , tam fclemniter iaAitutum, quo tot praftancifimi viri amnium natfonum «x toto urbe coavtpertat? Fuit unquam canta rei aficujus expeâarie ? Fuit unquam tanta fpea rerum mrlinramF Quando tot populorum vota , tot bonorum lacrymn g tot preces ? Oraado tam daret rarum mrbuhmimmaigh exitus cum tactae oriris inenarrabili gaudio ? At qaia nefciac feftem illud pulcherrimam

nerant, tua imago refidebat.

Umriquiiqee enim a te tatatesn ecclefi· oritwam arbitrabatur, qui ab initio hujus Sacri

ftoritate in magnis perictriofifqsM rabat acccr-

ria remmemorari non pofle? Nam quis un-Brime ptoeexifli. Aderant litem tun cenÆma
quam peflUbnam illud fchifma quadraginta an- urn voluntatis teftimooia , aderat hic iltaftrif-
aoa clericorum livoribus inveteratum Cooftan- fimus atque graviffimus vir jGulichnus Bava-
ria fablatum foiflb narrabit ⸗ qui non conti- ria dux, cujus gratiflnm oScia nunquam de
mo toi nAoritatt « tui virilMriB · ma fihtiu mentibus horum praftantiffimorata patrum de-
lari pradentia tablèrent taJedicat? Qpis no- cident, nunquam fua fiipiencia, fu· humani-
fcit paricnrifitatoc labores tum cum Pyreneos tatis knmemores erunt . * Tu Ac Sigifmunde
suçotes per nives St gracies media hyeme quid aliud Rosas agebas, nifi ut facrotanda
trartfeenderas, aut diBgllitna· itiones tum ta hujus fynodi . qua catholica ecdcfia imago
Caillas, Anÿiamque , cum omnes rages Be eft, audoritatem defenderas, nifi ut admone-
principes ad extlngusndum commune incen- res, fi parum impendentes calatniutcs prospi-
tlium quafi a ftimulus excitares? Cumque ex cerent, (altem prafentium incommodorum pe-
toto orbe prelates ecckfiu ad tacrum conci- riculis moverentur , dicerefque om pofle rui-
lium tuis humeris deportares ? Cujus concilii nam ecclefi· fakiri, non pofle fciflhm ejus
memoriam nulla unquam delebit oblivio, cu- Mdoritatem referciri , diflbluto , quod Deus
jus laudes nulla utas conticefcm. Pacem pe-Cavertat, hoc facro Bafileenfi ooncilio tam fb-
perit ecdefia, tranquillitatem atque concor* skmniter flt pro ram nčcčllariis caufis reftitn-
diam Sacrum illud generale concilium. Stetit ra, de cujus legitima talttttutioae taris Uqsri-
ab illo ecclefia in magno honora, in fommo< « ex fuis (criptis confiera arbitror, modo fint
odo annis fere quatuordfdm i tantum enim qui legere velint. Quamquam rao quod mo-
fuit pontificatus Martini pap· V. meo judicio rruuerim neminem adhuc dc ipfius taftitunionc dubitare percepi, ne illorum quidem db
fepieotiflimi atque moderatiffmi principis, fi numero quique fint qui contra ejus auâoriex eo viro , quod minime decebat nimiam tattm moliuntur- Nam fi tacri Conftanricnfis
dempferis parfimoniam , qui quidem moriens concilii tenenda funt decreta , illius dico con-
trifle nobis fui defifiderium reliquit. Etenim cilii , per quod teserrimum illud fchifma ta-
qui tab illo res Romanas florentes vidimus , blaient fuit, reflat ut legitima fic hujus fen-
curiam ampliifimam , collegium cottcordifi»- A· fynodi inftitutio . Ex iDo enim radices
mum, civitates opolentiffimas, tamma pace habet ; at ego qui illius concilii auAoritatem
perfluentes, omnia paulo poft immutata im- negaric , nullum haâenus hominem fuifle
merfeque ddcio quo judicio Dei (neminem enim accufb) non potamus dm dolent . Te Dicio, prater illas duas immanifimas beDuas
quoque, puffime imperator, (neque enim a- k tavitamat ecclefia pedes Joannem At Hie-
Uter de tua fingulari humanitate atque do- ronymum, anos tunc Sacrum illud concilium
mend natura exiftimare debemus) fines Roma- Jufta animadvetfione multavit . Quamquam
nos magna puto mifericordia praterifle, cum quid ego illa portenta in humanitate numagros depopulatos cerneres, domos paflim aut mero?
dirutu , aut tacentes, civitates iptes vacuas Dixi breviter de legitima inftitntlooc hujus
civibus, plenas formidine ; quas tamen tuus facri Bàfileenfis concilii, velim nunc, clemenille ad urbem acceflus in tanta miferia recrea- tiffime imperator, ut adhuc fecifti. attente
bat. Quid urbis Romn fqualoe, quid miferome audias, donec de caufa inftituttoais quas
rum civium defperatio, quid nofluroa collo- petal*» ante neccdariaa dixi, pauca difpuuvequia , quid ante pedes tuos lacryme ŋoβ M ro. Tria funt omnino propria honefliffime
movebant ? Quid >pft templa in toto orbe fecratiflùna , quorum vaftitas, quorum rapine,
quorum incendia ta ohfefla urbe timebantur? Primum opus pram, fenAum, religtofam ,
Quid vultum tuum^mmutari video, quid la-E nempe pro iptaa religionis inviolabili obfcrvacrymas repente decidere ? Age , age , conven- tione fufeeptum , proque reduâtoœ eorum
tam orationem . ne imagine rerum, quas tu qui ab inAitutw ecclcfia dc vent religioni· abipfe vidifti miferabiles , cor tuum priSmom erraverint , quorum dao final genera ftafla
mifericordia confodiam, fimul 1Γ ne dum rem Roman· ecclefis precipoe tafefta , Grad Scirotnanam deftitntam defleo, eos tangere vi- licet bt Bohemi. Malum illud inveteratum ,
dear , quod minime imprafenriaram propo- boc immanius. Gracorum nequitia fomfle perfui, per quos defttaata res eft. vicacior quam longa am difficiliorem reddi-

Ad adventum igitur uram exoprad&num dit, Boberaorum rabies peftilenrior nepote par
]convertam me, Slgiftaundeimperator, certtf* omnem impietatem atque fisvitiam debacchata
fimum ecdefia columen atque presidium. Huc ia religionem , ia templa» quot non fecesdo*
domum edpefeno· venifti accepto imperii dia- tii reverentia, noa igur ara ab iUorum atro-

cita-

—————>eitate vindicarunt. Nec Bohemia finibus can-A Ha patres eoertcqda eft.Aaque hac omnia-'...-■
AMWO cw«irri »♦».
rents , latius quoque eadem rabies la flnitimas provincias pervagar* eft , capta Germanie oppida , iaceafe, fpoliata , diruta . Quid quod peffim* labos dum negiigitur , dum Illi fuis verfatiis . ut haereticorum natur* pellax eft,' ftllacia* intendunt , piget dicere , paulatim tamquam virus peftifve la plurimos diffufa eft . Quid igitur ? Abeamus > finamua morbum iftum in noftram perniciem crefeore , fotis fit Germania, fi pro fua fide mifericordia dignam putemus. nyitemus locum , Bononiam proficifcamur ut Bdhemo* quos vix huc traximus , foma font conoordiffimm civitatis captos Bononiam traducafeua· Non placuit hoe confilium huic fanâa fynodo , non B placuit . Meminerat enim profeffionis fua . Quid igitur aâum ? Venere oratore* Bohemia . audiri patientiffime dt diu quantum unicuique libuit . At quid audifle profuit ? Quid profoit? Vis uno verbo abfolvam? Tantum profuit . quantum nocuit haâenus illi* flagitantibus diftulifle. An non perfpicuum eft ifta audientia concifo* efle illorum petulantia nervos, confraâam audaciam, conftriâam loquacitatem? Jam non dicent negari auditum •d loquendum , vitari fua* veriffimaa ratione* . Abierunt qui boni , edoûi, qui pertinaces, confufi. Milii noftri legati Bohemians, reverti Bohemorum iterum , noftn iternm mifli. Injeâa inter eos contentio , boni pa-Cfpania difeordi* 5 Quid ipfam Germaniam ? cem cupiunt , cupiunt parere ecclefia ; qui minus boni , paeem quidem appetunt , *fed* pacis conditione* quarum , qui prorfu* mali, potentia turbant. nes inclinata eft , populus fpe pacis ereâus eft , languefcit exercitus , fluunt arma de manibus , fpe magna conciliationis flt paci* . Quod fi provenerit > bone Deu* , quantam k quam immortalem gloriam hac fanâa fynodus reportabit ? Sin autem pertinaces efle maluerint, tunc jufto dolore adverti» tam fcelenta* arrogantiam omnes Chriftianitati* principes, tuque imprimis, fortiffime imperator, exardefcere debebunt. gentemque immaniflimam adjuvante totius Germanic» juventuti* deleâu , favente auâoritate , D faventibus voti* ecclefie, armi*, equis, viribus profligare. In Crociam quooue miffi legati , a quibus nihil adhuc certi habemus propter maximam regionum diftantiam . Quod fi Gracorum legati , ut Romam iifle perhibentur , Ita Bafileam veniflent, eflet fortafle hodie non minor fpes Gracorum reduâioni* , quam Bohemorum . At certe quod affirmare
Ptm, t». poflum hujus fanâa fynodi ftudium non · de-
î-.· Hl fmflie.

Secundo loco fua profeffionis inftitutum hac fanâa fynodus profitetur a fummo ad imum per auâoritatem omnipotentis Dei, omne* eccleflaflico* ordine*. magnum quidem opus & neceflarium collapfa veterum difciplina, quoad E poterit , reparare Nam profèâo, ne nobis blandiar, osnni* fiare ecclsfialBca difciplina a clero defluxit, prifcaquc religio jampridem in nobis defideratur. Ubi enim antiqua fsnâimorua ? Ubi facrarum literanun ftudia ? Qui* mihi nunc Hieronymo*, quis Ambrofios, ubi, ubi terrarum reperiet Λ Corrupti ordine* , corrupti mores , ut eft humana natura proclivi* •d malum , nimia epifeoporum negligent!* nlmiaque deliâorum impunitate peccandi venit audacia. Qua profeâo peni* k centuria vo-

mala la ecclefiam proruperam poAquam défl. gJJJJg
~~ram~~ eft ~~geeerelie eonclJla~~ srfsbr~~erv;~~'k adhue reperiuntur, hra fiteiaua MUeraai! qui hujue facri coocilii diflbhscioneaa qoamt, càjus auâoritatem vix. ut videti-, defendere pcdTumu. Hrc pluribus deflenda aient, fi vohtfcum patres agere*. Qim cum in aliis orati», nibes meis rêfervo, tum In'deputarionibu* vobis dicenda . Nunc ad imperatore* lo-

pan fideepti muneris tota pietatis
plena eft 'ad bellorum incendia extinguenda pacifique compofitionem coqverfa , eurus ut dulce nomen, ita pax ipfe cum jucunda tum falutari». Pax enim civium felus» vita libertas , mater quietis. foror coocordir , comes juftiti*. return nutri* . Bellum e contre populi flragea, vita periculum , ftimulu* fetoris . frater difcidii , amor rapina , cornee violentia ."Quod snonftrum tetrum, horrentium , impium jampridem fenguinem Chriftianorum , heb pietas! haufit. Nam quid Italia clades numerem, Itali» inquam regina provinciarum la qua nunquam bellorum fluâu* jam a tot annii penitus. detumere ' Quid Cyprum referam tributariam impiiffimi regit Ægyptiorum poft illam miferam captivitatem *no&m* fanâa religioni contumeliofom ? Quid Pruteoorura pericula ? Quid graves regum Hl-
Quse nifi hic fua fortuna celebraretur hoc generale concilium , tota jampridem bellorum incendiis conflagraret.

Heu . heu, non polium fine lacrypti* in memoriam revocare inclitum Gallorum regnum , quo flante nunquam jacuit ecclefia , jam longo bello inteftimfque difcidii* pene deletum . Heu , heu exhauftn vires, exhaufta potentia . exhaufta denique omnia prater odia. O firmiffimum ecclefie roburi o lingulare pnafidiuml fic urbes tuas quondam fortunatiffim* , defolatas cernimus ? Sic pedcherimos agros tuo* horrente* fitu ? Stc florentiffimam nobilitatem gladio esum ? Quid lationum manus itnpwiffimas ? Quid parricidia ? Quid iàcrilegia ? Quid templorum profanationes querar *t* Urbs vero illa toto orbe pulcherrima , domicilium potentiffuni regni clariffimum. quanto in hsâu , quanto in fqualore jaces? Quid univerfita* illa , Illa inclyta focrorum ftudiorum officina , magiflra morum, lux veritatis , expultrix harefum , norma difciplia* , non dilperfo , non pene obruta? Bella quidem bonis anibus inimica femper fuere , quas ocium dt pax nutrire femper confneverunt . O tellus inclyta, tot Chriltianiffimorom regum alumna, quamdiu membra tu* lacerari divellique faunentaiti orbis auxilia frufira
implorabis ? Quod fortiffimi heroes> iHoftriffimi reget tui revivifcerent , orbemque ingratitudini* expoftularent : No* quaflatam ecclefiam toties inftauravimua, noa toties noftrse religioni rebelles populos praAgavimos, nos mare tranfivimua . nos vulnera perpeE fl , nos (anguinem noftrnm fundimus > oc religionis noftns fines protenderemus . Ka ardet patria noftra , la qua nati fuimus , ardet bellorum incendiis regni noflri dartffimutn domicilium . UM beneficiorum memoria ? Ubi pietatis officia ? Quis ferre poflet

Cor , toquicM » piget dieere? Dicam tamen . Audivifti , juUtCine fanpermor, audiverunt k nm peon· N quanta cum modefea gforicfik ftmi regni indignae calamitates deploraverim ! nullas tetigit pene·, nulla» coatrovctfias, nulla jura regni , flt tamen vereor ne cui gravi· noftra videatur oratio . Hoa dicam, non ab Anglicto metuo, fed a Galli», non a laici·, fed ab epifeopi· , quo· quidem decebat •b omni feâlooe remoto· paci· auftores effis. Hwjufinodi tamen quiqui funt, videant ne magi· fearom cupiditatum vitio quam noftra ontiooe commoti effit videantur. Nam profe-Bo flo fi moderatiffima verba ferre non poflunr, nefcio tandem ▮ quidquid eorum patientia dignum judicaturi fint. Etenim deme ipfeconjeflo. Scio civitatem illam gloriofiffimam , in qua natos fum, urbemque Gcnnenfium, grave· inter fe inimicitias htbere, part.tn veterum cruentiffimorum bellorum, partim recenti· pugnat memoria. Si qui· tamen mihi Genuenfes patientiffimo· viro· magni excellcnrifque animi dicat efle, non negaverim . Ne-Se enim ulh» inbniciti· cum virtutibus fupiend» funt , mortuorum pnecipue , qui omni Invidia carere debent. Idcirco fi antiquas Callorum laudes commemoravi, quod barbari libenter faciunt, fi qui fortafle i »· C<n eam intueri velint . Nam licet illam vagre ferant, eo· barbaris inhumaniores* puto.

Sed jam redeo unde abit ; ad tria fcilicet illa fetis ut puto dilucide fupcrius explicata propter qu* hec fenfla fynodus convenifle profitetur. Qu* utinam effient tam facilia faflu quam funt neceflaria. Ideo fi caufa» inftitutionis hujus fanfl* fynodi' neceflarias dixi , non minus hoc vere diflum , quam fi ardente proximo pariete vicinis dicerem , fi fuarum domorum curam habere velint , necefle efle flammat imminentes repellere . Aut fi dicerem graviffimo morbo medicamenta efle neceflâria . Refle quippe mortifera bella h«refefve & fievittas Bohemorum teterrime incendio comparaverim ; corruptelas vero mo-D rum graviifuno morbo. Hi» ergo inttfiu h*c fanfla tynodu» cum Bohemit nil quidem omifit, quo minus res illa componeretur · in qua re unto acrius infiflendum putavit, quanta omnium 'peq^loffiffima videbatur . Tum etiam patres hi «neflifluni judicabant, fi tua Sigifmunde , o^m ecclefi* regale patrimonium reflituerttur , qui eo carere tnaluifti , quam aliquid contra ecclçfi* auûoritatem pati . Faci quoque plurimum opene datum eft, noonnll* etiam feluberrim* leges promulgate , quibus tamen vehementiori fpiritu h«c feaâa fynodus intendiflet, ni variis undique importunifipw rationibus , qu» quidem notiffim* tibi funt, haAtnus. refiftenduui tibi E fuïffet.

Rari· enim fuperque difficile fuit divertis le* gationibus apud rege· & principe· auctoritatem ecclefi» potuifle defendere t declarareque , hanc fenftan fynodum, non conventum malignantium , fed pietati» effit , non nefandam Babylonem apud quam fceleftom aliquod ferinus oboriatur, fed ecclefi* catholic* imaginem, ia qua fperamus fetetem Ipfios ecclefi· orituram. Qnod quidem fieri minime potuiflet» ai patre» hi jam pridem *-qu* ab ecclefia recepiflent . Itaque k lega- AJÇ®.
thun onera flt longarum viarum diferimina r »
etiam in^penfis propriis nemo recufevit , paeoni* qudque nonnunquam, ut exigebat res. viritim coUefla. Cum intérim Rom» pecunia provinciarum veâigalmmqne Romann eCclefia omnes bellorum ftipendiis abfumannr. Non tamen damno militum - pmfidi» ·, Icite faciunt , fi fefe armatis muniunt. Scimus Nicolaum Urbem ipfem cujus ponas |im tot annis claufes nemo viderat, cum magna non militum , fed latronum manu obfidere , eu»

vires in perniciem multarum civitatum ecclefi», ipfius ecclcfia opibus invaluere. Ac fupeeme cell reflor atque hominum , poflem jitam avene a moenibus Urbis, a templis , ab ari» , a fenâiflim* fedis apoflobe* domicilio, ab ipfo denique populo Romano qui fi ullo tempore in Romanam curiam peccavit , hac tamen longa prefentium incommodorum patientia fic bene de eoclefia meritu» flt tnifericordia dignus videri debet . Vides , jam fepientiffime imperator , hanc fanfiam fynodum non immemorem fu» profeffionis effle , qu» tot impiorum maledifiis taceffitur, qui tamen nil quidem confingere didicerunt, quod non per fe falfum nullo refeliente videatur . Veritas quippe non eget ptrocinio, ultro fe fe offert modo fint qui ri* circum errorum ncbul* fepiant , tamen ut funt vanitimo , lapientis obtuitus ferre non potiunt . Audi ergo quam' inepte calumniatores hujus fecri concilii contumelia» laciunt .

Queruntur omnino , fi bene collegi, quinque , quibu» quafi jaculi» confodere ftudent hanc fandam fynodum .

Dicunt enim primo magna» omnium fpes fuifle ab initio hujus fynodi , catenim utilitatem jam duobut annis nihil apparere. Hanc iraque partem primum confetabimu», reliqu* deinde fuo quaque in loco fubpcientur. An pro nihilo reputabunt tot exafto labdres in re Bohemorum ? tot fiudia ? tot vigilias ? An' pro· ducetlt aufloritatcm ecclefi* in tantis oppugnationibus fortiter fuftinuiffle·, feti» videri debet haflcnus incredibili virtute atque conflantia reftitifle , totque in unum fenfto· ecclefi* patres tot illuftriffimorum re■■■ legato· in hoc loco fanfliffimo coegif-

Quod quidem egifle , ut eft felutare ecclefia , ita fine horum patrum maximo graviffimoquc periculo minime aflqm . Nam fi ut in magnis periculotiique rebus jufl* plerumque caufie adverfos rerum exitus confcÎuuntut ita in hac noflra imo ecclefi* juflifma caufe contigiflet. Videbant nimirum patres hi qu* ipforum pericula fatura eflent . Sciunt enim unufquiique quam rem operan tur ·, illis itaque femper meo judicio 'res Remane debebunt, qui ab initio hujus finde fynodi periculum ecclefi» fubire fui» periculis voluere. Vides quam flultum fit id objicere > quod poffit in maximam horum pra»> Baatiffimorum patrum laudem converti.

Secondo dicunt nimis circa fedem apofloU· eam intento· efle ho· patre·, cetera minus curare . Scire velim ab his fi quifptam eorum ut digni efflem , omnium membrorum vitio laboraret, prias ne ia caput an fortafle

in

- In pede» curem confidendam putare». Si ne-,' ®° tam delirus qui non to caput feteatar » cur carpitur bac fenâa fynodo», fi ut ratio atque ordo pofcebat, capitia imprimis raram habendam cenfet. a quo felutem totius conporia necefle eft derivati. Nec tamen reliqua membra negWlui efle concedo, ceterum ad illa prraipue intendi quibus omiflw ftaens ecclefi· eonftare non potdf. Nam qu· non videat quamlibet multa egerimus decreta , fera Atane·, lege», ncquicquam fieri omnia, nifi foda apoftoiica exequatur. Ideo mea femper flric opinio fiuumdm rerum to Romano pontifice refidere, tubilque tad» Chriflianis hominibus expetendum, quam ut boM fret qui in ifta fede aollocanrur. de qua dejici nequeunt etiamfi ptifimi eflent, fine maximi totius eodefio vexatione,

Tertio toco non ufipwquaqra fervari gravitatem , rea nimis prneipitari queruntur . O amentiam hominum juconfideratc loquentiam! Non putet commentas vanitates impurifluno ore proferre ſ An prodpitatum quicquam duorum annorum patientia? Aut in ullo violata gravitas nifi forte orando , obfecrando , poflrcmo monendo , quod fe ipfi fecimus aliofque ut facerent cohortati fumus , Deum deinceps bominefqjie teftamur nos hanc ccclefia caufam pro communi utilitate fiifcepiffe, proque auâoritate ipfius ecclefi· confervanda. Noo hic privatas opes, non honores, non potentiam qunrimua. De republics agitur , neque ea levi» aut ludrica res eft , De ipfe quippe religione difeeptatur, cujus patrodnftim multi» baftenu» periculi» nobis conflat . Sed quid ego hnc tscum , clementiflime Imperator, qui tot labores pro confervattoae hujus fenta fynodi, a qua pendebat (aliti CUcleun, primus omnium fufcepifti.

Quarto contendunt non licere patres juratos efle , quod in Concilio Cooftantienfi (erratum non fuit. Infpiciamus ergo prius cujufmodi fit ipfum jusjurandum ', deinde liceat néene facile indicabimus. Quatuor omnino articulis continetur . Jurante fine fraude confutare , itemque nullius coafulta propalare, euistD od una aliquod aut periculum parere pouint confident!. An quiiquam boc inficiari poffit reôe fieri quod in omni fenatu bene inftitutarum civitatum femper ferratum fuit ? Qu· enim eflet confultorum gravitas , qu· plebis in patres reverentia , aut quis denique «flet, confilio locus , ni metu pana futilitas excluderetur. Ipfum quippe confilii nomen a filen» tio diôum videtur. Snpiu» namque res magno confilio dc taciturnitate quam armis geruntur . Quo in genere laudi» Venetorum fcnatus (ni atoor uoflne civitatis me fallit) omne» refpubticas , qua ante fuerunt, mihi auidem excellere videtur. Jurant non recedete inconfulto «ut remtente concilio , quod E quidem ut ita fieret ipfa condicio temporia neceflarium fecit. Jurant demum parere do* creti» quibus abtquc ullo juramento identidem obligati efient. Nec 4irum videri debet fi pro eorum confervattooe decretorum omnia adhibeatur citra , quorum contemptore» in fupremam Dei majeftatem impüflimc peccant . Nam fi jura fiumana legeique civiles violare icelua eft ab ipfi» legibus feveriffime vindicatum , quanto deteftabiliua ecclefi· décréta oegligere qu< Spiritu Dd to ftcroftnâis licitum <Je diemms . Nullum quippe ilhob tum horaftum efl» poreft. Jam vero pecare /\ his libet 6 condito friftunirai coflk buiflet exigere a petribo» juajwandum, nam· quid id fecere licuiflet? Nihil hic hraradum eft, fetori racefikas fubigit, quoniam bone» ftum , Bcuifle . At fi lirait corailto Coptontienfi, etiam huic festa fynodo nimirum Ucebit. Etenim generalium eonciltoram tamper fuit eritqu» par poteftas. Eadem quippe to omnibus conciliis eA ecclefia qu· radam confuetodinea , fed Ipfa» etiam decretorum fanftioras pro temporum rerutnque diverfitate immutare poteft. Neque enim femper fise» re aut femper erunt, qua mine font to gneralibus conciliis inftituta . Temporibus cedunt tempora « confnctudinibus confuetudtaes legibus item leges . Sed fe in concilio Conflantienfi io pmmbuiqne conciliis patres quamvis non jurati qdafuof illis articulis nihilominus obligati fiierum , quorum vkdatores fi non perjuri , fceleftiflnni tamen judicandi . Nifi forte dicere velimus non dfe in potandis confilii» a fraudibus dolifve, aut to population» coofolationum a fetiorum periculis abftinendum, nifi ad id nos priai jurejunusdo obligaverimus , itemque non teneri illiß legibus quibus no» non juraverimus obtemperaturos dt boc puto de latronibus flipplicis indigne fumi , qui certe nec lega fervare nec a latrocinii» abflinere juraverunt. At ramo tam delini» qui hoc dicere velit. Quam multa enim funt , quo non jurati obfeèvaro debemus? Reflat offendere cur patres non jurati non poflint fira perjurio recedere ira cofifulto tut renitente condito . Quid mirati cftis ? Quafi contraria dixerim, pofle fcilicet quempiam In ea re perjurar», to qua nullum prefliterit jusjurandum. Noft fum ita rerum tofcius, ut hoc dicere velim. Sed dico, om> nes epifcopos ad id jurejurande teneri . Meminiftis enim, panes, quid in confecrattoni» bus juret epifeopus, nempe illud imprimis s Vocatus ad fynodum , ibo. An ut cum primum concilii locum attigerit , poflit fi» an bittio difcedere, fe fic fecra concilia ludibrii loco habere , quafi laxandi animi gratia ad concilium eundam fit, non quod ulla epifcoporum opera aut toduftria defiderecur. Non fic profetio , non fic . Nam fi veniunt, ira pifiR redire non debent: Eadem quippq vtojuramenti qua ire coegit, cogit quoque non recedere inconfulto aut restlsena condito. Pervulgata efl enim juris Arantia , Noq dictate concilio nemini ndhuc icto nrgaru· efle redi- tum, modo aliquam honeftati» craft ratiunculus allegerit .* Non eft «go , «t ptortfque videtur, ita impertofiua H Jmsre qwod etiam abique ulla juratiora obfervare qtoa debeat.

In quina ptorn rstomnto queruntur non haberi honorem rationibus, ut in condito Conftantienfi, rampe pre rarioitfhna deputa tattooes totroduOfo era. At ego in hoc fecro «fodito ex ontoUmB iafttoKto qu· plurima extant ftptodter excqgint· , *gréeteagra* paraift. hoc potiffimum Dti confilio adum fora» exi* ftimo, quo nationum ttofeofioras toDeremnr,

.Hbertxfqne ncdafalHd ovdtate ferveretur. SdAveftrtun ad necem fedens tacitus defignabat. ■n» enim noaanllaa natteae· teter fe capitalibs» inimicitiis inveteradique odite diffidere, multafirae ob id te Ipfo Coftantienfi concilio, nt prone meminffii feptentiffime imperator, rixa· difconHafi|ne extteifle & multa adeo in rabas agendis impedimenta, dejum in formandis decretis nationes non tam opinione quam odite diftentirent. Tum quot doncertatiooes, cum alia alii fefe proponere Auderent? Hic mixta omnes natwpes communi quodam focietatis vinculo continentur. Nam upuiquiique nationis proprie oblitus, ni! nifi de communi utilitate commodiique reipublios cogitandam ducit, nulloque regum prindpamve imperte ut In nationibus fubjicitur. B Quatuor vero deputationibus omnes commode diftributi. Nec vulgus clericorum admittitur, ut in nationibus qui ut ipfi per fe nil graviter confidere poflunt, ita aliorum refla confilia perturbare, fed graves tantum dofliSe viri qui refle fapientetque confalere pofit. Ipf» quoque deputationes tres a patribus profeffionis hujus fanfl· fynodi appellaro. Prima ab ipfe religione fidei vocabulum fumpfit. fecunda pacis, tertia reformationis, quarta communis difla. Utinam ergo nationum nomen a facrofanflis conciliis diu abfit.

Haflenus obtreflatoribus refpondifle fatis fit.· Nunc te, Sigifmunde, per Deum unmortalem oro, per pietatem fanfl» matris eccle-Cfiifimos hoftes. Jam in te unum exiftimaredefis, per Bornant imperii majeftatem, ut virtutem tuam explices, neu tinas fandam religionem noftram ullo impiorum fcelçre contaminari. Vide quid ecclefia debeas, & quid ecclefia tibi. Utrumque te, ut puto, excitabit. Memento tu eumdem efle, qui jam viginti fere annis pulcherrimum illum triumphum de facro Conftantienfi concilio cum magna gloria reported. Potes nunc quoque quam maxime glori» tuc fines protendere. Numqu?.m ecclefia tuam virtutem magis imploravit. En - ut mifcris & lufluofis rebus quas fupra commemoravi, unum addam quod te imprimis expo/cit. Nuper in generali conventu hujus fanfl» fynodi lefl» (itero, qu» dum D legerentur patres hi lacrymas non tenuerunt quibus nunciatum eft · Pilfin» oppidum nobile quidem dc opulentum in magno periculo efle & jam Procopium forem illum impuriffimum cum magna latronum manu portas obfidere. Quis illius arcbilatrOnis fcelera comminifcens non horrefeat? Nam quo fe parricidio fax illa belli, fcelcrum omnium caput non contaminavit? Et adhuc oterra monflrum illud inexpiabile fuftine», 8t tu foi vides? Quz crux quod patibulum belluam illam immaniffimam, tot facinoribus coopertam; induere condigne poffet? Non ille aris pepercit, non facerdotibus. Nil penfi habuit puer an Cenex, mater an virgo. Omnia divina humanaque igne, E cade, ftrupro, ruina turbavit. Nec um ipfe fieyjtiq graflatur, quam religionis odio farit. Varia proterea diverti que tonneQja in miferorum fuppliciis experitur, ut hm ab impiiflimo latrone mors munus fit non poena, Ec hic, hic inquam parricida te hoc, o patres, templo, in medio veftrum fuit legatus regni Botemi», nea pndtet coram aris, tot templorum everforem loqui. VidiftiM diram facrileÿ illuviem paUoremqne» tuus oculo· Igneos, truculentos, vifu horriMes, quibus unumquemque

4L ■<·. I·B<*«Mî·· 9

Eja igitur, Sigifmunde, ne cefla-cum hoc*flan- atswo cuaira ·ais·/ flo concilio patrum, in hoc rerum naufragio, ut adhuc focifli, ecdefi» facrofanfl» fuccurrere. Nunquam poll Conftantienfi: concilium tam pulcra occationem naflus propagande glori- tu». Nec te moveant facrilege quorumdam voces qui gloriam tuam labefaflare con* tendunt, nec fatis considérant quid majeftatem tuam deceat, dum propriam libidinem expleant. Scimus plerofque machinas ad te expugnandum moliri, nonnullo· infidus faccenruriatos efle, quo magis conflanti? tua opus eft. Poffetn hic clarius loqui, fed fatis eft, fi hoc unum moneo, ne ill*» aures patefacias qui te ab hac fanfla fynodo alienum facere Audent. Nam quid faceres illi fi quit tibi ita fuaderet. €ave Sigifmunde ne promifli memor fis, cave ne inter fas nefaique ouicquam penfi'habeas, cave ne quid ecdefi» te debere exiftimes. Nimirum majeftatis reum quoquo dignnm fupplicio judicares. Hzc enim Procopii confilta, non hominis qui ullo pudore tegatur. Atqui eodem fpedant eorum confilia, qiii te ab hac fanda fynodo alienum tacere ftudent. Qu» tibi tanto magis pertimefcenda atque eo pemiciofiora quod muhis involucris Id ipfum impie moliuntur. Hos tu abige; repelle, arce, non folum a confpeflu tuo, fed a limine ~~quoque tamquam~~ pernicio- bes omnium fpes efle convertas, omnium te oculos intueri. Hanc fpem tua nobis pietate jampridem preftitifli, cum hanc fandam fynodum ab initio rebus adhuc exiguis ingenti favore profecutus es. Quid igitur? Dubitabimus ut tu® glori» te poeniteat. utque hanc fanflam fynodum auflam jam deferas, atque edificiutn hoc pulcherrimum diruas, cujus tu fundamenta jecifti? Minime quidem. Quid enim aliud hoc eflet, quam contra feipfum pugnare? Nam profoflo dum cogito, qua ah initio perpefli fuerit troc fanfla fynodus, quantis cafibus jaflata, quantiique undique periculis lacefIrta, quod ftet ecclefia; tibi imprimis poft Deum, atque huic fortiffimo viro * Juliano fanfl» Roman» ecclefi» ~~card~~inali attribuendum puto. Vide ergo quantum ambobus ecclefia debeat. Tu cum primum in- *?· flare tempus facri concilii celebrandi, tam- iaalitt A Fl·· quam ad confactam jam gloriam primus omnium iftuifti, tuaque aufloritate res labantes *** ■** firmafti, neque etiam dum aberas favores tuos hcc fanfla fynodus tequam fibi abefle fenfit. Hic vero digniflimus cardinalis profond haud defuit opero quominus periculum ecclefi» fuo periculo fabiret, quantoque res difficillima videbatur, tanto acrius infiftendo putavit I Neque flufluantibus rebus ceffit, aut minus fperavit eunt undique premeretur. Memine- rat enim fapienttffimus vir hanc effe in rebus humanis conditionem, ut ubi boni quid cerptum fit operte, id quando proftantius tanto magis mortalium morbo atque adeo crcirate oppugnari folere. Contra mala plerumque ab ipfifmct adjuvari, in qnorum calamitatem redundant. Igitur ut prudens nauta in difficillima tempeftate'·nunquam clavum dimifit, cutnque alios femper patientia fuperaret, tunc etiam feipfiun vincebat, ubi maximi cujufpiam laboris aut periculi fpecies objeflabatur. Hujus itaque viri virtute quem om>

A

nis ·:»· celebrabit, nofinet it>6 Kbit «aoe
αμνό ecclefi* redditi ac raftiratf tomus, (labuita ecclefi· atatoritas, wOa hoc ftotfa fvnodos, adeo m · minimis principiis jam pulcherrima fails fit. Sed quid ego hunc virum narum ecclefi*, cui femper res Romane debebunt, pluribus pnedico, cum hos prefertim omnes fu· virtutis teftes habeat patres , qui utrum eum magis diligant an adimerentur incertum eft. Hi teftes laborum, hi vigiliarum, hi fumm· integritatis atque innocenti·; hos confortes habuit gloriofi operis. Denique illud eficcit ut qui hac ampliflima dignitate haud quaquam minor apparuit, poffe quoque ad majora fuficere omnium opinione videatur. Ergo quid illi pro tantis meritis debeatur, videt ecciefia & deberi fatetur. Sed vtcumque res ceciderint ab immortal) Deo immortalia premia coofequetur

Age igitur, Sigtfmundc, perge tu quoque id perfeveranter perficere quod certa & conflanti ratione pulcherrime inchoafli. Habes hic , aliorum pace dixerim. facri collegii florem , Habes leAiflùnos epifcoporum , Habes coBeflos in omni genere doflrin· pneftantiffimos clericorum qui'tibi erunt focii gloiiofi laboris. Hac vero exiftimare debes cum hi te orant, te ab alio quoque quam ab ecciefia rogari, cujus preces tantum apud *fe* valere debent quantum tn ipfe (ape profeTu es, cum pro ecclefia etiam vitam periculi? C
r^r. objefiare te femper pararam » dices. Rtligio-
* H fa fane magnanimi imperatoris fententia dc te
' quoque genere digna.

At viae quid te orant hi patres quibus certum eft male omnia perpeti quam aliquid contra ecciefia aufloritatem pati. Rogant primo ut cum hac fynodo aufloritatem ecciefia fuftinaas, utque ecclefiam facrofanflam ab impiorum (celere defindas, qui eo ufque temenutu proceflerunt, ut jam audeant (heu £»-erilegnin nefas) hanc fatrilam fynodum, qua catholice ecclefi* imago eft, hsryeticam dicere . Quo malediflo nihil dici poteft fceleradus aut excogitari. legimus aliquando eraffe poftifices, ecclefiam fcimus neque unquam errat D fe. neque errare potuifle, alioquin religionis noftr* inftituta penitus vacillarent. Liceat ergo his fenflis patribus quos hic frequenter cernis, liceat compluribus optimis viris qui in hoc concilio vita funfli funt, haerefis nomine carere, ne tu quoque aliique item roges convenific cum hiueticis videamini. Rogant deinde ut quoad pores, cum hac fanda fynodo miferrima ChriRianitatis bella componas, que ea demum ratione facillime compo*
• nes » fi te nullarum panium feceris.

Te igitur poftremo Sigifinunde hic ante aras in hoc loco fandiffimo deprecor, ut in hac honeftifluna focietate, quam cum hac (ànfia fynodo jamprîdem inifti, conflanti fitedio E perfeveres, nihilquc in terris Deo excepto fine quo ecciefia *effe* non poteft venerabilius putes ecciefia facrofanrla

r 1 n 1 s.

Bafilem vi. Idus Oftobris.

Obsemvatio PaiLirrt Labii, SL J.

I/ad< icto, ItAor catata. boc mihi ttavmmuo. I·, duce·, amabo , ec adaciipto bale anta·) *to·* io viii in liter·· iKcratoaqoe omaci braovtaamCmi *mMqpt* jwoprtam amiataw.

J&m Metatu Ctaboriissu ffhuriu *fienumr & ad·* ammo wcsnu rtgmr m pn^dasu JNmrico^f Aone «nutata· ex' nsdkv *-uefay» Pttn TiUtru,* «ή» tarijhri *Λvκη/ii,* in *gretw»* J’Aifippi lafef, «iri miapir *darifit-*ta pnrriyteri d* ttatagt ex *featMt Jefu ,* fi- sMobentss attmtvm edtans, eqferiMea» ateqfe *Fehnar» /di/. dvarid* fftarigum.

OasiavATio Piimyh Labii, S J.

ScrifCt qwqoe «d aw Divio·· V. C MOmmo de to Mart scMtnr la sapMsa Doqpndi· smm· sta qa» que taabrataoib·· ataMtam, ia IMhtbw· se· tat ctakibao neaaotho eaataat·, iMwoau, £w «ntaacs 'ia BdfioMfi co··»· a tais «Mtata habit· tarvarii qawam ipn <»»ta|ta» tafa h hac verbal

— Σ h&iotheco T. C. PhMerti de la fmetorù Ihmonenfij .*

SErmo in concilio Bafileenfi habitos, incipit, *fi fuu uefirum,*
------ incipit, no· *artotror vot.*
------ incipit, *minUtur fortafiit.*
----- incipit, d* *dndream fratrem ejtu.*
—— in die RFrancifci 14p.habitus inconcilio Bafileenfi per M. Matthiam provincialem Minorum Saxoni*.
—— incipit, cum *innumerum .*
—— incipit › *aggredior mate.*
------- Incipit, *ajumptut eft in etiam,*
—— incipit, medjit· ve/rum *fietit.*
------ incipit, taon *fit» odeo.*
—— incipit, *erunt figna in fide,* a Joanne de Turrecremata in concilio Bafileenfi fecunda dominica adycntus,
------ Incipit › *luceat hut vefira.*
----- incipit, *tulerunt* miAs *pallium.*
------ incipit, *inj&ntu facratifima .*
—— incipit, fNicMflifta *hanc regulam.*
Oratio Ifidori abbatis fitoâi Demetrii G P. ad Bafileenfe concilium, incipit, primam *qtndem.*
Sermo, incipit, *mot efi magna laude.*
Joannis Pataeolqg. imp. CP. miffiva ad concilium Bafil.
Sermo , incipit, *tam celeberrimt caau.*
Oratio funebris in concilio Bafileenfi habita de morte Joannis Poetugallis regis.
Sermo , incipit, *diei tam grati.*
------- incipit, *fuocumgue firipta funt.,*
—— incipit, ne *fidliati efiu,*
Propofitio, Petri Dfgnenfis epifcopi ambaxiatoris regis SidHe ad Bafileenfe concilium.*
Sermo de pura conceptione virginis, incipit. *ego mater.*
------- de nativitate virginis, incipit, *Mergenetutmût,*
—— de conceptione virginis, incipit, *ego jam concepta.*
Concio.... * epifcopi Dignenfis in concilio Bafileenfi pro rege Ludovico III. Hierufidem ** Srilie rege-

Obsbivatio PaiLiBFi Labii. S. J.

Ditai pamar «v taf sebeta viri m invrftignta· dta ·lintaNqae vriervi· ecripwram imvuh-- eaeiri···*. ta latere in hac hrifimfi civitaw mmbUa «sfummaca. lamo Aintant ama, io yihm «iqocMto.q·· ad c·· cili» Baileenat, FlomomM· . Conftmtam·, aÜoq·· «po» tam, CDotaenoir.

*--^

rossa effi"

«MNM· primarum no. fynodi B*UM*nst fcqaMtto xxxr. takfam tantum habet. Onufif miam robqxk ufipe ad xav.

Qu* dainesps la aodam nmt vnhtauM prâam, apsAol* d< aki traâatos, ad eofdem fynodi annos pertinent, fub quibus habit*fiant feffioMs iU» xxx- stipe ad an, 1457.

Qu* vera antecedunt in fixante voluminis, »-Meno loco pofia fiant, eu*» poflerlora fint fynodo,

fikwWsua f*fa*ea, continet Diarium, id eft lucciaAam adnoutionem eorum qu* per fingukte dies gefia fiant in concilio, ab ejus exordio die Veneris oâava Iebruarii 14$a. uique ad diem Veneris vigefimam-B quartam Decembris 14)4·

Tenuua votase·, eft continuatio Diarii ab exordio anni mccccxxxv. ufque ad diem Jovis vt, Decembris 14)6.

Çnartuat vlean, continet vanas epiftola' k alia vera fpeâantia ad concilium Bafileenfe ab anno 14p. ad finem anni 14)4. ad calcem decretum Bugtnii dc unione Graecorum 14)9-

(teintât*, mifcelhmea continet. Primo quodam quo ad concilia duo Lugdunenfia In» nokentuIT k Gregorii pertinent ; Deinde opuRffl*. qu* ed Coftantienfe , cetera denique ad concilium Bafileenfe , varia ejus. aAa defcrtbit. etiarti qu* gefia poft fecef-C film Eugenii dc 'concn ilium

AAUm hic qaoqw aniedte* regi CteiHiiniCmo a non. eri» fynii pap· obteun Avarici Bharigam vano i4;t. «t qaidetn didici rx apognpba mÆ codicn biMtcthco* capiaiK infignu eCctefi* psanarcbaH* S. Stepbaai BiaiirU ceitfii, qao* jam publia pm* veteri ia aatacedum feceram peg. 41. ipecimiaii noftri smàqaapsa· Wboaern Lacinaram A Gtncnram «ai nom biblioshecr «ff librqram

·· Scnptem Ditorigh de f. Jitnri condito Mbeoito eunt rege fnanda tndpieate tiède* m *vefitMo capdu facn palatii de 4.* /vanD MCCCCXXXV1H.

Âртuah jepe? pettàombu D. N. pope pro pace & nitione ecdefia.

I.

QUla Croci Deo favente venerunt & ap-' plicuerunt ad civitatem. Ferrari*, locumque ipfum acceptarunt, ubi jam fundatum ac flabilitum eft cecumcnicum concilium celebrandum profanflo opere unionis. fecundum dlfpofitionem Bafileenfis concilii, prout ex forma decreti fuper eadem fundatione folemniter editi evidenter apparet, ubi fanAif-E fimus D. N. papa paratus eft cum collegio Romanorum dominorum cardinabam, & cum multitudine prolatorum, doAosutft, aie magiftrornm; rolls majeftas regia pro favore ejufilem fimâi operis mittere fislemncm ambaxiatam, pro ftaiu fidei dc honore ecclefi* catholic* nd ip&m facrum cacumenicem concilium celebrandum pariter & honorandum prout Chriftianiffimum principem in tam pio opa» ~~ facere convenit.

π.

ANNO CNSitTt '4W-

Item velit fin regia msjelbs pro honore fidei & favore hujus fandi operis dare liberam licentiam omnibus fubditis majeflatis fu* volentibus dc debentibus venire dc jure vel approbata confuetudine ad concilia generalia, ut libere ad ipfum œcumeniCum concilium accedant fle ad hoc etiam fua raajeflas ipfbs inducat mediis dc favoribus confuetis, alios * favores ac opportuna prefidia velit concedere pro am fando opere conficiendo . prout videbitur effe neceflarium .

ill.

Item ut volentibus dc procurantibus fcandalum ponere in ecclefia Dei, & perturbare aut impedire hoc fandum opus unionis refiftatur, peut lànAiftîmus D. N. papa quatenus perverfum & fcandalofum monitorium, dc perverfinn ac icandalofim fufpenfionem cum inde feculis, facta per eos qui in Bafilea remanferunt adverfi» fanchtatem fuam, nec acceptentur per majcftatein fuam, nec permittat in regno fuo aliquatenus acceptait

1 V

Item ad tollendum mnnftrum quod ftantiIni» h»s in noftra ecdefia catholica effe videtur, videlicet quod duo generalia · concilia infimul reputantur, petit profatus I). N. papa quod fua maffias regia revocare debeat ambaxiatores fuos de dido loco Bafile*, ac ceteros fubditos regni lui. inducendo eofdem, quatenus vel ad diAum oecumenicum concilium accedant, ut tenentur, vel ad propria loca revertantur . Quod fi corde indurato non fecerint, poenas adverfus eofdem fulminatas faciat majeftas fua favorabiliter obfervari, & exequi cum efleAu

Aoâor rit* ο β ιμ μ IAμ η S. M. E. cardinali* Fr»nci*ci de Rape-Facddi, txtremoeapit* *-fthri primi, cam,cam Rmm* ana· i*o* degerat, ilted rectify comaM*«<tet comatel· «deriequod aan laîilataii concilii port «team* h«U*a. ** te meam* «Attenîteu van· qaoàam oC Itahoaun, meta haâtnae cMMcrvac*. jit dcteûp* expangeretar, pamtfci A cardirulAa* mAor teertt. Cea in editione G. L. Rome·· concitiorwa gfjMralia* . qa« ab ana. tSoS incboau anno Amam iStx. perfeAx ornai, bur mi* «mneri* Mφ* abmhua eft , non rolum enrema Uh pan eoocHii Batiteenft* d*eft, *ed A prime defidera. tur, Adaoqw ℑt ipae rimla* Dnpuutain quidcm hnfTe acerrime ** eo* qai excadendam cam entent ctn'ctent BaffleMM conciltem per»icift di*ce* ex wqucnti ,d ι,Ûîo. rem admonitione, gea nifi wtercctfiien cirAn.Ui Rupe. Facatefa* apad paatificem.fc porpwato* fKm , > tu»-toeiba* iUte* edioont* feerac pm mare in relijari oiiteiu mcfiqtnA. Ram au ad me Borna ten traniraÂ* . tecum iWter, commealed*

' ·· De condii» BaJUtfafi, row *calent conli Itu ftetnliics* edendo m *Ixte* , J?oma, vrZ nen edendo in tMTMpe périras edatonuto ed Mforem, ex *fiieiu* F. *C.* Zuca *Hoifienn Hamiurgenfit S. Petn,* in Feticeno cmow-*d ai notcraafaùga.*

BAfileenft concilium non immerito rejicien. dum eft a numero generalium conciliorum : quamvis enim legitime inchoatum fuerit, ta-

men progreflum dc exitum illegitimum fine dubitatione habeat: primum, quoniam ab Eugenio IV. fummo pontifice decretum efl, ut Ferrariam transferretur. quod imperator k patriarcha Cmcorum, dt arreri epifcopi Cmci nollent Sd Bafileam uique iter fufciperc.

Deinde , Quia poft difceffitm legati «poftohei manfit concilium acephalutn , cum fummus pontifex, neque per fc. neque per legatos ei prsfuent. Efl autem regula ecdefiafliCa, ut fise fummo pontifice generalia concilia celebrari non poiiint . cuius reguht meminit Juhu» primus in epiftola ad cpifccpos orientales apud Socratem lih 2. c. 1 j. k Soaomenum lib. y c. 9. atque ex ea regula in concilio Calcedonenfi aft. t· jubetur Dtofconu nonBque iedere inter epifeopos , quod fynodum facere aufus fit fine auAoritatc apoflobe* (edis, quod nunquam licuit, neque faflum efl. Et Jn concilio Nicamo fecundo aci. 6. reprobatur concilium quoddam Confl-utinopolitanum . qvod fine confenfu Romani pontificis afluin fuiflet.

Tertio. Quia in concilio lufikenfi prêter more n omnium legitimorum conciliorum ob epifeoporum paucitatem admiffi funt ad vocem etiam decifivam "plurimi minores facerdotes. Id qnod ex F.nea Sylvio lih. t. dc concilio Bafilcenfi cognofci poteft . ubi feribit archiepifcopo Panormtt no reclamante , 8c contradicente infertorum multitudinem in concilio illo prévaluifle · de qua re fic loquitur. eodem referente Sylvio, Ludovicus cardinalis Arrlaienfis, qui in eo concilio contra voluntatem fummi pontificis prxhdebat F.pifcopi , inquit, quos fo|oa Panormitanus habere vult vocem , videtis quam pauci nobilium font, dc illi ipfi , qui prefentes adfunt. haud quaquam virtute valent perrumpere iniquitatem. At ipfi inferiores ipfi iunt, qui juflitiam, qui veritatem, qui denique ipfum Deum pne oculis habuerunt, habendaque his giatia efl, quod tales fc Dei ecclefir preftiternnr. Et paulo fuperius·. Ubi nunc . inquit, concilium, fi foli epifcopi, fohquc cardinales vocem habuiflcr.t ? At vetera concilia generalia omnia ioles cpifcopos ma;oi<fque prelatos ad vocem adrrulerunj Ume cfl illa vox concilii tv. generalis ad. 1. Mitte foras fuperfluos concthum epifeoporum eft

Quarto. Quia eodem tempore concilium generale habebatur Ferrari® . ac paulo poll Florenti® , ubi fummus pontifex pr®fidebat, aderantque epifcopi Cneci, & Latini in magno numero , atque una cum iptis- imperator (incus, *Bt* orator imperatoris Latini. & cum -- num tantum generale poncilium uno tempore haberi poffit, facile eft judicare , utrum c duobus concilium generale legitimum efle?.

Quinto, Quia tam feva pcftts eo tempore Bafilcft graflata eft Ænea Sylvio telle in fecundo libro de concilio Bafileenfi , dc tam multi patres vel citincli funt, vel inde abite noacli, ut fhriftu» ipfe de celo pro vicario fuo pugnare videretur. Concilium enim illud in id potiffimum incumbebat, ut FuWntam pontificem in ordinem redigeret , v* de folio deturbaret.

Sexto. Quia Felix V. antipapa, quem Bafilcenfc concilium Eugenio IV. fummo pontifici legitime creato pofuerat; veritate tan«gmt* pontificatu *6t* abdicavit , atque hoc Ipfum concilium, a quo creatus fuerat, primus ipfe damnavit, toque Nicolao V. Eugenii fuccdfori futuerit. caatvn HJ*.

Septimo, quia concilium ipfutp Bafiloenfe Laufanam poflea translatum depolita contentione cam eodem Nicolao pontifice in gratiam rediit, ut et epiftola Nicolai port finem concilii adjcAa , intelligi poteft **Qui Nicolaus** nulla eius concilii decreta **de fide rei** moribus confirmavit, fed folum **ad lites evi**tandas, k coafervandam **pacem indulfic, ut** qui beneficia ecdefiaftica a Felice antipapa acceperant, ea licite retinere poffint , atque alia id genus, qu· ad beneficia, ve! cenfiaras eixlefiafticas pertinebant, rata efle voluit .

Poflremo quia fynodus Lateranenfis fub Leone X. fe(T. tt. Bafileenfe concilium aperte rpprohavit. dum illud non concilium ecclefix , fed conciliabolum five conventiculnm appellandum ccnfuit.

His igitur de caufis concilium Bafileenfe locum inter generalia concilia habere minime debuit. Quia tamen in omnibus editionibus haAenus impreflum fuit, ne quis forte quereretur in hac editione fuifle pnetermiffutn i vifum efl ilh locum , quem fibi quodammodo præfcripfcrat, refervare: quemadmodum in ipfis facri* bibliis, -V in Csnclorum patrum voluminibus apocrypha nonnulla , qu® ab antiquis temporibus inferta feruntur, notari videmus , non auferri.

BPISTOi.^ rONCIL. BASIIÎFNSIS. ad *Citniiattnfts monachos* .

Vi Tm»» VII. Ir·»·t·. 1" 0»<hn»-

SAcrofanAa generalis Bafileenfis Synodus, in Spiritu fanAo legitime congregata, univerfalem ecclefiam reprefentanr, dilectis ec-c.lefi.e filiis abbati, & toti conventui monafteni Cluniacenfis , falutem, dc omnipotentis Dei benediftionem .

Accepimus pridie duo volumina beati Auguflini, in quorum altero efl traAatus contra Donatiftas, esc contra Iflankheos, flt contra Fauflum , in altero vero de baptifmo parvulorum. Commendamus diligentiam & obedientiam veftram.- certificante* vo·, quia no^ funt minus fidvi hic, quam in monafterio veftro, & quia expedito iflo negotio Bohcmorum , pmculdubio vobis remittemus fine aliquo detrimento . Verum indigemus neeeffimo Ambrofio de paradifo anime, Ambrofio de (aeramentis , dt Ambrofio fuper Lucam. Item Anfelmo de facramenti*: Itera Fulgentio: Itera Ambrofio fuper pfalterio. Hortamur vo* omnes dc fingtflos, mandantes nihilominus cuililiet veftrum it» virtute fancl® obedienti® , & excommunicationis lane fentenuc, ut pnediAa volumina fine mora mittati* ad no*. Expend1 autem qua* portando & reportando fieri continget, paratos folvere qo* oeerimu*. Bft enim magna neceflitas , vt pnodiâi libri fint hicnam infra 0A0 vel decem die* ambafiatores Boemoram hanc civitatem ingrefluri funt. Datum Bafile* die vigefima fcxu meafis Decembri* MCCCCXXXJI.

WP”

ALTERA CONCILII BASILEENSIS APPENDIX.

I

O R A T 9

Philippi Archiepifcopi Turooenfi* habita in Concilio Bafileenfi.

Γ MS, qocUfio Turouemfii*

Sequtrur ^eft/bù Fafia per Reverendi*fimum* w*ſ* *Ckn/h ptnru Ifomatum fUinut Jnhie-*I *ptfcopum Turoueufem Cknfiiumfimi regu fmu~ eorum Âmiaxuuoetm* u» *Couctlio tafileenji.*

REverendiffimi Reverendique Patres, cetel- rique Domini dodoresA magiflri in Spiriru-fanclo fimul hlc fynodalite: congregui , prvmifit Dominus noftrr chriftianiftimus Dominus CAROLL'S gratia Dei Franci* rex ad pradentiam vcftrarum dominationum reverendiflimum patrem Dominum archiepifcopum l.ug- . dnnentem deinde fubfequenter venerabilem virum magiftnun noftnun magiftrum Jordanum Morini in facra pagina egregium proiefforem confiliaiario· fins majcftatis illuftriÆm*. Nunc vero. Revereodiflimi Domini mei , Domini Bituricenfis archiepifcopus , Autdiancnfis epifeopus elcdufque Silvanedenfis, regie ferenitatn confiliarii dc ego cum ipfis Zachaus, pufil- lus flt modicus capdlanos ferenitati* ejufdem, pofl prwbclos duo* dominos meos ad veftram reverentiam diriguntur per Dei gratiam confolandarn flt juvandAm in veftro, imo verius in Sandi Spirinn opere pmincepto. Unde ad explicanda Rcatitudini veftrsB fideliter injunfla nobis per ma|cftatein chriftianiflunam ipfius domini noftri regis, dc pnecepto , licentia A juflu ipforum Reverendiflimorum Patrum omnium fle cum benigna fupporratione Rcverendiftimarutn Paternitatum veftrarum pnefento vobis omnibus illud fanfliflîtni regi* David ad universitatem civitatis labes Galaad 1. Reg. cap. ». *Beœ&ih vol a Domtuo qui frctfhi rm fericordiam houe .*

Benediflus Chriftus Pater mifericordianim & miniftet beneficiorum Dei, per quetn nobis omnu dedit Deus, cum quo ab infintia crevit omnis benediflio, &c de utero marri· fua egrefla eft cum eo. Ilie vobi« tribuat benedifliones dulcedinis fust, & mifericordia ejus vos omnes impleat flt circumdet, qui facitis ei mifericordiam hanc, qua ipfe per prophetam ait.

Qfc. ·. <. *miferieordiam voio eF* non *focnfcium.* Memjntftis, Patres fandiflimi, languorum & miferiarum fande; matris Ecclefia, pro qua non dubitavit Chriftus fe ipfum tradere immolari, ut fponfam fibi exhiberet gloriolam, non habeo-E tem macutem neque rugam. Audifti» picrates & uln^atu* matri· veftne ejulantis, heu ! A gementis filio* per mundum univerfum lamentabiliter deformatos. Redditis mlbc Altiflimo vota veftra ad dirigendos affedin noftros In viam pacte , tn de lacu miferiarum Sc de profundo fccleram omnes liberati in fanditate Sc juftitia forviamus itti. O frudtfene Chrifti olive ! gloria vobis , honor dr pax , («titia Sc corona makatietm, qni facftis Domino mifericordiam M* . Rex Dàwid lacerna & lux omnium ro-

A gnm , cum audiflet quod viri Jabes fepeliflent Saul. gratias adurus nuntio· pnsmifir , per quo· dixit eis· Ben«di& «m « Doauvo, fvi *.·«·>»■ *ferifHs mtftncwdmm Kartc cum Saul & [epdtgu eum ; ego reddam vobu gratiam .* eo *quod fenfts tfiud .* Quid. Patres fandiflimi, quam dolens vel calor interpretatur ipfum Jabes ; quid ‹ Galaad, quam teftimonii acervus ; quid denique Saul quam abutens aut abufus P lgitur quia not» nifi ardore miferationis accadi , *tt* aelo paterne pietati» commoti , grattes Deo reddituri, conveniftis in hunc acervum teftbmonii Chrifti ad delendas pcftilentias errorum , ad fepeliendas fpurcitias omnium vi- B tiorum . quibus heu ! tantifper o· fuum dilatavit h ternus; hinc Rex nofler Chrillianiflimus apprehcnkK difciplinar, Capientia: David » nobilitfimum Fcclcfir membrum, a Deo , ut inter eundos feculi rege* Chriftianiflimi nomine meruit infigniri , imitando catholico· mores orthodoxorum 8c invidiflîmorum progenitorum fil· majcftatis illuflriflimc, nos ad hunc fandum Chnfti thalamum deftinat in prafenti in obfequium veftne, imo verius fu< fynodi facrati$m« ; quo , juvante eo cujus res agitur, omne monftroofum, omne fcandalofum, omne deforme flt abufivum, quibus pene tota chriftianitas ad fundamentum exiftit inani- Cta, A corrofa prope vifcera matris noflnr, per hanc veftram mifericordiam evellantur, fanentur, tollantur k fepeliantur ab ea . Quapropter in hac fpe facra idem Rex nofter Illuftrifluntrt catholice conftitutus ex fuperabundantia cordis fui chriftianiflimi iterum ac iterum vobis ait BencdiÆ *tot Domino, qui faliris mfermrdiam haric , ego reddam voiu granei quod fectfiii ogtu ifiud.* Gratias pnmo agit Deo per quem regnum &. nomen Chnftianifluni acrepit Regis; quia multiplicat in vobis Deus mifericordiam fuam, congregans vos fimul in unum de nationibus univerfi», fle faciens vos qtvh cor unum |c animam unam ad dandam Dfeientiam (alutis plebi ejus. Gratias item reddit vobis fua majeftas Chriftianiflima, quia Deo flt hominibus miniftratis opu» iftud : opus, inquam , pneter quod nequit plebs Domini fuflineri. Miniftri enim Dei eftis vo· in hoc ipfum fervientes . Novit veftra Beatitude clamorem illum Moifi ad Dominum , *cur* ait, *Domine , tmpofmfii pondut unner/t populi hujut fuper me, nrm cuim pofum folut fu/hnere hunc populum.* Numeri xi. qui licet centuriones multos haberet dc tribunos, in mios partiti ponderis reliquum fibi levius exifteret ; fe omen folum vir Dei proceflatur, fle pro foto r^utatur a Deo, Ioo· i»iri- donec auxilium fibi aftiflat conventus fenionim , donec dux facer paftores faculi fandum munus offku paftoralis populum in vera fide flt fanis moribus retinere importabilem arguit oneris gra* itatem. Non enim poftum folu· fuftinere hunc populum. Non efl qui tantam poflit farcinam divino abfque pnefidio fuftinere, ruinam pnevidet, fi non fit qui adjuvet. Lapfutn gregis paftor fidelis non expedat, auxilium poftulat ante cafum , ut nec inutilis ipfi . nec pernicioiin populo reflor exiflat, & improperia exprobantiom Deo non cadant fuper eum . Unde qui nunquam famulantibus ei defixit

Deus,

Deus. fient Moifete in ducem populi confti-AataramHererminau. R quis ex principio res
tuii. *ita* tuttfSmum plebit dominie· pnsfidhm naficcntes viderit, uptime cootcmphbtatr. Inde
ei inftiruit fit pracepit, conventum fcilicet fe- quippe chrifiianltas › tefte Ifidoro, in divertas
niorum omnium nationum: cui Dominus, coi·· taerefes IcMb eft: inde caritas extra munditer·
gvego. inquit, auAi *vitor de fentonbur Ifrnel,* mino· pene exfulavit. inde regnum in rqgn<un
tjt»i tn nqfti , fuie feue» *font popuh & mogfri,* furrexit, la provinciam provincia. ftc gara con-
ut fomentent tecum populum, & mm *tu foins gro->* tra gentem, Atqnod eft onaniumdeterius, idem
otri; , Numer. at. Qood fi vir Dei replètes m fe ipfum. Sue fi cutaâaram regionum cala-
Spiritu-fanto cum centurionibus fimul fit tribu-
nis prater fuffragium paterna congregationis ferta concilia inferânraa» pro quanto in eia de-
nitionum . unam nationem . Inquam , Ifrael bite perato nou modo ftratora fidei, fod om»
fafci» non valuit : abfit. Beverendifimi Pa- ni» vit· fit atomis cujusUbet norma coafiftit,
tret . ut prufumere de vobis efiimemu» tot tefte beato Gregono, xv. dift. dictu. Ordina-
Ghriftkolss natione» , qua» per orbem catho vit poftremo Deus congregationem tyroodaiem
licum univerfaliter difperfit Deus, poffe in uni- ad Ipiritualem beiidam At confolatiooem eorum-
tare fidei flt morum integritate, fynodali abique B dem per incrementum meriti ftt augmentum
prefidio courtruere, ffc multo minus , fi *cor-* gratia ampliori·, unde Ðominor ad Modern,
ruerit, fublevare . Hoc etenim R moles tanti *Congrege* msAi tarer ; & fitbditur, *£t de/cen-*
ponderis & deteclus noftri temporis non patitur . ritu-fânto farm·ditto» *& ftbt* fecundum
quo , terte Pelagio, non folum nobis merita , Auguftimm , vel too mShifterio de Spinna-
led fimul eum meritis corpora difpcreunt. Am- finto. O beatiffima Chrifti fynodus, in quam
plius autem port dies tenebrarum . fi placet , *it* Deu· Pacer fpondet defcenforutn ! In te Fi-
lucis tempora contemplemur, silus eorum imi- lius confiftit, in medio vera· promiffbrChnftus,
tantes. quos nobis Chriftns pofuit in exem- promittent Panem daturum tibi quicquid pe-
ptum . Legimus autem tertiam fynodum quam· tieris in nomine ejtu. In te Sanflus pnafidet
plurimo» Chrifio & fieri vindicare potuifl». quo» Spiritu», infignicm êt fublimant obfequenre»
I< Paulus vas magnum electionis. ftc Andreas tibi in coniudicea, participet R confortet indi-
plenus Spiritu-fanrio. flt Petrus princeps difci- cii fui fàtfch, juxta illud S. *hcobi ta* Jcrofoly»
pulorum Chrifii cum cunilis apoftoli' ab errore mitana fynodo prafidentis, Fifo· eftj» ait, *Sn-* am m
legalium folvere nequiverant. Afl. ii.fhr.nia *ntuifeni*
qu* funt. a Deo ordinata funt. Ordinavit ita-C tio a cunilis mento catholicis veneranda! Boa
que Deus congregationes Patrum 8t leniorum ad tvi afloris exigit omnipotentia asque prafen-
fui primum gloriam. in deleAationem nominis ua , hoc lapientia te confirmanti», hoc beni-
Filii ejus. dc ampliationem divini cultus apud gnius tui dirttoris, hoc iterum exigit digni-
univerfas nationes. quas proptereacreavit Deus. tas intern· pietatis ecclefi· fsnto Dei, quam
propter quod notanter ait Dominus Moifi ubi tu venfiime reprafentas, hoc poftremo exigit
fupra . *Congrege* , inquit , *mit*, dic. Secundo fublimitas prarogathrw fingulana , mia fuper
ad laudem Ik commemorationem concilii bea- omnem conventum avâore SanAo Spiritu in-
torum , in quod omnis congregatio finaliter or figniris. Quas ob res princeps apoftolorum Pe-
dinatur in cdificationem sterni templi . qux trus , qarnn Chriftus cuuâis catholicis dedit
fundata eft fuper Chnftum petram fti iblidita- ra fpecnlum. in Jerofolymitana fynodo loquu-
tem cumflarum . ait Leo xtx. dift. */te Dominus.* ras non legitur nlfi furrana , ad exemplas·
Tertio ad illuminationem *8t* fanflificauonem myfterium reverenti· filialis , quam ornait
animalis turbe deviantis a fide, ut agnita ve- catholicus paternis fynodis debet exhibere,
ritatis luce . ab errorum tenebris liberata .re- Primus, inquam, foquuras eft ex artiore» BC·
deat ad oftium tabernaculi foederis Ac ad lumen D cenfes igne apoftolic· caritati» pro (blute gre-
falutis. id eft Chriftum . C.hnfto enim in fan- gis Surgens vero loquutus eft reverenter, ut
'lificanone informis populi a rectis monbusde- patronus certans pro maaumUEooe plebi» chri-
clinantis . ut exalta vitiorum fqualloribus, cor- fliann ab intolerabili jugo legalis ferriteris t
da omnium per caritatem refipifcant »d digne farad, ait, *lentatu Deum impemetejunan [uper* ML i,.
confitendum nomini ianflo Dei . fle. finaliter *cervicem difapuhnm , good negee Petrei no-*
gloriandum in laude ejus I juxta id populi per *βṙ ponere potuerunt* ? pabulum vobis , viri
pfalmiftam , *Congrega nos de natmuiut,* w *con-* ianâirtimi, paftorali» doftrin· doôor ecclefi·
fiteamur nomini /aeOo tuo , tp glonemur in luude relinouens dc exemptam, quo ia hac fecra
tua Ohm nempe pa/ïm homines per agros fynodo vos ardenti ftudio Intendere decet, 8c
difperfi more beftierum vagabantur, quos cum omnes emancipationi membrorum Chrifti ab
Deu» fft ratio fimul congregari docuerunt, ex omni jugo importabili vano & fenrili, fi quo
immanibus manfueti, ex feris mires fofU funt, nofcaorur pregntwi · Jugum cniaa Chrifti
docti fidem colere , difciplinam fufeipere» cari- fuave eft At onus ejus 1ère Jubet Apoftolus
tatem continere. fit juftitiam, qu* pacem gi- E reddere trlbate omnibus *Cui tribunan tribu-* Me. *U- t-*
gnit, invicem exhibere. Cum autem adeo cre- *tum , cui vt&fnl ttfhpil, cui* Aeoaram *hono-*
vit plebs Domini, ut non folum toca nequeat *rem .* Non ignorat majeftas chriftianiffima , ut
congregari , fed nec fparfim per panes fuftineri, quanto altiori loco Dei gratia fubHmarir ,
vifum eft dignum fapienris Dei, paternam fy- tanto obligatior cenferi debeat Ac psomtior
nodum copftitui. qu* vice Dei & omnis eccle- ad exhibitionem cunâi favoris omni genera-
fi* fufttneftti* plebis iafirm· confideret , ad li fynodo, qua ficut virratv rrarafram tloni»,
quam tenentur firmiores, tefte Apoftolo.- *De-* ita virtutis efficacia nofchur *tpnnA* Chrifti .
bemus autem nos firenores tmbeciliuuun iqjfnao- Dignum infaper cenfuit Regia cdfitndo ho-
ruM /a/wsere, 4 non imfiu *placere*. ad Rom. t j. norificentiam illius filialiter imitari » In cu-
Propter quod neglecta primis conciliis. tam- jus commemoratione fui progenitote» chri-
!iuam fidei Simorum prafidus, inania funt in- AianiCmi Romanam Ecclefiam pra orieris
equuta m Dei eccleCa tum corporum tum ani- (an

6**CnUM MCItâMttf hoMCMdM · QMfe HM· gous CAROLUS Romance*·* iavifBfiuop· imperator Francoeumque rex UhdUififfimo*, a qno regnum. genus etiam k mxm> ad noftrum chriftianieiasum CAROLUM derivantur , in memoriam , ait, beati Petri apoftoli honoremM iânAam Romanam Rcclcfiam & fedem apoftolicae, nt qw· nobis focerdotalis nune eft dignitatis, cm debdat ecdefiaftic* magiftra ntieato. xix. Za awnamM.

Quo paâo , Pauca Revcrendiffimi , cum andi&f Bex noAer Qftiftianiffimus princep· prafëûo dofliftùnua io fcripturi· canonicis veteria ftc novi Têftamenti, in catholicis denique gcftis apoAobds pariter & exempta, quod veftra propooerat reverentia in hac praeclara civitate fynodalitcr convenire , confeftim dedit operam fua celfitudo , etiam noo interpellata › noo requifita , convocandis pralatis ecclefie eius regni in fua urbe Bituricenfi , ubi inter alio· Patres dc Domino· convenientibus peribnaliter Dominis meis Reverendiffimis Lugdunenfi , Buoricenii, dc Aurelianenfl hlc prx-(entibus.- prafidente vero Domino Lugdunenfi, coodufum extitit concorditer uno ore omnem catholicum favorem vobis merito perçcdefiam regni quantocius debere exhiberi. Cum autem deliberatio dc eondufio infinuantur Regia majeftati , ipfa* benigne acceptans , laudans dc confirmans, ex tunc decrevit foot oratore· ad veftram fyoodale obfequium deflina-C re, eundis indicens pnelatis ful regni, ut peribaaliter nos didemur ad hanc (aeram fynodum Iter properare. Placuit demum veftris Paternitatibus Reverendis , veftros legato· ad fuam dirigere majeftatem , videlicet R. P. k dominos dominos epifeopum Novarienfem 5c abbatem S Ambrofii Medtohnenfis, ad quonam laudem etfi veftra (atia «lefbo fufficiat, eos amen (n re tanta fidea probata ampiiua igpommendat. Potuerant veftra* paternitates reverendiCmm de caritate regia ad vos reddere certiores. quibus adeo Sua Majeftas illoftriCma ad Chrifti gloriam , cujus rem agius, ad honorem Ecclefi* nnivcrfo tcftrique gratiam k favorem , humiliare fie ad·· vo-Dluit, ut per fuas littera* regia* extunc eis libéralités opneaffis» polliceri vobis dignaretur folensnes ejus oratores fe ad veftram Reverentiam feftinare . Cujos rei ptofeflo , Partes Reverendiffimi , quia in nobis omnibus facultas hucolque non patuit exequend* , obftantibus guerraram regni turbinibus, excefloqoe mvium fic fubfiequentium aquarum , cui a memori* hominum parem in regno non habuit. Regia Majeftas veftram Paternam Reverentiam filiahter deprecatur , moram noftri adventus non culpr temeritatis ; fed obftsculis potius aatediflis adfcribendam. Nobis autem id ipfuun humiliter fiipplicanubos , ut apud Paternitate* cafidem filialem ; fi placet, exceflu nem confequamur. Commendat Regia Cdfitudo veftris paternis orationibus libertates fic jura ecclefi* fid regni, praiperitaremque perfona fu* atque ftatus , qui cum tota ecclefia regni ejus non cadTat continuo pro vobis Dominum exorare , ut veflras Paternitates Reverendifltan* mifericorditer fandtificet fit fanAificata* diriget k confervet ad operanda m opera . ad qua Veftra defecndit Beatitudo in hanc pnsclaram Ac pacificiffimam civitatem , ficut feriptum eft t. Reg. 1 j. df/<«nA Aoatnrr *ljtgtl* , » Muffe^ae «rerrer wwm /mas, *ltgenrm , fccunat & farathnu* . ut (lc in vobis tamquam in vero farculo Sanfli Spiritus eradicentur vepres, eruantur fpuue cunflorum vitiorum , fuppleantur valles defefluum , & colles excenuum omnium farriantur , k impleatur in nobis illud liaua vu. Vepres de foin* In univerià terra fit omnes montes in ferculo (artiantur . H*c funt duo ad que pro parte Madefiatis ChriftianifiimK ad veftram mittimur prefeatiam . Ilee eft ifta (ynodalis mifcricordia , quam fi Domino Chrifto feceritis pnrdiflo , profeflo entis a Deo Patre ejus bencdWli , benedifli . inquam , in prefenn per gratiam dt in *terBaum per glonam, quam nobis benedifhi* per êdentiam Chriftus , ad cujus gloriam facitis opus illud , concedat in focula foculorum, amen .

I I.

LITTERÆ SYNODI BASILÉENSIS

ad Joannem abbatem Ron*vallis apud Ruthenos.

Juhei ut m frnbai Ctiltt 6 Jf/panu erchtepifcopoj, eptfcopoi, «Mere/, *ahifgue pr^latot utvttet ui atadfiuai Jfififttnfe*

C O Acrofenfla generalis fynodus Bafileenfi· in —— Spiritn-Isnfto legitime congregata , univerfidem ecclefi* repr*(entan| dileâo filio Joanni abbati ecclefi* Bonavalli* falutem . k omnimis Dei benediflionem, dc mandatis no—'

Cum in hac civitate Bafileenfi facrum generale concilium in Spiritu-fanflo legitime congregatum fit, in quo praecipue ad exnrpandum harefes, componendam pacem in populo chriftiano, & reformandos mores utriufque ftatu*tam ecclefiafttci quam («cularis, fomma cum diligentia providendum erit, necede eft, ut multitudo copiofa tam pnelato rum quam aliarum notabilium perionarum, Dhuc confinât, ut earum confilus fic auxiliis hujulmodi (hofU opera debite poflmt execution! mandari ; St cum ea qu* in ipfo (aero concilio traflanda fint, exaflam diligentiam ac celeritatem exigunt, omnifque mora fit fupra modum praejudicialis, ideo multiplicati* litetis & mandatis quofcummre prelates fit alia* nc labile* perfona* hac unfla fynodus nititur ad hoc (aerum concilium advocare- Idcirco tibi in virtute (anfta obedientia diftrvfee praeipiendo mandat, quatenus omnes archiepiicopos, epifeopee, abbates, fit praiato·, nec non cathedrallum ecclefiarum capitula, qui k qu* ad generalia concilia de jure 'vel confueeudine venire teneantur, nec non alias quafcumque périodes ecclefiafticas, quas huic facro concilio utiles k idoneas judicaveris, per nationes Gallicanam & Hifpanicam, fub quibufcumque poenis & cenfiiris eccicfiafticis convoces , requiras, fic moneas, ut ad ipfiim fecrum concilium infra terminum, qui tibi debiticircumfiantiis coafideratis competens efle videbitur , praiati fit lingulares peribo* proprii· in peribnis accedere non poftponant. Quod fi corporali infirmitate, aut alias canonico

vira·

*n*o outran moribus ft lteratura ornatos, de oas-Ari mandavi···. Camram mjnedkarae ora». ni ftatu ecclefiarum fuarom inftrados , plano deftinent cum mandato ; pro prrdiAoruai b-ciliori exeouione, tibi convocandi per prodiâas partes, cleros, principes, populos, ftc univerutam , & quafcumque periboas , eoa calque alloquendi, exhortandi & monendi, auAoritate hujus land* Synodi » ut tibi Circa prodida te in omnibus concernentibus ftvorem ftc ibeceflum hujus fandi concilii, affiftant confiliis *Ot* auxiliis opportunis . terminofinic datos, nec non excommunicato», fufpenLs vel interdidos, tam per te quam per

~~quatcumque alias noftras litexs feu commit~~
~~teros prorogandi , abiblvendi, dt fuper irre-~~

gularitate quam fic excommunicati , fefpenfi B vel interdidi celebrando vel divinis officiis *Ce* immiftendo jncurriflent, difpenftndi, aliafque perfoeas ad prodida omnia exequendutu vice tua fubftituendum, dt deputandum, & generaliter ipfis fanda fynodus omnia de fingula tam per te quam per fubftitucndos a te faciendum , dt exercendum , que quomodo ad profedum hujus fieri concilii noveris expedire, plenam tenore profentium facultatem impertitur . Tu autem tam diligenter hoc fandam onus tibi injundum exequi ftudeas. quod apud omnipotentem Deum , cujus res agitur , In coelis meritum , tc apud hanc fsn-<hm fynodum dignas laudes confequi valeas. Datum Bafiler fecundo idus Auguftini atmo Domini MCCCXXXID.

1 I I.

BU Ila e UO i n i i IV.

leda in ('ongtegatione^gfenerali xvjt. Septembris MCCCCXXX1V.

IP Ugenius epifeopus fervus fervorum Dei uni-
4 verfis fratribus dc diledis ecclefi* fili» in «iero Bafileenfi concilio congregatis falutem dc apoftolicam benedidionem.

Adventibus ad nos venerabili fratre noftro Francifeo Brixienfi epifcopo , & diledo filio tnagiftro Petro de Monte oratoribus veftris, D intelleximus quanto moerore ex his qu* adverium nos concitata dicebantur affedi fueritis , quanta poftmodum Ictitla exaltaveritis cum nos fanos dt incolumes in vere In civitatem Pifiinam veniffe audiftis , poftremo quid favoris dc opero In deliberationem dilefti fratris noftri Francifci tituli 8. Clementis S. R. E. presbyteri cardinalis dc camerarii noftri, ac venerabilis fratris Marci archiepifeopi Tarentafienfis per ipfos oratores impendi ftatueriti» plane cognovimus , pro qua re devotiones veftra» in Domino commendamus , vobifque pro devotione te caritate hujufinodi multa» gratia» agimus, fperanta ut ii pro liberatione cardinalis profati majorem E opem dare oporteat , Id libenti animo facietis , nec ullo pado tantum facrilegium extendi pariemini. De Tareutafienfi enim archiepifcopo , quia liber efl , prater gratias , quas pro eo vobis agimus , amplius non dicimus. Hoc autem oratores tum noftra contemplatione , tum pro re ipfa ad quam deftlnati funt , quia pia eft, libenter In divinis , ac grato animo ac condigno honore fufcepimus. Deinde cum a nobu difcederent pro «orum tutela ufijue ad urbem plene provid··

toros rtriffi·! ia Chriftn filii detante PA»α· logi Romannn— knpmtoris apud voe effe. ac pro occidentalis « orientalis cedcfie unio M nonnulla uadare . nos qui fisperiori tan-

'"·», autem ex his qurn ad eos fcribicius pro Capientia veftra arbtaari poteritis, quid cum profatis oratoribus apud vos agentibus tradare & prodicere debeatis. Datum Florenti «nn. Incarnationis Domi·. MC0CCXXX1V, m. Kalendas Septembris , pontificatus noftri anno JV.

I V.

LITTERA RECIS A RR ACONU M i *4**

miffa in concilio , ledaque in congregatione generali die veneris.

SAcro-fanda generali fynodo Bafileenfi in Spiritu-ftndo legitime congregat* , uni- rica*° verialem ccclefiam repnefentann Alphonfus Dei gratia rex Arragonum, Sicilia, dcc. »» f*

Regalis eft ofteii omnipotenti Deo dc fanda matri ecclefi* quadam more debita exhibere obfequia , reverendiffimi ac yeneraHles in Chrifto patres inclyti, fpedabiles, maCgnifid , religiofi dc devoti vlrl . Ex pridem indftra éleganti quodam ~~nec minus~~ affedionali eloquio explicitis majeftati per reverendi^ fimum ipfius fscro-ûnéla fynodi ambaffiatorem opportunis, cum credentialibus literis apud noftram celfitudinem deftinatum , videlicet abbatem Sandi Ambrofii Mediolanenfem eximium utriufque juris dodorem , apoftolicum referendarium ac literarium E. D. fynodi corredorem generalem , claro lumine hilarique exultatione inter quofdam illuftriutn iàpientiarum veftrarum commendabiles intentus , gloriofum illud veftrum propofitum de reformanda fcilicet matre noftra ecclefia , dt aliis quippe non minus neoefTariis religioni

Dte exalcationi fidei chriftian* percepimus, pro quibus fummo Regi regam, cujus res agitur , te proinde ipfi fâcroûnda fynodo dum tam vinuofi operis te officii nos advocare participes dignata eft , *referre* affurgimus gratiarum omnimodas adiaoes , pro egendorum inde opera te «xecutione eum expedierit , peribnam dc regna noftra exhibitione promdtfima offerentes , Et quamquam fuper expofitis , ut profertur , per ambaffiatoecm praftfum latius refpondere deliberavimus per oratores noftros ad lacerrimum casum veftrum cito citius deftinandos; nonnulla tamen ex imprefentiarum infedentibus menti nuac eidem communicavimus ambaffiatorf pmftt* aim* fynodi viv* vocis oraculo mfitfcndi : quam *®due dirigere dignetur Hic Spirina Paradi- **»» in cujus nomine congregatur ad honorem dc fitrvitiunr ecclefia fua ftcro-ûusdn . Datum Agringenti aj. apnbs sano a nativitate Domini MOCÇXXXIV.

Stèfcr^u aoetvte profrurtfii.

fus. Sacro-fand· matris ccdcfi* humute filius dc devotus Alphonfus «X Amgonom , Sicilia , ficc.

V.

cneitTt

* —— * BISKWSIONn FAÇTE MB ScrenUSteaii Dominum negem Arragooum capituli* oblatis per rcrerendtffimum oratorem facrofenAa general]* fynodi Bàfileenfis.

A D primam, fereniffimus dominas rex pre- zt L miflâ gratiarum aâioM, rcvervndiÆtnia patribus It fpeâabilibus virl» in fecrofanAa Bafileenfi fynodo congregatis, qam circa tantam tamque commendabile *te* gloriofum propofitum intendenem religioni fide* chriftiana fit reformationi faoA· matri· ecclefi·, quip- rnon parum neccffarium › ejufmodi vinuo-Bfunt, fetçniffimo domino regi uique ad fummam florenorura centum quinquaginta milium de camera, ut per nonnullas literas apor ftolica· clarius patet cuilibet illa· intueri volenti. petitaque jurium exaAio feu colleAa fittisfaAionem illorum valdat aliquantulum impedire. dominus rex prediAus de fu* mentideliberando propofito, fuper his & aliis omnibus fupradiAis per fuos ipfo* oratores plenius ut praemittitur, refponderc intendit. Rex Aiphonfu*.

operis fit officii ipfom advocare participem dignatl fint, contentatur, imo ultro fe offert ea folita qua confievit In ipfam ÛnAam univerfalem ecclefiam matrem orthodoxa devotione pariter fic aifeAu fuos fidemnes arnbaffiatqres apud facrum Bafileenfe concilium, opportuna equidem poceftare fuffultos, quantocia· fibi fieri poterit, concordi fic firmo exaAia his temporibus fetnper habuit , licet commode aliis implicitus aAis non valuerit deftibare , pro Dei 8c unitatis ecclefi· ac fanAa fidei catholic· reverenti* , fervitio 8c bono*.

Ad fecundum , placet domino regi per fuas literas exhortari fic requirere reverendo* acC venerabiles domino· archiepifcopo·, epifcopo·, abbates ac ecdefiarum pnelato· ac catholicarum ecdefiarum capitula dominationis fu·, qui fic qua ad hujufmodi condi i generalia pariter 8t confaetudinarie accedere vel mittere teneantur, quatenu* perfonales , aut per notabiles procuratores fuo· plena poteftate fuffulto* apud facrum Bafileenfe concilium, fe brevius quo potuerint conferant.

Ad tertium, dominus rex intendit utrafque ambaffiatas. tam videlicet pnetextu dominii hujus regni Sicilia . quam Arragoni*, fit aliorum regnorum fic terrarum fuirum. ut perhibitum eft , loprafcnturum mittere , ipfofquc reverendos dominos cardinales Uerden- Dconfummare. iem, 8c S. Sixti ad diAum facrum Bafileenfe concilium adeundum per fuas literas exhortari .

Ad quartum , Quia dominus nihil occafio* ni* guerre 8c inimicitia inter cum fic perfenam regis Caftdlx efle intendit, tum profpeAu fignanter fic viciflitudine grandi fanguini* eo*, tum quia aftu nonnullorum potiit» quam propria voluntate flc àAum eft › ut expers fere debiti ' copnationi* lis Rex ille teneretur affcAu*. turbationis fic difcordia in Hili nomine feu velamine, proh dolor ld emuli quidem procurarunt honoris dc gloria cupidi, illorum fcilieet quibus divino jure pariter fit E modo ftant & fuerant in loco diAi concilii humano datum eft poft regem ipfum curam gerere confervationi* regni illius, non videtur regia majeftati agendum fora de pace in* ter.quo· guerre non funt, nec premiflbrutn tam facciaAum eloquium, tantique negotii brevis preparatto, attenta prxfertim inducia- rum utrimque paAiooe, caterilquc compluribus boftilis forian guerre forinfecis demonftratioaibus, aliter quam profertur apud fiscrofenAam fynodum reverendiffimis patribus fit viris tircumfpeAi* ia Spiritu-feaAo coa-

A gregatis feu admirationis co- — I I psfpiam afferant hcfitstionem, cum quamdiu per intercepta temporum curricula gert* fecus verum intqgerrimumque rerum fujcceflum non loco commode nequeant exaqtin^ri fermonc ut ipfum aAum facrum Bafileenfe concilium certi·· valeat informari diAus Dominus rex de fento. at premittitar , fuos pnrf.Ao» ambaffiatores de pramiffbrum elucidanda veritate inftanter mittere accelerabit. qui intentionem fuam & gefta circa ea omnia prxfato facro concilio referabunt. *Sk fignetn»* Joannes de vicecancellario fecretarius.

Ad quintum , quia camera apoftolica jureque ejufdem lo traditionem regiam obnixa

Sacro-fanAo Bafileenfi fynodo In SpiritufanAo congregate ccciefiam univerfalem re· prefentanti.

Zeffis in *congregatione generali die martù* χvπ. *Angujh mccçcxxxir.*

VI.

EPISTOLA HENRICI ANGIPRUM Regii ad concilium BaGicenfe.

SAcrofanA· Bafileenfi fynodo in Spiritu-fan-a»M«.s mi- Ao congrega» univerfalem Ecclefiam reprefentanti Hmtcvs Dei gratia Rex Angli* & Franc» fic Dominos hiberni* fui ipfius recommeodationem devotiffimam 8c ad honorem Dei opus ab eadem inchoatum feliciter

Per alia* liter**, qua* primum per venerabilem in Chrifto patrem Gl u t γ*vγμ Londcncnfem epifoopum notable* 8c egregios viros Dominum Racellum de Bononia militem, praeceptorem S. Joanni· Jerofolymirani Januen. 8c fratrem Guidons· convenus Camberiaceufis in Sabaodia ordinis Pradicatorum facre pagina profeflbrem facrariflimi cat»·· veftri oratore· egregio· deftinavimus ; eidem inter cater* fcripfiffe meminimus . miffiuo* no· ad ûcrum concilium, ut petebatis, noftro* ambaxiatores accommoda celgritate qua portemus, quorum aliquos etfi non omnequo· difpofuimu*, Gctranfmifimas. qui ufque pararl Temper intendere 'his qua potiffimuai cedere poffint ad gloriam 8c laudem divini nominis 8t catholica fidei munimen fit exaltationem. Deputavimus fubiequenter 8c aliolonge plure· prioribus, quos etiam mari mn« fito in itinere conftitutos non eorum culpa aut alfeAato reditu, fed urgçntiffimi* negotii· nos 8‡ regna noftra concernentibus dwrimua revocando·, propofito tamen, quod concepi» ■aut, mittendi videlicet ad concilium eo£ dem vclaHo· non mutato, & ut eidem noftra

mentis Intentio ac requeftis & rogatibus *(η~ À.diliget* estas , fi· ed *eum* **wùtnt** , *&* meqji» Mimitatum veftrarum per diûum venctabtiem *fient apud* evm *faàemiu.* **Licet**------*----------

patrem Imndonenfem epücopum ruriiun ad ne· tranfiniffum nobis repetitis fetisfacere curaremus, mittimus de préfenti prudiletios dc fideles ambaxiatom noftros , videlicet Ro» **mnm** LondonMfem , Joaxinm RoffiÊnfem , **Btaaaaaea** Aquenfem epifeopes. ac confânguineura noftrum Eonvanon comitem Mauritanie, MtcaitLiM abbatem Ghfconenfetn , **T**il - LeaWQM priorem Notnoci, Hxxsicüm R. Bonesbeti, Tuomam Lanncbeleure , CatcorOLsasium Rodi Ordinis S. Joannis Jerofolymiuni, Joiwuim Colieville milites, St magiftram Tho-MaM Bromis utriuique jurti doôorem Bt decanum ecclcfia cathedralit Sarisberienfis pra-Bcia potiflùnum illud efle videtur , quod Salentium portitores, Veltras Paternitates Reverendiflimas ab intimis exorantes, quatenus nos in ipfis, 8t ipfos in nobis recommiflns ha-' bentes , eofdem tam in negotiis &. fail is ecclefiz , quam veftns favoribus profequi velitis opportunius , fc afleilu benevolo pertraflare fidem accommodare in his qua noflro nomine curabunt explicare Coetum veftnim facratiflimum ad fanûn marris ecclefi* gloriam & honorem corroborare dignetur ejus fponfus Dominus nofter Jefus-Chriftus . Scriptum fub privato figillo noflro apud palatium noftrum Teftmonafterii xx. die menfis Maji.

Sequitur fefio t-. tn mf.

YП.

Propofitio Domini Legati in adventu Cnecorum fails Bafilec in Congregatione Generali . Anno Domini 14)4.

Nootflime eruta ex *cctiice MS. Bibliotheca S. Marrelh Poma , & collatu fum Cod. Farte, e/fe. fol. I>.& cum Cod. Patie. Pelei, ƒ41.* in *quorum primo tttulut efl hujufmodi .*

Oratio fafla ad Grxcos per Reverendiflrmom in Chnfto Patrem F. Julianum Legatum in facra Bafileenfi Synodo .

MOS eft magaa laude dignus ppud no ftros Ecclefiaflicos diutiflime obfervatus , cum de rebus arduis difluri funt , aliquo feriptur* facne verbo initium dicendi facere . Et refle quidem ; nam quanto ex fortiori materia fundamentum mftruflum fuerit, tanto quod fuper imponitur cdificium firmius Bc durabilius erit. Me autem qui ad hanc rem utinam digne ele&us efliem , cum juflu Ecclefi* locuturus fim, hujufmodi laudabilem Ecclefi* confuetudinem pne exteris imitari oportet. Sed unde melius exordiri potero , quam ab iis yerbis, quz Redemptor nofter fuo fanfliflimo ore , fuifque benedidls labiis circa tempus ptzfcrtim Redemptionis noflrx protulit? quz quia de dileftione Dei 8c obfervatione mandatorum, de pace, Bc Unitate Bcclefiaftica difla funt, nufquam dignius, nufquam convenientius quam modo, Bt hoc in loco recitari pofliint: Hzc funt illa facratifima verba, fehrtifera verba noftris infculpenda cordibus paalo ante In officio Miffis Jeâa, qu* Catholica Ecclefia in omni Spiritus fimfli folemnirate decantare folet fampta ex Evangelio Joannis XIT. Capit. *Si quii diligit me, fentone» meum fervent, & peier metu*

Dem* *nemjnem mortalium* fecundum Legem de patia fua certum **eA vtlit**, joefe illud *h iv* Bcclefiaflis ; pea*» *fat* On *- *ptl* **MMr A-***fittu jit,* reliquit tame* nobis argumenta quedam, per quq gratin fan non flvedtocrtm eon» jeAuram habere poffimus. Et Scot cetera o-tnnu (u utrumque horufti femme earn ratione difpofuit, ne fi fixfitan dirime grati· certi edema» In fuperbiam, *fH* elatiotiem aliquant aut defid lam nimiam ; e conn* fi nullam penitus haberemus cooj'jflnram, In defperationem , gut pufilianimitatern incideremus . Inter eaten autem divina gratin indivatôr nofter hit verbis nobis Jmfinuat, d»cens fit mtti *ddtgü me* , /emenea nett* /eruelir, 6· *Puter* aetta *dihget* cum. <** *manflonem aped* earn *factemus* . Si quit ergo de gratia St dileilione Pci fperare velit, necefle babet ut fetmonem I>ei fideliter cuftodUt. 8c mandata β-ia» fideliter obfervet, alioquin , ut jnquit Joannes , *qui tficit fe nofe Deum*, mmd per ddefltonem *fit, &* Mendam *ejui* RM *feront, ftic* metsdax *efl, & veritei* non *efl* In «o . Quapropter cum felicitatem bt beatitudinem Omnes homines fuper omnia naturaliter appetant, Bc hec ipla felicitas 8c beaiitudo fine gntia Bc diie-ûione Dei haberi nequaquam poflint , neqiw quoque ipfis gratia It dile&io fine obfervatione mandatorum, quid aliud reflat, nifi quod omnem vim robur atque induflriam ad obfervantiam mandatorum apponere debeamus? Qu· quidem mandata, ut inquit Pfilmifta, *mendevit* **Dfeiint aflodIri** *nimii,* ita nimis ut in veteri Teftamento manu alligari, *μι* limine Bc poftibas domus defcribi luflerit : quod jugem, continuatnque illorum commemorationem fignificat. Sed ne fbrfisn humana fragilitas , que vitio natam corrupi* ad malum prona <ft, mandata Dei refugeret, timens illorum pondus ac gravitatem, duo mox fubjunxit clementiftimiis Dens , quorum alterum efficit, ut etiamfi mandam dutiffima eflent , Dob magnitudinem propqfiti pr*mH kviffima judicentur; inquit enim , *Peter tneu» diliget eum* d*c. 6· *maujlofffln &c..·* alterum vero manifatte demonftrat jugum fore Domini leviffituum , Bc onus ejus fuayiflsmum , dicdns, *P».tem relinquo* voM* , pace* Me«m *do* «afifr , Confideremus primo fi plaeot prxmii magnitudinem propofiti, dejnde pnecenti felicitatem; Be tfeoniam, ut inquit Apodohss muiyf-*bilie Dei per ea qua fa8a funt intefleSn confpiduntur*, altiflimaram rerum probationes er. humanis afliunamus exemplis, Quid autem fi< diligi a Deo tunc tetius itttelligimus , fi prius quid fit ab homine diligi inquiramus. Si autem vere diligimus aliquem · 8t vera amicitia ei çonjunifli fumus, res omnes noftras , fortunas noflra* , confilia Bc auxilia illi tamquam nobifmetipfis communicamus. Quis enira medicus infirmi amicos eft, qui mox , quantum per fe - poterit; non curet eum fe· nitati reftituere ? Si civi* oppreffi, vel pauperi» , aut necefficatcm patienti*, quia potens ac fiipien* amicos fit, antico fuo fuccurrere, confulere, opem ferre Bc opportuna providere differet. Verus enim amicus non petefl nec fe , nec fua ullo pa&o amico indigenti fubtrahere aut denegare. Qtiod fi amicus homo

Fa» mo nomperattoMI Dei impocenttftnnus At im-Ain genere etpreflerat de mandatis Ac prece-
———-1— —I-, ›_ _›---------u.i------- ptj, fenrandis , nunc nominatim fpecificat ·; .—
çgjvftt
' m»*·

quid dc omnipotenti Deo aliquem diligent exiftimare debemus ? Hinc ipfe falvator inquit : *fi ergo vos* cusa *fins mali , noftis bona data dati filus veftns, quanto magis Pater vefter* , pu *m Cedis eft, dabit bona petentibus fe ?* Cui igitur ifta confideranti grave videri poterit mandata Domini fefvare, cum hinc ejus amicitiam promereatur , ut ipfe inquit : For *amici met critis, ft fecerim qus pracipto vobis.* Quod fi vere amicitie lex eft , ut amicorum omnia communia fint , longeque liberalior efl ac perfodior amicus I>eus quam homo, confoquens eft, ut omnia fua qme innumerabilia funt , quin imo A< leipfum largiatur dtle^lisB fuis . quibus etiam pallo infallibili pollicetur, diccns : *fi manferitis in me , 6- verba mea in vobis manferint, qtsodcunsque volueritis , petetis £· fiet vobis* . Quis hoc audiens non expergifoatur ? Sed quis non ardeat totus hec, qua fcquuntur , diligenter attendens ? Inter amicitia humana volupmtes illa precipue videtur frui amici prefentia fed hoc inter homines pro minima temporis partp fieri poteft ·; At fi cui eft amicus Deus Continua eum fua prefitntia fovet, reficit , coulblatur (inquit enim I JTt *ad eum veniemus & manftonem apud eum faciemus),* nec ficut homines perfape folent. Dominus apud diledos fttos manfionem otio-
4m fbmnolentam aut inutilem fiteit (loquitur enim continuo ad cor hominis. St anims dilethsdanAas femper cogitationes infpirat, unde propheta Regius dicebat · *Ahdia-i quid loquatur Deus in me, quoniam loquitur pacem* tn *plebem fuam);* Vocatus autem non obmute» fcit , nec opem differt, fed repente *Ecce adfum* refpondet ·; Ejus vero oculi fiipe- dileflos fuos femper vigilant , Ac aures ejus funt femper intents fi quid dileôus petat, unde .feriptum eft I *Oculi Domini fuper juftos & aures epss ad preces eorum,* fic autem fedulam , & contineam dileúorum fuorum curam habet , ut eos fub umbra alarum fuarum protegat , fçapulifque obumbret , At fcuto potenti* fucircumdet eos ·, qui fl forfan cadere vident D diefluna fuum, ftatim ne fe offendat omnipotentem fupponit manum·- Quante igitur dignitatis, excellenti·. Ac utilitatis fit hominem Vifitari a Deo , Ac Deum apud hominem manfionem facere, Quis digne queat exprimere 9 quis iftius difcuffione non in ftuporeta potius metitis quam in vocem laudationis poflet erumpere Quit ille Chryfoftomus aut Demofthenes , quis Auguftinus, aut Tullius minimam etiam illius fuavitatis particulam poflet explicare , non folum qua guftando , fed que talia cogitando fentitur? O feliceth hominem fi tuam conditionem noffes! Ecce in fervando mandata trahis Deum faflorem , & moderatorem univerfi ad vifitandum te, & non modo ad vifitandum, fed ad manendum, Ac cohabitandum tecum. O beatam domicilium talem habens vifitatorem, talem manfionarium , talem hofpitem , quem fi velte, potes femper apud te habere, modo ejus precepts non negligas. Nec hoc Deo optimo fati** eft cohabitare cum amico fuo, nifi Ac ipium unum Spiritum efficiat , feriptum eft enim ; *qui àdhsret Deo,* mnm *fpiritus eft* can* *Deo.* Sed ne ullus relinquatur quereie locus, quia mandata fua afpera fint, ea qua fiiperius

Pacem relinquo vobis , pacem meam do vobis, 6- hoc eft proeeptum meum ut dihgatis tnvtcem. Supervacuum puto ratione vel aucloritate vel exemplis probatum ire, quam utilis At neceflria fit hominibus pax , quamque ejus nomen dulce › fuave, Ac jucundum Natura , Ipfa omnia viventia ad pacem quietemque inv clinat : nemo eft qui animo fuo pacem ut finem quemdam non conftituat : fpeciale quoddam privilegium pax ipfa habet, ut fecundum Auguftinum a fuo & jam contrario queratur, quod ceteris non congruit virtutibus . Ipfi enim , qui bella gerunt ad hoc certant , Ac defirdant, ut pace tandem potiantur. Ita pax amica Deo grata eft , ut qui eam quxrunt, in filios fuos adoptare dignetur, *irait* , Inquit, *pactfa, quoniam fibi Dn vocabuntur* , Sc cum Dominut 0Λ0 Beatitudines nominaret , cuilibet premia fua conflituens, icK lia ptcificis nomen liliorum Dei, quod maximum eft . confcripfit ; honorabilius autem ac multo dignius eft Aeri filium Dei, quam quæris alia creata poflidere . Quantum inter Ch.iftianos pax, unitas, At Communitas cumChnfto noftro fuerit cordi , documentum illud infinuat datum difcipulis ad predicandtim miflis, ut in quamcumque domum intrarent. primum -dicerent , *Pax huic domui.* Sed & fermo ille prolixus , quem poft ultimam Cenam edidit ex hoc muudo tranfiturus ad Patrem , evidenter oftendit i cujus omnia fere verba nihil aliud quam pacem, unitatem , k Caritatem redolent. Multis enim modis id ipfum repetens falvator nofter , non pofle quaii fatiari videbatur, modo , inquit : *mandatum novum vobis, ut Mtgatis invtceti , & in hoc cognofcens omnes, qusa mn eftis difcipuli, ⁄ dileShonem habueritis ad inincem;* Modo.- *pacem rehnquo vobis, pacem meam do votu,* modo ; *hoc eft proeeptum meum ut diligatis invicem , ficut dilexi vas·, iterum ιφ<ι iterum hoc mando vobis ut diligatis invicem.* Et tandem multa qu«dixerat uno verbo eoncludcns dicit ·; *Hac locutus fum vobis, ut in me folum pacem habeatis* . Convertens quidem fermonem ad patrem orabat inftanter , ut Difcipuli fui unum effent , ficut ipfi funt Pater & Filius ; & licet tunc acerbilEma Paffionis inflaret hora , cerneretque, quid Judas, k Judei impii adverfus eum machinabantur , St quanta fibi parabantur fupplicia, flagella & tormenta profpiceret, nihilominus quafi fui oblitus , folum ad exhortandum Pacem , Unitatem, & Caritatem inter dHcipuk» intentus erat. Multa balbutiendo dixi de pace At unitate , fed pauca pro efl&lu hujus facri Concilii quin imo, & pauciffima pro efièAu, quem mirum in modum defideratnus omnes , ut vos & nos unum fimus unitate fpiritus in vinculo pacis . Ex. his factis Evangeiii verbis, Reverendi Oratores, edoôi fumus quid facere nos oportet. Videndum reftat an fic faciamus, flt quid impedimenti eft ut illud de medio tollatur . Et primo ab hac ianAa Synodo inchoandum feoc, que prius pecis figna oftendit . Deinde veniamns ad vos, qui ipúm Synodum equis paffibus fequi conamini . Hac igitur fanât Synodus capiens fuper omnia diligere Deum, dc diligi ab eo fommopere , curat precepts ejus ferrate pnefertise ea, qu·

nicqiw âfjbneqgfe Ipfis «sforau evexgfoq···A cera. Sed k quis erit ille tam impius Chri-
— , for kN** psrraa*->ri,—qfo *-foage , d* ks, ⊽∠l ftianns , eujus, ad compatiendum k fuccur- .
cnaSri <M^cn* *no*nciavit nobis per, An- random vifcefa moveri non debeant, videns ⁽ ^ *sti
hs* gulo· pacemi ipfa praedicans 'docuit nca pe- tantum fanrta matri* Ecclefi* dedecus, k u>*
cesn; ipfa moriens reliquit nobis pacem. Et coaftifionem quam ex hoc diflidio apud ini-
nos qui dici vehimus difeipuli fui, k Chri- micos patitur nominis Chriftiani ? Derident e-
ftiano nomine gaudemus, poterimus quanta- nim Chriflianam Religionem Juctei , Ture* ,
cumque occafiooe pneem aun colere k uni- Sarsaceni k alii Infideles, quam fl in fide di-
tatem Kcclefiafticam négligera ? Si confidere- vifam eonfpiciunt & curo in alio ei detra-
mus in quam parta re differimus , k'in quot here nequeant, pro hac tanta fciffura bJafphe-
k quibus convenimus, crnbefeendum erit , mib lacerant, & malcdiGis difccrpuni ; &
t^uod inter nos diflidium durare amplius hoc quam unitam vehementer formidarent fic
patiamur. Utrique fatemur unum'Dtum Pa- Kiflâm contemnunt, ac nihili faciunt ' ulti
nem', Filium , k Spiritum Sanrtuin, tres per- procul dubio ad Orthodoxam converterentur
fonas in Trinitate fubftantia, utrique , tene- fidem, fed videntes nos invicem variis dccer-
mus vetus Teftamemum , utrique novum . Btare dogmatibus, adverfifquc.. diicepiare opi-
plurimos Csnrtos Doâores pm Graces, quam niofobt», in fuo erroie perfevcrafien-
Latinos utrique tenemus k approbamus, im- tes quos'eligant, c^uibufve magis adhereant .
poffibde eft quin ex hi» plurimis , in quibus Heu quam ingemifeendum pariter , & erube-
unanimiter confentimus , elici non poflit ve- icendum, quod cum nulla infidelium ferta ita
rius. Lmpoflsbile dene arbitror per tot libro- pacem k unitatem ficut linrta ex noftra pr«-
rum volumina , qua vel a Deo vel Spiritu cipiat, apud nullos tamen minm quam apud
fiu>4|o Dei per fanrtos Patres funt condita , Chriftiands pax & linitas in credendo ferve-
in quibus quacumque ad falutem neceffaria tur. Quod namque hoc opprobrium eft, quod
iunx , daferipta funt, omnem fi qua inter nos ' ipfi infideles in erroribus & fuperflitiombus
efl, differentiam evacuari non pone.. Hac ve- fuis pene conveniant omnes , qui eamdem
rita* licet iapenuxnero declarata fit, k poftre- fertam tenent ; k nos veram fidem colentes,
mo in (aero Lugdnnenfi Concilio omnis fu- Y eademque principia recognofcentes fic inter
hiata. difeordia ; .nihilominus fl quis adhuc nos varie diffentimta ? Animarum praeterea
fcrapolus--reflat, g quis ampliorem declara- perditio, quas multis modis Infideles perver-
tionem efflagitat , ecce noftra fanrta Mater C eunt, nonne unionem mutuam nobis perfiu- '
Ecclefia hic in Spi*ra fanrto legitime coo- dere deberet? Numquid non in extrema die
judicii languis eorum , qui noftra culpa & '
decidia pereunt, de manibus noftris exigetur ,
nrdfozs rarienero cum omni caritate k man- cum tot malis poflimus . & negligamus, oc-
fiietudine. Et quoniam n hil tam vobis eft currere? Heu quot fingulis annis filios Eccle-
cura, nihilque magis cordi noflro infitum be- fia perdit, qui in manus dedu&i Infidelium
ret,, quam ut omnes qui Chriftiani cenfemur fidem Catholicam abnegare coguntur ! In ul-
folliciti fimus fervare unitatem Spiritus in vin- timo rerum temporalium detrimenta corpo-
culo pacis , & ficui unus eft Chriftus, & u- rumque pericula dicenda rclervari; hac enim
na Chrifti fide· t ita fimus in una fide idem quia oculis confpiciuBtur , magis cogitare ,
Chri/ti corpus. ideo per Charitatem Chrifti , magilque horret* homines folent. Poft hoc
qui animam fuam pro nobis potuit, ac fiium exeerandum dififidium in Ecclefia ortum, quot
praciofom fanguinem quo nos redemit, ex quantaque damna 4 injurias , perfecutiônes k
toto corde noftra, k tota anima noftra vos contumelias a Tureis Tartans & Sarracénie
hortamar, rogamus , & obfecramua, ut amo- nobiltlfima Graecorum patria CCCÇ. ferre annos '
do id ipfom fecundum Apoftolum dicamus pafla eft, k quotidie proh dolor! amplius at-
omnes, k non fint in nobis fehifinata , fedDque amplius patitur? Ad quantum exterми-
; ficut fumus Chriftiani, iu iimus uniti k pa- nium Ecclefia» Orientales Barbaricus Infide-
cifici ad invicem Chriftiani. No· pacem & u- hum foror deduxit . Quis referens a lacrymts
nitatem in Chriflo vobifeum k omnibus homi- fe temperet! quot oppidapnaclanflima, quot
nibus habere defideramus , flt querimus) pro urbe· infignes diruta funt, k folo aquata ?
hac pace flt unitate nullum laborem nullum Quot numerate gentes , quot popoiote Pro-
onus rcfpuimus. Pro illa.fi opus fit exemplo vincia a veftigiis deleta ? Quantaque depo-
Salvatoris noftri nb« ipibt k animas noflris populatio ac ruina in.Orientali plaga hinc fe-
impendere , k fuper impendere parati fu- cuta fiat ; quam hombili fervituti k jugo tri-
mus , fimilique modo k vos omnes facere o- butatfoqis Chriftiani Orientales fuhiiciantur k
ptamtis . Alioquin qui fecm fecerU fruflra quam proximo periculo extrema perditionis
Deum colit, firuftra Chriftianus eft, nihil .fibi ceteri qui reflant, Sc quidcumque quid fupe-
Orationes , nihil jejunia nihil Eleemofyna, reft veftrorum populorum fubjaceant, quis nc-
nihil denique* ipfa martyria , fine Caritate k fciat, k quis feiens non fleat, k quia flem
unitate Ecclefiaftica fecundum Apoftolum pro- jam Dqn provideat ? Praeter hac liberalium ar-
defle poterunt. Id ipfum too-effe farturos , E tium aliarumque feientiarum ftudia, qu® in
quod nos facimus, ex multis, quas fuper me- patria....illa quondam coplofiflime florebant.,
motavimus conjerturis fperandum eft. Quod nunc penitus defeciffe videntur, k ubi femi-
ut faciatis, praeceptum Domini de pace k u- nariurn olim literarum eratk omnia elo-
nitate vobis necefliutem imponit a Salus ani- quentia fiso», quid modo fuperfit, vos me-
marum, qua extra Ecclefia unitatem efle non lius ooftis. Horum omnium diflidium iftod
pocefl, vos hortatur, fanguis Chrifti pro Ec- fuifle caufam . communis eft omnium fentan-
Safia eflufos ita vos agere reddet obnoxio·; tia , fi horum omnium reparatio ipfa veftra
psomiflrooes Domini, fit premia vita ctetnro nobifcum unitas indicio omnium fotura acftU
ad hoc fanftusa opus voa merito debent alii- matur. Nullum his cahmiutiixu facilius eft

tçme

fy» remedium « quam ut omnes . qui Chriftum r.jnn». it\ esdem fidei nertantu» unitate . & alter alteri , ficut fratrex decet . invicem opem fennt , fic mutuo fnbfidia tniniftrent . Audita proferto hac unitate undique popaim Chriftianus ad adjuvatMum vo», pelletsdolque de Grscia Turea» , certatim concurret, quin imo fola reconciliationi» **fama** ita illo» **territo» red*** det. ut defperare cogantur in terra veftra pofi- fr arrphnt immorari . Convocavimus Rege» Oucet I» Principe» A omnem populum chriftianum. Sed fic fi nôn vocati ultro ad veftra pt»- fidis cmfluent , nemo non erit . qui quidquid roboris ac virium poterit, veftss genti non conferat . Videor poft hanc unitatem videre non longum adfuturum tempus quo priftin» glori» ac libertati tota reftituerur Indita Gracia . decus. dignitate», & ornamenta majora recuperabit, êc fiet, Deo difponenta , Grecia illa . qu» felici tempore effe olim (olebat tanta denique Vatini λ Cfirci caritate copulabuntur , ut jnter iplo» aC germanos fratre» nihil pene interiit , ita ut nullum quodammodo inter eo» fuiffe quondam diffidum videatur . Qui» tunc tam difertus ullo unquam genere dicendi explicate illar· poterit laetitiam jubilationem , quam tanrta mater Ecclefia pro tam exoptata filiorum unione fufcipict ? vix cordi horum tam grande atque infolitum gaudium inter fe capere poterunt, omne» ad czlum hilares levabunt manus laudantes. be C redicentes . fic magnificantes Dominum , qui his -OvıΓiΓıΓηı» diebus populum fuum configian dipnatus eft, nemo pre gaudio a lacrymi» commere fc poterit talem intuens fucceffum, quo nullus a principio nafccntis Ecclcfix utilior atque optabilior vifiit fuit St quanto diutius êt pemiciofiu» hoc conftat fuiffe divortium , tanto reconciliatio gratior jucuudiorquc xilunabitur. Et quemadmodum vere novo , humo revirefeente , omnia quafi ridere videntur. tic inter no» pace compofita tota Chnftumus reflorefeet fic miro quodam applantu pbilabd . Ipia quoque fanrta mater Ecclef i , qn.tm pro tam diuturno filiorum diffidio nonuis mirror in decrepitam feneAu-D tem adduxerat , pro tanta felicitate in fecundim adolclicntiam revertetur. O quam glorn>ij>m tunc er.t effe Chriflianutn . cum longe lateque tides onodoxa palmites fuos diffundet ? Qmntu* hinc t'hniban» Religioni redundabit honor , decus , Ac gloria? Quautufque timor & pavor adverfarns luis ? t) fi diebus noftris hoc facere dignaretur Deus ? O fi hunc optatifhnium diem oculis fuis quifque I intueri poffemu» ? Multo» fore non ambigo tam ex hoc cietu quam rebquo Ecclefi» corpora , fic hums unionis dofiderio accenfos , nt port illam vix momento fupervivere optarent. dicentes fando fenc Simeone *Nunc fitmini t jrn um tuum Dc>m>>e fecundum verbum* E *tuum rn pace, t/uia cidcsunt culi mei /alutate tuum* . unionem fanrt» matris F.cclef.T . XcccJerand.im igitur , accelerandum **fra**tre* . ôc faut faber calidum ferrum malleo fuper incude percutit , tta no* ardennffmium , fii ferventiffimum deiiderium noftrum ad confummationem optati operis fine mora convertamus. Ut ifta igitur Cogitetiis . Ac cogitantes opportune **provideatis, fic** fi omnia qu» pnedr.imus. fic quam plura aha . qu» pro veftra fapienlia meditari poteftis Avo» excitent 3c «ditooacant, nihilominus pre Chriftiana caritate idipfum iterum atque tterum follicitamus, rogamus, fie obfecramu». Quod fi feceritis prout fperarhus, veri eritis ccleftium preceproram ebfervatores, fit Deum re ipfa diligere êc'abeo diligi comprobabitis, qui veniet ad no», êc manfionem apud nos faciet hic pdr gratiam, fic in patria cclefti per gloriam quam Jefus Chriftus nobis te trabis omnibus Chriftianis largiri dignetur , qui vivit cum Patre fic Spiritu fando Benedirtus in fecula. Amen .

MH.

VIII.

Propofitio Ambafciatoram de Çritcia ad Sacrpfanrtum Bafilcenfe Concilium ›in Congregatione eadem .

A'от ***iflime eruta ex Cod. mf fupra di9o & collosα cum fupra*** A&r ***Vatieanir codicibus*** sil ***quorum pruno mulus eff kujufmodt.***

Oratio farta ad Cnecos per Reverendi(Tîmum in Chrifto Patrem D. Julianum Legatum in facra Bafileenfi Synodo.

PRimum quidem o Sacrofanrta Synodus de gloria laude veftra dirturus a Deo immortali auxilium invoco fic favorem pnrcipue cum ea laus rjus generis fit › nt quicumque de ea dicat multum ad dignitatem veftrorum operum deficere neceffe **fit**. Imo ô antiqui chriffimi Oratores, fit qui hac noftra «taie vivunt. adeffent, dignam veftris geftis orationem nequaquam haberent , fic multa fortafHs exornate dicerent, res vero a vobis bene geftas neque illi omnes quantum oporteret . meo arbitratu dicere poffent tanto veftris operibus atque geftis omnium oratio fit inferior; Cum igitur hoc multis accideret quid mihi eveniet parvam in dicendo vim habenti? pneterea fic nondum corpore bene valeo, fic vix jam a longo fic diutino anorbo liberatus futn ; quin etiam adhuc reliquias mala valetudinis aliÎuas fero? Sententia enim Philofophorum eft c vera , animo» hominum , fi corpora patiantur , una quodammodo cum illis pati I Poftea vo» omnes oro ut patienter A »qu>- t tate animorum hanc noftram otationem audiatis , nihil fimilem rebus a vobis geftis . nam parum in exercitatione dicendi peritus fum . Et ea eft magnitudo dignitatis veftrc, ut non modo dicere , fed vix eam infpicere etiam poffim t quam enim ex rebus, quas a primis feculis admirari folemus, in vobis aliquis infpieiens non inveniet, virtutem , qu». Dei eft Ac oAgnorum virorum, eorum , inquam , virorum, qui ad Deum cupiditateni intendunt . qua Deo fimiles efficiuntur, fic fine qua nihil viro dignum effici poteft , qui ratione , fic fecundum ejus naturam vivere vult, quam etiam folum ex rebus omnibus fi acceperint homine» fimiles Deo quodammodo fiunt, qu» pnetereaeos qui eam poftident ociorum cives effe demonflrat. Ubinam quifpiam viros vjnute pnedirtos plure» videat ? quos fi fingiUatim confideres ubi eiegantiores ? fi fimul omne*, ubi magis pullulantes , A virtute florentes, ut de Phenice Poeta dicit , qnain hic apud" vos ? qui omnem or-

bem

bsm , tamquam alia Apoftolorum fiscicta*, *ANon* quantum fapientie robia Infit aut inge-
ı ,1 kfc congregati , flt cenumen maxiaum ag- nii, oon quanta elegantia facr* Theologi* — —
grefi abcM quamvis devio·, flt aberrante· d*- munu· obeatis , noo qua perfplcacia , fle a
$£^ rigere Audetis, flt ad primam fidem reduce- cnitate |u» vel civile intelligati, vel exercea- c ni»
ti* Pontificium, oon quantum in cunAi* Dei
munenbus , k clari fin» . flt eruditi , fed
flt Apoftolorum vivant , tamen nefcio quo quantum préfets* videtur poffie concedere tem-
pefto ab uno, k ecclefia fanélo corpore lon- pus, flt quantum mea indicendo vis valeat.
gitudo tempori* dtvi&, fle no* param ab in- Pax magna quedam res , magnum quoddam
vicem alienavit, imo in tantum malitia Prin- nomen Angelicas aelefleique virttne· conti-
cipe· alteros contra altero· inftigavtt, ut ver- net . una flt puma , flt magna Deitatis tacV
bi* invicem quandoque fcriptifipe pugnaver- Circumvoluta*, qu* divino illo flt miro nu-
int, omni animo insendjti» hunc ipfum ab triuntur cibo fpleodorc, feilicet a beatiffma
alienationi* morbum fature . fc corrigere . Trinitate hac pace colligantur flt uniuntur
Quia flt Ugam aft illo· mififtfe cum pnfto caritatis nodo. Pax enim mundum illum te-
k bonam honeftaroqtw necem Bt concordiam B ram intelligibihum cootinet , qui magis pro-
eupient**, qu unum Bcclcfia Dei efle cor- pinquus vicinuique efl loci Divin*, qu* nec
pus, per multorum annorum fpatium , olim dici poteft , neç audiri. Pax cujufipe magni
Rvtft eft, quamque Diabota* fcidit flt divi- boni operis fle cfleArix fc coufervatnx eft .
. Et quamquam ab Ecclefia Orientali fepe Difeordia c contra . qu* diwfionem fcifluram,
pro ea re legati miff fuerint nullum tamen flt litem aflidue machinatur, non illum qui-
haOenoa tempus tam magnum, flt tam egre- dem invifibtlium rerum mundum ita ut crea-
giam opus videre potuit. Sed vobis ut vi- tu* erat fplendcntcm reliquit, imo qu*dam ,
detur fumma virtute flt fapienria proditi* r·· qu* primo luce magna fulgebant omeura fe-
ipfa fervebatur, qui omni ratione unitatem cit, flt illinc multa* virtutes extrjxit, qu*
vulti·, fle volentes, ut id fieret ftuduiftis, fua- poflea malorum operum auflrices fafhr funt ;
dentt* ut ad eundem veniremus locum , ad exsraOus eft qui eo tempore maliti* Dux
quem quia venimus optimo k fperato fine , fuit, flt poflea perpetuo . Sed advenite :
adOore fleo re* concludetur. Quod fi illud hunc ipfum mundum videmua quem quia
ad laudabdem finem veftra prudentia venerit, divifi* competitur efi elementis, fi nulla quv
qui* digne laudabit promptitudipem veftram ,C litatum fiiperabundar Pax flt ordo in luce
qui* ftudium, qui* in eundem locum veftrum 0C quiete continet totum equitate quadam
omnium Conventum, qui* ex gratia fpiritu* fan- omne* coadjuvante . Cum autem difeordia
fli flt unitatem flt amorem mutuum ? Quantum confufio ayt contentio in illud venit , tunc
etiam laudi* habet quod a fingulis patria re- fuperat turbo & totius quafi diflblutio *6t* flt
lifla . in aliena civitate qi^jj^in propria Do- perditio ; ac pulcherrimum, fpeilatiflimum
mo longam flt diutqmam ducitis moram ? hunc mundum diflormita* qusedam poflidet k
Ad hoc maximum flt dariffmum opus, cum obicuritas, nec infpici quidem omnino po-
iftum veftrum conventum tanta animorum teft , Sed defcendamu* ad parvam mundi
equitate unitum ut acceleritis , flt nullam in- panem , hominem feilicet, maximam vero k
tervenire moram patiamini hortaturus, roga- Reginam, k Pmcipem verum omnium mun-
turus , flt obfççriturus fim , id quidem pau- danarum, ut Dcusjuffit; hic enim cum illud
lo poft fc fuo tempore faciam. Nunc hoc fu- quod jufte efl, '.ervat, fle «quitatem animi ,
per adjungam Xjm veftra per omnem or- fle ftatum non amittit, pacem vero flabilem
bem Divina virtu* peragraverit, nihil qood firmamtfue tenet, tunc maxime focietati An-
·d utilitatem Chnfliam homiii* condu- Dgelorum fit Gmtli* numero atque ordine am-
ceret on^fifti* · non jura , non sequitatem , bulanti. Cum vero a fe ipfo decidit /pugna,
noti ritus , non confuetudine* , non le- ac lite t vexatur que fi parum crefcat , ratio-
ges ; omnia enim qua: Chrifti Ecdefi* con- nem omnem ab ilio defugat, nigrumque ani-
ferunt . qu* Civitatibus, qu* populis , que mum k turbulentum facit , quod fiirtafli*
generi hominum , divina quadam providentia, phantafiit quibufdam obCcuri* fimtli* , vacuum
divina induftria traOaus, nam diviniim id ie in omnibus k line firmitate demonftrat
vere efl opus , aliqua horum quidem optime Verum infpiciamv·, que res qualifque pax
compofutftis, alia ut componatis in manu fit. Pax cette fua quadam pulchritudine for-
funt , reliqua corrigere efti* futuri . Quifn<m me regna fervat ; pax res publica* , que po-
igitur maxim.1 flt divina veftra opera digne pulis gubernantur fervat , pax civitates. qua
laudabit? quippe fi qui* tam rotundam tam nobilibus optünifque viris reguntur, fervat,
fplendidam tam ardentem vocem haberet , fle omnem alium tuftum principatum. Pace
ut clamant ubique a finibus terrarum audire- urbe* flt crefcunt fle ornantur , qua magnum
tur , nunquam quantum oporteret famam lau- incrementum aflêrtur fle fibditis fle nrincipi-
dis flt glori* vcftrr extendere poflet. Qua E bus . Hac villas k domos confirait hec de-
cum tam ampla tam laude digna, tam Deo folatas diruialque terras habitat, hec inculta*
grata gefta veftra fint , certe nullum tempus ^elidalque colit, Ac omnino eunda iufpirit
ut reliqua humana folet, abolebit. Ac pri- augmentât, k ad magnam felicitatem venire
mum quidem quantum paci hominum Au- facit : Et ut multa pauci* dicam, quidquid
deatis , dicam. ad quam mira induftria , ma- pulchernmut flt fubhme cfl, hac faOom coq-
gno certamine, ac diligentiffma cura nitimi- ftruftumque fuit , fine qua nihil in hac vite
ni , cui omnem mentem, omne ftudium in- reôum Vtnatumque efl. Inimicitia flt difcor-
tendente* , maximum hoc, fc facrum paci* dia e contra bella fufcitant fle conficiunt , ex
opus per omnem orbem firmare flt ftabilirc bellis oriuntur cedes , cx aedibus deftruAi·
vehementi quadam ac inaudita animi cupi- flt perditio fit hominum , villarum , civitatum
ditate decideratis. Poflea fle ali* fubjungam flt rerum omnium publicarum & venit etiam

ad

fy ad bruta animalia, namque una cum **hofti-** **Adiam qu* eft** virtutum **furnma . Accelerati»**
- but patiuntur 3c illa ' Quid magnam Latoi- enim . & magna cura ſtudeu», Ut Gtwci Rō-
CHtTu- quc habentem vico· urbem Trojanam deftru- mania unientur, unumque corps* 3c **mem-** AWVQ ceai«Tt
›«h ? nonne pugna & diicordia ? Babilo- brum faciant Ecclefiam Chrifti quam fuo *di-
nie vero illum circumeuntem clariffitnnm *9t* ficavit fanguine. mulnique miraculis fic liquit
fortiflimum murum nonne **hec** diruit? Sacram **Dvus** illam firmavit At ftabilivit ac **pacem &**
quoqUe Hierofnlyme civitatem nonne h»c caritatem dignis Difcrpulis fu» Apoflolis man-
demolita efl? Nonne **hac** etiam omne ferme dans , fit figens illam fub Divi Petri Confeffione
Judeorum genu» captivum ad Aflyrfe» duxit? ipfi , fit cum ipfo aliis Apoftoli» Spiritum San
Nonne hwc A(Tyriorum magnum Imperium **flum** immafit ; cum quo circumeuntes omnem
everrit? Nonne Perfarum, nonne Gnacorum ·, orbem venati funt pacem , fingulis eos acci-
Heminorum ? Quot etiam in Italia Civitates pientibus porrigente*. **Hcc** Ecclefiam Chrifti
•lim clare ab h?r diruta. ?dhuc inculta de- annos ut puto tenuit mille ac plure» ; porte*
ferruque manent ? \ idimus non inultum an- nefcio quo pallo (inrtigavit enim immundus-
tehac Galbam florentem, nunc vero affidui» ille dc malorum omnium Princeps demon)
Bnt innicis bellis ac difeordia deflorere quafi B difeordia quitdam in Ecclefia Dei nata eft
videmus, fit duo» illos maximos Chnftiano- caufis neque probans, neque magnis, neque
rum principatus frequenti bello atque inimi- alterutri partium multum nocentibus. Subre-
citia indeterius ite. L bi h*c domir.itur non- pens igitur fchilma. dc temporis opportuni-
ne ad interritum quafi res omnes veuit ? tatem fibi fociam inveniens illa enim tempe-
11« on'ni i qu* dixi , fit antiqui libri , Sc ftate Cneci difeordia civili laborabant, ani-
qui moderni appellantur . Tragédie atque hi- mos utrumque fauciavit , poftea cadentibus
florie vera efle probant. Quibus caufis o Sa- annis nullas huius fanfli excellentiftimi o-
cer Sancleque letis animis veflris Spiritus S. peris , pacis fcilicet , ***memor fuit, flt*** fi me-
gratia firmatum crt , ut omni orbi pacem po- minerit non generofe quidem . Itaque uf-
natis , imo magnopere certatis hoc tam ma- que ad hanc noftram ctatem & majus dc
gnum bonum omni hominum generi diftn- clarius fchifmi duratum efl . ac per parvum
buere. memores. quod Chriftus nullo alio nonnumquam intereâ tempus b»K utraque
fe nomine appellavit non omnipotentem , partes conjunfl* fuerunt, poftea iterum pe-
non taflorem, non rerum futurarum Cogni- jora prioribus illa vifa funt , ac omnem
torem , horum quidem nominum nullum di- C orbem temporis prorogatio ignorantia , 3t ob-
xit, fed pacis fic amoris . F.go , **inquit**, fum fcura quadam nube complevit , tantamque
pax , ego fum caritas . Hanc factam fit fan- ad invicem litem & controverfiam paravit ,
Clam **divin*** vocis fententiam **imitati**, omni ut altera alteram partem aliud a reflo fentire
cura ipfi paci fludetis , tamquam ipfius pa- putet, At nullam rcrilam finnamque credere
cis Creatoris , difiripuli , At m.tgiflri pacis , earum opinionum, in quibus altera firmare-
quam quidem , ut dixi , ‹ nm hominum ge- tur , fed utramque folum ad fententias fua»
neri Ac cup ·i« , & nitimini firmare. Doriin- infpicere , n.hilque omnino animadvertere **ad**
nam vero qu» ex Deo dicitur elTe . fic eft , magnum unius eccleua Dei corpus. Nunc re-
fit quam hommes n;: cratiam adipifeuntur, ro facro fit fanflo fpiritu animis vcftri» in-
quamvis ingenium multum conferat non fu- fpitante huc ad hunc locum facrum convenit
perficie fic furnmis, ut aiunt . digitis, acce- quidquid optimum atque excellens in eccle-
piftis, fed profunde ac penitus kientiam ade- fia Chrifti eft , quidquid in virtute, quidquid
pti facra ipfius arcana ferutantes, tantum in in Capientia, ac intellerilu, quidquid in arte
ea rc excellitis , quintum humano ingenio facts Theologi», quidquid in omni alta do-
dari concediquc poteft · cujus fummitatem' riltina &, ut lie dicam , Omne in rebus optimis
leti lapientiam. feu lapientis atnorcm illam prxftans ac menti fixum habetis partes jam
appellas, ibi tantum invenies quantum in pridem divifas conjungere fic ad pacem Ac u-
'theologia (in qua qui eruditi **funt**, fic fe- nammitatem F.cclefiam Chrifti reducere, at-
crct.i nofcnnt 1 fic quantum in legibus ac que in unam, ut olim fuerat , reftituere .
fandis fit div.ms ('am nibus fit de quibus in- Quam ob rem ad Sereniflimum Gracorum
ter vos fiepe difputatio accidit . quam ex- Imperatorem , Ac ad facram eorum Ecclefiam
cellentiam , quam vim habeant . Nofciti» legatos mififtis, non parvum itineris laborem
etiam fie perferihs fpiritus gratia» , fic fecre- paflbs longi quidem fic difficilis ; fed fiepe
torum compktam virtutem , horumque om- ('.neci antehac pro pace quoque fit unitate le-
nium vos fie mfpcflores fic mrgiftn cflis . ex gatos tniferunt. Verum nefcio quo pallo ni-
quibus colligitur quantum vobis in hi» rebus hil apud illos, ad quos mifii fuerant confice-
xut (ludium aut exercitium aut diligentia aut re potuerunt. Et non parva Chriftianorum
Dorilrin* perferibo **fuit**, qui femper utilitati multitudo eft. qu» Gnecorum Ecclefi» fub-
(.hriflianorum ftudetis. Quis igitur digne in jacet i nec tenue Gnecorum genus putetis,
his que diOa funt magnitudinem veftram E lpfum tametfi multos jam anno» quafi obfef-
hudabit ? Certe omni» quicumque cam rem fum a magno illo Principatu, At hominum
aggredietur deficiet. Sed quom.sm res geritis multitudine, diminutum quidem **eft**, **fit** tn
fix miras fit optimas . quibus laudes minores fortuna multa paflum. fed non omnino di-
fum . necelfc eft Oratoribus illas aliquo mo- rutum aut contritum . Servat enim **illud** adhuc
do praedicare qumiuni ei* id facere poflibile partem **dominii**. Pcloponenius omnis Gntco
efl , led auxilietur fic conducat dignus ille eorum Imperio fubjetia **eft**, 8c Lemnoe, fit
David j<] hanc noftram laudem. Audite hxc Melos, fic juxta Conftantinopolim mjorThra-
omnes gentes , auribus percipite omnes habi- ci* pars, ac etiam , excepti» domini* fic qui-
tants terram . ut habeatis **l^titum,** fic gau- bufdam Principibus, Concyra omnis , quam
l'icn exuitaimnis . in qua h*c iacrofanfla Corfu appellant, Cefalonia, Zacynthus, Itha-
Congregatio fic tacit N vult pacem & concor- ca , Leuca», Euboea, Cyclade» **Infui***, Cretu.

Rho-

P· fthod··, Cyprus, Chios, Lasbos flt fi qua ofi alia ia mari Egmo Infida·, fic in Europa Kptaas, llUlcom, Achaja Phoeia. Bantia, Attica, Kacedasua, reliquum Thraci··, hac omnia Gracia habitantur ·, pauci tamen in quibofiiam loti· Bcaiti funt commixti. Sunt etiam fupnrior fle inferior Myfia magna bomiua multitudine habitat·, qui omnes notai Kctiefia obtemperant. Ac in Afia Principatus «nais Barbarorum efl; In multis tamen tecta Crati habitant, fic eft Syrorum nsa parvus numera . Sonr praterna Reges aoa Pauci idiomate diverfi qui Gracorum Ecclefi· obediont, magnum feliect Iberium Regnum , flt Cannam , fle neater hxc Ce thnaqm flt Albanorum cercafborum etiam. As Gotthonim nec non Moldoblachla, h ea qua magna Ulachia appellatur ac TrjbaHium. flt juxta hyperboreoe montes Rufiorum maxima rtipublica , flt magna Rufii· qui magnus appnNaturDuK. muhique m ea alii Reges Ac inferior omnis Rufiis, Regibus exceptis Ac quibufdam aliis parent Conflantinopoli. Tot funt, fle plura noftris obtemperantia. Sed vos ego, com veftra virtus non aliter ac fohs radiis refislendeat, rogo atque obfecro, ut hoc ipfam voarum fludium flt cupiditatem, quam Spiritus fanAus vobis largitur unionis fini tradere acceleretis, nulli rei parcentes que diâa Ebcfefiarum unioni conducat, ut una exitens , ut olim Ecclefia Gracorum Latinorum Ecclefia fit, flt Grati e contra ad Latinorum Ecclefiam veniam cum omni caritate fle amore, ac alii cum aliis in maxima letitia fit fruâu bonorum fint, ut tempore antiquo fieri folebat. Erunt munera mercedes ac merita omnibus huic fanâo fit maximo diâa unionis operi (ludentibus , a *Deo quidem honores, flc corona fimiles illis, qu* olim data funt fânâis Patribus antiquis, qui magnam curam mtgnamque diligentiam habuerant pro Ecclefi* unione ac ftatu, pro qua mille labores At cerumina fuftinuerunt, nequaquam fibi ipfis parcentes . imo omnem moleftiam, omnemque laborem pra ea l« I*tinam putabant Ac gaudium. Ab hominibus D vero qui nunc funt, & qui futuri venient , gloriam immortalem adepti eritis ; femper enim habebunt uniufcujuique ftatuam ante ocukn multo majorem ea, que apud Rhodios erat quam illi Phebo (latuerant, cui ùmilem a principio faculorum ad hanc ufquc rtatem nulla homan· manus facere potuerunt. Sei quid ego ftatuam manufaâam dico ? ftatuam , inquam , habebitis, que Coelos unget, qu· ab Oriente videbitur ufque ad Occidentem . Quas ob res Reverendifficni Patres divinam ac fiindsm celfitudinem veftram oro, ut hoc certamen quod vobis pro pace fit unione tanto ardore , tanta animorum cupiditate propofuiftis, laudato fini omni cura quam primum fieri poterit, dare ftudeatis, ut ftatim mercedem ac menta qux modo dixi , Ac a Deo accipiatis , fit ab hominibus, vero gaudio, fit quod (aeros viros deceat , gaudeatis. Ac ituee quidem Reverendiifimi Domini Patres vobis diâa fint. Ad ea vero que diâa fuerunt nudius quintus a Reverendiflimo in Chrifto Pane, fic Domino meo legato viro quidem eruditiftimo, Ac miri hac veftra «tare exempli , multis longiique utar laudibus necefle efl pet ejus fingulari eloquentia, fic dndrin», quod fine temporis fpeuo fieri retie non pofi ut. Res enim nutna magnis ornari landa-

A bos debent, qu· longo egent tempore ac ~~etie~~ . ~~fle vt m dleende non-parve~~ : fed fl. Deu· dedent orationem pro illo *tenta* opportunam. CR«I'T<

1 X.

Oratio reverendi in Chrifto patns D. Ambrofii Generalis Ordüus Camaldulenfis in Concilio Bafileenfi habita VIL Kal. Septembri» , cum ab Eugenio IV. Rom. Pontif. ad Concilium mulus effet orator anno Domini 14)5.

Nunc prietnm eruta e Codice AfS. num. r/. Aibluothece prtflantigtmi vin Jc Raptifiu Recenett tenta Pairiiti .

NOn vereor , Patre* revertndiftîmi 8c religioiiflimi ac doâiflitni viri, qui hoc facrum generale Concilium veftra illuftratis pmfentia ne qui nuftc primum in celeberrimo Conventu diclurus adveni, minus felici aufptck» aggrediar , qux inftitui, ipfa vel novitate rei vel loci dignitate deterritus . Licet enim infirmitatis mex atque imperiti· admodum confcius jufta metus ratione non caream, relevat umen intentionem, trepidationemque corroborat divina in primis miferatio. qu· pus votis dceffe nunquam confueC ritas furnma, cui ab hac liera fynodo multum deferri , ut decet, non ambigo : deinde veftra benignitas, quam przcipuam sc ferme Cingularem in nos experti futnmus : poftremo caufc ipfius, quam agendam fufcepimits, bonitas . De caritate enim, ac pace, atque unitate servanda in myftico ac facrattftimo corpore loqui inftitui ; ut iermo vel infanti ac muto deeflie non poflit, diftkihuiquc fit hujufce difputationis campum ingreffo orationis exitum , quia verbotum copia reperire, *que* ultro fe ingerit, ut longius querenda non fit . Proinde neque dignationi veftne nifi fumme gratum fi.rc arbitror noftrum hunc de caritate fermonem , quando in Dei nomine , & ad ea . que divina funt traflanda convernilis. Eft quippe, juxta Joannis te(limonium. cantas Deus. Excrifentiftima plane definitio, & qua maius nihil aut dignos excogitari poflit. Quis autem rclo Dei fisecenlus , deumque fitiens , fit que T>ei funt querens de cantate vel loquendi, vel audiendi fatietatem . unquam ullam , faftidiumve percipiat ? Porro de pace quid loquar 3 Eft enim pax , jefta fapienttflmni & dofbflimi cujufdari vin fcntentiam , dulce nomen,fit res ipfa falutiris ·, ex Apoftolo tefte , ipfe & por *nojfra qui fetu uireque unum* , Pacem quippe nato Domino terris redditam primum Angeli nuncuveront ; eamque Salvator ipfe difcipuli· vivens , monens , refurgens jure hereditario tradidit; pece·, inquietis, *relinquo vobtt, putem meem do vobu* ; Ac poft refurredionem difcipulos hac blanda & leni admonitione compellat , dicens *pax vobis,* nc fcilicet fe alium putarent , quam qui vivens eis reliquerat pacem ·, fed ex fuavi pacis nomine praeceptoris ac Domini fui vocem agnofccrent. Mira plane divine pietatis difpenfatio ! Afcehfurus in ccelum , St corporalis prefentue fua modum faâurus, ea in primis commendare & inculcare difeipulis ftuduit , per qu· in corpore fuo, fenâa videlicet ecclefia , quam toto terrarum orbe diffundendam praviderat , ttque

prodtnerat. perpensa caritas fic pax inviobta duraret, Naro de caritate commendanda quais-

cora , Λ... «p«te fetis oAe[illegible] eam proprium ac peculiare proceptum ante crucem infinun, dicem . ffoc *efl pnceptstm meum , ut diligetis utvicem , jkui dUesa* vw . *Mη/orem Hac tUe&oisem nemo babet,* m *animam fuam pernet fΩt pro amicis ftsts.* Et poft refurredionem Petro fingnlariter : *Petre ames me ? pafce oves mees** idque tertio ; onm ad imitationem fui paflurum, pro ovibus , quas pafcendas acceperat protinus fubdidit : ctnn *efes,* inquit, *jentor , cingebam te,* Cf *sbos ait volebat , cum eutem fenueru, aims te cinget, ✣ ducet ,* fue m ve" wi . Oftendit profedo jam tunc rex nofter Chriftus dominus, ecclefia caput, fe fponfos, Petram fibi in ecclefia gubernatione fuccedere ·, licet enim Apoftolis quoque ceteri» ligandi atque folvendi a Domino fit indulta poteftas , Petro tamen quodam fpeciaii privilegio dicitur: *Tu es Petrus, fuper hanc penem adsfkobo ecclefmm meem, & parte ntfen non prcvalebunt adverftu eam ; & tdt dabo claves regni calorum tp quodeumque ligaveris fuper ferrum , eru ligatum tjr in colu; quodeumque folvens fuper terram , eru falutem* m *cabs.* Voluit nempe divina difpofitio , ne fcandalum ullum, aut fciffuta fieret in corpore, unum efle ecclefia principem , ad quem oporteret cunila referri, fe fub quo, ac fi fub capite membra , fideles omnes tf

fent veluti exemplari de ctxleftihus dudo , ut ficut juxta etiam Philofbphorum fententiam . *Deus* umu *eft , qui cale/ha fimul & terrene moderatur* ; ita etiam in ecclefia , cui Chriftus eft caput , unus effet gubernator , 8* reAor , qui ipfius vice fungeretur in terris , Bc ad quem , ut diflum eft . cunifia referrentur . *Ttde.* inquit Dominus ad Moyfem , *ut •hmm factas juxta exemplare tibi in monte monfiretum .* Sed non ero prolixior, neque nitar oftendere imprrfcntiarum , ut ecclefiaftica minifteria, diftinfliones, ordines, funiliones, officia coeleftibus per omnia ferme confentiant , utque qui Rom?no Pontifici propinquius inhaerent , fummis illis a tiflimilqiie fpiritibus Deo fine interpofinone ulla adherentibus congruant fe deinceps fuis locis, fe ordinibus c*teri . Non funt ifta dicenda ex tempore» fed in otio difcenda. & crebra ruminatione volvenda. Ixgant , qui volunt. Dionyfium Areopagitam icriptorem nobibffimum , & pleniffime admonebuntur . Licet enim arbitrentur quidam Apoflolum Paulum eofdemmet Epifcopos dc presbyteros dicere . idque ex diflis i'hu$ probare nitantur, Dionyfius tamen Apoftoli difcipulus . m quem veluti in vas mundum fe capacidimum refudifle arcana illa cxleftu, qu* raptus ad tertium c*lum audivit, merito deditur neceffariam diftmdionem docet. Unus itaque fervand* pacis . ut diclum eft , atque, concordi* gratia in Ecclefia princeps a Domino inftitutus eft neceffario, ficuti in exercitu Imperator unus fit , neceffe eft pro fervanda difciplina militari. Alioquin confufione plena effent omnia · & in multis quoque fervare hunc ordinem cernimus . Sed enim non eft in rebus manifeflis immorandum. 1» vero princeps unicus ut Romanus effet pontifex effecit fedes illa , cui Apoftolus profuit Petrus, *8c* in qua martyrium fecit : Ut quia Roms predicant Chtiftum , & ecclefiam regens glonofiffime occubuit . Romanos deinceps Epifcopiw ecelefiarum omnium princeps

Aeft. f^iaanquam fe civipn Imperio Inclita p— - quoque opinione multoram pon immerito fib* ***R dignitatem, ut que o*Mβcapot dk C'H£TI caretur, primatem etiam Epifeoyorum omnium in fe haberet. Quod poftea de Conftandnopolitana ecclefia flaturam fe Concilio legimus, Ut imperii çaufà, quod Jlluc migraverat *t Se*eunda ab Ecclefia Romana haberetur. Ad Romanum vero Potqificem cuoda referri fidere ita manifeftum eft, ut probatione non egeat. Nam fi quid piquam pilo rampera pfetari Chriftiana peligfenai adverfum prtuaa grat, confulebatur fe primis Apoftolica fedes, fedeque remedium expetebatur t fi poafetandq herefeos , aut propulfendi fchifmatis gratfe B concilia ffiodorum Patrum conflari oportet Romani antiftitis id efflfciebat auOoritas . Denique invenias in fynodis omnibus a Romano Pontifice miflbs. quos loçumtencntes Crocis vocare mos pft » ut conciliis non modo intereflent, verum etiam praeflent ; fedifque apoflolic* fe expeciata femper » fe fufoepta fententia eft . S» qui fenâorum patrum fode fua vel regum, vel principum, vel epifeeporum factionibus pulfus extorris agebatur ad Romanam Ecdçfiam , relut ad matrem reçcurrebat , inde fibi folatium , atque auxilium pofeens. Nempe enim fic fandus Athanafius Alexandrina Ecclefia profui catholici dogmafis adrerfus Arianam perfidiam propugnator C inviDus , cum toto orbe profugus ad fupplicium Ariani Imperatoris juflione quereretur , Romam fecundo contendit, potaque catholica Ecclefia profidia cccupavit . Joannes item Chryfoflomtis nobiliflima memoria Confiante, nopolit mus Epifcopus & dodor eximius cum Epifcoporam Ægyptiorum fententia fecundo iniquiflime damnatus jn exilium conceffiflet « Romani pontificis Jnnocentii per literal auxilium flagitavit, non tam fibi » quam difciplin* ecclefiaftica periclitanti, jamjamque labenti » opem ferri poftulans. Et ut alios omittam , Thomas beatiffunus Cantuarienfis Epifco* Eus, cum in exilium ob tuenda EccUfiafticn bertatis jura ab Anglorum rege Henrico cruDdeliflime aflui fuiflet» apod Rornantm pontiflcem felatlum reperit, Ipflufque tandem aufloritate ad Ecçlefiam rediens martyrii triumphum retulit . Adeo Romana Ecclefia fic A« poflolica fedes omnibus, qaoe injufta unquam vexaret ~~calumnia, *feu potentiarum* injuria~~ premeret, ▼eluti afylum inviolabile patuit. Hec jura fe leges regibus , principibus , gentibus femper dedit.- ab hac Temper edida gravia Sc pietatis ac religionis plena toto orbe manarunt i quippe quam nulla unqnam firfcavit erroris macula, fed intemerata femper perftitit , atque omni herefis labe pura. Sed cum tantus honor illi fedi fit a facris fynodis , fic a fenilis patribus, fic ab orbe univerfo femper habitus fit , fi quid tamen ullo tempore minus duorum minulque honeftum ab Epi-Efoopo Romano geftum effet , non expcAata generalis , concilii audoriute , fervope caritatis ab inferioribus quoque corripi fblefe manifeftnm eft . £gre enim patiebantur membra vioffim pro capitis honore follicita quifquam ab illo indecens fieri , per quod matri catholic* macula ulla poflit inuri . Urebat quippe illorum procordia zejus domos Dei (neque eos finebaf conquiefeere, donec decorem integrum matri reflitutum cernerent. Siç denique Cyprianus fe martyr gkxiofiflimus. dc dodor fuaviflimus Carthggfeenfis Epftcopus

Cor

GorneBom Roman· Adis antiftiie—, qui non sUgna tant· aoAoritati fidodo vfiss videretur ftvuriue corripit , quem tatweniam anartyric protervam, boatu» Benutrdus Eugeniumfuum carpit, qnl ab fe ftatuta laudabiliter plurima non erraret otihrvaada. Sic hodie fic noftro Eugenio non défunt, qui caritatis fiducia fuggeram, fi quid ad fe increpatione dignum dc illo fortifié perveoit. Semper autem accepta cum gratia, ut docuit, fait inferiorum reprehenfio ·, fient! neque Ferrum - Fado reprehetdum ngre aut molofto tulifie legimus. Ita femper fervata in corpore unitas eft, nullum- •ue feifiura invenit locum , dum A ille paftorB romams digno loco auâoritato fervau. nihil indecens gerit , At A 'quid egerit a fiibditis caritatis telo correptus A benigne fufeipit , ' A grasias agit. At vero SS. Conciliorum Inftituta nemini majori in veneration· , quam posttificibus fammis femper fuiffis quia nefeiat ? Nam cum vti de ratione vent fidet tenenda, vel de fervando ecclefiaftica difeiplin· rigore , wt de emeris ad integritatem religionis pertinentibus concilia facra egifie femper ma- •ifcftnm eft, cui raagfe incumbere debuit Illorum ftatuto fit fervare cxa&iffime, dc a atcoris fervanda eurare, quam el > qui clavum untver&lis ecdcfia regeret ? Quippe A beatos Gregorius in epiftola fynodica primas il-Cfinceri & immaculata utcumque fervatur, fa- las quatuor fynodo· , Nicamam fcilicet primam trecentorum decem A 0Λ0 patrum , in qua Arius, Coeftantinopolitanam primam CL. in qua Macedonius» Ephefinam ducentorum , in qua Ncftoctes , Chakedaoenfem DCXXX. Epiicoporam , In qua Eutyches A Neftorius damnati fiant, ita ut quatuor Evangelia fe fufeipere cum omni veneratione teftatur . Sed fit anteriores, & deinceps omnes Romani Pontifices eadem ingreffi funt via. Quorum vero ifta, patres rtverendifllini , A Chriftian· fidei ac pietatis alumni? ut fcilicet caritatis jura in corpore Chrifti, quod eft ecclefia , preci» puo patrum praccdentium ftudio fervau , a •obis itidem fervanda doceremur , Convenitis Dcupere ecclefiaflicc dignitatis ornatum , & anpatres proftantifiimi pro difciplin· maxime ecclefiaftic· decore , qui multum dilapfus βioι, reftituendo. Omitto etiam interim extirpotionem h*refis pemiciofiffimc , cui maxima cum Dei laude & fande matris ecclefi· utilitate inftitiftis ; pacationem principum Ghriftianorum > cui ardenter incumbitis ·, Graecorum redufbonem , quam conftantcr appetitis , utinam felici fine claudendam ; laudabile omnino ftndium , dignifque praeconiis extollendum . Verum , patres fideliiiiimi Chriftian· religionis «muli , ordinate oportet fiant omnia . Debent, qui refecandis c» tororum vitiis inftant · ipfi effe muudiiTimi , M digni, per quos Deus dignetur operari . B Sieuti A in antiquis illis fic venerabilibus fynodis conrigifle meminimus, in quibus tiefli. folum anciftites, & vit· ac morum AnAitato infigo·· fententiam dlltarl conveniebant. Af»· deassni, qui *fertis wfa* , ait propbeta. Vere enim Domini vaià vos fertis, qui fidelium infirmas animas A ingredi per fe non valento» dotirina roboratis , & fàcris inftitu- Stanibas ad «torna dirigitis. Divina funt ne* gari*, qu· traHacis. Non funt animi in humum deprimendi , at fecundum ApoAohim «ilril p«r contentionem aut inanem gloriam factari·) perturbation·· omne· procul pellen-

Ad· ‖ de Deo . ac Dei rebus pendendum, ut mentibus libens ac paffione vacuis Acilius & cieurn ceâius de «teris judicare poftitis, A ca qu· mu· l ad laudem divini nominis & erdofr* unsver* falis ornatum pertinent, digne difponere. Pademini, patres religiofiflimi, dignationem veftram admoneri , A libenter tolerabitis ea , que ad ordinem A ad diftiplinam pertinete videntur , caritatis fiducia fuggerentem. Ser* vandus eft Apoftdic· fcdi honor debitus neque committendum , ut auctoritas Romani Pontificis per vos depre/Ta videatur. Quis cnim fedis illius honorem tuebitur , fi concilia illum generalia deprimant, qu· hunc imprimi* contra oppreflbre» omnes- fervare debueranr ? Quando unquam auditum eft , pstres prcftantiflimi > fàcras A venerabiles fynodo» quidquam adverius fedem illam inclementer (btuiflé? (.hiando Oriens totus, Agyprus, & Africa Chriftian* fidei titulo & gloria erant iliuftres ; quando Orbis totus Chriftum loquebatur ·, cum fanclifiimis viris oranti ferme eccleiia prxfulibus gloriarentur ; cum dcferta ipia & montes Gnfli foverent fervo· Dei ; cum Concilia fingulis annis per omnes provincias ex inftituto ecclefialhco fierent, ni nil unquam ullis ia locis contra ledis illius aufloritatcm ac dignitatem vel leviter fuit attentatum . Modo quando , me miferam! tola ferme in Occidentali regione Chrifti religio ene illius fedis minuetur , aut per vos patres fupprimetur aùâoritas ? Nolite , quefo , td pati, patres digniŒmi , ut qui ad honor, m Dei, A Chriftian· religionis augmentum congregati eftis , oblatrantium & blalphemantium on in nos laxafle videamini . Ridebunt nos credite , gentiles , ridebunt hcretici , atque fchifinatici , fi a capite membra diffidere videbunt . Reftituendam eccle.iafticam difeiphnam quefo ita curate , ut omnia cum decore , pace ac tranquillitate fiant, dc fciflurx tamnis ; imo fciffurr vel obfcura fufpkio omni* no fiat. Nego equidem, quod ceterorum pace dictum fit, quamquam ex omnibus magis tiquam fanflitatcm , quam ecclefi· fponfum Romanum Pontificem Eugenium beatiftimum. Non degenerat paftor ipfe fummus a veftigus patrum , ut crimen ullum ipfi merito poffit impingi. Sacro huic generali concilio tantum ille detulit, quantum nemo ex procedentibus ulli, dum illud approbavit , atque ita approbavit . ut nibil in te ultra potuerit defiderari. Ifta quia font nota , pranereo . Meretur hac illius benigna libertas digni* favoribus extolli, patres laudatiflimi. Non modo autem fummus ipfe pontifex, verum etiam facrum omne collegium reverendi(fime fanfl· Roman· ecclefi· Cardinalium ad ea, que pacis funt. St qu· ad utilitatem communem , fic neceflariato refbr» mationem pertinent, pronis animis concurrere ita ptrati funt, ut fe nemo plane in ca re expetenda procedat ; multumque gratulantur facrum iftud generale Concilium huic uni rei acrem dare operam ; A ita ut mala omnis confrietudo tollatur , & itio domus Dei noxia vellantur germina , inferanturque virtutes juxta illud prophet· Jeremie *Ecce te fuper gentes & fuper repue , ut evellas 6" Jejhiuu, & AfperAu &* d^Rpès, <P edyEcri & *plantes.* Sed caritatis jura inconcufTa tuenda maxime fuadem ·, & cum modo facienda omnia; de ne quid nimis·, ne dum rqbigo im-t

ctîUrîi colligitnr , vetaur & ttiti-
»er 'cum. Effet enim profota Incougnmm Mque inoonfoltum de extremo ad extremum aliud fine modio (ranfire veil·, velari fi de infimo quis ad üqaemum gradum tranfire velit fubito , k ovnnm protervthi in medio pofito· . Itaque pravia ftc doce tanta saritare a vobis geri omnia omnes in commune cupiunt ; ftc hortantur , atque orant, ut firma fint ae ftabitia, qu» conftituta faerint . Nam fi quid peeter caritatis tagem ftataator, fundamento cerabit ftc corruet, fcandaUque potius ftc fciC-6oni·, qnam pacis dc unitatis eritoccafio*. ftc unde Dei honor inquiritur, inde nomen tantam btaTphrnuabitur, neffimo exemplo (acularium i ooftras enimi illi contentiones infp*denses, qui ssdtficari ex mutua pace Ac canrate eoftra debuerant , dfenfiomia potius k fcnndali materiam (ument. Quando Itaque ardeam quid in (acre fynodo fit decernendum, multo id melius, ftc multo felicius lougeqoe honorificentius fiet, firminfipae ac ftabilius erW Pontificis aflenfo requifito ', 'quam fi inoonfulto illo fiat, ftc « oonfentiat, poft fetam requiratur. Confutetis per id non modo (edis Apoftollc* honori, verum k honeftati veftr» tnnlto magis dum officiam fervabitis, dc caritatis legem pro viribus inviolatam tenere curabitis . Enimvero, religiofiffimi Patres ftcra k apoftotic» fedi (blemnes uberdqUe proven-C tus inerte oportere quis abnuat? Bmetguut in dles peccatis noftris agentibus plurima , per qa» pecunte neceflâriofint impendenda, que nifi ad manus erant, peribnnt omnia. Et ut ifta veluti moleftum prateream icopyium , quam indecorum erit, quam inhoneftum , fi pauperibus opem pofcentibns (obvenire non poffit Romane fedis antiftes omnium pater, dc a quo fibi omne* -folatis jure fuo k qu»rere ftc expetare pofle ac debere videntur. Quando vero leftum eft Pontificem ftqnmum non abondait», dc ita , ut inopum auferiis poffet occurrere ? Nunquam ecclefia Romana in tanta feveritate fait , ut pauperet non iemper foverit, Uvsverit, jurent ', DeniqueDc beato Cregono legimus, quod omnium regionum pauperes defcriptos fibi ac notatos habuerit , clique alimenta prober· foiitus fit. Neqne id folum, verum ftt auri plure» libras annis fingulis ad quodam remotiora mooafteria pro fubftentatiooe fervorum Ddconfueverit mittere-. Habebat k In Sicilia , & loeis alite, qui patrimonii ecclefi· Roman» ftt curatores & cxaftores diligentes effect, k fu» adminiflratioms rationem fideliffim· redderent . Voluit nempe jam tum divina miferotio, ecclefiam illam , qu» effet ecdefiarum omnium princeps , abundare terrenis quoque proventibus . Ut enim Conftantini donationem iltam vulgatiffimam omittam , hunc ip-EIn fum principem In gpvi hiftotia legimus, ftc alios ftiblnde reges prater auri ftc argenti ingentem in vafis facri» fummam, fnqdofque -- gregios & innumeros Romane ecclefi» dono dcdlffe. Carolum vero poftea Magnum, Pipinum, k alios reges, provincias k regiones, urbes k caftella in Italia translato ad Gallos impo- rto Roman» ecclefi» addidiffc certum eft (Non modo vero ecclcfia Romana ample dotata «ft , fed crefcente fidei telo, k religkmis devotione in oniAibus fere provinciis ecclefi» omnes magnificentiffime a regibus ac principibus , & fidelibus reliquis extruta ac fio-

bus fideforaa ragam ac principum, nobtamque largitione, ecdefo ferme omne· ac mo natata nimium etiam interdum abundant .

principi eectefinium omnium inerte debase no gsbimus ? Quis autem» Chriftiani patres, ignoras, gnatas Romane uedefia jafeura· proxU m« firibmtit, quam mattas, quam varias clade· accepit nec qulbufilam ftatui occiefinftico in/uttantibu- pefalantiffime, ipfiunque fundi* fas peffumdare Audentibus? Nota funt ifta, k gemitu potius, lacrymtique proTequeuda , Bqnan» verbis. Superioribus quoque temporibus coqtigilfe dorima ejufinodi feimos, Romanofque pontifices, k alarum quoque urbium Sa«erdotes per quorumdam intemperantiam pullos fedlbus fois, ficati Inhocentio III cotuigiffe legimus, qui Petri leonis infidias fugiens vagus diu jatatus eft.· Alexandro item III» qui Romam egre attigit, k noftri temporis Joaimi XXIII. qui urbe profugit, ut Laditlai regis manus effugeret. JErarii vero facri inopiam horum cautam haud minimam faitfe manifcftum eft. Jan» vero Pontifici· Eugenii cafas varios, aeque pericula, quibus ferme irretitus eft quis fidelium pietate ulla proditus referre fine lacrymte poffit ? Ea quoniam ftc ingrata fi*nt, fit note, prntereo. Ex quibus lamen omnibus eym omnipotens Det» dementer eripuit, miraculo ferme fingulari. Yerum enim ut unde coeperat, oratio mea recurrat, oramus, atque obfecramus, patres reverendiffimi ac rellgiofiffimi mei, qui ad opus Dei cooveoiftis, quofou* ex remotioribus locis domus Dei telus attraxit, /at fervandn in Chrifti corpore caritatis ftc pacis curam fummam diligentiamque habeatis . Ne qunfiimus patiamini tunicam Chrifti inconfuiüem, cui etiam gentilu miles pepercerat, femdi Abufiones In ecdefia, fi qun fint, Ita refecate , ut tam ta ufas oeceffiuti non tolbntnr, Romani Pontificis k ûunâau apoftolicm fodis honovem ferrate; ejuique jura, fi ab extraneis uforpentur, veta, ut decet, autarifate tuemini. Caritatis dutoedjnetn in corde fovete , operibofoue mantfc#is ofteodite . Laudabdem ordinem k noceflarinm a patribus tanta inftitutum cum difciplma cuftodite. Autarica-, tem Apcftolice fedis ficuti a majoribus noftrfe patrfottique fandiffimis accepiftis, integram 11libaiamque feront?. Nemo, ddediffimi Patres» que fba funt , querat, fed qua» Jefu Chrifti, omnes. Pultetur · pedoribus veftris omnis perturbatio, peffionekpM arceantur omnes, ut in laude Dei convenire aptius, ftc fponfis Chrifti ornafom convenientius ftc " ' telfigere, ac , quosdam taufo conventu cunta prafeqtri a fitmmo Pontifice, ftt · facro collegio nobto injunta aima congrue poffumus; maforo etenim illa quiete k otio indigent, aliquo· ex boc Inero cestu deputari poftniauras de omni natio·· vel regno viro· timerxfoa ftc grave· k pacifraterna avido· atque ftudiofoe* cum quibus latius ροφαιιι· eunta confene. Caefidhnus autem in Domino ea nos attafoiua, qu» boni· defiderite veftri· dfogentiw tefyeta, k aipore myftteo caritatem fervent, pacenaqne o·· ceflarim Λ concordiam nutriim. Et ne io co quidem, quod nuperrime ab boc facro Con.

eilio decretam eft, Boetificte fiamta deviabit A clavigeris, cdtleterumque depcfitarUs, fecvn----------

Asm- fperaaras a veftra boügniUtc atque humanitate matura proftâtinsm. Densantem pote soter, cariemtifem propagator, ia» pu ip& ft cerites, lull aagwris, qui fecit utraque ma, Chriftos DoeJnus, qui pacificar* par fimgutacm fimm, qu» in calo funt, ft «aa ia terra, lpfe coadtes noftris afpirare «factor, ut ldlpfism dfcamos omnes, ft noa fiat in noMs fchiû»*ta, fed uno fpiritu ft uno ore glorificemus Deum ft patrem Domini noftri Jefu Chrifti, cui eft una cum fan-Bcato etfem fi opus fuerit ab hoc auxilio tesTe Spiritu decue ft imperium in fecula fe- cbii fiecukris, appellatione poftpofita , com-
culorum. Amen. pellendi ft conAringendi, aut coram vobis

ANNO CHKUTJ

X.

t w.'&Z.LITER A SYNODI BASILEBNS1S

u ◆ ▸ ad Joannem abbatem Bonevallis.

/»tec ttf *ptMtcet mdtdgeetuu* te *ipfa fyeodo ceecefer pro reeûfioëe peetetonun & redx-Sioee «dr/u Grace.*

ÀavtutQe generalis fynodus Bafileenfis in Sptrita-fente legitime congregam unlverfelem ecdefiam seprafenmns dilate filio Joasm abbati monafferii BonavslHs Jtatheneofis dkncefie, fiwts Theologia profeflbri, felatem, ft omnipotentia Dei benestitebnem.

Noftra provifionta debet provenire fubfidio, ut ea qua pro animarum fente eooceflà funt, debita execution!» fortiantur efibAum. Du* dum fi quidem univerfelis ecclefia £hrUH fponfe, quam in Spirita-fente legitime congregati reprefentamus, odefteS thcfeuroe ϕκ» illi idem ipfe Chriftus felvator nofter afeendens in cesium reliquit, affluenter Tkperiens, pro Gracoram ft totius orientalis ecclefi® reductions peccatorum remiffionem plenariam fe* mei in vira, ft femel in mbrtis articulo, cum D abfoivendi ft difpenfendi facultatibus fub modis ft forma fpecifice conceflit, quemadmodum in literis defuper confodis plenius Continetur . Ut autem felubriter conceffe hujufmodi conteram notione dedute faluti profiçiat-, nos de circumfpediooe tua in Domino piarimum confidentes , te per civitatem ft dtaseefeai Ruthenenfem citra revocationem altoraan ooftraram exeeutorum indulgentiarum, ft fecuhatam earumdem principalem exeeutorem noftrumque commifiarium conftituimu» per hac noftra feripta, mandando quatenus anteritate noftra per te vd per alium feu E alios vita approbate viros lu eifdem civitate ft dkecefi verbo Dei propofito indulgentias ft facultates prstdites, ubi ft quotiens expedierit , juxta, earum ft pnsfenttum formam, polblices ft exequaris, ac publicari ft exequi , o&rtoria quoque exinde, antere Domino · provenientia , juxta traditam tibi fe djte indulgeqtiarum Uteris ft alias Mnflruâioaam , colligi, ac dotrates inde pro tais expenfis admodum parvis portiunculis, refiduum conferveri fodas diligenter : ft nihilominus ut a ' publicatoribus hujufmodi per te tot quot tibi videbitur, ac etiam a truncorum ftcapferum dum tenorem litterarum earamdam deputandis, ft aliis in hac re obfequentibus, exiget», mm· di ac recipiendi de fideliter operando juramentum , ipfbfquc ft quoslibet alienos cootraditeres forfen renitentes ft obfequenta , cujufcumque ftatas, gradus , ordinis vel conditionis exifiant etiamfi pontificali pnsfolgennt dignitate , exemptione quacumque fub quavis verborum forma quomodohbet concefTa non obflante, per cenfuram ecdefiafticam, frutemque ft emolumentorum quorumcumque fuorum fequeftrationem, aut fobftrateonem. ft. alia remedia, de quibas tibi videbitur. invo-

Bcbii fiecukris, appellatione poftpofita , compellendi ft conAringendi, aut coram vobis evocandi ad fufcipiendum alias condignas, vel de quibus nobis vifum fuerit, in terminis competentibus, poenas, recognitiones quoque tradendi offerentibug, ft facultatem explicitât» libere juxta ditem tenorem conficiendi, abfoivendi ft difpenfendi opportuna* , aliaqc faciendi queeumque qu» ad pnrfotorum executionem debitam accommoda tibi videbuntur omnimodam, tenore prafentium elargimur . Volentes ut circa prmniffa omnia ft fingula conjuntem ft divifim, te fie décrétions perfete exhibeas, ut Chrifti fideliam animabas felus, ac lana, ft gloria Altiffimo, de villicatione tua hajufmodi uberius procurentur. Datum Bafile» undecimo Halendas Januarii anno a nativitate Domini MCCCCXXXVI.

XI.

ExorMfo (1) CsnAMZit *Seltneiÿts LegH (rote ex MS. Ihbbot. dxgu^nnaeontm Petnvu per fntretn Spiveflnim Merentue ejttfée* ord.* mm tta *priée» m prefeto cnobe S, Théologie Profefore»,* m«mc *prieutei Typit volgetnr, enterre Jo: Bepajk Recoeeh Teneti Barrttii.*

Dlu, ac fepe revertndiflimi Patras, & fcripts, ft verbh reverendiflimus Dominus (j) Cardinalis fente Petri, ft ego magna eum humilitate, ego ft ipfo abfente noonumquam veftras Paternitates fuppliciter deprecatus fum, ut ad ea qua pacis, k concordi» roe defietentes, cogitaretis in pace, ft unitate ea fente opera confumare, ob qu» hoc in loco conreniue tori Mundo profeffi eftis. Multa quidem fipnefta, ft rationabilia concordia nos obtulimus, qua fi acceptata extitifient cum magna gloria, ft honore veftra, cum fumma denique totius Chriftiani populi fetida edemus confumationi ipforum fentenun operum viciniores. Sed ufque modo permifit Dominus majores in dies oriri agitationes; ut forfitan intuentes imminens, ac prafens ruina noftra periculum ad ipfem pacem neccffitete nos inftraente , undem libentius defleremus. Decrevi ego nonnunquam cum totiens apud vos in. cadum de concordiam verbum fecerim, mihi ipfi filantium indicere, ne forte vel impendenda , vel 'peccatis meis oMMentibus dum perfasdere ac proficere loquendo enitor, diffunderem , atque obseerem magis, fed profete

(«) fa fais Mm Mm Smm , qai asc. topan iafiplM ab lame. VU. mm cm* Ahtette fsmAt k. cka* «4 telsuw*· tMBsiatas dt ab X"g TV « Mcm ad lyaodaat I·*,-·* ■ »sn· Vir M·*, aS Mas *gt.* madia a®gM«. as sriaaa* Btamraai safer stiic M. is;».

(a) JMmm* Carvaatrs «Ïapal. *faa catetafiti· dfeatats.* at tit S. PHri ad viocal* donatas a Manim V. M ML cmk. isgMs sdsdrai fob ab ftymti fotife tert awifa paft Urieu* .

A» ardens ad fidem Chrifti, Ac mkftem pr-Aticum , qnod cecinifti·: Te Deam laudamus .
ccm chariras non patitur in rae diuturnum illum Campanam» amoenum fonltum , cum
filenriftm.· Vlm mihi quandam inſert, ut Dnroinus Henricus Menger astor vcfter de
importunus fiam, fit iterum atque iterum pre- Conftanriaopoh reverteretur ; Hlam denique
ces, ac monimenta repetam , nihilqne in tan- menftruam praceflraoem pro felici hujus rei
to djfcrimine relinquam intentatum , hoc exta» indsAaui , hac omaia nunc in ipfo exe-
pnefertim tempore cum liti· fe occafio pc·- cutkmis tempore robis Patre· commemoro ,
beat, quam fi bene confideremus, cbaritatis Bc aanbus veftris inculco. Ka audivit Domi*
Chrifti Dtaoru fecile ad pacem ipfem indi* nus preces veftras, jam Grsci in portu funt,
nabimur. Ecce proxime ex Cooftantfoopolifi) vel appropinquant, jam jam in manibus ne-
nundatum eft Dominus Imperatorem Greco- ftris eft orientalis ecdefi* tamdiu defiderma
rum, ac Pe^orcam Cooftantinopolitannm ad unio, quid differtis, quid odeafioaem, *efci·
Navigium fe accingere, fic infra pauco· dies quam , aliqui quxrunt ? Cur qtaoidam ex vo-
fe defeendere in Veoetorum portum. Veniunt, bis jam video trifles? Mcteineritis quafofua-
ut fide digni referunt, optimum ad unionem vium verborum illorum que in procem» de-
habentes- animum, fic ita difpofitis,*ut admo- Bcteti indulgcaxiarum cum tanta prouunciaftis
dum veritimile fit, fine unione cum ecclefia charitate; Vox Ula jucunditatis, flt batiu* ck
noftra in prifttaum non reverfuro». Opus iftud. lim de Calo lapfa, nunc per hos hujus fen-
Suam fandum fit, ae Deo gratum, fic eccle- il* fynodi, auribus populi Chriftiani inftruat
c Utile vos ipfo» interrogo, qui veftris in- dicent : Coafolamini, confolamini populc meus.
dulgentiarum literis totum orbem curfitan- Kcce populc Dei adeft tibi annus Jubilcus ,
tes (s) his verbis utimini. Nos animadver- annus generalis unionis ecclcfi* . Confolatio-
tentes, quantus Dei honor, fi; profeftus ec- nem, Bc Jubiicum qu* aliis pronuntiabatur,
clcfi* , quanta exaltatio fidei ortodox*, quan- nunc iq vobis ipfis fufeipite , Bc ita, ut con-
tum incrementum nominis Chriftiani, quot fummationi, qu*. nunc eft in foribos » noq
millium animarum falus, quantaque utilitas › impedimento , fed adjumento firis ; Agricola
ô< innumerabilia bona populo Chriftiano hinc cm per integrum annum in recolendo prndio
forent perventura , non folum impeniâs, fed pervigil fit, In mefle tamen, vigilantius , &
fic perfona» proprias fore exponendas; dignum laboriotios defudat, tu fegetem metat meflam-
judicavimus*. Quid iterum ip (j) decreto pri- que in horreo recondat. Quid multis opus eft
mo cum Cnecis convento ex vifceribua pie-C(ne defetigem vos fruftra) verba illa veftra
tatis locuti fitis audire non pigeat, non enim tanto flagrant ardore charitatis , tanrunque <fe
aliena, fed veftra duntaxac verba, in quibus; fiderit flammam profeferunt, fie ufijue adeo
tunc nmnes gloriabamur repeto.* h*c illa funt. ignita funt ut nifi corda nobis in lapides mu-
Qmd enim ecdefi* catholice felicius, glorio- ut» fine, ad ipfem exeeutionem fine mora ac-
fiufque contingere unquam poteft, quaftfquod cingamur necefle eft. Scrij eftxçyercndifi
tot Orientales' populi, qui numero hominum "®i Patres : Qui fciens I intatetnOomtai
ab bis, qai noftro fidei funt, non multum^foi , flt non faciens illam, Vapulabit multi»
diftare videntur , In eadem nobifcum fidei P^iH» ' Voluntas Domini ! ώ, ut bonus
unitate conjungantur ? Quid utilius , ac fru- P*^°т animam fūam ponat pro Ovibus fifts .
duofius nqfccntis ecclefi* populus Chriftianul Sicut ipfe pro nobis animam fuam pofuit.ita
vidlt, vel audtvlt, quam quod dluturnum ßt no» pro fratribus noAris ponere debeamus;
pemiciofumque fdtiſma penitus ektirpatum ? ſ@c ßt voluntatei Domiſlbanc efle · ipfi»
fnde Bt afia'm reipuhlie* Chriftian* Đeo pro- dominus..inhntuu, ubi nonaginta novem ove·
pitiq, utilitatem accrefcere confidimus, ex*hac D propter unam fidam boous"rclinquit paftor ;
enim uniooe, cum fiiéla fuerit, plurimos ex & illam folam perquirit uiquequo repertapa
nefanda Wacometi feda ad fidem Catholicam ad ovile fuper humeros reducat. Quod fi pro
converti fperandum eft . Quid igitur pro tam unius ovis felute tama bono paftori cura eft,
piis, ac falutaribus rebus per Chrifti fideles quod fi èx centum ovibus, quadraginta aut
temptandum, faciendumque non eflet? Quis quinquaginta querende effent , quanto tune
catholicus pro tanto nominis Chriftiani , fit diligentius· fic relictis centum illi· Inveftiga-
orthodox* fidei incremento, non modo ca- ret ' Quante vero Regiones, fle Provincia ,
ducam hujus Mundi fubftantiam , fed Bc cor- non dicam Urbes, aut oppida orientalium par-
pus, & animam exponere non deberet. H»c tium diu ab ecclefia noftra divife manferant!
verba veftra funt cum tanto charitatis igne Vos ipfis teftimonium fupra perhibuiftis, dmq
eo tempore promulgata ; his ergo verbis ve- inter no· , Bc eos paucam numeri afterici· dif-
ftris vos ipfos re convenio Patres , ac fratres, fi Eferentiam . Ecce clcmcntifimus Deus , quod
ex corde illa dicebatis, fi cum veritate , & votis , Bè oratlonibus poſtulavlraus « jam
propter Chriftum , non autem ad humanam ad noftram conducit Domina, nam quod ma-
gloriam talia loquebamini : ecce punc cum eo- jores noftri & nos tamdiu expetivimus , ma-
dem fervore illa ipfe magnifica , & gloriola re noftruw navigantes nobis appropinquant,
verba exequamini, & per rei evinentiam o- procedamus igitur alacriter ipfi· obviam · fici*
ftendite itia ex animo proceffilTe . Rem ip- tis cpiod Pater ille , dum fiUamfiuun junio-
fem, quam Termonibus commendaftis , imple- rem redeuntem da longe af
te jam , uno, quam miro favore piiffimus ciavit ut ufque ad fe
Deus ufque ferre ad oftium exeentiouis con- cadens Tupcr coUum «jus
ducet , non reikiatis. Illum ardorem, ac vo- & no· pro tant* fratrum mukitu-
hqmentiam fpiritus , quibus hasc incepiftis , dine «d nps venientium aliter fieri M .
nupe in execution· dcpofco, iUvn exaltatio- poteft , etiam hinc/furgamus
nem , illas gratiarum afliones, Bc bttiti* cap- illis, eos jucundls ofeulis fit amplexibus fe-

(i) Coiqkit Graconta «ppvbM «d VsacMnun a»bem an. »♦», dn ·. Fstewuü. Es Spend.
fa) Se£ I«. in Bull· IndnlgeMiaa· *pt** mbfidina coniasnubm ad Cnwnn icdeUisoani prncnrauh dmm.
o& c«L Maii.
lariph dacretMi /m »ettr, * hibo* ip. CfMs. ·»∎ l4j*. Qeanv idns Sipiui.

Alptonon. A ficut Pater hic, quem mesn- Atxn» per Gnaeo-, quam altos did pedent ,
qo· fbpe.numero hic audita funt , jn quibus a *u o
taasrdum publica difputalio oblata eft, A nunc mm·
fi expedierit, offerretur, nihilominus, quia
verberum contentiones animo·' plerumque ir-
ritant, id gonfultius ptMcreuntcs . folum ds
pace, A concordia fraterna colloquamur .
Objiciet forte alter , cur verfas ce· procedam··
cum in noftra· non afeenderint galeas? Quid
quatfo vocabula ifta? noftram A veftrum , in
medium aderantur·, (1) nonne gale· fammi
Poauficia gale· Ecdefia» funtΛ fi Ecclefi· .
cut non noftns ? praeterea s quis hominum ,
filium habens apud hottes captivum , fi ad
cum redimendum, ac reducendum, pecunias,
4M 4fMc*ngw · m caufa difeoedBam MKmaiu· « A equum mittat, A ille alienis pecuniis ro-
boc ad ftricepttonomfratram noftroram nullum dimatur,elieaoque equo revehatur ad Patrem,
nobis aficrat tapadbMMM* , A quranadmo- num defiderarum, ac diu quefitum filium bo-
dnm ili· minorem filium fhfcnpit, majorrm- nos repudiabit Pater, quem alienis pecunia,
q·· placavit, fta A no· ano. eodmnquc tem- alienoque equo poft captivitatem reduflum vi-
pore propior Ghriftusn. *fit* Ecclefiam grate °c- det ? Intellexiftis. Patres, quot bona, A pro-
eunaxMM. Cnscjs tam procul veniesmbtss, A movere , A impedire facile poteftis. Caveamus
altos noftro· pacificemus, concordemus, con- ne fupra memorat· fententue divi·· rei fi-
fetemur. nt fimul omnes jn eadem Ecclefi- mus , dicentes : Servns feient voluntatem Do-
tat» srifalum faginarum epulemur cum tym- mini fui, St non faciens illam, vapulabit mul-
phogla, A. foridat Quod fi propter domeftU tis plagis. Sed quantum, datur inteUigi. Ink
cas difeordias, revereodifimi ratres, tantum Gracorum unio ex diflidio inter fummum
heoum, quo ferme majus cogitari non poteft Pontificem, A vos fafcit&to impediri poteft .
diCperi , quod Deus avertat, contigerit, qua- Cogitemus etiam quomodo A hec fedare va-
li· qunfe erit totius Ecclefi· luâus? Quanta leamus , ut fimul confervemus unitatem EccU-
defiwado Chriftianitatia, quanta exuhatio Tur- fis noftr· A unionem perficiamus Ecciefia
earum , A Infidelium , qualis infamia apud Orientalis. Eft , ut fcitis, Dei voluntas ma-
homines, A qu· apud Deum nobis manebit xima, Sc pracipua, ut fuper omnia charira-
condemnatio ? 61 fcandalixanti unum dc pufil- tem pacemque, A unitatem homines inter fe
Us Ecclefi· comminatur Dominus, expedire cuftodiant, ia quidem , ut nec orationes . nec
ut mola afinaria fafpendatur ad collum fuum eleemofin· Deo grata fint illorum, qni ad-
A demergatur In profundum , quid putandum verfus fratres aliquid rancoris habent › A eia
eft fiet nobis, fi tot millia feandaliaemus fra- non reconciliantur: PofTum fi volo gefta. ac
trum , nobifcum uniri qunrentium , quid item difla, ac literas veftras ubique diffafas ad hu-
fi fcas»dalixemus universum populum Chrifflia- jus pacis pcrfuafionem adducere . Vos profeffi
num, quem paulo ante pntdieatkmlbus, fer- efti», pro pace populi Chriftiani huc conve-
mombus, indulgentiis ad cooperandum huic C niiTe. A cum aliquos principes inter fe au-
fanflv unioni invitabamus , A ad hecidam pro- diftis diffidentes › aut epiftolis , aut nunciis
vocabamus dicentes- Confolamlnl, confolaml·· monuiftis nd pacem, utentes verbis Domini,
ni populc meus? Si dicit aliquis. veniant Ba- qqsecunque dixit de pace, A unitate . fua-
fdeam , Ayetrionem, vel Sabaudiam , alioquin dentes rationibus, exemplis, quot bona ex
impediamus potius, quod alibi fiat eorum re- pace, quot vero ex difcortjia proveniunt ma-
duflio. O perditum , A difpcratum hominem la. Hoc ipfum ergo fentite in vobis. quod in
qui talia oon modo dixerit, fed vel leviter aliis , ne vobis dicatur : Medice cura ts ip-
cogitaverit I poteft nc in mentem cujufpiam Chri- fum, A illud ; Qui vides in fratris oculo fer
ftiam cadere cxcerabiie verbum hoc?·an ne ftucam, in tuo cur non vides trabem ? Ne-
bonum, fe arbitrabitur Chrifttanum, qui tot Siue enim gentes cftimabunt vos reflo animo
Gentium, A populorum unionem fieri nolit, ed magis ad inanem gloriam , captandofque
·ifi in certo fiat loco ? numquid paftor ille hominum favores juffifie inter extraneo· pa-
Xvangelicus, qui nonaginta novem reliquit o- cem . Quandoquidem que eft inter nos, atque
ves. dixit, noto illam ovem centefimam nifi inter caput, 8c membra, difeordiam non cx-
in hoc, vel In illo loco perquirere, A nifi D tinguimus, nec extinguerc laboramus , aut co-
cam ibi repetiero, alibi non quarsm ? num gitamus . Seminavit antiquus ille dolofus S·*·
mulier illa, qua dragmam perdidit, quatere than inter fummum Pontificem , A vos qua-
ipfam contenta fait tantum in uno domi an- dam incentiva diffidii , qua ufque adeo pro-
gulo , nonne accendit lucernam , & totam e- ceflerunt', ut-vos quidem contra ipfam, A
verris domum ? Sed quid tu quicumque es di- ipfc nonnulla contra vos feciflis, ac fecerit.
ces ad verba illa membrati decreti primo con- Hac, A fi gravia fint. quia tamen 'recentia ,
venti cum Gracis? Verum deputati facri Con- facile cum honore veftro adhuc occurri po-
cilii cognofeentes fanflam, A perfeflam ipfius teft. Quod fi amphus differatur, fruftra pro-
Concilii intentionem, qua eft ut pro honore videbitur , fed in pernicicm *totius Ecclefi* ,
Dei, *fit pro* fruflu fidei..catholice nulls par- A ruinam Ocri, cum perpetuo omnium, qui
catur laboribus, δτ expenfis, 'judicarunt non hic fuerant dedecore convertetur . Illa proin-
expedire, ut propter locum dumtaxat tan- de, ob que concilium convocatum eft . tria
tum bonum tugligeretur, fiat concedo otn- opera infefla dimittentur . Sed o urinam in
nis diligentia , fit reniant queeunque op- hoc infifteret infelicitatis noftne finis, ut illa
tatis , fed fi obtineri nequeat , quieramus E tan-
eos in fines mundi, fi neceffe eft. In quo e-
nlm loço. A in qua re fanflius, atque uti-
ltus laborare, fit peregrinari potfamus ? Neque
Apoftofi Ethiopian), India·, ant extrema ex-
paverunt penetrare occidentis, A orientis, ut
animas Chriftq lucri facerent, quiaChriftusde
Calo dqfaendit, peregrinatus interris, A for-
nam Arvi «cdpieoc utaac ad mortem crucis
prgaffiuseft , ul nos fuive faceret.Et quam-
quam ad b6ç , quod de foco dicitur, multa

fl) OHM·· MR |
«A*. tomL

ωiA«.

,rinmm mftfla remanerent, & alia multo do· A folamini popule meus, quod annnnciabas qobi».
anno tenora non fuccederent, nam multo optabilius o Bafile* Concilium, ifta eft nunc illa duplex «nno
„µ· forer non inchoaffe concilium pro extirpaadis letitia, dt ille annus Jubilèus , k annus , ge- ehelm
erroribus . dilcordns . ac deformitatibus. fi hac ncralis unionis Ecclefi* : omnia hac in contra-
••dem longe majora, ac pcriculofiora in dies rium vertet, dedicet , imo contriftari, dc ite->
Cx drflidio noftro evenire , non **tam** verifimi- rutn contnftari. oportet, nam duplicem habe- c*
le, quam veraciter **ante** oculos **videamus** . mus nuerorem pro unione GrcCorum perdita,
Quot gentes fpe fua defraudabuntur , fi quod dc unitaiç difrupta . Iftc non Jubileus , fed
•d falutem Ecclefi* incejxum eft , in perni- lufluoltu eft annus , non generalis unionis, fed
ciem videant confutnman . fit unde jucundifk* divitiomi, & invitabas me, dicet Ecclefia ut
tes «pedabant, fyfcipiant tnftmam , **k** luAus, depolitis lugubribus fumerera indumenta latio-
fi diffidium hoc inter vos, k Papam diutius ra imo pro iis innumeris, qua video, malis,
perieveret , k hinc inde bellum ficut initia de- multoque pejus lugubriora accipere oportebat. 1
monftrant , indici oporteat. putabitis **Coco-** Ecce quales ex hoc diffidto carpemus fru-
rum errores aboleri poffe. quot inter nns Ca- flus. Pauca dixi , & quia de incerto, k de
tholicos fchsimata ., k. errores pullulabunt, **fa-Bfoturo** levia videntur, & multa tone non cre-
tis verendum eft , ne tam· poftea creftat dif- dibJu, non aliter dicemus, fi quod Deus a-
fenfio, ut alter alterum viçiflîm appellet h»re- vertat, experm contingat. Vtmam fim falfus
ticum . Quam durum , k lacrimabiie eft ifta vates, audio lapientes'id ipfum dicere quod
I cogitare, fi ad illud calamiiofum perveniamus fi fchifma fiat . quod Deus pro fpa pietate
tempus, irr quo unus dicat h^c effe Eccle'ias, avertat.. reliquis ichiimatibus qu» ufque modo
alius illic . non meretur hoc **a** nobis Eccle- palla eft EvJefia hoc longe luturum videtur
ha . **qu*** nos educavit . k magnificavit , ut pernicioiius ; nemo dicat , r.nnquam talia per-
eam , quam infideles ad angulum redegerunt mittet Deus·, & Deus inquit cogito cogitatio-
cero, nos fideles coa/tlcmui ad put/him , k nes pacis . de non affliôioms , fed fi volumus
quam in pace. k unitate repetimus, divitam- eadem, qu* Detis, eadem, k nos cogitemus,
que . dikordemque relinquamus. Per hoc quo- nam qui nolunt benedicitonem , proluogabitur
que ecclefiaflicum diffidium pacem fi qua mun- ab cis. Sed dicunt faciamus debitum noftrum .
do eft in populo Chriiliano violari neceffe e- Deus non derelinquet nos, fed debitum eft
rit tbelh emm inter mukos Principies non fo- reconciliari prius fratri fuo, alioquin non eft
lum dimittemus mextin<la , fed eos qui in pa C acceptum Deo , quod putas bonum facere nifi
ce jam funt ad dilfidia commovebimus. Inito quando confulte . & matme pratviia fuerint
enim in Ecclefia infcbci fchifinate. continuo omnia qux aiciderc poffunt. k lolent, tenu-
inter Laicos orietur difcordia civihs domeftti- re ell Deum, - magnque confidere ted dicet,,
ca . k inieftina. k fi ioli Ecckfiaftici inter fi fiat khifma, k alius 1'ontitcx , convocabo
fc bellum gererent, reliquis fidelibus in pace tur almd Concilium . & ibi remedium dabitur
quiekenubus, tolerabilius quidem videri pof- juxt.i frequens dei. return. Bona circumipeclio
fet . fed proh dolor nulla eut provincia , aut percutiamur . k vulneremur invicem, di po-
civitas· in qua k ipii freuhres diverfimodc rtes ibimus ad Medicum . Quid fi pereat vul-
propter noftras diffcnû mes dilidentes multis neratus antequam veniat Medicus ? Quid fi
blafphemiis ac m.ikd.chs le invicem non di- poftquani xenent, plaga facia fuerit incurabi-
laniant . k cum n< s hinc inde tueri quidem lis 5 quomodo confulte ex ea re fperatur re-
partem luam voluerimus, alter in alterum fe- medium , ex quo fafla eft laefio ? Cur non
culare invocabit biachitim, prxfidiumque un- nunc idipfûm dicimus , ac facimus , quod in il-
de metuendum efi ne clerici a clericis vicif- lud differimus tempus?
fim in direptionem tradantur , k pr»dam, in-D Dicunt quidam per nos non **remanet pax.**
fiqur belli authores primi bellorum primitias Sr fic, agamus ergo, ut inquit Apoftolus, pa-
ferini,, k qui aliquando per Concilium cogi- cem cum omnibus quantum in nobis **eft ha-**
tavimus de recuperanda Ecclcfiaftica libertate , **bentes.** nifi vero omnia pacts media per nos,
m Pharaonicam a nobis ipfis forte dabimur aut alios oblata , qu* fpeciem habeant hone-
fervitutem. hoc quod Deus avertat, fi expe- ftatis experiamur, viden non poftimus, quan-
riemur , qui jam in Concilii· gloriamur , **a** tum in nobis eft facere , fed fi alius objicit :
nomine poftea horrebimus Concilii cum dolo- patiemur ne violare decreta noftra, contemni
re . k moerore. Quid tandem de tertio pro- authoritatem Concilii, continuari abufus , in-
feiTionis noftr* articulo . de formatione lo- fringi fententias hic latas vexari patres con-
quor , a. bonis moribus reintegrandis fperan- cilii · non fervari pollicitationes in adhefiohe
dum eft " Quomodo enim in bello corrupti mo- fumrai Pontificis failas, k multa hujufmodi ?
res emendari vaknt, qm m pace corriguntur Si Reverendiffimi **Patres per hos qui incepti**
vix, ac difficulter, imo virtute» omnes, quas funt proceffus his omnibus provideretur , ef-
generat pax , .hkordu ipia corrumpar Divi- fet forfitan tolerandum, fed quemadmodum
fa enim Republics peure pen.tus, ac collabi E ftipradiflym eft, fi h«c omnia per dirtidium
infpiciinus omnes legum reverentias. morum- **Ecclefi» non emendentur, fed deteriora fiant,**
que diiciplmam . Cei nere eft modo omnia fce- **exigit prudentia , ut aliud adhibeamus reme-**
lella. deformia, obicatna, ac vitiorum mon- **dium , per quod fi hec quae cupimus , afle-**
ftra , qu» ufque nunc latuerunt . prorumpere **qui in pace valeamus, quid no· pugnare, k**
audacius in publicum audebunt, fine verecun- **aliis dare pugnx caufam ? quid noa & touun**
dia ulla facinora patrare omnia. Quis audebit **Ecclefiam tantis lubqcere periculis opua eft?**
flagitiohim aliquem corrigere , quem metuat ad Sed dicit alter : **ergo nunquam fiet reforma-**
partem aliam fieri transfugam , ambitiofi , k **tio , nunquam fiet juftitia, femper enim fimi-**
fedinofi tunc omnia potlident, nam fi qui pau- **lis obijcictur fchifmatis metus. Sed dico dv-**
ci tantum rcpcriuntur boni a tot malis abhor- **ftinguenda effe tempora, & omnia cum pru-**
rentes fugient, & delitcicent, k loirs impro- **dentia , k moderamine facienda, ne quôd fit**
bis aula patebit. Quid ex his omnibus dicet **ad tollendum malum aliud inducat majus :**
Mundus, hoccine eft illud.- Confolamini, con- **Canonum enim, ac dolorum una eft fancta***

da.

.tis . flt **ratio** naturalis **id foadet Vb»** timor eftApœnabbus . & diffam*.i<«»»is ptocHThun non ad —— „ .

«mi- **ichiůnatw . ubr majora timentur ſcandaU , cor-** **Ituesuum** reformationi', non ud cenfervxttonesn ****I
1 **reetioæ , flc executiooe jaftane abflincndum.** authociuus , ícu nc<.rc(nrunj, led palam dd ea C M@HTt

Quid autem ad haq dicat fummus Ponnfex cidram devenitur deleft*?

fepe aodtflis qualiter pro pace , **It** chamate vo- I*<hue nunc scio **unutr** atcenfu, Veftras
bifcum habenda, (t) dtOrnabat huc duos Re- Revcrendiffimas Paternitates ad pasrn ,um tum
verendidirooa Domino» Cardinale» Legato» ."an- mn Poniiike exhortatu* fin . ex qua tahn pen-
A» Cruci» , dc Satfeb Petri. Quanta: integritatis,
& fetfelimoni* hinc **fint.** orbi» nofcit totua per Ponuikctn ditis u>ii!lii;<>. mjiquc enim incum-
boa ait ubtuliffe obfervanuam , decratorumqoe bit pacem cogitare ac querere .A ttm ipfc
eleéltonibtu , β< alus, dc quibo» hic agebatur quam vos apud Deom , Ai Ipimnes. cum venta
potiflime , petebat , ut qua pro ncccffaru fedis utnuique dixerim , rei eriti«. fi piiem recufsvv-
Apoftolice, abarumque fedtum foftentatione, fy- rid» . Video 'utem , ium f.cdLrnsm , tam for-
nodu» pollicita fuerat, fle equitati confentanea te apertam, qua ιπvκ-m pacem hibete, Gra-
erant,per no» implerentur. Aha etiam omnia per co» unire . At r;bqua perfurre **finfb** opera. At
eofdem obtuliffc dicit, **qua** houcn. μulitanque B totam demum Chiiftianitateçi cohfolsn poteri-
hujus concilii . ac fappofitorum eju» con.ii.e tis . Sereniffimu» domnus Imperator Romano-
rene , & prefertim omnem fubfUntiam, ac fa- rum fu» nunciavit OrXtoribus futnmum Pontifi-
cultatem Ecclefia Roman· exponere ; ut nego- cem oir.mum coni-roverfiarum, q.u« cum veftris
t u/n Grecorum juxta promtffionem noftram fe- Paternitanbu» habei veUe fuam Imperialem ma-
liciter coniumiri poffet, his adjicit qua ad re- jeftatcm ludicem, A. arbitrum facere. Si pa-
formationem per fua» literal no» aliquando hor- terniU'.ci xeftne id iptum tgen. decreverint .
tatu» fuerit primumque fe effe , qui m quibus ficut certe tenentur . paci dici poteft jam l.ufta
neceflarium eft , reformari cupiat . omnefque au- quod n Summus Pon'dfX id egit , oos luito
ferri abufus . falvis réélis , & hcitis regulis a magis id taecre debere exilhmat unqiqiutquc
fanétis Patribus traditi», & c.bfervau» , falva &. Si probatio itnnr.s exhibitio eft operit . procul-
fedis Apoftohc» authontate, quam dolet nimium dubio plurima dedit ipfe Dominus Imperitoi
hic contemni. Conqueritur etiam quod ea, que i'u« affcfhonts in io' lannhu tcffiaxinia Scimus
fummi Pontifices foli exercere Colebant , imo omne» quanta fecerit , quoique li lubmiferit la-
que dcfunfh» Pontificibus Concilia non tange- bonbu» ac periculis . ut no» ptotegtret . conci-
bant , fed refervabant fucciToribu», hic pafTim / lium fundaret. 11 ibdiret , N augeret nemo mor-
& libere tamquam autbontas papalis in Fcclc- talium cfl , cui .eque ut libi h< nor ac decus
fia non effet. expediuntnr , & quantum ad <>b- notlrum fit cordi . Ét cum hxc omnia propter
Cervantiam decretorum noilrorum attinet, afftnt reformationem facere 'dicatut . nullus fuit tam
nufquatn minu» quim hic , ubi tafh funt . ipla prarfens'. quam abiens qui litetn «i nuncii»
decreta fervan , neque in aliquo kh◊ na tepe nos magi», quam ipfe fuiihottaiit ad pacem
violari, ficut in prima officina . Quod autem no< Quid autem non quafi humo, led velut Ange-
dicimus de fententns noflri» ibidem , dicit ipfe lus domini egent pro exunguendo dio inve-
At amplius de fententns in cuna legitime lain. terato khifmate , quod tandem opera pbtiffime
que hic paffim m dubfum refaire conantur. led 1'ia. conflantur deletum eft, plerique noflrum
ipfum , quod de violatione promifffonis m ad- co tempore viderunt , & totus mundus cuns
hafione fade conquerimur . conqueritur & ipfe tumm.i Imitia . At ejus laude admirati» comme-
de non fervatis promifliontbu» quibuidam fyno- morat . Cum ergo tam nobi» affcflum, propi-
dalihus fibi factis **Quid** multa? ὁl nos de ipfo , D tiumque ac favorabilem dederit Deu* Prmei-
Ac ip^gle nobis viciffim graves agimus quere- pem , fine longiori deliberatione , uno ore › u-
las , At quidquid no» in eo culpamus. ac redar- noque animo ipfum cum. hrc exhortatio Card.
guilmus, idem m nos ipfe retorquet , fi hec Sabtn. pronuntiata fit m ('..one. die 10. Ifeccmb.
per epdlolas trail itu» , orationes , allegationes an. 14 Π ut habetur inha ex nota **ad** leem
dilceptanda funt. Ac nobis. Λ ipfi non dcefit ad- a^jerta in Cod. Ac aliunde Sigifmundus Horn
vocatorum , oratorum . declamatorum copia qm Inip extremum diem claufent t.noymv. qu*
peo facilitate ingenii poffint fe imicem confuta- eft Mutavi* urbs eodem anno die 9. ejufdbm
re , dt audientes multa fuaderc . Quid aliud er- menfis , coojcflura eft aut i)Lu» obitus nunciuns
go agimus ? Nam dum quilibet partem fuam non fuiffe delatum Ralileam nifi poft diem io.
tueri conatur, xliam turpiter denigrat, ilchone- aut certe **adhuc** publicatam fuiffe exhortatio-
ftat, decolorat . At fic hinc inde crimina, falfe nem ; quo omnibus conflaret, quantopere I u-
ne, an vera, Deus feit , in denfum, Ai fubfsn- geruus Papa inclinaret ad pacem ineundam cum
natiossem noftram detegimus , & no» toti mun- feditiofis. Porro fi verum effet, quod ex £oc*
do facimus contemptibiles, etiam ifli» concerta- **Sylvio in Hift. Bohem. c. ‹]. affirmat P. pagi**
tionibus ad boc ventum **eft ,** quod gladium c F. in **Brev.T. 4.** in Eug. 4. n. 11 s. fed. obuffe Stgiife
vagina utraque pur» eduxit. non fuperefl nifi ut **mundam circa finem Ðccemb. omni» toJic—tni**
vibretur, & infligatur vulnus , quod, ut videre difficultas; vcrum curÛta hic nota» *b JEm»
efl non manus, non pedes , fed pnisao feta ip- qui eo tempore vixit nallatenn» memorari di**- ,
fom transfigat cor. Ve nobis . v« fibi , Il ad **quo CuÛr die deceftit , m arbitrum . It den-**
tantam prolabamur dementiam, vse **clero,** vsa iorem harum pcûit*rarum lutum acçlamanius
ecclefia, fi gladium nolirum in vaginam juxta quod niû fcctnmei per no» qggfeAa effit ecde-
fetuentiam Snhruoris noo reponimus. Cur ergo M pax judicabitur , It nobis unia adferibetur
ante illata vulnera, o magiflri , fle pracqpcore- culpa. Ague igitur o Patra». ne ctmftetniai am-
ecdefia , o perfuaiores pacis ia populo Ghnftta- plecti cum gracieront «Aaone muau* hoc,.quod
no de pace non cogitamus , quandoquidem his divina miferatio ia hac rerum rarbtdcmia lar-
gM

(i) MRm a*tM , * amidMi asgmfl P»p» n-Aimai ab sad—dm ay s-ba» daw Mmlra AMmmri**
•sariaad Th. t. Cmria. - Jo Cni—w Th. X »·«< ad Vl— Cam— M* mil. at awdUa m X-yinfa». ay—d C>da
dhdMaria Jb«Ma <Ua Mk F» X Cm» « **Γ< A Aad Λ-iyvw Canfa. 4/^4» *ftAt**
ba gHf»aliai- baba· —y wa la.. « Ram apmdL

gui dignata eft; dc quamquam expetduior via A egeritis maximum in Crlo, « in terta
ctuT^I ' ,u'u'0·,,'oα, more periti Medici, qui gaudium, Deum in omnibus ®>bis propitium
uni morbo plures provides medicinas, aperiatur teddetis, hominum corda ad veftram trahetis i"h·
k alia·, multi enim fbrtafle autem prius cupient obedientiam , dc devotionem , psemoriaque no-
paris conditiones : monitorium veftrum gravat mini» veftri in perpetua benedifUooe erit ; Se-
Papam, Pap* translatio turbat ros,' translatio- cus vero fi feceritis, quod Deus avertat, innu- "
nem siicit ipfe fccific propter monitorium , vos merabiliym fcandaloram, qu» <x hoc fequere-
autem monitorium propter non obfonrantum de- tur diftidio, tota vobis imputabitur culpa , k di-
cretorum , tollantur pariter monitorium , ac tran- cet mundus: Vos fponte.kdata opera pofuiffc
slatu», k fummus Pontifex certificat nos modis ecclefi» pacifica bellum, tub obtehtu refbrroa-
convenientibus de obfervandis decretu, qu» ta- honja potius voluiffe ambitiones , k paffiones
lis fianta ut fimul reformationi, k honori fe- explere. Demum pro hujus exeeutione concor-
dis Apoftolic· provideant, Ecce cum pace k di* , k ad fttisfaciendum muneri meo , verfus
honore veftro habebitis, quod optatis , quod qui- ipfo» Gneco· in nomine domini proficiici inten-
dem per contentiones pollet confecui numquam dentes Reverendiffimi Patres vestris hanc
Et cum per hunc modum noftrodefiderio fatis- B meam exiguam perfouam k' quidquid in me eft
fieri videamur cur nos, k ecclefia* tanto fub- ▼inum ad laborandum, flt operandum , & eun-
jicimus difcrimini? k quum Gnsci jam fint in da agendum , qu* pro pace Ecclefi* noflrr , k
fonbus, ne tam divinum periclitetur opus mox unione Gr»corum, atque honore veftro mihi
pergant ad oortum . Aliqui pnsftantiores ex no- jubere dignati fuerint, kc. Laus Deo, kc.
bis, qui ipfis Gnrcis omni conatu fuadent ut
hoc, vel Avinionem , aut Sabàudiam proficifcao- Die Venerii xx. Decembri» 14^7- in Gene-
tur , fiatque In hoc exafla,k extrema diligen- rali congregatione Concilii Bafileenfis inflant»
tia , (l obtineri poteft . In nomine domini con- Revercndiflimo P. D. Cardinali Sabmçnfi Lega-
tentemus omnes, k illuc accedamus ·, Si vero to leda fuir prefens exhortatio, &c.
•dhibita omni cura, fieri nequeat , cum eis dc
eliquo loco difponatur, pobis tamen tuto , k **XI** J.
accommodo Grxois , ac fummo Pontifici ; cum
Cnecis enim fine ipfo unio, fieri non poteft , *Epijlvl* ConcUii »d /«annem epifeopum*
ipfi autem prcfcntiam Pape in Conciliq illo om- *SaW»ur&enfem,*
nino expofeunt, qua quidem multis ex caufis C
opportuna valde efl R quodammodo neceffaria k
ex nunc k ptxicnimin ipfo Concilio ifxumtnico Sacrofanda kc. Venerabili Joanni Archiepit·
omnium protentarum diffentionum obliti cum eopo Saltburgenfi falutem &c. Satis intel- CH», ta »·
caritate , k unanimitate pro unione Orientalis lexiffe credimus devotionem tukn , quanta bC'*». | ^ <kn'
ecclefis , k morum reformatione totis intenda- ceflitate impulfii fuerit hsc fanfla fynodus pro
mus viribus. Inierim vero dum ifta peragentur confervatione aufloritatis Conciliorum genera-
quiefeant hinc inde proceffus , k agitationes, lium , k orthodoxs fidei , atque falute publica
fxpenf* autem haflenut fail* pro negotiis Cne- & totius populi Chriftiani procedere ad depofi-
corum, Jn omnem eventum his, qui eas fece- tionem juftiflimam Gabrielis, olim difti Euge-
runt , reflituantur omnes . nii Papa IV. qui ipfius aufloritatis ecclefi* dc
Ecce Reverendiffimi Patres cum fumma glo- Conciliorum acerrimus impugnator erat , decla-
rta veftra unitatem Ecclefi* noftra confervare rationes decreta In fide moribus per eandem
k unionem Orientalium populorum, opufque ecdefiam fafla contemnens. k parvipendens ,
fariΛe reformationis, quoadusque adeo defidera- atque etiam hanc fanflam fynodum omnino pro-
re dicimus, perficere iu manu veftra eft; proD fternere volens, flt vanis perfecutionibus longo
Deo ergo cum intentum noftrum plene, ac quiete tempore impetens. Nam k facile' omnes coq-
aflequi pelfimus, ecclefi* fimul ac nobis pacem fpicere poterant, quanta detrimenta, quantaque
dema ripfamque, -k pariter nos confolemur, inconvenientia imminebant univerfo orbi, fi in
ficui polhciti fumus, ubique pnedicantet con- hoc certamine vidafuifiet pnafata audoritas Con-
fblimiat confolamini populc meus; totus vero ciliorum : Sc denique potuüflêt unus homo pro
Spalus Chnftianus, qui cx ifta fola difIMil fu- librto voluntatis agere de coca ecclefia, k Chri-
cione contnftatur , k meret, ex hsc noftra ftianltate abfitue hoc, quod per ipfi» Concilia
concordia confolatitur, k exaltabit, nos tam- corrigi potuinet. Quid inde pati potuifleat fic
quam Patres, k Angelo· Dei venerabitur , k Preleti Sc Principes, fla particulares ecclefi* or-
digqis laydum extollet prreomis. Obfccro igitur bis, nemo lapiens ignorat. Audivit etiam de-
omni quanta poffum humilitate, obteftorque ve- votio tua , quomodo eledua eft audoritate
ilrum qwnlibet per illud terribile tribunal Chri- hujus facri Concilii repnefentan tis univedalem
fti k illam terribilem judicii diem quo velimus, Eàclefiam. D. Felix Papa V. qui prius Du* S'>
nolisqus omnium cognationum, ttt aQiomsm 00- baud!*, & Decanas Militum in folitudine Ro- r
ftrerum rationem reddemus, perque ipfum re- palli* Gebeannenfis dicsccfis exiftens in habitu
demptorem noftram dominam Doftram Jcfam E.fimplid, k humili obfervatione continenti·,
Chriftum fopplex exoro, qui venies»ia Mundum ac boneft* converfatiooui Domino famulabatur
pacem annuntiavit, converfaqs in Mundo pacem prudentia, benignitate, Juftkia, dementia, k
predicant, tranfiens ex mundo pacem reliquit, aliis clarifiimia virtutibus pneditus , pads eni-
refurgens a mundo Pax vobis dicebat difcipalis, tor, confblacor pauperum, honoram k ftudio*
cantique omnis aâio, k dodriqa pacem, k forum virorum amator , literatus , k in rabas
chantatcm redolet, per ipfuminquam mediato- ecclefiaftici» exercitatus·, quo penlacis rerum,k
rem Dei, k hominum Chriftum, qui fanguine peribnarum circumftantiis neeao magis idoneae
fiso pretiofo mandam divina jufliti* reconcilians pro defindenda audoritate conciliorum, k fida
pacem fecit inter Deum, k hominem : cam in- cathdUca, profoquendaque falute publicg om-
nium Chriftianoram eligi' pofle vifos <A, ad
facentia defiderii, ampledi dignemini ; Quod fi quem legatee, k oratores noftra· dilo&fluaum
ecclefi* filium Ludovicum titulo S. Cndli* ft·
cro-ftn&» Romana ecclefi* Cardinalem , Arela-

tentem vulgariter nuncupation, aboique complu-Aflolationc alterna Concilii: ex qua re inferre-
AWNCr res venerabile· epifcopo· , tg dileAos ecclefi· tur plaga graviffima ecclefi· Dei-, enervaretur AWWO
filio· Abbates , Magutros , ôc Doâorq· . inter Conciliprum aucloritas ; periret obedrenna , qua
quo· etiam fait Jacobus Fricshamev Procurator illis debetur ab univerfi· Chrifti fidelibus. At fidei
devotionis tua , qui eleAioni ejuidem fommi catholico irreparabile aflenetur detrimentum, in
Pontificis interfuerat, penterque cum ipfi· Joan- his autem plurimum dc probitate tua confidi-
nem Comitem de Tycrnein locum tenentem Pro- mus , qun fiso exemplo, fuaque dodrina, fit
teAoris Imperialis, Ludovicum de Lenter Pro- exhortation^ plurimum* hoc tempore proficiet
vincialem per Altetiam ordiah B. Maria Theu- eeclefi· Dei ; nec minorem de ea probitate con-
tonicorum, & Giullelmum de Crunenberg mi- fidentiam gerit pnrfacur D. Felix Papa , qui pro-
lites tranfmifimus , ut contentum ipfius electio- (pter merita devotionis tu· , de quibus informa-
ni· fait* praftandum requirerent . Sufepit au- tus eft, plurimum tibi afficitur, mtgnumquc
tem eos t^enigne ac honorifice , exhortationef- meritum ferviendi eidem, ccdlefi* . m conferra-
que Ac tvquifitiones connu audivii ; ôc quam- tionem auAoritaiii, ô< firmitatis ejus, aa falu-
quam fibi non parum grave effet (dum pote- tem potientem & futuram Chuilianorum fibi ac-
rat vitam quietam & tranquillam agere, fvp-B quiret eadem devotio tua: quam m cunAis kh-
'petente fibi bonorum multortim abundantia) mine citer dirigere, ôc confervare dignetur Aluffimus.
tantis eunt & follicitudinibusfe exponere ; tamen

XIII

Oratw praambuia reiponfanibus Deputat "»· 5.
hitfus 'c«»n< iln ad articulos Bohemorum rrr
Domitium Abbatem (y(rn.irn>< *m*

auditis prsfatis Legatis, Ac Cbatoribus noflris, atque rationibus iplorum, tvnyuit offendere divinam Majeftatem. fi vocationem ecclefi· ejus obtequia in hac neceffirate requirentis rejiceret, volcnlque potius fervirc Domino Deo fao m defenfione fidei, & aufloritatis Conciliorum, ac profecutione publica faluus, quam proprue quieti confidere , fuum confenfum electioni fadpraftitit, proteffionem fecit cum omni devotione At gcnufiexione, juxta formam decretorum hujus lanci· fynodi ›' flt officium fumnm Apoftolatus ia fe fidcipit defiderans, prout informati fumus , toto ex torde , ôc omni poteftate C fibi a Domino tradita ilia agere . qus funt ad honorem ipfius Altiffimi, Ecclefi· falutem ac pacem , Ac commune bonum omnium Chriftianorum. Hefterna autem die reverfus eft ad nos prefatus Cardinalis Arelatenfis cum Collegis fuis, quos pariter ad ipfum. D. Felicem Papam mÿeramus : quibus adventibus dcfidcrium nobis erat folemnem legationem mittere ad devotionem tuam, & congregationem tu* provincue, quam die Convectionis tendi Pauli celebrandam effie intelleximus; nec dubitamu< etiam eundem D. Felicem Papam illuc fuos miffiurum fiiiffic Oratores , fl Congregationis illius notitiam habuiffiet . Verum cum dies pnefixa adeo proxima fit, ut ullatenus neque per ipium , neqtte per no· poffit in tempore parari legario; has literas feftinanter tua devotioni tranfmiture ducimus , Ac ipfam in Domino exhortari , UX vehit forus athleta veritatis , defenfor auAoritaris Conciliorum generalium , ac zelator hujus fan&* fynodi, At publica falunc ac juftiti*, omnes fuffiaganeos , /c. alios ibidem congregandos efficaciter inducat, ut debitam ohenientiam eidem S. Synodo › & prxfato D. Felici Pape V. femper exihibeant , nec illam viam pericukffiffimam ingredi velint, ut per modum cujufiiam neutralitatis obedientiam fuam ab omnibus fubtrahanti qua plu imum cederet in prejudicium ecclefue . dc auAoritatis ejus, ac etiam periculum animaram. Oportet enim Chriftiano· temper efle obediences Deo, dc ecclefi* ejus , At ipfe Deus, Ac telvaior nofler Chriftus ad ecelefiam fuam dixit·* *Qu» vot anuBt, me audit* , & fui *va»fparmi, me fpermit* nec ullatenus per- «iàcndum eft, fidem Onodoxam Atfjfta ecclcfin ia hanc floAuatiooem adduci, ut pofl judicium generali· Concilii nnivertelcm ecdefiam rnprntentantts» aliud queratur Concilium, quod de judicio Concilii prnredentto bâfrent judicat».*

DITOSIS PRÆfA TIO

H'iut ornonu Aucior declamatorque fuit /tonnes }t.Ci/Irnien/ii Abbai. Hic cognomento dç *Alneto , ex Abbate Γficampi 14H Synodo Pofileenfi t4jf.* MM *pro fuo ordine , quam nomine Pur^enfs Academi», adfutt ,* G *inter Patret* maxima· *laudem piomeruit quippe qui* Onor *folus ad Bohemos , p Carleno , Jean, de Bagufia , de Polemar. Ænea Sçlvw multurn efferatur . Jn cau/a Jidei eim* 1. *Fpi/copit judex dchgirur , ann. i»»c. occubuit.* Poto *huic orationi maximam l-., cem efferent, qua halentur tomo duodtciti.) Com. /torum peg »»t.* 6- *Icq.* (fupra iu hoc *torno* coi 197.) iu *cumpendtofa narratione hujni Synodi afin préfixa, qua cx Ænea Sylvia* 6- ΛΓ *Ortuviiw Grano defenbuur,* quomodo Bohemi vocati productique fynt ad Bafilecnfem Syoodum Oecumenicam, quid illic egerint. *Inter aha multa pauca hoc excerpfife fufetat , qua huius dtcenda infiuutum fcopumque operiunt , additis prafemm etigregri ex uoftn'AfS.'margi/e notu, ifaue htflonai , quarum certus uuRvr me latet , tamet/i huius conveutiu fusfe oratorem , alias dKendu fufpuer conjeSuns .* Ambaffiutores , *inquit,* Oratores Acc. Bohemorum quarta die Januarii Bafileam venerunt . Porro nono die ejufdem menfis cum Synodum acceffiflent, habuit orationem JuUanus Cardinalis, dc eo quod quidquid ufpiam dubiorum eft , Id auûoritate Concilii definiri debeat Atc. qua quidejn oratio non omnibus probabatur. Habuit & Roccizanus orationem nomine Bohemorum , diem poflulans , quo audirentur . Is fuit deftinatus decimo texto hujus menfts . Quo dic Joannes Roccizanus pauca tus, primum articulum de communione fub utraEque fpecie proponere capit nique *ia* tertum diem, femper ante .meridiem . JXeinde Wenceslaus Taborita fecundum articulum dc corrigendis , Ac eliminandis peccatis publicis in medium protulit per bidui fpatium . Poft quem Ullaricus presbyter orphanorom tertium articulum de libera pmdicatioDc Verbi Dei, duobus item diebus propofoit . Poflrcmo Penus Payne Anglus de quarto articulo , qui erat dc civili dominio Clericorum per uti dies diffieruir. Fccerum autem coniam fisaram dfljmtationum fecre Concilio in fcripti·. At gracias egerant, qvod aoditi folleas. PoAeriordqoc na fato inciviliter tat aoflroa invexerunt, Joannem ▼ tclefom , At Joan-

—, — nem Huflum a dortrina laudante» , uiha veriti Atum, peneque, heu! derelirtss fepâc converû-

CM*IVTJ Dortores Evsngelico* vocare , quos pridem Ec- clefi* damnaret. Exigebat re* , ur Bohemis aliquid rcfponderetur . Itaque fulgens Joannes de Ragufio * Theologia Profeflor Ordinis Eradicatorum Procurator generalis, petiit clara voce in medio congregationis poteftatem fibi dari » ut refponderet privato nomine ad primum Bohemorum articulum . Aflenfit Synodus / ortoqùe diebus rcfpondit horis antememianis. Antequam autem inciperet refpondere , Joannes Abbas Ciftercienfis orationem ad Bohemos habuit, ut fe fubmitterent determinationi fanfts matris Eccle- fue , quam id facrum Concilium reprsfentaret fee.

Jam ad notat ex *codice veniamus , quant* fio. um pralufimus mentionem fic autem habet adB prtmt foht marginem infimam* . Eft fciendum . quod in prima dic audientiae Bohemorum tnagifter' Joannes Rochifana habuit jyopoiitioriem primam m prsfentia facri Concilii . thema illiut fuit *Ubt efi qui natus efi Xex Judtorum* . Nun & hic idui' infra ortavatn Ept^haniz (uniwr/ıı *Januarii vtd. [upraf* auj/firca, agebar an. Dom t4j}. Poft ipfam magifter Petrus Angelicus Ambaffiator Bohemorum habuit fecundam propofitionem, cujus thema fuit. *Ortus efi fol & congregati funt, & nt cubilibus fuit ceUocabuntotr* . Intellexerunt per folern paedicatorem Joa em Viclefum , aut Joannem Hut hrrenco* m Concilio Conftantienfi damnatos , qui miferunt quatuor radio* , quatuor, ut di-C/β, eunt , veritate* , fcilicet quatuor fuo* articulos. ad quorum notitiam gens Bohemorum congregata eft , St in regione fua , five cubili collocabuntur. Quod igitur hic dicitur» per folern intelhgi ab eis Concilium generale , dicitur ex quadam benignitate . Et revera in ifta oratione, *(verficulum ja< re fcrtpture nomine orationis, quantum afequor, hic mdigitnt*.) Per folem re&e ipfum facrum Concilium intelbgitur . *Oratione tntrgrt defenpia ad ejus finem hac adhuc appenditur obfervano* . Sciendum , quod facrum Rafileenfe Concilium deputavit quatuor Deflores , videlicet magiftros Joannem de Ragufio , Ægidium Carlrrii , Henricum llaltifem , & I Joannem de Polemar . primum & ternum Religiofo* de Or-D dine Praedicatorum. fecundum & quartum feculam ad tefpondcndum quatuor articulis Bohemorum propofitis per quatuor viros Ambafliatoics, fcilicet per Magiftrum Joannem de Rochizana, Dominum Nicolaum de ferta TaBoritarum, Dominum TIricum de ferta Orphanorum , N magiftrum Petrum Anglicum , ur primus a Concilio Deputatus primo Bohemorum AmbaC fu tori de primo articulo fic refponfuni*. Secundus fecundo , tertius tertio , & quartus quarto. Verumtamen Concilium retinuit fibi poteftatem addendi diminuendi, interpretandi, corrigendi, ac definiendi m przmifli*, & aliis materiis. *Ua-Herma nota . fam ud orationem ventamus* .

ORATIO.

SAcrofanrta Bafileenfi* Synodu* in Spiritu Sanrto legitime congregata, qi»s in medio tui habe* illum'natum Regem Judàoram, quem dudum magi ab Oriente veniente» adoraverunt fideliter, omnçpi infallibiliter potet docere veritatem , qua fpccialitcr a Domino conftituta fe alerta eue crederis , ut per fanam dortiinam » fe judicium re€tum evellas & deftrua* errore* , fe harefes, per (anrtam denique defideratatn ac coci mundo femme neceftariam omni ftatui reformatioDcm edifice* fe. plantes feminari* virtu-

donis operatione* : verba mea . qu*fo , tuis au- ribus benigmflimi* clementer percipe, fe patienter intende voci orationis mes· neque enim a te rem expoftulo tibi difficilem , quam vel conveniat tu· gravitati denegare : pro fide namque catholica , pro lege Dei noftri , pro juftitia , pro omni populorum utilitate loqui mihi animus eft. Talibus namque hoflil* juxta modum loquendi Apoftoli promeretur Deus lis obledamcntis , ni fallor , ne dum hominum , fed etiam Angelorum multentur aures ; hoc adipe vivit , fingulariterque fagmatur anima fidelis , dicente Salvatbre · *Non tn [olo pane vint homo. Metti. t fbd in omni verbo quod procedit de ore Dei. Plenos fum* qujdem *fermonibus* › fe ficut beatus Job loquitur · *quafi mvfium , quod abfque fgbuci^ no-ja.* *vas lagunculas difrumpit , 'fic coarSat ner fpintut** *uten met* ' nec dimittere te potero, nifi benedixeris mihi ' *Conceptum* enim *fqrmonem* , ait ipfe Job, *quis poterit contineret* Infuper enim cx ore/·*- hic aftantium Ambafliatôrum inclyti regni Bohemis fnfecpimus Chriftum , quod jam vulgatur per orbem *Ortus efi Sol, congregati funt, & m cubthbui fuit collocabuntur* . Sed qusnam provenire poterit mundo ex hac confolatione istitia, fi quominus feflinanter cfficaciterque impleatur quod fequitur : * *Extbu homo ad opus fuum, (p ad operationem fuam ufqtu ad vefperam: Thefemrus* enim *invtfus,* aie Sapiens, d" *fcientia abfeon-* quia enim deftinando-, illos revocando ab erroribus, ifto* ad pacem fe concordiam reducendo, cunrtos , prout pnevalet , attrahendo ad falutem , femper tamen in fuo* circulos revertitur · quia proptçr agenda extnnfeca nunquam omittit exire ad opus fuum , fanrtam videlicet ecclefis reformationem , ipfum opus , Domino largiente , continuaturam ufquc ad vefperam , id eft, ufque ad Deo acceptam ejufdem reformationis confummationcm. Cum enim , tefte Scriptura , *homo naftatur ad laborem* : ita ut primus homo, qui juftitia originali pneditus erat , fe, fecundum multos dortores, in gratia fuerat creatus , In paradifum voluptatis foerit pofitus , ut operaretur. Quifnam putabit ob aliud hunc fo- £lem exortum efle , nifi quatentia homines fub ipfo congregati, ad opus , propter quod vocati funt , exeant , per bocque totus mundus accipiat benedirtionem * Domino ft mifericordiam a Deo fiduari fis» ? Sane cum omnium opifex Det» fua ineflâbili providentia re* creatas non folum propter efle , fed magis propter operari produxerit, dicente Salvatore ! *ignem veni mitter** is «nsa , & *quid volo nifi tu ardent?* Nocefle eft, ut homines, quo* Deus iafpirat , ft adjuvat , quamdiu lux orta eft ete , ad opus exire non morentur , ficut feriptum eft : paodrarnfw pettft SMgmr *fgg facere, infienter operare* ·

MNO CH ISTI

»,«. *"".** ff*tm. ı·]. • t *mm ^* »* *, - T A ı w

ra/inoj, fW *tu^pnpen»*. Nam k beatus ApoAo-Aaves multaque animalia bruta ad unitatem 6c concordiam fic atfici ut ti cafu ah invicem fue- SUUO CHBirn
CbH5t i *** '"Erilem Timotheum , maxime ipfam r»nt diviia, quietem nunquam recipiant , donec
"": , Jndum fellicitabat cetis: *Solhate cun* prout pax flt concordia ipfis competere poflunt.
te ipfum exhibere Chnfio Deo operarium tucoufu· fibdam vere sraSaniem verbum ventat» . Parum unitatis & concordi* vinculo reunite exüterint .
quippe eft. inquit. grepia mala fugere , inqui- dc boc efl , quod dicti Sapiens : *Omne asumai*
namenta hujus mundi devitare, nifi etiam qoif- */At fimde dihgu* . Et ex hex. patet , quod homi-
quis ftudeat bonis operibus abundare. Hinc Sal- nes ab aliis fe dividentes leu divifi , ad ipfo-
vator nofter quorumdam arguens pigritiam qui rum reconciliationem cum his a quibus divifi
volunt , flt non Volunt , poft ipfos clamabat : funt non laborantes inclinationem non fequun-
Ambulate dum lutem habelu , ut non tenebro vos tur naturalem fed eidem repugnant, fc per hoc
comprehendant. quia qut ambulat tn teneins, ne- «nfenones brutis animalibus conflituentcs . Cari-
fat quo vaAu / Hec igitur magnus ille regiuique tas infuper hominem ad laborandum pro unita- z
probeta David , qui fe fuper fenes intelligere tc fle concordia inclinat . k induci: , dicente
gloriabatur , folerti mente confiderans, pleneque beato Gregorio.: Caritatis proprium efl nutrire
fpiritu Sanifto ipfum docente concipiens ortum B concordiam, fervare compofita, conjungere dd-
fobs parum prodefle , nifi eius lumine irradiati foCiata , & virtutes ceteris pcriecliombus' muni-
exirent in 'opus , cum premififlet : *Onus tfi Sol :* mine fohdare. time clemenuflimus Deus «« Ca-
cangregeft fuut , Jed in cubdtbus fuis collocabun- ritatem k Deum pacis nominat quia effenii
tur ; convenienter fubjunxit ; *exibit homo ad opus* ipfius efl difperfos congregare, divilbsunire, k
fisura , <7" ad operationem fuam ufque ad vefpe- homines' adiqviccm , & cum fe ipfis. fecumque
ram. Sed jam pulfiit animum, queftio, quodnam reconciliare: propter quod bene determinat Apo-
fit illud opus, ad quod Propheta hominem fol- ftolus Corinthus fcriliens, quod homo fi hnguis ,
licitat dicens . *Eiibrt homo ad opus fuum* . Ita- loquatur Angelorum, fidem habeat omnia bo-
que licet plurime fecundum utrumque hominem na opera exequatur, caritatem aulam non ha-
conveniant hominibus operationes , ex ipfis ta- beat, nihil efl. Et ex ht< patet quod homines
men omnibus duas dunuxat mente confidero , ab alus fe dividentes. feu divifi ae tpÎQrum rc
de quarum qualibet pro pnsfentis operis com- concibationem non laborantes, caritatem non ha-
plemento , prout ab alto mihi conokpir. fata- bent . neque adus ipforum ex faritate proce-
gam breviter aliquid aperire . Dupffit iguur ó- dunt , licet interdum habere' videantur fpecrem
ρη» mec occurrit coqfiderationi , ad quod per C pietatis . Et inde eft quod multi rmAatus in-
premifia propheta verba homo dici poteft ra- capti pro pace hn diebus mali votivum non
tionabiliter excitari. Primum eft unitatis k con- fortiantur efleAum quia hommes caritatem non
cordi* vinculo corda fidelium diflbeiata conjun- habent , fine qua pax non habetur . Jofeph e-
gere . Secundum efl (alutarts iapientiê poculo nim , ficut in libro Genefeos legitur , omnia bc c···l· »*
Mibunda fidelium corda reficere. Primum opus ne dirigebate. fle erat vtr in cunilis profpere V "
per Apoftolum omnibus hominibus generaliter
4. »· itfiungitur , cum dicitur : *Solitati fervare' unita-* gens . Cur noc certe · quia Deus erat m eo ,
iMur fptruus tn vinculo pacis . Secundum opus nempe cum Deus fit tutor, pacis qui flm<* Dvo
catholica» veritatis dofloribns per eundem Apo- pacem facere vel habere credit, plane defipit .
ftolum in periona Chrifti fiiiflê videtur fpeciali- Demum ad laborandutq pro unitate k concor-
ter impolitum , quando eidem Tito diflum eft: dia fidelium hominem inclinat, k induit huma-
r" ' *·■ *In omnibtu te probe exemplum bonorum operum,* na neceflitas; cuilibet enim homini quatndfa pe-
ta do&rina , trt integritate, tn gravitate . *Ferbttm* regrinatur a, Domino , duplex pnitas neceflana
fanum & irreprehenfibile , ut is , qui ex adverfo efl. Una videlicet civilis fle politica, qua regun-
efi venatur, nthil habens malum Acere de qobis. tur fle conferventur corpus fle bona mundana ,
Ad primum igitur opus exercendum , quod eft Dfine quibas fpiritualia diu continuari non pof-
per unitatis À concordis vinculum diflbeiata fi- funt : qua unitate necefle eft Hlos effe unitos ,
delium corda conjungere : tria , ni fallor , ho- qui eodem regimine, politico partuipiant, k
mines efficaciter flimulant , & impellunt , vide- fub ipfo efle votant . ficut in Efdra itabitur, *«». *·*
licet , natura , carius , fle humana neceflitas . *Omnis populus congregatus in Irrufalem , vat*
Natura quidem ad procurandam unitatem flt *quafi mr unus.* In hac unitate populi flabthmen-
concordiam hominem inclinat flt impellit i quo- tum confidit , refpublica cujualibet politic con-
niam fecundum imaginationem Boethii in libro tinuatur , flt per ipfam , ficut didt Saluftius ,
de Unitate k Uno: Tam cflentiale flt proprium parve res crefcunt , quemadmodum difeoedia
eft créature appetere efle unum, ficut efle flt magne dilabantur . Quante autem fit neceflita-
ita ficut creatur* naturaliter diligunt fui efle tâk ut homines ad hanc unitatem confervendam
confcrvationem , ita naturaliter fogiunt divifio- laborent , ex defolationibus lamentabilibus , ad
nem , per quam definant efle anum , dc quo- quas miferabiliter reducuntur regna , provincic.
dammtxio in plura dividi incipiunA. Quoniam communitates k populi, fic quibus talis unitas
omnium , inquit ipfe Boethius , (ftbAantiarum E non viget, longe certius , qnam rationibus fer
motus eft ad unum, nihil eorum qu* funt, ap- culativis poteft demonflrari. Quis enim tptao
petunt efle multa ; fed omnia ficut appetunt ef gemitu per fingulas nodes Aratum fuum lacry-
fe ; ita k unam efle ; flt hoc provenit, quia o- mis lavare fufficeret in amaritudine anime fur
mnia egrediuntur flt producuntur a Deo , qui recogitans clarifltma regna k dominia Chriftia-
D*»-»,* eft fumme anus, ipfo dicente *Audilfrucl, Do-* norum ob defeôum pnedi&a tmiuc» ilH fub-
matus Deus tuus Deus smsu *efi*. Et hac ratione jacere-maledfelioni , qua* dudum Sahrator pré-
forian moti fuerant quondam beatus Auguftinus, dicat. Dame,régira» in jêip/ii» *divifum defolabt-*
cateriqne tam Theologi . quam philofophl trn* *tur & domus fupra* dnmri· *cadet.* Proinde iâtis
yAaxorcs unanimiter ponentes , quod omnia ■»· explicare · mortaÜ» lingua non faiicii, quanta
fit, k erit ocrpetuis temporibus dignum com-
mendatione hoc iacrum generale ooociUsim, quod
antiqui PbÜgfopM de propsictadbas renia nimia dcviAnm caritate inter aUm caofea fpo- t
ferentes, qoi ia fuis feripiit rcbquernnt multa» cialiter congregari coMinuariqne votait pro eo-
eumdem regnorum *ti* dominiorum ac totius
Chri-

Chnftiamtutis pacificatione. Alia vero unitas mini neceffaria eil, unitas fpiritualis Ac ecclefia- Àk*. quam deferibens Apoftolus dicebat. *Unus Domtnu. , una fides , unus fptritus ,* imum *bàpufma* . Hxc quidem unitas , quoulque homini necefTaria eft , ut extn ipfam nemini fit falus. Ah hac unitate nemo volens in ipfam ingredi fcCCFnicjjpy-TCr hanc °unitatcm homo efficitur membrum Chrifti., fttoque corpori myftico incorporatur , & tam triumphantis , quam militantis ecclefue , fi obicem non ponM , fuffiagiorum recipit participationem. Ad hanc unitatem obtinendam , confcrvandam, dc retinendam tanto ferventius quilibet homo laborare tenetur , quanto minus fine ipfa quifquam, five fpecialitc. , five temporaliter diu poteft fubfiftere . Sane cum unitas ecclchaftica / fecundum traditionem Apoftoli , fumenda fit & menfuranda per comparationem ad corpus humanum , necefle eft. ut ficut membrum a corpore ptscifum continuo areteit St in pulverem revertitur i ita homo , gens . proAmcia , Ac communitates , Ac popuh . qui , vtl qu» ab unitate fe dividunt ecclehsflic^ nedum fpiritualiter , fed etiam civilités guodem redigantur ad nihilum , etiamfi perraptorum divifionem ad. tempus floreant , 8c extuotur licui cedrus Libani . Quemadmodum hin Benjamin poftquam fe divififlent a reliquo populo lirael , ad tempus floruerunt, plurimaque obtinuerunt pr«eh> fed tandem, ficut judicum tradit hfftona , cum rogati ad unitatem fratrum fuoru® redire non vellent *: Sic a viris u'que ad jumenta gladio delett fuerunt , & conlumpri, ficque eorum urber & viculos wru fiam■lia confumpta ,* ut poftmodum *filu Ifrael panitentia duch dicebant .: Ablata efi* umi *tribus de Jfrarl.* Unde fi ab initio fexuli feriptas revolvanniA hiftorus. neque unicum repetimus , ante vel poft advùntuir. Ghrifti, qui fe pertinaciter ab ecclefia diviferit, in fuaque pertinacia permanéfit, ctu dicenti, *pax & fecuritas, repentinus non fuperxeneru intentus*, quemadmodum de Dathan, <X AhiTon , Arnu , Manichao, Sabellio, ac aliis fupra numcium olim multiplicati hnreticis exemphikari perfacile eft. Poftquam igitur, revefendiflimi Parres, mifericors & miferator Dominus, qni molam non vult peccatoris, in languores vanos, quibus ob defectum pradifla duplicis unitaiis-pooulus (hritlianus pene ad mortem opprimitur, lux pietatis oculos fic dignatus eft dirigere › ut quafi fecula aurea Saturniaque regna redierint ad dirigendo» pedes noftro» in viam uinverfalis unitatis Ac pacU , hunc folcm diebus veftn» fecerit oriri, ut jam verbis Apoftoli utar, hortamur vos , ne gratiam hanc permaximam, dum vobis, fed etiam toti mundo, fi boni aemulatores fueritis, fandam in vacuum recipiatis; *hora eft,* ni fallor, *jam nos de fomno furgere.* Jam non eft opus ut dbrmitet vel dormiat, qui euAo u Ifrael · A'<» *procefit, dies appropinquavit* populus eft fui, vox turturis, id eft, vox ecCleiie audita eft non fblum in terra noftra, fed cuam utque ad aures pervenit Bohemorum, qui ad gratiflimam ipfius voci» mdodiam fidubriter excitat» Ac (urgentes venerunt ad vos quserentes, At dicentes- *Ubi eft, qui natus efi Rex Judaorum't* Parati veftris orationibus veftris informationibus Catholicis, vcftrifquc laboribus Ac ftudiis, cum inter vos ipfe rex fuerit, itwctuus , ipfum vobifeum fuppheiter adorare. O mira Dei clementia ! O ineflabiLs erga nos divio» bonitatis miferatio ! O inxftimabilis dilectio caritatis, que mortalibus hominibus fimul inr unum congregatis vocem tantx virtutis conferre dignatur, ut ah extremis finibus mundi attrahere, attrados fic humiliare iufficiat, ut ulcjcn, oftrant, quam mundus non poteft dar·. Quod enim apertius, quodve majus habere , vel querere potefti» experimentum ejus, qui loquitur in vobis Chriftus, qui in medio veftrum refidetficut ipfe dudum promifit *Ubi duo vel tres congregati fuerint* m *nomine 'meo, tn medio eorum fum.* Quid ergo dicemus, viri Patres , & Fratre»? An non nobis ultra dormiendum , vel vacandum otio , aut retro refpiciendum ? An non manus in finum funt trahende , ubi tam aperte regiones albqfcuot ad meftem , imo prorfus neceffe eft, ficut confulit Apoftolus, *quod dum tempus habemus operemur bonum ad* Kotnitw, *mqxtme autem ad hos domefttcos fidet.* Ipfi enim cajo noftra, ipfi fratres noftp funt. Qua fronte ergq ipfos fuo fraudatos defiderio permitteremus , ut per aliam viam reverterentur in regionem fuam. Procidamus igitur ante Deum , ploremus coram Domino Deo noflro. 'Plorent Ac ipfi nobifeum in cinere , & in cilicio proftrati ante altare inccftanter clamemus in coelum, donec ipfis At nobis mifereatur Dominus Deus noller. Vos autem Convenio, o Bohemi, At nuno ad vo· fermo meus fpecialiter dirigitur, utinam ad me vacuus non redditurus , fed ea qua profertur caritate recepturus à vobis. Jam audiftis, quod certui fim ance vos non latuifTe, quam pro veftra cunflorutnque fidelium conqordia obligamini diligenter laborare. An nefeitis, quid de vobis homines fentiunt & loquuntur ? Siquidem fere apud omnes vulgatur proverbium, quod filius Chriftianitatis dependet a vobis, Ac in manibus veftris eft. Cur hoc ? Quia fi cum facro concilio perfeilam feceritis unionem, de pace & concordia Regum & principum , cunûorumque dominorum It populorum Chriftianitatis reconciliatione nullus anpbigit.- exemplar enim ipfis eritis qualiter fe fuafqpe controvcrfias dc dubia totaliter debent facro fubtnittere concilio , quod tam efficaciter direxerit pedes veftros in viam pacis. Cum igitur, o viri, charaflere chriftiano infigniti evidenter de pqemiflis poffitis habere certitudinem , cum vobis conflet per Apoftolum , Quod *accedentem ad Deum prtmum oportet crede· re ;* cum-quoque fciatis finceram vos non poflis fidei capere veritatem, nifi Spiritus fanftushuic Concilio fecro praefidens, ipfumque dirigens vofpecialiter edoceat Ac adjuvet. Cur eidem1 concilio univerfalem repnefentanti ccclefiam tamdiu tardatis vos fubmittere ? Cur non attenditis ad petram, unde exciti eftis, Ac ad Saram , qua genuit vos ? Si filii eftu ecclefia, cur matrem veftram non honoratis, cur lallari uberum confotafioni ejus non contentamini ? Cur non captivitatis intellectual veftrum in obfequium fidei communis, articulos veftros, cateraque omnia, qua putaftis obefle fidei judicio dc determinationi ecclcfia non fubmittitis ? Si aliqua· feriptura fecra Efanâorumque Dodorum habeatis auâoritates ipùfque fic deberc intelligi dixerit·, ergo autem & aRi multi dixerimus ficdicemus oppofitum - quis inter nos & vos equior judex, quam Spiritus fanilus huk prefidens confilio poterie , conftitui? Cui fecurius cujufcumque caufx decifio quant facro poteft fubmitti confilio, quod errare non poteft, neque queœquara vult aut poteft decipere ? Au non vultis, quod ex toto vobis credâtur ? An non putam nos kÿifiê Virgilio-centouas, & Homcro-ccntonas, & fuifle meditato· in lege Domini ?Ncc tamen, quod ex toto nobis credatur , fed latis erit nobis, fi videar Dominus, dc judicet quoniam profoûo quodhomini

AMNO» CHiusrt

■ ' | ı » «Mni in fiia canfe** letaliter credatur , boneftas A dc reconciliationis veilr* nobifcum illa ebridima ——— cnaim 000 ' joftitia non patitur, *nec* id fieri fapiens requiret. Quid ergo opus .eft vdbis aut nobis diceptatiouibu* aut pugnis uti verberum, cum non venerimus ad tonciUum generali magii ad expugnandum beftias Epheu, quam ut' induamur virtute ex alto. Itaque etiamfi percentos annos difputavcrimiis finaliter, neccfic erit ut vos & nos reverenter dc humilitet facro fubmitramus colla concilioj nec unquam, ni fallor, quam per fherum generale concilium dubia per voq propofita felicem fufficicnterauc declarationem accipient. Quid ergo necefle eft vobis aut nobis quafi ambulando in circuitu audoritate addocere , multiplicare rationes, ubi fit paratum habemus Spiritum fandum, ad repente dandum nobis fenfum, ut intelHgamus fcripturas ? Ubi enim legitur. quod Spiritus fandus, qui eft fpiritu* difeipljn* fe pacis, fuper difeiputoe disputantes aut contendentes defcenderit. Spiritui fendu* in die Pencecofte* invenitur vifibiljter defcendifle fuper Apoftolos utique non contendentes vel députantes, fed perfeverantes in oratione , tuneque docuit eo* omnem veritatem. Sane myfteriorum fidei cognitio no» difputatione, fed humilitate acquiritur, ficut feriptum eft·. *Confiteor tibi. Domine, peter teU tf- terra: quoniam nbfasndifh hac a fapsennbus & prudenabua, reuelafit ea pstrouhs.* Unde raro legitur, quod in conciliis generalibus, vel alibi, aliqua materia fidem concernentes aliter quam per homines, qui plus in Spiritu fenfeo, quam in dirputationibus confidebant, terminat* extiterint. Hinc' beari Apoftoli de ceflatione legalium , aliiique materiis fidelium regimen concernentibus diverfà fentientes, cuiquam au&oiiuti feu propriis inniti rationibus nullatenus prafumpferunt . fed quamquam Spiritu fanâo enent repleti, fuum captivarunt intelleâum in obfequium fidei, ac judicio fe determinationi ecclefia*omnes fuas opiakmes humiliter fubmrferunt ; profeâo fenaentes, quod qtueftiones de fide exortas aliter quam per ecdefiam fuflicienter declarari vel determinari impo&btle eft. Itaque nihil habet audoritatis quacumque feriptura feu dodrina, vel determinatio, nifi illam 'folam, quam fibi confert ecclcfia, dicente beato Auguftino. *EvangeHo non crederem, ntfi me commoveret ecclefia auBontas.* Si ergo, B. Apoftoli fe maluerunt facro fubmittere generali concilio, quam quibufeumque rationibus vel audoritatibus inbarore, cur Apoftolos, Jiuos tam conftanter aiTeritis in fuis operibus efe imitandos, non imitamini, & veftros articulos veftnque dubia examinationi At' determinationi facri concilii totaliter fubmittendos vos nobifcum per unitatis fe concordi* vinculum non unitis fe conjungitis ? O fentiretis quantum gaudium eflet angelis Dei, fi pariter eftemu* uniti in viqculo padsl quanta triflitla deemotiibus, qui occafionc divifionis veilr* a nobis, heu, tot animab devorarunt prvtiofo Chrifti fimguine redemptasI quantus denique pavor Turds, Saracento, fe Uiis inimici* cruci* Chrifti,qui, prout noftto, occafiooe divifionis veftr* a nobis longe plus felito cornua levaverunt, infeftarunt Chriftiaaoe, parati fixfen fe difpofiti vos fe noe de feper terram mwnpere, fi diutius in ea , quam Moh dolor! nimis continuavimus, adhuc permamerimus divifione. Si , inquam, h*c fentiretto, quis crederet vos vel ad momentum da-

Franci* dc Bohemi* regna antique foedete fpecialiter conjunâa, & àd recuperandam Terram premiffienis fi pacata unitaque' ferent ¡ haud dubium fufficienter ad plenam reduci portent concordiam, Quid Oâavianus Auffu^Aeiar ? Quid Carolus Magnus ? Quid AagnMKF Quid Hieonymus, Ambrofitu , csierive^^ifeumque ftatus, vel probitatis noti homines feciflc leguntur, quod ad indelebilem pro vobis, At portem veftris gloriam hujus operis tam gloriofiêc neçsf-i ferii confummatio vos feciffe non probaret? Eja igitur viri charadere Chriftuno infigniu : Afe- fui *die fi audieritis vocem Domtm* , nb/ve *obdurare* esiw *de vefira,* fed poflquam Deus, fol, Ac aftra vobis favent, levate capita veftra, quoniam proculdubio, nifi per vos fteterit, ' ecce appropinquat non folum veftra, fed etiam redemptio noftra . *Ortus eft Jol, congargatt funt; tn* ciétMiu rr,i ■> ·» *tjhi funt collocati* omnes ifti reverendiflimi Tatrea dodiflimi viri. Ad quid? Certe ad dandum vobifeum fcientiam felutis in remiflionem peccato rum vertrorüm, ad impendendum fcipfot pro animabus veftris . Poftremo , ad dandum fe procurandum vobis pacem, dc rocoodiiatlonem tmm Deo, Çc angelis, ac omnibus hominetn. Qnid amplius defiderare, quidve ultia peter prédis, vel accipere ? Quid aliud facer* vel praftare poteft natus & inventus Rex Judoerum ? Jam ergo totum pondus belli veftris humeris imponi-Ctur fuper vos, cum amodo venietaccufetio, nec de cetero vobis ullius excufatiqni* locus peu bit : quoniam profedo poffe pacificandi vos fe totum mundum vobis fuppctir, fi velle adjaceat. Concedere vobis dignatur Altiflimus, fic in hac materia exire ad opus veftrum, veflramque operationem taliter ad vefperam, ideft, ad finem debitum perducere , quod vos nobifcum, fe nos vobifeum in perfeda caritate uniti dc radicati finceram fidei veritatem declarare, ut Deo gratam in capite fe in membris facere valeamus uniiverfeli* ecclefi» reformationem, omnibufque pofccntibus fibi rationem reddi de his, qu* docuerimus dc fecerimus, pro omni argumento , audoritate, dc ratione fccure poffimu* rcfponde-Dre* *Ita vifun eft Spiritui fanât & nobis.* Fides an. ij. «e. enim non habet meritum, cui humana ratio prebet experimentum. Et h*c drtla dc primo opere fufficiant.

Nunc fupereft, reverendilfimi latrer ac Deo amabiles viri , verbum facere brcirttmuth de fecundo opere, ad quod Propheta hominem foMi citat dicens ' *Exibit homo ad opus fuum.* Ad opus, ru i»j >» efle pnedixi falutaris fapienti* poculo fitibunda fi delium corda reficere · Quia feriptur* fact* laudes deferipturus non adveni, cum de ipfa fcriftum fit : *dita profunditas , & t/uit invonme eam* ? EttL r- »■ pfem proinde fupponene efle legem illam, de qua dicit Propheta : *Lex Domini immaculata con-* mi. i< x *venens animas tefiimoumms Domini fidde fapien-Erie* *pttflans parvu&s.* Paululum, ut arbitror, t* tigifle fetis erit, quod ipfem fidelibus mirrtlnit opus eft dodorum catholic* veritatis. Licet igitur Scriptura facra in conice, feu fispefficte pana fit, teque tangi permittat ab omnibus, dicente Hieronymo; fola Scripturarum erreft, quam fibi paflim omnes vendicant.- in fenfibu* tamen conique altiflimis repleta eft myfteriis , ut homines aidque fpeciali dooo Dei ipfem tradando vel exponendo tangentes, (c vulneratos potius, quam Cenatos inveniant « dc dum continuafle crediderint, tunc necefle fit ipfi» incipere. Hinc beatus Hieronymus illos redarguens, qui in Scriptura fecr* Utera , qu*, dicente A poftolo, occidit.

Komnm cor tt*am fe anima una? O, fi velaboribus ptiffimis, per mediumque unionis

— nimis fe fundant & arefiant· dicere foie-
***o bati»; Non putamus iu verbis fcnpturarum effe
>^STI Evangelium, fed in feni'u; non in fuperficie,
fed tn medulla ; non in fertnone, fed in radice. Propter quod etiam venerabilis Hugo de S. ViAcre, modum tradens perveniendi ad làlubrem ipfius Scriptùr* tacrr inielligcntiam &. expolitionem dicebat ; Ad fcnptune facrc cognitionem opus eft intima compundione potius , quam profunda inveftigatibné. fufpiriis magis quam argument», crebris gemitibus quam coprofis argumentationibus, lacrymit quam fententiis, oratione quam ledione, gratia lacrymarum quam fcientia litterarum. Ipfietenim feripturz facnafenfus fpirituales & tnyrtici quibufdam corporalibus teguntur velaminibus, abfqu* quibus, fecundum beatum Dionyfium, divinum lumen nobis lucere non poteft, & ita cum hujufmodi fenfus nat»rs facultatem excedant, neceffe eft ut qui eos attingere voluerint, fupra naturam eleventur, omoemqoc interim humanam rationem & fcienuas naturales captivent in obfequium fidei, necfe quicquam prorfus fcire arbitrentur.nifi Dominum noflrum Jefum Chriftum, & hunc crucifixum.. Cum enim in Scripturarum fandarum expolitione homonenfui proprio innitens afeendit ad cor altum , tua exaltatur Deus ; ficque frequenter velificatur quod tcriprum eft: *Scrutator tuajeftatis opprimatur a glorta.* Hujus autem feripturs facr* proprietates allegans beatus Auguftinus, ipfatn vocat fcientiam, qua fides faluberrima gignitur , nutritur defenditur , fir roboratur, cujufque audoiitas vi ingenii humani & perfpicaciute ma,or eft. Hac fcicntia tamquam fpirituali cibo mentes reficiuntur fidelium, dicenteGregorio Scriptura facra aliquando nobis cibus efl, aliquando potus : cibus eft in locis obfcurioribus, At quafi exponendo frangitur, & manducando gletitur ; potus vero eft in locis apertioribus , quia ita abfbrbctur, ficut invenitur. Hujus autem cibi potuique fpiritalis miniflratio propterea non omnibus, fed folis hominibus in catholicis veritatibus eruditis dc exercitatis . fuumque intelledum in obfequium fidei captivantibus rationabiliter committitur: quia cum, terte beato Hieronymo , ex verbis inordinate prolatis fiat h*befis, periculofum nimis foret Scripturam Cicram ai> ahis praeterquam ab ejulinodi eruditu exponi. appbw feu miniftrari. Nempe ficut corporali* ex te bonus frequenter nocet , fi ei cui non efl conveniens, ve! aliter quam fieri debet niiniftretnr ; ita *Scriptura*facra,* licet fecundum A Apoftolura fit *utilis ad docendum > ad argqendum,* «d *corripiendum* , ad erudiendum , fi tamen modis indebitis exponatur , aut miniftretur, nodinunquam nocet, fcandaliaat, illofque perimit, quos fanare debueras-- Unde fi liber beati Auguftini de herefibus, aeteraque vôlumjna Rodorum , in quibus ab initio ecclefi* herefes exoras confcribuntur , folerti revolvuntur indagine, vix una repetitur, qu* in Scriptura fiera finiftre intcjleda , expolita , vel applicata , fundamentum non. acceperit. Magna proinde omnibus Catholice veritati* dodoribus incumbit neccfl»- , tas, ut. cum ad opus fuum, fcripture^videlicet facne expolitionem, exeunt, ipfam fic miniftrent & clucideAt, audontatefque ipfius fic Hiterpre- B tentur, exponant, & applicent, perfonarum quibus loquuntur qualitate diligenter jpenfata , quod mentes fidelium fun reficiantur dodrinis fic expolitionibus , 8c ad fuceptionem incrementi virtutum reddantur validiores . Quem etiam modum beatu* Apoftolus erga illos obfervaffe videtur, quibus dicebat : *£go, fratres,* hm pôfwr votor *loqui quafi fptnnaltbus, fed quafi carnalibus, tanquam parvuhs m Chrifto. fobis lac potum dedi, non efcam.* Quia ergo vos venerabiles fic egregii nortri Magiftri, qui accinili dt parati eftis ad refpoudendum -aniculis per hos Ambaffiatore* Bohemorum propofitis, ipfofque ambafliatores informandos de irrefragabili & catholica veritate fuper eifdem articuli* a quolibMgideli tenenda, € multat habebitis Scripture facre«udoritates declarare fic exponere, magno, ut arbitror , debncts diligenti* Audio providere, ut taliter in tradando, exponendo, & applicandohujufmodi audoritates , modeftiam, ac circumfpedioncm teneatis, quod veftns mèdiantibqs clavis informationibus & inftrudionibus catholicis, iidem Ambafliatores illuminati & excitati toto corde fe Convertant ad nobifeum adorandum natum Regem Judeorum , quem utique fi dihgenter profpexerint, invenerunt in loco ifto, feque, fit omnes, pro quibus huc advenerunt facro Concilio per unitatis fic concordi* vinculum conjungendo, fic uniendo, deincepa operationem fuam, ideft, per fedam unionem, fit in caritate non fida firma- D tam concordiam cum Ecclefia continuari ufque ad vefperam , ideft, ufque ad pnefentis vit* terminum dc tranfitum ad gloriam fempiternam , quam ipfis 8t nobis ipfe. inventus, laus Deo, Rex Jud*orum concedere dignetur, qui vivit 8c regnat fic imperat ia fiecula foculorum. Améh. cJ£"stî «.

Finis Tomi Vi&efiminani